132919

MÜŞKİL-GÜŞĀ (TAᶜBĪR-NĀME)
(DİL BİLGİSİ-METİN-DİZİN)

BİRİNCİ CİLT

Hatice EMİNOĞLU

132919

Hacettepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı için öngördüğü
DOKTORA TEZİ
olarak hazırlanmıştır

Ankara
Ocak, 2003

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM … DOKÜMANTASYON …

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan ....
Prof. Dr. Mustafa CANPOLAT

Üye ....
Prof. Dr. F. Sema Barutçu ÖZÖNDER

Üye..
Prof. Dr. Tulga OCAK

Üye..
Doç. Dr. Emine YILMAZ (Danışman)

Üye..
Doç. Dr. Nurettin DEMİR

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

7. / 2. / 2003

Prof. Dr. Nuran ÖZYER
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Doktora öğrenciliğim süresince gerek bilimsel açıdan gerekse manevî bakımdan, yaptığım çalışmaları yürütme konusunda pek çok kişinin yardımını gördüm.

Doktora derslerim aşamasında bilgi birikimlerinden ve akademik çalışma anlayışlarından büyük ölçüde faydalandığım Sayın Prof. Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN, Sayın Doç. Dr. Ülkü ÇELİK, Sayın Doç. Dr. Emine YILMAZ, Sayın Doç. Dr. Mehmet ÖLMEZ ve Sayın Doç. Dr. Zuhal KARGI ÖLMEZ hocalarımın her birine ayrı ayrı teşekkür ederim.

Tez danışmanım sıfatıyla çalışmalarıma yön veren, karşılaştığım problemlerin giderilmesi yolunda yardımcı olan, zamanını ayırarak tezimin belli bir aşamaya gelmesinde önemli katkılar sağlayan ve tezimi yöneten hocam Sayın Doç. Dr. Emine YILMAZ'a özellikle teşekkür ederim.

Ayrıca tez çalışmalarım sırasında öneri, yönlendirme ve değerlendirme konularında yardımlarını gördüğüm Sayın Prof. Dr. Mustafa CANPOLAT ve Sayın Prof. Dr. Sema BARUTÇU ÖZÖNDER'e teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmalarımın başından itibaren bilgi ve tecrübelerine başvurduğum, karşılaştığım her problemin çözümünde yardımlarını esirgemeyen, çalışma disipliniyle, gösterdiği tevazu ve iyi niyetiyle yakınımda bulunan Sayın Doç. Dr. Bilâl YÜCEL hocama teşekkürü bir borç bilirim.

Tezin hazırlanması sırasında bilgilerinden ve kaynaklarından yararlandığım Cumhuriyet Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ndeki hocalarıma ve mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Yürüttüğüm çalışmalar sırasında aile içindeki sorumluluklarımı paylaşan, çalışmalarıma yardımcı olmakta fedakârlığını esirgemeyen, bunaldığım her zaman yanıbaşımda bulunan değerli eşim ve meslektaşım Emin EMİNOĞLU'na en içten sevgilerimle teşekkür ederim. Ayrıca kızım Başak'la ilgilenerek annelik yükümü hafifleten ve çalışmalarımı huzurlu bir ortamda devam ettirmeme imkân sağlayan Gönül EMİNOĞLU'na ve tüm aileme de şükranlarımı sunarım.

ÖZET

Türk dilinin her dönemi gibi Eski Anadolu Türkçesi döneminin söz varlığının ortaya konulmasının ve dil özelliklerinin tespit edilmesinin yollarından biri metin çalışmalarıdır. Sözü edilen dönemin zengin eser varlığı üzerinde pek çok metin çalışması yapılmıştır; ancak bu çalışmaların yeter derecede olduğu söylenemez.

Bu çalışmada Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış bir rüya tabirnâmesi incelenmiştir. Rüya tabirnâmeleri üzerine yapılan çalışmaların yok denecek kadar az olması, hatta tabirnâmelerin dil bilgisi bakış açısıyla hiç değerlendirilmemiş olması, söz varlığı açısından zengin olan rüya tabirnâmelerinden birinin böyle bir çalışmaya konu olması gerekliliğini ortaya koymuştur.

Üzerinde çalışılan eser, ses ve şekil bilgisi yönüyle Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik özelliklerini taşımaktadır. Bu metin yazıldığı dönemde, yabancı dillerin Türkçe üzerindeki etkisini göstermekle beraber, Türkçenin söz varlığını ortaya koyması; soyut ve somut kavramları açıklamada Türkçenin ifade gücünü göstermesi; Türkçeye yabancı dillerden -özellikle Arapça ve Farsçadan- girmiş kelime ve terimlere Türkçenin karşılıklar türetebilme gücünü ortaya koyması açısından ayrı bir öneme sahiptir.

Üzerinde çalışılan eser, H. 891 / M. 1496 tarihinde yazılmıştır. Müellifinin kim olduğu bilinmeyen eserin başka bir nüshasına rastlanmamıştır. Müşkil-güşâ adlı bu eser, Süleymaniye Kütüphanesi Antalya Tekelioğlu Bölümü'nde, 508 demirbaş numarası ile kayıtlıdır.

Bu çalışma; Dil Bilgisi, Metin ve Dizin olmak üzere üç ayrı bölümden oluşmaktadır.

SUMMARY

As in every period, one of the ways of determining language characteristics and vocabulary characteristics of the Old Anatolian Turkish is textual studies. Many textual studies have been done on the rich works of that period but these studies cannot be said to be sufficient.

In this study, a book of dream interpretation has been examined. This necessity for examination of book on dream interpretation has been because of their being rare and their never being a subject of grammatical study.

The work include the phonetic and structural characteristics of Old Anatolian Turkish. This work reflects the effects of foreign languages on Turkish in that period, reflects the vocabulary of Turkish, shows the expresive power of Turkish for concrete and spiritual concept, and it has a special importance because of its showing the productive force of Turkish equalents for Arabic and Persian words.

This studies work was written in AD 891/Georgian Calender 1491. This work, the writer of of which is not known, has no copy. This work named Müşkil-güşâ is registered with the number of 508 in Süleymaniye Library, Tekelioğlu Department in Antalya.

This study consists of three different chapters as Grammer, Text and Index.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

Ar.	: Arapça
bk.	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
DS	: Derleme Sözlüğü bk. 1963-1982
DTCF	: Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
DTS	: *Drevnetyurskiy Slovar'*, bk. Nadelyayev, V.M., D.M. Nasilov, E.R. Tenişev, A.M. Şçerbak 1969
Far.	: Farsça
H.	: Hicrî
Haz.	: Hazırlayan
krş.	: Karşılaştırınız
M.	: Milâdî
MK	: *Divânü Lügat-it-Türk Tercümesi,* bk. Atalay, Besim 1986
M.Ö.	: Milâttan önce
s.	: sayfa
s.a.v.	: "salla'llāhu 'aleyhi ve sellem"
T.	: Türkçe
TDAY	: Türk Dili Araştırmaları Yıllığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TTK	: Türk Tarih Kurumu
Yun.	: Yunanca

ÖN SÖZ

Türkiye Türkçesinin tarihsel dönemlerinden birini oluşturan Eski Anadolu Türkçesi dönemi, dil tarihi bakımından üzerinde en çok çalışılan ve en çok incelenen dönemlerden birisidir. Eski Anadolu Türkçesi döneminin söz varlığının belirlenmesi ve dil özelliklerinin tespit edilmesi açısından XIII.-XV. yüzyıllar arasında Türkçe yazılmış veya başka dillerden Türkçeye çevrilmiş eserlerin incelenmesi önemli bir yere sahiptir. Bu tür çalışmalara kaynaklık edecek olan eserler arasında rüya tabirnâmeleri de bulunmaktadır.

Tabirnâmelerin edebî ve tasavvufî önemi yanında dil özelliği bakımından ortaya koyduğu malzeme zenginliği de yadsınamaz. Eski Anadolu Türkçesi dönemi eserleri içerisinde tabirnâmeler, insanların maddî ve manevî dünyalarını açıklama ve yorumlama yoluyla anlatmaları, kelime hazinelerinin zenginliği, çeşitli ve kapsamlı konuları işlemeleri bakımından önemli eserler içerisinde yer almaktadırlar.

Hangi kültürden olurlarsa olsunlar insanlar, var oldukları günden bugüne kadar, hayatın gerçek olayları ve gelecek hakkında rüyaların bazı ipuçları verdiğine inanmışlardır. Bu yüzden insanların ilgi duydukları rüyalar ve yorumları hakkında pek çok kitap yazılmıştır. Bu kitaplar genellikle halkın rahatlıkla anlayabileceği şekilde, sade bir dille yazılmışlardır.

Üzerinde çalışılan eser M.891/H.1496 tarihinde yazılmış *Müşkil-güşâ* adlı bir rüya tabirnâmesidir. Metnin dili Eski Anadolu Türkçesi'nin özelliklerini taşımaktadır. Eser, bu dönem söz varlığının özellikle Arapça ve Farsça olmak üzere yabancı dillerin etkisinde olduğunu göstermektedir. Bunun yanında metin incelemelerinin konusunu belirleyen esaslar bakımından değerlendirildiğinde eser, yazıldığı dönemin dil özelliklerini ortaya koymuş, kelime sayısı ve söz varlığı açısından Türkçe'nin zenginliğini göstermiş, soyut ve somut kavramları açıklama ve yorumlamada Türkçe'nin ifade ve yabancı kelimelere Türkçe karşılıklar bulma ve türetebilme gücünü sergilemiştir.

Bu çalışma *Giriş*; metnin imlâ özelliklerinin gösterildiği *Yazım Özellikleri* bölümü; tasvirî gramer incelemesi yöntemiyle ele alınan metnin *Dil Bilgisi* bölümü; eserin yazı çevriminin yapıldığı *Metin* bölümü ile sözcüklerin ve eklerinin alfabetik olarak sıralandığı *Dizin* bölümünden oluşmaktadır.

GİRİŞ

Türk dili, bilinen en eski metinlerinin dilinden bugüne kadar geçen süre içerisinde değişik zamanlarda ve farklı bölgelerde çok geniş bir alana yayılmıştır. Başlangıçta ortak bir kaynağa dayanmakla birlikte, zamanla bu geniş alanda, dilde bir takım değişmeler olmuş, yeni özellikler ortaya çıkmıştır. Dilin gelişimi ve tarihî bölümler dikkate alındığında ortaya çıkan dönemlerden birisi de Eski Anadolu Türkçesi dönemidir.

XI. yüzyıl ve sonrası, Orta Asya Türklüğü için sürekli bir göç devri olmuştur. Bir kısım Türk boyları bulundukları yerlerde kalırken, bir kısmı da Orta Asya'dan batıya doğru kuzey ve güneyden olmak üzere iki kol hâlinde göçe başlamışlardır. Anadolu'ya gelen Oğuzlar yeni yurtlarında beraberlerinde getirdikleri dillerini zamanla yazıya geçirmişlerdir.

1071 yılı, Anadolu'nun kapılarının Türklere açıldığı bir dönemin başlangıcıdır. Anadolu'ya gelip yerleşenlerin büyük bir çoğunluğu Oğuz Türkleri olduğu için, Anadolu'da gelişme gösteren yazı dilinin temeli de Oğuzcaya dayanmaktadır. Esasında Oğuzca, Oğuzlar henüz Orta Asya'dayken gelişmeye başlamıştır. Oğuzlar, Anadolu'ya yerleşirken, edebî geleneklerini de getirmişlerdir, ancak bildiğimiz kadarıyla yazılı bir edebiyatları olmadığı için, bir yazı dili kurmaları kolay olmamıştır (Korkmaz 1972: 17-34).

Oğuzların Anadolu'ya gelip yerleştikten sonra kurdukları ilk devlet, Anadolu Selçuklu Devletidir. Oğuzların geliştirmeye çalıştıkları dil de Eski Anadolu Türkçesi olarak adlandırılan Türkçedir. Anadolu Selçuklu Devleti'nde XIII. yüzyılın sonuna kadar resmî dil olarak Arapça, edebî dil olarak da Farsça tercih edilmiştir. Türkçe ise devlet ve halk arasındaki ilişkilerde geçerli olmuştur. Bu durumun yanısıra XIII. yüzyılın sonlarında Moğol ve Haçlı akınları, bir çok kütüphanenin yakılıp yıkılması gibi olumsuz etkiler yazı dilinin kuruluşunu geciktirmiştir (Özkan 1995: 32-35).

Bütün bu olumsuz etkilere rağmen Türkçe, kendini korumuş ve gelişmeyi başarmıştır. Türkiye Türkçesinin Anadolu sahasındaki temelini oluşturan ve Eski Anadolu Türkçesi adlandırmasıyla kabul gören dönem, Anadolu Selçuklu Devleti'nin kuruluşundan sonra Selçuklu ve Beylikler devri Türkçelerini de içine alan, XIII-XV. yüzyıllar arasında gelişme kaydeden yazı dilidir. XV. yüzyılın ikinci yarısı Osmanlıcaya bir geçiş dönemi sayılmakla birlikte, Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri XVI, hatta XVII. yüzyıl boyunca da devam etmiştir.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin çeşitli nedenlerle zayıflaması sonucunda Anadolu'nun her yerinde beylikler kurulmaya başlamıştır. Anadolu Beylikleri dönemi Türkçe için daha verimli bir dönem olmuştur. Özellikle Karamanoğlu Beyliğinde Türkçeye çok değer verilmiştir. Aynı şekilde Osmanlı Beyliği toprakları Türk dilinin en zengin eserlerinin yazıldığı yerler olmuştur. Bunda, beylikleri kuran beylerin Arapça ve Farsçaya Anadolu Selçuklu Devleti yöneticileri kadar hâkim olamamalarının da rolü olmuştur. Türk beyleri ya Türkçeden başka bir dil bilmiyor, ya da millî bir duygu ile Arapça ve Farsçaya itibar etmiyorlardı. Bu durum kendilerine eser armağan edecek yazarları Türkçe yazmaya itiyordu.

Bu dönemde nazım alanında Yunus Emre, Sultan Veled (?-1312), Şeyyad Hamza, Gülşehrî, Şeyhoğlu Mustafa, Ahmedî (1334-1412); nesir alanında Erzurumlu Kadı Darîr (?-1392/3), Kul Mesud, Şeyhoğlu Sadreddîn gibi isimler Türkçe telif ve tercüme eserlerle Türkçenin edebî dil olarak kabullenmesi yolunda büyük katkılar sağlamışlardır.

XIV. yüzyıldan itibaren edebî eserlerin yanında, konu bakımından çeşitlilik gösteren ve Türkçe olarak tıp, tarih, astronomi, İslâm dini ve felsefeyle ilgili eserler, falnâmeler, kıyafetnâmeler, tabirnâmeler yazılmaya veya tercüme edilmeye başlanmıştır (Özkan 1995:32-34).

Rüyalar ve Tabirnâmeler Üzerine

Tarih boyunca insanlar, gördükleri rüyaların yaşanan ve yaşanacak olan hayata ait bir takım işaretler ve gizli anlamlar taşıdığına inanmışlar ve bunların hangi anlamlara geldiklerini açıklayan çeşitli tabirnâmeler yazmışlardır. Bu türde ilk eserlerin M.Ö. 5000'li yıllarda Asurlular devrinde yazıldığı bilinmektedir Babilliler ve Asurlular, ölü ruhlarının rüyalarda kötü tesirlere sebep olduklarına inanırlardı. Bu kötü cinlerden kurtulmak için rüya tanrıçaları *Mamu* 'dan yardım isterlerdi (Günay 1992:80).

Eski Mısır inancında da *Serapis* adlı bir rüya tanrısı bulunmaktaydı ve bu tanrı rüya gören kişileri gelecek tehlikelere karşı uyarır, onların sorularına cevap verirdi. Bu tanrıya ait tapınaklarda kâhinler ve rüya tabircileri otururlardı.

Çinliler, maddî ve manevî ruh adıyla iki ayrı ruhun varlığını kabul etmişlerdir. İnsanın ölümüyle birlikte maddî ruhun görevi biter, manevî ruh *hun* geçici olarak

vücuttan ayrılır; ölülerin ruhları veya canı ile haberleşir ve edindiği izlenimlerle tekrar vücuda dönerdi. Çinliler rüya kaynağı olarak bu manevî ruhun yanında fizikî ve astrolojik faktörlere de dikkat ederlerdi (Günay 1992: 80).

Hindistan'da ise M.Ö. 1500-1000 yılları arasında yazılan kutsal hikmet kitabı vedalarda rüyalara ait listeler yer almaktadır. Rüyaların haber verdiğine inanılan kötü olaylardan kurtulmak için ayinler yapılmakta, özel olarak hazırlanmış sularla yıkanılmaktaydı.

Eski Yunan inancında, rüya sırasında tanrıların kişileştiği ve insanı uyurken ziyaret ettiği düşünülürdü. M.Ö. V. yüzyılda başka kültürlerle ilişkiler sonucunda ve muhtemelen Hint kültüründen etkilenerek Yunanlılar arasında ruhun vücudu terk ettiği ve tanrıları ziyarete gittiği inancı benimsenmişti. Bu inanç doğrultusunda rüya görme merkezi olarak kullanılan pek çok tapınak yapılmıştı. Hipokrat, Aristo ve Eflatun'un rüyalarla ilgili birçok eseri vardır. Demokrit devrinden Hristiyanlığın başlamasına kadar geçen süre içerisinde Yunanca ile yirmi altı rüya kitabı yazılmıştı. Fakat bunların hepsi kaybolmuş, sadece Roma İmparatoru Antonius Piu zamanında M.S. II. yüzyılda yaşayan Antimedorus'un yazdığı eser kalmıştır (Freud 1965:12).

İncil'de rüya anlamında 12 farklı sözcük kullanılmıştır. Burada rüya bahsinin oldukça önemli bir yer tutmasına rağmen İsa'ya ait bir rüya bulunmaz.

Yahudilikte de rüyalara önemli bir yer verilmiştir. Yahudiliğin Tevrat sonrası döneme ait en önemli öğreti kitabı olan Talmut'un son kısmında rüyalarla ilgili dört paragraf vardır.

İslâmiyetten önceki Türk kültüründe de rüyalar iyi ve kötü olayların habercisi sayılmaktadır. Türk mitolojisinde varlıkların yaratılışı bir rüya neticesi olmuştur. Yaratılış efsanesinde Tanrının bütün varlıkları, gördüğü bir hayâl ve rüya sonunda yarattığı belirtilir. Bu döneme ait destanlarda bu konuyla ilgili pek çok örnek bulunmaktadır. Uygur türeyiş efsanesine göre Böğü Han'a kendi soyundan gelenlerin geniş bir coğrafyaya egemen olacağı rüyasında haber verilmişti. Oğuz Han ise yaşlı veziri Uluğ Türk'ün gördüğü rüya doğrultusunda ülkesini oğulları arasında paylaştırmıştı. Çünkü rüyada görülen iyi şeyler, Tanrı buyruğu olarak kabul edilmekteydi. (Ögel 1971:12).

İslâmiyet öncesi Türk hayatında görülen çeşitli rüya motifleri, rüya ve tabirine çok önem verildiğini göstermektedir. Bu rüyalar belirli esaslara göre şamanlar tarafından tabir edilmektedir. Günümüz âşık edebiyatında görülen rüya motifi ile şaman, bahşı, akın ve manasçıların gördükleri rüyalar ve onunla ilgili davranışlar arasında ortak yönler bulunmaktadır. Rüya yolu ile üstün güçler elde etme, sanatçılık yeteneğine kavuşma, aşk badesi içme gibi hususlarda temelde bir devamlılık söz konusudur (Yüksel 1996: 26).

Çeşitli Kütüphanelerde Bulunan Bazı Tabirnâmeler

Anadolu kütüphanelerinde yazma ve basma olarak çok sayıda tabirnâme bulunmaktadır. Ancak bu tabirnâmeler içerik bakımından birbirlerinden pek farklı sayılmazlar. Bunlardan bazıları doğrudan Arapça ve Farsça ile yazılmışlar, bazıları da Türkçe olarak kaleme alınmışlardır. Müstakil tabirnâmeler yanında bazı cönk ve mecmualarla çeşitli yazmaların bazen baş kısımlarında, bazen sayfa kenarlarında der-kenar olarak, bazen de bölümler hâlinde tabirnâmelere rastlanmaktadır. "Ta'bir-nâme, ta'birāt-ı rü'yā ve rü'yā-nāme" gibi adları olanların dışında rüya sözcüğünün geçmediği tabirnâmeler de vardır; fakat böyle eserlerin tamamının tesbit edilmesi oldukça güçtür. Ayrıca bir çok tabirnâme de birer risale niteliğindedir. Büyük bir kısmı mensur olan tabirnâmelerin çok az bir kısmı da manzum olarak düzenlenmiştir. Bunların dışında dinî ve tasavvufî kitapların çoğunda rüyanın mahiyeti ve tabiri ile ilgili bilgiler de yer almaktadır.

Çeşitli kütüphanelerde karşılaştığımız yazma tabirnâmelerin bazıları şunlardır:

Abdü'lgaffâr b. Ramazan, *Ta'bir-nāme-i Meşāyiḫ*, Süleymaniye Ktp., H.H. Bl., Yz. Nu.: 503.

Akhisarî, *Risāle-i Ta'birāt-ı Rü'yā*, Millî Ktp. Yz. (A).

Bahrî El-Urlavî, *Tuḥfe-i Ta'bir-i Seb'a*, Millî Ktp., Yazma (A), Nu.:4420/5.

Ebû Sa'îd Nasr b. Ya'kub, *Ta'birü'l-Ḳadiri*, Süleymaniye Ktp., Laleli Bl., Nu.:1658.

El-Dinâvarî Ebû Sa'îd Nasr b. Ya'kub, *Et-Ta'birü'l-Ḳadiri*, Süleymaniye Ktp., Yeni Camii Bl., Nu. 699.

El-Hac Muhammed b. Mustafa, *Ta'bir-nāme*, Millî Ktp., Yz.(A), Nu.: 478/1.

Erzurumlu İbrahim Hakkı, *Ta'bir-nāme* (manzum), Millî Ktp., Yazma FB. 555/15.

Hasan b. Ahmed b. Hasan, *Ta'bir-nāme*, İst. Belediye Ktp., Yz. Nu.: 228.

İbn-i Sirin, *Ta'bir-nāme*, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 1729/1; Millî Ktp. Yz.(A) Nu.: 2366.

İmam Cafer Es-Sadık b. Muhammed Bakır, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 2668/1.

Karabaş Ali Efendi, *"Hāẕā 't-Ta'bir-nāmeti'ş-Şerife..."*, Mecmua, Millî Ktp., Yz. Nu.: A-2368/1.

Karabaş Şeyh Muhammed El-Kadirî El-Eşrefî El-Kastamonî, *Ta'bir-nāme*, Millî Ktp., A.4687/4.

Karabaş Şeyh Muhammed El-Kadirî El-Eşrefî El-Kastamonî, *Ta'bir-nāme*, Millî Ktp., Yz. Nu: 4687.

Kitâb-ı Ta'bir-nāme-i Bi't-Türki, Süleymaniye Ktp., Nu.: 173.

Kirmânî, *Rüyâ Ta'bîri Hakkında Bir Eser*, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl. Nu.: 6234-6235.

Mirevî Mehmed Efendi, *Ta'bir-nāme-i Meşâyiḫ*, Millî Ktp., Yz. Nu.: 2927.

Molla Mustafa, *Ta'bir-nāme*, Millet Ktp., Yz. Nu.: 3268.

Muhammed b. Hasan b. Ali, *Ta'bir-nāme*, Süleymaniye Ktp., Mih. Bl. Yz. Nu.: 177.

Muhammed b. Hasan b. Ali El-Hasanî, *Kitābü't-Ta'birāt*, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 3518/1.

Muhammed Bursavî, *Ta'bir-nāme*, Süleymaniye Ktp., Reş. Ef. Bl., Yz. Nu.: 1327

Niyâzî-i Mısrî, *Ta'birātü'l-Vāḳı'āt*, Millî Ktp., F.B. Yz. Nu.: 503/8.

Niyâzî-i Mısrî, *Ta'birātü'l-Vāḳı'āt*, Millî Ktp., F.B. Yz. Nu.: A-1796/5.

Niyâzî-i Mısrî, *Ta'birātü'l-Vāḳı'āt*, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl. Nu.: 2443/6.

Niyâzî-i Mısrî, *Ta'birātü'l-Vāḳı'āt*, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl. Nu.: 3346/10.

Pir Şehsuvar Hamdullah, *Müşkil-güşâ,* Süleymaniye Ktp., Yazma Bağışlar Bl., Nu.: 2778.

Rüyâ İlmi ve Ta'bîrleri, Süleymaniye Ktp., Serez Bl, Nu.: 1741.

Sıdkî, *Ta'bir-nāme*, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 2922/1.

Şeyh Ahmed Kadirî, *Ta'bir-nāme*, Millî Ktp., Yz. Nu.: 4687/4.

Ta'bir-nāme, Millet Ktp., Ali Emiri Bl. Yz. Nu.: 1181.

Ta'bir-nāme, Millet Ktp., Ali Emiri Bl. Yz. Nu.: 4327.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 5594/5.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 3625/1,2,3,4.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 1881/7.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 4243/8.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 1251/4.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 97.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Cönk 65/3.

Ta'bir-nāme, Millî Ktp., Cönk 58/4.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Antalya Tekelioğlu Bl., Nu.: 507.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Hekimoğlu Bl., Nu.: 591.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Hekimoğlu Bl., Nu.: 588.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., İsmihan Sultan Bl., Nu.: 306.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Antalya Tekelioğlu Bl., Nu.: 507.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl., 6237.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Reşid Ef. Bl., Nu.: 1327.

Ta'bir-nāme, Süleymaniye Ktp., Ayasofya Bl., Nu.: 1732.

Ta'bir-nāme, (Başlıksız), Millî Ktp. Yz.(A) Nu.: 2511/2.

Ta'bir-nāme, (Başlıksız), Millî Ktp. Yz.(FB) Nu.: 503/10.

Ta'bir-nāme, (başlıksız), Millî Ktp. Yz.(A) Nu.: 906/2.

Ta'bir-nāme, (Başlıksız), Millî Ktp. Yz.(A) Nu.: 1796/5.

Ta'bir-nâme, (Başlıksız), Millî Ktp. Yz.(A) Nu.: 3957.

Ta'bir-nâme, (Başlıksız), Süleymaniye Ktp., Bağdatlı Vehbi Ef. Bl. Nu.: 941.

Ta'bir-nâme, (Manzum), Bayezid Devlet Ktp., Vel.Bl. Yz. Nu.: 1802.

Ta'bir-nâme, (Uzun risale), Süleymaniye Ktp., Ayasofya Bl., Nu.: 1734.

Ta'bir-nâme, Süleymaniye Ktp., Hekimoğlu Bl., Nu.: 591.

Ta'bir-nâme, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl., 6237.

Ta'bir-nâme, (Uzun risale), Süleymaniye Ktp., Re'isü'l-Küttâb Bl., Nu.: 450.

Ta'bir-nâme, (Uzun risale), Süleymaniye Ktp., Bağdatlı Vehbi Efendi Bl., Nu.: 939.

Ta'bir-nâme, (Uzun risale), Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl., Nu.: 6242.

Ta'bir-nâme, (Kısa risale), Süleymaniye Ktp., Reşid Ef. Bl. Nu.: 593/2, 2a-62b (derkenar)

Ta'bir-nâme-i İbn-i Sirin, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl., Nu.: 6237.

Ta'bir-nâme-i İbn-i Sirin, Süleymaniye Ktp., Atıf Efendi Bl., Nu.: 1974.

Ta'bir-nâme-i İbn-i Sirin, Nurıosmaniye Ktp., Nu.: 1974.

Ta'bir-nâme-i Meşâyiḫ, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl. Haşim Paşa, Nu.: 27/9.

Ta'bir-nâme-i Tarikât, Millet Ktp., Ali Emiri Bl. Yz. Nu.: 1312.

Ta'bir-nâme-i Te'lif-i Şeyḫ Ali, Nurıosmaniye Ktp., Nu.: 4975.

Ta'bir-nâme-i Türki, Süleymaniye Ktp., Hekim Ali Paşa Bl., Yz. Nu.: 588.

Ta'birü'l-Menâmât, Atıf Ef. Ktp., Nu.: 1975.

Tercüme-i Ta'bir-nâme-i Aḥmed Bûni, Süleymaniye Ktp., Hacı Mahmud Ef. Bl. Nu.: 6242.

Tercümetü'l-Ḥikem ve'l-Ġâyât fi Ta'birü'l-Menâmât, Millî Ktp., Yz.(A) Nu.: 360.

V. Üveys b. Mehmed Alaşehrî, *Vakı'a-nâme*, TBMM, HL 286.

Eserin Adı ve Yazılış Amacı

Üzerinde çalışılan eser bir rüya tabirnâmesidir ve müellifi tarafından "Müşkil-güşâ" adıyla adlandırılmıştır:

> *"bu kitāb çün ḥall-i ta'bīr içün vaż' olundı on sekiz bāb ve bir ḫātime üzerine tertīb olınup ol ebvābuñ ba'żı ve ḫātimesi fuṣūl üzerine taḳsīm olınup ismi Müşkil-güşā virildi"* (bk. Metin 3b/11-3b/14).

Yazar, sadık yani gerçek olan rüyaların Tanrıdan geldiğini ve böyle rüyalar hakkında peygamberimizin pek çok hadisinin bulunduğunu ifade ettikten sonra, rüya yorumunun her müslümana vacib olduğunu söyler (bk. Metin 2a/1; 2a/8). Fakat bu işi bilen pek az kişi vardır (bk. Metin 2a/15). Kendisinin de bu konuda fazla yeterli olmadığı hâlde, çevreden ve arkadaşlarından pek çok kişinin kendisini cesaretlendirdiğini ve bir tabirnâme hazırlaması için çok çok ısrar ettiklerini, bu yüzden kendisinin de onları kıramayıp, onları muradlarına ulaştırmaya ve bu ısrarlardan kurtulmaya karar verdiğini söyler (bk. Metin 2b/4-2b/11). Bu kitabı tabir meselesini halletmek için yazdığını (bk. Metin 3b/12) ve kendisinin bazı kusur ve noksanları olsa bile olgun kardeşleri tarafından bu kusurunun görmezden gelineceğini umduğunu da belirtir (bk. Metin 3b/7-3b/11).

Eserin Yazarı

Eserin yazılış amacını belirtirken kendinden bahseden yazar, ne yazık ki hiç bir yerde adından bahsetmemiştir. Eserin ilk varaklarında pek çok silinti ve kazıntının ve yer yer yırtıkların bulunması, daha önceki bir dönemde yazılan bu tabirnâmenin, bir başka kişi tarafından kendi hazırlamış gibi dönemin ünlü bir şahsına sunulduğu düşüncesini uyandırmaktadır. Yer yer kendinden *fakir, bilgi faḳiri* (bk. Metin 3b/8) şeklinde bahseden ve *ben ümmiyem, tedvîne, telîfe kadir degülem* (bk. Metin 2b/8) diye bahseden yazar, adı konusunda bize hiç bir ipucu vermemektedir.

Eserin Konusu, Muhtevası ve Önemi

Tamamı 308 varaklık bu rüya tabirnâmesi, yazar tarafından 18 bab (bölüm) ve bir hatime (son) hâlinde düzenlenmiştir. Bu bablar ve hatime yine kendi içerisinde bazı fasıllara (kısımlara) ayrılmıştır. Bablardan önce Tanrıya şükür, peygambere ve ashabına selam, rüyaların tabirinin bilinmesinin önemi, kendisine bir tabirnâme hazırlaması için yapılan ısrarlar ve bu kitabı hazırlamasındaki sebepler bildirildikten

sonra, dönemin padişahına övgü satırları gelir. Kendisinin bu işte başarılı olması için Tanrıya dua edildikten sonra, yazar kitabı nasıl tertip ettiğini açıklar.

Eserin tertibindeki babların ve fasılların isimleri şöyledir:

I. bâb Uykunun mahiyetini bildirir.

II. bâb Rüyanın aslını bildirir.

III.bâb Uyku sadece hayâlî kuvvete mahsus değildir, uyku esnasında bütün aklî ve hissî kuvvetler söz konusudur.

IV. bâb Rüyanın üç türlü olduğunu bildirir.

V. bâb Gerçek ve yalan rüyaların çeşitlerini bildirir.

VI. bâb Uykunun edeplerini bildirir.

VII. bâb Gerçek ve yalan rüyanın gerçekleşeği en uzak ve en yakın vakitleri bildirir.

VIII. bâb Fallar hakkındadır.

IX. bâb Rüyayı tabirciye anlatmanın edeplerini bildirir.

X. bâb Tabircilerin rüyayı tabir etme edeplerini bildirir.

XI. bâb Bazı rüyaların tabire ihtiyaç gösterdiklerini, bazı rüyaların ise tabire ihtiyaçları olmadığını bildirir.

XII. bâb Peygamberin rüyalar hakkındaki hadislerini bildirir.

XIII. bâb Tabircilerin derecelerini bildirir.

XIV. bâb Tabirin kaynağını bildirir.

XV. bâb Rüyaların iki çeşit olduğu, bunlardan birinin nesnel, diğerinin de ferdî olduğu hakkındadır.

XVI. bâb Çeşitli konulardaki rüya tabirlerini bildirir.

- I. fasıl Rüyada gökler ve onlarla ilişkili nesneleri görmek hakkındadır.
- II. fasıl Ateşle ilgili şeyleri görmek hakkındadır.
- III. fasıl Sular, denizler ve pınar görmek hakkındadır.
- IV. fasıl Yerler görmek ve onun olumlu ve olumsuz tarafları hakkındadır.
- V. fasıl Ağaçlar, yemişler, otlar ve tohumlar görmek. Bu fasıl alfabetik olarak düzenlenmiştir.
- VI. fasıl Hayvanları görmek ve onların verdiği zararlar hakkındadır. Alfabetik olarak düzenlenmiştir.
- VII. fasıl Düşde yırtıcı canavarlar görmek hakkındadır.

VIII. fasıl	Düşde yemekler ve davetler görmek hakkındadır.
IX. fasıl	Düşde insanlar ve onların uzuvlarını görmek hakkındadır.
X. fasıl	Bedenden çıkan şeyler hakkındadır.
XI. fasıl	Din ile ilişkili konular hakkındadır.
XII. fasıl	Sultan ve mahiyetindeki kişileri görmek hakkındadır.
XIII. fasıl	Düşte savaşlar ve savaşla ilişkili şeyleri görmek hakkındadır.
XIV. fasıl	Güller (çiçekler) hakkındadır. Alfabetik olarak düzenlenmiştir. (Ancak metin içinde böyle bir bahis geçmemektedir, metin içinde bu faslın başlığı "halkın amellerini görmenin tabiri hakkındadır; hurûf tertibince" şeklinde geçmektedir).
XV. fasıl	Meslek sahiplerini ve yaptıkları işleri görmek hakkındadır ve alfabetik olarak düzenlenmiştir.
XVI. fasıl	Meslek sahiplerinin iş araçlarını görmek hakkındadır. Alfabetik olarak düzenlenmiştir.
XVII. fasıl	Düşde kalem, divit, Kur'an ve kitap görmek hakkındadır.
XIII. fasıl	Değerli taşları ve madenleri görmek hakkındadır.
XIX. fasıl	Şarap meclisleri ve bunlarla ilgili şeyler hakkındadır. (Metnimizde bu bahis bulunmamaktadır).
XX. fasıl	Giysiler ve giysilerle ilişkili şeyler hakkındadır. (Metnimizde bu bahisin başlangıç kısmı mevcut değildir. Konu ve cümle kopukluğu görülmektedir.)
XXI. fasıl	Aşk konusu ile ilişkili şeyleri bildirir.

XVII. bâb

I. fasıl	Peygamberi rüyada görmek hakkındadır.
II. fasıl	Diğer peygamberleri rüyada görmek hakkındadır.
III. fasıl	Sahabeleri rüyada görmek hakkındadır.

XIII. bâb

I. fasıl	Tanrıyı rüyada görmek hakkındadır.
II. fasıl	Tanrı tarafından bildirilen müjdeli ve korkutucu rüyalar hakkındadır.
III. fasıl	Melekleri görmek hakkındadır.
IV. fasıl	Cin, şeytan ve deccal görmek hakkındadır.

Hâtîme

I. fasıl	Düşde zahmetler, hastalıklar ve sıkıntılar görmek hakkındadır.
II. fasıl	İlâçlar hakkındadır.
III. fasıl	Ölüleri görmek hakkındadır.
IV. fasıl	Cennet, cehennem ve onlarla ilişkili şeyleri görmek hakkındadır.

Eserde bulunmayan ve şarap meclisleri ile ilgili olan XIX. faslın eser yazılıp hazırlandıktan sonra şarabın İslâm inancında haram olmasından dolayı başka kişiler tarafından dinî duygularla yok edildiği kanaatindeyiz. Giysilerle ilgili olan faslın da bu fasıldan hemen sonra gelmesinden dolayı birlikte koparılmış olabileceği düşünülebilir.

Görüldüğü gibi bu eserde, rüya bahsi etrafında çok çeşitli konular ele alınmış, insanın maddî ve manevî dünyası tüm ayrıntılarıyla işlenmiştir. Eser, bütün bu yönleriyle ve geniş sözcük hazinesiyle, büyük bir öneme sahiptir.

Eserin Yazılış Tarihi ve İthaf Edildiği Kişi

Eserin yazıldığı tarih, eserin son sayfasında (308a) 12. ve 13. satırlarda manzum olarak belirtilmiştir:

çü hicretden sekiz yüz geçmişidi
varup iḥdā ve tis'in olmışıdı

receb ayında te'lîf-i kitāba
şürū' olındı bu faṣl-ı ḫiṭāba

Bu beyitlerden, hicretten 891 yıl geçtikten sonra, recep ayında kitabın telifine başlandığı anlaşılmaktadır.

Bu kayda göre eserimiz M.1486 yılında kaleme alınmıştır. Eser, dönem olarak XV. yüzyılın son çeyreğinde yazılmış bir Eski Anadolu Türkçesi dönemi eseridir.

Bu tarihe göre, eserimiz II. Bayezid devrinde yazılmıştır. Eserin 224a/1 numaralı sayfasında rüyada ekmekçi görmenin tabiri adaletli sultan olarak yapılmıştır, bu bahis esnasında

> *"meselâ... ḫabbaz (etmekçi) sulṭān-ı 'adildür raḳiḳ şefiḳ meselā Sulṭān Bāyezid bin Sulṭān Muḥammed ḫān bin Sulṭān Murād gibi ki 'ālemi 'adlile ṭopṭolu eyledi"*

denilerek devrin sultanı Sultan Bayezid'den bahsedilmiştir (bk. Metin 224a/1)

Eserin yazıldığı tarih ile Sultan Bayezid'in saltanatının sürdüğü devir arasında bu bakımdan da bir paralellik vardır. Fakat eserin başında devrin sultanına yapılan övgü ve ithaf bölümünde hiçbir isim geçmemektedir. Dolayısıyla, bu eserin hazırlandıktan sonra kime sunulduğu konusunda da bir fikir edinilememiştir. İlk varaklarda görülen kazıntı ve silintiler ve yer yer de varak kenarındaki kopukluklar, bu konudaki tespitleri güçleştirmiştir.

Eserin Nüshaları

Eserimiz, Süleymaniye Kütüphanesi, Antalya Tekelioğlu Bölümü'nde 508 demirbaş numarası ile kayıtlı, harekeli nesih yazıyla sahifeye 15 satır olarak yazılmıştır. 235x160; 170x110 ölçülerindedir ve tamamı 308 varaktır. Eserin bundan başka bir nüshasına rastlanmamıştır.

Eserin baş kısmında başka bir elden çıkmış *hâzâ kitâb-ı ta'birnâme-i İbn ...* şeklinde bir ifade yer almaktadır. Bu ifadedeki *ibn* sözü ilk bakışta bu tabirnâmenin İbn-i Sîrîn'e ait olabileceğini düşündürmekteyse de eserin içeriği ve düzenleniş şekli incelendiğinde, eserin İbn-i Sîrîn ile bir ilişkisinin olmadığı açıkça görülmektedir.

Anadolu kütüphanelerinde sayılamayacak miktarda tabirnâme bulunmaktadır. Risâle boyutunda olanlarla Arapça ve Farsça ile kaleme alınanların dışında, bir kitap niteliğini kazanan tabirnâmelerin içerikleri ve düzenleniş şekilleri genellikle benzerlikler göstermektedir. Bu da aslında bu tabirnâmelerin, Arapça ve Farsça ile yazılan tabirnâmelerin göz önünde tutulmasıyla ya doğrudan doğruya çevirileri yapılarak ya da onlardan yararlanılarak hazırlandıklarını düşündürmektedir.

İncelenen metin, içerik bakımından diğer tabirnâmelere benzemekle birlikte, konuları ayrıntılı yorumlama açısından çok daha kapsamlı ve hacimli bir eserdir.

Eserin Dili

İncelenen tabirnâmenin dili, gramer özellikleri bakımından Eski Anadolu Türkçesi dönemi dilini tam olarak yansıtmaktadır. Sözcük sayısı bakımından zengin olan eserin söz varlığı, çoğunlukla Arapça - Farsça ve Türkçe sözcüklerden oluşur. Eserde, rüyanın konusuyla ilgili olan ayet ve hadisler Arapça olarak kaleme alınmıştır.

Eserin üç yerinde Arapça ve Farsça beyit bulunmaktadır. Metinde 75b/11 ve 272b/11'deki beyitler Arapça; 274b/5'teki beyit ise Farsçadır.

Metnin orijinalinde bablar ve fasıllar çoğunlukla alfabetik sırayla Arapça olarak düzenlenmiştir. Bazen bu Arapça sözcüklerin satır altlarında sözcüğün Türkçe karşılığı verilmiş, bazen de *ya'ni* sözcüğüyle gereken açıklama satırın devamında yapılmıştır.

Çalışma Hazırlanırken İzlenen Yol

Metni kurarken bilinen yazı çevrimi alfabesi kullanılmıştır. Yazı çevrimi yapılırken her sayfa başında varak numarası ve sayfası 1b, 2a, 2b ... şeklinde gösterilmiş, sayfadaki satır numaraları da / / işareti arasında metin içerisinde verilmiştir.

Metinde geçen Arapça, Farsça kavramlar, cümleler, ayet ve hadisler ve beyitler Arap alfabesiyle yazılmıştır. Metinde kopuk olan yerler --- işareti ile gösterilmiştir. Yarısı silik olan sözcüklerin görünen harfleri, ...'ya bitişik olarak yazılmıştır: *...lerden* gibi. Bazı yerlerde kazıntı veya silinti sonucu hiç okunamayacak durumda olan sözcükler (...) ile gösterilmiştir. Harfleri belli olan ancak anlamı bulunamayan sözcükler metin içinde okunduğu gibi yazılmış, yanına da parantez içerisinde Arap harfli şekli yazılmıştır: *el-seccellet* (السججلة) gibi. Kimi sözcüklerde sözcüğün aslına göre harf farklılığı veya yazım yanlışlığı olan sözcükler sayfa altına dipnotlarda gösterilmiştir.

Ayrı yazılması gerekirken birleşik yazılan ek ve edatlar kısa çizgi ile sözcük köküne birleşik yazıldı: *degül-mi* ; *bilgil-ki* gibi.

Arapça ve Farsça sözcükleri Osmanlı ve Türkiye Türkçesindeki telaffuzuna uygun olarak yazdık. Bu arada elif-i maksure ile yazılan sözcükleri de uzun a *ā* ünlüsü ile okuduk: *ta'ālā, Mūsā* gibi.

Metinde geçen şahıs isimleri, yer isimleri ve özel isim kapsamındaki sözcükler için bir dizin; metnin diğer sözcükleri için ayrı bir dizin hazırlandı. Her iki dizin de alfabetik olarak düzenlendi. Madde başından sonra sözcüğün kökeninin hangi dile ait olduğu yazıldı; Türkçe sözcükler için bir işaret konulmadı. Sözcük eğer iki dilli birleşik bir yapıya sahipse bunların ikisi de belirtildi: *Far.+T.; Ar.+Far.* gibi. Sözcüğün anlamı verilmeden önce parantez içindeki rakamlar sözcüğün metinde kaç kez geçtiğini göstermektedir. Ekleri gösterirken de aynı yol izlenmiştir. Metinde okunabilen ama anlamı bulunamayan bazı sözcükler, okunduğu gibi madde başı yapıldı, yanına Arap harfli şekli yazıldı ve anlamına *?* işareti konmuştur. Bilinen anlamı metinde geçtiği cümleye uymayan bazı sözcüklere uygun bir anlam verilmiş ve yanına *?* işareti konmuştur. Metinde geçen Arapça ön ekli (artikel) sözcükler dizine alınırken eksiz olarak baş harfine göre dizildi: *el-dürrâc: dürrâc* gibi. Arapça aslı şeddeli olan sözcüklerin yazımında şeddenin bazen ihmal edildiği görülmüştür. Bu sözcükler dizine alınırken şeddeli harf, parantez içinde gösterilmiştir *mürted(d), mahal(l)* gibi.

1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

1.1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

1.1.1.Türkçe sözcük köklerindeki ünlülerin yazımında metnin belirli ve tutarlı bir yazım şeklinin olduğu söylenemez. Eklerin ünlülerinin yazımında ise kalıplaşmaya doğru bir gidiş olduğu söylenebilir. Türkçe sözcüklerde ünlüler kimi zaman harfle gösterilirken kimi zaman da Arap imlâsının etkisiyle hareke ile gösterilmiştir. İncelenen metinde aynı sözcüklerin, metnin değişik yerlerinde, kimi zaman aynı satırda, farklı biçimlerde yazıldığı görülmüştür.

ad 'isim'	(آدْ) 18b/5	*ad* 'isim'	(أَدْ) 20a/1
ayaḳ	(آيَاقْ) 189a/15	*ayaḳ*	(أَيُقْ) 289b/2
aġaca	(آغاَجهَ) 110a/4	*aġacı*	(أَغَجيِ) 110a/8
daḫı	(داَخيِ) 3a/13	*daḫı*	(دَخيِ) 6b/14
idesin	(اِيدَاسِنْ) 135a/9	*idesin*	(اِدَهْ سِنْ) 3b/1
arıḳ 'zayıf'	(اَرِقْ) 141a/5	*arıḳ* 'zayıf'	(اَرِيقْ)129a/14
ider	(اِيدَرْ) 200b/12	*ider*	(اِدَرْ) 131a/14
oġlan	(اوُغْلاَنْ) 78b/4	*oġul*	(اُغُولْ) 78b/4
ḳoḳular	(قُقُولَرْ) 12b/5	*ḳoḳu*	(قُوقُو) 297b/10
uyanuḳluġında	(اوُيَنُقْلُوغِنْدَهْ) 86b/1	*uyanuḳ*	(اوُيَانُوقْ) 250b/10
ḳabuġı	(قَبوُغيِ) 111a/1	*ḳabuġı*	(قاَبغُيِ) 118a/12

1.1.2. a ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *a* ünlüsü, çok az sayıda sözcükte medli üstünlü elif (آَ) ile, yine az sayıda sözcükte dik üstünlü elif (اٰ) ile yazılmış; çoğunlukla da medli elif (آ) veya üstünlü elif (اَ) ile gösterilmiştir. Dik üstünlü elif ile yazılan Türkçe sözcükler için düzenli bir uzunluk belirtisi denilemez. Çünkü, medli dik üstünlü veya medli elifle yazılan tek tük sözcüklerin pek çok eşi veya benzeri metnimizde normal üstünlü elifle de yazılmıştır.

Medli üstünlü elif (آَ) ile a:

at (آَتْ) 18b/7

Dik üstünlü elif (اٰ) ile a:

āḫir (اٰخِرْ) 2b/10
atını 'atını' (اٰتِنِي) 6b/9
anuñıla (اٰنِكْلَه) 1b/6
ādeme (اٰدَمَهْ) 1b/2
at 'at' (اٰتْ) 6b/10

Medli elif (آ) ile a:

acı 'acı' (آجِي) 91b/14
aç 'tok değil' (آجْ) 179a/8
açuḳ (آجُوقْ) 113b/11
aġar 'yükselir' (آغَرْ) 50a/6
aġu 'zehir' (آغُو) 11a/15
at 'at' (آتْ) 11b/15
ayaḳ (آيَاقْ) 189a/15
acılıḳ 'açlık' (آجِلِقْ) 214a/6
açar 'açar' (آجَرْ) 108a/1
ad 'isim' (آدْ) 18b65
aġaç (آغَاجْ) 15b/13
aruḳ 'zayıf' (آرُوقْ) 158b/3
at 'at' (آطْ) 128b/10

Üstünlü elif (أَ) ile a:

açdı (أَجْدِي) 263b/12
ad 'isim' (أَدْ) 20a/1
aġaç (أَغَاجْ) 106b/8
aḳça 'para' (أَقْجَه) 15b/14
arslan (أَرْسْلَانْ) 9b/5
atlu 'ata binmiş' (أَتْلُو) 57a/2
açuḳ (أَجُوقْ) 169a/15
aġar 'yükselir' (أَغَرْ) 51a/13
aġu 'zehir' (أَغُو) 282b/15
altun (أَلْتُونْ) 64b/14
aruḳ 'zayıf' (أَرُوقْ) 158b/3
ayaḳ (أَيَقْ) 289b/2

Söziçinde *a* ünlüsü, üstünlü elif (أَ) ile ya da üstün (َ) ile gösterilmiştir:

Üstünlü elif (أَ) ile a:

adaşı (أَدَاشِي) 301a/11
ayaḳ (أَيَاقْ) 189a/15
barmaġın (بَارْمَغِنْ) 177a/1
aġaca (أَغَاجَه) 110a/4
baḳar 'bakar' (بَاقَرْ) 107a/15
başbart 'çıban' (بَاشْ بَارْتْ) 285b/2

dahı (داخي) 3a/13
ḳardaş 'kardeş' (قرداشلر) 3b/8
ḳaçan 'ne zaman' (قجان) 7a/1
yañaḳda (يكاقده) 171b/3

Üstün (َ) ile a:

adaşınuñ (ادشنك) 50b/11
baḳar 'bakar' (بقر) 31b/2
başbart 'yara, çıban' (باش برت) 285b/2
ḳarañu 'karanlık' (قركو) 65b/15
ḳarlaġuç 'kırlangıç' (قرلغوج) 135b/12
aġacı (اغجي) 110a/8
barmaḳ 'parmak' (برمق) 176a/14
ḳaçan 'ne zaman' (قجن) 18b/2

Sözsonunda *a* ünlüsü, kimi zaman üstünlü elif (اَ) ile, kimi zaman da üstünlü güzel he (ـهَ) ile yazılmıştır:

Üstünlü elif (اَ) ile a:

aña 'ona' (اكا) 171b/6
ara 'ara, aralık' (ارا) 220b62
baña (بكا) 27b/12
yaña 'yan tarafa' (يكا) 217a/6
ana 'anne' (انا) 60b/2
ata 'baba' (اتا) 60b/2
ḳara (قرا) 12a/14

Üstünlü güzel he (ـهَ) ile a:

aḳça 'para' (اقجه) 15b/15
arpa (اربه) 26a/11
başḳa (باشقه) 18b/13
ḳoca 'yaşlı, ihtiyar' (قوجه) 165a/14
ola (اوله) 170b/10
ala 'karışık renkli' (اله) 139a/3
balta (بالته) 227b/10
ḳısa (قصه) 42b/5
oda 'ateşe' (اوده) 107a/12

1.1.3. e ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *e* ünlüsü, üstünlü elif (اَ) ile yazılmıştır:

Üstünlü elif (أ) ile e:

egri	(اَكري) 45a/15		*ekin*	(اَكن) 51a/2
eksük	(اَكسك) 116a/7		*ekşi*	(اَكشي) 116a/7
el	(اَل) 45b/9		*er*	(اَر) 52a/7
etmek 'ekmek'	(اَتمك) 157a/7		*ev*	(اَو) 56b/7
eyledi	(اَيلدى) 14a/11		*eyü*	(اَيو) 31a/10

Metnimizde kapalı e (ė) için özel bir işaret kullanılmamıştır. Arap harfli metinlerde bu sesi ayıran belirli bir işaret olmadığı için, hem *e*'li hem *i*'li olarak yazılan sözcükler kapalı e (ė) ile okunmaktadır. Metnimizde bu tür ikili yazımları olan sözcüklerin kapalı *e* ile gösterilmesi uygun görülmüştür:

ėlçi: *elçi* 'elçi, haberci' 206a/5, 206a/7 ~ *ilçi* 205b/7, 206a/7
yėl : *yel* 'rüzgâr' 69b/15 ~ *yil* 70a/1, 70a/5
yėdi : *yedi* 'yedi sayısı' ~ *yidi* 156b/6, 156b/11 (bk. 2.1.1.Ünlüler)

Söziçinde *e* ünlüsü, çoğunlukla üstün (َ) ile; az sayıda örnekte de üstünlü elif ile (أ) veya üstünlü güzel he (ـَه) ile yazılmıştır. Söziçi *e* ünlüsü bir örnekte de iki ünsüz üstüne dik üstün işareti konularak yazılmıştır: sekiz (سكز) 5a/4:

Üstün (َ) ile e:

çeynemek 'çiynemek'	(جَينَمَك) 220b/4		*dedesi*	(دَدَسي) 300a/14
erenler	(اَرَنلَر) 247a/3		*ėrkek*	(اَركَك) 139a/13
eyledi	(اَيلَدي) 14a/11		*göñlek* 'gömlek'	(كوكلَك) 302a/15
gökçek 'güzel'	(كوكجَك) 18b/2		*idelüm*	(ايدَلوم) 109b/14
keçeden	(كَجَدَن) 235b/10			

Üstünlü elif (أ) ile e:

idesin	(ايدأسن) 135a/9
yitişesin	(يتشأسن) 104a/6

Üstünlü güzel he (ـَه) ile e:

idesin (ادەسين) 3b/1

Sözsonunda *e* ünlüsü, genel olarak üstünlü güzel he (ـَه) ile, çok az sayıda örnekte de üstünlü elif (اَ) ile yazılmıştır:

Üstünlü güzel he (ـَه) ile e:

degme 'her zaman' (دكمه) 147b/2
deve 'deve' (دوه) 175a/8
görse (كورسه) 153b/12
serçe (سرچه) 152a/8
depe 'tepe' (دپه) 101a/1
gire (كيره) 138a/7
kimesne 'kimse' (كمسنه) 65a/12

Üstünlü elif (اَ) ile e:

çekürge 'çekirge' (چكركا) 132a/5

1.1.4. ı ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *ı* ünlüsü, esreli elif (اِ) ile, çok seyrek olarak da esreli elif ye (اِی) ile yazılmıştır:

Esreli elif (اِ) ile ı:

ılduzlar 'yıldızlar' (اِلدزلر) 266a/1
ıraḳ 'uzak' (اِراق) 51b/5
ırlamaḳ 'şarkı söylemek' (اِرلمق) 246b/6
ırmaḳ 'ırmak' (اِرمق) 88b/2
ısıtma 'sıtma hastalığı' (اِسيتمه) 286a/14
ıssı 'sıcak' (اِسى) 12b/7
ışırdı (اِصيردى) 176b/5
ısıcak 'sıcak' (اِسيجق) 73b/6

Esreli elif ye (اِى) ile ı :

ılan 'yılan' (اِيلاَنْ) 134a/6

Söziçinde ı ünlüsü, kimi zaman esre (ِ) ile kimi zaman da esreli ye (ـيِـ) ile yazılmıştır:

Esre (ِ) ile ı:

arıḳ 'zayıf'	(اَرِقْ) 141a/5	*ḳarınca*	(قَرِنْجَهْ) 147b/14
ḳarındaş	(قَرِنْدَاَشْ) 279a/4	*ḳarışuḳ*	(قَرِشُوقْ) 102a/12
saḳız	(سَقِزْ) 220b/4	*tırnaḳları*	(طِرْنَقْلَرِى) 288b/11
yarındası 'ertesi gün'	(يَاَرِنْدَسِى) 166b/9	*yıl*	(يِلْ) 14a/10
yılan	(يِلاَنْ) 31a/15		

Esreli ye (ـيِـ) ile ı:

arıḳ 'zayıf'	(اَرِيقْ) 129a/14	*ısıcaḳ* 'sıcak'	(اِسِيجَقْ) 157a/11
ḳıl	(قِيلْ) 118b/5	*ḳılıç*	(قِلِيجْ) 206b/8
yardım	(يَاَرْدِيمْ) 183a/6		

Sözsonunda *ı* ünlüsü, esreli ye (ىِ) ile yazılmıştır; seyrek olarak esre (ِ) ile gösterildiği gibi, çok az sayıda sözcükte de *y* (ى) ile birlikte *yı* hecesini göstermek üzere *y* harfinden sonra hemze esre (ىِٔ) ile yazılmıştır:

Esreli ye (ىِ) ile ı:

aġrı	(اَغْرِى) 160a/12	*daḫı*	(دَخِى) 5b/15
ḳaldı	(قَاَلْدِى) 38b/3	*ḳarı* 'ihtiyar'	(قَرِى) 107a/5
ḳatı	(قَتِى) 51a/9	*ḳorḳı*	(قُورْقِى) 263b/2
ḳuzı	(قُوزِى) 138b/6	*yaġı* 'yağı'	(يَاَغِى) 131a/1

Esre (ِ) ile ı:

aḳlı 'aklı'	(عَقْلِ) 135a/3	*altı* 'altı sayısı'	(اَلْتِ) 37b/15

bunı 'bunu' (بونى) 3a/12
ḳarnı (قرنى) 79b/15
ocaḳı 'ocağı' (اوجقى) 109a/3
ḫalḳı (خلقى) 230a/6
mālı (مالى) 230a/3
sınurdı 'kırılırdı' (صنوردى) 105a/1

Ye, hemze, esre (ئ) ile ı:

arıyı (آريئ) 147b/4
enbiyāyı (آنبيائ) 138b/15

1.1.5. i ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *i* ünlüsü, kimi zaman esreli ye (ى) ile, kimi zaman da esre (ِ) ile yazılmış; çok az sayıda sözcükte de hemze esre (ئ) ile yazılmıştır:

Esreli ye (ى) ile i:

içerü (ايجرو) 135a/12
idi (ايدى) 114a/15
ilik 'kemik iligi' (ايلك) 158b/4
ider (ايدر) 200b/12
ilede 'ulaştıra' (ايلده) 34b/8
ip (ايب) 32a/14

Esre ile (ِ) i:

ider (ادر) 131a/14
iki (اكى) 263a/13
incikleri 'incik kemikleri' (انجكلرى) 183b/4
inmek (انمك) 233a/7
igne 'iğne' (اكنه) 68b/10
imdi 'şimdi' (امدى) 10a/8
indi 'indi' (اندى)59a/11

Hemze, esre (ئ) ile i:

ile (ئله) 114a/7, 137b/9, 141a/15
idi (ئدى) 125b/15, 126a/1, 137b/9

Söziçinde *i* ünlüsü, esreli ye (ى) ile ve esre (ِ) ile gösterilmiştir:

Esreli ye (يِ) ile i:

eline (أَلِينَهْ) 292a/1
vire (وِيرَهْ) 201b/4
yitişe (يِتِيشَهْ) 265b/6
girdi (كِيرْدِي) 131a/15
yiñisi (يِكِسِي) 290b/2

Esre (ِ) ile i:

bilmedi (بِلْمَدِي) 273b/2
degirmen (دكِرْمَنْ) 109a/5
eskisi (أَسْكِسِي) 290b/2
kesilmek (كَسِلْمَكْ) 285a/8
yėmişlik (يَمِشْلِكْ) 114a/2
yėye (يِيَهْ) 211b/4
binse (بِنْسَهْ) 131a/13
didi (دِدِي) 263a/15
evinüñ (أَوِنُكْ) 107a/8
üzerine (أُوزَرِنَهْ) 131a/13
yine (يِنَهْ) 253b/1

Sözsonunda *i* ünlüsü, genel olarak esreli ye (يِ) ile; seyrek olarak esre; çok seyrek olarak da sonu ünlü ile biten sözcüklerde *yi* hecesini -yükleme durumu ekini- göstermek üzere esreli hemze (ئِ) ile yazılmıştır:

Esreli ye (يِ) ile i:

diñi 'dinlenecek yer' (دِكِي) 212a/15
dişi (دِشِي) 140a/2
egri (أَكْرِي) 4a/1
gemi (كَمِي) 93a/14
gördi (كُورْدِي) 201b/4
diri (دِرِي) 90a/3
döşegi (دُوشَكِي) 231a/12
eski (أَسْكِي) 304b/12
gibi (كِبِي) 302a/8
keçi (كَچِي) 141a/

Esre (ِ) ile i:

askeri (عَسْكَرِ) 76a/11
bedeni (بَدَنِ) 6b/12
rengi (رَنْكِ) 73b/4

Esreli hemze (ـٔ) ile i:

arżıyyeyi	(أرضيّهٔ) 85b/11	*kişiyi*	(كشيء) 133a/9
muḳābeleyi	(مقابلهٔ) 7b/7	*sefineyi*	(سفينهٔ) 96a/3
sirkeyi	(سركهٔ) 157b/12		

1.1.6. o ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *o* ünlüsü, genel olarak ötreli elif, vav (اُو) ile kimi zaman da ötreli elif (اُ) ile gösterilmektedir:

Ötreli elif, vav (اُو) ile o:

ocaḳı 'ocağı'	(اوجقى) 109a/13	*od* 'ateş'	(اود) 12b/9
oğlaḳ	(اوغلق) 187a/13	*oğlan*	(اوغلان) 78b/4
oḳı 'oku'	(اوقى) 26b/11	*olup*	(اولب) 6b/8
on 'on sayısı'	(اون) 182b/3	*ot* 'bitki'	(اوت) 2b/9

Ötreli elif (اُ) ile o:

oğul	(اغول) 78b/4	*oluḳlar*	(الوقلر) 76b/3
oturacaḳ	(اتورجق) 106b/4	*oyuḳ*	(ايوق) 201b/15

Söziçinde *o* ünlüsü, ötre (ُ) ile veya ötreli vav (وُ) ile yazılır:

Ötre (ُ) ile o:

ḳoḳular	(ققولر) 12b/5	*soñra*	(صكره) 9a/6
sovuḳ	(صوق) 12a/12	*ṭoğura*	(طغوره) 79a/12
ṭoludur	(طلودر) 90a/13	*ṭopraḳ*	(طپراق) 98b/6
ṭopuḳ	(طبوق) 183b/1		

Ötreli vav (وُ) ile o:

ḳoḳu	(قُوقُو) 297b/10	*ṣoġan*	(صُوغَنْ) 110b/9
ṣoḳar	(صُوقَرْ) 206b/7	*ṣol*	(صُولْ) 22a/3
ṭoġrı	(طُوغْرِي) 63a/10	*ṭon* 'elbise'	(طُونْ) 149b/1
ṭoymazlar	(طُويْمَزْلَرْ) 76a/6	*yoḳ*	(يُوقْ) 39b/14
yol	(يُولْ) 67a/8		

1.1.7. ö ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *ö* ünlüsü, ötreli elif, vav (اُو) ile, az olarak da ötreli elif (اُ) ile yazılmıştır:

Ötreli elif, vav (اُو) ile ö:

öd 'öd, safra kesesi'	(اُودْ) 179b/13	*öder*	(اُودَرْ) 30b/12
ögrenür	(اُكْرَنُورْ) 164b/6	*ölçer*	(اُلْچَرْ) 216a/6
ölümdür	(اُولُمْدُرْ) 66a/7	*öñ*	(اُوكْ) 12b/11
öper	(اُوپَرْ) 198b/13	*örtü*	(اُرْتُو) 13a/11
öyken 'akciğer'	(اُيْكَنْ) 180a/14		

Ötreli elif (اُ) ile ö:

öküz (اُكُوزْ) 129b/7
ölürin 'ölürüm' (اُلُورِينْ) 55a/11
ötrü (اُتْرُو) 101a/14

Söziçinde *ö* ünlüsü, ötreli vav (وُ) ile ya da ötre (ُ) ile yazılmıştır.

Ötreli vav (وُ) ile ö:

böcek	(بُوجَكْ) 128b/6	*bögrek* 'böbrek'	(بُوكْرَكْ) 180a/7
çökdi	(چُوكْدِي) 131b/6	*çölmek* 'çömlek'	(چُولْمَكْ) 85b/2
döndi	(دُونْدِي) 91a/10	*döşek*	(دُوشَكْ) 144b/11
göñül	(كُوكُلْ) 28a/15	*görmedi*	(كُورْمَدِي) 91a/10

Ötre (ُ) ile ö:

bölük 'kısım' (بُلُوك) 63b/1
böyle (بُيْلَه) 14b/12
kömür (كُمُور) 79b/14
bölük 'saç örgüsü' (بُلُوك) 168b/11
dört (دُورْت) 136b/15
söyler (سُيْلَر) 42a/11

1.1.8. u ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *u* ünlüsü, ötreli elif, vav (اُو) ile ya da ötreli elif (اُ) ile yazılmıştır:

Ötreli elif, vav (اُو) ile u:

uçar (اُچَر) 136a/3
ulaşa (اُولَشَه) 88a/12
un (اُون) 156b/14
uyanuḳluġında (اُويَنُقْلُوغِنْدَه) 86b/1
uġraya (اُوغْرَيَه) 127a/12
umduġı (اُومْدُوغِى) 87a/1
unutsa (اُونُتْسَه) 213b/8

Ötreli elif (اُ) ile u:

ucuzlıḳ (اُجُوزْلِق) 85a/5
uvacuḳ 'küçücük' (اُوَاجُق) 164b/10
uyḳu (اُيقُو) 14a/1
ulu (اُلُو) 88a/12
uvaḳ 'küçük' (اُوَاق) 90a/6
uzun (اُزُون) 86b/1

Söziçinde *u* ünlüsü, ötreli vav (وُ) ile veya ötre (ُ) ile yazılmıştır:

Ötreli vav (وُ) ile u:

aġulu 'zehirli' (آغُولُو) 12a/15
aruġ 'zayıf' (آرُوغ) 132b/1
ḳabuġı (قَبُوغِى) 111a/1
ḳulaḳ (قُولَق) 174a/1
uyanuḳ (اُويَانُوق) 250b/10
uzun (اُزُون) 86b/1
altun (آلْتُون) 73b/4
baġarsuḳ (بَغَرْسُوق) 225a/11
ḳarlaġuç 'kırlangıç' (قَرْلَغُوج) 135b/12
oduñ (اُودُوك) 73b/4
uyluḳda (اُويْلُقْدَه) 289b/1

Ötre (ُ) ile u:

aruġ 'zayıf'	(أَرُغْ) 234b/3	baġarsuġı	(بَغَرْسُغِى) 180a/14
ḳabuġı	(قَابُغِى) 118a/12	ḳaşuġıla	(قَاشُغِيلَه) 161b/1

Sözsonunda *u* ünlüsü ötreli vav ile yazılmıştır:

Ötreli vav (وُ) ile u:

aġu 'zehir'	(آغُو) 11a/15	*aru* 'bal yapan böcek'	(آرُو) 147b/2
bu	(بُو)13a/10	*ḳapu*	(قَپُو) 102b/11
ḳarañu	(قَرَكُو) 65b/15	*ḳarşu*	(قَرْشُو) 13b/11
ṣaru	(صَارُو) 57b/8	*ṭoġru*	(طُوغْرُو) 34b/4
uyḳu	(اُيْقُو) 14a/1		

1.1.9. ü ünlüsünün yazılışı:

Sözbaşında *ü* ünlüsü, genellikle ötreli elif, vav (اُو) ile, az olarak da ötreli elif (اُ) ile yazılmıştır:

Ötreli elif, vav (اُو) ile ü:

üç	(اُوچْ) 6a/1	*üçünci*	(اُوچُنْجِى) 11a/10
üşde 'işte'	(اُوشْدَه) 220a/10	*üşümiş*	(اُوشُمِيش) 12b/4
üzerinde	(اُزَرِنْدَه) 10b/10	*üzre*	(اُوزْرَه) 61b/4
üzüldi	(اُوزُلْدِى) 32a/14	*üzüm*	(اُوزُمْ) 112b/9

Ötreli elif (اُ) ile ü:

üst	(اُسْتْ) 288a/7

Söziçinde *ü* ünlüsü, ötreli vav (وُ) veya ötre (ُ) ile yazılmıştır.

Ötreli vav (ۆ) ile ü:

bölük 'kısım'	(بلوك) 168b/11	*büyük*	(بيوك) 22b/1
dügündür	(دكون در) 174b/8	*dün*	(دون) 140a/7
düşi	(دوشي) 22b/11	*süd*	(سود) 184b/10
süñü 'süngü'	(سوكو) 210a/11	*tütün*	(توتون) 85b/1
yüce	(يوجه) 22b/15	*yük*	(يوك) 22b/15

Ötre (ُ) ile ü:

büyük	(بيوك) 22b/15	*bögür*	(بوكر) 259a/1
dügündür	(دكون در) 174b/8	*dürlü*	(درلو) 10b/15
göñül	(كوكل) 49b/13	*gümiş*	(كميش) 83a/12
üşümiş	(اوشومش) 12b/14	*üzüm*	(اوزم) 112b/14

Sözsonunda *ü* ünlüsü, ötreli vav (ۆ) ile yazılmıştır:

Ötreli vav (ۆ) ile ü:

deñlü	(دكلو) 15b/14	*dürlü*	(درلو) 10b/15
gözgü 'ayna'	(كوزكو) 69b/4	*incü*	(انجو) 246a/7
örtü	(اورتو) 13a/1	*ötrü*	(اترو) 101a/14
süñü 'süngü'	(سوكو) 210a/11		

1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

1.2.1. b ve p ünsüzlerinin yazılışı:

Türkçe sözcüklerin sözcük tabanı ve eklerindeki *b* ve *p* sesleri için kimi zaman (*b*: ب) kullanılması yeterli görülmüştür. Bu durum çoğunlukla Uygur imlâsı

geleneğinin kuvvetli olduğu ve etkili bulunduğu durumlar için geçerli olmuştur. Ancak, bu yazılış imlâyı ilgilendiren bir durumdur, ses niteliğinde değildir.

Metnimizde *b* ve *p* ünsüzlerinin sözbaşı, söziçi ve sözsonunda yazımı düzensizlik gösterir. Belirli bir kurala bağlı olmaksızın kimi zaman aynı sözcükte *b* ve *p* ünsüzleri dönüşümlü yazılmıştır. *-(u)p / -(u)p* ulaç ekinin yazımında metnimiz düzenli olarak *b* (ب) harfini kullanmıştır. İnclenen metinde bu durum, imlâ ile ilgili bir konu olarak düşünülmüş, söz konusu ekte bu ünsüz *p* olarak okunmuştur.

b (ب) ile yazılanlar:

deprene	(دَبْرَنَه) 29b/1	*ḳapaḳlar* 'göz kapakları'	(قَبَقْلَرْ) 170b/14
ḳapḳacaḳ	(قَبْ قَجَق) 96b/10	*ḳaplan*	(قَبْلَاَنْ) 168b/2
kirpükler	(كِربُكْلَرْ) 171a/1	*ḳorḳup*	(قورْقوبْ) 65a/2
ṭoldurup	(طُولْدرُبْ) 159a/3	*virüp*	(ويرُبْ) 59a/2
vurup	(وُرُوبْ) 102a/11	*yapışmaḳ*	(يَاَبِشْمَق) 221a/11
yaprağın	(يَبْرَغِن) 15b/13	*yöriyüp*	(يُورِيُوبْ) 163a/3

p (پ) ile yazılanlar:

ḳoparur	(قُوپَرُورْ) 70a/10
köpügi	(كُوپُكى) 185a/11

Hem p (پ) hem b (ب) ile yazılmış olanlar:

peyġamber	(پَيْغَمبَرْ) 7b/3	*peyġamber*	(بَيْغَمبَرْ) 18a/14
pādişāh	(پَادِشَاَه) 205a/2	*pādişāh*	(بَادِشَاَه) 198b/5
peşimān	(پَشِيمَاَنْ) 107a/14	*peşimān*	(بَشِيمَاَنْ) 113a/15

1.2.2. c ve ç ünsüzlerinin yazılışı:

ç ünsüzü, sözbaşı, söziçi ve sözsonunda genel bir eğilim olarak *c* (ج) ile yazılmıştır, ancak belli bir kuralı yoktur. Bir sözcükte de *c* (ج) yerine *ç* (چ) kullanılmıştır:

çekdi	(جَكْدِي) 125b/9	*çiftçiyse*	(جِفْتْجِيسَه) 200a/15
açdum	(آجْدُمْ) 27b/5	*geçdi*	(كَجْدِي) 23b/10
keçi	(كَجِي) 141a/5	*ḳaçan* 'ne zaman'	(قَجَانْ) 15a/2
aç 'tok değil'	(آجْ) 179a/8	*ağaç*	(آغَاجْ) 106b/8
ḳarlaġuç 'kırlangıç'	(قَرْلَغُوجْ) 135b/12	*ḳoç*	(قُوجْ) 146a/11
üç	(اُوجْ) 22a/3	*ḳapuçılar*	(قَپُوچِيلَرْ) 78a/3

1.2.3. k ve g ünsüzlerinin yazılışı:

Metnimizde sözbaşı, söziçi ve sözsonu *g* ve *k* ünsüzleri, kef (ك) ile gösterilmiştir. Bu sesleri ayıracak özel bir işaret kullanılmamıştır; ancak, çok az sayıda sözcükte *g* için kef üzerine üç nokta (ڭ) konduğu tespit edilmiştir:

k ünsüzünün kef (ك) ile gösterilişi:

kirlü	(كيرلو) 249b/2	*kirpükler*	(كِرْپُكْلَرْ) 171a/1
kişi	(كِشِي) 12a/12	*çeker*	(جَكَرْ) 10a/2
döküldi	(دُوكُلْدِي) 184b/15	*ekin*	(آكِينْ) 97b/11
gök	(كُوكْ) 63b/5	*gökçek*	(كُوكْجَكْ) 20b/6
kesecek	(كَسَجَكْ) 242b/7		

g ünsüzünün kef (ك) ile gösterilişi:

gemi	(كَمِي) 94a/4	*gibi*	(كِبِي) 10a/14
gice	(كِيجَه) 47a/4	*gizlenmek*	(كِزْلَنْمَكْ) 67b/1
degirmen	(دَكِرْمَنْ) 109a/13	*degül*	(دَكُلْ) 39a/4
egri	(اَكْرِي) 45a/15	*yigit*	(يِكِتْ) 203b/3

Bir sözcükte g için kef üzerine üç nokta (ڭ) konmuştur:

göge 'gökyüzüne' (ڭُوڭَه) 51a/12

1.2.4. ñ ünsüzünün yazılışı:

Söziçi ve sözsonu nazal *n* (ñ) için kef (ك) kullanılmıştır. Az sayıda sözcükte bu ses üç noktalı kef (ڭ) ile gösterilmiştir:

aña (آكا) 1b/7 — *añun* (آنوك) 9b/2
deñiz (دكز) 87a/11 — *deñlü* (دكلو) 13a/13
giñ (كيك) 90b/10 — *göñül* (كوكل) 49b/13
göñlek (كوكلك) 302a/15 — *ḳarañu* (قركو) 65b/15
ḳoñşu (قوكشو) 97a/6 — *soñ* (صوك) 31b/15
señek 'ağaçtan ya da topraktan yapılan su kabı' (سكك) 96b/6
ṭoñar 'donar' (طوكر) 77b/4 — *eyledüñ* (ايله دوك) 3a/12
buña (بوكا) 2a/1

Metnimizde iki yerde *tañrı* sözcüğü Uygur ve Karahanlı yazı sisteminin kalıntısı olarak nun-kef (نك) ile yazılmıştır:

tañrılığın (تنكرلغن) 68a/15
tañrılığını (تنكرلغنى) 68b/6

1.2.5. s ve ş ünsüzlerinin yazılışı:

İncelenen metinde, ön ünlülü Türkçe sözcüklerde sözbaşı ve söziçinde düzenli olarak sin (س) kullanılmıştır; art ünlülü sözcüklerde çoğunluk sad (ص)'dan yana olmakla beraber, kimi sözcükler sin ile yazılmış ve kimisinde de sin ve sad ikili yazımı tespit edilmiştir:

Art ünlülü sözcüklerde sin (س) ile yazılanlar:

saġ 'diri, canlı' (ساغ) 116a/13 — *saġlıġıla* (ساغلغيله) 210a/5
saġılur (ساغلور) 129b/9 — *saġışlu* (ساغشلو) 117b/8
saḳalda (سقالده) 174b/12 — *sıtma* (ستمه) 285a/15
sayaġı 'sade yağ' (سايغى) 185a/13 — *sınur* 'sınır' (سنر) 97b/1
savıcı 'uzaklaştırıcı' (سوجى) 230a/12

Art ünlülü Türkçe sözcüklerde sad (ص) ile olan pek çok tekrar yazılışın dışında sözcükler sin (س) ile de yazılmıştır:

ṣaç	(صاچ) 63b/6	*saç*	(ساچ) 170a/4
ṣağıcı	(صغجى) 223a/3	*sağıcı*	(ساغجى) 222b/10
ṣağırlıḳ	(صاغرلق) 288b/2	*sağırlıḳ*	(ساغرلق) 288b/2
ṣaḳınur	(صقنور) 23a/7	*saḳın*	(سقن) 215b/1
ṣarḳmış	(صرقمش) 174a/10	*sarḳmış*	(سارقمش) 213a/1
ṣoḳağa	(صوقغه) 88b/5	*soḳaḳ*	(سوقق) 222b/13
ṣovuḳ	(صوق) 185b/7	*sovuḳ*	(سوق) 188b/1
ṣu	(صو) 95b/3	*su*	(سو) 46a/5

Bir sözcükte hem sözcük köküne hem genel kullanıma aykırı olarak ekte, yabanca imlâ etkisi dolayısıyla sad (ص) ile yazılış görülür:

ṣuṣamaḳ (صوصمق) 218a/14

1.2.6. t ve ṭ ünsüzünün yazılışı:

Metnimizde ön ünlülü sözcüklerde *t-* ünsüzü düzenli olarak *t* (ت) ile yazılmıştır; art ünlülü sözcüklerde de yaygın olarak *ṭı* (ط) ile gösterilmesine karşın az sayıda sözcükte *te* (ت) ile de yazıldığı görülür:

terdür	(تردر) 52b/13	*tüküre*	(توكره) 22a/3
tütün	(توتون) 84b/3	*tüyi*	(تويى) 166b/3
tañrılığın	(تنكريلغن) 68a/15, 68b/6	*toz*	(توز) 227b/12
tozlu	(توزلو) 300a/10	*tuç*	(توچ) 239a/3
tulığı	(تولغى) 232b/13	*tulumı*	(تولمى) 232b/10

Yalnız *at* sözcüğünde bir yerde sözsonu *t* sesi *ṭı* (ط) harfi ile yazılmıştır:

aṭ (آط) 128b/10

1.3. BAZI BİRLEŞİK YAZIMLAR

kim, ki, daḫı, ile bağlaçları ile *içün, ile* ilgeci ve *ek eylem*'in yazımında zaman zaman bitişik yazılımlar görülür. Bu bitişik yazılımlar, belli bir kurala bağlı olmamakla birlikte, kimisi imlâyı ilgilendirirken kimisi de sesle ilgilidir. Sözü edilen sözcük türlerinin, Türkçe veya yabancı kökenli ayırt edilmeksizin, başka bir sözcükle bitişmesi sonucu *i-* ek-eyleminin, *ile* ve *içün* sözcüklerinin art ünlülü olması gibi değişikliklere sebep olduğu söylenebilir:

1.3.1. Bazı Bağlaç ve İlgeçlerin Yazımı

1.3.1.1. ki bağlacının yazımı:

Metnimizde çoğunlukla ayrı yazılan bu sözcük az sayıda örnekte kendinden önceki sözcükle bitişik yazılmıştır:

budur ki	(بودر كه) 11a/13	*bil-ki* (بلكه) 48b/2	
ol ki	(اول كه) 8a/12	*kim-ki* (كيمكه) 66b/7	
oldur ki	(اولدر كه) 11a/13	*ol-ki* (اولكه) 54b/6	
rü'yā ki	(رؤيا كه) 11a/11	*şöyle-ki* (شيلكه) 2a/15	
varur ki	(وارر كه) 8a/9	*vaḳt-ki* (وقتكه) 80b/9	

1.3.1.2. kim bağlacının yazımı:

kim bağlacı, ünlüsünün imlâsı bakımından (كيم) ve (كم) biçimlerinde ve kendinden önceki sözcükten ayrı yazılmıştır:

bildi kim	(بلدي كيم) 52a/11	*ider kim*	(ايدر كم) 39b/7
ḳavline kim	(قولنه كيم) 60a/15	*ola kim*	(اوله كيم) 27a/13
olundı kim	(اولوندي كيم) 35b/15		

1.3.1.3. dah̲ı bağlacının yazımı:

Metnimizde *dah̲ı* bağlacının, ilk ünlüsünün yazımı bakımından genellikle üstünlü (دَخى), seyrek olarak da elifli üstünlü (داَخى) yazıldığı görülür.

dah̲ı	(دَخى) 7b/9, 7b/10, 7b/11
dah̲ı	(داَخى) 3a/13, 159a/4, 78b/1, 187b/13

Bu sözcük, genellikle kendisinden önceki sözcükten ayrı yazılmakla beraber, az sayıda örnekte kendisinden önceki sözcüğe bitişik yazılmıştır:

baḳar dah̲ı	(بقَر دَخى) 7a/5	*balçıḳ-dah̲ı*	(بلَجِقدَخى) 78a/12
bir dah̲ı	(بر دَخى) 8a/10	*ben-dah̲ı*	(بندَخى) 2b/6
bunı dah̲ı	(بونى داَخى) 3a/13	*hem-dah̲ı*	(هَمدَخى) 3b/7
çıḳar dah̲ı	(چقَر دَخى) 7a/12	*nuṭḳ-dah̲ı*	(نُطقدَخى) 181b/5
görmegüñ dah̲ı	(كورمَكك دَخى) 5a/1	*ol-dah̲ı*	(اولدَخى) 12a/1

1.3.1.4. ile ilgecinin ve bağlacının yazımı:

Metnimizde çoğunlukla kendisinden önce gelen sözcükle birleşik yazılan *ile* ilgeci, az sayıda örnekte de ayrı yazılmıştır. Ayrı yazılan sözcüğün ilk ünlüsü esreli elif ve y ile yazılırken kimi zaman da esreli hemze ile yazılmıştır. Birleşik yazımlarda kendisinden önceki sözcük, ünlü ile sonlanıyorsa araya y bağlayıcı ünüzü girer ve ye (ي) harfiyle yazılır, kimi zaman da araya y bağlayıcı ünsüzü girdiği hâlde ilgecin i ünlüsü yazılmaz. Ünsüzle sonlanıyorsa esre ile yazılır:

a'dā ile	(اَعدا ئله) 166a/10	*dişiyile*	(دشييله) 247b/3
ḥasnā ile	(حَسنا ئله) 141a/15	*ḥasta olmaḳ ile*	(خَستة اولمَق ايله) 289a/15
ḳamçıyla	(قامجيله) 233b/8	*ḳamerile*	(قمَريله) 58b/2
ḳanadıla	(قنادله) 202b/15	*ḳaşuğıla*	(قاشغيله) 161b/15
ḳudsiyye ile	(قدسيّة ايله) 70b/12	*nesne ile*	(نسنه ايله) 265a/13
ṣuleḥā ile	(صلحا ئله) 114a/7	*süfehā ile*	(سفها ئله) 137b/9
ṭu'mesiyle 'lokma, azık'	(طعمسيله) 153a/14	*yağıla*	(ياغله) 215b/9
yağmurıla	(يغمورله) 73a/12	*yelegiyle* 'teleğiyle'	(يلكيله) 153a/14

1.3.1.5. içün ilgecinin yazımı:

Metnimizde çoğunlukla kendinden önceki sözcükle bitişik yazılan *içün* ilgeci, az olarak ayrı yazılır. Kendinden önceki sözcükle birleşen için edatının ünlüleri, birleştiği sözcüğün ünlüsüne göre ön ünlülü veya art ünlülü olarak değişir. Kendinden önceki sözcükle birleştiğinde *içün* sözcüğünün ilk ünlüsü, kimi zaman harf veya hareke ile gösterildiği hâlde kimi zaman da gösterilmemiştir. Edatın ç ünsüzünün yazımı açısından da *c*'li ve *ç*'li örnekler görülür:

Allah içün	(اَللّٰهَ ايِجوُنْ) 219a/3	*'āmme içün*	(عامَّةَ ايِجوُنْ) 90a/10
anuñıçun	(آنوكيِجوُنْ) 37a/1	*ġazā içün*	(غَزاَ ايِجوُنْ) 196a/9
kāmilleriçün	(كاَمِللَرِيجوُنْ) 69b/9	*ḳażāyıçun*	(قَضاَيِجوُنْ) 197b/7
kebīriçündür	(كَبيرِجوُنْدُرْ) 48b/3	*kendüyiçün*	(كَنْدوُيِجوُنْ) 81a/15
kesmegiçün	(كَسْمَكيِجوُنْ) 227b/11	*ḳılmaġıçun*	(قِلْمَغيِجوُنْ) 85b/12
mektūbe içün	(مَكْتوُبَهَ ايِجوُنْ) 192a/14	*neyiçün*	(نَيِجوُنْ) 37a/1
olmaġıçun	(اُولْمَغيِجوُنْ) 95a/8	*olsunıçun*	(اُولْسونِچوُنْ) 37a/5

1.4. EK-EYLEMİN YAZIMI:

-durur, -dur / -dür ek-eyleminin yazımı:

Metnimizde ekleşmemiş *-durur* ek-eylemi bir yerde ve birleşik olarak yazılmıştır. Bu ek-eylem çoğunlukla kendinden önceki sözcüğe, Arap alfabesinin birleşme kuralı gereğince, birleşik yazılır, kimi zaman da aynı kurala göre birleşik yazılması gerekirken ayrı yazılmıştır:

aḳçadur	(اَقْچَدُرْ) 102a/15	*acıdur*	(آجِيدُرْ) 118a/13
artuḳdur	(آرْتوُقْدُرْ) 52a/15	*baġlanmaḳdur*	(بَغْلَنْمَقْدُرْ) 235b/4
çıbandur	(چِباَنْ دُرْ) 112b/2	*degüldür*	(دَكُلْدُرْ) 113a/10
egilmişdür	(اَكِلْمِشْ دُرْ) 3a/3	*eyüdür*	(اَيودُرْ) 16b/10
geñlikdür	(كَكْليِكْ دُرْ) 97b/13		

i- ek-eyleminin yazımı:

i- ek-eylemi, eklendiği sözcüğün ünlüsüne göre ön ünlülü veya art ünlülü olur. Bu durum, ek-eylemin yazımında çekimlerde ortaya çıkar ve farklı yazılımlar görülür. Birleşik yazımlarda kendinden önceki sözcük ünsüz ile sonlanıyorsa, ya ek-eylemde değişiklik olmadan bitişik yazılmakta ya da ek-eylem düşmektedir. Ek-eylemin birleştiği sözcük ünlüyle bitiyorsa, ya araya *y* bağlayıcı ünüzü girmekte ve *y* harfi ile gösterilmekte ya da ek-eylemin yerini bağlayıcı ünlü almaktadır:

kimesneyse	(كِمَسْنَيِسَهَ)	159b/5	*kişiyse*	(كِشِيِسَهَ)	180b/15
olacakısa	(اُولَجَقِيسَهَ)	27a/15	*oldıysa*	(اُولْدِيسَهَ)	1b/4
olınursa	(اُولِنُورْسَهَ)	35a/10	*yoğınsa*	(يُوغِنْسَهَ)	218b/8
yoğısa	(يُوغِيسَهَ)	131a/4	*yüklüyise*	(يُوكْلُويِسَهَ)	265b/1
nice ise	(نِجَه ايِسَهَ)	15b/1	*ḫasta ise*	(خَسْتَهَ ايِسَهَ)	81b/12
büyügidi	(بُيُوكِيدِي)	258b/5	*çatılmamışdı*	(چاَتِلْمَمِشْدِي)	258b/8
diñlerimişsin	(دِكْلَرِيمِشْسِنْ)	233a/11	*itdiydi*	(اِتْدِيدِي)	164a/11
seyregidi	(سَيْرَكِيدِي)	258b/9	*ṣınurdı*	(صِنُورْدِ)	105a/1
yoğınıdı	(يُوغِنِيدِي)	258a/6	*Esmā idi*	(اَسْمَاَ يْدِي)	125b/15
ḫasta idi	(خَسْتَهَ ايِدِي)	114a/15	*nikāḥında idi*	(نِكاَحِنْداَ يْدِي)	126a/1
nübüvvetden idi	(نُبُوَّتْدَنْ)	39a/15	*virürler idi*	(وِيرُرْلَرْ ادِي)	38a/4
götürürken	(كُتُورُرْكَنْ)	298a/6	*gelürken*	(كَلُورْكَنْ)	184b/14
varmış iken	(وَاَرْمِشْ ايِكَنْ)	261a/3	*kişi imiş*	(كِشِي ايِمِشْ)	279a/7

2. DİL BİLGİSİ

2.1. SES BİLGİSİ

2.1.1. ÜNLÜLER

İncelenen metinde, Türkçede bulunan ve Eski Anadolu Türkçesinde de kullanılan *a, e, ı, i, o, ö, u, ü* ünlülerinden başka *e* ile *i* arasında bir sesi gösteren *ė* (kapalı e) ünlüsü de bulunmaktadır.

Kök Hecedeki *e / ė / i*:

Kök hecede bu ünlü, Türkçenin bilinen ilk yazılı metinlerinin dilinden günümüz yazı ve konuşma diline gelinceye kadar geçirdiği evrelerde, önemli bir değişiklik gösterir ve fonetik bakımdan tutarsızlık içerisindedir.

Orhon Yazıtlarında *a,e; ı, i; o, u; ö, ü* seslerini gösteren dört ünlü işareti vardır. Orhon Yazıtlarında, kök hecede bu ünlüler açısından üç durum söz konusudur: aslî *i* sesi, 𐰃 işareti ile; aslî *e* sesi, 𐰀 işareti ile ya da işaretsiz; *ė* (kapalı e) sesi, ya *i* 𐰃 ile ya da işaretsiz yazılmaktadır.

Ünlü yazılışındaki ikilikler açısından, Runik harfli metinlerde sözbaşı *a/e* sesleri gösterilmediği hâlde, kök hecesinde *ė* (kapalı e) olduğu bilinen bir kısım kökte kimi zaman bir 𐰃 (=ı/i) işareti görülmektedir.

Orhon yazıtlarında *ė* (kapalı e) için özel bir işaret yoktur. Kök hecedeki ikili yazımlar, bir *ė* (kapalı e) sesinin varlığına işaret eder. Bunlardan başka, Yenisey Yazıtlarında 𐰅 işareti vardır ki bu, e ve i sesi arasında başka bir sesi gösterir ve bu işaretin kök hecede kullanıldığı görülür (Ceylan 1991: 158; Thomsen 1896).

Karahanlı Türkçesinde, aslî *i* ve *e* sesi için olmamak kaydıyla, *i/e* sesleri arasında bir oynaklık vardır. Kutadgu Bilig'in el yazmalarından birisi, *ė* (kapalı e) sesini çoğunlukla يَ (fethalı ye) ile göstermiştir (Mansuroğlu 1949: 501-518).

Eski Türkçeden beri görülen bir özellik olan kök hecede *e>ė; e>i; ė>e; ė>i; i>e; i>ė* değişmeleri ve ikili yazımları, Eski Anadolu Türkçesinde de devam etmektedir. Gerek dönem imlâsının yeterince yardımcı olmamasından gerekse Arap alfabesinin fonetik olmamasından dolayı, kök hecede bu seslerin *e, i* ya da *ė* (kapalı e) olduğunun söylenmesi oldukça güçtür.

Eski Anadolu Türkçesi dönemi imlasına genel olarak bakıldığında, bir metinde aynı sözcüğün, kök hecede hem *e* hem *i* hem de *ė* (kapalı e) ile yazıldığı görülür. Üzerinde çalışılan metnin tamamı harekelidir ve kök hece *e* ve *i* sesleri, ya doğrudan doğruya harf ve hareke ile ya da hareke ile yazılmıştır. Metinde *ė* için ayrıca bir işarete rastlanmamıştır, ancak aynı sözcüğün kök hece ünlüsünün hem *e* hem *i* ile yazıldığı örnekler bulunmaktadır (bk. 3.1.1.2.4. Daralma).

Metnimizde ikili yazımı görülen kök hece fonemi, *ė* (kapalı e) ile gösterilmiştir:

bėşinci:	*beşinci* 11a/2, 13a/8, 48a/9	~ *bişinci* 4a/5, 105a/9, 259a/8
dė-:	*de-* 'söylemek' 67a/12, 290a/9	~ *di-* 11a/15, 32b/10, 44b/14
dėr-:	*der-* 'toplamak' 206a/14	~ *diril-* 'toplanmak' 97b/6
ėlçi:	*elçi* 'haberci' 206a/5, 206a/7	~ *ilçi* 205b/7, 206a/7
ėrkek:	*erkek* 91b/5, 141a/1	~ *irkek* 128a/7, 141a/14
ėrte:	*erte* 'sabah' 176a/14	~ *irte* 15b/4
gėç:	*geç* 'geç, erken değil' 205b/14	~ *giç-* 16b/9, 17a/2
yė-:	*ye-* 'yemek' 113a/8	~ *yi-* 113a/8, 123b/3, 137a/1
yėdi:	*yedi* '7 sayısı' 55a/4, 84a/5	~ *yidi* 156b/6, 156b/11
yėl:	*yel* 'rüzgar' 69b/15	~ *yil* 70a/1, 70a/5, 71b/10
yėñi:	*yeñi* 51b/11, 214a/11	~ *yiñi* 216b/3, 226b/1
yėt(d)-:	*yed-* 'götürmek' 174b/5	~ *yid-* 232b/8
yėtmiş:	*yetmiş* '70' 270b/14, 271b/11	~ *yitmiş* 271a/10

2.1.1.1. Ünlü Uyumları

a) Önlük-Artlık Uyumu:

Türkçe sözcüklerin en belirgin fonetik özelliği olan önlük-artlık uyumu, Türkçe ses yapısının temelini oluşturur ve metnimiz bu konuda, hemen hemen tam bir uyum içerisindedir. Ancak kimi eklerde bu kurala uymayan birkaç örnek de vardır.

-ki aitlik eki:

İsimden sıfat yapan ve aitlik bildiren *-ki* eki, metnimizde çoğunlukla uyuma girmiştir. Bulunma durumu üzerine gelen şekilleri de bulunan ekin ünsüzü art ünlülü sözcüklerde, iki ünlü arasında tonlulaşarak *-ġ* şeklini almıştır:

alnında-ġı 129a/15; *aşaġada-ġı* 173b/4; *bedeninde-ki* 180a/6; *elinde-ki* 239a/4; *evvel-ki* 4b/7; *gözgüde-ki* 93a/7; *içinde-ki* 83b/6; *ḳarnında-ġı* 205b/12; *menzilinde-ki* 90b/7; *nefsinde-ki* 53b/2; *ortada-ġı* 108b/7; *ṣoñra-ġı* 34a/15; *yanında-ġı* 91a/9; *yoḳaru-ġı* 39a/7; *ẓāhirde-ki* 51b/11

Bu ek, metnimizde iki yerde uyuma girmemiştir:

aşaġada-ki 172b/1; *ẕātında-ki* 53b/3

-lıḳ/-lik / -luḳ/-lük : Türkçe sözcüklerde bu ek uyum içerisindedir:

acı-lıḳ 'açlık, tok olmama' 214a/6; *aḳ-lıḳ* 'beyazlık' 129a/15; *aruḳ-lıḳ* 'zayıflık' 144a/3; *beg-lig-e* 19a/8; *çirkin-lik* 216a/6; *çoḳ-lıḳ* 92b/3; *delü-lik* 286a/1; *düşmen-lik* 212b/10; *geñ-lik* 'genişlik' 97b/13; *gün-lük* 'gölge yapmaya yarayan perde, şemsiye' 234a/4; *ḳara-lıġ-ı* 45a/5; *ḳara-lıḳ* 71b/9; *kör-lik* 'körlük' 288b/15; *ḳul-luḳ* 174a/9; *melik-lik* 'hükümdarlık' 117b/14; *ot-luḳ* 'ot konulan yer' 25b/9; *saḳḳa-lıġ-ın* 86b/8; *ṣayru-lıḳ* 'hastalık' 16b/4; *ṣovuḳ-lıḳ* 69b/13; *ṣovuḳ-luḳ* 12b/7; *sulṭān-lıḳ* 115b/13; *süst-lik* 'tembellik' 289a/7; *ṭoġru-lıḳ* 99a/1; *ṭoḳ-lıḳ* 98b/11; *ṭunuḳ-luḳ* 'donukluk' 57a/11; *ṭutsaḳ-lıḳ* 285a/8; *ulu-lıḳ* 273b/2

Çağatay Türkçesinde Arapça ve Farsça sözcüklere getirilen Türkçe eklerin kalın sıradan tercih edilmesi geleneğinin bir izi olarak bu ek, metnimizde ince ünlülü bazı sözcüklere kalın ünlülü olarak eklenmiştir:

'āṣi-lıḳ 212b/10; *düşmen-lıḳ* 287b/4; *ḥarāmī-lıḳ* 'hırsızlık' 139a/10; *süst-lıḳ* 'tembellik' 47b/6; *peyġamber-lıḳ* 1b/6; *rūşen-lıḳ* 'aydınlık' 41a/11; *selāmet-lıḳ* 79b/8; *taḳi-lıḳ* 'dinine bağlılık' 29a/13; *ziyāde-lıḳ* 'çokluk' 79a/14

b) Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu:

Eski Türkçeden beri düzlük-yuvarlaklık uyumu, bir kural hâline gelmemiştir. Eski Anadolu Türkçesi dönemine genel olarak bakıldığında bir yuvarlaklaşma eğilimi gözlenir. Bu dönemde Eski Türkçede düzlük-yuvarlaklık uyumunun bulunduğu kimi sözcüklerin ve kimi eklerin uyumdan çıktığı görülmektedir; kimi sözcüklerde de Eski Türkçedeki uyumsuzluk durumu devam etmektedir.

İncelenen metinde yuvarlaklaşma, sözcük kök ve gövdelerinde ve eklerde yuvarlaklaşma şeklinde olmak üzere iki şekilde sınıflandırılabilir. Eski Anadolu Türkçesindeki yuvarlaklaşmaya paralel olarak metinde görülen yuvarlaklaşmaların çoğunun belirgin bir sebebi vardır. Kimi sözcüklerin kök ve gövdelerindeki düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı durumların sebebi bilinmemektedir; bunlar Eski Türkçeden beri devam edegelmiştir.

1. Eski Türkçe döneminden itibaren kök ve gövdelerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmeyip metnimizde de bu uyumsuzluğu gösteren sözcükler şunlardır:

ağu 'zehir' 11a/15, 11b/3, 123a/4, 282b/15 < *ağu*
altun 'altın' 73b/4, 83a/12, 132a/5 < *altun*
eyü 'iyi' 63b/11, 77b/1, 85b/15 (krş. *eygü* 'iyi' 219a/6) < *edgü*
ġayġu 'kaygı' 126b/6 < *ḳadġu*
kendü 'kendi' 12b/14, 32a/6, 56a/10 < *kentü*

2. *b, m, p, v* gibi dudak ünsüzlerinin yuvarlaklaştırıcı etkisiyle ünlüleri yuvarlaklaşan sözcükler şunlardır:

demür 'demir' 133a/14, 223a/14, 233b/15 < *temir*
sovuḳ 'soğuk' 12a/12, 86b/11, 108b/9 < *soğıḳ*

3. Eski Türkçe dönemindeki sözsonu *-ġ/-g* ünsüzleri düşmüş, kimi sözcüklerde bu durum yuvarlaklaşmaya sebep olmuştur:

ḳapu 'kapı' 102b/11, 107a/4, 192a/12 < *ḳapıġ*
ṣaru 'sarı' 12a/11, 57b/8, 92a/4 < *sarıġ*

Sözsonu *-ġ/-g* ünsüzleri düştüğü hâlde yuvarlaklaşma olmayan sözcükler de bulunmaktadır:

acı 'acı' 91b/14, 117b/2, 123a/4 < *açıġ*
arı 'temiz' 98b/12 < *arıġ*
aṣṣı 'yarar, kazanç' 16b/6, 196a/11, 51b/13 < *asıġ*
diri 'canlı, diri' 59a/3, 90a/3 < *tirig*
ḳatı 'çok, şiddetli' 67a/2, 77a/14, 91b/15 < *ḳatıġ*
kiçi 'küçük' 176b/1, 206a/7, 288a/14 < *kiçig*

4. Bünyesinde yuvarlaklaşmayı gerçekleştirecek bir sebep olmadığı hâlde, örnekseme (analoji) yoluyla yuvarlaklaşan sözcükler şunlardır:

yaru-sı 'yarı' 64b/15 < *yarı*

Ancak; *yaru* sözcüğü metnimizde iki yerde düz şekliyle görülür:

yarı 96b/9; *yarı-sı* 64b/15

5. Eski Türkçe döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumu içerisinde bulunan; ancak metnimizde bu uyuma aykırı olan sözcükler de vardır:

yılduz 'yıldız' 36b/7, 64a/7, 68a/8 < *yultuz* (Bu sözcüğün düzleşmesinde sözbaşı *y-* ünsüzünün düşmesi etkili olmuştur).

içün 'için' 90a/10, 192a/14, 219a/10 < *üçün*

6. Düzlük-yuvarlaklık uyumuna girme eğiliminde olan sözcükler:

Eski Türkçe döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olan kimi sözcükler, Eski Anadolu Türkçesinde uyuma girmişlerdir. Metnimizde bu tür sözcüklerin hem yuvarlak hem düz yazılımları görülmektedir. Sözcüklerin ikili yazılımları, düzlük-yuvarlaklık uyumu açısından uyuma girme eğilimi olarak değerlendirilebilir.

Eski Türkçede ilk hecesi yuvarlak, ikinci hecesi düz ünlülü olan kimi sözcükler, metnimizde uyuma girme eğilimindedir:

ḳozı	> *ḳuzı* 'kuzu' 158a/14, 158b/2	~ *ḳuzu* 138b/7
ḳurı-	> *ḳurı-* 'kurumak' 188a/15, 88a/8	~ *ḳuru-* 25b/9
oḳı-	> *oḳı-* 'okumak' 261a/8, 265b/11	~ *oḳu-* 58b/2
toġrı	> *toġrı* 'doğru' 63a/10, 99a/1	~ *toġru* 34b/4
udı-	> *uyı-* 'uyumak' 13b/10	~ *uyu-* 9a/12
unıt-	> *unıt-* 'unutmak' 156b/15, 246a/8	~ *unut-* 123b/1
yöri-,yorı-	> *yöri-* 'yürümek' 219b/2, 220a/12	~ *yörü-* 264b/5

Düzlük-yuvarlaklık uyumuna girmeyen ekler:

Eski Türkçe döneminden beri yuvarlak ünlülü olan ve metnimizde de bu yuvarlaklığı koruyan ekler bulunmaktadır. Bu eklerin ünlü uyumuna girmeleri, Eski Anadolu Türkçesinden sonra olmuştur. Bazı eklerin yuvarlaklaşmasında ise, ekin bünyesinde bulunan dudak ünsüzlerinin varlığı veya son ses *-ġ* ve *-g* düşmesi etkili olmuş, kimilerinde de benzeşme yoluyla yuvarlaklaşma meydana gelmiştir.

1. Eski Türkçeden beri yuvarlak ünlülü olan ekler:

-uḳ / -ük eylemden ad yapma eki:

aç-uḳ 113b/11; *art-uḳ* 'fazla, başka' 168a/8; *böl-ük* 10bb/8; *bulan-uḳ* 92a/6; *del-ük* 222b/14; *ıncġur-uḳ* 'hıçkırmak, aksırmak' 290a/2; *ḳarış-uḳ* 102a/12; *kes-ük* 172a/5; *sıyr-uḳ* 287a/6 (< *sıyır-*) *yırt-tuḳ* 249a/5

-dur- / -dür- eylemden eylem yapma (ettirgenlik) eki:

al-dur- 'almasını sağlamak' 17b/11; *az-dur-* 10b/13; *bil-dür-* 281b/8; *diñlen-dür-* 6b/10; *gey-dür-* 264a/5; *gez-dür-* 204b/7; *ulaş-dur-* 9a/5; *üleş-dür-* 199b/3; *yan-dur-* 82a/7

-ur / -ür- eylemden eylem yapma (ettirgenlik) eki:

biş-ür- 'pişirmek' 217b/4; *emz-ür-* 211b/4 (krş. *emiz-*); *geç-ür-* 15b/1; *gey-ür-* 'giydir-' 267b/5; *ḳaç-ur-* 155a/11

-aru / -erü yön gösterme eki (<ġaru / -gerü):

iç-erü 20b/11; *il-erü* 55b/10 (< *ilgerü*); *yoḳ-aru* 10a/3 (< **yoḳ-ġaru*)

-ur / -ür geniş zaman eki:

açıl-ur 7a/14; *ağlaş-ur-lar* 301a/9; *bağlan-ur* 216b/13; *bil-ür-sin* 269a/15; *çalın-ur* 205b/1; *gel-ür-sin* 254a/6; *göril-ür-sin* 9a/4; *ḥayḳır-ur* 84b/12; *içür-ür* 11a/15; *ḳal-ur* 10a/3; *ḳıl-ur-am* 163a/10; *oñıl-ur* 'iyileşir' 282b/7; *var-ur-uz* 19a/15; *vir-ür-in* 25b/14; *yat-ur* 12b/14; *yitiş-ür-sin* 87b/14;

-sun / -sün; -sunlar / -sünler 3. kişi emir ekleri:

açıl-sun 265b/11; *çekme-sün* 37a/3; *di-sün* 22a/12; *dile-sün* 138a/4; *eyle-sün* 281b/11; *getür-sün* 170a/13; *göster-sün* 276a/7; *iriş-sün* 308a/15; *itme-sün* 124a/15; *ḳıl-sun* 217b/7; *ṣaḳın-sun* 267b/8; *ṣı-sun* 'kırsın' 165a/9; *var-sun* 22a/12; *vir-sün* 283b/5; *yi-sün* 133a/13; *çıḳar-sunlar* 145a/13

-duḳ / -dük ortaç eki:

ağla-duğı 250b/4; *bilme-düği* 29a/13; *bişme-dük* (ol-) 157a/9; *çıḳar-duğı* 93a/6; *dė-düği* 44b/14; *dė-düğüm* 53a/2; *ekilme-dük* 115b/13; *yan-duḳdan* 80a/12; *vir-dükleri* 219a/12; *vir-düğüm* 261a/2

-dur / -dür (< turur) (III. teklik şahış bildirme) ek-eylem:

ad-dur 122b/2; *aḳça-dur* 102a/15; *bulmaḳ-dur* 117b/6; *ḳan-dur* 76b/5; *ḳara-dur* 167a/10; *ḳarındaş-dur* 176a/3; *mü'min-dür* 117b/6

2. Dudak ünsüzleri nedeniyle yuvarlaklaşan ekler:

Eski Türkçe döneminde, sözcük kökündeki ünlüye bağlı olarak düz veya yuvarak yazılan bu ek, Eski Anadolu Türkçesinde ve metnimizde devamlı yuvarlak olarak yazılmaktadır:

-(u)m / -(ü)m; -(u)muz / -(ü)müz 1. kişi iyelik ekleri:

aġz-um-a 264a/2 (krş. ağız); *alt-um-dan* 234b/10; *ayaġ-um* 183b/14, *barmaġ-um-dan* 162a/12; *baş-um* 210a/13; *el-üm* 47b/2; *ev-üm* 103b/1; *ḳarşu-m-a* 27b/8; *ḳat-um-da* 'huzurumda' 25a/8; *ṭoġan-um* 154a/13; *ana-muz* 158b/5; *ard-umuz-da* 42a/1; *dīn-ümüz* 19b/2; *düşmenler-ümüz* 22a/12; *ev-ümüz-den* 106a/11; *fehm-ümüz-e* 68a/2; *ḳat-umuz-da* 42b/2; *nebī-müz* 90a/5; *peyġamber-ümüz* 36a/11

-dum / -düm belirli geçmiş zaman teklik 1. kişi eki:

aç-dum 27b/5; *al-dum* 97a/5; *alma-dum* 76b/8; *bağışla-dum* 276a/15; *bil-düm* 257a/4; *boġazla-dum* 131a/2; *eyt-düm* 280a/5; *iç-düm* 184b/10; *ḳal-dum* 276b/10; *uyan-dum* 27b/5; *var-dum* 27b/8; *vir-düm* 184b/11; *yapış-dum* 32a/12;

-vuz / -vüz adıl kaynaklı çokluk 1. kişi eki:

çek-e-vüz 'çekelim' 275b/3; *id-e-vüz* 'idelim' 8a/3; *itse-vüz* 60b/13

-up / -üp; -uban / -üben ortaç eki (Eski Türkçede -(ı)p/-(i)p şeklinde düz ünlülü olan bu ekin ünlüsü, Eski Anadolu Türkçesinde -(y)up/-(y)üp şeklinde yuvarlaklaşmış ve yeni bir ekle birleşmiştir.):

-uban/-üben: *id-üben* 91b/9, 101b/12

-(y)up/-(y)üp: *aç-up* 27b/10; *aḳ-up* 114a/5; *baṣ-up* 262a/7; *bil-üp* 3b/10; *bişür-üp* 158a/4; *çek-üp* 90b/12; *çıḳ-up* 12b/8; *di-yüp* 164b/1; *es-üp* 67a/2; *ḳazan-up* 108b/1; *ḳızdur-up* 290b/4; *nūrlan-up* 83a/6; *ṣat-up* 118b/4; *şaḳı-yup* 67a/3; *uyan-up* 15b/12; *virme-yüp* 288b/8; *vir-üp* 59a/2; *yarıl-up* 56a/9; *yaz-up* 257b/3; *yi-yüp* 12b/5

3. Bünyesindeki *ġ/g* seslerinin düşmesi sonucu yuvarlaklaşan ekler:

-lu / -lü (< -lıġ / -lig) sıfat eki:

aṣṣı-lu 'yararlı' 99a/3; *baġ-lu* 107b/15; *bel-lü* 164b/15; *beñiz-lü* 165a/14; *delük-lü* 152b/12; *ekin-lü* 115b/6; *giz-lü* 11b/3; *ḳanat-lu* 144a/9; *kireç-lü* 214a/11; *saġış-lu* 117b/8; *ṭat-lu* 89b/1; *yaġ-lu* 161a/7; *yara-lu* 113a/7

-ucı / -üci (<-(ı)ġçı/ -(i)gçi) eylemden ad yapma eki: Eski Anadolu Türkçesinde genellikle yuvarlak olan bu ek, metnimizde hem yuvarlak hem düz şekliyle görülmektedir (bk. 2.1.1.2.3. Düzleşme)

boz-ucı 230a/7; *düz-üci* 229b/2; *ḳorḳud-ucı* 267b/7; *nūrlandur-ucı* 79a/2; *ölç-üci* 228b/10; *süpür-üci* 227b/8; *yon-ucı* 236a/1; *yüz-üci* 'deri yüzen kişi' 225a/14

4.Örnekseme Sonucu Yuvarlak Ünlülü Olan Ekler:

-duñ/-düñ belirli geçmiş zaman 2. teklik kişi eki:

al-duñ 246b/3; *bil-düñ* 58a/10; *çıḳ-duñ* 156b/7; *eyle-düñ* 3a/12; *gel-düñ* 96a/2; *getür-düñ* 55b/8; *ṣı-duñ* 165a/10; *var-duñ* 156b/7; *virme-düñ* 177b/1; *yapış-duñ* 120b/6; *yat-duñ* 254b/3; *yitiş-düñ* 86b/5

-duñuz/-düñüz belirli geçmiş zaman 2. çokluk kişi eki:

it-düñüz 140a/8

-suz / -süz addan ad yapma eki:

aṣıl-suz 13a/11; *ḳanat-suz* 217a/4; *kilid-süz* 107b/14; *sebeb-süz* 103b/13; *sünnet-süz* 191a/6; *teklīf-süz* 74a/12; *tevbe-süz* 281b/2; *vaḳt-suz* 71b/1; *yaġ-suz* 83b/15

-cuḳ / -cük addan ad yapma eki:

az-a-cuḳ 80b/4; *ḳabar-cuḳ* (krş. ḳabaruḳ-cuḳ) 285b/15; *ḳıvırcuḳ* (krş. ḳıvıruḳ-cuḳ) 168b/15; *nesne-cük* 254a/6; *nesnen-cük* 199a/8; *oġlan-cuḳ* 37a/7; *uşa-cuḳ* 'ufacık; uşakcık' 96b/15; *uva-cuḳ* 'ufacık, küçücük' 164b/10

Bu ekin bulunduğu şu örneklerde ise yuvarlaklaşma görülmez:

diz-cik 'diz bağı' 207b/7; *ḳıl-çıḳ* 159b/8; *oġlan-cıḳ* 173a/5

-duḳ/-dük belirli geçmiş zaman 1. çokluk eki:

gel-dük 11a/7; *gir-dük* 256a/14; *it-dük* 49a/12; *yaḳ-ḍuḳ* 308a/14

-(n)uñ/-(n)üñ tamlayan durumu eki:

adem-üñ (aġzında) 137a/10; *aġac-uñ* (ḳabuġı) 110b/15; *aḳça-nuñ* (ḍarbını) 30a/9; *a-nuñ* (mertebesi) 3a/2; *cāriye-nüñ* (semenine) 140a/6; *çaḳmaġ-uñ* (ṭoḳuşması) 78b/13; *deniz-üñ* (heybetinden) 87b/13; *depe-nüñ* (te'vīli) 101a/2; *dere-nüñ* (ṣuyı) 89b/4; *iki-nüñ* (rü'yāsı) 27a/6; *keçi-nüñ* (ḳılı) 141a/9; *kim-üñ* (oġlısın) 20a/9; *ne-nüñ* (gibi) 29a/12

-(u)ñ/-(ü)ñ 2. çokluk kişi emir eki:

bil-üñ 2a/1; *vir-üñ* 21b/5

Geniş zaman 1. çokluk kişi eki:

var-ur-uz 19a/15; *vir-ür-üz* 23b/8; *dė-r-üz* 67a/12; *id-er-üz* 25a/6, 35a/10

5. Metnimizde genellikle düz ünlülü olmakla birlikte yuvarlaklaşarak düzlük-yuvarlaklık uyumuna giren ekler de şunlardır:

-u-l- / -ü-l- eylemden eylem yapan çatı eklerinin bağlayıcı ünlüsü:

Eski Anadolu Türkçesi döneminde bu ek genellikle düzdür. Ancak metnimizde bu eklerin bağlayıcı ünlüsü, bir birlik göstermez. Bu eklerin yuvarlak ünlülü köklere eklendiğinde kimi zaman yuvarlak, kimi zaman düz ünlülü; düz ünlülü köklere eklendiğinde ise düz olduğu görülmüştür:

boġ-ul-dı 211b/8; *bük-ül-* 232a/6; *dök-ül-* 184b/15; *dür-ül-* 221a/15; *gör-ül-* 257b/4; *ḳon-ul-mış-dur* 75b/4; *öp-ül-* 252b/2; *ör-ül-* 169a/8; *ṣor-ul-maḳ* 16a/9; *ṭut-ul-mış* 63b/8; *vur-ul-dı* 306a/3; *yum-ul-ur-sa* 176a/10

Kök ünlüsü yuvarlak olduğu hâlde bu ekin düz yazıldığı örnekler şunlardır:

boz-ıl- 268b/15; *dök-il-* 76b/3; *gör-il-* 12a/9; *ṭut-ıl-* 47b/10; *ur-ıl-* 209b/10; *üz-il-* 32b/6; *yor-ıl-* 10a/6

Düz ünlülü örnekler de şunlardır:

aç-ıl- 235b/7; *aṣ-ıl-* 28b/2; *begen-il-* 119b/2; *kes-il-* 175a/4

Sözcük kök ve gövdelerinde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak görülen düzlükler şunlardır:

Eski Türkçe döneminden itibaren düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak düz ünlülü olan sözcükler:

ḳozı	> *ḳuzı* 'kuzu' 158a/14, 158b/2
ḳurı-	> *ḳurı-* 'kurumak' 188a/15, 88a/8
oḳı-	> *oḳı-* 'okumak' 261a/8, 265b/11
toġrı	> *toġrı* 'doğru' 63a/10, 99a/1
udı--	> *uyı-* 'uyumak' 13b/10
unıt-	> *unıt-* 'unutmak' 156b/15, 246a/8
yorı-	> *yöri-* 'yürümek' 219b/2, 220a/12

Metnimizde ikili yazımı olan bu sözcüklerin yuvarlaklaşma eğiliminde olduğu söylenebilir (bk. 2.1.1.2.2.Yuvarlaklaşma).

Eklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olan düzlükler:

1. Eski Türkçeden beri düz ünlülü olan ekler:

-cı/-ci / -çı/-çi addan ad yapma eki:

ḳov-cı 'kovlayıcı, gammaz' 204a/8; *ḳuş-çı* 226b/12; *odun-cı* 45b/8; *ot-çı* 'aktar, ot ve baharat satan' 224b/6; *uyḳu-cı* 224b/11

-ı/-i; -sı/-si: teklik 3. kişi iyelik eki:

çoḳ-ı 113a/1; *dügün-i* 109a/12; *ḳabuġ-ı* 113b/6; *kömür-i* 85a/8; *buzaġu-sı* 149a/7; *ḳapu-sı* 51a/7; *kendü-si* 32a/12; *ḳoḫu-sı* 122a/4; *ṭaru-sı* 120a/8

-ġı; -ḳı/-ki aitlik eki:

yoḳaru-ġı 39a/7

-ı/-i; -nı/-ni belirtme durumu eki:

demür-i 'demiri' 247b/2; *ḳuş-ı* 'kuşu' 251b/9; *şu-nı* 'şunu' 36b/9

-dı/-di belirli geçmiş zaman 3. teklik kişi eki:

düş-di 85a/14; *ol-dı* 12a/2; *ör-diler* 208b/1; *ṣoḳ -dı* 148b/1; *ṣoy-dılar* 135b/5; *ṭoġur-dı* 66b/4; *ur-dı* 52a/11

-mış/-miş belirsiz geçmiş zaman eki:

bürü-mişler 256a/12; *dök-mişdür* 139b/11; *dut-mışdur* 188a/1; *gör-mişler* 142a/12; *gör-mişsin* 256b/3; *ol-mışsın* 246b/4; *öl-mişem* 279b/15; *ör-mişler* 208a/13; *ṣoġul-mış* 'suyu çekilmiş, solmuş' 87b/15; *ṣoḳ-mış* 147a/15; *söyün-miş* 2b/2; *ṭoġur-mış* 128a/6; *ṭur-mış* 262a/5; *ur-mış* 150a/13; 235b/12

-ınca/-ince ;(< -ġınça/-ginçe) ulaç (zarf-fiil) eki:

Metnimizde bu ek, çoğunlukla uyuma girer. Ancak iki örnekte yuvarlak ünlülü köklere düz ünlülü eklenmiştir:

ol-ınca 194b/8; *öñ-ince* 141a/9

-mış /-miş belirsiz geçmiş zaman ortaç (sıfat-fiil) eki:

ḳoḳ-mış (su) 92a/2; *bükül-miş* (ip) 232a/6; *devşürül-miş* (zeytün) 114a/10; *dökül-miş* (ḳan) 76b/5; *dürül-miş* (ṭon) 221a/15

2. Eski Anadolu Türkçesinde kullanılmaya başlanan ve düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak sürekli düz ünlülü olan ek:

-ıcaḳ/-icek ulaç (zarf-fiil) eki:

al-ıcaḳ 'alınca' 257a/9; *at-ıcaḳ* 'atınca' 139b/11; *dė-y-icek* 'deyince' 261a/3; *gel-icek* 107b/7; *gör-icek* 163a/3; *gül-icek* 172a/15; *iste-y-icek* 256a/15; *uyan-ıcaḳ* 'uyanınca' 12b/14; *var-ıcaḳ*'varınca' 8b/4

3. Eski Anadolu Türkçesinde düzleşme eğiliminde olan ekler:

-ı-l- / -i-l- eylemden eylem yapma eki: Kök ünlüsü yuvarlak olduğu hâlde düz ünlülü örnekler düzleşme eğilimini göstermektedir:

boz-ıl- 268b/15; *dök-il-* 76b/3; *gör-il-* 12a/9; *ṭut-ıl-* 47b/10; *ur-ıl-* 209b/10; *üz-il-* 32b/6; *yor-ıl-* 10a/6

-lıḳ / -lik: addan ad yapma eki: Bu ek, metnimizdeki sözcüklere hem yuvarlak hem düz olarak eklenmiştir (bk. 2.1.1.2.2. Yuvarlaklaşma). Uyuma girmeyen örnekler şunlardır:

aruḳ-lıḳ 'zayıflık' 144a/3; *delü-lik* 286a/1; *kör-lik* 'körlük' 288b/15; *ṣayru-lıḳ* 'hastalık' 16b/4; *ṣovuḳ-lıḳ* 69b/13; *süst-lik* 'tembellik' 289a/7; *ṭoġru-lıḳ* 99a/1; *ṭoḳ-lıḳ* 98b/11; *ulu-lıḳ* 273b/2

-ıcı / -ici eylemden ad yapma eki, metnimizde hem yuvarlak hem düz yazılmıştır (bk. 2.1.1.2.2. Yuvarlaklaşma). Uyuma girmeyen düz ünlülü örnekler şunlardır:

gezdür-ici 204b/7; *güldür-ici* 229a/5; *ṣoy-ıcı* 'soyguncu' 203b/10; *ṭut-ıcı* 203a/11; *yu-y-ıcı* 'yıkayıcı' 297a/15

2.1.1.2. Ünlü Değişmeleri

2.1.1.2.1. Kısalma

Ana Türkçedeki aslî uzun ünlüler, Eski Anadolu Türkçesinde kısalmıştır. Ancak metnimizde, kök hecedeki uzun ünlüyü izleyen ünsüzün ötümlüleşmiş olmasına bakarak, kök hecede uzun ünlülerin izlerinin görüldüğü söylenebilir:

acılıḳ 'açlık' 214a/6 (< *āç* Tekin 1995)
ad 'ad, isim' 18b/5 (< *ād* Tekin 1995)
ağı 'akı, beyazı' 113a/4 (< *āḳ* Tekin 1995) (Bu sözcüğün ötümlüleşme olmayan biçimleri de tespit edilmiştir: *aḳı* 'beyazı' 122b/14)
adım 'adım' 214b/13 (< *ātım* Tekin 1995)
bucaḳ 'köşe, bucak, uç' 256b/4 (< *būçgak* Tekin 1995)
bud 'but, kalça' 158b/7 (< *būt* Tekin 1995)
çıban 'çıban' 209a/13 (< *çīpgan* Tekin 1995)
dörd 'dört' 116a/4 (< *tört* Tekin 1995) (Metnimizde aynı sözcük *dört* 6a/6 şeklinde de geçmektedir.)
ḳurd 'kurt; küçük böcek' 49a/13 (< *kūrt* Tekin 1995) (Aynı sözcüğün ötümlüleşmemiş şekli de metnimizde vardır: *ḳurt* 'kurt' 184a/13)
od 'ateş' 12b/8 (< *ōt* Tekin 1995)
odı 'ateşi' 78a/5 (< *ōt* Tekin 1995)
oddan 'ateşten' (< *ōt* Tekin 1995)
öd-ini 'öd, safra kesesi' 179b/13 (< *öt* Tekin 1995)
ödemek 'ödemek' 219a/14 (< *öte-* Tekin 1995)
ṭudaḳ 'dudak' (< *tōtak* Tekin 1995) (Aynı sözcük metnimizde *ṭuṭaḳ* 'dudak' 171b/10; *dudaḳ* 'dudak' 288b/8 olarak da geçmiştir.)
yad 'yabancı' 3b/11 (< *yāt* Tekin 1995)

yéd-er 'çekip götürür' 174b/5 (< *yét-* Tekin 1995)
yédi 'yedi sayısı' 55a/4 (< *yéti* Tekin 1995)
yurd-ın 'yurt, memleket' 213a/12 (< *yūrt* Tekin 1995)

2.1.1.2.2. Yuvarlaklaşma

Eski Anadolu Türkçesi dönemine genel olarak bakıldığında bir yuvarlaklaşma eğilimi gözlenir.

İncelenen metinde yuvarlaklaşma, sözcük kök ve gövdelerinde ve eklerde yuvarlaklaşma şeklinde olmak üzere iki şekilde sınıflandırılabilir. Metinde görülen yuvarlaklaşmaların çoğunun belirgin bir sebebi vardır:

1. *b, m, p, v* gibi dudak ünsüzlerinin yuvarlaklaştırıcı etkisiyle ünlüleri yuvarlaklaşan sözcükler şunlardır:

demür 'demir' 133a/14, 223a/14, 233b/15 < *temir*
sovuķ 'soğuk' 12a/12, 86b/11, 108b/9 < *soġıķ*
semüz 'besili, dolgun' 132b/1, 158b/8, 158a/9 < *semiz*. (*semüz* sözcüğü, metnimizde yedi defa *semiz* şeklinde geçmiştir).

2. Eski Türkçe dönemindeki sözsonu *-ġ/-g* ünsüzleri düşmüş, kimi sözcüklerde bu durum yuvarlaklaşmaya sebep olmuştur:

ķapu 'kapı' 102b/11, 107a/4, 192a/12 < *ķapıġ*
ṣaru 'sarı' 12a/11, 57b/8, 92a/4 < *sarıġ*

Metnimizde sözsonu *-ġ/-g* ünsüzleri düştüğü hâlde ünlüsü yuvarlaklaşmayan sözcükler de vardır (bk. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

3. Bünyesinde yuvarlaklaşmayı gerçekleştirecek bir sebep olmadığı hâlde, örnekseme (analoji) yoluyla yuvarlaklaşan sözcükler şunlardır:

yaru-sı 'yarı' 64b/15 < *yarı* (Ancak; *yaru* sözcüğü metnimizde iki yerde düz şekliyle görülür: *yarı* 96b/9; *yarı-sı* 64b/15)

4. Yuvarlaklaşma eğiliminde olan sözcükler:

Eski Türkçe döneminde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olan kimi sözcükler, Eski Anadolu Türkçesinde uyuma girmişlerdir. Metnimizde bu tür sözcüklerin hem yuvarlak hem düz yazılımları görülmektedir. Bu sözcüklerin ikili yazılımları, yuvarlaklaşma eğilimi olarak değerlendirilebilir (bk. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

ḳozı	> *ḳuzu* 138b/7	*udı-*	> *uyu-* 9a/12
ḳurı-	> *ḳuru-* 25b/9	*unıt-*	> *unut-* 123b/1
oḳı-	> *oḳu-* 58b/2	*yorı-*	> *yörü-* 264b/5
toġrı	> *toġru* 34b/4		

Eklerde Yuvarlaklaşma:

Eski Türkçe döneminden beri yuvarlak ünlülü olan ve metnimizde de bu yuvarlaklığı koruyan ekler bulunmaktadır. Bir kısım ekin yuvarlaklaşmasında, eklerin bünyelerinde bulunan dudak ünsüzlerinin varlığı veya sonses *-ġ* ve *-g* düşmesi etkili olurken kimilerinde de benzeşme yoluyla yuvarlaklaşma olmuştur:

1. b, m, p, v dudak ünsüzleri nedeniyle ünlüsü yuvarlaklaşan ekler:

-um / -üm; -umuz / -ümüz 1. kişi iyelik ekleri:

aġz-um-a 264a/2 (krş. ağız); *alt-um-dan* 234b/10; *ayaġ-um* 183b/14, *barmaġ-um-dan* 162a/12; *baş-um* 210a/13; *el-üm* 47b/2; *ev-üm* 103b/1; *ḳarşu-m-a* 27b/8; *ḳat-um-da* 'huzurumda' 25a/8; *ṭoġan-um* 154a/13; *ana-muz* 158b/5; *ard-umuz-da* 42a/1; *din-ümüz* 19b/2; *düşmenler-ümüz* 22a/12; *ev-ümüz-den* 106a/11; *fehm-ümüz-e* 68a/2; *ḳat-umuz-da* 42b/2; *nebi-müz* 90a/5; *peyġamber-ümüz* 36a/11

-dum / -düm belirli geçmiş zaman teklik 1. kişi eki:

aç-dum 27b/5; *al-dum* 97a/5; *alma-dum* 76b/8; *baġışla-dum* 276a/15; *bil-düm* 257a/4; *boġazla-dum* 131a/2; *eyt-düm* 280a/5; *iç-düm* 184b/10; *ḳal-dum* 276b/10; *uyan-dum* 27b/5; *var-dum* 27b/8; *vir-düm* 184b/11; *yapış-dum* 32a/12;

-vuz / *-vüz* adıl kaynaklı çokluk 1. kişi eki:

çek-e-vüz 'çekelim' 275b/3; *id-e-vüz* 'idelim' 8a/3; *itse-vüz* 60b/13

-up / *-üp; -uban* / *-üben* ortaç eki (ET. -(ı)p/ -(i)p> EAT. -(y)up/ -(y)üp):

-up/-üp: *aç-up* 27b/10; *aḳ-up* 114a/5; *baṣ-up* 262a/7; *bil-üp* 3b/10; *çek-üp* 90b/12; *çıḳ-up* 12b/8; *di-y-üp* 164b/1; *es-üp* 67a/2; *ḳazan-up* 108b/1; *nūrlan-up* 83a/6; *ṣat-up* 118b/4; *şaḳı-y-up* 67a/3; *uyan-up* 15b/12; *virme-y-üp* 288b/8; *vir-üp* 59a/2; *yarıl-up* 56a/9; *yaz-up* 257b/3; *yi-y-üp* 12b/5

-uban/-üben: id-üben 91b/9, 101b/12

2. *ġ/ g* seslerinin düşmesi sonucu yuvarlaklaşan ekler:

-lu / *-lü (< -lıġ / -lig)* sıfat eki:

aṣṣı-lu 'yararlı' 99a/3; *baġ-lu* 107b/15; *bel-lü* 164b/15; *beñiz-lü* 165a/14; *ekin-lü* 115b/6; *giz-lü* 11b/3;*ḳanat-lu* 144a/9; *kireç-lü* 214a/11; *sağış-lu* 117b/8; *ṭat-lu* 89b/1; *yaġ-lu* 161a/7; *yara-lu* 113a/7

-ucı / *-üci* < *-(ı)ġçı/ -(i)gçi* eylemden ad yapma eki: Eski Anadolu Türkçesinde genellikle yuvarlak olan bu ek, metnimizde hem yuvarlak hem düz şekliyle görülmektedir (bk. 2.1.1.2.3. Düzleşme):

boz-ucı 230a/7; *nūrlandur-ucı* 79a/2; *yon-ucı* 236a/1; *düz-üci* 229b/2; *ölç-üci* 228b/10; *yüz-üci* 'deri yüzen kişi' 225a/14

3.Örnekşeme Sonucu Yuvarlaklaşan Ekler:

-duñ / *-düñ* belirli geçmiş zaman 2. teklik kişi eki:

al-duñ 246b/3; *bil-düñ* 58a/10; *çıḳ-duñ* 156b/7; *eyle-düñ* 3a/12; *gel-düñ* 96a/2; *ṣı-duñ* 165a/10; *var-duñ* 156b/7; *virme-düñ* 177b/1; *yapış-duñ* 120b/6; *yat-duñ* 254b/3; *yitiş-düñ* 86b/5

-duñuz/-düñüz belirli geçmiş zaman 2. çokluk kişi eki:

gör-düñüz 162a/14; *it-düñüz* 140a/8

-cuḳ / -cük addan ad yapma eki:

az-a-cuḳ 80b/4; *ḳabar-cuḳ* (krş. ḳabaruḳ-cuḳ) 285b/15; *ḳıvır-cuḳ* (krş. ḳıvıruḳ-cuḳ) 168b/15; *küçücük* 42b/5 (krş. küçük-cük); *nesne-cük* 254a/6; *nesnen-cük* 199a/8; *oġlan-cuḳ* 37a/7; *uşa-cuḳ* 'ufacık; uşakcık' (<uvşaḳ) 96b/15; *uva-cuḳ* 'ufacık, küçücük' 164b/10

Şu örneklerde ise yuvarlaklaşma görülmez:

diz-cik 'diz bağı' 207b/7; *ḳıl-çıḳ* 159b/8; *oġlan-cıḳ* 173a/5

-duḳ/-dük belirli geçmiş zaman 1. çokluk kişi eki:

gel-dük 11a/7; *gir-dük* 256a/14; *gör-dük* 256b/4; *it-dük* 49a/12; *yaḳ-duḳ* 308a/14

-suz / -süz addan ad yapma eki:

aṣıl-suz 13a/11; *belür-süz* 140a/11; *eksük-süz* 83b/9; *ḳanat-suz* 217a/4; *kilid-süz* 107b/14; *sebeb-süz* 103b/13; *sünnet-süz* 191a/6; *teklif-süz* 74a/12; *tevbe-süz* 281b/2; *vaḳt-suz* 71b/1; *yaġ-suz* 83b/15

-(n)uñ/-(n)üñ tamlayan durumu eki:

adem-üñ (ağzında) 137a/10; *aġac-uñ* (ḳabuġı) 110b/15; *aḳça-nuñ* (ḍarbını) 30a/9; *a-nuñ* (mertebesi) 3a/2; *cāriye-nüñ* (semenine) 140a/6; *çaḳmaġ-uñ* (ṭoḳuşması) 78b/13; *deniz-üñ* (heybetinden) 87b/13; *depe-nüñ* (te'vili) 101a/2; *dere-nüñ* (ṣuyı) 89b/4; *dögn-üñ* 'dağ dağlamakla açılan yara' (eskisi) 290b/2 (< *dögün*); *iki-nüñ* (rü'yāsı) 27a/6; *keçi-nüñ* (ḳılı) 141a/9; *kendü-nüñ* (yaramazlığına) 43a/2; *kim-üñ* (oġlısın) 20a/9; *ne-nüñ* (gibi) 29a/12; *yüzüñ-üñ* (nūrı) 272b/12

-uñ/-üñ 2. çokluk kişi emir eki:

bil-üñ 2a/1; *dön-üñ* 22b/11; *ol-uñ* 256b/10; *otur-uñ* 262a/15; *vir-üñ* 21b/5

-uz / -üz geniş zaman 1. çokluk kişi eki:

ol-ur-uz 260b/2; *ṭur-ur-uz* 279a/11; *var-ur-uz* 19a/15; *vir-ür-üz* 23b/8; *dė-r-üz* 67a/12; *id-er-üz* 25a/6; *gör-ür-üz* 23a/7

Metnimizde genellikle düz ünlülü olmakla birlikte,*-u-l- / -ü-l-* eylemden eylem yapan çatı eklerinin bağlayıcı ünlüsü, Eski Anadolu Türkçesi döneminde genellikle düzdür. Ancak metnimizde bu eklerin bağlayıcı ünlüsü, hem düz hem yuvarlak ünlülü yazılmıştır (bk. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu):

boġ-ul-dı 211b/8; *bük-ül-* 232a/6; *dök-ül-* 184b/15; *dür-ül-* 221a/15; *gör-ül-* 257b/4; *ḳon-ul-mış-dur* 75b/4; *öp-ül-* 252b/2; *ör-ül-* 169a/8; *ṣor-ul-maḳ* 16a/9; *ṭut-ul-mış* 63b/8; *vur-ul-dı* 306a/3; *yum-ul-ur-sa* 176a/10

2.1.1.2.3. Düzleşme

Sözcük Kök ve Gövdelerinde:

depe 'tepe' 101a/1< *töpü*
dip 'dip, alt, kök' 169b/5 < *tüp*
gümiş 'gümüş' 30a/4 < *kümüş*
içün 'için' 57b/15 < *üçün* (İlk hecedeki yuvarlak ünlü, *'ç'* ünsüzünün etkisiyle daralarak düzleşmiştir.)
ḳuyı 'kuyu' 90b/1 < *ḳuduġ* (Metnimizde aynı sözcüğün düzleşmediği örnek: *ḳuyu* 90b/13)
ṭoġrı 'doğru' 63a/10 < *toġuru* (Metnimizde aynı sözcüğün düzleşmediği örnek de vardır: *ṭoġru* 34b/4)
yılduz 'yıldız' 36b/7 < *yultuz* (İlk hecedeki yuvarlak ünlü, sözbaşı *y* ünsüzünün etkisiyle düzleşmiştir.)

Eski Anadolu Türkçesinde ünlüsü düzleşen ekler:

-ı-l- / -i-l- eylemden eylem yapma eki: Kimi sözcüklerin kök ünlüsü yuvarlak olduğu halde bu ekin düz yazıldığı görülmüştür:

boz-ıl- 268b/15; *dök-il-* 76b/3; *gör-il-* 12a/9; *ṭut-ıl-* 47b/10; *ur-ıl-* 209b/10; *üz-il-* 32b/6; *yor-ıl-* 10a/6

-ınca/-ince (< -ġınça/-ginçe) ulaç (zarf-fiil) eki: Metnimizde düzlük-yuvarlaklık uyumuna giren bu ek, iki örnekte yuvarlak ünlülü köklere düz ünlülü eklenmiştir:

ol-ınca 194b/8; *öñ-ince* 141a/9

-lıḳ / -lik: Bu ek, metnimizdeki sözcüklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna bazen girer bazen de girmez (bk. Önlük-Artlık Uyumu):

aruḳ-lıḳ 'zayıflık' 144a/3; *delü-lik* 286a/1; *kör-lik* 'körlük' 288b/15; *ṣayru-lıḳ* 'hastalık' 16b/4; *ṣovuḳ-lıḳ* 69b/13; *süst-lik* 'tembellik' 289a/7; *ṭogru-lıḳ* 99a/1; *ṭoḳ-lıḳ* 98b/11; *ulu-lıḳ* 273b/2

-ıcı / -ici < -(ı)ġçı/ -(i)gçi eylemden ad yapma eki, metnimizde hem yuvarlak hem düz yazılmıştır (bk. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

gezdür-ici 204b/7; *güldür-ici* 229a/5; *ṭut–ıcı* 203a/11; *yu-y-ıcı* 'yıkayıcı' 297a/15

2.1.1.2.4. Daralma

çiçek 'çiçek' 120b/8 < *çeçek*
işit- 'işitmek, duymak' 53a/3 < *ėşid-*
kim 'kim' 127b/4 < *kem* 'kim'
yit- 'ulaşmak' 142a/11 < *yėt-*
il 'şehir, il' 52a/5 < *ėl* 'devlet, ülke'
iv- 'acele etmek' 218b/2 < *eb-*
yine 'yine' 26b/14 < *yänä<yana*

2.1.1.2.5. Genişleme

-ı->a-; -u->-a

aġaç 'ağaç' 15b/13 < *ıġaç*

boya- 'boyamak' 175a/8 < *bodu-*

2.1.1.2.6. Ön Damaksıllaşma

dil 'dil' 130b/5 < tıl
it 'köpek' 149a/13 < *ıt*
yine 'yine' 23a/8 < *yänä* < *yana*
eyit- 'demek, söylemek' 19a/14 < *ayıt-*

imdi 'şimdi' 6b/12 < *amtı*
biş- 'pişmek' 224a/5 < *bış-*
yöri- 'yürümek' 202b/5 < *yorı-*

2.1.1.2.7. Art Damaksıllaşma

ısıtma 'sıtma hastalığı' 286a/12 < **isitme* <**isi-*
tañrılıġını 68b/6 < *teñri*

2.1.1.2.8. Ünlü Düşmesi

Sözbaşında:

sıtma 'sıtma hastalığı' 285a/15 < **isi-* (Aynı sözcüğün ünlüsünün düşmemiş şekli de metnimizde vardır: *ısıtma* 286a/12)

Söziçinde:

Türkçede düz-dar ve vurgusuz orta hece ünlüsü düşer. Kimi ünlü düşmelerinde yapım ve çekim ekleri etkili olmuştur:

ayır-: *ayruḳ* 'başka, diğer' 23a/2 < ayır-uḳ
buyur-: *buyruḳ* 'emir, ferman' 177b/3 <buyur-uḳ
diri: *dirlik* 'dirilik, hayat' 53b/15

egir-: *egrilik* 292b/3
eyit-: *eydil-* 'söylenmek' 77b/3
göñül: *göñli* 51b/6
oġul: *oġlı* 19a/1
ötürü: *ötrü* 101a/14
üzere: *üzre* 32a/5

Organ adlarındaki durum ise ayrı bir kategori olarak alınabilir:

aġız: *aġzında* 161a/1 (aynı zamanda aġıza 105b/6 şekli de vardır)
alın: *alnına* 196a/3
baġır: *baġrına* 262a/7
boyun: *boynı* 144a/2
burın: *burnı* 171a/11
gögüs: *gögsi* 56a/6
ḳarın: *ḳarnına* 137b/9

Eklerde ünlü düşmesi:

aṣ-ıl-u : *aṣlu* 'asılı, asılmış' 174b/12, 233a/12 <aṣulu <aṣılı < asıġlıġ

Ek-eylemin i ünlüsü şartın hikâye çekiminde düşmüştür:

ṣaru-sa 229a/3; *ṭatlu-sa* 112a/13; *var-sa* 57a/7

2.1.1.2.9. Ünlü Türemesi

Ünlü türemesi Türkçe sözcüklerde az sayıda görülmektedir ve bunlar şartlı türemeler olarak değerlendirilebilir:

azacuḳ 'azıcık' 117a/4

2.1.2. ÜNSÜZLER

2.1.2.1. Sözbaşı Ünsüzleri

2.1.2.1.1. b-

b- > v-

a) Eski Türkçe sözbaşı *b* ünsüzü, kimi sözcüklerde sızıcılaşarak *v-* olmuştur:

var 'var' 42a/8 < *bar*
var- 'varmak, ulaşmak' 189b/2 < *bar-*
vir- 'vermek' 32b/8 < *bėr-*

b) Çekimli eylemlerde 1. kişi *ben* ve *biz* adılları, sızıcılaşarak *-van / -ven; -vuz / -vüz* şeklini almıştır:

ben-ven 'benim' 167a/12; *it-se-vüz* 'yapsak, etsek' 60b/13, 60b/14;
çek-e-vüz 'çekelim' 275b/3; *id-e-vüz* 'edelim' 8a/3

b- > p-

Eski Türkçe *b-* ünsüzü metnimizde aynı sözcükte bir yerde *p-* ünsüzüne dönüşmüştür. Aynı sözcük metinde 34 defa *b-* ile yazılmıştır (bk. Dizin).

piş-mese 'pişmese' 157b/8 < *bış-*

b- > ø

Eski Türkçe *bol-* 'olmak' eyleminin *b-* sesi *v* üzerinden düşmüştür. Bu durum Batı Oğuzcasının karakteristik özelliğidir.

ol- 'olmak' 28b/7

b- = b-

Bugün p'ye değişen bazı sözbaşı b- ünsüzleri metnimizde hâlâ korunmaktadır:

barmaḳ 'parmak' 176a/14 < *barmaḳ*
başmaḳçı 'ayakkabıcı' 30b/3 < *başmaḳ* 'ayakkabı'
bıçaḳ 'bıçak' 228a/7 < *biç-*
bıñar 'pınar' 89b/10 < *bıñar*
biş- 'pişmek' 224a/5 < *bış-*

2.1.2.1.2. k-

Arap alfabesinde Türkçe sözcüklerdeki *k-* ve *g-* seslerini gösteren harfleri ayırmak mümkün değildir. Metnimizde bu sesleri ayırmak için bir işaret de kullanılmamıştır:

k- > g-

geç- 24a/3	< *keç-*	*gel-* 54b/15	< *kel-*
gemi 93a/14	< *kemi* (MK)	*gerek* 5b/9	< *kergek*
getür- 165a/6	< *keltür-*	*geyik* 149a/2	< *kėyik*
gey- 248b/8	< *ked-*	*gice* 12b/5	< *kėçe*
gir- 135a/11	< *kir-*	*girü* 51a/10	< *kėrü*
git- 98a/15	< *kėt-*	*göç-* 185a/2	< *köç-*
gök 32a/10	< *kök*	*göñül* 28b/3	< *köñül*
göz 67b/13	< *köz*	*gümiş* 30a/4	< *kümüş*
gün 17b/14	< *kün*		

k- = k-

Kimi sözcüklerin bugün de *k*'li olmalarından dolayı *g*'ye değişmediği kabul edilir:

kendü 18a/13	< *kentü*	*kes-* 134a/7	< *kes-*
key 'çok' 246b/10	< *ked*	*kiçi* 'küçük' 206a/7	< *kiçig*
kişi 15b/1	< *kişi*		

2.1.2.1.3. t-

<u>*t- > d-*</u>

Ön ünlülü sözcüklerde:

Eski Türkçe *t-* ünsüzü, ön ünlülü sözcüklerde genellikle ötümlüleşerek d- olmuştur:

dė- 'söylemek' 2oa/9 < *tė-*

deg- 32a/12 < *teg-*

degirmen 109a/11 (bk. *deyirmen* 82b/2) < *tegirmen*

degirmi 'yuvarlak' 57b/13 < *tegirmi*

del- 'delmek' 221b/7 < *tel-*

demür 'demir' 133a/14 < *temir*

deñiz 'deniz' 87a/8 < *teñiz*

depe 'tepe' 101a/1 < *töpü*

depre-n- 'kımıldamak, hareket etmek' 29b/1 < *tepre-*

deriñ 'derin' 92b/3 < *teriñ*

dik- 'dikmek, kurmak' < *tik-*

dil 'dil, ağızdaki organ' 161b/13 < *tıl*

dile- 'dilemek, istemek3 34b/8 < *tile-*

dilki 'tilki' 187b/6 (bk. *dilkü* 151a/6) < *tilkü*

diri 'diri, canlı' 90a/3 < *tirig*

ditre- 'titremek' 78a/8 < *titre-* (MK)

diz 'diz' 142a/1 < *tiz*

dög- 'dövmek, vurmak' 201b/2 < *tög-* (MK)

dögün 'dağ dağlamakla açılan yara' 290b/1 < *tögün* (MK)

dök- 'dökmek' 26a/11 < *tök-*

dörd 'dört' 116a/4 (bk. *dört* 6a/10) < *tört*

döşek 'döşek, yatak' 144b/11 < *töşek* (MK)

Art Ünlülü Sözcüklerde:

a) *t- = t-*

ṭaġıt- 'dağıtmak' 99a/14	< *taġıt-*
ṭal 'dal' 84b/9	< *tal*
ṭal- 'dalmak' 227a/10	< *tal-*
ṭam 'dam, çatı' 103a/13	< *tām* 'duvar'
ṭam- 'damlamak' 32a/11	< *tam-*
ṭamar 'damar' 182b/13	< *tamar*
ṭanuḳ 'tanık, şahit' 238a/14	< *tanuk*
ṭap- 'kulluk etmek' 64b/13	< *tap-*
ṭart- 'çekmek' 222a/5	< *tart-*
ṭaş 'taş' 205b/10	< *taş*
ṭaşaḳ 'erkeklik bezi' 182a/11	< *taşak*
ṭaşı- 'taşımak, götürmek'	< *taşı-*
ṭaşra 'dışarı' 136a/15	< *taşra*
ṭavar 'davar' 212a/7	< *tavar* (Tekin *tabar*)
ṭavşan 'tavşan' 149a/10	< *tabışgan*
ṭayan- 124a/4	< *tayan-*
ṭoġan 'doğan kuşu' 154a/3	< *togan*
ṭoḳlıḳ 'aç olmamak' 98b/11	< *tok*
ṭoḳuz 'dokuz' 132a/14	< *tokuz*
ṭol- 'dolmak' 181a/10	< *tol-*
ṭon 'elbise' 248a/4	< *ton*
ṭoñmaḳ 'donmak' 16b/13	< *ton-*
ṭoy- 'doymak' 76a/6	< *tod-*
toz 'toz' 205a/12	< *toz*
ṭuman 'duman' 71b/6	< *tuman*
ṭuy- 'duymak, işitmek' 275a/5	< *tuy-*

t- > d-

daḫı 6b/14	< *takı*	*daḳın-* 247a/3	< *takın-*
dak- 208a/11	< *tak-*		

<u>*t- > d- ~ t-*</u>

daġ 'dağ'	~ *ṭaġ* 99a/13	< *taġ*
danış- 'danışmak' 187a/4	~ *ṭanış-* 187a/2	< *tanış-*
dar 'dar' 285a/9	~ *ṭar* 105b/9	< *tar*
daraḳ 'tarak' 237a/13	~ *ṭaraḳ* 174b/12	< *tarġaḳ*
datlu 'tatlı' 125b/2	~ *ṭatlu* 117b/5	< *tatıġlıġ*
der 'ter' 190b/9	~ *ter* 'yaş, ıslak' 52b/13	< *ter*
dırnaḳ 'tırnak' 288b/10	~ *ṭırnaḳ* 288b/11	< *tırñaḳ*
doġ- 'doğmak' 131a/2	~ *ṭoġ-* 61b/9	< *toġ-*
doḳımaḳ 238b/4	~ *ṭoḳımaḳ* 221a/13	< *toḳı-* 'vurmak, dövmek'
doḳun- 113a/7	~ *ṭoḳun-* 206a/7	< *toḳı-*
dudaḳ 288a/5	~ *ṭuṭaḳ* 288a/5 (bk. *ṭudaḳ* 171b/9)	
dur- 94a/11	~ *ṭur-* 106a/7	< *tur-*
dut- 194b/12	~ *ṭut-* 128a/14	< *tut-*
duzaḳ 154b/14	~ *ṭuzaḳ* 155a/2	< *tuzak*
dütün 79a/14	~ *tütün* 84b/3	< *tütün* (MK)

dutruġ-ı 'ateş tutuşturacak çörçöp' 81b/14 ~ *ṭutruġ-ı* 86a/7 < *tutruḳ*

2.1.2.1.4. y-

<u>*y- > ø*</u>

Sözbaşında genellikle korunan y ünsüzü, dar ünlüler önünde az sayıda sözcükte düşmüştür; kimi zaman aynı sözcükte de hem kendini koruduğu hem düştüğü görülmektedir:

incü 'inci' 152b/10		< *yinçü*
ince 'ince' 248b/6		< *yiṅçge*
ılan 'yılan' 134a/6	~ *yılan* 9b/5	< *yılan*
ılduz 'yıldız' 136a/10	~ *yılduz* 36b/7	< *yultuz*

<u>*y- = y-*</u>

yıl 14a/10 < *yıl*

yılan 31a/15 < *yılan* (bk. *ılan* 134b/1)
yıldız 65a/6 < *yultuz* (bk. *ıldız* 215a/14)
yigit 80b/12 < *yigit*
yüzerlik 'üzerlik tohumu' 118b/15 < *yüzerlik* < *üẓerlik* < **üzerü*

2.1.2.2. Söziçi ve Sözsonu Ünsüzleri

2.1.2.2.1. -b-, -b

<u>*-b- > -v-*</u>

ḳavış- 181b/9	< *ḳabış-*
yalvar- 284a/7	< *yalbar-*

<u>*-b > -v*</u>

ạv 234b/8	< (*aw* MK)	< *ab*
ev 56b/7	< (*ew* MK)	< *eb*
sev- 151a/13	< (*sew-* MK)	< *seb-*
iv- 'acele etmek' 218b/2	< (*ėw-* MK)	< *ėb-*

<u>*-b > ø*</u>

Eski Türkçe *sub* sözcüğünde *b* sesi, zamanla *v*'ye değişmiş, daha sonra Eski Anadolu Türkçesi döneminde düşmüştür:

ṣu 77b/14 (bk. *su* 46a/5) < (*suw* MK) < *sub*

su sözcüğü çekime girdiği zaman kök ile ek arasına zamir *n* 'si yerine bir *y* ünsüzü almıştır:

ṣuya 86a/15; *ṣuyı* 76b/3; *ṣuyın* 88a/4

Ancak bir yerde *ṣunuñ* 78a/1 şekli de görülür.

Ayrıca metnimizde *suvar-* 'sulamak, su vermek' < *suv-ġar-* sözcüğünde üç yerde son ses *-v* ünsüzünü koruyan örnekler vardır:

ṣuvar-ur 86b/8, 90b/12; *suvar-sa* 91a/2 < *suvġar-*

2.1.2.2.2. -ç

-ç > -c

Aslî uzun ünlülü tek heceli sözcüklerin sonundaki ötümsüz *-ç* ünsüzü, ünlü ile başlayan bir ek aldığı zaman ötümlüleşir:

*āç > *acılıḳ* 'açlık, tok olmama' 214a/6
kenç (Clauson 1972) > *genc-i* 'genç, delikanlı' 104b/3
*ūç > *uc-ından* 286b/13

-ç ile biten şu eylemde ötümlüleşme olmamıştır:

ḳuç-a 'kucaklaya' 133b/10; *ḳuç-ar* 'kucaklar' 46a/11; *ḳuç-up* 'kucaklayıp' 262a/7

2.1.2.2.3. -d-, -d

-d- > -y-

adaḳ	> *ayaḳ* 189a/15
adır-	> *ayır-* 73b/9
bedük	> *büyük* 22b/15
bodu-	> *boya-* 175a/8
eder	> *eyer* 'eyer, hayvanların sırtlarına vurulan oturak' 234a/6
edgü	> *eygü* 219a/6
edgü	> *eyü* 125a/3
idi	> *iye* 'sahip' 229b/11
ḳadġu	> *ġayġu* 126b/6

ḳudruḳ	> *ḳuyruḳ* 152b/3
ḳuduġ	> *ḳuyu* 90b/13
udı-	> *uyı-* 13b/10

-*d* > -*y*

bod	> *boy* 'boy, kabile' 19b/11
ḳod-	> *ḳoy-* 133a/8
tod-	> *ṭoy-* 76a/6

2.1.2.2.4. -ġ-, -g-; -ġ, -g

-*ġ-* > -*v-*

soġıḳ	> *ṣovuḳ* 12b/8 (bk. *sovuḳ* 89b/9)
ḳaġun	> *ḳavun* 117a/2

-*ġ*, -*g* > *ø*

Eski Türkçedeki çok heceli sözcüklerin ve eklerin sonundaki -*ġ*, -*g* ünsüzleri düşmüştür:

a) Çok heceli sözcüklerde:

arıġ	>*arı* 'temiz' 98b/12	*aşıġ*	> *aṣṣı* 'yarar, kazanç' 16b/6
çerig	>*çeri* 'asker' 132a/2	*tirig*	> *diri* 'diri, canlı' 90a/3
ḳapıġ	>*ḳapu* 107b/11	*ḳatıġ*	> *ḳatı* 'sert' 101a/4
kiçig	> *kiçi* 206a/7	*ḳuduġ*	> *ḳuyu* 90b/13
ölüg	> *ölü* 230b/4	*sarıġ*	> *ṣaru* 12a/11
uluġ	> *ulu* 101a/1		

Eklerin sonunda:

-lu / -lü (< -lıġ / -lig) sıfat eki:

ad-lu 45b/15; *aṣṣı-lu* 'yararlı' 99a/3; *baġ-lu* 107b/15; *bel-lü* 164b/15; *beñiz-lü* 165a/14; *delük-lü* 152b/12; *ekin-lü* 115b/6; *giz-lü* 11b/3; *göñül-lü* 78b/6; *ḳabuḳ-lu* 124b/12; *ḳanat-lu* 144a/9; *kireç-lü* 214a/11; *ot-lu* 98a/2; *saġış-lu* 117b/8; *ṣu-lu* 98a/2; *ṭat-lu* 89b/1; *ṭuz-lu* 90a/2; *yaġ-lu* 161a/7; *yara-lu* 113a/7

-ı / -i belirtme durumu eki: Eski Türkçe *-(ı)ġ / -(i)g* ekinin ünsüzünün düşmesinden sonra ekin bağlayıcı ünlüsü ekleşmiştir.

at-ı 251b/9; *çıraḳ-ı* 'çırayı'; 81a/7; *demür-i* 'demiri' 247b/2; *diş-i* 'dişi' 172b/10; *ḳuş-ı* 'kuşu' 251b/9

Ek veya hece başında:

-a / -e < -ġa / -ge yönelme durumu eki:

adı-n-a 18a/4; *ādem-e* 48b/6; *aln-a* 170a/4 (< *alın*); *altun-a* 55a/14; *ana-y-a* 175b/15; *at-a* 192b/3; *ata-y-a* 101a/7; *ateş-e* 173b/4; *baña* 15a/11 (< *ben-ġa*); *bıñar-a* 246a/12; *döşeg-e* 7b/1; *ekin-e* 98b/11; *gög-e* 100a/5; *kendü-ye* 9b/6; *ḳul-a* 183a/11; *ora-y-a* 186b/1

-(a)r-/-(e)r- < -ġar / -ger addan eylem türetme eki:

aġ-ar- 'aklaşmak' 178a/13; *gög-er-* 'morarmak, yeşermek' 52a/11; *ḳara-r-* 250a/10

-aru/-erü < -ġaru / -gerü yön gösterme durumu eki:

iç-erü 20b/11; *il-erü* 55b/10; *yoḳ-aru* 10a/3 (< **yoḳ-ġaru*)

-an/-en (< ġan/-gen) ortaç (sıfat-fiil) eki:

aḳma-y-an 76a/15; *bilme-y-en* 262a/15; *çıḳar-an* 204b/6; *gör-en-lerüñ* 63b/7; *ḳaz-an* 203a/2

-ınca/-ince; -unca/-ünce < -ġınça / ginçe ulaç (zarf-fiil) eki:

aç-ınca 8a/7; *alma-y-ınca* 26b/1; *döḳül-ünce* 15b/11; *gel-ince* 30b/8; *gir-ince* 65a/8; *var-ınca* 15b/4; *ḳan-ınca* 'doyuncaya kadar'; *sınma-y-ınca* 114a/11; *ṭoġ-unca* 41a/12

2.1.2.2.5. -ḳ-, -k-, -ḳ, -k

-ḳ- > -ḫ-

taḳı > daḫı 1b/4	*ḳoḳu > ḳoḫu* 122a/4
ḳorḳu > ḳorḫu 256b/13	*udıḳu > uyḫu* 221b/1
yoḳ-sul > yoḫsul 212b/2	

-ḳ, -k > -ġ, -g

a) Aslî uzun ünlülü, tek heceli sözcüklerin sonundaki *-ḳ* ünsüzü, sözcük ünlü ile başlayan bir ek aldığı zaman ötümlüleşir (bk.Tekin 1995)

yoġ-ısa 46a/4; *yoġ-ıdı* 258a/8 < *yōḳ*

Metnimizde *aḳ* 'beyaz' sözcüğünün ünlüsü bazen korunmuş, bazen ötümlüleşmiştir:

aġ-ı 'beyazı' 113a/4, 143b/14 < *āḳ* (Ancak *aḳ-ı* 'beyazı' 122b/14, 133b/6; *aḳ-ıla* 'beyazla' 167b/9; *aḳ-ın* 'beyazını' 190a/15; *aḳ-ısa* 'beyazsa' 229a/4)

b) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki -ḳ ve -k ünsüzleri, sözcük ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında ötümlüleşmiştir:

ayaḳ 'ayak' : *ayağı* 21a/12; *ayağum* 183b/14
barmaḳ 'parmak' : *barmağı* 176a/15; *barmağumdan* 162a/12
bezek 'süs' : *bezegini* 84b/8
bırak- 'bırakmak' : *bırağur* 261a/5
bölük 'saç örgüsü' : *bölügin* 169b/5
döşek 'yatak, döşek' : *döşege* 7b/1; *döşegi* 14a/3
enük 'hayvan yavrusu': *enügi* 127a/15; *enügin* 137b/2
göbek 'göbek' : *göbegi* 52a/6; *göbegin* 179a/13
ırmaḳ 'ırmak' : *ırmağa* 88b/11; *ırmağın* 88a/11
ṭutaḳ 'dudak' : *ṭuṭağı* 288a/5
uvaḳ 'ufak, küçük' : *uvağı* 157a/7
yapraḳ 'yaprak' : *yaprağı* 113a/15

Ancak çok az sözcükte ötümlüleşme olmadığı da görülür:

balıḳ-ı 152b/8; *yapraḳ-ın* 15b/13

-ḳ, -k > ø

Son sesinde -ḳ, -k ünsüzü bulunan sözcük, *-cuḳ/-cük* ; *-caḳ/-cek* eklerini aldığı zaman sözcüğün son ünsüzü düşmüştür:

küçük : *küçücük* 93a/13
uvaḳ 'ufak, küçük' : *uvacuḳ* 164b/10 (krş. *uşacuḳ*)
uvşaḳ 'ufak, küçük' : *uşacuḳ* 96b/15 (krş. *uvacuḳ*)

2.1.2.2.6. -l-, -l

-l- > ø

keltür- > *getür-* 165a/6
oltur- > *otur-* 103a/12

-l > ø

Eski Türkçe *ol* zamiri, metnimizde de *ol* olarak geçtiği hâlde, bir yerde *o* şekli tespit edilmiştir:

ol > o '3. teklik kişi zamiri' 53a/15

2.1.2.2.7. -n

-n- > -ñ-

ḳonşu > ḳoñşu 'komşu' 93a/8, 97a/6 (Ancak, aynı sözcükte *n*'nin korunduğu örnekler de vardır: *ḳonşı* 128b/8; *ḳonşu* 231a/10)

2.1.2.2.8. -ñ

-ñ- > -n-

tırñaḳ > dırnaḳ 'tırnak' 288b/10
tırñaḳ > ṭırnaḳ 'tırnak' 133a/4

-ñ- > ġ-

ağır- 'anırmak; kükremek' 187a/14; *ağırmaḳ* 'anırmak; kükremek' < *añır-*

2.1.2.2.9. -p

-p > -b

Ünlüyle başlayan bir ekten önce sözcük kökündeki ünsüz ötümlüleşerek *b* ünsüzüne dönüşür:

tüp > *dib-inde* 'dibinde' 114b/6
çalap > *çalab-um* 'haberci, peygamber' 3a/12

2.1.2.2.10. -t

a) Aslî uzun ünlülü, tek heceli sözcüklerin sonundaki *-t* ünsüzü ötümlüleşerek *-d* olmuştur:

süt > *süd* 184a/6; *süd-ler* 150a/3; *süd-lü* 161a/10
süt > *süd-i* 184a/15

Ayrıca, az sayıda sözcükte hem ötümlü hem ötümüz ünsüzle yazılımdan hareketle bir ötümlüleşme eğilimi olduğu söylenilebilir:

ḳurd 'kurt' 136a/7 ~ *ḳurt* 184a/13 < *_ḳūrt_ (Ünlü uzunluğun ötürü)
sögüd 'söğüt ağacı' 120a/2 ~ *sögüt* 119a/7 < *sögüt* (MK)

b) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki *-t* ünsüzü, sözcük ünlü ile başlayan bir ek aldığında ötümlüleşerek *-d* olmuştur:

aḳıt-	: *aḳıd-ur* 90a/8
arıt-	: *arıd-ıcıdur* 'temizleyicidir' 84b/8
erit-	: *erid-ür* 241b/13
git-	: *gid-e* 56b/10; *gid-üp* 12b/9
güt-	: *güd-en* 141a/8; *güd-erem* 151a/9
incit-	: *incid-e* 154b/11
işit-	: *işid-ür* 30a/6; *işid-e* 80b/2
it-	: *id-e* 10b/15; *id-icek* 10a/2
ögret-	: *ögred-e* 198a/10
unıt-	: *unıd-a* 246a/8; *unıd-ur* 156b/15
uzat-	: *uzad-up* 253b/6

2.1.2.3. Ötümlüleşme

2.1.2.3.1. Aslî Uzun Ünlüler Nedeniyle Ötümlüşme:

aġ-ı 'beyazı' 113a/4, 143b/14 < *āḳ* (Ancak *aḳ-ı* 'beyazı' 122b/14, 133b/6; *aḳ-ıla* 'beyazla' 167b/9; *aḳ-ın* 'beyazını' 190a/15; *aḳ-ısa* 'beyazsa' 229a/4)
genc-i 'genç, delikanlı' 104b/3 < *kenç* (MK)
uc-ından 286b/13 < *ūç*
yoġ-ısa 46a/4; *yoġ-ıdı* 258a/8 < *yōḳ*
süd-i 184a/15 < *sūt* (Bu sözcük ek almadığı kimi zamanlarda da ötümsüz yazılmıştır.)

2.1.2.3.2. Ünlüler Arası Durumda Ötümlüleşme

a) İki ve daha çok heceli sözcüklerin sonundaki *-ç, -ḳ/-k, -p* ve *-t* ünsüzleri, sözcük ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında sırasıyla ötümlüleşerek *-c, -ġ/-g; -b* ve *-d* olmuştur:

genc 'genç' : *genc-i* 104b/3
uç 'uç, kenar' : *uc-ından* 286b/13
ayaḳ 'ayak' : *ayaġı* 21a/12; *ayaġum* 183b/14
barmaḳ 'parmak' : *barmaġı* 176a/15; *barmaġumdan* 162a/12
bezek 'süs' : *bezegini* 84b/8
bırak- 'bırakmak' : *bıraġur* 261a/5
bölük 'saç örgüsü' : *bölügin* 169b/5
döşek 'yatak, döşek' : *döşege* 7b/1; *döşegi* 14a/3
enük 'hayvan yavrusu' : *enügi* 127a/15; *enügin* 137b/2
göbek 'göbek' : *göbegi* 52a/6; *göbegin* 179a/13
ırmaḳ 'ırmak' : *ırmaġa* 88b/11; *ırmaġın* 88a/11
ṭutaḳ 'dudak' : *ṭuṭaġı* 288a/5
uvaḳ 'ufak' : *uvaġı* 157a/7
yapraḳ 'yaprak' : *yapraġı* 113a/15
çalap 'haberci, peygamber': *çalab-um* 3a/12
aḳıt- : *aḳıd-ur* 90a/8

arıt- : *arıd-ıcıdur* 'temizleyicidir' 84b/8
erit- : *erid-ür* 241b/13
git- : *gid-e* 56b/10; *gid-üp* 12b/9
güt- : *güd-en* 141a/8; *güd-erem* 151a/9
incit- : *incid-e* 154b/11
işit- : *işid-ür* 30a/6; *işid-e* 80b/2
it- : *id-e* 10b/15; *id-icek* 10a/2
ögret- : *ögred-e* 198a/10
unıt- : *unıd-a* 246a/8; *unıd-ur* 156b/15
uzat- : *uzad-up* 253b/6

Ancak çok az sözcükte ötümlüleşme olmadığı da görülür:
balıḳ-ı 152b/8; *yapraḳ-ın* 15b/13)

2.1.2.4. Ünsüz Türemesi

2.1.2.4.1. *v*- Türemesi

Eski Anadolu Türkçesinde seyrek olarak görülen *v*- türemesi, ön sesteki uzun dudaksıl ünlüden önce metnimizde bir sözcükte görülür. (*ur*- eylemi aynı kökten türetilmiş olanlarıyla birlikte metnimizde 31 kez geçmiş, aynı sözcük *vur*- şekliyle 19 defa geçmiştir.):

vur- 208a/1, 304a/4, 165a/8 < **ūr*- (bk. Tekin 1995)
ur- 206a/8, 52a/11, 150a/13 < **ūr*- (bk. Tekin 1995)

2.1.2.4.2. *y*- Türemesi

a) Aslî uzun ünlüden önce bir sözcükte *y* türemesi olmuştur:

yüce 66b/13, 82a/5, 205b/8 < **ūça*

b) Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde arada bir y ünsüzü türer:

bura-y-a 57a/12	*dile-y-e* 13b/14
dilkü-y-e 151a/6	*virme-y-üp* 288b/8
yi-y-en 121a/4	*yöri-y-üp* 228a/12
yumurda-y-ı 190a/15	*yu-y-a* 297b/2

c) i- Ek-eyleminin çekimlerinde birleşik yazımlarda araya *y* yardımcı ünsüzü girmiştir:

düşmeni-y-le 216a/12	*ḳanḳısı-y-la* 58b/1
işde-y-ise 118a/14	*kimesne-y-içün* 242b/6
ḳara-y-sa 205a/6	*ḳorḳu-y-ıla* 212a/11
ḳoca-y-iken 169a/3	*yüklü-y-ise* 265b/1
üzerinde-y-ken 267a/4	*yelegi-y-le* 153a/14

2.1.2.4.3. *-n-* türemesi:

Zamirlerin çekiminde, iyelik ekleriyle durum ekleri arasında, ilgi ekinden önce zamir *n* 'si türer:

bu-n-da 7a/2	*bu-n-ı* 3a/12
gözi-n-e 185b/9	*ḳapu-sı-n-a* 202b/7
şu-n-ı 36b/9	*şu-n-da* 262a/8
şu-n-laruñdur 43a/6	*uyḫu-sı-n-da* 15a/11

2.1.2.5. Ünsüz İkizleşmesi

aṣṣı 'fayda, kazanç' 16b/6 < *asıġ*

güccük 'küçük' 178b/14 < *küçük*

ıssı 'sıcak' 12b/7 < *isig*

issi 'sahip, sahibi' 50a/11 < **iyi-si* < *idi-si* (Bu sözcükte gerileyici ünsüz benzeşmesi sonucu *'s*'ye dönüşme olmuştur.)

2.1.2.6. Ünsüz Uyumu

Türkçede ünsüz uyumu, sözcük sonu ve ek başındaki ünsüzlerin ötümlülük-ötümsüzlük açısından benzeşmesidir. Eski Anadolu Türkçesinin imlâ geleneğine uyularak metnimizde de kimi ekler, son sesi ötümsüz olan sözcüklere ötümlü olarak eklenmiştir:

a) *-da / -de* bulunma durumu eki:

baş-da 46b/13; *gök-de* 50a/11; *ṭopraḳ-da* 189b/14

b) *-dan / -den* çıkma durumu eki:

baş-dan 46b/13; *gök-den* 50b/11;*ṣatmaḳ-dan* 133a/3; *tuluḳ-dan* 233a/1; *yıḳılmaḳ-dan* 74b/15

c) *-dı / -di* görülen geçmiş zaman teklik 3. kişi eki:

acıt-dı 294b/11; *aḳ-dı* 90b/5;*geç-di* 23b/10; *öp-di* 251b/2; *ṭut-dı* 128a/13; *yap-dı* 104a/1; *yut-dı* 246a/10

ç) *-duḳ / -dük* görülen geçmiş zaman çokluk 1. kişi eki:

geç-dükden 7b/14; *yaḳ-duḳ* 308a/14

d) *-dur / -dür* bildirme eki:

aḳ-dur 167a/9; *artuḳ-dur* 52a/15; *geçmiş-dür* 52b/4; *ucuzlıḳ-dur* 'bolluktur' 117a/10; *yigrek-dür* 'daha iyidir' 244a/1

e) *-dur / -dür* eylemden eylem yapma (ettirgenlik) eki:

iriş-dür- ; *yitüş-dür-* 260b/8

2.1.2.7. Hece Yitimi

Hece yitimi, ek-eylem olarak kullanılan *durur* 'un ekleşmiş biçiminde görülür:

aḳ-dur 167a/9; *artuḳ-dur* 52a/15; *geçmiş-dür* 52b/4; *ḳuvvetlü-dür* 108b/14; *ḳuzı-dur* 225b/7; *oturmaḳ-dur* 289b/8

Ancak, metnimizde *durur* şekli de bulunmaktadır:

ġaybīdurur 'gayba, görünmeyenle ilgilidir' 153a/1
ẓuhūrındandurur 'görünüşündendir' 273a/4

2.1.2.8. Hece Binişmesi

bulımaz 188b/4; *uçamasa* 217a/7; *yazamaz* 240b/5; *yitişimez* 3b/5

2.1.2.9. Göçüşme

çölmek 'çömlek' 85b/2
ḳarva- 'kavramak' 252a/1
penyir 'peynir' 185a/14

2.2. BİÇİM BİLGİSİ

2.2.1. SÖZCÜK YAPIMI

2.2.1.1. Addan Ad Yapan Ekler

+caḳ/+ceḳ;+çaḳ/+çeḳ: Küçültme ve soyut adlar türetir ; nesne ismi yapar:

yalın+caḳ 'çıplak, üryan' 212b/13; *ısı+caḳ* 'sıcak' 73b/6,157a/11; *ḳol+çaḳ* 'kola geçirilen kılıf' 207b/6

+cı/+ci / +çı/çi: Meslek ve uğraşı adları türetir.

ağaç+çı 224a/6; *aş+çı* 226b/4; *ėlçi* 'peygamber' 205b/7; *gemi+ci* 229a/11; *ḳov+cı* 'kovlayıcı, gammaz' 204a/8; *ḳuş+çı* 226b/12; *külḫān+cı* 'hamam ocağını yakan kişi' 30b/1; *odun+cı* 45b/8; *ot+çı* 'aktar, ot ve baharat satan' 224b/6; *ṣaḳṣı+cı* 228a/1; *sikke+ci* 226a/10; *şeker+ci* 225a/12; *uyḳu+cı* 224b/11;

+cık/+cik; +cuk/+cük: Küçültme ve sevgi bildiren adlar türetir.

diz+cik 'diz bağı' 207b/7; *uşacuḳ* 'ufacık; uşakcık,' (< *uvşaḳ*) 96b/15; *uvacuḳ* 'ufacık, küçücük' 164b/10; *küçücük* (< *küçük+cük*) 42b/5

+daş/+deş: Ortaklık ve beraberlik bildiren isimler türetir.

ḳarın+daş 'kardeş' 55a/3; *yol+daş* 94b/3; *ad+aş* 'adları aynı olan' 50b/11, 301a/11 (< *ad+daş*)

+dın/+din: Adlardan belirteç görevinde adlar türetir.

öñdin 'önce' 14a/10

+ġu/+gü: Nesne adları türetir.

göz+gü 'ayna' 69b/4, 82b/11

+ḳan/+ken: Nesne adları türetir.

yil+ken 'yelken' 234a/7

+(ı)l/+(i)l: Benzerlik ifade eder.

ḳız+ıl 52a/1, 183a/2; *yaş+ıl* 74b/15, 102b/10

+lık/+lik / +luk/+lük: Yer, meslek ve mevki, âlet adları gibi adlar türeten işlek bir ektir.

beg+lik 19a/8; *gün+lük* 'gölge yapmaya yarayan perde, şemsiye' 234a/4; *ḳul+luḳ* 174a/9; *melik+lik* 'hükümdarlık' 117b/14; *ṣayru+lıḳ* 'hastalık' 16b/4; *ṭoğru+lıḳ* 99a/1; *ṭutsaḳ+lıḳ* 285a/8; *ṭoḳ+lıḳ* 98b/11; *ot+luḳ* 'ot konulan yer' 25b/9; *sulṭānlıḳ* 115b/13

+lu/+lü: Adlardan sıfat ve sahiplik yapan çok işlek bir ektir.

ağaç+lu 98a/2; *at+lu* 'ata binmiş' 57a/2; *beñiz+lü* 'yüzlü, benizli' 164b/15; *dil+lü* 236a/2; *göñüllü* 'düşünceli' 78b/6; *göz+lü* 258a/15; *ḳıymet+lü* 64a/5; kir+lü 249b/2; *süd+lü* 161a/10; *yağ+lu* 161a/7; *yara+lu* 113a/7; *yük+lü* 'gebe, hamile' 163b/2

+n: Fazla işlek olmayan bir ektir. Esasında bir çekim ekidir, zamanla yapım eki haline dönüşmüştür:

yaya+n 'yaya olarak' 102a/14

+(u)n: Fazla işlek olmayan bir yapım ekidir.

uz+un 86b/1, 87a/12

+(ı)ncı/+(i)nci; +(u)ncı/+(ü)nci: Adlardan sıra sayı sıfatları türetir.

iki+nci 3b/15, 4a/14; *üç+ünci* 4a/1, 4b/1; *dörd+ünci* 4a/4, 4b/2; *bėş+inci* 11a/2, 4a/5; *altı+ncı* 4a/6, 4b/5; *yėdi+nci* 7a/12, 5a/3; *sekiz+inci* 4a/9, 5a/4; *ṭoḳuz+ıncı* 4a/9, 5a/6; *on+uncı* 4a/11, 5a/8

+rak/+rek: Karşılaştırma bildiren adlar türetir.

kiçi+rek 'daha küçük' 283a/9; *maḥbūb+raḳ* 'daha çok sevilen' 61b/6, 62a/1; *yig+rek* 'daha iyi' 244a/1

+suz/+süz: Yokluk bildiren adlar türetir.

aṣıl+suz 13a/11; *boynuz+suz* 116a/15; *belür+süz* 140a/11; *dütün+süz* 79a/14; *eksük+süz* 83b/9; *göz+süz* 228b/11; *ḳanat+suz* 217a/4; *kilid+süz* 107b/14; *ot+suz* 'otu olmayan' 99a/13; *sebeb+süz* 103b/13; *ṣu+suz* 90b/4; *suç+suz* 233b/10; *sünnet+süz* 191a/6; *teklîf+süz* 74a/12; *tevbe+süz* 281b/2; *vaḳt+suz* 71b/1; *yaġ+suz* 83b/15; *yüz+süz* 'utanmaz' 182a/4

2.2.1.2. Eylemden Ad Yapan Ekler

-acaḳ/-ecek: Eski Anadolu Türkçesinde gelecek zaman ortaç eki olan bu ek, kalıcı adlar da yapar.

dög-ecek 'hayvan dövme aleti' 233b/15

-aḳ/-ek: Nesne adları ve sıfat yapar.

bıç-aḳ 228a/7; *ḳorḳ-aḳ* 16b/2; *ölç-ek* 238a/1; *sanc-aḳ* 205a/6 (< *sanç-*)

-anaḳ/-enek: İşlek olmayan bir ektir, nesne adları yapar.

deg-enek 'değnek, sopa' 16a/2

-az: Organ adı yapan bir ektir ve işlek değildir.

boġ–az 12b/2, 286b/12

-cek: İşlek olmayan ve nesne adı yapan bir ektir.

em-cek 'emzik, meme' 136a/4

-dı/-di; -du/-dü: Nesne adları yapar.

sın-du 'makas' 237b/4, 238a/1

-ġa/-ge: Hareketi yapanı, olanı ve yapılan nesneleri ķarşılayan adlar yapar.

ķavur-ġa 'kavrulmuş buğday' 293a/7; *süpür-ge* 232b/9, 236a/11

-ġun/-gün: Büyütme ve aşırılık bildiren adlar yapar.

az-ġun 'azgın' 73a/6; *göç-gün-ci* 'göçebe, göçmen' 226b/13; *ķız-ġun* 108b/3, 108b/5

-ık/-ik; -uk/-ük: Eylemlere uğramış olan, eylemlerden doğmuş bulunan veya eylemi yapan nesnelerin adlarını türetir.

aç-uķ 113b/11; *art-uķ* 'fazla, başka' 168a/8; *böl-ük* 10bb/8; *bulan-uķ* 92a/6; *buyr-uķ* 'emir, ferman' 177b/3 (< *buyur-*); *del-ük* 222b/14; *ıncġur-uķ* 'hıçkırmak, aksırmak' 290a/2; *ķarış-uķ* 102a/12; *kes-ük* 172a/5; *sın-ıķ* 'kırık' 290b/14; *sıyr-uķ* 287a/6 (< *sıyır-*); *yıldıra-y-ıķ* 'şimşek' 73a/9; *yırt-tuķ* 249a/5

-(ı)m/-(i)m; -(u)m/-(ü)m: Eylemle ilgili bir durum bildirir.

ad-ım 'adım' 214b/13 (< *at-*);*öl-üm* 66a/7, 81b/15

-ın/-in; -un/-ün: Çoğunlukla eylemle yapılanı ifade eden adlar yapar.

dög-ün 'dağlamakla açılan yara' 294b/11; *düg-ün* 109a/9; *ek-in* 51a/2; *gel-in* 'gelin' 79b/1; *ṣat-un* 'satın alma' 31b/7; *tüt-ün* 'duman' 84b/3

-ış/-iş: İş ifade eden eylem adları yapar.

bar-ış 'barış' 220a/15; *gir-iş* 'girme yeri' 104b/13

-ķ/-k: Eylemi yapan veya eylemden doğmuş bulunan nesne adları yapar.

ağsa-ķ 'topal' 139b/6; *beze-k* 'süs' 245a/1; *dara-ķ* 237a/13; *döşe-k* 144b/11; *ķuşa-ķ* 244b/14; *otla-ķ* 'mera' 118b/8; *ṭara-ķ* 174b/12; *ula-ķ* 'haberci, postacı' 264b/7; *uza-ķ* 19a/6; *yumuşa-ķ* 7b/5, 248b/12

-ma/-me: İş ve hareket adları yapar.

çek-me 91a/8; *çığşa-ma* 'çıgış çıgış sesi çıkarma' 46b/12; *çık-ma* 'ortaya çıkma' 8b/4, 89b/10; *düz-me* 'uydurma söz' 284a/9; *ısıt-ma* 'sıtma hastalığı' 286a/12; *öl-me* 97a/2

-maç/-meç: İşlek olmayan bir ektir, eylemden ad yapar.

bula-maç 'bir çeşit yemek' 163a/12

-mak/-mek: İş ve hareket adları yapar.

alda-mak 'aldatmak' 120b/13 126a/15, 137a/10; *aksa-mak* 289b/2; *çak-mak* 'ateş yakmaya yarayan alet' 78a/15; *çatıl-mak* 258b/7; *korkut-mak* 217b/1; *öl-mek* 57b/3; *ölç-mek* 214b/12; *say-mak* 218a/8; *ton-mak* 'donmak' 16b/13; *uza-mak* 173b/14; *yapış-mak* 'tutmak; cima etmek' 221a/11; *yöri-mek* 202b/5

-mur: Eylem adı yapan, işlek olmayan bir ektir.

yağ-mur 71b/11, 75a/7

-r: Sıfat yapar.

beñze-r 6b/9, 19a/6

-su/-sü: İşlek olmayan bir ektir, zaman bildirir.

yat-su 15a/15, 17b/1

-t: Sıfat yapar.

oña-t 'doğru, uygun, iyi' 176b/2, 240b/4

-u/-ü: Eylemden olan ve yapılan çeşitli nesneler türetir.

kok-u 297b/10; *ört-ü* 13a/1; *tol-u* 90a/13; *yaz-u* 193b/12

-ucı/-üci; -ıcı/ici (-ığçı/-igçi): Çokluk, aşırılık ve devamlılık bildiren adlar yapar.

aç-ıcı 229b/15; *dik-ici* 'terzi' 224b/6; *gez-ici* 225b/1; *gezdür-ici* 204b/7; *güldür-ici* 229a/5; *ḳırḳ-ıcı* 'yün kırkan kişi' 222b/8; *ḳorḳud-ucı* 267b/7; *ṣoy-ıcı* 'soyguncu' 203b/10; *ṭut–ıcı* 203a/11; *yırt-ıcı* 5a/3, 149a/11; *yu-y-ıcı* 'yıkayıcı' 297a/15; *yüz-üci* 'deri yüzen kişi' 225a/14

2.2.1.3. Addan Eylem Yapan Ekler

+a-/+e-: Adlardan olma veya yapma ifade eden eylemler yapar.

beñiz+e- 'benzemek' 116a/15; *boş+a-* 'boşamak, ayrılmak' 46a/12; *ḳan+a-* 186a/9; *oyn+a-* 236a/6 (< *oyun*); *uġr+a-* 'tesadüf etmek, rastlamak' 16a/1, 176a/13 (< *uġur*)

+al-/+el-: Genellikle sıfatlardan eylem yapar.

boş+al- 204b/5

+(a)r-/+(e)r- : Daha çok renk adlarından geçişsiz eylemler yapar.

aġ+ar- 'aklaşmak' 178a/13; *gög+er-* 'morarmak, yeşermek' 52a/11

+ar-/+er- (< +ġar-/+ger-) : Adlardan geçişli eylemler türetir.

ṣuv+ar- 90b/12 (<*sub-ġar-*)

+at-/+et-: Adlardan geçişli eylemler türetir.

göz+et- 215a/14

+da-/+de-: Adlardan yapma ifade eden eylemler türetir.

al+da- 'aldatmak' 120b/13; 186b/15

+ık/+ik+: Adlardan, olma ifade eden geçişsiz eylemler türetir.

göz+ik- 58a/3

+l-: Sıfatlardan, olma ifade eden eylemler türetir.

diri+l- 'dirilmek, canlanmak' 295a/11; *yüce+l-* 'yücelmek, yükselmek' 211b/15

+la-/+le-: Adlardan, hem geçişsiz hem geçişli eylemler türetir; yapma ve olma ifade eder.

av+la- 149b/6; *bağış+la-* 'hediye etmek' 182a/13; *bağış+la-* 'affetmek' 215a/12; *baġ+la-* 218a/1; *bay+la-* 'zengin olmak' 219a/3; *giz+le-* 70a/8; *ḳulaç+la-* 'kaç kulaç olduğunu bulmak' 214b/12; *muştı+la-* 'müjde vermek' 36a/14; *ot+la-* 'yayılmak, ot yemek' 25b/10

+lan-/+len-; +laş-/+leş-:*+la-/+le-* eki ile isimden yapılmış kimi eylemler, türetildikleri biçimde kullanılmazlar, üzerlerine dönüşlülük, pasiflik veya işteşlik kavramı da verebilen *-n-* ve *-ş-* eylemden eylem yapma eklerinin herhangi birisi getirilerek kullanılırlar.

çaḳmaḳ-lan- 78b/6; *ġuṣṣa-lan-* 128a/14; *ḳuvvet+len-* 119a/10; 114b/7; *paṣ-lan-* 206b/10; *and+laş-* 220a/11

+sa-: Olma ve yapma ifade eden eylemler türetir.

ṣu+ṣa- 'susamak' 218a/14

+(u)r-/+(ü)r-: İşlek olmayan bir ektir. Olma ifade eden eylemler türetir.

öñ+ür- 'öne geçmek' 32a/7

2.2.1.4. Eylemden Eylem Yapan Ekler

-(ı)l-/-(i)l-: Bu ek edilgenlik ve dönüşlülük bildiren eylemler türetir. Çok işlek bir ektir. Ekin bağlayıcı ünlüsü genellikle düz olmakla birlikte, az da olsa uyuma girip yuvarlaklaştığı görülmektedir.

aç-ıl- 235b/7; *aṣ-ıl-* 28b/2; *begen-il-* 119b/2; *boz-ıl-* 268b/15; *bük-ül-* 232a/6; *dut-ıl-* 56a/11; 236b/11; *eksi-l-* 291b/14; *gör-il-* 297a/11; *kes-il-* 175a/4; *oñ-ıl-* 'iyileşmek, yara kapanmak' 282b/7; *ör-ül-* 169a/8

-(ı)n-/-(i)n-: Çok işlek bir ektir. Edilgenlik ve dönüşlülük bildiren eylemler türetir.

al-ın- 63a/8; *arı+n-* 'temizlenmek' 191a/15; *beze-n-* 'süslenmek' 243a/10; *bil-in-* 218b/4; *boya+n-* 'boyanmak' 177a/4; *bula-n-* 89b/9; *bul-ın-* 106a/6; *depren-* 'kımıldamak, sarsılmak' 286b/5; *döşe-n-* 97a/12; *düke-n-* 237a/10; *egle-n-* 'beklemek, oyalanmak' 74b/1; *gör-in-* 'ortaya çıkmak; belirmek' 60b/2; *ırġa-n-* 'sallanmak' 173b/14; *yaz-ın-* 'yazılmak' 241b/1; *yol-ın-* 288b/6; *yu-n-* 'yıkanmak' 92a/8; *yülü-n-* 'tıraş edilmek' 169a/10

-(ı)ş-/-(i)ş-: Bu ek, iki tip işteşlik ifade eder. Karşılıklı yapılan veya birlikte yapılan işteş eylemler türetir. Az da olsa pasiflik bildiren dönüşlü eylemler de yapar.

bula-ş- 190a/8; *bul-ış-* 7a/2; (ḳıtāl) *id-iş-* 'birbirini öldürmek' 17b/12 (< *it-*); *söyle-ş-* 270b/1; *ṭola-ş-* 'sataşmak' 196b/4

-ar-/-er-: Oldurgan eylemlerden ettirgen eylemler türeten çatı eklerindendir.

çık-ar- 104b/3; *gid-er-* 109a/11 (< *git-*); *ḳop-ar-* 125b/9

-dur/-dür: Ettirgen ve oldurgan eylemlerden ettirgen eylemler türetir.

al-dur- 'almasını sağlamak' 17b/11; *az-dur-* 10b/13; *bil-dür-* 281b/8; *diñlen-dür-* 6b/10; *dön-dür-* 230b/13; *gey-dür-* 264a/5; *gez-dür-* 204b/7; *gül-dür-* 229a/5; *ṭol-dur-* 159a/3; *ulaş-dur-* 9a/5; *üleş-dür-* 199b/3; *yan-dur-* 82a/7

-dar-/-der-: İşlek olmayan bir ettirgenlik ekidir.

dön-der- 'döndürmek' 101a/14

-ġur-/-gür-: Oldurgan eylemlerden ettirgen eylemler türeten bir ektir.

ṭur-ġur- 'durdurmak' 97a/8

-(ı)t-/-(i)t-; -(u)t-/-(ü)t-: Oldurgan eylemlerden ettirgenlik bildiren eylemler türetir.

acı+t- 'ağrı ve sızı duymasına sebep olmak' 294b/11; *aḳ-ıt-* 90a/8; *aḳsur-t-* 'hapşırtmak' 185b/11; *arı+t-* 'temizlemek' 84b/8; *beñze-t-* 116a/5; *eri-t-* 241b/13; *ḳorḳ-ut-* 80b/6; *sürç-üt-* 'sürçtürmek' 283b/11; *uza-t-* 253b/6; *yülü-t-* 'tıraş ettirmek' 169a/10

-ur-/-ür-: Oldurgan eylemlerden ettirgenlik bildiren eylemler türetir.

biş-ür- 'pişirmek' 217b/4; *düş-ür-* 229a/1; *emz-ür-* 211b/4 (krş. *emiz-*); *geç-ür-* 15b/1; *gey-ür-* 'giydir-' 267b/5; *ḳaç-ur-* 155a/11; *ṭoġ-ur-* 79a/12; *ṭoy-ur-* 155b/8; *uç-ur-* 226b/12

-ma-/ -me-: Olumluluk bildiren eylemlerden olumsuzluk bildiren eylemler yapan bir ektir.

aḳ-ma- 106a/7; *al-ma-* 185b/13; *bil-me-* 273b/2; *çeyne-me-* 65a/13; *görin-me-* 213b/9; *kes-me-* 213b/14; *yė-me-* 157b/8

2.2.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

2.2.2.1. ADLAR

1.2.2.1.1. Ad Çekimi

2.2.2.1.1.1. Çokluk Eki

+lar/+ler:

aç+lar 'tok olmayanlar' 224a/13; *ağaç+lar* 4b/14; *akça+lar* 242b/3; *bağarsuk+lar* 180b/6; *bit+ler* 177a/10; *dere+ler* 176b/7; *gice+ler* 167a/13; *gügerçin+ler* 133b/11; *kan+lar* 56a/3; *kapu+lar* 16b/14; *kardaş+lar* 3b/8; *karındaş+lar* 188a/5; *kız+lar* 164b/10; *kimesne+ler* 'kişiler' 29a/1; *koku+lar* 186b/5; *şu+n+lar* 261b/9

+an/+en çokluk eki

er+en ve *oğlan* (*oğul+an*) sözcüklerinde kalıplaşarak çoğulluk özelliği gösterir:

er+en+ler 247a/3; *oğl+an+lar* (< oğul+an+lar) 188b/3

2.2.2.1.1.2. İyelik Ekleri

Teklik 1. kişi *+(u)m/+(ü)m*: Bu ekin bağlama ünlüsü her zaman yuvarlaktır:

ağz+um+a 264a/2 (krş. *ağız*); *alt+um+dan* 234b/10; *ana+m+a* 232a/12; *ayağ+um* 183b/14, *barmağ+um+dan* 162a/12; *baş+um* 210a/13; *el+üm* 47b/2; *ev+üm* 103b/1; *göz+üm* 27b/7; *karşu+m+a* 27b/8; *kat+um+da* 'huzurumda' 25a/8; *kul+um* 8a/2; *öñ+üm+den* 277a/10; *oğl+um* (krş. *oğul*)107b/6; *toğan+um* 154a/13

Teklik 2. kişi *+(u)ñ/+(ü)ñ*. Bu ekin bağlama ünlüsü yuvarlak yazılmıştır:

ağz+uñ+ı 264a/2 (< *ağız*); *ana+ñ+ı* 114b/7; *ard+uñ+a* 165b/5; *ata+ñ+a* 106a/15; *'avrat+uñ* 11a/15; *borc+uñ+ı* 188a/3; *düş+üñ* 'rüyan' 15b/3; *hücre+ñ+de* 254a/13; *kat+uñ+da* 275a/4; *rü'yā+ñ+ı* 29a/10; *vālide+ñ* 106a/13

Teklik 3. kişi *+ı/+i; +sı/+si*. Bu ek her zaman düz yazılmıştır:

ad+ı 7b/4; *çañ+ı* 201b/5; *çig+i* 'pişmemişi' 158a/13; *çok+ı* 113a/1; *dil+i* 130b/5; *diş+i* 173a/11; *dügün+i* 109a/12; *el+i* 175b/4; *göñleg+i* 'gömleği' 249a/5; *ig+i* 'ip eğirme aletini' 218b/7; *kanad+ı* 94b/2; *kömür+i* 85a/8

acı+sı 'tatlı olmayanı' 124b/14; *ağrı+sı* 13a/14; *aḳça+sı* 122b/13; *dişi+si* 132b/5; *gice+si* 17b/12; *ḳapu+sı* 51a/7; *kendü+si* 32a/12; *ḳoḫu+sı* 122a/4; *ṭaru+sı* 'mısır darısı' 120a/8

Çokluk 1. kişi *+(u)müz/+(ü)müz*. Ek ünlüsü ve bağlama ünlüsü her zaman yuvarlaktır:

ana+muz 158b/5; *ard+umuz+da* 42a/1; *cünd+ümüz* 'askerimiz' 282b/2; *dīn+ümüz* 19b/2; *düşmenler+ümüz* 22a/12; *ev+ümüz+den* 106a/11; *fehm+ümüz+e* 68a/2; *ḳat+umuz+da* 42b/2; *nebī+müz* 90a/5; *peyġamber+ümüz* 36a/11

Çokluk 2. kişi *+(u)ñuz/+(ü)ñüz*. Her zaman yuvarlak ünlü taşıyan ekin bir sözcükte bağlama ünlüsü düz olarak yazılmıştır:

birḳaç+uñuz 22a/10; *düşmen+üñüz-e* 21a/8; *el+üñüz+dedür* 32b/3; *gögs+üñüz+de* 185a/10 (< *gögüs*); *ḥabīb+üñüz+e* 21b/5; *ḳarındaş+uñuz+a* 22a/11; *rü'ya+ñuz* 43b/4; *ṣādıḳ+uñuz* 42a/6; *üzer+üñüz+e* 127b/4

Çokluk 3. kişi *+ları/+leri*. Ekin ünlüsü daima düz yazılmıştır:

aḳça+ları 242b/5; *ālet+leri+n* 5b/5; *beyt+leri* 'evleri, odaları' 103a/3; *bicik+leri* 'memeleri' 179a/2; *dere+leri+ne* 71a/4; *diş+leri* 172a/10; *dizgöz+leri* 'diz kapağının iki yanındaki çukurlardan her biri' 183a/4; *el+leri* 243b/14; *gönder+leri+ne* 'kargılarına, mızraklarına' 120a/4; *is+leri* 'sahipleri' 229b/11; *ḳanatları* 155a/11; *ḳapu+ları* 184a/8; *kendü+leri* 210a/15; *ḳol+ları* 176a/6; *yavrı+ları+n* 159a/15

2.2.2.1.1.3. Ad Durumu Ekleri

Tamlayan Durumu (Genitif)*+(n)uñ/ +(n)üñ*

adem+üñ (ağzında) 137a/10; *aġac+uñ* (ḳabuġı) 110b/15; *aḳça+nuñ* (ḍarbını) 30a/9; *a+nuñ* (mertebesi) 3a/2; *cāriye+nüñ* (semenine) 140a/6; *çaḳmaġ+uñ* (ṭoḳuşması) 78b/13; *deniz+üñ* (heybetinden) 87b/13; *depe+nüñ* (te'vili) 101a/2; *dere+nüñ* (ṣuyı) 89b/4; *dögn+nüñ* 'dağ dağlamakla açılan yara' (eskisi) 290b/2 (< *dögün*); *iki+nüñ*

(rü'yāsı) 27a/6; *keçi+nüñ* (ḳılı) 141a/9; *kendü+nüñ* (yaramazlığına) 43a/2; *kim+üñ* (oğlısın) 20a/9; *ne+nüñ* (gibi) 29a/12; *yüzüñ+üñ* (nūrı) 272b/12

Yönelme Durumu (Datif) *+a/+e*

adı+n+a 18a/4; *ādem+e* 48b/6; *aln+a* 170a/4 (< *alın*); *altun+a* 55a/14; *ana+y+a* 175b/15; *at+a* 192b/3; *ata+y+a* 101a/7; *ateş+e* 173b/4; *baña* 15a/11 (< *ben+ġa*); *bıñar+a* 246a/12; *döşeg+e* 7b/1; *ekin+e* 98b/11; *gög+e* 100a/5; *kendü+ye* 9b/6; *ḳul+a* 183a/11; *ora+y+a* 186b/1

Bulunma Durumu (Lokatif) *+da/+de*

ağaç+da 122b/14; *a+n+da* 'onda' 8b/9 (< *ol*); *ara+da* 26b/12; *av+da* 234b/8; *boyun+da* 294a/1; *bu+n+da* 7a/2; *bulud+da* 71b/9; *depe+de* 99b/9; *döşek+de* 304a/8; *düş+de* 4b/7; *ırmaḳ+da* 88b/3; *ḳapusı+n+da* 136b/13; *şu+n+da* 262a/8; *vaḳtı+n+da* 14a/1

Çıkma Durumu (Ablatif) *+dan/+den*

ağaç+dan 114a/11; *altun+dan* 103b/10; *at+dan* 221b/8; *bıñar+dan* 89b/8; *bud+dan* 'kalçadan' 158b/7; *deñiz+den* 92a/13; *düş+den* 17a/1; *gök+den* 50b/11; *ip+den* 94b/7; *ḳan+dan* 249b/1; *kendü+den* 32a/7; *ṭağ+dan* 99a/15; *uğrı+dan* 'hırsızdan' 132a/14; *yağmur+dan* 76b/3; *yollar+dan* 54a/12

Belirtme Durumu (Akkuzatif) *+ı/+i; +nı/+ni; +(y)ı/+(y)i; +n*

ādem+i 'kişiyi' 212a/9; *ad+ı+n* 'adını' 19b/13; *adı+nı* 'adını' 18a/13; *ağac+ı+n* 'ağacını' 111b/10; *ağz+ı+n* 'ağzını' 263b/13; *aḳça+y+ı* 'parayı' 152b/3; *aḳça+sı+n* 'parasını' 175a/1; *aḳ+ı+n* 'akını, beyazını' 190a/15; *at+ı* 251b/9; *barmağ+ı+n* 'parmağını' 161a/12; *bölüg+i+n* 'saç örgüsünü' 169b/5; *büre+y+i* 'pireyi' 130a/7; *çekürge+y+i* 'çekirgeyi' 132a/7; *çıraḳ+ı* 'çırayı'; 81a/7; *da'visi+ni* 'davasını' 59a/1; *demür+i* 'demiri' 247b/2; *dīn+i+ni* 'dinini' 2a/8; *diş+i* 'dişi' 172b/10; *ḳuş+ı* 'kuşu' 251b/9; *nesneydügi+n* 'nesne olduğunu' 275a/5; *neydügi+n* 'ne olduğunu' 9a/10; *şu+nı* 'şunu' 36b/9

Eşitlik Durumu (Ekvatif) *+ca/+ce; +çe; +caḳ/ +cek:*

ardı+n+ca 41a/12; *aşaġa+ca+dur* 236a/9; *miḳdārı+n+ca* 88b/3; *muḳteżası+n+ca* 'gereğince' 35b/6; *ni-+ce* 21a/9; *selīm+ce* 83a/14; *taḳdir+ce* 96a/8; *yetecek+ce* 87a/15; *yiri+n+ce* 193a/12; *ni+çe* 30b/7; *büyü+cek* (<büyük+cek); *tez+cek* 15b/7; *tiz+cek* 123b/10; *yalın+caḳ* 212b/13

Araç Durumu (Enstrümental) *ile; +cılayın; +n*

birin 266a/3
dirligin 194b/3
ḳışın 76a/14, 85b/5, 248a/9;
yatsu+yın 65b/8
ancılayın 'onun gibi' 8a/14
buncılayın 'bunun gibi' 41b/1
adımla 214b/13; *altunıla* 57b/9; *'amelile* 90a/13; *anuñıla* 1b/6; *gözüñle* 210a/14; *gündüzle* 47a/4;
birle 'ile' 15b/1, 24a/8; 62a/6;

Yön Gösterme Durumu (Direktif) *+aru/+erü; +ra/ +re:*

iç+erü 20b/11; *il+erü* 55b/10; *nerede* 186b/1; *nereden* 210b/7; *nereye* 249b/7; *soñ+ra* 1b/11; *ṭaş+ra* 'dışarı' 19b/10; *üze+re* 'üzerine, üstüne' 23b/3; *üz+re* 'üzerinde üzere' 9a/7; *yoḳ+aru* 10a/3 (< **yoḳ+ġaru*)

2.2.2.2. SIFATLAR

2.2.2.2.1. Niteleme Sıfatları

acı (söz) 117b/2; *açuḳ* (havā) 113b/11; *aġır* (yük) 12b/1; *aġsaḳ* (sırtlan) 139b/6; *boz* (kelb) 149b/12; *ṣovuḳ* (ṣular) 12a/12; *ḳorḳulu* (düşler) 12a/14; *aġulu* (nesneler) 12a/15; *çepel* (ḳoḳular) 12b/5; *kāfir* (beg) 99a/12; *ḳabuḳlu* (nesne) 124b/12; *ėrkek* (esir) 128a/7; *ḳatı* (sovuḳ) 135a/4; *küçük* (ılan) 134b/1; *ėrkek* (deve) 150a/14

2.2.2.2.2. Belirtme Sıfatları

2.2.2.2.2.1. İşaret Sıfatları

bu: *bu* (yoluñ) 1b/10; *bu* (faḳīrlere) 3b/7; *bu* (nesneye) 6b/6
işbu: *işbu* (vechile) 23a/8; *işbu* (er) 135b/7; *işbu* (ta'bīrde) 162a/10
ol: *ol* (kişi) 12a/10; *ol* (āyet) 14a/12; *ol* (düş) 16b/9;
şol: *şol* (vaḳtlaruñ) 14a/13; *şol* (kimesne) 29b/5; *şol* (rü'yā) 31b/10

2.2.2.2.2.2. Sayı Sıfatları

a) Asıl Sayı Sıfatları

bir: *bir* (ḫātime) 3b/12; *bir* (emir) 9b/1;
iki: *iki* (meẕheb) 8a/15; *iki* (dürlü) 10b/8; *iki biñ* (yıl) 14a/10; iki (āyet) 14a/11;
üç: *üç* (gice) 14a/12; *dörd* ('aded) 116a/4; *dört* (faṣl) 6a/6; *bėş* ('aded) 116a/4; *bėş* (cüz) 40b/7; *altı* (ay) 39b/5; *altı biñ* (aḳça) 103b/2; *yėdi* (gün) 55a/4; *yėdi yüz* (yıl) 7b/5; *sekiz yüz* (yıl) 308a/12; *seksen* (yılda) 36b/8; *ḳırḳ altı* (cüz) 37b/15; *yėtmiş altı* (aḳça) 140a/6; *yigirmi üç* (yıl) 39b/5

b) Sıra Sayı Sıfatları

iki-nci 3b/15; *üç-ünci* 4b/1; *dörd-ünci* 4b/2; *bėş-inci* 3a/8; *altı-ncı* 4b/5; *yėdi-nci* 13b/2; *sekiz-inci* 5a/4; *ṭoḳuz-ıncı* 4a/9; *on-uncı* 5a/8

c) Üleştirme Sayı Sıfatları

bir-er 278b/12; *iki-şer* 243a/15

2.2.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

ayruḳ: *ayruḳ* (nesne) 294a/7
bir: *bir* (ṣıfātına) 2a/10; *bir* (atluya) 6b/9; *bir* (mücāhid) 7a/3; *bir* (nesneye) 7b/8; *bir* (kişiyi) 9b/8
birḳaç: *birḳaç* (ṣuver) 44a/1; *birḳaç* (gün) 20b/8

bir niçe: *bir niçe* (yıl) 37a/9; *bir niçe* (müddet) 37a/2
her: *her* (ġam) 93a/15; *her* (şek) 95b/8
hiç: *hiç* (vechile) 10a/5; *hiç* (kimesneye) 21b/14; *hiç* (kimeneye) 22a/2;
hiçbir: *hiçbir* (nesne) 7b/7; *hiçbir* (aḥada) 22b/11
niçe: *niçe* (emirler) 30b/7; *niçe* (zamān) 37a/1;

2.2.2.2.2.4. Soru Sıfatları

ḳaç: *ḳaç* (yaprağısa) 15b/13; *ḳaç* (budağısa) 15b/14;
ḳanḳı: *ḳanḳı* (ṭaraf) 22a/5; *ḳanḳı* (şaḫṣ) 43a/11; *ḳanḳı* (şey') 43b/7
ne: *ne* (vechile) 7a/2; 27a/13
nice: *nice* (vechile) 25b/13

2.2.2.2.3. Sıfatlarda Karşılaştırma

kiçi-rek 283a/9; *maḥbūb-raḳ* 61b/6, 62a/1; *yig-rek* 244a/1, 80a/13

2.2.2.2.4. Sıfatlarda Pekiştirme

ḳapḳara 166b/9, 166b/13; *ṭopṭolu* 135b/10, 243a/15
dürlü dürlü (belā); *pāre pāre it-* 240a/9, 249a/8
azacuḳ 80b/4, 117a/4; *azacuğın* 96b/9

2.2.2.3. ADILLAR (ZAMİRLER)

2.2.2.3.1. Kişi Adılları

1. Kişi:

ben 2b/8; 2b/9
baña 15a/11, 27b/12
benden 55a/11

biz 15b/7
bize 22a/11
bizüm 11b/5

beni 23a/4
benüm 22b/15

2. Kişi:

sen 18a/15, 233a/11
saña 11a/15, 100a/9
sende 3a/15
senden 29a/8
seni 46a612, 107b/7
senüñ 11a/14, 282b/6
senüñle 241b610

siz 22b/8, 287b/3
sizden 21a/2, 32b/4
size 18a/6, 185a/8
sizi 21a/14, 32b/4
sizler 254a/4, 256b/10
sizüñ 32b/3, 42a/6

3. Kişi:

ol 93b/7
oldur 8b/3, 226b/12
aña 'ona' 4b/8, 27b/15
anda 8b/9, 28b/1
andan 8b/13, 16b/14
anı 9b/14, 19b/11
anuñ 3a/2, 40a/8

anlar 11b/6, 25b/15
anlara 10a/4, 49a/10
anlarda 149a/12
anlardan 9b/6, 137b/10
anları 43a/6, 44a/9
anlaruñ 5a/7, 12a/1
anlaruñıla 135a/12, 259b/9

2.2.2.3.2. İşaret Adılları

bu 12a/7; *buña* 2a/1, 130a/13; *bunda* 66b/9, 96a/8; *bunı* 60b/15; *bunlar* 10a/3; *bunlara* 119b/10; *bunlarda* 176a/3: *bunlaruñ* 12b/12;
şunda 262a/8; *şunı* 36b/9;
şunlar 261b/9; *şunlardur* 60b/3; *şunlaruñdur* 43a/6
ol 'o' 8a/11, 13a/7
şol 'şu' 6b/9, 28b/11
işbu 'bu, işte bu' 268b/4

2.2.2.3.3. Dönüşlülük Adılları

kendü 10a/8; *kendüde* 30b/13; *kendüden* 32a/7; *kendüler* 220a/5; *kendülerde* 247a/1; *kendülere* 30a/15; *kendüsi* 36a/12; *kendüsine* 212b/9; *kendüye* 275a/15; *kendüyi* 50a/12; *kendüzin* 'kendisini'166b/6 (< *kendü+özi*)

2.2.2.3.4. Soru Adılları

kimüñ (oğlısın) 20a/9; *kimsin* 263b/10

ne (vechile) 7a/12; *ne* (arasındansın) 20a/12

2.2.2.3.5. Belirsizlik Adılları

kimi 130b/9; *kimüñ* (varısa) 156a/3; *kim* 99a/1, 66b/7; *her kim* 66b/12; *kimse* 56a/11, 81a/8 (< *kim + ise*) ; *kimesne* 32a/7, 52a/1 (< *kim + ise + ne*); *kimsene* 51a/3, 52b/9 (< *kim + ise + ne*); *her ne* 29b/12, 34a/5; *her birisi* 49a/2, 53b/5; *birüñüz* 22a/10; *ne* 7b/7, 10a/13; *ḳanḳısına* 18b/4; *cümlesinden* 176b/11; *nice* 37a/9

2.2.2.4 BELİRTEÇLER (ZARFLAR)

3.2.2.4.1. Yer-Yön Belirteçleri

aşağa (in-) 8a/14; *içerü* (gir-) 135a/12; *ilerü* (geç-) 55b/10; *ḳarşusına* (ṭur-) 275b/11; *yoḳaru* (çık-) 32a/13

2.2.2.4.2. Zaman Belirteçleri

ayruḳ 23a/2; *dün* 140a/7; *yaḳın demde* 8a/1; *altı ay* 39b/5; *gāh* 36b/10; *nāgāh* 20b/9; *gündüz* 167a/12; *evvel* 18b/3; *pes* 30b/15; *öñdin* 52a/8; (andan) *ṣoñra* 43a/10; (bundan) *öñdin* 52a/8; (yir)*e dek* 170b/3; (vaḳt)*dan berü* 252b/10; *girü* 50b/13, 51a/10; *ḳaçan* 133a/11; *imdi* 28b/9, 260a/7; *şimdi* 138b/6

2.2.2.4.3. Durum Belirteçleri

eyle 152b/15; *şöyle* 277b/6; *böyle* 244b/10; *ol-deñlü* 16a/1; *yaḳa yaḳa* 188b/8; *pāre pāre* 240a/9; *ancılayın* 98b/6, 60a/10; *girü* 300b/3; *gine* 188a/2; *yine* 204a/8; *buncılayın* 41b/1

2.2.2.4.4. Miktar Belirteçleri

birazı 58a/14; *ḳatı* 'çok' 51a/9; *yigin* 'şiddetli' 76b/12; *çoḳ* 89a/6

2.2.2.5. İLGEÇLER

2.2.2.5.1. Çekim İlgeçleri

a) Yalın durum ile kullanılan İlgeçler:

birle: (beşāret) birle 15b/1;
dėyü:: (isteyeler) dėyü 290a/9
gibi:: (buz) gibi 12b/10
içün:: (ġazā) içün 196a/9
ile: (ma'ārif) ile 156a/13
ḳadar: (yitişdügi) ḳadar 25a/7
üzre, üzere: (lāyıḳ) olduġu üzre 57b/15

b) Tamlayan durumu ile kullanılan ilgeçler: Zamirlerle tamlayan eki alırlar, diğer durumlarda almazlar.

gibi: (bunlaruñ) gibi 10a/2
-ıla/-ile: (anuñıla) ḥükm itmek 39b/6

c) Yönelme durumu ile kullanılan ilgeçler:

degin: (boynuna) degin 7b/5
göre: (buña) göre 30b/4

d) Çıkma durumu ile kullanılan ilgeçler:

ilerü: (S̱üreyyādan) ilerü 55a/10
öñ: (gönderilmezdin) öñ 152b/11
ṣoñra: (iki yıldan) ṣoñra 15b/3
yaña: (yirden) yaña 217a/7

2.2.2.5.2. Kuvvetlendirme İlgeçleri

daḫı: (ḳuvvet-i müdebbire) daḫı 9b/10

2.2.2.6. BAĞLAÇLAR

çün : (...nāsı ḳandura *çün* Ḥażret-i Resūlı görmege vardılar) 91a/11
çünki::(...ḳıṣṣa eyleye *çünki* böyledür) 25b/2
daḫı: (...ḥayvānlar görmegüñ *daḫı* elemlerin görmegüñ...) 5a/1
eger: (...rü'yāsında vāḳi' olsa *eger* ḫayra mübeddel ise...) 15b/1
ile: (...Allāh ta'ala *ile* melāike-i 'arş arasında...) 271a/10
kim: (...anuñıçun *kim* bu dinilen ḥikmet...) 15a/6
ki: (...rü'yā-yı ṣādıḳa oldur *ki* melekler gösterür) 11a/13
nite kim: (...evlenmege delālet ider *nitekim* Ḥaḳ ta'ālā Benī İsrāyile eydür...) 109a/9
ḳaçan: (...mu'abbirlerüñ ādābındandur ki *ḳaçan* ta'bīr müşkil olsa...) 30b/5
pes: (...ḫayālātına meşġūl olur dir *pes* imdi eks̱er leylüñ...) 15a/3
ve: (...ṣular *ve* deñizler *ve* bıñar görmegüñ ta'biri beyānındadur) 4b/11
yā: (...bir şehre *yā* bir küye varsa...) 20a/2
ya'nī: (...muġayyebatuñ müntehāsıdur *ya'nī* nihāyetidür) 14b/6
gerek.....gerek: (*gerek* ma'denī *gerek* maṣnu' olsun) 5b/9
gerekse...... gerekse: (*gerekse* ol nesne ṣādıḳ olsun *gerekse* kāẕib olsun) 42b/2
hem.....hem: (...*hem* dünya *hem* āḫiretiçün...) 19a/7
ne...... ne: (...*ne* ḫayrı vardur *ne* şerri...) 12a/6
ya.......ya: (...*yā* beşārete *yā* inẕāra...) 11a/11

2.2.2.7. ÜNLEMLER

işde: (*işde* Yahūdīler bizüm ardumuzda gizlenmişdür) 42a/1
evet: (*evet* ta'bīr olınanuñ ḫilāfı vāḳi' olur) 23b/7

2.2.2.8. EYLEMLER

2.2.2.8.1. Eylem Çekimi

1.2.2.8.1.1. Kişi Ekleri

Eski Anadolu Türkçesinde eylem çekiminde kullanılan ve metnimizde de bulunan kişi ekleri iki türlüdür:

a) Adıl (zamir) kökenli kişi ekleri:

1. teklik kişi:-am/-em; -ın/-in

bir ḳubbe içinde *ṭururam* 161b/14; ot ḳurumış *yoların* 25b/9;
ben ol aḳan yagı ve balı *yėrem* 162a/13; otlaḳda otlar çoḳ *görürin* 25b/10

2. teklik kişi: -sın/-sin

ġark *olursın* 95b/4; Allāh ta'ālāya tevekkül *idersin* 100a/9

3. teklik kişi: ∅

1. çokluk kişi: -vuz/-vüz; -uz/-üz

beyān *idevüz* 8a/3; 'āmil *oluruz* 260b/2;
i'tiḳād *itmezüz* (260b/3)

2. çokluk kişi: -sız/-siz

ne *buyurursız* 185a/1; sür'at *idersiz* 254a/4

3. çokluk kişi: -lar/-ler

kefene *ḳoymışlar* 257a/10; ḫaber *virürler* 257b/7

b) İyelik kökenli kişi ekleri: Belirli geçmiş zaman ve şart kiplerinde kullanılan eklerdir:

1. teklik kişi: -m

ḳayırmaz *oldum* 23a/3

2. teklik kişi: -ñ

ne *olduñ* 55a/4

3. teklik kişi: ∅ (Emir kipi dışında bütün kiplerin 3. teklik kişileri eksizdir)

1. çokluk kişi: -ḳ/-k

yaḳduḳ 308a/14; beyān *itdük* 62b/2

2. çokluk kişi: -ñuz/-ñüz

'azize *uysañuz* 266a/2; rü'yā *görseñüz* 22a/15

3. çokluk kişi: -lar/-ler

size *ṣorsalar* 18b/3; *götürdiler* 19a/15

Belirli geçmiş zaman ve şart kipi 1. çokluk kişide kullanılan -ḳ/-k eki iyelik kökenli değildir; muhtemelen -duḳ/-dük ortaç ekine benzeşme yoluyla ortaya çıkmıştır.

Eski Türkçede bunun yerine 1. çokluk kişi zamirinden gelen -mız/-miz biçimi kullanılmaktaydı:

Emir kipinde kullanılan ekler, adıl ve iyelik kökenli kişi ekleri dışında ayrı bir grup oluştururlar. (bk. 2.2.2.8.1.2.2. Tasarlama kipleri, Emir)

2.2.2.8.1.2. Basit Çekimler

2.2.2.8.1.2.1. Bildirme Kipleri

Belirli Geçmiş Zaman *(-dı/-di; -du/-dü)*:

1. teklik kişi: *aç-dum* 27b/5; *al-dum* 97a/5; *alma-dum* 76b/8; *bağışla-dum* 276a/15; *bil-düm* 257a/4; *boğazla-dum* 131a/2; *bul-dum* 162b/14; *eyt-düm* 280a/5; *iç-düm* 184b/10; *ḳal-dum* 276b/10; *ḳo-dum* 97a/6; *ol-dum* 23a/3; *ṭoğur-dum* 164a/8; *uyan-dum* 27b/5; *var-dum* 27b/8; *vir-düm* 184b/11; *yapış-dum* 32a/12;

2. teklik kişi: *al-duñ* 246b/3; *bil-düñ* 58a/10; *çıḳ-duñ* 156b/7; *düş–düñ* 165b/4; *eyle-düñ* 3a/12; *gel-düñ* 96a/2; *getür-düñ* 55b/8; *ol-duñ* 55a/4; *öp-düñ* 118b/8; *ṣı-duñ* 165a/10; *var-duñ* 156b/7; *virme-düñ* 177b/1; *yapış-duñ* 120b/6; *yat-duñ* 254b/3; *yitiş-düñ* 86b/5

3. teklik kişi: *acıt-dı* 294b/11; *aç-dı* 263b/12; *bağışla-dı* 182a/13; *bil-di* 52a/11; *bulma-dı* 107b/7; *düş-di* 85a/14; *eglenme-di* 66b/14; *eyt-di* 19a/14; *gelme-di* 136b/3; *it-di* 20b/8; *ḳaç-dı* 152a/1; *ol-dı* 12a/2; *ṣoḳ-dı* 148b/1; *ṭağıl-dı* 123b/2; *ṭal-dı* 227a/10; *ṭoğur-dı* 66b/4; *ṭoyurma-dı* 155b/8; *ur-dı* 52a/11

1. çokluk kişi: *it-dük* 3b/3; *yaḳ-duḳ* 308a/14

2. çokluk kişi: *gör-düñüz* 162a/14; *it-düñüz* 140a/8

3. çokluk kişi: *getür-diler* 184b/14; *ağ-dılar* 65a/2; *al-dılar* 83b/1; *eyt-diler* 47b/11; *geç-diler* 87b/2; *ol-dılar* 27a/2; *ör-diler* 208b/1; *ṣoy-dılar* 135b/5; *vir-diler* 162a/4

Belirsiz Geçmiş Zaman *(-mış/-miş)*:

1. teklik kişi: *öl-mişem* 279b/15

2. teklik kişi: *al-mışsın* 152b/1; *it-mişsin* 91b/4; *gör-mişsin* 256b/3; *ol-mışsın* 246b/4

3. teklik kişi: *aç-mış* 181b/13; *ağrı-mış* 171a/8; *bağlan-mışdur* 143b/7; *çeriklen-miş-dür* 75b/1; *dök-mişdür* 139b/11; *dut-mışdur* 188a/1; *düşme-miş* 79a/7; *ḳal-mış* 38b/10; *ṣoğul-mış* 'suyu çekilmiş, solmuş' 87b/15; *ṣoḳ-mış* 147a/15; *söyün-miş* 2b/2; *ṭat-mış* 160a/7; *ṭoğur-mış* 128a/6; *ṭur-mış* 262a/5; *ur-mış* 150a/13; *ürper-miş* 166b/3; *yaralan-mışdur* 287a/10; *yazın-mış* 'yazılmış' 241b/1; *yit-miş* 183a/2

1. çokluk kişi: *it-mişüzdür* 255a/3

3. çokluk kişi: *al-mışlar* 282a/10; *aṣ-mışlar* 167a/9; *bağışla-mışlar* 136b/5; *biç-mişler* 210b/3; *bürü-mişler* 256a/12; *gör-mişler* 142a/12; *it-mişler* 129b/12; *it-mişlerdür* 173b/6; *ör-mişler* 208a/13; *var-mışlar* 185a/5; *vir-mişler* 113b/10; *yapış-mışlar* 257a/11

Geniş Zaman (*-ur/-ür; -ar/-er;-r*) :

1. teklik kişi: *ḳıl-ur-am* 163a/10; *ḳo-r–am* 254b/2; *öl-ür-in* 55a/5, 55a/11; *sev-er-em* 250a/9; *ṭur-ur-am* 120a/14; *vir-ür-in* 25b/14; *yir-em* 118b/7; *di-r-em* 27b/3; *eyd-ür-in* 59b/9; *çek-er-in* 91a/6; *del-er-em* 246b/1; *eyle-r-em* 280a/13; *gör-ür-em* 19a/14; *güd-er-em* 151a/9; *iç-er-em* 32b/11; *gör-ür-in* 25b/10; *iç-er-in* 86b/11; *id-erin* 54b/7

2. teklik kişi: *sög-er-sin* 215b/2; *vir-ür-sin* 302a/13; *yitiş-ür-sin* 87b/14; *bil-ür-sin* 269a/15; *ağla-r-sın* 254a/3; bin-er-sin 95b/3; *id-er-sin* 47a/15; *gör-ür-sin* 7b/9; *göril-ür-sin* 9a/4

3. teklik kişi: *ḳal-ur* 10a/3; *ḳap-ar* 130b/9; *ḳapla-r* 66b/6; *ḳavla-r* 166b/8; *ḳo-r* 85b/15; *oñıl-ur* 'iyileşir' 282b/7; *ṣal-ar* 190b/8; *ṭal-ar* 87a/4; *ṭart-ar* 238a/14; *vir-ür* 24a/3; *yara-r* 'yararı olur' 120a/4; *yat-ur* 12b/14, 87a/10; *yele-r* 'koşar, acele yürür' 238bb/2; *aç-ar* 108a/1; *açıl-ur* 7a/14; *aġ-ar* 'yükselir' 50a/6; *aġla-r* 46b/3; *boşa-r* 46a/12; *boya-r* 175a/8; *alıko-r* 46a/13; esirge-r 8a/12; *art-ar* 76b/14; *baġlan-ur* 216b/13; *baḳ-ar* 7a/5, *biç-er* 210b/2; *çalın-ur* 205b/1; ḥayḳır-ur 84b/12; *iç-ür-ür* 11a/15; (ʿimāret) *olıyorı-r* 111a/8

1. çokluk kişi: *ol-ur-uz* 260b/2; *ṭur-ur-uz* 279a/11; *var-ur-uz* 19a/15; *vir-ür-üz* 23b/8; *de-r-üz* 67a/12; *id-er-üz* 25a/6; *gör-ür-üz* 23a/7

2. çokluk kişi: *buyur-ur-sız* 253b/13; id-er-siz 254a/4; *gör-ür-siz* 22b/9

3. çokluk kişi: *ḳal-ur-lar* 66a/9; *ḳo-r-lar* 215a/11; *öl-ür-ler* 67a/9; *sev-er-ler* 119a/8; *söyle-r-ler* 282b/8; *ṭap-ar-lar* 64b/13; *ṭur-ur-lar* 266b/8; *var-ur-lar* 215b/15; *vir-ür-ler* 24a/6; *yat-ur-lar* 141b/13; *yi-r-ler* 40b/3; *aġla-r-lar* 89b/7; *aġlaş-ur-lar* 301a/9; *gėy-er-ler* 248b/4; *aṣ-ar-lar* 264b/13; *avla-r-lar* 155a/10; *bin-er-ler* 96a/13; *getür-ür-ler* 278b/13

Olumsuz: *ḳal-maz* 33b/15; *siñ-mez* 'sin-, kabul et-' 160a/12; *ṭoy-maz-lar* 76a/6; *ṭur-maz* 134b/15; *vir-mez-üz* 23a/7; *yen-mez* 136a/3; *bil-mez* 13b/5; *bil-mezem* 30b/6; *bil-mez-üz* 13b/8; *it-mez-sin* 261a/2; *it-mez-üz* 25b/14

<u>Gelecek Zaman</u> *(-acaḳ/-ecek)* :

Metnimizde, gelecek zamanın sadece 3. teklik kişi çekimi tespit edilmiştir:

3. teklik kişi: *olacaḳdur* 8b/6; *işleyecekdür* 7b/14

<u>Şimdiki Zaman:</u> (*-maḳda*) :

Eski Anadolu Türkçesinde şimdiki zamanı karşılamak için genellikle geniş zaman ekleri kullanılmaktadır. Metnimizde de durum böyledir. Bir yerde geçen (ʿimāret) *olıyorı-r* 111a/8 örneği, -yor şimdiki zaman eki hakkında bize net bir bilgi sağlamamaktadır.

Metnimizde bir yerde -maḳda eki şimdiki zaman eki yerine kullanılmıştır: bir kimesne görse ḥanūt *almaḳda* (297b/11)

2.2.2.8.1.2.2. Tasarlama Kipleri

<u>İstek</u> (*-a/-e*):

1. teklik kişi: *di-y-e-m* 276a/2; *ḳaldur-a-m* 183b/15; *ḳoy-a-m* 184a/1; *vir-e-m* 277b/5

2. teklik kişi: *di-y-e-sin* 75b/10; *öp-e-sin* 163b/11; *ṭoġur-a-sın* 164a/9; *var-a-sın* 205a/10; *vir-e-sin* 32b/11; *yitiş-e-sin* 104a/6

3. teklik kişi: *ḳavış-a* 'kavuşa' 181b/9; *sevme-y-e* 177a/5; *ṣı-y-a* 196a/13; *sürüşdür-e* 211b/1; *ṭaġıl-a* 133a/2; ṭoġma-y-a 164a/1; *uçur-a* 226b/12; *var-a* 56b/8; *varma-y-a* 170b/8; *vir-e* 31a/2; *virme-y-e* 56b/12; *yid-e* 232b/8

1. çokluk kişi: *çek-e-vüz* 'çekelim' 275b/3; *id-e-vüz* 'idelim' 8a/3

2. çokluk kişi: *var-a-sız* 254a/15; *yat-a-sız* 185a/9

3. çokluk kişi: *ḳoy-a-lar* 127a/7; *ṭuy-a-lar* 265a/7; *var-a-lar* 181b/15; *vir-e-ler* 42a/1

<u>Şart (Koşul)</u> (*-sa/-se*):

1. teklik kişi: *oturma-sa-m* 264a/6 (tek örnek)

2. teklik kişi: *dile-se-ñ* 53a/1; *gör-se-ñ* 165b/3; *iste-se-ñ* 82b/6; *it-se-ñ* 275a/3; *ḳoy-sa-ñ* 132a/6; *ol-sa–ñ* 95b/3

3. teklik kişi: *aç-sa* 183b/5; *ağrı-sa* 170b/4; *baḳ-sa* 104b/8; *bulaşma-sa* 190a/8; *bulma-sa* 107a/8; *dile-se* 217a/7; *gelme-se* 133b/8; *incinme-se* 233b/12; *iste-se* 29b/10; *it-se* 12a/10; *ḳaldur-sa* 186b/4; *ḳalḳı-sa* 'sıçrayıp kalkmak' 129a/4; *ṣı-sa* 125a/7; *ṣor-sa* 226b/14; *söyle-se* 41b/10; *söyündürme-se* 81a/9; *ṭal-sa* 88b/11; ṭurma-sa 145b/14; *uçama-sa* 217a/7; *ur-sa* 150b/2; *yi-se* 12b/7

1. çokluk kişi: *it-se-vüz* 60b/13, 60b/14

2. çokluk kişi: *gör-se-ñüz* 21a/3; *uy-sa-ñuz* 266a/2

3. çokluk kişi: *al-sa-lar* 208b/12; *aṣ-sa-lar* 211a/1; *çıḳ-sa-lar* 180a/12; *döşe-se-ler* 231a/14; *getür-se-ler* 85a/4; *it-se-ler* 180a/13; *ḳo-sa-lar* 298a/2; *ṣor-sa-lar* 18b/3; *vir-se-ler* 11b/10; *yırt-sa-lar* 296b/6

Emir

Emir kipinde her kişi için ayrı köklerden gelen ekler kullanılmaktadır:

1. teklik kişi *-ayım/-eyim; -ayın/-eyin*: *boğazla-y-ayın* 253b/13; *getür-eyin* 136b/2; *gider-eyin* 109a/11; *gör-eyin* 136b/1; *var-ayın* 136b/1; *göster-eyim* 275b/14; *id-eyim* (<it-) 275b/14

2. teklik kişi *-ġıl/-gil; Ø*: *bil-gil* 7a/8, 44a/12; *çıḳ* ! 120a/15; *çıḳ-ma* ! 133b/9 (Metnimizde art ünlülü şekil tespit edilememiştir).

3. teklik kişi *-sun/-sün*: *açıl-sun* 265b/11; *çekme-sün* 37a/3; *di-sün* 22a/12; *dile-sün* 138a/4; *eyle-sün* 281b/11; *getür-sün* 170a/13; *göster-sün* 276a/7; *iriş-sün* 308a/15; *irişdür-sin* 94b/14; *itme-sün* 124a/15; *ḳıl-sun* 217b/7; *ḳorḳ-sun* 217b/7; *ṣaḳın-sun* 267b/8; *ṣı-sun* 165a/9; *var-sun* 22a/12; *vir-sün* 283b/5; *yi-sün* 133a/13

1. çokluk kişi *-alum/-elüm*: *id-elüm* 57a/14; *gör-elüm* 135a/15; *ögred-elüm* 265b/11; *vir-elüm* 219a/12 (Metnimizde art ünlülü şekil tespit edilememiştir).

2. çokluk kişi *-uñ/-üñ*: *bil-üñ* 2a/1; *depele-ñ* 42a/2; *dime-ñ* 21a/4; *di–ñ* 22b/9; *dön-üñ* 22b/11; *eyle-ñ* 7a/13; *gizle-ñ* 22b/12; *ol-uñ* 256b/10; *otur-uñ* 262a/15; *söyle-ñ* 21a/4; *virme-ñ* 22b/2; *vir-üñ* 21b/5; *yi-ñ* 156b/8

3. çokluk kişi *-sunlar/-sünler*: *çıḳar-sunlar* 145a/13; *it-sünler* 277b/2

Gereklilik: (gerek; -maḳ gerek/-mek gerek; -sa/-se gerek):

ta'bir olın-*maḳ gerekdür* 153a/15; sefer itme-*mek gerek* 17a/9; dė-*mek gerek* 30b/6; bil-*mek gerek* 57b/15;
'aẓim ḥādiṣe ol-*sa gerekdür* 257b/2; gel-*se gerek* 2a/11;
'uhdesinden gel-*ür gerek* 84a/2 (Art ünlülü şekil tespit edilememiştir).
eyle gerekdür 173a/2

2.2.2.8.1.2.3. Birleşik Çekimler

Birleşik çekimler, ek-eylem yardımı ile yapılmaktadır. Metnimizdeki birleşik çekimler şunlardır:

Geniş Zamanın Hikâyesi (Öykülemesi):

3. teklik kişi: *ḳal-ur-ı-dı* 258a/12; *ol-ur-ı-dı* 258a/11; *sanıl-ur-dı* 258b/2; *ṣın-ur-dı* 105a/1; *ur-ur-dı* 258b/10; *gel-ür-di* 258a/11; *gör-ür-di* 20a/1; *itdür-ür-di* 92b/8; *vir-ür-di* 115a/5; *ṣor-ar-dı* 19b/13; *oḳu-rdı* 14a/4; *dė-r-i-di* 29a/9; *ḳoy-maz-ı-dı* 258b/2; *ol-maz-ı-dı* 260a/6; *ol-maz-dı* 273a/9; *bil-mez-i-di* 139b/5; *it-mez-di* 258a/10; *gel-mez-di* 84b/13; *gör-mez-di* 53b/3; *gel-mez-di* 84b/13

3. çokluk kişi: *añ-ar-lar-dı* 287b/4; *dė-r-ler-i-di* 260b/9; *id-er-ler-di* 287a/15 ; *id-er-ler-i-di* 39a/11(<it-); *it-mez-ler-i-di* 39a/10

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Belirli Geçmiş Zamanın Hikâyesi (Öykülemesi):

3. teklik kişi: *it-di-y-di* 164a/11; *olun-dı-y-ı-dı* 211a/7; *var-dı-y-ı-dı* 150a/2

Belirsiz Geçmiş Zamanın Hikâyesi (Öykülemesi)

1. teklik kişi: *bul-mış-ı-du-m* 278a/3; *ol-mış-ı-dum* 253a/13; *gör-miş-i-dü-m* 25b/2; *it-miş-i-dü-m* 275b/10

2. teklik kişi: *it-miş-dü-ñ* 257a/5 (tek örnek)

3. teklik kişi: *ḳaç-mış-ı-dı* 154a/3; *ḳon-mış-ı-dı* 257b/3; *otur-mış-ı-dı* 263a/12; *ṭur-mış-ı-dı* 275b/15; *unut-mış-ı-dı* 43b/1; *git-miş-i-di* 301a/9; *it-miş-i-di* 299b/1; *öl-miş-i-di* 58a/12; *vir-miş-i-di* 106a/15

3. çokluk kişi: *ol-mış-lar-dı* 109b/3

Şart (Koşul) Kipinin Hikâyesi Öykülemesi:

3. teklik şahıs: *olma-sa-y-dı* 84b/13 (tek örnek)

İstek Kipinin Hikâyesi (Öykülemesi):

1. teklik kişi: *id-e-y-dü-m* 279a/4) (<it-) (tek örnek)

3. teklik kişi: *gör-e-y-di* 33a/10; *n'ol-a-y-dı* 279a/3; *ol-a-y-dı* 279a/5

Geniş Zamanın Rivayeti (Söylentisi):

2. teklik kişi: *id-er-i-miş-sin* 174b/2 (< it-); *diñle-r-i-miş-sin* 233a/11

3. teklik kişi: *id-er-miş* 293a/12 (<it-); *sat-ar-mış* 253b/3

Öğrenilen Geçmiş Zamanın (Söylentinin) Rivayeti (Söylentisi):

3. teklik kişi: *alın-mış-ı-mış* 257b/5

Belirli Geçmiş Zamanın (Öykülemenin) Şartı (Koşulu):

3. teklik kişi: *çığır-dı-sa* 186b/1; *gör-di-se* 68b/5; *vir-di-se* 260b/15; *başma-dı-y-sa* 281b/3; *ol-du-y-sa* 219b/7; *işit-di-y-se* 281a/13; *it-di-y-se* 92a/1

3. çokluk kişi: *gör-di-ler-se* 31b/10; *it-di-ler-se* 27a/1

Belirsiz Geçmiş Zamanın (Söylentinin) Şartı (Koşulu):

3. teklik kişi: *it-miş-i-se* 289b/5; *ol-mış-sa* 8a/11; *yat-mış-ı-sa* 15b/2; yoğı-mış-*sa* 260a/6

Geniş Zamanın Şartı (Koşulu):

1. teklik kişi: *vir-ür-se-m* 59a/12

2. teklik kişi: *iste-r-se-ñ* 18a/12; *inan-maz-sa-ñ* 275a/6; *ol-maz-ı-sa-ñ* 95b/4

3. teklik kişi: *bağışla–r-ı-sa* 208a/7; *bulış-ur-sa* 18a/13; *dė-r-se* 25b/1; *dile-r-se* 8a/6; *doğ–ar–sa* 182a/8; *gel-ür-se* 18a/14; *gör-ür-se* 9a/13; *ol-ur-sa* 35a/10; *söyle-r-se* 47a/12; ; *yaz-ar-sa* 240b/2; *yitiş-ür-se* 40b/3; *yumul-ur-sa* 176a/10; *al-maz-sa* 169a/7; *bağlan-maz-sa* 107a/5; *ol-maz-sa* 89b/4; *gel-mez-se* 136b/3; *gir-mez-se* 239a/12; *in-mez-se* 114a/5; *yėtiş-mez-se* 114a/8

2. çokluk kişi: *buyur-ur-sa–ñuz* 32a/15; *iste-r-se-ñüz* 27b/13

3. çokluk kişi: *al-ur-lar-sa* 224a/15; *dė-r-ler-se* 119a/6; *gör-ür-ler-se* 279a/13; *al-maz-lar-sa* 224a/15

<u>Gelecek Zamanın Şartı (Koşulu):</u>

3. teklik kişi: *ol-acaġ-ısa* 1b/4; *olacaḳısa* 1b/4

2.2.2.8.1.4. Birleşik Eylemler

<u>a) Adla Birleşik Eylem Yapan Yardımcı Eylemler:</u>

Metnimizde it-, eyle-, ol-, ḳıl- eylemleri adlarla birleşik eylem yapan yardımcı eylemlerdir:

'acele *it-* 46b/7; 'azl *it-*; binā *it-* 101b/3; cefā *it-* 250a/11; esīr *it-* 203a/1

'ācīz *eyle-*; 'ahd *eyle-*; baṣt *eyle-* 175b/6; cem' *eyle-* 17b/8; def' *eyle-* 24b/14

aġsaḳ *ol-* 289b/5; 'ālim *ol-* 52a/2; aruḳ *ol-* 158b/3; 'azl *ol-* 52a/14; def' *ol-* 230b/13; dost *ol-* 303a/1; ekşi *ol-* 110b/4; gėç *ol-* 36b/11; ıraḳ *ol-* ; kör *ol-* 170b/5

beyān *ḳıl-* 48b/1; ḫarāb *ḳıl-* 73b/3; ḳalb ḳıl- 62b/1; maẓhar *ḳıl-* 1b/3; namāz *ḳıl-* 30b/11; yüce *ḳıl-* 3a/11

<u>b) Eylemle Birleşik Eylem Yapan Yardımcı Eylemler:</u>

Metnimizde yardımcı eylem olarak gel-, gör- dur-, ḳo-, ṭur-, vir- eylemleri kullanılmıştır. Bunların başına ya vokal gerundiumu (zarf-fiil) ya da -ıp/-ip gerundiumu (zarf-fiil) getirilerek birleşik eylem yapılır:

al-*ı ḳo-* 46a/13; al-*ı vir-* 185b/10; art-*a ṭur-* 15b/12; bin-*üp ṭur-* 143b/1; çıḳ-*a gel-* 65a/5

Bu yardımcı eylemler anlamları ile değil, sadece yardımcı eylem fonksiyonu ile çekim unsuru olarak işlev görürler ve tezlik, yeterlilik veya süreklilik bildirirler:

Tezlik; -a/-e veya -ı/-i gerundium (zarf-fiil) eki ve vir-, gel- yardımcı eylemleriyle yapılmaktadır:

al-*ı vir*- 185b/10; çıḳ-*a gel*- 65a/5; getür-*i gel*- "hemen getirmek" 96a/2; işle-y-*i gel*- 230b/15; bit-*e gel*- 169a/13

Yeterlilik; olumlusu -(y)u/-(y)ü gerundium (zarf-fiil) eki ve bil- yardımcı eylemiyle, olumsuzu ise yine -(y)u/-(y)ü veya -ı/-i gerundium (zarf-fiil) eki ve eki u- eyleminin olumsuz gövdei ile yapılmaktadır. (Metnimizde sadece olumsuzluk ifade eden örnekler bulunmaktadır :

idemez (<it-e u-ma-) 274b/1; *boğazlayımadı* (<boğaz-la-y-ı u-ma-) 140b/7; *bulımaz* (<bul-ı u-ma-) 188b/4; *çıḳarımasa* (çıḳ-ar-ı u-ma-) 190b/3; *yetişimez* (yet-iş-i u-ma-) 33b/5

Süreklilik; -a/-e, -ı/-i, -up/-üp, -(y)u/-(y)ü gerundium (zarf-fiil) eki ve dur-/-ṭur- yardımcı eylemi ile kurulmaktadır:

art-*a ṭur*- 15b/12; bin-*üp ṭur*- 143b/1; gör-*e dur*- 13b/4; ṭoġ-*a ṭur*- 15b/5; bat-*a ṭur*- 29b/3; işaretleş-*üp ṭur*- 279a/11

2.2.2.9. EK-EYLEM

a) Ad soylu sözcüklerin yüklem olarak kullanılmasını sağlayan ek-eylemin kişilere göre çekiminin örnekleri şunlardır:

<u>Geniş Zaman</u>

1. teklik kişi (*+van/+ven; +am/+em; +ın/+n*): *ben+ven* 'benim' 167a/12; *eyle+y+em* 'öyleyim' 272a/6; *gemide+y+in* 'gemideyim' 94b/7; *ḥammāmcı+y+am* 199a/14; *içinde+y+in* 'içindeyim' 84a/4; *ḳatında+y+am* 20b/6; *nāzır+am* 278a/4; *oġl+ı+y+ın* 'oğluyum' 20a/9 (< *oġul*); *ümmī+y+em* 'okuma yazmam yok' 2b/8; *üzerinde+y+in* 'üstündeyim' 91a/6

2. teklik kişi (*+sın/+sin*) : *er+sin* 94b/8; *gerçek+sin* 91b/10; *kimesne+sin* 295a/5; *ḳoca+sın* 166a/9; *oğlı+sın* 20a/9 (< *oğul*); *ṭoğru+sın* 164b/1

3. teklik kişi (*+dur/+dür; +durur*): *ad+dur* 122b/2; *aḳça+dur* 102a/15; *artuḳ+dur* 52a/15; *bulmaḳ+dur* 117b/6; *gerçek-dür* 11b/8; *gaybî+durur* 153a/1; *işāret+dür* 2a/11; *ḳan+dur* 76b/5; *ḳara+dur* 167a/10; *ḳarındaş+dur* 176a/3; *latif+dür* 8b/1; *mü'min+dür* 117b/6

1. çokluk kişi (*+uz/+üz*): *enbiyā+y+uz* 'peygamberiz' 40b/1; *müsülmān+uz* 37a/15 (Ön ünlülü örnek tespit edilememiştir).

2. çokluk kişi (*+sız/+siz*): *emîrü'l-mü'minînsiz* 185a/9 (Art ünlülü örnek tespit edilememiştir).

Görülen Geçmiş Zaman

1. teklik kişi (*+(y)dum/+(y)düm*): *cariyesi+y+düm* 106a/14; *üzerine+y+düm* 276b/11 (Art ünlülü örnek tespit edilememiştir).

3. teklik kişi (*+(y)ıdı/ +(y)idi*): *ayalu+y+ıdı* 258b/5; *berāber+idi* 258b/11; *büyüg+idi* 258b/5; *eyle+y+idi* 174b/4; *ġāyib+idi* 209b/8; *giñ+idi* 258b/6; *ḫulḳ+ıdı* 258b/11; *kişi+y+idi* 246b/7; *meşhūr+ıdı* 139b/4; *ortasında+y+ıdı* 258b/5; *sādıḳ+ıdı* 43a/3; *var+ıdı* 20b/9

Öğrenilen (Belirsiz) Geçmiş Zaman

2. teklik kişi (*+ımışsın/+imişsin*): *ġammāz+ımışsın* 206a/13; *mü'mîn-+mişsin* 199a/3; *müezzin+imişsin* 174b/1

3. teklik kişi (*+ımış/+imiş*): *aḳreb+imiş* 62b/6; *ay+ı+mış* 91b/4; *cāriyesi+y+miş* 106a/13; *deñizde+y+imiş* 119b/12; *emir+miş* 9b/1; *eyle+y+imiş* 114b/5; *kimesne+y+miş* 171b/14; *muḥtecib+imiş* 68a/12; *var+ımış* 104a/8

Şart (Koşul)

2. teklik kişi (*+ısañ/+iseñ*): *aṣḥābından+ısañ* 134b/9; *sādıḳ+ısañ* 122a/10; *cevher+iseñ* 134b/10; *tācir+iseñ* 134b/9

3. teklik kişi (*+sa/+ise; +sa/+se*): *ip+ise* 232a/6; *issi+se* 89a/15; *güzel+se* 220b/12; *ḳara+y+sa* 205a/6; *ḳızıl+ısa* 229a/3; *kişi+se* 180b/15; *ḳocalar+ısa* 207b/10; *ḳul+ısa* 88a/15; *ne+y+se* 118b/15; *ṣaru+sa* 229a/3; *ṣaru+y+sa* 205a/6; *üzerinde+y+se* 111b/3; *üzerine+y+se* 233b/15; *var+ısa* 83a/13; *var+sa* 57a/7

b) Birleşik çekimler, ek-eylem yardımı ile yapılmaktadır (bk. 3.2.2.8.1.2.3. Birleşik Çekimler

2.2.2.10. EYLEMSİLER

2.2.2.10.1. Ulaçlar (Zarf-fiil; Gerundium)

-a/-e:

bat-a (ṭur-) 29b/3; *çıḳ-a* (gel-) 65a/5; *gey-e* (gel-) 302a/6; *gör-e* (dur-) 13b/4; *ṭoġ-a* (ṭur-) 15b/5; *yaḳ-a yaḳ-a* (çıḳ-) 188b/8

-(y)ı/-(y)i:

al-ı (ḳo-) 46a/13; *al-ı* (vir-) 185b/10; *işle-y-i* (gel-) 230b/15

-anda/-ende:

gör-ende 'görünce' 26a/13 (Art ünlülü örnek tespit edilememiştir).

-arak/-erek:

id-erek (< it-); *dė-y-erek* 261a/3 (Art ünlülü örnek tespit edilememiştir).

-dukça/-dükçe:

kır-dukça 119a/10; *ol-dukça* 259a/14; *it-dükçe* 277a/12; *göster-dükçe* 2b/9

-dukda/-dükde:

var-dukda 'varınca' 253b/4 (Ön ünlülü örnek tespit edilemiştir).

-ken/-(y)iken < er-ken . Ek-eylemin ulaçlı birleşik çekimidir:

koca-y-iken 169a/3; *makāmda-y-iken* 75b/9; *nāyim-iken* 278b/5; *oğlan-iken* 256a/10; *şānda-y-iken* 278a/1; *üzerinde-y-ken* 267a/4

ağlar-ken 254a/2; *çeker-ken* 27b/3; *durur-ken* 13b/4; *dutar-ken* 163b/11; *gelür-ken* 184b/14; *gider-ken* 149b/15; *götürür-ken* 298a/6; *işler-iken* 227b/12

-ıcak/-icek:

al-ıcak 'alınca' 257a/9; *at-ıcak* 'atınca' 139b/11; *ol-ıcak* 211b/7; *uyan-ıcak* 'uyanınca' 12b/14; *var-ıcak* 'varınca' 8b/4; *dė-y-icek* 'deyince' 261a/3; *gel-icek* 107b/7; *gör-icek* 163a/3; *gül-icek* 172a/15; *iste-y-icek* 256a/15

-ınca/-ince; -unca/-ünce:

aç-ınca 8a/7; *alma-y-ınca* 26b/1; *dökül-ünce* 15b/11; *gel-ince* 30b/8; *gir-ince* 65a/8; *var-ınca* 15b/4; *kan-ınca* 'doyuncaya kadar'; *olun-unca* 138b/2; *sınma-y-ınca* 114a/11; *toğ-unca* 41a/12; *yum-unca* 27b/10

-madan/-meden:

çeyne-meden 65a/13 (Art ünlülü örnek tespit edilememiştir).

-madın/-medin:

ağla-madın 185b/4; ṭur-madın 6b/9; *yan-madın* 306a/12; *it-medin* 188b/9; *vir-medin* 279b/1

-mazdan/-mezden:

gör-mezden 39a/13; *yarat-mazdan* 14a/9

-mazdın/-mezdin:

gönderil-mezdin (öñ) 152b/11 (Art ünlülü örnek tespit edilemiştir).

-(y)u/-(y)ü:

dė-y-ü 7a/13, 22a/6 (Art ünlülü örnek tespit edilemiştir).

-uban/-üben:

id-üben 91b/9, 101b/12 (Art ünlülü örnek tespit edilemiştir).

-(y)up/-(y)üp:

aḳma-y-up 116a/5; *ara-y-up* 107a/8; *çıḳ-up* 148b/6; *var-up* 69b/14; *çeyne-y-üp* 160b/15; *gel-üp* 7a/11; *iste-y-üp* 30b/8

2.2.2.10.2. Ortaçlar (Sıfat-fiil; Participium)

Geniş Zaman Ortaçları:

-an/-en (< ġan/-gen):

aḳma-y-an (dereler) 76a/15; *çıḳar-an* (kimesne) 204b/6; *bilme-y-en* (kimesneler) 262a/15; *güd-en* (kişi) 141a/9; *ṣaġ-an* (kimesne) 129b/8; *ṭaleb id-en* (kimesne) 135a/6; *uġurlan-an* (nesne) 106a/6

-r; -ur/-ür

geyil-ür (nesne) 302a/4; *mensūb ol-ur* (nesne) 144a/8
Bu ekin olumsuz şekli şöyledir:

geç-mez (akça) 216b/4; *yara-maz* (nesneler) 33b/12; *yara-maz* (söz) 227b/4

Geçmiş Zaman Ortaçları:

-duk/-dük

ağla-duğı 250b/4; *bilme-dügi* 29a/13; *bişme-dük* (ol-) 157a/9; *çıkar-duğı* 93a/6; *dė-dügi* 44b/14; *dė-dügüm* 53a/2; *ekilme-dük* 115b/13; *ṭoġ-duğı* 66a/1; *yan–duḳ-dan* 80a/12; *vir-dükleri* 219a/12; *vir-dügüm* 261a/2

Gelecek Zaman Ortaçları:

-acak/-ecek

aḳ-acaḳ (dereler) 76b/7; *gel-ecek* (zamān) 120b/8; *iç-ecek* (ḳab) 231b/8; *otur-acaḳ* (yir) 106b/4; *sevin-ecek* (düşler) 26a/13; *yapış-acaḳ* (ḳulb) 120b/3; *yat–acağı* (vaḳt) 14a/4

-mış/-miş

devşürül-miş (zeytin) 114a/10; *ḳoḳ-mış* (ṣu) 92a/2; *yan-mış* (kömür) 85a/10; *yan-mış* (od) 79b/4

2.2.2.11. AD EYLEMLER

-mak/-mek

alda-maḳ 'aldatmak' 120b/13 126a/15, 137a/10; *aḳsa-maḳ* 289b/2; *çaḳ-maḳ* 'ateş yakmaya yarayan alet' 78a/15; *çatıl-maḳ* 258b/7; *ḳorḳut-maḳ* 217b/1; *öl-mek* 57b/3; *ölç-mek* 214b/12; *ṣay-maḳ* 218a/8; *ṭon-maḳ* 'donmak' 16b/13; *uza-maḳ* 173b/14; *yapış-maḳ* 'tutmak; cima etmek' 221a/11; *yöri-mek* 202b/5

-maklık / -meklik

aḳ-maḳlıḳ 'akma, akma işi' 76b/1;

dut-maḳlıḳ 'tutmak, edinmek' 83b/11;
ḳıl-maḳlıḳ 'kılmak, yapmak' 54a/9;
ol-maḳlıḳ 'olmak' 72a/1;
olma-maḳlıḳ 'olmamak';
eyit-meklik 'söylemek, demek' 69a/2;
geç-meklig 'geçme, geçip gitme' 68b/2;
gel-meklik 'gelmek' 234a/15;
git-meklik 'gitme, gidiş' 71a/5, 54b/10;
gör-meklik 'görmek, görme' 98a/13; 86a/10

3. METİN

YK

بسم الله الرحمن الرحيم

1b

/1/ ḥamd ol Allāha kim ʿālemleri leyl-i ʿademden nehār-ı vücūda getürdi /2/ bunlaruñ içinde ādeme tekrīm idüp nehār-ı maʿāş idüp efʿāl-i ʿacībe- /3/ ye maẓhar ḳıldı ve leyl-i libās idüp bunlara menām ḳıldı ve nevmlerinden /4/ her ne fiʿilleri ṣādır oldıysa ve daḫı ne olacağısa rü'yāya merāya ḳıldı /5/ daḫı ṣalāt ve selām ol ḥabībi Muḥammed Muṣṭafāya olsun ki /6/ peyġāmberlıġı anuñıla iḫtitām eyledi kendü daḫı aña ṣalāt ve selām /7/ --- ...nanuñ iḥsān-ı ḫūnıla ṭoyladı ki aña te'vīl rü'yāyı /8/ --- ...rāhı żalāletden ḫalāṣ idüp ṭarīḳ-i hidāyeti iʿlām /9/ --- aṣḥābına kim ṭarīḳ-i Ḥaḳḳuñ hādīleri ve ḥāmīleridür /10/ --- ...nları bu yoluñ sāmīleridür ve daḫı Allāha ḥamd /11/ --- ...ne ve aṣḥābına ṣalātdan ṣoñra eyyühe'l-iḫvān

2a

/1/ bilüñ ki rü'yā-yı ṣāliḥa ḥaḳḳadur ṣādıḳadur buña nuṣūṣ-ı ḳāṭıʿa /2/ nāṭıḳadur قال الله تعالي و كذلك يجتبيك ربك و يعلمك من تاويل /3/ الاحاديث gibi daḫı ġayrı gibi ve eḥādīs̱-i nebeviyye nābiyedür الرياالصادق /4/ نوع من انواع الكرامة gibi ve daḫı من راي منكم الرويا فليقصها /5/ له اعبرها gibi ve daḫı Ḥażret-i Resūlüm buyurur ki استجاب السوال عن الرويا /6/ والمبادرة الي تعجيل تاويلها اول النهار قبلان يشغل الذهن في /7/ معايش الدنيا و سايري gibi te'vīlini bilmek sālik-i rāh-ı ḥaḳḳanelik /8/ her mü'mine vācibdür zīrā ki resūle itbāʿ ve dīnini iḥyā itmek /9/ ʿalā vechi'l-kemāl vācibdür ol daḫı tamām olmaz illā rü'yā-yı ṣādıḳa- /10/ nuñ te'vīlin bilmegile zīrā ki her rü'yā ʿabdüñ bir fiʿline ve bir ṣıfatına /11/ işāretdür inşā'allāhü'l-ʿazīz gelse gerek pes ḳuluñ her fiʿl-i /12/ ḥaseni ve her fiʿl-i ḳabīḥi bunuñıla maʿlūm olur daḫı fiʿl-i ḥasene --- /13/ ṣāliḥidür rāġıb olur ve fiʿl-i ḳabīḥinden ki ʿamel-i ṭāliḥi --- /14/ ve daḫı āfāḳda olacaḳlardan ve olmışlardan --- /15/ līkin bunuñ te'vīline ʿālim azdur şöyle-ki bu ---

2b

/1/ çemenleri ṣolmışdur cennāt-ı eşcārınuñ lifīfesi kesīre olup şetīte /2/ olmışdur ehli bulınmamağın ṭāliblerinüñ hevāsı odları söyünmişdür /3/ ṭaʿām murādları ḫām ḳalmışdur iksīri ḫāke berāber olmışdur ammā /4/ aṣḥāb-ı ṭarīḳden ve aḥbāb-ı refīḳa-ı

şaķiķden ba'żı ķardaşlara /5/ bu eż'afi'l-'ibādiden ve aḥķarihüm ve efķarihüm pir naẓardur ta'aṭṭuşlar /6/ gösterüp ilḥāḥları uzun oldı ben-daḫı bunları vaķtdan vaķta birinden /7/ ṣoñra birini def' itmege meşġūl oldum bunlardan ḫalāṣ bulmaġa bunlara /8/ tesvifler te'ḫirler gösterdüm anuñıçun kim ben ümmiyem tedvine te'life ķādir /9/ degülem bu yolda sermāyem azdur ben mühletler te'ḫir gösterdügümce bunlar /10/ raġbetler şevķler ziyāde eyledi āḫir bunlaruñ ḥācetlerin ķażā idüp murād- /11/ larına ulaşdurmaķdan ḫalāṣ bulmaķda idüm nāgāhıla وحيدالزمان /12/ -- /14/ حامي بلادالاسلام والايمان سليمان نشان اصف --- /13/ و فريدالدوران خلاصة الاركان ماحي الظلم والطغيان ستان المجاهد في سبيل الله قايل اهل الكفر والطغيان /15/ ---ndan ki ol mir-i a'ẓamdur düstūr-ı ḫāķān-ı cihāndur

3a

/1/ nefs-i ķudsiyyeyile müzeyyen ve riyāset-i ünsiyyeyile muḥallādur merātib-i dünyā ve din /2/ anuñ mertebesi taṣa'udıyla müteṣā'iddür devleti perdeleri ķatında mülūk /3/ ve selāṭinüñ boyunları egilmişdür sa'ādet 'alemlerin dikmekde ġāyetlerüñ /4/ sābıķıdur 'adil yapmaķda nihāyetlerüñ aķṣāsına yetişmişdür vezāret /5/ divānınuñ nāẓırıdur 'imāret a'yānınuñ 'aynıdur ġurre-i ġarrāsından sa'ādāt-ı /6/ ebediyye levḥleri lāyıḥdur himmet-i 'ulyāsından 'ināyāt-ı sermediyye rāyiḥası /7/ fāyiḥdür ķavā'id-i millet-i rabbāniyyenüñ mümehhididür mebāni-i devlet-i sulṭāniyyenüñ /8/ mü'essisidür devlet-i 'alemleri ululuķ semāsından sāmidür ululuġı /9/ āyetlerini devleti dili tālidür Ḥaķķuñ ẓıllıdur ġurebānuñ fuķarānuñ melce'idür /10/ devletüñ dinüñ şerefidür Ḥaķ celle ve 'alā eyyām-ı devletile 'adl /11/ 'alemlerin yüce ķılsun ehl-i zamāneyi 'adlile iḥsānıla dāyim ḫoca /12/ ķılsun iy Çalabum nitekim İslāmı bunuñıla te'yid eyledüñ bunı /13/ daḫı te'bid eyle nitekim ķalbini luṭfuñıla tenvir eyledüñ taḫlid eyle /14/ āmin deyene bāri 'azze ve celle raḥmet eylesün ki bu du'ā cemi'-i nāsa /15/ şāmildür emir olundı ki sende bunuñ nārından bir cezve vāriddür

3b

/1/ dilerüz ki iş'āl idesin 'ıyāl-i ṭālibin ḥavmına ḥayim olalar pes /2/ emirlerine kim vācibü'l-imtiṣāldur اطيعوا الرسول و اولي /3/ الامزمنكم imtiṣāl itdük bir ķaç evrāķ tesvid itdük ümiẕdür ki /4/ 'ayn-ı 'ināyetlerile manẓūr ola ve żamir münirleri ķabūl nūrıla münevver /5/ ola kim anlaruñ ķabūlı 'ibāduñ 'azimetlerin taķviye idüp ķatlarında maķbūl /6/ ķılur الناس علي دين ملولهم ifāde-i istifāde iderler anlara ṣevāb-ı /7/ cezil ve bu faķirlere daḫı ẕikr-i cemil ḥāṣıl olur hem-daḫı ümiẕdür ki /8/ müṭāla'a ķılan ehl-i kemāl ķardaşlar bu ķalili'l-bıżā'a faķirlerinüñ /9/ noķṣānını ma'ẕūr buyurup العذر عند كرام الناس مقبول tamāmdan /10/ 'add ideler ḫaṭā vü zelelini ehl-i tedvin olmaduġı ecilden bilüp estār-ı

/11/ luṭuflarıla setr ideler ḫayr du'ādan yad itmeyüp yād ideler ve bu kitāb /12/ çün ḥall-i ta'bīr içün vaż' olundı on sekiz bāb ve bir ḫātime /13/ üzerine tertīb olınup ol ebvābuñ ba'żı ve ḫātimesi fuṣūl üzerine /14/ taḳsīm olunup ismi Müşkil-güşā virildi evvelki bāb /15/ nevmüñ māhiyyetin beyān ider ikinci bāb

4a

/1/ rü'yānuñ aṣlın beyān ider üçünci bāb anuñ /2/ beyānındadur ki menām yaluñuz ḳuvvet-i ḫayāliyyeye maḫṣūṣ degüldür /3/ belki cemī'-i ḳuvā-yı 'aḳliyye ve ḥissiyye-i bāṭıniyyeyile bilinür ḥālet-i nevmde /4/ dördünci bāb rü'yā üç dürlü olduġın beyān /5/ ider bėşinci bāb rü'yā-yı ṣādıḳuñ ve kāẕibüñ envā'ın /6/ beyān ider altıncı bāb nevmüñ edeblerin beyān ider /7/ yėdinci bāb şol vaḳtlaruñ beyānındadur ki /8/ rü'yānuñ ṣıdḳı ve kiẕbi vuḳū'ınuñ ḳurbın ve bu'dın beyān ider /9/ sekizinci bāb tefe''ül beyānındadur ṭoḳuzuncı /10/ bāb rü'yāyı mu'abbire dėmek edebin beyān ider /11/ onuncı bāb mu'abbirler rü'yāyı ta'bīr itmenüñ /12/ edebin beyān ider on birinci bāb ba'żı rü'yā /13/ ta'bīre muḥtāc olup ve ba'żı ta'bīre muḥtāc olmaduġın beyān ider /14/ on ikinci bāb şol ḥadīṣler beyānındadur /15/ kim ḥażret-i risāletden (ṣ.a.v.) rü'yālar

4b

/1/ ḥaḳḳında vārid olmışdur on üçünci bāb /2/ mu'abbirlerüñ merātibin beyān ider on dördünci bāb /3/ ta'bīrüñ me'ḫaẕın beyān ider on bėşinci bāb /4/ rü'yā iki nev' olup bir nev'i āfāḳī ve bir nev'i enfüsī olmasın /5/ beyān ider on altıncı bāb şol nesneler /6/ ta'bīrinüñ beyānındadur ki rü'yālar anlara müte'allıḳdur ve bu bāb /7/ yigirmi bir faṣlı müştemildür evvelki faṣl düşde /8/ gökler görmek ve aña müte'allıḳ olan nesneleri görmegüñ /9/ ta'bīri beyānındadur ikinci faṣl nār görmek ve aña /10/ müte'allıḳ olan şey'leri görmegüñ ta'bīri beyānındadur /11/ üçünci faṣl ṣular ve deñizler ve bıñar görmegüñ ta'bīri /12/ beyānındadur dördünci faṣl yirler görmegüñ ve anuñ /13/ meṣāni'in ve menāfi'in görmegüñ ta'bīri beyānındadur /14/ bėşinci faṣl aġaçlar ve yėmişler ve otlar ve toḫumlar /15/ görmegüñ ta'bīri beyānındadur ḥurūf tertībince altıncı

5a

/1/ faṣl ḥayvānlar görmegüñ daḫı elemlerin /2/ görmegüñ ta'bīri beyānındadur ḥurūf tertībince /3/ yėdinci faṣl düşde yırtıcı cānavar gör- /4/ megüñ ta'bīri beyānındadur sekizinci faṣl /5/ düşde ṭa'āmlar ve da'vetler görmegüñ ta'bīrin /6/ beyān ider ṭoḳuzuncı faṣl düşde ādem /7/ görmegüñ ve anlaruñ a'żāların görmegüñ ta'bīrin /8/ beyān ider onuncı faṣl düşde /9/ muṭlaḳā bedenden çıḳan şey'leri görmegüñ ta'bīrin /10/ beyān

ider on birinci faṣl في روية /11/ الاديان والعبادات والمتعبدات 'uñ beyānındadur on /12/ ikinci faṣl fī rü'yeti's-sulṭān ve ḥavāşī /13/ beyānındadur on üçünci faṣl düşde cengler /14/ ve ṣavaşlar ve aña müte'allıḳ olanları görmegüñ beyānında- /15/ dur on dördünci faṣl güller görmegüñ

5b

/1/ ta'bīri beyānındadur ḥurūf tertībince on bėşinci /2/ faṣl aṣḥāb-ı ḥiref ve anlaruñ 'amellerin /3/ görmegüñ ta'bīri beyānındadur ḥurūf tertībince /4/ on altıncı faṣl düşde ol ehl-i ḥirfetüñ /5/ müsta'mel āletlerin görmegüñ ta'bīri beyānındadur /6/ ḥurūf tertībince on yėdinci faṣl düşde /7/ ḳalem ve devāt ve muṣḥaf ve kitāb görmegüñ ta'biri /8/ beyānındadur on sekizinci faṣl cevāhir /9/ görmegüñ ta'bīri beyānındadur gerek ma'denī gerek /10/ maṣnū' olsun on ṭoḳuzuncı faṣl ḫamr /11/ meclislerin ve aña müte'allıḳ nesneler görmegüñ ta'bīri /12/ beyānındadur yigirminci faṣl düşde libāslar /13/ ve aña müte'allıḳ olan şey'leri görmegüñ ta'bīri beyānında- /14/ dur yigirmi birinci faṣl düşde 'ışḳ ve /15/ daḫı 'ışḳa müte'allıḳ olan nesneleri görmegüñ ta'bīri beyānında-

6a

/1/ dur on yėdinci bāb üç faṣıl üzerinedür /2/ evvelki faṣl Ḥażret-i Risālet (ṣ.a.v.) /3/ düşde görmegüñ ta'bīrin beyān ider ikinci faṣl bāḳī peyġamberleri /4/ düşde görmegüñ ta'bīri beyānındadur üçünci faṣl ṣaḥābeleri /5/ düşde görmegüñ ta'bīri beyānındadur on sekizinci bāb /6/ dört faṣl üzerinedür evvelki faṣıl رب الغرة جل جلاله /7/ düşde görmegüñ ta'bīri beyānındadur ikinci faṣl في روية /8/ المبشرة و المنذرة beyānındadur üçünci faṣl melāikeler görmegüñ /9/ ta'bīri beyānındadur dördünci faṣl cānn ve şeyāṭīn ve deccāl düşde /10/ görmegüñ ta'bīri beyānındadur ḫātimetü'l-kitābı dört faṣl üzerine- /11/ dür evvelki faṣl في روية العاحات علي نسق الحروف ikinci faṣl /12/ düşde mu'ālece görmegüñ ta'bīri beyānındadur üçünci faṣl /13/ düşde ölüler görmegüñ ve anlara müte'allıḳ olan şey'leri görmegüñ /14/ ta'bīri beyānındadur dördünci faṣl cennet ve cehennem ve aña /15/ müte'allıḳ olan nesneleri görmegüñ ta'bīri beyānındadur **evvelki bāb**

6b

/1/ nevmüñ māhiyyetin beyān ider imdi nevm 'ibāretdür ḥarāret-i /2/ ġarīziyye-i bāṭına rücū' itmeklikden nużc-ı hażm ṭaleb itmege ya'nī /3/ istirāḥat anuñıçundur ki rūḥ-ı nefsānī aña tābi' olur ḳuvāyıla tā ki /4/ rāḥat sükūn tamām ola كما قال سبحانه و تعلي و جعلنا نومكم /5/ سباتا zīrā ḥayvān ḥavāsa 'amel itdürse yorılmaḳ zaḥmeti 'ārıż olur /6/ żarūrī istirāḥata muḥtāc olur sükūn ister bu nesneye nevm dėrler /7/ bundan ötürüdür ki nevm

'ibāretdür ḥavāss-ı ẓāhire münsed /8/ olup sükūn-ı ṭabi'i ḥādiṣ olmaḳdan dėrler bunuñ miṣāli /9/ şol bir atluya beñzer ki atını ḳatı ḳatı ṭurmadın yöritse /10/ hiç diñlendürmese ol at helāk olur bi-'aynihi insān daḫı /11/ nevm itmese helāk olur nevm idüp istirāḥat itmegile sükūnıla /12/ yine bedeni ḳuvvet bulur geldük imdi ba'żı meşāyiḫ sözine şol /13/ murtāż sālik kişinüñ nevminde ḥikmet nicedür ḥikmet budur ki ol /14/ rūḥ-ı ḳudsī laṭīfe-i rabbāniyye daḫı nefs-i nāṭıḳa-ı ġarībe bu cism-i /15/ keṣīfde ki siflīdür ḥālet-i yaḳaẓada celb-i menāfi' ve def'-i mażarrata

7a

/1/ meşġūldür ḳaçan uyḳuya vara rūḥ mekān-ı aṣliyyesine gider varur ervāḥıla /2/ bulışur ma'āni-i ġuyūba ve ma'rifet ḥāṣıl ider bunda bir nükte vardur ne /3/ vechile meṣelā bir mücāhid nevme istirāḥata gitse ol kişiye 'ālem-i melekūt /4/ şevḳ-i ġalebe ider bir şevḳ penceresi açılur ki ḳalbini beden-i 'unṣur-ı ḥicābından /5/ mücerred ḳılmağıla ol 'āleme göñül göziyle baḳar daḫı istirāḥat ider ma'lūmdur /6/ ki bu ḥikmet ve bu nükte mü'min ḳarındaşlarda ẓāhirdür kāfirlerde degüldür /7/ **ikinci bāb** rü'yānuñ aṣlın beyān ider /8/ bilgil ki rü'yā rü'yet gibidür ya'nī görmek gibidür ammā bu ḳadar var ki /9/ rü'yā nevme maḫṣūṣdur rü'yet yaḳaẓaya ikisinüñ arasında farḳ /10/ te'-i te'niṣile elifdür ḳurbetle ḳurbī gibi ve rü'yā ṣūret-i münḥadire ufḳ-ı /11/ müteḫayyilden gelüp ḥiss-i müşterekde münteḳış olmaḳdur Dāniyāl-i nebī 'aleyhi' /12/ s-selām eydür ervāḥ ḥālet-i nevmde yėdinci ḳat göge-degin çıḳar daḫı /13/ Ḥażret-i 'İzzet öñinde ṭurur daḫı ervāḥa secde eyleñ dėyü iẕn /14/ virilür şol rūḥ ki pāk ü pākīze ṭāhir ola 'arş altında secde ider /15/ ammā şol rūḥ ki ṭāhir olmaya secde ider ammā noḳṣān üzerine anuñıçundur

7b

/1/ ki döşege ābdestle yatmaḳ müsteḥabdur dėrler meşāyiḫden birisi eydür /2/ Dāniyāl peyġamberüñ bu geçen sözi ẓann-ı ġālib budur ki ervāḥ-ı mü'minin /3/ ḥaḳḳındadur Dāniyāl peyġamber 'aleyhi's-selām eydür Ḥaḳ sübḥānehu ve ta'ālā rü'yāya /4/ bir ferişte müvekkil ḳılmışdur ol feriştenüñ adı Ṣıddīḳdür ḳulaġınuñ /5/ yumuşaḳ yirinden boynına degin yėdi yüz yıllıḳ yoldur ol ferişte /6/ ādem oğlanlarına gösterür Allāhuñ żiyāsıyla levḥ-i maḥfūẓda 'ilm-i /7/ ġaybda ḫayr ve şer ne varısa görürler hiçbir nesne müşebbih ḳalmaz /8/ bu feriştenüñ miṣāli güneşe beñzer meṣelā güneşüñ nūrı bir nesneye ṭoḳunsa /9/ ol nesneyi tamām görürsin bi-'aynihi ol ferişte daḫı Allāh ta'ālānuñ /10/ żiyāsıyla her nesneyi bildürür ve daḫı hidāyet ider her mü'mine ḫayırdan /11/ ve şerden ne vāḳi' olacaḳısa dünyāda ve āḫiretde daḫı beşāret ider /12/ ol ḫayr ki vāḳi' olmışdur yāḫod olacaḳdur ve daḫı ḳorḳudur ol /13/ ma'ṣiyetden ki işlemişdür

yāḫod işleyecekdür bir mü'min rü'yā-yı /14/ ḥasene görse bir ḳaç gün geçdükden ṣoñra vāḳi' olur ol kişi ni'metde /15/ sürūrda olsun dėyü daḫı feraḥ olması artuḳ olsunıçun evet ḳorḳulu

8a

/1/ düş görse yaḳın demde vāḳi' olur Allāh ta'ālā luṭf ider ḳullarını /2/ esirger çoḳ zamān ġam-nāk yörimesün ḳulum dėr ammā bu kelām muṭṭarid /3/ degüldür on birinci bābda inşā'allāh beyān idevüz zirā her mü'min gördügi /4/ rü'yā böyle degüldür belki ba'żı nāsda böyle vāḳi' olur ve ba'żı ḥükemā eydür /5/ nefes bedenden çıḳar göklerüñ ve yirlerüñ melekūtına cevelān ider daḫı /6/ Allāh ta'ālā niçe dilerse menāmında ol kişi rü'yāyı görür uyanacaḳ vaḳt /7/ nefs bedene gelür yėtişür göz yumup açınca ve ḥüccetü'l-İslām Ebū Ḥāmid-i /8/ Meḥemmed-i Ġazzālī raḥimehu'llāḥ eydür menam ya'nī uyḫu ḳuvvet-i müteḫayyileye müte'alliḳ olur bir yire /9/ varur ki Allāh sübḥānehu ve ta'ālā ṭarafından bilā-vāsıṭa rü'yā vāḳi' olur ḳuvvet-i /10/ müteḫayyileye yā taṣrīḥ yöninden yā temsīl yöninden ve bir daḫı var ki Ḥaḳ /11/ sübḥānehu ve ta'ālā cānibinden melek vāsıṭasıyla olur eyle olsa ol /12/ ki vāsıṭasuz rü'yādur enbiyaya evliyāya maḫṣūṣdur ol vāsıṭayla /13/ olan 'avām-ı nāsiḥūndur ve ba'żı meşāyiḫ eydürler ki insān rūḥınuñ /14/ 'urūcı var ancılayın hübūṭı var ya'nī yoḳaru çıḳması ve aşağa inmesi var /15/ ḥaḳiḳat yöninden yā ma'nī yöninden iki mezheb üzerine cevher-i mücerred dėyen

8b

/1/ ḳavli üzerine yā cism-i laṭīfdür dėyen ḳavli üzerine meselā rūḥ ṣāfī olsa /2/ keder-i nefsden daḫı beden nevm tedbīrine meşġūl olmasından ṣānī olup /3/ tamām ḥālet-i nevmde rūḥ ṭabaḳāt-ı semāvāta çıḳar belki melā-yı a'lāya daḫı /4/ çıḳması cāyizdür ol mertebeye varıcaḳ 'ālem-i şühūda müstaġraḳ olup /5/ envār-ı ḳurb ḥāṣıl olur ya'nī yaḳīn nūrı ḥāṣıl olur daḫı ḳalem-i a'lāyile /6/ levḥ-i maḥfūẓda olan ṣuver-i eşyāya münāsebet-i ma'nevī ḥāṣıl ider كما قال /7/ سبحانه و تعالي ولارطب ولايابس الافي كتاب مبين ol levḥ /8/ ol kitābdur ki ḳalem Allāh ta'ālānuñ emriyle şol nesne ki oldı ve /9/ olacaḳdur ve daḫı ḳażā ve ḳader her neyise anda yazdı pes rūḥ ma'ānī-i /10/ ḥāṣıladan liyāḳat olduġı deñlü ve mertebesi ḳadar anda varup görür /11/ daḫı yine Allāh dilegiyle hübūṭ ider ya'nī yine rüsūm-ı vücūda gelür /12/ daḫı ol rūḥuñ ḳalbe irtibāṭı vardur ḳalb rūḥuñ hübūṭın ṭaleb ider /13/ andan ṣoñra 'ālem-i miṣāl-i muṭlaḳayı seyr ider 'ālem-i miṣāl-i muṭlaḳa oldur ki /14/ anda cemī' eşyānuñ temeṣṣüli vardur ol sebebden cemī' eşyāyı bilür /15/ daḫı rūḥuñ nūrına tābi' olan ḳuvvet-i muṣavveresine ṭopṭolu olur ol

9a

/1/ gördügi eşyā cemī'isi nite ki ḳuvvet-i ḫayāliyyeye 'ilm müte'alliḳ olmışıdı /2/ ḳuvvet-i muṣavvire daḫı ḥikāyet olınacaḳ ṣūretler ṭopṭolu olur nite ki 'ālem-i /3/ ḫayāl ṭaraf-ı a'lāya nisbet-i 'ālem-i miṡāl-i muṭlaḳa muttaṣıldur bundan /4/ ṣoñra ḳuvvet-i müteḫayyile ber-sebīl-i ḥikāyet münāsib olan ṣuveri ḥiss-i müştereke /5/ irsāl ider ya'nī ulaşdurur daḫı ol vaḳt müşāhede mertebesi ḥāṣıl olur /6/ pes andan ṣoñra mu'abbire rü'yā ḥikāyet olunduġı gibi mu'abbir ol āṡār-ı /7/ ḫayāliyye-i şühūdiyye ki ol gördügi idrākātı 'aḳliyye üzre istidlāl /8/ ider daḫı mu'abbire 'ilm ḥāṣıl olur ki bunda Ḥaḳḳuñ murādı nedür ol görinen /9/ ma'ānī teşḫīṣ olınmaḳ yāḫod mütecessid olmaḳ ḍarb-ı meṡel ki mu'abbir /10/ maḳṣūd neydügin bilür daḫı i'lām ider ol gören kişiye ḥikāyeti /11/ ve daḫı şöyle ma'lūm olsun ki ol rü'yāyı Ādem peyġamber 'aleyhi's-selām /12/ gördi rü'yāsı daḫı budur ki yatdı uyudı Ḥavvā ḥażretini gördi /13/ ki yanında ṭurur şol ẓāhirde ṣūret-i müşaḫḫaṣasıyla ne vechile /14/ vücūda geldiyse rü'yāsında daḫı Ādem peyġamber eyle gördi vaḳtī ki /15/ uyḫudan uyandı gördi başı ḳatında Ḥavvā anayı oturur buldı pes

9b

/1/ bundan ma'lūm oldı kim rü'yā bir ḳadīm emirmiş Ādem peyġamberden evvel 'ilm-i /2/ ledünde varımış **üçünci bāb** anuñ beyānındadur ki /3/ menām yaluñuz ḳuvvet-i ḫayāliyyeye maḫṣūṣ degüldür belki cemī' ḳuvā-yı /4/ 'aḳliyyeye ve ḥissiyye-i bāṭıniyyeyile bulınur ḥālet-i nevmde görmez misiz ki /5/ ḳuvvet-i vehmiyyeyi arslan veyāḫod yılan görür anlaruñ ṣūretinden ḫavf /6/ idrāk ider daḫı ḫayālde anlardan kendüye gelecek 'adāveti ve żararı bilür ol /7/ sebebden ḳorḳuyıla uyanur ammā ḳuvvet-i ḥāfıẓa ol vāḳı'ayı şöyle ṣaḳlar /8/ ki uyanduġı vaḳt ẕihninde bāḳī ṭurur kemā-kāne ve daḫı ḥiss-i müşterek idrāk /9/ ider ol ḫayālde resm olunan nesneyi müşāhede ider ve daḫı ḳuvvet-i mutaṣarrıfa /10/ ki bedende 'āmildür terkībile taḥlīlile ve ḳuvvet-i müdebbire daḫı bedende nümüvv ve taġaddiye /11/ ve hażm ve ceẕb ve mesk şuġlındadur ve daḫı fażalāt-ı bedenden ayırtlamaḳ /12/ ardıncadur tā ki beden ṣıḥḥat üzerine ola pes 'aḳl bedende sulṭān menzilesinedür /13/ cemī' ẕikr olınan ḳuvā bunuñ ḥükmindedür dükelisi buña rāci'dür /14/ nevmde ve yaḳaẓada ve daḫı ma'lūm olsun şol ḳuvvet ki anı 'amel /15/ itdürmekde a'żālardan birisini 'amele getürmege muḥtāc olına yörimek gibi

10a

/1/ yā elile işlemek gibi yāḫod bir ġayrı 'użvı ḥareket itdürmek bunlaruñ /2/ gibi fi'l idicek elbette insān yorılur zaḥmet çeker uyḫuya varıcaḳ /3/ bunlar 'amelden ḳalur daḫı

beden istirāḥat ider ammā yoḳaru ẕikr olınan ḳullar /4/ ki a'żā ve cevāriḥ isti'māline muḥtāc degüldür hiç anlara yorılmaḳ ve zaḥmet /5/ gelmez hiç vechile nevmde ve yaḳaẓada 'amelden ḳalmazlar **dördünci bāb** /6/ rü'yā üç dürlü olduğını beyān ider pes rü'yā üçdür birisi /7/ Allāh ta'ālā ḳıbelindendür ve birisi şeyṭānuñ taḥzīnidür ya'nī şeyṭān /8/ bir kişiyi melūl itmişdür birisi daḫı kendü nefsi ḥadīşdür geldük imdi /9/ kişinüñ kendü nefsi rü'yāsı sebebine anuñ aṣlı budur ki bir kişi bir /10/ maḳṣūduñ ḥuṣūlın ṭaleb ider yāḫod bir yaramaz nesneden ḫavf ider /11/ ḳaçar pes ol istedügi nesneyi ḥāṣıl olmış görür yā ol ḳorḳduğı /12/ nesneden kendüye żarar yetişür görür veyāḫod ḫayāl ḥiss-i müştereküñ /13/ ḫazīnesidür pes ḳuvvet-i mutaṣarrıfa ol ḫazīnede ne görürse taḥlīl ve terkībile /14/ 'amel itdürür daḫı ḥiss-i müşterek anı görür pes bunuñ gibi rü'yāyı gören /15/ kişi Allāh sübḥānehu ve ta'ālā ṭarafından ṣanur daḫı ġalaṭ ider bunuñ gibi

10b

/1/ rü'yāya i'tibār yoḳdur ta'bīr olınmaz ve daḫı ḳuvvet-i ḥāfıẓada bulınan rü'yāya /2/ daḫı i'tibār yoḳdur hemān bunuñ gibidür ve ammā şeyṭān ṭarafından olan /3/ rü'yānuñ sebebi budur ki Ḥaḳ sübḥānehu ve ta'ālā 'ālem-i ḫayāli şeyṭānlaruñ /4/ eli altında ḳodı daḫı anlara ḳudret virdi ki ḫalḳuñ ṣudūrına /5/ vesvese ideler كما قال سبحانه و تعالي يوسوس في صدورالناس /6/ و قال النبي عليه السلام ان لقلب ادم المتين لمة من الملك /7/ ولمة من الشيطان الحديث ya'nī Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām /8/ eydür ādem oğlanlarınuñ ḳalblerinde iki dürlü nesne vardur bir bölük /9/ melek ṭarafındandur ve bir bölük şeyṭān ṭarafındandur bundan ṣoñra /10/ şeyṭānlaruñ ulusına büyüklerine ki İblīsdür baḥr üzerinde 'arş /11/ vurdı و كان عرشه علي الما pes İblīse virilen 'arş telbīsdür /12/ ve daḫı şeyṭānuñ elinde 'ālem-i ḥaḳīḳatda olan cemī' nesnenüñ mişālin /13/ ḳodı tā ki ehl-i keşf olan 'azīzleri keşflerinde azdura ehl-i küfri /14/ naẓarlarında delīllerinde azdura pes Allāh ta'ālā şeyṭānlarınuñ elindedür /15/ şübhe şükūk ki ḳullarını dürlü dürlü belālara mübtelā ide ammā Ḥaḳḳ

11a

/1/ ta'ālādan olan rü'yānuñ sebebi yoḳaru ikinci bābda ẕikr olundı /2/ **bėşinci bāb** rü'yā-yı ṣādıḳuñ ve kāẕibüñ envā'ın beyān /3/ ider imdi nev'-i evvel ol ṣādıḳ rü'yādan budur ki rü'yā Allāh ta'ālā /4/ ṭarafındandur hiç rü'yā meleginüñ yā ġayrı melegüñ anda daḫli yoḳdur /5/ كما قال الله سبحانه و تعالي لقدصدق الله رسوله النهابالحق /6/ لتدخلن المسجدالحرام الايه işde İbrāhīm peyġamber oğlı İsmā'īl peyġamber /7/ 'aleyhime's-selāmı rü'yāsında boğazlar gördügi gibi geldük ikinci nev' /8/ rü'yā-yı ṣādıḳadan ol rü'yā melegi Ṣıddīḳ ki insāna menāmlarında Allāh /9/ ta'ālā emriyle gösterür ol levḥ-i

maḥfūẓda olan cemī'-i nesnenüñ /10/ miṣālini ilhām ider ve rü'yā-yı ṣādıḳanuñ üçünci nev'i melāikelerden /11/ yā ol Ṣıddīḳden ġayrıları gösterdügi rü'yā ki yā beşārete yā inẕāra /12/ ya'nī ḫavfa delālet eyleye ḥükemā-yı mu'abbirūn eydür rü'yā-yı ṣādıḳa /13/ oldur ki melekler gösterür zīrā melekler yalan olmazlar rivāyet /14/ iderler ki bir kişi rü'yāsında bir melek gördi ki kendüye eydür senüñ /15/ 'avratuñ bir dostuñ elinden saña aġu içürür dėdi ḥattā ol kişinüñ

11b

/1/ ismini bile dėdi pes ol kişiye dėnildi ki ol kimsene senüñ /2/ 'avratuña zinā ider bunuñ aṣlı budur ki zinā bir mestūr ya'nī gizlü işdür /3/ nitekim aġu gizlü nesnedür bunuñ gibi nesnelerüñ tamām taḥḳīḳi aşaġada /4/ gelse gerekdür ve bundan ṣoñra rü'yā-yı ṣādıḳadan olanlardandur begler /5/ ve ḥākimler rü'yāsı ve daḫı atalar ve dedeler rü'yāsı zīrā bizüm vücūdumuza /6/ anlar sebeb olmışdur ve ḥüsn-i sīretümüz ve intiẓām-ı meṣāliḥümüz anlaruñ /7/ 'alāḳasıyladur bundan ötrüdür ki ekṡer bunlaruñ rü'yāsı ṣādıḳ /8/ rü'yādur ya'nī pīrler ve 'azīzler görmek vāḳı'ada gerçekdür ve daḫı rü'yāda /9/ mevtā ya'nī ölmiş kişiler görmek ve anlar geçmiş işlerden ve gelecek işlerden /10/ ḫaber virseler ḫuṣūṣā ki ol kişiler ḥāl-i ḥayātlarında yalan söylemez /11/ kişiler ola anuñ gibilerüñ daḫı rü'yāsı ol rü'yā-yı ṣādıḳa /12/ nev'indendür ve daḫı ṣaġır oġlancuḳlar rü'yāda bir kişiye ḫaber /13/ virseler anlaruñ ḫaberleri ṣādıḳdur ve ṣāliḥ kişiler ve ulu şeyḫler /14/ bir kişiye rü'yāda ḫaber dėseler anlaruñ daḫı ḫaberleri ve rü'yāları /15/ ṣādıḳdur ve ḥayvānāt-ı 'ucm ya'nī at deve ḳoyun ṣıġır gibi rü'yāda

12a

/1/ bir kişiye ḫaber virseler anlaruñ daḫı rü'yāsı ve ḫaberleri ṣādıḳdur ve daḫı şol rü'yā ki uyḫuda ta'bīr olınur ol-daḫı ṣādıḳdur /2/ işde rü'yā-yı ṣādıḳa nev'i tamām oldı geldük rü'yā-yı bāṭıla nev'ine /3/ imdi rü'yā-yı bāṭıldan nev'-i evvel şol rü'yādur ki şeyṭān ıżlāl /4/ ider yā ġam-gīn ider yā taḫvīf ider bunuñ gibiler vesāvis-i şeyṭāndur /5/ ikinci nev' ḥulmdur ki ġusl vācib ider ya'nī düş azmaḳ dėdükleridür /6/ ki bunuñ gibi rü'yāya daḫı i'tibār yoḳdur ne ḫayrı vardur ve ne şerri /7/ üçünci nev' yoḳaru geçen gibi ḥadīṣ-i nefsdür bu daḫı aḍġāṣ-ı aḥlām /8/ gibidür ta'bīr olunmaz aṣlı yoḳdur dördünci nev' şol rü'yādur ki ṭabī'at /9/ münkedir olduġı vaḳt görilür ya'nī aḫlāṭ-ı erba'adan birisi ġālib /10/ olsa meṣelā bir kişiye ṣafrā ġalebe itse ol kişi rü'yāsında /11/ odlar ocaḳlar ṣā'iḳalar cengler ṣaru renglü nesneler görür ve bir /12/ kişiye bürūdet ġalebe itse ol kişi ḳar veyā buz daḫı ṣovuḳ /13/ ṣular ve çeşmeler görür ammā sevdā ġalebe itse ol kişi ḳarañulıḳlar /14/ ve ḳara nesneler ve ḳorḳulu düşler ve ḳara rengler görür ve eger ol kişiye /15/ ḥarāret ġalebe eylese ol kişi aġulu nesneler ve güneş ---

12b

/1/ görür ve eger imtilā ġalebe eylese ol kişi aġır yükler görür ve eger südde /2/ ġalebe itse ol kişi rü'yāsında müżāyaḳalar daḫı boġaz aġrımaḳ yā /3/ boġulur gibi nesneler görinmek ve eger bedeninde bir nesne müte'affin olsa /4/ daḫı içi ḳoḳsa ol kişi rü'yāsında necis görür ve daḫı żarṭalar /5/ ve daḫı çepel ḳoḳular yıylar görür ve eger gice süddeleri açacaḳ ṭa'ām yėyüp /6/ ol kişi yatsa rü'yāsında aġırmaḳ vāḳi' olmaġı çoḳ görür ve eger /7/ ol kişiye ṣovuḳluḳ ġalebe idüp ıssı ṭa'āmlar yėse rü'yāsında /8/ ṣovuḳdan çıḳup od ḳatına varur görür ve eger ḥarāret ġalebe idüp /9/ ṣovuḳ ṭa'āmlar yėse od ḳatından gidüp ṣovuḳ nesnelere ḳar gibi /10/ buz gibi anlaruñ ḳatına varur görür ve eger ol kişinüñ ṭabī'atı mu'tedil /11/ olsa rü'yāsında sürūr ve neşāṭ ve sükūn-ı nefs ve fāḫir ḳaftānlar /12/ ve müştehā nefis ṭa'āmlar görür ve daḫı bunlaruñ gibi rü'yālara ḳarībdür /13/ ki bir kişi kendüyi ṣu içinde gördi yāḫod kendüyi bir göñlegile /14/ gördi ki üşümiş uyanıcaḳ gördi vāḳı'a kendü üşimiş yatur /15/ yāḫod gördi ki güneş ıssısı kār itmiş yāḫod od yaḳmış yā ıssı

13a

/1/ ḥammāma girmiş uyandı gördi ki üzerinde aġır örtü ve örtülmiş /2/ buldı bi-'aynihi ve eger rü'yāda kendüye ḍarb ururlar 'aẕāb iderler /3/ görse uyanıcaḳ görür ki a'żāsından birine zaḥmet 'ārıż olmış /4/ meṡelā baş aġrısı ve yürek aġrısı ve ġayrı gibi yine ancılayın bir /5/ kişi rü'yāda bevl ider görse uyanıcaḳ gördi ki bevl idecegi /6/ gelmiş pes bu nesnelerden ma'lūm oldı ki bir kişi rü'yā-yı ṣāliḥa /7/ görmege ḳaṣd eylese bir kerre ṭa'ām yėye ol daḫı mu'tedil ola /8/ geldük rü'yā-yı bāṭıladan bėşinci nev' oldur kim ba'żı meşāyiḫ eydürler /9/ insüñ cinnüñ seḥeresi ādem oġlanlarına şeyāṭīn gibi dürlü dürlü vehim-nāk /10/ ḫavflu nesneler gösterürler bu ḳavl ṭavr-ı 'āḳıldan ḫāric degüldür nite /11/ kim sāḥirler insānuñ ḫayāline aṣılsuz nesneler gösterürler ki /12/ gören kişilere ẓāhiren ḫavf ve feza' ḥāṣıl olur çünki yaḳaẓada bu /13/ deñlü siḥirle nesne iderler ba'īd degüldür ki ḥālet-i nevmde daḫı /14/ iderler altıncı nev' şol rü'yādur ki şu'arā ve masḫaralar çalıcılar ve /15/ muġanniler ve ḫādimler ve dilenciler ve ḫizmetkārlar ve daḫı keẕẕāblar ve ehl-i

13b

/1/ ṭama' ve yaramaz işlere mübāşeret ehli ve ḥırṣ ehli kişiler gördügi /2/ rü'yādur ki ta'bīr olınmaz i'tibārı yoḳdur yėdinci nev' ażġāṣ vü aḥlām /3/ gibi rü'yā-yı muḫallaṭa müştebihe görmekdür bunuñ gibi rü'yānuñ sebebi /4/ şeyṭān ilḳāsıdur meṡelā rü'yāyı göre dururken aralıġa mühmel nesneler /5/ ḫalṭ ider şeyṭān daḫı aṣl-ı rü'yā nedür ḫalṭ olınan nedür bilmez evveli nedür /6/ ve āḫiri nedür farḳ olunmaz ol sebebden i'tibārı

yoḳdur كما قال المعبرون /7/ ومانحن بتاويل الاحلام بعالمين ya'nī mu'abbirler eydürler bunlaruñ /8/ gibi rü'yālaruñ ta'bīrini bilmezüz dėrler **altıncı bāb** /9/ nevmüñ edeblerini beyān ider İbn-i Sīrīn raḥimehu'llāh eydür bir kişi saġ /10/ ṭarafına yatup uyısa ġālib budur ki ol kişi rü'yā-yı ḥasene göre /11/ andan ṣoñra ḳıbleye ḳarşu yata daḫı ve والشمس و الضحها oḳıya daḫı /12/ و اليل اذا يغشي daḫı و التين و الزيتون ve قل يا ايها الكافرون /13/ ve sūre-i iḫlāṣ ve قل اعوذ برب الفلق ve قل اعذ برب الناس 'ı /14/ oḳıya daḫı Allāh ta'ālādan ḫayr dileye ümīẕdür ki Ḥaḳ sübḥānehu /15/ ve ta'ālā menāmında murādını göstere ve daḫı İbn-i Sīrīn eydür müsteḥabdur

14a

/1/ ki bir kişi uyḳu vaḳtında bu du'āyı oḳıya اللهم اني اعوذبك /2/ من سيي الاحلام و استجيرك /3/ من ملاعن الشيطان في اليقظة والاحلام ve daḫı 'Āişe ḥażreti raḍıya'llāhu 'anhā döşegi üzerine /4/ gelüp yatacaġı vaḳt bu du'āyı oḳurdı اللهم اني اسلك رويا /5/ صالحة صادقة غير كاذبة نافعة غيرضرة حافظة غير /6/ ناسية وقال النبي عليه السلام ان الله تعالي كتب كتابا قبل /7/ ان يخلق السموات و الارضين بالفي عام انزل فيه ايتان ختم بهما /8/ سورة البقرة واذالم يقرا في دارثلث ليال يقر بهاالشيتان ya'nī /9/ Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām eydür Ḥaḳ ta'ālā yiri ve gögi yaratmazdan /10/ iki biñ yıl öñdin ḳudret ḳalemiyle bir kitāb yazdı ol kitābdan /11/ iki āyet indürüp Baḳara sūresini tamām eyledi ya'nī Baḳaranuñ āḫir /12/ āyetleridür bir kişinüñ üç gice evinde ol iki āyet oḳunmasa /13/ şeyṭān ol eve yaḳın olur **yėdinci bāb** şol vaḳtlaruñ /14/ beyānındadur ki rü'yānuñ ṣıdḳı ve kiẕbi ve vuḳū'ınuñ ḳurbın ve bu'dın /15/ beyān ider قال رسول الله صلي الله عليه و سلم اصدق الرويا

14b

/1/ ماكان في الاسحار Ḥażret-i Resūl 'aleyyi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām buyurur /2/ gerçek rü'yā oldur ki seḥer vaḳtında görile geldük ḥikmet nedür /3/ seḥerde görilen rü'yā ṣādıḳ olduġına ḥikmet oldur ki seḥer vaḳtı /4/ gicenüñ āḫir vaḳtı ve gündüzüñ evvel vaḳtıdur ve daḫı gice maẓhar-ı ġayb /5/ ve ẓulmetdür gündüz zamānı daḫı maẓhar-ı vużūḥdur ve seḥere muġayyebātuñ /6/ müntehāsıdur ya'nī nihāyetidür çünki vaḳt-ı seḥer kemāl-i inkişāfuñ ve /7/ kemāl-i rü'yetüñ ve taḥaḳḳuḳ-ı eşyānuñ evvelidür lāzımdur ki seḥer vaḳtında /8/ görilen rü'yānuñ ẓuhūrı ḳarīb olup muḥaḳḳaḳ ola bu ḳavle işāret yėter /9/ Yūsuf peyġamber 'aleyhi's-selām atasına dėdügi ki kelām-ı ḳadīmde ẕikr /10/ olundı هاذا تاويل روياي من قبل قدجملهاربي حقا ya'nī ḥaḳīḳat /11/ kāmil olmadı illā ḥisde ẓuhūr bulmasıyla ol ṣūret-i mümeṣṣelden /12/ maḳṣūd ma'lūm olmadı Şeyḫ Ṣadre'd-dīn-i Ḳonevī böyle dėdi ve bir /13/ ḥikmet daḫı seḥerde görilen rü'yā ṣādıḳ olduġına budur ki ḳuvvet-i /14/ müteḫayyile leylüñ ve menāmuñ evvelinde ḥālet-i yaḳaẓada ḥisse ẓāhir /15/ olduġı nesnelerüñ taṣavvurına meşġūl olur zīrā ol vaḳt ol eşyāya

15a

/1/ reyibü'l-'ahddur ḳuvvet-i ḥāfıẓa daḫı ancılayın ḥavāss-ı ẓāhirden olduğı /2/ eşyaya ḳaribü'l-'ahddur zirā ḥavās ḳaçan sākin olsa ḳuvvet-i müteḫayyile /3/ ol görilen nesnelerüñ ḫayālātına meşġūl olur dėr pes imdi ekṣer /4/ leylüñ evvelinde ve evāsıṭında görilen ḫayālāt olur ve āḫirinde gözikene /5/ ki seḥer vaḳtıdur ṣādıḳ olur İmām Ġazzāli ḥażreti* Şeyḫ Ṣadre'd-dine /6/ dėdügi ṣavāba ḳaribdür anuñıçun kim bu dėnilen ḥikmet çoḳ uyuyan /7/ kimesnede ẓāhirdür ammā rü'yā görmek ḫod yaḳaẓaya ḳarib görilür /8/ seḥere yaḳın uyuyan kimesneye bu ḥikmet cāridür قال صلي الله /9/ عليه وسلم اصدق الرويا رويا النهارلان الله خصني بالوحي /10/ نهارا Ḥażret-i* Resūl (ṣ.a.v.) eydür rü'yānuñ gerçegi /11/ gündüz uyḫusında görilendür zirā Ḥaḳ sübḥānehu ve ta'ālā baña vaḥiy /12/ göndürmegi gündüze maḫṣūṣ ḳıldı dėr ve و قال جعفر الصادق /13/ رضي الله عنه اصدق الروياو رويا القيلولة Ca'fer-i Ṣādıḳ /14/ radıya'llāhu 'anh eydür rü'yānuñ gerçegi ḳaba ḳuşluḳ uyḫusında /15/ görilendür dėr ve ḳavm-i 'İsānuñ mu'abbirleri eydür aḫşamla yatsu

15b

/1/ arasında görilen rü'yā ṣaḥiḥ degüldür ta'bir olunmaz meselā bir kişi göñlinden geçürdügi nevm māhiyyeti rü'yāsında vāḳi' olsa eger ḫayra mübeddel ise az zamānda vāḳi' ola sürür beşāret birle nıṣf-ı leylde /2/ görilen rü'yā eger gören kişi ziyāde yėmek yėyüp yatmışısa ol /3/ düşüñ ta'biri iki yıldan ṣoñra ẓāhir olur gicenüñ ṣülüṣ-i āḫirinde /4/ görilen rü'yā bir aydan bir yıla varınca ẓāhir olur yalancı ėrte vaḳtıda /5/ görilen düş bir cum'adan bir aya varınca ẓāhir olur tamām ṣabāḥ vaḳtında görilen rü'yā bir cum'adan bir cum'aya varınca ẓāhir olur gün ṭoġa ṭururken /6/ görilen rü'yānuñ ekṣeri ol gün ẓāhir olur sā'atlerde daḫı eyledür /7/ gündüzde ya'ni tezcek vāḳi' olur biz eydürüz bu ẕikr olınan sözler /8/ ẓanna ve taḫmine binādur ammā tecribe ve müşāhede bu sözleri yalan /9/ eyler çoḳ kerre dėr ve bundan ṣoñra ma'lūm ola kim mu'abbirler yıluñ /10/ iḳbāline i'tibār iderler ya'ni aġaçlara ṣu yügürdügi vaḳtıdan yapraḳ /11/ dökülünce ḫuṣūṣā yėmiş vaḳtında ziyāde i'tibār iderler bir kişi /12/ aġaçlar otlar uyanup ḥareket idüp arta ṭururken rü'yāsında bir /13/ aġaç yapraḳın bulsa yāḫod bir aġaç budaġın ḳoparup alsa ḳaç /14/ yapraġısa ve ḳaç budaġısa ol gördügi deñlü aḳça eline girür /15/ eger yapraḳ döküldügi vaḳt böyle görse ol-deñlü aḳça ziyān olur

* ḥażreti: (metin ḫażreti 15a/5)
* Ḥażret-i: (metin Ḫażret-i 15a/10)

16a

/1/ yāḫod ol-deñlü ġuṣṣaya uġrar yāḫod ol-deñlü ḍarb idüp /2/ degenek ururlar ve daḫı mu'abbirler eydürler ṣādıḳ-ı rü'yānuñ vaḳtı /3/ bahārdur ve yazın yėmiş vaḳtıdur zirā bu iki vaḳt gice ve gündüz berāber /4/ olur zamān mu'tedil olur bu iki vaḳta teḳārüb-i zamān dėrler قال /5/ رسول الله صلي الله عليه وسلم اذاتقارب الزمان لم يكد رويا /6/ المومنين مكدرا ya'ni Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) /7/ eydür teḳārüb-i zamānda görilen mü'minlerüñ rü'yası bulanuḳ olmaz dėr /8/ İbn-i Sirin ve Kirmānī eydür rü'yā yıluñ iḳbārında ṣorulmaḳ ḫayrdur /9/ idbārında ṣorulmaḳdan dėrler ya'ni evvelinde ṣorulmaḳ yigdür āḫirinde /10/ ṣorulmaḳdan ve şeyḫü'l-mu'abbirin Ya'ḳūb Dīnverī 'Arab ayları ya'nī /11/ muḥarrem ṣefer rebī'eyn ve bāḳisi ki on iki aydur her birinde görilen rü'yā /12/ te'vile aḳrebdür dėr geldük muḥarrem ayında görilen rü'yā ṣaḥiḥdür ḫaṭā /13/ itmez ammā ṣefer ayı yaramazdur anda görilen rü'yā kimesneye ḳıṣṣa /14/ olunmaya illā meger ki ol gören kişi ġuṣṣa ve melālet içinde /15/ ola ol vaḳt eyüdür ol kişiye żarar olmaz قال علي كرم و اعدحم

16b

/1/ ليس للخايف من الرويا الامايحب 'Alī ḥażreti raḍıya'llāhu 'anhu /2/ eydür rü'yādan ḳorḳaḳ kişiye diledügi eline girür meṡelā marīż /3/ kişi rü'yāsından ḫavf itse ammā rü'yāsı ṣıḥḥate delālet itse /4/ ol kişiye ṣıḥḥat yėtişür eger ṣaḥiḥ kişi görse rü'yāsı ṣayrulıġa /5/ delālet eylese yaḳın demde ṣayru olur ve ṣayrulıġı uzar dėr eger /6/ bir kişi evvel-i bahārda eyü rü'yā görse ol kişi ticāretinde aṣṣı /7/ görür ve daḫı ol māl ol kişiye mübārek olur daḫı feraḥ meserret /8/ içinde olur ve eger bahāruñ āḫirinde görse ve rü'yāsı ḫayra delālet /9/ itse ol düş gėç vāḳi' olur eger şerre delālet itse tiz vāḳi' /10/ olur cemāẓiye'l-evvelide görilen rü'yā cemi'-i umūra eyüdür illā bey' /11/ ve şirāya raġbet itmeye cemāẓiye'l-āḫir daḫı eyledür eger bu iki ayda /12/ görilen rü'yā ḫayra delālet eylese gėç vāḳi' olur anuñıçun kim bu /13/ iki camūd ayıdur ya'nī ṭoñmaḳ ayıdur receb ayında görse ḫayr /14/ ḳapular açıla daḫı rü'yāsı ḳuvvetlü ola andan ṣoñra şer rü'yā /15/ daḫı görürse ḫayrıla ta'bir olına ki ḫayra mübeddel olur bu ayda

17a

/1/ şa'bān ayında görse rü'yāsı ṣaḥiḥdür eyü düşden çoḳ /2/ ḫayr yėtişe ve eger şerrise gėç vāḳi' olur ramażānda görse /3/ ḫayrlu düş tiz vāḳi' ola ṣalāḥiyyeti ziyāde ola buḫuldan ve /4/ fevāḥişden emīn ola eger yaramaz düş görse ḫayrıla ta'bir /5/ olına ammā kāfir ḥāli bunuñ ḫilāfıncadur zirā kāfire şerden ġayrı nesne /6/ yoḳdur anuñıçun ki kāfir Allāh ta'ālānuñ düşmenidür ve bu ay a'ẓam-ı şühūrdur /7/ Allāh ḳatında ve bereket yöninden e'ammdur mü'minlere şevvālde görilen rü'yā /8/ ġuṣṣaya delālet ider

tīz vāḳi‘ olur ḥaẕer itmek gerek ẕi'l-ḳa‘de /9/ ayında görse rü'yā sefere delālet itse sefer itmemek gerek eger ġuṣṣaya /10/ delālet itse ḥaẕer itmek gerek ẕi'l-ḥiccede görse rü'yā sefere delālet /11/ itse sefer itmek gerek cemī‘i işe vüs‘atdur zīrā bu ay mübārek /12/ aydur Allāh sübḥānehu ve ta‘ālāya ḳurbet ve ḳurbān ayıdur ammā biz eydürüz /13/ Dīnverī naḳl itdüginde mebāḥiṣ vardur ya‘nī çoḳ söz vardur /14/ ıṭnābdan ḳaçaruz lākin maḥmil-i ṣaḥīḥ budur ki ẕikr olınan aylar ta‘bīrinde /15/ dėnilen aḥkām şol yirdedür ki بشخصها cihet-i ta‘bīr-i rü'yā müte‘ayyin olmaya

17b

/1/ ammā mu‘abbirinüñ ṭarīḳlerindendür ki aylaruñ esāmīlerinden istidlāl /2/ idüp tefe''ül eyleyeler ḫuṣūṣā ki rü'yā gören kişi ‘ārif ola /3/ şühūruñ esāmīlerini ve daḫı vaḳt-ı rü'yā żamīrinde ḥāżır ola ve daḫı /4/ bunuñ emṣālindendür ki aşaġada gelür ki tefe''ül itmek esāmī-i eyyāmıla /5/ ve daḫı gören kişinüñ ismiyile ve gördügi nesnelerüñ esāmīsiyle ve /6/ daḫı yevm-i sebte mülāḳī olanlaruñ esāmīsiyle Dāniyāl peyġamber ‘aleyhi' /7/ s-selām eydür yevm-i cum‘a oldur ki Allāh sübḥānehu ve ta‘ālā cemī‘-i eşyāyı /8/ anda cem‘ eyledi yevm-i sebt yevm-i istirāḥat daḫı ferāġat ḫalvet günidür /9/ nitekim Tevrītde ẕikr olundı yikşenbe gün Allāh ta‘ālā gökleri ḫalḳ /10/ eyledi düşenbe gün sefere ve evlenmege mübārekdür seşenbe gün /11/ ḳan aldurmaḳ ḥacāmet itdürmek günidür ve daḫı ġam ve ġuṣṣaya delālet /12/ ider bir kişi seşenbe gün yā gicesi rü'yāsında ḳıtāl idişmege /13/ delālet ider nesne görse ḥaẕer itmek gerek ve sulṭānlara ol günde /14/ yaḳın olmaḳ gerek zīrā ḳan dökilecek gündür çihārşenbe gün /15/ naḥs gündür ḳavm-i Nūḥ ol günde ġarḳ oldı aṣḥāb-ı ress ve ṡemūd

18a

/1/ günde helāk oldı ḥavāyic ṭaleb itmek ol günde menḥūsdur /2/ pençşenbe gün yevm-i müste'nisdür ol gün ḥavāyic ṭaleb olına ol /3/ günde yaramaz rü'yā görinse sürūrıla ta‘bīr olınmaḳ gerekdür zīrā /4/ rü'yā eyülige munḳalib olur **sekizinci bāb** /5/ tefe''ül beyānındadur قال رسول الله صلي الله عليه و سلم /6/ اذا اشكل عليكم الرويا فخنف ابالاسما ya‘nī Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) ḳaçan rü'yā ta‘bīri size müşkil /8/ olsa esmādan istidlāl eyleñ dėr ya‘nī ism-i Sālim selāmete /9/ delālet ider ism-i Muḥammed ve Maḥmūd ve Aḥmed maḥmide delālet ider eyüligile /10/ tefe''ül itmek gerek bāḳī esāmī daḫı bunlara ḳıyās itmek gerek /11/ meṡelā Sa‘īd sa‘ādete Necīḥ necāḥa ya‘nī ḫalāṣa Dāniyāl peyġamber /12/‘aleyhi's-selām eydür ḳaçan fāl ṭutmaḳ isterseñ şenbe gün naẓar /13/ eyle ‘ale'ṣ-ṣabāḥ saña kim buluşursa kendü adını ve atası adını /14/ ṣor eger ol kişinüñ adı peyġamberler adına muvāfıḳ gelürse /15/ meṡelā İbrāhīm Mūsā ‘Īsā Muḥammed gibi sen anı sa‘ādetile beşāretile

18b

/1/ tefe''ül eyle ve eger bunlaruñ ḫilāfına delālet esmā bulınursa emr /2/ bunuñ ḫilāfıncadur ve peyġamber ʻaleyhi's-ṣalavāt ve's-selām eydür ḳaçan rü'yādan /3/ size ṣorsalar esmā-yı ḥaseneden yaʻnī gökçek adlardan evvel ḳanḳısına /4/ naẓaruñ müteʻallıḳ olursa anuñıla tefe''ül eyleñ dėr meṣelā gökçek /5/ ad feraḥa delālet ider yaramaz ad ġuṣṣaya delālet ider yine ancılayın /6/ genç ʻavrat görse ḫayrıla tefe''ül eyleñ pīr görse devletile /7/ baḫtıla ʻacūze görse dünyā-yı müdbiredür ḳatır ve at ve eşek /8/ görse seferdür كقوله تعالي و الخنل واليغال و الحميرلتركبوها /9/ ve daḫı maʻlūm olsun kim ism-i mütefa''al yaʻnī fāl ṭutılan ism-i /10/ ʻāmdur yevm-i sebtde yaʻnī şenbe gün gören kişinüñ ismi ve görilen /11/ kişinüñ ismi yāḫod görilen nesnelerüñ ismi menāmda nitekim /12/ muʻabbirler eydürler her nesne ki kişiye menāmında mülāḳī olur anuñ /13/ ismiyle tefe''ül itmek gerek eger ḫayrısa ḫayrdur şerrise şerdür /14/ ve daḫı ancılayındur görilen nesnenüñ ṣıfātıyla ve aḥvāliyle meṣelā İsmāʻīl /15/ peyġamberi ʻaleyhi's-selām görse ol kişi vaʻdesine vefā ider

19a

/1/ yāḫod oġlı ṭoġar كما قال الله تعالي و اذلرفي الكتاب اسمعيل /2/ الله لقالاالحمدلله الذي و هبلي علي الكبر اسمعبل /3/ انه كان صادق الوعد و قال yāḫod ol kişiye mescid yapmaḳ müyesser /4/ olur كما قال سبحانه و تعالي واذيرفع ابراهيم القواعدمن /5/ البيت و اسمعيل baʻżılar eydür ol kişiye atası ṭarafından /6/ yā atasına beñzer kişi ṭarafından şiddet ve belā irişür yāḫod uzaḳ /7/ sefer ider yāḫod ol kişi çoḳ ḫayr ider hem dünyā hem āḫiretiçün /8/ yāḫod ol kişinüñ neslinden birisi beglige yėtişür ve daḫı /9/ tefe''üldendür bir kişi rü'yāsından su'āl itmek meṣelā bir kişi rü'yāsında /10/ güldi ol kişiye beşāret yėtişür Enes bin Mālik raḍıya'llāhu ʻanh /11/ Ḥażret-i Resūlden (ṣ.a.v.) rivāyet ider انه قال /12/ رايت ذات ليلة فيمايدي النايم كانا في دار عقبة بن رافع /13/ فايتنا برطب من رطب بن طاب yaʻnī Ḥażret-i Resūl (s.a.v) /14/ eyitdi görürem keennehu ṣaḥābeyle Rāfiʻ oġlı ʻUḳbanuñ /15/ evine varuruz Medīne ḫurmāsın götürdiler dėdi bu rü'yā te'vīl olundı

19b

/1/ pes rifʻat bizümdür dünyāda ve ʻāḳıbet bizümdür āḫiretde ve daḫı /2/ dīnümüz gerçekdür dėdiler pes maḫfī degüldür ki te'vīl-i nebevī bāb-ı /3/ tefe''üldendür bu tefe''ül mer'inüñ ismindendür anuñıçun kim Ḥażret-i /4/ Nebī ʻaleyhi's-ṣalavāt ve's-selām ʻāḳıbet ḥaseneyi ism-i ʻuḳbadan aldı /5/ rifʻatı ism-i rāfiʻden aldı ṭayyib-i dīn yaʻnī dīn gökçekligin /6/ ism-i ṭābdan aldı ve daḫı maʻlūm olsun ki tefe''ül sünnetdür /7/ Enes bin Mālik raḍıya'llāhu ʻanh Ḥażret-i Resūlden (ṣ.a.v.) /8/ rivāyet ider kelime-i ṣāliḥayla tefe''ül itmek ṣaḥīḥdür ve daḫı rivāyet /9/ ider ki peyġamber ḥażreti ʻaleyhi'ṣ-

ṣalavāt ve's-selām bir ḥācetiçün /10/ ṭaşra çıḳsa yā Rāşid yā Neciḥ dėyü telaffuẓ istimāʿ olınurdı dėr /11/ ve anı boyıda atasından rivāyet ider atası Ḥażret-i Resūlden /12/ ʿaleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām rivāyet ider meşelā peyġamber bir yire ḥākim /13/ göndürse yā bir kişiye bir nesne ıṣmarlasa adın ṣorardı /14/ gökçek isimden ferah olurdı ve hem ol kişinüñ yüzinden /15/ beşāşet ḥāṣıl iderdi yaʿnī güler yüzlülük eger mekrūh

20a

/1/ ad işitse mekrūh görürdi ve hem yüzinden kerihlik müşāhede /2/ iderdi yāḫod bir şehre yā bir küye varsa ismini ṣorardı /3/ feraḥ olurdı eger ism eyü olursa ve eger yaramaz olursa melūl /4/ olurdı pes bundan maʿlūm oldı ki kişi oğlancuḳlarına ve /5/ ḫiẓmetkārlarına gökçek adlar ḳoya anuñıçun kim gökçek ad /6/ veyāḫod yaramaz ad Allāh taʿālānuñ ḳadrine muvāfıḳ düşer Saʿīd bin /7/ Müseyyeb raḍıya'llāhu ʿanh rivāyet ider Ḥażret-i ʿÖmerden raḍıya'llāhu ʿanh /8/ ʿÖmer ḥażreti bir kişiye aduñ nedür dėdi Cemre dėdi cemre od /9/ alavına dėrler kimüñ oğlısın Şahāb oğlıyın dėdi şahāb /10/ od ḳıġılcımına dėrler ḳandansın dėdi Ḥarḳadan dėdi ḥarḳa /11/ yanmaġa dėrler yā maḳāmuñ ḳandadur dėdi Baḥretü'n-nārda dėdi /12/ yaʿnī od deñizi dėmek olur Baḥretü'n-nārun ne-arasındansın /13/ dėdi eyitdi ẓāt-ı Laẓādanam dėdi laẓā cehennem adıdur ʿÖmer /14/ ḥażreti tīz evüñe var yėtiş ki ehl-i beytüñ cemīʿisi oda /15/ yandılar dėdi ol kişi evine vardı eyle buldı nükte

20b

/1/ Ḥażret-i Resūl ʿaleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām niçün fāl itmegi ṣordı /2/ zīrā fālda ḫayr ṭaleb itmek fāyide ṭaleb itmek var recā-yı ḫayr /3/ itmek insāna gökçekdür ḫayrdan recā-yı ḳaṭʿ itmekden كما قال الله /4/ سبحانه و تعالي في حديث القدسي اناعندظن عبدي فلحين /5/ الظن بي yaʿnī Allāh tebāreke ve taʿālā ḥadiṣ-i ḳudsīde eydür ben /6/ ḳullarumuñ gökçek ẓannı ḳatındayam dėdi ve daḫı maʿlūm olsun ki /7/ meşāyiḫ-i ʿıẓām bu fāl bābına ʿamel itdükleri ecilden Şeyḫ Muḥammed /8/ ʿArabī birḳaç gün ḫalḳdan ʿuzlet idüp ḫalvet iḫtiyār itdi /9/ nāgāh Aḥmed-i Fāyide dėrler bir kişi varıdı şeyḫi ziyāret itmege geldi /10/ şeyḫ aduñ nedür dėyü ṣordı ol-daḫı Aḥmed-i Fāyidedür dėdi /11/ şeyḫ eyitdi fāyideden ḳaçmaḳ gerekmez dėdi daḫı içerü girmege ol /12/ kişiye adın virdi ve Şeyḫ Şahabe'd-dīn Suhreverdīden daḫı bu /13/ bābda çoḳ nesne naḳl olınur **ṭoḳuzıncı bāb** /14/ rü'yāyı muʿabbire dėmek edebin beyān ider قال رسول الله صلي الله /15/ عليه و سلم اذاراي احدكم الرويا
الصالحة فلا تقصصها

21a

/1/ والرؤياعلي يقول خيرا فانه سوف ناصح انه يعلم من الاعلي /2/ ماأولت ya'nī Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām eydür ḳaçan sizden /3/ biriñüz rü'yā-yı ṣāliḥa görseñüz şol size ḫayr naṣīḥat idecek /4/ kişiye söyleñ rü'yāñuzı ġayrı kimesnelere dėmeñ dėr zīrā düş ba'żı /5/ ta'bīr olunduġı gibi vāḳi' olur dėr التقص الرويا علي جاهل اوعدو والرويا /6/ و قال النبي عليه السلام تقع علي ماعبرت /7/ ve daḫı Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām eydür rü'yāñuzı /8/ cāhile ve düşmenüñüze zīnhār ḳıṣṣa itmeñ dėr zīrā ba'żı düş /9/ ta'bīr olunduġı nice ise eyle vāḳi' olur dėr عليه و سلم الرويا علي رجل طابر مالم تعبر فاذاعبرت و قعت /10/ و قال صلي الله /11/ عليه الصلواة والسلام ve daḫı Ḥażret-i Resūl /12/ 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām eydür rü'yā bir ḳuş ayaġı üzerine gibi ṭurur /13/ mādām ki ta'bīr olınmaya ammā ta'bīr olınıcaḳ vāḳi' olur andan ṣoñra /14/ rü'yāyı kimesneye ḳıṣṣa itmeñ illā sizi ġāyet seven kişiye ḳıṣṣa /15/ eyleñ yāḫod ṣāḥib-i re'y kişiye 'arż eyleñ dėr و قال

21b

/1/ الرويا علي رجل طاير مالم يحدث بها فاذاحدث بهاوقعت /2/ ولاتحدثالاجيباولبيبا ve daḫı Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām /3/ eydür rü'yā ḳuş ayaġı üzerinde gibidür mādām ki kimesneye ḫaber /4/ virilmedi ammā ḫaber virilse hemān vāḳi' olur andan ṣoñra rü'yāyı /5/ ḫaber virmeñ kimesneye illā ḥabībüñüze veyāḫod lebībüñüze ḫaber virüñ dėr /6/ وقال عليه السلام الرويا الصالحة من الله تعالي و الحلم من الشيطان فاذاراي احدكم مايحب فلايحدث به الامن يحب /7/ ولايحدث بها احدا فانهالن يضرهاو في روايته /8/ واذاراي مايكره فلتعوذبالله اومن شرالشيطان وليقل ثلثا /9/ ثلثا عن يسره و ليستعذ بالله من الشيطان ثلثا وليتحول /10/ اخري فليبصق /11/ من جنبه الذي كان عليه ve daḫı Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām /12/ buyurur ki rü'yā-yı ṣāliḥa Allāh ta'ālā ṭarafındandur yaramaz rü'yā /13/ şeyṭāndandur ḳaçan bir kişi murādı üzerine rü'yā görse anı dėmeye /14/ hiç kimesneye illā ḥabībine dėye ve yaramaz rü'yā görse isti'aze /15/ ide ol rü'yānuñ şerrinden Allāh ta'ālā ḥażreti cānibine yāḫod

22a

/1/ şeyṭān şerrinden isti'āẕe ide ve üç kerre bir bir yanına yaturken /2/ döne ve hīç kimseneye dėmeye zirā dėyicek elbetde żarar görür bir /3/ rivāyetde daḫı buyurur ṣol yanına üç kerre tüküre ve üç kerre /4/ Allāh tebāreke ve ta'ālā ṭarafına isti'āẕe ide şeyṭāndan ve şerrinden /5/ andan ṣoñra rü'yāyı ḳanḳı ṭarafı üzerine yaturken gördiyse bir ṭarafına /6/ daḫı döne dėyü buyurur tā ki ol yaramaz rü'yānuñ şerrinden emīn /7/ ola dėr احدكم اذاراي عنه الله رضي الخطاب بن عمر قال و /8/ رويا فقصها علي اخنه فليقل خيرالناوالشر لاعدا ايناولا /9/ تقصص روياك الا علي واداوحبيب اوفقيه اوحكيم 'Ömer /10/ ḥażreti raḍıya'llāhu 'anh ḳaçan sizlerden biriñüz rü'yā görse /11/ ḳarındaşuñuza ḫaber virüñ ol daḫı ḫayr bize olsun şer /12/ düşmenlerümüze varsun dėsün dėr andan ṣoñra rü'yāñuzı /13/ kimesneye

ḳıṣṣa itmeñ illā sizi ġāyet sevene yā faḳīh ʻālim kişiye /14/ yāḫod ḥakīm kişiye ḫaber virüñ dėr baʻżı muʻabbirler eydür /15/ ḳaçan rü'yā görseñüz rü'yāñuzı ʻilm ehli ṣāḥib-rāy olan

22b

/1/ kişilere ḫaber virüñ ʻavrata ve size düşmen olana ve cāhil kişilere /2/ ḫaber virmeñ dėrler وقلا عليه السلام الرويالاول عابر /3/ ولا تقصها الافي سركمااسررت اليك فاذارايت شيا /4/ رويای ان تضرني في دنياي واخرتي ثم لتنقل عن يسارك /5/ تكرهه ولم تقرعلي عالم بالرويا فقل استعيذبالله من شر /6/ وادع علي احدواكتمها الرذينه الرويا ولاتقصصها ثلثا /7/ الله ya'nī Ḥażret-i Resūl ʻaleyhi's-ṣalavāt ve's-selām buyurur rü'yā evvel /8/ taʻbīr idenüñdür dėr rü'yāyı sırrıla ḫaber virüñ nitekim siz sırrıla /9/ görürsiz andan ṣoñra yaramaz rü'yāyı muʻabbire dėmeñ hemān استعيذ /10/ بالله من شر روياي ان تضرني في دنياي و اخرتي dėñ daḫı /11/ ṣol yanuñuza üç kerre dönüñ dėr ve yaramaz düşi hīçbir aḥada /12/ dėmeñ gizleñ Allāh taʻālā ḥażretine duʻā eyleñ dėr ve baʻżı ḫaberde /13/ şöyle ẕikr olınur ki yaramaz rü'yā ketm eyleyecek hīç ol kişiye /14/ nesne vāḳiʻ olmaz dėrler Ebī Seleme raḍıya'llāhu ʻanh rivāyet ider eydür /15/ ki rü'yālar gördüm ki benüm üzerüme yüce ṭağlardan büyük yük olurdı

23a

/1/ vaḳtī ki bu yoḳaru geçen ḥadīs̱ Ebū Ḳatāde raḍıya'llāhu ʻanhu Ḥażret-i /2/ Resūlden ʻaleyhi's-selām naḳl itdiyse ayruḳ ol ḳorḳulu rü'yālardan /3/ ḳayırmaz oldum dėr ve Ebī Ḳatāde eydür ben rü'yā gördüm ki ol rü'yā /4/ ḫavfı beni ṣayru iderdi çünki Ḥażret-i Resūlden ʻaleyhi's-selām /5/ الرويا الصالحة ḥadīs̱ini işitdüm fāriġ oldum dėr biz eydürüz /6/ bu maḳāmda bir nice baḥs̱ var evvel baḥs̱ budur ki biz çoḳ yaramaz /7/ rü'yā görürüz kimseneye ḫaber virmezüz az olur ki ol düş vāḳiʻ /8/ olur yine buña cevāb mümkindür ne vechile işbu vechile ki bunuñ /9/ vāḳiʻ olması ġayr-ı mübrimdedür ammā mübrimde elbette vāḳiʻ olur dėr /10/ ve daḫı cevāb virilür ki bu ḫuṣūṣ şol vaḳtdur ki ʻadem vuḳūʻından /11/ bir māniʻ menʻ eylemek velākin dürüstdür ki rü'yā-yı şer görile ve ḳıṣṣa /12/ olına muʻabbir taʻbīr eyleye ol vaḳt vāḳiʻ ola dėr zīrā peyġamber /13/ ʻaleyhi's-selām buyurur ḳaçan rü'yā ḳıṣṣa olunsa ve taʻbīr olunsa /14/ vāḳiʻ olur dėr bu daḫı maʻlūmdur ki bir nesnenüñ vücūdına bir ḳaç /15/ sebeb olsa bir sebeb bulınmaḳ daḫı kifāyet ider ikinci baḥs̱ budur

23b

/1/ حدثت بهارفعت و في روايته مالم تعبر فاذا عبرت /2/ قال اليه السلام الرويا علي رجل طايرة مالم يحدث بهافاذا وقعت /3/ Ḥażret-i Resūl ʻaleyhi's-selām buyurur rü'yā ricl-i ṭāyir üzeredür /4/ ḫaber virilinceye-dek ḫaber virildügi gibi refʻ olur bir rivāyetde taʻbīr /5/ olununcaya-

degindür ta'bir olınıcak vāḳi' olur dėr ammā çoḳ rü'yā /6/ vāḳi' olur kimesneye ḫaber virilmez lākin vāḳi' olur ve ba'żı rü'yā /7/ ta'bir olunur evet ta'bir olınanuñ ḫilāfı vāḳi' olur bunuñ sebebi /8/ nedür biz iki su'āle iki cevāb virürüz cevāb-ı evvel budur ki cāyizdür /9/ mer'i-i mübrem ola ol vaḳt medfa' yoḳdur ve daḫı iḥtimāl var bir āḫer /10/ kişi göre daḫı ḳıṣṣa ide ve ta'bir olına yoḳaruda geçdi ki /11/ bir nesnenüñ vücūdına bir ḳaç sebeb olsa bir sebeb vücūdına kāfidür /12/ dėnildi cevāb-ı s̱āni budur ki cāyizdür ki ol rü'yāyı mu'abbir-i āḫer /13/ bundan öñdin ta'bir itmiş ola كما فال عليه السلام الرويا /14/ لاول عابر ya'ni rü'yā evvel ta'bir idenüñdür dėr geldük üçünci /15/ baḥs̱ Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) buyurur rü'yā evvel

24a

/1/ ta'bir idenüñdür dėr az olur ki mu'abbir-i s̱āninüñ olur dėr biz eydürüz /2/ bu ġayr-ı mübremdedür mübrem ḫod ġayr-ı medfū' idügi bir ḳaç yirde /3/ geçdi geldük dördünci baḥs̱ ẓāhir budur ki rü'yā ḫaber virür şol /4/ ḫayırdan şerden ki taḳdir olınan nesnenüñ ṣūretidür ta'bir olınmaḳ /5/ yā ta'bir olunmamaḳ anı ta'bir eylemez anuñıçun kim ḳażiyye red olınmaz /6/ esbāb vefā itmesiyle ve tever-püşti (تور پشتي) ve anuñ ġayrı cevāb virürler /7/ ki sa'ādet yā şeḳāvet yāḫod selāmet yā āfet muḳadderdür 'ibāda /8/ ammā bunuñ birle emr iderler maḥmūd olan ef'āle meyl idüp mekrūh /9/ olandan iḥtirāz ideler dėrler ehlu'llāhdan ba'żısı eydür bu geçen /10/ te'vil تاويل لاتحدث الرويا الاحبيبا اولبيبا ḥadis̱inüñ ma'nāsı /11/ kāşifdür فاذاحدث وقع بها ḥadis̱ini kāşif degüldür dėr /12/ Mişkāt kitābını şerḥ iden 'ālim cevābı budur ki rü'yā müstaḳırredür /13/ ta'birden şol-ḳadar sevḳ itdügi nesneyi ol kişiye pes ol /14/ taḳdirce vāḳi' ḥükminde ola eyle olsa taḳdir olınana /15/ söylemek yā te'vil eylemek nice olur dėr biz eydürüz bu cevāb

24b

/1/ لاتحدث الاجيبا ḳavline münāsibdür velākin taḥḳiḳ degüldür anuñıçun /2/ kim taḳdir ta'bire tābi' degüldür ba'żı ehlu'llāh eydür mümkindür bir /3/ cevāb daḫı virmek ki ta'bir taḳdir-i taġyir eylemez velākin bu ḳadar /4/ var ki muḳadder az olur ki maḫfi olur rü'yā gören kişinüñ idrākinden /5/ daḫı mu'abbirüñ ḳavline i'timād ider cāhil kişi rü'yāsı ḫod /6/ hemān ta'birledür zirā ṣūretle ma'ni arasında olan münāsebeti bilmez /7/ vaḳt olur ki ma'nā-yı merġūb ṣūretinden ma'nā-yı merhūb /8/ zu'm ider ya'ni ḫayırlu nesneden şer nesne zu'm ider pes rü'yā anuñıla /9/ te'vil olınur daḫı gören kişinüñ ḳalbi müşevveş olur daḫı din-i /10/ dünyāsı emrinde ḥużūr bulmaz ve vaḳt olur ki şer nesneden ḫayr ve /11/ nef' tevehhüm ider daḫı rü'yā anuñıla ta'bir olınur gören kişi daḫı /12/ fāriġ olur şer nesneleri def' idecek sebeblerine meşġūl olmaz /13/ saña ḫod

ma'lūm olmışdur ki ḫayr du'ānuñ ve ṣadaḳanuñ belāları /14/ ve ḳażāları def' eylemekde çoḳ daḫli ve fāyidesi vardur pes /15/ ol cāhil kişi ol fāyidelerden maḥrūm ḳalur ol taḳdīrce

25a

/1/ Ḥażret-i Resūlüñ 'aleyhi's-selām āṣārı rü'yā vāḳi' olur ferāġdan /2/ ve feraḥdan veyā teşvīşden ve ġuṣṣadan dėdügi ḳavlinüñ ma'nīsi /3/ bu olur ba'żı ehlu'llāh eydür mümkindür Mişkāt şāriḥinüñ murādına /4/ bir dürlü daḫı cevāb virmeñ meṣelā rü'yānuñ ḥükmi mu'abbir ta'bīr itdügi /5/ üzerine ki ba'żı 'ulemā ol yola gitmişidi hemān müctehid ḥükmindedür /6/ dėr biz şöyle fehm iderüz ki bu 'azīzler şol kendülerüñ fıṭnatı /7/ ziyreklikleri ve ẕekāvetleri yėtişdügi ḳadar birer maḥmil buldılar ammā /8/ benüm ḳatumda aḳreb budur ki muḳadderātuñ ba'żısı mu'allaḳdur iḥtimāl /9/ var ki bu daḫı andan ola ya'nī vāḳi' olması ḳıṣṣa itmege mevḳūf /10/ ola ḳıṣṣa idicek vāḳi' ola itmeyicek vāḳi' olmaya ve daḫı /11/ iḥtimāl var ki vāḳi' olmasınuñ ḫuṣūṣı evvel mu'abbirüñ ta'bīrine /12/ mu'allaḳ ola nitekim bu iki ma'nāya Ḥażret-i Resūlüñ (ṣ.a.v.) /13/ ḥadīṣi vārid olmışdur pes bu vechile ba'żı geçen sözlere /14/ vārid olan su'āle cevāb vücūd bulmaz ve ḥaḳīḳatı ḳoyup mecāza /15/ irtikāb olınmaḳ bir emr mevḳi'inde vāḳi' olmaz geldük bir kişi

25b

/1/ su'āl idüp dėrse ki bu tevcīh-i müsellemdür şol yirde ki /2/ rü'yāyı göre daḫı ḳıṣṣa eyleye çünki böyledür pes Yūsuf peyġamberüñ /3/ ḳavlinüñ vechi nedür ki Ḳur'ānda ẕikr olınur كما قال سبحانه و تعالي /4/ قضي الامرالذي فيه تستفتيان ḥāl budur ki ol zindānda olan /5/ iki kişi bir nesne görmedük hemān bize ḥulm vāḳi' oldı dėdiler /6/ pes nice vāḳi' olur Yūsuf peyġamber 'aleyhi's-selām ta'bīr itdügi /7/ dėyü su'āl idicek ve bunuñ miṣlidür ki Ḳatāde 'Ömer ḥażretinden raḍı- /8/ ya'llāhu 'anhümā rivāyet ider bir kişi 'Ömer ḥażretine geldi ben gördüm ki /9/ otlar çoḳ olur otluḳda andan ṣoñra ot ḳurumış yoların /10/ otlayacaḳ ot bulunmaz andan ṣoñra yine otlaḳda otlar çoḳ görürin /11/ dėdi 'Ömer ḥażreti ol kişiye قدقضي لك ماقض لصاحبي /12/ يوسوف dėr ya'nī saña yėtişür şol Yūsuf peyġamber ol iki kişiye /13/ ta'bīr itdügi gibi dėr biz eydürüz bu iki su'āle nice vechile /14/ cevāb virürin dėrüz evvel vech budur ki biz teslīm itmezüz Yūsuf /15/ peyġamber 'aleyhi's-selām ol iki kişiye ta'bīr itdügi vaḳt anlar

26a

/1/ rü'yā görmedüklerini belki ol ikisi rü'yā gördiler daḫı ta'bīr /2/ olunduḳdan ṣoñra yalan söylediler görmedük dėdiler ikinci vech /3/ budur ki bir kişi görmedügi nesneden

ḫaber virse yāḫod gördügInüñ /4/ ġayrını dėse daḫı ta'bir olunsa Ḥaḳ sübḥānehu ve ta'ālā ol ḳulına /5/ yalan söyledügiçün 'uḳūbet ider ol te'vil olınan nesneyi /6/ taḥḳiḳ ider ol kişiye vāḳi' olur zirā rü'yāda yalan söyleyen /7/ 'uḳūbete müsteḥıḳ olur nitekim Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) /8/ buyurur من اختلم حلمالم يره كلف يوم القيامة ان يقعد /9/ شعير تين من ناروليس بعاقد ya'ni bir kişi rü'yāda görmedügin /10/ gördüm dėse yevm-i ḳıyāmetde ol kişiye teklif oluna iki /11/ arpa düg dėyü oddan ḥāl bu kim dügmeye ve ḥüccetü'l-İslām İmām /12/ Ġazzālī raḥimehu'llāh eydür bu cevāb şol yaramaz düşler görenlerde /13/ müteḥaḳḳıḳ olur şol sevinecek düşler görende degül ve Naṣir-i Dinverī /14/ bu cevāba ḳarib nesne ẕikr ider eydür ki bir kişi saña bir görmedügi /15/ rü'yā dėse yāḫod 'inād yüzinden bir nesne su'āl itse

26b

/1/ daḫı cevāb almayınca su'āl terk itmese 'inād itse eger ol nesne /2/ ḫayrısa cevāb vir ne vāḳi' olur dėr şerrise su'āl ideni ma'ānide /3/ vāḳi' olur dėr anuñıçun ki ol ṣoran kişi maḫẕūldur cevāb viren /4/ manṣūrdur yine ancılayın mu'abbir bir kişinüñ rü'yāsını i'vicāc üzerine /5/ ta'bir eylese eger ḫayr olursa gören kişiyedür şer olursa mu'abbire /6/ olur ta'biri egrilügile itdügiçün biz eydürüz bu ẕikr olan cevāb /7/ iḳtiżā ider ki te'vil-i şer rāyiye olmaz az olur ki rāyiye daḫı vāḳi' /8/ olur üçünci baḥs İmām Rāzī لايبعدان يقال dėdügi cevāb /9/ 'ilm-i ta'bire mebnīdür ammā قضي الامرالذي فيه تستفتيان /10/ ḳavlinde bu dėnilmedi ki vāḳi'dür لا محالة فيه dėmek degüldür belki /11/ ol iki kişi su'āl itdüginüñ ta'birindedür ḥükm dėmekdür biz /12/ bu arada eydürüz bu nesne ba'iddür dėrüz niçün anuñıçun kim بحسب /13/ الخارج te'vil itmegüñ vuḳū'ı ol şey'den ibā ider te'emmül ehli bilür /14/ bu dėnilen cevāb ki dėrüz dördünci baḥs yine İmām-ı Rāzī لايبعدن /15/ يقال انهما لماسالاه عن ذلك المنام صدقا فيه اوكذبا

27a

/1/ ya'ni ba'id degüldür dėmek ki ol iki kişi evvel menāmdan su'āl itdilerse /2/ yā ṣādıḳ oldılar yā kāẕib oldılar pes Allāh sübḥānehu ve ta'ālā vaḥiy eyledi /3/ Yūsuf peyġambere 'aleyhi's-selām ki ol ikisinüñ 'āḳıbeti ne olsa /4/ gerek çünki vaḥiyle ma'lūm-ı ẓan bunuñ üzerine oldı ki bu nesne /5/ علي سبيل التعبر vāḳi' oldı dėnildi yine biz eydürüz bu sözde /6/ daḫı bu'd var zirā ẓāhirde mekşūf olan cevāb ol ikinüñ rü'yāsı /7/ ta'bir ola dėr pes benüm ḳatumda ṣaḥiḥ cevāb budur ki eger su'āl /8/ imtiḥān ṭarīḳiyle olursa şeyle dėmek gerekdür ki Allāh sübḥānehu /9/ ve ta'ālā bir ḳulına bir nesne taḳdir eylese bir ṣūretile muṣavver ḳılur /10/ daḫı vaḳt olur ki menāmda gösterür vaḳt olur ki yaḳaẓada ḫayālinde /11/ gösterür ve bu ḥālet enbiyāya ve evliyāya çoḳ vāḳi' olur bunlardan /12/ ġayrıya az vāḳi' olur pes ba'id degüldür ki Yūsuf peyġamber

'aleyhi's-selām /13/ vaḥiyle bile anlara menām ne vechile göründi yā şeyle ola kim Allāh /14/ ta'ālā ḫayāllerine nice ilhām eyledi pes yaḳaẓalarında āḫir 'āḳıbet /15/ ne olacaḳısa işāret itmegiçün nihāyet emirleri Yūsuf peyġamber

27b

/1/ buyurduġı oldı dėr ve daḫı maḫfī degüldür ki ta'bīr-i rü'yā ve te'vīl-i /2/ vāḳi' ikisi daḫı bir maḳūldan ya'nī bir bābdandur ḥikāyet /3/ bir derviş eydür ben şeyḫüm ḳatında ḫalvet çekerken şeyḫ ḥażreti ḳatında /4/ nāgāh rü'yāmda gördüm benüm yüzüme ḳarşu bedr-i münīr ya'nī ay şol on /5/ dördünci gicesi gibi rūşen ṭurur ol sā'at uyandum gözlerüm açdum /6/ bi-'aynihi āşikāre ḫalvetümde yüzüme ḳarşu yine bedr-i münīr ṭurur yine /7/ gözlerüm yumdum yine ṭurur yine gözüm açdum yine bi-'aynihi ṭurur andan /8/ ṣoñra yine uyḫuya vardum evvelki gibi bedr-i münīr gördüm ḳarşuma ṭurur /9/ ve daḫı ma'lūm idindüm ve gördüm ki nevmile yaḳaẓa arasında ẓulmānī yüzinden /10/ bir raḳīḳ sır ki duḫūl ḫurūc ḳolay şöyle ki göz açup yumunca birinden /11/ birine varılur bir zamān ben bu ḥālete mālik oldum Allāh sübḥānehu ve /12/ ta'ālā ḥażretine çoḳ ḥamd itdüm ki baña hidāyet virdi dėr bundan /13/ daḫı ziyāde beyān isterseñüz işidüñ ki ne dėrem ol cenāb-ı ḳudsiye /14/ müteveccih olan kişinüñ ol ṭarafa dā'iyesi ḳuvvetlü olup tecliye /15/ kemāl-i isti'dād üzerine ḫalḳ olınsa ḳuvvetile aña tecellī müncezib olur

28a

/1/ daḫı ḥavāss-ı ẓāhiresi mülevveṣ olmaḳdan ṭāhir olur pāk olur ẓāhiren /2/ idrāklerden mutlaḳā birine muḥtāc olmaz ve daḫı ḫayāli pāk olur ḫayālāt-ı /3/ fāsidden ve daḫı ẕihn ṣāfī olur efkār-ı rediyyeden ve daḫı istiḥżārāt /4/ ġayr-ı müfīdden ve daḫı 'aḳl netāyic-i efkār ve i'tiḳādāt-ı fāsideyle /5/ muḳayyed olmaḳdan ḫāliṣ olur ve ḳalb taḳallübden pākize olur ve rūḥ /6/ ve sır mizāc-ı ṭabī'ile mülevveṣ olmaḳdan ḳurtılur daḫı ma'ānī-i ġaybiyye /7/ göñline tecellī ider ve daḫı āṣār-ı maḥṣūṣa nüzūl ider ol idrāk-i /8/ rūḥāniyye münāsib-i ṣūretile muṣavver olur daḫı 'ālem-i ḫayālde münteḳış /9/ olduḳdan ṣoñra ḥiss-i müşterek levḥ-i nefsdür bi'l-külliyye idrāk ider /10/ ol ḫazīnesinde olanı ki ḫayāldür pes müşāhed ḥükminde olur nitekim /11/ maḥsūs-ı ḫāriciden olduġı ṣuver mürtesim olduġı ḥāl gibi geldük /12/ ol intiḳāş ḫayāli ve daḫı şol idrāk ki levḥ-i ḥiss-i müşterekdedür /13/ şol menāmda nice vāḳi' olursa yaḳaẓada daḫı vāḳi' olur zīrā /14/ mühmelāta meşġūl degüldür ki bir ḥālet vāḳi' olmasın men' eyleye /15/ anuñıçun ki yoḳaruda ẕikr itdügümüz gibi göñül āyinesi pāk olur

28b

/1/ daḫı cemī'-i nesne anda münteḳış olur meselā şol cāmi'de bir āyine ṭop /2/ aṣılur muḳābelesine gelen nesne içinde nice mütemessil olursa bi-'aynihi /3/ göñül āyinesi daḫı pāk olıcaḳ cemī'-i eşyānuñ ṣuveri anda münteḳış olur /4/ ve daḫı ma'lūm olsun ki ḫayālde irtisām tām bir ṣūret müşāhedesiyle /5/ nice olursa bir kelām-ı muḥaṣṣal istimā'ile ġāyibden yā bir müşāhidden /6/ ki ol kişiye ḫiṭāb eyleye eyle olur nüzūl-ı melek ve rü'yā-yı Cebrā'il /7/ daḫı bu ḳabīldendür veyāḫod vāsıṭasuz Allāh ta'ālā ṭarafından ola /8/ bu daḫı az olur ki rü'yetle olur yāḫod verā'-yı ḥicābdan vāḳi' olur /9/ imdi bu ḥālet yaḳaẓada olıcaḳ ol kişiye kelīmu'llāh dėnilür eger bir /10/ kişi su'āl idüp eydürse ki tecelli-i umūr-ı ġaybiyye ve nüzūl-ı ṣūret-i /11/ miṣāliyyeye ki münāsib ola ḥālet-i yaḳaẓada şol mütecerrid ve müteṭahhir /12/ olan kimesneleredür zirā anlaruñ cemī'-i ḳuvālarınuñ nüzūl-ı umūr-ı ġaybiyye /13/ isti'dādları vardur nitekim yoḳaruda ẕikr olundı çünki emr böyledür /14/ Yūsuf peyġamber 'aleyhi's-selām ḳıṣṣasında ol iki zindānda olan /15/ kişilerüñ yā aña beñzer ḫuṣūṣlaruñ ẕikr itmegüñ ne vechi var dėyü

29a

/1/ biz cevāb virürüz ki bu su'āl şol kesb itmege isti'dādı olan kimesneler /2/ ḥaḳḳındadur ba'żı olur ki isti'dād-ı kesbīsi yoġıken Allāh ta'ālā ṭarafından /3/ olur **onuncı bāb** mu'abbirler rü'yāyı ta'bīr itmesinüñ /4/ edebin beyān ider كان رسول الله صلي الله عليه و سلم اذا /5/ قصت عليه الرويا يقول خيراتلقاه و شرا توقاه الخيرلنا /6/ و الشرلاعدا ينا الحمدلله رب العالمين اقصص روياك /7/ ya'ni Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām ḳaçan bir kişi kendüye /8/ rü'yā dėse ḫayr ola saña şer senden ıraḳ ola ve ḫayr bize ve şer /9/ düşmenlerümüze ola dėridi ve الحمد لله رب العالمين dėdükden ṣoñra /10/ ol kişiye rü'yāñı söyle dėridi ve ḳadīmī mu'abbirler eydürler ki şöyle /11/ gerekdür ki mu'abbir olan kişide ḫıṣāl-ı ḥamīde ya'nī gökçek ḫaṣletler /12/ ola nenüñ gibi diyānet gibi ve kiyāset ya'ni ziyreklik ve semāḥat ve /13/ taḳilıḳ ve ḥilm ve bilmedügi nesnelerde sākit olmaḳ ve daḫı mā-lā-ya'nī /14/ sözler söylemeye ve nāsuñ esrārını gizlü ṭuta ve su'āl idenlerüñ /15/ su'ālini istiġrāḳ üzerine ṣora ve faḫūr olmaya ve te'vīl itmekde

29b

/1/ te'enniyle deprene isti'cāl itmeye ve ta'bīrini rūşen 'ibāretile ide /2/ ve ażġāṣı ve aḥlāmı ḫalḳa bildüre andan ṣoñra üç vaḳt içinde /3/ rü'yā ta'bīr itmeye bir gün ṭoġa ṭururken ve gün bata ṭururken ve bir /4/ daḫı zevāl vaḳtında ve beglerüñ ve ulu kişilerüñ rü'yālarını sāyir /5/ 'avām ḫalḳ gibi ta'bīr itmeye anlaruñ merātibini bile şol kimesne ki /6/ eṣnāf-ı nāsuñ merātibin bilmeye ta'bīre heves itmeye zirā pādişahlaruñ /7/ naẓiri yoḳdur rü'yālarınuñ daḫı naẓiri olmaz pes pādişāhıla 'avāmuñ /8/ arasında

fark̤ çok̤dur rü'yālarınuñ daḫı fark̤ı eyledür ve daḫı ma'lūm /9/ olsun ki pādişāh veyā ḥākimü'l-vak̤t bir emirde bir nesne ḥükm eylemek /10/ istese Ḥak̤ ta'ālā ḥikmetiyle rü'yālarında ol emrüñ 'āk̤ıbetini /11/ gösterür ve anlaruñ rü'yāsı ṣaḥīḥ rü'yādur eger gicede eger gündüzde /12/ her ne ḥālde olursa rü'yāları ṣādık̤dur anuñıçun ki ādem oğlanlarınuñ /13/ anlar rā'isidür ya'ni çūbānıdur ve nāsuñ umūrı anlaruñ tedbirine /14/ menūṭdur görmez misin ki Mıṣruñ sulṭānı Velid bin Reyyān kāfiridi /15/ rü'yā gördi Yūsuf peyġamber 'aleyhi's-selām rü'yāsını ta'bir eyledi

30a

/1/ ta'bir eyledügi gibi vāk̤i' oldı ve bundan ṣoñra ma'lūm ola kim pādişāh /2/ rü'yāsında cüvān yigitler görse a'dālarıdur pirler görse a'vān /3/ ve enṣārdur ve her kişinüñ rü'yāsı kendü mertebesince ta'bir olınur /4/ bir kişi rü'yāsında ḫāṣ gümiş ak̤ça buldı eger 'avratı ḥāmileyse /5/ oğlı ṭoġar ve eger bir kişiyle arasında ḫuṣūmet olsa ol 'adū /6/ olan kişiden eyü söz işidür eger gören kişi ġanise bir cānibden /7/ kelām işidür eger müflisise eline ẓāhirde ak̤ça girür ve eger ṣāliḥ-i /8/ vera' ehliyse Allāh ta'ālā ḥażretine tesbiḥ ve ẕikr ider ve eger fāsık̤ısa /9/ ki ak̤çanuñ nak̤ş-ı ḍarbını ok̤ıya ol kişiye ḍarb iderler nitekim /10/ aşağada aṣlıyla ẕikr olınur ve eger 'abd-ı memlūk rü'yā görse /11/ kendü ol rü'yāya ehl olmasa rü'yā efendisine ta'bir olınur ve /12/ eger bir kişinüñ 'avratı görse ol rü'yāya ehl olmasa erine /13/ ta'bir olınur zirā 'avrat erüñ eyegüsinden ḫalk̤ olunmışdur /14/ ve eger oğlancuk̤lar görse kendü ḥāllerine münāsib olmasa atalarına /15/ analarına ta'bir olınur ve ehl-i ṣanāyi' görse kendülere münāsib olmasa

30b

/1/ mertebelerinde ta'bir olına meṣelā bir külḫancı yā nāṭūr bir rü'yā görse ki /2/ salṭanatıla ta'bir olınur ol kişi ḥammāmcı olmağa mertebe bulur yā bir /3/ başmak̤çı yā babuççı rü'yāsınuñ ta'biri sulṭānlık̤ olsa ol kişi hem /4/ ṣan'atlarına ġālib olur yāḫod ketḫüdāları olur bāk̤isi daḫı buña göre /5/ k̤ıyās olına ve daḫı mu'abbirlerüñ ādābındandur ki k̤açan ta'bir müşkil /6/ olsa murād ma'lūm olmasa bilmezem dėmek gerek anuñıla ol kişi ma'yūb /7/ olmaz nitekim enbiyāya niçe emirler müşkil olup ma'lūm olmayıcak̤ mehl /8/ isteyüp tevak̤k̤uf itdiler vaḥy gelince ve andan ṣoñra rü'yānuñ iki ciheti /9/ olsa hem ḫayr hem şer olsa mu'abbir ḫayr ṭarafına meyl eyleye ve daḫı /10/ mu'abbirlerüñ edeblerindendür ki rü'yā görenlerüñ żamirinden su'āl /11/ itmek meṣelā bir kişi namāz k̤ılur su'āl itmek gerekdür ol namāz farīża mıdur /12/ yāḫod nāfile eger farīża olursa ol kişi borcını öder yāḫod /13/ kendüde bir emānet nesne varısa ṣāḥibine teslim ider yāḫod bir /14/ k̤ażiyyede ḥak̤ şahādet ider veyāḫod bir

kişi gördi ki sefer ider /15/ pes mu'abbir su'āl eyleye ki ne ṭarafa sefer itmege niyyet eyledi eger ḥac

31a

/1/ ḥac seferine niyyet eylemiş görürse ol kişi Allāh ta'ālānuñ farīżalarından /2/ birisini yirine getüre yāḫod zaḥmetile meşaḳḳatıla ṭanuḳlıḳ vire ammā /3/ şahādetinden s̱evāb ve rif'at derece ve s̱enā-yı ḥasen vāḳi' ola eger /4/ vāḳı'asında şöyle ẓan itse ki nāfile ḥac itmege niyyet itmiş ol kişi /5/ ṣırāṭ-ı müstaḳīm üzerine ola ve umūr-ı iḳbāl üzerine ola ve yaḳın /6/ müddetde ol kişiye ḫayr ḳapular açıla şöhretile 'izzetile ma'rūf /7/ ve meşhūr ola ammā biraz zaḥmet ve ta'abıla ḥāṣıl ola ve eger bir /8/ kūyden şehre sefer ider görse ol kişi evvelki işinden büyük bir işe /9/ şürū' ide ve eger ulu kişileri ziyāret itmege sefere çıḳar görse /10/ eyü mertebeye ve 'izzete yetişe yāḫod bir farīża edā ide ve daḫı /11/ ma'lūm olsun ki rü'yāda żamīr aḳvādur naẓardan mu'abbirler ḳatında /12/ mes̱elā bir kişi ḳurbaġa gördi ammā żamīrinde yılanıdı pes mu'abbirler anı /13/ bir aġulu düşmenile ta'bīr iderler ki ol düşmen olan kişi /14/ ẓāhirde rāyiye ṣadāḳat gibi gösterür velākin anuñ şerrinden /15/ emīn olmaz yāḫod biri düşinde yılan gördi ammā żamīrinde ḳurbaġaydı

31b

/1/ pes mu'abbir anı bir ṣāliḥ kişiyle ta'bīr eyleye ki ol ṣāliḥ kişi rāyiye /2/ düşmenlik naẓarıyla baḳar lākin ḫayr ṭoḳınur ve daḫı kāfirüñ ve müsülmānuñ /3/ ve mestūr kişinüñ ve fāsıḳ kişinüñ rü'yāsı mu'teberdür ammā ḥālleri /4/ bir ṭarīḳ üzerine degüldür mes̱elā mü'min rü'yāda bal yese anuñ te'vīli /5/ oldur ki ol kişi Ḳur'ānuñ ḥalāvetin ve ẕikru'llāhuñ lezẕetin bulur ḳalbinde /6/ ve kāfir düşinde bal yese dīn-i İslāmıla ḥalāvet ve lezẕet bula /7/ ve eger faḳīr kişi rü'yāda at ṣatun alur yā eline girür görse bi-'aynihi /8/ ẓāhirde eline at girür eger ġanī kişi görse bir muṣībete uġrar /9/ yāḫod bir müsülmānı mesāvī ve ġaybet ider ve daḫı mu'abbirlerüñ ādābındandur /10/ ḫalḳuñ esrārını keşf itmeyeler şol rü'yāyı sırrıla maḫfī nice gördilerise /11/ yine sırrıla ta'bīr eyleyeler nitekim Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve' /12/ s-selām buyurur لاتطلبواعورات المسلمين ya'ni müsülmānlaruñ /13/ esrārını keşf itmeye ve daḫı mu'abbirlerüñ ādābındandur ta'bīrde /14/ te'ennī itmeñ ve im'ān-ı naẓar ya'nī muḥkem fikr itmeñ rü'yānuñ öñini ve /15/ ṣoñını te'emmül eylemeñ tā ki rü'yānuñ yüzi ve maḫreci ma'lūm ola

32a

/1/ andan ṣoñra gören kişinüñ nefsinden ve ḥālinden ve cemā'atından /2/ ve ṣan'atından ve ma'işetinden su'āl eyleye mā-ḥāṣıl-ı kelām sāilüñ /3/ su'ālinde hiç bir istidlāl idecek nesne ḳomaya ya'nī cemī'-i /4/ vücūhından ṣora daḫı fikr eyleye aña göre ta'bīr eyleye eger ol /5/ vech üzre su'āl idüp rü'yāyı ma'lūm idemeyecek olursa mu'abbir /6/ ol vaḳt kendü rāyıla ta'bīr eyleye ve daḫı mu'abbirlerüñ ādābındandur /7/ ki kendüden a'lem kimesne ḥāżırıken kendü öñürdi ta'bīr itmege /8/ iḳdām itmeye nitekim Ebū Hureyreden raḍıya'llāhu 'anh rivāyet olınur ki bir /9/ kişi Ḥażret-i Resūle (ṣ.a.v.) geldi eydür yā Resūla'llāh /10/ bu gice gördüm ki gökyüzinde bir bulut gölge olmış ol bulutdan yiryüzine /11/ yaġ bal ṭamar ādem oġlanları avuçların açup kimi çoḳ kimi az ṭurmayup /12/ alurlar ve gökyüzinden bir ip inüp yire degmiş ben yapışdum yoḳaru çıḳdum /13/ ṣoñra bir kişi daḫı yapışdı yoḳaru çıḳdı ṣoñra bir kişi daḫı /14/ yapışdı ip üzüldi andan ṣoñra ip yine ulaşdı ol-daḫı /15/ yoḳaru çıḳdı Ebū Bekr ḥażreti raḍıya'llāhu 'anh yā Resūla'llāh buyurursañuz

32b

/1/ ben ta'bīr ideyin dėdi ol bulut İslāmdur ol bal ve yaġ Ḳur'āndur /2/ az alan az oḳıdı çoḳ alan tamām oḳıdı ve ol yirden göge /3/ ulaşan ip ṭarīḳ-ı Ḥaḳdur ki sizüñ elüñüzdedür anuñıla Ḥaḳ /4/ ta'ālā sizi 'ālī itdi sizden ṣoñra bir kişi daḫı yapışur ol-daḫı /5/ 'ālī mertebe bulur andan ṣoñra bir kişi daḫı yapışur ol-daḫı rif'at /6/ bulur ṣoñra bir kişi yapışur ip üzilür ṣoñra yine ulaşur ol-daḫı /7/ yine rif'at bulur dėdi daḫı Ḥażret-i Resūle 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām /8/ eyitdi yā Resūla'llāh ḫaber vir baña ki bu ta'bīrde ben iṣābet mi /9/ itdüm yoḫsa ḫaṭā mı itdüm Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) /10/ eyitdi ba'żında ṣavāb ve ba'żında ḫaṭā itdüñ dėdi Ebū Bekr /11/ ḥażreti and içerem yā Resūla'llāh baña ḫaber viresin ki ne arada ḫaṭā /12/ itdüm dėyicek Ḥażret-i Resūl Ebū Bekre and içme dėdi bu ḥadīs̱ /13/ ṣaḥiḥdür müttefaḳun-'aleyhdür اخرجه مسلم في صحيحه ve daḫı /14/ bilesiz ki Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) Ebū Bekr ḥażreti ne yirde /15/ ṣavāb ve ne yirde ḫaṭā itdügin beyān itmedi ba'żı 'ulemā eydür ba'żı

33a

/1/ tefsīrinde ṣavāb ve ba'żı āḫirde ḫaṭā dėnildi dėr ve ba'żı 'ulemā eydür /2/ Ḥażret-i Resūl عليه افضل الصلوات و اكمل التحيات Ebū Bekir /3/ ḥażreti raḍıya'llāhu 'anh rü'yāyı ta'bīr eyledügin ṣavāb gördi Ḥażret-i /4/ Resūlden 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām rü'yāyı ta'bīr eylemege izin ṭaleb /5/ itmekde ḫaṭā olur dėdi zīrā iki cihān faḫrı ḥāżırıken Ebū Bekr ḥażretine itdi dėmek /6/ su'āle cevāb virmege mübāderet itmek cāyiz degüldi anuñıçun kim /7/ Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) Ebū Bekirden a'lemidi dėdiler /8/ biz eydürüz

anuñ gibi telmīẕ-i ḥāẕık ya'ni ḳābil-i şākird üstād-ı /9/ kāmilden istīẕān itmek inbisāṭ ve daḫı rağbet itmegidi ol /10/ te'vil itdügi nesnenüñ üstādı göreydi ki ne yirde ḫaṭā itdi /11/ ve ne yirde ṣavāb itdi dėmek olur فالحمل علي خطا في تعبير /12/ بعض الرويا ليس بعيد ya'ni ḫaṭāyı ba'żı ta'bire ḥaml /13/ itmek ba'id degüldür zirā dürüstdür ki ol geçen rü'yānuñ ba'żı /14/ bir ṭarīḳ-ı āḫerle ta'bir oluna meselā ol gölge olan bulut /15/ ḥikmetile ta'bir oluna ol bal ve yağ māl-ı ḥelāl ola ġanimetden

33b

/1/ ḫalāyıḳuñ eline gire **on birinci bāb** /2/ ba'żı rü'yā ta'bire muḥtāc olup ve ba'żı ta'bire muḥtāc olmadugın /3/ beyān ider bilesin ki ādem oğlanları üç nev'dür mertebede bir nev'i /4/ nev'-i nāzildür rūḥ-ı mütedennisdür bir vechile ki ḥażret-i ḳudsa /5/ çıḳmaz ve ervāḥ-ı 'āliyeye daḫı yėtişimez az olur ki ġayb-ı 'ālimden ki /6/ 'ulvīdür nesne münteḳış olmaz eger ba'żı vaḳtda münteḳış olursa /7/ daḫı rūḥından gelüp ḳalbine muttaṣıl olmaz ṣāfī olmadugı ve inḥirāf /8/ olduğı ecilden eger ba'żı evḳātda muttaṣıl olacaḳ olursa daḫı /9/ seri'ü'z-zevāl olur ve eger nāzil olmayacaḳ olursa rü'yā gören kişinüñ /10/ mizācı i'tidāl-ı ṭabi'iden münḥarif olmış olur ve dimāğınuñ hey'eti /11/ yaramazlığından gelür ve siretinüñ yaramazlığından olur ve żamirinde ḫavfdan /12/ veyāḫod yaramaz nesneler bāḳi ḳalmaḳdan olur veyāḫod bir maṭlūbına /13/ ziyāde recā itmek bāḳi ḳalmaḳdan olur eyle olsa mer'i-i istiḳāmetden /14/ müteġayyir olur daḫı ol kişinüñ rü'yāsına i'timād olınmaz pes /15/ ta'bir eylemege iḥtiyāc ḳalmaz ammā muġayyebāt-ı 'ālime 'ulvīden nesne

34a

/1/ münteḳış olsa ve rūḥdan ḳalbe muttaṣıl olsa andan ṣoñra Allāh /2/ ta'ālānuñ 'ināyetiyle münḥarif daḫı olmasa ol vaḳt ta'bire iḥtiyāc / 3/ olunur ve bir nev'i daḫı mutavassıṭdur ba'żı vaḳtda ṣafā ḥāṣıl /4/ olur ve şevāğilden fāriġ olup 'ālem-i ma'āniye ve melā-yı a'lāya 'urūc /5/ ider andan ṣoñra 'ālem-i miṣāle nüzūl ider pes ol vaḳt rūḥ her ne /6/ ki idrāk eyleye ḳalbine in'ikās şu'ā'ıla mün'akis olur andan /7/ ṣoñra ḳalbden dimāğa mün'akis olup anda munṭabı' olur ve eger ol /8/ gördügi nesnelerde ḥadiṣ-i nefs yāḫod rāyinüñ sū-i mizācı yā sū-i /9/ hey'eti yāḫod sū-i dimāğı yāḫod rü'yāyı tağyir ider nesne gerek /10/ dāḫil gerek ḫāric olsun bulunacaḳ olursa ol rü'yāya i'timād /11/ olınmaz ammā rü'yā ḫāli olsa şol istiḳāmetden ve ṣıḥḥatden /12/ tağyir ider nesnelerden ekṣer budur ki ta'bir olunmaz belki ṣariḥ /13/ vāḳi' olur zirā 'aksüñ 'aksi aṣluñ ṣūretiyle ẓāhir olur nite /14/ kim bir yüzügüñ naḳşı mūma ḍarb olunsa ve ol mūma bir şem'-i /15/ āḫer daḫı ḍarb olunsa ol ṣoñragı şem'üñ naḳşı istivāda

34b

/1/ hemān ḫātemüñ naḳşı gibi olur Şeyḫ Ṣadre'd-dīn-i Konevī revvaḥa'llāhu rūḥahu /2/ eydür ekṣeri enbiyānuñ rü'yāsı böyledür ve İbrāhīm Ḫalīlüñ 'aleyhi's-selām /3/ rü'yāsı te'vīl olunmaduġına sebeb bu geçen kelāmdur şol kimesnenüñ /4/ ḳalbi ki Ḥaḳ cānibine ṭoġru ola hiç anuñ ḳalbine nesne munṭabı' /5/ olmaz ḫāricden belki ḳalbinden ḫārice munṭabı' olur belki menba'ı ḳalb /6/ olur andan ṣoñra inṭibā' evvel dimāġda olur ikinci ḳalbde olur /7/ vaḳtī ki İbrāhīm Ḫalīl 'aleyhi's-selām bunuñ gibi ḥāle mu'tād oldıysa /8/ Ḥaḳ sübḥānehu ve ta'ālā diledi ki anı bir maḳāma daḫı ilede ki ḳalbi /9/ Ḥaḳ ṭarafına vāsi' ola daḫı ḳalbine ilāhī nesneler bir def'a munṭabı' /10/ oldı daḫı ṣūret-i aṣlıla ẓāhir olmadı ol sebebden te'vīle /11/ iḥtiyāc olundı bir nev' daḫı nev'-i kāmildür rü'yāları ta'bīr /12/ olunmaz belki vāḳi' olacaḳ nesne anlar gördügidür hiç taḫallüf /13/ eylemez pes ma'lūm oldı ki şol rü'yālar ki te'vīle iḥtiyāc /14/ olınur biri ṭāife-i erẕelüñdür ve biri ṭāife-i ekmelüñdür ammā şol /15/ rü'yā ki te'vīle iḥtiyāc olunmaz ṭavāyif-i mutavassıṭın rü'yāsı oldı

35a

/1/ Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī raḥimehu'llāh üç mertebe arasında böyle farḳ itdi /2/ biz eydürüz az olur ki kāmil olan kimesnelerüñ rü'yāsı te'vīle muḥtāc /3/ olmaz nitekim kelām-ı ḳadīmde ẕikr olundı لقدصدق الله رسول /4/ الرويا بالحق الايه ve Ādem peyġamber 'aleyhi's-selām rü'yāsı ki Ḥavvā /5/ rü'yāsında Ādemüñ bir ḍıl'ından ḫalḳ olundı gördi çünki uyḫudan /6/ uyandı başı yanında bi-'aynihi gördi ṭurur bu bābda eḥādīṣ /7/ çoḳdur ve daḫı az olur ki 'avām-ı ṭāifenüñ rü'yāsı ta'bīre iḥtiyāc /8/ olmaz ve az olur ki ṭāife-i mutavassıṭın rü'yāsı te'vīle iḥtiyāc /9/ olur eyle olsa Şeyḫ Ṣadre'd-dīn-i Ḳonevīnüñ yoḳaru geçen sözinüñ /10/ pes ne vechi olur dėyü su'āl olınursa biz şöyle ẓan iderüz ki /11/ şeyḫüñ kelāmı ġālibā binādur ya'nī külliyyen degüldür ekṣer eyle olur /12/ dėmekdür ve daḫı ẓan iderem ki mutavassıṭīn ṭāyifenüñ rü'yāsı /13/ te'vīle iḥtiyāc olur teraḳḳīleri ve fenāları i'tibārınca ve tenezzülleri /14/ ve fenāları i'tibārıyla yine ancılayın 'avāmü'n-nās rü'yāsınuñ te'vīle /15/ iḥtiyāc olur teraḳḳīleri ve fenāları i'tibārıyla ammā bu mertebe

35b

/1/ Allāh sübḥānehu ve ta'ālā ḥażretinüñ 'ināyetiyle olur kesbile olmaz yine /2/ ancılayın kāmil olanlaruñ rü'yāları te'vīle muḥtāc olmaduġı tenezzülleri /3/ i'tibārıyladur ve daḫı şöyle ẓan iderem şeyḫüñ sözinde taḫallüf /4/ bulınmaġuñ ḥikmetine vechi budur ki Allāh ta'ālā ḥażretinüñ feyżi ḳullarına /5/ az olur ki isti'dādāt-ı mec'ūle ve ḳābiliyyet-i mükteseblerine göre /6/ olur ḥikmet muḳteżāsınca sebebüñ

müsebbibe irtibāṭı i'tibārıyla ve /7/ az olur ki meşiyyetu'llāhıla olur hiç bir nesne sebeb olmaz كما قال /8/ سبحانه و تعالي يفعل مايشا ويحكم مايريد pes eyle olsa /9/ bu ḥükm żabṭ taḥtında dāḫil olmaz andan ṣoñra لم و كيف ya'ni niçün /10/ böyle oldı yā niçün eyle oldı dėmek emrinde daḫı dāḫil olmaz /11/ mā-ḥaṣāl-ı kelām budur ki yoḳaru ẕikr olınan nesnelerüñ evlāsı benüm /12/ ḳatumda Allāh sübḥānehu ve ta'ālānuñ ḥikmeti muḳteżāsınca meşiyyetine /13/ ḥavāle olına eger Ḥaḳ ta'ālā dilerse eşyāyı a'yānıla ṣarāḥaten /14/ gösterür teysīriçün ve daḫı iştibāh def' itmegiçün nitekim yoḳaruda /15/ ẕikr olundı kim pādişehler rü'yāsı sāyir ḫalḳ rü'yāsına muḫālifdür

36a

/1/ zīrā ḫalḳuñ meṣāliḥi pādişāha rāci'dür anuñıçun anlaruñ rü'yāsı /2/ ṣarīḥdür ammā āḥād-ı nās anlaruñ ḫilāfıncadur zīrā ḫalḳuñ meṣāliḥi /3/ anlara menūṭ degüldür ol sebebden pādişahlaruñ rü'yāsı ḫāṣṣeten /4/ kendülere 'āyiddür eger beşāret eger ḫavf bu daḫı vaḳt olur ki /5/ ṣarāḥaten olur vaḳt olur ki ta'bīrle olur Allāh ta'ālānuñ ḥikmeti /6/ muḳteżāsınca geldük evsaṭ-ı nāsuñ ḥāli beyne beynedür anlar /7/ rü'yālarını Ḥaḳ ta'ālānuñ meşiyyetiyle görürler ve rü'yālaruñ vuḳū'ı /8/ 'aynıla yā ta'bīrile serī' olmaḳ yā baṭī olmaḳ yāḫod şād olacaḳ /9/ yā ḫavf idecek rü'yā cemī'isi Allāh sübḥānehu ve ta'ālānuñ irādātı /10/ ve meşiyyetiyledür 'ināyet ve ḥikmet muḳteżāsınca ḥikāyet /11/ görmez misin ki bizüm peyġamberümüz (ṣ.a.v.) vaḳti ki /12/ Ḥudeybeye seyr eyledi rü'yāsında gördi ki kendüsi ve aṣḥābı /13/ مكة الله شرفها الله امنين olup gördiler uyanıcaḳ aṣḥābına /14/ muştıladı gördügi rü'yāsını ḫaber virdi bir yıl geçdügi gibi /15/ bi-'aynihi aṣḥābıla Mekkeye girdiler ve daḫı İbrāhīm peyġamber 'aleyhi's-selām

36b

/1/ menāmında oġlı İsmā'īli boġazladı كما قال الله سبحانه و تعالي /2/ اني اري في المنام اني اذبحك ammā rü'yānuñ te'vīli bir ḳaç günden /3/ ṣoñra vāḳi' oldı ve Yūsuf peyġamberüñ 'aleyhi's-selām rü'yāsı ki /4/ kelām-ı ḳadīmde ẕikr olundı قال الله سبحانه و تعالي اذ قال يوسف /5/ لابيه اني رابت احدعشركوكبا والشمس والقمر رايتهم لي /6/ ساجدين ya'nī Yūsuf peyġamber 'aleyhi's-selām atasına eyitdi ben rü'yāda /7/ gördüm ki on bir yılduz ve güneş ve ḳamer baña secde iderler evet bu rü'yānuñ /8/ te'vīlinde ba'żılar eydür seksen yılda vāḳi' oldı dėr ba'żılar ḳırḳ /9/ yılda maḳṣūd bu kelāmdan şunı beyān itmekdür ki kāmil olan kimesnelerüñ /10/ rü'yālarınuñ vuḳū'ı gāh olur ki ṣarāḥaten olur ve gāh olur ki te'vīlile /11/ olur ve gāh olur ki serī' olur ya'nī tiz vāḳi' olur ve gāh olur gėç olur /12/ ṭāife-i nāzilīn ve mutavassıṭīnüñ rü'yāları iki vech üzerinedür /13/ tīz olur ve ba'żı gėç olur ve ammā mu'abbirler Naṣīr-i Dīneverī ve ġayrı ve /14/ ḥükemā ve İmām-ı Rāzī ve

ġayrı ve İmām Ġazzālī raḥimehu'llāh eydürler ki rü'yā-yı /15/ kerīhenüñ 'aynı yā ta'bīri 'an-ḳarīb vāḳi' olur dėrler evet rü'yā-yı ḥasene

37a

/1/ bir niçe zamāndan ṣoñra vāḳi' olur dėrler neyiçün anuñıçun kim Ḥaḳ ta'ālā /2/ ḥażretinüñ raḥmeti muḳteżāsınca yaramaz düş gören kişi bir nice müddet /3/ ġam ve ġuṣṣa çekmesün dėyü tīzcek vāḳi' olur ammā beşāret olan rü'yā /4/ bir nice eyyāmdan ṣoñra vāḳi' olur zīrā gören kişi bir nice gün feraḥ /5/ olsunıçun dėrler biz eydürüz bu söz muṭṭarid degüldür ya'nī külliyyen böyle /6/ degüldür nitekim Nemrūd rü'yā gördi ol zamānuñ mu'abbirlerine rü'yāsını /7/ ḫaber virdi anlar daḫı şöyle ta'bīr itdiler ki bir oğlancuḳ ṭoğar senüñ /8/ yaḳın ādemlerüñüñ birisinden anuñ sebebiyle milküñ elüñden gider /9/ dėdiler bu ta'bīr bir niçe yıldan ṣoñra vāḳi' oldı ve Fir'avn-ı la'īn daḫı /10/ rü'yā gördi ol zamānuñ mu'abbirlerine ḳıṣṣa itdi anlar daḫı şöyle /11/ ta'bīr itdiler ki senüñ re'āyāñdan bir kişinüñ oğlı ṭoğar anuñ /12/ sebebiyle milküñ elüñden gider dėdiler bu ta'bīr ḳırḳ yıldan ṣoñra /13/ vāḳi' oldı hiç anlaruñ birisinüñ itdükleri ḥīleler bu iki emri /14/ def' eylemedi eger bir kişi su'āl idüp eydürse ki bu sözler kāfirleredür /15/ elḥamdüli'llāh biz müsülmānuz murādumuz mü'minler rü'yāsıdur dėrse

37b

/1/ biz eydürüz ki vuḳū' ve tecribe ve vicdān muṭlaḳā bu ẕikr olınan żābıṭanuñ /2/ kiẕbindedür dėrüz ammā evlā budur ki ekṡer yaramaz rü'yā tezcek vāḳi' /3/ olur eyü rü'yā gėç vāḳi' olur ol 'azīzlerüñ daḫı kelāmları ekṡere /4/ ve ġālibe binādur **on ikinci bāb** şol rü'yālar ḥaḳḳındadur /5/ ki Ḥażret-i Resūlden (ṣ.a.v.) eḥādīṡ vārid olmışdur /6/ المبشرت قيل و ما المبشرات قال عليه السلام /7/ قال رسول الله صلي الله عليه و سلم ذهبت النبوة و بقييت يراهاالمسلم اوبراي له /8/ الرويا الصالحة ya'nī Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām /9/ buyurur nübüvvet gider mübeşşirāt bāḳī ḳalur dėdi Ḥażret-i Resūle mübeşşirāt /10/ nedür yā Resūla'llāh dėdiler mübeşşirāt rü'yā-yı ṣāliḥadur ki mü'minler /11/ görürler yāḫod bir mü'min āḫeriçün gördügi rü'yā-yı ṣāliḥadur /12/ dėdi ve و قال صلي الله عليه وسلم الرويا الحسنه من الرجل /13/ الصالح جز من ستة واربعين جزا من النبوة ya'nī Ḥażret-i /14/ Resūl 'aleyhi's-selām eydür rü'yā-yı ṣāliḥa ki bir ṣāliḥ kişi göre /15/ nübüvvetüñ ḳırḳ altı cüz'inden bir cüz'dür eger su'āl olınup

38a

/1/ nübüvvetüñ ḳırḳ altı cüz'inden bir cüz' dėmegüñ ma'nisi nedür dėrlerse /2/ İmām Ġazzālī raḥimehu'llāh cevāb virür eydür ki ekṡer-i enbiyānuñ nübüvvetleri /3/ rü'yālarında vaḥyile ma'lūm olmışdur bi'l-cümle enbiyā muġayyebātdan vaḥyile /4/

ḫaber virürler idi menām düş daḫı vaḥiyden bir şu'bedür dėmekdür ammā bu kelām /5/ mūcib degüldür ki bir recül-i ṣāliḥ rü'yā-yı ṣāliḥa görmek nübüvvetden /6/ cüz' ola belki nübüvvetden cüz' olmaḳ menāma mużāfdur recül-i ṣāliḥa /7/ degüldür ve bu cevāba eḥādiṣ-i nebevī şerḥ iden 'azīzler çoḳ söz /8/ dėdiler taṭvīlden ḳaçup zikr olunmadı biz eydürüz ki rü'yā-yı ṣāliḥa /9/ ḥadd-i ẕātında nübüvvetden bir cüz'dür lākin bu maḳāmda bāḳī ḳaldı ki rü'yā-yı /10/ ṣāliḥa nübüvvetden ne keyfiyyetile cüzvdür ve andan ṣoñra nübüvvetüñ ḳırḳ /11/ altı cüz'inden bir cüz'dür dėmek ne vechile olur ve bu iki nesnenüñ /12/ evvelkisi ḥaḳīḳat-ı nübüvvetüñ i'lāmına mevḳūfdur tā ki rü'yā-yı ṣāliḥa /13/ anuñ taḥtında dāḫil olduğı ẓāhir ola ṣoñragısı mevḳūfdur /14/ nübüvvet ḳırḳ altı cüz' olduğı ma'lūm olmasına bu cevābda eydürüz /15/ rü'yā-yı ṣāliḥa ḥadd-i ẕātında nübüvvetden cüz'dür likin bu maḳāmda rü'yā-yı

38b

/1/ ṣāliḥa nübüvvetden ne keyfiyyetile cüz'dür beyān olunmadı ve daḫı bir kişi /2/ rü'yā-yı ṣāliḥa gördüginde nübüvvetden anda bir cüz' olduğına ḥadīṣüñ /3/ 'adem-i īcābı beyān olınmayup ḳaldı ammā vāḳi' ḥāl budur ki ẓāhiren /4/ menām-ı ṣāliḥde nübüvvetden bir cüz' vardur ba'żı 'ulemā eydürler bir cüz' /5/ vardur dėmegüñ ma'nāsı 'ilm-i nübüvvetüñ icrāsından bir cüz' vardur /6/ dėmekdür zīrā 'ilm-i nübüvvet bāḳīdür nübüvvet bāḳī degüldür biz eydürüz bu /7/ kelām mecāza irtikāb itmekdür ve ḳırḳ altı cüz'den menām-ı ṣāliḥa bir /8/ cüz' degüldür dėmekdür ve ba'żı 'ulemā eydürler rü'yā-yı ṣāliḥa nübüvvetden /9/ bir cüz' gibidür yāḫod fażāyil-i nübüvvetden bir cüz'dür dėmek olur nübüvvetden /10/ elān bāḳī ḳalmış bir cüz' degüldür zīrā nübüvvet mütecezzī degüldür ve bizüm /11/ peyġamberümüz Muḥammed Muṣṭafā (ṣ.a.v.)den ṣoñra nübüvvet /12/ yoḳdur dėrler biz eydürüz yine bu kelām mecāza irtikābdur ve eczā-yı /13/ nübüvvetüñ 'adedi ḥikmetinüñ beyānı 'ademine irtikābdur ve ba'żı 'ulemā /14/ eydürler ki rü'yā-yı ṣāliḥa nübüvvetden cüz' olmaḳ enbiyā ḥaḳḳındadur /15/ enbiyādan ġayrılar ḥaḳḳında degüldür zīrā eger eyle olacaḳ olursa

39a

/1/ cemī' rü'yā-yı ṣāliḥa gören kişiler enbiyā olmaḳ lāzım gelür ma'a-hāẕā /2/ peyġamberden ṣoñra nübüvvet yoḳdur dėrler biz eydürüz ḥadīṣ-i resūlde /3/ bu dėnilen sözlere delālet yoḳdur dėriz andan ṣoñra bir şey'üñ /4/ cüz'i āḫir şey'de bulunmağıla ol şey' kendü olmaḳ lāzım degül /5/ nitekim bir nev'üñ cinsi bir nev'-i āḫerde bulunsa ol nev'-i āḫer /6/ evvelki nev' olmaḳ lāzım degül bu daḫı ancılayın nübüvvetüñ cüz'i bulınmaḳdan /7/ nübüvvet olmaḳ lāzım degüldür ve daḫı yoḳaruğı gibi eczā-yı nübüvvetüñ ta'dādı /8/ olınmağuñ ḥikmeti bunda daḫı beyān olunmadı dėriz ve ba'żı

'ulemā /9/ Naṣīr-i Dīneverī gibi ve ġayrı eydürler ekseri enbiyā 'aleyhime's-selām /10/ melekleri ya'nī ferişţehleri müşāhede itmezleridi illā maḥṣūr ve /11/ ma'dūd müşāhede iderleridi anlara vaḥy daḫı nevmde olurdı anuñıçun /12/ peyġamber (ṣ.a.v.) anuñ gibi mertebe nübüvvetdendür dėyü /13/ tenbih eyledi ve Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām ferişte görmezden /14/ evvel yigirmi yıl rü'yā-yı ṣāliḥa gördi ṣoñra melek gördi ammā /15/ peyġamber ḥażreti 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām rü'yāsında gördügi nübüvvetden idi

39b

/1/ biz eydürüz bu kelāmda rü'yā-yı ṣāliḥa nübüvvetden cüz' olmaḳ beyānı /2/ yoḳdur ve eczā-yı nübüvvetüñ ta'dādı ḥikmetinüñ daḫı beyānı yoḳdur belki /3/ bunlaruñ āḫir kelāmı rü'yā nübüvvetden cüz' degüldür dėmekdür dėriz ve ba'żı /4/ 'ulemā eydür bizüm peyġamberümüz 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām nübüvvetinüñ evvelinde /5/ altı ay rü'yā-yı ṣāliḥa gördi ve nübüvveti yigirmi üç yıl oldı /6/ ve rü'yā görmesinüñ ve anuñıla ḥükm itmek cemī'-i vaḥy zamānına nisbet /7/ ḳırḳ altı cüz'den bir cüz' oldı dėr tever-püştī (تَورَ پُشْتي)bu ḳavli redd ider kim /8/ Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām vaḥy gelmek yigirmi üç yıla /9/ maḥṣūr degüldür zirā vaḥy ḥaḳḳında vārid olan rivāyāt-ı mu'teddün-bihen /10/ iḫtilāfıladur ve zamān-ı rü'yā altı ay oldı dėmek ḳā'il kendü /11/ nefsinden ṭaḳdīr itmişdür hīç naḳl aña müsā'ade itmez biz eydürüz /12/ ki ḥaḳīḳatdan mecāza çıḳmaġuñ ma'nīsi yoḳdur zirā ḥaḳīḳatdan mecāza /13/ 'udūl itmek irāde-i ḥaḳīḳatdan ḳarīne-i māni'a bulunmaġıla olur bu /14/ maḳāmda ḫod māni' yoḳ 'ulemā māni' taṣavvur itdükleri māni' degüldür /15/ anuñıçun kim 'ulemā nübüvvet-i mütecezzī degüldür dėdükleri bir kelāmdur ki

40a

/1/ delīli yoḳ belki nübüvvetden cüz' olmaġa delīl var zirā nübüvveti Allāh /2/ ta'ālādan aḫẕ idüp irsāl olunduġı ḳavme iblāġ itmekdür şek yoḳ ki Allāh ta'ālādan aḫẕ itmek yā vāsıṭasuzdur yā melek vāsıṭasıyladur /3/ yā vaḥy vāsıṭasıyla yāḫod ilhāmıladur rü'yā daḫı ilhāmdandur /4/ geldük 'ulemānuñ Resūlden ṣoñra nübüvvet yoḳdur dėdükleri ḥaḳīḳat /5/ murād olunmaḳdan men' itmekligi mu'īd degüldür zirā ümmetinüñ ba'żı yirde /6/ günāh işledüklerinden ötri eczā-yı nübüvvetden nesne bāḳī ḳalmaḳ lāzım /7/ gelmez tā ki Ḥażret-i Resūlüñ nübüvveti müteḥaḳḳıḳ olsunıçun bel taḥḳīḳ /8/ budur ki anuñ ümmetinden evliyālar anuñ nāyib-i menābı gibi olurlar /9/ ve anlara naṣīb isti'dādları ḳadarınca virilür daḫı ḫalḳı mertebeleri /10/ degülken Ḥaḳ yolına da'vet iderler كما قال سبحانه و تعالي قل هذة /11/ سبيلي ادعواالي الله علي بصيرة انا ومن اتبعني وقال الله تعالي
/12/ ولتكن منكم امة يدعون الي الخير ويامرون بالمعروف الايه وهو /13/ لايرهم الدين و قال عليه

علما /15/ وقال عليه السلام نحن معاشرالانبيا لانورث مالاوانمانورث /14/ الصلواة و السلام العلماورثته الانبيا
ya'nī Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) buyurur 'ulemā vereṣe-i

40b

/1/ enbiyādur dėr ve bir daḫı buyurur biz ma'āşir-i enbiyāyuz māl mīrāṣ /2/ virmezüz ammā 'ilm mīrāṣ virürüz dėr pes 'ulemā mütāba'at-ı nebīyile /3/ 'ilm yöninden mīrāṣ yėrler ilhām ḥaḳ peyġamberlere nice yėtişürse /4/ 'ulemāya daḫı isti'dādları mertebesince yėtişür ve daḫı Ḥażret-i Resūlüñ /5/ 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām الهدي الصالح و الاقصادجزومن /6/ خمسة و عشرين جزوامن النبوة ya'nī hüdā ṣāliḥ ve iḳtiṣād ya'nī /7/ miyāne-ḥāl olmaḳ nübüvvetüñ yigirmi bėş cüz'inden dėdügi bu iki ḥadiṣ-i /8/ müş'irlerdür ki 'aded-i eczā-yı nübüvvetden murād yoḳaru fehm olınan nesneler /9/ degüldür وقال عليه الصلوة والسلام اذا اقترب الزمان لم يكد /10/ تكذب رويا المومن ve daḫı Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) /11/ buyurur ḳaçan iḳtirāb-ı zamān olsa ya'nī āḫir zamānda ve leylüñ āḫir /12/ vaḳtında yaḳındur ki mü'minlerüñ rü'yāları kāẕib olmaz dėr ammā bu /13/ ḥadīṣüñ ma'nāsında ba'żı muḥaddiṣler böyle dėrler ki iḳtirāb-ı zamān /14/ i'tidāl-ı zamān-ı rebī' dėmekdür zīrā anda i'tidāl-ı hevā ve istiḳāmet-i /15/ aḥvāl-i mizāc insān olur dėrler ve ba'żı muḥaddiṣler eydürler i'tidāl-i leyl

41a

/1/ ve nehār dėmek olur dėrler ol taḳdīrce maḥmil-i ḥadīṣde ḫarīf /2/ vaḳtı daḫı vaḳt-ı rebī' gibi dāḫil olur ve ba'żılar eydür ki iḳtirāb-ı /3/ zamān oldur ki yılı bir ay gibi ola ve bir ayı bir hafta gibi ola ve bir /4/ hafta bir gün gibi ola ve bir güni bir sā'at gibi ola dėdiler ve ol /5/ vaḳt mehdīnüñ ḫurūc vaḳtıdur ki ol vaḳta mehdī zamāna 'adl /6/ basṭ ider cihān 'adlile ṭopṭolu olur zīrā zamān feraḥ lezzetinden ötri /7/ tez geçer belürmez nitekim dėmişlerdür سنة الوصل سنة و سنة الهجر /8/ سنة ya'nī viṣālüñ bir yılı bir sā'atdür ve firāḳuñ bir sā'ati bir /9/ yıldur ve ba'żılar iḳtirāb-ı zamān ḳurb-ı zamān-ı ḳıyāmetdür dėmek olur /10/ dėrler biz eydürüz bu ḳavl ṣavāba müşābehdür zīrā bir nesnenüñ ḳarībi bir vechile /11/ ḥükm ol nesneden olur nitekim ṣubḥ-ı ṣādıḳ leylüñ āḫiridür rūşenlıḳ /12/ ol vaḳtda biribiri ardınca ziyāde olur tā gün ṭoġunca ve hem ol /13/ vaḳtda eşyā şol gün ṭoġduġından ṣoñra nice görinürse ol /14/ vaḳtda daḫı eyle görinür belki bu hüküm oruc ṭutmaḳda daḫı bundan /15/ me'ḫūẕdur ya'nī anda daḫı ṣubḥ-ı ṣādıḳdan oruc ṭutılur gündüze

41b

/1/ ol vaḳt ḳarīb olduġıçun ve zamān-ı ḳurb-ı sā'at-daḫı buncılayındur /2/ ya'nī 'ālem-i rü'yāda ol eşyā ki maḫfīdür bir vechile ẓuhūra gelmesi ma'lūm /3/ olur ve daḫı esrārı

münkeşif olmaḳ ve ḫavārıḳ-ı ʻādet nesneler ẓāhir olmaḳ /4/ cāyizdür nitekim bu kelāma ḥadiṣ-i nebeviden işāret vāḳiʻ oldı /5/ يقول له عليه الصلوة والسلام لايقوم الساعته حتي تكلم /6/ عدته سوطه وحتي يحدثه فخذه بماصنع اهله بعده والاشارة /7/ في الحديث الاخر yaʻni Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) /8/ buyurur ḳıyāmet ḳopmaz ḥattā ḳamçısı ve bāḳi yaraġı söylemeyince dėdi /9/ daḫı bir ḥadiṣde işāret vāḳiʻ olmışdur ki āḫir zamānda cemādāt /10/ nebātāt ḥayvānāt söylese gerekdür كما قال عليه السلام لاتقوم /11/ الساعته حتي يقاتل المسلمون اليهود فيقتلهم المسلمون حتي /12/ يختبي اليهود من ورا الحجر والشجر فيقول الحجروالشجر بامسلم /13/ يا عبدالله هذايهودي خلفي yaʻni ḳıyāmet ḳopmaz ḥattā müsülmānlar /14/ Yahūdileri helāk itmeyince dėdi pes müsülmānlar Yahūdileri depeleyeler /15/ ḥattā Yahūdiler ṭaşlar aġaçlar ardında gizleneler ṭaşlar aġaçlar

42a

/1/ müsülmānlara ḫaber vireler ki işde Yahūdiler bizüm ardumuzda gizlenmişdür /2/ dėyeler gelüñ depeleñ dėyeler eyle olsa ʻaceb degüldür ki bu zamānda /3/ müʼminler rüʼyā-yı ṣādıḳa göreler Ḥaḳ sübḥānehu ve taʻālā menāmlarında taḳdir /4/ itdügi nesnelerden baʻżını keşf eyleye وقال عليه الصلوة والسلم /5/ اصدقكم رويا اصدقكم حديثا yaʻni Ḥażret-i Resūl ʻaleyhi's-selām /6/ buyurur ki sizüñ rüʼyāda ṣādıḳuñuz oldur ki sözinde yalan olmaya /7/ dėr pes bunda suʼāl iderler ki ṣādıḳ kelāmıla ṣādıḳ rüʼyā /8/ arasında ne münāsebet var dėrlerse İmām Ġazzāli raḥimehu'llāh cevāb /9/ virür ki be-dürüsti insānuñ kiẕbi çoḳ olsa ol kişinüñ yalan /10/ söylemek ʻādeti olur bir kişiye ḫaber virmelü olıcaḳ ben şöyle itdüm /11/ dėr yā fulān baña şöyle dėse gerek dėr yalan söyler kiẕb ider /12/ pes bu kiẕb ḳuvvet-i müteḫayyilede ḳalur daḫı menāmda anı görür zirā /13/ ḳuvvet-i müteḫayyilenüñ şānı oldur ki ḥiss-i müşterekden bir nesneyi aḫẕ /14/ ider daḫı menāmda anı yāḫod cinsini ḥikāyet eydür biz eydürüz /15/ bu vech kiẕbe maḫṣūṣ degüldür bel bunı müfiddür ki ḥavāsdan meʼḫūẕ

42b

/1/ olan ṣuverüñ irtisāmı taḫliṭe ve iştibāhı aḥlāma yetüşdürür gerekse /2/ ol nesne ṣādıḳ olsun gerekse kāẕib olsun ammā bizüm ḳatumuzda /3/ vech budur ki mirʼāt-ı ḳalb-i kāẕib eskimişdür pas ṭutmışdur eşyāyı /4/ tamām ḥaḳiḳatıyla görmez zirā mirʼāta tābiʻdür meṣelā mirʼāt alaca olsa /5/ yāḫod ṣapı uzun olsa yāḫod ḳıṣa yā küçücük yā büyük yā ʻariż /6/ olsa ṣuver anda bi-ʻaynihi eyle görinür yine ancılayın mirʼāt-ı ḳalb daḫı /7/ münḥarif olsa yā münḥani olsa muḳābil olan eşyā tamām ḥaḳiḳatıla görinmez /8/ ammā mirʼāt-ı ḳalb mücellā ve inḥirāfdan sālim olsa muḳābil olan eşyā tamām /9/ ḥaḳiḳatıla görinür ve Allāhu aʻlem bi'ṣ-ṣavāb Naṣir-i Dineveri eydür ṣāḥib-i /10/ rüʼyā keẕẕāb olsa ve āḫer kişinüñ kiẕbini mekrūh dutsa ol /11/ kişinüñ rüʼyāsı ṣādıḳdur

ammā kendüsi keẕẕāb olsa ve āḫerüñ /12/ kiẕbini mekrūh görmese rü'yāsı kāẕibdür ben ẓan iderem ki /13/ kiẕb ṡānīnci mes'elede cibillisidür ġırīzisi degüldür ve evvelki mes'elede /14/ kiẕb 'ārıżīdür iḳtiżā-yı ḥāle ve vaḳta göre kiẕbe mürtekib olur /15/ bil ki bir kişi ṣādıḳ olsa ammā ġayrı kişinüñ kiẕbini mekrūh

43a

/1/ görmese ol kişinüñ rü'yāsı ṣādıḳ olmaz zīrā āḫerüñ kiẕbini mekrūh /2/ görmemek kendünüñ bāṭını yaramazlığına delālet ider ammā ol kişi /3/ ṣādıḳıdı kiẕbi rü'yādan yā bir ġayrı nesneden geldi dėdükleri /4/ 'abeṡ kelāmdur fāsiddür **on üçünci bāb** /5/ mu'abbirlerüñ merātibin beyān ider pes mu'abbirler üç mertebe üzerinedür /6/ mertebe-i evvel şunlaruñdur ki Ḥaḳ sübḥānehu ve ta'ālā anları muṭṭali' eylemişdür /7/ maḫlūḳātına olacaḳ ḳaderine ve ḳażāsına yā vāsıṭasuz anlaruñ /8/ ḳalbine ilhām olur yā levḥ-i maḥfūẓdan emāretile 'ilm ḥāṣıl olur yā- /9/ ḫod melek vāsıṭasıyla mütemeṡṡel olur ḫayālinde yā taṣrīḥile yā ta'rīżile /10/ nitekim yoḳaruda ẕikr olundı ve andan ṣoñra Allāh ta'ālā ilhām ider /11/ ki ḳanḳı şaḫṣuñ ḫayāline eşyānuñ ṣuveri mütemeṡṡil olmaḳ lāyıḳısa /12/ anuñ gibi kimesneye ilhām olur pes ol ṭāife vaḳt olur ki bir /13/ kişinüñ rü'yāsını ḳıṣṣa itmedin ḫaber virürler ve ta'bīr iderler /14/ nitekim Dāniyāl peyġamber 'aleyhi's-selām Puḫt-ı Naṣruñ rü'yāsını /15/ ḫaber virdi ve ta'bīr eyledi ma'a-hāẕā Puḫt-ı Naṣr gördügi rü'yāsını

43b

/1/ unutmışıdı ve niçe mu'abbirlerden ṣordı kimesne ḫaber virmedi Dāniyāl /2/ ḫaber virdi hem ta'bīr itdi bi-'aynihi eyle vāḳi' oldı ve ancılayın 'Ömer /3/ ḥażreti raḍıya'llāhu 'anh ve İbn-i Sīrīn raḥimehu'llāh ve ġayrı kāmiller rü'yā ḳıṣṣa /4/ idenlere sizüñ rü'yāñuz degüldür bu rü'yā bel fulān kişinüñ rü'yāsıdur /5/ dėdiler daḫı ḫufyeten sırrıla ta'bīr itdiler ikinci mertebe şunlaruñdur /6/ ki ilhām-ı ilāhī ve vaḥy-i rabbāniyle ta'bīr iderler şol ṭarīḳ üzre ki /7/ ḳanḳı ṣūret ḳanḳı ma'nāyıçun ve ḳanḳı şey' ḳanḳı ṣūretdedür ol vechile /8/ ta'bīr iderler zīrā anlaruñ ta'bīrinde ḳaṭ'ā ḫaṭā vāḳi' olmaz anuñıçun /9/ kim Kemāle'd-dīn Ḳāşānī eydür ilhāmuñ şarṭı oldur ki ebedī Allāh /10/ ḳatında olana muṭābıḳ olur dėr ammā mertebe-i ṡāliṡ şunlaruñdur ki 'aḳl-ı /11/ selīm ve naẓar-ı ḳavīm ve fikr-i müstaḳīmile ta'bīr itdiler şol ṣūret-i ḫayāliyyede /12/ ki ṣarāḥaten yā ta'rīżile vāḳı'ā muḳadder olan ṣūret ol-mıdur dėyü /13/ ve andan ṣoñra ol ṣūret ki ḫayālde görilür az olur ki bir nice /14/ nesnelerüñ miṡāli olur meṡelā ṣūret-i ḳamer melik-i 'ādil miṡāline olur /15/ yā 'ālim-i kebīr yāḫod ġulām-ı ḥasen yā ḥabīb yā ḳalb miṡāline olur

44a

/1/ ve ba'żı olur ki bir şey'üñ birkaç ṣuveri ve emsile-i keṡiresi olur /2/ meselā ḳalb muṣavver olur ḳamerile ve mir'ātıla ve cāmi'ile ve ḥavās-ı* /3/ kebīrile ve daḫı buña beñzer nesnelerile pes mu'abbire lāzımdur ki /4/ te'emmül eyleye ol görilen nesnede ki andan murād nedür ve te'vil nedür /5/ ve daḫı lā-büddür ki rü'yā gören kişinüñ ḥālini ri'āyet eyleye ya'nī /6/ mizācında ve mu'teḳadında andan ṣoñra ḳanḳı faṣılda ḳanḳı aydadur /7/ ve ne günde ve ne sā'atdedür ve andan ṣoñra ḫalḳuñ 'ādetlerini bile /8/ ve ol şehrüñ ḳānūnın bile ve edebler ve intiḳālāt ki mu'abbirlere /9/ lāzımdur ve zikr olunmışdur yoḳaruda anları ri'āyet eyleye ve andan /10/ ṣoñra rü'yā ne vechile oldıysa ri'āyet eyleye ve andan ṣoñra /11/ firāsetile ta'bīr eyleye ve kiyāsetile te'vil eyleye ve daḫı keşf-i /12/ naẓarıla ve te'emmül-i ṣādıḳ ve fikr-i muvāfıḳıla te'vil eyleye bilgil ki bu /13/ mertebe lāzım degüldür ki ehl-i sülūküñ ola belki lāzım olan /14/ ehl-i imāndan olmaḳdur ammā mertebe-i rābi' anuñ ḫilāfıncadur /15/ zirā ol ṭāife ḫaṭādan emin olmazlar anuñıçun kim İmām

44b

/1/ Ġazzālī raḥimehu'llāh eyitdi 'ilm-i ta'bīr idrāki müşkil 'ilmdür ḳallemen vāḳi' /2/ olur ki anda cevāb viren kişi iṣābet eyleye meger ki ol mu'abbir /3/ kiyāset ve fıṭnat ehli ola dėdi biz eydürüz bu maḳāmda baḥs̱ var /4/ zirā Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) buyurur ki الرويا تقع /5/ علي ماأولت ya'nī rü'yā te'vil olunduġı gibi vāḳi' olur dėr ve daḫı /6/ Ḥażret-i Resūl عليه من الصلوات افصلها و من التحيات اكملها /7/ buyurur الرويا تقع علي ماعبرت ya'nī rü'yā ta'bīr olunduġı üzre /8/ vāḳi' olur dėr bu iki ḥadis̱ delālet eyler ki rü'yā ta'bīr eyleyen kişi /9/ ḫaṭā itmeye bundan ötrüdür ki Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt /10/ ve's-selām rü'yāyı cāhile yā ol kişinüñ 'adūsına ḳıṣṣa olunmaḳdan /11/ nehy eyledi ve 'ālim kişiye yā nāṣıḥ kişiye ve ḥabībine ve lebībine /12/ yā ṣāḥib-rāy kişiye ḫaber virmege emr eyledi çünki ḳażiyye /13/ böyledür İmām Ġazzālīnüñ rü'yāya mūcib olan kimesne ḳallemen vāḳi' olur /14/ ki muṣīb ola dėdügi nice ṣaḥāih olur Allāhu a'lem bi'ṣ-ṣavāb /15/ **on dördünci bāb** ta'bīrüñ me'ḫaẕı beyānındadur

45a

/1/ bilgil ki me'ḫaẕ vaḳt olur ki kitāb-ı rabbāniyle olur meselā /2/ ḥabl (ip) görse 'ahdile ta'bīr olınur لقوله تعالي واعتصموابحبل /3/ الله ḫuşub (aġaç) nifāḳıla ta'bīr olınur لقوله تعالي كانهم خشب مسندة /4/ ḥicāre (ṭaşlar) ḳasāvetile ta'bīr olınur له تعالي فهي كالحجارة اواشد /5/ ḳasvet (göñül karalıġı) marażı ve nifāḳıla ta'bīr olınur لقوله تعالي في قلوبهم مرض /6/ beyż (yumurda) 'avratıla ta'bīr olınur لقوله تعالي كانهن بيض مكنون /7/ libās daḫı ancılayın

* ḥavas-ı: (metin ḥavaṣ-ı 44a/2)

'avratıla ta'bir olınur لقوله تعالي هن /8/ لباس لكم واكل اللحم ya'ni et yèmek ġaybetile ta'bir olınur /9/ لقوله تعالي ايحب احدكم ان ياكل لحم اخيه ميسا ve ba'żı olur /10/ ki ḥadiṣ-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām meṣelü'l-ġurāb ya'ni ḳarġa /11/ recül-i fāsıḳıla ta'bir olınur anuñıçun kim 'aleyhi's-selām aña /12/ fāsıḳ tesmiye eyledi fāre sıçanı yaramaz 'avratıla ta'bir olınur anuñıçun /13/ kim Ḥażret-i Resūl 'aleyhi efżalü'ṣ-ṣalavātı anlara fāsıḳa tesmiye /14/ eyledi ve ḍıl' ya'ni eyegü 'avratıla ta'bir olınur anunıçun kim /15/ Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām 'avrat egri eyegüden

45b

/1/ ḫalḳ olundı dèmişdür ḳavārir ya'ni şişeler 'avratıla ta'bir olınur zirā Resūl /2/ 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām eydür رويدك شوقا بالقوارير ve az olur ki /3/ me'ḫaẕ emṣāl-i sāyire olur miṣlü'ṣ-ṣāni' ḳuyumcı gibi bir kişi rü'yāsında /4/ ḳuyumcı görse kāẕib kişiyle ta'bir olınur zirā temṣilde 'Arab ḳavminüñ /5/ ḳavli gibi ki اكذب الناس الصواغون çuḳur ḳazmaḳ mekrile /6/ ta'bir olınur 'Arabuñ işbu ḳavli gibi ki من حفر حفره لاخيه /7/ وقع فيها bir kişi bir kişiçün çuḳur ḳazsa içine kendü düşer /8/ oduncı nemmāmlıġıla ta'bir olınur ya'ni ḳovculıġıla nitekim kelām-ı /9/ ḳadimde حمالة الحطب ḳavlini nemmāmlıġıla ve el uzunluġunı görmegi /10/ ta'bir itdiler ṣanāyi'-i ma'rūfıla nitekim 'Arab ḳavmi eydürler فلان اطول /11/ يدامن فالان dèrler ve daḫı remy ḥicāri sehm-i ḳaẕfıla ta'bir itdiler /12/ nitekim 'Arab ḳavmi eydürler رمي فلان بفا حشة ġasl-ı yedi el yumaġı /13/ ta'bir itdiler yā sile nitekim 'Arablar eydür غلت يدي عنك /14/ ve ba'żı olur ki me'ḫaẕ-ı ism tām olur meṣelā bir kişi rü'yāsında /15/ Reşid adlu ādem gördi reşidile ta'bir olınur Sālim adlu görse

46a

/1/ selāmetile ta'bir olınur nitekim yoḳaruda ẕikr olundı yāḫod ismüñ /2/ ba'żı ḥarfiyle ta'bir olınur nitekim bir kişi sefercel görse seferile /3/ ta'bir olınur eger ol kişinüñ rü'yāsında maraża delālet ider /4/ nesne yoġısa zirā sefercelüñ evveli seferdür süsen görse suyıla /5/ ta'bir olınur zirā süsenüñ evveli sudur ve ba'żı olur ki ma'niyile /6/ ta'bir olınur meṣelā turunc görse nifāḳıla ta'bir olınur zirā turuncuñ /7/ ṭaşrası güzel içi ekşi ẓāhiri bāṭınına muḫālif ve eger rü'yāda /8/ māla delālet ider nesne varsa turunc māldur ve gül-i nerces ḳıllet-i /9/ beḳāyıla ta'bir olınur ās ya'ni mersin beḳāyıla ta'bir olınur ki /10/ bir 'avrat Ahvāz şehrinde bir mu'abbire su'āl itdi eyitdi ki ben /11/ rü'yāda gördüm ki zevcüm beni nercesile ḳuçar ve benüm üzerüme gelen ḳuma /12/ 'avratı mersinile ḳuçar mu'abbir ol 'avrata eyitdi seni zevcüñ boşar /13/ ḳumayı alı ḳor dèdi hem eyle vāḳi' eyledi كما قال الشاعر /14/ ليس للزجس عهده انما العهدلاس ve ba'żı olur ki żıddıla /15/ ta'bir olınur ya'ni me'ḫaẕı żıddı şey' olur meṣelā ḫavf itse emnile

46b

/1/ ta'bir olınur لقوله تعالي وليبذلنهم من بعدخو فهم امنا ve emn /2/ ḫavfıla ta'bir olınur bükā ya'ni ağlamaḳ ferahıla te'vil olınur eger /3/ rü'yāda bir 'avratıla ağlar görse ol vaḳt muṣibetile ta'bir olınur /4/ ḍıḥk ḥüznile ta'bir olınur illā meger ki tebessüm ola ol vaḳt ḥüzn /5/ olmaz ve az olur ki احدي امرين biribiriyle علي سبيل التعاكس /6/ olur meṣelā ṭā'ūn ḥarbile ve ḥarb ṭā'ūnıla ta'bir olınur yāḫod /7/ bir emirde 'acele itmek peşimānlığıla ve peşimānlıḳ 'aceleyle ta'bir olınur /8/ ve ḥacāmet mektūb yazmağıla ve mektūb yazmaḳ ḥacāmetile ta'bir /9/ olınur ve menzilden taḥavvül itmek seferile ve sefer menzilden taḥavvül itmegile /10/ ta'bir olınur zinhār rü'yā şāhidsüz ta'bir olınmaya ve ba'żı olur /11/ ki te'vilüñ ḥükmi ziyādeyle ve noḳṣānıla müteġayyir olur meṣelā cevz ya'ni ḳoz /12/ gizlenmiş mālıla ta'bir olınur ammā ḳozuñ çığşaması bile olsa ḫuṣūmet /13/ ve cengdür dühn başda zinetile ta'bir olınur ammā yağ başdan inüp /14/ yüzi üzerine aḳsa ġamıla ta'bir olınur za'ferān binā-yı ḥüsnile /15/ ta'bir olınur eger bir dürlü reng daḫı ẓāhir olursa marażdur

47a

/1/ yā ġuṣṣadur ve şol ḫasta ki rü'yāda gördi ki evinden çıḳar söylemez /2/ mevtile ta'bir olınur eger söylerse ol ḫastalıḳdan ḫalāṣ olur /3/ fāre 'avratıla ta'bir olınur eger elvān-ı muḫtelifeyle görinürse /4/ ya'ni ḳara ve aḳ ola ol vaḳt gice ve gündüzle ta'bir olınur semek /5/ ya'ni balıḳ eger 'aded ma'lūmısa 'avratıla ta'bir olınur eger /6/ çoḳ görürse ġanimetile ta'bir olınur ve ba'żı olur ki te'vil müteġayyir /7/ olur gören kişinüñ ḥāli muḫtelif olmağıla meṣelā ġıl rü'yāda mekrūhdur /8/ zirā anuñ mevżi'i ādeminüñ boynıdur ve ağlāl ṣıfat-ı ehl-i cehennemdür /9/ قال الله تعالي اذالاغلال في اعناقهم eger ağlālı mariż yā /10/ maḥbūs yā ġuṣṣalu kişi görse daḫı ziyāde zaḥmet olmağıla ta'bir olına eger bunuñ gibi ṣāliḥ kişiler görse ellerini yaramaz işlerden çekmegile /11/ ta'bir olınur روي ان النبي عليه السلام اخابين ابي بكر /12/ و سلمان ya'ni Ḥażret-i Resūlden 'aleyhi's-selām rivāyet olınur ki /13/ Ebi Bekr ve Selmān arasında muvāḫāt itdi pes Selmān Ebi Bekriçün /14/ rü'yā gördi daḫı Ebi Bekirden Selmān ḥażreti i'rāż eyledi Ebū /15/ Bekr ḥażreti radıya'llāhu 'anh aña eyitdi yā āḫi nedür ki i'rāż idersin

47b

/1/ dedi Selmān eyitdi gördüm ki iki elüñi yā Ebū Bekr boynuña bağlanmış Ebū Bekr /2/ ḥażreti radıya'llāhu 'anh Allāhu ekber tā ḳıyāmete degin benüm elüm şer nesnelerden /3/ beri olur dedi ve ağlāl görmek vaḳt olur ki buḫla delālet ḳılur /4/ قال الله تعالي لاتجعل يدك مغلولة الي عنقك و قال الله تعالي يد الله /5/ مغلولة ve ba'żı olur ki küfre

delālet ider قال الله تعالي غلت /6/ ايديهم و لعنوا ve ba'zı olur ki bir kişi bir fi'le niyyet-i süstlıḳ eylese /7/ ol fi'ilden men' olmaġa delālet ider bir kişi İbn-i Sīrīne su'āl itdi /8/ eyitdi ben rü'yāda gördüm ki āẕān oḳırın İbn-i Sīrīn ḥac idersin /9/ dėdi bir ġayrı kişi daḫı bu rü'yāyı İbn-i Sīrīne su'āl itdi ol /10/ kişiye İbn-i Sīrīn uġruluḳda ṭutılup elüñ keserler dėdi İbn-i /11/ Sīrīne eyitdiler rü'yā bir bu iki te'vīlüñ aṣlı nedür dėdiler eytdi evvelki /12/ kişinüñ simāsını gökçek gördüm Allāh ta'ālānuñ واذن في الناس /13/ بالحج āyetiyle istidlāl idüp ḥaccıla te'vīl itdüm ṣoñraġı kişinüñ /14/ hey'etini yaramaz gördüm Allāh ta'ālānuñ ثم اذن موذن ايتها /15/ العيرانكم لسارقون āyetiyle istidlāl idüp seriḳayla te'vīl

48a

/1/ itdüm dėdi ve daḫı ma'lūm olsun ki ba'zı kişi rü'yā görür ol /2/ rü'yānuñ ta'bīri oġlına ve aḳrıbāsına ve 'avratına vāḳi' olur nite /3/ kim Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām gördi ki Ebū Cehl-i la'īn /4/ kendüden bey'at ider ol rü'yā Ebū Cehlüñ oġlı 'Ekremeye vāḳi' /5/ oldı müsülmān oldı Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) ol /6/ rü'yā budur dėdi ve Ḥażret-i Resūl 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām Üsyer-i bin /7/ 'Āsı gördi ki Mekkeye ḳāḍī ve vālī olmış ol rü'yā 'Itāb İbn Üsyerdür /8/ aña vāḳi' oldı zīrā Ḥażret-i Resūl 'aleyhi's-selām anı Mekkeye /9/ ḥākim eyledi **on bėşinci bāb** ta'bīr iki nev' üzerine /10/ olup birisi āfāḳī ve birisi enfüsī olduġı beyānındadur bilgil ki /11/ 'ilm-i ta'bīr baḥr-i 'amīḳdür eşyādan bir şey' degüldür illā ol mürtesimdür /12/ mertebesinde ol mertebe 'ibāretdür cem'iyyetden bu maḳāmuñ şerḥin /13/ uzatmaḳ iḳtiżā ider şol kimesne ki ḳāni' ḳılıcı kelām ister tedbīr-i /14/ ilāhī kitābına müṭāla'a itsün memleket-i insāniyyede kāmil-i muḥaḳḳıḳ /15/ Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i 'Arabī Maġribī ḳaddesa'llāhu rūḥahu te'vīlinden و فتح الغافح

48b

/1/ ki taṣnīf itmişdür Miftāḥü'l-Gayb şerḥinde beyān ḳılmışdur vücūhıla /2/ nev'-i tavżīḥile bunı bildüñise daḫı bil-ki 'ālemüñ nüsḫası ya'nī neş'et-i /3/ tafḍīliyye-i furḳāniyye ki insān-ı kebīriçündür ya'nī ṣūretile ma'nīde /4/ degül zīrā insān-ı kebīr ma'nīde 'ālemdendür 'ālemde olan nesne /5/ müştemil olduġından ötri nite ki Şeyḫ Muḥammed raḥimehu'llāh Virdi şerḥinde /6/ nüsḫa-ı 'ālem nüsḫa-ı ādeme muḳābil olur dėr ya'nī neş'et-i aḥadiyye-i Ḳur'āniyye /7/ ki insān-ı ṣaġīriçündür insān müştemil olmaġıla 'ālem içinde /8/ olanuñ mecmū'ını be-dürüsti insān cāmi'dür ḥażret-i ilāhiyyeyile kevniyye /9/ ortasında andan ṣoñra bil-ki insān üç ḳısımdur bir ḳısım budur /10/ ki ḳuvāsınuñ idkām (ادكام) ġālib oldı daḫı ṣıfāt-ı ṭabī'iyyesi ġālib /11/ oldı rūḥāniyyesi üzerine bil-ki ḳuvā-yı ṭabī'iyye altında rūḥāniyye /12/ müstehlike oldı anlar ekṣeründur bir ḳısım daḫı budur rūḥāniyyetinüñ /13/ aḥkāmı ġalebe itdi ḥattā ṭabi'at

mağlūb olup rūḥāniyyete tābi' /14/ oldı bel müstehlike gibi oldı bir ḳısım daḫı bu ki i'ṭā ider /15/ rūḥāniyyetden ṭabī'atdan her bir nesne bel her nesneye müstaḥaḳ olduğı

49a

/1/ anlar kümmellerdür büdalādan ümenādan andan ṣoñra bil ki her ḳısmuñ rü'yāsı /2/ ḳısm-ı āḫer rü'yāsından degüldür daḫı bunlardan her birisinüñ ta'bīri /3/ āḫerüñ ta'bīri gibi degüldür 'ulemā naẓar-ı fikrile ḳısm-ı evvel rü'yāsınuñ /4/ ta'bīrine şürū' itdiler çoḳ kitāb taṣnīf itdiler bunlar 'avāmuñ /5/ düşlerini ta'bīr idicilerdür sālikinüñ vāḳı'ātın ta'bīr idiciler /6/ degüldür zīrā ehl-i ṭarīḳatuñ vāḳı'ātınuñ ekṣeri enfüsiyyedür zīrā cüll-i /7/ himmetleri nefsleri ḥaḳḳın ıṣlāḥ itmekdür daḫı meşāyiḫ ve mürşidler /8/ ḳısm-ı ṣānī rü'yāsınuñ te'vīline şürū' itdiler vaḥy-ı rabbānī ve ilhām-ı /9/ ḥaḳḳāniyle ammā ekmeller ḳısmı ḳanḳı rü'yā gerekse olsun görenlerüñ menāzil /10/ ḥisābınca te'vīl iderler Allāh ta'ālā anlara keşf itdügi üzre /11/ şol nesneyi ki taḳdīr ḥükm itdi maḫlūḳātında nitekim biz ẕikr /12/ itdük az olur ki müttefiḳ olur āfāḳīnüñ enfüsīnüñ muṭābıḳ olması /13/ meselā vaḳtī ki insān yılan görse yā ḳurd görse ol kimesneye /14/ yaramazlığıla ḳaṣd itse feza'ıla uyansa daḫı görse ki yılan /15/ yā ḳurd aña yaramazlığıla ḳaṣd idici olduğı ḥālde mu'abbiri āfāḳī

49b

/1/ ta'bīr ide tāreten yılanuñ ve ḳurduñ ṣarāḥaten żararıyla enfüsī te'vīl ide /2/ nefs-i emmārenüñ yā şeyṭānuñ taḥrīkiyle ol kimesnenüñ üzerine /3/ yaramaz ḳaṣdıla ta'bīrler muṭābıḳ oldı zīrā ta'bīreynüñ me'āli helākden /4/ ḳorḳmaḳdur غاية مافي الباب aña helāk ḥayāt-ı fāniye i'tibārıyladur /5/ āḫer kişi ḥayāt-ı bāḳiye i'tibārıyladur hemçünān vaḳtī ki görülse /6/ āfāḳide enfüside dīnile te'vīl olınur eger süd görilse āfāḳide /7/ enfüside 'ilmile te'vīl olınur daḫı bilmek gerek faḳīr gördüm te'vīl-i /8/ enfüsī kitāblarınuñ çoğında daḫı zamānumuz meşāyiḫinden işitdüm /9/ ki sālikūñ rü'yāsı ki münḳatı'dur anda āfāḳī olmaz zīrā maṭmaḥ-ı /10/ naẓar ḥālini ıṣlāḥ itmekdür velākin şol nesne ki faḳīr ḳatındadur /11/ aḥyānā āfāḳī olmaḳdur yā tāreten feterātıla tenezzülleri i'tibārıyla daḫı /12/ ḫavāṭır-ı nefsāniyyenüñ ġalebesiyledür gāh gāh keşf i'tibārıyladur zīrā /13/ göñül gözgüsi vaḳtī ki muṣayḳal ola anda mürtesim olur şol /14/ nesneyi ki Allāh ta'ālā taḳdīr ve ḥükm itdi anuñ ḥaḳḳında yā ġayr /15/ ḥaḳḳında nāsdan vesāyir-i maḫlūḳātdan tecribe ve vicdān ben dėdügüme

50a

/1/ şehādet ider Allāh ta'ālā ilhām idicidür ṣavāb-ı merci' ve me'ābu'llāhdur /2/ **on altıncı bāb** müştemildür yigirmi bir faṣla /3/ **evvelki faṣl** gök görmekde ve daḫı aña

müte'allik olan /4/ nesneleri görmek beyānındadur gök görmek ḥikmetdür yā rızḳ-ı /5/ vāsi'dür yā insāndur ki ḫalḳa nāfi'dür nāsıçun eger bir kimesne /6/ görse ki göge aġar daḫı yire naẓar ider ol kimesneye rif'at ḥāṣıl /7/ olur deni nesneye te'essüf ider eger bir kimesne görse ki dünyā /8/ göginde ṭurup emr ve nehy ider vizārete ehlise vezir olur vizārete /9/ lāyıḳ degülise vizāret 'ameline münāsib bir 'amele dāḫil olur zirā dünyā /10/ gögi ay menzilidür ay vezir te'vilindedür eger bir kimesne kendüyi /11/ ikinci gökde görse ziyrek olur ve ferāset issi olur ṣāḥib-i edeb /12/ olur kātib olur zirā menzili 'Uṭariddür eger bir kimesne kendüyi /13/ üçünci gökde görse aña ni'met ḥāṣıl olur güzel cāriyeler ve bezekler /14/ ve ḥulleler ve ferahlar ḥāṣıl olur zirā Zühre menzilidür eger bir kimesne /15/ kendüyi dördünci gökde görse aña milk ve salṭanat ḥāṣıl olur

50b

/1/ eger salṭanata lāyıḳısa eger lāyıḳ degülise 'amel-i sulṭānide dāḫil /2/ olur zirā güneş menzilidür eger bir kişi kendüyi bėşinci gökde görse /3/ ceng ve ḫuṣūmet ve ẓulm ve ḳan dökicilige ta'alluḳdur ve ḳuvvet-i ġażabiyyesi ġālibdür zirā /4/ Meriḫ menzilidür eger bir kimesne kendüyi altıncı gökde görse aña /5/ rif'at ve 'ibādet ve zühd ḥāṣıl olur yāḫod müdebbir-i umūr olur yāḫod /6/ ḫāzin-i melik olur zirā Müşteri menzilidür eger bir kimesne kendüyi /7/ yėdinci gökde görse aña yirler ve küyler ḥāṣıl olur anuñıçun fellāḥlar /8/ olur otlaḳlar olur ol kimesne 'imāret idici olur zirā Züḥal menzilidür /9/ eger gören kimesne bu mertebeler ehli olmasa te'vil budur ki bu mertebe /10/ kendünüñ re'isinüñ olur yā ardınca gelecek kimesnenüñ olur yā naẓirinüñ /11/ olur yā adaşınuñ olur eger bir kimesne kendüyi yėdinci ḳat gökden /12/ yoḳaru görse 'aẓim ululuḳ ḥāṣıl olur ammā ol ululuḳda helāk /13/ olur eger bir kimesne kendüyi görse ki göge dāḫil olur girü inmez /14/ ol kimesneye şevḳ ve ẕikr ve şehādet ḥāṣıl olur eger bir kimesne /15/ görse ki gögi uġrular bir bardaḳa ḳoyar muṣḥafı uġrular daḫı

51a

/1/ 'avratına virür eger bir kimesne görse ki gök yaşıl olmış delālet /2/ ider ki ol yılda ekin çoḳ ola eger ṣaru olmış görse ol /3/ yılda ḫastalıḳ çoḳ ola eger bir kimsene görse ki gök demürden olmış /4/ ol yılda yaġmur az ola eger bir kimesne görse ki gökde başın /5/ egmiş kāfir olur āfet irişür لقوله تعالي و من يشرك بالله /6/ فكانما خر من السما فتخطفه الطير اوتهوي به الريح في مكان /7/ سحيو eger bir kimesne görse ki gökler ḳapusı açılmış yaġmur çoḳ /8/ ola du'ālar ḳabūl ola قال الله تعالي ففتحنا ابواب السما بما /9/ منهمر eger bir kimesne görse ki gökden iner ḳatı ḫasta ola /10/ ölmege yaḳın ola girü şifā bula eger bir kimesne görse ki yücelür /11/ ḥattā göge yaḳın olur ammā irişmez ol kimesne din ve dünyā issidür /12/ aña dinde ve dünyāda rif'at ḥāṣıl olur eger bir kimesne görse

ki göge /13/ ağar dosdoğrı ol kimesneye ziyān ve mezhebine ve mālına noķṣān /14/ olur eger bir kimesne görse ki istivāsuz ve meşaķķatsuz göge ağar /14/ salṭanat ve ni'met ve 'adū mekrinden emn ḥāṣıl olur eger bir kimesne

51b

/1/ görse ki yirle gök ortasında ṭurur müşāfehe tekellüm ider ya'nī /2/ yir gök ehliyle müşāfehe söyleşür Allāhdan aña salṭanat ve ḫayr /3/ ḥāṣıl olur māl-ı celīl ve żikr-i 'aẓīm ḥāṣıl olur eger bir kimesne görse /4/ ki gökde yörür mu'teriżen eger ehlise rif'at ve sürūr ḥāṣıl olur /5/ ve illā ıraķ sefere gider eger bir kimesne görse ki yirle gök ortasında /6/ mu'allaķ durur göñli bir nesneye müte'allıķ ola bilmeye ki ne işleye eger bir /7/ kimesne görse ki havādan düşer niyyetden ve 'azmden ve mertebeden /8/ düşe eger gören ehl-i merātibden olmasa ululardan bir uluya ṭama' /9/ ide maķṣūdından nevmīd ola ba'żı ḥükemā eydür hevā-yı ṣāfī-i /10/ maşrıķ cemī'-i nāsa ḫayrdur ḫuṣūṣā żāyi' ṭaleb idene ve sefer /11/ itmek isteyene eger bir kimesne ayı yėñi görse ẓāhirdeki gibi mübārek /12/ oğlı ṭoğa kerīm ola bir ulu iķlīme ḥākim ola yā 'ādūsına /13/ ġālib ola yā ticāretinde aṣṣı ide eger bir kimesne görse ki ay /14/ maṭla'ından ṭoğdı ķadr-i ma'rūf üzerine degül delālet ider ki /15/ üzerlerine bir pādişāh-ı 'ādil gele yā bir ulu ġāyib gele yā bir feraḥ ḫaber gele

52a

/1/ eger yėñi ayı ķızıl görse 'avrat oğlan düşürür eger bir kimesne görse /2/ ki yėñi ay düşer bir 'ālim olur yā oğlı ṭoğar müsülmānlara mu'abbir eydür /3/ ay pādişāh-ı 'ādildür yā ulu 'ālimdür yā gökçek oğlandur yā cevr /4/ idici begdür yā keẕẕābdur ba'żılar eydür ay vezīrdür bir kimesne gökde /5/ görse eger tām münīr görse ol ilüñ ehline vezīr menfa'at ide /6/ eger bir kimesne ay yā güneşi göbegi altında görse yā öñinde görse /7/ nikāḥ vāķi' ola gören gerekse er olsun gerekse 'avrat Aḫṭab /8/ oğlı Ḥuye ķızı Ṣafiyye İslāmından öñdin gördi ki ay göbegi /9/ altında düşer rü'yāsını zevcine ķıṣṣa itdi zevci eyitdi temennī /10/ idersin ol bir er ki Yeṣribdedür anuñıla ciftlenesin dėdi bir ṭabanca /11/ urdı gözinüñ dolayısı gögerdi Ṣafiyye bildi kim Ḥażret-i /12/ Resūl (ṣ.a.v.) kendüyi ciftlenür Ḥażret-i Resūl 'aleyhi' /13/ ṣ-ṣalavāt ve's-selām öñinde müsülmān oldı eger bir kimesne görse /14/ ki bir kimesnenüñ başı aşağa dönmiş vezīrise 'azl olur eger /15/ görse ki güneş öñinde seyr ider seyri güneş seyrinden artuķdur

52b

/1/ vezir pādişāh üzerine ḫurūc ider eger bir kimesne görse ki ayuñ bedri /2/ buludıla ḥicāblanmış vezire maraż ḥādiṣ ola girü eyü ola yāḫod /3/ vezir ‘azl ola eger bir kimesne görse ki ay ġāyib olmış delālet /4/ ider ki ḫayrdan ve şerden ṭaleb itdügi nesne geçmişdür eger ṭulū‘ itse /5/ ṭaleb itdügi emrüñ henüz öñidür eger bir kimesne görse ki ay /6/ güneş olmış ol kimesneye ‘izzet ve māl ve ḫayr ḥāṣıl olur oğlından /7/ ve ‘avratından ba‘żı ḥükemā eydür ay gāh olur ki ṣāḥib-i rü’yānuñ /8/ ‘avratına daḫı anasına ve ḳızına ve ḳız ḳarındaşına delālet ider /9/ ticārete ve a‘māle delālet ider eger bir kimsene ṣūretini ayda görse /10/ delālet ider ki oğlı yoḳdur oğlı olur eger ‘avrat görse ḳızı /11/ ṭoğar ba‘żılar eydür ıraḳ sefere delālet ider yā ekṣer-i eyyāmı ġurbetde /12/ geçe eger ḫasta yā müsāfir ayı deñizde görse helākine delālet /13/ ider zirā ay ṭabī‘atda terdür yā istisḳā vāḳi‘ olmasına delālet /14/ ider ay delīl-i ḫayrdur emrin iẓhār itmek isteyen kimesneye ammā emrin /15/ iḫfā itmek isteyen kimesneye ẓuhūrına delālet ider ḫayrātdan her

53a

/1/ nesneye ki şems delālet ider ḳamer daḫı delālet ider eger dileseñ /2/ ki bunlaruñ ta‘bīrinüñ me’ḫazına muṭṭali‘ olasın ben dėdügüm /3/ işit bunlar te’emmül itdiler ayı şemsden istifādeyile münevver buldılar /4/ vezīrile yā ‘ālimile yā ḥākim-beledile ta‘bīr itdiler eger bir kişi görse /5/ ki iki ay ẓāhir oldı eyü oğul gökçek mürebbī ġulāmıla ta‘bīr /6/ ideler düyūn-ı tüccār ḥulūlında ki ecellile tevḳīt olınur ribḥile /7/ ta‘bīr ideler ticārātda ay ki ġāyib olduḳdan ṣoñra ṭulū‘ ider /8/ ṭulū‘ını ṭulū‘-ı ġāyibile ta‘bīr ideler yā ġāyibüñ seferden gelmegile /9/ ta‘bīr olınur yā iḫfā itdügi nesnenüñ ẓuhūrıyla ta‘bīr itdiler ay /10/ dāyimā sefer üzerinedür görmekligini seferle seyr üzerine olmağıla /11/ ta‘bīr itdiler ay az olur ki münkeşif olur devlet zāyil olup ġam /12/ gelmegile ta‘bīr itdiler ay az olur ki buluda girür vezīrde ḥadeṣle /13/ yā marażıla ta‘bīr itdiler bi-vechi-ma ay gibi olanlarda daḫı böyle /14/ ta‘bīr itdiler ammā rü’yet-i ḳamerde anuñ delīli budur ki ḳamer ḳalbdür /15/ ḳalb nūr-ı rūḥdan istifāde ider ki o güneş menzilesinedür

53b

/1/ ḳamer mir’āt gibidür ki rūḥa muḳābildür şol nesne ki rūḥdadur /2/ ḳalbde mütemeṣṣil olur daḫı rūḥ naẓar ider kendü nefsindeki ḳalbi /3/ gözgüsinde görür eger mir’āt olmasa ẕātındakiyi görmezdi ve eger /4/ rūḥ muḳābelede olmasa hiç bir nesne münteḳış olmazdı ḥikmetu'llāha /5/ naẓar it gör ki birbirine nice muḥtāc ḳıldı tā ki her birisi istiġnā /6/ da‘vīsin itmeye belki iḥtiyācını ve ‘aczini göre فتبارك الله /7/ احسن الخالدين daḫı ḳamer ḥālini göre ṣafāda ve ‘adem–i ṣafāda /8/ żiyāsınuñ ḳuvvetini ve ża‘fını göre

aṣḥāb içinde buludıla ve sāyir /9/ küdūretlerile ḥāl nedür müdevver olmaḳda ve noḳṣānda ṭulū'ında ġurūbında /10/ istivāsında ḥāl nedür göre meṭāli'-i ma'rūfından maġārib-i ma'rūfından /11/ ṭulū'ında bunlardan cenūbdan ve şimālden ḥāl nedür göre daḫı ṭulū'ında /12/ żav yir üzerine-mi vāḳi' olur yāḫod hevāda mı vāḳi' olur yā oda mı /13/ vāḳi' olur yā üzerine-mi vāḳi' olur lāyıḳ olanıla ta'bīr-i te'vil iderler /14/ şeyḫ-i fāżıl Mü'eyyed-i Cendī revvaḥa'llāhu rūḥahu eydür nūr-ı hilāl murāḳabe /15/ ehlinüñ nūrıdur bu nūr dirlik ẓulmetini zāyil idicidür nūr-ı ḳamer

54a

/1/ i'tibār ehli nūrıdur nūr-ı bedr gice söyleşenleriçündür murāḳabe /2/ nūrınuñ ẓulmetini maġribden maşrıḳa-degin ḥudūd-ı şer'iyye üzerine /3/ muḥāfıẓ olan felekdedür nūr-ı i'tibāruñ ġavṣı mevāzīn-i a'māl /4/ felegindedür maġribden maşrıḳa-degin gicede ḥadīṣ idenler nūrınuñ /5/ ġavṣı felek-i tedbīrdedür maġribden maşrıḳa varınca felek muḥāfaẓa /6/ ḥareket 'ahdleri vefāsındadur mevāzīn-i a'māl feleginüñ ḥareketi /7/ ta'bīr-i ḳıṭmīr ne varsa nefsüñ muḥāsebesindedür miṣḳāl-i ẓerre /8/ ḥisābına ḳāyimdür felek tedbīr-i ḥareket tilāvet isti'dādındadur /9/ ḫāṭır-ı fāriġ ḳılmaḳlıġıla ṣaġīrden kebīrden ḥaḳīrden 'aẓīmden /10/ daḫı bilmek gerekdür murāḳabe nūrınuñ maşrıḳı muḥarremātdan cevāriḥ imsāk /11/ itmekdür murāḳabe nūrınuñ istivāsı nefs-i muḥarremātdan ṣaḳlamaḳdur /12/ murāḳabe nūrınuñ maġribi ġāfil olacaḳ yollardan ṣaḳlamaḳdur ekvān /13/ cümle ġaflātdandur i'tibār nūrınuñ maşrıḳı belāya ṭalmaḳdur istivāsı /14/ derelere ṭaġlara ḳaçmaḳdur maġribi ḳādir olduġı mekānda olmaḳdur /15/ müsāmere nūrınuñ maşrıḳı teheccüdde ṣādıḳlıḳdur istivāsı

54b

/1/ tilāvetüñ semā'-ı Ḥaḳḳıla mülted olmaḳdur maġrib tilāvet üzre olmaḳdur /2/ maşrıḳdan murād 'ālem-i ẓuhūrdur maġribden murād bāṭın-ı insāndur az olur /3/ ki ba'żı evḳātda bunlaruñ ḥareketi 'aks olur ol vaḳtın bir kimesnenüñ /4/ ḥareketi bāṭından ẓāhire olur bi'l-āṣāla ẓāhirden bāṭına olur vaḳtuñ /5/ iḳtiżā itdügi ḥükmile ve bi'l-'akis bu esrārı icmālile bil bu mevżi' /6/ kemālile tafṣīl-i mevżi' degüldür āgāh ol-ki mertebe-i a'lānuñ te'vilātınuñ /7/ ba'żını ẕikr iderin İbn-i 'Abbās raḍıya'llāhu 'anh düşinde gördi ki /8/ yirden bir ay göge çıḳdı Ḥażret-i Resūle 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām /9/ ḳıṣṣa itdi Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) te'vil itdi nefs-i /10/ şerif melā-yı a'lāya gitmekligile ya'nī ölmegile 'Āişe raḍıya'llāhu 'anhā /11/ gördi üç ay ḥücresine düşer rü'yāsını babasına ḳıṣṣa itdi /12/ babası te'vilinde sākit oldı andan ṣoñra Ḥażret-i Resūl 'aleyhi' /13/ ṣ-ṣalavāt ve's-selām ki 'Āişe ḥücresinde defn olundı babası eyitdi /14/ bu ol

gördügüñ ayuñ birisidür bu ḫayrlusıdur bir ḫātūn İbn-i /15/ Sīrīne geldi ki rü'yāyı ḳıṣṣa ide ḳıṣṣa itdi İbn-i Sīrīn ṭa'āmdan

55a

/1/ elini çekdi ol ḫātūna eyitdi vay saña nice gördüñ dėdi girü /2/ i'āde itdi rü'yāyı İbn-i Sīrīnüñ levni müteġayyir oldı ṭurı geldi /3/ eliyle ḳarnın ṭuta ṭuta ḳız ḳarındaşına vardı ḳız ḳarındaş eyitdi /4/ ne olduñ yā āḫī İbn-i Sīrīn eyitdi zu'm itdüm ki yėdi güne-degin /5/ ölürin hem yėdinci günde öldi bir 'avrat İbn-i Sīrīne geldi eydür /6/ düşümde gördüm ki Cevzā S̱üreyyāya ulaşur ben-daḫı cemī'-i ḫalḳ daḫı /7/ buña ta'accüb iderüz İbn-i Sīrīn rücū' ṭaleb itdi eyitdi nefsüme /8/ mevt ḫaberin getürdüñ ve الله ادراك در يتشدي
بارك /9/ الله فيك dėdi İbn-i Sīrīn daḫı düşinde gördi ki gūyā Cevzā /10/ S̱üreyyādan ilerü geçer vaṣiyyete başladı eyitdi Hasan-ı Baṣrī /11/ raḥimehu'llāh ölür ba'dehu ben ölürin dėdi ol benden eşrefdür dėdi /12/ biz eydüriz te'vīlinüñ me'ḫaẕı S̱üreyyāyıla s̱erā ortasında iştiḳāḳ /13/ bulınmaḳdur S̱erā türābdur taḥtü'l-arż türāba dāḫil olmaġıla te'vīl /14/ olundı düşinde güneş görmek sulṭāna delālet ider yā altuna /15/ yā gökçek 'avrata delālet ider eger bir kimesne görse ki güneş

55b

/1/ maşrıḳından ṭoġar ṣāfī aydıñlıġıla bi-'aynihi ṭulınur ol şehr ehline /2/ ḫayr olmaġa delālet ider daḫı sulṭān devletinde dirlikleri āsān /3/ olmaġa delālet ider daḫı delālet ider ki ba'żı nāsda ancılayın oġullar /4/ ṭoġa ba'żı ḥükemā eydür eger bir kimesne görse ki güneş /5/ evinde ṭoġmışdur evini küllī nūrlandurmış ol kimesneye 'izzet ve /6/ kerāmet ve şeref ve mertebe ḥāṣıl ola gökden bereket ine yā māl-ı /7/ 'aẓīm ḥāṣıl ola yā Allāh ta'ālā ḫayr getüre eger bir kimesne görse /8/ ki güneşde oturur yā ol kimesneye güneşüñ nūrı irişmişdür hemçünān /9/ 'izzet şeref kerāmet ve mertebe ḥāṣıl ola gökden bereket iner /10/ yā māl-ı 'aẓīm yā Allāhdan ḫayr gele eger bir kimesne görse ki güneş /11/ maġribden doġmışdur gizlü nesneler ẓāhir ola daḫı delālet ider gören /12/ kimesne ḫalḳ ortasında rüsvāy ola sırrı fāş ola yā marażından /13/ berī ola yā seferinden girü döne yā ḫayr ḥāṣıl ola eger maġrib /14/ cihetinden sefer itse maġribden tevaḳḳu' itdügi kimesne gele bunlardan /15/ ġayrı ḫayra delālet itmez cenūbdan ve şimālden ṭoġmış görse

56a

/1/ hemçünāndur eger bir kimesne görse ki güneş gūyā gölgesi vardur /2/ yā müteġayyiredür yāḫod rengi ḳan rengine dönmişdür delālet ider /3/ ki gören kimesneye yaramazdur cemī'-i ḫalḳ daḫı yaramazdur ḳanlar dökülmege /4/ delālet ider ba'żuñ bāṭıl

olmasına delālet ider daḫı delālet /5/ ider ki ṣāḥib-i rü'yānuñ oġlı ḫasta ola yā iki gözleri aġrıya /6/ eger bir kimesne görse ki güneş gögsi üzerine yā ḳarnı üzerine ṭoġmış /7/ cesedine degül ol kimesne ḫasta ola eger bir ʿavrat görse ki /8/ güneş fercinden ṭoġar ol ʿavratdan ṭoġan pādişāh ola eger /9/ bir ʿavrat görse ki ḳarnı yarılup içinden güneş ṭoġar ol ʿavrat /10/ ölür eger görse ki güneş ġaybet ider gölgesi kendü ardınca gider ol /11/ kimesne ölür eger bir kimse görse ki güneş münkesif olur (yaʿnī gün dutılur) memleketde /12/ fesād olur yā melik-i aʿẓam ḥādiṣ olur yā gören kimesnenüñ ʿavratı /13/ ölür yā anası ölür eger bir kimesne görse ki güneş ṣaru olmış /14/ ol kimesne ḫasta ola eger görse ki güneşüñ şuʿāʿı yoḳdur /15/ melikuñ heybeti ve ʿadli olmaya eger görse ki güneş siyāh olmış

56b

/1/ ʿadūsı ġālib ola eger bir kimesne görse ki kendü güneş olur /2/ ol kimse milk-i ʿaẓīme yetişe eger ehlise yā ʿilm-i rızḳı ola anuñıla /3/ ẕikr olına eger bir kimesne görse ki güneşe mālik olur ol /4/ kimesne maḳbūlü'l-kelām olur sulṭān ḳatında eger bir kimesne görse /5/ ki güneş ġāyib olmış ol emir ki ṭaleb ider ḫayırdan şerden vaḳtı /6/ geçmişdür eger bir kimesne görse ki evinden güneş ṭoġmış bir gökçek /7/ şerīf ʿavrat nikāḥlana eger bir ʿavrat güneşi ev içinde ṭoġmış /8/ görse bir ulu ere vara dünyāsı vāsiʿ ola eger bir kimesne görse /9/ ki güneşüñ şuʿāʿı kendü üzerine vāḳiʿ olmaz eger gören kimesne /10/ sulṭānısa heybet-i mülk elinden gide eger ḳāyidise manṣıbı gide /11/ eger ḥākimise ʿazl ola eger raʿiyyetise vech-i maʿīşeti gide /12/ eger gören kimesne ʿavratısa eri ṭalāḳ vire nafaḳa virmeye /13/ eger bir kimesne görse ki güneş aña söyler ḫalife ṭarafından ol /14/ kimesneye rifʿat yetişe ḳamer daḫı hemçünāndur eger bir kimesneye /15/ ay güneş bile söylese bile yörise ol kimesne öle eger görse

57a

/1/ ki güneş yir üzerine düşse yā ṭutılsa beg öle yā anası öle yā atası /2/ yā ḳıyyam-ı (قيم) arż ola eger bir kimesne çoḳ güneşler görse atlu müsāfirleriçün /3/ ḫayra delālet ider ḫastalarıçun şiddete delālet ider yā ölmege delālet ider /4/ az olur ki begler nizāʿına delālet ider baʿżılar eydür güneşi meşhūr hey'eti /5/ üzerine görmek ḫayra delālet ider yā güneş secde ider yā menber üzerinde /6/ yā nūrı evi nūrlandurur görse hemçünān delīl-i ḫayrdur eger bir kimesne /7/ görse ki bulut güneşe perde olur beg ḫasta olur yā raʿiyyete ẓulm /8/ itdükden ötri vilāyetinden düşe eger görse ki güneş bulut içinde /9/ ḥareket itmez bulutdan çıḳmaz beg öle yā ʿulemā-yı dīnden bir ʿālim öle /10/ yā güneş kimden ʿibāretise ol öle eger bir kimesne görse güneşden /11/ ṭunuḳluḳ gider ġuṣṣa ve ġam begden gide yā güneş kimden ʿibāretise /12/ andan gide buraya degin taʿbir-i

āfāḳīdür gizlü degüldür ki ben çāşnī /13/ ẕikr itdüm bunlaruñ ta'bīrlerinüñ me'ḫaẕından 'āḳıl ve ziyrek /14/ olana basṭ itmege ḥācet yoḳdur velākin kelām-ı mūcez ẕikr idelüm /15/ kelām oldur ki ḥükemā güneşde te'emmül itdiler ṣıfāt ve ḫāṣṣalar

57b

/1/ buldılar birisi budur ki güneş bi-nefsihā mużīdür ḫalife ve melik-i ā'ẓamıla /2/ ta'bīr itdiler biri daḫı budur ki güneş aṣıldur ḳamer ve sāyir yıldızlar /3/ nūr-ı güneşden olurlar ve ba'żılar ḳatında anayıla ta'bīr itdiler bir daḫı /4/ budur ki 'ibāretde mü'enneşdür mer'e-i ḥasnāya beñzer mer'e-i ḥasnā-yı /5/ cemīleyle ta'bīr itdiler bir daḫı budur ki ṭabī'atda müẕekkerdür recülile /6/ ta'bīr itdiler bu iki i'tibārıla eyitdiler eger güneş bir kimesnenüñ evinde /7/ ṭoġsa gökçek 'avrat ciftlene eger 'avrat görse ki güneş /8/ evinde ṭoġar bir ulu mertebelü ere vara eger güneşi bir kimesne ṣaru görse /9/ yıldırar altunıla ta'bīr iderler bāḳīsini daḫı bu çāşnīye ḳıyās ide /10/ ammā güneşüñ ḥāli ṣāfī olmaḳlıḳda ri'āyet olınur daḫı nūrda /11/ bulutıla ḥicāblanmaḳda ġayrıda ḥāli ri'āyet olınur ve daḫı degirmi /12/ olmaḳda ṭulū'da ġurūbda maṭla'-ı ma'rūfından ṭulū' itmekde nūrı ol /13/ kimesne üzerine vāḳi' olmaḳda ve ġayrıda daḫı bunlaruñ muḳābilinde /14/ bunları te'vīl iderler ilhām-ı ilāhīyle ve feyżile ḥāl iḳtiżā idüp /15/ lāyıḳ oldugı üzre daḫı bilmek gerek żav içün nūr vardur ḫalvet-i

58a

/1/ muẓlimeyi nūrlandurur ḳurṣı şemse beñzer sālikүñ alnı muḳābelesinde ẓāhir /2/ olur her-bār ki sālik naẓarını üzerine musallaṭ itse ġaybet ider ba'īd /3/ olur az olur gözikür ki ḳurṣ sālikүñ gögsinden ṭulū' ider nūr-ı /4/ şemsden laṭīf olur bu daḫı sālik intihā-yı sülūke yaḳın oldugı /5/ vaḳt olur ġālib budur ki sālike bu olur ābdest alup namāzda /6/ dururken yā girü ḫalvetine rücū' itdükden ṣoñra ḥāṣıl olur /7/ kāmil-i muḥaḳḳıḳ Mü'eyyed-i Cendī revvaḥa'llāhu rūḥahu eydür güneşüñ nūrı nūr-ı /8/ ehl-i ma'rifet ve ehl-i Ḥaḳdur bu nūr nefsüñ ẓulmetini zāyil idicidür /9/ felek müşāhede tesbiḥ ider deverānı maġribden maşrıḳadur taḥḳīḳ /10/ bildüñ ki maġribden murād bāṭın-ı insāndur maşrıḳdan murād ẓuhūrdur /11/ felek-i müşāhidenüñ ḥareketinden murād nefs 'uyūbını ma'rifetile ḫayrāta /12/ sür'atıla iḫlāṣ-ı devāmdur ma'rifet maşrıḳı nefsden fenādur istivāsı /13/ fenā-yı be-ḥaḳdur maġribi ḥikmetdür ammā rivāyet olındı Ḥımıṣ ḳāḍīsi /14/ gördi ki şems ve ḳamer depeleşdiler kevākib müteferriḳa oldı birazı /15/ şemsile birazı ḳamerile oldı Ḥımıṣ ḳāḍīsi rü'yāsını 'Ömer bin Ḫıṭāya raḍıya'llāhu 'anh

58b

/1/ ḳıṣṣa itdi ʻÖmer raḍıya'llāhu ʻanh eyitdi ḳanḳısıyla olduñ ḳāḍī eyitdi /2/ ḳamer ile Ḥażret-i ʻÖmer bu āyeti oḳudı فمحونا ايته الليل و جعلنا /3/ ايته النهار مبصرة ʻÖmer aña ʻizzet itdi Muʻāvīyeyile Ḥażret-i ʻAlī /4/ keremu'llāh veche ḫurūc itmek vāḳiʻ oldı Ḥażret-i ʻAlī cānibinden /5/ ḳāḍī depelendi şol nesneyi ki Allāh taʻālā ḥikāyet eyledi Yūsuf /6/ peyġamberden ʻaleyhi's-selām بقوله هذا تاويل روياي من قبل bu maḳām /7/ kelāmda nevʻ-i basṭ ister maʻnā ve maḳṣūd vāżıḥ olsunıçun maḳṣūd /8/ oldur ki Yūsuf nebī ʻaleyhi's-selām atasına eyitdi yā ata ben on bir /9/ kevkebi şems ḳameri gördüm baña secde iderler babası eyitdi yā oġul /10/ rü'yāñı ḳarındaşlaruña ḳıṣṣa itme şems atayıla tefsīr itdi ḳamer /11/ anayıla tefsīr itdi baʻżılar su'āl idüp dėdiler ki Yūsuf nebīnüñ /12/ anası ḳarındaşı İbn-i Yāminüñ nifāsındayiken ölmişidi vaḳti ki anası /13/ öldi atası Yaʻḳūb nebī ʻaleyhi's-selām Yūsuf nebīnüñ ḫālasını /14/ ciftlendi ḳamerden çünki ana murād ola ol ḫod olmışdur pes /15/ kiẕb lāzım gelür هذا تاويل روياي من قبل dėdügine cevāb

59a

/1/ murād anadan ḫāladur anuñıçun ki ḫāla analıḳ daʻvīsini ideṛ /2/ nitekim ʻamm ebilik daʻvīsini ider baʻżılar cevāb virüp dėdiler ki /3/ teslīm itmezüz ki anası ölmiş ola belki diridür bāḳīdür bu vaḳta /4/ degin baʻżılar dėdiler ki anası ölmişdür illā budur ki Allāh taʻālā /5/ iḥyā itdi neşr itdi ḳabrinden ḥattā secde itdi Yūsuf-ı nebīnüñ /6/ rü'yāsını taḥḳīḳ itmekden ötri ol on bir kevkebi on bir /7/ ḳarındaşıyla tefsīr itdi Cābirden raḍıya'llāhu ʻanh rivāyet olundı ki /8/ bir Yahūdī Ḥażret-i Resūlu'llāhı (ṣ.a.v.) geldi eyitdi /9/ ḫaber vir baña yā Muḥammed şol yıldızlardan ki Yūsuf nebī ʻaleyhi's-selām /10/ anları gördi Ḥażret-i Resūl ʻaleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām sākit oldı /11/ Cebrā'īl ʻaleyhi's-selām indi ḫaber virdi Ḥażret-i Resūl ʻaleyhi's-selām /12/ Yahūdiye eyitdi eger saña ol yıldızları ḫaber virürsem müsülmān /13/ olur mısın dėdi Yahūdī eyitdi neʻam Ḥażret-i Resūl ʻaleyhi's-selām /14/ eyitdi جربان و الطارق و الذيال و قايس و عمودان و الفليق /15/ و الصبح و الضروح و الفوع و وثار وذاالكنومين Yūsuf

59b

/1/ nebī ʻaleyhi's-selām gördi daḫı şems ḳamer gökden inüp Yūsuf /2/ nebiye secde iderler Yahūdī eyitdi iy-va'llāh bunlar anlaruñ isimleridür /3/ Mü'eyyed-i Cendī kāmil-i revvaḥa'llāhu rūḥahu eydür Yūsuf nebī ʻaleyhi's-selām /4/ rü'yāyı ḫayālde gördi ki anuñıladur teşḫīṣ-i maʻānī tecsīd-i maʻānī /5/ daḫı hemçūnān bir münāsebetden ötri ki mūcibdür bu ṣūretile /6/ tecsīdiçün zīrā şems ḳamer aṣıllardur ebeveyn gibi envār-ı kevākibe nisbet /7/ kevkebüñ ḥużūrı yoḳduṛ şems ḳamer ḥużūrında görmemisin nite ki /8/ nücūm ẓāhir olmaz neyyireynüñ nūrında kevkebüñ maʻmūr olması şemsile /9/

ḳamer nūrıyladur hemçünān ʿidlerde ve seferlerde ben eydürin eger şems /10/ olduġı vaḳtın kevākib ẓāhir olmaduġı müsellemdür hemçünān aṣl /11/ olduġı daḫı müsellemdür ve daḫı şems kevākib-i ʿāmiredür nūrların /12/ şemsden olduḳlarına ḳa'il olanlar ḳatında aṣl olmaḳlıḳda ḳamer /13/ derc itmegüñ vechi yoḳdur benüm ḳatumda vechi bu tecsīdüñ münāsebetinde /14/ şems ḳamerüñ aṣlıdur nitekim Ādem Ḥavvānuñ aṣlıdur قال الله تعالي /15/ خلقكم من نفس واحدة و خلق منها زوجها hemçünān ʿavratuñ

60a

/1/ ʿizzet-i şerefi erüñ ʿizzet-i şerefiyledür şems ḳamer bu neyyirlik ṣūretile /2/ görmek نورين منورين مهتدين هاديتين olmaḳlıḳlarına /3/ işāretdür kevkeb nūrın şemsden yā şemsile ḳamerden istifāde /4/ itdügi ḳavl üzerine Yūsuf-ı nebī ʿaleyhi's-selām ḳarındaşlarını kevkeb /5/ ṣūreti üzre gördüginüñ vechi ẓāhirdür ammā bunlar her birisi /6/ nefslerinde mużīlerdür deyn-i ḳavl üzre vechi budur ki bunlar ecāmir /7/ maʿni ṣıġārü'l-miḳdārlardur şemsile ḳamere nisbet ve hem hādīlerdür /8/ رسول الله صلي الله عليه و سلم اصحابي كالنجوم /9/ قال الله تعالي والنجوم لتهتدواها في ظلمات البر والجر و قال بايهم اقتديتم /10/ اهتديتم gine ancılayın Yūsuf-ı nebī ʿaleyhi's-selām ḳarındaşlarınuñ /11/ daḫı ḳaṭre-i nūriyye-i kemāliyyeleri vardur velī olmaḳlıḳlarında ḫod /12/ ḫilāf yoḳdur belki nübüvvetlerinde henüz ḫilāf yoḳdur ol ecilden /13/ kevḳeb ṣūretinde görinürler ḫafā yoḳdur ki müşebbehile müşebbehün-bih /14/ ortasında her vechde münāsebet lāzım degüldür naẓar it bunlaruñ /15/ ḳavline kim yañaġı güle beñzer dėdiler bu şāhid olur ki müşebbeh

60b

/1/ müşebbehün-bih gibi olmaḳ her vechde lāzım degüldür ammā mertebe-i evvel /2/ te'vīli oldur ki ata ana ki neyyireyn ṣūretinde görindiler rūḥdan /3/ ʿibāretdür daḫı ṭabīʿat şunlardur ki ortalarında mevlūd olur ṣūret /4/ insān-ı kāmil taʿbīr olınur şol ḳalbile ki ʿibāretdür cemīʿ-i aḥkāmuñ /5/ eḥadiyyetinden daḫı ḫavāṣ ki ḥaḳīḳat-i rūḥāniyye ve ḥaḳāyıḳ-ı cismāniyye /6/ içündür daḫı ḳuvā-yı mizāc-ı cismāniyye ki ḫaṣāyıṣ-ı aḥkām-ı nefsāniyye /7/ içündür andan ötri Ḥaḳḳa mir'āt olmaġa maḥal oldı sulṭān /8/ ü'l- ʿārifīn Ebū Yezīd-i Besṭāmī ḳaddesa'llāhu sırrahu eydür eger ʿarş ve ʿarşı /9/ ḥāvī olan biñ biñ kerre ʿārifüñ ḳalbi zevāyāsından bir zāviyede /10/ olsa anuñıla ʿārif Ḥaḳḳı idrāk eylemeye ʿārif-i muḥaḳḳıḳ Muḥyi'd-din /11/ ʿArabī Maġribī ḳaddesa'llāhu sırrahu'l-ʿazīz eydür eger be-ḳader-i vücūd mütenāhī /12/ olmayanuñ vücūdını ʿārifüñ ḳalbi zevāyāsından bir zāviyede farż /13/ itsevüz anuñıla idrāk itmeye ve kevkeb-i ṣuver-i ḥaḳāyıḳ ḳuvā-yı rūḥānīsini /14/ ve ṭabīʿat-ı ilāhīsini farż itsevüz

anuñıla daḫı idrāk itmeye /15/ eger bunı bildüñise bildüñ ki Yūsuf-ı nebī ʻaleyhi's-selām cemāl-i

61a

/1/ cemʻ eḥadiyyetinüñ ṣūretidür daḫı kemāl-i ʻilmi ve ʻameli ki ḥaẓīẓeyndür /2/ ṣūret-i insānıla ṣūret-i Ḥaḳdur yā ṣūret-i Ḥaḳ üzerinedür şemsüñ /3/ ve ḳamerüñ ve kevkebüñ Yūsufa ʻaleyhi's-selām sücūdı Ḥaḳdan işāretdür /4/ ki ḳuvāsı ṭabīʻiyyedür rūḥiyyedür rūḥ ki ṭabīʻat-ı dāḫildür ṣūret-i /5/ ilāhiyye-i insāniyye ḥükminde ki maḫlūḳdur aḥsen-i ṣūret üzerine /6/ münfaʻiledür müsaḫḫiredür aḥsen-i taḳvīme anuñçun ki insān gerçi /7/ mütevellid olursa evvelā ṣūret-i ḥayṡiyye cismiyye ḥayṡiyyetinden rūḥdan /8/ ṭabīʻatdan insānıla ṭoğrılanur ḳablehu baʻdehu atasından anasından /9/ ki rūḥ ve ṭabīʻatdur ḳuvā ḫaṣāyıṣdur ki ve ḥavāss-ı ẓāhire ve bāṭınadur /10/ lākin küllisi insānuñ dīvārı altındadur küllisi aña tābiʻdür anuñ /11/ ḥükmindedür ṭāʻatındadur pes insān-ı kāmil ʻillet-i ġāiyyedür /12/ ve ṣāḥib'l-ḥürriyyedür daḫı şol kimesne ki anuñ mertebesindedür /13/ evveliyyet müteʻayyindür nite ki dėnilmişdür اول الفكر اخر العمل /14/ افضل الفضلا Kemāle'd-din Ḳāşāni ḳaddesa'llāhu sırrahu'l-ʻazīz eydür /15/ evvelā on bir kevkebi Yūsuf-ı nebīnüñ ʻulātdan ḳarındaşlarından

61b

/1/ ʻibāretdür yaʻni ḥavāss-ı ẓāhirden ve bāṭından ve ġaẓab ve şehvet /2/ nefs-i emmārenüñ oğullarıdur nefs-i emmāre yaramaz ḳaṣd ve ḥased üzerinedür /3/ illā nefs-i ẕākire Yūsuf ḥased itmez ve yaramaz ḳaṣd daḫı eylemez /4/ bunlar ʻaded üzre on bir ḳaldı ve ṡāniyen Yūsuf nebīnüñ ʻaleyhi's-selām /5/ ana bir ḳarındaşı ḳuvvet-i ʻāḳıle-i ʻameliyyedür ve ṡāliṡen Yūsuf-ı nebīnüñ ʻaleyhi /6/ ana bir ḳarındaşı Yaʻḳūba maḥbūbraḳ oldı anuñıçun ki ʻaḳl nite /7/ ki ḳalbi tekmīl itmek ister ʻulūmıla maʻārifile bu ḳuvvet daḫı tekmīl /8/ itmek ister envāʻı faẓāyil inbisāṭ itmegile aḫlāḳ-ı cemīleden /9/ aʻmāl-i şerīfeden ve rābiʻā ḳuvvet-i ʻāḳıle-i ʻameliyye Yūsuf ümminden ṭoğdı /10/ ḳalbi nefs-i levvāmenüñ Rāḥildür ve ammā بنوالعلات nefs-i lāyimeden /11/ ṭoğdı ben eydürin Ḳāşāni kelāmında işkālāt vardur biri /12/ budur ki delālet itmez ki Yūsufuñ ʻullātiye ḳarındaşları on /13/ iki ola mervī budur ki ondur bir rivāyetde on birdür daḫı /14/ evvel kelāmında añlanan budur ki yaramaz ḳaṣd idenden ġayrı ẕākireden /15/ āḫir kelāmından añlanan budur ki ḳuvvet-i ʻāḳıle-i ʻāmile ki Yūsufuñ

62a

/1/ ana bir ḳarındaşı menzilesinedür bir daḫı budur ki ana bir ḳarındaşı maḥbūbraḳ /2/ olmaḳlığınuñ ḥikmetinde dėdi ki ʻaḳl ḳalbi tekmīl ister ḳuvvet-i ʻameliyyeyi /3/ daḫı

tekmil ister ḫafā yoḳdur ki ʻaḳl hemçünān sāyir ḳuvāyı /4/ daḫı tekmil itmek ister anuñıçun ki Yūsufıla ḳarındaşları /5/ ortasında veled vardur nefs-i levvāmenüñ tezevvücinden beni'l-ʻulāt /6/ nefs-i emmārenüñ tezevvücinden ṭoğdılar bunuñ birle ki bu ikisinüñ /7/ tevellüdi iḥtimāl vardur ki nefs-i muṭmainne tezevvücinden ola eger /8/ su'āl olunsa ki nefs-i emmāre nefs-i levvāmeden öñdindür Leyyānuñ /9/ tezevvüci ki Yūsufuñ ḫālasıdur Rāḥil tezevvücinden öñdindür /10/ ki Rāḥil Yūsuf anasıdur bu maʻlūmdur ki yaramazlıḳ emr /11/ iden nefs muḳaddemdür levvāme üzerine cevābında biz eydürüz bu denilen /12/ hemçünān vücūd-ı Yūsuf muṭmainne-i müte'āḫḫireden olması iḥtimālini /13/ def' itmez bunuñ biriyle ki ḳarındaşlarından dördi sırr-ı yaḳinden mütevellid /14/ oldılar Ḳāşāninüñ ẓāhir kelāmı delālet ider ki beni'l-ʻulātuñ /15/ küllisi Leyyā-yı emmāredendür bir daḫı budur ki ʻaḳl-ı Yūsufuñ atasını

62b

/1/ ḳalb ḳıldı ẓāhir budur ki atası rūḥ-ı ḳudsidür nite ki beyān /2/ itdük eger su'āl olunsa ki ʻaḳl rūḥa mürādıf daḫı /3/ gelür ümiẕdür ki murād rūḥ ola biz eydürüz cevābında bu irādāt /4/ men' ider ʻaziz-i Mışırdan rūḥı āḫir murād ḳılması bir daḫı budur ki /5/ nefs-i levvāme bu arada Yūsuf anası ḳılındı āḫir murād Zeliḫādan /6/ nefs-i levvāme ḳılındı ẓāhir oldı ki Cendinüñ kelāmı evveli ve aḳrebimiş /7/ illā bu ḳadardur ki kelāmında ʻadedinüñ ḥikmet-i beyānı yoḳdur ki on /8/ bir kevkeb olmışdur ümiẕdür ki Cendi ḳaṣd itmiş ola ki beyān ide /9/ Yūsufuñ kemāli ḳalbi ola Yūsufuñ şerefi cemiʻ-i ṣūreti insāniyyet /10/ üzerine derc olanlar üzerine kāmil olmaḳlığı ola nite ki ẕikr /11/ itdük ammā aṣl rü'yāda ʻaded ẕikr olınmaḳ rü'yānuñ te'vili ṣūret-i /12/ ḥissiyye-i āfāḳiyye üzerine vāḳiʻ olmaḳ iʻtibārıyladur şöyle /13/ ki bundan ṣoñra eger ʻadedi maḫṣūṣ daḫı iʻtibār itsevüz /14/ nite ki Ḳāşāni ve ġayrısı iʻtibār itdi taḥḳiḳi ve bāṭıni te'vilindedür /15/ eyle olsa bu taḳdirce kemāl-i Yūsuf ḳalb olmaz كما هو حقه

63a

/1/ daḫı maʻlūmdur ki cihet-i maʻni riʻāyet itmek ve ḥaḳiḳat riʻāyet itmek cihet-i lafẓ ve ṣūret-i /2/ riʻāyet itmekden evlādur ḫuṣūṣā ki cihet-i lafẓı ve cihet-i ṣūretüñ /3/ ednā-yı müsāmaḥayla ve ednā-yı iʻtibārıla riʻāyet mümkin olsa meṣelā /4/ ḳalbüñ şeref-i fażlı on bir ḳuvvet üzerine Yūsuf cemiʻ cemālüñ eḥadiyyeti /5/ olduğı iʻtibārıyla olsa kemāl-i ʻilmi ve ʻameli ve ṭabiʻi ve rūḥı ve ilāhinüñ /6/ eḥadiyyet olduğı iʻtibārıla olsa nite ki ẕikr itdük lā-cerem bu vechile /7/ eşref ve efżal cihet-i maʻni ve ḥaḳiḳat riʻāyet itmek olur bāḳi /8/ ḳuvāya cemiʻan muʻāyene daḫı olur murāduñ ḫulāṣası alınup mesāfet-i /9/ ḳaṣr olundı aʻdād ṭarḥ itmegile Allāh taʻālā hidāyet viricidür /10/ ṭariḳ-ı müstaḳime daḫı tevfiḳ viricidür ṭoğrı yola eger bir /11/ kimesne gökde yılduzları görse ki cem' olmışlar

nūr virürler /12/ ulularınuñ ḥālleri muntaẓım olup şevḳleri gökçek olmaġa /13/ delālet ider yā şāẓılıḳ ḥāṣıl olmaġa delālet ider eger bir /14/ kimesne görse ki gökde yıldızlar perākende olmışdur yaramaz /15/ delīldür ma'lūmca 'ālimler ölür eger bir kimesne görse ki

63b

/1/ 'askerden bir bölük cemā'at ölür cengde kemükleri perākende olur /2/ delālet ider ki ulu kişi öle küçücükleri perākende olalar helākleri /3/ mechūl olup żāyi' olalar ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne kendüyi /4/ görse ki yılduz olmış taḥḳīḳ tesāḳuṭ idüp dıl' issi olur /5/ beyān budur ki nite ki gök 'ālemüñ başıdur gine ancılayın /6/ baş daḫı bedenüñ gögidür yılduz yeri ṣaç yeri gibidür vaḳtī ki /7/ kevkebi gökde müteferriḳ görse delīldür görenüñ aḥvāli perākende /8/ olmaḳlıġa vaḳtī ki gögüñ nūrını ṭutulmış görse emīrleri müteġayyir /9/ ve mükedder ola eger bir kimesne evinde görse yıldızlar cem' olup nūr /10/ virürler ol evde eşrāf-ı nās cem' ola şāẓılıḳ üzre daḫı /11/ ol ev issine Allāh ta'ālā eyü oġul vire ol kimesneye ḫalḳ /12/ muṭī' münḳād olalar iḥtiyācları olduġı sebebden eger bir /13/ kimesne evinde yıldızlar görse ammā nūr virmez ol evde ulu kimesneler /14/ cem' olalar bir muṣībetden ötri eger bir kimesne görse ki /15/ yılduza iḳtidā ider hidāyete delālet ider كما قال النبي عليه السلم

64a

/1/ اصحابي كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم eger bir kimesne /2/ bir yılduzı görse ki gökden yire düşer delālet ider ki ol /3/ mevżi'de 'aẕāb vāḳi' ola yā ululardan bir kimesne öle yā 'azl /4/ ola eger bir kimesne görse ki gökden bir yılduzı uġurlar /5/ begden bir ḳıymetlü nesne uġurlar yā bir şerīf-i kimesneyi ḫalāṣ /6/ ider eger bir kimsene görse ki bir yılduz olur bir ulu şerīf oġlı /7/ olur eger bir kimsene görse ki Süheyl yılduz üzerine ṭulū' ider /8/ ol kimesnenüñ devleti döner āḫir 'ömrine-degin anuñıçun ki Süheyl /9/ yılduzı ma'mūr bilādlardan ṭulū' itmez eger bir kimesne görse ki /10/ üzerine Zühre yılduzı ṭoġar ol kimesneye iḳbāl vü devlet ḥāṣıl /11/ olur āḫir 'ömrine-degin eger bir kimesne görse ki üzerine Müşterī /12/ yılduzı ṭoġmış ol kimesneye milk ḥāṣıl olur āḫir 'ömrine-degin /13/ eytdiler ki Züḥal ve Müşterī ve Merīḫ ve Zühre ve 'Uṭārid 'ādil-i /14/ şerīf ricāldür ba'żılar eydür Züḥal ṣāḥib-i 'aẕāb-ı melikdür /15/ Müşterī ṣāḥib-i māl-ı beytdür mühendis ḥekīm gördi ki gūyā

64b

/1/ Müşterīye döner ḫalḳ aña secde iderler bir melikūñ ṭa'ām üzerinde içer /2/ mest olur rü'yāsını bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eyitdi ol beg /3/ fitnede muḳarreb olup

ḫazînedār olursın daḫı saña çoḳ māl ḥāṣıl /4/ olur begüñ hem-nişîni oldı beg ʿaḳlını ve edebini gördi ḫazînesini /5/ buña ısmarladı ʿaẓîm cihet itdi Merîḫ ṣāḥib-i ḥarbdür ḥākim zindāndur /6/ Şeraṭa ve Zühre ʿavratdur baʿżılar eydür bir kimesne görse ki Zühre bir /7/ ʿavrata ḫiṭāb ider anuñıla ʿavratı ortasında ḳarārı olmaz ʿUṭārid /8/ daḫı kātibdür ammā benātü'n-naʿş recül-i ʿālim şerîf muḳtedādur anuñıçun /9/ ki benātü'n-naʿş şol nücūmlardandur ki anuñıla hidāyet olınur ẓulumāt-ı berde /10/ ve baḥirde eger bir kimesne görse ki benātü'n-naʿş yire düşer ʿulemānuñ /11/ ḫayırluları ölür teʿcîl birinden ṣoñra biri eger bir kimesne Şuʿrā /12/ yılduzın görse bir emr-i muḥāl ṭaleb ide anunıçun ki baʿżı kāfirler /13/ aña ṭaparlar Allāhdan ġayrı maʿbūd bāṭıldur Nemrūd gördi ki /14/ Şuʿrā yılduzı gökden yire düşer iki pāre olur altun olup /15/ yarusı maşrıḳa gider yarısı maġribe gider dünyāyı bir devrile deverān

65a

/1/ ider bir taḫta girü rücūʿ idüp girü evvelki gibi oldılar daḫı göge /2/ aġdılar Nemrūd ḳorḳup feryād idüp uyandı rü'yāsını kehene /3/ ve müneccimden bir kāmile ḳıṣṣa itdi kehene taʿbîr idüp dėdi ki maşrıḳa /4/ maġribe ḥükm idersin ammā saña aḳreb olanlardan ekrem-i nāsuñ baʿżınuñ /5/ neslinden bir kimesne çıḳa gele milküñ elüñden gitmesi anuñıla ola /6/ baʿżı ḥükemā eydür eger insān görse yılduz saḳfı altındadur yaramaz /7/ delîldür evinüñ ḫarāb olmasına delālet ider ḥattā yılduzuñ nūrı ol /8/ ev içine girince yāḫod ev issi ölmege delālet ider ammā ḳavs-i ḳuzaḥ /9/ ve hāle ve yılduzlar ki ḳuyruḳ issidür daḫı bunlaruñ emṣāli hevāda /10/ olanlardan uyanuḳlıḳda ẓāhir olsa ki ehl-i nücūm ve ehl-i melheme /11/ ḥükm iderler hemān rü'yāda daḫı aña delālet ider müsülmānlar eydür eger /12/ bir kimsene görse ki yılduzları yir ol kimsene ḫalḳı helāk ider /13/ mālların alur eger çeynemeden yutsa ḫalḳuñ ulularu anuñ emrinde /14/ nehyinde dāḫil olur yā ṣaḥābeye şetm ider bir kimesne yılduzları /15/ emse ol kimesne ʿulemādan ʿilm ögrene baʿżı ḥükemā eydür eger bir kimesne

65b

/1/ görse ki keennehu kevākib bir delîl-i ḫayr degüldür meger ol kimesne kāhin /2/ ola yā ʿarrāf ola bu ḥüsn-i ḥāle yılduzlar emrinde ʿilme delālet ider /3/ yā umūr-ı semāviyyeye naẓar ider söyler ola az olur ki bunlaruñ /4/ mevtine daḫı delālet ider eger bir kimesne S̱üreyyāyı görse bir umūr-ı /5/ müteḳabelede ṣāḥib kimesneye delālet ider anuñıçun ki vaḳt-i ṣabāḥda /6/ ṭulūʿ itse ol bahāruñ evvelidür bir kimesne görse ki S̱üreyyā /7/ ṣabāḥda başuñ ḳafasında durur ḳışuñ ortasıdur eger görse ki /8/ yatsuyın ṭoġmışdur ol ḳışuñ evvelidür eger görse ki S̱üreyyā başı /9/ üzerindedür gice ḳarañulıġında ol ḳışuñ ortasıdur eger görse /10/ S̱üreyyā yire düşer ḥayvānāt ölmege

delālet ider yėmiş gitmege delālet /11/ ider eger bir kimesne görse ki ṣabāḥ olmış ol kimesneye şāẓılıḳ /12/ ve selāmet ve necāt ḥāṣıl olur قال الله تعالي الاال لوظ /13/ نجيناهم بسحر az olur ki küfürden ṣoñra İslāma daḫı delālet /14/ ider قال الله تعالي والذين امنوايحزجهم من الظلمات الي النور /15/ eger bir kimsene görse ki bir ḳarañu gicede metā'ı żāyi' oldı gün

66a

/1/ ṭoġduġı vaḳtın girü buldı delālet ider ki ol kimesnenüñ bir āḫer /2/ ġarīm üzerinde nesnesi ola ol ġarīmi inkār ide ba'dehu iḳāmet-i beyyine /3/ ide daḫı ala zīrā beyyine ḥüccetdür ḥüccet nūr gibidür ammā evvel-i nehār /4/ şol emrüñ evvelidür ki ṭaleb ider nehāruñ ortası ṭaleb itdüginüñ /5/ ortasıdur āḫiri āḫiridür eger bir kimesne görse ki rūzigār /6/ küllisi gündüz olmış hiç gice yoḳdur güneş daḫı ṭulınmaz belki gögüñ /7/ eṭrāfında devr ider ta'bīri ölümdür ki her umūrda sulṭān bi-nefsihi /8/ 'amel ider vezīre ve umūra mübāşir olanlara i'timād itmez ḫalḳ ġuṣṣada /9/ ḳalurlar zīrā dāyim ḥarāret ġuṣṣadur eger bir kimesne görse ki /10/ ümerāya ve ululara gūyā ki güneş ḥarāreti irişmiş pādişāh-ı a'ẓamdan /11/ bunlara belā yėtişe eger bir kimesne nūr görse īmāna ve İslāma /12/ delālet ider قال الله تعالي افمن شرح الله صدره للاسلام /13/ فهو علي نور من ربه و قال الله تعالي الله ولي الذين امنوا /14/ يحزجهم من الظلمات الي النور kitāba daḫı delālet ider قال /15/ الله تعالي كباب انزلناه اليك لتحزج الناس من الظلمات الي النور

66b

/1/ ve daḫı 'ilme ve enbiyāya ve eyimme-i a'lāma ve meşāyiḫ-i 'iẓāma daḫı delālet /2/ ider Āmīne ḫātūn ki nebī 'aleyhi's-selām anasıdur gördi ki /3/ kendüden bir nūr çıḳar Şāmuñ köşklerin rūşen eyler seyyid /4/ ül-mürselīn 'aleyhi efżalu'ṣ-ṣalavāt ve ekmelü'l-teḥiyyātı ṭoġurdı Türk /5/ begi gördi ki bir od göge çıḳar bir nūr daḫı 'ālemden şaḳḳ olur Mekkeyi /6/ شرفها الله ḳaplar kim-ki aña ḫużū' ider aña nūr münkeşif olur /7/ kim-ki aña ḫużū' itmez anı oda yaḳar feza' idüp uyḳusından /8/ uyandı seḥere ve müneccimīni cem' itdi rü'yāsını anlara ḳıṣṣa itdi /9/ ażġāş aḥlāmdur dėdiler bunda bir mu'abbir kimesne vardur üzerinde /10/ sīmā-yı ḫayr vardur dėdiler Türk begi ḫalvet itdi mu'abbir ta'bīr idüp /11/ dėdi nihāmeden bir kimesne çıḳar ki yiryüzi nūrından ṭopṭolu olur /12/ her kim aña iṭā'at iderse dünyāda ve āḫiretde selīm olur kim-ki /13/ iṭā'at itmezse depeler cemī'-i dīnleri bāṭıl ider dīni yüce /14/ olur bunı dėdi eglenmedi Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) /15/ çıḳdı 'ulemā enbiyālaruñ vereṣesidür şeyḫ ḳavm içinde ümmet içinde

67a

/1/ nebī gibidür eger bir kimesne ḳarañulıḳ görse daḫı gice olmış görse /2/ żalālete delālet ider eger ḳarañulıḳ ḳatı yėl esüp yıldırım /3/ şaḳıyup gök gürlemegile olsa żalālet ehli ortasına vāḳiʻ /4/ olmaġa delālet ider eger bir kimesne görse ki rūzigāruñ cemīʻisi /5/ gicedür hiç gündüz yoḳdur daḫı ay ve yılduzlar gögüñ dāyiresinde /6/ deverān iderler delālet ider ki vüzerā ve daḫı umūr-ı nāsuñ müdebbirleri /7/ tedbīr idemezler vesvese daḫı idemezler bir emirde daḫı siyāsetde /8/ ġālib olurlar bunlaruñ üzerine uġrılar ve yol kesiciler levend vü müfsidler /9/ ḥattā muḥtāc olurlar ve ölürler cezaʻıla anuñıçun ki ḳamerüñ ṭabīʻatı /10/ bāriddür faḳrdur mevtdür baʻżı ḥükemā eydür bir kimesne rü'yāda /11/ gördi ki cengde ve nizāʻdadur gice perde olur ol kimesneye /12/ bir nesne ʻārıż ola maġlūb olursa elinden çıḳar leylde dėrüz /13/ leyl seken olduġı iʻtibārıla قال الله تعالي و جعل الليل /14/ سكنا leylde libās olmaḳ iʻtibār daḫı vardur قال الله تعالي و جعلنا /15/ الليل لباسا bu taḳdīrce cāyizdür ki leyl şevāġilden istirāḥatıla

67b

/1/ taʻbīr olına seken olduġından ötri daḫı ʻadūdan gizlenmek isteyenüñ /2/ ḫalāṣıla taʻbīr olına كما قال الله تعالي خطابالمسي فاسر بعبادي ليلا /3/ و قال الله تعالي خطاباللوط فاسر باهلك بقطع من الليل yā aʻdā /4/ üzerine ġāret itmegiçün iḫfā itmek ḫalāṣıçun anuñıla taʻbīr olına /5/ yā şol nesne ki ʻayb getürür daḫı anuñıla rüsvāy olur ol ẓāhir /6/ olmamaḳ ister anuñıla taʻbīr olına yā riyā ve semʻadan iḥtirāzıla taʻbīr /7/ olına ḫalāṣ ister yā teheccüdile taʻbīr olına قال الله تعالي فتهجذبه /8/ نافلة و قال الله تعالي ان ناشية الليل هي اشدوطاواقوم قيلا /9/ ḫafā yoḳdur ki gice ʻāşıḳlaruñ miʻrācıdur قال الله تعالي /10/ سبحان الذي اسري بعبده ليلا iʻtibārātıçun mecāl vardur /11/ فاعتبروايااولي الالباب te'vīli budur ki vaḳtī ki uyḳuda yā /12/ vāḳıʻada görseler ki gök yılduzlanmış göñli nūr ẕikrile nūrlanur /13/ eger bir kimesne zühreyi iki göz muḳābelesinde görse ıraḳdan ṣāfīlıḳ /14/ ṣıfatı üzerine ol kimeṣneye sır yılduzı ẓāhir olmaġıla taʻbīr /15/ olınur muḥaḳḳıḳin daḫı böyle dėdi biz eydüriz eger eyitse sır yılduzı

68a

/1/ ẓāhir ola dėmek yirine rūḥ-ı ḥayvāniyyesi yılduzı ẓāhir ola dėmegile /2/ taʻbīr olına dėse fehmümüze yaḳın olurdı zīrā sır nūrı ḳalb /3/ nūrından yoḳarudur rūḥ nūrından aşaġadur ḥāl budur ki yılduz nūrı /4/ ol ay nūrından aşaġadur ki ol ḳalb nūrınuñ ṣūretidür görmemisin /5/ ki İbrāhīm Ḫalīl ʻaleyhi's-ṣalavāt ve's-selām vaḳtī ki üzerine gice geldi /6/ yaʻni evvel yigitliginde ki ṭabīʻat-ı cismāniyye ʻālemінüñ ẓulmeti baʻżılar /7/ eytdiler on bėş aya irişdügi vaḳt bir yılduz gördi baʻżılar Zühre /8/ ve baʻżı

Müşteridür dėdiler ol yılduz rūḥ-ı ḥayvāniyyesi nūrıdur feyżini /9/ ve rubūbiyyetini buldı Muḥammed bin İsḥāḳ gördi bu rivāyeti Ebū Manṣūr /10/ tercīḥ itdi ehl-i kelāmdan çoḳ kimesne daḫı tercīḥ itdi lisān-ı /11/ ḥālile hāẕā rabbī dėdi فلما افل اي علم ya‘nī bildi ki kevkeb /12/ imkān ve iḥtiyāc ẓulmetile muḥtecibimiş eyitdi لا احب الافلين /13/ dėdi andan ṣoñra İbrāhīm ‘aleyhi's-selām maḳām-ı nefsden geçdükden /14/ ṣoñra ‘ālem-i ḳalbe vuṣūlıla göñül ḳamerini ẓāhir olur gördi ḥaḳāyıḳ /15/ ve ma‘ārif-i mükāşefātıla feyżini gördi tengrilıgın gördi anuñıçun

68b

/1/ ki ‘alīm ḥakīm ki ismu'llāhdur anuñ maẓharıdur İbrāhīm ‘aleyhi's-selām /2/ eyitdi hāẕā rabbī dėdi nefs ṭavrından geçmekligile vaḳtī ki ṭulundıysa /3/ eyitdi لئن لم يهدني ربي لاكونن من القوم الضالين dėdi ve daḫı /4/ bildi ki ḳamerüñ nūrı rūḥ güneşinden müstefāddur rūḥ teceliisi /5/ ṭarīḳine sülūk itmege ‘urūc itdi vaḳtī ki rūḥ nūrını gördise /6/ ki muṣavverdür şemsile feyżini kemālini tengrilığını buldı هذا ربي هذا /7/ اكبر dėdi muḥaḳḳıḳ Şeyḫ ‘Arabī Maġribī revvaḥa'llāhu rūḥahu eyitdi Allāh /8/ sübḥānehu ve ta‘ālā iḳ‘ād-ı rūḥ ki vaḥdāniyyet ‘arşınuñ ḫalīfesidür /9/ ṣıfāt-ı ilāhiyye ile yazdı heybet ve ‘aẓamet celālile kisvetlendürdi /10/ eger igne yurdusı miḳdārı bu ‘ālem-i şehādete ẓāhir olsa bunları /11/ iẓhār iderdi nefslerinden selb iderdi vaḳtī ki ṭulundıysa vech-i /12/ bāḳīnüñ sübeḥātınuñ ṭulū‘ıyla Ḥaḳ nūrınuñ tecellīsi ġālib olmaġıla /13/ İbrāhīm ‘aleyhi's-selām eyitdi اني بري هماتشر كون rūḥa naẓar /14/ vücūd-ı Ḥaḳḳa naẓar şirk-i ḫafī olur قال الله تعالي لمن الملك اليوم /15/ لله الواحد القهار و قال الله تعالي كل ثي هالك الاوجهه

69a

/1/ ol ecilden dėnildi ki vücūduñ ذنب لايقاس به ذنب mümkindür /2/ cevāb virmek eyitmekligile Şeyḫ Zeyne'd-dīn sırdan ẓāhire muḳābil /3/ olanı diledi lākin Zührenüñ nūrāniyyete delāletinüñ beyānında ḫafā ḳıldı /4/ ya‘nī sırda olanı ḳodı Mü'eyyed-i Cendī kāmil ḳaddesa'llāhu sırrahu eyitdi /5/ kevākib-i nūr ehl-i mürā‘āt ehlinüñ nūrıdur deverān-ı mu‘āmelāt tertībidür /6/ maşrıḳdan maġribe siyāḥat itmekde ḥareket ciheti mu‘āmelātuñ evḳātını /7/ bilmegiçündür maşrıḳ du‘āda tażarru‘dur istivāsı ecnebileri ḳabūl itmekdür /8/ maġrib edebidür Şeyḫ ‘Arabīnüñ mü'ellifātında ki kelāmından fehm olınur /9/ Züḥal görmek ḳuvvet-i ‘ameliyyenüñ nūrāniyyetine delālet ider Müşterī görmek /10/ ḳuvvet-i ẕākirenüñ nūrāniyyetine delālet ider Merīḫ görmek ḳuvvet-i ġażabiyyenüñ /11/ nūrāniyyetine delālet ider Zühre görmek ḳuvvet-i vehmiyyenüñ nūrāniyyetine /12/ delālet ider ‘Uṭārid görmek ḳuvvet-i ḫayāliyyenüñ nūrāniyyetine delālet /13/ ider şems görmek ḳuvvet-i müfekkirenüñ nūrāniyyetine delālet ider /14/

ḳamer görmek ḳuvvet-i ḥissiyye ve ḥavāsuñ nūrāniyyetine delālet ider Şeyḫ /15/ Cebrā'il raḥimehu'llāh eydür şol nesne ki ṣūret-i kevākibde görinür az olur ki

69b

/1/ ṣūret-i aḫlāḳ-ı ḥamide olur az olur ki enbiyādan evliyādan cinden /2/ ṣuver-i ervāḥa olur ki envār Ḥaḳḳuñ 'aksinden olur az olur ki yā 'aḳl /3/ nūrı olur yā īmān nūrı olur şol nesne ki ṣūret-i ḳamer üzerine görinür /4/ ġālib budur ki ḳalb envārından dandur bunuñ üzerinedür gözgü ṣūreti ve /5/ ḳandīl ṣūreti şol nesne ki ṣūret-i şems üzerine görinür ol rūḥdur /6/ lākin ḥicābdadur anuñıçun ki rūḥ nūrıçun şekl ve reng yoḳdur az /7/ olur ki ṣıfāt nūrından olur lākin rūḥ ḥicāblarınuñ ardındadur ḥāṣıl-ı /8/ kelām kevākib ḳuvā-yı 'āḳılenüñ nūrāniyyetine delālet ider yā ḳuvā-yı 'āmilenüñ /9/ nūrāniyyetine delālet vardur kāmilleriçün her kevkebüñ muḳābelesi ta'yīninde /10/ ḳuvālar vardur tafṣīl-i maḳāma ṣığmaz 'alā't-tamām 'inān-ı kelāmı ḳabż iderüz /11/ ammā gölge 'ālim zāhid-i ḥāfıẓdur eger bir kimesne görse ki güneş /12/ ıssısından bir gölgede gölgelenür ol kimesne ġuṣṣadan ḳurtılup /13/ rāḥat olur bir kimesne görse ki gölgede dururken ṣovuḳlıḳ bulur /14/ varup güneşde oturur ol kimsenüñ dervişligi gider ya'nī faḳrı gider /15/ eger bir kimesne yėllerle aydıñlıḳ ve nūr görse ol yir ehlinüñ rāḥatı

70a

/1/ ve 'āfiyetine delālet ider anuñıçun ki yėl Allāh ta'ālādan beşāretdür /2/ قال الله تعالي و من اياته ان يرسل لرياح مبشرت وليذيقكم /3/ من رحمته eger yėlile bile şāhid ḫayr olmasa ol yirden bereket /4/ gitmege delālet ider eger kimesne görse ki muḳāteleye gider yėl öñince /5/ gider ol kimesne ġālib olur eger yėl ol kimesneyi ḳarşulasa ol kimesne /6/ maġlūb olur bir kimesne ḳatı yėl ḥareket ider görse 'āmmeten bir mevżi'de /7/ ol ḫalḳa ḫavf olur 'adūdan şiddet olur yėlüñ ḳuvveti ḳadarınca illā /8/ bu ḳadar vardur ki delīl maḥmūddur emrin gizlemek isteyen kimesneye yā faḳīr /9/ ola yā ḳul ola yā şiddetde ola eger bir kimesne görse ki aġaçlar çıḳarur /10/ pādişāh ol yirüñ ehline ġażab ider helāk ider vaṭanlarından ḳoparur /11/ eger bir kimesne görse ki bād-ı semūm olmış bir şehirde ḥareket ider /12/ aġaçları ve otları yaḳar ricāl mevt-i müfācātıla ölmege delālet ider /13/ daḫı ḫasta olalar uyuz gibi ḥaṣbe gibi ber-sām gibi ve daḫı bilmek /14/ gerek ki ṣabā yėli raḥmetdür cenūb cennetleriyledür ba'żılar eydürler vebādur /15/ yā mevtdür yā ḫastalıḳdur illā gören kimesne mesālim olur ba'żılar

70b

/1/ eydür yaġmurdur ve rızḳdur debū yėli 'aẕābdur yā yaġmura delīldür yā rızḳa /2/ delīldür eger bir kimesne görse ki yėli götürüp bir yirden bir yire /3/ iledür sulṭān olur

eger beg görse sefer itmegile memleketinde şehirler /4/ ziyāde ola yā ıraḳ sefer ide girü gelmeye لقوله تعالي اوتهنوي به /5/ الريح في مكان سحيق eger bir kimesne bād-ı ṣarṣar görse sulṭān /6/ ol şehr ehline ẓulm ide mālların ala helāk ide لقوله تعالى /7/ فاماعادفاهلكوابريح صرصر عايتة vaḳt olur ki bi-'aynihi ṣarṣar /8/ yėli vāḳi' olur eger bir kimesne görse ki yėl bir 'asker yā şehr üzerine /9/ düşmişdür eger bir begüñ cenginde olsa ol şehr yā ol 'asker /10/ helāk ola لقوله تعالي اذار سلنا عليهم الريح العقيم فاتدر /11/ من شي اتث عليه الاجعلته كالرميم te'vīl iderler bulud ve yėl /12/ tāreten nefeḥāt-ı ilāhiyye ve nesāyim-i ḳudsiyye ile seḥāb yėli ṣıfāt-ı nefsāniyye /13/ ġubārını hey'et-i ẓulmāniyye türābını nūrlandurur fażāyil-i rūḥāniyye /14/ kesb itmeklige ba'ṣ ider tāreten hevā-yı nefsile te'vīl olınur eger bir /15/ kimesne görse ki yėl eser ammā gökçek eser iḫtiyārıla eser

71a

/1/ hevā-yı nefs üzerine ġalebeye delālet ider eger bir kimesne görse ki /2/ ḳatılıġıla yaramazlıġıla eser şıḳḳ-ı ilāhiye ḥarāret olmamaġa delālet /3/ ider ṭalebden ṭabī'at sākin olmaġa delālet ider żalāl ve helāk /4/ derelerine gidici hevānuñ ġalebine delālet ider ḥayāt-ı ḥaḳīḳiyye /5/ gitmeklige delālet ider müsülmānlar eydür bulud raḥīm begdür yā şefḳatlu /6/ sulṭāndur yā ḥekīm 'ālimdür eger bir kimesne görse bulud yir yā cem' ider /7/ yā mālik olur yā üzerine ev yapar ricālden māl-ı ḥelālile menfa'atlenür /8/ yā ḥikmetile eger bir kimesne görse buludıla iḫtilāṭ ider andan nesne /9/ götürmez ol kimesne ehl-i 'ilmile iḫtilāṭ ider 'ilimlerinden nesne almaz /10/ eger bir kimesne görse ki buluda biner emri yücelür ḥikmetde 'ālī /11/ olur eger bir kimesne görse ki evi yā dünyāsı buluddandur devleti /12/ 'ilimden ḥikmetden olur eger bulud ḳara olsa ḥükm-i fāyideyile ferahlıġıla /13/ ola ايضا eydürler bir kimesne bulud görse vaḳtında yaġmur yaġar /14/ Allāh ta'ālā ḫayr ve rızḳ ve bereket vāsi' ḳılur eger bulud ḳara olsa /15/ yaġmursuz olsa menfa'ate delālet ider az olur berd-i şedide

71b

/1/ delīl olur eger bulud ḳızıl olsa vaḳtsuz şiddet yā fitne yā ḫastalıḳ /2/ olur ba'żı ḥükemā eydür baṭālete delālet ider ba'żı ḥükemā ve Naṣārā /3/ eydür şol bulud ki yirden göge ḳalḳar ol ḫayra delālet ider az olur /4/ ki sefere delālet ider şol kimesne ki seferdedür ṣaḥīḥ sālim girü /5/ gelmege delālet ider gizlü işler āşikāre olmaġa delālet ider hevā-yı /6/ mükedder ve muẓlim buludıla baṭālete ve ġuṣṣaya delālet ider ammā ṭuman (ṭuman) /7/ görse ḫalḳ ortasına fitne vāḳi' ola Allāhdan ḫalḳ üzerine /8/ ḫışım daḫı vāḳi' ola te'vīl budur ki bulud ḥikmetdür buluddan bir /9/ kimesneye nesne ulaşsa aña ḥikmet yėtişür eger buludda ḳaralıḳ yā /10/ ẓulmet olsa yāḫod yėl yā 'azāb

heybetinden bir nesne olsa ol /11/ vaḳtın ʿaẕābdur eger buludda yağmur olsa raḥmetdür Ḳāşānī ḳaddes- /12/ a'llāhu sırrahu'l-ʿazīz buludı tāreten ʿaḳlıla teʾvīl ider tāreten rūḥıla teʾvīl /13/ ider teʾvīlinüñ bināsı ʿaḳl ve rūḥ menşeʾi ʿulūm ve maʿārif /14/ olduğıdur bu iʿtibārıla ḳalbile ve ġayrıla daḫı teʾvīl itmek cāyizdür /15/ lākin menşeʾde iʿtibār ḳadarınca seḥābı ḥadd-i arżıla beşeriyyet ve rūḥ

72a

/1/ gögi ortasında olmaḳlıḳ ṣavāba yaḳındur biz eydüriz benüm ḳatumda /2/ evlā budur ki ṣıfāt-ı beşeriyye-i nefsāniyye ki ʿālem-i şehādetde /3/ ẓāhirdür vaḳtī ki buḫār ṣūretile ẓāhir olsa nefs-i ḥayvāniyye ḥükmiyle /4/ daḫı şehvāta meyl eyleye aṣl ḫilḳatı iḳtiżāsıyla ẓāhir olsa /5/ eger az olacaḳ olursa bulud gibi olur /6/ كما قال رسول الله صلي الله عليه و سلم و انه ليغان علي قلبي فاستغفر الله في اليوم سبعين /7/ مرة ثم يكون كالغنم eger ḥayāt nūrına ḥicāb olsa lā-büdd rücūʿ /8/ ve tevbe gerek ṣıfāt-ı ḥücübiyye-i nefsāniyyeden ḫālī olsunıçun şükūk-ı /9/ vehmiyye vesāvis-i şeyṭāniyyeden ḫālī olsunıçun bu vechile /10/ olıcaḳ nūr tecellī ider eger zāyil olsa ḳul anı tedārük itmese /11/ perde olur kilid olur neʿūẕu bi'llāh tedārük mümkin olan yirde cilāsı /12/ ẕikrdür Ḳurʾān oḳımaḳdur كما قال صلي الله عليه و سلم ان القلب /13/ ليصد كمايصد الحديد (paslanur) illā bu ḳadar vardur ki cilāsı ẕikirdür /14/ ve tilāveti Ḳurʾāndur az olur ki bulud sekīneden ʿibāret olınur /15/ nitekim ʿÖmer raḍıya'llāhu ʿanh rivāyet ider bir kimesne gice sūretü'

72b

/1/ l-Kehf oḳudı bulud anı perdelendürdi çünki ṣabāḥ oldı Ḥażret-i /2/ Resūle ʿaleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām geldi bunı ẕikr itdi Resūl /3/ ʿaleyhi's-selām eyitdi bu sekīne Ḳurʾānıla nüzūl itdi az olur ki /4/ süver-i Ḳurʾānuñ nūrāniyyeti ġamāmıla temsil olınur /5/ كما قال النبي عليه السلام يوبي بالقران يوم القيمة و اهله الذين كانوايعملون به /6/ تقدمه سورة اليقرة و ال عمران كانهما غمامتان اوطلتان /7/ سوداوان الحديث taḥḳīḳ sen bildüñ ki bir nesnenüñ bir ṣūretile /8/ temeṣṣüli ḥiss-i müşterekile anuñ şühūdı uyḳuda daḫı uyanuḳlıḳda daḫı /9/ olur elḥamdüli'llāh ki Allāh taʿālā bize müyesser itdi ammā bir kimesne gök /10/ gürlemek görse yağmursuz müsülmānlar eydür ḫavfdur baʿżılar /11/ eytdiler eger bir kimesne gök gürler görse borçluyısa borcını /12/ ödeye yāḫod ḫastayısa şifā bula maḥbūsısa ḫalāṣ ola /13/ baʿżılar eydür gök gürlemek şarṭ-ı melik-i ʿaẓīmdür baʿżılar eydür /14/ gök gürlemek görse fitneye ḫuṣūmete ḳatle delālet ider /15/ dīnde noḳṣāna mālda ḫüsrāna delālet ider baʿżılar eydür gök

73a

/1/ gürlemek işitse ḫalḳ daḫı yağmura muḥtāc olsalar ṣūret /2/ daḫı ḳorḳuducı olsa ol mevżi'üñ ehline ucuzlıḳ olsa ba'żı /3/ ḥükemā eydür gök gürlemek yıldırayıḳsız mekre ve ḥileye ve yalana sa'y /4/ itmege delālet ider ammā te'vīl gök gürlemek tehdīd-i ilāhīdür ve ra'd /5/ ḳahrıdur ki andan ḫavf ve ḫaşyet ḥāṣıl olur şol ḳaçıcı göñüllere /6/ azġun nefeslere inkār nüfūẕ ider ammā yıldırayıḳ müslimūn eydür berḳ /7/ melik-i 'aẓimüñ ḫāzinidür müsāfire ḫavf ve muḳīme ṭama'dur لقوله /8/ تعالي والذي يريكم البرق خوفاوطمعا eger bir kimesne görse /9/ ki yıldırayıḳ ḥāṣıl olur yāḫod seḥāb olur eyülüge ve ḫayra irişmege /10/ delālet ider eger görse ki ṣavā'iḳ gökden göndürilür ādemleri /11/ yetişüp yaḳar ġamdur 'aẕāb ve ḳaḥṭ ve fitnedür ba'żılar eydür eger /12/ yıldırayıḳ yağmurıla olsa menfa'ate delālet ider yağmursuz olsa /13/ ḫavfdur ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne gökde od görse yıldırar /14/ ḳatı nūrludur a'dā-yı ġālibinden cenge ve ḳorḳuya delālet ider /15/ a'dānuñ daḫı gelmesi görilen cihetden olur şimālden cenūbdan

73b

/1/ maşrıḳdan mağribden ba'żılar eydür ṣā'iḳa yetişmek ululara ve ġanīlere /2/ delīl-i şerdür ḳullara faḳīrlere delīl-i ḫayrdur anuñıçun ki ṣā'iḳa /3/ meşhūr mevżi'leri ḫarāb ḳılur mechūlleri ma'rūf ḳılur daḫı /4/ altun işleyenlere delīl-i ḫayrdur anuñıçun ki oduñ rengi altun /5/ rengine beñzer daḫı ciftlenenlere delīl-i ḫayrdur zīrā zevceyn birbirini /6/ ısıcaḳ ider od gibi delīl-i şerdür şol kimesneye ki zevci vardur daḫı /7/ şerdür şol kimesnelere ki şerīkleri vardur ḳarındaşları dostları /8/ oğulları vardur anuñıçun ki ṣā'iḳa ki yıldırımdur anuñ şānı /9/ ayırmaḳdur helāk itmekdür bir kimesnenüñ ḳarārı bir sebebile olsa bir /10/ ġayrı şehre gitmek istese görür ki yıldırım yetişmişdür delālet ider /11/ ki mekānından ayrılmaya ġayrı şehre gitmeye zīrā şol kimesneye ki /12/ yıldırım yetişmişdür delālet ider şol mevżi'e ki yıldırım yaḳmışdur /13/ hemçünān delālet ider ki şol kimesne ki seferdedür şehrine girü /14/ gelür Mü'eyyed-i Cendī revvaḥa'llāhu rūḥahu eydür yıldırayıḳ kemāl-i 'ilm /15/ ehlinüñdür ehl-i ẕevḳ ulularınuñ ve şühūdlaruñdur berḳ nūrı

74a

/1/ tecellī-i ẕātīden kināyetdür bunuñ sebāḥatı tevḥīd felegindedür muvaḥḥid /2/ muvaḥḥide ve tevḥīd birdür nitekim dénildi كان الله ولم يكن معه /3/ شي ya'ni fāni olur 'ilmile ḥālile eşyādan ve ağyārdan anuñ /4/ şānındandur maşrıḳı ve mağribi olmamaḳlıḳ belki yıldırayıḳdur cihātı /5/ işrāḳ ider tizcek zāyil olur vaḳti ki bu nūr bāṭın mağribden /6/ ẓāhir olsa anuñ üzerine tevbe ḳapusı yapılur andan 'amel götürülmez /7/ enāniyyet fāni olmaḳ sebebiyle daḫı resm-i insāniyyet gitmek sebebiyle /8/ teklīf zāyil olur

meşakkat zāyil olmaklığıla ya'nī mülk Allāhuñ olur /9/ dahı Hak anuñ sem'i ve başarı ve yedi ve ricli olur anuñıla işidür görür /10/ anuñıla yapışur anuñıla yörür emr olınanları getürür ḥarāmlardan mekrūhlardan /11/ yıġlınur şübhelülerden belki ekseri müstelezzātları ve mubāḥātları terk ider Ḥakkuñ /12/ şaklamasıyla bunuñ küllisi teklīfsüz olur belki ḫulkī* ve ṭabī'i olur /13/ bi-'ināyet-i Allāh Ḳāşānī raḥimehu'llāh eydür yıldırayık ki yıldırayıcıdur nūrānīdür /14/ dahı tenbīhāt-ı rūḥiyye ki andan ṭama' virici ḥāṣıl olur şevk ve /15/ ṭaleb fāyide ider andan münkażī olup dahı ẓulmetde bāḳī olmak ḫavfı

74b

/1/ ḥāṣıl olur anuñıçun ki ḥak budur ki eglenmeye ve ḳarār ṭutmaya /2/ belki yıldaraya girü gizlene يكادسنا برقه يذهب بالابصار ya'nī /3/ ḥayret ve dehşet fāyide ider her-bār ki ziyāde olsa ḥayret /4/ artar bundan ötridür ki قال النبي عليه السلام رب زدني /5/ فيك تحيرا اي علما و نورا dahı bilmek gerek ki yıldırım te'vīlinde /6/ az olur ki sübeḥāt-ı ilāhiyyeden 'ibāretdür dahı tecellī-i ḳahrı ki luṭf-ı /7/ mutażammındur andan 'ibāret olur anuñıçun ki vücūd selb itmekdür /8/ mütecellī-i 'aleyhden baḳıyye-i nefsile bāḳī ḳalmakdur كما ورد في الحديث /9/ ان الله سبعين الف حجاب من نور و ظلمة لوكشفها لاخرقت /10/ من عبادة المحبين والمحبوبين والعشاق والمعشوقين و /11/ سبحات و جهه ماانهي اليه بصره من خلقه فيصيب بها /12/ يطمس نور البصرة العقلية الادراكية بالتجلي الغالب القاهر /13/ ammā ḳavs-ü ḳuzaḥ müsülmānlar eydür eger bir kimsene ḳavs-ü ḳuzaḥ görse /14/ ḳorḳduġından emīn ola eger ḳızıl olmış görse ḫastalıġa /15/ delālet ider eger yaşıl görse ḳaḥṭdan cevr-i sulṭāndan yıḳılmaḳdan

75a

/1/ emīn olmaġa delālet ider Naṣārā eydür tezevvüce delālet ider ba'żı /2/ ḥükemā eydür eger saġ ṭarafda görünse ḫayra delālet ider eger ṣol /3/ ṭarafda görinse şerre delālet ider biz eydürüz ki te'vīlinden /4/ bunda nesne görmedüm ümīżdür ki ḳavs-i ḳuzaḥ umūr-ı mevhūme-i /5/ müzaḫrefe-i muḫayyeleden 'ibāret ola dahı aḥkām-ı vehmiyyeden 'ibāret /6/ ola ṣūret-i ḥoḳḳa-i 'aḳliyyeyile ẓāhiredür ammā vaḳtī ki güneş /7/ mürtefi' ola vücūdı mużmaḥill olur eser gözükmez ammā el-maṭar (yaġmur) müsülmānlar /8/ eydür yaġmur deve ḳāfilesidür nite ki deve ḳāfilesi yaġmur olduġı /9/ gibi eger yaġmur 'ām olsa ḫalḳıçun bir olmış emr iḥyā olınur ḫalḳa /10/ ḫayr ve ni'met yėtişür bereket yėtişür feraḥ yėtişür قال الله تعالي و /11/ احيينابه بلدة ميتا و قال الله تعالي و انزلنا من السما ما /12/ مباركا eger gören kimesne ġuṣṣaluyısa yā medyūn olsa ġuṣṣadan /13/ ve dīnden ḫalāṣ ola ammā te'vīl budur ki yaġmur rūḥ-ı ḳudüs /14/ göginden ḥikmet buludından inen

---

* ḫulḳī: (metin ḫılḳī 74a/12)

'ilmdür şu bunlaruñ ḥayātıdur /15/ gine ancılayın 'ilm daḫı rūḥlaruñ ḥayātıdur biz eydüriz 'ilmüñ

75b

/1/ envā'ı vardur andan efkār-ı 'ilmiyye ki naẓar-ı aḳlī ḥükmile çeriklenmişdür /2/ anuñıla ḥayāt-ı ervāḥ olmaz anuñ miṡāli ḳuyular ṣuyına beñzer ba'żı /3/ ma'īndür ve ba'żı ma'īn degüldür andandur 'ulūm-ı fıṭra-ı ḥudūsiyye /4/ ki göñüllerde ḳonulmışdur mizācuñ i'tidāli ḥasebince Ṣafāyi ḫalḳı /5/ isti'dādı ḥasebince miṡāli bıñarlar ṣuyına beñzer ba'żı aḳar merātib /6/ üzre bunuñıla daḫı ervāḥa ḥayāt olmaz andandur 'ilimler ki /7/ rūḥıçun ḥāṣıl olur muḳābele-i ḳalbde ol vaḳtın rūḥa esrār /8/ lāyıḥ olur daḫı 'ulūm ki naḳş olunmışdur vaḥdehu ol lāyıḥ olur ḫalḳ /9/ bu maḳāmdayiken ġalaṭ iderler daḫı ḫāricden ṭaleb iderler bu ecilden /10/ dėrler 'ilm gökde degüldür ḥattā sen dėyesin göge kim çıḳar yir içinde /11/ daḫı degüldür ki sen dėyesin yir altına kim iner **şi'r** /12/ قديرحل المرالطلوبه والسبب المطلوب في الراحل bunuñ /13/ miṡāli yaġmurlar ṣuyına beñzer ḥayāt-ı ervāḥ bunuñıla daḫı olmaz /14/ ki ḥayāt-ı ebdān ve ḳuvā-yı nebātiyye ve ḥayvāniyye bunuñıla olur نظرا /15/ الي قوله تعالي و تري الارض هاسرة فاذا انزلنا عليها الما

76a

/1/ فابفتنابه جقات وحب الحصيد و قوله تعالي و ما انزل /2/ اهتزت وربت و قوله تعالي و انزلنا من السما ما مباركا /3/ الله من السما من ما فا حيابه الارض بعدموتها 'ulūm-ı ilāhiyye /4/ daḫı andandur rūḥuñ beḳāsı anuñıladur 'ulūm-ı ilāhī rūḥuñ /5/ ġıdāsıdur bu sebebden ötri قال الله تعالي لنبيه صلي الله /6/ عليه و سلم وقل رب زدني علما rūḥlar 'ulūmdan ṭoymazlar ebeden /7/ ammā siyl eger bir kimesne siyl görse 'adū hücūm ide nite /8/ kim hücūm-ı 'adū siyldür eger bir kimesne yaġmur siyli görse ol /9/ kimesneye incinmek irişe yā ḫasta ola yā bir meşaḳḳatlu sefer ide /10/ eger bir kimsene görse ki siyl dükkānlara çıḳmışdur ṭūfān olur /11/ yā bir cevr idici sulṭānuñ 'askeri hücūm ider yā ruṭūbetden ḫasta /12/ ola bilmek gerek ki her ṣu ki ġālibdür anda ḫayr yoḳdur Allāh /13/ ta'ālānuñ ḳavlini işitmez misin انالماطغي الما حملناك /14/ في الجارية ba'żı ḥükemā eydür eger bir kimsene ḳışın ṣu aḳan yazın /15/ aḳmayan dereleri görse ma'rifeti olmayan ḳāḍīlere delālet ider

76b

/1/ beyān budur ki anuñ gibi derelerde ṣu aḳmaḳlıḳda düşvārlıḳ ve şiddet /2/ var ve ḳorḳulıġı düşvārlıġından ötridür eger bir kimesne görse ki /3/ yaġmurdan oluḳlar aḳar ṣuyı dökilür ġuṣṣalardur ki ol yirden gider /4/ açılur daḫı ucuzlıġa devlete delālet ider oluḳlar ḳadarınca eger bir /5/ kimesne görse ki yaġmursuz siyl aḳar ol dökülmiş ḳandur veyā /6/ şerdür ol mevżi'de bir kimesne İbn-i Sīrine geldi eyitdi siyl /7/ aḳacaḳ

dereler görürin yağmursuz aḳar ḫalḳı görürin andan alurlar /8/ İbn-i Sīrīn eyitdi andan alma ol kimesne eyitdi nesne almadum İbn-i /9/ Sīrīn eyitdi aḥsent eglenmedi İbn-i Mühlebüñ fitnesi oldı aña /10/ dėdi ki bundan ʻārīsin ammā siyli te'vīl iderler ʻilm keṣīr ġāyib /11/ mālıla ki memlūdur göñüller deresi istiʻdādları ḳadarınca anuñ /12/ şānındandur zāyil olmaḳ ammā eṣ-ṣelcü'l-ġālib (yigin ḳar) eger bir kimsene /13/ ḳarı ġālib görse sulṭān raʻiyyetine ʻaẕāb ide mālların ala eger /14/ bir kimesne görse ki ḳar üzerine vāḳiʻ olur uzaḳ sefer ide anda /15/ meşaḳḳat ola eger bir kimsene görse ki ḳar ġālib degül vaḳtında

77a

/1/ şol yirde ki ḳan anda münker degüldür ucuzlığa delālet ider eger bir /2/ kimesne görse ki ḳar yükin ṣatun alur yazıda ol kimesneye māl /3/ yetişür gökçek sözler cihetinden rāḥat olur eger bir kimesne görse /4/ ki ḳar egilmiş yir üzerine vāḳiʻ olur ol yağmur menzilesinedür ucuzlığa /5/ delālet ider baʻżı ḥükemā eydür bir kimesne ḳar görse ḳaḥṭ yıla delālet /6/ ider eger bir kimesnenüñ üzerine ḳar düşse ʻadūsından ziyān yetişe /7/ meger ki anuñ üzerine bir ṣaḳlayıcı ola ammā el-berd müsülmānlar eydür bir kimesne /8/ ṭolucağı ġālib görse nāsa ʻaẕāb olup mālları gitmege delālet ider /9/ baʻżı ḍarb-ı şedīdile elem olmağa delālet ider bir kimesne görse ki /10/ ṭolucaḳdan ṣayılmış nesneye irişür ol kimesneye māl ve lülü irişür /11/ Naṣārā eydür bir kimesne görse ki vaḳtsuz ḳar ve ṭolucaḳ yağar gören /12/ kimesne ḫasta ola andan ṣoñra ḫoş ola bir kimesne görse ki /13/ ṭolucaḳ gövdesi üzerine vāḳiʻ olur baʻżı mālı gide baʻżı ḥükemā eydür /14/ celīd ki ṭoñmış ola ve ḳatı ṭolucaḳ ola vaḳtlarında olsalar /15/ hiç bir nesneye delālet itmezler eger vaḳtsuz olsalar ekṣeri ḫalḳıçun

77b

/1/ eyüdür baʻżı nāsıçun eyü degüldür eger müsāfir görse sefere delālet /2/ ider ki sefer tamām olmaya az olur ki gizlü nesne ẓāhir olmağa delālet /3/ ider eydildi ki buz ġuṣṣa ve ʻaẕābdur illā meger ki bir kimesne ṣu içmek /4/ ister bir ḳaba ḳoyar daḫı ṭoñar böyle görse mālı ṣāmitdür bāḳī ḳalur /5/ buzlıḳ begüñ evi mālıdur ammā te'vīli ṭolucaḳ maʻārif-i keşfiyye ve ḥaḳāyıḳdan /6/ ʻibāretdür daḫı rūḥ göginden nāzil olan maʻānī-i ẕevḳiyyeden ʻibāretdür /7/ ve ḳar daḫı maʻārif-i ʻulūmdan ve keşflerden ʻibāretdür envāʻından istiḳrār /8/ ve iṭmīnān mūcibdür her ʻilmiçün maʻden vardur rūḥda bi-ḥasebi'l-fıṭrat /9/ ṣābit olduğı ḥālde ol ʻilm andan feyż olınup bu ecilden ötridür /10/ ki baʻżı ʻilmler āsānlığıla ḥāṣıl olur baʻżı olmaz ve baʻżı kimesneye /11/ çoḳ ʻilm ḥāṣıl olur ve baʻżı kimesneye hiç nesne ḥāṣıl olmaz /12/ nitekim dėnilmişdür كل ميسرلما خلق له tefsīr-i Ḳāşānīden /13/ böyle fehm olınur في قوله تعالي الم تران الله يزجي الي ركاما الايه /14/ ben

eydürin ki şu ḳar ṭolucaḳ buz küllisi birdür كما قال عليه السلام /15/ anuñıçun ki في دعايه واغسلني من خطايي بالشلج والما والبرد

78a

/1/ şunuñ şānındandur ẓāhiri pāk itmek hemçünān ʿilmüñ daḫı şānıdur /2/ bāṭını pāk itmek pāklik istiġfār ve tevbeye mūcibdür tażarruʿ ve zārī /3/ ki ṭaleb-i vücūd idicilerdür ḳapuçılardur ʿafv ve maġfiret ṣafḥ ve luṭf /4/ raḥmeti ḳurbeti bu ecilden ötri meşāyiḫ-i kibār eydür vaḳtī ḳuluñ göñli /5/ ṣāfī olsa anuñ üzerine ḥarāret şevḳi ġālib olsa ve ʿışḳ odı /6/ ġālib olsa cānib-i Ḥaḳdan taʿdīl nāzil olur yaḳın ḳārin-i ḳurūb /7/ buludından redd itmegile ol vaḳtın göñli üzerine cemāl-i tecellisi ġālib olur /8/ bārid olur ditrer bürūdetden bürūdet zāyil olmaz libāsıla belki odıla /9/ belki cehennem odıyla eger bir kimesne yaġmurdan ḥāṣıl olmış ḳara balçıḳ /10/ görse ġamdur ḳorḳudur fitnedür meşaḳḳatdur balçıḳ hemçünān Naṣārā /11/ eydür eger bir kimesne kendüyi ḳara balçıḳ içinde yörür görse bedeninde /12/ noḳṣāndur ammā te'vīli budur ki ḳara balçıḳ-daḫı balçıḳ eger bir kimesne ikisinüñ /13/ içine düşse yāḫod girse ḥālinüñ yaramazlıġına delālet ider /14/ **ikinci faṣl** od ve daḫı aña müteʿallıḳ olanları görmekdedür /15/ ammā çaḳmaḳ eger bir kimesne görse ki çaḳmaḳ çaḳar odıla intifāʿ

78b

/1/ itmegiçün bir ḳavī kimesne ki göñli ḳatıdur aña istiʿāẕe ide daḫı /2/ bir kimesneye istiʿāẕe ide ki faḳrını sed idüp intifāʿ itmege yaramazlıḳ /3/ ṣāḥibi ola eger bir ʿavrat görse ki çaḳmaḳ çaḳar oduñ nefesi yaʿnī /4/ ʿalevi ol ʿavrata yetişür ol ʿavrat bir oġul ṭoġura ol oġlan /5/ şehvet issi ola eger bir kimesne görse ki bir ṭaşı üstine ḳaḳar bu ikisinden /6/ çaḳmaḳlanup od çaḳar bu kimesne iki ḳatı göñüllü kimesne birbirisiyle muḳātele /7/ itmege sebeb olur zīrā ḳıġılcım ḳılıcıla depeleşmekdür ammā te'vīl budur ki /8/ çaḳmaḳ cehilden ʿibāretdür zinde ki çaḳmaḳ ṭaşıdur tażarruʿdan ʿibāretdür /9/ çaḳmaḳ ṭaşıyla ṭoḳuşması maʿrifet çırāġın çıḳarur eger bu rü'yāyı gören /10/ kimesne ʿilme naẓar ider olsa fażlı ziyāde olmaḳlıġa ṭālibise /11/ çaḳmaḳ ṭoḳuşması ʿulūm ve maʿārif istiḫrāc itmegiçün efkār-ı ṣāyibede /12/ ḳuvā-yı idrākiyye ʿamel itmekden ʿibāretdür eger gören kimesne sālikise /13/ çaḳmaġuñ ṭoḳuşması ḳuvā-yı ʿameliyyenüñ baʿżı baʿżıyla ḍarb olmaḳdan /14/ ʿibāretdür maʿrifet odın çıḳarmaḳdan ötri ki ol maʿrifet odı /15/ göyündürüp fānī idicidür hevā-yı nefs daḫı ṣıfāt-ı ḫabīseyi daḫı

79a

/1/ ol maʿrifet odı ʿamelden Allāh taʿālāya sülūk itmegüñ yollarını /2/ nūrlandurucıdur eger bir kimesne od görse ki ġālibdür mürtefiʿdür /3/ ḫalḳa menfaʿatlü nūrı var bir

sulṭān kimesneye delālet ider ki menfa'at /4/ idici ola eger bir kimesne görse ki od yaḳar bir ṣaḥrāda ol oduñ /5/ şu'lesi ve żiyāsı var maşrıḳdan maġribe-degin bir 'ālime delālet ider /6/ ki 'ālemde ẕikr olınur eger bir kimesne görse ḳumāşı ortasına /7/ od düşmiş dükkānına düşmemiş ola ḳumāşuñ revācına delālet ider /8/ eger bir kimesne görse ki od yaḳar et bişürmegiçün rızḳ ṭalebine delālet /9/ ider yā māl yā vilāyete delālet ider eger bir kimesne görse ki od urur /10/ ol rızḳuñ māluñ taḥṣīlinde cehd ider eger bir kimesne görse ki /11/ odı başında yaḳar mürtefi' olur yā od evinden çıḳar anuñ şu'lesi var ol kimesnenüñ ḥāmile /12/ 'avratı varısa bir oġlan ṭoġura anuñıla şād ola daḫı ol kimesnenüñ /13/ 'aẓīm bināsı ola yā 'avratından şāẕılıḳ göre eger bir kimesne od /14/ görse dütünsüz bu od ḥākimleriçün vilāyetleri ziyādelıġıdur /15/ tācirleriçün fāyidedür 'azablarıçun evlenmekdür eger bir kimesne odı

79b

/1/ evinüñ ortasında görse ol kişi gelin getüre ba'żı ḥükemā eydür /2/ eger bir kimesne odı evinde nūrlandurur görse ol kimesneye ḫayr yetişür /3/ ḥisābsuz eger od yaḳar görse mālı ziyāde ola eger bir kimesne tennūrında /4/ yanmış od görse ulu olsa 'avratı yüklü ola eger bir kimesne /5/ evinde çırāḳ görse 'avratı ve oġlı gökçek ẕikir-gū ola Naṣārā /6/ eydür eger bir kimesne görse ki bir ṭaġ ṭoruġında oda meşġūl /7/ olur ol kimesne Allāha yaḳın ola yā ḥācetleri ḳabūl ola eger /8/ ġāyibise selāmetlıġıla vaṭanına gele müsülmānlar eydür od ki ziyān /9/ idici ola cengdür ṭā'ūndur yalandur eger bir kimesne ṣaḥrāda ziyānlu /10/ od görse cenge delālet ider ki tamām olmaz كما قال الله تعالي /11/ كلما اوقدوانارا للحرب اطفاها الله eger bir kimesne görse ki /12/ gökden bir od iner her nesneye ki yetişür yaḳar ammā tütüni yoḳdur /13/ od yaḳduġı miḳdārı żarar ve ḳorḳuya delālet ider ulu pādişāh ṭarafından /14/ eger bir kimesne od ortasından bir kömür alsa ol kimesneye ḥarām /15/ māl yetişe sulṭān ḳıbelinden eger bir kimesne görse ki ḳarnı

80a

/1/ yarılmış içinde od var ol kimesne yetīm mālını yėye eger bir kimesne /2/ görse ki barmaġından od çıḳar ol kimesne ẓālim ola ḳalem ve kitābet /3/ sebebiyle eger bir kimesne görse ki aġzından od çıḳar ol kimesne /4/ ġammāzdur ẓālimdür eger bir kimesne görse ki ayasından od çıḳar ol /5/ kimesne ṣan'atında ẓālimdür eger bir kimesne görse ki ṣaḥrāda od /6/ yaḳar anuñıla şu'lelenür daḫı sevinür ol kimesne 'ilm gölgesindedür /7/ ol 'ilmile menfa'atlenür eger yaḳduġı od ḫalḳ ortasında şu'lelense /8/ ol kimesne ḫalḳ ortasına 'adāvet baraġa eger bir kimsene görse ki /9/ od başından mürtefi' olur ol kimesneye ḳatı ḥastalıḳ yetişür ḥarāretden /10/ ber-sāmdan eger bir kimesne görse ki evi yanmış yaḳında ḫarāb /11/ ola eger bir kimesneyi görse ki yanar

ol kimesne od içindedür eger /12/ bir kimesne görse keennehu dîvârları yandukdan ṣoñra evveliñden büyük /13/ daḫı gökçek olmış delâlet ider ki ma'âşı evvelkiden yigrek ola /14/ eger kimesne gördi ki gökden bir od iner boyınuñ küllini yaḳar illâ /15/ ökçesini yaḳmaz rü'yâsını bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi ol bir sulṭândur saña

80b

/1/ teveccüh ider 'aḳabuñdan degüldür dėdiler eger bir kimesne görse üzerine ḳığılcım /2/ te'sir ider ol kimsene bir salṭanat ṣâḥibinden ḳabiḥ söz işide eger /3/ görse ki ḳığılcımdan od yalıñlandı ol ḳabiḥ söz şâyi' ola eger ol /4/ yalıñlanan ḳığılcım odı azacuḳ yaḳsa ol kimsenenüñ 'adûsı yaramaz söz /5/ ata ol kimesneyi yaḳa ol kimse ṣabr ide eger ol oduñ tütüni /6/ olsa ol söz ol kimesneyi ḳorḳuda ġuṣṣalandura müsülmânlar eydür /7/ eger bir kimesne kendüyi oduñ ortasında görse aña ḥarâret yėtişmez /8/ ol kimseneye ṣıdḳ ve mülk yėtişe 'adû üzerine ẓafer bula nite ki /9/ ḳıṣṣa-i İbrâhîmde 'aleyhi's-selâm ki 'adûya ẓafer buldı ol vaḳt-ki /10/ 'adû anı oda atdı od yaḳmadı ba'żı ḥükemâ eydür eger insân görse /11/ bir yılanı oda yaḳar anuñ delili ṣâ'iḳa delili gibidür eger ḫasta /12/ görse ki yılanı yaḳar ḫastalığından ḫalâṣ ola eger yigit görse /13/ ki yılanı yaḳar nefsinüñ şehvâtına delâlet ider ba'żı ḥükemâ eydür /14/ eger insân görse ki bir kişinüñ atası anası od içinde yanar /15/ ol kimesne öle atası ve anası oda yanmış gibi ġuṣṣalanalar eger bir kimesne

81a

/1/ görse ki şol od ki ḫalḳ anuñıla menfa'atlenür söyünmiş ol /2/ yirüñ ulusı ve re'îsi ola yâ 'âlimi ola eger bir kimesne görse ki /3/ od yaḳar girü söyinür ol kimesne cengdeyise maġlûb olur eger /4/ tâcirise aṣṣı itmez ammâ el-meserrece müsülmânlar eydür nâr-ı meserrece /5/ ya'nî çırâġ oduñ ḳayyimidür eger bir kimesne görse ki ḳarañu gicede /6/ oda perde olur ol kimesneye feraḥ ve ẓafer yėtişür eger bir kimesne görse /7/ ki çırâğı aġzıyla söyündürür ol kimesne bir ḥaḳ üzerine olan kimesnenüñ /8/ emrini ibṭâl ide andan ṣoñra bir kimse gele andan ḳuvvetlü eger /9/ söyündürmese ol kimesne ibṭâl-i ḥaḳḳa ḥarîż ola ba'dehu ḥaḳ üzerine /10/ ola كما قال الله تعالي يريدون ان يطعنوانور الله بافواههم والله متم /11/ نوره eger bir kimsene görse ki gice çırâġıla yörür yâ aydıñlığıla /12/ yörür ol kimesneye İslâm hidâyet olına maġfiret ola gice namâzını /13/ ḳıla eger ehlise eger ehl-i dünyâdanısa emrinde müteḥayyir ola zîrâ ki /14/ ẓulmetdür andan ṣoñra hidâyetlenür ummaduġı yirden zîrâ ki nûrı hidâyetdür /15/ ve eger ehl-i ma'ṣiyyetden olsa tevbe ide eger görse kendüyiçün bir

81b

/1/ çırāġ vardur nūrı güneş nūrı gibidür ol kimesne ḥāfıẓ-ı Ḳur'āndur /2/ yā müfessir-i Ḳur'āndur ba'żılar eyitdiler çırāġ 'ālim ve müttaḳī oġuldur yā saḫī /3/ tācirdür az olur ki sulṭān oġlı olur eger görse ki çırāġlar /4/ ẓāhir olur barmaḳlarından yā ba'żı a'żāsından delīldür ki şekki /5/ zāyil ola umūr-ı mekātibden yā umūr-ı vehmiyyeden eger bir kimesne görse /6/ ki elinde çırāġı vardur yā od vardur yā şem'a vardur daḫı sevinür /7/ eger sulṭānısa 'azl ola tācirise ziyān ide ṣāliḥise perhīzkārlıġı /8/ gide لقوله تعالي كمثل الذي استوقدنارا فلما اضات ما حوله /9/ ذهب الله بنورهم وتركهم في ظلمات لايبصرون eger bir kimesne /10/ görse gūyā ġayrı kimesne çırāġ dutar bu delīl-i şerdür şol kimesneye /11/ ki emrin gizlemek ister eger bir kimesne aydıñlıḳ virür oddan baḳmaḳ /12/ istese delālet ider ki 'avrat ala eger ergenise ḫasta ise /13/ şifā bula çoḳ olur şehvāta delālet ider ki anda iḫtiyār yoḳdur /14/ leẕẕet-i şehvāniyyesi ġālibdür eger oduñ dutruġı żiyāsuz olsa /15/ ġam ve ġuṣṣaya delālet ider ḫasta ise ölümi yaḳın olmışdur

82a

/1/ ammā fetīle cāriye-i ḳaviyyeye delālet ider ki ḫalḳa ḫiẕmet ider /2/ eger görse ki fetīle küllisi yanmış 'abeṡ yire ġażab idici ola eger /3/ ol fetīleden ḳıġılcım çıḳup panbuḳa düşüp yansa yā yaḳsa ol kimesne /4/ ẕilletile ẕelīl ola eger bir kimesne şem'a görse şem'a sulṭāndur /5/ yā saḫī oġlandur ki ḳadri yüce ola ammā ḳandīl oġlandur 'aẓim /6/ ü'l-ḳadr ẕikr ḫayr ola menfa'ati rif'at ola eger ḳandīli vaḳtında /7/ yandursa ba'żılar eydür mescidde ḳandīller 'ulemādur ehl-i perhīzdür /8/ ehl-i Ḳur'āndur Ebū 'Ayfa eydür mescidüñ ḳandīllerin gördüm ki /9/ sönmiş bir ulu 'ālim öldi ki adı Müş'ir bin Kirāmidi ve ammā te'vīli /10/ budur ki ba'żı meşāyiḫ eyitdiler ẕikr nūrı ḳalbe sirāyet itse /11/ ṣıfāt-ı ḥayvāniyye ṣıfāt-ı melekiyyeye mütebeddil olduḳdan ṣoñra /12/ görür ki ḳandīl yandurulmışdur yā çirki zāyil olınup ṣāfī olmış /13/ evinde yā ḫalvetinde çırāġ yandurulmış bi'l-külliyye her nesne ki ḳandīle /14/ ṣırçaya mescide nūra çerāġa müte'allıḳdur ol ba'żı göñlüñ ḥāline /15/ müte'allıḳdur ehlu'llāhdan birisi eydür kim eger ẕikr 'unṣur-ı nāriyyeye

82b

/1/ sirāyet itse ol kimesne görür ki oda dāḫil olur yāḫod oduñ /2/ deyirmeninde deverān ider fāżıl Necm-i Dāye ve Ḳıvāme'd-din Muḥammedi'l-Besṭāmī /3/ ḳaddesa'llāhu sırrahümā eydür eger göñül gözgüsi żıddından ṣāfī olsa aña /4/ envār-ı ġayb ẓāhir olur lā-büdd bu ol ḥālde yıldıramaḳ miṡālinde olur /5/ eger ḳalb gözgüsi muṣayḳal olması ziyāde olsa çırāġı şem'a meş'ale /6/ miṡālinde olur andan ṣoñra eger sen isteseñ şems ve ḳamer ve kevkeb /7/ ṣūretiyle ẓāhir olur kāmil Necm-i Dāye ve Şeyḫ Cebrā'il

revvaḥa'llāhu rūhahümā /8/ eydür şol nesne çırāġ ve şem' ṣūreti üzerine olur daḫı bunlaruñ /9/ emṡāli ekṡeri şeyḫüñ vilāyetinden olur yā ḥażret-i nebeviyyeden yā envār-ı /10/ 'ulūmdan yā envār-ı Ḳur'āndan yā nūr-ı īmāndan olur ol çırāġ şem'i /11/ ḳalbdür ḳalbinden ol ḳadar nūrlanur ṣūret-i çırāġ ve ḳandīl ve gözgü /12/ daḫı bu dedügümüz üzredür kāmil-i Cendī raḥimehu'llāh eydür çırāġ ve od /13/ ḫalvet ehlinüñ nūrıdur çırāġ ve şem' nūrı vesvese karañulıġını /14/ zāyil idicidür od nūrı aḥmaḳlıḳ ve kevdenlik ẓulmetini zāyil idicidür /15/ bunuñ seyri taḳva-yı felegindedür āfāt-ı mütefevviḳa iḥtirāz felegindedür

83a

/1/ deverān-ı maġribden maşrıḳdan āfātdan iḥtirāz feleginüñ ḥareketi 'ilm /2/ meclislerine varmaġıla olur fevt olanları tedārük itmekden ötri /3/ ḫalvet nūrınuñ maşrıḳı maḥfillere gice varmaḳdur Ḥaḳḳıla feraḥ olmaḳdan /4/ ötri istivāsı maḥfillerdür maġribi her ḥālde Ḥaḳḳıla me'nūs olmaḳdur /5/ Ḳāşānīnüñ kelāmından añlanur ki ḳandīl işāretdür ḳalbe ki rūḥıla /6/ nūrlanup mā-'adāya nūr viricidür nār 'ibāretdür 'aḳl-ı fa'āl nārından /7/ az olur ki tāreten rūḥ-ı ḳuds-ı nārından 'ibāret ḳılınur gāh olur ki /8/ ma'ānī-i ḳudsiyyeden 'ibāret olınur ben eydürin her aḥad ḥikmetden /9/ Allāh ta'ālādan getürdügi ḥasebince te'vīl ider ben beyān iderin /10/ te'vīl itdüklerinüñ ḥikmetinüñ ba'żını daḫı te'vīlden ba'żını ẕikr /11/ itmemişlerdür anı daḫı beyān iderin ammā anlar ki nārı īmānıla te'vīl /12/ itdiler delīl budur ki nāruñ üzerine altun gümiş bunlardan ġayrı ma'deniyyātdan /13/ ne varısa 'arż olunsa nār anları yandurur ġıll-ı ġışşdan ḫalāṣ /14/ ider yanmaḳdan selīmce bāḳī ḳalur mü'min daḫı hemçünān nār-ı cehennem /15/ üzerine 'arż olunsa günāhını yaḳar īmānı yanmaḳdan selīm bāḳī ḳalur

83b

/1/ 'ilm ma'rifet nūrını çırāġıla te'vīl itdiler Allāh ta'āla ḳavlinden aldılar /2/ قوله تعالي مثل نوره كمشواة فيها مصباح nice vechlerile /3/ evvelkisi budur ki şol ev ki anda çırāḳ vardur uġrı girmege /4/ iḳdām itmez hemçünān ḳalbde daḫı nūr-ı ma'rifet olsa şeyṭān girmez /5/ girmege bahādurlıḳ daḫı idemez vech-i ṡānī budur ki eger bir evde çırāġ /6/ olsa ev issi ev içindeki ḳumāşını ṭaleb itmege mühtedī olur /7/ hemçünān ḳalbde daḫı ma'rifet çırāġı olsa ṭā'āt itmege şürū'a /8/ mühtedī olur vech-i ṡāliṡ oldur ki eger bir evde çırāḳ olsa /9/ anuñ nūrıyla eksüksüz menfa'atlenilür hemçünān ḳalbde daḫı ma'rifet /10/ çırāġı olsa anuñıla menfa'atlenilür noḳṣānsuz vech-i rābi' oldur /11/ ki ma'rifet ve mıṣbāḥdan her birisi ṣāḥibine üns dutmaḳlıḳ /12/ ve ṣāẓılıḳ icāb ider vech-i ḫāmis oldur ki ma'rifet ve mıṣbāḥdan /13/ her birisi her cānibe nūrını perākende ḳılur vech-i sādis oldur ki /14/ mıṣbāḥa yel żarar ider ma'rifete vesvās-ı şehevāt żarar

ider vech-i /15/ sābi‘ oldur ki çırāḳ yağsuz bāḳī olmaz hemçünān ma‘rifet-daḫı tevfīḳsüz

84a

/1/ bāḳī olmaz vech-i s̱āmin oldur ki çırāğa bir ḥāfıẓ gerek ki ḥaḳḳından /2/ gele ma‘rifet-daḫı hemçünān bir ‘uhdesinden gelür gerek ol-daḫı Allāhuñ /3/ fażlıdur daḫı bilmek gerek ki ma‘rifet çırāğı ‘aẓīm ve ‘ālī şāndur /4/ ma‘rūf çırāḳdan zīrā çırāğa ḥācib-i cismānī ḥicāb olur ma‘rifet /5/ çırāğına yėdi ḳat gök ve yėdi ḳat yir ḥicāb olmaz bir daḫı budur /6/ ki çırāğuñ ḥükmi ġāyib olur gündüzde āḫiretde ma‘rifet nūrı bunuñ /7/ ḫilāfınca ḥükmi ġāyib olmaz gicede ve gündüzde dünyāda ve āḫiretde /8/ bir daḫı budur ki çırāğuñ vefāsı yoḳdur zīrā çırāġ fetīl yağı ḳoyup /9/ yaḳan kimesneyi yaḳar ġayrı daḫı yaḳar ma‘rifet yanmaḳdan ḳurtarur her ḥālde /10/ żarar itmez bir daḫı budur ki çırāğıla ḫalḳuñ vücūdı münkeşif olur /11/ ma‘rifetile ḫālıḳuñ vücūdı münkeşif olur bir daḫı budur ki çırāḳ /12/ dost düşmen üzerine vāḳi‘ olur ma‘rifet dostıçundur ancaḳ /13/ bir daḫı budur ki çırāġ ḫalḳuñ naẓargāhıdur ma‘rifet rabbi'l-‘ālemīn /14/ naẓargāhıdur bir daḫı budur ki çırāġ nefsini yaḳar ġayr anuñıla menfa‘atlenmegiçün /15/ ma‘rifet günāhı yaḳar sırrı rāḥatdur gögsi nūrlandurur bir daḫı budur ki

84b

/1/ çırāḳ şems nūrında mużmaḥill olur ya‘nī keennehu yoḳ olur ammā ma‘rifet /2/ işrāḳ itdügi vaḳtın şems nūrı mużmaḥill olur daḫı bilmek gerek ki /3/ nārıçun nūr vardur ḥarāret vardur tütün vardur daḫı ḫavāṣṣ-ı ṣıfāt /4/ vardur biz nāra lāyıḳ i‘tibārātdan ba‘żı ẕikr itdük lākin bir i‘tibār-ı /5/ laṭīf bāḳī ḳaldı ol i‘tibār oldur ki nār ‘ibāretdür Allāh ta‘ālāda /6/ ‘āşıḳ olmaḳdan naẓar-ı ḳaṭ‘ idicidür maṭlūbından ġayrından yaḳıcıdur /7/ Allāhdan ġayrıdan ḳalb-i ġanī ḳılıcıdur az olur ki nār tecellī-i celālīden /8/ ‘ibāret olur ki bu tecellī nefsüñ bezegini arıdıcıdur yanmış olan /9/ ağaçlaruñ budaḳları ve ṭalları kökidür daḫı fāsid fikirlerüñ /10/ dükkānıdur ve daḫı yanmış olan dünyāya dünyā-yı kāside zīnetinüñ /11/ soḳaḳlarıdur rūḥ burada Mūsa gibi olur خر موسي صعقا /12/ ḥayḳırur yüzi üzerine düşer eger ‘aḳabınca tecellī-i cemāl tedārüki /13/ olmasaydı helāk olurdı ebedī girü gelmezdi eger bir kimesne tennūrı /14/ ḳızdurur görse ol kimesneye mālında ribḥ ḥāṣıl ola menfa‘at /15/ ola eger bir kimesne beg evinde tennūr görse eger ol begüñ bir

85a

/1/ müşkil emri varısa nūrlana mühtedī ola eger ‘adūsı varısa /2/ üzerine ẓafer bula eger tennūra yėtişse ki içinde kül vardur bir /3/ ‘avrat ala ki ḫayrı olmaya ammā demürciler

körügi bir kimesne /4/ aña mālik olsa bir kimesneye getürseler ol kimesneye salṭanat /5/ ḥāṣıl ola eger ehlise eger ehl degülse menfa'at ve ucuzlıḳ ola /6/ ammā kül māl-ı ḥarāmdur yaḳıcıdur ba'żılar dėdiler sulṭān ḳıbelinden /7/ rızḳdur daḫı dėdiler ki bāṭıl sözdür yā nef'süz 'ilmdür yā bir emrdür /8/ ki andan rencden ġayrı nesne ḥāṣıl olmaz ammā aġaç kömüri muḫāṭara /9/ kimesnedür ba'żılar dėdiler ki māl-ı ḥarāmdur gizlenmişdür ve daḫı sulṭāndan /10/ rızḳdur ve daḫı dėnildi ba'żılar eyitdiler yanmış kömür ki anuñıla /11/ menfa'atlenilmeye kül gibidür bāṭıl emirdür eger anuñıla menfa'atlense /12/ çoḳ kömür olsa kömür 'amelinde dāḫil olan ricāle fāyide ola /13/ Seyf bin Zeyd gördi keenne bir od gökden arż-ı 'adene indi /14/ andan ol oddan her eve bir ḳoġ düşdi söyündi kömür oldı /15/ mu'abbirlere ḳıṣṣa itdi mu'abbirler eyitdiler Ḥabeşe şehirleridür ki

85b

/1/ müstevlī olalar dėdiler hem eyle oldı ammā tütün ḳorḳudur 'aẕābdur /2/ Allāhdan 'uḳūbetdür sulṭāndan eger bir çölmek görse ki içinde /3/ bişmege yaḳın et var yā ṭa'ām-ı āḫer vardur anuñ odınuñ tütüni /4/ olsa ḫayra ve feraḥa ve ucuzluġa delālet ider ḳorḳu ḥāṣıl /5/ olduḳdan ṣoñra eger bir kimesneye duḫānuñ ıssısı irişse ḳışın /6/ yāḫod yazın ġamma vehemme delālet ider ammā te'vīl ümīẕdür ki /7/ duḫān 'ibāret ola bir hey'etden ki mükedder ve muẓlimdür küdūret ve /8/ ẓulmet daḫı umūr-ı sifliyye-i arżiyye ve leẕẕet-i ḥissiyye mübāşeret itmekdendür /9/ ki ḳalbe ṣu'ūd ider ya'nī çıḳar müteḥayyir ḳalur ḳalb daḫı yola hidāyet bulmaz /10/ iḥtimāl vardur nār-ı şevḳ ve nār-ı 'ışḳ ḥāṣıl olmaḳdan ḥayret virür /11/ icrā-yı arżiyyeyi ve ta'alluḳāt-ı bedeniyye-i sifliyye yaḳmaġıla daḫı merkezinden /12/ ḳaldurur ṣu'ūd itdürür fānī ḳılmaġıçun bu dėdügümüz duḫān nārıla olduġı /13/ vaḳtdur ammā duḫānuñ nārı olmasa te'vīl sābıḳā ẕikr olınandur ammā /14/ ḥaṭab eger bir kimesne iki direk görse yā üç direk görse od /15/ üzerine ḳor yaḳmaġıçun eyü söze delālet ider nümūsı ziyāde ola

86a

/1/ ba'żılar eydür ḥaṭab ḳovcılıḳdur ġaybetdür لقوله تعالي وامراته /2/ حمالة الحطب her kimsene odun içinde od yaḳar görse ol /3/ sa'āyetdür zīrā od melābis olduġı nesneyi yir ba'żılar eydür eger /4/ dīne nisbet olanlardan olsa ol kimesne günāh ide uġurlıḳ gibi /5/ zinā gibi ḳatl gibi ḫaberin sulṭāna iletmegile iḳāmet-i ḥaddile emr ide /6/ ammā te'vīl budur ki ḥaṭab ya'nī odun 'ibāretdür günāhlardan daḫı /7/ a'māl-i ḫabīṡenüñ hey'etinden ki a'māl-i ḫabīṡe cehennem odınuñ ṭutruġıdur /8/ ve daḫı odunıdur daḫı iḥtimāl var ki nār-ı 'ışḳ ve nār-ı şevḳ çekdügi /9/ nesneden 'ibāret ola **üçünci faṣl** ṣular /10/ ve deñizler ve bıñarlar daḫı bunlara müte'alliḳ olanları görmeklikdedür /11/

ammā ṣu eger bir kimesne evinde ṣu görse sa'ādetdür cem' olunmış /12/ māldur ġanīmetdür ba'żılar eydür 'avrat almaḳdur كما قال الله تعالي /13/ و هوالذي خلق من الما بشرا و صهرا الاهه eger bir kimesne çoḳ /14/ ṣu görse ki ṣāfīdür ucuzluḳ ola 'adl-i basṭ eger bir kimesne /15/ ṣuya çimse dirligi keddile meşaḳḳatıla ola eger uyḳu içinde ṣu

86b

/1/ içse uyanuḳlıġında içdüginden ziyāde olsa 'ömri uzun ola /2/ eger bir kimesne bir ḳadeḥden mā-yı ṣāfī içse ol kimesneye oġlından /3/ 'avratından ḫayr yėtişür bir kimesne İbn-i Sīrīne eydür görürin ki /4/ gūyā ben ṣu içindeyin İbn-i Sīrīn ol kimesneye eydür ṣu fitnedür /5/ belādur bir māla yėtişdüñ-mi ol kimesne eydür belī قال الله تعالي انما /6/ اموالكم واولادكم فتنه و قال الله تعالى ما غدقا لنفتنهم /7/ فيه İbn-i Sīrīn su'āl itdi bir 'avratdan ki ol 'avrata düşinde /8/ gösterildi ṣu saḳḳālıġın ider ya'nī ṣuvarur ṣuyıla İbn-i Sīrīn /9/ eyitdi Allāha ṣıġın bir 'avratdan ya'nī ḳorḳ bir kiẕb sebebinden /10/ beyne'n-nās ṣıġmaz bir kimesne İbn-i Sīrīne geldi eyitdi gördüm /11/ ki teknemden leẕiẕ ṣovuḳ pāk ṣu içerin İbn-i Sīrīn eyitdi /12/ Allāha ṣıġın ḫālī olma bir 'avratıla ki saña ḥelāl olmaya ol kimesne /13/ eyitdi ol bir 'avratdur ki nefsüme ḫuṭbe itdüm ba'żı ḥükemā eydür /14/ eger bir kimesne görse ıssı ṣu içer aña ḳatı ġam yėtişe eger görse /15/ ki ol kimesne bir ṣāfī ṣuya barġılur tizcek şād olur

87a

/1/ ve ammā el-baḥr müsülmānlar eyitdi eger bir kimesne baḥr görse umduġı /2/ nesneye yėtişe ba'żılar dėdiler baḥr bir begdür māyil-i 'adl ve saḫī zīrā /3/ baḥr ırmaḳlaruñ ulusıdur baḥr tāciriçün metā'dur ücretile /4/ ḫiẕmet idenüñ üstāḏıdur eger bir kimesne görse ki deñize ṭalar /5/ yā üzerinde yörür ol kimesne şol mülke dāḫil olur ki bu anuñ /6/ ṣıfatıdur yā 'avrat ala zīrā baḥr 'avrata beñzer ruṭūbetinden ötri /7/ yā ḫaṣmına ġālib ola zīrā baḥr ḳāḍiye beñzer eger bu rü'yāyı 'avrat /8/ görse zinā ider zīrā deñiz zinā idicilere beñzer manẓar eclinden ötri /9/ eger bir kimesne görse ki deñizde ṣırtı üzerinde oturur yā arḳası /10/ üzre yatur ol kimesne begüñ 'ameline dāḫil ola daḫı andan ġurūr /11/ ve ḫaṭar üzerine ola eger bir kimesne deñiz ṣuyınuñ küllisini içse /12/ dünyāya mālik ola 'ömr uzun ola yā ol kimesneye mālik /13/ olduġı māluñ miṣli yėtişe salṭanatuñ miṣli yėtişe eger bir kimesne /14/ deñiz ṣuyından ḳanacaḳ ḳadar içse ol kimesneye müddet-i ḥayātında /15/ yėtecekce māl ḥāṣıl ola yā içdügi ḳadar edeb ögrene eger bir

87b

/1/ kimesne deñizi geçse ol kimesne māl-ı ʿadūdan ġanīmet bula anuñıçun Benī /2/ İsrāʾīl çünki deñizi geçdiler āl-i Firʿavnuñ mālıyla ġanīmetlendiler eger bir kimesne /3/ deñiz ṣuyıyla ġusl eylese günāhına kefāret ola ġuṣṣası gide eger bir kimesne /4/ deñiz içine işese ḫaṭā üzerine ola eger bir kimesne düşinde deñiz /5/ görse ümīd itdügi nesneden düşe eger bir kimesne deñizi ıraḳdan /6/ görse ol kimesne ḳorḳu ve belā göre baʿżı ʿaksi dėdiler yaʿnī ümīd /7/ itdügi nesneye ḳarīb ola baʿżı ḥükemā eyitdi eger uyur kimesne deñiz /8/ görse şol kimesnelere delālet ider ki müşāveresüz diledügini işlerler /9/ eger deñiz küçücük olsa bir ġaniye ʿavrata delālet ider eger deñizi sākin /10/ görse baṭālete delālet ider ḳatı mużṭarib görse mażarratlara ve ḳorḳulara /11/ delālet ider baʿżı ḥükemā eydür deñiz ol yılda ḳış uzun olmaġa delālet /12/ ider bir kimesne gūyā gördi ki deñiz içinde yörür fezaʿ-i şedīdile /13/ fezaʿ ider deñizüñ heybetinden ötri rüʾyāsını bir muʿabbire ḳıṣṣa itdi /14/ muʿabbir eyitdi eger sen sefer isterseñ deñizde ḫayra yėtişürsin hem /15/ eyle oldı bir kimesne gördi ki deñiz ṣoġulmış ṭarafları ẓāhir olmış

88a

/1/ rüʾyāsını ḳıṣṣa itdi İbn-i Mesʿūda İbn-i Mesʿūd raḍıya'llāhu ʿanh eyitdi yir /2/ ehli üzerine belā nāzil oldı ḫalīfe ölmesinden yā ḥıfẓ ola şehirlerde /3/ ḫalīfe ḳatl olına māl yaġmalana şehirler ḳaḥṭ ola hem eyle oldı eger /4/ bir kimesne düşinde Diclenüñ ṣuyın içse ol kimesne vezīr ola eger /5/ vizārāt ehlise eger ehli degülse vizārāt mālı ḥāṣıl ola eger bir kimesne /6/ görse ki Furāt ṣuyından içer ol kimesneye bereket ve niʿmet ḥāṣıl ola /7/ Allāh taʿālādan ehl-i ṣalavāt ve ehl-i ʿibādetden ola ve ehl-i ḳanāʿat ola eger /8/ görse ki Furāt ṣuyı ḳurımış cehl ġālib olmaġa delālet ider yā mülk /9/ elinden gitmege delālet ider yā teʾvīl vezīr üzerine vāḳiʿ ola eger bir kimesne /10/ Nīli görse ḳuvvet ve salṭanat ḥāṣıl ola eger bir kimesne Ceyḥūn /11/ ırmaġın görse ki ol arż-ı Ḥabeşdedür görür ki andan ġusl ider /12/ ol kimesneye ʿaẓīm mülk yėtişe yā bir ulu pādişāha ulaşa eger /13/ ġuṣṣaluyısa Allāh taʿālā anı ol ġuṣṣadan ḳurtara eger medyūnısa Allāh /14/ taʿālā deynin ödeye eger esīrise esīrlikden ḳurtıla eger faḳīrise /15/ Allāh taʿālā anı ġanī ḳıla eger ʿālimise ʿilmi ziyāde ola eger ḳulısa

88b

/1/ āzād ola bunuñ küllisi Tevrītdedür ammā dere cerrārdur müsülmānlar eyitdi /2/ vaḳtī ki deñiz beg olsa Dicle vezīr olsa ırmaḳ bir nuṣret olunmış /3/ ġanīdür miḳdārınca eger bir kimesne görse ki ırmaḳ ḳazar yā ırmaḳda ṣu /4/ aḳar ol māldur ki andan fāyide ider eger görse ki derenüñ ṣuyı bir /5/ ṣoḳaġa dāḫil oldı yā yoḳaru çıḳdı ol ḫayrdur ʿadldür

ki /6/ sulṭāndan irişe daḫı gökçek ḥayātdur eger görse derenüñ ṣuyı /7/ evden çıḳar sulṭān anlara ḳahr ide ẕelīl ide eger bir kimesne ırmaḳ /8/ ṣuyını bustānında görse daḫı baḫçesinde görse ucuzlıḳdur māldur /9/ ki aña sevḳ olur قال الله تعالي اولم يروا انانسوق الما الي الارض /10/ الجرز فنخرج به زرعا تاكل انعا مهم وانفسهم افلايبصرون /11/ eger ırmaġa ṭalsa ḫuṣūmetdür eger bir kimesne görse ki ırmaḳ /12/ çıḳar yücelür girü batar ol kimesne içine düşse ol kimesne /13/ fitneye ve ġama düşe girü çıḳa Naṣārā eydür eger bir kimesne /14/ dere ḳazsa ol kimesne öle yā aḳrıbāsından birisi öle yā nefsine /15/ veyā mālına noḳṣān yetişe eger görse ki keennehu dere ṣuyını geçer

89a

/1/ andan çıḳar ol kimesne ıraḳ sefer ide cemī‘ ḥācetleri ḳażā ide eger /2/ bir kimesne görse ki metā‘larıyla gider ol kimesneye żarar ve noḳṣān /3/ yetişe ol seferde eger bir kimesne görse keennehu evine ṣāfī ṣular /4/ ırmaḳlar aḳar ol kimesne ġaniyise bir ‘illete delālet ider ki aña ulaşa /5/ daḫı ehliyiçün menfa‘ate delālet ider eger görse ki ırmaḳ evinden aḳar ol kimesne ġanise ve ululuḳ issise ḫayra ve menfa‘ate delālet ider ki andan ehline ulaşa daḫı /6/ ehl olanlar üzerine nafaḳāt-ı keṣīre infāḳ ide daḫı çoḳ muḥtāc ḳavm /7/ geleler andan menfa‘at ve kerāmet ḥāṣıl ideler eger faḳīr kimesne olsa /8/ ‘avrat yā oġul ṭard ide yā ba‘żı kimesneyi ehl-i beytinden ṭard ide /9/ zinā sebebiyle yā fi‘l-i ḳabīḥ sebebiyle ammā te’vīl-i ırmaḳ ṭabī‘at-ı cismāniyye /10/ menzilidür eger bir kimesne andan ḳanınca içse şehevāta tābi‘ ola /11/ eger dünyāya ḥarīṣ olsa anuñ metā‘ı ġurūr ola eger bir kimesne /12/ kifāyet miḳdārı żarūret miḳdārı içse dünyā aña metā‘-ı belāġ /13/ ola biz eydürüz iḥtimāl var ki ‘amelden ḥaẓ almaḳdan ‘ibāret ola /14/ isti‘dād ḥasebince tenāvül miḳdārı ba‘żılar eyitdiler enhār ya‘nī /15/ ırmaḳları ‘urūḳıla daḫı saḳy idiciyle te’vīl itdiler enhār ḥayāt-ı

89b

/1/ ṭayyibedür vaḳtī ki ṣuyı ‘ādet üzerine aḳar olsa ṭatlu ve ṣāfī olsa /2/ eger mecrāsından aḳsa yemīnen ve şimālen ‘ammdur faḳīr eydürin bu te’vīli ġālibā /3/ nüsḫa-i ‘ālem insānıla teṭābuḳ beyānındadur ba‘żı müsülmānlar eydür bıñarlar ni‘met /4/ ve bereketdür daḫı murāda irmekdür eger gören kimesne fāsıḳ olmazsa eger /5/ fāsıḳ görse ki bıñar evinden aḳar yā dīvārından aḳar yā ikisinden /6/ ġayrıdan aḳar bir ḫaşyetile ki bunlardan aḳması inkār olınur ol kimesneye /7/ muṣībet irişür yā ġuṣṣa irişür anuñ üzerine ehl-i beyt aġlarlar /8/ eger bir kimesne görse ki bir bıñardan ābdest alur ṣuyı pāk mekrūh /9/ olunmaz gerekse ṣāfī gerekse bulanuḳ gerekse ıssı gerekse sovuḳ olsun /10/ daḫı bilmek gerek ki bıñar eger yirden aḳsa ki andan çıḳması inkār /11/ olmaz gerekse yir olsun gerekse ṭaş ḫayra ve menfa‘ate delālet /12/ ider şükūk

żarar eylemez bunuñ gibi mevżi'den aḳmasına eger evden /13/ aḳsa 'avrat ḳıbelinden ġuṣṣadur eger dīvārdan aḳsa ġuṣṣadur ki /14/ ḳarındaşından yā güyegüsinden yā dostından irişe ba'żı ḥükemā /15/ eydür bıñarlar ve bunlaruñ emsāli eger ṣāfī ve ṭatlu olsa delīl-i

90a

/1/ ḫayrdur zīrā ṣudan leẕīẕ ve menfa'atlü nesne yoḳdur eger ṣu bulanuḳ /2/ olsa yā ṭuzlu ve acı olsa hem ġuṣṣaya delālet ider ammā te'vīl /3/ budur ki aḳar bıñar 'amel-i cārīdür ḳıyāmete-degin gören kimesne gerekse diri /4/ olsun gerekse ölü olsun anuñıçun görilsün böyle te'vīl eyledi /5/ nebīmüz 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām rü'yā ki 'Oṣmānı bin Maṭ'ūn 'avratı /6/ gördi vāḳı'asında ki 'Oṣmānuñ aḳar bıñarı var ammā ṭaş ve uvaḳ /7/ ḳum ṣu içinde şuġldur rencdür gören kimesneye ammā kārīz bir kimse /8/ görse ki kārīz aḳıdur evlenmege māl fāyide itmege delīldür yā ma'işetine /9/ delīldür yā bir 'amel ide 'amel-i dünyādan yā nefsiyçün ola eger ḫāṣṣeten /10/ olsa yā 'āmme içün ola eger 'āmmeten ola ba'żı ḥükemā eyitdi eger /11/ bir kimesne kārīz görse ehl-i beyti cihetinden żarar yetişe dėdi /12/ ammā ḥavż sulṭānī şerīf-i saḫī neffā' kimesnedür ammā te'vīl budur /13/ ki ḥavż ṣūret-i ḳalbdür ki 'amelile ṭoludur eger ṭolu görse ammā /14/ veş (وش)müsülmānlar eyitdi eger er görse gökçek beşāret ṭaleb /15/ idici 'avratdur eger 'avrat görse gökçek ḫulḳlu ere delālet ider

90b

/1/ ba'żılar dėdiler ḳuyı māla yā 'amele yā evlenmege yā oġula yā ġalīẓ ere yā /2/ mekre delālet ider eger bir kimesne görse ki ḳuyıya düşer naṣībden /3/ ve mertebeden düşer yā mekr olur Yūsuf nebī 'aleyhi's-selām mekr olduġı /4/ gibi yā ölür İsḥāḳ bin İbrāhīm Ḫalīl 'aleyhime's-selām ṣusuz ḳuyı gördi /5/ likin andan ṭuzlu ṣu aḳdı ol yılda ḳızlıḳ oldı andan ṣoñra /6/ gördi bir ḳuyıdan ṭatlu ṣu aḳar vaḳti ki uyandı ekininden ucuzlıġıla /7/ beşāret itdi eger menzilindeki ḳuyıyı ṭolu görse ammā aḳmaz delīl-i ḫayırdur /8/ eger aḳsa delālet ider şol ḫayrāta ki 'avratlarıçun oġlancuḳlarıçun /9/ ola anlara bāḳī olmaya eger bir kimesne ṭolu ḳuyuya yetişse aña cem' /10/ olmış māl yetişür ammā te'vīl budur ki geñ ḳuyı görmek ki aşaġasında /11/ ṣuyı ola vücūd ḳuyusına delālet ider eger bir kimesne görse ki /12/ güvlegile ḳuyudan ṣu çeküp ṣuvarur ol göñlidür böyle te'vīl itdi /13/ Şeyḫ Zeyne'd-dīn-i Ḫāfī revvaḥa'llāhu rūḥahu faḳīr eydürin ḳuyu ṣuyı fikr-i /14/ 'amel itdürmegile naẓaruñ ḥīlesiyle ḥāṣıl olan 'ulūmdan 'ibāretdür /15/ nite ki geçdi ammā kārīz menzil-i menfa'at idici erdür ki nāsıçun

91a

/1/ umūr-ı dünyāda sa'y ider ammā güvlek bir erdür ki mekr vü ḥileyile māl çıḳarmaḳ /2/ ister eger bustān suvarsa bir 'avrata yėtişür andan menfa'at bulur eger /3/ bustān yėmiş virse ol 'avratdan bir oğlan ola ammā te'vīl budur /4/ ki şol nesne ki rivāyet olundı Resūlu'llāhdan 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt /5/ ve's-selām Resūlu'llāh (s.a.v) eyitdi düşümde gördüm /6/ gūyā ben bir gölgelü ḳuyınuñ üzerindeyin bir ḳurı ḳuyuya ṣu çekerin /7/ andan ṣoñra külegi Ebū Bekr aldı bir büyük külege yā iki büyük külege /8/ çekdi çekmesinden ża'f geldi Allāh ta'ālā Ebū Bekirden aldı andan /9/ ṣoñra külegi 'Ömer aldı ḳurı ḳuyı aḳdı yanındağı ḳuyıya ḳarışdı /10/ külek elinde mağribe döndi ricālden bir kimesne görmedi ki ḳuvvetile /11/ ciddile 'amel ide ḥattā nāsı ḳandura çün Ḥażret-i Resūl 'aleyhi /12/ efżalu'ṣ-ṣalavāt ve ekmelü'l-teḥiyyātı görmege vardılar Ḥażret-i Resūl /13/ (ṣ.a.v.) işāret itdi ki Ebū Bekrüñ ḫilāfeti müddeti iki /14/ yıldan ziyāde olmaz üç yıla varmaz 'Ömer raḍıya'llāhu 'anh zamānında olan /15/ fetḥler ġanīmetler ve şehirler fetḥ itmek 'izzet-i İslām dīn 'adūsını ḳahr itmek Ebū Bekr

91b

/1/ ḥażreti raḍıya'llāhu 'anh zamānında olmaz rivāyet olındı bir kimesne İbn-i /2/ 'Abbāsa raḍıya'llāhu 'anh geldi eyitdi bir ḳuyınuñ içinde bir güvlek /3/ görürin üç baḫşda ikisi ṭolu bir baḫşı boş İbn-i 'Abbās raḍıya'llāhu 'anh /4/ eyitdi altı ayımış ki ėhlüñden ġaybet itmişsin 'avratuñ ḥāmileyimiş /5/ ėrkek ṭoğurur ol kimesne eyitdi delīl nedür ḥāmileydügine İbn-i 'Abbās /6/ eyitdi ḳuyıyı 'avratıla te'vīl itdük külegi erile te'vīl itdük /7/ şol beşāret ki ḳuyuyıla oldı oğlanıla oldı ḳıṣṣa-i Yūsufıla /8/ tefe''ül idüben külegüñ s̱ülüs̱ānı ṭolmaḳ delīldür ki müddet-i ḥamluñ /9/ s̱ülüs̱ānı geçmiş zīrā müddet-i ḥaml ġālibā ṭoḳuz aydur bu taḳdīrce üç /10/ ay ḳaldı ol kimesne İbn-i 'Abbāsa eyitdi gerçeksin 'avratumdan /11/ mektūb geldi altı aydur ki ḥāmileyin dėyü ammā ṃā-yı mükedder eger /12/ bir kimsene görse ki bulanuḳ ṣu içine düşer ḥabse ġama düşe /13/ dėnildi ki bulanuḳ ṣular be-her-ḥāl ṣāfī ṣudan iża'fedür ammā ṣu ki /14/ ḳoḳusı yaramaz ola yaramaz dirlükdür naḳṣdur āb-ı telḫ acı 'ıyşdur /15/ ḳatı ıssı ṣu 'aẕābdur şiddet ve 'uḳūbetdür eger gündüzde isti'māl

92a

/1/ itdiyse cinden feza'dur eger gice isti'māl itdiyse ṭuzluyısa /2/ ma'işetde keddür ammā bulanuḳ ḳoḳmış ṣu māl-ı ḥarāmdur marażdur /3/ daḫı dėdiler ammā ḳara ṣu ev ḫarāblıġıdur eger içse gözinden ḳorḳa /4/ ṣaru ṣu marażdur eger bir kimesne görse ki bulanuḳ ṣu yirinde /5/ aḳar yā evinde aḳar yā bir kimesne içer ol kimesneye marażdur eger nāsıçun /6/ görse dėnildi bulanuḳ ṣu hemçūnān deñiz ṣuyı ki bulanuḳdur cevr /7/

idici sulṭāndur eger bir kimesne andan içse ol kimesneye sulṭāndan /8/ ġuṣṣa yėtişe eger bir kimesne görse ki bulanuḳ ṣuya yunur daḫı /9/ çıḳar eger şiddetde olsa andan çıḳa eger ḫasta olsa Allāh ta'ālā /10/ şifā vire eger zindāndayısa ḳurtıla ba'żı ḥükemā eydür eger ḳullar /11/ yā ḳorḳulu kimesneler görse ki bir bulanuḳ ırmaḳ ṣuyı üzerinden /12/ geçer mevālīden kużżātdan üzerlerine olan tehdīde delālet ider /13/ müsülmānlar eyitdi eger bir kimesne görse ki ṣu üzerinde yörür deñizden /14/ ve ırmaḳdan bu īmān ḳuvvetidür Allāh ta'ālāya yaḳın ḥāṣıl itmekdür /15/ eger ol kimseneyle eyü kelām ve ḥikmet olsa ve illā yaramaz yaḳın ṭaleb ide

92b

/1/ ki ol kimesne ol emrde şekdedür daḫı dėnildi ki ol kimesne /2/ bir sefer ide ḫaṭarda tevekkül üzerine ola eger ḫaṭardan çıḳsa ḥācetleri /3/ küllisi ḳażā olına eger bir kimesne görse ki bir çoḳlıḳ deriñ ṣuya /4/ düşer dibine irişmez ol kimesneye çoḳ dünyā irişe daḫı feraḥ /5/ yėtişe zirā dünyā deriñ deñizdür ırmaḳ ġalebesin görse ḳatı ḫasta /6/ olur eger ġarḳ olsa ol ḫastalıḳdan ölür eger bir kimesne bir deñize /7/ ġarḳ olsa ki ṣu üzerinde ṭavāf iderdi iki elini ḥareket /8/ itdürürdi bir kerre ṭalar bir kerre ṭavāf eylerdi ol kimesne dünyāsı /9/ emrinde ġarḳ olur müstaġnī olur eger çıḳsa ġarḳ olmasa dünyāsı /10/ emrinden geçer dīn ṣalāḥına varur eger bir kimesne ġarḳ olsa /11/ ḳa'r-i baḥre ṭalsa ol kimesneye sulṭān ġażab ide yā ol kimesneye /12/ sulṭān 'aẕāb ide 'aẕābda ola yā 'adūsı aña ẓafer bula ammā te'vīli /13/ oldur ki Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) dėdi eger bir kimesne /14/ görse ki ġarḳ oldı ol od içindedür كما قال الله تعالي /15/ مما خطيئاتهم اغرقوا فادخلوا نارا eger bir kimesne görse

93a

/1/ ki deñizde tesbīḥ ider ol kimesne 'ālim olur 'ilimde ḥācetine irişür /2/ ba'żı ḥükemā eyitdi eger bir kimesne görse ki tesbīḥ ider muḫāṣama /3/ ide ḫaṣmına ġālib ola üzerine manṣūr ola eger bir kimesne /4/ deñize ṭalsa ol kimesneye balçıḳ yapışsa deñizüñ dibinden pādişāhdan /5/ ol kimesneye ġam yėtişe eger ol kimesne deñizden lülü çıḳarsa pādişāhdan /6/ ol kimesneye cāriye ḥāṣıl ola yā 'ilm yā ḫazīne ḥāṣıl ola çıḳarduġı /7/ miḳdār eger bir kimesne görse ki ṣāfī ṣuya naẓar ider yüzini gözgüdeki /8/ gibi görür ol kimesne yüzini gökçek göre ehl-i beytine koñşularına /9/ iḥsān ide eger bir kimesne görse bir ḫarābda ṣuya yėtişür bir /10/ 'avrata nafaḳa vire eger bir kimesne menfa'at olmaz yire ṣu dökse /11/ dökdügi ḳadar mālı żāyi' ola ammā köpri bir erdür ki ḫalḳ anuñıla /12/ umūrlarına yėtişürler az olur ki beg olur yā ehl-i (---)den olur /13/ illā meger ki küçücük yirler mevżi'-i mekrūh ola eger bir kimesne /14/ köpri üzerinden

geçse māl-ı ʿaẓīme ḥāṣıl ola ammā gemi müsülmānlar /15/ her ġamdan necātıla taʿbīr itdiler yā ṭarlıḳ yā ḳaḥṭıla taʿbīr itdiler

93b

/1/ قال الله تعالي و قال الله تعالي فا بخيناه و اصحاب السفينة /2/ كما قال الله تعالي فا بخيناه و اصحاب السفينة و قال الله تعالي واذا استويت انت ومن معك علي الفلك فقل
الحمدلله الذي /3/ نجانامن القوم الظالمين eger bir kimesne ṣuleḥāyıla gemiye binse /4/ hüdāya tābiʿ ola Allāh taʿālā anlara maġfiret ide كما قال الله تعالي لسم /5/ الله مجريهاومرسيها ان ربي لغفور
رحيم eger gemiden çıḳsa /6/ saʿīd ola aʿdāsından ḳurtıla eger bir kimesne gemiye binmiş görse /7/ ol-ki maʿzūldur pādişāh ṭarafından vilāyet virile geminüñ geñligi /8/ ve aḥkāmı ḳadarınca ol kimesne ki ṣaded-i helākdedür feraḥ ve necātdur /9/ eger tācir-i ḫāsir olsa fāyide ider daḫı dėnildi ki sefīne marażdur /10/ yā ḥabsdür yā bir seferdür ki anda ġam vāḳiʿ olur قال الله تعالي /11/ فاذا ركبوا في الفلك دعوا الله مخلصين له الدين gemiden ḳurıya /12/ çıḳmaḳ maʿṣiyete mürtekib olmaḳdur قال الله تعالي فلمابخيهم /13/
الي البراذاهم يشركون ben eydürin taʿbīreynüñ her birisinüñ vechi /14/ vardur her birisiyçün şāhid vardur naḳlden ve ʿaḳıldan bu /15/ delīleyn delālet iderler ki vecheynüñ her birisi niʿmet ola

94a

/1/ muḫāṭara ola لتستواعلي ظهوده تم تذكروانعمة /2/ قال الله تعالي و جعل لكم من الفلك والانعام مالن كنوا
ربكم اذا استويتم عليه /3/ وتقولواسبحان الذي سخرلنا هذا و ما كناله مقرين و انا /4/ الي ربنالمنقلبون eger sefīne yaʿnī gemi vilāyete mensūb olsa /5/ niʿmete ve ṣıḥḥate mensūb olsa ol gemiden çıḳmaḳ devlet ve ṣıḥḥat /6/ zāyil olmaḳdur ḳurı yirden berī olmaḳ ʿazlden berī olmaḳdur eger /7/ gemi ġuṣṣaya yā ḥabse yā ġayrıya mensūb olsa ḳurıdan ıraḳ /8/ olmaḳ ġuṣṣadan ve ḥabsden ve ḫastalıḳdan necāt bulmaḳdan baʿīd /9/ olmaḳdur bu gemiden çıḳmaḳ ol kimesneye necātdur duʿāyıla yā ṣadaḳayla /10/ yā devāyıla yā ġayrıla eger bir kimesne görse ki bir gemi içindedür /11/ ammā yörimez ol zindāndur vaḳti ki Yūnusuñ gemisi durdı balıḳ /12/ ḳarnında ḥabs olundı daḫı dėnildi ki eger bir kimesne düşinde /13/ büyük gemi görse ki durur maʿīşeti eyüdür rızḳı vāsiʿ olur /14/ ol yılda و لشبغو قال الله تعالي و سخرلكم البحرلتجري الفلك بامره /15/ من فضله و لعلكم تشكرون eger insān görse ki keennehu deñiz

94b

/1/ kenārındadur bir gemide görür ki seyr ider ammā āheste seyr ider cemīʿ-i nāsa /2/ ḫayra delālet ider eger bir kimesne görse ki geminüñ ḳanadı elindedür /3/ ol bir erdür ki yoldaş ṭaleb itdügi nesneyi ṭaleb ider aña māl ḥāṣıl /4/ olur aṣḥābdan ġayruñ şirketiyle eger bir kimesne görse ki gemi iplerine /5/ yapışur dīni gökçek olur bir ere muḫālaṭa

ide ki andan ayrılmaḳ eyü olmaz /6/ كما قال الله تعالي واعتصموابجل الله جميعا و لاتفرقوا bir kimesne /7/ İbn-i Sīrīne geldi eyitdi güyā ben ḳuruda gemideyin gemide ipden ġayrı /8/ nesne ḳalmadı dėdi İbn-i Sīrīn eyitdi sen bir ersin dīnüñde iḫlāṣdan /9/ ġayrı nesne ḳalmamışdur bir kimesne gördi ki keennehu bir gemide nesne /10/ buldı bir mu‘abbire ḳıṣṣa itdi mu‘abbir eyitdi māl ṭaleb idiciye furṣatdur /11/ ‘azabıçun evlenmekdür ḫalīfeye ittiṣāl olan kimesneye ‘aṭādur ammā te’vīl /12/ budur ki bir kimesne görse ki gemiye biner gemi deñizde yörür ol kimesne /13/ şerī‘ata yapışıcıdur ṭarīḳata sülūk idicidür böyle dėdi Şeyḫ Zeyne' /14/ d-dīn-i Ḫāfī revvaḥa'llāhu rūḥahu Allāh ta‘ālā maḳṣūdına irişdürsin fāżıl /15/ mü’evvil-i Ḳāşānī raḥimehu'llāh eyitdi gemi şerī‘atıla te’vīl olunmışdur deñiz

95a

/1/ heyūlā-yı cismāniyyeyle yā ṭabī‘atıla yā ‘ālem-i cismile ta‘bīr olunmışdur bu /2/ taḳdīr üzre rü’yānuñ te’vīli şerī‘atıla temessükdür ol deñizde ki /3/ müte‘allıḳ naẓar-ı himmet ḳaṣr itmişdür anuñ ta‘bīrine daḫı muḳteżiyātuñ taḥṣīline /4/ meyl ve iltifāt itmişdür bu meyl mühlikdür ammā kifāyet miḳdārı tenāvül /5/ itse yā daḫı ḥācet miḳdārı tenāvül itse ol kimesne tācir olur /6/ dünyā ol kimesneye metā‘-ı belāġ olur Allāh ta‘ālāya sülūkde faḳīr /7/ eydürin maḳām nev‘-i basṭ ister żabṭ vech üzerine tenḳīḥ üzre tavżīḥ-i /8/ ḥāmil olmaġıçun ol oldur ki deñizde vüs‘at vardur deriñlik vardur /9/ deñiz ad virmege sebeb meşġūl olana budur bunda ḫaṭar vardur mehābet /10/ ve ḳorḳu vardur كما قال الله تعالي و اذاركبوا في الفلك دعوا الله /11/ مخلصين له الدين bunda menāfi‘ vardur كما قال الله تعالي و من كل /12/ اكلون لحماطرياو تستخرجون منه حلية تاسبونها buḫūr üzerine /13/ baḥr ismi tesmiye olundı şol nesne-içün ki anda vardur cihetden yā daḫı /14/ ziyādeden şol ma‘nīlerden ötri ki baḥirdedür bu ecildendür ki mülke /15/ ḥücūr dėdiler ‘ālem-i dünyāya ve ‘ālem-i ecsāma ve ‘ālem-i ervāḥa ṭarīḳata

95b

/1/ ḥaḳīḳaṭa ḥayāta cehenneme ve ġayrısına baḥr dėdiler nite ki İdrīs /2/ nebī ‘aleyhi's-selām nefsine ḫiṭāb itdügünde dėdi ki bu dünyā baḥirdür /3/ ṭolu ṣudur eger gemi olsañ beden ḫarāb olduġı vaḳtın binersin /4/ daḫı baḥirden ḳurtılursın ve illā gemi olmazısañ ġarḳ olursın /5/ baḥirde helāk olursın dėdi Ebāẕerden raḍıya'llāhu ‘anh mervīdür /6/ Resūl ḥażretinden (ṣ.a.v.) eyitdi yā Ebāẕer gemiyi yėñile /7/ deñiz deriñdür dėnildi ki murād gemiyi yėñilemekden īmānı taḥḳīḳ itmekdür /8/ daḫı her şekden ṣaḳlamaḳdur ki ḳalbde ḫelecān ider deñizdendür cehennem rivāyet /9/ olundı ki mü’minler vaḳti ki cehennem görse īmān tevḥīd-i gemi olur /10/ Ḳur’ān ipleri olur namāz şürū‘ idecek yiri olur Muḥammed Muṣṭafā /11/ ‘aleyhi efżalu'ṣ-ṣalavātı ve ekmelü'l-ḫayyātı gemicisi

olur ziyrek olan /12/ kimesneye gizlü degüldür ki ḳanḳı ma'nānuñ vücūdı ḳanḳı nesnedendür ki /13/ baḥr ad virildi taḥḳīḳ ḫod gemide ḫaṭar ve ḳorḳu vardur gemide fażl /14/ ṭaleb itmek vardur ticāretile daḫı ḥacca geçmegile ve ġazāya geçmegile /15/ daḫı ṣıla-yi raḥm itmegile 'ilm ṭaleb itmegile ta'bīr olınur bundan ġayrı

96a

/1/ yirde daḫı mu'abbirleriçün ta'bīr-i enfüsī vardur āfāḳī vardur i'tibārātda /2/ vüs'at ve mecāl cihetinden nice dilerse naẓar-ı ṣaḥīḥden getüri geldüñ /3/ ḥasebince ilhām-ı ṣarīḥden virildükleri ḳadar görmez misin ki sefīneyi /4/ iki vech üzerine nice ta'bīr itdiler hemçünān iki vech üzerinedür daḫı /5/ bilmek gerekdür ki bunda i'tibār-ı āḫer vardur i'tibār-ı āḫer oldur ki /6/ eger görinen deñiz ṭuzlu olursa ta'bīr itmeklik ḥasen olur dünyāyıla 'ālem-i /7/ ṭabī'atıla ve ecsāmıla anuñıçun kim mükedderdür müteġayyirdür leẕīẕ degüldür /8/ ṣıfat-ı celāli ve ṣıfat-ı ḳahrı bunda ġālibdür bu ṭaḳdīrce ta'bīrde /9/ enseb gemiyi ḳurtılacaḳ ḳılmaḳdur helāk olacaḳ yirden eger deñiz ṭatlu /10/ olsa fürāt-ı leẕīẕ olsa ṣāfī olsa aḥsen-i ta'bīrde āfāḳīde /11/ ḥayāta vesīledür maḳṣūd-ı dünyāvīye vuṣūl bulmaḳda te'vīl-i enfüsīde /12/ evżā'-ı şerī'atdan 'ibāretdür daḫı şol ḳavānīn-i ṭarīḳatdan 'ibāretdür /13/ ki Allāha sālikler aña binerler 'aẕb vü fürāt deñizinde ya'nī 'ālem-i ervāḥda /14/ 'ālem-i ḥaḳīḳatda ref' idici olduḳları ḥālde irādet eşvāḳ şürrā'ını /15/ gemi ki sür'atıla yörür nefeḥāt-ı ilāhiyye yelinüñ ḳuvvetiyle leṭāfet-i rabbāniyye

96b

/1/ ḳuvvetiyle yörür kemāl-i ḥaḳīḳiyye ki maḳṣūd oldurur taḥḳīḳ 'inānın ḳabż /2/ iderüz bu ḳadar beyān yeter göñli olan kimesneye ammā dolāblar ḫādimlerdür /3/ emvāl-i nāsı ḥıfẓ ider sırrıla dēnildi ki dolāb sefere delālet ider /4/ ticāretde daḫı intiḳāl-ı aḥvāle delālet ider küp ḥürre 'avratdur andan /5/ içmek māldur 'avrat ḳıbelinden ṣayd olınur küp içine ṣu dökmek /6/ delālet ider ki māl ḥavāle olına daḫı 'avrata emānete ḳoya ammā señek /7/ münāfıḳ erdür ki māl üzerine emīn ḳılınur señekden ṣu içmek māl-ı /8/ ḥelāldür eyü dirlikdür eger bir kimesne görse ki señegüñ içindekinüñ /9/ nıṣfını içer taḥḳīḳ yarı 'ömri geçmişdür azacuġın içmek daḫı bu ḳıyās /10/ üzre ekṣerin içmek daḫı bu ḳıyās üzerinedür sāyir ḳapḳacaḳ daḫı /11/ bunuñ üzre ḳıyās eyle bir kimesne İbn-i Sīrīne geldi eyitdi görürin /12/ elüm üzerinde bir ṣu señegi var elümden düşer uvanur ṣu bāḳī ḳalur /13/ İbn-i Sīrīn eyitdi 'avratuñ yüklüdür ol kimesne eyitdi ne'am İbn-i Sīrīn /14/ eyitdi 'avratuñ ölür oġluñ bāḳī ḳalur ammā bardaḳlar cāriyelerdür ḫizmetkārlardur /15/ yā nikāḥa ḳābil uşacuḳlar bikr ḳızlardur eger bir kimesne bardaḳlardan

97a

/1/ içse bir nesne fāyide ide cevārī ve ḫademe ve ebkārlar cihetinden eger /2/ şınsa anlaruñ ölmesine delālet ider her ṭatlu ṣu ki ḳapḳacaḳ içinde /3/ cem' olmış ḥelāl māldur **dördünci faṣl** yirler görmek /4/ ve anuñ meṣāni'in menāfi'in görmek ta'bīr beyānındadur bir kimesne İbn-i /5/ Sīrīne geldi eyitdi görürin ben gūyā dünyānuñ küllisini aldum bir señegüñ /6/ içine ḳodum İbn-i Sīrīn eyitdi ḳoñşularuñı cem' eyle ḥattā rü'yāñı /7/ ta'bīr idem cem' eyledi İbn-i Sīrīn eyitdi bir kimesne muṣḥaf uğurlasa /8/ bu alıcısıdur İbn-i Sīrīn muṣḥafı dünyānuñ küllisi yirine ṭurġurdı /9/ ba'żı ḥükemā eyitdi bir kimesne düşinde gördi ki gūyā taḥḳīḳ helāk /10/ oldı gözsüz oldı zīrā helāk olması delālet ider kim Ḥaḳḳa inkār /11/ itmiş ola gözsüz olması delālet ider ki telbīs-i Ḥaḳ itmiş ola vechi /12/ ẓāhirdür eger bir kimesne görse ki yir döşenmiş bir meşhūr yirde ḥayāta ve berekete /13/ ve rızḳ-ı vāsi'e delālet ider قال الله تعالي مشحوا بالارض فاتها /14/ بكم ماذة yirüñ rü'yāsınuñ ta'bīri bir nice vech üzerinedür /15/ az olur ki yir 'avrat olur eger yirüñ sınurı ṭarafı gözile idrāk

97b

/1/ olınur olsa yir dünyādur yir gėñ olsa sınurı gözile idrāk olunmasa /2/ eger bir kimesne görse ki yirüñ küllisi kendünüñdür çoḳ sarāy /3/ görür ki 'acebe ḳalur ol sarāy içinde her metā' ki dünyādan vardur /4/ ol kimesneye temennī itdügi ḥāṣıl olur tīz قال الله تعالي حتي اذا /5/ فرحوابما اوتوا اخذناهم بفتة فاذاهم مبلسون eger bir kimesne /6/ görse ev yā bir maḥalle ḫalḳı üzerine dėrilmiş anda mevt vāḳi' ola /7/ yā ḳıtāl ola bir ḳavm anda helāk ola yā ṭarlıḳ yā ḳaḥṭ ola yā ol /8/ yirüñ beginden şiddet ola eger bir kimesne görse yir aşağa geçmiş /9/ ḳorḳu ol kimesnenüñ üzerine ki dünyāsı döne dostı 'adū ola /10/ şāẓılığı ġam ola قال الله تعالي فحنفنابه و بداره الارض ammā şol /11/ dere ki anda ekin yoḳdur ol ḥacdur لقوله تعالي حمابته عن ابراهيم /12/ ربنا اني اسكنت من ذريتي بواد غيردي زرع alçaḳ yiri faḳırdur /13/ ḳurı yir eylikdür gėñlikdür kerāmetdür ṣaḥrā ferahdur şādılıḳdur /14/ eger bir kimesne görse ki bir dereye girür ol kimesne işlemedügini /15/ söyler لقوله تعالي الم ترانهم في كل وادهيمون وانهم يقولون ما

98a

/1/ مالايفعلون ve ammā te'vīl yir bedenden 'ibāretdür biz eydürüz bu ta'bīr /2/ üzerine eger yir ağaçlu otlu bustānlu ṣulu olsa bedenden ḥāṣıl /3/ olan a'māl-ı ṭayyibeye delālet ider daḫı umūr-ı fikriyye-i terbiyetile yā riyāżetile /4/ kesbinden ḥāṣıl olan 'ulūm-ı cüz'iyyeye delālet ider a'māl-i şerī'at-ı /5/ bedeniyyede bulur قال الله تعالي وتري الارض حامدة فاذا اترلنا عليها /6/ الما اهتزت وربت وانبتت من كل زوج بهيج ya'nī her kemālātdan /7/ fażāyilden ki müzeyyendür 'ilmiyyeten ve 'ameliyyeten ve

و قال الله تعالي و البلد /8/ اليطب يحزج بناته باذن ربه والذي خبث لايحزج الا نكدا /9/ و قال عليه السلام من الارض طايفة قبعان لتمسك ما ولا /10/ تنبت كلا bunuñ beyānı şol kimse andan baş ḳaldurmaz Allāhuñ /11/ hidāyetini ḳabūl itmez anuñ gibi hidāyet ki anuñıla irsāl olundı /12/ ziyrek olan kimesneye gizlü degüldür merātib-i te'vili beyān-ı ẕikr /13/ itdügümüz eṣnāf-ı arżı görmeklikde eger görse yir ayaġı altından /14/ aşaġa gider bilmek gerek ol kimesne mertebesi teraḳḳī itdi ʿunṣur-ı /15/ türābisinden ẓan ider ki yir aşaġa gitdi gemiye binici gibi ẓan ider

98b

/1/ şol nesne ki deñiz kenārındadur ol ḥareket ider ḥāl budur gemidür /2/ ki ḥareket iden Şeyḫ Zeyne'd-dīn-i Ḫāfī raḥimehu'llāh eydür ẕikr ʿanāṣıra /3/ sirāyet itse görür ki ol kimesne beriyyede yörür yā deñizde yüzer /4/ yā havāda ẓāhir olur yā oda girür yā oduñ dāyiresinde deverān /5/ ider ammā ḳum eger ġālib olsa ʿaẕāba delālet ider eger ġālib olmasa /6/ dinde dünyāda şuġla delālet ider ṭaş gine ancılayın ammā ṭopraḳ /7/ māla delālet ider eger oddan ṭopraḳ ḳazsa cemʿ eylese ʿavratından /8/ ḥileyile māl ala az olur ki ṭopraḳ insānuñ ʿömrine delālet ider /9/ daḫı ḥayātına delālet ider لقوله تعالي في التوريه لادم انك /10/ خلقت من تراب وحباتك من تراب و مصيرك الي تراب /11/ az olur ki ṭopraḳ rızḳa ekine delālet ider ṭoḳlıġa ve açlıġa /12/ delālet ider baʿżı ḥükemā eydür eger bir kimesne arı ṭopraḳ üzerine /13/ otursa saʿādete delālet ider nuṣrete delālet ider ammā serāb /14/ ol kimesneye ḥāṣıl olmayan emrüñ ṭamaʿında saʿy itmege delālet /15/ ider قال الله تعالي كسراب بقيعة بحسبه الظمان ما الايه

99a

/1/ ammā ṭoġrı yol kim-ki anda ṭoġrulıġıla sülūk itdi şerīʿata /2/ hidāyet olına daḫı dīn-i İslāma sülūk ide eger ol kimesne /3/ ṣāḥib-i dünyā olsa aṣṣılu ticārete hidāyet olına gizlü yük /4/ ġurūrdur bidʿatdur ammā ṭaġ refīʿü'ş-şān begdür قال الله تعالي /5/ والجبال اوتادا yā recül-i re'isdür yā tācir-i ġanīdür yā düşvāre /6/ ʿavratdur ḳatı göñüllü yā oġuldur eger bir kimesne görse ki bir ṭaġa /7/ çıḳar ki anda ṣu ve nebāt ve aġaçlar vardur üzerine ġālib olur ṣuyından /8/ içer bir vilāyete ḥākim olur ḳāsīü'l-ḳalb neffāʿı ḳıbelinden eger /9/ vilāyete ḥākim olmaġa ehlise yā bir ulu ʿavrat ala ki baş /10/ çekiciler aña ḫużūʿ ider eger āsānlıġıla ṭaġa çıḳsa āsānlıġıla /11/ rifʿat ḥāṣıl ola ʿaksi ʿaksincedür eger ṭaġ ṣudan ve nebātdan /12/ ḫāliyise ol kimesne bir kāfir begi ʿameline dāḫil ola aña ġuṣṣa /13/ yetişe anuñıçun ki otsuz ṣusuz ṭaġ ölü gibidür Allāh /14/ taʿālāya tesbīḥ itmez nāsa andan menfaʿat olmaz kāfir begi ṭaġıdur /15/ hemçünān eger bir kimesne görse ki ṭaġdan düşdi baʿżı ḥükemā

99b

/1/ eyitdi ṭaġlar ṣu eglenecek yirlerdür ḳatı ġuṣṣaya feza'a żarara delālet /2/ ider dėnildi çıḳmaḳ yā berāber olmaḳ meşaḳḳatdur لقوله تعالي سارهقه /3/ صعودا İbn-i Sīrīn eyitdi eger bir kimesne görse ki ṭaġ üzerindedür /4/ ol 'āṣīdür ecele yaḳın oldı جبل يعصمني من الما قال لاعاصم اليوم من امرالله /5/ لقوله تعالي حكايه ساوي الي Yahūd ve Naṣārā /6/ eyitdiler ṭaġ devletdür ḫayrdur zīrā Ṭūr-ı Sīnā Benī İsrā'īlüñ devleti /7/ oldı ve dėnildi ki kimse ṭaġa çıḳsa ve üzerine otursa anuñ /8/ bir 'aẓīm oġlı ṭoġa ve dėnildi ki her ṣu'ūd ya'nī uçmaḳ ki /9/ insān anı ṭaġ üzerinde görür yā yoḳuşda görür yā depede görür /10/ yā düzde görür yā bunlardan ġayrı her neye ki ṭālibdür ḳażā-yı ḥācetden /11/ daḫı diler aña irer eger ṭaġdan inse ḥākimise milkinden zāyil /12/ ola tācirise ziyān ide yoḳuşından inse 'uḳūbet-i şedīde /13/ ola eger ṭaġa aġsa irtifā' ve salṭanatdur ammā zaḥmetiledür eger /14/ ṭaġdan inse zaḥmetden ḳurtılur ṭaġa aġmaḳ vaḳtī ki ġuṣṣaya /15/ delālet ide inmek delīl-i feraḥdur eger ṭaġa aġmaḳ vaḳtī ki

100a

/1/ vilāyete delālet itse inmek delīl-i 'azldür ṭaşlar aġaçlar ki /2/ ṭaġlaruñ dāyiresindedür ol begüñ tevābi'inüñ anlar ḳatı göñüllüleridür /3/ eger ṭaġ istiḳbāl itse ol kimesneyi sefer istiḳbāl ide yā /4/ men' idici kimesne ola yā düşvār iş ola yā men' idici 'avrat ola /5/ ḳatı göñüllü eger ṭaġ zāyil olsa yā düşse yā göge aġsa bir /6/ ulu büyük beg ölür yā bir şerīf kimesne ölür yā bir kimesne ölür ki /7/ ṭaġ aña miṣāl olur yā bu ẕikr olanlar 'azl olurlar mertebelerinden /8/ bir kimesne gördi ki gūyā maġāraya girür bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi /9/ mu'abbir eyitdi saña emn yėtişür daḫı Allāh ta'ālāya tevekkül idersin /10/ meskenet bulursın dėdi az olur ki maġāraya girmek mekre /11/ delālet ider begden yā şol kimesneden ki ṭaġ andan 'ibāret ola /12/ şol kimesne ki bir ṭaġdan maġāraya gire aña eylük yėtişür emīrlerinden /13/ emr-i sulṭāna mütevellī olur ḳādir olur eyitdiler ki ḫalḳı ṭaşıla /14/ ḥaẕf itmek livāṭaya delālet ider zīrā ḥaẕf Ḳavm-i Lūṭ fi'lindendür /15/ ammā bir kimesne görse ki bir 'ālī ṭaġa çıḳar ki ol ṭaġ ṭarafından

100b

/1/ bıñarlar aḳar ol ḳalbinüñ ṭaġıdur ki anda ḥikmet çeşmeleri aḳar Şeyḫ /2/ Zeyne'd-dīn-i Ḫāfī raḥimehu'llāh 'aleyhi daḫı böyle dėdi Ḳāşānī revvaḥa'llāhu rūḥahu /3/ ṭaġları tāreten kemüklerile ve tāreten dimāġıla ve tāreten bedenile ta'bīr itdi /4/ her birisiyçün cihet-i mu'tebere vardur maḳām iḳtiżā itdügi ḥasebince /5/ zīrā ṭaġda irtifā' ve ṣalābet ve şebāt vardur ıżṭırābdan ḫālīdür /6/ bunlardan her birisinde ḫavāṣından mülāḥaẓa-i ḫāṣṣa vardur biz /7/ eydüriz eger ṭaġ sekīneyle te'vīl olunsa evlā olur zīrā vaḳtī /8/ ki mü'minler sekīneye nāzil olsalar yakınıla ber-kārlıḳ iderler tezelzülden /9/ ḫalāṣ olurlar

şeyāṭīn vesveselerinden ḫalāṣ olurlar eḥādīs̱-i /10/ nefsden necāt bulurlar Ḥaḳḳa teveccühde müstaḳarr-ı s̱ābit olurlar /11/ ḳulūbları muṭmain olur sākin olur ḳalblerinden dilleri üzerine ḥikmet /12/ bıñarları aḳar ammā burc ḳabirdür bunda ḫayr yoḳdur لقوله تعالي /13/ اينما تكونوا يدرككم الموت ولوكنتم في بروج مشيدة ammā ḳal'a /14/ (---)dan feraḥa çıḳmaḳdur eger bir kimesne görse rızḳ ḥāṣıl olur /15/ dīninde ṭarīḳ bulur nuṣret bulur eger görse ki ḥiṣār yapar fercini

101a

/1/ ḥarāmdan mālını belādan nefsini ẕilletden ṣaḳlar ammā depe bir ulu refī' /2/ l-ḳadr kimesnedür ṭağdan ednā depenüñ te'vīli ṭağ te'vīline ḳarībdür /3/ eger görse ki arż-ı muṭayyende seyr ider ol kimesneye düşvārlıḳ /4/ ve ġam ola şer'an ḳatısından yumuşaḳlıḳ umılur ammā şehr eger /5/ bir kimesne görse ki şehre girür ḳorḳduğından emīn olur dīni /6/ gökçek olur 'ālim-i nāṣıḥa muṣāḥib olur şehirden çıḳmaḳ 'aksincedür /7/ dėnildi ki şehr ataya delālet ider şehrüñ ḫayırlusı ḫayırlu /8/ atadur şehrüñ şerlüsi şerlü atadur bir kimsene görse ki bir /9/ şehr zelzeleden yıḳılmış atası üzerine ḳatlile ḥükm eyleye ḳatl oluna /10/ bir kimsene gördi ki şehrüñ sūrı* ṣınmış bir mu'abbire ḳıṣṣa /11/ itdi mu'abbir eyitdi bir 'aẓīmü'ş-şān kimesne olur dėdi şehrüñ /12/ reisi oldı ammā şehri bedenile gögüsile ta'bir iderler ammā zindān /13/ eger bir kimesne görse ki nefsiyçün zindān iḫtiyār ider bir 'avrat /14/ alur nefsinden ötrü Allāh ta'ālā andan mekrini dönderür كما قال الله /15/ تعالي حكايته رب السجون احب الي مايدعو من اليه

101b

/1/ eger bir kimsene görse ki mechūl zindān içindedür mütevażżasına /2/ düşer ol kimesneye vācibdür ki vaṣiyyet ide taḥḳīḳ ecel ḥükm /3/ olundı bir kimesne gördi ki zindān binā ider mu'abbire ḳıṣṣa itdi /4/ mu'abbir eyitdi bir 'ālim-i hādī kimesneye mülāḳi olursın ehl-i /5/ maḥalle anuñıla ṭarīḳ-ı maḥmūda rücū' ider zindānı ḫalvetile ve nāsdan /6/ 'uzletile te'vīl itdiler ammā küy eger bir kimesne görse ki bir /7/ muḥkem küye girür ol kimesne muḳātele ider قال الله تعالي لاهاتلو نكم جميعا /8/ الا في قري محصنة yā sulṭān ḳatında bir eyü işe dāḫil olur /9/ eger küyden çıḳsa şiddetden ḳurtıla قال الله تعالي اخرجنا /10/ من هاذا القية الظالم اهلها eger bir kimesne görse ki /11/ bir şehirden bir küye varur ol kimesne bir ulu iş üzerine bir ednā /12/ emr iḫtiyār ide yā ḫayr-ı 'amelden rücū' ide şer ẓan idüben ṭar /13/ 'imāretler görmek dīnüñ ve tevbenüñ ṣalāḥıdur eger bir kimesne /14/ görse ki ev yapar 'avrat ala veyā devleti yine rücū' ide ol /15/ binānuñ yüceligi miḳdār ve aḥkāmı ve vüs'atı miḳdār eger ziyāde

---

* sūrı: (metin ṣūrı 101a/10)

102a

/1/ yüce olsa ki ʻādetden ṭaşra ola bi-ġayr-ı iẕnin evine ve üzerine /2/ kimesne girmege delālet ider yā muṣībete yā dügün olmaḳ gibi bir /3/ nesneye delālet ider eger görse ki bir ʻālim kişinüñ evin tecdīd /4/ idüp yapar anuñ ʻilmin iḥyā ide ve eger Firʻavn veyā ẓālim evin /5/ yapsa anlaruñ ẓulmın tecdīd ide قال النبي صلي الله عليه و سلم /6/ من راي انه يبني بنا فهوعمل يعمله yaʻnī bir kimse ev yapar görse /7/ kendüyi kendünüñ ʻamelidür eger balçıḳdan yapsa kesb-i ḥelāldür /8/ kireçden ve keremüdden yapsa ki üzerinde ṣūret olsa bāṭıl /9/ işdür eger menḳūşısa ʻilm ve vilāyetdür lehv ve ṭarabdur baʻżılar /10/ eydür balçıḳ ev yapmaḳ dīndür bir kimesne görse ki peyġamberüñ /11/ ʻaleyhi's-selām ḳabrine balçıḳ vurup meremmet ider ṣıvar ḥelāl mālıla /12/ cemʻ ide baʻżı ḥükemā eydür balçıḳ marażdur ammā ṣamanıla ḳarışuḳ /13/ olıcaḳ delīl-i ḫayrdur Cāmāsb eydür balçıḳ görse fevtden /14/ ḫavf vardur bir kimesne görse ṭaş üstinde yayan yörür /15/ ġuṣṣaya düşe kerpüç te'vīli biñ aḳçadur eger bināya ehl degülse

102b

/1/ baʻżılar eydür bir ḫādim ve ḫiẕmetkār eline gire bir kimesne keremüdle /2/ binā itse evlād ve ehl ve aḳrıbāsı ziyāde ola ve riyāset ve vilāyet /3/ bula Cāmāsb eydür bir kimesne keremüti kesse ve yapsa fevt /4/ ola köşk fāsıḳa zindāndur ve ṣāliḥ kişiye rifʻatdur قال /5/ الله تعالي ان شا جعل لك خيرامن ذالك جنات تجري من /6/ تحتها الانهارويجعل لك قصورا ḳavm-i ʻĪsā eydür bir kişi görse /7/ ki kendü ḳaṣrında ḳāyim ṭurur rifʻat-ı ʻaẓīme yetişe eger ḳaṣr /8/ ġayruñ olsa ġayrdan bu kimesneye menfaʻat yetişe ṣayvān hemān /9/ ḳaṣr taʻbīri gibidür ḳubbe bir kimesne görse ki bulut üstine /10/ ḳubbe yapar ve yaşıl çadır ḳurar ḥüsn-i ḥāle delālet ider şehādet /11/ üzerine fevt olmaġa delālet ider ḳapu içi evüñ ḫādimidür ki /12/ ḥall vü ʻaḳd elinde ola muḥaḳḳıḳīn eydür bir kimesne görse ki /13/ dehlīze girdi baʻżı ʻimāret ve baʻżı ḫarābdur ol dehlīz-i /14/ vücūddur dār kişinüñ dünyāsıdur eger cedīd ve kāmil olsa /15/ dünyāsı daḫı eyledür eger faḳīr dār görse ġanī ola ġuṣṣaluyısa

103a

/1/ feraḥ ola ehl-i ṣanʻatısa devlete yetişe ʻāṣīyse tevbe /2/ ide evüñ büyük olması dünyāsınuñ vüsʻatıdur ʻamelidür ve evüñ /3/ diregi dīnidür ve muḥkemligi tedbīridür ve dāruñ beytleri beşāretdür /4/ dār demürden olsa ʻömri uzun ola eger dāra girse çıḳmasa /5/ fevt ola eger girüp rāḥat otursa āḫiretde ḥāli eyü ola /6/ eger beyt kireçden ve keremütden olsa yaramaz ḥāle delālet ider eger /7/ beyte girse yine çıḳsa ḳatı ḫasta ola yine ṣıḥḥat bula eger /8/ beytden ġażabıla çıḳsa maḥbūs ola كما قال الله تعالي وذا /9/ النون اذذهب مغاضبا ḳavm-i ʻĪsā eydür bir kimesnenüñ dārı münkesir /10/ olsa ṣınsa fevt

ola tizcek şiddete ve ġuṣṣaya düşe /11/ ba'żılar eydür dār binā itmek 'azab olana 'avrat almaḳdur bir müneccim /12/ gördi ki bir gümişden evüñ ṭamı üstinde oturmış keennehu otururken /13/ ṭamdan 'üryān olup düşmiş bir mu'abbire ḳıṣṣa itmiş mu'abbir eydür /14/ bir cemīle ḫātūn alasın sarāy ḳızlarından 'ācilen vāḳi' oldı /15/ bir kimesne ehl-i Yemenden mu'abbire geldi eydür ki gördüm ki bir

103b

/1/ eski dār içinde evüm üstüme yıḳıldı mu'abbir eydür mīrāṣ elüñe gire /2/ eglenmedi ḳarābeti fevt oldı altı biñ aḳça eline girdi muḥaḳḳıḳūn /3/ eydür bir kimesne evvelden terbiyet olup zindigānī ide geldügi dāra girse /4/ ẓuhūr-ı ṭabī'at-ı ḳadīmine delālet ider eger müzeyyen görse ḥüsn-i ḥāle /5/ delālet ider eger döşegin süpürülmedük görse ṭabī'at ıṣlāḥ /6/ itmege delālet ider eger görse dāra ṣu girdi ṭabī'ata 'ilm /7/ sirāyet itmege delālet ider bir kimesne eve girse ḳapusın baġlasa ma'ṣiyet /8/ ṣādır olmaya كما قال الله تعالي و غلقت الابواب كما قيل العقبة في العتبة eger görse kendüyi /9/ ev içinde baġlamışlar ve ḳapuyı daḫı baġlamışlar ammā ev içi eyüdür döşekleri vardur ḫayra ve /10/ devlete yetişe eger görse evi altundan olmış ol kişiye vilāyet /11/ ḥāṣıl ola eger görse evüñ üstine oturur 'avrat ala gören 'avrat /12/ olsa ḥāli eyü ola gördügi ev miḳdārı eger evi ḳarañu görse /13/ ḳalbine bir ḳasāvet ḥāṣıl ola bir sebebile yāḫod sebebsüz /14/ nefsi yaramaz ola reddiyyetü'l-ḫulḳ ola eger evin aydın görse /15/ bu dėdüklerümüzüñ 'aksince ola eger görse şehirde bir ev

104a

/1/ yapdı anuñ içinde fevt oldı ḳaldı 'avrat ala oġlı ve ḳızı /2/ ola ol evde ḳala te'vīlde delālet ider kim vücūd içinde ḳalbini /3/ 'imāret eyleye yaramaz 'amelini terk ide ḫayr 'amelleri müntic ola bir ḫātūn /4/ kişi mu'abbire geldi eydür ki gördüm evüm evlādumuñ üzerine yıḳıldı /5/ evümden bir kāġıd uçdı vaṭan-ı aṣlīye yetişdi mu'abbir eydür /6/ saña mīrāṣ mālı yetişe vaṭan-ı aṣlīye yetişesin nitekim /7/ kitābuñ uçdı vardı meger ki mezkūre ḫātūnuñ bir tācir 'ammusı /8/ varımış ġarḳ olmış deñizde bunı vaṭanına alup gitmege ṭavar getürmişler /9/ evlādıla vaṭanına rücū' itmiş ba'żı vaḳtda belki ekṣer-i aḥvālde /10/ beytüñ ta'bīri yoḳaru geçen dār ta'bīri gibidür beyt ḳalbile te'vīl olınur /11/ ba'żılar eydür bir kimesne ki beyte girse şeyṭāndan emīn ola ve mekāyid-i /12/ ġaleyān-ı vehmden ḫalāṣ bula ve ḫavāṭır-ı nefsāniyye ḳalbine ḫuṭūr /13/ itmeye ednās-ı ṣıfāt-ı ḳuvā-yı nefsāniyyeden ve necāset-i vesvās-ı /14/ şeyṭāniyyeden ve ḳāẕūrāt-ı hevā-yı ẓulmāniyyeden ḳurtıla dīvār bir recül-i /15/ ṣāliḥ mütedeyyindür ve māldur على قدرالحائط ininde ve uzunında ve aḥkāmında

104b

/1/ ve rif'atında ve 'imāretinde niceyse eyle ola eger görse ki dīvār /2/ yıḳılmış ḫazīne eline gire كما قال الله تعالي جدارايريدان نقص /3/ فاقامه ya'nī dīvār yıḳa altında ölen genci çıḳara bir kimesne görse /4/ ki üzerine dīvār yıḳıldı günāh-ı kebīre işleye bir kimesne eski dīvārlar /5/ görse recül-i 'ālim ve imām-ı kebīrdür ki aṣḥābı ve 'ıtreti gitmişdür /6/ ve eger divārı tecdīd itse kemā-kān ḥālet-i evlāya 'avdet ide devletile /7/ ve sa'ādetile ba'żılar eydür şehr burcları ricāl-i ġuzātdur veyā sulṭān-ı /8/ ḳavīdür veyā reis ve ḥākimdür bir kimesne dīvāra baḳsa anda kendünüñ /9/ miṡālin görse fevt ola adını ḳabrine yazalar bir kimesne dīvārdan /10/ düşse mertebesinden bir mertebe aşağa düşe yā recā itdügi /11/ nesneden veyā bir nesneden ki bu kişi aña temessük itmişidi evüñ /12/ yoḳarusı recül-i refī'dür eger ağaçdan olursa recül-i maġdūrdur /13/ eger görse ki evüñ girişi üzüldi evüñ ḳayyimi fevt ola üstün /14/ ağacı ḫademdür ve ḳayyim-i dārdur eger direk düşse evüñ ḳayyimi fevt ola /15/ evüñ diregi ṣınsa daḫı eyle ola nitekim görse ki evüñ ḳayyimi fevt

105a

/1/ oldı direk ṣınurdı pencere görse bir maḥbūbe 'avrat nikāḥlana /2/ eger derīçeyi ıraḳdan görse ve gördügi derīçe balçıḳdan olsa rif'ata /3/ ve sürūra ve emndür كما قال الله تعالي و هم في الغرفات امنون /4/ bir kimesne görse ki yoḳaru ev aşağa evüñ üstine yıḳıldı /5/ ammā żarar itmedi ġāyib gele eger nūrıla yıḳılsa māl eline gire /6/ derīçe milkdür ve 'izzetdür gören kimesne ġuṣṣalusa feraḥ ola ve /7/ marīżise şifā bula 'azabısa evlene er olsun ve 'avrat olsun /8/ derīçe a'māl-i ḫayrdur evvel ṣalātdur ikinci ṣavmdur üçünci zekātdur /9/ dördünci ṣadaḳadur bėşinci ḥacdur altıncı ġazādur yėdinci Ḳur'ān /10/ oḳımaḳdur her derīçe ve merāyī ki andan nesne görinür ve görilür /11/ ḫayrdur eger balçıḳdan ve kerpüçden olsa rif'ata delālet ider /12/ eger keremitden olsa 'izzetdür ammā ṭuġyān ve kibrile ola eger /13/ ṭaşdan olsa rif'atı fesād-ı ḳalbile ola eger ağaçdan olsa /14/ 'izzetdür ki nifāḳıla ola eger altundan olsa devlet-i sürūra /15/ ve ma'neviye delālet ider eger gümişden olsa arılığa ve pāklığa

105b

/1/ ve riyāżete ve perhīzkārlığa ve sürūra ve küşūfa ve rif'ata delālet /2/ ider her şaḫṣuñ mertebesine göre ta'bīr olına ḳavm-i 'Īsā eydür /3/ bir kimesne görse derīçeye çıḳar veyā nerdübāna çıḳa rif'ata /4/ yėtişe eger vālīyise velāyeti ziyāde ola Ṭahmūrṣ gördi ki /5/ otuz derīçe ṣu'ūd itmiş mu'abbir eydür otuz yıl beglik idesin /6/ hem eyle vāḳi' oldı ammā ḥücre ağıza delālet ider eger ḥücreden /7/ bir ḥayvān çıḳsa bu kişinüñ ağzından bir nesne çıḳa te'vīlde ol /8/ ḥayvān mertebesinde ola İbn-i Sīrīne bir kimesne geldi

eydür /9/ bir ṭar ḥücre gördüm içinden bir ʿaẓīm ṣıġır çıḳdı İbn-i Sīrīn eydür /10/ aġzuñdan bir ʿaẓīm söz çıḳa girü żabṭ itmege ḳādir olmayasın /11/ ammā çuḳur her çuḳur mekrdür bir kimesne görse ḳazduġı ḳuyıya /12/ bir kimesne girür ol ḳuyuya kendü gire ġayrı kimesneye żararı /13/ yoḳdur كما قال الله تعالي ولاحيق المكر السي الاباهله ve eger /14/ görse ki çuḳur içine girdi gökler görinmez oldı evine uġrı /15/ gire evüñ metāʿın uġurlaya eger müsāfirise ḥarāmīler yolın başa

106a

/1/ ḳaṭʿ-ı ṭarīḳ ide eger görse ki çuḳur içinde ġusl eyler veyā vużū /2/ ider uġurlanan nesneyi bula veyāḫod niʿamü'l-bedel eline gire eger /3/ medyūnısa edā-yı deyn ide eger günāhkārısa tevbe ide maḥbūsısa /4/ feraḥ ola çuḳur mekrile teʾvīl olurdı çünki içinde vużū ve māʾ /5/ görildi māʾnuñ ve vużūnuñ teʾvīli çuḳur teʾvīlinden aḳvā oldı /6/ ol sebebden uġurlanan nesne bulına dėyü taʿbīr olındı eger görse /7/ ḳazduġından ṣu çıḳdı aḳdı veyāḫod yirinde ṭurdı aḳmadı /8/ maʿīşeti keddile ve mekrile ola enfüsde ḳalīlü'l-maʿrifet ola ol-daḫı /9/ keddile ola ammā kemer kişinüñ ḫulḳıdur vüsʿatı ve żīḳ-i ṣadrıdur bir kişi /10/ görse ki kemerde oturur ammā yiri ṭardur ʿavratına ṭalāḳ vire İbn-i /11/ Sīrīne bir kişi geldi eydür Yezīd bin Mehlebi gördüm bizüm evümüzden /12/ kendü evine varınca bir kemer ʿaḳd idüp yapmış İbn-i Sīrīn eydür /13/ vālideñ Yezīd bin Mehlebüñ cāriyesiymiş bu kişi vardı anasına /14/ ṣordı anası eydür İbn-i Sīrīn gerçekdür anuñ cāriyesiydüm senüñ /15/ atañа virmişidi müsterāḥ ʿavratdur eger vāsiʿ olup pāk olursa

106b

/1/ ki rāyiḥası olmaya ʿavratı eyü ve ḥüsnü'l-ḫulḳ ola ve ṣāliḥa ve muṭīʿa /2/ ola enfüsde mālını ve meʾkūlātını pāk idüp menāhīden müctenib /3/ olup nefsini müzekkī ḳıla eger ṭar olup ṭolu necis olursa ki /4/ ṣāḥibi oturacaḳ yirde müżāyaḳa çeke nā-şīze ʿavratdur enfüsde /5/ māl-ı ḫabīṣe mālik ola kim anuñ taṣarrufında ʿāciz olup müżāyaḳa /6/ çeke müsterāḥuñ ḳuyısı derin görse ol yaramaz ʿavratuñ tedbīridür /7/ eger ḳuyunuñ dibine naẓar itse anda ḳan görse ʿavratına ḥāyıżiken /8/ cimāʿ ide eger elinde bir aġaç görse ol aġacıla ḳuyıyı ḳurdar /9/ bu kişinüñ evinde bir muṭallaḳa ʿavrat ola bir kimesne görse /10/ müsterāḥa ḳoymışlar bu kişiye mekr vāḳiʿ ola eger müsterāḥ /11/ ḳapusı üzerine baġlansa fevt ola yāḫod bir zaḥmet çeke kim /12/ mevt mertebesine vara ammā ebvāb ekṣer ḳapular rızḳ ḳapularıdur /13/ eger ḳapu yola açılsa rızḳı ġurebāya ṣarf olına eger ḳapusı evine /14/ açılsa rızḳı ehl-i beytine ṣarf oluna eger ḳapusın evvelki /15/ ḥālinden müteġayyir veyā münkesir görse veyā ḳopmış veyā düşmiş görse

107a

/1/ ḫarāblıġa delālet ider veyā laṭīf ḥasen görse evinüñ ḳayyimine /2/ delālet ider nice gördiyse ḳayyimüñ ḥālidür eyle ola beyt /3/ ḳapusı evüñ ʻavratına delālet ider yėñiyse bikr ola ve eger üzerine /4/ ḳapu bağlasalar bikr ḳızdur ḳapunuñ muḥkemligi ve güzelligi ne miḳdārısa /5/ ol miḳdār ḳız maḥbūbe ve eyü ola eger eski olup bağlanmazsa ḳarı /6/ ʻavratdur eger evinüñ ḳapusı içinde bir göcek ḳapu daḫı açılmış /7/ görse ʻavratına ḫıyānet ideler evine nāşī gire eger evinüñ /8/ ḳapusın arayup bulmasa dünyā işinde müteḥayyir ola eger görse evinüñ /9/ ḳapusı fevḳa'l-ʻāde büyük olmış bi-ġayr-ı iẕnin ḫalāyıḳ dāḫil ola /10/ ḳapunuñ ḥalḳası ḥācibidür veyā resūlidür veyā neẕīridür eger görse /11/ ḳapunuñ ḥalḳası iki olmış ḥācibi iki ola yā iki nefīse ʻavratı /12/ ola eger ḥalḳası kesilse bir bidʻata dāḫil ola ḳapuyı oda /13/ yaḳsa ʻavratı fevt ola enfüsde ağzından ġażabıla /14/ bir söz çıḳa ẓulm yöninden peşīmān olduġı sebebden nefsi müte'ellim /15/ ola evüñ diregin ve ḳapusın oda yaḳmaḳ mevt-i evlāda delālet ider

107b

/1/ ve māl żāyiʻ olmaġa delālet ider enfüsde ġażabından kendü vücūdına /2/ elem getürüp şiddet-i ġażabıla s̱emere-i aʻmālı żāyiʻ itmeklige delālet /3/ ider eger tütünlü olsa eger ateş nūr-ı ṣāfīlıġıla görünse yaḳmasa evlādınuñ ḥāli /4/ eyü ola enfüsde nār-ı maḥabbet vücūda sirāyet idüp nefs-i aʻmālden /5/ ḫayrdan müteşevviḳ olup itdügi ʻamel müs̱mir ola āsitān ʻavratdur /6/ İbrāhīm İsmāʻīlüñ ʻaleyhime's-selām ʻavratına ısmarladı oğlum /7/ İsmāʻīl eve gelicek dėyesin ki babañ geldi seni bunda bulmadı /8/ ammā ėşigin taġyīr itsün dėdi İsmāʻīl geldi ʻavratı ḫaber /9/ virdi hemān ʻavratına ṭalāḳ virdi evinüñ ėşigin ḳoparsa /10/ devleti gide aşaġa ėşigin ḳoparsa ʻavratına ṭalāḳ vire /11/ eger ėşik gözinden ġayb olsa ʻavratı fevt ola ḳapu sövesi /12/ re'is-i dārdur eger görse ki söve ḳopmış ʻazl ola eger /13/ naẓardan ġayb olsa fevt ola yoḳaru ėşik erdür aşaġa /14/ ėşik ʻavratdur sürme kilid ḥıfẓ-ı dünyādur ḳapuyı kilidsüz /15/ ḳomaḳ dünyāyı żabṭ itmemekdür eger bir ġāzī görse ki bağlu

108a

/1/ ḳapuyı açar ḥiṣār burcın dele fetḥ ide derbend bir kimesne derbend /2/ içine girse vāliye vilāyetdür tācire fāyidedür ṣanāʻat ehline /3/ ḥirfetinde ziyāde olmaḳdur çārsū bāzār dünyādur eger bāzārı /4/ görse ki evvelki vażʻından vāsiʻ olmış ḫalḳ-ı kes̱īr içine /5/ girmiş dünyā çoḳ olmaġa delālet ider ḫuṣūṣā ki sūḳī ola /6/ enfüsde aʻmālı ziyāde olup vücūdı maʻmūr olmaġa delālet ider /7/ dükkān kişinüñ maʻīşetidür eger bir kimesne görse ki dükkānda /8/ oturur ʻizzete ve mertebeye yėtişe eger ehlise eger görse

ki /9/ dükkān ḳapusı yapılmış metā'ı kesād ola ve eger açılsa revāc bula /10/ ḫazīne kişinüñ 'avratıdur eger yıḳılsa 'avratı fevt ola ammā /11/ ḥammām ġamdur 'avratlar ṭarafından ammā beḳāsı yoḳdur enfüsde ḥammāmdan yunup /12/ çıḳar görse ġamdan ġuṣṣadan arınmaġa delālet ider bir kimesne /13/ görse bir ıssı ev içinde ṭurur bir kimesne bunuñ 'avratına /14/ ḫıyānet ide bu kişi cehd idüp anı men' itmege ḳādir olmaya eger /15/ mu'tedil olsa kişinüñ ehli ve ḫışımları ve kendünüñ oġullarıdur

108b

/1/ ki bir birini gözler her birisi ḳazanup bir yire getüreler eger ṣovuḳ olsa /2/ ġuṣṣadur evlādından ve ta'alluḳātından fāyide görmeye faḳīr ve ḳalīlü'l-kesb /3/ ola murādına eli irişmeye eger ḳatı ḳızġun olsa evlādı ve aḳrıbāsı /4/ ġalīẓü'ṭ-ṭab' olur bunlardan bir meserret ve fāyide görmeye ni'metine şākir /5/ olmaya eger ḳızġun ḥammāmdan ıssı ṣu içse yā üzerine dökünse /6/ yā ġusl itse ammā hey'et-i ġusulda olmasa ki ādāb-ı şer' üzerine /7/ olurdı ġamdur ġuṣṣadur ve maraẓdur ve feza'dur eger ḥammāmuñ ortadaġı /8/ evinden içse ḥummādur eger ṣovuḳ evinden içse ber-sāmdur ammā /9/ eger ṣovuḳ ṣuyıla ġusl itse eyüdür قال الله تعالي اركض برجلك /10/ هاذا مغتسل باردوشراب İbn-i Sīrīn eydür bir kimesne ıssı ṣuyıla /11/ ġusl itse sefer itmek istese memnū' ola [...] ḥammām ve iġtisāl /12/ ve ḫırizma dürtinmek cem' olsa mu'abbir olan kimesne eyle gerekdür ki /13/ ḥammām ta'bīrin terk ide ġusl eylemek ve ḫırizma dürtünmek ta'bīrine /14/ şürū' ideler zīrā ki bunlaruñ te'vīli ḳuvvetlüdür Cāmāsb eydür bir /15/ kimesne görse ḥammām bünyād itdi ḥāceti ḳażā olına ba'żılar

109a

/1/ eydür teşyī'-i fevāḥişe sebeb ola bir kimesne gördi ki keennehu ḥammāmda /2/ ṭayındı bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür bir şiddet vāḳi' ola bu /3/ kişi bi-'aynihi ḥammāmda düşdi ayaġı ṣındı ammā külḫan ve ocaḳı yapsa /4/ vilāyete ve salṭanata yetişe ehlise ve illā bir emr-i 'aẓīm üzre şuġl /5/ ide ammā ṣu üzerinde degirmen bir recüldür ki elinde çoḳ maṣlaḥat /6/ vardur bir kimesne aña iltica itse devleti eyü ola evi ve ṣuyı /7/ ne-ḳadar çoġısa ol ḳadar menfa'at göre az olur ki ṭāḥūn devr itse /8/ sefere ve ḥarbe delālet ider ma'işete ve ni'mete daḫı delālet ider iḥsāna /9/ ve dügüne ve evlenmege delālet ider nitekim Ḥaḳ ta'ālā Benī İsrā'ile eydür /10/ ki اخلي منكم ومن ارضكم صوت الرحي ونور السراج ya'nī sizüñ /11/ yirüñüzden degirmen āvāzın ve çırāġ nūrın gidereyin ya'nī sünnet /12/ dügüni ve evlenmek olmasun dėr Urmiyā 'aleyhi's-selām lisānından /13/ naḳl ider eger degirmen egri dönse ṭa'ām ḳız ola eger görse /14/ ki degirmen ṣınmış ṣāḥibi veyā degirmencisi fevt ola ve ma'işeti /15/ naḳṣ ola ba'żılar eydür 'avratın boşaya ġuṣṣalusa ferah ola

109b

/1/ ḫastayısa necāt bula maḥbūsısa ḫalāṣ ola eger yėl degirmenin /2/ görse ḫuṣūmet ide bāḳī olmaya eger el degirmenin görse iki /3/ ḳatı göñüllü ādemdür ki bir işde şerik olmışlardı bunlaruñ /4/ maṣlaḥat görmesi bir muvāfıḳ kimesneyle cem' olmayınca olmaz ḳaçan /5/ cem' olsalar bir emr ıṣlāḥ iderler bir kimesne gördi ki bir degirmen /6/ ṣusuz döner bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür düş görenüñ /7/ eceli ḳarib gelmiş bir kimesne gördi ki ṭāḥūn yir üzerinde döner /8/ bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür düş görenüñ eceli ḳarib geldi /9/ veyā ḥarb ve ḳatldür ki ṣāḥibi andan ġāfildür hem daḫı eyle vāḳi' /10/ oldı enfüsde degirmen yörür görmek a'māl-i ḫayrıla vücūdını /11/ 'imāret itmege delālet ider ya'nī sa'yı dāyim ola eger degirmeni ḫarāb /12/ görse a'mālinüñ terkine ve ḥālinüñ yaramazlıġına delālet ider /13/ **bėşinci faṣl** eşcār ve yėmişler ve otlar ve toḫmlar görmegüñ /14/ ta'biri beyānındadur işit saña bir ḳā'ide ẕikr idelüm eşcāruñ /15/ küllisi ricāldür ricālüñ aḥvāli eşcāruñ aḥvāli gibidür enfüsde

110a

/1/ eşcār eşcār-ı vücūddur her şecer ki müs̱emmir ola ḫulḳ-ı ḥasenile /2/ s̱emere-i a'māldür her şecer ki ġayr-ı müs̱emmer ola a'mālden beri fāyidesüz /3/ vücūddur kibr ve 'ucb ve enāniyyetile muttaṣıf ola eger bir aġacıla /4/ bir kimesnenüñ müzāvelesi olsa bir kimesneye müzāvele ide ki bu aġaca /5/ anuñ mümās̱eleti ola ṭab'ında veyā menfa'atinde ve ṭīb-i rāyiḥasında /6/ ve ḳadrinde bir kimesne yėmiş aġacından yėmiş yėse bir kimesneden eline /7/ māl gire ki bu aġaç aña mümās̱ildür ẕikr olınan umūruñ birinde mes̱elā /8/ ḫurmā aġacı recül-i şerif-i 'Arabīdür ve cevz aġacı bir baḫil-i 'Acemdür şecer-i /9/ zeytūn bir recül-i mübārek-i neffā'dur ġayrın-daḫı buña ḳıyās eyle şol /10/ büyük aġaçlar ki serv gibi ve çınār gibi ḳatı göñüllü kimesnelerdür hiç /11/ ḫayr yoḳdur hemān ṣavt ve ṣadādur ṭayyibü'r-rāyiḥa olan aġaçlar /12/ ẕikr-i ḥasene ve s̱enā-yı cemīle delālet ider kerīhü'r-rāyiḥa aġaçlar bunuñ /13/ ḫilāfıdur ḳubḥ ẕikre delālet ider dikenlü aġaçlar recül-i ṣa'bdur /14/ ki ḫulḳı ḳabīḥ ola bilgil ki yėmiş aġaçları ta'bir olınur /15/ yėmişine göre ve menāfi'ine göre ve cevheriyyet-i şecerine göre ve meblaġına

110b

/1/ göre ve keremine göre ve ḥüsnine göre ve yabraġına ve ṭīb-i rāyiḥasına /2/ ve dikeni olmaduġına ve olduġına göre ve 'urūḳına göre ta'bir /3/ olınur şol yėmişler ki aṣferü'l-levn ola zerdālu gibi ve armūd ve ṣaru yėmişler /4/ ne varısa ḫastalıḳıla ta'bir olınur şol yėmişler ki ekşi ola ġuṣṣa ve ḥüznile ta'bir olınur enfüsde her yėmiş ki ekşi ola /5/ ve daḫı her yėmişden ḥāṣıl olan maḥṣūl ki sücīden ġayrı ekşi /6/ ola mes̱elā ḳoruḳ gibi

çağala gibi delālet ider ki bir ‘amele meşġūl olmış /7/ ola بغير اذن maḥṣūlden sirke gibi buña beñzer daḫı ne-varısa meşaḳḳatıla /8/ ‘amele delālet ider ḥubūbātuñ küllisi māldur ne ḳadar otlar varısa māldur /9/ zer‘ kişinüñ ‘amelidür ṣarmusaḳ ṣoġan ḳoz şalġam ġuṣṣadur /10/ reyḥānlaruñ küllisi göz yaşıdur ve ġuṣṣadur illā meger ki bitdügi /11/ yirde ṭurur görile müslimūn eydür bir kimesne görse ki aġaçlar altında /12/ yatur oġlı ve ḳızı çoḳ ola bir kimesne görse ki şecer ḳaṭ‘ itse kesse /13/ ‘avratı fevt ola yā ‘ahdin boza قال الله تعالي لقدرضي الله /14/ عن المومنين اذيبايعونك تحت الشجرة pes aġacı ibḳā itmek /15/ ‘ahd üzerine olmaḳdur ḳaṭ‘ itmek naḳṣ-ı ‘ahddür aġacuñ

111a

/1/ ḳabuġı recülüñ terekesidür yüceligi etbā‘ıdur ve yabraḳları eyü aḳçalardur /2/ Rūm ḳavlinde ba‘żı ḥükemā eydür ev öñinde olan şecer mevāliye /3/ delālet ider müẕekker olsa ėrkeklerdür mü’enneṡ olsa dişilerdür /4/ uvaḳ aġaçlar ḳarābetdür ġāyetde küçük aġaç mersin aġacı gibi /5/ ḳullardur bir kimesne bustāna girse ki anda yėmiş aġaçları vardur /6/ elma gibi ve armūd gibi ve enār gibi ol kimesne ḳulūb-ı ma‘mūreye girmişdür /7/ eger yėmişleri kāmil irişmiş olsa eger çiçekde olsa henüz /8/ ‘imāret olıyorır ve eger bustānuñ aġaçları çınār ve ḫilāf olsa /9/ müteveccih olmışdur ‘ālem-i müşāhedeye ṭabī‘at-ı ruḫṣat virmişdür /10/ ḫurmā bir nāfi‘ şerīf ḥasīb vü nesīb kimesnedür bir kimesne /11/ görse kendünüñ bisyār ḫurmā aġaçları vardur bir nice ‘azīz /12/ kişilere mālik ola ki dīnleri bi-ḳadri'l-ḥal bülend ola eger /13/ düş gören vālī olursa eline vilāyet gire tācir olup ve sūḳī /14/ olursa fāyide ide eger eline ḫurmā girse vaḳtında eşrāfdan /15/ māl eline gire zaḥmetsüz veyā bir ‘avrat ala ṣāliḥa ve mestūre

111b

/1/ ve keṡīretü'l-ḫayr ola veyā ‘ilm taḥṣīl ide eger vaḳtında olmasa ‘ilm /2/ ögrene ammā fāyide itmeye eger görse ki ḫurmāsı aġacı maḳṭū‘ /3/ her ne iş üzerindeyse ol maṣlaḥat münḳaṭı‘ ola seferdeyse /4/ seferi ve ḫuṣūmetdeyse ḫuṣūmeti münḳaṭı‘ ola eger görse /5/ ki ḫurmāsı çekirdegi bitdi ḫurmā aġacı oldı eger oġlı varısa /6/ ‘ālim ola veyā bir recül-i ḥaḳīr terbiyetile ulu kişi ola ḳavm-i Mūsā /7/ eydür ḫurmā aġacı ṭūl-ı ‘ömrile ta‘bīr olınur veyā evlādıla ta‘bīr olınur /8/ ve ḳaṭ‘ idüp kesmek kendünüñ veyā evlādınuñ mevtiyle ta‘bīr /9/ olınur ḳuru ḫurmā aġacı recül-i münāfıḳdur eger görse ki rīḥ /10/ ḫurmā aġacın ḳoparmış ol yirde ḳan vāḳi‘ ola veyā Allāhdan /11/ bir ‘aẕāb nāzil ola veyā sulṭāndan ‘iḳāb nāzil ola vaḳtsuz /12/ yaş ḫurmā yėse ḫasta ola كما قال الله تعالي و هزي اليك /13/ بجذع النخلة تساقط عليك رطبا جنيا Meryem vaḳtında yėmedi /14/ ḫastayıdı ḳavm-i ‘Īsā eydür yaş ḫurmā yėse ḫasta ola ba‘żılar /15/ eydür yaş ḫurmā rızḳdur yėse ‘aynı vāḳi‘ ola tācirise fāyide

112a

/1/ ide قال الله تعالي وقري عينا ḥurmā fidanı māldur قال الله تعالي /2/ و النخل باسقات لهاطلع نضيد رزقاللعباد ba'żılar eydür ṭal' /3/ veleddür eger ṭal'dan yėse oğlı mālından nesne yėye cezū'-ı /4/ naḫl 'aẕābdur ولاصلبنكم في جذوع النخل ḳuṭbü'l-muḥaḳḳıḳīn Ḳāşānī /5/ eydür naḫl ḳuvā-yi ẓāhire ve bāṭınadur veyā 'aḳıldur ki anuñ s̱emeresi /6/ ma'ārif-i ilāhiyye ve ḥaḳāyıḳ-ı kevniyyedür enār recül-i müks̱ir-i ṣāḥib-i deyndür /7/ ki şevket-i 'aẓīmesiyle fevāḥişden men' ider gören kimesne sulṭānısa /8/ sāyir selāṭīne ġālib ola tācirise mālı çoḳ ola ḫazīne /9/ cem' ide bir kimesne görse ki eline enār girdi biñ dīnār eline /10/ gire eger dāneleri aḥmer olsa eger aḳ olursa biñ aḳça eline /11/ gire vaḳt olur ki bir cemīle ḫātūn ve ṣāḥibetü'l-māl nikāḥlana /12/ İbn-i Sīrīne bir kişi geldi eydür elümde enār gördüm İbn-i Sīrīn /13/ eydür 'avrat alasın eger ṭatlusa ekşise maraẓdur ve māldur /14/ vaḳt olur ki benāt-ı aġniyādan bir 'avrat ala eger nārı bey' itse /15/ dünyāyı āḫiret üzerine tercīḥ itmiş ola eger ḳabuğın yėse ḫastalıḳdan

112b

/1/ ḳurtıla eger ağacın kesse yaramazdur mevte delālet ider veyā ṣıla-yı raḥm /2/ terk ide ba'żı ḥükemā eydür şecer-i rümmān ḳurūḥdur ya'nī çıbandur /3/ zīrā ki levni ḳızıldur ba'żı muḥaḳḳıḳīn eydür nār himmet-i ṣādıḳdur ve /4/ himmet-i şerīfedür ve 'azāyim-i nefīsedür te'vīlde ba'żılar eydür enār tesbīḥ-i /5/ şaḫṣa delālet ide ki şevḳıla tesbīḥe meşġūl olmış ola ve eger /6/ nāruñ ekşisin görse delālet ider ki meşaḳḳatıla tesbīḥe meşġūl /7/ olmış ola bāğ 'avratdur aḳ üzüm rızḳ-ı vāsi'dür eger vaḳtında /8/ yėse eger bi-ġayr-ı vaḳt görse ve yėse ḫayrdur قبل الوقت المرجو yėtişe /9/ üzüm yağını bulsa 'avratından mīrās̱ eline gire üzüm ṣalḳumı biñ /10/ aḳçadur ḳara üzüm fi-vaḳtihi ġuṣṣadur ve ġayrı vaḳtında maraẓdur /11/ ṣaru üzüm daḫı maraẓdur ba'żılar eydür esved üzüm daḫı eyüdür /12/ zīrā ki Allāh ta'ālā rızḳdur dėdi eger görse ki şīre-i ḫamr itmiş /13/ māl-ı ḥarām eline gire ve ümerāya ḫiẕmet ide ba'żılar eydür bir kimesne /14/ görse ki üzüm veyā ḫurmā sıḳar rızḳ-ı ḥasendür كما قال الله تعالي /15/ و من ثمرات النخيل والا عناب تخذونه منه سكنا و رزقا حسنا

113a

/1/ enfüsde üzüm görmek s̱emere-i namāza delālet ider çoḳı çoḳına azı /2/ azına eger üzüm ağacını yā bāğını ḳurımış görse delālet ider ki /3/ namāzını terk idüp bi-namāzlığı 'ādet idinmiş ola ḳuru üzüm ḳarası /4/ ve ağı ḫayırdur ve māl ve nuṣretdür żararı yoḳdur ekşi daḫı olursa /5/ ba'żı ḥükemā eydür yaş üzüm ḫayırdur vaḳtında ve 'avratlar ṭarafından ḫayr /6/ görmekdür ḳara üzüm menfa'at-i ḫafiyyedür rivāyetdür ki Nūḥ peyġambere /7/ 'aleyhi's-selām oḳ doḳundı yaralu oldı Allāh sübḥānehu ve ta'ālā

/8/ üzüm yė dėyü vaḥy itdi üzüm yėdi yarası bitdi ba'żı muḥaḳḳıḳin /9/ eydür üzüm ḳuvvet-i şehvāniyyedür andan ḫamr hevā-yı nefs ḥāṣıl olur veyā- /10/ ḫod 'aḳluñ ḳuvvetidür ki andan ḫamr-ı maḥabbet ve 'ışḳ ḥāṣıl olur ki /11/ vaḳt olur ki ẕevḳ ve maḥabbet-i ḳalbile tefsir olınur müslimūn eydür /12/ incir māldur ve ucuzlıḳdur bir kimesnenüñ eline incir girse /13/ yėse Allāh sübḥānehu ve ta'ālāya tevekkül ide yāḫod eline biñ aḳça /14/ gire yāḫod on biñ aḳça eline gire yāḫod nesli çoḳ ola /15/ ba'żılar eydür incir yabraġı ġuṣṣadur ve ḥüzündür ve bir işe peşimān

113b

/1/ olmaḳdur ki geçmişdür veyā gelecekdür ḳıṣṣa-i Ādem 'aleyhi's-selām buña /2/ delālet ider ve şāhiddür ve ṣaḥiḥ ta'bir budur ki incir meẕmūm /3/ degüldür ḳavm-i Mūsā eydür incir ṣuleḥādur veyā aḫyār-ı nāsdur bilgil /4/ kim her aġaç kişinüñ dinine nisbet olınur ve ḥüsn-i 'ibādete nisbet /5/ olınur eger özdeki ġaliẓ olsa dini ḳuvvetlü ola ṣuyı imāndur /6/ ve ṭamarları taḳvādur ve vera'dur ḳabuġı ṣavmdur budaḳları ḳarındaşlarıdur /7/ dinde ve yabraġı ḫulḳıdur ve yėmişi zekāt virmekdür ve ṣadaḳadur ve dikenleri /8/ fevāḥişden men'dür ba'żı ḥükemā eydür aḳ incir ḫayırludur ḳara incirden /9/ eger inciri vaḳtsuz görseler ḥaseddür ki gören kişiye yetişe /10/ zirā ki Yūnān ḥekimleri ḳatında ḥasede tin dėyü ad virmişlerdür /11/ ba'żılar eydür bir kimesne ki açuḳ havāda ṣan'at işlese aḳ incir /12/ görse ḥüsn-i ḥāle ve havāya delālet ider esmer incir görse ve yėse /13/ bārān yaġa ba'żı muḥaḳḳıḳin eydür ma'āni-i külliyyedür ki ḳalbile idrāk /14/ olınur ve cüz'iyātdan müteferri' olur شبيهة بالتين zirā ki ma'ḳūl-ı /15/ ṣırfdur muṭābıḳdur cüz'iyyātına ve leẕiẕdür nefs-i nāṭıḳa encir

114a

/1/ gibi ki çekirdegi yoḳdur belki lübb-i me'kūldur müştemildür dānelerin ki /2/ cüz'iyyāt gibidür bedeni ṣemirdür* hem ġıdā olur hem yėmişlik ider müslimūn /3/ eydür zeytūn aġacı bir mübārek kişidür ki menfa'atlü ola قال الله /4/ تعالي توقدمن شجرة مباركته زيتونته zeyt bereket ve ḫayrdur ve zinetdür /5/ eger dürtinüp aḳup yüzine inmezse ve eger inse ġuṣṣadur ḳavm-i Mūsā /6/ eydür zeyt ve zeyt yaġın dürtünmek zekātdur ve ṭahāretdür ve ḫāliṣ /7/ niyyetdür zeytūn ṣuleḥāyıla ve aḫyār-ı nāsıla ta'bir olınur ḳavm-i 'İsā /8/ eydür bir kimesne görse ki zeytūn aġacına veyā ḫurmā aġacına çıḳdı /9/ zeytūn ve ḫurmā devşürdi oġlı ṭoġa ba'żı ḥükemā eydür zeytūn /10/ 'avratdur ve ululuġa ve ḥürmete delālet ider eger ḳul devşürülmiş /11/ zeytūn görse ḍarb ideler zirā ki zeytūn aġaçdan budaḳ ṣınmayınca /12/ inmez ammā ḳuldan ġayrı kimesneler görse ḫayrdur ve berekātdur eger /13/ görse ki zeytūnı pāk ider ve

---

* ṣemirdür: (metin semirdür 114a/2)

şıḳar ucuzlıḳdur ve ḫayrdur lākin /14/ bir ta'ab ve meşaḳḳat çeke ba'żılar eydür zeytūnı ḫasta görse /15/ fevte delālet ider bir kimesne ḫasta idi düşinde bir kimse buña

114b

/1/ eydür ki لاولاكميه ṣıḥḥat bulasın bu kimesne mu'abbire geldi ḳıṣṣa /2/ itdi İbn-i Sīrīn eydür zeytūn yė zīrā ki Ḥaḳ ta'ālā zeytūna لاشرقيه /3/ ولاغربية dėyü buyurmışdur lā velā dėdügi ol iki lādur bir kimesne /4/ gördi ki aṣl-ı zeytūnı ṣıkıp ṣuyın içer İbn-i Sīrīn eydür 'avratuñ /5/ reżā'dan ḳız ḳarındaşuñdur dėyü ta'bīr itdi vāḳı'a eyleyimiş bir kimesne /6/ zeytūn devşürdi daḫı girü zeytūn agacı dibinde dökdi İbn-i Sīrīn /7/ eydür anañı nikāḥlanmışsın teftīş olundı eyle bulundı ba'żı muḥaḳḳıḳīn /8/ eydür şecere-i zeytūn şol nefsdür ki ṣafā bulmış ola neyçün nefsi /9/ zeytūn agacına teşbīh itdi zīrā ki nefsüñ fürū'ı arż-ı cesedden /10/ çıḳar biter ḳuvvetleri müte'affin olur ve müte'ālī olur a'żā-yı feżā-yı /11/ ḳalbden semā-yı rūḥa yėtişür ol vaḳt berekātıla mevṣūf olur s̱emerāt-ı /12/ a'mālden fevāyid-i keṡīre görür aña sa'ādet-i dāreyn ḥāṣıl olur ẓuhūr-ı /13/ envār ve esrār-ı ma'ārif ve maḳāmāt ve aḥvāl ve mevāhib aña mevḳūfdur /14/ vaḳtī ki bu vechile ṣafā bula teşbīh olınur şecer-i zeytūna zeytūn /15/ ol ma'ānī-i cüz'iyyedür ki nefsüñ müdrikātıdur zeytūnı ma'ānī-yi cüz'iyye

115a

/1/ teşbīh itdi zīrā ki ma'ānī-i cüz'iyye muḳārindür levāḥiḳ-i māddiyyeye /2/ ki nefs yaraḳlar idrāk-i külliyyāta nitekim ṭabī'at-ı zeytūnda ḳuvvet-i isti'dād /3/ var işti'āleten ve iṣtiżāaten keẕālike nefsde daḫı isti'dād vardur işti'āleten /4/ ve iṣtiżāaten 'aḳl-ı fa'ālüñ nūrı nār-ı ḳalb ve rūḥ vāsıṭasıyla nefse /5/ yėtişür nitekim yaġ ḳābil-i işti'ālidi eṭrāfına nūr virürdi keẕālike /6/ nefs daḫı müşta'il olup eṭrāfına nūr virürdi naẓar-ı ṣaḥiḥile ki /7/ kāminidi ẕātında yaḳın oldur ki bu nūr fi'le gele eger şöyle ki nūr-ı nār-ı /8/ 'aḳl-ı fa'āl daḫı nūr-ı nār-ı ḳuds daḫı yėtişmezse كما قال الله تعالي /9/ يكادزينها يضي ولولم تمسسه نار نور müslimūn eydür bir kimesne /10/ bir yire mālik olsa ki nebātāt ve ḫażravāt-ı mechūle ola ammā neydügin /11/ bilmese ṣāḥib-i vera' ve ṣāḥib-i İslām olan kimesnedür eger ḫażravāt-ı /12/ ma'rūfa olsa ol ḫażravāt neye mensūbısa dünyāda bu düş /13/ gören kimesne ol nesneye yėtişe eger görse ki ekine āfet yėtişmiş /14/ āfetden ekini ḳurtıla 'aksi vāḳi' ola ekine od düşüp yanmaḳ ḳızlıḳdur /15/ eger görse ki bir ġayrı kişinüñ yirin sürer eker 'avrat ala eger bir kişinüñ

115b

/1/ yirine toḫm saçsa 'avratı ḥāmile ola eger görse ki vaḳtında toḫm /2/ ekdi ḫayr işleye ekin ḳuvā-yı nebātiyye-ile ta'bīr olundı eger vālīyise /3/ sulṭānlıḳ eline gire tācirise ve

sūḳise fāyide ide zāhidise /4/ zühdi ve vera'ı ziyāde ola eger ekdügi toḫm bitse ḫayrātı maḳbūl /5/ ola eger ekdügin biçse ecrin almış ola bir kişi görse bir /6/ aḫżar ekinlü mezra'ada sa'y ider ḫayr-ı 'amele sa'y ide nebātı aḫlāḳı /7/ ve fażāyilile te'vil iderler yaşiiistānı 'ulūm ve ma'ārifile ḳarin olmaḳdur /8/ toḫm ḳuvvet-i ġāẕiyile ta'bir olınur ki anda leẕẕet ve ẕevḳ vardur ekl ve /9/ şurb ḳuvvet-i cāẕibe ve māsike ve hāżime ve dāfi'e ve muġire ve muṣavvire /10/ ta'bir olınur ki bunlar bedenüñ ḫiẕmetkārları ve mülāzımlarıdur ḥıfẓ-ı /11/ ḳuvvet ve neşv ve nemā ve bedel-i mā-yeteḥallel bu ẕikr olınan ḳuvvetlerile ḥāṣıl olur /12/ 'ilm teşrīḥde ma'lūmdur reyḥān ḳuvvet-i müvelledile ta'bir olınur ki /13/ mūcibdür ḳuvvet-i cimā' ki aṭyeb-i leẕẕāt-i cismāniyyedür ekilmedük toḫm /14/ tevlidile ta'bir olınur yemiş ḥavāsdan ḥāṣıl olan leẕẕet-i ḥissiyyedür /15/ şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳin Ḳāşāni revvaḥa'llāhu rūḥahu bu vechile ta'birāt

116a

/1/ itmişdür kitāb-ı kerim ve Ḳur'ān-ı 'aẓim tefsirinde biz eydürüz daḫı bāḳi /2/ ḳalan fevākihi ve ġayrını tertib-i ḥurūf-ı hecā üzerine ẕikr ideyim inşā'allāhu /3/ sübḥānehu ve ta'ālā ḥarfü'l-elif el-atrec turunc veled-i murtażādur /4/ ḳaçan dörd ve bėş 'aded olsa ẕikr-i cemildür ve māl-ı ṭayyibdür Resūl /5/ (ṣ.a.v.) mü'mini turunca beñzetdi ḥüsn-i hey'etde ve ṭib-i /6/ rāyiḥada ve ṭu'm-ı maṭbu'da ve şeceresi kerim olduġında ki her /7/ vaḳtda yėmişi eksük degüldür ba'żılar eydür ekşi turunc yėse maraż-ı /8/ yesirdür veyā oġlından ġuṣṣa yėtişe veyāḫod bir 'Acemi māl-dār /9/ ḫātūndur veyā ḫasta cāriyedür eger turuncı ortasından kesse /10/ 'avratından veyā cāriyesinden ḳız ṭoġa yaşıl turunc ġāyet eyüdür /11/ yıl ucuzlıḳ olmaḳdur ve ṣıḥḥatdür ṣaru turunc ucuzlıḳdur ammā /12/ ḫastalıḳ vāḳi' ola el-eccāṣ (ḳara erük) müslimūn eydür erük marażdur /13/ eger ḫastalar görseler ki erük yėrler şifā bula ve eger saġ kişi /14/ yėse ol daḫı şifā bula ba'żı ḥükemā eydür vaḳtında görilse leẕẕete /15/ delālet ider ammā ġayr-ı vaḳtında olsa ta'aba delālet ider el-ācām (boynuzsuz ḳoyun)

116b

/1/ ricāldür ki andan menfa'at olmaz el-ārz māl-ı keṣirdür ki anda ta'ab /2/ ola bir kimesne görse ki ārz cem' itmiş bir kimesnedür ki nefsine /3/ 'ibādetden bir nev'i lāzım ḳılmışdur ki aña mülāzemet ider vaḳtın żāyi' /4/ itmez el-uḳḫuvān (bābūne) kişinüñ 'avratı ḳarābātıdur bir kimesne bulsa 'avratı /5/ aḳrıbāsından bir ṣadiḳile muvāneset ide yāḫod cāriye-i ḥasnādur /6/ el-ercüvān (erġuvan) bir ġaniyye ve muḥsine 'avratdur çoḳ ḫiṭāb ve ḳarābātı /7/ vardur el-ās (mersin) ẕikri geçmişdür ḥarfü'l-bā el-bendaḳ müslimūn eydür /8/ recül-i ġanidür ve ṣāliḥdür ba'żılar eydür zaḥmetile māldur ba'żı muḥaḳḳıḳin /9/ şöyle te'vil iderler ki her nesnenüñ ḳabuġı ola 'ulūm-ı ḫafiyyedür ve

sırr-ı /10/ muhtecibdür tahtü'l-estāri'l-belūt recül-i ṣa'b ve keṣīrü'l-māl ve ḥammā'dur /11/ el-bıṭṭīh el-aṣfer recül-i ṣāḥib-i hümūmdur ve marīżdür ve ḥabsdür /12/ bir kimesnenüñ eline girse ġuṣṣaya düşe 'āfiyet görmeye eger /13/ günāhı varısa bir ġuṣṣa dahı aña tābi' ola İbn-i Sīrīn eydür /14/ bir kimesne görse ki bıṭṭīhi yir ḥabsden çıka şol ḳavun /15/ ve ḳarpuz ki olmamış ola ḫām ola eyüdür ṣıḥḥat-i cismdür bıṭṭīh-i

117a

/1/ Hindī bir ṣaḳīl bārid kimesnedür a'yün-i nāsda veyā kelām-ı ḳabīḥ /2/ söyler ve ṣaḳīl söyler kimesnedür biz eydürüz ḳavun 'ilm-i kesbīdür ve ṣemere-i /3/ a'māl ve ġıdā-yı rūḥānīdür ve ma'ārif-i ilāhīdür el- bāḳlā (baḳla) yaşı ġuṣṣadur /4/ ḳurusı māldur el-bādincān vaḳtında görse rızḳdur ki azacuḳ /5/ ġuṣṣayıla ḥāṣıl ola eger vaḳtında degülse ġuṣṣadur el-bahār /6/ bir oğlana delālet eyler ki ṭıflıken fevt ola ve ferahdur ki dāyim /7/ olmaya yā 'avratdur ki andan müfāreḳat oluna ba'żılar bahārı /8/ dirhem derler benefsec (benefşe) bir cāriye-i müteverri''adur el-baṣal ba'żı ḥükemā /9/ eydür yaramaz ḳoḫulu nesneler yemek bir gizlü nesne āşikār olmaḳdur /10/ baş baṣal yemek ucuzlıḳdur ammā zaḥmet çeke ba'żı ḥükemā eydür /11/ baṣal yemek yaramazdur düşde ammā bulup ṣaḳlamaḳ ḫayrdur ḫastalara /12/ ba'żılar eydür bir kimesne azacuḳ baṣal yese ḫasta ola /13/ yā fevt ola eger çoḳ yese ḫastalıḳdan şifā bula zirā ki /14/ azacuḳ baṣal rāyiḥası gözden yaş çıḳarur bir kimesne daḫı /15/ fevt olmaġa yaḳın olıcaḳ gözinden yaş aḳar ve eger çoḳ yese

117b

/1/ hiç zaḥmet çekmez gözinden yaş daḫı aḳmaz te'vilde baṣal bir kimesneden /2/ acı söz işitmekdür yāḫod bir āḫere kendü söylemekdür ba'żılar eydür her /3/ ṭa'ām ki insān anı görür yā yir te'vīli hemān neyise oldur ammā baṣal /4/ eyle degüldür baṣal görmek ḫayırdur ve yemek şerdür ḥarfü't-ta el-tuffāḥ /5/ ṭatlu elma rızḳ-ı ḥelāldür ekşi elma ḥarāmdur ba'żılar eydür kişi maṭlūbın /6/ bulmaḳdur şecere-i tuffāḥ recül-i mü'mindür ki ḫalḳa yaḳın olur bir kimesne /7/ görse sīb aġacın diker yetīm terbiyet ide eger elmayı devşürse /8/ bir recül-i şerīfden māl eline gire ba'żılar eydür sağışlu tuffāḥ sağışlu /9/ aḳçadur mescidde yiylemek ṣenā-yı ḥasendür meclis-i fısḳda lehvdür eger /10/ 'avratına yedürse oğlı ṭoğa yaş ve tāze tuffāḥ ḫayırdur ve murāddur /11/ ve ribḥdür ḳavm-i Mūsā eydür aṣdiḳā ve iḫvāndür ḳavm-i 'İsā eydür görmek /12/ ve yemek ẓuhūr-ı 'adūdur ba'żılar eydür yemek şehvet-i cimā'dur Hüşām bin /13/ 'Abdü'l-melik gördi ki on ṭoḳuz tuffāḥ eline girmiş bir Yahūdī ol /14/ 'adedi melikligile ta'bīr itdi eglenmedi ḫalīfe olup on ṭoḳuz /15/ yıl pādişāhlıḳ itdi te'vīlde sīb aġacı şecere-i vücūddur tuffāḥ

118a

/1/ şemere-i a'māldür ve ġıdā-yı rūḥānīdür et-tibn (şaman) māl-ı keşirdür ḥarfü'ṣ- /2/ ṣa eṣ-ṣūm (sarmusaḳ) ṣarmusaḳ yėmek şenā-yı ḳabīḥdür veyā māl-ı ḥarāmdur veyā ḳabīḥ /3/ kelāmdur ki ḫayrı şerrile bedel ider eger bişmiş yėse fuḥşādan tevbe /4/ ide ba'żı ḥükemā eydür yėmek yaramazdur ṣaḳlamaḳ delīl-i ḫayırdur ḫasta olan /5/ kimesnelere Cāmāsb eydür bir kimesne ṣarmusaḳı yirinden ḳoparsa /6/ veyā ṣoġan ḳoparsa aḳāribinden żarar göre Ebū Hüreyre raḍıya'llāhu 'anh /7/ eydür yėmek māl-ı ḫabīṣdür te'vilde ṣarmusaḳ daḫı ṣoġan mislidür /8/ ṣoġan yoḳaruda ẕikr olundı ḥarfü'l-cīm el-cevz ve'l-celūz (çam ḳozağı yėmişi) /9/ gizlü māldur ḳoz aġacı bir baḫīl 'Acemī kimesnedür eger ḳoz aġacın kesse /10/ 'avratından māl-ı nāmī eline gire ḳavm-i Mūsā eydür ḳoz ṣalḥā ve enbiyā /11/ ve iḫvāndur ve uzun 'ömürdür yaġı ucuzlıḳdur ba'żı ḥükemā eydür her /12/ nesnenüñ ki ḳuru ḳabuġı ola ucuzlıḳdur ġuṣṣaya daḫı delālet ider /13/ zīrā ki ba'żı acıdur el-cezer (kezer) cömerd ve saḫī kimesnedür bir kimesne görse /14/ elinde keşūr vardur bir düşvār işdeyise ol iş āsān ola ḳavm-i /15/ 'Īsā ve Rūm eydür keşūr yėse menfa'at ve ḫayr ve sürūrdur ḥarfü'l-ḥā

118b

/1/ el-ḥınṭa gendüm māl-ı şerīfdür zaḥmetile ḳazanılur ve 'ayāli ziyāde olmaḳdur /2/ bir kimesne görse ki buġday ekdi arpa bitdi ẓāhiri ḫayırlu /3/ ola bāṭınından Hemedān vilāyetinden bir kimesne gördi ki buġday /4/ ṣatup arpa alur Şa'abiye raḍıya'llāhu 'anh ḳıṣṣa itdi Şa'abī eydür /5/ şa'r ṣatasın ġaz alasın ya'nī ḳıl ve yüñ ṣatasın ebrişim alasın /6/ yaş buġday yėse ṣalāḥ ve nüskdür el-ḥummuṣ (noḫūd) İbn-i Sīrīne bir kişi /7/ geldi eydür görürem ıssı noḫūd yėrem İbn-i Sīrīn eydür ramażān güninde /8/ 'avratuñ öpdüñ el-ḥaşīş (maṣlaḳ) ve'l-merā'ī ot ve otlaḳ dīndür māldur /9/ bir kimesne görse ki avcı üstinde ot bitmiş 'avratı erile görile /10/ eger görse ki ayası içinde ot bitmiş kendü fevt ola ḳabrinde ot /11/ bite ḥanẓal (ḳarġadüvlegi) bir recüldür ki dīni olmaya ve dünyāsı daḫı olmaya /12/ cebān ve ḳorḳaḳ ola nevāyibe ṣabr itmeye كما قال الله تعالي كشجرة /13/ خبيثة اجتثت من فوق الارض مالها من قرار şecere-i ḫabīṣe /14/ ḥanẓaldur dėyü tefsīr olunmışdur el-ḥınnā kişinüñ āleti ve 'uddesidür /15/ ki anuñıla 'ameli neyse işler el-ḥübük (gök yolları) nifāk ve nemīmedür el-ḥarmel (yüzerlik)

119a

/1/ māldur ki fāsid anuñıla ıṣlāḥ olınur el-ḥabbetü'l-ḫażrā (otlaḳ yiri) recül-i ġarībden /2/ menfa'atdür ḥarfü'l-ḫā ḫavḫ (şeftālü) müslimūn eydür şeftālü aġacı /3/ bir recül-i ġanī ve müşfiḳ ve şücā' kimesnedür māl-ı keṣīr cem' itmişdür /4/ evvel cüvānide ammā yine şebāb-ı āvānide fevt ola şeftālü vaḳtında /5/ olmasa ḳatı ḫastalıḳdur ekşi şeftālü

ḫavfdur ṭatlusı şehevātdan /6/ ne dèrlerse yètişe ba'żı ḥükemā eydür şeftālü vaḳtında görilse /7/ lezzetdür ve ḥadī'atdur vaḳtında ta'abdur ve bāṭıl işdür el-ḫilāf (sögüt ağacı) /8/ bir recüldür ki ehli anı severler anuñ ehline menfa'ati yoḳdur /9/ kim aña 'adāvet iderse anuñıla eyü olur ve kim aña dostlıḳ /10/ iderse anuñıla yaramaz olur anuñıçun kim sögüdi ḳırduḳça ḳuvvetlenür /11/ gür biter el-ḫıyār ḥüzndür ḫuṣūṣā ki ṣarusı ola bir kimesne /12/ görse ki ḫıyār yir 'avratı ḥāmile ise ḳız ṭoğura ba'żılar eydür /13/ vaḳtında yèse rızḳdur ġayr vaḳtında marażdur ba'żı ḥükemā eydür /14/ ḳaçan ḫıyārı bıçağıla kesseñ ḫastalıḳ artar yèñilenür Cāmāsb /15/ eydür şınḫıyār görmek 'avratı ḥāmile olmağa delālet ider

119b

/1/ te'vīlde ḫıyār görmek delālet ider kim kendünüñ ḳavlinden ve fi'linden /2/ bir begenilmiş ḳavl yā fi'l ṣādır ola kim andan ferah ḥāṣıl ola el-ḫaşḫāş /3/ māl-ı müntindür el-ḫardal yèse bir kimesneden acı söz işide ba'żılar /4/ eydür eline māl-ı şerīf gire ta'abıla el-ḫaşebü'l-yābis (ḳuru taḫta) nifāḳdur dīnde ẓāhiri /5/ bāṭınından ḫayırlu olmaḳdur Yahūdī eydür yaş ağaçlar oğlanlarıla ta'bīr /6/ olınur zīrā ki Süleymān-ı nebī 'aleyhi's-selām yaş ağacı oğlandur dèyü /7/ ta'bīr itdi bir kimesne gördi sağ elinde bir 'aṣā ve ṣol elinde bir ağaç /8/ vardur bu 'aṣāyı ve ağacı ıṣlāḥ idüp ṭoğruldur ammā bu ḫaşebe ṭoğrulmaz /9/ 'aṣā ṭoğrılur mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür iki oğuldur birisi cāriyedendür /10/ ve birisi ḥürretü'l-aṣl ḫātūndandur sen bunlara edeb ta'līm idesin /11/ cāriye oğlı naṣīḥat ḳabūl ide ve ḥürreden olan ḳabūl itmeye ba'żı /12/ ḥükemā eydür bir kimesne gördi ki keennehu ağaçdan bir ḳaftān geymiş deñizdeyimiş /13/ bu kişinüñ gemisi seyr itdi eyle olsa ağaç görüp deñiz görmek /14/ gemiye delālet itdi ḥarfü'd-dāl ed-dülb (çenār ağaç) keṣīrü'l-evlād bir menī' /15/ ulu kişidür lākin ḫalḳı yaramazdur kimesneye menfa'at itmez eger bunuñ

120a

/1/ yèmişi eline girse bu emṣāllü kimesneden māl eline gire ba'żı ḥükemā /2/ eydür şecere-i dülb (çenār) ve eṭ-ṭarfā (ılgın) ve el-ḫilāf (sögüd) ve daḫı bunuñ emṣāli yèmişsüz /3/ ve menfa'atsiz ağaçlar ne varısa ḫayrdur ḥarbe giden kimesnelere ve ehl-i /4/ 'askere zīrā ki bunlar silāḥlarına ve gönderlerine yarar ammā sāyir-i /5/ nāsa yaramaz zīrā ki menfa'atlü yèmişi yoḳdur ed-duḫn ṭaru māldur /6/ bunuñıla emvāl ḥıfẓ olınur ba'żı ḥükemā eydür meskenete delālet ider /7/ ve māl żāyi' olmağa delālet ider ammā şol kimesnelerüñ ki dirligi /8/ ṭaruyıla ola anlara eyüdür ḥarfü'ẕ-ẕal eẕ-ẕuret ve'l-cāvers (ṣūret ṭarusı) māl-ı /9/ keṣīrdür ve 'adeddür ammā ziyāde şerefi yoḳdur ve daḫı recül-i ża'īfü'l-menfa'atdür /10/ ḥāmilü'ẕ-ẕikrdür kimesne adın yād itmez müslimün

eydür yaşıl bāğçeler /11/ eger cevheriyyeti ma'lūm olmazsa İslāmıla dīn arasındadur ve /12/ kezālike yirde ḫażravāt görmek daḫı eyledür cevheriyyeti ma'lūm olmasa /13/ ba'żı ḥükemādan rivāyet olundı eydür ki ben gördüm bir yaşıl bāğçe /14/ içinde ṭururam ortasında bir 'amūd vardur demürden bir kişi baña /15/ geldi eydür çıḳ bu ağaca ben dėdüm ki gücüm yėtmez ki çıḳam eyle

120b

/1/ olsa bu kişi geldi ardumdan beni ḳaldurdı ve benümle bile ḳaftānlarum daḫı /2/ bile bu ağacun çaḳ depesine-dek çıḳdum gördüm ki bu ağacuñ /3/ depesinde bir yapışacaḳ ḳulb var aña muḥkem yapışdum uyandum gördüm /4/ ki yapışup ṭururam bu vāḳı'āyı Resūlu'llāh ḥażretine ḳıṣṣa itdüm /5/ peyğamber (ṣ.a.v.) eydür ol bāğçe ki gördüñ bāğçe-i /6/ İslāmdur ol ağaç İslām 'amūdıdur ol ḳulb ki yapışduñ 'urve-i /7/ İslāmdur İslām üzerine s̱ābit olasın fevt olıcaḳ īmānıla olasın /8/ ki ḳulb elüñdedür ḥarfü'r-rā ravżā (çemen) eger bir kişi düşinde yiryüzin çemen görse delālet ider ki gelecek zamānda ḥisābsuz māl eline gire eger gören kimse ṣuleḥādan olacaḳ olursa delālet ider ki s̱emer-i ẕikir vücūduñdan ẓuhūr itmiş ola ḥarfü'z-ze ez-za'rūr (aluç) yaşılı marażdur ez-zehr (açılmış çiçek) /9/ ba'żı ḥükemā eydür çiçek vaḳtında ḫayra delālet ider ğayr-ı vaḳtında yaramazdur /10/ ḥarfü's-sin es-sūsen (ṣuṣam) aḳ sūsen mażarrat-ı ẓāhirdür sūsen-i /11/ ercüvānī mevte delālet ider ḳaçan gül vaḳtında görilmese cemī'-i nāsa /12/ ḫayrdur ammā ḫastalar görse yaramazdur ve daḫı şol kimesne görse ḫalḳı /13/ aldamaḳ isterler anlara daḫı yaramazdur ammā rāziyāne iklīli delīl-i ḫayırdur /14/ ḫuṣūṣā ḳāḍiye varanlara ḳaçan ḫastalar görse mevte delālet ider /15/ veyā şiddete delālet ider soğanı gök gören kimesneye eyüdür yaramazdur

121a

/1/ şol kimesneye ki anuñ ḳatında görildi es-sāc (ābnūs ağacı) melik veyā 'ālim veyā /2/ müneccim veyā şā'irdür es-sefercel (ayva) müslimūn eydür ayva marażdur bir kimesne /3/ görse ḫasta olup yaturken ayva yėse şifā bula eger vālīyise /4/ vilāyete yėtişe eger yėyen kimesne ṣaḥibise hidāyet bula tācirise /5/ fāyide ide eger görse ki ayva ṣıḳar ticāret seferin ide çoḳ fāyide /6/ ide ba'żı ḥükemā eydür ayva yaramazdur uyḫuda es-sidr (köknar ağacı) müslimūn eydür /7/ recül-i ḥabib ve kerīm ve fāżıl kimesnedür bir kimesne görse rif'at /8/ bula 'ilm ve vera' taḥṣīl ide ḳavm-i 'Īsā eydür bir kimesne ki sidre /9/ ağacına çıḳsa ğuṣṣa ve ğam ve şiddetdür Rūmīler eydür bir kimesne /10/ yėse ḳatı ḫasta ola es-simsim (ṣuṣam) müslimūn eydür ṣuṣam ve sāyir ḥubūb /11/ rızḳ ve māl-ı ḥelāldür ğayrı vaḳtında görilse ve kezālike şırlıġan ve ṭaḥn /12/ daḫı eyledür eger

görse ki şuşam ekdi vilāyetdür ve ticāretdür ve zühddür /13/ ve kesb-i nāmdur ve ferahdur ammā kurusı yaşından yigdür ba'żı hükemā eydür /14/ şuşam ve hardal etıbbā görseler eyüdür ammā sāyir halāyıka maraż-ı /15/ häddedür Cāmāsb eydür bir kimesne görse manşūr ola es-sedāb (şadef yabragı)

121b

/1/ 'ūd ve katāfi yüz dinār veyā yüz dirhemdür es-salk (kuşmak) ba'żı hükemā eydür /2/ eyüdür ve hayırdur zirā ki tabi'atı tahrik ider fużūlı batından ve /3/ im'ādan def' ider harfü'ş-şin eş-şa'ir rızkdur ve şıhhat-i bedendür /4/ veyā veled-i 'ālimdür bir kimesne ekse bir 'amel işleye ki Allāh ta'ālā andan /5/ rāżı ola yā māl cem' ide ticāret idüp fāyide göre veyā bir şehre /6/ vāli ola şıhhat-i cismiyle veyā sultāndan māl eline gire şa'irü'r-ratb /7/ ucuzlıkdur eş-şerk (hām kamış) bir haşin katı göñüllü 'asir kimesnedür veyā bir /8/ cāhil bi-din ve medyūn ve müflis kimesnedür veyā ġuşşa ve hüzündür /9/ ba'żılar eydür mażarratdur ki kişiye hātūn kişiler tarafından yetişür /10/ harfü'ş-şad eş-şanevber (çam agacı) müslimūn eydür şām agacı ve serv agacı /11/ bir hasib ve nesib ve meni' ulu kişidür şavt ve şadāsı yire yetişmişdür /12/ illā bu kadar vardur ki mālı çok degüldür ve hayrı çok degüldür kendü /13/ ehline seyyi'l-hulkdur ba'żı hükemā eydür uzun 'ömre delālet ider /14/ huşūşā deñiz seferin iden kimesneler görse eyüdür zirā ki zeft /15/ ve şamġ bu agaçlardan hāşıl olur kavm-i Mūsā eydür serv şulehā

122a

/1/ ve evlādıla ta'bir olınur harfüd-dād eż-żeymerān reyhānuñ cemi'isi /2/ maktū' ve matrūh görilse hemme ve hüzn ve muşibetdür eger mevżi'lerinde /3/ şābit ve nābit görülse cemāle velede delālet ider reyhān şücā'ata /4/ ammā kohusı yaramazdur veyā 'avratdur kohusı 'avratuñ eridür ve erüñ /5/ mahabbetidür 'avratına ve tarāveti erüñ 'avratına virdügi nafakasıdur /6/ كما قال الله تعالي فروح وريحان و جنة نعيم eger bir kimesneye /7/ reyhān virseler kohusı olmasa muşibetdür Ba'li bin 'Ubeyd eydür /8/ Süfyān-ı Şevri meclisindeyidüm bir kimesne geldi eydür gördüm ki keennehu /9/ reyhān nāhiye-i maġribden göge ref' olundı görinmez oldı Süfyān /10/ eydür eger rü'yāda şādıkısañ uzagı vefāt ider haber geldi ki /11/ vākı'a görüldügi gice uzagı vefāt itmiş harfü't-ta /12/ et- tarfā (ılgın agacı) recül-i münāfıkdur agniyāya nuşret ider et-tarhūn (tarhūn) recüldür /13/ ki cevheri eyü degüldür 'ameli yaramazdur kähel* kimesnedür zirā ki aşl /14/ özerlikdür sirke içinde terbiyet iderler evvelki tabi'atı terbiyetile /15/ gider andan şoñra ekerler ismi mütehavvil olur tarhūn derler ya'ni ehl-i

---

* kähel: (metin kāhil 122a/13)

122b

/1/ vera'ile muṣāḥabet ider anlaruñ ṣıfāt-ı ḥamidesinden nesne kesb /2/ ider andan ṣoñra yine cevherine 'avdet itmez ḥarfü'ẓ-ẓā ẓurunbāt (ḥekimlerde bir ota addur) bir recül-i mübārekdür ki fesād işleri ṣalāḥa dönderür żaʻiflere taḳviyet ider ḫulḳı ḥaseni olan kimesneyile ülfet dutar ḥarfü'l-'ayn /3/ el-'unnāb recül-i kāmil ve ḥasenü'l-vech kimesnedür veyā recül-i şerif neffā' /4/ ṣāḥib-i sürūr ve ġırrat ve salṭanat issi kimesnedür şedāyid vaḳtında /5/ ṣābit ve mütehammil kimesnedür el-'ūd bir kimesne görse evinde bir yaşıl /6/ 'ūd aġacı bitmiş bir güzel oġlı ola ẕikr-i ḥasenile meẕkūr olup /7/ ḫalḳuñ muḫtārı ola her aġaçdan ve nebātdan 'ūd aḥsendür el-'ades (mercimek) /8/ māl-ı ḥelāldür eger yābisise ba'żılar eydür sāyir ḥubūb gibidür /9/ ġam ve ḥüzndür el-'afṣ (māzū) māl-ı nāmidür ḥarfü'l-ġayn el-ġarb (ḳavaḳ aġacı) recül-i /10) refi' ve ṣabūr ve ṣaḫimdür el-ġażā (señek) recül-i ṣulb le'im vü ġaribdür /11/ ba'żılar eydür recül-i şerif-i meni'dür ḥarfü'l-fā şeceretü'l-fıstıḳ /12/ recül-i kerimdür fıstıḳ māl-ı kerihdür el-ferṣād aġacı recül-i kerimdür /13/ aḳçası ve evlādı çoḳdur eger görse tut yir kendü kesbin yėye /14/ ḳarası fulūri ve aḳı aḳçadur ba'żı ḥükemā eydür eger aġaçda görilse /15/ oġuldur ve gören kimesneye ḫayırdur ammā maḳṭū' ve güneşe serilmiş

123a

/1/ ve fāsid olmış görülse gören kimesnenüñ oġlı fevt ola el-fuṭur (domalan) bir kimesne /2/ görse fuṭur yir eline fuḳarādan māl eline gire ba'żılar eydür ġuṣṣa /3/ ve ḥüzndür el-fülfül (büber) bir māldur ki anuñ mālı ḥıfẓ olına ḳavm-i /4/ 'İsā eydür bir kimesne görse fülfül yir aġu içüreler veyā bir acı /5/ nesne yėye veyā bir yaramaz nesne vāḳi' ola ba'żılar eydür eline /6/ māl-ı şerif gire ta'abıla el-fücl recül-i bedevidür yā ḥacdur yā rızḳ-ı /7/ ḥelāldür bir kimesne elinde turb görse bir iş işleye ki /8/ anda ḫayr ola ammā 'aḳabınca peşimān ola ḥarfü'l-ḳāf el-ḳaṣab (ḳamış) /9/ bir kimeṣne görse ki şekker ḳamışın ṣıḳar bu kişi kendü milkinden /10/ ḥaẓ ide ve ucuzlıḳ göre eger şekker ṣıḳmaḳda odıla bişürmek /11/ bile görülse menfa'ati ġālib ola sāyir emr üzerine şeceretü'l-ḳar' /12/ recül-i 'ālimdür veyā ṭabibdür ki ḫalḳa menfa'ati yėtişür mübārek /13/ kimesnedür her ḫayr ḳabaḳda vardur ḫastalara şifādur efżal-i maṭbūḫāt /14/ ḳabaḳ ve et ve yumurdadur bir kimesne bişmiş ḳar' yėse yavu ḳılduġı /15/ nesne girü eline gire dinden ve dünyādan ve ḳurret-i 'ayn 'aḳldur

123b

/1/ veyāḫod unutduġı nesne girü ẕikr ide zirā ki enbiyādan ba'żı kimesneler /2/ Allāh ta'ālā ḥażretine şikāyet itdi ẕihnüm ve 'aḳlum ṭaġıldı dėyü /3/ Allāh ta'ālā emr itdi ḳabaḳ yė ve debā yė dėyü veyāḫod 'ilmden şey' /4/ ḥıfẓ ide ol-ḳadar ki yėdi veyā

müteferrik̤ olmış şey'i cem' ide /5/ eger görse ḫām k̤ar' yir cinden buña feza' yetişe veyā bir ādemile /6/ ḫuṣūmet ide bir kimesne gölgesinde otursa vaḥşetden üns /7/ bula ba'żılar eydür şeceretü'l-k̤ar' recül-i fak̤irdür ki hiç nesnesi yok̤dur /8/ bir kimesne görse k̤avun bustānından k̤abak̤ düşürür ḫastalık̤dan /9/ ḫalāṣ ola du'ā veyā devā sebebiyle el-k̤ıs̱s̱ā (şınḫıyār) bir kimesne yese ġuṣṣadur /10/ ammā tizcek zāyil olur mu'abbirūn şöyle ẕikr iderler ki k̤ıs̱s̱ā ve bak̤l /11/ ve 'ades ve baṣal ve s̱ūm yaramazdur لقوله تعالي اتستبدلون الذي /12/ هوادني بالذي هوخير اهبطوامصرا الايه Cāmāsb eydür /13/ k̤ıs̱s̱ā ṣāḥib-i rü'yānuñ 'avratı ḥāmile olmaġa delālet ider el-k̤unebbiṭ (kelem) /14/ recül-i rustāk̤i-i nāfi'dür ki anda ḥiddet daḫı ola bir kimesne görse /15/ ki elinde k̤unebbiṭ vardur ṭaleb-i dinde ola ammā ḥiddet sebebinden

124a

/1/ isti'māl itmege idrāk itmeye el-k̤ıtt (k̤uru yonca) vesāyir ḥayvānāt yedügi /2/ nesneler rızk̤-ı kes̱irdür yaş yonca ricāl-i tüccārdur ba'żılar eydür /3/ yaşı ġuṣṣadan ḫalāṣ olmak̤dur ve ġayrı kimesneleri daḫı ḫalāṣ itmekdür k̤amış /4/ eger bir kimesne elinde k̤amış görse aña ṭayanur 'ömri az k̤almışdur /5/ fak̤ir olup fevt ola her nesne ki mücevvef ola k̤amış gibi yaramazdur /6/ bek̤āsı yok̤dur el-k̤asab (yaş kettān) insān-ı müfte'ildür ve nemmāmdur ki dini olmaya /7/ ve vefāsı daḫı olmaya felāsife eydür bir kimesne gördi ki keennehu /8/ dizinde kettān bitmiş bir feylesofa k̤ıṣṣa itdi feylesof eydür bir /9/ 'amelde şerik olanlara eyüdür ve bey' ve şirāda eyüdür müdebbirine yaramazdur /10/ ayak̤larında maraż vāk̤i' ola ḫasta görse fevt ola bu düş /11/ gören kimesneye cemi'-i ta'birāt vāk̤i' oldı ya'ni şirketden /12/ fāyide ve ḫastalık̤ ve āḫirü'l-emr fevt olmak̤ el-k̤utn māldur ammā /13/ ṣūfdan aşaġadur panbuk̤ atmak̤ temḥiṣ-i ẕünūbdur ḥarfü'l-kāf /14/ el-kümmes̱rā māldur düş gören kimesneye ammā Allāhdan ḫavf itsün /15/ zekātı ketm itmesün ba'żılar eydür marażdur ṣaru armūd māldur

124b

/1/ ḫastalıġıla bir kimesnenüñ eline kümmes̱rāt girse cem' olunmış /2/ māl-ı mirāṣ yeye armūd aġacı recül-i A'cemidür ki ehline müdārā /3/ ider ba'żı ḥükemā eydür armūd ḫayırdur zirā ki bir zamān bāk̤i k̤alur müteġayyir /4/ olmaz eger vak̤tında yese ṭibü'ṭ-ṭa'ām ve'l-meẕāk̤ olsa bir cāriye gördi /5/ ki ev içinde armūd aġacı bitmiş ve armūd getürmiş ba'dehu bu cāriye /6/ eglenmedi ṣatıldı bir kişiye düşdi andan bir oġlı oldı el-kürrāṣ (gendene) /7/ bir kimesne yese māl-ı ḥarām ve şeni' yeye melāmet ola eger maṭbūḫ /8/ yese ḥarāmdan rücū' ide ba'żı ḥükemā eydür gendene yemek ḫayrdur mażarrat /9/ ṣar'ı giderür el-küzbüret (kişnic) recül-i nāfi'dür dinde ve dünyāda ve küzübere-i yābise /10/ māldur ḥarfü'l-lām el-levz māl-ı mecmū'dur bir kimesne yese

eline /11/ māl gire ḫuṣūmetden zīrā ki ḳabuġı olan şey'lerde bir ḥüzn ve ġavġā /12/ vardur zīrā ki bādāmı ve ḳabuḳlu nesneleri ṣırken çat çat ider ġavġā /13/ eyler aġacı recül-i ġarībdür ve saḫīdür ehline ve baḫīldür ġayrı kimesnelere /14/ ṭatlusı ḥalāvet-i īmāndur acısı kelām-ı Ḥaḳdur eger ḳabuġın bir /15/ kimesnenüñ üzerine saçsalar libās ve kisvetdür el-lüffāḥ (yıylaġuç) bir kimesne bulsa

125a

/1/ 'avratı ḫasta ola andan eline çoḳ dīnār gire ḥarfü'l-mīm el-mışmış (zerdālū) /2/ aġacı bir ḫastadur andan ḫayr gelmez ba'żılar eydür recüldür ki ḫalḳıla /3/ eyü zindigānī ider ehlile eyü degüldür eger yükle olup götürseler recül-i /4/ keṡīrü'd-denānīrdür eger yaşıl olursa recül-i keṡīrü'd-denānīr veyā keṡīrü'd- /5/ -derāhimdür bir kimesne yėse denānīr ṣadaḳa ide ḫastalıḳdan berī /6/ ola ve eger ṣarusın yėse denānīr yėye ḫastalıḳ içinde eger bir /7/ kimesne zerdālū aġacı budaġın ṣısa bir kimesnenüñ mālına inkār ide /8/ veyā bunuñ mālına inkār ideler veyā terk-i ṣalavāt ide veyā terk-i ṣavm ide /9/ eger zerdālūyı aġacından yėse bir fāsidi'd-dīn keṡīrü'd-dünyā kişiyile /10/ iḫtilāṭ ide eger aġaçdan devşürse bir müsire ve ġaniyye 'avrat /11/ ala ol 'avratuñ elinde mīrāṡ mālı ola bir kimesne görse ki bir melik /12/ elma aġacından zerdālū devşürür ra'iyyetine bir yaramaz resm vaż' ide /13/ el-mevz (iri datlı üzüm) recül-i kerīm ve ḥüsnü'l-ḫulḳ ġanī ve ṣāḥib-i dīn kimesnedür eger /14/ evinde mevz bitse oġlı ṭoġa eger yėse eline şerīkinden māl /15/ gire veyā recül-i A'cemīden māl gire ba'żılar eydür aṣḥāb-ı dünyāya māldur

125b

/1/ ve erbāb-ı dīne vera'ı ve zühdi ziyāde olup Allāha yaḳın olmaḳdur el-merzencūş (çigdem) /2/ ḳoḫulamaḳ bir yıla-dek ḫasteligi men' ider eger 'uẓbısa (datlu) ziyrek oġlı /3/ ṭoġa ṣaḥīḥü'l-cism ola vaḳt olur ki 'avrata delālet ider ve eger 'avrat /4/ yiylese oġlan ṭoġura el-menṡūr oġuldur ki ṭıfliken fevt olur veyā /5/ feraḥdur ki dāyim degüldür yā vilāyetdür ki zāyil olur yā ticārete intiḳāl ider /6/ yā 'avratdur ki müfāreḳat ider el-mubaḳla (yaşıl baḳla) ricāldür ve aḫtāndur bir kimesne /7/ geldi Sa'di bin el-Müseyyebe eydür gördüm ki 'Āişe-i ṣıddīḳanuñ raḍıya'llāhu 'anhā /8/ ḳatında bir yaşıl baḳla bitmiş nās buña naẓar idüp ta'accüb iderleridi /9/ 'Abdu'l-melik ibn-i Mervān geldi bu baḳlayı çekdi ḳopardı Sa'di bin el- /10/ Müseyyeb eydür eger bu rü'yāda ṣādıḳısañ Yūsuf-ı Ḥaccāc Ca'fer-i bin /11/ Ebī Ṭālib-i Ṭammāruñ ḳızına ṭalāḳ virür 'Abdu'l-melik ḫavf itdi Ḥaccācuñ /12/ ehl-i beyti Resūlu'llāha (ṣ.a.v.) meyli ola dėyü Esmā ḫātūnı /13/ olduġıyla olsa Ḥaccāc Esmāya ṭalāḳ virdi biz eydürüz te'vīl bu /14/

budur ki reyāḥin ʻavratdur ʻĀişe ṣıddīḳa evi öñinden ḳoparmaḳ ehl-i /15/ beyti Resūle mensūb ḫātūn ḳalʻ olınmaḳdur Esmā idi ki Ḥaccācuñ

126a

/1/ taḫt-ı nikāḥında idi ṭalāḳıla ḳaṭʻ itdi eger bir kimesne Hindusıtān /2/ ḳozın görse kelām-ı köhne istimāʻ ide baʻżılar eydür müneccim veyā kāhindür /3/ bir kimesne yėse müneccim ola baʻżılar eydür yėse recül-i Aʻcemīden māl /4/ eline gire ḥarfü'n-nūn en-nabḳ (daġ yėmişi) rızḳdur veyā māl-ı ʻayn ve denānīr /5/ veyā derāhimdür yaşı ḳurusından yigdür bir kimesne yėse dīni eyü /6/ ola eger sulṭānısa salṭanatı ḳuvvetlü ola en-nemmām (pārsame) oġuldur veyā ʻavratdur /7/ yā vilāyetdür yā ferah-ı dāyimdür ḥarfü'l-vāv el-verd (gül) veled veyā recül-i ṣāḥib-i /8/ şerefdür yā niʻmetü ve bahādur bir kimesne būsıtānından aḳ gül devşürse /9/ ʻavratın öpe eger aḥmer gül devşürse ṣāḥib lehv ve ṭarab olan ʻavratın /10/ öpe eger ṣaru gül düşürse ḫasta ʻavrat öpe baʻżılar eydür /11/ gül ʻavratdur ki andan müfāreḳat olına yā ticāretdür ki zāyil ola yā veleddür /12/ ki fevt ola yā feraḥ-ı ġayr-ı dāyimdür eger insān iklīlü'l-verd görse /13/ ammā gül vaḳtı olmasa ḫayırdur cemīʻ-i nāsa ammā ḫastaya eyü degüldür /14/ mevte delālet ider zīrā ki tizcek ṣolar ẕebūl olur ammā şol kimesneler /15/ ḫalḳ aldamaḳ ister anlar görse yaramazdur zīrā ki rāyiḥası var ḫuddāʻı

126b

/1/ tizcek ẓāhir olur bir kimesne görse ki bir yigit buña gül virdi düşmeni /2/ bu kişiyle ʻahd ide ammā dāyim olmaya bir kimesne görse erden ve ʻavratdan /3/ ki başında gül veyā bir deste çiçek veyā reyḥān vardur evlenmege delālet /4/ ider ammā dāyim olmaya baʻżılar eydür gül ṭayyib ẕikrdür gül yaġı ẕükā-yı /5/ ẕihindür ve ṣafā-yı ṭabʻdur ve taḳarrüb-i nāsdur Yahūd eydür gül ṣuleḥā /6/ ve enbiyādur Cāmāsb eydür ḫayr ve sürūrdur ḥarfü'l-hā el-helīle eger ṣaru helīleyi yėse delālet ider kim ḥīn-i ġażabda ġażabını defʻ ide eger ḳara helīleyi yėse delālet ider kim ġayġudan ve ġuṣṣadan ḳurtılup feraḥ ḥāṣıl ola ḥarfü'l-yā el-yāsemīn Naṣārā /7/ ve Rūm eydür bir kimesne yėse veyā bulsa māldur ve sürūrdur ve cāhdur bir /8/ recül Ḥasan-ı Baṣrīye raḥimehu'llāh eydür ki gice gördüm melāike yire /9/ indiler yāsemīn devşürdiler Baṣra şehrinden yine gitdiler Ḥasan-ı Baṣrī /10/ eydür ʻulemā-yı Baṣra gide el-yebuġāt (البيوغات) ve'ṣ-ṣammūġ (ṣamġ) her aġacuñ ki ṣamġı /11/ görilür māldur ol şecer kime mensūbısa **altıncı faṣl** /12/ düşde ḥayvānlar görmegüñ daḫı elemlerin görmek taʻbīri /13/ beyānındadur ḥurūf tertībince muʻabbirūn eydür eyle gerekdür ki ʻādāt-ı /14/ ḥayvānāt teftiş olına ve aḫlāḳı daḫı maʻlūm olına daḫı ʻādāt-ı /15/ nāsıla taʻbīr olına neyi neye teşbih iderler bileler meṡelā bir ḥayvānı

127a

/1/ ʻaẓim ve ḳavi ve mehib düşde görülse melik-i ġaşūmdur müslimūn /2/ eydür esed melik-i ġaşūmdur ki andan dostı daḫı emin degüldür ve /3/ düşmeni daḫı emin degüldür bir kimesne arṣlanı görse arṣlan anı /4/ görmese ḳaçsa ḳorḳduġından emin ola eger arṣlan bunı /5/ ḳarşulasa bu ḳaçsa ḳurtılsa ḳatlden ḳurtıla veyā bir maraż-ı şedidden /6/ ḳurtıla ki helāke ḳarib olmışıdı eger arṣlan bunı ṭutsa ḥummā ṭuta /7/ zirā ki arṣlan ebedi maḥmūmdur yāḫod ḥabs idüp sicne ḳoyalar /8/ ḥummā daḫı sicindür eger sebʻiyise veyā laḥmından ve ʻaẓminden /9/ ve şaʻrından veyā cüz'inden nesne alsa bir musallaṭ ġālib düşmenden /10/ māl eline gire ḳavm-i ʻİsā eydür sübāʻ etin yemek yaramaz kelām işitmekdür /11/ yāḫod bu kişiye iftirā ideler eger arṣlana ḳorḳa ḳorḳa binse bir belāya /12/ uġraya eger bi-ġayr-ı ḫavf ve dehşetin binse eyüdür bir mülke mālik ola /13/ eger görse arṣlan buña me'nūs olmış ḳuyruġın bular buña tābiʻ /14/ olur veyā mużāca'a ve temelluḳ ider delil-i ḫayr ve sebeb-i menfaʻatdür ve emindür /15/ şerr-i ʻadūdan eger görse bir arṣlan enügi buña ṣıġınmış bir oġlı ola

127b

/1/ ḳahhār ve ḳavi yā bir beg oġlın bunuñ evinde emzüreler eger görse arṣlan /2/ depelenmiş ġuṣṣadan ḳurtıla yā şehr begi fevt ola Urimiyā ʻaleyhi's-selām /3/ ki Beni İsrā'ili ḳorḳutduġı ve daʻvet itdügi vaḳtın eyitdi ki yā Beni /4/ İsrā'il ḳaçan aṣlan sizüñ üzerüñüze gelse kimdür ki sizden /5/ ḳorḳmaz ve arṣlandan ḥaẕer itmez imdi Allāh taʻālā size maġfiret ider /6/ gelüñ Allāha teveccüh idüñ dedi arṣlan ṣūret-i pādişāhdur /7/ yaʻni pādişāhuñ ḫışmından ḳorḳup vaḳtında ʻadlin recā itmeñ /8/ esedi irādet-i istiʻlāyıla taʻbir iderler yā celb-i menfaʻat ve defʻ-i /9/ mażarrat ḳahrıla te'vil iderler sāyir sibāʻ daḫı arṣlan gibidür /10/ eger ṭālib ve sālik arṣlana ve sāyir sibāʻa ġālib olsa yā arṣlan /11/ buña temelluḳ itse veyā ḳaçsa ḥasendür Allāha ḥamd itsün ammā arṣlan /12/ ṭālibe ve sālike ġalebe itse şehre müdāvemet itsün uyḫuyı terk /13/ itsün tā ki taḫliye ve tecliye ḥāṣıl ola ḥarfü'l-elif /14/ el-eşheb (al at) bir kimesne binse bir seyyide ʻavrat ala eger muṭiʻ /15/ olsa ʻavratı bunı seve el-edhem esved at ʻizzetdür seferde İbn-i Sirin

128a

/1/ eydür mütedenniye ve ġaniyye ʻavratdur eger dişiyse eger erkegise sulṭāndur /2/ el-eşḳar ḥarbdür bir kimesne binse bir ẕāt'il-ferec ʻavrat ala baʻżılar /3/ eydür şaḳrat ġamdur el-eblaḳ ʻavratdur ki cemālile ve mālıla meşhūr ola eger /4/ binse bu ṣıfatlu ʻavrat ala el-esved eyüdür el-aṣfer ṣayrudur el-ekmiyet (الاكميت) /5/ aġarr ola dinde el-etān bir kişi görse yunda bindi emlāki çoḳ /6/ ʻavrat ala eger ḥāmil görse mālı bāḳi ola

eger ḳoduḳ ṭoġurmış /7/ görse ma'īşet-i bābı fetḥ ola eger ḳoduḳ ėrkek olursa ėrkek esīr eline /8/ gire ẕikr ḫayr ola eger dişi olursa adı çıḳmaya ḫāmilü'ẕ-ẕikr ola /9/ ammā dünyāsı ve ḳuvveti ziyāde ola feres zīnet-i dünyādur veyā mizāc-ı insāndur /10/ ki rūḥuñ merkebidür veyā ḳuvvet-i ḫayāliyyedür بحسب الغالبية والغلبية /11/ nice görilürse eyle ta'bīr iderler el-ef'i yā māldur veyā fesād ehli /12/ 'avratdur eger 'avrat görse ki ef'i veyā bir aġılu hevām ṭutmış ammā /13/ ḫavf itmez ṭutduġına feraḥ olur ol 'avrat 'adūyıla ola eger /14/ ef'iyi ṭutdı ammā ḳorḳdı ve feraḥ olmadı ġuṣṣalandı ḫasta ola /15/ eger yüklüse oġlanı düşe ḥayye 'adāvetdür ibn-i āvā (şaġāl) recül-i naḳḳāb

128b

/1/ ve mel'ūndur ki ḥuḳūḳ-ı nāsı ḥabs ider bustānda seyr ider zirā'at /2/ ve 'imāret ḳaṣd itmez hemān levendlik ider işāretdür 'adem-i iştiġāle ṭā'āta /3/ ve 'ibādāt-ı bedeniyyeye ibn-i 'ars (gelincik) recül-i ḳaṣṣāb ve ġaşūm ve ḳalīlü'l-ḫayr /4/ ve'l-merḥamet kişidür bir kimesne görse ki evine girdi ḥaẕer itsün /5/ ki evine bir mekkār ve ḥīleker kimesne girür ibn muḳarrıż (sansar) recüldür ki /6/ 'avretin ḫalḳ naẓarında örtmez keşf ider el-erżat (bāġ çubuġın yėyen böcek) recül-i lıṣṣdur /7/ añul añul uġrılıḳ ider evüñ ḳumāşından yā ücrete girmegile eve /8/ yaḳışur yā ḳonşı olur veyā ḫiẕmetkār ḥarfü'l-bā el-bebr 'adüvv kerīm /9/ muṭā' ve ḫafīfü'l-'ameldür bir kimesne görse südin içer 'izz vü ẓafer /10/ bula el-berdūn (Rūmī aṭ) kişinüñ baḫtıdur ḥimār görmekden berdūn görmek /11/ yigdür ba'żılar eydür te'vīli 'avratdur eger berdūn bunuñıla münāza'a /12/ itse imsākine ḳādir olmasa 'avratı selīṭa ola eger görse /13/ ki berdūna nikāḥ itdi 'avratına eylük ide ammā 'avratı şākir olup /14/ erine ḥamd itmeye ba'żılar berdūnı seferdür dėrler bir kimesne görse /15/ ki berdūn üzerinde seyr ider sefer-i ba'īd ide yā 'avratı ṭarafından

129a

/1/ māl eline gire ḫayra yėtişe eger görse berdūn buña buġż itmiş /2/ 'avratı buña ḫıyānet ide emānetin edā itmeye eger berdūn fevt olsa /3/ 'avratı fevt ola eger uġurlansa 'avratına ṭalāḳ vire eger kelb /4/ berdūnı üzre ḳalḳısa bir 'adū-yı Mecūsī 'avratına tābi' ola eger /5/ maymūn ḳalḳısa recül-i Yahūdīdür el-baġl recül-i aḥmaḳdur ve veled-i zinādur /6/ eger ḳatıra binse ḳıble ṭarafına seyr itse ḥac ide eger nāḥiye-i uḫrāya /7/ teveccüh itse seyirdür şerefile ammā ta'abı vardur ba'żılar eydür ḳatıra /8/ binmek ṭūl-ı 'ömre delālet ider ve bir ḳısır 'avrat almaġa delālet ider eger /9/ bir ḳatıra binse ki kendünüñ degüldür bir ġayruñ 'avratına ḫıyānet ide /10/ ve eger maḳlūb binse ḥarām 'avrata vara Cāmāsb eydür bir kimesne ḳatıra /11/ binse bir insānıla ḫuṣūmet ide ḳara ḳatır eyü ṣāḥibetü'l-cemāl ve'l-māl /12/ ḫātūndur el-beyāż (ya'ni aḳ ḳatır yā aşḳar ḳatır

görse) ḥüsn ve ġınādur baġl sū-yi ḫulḳıla te'vil /13/ iderler el-baḳarü'ṣ-ṣaġrā ucuzlıḳdur قال الله تعالي تسرالناظرين /14/ İbn-i Sīrīn eydür semiz ṣıġır eyüdür arıḳ ṣıġırdan قال الله تعالي اني /15/ اري سبع بقرات سمان öküzüñ alnındaġı aḳlıḳ şiddetdür ki yıl evvelinde

129b

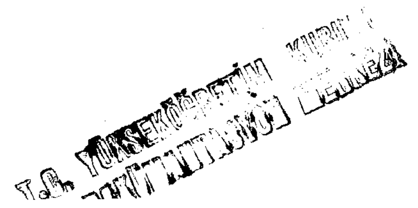
/1/ vāḳi' ola ve cenbinde yıl vasaṭında şiddetdür ve saġrısında āḫirinde /2/ şiddetdür baḳar muṣibet-i recüldür laḥmınuñ nıṣf-ı muṣibeti ḳız ḳarındaşda /3/ veyā ḳızda rub'i muṣībetdür 'avratda rub'dan eksük olsa muṣībetdür /4/ ẕürriyyātda ba'żılar boġazlayup yėmek rif'atdur ve ucuzlıḳdur ve māl-ı ḥelāldür /5/ dėrler bir 'avratdan ol yıl içinde eline gire eger öküzüñ boynuzı /6/ olsa menfa'atdür eger saġılur olsa ol daḫı menfa'at ve ḫayırdur /7/ eger öküz baġy itse boynuzıyla bundan bir nesne nüşūr ider eger bir kimesne /8/ saġsa saġan kimesne bunuñ 'avratına ḫıyānet ide eger cimā' eylese /9/ ucuzlıḳ yıldur eger ḥāmile görilse 'avratı ḫasta ola el-baḳar (ya'nī dürlü dürlü ṣıġır görmek dürlü dürlü at görmek gibi dürlü dürlü görse aña göre te'vil olınur) /10/ el-elvān at elvānı gibidür ammā nisāya nisbet olınur ḳavm-i 'İsā eydür /11/ bir kimesne baḳar bulsa bir recül-i şerifden eline nesne gire görse ki /12/ baḳara hediyye itmişler bir ṣāliḥa şerife ḫātūn eline gire el-būm bir /13/ cebbār kimesnedür ḫalḳuñ üzerine cür'et ve tehevvür ider ba'żılar eydür /14/ uġrıdur şedīdü'ş-şevkete ammā 'askeri ve mu'āvini yoḳdur eger muṭī' /15/ olsa māl cem' itmege delālet ider muṭī' olmasa re'āyāya vesvese ider

130a

/1/ kimesnedür ba'żı ḥükemā eydür uġrıdur ve 'ameline baṭāletdür yā kendünüñ /2/ fürū'ı gitmekdür būm şūmdur el-bebġā (ṭūṭī) memsūḫātdandur recül-i naḫḫās* ve keẕẕāb /3/ ve ẓālim kimesnedür veyā recül-i feylesofdur el-bülbül recül-i ġanidür veyā 'avratdur /4/ görmek mübārekdür cāriyeden bir Ḳur'ān oḳur oġlı ṭoġa bülbül ve bebġā /5/ ḳuvvet-i mütekellime ve nāṭıḳa 'alā vechi'l-ḥasendür el-bürġūṣ recül-i ṭa''ān /6/ ġayr-ı ża'ifdür Naṣārā eydür bir kimesne görse kendüyi bir bürġūṣ yir /7/ ednā kimesnelerden ġam yėtişe Cāmāsb eydür eger bir kimesne büreyi yėse ṣuçuḳsa /8/ māl eline gire baḳḳa ve bergūṣ ṣıfat-ı ḫabiṣe* ve ḫasise-i bāṭıniyyedür /9/ ki īẕā ider el-baḳḳa (taḫta biti) recül-i ṭa''ān-ı ża'ifdür ḥarfü't-tā et-tenin (ejdehā) /10/ bir kimesne görse evren bunı ṣuya çekdi sulṭāndan 'uḳūbet ola /11/ veyā nefsinden 'uḳūbet ola yā عذاب من الله 'dur bir kimesne evrene /12/ müteḥavvil oldı 'ömri dırāz ola zirā evren biñ yaşar veyā sulṭān /13/ ola eger görse ki evren buña geldi ammā mażarratı yoḳdur

---

* naḫḫās: (metin naḫḫās 130a/2)
* ḫabiṣe: (metin ḫabise 130a/8)

eyüdür nesne /14/ virse veyā kelimāt-ı ḫayr itse eyüdür ve eger ḫilāfın itse yaramazdur /15/ şerre delālet ider evren gizlü düşmendür kes̱ir başı vardur her başı

130b

/1/ nev' mine'ş-şerdür ḳaçan yėdi başlu olsa kāmilü'ş-şerr kimse aña muḳāvemet /2/ itmez ḫastalar görseler fevt olalar zirā ki ḥayvān-ı arżidür yir altında /3/ maġārada sākin olur 'avrat görse ki evren ṭoġurmış maḳāmına /4/ göre te'vil olına oġlı ḫaṭib-i ذالسانين ola zirā ki evrenüñ /5/ dili çoḳdur veyā kāhin ola veyā şirrir uġrı ola başın keseler zirā /6/ ki evren başın kesüp dimāġın çıḳarmayınca ölmez veyā kötrüm ola yirde /7/ sürine nitekim evrenüñ ḳuyruġı yirde sürinür veyā ṭavilü'l- 'ömr ola /8/ et-timsāḥ nāyib ve nāyib oġlanıdur zirā ki deñizde olanuñ şirriri timsāḥdur /9/ lıṣṣ-ı ḫāyindür kimi bulursa ḳapar evren ve timsāḥ 'adāvet ve ḳuvvet-i mühlikeyle te'vil olınur kişinüñ 'ilmini ve ḥayātını helāk ide ḥarfü'ṣ-s̱ā es̱-s̱evr ve'l-baḳar māldur ve /10/ cāhdur bir kimesne aġacıla öküzi ḍarb itse veyā ısırsa /11/ çoḳ günāh işleye bir kimesne esved öküze binse veyā evine gelse /12/ baġlasa ferahdur ġuṣṣası gide eger öküz bunı ḍarb itse veyā ısırsa /13/ 'uḳūbetdür ve ḳatl olmaġa daḫı muḫtemildür eger öküz üzerine düşüp /14/ bunı altına alsa delil-i mevtdür öküzüñ derisi mirās̱-ı 'aẓimdür /15/ öküzüñ başın ve etin yėmek māldur ve vilāyetdür öküzüñ ḫayāları

131a

/1/ māldur ve yaġı ucuzlıḳdur eger bir kişiye buzaġu baġışlasalar oġlı /2/ doġa İbn-i Sirine bir kişi geldi eydür ki görürem öküzi boġazladum /3/ ve sefer ve cilāl-i vaṭan vāḳi' ola eger ḳan gördüñise ḳatl-i nefs idersin /4/ eger ḳan yoġısa nesne yoḳdur ehvāndur dėdi eger görse ki öküz /5/ bunuñıçun zirā'at ider eger ekinci ve dihḳānısa ekini eyü ola ve ucuzlıḳ /6/ ola eger tācirise yaramazdur ziyān ide eger faḳihise 'ilmi ve ṣalāḥı /7/ ziyāde ola ba'żı ḥükemā eydür öküz şiddete delālet ider ṣāḥib-i rü'yā /8/ ḳul olup faḳir olursa İbn-i Sirin eydür baḳaruñ dörtden ziyādesi /9/ ve aşaġası daḫı ḫuṣūmetdür s̱evr recül-i kerimdür kim anuñ ḳudreti ola /10/ biz eydürüz müstaḳil olup sāyir aḳvāle iltifāt itmemege delālet ider /11/ veyā kes̱ret-i ekle delālet ider ve ḥamūliyyete daḫı delālet ider ḥarfü /12/ 'l-cim el-cemelü'l-buḫti (berk deve) recül-i 'Acemidür üzerine binmek ḳażā-yı ḥācetdür bir 'acemi /13/ kimesneden cemel-i 'Arabi recül-i 'Arabidür üzerine binse ḥac itmege delālet /14/ ider veyā sefere delālet ider veyā marażdur eger görse çoḳ ba'irler /15/ geldi şehre girdi ol şehre 'adū gire veyā ḥarb vāḳi' ola veyā

131b

/1/ ṭā'ūn veyā vebā ve siyl gele eger ibli ṣatun alsa a'dāya müdārā /2/ ide ḳavm-i Mūsā eydür eger müslim olan cemel görse ḫayırdur ve ḳuvvetdür /3/ ve ṣalavātdur ve selāmetdür şedāyidden ve eger ibile mālik olsa /4/ sulṭāna yetişe 'adūsına ẓafer bula eger nāḳaya mālik olsa /5/ ulu yirden 'avrat ala eger deve arḳasından düşse faḳir ola ve /6/ ġuṣṣalu ola eger görse ki devesi çökdi rāḥat ola 'adūsına /7/ ẓafer bula ḳahr ide bir kimesne iblden inse mariż ola eger /8/ devenüñ yükinden alsa māl-ı bāḳī eline gire ḥıfẓ ide eger görse /9/ ba'ir ḥamle ider yapışur a'dādan nekbet irişür ammā te'vīl-i peyġamber /10/ (ṣ.a.v.) buyurur ki ba'ir ḥüzndür ammā ḳaçan rāyī binse /11/ rāyiye muṭī' olsa teslīm-i nefse delālet ider ve ṭarīḳat raḥmetlerine /12/ taḥavvül itmege delālet ider ḳaçan 'üryān ve aḥmerü'l-levn ve esvedü'l-'ayneyn /13/ olsa ve müste'nis olsa vaḥdete delālet ider el-cāmūs re'is-i /14/ mübtedi' ve ḳavī ve mehīb ve şücā' ve neffā' kimesnedür ḫalḳuñ iẕāsına /15/ taḥammül ider aġır yük çeker el- cedy (oğlaḳ) veleddür el-cerād 'aẕāb ve cündu'llāhdur

132a

/1/ Mūsā peyġamber 'aleyhi's-selām āyātındandur ḳaçan bir yirde olsa ol yiri /2/ incitse yaramaz çeri gire veyā bārān yaġa bī-fāyide ola veyā fitne ola /3/ eger incitmese ve żarar itmese gören kimesneye rızḳdur ve ġuṣṣa zāyil /4/ olmaḳdur ve devlet ve iḳbāldür nitekim ḳıṣṣa-i Eyyūb 'aleyhi's-selām şāhiddür /5/ ki üzerine altun çekürge yaġdı ġuṣṣası gitdi ve belādan ḫalāṣ /6/ oldı ḳaçan bir ẓarfa ḳoysañ māldur İbn-i Sīrīne bir kişi geldi /7/ eydür çekürgeyi ṭutdum destiye ve çölmege ḳoydum İbn-i Sīrīn eydür /8/ māl elüñe gire ve 'avratuña viresin ba'żı ḥükemā eydür cerāde ekinde /9/ baṭālete ve helāke delālet ider ve ammā sāyir-i nāsda şerre muvāfıkter ve yaramaz /10/ 'avratlara muvāfaḳat itmege delālet ider el-cerd (yilili) bir kimesne görse ḳulan /11/ ṭutdı veyā üzerine ḳulan girdi şehrinden ve bilādından intiḳāl ide /12/ eger 'uḳārı varısa bey' ide لقوله تعالى فارسلنا عليهم سبل العرم /13/ bir kimesne evinde fāreyi görse veyā ġayrı kimesne evinde görse /14/ uġrıdan ḥaẕer itsün el-cu'l (ṭoḳuzlan ḳurd) 'adūdur ve ṣāḥib-i māl-ı ḥarāmdur veyā /15/ recül-i ḥaḳūddur bir yirden bir yire naḳl-i emvāl ider ḥarfü'l-ḥā el-ḥimār

132b

/1/ insānuñ devletidür niçe görürse eyle ola semüz görmek eyüdür aruḳ /2/ görmekden eger kebīr görse rif'atdur eger yorġa görse dünyāda /3/ fāyidedür eger ḫūb görse ṣāḥibinüñ güzel olduġıdur aḳ ḥimār /4/ ṣāḥibinüñ dīnidür ḳara ḥimār siyādetdür ve sürūr ve şerefdür yaşıl ḥimār /5/ dīn ve vera' ve şehādetdür ki Allāh ta'ālā rūzi ide

dişisi mäldur /6/ ki ḥarbile ḥāṣıl olur aña binmek ʻavrat almaḳdur eger binse yanınca /7/ ḳoduġı olsa ġayrı erden oġlı ola bile gele ḥimāra binmek ḫayr-ı /8/ ʻācildür ḥimār eyerile olsa veleddür ʻizzetile ḥimār etin yėse māl /9/ eline gire ciddinden ve baḫtından eger görse ḥimārları bisyār /10/ ḳavm-i cühhāle muṣāḥib ola ammā aḳçalu cāhiller ola كما قال الله /11/ كانهم حمر مستنفرة eger görse eşegi ḍarb itmeyince yörimez ṣāḥibi /12/ maḥrūm ola kimesne ṭaʻām virmeye illā meger ki su'āl ide eger /13/ görse ḥimārı ḳatır oldı maʻīşeti seferden ola at olsa salṭanatdan /14/ ola eger sebuʻ olsa sulṭān-ı ġaşūmdan ola keṣr olsa ehli /15/ temiz olduġıçun ve şerefden ola ḳavm-i ʻĪsā eydür ḥimārı kim görse ḫasta

133a

/1/ ola eger ḥimār fevt olsa kendü fevt ola yā devleti zāyil ola bindükden /2/ ṣoñra girü inse cemʻ itdügi mālı ṭaġıla ḥimārı ṣatun almaḳ /3/ yigdür ṣatmaḳdan ḳuyruġı uzun olsa devleti bāḳī ola ḥimāruñ /4/ ṭırnaġı ḳıvām-ı māldur ḥimār āvāzı mekrūhdur كما قال الله تعالي ان /5/ انكر الاصوات لصوت الحمير südin içmek ḫastalıḳdur ammā tizcek /6/ zāyil ola ḥimārı yėtse evine getürse ṣalāḥdur ḥimāruñ tersi mālı /7/ ziyāde olmaḳdur bir kimesne gördi ki semādan bir esved eşek indi /8/ ẕekerin bunuñ dübürine ḳoydı yine çıḳardı muʻabbir eydür üç yüz biñ /9/ aḳça eline gire bu kişiyi fīrūzec maʻdenine emīn naṣb itdiler eline /10/ māl şey girdi biz eydürüz ḥimār ḥamūla delālet ider ve şehvet-i ferciyye /11/ ḳaçan incitse veyā andan ḳaçsa veyā yük vurmaḳdan ʻāciz olsa /12/ ġalebe-i şehvet-i ferciyyeye delālet ider ṣavm ü seher ü cūʻile defʻ /13/ itsün ve şehvet defʻ ider ġıdālar yėsün mizācına göre eger görse /14/ ki eşegi fevt olmış şehvetine ġālib ola el-ḥaddād (demür) melik-i ḫāmil /15/ ü'ẕ-ẕikrdür şedīdü'ş-şevketdür ammā mütevāżıʻ ve ẓalūmdur eger bir görse

133b

/1/ bir ʻavratdur ki mestūre degüldür baʻżı ḥükemā eydür uġrıdur ki sırrıla /2/ uġurlar ve ḥıfẓ ider ve ḳaṭʻ-ı ṭarīḳ ider veyā ḳavm-i ḫuddāʻindür el-ḥamāme /3/ güzel ʻavratdur ki ġarībe ola ḳavm-i ʻĪsā eydür evinde ḥamāme görse /4/ ʻazabısa ʻavrat ala ve maḥbūbe olup muvāfıḳa ola baʻżı ḥükemā eydür /5/ rabbetü'l-beytine delālet ider ve mürüvvet ehli ḫātūna delālet ider zirā ki ḥamāme /6/ kevkeb-i rūza mensūbdur delīl-i ḫayr ve 'ıyş-ı ẕevḳdur aḳı dīn ve yaşılı feraḥdur /7/ ḳarası siyādetdür eblaḳı aṣḥāb-ı muḫālaṭadur eger ḥamāme uçsa yine /8/ evine gelmese yavu ḳılınsa ʻavratına ṭalāḳ vire veyā fevt ola eger /9/ ḳanadın kesse ʻavratına yemīn itdüre evden ṭaşra çıḳma dėyü yā ʻavratı /10/ oġlan ṭoġura veyā ḥāmile ola eger boġazlasa bikr cāriye ḳuça /11/ gügerçinler yavrılarıyla ʻavratlardur evlādıyla bir kimesne ṣayd itse /12/ eşrāfdan māl

eline gire ḳavm-i 'Īsā eydür bir kimesne ḥamāme görse /13/ Allāh ta'ālādan ne ḥācet dilerse ḳabūl ola ba'żılar cāriye-i ḥasenedür /14/ dėrler veyā benātdur ve yumurdası benātdur yavrısı benātdur sākin /15/ olduġı burc mecma'-ı nisādur ekl-i ḥamām ekl-i māl-ı ḫademedür ḥamām enīs-i laṭīfdür

134a

/1/ el-ḥarbā (çenekçi) recüldür ki melik-i a'ẓamdan müfāreḳat itmez dāyim muṣāḥibdür ve nedīmdür /2/ ve ṣāḥib-i ḥarbdür taḥrīk ider beyne'n-nās el-ḥayye 'adūdur قال الله تعالي /3/ اهبطوابعضكم لبض عدو eger görse ṣu'bān etin yir 'adūya muẓaffer /4/ ola mālın ala mālı daḫı cihet-i ġazādan ola veyāḫod veleddür zirā ki /5/ ḥayye-i ṣaġīre rü'yāda veleddür ḥayyāt a'dādur bir kimesne görse firāşında /6/ ılan ḳatl itdi 'avratı fevt ola eger görse boynında yılan vardur /7/ üç pāre eyledi kesdi 'avratına üç ṭalāḳ vire bir kimesne ḳatl /8/ itse 'avratı fevt ola veyā veled-i ṣaġīr fevt ola قال الله تعالي ان /9/ من ازواحكم و اولادكم عدو لكم veyāḫod recül-i mel'ūndur zirā ki İblīs /10/ içine aldı cennete yol virdi Allāh ta'ālā aña la'net itdi veyā sulṭān-ı /11/ ẓālimüñ bir ẓālim ḳulıdur zirā ki hevāmmuñ sulṭānıdur veyā bir kimesnedür ki /12/ andan dostı ve düşmeni emīn degüldür veyā recül-i 'aẓīmdür veyā marażdur bir /13/ kimesne görse ki ılana müteḥavvil olmış müsülmānlara 'adū ola eger görse /14/ ki evi me'vā-yı ḥayyāt olmış ammā bu kişi ḫavf itmez evine müsülmānlaruñ /15/ düşmeni gele ve ehl-i hevā cem' ola bir kimesne yaḳasında veyā ḳaftānı yėñinde

134b

/1/ ılan görse ammā aḳ ve küçük ılan olsa andan bu kişi ḫavf itmese /2/ ol ılan bu kişinüñ devletidür eger ılan saġsa düşmeninüñ ḥarām /3/ mālın ala ve muẓaffer ola ılanuñ eti ve yaġı māldur eger ılanuñ derisin /4/ altundan buldı eline ḫazīne-i 'aẓīme gire ki selāṭīnde ol miḳdār /5/ ḫazīne olmaya eger ılan 'ılve çıḳsa rāḥat ola eger 'ulüvden aşaġa /6/ inse ol mekānuñ ṣāḥibi fevt ola Cāmāsb eydür bir kimesne başında /7/ ılan görse pādişāh ḳatında şānı mürtefi' ola bir Hindī bir ılan /8/ başın gördüm boynuzları vardur dėyü mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür /9/ vezīr olasın eger sulṭān aṣḥābındanısañ tācirisеñ māluñ ziyāde /10/ ola cevherisеñ ġınā ziyāde ola ef'i ve ḳara ılan 'adāvet cihetinden /11/ aḳ ılandan eşedddür ḥayyātü'l-baṭın (ḳarın yılanları) te'vīli eḳāribdür bir kimesne görse /12/ aġzından veyā maḳ'adından ılan çıḳdı aḳrıbāsından mażarratdur /13/ ḥarfü'l-ḫā el-ḫınzīr müslimūn eydür 'adū ve mel'ūn ve mükābir ve ḳavī /14/ ve cezū' 'inde'n-nevāyib kimesnedür ne 'ahd ve ḳavl iderse ḳavline ve 'ahdine /15/ ṭurmaz bir kimesne ki ḫınzīre binse māl-ı keṣīr veyā salṭanat eline gire

135a

/1/ eger etin çig yese veyā maṭbūḫ yese māldur ammā ḥarāmdur ma'lūmı olup /2/ ekl ider ba'żılar eydür biryān eylese yese sür'atıla menfa'at göre ba'żılar /3/ eydür südin içmek 'aḳlı fesāda virür ve noḳṣān-ı māldur ba'żılar eydür /4/ ḫınzir-i berri yagmurdur ve ḳatı sovuḳdur müsāfirlere ve deñizde müsāferet idene /5/ daḫı yagmurdur eger ḫuṣūmet ider kimesne olsa ġālib ola bir ḳaryeye /6/ ikrāh olmaga delālet ider agaç dikmek ṭaleb iden kimesneye eyü degüldür /7/ zirā ki ehl-i ikrāhdur agaçları gücile ḳazar ḳoparur İbn-i Sirine bir kimesne /8/ geldi eydür firāşumda* ḫınzir gördüm İbn-i Sirin eydür Yahūdiyye 'avrata vaṭy /9/ idesin Kesdi Enūşirvān gördi ki altun ḳadeḥden ḫamr içer /10/ kendüyile bir ḫınzir bile içer Büzürcumhura ḳıṣṣa itdi Büzürcumhur eydür /11/ ḥarimüñe gir nisāyı ve cevāri ve ġılmānı ve ḫādimleri cem' it ve güzel /12/ eṭfālı ḥāżır it ve beni daḫı al içerü bile gir anlaruñıla 'işret /13/ ideyim Enūşirvān ġażabından iki gözin yumdı ḥāżır bir ṭanbūre /14/ bulundı ṭanbūreyle Büzürcumhurı ḍarb itdi daḫı içerü girdi ne ḳadar /15/ cāriye varısa 'üryān olsun raḳṣ itsün görelüm dedi cāriyeler

135b

/1/ ve 'avratlar ve maḥbūb eṭfāl ve ṭavāşi 'üryān olup ḥırāmān ḥırāmān laṭif /2/ simendām ve tenāsüb-i a'żāyıla raḳṣ itdi tā nevbet bir cāriyeye geldi /3/ eyle olsa bir ḳaç cāriye ṭurı geldiler eyitdiler ki يا ايها الملك /4/ اعفها فانها مستحيية ya'ni pādişāhum bunı 'afv it ki ġāyetde /5/ utancaḳdur pādişāh ilḥāḥ itdi ṣoydılar bu cāriye er ādem bulundı /6/ Büzürcumhur eydür يا ايهاالملك هاذا تاويل روياك cām bu laṭif endāmlardur /7/ ve ḫamr bunlardan istifāde olınan lezzetdür ḫınzirdür işbu er ādemdür ki /8/ bunlaruñ mābeyninde bulundı ḫınzir ḥırṣdur ve eşyā-yı ḫabiṣdür el-ḫuṭṭāf (ḳarlaguç) /9/ māla delālet ider zirā ki bahārda gelür bir kimesne ḫuṭṭāf ṭutsa /10/ māl-ı ḥarām aḫẕ ide bir kimesne görse ki evinüñ içi ṭopṭolu ḫuṭṭāf /11/ olmış māl-ı ḥelāldür ve recül-i mü'min ve edibile daḫı te'vil olınur ḳaçan /12/ ḳarlaguç evden tefriḳ bulsa aḳrıbā ve ta'alluḳāt-ı müteferriḳ olup sefere /13/ gide ve cāriyeyile ve müdebbire ḫātūnıla te'vil olınur zirā ki ma'ni ṭuyūr /14/ gibidür ki sikākile (سيكاكيله) enis oldı ve ġulām ehl-i Ḳur'ānıla daḫı ta'bir olınur /15/ ki luġāt-ı faṣiḥayla ṣavt ide veyā luġat-ı Yūnānıla oḳıya veyā delil-i

136a

/1/ ḥüzn ve mevtdür zirā ki ṣavtı 'avratlar fiġānına ve feryādına beñzer ammā ṣaḥiḥ /2/ meẕheb budur ki mevte delil degüldür el-ḫuffāş recül-i şaḳidür ba'żı ḥükemā eydür /3/ baṭālete delālet ider zirā ki gice uçar 'ameli yoḳdur ve eti yenmez ammā ḫātūnlara /4/

---

* firāşumda: (metin ferāşumda 135a/8)

eyüdür zîrâ ki ṭoġurur südi ve emcegi vardur yavrusın emzürür ve baḥr /5/ seferin iden kimesnelere eyüdür seferleri tamām ve münḳaṭıʿ olur ammā ḳuruda sefer /6/ idenlere eyü degüldür bir kimesne görse ki evine ḫuffāş girdi ḫarāb ola /7/ el-ḫunfesā (ṭoḳuzlan ḳurd) ʿadū-yı baġîżdür ḥarfü'd-dāl ed-dübb ʿadū-yı dîndür /8/ ve aḥmaḳ ve uġrıdur ve muḫanneşdür memsūḫlardandur aṣlıda ʿavrat idi /9/ ayu oldı baʿżılar eydür ḥareket ve seferdür zîrā ki luġat-ı Yūnānda Yādigār /10/ ıldızınuñ adıdur bir kimesne görse ki bindi milke ve devlete yetişe /11/ veyāḫod ḫavfdur tîzcek ḫalāṣ bula dübb ḳuvvet-i ġażabiyyedür veyā ẓuhūr-ı /12/ ḥareketdür ed-dalaḳ recül-i lıṣṣ-ı ġaşūm ve ḳattāldur zîrā ki aḫẕ-ı emvāl /13/ ider tavuḳ ḳomaz boġar ve uġurlar ed-deyk evüñ ṣāḥibidür nitekim /14/ decāce ṣāḥibidür ve ḳuldur vaḳtî ki ṭūfān tamām oldı ṣu batdı /15/ Nūḥ ʿaleyhi's-selām Allāh taʿālādan iẕn ṭaleb itdi ki gemide olanı ṭaşra

136b

/1/ çıḳara tederrüc Nūḥ peyġambere ben varayın ṭaşrasın göreyin nice girü saña /2/ ḫaber getüreyin işde ḫurūs saña rehn olsun dėdi Nūḥ ʿaleyhi's-selām /3/ rehni ḳabūl itdi tederrüc gitdi gelmedi deyk daḫı tederrüc gelmezse ben /4/ anuñ żamānın çekem dėdi ol sebebden memlūk ḳuldur bir kimesne gördi ki /5/ ḫurūs bülücın baġışlamışlar bir ḳul oġlan baġışlayalar baʿżılar eydür ḫurūs /6/ bir ḥarb ehli kimesnedür memlūklar neslinden baʿżılar eydür kimesnedür ki anuñ /7/ aḫlāḳ-ı reddiyye-i nāriyyesi vardur gāh kelām-ı ḥasen ve gāh hezeyānāt* söyler /8/ bir kimesne boġazlasa müʾeẕẕine maḥabbet itmeye zîrā ki aḳ ḫurūs müʾeẕẕindür /9/ baʿżılar eydür ḫurūs ʿulemāya ve ṣulehāya mülāḳāt idüp intifāʿ iden /10/ kimesnelerdür cevādıla taʿbir olınur ʿÖmer bin el-Ḫaṭṭāb raḍıya'llāhu ʿanh gördi /11/ ki bir ḫurūs bunı dürter bir kerre veyā iki Ebū Bekr ḫātūnı Esmāya raḍıya'llāhu ʿanhā /12/ ḳıṣṣa itdi Esmā eydür ʿAcemden bir ḳul gele bir kimesne gördi ki bir büyük /13/ ḫurūs Ebî ʿAvnuñ ḳapusında öter İbn-i Sîrîne ḳıṣṣa itdi İbn-i Sîrîn /14/ eydür otuz dört günden ṣoñra İbn-i ʿAvn fevt ola otuz dördünci hem gice yatdı fücāʾeten /15/ ṣabāḥ meyyit bulundı İbn-i Sîrîne eyitdiler otuz dört güni neden fehm

137a

/1/ itdüñ eydür ki lafẓ-ı dîkden zîrā ki dāl ve ye ve kāf ḥisāb-ı cümelde otuz /2/ dört olur ed-decāce (tavuḳ) güzel ʿavratdur bir kimesne ki boġazlasa bikr /3/ cāriye ḳuça bir kimesne ṣayd itse māl eline gire eger etin yėse /4/ māl-ı ḥelāldür ġazādan bir kimesne görse tavuḳ veyā ṭāvūs evinde hezeyān* /5/ eyler ol kimesneye bir belā ṭuş ola veyā

---

* hezeyānāt: (metin hedyānāt 136b/7)
* hezeyān: (metin hedyān 137a/4)

fücūr ide ba'żılar eydür tavuḳ /6/ deyelegi māl-ı nāfi'dür ba'żılar eydür tavuḳ görse fevt ola dābbetü'l-ādemin (ādemüñ ḳarnındaġı ḳurdlar) /7/ recül-i 'adūdur rüesāya şol ḳurdlar ki ādemüñ ḳarnında olur veyā rızḳı ve dirligi /8/ insānuñ bedeninden olur kişinüñ ehli ve 'ayālidür bir kimesne görse ki /9/ maḳ'adından ḳurdlar çıḳdı evlāddur evlād-ı evlāddur ḳavm-i 'İsā eydür /10/ şol ḳurd ki ādemüñ aġzından çıḳdı ehl-i beytidür ki bunı aldamaḳ ister /11/ bu daḫı bilür eyledügin nafaḳaları ve kisveleri şerrinden ḫalāṣ olur bir kimesne /12/ gördi ki ḳarnından ḳurdlar kendü fi'linsüz çıḳdı gitdi rāḥat ola /13/ şirrir ḳavmden ḳurtıla şeref ve ṭahāret bula dūdü'l-ḳazz (ibrişim ḳurd) sulṭānuñ /14/ ra'iyyetleridür ve tācirlerdür ve ehl-i ḫırḳadur eger bulsa māl bula ed-da'mūs /15) recül-i deni ve nebbāş ve mel'ūndur ḥarfü'z-źāl eź-źib (ḳurd) 'adū-yı sulṭāni

137b

/1/ ve ẓalūmdur ki āşikāre ẓulm ider kimesneden ḳayırmaz bir kimesne görse ki źib /2/ enügin besler bir laḳiṭ oġlan besleye uġrı neslinden ola 'āḳıbet /3/ uġrı ola bu kişinüñ evin ḫarāb eyleye eger görse źib öküz /4/ oldı uġrı tevbe idüp ṣāliḥ ola munṣif ve kerim ola ḳavm-i 'İsā eydür /5/ bir kimesne źib görse bir ulu kişiden 'aynāh (عيناه)işide andan ḫayr göre /6/ eger źib ṣayd itse māl eline gire ferah ola yā şehādet ve ḳażādur /7/ źib ḥasūd-ı muḥildür eẓ-ẓerāriḥ (küçük çiçek böcekleri) ba'żı ḥükemā eydür mechūl kimesneler görse /8/ eyü 'aṭālardur ve sāyir nās görse yaramazdur eź-źübāb (siñek) recül-i ṭa''ān ve /9/ deni kimesnedür eger görse ki źübāb ḳarnına girmiş ḳavm-i süfehā ile /10/ iḫtilāṭ eyleye anlardan māl-ı ḥarām eline gire beḳāsı olmaya źübābü'l-kebir /11/ 'adūdur mużırr-ı nāsdur māl-ı fesād virür eger görse ki başı /12/ üzerinde uçar bir ża'if düşmen buña keyd ide bir re'is sebebinden /13/ bunuñ üzerine müstevli olmaḳ ṭaleb ide ammā żarar itmeye ve eger üzerine /14/ veyā mālına ḳonsa eger sefere giderse ḥarāmiden ḥaźer itsün قال /15/ الله تعالي و ان يسليهم الذباب شيالايستنقدوه منه eger görse ki

138a

/1/ źübāb aġzındadur bu kişi uġrı yataġı ola قال الله تعالي ضعف /2/ الطالب و المطلوب ḳavm-i 'İsā eydür eger źübāb veyā ba'ūża ḳulaġa /3/ girse ḫayr ve devlet ve berekātdur Cāmāsb eydür bir kimesne źübāb /4/ görse Allāh ta'ālādan ḥācet dilesün ki buña buġż itmişdür /5/ eź-źürr (dügü) ḳarınca gibidür aḥkāmı anda gelür ḥarfü'r-rā er-raḫme (ḳartal) insān-ı /6/ aḥmaḳdur bir kimesne görse şehre keşir ḳartal geldi girdi şehre /7/ 'asker-i ḥarāmi gire ve cāhil ṭabibler şerriyle daḫı ta'bir olınur ve baṭṭāl /8/ olan kimesneyle ta'bir olınur ve ulu yuyıcılarla ta'bir olınur ve muḳābirile /9/ ta'bir olınur bir kimesne ḥālet-i marażda bunı görse fevt ola yā fevt /10/ olmaġa yaḳın ola ba'żılar

eydür şehirden taşra ʻamel idenlere eyüdür /11/ er-reslā (الرسلا) ʻadüvv-i ḳattāl ve ḥaḳīrü'l-manẓar şedīdü'ṭ-ṭaʻn kimesnedür ḥarfü'z- /12/ -zā ez-zāġ ayaġı ve minḳārı aḥmer olsa recül-i ṣāḥib-i salṭanatdur /13/ ve ṣāḥib-i lehv ve ṭarab ve siyādetdür baʻżı ḥükemā eydür fuḳarā ṭāifesi /14/ cemʻ olmaḳdur ve aṣılsuz ıżṭırāba delālet ider ez-zurẓūr (sıġırcuḳ) recül-i müslim /15/ ve zāhid ve żaʻīf ve ṣābirdür ve ṭuʻmesi helāldür Ādem ʻaleyhi's-selām

138b

/1/ yire hübūṭ idicek ġuṣṣalu oldı kendü nefsine ṭaʻām ve şarāb ḥarām /2/ itdi Ādemüñ tevbesi ḳabūl olununca şey' yemedi baʻżılar eydür /3/ recül-i ṣāḥib seferdür mükārī gibi ez-zenbūr recül-i mehīb ve ṭaʻʻān /4/ ve cerī ve ṣāḥib-i ḥarb ve sefīne ṣāḥib-i ġavġā kimesnedür Yahūdī eydür /5/ zenbūr ve ʻaḳreb ġammāzlar ve sāʻīlerdür ve seffākler ve müsülmānlara merḥamet /6/ itmeyen aṣḥāb-ı ḳulūb-ı ḳāsīdür ḥarfü's-sīn es-saḫle (ḳuzı ki şimdi ṭoġmış ola) evlāddur bir /7/ kişi gördi ki ḳuzusın boġazlamış etin yedi oġlı fevt ola es-semmūr /8/ recül-i kāfir ve ẓalūmdur ve luṣṣdur ki yabānda sākin kimesneyle iḫtilāṭ /9/ itmez māl cemʻ ider baʻde-mevti elinden alurlar es-sulaḥfāt memsūḫdandur /10/ bir ʻavratdur ki kendüyi zeyn ider daḫı ricāle ʻarż ider baʻżılar eydür /11/ ḳāḍīe'l-ḳużātdur zīrā ki deñiz cānavarlarınuñ aʻlemi sulaḥfātdur ve /12/ zāhidīdür eger görseler sulaḥfāt bir şehirde mükerremdür veyā ḳaryede /13/ muʻazzezdür ehl-i ʻilm ol mevżiʻde ʻazīz ola eger mezbelede görülse /14/ ehl-i ʻilm anda żāyiʻ ve ḫōr ola baʻżılar eydür recül-i ʻābiddür İbrāhīm /15/ ve sāyir kütüb-i enbiyāyı oḳur kimesnedür etin yemek māldur ve ʻilmdür kütüb-i

139a

/1/ enbiyādan ve ḫayr ve bereket ve menfaʻatdür es-sereṭān (yengeç) recül-i keṣīrü'l-keyddür /2/ keṣīrü'l-silāḥ ve keṣīrü'l-heybet kimesnedür bir kimesne etin yese ıraḳ yirden /3/ ḫayr göre Cāmāsb eydür māl-ı ḥarām eline gire sām-ı ebraṣ (ala keler) bir yaramaz /4/ insāndur nemmām ve hemmāz muʻallim-i şer ve nāhī-i ḫayırdur ḳavm-i ʻİsā eydür faḳra ve /5/ ḥüzne delālet ider baʻżılar eydür ḳavm-i Żārīndür ki ṣaḥrāda sākin olur /6/ temeddün itmişdür es-sūs (taḫıl biti) recül-i nemmāmdur aġniyāya saʻy ider lākin anlardan /7/ menfaʻat daḫı görmez ḥarfü'ş-şīn şıḳrāḳ (dölengeç) güzel ʻavratdur ṣāḥibine /8/ māldur ḥarfü'ṣ-ṣād eṣ-ṣard (ṣovuḳ) recül-i mütelevvindür bāridü'l-kelām ḳatı /9/ sözlü ḫayırsuz kimesnedür eṣ-ṣaʻve (yunt ḳuşı) ġulāmdur ve māldur eṣ-ṣadā (bayḳuş) /10/ recül-i mürāyīdür ḫuşūʻ ve nesek iẓhār eyler ammā giceyle ḥarāmīlıḳ /11/ ider ḫalḳı incidür mensūḫdur baʻżılar eydür recül-i ḳāṭıʻu'ṭ-ṭarīḳdür /12/ ḫalḳıla iḫtilāṭ itmez emvāl-i keṣīre cemʻ ider bir ʻavrat geldi Caʻfer-i /13/

Ṣādıḳa raḍıya'llāhu ʻanh geldi eydür ki erümi gördüm ėrkek bayḳuş olmış /14/ ṭutdum żabṭ itdüm ḫavf iderem erüm fevt ola veyā benüm üzerüme /15/ bir ʻavrat daḫı ala dėyü Caʻfer eydür feraḥ ol ki bir oġluñ ṭoġa

139b

/1/ meymūn ve mübārek ola ehl-i veraʻa māyil ola fāsıḳlara iltifāt itmeye /2/ buġż ide ḥarfü'ż-żād eż-żabyān (dişi keçi) ḳavm-i müfsidündur eż-żabuʻ (ṣırtlan) /3/ ʻadüvv-i ẓālim mükābirdür baʻżılar eydür bir yaramaz ʻavratdur sāḥire ve ʻacūze /4/ bir kimesne görse ki żabuʻ etin yir ḥāl bu ki meşḥūrıdı ammā /5/ bilmezidi siḥirden berī ola bir kimesne binse bu ṣıfatlu ʻavrat ala /6/ baʻżı ḥükemā eydür aġsaḳ sırtlan bir sāḥire ʻavratdur yā recül-i meşhūrdur /7/ ki ḥaseb ve nesebi maʻrūf degüldür veyā baḳālin (بقالين) veyā ḫuddāʻin bir kimesne /8/ görse żabʻa bindi sulṭāna yėtişe eż-żab (keler) recül-i ʻArabī ve bedevīdür /9/ ve żarrār ve ḫuddāʻ kimesnedür baʻżılar eydür melʻūn ve memsūḫdur eż-żafdaʻ /10/ recül-i ʻābid ve müctehiddür Nemrūd ʻaleyhi'l-laʻne İbrāhīm ḥażretlerin /11/ ʻaleyhi's-selām oda atıcaḳ şu iltüp dökmişdür ḳavm-i ʻİsā eydür bir /12/ kimesne görse żafdaʻ ile muṣāḥabet ider aḳrıbāsıyla ve ḳonşılarıyla /13/ eyü dirile bir kimesne görse etin yir az menfaʻat eline gire cihet-i /14/ aḳrıbādan baʻżı ḥükemā eydür aḳvām-ı ḫuddāʻindür ammā şol kimesneler ki /15/ maʻāşı ʻāmdan olur delīl-i ḫayırdur Cāmāsb eydür bir kimesne yėse

140a

/1/ mülke yėtişe ḥarfü'ṭ-ṭā eṭ-ṭāvus (ėrkek ṭāvus) melik-i Aʻcemīdür ẕu-ḥaseb ve māl /2/ ve cemāl eṭ-ṭāvuset (dişi ṭāvus) imre't-i ʻAcemiyyedür ẕāt-ı māl ve cemāldür yelekleri mālīdür /3/ cemāl-i levnidür ẕebḥ itmek fevt olmaḳdur ekl-i laḥm māldur ṭāvus iftiḫārıla /4/ te'vil olınur İbn-i Sīrīne bir kimesne geldi eydür gördüm ʻavratum baña /5/ bir ṭāvus virür ve yėdürür İbn-i Sīrīn eydür ʻavratuñ rıżāsıyla bir /6/ cāriye alasın ḥasnā ve dil-rübā ola ve ʻavratuñ yėtmiş altı aḳça cāriyenüñ /7/ ṡemėnine żamm ide bu kişi eydür taʻbīrüñ dün vāḳiʻ oldı ammā neden /8/ maʻlūm itdüñüz İbn-i Sīrīn eydür ṭāvūsa cāriyedür ʻavratuñ saña /9/ ṭāvūs etin yėdürmek ṡemenin virmekdür ṡemen ḥurūf-ı ebced ve ḥisāb-ı cümel /10/ üzre ḥaẕf-ı mükerrerile yėtmiş altı olur ṭı ṭoḳuz elif vāḥid ve sitte /11/ sin sittīn ol tekrār vāva iʻtibār yoḳdur eṭ-ṭuyūrü'l-mechūl (adı belürsüz ḳuşlar) eger görse /12/ başı üzerinde ḳuşlar uçar riyāsetdür قال الله تعالي و الطير محشودة /13/ eger görse ki ḳuşlar bir maḥallede uçar melāike anda me'vā ideler /14/ baʻżı ġuzzāt gördi ki başın tırāş iden kimesneye başın ḳazıdur /15/ aġzından bu eṡnāda bir yaşıl ḳuş uçdı göge gitdi andan ṣoñra

140b

/1/ döndi yine geldi välidesinüñ karnına girdi bu esnāda işbu āyet-i kerīme /2/ okundı ki منها خلقناكم و فيها نعيدكم eyle olsa işbu ğāzī /3/ kendüsi şöyle ta'bīr itdi ki ḥalḳ re's boynın urmaḳdur ol ṭāyir ḫāric-i /4/ rūhīdür semāya gitdügi cennete varduğıdur yine anası ḳarnında geldi /5/ mevżi'-i āḫerde بحسب المرتبة كبطن الام sākin olduğıdur ṭayṭūy (طيطوي) /6/ bir kimesne gördi ki ṭayṭūy (طيطوي) ṭutmış boğazlamaḳ ister bıçağı boğazına /7/ ḳodı üç def'a çaldı boğazlayımadı dördüncide boğazladı bir mu'abbire /8/ ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür bikr cāriyeye üç def'a ilāc* itmişsin dördüncide /9/ izālet-i bekāret vāḳi' olmış bu kişi eydür belī mu'abbir eydür هل كان ثمته ضريطته /10/ ya'nī hiç yellemek vāḳi' oldı-mı bu kişi eydür belī cāriyeden vāḳi' oldı /11/ bu kişi eyitdi żarīṭeyi neden ma'lūm itdüñ mu'abbir eydür bi-ṭarīḳü'l-iştiḳāḳ /12/ lafẓ-ı ṭayṭūy (طيطوي) andan ḫaber virür ṭayṭūy-ı (طيطوي) mübārekile te'vīl olınur ḥarfü'ẓ- /13/ -ẓā eẓ-ẓalīm (deve ḳuşınuñ erkegi) recül-i bedevīdür veyā ḫādim ve ḫaṣydur bir kimesne görse /14/ eñsesinden boğazladı bir ḫādime livāṭa ide ذبح من القفا livāṭadur /15/ eger görse ki evinde deve ḳuşı vardur 'ömri uzun ola eger binse

141a

/1/ berīde bine yavrusı erkek oğuldur yumurdası ḳızlardur bir kimesne görse /2/ ki ẓalim buldı pādişāhdan ḳāḍılıḳ ve ḥükm eline gire faḳihise ve /3/ illā ḳużżāt bunuñ taḥt-ı yedinde ola veyā salṭanata ve devlete yetişe be-ḳadri'l- /4/ -isti'dād ḥarfü'l-'ayn el-'acl (buzağu) veled-i ẕekerdür el-ma'z cāriyedür veyā fāsidetü'd- /5/ din bir 'avratdur semiz keçi ğaniyyedür ve arıḳ keçi faḳīredür ba'żı ḥükemā /6/ eydür ḳara keçi yaramazdur aḳ keçi andan ḫayrludur ḳavm-i 'İsā eydür keçi vüs'at /7/ ve ḫayırdur ba'żı ḥükemā eydür keçi çūbānı delīl-i tefriḳa ve 'urs ve muḥibbātdur /8/ zīrā ki keçi müctemi' olup yörimez emākin-i mürtefi'aya müteferriḳ olur ve güden /9/ kişiye tābi' olmaz belki öñince yörür keçinüñ ḳılı mālıdur eger yüñ ve /10/ ṣūf sibā'dan olsa māldur min ciheti's-sulṭān el-'anḳā (sīmurġ) recül-i /11/ refī'-i mübtedi'dür ki ehl-i milletile muṣāḥib olmaz bir kimesne görse ki /12/ 'anḳā buña söyledi veyā buña bir nesne barḳdı ḫalīfeden rızḳ eline /13/ gire veyā vezīr ola bir kimesne binse pādişāhdan mülk eline gire /14/ eger bi-ğayr-ı ḥīletin ṣayd itse erkek oğlı ṭoğa şücā' ve ża'īfü'- /15/ l-'aḳl ola ḳavm-i 'İsā eydür imre't-i cemīle-i ḥasnā ile ta'bīr olınur

141b

/1/ el-'aḳ'aḳ recüldür ki emāneti ve vefāsı yoḳdur mel'ūn ve muḥtekirdür ḳızlıḳ /2/ olduğın ister veyā ṣāḥib-i māldur eger 'aḳ'aḳ buña söylese ğāyibden /3/ ḫaber yetişe

---

* ilāc: (metin 'ilāc 140b/8)

ba'żı ḥükemā eydür recül-i zānī ve sārıḳdur el-'andelīb (hezār dāsıtān) recül-i ḳārīdür /4/ yā muṭribdür yā imre't-i laṭīfe-i ḥasenetü'l-kelāmdur eger sulṭān görse ki /5/ elinde 'andelīb vardur ḫoş kelām vezīr-i ḥüsnü'l-meşveret ve kāmilü't-tedbīr /6/ ola eger görse ki elinde ṭuyūr-ı şettā ola 'askerinde ṭavāyif-i muḫtelife /7/ cem' ola aña iltica ideler eger sulṭān bunlara nāẓır olsa aḥvāllerine /8/ nāẓır ola eger naẓar itmese aḥvāllerine nāẓır olmaya eger ḳuşlar uçup /9/ ḳonup gelüp gitmezse maḥbūslardur sulṭān elinde kimesne añup ẕikr itmez ve /10/ mülāzım ve mu'āhidleri yoḳdur ve keẕālike devābb-ı ġuzāt görilse bir evüñ /11/ içinde cem' olmış ammā bu ev ıṣṭabl degüldür bunlar daḫı eşrāf-ı nāsdur /12/ ki maḥbūs-ı sulṭāndur kimesneleri yoḳdur ki sulṭāna ẕikr ide maḳhūr /13/ bi-ġayr-ı mülāzım ve mu'āhid yaturlar el-'āḳreb recül-i nemmāmdur beyne'n-nās /14/ fesād ider ve veledin ḳatl ider ba'żılar eydür ḳarābetine 'adāvet ider /15/ bir kimesne görse ki 'aḳreb 'avratınuñ üstine atdı 'avratına livāṭa

142a

/1/ ide 'aḳrebi oda yaḳmaḳ a'dāsı fevt olmaḳdur diz ṭonında 'aḳreb /2/ görse 'adūsı 'avratına gire bir kimesne bişmiş 'aḳreb etin yėse /3/ māl-ı ḥelāldür 'adū-yı nemmāmdan eline gire eger çig yėse māl-ı ḥarāmdur /4/ eger göñleginde veyā dükkānında görse 'adūdur ma'işetinde ve kesbinde /5/ eger döşeginde görse 'adūdur ehlinde eger ḳarnında görse 'adūdur /6/ 'ayālinde el-'alaḳa (sülük) insānuñ bedenin yėyen ḳurdlar gibidür 'ayālile te'vīl /7/ olınur el-'ankebūt memsūḫdandur imre't-i mel'ūndur recül-i ża'īf ve /8/ mükābir-i muḥīldür ḥarfü'l-ġayn el-ġanem bir kimesne görse çoḳ /9/ ġaneme mālik olmış vilāyet ve ġanīmetdür ve riyāset ve feraḥdur lākin aḳ /10/ ġanem ḫayırludur من الغنم اسود ġanemü'l-beyżā 'Acemdür ġanemü'l-esved 'Arabdur /11/ eger görse ki ġanem öñince sür'atıla gider bu kişi aña yėtmez dünyāda /12/ mu'aṭṭal ola rivāyetdür ki peyġamber (ṣ.a.v.) görmişler /13/ ġanemler ḳatl olunmış yatur ve arṣlan ḳatl olunmış yatur ve ṣığır ḳatl /14/ olunmış yatur aṣḥāba ḳıṣṣa itdi ki te'vīl ideler aṣḥāb eyitdi yā /15/ Resūl bu rü'yānuñ ta'bīri sizden gerekdür Resūlu'llāh 'aleyhi's-selām

142b

/1/ şöyle ta'bīr itdi ki mü'mininden bir ḳaç nefer şehīd ola ammā arṣlan /2/ benüm 'aşīremden bir şücā' kimesne ḳatl oluna ammā ṣığır Ebū Cehldür /3/ ḳatl olına hem eyle vāḳi' oldı el-ġurāb recül-i ḥarām-ḫōr ve fāsıḳ ve /4/ keṣīrü'l-kelām ve muḥtāl kimesnedür memsūḫdandur bir kimesne ḳarġa ṣayd itse /5/ ḥarām māl eline gire fıṣḳda eti ve yaġı ve yüñi māl-ı ḥarāmdur bir kimesne /6/ görse ki ġurāb buña kelimāt ider bir ḫabīṣ oġlı ṭoġa İbn-i Sīrīn /7/ eydür ḳatı ġuṣṣaya düşe ammā ṣoñra feraḥ ola bir

kimesne ġurāb görse /8/ bāb-ı melikde ḳarındaşın ḳatl ide ṣoñra peşimān ola كما قال الله تعالي /9/ فبعث الله غرابا ba'żı ḥükemā eydür ġurāb görmek ṭūl-ı 'ömre delālet /10/ ider yā berd-i ḥavāya ve 'acāyize delālet ider ġurāb ḥiledür biz eydürüz /11/ ġurāb ḥāl-i rāyiye göre te'vil olınmaḳ ve ḥālet-i iżāfiyye veyā ḥaḳiḳiyye /12/ ġurāba göre te'vil olınmaḳ evcehdür bir kimesne gördi ki Ka'benüñ /13/ üzerine ġurāb ḳonmış İbn-i Sirine eyitdi İbn-i Sirin eydür bir recül-i /14/ fāsıḳ bir şerife ḫātūn ciftlene ittifāḳā Ḥaccāc bin Yūsuf 'Abdu'llāh /15/ ibn-i Ca'fer ibn-i Ebi-Ṭālib ḳızına nikāḥ idüp ciftlendi ḥarfü'l-fā

143a

/1/ الفيث seyyidü'l-behāyimdür te'vilde recül-i 'aẓimdür ve bir ulu begdür kim /2/ hiç kimesne andan ḫayr görmez zirā ki eti yenmez ba'żılar eydür recül-i mel'ūndur /3/ bir kimesne görse iki الفيث 'e bindi devlete ve salṭanata yetişe veyā vezārete /4/ ve vilāyete yetişe bir ulu baḫil beg üzerine musallaṭ ola eger ehlise ve /5/ illā ḥüzn ve 'adem-i nuṣretdür belki ḳatl vāḳi' ola الم تر كما قال الله تعالي /6/ كيف فعل ربك باصحاب الفيل eger file eyerile binse buña muṭi' /7/ olsa bir 'Acem melikinüñ ḳızın nikāḥlana ve ṣāliḥa ve 'ābide ola ve erine /8/ 'avn ide veyā bir fāḫire ḥasnā cāriyeye mālik ola eger tācirise fāyide /9/ ide eger nehārda binse 'avratın boşaya eger görse fili saġar bir ulu /10/ begden māl eline gire ammā ḥelāl ola beg cihetinden olmaya ḳavm-i Mūsā /11/ eydür fil melik-i ḳavidür keṣirü'n-ni'met ve'l-kerem ve keṣirü'ṣ-ṣabrü'l-müdārātdur /12/ veyā aḳvām-ı ṣāliḥindür ve 'ulemā ve eşrāfdur veyā şedāyid-i keṣiredür ammā /13/ ṣoñra ḫalāṣ ola eger fili maḳtūl görse şehr içinde şehrüñ /14/ begi veyā bir recül-i meşhūr fevt ola eger fil bunı altına alsa bu /15/ kişi fevt ola eger fil depse bir pādişāhdan mażarrat yetişe eger

143b

/1/ fil buña söylese recül-i 'aẓimden ḫayr göre eger filüñ üzerinde binüp /2/ ṭururken söylese pādişāh bu kişiye ol şehrüñ berātın ve menşūrın /3/ vire ammā 'avrat görmek delil-i ḫayr degüldür her nice görürse bir /4/ ḫātūn kişi ḫasta degüldi gördi ki file binmiş az zamāndan ṣoñra /5/ fevt oldı el-feres bir kimesne ıraḳdan görse ḫayr ve beşāretdür /6/ قال عليه السلام الخيل معقود في نواصيها الخير الي يوم القيامة /7/ ya'ni ḫayr atuñ alnı saçına baġlanmışdur tā ḳıyāmet günine varınca /8/ eger görse alnı ḳaşḳa ve ayaḳları sekil ferese binse añul añul seyr /9/ itse geydügi ṭonlar daḫı ferese münāsib olsa şerefdür ve salṭanatdur /10/ ve mürüvvetdür a'dāya ġālib ola eger 'avratı ḥāmileyse oġlan ṭoġura /11/ bir kimesne görse ki mine'l-feres indi eger vāliyse bir 'amel işleye ki /12/ peşimān ola yā 'azl oluna yund 'avratdur büñligen at recül-i mecnūndur /13/ ḳalp

at mütehāvin ve baṭī kimesnedür yorġa istivā-yı emirdür perçem /14/ cehdi ve şiddetidür ve alın aġı ve ḳuyruġı şeref-i salṭanat ve şecā'at-ı /15/ veleddür ve saçı çoḳlıġı ve ḳuyruġı ḳılı çoḳlıġı oġlı ve tevābi'i çoḳ olmaḳdur

144a

/1/ atuñ ḳuyruġı kesilmek evlādı ve etbā'ı fevt olmaḳdur atuñ başı riyāsetdür /2/ boynı dīndür gögsi kes̱īre-i māldur semizligi ḥüsn ve cemāldür salṭanatda /3/ aruḳlıġı ḳıllet-i cāhīdür ḳıllet-i baṣarī ḳıllet-i dīnīdür çirkinligi evinde /4/ çirkin dirligidür feres etin yėmek ẓaferdür 'adūya düş aṣḥāb-ı /5/ sulṭāndan olsa tācirise fāyide ide ve sāyir-i nāsa daḫı eyüdür /6/ eger feres kendüyile çekişse düş gören sulṭānısa sulṭān ḳullarından /7/ bir kimesne sulṭāna 'āṣī ola ḫurūc ide tācirise şerik buña /8/ ġalebe ide eger 'avrata mensūb olur nesne görilse 'avrat nüşūz ide /9/ bir kimesne iki ḳanatlu ferese binse ṭayyarān itse uçsa ḫilāfete /10/ irişe eger ehl-i beyt-i nebī olsa ve illā mülk-i 'aẓime yėtişe eger ehl /11/ degülse oġlan seve veyā 'avrat seve ol 'avrat buña muṭī' ola /12/ el-faṣīl (deve köşegi) veled-i şerifdür her küçük nesne vildān olsun ve yavrı /13/ olsun ḳaçan ṭutsa ġuṣṣadur rü'yetü'l-ferrūc (piliç) a'māl-ı feseḳaya muṭṭali' /14/ olmaḳdur bir kimesne görse ki ferrūc etin yir ulu kişiden mālı eline gire /15/ el-fāḫte (üvegig) veled-i keẕẕābdur veyā 'avratdur ki ṣāliḥa olmaya seliṭa

144b

/1/ ve keẕẕābe ola hezeyān* söyleye dīninde noḳṣān ola ba'żı ḥükemā eydür /2/ rabbetü'l-beyt veyā ṣāḥib-i cemāl ṣāḥib-i mürüvvet ḫātūndur el-fārre bir fāsıḳa /3/ 'avratdur zirā ki peyġamber (ṣ.a.v.) şıçana fūyasıḳa dėyü /4/ ad virmişdür ba'żılar eydür bir Yahūdiyye nāyiḥa 'avratdur mensūḫdur /5/ ba'żılar eydür recül-i fāsıḳ Yahūdī mübtedi' ve luṣṣ ve naḳḳābdur bir kimesne /6/ görse ki şıçan olmış aḳ ve ḳara gelüp gider 'ömri uzun ola gice /7/ ve gündüz ṣıfatıdur ḳavm-i Mūsā ve ḳavm-i 'İsā fārreyi ehl-i beyt-i evlād ve 'ayāl ve /8/ nisā ve ḳul ve ḳaravaşdur dėrler fārreyi żārr ve baḫīl sārıḳıla te'vīl olınur /9/ İbn-i Sīrīne bir kişi geldi eydür bir fārreye vaṭy itdüm fercinden bir ḫurmā /10/ çıḳdı İbn-i Sīrīn eydür bir fāsıḳa 'avratdan bir ṣāliḥ oġluñ ola fārre /11/ fūyasaḳadur ve temerṭiyyeb (تمر طيب)'dür el-firāş (ya'nī döşek içinde kendüyi ya ġayrı görse anı bildürür) insān-ı ża'īf-i mehīndür ki 'aẓīmü'l- /12/ -kelām ola ba'żı ḥükemā eydür firāş ba'żı nāsa şiddetdür ve baṭālet ve /13/ helākdür ve yaramaz 'avratlara muvāfaḳatdur eger fārreyi قلت ادراك ما يضر /14/ وما ينفعيله te'vīl itse ve اقاع نفس في نارالهوا 'yıla te'vīl itse /15/ evcehdür ḥarfü'l-ḳāf el-ḳuẓāf (ḳuzġun) bir kimesne görse eline ḳuẓāf

---

* hezeyān: (metin hedyan 144b/1)

145a

/1/ girdi vilâyete ve devlete yetişe eger ehlise ve eger ehl degülse bir ḥaḳ /2/ söz söyleye kimesne ḳabūl itmeye tekẕib ideler bir kimesne görse ki /3/ üzerine ḳuzġun ḳondı uġurlıḳ ide rızḳın alalar el-ḳırd recül-i mekkār /4/ ve ḥaddā‘ ve sāḥir ve mürtekib-i kebāyirdür bir kimesne ma'a'l-ḳırd muḳātile itse /5/ eger ile'l-ḳırd ġālib olursa bu kişiye maraż yetişe ammā yine şifā bula /6/ ve eger ḳırd buña ġalebe iderse bir derde uġraya ki aña devā olmaya /7/ fevt ola bir kimesne etin yese marīż ola mu‘ālece fāyide itmeye ḳavm-i /8/ ‘İsā eydür bir kimesne görse ki maymūn döşegine girdi bir Yahūdī /9/ veyā anuñ emṡāli bī-dīn bu kişinüñ ‘avratına gire eger maymūn bunı /10/ ışırsa bunuñıla bir kimesne mā-beyninde ḫuṣūmet vāḳi‘ ola Cāmāsb /11/ eydür bir kimesne ki maymūn olsa şecere cinsinden nef‘ göre zirā ki /12/ maymūn aġaçda olur bir pādişāh gördi ki bir maymūn bunuñıla ṭa‘ām /13/ yir mu‘abbire ḳıṣṣa itdi mu‘abbir eydür ‘avratlaruña emr it libāsların çıḳarsunlar /14/ emr itdi çıḳardılar nāgāh aralarında bir maḥbūb emred oġlan ẓāhir oldı /15/ el-ḳumerret (ḳumrı) bir medenī ‘avratdur ba‘żılar eydür ḳaḍī'el-ḳużātdur Yahūd eydür

145b

/1/ bir kimesne ḳumrı görse veyā dürrāc görse veyā bülbül görse ve bunuñ emṡāli /2/ ṭayyibü'l-ḥancere ḳuşlar görse ḫaber-i ṭayyib istimā‘ ide eger ġāyib /3/ varısa gele bir ḥāceti varısa ne ḳadar ba‘īdise ḳażā oluna ġuṣṣası varısa feraḥ ola el-ḳubbere (ṭoyġar) /4/ ġulāmdur el-ḳunfuẕ (kirpi) recül-i mel‘ūn-ı żıyyaḳu‘l-ḳalbdür tīzcek ġażab ider /5/ ḳalīlü'l-merḥamet kimesnedür mensūḫdandur ḳunfuẕı münseliḫile te'vīl iderler /6/ el-ḳummel ḫademdür veyā ‘avratdur yā veleddür yā marażdur yā ‘askerdür yā ġamdur /7/ yā ġılmān ve ‘ayāldür yā ḳavm-i żu‘afādur yā aḫissā-yı müfsidūn beyne'l-aḳvām /8/ ve'l-iḫvāndur mülūk görse ‘asākir ve ġılmāndur veyā a‘dādur ve vüzerā /9/ görse erbāb ve mülāzımīndür nāyib görse a‘vāndur ‘ulemā görse /10/ müsta‘idler ve şākirdlerdür tüccār görse aṣḥāb-ı ṭama‘dur sāyir ehl-i /11/ ṣanā‘at görse ol ṣan‘ata muḥtāc olan kimesnelerdür ḳużżāt görse /12/ aña muttaṣıl olan kimesnelerdür ḫastalar görse ṭūl-ı marażdur eger /13/ cesedden çıḳsa gitse rāḥat ola ammā cesedinden çıḳduḳdan ṣoñra /14/ üzerinde ṭurmasa yabāna ḳaçsa fevt ola eger ḳummel yese te'vīlinde /15/ ẕikr olınan nesneler fevt olına ḳavm-i Mūsā ḳummel māldur dėyü ta‘bir

146a

/1/ iderler ḳavm-i ‘İsā eydür bir kimesne ṡevbinde veyā cesedinde çoḳ ḳummel görse /2/ uzun ḫasta ola yā ḥabs olına eger görse ḳatl ider ‘adūya ẓafer bula /3/ eger görse ki dirile yabāna atar ḫilāf-ı sünnet-i Resūl bir fi‘l işleye zirā /4/ ki peyġamber ‘aleyhi'ṣ-

ṣalavāt ve's-selām men' itmiş dirile yabāna atmaḳdan buġday biti /5/ 'aẕābdur āyāt-ı Mūsādandur ḥurūfü'l-kāf el-gergedan melik-i 'aẓīmdür /6/ bir kimesne görse ki saġar bir 'aẓīm melikden māl eline gire eger binse /7/ 'ālī kimesne ola ve mülūk tesḫīrine ḳādir ola el-kebş recül-i refī' ve /8/ menī'dür ba'żılar eydür ādemden ṣoñra maḫlūḳātuñ eşrefidür zīrā ki /9/ İsmā'īle 'aleyhi's-selām fidā oldı bir kimesne yüñin alsa māl-dār ola bir /10/ kimesne ḳarnındaġı nesneleri alsa ḫazīne eline gire bir kimesne ḳuyruġın /11/ alsa ḳızın ere vire görse bir ḳoç boġazlanmış ḥarb ola bir ulu kişi /12/ fevt ve ḳatl olına bir kimesne bir ḳaṣṣābdan kebş alsa bir helāke yaḳın /13/ olmış kişinüñ ḥaḳḳında bir ḫayr kelām söylese helākden ḳurtara yāḫod /14/ marażına devā ire eger ḳoçı boġazlasa bir 'aẓīm düşmene ẓafer bula eger marīżise /15/ şifā bula ḳoça binse delīl-i ḫayrdur ḳoçı arkasına götürse bir

146b

/1/ 'aẓīm kişinüñ iẕāsına taḥammül ide bir kimesne gördi ki bir ḳoç ḳızınuñ /2/ fercine boynuzın ḍarb ider mu'abbir eydür ḳızuñ fercinüñ ḳılın ṣınduyıla /3/ ḳırḳmış hem eyle vāḳi' olmış ḥarfü'l-lām el-lebve (dişi arslan) ba'żı ḥükemā eydür esed /4/ niceyse bu daḫı eyledür illā ḫastalara degül ve 'avratlar cihetinden żarara /5/ delālet ider ḥarfü'l-mīm el-mesḥed المسحد bir kişi ma'mūr görse bir mesḥedi ḳalbinüñ 'imāretine ve ḥāli eylügine ḫarāb görse 'aksine delālet ider cum'a mescidin müzeyyen ve ma'mūr görse pādişāhuñ 'adline ve re'āyānuñ refāhiyyetine delālet ider ve 'aksi pāẓışāh ḥaḳḳında yaramazlıġa delālet ider ḥarfü'n-nūn en-nemmür sulṭān-ı ḫāyindür ve 'adū-yı mücāhirdür /6/ ki 'aẓīm şevketi vardur bir kimesne görse nemr ḳatl itdi 'adūsına /7/ ẓafer bula ve ḫayra yetişe etin yese māla ve şerefe yetişe binse sulṭāna /8/ yetişe eger nemr buña 'ālī olsa sulṭāndan buña bir mekrūh yetişe /9/ nemre cimā' eylese 'adū ḳavminden bir 'avrata musallaṭ ola bir kimesne nemri /10/ evinde görse evine bir fāsıḳ hücūm eyleye vaḳt olur ki nemr maraża /11/ delālet ider ve göz aġrısına delālet ider vaḳt olur ki mekre ve ḫuddā'a /12/ delālet ider zīrā ki levni münaḳḳaşdur en-nāḳa (māde) bir refī'e ve şerīfe keşīretü' /13/ l-'aşīret-i ḫātūndur bir kimesne maḳlūb binse 'avratına livāṭa ide en-na'ce (ḳoyun) /14/ imre't-i meşhūre ve ġaniyye-i şerīfedür لقوله تعالي ان هاذا اخي له تع تسعون /15/ نعجة en-nesr (kerkes) ḳuşlaruñ 'aẓīmi ve seyyididür ve yüksek uçanı ve görigenidür

147a

/1/ ve uzun 'ömürlüsidür bir kimesne bir kerkese mālik olsa buña muṭī' /2/ olsa ulu sulṭāna yetişe eger muṭī' olmasa melikdür ki andan ḫavf /3/ olınur bir kimesne kerkese binse kerkes uçup semāya dāḫil olsa /4/ fevt ola eger girü rücū' idüp inse marażından

şifā bula bir kimesneye /5/ etinden ve yeleginden veyā etinden yetişse bir melik-i cebbārdan māl eline gire /6/ eger kerkes arḳasından düşse ġuṣṣa vāḳi' ola eger yavrusın bağışlasalar /7/ şerif oğlı ṭoġa eger meẕbūḥ görilse mevt-i pādişāha delālet ider /8/ ḳavm-i Mūsā eydür kerkes ṣuleḥā ve üdebā ve enbiyā ve ṣıddīḳin ve mülūk ve cüyūşdur /9/ şehre girmek delīl-i āyāt-ı raḥmetdür Cāmāsb eydür bir kimesne nesri görse /10/ ve āvāzın işitse ādemile ḫuṣūmet ide en-nesnās (maymūn) recül-i ḳalīlü'l-'aḳldur /11/ bir fi'l işler ki e'azz-ı nāsdan sāḳıṭ olur en-naḥl ḳovan arusı bir ma'mūr şehrdür /12/ keṡīrü'l-menfa'at ḥelālü'd-daḫildür ḳavm-i keyyisdür كما قال الله تعالي و اوحي /13/ الي النحل bir kimesne bal çıḳarsa aruya nesne ḥiṣṣe ḳomasa cevr ve ẓulm /14/ itmişdür ve eger ḥiṣṣe ḳosa 'adl itmişdür bir kimesne görse ḳovan /15/ arusı üzerine ictimā' itmiş ṣoḳmış bunlardan īẕā göre bir kimesne

147b

/1/ görse ki ḳovan arusı başına ḳonmış riyāset ṭaleb iden kimesneye eyüdür /2/ ammā sāyir-i nāsa yaramazdur zīrā ki aru nefsi olan nesneye degme vaḳt /3/ ḳonmaz ṣāḥib-i rü'yā helāk ola 'askerden zīrā ki arı 'askerdür /4/ pādişāhına tābi'dür bir kimesne arıyı iḫrāc itse veyā ḳatl itse /5/ delīl-i ḫayrdur illā meger ki ekkār ola ve aruyı nef'ile ve kiyāsetile ve ilhām-ı /6/ ilāhiyle te'vīl iderler en-neml insān-ı ża'īf ve ḥarīṣdür 'askere nisbet /7/ olınur māla ve ṭūl-ı ḥayāta nisbet olınur evlāda ve żürriyyete nisbet /8/ olınur ba'żılar eydür neml bir şehre veyā ḳaryeye girse 'asker gire /9/ eger neml ḫavf idüp şehirden gitse veyā evden gitse sāriḳūn ol /10/ yirden nesne uğurlaya bir kimesne görse bir evde çoḳ neml var /11/ girse çıḳsa buña kelimāt ider ḫayrdur ve ni'met ve ucuzlıḳdur zīrā /12/ ki neml dāne olduġı mevżi'de olur eger neml bu kişinüñ yeñinden /13/ veyā burnından ve ḥücresinden çıḳdı gitdi hīç ḳalmadı delīl-i ḫayr degüldür /14/ fevt ola ba'żı ḥükemā eydür ṭayyār ḳarınca delīl-i mevtdür veyā seferdür /15/ eger ḫasta görse teninde neml yavrular fevt ola zīrā ki bāriddür

148a

/1/ ve ḥayvān-ı arażīdür insānıla me'nūs degüldür ammā ḳarınca-yı ġayr-ı ṭayyār /2/ delīl-i ḫayrdur bir recül-i ġanī gördi ki evine bir büyük neml girdi /3/ mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür ġazānuñ ḳatline ve marażīnüñ mevtine delālet /4/ ider sefere giden kimesnenüñ seferden münḳaṭı' olup veyā ziyān itmesine /5/ delālet ider ḥarfü'l-vāv el-verşān (gügercin) insān-ı ġarīb ve mehīndür /6/ aḫbāra ve rüsüle delālet ider zīrā ki Nūḥ ḥażretlerine 'aleyhi's-selām /7/ yirüñ ḫaberin ve ṭūfāndan ṣoñra çekildügin gügercin ḫaber getürdi /8/ ba'żılar verşānı 'avratdur derler el-vezeġat (keltekeler yavrısı) recül-i żālldur ma'rūfdan /9/ nehy ider ve münkire emr ider ḥarfü'l-hā el-hirre

ḫādim ve ḥāfıẓ ve ḥāris-i /10/ beytdür veyā uğrıdur ḳavm-i Mūsā eydür sinnevri kim görse ḫayırdur ve /11/ luṣūṣa daḫı delālet ider zirā ki menfa'at ve ḫüsrān içindedür ba'żı /12/ ḥükemā eydür yaramaz 'avratdur ba'żılar eydür sākin olsa yıl eyüdür ve /13/ rāḥatlıḳdur ḥareket itse vaḥşetdür yıl yaramazdur tırmalamaḳ marażdur /14/ ışırmaḳ ṭūl-ı marażdur ba'żı ḥükemā eydür celb-i menfa'ate ve def'-i mażarrat-ı /15/ bi't-temelluḳdur İbn-i Sirine bir 'avrat geldi eydür ki bir ḳara kedi gördüm

148b

/1/ başını erümüñ ḳarnına ṣoḳdı içinden nesne çıḳardı yedi İbn-i Sirin /2/ eydür erüñüñ dükānından bu gice bir zenci üç yüz on altı aḳça uğurlaya /3/ 'avrat geldi ki erine ḫaber vire gördi ki vāḳı'a ẕikr olınan gibidür /4/ meger ki bir ḥammāmi zenci varımış ol miḳdār māl seriḳa itmiş buldılar aldılar /5/ İbn-i Sirine dėdiler ki neden ma'lūm itdüñ sinnevr luṣdur kişinüñ ḳarnı /6/ ḫazinesidür çıḳarup yedügi seriḳadur aḳçanuñ 'adedi lafẓ-ı sinnevrden /7/ ḥisāb-ı cümel üzre ol miḳdārdur dėdi el-hüdhüd recül-i kātibdür 'ilm-i daḳiḳdür /8/ ve baṣirdür ammā dini yoḳdur çoḳ fesādı vardur bir kimesne görse dünyā /9/ ve şerefdür eger görse ki söyler ḫalifeden ḫaber gele كما قال الله تعالي حكاية /10/ و جتك من سبا يقين el-hedil (ėrkek gügercin) recül-i faḳih ve ḥasib ve /11/ edib yār-ı laṭif ḳalilü'l-māl keṡirü'l-etbā' kimesnedür ṣavtı 'ilm-i fıḳhdur /12/ ḥarfü'l-yā el-yerbū' (yir ṭoğanı) recül-i ḥallāf ve keẕẕābdur memsūḫdur el-ya'ḳūb (keklik) /13/ recül-i mübārek-i 'aẓimü'l-ḫaṭardur mü'min ve zāhiddür bir kimesne incitmez /14/ bir kimesne mālik olsa vilāyete yėtişe ve kendü miṡli kimesneden /15/ māl-ı ḥelāl cem' ide ṣıḥḥat-ı cismile ve āsānlığıla bi-ġayr-ı ta'abin

149a

/1/ **yėdinci faṣl** düşde yırtıcı cānavarlar ve ṣa'id-i berri ve baḥri /2/ görmegüñ ta'birin beyān ider eẓ-ẓabyet (dişi geyik) müslimūn eydür cāriye-i /3/ ḥasnā-yı ġaribdür bir kimesne görse ve ṣayd itse ġanimetdür bir kimesne /4/ oḳıla atsa bir cāriyeye ḳaẕf ide eger boğazlasa ḳanı aḳsa cāriyenüñ /5/ bekāretin izāyıla ala eger görse ġazāllar cem' itmiş mirāṡ ve ḫayr-ı keṡir /6/ eline gire eger ḳafasından boğazlasa livāṭa ide eger ḳatl itse ve /7/ yāḫod fevt olsa ġuṣṣadur 'avratlardan eger geyik buzağusı eline /8/ girse ṣāliḥ oğlı ṭoğa bir cāriye-i mükerremeden bir kimesne gördi ki /9/ ġazāla mālik olmış mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür māl-ı ḥelāl ve kerime /10/ ḫātūndur hem eyle vāḳi' oldı el-erneb (ṭavşan) müslimūn eydür bir kimesne erneb /11/ ṭutsa 'avrat ala ḳavm-i Mūsā eydür müneccimindür ve eṭibbādur ve sāyir /12/ ehl-i tedbirdür ba'żı ḥükemā eydür şol ḫalḳdur kim anlarda ḫavf ve cübn /13/ ola ecnāsü'l- kilāb (itler cinsleri) müslimūn eydür it ne-ḳadar varısa ḳullardur /14/ قال عليه السلام الكلب من المسوخ

mu'abbirūn eydür recül-i fażżāż (ağzı yıprak kişidür) /15/ muhbirdür (haberci) eger it ürse bir sefihdür ki ki halkı söziyle incidür

149b

/1/ ve eger ışırsa bir żarar yetişe eger et koparsa veyā ton koparsa /2/ żarardur ġamdur vakt olur ki marażdur yā ġaybetdür bir recül-i sefih /3/ ġaybet ide dişi it bir zemīme 'avratdur el-cerv (it) veleddür ak olursa /4/ mü'mindür kara olursa ehl-i beytüñ sevādıdur kavm-i 'Īsā eydür bir kimesne /5/ görse it aldı kullarından bir kimesneyle muṣāhabet ide anı ġāyetde /6/ seve eger görse ki itile avlar murādına ve ārzūsına yetişe eger görse /7/ katl ider 'adūsına zafer bula ammā kilāb-ı rā'iye eger ak olsa mażārr-ı /8/ zāhiredür vakt olur ki 'acemī kulıla ta'bīr olınur veyā huṣūmıla ta'bīr /9/ olınur eger منقش من الالوان olsa mażarrat-ı şedīdedür eger kara /10/ olsa mażarrat-ı hafiyyedür eger kızıl olsa mażarrat-ı ġayr-ı bākiyedür /11/ biz eydür rā'iye kilāb ṣayd kullarıdur ve huddām-ı nāfi'ün ve ḥāfızūndur /12/ ve kelb recül-i sefihdür el-kelbü'l-māī (ṣu renginli boz kelb) bir 'amele delālet ider ki nā-tamām /13/ ola ve recā-yı kāzibdür kelb buhldur kelb-i esved kuvvet-i ġażabiyyedür kelb-i /14/ eblak beşeriyyetdür Ebū Bekir eṣ-ṣıddīk radıya'llāhu 'anh Mekkeyile Medīne arasında /15/ sefer idüp feth-i Mekkeye giderken gördi ki Resūlu'llāh ve aṣḥāb

150a

/1/ Mekkeye yakın varıcak bir kelb çıkdı ürdi ve uludı vakti ki yakın /2/ vardıyıdı girü çalkkoyın yatdı ve arkasın yire vurdı emceklerinden /3/ südler akdı peyġambere (ṣ.a.v.) kıṣṣa itdi peyġamber hażreti /4/ 'aleyhi's-selām buyurur ki itleri gitmiş hayırları karşu gelmiş sizden /5/ ṣılā-yı rahm su'āl iderler ba'żılarına mülākāt olınur eger Ebū Süfyān /6/ ele girürse katl itmeñ hem eyle vāki' oldı Mekke āsānlıġıla feth /7/ olundı bir kimesne gördi ki 'avratınuñ ferci üzerinde iki kelb vardur /8/ mu'abbire kıṣṣa itdi mu'abbir eyitdi bu 'avrat halk itmek taleb itmiş /9/ üstüreyle halk müte'azzir olup mıkrāżıla* kılın gidermiş bu kişi evine /10/ geldi 'avratınuñ fercine yapışdı eser-i cezzi anda müşāhede itdi /11/ el-mühāt (ṣıġın geyigi) re'is-i 'azim ve helāl-hōr kimesnedür lākin ṣāhib-i bid'atdur /12/ müfārık-ı cemā'atdur fāsidü'd-dīn kimesnedür bir kimesne görse ki /13/ mühātı okıla urmış düşürmiş semiz güzel büyük geyigimiş bir cemīle /14/ ġaniyye 'avrat ala ammā yine tīzcek fevt ola el-ibil (erkek deve) recül-i ġarībdür /15/ taġda veyā maġārada sākin olur helāl-hōr kimesnedür el-mu'āl (ayrık geyigi) recül-i

---

* mıkrāżıla: (metin mıkraṣaynıla 150a/9)

150b

/1/ ḫāricīdür bir kimesne görse ʻaẓīm melikden ġanīmet eline gire eger oḳıla /2/ ursa bir żarar yetişe etin yėse sulṭāna muttaṣıl olan ādemlerden /3/ māl eline gire ḥimārü'l-vaḥş (yabān eşegi) bir kimesne ḥimār-ı vaḥşa binse Ḥaḳḳı terk /4/ ide ve bāṭıla mürtekib ola cemāʻat-ı müslimīnden müfāreḳat ide ḳavm-i ʻĪsā /5/ eydür bir kimesne etin ve südin yėse ḳul ve ḫādim eline gire bir ʻaẓīm /6/ kimesneden baʻżılar eydür ḥimārü'l- vaḥş gören kimesnenüñ ʻadūsıdur /7/ ki bī-aṣl ve bī-ḥaseb kimesnedür efżal budur ki aña ġalebe eyleye es-ṣaʻleb /8/ müslimūn eydür ʻadū-yı ḳattāldur ve keẕẕābdur her kim ḳatl itse yā ṭutsa /9/ eyüdür südin içse vecaʻdan ve elemden ḫalāṣ ola etin yėse /10/ veyā ḳatl itmek istese ġāyetde eyüdür ve vecaʻ-ı riyāḥa eyüdür zīrā ki /11/ نوع من الجن 'dür eger boġazlasa dīnden ḫaṣmıla muṣālaḥa vāḳiʻ /12/ ola zīrā ki ekṡer-i muʻabbirūn ʻazīm ve ḫaṣımdur dėyü taʻbīr ider eger /13/ ṣaʻlebile oynasa ʻavratıla oynaya ki ʻadū taḥtındadur ḳavm-i ʻĪsā /14/ eydür bir kimesne ṣaʻlebi öpse ʻazīze ve şerīfe ʻavrat eline gire /15/ ḳavm-i Mūsā eydür müneccimler ve ṭabībler ve sāyir ehl-i tedbīr dėyü taʻbīr iderler

151a

/1/ bir kimesne görse recül-i şerīf veyā şerīfe ʻavrat müşāhede ide /2/ veyā bir recül-i ḫuddāʻa temelluḳ ide muʻabbir Rūmiler eydür ṣaʻleb görse /3/ mālında noḳṣān vāḳiʻ ola ve nefsinde ẕillet vāḳiʻ ola baʻżı ḥükemā eydür /4/ ʻadū-yı mechūle delālet ider yā ḫuddāʻa ʻavratlara delālet ider mekre /5/ ve tezvīr ve ḫıyānetile teʼvīl iderler Ebū Bekir ṣıddīḳ ḥażretlerine raḍıya'llāhu ʻanh /6/ bir kimesne geldi eydür gördüm ki bir dilküye raġbet iderem Ebū Bekr /7/ ṣıddīḳ eydür sen recül-i keẕẕābsın vāḳıʻada bu kişi şāʻir-i laṭīfidi /8/ احسن الشعر اكذبه 'dur Mecūsī eydür Ḍaḥḥak eydür ki gördüm maġrib ve /9/ maşrıḳ ṭopṭolu olmış dilküyile keennehu ben bunları güderem dėyü muʻabbire /10/ ḳıṣṣa itdi muʻabbir eydür siḥr vü ḥile çoḳ ola zamānuñda müslimūn /11/ eydür recül-i miskīn-i żaʻīfü'l-ḳuvvetdür bir kimesne görse ḳavm-i seyyiʼü- /12/ l-aḫlāḳı müşāhede eyleye baʻżı ḥükemā eydür bir ḳavme delālet ider kim /13/ ictimāʻı seveler maḥabbet ideler bir yire gelmege ḳavm-i ʻĪsā ve Rūm eydürler /14/ bir kimesne görse sefer-i baʻīd ide eger müsāfirise sālimen rücūʻ ide /15/ el-kürkiy (ṭurna) baʻżı ḥükemā eydür bir ḳavme delālet ider ki ictimāʻı seveler

151b

/1/ ve müşārekete maḥabbet ideler sülük daḫı ṭurna gibidür bir kimesne görse /2/ ki ṭurna ve sülük ḳış gününde cemʻ olmışdur ḳuṭāʻ-ı ṭarīḳ ve lüṣūṣ /3/ cemʻ ola ve aʻdā-yı muḥāribīn ictimāʻ ide ve ıżṭırāb-ı havāya ve siyller /4/ aḳmaġa delālet ider eger bunları

müteferrik görse hayırdur şol /5/ kimesnelere sefer itmek ister ve müsāfir-i kudūm itmege delālet ider zirā /6/ ki ba'zı evkātda zuhūr ve ba'zı evkātda gaybūbet ider keennehu /7/ gāyib oldı ve zuhūr dahı laklak ta'biri dahı hemān gürgi ve 'alek gibidür /8/ ba'zılar eydür 'avrat almak taleb iden kimesneye eyüdür dediler taleb iden /9/ kimesneler dahı eyüdür el-laklak (legleg) bir kavmdür ki ictimā'a ve şirkete mahabbet /10/ ider el-kayhat (keklik) güzel 'avratdur ki selita gayr-ı elifedür bir mevzi'de /11/ turmaz el-ya'kūb (kumrı) erkek oğuldur ba'zılar şāhib-i harb ve kıtāldur /12/ dėyü ta'bir ider bir kimesne keklik olsa uğrılardan māl eline /13/ gire Naşārā eydür bir kimesne keklik etin yėse libās eline gire /14/ et-tedrüc (süglün) bir güzel 'avratdur eti māldur veyā recül-i gaddārdur ki /15/ vefāsı yokdur zirā ki Nūh peygamber 'aleyhi's-selām yiryüzinden şu

152a

/1/ gitdi-mi dėyü haber getürmege gönderdi kaçdı gitdi haber getürmedi /2/ hurūsı kendüye rehn kodı el-hubāri (toy) recül-i münāfıkdur ve sahidür /3/ çok dahli ve harcı vardur muttaşıl yėmek ve içmek içindedür من غير /4/ منفعة ed-dürrāc (turaç) bir fāhişe 'avratdur veyā memlūkdur bir kimesne görse /5/ ki dürrāc aldı bir fāsıka 'avrat ala ki fāhişe ola veyā memlūk /6/ eline gire el-katāt (bağırtlak) bir güzel 'avratdur kimesneyle me'lūf olmaz mütekebbire /7/ ve mu'cibedür es-selvā (yalva) rızkdur كما قال الله تعالي عليكم المن و /8/ السلوي الايه el-'aşfūr (serçe) recül ki halka dıhk ider şāhib-i lehv ve /9/ hikāyetdür veyā erkek oğuldur ki gören kimesneye naşib ola eger /10/ boğazlasa oğlı fevt ola veyā recül-i keşirü'l-māldur ve kāmilü'r-riyāsetdür /11/ şāṭır ve müdebbirdür veyā güzel 'avratdur ki müşfika ola eti māldur /12/ ve kelāmı güzel oğlanlardur Naşārā ve Rūm eydür bir kimesne 'aşfūr /13/ görse evlādından yaramaz söz işide el-kubbere (toygar) veled-i şağirdür İbn-i /14/ Sirine bir kimesne geldi eydür bir serçe elüme girdi boğazlamak /15/ taleb itdüm serçe eydür ki beni boğazlama İbn-i Sirin eydür istiğfār it

152b

/1/ şadaka almışsın hakkuñ degüldür bu kişi eydür ma'āza'llāh İbn-i Sirin /2/ eydür 'adedi altı akçadur bu kişi eydür gerçeksin vāki' oldı ammā altı /3/ akçayı neden bildüñ İbn-i Sirin eydür serçe baş ve kuyruk ve iki kanat /4/ ve iki ayakdur altı 'uzūvdan mürekkebdür andan istidlāl itdüm dėdi /5/ es-semek (balık) müslimūn eydür 'adedi ma'lūm olsa 'avratlardur ve illā māl-ı keşirdür /6/ veyā 'askerdür bir kimesne deñizden nesne alsa 'askerden almakdur /7/ bıñarlarda olan semek hayr-ı keşirdür deñizler balıkı-da hayr-ı keşirdür /8/ Cāmāsb eydür şāfi şu balıkı rızkdur bulanuk şu balıkı

ġuṣṣadur /9/ veyā veled-i sa'iddür ṭuzlu balıḳ ḳul ṭarafından ġuṣṣadur eger ḳarnından /10/ incü çıḳsa oġlı ṭoġa eger görse balıḳ ṣayd ider ḳuru yirde livāṭa /11/ ide ملك بخران قبل بعثة (ya'nī peyġamberlıġıla gönderilmezdin öñ) İbrāhīm Ḫalīl 'aleyhi's-selām gördi elinde /12/ bir 'aẓīm tāze balıḳ var ḳarnından bir laṭīf ṣāfī şeffāf delüklü incü /13/ çıḳdı bir mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür 'avratuñ bir güzel ḳız /14/ ṭoġura ol ḳız senüñ milletüñ ḳoyup āḫir dīne ve millete dāḫil /15/ ola hem eyle vāḳi' oldı ṣoñra İbrāhīm Ḫalīl 'aleyhi's-selām

153a

/1/ milletine girdi te'vīlde taḥayyürdür ve fütūḥ-ı ġaybīdurur ve sükūtdur /2/ ṭayrü'l-mā' (ṣu ḳuşı) ṣuda olan ḳuşlar ḫayırludur ġayrından zīrā ki ġıdāsı /3/ ve şarābı ḥāżırdur ḳuşlar etin yėmek veleddür ki ṭoġa ėrkegi ėrkek /4/ ve dişisi dişidür ṭuyūr-ı vaḥşī etin yėmek cāriye ve 'avratdur el-baṭṭ (ḳaz) /5/ recül-i ṣāḥibü'l-vera'dur ve keṣīrü'l-māldur zīrā ki yüñi çoḳdur bir kimesne /6/ görse ḳaz buña söyledi bir ġaniyye 'avrat ṭarafından māl eline gire /7/ bir kimesne görse ördek güder bir ulu ḳavme vālī ola anlardan /8/ cem'-i māl ide zīrā ki ördek berrüñ ve baḥrüñ mālikidür bir kimesne /9/ gördi şu ḳuşların ṭutmış bir bir boġazlamaḳ üzre cārī olmış /10/ mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür eger ḳan gördüñise yaramazdur ḳaṭ'-ı /11/ veleddür eger ḳan görmedüñise eyüdür menfa'atdür ḳuş hāribile /12/ te'vīl olınur biz eydürüz eger 'ulüvv-ı himmetile ta'bīr olunsa evlā ve /13/ ensebdür الضابطة في الطيور ḳuşuñ te'vīli ḥāliyile ve ḳuvvetiyle /14/ ve yelegiyle ve ṭu'mesiyle ve silāḥıyla ve irtifā'ıyla ve ṣaydıla ve seferile /15/ بحسب اقتضا الحال و المقام ta'bīr olınmaḳ gerekdür el-fehd (pārs)

153b

/1/ recül-i ḳavī ḫāmilü'ẓ-ẕikrdür ṣāḥib-i salṭanata mehīb ṣāḥib-i ḥarbdür /2/ ki ḳarīb ve ba'īdi anuñ ḫavfından emīn degüldür bir kimesne evi üstinde /3/ veyā ṣaḥnında görse melekü'l-mevtdür bir kimesne görse ṭavşancıl /4/ bunı pençesiyle ḍarb itdi şiddetdür mālında ve nefsinde eger aġaç /5/ başında görse ḫayrdur ba'żı ḥükemā eydür delīl-i ḫayırdur bir iş başlamaḳ /6/ ṭaleb idene ammā bir kimesne ki ḫāyif ola veyā müsāfir ola delīl-i ḫayr /7/ degüldür bir kimesne ṭavşancıla binse mülūka ve eşrāfa eyüdür ḳuvvetdür /8/ ammā fuḳarāya ol mensūb olduḳları kimesnelere iltīcādur ve intifā'dur /9/ şol kimesneler ki seferde ola anlaruñ rücū'ına delālet ider eger /10/ bir kimesneye yaḳın olsa veyā bir nesne virse veyāḫod bir kelām /11/ söylese ki andan nesne fehm olsa delīl-i ḫayr ve menfa'atdür eger /12/ meyyit görse ḫayırdur 'abīde ve daḫı ḫavf içinde olan kimesneye /13/ zīrā ki ḫavf itdügi kimesne fevt olduġına delālet ider ve

efendiler /14/ fevt olduğına delālet ider 'uḳāb (ṭavşancıl) recül-i faḫūrdur ba'żı meşāyiḫ /15/ eydür sālik olan kimesneler elinde ṭuyūr-ı sibā' görseler ki ṣayd

154a

/1/ ḳaṣd ideler eyüdür sulṭān-ı rūḥ-ı pāk ṭuyūr-ı ma'āni-i ḥaḳiḳiyyeyi /2/ ṣayd itmege işāretdür ve ḥaḳāyıḳ-ı ilāhiyye ki ṭabāyi'-i mütedenniseden ibā /3/ idüp ḳaçmışıdı anı ele getürmekdür el-bāzi (ṭoğan) recül-i ṣāḥib-i /4/ cāhdur ve ẓālimdür bir kimesne ṭutsa bir ulu oğlı ẓāhir ola /5/ eger ġayr kimesne bunı bu ḥāliyle görse riyāsete yetişe ve ẕikri /6/ ḫayr ola beyne'n-nās sulṭān görse ḳuvvet ve rif'at bula eger /7/ ġayr kimesne görse riyāset ve ẕikr-i ḥasen bula eger görse ki bāzi /8/ elinden gitdi elinde ip veyā ṭasma ḳaldı devleti gide elinde ba'żı /9/ mālı ḳala ṭoğan boğazlanmaḳ mevt-i mülūkdur ve etin yėmek /10/ sulṭān ṭarafından māl yėmekdür ba'żı ḥükemā eydür bāzi ḳuṭā'-ı ṭariḳe /11/ ve lüṣūṣa delālet ider ṭoğanı evinde bulsa bir uğrı gizlenmişdür /12/ ṭuta ḥabs ide bir kimesne mu'abbire geldi eydür ki bir aḳ ṭoğan /13/ ṭutdum ammā ṭoğanum ḫunfesā oldı mu'abbir eydür oğluñ ṭoğa bu /14/ kimesne eydür ṭoğanı ta'bir itdüñ ḫunfesāyı ta'bir itmedüñ mu'abbir /15/ eydür aṣl ṭoğandur ḫunfesā ażġāṣdur (ḳarış düş) eş-şāhin sulṭān-ı

154b

/1/ 'aẓimdür ve ẓalūmdur ammā bāziden aşağadur bir kimesne görse ki /2/ şāhine müteḥavvil oldı vilāyete ve 'izzete yėtişe tizcek eṣ-ṣufr (çaḳır) /3/ ėrkek oğuldur ve sulṭān-ı refi'dür mehib ve şerif ve ẓalūmdur /4/ ferḫi (yavru) veled-i refi'dür bāşaḳ (atmaca) salṭanatda bāziden aşağadur Naṣārā /5/ ve Rūm mu'abbirleri eydür bir kimesne bāşaḳ görse recül-i fāsıḳ-ı nemmām /6/ göre eger atmaca yavrusın bulsa oğlı ola bu ṣıfatda eger /7/ ẕekerinden atmaca çıḳsa daḫı veleddür eger eline girse eline bir /8/ uğrı gire ḥabsde ḳavsü'l-bandaḳa (kemāngürre) ṣaḥrāda kemāngürre atmaḳ /9/ ṣayddur ve ġanimetdür vech-i helāldür ve şehirde atsa kiẕb söyleye /10/ eger görse şehirde serçeye atdı bir ulu kişi ḥaḳḳında yalan söyleye /11/ eger bandaḳa (fındıḳ) bir kimesneye irişse kiẕbile anı incide sulṭān ḳapusında /12/ atsa müsülmānları sulṭāna ġamz ide eger gügerçin atsa bir 'avrata /13/ ḳaẕf ide eger kemāngürreden oḳ atsa bir vechsüz söz söyleye /14/ eger iṣābet iderse febihā illā ol söz üzerine vebāl ola eş-şebeke (duzaḳ) /15/ şiddet ve ta'abdur ammā şol kimesne ki ṣayyādlardur dirligi ṭuzaḳdandur

155a

/1/ anlaruñ żīḳ-i nefsine delālet ider müsāfir görse seferden mürāca‘at /2/ ide ammā ṭuzaḳ kettāndan olursa müşārekāt ve a‘rāsda (evlenmek) delīl-i /3/ ḫayrdur şol ālāt ki anuñıla ṣayd iderler delīl-i ḫayrdur nesne /4/ ṭaleb idenlere ve ḳul ḳaçuranlara zīrā ki bağlanmağa delālet ider mekre /5/ ve ḫadī‘a (aldamaḳ) daḫı delālet ider bir kimesne ṭālib-i ḫayrıdı nāgāh bir /6/ ṭuzağa ṭutuldı cehd itdi ḫalāṣ olmadı mu‘abbire ḳıṣṣa itdi /7/ mu‘abbir eydür ol maḳṣūd tamām olmaz bir mekri daḫı vāḳi‘ ola andan /8/ ḫalāṣ olunmaya eş-şaṣ (balıḳ duzağı) şebeke (dü) gibidür ta‘bīrde maṣidetü'ṭ-ṭayr (ḳuş avlayacaḳ nesne) /9/ ne ḳadar varısa hemān ta‘bīrde şebeke gibidür ve balıḳ duzağı daḫı şebeke /10/ gibidür ḳaṣbü'r-rīḳ (ḳara yelim) ökse ḳamışı ki anuñıla ḳuş avlarlar gelür /11/ ḳonar ḳanatları öksiye yapışur uçamaz ḳul ḳaçuran kimesne görse /12/ eyüdür ṭutıla ve nesnesi helāk olan kimesne ki rücū‘ın ṭaleb ider /13/ aña daḫı eyüdür kūyden nesne eline gire el-faḫḫ (faḳ) bir kimesne görse /14/ faḳıla serçe avlar bir recül-i fāsidi'd-dīndür bir müsülmāna ḥīle ide /15/ faḳ ḥīledür ‘aṣfūr recüldür **sekizinci faṣl**

155b

/1/ düşde ṭa‘āmlar ve da‘vetler görmegüñ ta‘bīrin beyān ider ṭa‘āma /2/ da‘vet itmek ictimā‘dur ḫayr üzerine bir kimesne görse ki şöyle /3/ irādet itmiş her kimesne bir işe ki şürū‘ ide bunuñ iẕni ve ‘ameliyle /4/ ola eyü degüldür zīrā ki Süleymān ‘aleyhi's-selām Allāh ta‘ālādan /5/ ṭaleb itdi ki ‘ibāduñ rızḳın kendü ḳıymet ide Allāh sübḥānehu ve ta‘ālā /6/ rāżı olmadı ve cevāb virmedi ammā var bir kişiye rızḳın vir dėdi /7/ Süleymān ol kişiye rızḳ virdi ol kişi cū‘dan şikāyet itdi /8/ bir ādemüñ ḳarnın ṭoyurmadı Allāh sübḥānehu ve ta‘ālā ol şikāyetile /9/ Süleymānı levm (melāmet) itdi bir kimesne görse ki da‘vet itmiş bir ḳavmi ḥāżır /10/ ṭa‘āmın yėmişler yėmekden fāriġ olmışlar bu kişi ol ḳavmüñ üzerine /11/ re’is ola eger ol mevżi‘de ġuṣṣalu veyā marīż varısa feraḥ ve şifā /12/ bula لقوله عليه السلام من اضاف ضيفا غفر الله له ذنوبه /13/ bir mühendis gördi ki pādişāh bunuñ maḥallesine cünūdıla geldi ṭavāf /14/ itdi bunuñ evine girdi bunuñ ṭa‘āmından ṭa‘ām yėdi mu‘abbire ḳıṣṣa /15/ itdi mu‘abbir eydür fitneden ḥaẕer it nāgāh bir ġammāz bunı sulṭāna

156a

/1/ ġamz itdi ki fulān düşmenüñ ‘aynı ve cāsūsıdur dėyü sulṭān /2/ bunuñ evin ḫarāb itdi eşcārın ḳaṭ‘ idüp dārın ḳal‘ eyleyüp /3/ ta‘alluḳātın ḥabs itdi el-māide (ṭolu sofra) ġanīmet ve ma‘işetdür kimüñ varısa /4/ ki yėye ve recül-i kebīrdür yā devletlü ḫātūndur eger görse yaluñuz /5/ kendüsi māide üzerindedür bilā-nizā‘ māideden intifā‘ ide eger

/6/ kendüyile ricāl varısa eḥibbā ve iḫvāndur ammā ticāret üzerine veyā bir ḫırḳa /7/ üzerine veyā vilāyet üzerine bir münāza'a vāḳi' ola eger māide üzerinde /8/ çoḳ ṭa'ām dökülmiş görse ne ḳadar çoḳısa ol ḳadar eḥibbāsı çoḳ /9/ ola her kirde bir yillik maḥabbetdür eger iki dürlü ṭa'ām olsa oğlı daḫı /10/ yėse eger ḫāric-i 'ādet yėse ṭūl-ı 'ömre delālet ider eger görse /11/ ṭa'ām menşūr olup eṭrāfa ṭağılmış ol vilāyetde a'vāna ve nāṣıra /12/ iḥtiyāc oluna veyāḫod ṭa'ām neşr olmaḳ (dağılmaḳ) ḳuvvet-i 'āmiredür māideyi /13/ envā'-ı 'ulūm ve ḥikmet ve ma'ārif ile te'vīl iderler ki ḳulūbuñ ḳuvveti /14/ ve nüfūsuñ ḥayātıdur ba'żı meşāyiḫ eydür eṭ'ime şol ġıdādur ki /15/ ḳalbe ḳuvvet virür eḫaṣṣı ve evlāsı etmekdür ve laḥm-ı maṭbūḫdur ammā lāḥm

156b

/1/ ẓuhūr-ı beşeriyyete delālet ider قال النبي عليه السلام اللحم خير /2/ طعام الدنيا والاخرة و في رواية خير طعام الدنيا الخبز و /3/ خير طعام الاخرة اللحم bir kimesne Resūlu'llāh ḥażretine 'aleyhi'ṣ /4/ -ṣalavāt ve's-selām geldi eydür bu gice bir 'acīb vāḳı'a gördüm peyġamber /5/ eydür eyit görelüm bu kişi eydür gördüm bir yaşıl çemen içinde bir māide /6/ ḳomışlar bir menber daḫı ḳomışlar yėdi derecesi vardur gördüm ki /7/ yā Resūla'llāh sen ol menberüñ üzerine çıḳduñ yėdinci dereceye varduñ /8/ daḫı ḫalḳa 'āmmeten nidā itdüñ ki gelüñ bu ṭa'āmı yėñ dėyü peyġamber /9/ (ṣ.a.v.) eydür ol yaşıl çemen cennetdür ol māide dīn-i /10/ İslāmdur ol menber ki seb'i derecāt vardur ben anuñ üstine /11/ çıḳdum dünyādur ki yėdi biñ yıl üzerine geçmişidi ki benüm nübüvvetüm /12/ ve risāletüm ẓāhir oldı ve ḫalḳı cennete ve İslāma da'vet itdüm /13/ es-süfre (sofra) seferdür milk-i 'aẓīme ve rāḥaṭa ve vüs'ata yetişmekdür yaluñuz /14/ olduğı vaḳtın sofra ma'den-i ṭa'āmdur ve ekldür ed-daḳīḳ (un) un buğday /15/ unıdur māldur ve 'ayāldür el-'acīn ḫamīr-i māye māl-ı şerīfdür ki ticārete

157a

/1/ mādde ideler tīzcek ḫamīrlenürse ṣāḥibine tīzcek fāyide /2/ müterettib ola ve eger ḫamīrlenmezse fesād ve 'usr-ı māldur bir kimesne /3/ görse arpa unı yoğurur mü'mindür velāyet ve s̱ervet ve ni'metdür ve /4/ a'dāya ẓaferdür en-nüḫāle (kepek) şiddetdür ma'işetde bir kimesne ki yėse /5/ faḳīr ola er-rağīf girde laṭīf bişmiş yumuşaḳ olsa sulṭānlara /6/ 'adldür ve tācire ve ṣāni'e inṣāfdur eger elinde girde görse ma'işeti /7/ eyü ola الكسير من الخبز etmek uvağı kişinüñ bāḳī 'ömrine delālet /8/ ider eger yėse 'ömri tamām ola ammā boğaca etmekdür ki ḫamīrsüz ola /9/ żīḳ-i ma'āşa delālet ider ba'żı ḥükemā eydür etmek ki bişmedük ola /10/ ḥummāya delālet ider Cāmāsb eydür bir kimesne ḫubz cevārī görse /11/ ısıcaḳ olsa oğlı olmağa delālet ider bir Naṣrānī gördi ki /12/ gökden etmek iner bu yir mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür Allāh ta'ālā /13/

saña ʻilm-i nāfiʻ ve ḥayāt-ı ṭayyibe vire beyne'n-nās ḫayrıla meẕkūr /14/ olasın el-ḳurṣ (fodla) fāyide-i ḳalīledür el-cerdaḳa (kirde) ribḥ-i keṡīrdür er-ruḳāḳ (yufḳa etmek) /15/ ribḥ-i ḳalīldür baʻżılar eydür reḳḳāḳı ʻömr tamāmı olup ḳuṣūr olmaġa delālet ider

157b

/1/ bir kimesne İbn-i Sīrīne geldi eydür iki elümde yufḳa etmek gördüm /2/ ikisinden daḫı yėrem İbn-i Sīrīn eydür cemʻ beyne'l-uḫteyn itmişsin /3/ el-ḳasʻa (çanaḳ) müslimūn eydür aġaçdan olsa dünyādur sefer sebebinden ve /4/ yā balçıḳdan olsa dünyādur vaṭanda sīmden olsa ḫademdür ve ḫiẕmetkārdur /5/ baʻżılar eydür ḫadem ve cevārīdür baʻżı ḥükemā eydür ḳasʻalar ve ṭāslar /6/ ḥāle delālet ider insānuñ tedbīr-i maʻāşında her niceyse andan maʻlūm /7/ olınur ġāyet ola ḥāli ḫoş ve eyü turşı ve gebre ġuṣṣadur ve muḫāṣamātdur /8/ eger yėmese veyā pişmese eyüdür māldur ʻüsrile ḥāṣıl olur baʻżı ḥükemā /9/ eydür الكوانج والكبر ve daḫı ne ḳadar yėnür baḳūl varısa ki bunlara beñzer eyü /10/ degüldür el-ḫall (sirke) müslimūn eydür māldur ve veraʻdur ve bereketdür ve ṭūl-ı /11/ ʻömürdür ve ḳıllet-i lehvdür sirkenüñ ṭortusı māldur ammā ḳalīlü'l-menfaʻatdür /12/ ve sükkerce sirke cāriye-i raḥīmedür baʻżı ḥükemā eydür sirke delīl-i ʻadāvetdür /13/ ehl-i beytile el-milḥü'l-ebyaż (aḳ ṭuz) zühddür dünyāda ve ḫayırdur ve niʻmetdür /14/ bir kimesne ki etmegile ṭuz yėse dünyādan az nesneye ḳāniʻ ola /15/ memlaḥa cāriye-i melīḥadur Naṣārā eydür bir kimesne milḥ bulsa

158a

/1/ şiddet ve marażdur milḥ ṣalāḥ-ı ḥāldür İbn-i Sīrīn milḥ vāḳıʻada /2/ kerīhdür dėyü taʻbīr ider laḥmü'l-cemel (deve et) māldur recül-i ʻālimden ki ʻadū-yı /3/ ḳavī ola mādām ki düş gören ol ete yapışmaya eger yapışsa /4/ ġuṣṣadur ʻadū ṭarafından bir kimesne bişürüp yėse ol vaṣf olınan /5/ recülüñ mālın yėye ve ḫasta ola ammā yine ṣıḥḥat bula laḥmü'l-baḳar (ṣıġır et) /6/ taʻaba delālet ider zīrā ki baṭīʼü'l-inhiżāmdur aruḳ ṣıġır eti recül-i /7/ faḳīrdür semiz buzaġu beşāretdür ve ġulāmdur بغلام عليم و قال الله تعالي فجا بعجل سمين /8/ كما قال الله تعالي فبشروه ve ḫavfdan necātdur /9/ eger ṣıġır eti semüz olursa māl-ı mīrāṡdur Cāmāsb eydür bir kimesne /10/ görse çig et yir ḫayr degüldür ve eger görse yėmese eyüdür eger /11/ bişmiş yėse delīl-i ḫayırdur mālı ziyāde ola eger bir ḳocayla yėse /12/ pādişehler ḳatında ḥāli eyü ola Naṣārā eydür bir kimesne ṣıġır etin yėse /13/ ḥākime vara dişi ḳoyun eti ki bişmiş ola māldur zaḥmetile çigi /14/ ġamdur muṣībetdür semizi rızḳ-ı şerīfdür bişmiş ḳuzı veled-i ẕekerdür /15/ ve ḫavfdan emīn olmaḳdur bir kimesne görse ḳuzı etin yir oġlı ola

158b

/1/ anuñ kesbinden yèye eger bişmedük olsa yaramazdur ḥüzndür oġlı /2/ ṭarafından ba'żılar eydür ḳuzı māl-ı keṡīrdür eger semüz olsa māl-ı ḳalīldür /3/ eger aruḳ olsa ba'żılar eydür ḳuzı biryānı beg oġuldur ḳuru et /4/ ġanīmetdür aruḳ ṭuzlu et noḳṣān fi'l-māldur ilik her ḥayvāndan /5/ māl-ı meknūzdur الجنب المثوي (biryān olmış ṭaraf) 'avratlara nāfi'dür zīrā ki Ḥavvā anamuz /6/ Ādemüñ cenbinden ḫalḳ olındı و الجنب المثوي للنصف الاول (ya'nī ḳoldan yanı biryān olmış görse) /7/ oġulıla te'vīl olınur ve nıṣf-ı āḫir (ya'nī buddan yanı biryān olmış görse) ḳızlarıla te'vīl olınur ve cevārīle /8/ te'vīl olınur baş re'isdür bir kimesne ki semüz baş ṣatun alsa /9/ üstād-ı nāfi'e yètişe eger aruḳ olsa üstād-ı nāfi' olmaya bir kimesne /10/ görse ḳoyun ve ḳuzı ve ṣıġır başın yir çig mensūb olduġı uluyı /11/ ġaybet ide eger maṭbūḫ ve meşvī olsa ekābirden ve rüesādan /12/ māl eline gire ve ba'żılar eydür ḳoyun başı re'is-i māldur ki on biñ /13/ aḳçadur aḳallı biñ dirhemdür beyni māl-ı medfūndur eklü'l-'uyūn (göz) 'uyūn /14/ emvāl-i nāsdur Naṣārā eydür bir kimesne görse ki ḳoyun başı yir /15/ ve keçi başın yir māla ve 'izzete yètişe mīrāṣ mālın yèmege delālet ider

159a

/1/ ba'żılar eydür pāçe yaġın yèmek ve iligin ṣormaḳ ekl-i emvāl-i /2/ eyyāma delālet ider yā emvāl-i eşrāfa delālet ider ḳuzınuñ derisin /3/ ḫaşlama idüp ve ḳarnın ve baġarsuġın ıṣlāḥ idüp bişürüp ṭoldurup /4/ yèmek māl-ı müdaḫḫardur ve ṭaraf-ı nisādan ḥāṣıl olmaḳlıġıla daḫı /5/ delālet ider bir kimesne görse ki im'āyı yir ṣıḥḥat-ı cismdür ve ḫayırdur /6/ bir kimesne görse ciger yir ḳuvvete ve devlete yètişe oġlı ṭarafından /7/ laḥmü'd-dücāc (tavuḳ et) ve yèmek ḫayırdur cemī'-i nāsa zīrā ki nisā ṭarafından menfa'atdür /8/ laḥmü'l-üvez (ḳaz et) menfa'atdür من قبل اصحاب الزهد و التقوي müslimūn eydür /9/ bişmiş ḳuş etleri rızḳdur ve māldur ġadr ve mekr sebebinden ki /10/ 'avraṭlar ṭarafından ola eger görse ḳuş etlerin yir ki şer'an yèmek /11/ cāyiz degüldür emvāl-i ricāl-i mükābir ve ġaşmınuñ mālın yèye bir kimesne /12/ görse ḫām yavrı etin yir ehl-i beyt-i Resūlu'llāhı 'aleyhi's-selām /13/ ġaybet ide ne'ūẕu bi'llāhi veyā eşrāf-ı nāsı ġaybet ide eger bişürüp /14/ yèse māldur ki ta'ab ve zaḥmetile ḥāṣıl olur eger mā'l-eyyükel laḥmu /15/ yavrıların yèse evlād-ı selāṭīni ġaybet ide veyāḫod selāṭīn ḳızlarına

159b

/1/ nikāḥ ide şol ḳuşlar ki etin yènür istifāde-i māldur kendü ṣun'ından /2/ biñ aḳçadan altı biñ aḳçaya varınca müslimūn eydür eger bir kimsene /3/ görse ki tāze bişmiş balıḳ yir ḫayr ve ġanīmetdür ve ḳażā-yı ḥācetdür /4/ ḳıṣṣa-i māide-i 'Īsādan ma'lūmdur eger düş gören kimesne zāhid ve /5/ 'ābid kimesneyse ve illā 'uḳūbetdür ṭuzlu bişmiş balıḳ

seferdür ve ṭaleb-i /6/ ḥükümdür كما قال الله تعالي نسياحوتهما ba'żı ḥükemā eydür eklü's-semek /7/ fi'l-menām maḥmūddur ḫuṣūṣā ki bişmiş ve sirkelü ola es-semekü'ṣ-ṣıġar /8/ uvaḳ balıḳ ki ḳılçıġı etinden ziyādedür eger yėse bir kimseneyle mu'ādāta /9/ delālet ider ki düş gören kimesnenüñ ehl-i beytinden veyā bir recāya /10/ delālet ider ki tamām olmaya ṭuzlu balıḳ yėmek eyüdür ḫayırdur ve menfa'atdür /11/ ol vaḳtda ḥāṣıl olur kendüyi bilen ve ma'rifeti olan kimesnelerden /12/ gele ammā sāyir kimesnelerden gelse ḥüzndür zīrā ki ġayrı kimesneler bunı /13/ ḳahr ider nitekim balıḳ ṭuz içinde maḳhūr ve ẕelīl olursa bu daḫı /14/ eyle olur ammā ma'ārif ve āşinālıḳ olan kimesneden eyüdür el-aṭ'ime /15/ her ṭa'ām rızḳdur illā herīse ve yumurda ve 'aḳīde degül bu zikr olınanuñ

160a

/1/ cemī'i ġam ve ġuṣṣadur bunlaruñ daḫı ġāyetde bişmişleri ki kemāl-i /2/ nażc bulmış ola fāyide ve ribḥdür ammā bişmeyeni ṭama'dur ve denesdür /3/ her ṭa'ām ki mechūl-ı mevżi'den gele yine eyüdür ṭūl-ı 'ömre delālet /4/ ider bir kimesne görse ki aṭ'imesinden bir nesne aldılar mālına żarar /5/ vāḳi' ola ve şemātet-i a'dā ola eger ṭa'ām içse ṣu içer gibi ma'işetinden /6/ vüs'at vāḳi' ola ve kendüye ṭaleb-i ma'işet āsān ola eger görse /7/ ki bir mechūl nesneyi ṭatmış kerīhü'l-meẕāḳ bi-mezedür fevt ola لقوله /8/ تعالي كل نفس ذايقة الموت eger ṭu'm kerīh olsa bu kimesneye miskīn /9/ olup ḫavf-ı şedīd vāḳi' ola eger leyyinü'l-ṭu'm olsa Allāh ta'ālādan /10/ raḥmet yetişe لقوله تعالي و اذا اذقنا الناس رحمته فرح بها /11/ kimesne öñinde görse ki ekşi ṭa'ām ḥāżır itmişler ammā bu kişiye /12/ siñmez ve ḫāṭırı almaz ḫasta ola veyā bir aġrı ve sızı yapışa /13/ kendü mālın yėmege mecāli olmaya veyāḫod bir kimesneden bir yaramaz ḫaber /14/ işide münfa'il ola ve keẕālike her nesne ki acı ola kerīh ola ve /15/ ḥarīf ola ammā sirke degül zīrā ki sirke berekātdur ve ḥelāl māl

160b

/1/ ve zühd ve vera'dur bir kimesne görse ki sik-bāçe aşın bişürür ṣıġır /2/ etiyle andan ṣofra oturur yir ḥayāt-ı ṭayyibedür sik-bāçe a'māl-ı /3/ kirāmdandur eger ġanem etiyle bişürse ḥayāt-ı ṭayyibedür şeref /4/ ve 'izzetdür eşrāf-ı nāsdan ki mālıla ḥāṣıl olur eger serçe /5/ etleriyle bişürse cāha yetişe ve ni'met-i ṭayyibe-i 'azīzedür sulṭāndan /6/ veyā melikden ve ḳuvvet-i eşrāf-ı nāsa ve neżāret ve ṭahāretdür مع /7/ عيش طيب من وجه حلال eger sik-bāçeyi laḥm-ı ṭuyūrıla bişürse /8/ vilāyetdür ve ticāretdür veyā kesb-i ḥelāldür kerīmler ve ġanīlerile iḫtilāṭ /9/ ve mu'āmeledür علي قدرقلة الدسم و كثرتها her ṭa'ām ki ṣaru ola /10/ et olsun etmek olsun ve ḥelvā olsun yaramazdur marażdur /11/ eger görse ki ṭa'ām aldı ḫuşūneti vardur ve ziyāde ḥarāreti vardur /12/ ḥalḳı yaḳar yėrken eyü

degüldür 'ıyş mükedder ve münaḳḳaş olmaḳdur /13/ eger ağıza bir ṭayyibü'l-ṭa'ām leyyin maṭbū' ve maḥbūb sehlü'l-meslek /14/ nesne girse ṭibü'l-'ıyş ve sühūlet-i 'ameldür ekl-i şey'-i ḳabiḥ /15/ ṣenā-yı ḳabiḥdür görse ki ṭa'āmı çeyneyüp yudar 'ömrinüñ ba'żı

161a

/1/ geçmişdür ağzında ḳalan baḳıyye miḳdārı 'ömr ḳalmışdur loḳmada ḳıl /2/ görmek 'üsürdür barmağın yalamaḳ ḫayr-ı ḳalildür ayran ġamdur ve marażdur /3/ el-māste-bāçe żararı azdur keşk rızḳdur zaḥmetile bir kimesne /4/ görse ki keşk ṣeridin yir ticāretdür ṣerid ḥayāt-ı recüldür eger /5/ görse bir çanaḳ ṣerid getürmiş ba'żın yėmiş ba'żı bāḳi ṭurur 'ömri ol /6/ ḳadar bāḳi miḳdārı ḳalmışdur eger tamām müstevfā yėse 'ömri tamām olmışdur /7/ eger görse öñinde bir çanaḳ yağlu ṣerid ḥāżır ṭurur ammā yėmez māl cem' /8/ ide ġayrı kimesneler yėye eger görse bir çanaḳ ṣerid var ammā yağlu degüldür /9/ bu kişi tamām yėdi rāḥat oldı mevtin temennā ide ḳıllet-i ḥāl cihetinden /10/ el-behaṭṭ (südlü birinc) eger ḫām olsa mālında ḫüsrāndur veyā marażdur birinc /11/ māldur ki ḫuṣūmetile ḥāṣıl olur ve ḥüzn ve bükāyile olur eş-şehd (aḳ bal) /12/ mirāṣ-ı ḥelāldür veyā māl-ı ḥelāldür ġanimetden ḥāṣıl olur veyā şirketden /13/ ḥāṣıl olur كما قال الله تعالي فيه شفا للناس İbn-i Sirin /14/ eydür rızḳdur eger bir kimesne görse ki öñinde şehd ḳomışlar /15/ bu kişi 'ālim-i rabbāni cāmi' ve refi' kimesne ola nās buña ḥürmet

161b

/1/ ve 'izzet ideler eger görse ḫalḳı bundan ṭa'āmlandurur ṣavt-ı ḥasenile /2/ Ḳur'ān oḳıya istimā' ideler el-'asel (bal) birrdür ve 'ilmdür ve ḥalāvetdür /3/ ve dindür ṣāḥib-i dünyāya māldur ve ġanimetdür menāfi'-i keṣiresi vardur /4/ ve ḳıllet-i me'ūneti vardur aṣḥāb-ı din görse tilāvet-i Ḳur'ān-ı meciddür /5/ ve a'māl-ı ḫayrdur ba'żılar eydür 'asel rızḳdur şiddetile ve nifāḳıla /6/ ba'żılar eydür terk-i dindür (żammeyile kesreyile şinide baldur ki gömecinde ola) zirā ki ḥiṣṣe-i nāriyye ziyādedür bir kimesne /7/ görse ki şehd yir üstinde 'asel vardur bir cāriye nikāḥ oluna /8/ İbn-i Sirin eydür ḳaçan ẕevebān olsa erise rızḳ-ı ḳalildür zirā ki /9/ ki mūmı gider ġıdā-yı muḳavvi-i ḳalb ve 'ilm-i ledünnidür قال الله تعالي الي /10/ النحل قال رسول الله صلي الله عليه و سلم رايت كاني في قية /11/ والملعقتين ويلعق اخر اكثر من ذلك و منهم من يحسو /12/ من حديد فاذاعسل ينزل من السما فيلعق الرجل بالملعقه Türki /13/ dilince işbu ḥadiṣ-i ṣaḥiḥüñ ma'nāsı budur kim peyġamber (ṣ.a.v.) /14/ buyurur ki ben gördüm ki demürden bir ḳubbe içinde ṭururam /15/ gökden bal aḳar bir kişi bir ḳaşuğıla alur yir ve bir kişi iki ḳaşuğıla

162a

/1/ alup yir ve bir kişi ziyāde alup yir ba'żı kişiler şurbā gibi sömürür /2/ Ebū Bekir eṣ-ṣıddīḳ raḍıya'llāhu 'anh eydür yā Resūla'llāh buyurursañuz /3/ ben bu düşi ta'bīr ideyim peyġamber 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām ta'bīr /4/ itmege iẕn virdiler Ebū Bekr raḍıya'llāhu 'anh eydür ol ḳubbe ki gördüñüz demürden /5/ İslāmdur ve ol 'asel ki semādan iner Ḳur'āndur ol bir ḳaşıḳ yėyen /6/ kimesne oldur ki Ḳur'āndan bir sūre-i kerīme ezberler ve iki ḳaşıḳ yėyen /7/ kimesne oldur ki iki sūre ezberler ve daḫı ziyāde yėyen kimesneler Ḳur'ānı /8/ daḫı ziyāde ezberleyen kimesnelerdür ve ol aş gibi sömüren kimesneler /9/ Ḳur'ān-ı Kerīmi cem' idüp ezber eyleyen 'azīz ḥāfıẓlardur peyġamber ḥażreti /10/ (ṣ.a.v.) Ebū Bekir ṣıddīḳ raḍıya'llāhu 'anhu işbu ta'bīrde /11/ taṣdīḳ itdi 'Abdu'llāh ibn-i 'Ömer raḍıya'llāhu 'anhümā eydür yā Resūla'llāh /12/ düşümde gördüm ki bir barmaġumdan yaġ aḳar ve bir barmaġumdan /13/ bal aḳar ben ol aḳan yaġı ve balı yėrem peyġamber (ṣ.a.v.) /14/ iki kitābı oḳıyasın dėyü ta'bīr itdi el-sükker maḥbūbın öpmekdür /15/ ve oġlın öpmekdür ḳaṣabü's-sükker datlu söz söyleşmekdür el-menn (terengübin) ve's-selvā (yalva)

162b

/1/ Allāh ta'ālādan zaḥmetsüz rızḳ yėtişmekdür et-temr rızḳ-ı ḫāliṣdür yā-/2/ ḫod Ḳur'ān-ı Kerīm oḳımaḳdur bir kimesne ḳuru aġaçdan ḫurmā silkse /3/ indürse yėse bir münāfıḳ kimesneden 'ilm-i nāfi' ögrene eger ḫurmā yėyen /4/ kimesne ġuṣṣalu olsa feraḥ ola nite ki Allāh buyurur و هزي اليك /5/ بجذع النخلة تساقط عليك رطباجنيا bir ḫātūn kişi görse /6/ ki ḫurmā yir ḳaṭrānıla ol ḫātūnuñ eri fevt ola mīrāşın yėye /7/ sırran erinden muṭallaḳa olmış ola eger bu düşi er kişi görse /8/ 'avratına sırran ṭalāḳ virmiş ola andan cimā' eyleye yāḫod 'avratınuñ /9/ muṭallaḳa olduġı ḥālde mīrāşın yėye bir kişi görse ḫurmāyı yir /10/ çekirdegin yabāna atar ol kişinüñ oġlı ṭoġa İbn-i Sīrīn eydür /11/ ḫurmā usaresin görmek niyyet-i seferdür bir kişi görse ki /12/ ḫurmāyı defn idüp gömer ol kişinüñ eline ḫazīne gire yāḫod /13/ yetim mālı eline gire bir kişi İbn-i Sīrīne eydür sulṭān ḳapusında /14/ ḳırḳ ḫurmā buldum İbn-i Sīrīn eydür ḳırḳ aġaç vuralar ol kişi ba'de /15/ zamānin pes geldi bi-'aynihi bu düşi gördüm dėyü ṭaḳrīr eyledi ḳırḳ biñ

163a

/1/ aḳça bulasın dėyü ta'bīr eyledi ḳırḳ biñ aḳça eline girdi evvel /2/ vāḳı'ayı gördügi ḫurmā vaḳtı geçmişidi aġacıla ta'bīr itdi ṣoñra /3/ vāḳı'a göricek ḫurmā aġacına ṣu yörüyüp yėmiş bitmege başladı /4/ anı dirhemile ta'bīr itdi el-fāluẓ (pelte) kelām-ı laṭīfdür emr-i ma'āşında /5/ ve daḫı rızḳdur ve ġanīmet-i māldur her nesne ki odda bişmiş ola /6/ be-ġāyet eyüdür eger görse pālūde yir ṣayd etin yėye siyādetile ve /7/

ferah olmakıla el-zelābiyye (zelbiye) māldur ṭarabdur ve lehvdür ve necātdur el-ḫabīṣ (ḥanegi ḥelvā) /8/ māldur rızḳdur dīndür ve kelām-ı ḥasendür bir loḳma ḫabīṣ yėse maḥbūbın /9/ öpe ḳavl-i Naṣārāda ḫabīṣ yėse ḳatı ḫasta ola İbn-i Sīrīne /10/ bir kimesne geldi eydür ki namāz ḳıluram ve ḫabīṣ yėrem İbn-i Sīrīn eydür /11/ oruc dutarken 'avratuñ öpesin el-ḳaṭāyif māldur ve leẕẕetdür /12/ ve sürūrdur el-'aṣīde (bulamaç) ġamdur ẕürriyyeti sebebinden bir kişi görse ki /13/ 'aṣīde yir namāz içinde ṣāyim olduġı ḥālde 'avratın öpe /14/ **ṭoḳuzuncı faṣl** düşde ādem ve anlaruñ /15/ a'żāların görmegüñ ta'bīrin beyān ider el-ḥaml

163b

/1/ bir kişi kendüyi ḥāmil görse dünyāsı ziyāde ola 'avrat kendüyi /2/ yüklü görse māl eline gire er kişi görse ki oġlan ṭoġurur /3/ eger faḳīrise ġanī ola ġuṣṣaluyısa ferah ola ġarībise 'avrat ala /4/ ve 'avratı oġlan ṭoġura ve eger ulu kişiler görse ḫasta ola ve eger /5/ ḫasta görse fevt ola ammā fuḳarā ve muḥtāc kimesneler görse veyā /6/ ḳul ve ḳaravaş görse veyā ġuṣṣalu kişiler görse be-ġāyet eyüdür ferahdur /7/ ve necātdur ticārete ve ḳarż itmege ve māl gitmege daḫı delālet ider ve deñiz /8/ seferin ve ḳuru seferin itmege delālet ider vaḳt olur ki fevt-i aḳrıbāya /9/ delālet ider eger bir 'avrat oġlan ṭoġurur veyā ḳız ṭoġurur görse /10/ ni'mete ve devlete irişe eger er kişi görse ki 'avratı oġlan ṭoġurur /11/ ḳız ṭoġura ve eger görse ḳız ṭoġurur er oġlan ṭoġura eger bir kişi /12/ görse ki kendüyi vālidesi ṭoġurur eger düş gören faḳīrise kendüyi /13/ āḫer kimesne ḳullana ve eger ṣanā'at işlerse işi revāc bulmaya /14/ ve eger ġanise faḳir ola üzerine āḫer musallaṭ ola eger bu kişinüñ /15/ 'avratı ḥāmileyse er oġlı doġa eger 'avratı yüklü degülse

164a

/1/ ebedī oġlı ṭoġmaya bir kişi görse kendüyi ḳul olmış Ḥaḳ ta'ālā /2/ sevdügi ḳullardan ola ve eger marīż görse fevt ola müsāfir /3/ görse ṭurduġı yirde ḳala ṣāḥib-i ḫuṣūmet görse ḳāḍī meclisinde /4/ ḥüccet-i mesmū' olmaya 'İsā ḳavminüñ mu'abbirleri eydür bir kimsene ki /5/ 'avratını yüklü görse tīzcek mevt ola eger 'avrat erin yüklü /6/ görse eri fevt ola rivāyetdür ki bir ḫātūn kişinüñ eri sefere /7/ gitmişidi ḫātūn kişi ḥaml idi Resūlu'llāh (ṣ.a.v.) /8/ geldi eydür ki yā Resūla'llāh gördüm ki ḳız ṭoġurdum ve evümüñ diregi /9/ ṣındı peyġamber 'aleyhi efżalu'ṣ-ṣalavāt buyurdı oġlan ṭoġurasın /10/ erüñ daḫı seferden gele hem eyle vāḳi' oldı ba'de-zamān meẕkūr ḫātūn /11/ yine Resūlu'llāha geldi bi-'aynihi bu vāḳı'ayı ẕikr itdiydi Resūlu'llāhı evinde /12/ bulmadı ba'żı ezvāc-ı nebīye mülāḳāt itdi bu vāḳı'ayı ẕikr /13/ itdi anlar şöyle ta'bīr itdiler oġlan

ṭoġurasın ammā erüñ fevt /14/ ola dėdiler hem eyle vāḳi' oldı ḫātūn kişi ġuṣṣalu olup pes /15/ Resūlu'llāh ḥażretine vardı vāḳı'a ẕikr idicek hiç kimesneye

164b

/1/ ta'bīr itdürdüñ-mi dėyüp ṣordı ṣorıcaḳ ṭoġrusın dėdi peyġamber ḥażret /2/ 'aleyhi'ṣ-ṣalavātu ve's-selām buyurdı ki ta'bīr itdükleri gibi vāḳi' ola /3/ dėdi hem eyle vāḳi' oldı mu'abbir müslimūn eydür bir kişi ṭıfl getürse /4/ ol oġlan ėrkek olsa 'āḳıbeti maḥmūd ola eger ḳız olsa 'āḳıbeti /5/ mezmūm ola bir kişi gördi ki kendü oġlancuḳ olmış feraḥa ve ṣıḥḥate /6/ yėtişe bir kişi kendüyi mektebde görse ki Ḳur'ān ögrenür günāhından /7/ tevbe ide ve eger bu düşi gören 'ālimise veyāḫod ġanīse 'ilm-i cehle /8/ ve ġınāsı faḳra mübeddel ola bir kişi İbn-i Sīrīne geldi eydür ki ḥücremde /9/ bir oġlan gördüm aġlar İbn-i Sīrīn eydür Allāhdan ḳorḳ aġacıla urma /10/ eṣ-ṣıbeyye (uvacuḳ ḳızlar) ucuzlıḳdur yüsrdür artar biter ziyāde olur büyücek ḳız /11/ ḫayırdur ṣenā-yı ḥasendür bāliġa ḳız ḫayrdur bir kişi kendüyi emred /12/ görse anasından mīrāṣ yėye bir kişi gördi ki bāliġ oġlı var /13/ 'izzet ve ḳuvvetdür bir kişi gördi ki ḳul ṣatun aldı ġuṣṣaya düşe /14/ eger cāriye ṣatun alsa ḫurrem ola eger ḳul görse ki kendü bāliġ /15/ olmış āzād ola er-recülü'l-ma'rūf (bellü kişi) ol kişidür ki bi-'aynihi ve ismihi ma'lūm

165a

/1/ ola bir kişi recül-i ma'rūfdan ḳamīṣ geyse ol kişiden vilāyet /2/ eline gire eger ol kişiden urġan ipin alsa ol kişiyle 'ahd /3/ eyleye 'Acem sulṭānı Kesrāyı bir kimesne gördi ki Medīnetü'n-nebī /4/ 'aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām ḳapusında ṭurur bir kişi eline bir 'aṣā almış /5/ Kisrīnüñ üzerine ṭurup eydür ki ben resūla'llāham yā Kesrī īmān /6/ getür dėr üç gice bu vāḳı'a ol kimesneye vāḳi' olur Kisrī daḫı ol /7/ kimesneye nāẓır olur ammā hiç kelimāt itmez ol kimesnenüñ 'aṣāsın /8/ Kisrī vurur ṣır eyle olsa ol resūl ṣūretinde olan kimesne eydür /9/ ki ليلكسرنك الله كما كسرت عصايي ya'ni Allāh ta'ālā seni ṣısun /10/ nitekim 'aṣāyı ṣıduñ dėr daḫı Kesrāyı ḳor gider bu vāḳı'adan /11/ az zamān geçdi Kesrāyı oġlı ḳatl ider bunuñ gibi nām vü nişānı ma'lūm /12/ olan kimesnelere kütüb-i ta'bīrde recül-i ma'rūf dėrler eş-şābbü'l-mechūl (belürsüz yigit) /13/ eger Türk olup kāfir olursa düşmendür ki emāneti yoḳdur eger aḳ /14/ beñizlü yigit olsa 'adū-yı mestūrdur eger aşḳar olursa ḳoca /15/ düşmendür eger dilimī (gümagı) olursa 'adū-yı ümmīdür eger pāzār ādemīsi olursa

165b

/1/ ġalīẓ düşmendür ve eger keyfiyyeti mechūl olursa şiddetdür 'adāvet cihetinden /2/ ve eger düşmeni ma'rūf olursa bi-'aynihi ol 'adūdur ki gördüñ ve eger /3/ ża'if

görürseñ ḳuvvet-i ża'ifdür ve eger görseñ yigit kişinüñ ardına /4/ düşdüñ ol kimesneye ẓafer bulasın ve eger görseñ ki ol kimesne /5/ senüñ arduña düşmiş ḥaẕer itmek gerek ve eger görseñ ki 'adū saña /6/ yaḳın gelmiş ḥaẕerde olasın ba'żı ḥükemā eydür bir ḳoca görse ki /7/ kendüyi yigit olmış fevt olmaġa delālet ider bir kişi görse ki /8/ kendüyi ḳoca olmış devlete yetişe ammā murāhiḳ oġlan görse /9/ kendü ḳoca olmış fevt ola el-mer'etü'l-şābbehu (genç 'avrat) eger 'Arabī 'avrat /10/ görse ḫayırludur cemī'-i ḫātūnlardan eş-şevābü'l-mechūle (belürsüz 'avratlar) ḫayırludur /11/ ma'rūf olan ḫātūnlardan semiz 'avrat görmek ucuzlıḳdur aruḳ /12/ 'avrat görmek ḳızlıḳdur cāriye görmek ḫayırludur ne-ḳadar güzel /13/ görse ol ḳadar ḫūbdur envā'-ı libāsıla görmek daḫı laṭīfdür /14/ bākire ḳız görmek ḫayırdur bereḳātdur eger ḳızoġlan ḳuçsa milk-i /15/ küy eline gire veyā ticāretde envā'-ı fevāyid ḥāṣıl ola eger düzgünlü

166a

/1/ 'avrat görse ḫayırdur eger 'üryān cāriye görse ticāretde ḫüsrān /2/ vāḳi' ola eger bilmedügi cāriyeyi müzeyyen ve maḥbūb libāsda görse /3/ umduġı yirden rızḳ eline gire cāriye-i ḳabiḥa ve aruḳ görse faḳrdur /4/ ve ḫüsrāndur bir 'avrat bir 'avratı yigit görse ol 'avrat ol 'avratuñ /5/ düşmenidür her ne ṣūretde olursa ḳoca kişiler ve ḳırġıl kişiler görmek /6/ eyüdür bir kişi bir şeyḫ-i mechūl ḳavī görse ḳuvvetdür ża'īf görse ża'fa delālet /7/ ider fi'l-cümle ne ṣıfat üzerine görürse kendü daḫı ol ḥālet üzerine /8/ ola bir kişi gördi kim bir cemā'at cem' olmış dostlıḳ üzerine ammā kimlerdür /9/ ma'lūm ve muḥaḳḳaḳ bilmez ve ḳocasın ve yigitlerin teşḫiṣ itmez ol kişiye /10/ ebvāb-ı ḫayrāt fetḥ ola yigit 'avratlar ḥāżır olmaḳ a'dā ile iḫtilāṭ /11/ itmekdür ḳocalar ḥāżır olmaḳ dostlarıla ṣoḥbet itmekdür kāfire ḳarı /12/ 'avratlar düşde māl-ı ḥarāmdur ve mü'mine ḳarı 'avratlar māl-ı ḥelāldür /13/ eger mekşūfü'l-cemāl zīnetlü ḫātūnlarısa tīzcek beşārete yetişe /14/ 'izzet ve devletile mesrūr ola ve eger ol ḳadar müzeyyen ve ṣūretlü degülse /15/ ġuṣṣayla dünyādur elinden cāh ve manṣıb gitmege daḫı delālet ider

166b

/1/ ve eger menḥūse 'avrat olsa inḳılāb-ı ḥāle delālet ider eger bu ẕikr /2/ olınan menḥūse 'avratı 'üryān görse dünyāda fażīḥet ḥāṣıl ola /3/ eger acı ḳavun gibi ṣaġrı yüzlü zernīḫ dişlü tüyi ve derisi ürpermiş /4/ ḳarı görse ol kişinüñ dīni ve dünyāsı az ola fi'l-cümle 'avratuñ /5/ ta'bīri dünyādur mechūl 'avrat görmek yigdür ma'rūf 'avrat görmekden /6/ bir ḫātūn kişi görse ki kendüzin ġāyet ḳarı olmış ol ḫātūn /7/ kişi ṣāliḥa ve 'ābide ola ādemüñ derisin görse ādemüñ perdesine /8/ delālet ider bir kişi görse kim derisinden ṭaşra çıḳdı ılan ḳavlar /9/ gibi yarındası ṣabāḥ fevt ola bir kişi görse ki yüzi ḳapḳara oldı /10/ küfürden iḥtiyāṭ itsün bir kişi görse ki yüzi siyāh oldı ammā /11/

ṭonları aḳ ve laṭifdür ol kişinüñ dünyāya żürriyyeti gele veyāḫod /12/ iki dürlü nesneye yėtişe emirü'l-mü'minin Mehdi raḍıya'llāhu ʻanh düşinde /13/ gördi ki mübārek yüzi ḳapḳara olmış ḳorḳusından uyandı İbrāhim /14/ Neceʻi ḥażretlerin raḍıya'llāhu ʻanh ḳatına daʻvet idüp taʻbir ṭaleb itdi /15/ İbrāḥim-i Neceʻi ḫalifenüñ ḳızı ṭoġa dėdi hem eyle oldı قال الله تعالي

167a

/1/ فاذابشراحدهم بالانثي ظل وجهه مسودا eyle olsa ḫalife /2/ mesrūr olup İbrāhim Neceʻi ḥażretlerine ʻaẓim iḥsānlardan teşrifler /3/ virdi ve bu fenn-i mübārekde te'lif-i kitāba emr itdi bir kişi yüzin siyāh /4/ görüp libāsların kir ve pas görse ol kişi keẕẕāb ola Allāh taʻālā /5/ ḳatında قال الله تعالي يوم القيمة تري الذين كذبوا علي الله /6/ وجوههم مسودة ve ve bu düşi gören kişi tizcek vefāt ide /7/ ġāyetde faḳir olduġı ḥālde İbn-i Sirin ḥażretlerine bir kimesne /8/ geldi şöyle vāḳıʻa ẕikr itdi ki bir kişiyi gördüm bir zencirile gökden /9/ aşaġa muʻallaḳ aṣmışlar ol kişinüñ aʻżāsınuñ bir şıḳḳı tamām aḳdur /10/ ve şıḳḳ-ı āḫiri tamām ḳaradur bir ḳuyruġı vardur ḥimār ḳuyruġı gibi ardında /11/ ṭurur İbn-i Sirin ḥażreti şöyle taʻbir ider ki ol kimsene ki gördüñ /12/ ol kişi benven bir şıḳḳumı ki aḳ ve ṣāfi gördüñ gündüz oḳuduġum evrādumdur /13/ ve ol ḳara gördügüñ şıḳḳum giceler oḳuduġum evrādumdur ve ol silsile /14/ ki göge çıḳmışdur benüm ẕikrümdür ki اليه يصعد الكلم الطيب 'dür /15/ ammā ol ḳuyruḳ ki gördüñ benüm deynümdür vefāt iderem bi-ġayr-ı edāin

167b

/1/ dėyü taʻbir itdi hem eyle vāḳiʻ oldı bir kişi vāḳıʻasında zenci ʻavratlar /2/ görse çoḳ ḫayr ve berekāt göre lākin ʻadū cinsinden göre peyġamber /3/ (ṣ.a.v)i gördi ki bir başı açuḳ ḳara zenci ʻavrat Medineden /4/ ṭaşra çıḳup gider āḫir vardı Mehiʻe ve Ḥacfe nām yire indi peyġamber /5/ ʻaleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām şöyle taʻbir itdi ki Medineden ṭāʻūn gide /6/ Ḥacfeye vara hem eyle vāḳiʻ oldı bir kişi yüzin evvelki ḥālinden ebyaż /7/ görse ol kişi mü'mindür eger yañaġın aḳ görse ʻizzete yėtişe bir /8/ Hindi kendü yüzin aḳ görse ẕillete ve ḫorlıġa düşe bir kişi /9/ yüzin aḥmer görse ki berḳ urur dünyāda ʻizzet bula eger aḥmer aḳıla /10/ cemʻ olsa be-ġāyet feraḥ ola baʻżı ḥükemā eydür bir kişi görse ki /11/ yüzine figār (ḳızılca) dürtmiş ʻavratlar gibi ol kişi zinā ide neʻūẕu bi'llāhi rüsvāy-ı /12/ ḫalḳ ola bir Hindi gördi cismi ve sāyir aʻżāsı aḥmer olmış /13/ muʻabbire vardı muʻabbir daḫı ṭūl-ı zamānıla ġuṣṣa içinde olasın /14/ dėdi hem eyle vāḳiʻ oldı bir kişi görse yüzi aṣfer olmış /15/ ḫasta ola eger açuḳ güzel aṣfer olsa āḫiretde Allāh taʻālā

168a

/1/ ḳatında muḳarreb olan ḳullardan ola müsülmānlar mu‘abbirleri ādemüñ başı /2/ riyāsetdür devletdür māldur ve baḫtdur dėrler ba‘żı ḥükemā eydür bir kimesne /3/ başın büyük görse māl-dār ola ve eger evvelki miḳdārından küçücük /4/ görse ḥaḳir ola ve manṣıbından ma‘zūl ola eger bir kimesne başında /5/ ve boynında cerāḥat görse cemi‘-i nāsda bir maraż-ı ‘ām şāyi‘ olmaġa /6/ delālet ider zirā ki cemi‘-i a‘żā ṣaḥiḥ ve ten-dürüst olmaḳ başıyla ve /7/ boyun saġ olmaġıla olur bir kimesne gördi ki ṣelāṣe başı vardur yā- /8/ ḫod artuḳ ve eksük başlar gördi düşmenlerine ẓafer bula eger /9/ faḳirise mülke ve devlete yėtişe ve eger ġani görse oġulları doġa /10/ ve eger ‘azabısa evlene diledügi eline gire bir kişi başı aşaġa dikilmiş /11/ ṭurur görse başı uzun ola قال الله تعالي و من نعمره ننكسته في الخلق /12/ bir kişi görse ki sulṭān yanında başı aşaġa olmış yā ‘azizler /13/ yanında başı aşaġa olmış bir günāh işleye ve günāhına tevbe eyleye /14/ ve eger düş gören tācirise ziyān ide bir kişi kendüyi maḳlūb /15/ görse sefer ḳaṣd itmiş ola ammā bir kimesne seferden men‘ eyleye

168b

/1/ ve eger müsāfir görse seferinden gėç gele ba‘żı ḥükemā eydür bir kimesne başın /2/ arṣlan ve ḳaplan ve ḳurd başı gibi görse refi‘ü'l-ḳadr ola düşmenleri /3/ andan ḥaẕer ideler ve eger kelb ve at ve ḥimār başı gibi görse zaḥmete ve /4/ kedde düşe ta‘ab çeke ve eger ḳuş başı gibi görse bir şehirde ḳarār /5/ itmeye seyyāḥ ola ed-dimāġ (beyni) gizlü māla delālet ider bir kişi dimāġın büyük /6/ gördi ol kişi ‘āḳıl ola bir kişi görse ki dimāġı yoḳdur ol kimesne /7/ cāhildür bir kişi görse ki bir kişinüñ dimāġın yir ol kişinüñ mālın /8/ yėye ḳavm-i ‘İsā eydür mevt-i ‘ācile delālet ider baş saçı māldur /9/ uzun olsa ṭūl-ı ‘ömre delālet ider yāḫod ġuṣṣaya delālet ider /10/ bir kişi görse ki başınuñ saçları ḳıvırcuḳ olmış ‘aziz ola /11/ ve siyādete yėtişe ve umūrları müctemi‘ ola bir kişi saçların bölük bölük /12/ örmiş her ṭarafa müteferriḳ olmış görse ol kişinüñ ulusınuñ /13/ mālı eṭrāfa müteferriḳ ola baş kellesi sipāhilere ve ehl-i silāḥa /14/ mehābetdür eger sipāhi degülse ġani ola Hindiler eydür bir Hindi /15/ saçların ḳıvırcuḳ görse ḳorḳaḳ ola ve seyyi'ü'l-ḫulḳ ola ve ḥariṣ ola

169a

/1/ İbn-i Sirin eydür bir kişi kendüyi ḳoca görse ammā kendü ḳoca olmasa /2/ mālına noḳṣān vāḳi‘ ola ve ġuṣṣaya düşe ḫuṣūṣā ki saçın uzun /3/ daḫı görse noḳṣān-ı māldur bir kişi kendüyi ḳocayiken ḳoca görse /4/ be-ġāyet eyüdür māl ziyāde ola ‘ömri uzun ola ba‘żı mu‘abbirler eydür /5/ güzel oġlı ṭoġa nitekim Zekeriyyā peyġamber ‘aleyhi's-selām ḳıṣṣasında ma‘rūfdur /6/ bir ḫātūn kişi saçların aḳ görse eri fāsıḳ ola ve eger eri

ṣāliḥise /7/ cāriye ṣatun ala ve eger cāriye almazsa ġuṣṣaya düşe saçların /8/ örülmiş görse ḫayırdur ʿArablar eydür düşde saçların bölük bölük /9/ örülmiş görmek cāriyedür ol bölük miḳdārı cāriye eline gire saçların /10/ yülütse ḫayrdur emāneti ṣāḥibine virmekdür ḫavfdan ḫalāṣ olmaḳdur /11/ ve borcın ödemekdür ve kefāret-i żünūbdur eger başın yülitmek ḥac vaḳtında /12/ olsa be-ġāyet eyüdür ve eger ḥac vaḳtında olmasa ḳażā-yı deyn ide ve ferah /13/ ola ve eger evvelden başların tırāş itdüren ṭāifedenise saʿādet /14/ ve devletdür ʿavratlar saçların uzun görmek oġlı ṭoġmaḳdur ve yıl /15/ ucuzlıḳ olmaḳdur ḫātūn kişi başı saçların açuḳ görse ve ḫalḳ

169b

/1/ aña naẓar itse bir fażāḥat (rüsvāylıḳ) vāḳiʿ ola bir ḫātūn kişi saçların ḳara ve berrāḳ /2/ görse ḥāli ḫoş ola ve erinüñ daḫı ḥāli ḫoş ola bir kişi ʿavratınuñ /3/ başın yülünmiş görse ʿavratına ṭalāḳ vire yāḫod kendüsi fevt ola /4/ eger ʿavrat görse eri saçın kesdi yā yoldı ol ʿavratı eri ḥabs /5/ ide bir kişi ʿavratınuñ saçları bölügin dibinden kesilmiş gördi ebedī /6/ ol ʿavrat oġlan ṭoġurmaya Cāmāsb eydür bir kişi saçın kesse /7/ ḳuvveti noḳṣān ola muʿabbir-i müslimīn eydür bir kişi görse kendünüñ /8/ boynuzları bitmiş ol kimesne ulu ola baʿżı ḥükemā eydür bir kimesne /9/ kendüyi ṣıġır boynuzı gibi boynuzlu görse ol kişiyi ḳahrıla ḳatl /10/ ideler bir kişi kendü yüzin ḫūb görse manṣıba ve mertebeye yetişe /11/ ve eger kendüyi zişt görse manṣıbı elinden gide ve eger yüzinde ġubār /12/ görse ve libāsı kir ve pas olsa kāfirdür īmāna gelsün ve eger yüzinde /13/ şaʿr bitse şol mevżiʿde ki şaʿr bite gelmiş degüldür dīni ġālib ola /14/ ve manṣıbı gide bir kişi İbn-i Sīrīne eydür gördüm ki yüzümde ḳıllar /15/ bitmiş İbn-i Sīrīn mālıla taʿbīr itdi bir kişi daḫı geldi bi-ʿaynihi bu

170a

/1/ vāḳıʿayı żikr itdi İbn-i Sīrīn borcuñ edā idesin dėdi el-cübün manṣıbdur /2/ ve eger alnında ḳoz gibi yumrı şey' görse ḫūb oġlı ṭoġa baʿżı /3/ ḥükemā eydür bir kişi alnın mine'l-ḥadīd yā baḳırdan veyā ṭaşdan görse ʿāḳıbeti /4/ maḥmūd ola ṭurre (alına dökülmiş ṣaç) māl ve ʿizzet ve ḳuvvetdür baʿżılar eydür bir kimesne /5/ alnınuñ eṭrāfın ki aña ṭurre dėrler güzel görse ḫūb ʿavrat ala /6/ iki zülf iki güzel oġuldur bir kimesne zülfinde ne görse oġlında /7/ ve ḳızındadur iki ḥācib zīnet ʿayn-i ḥüsn-i cemāle ve manṣıba ve dīne /8/ ve emānete taʿalluḳ ṭutar nice görilürse ṣalāḥdan ve fesāddan aña /9/ göre taʿbīr olına keṣīr-i ʿayn kişinüñ baṣīretidür hidāyet ve żalālet /10/ aña taʿalluḳ ṭutar bir kişi cesedinde keṣīr gözler görse ṣalāḥı ve /11/ dīni ziyāde ola ve eger ḳalbinde gözi olsa dīni ziyāde ola eger /12/ ḳarnı yarılsa ḳarnı içinde keṣīrü'l-ʿayn görse ol kimesne zındīḳdur /13/ īmān getürsün قال الله تعالي مجعل الله لرجبل من قلبين في /14/ جوفه الايه

bir kişi avcı içinde ādem gözin veyā ḥayvān gözin görse /15/ māla ve devlete yētişe bir kişi görse ki muttaṣıl bir yire baḳar

170b

/1/ bir ṣadīḳa ḫātūna naẓar ider ḳara göz dīn-i ḳadīmdür ala göz muḫālif-i dīndür /2/ gök göz dīn-i mübtedi'dür 'aynü'l-ḫażrā dīndür muḫālif-i edyān ba'żı /3/ ḥükemā eydür medd-i başarı yētişdügi yire dek baḳsa ġāyet eyüdür ża'f-ı /4/ baṣar māla muḥtāc olmaġa delālet ider bir kişinüñ gözi aġrısa /5/ oġulları ḫasta ola bir kişi görse ki gözleri kör olmış oġulları /6/ fevt ola yāḫod İslām dīninden aza maḥbūs görse ḥabsden /7/ ḫalāṣ ola ve sefere ḳaṣd iden kimesne görse sefer müyesser olmaya /8/ ve seferde olan kimesne görse vaṭanına varmaya bir kişi görse ki /9/ gözleri bir āḫer ġarīb kişinüñ gözlerine beñzer delālet ider ki ol /10/ kişinüñ gözleri kör ola bir kişi gördi ki bir ġarīb kişi kendüye /11/ yol gösterür eger ol ġarīb kişiyi bilürse ol kişinüñ ḳızın ala /12/ andan fāyideler göre bir kişi kendünüñ bir gözin çıḳmış görse dīninüñ /13/ nıṣfı żāyi' ola 'aẓīm günāha gire er-remed (göze aḳ düşmek) dīninde ḥadeş vāḳi' /14/ ola sürme çekmek dīn içinde ṣalāḥdur ḳabaḳlar ba'żı ḥükemā /15/ eydür gözüñ ḳabaḳları aġrımasa be-ġāyet eyüdür ḫuṣūṣā ki 'avratlarda

171a

/1/ ola eger aġrısa ḳocası öle ġuṣṣaya delālet ider kirpükler gözüñ /2/ perdesi ve ḥāfıẓıdur māla ve devlete delālet ider bir kişi görse ki /3/ kirpügi gölgesinde oturur eger ol kişi ṣāḥib-i 'ilm ve ṣāḥib-i dīnise /4/ 'ilmi ve dīni gölgesinde rāḥat ola eger ṣāḥib-i dünyāyısa ḫalḳuñ /5/ mālın ala ġaybet ide gide bir kişi görse ki gözinüñ kirpügi yoḳdur /6/ şerī'atı terk itmiş ola eger bir kimesne bir kimesnenüñ kirpügin yolsa /7/ ol kimesne dīn düşmenidür ḥaẕer itmek gerek bir kişi Ca'fer-i Ṣādıḳa /8/ raḍıya'llāhu 'anh eydür ki gördüm ḳabaḳlarum aġrımış Ca'fer eydür ḫasta /9/ olasın başuñ veyā gözüñ veyā dişüñ veyā ḳulaġuñ aġrıya enf oġuldur /10/ ve atadur ve 'amdur ve kişinüñ ḥasebidür ve 'ırżıdur her nice görilürse /11/ ol vech üzerine ta'bīr olına bir kişi görse ki fil ḫorṭūmı gibi burnı /12/ vardur ol kişinüñ ḥaseb-i ḳavīsi ola bir kişi görseñ ki /13/ burnı yoḳdur ol kişinüñ merḥameti yoḳdur bir kişi eyü ḳoḫular /14/ yiylese 'avratı yüklü olsa oġlı ṭoġa ve illā ferāḥ ola veyāḫod /15/ Ḳur'ān oḳuya bir kişi görse ki kendünüñ burnı yoḳdur eger ḫasta ise

171b

/1/ fevt ola bir kişi görse ki burnı iki olmış kendüden ulu bir /2/ kimesneyle iḫtilāf ide yāḫod ehl-i beytile iḫtilāf ide ḫadd /3/ 'alāmet-i ḫayırdur ve ucuzlıḳdur ve ferāḥ ve

şıhhatdür yañakda ne görse /4/ ta'bir bu vechile ola iki yañak 'ilm ve 'ameldür sem kişinüñ /5/ ṣalāḥınuñ ve fesādınuñ miftāḥıdur ve mecrā-yı rızk ve ḳıvām-ı emirdür /6/ ve her nesne ki ağızdan gele cevāhir-i kelimātdan ḫayırdan ve şerden aña /7/ göre ta'bir olına ve ağzına nice rızk girürse aña göre ta'bir olına /8/ bir kişi görse ki ağzı bağlanmış ol kimesne kāfir-i bi'llāhdur iki /9/ ṭudaḳ insānuñ 'avnıdur ve ḳuvvetidür yāḫod Muḥammed 'aleyhi dostıdur /10/ yāḫod 'avratıdur yāḫod oğlıdur aşağa ḫayırludur yoḳaru ṭuṭaḳdan /11/ bir kişi dudaḳlarında elem ve zaḥmet görse işbu dėdügümüz vücūhlarda /12/ umūrlarda zaḥmet vāḳi' ola bir Hindī gördi ki ağzı büyük /13/ ve dudaḳları yufḳa olmış mu'abbire vardı mu'abbir eydür ḥaḳūd ve /14/ ḥasūd ve ġażūb ve ehl-i fesād kimesneymiş dėdi lisān kişinüñ /15/ tercümānıdur ḳalbinde ṣalāḥdan ve fesāddan ne varısa andan ma'lūm

172a

/1/ olınur bir kişi gördi ki lisānı uzun olmış ġalebe-i ḫaṣma delālet ider /2/ yāḫod yaramaz kelimāta delālet ider yāḫod feṣāḥata ve belāġata delālet /3/ ider yā 'ilme ve edebe ve mev'iẓe-i ḫayra delālet ider و قال الله تعالي /4/ اجعل لي لسان صدق lisān kesilmek delālet ider bu ẕikr olınan umūruñ /5/ ḫilāfına ammā ḫātūn kişiler dillerin kesük görseler be-ġāyet /6/ eyüdür ḥayāya ve edebe delālet ider eger 'avrat kendü lisānuñ ṭutulmış görse /7/ ki söylemez töhmet-i zināya delālet eyler eger lisānında ḳıl bitse siyāh ḳıl /8/ olsa şerdür ve aḳ ḳıl olsa ḫayrdur dişler müsülmānlar eydür /9/ kişinüñ ehl-i beytidür yoḳaru dişler erenlerdür ata ve kişinüñ atası /10/ ṭarafından aşağa dişler 'avratlardur anası ṭarafından iki it dişleri /11/ ki yoḳarudur sağ ṭarafında olan atadur ve ṣol ṭarafında olan anadur /12/ atası ve anası olmayan kimesnelerüñ ḳardaşları ve oğulları ve dostlarıdur /13/ rubā'iyye ki dört öñ dişlerdür 'am oğlanlarıdur yā ḳāyim maḳāmlarıdur /14/ azu dişleri ehl-i beytdür ki ol evüñ ulusıdur yā anuñ ḳāyim /15/ maḳāmıdur gülicek açılan dişler ṭayılardur ṭayı oğullarıdur

172b

/1/ aḍrās ecdāddur ve daḫı uvaḳ oğlanlardur iki aşağadaki öñ /2/ dişler anadur 'ammetedür sağ ṭarafda olan anadur ve ṣol ṭarafda /3/ olan 'ammetedür eger anası ve 'ammetesi yoğısa ḳız ḳarındaşlarıdur /4/ ḳızlardur rubā'iyye-i siflī ya'nī dört aşağadağı dişler 'am oğlanlarıdur /5/ ve 'ammete ḳızlarıdur işbu dişlerüñ ta'birinde ehl-i ta'bir çoḳ /6/ iḫtilāf itmişlerdür fi'l-cümle azu dişleri aḳviyā-yı aḳrıbāya delālet /7/ ider ma'lūm olınup maḳāmına göre ta'bir olına eger bu dişlerden birisi /8/ ḥareket itse ol kimesne ki bu diş aña ta'alluḳ dutar ḫasta ola /9/ eger ol diş düşse yā żāyi' olsa ol kişi fevt ola yāḫod /10/ ġaybet ide gide ayruḳ ol memlekete gelmeye meger ki ol dişi /11/

elinde şaḳlaya bir enük gibi daḫı kimesne taḥṣīl ide bir kişi görse /12/ ki dişleri biribirine ṭoḳınur ehl-i beyti arasında cidāl /13/ vāḳiʻ ola baʻżı ḥükemā eydür eyle gerekdür ki ağzı bir ev menzilesinde /14/ taʻbīr olına ve dişler ol evüñ içinde sākin olan ādemile /15/ taʻbīr olına sağ ṭarafda olan dişler erkekler ola ṣol ṭarafda

173a

/1/ olan dişler dişiler ola ammā düş gören kimesnenüñ dişleri /2/ cemīʻi dişilerile taʻbīr olınmaḳ gerekdür ve hem eyle gerekdür ki sağ /3/ ṭarafuñ dişleri yaşlu kişilerile taʻbīr olına ve ṣol ṭarafuñ /4/ dişleri genç yaşlu kimesneyle taʻbīr olına ve hem muḳaddem olan dişler /5/ oğlancıḳlarıla ve azular orta yaşlu ve dip azular ġāyetde müsin /6/ olan ḳocalarıla taʻbīr olına ve hem dişler umūr-ı insāna teşbīh /7/ olunmışdur anuñıla daḫı maḳāmına göre taʻbīr olına ve hem tedbīrāt-ı /8/ insānıla daḫı taʻbīr olunmışdur ẓāhir olan dişler tedbīrāt-ı ẓāhireyle /9/ ve ḫafī olan dişler umūr-ı ḫafiyyeyle taʻbīr olına ve hem öñ dişleri /10/ kelām-ı ẓāhirī ve azu dişleri aḥvāl-i dīnile taʻbīr itmişler ve hem dişleri /11/ çıḳsa edā-yı deyn ide yaʻnī borcın vire démişlerdür bir dişi çıḳsa /12/ bir borcın vire ve iki dişi veyā daḫı ziyāde çıḳsa aña göre edā-yı /13/ deyn ide baʻżı muʻabbirīn cemīʻ-i dişleri çıḳsa gitse cemīʻ-i ehl-i /14/ beyti helāk ola déyü buyurdılar bir kişinüñ dişi çıḳdı ammā /15/ avcında yā yéñinde saḳladı ol kişinüñ ʻömri uzun ola ve ehl-i beyti

173b

/1/ çoḳ ola ḳul veyā ḳaravaş görse dişleri gitmiş āzād ola eger ḫasta /2/ görse ki dişleri gitmiş sağ ola eger bir kişi dişlerin altundan /3/ görse şerefe ve ḥüsn-i kelāma taʻalluḳ ṭutar ehl-i kelāmdanısa ve illā evi /4/ ateşe yana veyāḫod yereḳānıla ḫasta ola ṣafrā ġalebe ide eger /5/ dişini gümişden görse ziyān vāḳiʻ ola eger dişini sırçadan ve ağaçdan /6/ görse evvelki ḥālinden müteġayyir ola baʻżı muʻabbirīn eydür dişler çıḳup /7/ kişinüñ eline girse māl eline gire veyāḫod oğlı ṭoğa eger dişi /8/ yire düşse fevte ve mevte delālet ider قال الله تعالي منهاخلقناكم /9/ و فيها نعيدكم baʻżılar eydür dişleri düşse eliyle veyā saḳalıyla /10/ alsa delālet ider ki evlād münḳaṭıʻ ola ṭoğan oğlan daḫı bāḳī /11/ ḳalmaya ḳāʻide-i ḥasene budur ki dişler ehl-i beytdür ve ḳarābātdur /12/ yaḳın dişler ve azu dişleri ve ġayrısı aḳrıbānuñ aḳrebiyle ve ebʻadıyla /13/ ve ḳuvvetlüsiyle ve żaʻīfiyle taʻbīr olına ve dişlere ʻārıż umūrı /14/ uzamaḳ gibi ḳısalmaḳ ve şınmaḳ gibi ve ırġanmaḳ ve ġayrı aḥvāl ne varısa /15/ ehl-i idrāk olan muʻabbir maḳāmına göre taʻbīr itmek gerek bu ẕikr

174a

/1/ olınan ḳavā'id üzre ḳulaḳ 'avrat ve ḳızdur bir kişi gördi ḳulağı /2/ kendüden ıraḳ olmış 'avratına ṭalāḳ vire veyā ḳızı fevt ola eger /3/ görse ki ḳulağında mu'allaḳ bir ḫātem aṣılmış ḳızın ere vire iki oğlı /4/ doğa eger görse ki ḳulağın panbuḳ veyā bezile dıḳamış kāfirdür ba'żılar /5/ eydür kişinüñ ḳulağı dīni ve īmānıdur ba'żı ḥükemā eydür keşīrü'l-üẕn /6/ görmek eyüdür şol kimesnelere ki 'avrat oğlan ve cemā'at ṭaleb /7/ ider ammā ḳul ve ḳaravaş ve cemā'atı çoḳ olan kimesneler görse eyü /8/ ḫaberlere işitmege delālet ider ve eger ḳulağı yaramaz görse yaramaz ḫaber /9/ istimā' ide bu düşi gören ḳul olsa ḳulluğı dāyim ola eñek /10/ nesli çoḳ olmaḳdur ve 'işret itmekdür eger görse ki eñegi ṣarḳmış /11/ terk-i māla ya'nī itsün liḥye ḳadr-i ma'hūd üzerine görmek ḥasendür /12/ cāh ve 'izzet ve māl ve 'ıyş ve ṭarabdur eger ḳadr-i ma'hūddan ziyāde /13/ görse deyndür ġuṣṣadur eger görse ki saḳalı uzamış yire düşmiş /14/ vefāt ide eger görse ḳuşağına inmiş Allāha iṭā'at itmemiş ola /15/ bir kişi gördi ki saḳalı göbegine inmiş İbn-i Sīrīne naḳl

174b

/1/ itdi İbn-i Sīrīn eydür sen mü'eẕẕinmişsin ḳonşılar evine naẓar /2/ iderimişsin eger saḳalın esved görse ġanī ola eger saḳalın yaşıla /3/ māyil görse bī-nihāyet māl bula azġun ola nitekim Fir'avn /4/ saḳalı eyleyidi eger aṣfer görse faḳīr ola eger aşḳar görse zāhid /5/ ola eger görse ki bir kimesneyi saḳalından yeder ol kimesnenüñ mīrāşın /6/ yeye ba'żı ḥükemā eydür bir nesne ki bī-vaḳt olup şerre delālet ider meṣelā /7/ bir oğlan kendüyi saḳallu gördi yā ḳıllarında aḳ gördi 'avratlar /8/ görse oğuldur düğündür bir kişi saḳalın nāḳıṣ görse borcın /9/ edā ide güç işler āsān ola bir kişi kendüyi köse görse /10/ dostlarıyla kendü arasında firāḳ ola ve ni'meti ve ehli müşevveş ola /11/ zīrā ki İblīs 'aleyhi'l-la'ne köseç ṣūretindeyidi ādeme iġvā idicek /12/ şol nesneler ki saḳalda aṣlu görilür ḳılāde (boğmaḳ) gibi ve ṭaraḳ gibi /13/ kişinüñ mu'āvinidür ki anuñıla zindigānī ider fi'l-cümle her ne görilürse /14/ anuñıla ta'bīr olına bir kişi görse ki saḳalın yolar eger ġanī olsa /15/ mālı şerefi zevālde ola ve eger faḳīr ise bir kimesneden aḳça ḳarż idüp

175a

/1/ āḫere ḳarż virmiş dāyin olan kimesne aḳçasın ṭaleb idicek bu /2/ daḫı āḫerden ṭaleb ide iki ġuṣṣa taḥṣīl ide bir kişi görse ki /3/ saḳalınuñ küllisi yā ba'żısı kesilmiş faḳīr ola mālı gide ol miḳdār /4/ ki kesildi ve eger saḳalından ḳadr-i ḥācetçe ḳaṭ' itse mālınuñ zekātın /5/ vire bir kişi geldi İbn-i Sīrīne eydür 'ammımuñ saḳalına yapışdum dibinden /6/ ḳopardum İbn-i Sīrīn eydür 'ammuñuñ cemī'-i mīrāşın alasın bir kimesne saḳalın

/7/ aķ beyāż ve ṣāfī görse ʿizzet ve cāhdur bir kimesne gördi ki saķalı /8/ aġarmış boyar ammā boyası ṭutmaz bu kişi yigitise mālı elinden baʿżı /9/ żāyiʿ olmış ola ammā ḫalķdan ketm ide lākin ḫalāyıķ muṭṭaliʿ ola ol /10/ māl żāyiʿ olduġına baʿżı muʿabbirler eydür ʿavrat kendüyi saķallu /11/ görse oġlı olmaya bir ḫātūn görse saķalı bitmiş eger eri varısa /12/ oġlı ṭoġa ve eger oġlı varısa oġlı ol ehl-i beytüñ ulusı ola /13/ ve eger yüklüse oġlan ṭoġura dest kişinüñ iḥsānıdur ve senedidür /14/ saġ el ķuvvet-i rāydur ve maʿīşetdür ve kesbdür ve māldur ve iḥsāndur /15/ eger bir kişi görse ki desti uzamış eger bu kişi vāliyse (cell ḥakem) aʿdāya

175b

/1/ ẓafer bula eger tācirise mālı ziyāde ola ve eger sūķise işinde /2/ ḥaẕāķat (üstāḍ) üzerine ola eger bir kişi görse elleri birbirine bitişmiş /3/ devlete ve māla yėtişe veyā oġlı ṭoġa veyā ķarındaşı doġa yāḫod /4/ bir ġāyib ķudūm (seferden gelmek) ide ki aķrıbādan ola ve eger eli ķıṣa olsa bu dėdügümüzüñ /5/ ʿaksi vāķiʿ ola eger görse ki elinde gözi vardur ḥelāl olmaduġı nesneye /6/ yapışa eger görse ki iki elin basṭ eylemiş cemīʿ-i mālın ṣadaķa ide /7/ قال الله تعالي لاتبسطها كل البسط الايه eger görse ki iki eli /8/ üzerine yörür ķarındaşlarına veyā oġlına ṭayana eger görse ki ṣol /9/ eli ʿaķabındandur ʿavratı fevt ola eger saġ elin ʿaķabından görse /10/ mālı żāyiʿ ola devleti gide eger elin ķoltuġı altına ķoysa çıķarsa /11/ nūrıla veyā nārıla müzeyyen olsa eger ṭālib-i ʿilmise riyāsete yėtişe eger /12/ sulṭān olsa vilāyete yėtişe eger tācirise ve sūķise ķāyideler bula /13/ ve eger elinden ṣu aķsa māla ve niʿmete yėtişe Yahūd eydür iki el oġuldur /14/ devletdür baʿżı ḥükemā eydür saġ el oġula ve ataya taʿalluķ dutar ṣol /15/ el ʿavrata ve anaya taʿalluķ dutar işbu ḥāl üzerine uzansa ve ķışalsa

176a

/1/ taʿbīr oluna vaķt olur kim el kişinüñ işledügi ṣanʿatıla taʿbīr /2/ olınur bir kişi görse ki iki ķanatları vardur iki oġlı ola pāzū /3/ ve bilek ķarındaşdur ve bāliġ olmış oġuldur eger bunlarda noķṣān görse /4/ noķṣāna delālet ider ziyāde görse ziyādeye delālet ider ķavm-i ʿĪsā eydür /5/ bir kişinüñ bāzūsı ṣınsa mevt-i vālide delālet ider ve ġuṣṣaya ve belāya /6/ delālet ider bir kimesne ʿavrat görse iki ķolları güşāde dünyādur /7/ قال عليه الصلواة والسلم رايت امراة خاسرة الذراعين فقلت /8/ يا جبرايل من هذه فقال هذه الدنيا baʿżı ḥükemā eydür eger bir kişinüñ /9/ ķolına elem yapışsa ġuṣṣaya düşe elüñ ayası kişinüñ ķuvvetidür /10/ açılursa ķuvveti ziyāde ola ve yumulursa ķuvveti gide bir kimesne görse /11/ ki ayasında şaʿr bitdi ġuṣṣaya düşe ve borçlu ola elinüñ arķasında /12/ ķıl bitse mālı helāk ola barmaķlar evlāddur bir kişi barmaķların /13/ birbirine ķoysa bir işe mübāşeret itmese müżāyaķaya uġraya baʿżılar /14/ eydür saġ el barmaķları bėş vaķt

namāzdur baş barmaḳ ėrte namāzıdur /15/ şehādet barmagı öyle namāzıdur orta barmaḳ ikindü namāzıdur binṣır aḫşam

176b

/1/ namāzıdur kiçi barmaḳ yatsu namāzıdur eger barmaḳların ḳıṣa görse namāzda noḳṣān /2/ ola eger uzun görse oñat vechile edā ide eger barmaḳları ziyāde /3/ olsa el kimden ʻibāretise ol kimsenüñ evlādı ziyāde ola eger barmaḳların /4/ çatlatsa ol evlādı taʻbīr olan kimise anuñ mā-beyninde kelām vāḳiʻ ola /5/ kim incineler bir kişi gördi ki bir āḫer kimesne bunuñ barmagın ıṣırdı muʻabbir /6/ eydür barmagı ıṣırılan kimesne bir yaramaz fiʻl işleye ol barmaḳ ıṣıran kimesne /7/ anı te'dīb ide Hārūnü'r-Reşīd ʻAzrā'īli ʻaleyhi's-selām düşinde /8/ gördi ṣordı ki ne miḳdār ʻömrüm ḳaldı ʻAzrā'il ʻaleyhi's-selām bėş /9/ barmagın yaydı Hārūnü'r-Reşīd ḫavfından uyandı daḫı bir muʻabbire /10/ ḳıṣṣa itdi muʻabbir eydür Allāh sübḥānehu ve taʻālā bėş nesnenüñ ʻilmin /11/ kimseneye ögretmedi cümlesinden birisi eceldür dėyü size işāret /12/ itmiş dėyicek Hārūnü'r-Reşīd feraḥ oldı ẓufr kişinüñ /13/ ʻuddātıdur (yaragıdur) dünyāda eger kendü vażʻ-ı ṭabīʻisi üzerine görse ṣalāḥ /14/ ola dīninde ve dünyāsında ve eger ziyāde görse ḳuvvetdür aʻdāya ẓafer /15/ bula eger ṭırnagın kesse zekātı fıṭrī edā ide bir Hindī oglınuñ

177a

/1/ barmagın ve dırnagın aḳ görüp muʻabbire ḳıṣṣa itdi muʻabbir eydür ogluñ /2/ ziyrek ola ve serīʻü'l-ḥıfẓ ola barmaḳların ḥınnālu görse ehl-i /3/ tesbīḥ ola ayasın ḥınālu görse maʻişeti eyü ola eger görse ki /4/ sagı ḳızıla boyanmış ḳatl-i nefs ide eger ʻavrat görse ḥelāliyle dirligi /5/ eyü ola eger ʻavrat görse ki ḥınnāsı ṭutmaz eri ol ʻavratı sevmeye /6/ eger bir kimesne görse ki elini altunıla naḳş itmişler ol kimesneye mekr /7/ yėtişe elinden mālı gide eger ʻavrat görse ki elleri altunıla boyanmış /8/ mālın erine vire bir kişi görse ki ḳoltugı şaʻr uzamış mütedeyyin /9/ ve zāhid ola eger ḳoltugı ziyāde olsa cüst kişi ola māl ele /10/ getüre ammā mürüvvet ve din ehli olmaya eger ḳoltugında bitler olsa /11/ ehli ve ʻayāli çoḳ ola ʻunḳ mevżiʻ-i emānetdür eger boynı ziyāde /12/ olsa emāneti ṣāḥibine vire ve eger boynı ḳıṣa olsa ʻaksince /13/ ola eger görse ki boynında yılan ṭolaşmış zekātı virmeye قال الله /14/ تعالي سيطوقون مابخلوابه يوم القيامة peyġamber (ṣ.a.v.) /15/ buyurur bir kimesne ki zekātın virmeye ḳıyāmet gününde iki başlu bir yılan

177b

/1/ bu kişiye yapışur ve eydür ki ben şol mālam ki zekātın virmedüñ bir kişi /2/ gördi ki boġazı ṭamarlarından ḳan aḳar ol kişi fevt ola bir kişi /3/ gördi ki ḳafası ġalīẓ ve yoġun olmış Allāh ta'ālānuñ buyruġın ṭuta /4/ bir kişi görse ki ḳafasınuñ saçın yolar ḳatında ḳonan emānetden borcın /5/ vire bāzū kişinüñ 'avratıdur omuz kişinüñ vaḳārıdur ve zīnetidür bir kimesne /6/ bunlardan nesne görse bu vech üzre ta'bīr olına bir kişi görse ki /7/ düşinde bir omuzın görmek ister egilür ammā göremez ol kişinüñ /8/ ol ṭarafda olan gözi kör ola arḳa kişinüñ ḳuvvet-i maḥallidür bir kişi /9/ görse ki arḳası egilmiş bir zaḥmete uġraya bir kimesne dostınuñ /10/ arḳasın görse ol dostdan yüzin döndüre ve eger düşmeninüñ /11/ arḳasın görse şerrinden emīn ola bir kişi bir ḳarı 'avratuñ /12/ arḳasın görse dünyā ol kişiden yüz çevüre eger yigit 'avratuñ /13/ arḳasın görse dünyā zaḥmetile eline gire ba'żı ḥükemā eydür cemī'-i a'żā /14/ ki insānuñ ardındadur ḳocalıġa delālet ider insān ne mertebede görürse /15/ ol mertebede ḳocalıġıla te'vīl olına ẓeker kişinüñ i'timād

178a

/1/ idecek nesnesidür eger bir kişi ẓekerin ḳavī görse rızḳı çoḳ ola /2/ el-vetin bir ṭamardur ādemüñ ẓekerinden varur ādemüñ yüregine çıḳar andan /3/ boynına çıḳar feraḥ olmaḳ ve ġuṣṣalu olmaḳ ol ṭamarda ḳonmışdur ta'bīri /4/ kişinüñ cānı aña müte'allıḳdur anuñıla ta'bīr olına eger bir kişi görse /5/ ki bedeni ḥadīdden olmış veyā ḥacerden olmış fevt ola eger bir kişi /6/ bedeninde ziyāde görse mażarratsuz ni'met ve devleti ziyāde ola eger bir kimesne /7/ ḳaddini fevḳü'l-ḥad uzun gördi ol kişinüñ eceli yaḳındur veyā mertebeden /8/ düşer bir kişi görse ki ḳaddi maḳṣūd mertebeden düşe bir kişi bedeninde /9/ ziyāde ḳıl görse ol kişi ġanī olsa feraḥ ola ve eger faḳīr olsa /10/ ġuṣṣalu ola ve borçlu ola ba'żı mu'abbirler eydür bedeninde ḳıl görmek /11/ 'avratınuñ oġlına ta'alluḳ dutar bir kişi görse ki bedeninüñ ḳılı gitdi /12/ ġanise mālı gide faḳīrise borcın edā ide ḫırizma dürtünmek ḥāli /13/ daḫı budur bir kişi gördi ki ḳılları aġardı ġanise ḫayra yetişe /14/ faḳīrise borcı ödenmekden ḳala ba'żı ḥükemā eydür bir kişi görse ki /15/ ḳılları ḫınzīr ḳılları gibi olmış belāya ve zaḥmete düşe bir kişi görse

178b

/1/ ki gögsi żīḳ olmış baḫīl olmaġa delālet ider ve żalālete daḫı /2/ delālet ider قال الله تعالي و من يردان يضله يجعل صدره ضيقا حرجا /3/ bir kişi görse ki gögsi vāsi' olmış cūda ve kereme /4/ delālet ider قال الله تعالي و من يردان يهديه يشرح صدره eger /5/ gögsinde ḳıl görse īmāna delālet ider bicik müslimūn eydür anaya ve ḳıza /6/ ta'alluḳdur her kim eyü görse eyü ola ve yatlu görse yatlu ola ḫātūn /7/ kişi görse ki emceginden aṣılmış

zinādan oğlan ṭoğura peyġamber /8/ (ṣ.a.v.) mi'rāc gicesi emceginden aṣılu 'avratlar gördi /9/ Cebrā'île ṣordı ki bunlar kimlerdür Cebrā'îl 'aleyhi's-selām dėdi ki /10/ zinā iden 'avratlardur ba'żılar eydür bir kişi görse ki biciklerinde /11/ süd vardur faḳîrise ġanî ola ve yaşı uzun ola 'azabısa evlene /12/ oğlı ṭoğa eger bu düşi 'avrat görse yüklü ola eger ḳarı görse /13/ faḳîre ola mālı gide ve eger ḳız oğlan bāliġ olmış kimesne görse /14/ ere vara eger güccük ḳız görse fevt ola eger bir kimesne görse ki /15/ bir 'avratı emzürür ḳatı ḫasta ola illā meger ki ol kişinüñ ḥāmile

179a

/1/ 'avratı ola oğlan ṭoğura bu kişi aña terbiyet ide bir kişi gördi /2/ ki bicikleri düşdi fevt ola anuñ evlādı ḳalmaya ve eger evlādı yoğısa /3/ ġuṣṣaya düşe bir kişi gördi ki bir büyük bicigi var İbn-i Sîrîn /4/ eydür bu kişi zinā itmiş kendünüñ maḥremi olan aḳrıbāsıyla yāḫod nikāḥ /5/ ḥarām vāḳi' olmış ola ḳarın kişinüñ mālıdur ve oğlıdur ve ḳarābetidür /6/ ve ḫazînesidür ve 'ayālidür bir kişi ḳarnın büyük görse be-ġāyet eyüdür /7/ bu dėdüklerümüzde veyāḫod ribā mālın yėmege delālet ider eger bir kişi ḳarnın /8/ aç görse ḥariṣ kimesnedür bir kişi ḳarnı üstine yörise mālına /9/ i'timād eyleye bir Hindî gördi ki ḳarnı raḳîḳ olmış keennehu aç gibi /10/ mu'abbir eydür ṣaḥîḥ olasın ḳavî olasın es-sürre kişinüñ 'avratıdur /11/ yā dostıdur yā himmetidür yā vālid ve vālidesidür yā vaṭanı aṣlıdur bir /12/ kimesne göbeginde eyü nesne görse ve yatlu nesne görse bu ẕikr /13/ olınan umūrıla ta'bîr olına bir kişi göbegin kebîr görse ḳuvvet-i /14/ bedene delālet ider aruḳ görse ża'fa delālet ider yürek /15/ cesedüñ pādişāhıdur kişinüñ dîni ve dünyāsı ve şecā'atı

179b

/1/ ve cūdı ve buḫlı ve ġılẓeti ve lineti andan ma'lūm olur bir kimesne ṣalāḥdan /2/ ve fesāddan yürekde ne görse bu ẕikr olınan umūrıla bi-ḥasebü'l-maḳām /3/ ta'bîr olına bir kişi gördi ki yüregi ḳorḳdı Allāha yaḳın ola قال /4/ الله تعالي حتي فرع من قلوبهم قالوا ماذا قال ربكم ḳavm-i Mūsā eydür /5/ ḳalb emr-i ḥākime delālet ider Tevrît kitābında gelmişdür ki 'avratlar /6/ kişinüñ ṣudūrıdur ve hidāyet-i ḳalbidür zîrā ki bunlar umūr-ı beytde /7/ ve meṣāliḥde müdebbirlerdür ba'żı mu'abbirler ġażabıla ta'bîr iderler /8/ ciger mevżi'-i şecā'atdur bir kimesne cigeri çıḳduğın görse aña /9/ bir māl-ı medfūn ẓāhir ola bir kimesne kendü cigerine naẓar eylese kendüyi /10/ anuñ içinde görse fevt ola bir kişi görse ki bir kimesnenüñ /11/ cigerin yir anuñ mālın yėye ġanem ve ṣıġır vesāyir cānavarlar cigeri /12/ daḫı māldur ba'żı ḥükemā eydür ciger kişinüñ evlādıdur ve daḫı ḥayātıdur /13/ قال عليه الصلواة و السلام اولادنا اكبادنا اود öd bir kişi /14/ gördi ki bir

kimesne bunuñ ödini dişiyile kesdi eger ḳanı çıḳarsa /15/ ve bu kesen kişi ol ḳanı içerse ol kişi ol kişinüñ mālın yėye

180a

/1/ ba'żı ḥükemā eydür öd kişinüñ ġażabına delālet ider ve daḫı ḍıḥk /2/ idüp ferāḥ olmaġa delālet ider ṭıḥāl ḳıvām-ı baṭndur mevżi'-i /3/ ḍıḥkdür eger ḳavī olursa māl-ı ḫazīnedür ve ġāyet ferāḥ olmaḳdur /4/ öyken mevżi'-i rūḥdur eyü görse ṣıḥḥate delālet ider 'aksince /5/ görse eceli ḳarīb olmaġa delālet ider ba'żı ḥükemā eydür 'avrata /6/ delālet ider ve ġażaba delālet ider ve daḫı bedenindeki rūḥa /7/ delālet ider iki bögrek mevżi'-i ġanīdür ve daḫı mevżi'-i ḫaṭā /8/ ve ṣavābdur eger görse yaġludur ġanī ola ṣāḥib-i nuṭḳ ṣāḥib-i beyān /9/ ola ve eger cigerin aruḳ görse bu dėdügümüz 'aksince ola ba'żı /10/ ḥükemā eydür ḳarındaşlara ve evlāda delālet ider ṣalāḥdan ve fesāddan ne /11/ görilürse bunlaruñıla ta'bīr olına müsülmānlar eydür bir kişinüñ /12/ ḳarnın yarsalar çıḳarsalar içinde ne varısa yusalar girü mekānında /13/ vaż' itseler ol kişi fevt ola ve Ḥaḳ ta'ālā ḳatında ḫoş-ḥāl /14/ ola eger baġarsuġı çıḳmış görse ḳızı varısa yaramazlıḳ ide bir /15/ kişi görse ki ḳarnı yarılmış ammā baġarsuḳları vesāyir a'żāsı yirlü

180b

/1/ yirinde ṭurur eger ol kişinüñ oġlı ve ḳızı yoġısa ġāyetde eyüdür /2/ oġlı ve ḳızı ṭoġa faḳirse ġanī ola ve eger ġanīse bir zaḥmete /3/ düşe eger müzevvirise rüsvāy-ı ḫalḳ ola eger bir kişi görse /4/ ki ḳarnı yarılmış ammā içinde hiç nesne yoḳdur evi ḫarāb ola /5/ evlādı fevt ola ḫastaysa fevt ola eger bu düş gören bir /6/ şer içindese eyüdür şerden emīn ola ve ġamdan ḳurtıla baġarsuḳlar /7/ māldur bir kimesne bir kimesnenüñ baġarsuḳların yėse mālın yėye eger /8/ görse ḳarnında ne varısa açıldı ol kişinüñ ḫazīne itdügi /9/ mālı ẓāhir ola kendü elinden ve ehl-i beyti elinden devlete ululuġa /10/ ḫarc ola eyegüler 'avratdur eger nesne eyegülerde ḥādiṣ olsa /11/ 'avratıla ta'bīr olına 'avrat ما بين الشرة الي الركبه 'dür eger /12/ açılsa ḳubḥ-ı ḥāle delālet ider eger görse 'avratı keşf olduġından /13/ kendüye ḥayā ġalebe itmiş bir günāh işleye ki 'adūları aña ġālib /14/ ola nitekim Ādem peyġambere 'aleyhi's-selām vāḳi' oldı ve eger mücerred /15/ ve zāhid kişiyse eyüdür ammā a'dā ġalebesine delālet ider bir kişi

181a

/1/ görse ki fūta dutunmış dīn içinde eyü olmaġa delālet ider /2/ ẕekerü'l-recül kişinüñ oġlıdur ve şeref-i nisebidür bir kimesne ẕekerin /3/ ḳavī görse oġlında ve ḳızında ḳuvvet ola eger ża'īf görse /4/ bu dėdüklerümüzüñ 'aksi ola bir görse ki ẕekeri içerü

gitmiş /5/ ketm-i şehādet-i ḥaḳḳa ide āṣim ola bir kişi görse ki ẕekerin eline /6/ almış yirinden çıḳarmış andan ṣoñra girü yirine getürmiş i'āde /7/ itmiş ol kişinüñ oġlı fevt ola mālı gide andan ṣoñra fevt /8/ olan girü eline gire bi-'aynihi evvelki gibi oġlı ve mālı ola bir kişi görse /9/ ki ẕekeri uzandı başına çıḳdı ḳatı ḳuvvetlü ẕeker oldı ol kişinüñ /10/ nām ve nişānı ve ẕikr-i ḫayrı illere ve şehirlere ṭola be-ġāyet ulu kişi /11/ ola cemī'-i leẕẕāt-ı şehevātı taḥṣīl ide bir kişi görse ki ẕekeri /12/ gögsine çıḳmış 'aẓīm ola bir kişi görse ki calḳ urur menī gelür /13/ murādına yetişe dünyāsı ziyāde ola bir kişi görse bir kişinüñ ẕekerin /14/ ısırur ol kişi sebebiyle devlete yetişe ammā ḳavm-i 'İsā eydür bir /15/ kişi görse ki ẕekeri fevḳü'l-ḥad uzandı ol kişi ġuṣṣaya düşe

181b

/1/ ba'żı ḥükemā eydür iḥlīl-i ẕeker ya'nī ẕekerüñ oluġı ataya anaya teşbīh /2/ olınur evlāda teşbīh olınur 'avrata teşbīh olınur ḳarındaşlara /3/ ve aḳrıbāya teşbīh olınur ḳuvvet-i beden-i insāna teşbīh olınur /4/ manṭıḳ-ı şīrīne ve edeb-i nefse teşbīh olınur sebeb-i müşābehet /5/ nuṭḳa budur ki nuṭḳ-daḫı aġızdan çıḳa gelür bu daḫı ẕeker /6/ aġzından çıḳa gelür insānuñ mā-melekine teşbīh olınur zīrā /7/ ki ziyāde olur ve noḳṣān olur bir kişi ẕekerin öpse oġlını öpe /8/ ve eger oġlı olmasa oġlı ṭoġa daḫı oġlın öpe eger seferde /9/ olsa oġlına ḳavışa eger bir kişi görse ḫünṣā olmış İslāmı /10/ eyü ola bir 'avrat gördi ki oġlınuñ ẕekeri başında ḳıl /11/ bitmiş Buḳrāṭīse ḥekīme ḳıṣṣa itdi Buḳrāṭīs eyitdi 'ömri az /12/ ola 'avratuñ ferci yine 'avratdur bir kişi bir ḳarı 'avratı /13/ gördi ki fercin açmış emr-i dünyāda feraḥ ola cāriye ferci /14/ daḫı eyledür bir kişi görse ki 'avratınuñ ferci ardına gitmiş /15/ bu kişi ḫaṣmıyla çekişe nāyibe veyā ḳāḍīye varalar eger 'avratınuñ

182a

/1/ fercin ṭar görse ḫaṣmına ġālib ola ve eger geñ gördiyse buña /2/ ḫaṣmı ġālib ola eger 'avrat görse ki fercine ṣu girdi oġlı /3/ ṭoġa 'avratuñ ṭılaġı lisānıdur eger ṭılaġın uzun görse lisānı /4/ yaramaz ola yüzsüz ola eger ṭılaġın ḳıṣa görse eyüdür bir kişi /5/ görse siki cehāz olmış ḳuvveti ża'īf ola 'avrat görse ki /6/ amı ẕeker olmış be-ġāyet yüzsüz ola erine her sözde ḳarşu /7/ gele eger 'avrat yüklüse erkek oġlan ṭoġura ve eger oġlı /8/ yoġısa ol 'avratuñ ebedī oġlı ṭoġmaya doġarsa daḫı öle /9/ bāliġ olmaya vaḳt olur ki 'avratuñ ẕekeri devletile ta'bīr olınur /10/ ne miḳdār uzun gördi ol miḳdār devleti ola bir kişi görse /11/ ki ṭaşaḳları maḳṭū' a'dā ẓafer bula eger görse ki ṭaşaḳları /12/ büzürg olmış a'dā ol kişiye ẓafer bulmaya eger görse ḫāyaların /13/ bir kimesneye baġışladı ol kimesne daḫı bunuñ rıżāsıyla ḳabż /14/ itdi ol kişinüñ oġlı ṭoġa ammā bu ḫāya issine nisbet /15/ olına eger görse ḫāyaların çıḳarmışlar oġlı fevt ola yāḫod

182b

/1/ oğlı ṭoğmaya eger ḫāyaların ġayrı kimesne elinde görse ol kişi /2/ buña ġālib ola bir kişi gördi ki deh ẕekeri vardur ammā ḫāyaları /3/ yoḳdur mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür on oğluñ ola ebedī /4/ ḳızuñ olmaya ḳasıḳ ḳılları az olsa sünnet-i Resūlu'llāh 'aleyhi'ṣ- /5/ -ṣalavāt ve's-selām yirince ola eger ziyāde olsa māldur bir kimesne /6/ ki ḳasığına naẓar itse şa'r görmese bir iş ide ki mālına eli irişmeye /7/ eger ḳasığında çoḳ ḳıl görse ki yire inmiş eline māl gire /8/ ammā bu kişi bī-mürüvvet kimesne ola dīni nā-pāk ola ammā dübür /9/ mālıla ta'bīr olınur bir kişi dübürin büyük görse 'avratınuñ mālı /10/ ziyāde ola bir kişi bir mechūl kişinüñ dübürin görse eyüdür /11/ ḫayra yetişe bir kişi görse ki 'avratına dübürinden yaḳın oldı /12/ ġayrdan nesne ṭaleb ide ammā menfa'at görmeye uyluḳ kişinüñ ḳavmi /13/ ve ḳabīlesidür ökçe ḳavminüñ ulusıdur siñirler ve ṭamarlar ehl-i /14/ beytidür eger dėdüklerümüz eyü olsa ve yatlu olsa ẕikr olınan /15/ umūrıla ta'bīr oluna bir kişi görse ki uyluğı kendüden

183a

/1/ ayırtlaşdı gitdi ol kişi ebedī iflāḥ olmaya bir kişi İbn-i Sīrīne /2/ geldi eydür ki uyluğumı ḳızıl gördüm ve ḳılları yitmiş bir kişiye buyurdum /3/ bu ḳılları yoldı İbn-i Sīrīn eydür borcuñı ġayrı kimesneler edā ide /4/ dizgözleri kişinüñ ālet-i ma'işetidür ba'żı ḥükemā eydür iki diz ḳuvvet-i /5/ bedendür ve ḳarındaşlardur zīrā ki iki diz iki ḳız ḳarındaşlar gibidür /6/ ḥareketde biribirine yardım ider ve ḳullar ve ḳaravaşlardur eger bunlardan /7/ nice görürse bu dėdüklerümüzden ta'bīr olına ricl kişinüñ mālıdur /8/ ve ḳuvvetidür bir kişi görse ki iki ayağı semāya çıḳmış atası ve anası /9/ fevt ola ve eger görse ki ḳorḳa ḳorḳa yörür ta'aba ve belāya düşe /10/ ba'żı ḥükemā eydür pāy daḫı hemān dizgözleri gibidür ve ṭopuḳları /11/ daḫı eyledür ḳula ve aḳrıbāya ta'alluḳ ṭutar bir kişi görse ki bisyār /12/ ayaḳları vardur be-ġāyet eyüdür ḫuṣūṣā ki ehl-i sefer ola ve ḳullar /13/ ve ḫuddāmdur ammā ġanī kimesne görse maraża delālet ider zīrā ki /14/ ḫastalıḳ ḫizmet ister vaḳt olur ki kör olmağa delālet ider /15/ zīrā ki yėdicilere muḥtāc olur bir kişi görse ki iki ayaḳları yanmış

183b

/1/ elinde olan żāyi' ola mu'temed-'aleyh kimesneleri daḫı fevt ola ṭopuḳ /2/ kişinüñ 'ömri ve ma'āşıdur bir kişi görse ki ṭopuḳları mine'l-ḥadīd /3/ olmış 'ömri dırāz ola eger görse ki şişeden olmış eceli ḳarīb /4/ ola eger görse ki incikleri birbirine ṭolaşmış eceli ḳarīb ola yā /5/ bir yaramaz iş ẓāhir ola 'avrat inciklerin açsa dīni eyü ola ve /6/ ḫayra yetişe nitekim ḳıṣṣa-ı Süleymān 'aleyhi's-selām Belḳısıla ma'lūmdur /7/ İbn-i Sīrīne bir kişi geldi eydür ki ben bir kişiyi gördüm ki ayağında /8/ bisyār mūy yitmiş

İbn-i Sirin ol kişi borçlu ola zindānda fevt /9/ ola dėdi andan ṣoñra ol kişi eydür gördügüm kimesne sen idüñ /10/ dėdi gitdi İbn-i Sirin ḳırḳ biñ aḳça ki-borçluyıdı zindāna ḳoydılar /11/ anda fevt oldı borcını ol rü'yā gören kimesne edā itdi bir kişi görse ki /12/ ṭopuġı ṣındı fevt ola yā bir 'aẓim belāya düşe bir kişi görse /13/ ki ökçesi ṣınmış bir işe sa'y ide andan fāyide görmeye bir kişi /14/ İbn-i Sirine geldi eydür gördüm ayaġum barmaġı bir köz üzerinde ṭurur /15/ ḳaçan ki ayaġum ol közden ḳalduram ol köz yanar ve ḳaçan kim ayaġum

184a

/1/ ol köz üzerine ḳoyam ol köz söyinür ol kişi ṣāḥib-i hevā olsa /2/ hevāsına tābi' ola eger hevā nedür dėyü su'āl olınursa ḳadrinden /3/ ṭaşra ḥareket itmekdür dėyü cevāb virile **onuncı faṣl** /4/ düşde muṭlaḳā bedenden çıḳan nesneleri görmegüñ ta'biri beyānındadur /5/ bir kişi görse erden veyā 'avratdan ki biciginde süd cem' olmış /6/ māl cem' ide eger 'avrat görse ki memesinde süd cem' olmış ammā /7/ evvelden südlü ḫātūn kişi olmasa be-ġāyet eyüdür eger oġlan veyā /8/ ḳız emzürür görse be-ġāyet eyüdür dünyā ḳapuları açıla Rūm mu'abbirleri /9/ eydür 'avrat südin içse māla ve fāyideye yėtişe yund südin /10/ içse ḫayr ve berekātdur dört ayaḳlular südi muṭlaḳā māl-ı ḥelāldür /11/ bir kişi deveyi saġsa südin içse māl-ı ḥelāldür ba'żılar mekirdür dėrler faḳir içerse bay ola ġani içerse mālı ziyāde ola ḳul içerse āzād ola ḳoyun ve keçi /12/ süd ve ḫayrdur dişi arṣlan südi māldur ve düşmene ẓafer bulmaḳdur /13/ bebr südi 'izzet ve ẓaferdür nemr südi iẓhār-ı 'adāvetdür ḳurt /14/ südi żarardur ma'işetinde Naṣārā eydür māldur ve riyāsetdür /15/ ḫınzir südi taġyir-i 'aḳldur ba'żılar eydür māl-ı ḥarāmdur قال الله تعالي

184b

/1/ فمن اضطرمن غيرباغ ولاعاد فلاائم عليه الايه kelb südi /2/ içse bir ẓālimden māl eline gire yā ḫavfa düşe ba'żılar riyāsete /3/ delālet ider dėr bir şehre vāli ola ḥimār südi daḫı kelb südi /4/ gibidür müslimin eydür vuḥūşuñ südleri dine ta'alluḳ dutar ol /5/ süd ki pākdur dini daḫı eyledür ḥimār-ı vaḥşi südi marażdur /6/ ammā ṣoñra ṣaġ ola dilki südi marażdur ve borçdur çetük /7/ südi marażdur ḫuṣūmetdür geyik südi māl-ı neẓrdür ılan südi /8/ 'amel-i ḫayrdur ki Allāh ta'ālā rāżı ola ba'żılar eydür feraḥdur peyġamber /9/ (ṣ.a.v.) buyurur gördüm ki elüme bir çanaḳ virürler /10/ içinde süd var ol südden içdüm baḳıyyesin Ḥażret-i 'Ömere /11/ virdüm şöyle gördüm ki 'Ömerüñ mübārek barmaġından süd ṭamar aṣḥāb /12/ eyitdi ki yā Resūla'llāh neyile ta'bir idersiz Resūlu'llāh (ṣ.a.v.) /13/ eydür 'ilmile ta'bir iderem peyġamber (ṣ.a.v.) /14/ Ṭāifden

gelürken gördi ki keennehu öñine bir çanaḳ süd getürdiler /15/ bu süd döküldi Ebū Bekr ṣıddiḳ raḍıya'llāhu ʿanh eydür yā Resūla'llāh

185a

/1/ taʿbirinde ne buyurursız Resūlu'llāh (ṣ.a.v.) eydür bu yıl /2/ Ṭāifden nesne ḫayr olmaz dedi göçdi gitdi ʿAdi ibn-i Erṭāt /3/ gördi ki kendüsi kendü ḳapusında oturmış bir kimesne buña luḳha /4/ südin ʿarż ider ʿAdi bu luḳha südin ḳabūl itmez yine tekrār gelür /5/ ʿarż ider bu defʿa ḳabūl ider İbn-i Sirin eydür rüşvet virmişler /6/ evvelā ḳabūl itmemiş ṣoñra ḳabūl itmiş Hārūnü'r-Reşid gördi ki /7/ geyik buzağusı südin emer muʿabbir-i Kirmāniden suʾāl itdi Kirmāni /8/ eydür bunuñ gibi vāḳıʿa gören ḥabs olınur ammā size ḥabs münāsib /9/ degüldür emirü'l-müminінsiz lākin bir cāriye-i muḥarremenüñ altına yatasız /10/ ol cāriye-i muḥarreme sizüñ gögsüñüzde ola hem eyle vāḳiʿ oldı /11/ süd köpügi ki yağdur māl-ı mecmūʿdur ğāyetde leẕiẕ ola veyāḫod /12/ rızḳ-ı ğanimetdür baʿżı muʿabbirler eydür bir kişi süd köpügin ve yağın yese /13/ beytü'l-muḳaddesi ziyāret ide sayağı daḫı hemān budur ekşi ayran /14/ rızḳdur ve ğuṣṣadan ṣoñra ḫayrdur penyir māyesi māldur ve ḫayırdur /15/ keş bir māldur ki azı çoḳ yirine ṭurur ṭoraḳ bir sözdür ki

185b

/1/ işidür ve kendü mālın yemekdür penyir māldur rāḥatıla eger etmegile yese /2/ dirligi ṭar ola yaş penyir māldur ve ucuzlıḳdur ḳuru penyir sefer daḫı /3/ denilmişdür bir kişi penyirile ḫubz ve ḳoz yese māl-ı leẕiẕ eline gire gözyaşı /4/ iki dürlüdür eger ağlamadın yaş aḳsa ol kişinüñ nesebine ṭaʿn ideler /5/ eger görse ki yaş gözlerinde ṭopṭolu olmış mālı ḥelāl ola emr-i dinde /6/ eyü ola kendü ol mālı ẓāhir itmeye ammā ʿadūsı iẓhār eyleye eger yaş /7/ aḳsa yüzine inse ol mālı infāḳ ide ṭib-i nefsile eger aḳan yaş ṣovuḳ /8/ olsa ferah ola ğuṣṣadan ḳurtıla eger ıssı olsa ğuṣṣaya düşe /9/ bir kişi görse ki ṣağ gözi yaşı ṣol gözine girdi oğlına ḳızın /10/ alı vire nikāḥıla ḥılm (حلم) veledile taʿbir olınur Nūḥ peyğamberi ʿaleyhi's-selām /11/ ṣıçan gemide incitdi arṣlanı aǧsurtdı burnından çetük geldi ki /12/ veleddür eger sümkürse yire düşse ʿavratı ḳız ṭoğura eger sümkürse ʿavratı üstine atsa oğlana ḥāmile ʿavrat er üstine sümkürse oğlan ṭoğura eger sümkürse /13/ bir eve atsa ol evden ʿavrat ala ve eger ʿavrat almasa ol ḥareme /14/ bir ḫıyānet ide baʿżılar eydür sümkürmek borç edā itmekdür yā bir ḳavme /15/ iḥsān itmekdür ki anlardan iḥsān görmişidi bir kişinüñ döşegine

186a

/1/ sümkürse ʻavratına ḫıyānet ide ve eger mendile sümkürse cāriyesine /2/ ve ḫādimine ḫıyānet ide eger sümkürdiginden incinse ġuṣṣadan ḳurtıla /3/ eger kendünüñ sümügin yėse kendü mālın yėye ve eger ġayruñ sümügin /4/ yėse ġayruñ mālın yėye eger burnında sümük görse ʻavratı ḥāmile /5/ ola eger sümkürse yā aġsursa burnından bir cānavar veyā bir ḳuş /6/ çıḳsa bir oġlı ṭoġa ol cānavar ve ol ḳuş ṣıfatında ola rıʻāf /7/ māl-ı ḥarāmdur keṡīr aḳsa laṭīfdür evvel ġalīẓ olsa düşde oġlandur /8/ ḳan ḳaftāna ṭamsa māl-ı ḥarām eline gire eger görse ḳanı yire ṭamdı /9/ zekāt vire ḳavm-i ʻĪsā eydür burnı ḳanar görse māl-ı ʻaẓīm ve ḫazīne /10/ eline gire Nūşinrevān eydür rıʻāf ḫayrdur bir uludan yėtişe /11/ ʻaṭse bir nesnede ki şekī olsa ḳarīb ola melik-i Hindī gördi ki ḳatı aġsırdı /12/ Berehmen Ṭūsa ḳıṣṣa itdi Berehmen-i Ṭūs eydür ḥaẕer it düşmenile ṣavaş /13/ itmekden ittifāḳ ṣavaşda evvel at ṣaldı ʻadū ẓafer buldı ḳatl itdi /14/ āsā ḫastalıḳdur duʻā ġamdan necāt bulmaḳdur eger görse ki /15/ bir kimesneye duʻā eyler ol kimesneye ḫavfından tażarruʻ ide şedīd çıġırmaḳ

186b

/1/ bir ḳavmüñ üzerine musallaṭ olmaḳdur nerede ki çıġırdısa oraya /2/ musallaṭ ola eger bir ādemüñ ṣavtın işitse ol ṣavtuñ ṭîbine /3/ ve ḥüsnine göre devlete ve vilāyete yėtişe baʻżı ḥükemā eydür bir kişi /4/ ādem āvāzın işitse baʻżı ḥayvānātdan menāfiʻ-i keṡīreye delālet ider /5/ ve ḥayvān her ne söylese ṣādıḳdur ḳoḳular ḳoḫulamaḳ neyi ḳoḫularsa /6/ ol nesneye ṣabrıla yėtişe baʻżılar eydür bir ḥaḳdur ki vācib /7/ olur meşmūma şumm üzerine nite ki ḳāẕife ḥaddi lāzım olur gülmek /8/ ġuṣṣadur baʻżılar eydür ferahdur کما قال الله تعالي فضحکت فبشرناها /9/ باسحق bir kişi görse tebessüm ider be-ġāyet eyüdür enbiyā ṣıfatıdur /10/ bir kişi işitse ki emr iderler veyā nehy iderler veyā zecr veyā beşāret /11/ iderler işitdügi gibi ola teʼvīl olunmaya meyyitden ve ḳuşlardan /12/ söz işitse işitdügi ola ṣayḥa işitmek devlete delālet ider /13/ bir kişi kendü başḳa çıġırsa ḳuvveti gide bir kişi ṣavtını bir ʻālim /14/ ṣavtından yoḳaru ḳaldursa ol ʻālim nehy itdügi nesneden menhī /15/ olmaya ġaṭīṭ (uyur kişi ḫırlamaḳ) uyḫuda ġafletdür bir mertebede ki kim dilerse bunı aldaya

187a

/1/ bir kişi dürlü dürlü luġātıla kelimāt itse milk-i ʻaẓīme yėtişe nite /2/ kim Süleymān ʻaleyhi's-selām eyledür bir kişi düşinde bir āḫerle ṭanışsa /3/ eger fāsıḳılaysa yaramazdur ṣāliḥ kişiyle eyüdür eger fāsıḳ kişi ṣāliḥile /4/ danışsa tevbe ḳıla eger ṣāliḥ kişi fāsıḳıla danışsa bir bidʻat /5/ işleye baʻżı ḥükemā eydür eger bir ḫasta görse ki bir kimesneye muṣāḥib /6/ olmış şifā bula eger görse ki kendüden efżal kimesneye

muṣāḥib /7/ olmış ammā oḷ kimesne bunuñıla muḫāṣama ider yaramaz ḥāle delālet ider /8/ kendüde ve ehl-i beytinde nidā idüp çığırmaḳ eyüdür eger nidā bir vādī-i /9/ a'ẓamdan olsa vilāyete yėtişe nitekim ḳıṣṣa-i Mūsāda 'aleyhi's-selām /10/ gelür وناديناه من جانب الطور الامن و قوله تعالي وناديناه /11/ من شاطي الوادي الامن eger mekān-ı ba'īdden çığırsalar Allāh ta'ālāya /12/ 'āṣī ola قال الله تعالي اوليك ينادون من مكان بعيد /13/ eger ḳuzı ve ḳoç ve ḳoyun ve oğlaḳ çığırsa feraḥ ve ucuzlıḳdur /14/ at kişnese bir bahādur kimesneden heybet ve şecā'at göre eşek ağırsa /15/ düşmenden yaramaz kelām işide ḳatır ağırsa bir muta'aṣṣıb kimesneden

187b

/1/ ta'aṣṣub göre buzağu ve ṣığır ve öküz āvāzın işitse fitne vāḳi' ola deve /2/ āvāzı seferī-yi ḥac ve cihād ve ticāretdür żayġam āvāzı heybetdür /3/ sulṭān-ı ẓālimden çetük āvāzı ḫiẕmetkārı şenā'at itmekdür fār /4/ āvāzı żarar görmekdür bir uğrıdan yā bir nesnesi uğrulanmaḳdur geyik /5/ āvāzı bir cāriye-i ḥasnādur ammā 'acemī cāriye ola ḳurd ulımaḳ uğrıdan ḫavfdur /6/ dilki ulımaḳ ḥaseddür bir keẕẕāb kimesneden yir gelincegi ve çaḳal āvāzın /7/ işitse 'avratlar āvāzıdur yāḫod muḥibbīn ve mesākīn āvāzıdur ki nāz ve na'īmden /8/ recāların ḳaṭ' itmiş olalar pārs āvāzın işitmek bir müẕebẕib ṭammā' /9/ kimesnedür eger ol āvāze-i girye görse bu kişiye bir 'ār lāḥiḳ ola ḫādimleri /10/ buña ġalebe eyleye ser-'aşr āvāzın işitse bir 'avrātdur ki Ḳur'ān oḳıya /11/ şerīfe ve mestūre ola ḫuffāşe āvāzın işitse bir vā'iẓ-i müttaḳīden /12/ naṣīḥat ala żafda' āvāzı bu kişinüñ işine pādişāh 'āmili daḫl /13/ ide ba'ẓı mu'abbirler eydür kelām-ı ḳabīḥ işide ılan āvāzı bir düşmenden /14/ ḳorḳa ammā āḫirü'l-emr düşmene ẓafer bula eger görse ki ılan buña söyler /15/ luṭfıla ve yumuşaḳlığıla bu kişiye ḫayr ve sürūr yėtişe düşmeninden

188a

/1/ ḫalḳ ta'accüb ide bir kişi görse ki ḳusar ḥāl budur ki oruc dutmışdur /2/ ve ḳusundusın gine yir üzerinde borcı ola ba'żın edā ide ve ba'żı üzerinde /3/ ḳala āṡim ola eger ṭās içine ḳussa günāhından tevbe eyleye kendü /4/ 'avratına māl-ı ḥarām vire eger ḳusduğı nesne ṭatlu ve ṭayyib nesneyse /5/ ṭīb-i nefsile tevbe eyleye kimesneyi ġaybet itmekden eger ḳusduğı nesne /6/ acıysa kerhile tevbe eyleye mālına veyā cesedine muṣībet yėtişdügi sebebden ol /7/ ḳusduğı nesne bi-ġayr-ı ḥaḳ olduğı nesnelerdür eger ḳan ḳussa fėvt ola /8/ günāhıla ve ma'ṣiyetle ḳala eger süd ḳussa mürted ola İslām dīninden /9/ ne'ūẕu bi'llāhi īmān getürsün eger lūlū yudsa yāḫod bal ḳussa Ḳur'ānı /10/ vech-i ṣavāb üzre ta'līm ide eger ṣafrā ḳussa yā balġam ḳussa /11/ ma'ṣiyetden tevbe eyleye eger ṭa'ām ḳussa bir nesne bağışlaya eger ḳusduğın /12/ yėse

hibeden rücū' ide ba'żı mu'abbirler eydür ḳusmaḳ żarar-ı bedene /13/ delālet ider el-buṣāḳ ya'nī tükrük kişinüñ mālıdur ve ḳudretidür /14/ eger tükrügile ḳan olursa kesb ve māl-ı ḥarāmdur eger görse ki /15/ agzı ḳurıdı ṣalyarı ḳalmadı faḳīr ola eger tükrügi ıssı olsa ṭūl-ı

188b

/1/ 'ömre delālet ider eger sovuḳ olsa fevt ola ba'żı mu'abbirler eydür agzından /2/ ṣu çıḳmaḳ kişinüñ ẕikr-i ḫayrıdur eger tācirise ṣādıḳu'l-ḳavl ola bir kişi /3/ ḳulagı çirkin ayırtladı eyü ḫaberler işide eger ḳulagı çirkin yėse oglanlar /4/ gele südük māl-ı ḥarāmdur bir kişi görse ki işemek ister ammā yir bulımaz /5/ ki işeye ol kişi mālın defn idecek yir bulmaya eger görse ki çoḳ işer /6/ ġuṣṣalusa feraḥ ola medyūnısa ḳażā-yı deyn ide ġanise işedügi* /7/ miḳdārı mālı żāyi' ola eger göñlegine işese oglı doga 'avratı /8/ yogısa 'avrat ala bir kişi ḳan bevl itse ẕekerin yaḳa yaḳa çıḳsa /9/ muṭallaḳa 'avratı ola kendü ma'lūm itmedin cimā' ide yāḫod ẕāt-ı maḥrem /10/ niḳāḥlanmış ola ma'lūmı olmaya eger ẕekerinden necis çıḳsa 'avratına /11/ livāṭa itmiş ola ne'ūẕu bi'llāh ẕekerinden pūl çıḳsa veled-i ḥarāmdur ẕekerinden /12/ ḳuş çıḳsa yāḫod ġayrı ḥayvān çıḳsa hemān veled çıḳmaḳdur ne ḥayvān /13/ ṣūretindeyse veled anuñ ṣıfatında ola te'vīl ol vech üzre ola /14/ ẕekerinden ġalīẓ ḳan gelse düşde oglı ẓāhir ola Ebū Bekir ṣıddīḳ raḍıya'llāhu 'anh /15/ ve İbn-i Sīrīn eydür 'avratına ḥāyıżiken yaḳın ola el-menī māl-ı naḳddur

189a

/1/ eger 'avratına menīsin dürtse ṭon biçe yā altun ve incü alı-vire eger görse /2/ ki bir desti menī vardur eline ḫazīne gire el-meẕī māldur āsānlıgıla /3/ ziyāde olur el-veẕī māldur ki beḳāsı yoḳdur bir kişi görse ki ẕekerile /4/ ṣu içer keṣīrü'l-cimā' ola er ādem ḥayż görse ḥarām cimā' ide 'avratlar /5/ ḥayż görse günāh işlemiş ola tevbe itsün eger ḥayżdan ġusl itse /6/ tevbe ide 'avratlar görse ki ḥayżdan kesilmiş oglı ṭoga nitekim /7/ ḳıṣṣa-i İbrāhīmde ẕikr olınmışdur 'avratlar görse ki müsteḥāża olmış /8/ bir günāh işleye ayruḳ ol günāhdan ḫalāṣ bulmaya bu düşi er ādem görse /9/ ol-daḫı günāh işleye bir Yahūdiyye gördi ki eri buña ḥālet-i ḥayżda cimā' /10/ ider mu'abbir eydür şehirden süreler nitekim Tevrīt kitābında gelmişdür /11/ bir kişi gördi ki 'avratuñ menīsile kendüyi boyar ol 'avratuñ /12/ mālından intifā' ide eger görse ki 'avratınuñ fercinden ṣaru ṣu /13/ çıḳdı oglı ṭoga ḫasta ola eger aḥmer ṣu çıḳsa oglı ṭoga /14/ 'ömri ḳaṣr ola eger esved ṣu çıḳsa eyü oglı ola ol ev anuñıla ḳāyim /15/ ola eger nār çıḳsa oglı ẓālim ola müsülmānlar mu'abbirleri eydür bir kişi ayaḳ

---

* işedügi: (metin işidügi 188b/6)

189b

/1/ yolına varsa ġuṣṣası gide ve eger düş gören ġanīse zekāt vire ba'żı /2/ mu'abbirler eydür ayaḳ yolına varmaḳ rızḳdur ẓulm-ı fāḥişile ele gire /3/ eger necis yėse yāḫod ḥıfẓ itse māl-ı ḥarām eline gire vaḳt olur ki /4/ yaramaz kelāmıla ta'bīr olınur bir kişi görse kim ḳuru necis yestehledi /5/ ba'żı mālın sağlığında infāḳ ide eger içi gitse cemī'-i mālın infāḳ /6/ ide her nesne ki ḳarından çıḳa ādemden ve ḥayvāndan necis cinsinden /7/ mālıla ta'bīr olınur eger ayaḳ yolına varsa tīzcek ḳażā-yı ḥācet /8/ itse ferah ola yāḫod borcın edā ide eger ṭonına yestehlese 'avratına /9/ ġażab ide yāḫod 'avratına mehrin vire eger ṭonına yestehlese daḫı /10/ düşürse necisin eline alsa fulūrī kīsesin bula ammā ḥarām /11/ ola eger göñlegine yestehlese ġażab ide eger görse ki bağarsıḳ /12/ şıyrundusın yir etmegile bir fi'l-i ḳabīḥ işleye muḫālif-i şer' ola /13/ ol işledügi fi'le peşīmān daḫı olmaya eger yestehlese daḫı /14/ ṭopraḳda gizlese māl gizleye evet ḥadeṣ vāḳi' olsa mażarratlu /15/ kelāmdur ẕilletdür eger görse ḥadeṣ vāḳi' olmaḳ ister ġuṣṣalu ola eger

190a

/1/ görse ki beyne'n-nās ḥadeṣ vāḳi' olmaḳ ister bir ulu ġuṣṣaya düşe /2/ ta'alluḳātı daḫı ġuṣṣalu ola eger bir kişi بين الناس بغير قصد. ḳatılıḳ /3/ żarṭa itdi ammā ḳoḳmadı bu kişi ġāyetde ferah ola eger ḳaṣdıla ḥadeṣ /4/ vāḳi' olsa ve ḳoḳsa ve ṣavt-ı 'āliyile her ṭarafa yėtişse yaramaz söz /5/ söyleye ve yaramaz iş ide eṭrāf-ı 'āleme ḫaber yėtişe eger görse ki /6/ dübürinden bir ṭāvūs ḳuşı çıḳdı güzel ḳızı ṭoğa eger balıḳ çıḳsa /7/ çirkin ḳızı ṭoğa eger ḳurd ve bit çıḳsa 'ayālinden müfāreḳat ide /8/ eger ḳan çıḳsa nesneye bulaşmasa günāhdan ḳurtıla eger bulaşsa /9/ elinden mālı gide yāḫod māl eline gire yāḫod evlādı öle at boḳı /10/ māldur bir şerīf kimesneden ba'żı ḥükemā eydür ṣığır boḳı ḫayırdur at boḳı /11/ vesāyir ḥayvānlar boḳı ḫayırdur ekincilere ve ammā sāyir-i nāsa ġuṣṣadur /12/ bir kişi necis üstine otursa ba'żı aḳrıbālarından māl eline gire /13/ yumurda 'avratlardur قال الله تعالى كانهن بيض مكنون müsülmānlar /14/ eydür yumurda oğuldur ve cevārīdür arıdılmış yumurda yėse māl-ı ḥelāl yėye /15/ eger yumurda ḳabuğın yėse veyā yumurdayı delse aḳın ve ṣarusın çıḳarsa

190b

/1/ mevtā ekfānın çıḳara nebbāşlıḳ ide İbn-i Sīrīn daḫı bu vechile /2/ ta'bīr ider uvaḳ yumurda ḳızlardur büyük yumurda oğullardur ba'żı mu'abbirler /3/ eydür yumurda evlād-ı keferedür bir kişi yumurdayı delse ammā için çıḳarımasa /4/ cāriye almaḳ ṭaleb ide almağa ḳādir olmaya eger yumurdayı bir kişi delse daḫı /5/ getürse elüñe virse ol kişi ḳızın saña vire ba'żı ḥükemā eydür /6/ yumurda ḫayrdur eṭıbbāya ve daḫı şol

kimesnelere kim anuñıla ʻamel iderler /7/ ve ammā ġayr-ı ḫalḳa az olursa eyüdür ve çoḳ olursa ġuṣṣadur ve hem /8/ gizlü işler ṭaleb itmegile taʻbir olınur bir kişi gördi ki ellerin ṣalar /9/ ḥattā bir mertebeye vardı ki derler dökdi ḳoltuġı derlerin eliyile aldı /10/ ḳoḫuladı ol kişi bir riyālu fiʻl-i ḳabiḥ işleye anuñ fiʻline ḫalḳ-ı ʻālem /11/ muṭṭaliʻ ola baʻżı ḥükemā eydür derlemek mażarrata delālet ider bir kişi /12/ görse ki derler döker ḥācetin Allāh taʻālāya refʻ ide Allāh taʻālā /13/ ḥācetin edā ve ḳażā ide **on birinci faṣl** في روية /14/ الاديان و العبادات و المتعبدات bir müşrik görse ki müsülmān /15/ oldı ḳıbleye namāz ḳılur eger münkirise iḳrār ide eger düş gören

191a

/1/ kimesne şirririse fevt ola bir kişi görse ki düşinde eslemet dėr /2/ dini ve dünyāsı eyü ola bir kişi gördi ki bir kimesneye imān ʻarż ider /3/ ol kimesne Allāh taʻālāyı tevḥid ider ammā Muḥammede inkār ider bu kişi /4/ bir şerir kimesneye vaʻẓ ide ol ḳabūl itmeye kebāyire mürtekib ola ḫamr ve /5/ zinā gibi el-ḫetān bir kişi gördi ki sünnetlendi sünnet-i Resūlu'llāhı yirine /6/ getüre bir kişi kendüyi sünnetsüz gördi dünyāyıçun dinin terk ide /7/ bir kişi gördi ki āḫer kimesneye selām virür müsellem ʻaleyhi selām viren /8/ kimesneden fāyide ide ve eger selām virdügi kimesne bu kişinüñ düşmeni /9/ olsa üzerine ẓafer bula ve eger selām virse bir kişi selāmın alsa /10/ ikisi arasında mülāyemet ḥāṣıl ola bir kişi gördi ki melāike /11/ buña selām virür devletile ʻizzet bula bir kişi gördi ki misvāk ṭutınur /12/ sünneti yirine getüre eḳāribine iḥsān ide vużū almaḳ cemiʻ-i edyānda /13/ eyüdür Allāh taʻālānuñ emānında ola bir kişi gördi ki ġusl ider /14/ Allāh taʻālā ḳatında ḥāceti ḳabūl ola cenābetden ġusl itse /15/ günāhından arına eger ġusl itse ṭonın geyse ḫastaysa şifā bula

191b

/1/ medyūnısa dinin ḳażā ide maḥbūsısa necāt bula ġuṣṣalusa feraḥ /2/ ola faḳirise ġani ola tācire ve sūḳiye eyüdür eger ziyān itmiş olsa /3/ yine fāyide ide eger maʻzūlısa eline manṣıb gire قال الله تعالي /4/ هاذا شراب مغتسل باردوشراب الايه eger ġusl tamām eylemese işi /5/ daḫı tamām olmaya el-eẕān bir kişi gördi ki eẕān oḳur bir kerre veyā- /6/ ḫod iki kerre ve iḳāmet ider ve fariża namāz ḳılur ol kişi ḥac ve ʻumre /7/ ḳıla قال الله تعالي واذن في الناس بالحج bir kişi gördi ki eẕān /8/ oḳur ammā müʼeẕẕin degülidi eger bu kişi vilāyete ehlise vāli ola bi-ḳadr-ı /9/ ṣavtihi ve eger vilāyete ehl degülse riyāsete yetişe tācirise fāyide /10/ ide eger muḳarmed üzerinde ẕān oḳısa ol divāruñ ehlini ṣulḥa /11/ daʻvet ide eger mezbelede eẕān oḳısa bir aḥmaḳ kimesneyi ṣulḥa daʻvet /12/ ide ol kimesne rāżı olmaya eger kendü evinde eẕān oḳusa ʻavratını /13/ ṣulḥa oḳıya eger menārede oḳısa ḫalḳı dine daʻvet ide eger ḳuyuda /14/ eẕān oḳısa sefer-i baʻid

vāḳi‘ ola eger ḳonşı ṭamı üstinde oḳısa /15/ ḳonşı ‘avratına ḫıyānet ide eger kendü evi üstine çıḳsa eẕān

192a

/1/ oḳısa kendü fevt ola ve ehli daḫı fevt ola eger Ka‘be ṭamında eẕān /2/ oḳısa iẓhār-ı bid‘at ide sebb-i aṣḥāb ide yāḫod mürted ola eger bir /3/ ḳavm içinde eẕān oḳısa ki namāz ḳılmazlar ol kişi ẓālimler arasında vāḳi‘ /4/ ola eger oğlan atası anası yanında eẕān oḳısa eyüdür atası anası /5/ kiẕbden ve bühtāndan ḫalāṣ ola eger ḳāfile içinde ezān oḳısa uğrı /6/ ol ḳāfileye ziyān ide eger beriyyede eẕān oḳısa uğrılar cāsūsı ẓāhir /7/ ola eger sovuḳ evde yā ıssı evde eẕān oḳısa ısıtma ṭuta eger ‘asker /8/ içinde eẕān oḳısa cāsūs-ı ‘asākirdür eger bir bāzārda eẕān oḳısalar /9/ ol bāzārda bir kişi fevt ola eger görse masḫaralıḳla eẕān oḳur Allāh /10/ ta‘ālā ‘aḳıldan ol kişi maḥrūm ide mecnūn ola el-iḳāmet sünnet-i Resūl- /11/ u'llāh iḳāmet itmekdür eger görse ki berāy-ı namāz ḳāmet getürür ol kişiçün /12/ bir ulu iş açıla eger ḳapusı öñinde ḳāmet getürseler kendüsi taḫt /13/ üzerinde oturur olsa fevt ola eger maḥbūs görse ḫalāṣ ola /14/ eger görse ṣalāt-ı mektūbe içün vaḳtında ḳāmet oḳur Allāh ta‘ālā /15/ ḳatında farżın edā itmiş ola eger görse ki otururken namāz ḳılur ammā

192b

/1/ ‘öẕr-i şer‘īsi yoḳdur ‘ameli Allāh ḳatında maḳbūl olmaya eger yanı üstine namāz /2/ ḳılursa ḫasta ola ve eger namāz ḳılsa mescidden çıḳsa ḫayra ve berekāta /3/ yetişe قال الله تعالي فاذا قضيتم الصلواة فانتشروا الايه eger ata /4/ ya bir ḥayvāna binüp namāz ḳılursa ḫavfa düşe ve ḳıtāl vāḳi‘ ola قال /5/ الله تعالي فان خفتم فرجالا اوركبانا eger görse ki farīżayı iki reke‘at /6/ ḳılur sefer vāḳi‘ ola eger namāz ḳılurken bal yese ṣāyimiken ‘avratına cimā‘ /7/ ide eger görse ki namāz fevt oldı ḳılacaḳ yir bulımaz bu kişi ṭarlığa ve zaḥmete /8/ düşe eger görse ki namāzı ḳaṣdıla terk itmiş ammā ḳażā itmek niyyeti vardur /9/ bu kişi taḫfīf-i şerī‘at itmiş ola ümīẕdür ki yine tevbe ide ṣalāḥ /10/ bula eger görse ki sünnet ḳılur Resūlu'llāh sünnetine yapışa قال الله تعالي /11/ قدكان لكم في رشول الله اسوة حسنة eger görse teṭavvū‘ namāzın ḳılur /12/ āḫiret ‘amellerin işleye eger görse ki secde ider günāhına tevbe ide /13/ ḥāceti ḳabūl ola muḫāṭaradan ḳurtıla ‘ömri uzun ola eger Allāhdan /14/ ġayrı kimesneye secde itse yā yüzi üstine düşse niyyeti secde olmasa /15/ ol kişi ẕelīl ola tācirise ziyān ide ḥarbde olsa ṣına ḥāceti

193a

/1/ ḳażā olınmaya eger görse ki namāz içinde ṭurur ammā rükū‘ itmez zekātın virmeye /2/ eger teşehhüde otursa Allāh ḳatında ḥāceti ḳabūl ola ġuṣṣadan ḳurtıla /3/ eger

namāzdan ṣoñra selām virse cemī‘-i ġuṣṣadan ḳurtıla eger hemān /4/ sağına selām virse umūr-ı ṣāliḥ ola eger hemān ṣolına selām virse /5/ ba‘żı umūr ṣāliḥ ola eger maşrıḳ ṭarafına namāz ḳılsa Naṣārā fi‘lin /6/ işleye müsülmānlara bühtān ide ma‘āṣiye irtikāb ide eger maġrib /7/ ṭarafına namāz ḳılsa Yahūd fi‘lin işleye müzevvirlik ide ve yalan söyleye /8/ eger Ka‘beye ardın dönse namāz ḳılsa Mecūs fi‘lin işleye cemī‘-i muḥarremātı /9/ ḥelāl göre eger Ka‘beye ḳarşu namāz ḳılsa dīni müstaḳīm ola eger görse /10/ ki ḳıbleyi bulmaz dīn emrinde müteḥayyir ola eger görse ki ḳıblenüñ ġayrına /11/ namāz ḳıldı ammā üzerinde aḳ ṭonlar vardur ve ṣaḥīḥ Ḳur’ān oḳur ḥac seferin /12/ ide eger görse ḥalḳa imāmet ider şerāyiṭ-i ṣalavāt yirlü yirince ammā /13/ imām degüldür vilāyete ve ‘urefe yetişe eger ehlise eger namāzda ‘adl /14/ itdiyse ḥükminde ‘adl ide ve eger noḳṣānı varısa ḥükminde noḳṣānı /15/ ola eger müsāfir görse ḳuṭā‘ı'ṭ-ṭarīḳe ṭuş ola eger cemā‘atıla

193b

/1/ otururken namāz ḳılsa cemā‘at daḫı otururken ḳılsalar bir ‘aẓīm düşmenile /2/ yā uğrıyla mübtelā olalar bir kişi görse ki yanın yatup ḥalḳa imāmet /3/ ider üzerinde aḳ ḳaftān var ammā Ḳur’ān oḳumaz ve tekbīr eylemez ol kişi fevt /4/ ola eger görse ki bir ‘avrat ḥalḳa imāmet ider fevt ola düşde /5/ Ḳur’ān oḳımaḳ şerefdür sürūrdur bir kişi görse ki Ḳur’ān oḳur ẓāhiren ol /6/ kişi ḥaḳ üzerine muḫāṣama ide ve emāneti ṣāḥibine red ide emr-i ma‘rūf /7/ ve nehy-i münker ide bir kişi görse ki Ḳur’āndan bir kimesneye āyetler virür /8/ ol āyetlerüñ ma‘nāsı neyise eyle vāḳi‘ ola va‘addan ve va‘idden /9/ ve emirden ve nehiyden eger görse ki ‘avratı Ḳur’ān oḳur muṣḥafdan ol /10/ ḫātūn ‘izzet ve şeref bula dīni eyü ola bir kişi görse ki elinde /11/ muṣḥaf veyā kitāb vardur ol muṣḥafı ve ol kitābı açsa içinde /12/ yazu bulmasa bu kişiye bir nesne ẓāhir ola ki bu ol nesnede degülidi /13/ eger ‘üryān olup Ḳur’ān oḳısa ehl-i hevādur eger görse Ḳur’ānı yir Ḳur’ānı /14/ vesīle idine dünyāya yā kitābet ide eczāsın ṣata eger görse ki Ḳur’ān /15/ ḫatm ider Allāh ta‘ālā ḳatında ‘azīz ola eger görse ki muṣḥaf uğurlar

194a

/1/ terk-i ṣalāt ide eger görse Ḳur’ān yazar saḳsıya yā ṣadefe kendü rāyından /2/ Ḳur’ānı tefsīr ide eger görse ki Ḳur’ānı yire yazar ol kişi zındīḳdur ḳavm-i /3/ Mūsā eydür düşde Ḳur’ān oḳımaḳ ve namāz ḳılmaḳ Ḥaḳ ta‘ālānuñ rıżāsına /4/ delālet ider ve ḥāceti ḳażā olınmağa delālet ider Fātiḥa sūresin /5/ oḳısa ḫayr ḳapuları açıla Baḳara oḳısa aḥkām-ı dīni cem‘ ide /6/ ‘ömri uzun ola Āl-i ‘imrān oḳısa ḫalḳ içinde muḫtār ola Nisā /7/ oḳısa ḳassām ola mevāriṣ ḳıymet ide nisā-yı aḥrār cem‘ ide Māide /8/ sūresin

oḳısa rızḳı yaḳın eline gire sulṭāndan En'ām oḳısa ṭavarı /9/ çoḳ ola A'rāf oḳısa dinde 'azīz ola ayağı Ṭūr-ı Sīnāya başa /10/ Enfāl oḳısa düşmenine ẓafer bula Tevbe oḳısa dünyādan āḫirete tevbeyle /11/ gide Yūnus oḳısa siḥr eṣer itmeye Hūd oḳısa balıḳdan rızḳ eline /12/ gire Yūsuf oḳısa müsāfir ola 'izzet bula ẓālimlerden ẓulm gördükden /13/ ṣoñra Ra'd oḳısa ḥāfıẓ-ı da'vāt ola İbrāhīm oḳısa Allāh ḳatında /14/ evvābinden 'add olına Ḥicr oḳısa 'inda'llāh ve'n-nās maḥmūd ola Naḥl /15/ oḳısa āl-i Muḥammedi (ṣ.a.v.) sevenlerden ola Benī İsrā'il

194b

/1/ oḳısa vecīh ola 'inde'n-nās El-kehf oḳısa 'ömri uzun ola Meryem /2/ oḳısa enbiyāyıla ḳopa Ṭāhā oḳısa e'ādīnüñ siḥri bāṭıl ola Enbiyā /3/ oḳısa enbiyā dirligin dirile Ḥac oḳısa ḥacca vara Mü'minīn oḳısa /4/ mü'minlerile ḳopa Nūr oḳısa ḳabri münevver ola Furḳān oḳısa ḥaḳḳıla /5/ bāṭılı farḳ eyleye Şu'arā oḳısa Allāh ta'ālā bühtāndan saḳlaya Neml oḳısa /6/ mülk-i ilāhiyye gire Ḳaṣaṣ oḳısa ḫazīne eline gire bir kişi Tevrīt ve /7/ İncīl oḳısa Ḳārūn ḫazinelerinden bir ḫazine fetḥ ola ḥelāl māl ola /8/ 'Ankebūt oḳısa fevt olınca Allāh ta'ālā emānetinde ola Rūm oḳısa /9/ bir şehr fetḥ ide ehl-i şirk memleketinden Secde oḳısa secde iderken cānı /10/ teslīm ide Allāh ta'ālā ḳatında fāyizlerden ola Aḥzāb oḳısa ehl-i /11/ taḳvādan ola Sebā oḳısa dünyāsı ziyāde ola ṭağlarda mesken /12/ duta Melāike oḳısa melāike anuñıçun istiğfār iderler Yasin /13/ oḳısa Muḥammed Resūlu'llāhıla maḥşerde muṣāḥib ola ve'ṣ-Ṣāffāt /14/ oḳısa oğlı velīlerden ola Ṣad oḳısa rızḳ-ı keṣīr eline gire ez-Zümr /15/ oḳısa ḳıyāmet gününde mü'minlerile evvel ṣafda ḳopa Mü'min oḳısa

195a

/1/ ḫayırlar işleye Secde oḳısa mürşid ola nice ḳavmi hidāyete da'vet /2/ ide Ḥā-mīm-'āyn-sīn-ḳāf oḳısa 'ömri dırāz ola Zuḫruf oḳısa ṣādıḳü'l-ḳavl /3/ ola Duḫān oḳısa cevāhir ṭaleb idüp ġanī ola Cāṣiye oḳısa /4/ ḫāşi'lerden ola Aḥḳāf oḳısa Allāh ta'ālānuñ 'aẓametin fikr ide /5/ kişi görse Ḳur'ān oḳur melekü'l-mevt anuñ rūḥın āsānlığıla ḳabż /6/ ide Muḥammed oḳısa Muḥammedüñ 'aleyhi's-selām 'ilm-i dīninde ḥaşr ola Fetḥ /7/ oḳısa ġazā ide Ḥucurāt oḳısa ḳarındaşlarına mülāḳāt ide Ḳaf /8/ oḳısa enbiyā 'ameli naṣīb ola ve ez-Ẕāriyāt oḳısa nebāt-ı arż aña /9/ naṣīb ola ve'ṭ-Ṭūr oḳısa beytu'llāhdan mücāvir ola ve'n-Necm oḳısa /10/ güzel oğlı ola Ḳamer oḳısa siḥirden ḫalāṣ ola er-Raḥmān oḳısa raḥmete /11/ yetişe Vāḳı'a oḳısa ḫayırda sābıḳ ola Ḥadīd oḳısa ṣıḥḥat-i beden /12/ ola Mücādele oḳısa ehl-i edyānıla baḥṣ ide ġālib ola Ḥaşr oḳısa /13/ enbiyāyıla ḥaşr ola Mümteḥine oḳısa ḫayrıla imtiḥān ola Ṣaf oḳısa /14/ ġazā ide Cum'a

okısa emr-i dini ve dünyāyı cem' ide Münāfıkin okısa /15/ Allāh nifākdan kurtara Teġābun okısa kıyāmet güninde emin ola Ṭalāk

195b

/1/ okısa 'avratına ṭalāk vire ammā mehrinden beri ola Tuḥarrim okısa maḥārimden /2/ ictināb ide el-Mülk okısa çok nesneye mālik ola Nūn okısa /3/ belāġat issi ola āl-i Muḥammede mu'āvin ola el-Ḥākka okısa Allāh ta'ālāya /4/ yakın ola Seele Sāil okısa ırak nesneler aña yakın ola Nūḥ okısa /5/ a'dāya muẓaffer ola Ḳul Ūḥıye okısa cin aña müsaḫḫar ola żarar itmeye /6/ el-Müzemmil okısa gicelerde Ḳur'ān okuya el-Müddeşir okısa gündüz ṣavm ide /7/ Ḳıyāmet okısa yemin-i kāẕibden iḥtirāz ide Hel Etā okısa zāhid ve 'ābid /8/ ola ve'l-Mürselāt okısa Allāh ta'ālāyı tevḥid idenlerden ola 'Amme /9/ okısa ṣevāba yetişe ve'n-Nāzi'āt okısa göñlinden şek gide 'Abese /10/ okısa zekāt ve ṣadaka vire İẕā e'ş-Şems Küvviret okısa maşrık ṭarafına /11/ sefer ide çok fāyide ide İẕā e's-Semāü'n-feṭaret okısa sulṭānıla muṣāḥib /12/ ola Muṭaffifin okısa mizānda 'adl vāki' ola İẕā e's-Semāü'n-şakkat /13/ okısa evlādı çok ola el-Bürūc okısa nücūm 'ilmin ögrene eṭ-Ṭārık /14/ okısa ehl-i tesbiḥ ola Sebbiḥ okısa āḫiret ṣāḥibi ola el-Ġāşiye /15/ okısa zāhid ve 'ālim ve ma'ṣūm ola ve'l-Fecr okısa heybetlü ola el-Beled

196a

/1/ okısa yetimler merḥameti ziyāde ola ve'ş-Şems okısa ziyrek ola ve manṣūr ola /2/ ve'l-Leyl okısa gicelerde ṭā'at ide ve'ḍ-Ḍuḥā okısa miskinlere merḥamet /3/ ide Ḥasan ibn-i 'Ali raḍıya'llāhu 'anhümā gördi ki ve'ḍ-Ḍuḥā sūresi alnına /4/ yazılmış İbn-i Müseyyebe kıṣṣa itdi İbn-i Müseyyeb eydür ki vaṣiyyet it ki /5/ bir giceden ṣoñra hemān āḫirete nakl idersin Elem Neşraḥ okısa ṣadrı /6/ İslāmıla ṭola ve't-Tin okısa enbiyā dirligi müyesser ola İkrā' okısa /7/ kitābet ve ḫuşū' ḥāṣıl ola el-Ḳadr okısa 'ömri uzun ola Lem Yekün /8/ okısa kāfirlerden kaça müsülmānlara yakın ola İẕā Zülzilet okısa kāfirler /9/ müsülmānlara ẕelil ola v'el-'Ādiyāt okısa ġazā içün evinde at /10/ baġlaya el-Ḳāri'a okısa zāhid ola el-Hāküm okısa māla raġbet itmeye /11/ lehvi terk ide ve'l-'Aṣr okısa aṣṣı ve ziyān çok ola Veylün Likül /12/ okısa selimü'ṣ-ṣadr ola mālın infāk ide el-Fil okısa 'asker /13/ ṣıya fetḥ mülk ola Liylāf okısa ḫalk içinde eyü ola Ereeyte /14/ okısa bir nice kimesne buña muḫālefet ide ammā bu kişi muḫālifine ġālib /15/ ola el-Kevşer okısa dostları çok ola düşmenleri maġlūb ola

196b

/1/ el-Kāfirūn okısa kāfirlere ġazā ide İẕā Cāe okısa a'dāya ġālib /2/ ola İbn-i Sirine bir kişi geldi eydür İẕā cā sūresin okuram İbn-i Sirin /3/ eydür vaṣiyyet eyle ki ecelüñ

yaḳın geldi Tebbet oḳısa bir münāfıḳ bu kişiye /4/ ṭolaşa ammā Allāh ta'ālā münāfıḳı helāk ide İḫlāṣ oḳısa tevḥid /5/ naṣib ola Hüseyn ibn-i 'Ali raḍıya'llāhu 'anhümā gördi ki sūre-i İḫlāṣ /6/ iki gözleri arasında yazılmış Sa'd-ı bin Müseyyebe resūl gönderdi aña /7/ ḳıṣṣa itdiler Sa'd eydür yaḳın zamānda fevt ola hem eyle vāḳi' oldı sūre-i /8/ Felaḳ oḳısa ins şerrinden ḫalāṣ ola sūre-i bi-rabbi'n-Nās oḳısa siḥirden /9/ ve şeyṭāndan ḫalāṣ ola bir kişi Ḳur'ān āvāzın işitse 'āḳıbeti maḥmūd /10/ ola fitneden ḳurtıla بينك وبين الذين لايومنون بالاخرة حجابامستورا /11/ قال الله تعالي فاذاقرات القران جعلنا muṣḥaf /12/ mirāṣ ve emānetdür ve ḳuvvetdür ve māl-ı helāldür bir kişi gördi ki /13/ muṣḥaf ṣatun aldı ḫayırlar ḥāṣıl ola bir kişi gördi ki muṣḥaf /14/ yandı din içinde fesād ola bir kişi gördi ki muṣḥafı aldılar /15/ ol kişiden 'ilmin nez' ideler ne'ūẕu bi'llāh bu zamān ḳāḍileri gibi ki

197a

/1/ mülāzemetile 'ilm unıdurlar eger evvelden 'ālimise du'ā düşde dindür /2/ eger düşinde du'ā itse oğlı ṭoğa ندا خفيا /3/ قال الله تعالى اذنادي ربه bir kişi ḳarañulıḳda du'ā itdi ġuṣṣadan ḳurtıla تعالي وذا النون اذذهب مغاضبا /4/ قال الله bir kişi gördi ki Allāh ta'ālāyı /5/ çoḳ çoḳ ẕikr ider Allāh ta'ālā ol kişiye nuṣret ide تعالي واذكروا الله ذكرا كثيرا /6/ قال الله و انتصروا bir kişi görse ki Allāh ta'ālāya /7/ istiğfār ider oğlı ve ḳızı ve rızḳı çoḳ ola ربكم انه كان سغفارا /8/ قال الله تعالي واستغفروا bir kişi gördi ki tesbiḥ oḳur ġuṣṣaluysa feraḥ /9/ ola mariż ve Mecūsise ḫalāṣ ola bir kişi lā-ilāhe illa'llāh dėse /10/ fevt ola kelime-i şehādet üzerine imānı ṣābit ola ġuṣṣaluysa feraḥ /11/ ola قال الله تعالى لااله الاانت سبحانك اني كنت من الظالمين /12/ bir kişi görse Allāhu ekber dėr düşmenlerine ẓafer bula bir kişi görse /13/ ki Allāh ta'ālāya ḥamd ider hidāyete yėtişe ve mirāṣ mālı eline gire قال /14/ الله تعالي الحمد لله الذي صدقنا و عده واورثنا الارض الايه /15/ ve ba'żı mu'abbirler eydür elḥamdüli'llāh dėse iki oğlı ṭoğa قال الله تعالي

197b

/1/ الحمد لله الذي وهب لي علي الكبرا اسمعيل و اسحق eger görse ki /2/ Allāh ta'ālāya şükr ider ġuṣṣadan ḳurtıla māla ve ni'mete yėtişe bir kişi /3/ görse ki ṣāyim şehr-i ramażānda ol kişi mü'mindür borcı varısa edā /4/ ide ḫastayısa şifā bula eger görse ki ramażān güninde oğlı ḳaṣdıla /5/ oruc yėmiş bir kişi ḳatl ide 'amden nitekim görse bir kişi ḳatl itmiş 'amden ramażānda /6/ 'amden oruc yėye eger görse iki ay oruc ṭutmış kefāretiçün veyā /7/ ḳażāyıçun ḫasta ola علي سفر فعدة من انام احر /8/ قال الله تعالي من كان منكم مريضا او ve daḫı ol kişi tevbe ide فصيام شهرين متتابعين توبه من الله /9/ كما قال الله تعالي eger görse ki ṣavm-ı ramażānı /10/ 'amden terk itdi şerāyi'-i İslāmdan nesne terk ide eger görse ki ifṭārı /11/ ṣavm ider sefer-i ḫayr ide اوعلي سفر فعدة من /12/ قال الله تعالي فمن كان منكم فريضا

ايام اخر eger bir kişi görse ki kendüsi /13/ ṣavm ider ammā bilmese ki ṣavm neẕr midür yoḫsa ḳażā mıdır ol /14/ kişi lisānın mā-lā-ya'niden ḥıfẓ ide yāḫod edā-yı deyn ide eger /15/ teṭavvū' ṣavm itse cismi ṣaḥiḥ ola ol yıl marażı vāḳi' olmaya قال

198a

/1/ عليه السلام صوموا تصحوا bir kişi görse bedeni ṣaḥiḥ olmagıçun ṣavm itmiş /2/ şerden ḫalāṣ ola قال عليه السلام الصوم جنة ya'ni oruc ḳalḳandur /3/ belā def' ider görse ki ṣāyimü'd-dehrdür ol kişi cemi'-i evḳātda /4/ günāhdan maḥfūẓ ola bir kişi görse ki yevm-i 'id olmış sürūr /5/ ve feraḥdur ve borcından ḫalāṣ olmaḳdur bir kişi görse ki fıṭra /6/ borcın virür ol yıl marażdan emin ola قال الله تعالي قد /7/ افلح من تزكي bir kişi görse ki zekāt virür eger ġanise ziyāde /8/ māla ve ni'mete yetişe namāzı vaḳtlu vaḳtında edā ide bir kişi görse ki /9/ kendüden su'āl iderler sāile muştı virür ol kişi 'ālim ola ḫalḳa /10/ 'ilm ögrede eger sulṭānısa vilāyet eline gire eger tācirise /11/ fāyide ide eger miskine ṭa'ām virse ḫāyif ola eger kāfire /12/ ṭa'ām virse düşmenin ḳuvvetlendüre görse ki 'arefe olmış feraḥ ola /13/ ceng içinde olsa ṣulḥ ide seferde olsa ṭehline ulaşa veyā ṣıla-yı /14/ raḥm ide Ka'be görse ḫilāfete ve vilāyete yetişe Ka'bede namāz ḳılsa /15/ imām-ı nās ola Ka'beye girse ḫalifeye gire a'dādan emin ola

198b

/1/ Ka'be divārı yıḳılsa ḫalife fevt ola eger Ka'be ḫizmetinde olsa /2/ ḫalife ḫizmetinde ola Ka'beden yund uġurlasa maḥremine cimā' ide /3/ Ka'bede kendüyi mevtāyıla görse imānıla fevt ola eger görse Ka'be /4/ kendününñ evi olmış sulṭān ola bir kişi gördi kim Ka'be üzerinde /5/ namāz ḳılur İbn-i Sirine ḳıṣṣa itdi İbn-i Sirin eydür Allāhdan /6/ ḳorḳ müsülmān ol bir kişi ḥac vaḳtında ḥac itse dini eyü ola borcın /7/ edā ide müsāfirise evine vara tācirise fāyide ide marīżise /8/ saġ ola eger görse ki Ka'beyi yunda binüp ṭavāf ider maḥremine /9/ cimā' ide eger görse ki telbiye ider düşmenine muẓaffer ola eger ḥarem /10/ içindeyse ġayrı mevżi'de telbiye itmek maġlūb olmaḳdur eger görse /11/ ki ḥac üzerine farż olunmış ammā ḥac itmez küfrāni'n-ni'met ola emāneti /12/ ṣāḥibine virmeye eger görse ki 'umreye niyyet itmiş ve Mekkede mücāvir /13/ olmış 'ömri uzun ola eger görse ki Ḥacerü'l-esvedi öper Ḥicāz sulṭānına /14/ tābi' ola eger görse ki bir kal'a aldı din içinde bir maḫṣūṣ bid'at /15/ iḥdāṣ ide İbn-i Sirin daḫı bu vechile ta'bir itdi eger Ḥacer-i

199a

/1/ esvedi muṣāfaḥa itse ḥac ide İbn-i Sirine bir kişi geldi eydür ki /2/ Ḥacerü'l-esvedi ḫalḳ yavu ḳılmışlar ammā ben buldum İbn-i Sirin eydür feraḥ /3/ ol ki Ḥaḳḳa

mü'minimişsin görse ki āb-ı zemzem içer ḫayra ve berekāta /4/ yetişe görse ki Maḳām-ı İbrāhīmde namāz ḳılur edeb-i şer' yirine ilte eger /5/ görse ki mevsimde namāz ḳılur ve ḫuṭbe oḳur ammā anuñ ehli degüldür /6/ bu rü'yā kendünüñ degüldür kendü adına 'azīzlerden kim varısa anuñdur /7/ eger aḳrıbāsından buña ehl kim varısa anuñdur ve illā ba'żı belā-yı dünyādan /8/ nesnecük göre eger görse müsülmānlara ḫuṭbe oḳur ṣāmit olup /9/ ḫuṭbe istimā' iderler bu kişi 'azīz ve muḳtedī ola menber üzerinde /10/ daḫı ḫuṭbe oḳısa daḫı bu vechiledür eger görse ki menberden /11/ ṣar' olup yıḳıldı salṭanatdan ve devletden düşe yāḫod fevt ola /12/ bir kişi Ca'fer-i Ṣādıḳa rāḍıya'llāhu 'anh geldi eydür görürem ki menber /13/ üzerinde ḫuṭbe oḳuram Ca'fer eydür ṣanā'atuñ nedür bu kişi eydür /14/ ḥammāmcıyam Ca'fer eydür seni sulṭāna ġamze ideler ṣalb olınasın hem /15/ eyle vāḳi' oldı eger görse ki ḳurbān eyler şol nesneyi ki ḳurbān

199b

/1/ olmaġa ṣāliḥdür ḳulısa āzād ola esīrise ḫalāṣ bula marīżise /2/ şifā bula medyūnısa edā-yı deyn ide faḳīrise ġanī ola maġmūmısa /3/ feraḥ ola 'avratı ḥāmileyse oġlı ṭoġa eger ḳurbān etin üleşdürse /4/ ḫavfdan ḫalāṣ ola eger görse ki ḳurbānı sünnet üzre eylemez ġażab- /5/ u'llāh vāḳi' ola eger görse ki ḫasta olmış ḥasbeten-li'llāh ḳurbān eyler /6/ ḫayra delālet ide ve dünyādan āḫirete īmānıyla gide cum'a günin görse /7/ umūr cem' ola 'asīr olan nesneler yesīr ola görse ki cum'a namāzın /8/ ḥıfẓ ider 'azīz ola eger görse ki müsāfire iḳtidā itmiş ṣoñra /9/ namāzın tamām ider ḫayra ve rızḳa yetişe قال الله تعالي فاذا قضيت /10/ الصلواة فانتشروا في الارض وابتغوا من فضل الله bir kimesne ehl-i /11/ beyti Resūl-i Allāh ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem 'āşūre güni görse /12/ muṣībete delālet ider ehl-i beytüñ a'dāsın görse eyüdür 'aksince /13/ ta'bīr olınur meclis-i ẕikr ve va'ẓ görse vā'iẓ-i 'ālim kişi olsa /14/ müsülmānlar günāhından tevbe iderler tācirise ziyān görmeye eger düş /15/ gören ehl-i ẕikr degülise ḫasta ola yāḫod bir söz söyleye ki

200a

/1/ ḫalḳ aña ḍıḥk ideler masḫara ola 'ālim ve ṣāliḥ ve ḥakīm kimesneler /2/ görseler ki bir yirde cem' olmış ol vilāyet ma'mūr ola ḳaḥṭısa ucuzlıḳ /3/ ola sulṭānı 'adl eyleye bir kişi görse Ḳur'ānı oḳur ḥamdile eger gören /4/ kişi ehlise ol kimesnenüñ işi açıla ol miḳdār ki Ḳur'ānı tecvīd üzerine /5/ güzel ṣavtıla oḳıdı beytü'l-muḳaddesde namāz ḳılsa mīrāṣ eline gire /6/ görse ki beytü'l-muḳaddesde çırāḳ yaḳmış ol kişinüñ üzerinde neẕr /7/ ola vefā itsün mescid recül-i 'ālimdür mescidüñ ḳapuları ḳayyūmlarıdur /8/ ve imāmıdur bir kişi görse ki mescid yapdurur yāḫod evi mescid olmış /9/ yā mescid

'imāret ider ḫalḳ ḳatında cem' ola nāsa ülfet vire yāḫod /10/ kendü mālıyla bir kimesneyi tezvīc ide الله من امن بالله /11/ قال الله تعالي انما يعمر مساجد eger görse ki mescid yıḳılmış bir 'ālim kişi fevt /12/ ola bir cemā'atıla mescide girse cemā'at bu kişiçün bir yir delseler /13/ 'avrat alıvireler miḥrāb recül-i 'ālimdür ve imāmdur görse ki miḥrābda /14/ namāz ḳılur oğlı ṭoğa eger görse ki miḥrābda ġayr-ı vaḳtında namāz ḳılur /15/ vilāyete ehlise vilāyet eline gire tācirise fāyide ide çiftçiyse

200b

/1/ oğlı ṭoğa menāre-i mescid recül-i 'ālimdür ki ḫalḳı irşād ider görse /2/ ki menāreden bir ḳuyıya düşdi bir seliṭa 'avrat ala menāre yıḳılsa /3/ 'ālim fevt ola bir mühendis kişi gördi ki bir ağaçdan menāreye /4/ çıḳar eẕān oḳur mu'abbire ḳıṣṣa itdi mu'abbir eydür vilāyet elüñe gire /5/ bir ḳaç günden ṣoñra ol düş gören Belḫ vilāyetine pādişāh oldı /6/ bir kişi gördi ki ġazāya vardı ḳuvvet ve devlet ve ẓafer bula قال الله /7/ تعالي و فضل الله الجاهدين eger görse ki kāfirle muḳātele eyler /8/ müslim-i müctehiddür ehl ve 'ayālin ri'āyet ider قال عليه السلام الكاد علي عياله كالمجاهد في سبيل الله تعالي /9/ görse ki fī-sebīli'llāh ḳatl /10/ olunmış feraḥ ola قال الله تعالي ولاتحسين الذين قتلوا في سبيل /11/ الله امواتابل احيا ġazāda düşmenden yüzin döndürse dīn içinde /12/ fesād eyleye قال الله تعالي فهل عسيتم ان توليتم eger yağma ider görse /13/ ġanimet mālı eline gire Mecūsī ḳoca görse düşmendür ammā helāk /14/ ḳaṣd itmez Yahūdī ḳoca görse düşmendür helāk ḳaṣd ider bir /15/ kişi görse Yahūdī veyā Mecūsī olmış İslām dīnin terk itmiş

201a

/1/ ola kebīre günāha irtikāb itmegile tevbe itsün görse ki oda veyā /2/ ṣaneme veyā ağaca secde ider bāṭıl işe yaḳın olmış ola قال الله /3/ تعالي افتعبدون من دون الله مالاينفعكم kāfirler gürḫānesin görse /4/ içinde mevtā vardur beyt-i ḥarāmdur ve eger mevtā olmasa bir yaramaz kimesnedür /5/ müfsidler aña i'timād itmişdür bilinde zünnār görse ehl-i taḳvādan ola /6/ dīn yardımın ide aḳ ṭon üstine zünnār ḳuşansa ṣāliḥ oğlı ṭoğa /7/ görse ki zünnār üzülmiş oğlı fevt ola zünnār te'vīlde ḳabīḥ gibidür /8/ müsülmān mu'abbirlerinden ba'żı Yahūdī görmek hedydür dėrler bir kişi /9/ kendüyi Yahūdīler kelisāsında görse yāḫod evini kelisā görse /10/ dīni ve ḳavli Yahūdīler gibi ola ve evi aṣḥāb-ı bid'at direngi ola /11/ evin Naṣārā kelisāsın görse hemān ol-daḫı bu vechiledür bir kişi /12/ kendüyi Naṣrānī görse dīn içinde Naṣārā fi'lin işleye tevbe /13/ itsün ba'żılar eydür kendüyi Yahūdī göricek 'ammuları mīrāşın /14/ yėye ve Naṣrānī göricek ṭayılar mīrāşın yėye bir kişi görse ki /15/ şiyābı üzerinde zünnār ḳuşanmış oğlı ṭoğa pādişāhlığa lāyıḳsa

201b

/1/ sulṭān ola bir kişi gördi ki kendüye Naṣārā tesmiye itmişler ammā /2/ üzerinde aḳ ḳaftānlar vardur bir ṭarlıġa uġraya ammā ḫalāṣ ola nāḳūs (ol nesnedür ki Naṣrānī anı döger ya'nī ḳaḳar çalar namāzları vaḳtında) /3/ bir keẕẕāb ve münāfıḳ kimesnedür andan ḫayr gelmez görse ki ḍarb-ı nāḳūs /4/ ider bir bāṭıl ḫabere şöhret vire yalan yemīn ide bir kişi gördi ki /5/ çanı olmış fevt ola yāḫod ni'meti zāyil ola müsülmānlar eydür bir kişi /6/ kendüyi rāhib görse bid'at işleye bir kişi görse ki Tevrīt ve /7/ İncīl oḳur ol kişi bed-meẕheb ola eger görse müteḥayyir olmış ne /8/ dīnin bilür ve ne ḳıblesin bilür emr-i dīnde müteḥayyir ola eger ṭālib-i 'ilmise /9/ taḥṣīl-i 'ilmi 'asīr ola eger pādişāhısa fetḥ-i bilādda 'usr çeke küfr /10/ ġınā veyā maraẓdur ki ṣāḥibi ḳaṭ'ā ṣıḥḥat bulmaz devā daḫı menfa'at /11/ eylemez ba'żı mu'abbirler eydür küfr ẓulmdur ve 'adūdur keṣret-i küffār ġuṣṣa /12/ çoḳ olmaḳdur bir kişi görse ki dīni fāsid olmış yalan şehādet /13/ ide eger görse ki dār-ı İslāmdan dār-ı ḥarbe varur kāfir ola dār-ı /14/ ḥarbe lāḥiḳ ola müsülmānlar eydür ṣanem insāndur ṣūreti güzel sīreti /15/ çirkin ḳavm-i 'Īsā eydür ṣanem görse sefer-i ba'īd eyleye oyuḳ ve temāṣīl (ya'nī ṣūretler)

202a

/1/ görmek evlāda delālet ider oyuḳuñ eyüsi oldur ki cevāhirden ve /2/ altun ve gümişden ola yaramazı oldur ki mūmdan ola veyā dīvāra /3/ yazalar **on ikinci faṣl** في روية السلطان وحواشيه /4/ sulṭānı eyü ḥālile görmek ġāyet eyüdür ġażabıla görmek yaramazdur /5/ sulṭānı 'abūsü'l-vech görse ābdestsüz namāz ḳılmış ola görse /6/ ki ḫalīfe olmış 'izzet bula eger ehlise ve illā fitneye düşe 'ulemāya /7/ ve ehl-i taḳvāya eyüdür ba'żı ḥükemā eydür görse ki beg oldı fevt ola /8/ yāḫod aḳrıbāları helāk ola ḳul görse āzād ola eger şirrīr /9/ ve müfsid görse maḥbūs ola ba'żılar eydür gizlü işler āşikāre /10/ olmaḳdur eger 'avrat görse ki pādişāh olmış yā ḳāḍī olmış fevt /11/ ola eger bir ādem görse pādişāh olmış ol mertebeye lāyıḳ degülse /12/ fevt ola eger görse ki ḫalīfeyle ḥikmet kelimātın iderler ḥācātı /13/ ḳabūl ola sulṭān ḳatında mertebeye yetişe ehl-i ḥükm ola قال الله /14/ تعالي فلما كلمه قال انك اليوم لدينا مكين امين maḥbūsısa ḫalāṣ /15/ ola eger sulṭān görse ki bir āḫer kimesneyle muḳātele eyler ammā

202b

/1/ kendüsi maġlūb olur 'aksince ola kendüsi ġālib ola eger arṣlanıla /2/ ceng eylese ġalebe itse bir ẓālim pādişāha ġālib ola sulṭānıla /3/ ṭa'ām yese ḫayırdur ve şerefdür قال الله تعالي ربنا انزل علينا مائدة /4/ من السما eger görse ki sulṭān bir şehre veyā bir maḥalleye gelmiş /5/ eger evvelden geliyorı yöridügi şehr-i şeh ve maḥalleyse ġāyetde eyüdür ḫayrdur /6/ ve berekātdur ve illā fitnedür قال الله تعالي ان الملوك اذا دخلوا /7/

قربته افسدوها الايه görse ki pādişāh ḳapusına varur muẓaffer /8/ ola eger görse ki sulṭānuñ a'żāsından bir 'użvı büyük olmış /9/ ol 'użv neye ta'alluḳısa sulṭānuñ ol nesnesi 'aẓim ola ve eger /10/ sulṭānuñ bir nesnesin eksük görse ol daḫı neye ta'alluḳısa /11/ eksük ola eger sulṭānuñ başın büyük görse ḳuvvetlü ola /12/ boynın yoğın görse muẓaffer ola yüzin büyük görse memleketi /13/ vāsi' ola başın ḳoç başı gibi görse kerīm ola it başı gibi /14/ görse sefīh ola elin uzun görse ḳuvvetlü ve kerīm ola bāḳī a'żāyı /15/ daḫı buña göre ta'bīr olına eger görse ki sulṭān iki ḳanadıla uçar

203a

/1/ rif'at bula eger görse ki bir memleketi esīr itmiş fetḥ-i diyār ide قال الله /2/ تعالي و تاسرون قوما واورثكم ارضهم و ديار هم و اموالهم eger görse /3/ ki sulṭānı 'azl itmişler yirine bir ḳoca pādişāh olmış pādişāhlığı /4/ ziyāde ola eger bir yigit kişi beg olsa memleketine yağı gire tācir daḫı /5/ eyledür eger sulṭānı ḳara geymiş görse Allāhıla kendü arasında bir emr vardur eger sulṭān aḳ geymiş görse günāhından ḫalāṣ ola eger sulṭān /6/ banbuḳdan libās geymiş görse sulṭān mütevāżi' ola zāhid ola /7/ salṭanatı mümted ola düşmenleri ḳalīl ola eger ṣūf geyer görse 'adl ve /8/ inṣāfı ve keremi ziyāde ola eger ḥarīr geyse memleketde ẓulm ziyāde ola eger /9/ 'imāmesin başından çıḳarsa yāḫod ḳuşağın çözse riyāsetde /10/ ve siyāsetde süst ve kāhel ola eger geyse 'aksince ola ḫarrācis خَرَاجِيس (...) /11/ bir ṭāifedür Allāh emrin ṭutıcı emīnler görmek dīn ulularıdur /12/ ırmaḳlar ve arḳlar ḳazan kimesneleri görmek ġāzī ve mücāhidlerdür /13/ ḳapucılar görmek sulṭāna mensūb ādemlerdür bir kişi borı āvāzın /14/ işitse bir vāḳı'aya uğraya قال الله تعالي فاذا نفخ في الصور /15/ müsülmānlar eydür çeri görmek melāikedür bir kişi görse ki pādişāhuñ

203b

/1/ rızḳın yir pādişāh aña bir şehr vire ḳavm-i 'İsā eydür kendü sipāhī görse /2/ marīżise fevt ola çeri başları ve yarar ādemler görse muḫtār /3/ kişilerle muṣāḥib ola cellād görmek dili yaramaz ādemdür ḥācibler (ḳapucılar) /4/ görmek beşāretdür ve ḫayırdur muḥāsib görmek recül-i 'aẓīmdür büyük /5/ ve küçük aña mülāzemet ider el-ḥāsib fi'd-dīvān ṣāḥib-i'aẕābdur /6/ muḥāsebede müsülmānlara 'aẕāb ider el-ḫadem (ḫādim) ḫādimler görmek melāikedür /7/ eger evinde ḫādim görse ki elinde ṭabaḳ ṭutar içine yemiş ḳoymış eger ol evde /8/ ḫasta varısa ḫastalığı uzun ola sārubān görse recül-i ḫādimdür /9/ müdebbir-i umūrdur sāyis (seyis) görse recül-i müdebbirdür zindāncı görse kefen /10/ ṣoyıcıdur nāyib görse ḫavfdur ve ġuṣṣadur her ḥākim şirrīr bu vechile /11/ ta'bīr olınur çeri begleri merd-i dānādur ulaḳçı bir kimesnedür ki aña i'timād /12/ iden helāk olur māl defterdārı recül-i ṣāḥib-i belādur etmek saḳlayan /13/ recül-i

ḳattāldur eger yigit kişise ḳocaysa ṣāḥib-i keremdür yāḫod /14/ kirāmen kātibindür yāḫod ṣāḥib ʻaẓābdur ṣāḥib-i fitne görse /15/ mużırr-ı nāsdur ḫalḳı ıżlāl ider ʻalem pādişāhı ḥıfẓ iden ḳadiü'l-ḳużżātdur

204a

/1/ ṭoġancı naḳībdür ṣınc çalıcı (ẓenc çalıcı) bir kimesnedür ki dünyāya meşġūldür el-ʻārıż (yaʻnī ʻarż idici yaʻnī gördügin işitdügin aṣḥābına dėyüp göñüllerin egler ġamların giderür) /2/ bir kimesnedür aṣḥābları ister bulur ve ġuṣṣaların giderür el-ʻarif (kāhin yaʻnī fālcı yaʻnī arpacı baḳlacı gibi) bir kimesnedür /3/ ki müsülmānları bidʻata mürtekib eyler el-ʻavān (ẓālim) bir kimesnedür ki bāṭıla /4/ muʻāvin olur bir kişi evinde ʻavān görse aḳ ṭonlarıla beşāretdür /5/ ġamdan ḫalāṣ olmaḳdur eger ḳara ṭon geyse marażdur ve ġuṣṣadur el-ʻases (ʻases) /6/ terk-i ṣalavāt itme dėyü naṣiḥat iden kimesnedür görse ki ḳaçar ʻases /7/ ardına düşmiş yėtişdi buña söz söyledi ol kişi namāz ḳılmış ola /8/ ammā tāyib ola yine namāza meşġūl ola el-ġammāz (ḳovcı) recül-i ḥasūddur el-fetād (parsacı) /9/ recül-i bi-ṭarīḳdür el-ḳāid (çeri başı) bir kimesnedür ki hücūm ider ḥarb içinde māhirdür /10/ bir kişi görse ki ʻaskere ḳāyid olmış ḫayra ve berekāta yėtişe eger ehl /11/ olmasa mevte delālet ider ḳul görse āzād ola bir kişi görse kendüyi /12/ ḳāḍī olmış müsülmānlara ʻadl ide tācirise fāyide ide ehl-i sūḳ /13/ görse terāzūda ʻadl ide eger ḳāḍīyi eyü görse ferāḥ ola eger maḥkeme /14/ görse ġuṣṣaya düşe ḫuṣūmet ide eger ḫasta görse ṣıḥḥat /15/ bula eger ḫasta görse ki kendünüñ ʻaleyhisine ḥükm vāḳiʻ olur fevt ola

204b

/1/ eger bir kişi ḫuṣūmet ṣadedinde olsa görse ki kendü ḥākim olmış /2/ yāḫod ḥākimüñ yirine oturmış ol kişi ol ḳażiyyede maġlūb ola el-ḳahramān (bıraḳçı) /3/ recül-i ḥāfıẓ ve ʻālimdür Yūsuf peyġamber ʻaleyhi's-selām ḳahramānlıḳ itmişdür /4/ el-ḳatıʻü'l-mefāṣıl (eñler kesici) bir kimesnedür ki dostlar arasında tefriḳa virür /5/ kelām ide el-münādī (dellāl) bir kimesnedür esrār-ı nāsı ifşā ider el-muḥammī (zindān boşaldıcı) zindāndan /6/ ādem çıḳaran kimesneyi görse bir kimesnedür ki ḫalḳa yardım ider el-mekārī (kirācı yaʻnī ḫar-bende) /7/ bir kimesnedür ki ʻahdine vefā itmez el-mücemmir (micmer gezdürici) micmer gezdüren bir kimesnedür ki /8/ işinde naḳḳāddur el-neffāṭ (neftçi) bir ulu kimesnedür ki ḫalḳa yaramazlıġı ṭoḳınur /9/ nuḥāsü'd-devvāb (emīrāḫūr) bir kimesnedür ki eşrāf-ı nāsuñ dünyāsında mü'eṣṣirdür /10/ bir kişi görse ki sulṭānuñ vezīri olmış ḳatında ṭurur ol kişi /11/ sulṭān işinde ḳāyim ola el-vekīl (vekīl) bir kimesnedür ki kendüye borç ḳazanur /12/ **on üçünci faṣl** düşde cengler ve ṣavaşlar ve aña müteʻalliḳ /13/ olan nesneleri görmegüñ taʻbīri

beyānındadur ḥarb (ceng) ıżṭırābdur /14/ fitnedür vebā ve ṭā'ūndur müslimūn eydür ṭa'ām ḳız olmaḳdur ḥarb 'avām /15/ arasında olsa eger sulṭānıla ḥarb vāḳi' olsa ucuzlıḳdur eger

205a

/1/ ḥarb sipāhiler arasında olsa ḫayırdur el-'asker (çeri) içinde peyġamber /2/ olsa yāḫod pādişāh ve 'ālim kimesne olsa nuṣretdür muvaḥḥidine eger /3/ görse ki olduġı şehre çeri gelmiş yaġmur yaġa eger kendüyi cemā'at-ı ḳalīl /4/ içinde görse 'adūya ẓafer bula قال الله تعالي كم من فيئة قليلة /5/ غلبت فيه كثيرة الايه sancaḳdār imām-ı 'ālim ve zāhiddür ki ḫalḳ aña /6/ ittibā' ider eger sancaḳ ḳızıl olsa feraḥ ola ḳaraysa ḳızlıḳdur ṣaruysa /7/ vebādur 'askerde yaşılısa ḳuruda seferdür bir kimesne sancaḳ ve 'alem /8/ görse hidāyet bula ġuṣṣadan ḳurtıla şehirlerde ḫayırla ẕikr olına bir ḫātūn /9/ kişi gördi ki üç sancaḳdan kefen içinde defn itmişler İbn-i Sīrīne /10/ ḳıṣṣa itdi İbn-i Sīrīn eydür eşrāfdan üç kişiye nikāḥıla varasın /11/ ammā üçi daḫı ḳatl olına hem eyle vāḳi' oldı bir kimesne gördi ki ata /12/ binmiş nişāṭıla ḥareket ider tozlar ḳoparur bu kişi bir iş üzerine /13/ 'ālī ola ammā fitne iḥdās̱ eyleye yāḫod ḥarb içinde māl eline gire /14/ ṭabl (ṭavul) āvāzın işitmek ḫaber-i zūrdur eger görse ṭabl-ı melik yırtılmış /15/ bu kişinüñ ṣāḥib-i ḫaberi fevt ola ṣınc (zenc) āvāzı ricāl-i aṣḥāb-ı dünyādur

205b

/1/ bir kişi görse ki ḳapusında ṣınc çalınur 'Acem vilāyeti virile borı /2/ ulu ḫādimdür eger 'Arabdan olursa her ṣūreti kerīh ola żarardur /3/ el-mancınıḳ ve'l-ḳaẕāfe (ṣapan) ikisinde daḫı ḫayr yoḳdur eger düşmen ḥiṣārına /4/ mancınıḳ atsa kelāmdur eger gören sulṭān olsa ol ḥiṣāra kitāb /5/ irsāl ide ba'żı ḥükemā eydür silāḥ ki düşmene anuñıla muḳābele olınur /6/ ḥubb-ı riyāsete ve ġalebeye ta'alluḳ ṭutar mancınıḳ ġamdur görse ki sulṭān /7/ bir kişiyi ṭaşıla atar ol kimseye elçi göndüre içinde 'avrat ola Cāmāsb /8/ eydür görse ki bir yüce yirden ṭaş atar mülk eline gire ammā ẓulm ide /9/ ṭaşlar görmek ṭaġ üstinde ve bāġ altında ḳatı göñüllü ādemlerdür /10/ dīnde قال الله تعالي فهني كالحجرة اواشد قسوة eger 'avratlar ṭaş /11/ atar görse siḥr ideler ġılāf 'avratdur yā ḳarındaşdur yā oġuldur yā /12/ seferdür yay ki ġılāf içinde ola ana ḳarnındaġı oġuldur bir kimesne 'avratına /13/ yay virse 'avrat daḫı alsa ḳızı ṭoġa eger almasa oġlı ṭoġa eger /14/ yayı sür'atıla çekse seferden tizcek gele eger zaḥmetile çekse geç /15/ gele eger çekse yay ṣınsa oġlı veyā ḳarındaşı veyā 'avratı fevt ola

206a

/1/ eger kirişi üzilse ʻavratına ṭalāḳ vire yā manṣıbından maʻzūl ola eger /2/ yay çekse oḳ atsa ṣāfī āvāzıla yay ṣavt itse vilāyet eline /3/ gire emr-i nāfiẕ ola eger yayın zaḥmetile kirişlese müsāfirise zaḥmet /4/ çeke tācirise ziyān ide oġlı kendüye ʻāḳ ola ʻavratı varısa /5/ ḳaçan görse ki oḳ atdı nişāna varmadı èlçi göndüre ḥāceti ḳażā /6/ olmaya eger nişāna varsa ḥāceti ḳażā olına eger oḳ atsa bir kişinüñ /7/ gögsine ṭoḳınsa bir kiçi kişiye maḥabbet ide èlçi göndüre anuñ ḳatında èlçi muʻazzez /8/ ola baʻżı muʻabbirler eydür nişān urmaḳ oġlı ṭoġmaḳdur eger ʻavratlar /9/ görse ki belikde oḳ başı aşaġa dönmiş erenleri maḥabbetlerin ʻavratlarından /10/ götüreler ḳavm-i ʻĪsā eydür bir kişi elinde oḳ görse vilāyete yètişe /11/ Cāmāsb eydür bir kimesne elinde oḳ görse ḫaber-i sārr işide bir kişi /12/ elinde gördi ki oḳ terbiyet ider peykānın düzer muʻabbire ḳıṣṣa itdi /13/ muʻabbir eydür ġammāzımışsın vāḳıʻā eyleyidi bir kişi gördi ki belik /14/ dèrdiler sulṭāna yètişe baʻżılar eydür belik cāriyedür ve muġanniyye ʻavratdur /15/ ki ḥāfıẓa ve ṣāliḥa ola güccük süñi sulṭāndur eger bilesince

206b

/1/ silāḥ olursa ḳuvvetlü oġuldur ki kesb ide ve ziyāde ġınādur ġanīse /2/ ziyāde salṭanatdur sulṭānısa ḥarbe daḫı süñi gibidür gönder uzun /3/ ʻavratdur yā oġuldur yā seferdür yā şehādet-i ḥaḳḳadur müsülmānlar eydür /4/ seyf veleddür yā sulṭāndur bir kişi gördi ki ḳılıcı uġurlanmış yire /5/ düşmek ister vilāyeti żaʻīf ola eger görse ḳılıcı üzülmiş yā ḥamāyili /6/ üzülmiş maʻzūl ola yā ʻavratın boşaya eger görse ki ʻavratına /7/ oḳ demrenin ṣoḳar yāḫod eline virür oġlı ola eger ḳılıç virse /8/ ḳınıla ḳız ṭoġa baʻżılar eydür ḳılıç ʻavratdur Loḳmān Ḥekīm eydür /9/ ḳılıç ʻavratdur zīrā ki ṣūreti eyüdür fiʻli yaramazdur baʻżılar eydür /10/ ḳılıç kelāmdur ḥaseni ḥasendür ve ḳabīḥi ḳabīḥdür paṣlansa nāfiẕü'- /11/ l-kelām olmaya kesegen olsa nāfiẕü'l-emr ola eger ḳılıcınuñ ḳını /12/ ṣınsa ʻavratı fevt ola eger görse ki ḳılıç ṣındı oġlı ve ḳarındaşı /13/ fevt ola yā ʻammı fevt ola yā ḫālası ve anası fevt ola eger ḳılıçlar /14/ görse zencile bile cemʻ olmış ṭāʻūndur ḳavm-i ʻĪsā eydür ḫancer /15/ görse ġınā ve māldur baʻżı ḥükemā eydür ḳılıç ġażabdur İbn-i Sīrīne

207a

/1/ bir kişi geldi eydür ki bir kişi gördüm mescid içinde ʻüryān elinde ḳılıç var /2/ her kişi varur yaralar İbn-i Sīrīn eydür Ḥasan-ı Baṣrīdür bu kişi eydür /3/ vallahi Ḥasan-ı Baṣrīyidi İbn-i Sīrīn eydür ʻüryān olduġı dīn içinde /4/ tecerrüdidür ḳılıç mübārek lisānıdur ki ḳatı göñüllüleri ṭatlu kelimātıla /5/ fetḥ ider ed-debbūs (bozṭaġan) muvāfıḳ ḳarındaşdur eṭ-ṭeberzīn (zırıh) sulṭāndur bir kişi görse /6/ ki zırıh geymiş sulṭāna yètişe

bir muḥkem ḥiṣār içinde كما قال رايت /7/ كان على درعا حصينة فاولته بالمدينه peyġamber ʻaleyhi's-selām /8/ gördi ki üzerinde zırıh vardur Medineyle taʻbir itdi bir kişi zırıh geyse /9/ ʻazlden emin ola aʻdāya muẓaffer ola māl eline gire zaḥmetden /10/ ḳurtıla قال الله تعالي دوسرابيل تقيكم باسكم كذلك يتم /11/ نعته عليكم قال و علمناه صنعة لبوس لكم لتحصنكم من باسكم /12/ bir kişi görse üzerinde demürden geyecek var dini eyü ola Cāmāsb eydür /13/ zırıh geyse māla ve mülke yėtişe el-cevşen zırıhdan daḫı eyüdür /14/ ḳavm-i ʻİsā eydür cevşen geyse ʻavrat ala ol sebebden devletlü ola /15/ faḳirise ġani ola müsülmānlar eydür ṭuvulġa ve ḳaplama demür cebe geyse

207b

/1/ noḳṣān-ı māl vāḳiʻ olmaya baʻżı ḥükemā eydür el-beyże (tulġa) eger ḳıymetlü olsa /2/ cemile ʻavratdur ve illā ḳabiḥadur Cāmāsb eydür bir kişi kendü üzerinde /3/ beyże görse ḥadidden risālet-i ʻaẓime yėtişe et-türus (ḳalḳan) meteris /4/ recül-i kerimdür kāfil ola iḫvānına ve nāṣır ola umūrlarında yāḫod nemisdür /5/ yā oġuldur ki ataya muʻāvin olur baʻżı ḥükemā eydür eger himmetlü olursa /6/ māl-dār ʻavratdur ve illā bir ḳabiḥadur ḳolçaḳ demürden ḳuvvetdür aḳrıbādan /7/ ḳavm-i ʻİsā eydür oġuldur ve ḳarındaşdur veyā iki dostdur dizcik demürden /8/ oġuldur ve ḳuvvetdür müsülmānlar eydür bir kişi kendüyi müsellaḥ görse bir ḳavm /9/ içinde ṭurur ammā ol ḳavmüñ silāḥı yoḳ bu kişi ol ḳavme vāli ola /10/ eger buña naẓar idenler ḳocalarısa büyük dostlarıdur ve eger naẓar /11/ iden yigitlerise bunuñ düşmenleridür baʻżı ḥükemā eydür rüʼyāda mübāreze /12/ itse bir kişiyle ḫuṣūmete delālet ider vaḳt olur ki silāḥıla /13/ mübāreze itmek bir ġani ʻavrata delālet ider ḫuddaʻa ḫātūn ola bir kişi /14/ görse ki bir kimesneyi süñiyle ḍarb ider yā ḳılıcıla yā ʻaṣāyıla ol kişi /15/ ol kimesneye kelimātıla ṭaʻn ide zelil eyleye her kişi ki eline silāḥ alur

208a

/1/ āḫeri vurmaḳ ister ol maẓrūbuñ üzerine musallaṭ ola bir kişi bir /2/ kimesneyi muṣālaḥa daʻvet itse dine ve ṣalāḥa daʻvet ide /3/ el-hezimet (ṣınmaḳ) müsülmānlara s̱ebāt ve ẓaferdür قال الله تعالي و هم من بعد /4/ غلبهم سيغليون bir kişi gördi ki ḳaçar ammā ḳorḳmaz fevt ola /5/ baʻżı muʻabbir ḳaçmaḳ emāndur dėrler bir kimesne görse bir çeri /6/ ṣınmış ḳaçup şehre geldiler ol ḳavm ṣuleḥāyise manṣūr olalar /7/ eger bagışlarısa ʻiḳāb eyleye eger görse ki düşmenden gizlenürmiş /8/ muẓaffer ola eger ḳorḳsa ditrese ġuṣṣa yėtişe bir kişi gördi /9/ ki bir āḫer kimesne buña buḳaġu ördi eger buḳaġu ören ṣāḥib-i dinise /10/ bu kişi anuñ gibi din içinde s̱ābit ola eger bir ḥükm issi kişi görse /11/ ki kendüye ḳılıç daḳdılar din içinde s̱ābit ola ve vilāyetinde dāyim ola /12/ eger erbāb-ı dünyādanısa merātibine göre rifʻat bula mariż ve ġuṣṣalusa /13/ şifā ve ferah

bula eger görse ki fī-sebīli'llāh buḳaġu örmişler ehl /14/ ve ʿayālinde muḳīm ola kāfil ve kāsib ola ol şehirden gitmeye bir kişi /15/ görse ki muḳayyeddür eger ferahdaysa s̱ābit ola ve ġamdayısa ġam üzerine

208b

/1/ s̱ābit ola eger görse ki bir āḫer kimesneyle buña buḳaġu ördiler marīżise /2/ fevt ola eger maḥbūsısa ḥabsde eglene baʿżı ḥükemā eydür şirrīrlerüñ /3/ ḥabsine delālet ider ammā sāyir-i nāsda ġurbete ve sefere delālet ider /4/ eger görse ki bir kişiyle bir zencīrde baġlanmış Allāha ʿāṣī ola ʿuḳūbet-i /5/ ilāhiyyeye vāḳiʿ ola baʿżı ḥükemā eydür kendü iḫtiyārıla yāḫod ıżṭırārı /6/ bir maḥbise gire ḳatı ḫasta ola ġuṣṣaya düşe müsülmānlar eydür bir kişi /7/ kendüyi zencīrde görse günāh işleye eger boynında zencīr görse /8/ yaramaz ḫulḳlu ʿavrat ala baʿżılar eydür bir kişinüñ işi baġlana bir kişi /9/ zencīrile baġlansa maḥzūn ola bir kişi görse ki maġlūldur İslāma /10/ daʿvet olına eger görse eli boynına maġlūldur (baġlu) māl eline gire ammā /11/ zekāt virmeye baʿżılar eydür maʿāṣīden yıġlınmaġa delālet ider baʿżılar /12/ eydür ġullın (baġın) alsalar sicne ve şiddete düşe es-sācūr şol bende /13/ eydürler ki ortası aġaç olur eṭrāfı demürden olur nifāḳa delālet /14/ ider müsülmānlar eydür cerāḥat-ı bedeni māldur eger saġ eli yaralu olsa /15/ ḳarābet-i ricālden māl eline gire eger ṣol eli yaralu olsa ḳarābet-i

209a

/1/ nisādan māl eline gire ṣol ayaġı yaralu olsa egin cihetinden māl /2/ eline gire ökçesinde yaralu olsa oġlından māl eline gire eger /3/ ḳarnından yaralansa nesne çıḳsa mālı eksük ola ve eger budında /4/ yaralu olsa ḳavm-i ḳabīlesi çoḳ ola eger ṭopuġı yaralu olsa ʿömri /5/ uzun ola eger cerāḥatdan ḳan aḳsa borçlu ola baʿżılar eydür /6/ māl eline gire es̱eri ẓāhir ola bir kimesne yaralasa eline andan ḳan /7/ bulaşsa yaraladuġı kimesne müʾminise andan eline māl-ı ḥarām gire eger /8/ kāfirise māl-ı ḥelāl gire eger ʿadūsın yaralasa üzerine muẓaffer ola /9/ ḳavm-i ʿĪsā eydür bıçaġıla yaralu olmaḳ kişinüñ mesāvisi ẓāhir olmaḳdur /10/ baʿżı ḥükemā eydür el-cerḥ taʿbīr olınur ol ʿużv neye mensūbısa anuñıla /11/ mes̱elā cürḥ gögüsde olsa ḳalbde olsa ġuṣṣayla taʿbīr olınur /12/ eger saġ el barmaḳlarında olsa borca mürtekib olmaġa delālet ider /13/ ki ḳāḍī ḥüccet yaza anuñ üzerine ammā çıban ġuṣṣaya delālet ider ḳatl /14/ günāhdur boġazlamaḳ ẓulmdur bir kişi görse ki kendüyi boġazlar ḳatl /15/ ider günāhından tevbe eyleye eger görse ki bi-ġayr-ı ḥaḳḳın bir kişiyi ẕebḥ ider

209b

/1/ ol kişiye ẓulm eyleye dîninde bir ma'ṣiyete mürtekib ḳıla bir kişi ḳatl-i /2/ nefs itse ẓulm ide ba'żılar eydür ḳatl-i nefs itmek ġuṣṣadan ḳurtılmaḳdur /3/ ba'żı kimesne ba'żı kimesneyle muḳātele itseler dîn içinde bir bid'at /4/ işleyeler ṣoñra tevbe ideler قال الله تعالي فاقتلوا انفسكم ذلكم /5/ خير لكم عندبارئكم ba'żı ḥükemā eydür iki ḳul gördiler ki mevlāları /6/ kendülerini ḳatl itdi ol ḳullar āzād oldı bir kişi geldi İbn-i Sirîne /7/ eydür bir 'avratı gördüm evi içinde boġazlamışlar döşegi üstinde /8/ ıżṭırāb ider ol ḫātūnuñ eri ġāyibidi İbn-i Sirîn eydür eri /9/ seferden gelür mücāma'at ider hem eyle vāḳi' oldı müsülmānlar eydür /10/ bir kimesnenüñ boynı urılsa başı ayırtlaşsa marîżise şifā bula /11/ medyūnısa ḳażā-yı deyn ide eger üzerinde ḥac varısa ḥac ide /12/ eger ġuṣṣaluyısa feraḥ ola eger ol boynın vuranı bilürse ol kişi /13/ buña muṭî' ola eger bu dėdüklerümüz degülise taġayyür-i ḥāle delālet /14/ ider riyāseti ve mālı żāyi' ola eger pādişāh bir kimesnenüñ boynın /15/ ursa ol pādişāh buña merḥamet ide ve umūrında mu'āvin ola

210a

/1/ ba'żı ḥükemā eydür boyun urmaḳ ḳulda ve ḳaravaşda āzād olmaġa delālet /2/ ider yā bey'e delālet ider ba'żı ḥükemā eydür ḍarb-ı 'unḳ bir ḥākim-i ḥükm /3/ itmekdür yāḫod ḳaṭ'-ı ṭarîḳdür bu düş gören kimesnenüñ vālideyni varısa /4/ yaramazdur yā oġlı olursa yaramazdur bu düşi māl-dārlar ve ṣarrāflar /5/ görse māl żāyi' olmaġa delālet ider müsāfirler görse yine saġlıġıla /6/ vaṭanına mürāca'at itmege delālet ider eger bir kişi kendü başın elinde gördi /7/ oġlı varısa eyü degüldür eger görse ki başı çekilmiş ammā eliyle almış /8/ yine mekānında ḳomış ṣaḥîḥ olmış ol kişi ġazāda şehîd ola 'inda' /9/ llāh ḥayy ola قال الله تعالي ولاتحسبن الذين قتلوا في سبيل الله /10/ امواتابل احيا bir kişi görse ki başı kesilmiş ammā elinde ṣaḳlar /11/ māl eline gire marîżise şifā bula süñü üzerinde baş irtifā'a /12/ delālet ider bir kişi Resūlu'llāh ḥażretlerine (ṣ.a.v.) /13/ eydür yā Resūla'llāh gördüm ki başum kesilmiş bir gözümile yine naẓar iderem /14/ peyġamber 'aleyhi's-selām güldi daḫı eyitdi ḳanḳı gözüñle naẓar itdüñ ya'ni /15/ kendüleri dünyādan āḫirete naḳl itmelerin işāret itdi zîrā ki baş

210b

/1/ kendüleridür ve bu kişinüñ naẓarın sünnet üzerine ṡābit olmaġıla ta'bîr itdi /2/ bir kişi gördi ki sulṭān re'āyāsın bilden iki biçer 'adl ide bir kişi /3/ gördi ki kendüyi iki biçmişler nıṣfını götürüp bir āḫer yire gitmişler bu kişi /4/ iki 'avrat ala birisi bir yirde ola ve birisi bir yirde daḫı ola ikisin /5/ bir yire cem' itmege ḳādir daḫı olmaya yāḫod mālından ayru düşe dem /6/ ḥarām māldur yāḫod işimdür yāḫod zaḥmetdür eger

göñleginde ḳan görse /7/ ammā nereden olduğın maʿlūm itmese bir sezmedügi yirden iftirā ideler /8/ قال الله تعالي وجاوا بقميصه بدم كذب bir kişi ḫalḳuñ ḳanın içse /9/ māla ve menfaʿate yetişe belādan ḳurtıla el-ḳayḥ yaʿnī irin ki cerāḥatdan /10/ aḳar māldur ki ṣāḥibi anuñıla ḳuvvet dutar eṣ-ṣadīd (yaʿnī irin ve ṣu ḳanıla ḳarışuḳ) māldur ki /11/ cemʿ ola zekātın virmeye ol sebebden ḫalḳ içinde kerīhü'ẓ-ẕikr ola /12/ eger görse ki elinden ḳayḥ çıḳdı bir töhmete nisbet ideler müsülmānlar /13/ eydür bir kişi görse kendüyi meyyit olup aṣmışlar dünyāda rifʿata /14/ yetişe din işinde fāsid ola eger ḥayātıyla aṣılsa dīni eyü ola /15/ sulṭāna muṣāḥib ola eger ḳanı aḳsa reʿāyā bundan intifāʿ ideler

211a

/1/ eger ḳatl idüp aṣsalar bu kişiye bühtān vāḳiʿ ola bir kişi görse /2/ ki maṣlūbuñ (aṣılmış) etin yir māl ve menfaʿat eline gire baʿżı ḥükemā eydür ṣalb /3/ delīl-i ḫayırdur deñiz seferinde olana fuḳarāya daḫı ġāyetde eyüdür iştihāra /4/ delālet ider nite ki maṣlūb meşhūr olur ammā aġniyāya eyü degüldür taġayyür-i /5/ ḥāle delālet ider eger merd-i mücerred görse evlene ḳul görse āzād ola /6/ müslimūn eydür Muḥammed-i bin İdrīs-i eş-Şāfiʿī bir nice ḳavmile saʿīdden ḥabs /7/ olundıyıdı bir kişi rü'yāda gördi ki mezkūr Muḥammed ibn-i İdrīs eş-Şāfiʿī /8/ ʿAlī ibn-i Ebī Ṭālibile raḍıya'llāhu ʿanhümā ṣalb itmişler bir muʿabbire ḳıṣṣa itdi /9/ muʿabbir eydür şöhret bula hem daḫı eyle oldı reşīd meclisinde Muḥammed ibn-i /10/ Ḥasanıla münāẓara itdiler emr-i ʿālī oldı **on dördünci faṣl** /11/ aʿmāl-ı nāsı görmegüñ taʿbīri beyānındadur ḥurūf tertībince /12/ ḥarfü'l-elif et bir kimesne kendü nefsinüñ etin ekl itse iddiḫār /13/ itdügi mālı yeye yāḫod eline māl gire eger bir kişinüñ etin bişürse /14/ yese ol kişinüñ sermāyesin yeye eger görse ki kendü etin kesdi /15/ yire bıraḳdı ol kişi ġammāz ola eger bir ʿavrat görse ki bir ʿavratı yir

211b

/1/ ferclerin birbirine sürüşdüre eger bir er bir eri yese aña livāṭa ide /2/ yāḫod ġālib ola Cāmāsb eydür bir kişi ḫalḳuñ etin yese yāḫod /3/ ḳanın içse andan māla ve menfaʿate yetişe eger bir ʿavrat görse kendü /4/ etin yir kendüyi dāyelige vire oġlan emzüre ücretin yeye bir kişi /5/ seferden gelse üzerinde olan borcın edā ide el-iġtisāl (yunmaḳ) laṭīf /6/ muʿtedil ḥammāmda ġusl itmek ḫayrdur ve ġınādur ve ṣıḥḥatdür ırmaḳda /7/ ġusl eylemek ġāyetde eyüdür ṣuyı ṣāfī olıcaḳ eger görse ki ırmaḳda /8/ boġuldı ḫasta ola ve şiddete düşe eger görse ki üzerine ṣu dökülmiş /9/ māl eline gire ammā ḫasta ola eger faḳīr kişi görse ki ḫademile /10/ ḥammāma girür ḫasta ola zīrā ki faḳīr ḥammāma ḫademile girmez istimāʿ-ı /11/ kelām bir ādem üzerine ṭaleb-i fażīḥetdür bir kişi görse

ki aḳvāl-ı ḥasene /12/ işidür beşāret yėtişe قال الله تعالي فبشر عبادي الذين يستمعون /13/ القول و يتبعون احسنه bir kimesne meyyit görse elinden ḫayr /14/ işler ṣādır ola el-istilḳā (çalḳḳoyın yatmaḳ) ḳāḍiye ve vāliye ve tācire eyüdür işi /15/ yücele el-ıżṭıbāʿ ازطباع yüzin ḳoyı yatmaḳ mālı żāyiʿ olmaḳdur el-iʿtirāf

212a

/1/ yaʿnī ẓulm-ı nefsine iḳrār itse ʿizzet bula dünyāda ve āḫiretde ve tevbe /2/ ide قال الله تعالي حكايته ظلمت نفسي فاغسرلي فغفرله eger görse /3/ ki ḳatl-i nefs itdügine iḳrār itmiş vilāyete ve ḫilāfete yėtişe قال /4/ الله تعالي حكايته قال رب اني قتلت نفساواخاف ان يقتلون /5/ ḫod bir pādişāhuñ resūli ola istiʿāre yaʿnī bir kimseneden ʿāriye /6/ nesne alsa ḫaber-i muvāfaḳata delālet ider ki dāyim olmaya eger mekrūhısa /7/ ḫaber-i mekrūh ola ammā dāyim olmaya bir kişi bir kimesneden bir ṭavar ʿāriye /8/ alsa muʿir olan müstaʿirüñ zaḥmetin çeke el-imhāl (mühlet virmek) şiddetdür ve ʿaẕābdur /9/ eger ġażabıla vāḳiʿ olursa irżāʿ (emzürmek) eger ʿavrat bir ādemi emzürse ikisi /10/ daḫı maḥbūs olmaġa delālet ider eger ʿavrat ḥāmileyse oġlı ṭoġa /11/ el-intibāh uyḫudan uyanmaḳ bir ʿamele ve bir ḥarekete delālet ider ammā ḳorḳuyıla /12/ uyansa yaramazdur ihdā (hediyye virmek) bir maḥbūb nesneyi bir ādeme virmek ikisi /13/ arasında dostlıġa delālet ider eger yaramaz nesneyi virse düşmen olmaġa /14/ delālet ider baʿżılar eydür muhādāt nikāḥa delālet ider istirāḳ-ı semʿ /15/ diñi diñlemek ġammāzlıḳdur el-iḥsān (eyilik itmek) fāʿiline necātdur el-isāet (yaramazlıḳ itmek) fāʿiline

212b

/1/ helākdür el-infāḳ (yidürmek) ikrāhıla olursa eceli yaḳın gelmiş ola eger ṭib-i /2/ nefsile olursa ḫayra yėtişe el-iftiḳār (yoḫsul olmaḳ) istiġnādur el-istiġnā (bay olmaḳ) /3/ ḳanāʿatdur emndür ḫavfdan اخكاع رجل من منزله kişiyi evinden /4/ çıḳarmaḳ necātdur ġamdan ve belādan müsülmānlar eydür bir kişi görse ki /5/ beyʿ ider yāḫod aña nidā iderler ʿizzete ve kerāmete yėtişe eger ʿavrat /6/ ṣatun alsa eyüdür er ṣatun alsa ġuṣṣadur baʿżı ḥükemā eydür eger /7/ beyʿ iden ḳul ve faḳīr veyā esīr olsa eyüdür ammā ġanī olsa veyā /8/ ḫasta olsa veyā üzerinde emānāt olsa yaramazdur ḥarfü'l-bā /9/ el-buġż kin dutmaḳ yaramazdur cemīʿ-i nāsa el-būs (ḳatılıḳ zaḥmet) görse kendüsine /10/ būs yėtişmiş faḳīr ola el-baġy (düşmenlik ʿāṣīlıḳ) görse bir kişinüñ üzerine baġy ider /11/ mālına veyā ʿırżına ol baġy bāġī olan kimesneye ʿāyid ola bu kişi /12/ maʿṣūm olan kimesne ol bāġīnüñ üzerine ġālib ola قال الله تعالي /13/ انما بغيكم علي انفسكم وقال ومن بغي عليه لنصرنه الله el-bürehne (yalıncaḳ) /14/ delil ṭurġurmaḳ eyüdür el-buḫl bir kişi görse baḫildür ẕemīmdür nitekim /15/ görse ẕemm ider baḫil ola ḥarfü't-tā et-tedellī sarḳmaḳ bir kişi gördi

213a

/1/ bir ṭamdan aşağa sarḳmış yire ulaşmış zāhid kişi ola cemī'-i /2/ ḥācātı vera'da tamām ola et-tebaḫtur nāzıla ṣalınmaḳ 'izzete ve şerefe yetişe /3/ ammā dīninde ḫaṭālar ide et-ta'ziye 'azā itmek şiddet ve maraẓdur ve muṣībetdür /4/ şol kimesnelere ki ḥüsn ḥāli ola ammā şiddetde olan kimesnelere ġāyetde /5/ eyüdür تحول الاسم الي سم اخر bir ādem adı bir ādem adına müteḥavvil olsa /6/ ḫalḳ içinde evvelki ḥāli mütebeddil olmağa delālet ider gerek ḫayr olsa /7/ ve şer olsa eger Muḥammed ve 'Ali ve Sa'īdile tesmiye itseler delīl-i ḫayırdur /8/ ve eger esmā-yı ḳabiḥayla ẕikr itseler yaramazdur et-tezevvüc bir kişi görse ki /9/ 'avrat aldı devlete yetişe 'avratuñ cemāli miḳdārı fāyide göre /10/ eger görse ki 'avratı evinde ṣaḳladı ticāret mālın ḥıfẓ ide eger /11/ 'avrat saḳlayan kimesnenüñ evi olmasa ticāret-i nāfı'a taḥṣīl ide /12/ eger görse ki vālidesin almış yirin yurdın ṣata eger görse ki /13/ 'avratı āḫer ere varmış 'avratını defn ide yāḫod müfāreḳat ide /14/ eger ḳızı varısa ere vire 'avratı ḥāmileyse ḳız ṭoğura terbiyet ide /15/ ere vire eger görse ki ḳız oğlan cāriye ciftlenmiş eger ḫasta ise

213b

/1/ fevt ola eger bir işe başlamaḳ istese ḫayırdur ammā sāyir-i nāsda ıżṭırāba /2/ delālet ider eger yapsa 'avrat alsa menfa'at issi ola tezkiyetü'n-nefs /3/ ögünmek yaramazdur قال الله تعالي فلاتزكوا انفسكم فليتق الله eger /4/ görse ki bir ḳoca bunı öger ḫayra yetişe et-temelluḳ delīl-i ḫayırdur ḳulları /5/ olana ammā ġayra degüldür et-tevārī (örtülmek gizlenmek) bir kişi gizlense ḳızı ṭoğa yā ḳızı /6/ ḳaça et-tecerrüd bir kişi 'üryān olsa ammā bilmese ki ḫayr-ıçun-mıdur yāḫod /7/ ma'ṣiyet-içün-midür 'üryān olduğı yir bāzār olsa yā ḫalḳ ortası olsa /8/ 'avreti açuḳ olsa unutsa ba'żı ṡiyāb daḫı üzerinde olsa ḫayr /9/ degüldür sırrı keşf ola ammā 'avreti görinmese üzerinde ṭon olmasa /10/ feraḥ ola ḫastayısa şifā bula medyūnısa edā-yı deyn ide ḫāyifise /11/ emīn ola et-tenevvür ḫırizma dürtinmek feraḥ olmaḳdur borcın virmekdür /12/ maraẓdan şifā bulmaḳdur ḳul görse āzād ola eger üzerinde ḥac olan /13/ kimesne görse ḥac ide vaḳtī ki ḫırizması ḳılların tamām pāk itse /14/ eger ḫırizma kesmese yaramazdur ġuṣṣadur et-teheddüd alçaḳlanmaḳ ẓafer bulmaḳdur /15/ ḫavf gitmekdür et-tehāvün kāhel olmaḳ yaramazdur 'avratlar erenlere teşebbüh

214a

/1/ itse hey'etlerinde ve binmekde ve inmekde ḥüsn-i ḥāle delālet ider temaṭṭī /2/ gerinmek melāmetdür ve erinmekdür teḥennüt ṣınmaḳ ḫavfa düşmekdür et-tevbe belāya /3/ düşüp yine tevbe idüp mülke ve māla yetişmekdür et-tevveb gitdügi mevżi'e /4/ yine gelmekdür şiddetden ḳurtıla قال الله تعالي فانقلبوابنعمته من فضل الله ḥarfüṣ-ṣā eṣ-ṣığā

bañlamaḳdur delālet ider ki ef‘āl-i ḳabīḥaya nedāmet idüp ṣalāḥa şürū‘ ide /5/ ḥarfü'l-cīm el-cüḥūd inkār itmek küfrān-ı ni‘metdür eger ḥaḳḳa inkār itse /6/ ve eger bāṭıla inkār itse emr-i bi'l-ma‘rūfdur el-cū‘ açlıḳ mālı gitmekdür /7/ ṭaleb ma‘işetinde ḥariṣ olmaḳdur ba‘żılar eydür bir kişi kendüyi aç /8/ görse ḫayra yetişe جور البعض علي البعض bir kişi bir kişiye /9/ ẓulm itse sulṭānı anuñ üzerine musallaṭ itmekdür el-cehlü's-sefāhat /10/ ḥarfü'l-ḥā el-ḥabs ẕilletdür ġuṣṣadur ammā ṣoñra eyü ḥāle yetişür /11/ görse ki bir ḳarañu evde ḥabs olunmış muḥkem kireçlü yėñi evdür bilmez /12/ ki nice evdür fevt ola el-ḥerāset (beklemek) bir kişiyi bekleseler bir işe muḳayyed /13/ ola ammā ‘üsrile ele gele yāḫod ḳatı ḫasta ola ammā gören kişi /14/ bir şiddetde olsa ḫalāṣ bula el-ḥaml (yük götürmek) aġır yük çekmek ḳonşıdan /15/ zaḥmet çekmekdür el-ḥafr (ḳazmaḳ) çuḳur ḳazmaḳ māl bulmaḳdur ol miḳdār ki ṭopraḳ

214b

/1/ ḳazdı eger ṭopraḳ ḳuru ṭopraḳ olursa eger ṭopraḳ yaşısa ta‘ab çeke /2/ ol miḳdār ki ruṭūbeti vardur el-ḥalfü'ṣ-ṣādıḳı gerçek yire yemīn bi'llāh /3/ itmek ẓaferdür ḳavl-i Ḥaḳdur emr-i cārī olmaḳdur yalan yire yemīn bi'llāh /4/ itmek günāhdur rüsvāy-ı ḫalḳ olmaḳdur ṭalāḳa yemīn itmek sulṭān bu /5/ kişiyi cerīme itmekdür ba‘żılar eydür yemīn itmek ḫuddā‘dur ġurūrdur el-ḥaṭab (odun) /6/ ḳovcılıḳdur el-ḥased (günilemek) fā‘ilinde bir fesāda delālet ider ḥarfü'l-ḫā /7/ el-ḫuddā‘ (aldamaḳ) āḫerden olsa üzerine manṣūr olmaġa delālet ider قال الله /8/ تعالي وان يريدوا ان يخد عوك فان حسبك الله الايه el-ḫavf (ḳorḳu) /9/ emne ve tevbeye delālet ider el-ḫuṣūmet (çekiş) muṣālaḥayla ta‘bīr olınur el-ḫıyyāne (emīnsizlik) /10/ riyāyıla ta‘bīr olınur el-ḫüsrān (ziyān) günāhıla ta‘bīr olınur el-ḫadaş (tırmalamaḳ) kelāmda /11/ ṭa‘nıla ta‘bīr olınur ḥarfü'd-dāl duḫūl-i dār dünyāda ġālib olmaḳıla /12/ ta‘bīr olınur ḥarfü'ẕ-ẕāl eẕ-ẕür‘ (ḳulaçlamaḳ yir ḳarışlamaḳ) ḳarışıla nesne ölçmek bir şehre /13/ ve küye ḳarīb olmaġıla ta‘bīr olınur adımla ölçmek ḥaccıla ve ġazāyıla /14/ ve sefer-i ṭavīlile ta‘bīr olınur eẕ-ẕebḥ (boġazlamaḳ) ‘uḳūḳıla ẓulmıla ta‘bīr olınur bir /15/ kimesne görse ki boġazlanmış Allāha ta‘avvüẕ itsün bir kimesne geldi

215a

/1/ İbn-i Sīrīne eydür ḳız ḳarındaşumı boġazlamışlar eydür andan münḳaṭı‘ olasın /2/ eger ḫātūn kişi gördi ki ḳızını bir kişi boġazlamış bir mu‘abbire ḳıṣṣa /3/ itdi mu‘abbir eydür boġazlanan kimesne boġazlayandan ḫayr ide eline māl gire /4/ maḥbūsısa āzād ola ḫāyifise emīn ola ḳulısa āzād ola esīrise /5/ ḫalāṣ ola begise vilāyeti ziyāde ola eẕ-ẕüll (ḫōrlıḳ) nuṣretile ta‘bīr olınur /6/ ḥarfü'r-rā er-rükūb ṭavara binmek ġalebe-i hevāyile ta‘bīr olınur ata /7/ binmek ‘izzetile ve devletile ta‘bīr olınur bir kişi gördi ki

bir kimesnenüñ /8/ boynına binmiş cebren fevt ola cenāzesin götüre eger luṭfıla binse /9/ me'ūnetin taḥammül ide er-refs ayağıla depmek depilen kimesne faḳir ola /10/ ol depen mālıla buña ġalebe ide er-rehn (emānet ḳomaḳ) iktisāb vü ẕünūb-ı keşiredür /11/ eger görse ḳatında rehn ḳorlar ol rehn ḳoyan kimesne maẓlūm ola /12/ rażḫü'r-re's başın ṭaşa urmaḳ terk-i ṣalāt itmekdür er-raḥmet (bağışlamaḳ) /13/ ṣāḥib-i din kimesnedür kişi kendüyi merḥūm görse mağfūr ve merzūḳ ola /14/ kendüyi raḥim görse ferāḥ ola Ḳur'ān ḥıfẓ ide ra'yü'n-nücūm ılduz gözetmek /15/ ḫalḳa vāli olmaḳdur er-recm (ṭaşla öldürmek) bir ādemi gömmekdür bir 'avrat geldi bir mu'abbir

215b

/1/ Yahūdiye eydür gördüm ki ehl-i maḥalle beni recm iderler mu'abbir eydür saḳın bir /2/ kimesneye sögersin seni maḥalleden ṭaşra çıḳarurlar nitekim Mūsā /3/ 'aleyhi's-selām şeri'atında eyledür ḥarfü'z-zā ez-zinā يعبر بالخيانته /4/ ve daḫı fitne ve şerdür ba'żılar eydür zinā görmek ehl-i dünyāya eyüdür eger /5/ ehl-i ṣalāḥ ve ehl-i 'ilm görse ki bir zāniye kimesneye varurlar zinā ideler /6/ bir dānişmende varalar andan fāyide göreler ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne mevżi'-i /7/ zināya dāḫil olsa andan çıḳmağa ḳādir olmasa fevt ola ḥarfü's-sin /8/ es-su'āl (dilencilik) ṭaleb-i 'ilmile ta'bir olınur ve tevāżu'-ı irtifā'ıla ta'bir olınur /9/ es-semen (yağ) ziyāde-i mālıla ta'bir olınur eger yağıla üzerinde ṣaru ḳaftān /10/ varısa ḫasta ola ammā yine ṣıḥḥat bula müsülmānlar marażıla ta'bir /11/ iderler ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne dostların sürūrda görse emr-i /12/ leẕiẕ üzerine olduḳlarıdur es-seriḳa (uğurlamaḳ) müsülmānlar uğruyı mevtile ta'bir /13/ iderler uğurlanan nesne 'ilm ve ḥarf ve kelime olsa müntefa'ün-bih nesnedür /14/ eger bir kişinüñ evine uğrı girse yorğan gibi ṭās gibi nesne uğurlasa /15/ ki 'avratlara müte'allıḳdur 'avratı fevt ola ḳullara ve cevāriye mensūb

216a

/1/ nesne uğurlansa anlar fevt ola eger görse ki aḳçasın bir şeyḫ-i mechūl /2/ uğurlamış dostı temime ide eger yigit kişi uğurlasa 'adūsı nemime ide /3/ ba'żı ḥükemā eydür seriḳa delil-i ḫayrdur Cāmāsb eydür bir kişi görse ki /4/ uğurlıḳ eyler anuñ üzerine uğrıdan ḫavf vardur es-sefer taḥavvülile ta'bir /5/ olınur bir kişi görse ki müsāferet ider yir ölçe nitekim görse yir /6/ ölçer müsāferet ide es-sefeh (sefihlik) cehldür yā suḫriyye-i ġabndur es-semāce çirkinlik /7/ 'aybdur nite ki 'ayb çirkinlikdür es-sebb (sögmek) keyddür bir Yahūdi gördi /8/ ki atasına ve anasına söger mu'abbir eydür bu kişi maḳtūl ola nitekim şeri'at-i /9/ Mūsāda eyledür ḥarfü'ş-şin şirā-yı cāriye ticāretile ta'bir olınur /10/ eger görse ki cāriyesi fevt oldı ziyān ide eş-şirke eger mu'ayyen kimesneyle /11/ şerik olsa dostlığa delālet ider eger ḳocayla şerik olsa devletdür /12/ ve

baḫtdur eger yigit kişiyle şerikse düşmeniyle buluşmaḳdur ki tizcek /13/ ayırtlaşmaz شرب الما البارد والعذب delil-i ḫayırdur cemi'-i ḫalḳa /14/ eş-şuġl (iş) bikr cāriye alup 'ıyş itmekdür قال الله تعالي في شغل فاكهون /15/ باقتضاض الابكار eş-şa'vezet hoḳḳabāzlıḳ siḥirdür ġurūrdur ifti'āldür* fitnedür

216b

/1/ ḥarfü'ṣ-ṣād ṣavtü'z-zenbūr (aru āvāzı) mevā'iddür bir ṭa''ān kimesneden ki ġāyetde /2/ deni ola bir mertebede ki andan ḫalāṣ olmaḳ mümkin olmaya meger bir kendü /3/ emsāli fāsıḳ isti'ānetile ola صوت الدنانير والنداهم الجياد (yeñi fulūrī āvāzı) kelām-ı /4/ ḥasendür ki işidür eger geçmez aḳça ise münāza'a ve 'adāvetdür eṣ-ṣıdḳ /5/ imāndur nitekim imān ṣıdḳdur ḥarfü'ż-żād eḍ-ḍarbü bi's-savṭı ḳamçıyla /6/ urmaḳ yaramazlıḳdur ḳan aḳsa yire inse mālı żāyi' ola eḍ-ḍarbü /7/ bi'd-dürre ḥayātdur bir emr ẓāhir olmaḳdur ḳayışıla vurmaḳ yaramazdur aġacıla /8/ ve ḳamışıla vurmaḳ va'de-i kāẕibedür efżal-ı 'aṣāyıla urmaḳdur yāḫod /9/ eliyle vurmaḳdur te'dibe delālet ider eger vurduġı 'avratı degülise /10/ eger 'avratıysa zināya delālet ider düşde dögmek yigdür dögülmekden /11/ eż-żamān (boyun olmaḳ) bir kimesneye boyun olsa te'dib ide الضلالة عن الطريق (yoldan azmaḳ) bāṭıl işe şurū' itmekdür eger yolın girü bulsa /12/ eyüdür żafr saç 'avratlara eyüdür ve 'alevilere eyüdür ġayrı ḫalḳa yaramazdur /13/ işi baġlanur borcı çoḳ olur ḥarfü'ṭ-ṭā ṭayerān uçmaḳ müsülmānlar /14/ eydür من راي انه يطير ya'ni görse ki uçar salṭanata yetişe eger ehlise /15/ ve illā ḫasta ola yāḫod dinde ḫaṭā ide eger bir ṭamdan bir ṭama uçsa

217a

/1/ bir 'avratdan bir 'avrata vara eger ġāyib olsa gitse fevt ola eger /2/ uçsa bir mechūl eve varsa ḳabr vara ba'żılar eydür uçmaḳ seferdür /3/ eger ḳanadıla olsa eger ḳanadıla olmasa bir ḥālden bir ḥāle yetişe aşaġadan /4/ yoḳaru uçsa ḳanatsuz irtifā' ola murāda yetişe şol ḳadar ki /5/ uçdı ḳul uçsa āzād ola faḳir kimesne uçsa ġani ola bir kimesne /6/ uçsa yirden yoḳaru ḳalḳsa daḫı başı havādan yaña ve ayaḳları yirden /7/ yaña olsa delil-i ḫüsrāndur eger uçmaḳ dilese uçamasa ol daḫı yaramazdur /8/ ayaḳları havāda başı yirde uçsa yaramazdur ḫasta uçsa fevt ola /9/ maḥbūs uçsa ḫalāṣ ola efżal budur ki kendü ṭabi'atıla ve irādetile /10/ ṭoġru uça yine vara bir yire ine 'izzete ve devlete delālet ider eṭ-ṭūl (uzanmaḳ) /11/ uzanmaḳ ḳuvvete ve devlete ve māla delālet ider قال الله تعالي وزاده بسطة /12/ في العلم والجسم eger 'avrat görse oġlı yetim ola eṭ-ṭalāḳ 'avrat /13/ boşamaḳ istiġnādur قال الله تعالي وان يتفرقايغني الله كلامن سبعته /14/ ba'żılar eydür ṭalāḳ

---

* ifti'āldür: (metin ifti'āldür 216a/15)

ṣan'at terk itmekdür rec'at girü ol ṣan'ata /15/ mübāşeret itmekdür ba'żılar eydür ṭalāḳ ma'zūl olmaḳdur ṭardü'l-'ālim

217b

/1/ bir 'ālime ṣayḥa itmek ve sürmek ve ḳorḳutmaḳ bir emr-i hāyile mürtekib olmaġa /2/ delālet ider bu ḳovan kişi ḫalḳ içinde meẕmūm ola eṭ-ṭabḫ nesne /3/ bişürmek eyüdür sünnet-i Resūle tābi' ola eger bişürmege istese /4/ bişürmese ol iş bāṭıl olına yāḫod te'ḫir olına eṭ-ṭuġyān (azġunlıḳ) ḫeẕlāndur /5/ eṭ-ṭaleb (ṭaleb) ġuṣṣadur ḥarfü'ẓ-ẓā eẓ-ẓulm yaramazdur maẓlūm ġālib olur /6/ maẓlūm ẓālime yalvarsa ẓālim üzerine muẓaffer ola eger görse ki maẓlūm /7/ olan kimesne ẓālime yalvarur ẓālim Allāhdan ḳorḳsun ve tevbe ḳılsun /8/ her ẓālim ẕelīldür ḥarfü'l-'ayn el-'ulüvv (yüce olmaḳ) bir kişi görse ki ḫalḳuñ /9/ üzerine 'ālī olmaḳ ister 'ālī ola ammā yine ẕelīl ola eger 'ālī olsa /10/ ammā 'ulüvv ṭaleb-i himmet itse 'azīz ola el-'izzü ('azīz olmaḳ) ẕilletile ta'bīr olınur /11/ el-'afv (baġışlamaḳ) Allāh maġfiretiyle ta'bīr olınur قال الله تعالى ولحفو اوليصفحوا /12/ الا تحبون ان يغفر الله لكم el-'abūs (ekşi yüz) ḳız ṭoġmaḳıla ta'bīr olınur قال /13/ الله تعالي واذابشر احدكم بالانثي el-'aẓim (ululuḳ) ba'żı ḥükemā eydür bir kişi /14/ görse ki ḳadr-i insāndan 'aẓīm oldı fevt ola el-'aṣre (ḫorlıḳ*) medyūn /15/ olmaḳdur yā yaramaz nesne yetişe el-'amelü'n-nāḳıṣ (eksük 'amel ya'nī görseler nesne işler tamām olmaz) baṭṭāl olmaḳdur ulularda

218a

/1/ riyāset tamām olmamaḳdur el-'adāvet (düşmenlik) dostlıġıla ta'bīr olınur el-'aḳd (baġlamaḳ) /2/ dügüm göñlekde olsa ticāretdür mendilde olsa ḫādimdür diz /3/ ṭonında olsa 'avratdur eger tamām baġlasa bu dedüklerümüz tamām ḥāṣıl /4/ ola ve illā tamām olmaya dügüm çözmek bu dedüklerümüzi ḥal itmekdür /5/ el-'arī (yalıncaḳlıḳ) bir kişi görse ki 'üryān olmış düşmen ẓāhir ola ammā 'adāvetin /6/ gizleye ṣadaḳātın iẓhār ide ammā mühlik ola eger bir maḥfilde kendüyi /7/ 'üryān görse rüsvāy-ı ḫalḳ ola ammā 'üryān olsa ḫalḳ bunı görmese /8/ düşmen üzerine ġālib olmaya el-'add (ṣaymaḳ) bir kişi görse ki aḳça ṣayar /9/ anda ismu'llāh ta'ālā vardur tesbīḥ oḳıya eger görse ki dīnār ṣayar /10/ anda ismu'llāh vardur 'ilm ḥāṣıl ide eger derāhimde ve denānīrde /11/ ṣūret olsa bāṭıla meşġūl ola eger kimesne lülüler ṣaysa Ḳur'ān /12/ oḳıya cevāhir ṣaysa 'ilm müẕākere ide bir kimesne cāver ṣaysa /13/ ma'işetinde zaḥmet çeke el-ḥāṣıl her nesneler ki ṣayar ol nesnenüñ cevheri ta'alluḳ /14/ dutar niceyse eyle ta'bīr olına el-'aṭaş (ṣusuzlıḳ) ṣuṣamaḳ fesāddur dīn /15/ içinde ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne bir ırmaḳdan veyā ḳuyıdan veyā bıñardan

---

* ḫorlıḳ: (metin ḥorlıḳ 217b/14)

218b

/1/ şu içmek ṭaleb itse ammā ḳādir olmasa ḥācetine yėtmez el-ʻucb (kendü ulu görmek) ẓulümdür /2/ el-ʻacel (ivmek) peşīmān olmaḳdur el-ʻazl mine'l-vilāyeti (dönmek) ʻavratına ṭalāḳ virmekdür /3/ baʻżılar eydür ʻazl ʻahddür nite ki ʻahd ʻazldür el-ʻalem (şancaḳ) ʻavrat almaġıla /4/ daḫı taʻbīr olınur maʻlūm olursa (yaʻnī enfüsde nefsine mālik olmaḳdur āfāḳda ʻavrat almaġıla taʻbīr olınsa olur eger rü'yāda şāhid olursa yaʻnī bu nesnenüñ aṣlı ḳanḳısına (---) bulursa anuñıla taʻbīr olur şöyle biline) el-ʻitāb (derhem درهم eylemek ḫorlamaḳ) bir fiʻildür ki dünyāda ve /5/ āḫiretde peşīmān ola el-ʻıtḳ (āzādlıḳ) ḳul görse fevt ola ḥür görse ki āzād /6/ olmış ḳurbān eyleye ḫastayısa şifā bula medyūnısa edā-yı deyn ide /7/ ḥarfü'l-ġayn ġazlü'l- mer'et (ip egirmek) yā kendüsi yā eri sefer itmekdür eger igi üzülse /8/ seferi münḳaṭıʻ ola eger iplik inceyse işi eksük ola ve eger yoġınsa /9/ seferinde taʻab çeke eger er ādem görse ki panbuḳ egirür yāḫod kettān /10/ egirür ẓelīl ola ammā ʻameli ḥelāl ola غسل اليدين بالاشنان (ellerin çoġan ile yumaḳ) /11/ elin çoġanıla yusa inḳıṭāʻ-ı maḥabbete delālet ider yā ḫavfdan necāta /12/ delālet ider el-ġayret ḥırṣdur el-ġaybet (gizlenmek) yire girse görinmese dünyā /13/ ṭalebinde fevt ola el-ġıybet-i mesāvī (mesāvī) eger menʻiçün olsa ġaybet /14/ itdügi kimesneye rāciʻdür eger fażīḥetiçün olsa yaramazlıġı ġaybet /15/ iden kimesneye rāciʻdür el-ġayẓ ve'l-ġażabu (ḳaḳımaḳ) inḳılāb-ı ḥāle delālet ider

219a

/1/ ve māl żāyiʻ olmaḳdur قال الله تعالي ودالذين كفروابغيظهم لم ينالوا /2/ خيرا eger dünyāyıçun ġażab itse müsteḫiff-i dīn ola neʻūẕu bi'llāh /3/ Allāh içün ġażab itse vilāyete yėtişe maġfūr ola el-ġınā (baylamaḳ) faḳrıla /4/ taʻbīr olınur ḥarfü'l-fā el-faḳru (yoḫsulluḳ) ġınāyıla taʻbīr olınur el-fezaʻ (feryād) taʻbīri /5/ şerdür eger görse ki fezaʻıla fevt oldı ḫuḳūḳı aṣḥābına teslīm /6/ itmeye faḳīr ola fiʻl-i ḫayr (eygü iş) mālıla taʻbīr olınur el-firāset fiʻl-i ḫayırdur /7/ ki aña yaramazlıḳ yėtişmeye قال الله تعالي ولوكتت اعلم الغيب لاسكثرت /8/ من الخير ومامسني التو el-feraḥ (sevinmek) ġażabıla taʻbīr olınur fetlü'l-ḥabl (ip bükmek) /9/ ip bükmek ḳuvvetdür ve seferdür baʻżılar żaʻfıla taʻbīr ider ḥarfü'l-ḳāf /10/ el-ḳarż (ödünç) bir kişi görse ki Allāh içün ḳarż ider mālın infāḳ ide /11/ ġazā yolında baʻżı ḥükemā eydür müstaḳriż-i müteḥayyirdür eger ḫasta görse /12/ ki ḳarż virelüm dėyü vaʻde iderler şiddet vāḳiʻ ola eger görse virdükleri /13/ ḳarżı alurlar fevt ola eger görse ḳarż viren fevt olmış ḫalāṣ /14/ bula ḳażā-yı deyn (borç ödemek) ṣıla-yı raḥmıla daḫı taʻbīr olınur edā-yı emānet ve şehādet /15/ ve ḥac ve zekātıla daḫı taʻbīr olınur el-ḳafz (ḳalḳımaḳ) bir ayaġıla ḳalḳımaḳ bir zaḥmet

219b

/1/ yėtişmekdür anuñıla nıṣf-ı żāyi‘ ve nıṣf-ı āḫerle zindigānī ide eger ḳalḳımaḳ /2/ evvelden ‘ādetise eyüdür el-ḳaṣd fi'l-maşī (añıl yörimek) añul añul yörimek tevāżu‘dur /3/ قال الله تعالي واقصد في مشيك الايه ḥarfü'l-kāf el-keşretü ve'z-ziḥām (çoḳlıḳ) /4/ salṭanatdur iştihārdur kelāmü'l-a‘żā (endāmı söylemek) eger görse başı yā aġzı kelimāt /5/ ider yaramazdur eger aġaç buña kelimāt itse emr-i ‘acīb yėtişe kelimāt muvāfıḳsa /6/ ve illā ‘aksince ola el-keḟālet (boyun olmaḳ) s̱ebāt-ı emrile ta‘bīr olınur eger āmir-i mekfūl /7/ ‘anh kefīl oldıysa rızḳ yėtişe قال الله تعالي وكفلها زكريا /8/ oġlına kefīl ola nāṣıḥ ola a‘dāya el-kibr (ululanmaḳ) nifāẕ-ı ‘ömrile ta‘bīr olınur /9/ قال الله تعالي اذا اخذت الارض زخرفهاوازينت الايه el-kedd (zaḥmet) /10/ rāḥatıla ta‘bīr olınur el-kiẕbu ‘ala'llāh (Allāhı yalanlamaḳ) ‘aḳl gitmegile ta‘bīr olınur /11/ ḥarfü'l-lām el-lecāc (önegilik) işden ḳaçmaḳdur ḳıtāldur ve ḫuṣūmetdür eger /12/ düş gören ‘ālim kişise ḫalḳ andan teneffür ide el-laṭme (şapla) ġafletden tenbih /13/ itmekdür īṣāl-i menfa‘atdür el-livāṭa li'l-ġulām (oġlan varmaḳ) mālı gitmege delālet ider ‘adū /14/ ṭarafına yāḫod ecīr ola yāḫod ‘adūya ẓafer bula zīrā ki ġulām ‘adūdur /15/ el-ley li'l-‘imāme (dülbend ṣarmaḳ) dülbendin ṣarsa seferdür yā dürse ol-daḫı seferdür dürer

220a

/1/ levmü'n-nefs (rüsvāylıḳ) (nefsini ḫorlamaḳ) fitneye düşmekdür rivāyet olundı ki bir ḫātūn kişi peyġambere /2/ ‘aleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām tażarru‘ ider peyġamber bu ḫātūn kişinüñ gögsi /3/ üzerine oturur peyġamber ‘aleyhi's-selām şöyle ta‘bīr itdi ki bu ḫātūnuñ eri /4/ fevt ola āḫire nikāḥ olına hem daḫı eyle vāḳi‘ oldı peyġamber (ṣ.a.v.) /5/ kendüler nikāḥ itdiler āḫire bir kişi ehl-i beyt-i Resūlu'llāha tābi‘ /6/ olsa hidāyete tābi‘ olmaḳdur şerāyi‘-i İslāmı ḥıfẓ itmekdür peyġamber (ṣ.a.v.) /7/ gördi ki Ebū Cehl īmāna gelmiş Ḫālid-i bin Velīd īmāna geldi /8/ ki Ebū Cehlüñ ‘ammusı oġlıdur peyġamber (ṣ.a.v.) eydür ki bir daḫı /9/ vardur yaluñuz bu degüldür ‘Ekreme ibn-i Ebī Cehl īmāna geldi peyġamber (ṣ.a.v.) /10/ eydür üşde düşümüñ ta‘bīri budur ki vāḳi‘ oldı uç /11/ beglerine ve ġāzilere tābi‘ olmaḳ nuṣretdür a‘dāya ḥarfü'l-mīm mübāya‘a-ı (andlaşmaḳ fāsıḳıla) /12/ fāsıḳ fāsıḳa mu‘āvin olmaḳdur el-maşī-i müstevīen (ṭoġru yörimek) ṭoġru yörimek şerāyi‘-i /13/ İslām ṭaleb itmekdür el-muṣāra‘a (güreşmek) güreş ṭutmaḳ ḫuṣūmetdür ġālib olan /14/ maġlūb olmaḳdur eger güreşen insānısa eger insānıla sāyir ḥayvāndan /15/ olsa maḳhūr olan maġlūbdur insānıla esed gibi el-muṣālaḥa (barışmaḳ) daḫı ḫuṣūmetdür

220b

/1/ delālet ider eger ġarīmile muṣālaḥa itse ḫayırdur eger bir kişi bir insān-ı /2/ ma'rūfı ṣulḥa da'vet itse ara yirlerinde da'vī ve deyn olmasa /3/ żalāletden hidāyete da'vet itmekdür mażġu'l-'alk (ṣaḳız çeynemek) saḳız çeynemek māl /4/ ele girmekdür ba'żılar eydür livāṭa itmekdür zirā ki saḳız çeynemek Lūṭ /5/ ḳavminüñdür muḳāra'aü'r-recül (kişi ḳur'a barḳmaḳ) ḳur'a barḳmaḳ eyüdür ammā ḳur'a kendünüñ /6/ üzerine baraġılsa yaramazdur müsülmānlar eydür nikāḥ ḫayırdur ḥācetler ḳabūl /7/ olmaḳdur ferahdur ḫasta ise şifā bula ṣıla-yı raḥm itmekdür eger görse /8/ āḫerüñ 'avratına nikāḥ olunmış mālına mālik ola ticāretile yā ġaṣbıla /9/ eger görse ki kendüye menī veyā veẕī bulaşmış ḫayra yetişe eger bir zāniye /10/ 'avrata nikāḥ itse düş gören kimesne ehl-i dünyāyısa ticāretinde /11/ fāyide ide eger ṣāliḥ ve ehl-i 'ilmise ziyāde 'ilm taḥṣil ide 'avrat /12/ güzelse ve libāsları laṭīfise eyüdür eger 'acūzeyse ṭonları kerih /13/ olsa yaramazdur bir kişi görse ki meyyite cimā' ider fevt ola illā meger /14/ ki ġurbetde cimā' ide ol vaḳt müfāreḳat-ı aḥbāba delālet ider eger görse /15/ ki meyyite nikāḥ itmiş ṣadaḳa ide ol meyyit rūḥıçun eger vālidesine

221a

/1/ ḳabrinde cimā' itse tīzcek fevt ola قال الله تعالي منها خلقناكم /2/ وفيها يعيدكم eger görse ki anasına cimā' ider evlādı helāk ola /3/ eger görse ki meyyit buña cimā' ider yaramazdur bir kişi görse ki bir cāriye /4/ ḳabż itmiş şehvetdür ol yılda bir 'avrat veyā bir cāriye ala ḳavm-i /5/ 'İsā eydür ḳızoğlan cāriye almaḳ żarardur eger 'avratısa ġamdan /6/ ḳurtıla ba'żı ḥükemā eydür 'avrat muvāfıḳaysa cemī'-i nāsa ḫayırdur /7/ ve eger muḫālefeyse cemī'-i ḫalḳa şerdür eger görse ki behīmeye nikāḥ eyler /8/ bir kimesneye iḥsān ide ki andan şükr ṣādır olmaya küfrān-ı ni'met ola /9/ eger yırtıcı cānavara nikāḥ itse yā ḳuşa veyā behīmeye cimā' itse 'adūya /10/ ẓafer bula Cāmāsb eydür görse ki insāna cimā' ider fā'ile żarar /11/ yetişe busalamaḳ ve yapışmaḳ cimā'a yaḳındur 'avratuñ fercine naẓar itmek /12/ ticāret-i mekrūhadur bir 'üryān 'avrata naẓar itse bir ḫaṭāya mürtekib /13/ ola ḥarfü'n-nūn nescü'ṣ-ṣevb (ṭon ṭoḳımaḳ) biz ṭoḳımaḳ seferdür ġurbetdür arġac /14/ 'azm-i seferdür bezi ṭoḳısa kesse işi tamām ola maḥbūsısa ḫalāṣ /15/ ola ve eger ḫuṣūmetdeyse ṣulḥ ide dürülmiş ṭon görse sefer ide

221b

/1/ eger ṭonı neşr itse seferden gele yā ġāyib gele en-nevm (uyḳu) uyḫu ġafletdür en-nü'ās (ımızġanmaḳ) /2/ ımızġanmaḳ emīndür ba'żı ḥükemā eydür bir kişi kendüyi veyā ġayrıyı uyur /3/ görse baṭṭāl ola cemī'-i ḫalḳa uyḫu yaramazdur illā meger ki ḫavf içinde /4/ ola ol vaḳt eyüdür eger görse ki maḳbere üzerinde veyā yol üzerinde /5/ uyur

ḫasta ise fevt ola ṣaḥiḥise baṭṭāl ola naḳbü'l-beyt (ev delmek) /6/ ev delmek ʻavrata ḳaṣd itmekdür ve vāṣıl olmaḳdur eger görse ki bir şehrüñ /7/ burcın deldi ol yirüñ vālisin dīn cihetinden teftiş ide en-nüzūl (inmek) /8/ menberden veyā yüksek yirden veyā atdan aşaġa inse ṭaleb itdügi nesne /9/ ʻüsrile ḥāṣıl ola ḥarfü'l-vāv el-vaʻdü'l-ḥasen (gökçek vaʻde) ḫayra ve niʻmete ve ṭūl-ı /10/ ʻömre delālet ider eger görse ki ʻadūsı kendüye ḫayr vaʻde ider ḫayra /11/ yetişe ġayr kimesneden şer ẓāhir ola eger düşmen bunuñ üzerine baġy itse /12/ ʻadūya muẓaffer ola nitekim Ādem ʻaleyhi's-selām İblīse ʻaleyhi'l-laʻne /13/ muẓaffer oldı eger görse ki bir kişi bunda bir kise emānet ḳodı /14/ sırrın emānet ḳoya el-vüşūb (ḳalḳımaḳ) bir kişi bir kişinüñ üzerine ḳalḳısa /15/ ġalebe ide ʻāciz eyleye bir kişi görse ki yirden yoḳaru ḳalḳıdı göge

222a

/1/ çıḳdı Mekke seferin ide yā mekān-ı baʻīde yetişe ḫayrıla bir yirden bir /2/ yire ḳalḳısa āḫir yire vara bir kişi bir mertebede ıraḳ ḳalḳısa ki beyne's- /3/ -semā ve'l-arż gibi olsa fevt ola cenāzesin ḳalduralar vaḥdet (kişinüñ yaluñuzlıġı) /4/ er-recül kişi ten-i tenhā yaluñuz olsa fevt ola yāḫod faḳir ola veznü'l- /5/ -mā ṣu ṭartmaḳ mütebāyiʻayn arasında ḫüsrāndur ḥarfü'l-hā el-hervele (yelmek) /6/ yelmek Mekkede yā şehirde yā ḳaryede aʻdāya muẓaffer olmaḳdur el-hübūṭ (aşaġa inmek) aşaġa /7/ düşmekdür mertebeden hibetü'l-ʻabd ḳul bağışlamaḳ ʻadūya ādem göndermekdür /8/ hażmü'ṭ-ṭaʻām ḥırṣdur ṣanʻata ḥarfü'l-yā el-ye's min emnin (ümīẕ kesmek) bir nesneden /9/ ümīdin kesmek necātdur قال الله تعالي فلما استيئا سوامنه خلصوانجا /10/ اليتتم bir ʻavrata ḳahr itmekdür yā māla mālik olmaḳdur **on bėşinci faṣl** /11/ aṣḥāb-ı ḥiref ve anlara müteʻallıḳ ʻamelleri görmegüñ taʻbīri beyānındadur /12/ ḥurūf tertībince bir ṣāḥib-i ṣanʻata ṣanʻatınuñ ālātın müretteb itmek /13/ ol işde māhir olmaḳdur ḥarfü'l-elif el-askāf (başmaḳçı) ḳısmet-i mevāriş /14/ iden kimesnedür el-ikāf (palandūz) pālāndūz ʻavratlar umūrın gören kimesnedür zīrā /15/ ki pālān ʻacemī ʻavratdur veyā çāriyedür ḥarfü'l-bā el-bennā (yapıcı) bir kimesnedür ki

222b

/1/ ḫalḳı cemʻ ide el-bāġbān (baḫçevān) ḫalḳı fesāda cemʻ iden kimesnedür el-bezzāz bir /2/ kişidür ki ḫalḳa iḥsān ide eger ücret ve s̱emen almazsa eger aḳça /3/ alursa ʻamelinde riyā ide el-bıṭṭīḫ (ḳavun ḳarpuz) ḳavun ve ḳarpuz ṣatıcı ṣāḥib-i emrāżdur /4/ el-baḳlī (baḳlacı) recül-i deniü'l-kelāmdur el-bayṭār (naʻlbend) bir kimesnedür ki eşrāfa ḳuvvet /5/ ider ḥarfü't-tā et-türesī (ḳalḳancı) ḳalḳancı sulṭāndur ki çeri çeker aʻdā /6/ üzerine et-tācir tāciri görse ki dükkānında alur ṣatar riyāset bula ol /7/ ḳadar ki metāʻı vardur ḥarfü's̱-s̱ā es̱-s̱ervet ḳuvvetdür delālet ider ki ḥuṣūl murādında ḳavī ola ḥarfü'l-

cim el-caṣṣāṣ (kireççi) münāfıḳ kimesnedür el-cevheri (ṣarrāf) /8/ recül-i ʻālimdür el-cevşeni (çuḳalcı) ḫalḳa ülfet virici kimesnedür ḫazāzü'ş-şuʻūr (yüñ ḳırḳıcı) /9/ yüñ ḳırḳıcı żuʻafāya menfaʻat ider kimesnedür cılābü'l-emtiʻa (ḳumāş ve ṭon çekici) ṭon çeken /10/ kimesneler bir maʻzūl ṣāḥib-i dünyādur cellābü'l-elbān (süd ṣağıcı) süd sağıcı ṭālib-i /11/ ʻilmdür diniçün saʻy ider cezzār deve ṣatan recül-i mühlik-i ricāldür /12/ ḥarfü'l-ḥā ḥammāl ḫalḳuñ ıẕāsın götürür ve ḥavāyicin ḳażā ider /13/ kimesnedür ḥarrāsü's-sücūn (zindān bekçisi) ve'l-esvāk (pāsbān) zindān ve soḳaḳ ḥıfẓ idenler /14/ setr olınan nesneleri iẓhār iden kimesnelerdür el-ḥaffār (delük delici) delük delen /15/ bir kimesnedür mekkār dāyimü'l-ʻadāvetdür tā fevt olınca ʻadāvetin terk itmez

223a

/1/ eger ḳuyı ḳazsa bir bāṭıla şürūʻ ide andan hiç fāyide bulmaya ḥaffār (ṭağlar ḳazıcı) /2/ el-cibāl ṭağlar ḳazan bir kimesnedür ki bir ʻaẓim işe mübāşeret ider /3/ ḥālibü'l-baḳar (ṣığır ṣağıcı) ṣığır ṣağan ʻameldārlıḳ iden kimesnedür ḥālibü'l-leben (süd ṣağıcı) süd /4/ sağan recül-i ṣāliḥdür İbn-i Sirin eydür süd sağan sulṭān olsa /5/ māl cemʻ ide tācir olsa veyā sūḳi olsa māl-ı ḥelāl kesb ide /6/ el-ḥannāṭ (buğdaycı) bir pādişāhdur ki vilāyete mālik ola el-ḥınṭa bir kişi gördi ki ḳatında /7/ buğday var ammā kendünüñ buğdaya iḥtiyācı yoḳ eyüdür şeref ve ʻizzet /8/ bula eger buğdaya iḥtiyāc olup ṭaleb itse yaramazdur eger vāli ise ʻazl /9/ ola ve tācir görse ziyān ide buğday ṣatun almaḳ ṭaleb-i vilāyetdür /10/ bir pādişāhdan yā bir tācirden metāʻ ṣatun almaḳdur eger bir kimesne buğday /11/ ṣatsa ammā s̱emeni taʻyin itmese dünyāda zāhid ola şükr ve s̱enā ṭaleb /12/ itmeye inʻāmı üzerine fiʻli ḥasbeten-li'llāh ola un ṣatıcı ve arpa ṣatıcı /13/ ve sāyir ṭaʻām ṣatıcı hemān buğday ṣatıcı gibidür el-ḥadid (demür) melik-i ʻaẓimdür /14/ yāḫod sulṭāndur demürci örsi mülkdür demür ḳuvvetdür قال الله تعالي /15/ وانزلنا الحديدفيه فيه باس شديد و منافع للناس el-ḥiẕā yaʻni naʻleyn

223b

/1/ düzüci bir kimesnedür ki ʻavratlar maṣlaḥatın tezyin ider el-ḥarrāṣ (ekinci) ekinci /2/ bir kimesnedür ki efżal-ı aʻmāle meşğūldür el-ḥaccām (ḳan alıcı) ḳan alıcı bir kimesnedür /3/ ki ḫalḳa kāğıd yazar baʻżılar eydür ḥaccām emindür el-ḥallāḳ (baş yüliyici) baş yüliyen /4/ bir kimesnedür ki sulṭān yanında müsülmānlaruñ maṣlaḥatın görür el-ḥelvāyi (ḥelvācı) /5/ bir kimesnedür ki gerçek söyler eger ḥelvāya s̱emen almazsa eger s̱emen ala müʼes̱s̱iri' /6/ l-kelām ola māl ve ḫayr üzerine ḥarfü'l-ḫā el-ḫammār (şarāb ṣatıcı) şarāb ṣatıcı bir /7/ kimesnedür ki kesbi ḥarāmdan ola fuḳarā ḳatında şarāb ṣatıcı maḥabbetu'l- /8/ lāha vesile olan kimesnedür ḫoşāblar ṣatıcı bir kimesnedür ki ḫalḳı bāṭıl /9/ işe taḥrik ider kendü nefsine nefʻ olmağıçun el-ḫilāli

(ziyān idici) bir kimesnedür /10/ ki ehl-i beytinüñ mālın yir ekser el-ḫalḳānī (eskici) eskiler ṣatıcı bir kimesnedür /11/ zağal (زغل) eskiler ṣatun almaḳ mekrūhdur faḳir olmaḳdur ammā eskiler /12/ ṣatmaḳ eyüdür nefsinden def' itmekdür el-ḫayyāṭ (derzi) bir dīni pāk kimesnedür /13/ ki ḫalḳa ülfet virür ve żiy' ve şerīf andan şākir olur bir kişi görse /14/ ki 'avratınuñ ṭonın diker ġuṣṣaya düşe el-ḫazzār (boncuḳçı) bir kimesnedür ki ḳısmet-i /15/ mevāriṣ ide el-ḫāzin (ḫazīnedār) bir münāfıḳ kimesnedür ki ḳatında ḥarām māl cem' olur

224a

/1/ ḫabbāz (etmekçi) sulṭān-ı 'ādildür raḳiḳ şefīḳ meṣelā Sulṭān Bāyezīd bin Sulṭān Muḥammed /2/ ḫān bin Sulṭān Murād gibi ki 'ālemi 'adlile ṭopṭolu eyledi ḫabbāzü'l-ḫavārī (cāriyeler etmekçisi) /3/ ṣāḥib-i 'ıyşdur ḫalḳa hidāyet ider rızḳ-ı şerīf kesb itmege neffā'-ı /4/ vücūddur ḫalḳ aña muḥtācdur lākin ba'żı ma'āmelātında bir ḫubṣ daḫı /5/ vardur zīrā ki ḫubz odıla bişer odun ġanīmetdür od sulṭān-ı ḫabīṣdür /6/ el-ḫaşşāb (ağaççı) bir kimesnedür ki münāfıḳlaruñ başı ve re'isidür el-ḫazeziyye (iplikçi) /7/ bir kimesnedür ki 'avratlar maṣlaḥatın tezyīn ider ḫazef (ṣaḳsı) 'avratlardur ki hemān /8/ sağısı gibidür bi-ṣebāt dostlıḳlarında nitekim saḳsı bir sa'atde /9/ pāre pāre olur 'avratuñ daḫı maḥabbeti eyledür bir azacuḳ nesneden müteġayyir /10/ olur ḥarfü'd-dāl ed-delāl bir kimesnedür ki erenlere ve 'avratlara gelür gider /11/ iḫtilāṭ ider gerçi ki metā'larından nesne daḫı almazsa ed-debbāġ (ṭabaḳ) bir recüldür /12/ ki iḥyā-yı mevtā ider müsülmānları mehlekeden ḫalāṣ ider ḳızlıḳ yıllarda /13/ açlar ve miskīnler ṭa'āmlandurur قال عليه السلام من اشبع جايعا /14/ فكانما احيي ميتا ed-daḳḳāḳ (un ṣatıcı) aṣḥāb-ı aṭ'imedür ki dünyāların dīnden /15/ tercīḥ itmişlerdür eger ṣemen alurlarsa eger ṣemen almazlarsa dīnlerin

224b

/1/ dünyālarından tercīḥ itmişlerdür ḫācelerüñ ṣuleḥāsı gibi ki ḥelālden /2/ kesb iderler faḳirlere infāḳ iderler Allāh ta'ālā ḥażretine şükr itmek /3/ hemān budur ed-dihḳān (ekinci) ekinci recüldür ki her kim bunuñıla iḫtilāṭ itse /4/ devletlü olur eger ṣemen almasa ḥarfü'z-żāl eż-żabbāḥ (boğazlayıcı) recül-i ẓālimdür ḥarfü' /5/ r-rā er-reyḥānī (reyḥāncı) bir kimesnedür ki Allāh ta'ālā muṣībete yetişdürse ṣabr /6/ ider rāżı olur er-reṭāyī (otçı) bir recüldür menfa'atlü mālı vardur er-refā (eskiler dikici) ya'nī /7/ eskiler dikici bir kimesne görse ki 'avratınuñ ferci ḳaftānı yırtuğından /8/ görinür bu kişi bu 'avratı bir yaramaz işe ṭuş ide andan ṣoñra i'tiẕār /9/ ide ammā 'öẕri maḳbūl olmaya kendünüñ ṣevbin yırtılmış görse aḳrıbāsıyla /10/ ḫuṣūmet ide ḫayr gelmez kimesnelerile muṣāḥib ola er-rā'ī (çūbān) re'āyā meṣāliḥin /11/ başarur ādemdür er-

revvās (baş ṣatıcı) bir melikdür ki ulular aña tābi' olur rākibü'l- /12/ l-'acele (uyḳucı) hey'et-i ma'rūfa üzerine olmasa fażāḥata delālet ider er-rāḳī (efsūncı) /13/ efsūncı eger cerāḥata efsūn oḳısa müsülmānlara ülfet vire ve teskīn /14/ ḳabūl ide rāḳīü'l-ḥayyāt ılan efsūncısı recül-i ġaddārdur er-ruḳye (efsūn) Allāh ta'ālā /15/ ismin ẕikr itse necātdur hümūmdan er-raṣṣāṣī (ḳalaycı) recül-i ṣāḥib-i ḥaleldür

225a

/1/ er-rāyiż (riyāżet idici) vālī-i umūrdur ḥarfü'z-zā ez-zerrād (zırhçı) bir recüldür ki ḫalḳa 'ilm /2/ ve edeb ta'līm ider ammā nifāḳdan ḫāli degüldür ez-zeccāc (cāmcı) ḳaravaşlar alup /3/ ṣatan kimesnedür ammā Rūmīü'l-'aṣl cāriyelerdür ki āyine-i muṣaffā gibi olurlar /4/ ḥarfü's-sīn es-sāil (dilenci) recül-i ṭālib-i 'ilmdür eger su'āl itdügi nesne teslīm /5/ olunsa ḥācetine yetişe ba'żı ḥükemā eydür sāil ve faḳīr ve rā'ī ḥüzn /6/ ve fikirdür zīrā ki insān su'āle ve faḳra ve ġuṣṣalu olmayınca muḥtāc olmaz /7/ bir kişi görse ki sāiller ve faḳīrler evine girmişler teşeyyüt-i (تشيت) ḥāle delālet /8/ ider ve eger evinden nesne alsalar mażarratdur es-saḳā (saḳā) recüldür dīn issi /9/ müttaḳīdür elinden ḫayırlar ṣādır olur eger ücret almasa es-simsār (ḳıymet bilici) /10/ bir kerīm 'azīzdür 'aṭālar ider es-sekkākīn (bıçaḳçı) recül-i 'ālimdür ḫalḳa ta'līm /11/ ḥaẕāḳat ve kiyāset ider es-semāṭ (baş ayaḳ ḳarın bagırsuḳ ḫaşlayıcı) bir vaṣīdür ki emvāl-i yetāmā yėmegi 'ādet /12/ idinmişdür نعوذ بالله منه es-semāk (balıḳ ṣatıcı) un devşüren maṭrabāzdur es-sükkerī (şekerci) /13/ bir ṭatlu 'azīzdür eger derāhim alsa kelām-ı laṭīf işide cevāb-ı laṭīf /14/ vire es-salāḫ (deri yüzüci) sulṭān-ı ẓālimdür müsülmānlaruñ mālın bi-ġayr-ı şer' alur /15/ 'Arab begleri gibi yāḫod bir tācirdür ki müsülmānlaruñ mālın alur ıraḳ

225b

/1/ memleketlere gider ġaybet ider es-sāyiḥ (gezici) recül-i ṭālib-i 'ilmdür es-sāḥir (siḥr idici) recül-i /2/ fettāndur es-serrāc (saraç) recül-i nuḫāsdur ki cāriyeler cem' ider veyāḫod 'avratlar /3/ dellālıdur es-semmān (yagcı) recül-i ġanīdür her kim aña tābi' olsa ḳademinde ḫoş /4/ geçer es-sāyis (seyis) vālī-i umūrdur es-sebbākü'z-ẕeheb (altun sebükeci) yaramaz kimesnedür es-sārik (uġrı) /5/ keẕẕāb kimesnedür ḥarfü'ş-şīn eş-şevvā (biryāncı) mü'eddib-i ṣıbyāndur aḥrārdan /6/ ve memālīkden bir kimesne görse ki biryāncıdan biryān alur ki bişmiş /7/ ḳuzıdur oğlın mu'allime vire bir kişi gördi ki kendüyi biryāncı /8/ olmış bir yire vālī ola sulṭān mālın çıḳarmaġa sa'y ide ẓulmıla ve /9/ müṣādereyle eş-şa'īrī (arpacı) bir kişidür ki dünyāsın tercīḥ itmişdür āḫireti /10/ üzerine eger derāhim alsa şemeninde eş-şe'āt (çanaḳ gökleyici) recül-i ṣāḥib-i şerefdür eş-şāhidi' /11/ l-'adl recüldür ki a'dāya muẓaffer ola eger görse ki bir kişi üzerine /12/

şehādet ider ḥac ide ḥarfü'ṣ-ṣād ṣayyādi's-sibā‘ (yırtıcı avcı) sulṭān-ı ḳavidür /13/ ki ‘askerler başar ṣayyād (avcı) büzāt (ṭoğan) ve'ṣ-ṣaḳr (çaḳır) ve'l-bāşıḳ (atmaca) sulṭān-ı ‘aẓimdür /14/ mekkār ve ḫuddā‘ ṣayyādü'l-‘aṣāfir ve'ṭ-ṭuyūr (serçeler ḳuşlar avcısı) recül-i tācirdür mekkār /15/ ṣayyādü'l-vuḥūş (güreler avcısı) ḳavm-i ‘Acemidür ki ḳāhir ola ba‘żılar eydür ṣayyād ṣāḥib-i

226a

/1/ nisādur ki ‘avratlar ṭalebinde ḥileler ider eṣ-ṣayyāġ (ḳuyumcı) bir kişidür ki oddan /2/ altun ve gümiş çıḳarur ol kimesne şirrirdür ve keẕẕābdur ḫalḳa fitne ider /3/ Sāmüri gibi eger görse ki ġayrı ḫalḳuñ cevāhirin almış terkib ider /4/ bir kimesnedür ki evvel emirden şerre şürū‘ ide ‘āḳıbet ḫayırla tamām ide /5/ eṣ-ṣaydelāni (çerçi) recül-i munṣifdür ki edviyeler cem‘ ider eṣ-ṣayḳal (pas giderici) miṣlü'l-vezir /6/ müsülmānlaruñ maṣlaḥatın görür kimesnedür ki vażi‘ ve şerif andan rāżı /7/ ola ṣābit ve ‘ādil kimesne ola eṣ-ṣabbāġ (boyacı) boyacı bir bühtāncı kimesnedür /8/ eṣ-ṣaffār (tuççı) recül-i ṣāḥib-i metā‘dur metā‘ dünyāyı āḫiret üzerine tercih /9/ ider eṣ-ṣakkāk (mektūb yazıcı) ḥaccām-ı muḥtāldur eṣ-ṣarrām (kesici) bir kimesnedür beyne'n-nās /10/ muṣliḥ ola ḳıymet-i mevārişe mübāşeret ide ḥarfü'ż-żād ḍarrābü' (sikkeci) /11/ d-denānir eger kendüyiçün veyā ġayrı içün dinār ve dirhem ḍarb /12/ itse kelām-ı ḥasen te'lif ide ba‘żılar eydür recül-i bārdur laṭif eger /13/ ḍarbıçun ücret almasa eger ücret alsa recül-i ṣāḥib-i riyādur İbn-i /14/ Sirin eydür ḍarrāb ġanimet issi kimesnedür ki naḳl-i kelām eyler bir kimesne /15/ ki denānir ḍarb itse ṣalavātı ḥıfẓ ide emāneti ṣāḥibine vire

226b

/1/ eger yeñi aḳça ve yeñi denānir ḍarb itse kelām-ı ḥasendür eger maġşūş aḳça /2/ ḍarb itse bir söz söyleye ki anı fi‘le getürmeye ẓāhiri bāṭınına /3/ muvāfıḳ olmaya ḥarfü'ṭ-ṭā ṭabib ‘ālimdür nitekim müfti ve faḳih /4/ ṭabibdür eṭ-ṭabbāḫ (aşçı) aşçı görmek ḫayrdur ‘avrat almaḳ ṭaleb idene /5/ eyüdür müsülmānlar eydür bir kimesnedür ki ḫalḳı esbāb-ı ma‘işete da‘vet /6/ ider eṭ-ṭarrār (yankesici) bir kimesne görse ki bir kişi bunuñ yeñinden kisesin /7/ kesdi dinārın uğurladı ol kimesneden mekr ve ḥile işide eṭ-ṭaḥḥān (degirmenci) /8/ recül-i meşġūldür meremmet-i nefsine ve dünyāsına eṭ-ṭayyān (balçıḳçı) bir kimesnedür /9/ ki ḫalḳuñ yaramazlığın setr ider eger görse ki balçıḳ işin işler ‘amel-i /10/ ṣāliḥ işleye ṣāni‘ü'ṭ-ṭaşt (legenci) ‘avratlar işin işler ādemdür ṣāni‘-i /11/ ḳumḳuma daḫı eyledür ve ṣāni‘-i küze daḫı eyledür eṭ-ṭabaḳi (ṭabaḳçı) bir kimesnedür ki /12/ ḫalḳuñ esrārını keşf ider eṭ-ṭuyūri (ḳuşçı) oldur ki ḳuş uçura ed-dücāci evün /13/ cem‘ iden kimesnedür ḥarf-üẓ-ẓā eẓ-ẓaġġān (göçgünci) eger bir

kimesne göçgünci görse delālet ider ki mekānında ef'ālinde aḳvālinde s̱ebātı olmaya ḥarfü'l-'ayn el-'arrāf (fālcı) bir kimesne gelse bir nesneden /14/ ṣorsa ġāyetde ġuṣṣaya delālet ider zīrā ki iḥtiyāc-ı su'āl şol /15/ kimesnenüñdür ki aña hemm ve ġuṣṣa yetişmiş ola eger görse ki cevāb-ı şāfī

227a

/1/ virürler ol cevāb neyise ḳabūl itmek gerek eger sükūt itse cevāb /2/ virmese ol fi'l bāṭıl olmaġa delālet ider el-'allāf (alaf ṣatıcı) recül-i kes̱īrü'l-māldur /3/ ki fażāyilile meẕkūr olur el-'aṭṭār (çerçi) recül-i 'ālim ve 'ābid ve zāhid ve edīb /4/ kimesnedür ki her kim muṣāḥib olursa andan kesb-i edeb ider ve ẕikr-i ḥasen /5/ ḳazanur eger buḫūr itse eyü degüldür el-mu'allim vālī-i kes̱īrü'n-nef'dür eger ecr /6/ almasa 'aṣṣārü'l-ḫalli (sirke ṣıḳıcı) recüldür ki ehl-i vera'a yaḳın olur ḫalḳa naṣīḥat /7/ ider zühde ve taḳvāya da'vet ider 'aṣṣāra dühni'l-cevz ve's-simsim (cevz yaġın ve susam yaġın ṣıḳıcı) recüldür /8/ ki mālı çoḳ ola el-'aşşār (ondacı) bir kimesnedür ki ġayruñ işine daḫl ider /9/ ḥarfü'l-ġayn el-ġavvāṣ (baḥirler) bir kimesnedür ki müşkil işlere girür bir kişi /10/ görse ki deñize ṭaldı dürler çıḳarmaḳ ister ba'żı dürü daḫı çıḳardı /11/ bir kimesnedür ki bir pādişāhuñ işine girmişdür ol işden eline /12/ bir cāriye girmişdür ol cāriyeden bir güzel oġlan ṭoġmışdur ol oġlan /13/ 'ālim ve fāżıl olup bir müderrisden 'ilm taḥṣīl ider yāḫod bir pādişāhdan /14/ mülk taḥṣīl ider el-ġażżārī (ṭaġarcı) bir recüldür emvāl-i nāsı ḳabż ider /15/ el-ġazzāl (ip egirici) eger görse ki ip egirür sefer ide ḥarfü'l-fā el-faṣṣād (ḳancı)

227b

/1/ bir kimesnedür ḥadīs̱e ve kelām-ı nāsa ṭa'n ider eger 'arżına ḳaṣd itse /2/ iẓhār-ı 'adāvet ve ġanīmetdür eger ṭūlına ḳaṣd itse eyü sözlerdür ki ḫalḳa /3/ ülfet virür el-fallās (pūlcı) eger pūluñ bir şāhidi olsa yanınca fāyideye /4/ delālet itse renc ve fāyide ide ve illā şerdür yaramaz sözdür zīrā ki fülūsıla /5/ erẕel-i eşyā alınur ṣatılur el-fāmī (ḥırze ṣatıcı) bir kimesnedür emīn ve mekīn esrār-ı nās /6/ anuñ ḳatında cem' olur ve emvāle emīn olur el-faḥḥām (kömürci) kömürci sulṭān-ı ẓālimdür /7/ müsülmānlaruñ mālın ẓulmen alur faḳīr eyler الفقير اذاكان و خشا ya'nī faḳīr /8/ çirkin kimesne olsa recül-i kāfirdür el-ferrāş (süpürüci) bir kimesnedür ki 'avratlar /9/ maṣlaḥatın görür el-fa'aletü (işçiler) eliyle iş işleyen mes̱elā baltayla yir ḳazsa /10/ Allāh içün işlese eyüdür balta bir kimesnedür ki mālı kendüye cem' ider /11/ her nesnenüñ aṣlına yetişür her ālet ki ḳazmaḳ ve kesmegiçün ola anlar /12/ daḫı eyledür ḳaçan baltayla ve sāyir āletile iş işleriken üzerine toz /13/ ḳonsa māldur ol miḳdār ki toz ḳondı eger üzerine toz

ḳonmasa /14/ ol işden intifā‘ olmaya eger görse evler yıḳar dīvārlar yıḳar birbirine /15/ ḳarışdurur ol dīvāruñ ḫalḳı arasında vaḥşet vāḳi‘ ola yā fevt ve mevt

228a

/1/ çoḳ ola el-faḫḫār (ṣaḳṣıcı) bir kimesnedür ki ‘avratlar işin ıṣlāḥ ider el- fevākihī (yėmişçi) /2/ yėmiş ṣatıcı ol kimesnedür ki kişinüñ sevdügin ṣata eger ücret almazsa /3/ ḥarfü'l-ḳāf el-ḳaṣṣār (kāruz) bir kimesnedür ki ḫalḳa naṣīḥat ider ve nice /4/ müsülmānlar andan tevbe ider ḫalḳı günāhdan pāk ider ba‘żılar eydür ṣadaḳāt-ı /5/ nāsı cem‘ iden kimesnedür el-ḳavvās (yaycı) bir kimesnedür ki ḫalḳı ġazāya çıḳmaġa /6/ da‘vet ider yāḫod bir pādişāhdur ki ‘askeri çoḳ ve ḳuvvetlü ola /7/ el-ḳaṣṣāb (ḳaṣṣāb) melekü'l-mevtdür bir kişi görse ki ḳaṣṣābdan bıçaḳ aldı marīż /8/ ola yine saġ ola ḳuvvet yėtişe eger görse ki bir melik ra‘iyyetlerin ẕebḥ /9/ ider ra‘iyyete ẓulm ide ba‘żı ḥükemā eydür ḳaṣṣāblar soḳaḳda mevte delālet /10/ ider eger gören kimesne marīżise ġanīler görse şiddete ve mażarrata delālet /11/ ider medyūnlar görse edā-yı deyne delālet ider merbūṭ görse ḥal /12/ olmaġa delālet ider ḳassāmü'l-lühūm (et pāreleyici) nemmāmlardur ki ḫalḳ içinde yöriyüp /13/ ḫalḳuñ etin çekerler bir kişi görse ki kendü bedeninüñ etlerin aḳrıbāsı /14/ arasında ḳısmet ider eger ḫayra delālet ider nesne varısa bu kişi /15/ aḳrıbāsı arasında berāber mu‘āmele ve zindigānī ide ve illā ḥāli müteġayyir ola

228b

/1/ yāḫod fevt ola mālı beyne'l-vereṣe ḳısmet olına el-ḳaffāl recül-i dellāldur /2/ evüñ ḳapusın kilidlemek evlenmege delālet ider ki ehlin saḳlar dükkān /3/ ḳapusın kilidlemek metā‘ın dellāla virmekdür el-ḳannā القنوّ سخت سرخ شدن (el-ḳınnā ḳızılcacı) bir mekkār kimesnedür /4/ umūrında mekr ider el-ḳarrād (maymūncı) bir ebu'l-‘aceb kimesnedür oyuncılar gibi ḳallā‘ü'l-cebbāl (ṭaġlar yıḳıcı) /5/ bir ṣa‘b işlere şürū‘ idici kimesnedür ve ḫalḳuñ mālı arasına girür /6/ el-ḳudūrī (çölmekçi) bir ‘ömri uzun kimesnedür el-ḳaṭṭān (panbuḳçı kimesne) recül-i ṣāḥib-i māldur el-ḳassām (ḳassām) /7/ eger ḳassām ḳırġıl ve cesīm kimesneyse ol yıl rızḳ-ı ḥelāl virile eger bihī /8/ ve ṭayyibü'r-rāyiḥa ise manṣıb ve ẕikr-i ḥasen virile eger ḳassām yigit kişi /9/ olursa ol yıl ‘adāvet ider kimesne ẓāhir ola el-ḳalānisī (ḫazveççi حزوججي) riyāset /10/ issi kimesnedür ḥarfü'l-kāf el-keyyāl (ölçüci) eger kile-i ‘adl idüp ölçse /11/ re‘āyāya ‘adl olına el-kāmī (الكامي) (gözsüz) recül-i münteḳāmdur el-kāġıdī (kāġıd ṣatıcı) bir kimesnedür ki /12/ aṣḥābı ḥiyāle mu‘āvin olur el-kāhin (fālcı) bir kimesnedür ki dāyim fi‘l-i bāṭıldur /13/ ba‘żı ḥükemā eydür bir kişi görse ki kendüyi kāhin olmış delīl-i ḫayırdur /14/ cemī‘-i nāsa

el-keḥḥāl (sürmeci) bir muṣliḥ-i dīndür Allāha delālet ider ḥarfü'l-lām /15/ el-lābin (kerpüç kesici) bir kimesnedür ki māl cem' ider bir kişi görse ki kerpüç keser devşürür

229a

/1/ māl cem' ide ve eger kerpüç kesse ammā ḳurıdup devşürmese ġuṣṣadur ve /2/ fesād-ı māldur el-leḥḥām bir kimesnedür ki ḫalḳı sefere taḥrīk ider el-luṣṣ (uġrı) 'illet-i /3/ ṭabī'atdur eger ḳaraysa sevdādur ḳızılısa ḳandur ṣarusa ṣafrādur /4/ aḳısa balġamdur ba'żılar eydür luṣṣ recül-i ḳattāldur eger nesne uġurlasa eger marīż /5/ görse saġ ola ḥarfü'l-mīm el-mużḥek (güldürici) ya'nī ādem güldürici ve ḥikāyet idici ehl-i /6/ mekirdür ve masḫaradur el-messāḥ (yir ölçüci) bir kimesnedür ki aḥvāl-i nāsı tefaḳḳud ider eger /7/ egilmiş yirleri mesāḥa itse ehl-i ḫayırdan olan ṭāyifenüñ aḥvālin tefaḳḳud /8/ eyleye eger baġlar mesāḥat eylese ḫātūnlar aḥvālin tefaḳḳud eyleye eger /9/ yemiş aġaçların mesāḥa itse recül-i ṣāliḥ aḥvālin tefaḳḳud eyleye eger yollar /10/ mesāḥa itse ol ṭarīḳe sefer ide eger ḥac yolın mesāḥa itse ḥac ide /11/ el-mellāḥ (gemici) recül-i seccāndur (ḥabs idici) el-meşşāṭ (ṭaraḳçı) bir kimesnedür ki ḫalḳuñ ġuṣṣasın def' ider /12/ el-māşıṭa (daraḳdan düşen) imre'tdür darayıcı bir kimesne ki buña yaḳın olsa mertebesi /13/ ziyāde ola عندذوجهتم و الناس د el-meġāzilī (eyirici) bir kimesnedür ki esrār-ı ḫulḳı /14/ fāş ider el-müteḳāżī (ḳāżilenci) bir kimesnedür ki ḥaḳḳı ḳażā ider maẓlūma mu'āvin olur /15/ el-müsāmirī (muṣliḥ) bir kimesnedür ki ḫalḳı maḥabbete emr ide el-muḥayyer (örneklenmiş kişi ḥaḳḳı bāṭılı seçmegiçün) bir melekdür ki ḥuḳūḳ-ı nāsı

229b

/1/ ve aḥkāmı yirlü yirince ri'āyet ider ta'dīl mevāzīn ider eger mīrānı müsāvīse melik-i /2/ 'ādildür ve eger müsāvī degülse melik-i ẓālimdür el-müzeyyen (yazıcı) ve'l-muṣavver (ṣūret düzüci) recül-i aṣḥāb-ı bāṭıl- /3/ dur umūr-ı dünyāda el-müsāhim ve'l-muḳāri' (ḳur'acı) bir kimesnedür ki meẕmūm ve ġuṣṣalu ola /4/ ve ṭarlıġa düşmişdür قال الله تعالي فساهم فكان من المدحضين misḳufü'r-remmāḥ (süñü oynadıcı) /5/ bir kimesnedür ki ḫalḳa ülfet virür ve biribirine yardım eyler el-münta'il (na'lbend) eger görse /6/ ki ṭavar na'l itdükleri gibi kendüye na'l vururlar eger elemi ve zaḥmeti yoġısa eyüdür /7/ ve eger elemi olsa yaramazdur el-müşterī (alıcı ṣatıcı) bir kişi gördi ki alur ṣatar alduġı nesne /8/ maḥbūbısa eyüdür ve mekrūhısa yaramazdur el-muḫtār (maḳbūl kişi) imāmdur ve vālīdür ve re'isdür /9/ muḥyiü'l-mevtā (ölü dirildici) bir kimsenedür ki ḫalḳı ẓālim sulṭān elinden alur ba'żılar eydür /10/ debbāġlardur ki derileri ıṣlāḥ iderler el-mekārimü ya'nī bir kişi mekārim nās ya'nī eyü /11/ ādemler ulu ādemler görse işi iyesi ya'nī iş isleri kimsenelerden fāyide göre /12/ yā kendüsi anlardan ola vālī-i umūrdur el-muṣavverü'l-ḥayvān (ḥayvān ṣūret iden) 'ala'llāhı keẕibe ve iftirā /13/ iden

kimesnedür el-müneccim (müneccim) recül-i ġayr-ı şekūrdur ḥarfü'n-nūn neccār (dülger) görse ki bir nesne /14/ menfa'ate yaramaz bir kimesnedür ki mu'āmele ider erenlerile mālların ḫad'ıla ellerinden /15/ alur en-nebbāş (sin açıcı) ṭālib-i 'ālim-i ġāmıżdur eger meyyitüñ üzerinde olanın alsa

230a

/1/ 'ilmi riyā içün ve taḥṣili dünyā içün itmiş ola ve eger meyyit ḥayyısa /2/ 'ilm-i dinde ziyāde ḳuvvetlü kimesne ola eger meyyiti bir yirden bir yire naḳl itse /3/ māl-ı ḫabiṣ eline gire ḳavm-i Mūsā eydür bir kişi görse ki nebbāşlıḳ ider /4/ ammā mevtāları ḳabirden ṭaşra çıḳarmaz feraḥ ola eger görse ki meyyitlerile /5/ söyleşür bir ḥācet ecliçün bu kişinüñ ḥavāyici ḳażā olına en-naḳḳāş (naḳḳāş) /6/ recüldür ki ḫalḳı zeyn ider mertebelü mertebesinde ri'āyet ider levm gelür /7/ nesnelerden ṣaḳınur en-neccār (dülger) bir kimesnedür ki ḫalḳı te'dib ider en-naḳḳāż (bozucı) /8/ bir kimesnedür ki işleri bozar 'ahde ve şarṭa muḫālefet ider nuḥās (ḳalıpçı) /9/ el-cevāri bir ṣāḥib-i ḫayr kimesnedür nuḥāsü'd-devāb (emirāḫūr) mürşiddür ve vāli-i /10/ umūrdur en-nedāf (panbuḳ atıcı) bir kimesnedür ki ṣāḥib-i ḫuṣūmet ola elinde nice /11/ umūr ẓāhir ola eger panbuġı eyü atmazsa ḫaṣmı aña ġālib ola en-nāṭı' (şaṭranc bezin idici) /12/ bir kimesnedür muşġabb ola (ya'ni savıcı ola) ḫalḳuñ arasına cidāl barḳmaġa kendü nefsine /13/ menfa'at cerr ide en-nāḳıd (ṣarrāf) bir kimesnedür ki her eyü ve yeñi nesneleri cem' ider /14/ alur ve yaramaz nesneleri terk ider ve eger ṣāḥib-i 'ilm ve dinise evveli ve āḫeri /15/ olan umūrı cem' ider eger ṣāḥib-i dünyāyısa eşrāf-ı eşyāyı temiz ider alur

230b

/1/ en-nebli (oḳçı) recül-i zāhiddür en-naḳḳāb (laġımcı) mekkār ve ḫuddā'dur eger naḳb idüp bir /2/ şehr içine girse 'ilm fāyidesin ide eger ḥarem-i nāsa girse ḫuddā' /3/ üzerine ola en-neşābi (duzaḳçı) recül-i cāsūsdur yaramazlıġa emr ider en-nāṭūr (nāṭūr) /4/ delālet idici kimesnedür naḳḳālü'l-mevtā (ölü ṭaşıyıcı) ya'ni ölü ṭaşıyan recül-i ṣāḥib-i /5/ māldur ḥarfü'l-vāv el-varrāḳ (defter ṣatıcı) bir kimesnedür ki ḫalḳı ta'lim ider ḥarfü' /6/ l-hā el-herrās (herşçi) bir kimesne hezeyānāt* söyler şeġablü müfsiddür ḥarfü'l-yā el-yān'i yemişçidür bir senevi māluñ ḥuṣūlına delālet ider **on altıncı** /7/ **faṣl** düşde ol ehl-i ḥirfetüñ müsta'mel āletlerin görmegüñ /8/ ta'biri beyānındadur ḥurūf tertibince ḥarfü'l-elif el-ürcūḥa (ṣalıncaḳ) /9/ bir kişi görse ki tercīḥ-i ercūḥa ider ol kişi dünyāyıla lu'b ide /10/ hiç bir nesneye i'tiḳād itmeye ve bir ḳavl üzerine ṣābit olmaya el-iġtisāl /11/ ḫādime delālet ider kise ve lif mażarrata delālet ider zirā ki

* hezeyānāt: (metin hedyānāt 230b/6)

bedenden /12/ nesne ekser ʻarak çıkarur vakt olur ki bir zāniye ʻavratıla zinā itmege /13/ delālet ider idārātü'l-cünne (yaʻnī yā ġazā idüp düşmeni def' ide her ne ṭarafdaki kalkanı ol yaña döndürdi yā ḥac ide kalkanı ol yaña döndürürse zīrā ḥaccıla nice nesnenüñ aġırlığı def' olmaz daḫı nice nesneleri def' itmegi işāret olına şāhidine göre) vilāyet-i cihād ve ġazā ve ḥacdur ʻadlile ve inṣāfıla /14/ cemīʻ-i ālāt-ı ṣanāyiʻ ṣanāyiʻe delālet ider her kankı ṣanāʻatuñ āletiyse /15/ ol ṣanʻatıla taʻbīr olınur eger bir kişi görse ki işleyi geldügi

231a

/1/ ṣanāʻatuñ āleti helāk olmış mevte delālet ider yāḫod göz ağrısına /2/ delālet ider bir kişi gördi ki bir ʻālim helāk olmış ol kişi aʻmā oldı /3/ bir kişi gördi ki semā helāk olmış fevt oldı el-ikāf (pālāncı) bir ʻacemī /4/ ḫātūndur eger ṣınsa helāk ola baʻżılar eydür pālān ḫāzindür /5/ ki nafaka-ı maʻrūfayı ḥıfẓ ider el-ibre (igne) bir karı kimesnedür ki ḫalka ülfet /6/ virür eger ilik daḫı bile olsa kaṭʻ olmış kimesnelere ülfet vire bir /7/ kişi görse ki igne yir ol kişi bir kendüye żarar iden kimesnenüñ /8/ esrārına vākıf ola eger bir kimesneyi igneyile dürtse bir kimesneye ṭaʻn /9/ ide ki ol kimesne bundan akvā ve evlā ola ḥarfü'l-bā el-bāṭıye (badya) /10/ semiz cāriyedür el-berme (ṭaşdan çölmek) bir kimesnedür ki niʻmetin konşularına virür ve cemīʻ-i /11/ ḫalka iḥsān eyler baʻżılar eydür cevārīdür el-bisāṭ (döşek) dünyādur ṣāḥibine /12/ eger döşegi dürülmiş görse dünyāsı az ola eger döşegi eyü yeñi vāsiʻ /13/ görse ʻömri uzun ola ve dünyāsı vāsiʻ ola eger bir mechūl döşek /14/ döşeseler nerede olduğın ve mekānın maʻlūm bilmese ġurbetde devlete yetişe eger bir kavm içinde döşeseler ol kavm içinde ulu ola eger döşek eski ve yufka /15/ olsa dünyādur ammā ʻömr az olmaġa delālet ider baʻżılar eydür

231b

/1/ döşek bir kimesnedür ki kendüyi medḥ ider öginür yalan söz /2/ söyler bāṭıla mürtekib olur büstūka (kumbara) ʻavratdur yā cāriyedür ki iʻtimād /3/ olınur yāḫod kişinüñ resūlidür ki bir vilāyetden bir vilāyete hedāyā /4/ ve menāfiʻ alur varur ḥarfü't-tā tābūt ʻaẓīm melikdür bir kimesne /5/ görse ki tābūt içindedür bir kimesnedür ki düşmenden ḫavf ve ḥaẕer /6/ ider ammā ṣoñra düşmene ġālib olur eger sulṭān olmaġa lāyıkısa /7/ sulṭān olur eger ġāyib varısa vaṭanına gele eger tābūt virseler /8/ rızk ve ʻilm ve sekīnet vireler et-tūr (ṣu içecek kab) ḫādimdür et-taḫt (taḫt) beşāret ṭonlarıdur /9/ tizcek yetişür ḥarfü'ṡ-ṡā eṡ-ṡaġr (öñ diş) kıvāmdur ḥarfü'l-cim el-cürre (geyik duzağı) cāriyedür /10/ veyā ġulāmdur el-cām (cām) kişinüñ dostıdur eger bir kişiye ḥelvā veyā /11/ pālūde getürseler dostından ziyāde maḥabbet ola eger öñine sevmedügi /12/ nesne

getürseler ʻadāvetdür el-celācil (çıñrağu) ḫuṣūmetdür her kim üzerinde /13/ çıñrağu görse ḫuṣūmetile meşhūr ola el-ceres (çañ) sulṭān ḳıbelinden /14/ bir mūẕī kimesnedür el-cevāletī (çuvāllar) ḥāfıẓ-ı sırdur eger çuvāldan nesne /15/ ṭaşra görinse bir sır ẓāhir olmaḳdur ve nevʻ-i ḫıyānetdür el-cerāb

232a

/1/ ḫāzin-i emvāldür ḥarfü'l-ḥā el-ḥoḳḳa köşkdür bir kimesne ki ḳaṣr /2/ görse ḳaṣr-ı ʻaẓīmdür ki içinde ḫādimleri ola el-ḥabl (ip) ʻahddür ve /3/ dīndür قال الله تعالي واعتصمو ابحبل الله جميعا ḥabl derilerden /4/ olsa bir kimesnedür ki ṣāḥib-i demā ola eger līfden olsa recül-i /5/ ḥasendür eger ṣūfdan olsa vilāyet-i dīndür eger saḳalı ḳılından /6/ bükülmiş ipise ol kişi yalan şehādetiçün rüşvet almışdur eger /7/ ip egirse yalan şehādete sefer ide eger ipi bükse bir kişinüñ boynı /8/ altına ḳoysa ʻavrat almaḳdur eger kendü boynına ṭolasa sefer ide /9/ vilāyet eline gire bir kişi gördi ki aʻlā-yı ʻulyādan bir ḳara ḳıl /10/ ipile ṣalınur İbn-i Sīrīne su'āl itdi İbn-i Sīrīn eydür hīç ḳan /11/ gördüñ-mi eydür ki yoḳ İbn-i Sīrīn eydür ṣıla-yı iḥsāndur ḳara ḳıl māldur /12/ düş gören eydür mālum vardur ammā anama hibe itdüm İbn-i Sīrīn /13/ eydür gördügüñ hemān oldur el-ḥacele (keklik) güzel ʻavratdur yāḫod recül-i /14/ ḥasenü'l-kelāmdur el-ḥalḳa ve'l-ʻurve (ḳulp) ḳuvvet-i dīndür قال الله تعالي /15/ فقداستمسك بالعروة الوثقي لاانفصام لها ḥarfü'l-ḫā el-ḫayme (çadır)

232b

/1/ eger sipāhī görse ki üzerine ḫayme dutmışlar vilāyete yetişe tācir görse /2/ sefer ide ḫayr ve fāyide göre ve cāriye-i ḥasnāyıla taʻbīr olınur قال الله /3/ تعالي حور مقصورات في الخيام eger kendüsi ḫaymesi muḳābelesinde bir /4/ ḫayme daḫı görse emr-i maʻrūf ve nehy-i münkerdür bir kimesne görse ki /5/ ḫaymesinde ay vardur sulṭān sarāyından bir cāriyeye yā oğlana ʻāşıḳ ola /6/ eger piyāde görse ki ḫaymesi vardur at eline gire el-ḫayṭ (iplik) bir kişi görse /7/ ki iplik eline almış ol şāhide muḥtāc ola eger ipligi bükse bir kişinüñ /8/ boynına daḳsa ol kişi ḳāyid olup yėde bağlanmış iplik siḥirdür el-ḫilāl (diş ḳurdağı) /9/ süpürge gibidür ḫādimdür ḥarfü'r-rā raḥā el degirmeni ṭartsa dīn işinde /10/ eyü ola baʻżı ḥükemā eydür şiddete delālet ider er-rāviye (ṣu tulumı) sulṭān görse /11/ mülk eline gire tācir görse fāyide ide sāyir-i ehl-i ṣanāʻat görse /12/ be-ğāyet eyüdür er-rekve sulṭān görse vilāyetdür ḥarfü'z-zā ez-zıḳḳu /13/ bal ve yağ tulığı eline girse bir müsülmāndan ğanīmet eline gire neft /14/ tulığı eline girse bir ẓālimden māl-ı ḥarām eline gire eger tuluğı ursa /15/ oğlı ṭoğa قال الله تعالي فنفخنا فيه من روحنا İbn-i Sīrīne bir kişi

233a

/1/ geldi eydür ʻavratum bir tuluḳdan ḫamr içer ammā ṣırf sücidür ṣoñra /2/ ṣu ḳatdı bir ibriḳe ḳoydı baña virdi içdüm İbn-i Sirin /3/ eydür ḥarām māldur ve ṣu fitnedür ez-zemām (yular taşma) ṭāʻatdur ve māl ve niʻmetdür /4/ el-ḫuṭām zinet-i recüldür ez-zenbil ḥammāl-ı taʻbiyedür ḥarfü's-sin es-selle /5/ dindür eger selle içinde eyü görse eyüdür ve yatlu görse yatludur /6/ es-sükkerce (küçücük çanaḳ) cāriyedür yā ġulāmdur es-süllem (nerdübān) bir ulu kimesnedür ammā münāfıḳdur /7/ eger nerdübāna çıḳmaḳ veyā inmek ṭaleb itse bir ḳavm üzerine iḳāmet-i beyyine /8/ ide eger semāya nerdübān ursa bāṭıl işleye baʻżı ḥükemā eydür nerdübān /9/ delil-i seferdür devlete delālet ider eger çıḳsa baʻżılar eydür şiddetdür /10/ bir kişi İbn-i Sirine geldi eydür ki nerdübāna çıḳdum İbn-i Sirin /11/ eydür sen ḫalḳuñ sözin diñlerimişsin قال الله تعالى ام لهم سلم /12/ يستمعون الايه es-setr eger perde ev ḳapusında aṣlu olsa ḥüzndür /13/ dükkān ḳapusında olsa ḥüzn maʻişet cihetindendür eger perde /14/ yaşıl veyā aḳ perde olsa ʻāḳıbet-i maḥmūddur eger ḳara olsa sulṭāndan /15/ ġuṣṣadur eger perde eski olsa ġuṣṣa zāyil ola eger yèñi olsa mümted

233b

/1/ ola eger ṭūlından yırtılmış olsa tizcek feraḥ yetişe eger ʻarżından /2/ yırtılmış olsa bu kişinüñ ʻırżı dökile eger kelb yırtsa düşmen-i /3/ sefihdür el-setrü'l-maʻrūf (yaʻni evvelden bildügi perdeyi görse) eger evvelden yirinde olan perdeyi görse /4/ żararı ve menfaʻati yoḳdur sikkin sofra bıçaġı ġulāmdur ve cāriyedür /5/ eger nesne keserse bunuñ üzerineyse ol iş münḳaṭıʻ ola baʻżılar /6/ eydür ḥüccetdür ḳavm-i ʻİsā eydür bıçaḳ ḳuvvetdür ve māldur ki ḫādim elinde /7/ ola es-savṭ (ḳamçı) sulṭāndur eger ḳamçı ururken üzülse salṭanatı zāyil /8/ ola eger ḳamçı iki yarılsa salṭanatı mużāʻaf ola eger ḳamçıyla /9/ ḥimārın ḍarb itse Allāh maʻişetinde duʻā ide eger atın ḍarb itse /10/ Allāha duʻā ide bir emr-i ʻasirde eger görse ki ṣuçsuz kimesne ḍarb /11/ itse ol kişiye vaʻẓ ide eger ol kişiyi ḍarbıla incitse ṭāyib /12/ ola eger incinmese ḳabūl-ı vaʻẓ itmeye eger ursa ḳan çıḳsa ol /13/ kişiye cevr ide eger ḍāribe ḳan doḳunsa maḍrūbdan māl eline /14/ gire eger görse ki semādan (...) ḳamçı inmiş sulṭān-ı ẓālim ol ḳavme /15/ musallaṭ ola es-seffūd (demür şiş) ḫādimdür ki andan ḫavf olınur es-sāṭūr (et dögecek demür)

234a

/1/ bir ḳavi kimesnedür ki ḳaṭʻ-ı ḫuṣūmāt ider es-serir (taḫt) müslimūn eydür bir kişi /2/ kendüyi taḫt üzerinde görse eline salṭanat gire eger ʻavrat almaḳ /3/ dilerse eyüdür eger taḫt üzerinde döşek olsa rifʻat bula eger döşek /4/ yoġısa sefer ide es-sürāduḳ (perde) bir kişi görse ki üstine günlük ṭutmışlar sulṭān ola /5/ ḳısṭās terāzūdur ammā terāzū

Y.Ö. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

'adl-i müş'ir olduğıçun sulṭān-ı 'ādile ıṭlāḳ urılan ya'nī 'ādil ki bi-bedeldür vaḳt olur bir sulṭānıla ḥarb ide muẓaffer ola /6/ es-serc (eyer) 'avratdur veyā sulṭāndur veyā atdur ve māldur Cāmāsb eydür bir kimesne /7/ eyere binse her emrinde eyü ola ḥarfü'ş-şin eş-şüfre (büyük bıçaḳ) lisāndur eş-şirā' (yilken) salṭanat ve 'izzetdür /8/ sulṭān görse ḳuvvet bula memleketi ve çerisi ziyāde ola ḥarfü'ṣ-ṣād eṣ-ṣāvlecān /9/ çevgān aḥmaḳ oğuldur ba'żılar eydür bir münāfıḳ kimesnedür bir kişi görse ki /10/ çevgānıla oynar bir münāfıḳa mu'āvin ola yāḫod andan isti'ānet ṭaleb /11/ ide bir kimsene üzerine eger çevgān murādınca olursa emr-i ḫuṣūmetde murādınca ola /12/ eṣ-ṣandūḳ 'avratdur cāriyedür eṣ-ṣürre (kise) eger bir kimesne bir kimesnede kise-i dīnār /13/ ve dirhem emānet ḳosa sırrın emānet ḳoya bunuñ gibi vāḳı'alar tekrār geçmişdür /14/ ammā ba'żı yirde yazılur ve ba'żı yirlerde yazmamaḳ istedüm ammā yine yazdum /15/ tekrārlar çoḳ vardur żarūret olduğıçun tekrār gelmeklik lāzım oldı

234b

/1/ eṣ-ṣafḥa dostdur eṣ-ṣurāhī cāriye ve ġulāmdur ḥarfü'ż-żād eż-żabbū kebāb- /2/ dur delālet ider ki be-ġāyet zaḥmet göz yaşıyla māl taḥṣīl ide eger kebābuñ eti /3/ aruġ olsa delālet ider ki bir mesāvī ide andan buña nef' ḥāṣıl ola ḥarfü' /4/ ṭ-ṭā eṭ-ṭayyār (ḳuşçı ya'nī vezirler ḳāżī'askerler kāğıdlar uçarlar ḳuşçılar ḳuş uçduğı gibi) vezir ve ḳāżī'askerdür eṭ-ṭaşt (legen) pāk 'avrat ve cāriyedür /5/ eger baḳırdan olsa Türkī cāriyedür gümişden olsa Rūmīdür altundan olsa /6/ cemīle 'avratdur ki elinden ikrāhıla ziyāde nafaḳa alur büllūrdan olsa bir cürre /7/ ḫātūndur nikāḥ olınur eṭ-ṭabaḳ dostdur eṭ-ṭabbal (davul) bir kimesnedür ki ḫalḳı ṭoğru yola /8/ da'vet ider ṭablabu gibi ḫaber-i bāṭıldur eṭ-ṭarāde (avda ḳatı düşmeñ ḥileler itmek) emr-i bāṭıldur eṭ-ṭavḳ boğmaḳ /9/ buḫldur eṭ-ṭenefe (küçücük ḫālı uzun ṣaçaḳlı) dünyādur İbn-i Sirīne bir kişi geldi eydür ki bir ḳali üzerinde /10/ oturdum Yezīd bin 'Abdü'l-melik ḳālīyi altumdan aldı yabāna atdı andan ṣoñra /11/ yire oturdı İbn-i Sirīn eydür bu rü'yā Yezīd bin Mehlebüñdür Yezīd bin 'Abdü'l-melik münhezim /12/ ola Yezīd bin Mehleb anuñ yirine otura hem eyle vāḳi' oldı ḥarfü'ẓ-ẓā eẓ-ẓahre ev içinde /13/ olan metā'a derler eger tamām müstevfā olsa delālet ider ki ṣāḥib-i rü'yā neyi murād idinürse /14/ ḥāṣıl ola ammā eger ev içinde ola esbābdan ba'żı eksük görse noḳṣānına göre naḳṣ-ı murād /15/ ola ḥarfü'l-'ayn el-'acel ẕikr olınmışdur sābıḳā el-'amūd (direk) dīndür bir kişi 'amūddan inse sulṭān-ı 'ādile mülāḳat ide

235a

/1/ ide el-'ullāt ya'nī örs sulṭāndur el-'aṣā elinde 'aṣā görse cemī'-i /2/ umūr tamām ola bir kimesneden 'avn yetişe eger 'aṣāsı ṣınsa marīż /3/ ola eger vālī olsa 'azl olına tācir

olsa ziyān ide eger görse /4/ ki ʿaṣāyıla bir yiri ḍarb ider ol diyāra vālī ola ḥarfü'l-ġayn /5/ el-ġırbāl (ḳalbur) recül-i şerīfdür ki elinde umūr-ı ʿıẓām ola el-Ġāt (Ḥicāzda bir yir) kenīse gibidür /6/ ṣūretde cins-i aḫbiyedendür üstinde saṭḥ vardur bir kimesne görse ki /7/ Ġāta üstinde ḫayme ṭutdı bir ʿaẓīm sulṭāna yetişe emr-i tamām ola /8/ baʿżılar eydür sādātuñ ḳubūrına yetişüp ziyāret eyleye ve dünyādan āḫirete /9/ şehādātıla naḳl ide ḥarfü'l-fā el-fe's balta erkek oġuldur elinde /10/ balta görse vekīl ve vaṣī ve emīn ola İbrāhīm ʿaleyhi's-selām gibi /11/ baʿżı ḥükemā eydür mażarratdur delīl-i teferruḳdur felketü'l-miġzel aġırşaḳ görse /12/ ki eline girmiş ʿavrat ala eger żāyiʿ itse ʿavratına ṭalāḳ vire /13/ el-firāş (döşek) cāriyedür ve ʿavratdur yoḳaruda geçmişdür bir kişi görse ki /14/ döşek üzerinde yatur ammā uyḫusı gelmez bu kişi ʿavratına cimāʿ itmek /15/ ṭaleb ide ʿavratı virmeye baʿżılar ʿanīn ola deyü taʿbīr itmişler eger

235b

/1/ döşegin bir āḫer yırtsa ʿavratıla zinā ide ḥarfü'l-ḳāf el-ḳabān (büyük terāzū) melik-i /2/ ʿaẓīmdür minḳārı ḳıvām-ı melikdür zencīrleri ġılmāndur keffesi ḳulaġıdur /3/ ʿamūdı ʿadli ve inṣāfıdur el-ḳafaṣ tavuḳ ḳafesi kişinüñ evi ve ʿayālidür /4/ baʿżı ḥükemā eydür marażdur işlere baġlanmaḳdur el-ḳufl (kilid) kişinüñ ʿavratıdur /5/ yā bir kimesnedür ki aña iʿtimād olınur emāneti saḳlar baʿżılar eydür her /6/ baġlu nesne ġuṣṣadur her açuḳ nesne feraḥdur baʿżılar eydür ḳufl /7/ açılmaḳ ʿavratuñ dili açılmaḳdur baʿżı ḥükemā eydür ḳufl emīne ṣāliḥa /8/ ḫātūndur evi ʿimāret ider yāḫod cāriye-i muvāfıḳdur bu dedüklerümüz eline /9/ gire eger sefere gitmek dilese kilidi baġlu görse ol sefere varmaya /10/ ḳubbe bir kişi görse ki üzerine keçeden ḳubbe dikdiler bir ulu sulṭāna /11/ yetişe veyāḫod bir ulu ḫātūn ala el-ḳıdr (çölmek) bir kişi gördi ki od yaḳmış /12/ üzerine çölmek urmış içinde ṭaʿām var ol kimesne kendü maṣlaḥatıçun /13/ bir ādemi işe göndüre eger ṭaʿām bişse yese murād ḥāṣıl ola /14/ ḥelāl māl eline gire eger bişmese ḥarām māl eline gire eger çölmekde /15/ yenür nesne olmasa bir faḳīre teklīf-i mā-lā-yuṭāḳ eyleye andan menfaʿat

236a

/1/ görmeye el-ḳadūm (yonucı keser) bir kimesnedür ki mālı kendü nefsine cer ider baʿżılar /2/ eydür uzun dillü ʿavratdur el-ḳamʿ (ṣüyürgi) bir kimesnedür ki mālın infāḳ ide maʿrūf /3/ olan yirlere el-ḳanīne (şişe) ve'l-ḳārūre (ḳārūre) ve'l-ḳumḳuma (ḳumḳuma) cāriyedür ʿavratdur ġulāmdur /4/ el-ḳumāṭ (ḳundaḳ) ḳavm-i ʿĪsā eydür bir kişi ʿavratın görse ki ḳunṭaġa ḳoymışlar /5/ çözdi ṭalāḳ vire ḥarfü'l-kāf el-kürre ṭop eger saḫtiyān cinsinden /6/ olursa re'isdür veyā ʿālimdür baʿżılar eydür ṭopıla oynamaḳ muḫāṣamadur /7/ el-kūz (bardaḳ) cāriyedür el-kürsī rifʿatdur min-ḳıbeli's-sulṭān yāḫod

'avratdur /8/ eger demürden olsa ḳuvvetdür eger ağaçdan olsa demürden olduğından /9/ aşağacadur ve hem nifāḳı vardur eger görse ki kürsī üstinde oturur eger /10/ salṭanata lāyıḳısa sulṭān ola ve illā yā vekīl veyā vaṣī ola eger /11/ ġāyibise evine gele el-kennāse (süpürge) ḫalḳ maṣlaḥatın gören kimesnelere eyüdür /12/ ve fuḳarāya ve mesākīne eyüdür el-kelbetān bir ḳuvvetlü kimesnedür ki sulṭān /13/ maṣlaḥatında olur kendüc bir kişi görse ki kendūca girdi oğlı fevt /14/ ola eger oğlı yoğısa bir belāya uğraya mālında el-kīs (kīse) beden-i insāndur /15/ bir kimesne görse ki kīsesi boşdur fevt ola eger görse ki bilinde

236b

/1/ kīse vardur 'ālim ola ba'żılar eydür kīse sırdur eger içinde olan /2/ açılsa keşf-i sır olına ḥarfü'l-lām el-lifāf bir kişi gördi ki lifinden /3/ naẓar ider cāriyeden evlādı ola el-licām tedbīrdür ve ḳuvvet-i māldur bir kimesne /4/ yunda binse uyanıla bir mülk eline gire kimesne elinden almağa ḳādir olmaya /5/ meger bir kişi yalan yire and içe ol vaḳt ol mülk elinden çıḳa el-levḥ (taḫta) /6/ riyāsetdür ve diyānetdür ve 'ilmdür ve ṣıḥḥat levḥ demürden olsa 'ālim oğlı ola /7/ eger levḥ mücellā ve muṣayḳalısa oğlı bahādur ola ve eger mücellā degülse /8/ devleti zāyil ola eger ṭaşdan olsa oğlı ḳāsīü'l-ḳalb ola eger baḳırdanısa /9/ münāfıḳ ola eger ḳalaydanısa muḫanneṣ ola ba'żı ḥükemā eydür levḥ 'avratdur el-liḥāf (yorğan) /10/ 'avratdur ḥarfü'l-mīm el-mibredü'l-lisānī'l-muṣaḳḳab (delük dil) bir 'aẓīmü'l-mekr kimesnedür ki şedīdü' /11/ l-kelām ola el-micrefe (kişi gerne ṭarafdan dutıla) recül-i şiḳadur her kişi andan isti'āne ider ba'żılar /12/ eydür 'avratdur el-mıḫraṣa (çoğan teknesi) ḫādimdür ki tesellī-i hümūm ider el-mir'āt (āyine) bir kimesne /13/ āyineye baḳsa ṣūretin görse veyā ṣuya baḳsa bir oğlı ṭoğa kendüye müşābih /14/ ba'żılar eydür 'avrat ala veyā ġāyibde 'avratı varısa gele eger sulṭān görse /15/ 'azl olına eger ġurbetde görse vaṭanına gele ba'żılar eydür āyineye naẓar itmek

237a

/1/ maḥzūn olan kimesnelere eyüdür eger marīż görse fevt ola āyineye /2/ ardından baḳsa 'avratına livāṭa ide eger ekinciyse ekine āfet yetişe /3/ ba'żılar eydür āyine kişinüñ mertebesidür علي قدر كبرها و صغرها /4/ ol gören kişinüñ ululığına delālet ider eger gümişden āyine görse /5/ ġuṣṣaya düşe ve eger altundan görse dīni eyü ola ma'zūlısa cāh /6/ eline gire eger ḫasta ḫātūn kişi āyine görse fevt ola Cāmāsb eydür /7/ bir kişi āyineye baḳsa günāhı gide el-mirvaḥa bir kimesnedür ki ḫalḳ andan /8/ istirāḥat ider el-mircel (toḳçı) bir recüldür ki beyt anuñıla ḳāyim olur el-misrece (çırāḳ) /9/ ḥayāt-ı benī ādemdür ādemüñ rūḥı bir çırāḳ gibidür misrece cesed gibidür /10/ dühni ḳan gibidür

fetile ruṭūbetdür ḳaçan yağ ve fetil dükense ḥayāt /11/ gider eger çırāğı ṣınmış görse ki yağ içinde ṭurmaz ḥasta ola ḳābil-i /12/ 'ilāc olmaya el-misenn ya'ni diş ḳurṭağıcı ṭib-i nefse delālet ider /13/ el-misḥab (peçe) recül-i münāfıḳdur ki andan ṣenā-yı ḥasen işidilür el-mışaṭ (daraḳ) /14/ 'adldür bir kişi başın ṭarasa mālınuñ zekātın vire ba'żılar eydür /15/ bir sā'at feraḥ ola ba'żı ḥükemā eydür ricāle ve nisāya ḥayırdur el-muṣaffāt (açılmış nesne)

237b

/1/ ḫādim-i cemīldür el-mıṭraḳa (çeküç) fażl issi kişidür yā nāyibdür muẓalla (gölgelik) bir kimesne /2/ görse ki ṭavara binmiş öñinde gölgelik var güneş ṭoḳınmaz salṭanata yetişe /3/ a'dāları andan ḫavf ideler el-mi'vel (külüng) bir kimesnedür kendüye menfa'at cerr ider /4/ el-miğzel (ig) 'avratuñ eline ig girse ḳızı ṭoğa ṣūf egirmek mālın fesāda /5/ virmekdür ḳıl egirse sefer ide ve mālın fesāda vire Ẕü'l-ḳarneyn eydür /6/ bir kişi egirse ve ṭoḳısa ba'dehu fāriğ olsa fevt ola zirā ki ğazl /7/ kişinüñ armağanıdur 'amelidür ba'żılar eydür kettān ve ṣūf ve ḳıl egirse /8/ māl-ı keṣīr eline gire el-miftāḥ demürden olsa bir ḳuvvetlü kimesnedür ki /9/ elinde işler vardur bir kimesne bir ḳapu veyā bir kilid fetḥ itse a'dāsına /10/ muẓaffer ola Allāh mu'āveneti ve ol kişi mu'āvenetile eger bi-ğayr-ı miftāḥın ḳapuyı /11/ açsa du'āsıyla ḳapular aça eger görse ki elinde miftāḥ var salṭanata /12/ ve māla yetişe 'avām-ı nāsa eyü degüldür cevherilere eyüdür oğul ṭaleb /13/ idene ve 'avrat ṭaleb idene eyüdür elinde cennet miftāḥın görmek /14/ 'ilimdür el-mıḳrāż ṣındu ḳassāmdur elinde ṣındı görse ḳāḍīye vara /15/ ḫuṣūmet ide eger vālidesi varısa bir ḳarındaşı ṭoğa kendü atasından ba'żılar

238a

/1/ eydür ṣındu veled-i muṣliḥdür beyne'n-nās el-mikyāl (ölçek) mizāndur bir kişi görse /2/ ki kile eksidiler ḳāḍī ḥayf ide el-mikḥele (sürme ḳoyacaḳ) ṣāliḥa 'avratdur Allāh ta'ālāya /3/ ẕikr ider yāḫod müfti muṣībdür el-minşār (bıçaḳ) bir kimesnedür ki virür ve alur el-minḳār (remy) /4/ bir kimesnedür ki ṭama'ı sebebinden müsülmānlara tefriḳa virür el-minḳale (tekne) bir kimesnedür /5/ ki naḳl-i emvāl ider zaḥmetile el-mindefe (buraḳ) yaramaz 'avratdur ba'żılar eydür recül-i /6/ münāfıḳdur el-minfaḫa (ḳuyumcı körügi) vezir-i melikdür el-minḫal (elek) mażarrata delālet ider ba'żılar /7/ eydür bir kimesnedür ki dostlar arasında tefriḳa ider el-mizān (terāzū) ḳāḍīdür müstaḳim /8/ olsa ḳāḍī 'adl ider 'ilm fıḳh 'amūddur mismār vilāyetdür ḫayṭ ve silsile /9/ a'rāfdur ḥalḳa ḫalifedür lisān lisānıdur keffeleri semi'dür ṣabaḥātı 'adildür /10/ derāhimi ḫuṣūmātdur ve şāhidlerdür eger keffeleri meşḳūb olursa ḳāḍī /11/ mürteşidür eger terāzūnuñ lisānı sağ ṭarafa meyl itse müdde'iye meyl /12/ ide ṣol ṭarafa meyl itse

müdde'i 'aleyhine meyl ide eger terāzūya bir /13/ ṭaş barḳsalar ṭoġrı itmegiçün ḳāḍi ma'-kiẕib-i fāsıḳ daḫı olsa /14/ eger görse ki pūl ṭartar yalan ṭanuḳ istimā' ide anuñıla ḥükm ide /15/ el-mūsā üstūre bıçaḳ gibidür eger üstūreyile bir nesne kesse ḳanḳı işdeyise

238b

/1/ ol iş münḳaṭı' ola ba'żılar oġuldur dėr ba'żılar eydür Ḥaḳ yolına /2/ yeler bir kimesnedür el-mismār (keserci) melikdür el-mehd bir kişi gördi ki beşik /3/ ṣatun aldı yāḫod kendü beşikdedür ḫayrdur ve berekātdur ba'żılar /4/ eydür ricāle yaramazdur ġuṣṣadur ḥarfü'n-nūn en-nesc (doḳımaḳ) ḥareketdür ve seferdür /5/ en-nıḫy (tuluḳ) yaġ ve bal tuluġı recül-i 'ālim ve zāhiddür en-naṭ' (döşek) ḫādimdür ḥarfü' /6/ l-vāv el-veted (miḫ) melikdür bir kimesne miḫi yirinden ḳoparsa mevti yaḳın /7/ gelmişdür eger dīvāra miḫ ḳaḳsa bir kimesneye maḥabbet ide eger aġaç miḫ /8/ ḳaḳsa bir münāfıḳ ḥiz oġlan seve miḫ demürden olsa māldur ḳuvvetdür /9/ ba'żı ḥükemā eydür miḫ vec'e delālet ider ve ġuṣṣaya ve ẓulmete delālet ider /10/ zīrā ki tizdür bedenden ḳan çıḳarur nesnedür bir kişi gördi ki ẕekerinden /11/ on iki miḫ çıḳdı mescid-i cāmi' içinde miḥrābda oturur mu'abbire ḳıṣṣa /12/ itdi mu'abbir eydür on iki oġluñ ṭoġa imām-ı mescid olalar hem eyle /13/ oldı el-vesāde (döşek) ḫādime 'avratdur büyük yaşduḳ bir ulu ḫātūndur /14/ ḫātūnlar sırrın saḳlar ḫalḳa fāş itmez el-vaṭab süd tuluġı bir recüldür /15/ ki elinden ḥelāl māl ḫarc olur ḫayrāta köpri ve kārubānserāy ve siḳāyāt

239a

/1/ 'imāret ider el-vażm şol taḫtadur ki üzerine et ḳorlar recül-i münāfıḳdur /2/ her ġavġāya girür vi'āü'l-leben ya'ni süd ḳabı ba'żı ḥükemā eydür ḳaçan süd /3/ çölmek içinde görilse ḫayırdur tuç ḳabda görilse yaramazdur ḫüsrāna /4/ delālet ider ḥarfü'l-hā el-hemyān (kese) delīl-i māldur eger görse ki elindeki /5/ kise deñize düşdi mālı ḫalīfe eline gire ırmaġa düşse mālı /6/ bir beg eline düşe eger oda düşse mālı melik-i ẓālim eline gire /7/ ba'żılar eydür hemyān ve kīse kişinüñ bedenidür eger görse ki hemyān /8/ yırtılmış fevt ola eger görse hemyānı bilinde 'ālim ola nıṣf-ı 'ömrin 'ilme /9/ ṣarf ide el-hāven 'avratdur hāven-i deste erdür el-hevdec (deve semeri) 'avratdur /10/ ki aña binerler ḥarfü'l-yā el-yebāb (vīrān) bir kişi vīrān görse kim ḳābil-i 'imāret degül fi'linüñ fesādına delālet ider ki ḳābil-i ṣalāḥ degül **on yėdinci faṣl** düşde ḳalem ve devāt ve muṣḥaf /11/ ve kitāb görmegün ta'bīri beyānındadur el-ḳalem her nesnenüñ ḳayyimidür /12/ ve daḫı kimesnedür ki kefālete girür eger kefālete girmezse maḥbūbe 'avrat /13/ ala ki dīni pāk ola ba'żılar eydür ḳalem kātib oġuldur ki 'ilm taḥṣīl /14/ ider

görse ki eline ḳalem girdi ʿālim ola ve eger ḳalem birle kitābet /15/ itse ol yazduġı nesne maʿlūmı ola elinde ṣaḥife veyā ḳalem görse

239b

/1/ faḳırdan ḳurtıla bir pādişāha ḫiẕmet ide bir kimesne İbn-i Sirīne /2/ geldi eydür ki iki ḳalem gördüm sağumdan ve ṣolumdan ikisin daḫı alup /3/ kitābet itdüm İbn-i Sirin eydür hīç ġāyib var mıdur eydür bilī İbn-i Sirin /4/ eyitdi ġāyib gele cemʿ olasız hem eyle vāḳiʿ oldı ed-devāt (divid) ḫādimdür /5/ ve ʿavrat almaḳdur ve menfaʿatdür ʿavratdan ve oğlandan bir kimesne görse /6/ ki devāt ṣatun almış cāriye ala vaṭy ide ammā ḳatında çoḳ ṭurmaya /7/ görse ki kendüye bir devāt doḳundı ʿavratıla ṣavaşa yāḫod kendünüñ /8/ aḳrıbāsından ʿavrat ala bir kişi gördi ki devāta liḳa ḳoyar erkege /9/ vara şüfretü'l-ḳalem (ḳalem tırāş) bir ziyrek oġuldur ki gören ḥasret ider görse ki /10/ elinde demürden şüfre vardur ṭalāḳ virdügi ʿavratı yine nikāḥıla ala /11/ en-naḳş kerāmetdür ve rifʿatdur eger mürekkeb göñlege ve sāyir ṣevbe bulaşsa /12/ eyüdür vaḳt olur ki melṭūḫ (bulaşmış) olan ebraṣ olur el-midād (mürekkeb) rifʿatdur el-kāğıd /13/ eger görse ṣaḥife yazar mīrāṣ eline gire görse ki sulṭān buña /14/ kāğıd virmiş sulṭāndan recā itdügi nesne eline gire veyāḫod buña /15/ bir nesne müştebih olmışdı keşf olına şübhe zāyil ola el-kitāb

240a

/1/ ḳaçan elinde kitāb görse ḳuvvet bula kitāb ḫaber-i meşhūrdur menşūr /2/ olursa eger maḫtūm olursa ḫaber-i mestūrdur yāḫod bir pādişāh buña /3/ münḳād olmaḳdur ḳavm-i ʿİsā eydür ḳaçan elinde kitāb-ı maḫtūm görse riyāsete /4/ yetişe ʿavrat ṭaleb iderse nikāḥ olına eger görse ki eline pādişāhdan /5/ menşūr mektūb virdiler salṭanata yetişe eger ehlise ve illā yaramazdur eger /6/ kitābın sağ elinde görse ḫaṣma ġālib ola eger ʿaẕāb içindeyse ḫalāṣ /7/ bula ve ehline ḳavışa eger ṣol elinde görse işine peşimān ola bir kişi /8/ ṣaḥifeye naẓar itse ammā içinde olanı oḳumasa mīrāṣ eline gire /9/ ḳavm-i ʿİsā eydür kitābın pāre pāre itse ġuṣṣası gide ve fitne zāyil ola /10/ ve ḫayra yetişe bir kişi görse ki kitābın dürer tizcek fevt ola /11/ bir kişi gördi ki bir ṣaḥife hibe itdiler ammā içinde bir ruḳʿa var /12/ dürülmiş bir cāriye bağışlayalar ḥāmile ola el-kitābet (yazu) bir kişi gördi /13/ ki güzel yazu yazar ġuṣṣaya düşe ammā yine Allāh taʿālā ḫalāṣ vire /14/ en-naḳşü ʿalā el-yed eline naḳş itmek ricāle yaramazdur ʿavratlar eline naḳş /15/ itse bir ḥileyile kesb-i māl ideler bir kişi gördi ki göñlegine

240b

/1/ Ḳur'ān āyeti yazılmış Ḳur'ānıla 'amel ide ḳavm-i 'İsā eydür bir kişi kitābet itse /2/ marīż ola mālından eksük olmaya eger şol elile yazarsa ḳubḥ-ı ef'āle /3/ ve żalālete delālet ider vaḳt ola ki zinādan bir oğlı ṭoğa yāḫod /4/ şā'ir ola ba'żı ḥükemā eydür bir kişi gördi ki kitābet ögrenür ammā oñat /5/ vechile yazamaz ḫavf ve ta'ab içinde bir emr-i maḥmūda yetişe eger oñat /6/ vechile yazarsa ḫavfa ve ta'aba delālet ider ki vāḳi' ola ammā bu rü'yā /7/ şol kimesneye ġāyetde eyüdür ki 'ālim ve yazıcı oğul ṭalebinde ola ba'żılar /8/ eydür kitābet kesb-i ḥelāldür ba'żılar eydür kesb-i ḥarāmdur İbn-i Sīrīn eydür /9/ kātib recül-i ehl-i ḥiledür eger kātib görse ki a'mā olmış ḥīlesi /10/ zāyil ola yāḫod 'aḳlı gide yāḫod dīni gide yāḫod faḳīr ola ve eger görse ḫaṭṭı yaramazdur tevbe ide ḥileyi terk ide ba'żı /11/ ḥükemā eydür bir kişi görse ki kātib olmış ġayruñ umūrıyla müttehim ola /12/ ve çoḳ ta'ab çeke ammā ḫastalar görse fevt ola eger ḳul görse /13/ eyüdür evde kedḫüdā ola ed-defter tedbīr-i 'ıyşa delālet ider zīrā ki /14/ ḫalāyıḳ defterlerin oḳurlar umūrların andan żabṭ iderler bir kişi /15/ gördi ki muṣḥafı naḳl itdürür mü'ezzinler görse ḫayrdur ve daḫı şol

241a

/1/ kimesneler görse ki işleri kelāmıla ve kitābıla ḥāṣıl olur ammā sāyir /2/ nās görse tīzcek fevt ola el-faṣāḥat (gökçek söylemek) ve'l-tekellüm bi'l-'Arabiyye ('Arabca söylemek) bir kişi /3/ gördi ki 'Acemiken faṣīḥ olmış 'izzete ve şerefe yetişe ḥattā ki naẓīri /4/ olmaya eger pādişāhısa ḫazīne eline gire tācirise meşhūr ola /5/ bir kimesne gördi ki her lisānda söz söyler emr-i dünyāda ulu kişi ola /6/ eş-şi'r recül-i ġāvīdür işlemedügin söyler قال الله تعالي الشعرا يتبعهم /7/ الغاون bir kişi görse ki şi'r ider andan kesb ider yalan şehādet /8/ ide ve eger yalan şehādet itmezse eyle gerekdür ki yalandan iḥtiyāṭ ide /9/ görse ki bir meclisde ḳaṣīde oḳur bir ḥikmet sözin söyleye nifāḳ- /10/ āmīz eger şi'r işitse bir meclise ḥāżır ola ki anda ḥaḳ söz söylenmeye /11/ müsülmānlar eydür bir kişi görse ki ṣaḥīfenüñ yüzinden oḳur mīrāṣ /12/ yeye eger ardından oḳısa medyūn ola bir kişi gördi ki bir kitābı /13/ tamām oḳur vilāyete yetişe eger ehlise eger kendünüñ 'ameli kitābın oḳısa /14/ Allāh ta'ālāya yaḳın ola ba'żı ḥükemā eydür bir kişi 'Acem kitābın oḳısa /15/ vilāyet-i 'Aceme vara anda bir 'amel-i meşhūr üzerine ola eṣ-ṣakk ḳāḍī kāğıdı

241b

/1/ vilāyet ve ḳuvvet-i ḥüccetdür bir kişi görse ki kendü ḳāḍī kāğıdı yazınmış ammā /2/ içinde ne varduğın bilmez ol kişi terk-i ferāyiż ide el-usṭurlāb bir kimesnedür /3/ ki

sulṭāna muttaṣıldur el maḥbere* (devāt) bir ʿavrat-ı ʿālimedür el-midāde's-sevād (ḳara mürekkeb dividi) sürūrdur /4/ mürekkeb ḳarışdurmaḳ ḥiledür ṭaleb-i ʿıyşıçun vaḳt olur kim mürekkeb ʿillet-i /5/ baraṣ ʿadd olınur ol vechile taʿbir olına ammā mürekkeb düzenlerüñ ṣiyābına /6/ bulaşsa eyüdür żarar itmez zirā ki kendü ʿamelidür **on sekizinci faṣl** /7/ cevāhirler görmegüñ taʿbiri beyānındadur gerek maʿdenī gerek /8/ maṣnūʿ olsun eẕ-ẕeheb bir mekrūh nesnedür altundan bilezük /9/ görse ve geyse mirāṣdur peyġamber ḥażreti (ṣ.a.v.) buyurur /10/ الذهب شي يذهب yaʿni altun bir nesnedür ki senüñle bāḳī degüldür /11/ gider ġavġā ve ḥüzin ve ġarāmet ve ʿadāvetdür bir kimesne görse ki altundan /12/ bir nesne geymiş ḫilāf-ı cibs ve ġayr-ı küfv ḫātūn nikāḥ olına bir kişi /13/ görse ki altun eridür bir kimesneyle ḫuṣūmet ide bir emr-i mekrūhda /14/ ḳavm-i ʿİsā eydür görse ki bir kişinüñ eline bir pāre büyük altun virdiler /15/ salṭanata ve riyāsete yetişe baʿżılar eydür bir kimesne altun bulsa

242a

/1/ yā dinār-ı ṣaḥiḥ ġayr-ı münkesir bulsa pādişāh yüzin göre sālimen ve ġānimen yine /2/ rücūʿ ide bir kişi görse ki boynında çoḳ altun vardur ḥaml ider /3/ aʿmā ola muʿabbirler böyle taʿbir itdiler hem daḫı eyle vāḳiʿ oldı baʿżılar /4/ altun iḫlāṣdur deyü taʿbir iderler el-fıżża gümiş māl-ı mecmūʿdur bir kimesne /5/ görse gözleri gümiş olmış aʿmā ola taʿbir itdiler hem eyle vāḳiʿ oldı /6/ en-nuḳre (gümiş sirkesi) güzel cāriyedür eger bir kimesnenüñ eline nuḳre girse ḫazine bula /7/ eger görse ki gümiş eridür ʿavratıyla muḫāṣama ide ḫalḳ diline düşe /8/ eski ḳızıl filūri din-i ḥanefidür اللهم ارزقنا ve ʿilm-i nāfiʿdür ve be-herc (geçmez) /9/ filūri dindür ki anda ḫilāf vardur yaluñuz bir fulūri güzel oğuldur /10/ çoḳ filūri vilāyet ve edā-yı şehādet-i ḥaḳḳadur bir kimesne görse ki filūri /11/ döker oğlı fevt ola yāḫod terk-i ṣalavāt-ı farīża ide peyġamber (ṣ.a.v.) /12/ filūri żāyiʿ olmağı bunuñıla taʿbir itdiler hem eyle vāḳiʿ /13/ oldı bir kimesne görse ki elinde dinār vardur bir kimesneyi emin idine /14/ ol kimesne buña ḫıyānet ide bir kimesnenüñ üstine altun niṣār itse /15/ yaramaz ḫaber istimāʿ ide baʿżı ḥükemā eydür efżal budur ki dinār ve dirhem ḳalil

242b

/1/ görile çoḳ görülmek ġam vehemdür İbn-i Sīrin iki dinār żāyiʿ olmağı /2/ iki ḳāḍī kāğıdı żāyiʿ olmağıla taʿbir itmişler hem eyle vāḳiʿ olmış /3/ yēñi aḳçalar ʿilm ve din ve ḳażā-yı ḥācetdür yāḫod ṣalavātdur yā ʿahde vefā /4/ itmekdür sağ eyü aḳça niṣār itmek eyü ḫayr ḫaberler istimāʿ itmekdür /5/ bir kimesne görse ki kendünüñ āḫer kimesne üzerinden yēñi aḳçaları vardur /6/ ol kimesneyiçün edā-yı şehādet-i ḥaḳḳa ide züyūf ve

* maḥbere: (metin mıḫbere 241b/3)

be-herc aḳça kiẕbdür /7/ ne'ūẕu bi'llāh ve ḫıyānetdür dünyāda ve ma'işet-i ḥarāmdan olmaḳdur el-maḳṭa'a (ḳalem kesecek) /8/ ḫuṣūmet-i lā-yenḳaṭi'dür ba'żılar eydür ḫuṣūmetdür ki nihāyet bula pāre-i /9/ gümiş bulmaḳ ḫayırludur āḫire virmekden bir kimesne aḳça uġurlasa /10/ āḫire ṣadaḳa itse istimā' itmedügi ḫaberleri ḫalḳa söyleye el-kenz (genc) /11/ müsülmānlar eydür bir kimesne görse ki kendünüñ ḫazinesi var sulṭānısa /12/ vilāyetdür 'ālimise ziyāde-i 'ilimdür tācirise ziyāde-i māldur ba'żı ḥükemā /13/ eydür ḫazine az olıcaḳ şiddetdür ki 'arıż olur ḫazine çoḳ olıcaḳ /14/ ziyāde ġuṣṣadur vaḳt olur ki gören kimesne fevt olur zirā ki ḫazine /15/ ṭalebinde baḥs̱ idüp yir ḳazmaġıla bulınur meyyitüñ daḫı yiri müşāvereyle

243a

/1/ ḳazılur ḳavm-i 'İsā eydür bir kimesne ḫazine görse bir ḥākim bunuñ 'aleyhisine /2/ ḥükm ide bir kişi görse ki māl-ı 'aẓime yetişdi dünyādan şehid gide /3/ el-tāc müsülmānlar eydür tāc 'Acem pādişāhlarıdur ba'żılar eydür tāc /4/ erüñ 'avratıdur ve 'avratuñ eridür eger 'avratuñ tācı muraṣṣa' ve muḳavvem /5/ olsa eri ṣāḥib-i cāh ola ve keẕālike bu düşi er görse 'avratı şerife /6/ ve ṣāḥibe ola ḫātūn kişi başında altundan tāc görse eri ḳoca /7/ ola fevt ola mālın taṣarruf ide ba'żılar eydür ol 'avrat tizcek /8/ fevt ola ḳavm-i 'İsā eydür bir kimesne ki tāc geyse tāca ehl olsa /9/ riyāset bula kendü ḳavmi üzerine el-iklil (tācuñ depesi baġı) tāc gibidür te'vilde altunıla /10/ bezenmek efżaldur gümişile bezenmekden iklil māl-ı zāyiddür yā 'ilimdür veyā /11/ veleddür eger pādişāh iklil geyse eyüdür tācir geyse yaramazdur ba'żı ḥükemā /12/ eydür iklil başda olıcaḳ ḫayırdur ve ġayrı a'żāda şerdür el-ḳırṭ /13/ küpe ḫātūnlar ve cāriyeler görse ki ḳulaḳlarında küpe var bir 'aẓim /14/ şehirde bir maḳām ellerine gire envā'-ı cevāriyile müzeyyen ola eger görseler /15/ ikişer ḳulaḳlarında ṭopṭolu küpe olmış muraṣṣa' lülülerile dünyānuñ

243b

/1/ eyülikleri ve cemāli bunlara yetişe ve 'ilm ve Ḳur'ān ve ḥüsn-i ṣavt ve kemālāt /2/ neyise ḥāṣıl ola ba'żı ḥükemā eydür küpe ve yāḳūt ve silsile ve cemi'-i /3/ bezekler ḫātūnlara ġāyetde eyüdür ve ulu kişilere daḫı eyüdür eger 'avratı /4/ yoġısa 'avrat ala eger varısa oġlı ṭoġa ve aġniyādan ola küpe /5/ zinetdür her ḳanda olursa ba'żılar eydür iki ḳulaġında küpe görmek şehādete /6/ delālet ider eṭ-ṭavḳ (boġmaḳ) 'avratuñ iḥsānıdur erine 'avratlar görse kendü /7/ erleridür eger vāsi' ve muḥkem görse erenlerinüñ muḥkemi ve saḫi olduġıdur /8/ eger ince olsa bunuñ ḫilāfıdur eger demürden olsa kemāl-i ḳuvvetdür eger ortasında /9/ aġaç olsa nifāḳa delālet ider eger ṭavḳ aḳ ḫil'atıla bile görilse ummaduġı /10/ yirden māl eline gire ṭavḳ ṭar olsa buḫla

delālet ider eger düş gören /11/ zāhidise dīn bābında baḫīl ola eger ʻālimise ʻilmini ketm ide eger /12/ sulṭānısa ḥükminde buḫl ide es-sivār (bilezük) gümişden bilezük ziyāde-i /13/ māldur sulṭān görse elinde bir memleket fetḥ ola pādişāh görse /14/ raʻiyyetlerinüñ elleri bilezüklenmiş pādişāh ʻādil ola reʻāyā māl /15/ kesb ide bir kişi görse elinde altun bilezük vardur ṭarlıġa düşe

244a

/1/ gümiş bilezük görmek yigrekdür altun bilezük görmekden Ebū Ḥüreyre /2/ raḍıya'llāhu ʻanh rivāyet ider Ḥażret-i Resūlden Resūlu'llāh (ṣ.a.v.) /3/ eydür gördüm ki ḫazāyin-i arżdan elüme iki bilezük /4/ virdiler ʻAlī raḍıya'llāhu ʻanh tekbir oḳıdı baña işāret itdi ol /5/ bilezüklere nefḫ idem ol işāret muḳteżāsınca nefḫ itdüm ol bilezükler /6/ gitdiler şöyle te'vīl itdüm ki şol keẕẕāblardur ki benden ṣoñra ẓāhir olur /7/ ki صاحب صنعا العيسي و صاحب يماني dėdiler Müsīlmedür ed-dimlic (bāzūbend) /8/ ʻavratlara zīnetdür ve faḫr ve cemāldür ve erenlere ḳuvvetdür eger altundan olsa /9/ ʻadd idüp ṣaysa ol ʻaded miḳdārı ḍarb-ı ḳamçı ideler el-miʻżad bāzūbend /10/ gümişden olursa ki ḳolına baġlaya oġlına ḳarındaşı ḳızın nikāḥ ideler /11/ her bir ḥullī ve bezekler ki ʻavratlar geyer erenleridür قال الله تعالي وانتم لباس لهن /12/ الخاتم yüzük oġuldur yā ʻavratdur yā vilāyetdür yā māldur yā cāriyedür /13/ eger altundan olsa ḳaşı ġayrıdan olsa eyüdür eger fıżżı yoġısa /14/ ʻamel-i bilā-fāyidedür yāḫod ẕilletdür yā dünyāsı żāyiʻ olmaḳdur yā rızḳı /15/ ḥarām olmaḳdur yā milkinde ḫıyānet itmekdür veyā raʻiyyetine ḫıyānet itmekdür

244b

/1/ eger demürden olsa ḫayra delālet ider baʻżılar eydür bahādur sulṭāna /2/ ve baṣīr tācire delālet ider velākin ḫāmili'ẕ-ẕikr ola dėyü taʻbīr iderler /3/ eger tuçdan veyā ḳalaydan olsa żaʻfa delālet ider eger iki ḳaşlu /4/ yüzükise sulṭāndur ẓāhiren ve bāṭınen yā ʻālim-i ṣāḥib-i dīn ve dünyādur /5/ müsülmānlar eydür ḫātem sulṭānıla taʻbīr olunıcaḳ ḥalḳa aṣl-ı mülkile taʻbīr /6/ olınur el-faṣṣ (yüzük ḳaşı) heybetdür el-ḫatm (mühr) ḥükm-i nāfiẕ olmaḳdur naḳış murāddur bir /7/ kimesne görse ki yüzügi ḳaşı oynamış ʻazli yaḳın ola eger fıṣṣı düşse /8/ oġlı fevt ola yāḫod mālı żāyiʻ ola yāḫod ʻavratın boşaya /9/ eger görse ḥalḳa ṣınmış ve fıṣṣı bāḳīdür sulṭānlıġı gide ẕikr-i ḫayr /10/ bāḳī ḳala ve eger ḫātem ṣınsa ʻavratına ṭalāḳ vire İbn-i Sīrīn böyle /11/ taʻbīr itdi fıṣṣ cevherden olsa sulṭāndur cāhıla cemālile ve māl-ı /12/ keṣīr ve ẕikr-i ḫayrıla eger ʻaḳīḳ-i aḥmerden olsa māla ve devlete yėtişe /13/ eger zebercedden olsa sulṭān-ı şücāʻdur yā veled-i müheẕẕeb ve pākdur /14/ eger yāḳūt-ı aḫżarısa veled-i mü'mindür

ki 'ālim ola el-mınṭaḳa (ḳuşaḳ) atadur /15/ yā 'ammudur yā ḳarındaşdur veyā oğuldur yā reis ve 'aẓīm kimesnedür bir kişi

245a

/1/ görse ki üzerinde ḳuşaḳ vardur ammā ḥuliyysi (bezek) yoḳdur bir 'azīz kimesneye /2/ müstenid ola andan ḫayr ve berekāt göre eger ġanīse ḳuvveti ziyāde ola /3/ faḳīrise ġanī ola bāḳī 'ömri refāhiyyetile tamām ola eger ḳuşaḳ muḥallāyısa /4/ nifāẕ-ı ḥükme ve keṡret-i ḳuvāya ve tevābi'e delālet ider eger demürden olsa ḳavvād /5/ ve tābi' ḳuvvetlü ola eger ḳalaydan olsa ża'f-ı ḥāle delālet ider eger /6/ tuçdan olsa dünyā temettu'ātından nesnecük temettu' ide eger gümişden olursa /7/ ṣāḥib-i cāh ve māl ola ẓāhiri bāṭınından ḫayırlu ola eger ılan /8/ ḳuşansa ḳuşaḳ yirine hemyān ḳuşana içinde derāhim ve dinār ola /9/ bir kişinüñ eline ḳuşaḳ girdi arḳasına bağlandı tamām iḥāṭa itmedi /10/ 'ömrinüñ nıṣfı bāḳī ḳalmış ola görse ki ḳuşağı üzülmiş reis ve /11/ sulṭānısa fevt ola eger görse ki çoḳ ḳuşağı vardur getürmekden /12/ 'āciz uzun yaş süre erẕel-i 'ömre yetişe el-ḫalḫāl oğuldur bir kimesne /13/ görse ki üzerinde altundan ḫalḫāl vardur ḫasta ola ve dininde /14/ ḫaṭā ide ba'żılar eydür ḥabsdür ve ḳayddur eger 'avratlar üzerinde /15/ ḫalḫāl görse ḫavfdan emīn ola eger ṭūlısa bir kerīmü'l-nefs

245b

/1/ saḫī ere vara andan ḫayr ve berekāt göre eṭ-ṭaşt (legen) altundan olsa /2/ ḫādimdür ki ṣatun ala ibrīḳ ki ḳulbı ola ḫādimdür ba'żılar /3/ 'avratdur ve cāriyedür dėyü ta'bīr iderler bir kişi görse ki bir altun /4/ kerpüç gümişden kerpüce secde ider bir şerīf kimesne bir alçaḳ kimesneye /5/ secde ide bir kimesne görse ki kendüye altundan kerpüç virmişler /6/ devlete yetişe İbn-i Selām gördi ki bir altundan ḳulpa yapışmış peyġambere /7/ (ṣ.a.v.) ḳıṣṣa itdi peyġamber 'aleyhi's-selām eydür fıṭrat-ı /8/ İslām üzerine fevt olasın el-yāḳūt feraḥ ve lehvdür eger 'avrat ṭaleb /9/ iden kimesne görse cemīle ḫātūn eline gire قال الله تعالي كانهن /10/ الياقوت والمرجان الايه الكثير من الهيا ḳuvvet-i 'ilimdür 'ālimlere vilāyetdür /11/ sulṭānlara fāyidedür tācirlere lülü daḫı yāḳūt gibidür yāḫod ṣıddīḳ /12/ ḳāsiü'l-ḳalbdür bir kişi gördi ki bir cevhere veyā lülüye naẓar ider /13/ ammā nūrı yoḳdur yā ṣırçaya naẓar ider ki bi-nūrdur ol kişi ḥaẕer /14/ itsün ẕihāb-ı 'aḳıldan zīrā ki nefs ve 'aḳl bedende nūrdur ba'żılar /15/ yāḳūt-ı aḥmer āyātdur ve eḥādiṡi ve kelimātı ma'ārifdür ve tecelliyyāti'ẓ-ẕātiyye

246a

/1/ ve ṣıfātiyye dėyü ta'bīr ider yāḳūt-ı aṣfer tecelliyāt-ı fi'liyyedür yāḳūt-ı /2/ eşheb tecelliyāt-ı vaṣfiyyedür dėyü ta'bīr olunmış bir kimesne İbn-i Sīrīne /3/ geldi eydür

elümde bir yāḳūt-ı ḥamrā gördüm İbn-i Sīrīn eydür bir cemīle /4/ ʿavrata maḥabbet-i muḥkem ve meveddet-i ḳavī idesiz ez-zümrüd ve'z-zeberced recül-i /5/ mühezzebü'l-ḫulḳdur yā ṣadīḳ-i ṣāḥib-i dīndür yā māl-ı ḥelāldür el-lülü (incü) /6/ manẓūm Ḳur'āndur dīndür ve ʿilmdür veled ve ġılmāndur ve cāriyedür ʿavratdur /7/ mīrāṣdur sürūrdur riyāsetdür eger görse incü deler Ḳur'ānı tefsīr ide /8/ eger görse ki incüyi ḳoparur Ḳur'ānı unıda eger görse ki ağzından /9/ incü ṣaçılur ḫalḳ alur ve bu kendüsi almaz ʿilminden ġayrılar menfaʿat /10/ ideler ve bu menfaʿat itmeye eger görse incü yutdı ketm-i şehādet /11/ ide eger görse ki incü çeyner ḫalḳı zināyıla ġaybet ide eger görse /12/ ki incüyi ırmaġa veyā bıñara barḳdı ḫalḳa ḫayr ide Cāmāsb /13/ eydür bir kişi görse ki incü ṣayar taʿab ve meşaḳḳat yetişe bir kişi /14/ görse ki deñizden çoḳ incüler çıḳarur kileyile ölçer ḳabānile /15/ ṭartar yüklerile götürür māla ve kenze ve devlete yetişe bir pādişāh-ı

246b

/1/ kerīmden bir kişi geldi İbn-i Sīrīne eydür gördüm ki incü delerem İbn-i Sīrīn /2/ eydür vālide ḥayy mıdur eydür ki belī ḥayydur İbn-i Sirin eydür hiç cāriye /3/ alduñ-mı eydür ki belī aldum İbn-i Sīrīn eydür ol cāriye vālideñdür /4/ sebī olunmışsın almışsın aña yaḳın olmışsın Allāhdan ḳorḳ hem eyle /5/ olmış bir kişi İbn-i Sīrīne geldi eydür görürem ki iki ḳulaġumuñ /6/ birinde incü vardur küpe gibi İbn-i Sīrīn eydür Ḳur'ānı ırlamaḳ gibi oḳuma /7/ bu kişi ḥasenü'ṣ-ṣavt kişiyidi Ḳur'ānı āvāzıla oḳurdı bir kişi /8/ İbn-i Sīrīn ḥażretlerine geldi eydür ben semāda bir pūl gördüm incüden ki /9/ anuñ üzerinde seyr iderem İbn-i Sīrīn eydür Ḳur'ānı ayaḳ altına almaḳdan /10/ key saḳın el-ḳalāde ve'l-ʿıḳd (boyun bağı) ʿavratlara cemāldür ḳalāde ricāl görse /11/ bilesince gümişden taʿvīẕ-bend olsa bir güzel ʿavrat ala eger demürden /12/ olsa ḳuvvetdür eger tuçdan olsa metāʿ-ı dünyādur baʿżı ḥükemā eydür /13/ şol zīnetler ki ḫātūnlar boynına aṣarlar tezevvüce ve velede delālet /14/ ider ḳaçan bu ḫātūnlara mensūb olan nesneler ṣınsa veyā ḫalel yetişse /15/ bu taʿbīr olınan nesnelerde ḫalel ve inkisār olmaḳdur el-muḫnaḳa (boğmaḳ) eger muraṣṣaʿ

247a

/1/ ve mücevher olsa ḫātūnlar kendülerde görseler bir refīʿü'l-ḳadr ere varalar /2/ andan oġul ḳız ḥāṣıl ola eger boġmaḳda boncuḳlar olursa ki bī- /3/ ḳıymet ola bir ḳoca aʿmādur eger muḫnaḳayı erenler daḳınsa boġazında /4/ ḫunnāḳ çıḳa el-mercān (mercān) māl-ı keṣīrdür yā cāriye-i ḥasnādur el-fīrūzec (pīrūze) fetḥ /5/ ve naṣrdur ve ṭūl-ı ʿömürdür el-ʿaḳīḳ (ʿaḳīḳ) bir kimesne görse ʿaḳīḳile mühr urur /6/ bir mübārek nesneye mālik ola andan niʿmetler ve devletler fetḥ ola /7/ peyġāmber (ṣ.a.v.) buyurur

yüzük ḳaşların ʻaḳiḳden /8/ ve cezʻden idinüñ ki ġāyetde mübārekdür faḳrı giderür ʻibāre-i /9/ Resūlu'llāh budur ki تختموابالعقيق والجزع فانهما (Yemen boncuġı) مباركان مغنيان /10/ الفقرالخبر es-sebiḥ (ḳara boncuḳ) ḳara boncuḳ māldur ve ʻavratı ḥāmileyse oġlı /11/ ṭoġa ez-zücāc (şırça) ġuṣṣadur ammā tiz geçer el-ḫazaz (boncuḳ) bir kimesne görse ki /12/ mühr urur bir yüzügile ki fıṣṣı ḫarzdur bir nesneye mālik ola ammā /13/ tizcek zāyil ola eger ḫazaz yüklerile olsa māl-ı ḥarāmdur el-küḥl (sürme) /14/ māldur ve dinde ziyāde nuṣretdür ve ṣalavāt-ı farīżadur eger ṣāliḥ /15/ kimesne gözine sürme çekse eyüdür fāsıḳlara yaramazdur el-ḥadid (demür) ḳuvvet

247b

/1/ ve māldur قال الله تعالي و انزلنا الحديد فيه باس شديد و منافع /2/ للناس eger demüri etmegile yėse maʻişetinde zaḥmet çeke ve eger demüri /3/ çeynese dişiyile ġāyetde żarardur Caʻfer-i Ṣādıḳa raḍıya'llāhu ʻanh /4/ bir kimesne eydür gördüm baña rabbüm demür virdi ve sirkeden şerbet virdi /5/ Caʻfer eydür oġluñ Dāvūd peyġamber ʻaleyhi's-selām ṣanʻatın ögrene /6/ sirke māl-ı ḥelāldür ḫastalıḳ içinde ki ʻaḳabında mevt müterettib ola /7/ eş-şebeh (pirinç) māldur Naṣārā ḳıbelinden eṣ-ṣufr (tuç) māldur Yahūd ḳıbelinden /8/ bir kişi görse tuç eridür dünyā metāʻlarında ḫuṣūmet ide ḫalḳuñ /9/ diline düşe en-nuḥās (baḳır) māldur Yahūd ḳıbelinden bir kimesne elinde nuḥās /10/ ve ṣufr ve şebeh görse ḥaẕer itsün ki ʻadāvet iderler er-raṣāṣ (ḳalay) /11/ ʻavāmü'n-nāsıla taʻbir olınur eger eline ḳalay girse Mecūsilerden /12/ māl eline gire bir kişi erimiş ḳalay bulsa elinde olan mālını /13/ ḥıfẓ ide bir kimesne görse ki ḳalay eridür muḫāṣama ide bir yaramaz /14/ nesnede kendüsi sünnete tābiʻ ola el-fülūs (manḳur) yaramaz sözdür ve mücādeledür /15/ eger bir kişi görse ki cebine aḳça ḳoydı pūl olup çıḳdı ol

248a

/1/ delālet ider eṣ-ṣufret (ṣaru) maraż ve żaʻfdur meger ki ebrişimde ola veyā cübbe /2/ veyā ḥarirden ola ol vaḳt eyüdür ammā fesād-ı dine delālet ider müslimūn /3/ eydür bir kimesne görse ki üzerinde mülevven ḳaftānlar vardur sulṭāndan /4/ yaramaz nesne yėtişe eger iki yüzlü ṭon görse ki iki dürlü levni vardur /5/ yā bu ṣıfatıla ṭaylasān görse bir kimesnedür ki hem aṣḥāb-ı dine ve hem /6/ aṣḥāb-ı dünyāya müdārāt ider eger ṭonı maġsūl olsa dini pāk /7/ ola ve eger kirlü olsa dini nā-pāk ola baʻżı ḥükemā eydür zinet-i maʻrūfıla /8/ müzeyyen olsa ḫayırdur her libās ki ol geydügi vaḳta ve faṣla münāsib /9/ olsa eyüdür meselā yazın kettān geymek ve aḳ ve ṣovuḳ bezler geymek ve ḳışın /10/ kürk ve çuḳa ve ṣūf geymek eyüdür el-kettān (kettān) ḫayırdur ve maʻişeti eyü /11/ olmaḳdur el-bürūd (bürdeler) eger kettāndan olsa eyüdür māl cemʻ ide ve dini /12/ pāk ola bürd ebrişimden olsa māl-ı ḥarāmdur el-veşy (alaca ḳaftān) bir kimesne

/13/ veşy geyse ammā ḫilāf-ı hey'et-i ma'rūfa üzerine olsa ḳamçıyla ḍarb /14/ ideler yā çiçek çıḳara ḫasta ola yā ḥaṣbe çıḳara ḳurūḥdan ve /15/ evcā'dan bir nesne ẓāhir ola ed-dībāc (ḥarīr geyecekler) bir kimesne görse ki ḥulleler

248b

/1/ geymiş istebraḳ ve ḥarīr dībāceden yā başına tāc ve iklīl urunmış /2/ yāḳūtdan recül-i 'ālim-i mütedeyyindür cennet ol kimesneye vācibdür ve riyāsete /3/ yetişmekdür yā şerīfe 'avrat almaḳdur yā maḥbūbe cāriye almaḳdur eger faḳīrler /4/ görse ki ebrişimden libās geyerler ṭālib-i dünyā ola bid'ata heves ide /5/ ṭon üzerinde 'alemler görmek sefer-i ḥacdur yāḫod nāḥiye-i 'Araba sefer /6/ itmekdür eger ḳaftānı altına ince ṭon geyse gizlü mālı ola sırrı ḫayırlu /7/ ola ẓāhirinden eger ḳaftānı üstinden ince ṭon geyse bāṭını yaramaz ola /8/ eger 'avrat görse ki ince ṭon geydi 'izzet bula yoğun geyse keddür /9/ ve zaḥmetdür ḳavm-i 'İsā eydür silāḥ üzerine ḥarīr geyse yaramazdur mertebeden /10/ düşe ḳaftān ki altunıla gümişden ṭoḳına ṣalāḥdur dīnde ve dünyāda /11/ ba'żılar eydür ḳızoğlan cāriyedür ki bikr ve cemīle ola ba'żı ḥükemā /12/ eydür bir kimesne yumuşaḳ laṭīf ḳıymetlü ṭon geymek ḫayırdur ġanīye ve /13/ faḳīre ḳul ve ḳaravaş geyse yaramazdur ḫasta olalar yeñiler geymek ġanīlere /14/ ziyāde ġınādur faḳīre daḫı ġınādur ammā ḳul ve ma'dūmü'l-māl olan geyse /15/ yaramazdur eger yeñi ṭon geyse ammā yırtılmış olsa bir mertebede ki ıṣlāḥ

249a

/1/ itmekden 'ācizdür bu kişinüñ oğlı ṭoğmaya eger ıṣlāḥ itmege ḳādir /2/ olsa bu ḳaftānı geyen meşhūr ola bir kimesne iki eski ṭon geyse biri- /3/ birinden münḳaṭı' ayru ṭonlar olsa fevt ola geydügi kefen ola eger ḳaftānı /4/ inine yırtılsa bir şirrīrden buña ġuṣṣa yetişe eger ṭūlına yırtılsa feraḥ /5/ ola eger göñlegi kendü nefsinden yırtılsa ehlile çekişe eger yırtuḳ /6/ göñlekleri biribiri üzerine geyse faḳīr ola ve veledi daḫı faḳīr ola /7/ eger 'avrat görse ki göñlegi eski ve ḳıṣa olmış faḳīre ola eger recül /8/ görse ki ṣevbi pāre pāre olup yırtılmış dīni ḫarāb ola 'ıyşı münaḳḳaṣ /9/ ola ba'żı ḥükemā eydür ṣiyāb-ı muraḳḳa'a-yı ḳabīḥa ziyāna delālet ider müslimūn /10/ eydür bir kimesne ṭonında yaş görse seferden iḳāmet ide ḳaṣd itdügi /11/ işden memnū' ola tā ol ṭon ḳurumayınca yine şürū' idemeye ba'żı ḥükemā /12/ eydür kendü ṭonın yumaḳ ve ġayrılar ṭonın yumaḳ def'-i mażarrata delālet /13/ ider her kir ki ṭonda ve bedende ola ġuṣṣadur ṣāḥibine yā günāhdur /14/ eger yusa tevbe ide eger menī yusa zinādan tevbe ide eger necis yusa /15/ mālınuñ zekātın vire ki ẓulmıla mālik olmışdur eger ḳanı yusa ḳan

249b

/1/ yusa ḳan itmiş ola ḳandan tevbe itsün kefāret virmegile eger meyyitüñ /2/ üzerinde kirlü ṭon görse dīninde fesād olmaġa delālet ider müslimūn /3/ eydür eger ʻavratlar ṭonın geyse żamīrinde anlara teşebbüh ḳaṣd itse ġuṣṣaya /4/ düşe üzerine kimesne musallaṭ ola eger ʻavratlar ṭonın geyse ʻavratlar ferci /5/ gibi ferc vardur ẓan itse ḥāli müteġayyir ola eger fercine ḳoysalar aʻdā /6/ bunuñ üzerine ġālib ola bir kişi görse ki üzerinde s̱evb-i mechūl var ammā /7/ yėñi ṭona munḳalib oldı ḳalbidür ki Ḥaḳ taʻālā nereye dilerse dönderür /8/ ḳavm-i ʻĪsā eydür bir kimesne görse ki begler ṭonını geyüp fāḫir libās geyer /9/ devlete yėtişe libāsınuñ cemāli miḳdārı baʻżı ḥükemā eydür bir kimesne görse /10/ Rūmīler veyā ʻArablar ḳaftānı gibi ḳaftān geydi eger ol diyāra sefer itmek /11/ ḳaṣdındaysa ol diyāra vara ammā sāyir nāsa eyü degüldür marażdur bir /12/ kişi gördi ki gökden ṭon geldi geydi ġanī ola faḳīrise āzād ola /13/ ḳulısa feraḥ ola ġuṣṣalusa tevbe ide fāsıḳısa müsülmān ola /14/ kāfir ise قال الله تعالي يابني ادم قدانزلنا عليكم لباسا /15/ يواري سواتكم وريشا و لباس التقوي ذللك خير الاية الخلعه

250a

/1/ ʻizzet ve şerefdür ve cāh ve vilāyet ve riyāset ve cāriye ve ġulām ve göñlinde /2/ dutduġı murāddur **yigirmi birinci faṣl** düşde ʻışḳ ve daḫı /3/ ʻışḳa müteʻallıḳ olan nesneleri görmegüñ taʻbīri beyānındadur ʻışḳ belādur /4/ bir kişi görse ki kendü ʻāşıḳ olmış mübtelā ola بلا برولا فجور /5/ الحب فى القلب فتنة mahabbet göñülde fitnedür قال النبي عليه السلام /6/ حبك الشي يعمتي ويصم yaʻnī bir nesneye maḥabbet seni kör eyler ve ṣaġır /7/ eyler eger bir kişi ḳalbinde fitne görse ṣūret-i maḥabbetdür ki müteʻākis olmışdur /8/ eger görse ki ḳalbi hevāsıla bir iş işler bir fiʻl ide ki mehābeti olmaya /9/ bir kişi geldi eydür ben seni severem ol kişi buña ʻadāvet ide bir kişi görse /10/ ki ḳalbi ḳararmış çoḳ günāh işleye eger vālī görse merḥameti az ola /11/ eger ḳāḍī görse cefā idici ʻālimdür bir kişi görse ki göñli /12/ diledügi şehveti işler bir mānīʻ ve müzāḥim yoḳ ol kişi envāʻ-ı belāya /13/ düşe ḳalbi fāsid ola قال رسول الله صلي الله عليه و سلم /14/ كثرة الشهوات تميت القلب bir kimesne görse ki yüzi ṣaru /15/ olmış dīni fāsid ola eger görse ki cismi ṣaru olmış ammā yüzi

250b

/1/ aḳdur ẓāhiri eyü ola bāṭınından bir kimesne görse ki żaʻīf olmış /2/ ḳavī ola قال الله تعالي وجعل من بعدضعف قوة baʻżılar eydür /3/ bir kişi görse ki żaʻīfü'l-ceseddür dīni żaʻīf ola bir kimesne görse /4/ ki aġlar feraḥ ola aġladuġı miḳdārı bir kişi gördi ki Ḳur'ān oḳur aġlar /5/ bir muʻabbire ḳıṣṣa itdi muʻabbir eydür Allāh taʻālāyı tevḥīd idesin ve dīn-i /6/ İslām üzerine olduġuña şükr idesin ḫafaḳānü'l-ḳalb yürek oynaması

/7/ terk-i ḫuṣūmetile ta'bīr olınur ve seferile ve tezvīcile ta'bīr olınur eṣ-ṣabur /8/ ṣabr itmek şiddete rif'atıla ve selāmet ve ḥüsn-i ḥālile ta'bīr olınur قال /9/ الله تعالي اولئك بجزون الغرقة بما صبرواويلقون فيها تحية و سلاما /10/ es-seher (uyḳusuzlıḳ) uyanuḳ olmaḳ Ca'fer-i Ṣādıḳ raḍıya'llāhu 'anh dostlara ve maḥbūblarına /11/ mülāḳāt olmaġıla ta'bīr iderler eż-żarru (ziyān) eger bir kimesneye żar yetişe /12/ bir ḳorḫulu nesne vāḳi' ola en-necāfet (ya'nī yüksek yirde görse kendüyi yā ġayrı necefe necefetün---mekān) tekebbür ve 'ucbdur yāḫod ma'āş /13/ mükedder olmaḳdur yāḫod ta'abdur dünyāda el-ḳalḳ (ḳorḳmaḳ) istiġfārdur ve nefsi /14/ ḳorḳutmaḳdur ve peşimān olmaḳdur el-va'dü'l-ḥasen (gökçek va'de) ḫayra yetişmekdür ve ṭūl-ı /15/ ḥayātdur ve ḥuṣūl-ı ni'metdür قال الله تعالي افمن و عدناه و غدا

251a

/1/ حسنا فهولافيه bir kişi görse ki oġlanıla oturur 'avrat nikāḥlana /2/ bir kimesne görse ki bir 'avrat ḥabībile oturur eger eri yoġısa er ala /3/ ve eger eri varısa aralarında ziyāde maḥabbet ve ülfet ḥāṣıl ola bir kişi /4/ görse ki umūr-ı dünyāsı tamām ve mükemmel olmış işi düşvār ola yā fevt ola /5/ yā bir ẓālim buña intiḳām ide قال الله تعالي حتي اذا االخذت الارض زخرفها /6/ وازمت و ظن اهلها انهم قادرون عليها اتاها امرنا ليلا و نهارا /7/ فجعلنا هاحصيدا bir kimesne görse ki bir kişi geldi bunı ziyāret /8/ ider ol kimesneden ḫayr ve sürūr ve feraḥ yetişe el-mu'ānaḳa (ḳuçışmaḳ) ve'l-muṣāfaḥa (güreşmek) /9/ eger ḥayātda olan kimesneyile mu'ānaḳa itse çoḳ zamān iḫtilāṭ ide /10/ ol kimesneyle eger mu'ānaḳa idüp başın dizine veyā üstine alsa /11/ mālın ol kimesneye teslīm ide ḳatında bāḳi ṭura eger meyyitile /12/ mu'ānaḳa itse 'ömri uzun ola tizcek mu'ānaḳa idüp ayırtlaşursa /13/ eger meyyit bundan ayırtlaşmazsa fevt ola el-ḳuble (öpmek) ḳażā-yı ḥācetdür /14/ ve 'adūya muẓaffer olmaḳdur eger ikrām ve 'izzet idüp öpse maḳbūlü' /15/ l-ḳavl ola eger şehvet ve maḥabbetile olmasa öpen kişi öpdügi

251b

/1/ kimesneden ḫayr göre yā 'ilm ve ṣan'at ögrene ba'żılar eydür eger şehvetile öpse öpen kimesne /2/ öpülene ḫayr ide bir kişi görse bir oġlanı öpdi oġlanuñ atasıyla /3/ meveddet ide eger cāriye öpse efendisiyle dostlıḳ ide eger ḥürre /4/ öpse eriyle muṣādaḳa ide eger bir ḥükm issi kimesneyi öpse yirine /5/ vālī ola eger pādişāhı veyā ḳāḍīyi öpse maḳbūlü'l-ḳavl ola eger bir oġlan /6/ görse ki babası bunı öper oġlına atasından māl yetişe eger kendü /7/ oġlın şehvetile öpse anuñiçun māl cem' ide el-'aẓẓ ısırmaḳ /8/ ġażab itmekdür قال الله تعالي عضوا عليكم الانامل من الفيظ ba'żılar /9/ eydür ifrāṭıla maḥabbetdür bir kimesne görse ki bir ādemi veyā atı veyā ḳuşı /10/ veyā bir cānavarı her ne nev'den olursa ısırdı ol ısırduġı neyise /11/ aña ziyāde maḥabbet ide eger kendü

barmağın ışırsa ġuṣṣaya düşe eger /12/ bir kimesne ışırsa ḳan çıḳsa iṣmiçün maḥabbet itmiş ola ḳavm-i ʻİsā /13/ eydür bir kimesne bir kimesneyi ışırsa andan ol ışırılan kimesneye feraḥ /14/ yetişe ammā ṣoñra gözi ağrıya yā vecʻ-i ḳalb vāḳiʻ ola eger görse /15/ bir kimesne emer andan māl cer ide eger görse ellerin emer ʻavratından māl

252a

/1/ ala eger bir kimesne eliyle ḳarvasa ḳarvaduğı miḳdārı ol kişiden māl /2/ ala eger ḫāyaların ḳarvasa ʻavratına ḫıyānet ide eger ḳarnın ḳarvasa /3/ ḫazinesi mālın ala eger uyluğın ḳarvasa aḳrıbāsınuñ mālın ala /4/ **on yedinci bāb** üç faṣl üzerinedür **evvelki faṣl** /5/ Ḥażret-i Risāleti (ṣ.a.v.) düşde görmegüñ taʻbirin /6/ beyān ider bir kimesne Resūlu'llāh ʻaleyhi'ṣ-ṣalavāt ve's-selām tamāmü'l-cism ve /7/ ḥüsn-i hey'et ve ḥüsn-i ḥālile mekān-ı laṭifde görse dini ve İslāmı /8/ eyü ola ve ʻāḳıbeti maḥmūd ola ve dünyāsı ve mālı ve nefsi ve ehli ve ʻayāli /9/ ḫoş vaḳt ola medyūnısa ḳażā-yı deyn ide ġuṣṣalusa feraḥ ola /10/ ḳızlıḳısa ucuzlıḳ ola ol düşi görilen mevżiʻüñ cemāʻatı ġani ve /11/ ḳavi olalar قال الله تعالي وما ارسلناك الارحمة /12/ قال الله تعالي وماكان الله ليعذبهم وانت فنم وقال للعالين الا illā bu ḳadar vardur ki /13/ ṣāḥib-i rü'yā ḫafifetü'l-ḥāl ola dünyāsı az ola ammā ol mertebede /14/ degül ki ḫezlān ola belki ziyāde ṭayyibāt-ı dünyāviyye olmaya كما قال النبي عليه السلام الفقر فخري و قال عليه السلام اللهم احيني /15/

252b

/1/ مسكينا و امتني مسكينا و اخشرني في زمرة المساكين ve eger bu ẕikr /2/ olınan evṣāfuñ ḫilāfınca görülse düş gören ṣāliḥ degüldür haẕer /3/ itsün قال الله تعالي انا ارسلناك شاهدا و مبشرا و نذيرا ve eger /4/ Ḥażret-i Resūli (ṣ.a.v.) atıla görse düş gören kimesne /5/ peyġamberüñ mübārek ravżasın rākib olup ziyāret ide ve eger Ḥażret-i /6/ Resūlu'llāhı yörürken görse ravża-ı mübāreki yöriyüp ziyāret ide /7/ bir kimesne görse peyġamberi ʻaleyhi's-selām bir ḫarāb olmış mevżiʻde eẕān /8/ oḳur ol mevżiʻ ābādān ola مكه شرفها /9/ قال الله تعالي واذن في الناس بالحج Allāh taʻālā şimdiki-ḥāle nisbet ābādān degülidi Resūlu'llāh /10/ (ṣ.a.v.) mübārek lafẓından eẕān oḳıdı ol vaḳtdan berü /11/ yevmen fe-yevmen tezāyüd üzerinedür eger peyġamberi (ṣ.a.v.) ḳāyim /12/ görse pādişāh olan müstaḳim ola ve ṣāḥib-i rü'yānuñ ḥāli müstaḳim /13/ ola eger görse peyġamber (ṣ.a.v.) buña metāʻ-ı dünyādan /14/ nesne virür ṭaʻām gibi ve şarāb gibi ḫayr ve berekātdur eger yemiş ve ḳavun /15/ ve ḳarpuz virse ol ḳadar eyü degüldür zirā ki ḳaviyü'l- cevher degüldür

253a

/1/ eger görse ki peyġamber (ṣ.a.v.) bunuñla ṭa'ām yir bu kişi /2/ zekātın vire bir kişi görse ki peyġamberüñ babası olmış bu kişi kāfirdür /3/ īmāna gelsün eger görse peyġamberüñ oġlı olmış bu kişi mü'mindür /4/ bir kişi görse ki peyġamberüñ (ṣ.a.v.) ḳanın maḥabbet /5/ itdügi sebebden içer ġazāda şehīd ola eger maḥabbeten içmese ehl-i /6/ beyti ḳanına gire bu kişi münāfıḳlardan ola Yezīd gibi عليه ما يستحق /7/ من العذاب الاليم eger gorse ki peyġamber (ṣ.a.v.) fevt olmış /8/ 'aḳabından bir kimesne fevt ola eger peyġamberüñ 'aleyhi's-selām cenāzesin /9/ görse muṣībetdür ol mevżi'de bir muṣībet ḥādiṣ ola eger görse /10/ peyġamberüñ 'aleyhi's-selām cenāzesin teşyi' ider gezdürüp ṣoñra /11/ defn ider bir bid'at işleye eger görse peyġamberüñ 'aleyhi's-selām /12/ ḳabrin ādābıla ziyāret idüp yüz sürer eger sipāhiyse sulṭān /13/ ḫazīnesinde emīn-i māl ola tācirise māl-ı 'aẓīme yetişe 'Alī ibn-i /14/ 'Īsā eydür vizāretden ma'zūl olmışıdum gördüm ki ḥimāra binüp /15/ giderken Resūl 'aleyhi's-selām gelür تعظيما لشانه ḥimārdan indüm istiḳbāl

253b

/1/ itdüm Resūlu'llāh eydür var yine mekānuñda otur ṣabāḥ oldı gördüm /2/ ki yine vizāret baña tefvīż olunmış ehl-i baṣardan bir kimesne ṭaylasān /3/ ve ridālar ṣatarmış meger ki ṭayālısanuñ birisin Ehevāzdan bir kimesneye /4/ bey' itmiş akçasın ṭaleb itmege varduḳda ḥażret-i ḫalīfe-i evvel ve yār-ı /5/ ġār-ı Ebū Bekir ṣıddīḳa raḍıya'llāhu 'anh ve ḫalīfe-i ṣāniye ṣāḥibi'l-fütūḥāt /6/ 'Ömer-i bin el-Ḫaṭṭāb raḍıya'llāhu 'anh ḥażretlerine dil uzadup iẓhār-ı sebb itmiş /7/ eyle olsa bāyi'-i ṭayālısān bu Ehevāzinüñ mehābetinden akçasın isteyüp /8/ almaġa ḳādir olmamış ġuṣṣayıla gelüp yatmış uyumış peyġamber 'aleyhi's-selām /9/ düşinde görmiş peyġambere bu kişiden şikāyet itmiş ki ḫalīfelere /10/ sebb itdi dėyü Resūlu'llāh bu kişiye emr itmiş tīz var ol sebb iden /11/ kimesneyi getür varmış getürmiş ba'dehu emr itmiş ki çalḳḳoyın yatur /12/ andan boġazla çalḳḳoyın yaturmış boġazlamaḳda tereddüd itmiş yā Resūl /13/ a'llāh ne buyurursız boġazlayayın-mı üç def'a peyġamber اذبح اذبح اذبح dėmiş /14/ bu kişi daḫı boġazlamış ṣabāḥ uyanmış varayın ol kişiye bu vāḳı'ayı /15/ ḳıṣṣa ideyin tevbe itsün dėyü ol kişinüñ ḳapusı öñine varmış

254a

/1/ görmiş ki ol kişi fevt olmış ḳapusında velvele idüp fiġān iderler /2/ Ḥüseyn ibn-i 'Aliyyü'l-Murtażā raḍıya'llāhu 'anhümā uyḫudan aġlarken uyandı Ḥażret-i /3/ 'Ömerüñ ḫātūnı Ümmi Gülṣüm eydür niçün aġlarsın eydür ki ceddüm Resūlu'llāhı /4/ gördüm eydür ki sizler seyr itmege sür'at idersiz mevt size sür'at /5/ ider ki cennete

varasız ben dėdüm ki yā ebā ayruḳ seni gördüm baña dünyā /6/ gerekmez eydür ki var yine gelürsin ẓuhr namāzı vaḳtıyıdı ẓuhr namāzın edā /7/ itdi ba'dehu şehid oldı انا لله و انا اليه راجعون s̱ābit-i vālid-i /8/ Ebi Ḥanife gördi ki oġlı peyġamberüñ 'aleyhi's-selām ḳabrine girmiş /9/ mübārek 'iẓāmların ādābıla cem' idüp ḳabirden çıḳarur İbn-i Sirine /10/ ḳıṣṣa itdi İbn-i Sirin eydür 'ālim ola iḥyā-yı sünnet ide hem eyle /11/ vāḳi' oldı Ümmü'l-Fażl eydür gördüm ki Resūlu'llāh 'aleyhi's-selām mübārek /12/ cesedinden bir pāre et keser benüm ḥücremde ḳor peyġambere ḳıṣṣa itdi /13/ peyġamber eyitdi Fāṭıma oġlan ṭoġura ḥücreñde ḳoya hem eyle vāḳi' /14/ oldı bir ḫātūn kişi geldi peyġambere eydür gördüm ki ba'żı cesedüñ /15/ evümdedür peyġamber eydür Fāṭıma oġlan ṭoġura sen emzüresin hem eyle

254b

/1/ vāḳi' oldı bir kişi İbn-i Sirine geldi eydür ki ayaġumı Resūlu'llāh /2/ ḥażretinüñ ḥāşā ve kellā mübārek cemāli üzerine ḳoram İbn-i Sirin eydür /3/ gice edügile-mi yatduñ bu kişi eydür beli İbn-i Sirin eydür çıḳar hemān /4/ çıḳardı bir edüginde bir aḳça bulundı üzerinde yazılmış Muḥammed resūlu'llāh /5/ dėyü ḥüccetü'l-İslām İmām Ġazzāli eydür bir kimesne Resūlu'llāh göre hemān /6/ ḥaḳiḳat-ı şaḫṣiyyesin görür ammā ḥaḳ budur ki ḥaḳiḳat-ı şaḫṣiyye yirine /7/ görinen mis̱ālidür şaḫṣı degüldür ba'żılar eydür görilen mis̱āl-i rūḥıdur /8/ ki mevżi'-i nübüvvetidür şeyḫ muḥaḳḳıḳ 'Arabi Maġribi eydür ṣūret-i nebi ki ḥiss /9/ anı müşāhede ider medfūndur Medinede ve ṣūret-i rūḥiyye daḫı kemāl-i /10/ leṭāfetdedür ol daḫı müşāhede olınmaz ammā görilen rūḥ-ı nebidür şol /11/ ḥālet üzerine ki rūḥ-ı nebi mütecessid olur kendü Resūlu'llāh ḥażretinüñ /12/ cesedi vaż'ında ṣūret-i mis̱āliyyedür ki şebihdür ṣūret-i /13/ cesede fevt olduḳları vaḳt nice ṣūretdeyse ol ṣūret /14/ üzerine tecessüd baġlar görenler anı görürler ve li-hāẕā bir kimesne Resūl- /15/ u'llāhı görse ne emr iderse anı dutmaḳ gerek ve nehy itdügi nesneden

255a

/1/ menhi olmaḳ gerekdür nitekim dār-ı dünyāda neye emr itse ve neden nehy /2/ itse imtis̱āl olınurdı ve keẕālike vāḳı'ada daḫı eyledür biz eydürüz /3/ on birinci bābuñ evvelinde beyān itmişüzdür ki ba'żı rü'yā vardur /4/ ta'bire muḥtācdur ve ba'żı rü'yā vardur ki ta'bire muḥtāc degüldür /5/ bi-'aynihi vāḳi' olur peyġamber (ṣ.a.v.) buyurur ki من رائي /6/ فقد راي الحق فان الشيطان لايتمثل بي ba'żı rivāyetde فانه لا /7/ ينبغي المشيطان ان يتمثل في صورتي şeyṭān ṣūret-i Muḥammediyyede /8/ mütemes̱s̱il olmaduġınuñ sırrı budur ki ṣıfāt-ı Ḥaḳḳa tamām maẓhar mübārek /9/ vücūdı vāḳi' olmışdur ve ṣan'at-ı hādiye tamām maẓhardur şeyṭān /10/ ism-i muḍille maẓhardur hādiyle muḍill arasında

ḫükm-i teżād vardur /11/ الضدان لاجتمعان ابدا bir sebeb daḫı budur ki eger şeyṭān ṣūret-i /12/ Muḥammediyyede görünse i'timād zāyil olur ol cihetden ṣūret-i Muḥammediyye /13/ ma'ṣūm oldı ṣūret-i İblīs telbīsinden ba'żı muḥaddiṣīn /14/ ve ba'żı meşāyiḫin eydürler şeyṭān ṣūret-i Muḥammediyyede mütemeṣṣil olmaz /15/ gerekse ṣūret-i maḫṣūṣasın olsun ki ḥāl-i ḥayātında olan ṣūretdür

255b

/1/ gerekse ṣūret-i uḫrāda olsun ben Muḥammedven dėsün muḥyi's-sünnet /2/ ve ġayrıları ve meşāyiḫ-i kibār eydürler şeyṭān cemī'-i enbiyā ve melāike /3/ ve şems ve ḳamer ve nücūm ve bulutlu yağmur ṣūretinde mütemeṣṣil olmaz ba'żı /4/ meşāyiḫ eydür şeyṭān ṣūret-i şeyḫ-i kāmilde ẓāhir olmaz zīrā ki الشيخ من /5/ قومه كالنبي بين امته -dür ve hem Ḥażret-i Resūlden me'żūndur irşāda /6/ me'mūrdur ba'żı muḥaḳḳıḳlar eydür şeyṭān hemān ṣūret-i Muḥammediyyede mütemeṣṣil olmaz /7/ ammā sāyir-i ṣūretde mütemeṣṣil olur bilgil ki rü'yet-i ṣaḥīḥa oldur ki /8/ gören kimesne bir ṣūretde göre kim vaṣf olınan ḥilye-i mübāreklerine /9/ şebīh olına şöyle ki Yūsuf peyġamberden emlaḥ ve i'tidāl-i ḳāmet ve /10/ kemāl-i ḥüsn-i ṣūretile olmaḳ gerekdür bu vechile görse tamām görmek /11/ gibidür eger bu dėdükleri ḥilyede görilmese görmek gibi degüldür /12/ ve hem görilen Ḥażret-i Resūlu'llāh olıcaḳ gören kimesneden bir cezm /13/ gelür ki bu gördügüm elbetde Ḥażret-i Resūldür dėyü taḳrīr itdükleri /14/ kelām tamām söz degüldür ki ḥüccet ola ve hem görilen Ḥażret-i Resūl /15/ olıcaḳ elbetde ḫāricden kimesnelere şehādet iderler ki bu Ḥażret-i

256a

/1/ Resūldür dėdükleri kelām daḫı tamām söz degüldür ki ḥüccet ola belki /2/ taḥḳīḳ-i kelām budur ki Ḥażret-i Resūldür dėyü gördügi gören kimesnenüñ /3/ ṣūret-i i'tiḳādıdur yāḫod ṣūret-i şerī'dür yāḫod aḥkām-ı İslāmdan /4/ bir ḥükmüñ ṣūretidür ol gören kimesneye nisbet yāḫod ol gördügi /5/ mevżi'e nisbet işbu dėdügümüz ṣūretler vāḳı'ada görilür gören /6/ kimesne Ḥażret-i Resūldür dėyü ẓan eyler şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳīn Ṣadre' /7/ d-dīni'l-Ḳonevī eydür biz kendü nefsümüzde ve ġayrılarında mirāren tecribe /8/ itdük şüyūḫ-ı muḥaḳḳıḳīnden daḫı istimā' itdük ki görilen ṣūret-i /9/ şer'dür dėyü cümle-i mesmū'ātdan birisi budur ki şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳīn /10/ şeyḫ-i ekmel Muḥyi'd-dīn el-'Arabī eydür oğlaniken gördüm ki cāmi'-i /11/ İşbiliyyede bir bucaḳda Ḥażret-i Resūlu'llāh fevt olmış meyyitin /12/ anda bürümişler ṭurur ṣoñra 'ālem-i ṣabā gidüp mertebe-i bülūġa /13/ varıcaḳ ki ehl-i taṣavvuf ṭarīḳine sülūk olundı ba'żı meşāyiḫ-i /14/ kibārıla meẕkūr cāmi'e girdük 'ādet-i ma'rūfa üzre taḥiyyetü'l-mescid /15/ ḳılmaḳıla mu'tād olunmışıdı namāza şürū' itmek isteyicek ol mevżi'de

256b

/1/ namāza şürū‘ itmegi kerīh gördüm ki anda Resūlu'llāhı ‘aleyhi's-selām meyyit /2/ görmişidüm ḳażiyye-i refīḳ olan şüyūḫa ẕikr itdüm ta‘accüb itdiler /3/ ‘azīzlerüñ birisi eydür rāyetü'l-ḥaḳḳa ya‘nī bu vāḳı‘ayı ḥaḳ görmişsin /4/ zīrā ki ol bucaḳ ki Ḥażret-i Resūlu'llāhı anda meyyitin bürünmiş gördük /5/ ol mevżi‘ benüm evüm yiridür ṣāḥib-i bilād-ı maġrib meẕkūr cāmi‘i tevsī‘ /6/ itdi eṭrāfında olan evleri ṣatun aldı benüm evüme bahāsın virmedi /7/ ṣūret-i bey‘de ġażab vāḳi‘ oldı bu bucaḳ erāżī-i maġṣūbdan oldı /8/ şer‘-i cārī olmadı Resūlu'llāhı meyyit gördügüñ oldur ve meyyitin /9/ örtülü gördügüñ ṣūret-i bey‘ile telbīs olunduġıdur ba‘de'l- vaḳt /10/ ol bucaġı müsülmānlara vaḳf itdüm sizler şāhid oluñ dėdi daḫı /11/ taḥiyyetü'l-mescid edā idüp meṣāliḥümüze şürū‘ itdüñ cümle-i mesmū‘ātdan /12/ birisi daḫı budur ki bir kişi görmiş ki hażret-i Resūlüñ mübārek /13/ ṣūretine ṭabanca vurur ma‘a-hāẕā bu kişi ṣuleḥā-yı müslimīndenimiş ḳorḫuyıla /14/ ṭurur şeyḫü'l-vaḳt ḥużūrına varup ḳıṣṣa ider şeyḫ eydür Ḥażret-i /15/ Resūl ‘aleyhi's-selām ol mertebede degüldür ki kimesne aña ṭabanca ura

257a

/1/ fikr it ki günāh-ı kebīre ṣādır olmışdur bu kişi ġāyetde ṣāliḥidi /2/ eyitdi hiç vechile ḫilāf-ı şer‘ nesne kendüde bulmadı ġuṣṣalu /3/ olup evine geldi ‘avratı gördi ki ḥelāli ġuṣṣalu sebebin ṣordı /4/ ẕikr itdi ‘avrat eydür ben bildüm ġuṣṣayı gider tedbīr idelüm bu kişi /5/ eydür nedür ‘avrat eydür sen ṭalāḳa yemīn itmişdüñ ben fulān kimesne /6/ evine dāḫil olmaġa ittifāḳā bir ḥācet vāḳi‘ oldı ḳapusınuñ öñine /7/ ‘ubūr itdüm dėdi ba‘de'l-‘iddet tecdīd-i nikāḥ itdiler bu ṣāliḥ kişi ol /8/ fi‘le tevbe itdi şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳīn Şeyḫ Muḥyi'd-dīn el-‘Arabī el-Maġribī buyurur /9/ ki ḫulefā-yı ‘Abbāsiyye elinden Hülāk Baġdādı alıcaḳ şöyle gördüm ki /10/ peyġamberi kefene ḳoymışlar bir taḫtuñ ve na‘şuñ üzerine ḳomışlar ḫalāyıḳ /11/ eṭrāfdan bu na‘şa yapışmışlar peyġamberüñ mübārek başı açuḳ saçları /12/ yirde görilür ben dėdüm ki yā cemā‘at-ı müslimīn n'eylersiz cemā‘at eydür /13/ defn iderüz ben dėdüm ki görelüm fevt olmış-mı dėyü peyġamberüñ aġzı ve /14/ burnı ṭarafına vardum diñledüm gördüm ve bilmedüm ki fevt olmamış añul añul /15/ teneffüs ider cemā‘ata dėdüm ki ḥāl bu vechile ṣabr idüñ dėyü ḳorḫuyıla

257b

/1/ uyandum bildüm ki gördügüm Ḥażret-i Resūl degüldür ammā İslām içinde /2/ bir ‘aẓīm ḥādiṣe olsa gerekdür dėyü ta‘bīr itdüm hem eyle vāḳi‘ oldı /3/ ittifāḳā bu vāḳı‘a yazılup tārīḫ ḳonmışdı ṣoñra ḫaber-i Baġdād şāyi‘ /4/ olıcaḳ teftīş olundı ol gice ki

vāḳı'a görüldi hemān ol gice /5/ Baġdād alınmışımış şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳin Şeyḫ Muhyi'd-din el-'Arabi el-Maġribi eydür ehl-i /6/ sülūkden bir nice 'aziz ḳarındaşlar peyġamberi (ṣ.a.v.) vāḳı'ada /7/ görürler ḫaber virürler bir gün bu 'azizlere tenbih olmaġıçun ki görilen /8/ resūl degüldür ilzāmen bir ḳaç nesne ṣordum ki andan kendüler daḫı /9/ ma'lūm ideler meṣelā göricek mübārek ḥilyesin żabṭ idüñ dėdüm /10/ eyle olsa bu 'azizler göricek żabṭ itmişler ḫaber virdiler ḫaberleri /11/ ḥilye-i aṣliyyeye muġāyir bulundı ve vāḳı'aları biribirine muṭābıḳ-daḫı /12/ bulunmadı lāzım oldı ki Resūlu'llāhuñ (ṣ.a.v.) ba'żı /13/ ḥilyeleri ẕikr olına İmām 'Ali bin Ebi-Ṭālib raḍıya'llāhu 'anh Ḥażret-i /14/ Resūli vaṣf itse şöyle ẕikr iderdi ki ziyāde uzun boylu degül /15/ idi ki sertlek ola ve ziyāde ḳısa degülidi ki ḳıṣalıḳ 'aybdur ma'yūb ola

258a

/1/ ḳavmüñ orta boylusıyıdı mübārek saçları ziyāde ḳıvırcuḳ degülidi /2/ ki Hindiler saçı gibi ḳatı ḳıvırcuḳ ola ziyāde sarḳuḳ degülidi ki ip /3/ gibi ola belki ḳıvrılmaġa māyil müstersilidi mübārek cemāli müdevveridi /4/ levni beyāża māyilidi mübārek gözleri ḳara idi kirpükleri daḫı vāfir /5/ uzun ve ḳara idi mübārek barmaḳları vāṣıṭi ḳalem gibi-idi ve mübārek /6/ ayası ve ḳademleri laṭif ne ġāyet ince ve ne ġāyet yoġınıdı mübārek /7/ yaġrınında beyne'l-kitfeyin mühr-i nübüvvet varıdı ḫalḳuñ ber-güzidesiyidi /8/ anuñ lehcesi gibi beni ādemde lehce yoġıdı mübārek 'arikesi ('arike-i ṭabi'at) ġāyetde /9/ yumuşaḳıdı her kimüñile muṣāḥabet itse 'āşıḳ olurdı mübārek /10/ cemālin terk itmezdi bir kimesne añsuzın görse heybetinden serāsime /11/ olurıdı yine ṣoñra kendüye gelürdi bir kimesneyile iḫtilāṭ itse /12/ hemān maḥabbet ider kendü ḳatında ḳalurıdı ben anuñ gibi vücūdı ne bundan /13/ öñdin gördüm ve ne bundan ṣoñra görürem dėridi Cābirden raḍıya'llāhu 'anh /14/ rivāyetdür ki peyġamber 'aleyhi's-selām Resūlu'llāhuñ iki mübārek ṭopuḳlarında /15/ ḥamüşe varıdı żali'ü'l-femidi eşhelü'l-'aynıdı (ala gözlü) ḳatı ḳatı gülmezidi

258b

/1/ hemān tebessüm ideridi ḳaçan mübārek cemāline naẓar olunsa gözleri sürmelü /2/ ṣanılurdı ammā sürme ḳoymazıdı anadan raḍıya'llāhu 'anh ezherü'l-levnidi /3/ ya'ni bir tāze gül ṭarāveti varıdı mübārek saçları mübārek ḳulaḳlarınuñ /4/ iltiṣāḳındaydı (ya'ni ḳulaḳlarına ulaşuġıdı) bir rivāyetde بين اذينه و عاتقه (çigin) ya'ni ḳulaġıyla yüzi /5/ ortasındayıdı żaḫmü'r-ra's (ya'ni başı büyügidi) ve'l-ḳademeynidi (daḫı ayaḳları büyügidi) basṭü'l-keffeynidi (yaṣṣı ayaluyıdı) 'Abdu'llāh /6/ ibn-i Ebi Hāleden raḍıya'llāhu 'anh rivāyetdür vāsi'ü'l-cebin (alnı yaṣṣuyıdı) ya'ni alnı gėñidi /7/ ezeccü'l-ḥācibidi ya'ni ḳaşları ḳara idi çatılmaġa az ḳalmışıdı ammā /8/ çatılmamışdı

sehlü'l-ḫaddeynidi żali'ü'l-femidi müflici'l-esnānıdı (dişleri seyrek idi) ya'ni /9/ dişleri seyregidi ara yirlerinden nūr lem'ān iderdi mübārek boynı /10/ ġāyetde güzel aḳ ve ṣāfī gümiş sebīkesi gibi berḳ ururdı mu'tedilü' /11/ l-ḫulḳıdı mübārek gögsiyile mübārek baṭnı berāberidi mübārek gögsi /12/ büyügidi arslan sīnesi gibi iki omuzları arası vāsi'yidi /13/ ما بين اللبة و السرة ḳıllar varıdı keennehu bir ḫaṭ gibi uzanmışıdı iki /14/ mübārek ẕirā'ları ve omuzları ḳılluyıdı ol ḳadar ifrāṭıla degül ki /15/ ḳubḥ vire bel semen üzre benefsec gibi vāḳi' olmışıdı tevīlü'z-zendeyn ve receb

259a

/1/ er-rāḥe (aya) سائل الاطراف خمصان الاخمصين مسيح القدمين 'idi (ya'ni bögürleri alçaġıdı --- luġun) biz eydürüz /2/ bir ḳā'ide idelüm ki ma'rifet-i rü'yetde müfīd ola ve gören kimesne gördügi /3/ nesne ḥaḳ-mıdur veyā ḫilāfı-mıdur ol ḳā'ideden ma'lūm ola evvelā bilgil /4/ kim her ictimā' ki iki şaḫṣuñ arasında vāḳi' olur bir münāsebet ecliçündür /5/ ol münāsebet bėş ḳısm üzerinedür ḳısm-ı evvel budur ki şaḫṣeyn bir ṣıfatda /6/ veyā ṣıfāt-ı keṡīrede müşterek olurlar ol ṣıfat sebeb-i ictimā' olur ikinci /7/ ḳısm aḥvālde müşterek olurlar üçünci ḳısm ef'ālde müşterek olurlar dördünci /8/ ḳısm merātibde müşterek olurlar bėşinci ḳısm ẕātda müşterek olurlar bu daḫı ma'lūmdur /9/ ki münāsebeti ve mümāṡeleti ve iştirāk ḥükm-i ta'addī ve imtiyāza māni'dür belki imtiyāza /10/ bir nesne daḫı gerekdür ki münāsebetüñ ve mümāṡeletüñ ve müşāreketüñ ġayrı /11/ ola vaḳtī ki bu ḳā'ideyi ma'lūm itdüñise bilgil kim keṡret-i ictimā'ı beyne' /12/ n-nāsı uyḫuda olsun ve uyanuḳluḳda olsun ve ḳıllet-i ictimā'ı beyne'n-nāsı /13/ rāci'dür ḳuvvet-i münāsebet ve ża'f-ı münāsebet her bār ki münāsebet ziyāde /14/ ola ictimā' ziyāde olur münāsebet az olduḳça ictimā' az olur pes /15/ bundan ma'lūm oldı ki nāsuñ ba'żı ba'żıyla 'ālem-i ṣūretde cem'

259b

/1/ olduġı veyā 'ālem-i 'ulyāda bi-ḥasebü'n-nüfūs cem' olduġı veyā şol 'azīzler /2/ ki yaḳaẓeten ve menāmen nüfūs-ı ṭayyibleri ebdānından münselıḫ olup varup /3/ ervāḥ-ı ṭayyibile cem' olduġı ẕikr olınan keṡret-i münāsebātdandur her bār /4/ ki münāsebet ḳavī ola ittiṣāl çoḳ olur münāsebāt ḳalīl olıcaḳ ittiṣāl /5/ az vāḳi' olur münāsebet من حيث الصفات والمرتبه olıcaḳ ictimā' /6/ olur vaḳtī ki bunda münāsebet-i ẕātiyye żam olına iş tamām olur kemāl-i ittiḥād /7/ ḥāṣıl olur şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳīn Şeyḫ Ṣadre'd-dīn eydür bir kimesnenüñ münāsebeti /8/ olsa bu dėdügümüz ḫamse-i vücūhda ervāḥ-ı kümmele ve evliyāya ve enbiyāya /9/ anlaruñıla her ne vaḳt dilerse cem' olur yaḳaẓada ve menāmda Şeyḫ Muḥyi' /10/ d-dīn-i 'Arabī bir nice yıllar bu vech üzerine yaḳaẓeten ve menāmen ervāḥ-ı /11/ evliyā ve enbiyāyıla muṣāḥabet itdiler ve Şeyḫ Muḥyi'd-dīn-i

'Arabiden ġayrı /12/ meşāyiḫden كثر من ان يحصي bu vechile ve bu ḥālile gördüñ /13/ ammā Şeyḫ Muḥyi'd-din ḥażretleri bir nice ṭarīḳile iḫtilāṭ iderleridi /14/ birisi bu kim kendüler ebdānlarından münseliḫ olup varup maḳām-ı eflākde /15/ ve mertebe-i cināniyyede her ḳanḳı 'azizüñ rūḥına mülāḳāt ḳaṣd itse

260a

/1/ varur muṣāḥabet iderdi vaḳti olurdı ki ol murād idindügi /2/ 'azizüñ rūḥını ṣūret-i cismiyyesinde kendü ḳatına tenzil iderdi /3/ senüñ benümile kelimāt ider gibi anuñıla kelimāt iderdi ve eger bu ẕikr /4/ olınan nesneye delil ve bürhān isterseñ işbu āyet-i kerime şāhiddür /5/ قال الله تعالي واسل من ارسلنامن قبلك من رسلنا eger ictimā' /6/ olınmaġa ḳudret-i tāmme yoġımışsa işbu ḫiṭābuñ fāyidesi olmazıdı /7/ imdi eger mer'iyile rāyi arasında münāsebet من حيث الحال اوالفعل /8/ olursa yāḫod ṣıfat sebebinden olursa mer'inüñ ḥaḳiḳatı müşāhede /9/ degüldür belki miṡālidür andan 'ilm muḥaḳḳaḳ ḥāṣıl degüldür i'timād olınmasun /10/ ve dėdügi ḳavlile 'amel olınmasun görmez misin ki ba'żı kimesne ba'żi /11/ emvātıla mülāḳat ider andan su'āl ider aḥvālden cevāb gelmez vaḳt /12/ olur ki cevāb gelür tamām cevāb olmaz vaḳt olur ki su'āle muṭābıḳ /13/ olmaz ammā ḳaçan münāsebet-i rāyiyile mer'i arasında من حيث المرتبه /14/ والذات olsa ecvibe ve müfāvażātı vāḳı'a beynehümā ṣaḥiḥ olur eger /15/ mer'i şunlardan olsa ki ıṭṭılā' veyā i'tiḳād ehli olsa mes'ülün 'anh

260b

/1/ olan nesne işbu dār-ı dünyāda قبل الموت علي ماهو عليه الامرفي نفسه /2/ ol nesneye biz daḫı i'tiḳād iderüz ve mer'inüñ ḳavliyle 'āmil oluruz ve eger /3/ bi-ḥaseb-i'l-mertebe ve'ẓ-ẓāt bir olmasa mer'inüñ cevābına i'tiḳād itmezüz vaḳt /4/ ola ki virdügi cevāb kendünüñ ṣūret-i i'tiḳādı ola vaḳt olur ki /5/ ṣavāb olur vaḳt olur ki ṣavāb olmaz şeyḫü'l- muḥaḳḳıḳin Şeyḫ Ṣadre'd-din-i /6/ el-Ḳonevi eydür işbu ẕikr olınan umūra benüm mirāren tecribelerüm yėtişdi /7/ benüm nefsümde ve ġayrılar nefsinde ṣoñra Ḥaḳ luṭfıyla beni keşf-i muḥaḳḳaḳ mertebesine /8/ yėtüşdürdüñ daḫı yine eyle buldum ba'żı ṣuleḥādan rivāyet olınur kim /9/ bir kimesneye yėtişdüm ki Derviş Ḥüseyn dėrleridi ol 'azizüñ meleke-i /10/ ittiṣālı varıdı seyyidi'l-mürselin ve ḫātimi'n-nebiyyinile nevmen ve yaḳaẓeten eyle /11/ olsa mezkūr Derviş Ḥüseyn ḥażretlerinden ba'żı vāḳı'ātumda iştibāh /12/ itdügüm yirleri Ḥażret-i Resūlden 'aleyhi's-selām ṣor dėdüm her ne ḳi /13/ resūl buyura yine baña cevāb vir dėdüm eyle olsa Derviş Ḥüseyn /14/ teveccüh itdi ḥālet-i yaḳaẓada bir zamān eglendi andan ṣoñra peyġamber /15/ ne cevāb virdise baña cevāb virdi eyle olsa ol kimse ol cevābı

261a

/1/ istiḥsān itmedi Dervīş Ḥüseyn ġażab itdi yirinden ṭurı geldi /2/ gitdi saña virdügüm cevāb resūlüñ cevābıdur niçün istiḥsān itmezsin /3/ dėyirek biraz ilerü varmış iken tebessüm iderek girü geldi döndi eydür /4/ senüñ kelāmuñ ḥaḳdur şimdi Ḥażret-i Resūl ʿaleyhi's-selām geldi eydür /5/ ki bir şeyṭān vardur ben saña söz dėyicek ara yire kelām bıraġur ol /6/ şeyṭāna caʿdan-ı şerīr dėrler benüm kelāmum telbīs itmek ister vaḳti ki baña /7/ teveccüh idesin فاستعذبالله من الشيطان الرجيم و معوذتين /8/ oḳı Allāh taʿālā seni ḥıfẓ ide dėdi el-ḥāṣıl şol kimesne ki iḳtidā /9/ itmişdür من كلي وجه Ḥażret-i Resūle ve mühtedīdür vech-i ekmel /10/ üzre ve haḳḳ-ı tabiʿiyyetile tābiʿ olmışdur ʿilimde ve ʿamelde ve mizāc-ı inḥirāfdan /11/ ḥıfẓ olınup müstaḳīm olmışdur vürs̱-i nebeviyile müteḫaṣṣıṣ olmışdur /12/ ḥāl ve maḳām yöninden ḳurb-ı maʿnevī bulmışdur ol kimesne yaḳaẓen ve menāmen /13/ ve mā-beynehümā īżāḥ (āşkāre) ve ittiżāḥ ider ki bu temes̱s̱ül ol temes̱s̱üldür dėyü ẕikr /14/ olınan evṣāfı resūl üzerine temes̱s̱ül olıcaḳ işbu mecmūʿ-ı şerāyiṭile /15/ müctemiʿ olıcaḳ görilen Ḥażret-i Resūldür ve illā eger ẕikr olınan vaṣf

261b

/1/ üzre müşāhede vāḳiʿ olmayıcaḳ ol vaḳt ol rāyīnüñ şerʿe nisbetine /2/ ḥaml olınur veyā iʿtiḳādına veyā ḥāline yā ʿilmine maḥmūl olur yā ol maḳāma /3/ ve ol mizāca ḥaml olınur zīrā ki bu şerāyiṭ cemʿ olmayıcaḳ kişi gördügi /4/ kendünüñ ol ḥażrete nisbetidür ol ḥażret kendüsi degüldür bu ḳāʿideyi /5/ bilmek gerekdür ki Ḥażret-i Resūl (ṣ.a.v.) mubaṣṣıran (āşkār görmek) ve maḥsūsen /6/ ẓāhir olur şol kimesnelere ki anlaruñ vürs̱-i nebevīleri ola ve hem bir kimesnede /7/ ki vürs̱-i nebevī olsa hemçünān ol-daḫı mubaṣṣıran ve maḥsūsen cesedile ẓāhir /8/ olur zīrā ki Ḥażret-i Resūl ʿaleyhi's-selām hiç bir berzaḫda maḥbūs degüldür /9/ ve vürs̱-i nebevīsi olanlar daḫı berāziḫde maḥbūs degüldür şunlar ki vürs̱-i /10/ nebevī taḥṣīl itmişlerdür bī-ḥicāb biribiriyile بعدمفارقة البدن ومع /11/ مفارقة احدهمادون الاخر muṣāḥabet ve kelimāt iderler hiç nesne māniʿ /12/ ve müzāḥim olmaz ammā rü'yet daḫı mütefāvitdür şunlar ki kemāl-i vürs̱ile mevṣūfdur /13/ anlaruñ müşāhedesi ziyāde olur وقس عليه باقي el-merātib-i şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳīn /14/ Şeyḫ Mü'eyyed-i Cendī rivāyet ider kendü şeyḫi şeyḫü'l- muḥaḳḳıḳīn Şeyḫ-i Ṣadre'd-dīn /15/ Ḳonevī ḥażretlerinden Şeyḫ Ṣadre'd-dīn ḥażretleri meger ki Şeyḫ İsmāʿīl-i bin

262a

/1/ Sevdügin ḥażretlerile cemʿ olmışlar şeyḫü'l-ʿārifīn ḳuṭbü's-sālikīn /2/ Şeyḫ Saʿde'd-dīn Ḥemevī meclisinde meger ki Dımışḳda Saʿde'd-dīn Ḥemevī /3/ ḥażretleri

bir meclise da'vet olunmış anda semā' itmişler yirinde otururken /4/ ḳalḳmış bir yüksek yire iki elin gögsine vurmış mütevāżı' ve mutaṭarrif olup iclālen /5/ ikrāmen ṭurmış tā semā' tamām olınca ba'de tamām-ı semā' itmişler ki eyen /6/ Şeyḫ Ṣadre'd-dīn ve Şeyḫ Şemse'd-dīn İsmā'īl eyle dėyicek Şeyḫ Ṣadre'd-dīn /7/ ve Şeyḫ İsmā'īl ilerü varmışlar Sa'de'd-dīn şeyḫini ḳuçup bagrına başup /8/ mübārek gözlerin açmış eyitmiş ki Ḥażret-i Resūlu'llāh şimdiki-ḥālde şunda idi /9/ nitekim gördüm anlar daḫı eyle idi hemān gözlerüm açdum sizleri gördüm dėdi /10/ Şeyḫ Mūḥye'd-dīn 'Arabī ḥażretlerinüñ bir muḥibbi varımış Şeyḫ Mūḥyi'd-dīn /11/ dār-ı beḳāya rıḥlet itdüginden ṣoñra görmiş ḥażret-i şeyḫ bu muḥibbüñ /12/ evine gelür bu muḥibb olan kimesne yā seyyidī yā seyyidī dėyü na'ra urur /13/ ḥażret-i şeyḫ a'lā-yı ṣavtıla كيف انت ya'ni ḥālüñ nedür dėr bu muḥibb /14/ olan kimesne ehl-i beytine ḫaber ider ehl-i beyti cem' olurlar bu kişi eydür /15/ yā seyyidī işbu ṭarafa gelüñ oturuñ dėr eyle olsa bunuñ aḥvālin bilmeyen

262b

/1/ kimesneler bunı mecnūn olmışdur dėyü tesfīh iderler bunuñ gibi قضا يا كثير /2/ من الن يحصي در و من شاء فليسخط (dilerse iḳrār itsün dilerse ḳaḳısun) **ikinci faṣl** /3/ bāḳī peyġamberleri düşde görmegüñ ta'bīrin beyān ider müslimūn eydür /4/ cemī'-i enbiyāyı düşde görmek beşāretdür melāike görmek gibidür /5/ her kimesne ki enbiyāyı veyā bir ṣāliḥ kimesneyi eyü ḥālile görse ġāyet eyüdür /6/ eger 'abūs görse yaramazdur lākin āḫirinde muẓaffer ola eger Ādem peyġamberi /7/ 'aleyhi's-selām görse bu kişi vilāyete lāyıḳısa pādişāh ola كقوله تعالي /8/ اني جاعلك في الارض خليفة ve ol düş görenüñ ḥāli ve ol mekān /9/ eyü ola görse ki Ādem peyġamber buña söyler 'ilm virile قال الله تعالي /10/ وعلم ادم الاسما كلها eger görse Ādem 'aleyhi's-selām bundan nesne /11/ alur ni'mete ve devlete yėtişe eger Ādemi 'aleyhi's-selām seyyi'l-ḥāl görse /12/ bu kişi bir yaramaz söz söyleye ḥaẕer itsün ki ni'met zāyil olur ammā ṣoñra /13/ yine feraḥ bulur قال الله تعالي فتلقي ادم من ربه كلمات فتاب عليه الايه /14/ bir kimesne Ḥavvāyı ḫūb ṣūretile görse eyüdür müsülmānlaruñ anasıdur /15/ eger Ḳābili görse bir nefs ḳatl ide bi-ġayr-ı ḥaḳḳın Hābili görse bir ẓālim

263a

/1/ buña ẓulm ide bir 'avrat sebebinden Şīt peyġamberi görse ni'mete ve sürūra /2/ ve evlāda yėtişe İdrīs peyġamberi görse vera'a ve 'iffete yėtişe Nūḥ /3/ peyġamberi görse 'ömri uzun ola ve 'ālim ve ṣāḥib-i milk ola ḫalḳdan /4/ īẕā göre ammā muẓaffer ola ve bir yaramaz 'avratdan oġlı ve ḳızı ola Hūd /5/ peyġamberi görse üzerine sefīhler musallaṭ ola ammā ṣoñra kendüsi /6/ muẓaffer ola قال الله تعالي نجيناه من عذاب Ṣāliḥ

peyġamberi görse /7/ süfehādan eẕā göre ammā ṣoñra muẓaffer ola İbrāhīm peyġamberi görse /8/ ḥac ide ve bir melik-i cābirden ẓulm göre ammā muẓaffer ola ve bir eyü ʿālim /9/ oġlı doġa Yaḥyā bin Meʿāẓ İbrāhīm peyġamberi ʿaleyhi's-selām düşinde /10/ gördi ki mübārek eliyle başını ṣıġar merḥamet ider muʿabbire vardı ḳıṣṣa /11/ itdi muʿabbir eydür Allāh taʿālāya maḥabbet idesin Allāhdan ḳorḳan ḳullardan /12/ olasın hem eyle vāḳiʿ oldı Simāk ibn-i Ḥarb aʿmā olup oturmışıdı /13/ İbrāhīm ʿaleyhi's-selām düşinde gördi ki geldi iki gözin mübārek /14/ eliyle ṣıġadı eyitdi ki gözlerüñ açdum Allāh taʿālā iki gözlerüm /15/ girü baña virdi dėdi biz eydürüz İbrāhīm ʿaleyhi's-selām vāḳıʿada gördüm

263b

/1/ andan çoḳ fevāyid ḥāṣıl oldı İsmāʿīl peyġamberi görmegüñ teʾvīli /2/ sekizinci bābda muḳaddimede geçmişdür İsḥāḳ peyġamberi görse hevl-i şedīd (ḳorḳı) /3/ yėtişe ammā yine ḫalāṣ bula iki oġlı ola birisi ṣāliḥ ve birisi ṭāliḥ /4/ ola eger İsḥāḳı muḳşaʿirren görse aʿmā ola ḳavm-i Mūsā eydür her kim /5/ İsḥāḳı görse riyāsete yėtişe Yaʿḳūb peyġamberi görse rızḳ ve ḳuvvetdür /6/ ve oġlı ġāyibise gele ve ġuṣṣaluyısa feraḥ ola Yūsuf peyġamberi görse /7/ aña bir kiẕbile bühtān vāḳiʿ ola andan ṣoñra ḫalāṣ bulup pādişāh /8/ ola İbn-i Sīrīn eydür gördüm ki cāmiʿe girdüm üç ḳırġıl kişi ve bir yigit /9/ cemīl ṣūretle bile nāgāh üzerüme çıḳa geldiler işbu maḥbūb yigitile /10/ oturdum dėdüm ki sen kimsin eydür ki ben Yūsufam dėdüm ki bunlar kimdür /11/ dėdi ki İbrāhīm ve İsḥāḳ ve Yaʿḳūbdur pes dėdüm ki Allāh taʿālā saña /12/ virdügi ʿilm-i taʿbīr-i rüʾyāyı baña taʿlīm it Yūsuf aġzın açdı eyitdi /13/ ki gör aġzumda ne vardur dėdüm ki mübārek lisānuñ vardur bir defʿa aġzın yine eyitdi ki gör ne vardur gördüm ki mübārek ḳalbi ẓāhir oldı baʿdehu dėdi ki /14/ var baʿde'l-vaḳt taʿbīr-i rüʾyā it dėdi ṣabāḥ oldı her ne vāḳıʿa /15/ ʿarż olundıysa taʿbīr itdüm Ḥaccām-ı Yemānī Yūsuf ʿaleyhi's-selāmı düşinde

264a

/1/ gördi dėdi ki علمني مما علمت رشدا yaʿnī bildügüñ ʿilmi baña taʿlīm /2/ it Yūsuf eydür aç aġzuñı açdum aġzuma tükürdi uyandum gördüm /3/ ehl-i taʿbīrüñ aʿlimi ve efżalı olmışam İbrāhīm bin ʿAbdu'llāh el-Kirmānī gördi /4/ ki Yūsuf buña söyler eyitdi ki bildügüñ ʿilmi yā Yūsuf baña taʿlīm it /5/ Yūsuf arḳasından göñlegin çıḳardı baña geydürdi ben-daḫı geydüm bir yirde /6/ oturdum uyandum gördüm ki ʿilm-i rüʾyāda tamām ḥāẕıḳ olmışam eger oturmasam /7/ ʿilmüm āfāḳa münteşir olurdı baʿżı muʿabbirlerden bir kimesne görmiş Yūsuf /8/ ayaġından bir edügin çıḳarur buña virür ol daḫı uyandı kendüyi /9/ muʿabbir buldı Yūnus peyġamberi görse bir işde taʿcīl ide

andan /10/ müżāyaḳa göre ammā ṣoñra necāt bula serī'ü'l- ġażab ve serī'ü'r-rıżā /11/ ola قال الله تعالي وذا النون اذ ذهب مغاضبا Şu'ayb peyġamberi /12/ görse bir ḳavmüñ arasına düşe ki keyl ve mīzānı eksük ṭutalar /13/ ammā ṣoñra muẓaffer ola bir kimesne Şu'ayb muḳşa'irren görse a'mā ola Mūsā /14/ ve Hārūn 'aleyhime's-selām görse bir cebbār büyük beg elinde helāk ola /15/ ba'dehu devlete ve mülke yetişe bir kimesne bunları ve İbrāhīm ve Muḥammed 'aleyhime's-selām

264b

/1/ ḥarb içinde görse a'dāya muẓaffer ola ḳavm-i Mūsā eydür Hārūnı gören /2/ imām ola ve ḥāceti varısa ḳażā olına ḳavm-i 'Īsā eydür bir kimesne /3/ Mūsāyı görse ḳuvveti ziyāde ola aṣḥāb-ı ebāṭīli ḳahr ide Sa'īd-i bin /4/ Müseyyebüñ bir cāriyesi gördi ki Mūsā 'aleyhi's-selām Şāma gelmiş elinde /5/ 'aṣāsı bile ve ṣu üzerinde yörür bu vāḳı'ayı Sa'īde ḳıṣṣa itdi Sa'īd /6/ eydür eger bu vāḳı'ada ṣādıḳısañ 'Abdu'l-melik ibn-i Mervān fevt olur ol /7/ sā'at bir çapar ulaḳ geldi 'Abdu'l-melik ibn-i Mervān fevt olduġı ḫaberin /8/ getürdi ḫalḳ eyitdi bu ma'rifeti ne nesneden taḥṣīl itdüñ dėdiler şöyle /9/ cevāb virdi ki Allāh ta'ālā Mūsāyı ḳahr-ı cebābire içün irsāl itmişdür /10/ şimdiki-ḥālde 'Abdu'l-melik ibn-i Mervāndan cebbār kimesne yoḳdur dėdi Eyyūb /11/ peyġamberi görse bir belāya mübtelā ola mālı gide ve evlādı fevt ola /12/ ṣoñra Allāh ta'ālā mużā'afın (artuḳ) rūzī ḳıla قال الله تعالي و ولهبناله /13/ واهله ومثلهم معهم Dāvūd peyġamberi görse müslimūn eydür ḳuvvet /14/ ve salṭanatdur ammā emrinde bir ḫaṭā vāḳi' ola ṣoñra peşīmān ola ve /15/ zāhid ola ve bir sulṭān-ı ẓālimile mübtelā ola ammā ṣoñra muẓaffer ola

265a

/1/ ḳavm-i 'Īsā eydür ol diyārda bir melik 'ādil ola yā ḳāḍī munṣif ola /2/ eger şehrüñ begi ẓālimise bir melik-i 'ādil anuñ yirine gele eger düş /3/ gören kişi salṭanata ehlise sulṭān ola Süleymān peyġamber görilse /4/ müslimūn eydür melikdür ve ḳażādur 'ilm-i ṭıbdur ve 'ilm-i fıḳhdur قال الله /5/ تعالي ففهمناهاسليمن وكلا ايتناه حكما و علما eger Süleymānı taḫt /6/ üzerinde veyā menber üzerinde meyyit görse ḫalīfe fevt ola ammā il /7/ muṭṭali' olmaya ṣoñra ṭuyalar قال الله تعالي مادلهم علي موته /8/ الادابته الارض تاكل مفساته ḳavm-i 'Īsā eydür Süleymānı görse çoḳ /9/ sefer ide ve fāyideler bula Zekeriyyā peyġamberi görse eyü ṣāliḥ oġlı /10/ قال الله تعالي ووهبناله يحيي الايه Yaḥyā görülse vera' ve zühd /11/ virile ve naẓīri olmaya قال الله تعالي و سيدا و حصورا و نبيامن /12/ الصالحين 'Īsā peyġamber görülse recül-i mübārek ve keṡīrü'l-sefer /13/ ve'l-ḫayr kimesne ola ve az nesne ile ḳanā'at ide ve 'ilm-i ṭıb bile /14/ قال الله تعالي وابري الاكمه والابرص واحيي الموتي باذن الله /15/ Meryem 'aleyhe's-selām görülse cemī'-i ḥavāyici ḥāżır ola eger 'avratı

265b

/1/ yüklüyise oğlı ṭoġa ḥakīm ve ṣāliḥ ola eger iftirā olundıysa berī /2/ ola Dāniyāl görse ʿilm-i taʿbīrde imām ola ammā bir cebbār pādişāhdan /3/ zaḥmet göre ṣoñra yine muẓaffer vāḳiʿ ola ḳavm-i Mūsā eydür Dāniyālı /4/ görse emīr ola veyā vezīr ola fi'l-cümle ʿilmile ulu ola Ḫıżır /5/ peyġamberi görse ḳızlıḳısa ucuzlıḳ ola ʿÜzeyr peyġamberi görse /6/ riyāsete yetişe Urmiyā peyġamberi görse ḫariḳe delālet ider ol şehr /7/ veyā ol kişinüñ evi yana bir kimesne görse kendüsi nebī olmış eger /8/ nebī-i maʿrūfısa anuñ ḥāliyle ḥāllene eger baʿżı evliyāyıla ve enbiyā kelimātı /9/ itse eger ḫayr-ı kelāmısa ḫayr göre eger nebī olan bunı ḍarb itse murādına /10/ yetişe bir kör kişi varıdı baʿżı enbiyāyı düşinde gördi bu aʿmāya /11/ eyitdiler saña bir ḳaç kelimāt ögredelüm oḳı gözüñ açılsun yā أسمع /12/ السامعين veyā ابصرالمبصرين veyā خيرالرازقين veyā ارحم /13/ الرحمين اشفقني و ترحم علي عيالي bu kişi uyandı bu duʿāyı tekrār /14/ oḳudı hemān gözleri açıldı **üçünci faṣl** ṣaḥābeleri düşde /15/ görmegüñ taʿbīri beyānındadur قال رسول الله عليه السلام

266a

/1/ اصحابي كالنجوم بايهم اقتديم اهتديم yaʿnī benüm aṣḥābum ılduzlar /2/ gibidür her ḳanḳı ʿazīze uysañuz size yol gösterür bir kimesne bunlardan /3/ birin görse berekāta ve kerāmete yetişe Ebū Bekir raḍıya'llāhu ʿanhu görse /4/ mālın Ḥażret-i Resūlu'llāh yolına bedel ide ʿÖmeri raḍıya'llāhu ʿanh görse /5/ ʿādil ve mütedeyyin ve mutaṣallib ola ʿOṣmānı raḍıya'llāhu ʿanhu görse vaḳūr /6/ ve ḥayyī ola ve Ḳur'ān oḳımaġa mülāzemet ide ḫuṣemādan ḥaẕer itsün /7/ ʿAlī raḍıya'llāhu ʿanh görülse şücāʿ ve ʿārif ve taḳī naḳī ve manṣūr ola /8/ kimesne cihāryārı ḥayy görse sünnet-i resūlu'llāhı iḥyā ide vilāyet ve memleket /9/ rāḥatda ve devletde ola **on sekizinci bāb** /10/ dört faṣl üzerinedür **evvelki faṣl** rabbü'l-ʿizzeti düşde görmegüñ /11/ taʿbīri beyānındadur Allāh taʿālāyı celle ve ʿalā düşde görmek ʿadl ve inṣāf /12/ ẓāhir olmaḳdur ve daḫı feraḥdur ve ucuzlıḳdur ve ol mevżiʿe ḫayr /13/ ve berekātdur ʿulemāya zühddür ḳużżāta ʿadldür ṣuleḥāya iḫlāṣdur /14/ ġuzzāta şehādetdür ʿuṣāta tevbedür ʿabde ḥürriyetdür tüccāra ribḥdür emānetile /15/ ġuṣṣaluya feraḥdur maḥbūsa ḫalāṣdur ġurebāya vuṣūl-ı ile'l-vaṭandur

266b

/1/ İbn-i Sīrīn eydür bir kimesne Allāh taʿālāyı nūrında ve cemālinde görse ammā /2/ taʿyīn-i ṣūret ve miṣāl itmese ol kişiye Allāh taʿālā ikrām ide ve kendüye /3/ yaḳın eyleye ve maġfiret ide ve ḥisābı yesīr ola ve cennete ḳoya ve bi-ḥasebi' /4/ d-dünyā

ḳuvvet vire eger görse ki Allāh ta'ālā buña raḥmet naẓarıyla /5/ naẓar ider eger gören kişi Allāh ta'ālāya iḫlāṣ itmiş kimesneyse bu kişi /6/ dünyāyı ve māsiva'llāhı terk ide ve eger gören kişi bu ḥāliyle degülse /7/ ḥaẕer itsün şol günden ki يوم تقوم الناس لرب العالمين 'dür /8/ eger görse ki Allāh ta'ālā yire inmiş melāikeleri sekinetile ṭururlar /9/ 'adl ve ucuzlıḳ ol memlekete münbasiṭ ola eger görse ki Allāh ta'ālā /10/ bu kişiyi bir maḥbūb nesneye secde itdürse ḥālet-i yaḳaẓada ol nesneyi /11/ Ḥaḳ ta'ālā buña in'ām ide dini pāk ola milk ve devlet vire ve kendüye /12/ yaḳın eyleye eger görse ki Allāh ta'ālā buña nesne virür Allāh ta'ālā bu /13/ kişi kendü kerih gördügi nesneden men' ide قال الله تعالي يعظكم لعلكم /14/ تذكرون eger görse ki Ḥaḳ ta'ālā buña va'de ider cennetile ve maġfiretile /15/ yāḫod ḥisāb-ı yesirle muḥāsebesin görür eyüdür mālda daḫı eyle vāḳi'

267a

/1/ ola قال الله تعالي ان الله لايخلف وعده ammā ḫavf ve belā bedeninde /2/ vāḳi' ola dini pāk ola eger görse ki ehlu'llāhıla mu'āmele ider /3/ eger ḫayr mu'āmele iderse ḫayr göre ve eger şer mu'āmele iderse şer /4/ göre eger Ḥaḳ ta'ālāyı ḥarb üzerindeyken görse manṣūr ola ġazā /5/ iderken görse şehid ola veyā ṭoyum ola ba'żı mevsimlerde görse /6/ sa'id ola eger kendünüñ ḳarındaşı veyā atası ve 'ammusı ṣūretinde görse /7/ veyā ba'żı dostları ṣūretinde görse eyüdür mufażżal ola ve dini pāk /8/ ola eger görse ki Ḥaḳḳa münācāt ider ḳurb bula كما قال الله تعالي /9/ و قربناه نجيا eger görse ki Ḥaḳ ta'ālā bu kişiye adıyla nidā ider /10/ veyāḫod buña bir ism virmiş anuñıla nidā ider şānı mürtefi' ola a'dāsı /11/ maḳhūr ola eger Ḥaḳ ta'ālāyı ṣūret-i insān-ı ma'rūfda görse ol /12/ insān-ı ma'rūf 'āli ve ḳāhir ola ammā üzerine eḳāvil-i kāẕibe isnād /13/ olına eger kāfir Ḥaḳ ta'ālāyı görse ki nūra baṭmış cemāl-i kemāli muṭahhardur /14/ müsülmān ola Ferḳad gördi ki Ḥaḳ ta'ālānuñ öñinde ṭurur Ḥaḳ ta'ālā /15/ eydür yā Ferḳad ḥācetüñ neyise ṭaleb it Ferḳad dėdi ki ḥācetüm beni

267b

/1/ 'afv ve maġfiret itmekdür Ḥaḳ ta'ālā eydür maġfiret itdüm Ferḳad İbn-i Sirin /2/ ḳatına vardı ḳıṣṣa itdi İbn-i Sirin eydür yaraḳlan bir belā-yı 'aẓime /3/ dünyāda ammā āḫiretde raḥmete ġarḳ olasın az zamān geçdi Ferḳad /4/ meflūc oldı ol marażıla Allāh ta'ālā ḳatına vardı Baṣra faḳihlerinden /5/ bir dānişmend gördi ki Ḥaḳ ta'ālā buña iki ṭon geyürür İbn-i Sirine ḳıṣṣa /6/ itdi İbn-i Sirin eydür yaraḳlan bir belāya az zamān içinde cüẕām oldı /7/ Allāh emrine vardı **ikinci faṣl** fi rü'yeti'l-mübeşşiret (beşāret idici) ve'l-münẕiret (ḳorḳucucı) /8/ bir kimesne Ḥaḳ ta'ālāyı görse ki bi-ġayr-ı ḥicābın buña söyler saḳınsun /9/ şeyṭān şerinden ki ḫaṭā ider zirā ki Allāh ta'ālā bi-ġayr-ı ḥicābın söylemez /10/ قال الله تعالي ماكان لبشر ان يكلمه الله الا وحيا اومن وراء حجاب /11/ eger görse

ki Allāh bundan i'rāż itmiş hiç söylemez ḥaẕer itsün /12/ günāhdan قال الله تعالي اولئك لاخلاق لهم في الاخرة ولا يكلمهم الله /13/ ولاينظراليهم eger bir ṣūret görse Allāhdur dėseler secde itse /14/ ḥaḳ ẓan idüp bir bāṭıl işe mübāşeret ide ol gördügi ṣūretüñ /15/ miṡāli neye mensūbısa ol nesneye irtikāb ide zīrā ki Allāh ṣūretden

268a

/1/ münezzehdür gördügi ażġāṡ ve aḥlām-ı şeyṭānīdür eger görse Allāh ki buña /2/ ġażab itmiş atası ve anası buña ġażab ide ve eger görse ki atası ve anası /3/ buña ġażab itmiş Allāh ġażab ide bir kişi görse ki Allāhı sebb ider (söger) küfrān-ı /4/ ni'met ola ḳısmet-i Allāh rāżı olmaya eger görse Allāh ġażab itdi bir 'ālī /5/ mevżi'den aşaġa düşe ve keẕālike bir 'ālī mevżi'den aşaġa düşse /6/ Allāh ġażab ide bilgil kim rü'yet menāmda cāyizdür bunuñ üzerine eḥādīṡ /7/ vārid olmışdur İbn-i 'Abbās raḍıya'llāhu 'anh rivāyet ider Resūl ḥażretinden (ṣ.a.v.) /8/ Resūlu'llāh eydür ben bu gice rabbümi aḥsen ṣūretde gördüm baña /9/ dėdi ki yā Muḥammed ben dėdüm لبيك ربي و سعديك rabbüm dėdi kim بم يحتم /10/ الملا الاعلي الحديث ve bir rivāyetde daḫı geldi ki رايت البارحته ربي /11/ في المنام في صورة شاب امردجالس علي سرير من ذهب وعلي راسه /12/ تاج من ذهب وفي رجليه نعلان من ذهب قال يا محمد قلت لبيك /13/ ربي وسعديك قال بم مختصم الملا الاعلي الحديث ma'nī budur ki rabbümi düşümde /14/ bir maḥbūb oġlan ṣūretinde gördüm bir altundan taḫt üzerine oturur /15/ başında altun tāc ve ayaġında altun na'lī vardur baña dėdi ki yā Muḥammed ben

268b

/1/ dėdüm لبيك ربي Allāh ta'ālā dėdi ki melā-yı a'lānide iḥtişām iderler /2/ ḥadīṡüñ tamāmı Müslimde ve Buḫārīde vardur bu ḥadīṡlerden ma'lūm oldı ki /3/ رويت الله في المنام cāyizdür şeyḫü'l-muḥaḳḳıḳīn Şeyḫ Ṣadre'd-dīni'l-Ḳonevī buyururlar /4/ ki işbu tecellī ism-i rabdan ẓāhir oldı cemī'-i şerāyi'-i nebeviyye ve teklīfāt daḫı /5/ ism-i rabdan ẓāhir olur zīrā ki ism-i rab berzaḫdur yėdi ḳat gögile kürsī /6/ arasında bu maḳām-ı berzaḫī mutavassıṭ olmışdur Cebrā'īl mertebesiyle Mīkā'īl /7/ mertebesi arasında Cebrā'īl ḥażretleri enbiyāya getürdügi şerāyi' ve aḥkām /8/ bu maḳāmdandur Mīkā'īlüñ bu maḳāmda daḫli yoḳdur ba'żı eḥādīṡde /9/ peyġamber (ṣ.a.v.) Cebrā'īlden ve Cebrā'īl Mīkā'īlden ve Mīkā'īl /10/ İsrāfīlden ve İsrāfīl Ḥażret-i 'İzzetden ḥadīṡ rivāyet ider ol rivāyet /11/ bu evvel ẕikr itdügümüz mertebeden ḫāricdür ḳaṭ'en Mīkā'īlüñ mertebe-i /12/ Cibrīlde bu ḫuṣūṣda medḫalı yoḳdur Şeyḫ Ṣadre'd-din Ḳonevī ḥadīṡ /13/ şerḥinde bu vechile taḥḳīḳ itmişdür pes ism-i rab maḳām-ı cāmi'dür /14/ بين مايقبل الكون والفساد وبين مالايقبل ذلك ya'nī yėdi ḳat gök /15/ bozılsa gerek yevm-i ḳıyāmetde ve 'arş ve kürsī ṡābit dursa gerekdür

269a

/1/ zîrâ ki semâvât-ı seb‘ ṭabî‘at-ı ‘unṣuriyye üzerinedür kevn ve fesâd-ı ḳâbildür ve ‘arş /2/ kürsî ṭabî‘at-ı uḫrâ üzerinedür ḳâbil-i kevn ve fesâd degüldür aḫbâr-ı nebeviyye /3/ kütüb-i münzele bu ma‘nîyi nice mevâżi‘de ẕikr idüp tekrâr itmişdür peyġamber /4/ (ṣ.a.v.) buyurur ان السموات تطوي وكلماطويت نزلت ملايكها /5/ فاصطقواصفاو احدا فيلقاهم اهل المحشر و يسالهم و يقولون لهم /6/ افيكم ربنا فيقولون لابل هوات كذا حتي نزل ملئكة السما السابعة /7/ اعظم علدا من ملئكة باقي السموات فيسالهم اهل المحشر و يقولون /8/ لهم افيكم ربنا فيقولون نعم سبحان ربنا الحديث ma‘nî-i ḥadîs̱ budur /9/ ki gökler dürilür melâikeleri aşaġa iner ṣaf baġlar ehl-i maḥşer bunlara /10/ bulışur ṣûretler ki Allâh ta‘âlâ bunda-mıdur bunlar eydür ki bunda degüldür ammâ /11/ gelse gerekdür andan ṣoñra yėdinci ḳat gök dürilür melâikeleri aşaġa /12/ iner bâḳî semâvâtda olan melâikeden bu yėdinci gökde olan melâike çoḳdur /13/ bunları göricek ehl-i maḥşer eydür rabbümüz geldi-mi sizüñile dėyeler /14/ melâike-i semâ-yı sâbi‘a eyde beli bizümile geldi dėyeler vaḳti ki bu ma‘lûm /15/ oldıysa sen bilürsin rü’yet-i ḥaḳḳı muḳteżî olan tecellî-i fi'n-nevmdür nevm

269b

/1/ daḫı ‘âlem berzaḫîdür şol ṣûretler ki bu berzaḫda insâna görinür /2/ ḥaḳâyıḳ-ı mücerredenüñ mis̱âlleridür ve maẓharlarıdur ve ḥicâblarıdur nefs-i ḥaḳâyıḳ-ı /3/ mücerrede degüldür peyġamber (ṣ.a.v.) ehl-i cennete itdügi tecellî /4/ bu ẕikr olınan ma‘nî üzerine olduġına işâret ider ليس بينه و /5/ بين اهل الجنة الاحجاب رداء الكبرياء علي وجهه في جنت عدن /6/ ma‘nî-i ḥadîs̱ budur ki Allâhıla ehl-i cennet arasında ḥicâb yoḳdur /7/ illâ ḥicâb-ı kibriyâ vardur ya‘nî bu ṣûret-i mer’iyye ḥicâbdur ḥaḳîḳat-ı /8/ Ḥaḳḳa جل ذكره ve maẓhar-ı Ḥaḳdur Ḥaḳḳuñ ẓuhûrına sebeb olduġıçun /9/ حق دنور سر تجلي صورت شاب امرد budur ki ḥaḳîḳat-ı insâniyye /10/ cemî‘-i ḥaḳâyıḳ cem‘ itmişdür ve ṣûret-i insân nüsḫa-ı mübâreke-i müteḥaṣṣıladan /11/ ḥażret-i ulûhiyyetden müştemildür cemî‘-i esmâyı ve ṣıfâtı ve mertebeyi cemî‘-i /12/ mümkinât câmi‘dür pes ṣûret-i insâniyyeden ekmel ve etem ve evceh bir /13/ ṣûretde daḫı yoḳdur ki anı ḥicâb idine felâ-cirem insânuñ evvel /14/ mertebesi ki ḥâlet-i şebâb ve cemâl ve kemâldür andan Ḥażret-i Resûle /15/ (ṣ.a.v.) görindi ve illâ Ḥażret-i Ḥaḳ ṣûretden münezzehdür

270a

/1/ تعالي ذاته عمايقولون تنزه ذاته عمايشيرون ve daḫı ṣûret-i insâniyye /2/ tecellî olduġından bunı ta‘rîf itdi ki şerî‘at-ı Muḥammed (ṣ.a.v.) /3/ bir şerî‘atdur ki câmi‘dür cemî‘ şerâyi‘-i ḫâtim-i risâlet olduġınuñ /4/ bir ‘alâmeti-daḫı budur tecellî-i ilâhî ṣûret-i câmi‘adan vâḳi‘ oldı bir /5/ nesne daḫı bâḳî ḳalmadı ‘ulemâ-yı rüsûm ve ḥudûd ki ehl-i

ẓāhirdür سلمهم /6/ الله و ابقاهم cevāz-ı rü'yetde iḫtilāf itmişlerdür 'ulemā-yı ekṡerin buña /7/ ẕāhib olmışlardur ki rü'yetul'llāh cāyizdür 'aklen ve şer'an ve naḳlen ve daḫı /8/ vuḳū'ına i'tiḳād daḫı itmişlerdür dār-ı āḫiretde vāḳi' olur dėyü āyāt-ı /9/ kerime rü'yet ḥaḳḳında vārid olmışdur ve eḥādīṡ-i nebeviyye-daḫı vārid olmışdur /10/ ammā dünyāda vāḳi' olmaġa işāret yoḳdur dėrler ve ba'żı 'ulemā buña /11/ ẕāhib olmışdur ki dār-ı dünyāda rü'yet vāḳi' olmışdur nitekim āḫiretde /12/ vāḳi' olsa gerek بلا اشتباه خاتم الانبيا و المرسلين Meḥemmed ibn-i 'Abdu- /13/ 'llāh ibn-i 'Abdu'l-Muṭṭalib ibn-i Hāşim ibn-i 'Abd-i Menāf Ebū'l-Ḳāsım daḫı buña /14/ ẕāhib olmışdur ki dār-ı dünyāda rü'yet cāyizdür ve vāḳi'dür 'ulemā-yı /15/ ümmetden el-ḳādī el-Beyżāvī daḫı buña ẕāhib olmışdur ki ba'żı efrād

270b

/1/ enbiyādan ba'żı aḥvālde Ḥaḳḳı müşāhede idüp söyleşdi Şeyḫ Ṣadre' /2/ d-dīn ḥażretleri ve meşāyiḫ-i kibārdan cemm-i ġafīr ve evliyā-yı 'iẓām buña /3/ ẕāhib olmışlardur ki صرف ان التقيد والاطلاق وعن كل مايتصور /4/ حضرت ذات قدس و غيب هويت و اطلاق ولايشهدولايعاين ولايدخل تحت حكم /5/ و يفرض ولايعلم işbu ẕikr olınan i'tibārıla /6/ mer'ī degüldür ḳaṭ'en zīrā ki evvel-i merātib-i ta'ayyün-i ilāhī 'ilm-i şerīf ẕātına /7/ müte'allıḳ olduġıdur bu mertebede ḥükm-i īcābī ve selebī ḳaṭ'ā yoḳdur mertebe-i /8/ vaḥdetdür ki ḥükm-i sivā meslūbdur حضرت احديته الجمع والوجود و /9/ الاحدية الذاتيه dėdükleri maḳām-ı şerīf oldur mertebe-i ulūhiyyet ve mebde-ı /10/ kāyināt ve mecīd-i i'tibārāt oldur Ḥaḳ ta'ālā جل ذكره ve 'alā bu mertebede /11/ olıcaḳ rü'yet cāyiz degüldür ve ba'de hāẕāi'l-mertebet-i Allāh ta'ālānuñ ḥicābları /12/ vardur ḥattā seyyide'l-mürselīn ve ḫātime'n-nebiyyīn eydür ان لله سبعين الف /13/ حجاب من نوروظلمته لو كشفت سبحات وجهه لاحترق كل ما انهتي /14/ اليه بصره ya'nī Ḥaḳ ta'ālānuñ yėtmiş biñ ḥicābı vardur nūrdan ve /15/ ẓulmetden eger ḥicāb açılsa Ḥaḳḳuñ başarı neye müte'allıḳ olsa yaḳar

271a

/1/ Şeyḫ Muḥyi'd-dī el-Maġrib el-'Arabī eydür خلق الله ماته الف حجاب /2/ من نوروسبعماته الف حجاب من المسك الازفر و سبعماته الف /3/ حجاب من كافور كل حجاب مابين السما والارض Allāh ta'ālā Ḥażret-i /4/ Resūle emr itdi ki bu ẕikr olınan ḥicābuñ altına gire peyġamber 'aleyhi's-selām /5/ bu ḥicāblaruñ altına girdi her ḥicābuñ arasında Ḥaḳ ta'ālāyı bir libāsıla /6/ gördi dürlü dürlü cemālile ve kemālile biribirine muġāyir كما يشا كيف /7/ يشاء temāşālar itdi bir kimesne ki Ḥaḳ ta'ālāyı görür bu ṣıfātlarıla /8/ temāşā ider görür ammā ḥaḳīḳat-ı ẕāt müşāhede olınmaġa kimesne ṭāḳat /9/ getürmez ve görilmez Mücāhid eydür semā-yı sābi'ile 'arş-ı raḥmān arasında /10/ yėtmiş biñ ḥicāb var nūrdan ve ẓulmetden ve melāike 'arş arasında yėtmiş ḥicāb vardur nūrdan ma'ālim-i

tenzilde eydür Allāh ta'ālā ile melāike-i 'arş arasında /11/ yėtmiş biñ ḥicāb vardur nūrdan ve altmış ḥicāb vardur ẓulmetden /12/ ve altmış ḥicāb vardur nārdan ve yėtmiş ḥicāb vardur dürr-i ebyażdan /13/ ve altmış ḥicāb vardur yāḳūt-ı aḥmerden ve yėtmiş ḥicāb vardur zebercedden /14/ ḳardan ve yėtmiş ḥicāb vardur ṣudan ve yėtmiş ḥicāb vardur ṭoludan /15/ ve daḫı nice ḥicāb vardur anı Allāh ta'ālā bilür kimesne bilmez rivāyetdür

271b

/1/ ki 'arş-ı kevnde yėtmiş biñ dürlü levn urınur Allāhuñ maḫlūḳātından /2/ kimesnenüñ ṭāḳatı yoḳdur ki aña naẓar idebile bilgil ki Allāh ta'ālānuñ /3/ ifrāṭıla 'izzeti vardur ve 'ulüvv-i celāli vardur kemāl-i ḥicābıla maḥcūbdur /4/ bir aḥad anı görmez ve bir aḥad anı bilmez meger şol vaḳt görile ki tecellī ide /5/ külle bi-vechihi ol vaḳt daḫı kimesne ol tecelliye ṭāḳat getürüp bāḳī ḳalmaz /6/ hemān vechi ḳalur cemāl-i Ḥaḳ ta'ālā cemī'-i ḥaḳāyıḳa sefer idüp yėtişmişdür /7/ ammā celāl-i Ḥaḳ cemāline sātir olup perdelenmişdür vaḳtī ki 'ārifler ve 'āşıḳlar /8/ ve 'ālimler ol cemāl-i kemāli müşāhede ideler yāḫod Ḥaḳ ta'ālā aña ḫiṭāb /9/ ide veyā ḳul ola Ḥaḳ ta'ālā ḥażretine ḫiṭāb ide elbette verā'-yı ḥicābdan /10/ olur ḥicāb-ı 'izzetile bā-'itibārü'ẓ-ẓāhiriyye her ne ṣūretden tecellī vāḳi' /11/ olursa ol maẓharıla görilür ve söyleşür Şeyḫ Ṣadre'd-dīn eydür ẕāt-ı Ḥaḳ /12/ ta'ālā kendüsi 'āridür cemī'-i evṣāfdan ve cemī'-i cihātdan ve ġāyet-i /13/ leṭāfetdedür ve Ḥaḳ ta'ālānuñ ẓuhūrı ve ta'ayyüni her müte'ayyin olan nesnenüñ /14/ ḥaḳīḳatındadur her emr-i mu'ayyenüñ ḳābiliyyetine göre Ḥaḳḳuñ ẓuhūrı vardur /15/ her ṣūret ve her maẓhar gerekse ṣūret-i ervāḥ olsun gerekse ṣūret-i

272a

/1/ ma'ānī olsun ḥicābdur perde-i aṣl-ı ḥaḳīḳat üzerine ḥaḳāyıḳuñ 'aynı degüldür /2/ ḫuṣūṣā ẕāt-ı ḥaḳ ta'ālā ki peyġamber ol ẕātdan şöyle ḫaber virdi ki /3/ ḳıyāmet güninde dürlü dürlü ṣūret-i müte'addide ve mütenevvi'de görinür ṣūret-i /4/ ednā ve ṣūret-i a'lāda ẓāhir olur sebebi ẓuhūr-ı 'ibādıla kendünüñ arasında /5/ olan 'alāmātdur ve ṣūret-i ẓunūn ve ṣūret-i i'tiḳādātdur كما قال انا عند /6/ ظن عبدبي ya'nī ḳulum beni nice ẓan iderse eyleyem Ḥaḳ ta'ālānuñ sünneti /7/ ve 'ilmi ve ḥikmeti bunuñ üzerine cārī olmışdur ṣūret-i meẓāhirden ẓāhir ola /8/ bilgil kim Şeyḫ Ṣadre'd-dīn Ḳonevī kelāmından şöyle fehm olınur ki nūr-ı /9/ ḥaḳīḳīle cemī'-i eşyā idrāk olınur ammā nūr-ı ḥaḳīḳī kendüsi idrāk olınmaz /10/ zīrā ki 'ayn-ı ẕātı ḥaḳdur nisbetden ve iżāfetden mücerreddür ammā żiyā /11/ nūrıla muḫteliṭ ẓulmetdür hem kendüsi görinür ve hem kendüyile sāyir-i eşyā /12/ görinür peyġamberden 'aleyhi's-selām su'āl olundı Ḥaḳ ta'ālāyı gördüñ-mi dėyü /13/ şöyle cevāb virdi ki نور اني اراه ya'nī nūrdur ḳaçan görilür

ammā /14/ şol nūr ki müte'ayyindür meẓāhir-i mükevvenātda nitekim Ḥaḳ ta'ālā buyurur /15/ الله نورالسموات والارض مثل نوره كمشكوة الايه ol nūrdur ki

272b

/1/ Allāh ta'ālā bu nūrıla ḳullarına tevḥīd naṣīb ider semāvāt ve arażin /2/ Allāh nūrıyla ṭopṭoludur andan ġayrı kimesne yoḳdur كما قال الله تعالي نور /3/ يهدي الله لنوره من يشا işbu źikr olınan beyānıla ḥadīseyn /4/ arasında tevfīḳ ḥāṣıl oldı ki İbn-i 'Abbāsdan raḍıya'llāhu 'anh su'āl /5/ olundı ki Ḥażret-i Resūl Ḥaḳ ta'ālāyı gördi mi dėyü İbn-i 'Abbās eydür /6/ ben resūla'llāhdan su'āl itdüm şöyle ḫaber virdi ki نوراني اراه /7/ ve bu ma'nī 'Āişe-i ṣıddīḳa raḍıya'llāhu 'anhā su'āl olundı 'Āişe eydür peyġamber /8/ baña ḫaber virdi Ḥaḳ ta'ālāyı gördüm dėyü vech-i tevfīḳ budur ki gördüm /9/ dėdügi ṣūret-i meẓāhirde ve ḥicābda gördügidür ve görmedüm dėdügi /10/ nūr-ı muṭlaḳdur امكنا 'dür **şi'r** /11/ كالشمس يمنعك احتلاوك و جهها فاذا اكتست برقيق غيم با عتبار تجرد الذات عن المظاهر /12/ ya'nī güneş gibi yüzüñüñ nūrı seni temāşādan men' ider vaḳtī ki buluda /13/ girse güneş bulut-daḫı raḳīḳ olsa temāşāya ḳābil olur peyġamber 'aleyhi's-selām /14/ bu ma'nīye işāret ider ki yevm-i ḳıyāmetde şems ve ḳamer gibi cemāl-i Ḥaḳ /15/ ta'ālā ẓāhir olur ara yirde ḥicāb ḳalmaz hemān ḥicāb-ı kibriyā ḳalur ki ol

273a

/1/ hiç vechile keşf olınmaz Şeyḫ Ṣadre'd-din Miftāḥü'l-Ġaybında buyurur ki /2/ Allāh kemāl-i ẓuhūrında muḥtecib olmışdur maḥż-ı nūrāniyyetile ve bisāṭıla /3/ ya'nī buṭūn-ı Ḥaḳ ġāyetde ẓuhūr olduġındadur ki ẓuhūr ḥicāb olmışdur /4/ Gülşen-i Rāzda eydür ẓuhūrındandurur ġāyet ḫafāsı ظهوره عين بطون /5/ بستر تركب وحجاب ya'nī terkīb-i 'anāṣır setr ve perde olmışdur ve sāyir /6/ ecsām-ı 'ulviyye ve süfliyye estār-ı ḥicāb-ı nūrdur şeyḫ tefsīrinde eydür /7/ müte'allıḳ-ı şühūd mürekkebdür ki umūr-ı basīṭe cem' olup keṣāfet baġlar ma'a- /8/ hāẕā mürekkebde besāyiṭden ġayrı nesne yoḳdur ziyāde hemān ṣūret-i /9/ cem'iyyetdür eger ṣūret-i ictimā' olmasa bir maḳṣūd ḥāṣıl olmazdı /10/ bu nesne a'ceb-i 'acāyibdendür ki bisāṭet ḥicābdur terkīb ki setr-i 'illet-i /11/ ḥaḳāyıḳdur ḥicāb bunuñıla mürtefi' oldı ma'a-hāẕā bir emr-i vücūdı daḫı /12/ żam olunmadı İmām Ġazzālī eydür كما ظهوره واختفي عن الابصار والبصاير خفافيش /13/ سبحان من احتجب نابشراق نوره و ya'nī yarasanuñ /14/ gözleri nūr-ı şemse ṭāḳat getürmez ḳuṭbü'l-aḳṭāb Şeyḫ 'Abdu'l-ḳādir-i /15/ Gīlānī eydür حجب الالباب بردا كبريايه عن معرفته كنه ذاته وحسر

273b

/1/ الابصاربنور بقائه عن ادراك حقيقة احديه ya'nī Allāh ta'ālā /2/ göñüllere ḥicāb barḳdı ululıġıla künh-i ẕātın kimesne bilmedi ve gözlere /3/ ḥayret ve ḥasret virdi nūr beḳāsıyla

ḥaḳīḳat-ı eḥadiyyetin idrāk idemediler /4/ İmām-ı Ferġānī eydür ne vaḳtın müşāhede ve idrāk ḥāṣıl olur ʻabde ki /5/ tecellī-i ẓāhiri veyā bāṭınī veyā tecellī-i cemʻī seyr-i muḥibbī vaḳtındadur ki sülūk /6/ muḳaddem olur cezbe-i ilāhī ṣoñra gelür ol vaḳtda Ḥaḳ taʻālā kendüsi ālet /7/ olur ʻabdüñ idrākine ki ḳurb-ı nevāfil sebebiyle bu mertebe ʻabde gelür /8/ yėtişür ki كنت سمعه وبصره الي اخرالحديث ve seyr-i maḥbūbīde ki /9/ ḳurb-ı ferāyiżdür cezbe muḳaddem olur sülūkden ol mertebede ʻabd ki /10/ mütecellā lehdür Ḥaḳ taʻālā ol mertebede lisān-ı ʻabdden سمع الله لمن حمده /11/ dėr ve Ḥaḳ taʻālā ol mertebede ومارميت اذرميت ولكن الله رمي /12/ dėr be-her-ḥāl ḳul Allāh taʻālāyı idrāk itmekde kendüsi ālet olmaḳ /13/ veyā Allāh taʻālā kendüsi ḳuluñ idrākine ālet olmaḳ yā ḳuluñ eli ve /14/ ayağı ve gözi ve ḳulağı olmaḳ ve işledügi fiʻl atmaḳ gibi yörimek gibi /15/ ve ṭutmaḳ gibi fi'l-cümle cemīʻ-i efʻāli Allāh taʻālānuñ olmaḳ Ḥaḳḳuñ taʻayyün

274a

/1/ ve vāḥidiyyeti iʻtibārıncadur eḥadiyyet-i ṣırfa iʻtibārınca tecellī mümkin degüldür /2/ idrāk olınmaz Allāh taʻālā insāna ki ālet müşāhede ki ʻaṭā itdi mes̱elā /3/ ḥavāss-ı ḫamse-i ẓāhire gibi ve ḥavāss-ı bāṭına gibi ki ʻaḳl ve ḳalb ve rūḥ /4/ ve laṭīfe-i rabbāniyye gibi bunlaruñ her birinüñ bir idrāk idecek nesnesi /5/ vardur biri idrāk itdügi birisi degme vaḳtın idrāk itmez ve hem her /6/ birinüñ bir ḥadd-i muʻayyeni vardur ol ḥadden taʻaddī ve tecāvüz itmez /7/ ve egerçi ki ḥavāsuñ her birisi laṭīfe-i rabbāniyye sebebiyle idrāk /8/ ider līkin ol daḫı ḥavāsıla munżam olıcaḳ munṣabiġ olur imdi /9/ geldük bu ḥavāsuñ idrākine bu daḫı idrāk itdügi nesneyi kemā-hiye /10/ ʻaleyhi idrāk idemez zīrā ki aḥkām-ı ẓulmāniyle meşūbdur (ḳarışuḳdur) mādām aḥkām-ı /11/ imkān s̱ābit ola bi'l-külliyye müntefī olup gitmeye müşāhede ve idrāk /12/ munṣabiġ olur غاية مافي الباب ḳıllet ve kes̱retile ve ḳuvvet ve żaʻfıla /13/ mütefāvit ola lā-cerem tecellī-i nūr-ı ḥaḳīḳī ki münezzehdür elvāndan /14/ taḳayyüdāt-ı maḥāllī ve mürāyāyıla munṣabiġ (reng) olmaḳdan ḫālī degüldür pes bu /15/ āleti müşāhede ve ḥavās ki mirʼāt-ı cemālī maḥbūbdur maḥbūbı كماهو حقه

274b

/1/ edā idemez kendüde s̱ābit olan reng-i imkān ol cemālī mükedder gösterür /2/ taḥḳīḳ olunsa evvelā senüñ vücūd-ı müteʻayyinüñ bir ḥicāb-ı ẓulmānīdür /3/ ve ḥavās daḫı eyledür pes ẕāt-ı Ḥaḳ celle celālühū işbu vücūdı mümkin ve /4/ ḥavāssı idrākile علي ماهي عليه idrāk olınmaḳ muḥāldur **şiʻr** /5/ چون جمالش صدهزاران روي داشت بود در هر ذره پنداري دکر /6/ جمله يکنور ندوليکن رنکهايش **beyt** /7/ لاجرم هر ذره را بنمود بار از جمال خويش رخساري دکر مختلف /8/ اختلافي درميان اين وان انداخبه bu sözleri Şeyḫ Muḥyi'd-dīn /9/ ʻArabīnüñ ḳavli teʼyīd ider التجلي من الذات لايكون الابصورة استعداد /10/ المتجلي له yaʻnī tecellī-i ẕātī-i ilāhī

ḳaçan kimesneye vāḳi‘ olsa ol /11/ kimesnenüñ isti‘dādına göre olur فاذن المتجلي له ماراي في مراة الحق و ما راي الحق /12/ سوي صورته ya‘ni ol kimesne ki aña tecelli-i ẕāti vāḳi‘ /13/ oldı kendü ṣūretin görür Ḥaḳ ta‘ālā mir’ātında Ḥaḳ ta‘ālāyı görmez /14/ مع علمه انه ما راي صورته الافيه كالمراة في الشاهد فابرر اليه ذلك شالالتجليه الذاتي ليعلم المتجلي له ماراه و ماله مثال /15/

275a

/1/ قرب بالرويته والتجلي من هذا ya‘ni tecelli-i ẕāti vāḳi‘ olan kimesnenüñ /2/ ‘ilmi vardur ki kendü ṣūretinden ġayrı nesne görmedügine ẓāhirde /3/ daḫı āyine elüñe alup naẓar itseñ görinen kendü ṣūretüñdür āyine /4/ ḥāli maḳṣūd degüldür bu miṣāli senüñ ḳatuñda vaż‘ itdüm tecelli-i /5/ ẕāti ne nesneydügin ol mütecellā ki olan kimesne ṭuya bile rü’yetile /6/ tecelliye bundan aḳreb miṣāl yoḳdur inanmazsañ cehd eyle kendü /7/ nefsüñde bul āyinede ṣūret göricek iltifāt ṣūrete olur mir’āta /8/ olmaz Şeyḫ ‘Arabinüñ kelimātı tamām oldı bilgil ki şol kimesne ki /9/ cemi‘-i ḳābiliyyātı باسرها و اصلها و اشملها و اتمها cem‘ itmiş /10/ ola aṣl-ı ḥaḳāyıḳ كلها و جلها anuñ şühūdı ola ol Muḥammed /11/ Muṣṭafādur (ṣ.a.v.) قال الشيخ العربي المغربي /12/ كل الانبيا يرون الله من مشكوة خاتم الرساله وكل /13/ الاوليا يرونه من مشكوة خاتم الولاية ya‘ni cemi‘-i enbiyā Ḥaḳ ta‘ālāyı /14/ mişkāt-ı Muḥammedden görürler ve cemi‘-i evliyā Ḥaḳ ta‘ālāyı ḫātem-i vilāyetüñ /15/ mişkātından görürler ḫātem-i vilāyet-i Muḥammediyye Şeyḫ ‘Arabi kendüye ıṭlāḳ

275b

/1/ itmişdür كر بكويم تا قيامت اين كلام صد قيامت بكذرد اين نا تمام /2/ biz eydürüz ḥāl şöyle iḳtiżā itdi ki bu maḳāmda ‘inān-ı maḳālı girü /3/ çekevüz ola kim bir kelām ṣādır ola ki eẕhān andan ḳāṣır ola /4/ ve hem ne-ḳadar ḳāl ve maḳāl olınsa bu maḳāmda ibhām ziyāde ider /5/ meşreb-i Muḥammediyye gerekdür ki tamām ẕevḳ idine ve Allāhu a‘lem bi'ṣ-ṣavāb ba‘żı /6/ meşāyiḫ eydür ben Allāh ta‘ālāyı ṣūret-i insānda gördüm münevverü'l-cemāl yüzinüñ /7/ nūrı gözlerümi büridi ben dėdüm yā Allāh bir nesne ḥācetüm olıcaḳ seni /8/ ne ismile yād ideyin ki benüm ḥācetüm ḳażā idesin Ḥaḳ ta‘ālā eyitdi /9/ Allāh ismiyle da‘vet it ehlu'llāhdan biri daḫı eydür i‘tikāf /10/ itmişidüm beyne'n-nevm ve'l-yaḳaẓa gördüm Allāh ta‘ālā beyne's-semāyı ve'l-arżı /11/ cevv-i hevāda nūrıla muḥtecib olup ẓāhir oldı ben-daḫı Allāh ta‘ālā ḳarşusına /12/ ṭurdum nitekim ḳuşlar hevāda ḳanatlarıla ṭurduġı gibi keennehu /13/ ḳanatlarıla ṭurdum Allāh ta‘ālā eydür saña melekūt-ı semāvātı ve arżı kendü /14/ nefsümile-mi göstereyim yoḫsa İbrāhim peyġambere emr ideyim ol-mı göstersün /15/ İbrāhim peyġamber daḫı ḳuş gibi ḳanatlarıyla Allāh ta‘ālā ḳarşusına ṭurmışıdı

276a

/1/ benüm saġ ṭarafumda idi eyle olsa ben Ḥaḳ ta'ālā ḥażretine cevāb virmekde /2/ müteḥayyir oldum bilmezem ne dėyem nāgāh gördüm Şeyḫ Ġaybī yanumda vāḳıf olup ṭurur kim /3/ ol mürşid-i ġayb-ı ilāhīdür ṭālibleri terbiyet ider nitekim şeyḫ āfāḳī terbiyet ider /4/ ve hem mürşid-i ġaybī-i ilāhī ṭālibden hīç vechile müfāreḳat itmez uyḫuda ve yaḳażada /5/ ne vaḳt olursa ḥāżırdur ṭālib-i müteḥayyir olduġı vaḳt ḫayırlu neyise ṭālibe /6/ anı ta'līm ider pes mürşid-i ġaybī baña işāret itdi şimdiki-ḥālde İbrāhīm /7/ 'aleyhi's-selām ḥażretlerin ṭaleb it melekūt-ı semāvātı ve arżı saña göstersün /8/ pes ben daḫı İbrāhīm iḫtiyār itdüm Allāh ta'ālā İbrāhīme emr itdi ki baña /9/ melekūt-ı semāvātı ve arżı göstere ehlu'llāhdan biri daḫı eydür ben Ḥaḳ /10/ ta'ālā ḥażretini uyḫuda gördüm hevāda beyne's-semā ve'l-arżı muḥtecibi'n-nūr /11/ ṭurur şöyle ki nūr sāṭı' ve ḳavī bāhirile mütecellī ve benüm nefsüm Ka'be-i mu'aẓẓamayı /12/ ṭavāf ider gibi bir rebve üzerinde dībāc-ı esvede yapışmış nitekim ẓāhir /13/ ṭavāfda eyledür ve bir ḳaç kimesneler daḫı benümile ṭāyiflerden vardur ammā ziyāde /14/ degüldür eyle olsa Ḥaḳ ta'ālā baña eydür اني و هبت هذا الكعبة المعظمه /15/ لك ya'nī ben saña baġışladum işbu Ka'be-i mu'aẓẓamayı dėdi ben daḫı ḳabūl

276b

/1/ itdüm ve daḫı secde itdüm ḳapusına meftūḥ olduġı ḥālde ve mülteṣiḳen /2/ bi'l-arżi olduġı ḥālde nitekim zamān-ı İbrāhīmde mübārek ḳapusı /3/ yire muttaṣılıdı yine eyle gördüm ve ol ḥīnde bir ḫātūn kişi gördüm orta /4/ yaşlu ḳıṣa boylu semiz ḫātūn Ka'be ṭarafına secde-i şükr eyler Allāh /5/ ta'ālā Ka'beyi baña hibe itdügine ben-daḫı gördüm şükr itmekde baña müsā'ade /6/ eyler ben-daḫı anuñıla mülāṭafa itdüm ḥālet-i yaḳażada ṣalavāt içinde secde /7/ itdüm Allāh ta'ālāyı gördüm muḥtecib-i bi'n-nūrı'l-ġayri'l-mütenāhī her cihetden nūr /8/ olmış ve nūr içinde nūrdur pes benüm iniyyet ve enāniyyetüm mużmaḥil ve mütelāşī /9/ olup gitdi hemān bir baḳıyye ḫafiyye ḳaldı ki sebeb-i idrāk ola aṣl-ı enāniyyet /10/ ġālib oldı ben ol baḳıyye ḳaldum andan ṣoñra girü red olındum ol /11/ şühūda a'ceb-i 'acāyib gördüm ve ben ol ġaybetde 'anāda idrāk üzerineydüm /12/ keennehu 'ālim ve ma'lūm ve Allāh ta'ālā bāṭın muḥtecib-i bi'n-nūr-ı li'l-kibriyā ve ẓāhir /13/ ve müşāhididi ya'nī cāmi'ü'ż-żıddeynidi كما قال الخرار انه عرف الله /14/ بين الضدين ya'nī Allāh ta'ālā iki żıdduñ arasında bilinür ki ẓāhir /15/ ve bāṭındur bu secdeden ṣoñra Allāh ta'ālā iniyyetüm ve enāniyyetüm baña redd

277a

/1/ itdi iḳāmet-i ṣalātıçun çünki yine ikinci secdeye vardum bu ẕikr olınan /2/ şühūdına kemā sebaḳ vāḳi' oldı şöyle oldı ki bu ḥāl baña meleke oldı /3/ eger şöyle ki Allāh

ta'ālā baña niyyetüm redd eylemese 'ömr-i 'azīzüm bu ḥāletde /4/ tamām olurdı 'aceb budur ki zamān-ı secde miḳdārı ḳırāat-ı sūre-i melik ola /5/ bi-tamāme veyā nıṣf sūre ola lākin basṭ-ı zamān vāḳi' oldı keennehu bir yıl /6/ miḳdārı ve daḫı ziyāde bu şühūd üzerine oldum daḫı bu vāḳı'a oldı ki /7/ ben secde idüp yüzüm yire vurdum yine cemī' yir ardumdan görinür /8/ şöyle ṣandum ki ardumdan daḫı bir rü'yet daḫı ḥādiṣ oldı كما قال /9/ عليه السلام اني اري في الصلوة من و راي كما اري من امامي ya'nī peyġamber /10/ 'aleyhi's-selām buyurur ben namāz içinde ardumdan görürem nitekim öñümden /11/ görürem zirā ki ḥaḳīḳat-ı rü'yetde muḳābele şarṭ degüldür bel 'ādet eyle vāḳi'dür /12/ işbu şühūddan 'ibāret vefā itdükçe beyān olundı lākin lisān-ı ta'bīrden /13/ ḳāṣırdur bel cenān iḥāṭa itmekden tamām 'ācizdür اللهم لاتسلب منا /14/ هذا الامتنان ehlu'llāhdan biri daḫı eydür gördüm ki Ka'be-i /15/ mu'aẓẓamayı ṭavāf iderem Allāh ta'ālāyı gördüm muḥteciben bi'n-nūr-ı'l-ḳavīyi'z-zāhire'l-bāhir

277b

/1/ başumı büridüm tā ki gözlerümi envār-ı ilāhī çıḳara gibi geldi Allāh ta'ālā baña /2/ eydür Ka'beyi saña hibe itdüm dilerseñ ḫalḳ daḫı ṭavāf itsünler ve eger /3/ sen müstaḳil ḫalvet ṭavāf iderem bir ḳaç kimesneyle derseñ eyle olsun /4/ cevābda müteḥayyir oldum bilmezem ḳanḳı şıḳḳı iḫtiyār idem eyle olsa sırrumı /5/ girü cenāb-ı Ḥaḳḳa teveccüh idüp nice ilhām olursa eyle cevāb virem /6/ pes Ḥaḳ ta'ālā baña şöyle ilhām itdi ki ḫalvet ṭavāf idem Allāh ta'ālā /7/ eydür olsun ḳabūl itdüm ḫalvet ṭavāf eyle bu rü'yālaruñ ta'bīri ehl /8/ ḳatında ẓāhirdür ehlu'llāhdan biri daḫı eydür baña 'urūc vāḳi' oldı /9/ Allāh ta'ālā ḥażretine vardum cismāniyyeden münseliḫ oldum ve aḥkāmından /10/ mücerred oldum bir mertebede beḳā buldum bi-ḥasebü'l-ḥāl ba'dehu ol mertebeden daḫı /11/ münseliḫ oldum ve cemī'-i ḳuyūddan ḫalāṣ buldum ba'dehu yine 'urūc itdüm /12/ ve münseliḫ oldum ḳalbden ve ḳalbüñ ḥuẓūẓlarından daḫı münseliḫ oldum /13/ eyle ḥuẓūẓlar ki ḳalbde varıdı ba'dehu yine ṣu'ūd ve 'urūc itdüm /14/ rūḥdan münseliḫ oldum ne-ḳadar iltifāt idecek nesne varısa münḳaṭı' /15/ oldı kerāmet-i 'ayāniyye ve kemālāt-ı beyāniyye müntehī oldı tecellī

278a

/1/ ve şühūd ḥāṣıl oldı bu şāndayiken bir ḥāle daḫı vāḳıf oldum /2/ ki el-'ucb küllü'l-'ucubdur ol ḥālet budur ki ben ḫod vücūddan ve ḳalbden /3/ ve rūḥdan ve و مايتبعها من الحظوظات ne varısa fenāda tecerrüd bulmışıdum /4/ ammā yine her fenāya ve her ıṣlāḥa ve her ṣu'ūda bi-tamāmihi vāḳıf olup nāẓıram /5/ اني في غيبتي علي شهودكانه جامع الضدين oldum hem fenā ve hem beḳā /6/ müctemi' oldı ve aḥkām-ı ḳaydı ve ıṭlāḳı cem' eyledüm ḥāvī oldum namāzum /7/ ve ṭā'atum ḥużūr-ı ma'a'llāh oldı müteveccih

oldum ḳıble-i ḥażret-i ulūhiyyete /8/ ki münezzehdür ḳurbdan ve bu'ddan ve cihetden ve eynden münācātum ol /9/ ḥażretile بلاصوت ولاحرف وبلاكيف vāḳi' oldı ve yine ben bu /10/ ḥāletdeyken kendü rūḥumı gördüm melā-yı a'lāda ḳāyimen ṭurmış Fāṭiḥatü'l- /11/ kitāb oḳur eyle olsa bu bir laṭīfe-i ḥaḳīḳiyyedür ki yine benüm ḥāletümden /12/ ẓuhūra geldi zīrā ki Fātiḥa oḳımaḳ eniyyet ve iṣneyniyyeti müş'irdür zīrā /13/ ki اياك نعبد و اياك نستعين dėr ve şühūd-ı ḥaḳīḳī fenāyı ve iżmiḥlāl müş'irdür /14/ felā-cirem işbu meşhedde imāma iḳtidā itmege ṭāḳat ḳalmadı ba'dehu gördüm /15/ ki ḫalḳ imāmıla 'ışāyı tamām itmişler ben ayağum üzerine müstersili'l-yedeyn

278b

/1/ ṭururam bu ḥālümi şeyḫ ḥażretlerine dėdüm şeyḫ ḥażretleri eydür ādāb-ı /2/ ṣalavātdan nev'-i lef vāḳi' olmışdur aña tenbih-i 'aẓīm lāzımdur tā ki ḫabṭ /3/ olınmaya ki ḥulūl ve ittiḥād varṭasına (zaḥmet) ve vaḥline vāḳi' olur āḫirü'l-emri /4/ terk-i 'ibādāt-ı bedeniyye şer'iyye vāḳi' olur ne'ūẕü bi'llāh dėyicek ben dėdüm /5/ ki عصمنا الله بلطفه و منه ehlu'llāhdan biri daḫı eydür nāyimiken /6/ görürem ki rūz-i ḳıyāmet olmış ḥisābıçun ḫalāyıḳ bir yire cem' olmış /7/ rabbü'l-'ibād ḥużūrında ḳāyimen ṭururlar Allāh ta'ālā bir kürsī üzerinde ṣūret-i /8/ insānda mehābet ve celālile ḥāżır olmış beyne'l-'ibād ḥükm ider ve ol /9/ meclis-i 'ālīde şüfe'ā-yı melāike ve resūl ve enbiyā ve evliyā ve 'ulemāyı ve şühedāyı /10/ maḳām-ı şefā'atda ḥāżırūn olmışlar ve ḫalāyıḳ iki fırḳa olmış beyne' /11/ l-fırḳateyn bir infirāc-ı 'aẓīm vardur ulu yol gibi araların kesmiş biri- /12/ birinden mümtāz olmışlar ve melāikeden bir ṭāife bu ḫalāyıḳ birer birer ḥisāba /13/ getürür bir kerre bir fırḳadan getürürler ve bir def'ayı fırḳa-ı uḫrādan getürürler /14/ nevbetile ba'żı bu ḥisābı alınan kimesnelerüñ ṣāliḥ ve müfliḥ ve nācī ve mevdūd /15/ ve ba'żı ṭāliḥ ve ḫāsir ve muāḫeẕ ve merdūd ve ba'żılarına şefā'at-i şāfi'in

279a

/1/ yetişür şāfi'ler içinde daḫı şāfi' ve müşaffi' münācīn ve müteḥābbīn fi'l-lāhdan /2/ aḳvā kimesne görmedüm bu ṭāife-i aḳvā-yı şāfi'in gördüm hemān şefā'atları /3/ ḥayyiz-i ḳabūlde oldı eyle olsa kendü nefsümde bir te'essüf itdüm ki n'olaydı /4/ dünyāda bir dīn ṣāḥibi ḳarındaş ve 'azīz taḥṣīl ideydüm ki bu ḥāletde /5/ baña şefī' olaydı dėdüm nāgāh gördüm İmām A'ẓam Ebū Ḥanīfe ḥāżır /6/ ṭurur benüm muḳābilümde başında 'imāmesi var قصرالقامه قريب من الربع /7/ عريض اللحيه esmerü'l-levn kişi imiş hemān anlara işāret itdüm ki mā- /8/ beynümüzde uḫuvvet ola her ḳanḳımuz necāt bulursa āḫiri şefā'at ide /9/ İmām A'ẓam bu 'aḳdi ve bu 'ahdi ḳabūl itdi eyle olsa baña bir pāre feraḥ /10/ gibi nesne müstevli oldı ba'żı ġuṣṣa zāyil oldı İmām A'ẓamıla ṭarafından /11/ işāretleşüp ṭururuz yine bu mā-beynde bir 'aceb gördüm ne ḳadar şāfi'in /12/ varısa

Ḥaḳ ta'ālā ḥażretine müteveccih olup naẓar iderler eger Allāh ta'ālāda /13/ bir inbisāṭ görilürse şāfi'in şefā'at ider ve eger nev'-i inḳıbāż görürlerse /14/ şefā'at itmezler كمادل عليه قوله تعالي من ذاالذي يشفع عنده /15/ الاباذيه ya'ni kimüñ ḥaddi ve miḳdārı vardur ki Allāh ta'ālā şefā'ata iẕn

279b

/1/ virmedin şefā'at ide vaḳti ki ben bu su'āle ve ḥisāba yaḳın geldüm /2/ hemān sā'at uyḫudan uyandum İmām A'ẓam Nu'mān ḥażretleriyle 'aḳd-i /3/ uḫuvvet idüp işāretleşdügümüz anuñ ictihādıla meh-mā-emken 'āmil /4/ olduğumuzdur ehlu'llāhdan biri daḫı eydür marīż oldum ehlümüñ /5/ gögsine ṭayanup oturdum müsteyḳıẓıken Allāh ta'ālāyı gördüm baña bir na'ra /6/ ve ṣayḥa ve bükā vāḳi' oldı az ḳaldı ki feraḥdan vücūdum ẕevebān bula /7/ 'ıyādete gelen kimesneler benüm bu ḥālümi ġāyetde ta'accüb itdiler ve daḫı nice def'a /8/ Allāh ta'ālāyı gördüm lākin bu maḳām ziyāde taḥammül itmez ki kelimāt-ı vāfī ve şāfī /9/ olına ammā ṭālib olan kimesneler bilmek gerek ki rü'yā laṭīfe-i rabbāniyyeyle /10/ olur ve rūḥ ve sır ve fu'ād ve ḫayāl ve başarıla olur lākin rü'yā-yı ḫayāliyye /11/ ve miṣāliyyenüñ gerçi ki عند خواص الخواص من اهل الله şān-ı 'aẓīm /12/ olur ammā kümmel ve muḥaḳḳıḳīn ḳatında mu'temeddün-bih degüldür zīrā ki gören kimesneye /13/ aḥvāl-i seniyye ve şühūd-ı ekmel ve 'ulūm-ı ledünnī bağışlamaz ve hem andan 'ışḳ ve ta'ẓīm /14/ ve teslīm ve ḫaşyet ve heybet vāḳi' olmaz ehlu'llāhdan biri eydür /15/ baña bir vāḳı'a vāḳi' oldı eṡnā-yı uyḫuda gördüm ölmişem beni defn

280a

/1/ itmişler baña şöyle geldi ki bu vāḳı'a 'ayniyle vāḳi' ola eyle olsa /2/ baña bir nev'-i inḳıbāż geldi ki Allāh ta'ālā ḥażretine envār-ı 'ibādetile /3/ ṭopṭolu olduğum ḥālde ḫāṭıruma işbu ḫaṭire ḫuṭūr itdi ki Allāh /4/ ta'ālādan basṭ 'ömr su'ālin idem bu vāḳı'a ḫavfından zīrā ki vāḳı'anuñ /5/ 'ayni vāḳi' olmaḳ ilhām olunmışıdı yine ben eyitdüm ḳaçan olur vāḳı'a /6/ vāḳi' olsa gerekdür eyle olsa hātifden nidā geldi ان الله بسط /7/ عمرك و عمرك ya'ni Allāh ta'ālā senüñ ol azacuḳ ḳalmış 'ömrüñi basṭ /8/ itdi dėyü pes bundan ḳalbüme bir şifā daḫı ḥāṣıl oldı ki evvel /9/ vāḳi' olan vāḳı'a ḥaḳ vāḳı'aymış ve vāridi ilāhī imiş lākin bu ma'nāya /10/ ġāyetde ma'rifet olsun dėyü ben dėdüm ki اني يكون هاذا ya'nī bu vāḳı'a /11/ ḳaçan vāḳi' olsa gerek yine hātifden bilā-ḥarfin ve ṣavtin nidā geldi /12/ ki اني انا الموجدمن العدم والمحي الموتي اعجز عن امداد الحيواة /13/ ماهذا الاستبعاد ya'nī ben ol Allāham ki yoḳdan var eylerem azacuḳ /14/ ḥayātı çoḳ itmekden 'āciz degülem niçün istib'ād idersin dėyicek /15/ gözlerümüñ yaşları feraḥdan aḳdı baña yaḳın ve iṭmīnān ḥāṣıl

280b

/1/ oldı الحمدلله الهمنا و اعطينا **üçünci faṣl** melāike görmegüñ /2/ ta'bīri beyānındadur bir kimesne Cebrā'īli görse yāḫod melāikeden /3/ birin görse ma'rūfdur bu kişiye bir nesne beşāret itse bir kelime /4/ söylemegile ol kelime va'ẓdur veyā vaṣiyyetdür bu kişi 'izzete ve şerefe ve ḳuvvete /5/ yetişe ve beşāret ve ẓafer ḥāṣıl ola eger maẓlūmısa manṣūr ola /6/ marīżise şifā bula ḫāyifise emīn ola ġuṣṣaluyısa feraḥ ola /7/ veyā ḥac ide ve hem ne-ḳadar 'ömri uzun olursa āḫirü'l-emr şehīd ola eger /8/ melāikeden ṭa'ām alursa ehl-i cennetden ola eger ġuṣṣalu kişiler görse /9/ ḫavfdur bu ġuṣṣa tamām feraḥ bula ammā ṣoñra bir ġuṣṣa daḫı vāḳi' ola /10/ zīrā ki melik 'uḳūbetdür bir kişi görse ki Cebrā'īl ve Mīkā'īlile mu'ādāt /11/ ider Yahūd rāyına muvāfaḳat ide anlaruñ emrinden bir nesneye mübāşeret /12/ ide قال الله تعالي من كان عدوالله و ملائكته ورسله وجبرئل /13/ و ميكا جل فان الله عدو للكافرين ba'żı meşāyiḫ eydür Cebrā'īli /14/ mescid-i cāmi'-i 'aẓīm içinde gördüm ol cāmi'üñ fevḳānisinde rüfūf /15/ varıdı büyük büyük refleridi üzerinde emvāt varıdı Cebrā'īl

281a

/1/ rüfūfuñ üzerine çıḳdı bir meyyite nefḫ itdi meyyit ḥayy oldı ve keẕālike /2/ bir nice meyyite nefḫ-i rūḥ idüp ḥayāt buldılar ve daḫı ben ki bu ḥāleti /3/ gördüm ben daḫı bir meyyite nefḫ-i rūḥ itdüm ḥayāt buldı ve keẕālike bir /4/ nice mevtāya nefḫ-i rūḥ itdüm ḥayāt buldılar delālet ider kim şeyḫ olan /5/ kimesne bi-iẕni'llāh Ḥaḳdan me'ẕūn olsalar hidāyete maẓhar düşerler /6/ pes eyle olsa mertebe-i irşādda bir nice kimesnelere irşād idüp /7/ ḥayāt-ı ebedī virilmege sebeb olalar bir kimesne Mīkā'īli görse murādına /8/ yetişe ṣāliḥise ṭāliḥise yaramazdur eger bir şehirde veyā bir ḳaryede /9/ görseler yaġmur yaġa ucuzlıḳ ola eger ṣāḥib-i rü'yāya söz söylese /10/ veyāḫod nesne virse ni'mete ve sürūra yetişe ve cennete dāḫil ola /11/ zīrā ki melek-i raḥmetdür bir kimeṣne İsrāfīli görse ki nefḫ-i ṣūr ider /12/ bu kişi ġuṣṣalusa fevt ola eger kendü başḳa işitse ve eger ġayr /13/ kimesnelerile bile işitdiyse ol ṭāifenüñ arasında mevt vāḳi' ola /14/ ba'żılar eydür eger ol vilāyetde ẓālimler olsa anlara intiḳām olına /15/ eger maẓlūmlar olsa manṣūr olalar bir kimesne 'Azrā'īli görse şehādet

281b

/1/ üzerine fevt ola eger beşāret üzerine görse eger ġażab üzerine görse /2/ bu kişi tevbesüz fevt ola eger görse ki 'Azrā'īle güreş ṭutar eger /3/ 'Azrā'īl bunı başmadıysa çoḳ zaḥmet çeke ammā yine ṣıḥḥat bula ḳavm-i Mūsā /4/ eydür bir kimesne 'Azrā'īli görse 'ömri uzun ola eger Cebrā'ii ve Mīkā'īli /5/ görse veyā bunlaruñ emṣālini görse 'ulūm ve ṣanā'āt ögrene eger /6/ kimesne bir melegi gördi ki ma'rūfdur yā degüldür

muṣibete ve ġuṣṣaya düşe /7/ ba'żı meşāyiḫ eydür 'Azrā'īli mirāren gördüm bir def'a göricek dėdüm ki /8/ gel benümile ḳarındaş ol baña mevtümi bildür ne vaḳt ki yaḳın ola anuñ /9/ esbābına mübāşeret ideyin 'Azrā'il eyitdi olsun bir kimesne kirāmen /10/ kātibīn görse beşāretdür dünyāda ve āḫiretde cennete gire ṣāliḥise /11/ ṭāliḥise yaramazdur tevbe eylesün bir kimesne ḥameletü'l-'arşı görse şerefdür /12/ ve ḥarb içinde olsa ẓafer ve ġanīmetdür müslimūn eydür bir kimesne Allāh /13/ ta'ālāyıla melāike görse bir mekānda ki anda ḫavf vardur ḥarb ve /14/ fitne ve ḫuṣūmet ve 'adāvet vāḳi' ola eger görse melāike gökden /15/ yire indi ol mevżi'de ehl-i Ḥaḳ manṣūr ola eger nāzil olan melāike

282a

/1/ kelime-i ḫayr söylese beşāretdür ve sürūrdur eger görse ki melāike buña secde /2/ ider ve rükū' ider ḥāceti ḳażā olına ve ẕikri ḫayr ola ve ṣāliḥ ola eger /3/ melāike 'avratlar ṣūretinde görse bu kişi Allāh ta'ālā ḳatında keẕẕāblardan /4/ ola eger melāike bir kişiye oğlan muştılasa bir oğlı ṭoğa ve 'ālim /5/ ve müttaḳī ve ṣāliḥ ola eger görse ki melāikeyile göge uçar rücū' /6/ idüp yine yirine gelmez dünyāda şeref bula ve şehādetile fevt ola /7/ eger görse ki kendüsi melāikeye müteḥavvil olmış bu kişi 'izzet bula /8/ yā kāhin ola yā 'arrāf ola eger düş gören marīżise fevt ola eger /9/ ḳulısa āzād ola şiddet üzerineyse ḫalāṣ bula bir kimesne görse /10/ melāike bunuñ silāḥın almışlar devleti gide veyā 'avratıyla ve aḳrıbāsıyla /11/ ayırtlaşa bir kimesne görse bir nice melāike ellerinde ṭabaḳlar dutarlar /12/ içinde fākihe vardur bu kişi dünyādan şehīd olup naḳl ide eger /13/ melāikeyi ḳanatsuz ve 'üryān görse yaramazdur eger görse melāike /14/ ḳondurur veyāḫod melāike ḳonar marīżise fevt ola melāikenüñ nüfūs-ı /15/ mücerredesin görmek ḫayrludur miṣālin ve ṣūretin görmekden fuḳarādan

282b

/1/ birisi eydür 'ışā namāzından ṣoñra vird oḳurken müsteyḳıẓen cünūd-ı /2/ melāike yaraḳlarıyla çıḳa geldi bildüm ki bizüm cündümüz ġālib ve manṣūrdur /3/ ve 'adū 'askeri mağlūb ve maḳhūrdur bir kişi ḫastayıdı bedeninde bir ḳurḥa /4/ varıdı diledi ki bu ḳarḥayı sıḳa uyḫusında bir melege ṣordı melek /5/ eydür ḫavf itme sıḳ senüñ beri olmağuña sebebdür bu kişi uyandı ṣıḳdı /6/ fevt oldı keennehu melek eyitmiş oldı ki senüñ mevtüñ sebeb-i rāḥatdur /7/ yoḫsa bu ṣıḳmağıla oñılur cerāḥat degüldür bilgil ki melāike bir nesne /8/ söylerler vaḳt olur ki bir kelām-ı mebsūṭ ve vāżıḥ-ı taḳrīrile ẕikr iderler ve /9/ ehl-i ṣıdḳdan olurlar anlaruñ gibi rü'yā bilā-ta'bīrin vāḳi' olur nice ki /10/ ẕikr olundıysa yāḫod 'aynı vāḳi' olmazsa ta'bīr vāżıḥ olur vaḳt /11/ olur ki bir kelām-ı luġaz söylerler nesne fehm olmaz meger ki aṣḥāb-ı fuḥṣ /12/ ve te'emmül ve 'ulemā-yı

rāsiḫīn fehm ideler işbu ẕikr olınan emsāli gibi ki /13/ istirāḥat-ı mevtimiş ki ba'żı ḥükemā ḳavlinde geçdi ve daḫı bunuñ emsāli /14/ çoḳdur rivāyet olundı ki bir kimesne uyḫuda gördi ki bir melek /15/ buña eydür 'avratuñ saña dostuñ ve ṣāḥibüñ elinden ağu içürse

283a

/1/ gerekdür melek bu ḳażiyyeyi ta'rīż ider ki 'avratuñ dostuñ ve ṣāḥibüñile /2/ zinā ider ne'ūẕu bi'llāh zīrā ki sem ve zinā ikisi daḫı mestūr mekrdür zāniye /3/ olan 'avrat erini sevemez nitekim ağu içüren kimesne sevmedügi gibi /4/ bu vāḳı'adan ṣoñra 'avratı fevt oldı eri ḫalāṣ oldı zīrā ki /5/ mevt ve ağu müfāreḳata delīldür ba'żılar eydür melāikeyi müteżāddīn /6/ ya'nī melāike-i semāyile melāike-i caḥīm bir kimesne görse cem' olmışlar /7/ 'adāvete delālet ider ba'żı ṣuleḥā eydür melāikeler gördüm ki ba'żınuñ /8/ ṣūreti ādem ṣūreti gibi ve bedenleri ḳuş bedeni gibi ve ba'żı melāike /9/ ṭāvus gibi ve ba'żı melāike gügercin gibi ve ba'żı melāike kiçirek Allāh /10/ ta'ālā baña luṭf idüp her ṭāife ne ḫiẕmet üzerine olduğın bildürdi /11/ الحمدلله علي ماهدينا **dördünci faṣl** cānn ve şeyāṭīn ve /12/ deccāl düşde görmegüñ ta'bīri beyānındadur müslimūn eydür cin /13/ görmek aṣḥāb-ı dünyādur ki emr-i dünyāda ḥīle iderler ve ba'żı cin /14/ vardur ki eyülerdür mü'min ve 'ālimdür anları görmek ḫayırdur cinnüñ /15/ sāḥirleri vardur anlar ġūllardur anlaruñ keydi 'aẓīmdür ḳavīdür

283b

/1/ tizcek eṡer ider kimesne görse ki cinnile muḫāvele ider keydi ve /2/ fitnesi ḳavī ola ba'żı ḥükemā eydür melāike neye delālet iderse cin /3/ daḫı aña delālet ider ammā cin ża'īfdür ḳuvvetlü degüldür kimesne görse /4/ cin kendüye yaḳın olmış ṭurur ziyāna delālet ider yāḫod üzerine bir /5/ neẕr vācib olmışdur virsün yāḫod bir ḫorlıḳ bu kişinüñ üzerine /6/ gele bir kimesne görse ki cinne Ḳur'ān-ı mecīd ta'līm ider yāḫod cinden /7/ Ḳur'ān-ı mecīd istimā' ider vilāyet ve riyāset eline gire قال الله تعالي /8/ قل اوحي الي انه استمع نفرمن الجن şeyṭān te'vīlde 'adūdur bi-ḥasebi' /9/ d-dünyā ve'd-din ve recül-i mekkār ve ḫuddā' ve ḥarīṣ-i mükābirdür ki hiç mübālāt /10/ itmez vaḳt olur ki şeyṭānı şehvetile ta'bīr iderler nitekim şehveti /11/ şeyṭānıla ta'bīr iderler görse ki şeyṭān bunı sürçütdi ribā /12/ mālın yėye ne'ūẕu bi'llāh قال الله تعالي الذين ياكلون اموال الربوا الايته /13/ kimesne görse ki şeyṭān buña mess idüp yapışdı bu kimesnenüñ /14/ bir 'adūsı ola 'avratın söge 'avratı-daḫı bunı azdura 'adāvet /15/ īḳā' ide eger düş gören marīżise veyā maḥzūnısa sağ olup

284a

/1/ ġuṣṣadan ḳurtıla مسني الشيطان بنصيب عذاب /2/ قال الله تعالي اذكر عبدنا ايب اذنادي ربه اني eger Allāh ta'ālāya ẕikr itse düşmenler /3/ ẓafer bulmayalar قال الله تعالي اذا مسهم طائف من الشيطان مذكرو افاذاهم /4/ مبصرون eger görse ki şeyṭān buña tābi' olmış düşmeni buña ġālib ola /5/ bu kişi düşmenine zebūn ola 'ilminden ve cāhından düşe قال الله تعالي /6/ فاتبعه السيطان فكان من الغاوين bir kişi görse ki şeyṭāna münācāt /7/ ider cem' olur yalvarur 'adūsına yalvara ve mü'minlere ḳahr itmek maḳṣūd /8/ idine ammā ḳādir olmaya قال الله تعالي انما البخري من الشيطان ليحزن /9/ الذين امنوا eger görse şeyṭān buña nesne ögredür bu kişi bir düzme /10/ ḳoşma (yaramaz) söz söyleye ḫalḳa keyd ve fitne ide yāḫod aña ẕib-i eş'ār /11/ ve hicāya meşġūl ola görse şeyṭān bunuñ üzerine nüzūl itdi /12/ bir bühtān bunuñ üzerine nāzil ola قال الله تعالي هل ابنئكم من تنزل /13/ الشياطين الايه bir kimesne görse şeyṭāna zencir ve ḳayd vurmış ve şeyṭān /14/ buña zebūn ve muṭī' olmış 'izzet ve nuṣret ve ḳuvvet bula ve ṣavt ve ṣadāsı /15/ ve heybeti ziyāde ola كما قال الله تعالي و من الشياطين من يغوصون

284b

/1/ قال الله تعالي واخرين مقرنين في الاصفاد eger görse ki şeyṭān /2/ bunuñ libāsın ḳapdı 'adūsı bunuñ üzerine ġālib ola yāḫod vilāyetinden /3/ ma'zūl ola كما قال الله تعالي فوسوس لهما ووري عنهما من سواتهما /4/ الشيطان ليبدي لهماما eger görse şeyṭāna 'adāvet ider recül-i /5/ mü'mindür Allāh ta'ālāya muṭī'dür dīninde muḥkemdür قال الله تعالي ان /6/ الشيطان عدو فاتخذوه عدوا bir kimesne görse ki şeyṭān bundan /7/ ceza' feza' ider bu kişi Allāhuñ dostıdur ḫavfdan emīn olmışdur /8/ قال الله تعالي انماذلكم الشيطان يخوف اوليا فلاتخا فوهم وخافون /9/ ان كنتم مومنين bir kimesne şihāb-ı s̱āḳıb görse ki şeyṭāna tābi' /10/ ardına düşüp ḳovar ol maḥallede bir Allāh düşmeni kimesne ola anuñ /11/ ḥāline pādişāh yā ḳāḍī muṭṭali' olup aña 'uḳūbet ide ed-deccāl (deccāl) /12/ bir yaramaz kimesnedür ki ḫalḳuñ ġāyetde fettānların avlar ḫuddā' ider /13/ **ḫātim-ser** dört faṣl üzerinedür **evvelki faṣl** (bu faṣl) في /14/ رويته العاهات علي توالي الحروف (düşde zaḥmetler görmek beyānındadur) (ḥurūf yolı üzerine) bir kimesne görse ki a'żāsından /15/ bir 'użv vec' ider aġrır acısına ṭāḳat getürmez aḳrıbāsından bir yaramaz

285a

/1/ ḫaber işide ki ol 'użv aña maḫṣūṣdur ḥarfü'l-elif üẕn (ḳulaḳ) eger bir /2/ kişinüñ ḳulaġın kesseler 'avratına bāyin ṭalāḳ vire yā ḳızından /3/ ayırtlaşa yā devleti zāyil ola yāḫod mālı gide veyā ehli ve veledi gide /4/ ḳaçan ḳulaġın bir ḳoca kişi kesse on biñ aḳça eline gire el-aṣābi' (barmaḳlar) /5/ evlāddur eger bunlarda bir nesne görse evlādındadur eger ola /6/ olmasa te'vīli ṣalavāt-ı ḫamsdur baş barmaḳ ṣabāḥ namāzıdur

āḫirine-degin /7/ ḳıyās eyle eger bunlarda noḳṣān olsa ol namāzlarda noḳṣāndur /8/ ba'żılar eydür barmaḳlar kesilmek ḫizmetkār gitmekdür el-esür (ṭutsaḳlıḳ) kişinüñ südügi /9/ ṭutılmaḳ ma'işeti dar olmaḳdur ve borçlu olup ḳażāsına ḳādir olmamaḳdur /10/ el-idarre ḳulunç ṭutmaḳ a'dādan emīn olmağıla ta'bīr olınur el-iḫmaṣ /11/ bir marażdur ki ayaḳda olur yire başmaz küt olmağa delālet ider el-enf (burun) /12/ görse ki burnı kesilmiş eger 'avratı yüklüse fevt ola ve illā evinden /13/ ve ehl-i beytinden bir ḫātūn fevt ola ba'żılar eydür kendüsi fevt ola /14/ ḥarfü'l-bā el-buḫr ḳoltuḳ ḳoḳusı ḳavl-i ḳabīḥile ta'bīr olınur ve fuḥşıla /15/ ve şiddete düşmegile ta'bīr olınur el-bersām (sıtma ile olan öksürük) günāha mürtekib olmağıla ta'bīr

285b

/1/ olınur ve terk-i ṣalavāt ve zekāt ve ṣavmıçun 'uḳūbet olmaḳdur el-baraṣ (allıḳ) /2/ kisvetdür kendü mertebesinde olmağa el-büs̱ūr (başbart) başbart ḳaçan ḳan ve iriñ /3/ aḳsa māldur ḥarfü't-tā et-temteme (peltek) iṣābet-i fıḳhdur ve ḳażā-yı /4/ ḥācetdür ve riyāsetdür ve ẓuhūr 'alā'l- a'dādur قال الله تعالي و اخلل /5/ عقده من لساني يفقهواقولي et-tuḫme (tuḫme olmaḳ) ribā mālın yėmekdür ne'ūẕu bi'llāh /6/ ḥarfü's̱-s̱ā es̱-s̱ülūl (sigil) mālıla ta'bīr olınur ḳarşu gidenüñ üstine gele /7/ ḥarfü'l-cīm el-cereb (uyuz) müslimūn eydür düşde ṭā'ūndur عصمنا /8/ الله واياكم من شره bir kimesne kendüde uyuz görse iriñi ve ṣuyı /9/ olmasa ġuṣṣadur ve ta'abdur aḳrıbāsı ṭarafından ve kendü neslinden eger /10/ uyuz sağ elinde olsa ma'işetinde incine eger ṣol elinde olsa /11/ ġuṣṣadur şerīki ḳıbelinden ve ḳız ḳarındaşı ḳıbelinden eger uyluğında olsa /12/ ġuṣṣadur 'aşīretinden eger ḳarnında olsa ġuṣṣadur mālında ve evlādında /13/ eger uyuzda ṣu olsa eline māl gire ġuṣṣayıla eger ḳan ve iriñ /14/ bile olsa māla ve devlete yėtişe bi-ḳadrihi ba'żı ḥükemā eydür el-cereb ve /15/ el-baraṣ faḳīrile ġınādur ve şöhretdür ġanīlere riyāsetdür el-cederī (ḳabarcuḳ) māl

286a

/1/ ziyāde olmaḳdur el-cünūn (delülik) bir ribā-ḫār kimesneden māl eline girmekdür /2/ veyā kendü ḳızın ve muṣāḥibi ki bāṭıla meşġūl kişi ola andan māl eline /3/ gire yā nafaḳasın isrāf iden kimesneden veyā kisvesin isrāf iden /4/ kimesne yā mīrāṣdan māl eline gire ba'żı ḥükemā eydür el-cünūn delīl-i ḫayırdur /5/ şol kimesnelere bir iş işlemege şürū' ve irādāt ider el-celḥ (baş şaçın gidermek) ya'nī başınuñ /6/ saçı gitmek re's-i mālı żāyi' olmaḳ ile ta'bīr olınur veyā noḳṣān-ı /7/ fi'l-cümledür yā sulṭān ṭarafından muṣādaredür yāḫod edā-yı deyn şer'ī /8/ ide eger gören kişi borçlusa el-cüẕām (hacme) ḫabṭ 'amelile ta'bīr olınur /9/ vaḳt olur ki bilmedügi yire Allāh cür'et ider ne'ūẕu bi'llāh yāḫod düş /10/ görene bir emr-i ḳabīḥ isnād ide ammā bu kişi ol

işden berī ola eger /11/ cüẕām bedeninde ziyāde olsa māl-ı kes̱īrdür ba‘żılar kisvetile ta‘bīr /12/ iderler ḥarfü'l-ḫā ḥummā (ısıtma) bir işe şürū‘ ide ki anda dīn fāsid /13/ ola mu‘āḳab ola ve andan tevbe ide ba‘żılar eydür ḥummā melekü'l-mevtüñ /14/ resūlidür bir kimesne görse ki her gün ısıtma ṭutar ol kimesne /15/ bir günāh üzerine muṣır ola dāyim işleye eger iki günde bir ṭutarsa

286b

/1/ bir günāh işleye tevbe ide yine ol günāha mürtekib ola ve eger rub‘ ısıtması /2/ dutar görse bu kişi def‘a def‘a mu‘āḳıb ola en-nāḳıżü tehāvün /3/ ba‘żılar eydür bir kimesne görse maḥmūmdur ‘ömri uzun ola ve cismi /4/ ṣaḥīḥ ola ve mālı çoḳ ola el-ḥaṣbe (ḥaṣbe) kesb-i mālı sulṭāndan ola /5/ ġuṣṣayla ve ḫavfıla ola el-ḥabv (ḳarında oğlan deprenmek) ża‘if ḥālile ta‘bīr olınur bir kimesne /6/ baṭnında ḥabv olsa kötrüm ola veyāḫod iş işlemege ḳudreti olmaya /7/ el-ḥikke (giciyik) aḳrıbāsı sebebinden ta‘ab çeke el-ḥudbe kör olmaḳ /8/ māl-ı keṡīr eline gire bir ḳarı kimesneden el-ḥalḳ (ya‘nī boğaza (...) nesneler görse) bir kimesne görse /9/ boğazından ḳıl veyā iplik çıḳar hiç münḳaṭı‘ olmaz ve tamām daḫı olmaz /10/ bu kişinüñ ‘ömri uzun ola kendü re'isile muḫāṣama ide /11/ eger düş gören vezīr olsa ‘ilmi ziyāde ola eger tācir olsa /12/ bāzārı eyü ola ḥarfü'l-ḫā el-ḫunāḳ (boğaz ağrısı) müslimūn eydür bir kimesne gördi /13/ ki ḫunāḳ olmış bu kişiye ḳahr vāḳi‘ ola bir emānet ucından /14/ veyā ẓulmıla kesb itdügi māl sebebinden mu‘āḳab olmaḳdur eger ḫanāḳdan /15/ fevt olmış görse faḳīr ola andan ṣoñra Ḥaḳ ta‘ālā ‘ivażın vire

287a

/1/ ġanī ol ba‘żı ḥükemā eydür bir kimesne görse kendü nefsin ḫanaḳ /2/ idüp boğmış ġuṣṣaya düşe ve daḫı aña delālet ider ki hiç evinde /3/ muḳīm olmaya ve ol ḫanaḳ vāḳi‘ olan mevżi‘de daḫı muḳīm olmaya /4/ el-ḫares dil ṭartılmaḳ fesād-ı dīnile ta‘bīr olınur ve ḳavl-i bühtān ve sebb-i /5/ aṣḥābıla ta‘bīr olınur şerīf kimesneleri ġaybet itmegile ta‘bīr olınur /6/ ve ‘ışḳıla veyā cehlile ta‘bīr olınur el-ḫadaş (sıyruḳ) mażarrat-ı mālıla ta‘bīr /7/ olınur eger ḫadaşıla şiş ve iriñ ve ḳan olmasa ḫādiş olan /8/ kimesne maḫdūşa bir söz söyleye maḫdūş olan ol sözden ṣoñra /9/ māla yetişe ḳavm-i ‘Īsā eydür bir kimesne görse alnında ḫadaş vardur /10/ ya‘nī sıyruḳ vardur ki yaralanmışdur tizcek fevt ola el-ḫaṣā (ṭaşaḳsuz) ketm-i /11/ şehādetile ta‘bīr olınur ve iṣābet-i ẕilletile ta‘bīr olınur ve nizā‘da /12/ maġlūb olmaḳıla ta‘bīr olınur el-ḫādim bir kimesne bir mechūl ḫādim /13/ görse anda ṣāliḥler ‘alāmeti olsa ol melekdür yā mübeşşirdür /14/ yā münẕirdür eger ma‘rūf ḫādim olsa bi-‘aynihidür ḳavm-i ‘Īsā eydür /15/ bir kimesne gördi ki ḫādime müteḥavvil olmış tevbe ide ẕākir ve ‘ābid ola

287b

/1/ ḥarfü'd-dāl ed-deren (ed-dümel) ya'nī çirk 'illet-i ceseddür keṣret-i ẕünūbıla ta'bīr /2/ olınur ḥarfü'ẕ-ẕāl ẕehāb şa'r-ı cesed ya'nī gövdenüñ ḳılı gitmek māl /3/ gitmegile ta'bīr olınur eẕ-ẕeker ẕekeri sinr görse bir ḳavme yaramazlıḳ /4/ ide ki ol ḳavm bunı daḫı yaramaz añarlardı düşmenlıḳ iderlerdi bunuñ /5/ sebebiyle anlara 'uḳūbet irişe ḥarfü'r-rā ra'şe başı ditrese /6/ re'isinden 'usr göre saġ eli ditrese 'usr göre ma'işetinde uyluġı /7/ ditrese 'usr göre 'aşīresinde ṭopuġı ditrese ḥayātında 'usr göre /8/ iki ayaġı ditrese mālında 'usr göre iki ayaġı aġrısa günāha sa'y ide /9/ Cāmāsb eydür fevt ola öykeni fesāda varısa eceli yaḳın gelmişdür /10/ er-remed göz aġrısı fesād-ı dīndür ne'ūẕu bi'llāhi ḳavm-i 'Īsā eydür göz /11/ aġrısı ġamdur cihet-i evlāddan Cāmāsb eydür żarr ve saḳamdur ba'żılar /12/ eydür oġlı ḫasta ola ḥarfü'z-zā zükām (ṭumaġı) marażdur ki necāt bula /13/ ḥarfü's-sīn su'āl öksürmek bir sulṭāna mensūb ādemden şikāyet /14/ itmekdür vec'-i sürre göbek aġrısı 'avratına yaramazlıḳ itmekdür veyā 'avratı /15/ sebebinden bu kişiye bir 'iḳāb yetişe vec'-i sāḳ günāh kesb ide ol

288a

/1/ sebebden mu'āḳab ola es-semm (aġu) bir kimesne görse aġu içürmişler şişmiş /2/ māl eline gire eger şişmese ve iriñlenmese ġuṣṣadur ba'żı ḥükemā eydür /3/ eger 'abd-ı emīn görse emāniyyeti elinden alalar ve eger 'abd-ı ġayr-ı emīn /4/ görse āzād ola eger 'azab görse evlene zīrā ki mevtile tezevvüc /5/ insānuñ kemālidür ḥarfü'ş-şīn eş-şefe (dudaḳ) bir kimesne görse ṭuṭaġı /6/ kesilmiş ol kimesne ġammāzdur eger görse aşaġa ṭuṭaġı kesilmiş mu'āvini /7/ kendüden münḳaṭı' ola veyā 'avratı fevt ola üst ṭuṭaġı kesilse /8/ ni'meti zāyil ola eş-şerā yüz şişmek māl-ı şerī'ile ta'bīr olınur feraḥda /9/ ve ṭarabda ola 'uḳūbet-i ta'cīl ola eş-şell eli dutmaz olsa ẕenb-i /10/ 'aẓīmdür eger saġ eli ḳurısa bir ża'īfe ẓulm ide ve bir günāhsuz /11/ kimesneyi ḍarb ide ve eger ṣol eli ḳurısa ḳarındaşı veyā ḳız ḳarındaşı /12/ fevt ola baş barmaġı ḳurısa atasına ve anasına yaramazlıḳ itmiş ola /13/ eger şehādet barmaġı ḳurısa ḳız ḳarındaşına yaramazlıḳ itmişdür eger kiçi /14/ barmaḳ yanında olan barmaḳ ḳurısa ḳızına yaramazlıḳ olına eger kiçi /15/ barmaḳ ḳurısa vālidesine ve ehline yaramazlıḳ ola eger ṭopuḳların veyā bāzūların

288b

/1/ ḳıṣa görse bu kişi uġrı veyā ḫāyindür eger görse bunlar uzun olmış /2/ evvelki ḥālinden saḫādur ve ḳuvvetdür ḥarfü'ṣ-ṣād eṣ-ṣamem (ṣaġırlıḳ) saġırlıḳ fesād-ı /3/ dīndür eṣ-ṣudā' (baş aġrısı) bir kimesne görse başı aġrır tevbe itsün veyā ṣadaḳa /4/ virsün veyā bir 'amel-i ḫayr işlesün günāhından rücū' itsün كما قال /5/ الله تعالي اوبه اذي

من راسه ففديه من صيام الايه netefü'ṣ-ṣıdġ (zülf yolmaḳ) zülf /6/ yolan kimesne zülfi yolınandan māl ala ba'żılar eydür zülf gitmek māl gitmekdür /7/ zülfi yolınan kimesne ġanīse faḳīrise ḳażā-yı deyn ide vec'ü'ṣ-ṣadr (gögüs agrısı) /8/ gögüs agrısı mālın isrāfıla infāḳ itmekdür ḥarfü'ż-żād eż-żabb dudaḳ zaḥmetidür ki andan ḳan aḳa bir kişi rü'yāsında bu ẓaḥmeti görse delālet ider ki kelāmına niẓām virmeyüp sehv vāḳi' olup andan mālına żarar vāḳi' ola ḥarfü'ṭ-ṭā eṭ-ṭā'ūn (vebā) /9/ ḥarbile ta'bīr olınur nitekim ḥarb ṭā'ūnıla ta'bīr olınur ḥarfü' /10/ ẓ-ẓā el-eẓāfīr (dırnaḳlar) ḳudret-i dünyāyıla ta'bīr olınur eger ṭırnagı olmasa /11/ müflis ola eger görse cemī'-i ṭırnaḳları ṣınmış intifā' idemez fevt /12/ ola eẓ-ẓahr (arḳa) mevżi'-i ḳudretdür ṣulb (bil) daḫı eyledür eger bunlarda bir nesne /13/ görse ḳuvvetinde ve oğlında görmekdür eger görse ki arḳası egilmiş /14/ münḥanī olmış faḳīr ve pīr ola vaḳt olur ki ḳarındaşı fevt olmaġa /15/ delālet ider ḥarfü'l-'ayn el-'aver (körlik) bir kimesne görse ki bir gözi çıḳmış

289a

/1/ a'ver olmış eger mestūrısa mü'mindür ṣıdḳıla meşhūr ola eger fāsıḳısa /2/ dininüñ nıṣfı żāyi' ola yā ḫasta ola mevti ḳarīb ola vaḳt olur /3/ ki nefsine veyā bir eline veyā bir ṭuṭaġına veyā 'avratına veyā ḳız ḳarındaşına /4/ veyā şerīkine veyā ni'mete bir nesne irişe vec'ü'l-'unḳ (boyun agrısı) boyun agrısı /5/ mu'āşeresi ḫalḳıla yaramaz olmaḳdur ki andan bir şikāyet ola yāḫod edā-yı /6/ emānetde yaramazlıḳ ide ol sebebden Allāh ḳıbelinden buña bir 'uḳūbet irişe /7/ el-'anānet (süstlik ẓekerde) zühddür ve ma'ṣūm olmaḳdur ve daḫı ḫāmilü'ẓ-ẓikr olmaḳdur ki kimsene /8/ bunuñ adın añmaya yāḫod ticāret itmekdür ki re's-i mālı olmaya el-'uḳre (ḳıṣır) /9/ 'āḳır görse delālet ider kim fi'l kim ider andan nesne ḥāṣıl olmaya /10/ el-'amā (körlik) körlik żalālet-i fi'd-dīndür ve Ḳur'ān ehliyse Ḳur'ān unutmaḳdur /11/ yā oġlı fevt olmaḳdur yā ḫāmilü'ẓ-ẓikr olmaḳdur ki ادي اكلن /12/ yā ḳavline i'tibār olmaḳdur yā kendüyile Allāh ta'ālā arasında hetk-i sırr /13/ vāḳi' olmışdur bir kimsene görse ki a'mā olmış aḳ ṣevbler içinde bunı /14/ dürmişler fevt ola el-'arec fi'r-ricl (ayaḳ aḳsaḳlıġı) ya'nī saġ ayaġı aġsamaḳ veyā /15/ ṣınmaḳ veyā çıḳmaḳ oġlı ḫasta olmaḳ ve 'avrat ḫasta olmaḳ ile ta'bīr

289b

/1/ olınur ve adı ẓikr olmamaḳ ve ḳavline i'tibār olmamaḳıla ta'bīr olınur yā mālı /2/ nāḳıṣ ve 'ıyş olmaġıla ta'bīr olınur ṣol ayaḳ aḳsamaḳ eger düş gören ḳızı /3/ varısa ḫuṭbe oḳıya eger ḳızı yoġısa ḳızı ṭoġa eger ṣol ayaġı ṣınsa /4/ sefere gitmek ḳaṣd itse sefer itmeye İbn-i Sīrīn eydür bir kimesne /5/ görse aġsaḳ olmış dīni eyü ola eger yemīn itmişise ḳayırmaz aña /6/ ye's yoḳdur قال الله تعالي ولا علي الاعرج حرج bir kimesne gördi /7/ mekfūndur bir feylesofa ḳıṣṣa itdi bu feylesof eydür müsāfirler görse sefer-

/8/ lerinden teḳā‘üd idüp oṭurmaḳdur ġāyibler görse vaṭan-ı aṣllarına rücū‘ idemez /9/ ḳalur aġniyā görse mālı gider sipāhī görse ẕelīl ve ḫōr olur pehlevānlar /10/ ve güreş ṭutanlar görse ża‘fa ve ḳıllet-i şecā‘ata delālet ider ḫastalar /11/ görse ‘ömri tamām olmış ola muḥāribīne görse a‘dāya ẓafer bulalar /12/ a‘dānuñ selebin alalar şā‘irler görse eyüdür ellerine menfa‘at göreler /13/ māl gire ḥarfü'l-ġayn el-ġışāve (gözde olan perde) beyāżdan olsa naḳṣ-ı māldur ve umduġı /14/ nesne eline girmeye ve ḫavf-ı ‘aẓīmdür el-ġaşy (kendüden geçmek) bir ḫāzinüñ emrine yetişmekdür /15/ ḥarfü'l-fā el-noḳṣān fi'l-faḫẕ (uyluḳda eksiklik) uyluġı nāḳıṣ olup eksilse ḳavmi ve ḳabīlesi

290a

/1/ ḳalmaya veyā ġarīb ola uyluġı aġrısa ‘aşīresine ve ḳavmine yaramazlıḳ vāḳi‘ /2/ ola anuñıla kendüye olacaḳ ‘uḳūbet zāyil ola el-fuvāḳ (ınçḳuruḳ) ınçġuruḳ ġażabıla /3/ ta‘bīr olınur ve daḫı kendü şānına lāyıḳ söz söylemedügi ile ta‘bīr olınur /4/ ve maraż-ı şedīdile ta‘bīr olınur ifrāṭıla ınçġırsa mevtile ta‘bīr /5/ olınur ḥarfü'l-ḳāf ḳaṭ‘ü'ẕ-ẕeker (ẕeker kesilmek) ẕekerin kesse yabāna atsa oġlı /6/ fevt ola eger oġlı varısa veyā nesli olsa vilāyetden münḳaṭı‘ /7/ ola vaḳt olur ki ṣāḥibi fevt olmaġıla ta‘bīr olınur el-ḳūbā (demregü) /8/ mālıla ta‘bīr olınur ammā ṣāḥib-i māl ḫavf ider ki bu mālıçun /9/ beni isteyeler dėyü el-ḳar‘ (kel) kel bir ulunuñ mālın iltimās ider ammā /10/ buña vāṣıl olmaya ve andan intifā‘ itmeye el-mer’etü'l-ḳar‘ā (kel ‘avrat) kel ‘avrat /11/ ucuzlıḳ yıldur el-ḳulunc (ḳulunç) ehlinde ve evlādında ‘usr olmaḳdur /12/ ve ‘uḳūbet nāzil olmaḳdur vec‘ü'l-ḳalb (yürek aġrısı) yürek aġrımaḳ nifāḳdur /13/ ve dīnde yaramazlıḳdur ve dīnde şek itmekdür قال الله تعالي في قلوبهم مرض /14/ ḥarfü'l-kāf vec‘ü'l-kebed (ciger aġrısı) ciger aġrısı oġlına veyā dostına bir isāet /15/ vāḳi‘ ola eger cigeri kesilse oġlı fevt ola ve ‘aẓīm ġuṣṣaya

290b

/1/ düşe eger cigerinde çıban çıḳsa ‘āşıḳ ola el-keyy dögün ḳomaḳ /2/ dögnüñ eskisi ve yėñisi eline bir ḫazīneden māl girmegile ta‘bīr /3/ olınur eger ṭā‘at-ı Ḥaḳḳa ṣarf iderse fāyiz ola ve eger ma‘ṣiyetde /4/ ṣarfısa ol ḫazīne ḳızdurup buña baṣalar كما قال الله تعالي فتكوي /5/ بها جبا ههم و جنوبهم و ظهورهم هذاماكنزتم لانفسكم فذوقوا /6/ ماكنتم تكنزون el-kerb (zaḥmet) günāhıla ve günāha peşīmān olmaġıla ta‘bīr olınur /7/ eger görse ġuṣṣası gitmiş feraḥ olmış günāhından tevbe ide ḥarfü'l-lām /8/ lisānü'r-recül (kişinüñ dili) eger dili aġzında yarılsa kelām söylemege ḳādir olmasa /9/ bir kelām söyleye ki kendüye vebāl ola ol kelāmdan kendüye bir żarar /10/ gele ḳaṭ‘-ı lisān ḥüccetde ġālib olmaġıla ta‘bīr olınur ḫaṣmuñ lisānı /11/ sözden ‘āciz olmaġıla ta‘bīr olınur ba‘żılar eydür inḳıṭā‘-ı /12/ lisān ḥilmdür eger görse ki ‘avratınuñ dili kesilmiş mestūre ve ‘afīfe /13/ ola bir kimsene

görse ki ʻavratınuñ ʻavreti kesilmiş ol ʻavrat bu kişiye /14/ luṭf ide sınıḳlu gibi zebūn ola el-laḳve (ağız egriligi) taḳvā bünyādını bozmaḳdur /15/ ve iẓhār-ı bidʻatdur Allāh taʻālādan ʻuḳūbet olmaḳdur ḥarfü'l-mīm

291a

/1/ el-muḳʻıd (kötrüm) kötrüm olmaḳ bir kimesnedür ki żaʻfü'l-ḳudret ola dīnde ve /2/ dünyāda ve işi tamām olmaya vecʻü'l-menkib (omuz ağrısı) omuz ağrımaḳ kedd-i yemīni yaramaz /3/ olmaḳdur nüzūlü'l-mā'i'l-esved (göze ḳara ṣu inmek) yaʻnī göze ḳara ṣu inse ḥayāsı az olmağıla /4/ taʻbīr olınur ammā ʻāmme-i emrāż (yaʻnī ġayrı ḫastalıḳlar görse) müslimūn eydür her maraż dīnde fesāddur /5/ ve ṣıḥḥat-i bedendür ol yılda ki düş gördi eger bu düş ḥarb içinde /6/ görilse hemān cerāḥatıla taʻbīr olınur eger ʻavratlar ḫasta olmış /7/ görseler dīni eyü olmağıla taʻbīr olınur ḳavm-i ʻĪsā eydür bir kimesne görse /8/ ki ḫasta olmış eline ḫazīne gire refāhiyyetile zindigānī ide āḫir /9/ ʻömrine-dek ve aʻdāsına ẓafer bula gözleri aydın ola ol yıl içinde /10/ fevt olmaya baʻżı ḥükemā eydür maraż delīl-i ḫayırdur ḫuṣūsen merbūṭ /11/ olan erenlere ḥal olup cimāʻa ḳādir ola ve şiddetde olan ḫalāṣ ola /12/ ammā sāyir-i ḫalḳa yaramazdur baṭṭāl olmağa delālet ider ve hem ṭaleb itdükleri /13/ iş tamām olmamağa delālet ider Cāmāsb eydür bir kimesne görse /14/ marīż olmış merzūḳ ve sağ ola baʻżı ḥükemā eydür bir ḫātūn gördi /15/ ki ḳızı ḫasta olmış gözleri ağrıdı baʻżılar eydür bir recül gördi

291b

/1/ ki ḫasta olmış ol kişinüñ başı ağrıdı zīrā ki kişinüñ başı /2/ ataya müteʻallıḳdur gözler oğula müteʻallıḳdur ḥarfü'n-nūn el-noḳṣān fi' /3/ l-cevāriḥ (aʻżā eksik gelme) aʻżādan ve ḳuvādan nesne eksilmek noḳṣān-ı māl-ı niʻmetile taʻbīr /4/ olınur ve ol ʻużv neye mensūbısa ol noḳṣān aña nisbet olınur /5/ ḥarfü'l-vāv el-verem (verem) verem bedende ṣāḥib-i niʻmetüñ niʻmeti ziyāde olmaḳdur /6/ ve ḥāli eyü ve ʻilmi ziyāde olmaḳdur baʻżılar eydür māldur baʻde-kelāmin /7/ ve ġuṣṣadur ammā tīz zāyil ola ويخل الوجه (yüzi dönmek) yaʻnī yüzi dönmek fāyide /8/ az olmaḳdur ve ḫıyānetdür bir kimesne görse yüzi tāze ve ṣaḥīḥ ve ṣabīḥ /9/ ve güşāde olmış ol kişi vezīr ve ṣāḥib ola eger görse ki yüzinde /10/ semāce ve yaramazlıḳ vardur ʻayb lāḥiḳ ola nitekim kendüde ʻayb /11/ görse semācetile taʻbīr olınur ḳavm-i Mūsā eydür vebā ve ṭāʻūn ḫalḳa /12/ sulṭāndan īẕā yetmekdür ve ḥabsdür ve yaramaz ḳaṣddur ḥarfü'l-hā /13/ el-hüzāl (arıḳlamaḳ) arıḳlamaḳ ve incelmek noḳṣān-ı māldur bir kimesne arıḳlamağıla bile /14/ żaʻf görse mālı eksile ve ḥāli żaʻīf ola dünyāda ḥarfü' /15/ l-yā el-yed (el) bir kimesne görse ki iki elleri yoḳdur bir kimesneye ʻāşıḳ

292a

/1/ ola eline girmeye eger görse elleri kesilmiş ol kimesne ḳarındaşından /2/ veyā dostından veyā şerīkinden ayrıla barmaḳlar oġuldur bir kimesne /3/ barmaḳlarında bir ḥadeş görse ol ḥadeş evlādındadur bir kimesne /4/ bir müsülmānıla muṣāfaḥa eylese muṣāfaḥa iderken sağ elin çekse /5/ çıḳarsa ol kişiye emānet ḳoya ol kimesne buña emāneti teslīm itmeye /6/ ḫıyānet ide bir kimesne görse ayağı ve eli dirseginden kesilmiş ol kişi /7/ çoḳ fesād ide yāḫod ʻāṣī ola sulṭān üzerine ḫurūc ide قال /8/ الله تعالي انما جزاء الذين يحاربون و وسوله في الارض و يسعون /9/ في الارض فسادا eger görse sağ elin kesmişler uğrılıḳ ide قال /10/ الله تعالي السارق والسارقته فاقطعوا ايديهما bir kimesne görse eli /11/ kesilmiş ol elile ne ʻamel işlerse ol ʻameli terk ide bir ġayrı işe /12/ yapışa İbn-i Sīrīn böyle taʻbīr itdi bir kimesne görse ki eli keffesinden /13/ et kesilmiş girü gelüp bite yörür māldur ol kişiye gele yetişe /14/ bir kimesne elinde noḳṣān gördi veyā ḳıṣalıḳ gördi ḳuvveti gide /15/ yardımcısı olmaya diledügine yetişmeye eger bāzūsından kesilse

292b

/1/ ḳuvveti gide eger ḳarındaşı varısa fevt ola bir kimesne görse sağ /2/ eli yoḳdur bir kimesnenüñ mālına inkār ide yalan yire and içe bir kimesne /3/ görse ki dirseginde iʻvicāc ve egrilik var ardına gitmiş maʻāṣīden /4/ ictināb itmeye ve mücārime mürtekib ola vaḳt ola ki elinden bir yaramaz /5/ iş çıḳa ve günāh ṣādır ola Allāh taʻālā ol kişiye ʻiḳāb eyleye /6/ bir kimesne sağ elin uzun görse ṣol elinden iḥsānı vāfir ve mebẕūl /7/ ola ve ṣıla-yı raḥm ide bir kimesne görse ki elinde maraż vardur veyāḫod /8/ kendüde yübūset sebebinden maraż vardur ol kişi mālında isrāf ide /9/ Allāh rıżāsı olmaduğı yire ḫarc ide ḫalḳdan borç ide ala /10/ baʻdehu isrāf ide yine ṣāḥibine ḳażā eyleye Allāhdan ol kişiye /11/ ʻuḳūbet ola neʻūẕu bi'llāh **ikinci faṣl** düşde muʻālece /12/ görmegün taʻbīri beyānındadur her şarāb ki ṣaru renglü ola ḫastalıḳdur /13/ bir kimesne görse ki cüllāb içer ve sirkencübīn içer yā şarāb-ı benefşe /14/ içer yā nesne içer ki sehlü'l-me'keldür yaʻnī zaḥmetsüz içilür zaḥmetden /15/ ḫalāṣ olmaḳdur eger görse ki bir yaramaz nesneden perhiz ider ve ṣıḥḥate

293a

/1/ sebeb olacaḳ nesneler yir eyüdür sağ ola ve ger bir nesne içse ammā /2/ kerīhe görse ḫasta ola yine ṣıḥḥat bula baʻżı ḥükemā eydür /3/ bir kişi görse ki bal şarābın veyā elma şarābın veyā mersin şarābın /4/ ve bunuñ emṡāli şarāblar içse ġanīlere ḫayrdur zīrā ki evvelden /5/ istiʻmāl ide gelmişdür fuḳarāya yaramazdur zīrā ki bunuñ emṡāli şarābları /6/ ḫasta olmayınca istiʻmāl itmezler ḳavut dīni eyü olmaḳ ve seferile

/7/ ta'bir olınur zirā ki ṭāife-i 'Arab sefere ḳavurġa zād ider şarābü'l- /8/ fuḳā' ('Arabistanda bir ot adıdur) menfa'atdür ḫizmetkār ṭarafından ve ġuṣṣa gitmekdür bir kimesne /9/ görse ki devā içer şifā içün ol kişinüñ dini ṣāliḥ ola ol /10/ devā nef' itdügi miḳdār eger devā içse işleyüp 'amel itmese dininüñ /11/ ṣalāḥı zāyil ola ve dini tamām olmaya eger görse ki ṣıḥḥat ṭaleb ider /12/ devā içmiş dini pāk ola bir kimesne görse ki faṣd idermiş bir yigit /13/ faṣṣāde düşmeninden söz işide veyā ṭa'n ideler ammā mālı müteżā'if /14/ ola bir aḳçası iki aḳça ola eger görse bir ḳoca kişi faṣd ider /15/ dostından söz işide eger faṣd ṭamaruñ iyninden (ايننده) olsa eceli

293b

/1/ yaḳın gelmiş ola eger yigit kişi faṣd itmese daḫı ḳan aḳsa sulṭāndan /2/ bu kişiye nāyibe yetişe mālın ala ne miḳdār ki ḳan aḳdı ol ḳadar /3/ mālı żāyi' ola eger bir 'ālim faṣd itse çoḳ ḳan çıḳsa bir ṭāsda /4/ veyā bir ṭabaḳ içinde ṭursa bu kişi ḫasta ola mālı ehline ve 'ayāline /5/ ṣarf olına veyā eṭıbbāya ücret virile zirā ki ṭabaḳ te'vilde eṭıbbādur /6/ eger faṣd itdürse ḳan kerhile aḳsa ḫasta ola mālına żarar yetişe /7/ ḳā'ide-i faṣd (ḳan aldurmaḳ) eger menfa'at itse ḳan daḫı ziyāde aḳmayup ḳadr-ı muvāfıḳ /8/ olıcaḳ eyüdür ol yıl tamām ḫastalıḳ görmeye dini daḫı pāk ola /9/ bir kimesne görse faṣd itdürmek diler tevbe itmege niyyet ide bir /10/ kimesne ẓan itse ki kendüde ḳan ġālib olmış günāhı ġālib ola /11/ eger faṣd itdürse ḳan münşeriḥ olsa tevbe ide ḳan ḳara olsa /12/ muṣirdür bir günāh üzerine ammā yine ıṣrārda ḳalmaya ṣoñra tāyib /13/ ola zirā ki ḳan çıḳmaḳ tevbedür bir kimesne görse kendüsi ḥacāmet /14/ ider veyā kendüyi ḥacāmet itdiler vilāyet eline gire veyā kitāb yazalar /15/ bu kişinüñ 'aleyhisine yā deyniçün veyā şarṭıçun veyā tezevvüciçün

294a

/1/ ki mehr borçlu ola zirā ki ḥacāmet ekṣer boyunda ve ḳulaḳda vāḳi' olur /2/ boyun mevżi'-i emānetdür ba'żılar eydür ḥacāmet marażı zāyil olmaḳdur /3/ ve ba'żılar eydür naḳṣ-ı māldur mertebesinden ma'zūl olmaḳdur eger ḥacāmet /4/ itdürse ḳan çıḳmasa mālın bir yirde defn ide ṣoñra arayup bulmaya /5/ veyā emānet ḳoya kimesnede ki ol kimesne emāneti buña ḳaṭ'ā teslim itmeye /6/ eger ḳan çıḳsa cismi ṣaḥiḥ ola ol yıl ḫasta olmaya eger ḳan bedelinde /7/ ayruḳ nesne çıḳsa veyā ṭaş çıḳsa 'avratı bir ġayrı kimesneden oğlan /8/ ṭoğura bu kişi ol oğlanı ḳabūl itmeyüp red ide eger ālet-i ḥacāmet /9/ ṣınsa 'avratın boşaya veyā fevt ola Cāmāsb eydür bir kimesne /10/ görse ḥacāmet ider fāyide ribḥ ide pādişāhı ḥacāmet itse veyā /11/ ekābirden bir kimesne ḥacāmet itse ol kimesnenüñ üzerine muẓaffer /12/ ola Yezid-i bin Mahleb Yūsuf-ı Ḥaccāc-ı Ẓālimüñ ḥabsinde idi gördi /13/ ki Ḥaccāc-ı Ẓālimi ḥacāmet ider ḥabsden ḫalāṣ oldı bir kimesne

/14/ görse ki devā isti'māl ider veyā gözlerine sürme çeker dini ṣāliḥ /15/ ola bir kimesne görse ki bir ḳadeḥden ṣu içer veyā āḫire ḳadeḥle

294b

/1/ ṣu içürür 'ömri uzun ola bir kimesne görse aña su'ūṭ itdürdiler /2/ müżāyaḳa vāḳi' ola بقدرمايسعط bir kimesne görse başına yaġ /3/ dürter ġuṣṣaya düşe şol vaḳt ki yaġ başından aḳsa yüzine /4/ inse ve eger yaġ ziyāde olup aḳmasa hemān ḳadr ḥācet miḳdārı /5/ olsa zinetdür eger yaġuñ rāyiḥa-ı ṭayyibesi olsa ṣenā-yı ḥasendür /6/ eger rāyiḥası kerih olsa ṣenā-yı ḳabiḥdür ba'żılar eydür yaġ ki kerih /7/ rāyiḥalu olsa zāniye 'avratdur yā recül-i fāsıḳdur ba'żılar eydür bir kimesne /8/ görse ki yüzine yaġ dürtmiş bu kişi ṣāyimü'd-dehr ola ba'żılar /9/ eydür bir kimesne bir kimesnenüñ bir mevżi'-i münkerde başına yaġ dürtse /10/ başına yaġ dürtilen kişi ḥaẕer itsün ol yaġ dürten kimesneden /11/ ki mekr ider bir kimesne görse buña odıla dögün ḳodı ḳatı acıtdı /12/ buña yaramaz kelām söyleye veyāḫod sulṭāndan buña bir yaramazlıḳ yetişe /13/ bir kişi görse ki dizinde veyā ṭamarı üstinde dögün ḳomışlar /14/ cāriyeden veledi ẓāhir ola veyā 'avrat ala veyā bir ġarib kişi bunuñ /15/ 'avratına zinā ide Ebū Bekir ṣıddiḳ raḍıya'llāhu 'anh Resūlu'llāh ḥażretlerine

295a

/1/ (ṣ.a.v.) eydür gögsümde iki dögün gördüm peyġamber 'aleyhi' /2/ s-selām eydür iki yıl emr-i nāsa vāli olup ḫilāfet idesiz ammā et-tiryāḳ (tiryāḳ) /3/ bir kimesne İbn-i Sirine geldi eydür ki bir ılan ayaġumuñ baş barmaġın /4/ ṣoḳdı ayaġum şişdi tiryāḳ buldum aġzuma aldum şiş /5/ gitdi saġ oldum İbn-i Sirin eydür sen bir kimesnesin ki fācir /6/ ve fāsıḳlarıla iḫtilāṭ idersin ṣoñra bir nesneye i'tiṣām idersin /7/ ammā ne nesneydügin bilmezem dėdi **üçünci faṣl** düşde /8/ ölüler ve anlara müte'allıḳ olan nesneleri görmegüñ ta'biri beyānındadur /9/ bir kimesne imāmü'n-nāsı görse fevt olmış ol şehr ḫarāb ola /10/ nitekim şehri ḫarāb görseler imām fevt olur bir kimesne görse /11/ ki imām fevt oldı pes ṣoñra dirildi sefere gide pes gele ba'żılar /12/ eydür günāh işleye pes ṣoñra tevbe ide bir kimesne bilā-mariż kendüyi /13/ meyyit görse 'ömri dırāz ola ba'żılar eydür bir kimesne görse fevt /14/ olmış evinde aġlarlar ve fiġān iderler cemā'at gelmiş bunı yurlar ve kefen /15/ dikerler kefenine ṣararlar cenāze üstine ḳorlar bu kişi bir fesād eyleye

295b

/1/ dini yaramaz ola ammā dünyāsı ziyāde ola bir kimesne görse ki /2/ 'avratı fevt olmış bu kişi zirā'at mālından ġani ola eger görse /3/ fevt olmış yir üzerinde düşmiş yatur

faḳir ola eger firāş üzerinde /4/ görse dünyā bu kişiye basṭ ola ve eger serir ve ḥarir üzerinde görse /5/ rif'ata yėtişe düşde meyyit bulmaḳ māl bulmaḳdur eger bir ġāyibüñ /6/ mevti ḫaberin getürseler dininde fesād ve dünyāsında ṣalāḥ ola eger /7/ görse ki oğlı fevt olmış 'adūsından ḳurtıla eger görse ḳızı fevt /8/ olmış ol kişi feraḥdan ye's itsün ba'żı ḥükemā eydür bir kişi görse /9/ fevt olmış defn itmişler eger ḳulısa āzād ola eminler görse /10/ 'azl ola 'azab görse evlene pehlüvān görse ġālib ola zirā /11/ ki bir kimesne fevt olsa cemi'-i esbābı müretteb ve kāmil olur Naṣr ibn-i /12/ Ya'ḳūb eydür ben tecribe itdüm mevt delil-i ḫayırdur şol kimesnelere /13/ ki ḫavfı ve ḥüzni vardur ve daḫı şol kimesnelerüñ ki yir da'visi ve /14/ nizā'ı var veyā yir ṣatun almaḳ ister anlara eyüdür ammā sāyir /15/ ḫuṣūmetlere fevt delil-i ḫayr degüldür zirā ki mevtānuñ fi'li yoḳdur

296a

/1/ aḥyānuñ eli altındadur ḳaçan mariż görse ki fevt olmış elemi /2/ ve ḫastalığı zāyil ola eger ḥublā ḫātūn kişi görse fevt olmış /3/ cenāzesin getürmişler ḫalḳ ağlaşur ammā figān itmezler oğlı ṭoġa /4/ ḫalāyıḳ cem' ola eger bir kişi bir kişiye ḫaber virse ki fulān /5/ kimesne mevt-i müfācātıla fevt olmış dėse ol meyyit olan kimesneye /6/ füc'eten ġam ve ġuṣṣa yėtişe vaḳt ola fevt ola 'aynı vāḳi' ola vaḳt /7/ olur mevt-i insān oğlı fevt olmağıla ta'bir olınur vaḳt olur /8/ atası fevt olmağıla ta'bir olınur zirā ki bunlar nefesde ve ebdānda şerik /9/ gibidür vaḳt olur ki oğlı ve ḳarındaşı fevt olmaḳ 'adūları fevt /10/ olmağıla ta'bir olınur vaḳt olur ki mevt-i insān ağlamaḳ olmasa /11/ dārından bir ev yıḳılmağıla ta'bir olınur eger fevt olsa defn /12/ itseler ol yıḳılan ev girü binā olunmaya meger ki āḫir kişi elinden /13/ yapıla ba'żılar eydür bir mevżi'de çoḳ meyyitler görülse vaḳt olur /14/ ki ol yire od düşer yanar ba'żılar eydür mevt fesād-ı dindür yā /15/ żenb-i 'aẓimdür yā emr-i müşkildür ba'żılar eydür mevt nefs maġlūb

296b

/1/ olmaḳdur keennehu meyyit gibi ola nitekim peyġamber (ṣ.a.v.) /2/ buyurur موتواقبل ان تموتوا ol vaḳtın ḥayāt-ı ebedile ta'bir olınur /3/ ağlamaḳ eyüdür eger figān ve nevḥa yoġısa eger görse ki bir vāli-i /4/ kebir kimesne fevt olmış anuñ ardınca ağlarlar eger figān ve nevḥa /5/ yoġısa ol kimesneden ḫayr göreler ve sürūr yėtişe ve eger başlarına /6/ ṭopraḳ ḳoysalar ve ṭonların yırtsalar sulṭān cevr ve ẓulm ide /7/ İbn-i Sirin eydür düşde ağlamaḳ göz aydınlığıdur ve feraḥdur bir /8/ kimesne görse bir mevżi'de figān ve nevḥa vardur ol mevżi'de bir /9/ inḳılāb ve yaramaz tedbir ola bir kimesne nevḥa itse ve oğlanı figān /10/ itse bir meyyit-i ma'rūf üzerine ol meyyitüñ 'aḳabınca bir meyyit /11/ daḫı vāḳi' ola zirā ki evvelki meyyit ḫod fevt olmış gitmişdür /12/ ṣoñra

olan nevḥa āḫerüñdür bir kimesne görse ġuṣṣaludur ol kişi /13/ feraḥ ola nitekim feraḥ olmaḳ ġuṣṣayıla ta'bir olınur bir kimesne /14/ görse ki emvātıla iḫtilāṭ ider bu kişi bu ḳavmile iḫtilāṭ ide /15/ ki dinlerinde fesād vardur anlara emr-i ma'rūf ide ḳabūl itmeyeler كما قال

297a

/1/ الله تعالي فانك تسمع الموتي ba'żılar eydür bu kimesneye bir mekrūh /2/ nesne yėtişe bir ṭāifeden ki şirrirlerdür Allāhdan ḫavf itmezler /3/ ḳavm-i 'İsā eydür bir kimesne meyyitlerile muṣāḥabet itse ıraḳ /4/ sefer ide çoḳ ḫayr ve berekāt göre meyyiti götürse daḫı boynına /5/ alsa daḫı eyledür bir kimesne meyyiti ekl idüp yėse 'ömri dırāz /6/ ola ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne meyyiti görse andan müte'ellim olmasa /7/ ve anuñıla bir fi'l daḫı işlemese ol meyyitile bunuñ arasında ḥāl-i /8/ ḥayātda dostlıḳ varısa ḫayr göre ve eger düşmenlik varısa /9/ yaramazdur Cāmāsb eydür bir kimesne kendüyi meyyit görse 'ömri /10/ dırāz ola eger meyyit buña söylese ḫayr göre meyyit serḫōş /11/ görilmek yaramazdur meyyit şey' yėse ol şey' ḳız ola veyāḫod /12/ dünyādan şehīd gitmiş ola meyyit kendüyi ġasl itmek bi-nefsihī /13/ eyüdür ġuṣṣadan ḳurtıla ḫayırlar ve berekātlar şevketile mālı ve 'ömri /14/ ziyāde ola meyyit ġayrı kimesneyi ġasl itmek ṭahāret ve tevbedür /15/ ġassāl (ölü yuyıcı) bir kimesnedür ki günāhkārlar andan tevbe ider veyāḫod bir

297b

/1/ tācir kimesnedür ḫalḳ ġuṣṣadan ḫalāṣ ider bir kimesne görse meyyit /2/ olan kimesne bir ādem ister ki libās yuya ol meyyit du'āya ve ṣadaḳaya /3/ muḥtācdur yā ḳażā-yı deyne yā istiḥlāle yā mes'ūlün 'anh olduġı /4/ nesnelerüñ def'ine muḥtācdur eger bir kimesne anuñ ṡiyābın yusa /5/ anuñ ol zaḥmetden ḫalāṣına sebeb ola kefen māl-ı ribādur bir kimesne /6/ geyse māl-ı ribā yėye eger kefeni tamām geymese ribāya da'vet ide kimesne /7/ icābet itmeye eger görse ki kefen içine ṣarmışlar mevte delālet ider /8/ eger kefen başın bürimese veyā ayaġın örtmese dīni fāsid ola her /9/ bār ki kefen meyyitüñ üzerinde az olsa tevbe itmege aḳrebdür kirlü /10/ ṭonlar ki meyyit üzerinde görile fesād-ı dīne delālet ider el-ḥanūṭ (eyü ḳoḳu) /11/ feraḥdur ġuṣṣaluya tevbedür fesādı olana bir kimesne görse ḥanūṭ almaḳda /12/ ġayrı kendüye mu'āvin ḳılur ıṣlāḥında ol kişi buña mu'āvin ola /13/ zīrā ki ḥanūṭ meyyitüñ rāyiḥasın def' ider el-ġāliye (ḳalye mişk) ve'l-kāfūr (kāfūr) ṡenā-yı /14/ ḥasendür bir kimesne görse ki na'ş üzerine kendüyi getürdiler mālı /15/ bisyār ola bir kimesne görse cenāze üzerine ṭurur āḫiret ḳarındaşları

298a

/1/ ḳazana dostları çoḳ ola ba‘żılar eydür cenāze recül-i münāfıḳdur /2/ ki elinde yaramaz kimesne helāk olur eger cenāze üzerine ḳosalar ammā kimesne /3/ götürüp gitmese ḥabs olına eger götürseler bu kişi bir ẓālim sulṭāna /4/ tābi‘ ola andan menfa‘at göre eger görse cenāze üzerine ḳodılar bir /5/ nice cemā‘at bunı omuzlarına urup ḳaldurdılar rif‘ata ve devlete yetişe /6/ ḫalḳı ḳahr ide ve bir nice kimesneler buña tābi‘ ola eger götürürken aġlaşurlarsa /7/ ‘āḳıbeti maḥmūd ola eger aġlamasalar ‘āḳıbeti meẕmūm ola eger bir kimesnenüñ /8/ cenāzesin gördi ki yir üzerinde seyr ider ol kişi gemiye bine sefer ide /9/ eger görse kimesnenüñ cenāzesin hevāda seyr ider eger ‘ālim veyā re'isise /10/ fevt ola ḫalāyıḳ yas duta veyā bir refī‘ü'l-ḳadr kimesnede ġurbetde veyā sefer-i /11/ ḥacda ve ġazāda fevt ola eger bir yirde çoḳ cenāze görse ḳomışlar /12/ ol mevżi‘üñ ehli fısḳı ve zināyı çoḳ ideler bir kişi görse meyyit /13/ götürür mālı bisyār ola eger ‘avrat görse fevt olmış cenāzeye varmışlar /14/ götürürler er ala eger eri varısa dīni fāsid ola eger bāzār içinde /15/ cenāze görse nifāḳdur emti‘a bābında bir kişi görse ki meyyiti çeker

298b

/1/ māl-ı ḥarām eline gire cenāze namāzın ḳılmaḳ kes̱ret-i du‘ādur ve istiġfārdur /2/ bir kimesne cenāze namāzında imām olsa bir münāfıḳ melik ḳıbelinden bir /3/ vilāyete ḥākim naṣb olına eger cenāze namāzın imām ardında ḳılsa bir meclise /4/ ḥāżır ola ki anda meyyite du‘ā olına müslimūn eydür bir kimesne görse /5/ ki fevt olmış defn itmişler ıraḳ sefere gide māl eline gire bir kimesne /6/ görse ḥayyiken defn olundı ḥabs ideler görse ḳabr içinde fevt /7/ oldı ḥabs içinde fevt ola bir kimesne görse bir recül bir kimesne ḳabrine /8/ teslim ider ḳoyar ol kişiyi tehlükeye atmış ola eger laḥdine ḳoysa bir ev eline /9/ gire eger üzerine ṭopraḳ örtse māl eline gire türāb miḳdārı ba‘żılar /10/ eydür bir kimesne defn olunsa dīni fāsid ola illā meger ki defn /11/ olunduḳdan ṣoñra ḳabirden girü çıḳa ḥayāt bula müslimūn eydür /12/ ḳabr zindāndur nitekim zindān ḳabirdür ba‘żılar eydür bir kimesne bir yirde /13/ ḳabr ḳazsa ol mevżi‘de evler bünyād ide eger görse ḳabr-i meyyit bunuñ /14/ evine müteḥavvel oldı veyā olduġı şehre müteḥavvel oldı ol mevżi‘de /15/ evler bünyād eyleye maḳābir-i ma‘rūfa kendü eviyle ta‘bīr olınur eger maḳābir

299a

/1/ ziyāret itse maḥbūslar ziyāret ide maḳābir-i mechūle ṭavāf itse /2/ münāfıḳlar ziyāret ide ve umūr-ı dünyāda mekrūh fi‘l işleyenleri ziyāret /3/ ide bir kimesne saṭḥ (ev üsti) üstine ḳabr ḳazsa ‘ömri ṭūl ola eger ḳabr ziyāret /4/ iderken buña ṭarab ve feraḥ gelse

ḳubūr ehline raḥmet vāḳiʻ ola baʻżı /5/ ḥükemā eydür bir kimesne görse ḳabr düzer kendüyiçün veyā ġayrı kimesne /6/ içün eger ḳulısa āzād ola ve eger oğlı varısa ḫayr ḫalef ola /7/ bu kişinüñ ẕikri ilā yevmi'l-ḳıyāmeti ḫayrıla cārī ola niçe kerre /8/ bu düşi tecribe itdük evlü olup oğlı ve ḳızı ola ne eyüdür fi'l-cümle /9/ bu düş ḫayırdur aġniyāya ve fuḳarāya bir kimesne bir muʻabbire eydür İmām Aʻẓam /10/ Ebū Ḥanīfenüñ ḳabrine girdüm sülüklerin cemʻ itdüm aldum naḳl itdüm /11/ muʻabbir eydür ʻilm-i Ebū Ḥanīfei żabṭ idesiz eger görseler meyyit evvelki /12/ ḥālinden ġanī olmış çoḳ mālı vardur veyāḫod ḍıḥk ider /13/ maġfūr ve ḥāli ḫoş ola قال الله تعالي وجوه يومئذ مسفرة /14/ ضاحكة مستبشرة baʻżılar eydür meyyit ṭalīḳü'l-vech (güler yüz) görülse /15/ صلة الحي للحي 'dur veyāḫod ol meyyite ḥasen duʻādur ve ḥüsn-i ḫilāfetdür

299b

/1/ yāḫod ʻilmdür ve sünnet-i ḥasenedür ki ol meyyit vażʻ itmişidi her meyyit /2/ ki anuñ başında tāc görülse elinde ḫātem ve üzerinde yaşıl ṭonlar /3/ görilse veyā meyyit taḫt üzerinde görülse ḥüsn-i ḥāle delālet ider /4/ veyāḫod şehādet üzerine veyā cihāda veyā maẓlūm veyā mebṭūn (ḳarın ağrısı) veyā /5/ maṭʻūn veyā ṭarīḳ-i ḥacda fevt olmış ola eger meyyit ḫaber virse /6/ ben ölmedüm dėse ol daḫı ḥüsn-i ḥāle delālet ider zīrā ki meyyit /7/ yalan söylemez bir kimesne görse meyyit ḥayy olmış bu kişinüñ fevt /8/ olmış bir işi dirile ʻasīr olan nesne yesīr ola بخلاف ما اذاراي حيا /9/ انه مات ḫilāfınca eger ḥayy olan fevt olunmış görülse bir iş /10/ bu kişiye ʻasīr ola zīrā ki mevt ʻusr ḥayāt yüsrdür baʻżılar /11/ eydür bir kimesne dilese ki ḥāli nice idügin maʻlūm ide emvātdan /12/ ṣorsun eger mevtā müstebşir ve muṭmain görülse ḥüsn-i ḥāle delālet /13/ ider ʻinda'llāh zīrā ki fevt olan kimesneler dār-ı ḥaḳḳa vāṣıl olmışlardur /14/ ʻiḳāb ve ṣevāb müşāhede iderler Allāh rāżı olmaduğı nesneyi söylemezler /15/ ve beşāret itmezler eger mevtā ḍārbīn ve münāziʻin ve maġżūbīn ʻaleyhe

300a

/1/ müşāhede olunsa yaramaz ḥāle delālet ider ʻinda'llāh taʻālā ve daḫı /2/ sünnet-i resūlu'llāha muḫālefete delālet ider terk-i vācibe ve vaṣiyyete /3/ ve neẕre yā bir günāh üzerine muṣir olmaġa delālet ider veyā vediʻātı (emāneti) /4/ ṣāḥibine virmemege delālet ider eger maʻrūf olan emvātı görse /5/ ki eyü libāslarıla feraḥ ve ṭarab iderler bu kişinüñ işi girü ilerü /6/ gele sürūr ve feraḥ ḥāṣıl ola eger meyyit ʻüryān görülse ḫayrātdan /7/ müflis ola ve muʻāḳab ola eger marīż görülse ol kişi mes'ūl /8/ ola beynehu beyna'llāh eger üzerlerinde ṣiyāb ve kerīh kirlü nesneler görse /9/ ol daḫı mes'ūl olmaḳdur eger meyyit yaramaz görülse ḫayırlu ʻamel itmedügine /10/ peşimān ola eger yüzi tozlu ve ḳara görülse küfr üzerine fevt olmış /11/ ola قال الله تعالي واما الذين اسودت وجوههم الفرتم بعد /12/

ايمانكم و قال الله تعالي وجوه يومئذ عليها غيرة eger meyyit mezāḥ /13/ ve laṭife eyler görülse rü'yā degüldür zīrā ki meyyit kendü ḥāline /14/ meşġūldür bir kimesne görse ki atası ve dedesi fevt oldukdan /15/ ṣoñra girü ḥayāt bulmış bu kişinüñ devleti ḥayāt bula eger anası

300b

/1/ ḥayāt bulsa ḫavfından emīn ola ve daḫı ticārete gönderdügi mālı yine /2/ gele sālimen ġānimen eger ṭayısı ve ṭayzası ḥayāt bulsa elinden żāyi' /3/ olan nesne girü eline gire eger oğlı ḥayāt bulsa bu kişiye bir düşmen /4/ ẓāhir ola ṣanmaduġı yirden eger ḳızı ḥayāt bulsa bu kişinüñ bir işi /5/ ilerü gele andan feraḥ ḥāṣıl ola eger birāderi ḥayāt bulsa ża'fdan /6/ ṣoñra ḳuvvet bula salṭanat 'avdet ide eger salṭanata ṣāliḥ degülise /7/ menfa'atinde ḳuvvet bula ḫuṣūmet itse felāḥ bula eger ḫāheri ḥayāt /8/ bulsa ġāyibde ādemisi varısa gele andan sürūr ḥāṣıl ola eger şeyḫi /9/ ḥayāt bulsa devleti ḥayāt bula bir kimesne görse ki kendü maḥallesinde /10/ veyā kendü ḳavminde ma'rūfāt ḫātūnlar yirlerinden ṭurı geldiler /11/ düş gören kişinüñ ve daḫı gördügi emvātuñ ehlinüñ ḥāli eyü ola /12/ ol ḫātūnlaruñ cemāli ve ṣiyābı ve kemāli miḳdārı eger üzerlerinde aḳ /13/ ḳaftān görse dīn emri eyü ola eger ḳızıl ḳaftān görse feraḥ ve ṭarab /14/ içinde ola eger ḳara ḳaftān görse ġanī ve devletlü ola eger müteġanniyāt /15/ olsa mestūrü'l-ḥāl ola ve eger münkeşifāt ve müseffirāt olsa bi-'aynihi

301a

/1/ emr-i münkeşif ola eger eski ṭonlarda görse faḳrdur ve ġuṣṣadur eger feriḥāt /2/ görse ol kişinüñ işi eyü ola eger üzerlerinde kirlü ṭon görse /3/ günāh kesb itdüklerine delālet ider bir kimesne görse ki iḥyā-yı mevtā /4/ ider bu kişi ḳavm-i żālline hidāyet ide yāḫod elinde bir kāfir īmān /5/ getüre veyā bir bid'at ıṣlāḥ ide ba'żılar eydür eger mu'ayyen olan /6/ maḳābirden ölüler ṭurı gelse ol mevżi'üñ ehline bir şiddet yetişe /7/ içlerinden münāfıḳlar ẓāhir ola ba'żı ḥükemā eydür bir kimesne görse /8/ mevtā dirilmiş zindigānī ider ıżṭırāba ve mażarrata delālet ider bir kişi /9/ ki fevt olup gitmişidi yine tekrār gördiler fevt olmış aġlaşurlar cem' /10/ olup ehli ve sāyir ḫalḳ müctemi' olmışlar ta'bīr budur ki ol evden /11/ bir kimesne daḫı fevt ola veyāḫod ol kişinüñ bir adaşı varısa /12/ ol kimesne fevt ola bir kimesne görse meyyit olan kimesne evine /13/ gelmiş namāz ḳılur ammā ḥāl-i ḥayātında namāz ḳılduġı yirde ḳılmaz delīldür /14/ ki maġfiret olmış ola ġayruñ du'āsı sebebiyle veyā bir sünnet-i ḥasene /15/ itmiş ola ḥāl-i ḥayātında ol sünnetden aña bir nesne yetişe eger bu

301b

/1/ fevt olan kimesne vāli ve ḥākim olsa ʻaḳabından yine ol vilāyete ve devlete /2/ bir kimesne naṣb olına ve eger namāz ḳıldugı mevżiʻ evvelden namāz ḳıla /3/ geldügi yirise kendünüñ bāḳileri evlāddan ve taʻalluḳātdan dünyāda eyü /4/ ola eger meyyit imām olsa ḥayy olanlar aña ittibāʻ itseler ol kimesneler /5/ ki aña uydılar ʻömrleri ḳaṣir ola zirā ki imām-ı meyyite tābiʻ oldılar /6/ eger meyyiti mescidde görse ol meyyit ʻaẕābdan emin ola zirā ki /7/ mescid maḥall-i emndür eger bir kimesne meyyiti mariż görse günāhından /8/ mes'ūl ola bir kimesne görse ki meyyitüñ bir ʻużvı ağrımış müteşekkidür /9/ ol meyyit mes'ūl ola ol ʻużv kime mensūbısa anuñ ḳıbelinden /10/ meṣelā başı ağrısa baş ataya atasına taḳṣir itdügi sebebden mes'ūl /11/ ola veyā vālidesine veyā re'isine taḳṣir itdügi sebebden mes'ūl ola eger görse ökçesi ağrır vaṣıyyete ḥayf itmiş ola veyāḫod /12/ bir nesneye emin itmişler ola tażyiʻ-i emānet ide ṣol eli ağrısa /13/ ʻavratı ḥaḳḳın żāyiʻ itmiş ola veyā ġayrı ʻavratlar ḥaḳḳın żāyiʻ itmiş /14/ ola uyluğı ağrısa ṣıla-yı raḥmi terk itmiş ola ol sebebden /15/ mes'ūl ola eger iki ayağı ağrısa bāṭıl yire fetvā virdügi

302a

/1/ sebebden mes'ūl ola ʻavratları düşde görilse bu ẕikr olınan /2/ ḥālile ol-daḫı taʻbir meẕkūrile taʻbir olınur müslimūn eydür bir kimesne /3/ görse ki bir ḥayy kişi bir meyyite nesne virür ṭaʻām ve şarāb cinsinden /4/ mālına żarar yetişe eger libās ve geyilür nesne virse ammā geymese şiddetdür /5/ mālında yāḫod marażdur nefsinde ammā yine sağ ola eger milk virdügi libāsın /6/ bu ḥayy olınan kişinüñ geye geldügi libās olsa meyyit daḫı alup /7/ ol libāsı geyse ol ḥayy fevt ola ammā ʻāriye virse temlik itmese /8/ dikmek ve yumaḳ gibi żararı yoḳdur eger meyyit bir kimesneden ṭaʻām alsa /9/ mālı żāyiʻ ola ṣanmadugı yirden eger meyyit ḳavun ve ḳarpuz alsa ġuṣṣası /10/ gide zirā ki seriʻü'z-zevāldür baʻżı ḥükemā eydür meyyit bir kimesneden nesne /11/ almaḳ yaramazdur düş gören kimesnenüñ fevtine delālet ider yāḫod baʻżı /12/ aḳrıbānuñ fevtine delālet ider veyā baʻżı dostlarınuñ mevtine delālet /13/ ider müslimūn eydür her nesne ki sen meyyite virürsin eger ḥubūb /14/ ve dāneler cinsinden olsa ummadugı yirden ḫayrdur ve eger meyyite /15/ göñlek virse ol meyyitüñ ʻıyşı niceyse bunuñ daḫı eyle ola

302b

/1/ eger meyyite ṭaylasān virse cāhıla taʻbir olınur ve ḳadr ve mertebe ve dünyā ile /2/ taʻbir olınur ṭaʻām virse şerefile taʻbir olınur ḳavun virse ġuṣṣayıla taʻbir olınur /3/ ve eger meyyite nesne virse meyyit buña bir kelām veyā ʻilm veyā vaṣıyyet itse /4/ dininde

ṣalāḥ ola her bāṭıl ki meyyitden ṣādır olur feraḥ ve lehv ve /5/ ṭarab gibi rü'yā degüldür (zirā ki ehl degüldür) ba'żı ḥükemā eydür meyyite nesne virmek eyü degüldür /6/ illā meger ki virilen nesne ṭa'ām ola yā gümiş ola yā ṣevb ola bir kimesne /7/ gördi ki meyyit buña selām virdi i'tirāż ve ġażab itmez meyyitüñ ḥüsn-i /8/ ḥāline delālet ider bir kimesne görse ki meyyiti eliyile ṭutar eline māl /9/ gire bir kimesne görse ki meyyite kelām ider söyler ḫalḳıla çekişe /10/ yine ṣulḥ olına eger görse ki emvāt buña söyler 'ömri uzun ola /11/ müslimūn eydür bir kimesne görse ki bir ma'rūf meyyiti öper intifā' ide /12/ mālından veyā 'ilminden meyyit-i mechūl öpse eline recā itmedügi yirden /13/ māl gire meyyit-i ma'rūf ve mechūl olsun eger şehvetile öpse meyyite /14/ cimā' itmek gibidür aḥkām ẕikr olınur eger şehvetile öpmese cimā'dan /15/ aşaġadur ba'żı ḥükemā eydür ḫasta olan kimesne meyyit öpse fevt ola

303a

/1/ saġ öpse kelāmı ḫalḳ içinde nā-maḳbūl ola eger ḥayātdayiken dost /2/ olduġı kimesne öpse eyüdür eger ol meyyit bunı öpse meyyitden buña /3/ ḫayr yėtişe eger bilmedügi meyyit bunı öpse bir ḫayr yėtişe ummaduġı /4/ yirden bir kimesne görse ki meyyit bunuñıla mu'ānaḳa ider veyā muṣāfaḥa /5/ ve muṣālaḥa ve muḫālaṭa ider 'ömri dırāz ola eger münāza'a üzerine boġazına /6/ yapışsa ḫayrı yoḳdur eger görse meyyite cimā' ider ḳabri içinde /7/ zinā ide cimā' itse meni gelse bir kimesneyle iḫtilāṭ ide veyā bir şirririle /8/ iḫtilāṭ ide elinden mālı żāyi' ola eger meyyit-i ma'rūfa cimā' itse /9/ er olsun 'avrat olsun ummaduġı maṣlaḥatı tamām ola eger cimā' /10/ iden meyyit olsa cimā' olınan ḥayy olsa ol ḥayy olan kimesneye /11/ meyyitüñ muḫallefātından nesne yėtişe eger meyyit olan 'avratı bir kimesne /12/ görse ki ḥayāt bulmış aña bu kişi cimā' ider yā menisine ve meẕiysine /13/ bulaşur bir yaramaz 'amele peşimān ola ammā ḫayra munḳalib ola 'avratlar /14/ er ādemüñ menisine bulaşsa ol meyyit sebebinden feraḥa ve vilāyete /15/ yėtişe veyā ticārete yėtişe fāyide ide eger bir kimesne meyyit olan 'avratı

303b

/1/ nikāḥıla alsa kendü evine götürse bir iş işleye andan peşimān ola /2/ eger bu kişi 'avratuñ evine varsa anda vaṭan dutsa bu kişi fevt /3/ ola 'avrat daḫı bu ẕikr olınan düşleri görse hemān erenler /4/ gibidür eyle ta'bir olınur eger bir kimesne görse meyyit da'vet idüp aldı /5/ bir yire gitdi dönüp yine gelmedi fevt ola bir maraż sebebiyle ki ol /6/ da'vet iden meyyit ol marażdan fevt olmışıdı bu da'vete icābet /7/ iden daḫı ol marażıla naḳl ide ve keẕālike bir kimesne görse ki /8/ meyyitüñ ardına düşüp gider varup bir eve girdi ve ol evden /9/ çıḳmadı fevt ola bir kimesne görse ki bir meyyit

buña ḫaber virdi /10/ ki fulān vaḳt fevt olursın ol vaḳtda mevt ola eger meyyite tābi' /11/ olsa ammā anuñıla bir yire girmese veyā girse tizcek yine çıḳsa /12/ ḳatı ḫasta ola ammā yine sağ ola eger görse ki meyyitile müsāferet /13/ ider bir emr anuñ üzerine telbis olına eger görse ki meyyit buña eski /14/ ve kirlü göñlek virdi faḳir ola ve günāh işleye zirā ki eski faḳırdur /15/ ve kir günāhdur bir kimesne görse meyyit bunı ḍarb ider sefer sebebinden

304a

/1/ ḫayr göre gitmiş şey'i eline gire eger görse meyyit bu kişiden i'rāż /2/ ider ve ġażab ider bu kişi bir yaramaz nesne işlemişdür dinine noḳṣān /3/ vāḳi' olmışdur zirā ki meyyit Allāh ta'ālā rıżāsına tābi'dür yaramaz /4/ nesneyi sevmez eger ḥayy olan kimesne meyyiti vursa meyyit buña rıżā virse /5/ nesne dėmese ḥayyuñ dini ża'fdan ḫāli ve ḳuvvetlü olmışdur meyyite ḫayr /6/ ve iḥsān ide zirā ki meyyit rāżı olup nesne dėmedügi ḥayyuñ fi'li ḥaḳ /7/ olduğıçundur eger meyyiti uyur görse rāḥatdur ve ḥüsn-i ḥāle delālet /8/ ider 'üryān görse daḫı eyüdür eger ḥayy ve meyyit ikisi bir döşekde yatur /9/ görse 'ömri dırāz ola eger meyyit ṭa'ām ṣatun alsa ol ṭa'ām ḳız /10/ ola ve eger metā' ṣatsa ol metā' ucuz ola eger ṭa'ām içinde /11/ meyte veyā ṣıçan veyā bir dābbe bulunsa ol ṭa'ām fāsid ola eger meyyit /12/ 'amel-i ḫayr işlese ta'limdür ki sen-de eyle idesin eger şer işlese terk /13/ it dėmege işāretdür müslimūn eydür bir kimesne görse ki meyyitüñ /14/ ḳabrin ḳazar bu ḳazan kimesne ol meyyitüñ ṭariḳine sülūk itmek ister /15/ dinde ve dünyāda ve ḥirfetine ve ṣanā'atına sülūk ider eger ḳabrin ḳazan

304b

/1/ kimesne meyyite yėtişse meyyiti ḥayy bulsa ol kimesnenüñ eline 'ilm ve ḥikmet /2/ ve māl gire ba'żılar eydür bir kimesne maḳābir ḳazsa andan aḥyā ve emvāt /3/ ẓāhir olsa ol mevżi'de yine mevt ḥādiṡ ola ḳavm-i 'İsā eydür /4/ bir kimesne emvātuñ 'ıẓāmın cem' itse ol kimesne ḫazine bula ve /5/ māl-ı 'aẓim eline gire eger ḥayy olan kimesne görse kendü daḫı meyyit /6/ olmış sefer-i ba'id ide vaṭanına rücū' itmeye dini fāsid ola ve fevt /7/ ola eger görse ki kendüsi ḥayydur ammā mevtāyıla iḫtilāṭ ider /8/ müfsidlerile muṣāḥabet ide eger görse anlaruñ ḳatında fevt olur /9/ anlaruñ fesādına ve bid'atına dāḫil ola bir kimesne bir meyyiti görse /10/ ki ḥālet-i küfr üzerine fevt olmışıdı kelime-i ḥikmet ve ḫayr söyler rü'yā /11/ degüldür temeṡṡül-i şeyṭāndur eger kāfirler fevt olsa anuñ üzerinde /12/ eski ve kirlü ṭon görilse yaramaz ḥāle delāletdür dār-ı āḫiretde ḳaçan /13/ taḫt üzerinde aḥmer ṭonlarıla ve başında tācıla ve elinde sivār ve /14/ barmağında ḫātem ve ayağında ḫalḫālıla görse bi-ḥasebi'd-dünyā 'izzile /15/ ve devletile anuñ bāḳileri zindigāni ideler bir kimesne ki kendü atası

305a

/1/ fevt olmışıdı gördi ki ḥayāt bulup ʿavratına cimāʿ idüp ġusl /2/ ider cenābetden oğlı ẕikr olınan ḳażiyyeyi bildi ʿavratı ėrkek /3/ oğlan ṭoġura ve daḫı ehl-i beytine feraḥ yėtişe ve meyyitüñ ismi ḥayy /4/ ola meyyit feraḥ ola adı ḫayr ẕikr olduğına ve Allāhu aʿlem bi'ṣ-ṣavāb /5/ **dördünci faṣl** cennet ve cehennem ve anlara müteʿallıḳ olan nesneleri /6/ görmegüñ taʿbiri beyānındadur baʿżı ḥükemā eydür bir kimesne görse ki /7/ āḫirete varmış bu kişi efʿāl-i ḥasene ve ṭāʿat ehliyse baṭṭāl ola /8/ zirā bir kimesne ki āḫiretde ola ʿameli münḳaṭıʿ olur ammā ḫavf içinde /9/ olan kimesnelere eyüdür ḫavfdan ḫalāṣ ola ve sāyir nāsa yaramazdur /10/ sefere ve müfāreḳata delālet ider baʿżılar eydür seferde olan kimesnelerüñ /11/ fevtine delālet ider bir kimesne görse āḫiretden pes gelmiş seferden /12/ evine gele görse āḫiretden gelmedi ġurbetde bāḳi ḳala bir kimesne /13/ görse ki āḫirete gitdi pes gelmekden menʿ itdiler ḥabsile taʿbir olınur /14/ veyā marażı ṭavilile taʿbir olınur ki āḫirü'l-emr fevt ola ammā ṣoñra /15/ yine rücūʿ itse ḥabsden ḫalāṣ ola veyā marażdan ve şiddetden

305b

/1/ ḫalāṣ ola baʿżılar eydür bir kimesne diyār-ı ġurbetde olsa gördi ḳi āḫirete /2/ gitdi vaṭanına vara ارض يوم قيامه bir şerife ʿavratdur veyā recül-i /3/ şerifdür en-nefḫ fi'ṣ-ṣūr (ṣūr ürmek) necātdur ṣuleḥāya bir kimesne görse ki ḳıyāmet /4/ ḳopmış veyāḫod güneş maġribden ṭulūʿ itmiş veyā āyāt-ı baʿs̱ ve nüşūrdan /5/ şerler ẓāhir olmış ʿameli ḫayr olan kimesnelere beşāretdür ve ʿameli şer olana /6/ yaramazdur ve eger ḳıyāmet ḳopan yirüñ cemāʿatı ẓālimlerise anlara intiḳām /7/ olına ve eger maẓlūmlarısa nuṣret ola eger görse ki ḳubūr yarılmış /8/ mevtā cemiʿi ṭaşra çıḳmış ol yire ʿadl ola eger görse ḳıyāmet /9/ kendü üzerine başḳa olmış fevt ola eger görse ḥaşr olunmış bu kişi /10/ ẓālimdür baʿżılar eydür bir kimesne görse ḳıyāmet içindedür sefer ide /11/ eger ḥarb içinde görse ʿadūya ẓafer bula bir kimesne melāikelerden /12/ melek görse melāike dėse ki oḳı kitābuñı düş gören ṣāliḥise /13/ eyüdür feraḥ ola ṭāliḥise yaramazdur كما قال الله تعالي اقرا كتابا في /14/ كفي بنفسك اليوم عليك حسيبا bir kimesne görse ḥisābı āsān /15/ olur mestūre ʿavratı ola eger ḥisābı düşvār olsa ziyān ide

306a

/1/ قال الله تعالي محاسبنا و حسابا شديدا eger bir kimesne görse elinde /2/ mizān vardur bu kişi sünnet üzerine ola eger görse ki muḥāsebe /3/ ider aʿmālı mizāna vuruldı ḥasenātı ziyāde geldi bu kişi emr-i dünyādan /4/ bir nesneyi ıṣlāḥ ide ʿinda'llāh müṣāb ola eṣ-ṣırāṭü'l-müstaḳim bir kimesne /5/ görse ki ṣırāṭdan ṭayınmış ṭariḳ-ı ḥaḳḳı terk ide bir kişi yöriyüp /6/ ṣırāṭı geçse şuġlından emin ola bir kimesne görse ki cehenneme /7/

girmiş günāh-ı kebire işleye veyā sulṭāndan bir miḥnete yetişe andan /8/ ḫalāṣ olmaya ve eger cehenneme girse ḳılıç çıḳarsa fuḥş söz söyleye /9/ eger cehenneme mütebessim olup girse dünyā ġamından feraḥ ola eger /10/ görse maḥbūs olmaḳdan ḫalāṣ olmadı dünyāda faḳir ve maḥzūn /11/ olmaḳdan ḫāli olmaya her rü'yāda ki nār görile elbette fitne ve /12/ ta'cil-i 'aẕāb vardur eger cehennemden yanmadın çıḳsa dünyā ġuṣṣasına /13/ düşe eger cehennem zaḳḳūmından ve ḥamiminden ve ṣadidinden ve ḥarrından (ıssısından) /14/ ṭatsa günāh kesb ide ve ḳatl-i nefs ide ve umūr aña müte'essir ola /15/ eger görse ki müsveddü'l-vech (ḳara yüz) ve ezraḳu'l-'ayn (gök göz) olmış cehennem içinde

306b

/1/ ṭurur Allāh düşmeni olan kimesneyle muṣāḥib ola fi'l-i münker işleye /2/ yüzi ḫalḳ ḳatında ḳara ola Allāh ta'ālā āḫiretde 'iḳāb ide ḳavm-i /3/ 'İsā eydür bir kimesne cehennemi uyḫuda görse 'ayānā ḫayr yoḳdur /4/ sulṭāndan ḥaẕer itsün bir kimesne cehenneme girse bir günāh /5/ ucından fażāḥat bula eger görse cehennemden keennehu çıḳmış tevbe /6/ ide eger cehennem şarābından içse veyā ṭa'āmından yėse ma'āṣiye /7/ mürtekib ola yā bir 'ilm ṭaleb ide kendüye vebāl ola bir kimesne cehennem /8/ mālikin görse ya'ni nār-ı ḫazinedārıdur ki beşāşetile ṭurur sulṭānuñ /9/ cellādlarından bu kimesneye şerbet yėtişe eger görse ki bir melek bunı /10/ saçından yapışur nāra atar bu kişiye bir żarar yėtişe ẕelil ola /11/ ba'żı muḥaḳḳıḳlar cehenneme girmegi nefs hevāsına uymaġıla ta'bir /12/ iderler eger bir kimesne cenneti az ba'id görse bir 'amel işleye ki anuñ /13/ sebebiyle cennete ḳarib ola eger bu kişiye dėseler ki sen cennete /14/ girürsin bir mirāşıla beşāret vāḳi' ola eger görse ki Allāh ta'ālā /15/ bu kişiyi cennete ḳoyar ammā bu kişi girmez bu kişi kāfirūn bi'llāh ola

307a

/1/ eger ḳılıcın çıḳarsa cennete girse emr-i ma'rūf ve nehy-i münker ide /2/ ni'mete ve devlete yėtişe eger görse cennete girmiş Allāh ta'ālānuñ /3/ ferāyiżin yirine getürmiş ola ve sünnet-i resūli iḥyā itmiş ola /4/ ve ḫalḳıla ḥüsn-i mu'āşere itmiş ola eger görse ki cennete mütebessimen /5/ girür Allāh ta'ālāyı ẕikr eyleye ve fevāḥişden yıġlana eger görse ki /6/ cennete girmiş köşklerinde sākin olmış ve ravżaların görmiş bu /7/ kişi āḫiretde cennete dāḫil ola eger görse cennete her ḳanḳı ḳapusından /8/ isterse girür vālideyn bu kişiden rāżı olmış ola eger görse /9/ cennetde bir firāş üstinde tekyelenmiş bu kişinüñ bir mestūre müşfiḳa /10/ ḫātūnı ola andan dünyāda ve āḫiretde rāḥat ola eger cennete /11/ girse çi vaḳt dāḫil olduġın bilmese dünyāda 'aziz ola şürür /12/ andan medfū' ola eger cennet yėmişlerinden yėse 'ilm ögrene eger /13/ yābende bulsa kendü

yėmese āḫere virse yėdürse kendü bildügi /14/ ʻilmi āḫere ifāde ide ol müteʻallim olup ögrenen kimesne fāyide ide /15/ kendü nefsi fāyide itmeye eger görse ki cennetüñ yėmişlerinden

307b

/1/ bu kişiyi menʻ itdiler bu kişinüñ dīni fāsid olmışdur eger görse ḳi /2/ kendüyi cennet bāğçelerinde seyr ider dīni kāmil ve İslāmı ḫāliṣ /3/ ola zīrā ki ravża-ı cennet dīndür ḫażravātı İslāmdur eger /4/ görse ki cennete girmek diler ammā girmekden menʻ iderler bu kişi /5/ ḥac ve cihād itmek ṭaleb ide menʻ ideler veyāḫod bir günāh üzerine /6/ muṣir ola tevbe itmek ṭaleb ide tevbe naṣīb olmaya bir kimesne /7/ görse keennehu firdevs içindedür hidāyete yėtişe eger görse cennet /8/ ḳapularından üzerine bir ḳapuyı bağladılar atası veyā anası fevt ola eger /9/ görse cennet ḳapusı bağlandı açılmaz ki gire vālideyn bu kişiye /10/ ġażab itmiş ola muḥaḳḳıḳlar ḳatında cennete dāḫil olmaḳ ʻālem-i ḳalbe /11/ dāḫil olmaḳdur ve daḫı maḳām-ı tefriḳadan maḳām-ı cemʻe vuṣūl bulmaḳdur /12/ dėyü taʻbir iderler eger görse cennet ʻavratlarından bir ḫātūna /13/ cimāʻ ider umūr-ı dünyāsı eyü ola ol ʻavratuñ cemāli miḳdārı /14/ bir kimesne görse ki cevārī-yi cennetden ve ḥūrīlerden bir nicesine /15/ cimāʻ ider dīn emrinde sırrıla ʻamel işleye ve ḫayra semāʻ ide umūr-ı dīnde

308a

/1/ eger cāriye mekşūf olursa ḫayr-ı mekşūf ve ẓāhir ide ḥac ve cihād /2/ gibi ve zekāt gibi eger görse ki cennetüñ ʻavratları ve ġılmānı bunuñ /3/ eṭrāfında ṭavāf iderler memlekete ve naʻīme yėtişe bir kimesne görse /4/ ki Kevs̱er ṣuyından içer riyāsetdür ve aʻdāya muẓaffer olmaḳdur كما قال /5/ الله تعالى انا اعطيناك الكوثر eger görse cennet ḳaṣrından /6/ bir ḳaṣırda ṭurur bir cemīle ʻavrat ala قال الله تعالي حور مقصورات /7/ في الجنام eger sidre-i cennet görse ẓafer ve riyāsetdür eger ṭalḥ /8/ yėse ki aña müz dėrler veyā gölgesinde otursa murādına yėtişe /9/ ve eger cennetüñ lebeninden ve ḫamrından ve ṣuyından /10/ ve ʻaselinden yėse ġanīdür ve niʻmetdür /11/ ve ʻilmdür ve ḥikmetdür

/12/ çü hicretden sekiz yüz geçmişidi
varup iḥdā ve tisʻīn olmışıdı
/13/ receb ayında te'līf-i kitāba
şürūʻ olındı bu faṣl-ı ḫiṭāba
/14/ girü erbāʻda mis̱linde (yaʻnī receb) ferāğı
bulup yaḳduḳ bu rūşen dil çerāğı
/15/ duʻā itse gören işbu faḳīre
irişsün dāyimā luṭf-ı kes̱īre

132919

MÜŞKİL-GÜŞĀ (TA^{c}BĪR-NĀME)
(DİL BİLGİSİ-METİN-DİZİN)

İKİNCİ CİLT

Hatice EMİNOĞLU

132919

Hacettepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı için öngördüğü
DOKTORA TEZİ
olarak hazırlanmıştır

Ankara
Ocak, 2003

T.C. ... DOKÜMANTASYON MERKEZİ

4. DİZİN

-A-

āb Far. (2): Su 91b/14, 199a/3
ābādān Far. (1): Bayındır, mamur, şen 252b/9
ā. ol- (1) 252b/8
'abd Ar.(6): Kul, köle 30a/10, 222a/7, 270a/13, 273b/9, 288a/3, 288a/3
'a.-e (3) 266a/14, 273b/4, 273b/7
'a.-den (1) 273b/10
'a.-üñ (2) 2a/10, 273b/7
ābdest Far.: Abdest
ā.-le (1) 7b/1
ā.-süz (1) 202a/5
ā. al- (2) 58a/5, 89b/8
'abes Ar. (2): Saçma, boş 43a/4, 82a/2
'ābid Ar. (3): İbadet eden, kulluk eden, tapınan 139b/10, 159b/5, 227a/3
'ā.-dür (1) 138b/14
'ā. ol- (2) 195b/7, 287a/15
'abīd Ar. : Kullar, köleler
'a.-e (1) 153b/12
'ābide Ar. : İbadet eden, kulluk eden, tapınan (kadın)
'ā. ol- (2) 143a/7, 166b/7
ābnūs (1): Abanoz denilen sert ve siyah bir ağaç 121a/1
'abūs (3): Somurtkan, asık suratlı, ekşi yüzlü 202a/5, 217b/12, 262b/6
ācām Ar. (1): Meşelik, kamışlık, ağaçlıklar 116a/15
'acāyib (1): Tuhaf şey, anlaşılmaz şey 276b/11
'a.-dendür (1) 273a/10
'acāyiz Ar. : Kocakarılar
'a.-e (1) 142b/10
'aceb Ar. (3): Acaba !, hayret! 42a/2, 228b/4, 277a/4
'a. gör- (1) 279a/11
'a. kal- (1): 97b/3

a'ceb Ar. (2): Acayip olan, tuhaf olan 273a/10, 276b/11
a'cebü'l- acā'ib (1): Çok garip ve gülünç olan 276b/11
'acel Ar. (2): Acele etmek 218b/2, 234b/15
'acele Ar. (1): Çabuk, çabukluk 224b/12
'a.-yle (1) 46b/7
'a. it- (1) 46b/7
'acemī Ar. (4): Tecrübesiz, toy 131a/12, 149b/8, 222a/15, 231a/3
'a. cāriye ol- (1) 187b/5
acı (3): Acı, tatlı olmayan; dert, eziyet, sıkıntı; ağrı, sızı; mec. üzüntü 91b/14, 123a/4, 166b/3
a.-dur (1) 118a/13
a.-sı (1) 124b/14
a.-sına (1) 284b/15
a.-ysa (1) 188a/6
a. ol- (2) 90a/2, 160a/14
a. söz işit- (2) 117b/2, 119b/3
acıt- : Ağrı ve sızı duymasına sebep olmak; acılık vermek
a.-dı (1) 294b/11
'acībe Ar. (1): Tuhaf, şaşılacak şey 1b/2
'ācil Ar. : Acele, gecikmez
'ā.-dür (1) 132b/8
'ā.-e (1) 168b/8
'ācilen Ar. (1): Gecikmeden, çabucak 103a/14
'acīn Ar. (1) Yoğrulmuş şey, hamur 156b/15
'āciz Ar. (2): Beceriksiz; zayıf, güçsüz 245a/12, 280a/14
'ā.-dür (2) 249a/1, 277a/13
'ā. eyle (1) 221b/15
'ā. ol- (3) 106b/3, 290b/11, 133a/11
'acl Ar. (1): Buzağı 141a/4
'acūze Ar. (2): Kocakarı 18b/7, 139b/3
'a.-yse (1) 220b/12
'acz Ar. : Beceriksizlik, zayıflık

ʻa.-ini (1) 53b/6
aç (3): Aç, tok olmayan 179a/8, 179a/9, 214a/7
a.-lar (1) 224a/13
aç- (1): Açmak 264a/2
a.-a (1) 237b/11
a.-acaḳ (1) 12b/5
a.-ar (1) 108a/1
a.-dı (1) 263b/12
a.-dum (5) 27b/5, 27b/7, 262a/9, 263a/14, 264a/2
a.-ınca (1) 8a/7
a.-mış (2) 181b/13, 262a/8
a.-sa (3) 183b/5, 193b/11, 237b/11
a.-up (2) 27b/10, 32a/11
açıcı (1): Açma işini yapan 229b/15
açıl- : Açılmak
a.-a (6) 16b/14, 31a/6, 184a/8, 192a/12, 194a/5, 200a/4
a.-an (1) 172a/15
a.-dı (2) 180b/8, 265b/14
a.-maz (1) 307b/9
a.-mış (4) 51a/7, 107a/6, 120b/8, 237a/15
a.-sa (6) 106b/13, 106b/14, 108a/9, 180b/12, 236b/2, 270b/15
a.-sun (1) 265b/11
a.-ur (2) 7a/4, 76b/4
a.-ursa (1) 176a/10
açılmaḳ (1): Açılmak 235b/7
a.-dur (1) 235b/7
açlıḳ(ġ) : Aç olma hâli
a.(ġ)-a (2) 98b/11, 214a/6
açuḳ (6): Açık, kapalı olmayan 113b/11, 167b/3, 167b/15, 169a/15, 235b/6, 257a/11
a. ol- (1) 213b/8
ad (9): Ad, isim 18b/5, 18b/5, 20a/1, 20a/5, 20a/6, 95a/9, 95b/13, 113b/10, 144b/4
a.-dur (1) 122b/2
a.-ı (7) 7b/4, 18a/14, 82a/9, 140a/11, 213a/5, 289b/1, 305a/4
a.-ıdur (2) 20a/13, 136a/10
a.-ın (4) 19b/13, 20b/12, 120a/10, 289a/8
a.-ına (3) 18a/14, 199a/6, 213a/5
a.-ını (3) 18a/13, 18a/13, 104b/9
a.-ıyla (1) 267a/9
a.-lardan (1) 18b/2
a.-uñ (2) 20a/8, 20b/10
a. vir- (4) 95b/13, 95a/9, 113b/10, 144b/4
a.-ı çıḳ- (1) 128a/8
a. ḳoy- (1) 20a/5
aʻdā Ar. (11): Düşmanlar 67b/3, 73a/14, 151b/3, 160a/5, 166a/10, 180b/15, 182a/11, 182a/12, 222b/5, 249b/5, 285b/4
a.-dan (3) 131b/9, 198a/15, 285a/10
a.-dur (3) 134a/5, 145b/8, 285b/4
a.-ları (1) 237b/3
a.-larıdur (1) 30a/2
a.-nuñ (2) 73a/15, 289b/12
a.-sı (2) 142a/1, 267a/10
a.-sın (1) 199b/12
a.-sına (2) 237b/9, 291a/9
a.-sından (1) 93b/6
a.-ya (15) 131b/1, 143b/10, 157a/4, 175a/15, 176b/14, 195b/5, 196b/1, 207a/9, 219b/8, 220a/11, 222a/6, 225b/11, 264b/1, 289b/11, 308a/4
ādāb Ar. (1): Terbiyeler, utanmalar; yollar, kaideler 278b/1
ā.-ıla (2) 253a/12, 254a/9
ā.-ındandur (4) 30b/5, 31b/9, 31b/13, 32a/6
ā.-ı şerʻ üzerine ol- (1) 108b/6
aʻdād Ar. (1): Adetler, sayılar 63a/9
adaş : Aynı addan olan; dost, yakın arkadaş
a.-ı (1) 301a/11
a.-ınuñ (1) 50b/11
ʻādāt Ar. (2): Âdetler, gelenekler; tabiatlar, alışkanlıklar 126b/13, 126b/14

'adāvet Ar. (7): Düşmanlık 130b/9, 134b/10, 165b/1, 218a61, 227b/2, 281b/14, 283b/14
'a.-dür (6) 128a/15, 157b/12, 184a/13, 216b/4, 222b/15, 231b/12, 241b/11
'a.-e (1) 283a/7
'a.-i (1) 9b/6
'a.-in (2) 218a/5, 222b/15
'a. baraḳ- (1) 80a/8
'a.-it- (6) 119a/9, 141b/14, 228/9, 247b/10, 250a/9, 284b/4

'ad(d) (1): Sayma, sayılma, telakki olunmak; itibar etmek 218a/8
'a. it- (2) 3b/10, 244a/9
'a. ol- (2) 194a/14, 241b/5

'aded Ar. (6): Sayı 40b/8, 47a/5, 61b/4, 62b/11, 116a/4, 244a/9
'a.-dür (1) 120a/9
'a.-i (6) 38b/13, 62b/13, 117b/14, 148b/6, 152b/2, 152b/5
'a.-inüñ (1) 62b/7

ādem Ar. (24): Adam; insan 5a/6, 45b/15, 135b/5, 163a/14, 170a/14, 186b/4, 189a/4, 189a/8, 202a/11, 204b/6, 211b/11, 213a/5, 213a/5, 218b/9, 222a/7, 229a/5, 283a/8, 297b/2
ā.-den (3) 146a/8, 189b/6, 287b/13
ā.-dür (6) 109b/3, 135b/7, 203b/3, 224b/11, 226b/10, 237a/9
ā.-e (4) 1b/2, 48b/6, 174b/11, 212a/12
ā.-i (4) 212a/9, 215a/15, 235b/13, 251b/9
ā.-ile (3) 123b/5, 147a/10, 172b/14
ā.-ler (3) 203b/2, 229b/11, 229b/11
ā.-lerden (1) 150b/2
ā-lerdür (2) 203a/13, 205b/9
ā-leri (1) 73a/10
ā-üñ (10) 137a/10, 155b/8, 166b/7, 166b/7, 168a/1, 178a/2, 178a/2, 186b/2, 237a/9, 303a/14
ā.-lerüñüñ (1) 37a/8
ā.-üñ ḳarnında ol- (1) 137a/7

'adem Ar. (5): Yokluk, bulunmama 23a/10, 38b/3, 53b/7, 128b/2, 143a/5
'a.-den (1) 1b/1
'a.-ine (1) 38b/13

ādemī Ar.: Ademoğlu, insanoğlu
ā.-nüñ (1) 47a/8
pāzār ā.-si (2) 165a/15, 300b/8

ādemīn Ar. (1): Ademler, insanoğulları 137a/6

ādem oğlanları Ar. +T. (2): Âdemoğlanları, insanoğulları 32a/11, 33b/3
ā.-na (2) 7b/6, 13a/9
ā.-nuñ (2) 10b/8, 29b/12

'aden (Ar. 'adn): Cennet
'a.-e (1) 85a/13

'ades Ar. (2): Mercimek 122b/7, 123b/11

'ādet Ar. (5): Görenek, alışkanlık, tabiat 41b/3, 89b/1, 156a/10, 256a/14, 277a/11
'ā.-den (1) 102a/1
'ā.-i (1) 42a/10
'ā.-ise (1) 219b/2
'ā.-lerini (1) 44a/7
'ā. it- (2) 113a/3, 225a/11
'ā. ol- (1) 42a/10

adım : Adım
a.-la (1) 214b/13

'adil Ar.: Eşit, eş
'a.-dür (1) 238a/9
'a yap- (1) 3a/4

'ādil Ar. (6): Adil, doğruluk gösteren, doğru 43b/14, 51b/15, 64a/13, 234a/5, 265a/2, 266a/5
'ā.-dür (3) 52a/3, 224a/1, 229b/2
'ā.-e (2) 234a/5, 234b/15
'ā. kimesne ol- (1) 226a/7
'ā. ol- (2) 243b/14, 265a/1

'adl Ar. (11): Doğruluk 3a/10, 41a/5, 86a/14, 87a/2, 147a/14, 195b/12, 203a/7, 225b/11, 228b/10, 266a/11, 266b/9,
'a.-dür (4) 88b/5, 157a/6, 237a/14, 266a/13
'a.-ile (3) 4la/6, 224a/2, 230b/13
'a.-i (2) 56a/15, 235b/3
'a.-ile (1) 3a/11
'a.-in (1) 127b/7
'a.-ine (1) 146b/5
'a. eyle (1) 200a/3
'a. it- (6) 193a/13, 193a/14, 204a/12, 204a/13, 210b/2, 238a/8
'ā.-i meş'ār ol- (1) 234a/5
'a. ol- (2) 228b/11, 305b/8

adlu (2): Adlı, isimli; adında birisi 45b/15, 45b/15

aḍrās (Ar.ażrās) (1): Dişler, arka dişler 172b/1

'adū Ar. (25): Düşman 51a/14, 76a/7, 76a/8, 80b/8, 80b/10, 129a/4, 131a/14, 134b/13, 136a/7, 142a/3, 146b/5, 146b/9, 150b/8, 150b/13, 151a/4, 158a/2, 158a/4, 165a/14,165a/15, 165b/5, 167b/2, 186a/13, 219b/13, 282b/3
'a.-dan (4) 67b/1, 70a/7, 87b/1, 127a/15
'a.-dur (12) 117b/12, 132a/14, 134a/2, 137a/7, 137b/11, 142a/4, 142a/5, 142a/5, 165b/2, 201b/11, 219b/14, 283b/8
'a.-ları (2) 180b/13, 296a/9
'a.-sı (9) 56b/1, 80b/4, 85a/1, 92b/12, 142a/2, 185b/6, 216a/2, 221b/10, 284b/2
'a.-sıdur (1) 150b/6
'a-sın (1) 209a/8
'a.-sına (7) 44b/10, 51b/12 131b/4, 131b/6, 146b/6, 149b/7, 284a/7
'a.-sından (2) 77a/6, 295b/7
'a.-sını (1) 91a/15
'a.-ya (11) 80b/9, 134a/3, 144a/4, 146a/2, 205a/4, 219b/14, 221a/9, 221b/12, 222a/7, 251a/14, 305b/11
'a.-yıla (1) 128a/13
'a. ol- (4) 30a/5, 97b/9, 134a/13, 283b/14
'a.-yı ḳāvi ol- (1) 158a/3

'adüvv Ar. (3): Düşman, hasım 128b/8, 138a/11, 139b/3

āfāḳ Ar. : Ufuklar, gökle yerin birleşir gibi göründüğü yer
ā.-a (1) 264a/7
ā.-da (2) 2a/14, 218b/4

āfāḳi Ar. (5): Nesnel, objektif, havaî 4b/4, 48a/10, 49a/15, 96a/1, 276a/3
ā.-de (3) 49b/6, 49b/6, 96a/10
ā.-dür (1) 57a/12
ā.-nüñ (1) 49a/12
ā. ol- (2) 49b/9, 49b/11

āfāḳiyye Ar. (1): Ufuklar 62b/12

āfāt Ar. (1): Belâlar, musibetler 82b/15
ā.-dan (1) 83a/1

āfet Ar. (2): Büyük felâket, belâ; mec. güzel insan 24a/7, 51a/5
ā.-den (1) 115a/14
ā. iriş- (1) 51a/5
ā. yitiş- (2) 115a/13, 237a/2

'afīfe Ar.: İffetli, namuslu kadın
'a. ol- (1) 290b/12

'āfiyet Ar.: Sağlık, esenlik
'ā.-ine (1) 70a/1
'ā. gör- (1) 116b/12

'afṣ Ar. (1): Mazı denilen tane 122b/9

'afv Ar. (3): Suçunu bağışlama, özür dileme 78a/3, 217b/11, 267b/1,
'a. it- (1) 135b/4

aġ- : Yükselmek, yukarı çıkmak

a.-ar (3) 50a/6, 51a/13, 51a/14
a.-dılar (1) 65a/2
a.-sa (2) 99b/13, 100a/5

ağaç(c) (16): Ağaç 15b/13, 15b/13, 45a/3, 106b/8, 110a/7, 111a/4, 113b/4, 119b/7, 119b/13, 119b/14, 120b/6, 135a/6, 153b/4, 162b/14, 219b/5, 238b/7
a.(c)-a (3)110a/4, 120a/15, 201a/2
a.(c)-ı (31) 104b/14, 110a/8, 110a/8, 110b/14, 111a/4, 111b/2, 111b/5, 111b/7, 111b/9, 114a/3, 114b/6, 117b/15, 118a/9, 119a/2, 119a/7, 119b/6, 119b/8, 121a/1, 121a/6, 121b/10, 121b/10, 121b/10, 122a/12,122b/6, 122b/9, 122b/12, 124b/2, 124b/5, 124b/13, 125a/2, 125a/7
a.(c)-ıla (5) 106b/8, 110a/3, 130b/10, 163a/2, 216b/7
a.(c)-ın (4) 111b/10, 112b/1, 117b/7, 118a/9
a.(c)-ına (5) 114a/8, 114a/8, 114b/9, 121a/9, 163a/3
a.(c)-ından (3) 110a/6, 125a/9, 125a/12
a.(c)-ını (1) 113a/2
a.(c)-uñ (4) 110b/15, 120b/2, 120b/2, 126b/10
a.-da (1) 122b/14
a.-dan (7) 114a/11, 119b/12, 122b/7, 125a/10, 162b/2, 173b/5, 200b/3
a.-lar (15) 4b/14, 15b/12, 41b/15, 41b/15, 70a/9, 99a/7, 100a/1, 110a/10, 110a/11, 110a/12, 110a/13, 110b/11, 111a/4, 119b/5, 120a/3
a.-lara (1) 15b/10
a.-lardan (1) 121b/15
a.-ları (6) 70a/12, 110a/14, 111a/5, 111a/8, 111a/11, 135a/7
a.-ların (1) 229a/9
a.-laruñ (1) 84b/9
a.-ıla ur- (1) 164b/9
a. ol- (1) 208b/13, 243b/9
a.-da ol- (1) 145a/12
a.-dan ol- (4) 104b/12, 105a/13, 157b/3, 236a/8
a. kömüri (1) 85a/8

ağaççı (1): Ağaç işiyle uğraşan 224a/6

ağaçlu (1): Ağaçlı 98a/2

āgāh Ar. (1): Bilgili; haberli; uyanık 54b/6

ağar- : Ağarmak, aklaşmak
a.-dı (1) 178a/13
a.-mış (1) 175a/8

ağarr Ar.: Asil; kendini çok beğenmiş
a. ol- (1) 128a/5

ağılu (bk. **ağulu**) (1): Zehirli 128a/12

ağır (3): Ağır, kalın 12b/1, 13a/1, 214a/14
a. yük çek- (1) 131b/15

ağır- : Anırmak; haykırmak, kükremek
a.-sa (2) 187a/14, 187a/15

ağırmaḳ (1): Haykırmak, kükremek; anırmak 12b/6

ağırşaḳ (1): İplik eğrilecek iğe takılan tahta yuvarlak 235a/11

ağ(ı)z (1): Ağız 290b/14
a.(ı)-a (2) 105b/6, 160b/13
a.(ı)-dan (2) 171b/6, 181b/5
a.-ı (7) 149a/14, 171b/8, 171b/12, 172b/13, 188a/15, 219b/4, 257a/13
a.-ın (2) 263b/12, 263b/13
a.-ına (1) 171b/7
a.-ında (2) 161a/1, 290b/8
a.-ındadur (1) 138a/1
a.-ından (9) 80a/3, 105b/7, 107a/13, 134b/12, 137a/10, 140a/15, 181b/6, 188b/1, 246a/8
a.-ıyla (1) 81a/7
a.-uma (2) 264a/2, 295a/4
a.-umda (1) 263b/13
a.-uñdan (1) 105b/10
a.-uñı (1) 264a/2

ağla- : Ağlamak
a.-duğı (1) 250b/4

a.-madın (1) 185b/4
a.-masalar (1) 298a/7
a.-r (4) 46b/3, 164b/9, 250b/4, 250b/4
a.-rken (1) 254a/2
a.-rlar (3) 89b/7, 295a/14, 296b/4
a.-rsın (1) 254a/3
ağlāl Ar. (2): Boyuna geçirilen zincirler; prangalar; kelepçeler 47a/8, 47b/3
a.-ı (1) 47a/9
ağlamaḳ (4) Ağlamak 46b/2, 296a/10, 296b/3, 296b/7
ağlaş- : Ağlaşmak
a.-ur (1) 296a/3
a.-urlar (1) 301a/9
a.-urlarsa (1) 298a/6
ağmaḳ (2): Yükselmek, yukarı çıkmak 99b/14, 99b/15
ağniyā Ar. (1): Zenginler 289b/9
a.-dan (1) 112a/14
a.-ya (4) 122a/12, 139a/6, 211a/4, 299a/9
a.-dan ol- (1) 243b/4
ağrı (1): Ağrı, acı, sızı 160a/12
a.-sı (16) 13a/4, 13a/4, 286b/12, 287b/10, 287b/11, 287b/14, 288b/3, 288b/7, 288b/8, 289a/4, 289a/4, 290a/12, 290a/14, 290a/14, 291a/2, 299b/4
a.-sına (2) 146b/11, 231a/1
ağrı- : Ağrımak, sızlamak
a.-dı (2) 291a/15, 291b/1
a.-masa (1) 170b/15
a.-mış (2) 171a/8, 301b/8
a.-r (3) 284b/15, 288b/3, 301b/11
a.-sa (8) 170b/4, 171a/1, 287b/8, 290a/1, 301b/10, 301b/12, 301b/14, 301b/15
a.-ya (3) 56a/5, 171a/9, 251b/14
ağrımaḳ (3): Ağrımak, sızlamak 12b/2, 290a/12, 291a/2
ağsaḳ (1): Aksak, topal 139b/6
a. ol- (1) 289b/5
ağsamaḳ (1): Aksamak, topallamak 289a/14
ağsır- (bk. **ağsur-**) : Aksırmak, hapşırmak
a.-dı (1) 186a/11
ağsur- (bk. **ağsır-**) : Aksırmak, hapşırmak
a.-sa (1) 186a/5
ağsurt- : Aksırtmak
a.-dı (1) 185b/11
ağu (8): Zehir 11a/15, 11b/3, 123a/4, 282b/15, 283a/3, 283a/5, 288a/1, 288a/1
ağulu (bk. **ağılu**) (2): Zehirli 12a/15, 31a/13
ağyār Ar. : Başkalar, yabancılar
a.-dan (1) 74a/3
aḥad Ar. (3): Kişi, kimse 83a/8, 271b/4, 271b/4,
a.-a (1) 22b/11
aḥad-ı nās (1): "Halktan biri" 36a/2
aḥadi Ar. (1): Bir kimse, tek bir kimse 46b/5
aḥadiyye Ar. (1): Birlik, vahdaniyyet 48b/6
aḥbāb Ar. (1): Dost, bildik, tanıdık 2b/4
a.-a (1) 220b/14
aḫbār Ar. (1): Haberler, söylentiler; iyilikler 269a/2
a.-a (1) 148a/6
aḫbiye Ar. : Kıldan yapılan göçebe çadırları
a.-dendür (1) 235a/6
'ahd Ar. (4): Söz verme; and, yemin; devir, zaman 15a/2, 110b/15, 134b/14, 218b/3
'a.-dür (4) 15a/1, 110b/15, 218b/3, 232a/2
'a.-e (1) 230a/8
'a.-ile (1) 45a/2
'a.-i (1) 279a/9
'a.-in (1) 110b/13
'a.-ine (2) 134b/14, 204b/7
'a.-leri (1) 54a/6
'a. boz- (1) 110b/13
'a.-e vefā it- (1) 242b/3
'a. eyle- (1) 164a/2
'a. it- (1) 126b/2

āḫer Ar. (23): Başka, diğer, gayrı 23b/9, 23b/12, 34a/15, 39a/5, 42b/10, 49a/2, 49b/5, 66a/1, 85b/3, 96a/5, 96a/5, 163b/13, 163b/14, 170b/9, 176b/5, 191a/7, 202a/15, 208a/9, 208b/1, 210b/3, 213a/13, 235b/1, 242b/5
ā.-de (2) 39a/5, 140b/5
ā.-den (1) 175a/2
ā.-e (4) 117b/2, 175a/1, 307a/13, 307a/14
ā.-i (1) 208a/1
ā.-içün (1) 37b/11
ā.-le (3) 33a/14, 187a/2, 219b/1
ā.-üñ (4) 42b/11, 43a/1, 49a/3, 220b/8
ā.-üñdür (1) 296b/12
a.-den ol- (1) 214b/7
a.-i ol- (1) 230a/14

āheste Far. (1): Yavaş, ağır, yavaş yavaş 94b/1

āḫi Ar. (2): Erkek kardeş; Âhîlik ocağından olan kimse 47a/15, 55a/4

aḫir Ar. (1): En son, en sondaki 158b/7

āḫir Ar. (22): Son, sonraki; son olarak 2b/10, 14a/11, 14b/4, 27a/14, 39a/4, 39b/3, 40b/11, 40b/11, 41b/9, 61b/15, 62b/4, 62b/5, 64a/8, 64a/11, 64a/12, 124a/12, 152b/14, 167b/4, 187b/14, 222a/2, 278b/3, 291a/8, 296a/12, 305a/14
ā.-de (1) 33a/1
ā.-e (5) 220a/4, 220a/5, 242b/9, 242b/10, 294a/15
ā.-i (4) 13b/6, 66a/5, 167a/10, 279a/8
ā.-idür (2) 66a/5, 41a/11
ā.-inde (6) 15a/4, 15b/3, 16a/9, 16b/8, 129b/1, 262b/6
ā.-ine (1) 285a/6
ā.-lıġı (1) 230b/13

āḫiret Ar. (4): Öteki dünya, ahiret 112a/15, 192b/12, 226a/8, 297b/15
ā.-de (17) 7b/11, 19b/1, 66b/12, 84a/6, 84a/7, 103a/5, 167b/15, 212a/1, 218b/5, 267b/3, 270a/8, 270a/11, 281b/10, 304b/12, 306b/2, 307a/7, 307a/10
ā.-den (2) 302a/11, 305a/12
ā.-e (8) 194a/10, 196a/5, 189b/6, 210a/15, 235a/8, 305a/7, 305a/13, 305b/1
ā.-i (1) 225b/9
ā.-içün (1) 19a/7
ā. ṣāḥibi ol- (1) 195b/14
a.-de ol- (1) 305a/8

aḫissā Ar. (1): Pintiler, cimriler 145b/7

aḥkām Ar. (10): Hükümler, emirler 17a/15, 60b/6, 75a/5, 194a/5, 256a/3, 268b/7, 274a/10, 274a/10, 278a/6, 302b/14
a.-ı (5) 48b/13, 93b/8, 101b/15, 138a/5, 229b/1
a.-ında (1) 104a/15
a.-ından (1) 277b/9
a.-uñ (1) 60b/4

aḫḳar Ar. (1): Hakir olan, çok bayağı, değersiz 2b/5

aḫlāḳ Ar. (3): İnsanda bulunan zihnî ve ruhî hâller; iyilik etmek için yapılması gereken kurallar 61b/8, 69b/1, 136b/7
a.-ı (2) 115b/6, 126b/14, 151a/12

aḥlām Ar. (3): Rüyalar; açık saçık rüyalar 12a/7, 13b/2, 268a/1
a.-a (1) 42b/1
a.-dur (1) 66b/9
a.-ı (1) 29b/2

aḫlāṭ Ar. (1): İnsan vücudunda var olduğu kabul edilen dört unsur: kan, salya, safra, dalak 12a/9

aḥmaḳ Ar. (3): Sersem, şaşkın, pek akılsız 136a/8, 191b/11, 234a/9
a.-dur (2) 129a/5, 138a/6
aḥmaḳlıḳ Ar. + T. (1): Sersemlik, şaşkınlık, akılsızlık 82b/14
aḥmer Ar. (7): Kızıl, kırmızı 126a/9, 131b/12, 167b/9, 167b/9, 189a/13, 245b/15, 304b/13
a.-den (2) 244b/12, 271a/13
a. ol- (3) 112a/10, 138a/12, 167b/12
aḥrār Ar. (1): Serbest olanlar, köle ve esir olmayanlar 194a/7
a.-dan (1) 225b/5
aḥsen Ar. (5): Pek güzel 61a/5, 61a/6, 96a/10, 151a/8, 268a/8
a.-dür (1) 122b/7
a.-i takvim: İnsan, en güzel tertip 61a/6
aḥsent Ar. (1): Aferin, bravo 76b/9
aḫşam (1): Akşam 176a/15
a.-la (1) 15a/15
a. namāzı (1) 176b/1
aḫtān Ar.: Kız kardeşler
a.-dur (1) 125b/6
aḥvāl Ar. (6): Durumlar, hâller; genel durum 40b/15, 114b/13, 173b/14, 173a/10, 229a/6, 279b/13
a.-de (3) 104a/9, 259a/7, 270b/1
a.-den (1) 260a/11
a.-e (1) 96b/4
a.-i (3) 63b/7, 109b/15, 109b/15
a.-in (4) 229a/7, 229a/8, 229a/9, 262a/15
a.-iyle (1) 18b/14
a.-lerine (2) 141b/7, 141b/8
aḥyā Ar. (1): Diriler, canlılar 304b/2
a.-nuñ (1) 296a/1
aḥyānā Ar. (1): Zaman zaman 49b/11
aḫyār Ar. (2): İyi ve faziletli olanlar 113b/3, 114a/7

aḫz Ar.: Alma, kabul etme
a.-ı emvāl it- (1) 136a/12
a. it- (4) 40a/2, 40a/2, 42a/13, 135b/10
aḫżar Ar. (1): Yeşil, sebze 115b/6
a.-ısa (1) 244b/14
‘āḳ Ar.: Anaya babaya asi olma; inatçı
‘ā. ol- (1) 206a/4
aḳ(ġ) (38): Beyaz, ak 112b/7, 113b/8, 113b/11, 120b/10, 126a/8, 129a/12, 132b/3, 134b/1, 134b/11, 136b/8, 141a/6, 142a/9, 144b/6, 154a/12, 157b/13, 161a/11, 165a/13, 166b/11, 167a/12, 167b/7, 167b/8, 169a/6, 170b/13, 172a/8, 174b/7, 175a/7, 177a/1, 193a/11, 193b/3, 201a/6, 201b/2, 203a/5, 204a/4, 243b/9, 248a/9, 258b/10, 289a/13, 300b/12
a.-dur (2) 167a/9, 250b/1
a.-ı (2) 122b/14, 133b/6
a (ġ)-ı (2) 113a/4, 143b/14
a.-ıla (1) 167b/9
a.-ın (1) 190a/15
a.-ısa (1) 229a/4
a. ol- (4) 47a/4, 112a/10, 149b/3, 149b/7
a. perde ol- (1) 233a/14
aḳ- : Akmak
a.-a (1) 288b/8
a.-acaḳ (1) 76b/7
a.-an (3) 76a/14, 162a/13, 185b/7
a.-ar (24) 75b/5, 76b/3, 76b/5, 76b/7, 88b/4, 88b/5, 88b/5, 89a/4, 89a/5, 89b/6, 90a/3, 90a/6, 90b/6, 92a/5, 92a/5, 100b/1, 100b/1, 100b/12, 117a/15, 161b/15, 162a/12, 162a/13, 177b/2, 210b/10

al- (1): Almak; elde etmek; evlenmek; satın almak 135a/12

a.-a (64) 66a/3, 70b/6, 76b/13, 81b/12, 85a/3, 87a/6, 98b/8, 99a/9, 101b/14, 103b/11, 104a/1, 111a/15, 112a/14, 115a/15, 125a/11, 127b/14, 128a/2, 128a/4, 128a/6, 131b/5, 133b/4, 134a/4, 134b/3, 139a/15, 139b/5, 149a/5, 149a/11, 150a/14, 152a/5, 163b/3, 169a/7, 170a/5, 170b/11, 171a/5, 185b/13, 187b/12, 188b/8, 200b/2, 207a/14, 208b/8, 210b/4, 221a/4, 223b/5, 235a/12, 235b/11, 236b/14, 239a/13, 239b/6, 239b/8, 239b/10, 243b/4, 245b/2, 246b/11, 251a/2, 252a/1, 252a/2, 252a/3, 252a/3, 288b/6, 292b/9, 293b/2, 294b/14, 298a/14, 308a/6

a.-alar (3) 145a/3, 288a/3, 289b/12

a.-an (2) 32b/2, 32b/2

a.-asın (6) 103a/14, 112a/13, 118b/5, 118b/5, 140a/6, 175a/6

a.-dı (20) 19b/4, 19b/5, 19b/6, 91a/7, 91a/8, 91a/9, 134a/10, 149b/5, 152a/5, 160b/11, 164b/13, 190b/9, 196b/13, 198b/14, 213a/9, 228a/7, 234b/10, 238b/3, 256b/6, 303b/4

a.-dılar (4) 83b/1, 148b/4, 160a/4, 196b/14

a.-duğı (1) 229b/7

a.-dum (4) 97a/5, 246b/3, 295a/4, 299a/10

a.-duñ (1) 246b/3

a.-ıcaḳ (1) 257a/9

a.-ma (1) 76b/8

a.-madum (1) 76b/8

a.-mayı (1) 117b/7

a.-masa (6) 185b/13, 205b/13, 224b/4, 225a/9, 226a/13, 227a/6

a.-mayınca (1) 26b/1

a.-maz (3) 71a/9, 160a/12, 246a/9

a.-mazlarsa (1) 224a/15

a.-mazsa (5) 169a/7, 222b/2, 223b/5, 224a/11, 228a/2

a.-mış (7) 165a/4, 181a/6, 210a/7, 213a/12, 226a/3, 232b/7, 239b/6

a.-mışdur (1) 232a/6

a.-mışlar (1) 282a/10

a.-mışsın (2) 152b/1, 246b/4

a.-sa (34) 15b/13, 79b/14, 127a/9, 130b/14, 131b/1, 131b/8, 143a/14, 146a/9, 146a/10, 146a/11, 146a/12, 152b/6, 158b/8, 164b/14, 164a/2, 173b/10, 189b/10, 191a/9, 205b/13, 212a/6, 212a/8, 212b/6, 212b/6, 213b/2, 225a/13, 225b/10, 226a/13, 229b/15, 251a/10, 297a/5, 302a/8, 302a/9, 303b/1, 304a/9

a.-salar (2) 208b/12, 225a/8

a.-up (8) 58a/5, 104a/8, 162a/1, 162a/1, 216a/14, 239b/2, 275a/3, 302a/6

a.-ur (22) 31b/7, 65a/13, 77a/2, 89b/8, 101a/14, 118b/4, 207b/15, 222b/6, 225a/14, 225a/15, 225b/6, 227b/7, 229b/7, 229b/8, 229b/15, 230a/14, 230a/15, 231b/4, 234b/6, 238a/3, 246a/9, 262b/11

a.-urlar (4) 32a/12, 76b/7, 138b/9, 219a/13

a.-urlarsa (1) 224a/15

a.-ursa (2) 222b/3, 280b/8

a.-mış ol- (1) 115b/5

a.-up ṣat- (1) 225a/2

ala (3): Karışık renk, alaca; ela 139a/3, 170b/1, 258a/15,

a'lā Ar. (2): Yüksek, en yüksek 232a/9, 262a/13

a.-da (2) 272a/4, 278a/10

a.-nuñ (1) 54b/6

a.-ya (4) 8b/3, 9a/3, 34a/4, 54b/10

a.-yile (1) 8b/5

'alā Ar. (15): Rütbece yükseklik; şan, şeref; üst, üzere 2a/9, 3a/10, 6a/11, 10b/11, 27a/5, 46b/5, 69b/10, 104a/15, 130a/5, 219b/10, 229b/12, 237a/3, 240a/14, 266a/11, 270b/10

alaca (1): Karışık renkli; çubuklu kumaş; iki yüzlü, münafık 248a/12

a. ol- (1) 42b/4

alaf Ar. (1): Hayvan yemleri 227a/2

'alaḳa Ar. (1): Sülük 142a/6

'alāḳa Ar. : İlgi, ilişki

'a.-sıyladur (1) 11b/7

a'lām Ar. : Kabile başkanları; ileri gelenler

a.-a (1) 66b/1

'alāmāt Ar. : İzler, nişanlar

'a.-dur (1) 272a/5

'alāmet Ar. (1): İşaret, iz; kocaman,iri 171b/3

'a.-i (1) 270a/4

'a.-i ol- (1) 287a/13

a'lāni Ar. : Açıkta, meydanda

a.-da (1) 268b/1

ālāt Ar. (2): Âletler, aygıtlar, vasıtalar 155a/3, 230b/14

ā.-ın (1) 222a/12

alav (bk. **alev**) : Alev, ateş

a.-ına (1) 20a/9

alçaḳ(ġ) (2): Alçak, aşağı; adi, bayağı; mütevazi, yavaş, sakin 97b/12, 245b/4

a.(ġ)-ıdı (1) 259a/1

alçaḳlanmaḳ (1): Alçak gönüllülük göstermek 213b/14

alda- : Aldatmak

a.-ya (1) 186b/15

aldamaḳ (5): Aldatmak 120b/13, 126a/15, 137a/10, 155a/5, 214b/7

aldurmaḳ (2): Aldırmak, almasını sağlamak 17b/11, 293b/7

'aleḳ Ar. (1): Sülük; kan pıhtısı 151b/7

a'lem Ar. (1): Bilgin 32a/7

a.-i (2) 138b/11, 264a/3

a.-idi (1) 33a/7

'ālem Ar. (37): Dünya, cihan 7a/3, 8b/4, 8b/13, 8b/13, 9a/2, 9a/3, 10b/3, 28a/8, 34a/4, 34a/5, 41b/2, 48b/6, 48b/7, 54b/2, 68a/14, 68b/10, 72a/2, 89b/3, 95a/1, 95a/15, 95a/15, 95a/15, 96a/6, 96a/13, 96a/14, 111a/9, 190b/10, 256a/12, 259a/15, 259b/1, 269b/1, 307b/10

'ā.-de (2) 48b/4, 79a/6

'ā.-den (1) 66b/5

'ā.-dendür (1) 48b/4

'ā.-e (2) 7a/5, 190a/5

'ā.-i (1) 224a/2

'ā.-i ḥaḳiḳātde ol- (1) 10b/12

'ā.-inüñ (1) 68a/6

'ā.-leri (1) 1b/1

'ā.-üñ (2) 48b/2, 63b/5

'alem Ar. (3): Sancak, bayrak 203b/15, 205a/7, 218b/3

'a.-ler (1) 248b/5

'a.-leri (1) 3a/8

'a.-lerin (2) 3a/3, 3a/11

'ālemīn Ar. (2): Dünyalar 29a/9, 84a/13

'ā.-dür (1) 266b/7

ālet Ar. (4): Araç, aygıt 183a/4, 227b/11, 274a/2, 294a/8

ā.-i (3) 118b/14, 231a/1, 274a/15

ā.-ile (1) 227b/12

ā.-iyse (1) 230b/14

ā.-lerin (2) 5b/5, 230b/7

ā. ol- (3) 273b/6, 273b/12, 273b/13

'alev (bk. **alav**): Alev, ateş

'a.-i (1) 78b/4

'alevi : Hz. Ali'ye intisabı olan kimse, kızılbaş
'a.-lere (1) 216b/12
'aleyh Ar. : Karşı, zıt
'a.-den (1) 74b/8
'a.-i (1) 171b/9
'a.-ine (1) 238a/12
'aleyhi Ar. (19): Onun üzerine 19a/14, 45a/13, 61b/5, 66b/4, 91a/11, 95b/11, 100b/2, 161b/14, 164a/9, 167b/3, 184b/13, 191a/7, 220a/5, 220a/7, 220a/10, 242a/12, 244a/3, 261b/13, 268a/8, 270a/2, 274a/10, 299b/15
'aleyhim Ar. (7): Onların üzerine 11a/7, 39a/9, 90b/4, 107b/6, 264a/14, 264a/15
alıcı (4): Alan, elde eden 97a/8, 223b/2, 223b/2, 229b/7
alı ḳo- : Bir şeyi bir süre için bir yerde tutmak
a.-r (1) 46a/13
al(ı)n (1): Alın 143b/14,
a.-a (1) 170a/4
a.-ı (5) 58a/1, 143b/7, 143b/8, 258b/6, 258b/6
a.-ın (1) 170a/3
a.-ına (1) 196a/3
a.-ında (2) 170a/2, 287a/9
a.-ındağı (1) 129a/15
a.-ınuñ (1) 170a/5
alın- : Alınmak, elde edilmek; satın alınmak; evlenmek
a.-an (1) 278b/14
a.-mışımış (1) 257b/5
a.-up (1) 63a/8
a.-ur (1) 227b/5
alı vir- : Hemen almak, elde etmek
a.-e (2) 185b/10, 189a/1
a.-eler (1) 200a/13
'āli Ar. (8): Yüce, ulu 32b/5, 84a/3, 100a/15, 211a/10, 217b/9, 267a/12, 268a/4, 268a/5
'ā.-de (1) 278b/9
'ā.-yile (1) 190a/4
'ā. it- (1) 32b/4
'ā. kimesne ol- (1) 146a/7
'ā. ol- (5) 71a/10, 146b/8, 205a/13, 217b/9, 217b/9
'alim Ar. (1): Çok bilen; bilgisi ezelî ve ebedî olan 68b/1
'ālim Ar. (39): Bilgin, çok okumuş 22a/13, 24a/12, 43b/15, 44b/11, 57a/9, 64b/8, 69b/11, 81b/2, 82a/9, 101a/6, 101b/4, 102a/3, 104b/5, 121a/1, 161a/5, 186b/13, 186b/14, 195b/15, 200a/1, 200a/11, 200b/3, 205a/5, 217a/15, 219b/12, 227a/3, 227a/13, 229b/15, 231a/2, 236b/6, 238b/5, 240b/7, 2434/4, 248b/2, 263a/3, 263a/8, 276b/12, 282a/4, 293b/3, 298a/9,
'ā.-den (1) 33b/5, 158a/2
'ā.-dür (14) 52a/3, 71a/6, 121b/4, 123b/12, 200a/7, 200a/13, 200b/1, 204b/3, 222b/8, 225a/10, 226b/3, 236a/6, 250a/11, 283a/14
'ā.-e (3) 33b/15, 79a/5, 217b/1
'ā.-edür (1) 241b/3
'ā.-i (1) 81a/2
'ā.-ile (1) 53a/4
'ā.-ise (5) 88a/15, 164b/7, 197a/1, 242b/12, 243b/11
'ā.-ler (2) 63a/15, 271b/8
'ā.-lere (1) 245b/10
'ā. kimesne ol- (1) 205a/2
'ā. kişi ol- (1) 199b/13
'ā. ol- (9) 52a/2, 93a/1, 111b/6, 198a/9, 236b/1, 239a/8, 239a/14, 244b/14, 254a/10
'ālimen Ar. (1): Bilgin olarak, bilgi bakımından 2a/15
'āliye Ar. : Bir şeyin en yukarısı, tepesi

a.-ye (1) 33b/5

'alk (Ar. 'alāk) (1): Sakız 220b/3

'allāf (Ar. 'alef) (1): Hayvan gemi 227a/2

Allāhu a'lem bi'ş-ṣavāb (Ar.) (4) "Allah doğrusunu bilir!" 42b/9, 44b/14, 275b/5, 305a/4

allıḳ (1): Vücudun kızıl kızıl olduğu bir hastalık; yüzdeki kızıllık 285b/1

almaḳ(ġ) (11): Almak 133a/2, 151b/8, 190b/4, 191a/12, 221a/5, 223a/9, 223b/11, 226b/4, 234a/2, 295b/14, 302a/11

a.(ġ)-a (4) 129a/8, 190b/4, 236b/4, 253b/8

a(ġ)-ıla (2) 218b/3, 218b/4

a.-da (1) 297b/11

a.-dan (2) 89a/13, 246b/9

a.-dur (9) 86a/12, 103a/11, 132b/6, 152b/6, 223a/10, 232a/8, 239b/5, 248b/3, 248b/3

alt : Alt, aşağı

a.-ına (10) 75b/11, 130b/14, 143a/14, 175b/10, 185a/9, 232a/8, 246b/9, 248b/6, 271a/4, 271a/5

a.-ında (9) 7a/14, 10b/4, 48b/11, 52a/6, 52a/9, 104b/3, 110b/11, 130b/2, 205b/9

a.-ındadur (3) 6la/10, 65a/6, 296a/1

a.-ından (1) 98a/13

a.-umdan (1) 234b/10

altı (7): Altı sayısı 39b/5, 39b/10, 91b/4, 91b/11, 152b/2, 152b/2, 152b/4

altı biñ (2) Altı bin sayısı 103b/2, 159b/2

altıncı (7): Altı sayısının sıra sıfatı 4a/6, 4b/15, 13a/14, 13b/8, 50b/4, 105a/9, 126b/11

altmış (3): Altmış sayısı 271a/11, 271a/12, 271a/13

altun (21): Altın 73b/4, 73b/4, 83a/12, 132a/5, 135a/9, 189a/1, 202a/2, 225b/4, 226a/2, 241b/10, 241b/13, 241b/14, 242a/2, 242a/4, 242a/14, 243b/15, 244a/1, 245b/3, 268a/15, 268a/15

a.-a (1) 55a/14

a.-dan (16) 103b/10, 105a/14, 134b/4, 173b/2, 237a/5, 241b/8, 241b/11, 243a/6, 245a/13, 245b/5, 245b/6, 268a/14

a.-ıla (5) 57b/9, 177a/6, 177a/7, 243a/9, 248b/10

a. bul- (1) 241b/15

a. ol- (7) 64b/14, 103b/10, 105a/14, 234b/5, 244a/8, 244a/13, 245b/1

aluç (1): Gülgillerden kırlarda yetişen yabani bir ağaç; bu ağacın mayhoş yemişi 120b/8

'ām Ar. (1): Sene, yıl; seçkin ve değerli olmayan, bayağı 168a/5

'ā.-dan (1) 139b/15

'ā.-dan ol- (1) 139b/15

'ā.-dur (1) 18b/10

'ā. ol- (1) 75a/9

am : Dişilik organı

a.-ı (1) 182a/6

a'mā Ar.: Kör, gözleri görmeyen

a.-dur (1) 247a/3

a.-ya (1) 265b/10

a. ol- (8) 231a/2, 240b/9, 242a/3, 242a/5, 263a/12, 263b/4, 264a/13, 289a/13

a'māl Ar. (14): İşler 54a/3, 54a/6, 61b/9, 86a/7, 86a/7, 98a/3, 98a/4, 105a/8, 109b/10, 117a/3, 144a/13, 160b/2, 161b/5, 211a/11

a.-e (2) 52b/9, 223b/2

a.-den (3) 107b/4, 110a/2, 114b/12

a.-dür (2) 110a/2, 118a/1

a.-i (3) 107b/2, 108a/6, 306a/3

a.-inüñ (1) 109b/12

‘amāret (bk.**‘imāret**) Ar.: Ümran, bayındırlık

a.-ine (1) 146b/5

‘amden Ar. (4): Kasten, isteyerek ve bilerek 197b/5, 197b/5, 197b/6, 197b/10

‘amel Ar. (11): İş, niyet 2a/13, 50b/1, 90a/3, 90a/9, 90b/14, 107b/5, 128b/9, 184b/8, 217b/15, 241a/13, 244a/14

‘a.-de (1) 124a/9, 261a/10

‘a.-den (5) 10a/3, 10a/5, 79a/1, 89a/13, 101b/12

‘a.-dür (2) 16b/14, 171b/4

‘a.-e (8) 50a/9, 90b/1, 110b/6, 110b/8, 115b/6, 149b/12, 212a/11, 303a/13

‘a.-i (13) 61a/1, 63a/5, 118b/15, 122a/13, 136a/3, 192b/1, 195a/8, 218b/10, 292a/11, 305a/8, 305b/5, 305b/5

‘a.-idür (5) 102a/7, 103a/2, 110b/9, 237b/7, 241b/6

‘a.-ile (2) 90a/13, 286a/8

‘a.-inde (2) 85a/12, 222b/3

‘a.-ine (4) 50a/9, 87a/10, 99a/12, 130a/1

‘a.-ini (1) 104a/3

‘a.-iyle (1) 155b/3

‘a.-leri (2) 104a/3, 222a/11

‘a.-lerin (2) 5b/2, 192b/12

‘a.-e getür- (1) 9b/15

‘a götür- (1) 74a/6

‘a it- (12) 6b/5, 9b/14, 10a/14, 20b/7, 66a/8, 78b/12, 90a/9, 91a/11, 138a/10, 190b/6, 240b/1, 293a/10, 300a/9

‘a. işle- (5) 121b/4, 143b/11, 292a/11, 306b/12, 307b/15

‘a.-i ḫayr işle- (2) 288b/4, 304a/12

‘a.-i meşhūr üzerine ol- (1) 241a/15

‘a.-i ṣāliḥ işle- (1) 226b/9

‘a. ol- (1) 260a/10

‘ameldārlıḳ Ar.: Vergi tahsildarlığı yapmak

‘a. it- (1) 223a/3

‘ameliyye Ar. (1): İşleme suretiyle, pratik 61b/9

‘a.-dür (1) 61b/5

‘a.-i (1) 62a/2

‘a.-nüñ (2) 69a/9, 78b/13

‘ameliyyeten Ar. (1): İşleyerek 98a/7

‘amiḳ Ar. : Derin

a.-dür (1) 48a/11

‘āmil Ar.: Sebep; işleyen

‘ā.-dür (1) 9b/10

‘ā.-e (1) 61b/15

‘ā.-i (1) 187b/12

‘ā.-üñ (1) 69b/8

‘ā. ol- (2) 260b/2, 279b/3

āmin Ar. (1): Öyle olsun! 3a/14

āmir Ar. (1): Emreden, buyuran 219b/6

‘āmire Ar. : Mamur eden; imar olunmuş; devlete ait

‘ā.-dür (2) 59b/11, 156a/12

‘am(m) (bk. **ammı, ammu**) Ar. (3): Emmi, amca 59a/2, 172a/13, 172b/4

‘a.-dur (1) 171a/10

‘a.-ı (1) 206b/13

‘amm Ar. : Umumî, şamil

a.-dur (1) 89b/2

ammā Ar. (450): Amma, fakat, lakin, o kadar ki, öyle ki 2b/3, 7a/8, 7a/15, 7a/15, 8a/2, 9b/7, 10a/3, 10b/2, 10b/15, 12a/13, 15a/7, 15b/8, 16a/13, 25a/7

‘āmme Ar. (2): Umuma ait 90a/10, 291a/4

‘ammete Ar. (1): Hala, babanın kız kardeşi 172b/5

‘a.-dür (2) 172b/2, 172b/3

‘a.-si (1) 172b/3

‘āmmeten Ar. (2): Umumî, genel olarak 70a/6, 156b/8

a. ol- (1) 90a/10

‘ammı (bk. **‘amm, ammu**) Ar. : Emmi, amca

‘a.-muñ (1) 175a/5

‘ammu (bk. **‘amm, ammı**) Ar. : Emmi, amca

‘a.-dur (1) 244b/15

‘a.-ları (1) 201a/13

'a.-ñuñ (1) 175a/6
'a.-sı (3) 104a/7, 220a/8, 267a/6

'amūd Ar. (2): Direk, sütun 120a/14, 234b/15
'a.-dan (1) 234b/15
'a.-dur (1) 238a/8
'a.-ı (1) 235b/3
'a.-ıdur (1) 120b/6

a(n/ñ) : Ol zamirinin hâl ekleriyle kullanıldığı zaman aldığı şekil
a.-a (130) 1b/6, 1b/7, 4b/8, 4b/9, 5a/14, 5b/11, 5b/13, 6a/14, 6b/3, 27b/15, 28b/15, 32a/4, 39b/11, 45a/11, 47a/15, 48a/8, 49a/15,
a.-da (55) 8b/9, 8b/10, 8b/14, 11a/4, 16a/13, 17b/8, 28b/1, 28b/3, 34a/7
a.-dan (179) 8b/13, 9a/6, 13b/11, 16b/14, 21a/13, 21b/4, 22a/5, 22a/12,
a.-dandur (3) 75b/3, 75b/6, 76a/4
a.-ı (40) 9b/14, 10a/14, 18a/15, 19b/11, 21b/13, 24a/5, 31a/12, 31b/1, 34b/8, 42a/12, 42a/14, 48a/8, 66b/7, 72a/10, 72b/1
a.-lar (18) 11b/6, 11b/9, 25b/15, 29b/13, 34b/12, 36a/6, 37a/7, 37a/10, 48b/12, 49a/1, 83a/11, 100a/2, 126a/15, 164a/13, 216a/1, 227b/11, 262a/9, 283a/15
a.-lara (27) 3b/6, 4b/6, 6a/13, 10a/4, 10b/4, 27a/13, 36a/3, 39a/11, 40a/9, 45a/13, 49a/10, 66b/8, 88b/7, 90b/9, 93b/4, 120a/8, 120b/13, 222a/11, 249b/3, 279a/7, 281a/14, 287b/5, 295a/8, 295b/14, 296b/15, 305a/5, 305b/6
a.-larda (1) 149a/12
a.-lardan (5) 9b/6, 137b/10, 139a/6,153a/7, 185b/15
a.-ları (5) 43a/6, 44a/9, 59a/10, 83a/13, 283a/14
a.-laruñ (31) 3b/5, 5a/7, 5b/2, 9b/5, 11b/6, 11b/13, 11b/14, 12a/1, 12b/10, 28b/12, 29b/5, 29b/11, 29b/13, 36a/1, 36a/2, 37a/13, 43a/7, 43b/8, 59b/2, 97a/2, 102a/5, 122b/1, 153b/9, 155a/1, 163a/14, 261b/13, 280b/11, 282b/9, 283a/15, 304b/8, 304b/9
a.-laruñıla (2) 135a/12, 259b/9
a.-uñ (97) 3a/2, 4a/1, 4b/12, 9b/2, 10a/9, 11b/11, 18b/12, 24a/6, 31a/14, 31b/4, 33a/8, 34b/4, 37a/8, 37a/11, 38a/13, 39a/12, 40a/8, 40a/8, 43a/12, 44a/14, 47a/8, 49b/14, 53a/14, 6la/10, 61a/12, 65a/13
a.-uñçun (1) 61a/6
a.-uñdur (2) 199a/6, 199a/7
a.-uñıçun (47) 2b/8, 15a/6, 16b/12, 17a/6, 19b/3, 20a/5, 24a/5, 24b/1, 26b/3, 26b/12, 28a/15, 29b/12, 33a/6, 36a/1, 37a/1, 39a/11, 39b/15, 43b/8, 44a/15, 45a/11, 45a/12, 45a/14, 50b/7, 59a/1, 61b/6, 62a/4, 64a/8, 64b/8, 64b/12, 65b/5, 67a/9, 68a/15, 69b/6, 70a/1, 73b/2, 73b/4, 73b/8, 74b/1, 74b/7, 77b/15, 87b/1, 90a/4, 96a/7, 99a/13, 119a/10, 194b/12, 251b/7
a.-uñıçundur (2) 6b/3, 7a/15
a.-uñıla (56) 1b/6, 18b/4, 24b/8, 24b/11, 30b/6, 39b/6, 52a/10, 56b/2, 60b/10, 60b/13, 60b/14, 64b/7, 65a/5, 67b/4, 67b/5, 67b/6, 74a/9, 74a/10, 74a/10, 75b/2, 79a/12,

80a/6, 81a/1, 83b/10, 84a/14
a.-uñıladur (2) 59b/4, 76a/4
a.-dan ol- (1) 25a/9
a.-lardan ol- (1) 229b/12

añ- : Anmak, hatırlamak; telaffuz etmek
a.-arlardı (1) 287b/4
a.-maya (1) 289a/8
a.-up (1) 141b/9

ana (7): Anne 58b/14, 60b/2, 61b/5, 61b/6, 62a/1, 62a/1, 205b/12
a.-dan (2) 59a/1, 258b/2
a.-dur (3) 172a/11, 172b/2, 172b/2
a.-yı (1) 9a/15
a.-larına (1) 30a/15
a.-ma (1) 232a/12
a.-muz (1) 158b/5
a.-ñı (1) 114b/7
a.-sı (20) 56a/13, 57a/1, 58a/12, 58a/12, 59a/3, 59a/4, 80b/14, 80b/15, 106a/14, 140b/4, 172a/10, 172b/3, 183a/8, 192a/4, 192a/4, 206b/13, 268a/2, 268a/2, 300a/15, 307b/8
a.-sıdur (3) 62a/10, 66b/2, 262b/14
a.-sına (5) 52b/8, 106a/13, 216a/8, 221a/2, 288a/12
a.-sından (2) 61a/8, 164b/12
a.-ya (3) 175b/15, 178b/5, 181b/1
a.-yıla (2) 57b/3, 58a/11
a.-sı ḳılın- (1) 62b/5
a.-sı ol- (1) 172a/12

ʻanā Ar. : Zahmet, meşakkat, güçlük
ʻa.-da (1) 276b/11

analıḳ (1): Annelik 59a/1

ʻanānet Ar. (1) Cinsi münasebette güçsüzlük, iktidarsızlık 289a/7

ʻanāṣır Ar. (1): Unsurlar, elemanlar 273a/5
ʻa.-a (1) 98b/2

ancaḳ (1): Ama, lakin, yalnız 84a/12

ancılayın (16): Onun gibi, onun kadar 8a/14, 13a/4, 15a/1, 18b/5, 26b/4, 35a/14, 35b/2, 39a/6, 42b/6, 43b/2, 45a/7, 55b/3, 60a/10, 63b/5, 75a/15, 98b/6
a.-dur (1) 18b/14

and : Yemin
a. iç- (4): Yemin etmek 32b/11, 32b/12, 236b/5, 292b/2

ʻandelib Ar. (2) Bülbül 141b/3, 141b/5

andlaşmak (1) : Yeminleşmek, karar kılmak; satın almak 220a/11

ʻanh Ar. (60): ondan 15a/14, 16b/1, 19a/10, 19b/7, 20a/7, 20a/7, 22a/10, 22b/14, 23a/1, 32a/8, 32a/15, 33a/3, 43b/3, 47a/15, 47b/2, 54b/7, 58b/1, 59a/7, 162a/10, 266a/3, 266a/5

ʻanhā Ar. (5): Ondan 14a/3, 54b/10, 125b/7, 136b/11, 272b/7

ʻanhümā Ar. (7): "O ikiden" anlamına gelen bir söz 25b/8, 80b/10, 162a/11, 196a/3, 196b/5, 211a/8, 254a/2

añıl (1): Yavaş, sakin, hafif 219b/2

ʻanin (Ar. ʻınnin): İktidarsız, güçsüz
ʻa. ol- (1) 235a/15

ʻanḳā (2): Zümrüdüanka kuşu, gölgesinin düştüğü yere mutluluk getiren masal kuşu 141a/12, 141a/10

ʻan-ḳarib Ar. (1): Yakında, çok geçmeden 36b/15

ʻankebūt Ar. (1): Örümcek 142a/7

añlan- : Anlaşılmak
a.-an (2) 61b/14, 61b/15
a.-ur (1) 83a/5

añsuzın (1): Birdenbire, ansızın 258a/10

añul añul (8): Ağır ağır, yavaş yavaş 128b/7, 128b/7, 143b/8, 143b/8, 219b/2, 219b/2, 257a/14, 257a/14

ʻār Ar. (1): Utanma 187b/9

ara (4): Aralık, mesafe; arasında; yer, esna, vakit 220b/2, 258b/9, 261a/5, 272b/15
a.-da (3) 26b/12, 32b/11, 62b/5
a.-ların (1) 278b/11
a.-larında (2) 145a/14, 251a/3
a.-sı (1) 258b/12
a.-sına (3) 228b/5, 230a/12, 264a/12
a.-sında (41) 7a/9, 15b/1, 24b/6, 27b/9, 29b/8, 30a/5, 35a/1, 42a/8, 47a/13, 149b/14, 172b/12, 174b/10, 191a/10, 192a/3, 196b/6, 203a/5, 204b/4, 204b/15, 205a/1, 212a/13, 222a/5, 227b/15, 228a/14, 238a/7, 255a/10, 259a/4, 260a/7, 260a/13, 268b/6, 268b/7, 269b/6, 271a/5, 271a/9, 271a/10, 271a/10, 272a/4, 272b/4, 276b/14, 281a/13, 289a/12, 297a/7
a.-sındadur (1) 120a/11

ara- : Aramak
a.-yup bul- (2) 107a/8, 294a/4

a'rāf Ar. : Cennet ile cehennem arasındaki bir yer
a.-dur (1) 238a/9

'araḳ Ar. (1): Ter; rakı 230b/12

aralıḳ(ġ) : Yer; esna, sıra; süre
a.-a (1) 13b/4

a'rās Ar. : Nikah törenleri, düğünler
a.-da (1) 155a/2

arażī Ar. : Toprağa ait, toprakla ilgili
a.-dür (1) 148a/1

arażīn Ar. (1): Dünya, toprak, arzlar 272b/1

ard : Arka, geri, ard
a.-ın (1) 193a/8
a.-ına (5) 181b/14, 204a/7, 284b/10, 292b/3, 303b/8
a.-ınca (4) 41a/12, 50b/10, 56a/10, 296b/4
a.-ıncadur (1) 9b/12
a.-ında (1) 41b/15, 167a/10
a.-ındadur (2) 69b/7, 177b/14
a.-ından (2) 237a/2, 241a/12
a.-umdan (4) 120b/1, 277a/7, 277a/8, 277a/10
a.-umuzda (1) 42a/1
a.-uña (1) 165b/5
a.-ına düş- (2) 165b/3, 165b/5
a.-ında ḳıl- (1) 298b/3

'arec Ar. (1): Topallık 289a/14

'arefe Ar.: Arife, dinî bayramlardan bir önceki gün
'a. ol- (1) 198a/12

arġac (1): Dokumacılıkta bezin önüne atılan iplik, atkı 221a/13

arı (1): Temiz; katkısız 98b/12,

arı (bk. **aru**) (2): Arı, bal yapan böcek 147b/3, 216b/1
a.-yı (1) 147b/4

arıdıcı : Arıtıcı, temizleyici
a.-dur (1) 84b/8

arıdıl- : Temizlenmek
a.-mış (1) 190a/14

arıḳ (bk. **aruḳ, aruġ**) (2): Zayıf, cılız 129a/14, 141a/5

arıḳlamaḳ(ġ) (2): Zayıflamak 291b/13, 291b/13
a.(ġ)-ıla (1) 291b/13

arılıḳ(ġ) : Temizlik
a.(ġ)-a (1) 105a/15

arın- : Temizlenmek
a.-a (1) 191a/15

arınmaḳ(ġ) : Temizlenmek
a.(ġ)-a (1) 108a/12

'āriż Ar. (2): Gelen; görmeye engel olan şey 173b/13, 204a/1
'a. ol- (4) 6b/5, 13a/3, 67a/12, 242b/13

'āriżī Ar. : Sonradan çıkan; gelip geçici
'ā.-dür (1) 42b/14

'arī Ar. (1): Çıplak 218a/5

'ārī Ar. : Münezzeh, ayrı, uzak; başka
'ā.-dür (1) 271b/12
'ā.-sin (1) 76b/10

'ā.-ye (3) 212a/7, 212a/5, 302a/7

'ārif Ar. (3): Bilen, bilgili 60b/10, 60b/10, 266a/7,

'ā.-ler (1) 271b/7

'ā.-üñ (2) 60b/9, 60b/12

'ā. ol- (1) 17b/2

'arif Ar. (1) Meşhur, çok tanınmış; bilgi sahibi

'ārifīn Ar. (3): Arifler, bilginler 60b/8, 60b/8, 262a/1

'arike (Ar.) Yaradılış, huy 258a/8

'a.-si (1) 258a/8

'ariż Ar.: Geniş, enli

'a. ol- (1) 42b/5

arḳ : Su kanalı

a.-lar (1) 203a/12

arḳa (2): Arka, sırt; geri taraf; kıç 177b/8, 288b/12

a.-sı (3) 87a/9, 177b/9, 288b/13

a.-sın (5) 150a/2, 177b/10, 177b/11, 177b/12, 177b/13

a.-sına (1) 146a/15, 245a/9

a.-sında (1) 176a/11

a.-sından (3) 131b/5, 147a/6, 264a/5

armağan : Hediye, ödül

a.-ıdur (1) 237b/7

armūd Far. (7): Armut 110b/3, 111a/6, 124a/15, 124b/2, 124b/3, 124b/5, 124b/5

arpa (5): Arpa, tahıl 26a/11, 118b/2, 118b/4, 157a/3, 223a/12

arpacı (2): Arpa alıp satan; arpa falına bakan 204a/2, 225b/9

'arrāf Ar. (1): Falcı, kahin 226b/13

'a. ol- (2) 65b/2, 282a/8

'ars Ar.: Gelincik denilen hayvan

ibn-i 'a. (1) 128b/3

arslan (bk. **arşlan, aşlan**) (3): Arslan 9b/5, 146b/3, 258b/12

arşlan (bk. **arslan, aslan**) (15): 127a/3, 127a/4, 127a/6, 127a/7, 127a/13, 127a/15, 127b/1, 127b/6, 127b/9, 127b/10, 127b/11, 142a/13, 142b/1, 168b/2, 184a/12

a.-a (2) 127a/11, 127b/10

a.-dan (1) 127b/5

a.-ı (2) 127a/3, 185b/11

a.-ıla (1) 202b/1

'arş Ar. (10): Dokuzuncu gök; çatı, dam 7a/14, 10b/11, 60b/8, 268b/15, 269a/1, 271a/10, 271a/10, 271a/9, 271b/1, 281b/11

'a.-ı (1) 60b/8

'a.-ınuñ (1) 68b/8

'a. vur- (1) 10b/10

art- : Artmak, çoğalmak

a.-ar (3) 74b/4, 119a/14, 164b/10

arta ṭur- : Artmak, çoğalmak

a.-urken (1) 15b/12

artuḳ (2): Fazla, ziyade; başka, gayrı; üstün 168a/8, 264b/12

a.-dur (1) 52a/15

a. ol- (1) 7b/15

aru (bk. arı) (1): Arı, bal yapan böcek 147b/2

a.-sı (3) 147a/11, 147a/15, 147b/1

a.-ya (1) 147a/13

a.-yı (1) 147b/5

aruġ (bk. **arıḳ, aruḳ**) : Zayıf, cılız

a. ol- (1): 234b/3

aruḳ (bk. **aruġ, arıḳ**) (7): Zayıf, cılız 132b/1, 158a/6, 158b/4, 165b/11, 166a/3, 179a/14, 180a/9

a. ol- (2) 158b/3, 158b/9

aruḳlıḳ(ġ) : Zayıflık

a.-ı (1) 144a/3

arż Ar. (7): Toprak; dünya 57a/2, 55a/13, 88a/11, 101a/3, 114b/9, 195a/8, 305b/2

a.-dan (1) 244a/3

a.-ı (6) 98a/13, 275b/10, 275b/13, 276a/7, 276a/9, 276a/10

a.-ıla (1) 71b/15

a. ol- (1): 222a/3

a.-ı 'aden "cennet" (1) 85a/13

'arż Ar.: Sunma, bildirme

aṣılu (bk. **aṣlu**) (1): Asılı, asılmış 178b/8
a. ol- (1) 233a/12
ʿāṣi Ar.: Âsî, baş kaldıran
ʿā.-dür (1) 99b/4
ʿā.-yse (1) 103a/1
ʿā. ol- (4) 144a/7, 187a/12, 208b/4, 292a/7
ʿaṣide Ar. (2): Bulamaç, unlu bir yemek türü 163a/13, 163a/12
ʿāṣilıḳ Ar. + T. (1): Âsîlik 212b/10
ās̱im Ar.: Günahlı, kabahatli
ā. ol- (2) 181a/5, 188a/3
ʿasir Ar. (2): Titiz tabiatlı; zor, güç, zahmetli 121b/7, 201b/9
ʿa.-de (1) 233b/10
ʿa. ol- (3) 199b/7, 299b/8, 299b/10
āsitān Ar. (1): Eşik 107b/5
askāf Ar. (1): Kunduracı, köşker 222a/13
ʿasker Ar. (6): Asker 70b/8, 70b/9, 147b/8, 138a/7, 192a/7, 205a/1
ʿa.-de (1) 205a/7
ʿa.-den (3) 63b/1, 147b/3, 152b/6
ʿa.-dür (3) 145b/6, 147b/3, 152b/6
ʿa.-e (3) 120a/4, 147b/6, 204a/10
ʿa.-i (4) 76a/11, 129b/14, 228a/6, 282b/3
ʿa.-inde (1) 141b/6
ʿa.-ler (1) 225b/13
ʿa. ṣı- (1) 196a/12
aṣl (bk. **aṣıl**) Ar. (12): Asıl, esas, temel 13b/5, 62b/11, 72a/4, 114b/4, 119b/10, 122a/13, 154a/15, 244b/5, 272a/1, 275a/10, 276b/9, 225a/3
a.-ı (5) 10a/9, 11b/2, 12a/8, 47b/11, 218b/4
a.-ıda (1) 136a/8
a.-ıdur (3) 59b/14, 59b/14, 179a/11
a.-ıla (1) 34b/10
a.-ın (2) 4a/1, 7a/7
a.-ına (1) 227b/11
a.-ıyla (1) 30a/10
a.-larına (1) 289b/8
a.-uñ (1) 34a/13
a. ol- (2) 59b/10, 59b/12
aṣlan (bk. **arslan, arṣlan**) (1): Arslan 127b/4
aṣli Ar.: Asla ait, seçkin
a.-ye (2) 104a/5, 104a/6
aṣliyye Ar.: Asıl; asla ait
a.-sine (1) 7a/1
a.-ye (1) 257b/11
aṣlu (bk. **aṣılu**) (2): Asılı, asılmış 174b/12, 233a/12
ʿas̱re Ar. (1) Ayak kayma; sürçme, yanılma 217b/14
ʿaṣṣār Ar. (2): Özsu çıkaran 227a/7, 227a/6
aṣṣı (2): Yarar, kazanç, fayda 16b/6, 196a/11
a. gör- (1) 16b/6
a. it- (2) 51b/13, 81a/4
aṣṣılu (1): Yararlı, faydalı 99a/3
aş (1): Yemek, yiyecek 162a/8
a.-ın (1) 160b/1
aşaġa (26): Aşağı 8a/14, 52a/14, 97b/8, 98a/14, 98a/15, 104b/10, 104a/4, 107b/10, 107b/13, 134b/5, 167a/9, 168a/10, 168a/12, 168a/13, 171b/10, 172a/10, 206a/9, 213a/1, 221b/8, 222a/6, 222a/6, 268a/5, 268a/5, 269a/9, 269a/11, 288a/6
a.-cadur (1) 236a/9
a.-da (3) 11b/3, 17b/4, 30a/10
a.-dağı (1) 173b/4
a.-daki (1) 172b/1
a.-dan (1) 217a/3
a.-dur (6) 68a/3, 68a/4, 124a/13, 154b/1, 154b/4, 302b/15
a.-sında (1) 90b/10
aşçı (2): Aşçı, yemek pişiren kimse 226b/4, 226b/4
ʿāşıḳ Ar.: Birine, bir şeye tutkun kimse
ʿā.-lar (1) 271b/7
ʿā.-laruñ (1) 67b/9

'ā. ol- (6) 84b/6, 232b/5, 250a/4, 258a/9, 290b/1, 291b/15

āşıkār (bk. **āşkār**) Ar. (1): Açık, belli

a. ol- (1) 117a/9

āşıkāre (bk. **āşkāre**) Ar. (2): Apaçık, belli 27b/6, 137b/1

a. ol- (2) 71b/5, 202a/9

āşınālıḳ Ar. + T. (1): Bildiklik, tanıdıklık

a. ol- (1) 159b/14

'aşire(t) Ar. (2): Aşiret, kavim; samimi dost ve arkadaş 146b/13, 146b/13

'a.-mden (1) 142b/2

'a.-sinde (1) 287b/7

'a.-sine (1) 290a/1

'a.(t)-inden (1) 285b/12

aşḳar Ar. (3): Koyu al; kızıl saçlı; doru at 129a/12, 165a/14, 174b/4

āşkār (bk. **āşıkār**) Ar. (1): Açık, belli 261b/5

a. ol- (1) 165a/14

āşkāre (bk. **āşıkāre**) Ar. (1): Açıkça, açıktan, apaçık 261a/13

'aşşār Ar. (1) Öşürcü, ondalıkçı 227a/8

'āşūre Ar. : Aşure, buğday tatlısı

a. güni (1) 199b/11

at (bk.**aṭ**) (18): At 6b/10, 11b/15, 18b/7, 31b/7, 31b/8, 127b/14, 127b/15, 128b/10, 129b/9, 129b/10, 143b/12, 143b/13, 168b/3, 187a/14, 190a/9, 190a/10, 196a/9, 232b/6

a.-a (3) 192b/3, 205a/11, 215a/6

a.-dan (1) 221b/8

a.-dur (1) 234a/6

a.-ı (1) 251b/9

a.-ıla (1) 252b/4

a.-ın (1) 233b/9

a.-ını (1) 6b/9

a.-uñ (3) 143b/7, 144a/1, 144a/1

a. ol- (1) 132b/13

a. ṣal- (1) 186a/13

aṭ (bk. **at**) (1): At 128b/10

at- : Atmak

a.-a (1) 80b/5

a.-ar (6) 146a/3, 162b/10, 205b/7, 205b/8, 205b/11, 306b/10

a.-dı (5) 80b/10, 141b/15, 154b/10, 206a/5, 234b/10

a.-ıcaḳ (1) 139b/11

a.-mazsa (1) 230a/11

a.-mış (1) 298b/8

a.-sa (11) 149a/4, 154b/12, 154b/12, 154b/13, 159b/9, 185b/12, 185b/13, 205b/4, 206a/2, 206a/6, 290a/5

'aṭā Ar. (1): Bağışlama, bahşiş

'a.-dur (1) 94b/11

'a.-lar (1) 225a/10

'a.-lardur (1) 137b/8

'a. it- (1) 274a/2

'a-lar it- (1) 225a/10

ata (3): Ata, baba 58b/8, 60b/2,172a/9

a.-dur (5) 101a/8, 101a/8, 171a/10, 172a/11, 244b/14

a.-lar (1) 11b/5

a.-larına (1) 30a/14

a.-ña (1) 106a/15

a.-sı (21) 18a/13, 19a/5, 19b/11, 57a/1, 58b/13, 62b/1, 80b/14, 80b/15, 101a/9, 172a/9, 172a/12, 183a/8, 192a/4, 192a/4, 267a/6, 268a/2, 268a/2, 296a/8, 300a/14, 304b/15, 307b/8

a.-sına (7) 14b/9, 19a/6, 36b/6, 58b/8, 216a/8, 288a/12, 301b/10

a.-sından (4) 19b/11, 6la/8, 237b/15, 251b/6

a.-sını (1) 62a/15

a.-sıyla (1) 251b/2

a.-ya (6) 101a/7, 175b/14, 181b/1, 207b/5, 291b/2, 301b/10

a.-yıla (1) 58b/10

'aṭaş Ar. (1) Susama, susuzluk 218a/14

ateş Far. (1): Ateş, kızgınlık 107b/3
a.-e (1) 173b/4
a.-e yan- (1) 173b/4
atıcı (1): Atıcı, atan 230a/10
'ātikih Ar. (1): Sırtın üst kısmı, omuz 258b/4 (?)
aṭ'ime Ar. (1): Yemekler 159b/14
a.-dür (1) 224a/14
a.-sinden (1) 160a/4
atlu (1): Atlı, ata binmiş 57a/2
a.-ya (1) 6b/9
atmaca (4): Yırtıcı kuş, atmaca 154b/4, 154b/6, 154b/7, 225b/13
atmaḳ (3): Atmak 124a/13, 154b/8, 273b/14
a.-dan (1) 146a/4
atrec Ar. (1): Turunç 116a/3
'aṭse Ar. (1): Tek aksırık 186a/11
'aṭṭār Ar. (1) Güzel kokular, iplik, vs. satan, aktar 227a/3
aṭyeb Ar. (1): En güzel, çok güzel 115b/13
av : Av
a.-da (1) 234b/8
āvā Ar. : Uluyan
ibn–i ā. (1): "Çakal" 128a/15
'avām (4): Alt tabaka, cahil halk 8a/13, 29b/5, 35a/7, 237b/12
'a.-uñ (4) 29b/7, 35a/14, 49a/4, 247b/11
'a. arasında ol- (1) 204b/14
'avān Ar. (2): Orta yaşlı güzel kadın 204a/3, 204a/4
a'vān Ar. (1): Yardım edenler 30a/2
a.-na (1) 156a/11
a.-dur (1) 145b/9
āvānī Ar. : Vakitle, zamanla ilgili; orta yaş dönemleri
ā.–de (1) 119a/4
āvāz Ar. : Ses, seda
ā-ı (11) 133a/4, 187b/2, 187b/2, 187b/3, 187b/4, 187b/5, 187b/12, 187b/13, 205a/15, 216b/1, 216b/3
ā.-ıdur (2) 187b/7, 187b/7
ā.-ıla (2) 206a/2, 246b/7
ā.-ın (11) 109a/11, 147a/10, 186b/4, 187b/1, 187b/6, 187b/8, 187b/10, 187b/11, 196b/9, 203a/13, 205a/14
āvāze Ar. (1): Yüksek ses; şöhret 187b/9
avcı (4): Avcı, av avlayan kimse 225b/12, 225b/13
a.-sı (2) 225b/14, 225b/15
'avdet Ar.: Dönme, dönüş, geri gelme
'a. it- (3) 104b/6, 122b/2, 300b/6
'aver Ar. (1) Bir gözü kör olma 288b/15
a'ver Ar.: Bir gözü kör, tek gözlü
a. ol- (1) 289a/1
avla : Avlamak
a.-r (3) 149b/6, 155a/14, 284b/12
a.-rlar (1) 155a/10
a.-yacaḳ (1) 155a/8
'avn Ar. (2): Yardım; yardım eden
'a.-ıdur (1) 171b/9
'a. it- (1) 143a/8
'a. yitiş- (1) 235a/2
'avrat Ar. (161): Kadın, eş, zevce 18b/6, 30a/13, 45a/15, 46a/10, 52a/1, 52a/7, 52b/10, 55a/5, 56a/7, 56a/9, 56a/9, 56b/7, 56b/7, 57b/7, 57b/7, 78b/3, 78b/4, 81b/12, 85a/3, 86a/12, 87a/6, 87a/7, 89a/8, 89b/13, 90a/15, 96b/5, 116b/4, 136a/8
'a.-a (27) 22b/1, 46a/12, 55a/15, 64b/7, 78b/4, 86b/7, 87a/6, 87b/9, 91a/2, 93a/10, 96b/6, 125b/3, 129a/10, 135a/8, 144a/8, 146b/9, 154b/12, 175b/15, 180a/5, 181b/2, 207b/13, 217a/1, 220b/10, 221a/12, 221b/6, 222a/10, 246a/4
'a.-da (1) 129b/3

'a.-dan (11) 56a/8, 86b/7, 86b/9, 91a/3, 126b/2, 129b/5, 144b/10, 184a/5, 217a/1, 239b/5, 263a/4

'a.-dur (81) 64b/6, 86b/13, 90a/15, 96b/4, 99a/6, 106a/15, 106b/4, 107a/6, 107b/5, 107b/14, 112b/7, 114a/10, 116b/6, 117a/7, 122a/4, 125b/6

'a.-ı (87) 30a/4, 30a/12, 46a/12, 56a/12, 64b/7, 79a/12, 79b/4, 79b/5, 90a/5, 106b/1, 107a/11, 107a/13, 107b/8, 107b/11, 108a/10, 110b/13, 115b/1, 116b/4, 118b/9, 119a/12, 119a/15,

'a.-ıdur (6) 108a/10, 171b/10, 177b/5, 179a/10, 235b/4, 243a/4

'a.-ıla (15) 45a/6, 45a/7, 45a/12, 45a/14, 45b/1, 46b/3, 47a/3, 47a/5, 86b/12, 91b/6, 150b/13, 180b/11, 230b/12, 235b/1, 239b/7

'a.-ın (10) 109a/15, 126a/9, 126a/9, 143a/9, 163a/13, 206b/6, 236a/4, 244b/8, 283b/14, 294a/9

'a.-ına (55) 48a/2, 51a/1, 52b/8, 106a/10, 106b/7, 107a/3, 107a/7, 107b/6, 107b/9, 107b/10, 108a/13, 117b/10, 122a/5, 122a/5, 128b/13, 129a/3, 129a/4, 129a/9, 129b/8, 133b/8, 133b/9, 134a/7

'a.-ından (8) 52b/7, 79a/13, 86a/3, 98b/7, 112b/9, 116a/10, 118a/10, 251b/15

'a.-ını (3) 164a/5, 191b/12, 213a/13

'a.-ınuñ (15) 141b/15, 150a/7, 150a/10, 162b/8, 169b/2, 169b/5, 178a/11, 181b/14, 181b/15, 182b/9, 189a/12, 223b/14, 224b/7, 290b/12, 290b/13

'a.-ısa (2) 56b/12, 221a/5

'a.-ıyla (2) 242a/7, 282a/10

'a.-ıysa (1) 216b/10

'a.-lar (42) 108a/11, 113a/5, 135b/1, 136a/1, 146b/4, 159a/10, 165b/10, 166a/10, 166a/12, 166a/12, 167b/1, 167b/11, 169a/14, 174b/7, 178b/8, 179b/5, 187b/7, 189a/4, 189a/6, 189a/7, 205b/10, 206a/8

'a.-lara (9) 132a/10, 144b/13, 151a/4, 158b/5, 215b/15, 216b/12, 224a/10, 244a/8, 246b/10

'a.-larda (1) 170b/15

'a.-lardan (1) 149a/7

'a.-lardur (6) 133b/11, 152b/5, 172a/10, 178b/10, 190a/13, 224a/7

'a.-ları (2) 302a/1, 308a/2

'a.-larıçun (1) 90b/8

'a.-larından (2) 206a/9, 307b/12

'a.-laruña (1) 145a/13

'a.-um (2) 140a/4, 233a/1

'a.-umdan (1) 91b/10

'a.-uñ (37) 11a/15, 59b/15, 91b/4, 96b/13, 96b/14, 106b/6, 114b/4, 118b/8, 122a/4, 125a/11, 140a/5, 140a/6, 140a/8, 152b/13, 163b/11, 166a/4, 166b/4, 177b/11, 177b/12, 181b/12, 182a/3,

'a.-uña (2) 11b/2, 132a/8

'a. alı vir- (1) 200a/13

'a. ol- (7) 97a/15, 103b/11, 107a/11, 166b/1, 179a/1, 205b/7, 305b/15

'a.-ına gir- (2) 142a/2, 145a/9

'a.-lar işin işle- (1) 226b/10

'avret Ar. İnsanın gösterilmesi ayıp olan yeri

'a.-i (3) 213b/8, 213b/9, 290b/13

'a.-in (1) 128b/6
av(u)ç : Avuç
a.(c)-ı (2) 118b/9, 170a/14
a.(c)-ında (1) 173a/15
a.-ların (1) 32a/11
ay (27): Ay, dünyanın uydusu 27b/4, 50a/10, 50a/10, 51b/13, 52a/2, 52a/3, 52a/4, 52a/6, 52a/8, 52b/3, 52b/5, 52b/7, 52b/13, 52b/14, 53a/5, 53a/7, 53a/9, 53a/11, 53a/12, 53a/13, 54b/8, 54b/11, 56b/15, 67a/5, 68a/4, 232b/5
a.-da (1) 52b/9
a.-ı (1) 53a/3
a.-uñ (2) 52b/1, 54b/14
ay (7): Yılın on iki bölümünden biri 17a/6, 17a/11, 39b/5, 39b/10, 41a/3, 91b/10, 197b/6,
a.-a (2) 15b/5, 68a/7
a.-da (2) 16b/11, 16b/15
a.-dadur (1) 44a/6
a.-dan (1) 15b/4
a.-dur (4) 16a/11, 17a/12, 91b/9, 91b/11
a.-ı (5) 16a/13, 41a/3, 51b/11, 52a/1, 52b/12
a.-ıdur (3) 16b/13, 16b/13, 17a/12
a.-ımış (1) 91b/4
a.-ında (5) 16a/12, 16b/13, 17a/1, 17a/9, 308a/13
a.-lar (1) 17a/14
a.-ları (1) 16a/10
a.-laruñ (1) 17b/1
aya (1): Avuç içi 259a/1
a.-sı (3) 118b/10, 176a/9, 258a/6
a.-sın (1) 177a/3
a.-sında (1) 176a/11
a.-sından (1) 80a/4
ayaḳ(ġ) (7): Ayak 189a/15, 189b/2, 189b/7, 225a/11, 246b/9, 289a/14, 289b/2
a(ġ)-ı (15) 21a/12, 21b/3, 98a/13, 109a/3, 138a/12, 183a/8, 194a/9, 209a/1, 273b/14, 287b/8, 287b/8, 289a/14, 289b/3, 292a/6, 301b/15
a.(ġ)-ıla (2) 215a/9, 219a/15
a(ġ)-ın (1) 297b/8
a(ġ)-ında (3) 183b/7, 268a/15, 304b/14
a(ġ)-ından (1) 264a/8
a(ġ)-um (5) 183b/14, 183b/15, 183b/15, 278a/15, 295a/4
a(ġ)-umı (1) 254b/1
a(ġ)-umuñ (1) 295a/3
a.-da (1) 285a/11
a.-dur (1) 152b/4
a.-ları (6) 143b/8, 183a/12, 183a/15, 217a/6, 217a/8, 258b/5
a.-larında (1) 124a/10
ayaḳlu : Ayaklı
a.-lar (1) 184a/10
ayaḳ yolı : Ayakyolu, helâ
a.-na var- (3) 189b/1, 189b/2, 189b/7
'ayāl Ar. (1): Eş, kadın, zevce; aile; çoluk çocuk 144b/7
'a.-dür (2) 145b/7, 156b/15
'a.-i (3) 118b/1, 177a/11, 252a/8
'a.-idür (2) 179a/6, 235b/3
'a.-ile (1) 142a/6
'a.-in (1) 200b/8
'a.-ine (1) 293b/4
'a.-inde (1) 208a/14
'a.-inden (1) 190a/7
'a.-idür (1) 137a/8
'a.-inde (1) 142a/6
ayalu : Avuç içine sahip (kimse)
a.-yıdı (1) 258b/5
'ayānā Ar. (1): Açıkça, doğrusu 306b/3
a'yān Ar. : Gözler, görücüler
a.-ıla (1) 35b/13
a.-ınuñ (1) 3a/5
'ayānīyye Ar. (1): Ortaya çıkma 277b/15
āyāt Ar. (4): Ayetler, Kur'ân'ın cümleleri 146a/5, 147a/9, 270a/8, 305b/4
ā.-dur (1) 245b/15
ā.-ındandur (1) 132a/1

'ayb Ar. (3): Ayıp, kusur, utanılacak şey 216a/7, 291b/10, 291b/10
'a.-dur (2) 216a/7, 257b/15
'a. getür- (1) 67b/5
aydın (1): Aydınlık, ışıklı 103b/14
a. ol- (1) 291a/9
aydınlıḳ(ġ) (1): Aydınlık 69b/15
a.(ġ)-ıdur (1) 296b/7
a.(ġ)-ıla (2) 55b/1, 81a/11
a. vir- (1) 81b/11
āyet Ar. (4): Ayet, sûrelerin cümleleri 14a/11, 14a/12, 140b/1, 260a/4
ā.-i (2) 58b/2, 240b/1
ā.-iyle (2) 47b/13, 47b/15
ā.-ler (1) 193b/7
ā.-leridür (1) 14a/12
ā.-lerini (1) 3a/9
ā.-lerüñ (1) 193b/8
ā. indir- (1) 14a/11
ayırıcı (1): Ayıran 229a/13
ayırmaḳ : Ayırmak
a.-dur (1) 73b/9
ayırtla- : Ayırmak, ayıklamak; çıkarmak; temizlemek
a.-dı (1) 188b/3
ayırtlamaḳ (1): Ayırmak, ayıklamak; çıkarmak, temizlemek 9b/11
ayırtlaş- : Ayrılmak, uzaklaşmak
a.-a (2) 282a/11, 285a/3
a.-dı (1) 183a/1
a.-sa (1) 209b/10
a.-ursa (1) 251a/12
a.-maz (1) 216a/13
a.-mazsa (1) 251a/13
'āyid Ar.: Ait, ilgili, dair
'ā.-dür (1) 36a/4
'ā. ol- (1) 212b/11
āyine Far. (7): Ayna 236b/12, 237a/3, 237a/4, 237a/6, 275a/3, 275a/3, 28b/1
ā.-de (1) 275a/7
ā.-si (2) 28a/15, 28b/3
ā.-ye (4) 236b/13, 236b/15, 237a/1, 237a/7
ā.-i muṣaffā gibi ol- (1) 225a/3
'ayn Ar.(16): Göz 3b/4, 122b/2, 123a/15, 126a/4, 141a/4, 170a/9, 170a/7, 170a/12, 170b/2, 217b/8, 226b/13, 234b/15, 258a/15, 272a/10, 288b/15, 306a/15
'a.-ı (7) 36b/15, 111b/15, 156a/1, 272a/1, 280a/5, 282b/10, 296a/6
'a.-ıdur (1) 3a/5
'a.-ıla (1) 36a/8
'aynāh عيناه (1) ?
'a. işid- (1) 137b/5
'ayneyn Ar. (1): İki göz 131b/12
'ayni Ar. : Aynı, tıpkısı
'a.-yle (1) 280a/1
ayran (2): Ayran 161a/2, 185a/13
ayrıḳ (1): Yabanî geyik veya sığır 150a/15
ayrıl- : Ayrılmak
a.-a (1) 292a/2
a.-maya (1) 73b/11
ayrılmaḳ (1): Ayrılmak 94b/5
ayru : Ayrı
a. düş- (1) 210b/5
a. ṭonlar ol- (1) 249a/3
ayruḳ (5): Başka, diğer; artık, bundan sonra 23a/2, 172b/10, 189a/8, 254a/5, 294a/7
ayu : Ayı
a. ol- (1) 136a/9
a'yün Ar. (1): Gözler 117a/1
ayva (5): Ayva 121a/2, 121a/2, 121a/3, 121a/5, 121a/6
az (74): Az, çok değil 15b/1, 23a/7, 24a/1, 24b/4, 26b/7, 27a/12, 28b/8, 32a/11, 32b/2, 32b/2, 33b/5, 35a/2, 35a/7, 35a/8, 35b/5, 35b/7, 43b/13, 45b/2, 46b/5, 49a/12, 51a/4, 53a/11, 53a/12, 54b/2, 57a/4, 58a/3, 65b/3, 65b/13, 69a/15, 69b/1, 69b/2, 69b/6, 71a/15, 71b/3, 72a/5, 72a/14, 72b/3
a.-dur (3) 2a/15, 2b/9, 161a/3
a.-ı (2) 113a/1, 185a/15
a.-ına (1) 113a/2
a. ol- (53) 23a/7, 24a/1, 24b/4, 26b/7, 28b/8, 33b/5, 35a/2, 35a/7,

35a/8, 35b/5, 35b/7, 43b/13, 45b/2, 46b/5, 51a/4, 53a/11, 53a/12, 54b/2, 57a/4, 58a/3, 65b/3, 65b/13, 69a/15, 69b/1, 69b/2, 69b/6, 71a/15, 71b/3, 72a/5, 72a/14, 72b/3, 74b/6, 77b/2, 81b/3, 83a/7, 84b/7, 93a/12, 97a/15, 98b/8, 98b/11, 100a/10, 109a/7, 166b/4, 181b/11, 182b/4, 190b/7, 242b/13, 250a/10, 259a/14, 291a/3, 291b/8, 298b/9

az- : Azmak, yoldan çıkmak; bozulmak, değişmek
a.-a (1) 170b/6

ʿazā Ar.: Baş sağlığı ziyareti; sabır; cenaze alayı
ʿa. it- (1) 213a/3

aʿżā Ar. (6): Organlar, üyeler 10a/4, 168a/6, 177b/13, 291b/3, 114b/10, 219b/4
a.-da (1) 243a/12
a.-dan (1) 291b/3
a.-yı (1) 202b/14
a.-lardan (1) 9b/15
a.-ların (2) 5a/7, 163a/15
a.-sı (2) 167b/12, 180a/15
a.-sından (3) 13a/3, 81b/4, 202b/8, 284b/14
a.-sınuñ (1) 167a/9
a.-yıla (1) 135b/2

ʿaẕāb Ar. (9): İşkence, eziyet 64a/3, 64a/14, 71b/10, 73a/11, 111b/11, 130a/11, 131b/15, 240a/6, 306a/12
ʿa.-a (1) 98b/5
ʿa.-da (1) 92b/12
ʿa.-dan (1) 301b/6
ʿa.-dur (10) 70b/1, 71b/11, 77b/3, 85b/1, 91b/15, 112a/4, 146a/5, 203b/5, 203b/14, 212a/8
ʿa. it- (4) 13a/2, 76b/13, 92b/12, 203b/6
ʿa. ol- (1) 77a/8
ʿa.-da ol- (1) 92b/12

ʿazab Ar. (2): Bekâr, ergen 288a/4, 295b/10
ʿa.-ıçun (1) 94b/11
ʿa.-ısa (4) 105a/7, 133b/4, 168a/10, 178b/11
ʿa.-larıçun (1) 79a/15
ʿa. ol- (1) 103a/11

azacuḳ(ġ) (7): Azıcık 80b/4, 117a/4, 117a/12, 117a/14, 224a/9, 280a/7, 280a/13
a.(ġ)-ın (1) 96b/9

āzād Ar.: Kurtulmuş, serbest olan; kusursuz
ā. ol- (19) 88b/1, 164b/15, 173b/1, 184a/11, 199b/1, 202a/8, 204a/11, 209b/6, 210a/1, 211a/5, 213b/12, 215a/4, 217a/5, 218b/5, 249b/12, 282a/9, 288a/4, 295b/9, 299a/6

āzādlıḳ (1): Köle veya cariye salıverme 218b/5

aʿẓam Ar. (6): En büyük 17a/6 56a/12, 279a/5, 279a/9, 279b/2, 299a/9
a.-dan (3) 66a/10, 134a/1, 187a/9
a.-dur (1) 2b/15
a.-ıla (2)57b/1,279a/10

ʿaẓamet Ar. (1): Büyüklük, ululuk 68b/9
ʿa.-in (1) 195a/4

āẕān Ar. (1): Ezan 47b/8
ā. oḳı- (1) 191b/10

ʿazāyim Ar. (1): Tılsımlar; sebatlar; okunan dualar 112b/4

ʿaẕb Ar. (1): Tatlılık 96a/13

azdur- : Azdırmak, yoldan çıkarmak
a.-a (3) 10b/13, 10b/14, 283b/14

ażġāṣ Ar. (4): Karma karışık rüyalar veya söylentiler 12a/7, 13b/2, 66b/9, 268a/1
a.-dur (1) 154a/15
a.-ı (1) 29b/2

azġun (1): Azmış, yoldan çıkmış, sapkın 73a/6
a. ol- (1) 174b/3

azġunlıḳ (1): Sapkınlık, azmak 217b/4
'azīm Ar. (2): Sebat, karar 150b/12
'aẓīm Ar. (41): Büyük, ulu, yüce 50b/12, 51b/3, 55b/7, 55b/10, 64b/5, 79a/13, 82a/5, 84a/3, 88a/12, 99b/8, 105b/9, 105b/10, 109a/4, 116a/1, 127a/1, 146a/6, 146a/14, 146b/1, 146b/6, 150a/11, 150b/1, 150b/5, 152b/12, 167a/2, 170b/13, 183b/12, 186a/9, 193b/1, 217b/13, 223a/2, 231b/4, 235a/7, 243a/13, 244b/15, 257b/2, 278b/2, 278b/11, 280b/14, 290a/15, 304b/5
'a.-den (2) 54a/9, 143b/1
'a.-dür (15) 72b/13, 130b/14, 134a/12, 143a/1, 146a/5, 154b/1, 203b/4, 223a/13, 225b/13, 232a/2, 235b/2, 283a/15, 288a/10, 289b/14, 296a/15
'a.-e (10) 56b/2, 93a/14,102b/7, 134b/4, 144a/10, 156b/13, 187a/1, 207b/3, 243a/2, 253a/13, 267b/2
'a.-i (1) 146b/15
'a. ol- (4) 181a/12, 202b/9, 217b/14, 279b/11
'a.ü'l-kelām ol- (1) 144b/11
'a.-üñ (1) 73a/7
'aẓīme Ar. : Büyük, ulu, yüce
'a.-siyle (1) 112a/7
'azīmet Ar.: Gitme, gidiş
'a.-lerin (1) 3b/5
'azīz Ar. (12): Sayın, sevgili, muhterem, kıymetli 2a/11, 60b/11, 61a/14, 62b/4, 71b/12, 111a/11, 162a/9, 199a/9, 217b/10, 245a/1, 257b/6, 279a/4
'a.-dür (2) 225a/10, 225a/13
'a.-e (1) 266a/2
'a.-ler (6) 11b/8, 25a/6, 38a/7, 168a/12, 257b/10, 259b/1
'a.-lerden (1) 199a/6
'a.-lere (1) 257b/7
'a.-leri (1) 10b/13
'a.-lerüñ (2) 37b/3, 256b/3
'a.-üm (1) 277a/3
'a.-üñ (3) 259b/15, 260a/2, 260b/9
'a. ol- (8) 138b/13, 168b/10, 193b/15, 194a/9, 199b/8, 217b/10, 217b/10, 307a/11
'azīze Ar. (1): Sayın, sevgili, kıymetli 150b/14
'a.-dür (1) 160b/5
'azl Ar. (2): Yol verme, serbest bırakma 218b/3, 218b/2
'a.-den (2) 94a/6, 207a/9
'a.-dür (2) 100a/1, 218b/3
'a.-i (1) 244b/7
'a. it- (1) 203a/3
'a. ol- (12) 52a/14, 52b/3, 56b/11, 64a/3, 81b/7, 100a/7, 107b/12, 143b/12, 223a/8, 235a/3, 236b/15 295b/10
'azm Ar. (1): Niyet, karar, kasıt 221a/14
'a.-den (1) 51b/7
'aẓm Ar.: Kemik
'a.-ından (1) 127a/8
azmaḳ (2): Azmak, yoldan çıkmak 12a/5, 216b/11
azu (4): Azı diş, düz ve yassı diş 172a/14, 172b/6, 173a/10, 173b/12
a.-lar (2) 173a/5, 173a/5
'aẓẓ Ar. (1) Isırma 251b/7
'azze Ar. (1): Aziz olsun ! 3a/14

-B-

bā (bk. **be**) Ar. (1): ile, ...lı 271b/10
bā Ar. (6): Arap alfabesinin ikinci harfi, "b" harfi 116b/7, 128b/8, 212b/8,

222a/15, 231a/9, 285a/14

bāb Ar. (38): Bölüm, kısım; kapı 3b/12, 3b/14, 3b/15, 4a/1, 4a/4, 4a/5, 4a/6, 4a/7, 4a/9, 4a/10, 4a/11, 4a/12, 4a/14, 4b/1, 4b/2, 4b/3, 4b/5, 4b/6, 6a/1, 6a/5, 6a/15, 7a/7, 9b/2, 10a/5, 11a/2, 13b/8, 14a/13, 18a/4, 19b/2, 20b/13, 29a/3, 33b/1, 37b/4, 43a/4, 44b/15, 48a/9, 50a/2, 142b/8, 252a/4, 266a/9

b.-da (5) 8a/3, 11a/1, 20b/13, 35a/6, 263b/2

b.-dandur (1) 27b/2

b.-ı (1) 128a/7

b.-ına (1) 20b/7

b.-ında (2) 243b/11, 298a/15

b.-uñ (1) 255a/3

baba : Baba, ata

b.-ñ (1) 107b/7

b.-sı (5) 54b/12, 54b/13, 58b/9, 251b/6, 253a/2

b.-sına (1) 54b/11

babuççı (1): Papuççu, ayakkabıcı 30b/3

bābūne Ar. (1): Papatya 116b/4

bād Far. (1): Rüzgâr 70b/5

b.-ı semūm ol- 70a/11

bādām Far. : Badem

b.-ı (1) 124b/12

ba'de Ar. (9): Sonra 138b/9, 162b/14, 164a/10, 256b/9, 257a/7, 262a/5, 263b/14, 270b/11, 291b/6

ba'dehu (15): Ondan sonra 55a/11, 61a/8, 66a/2, 81a/9, 124b/5, 237b/6, 253b/11, 254a/7, 263b/13, 264a/15, 277b/10, 277b/11, 277b/13, 278a/14, 292b/10

bādincān Ar. (1) Patlıcan 117a/4

badya Yun. (1): Ağzı geniş yayvan kap 231a/9

bāġ Far. (3): Bağ, bahçe 112b/7, 128b/6, 205b/9,

b.-ını (1) 113a/2

b.-lar (1) 229a/8

baġ : Bağ, boyun bağı; pranga

b.-ı (2) 243a/9, 246b/10

b.-ın (1) 208b/12

baġarsıḳ (bk. **baġarsuḳ, baġırsuḳ**) (1): Bağırsak 189b/11

baġarsuḳ(ġ) (bk. **baġarsıḳ, baġırsuḳ**) Bağırsak

b.(ġ)-ı (1) 180a/14

b.(ġ)-ın (1) 159a/3

b.-lar (1) 180b/6

b.-ları (1) 180a/15

b.-ların (1) 180b/7

bāġbān Far. (1) Bahçevan 222b/1

bāġçe Far. (3): Bahçe 120a/13, 120b/5, 120b/5

b.-ler (1) 120a/10

b.-lerinde (1) 307b/2

baġ(ı)r : Göğüs, sine

b.-ına baş- (1) 262a/7

baġırsuḳ (bk. **baġarsıḳ, baġarsuḳ**) (1): Bağırsak 225a/11

baġırtlaḳ (1): Yabanî ördek, kılkuyruk kuşu 152a/6

baġışla- : Hediye etmek

b.-dı (1) 182a/13

b.-dum (1) 276a/15

b.-maz (1) 279b/13

b.-mışlar (1) 136b/5

b.-salar (2) 131a/1, 147a/6

b.-ya (1) 188a/11

b.-yalar (2) 136b/5, 240a/12

baġışla- : Affetmek

b.-rısa (1) 208a/7

baġışlamaḳ (3): Affetmek 215a/12, 217b/11, 222a/7

bāġī Ar.: Düşmanlık; azgınlık, serkeşlik

b.-nüñ (1) 212b/12

b. ol- (1) 212b/11

baġīż Ar. : Nefret eden, tiksinen, buğz eden

b.-dür (1) 136a/7

baġl Ar. (2): Katır 129a/12, 129a/5

baġla- : Bağlamak

b.-dılar (1) 307b/8

b.-mışlar (2) 103b/9, 103b/9

b.-r (2) 254b/14, 269a/9,

b.-sa (3) 103b/7, 130b/12, 218a/3

b.-salar (1) 107a/4

b.-ya (2) 196a/10, 244a/10
kesāfet b.-r (1) 273a/7
bağlamaḳ (1): Bağlamak 218a/1
bağlan- : Bağlanmak
b.-a (1) 208b/8
b.-dı (2) 245a/9, 307b/9
b.-mazsa (1) 107a/5
b.-mış (4) 47b/1, 171b/8, 208b/4, 232b/8
b.-mışdur (1) 143b/7
b.-sa (2) 106b/11, 208b/9
b.-ur (1) 216b/13
bağlanmaḳ(ġ): Bağlanmak
b.(ġ)-a (1) 155a/4
b.-dur (1) 235b/4
bağlu (4): Bağlı, kapalı 107b/15, 208b/10, 235b/6, 235b/9
baġy Ar. (1): Azgınlık, ileri gitme, serkeşlik; düşmanlık 212b/11
b. it- (3) 129b/7, 212b/10, 221b/10
bahā Far. : Kıymet, bedel, değer
b.-sın (1) 256b/6
bahādur Far. (3): Cesur, yiğit 126a/8, 187a/14, 244b/1
b. ol- (1) 236b/7
bahādurlıḳ Far. + T. (1): Cesurluk, yiğitlik 83b/5
bahār Far. : Bahar, kış ile yaz arasındaki mevsim
b.-da (2) 16b/6, 135b/9
b.-dur (1) 16a/3
b.-ı (1) 117a/7
b.-uñ (2) 16b/8, 65b/6
bahār Ar. (1): Papatya, sarı papatya 117a/5
baḫçe (Far. bağçe) : Bahçe
b.-sinde (1) 88b/8
baḫçevān Far. (1): bahçevan 222b/1
baḫil Ar. (4): Cimri, hasis 110a/8, 118a/9, 143a/4, 144b/8
b.-dür (2) 124b/13, 212b/14
b. ol- (3) 178b/1, 212b/15, 243b/11
baḥir (bk. **baḥr**) Ar. : Deniz
b.-de (2) 64b/10, 95b/5
b.-dedür (1) 95a/14
b.-den (1) 95b/4
b.-dür (1) 95b/2
b.-ler (1) 227a/9
bāhir Ar. : Belli, açık; ışıklı, parlak
b.-ile (1) 276a/11
baḥr (bk. **baḥir**) Ar. (13): Deniz 10b/10, 20a/11, 20a/12, 87a/1, 87a/2, 87a/3, 87a/3, 87a/6, 87a/7, 95a/13, 95b/1, 95b/13, 136a/4
b.-e (1) 92b/11
b.-üñ (1) 153a/8
b.-i ʻamiḳ :"Derin deniz"
b.-i a.-dür (1): 48a/11
b. seferin it- (1) 136a/4
baḥri Ar. (1): Deniz ile ilgili 149a/1
baḥs Ar (8): Bahis, konuşulan şey, söz 23a/6, 23a/6, 23a/15, 23b/15, 24a/3, 26b/8, 26b/14, 44b/3
b. it- (2) 195a/12, 242b/15
baḫş Ar.: Parça, bölük, kısım
b.-da (1) 91b/3
b.-ı (1) 91b/3
baḫt Far. : Talih, kader, kısmet
b.-dur (2) 168a/2, 216a/12
b.-ıdur (1) 128b/10
b.-ıla (1) 18b/7
b.-ından (1) 132b/9
baʻid Ar. (10): Uzak, ırak 13a/13, 27a/1, 27a/12, 33a/13, 128b/15, 151a/14, 191b/14, 201b/15, 304b/6, 306b/12
b.-den (1) 187a/11
b.-dür (1) 26b/12
b.-e (1) 222a/1
b.-i (1) 153b/2
b.-ise (1) 145b/3
b. ol- (2) 58a/2, 94a/8
baʻir Ar. (2): Erkek deve 131b/9, 131b/10
b.-ler (1) 131a/14
baḳ- : Bakmak
b.-ar (3): 7a/5, 31b/2, 170a/15
b.-sa (6) 104b/8, 170b/3, 236b/13, 236b/13, 237a/2, 237a/7
baḳālin بقالين (1) ? 139b/7

baḳar (bk. **baḳara**) Ar. (7): Sığır, öküz 129b/2, 129b/11, 129b/9, 129a/13, 130b/9, 158a/5, 223a/3
b.-uñ (1) 131a/8
baḳara (bk. **baḳar**) (1): Sığır 129b/12
baḳır (1): Bakır 247b/9
b.-dan (1) 170a/3
b.-danısa (1) 236b/8
b.-dan ol- (1) 234b/5
baḳıyye Ar. (4): Artan, geri kalan, artık 74b/8, 161a/1, 276b/9, 276b/10
b.-sin (1) 184b/10
bāḳī Ar. (16): Ebedî, sonsuz; geri kalan, artık 6a/3, 18a/10, 38b/6, 41b/8, 63a/7, 131b/8, 157a/7, 161a/6, 202b/14, 241b/10, 245a/3, 262b/3,ṭ269a/12, 270a/5, 305a/12
b.-dür (3) 38b/6, 59a/3, 244b/9
b.-leri (2) 301b/3, 304b/15
b.-nüñ (1) 68b/12
b.-si (2) 16a/11, 30b/4
b.-sini (1) 57/9
b. ḳal- (18) 33b/13, 33b/13, 37b/9, 38a/9, 38b/10, 40a/6, 74b/8, 77b/4, 83a/14, 83a/15, 84b/5, 96b/12, 96b/14, 116a/1, 124b/3, 173b/10, 244b/10, 271b/5
b. ḳalmış ol- (1) 245a/10
b. ol- (7) 74a/15, 83b/15, 84a/1, 90b/9, 109b/2, 128a/6, 133a/3
b. ṭur- (3) 9b/8, 161a/5, 251a/11
bākire Ar. (1): Kızoğlan kız 165b/14
bāḳiye Ar. (1): Geri kalan; ebedî 49b/5
b.-dür (1) 149b/10
b. ḳal- (1) 276b/10
baḳḳa Ar. (2): Tahtabiti, sivrisinek 130a/8, 130a/9
baḳl Ar. (1): Sebze, yeşillik 123b/10
bāḳlā Ar. (l): Bakla, sebze, yeşillik 117a/3
baḳla (3): Bakla, sebze, yeşillik 117/3, 125b/6, 125b/8
b.-yı (1) 125b/9
baḳlacı (1): Bakla falına bakan 204a/2
baḳlacı (1): Bakla yetiştiricisi, sebze yetiştiren 222b/4
baḳlī Ar. (1): Baklacı, bakla yetiştiren veya satan kimse 222b/4
baḳmaḳ (1): Bakmak 81b/11
bal (15): Bal 31b/4, 31b/6, 32a/11, 32b/1, 33a/15, 147a/13, 161a/11, 161b/2, 161b/15, 162a/13, 188a/9, 192b/6, 232b/13, 238b/5, 293a/3
b.-dur (1) 161b/6
b.-ı (1) 162a/13
balçıḳ (9): Balçık,içinde çeşitli organik maddeler bulunan, daha çok killi, koyu, yapışkan çamur 78a/9, 78a/10, 78a/11, 78a/12, 78a/12, 93a/4, 102a/10, 102a/12, 102a/13
b.dan (2) 102a/7, 105a/11
b. işin işle- (1) 226b/9
b. vur- (1) 102a/11
b.-dan ol- (2) 105a/2, 157b/4
balçıḳçı (1): Çamur, balçık işleyen kişi 226b/8
balġam (1): Balgam, solunum organlarının salgıladığı sümüksü madde188a/10
b.-dur (1) 229a/4
balıḳ (15): Balık 47a/5, 94a/11, 152b/5, 152b/9, 152b/10, 152b/12, 155a/8, 155a/9, 159b/3, 159b/5, 159b/8, 159b/10, 159b/13, 190a/6, 225a/12
b.-dan (1) 194a/11
b.-ı (3) 152b/7, 152b/8, 152b/8
bāliġ(a) Ar. (3): Bulûğa erişmiş, yetişen

164b/11, 164b/12, 182a/9
b. ol- (4) 164b/14, 176a/3, 178b/13, 182a/9
balta (3): Balta 227b/10, 235a/9, 235a/10
b.-yla (2) 227b/9, 227b/12
banbuḳ (bk. **panbuḳ**): Pamuk
b.-dan (1) 203a/6
b.(ġ)-ı (1) 230a/11
bandaḳa (2): Fındık 154b/11, 154b/8
bañlamaḳ : Yüksek sesle bağırmak; ezan okumak
b.-dur (1) 214a/4
bār Far. (3): Defa, kere 259a/13, 259b/3, 297b/9
bār Ar.: Dost kişi, aşina, ahbap kişi
b.-dur (1) 226a/12
barağıl- (bk. **barğıl-**): Bırakılmak, salıverilmek
b.-sa (1) 220b/6
baraḳ(ġ)- (bk. **barḳ-**): Bırakmak, salıvermek, sarkıtmak
b.(ġ)-a (1) 80a/8
bārān Far. (2): Yağmur
b. yaġ- (2) 113b/13, 132a/2
baraṣ Ar. (3): Vücutta beyaz ve alaca lekeler meydana getiren bir hastalık 241b/5, 285b/1, 285b/15
bardaḳ (1): Bardak 236a/7
b.-a (1) 50b/15
b.-lar (1) 96b/14
b.-lardan (1) 96b/15
barğıl- (bk. **barağıl-**): Bırakılmak, konulmak
b.-ur (1) 86b/15
barışmaḳ (1): Barışmak 220a/15
bāri Ar. (1): Yaratan, yaratıcı, Tanrı 3a/14
bārid Ar. (2): Soğuk; mec. cana yakın olmayan 117a/1, 139a/8
b.-dür (2) 67a/10, 147b/15
b. ol- (1) 78a/8
barḳ- (bk. **baraḳ-**): Bırakmak, salıvermek, koymak
b.-dı (3) 141a/12, 246a/12, 273b/2
b.-salar (1) 238a/13

barḳmaḳ(ġ) (bk. **baraḳ-**) (2): Bırakmak 220b/5, 220b/5
b.(ġ)-a (1) 230a/12
barmaḳ(ġ) (9): Parmak 176a/14, 176a/15, 176a/15, 176b/1, 176b/6, 285a/6, 288a/14, 288a/14, 288a/15
b.(ġ)-ı (5) 176a/15, 176b/6, 183b/14, 288a/12, 288a/13
b.(ġ)-ın (6) 161a/2, 176b/5, 176b/9, 177a/1, 251b/11, 295a/3
b.(ġ)-ında (1) 304b/14
b.(ġ)-ından (2) 80a/2, 184b/11
b.(ġ)-umdan (2) 162a/12, 162a/12
b.-lar (4) 176a/12, 285a/4, 285a/8, 292a/2
b.-ları (3) 176a/14, 176b/2, 258a/5
b.-ların (3) 176a/12, 176b/1, 177a/2
b.-larında (2) 209a/12, 292a/3
b.-larından (1) 81b/4
b.-ların çatlat- (1) 176b/3
ba'ṣ Ar. (1): Gönderme, gönderilme; yeniden dirilme, diriltme 305b/4
b. it- (1) 70b/14
baṣ- : Basmak, koyup bastırmak
b.-a (2) 105b/15, 194a/9
b.-alar (1) 290b/4
b.-ar (1) 225b/13
b.-madıysa (1) 281b/3
b.-maz (1) 285a/11
b.-up (1) 262a/7
baṣal (9): Soğan, soğan benzeri kökler 117a/8, 117a/10, 117a/11, 117a/12, 117a/14, 117b/1, 117b/3, 117b/4, 123b/11
baṣar Ar. (1): Göz; görme, görüş 170b/4
b.-dan (1) 253b/2
b.-ı (3) 74a/9, 170b/3, 270b/15
b.-ıla (1) 279b/10
baṣari Ar. (1): Görüşle ilgili olan 144a/3

bāsıṭ Ar. (1): Yayan, yayıcı 2b/12
baṣīr Ar. (1): Görüp anlayan 244b/2
b.-dür (1) 148b/8
baṣīret Ar. : Öngörü, sezme
b.-idür (1) 170a/9
basīṭe Ar. (1): Arz, dünya 273a/7
basṭ Ar. (6): Uzun, uzatma; yayma, açma 58b/7, 86a/14, 95a/7, 258b/5, 280a/4, 277a/5
b. eyle- (1) 175b/6
b. it- (3) 4la/6, 57a/14, 280a/7
b. ol- (1) 295b/4
baş (1): Başkan 99a/9
çeri b.-ları (1) 203b/2
çeri b.-ı (1) 204a/9
baş (4): İlk, başta olan 176a/14, 285a/6, 288a/12, 295a/3
baş (18): Baş, kafa; yumru 13a/4, 63b/6, 98a/10, 117a/10, 152b/3, 158b/8, 158b/8, 168b/8, 168b/13, 210a/11, 210a/15, 223b/3, 223b/3, 224b/11, 225a/11, 286a/5, 288b/3, 301b/10
b.-da (1) 46b/13
b.-dan (1) 46b/13
b.-ı (39) 9a/15, 35a/6, 52a/14, 65b/8, 130a/15, 130a/15, 137b/11, 140a/12, 144a/1, 158b/12, 158b/14, 167b/3, 168a/1, 168a/7, 168a/10, 168a/11, 168a/12, 168a/13, 168b/2, 168b/3, 168b/4, 169a/15, 202b/13, 202b/13, 206a/9, 209b/10, 210a/7, 210a/10, 217a/6, 217a/8, 219b/4, 224a/6, 257a/11, 258b/5, 287b/5, 288b/3, 291b/1, 291b/1, 301b/10
b.-ıdur (1) 63b/5
b.-ın (20) 51a/4, 130b/5, 130b/6, 130b/15, 134b/8, 140a/14, 140a/14, 158b/10, 158b/15, 168a/3, 168b/1, 169a/11, 169b/3, 202b/11, 202b/13, 210a/6, 215a/12, 237a/14, 251a/10, 297b/8
b.-ına (6) 147b/1, 181a/9, 248b/1, 294b/2, 294b/9, 294b/10
b.-ında (11) 79a/11, 126b/3, 134b/6, 153b/5, 168a/4, 181b/10, 243a/6, 268a/15, 279a/6, 299b/2, 304b/13
b.-ından (3) 80a/9, 203a/9, 294b/3
b.-ını (2) 148b/1, 263a/10
b.-ınuñ (2) 168b/10, 286a/5
b.-ıyla (1) 168a/6
b.-lar (1) 168a/8
b.-ların (1) 169a/13
b.-larına (1) 296b/5
b.-um (1) 210a/13
b.-umı (1) 277b/1
b.-uñ (2) 65b/7, 171a/9
b.-da ol- (1) 243a/12
bāşaḳ Ar. (3): Bir cins küçük atmaca 154b/4, 154b/5, 225b/13
başar- : Başarmak, elde etmek
b.-ur (1) 224b/11
başbart (2): Yara, yara bere, çıban, 285b/2, 285b/2
başḳa (2): Başka, diğer, gayrı 186b/13, 281a/12
b. ol- (1) 305b/9
başla- : Başlamak
b.-dı (2) 55b/10, 163a/3
başlamaḳ (2): Başlamak 153b/5, 213b/1
başlu (2): Başlı, kafalı 130b/1, 177a/15
başmaḳçı (2): Ayakkabıcı 30b/3, 222a/13
bat- (bk.**baṭ-**) : Batmak, (güneş) batmak; gömülmek
b.-a ṭur-urken (1) 29b/3
b.-ar (1) 88b/12
b.-dı (1) 136a/14

baṭ- (bk. **bat-**) : Batmak, (güneş) batmak; gömülmek
b.-mış (1) 267a/13
baṭālet Ar. (1): İşsizlik, avarelik; cesaret, kahramanlık 144b/12
b.-dür (1) 130a/1
b.-e (5) 71b/2, 71b/6, 87b/10, 132a/9, 136a/3
bāṭıl Ar. (11): Doğru olmayan, yanlış; boş, beyhude 85a/7, 85a/11, 102a/8, 119a/7, 201a/2, 201b/4, 216b/11, 223b/8, 229b/2, 267b/14, 301b/15, 302b/4
b.-a (8) 12a/2, 150b/4, 204a/3, 214a/6, 218a/11, 223a/1, 231b/2, 286a/2
b.-adan (1) 13a/8
b.-dan (1) 12a/3
b.-dur (4) 64b/13, 228b/12, 234b/8, 234b/8
b.-ı (2) 194b/5, 229a/15
b. it- (1) 66b/13
b. işle- (1) 233a/8
b. ol- (4) 56a/4, 194b/2, 217b/4, 227a/2
bāṭın Ar. (4): İç; içteki; gizli, görünmeyen; Tanrı 54b/2, 58a/10, 74a/5, 276b/12
b.-a (3) 6b/2, 54b/4, 274a/3
b.-adur (2) 6la/9, 112a/5
b.-dan (2) 54b/4, 61b/1
b.-dur (1) 276b/15
b.-ı (2) 78a/2, 248b/7
b.-ına (2) 46a/7, 226b/2
b.-ından (4) 118b/3, 119b/5, 245a/7, 250b/1
baṭın (bk. **baṭn**) Ar. (1): Karın 134b/11
b.-dan (1) 121b/2
bāṭınen Ar. (1): İçyüzünden, içinden 244b/4
bāṭıni Ar. (3): Sır ve hakikatle ilgili, dahilî; görünmeyenle ilgili 43a/2, 62b/14, 273b/5
bāṭıniyye Ar. (1): İç, dahilî 9b/4
b.-dür (1) 130a/8
b.-yile (1) 4a/3
bāṭıye Ar. (1): İçki sürahisi 231a/9
baṭi Ar. (2): Yavaş, ağır hareketli 143b/13, 158a/6
b. ol- (1) 36a/8
baṭn (bk. **baṭın**) Ar. : Batın, karın
b.-dur (1) 180a/2
b.-ı (1) 258b/11
b.-ında (1) 286b/6
baṭṭ Ar. (1) Kaz 153a/4
baṭṭāl Ar. (6): İşe yaramaz, hantal
b. ol- (6) 138a/7, 217b/15, 221b/3, 221b/5, 291a/12, 305a/7,
ba'ūża Ar. (1): Sivrisinek 138a/2
bay : Zengin
b. ol- (2) 184a/11, 212b/2 219a/3
bāyi' Ar. (1): Satan, satıcı 253b/7
bāyin Ar. (1): Aralayan, ayırıcı 285a/2
baykuş (1): Baykuş, gece kuşu 139a/9
b. ol- (1) 139a/13
baylamaḳ (1): Zengin olmak
bayrakçı (1): Bayrak taşıyan, kahraman kişi 204b/2
ba'ż Ar. : Bir kısım, bir takım
b.-uñ (1) 56a/4
bāzār Far. (2): Pazar, çarşı; alış veriş 108a/3, 298a/14
b.-da (2) 192a/8, 192a/9
b.-ı (2) 108a/3, 286b/12
b ol- (1) 213b/7
ba'żı Ar. (338): Kimi, birazı, bir kısmı 8a/13, 2b/4, 4a/12, 4a/13, 3b/13, 6b/12, 8a/4, 8a/4, 13a/8, 21a/4, 21a/8, 22a/14, 22b/12, 23b/6, 24b/2, 25a/3, 25a/5, 25a/13, 29a/2, 32b/15, 32b/15, 33a/1
b.-lar (232) 19a/5, 36b/8, 36b/8, 41a/2, 41a/9, 52a/4, 52b/11, 57a/4, 57b/3, 58a/11, 59a/2, 59a/4, 64a/14, 64b/6,

68a/6, 68a/7, 70a/14, 70a/15, 72b/10, 72b/13, 72b/13, 72b/15, 73a/11, 73b/1, 81b/2
b.-larına (2) 150a/5, 278b/15
b.-n (2) 161a/5, 188a/2
b.-nda (2) 32b/10, 32b/10
b.-nı (4) 42a/4, 54b/7, 83a/10, 83a/10
b.-nuñ (2) 65a/4, 283a/7
b.-sı (3) 24a/9, 25a/8, 175a/3
b.-yla (1) 78b/13, 259a/15

bāzī Ar. (3): Doğan kuşu 154a/7, 154a/10, 154a/3
b.-den (2) 154b/1, 154b/4

bāzū (bk. **pāzū**) Far. (1): Pazı; kolun omuz ile dirsek arasındaki kısmı 177b/5
b.-ların (1) 288a/15
b.-sı (1) 176a/5
b.-sından (1) 292a/15

bāzūbend Far. (2): Kol bağı 244a/7, 244a/9

be (bk. **bā**) Ar. (21): Arapça ön ek, ile, ...li, kadar, -e doğru 23b/12, 48b/8, 60b/11, 141a/3, 163a/6, 163b/6, 167b/10, 169a/4, 169a/12, 170b/15, 172a/5, 179a/6, 181a/10, 182a/6, 183a/12, 184a/7, 184a/8, 186b/9, 234b/2, 242a/8, 242b/6
be-ḥaḳ: Hak ile, Tanrı ile

be Fars. (1): Olumsuzluk eki 42a/9

bebġā Ar. (2): Papağan, dudu 130a/4, 130a/2

bebr Ar. (2): Kediye benzer, büyük, azgın bir canavar 184a/13, 128b/8

bed Far.: Kötü, fena
b.-meẕheb ol- (1) 201b/7

bedel Ar. (2): Bir şeyin yerine verilen karşılık 115b/11, 106a/2
b.-inde (1) 294a/6
b. it- (1) 118a/3, 266a/4

beden Ar. (7): Vücut, gövde, cisim 8b/2, 9b/12, 10a/3, 95b/3, 195a/11,181b/3, 236a/14
b.-de (5) 9b/10, 9b/10, 9b/12, 245b/14, 291b/5
b.-den (8) 5a/9, 8a/5, 9b/11, 98a/1, 98a/2, 184a/4, 230b/11, 238b/10
b.-dür (3) 121b/3, 183a/5, 291a/5
b.-e (3) 8a/7, 179a/14, 188a/12
b.-i (7) 6b/12, 7a/4, 114a/2, 178a/5, 198a/1, 283a/8
b.-idür (1) 239a/7
b.-ile (2) 100b/3, 101a/12
b.-in (1) 142a/6
b.-inde (8) 12b/3, 78a/11, 178a/6, 178a/8, 178a/10, 267a/1, 282b/3, 286a/11
b.-indeki (1) 180a/6
b.-inden (1) 137a/8
b.-inüñ (2) 178a/11, 228a/13
b.-leri (1) 283a/8
b.-üñ (2) 64b/6, 115b/10
b.-de ol- (1) 249a/13

bedenī Ar. (1): Bedene ait, bedenle ilgili 208b/14

bedeniyye Ar. (2): Bedene ait, vücutla ilgili 85b/11, 278b/4
b.-de (1) 98a/5
b.-ye (1) 128b/3

bedevī Ar.: Göçebe; çölde yaşayan
b.-dür (2) 123a/6, 140b/13, 139b/8

bedr Ar. (4): Dolunay; ayın ondördüncü gecesi 54a/1, 27b/4, 27b/6, 27b/8
b.-i (1) 52b/1

beg (14): Bey, ileri gelen, zengin kişi, sözü geçen 57a/1, 57a/7, 57a/9, 64b/2, 64b/4, 70b/3, 84b/15, 100a/6, 127b/1, 143a/4, 143a/10, 158b/3, 239a/6, 264a/14
b.-den (4) 57a/11, 64a/5, 100a/11, 143a/10
b.-dür (5) 52a/4, 71a/5, 87a/2, 99a/4, 143a/1
b.-i (7) 66b/5, 66b/10, 99a/12, 99a/14, 127b/1, 143a/14, 265a/2

b.-inden (1) 97b/8
b.-ise (1) 215a/5
b.-ler (3) 11b/4, 57a/4, 249b/8
b.-leri (2) 203b/11, 225a/15
b.-lerine (1) 220a/11
b.-lerüñ (1) 29b/4
b.-üñ (6) 64b/4, 70b/9, 77b/5, 84b/15, 87a/10, 100a/2
b. ol- (4) 88b/2, 93a/12, 202a/7, 203a/4

be-ġāyet Ar. (1): Çok aşırı, son derece 163a/6

begenil- : Beğenilmek
b.-miş (1) 119b/2

beglik(g) (1): Beylik
b.(g)-e (1) 19a/8
b. it- (1) 105b/5

behāyim (bk.**behīme**) Ar. (1): Dört ayaklı hayvan 143a/1

be-herc Ar. (2): Geçmez, geçerli olmayan, harcanmayan 242a/8, 242b/6

be-her-hāl Ar. (2): Her hâlde, mutlaka 91b/13, 273b/12

beheṭe(t) Ar. (1): Sütlü pirinç, sütlaç 161a/10

behīme (bk. **behāyim**) Ar. : Dört ayaklı hayvan
b.-ye (2) 221a/7, 221a/9

beḳā Ar. (2): Evvelki durum üzerine kalmak; ölümsüzlük, ölümsüz, sebat 278a/5
b.-sı (4) 76a/4, 108a611, 124a/6, 189a/3
b.-sıyla (1) 273b/3
b.-ya (1) 262a/11
b.-yıla (1) 46a/9, 46a/9
b. bul- (1) 277b/10
b.-sı olma- (1) 137b/10

bekāret Ar. (1): Bekârlık, kızoğlan kız, kızlık 140b/9
b.-in (1) 149a/5

bekçi : Bekçi, bekleyen
b.-si (1) 222b/13

bekle- : Beklemek
b.-seler (1) 214a/12

beklemek (1): Beklemek 214a/12

bel Ar. (8): Belki 40a/7, 42a/15, 43b/4, 48b/14, 48b/15, 258b/15, 277a/11, 277a/13

belā Ar. (6): Belâ, musibet, kötülük 88a/2, 137a/5, 198a/3, 199a/7, 267a/1, 267b/2
b.-dan (4) 101a/1, 132a/5, 210b/9, 212b/4
b.-dur (3) 86b/5, 203b/12, 250a/3
b.-lara (1) 10b/15
b.-ları (1) 24b/13
b.-ya (6) 54a/13, 176a/5, 178a/15, 250a/12, 264b/11, 267b/6
b. iriş- (1) 19a/6
b. yitiş- (1) 66a/11
b.-ya düş- (3) 183a/9, 183b/12, 214a/2
b.-ya uğra– (2) 127a/11, 236a/14
b. gör- (1) 87b/6

belāġ Ar. (2): Yetiştirme, eriştirme, tebliğ etme 89a/12, 95a/6

belāġat Ar. (1): Güzel söz söyleme
b.-a (1) 172a/2
b. issi ol- (1) 195b/3

beli Ar. (7): Evet 86b/5, 140b/9, 140b/10, 246b/2, 246b/3, 254b/3, 269a/14

belik (2): Sadak, ok ve yay kuburu 206a/13, 206a/14
b.-de (1) 206a/9

belki Far. (34): Belki 4a/3, 8a/4, 8b/3, 9b/3, 26a/1, 26b/10, 34a/12, 34b/5, 34b/5, 34b/12, 38a/6, 39b/2, 40a/1, 41a/14, 44a/13, 53b/6, 59a/3, 60a/12, 66a/6, 74a/4, 74a/11, 74a/12, 74b/2, 78a/8, 78a/9, 104a/9, 114a/1, 141a/9, 143a/5, 252a/14, 256a/1, 258a/3, 259a/9, 260a/9

bellü (1): Belli, açık, aşikar 164b/15

belūṭ Ar. (1): Meşe ağacı; meşe ağacı meyvesi, palamut 116b/10

belür- : Belirmek, meydana çıkmak, belli olmak

b.-mez (1) 41a/7

belürsüz (3): Belli olmayan, belürsüz 140a/11, 165a/12, 165b/10

ben (87): Ben, teklik 1. kişi zamiri 2b/6, 2b/8, 2b/9, 20b/5, 23a/3, 25b/8, 27b/3, 27b/11, 32a/12, 32b/1, 32b/8, 36b/6, 42a/10, 42b/12, 46a/10, 47b/8, 49b/15, 53a/2, 55a/6, 55a/11, 57a/12, 58b/8, 59b/9, 61b/11, 77b/14, 83a/8, 83a/9, 86a/4, 91a/6, 93b/13, 94b/7, 97a/5, 120a/13, 120a/15, 136b/1, 136b/3, 151a/9, 156b/10, 161b/14, 162a/3, 162a/13, 165a/5, 177b/1, 183b/7, 199a/2, 246b/8, 250a/9, 254a/5, 255b/1, 257a/4, 257a/5, 257a/12, 257a/13, 258a/12, 261a/5, 263b/10, 264a/5, 268a/8, 268a/9, 268a/15, 272b/6, 275b/6, 275b/7, 275b/11, 276a/1, 276a/8, 276a/9, 276a/15, 276a/15, 276b/5, 276b/6, 276b/10, 276b/11, 277a/7, 277a/10, 278a/2, 278a/9, 278a/15, 278b/4, 279b/1, 280a/5, 280a/10, 280a/13, 281a/2, 281a/3, 295b/12, 299b/6

b.-a (46): (krş. baña) bana, kişi zamirinin yönelme hāl ekli şekli 15a/11, 27b/12, 32b/8, 32b/11, 36b/7, 42a/11, 58b/9, 59a/9, 120a/14, 140a/4, 233a/2, 244a/4, 247b/4, 253b/2, 254a/5, 260b/13, 260b/15, 261a/6, 263a/15, 263b/12, 264a/1, 264a/4, 264a/5, 268a/8, 268a/15, 272b/8, 276a/6, 276a/8, 276a/14, 276b/5, 276b/5, 276b/15, 277a/2, 277a/3, 277b/1, 277b/6, 277b/8, 279a/5, 279a/9, 279b/5, 279b/15, 280a/1, 280a/2, 280a/15, 281b/8, 283a/10

b.-den (2) 55a/11, 244a/6

b.-i (11) 23a/4, 46a/11, 120b/1, 135a/12, 152a/15, 215b/1, 260b/7, 267a/15, 272a/6, 279b/15, 290a/9

b.-üm (28) 22b/15, 25a/8, 27a/7, 27b/4, 35b/11, 46a/11, 47b/2, 59b/13, 72a/1, 139a/14, 142b/2, 156b/11, 167a/14, 167a/15, 254a/12, 256b/5, 256b/6, 260b/6, 260b/7, 261a/6, 266a/1, 275b/8, 276a/1, 276a/11, 276b/8, 278a/11, 279a/6, 279b/7

b.-ümile (3) 260a/3, 276a/13, 281b/8

b.-ümle (1) 120b/1

b.-ven (1) 167a/12

benāt Ar. (4): Kızlar 64b/8, 64b/9, 64b/10, 112a/14

b.-dur (3) 133b/14, 133b/14, 133b/14

benāt-ı na'ş: Yıldız kümesinin kuyruğunun ucunda bulunan kümenin en soluk yıldızı

bendaķ Ar. (1): Fındık 116b/7

bende Far. (1): Kul, köle 208b/12

benefsec (2): Menekşe 117a/8, 258b/15

benefşe (2): Menekşe 117a/8, 292b/13

beni Ar. (2): Oğullar 62a/5, 62a/14

beni ādem Adem oğulları, insan oğulları

b.-de (1) 258a/8

b.-dür (1) 237a/9

benī İsrā'(y)īl (4): İsrail oğulları 87b/1, 127b/3, 127b/3, 194a/15
b.-e 109a/9
b.-i 127b/3
b.-üñ 99b/6

beñizlü (1): Yüzlü, renkli 165a/14

bennā Ar. (1): Bina yapan, mimar, dülger 222a/15

beñzer (19): Benzer, eş 6b/9, 7b/8, 19a/6, 28b/15, 44a/3, 57b/4, 58a/1, 60a/15, 73b/5, 75b/2, 75b/5, 75b/13, 87a/6, 87a/7, 87a/8, 110b/7, 136a/1,157b/9, 170b/9

beñzet- : Benzetmek
b.-di (1) 116a/5

ber Far. (2): Farsça ön ek; üzere 258a/7, 9a/4
b.-kārlıḳ it- (1) 100b/8

berāber Far. (1): Birlikte, eşit, denk 258b/11
b. ol- (3) 2b/3, 16a/3, 99b/2

berāt Ar. : Berat, buyruk
b.-ın (1) 143b/2

berāy Far. (1): İçin, maksadıyla 192a/11

berāziḫ Ar. : Ölülerin ruhlarının kıyamete kadar bulunacakları yerler
b.-de (1) 261b/9

berd Ar. (3): Soğuk 71a/15, 77a/7, 142b/10

berdūn (5): Hızlı koşan bir at cinsi, aygır, Rumî at 128b/10, 128b/11, 128b/15, 129a/1, 129a/2
b.-a (1) 128b/13
b.-ı (2) 128b/14, 129a/4

berekāt Ar.: Bolluklar; mutluluklar
b.-a (4) 192b/2, 199a/3, 204a/10, 266a/3
b.-dur (9) 114a/12, 137a/3, 160a/15, 165b/14, 184a/10, 202b/6, 238b/3, 252b/14, 266a/13
b.-ıla (1) 114b/11
b.-lar (1) 297a/13
b. gör- (4) 167b/2, 245a/2, 245b/1, 297a/4

bereket Ar. (7): Bolluk; mutluluk 17a/7, 55b/6, 71a/14, 75a/10, 88a/6, 114a/4, 139a/1
b.-dür (2) 88b/4, 157b/10
b.-e (1) 97a/12
b. git- (1) 70a/3
b. in- (1) 55b/9

berġüş (bk. **bürġüş**) Ar. (1): Pire 130a/8

berī Ar. (1): Kurtulmuş, temiz, salim 110a/2
b. ol- (10) 47b/3, 55b/13, 94a/6, 94a/6, 125a/5, 139b/5, 195b/1, 265b/1, 282b/5, 286a/10

berīd Ar.(1): Posta taşıyan hayvan 141a/1

beriyye Ar. : Çöl, kır, sahra
b.-de (2) 98b/3, 192a/6

berk (1): Sıkı, sağlam; güvenli, emin 131a/12

berḳ Ar. (2): Şimşek 73a/6, 73b/15
b. ur- (2) 167b/9, 258b/10

berme Ar. (1): Yemek pişirilen çömlek 231a/10

ber(r) Ar. : Kara toprak
b.-de (1) 64b/9
b.-üñ (1) 153a/8

berrāḳ Ar. (1): Duru, pek parlak, nurlu 169b/1

berrī Ar. (2): Toprağa ait, karaya ait 135a/4, 149a/1

ber-sām Far. (2): Akciğer zarı iltihaplanması, satlıcan 70a/13, 285a/15
b.-dan (1) 80a/10
b.-dur (1) 108b/8

berü (1): Bu yana, beri, itibaren 252b/10

berzaḫ Ar. : Ölülerin ruhlarının kıyamete kadar bulunacakları yer; can sıkıcı yer
b.-da (2) 261b/8, 269b/1
b.-dur (1) 268b/5

berzaḫī Ar. (1): Berzaha ait, ölülerin ruhlarının kıyamete kadar bulunacakları yere ait 268b/6
b.-dür (1) 269b/1

besāyiṭ Ar. : Basit olanlar, sade şeyler
b.-den (1) 273a/8
besle- : Beslemek
b.-r (1) 137b/2
b.-ye (1) 137b/2
bėş (5): Beş sayısı 40b/7, 176a/14, 176b/8, 176b/10, 259a/5
b. ʻadet ol- (1) 116a/4
beşāret Ar. (10): Müjde, muştu, iyi haber 15b/1, 19a/10, 36a/4, 90a/14, 91b/7, 211b/12, 231b/8, 280b/5, 281b/1, 306b/14
b.-dür (10) 70a/1, 103a/3, 143b/5, 158a/7, 203b/4, 204a/4, 262b/4, 281b/10, 282a/1, 305b/5
b.-e (2) 11a/11, 166a/13
b.-ile (1) 18a/15
b. it- (6) 7b/11, 90b/7, 186b/10, 267b/7, 280b/3, 299b/15
b. ol- (1) 37a/3
beşāşet Ar. (1): Güler yüzlülük, güler yüz 19b/15
b.-ile (1) 306b/8
beşeriyye Ar. (1): İnsana ait, insanî 72a/2
beşeriyyet Ar. (1): Beşerlik, insanlık 71b/15
b.-dür (1) 149b/14
b.-e (1) 156b/1
beşik (1): Beşik, bebek salıncağı 238b/2
b.-dedür (1) 238b/3
bėşinci (10): Beşinci 4a/5, 4b/14, 11a/2, 13a/8, 48a/9, 50b/2, 105a/9, 109b/13, 222a/10, 259a/8
bevl Ar. (1): İdrar, sidik 13a/5
b. it- (1) 13a/5, 188b/8
beyʻ Ar. (2): Satma, satış, satın alma 16b/10, 124a/9
b.-de (1) 256b/7
b.-e (1) 210a/2
b.-ile (1) 256b/9
b. it- (5) 112a/14, 132a/12, 212b/5, 212b/7, 253b/4
beyān Ar. (6): Bildirme, anlatma 27b/13, 63b/5, 76b/1, 96b/2, 98a/12, 180a/8
b.-ı (5) 38b/13, 39b/1, 39b/2, 62b/7, 98a/10
b.-ıla (1) 272b/3
b.-ında (1) 69a/3
b.-ındadur (58) 4a/2, 4a/7, 4a/9, 4a/14, 4b/6, 4b/9, 4b/10, 4b/12, 4b/13, 4b/15, 5a/2, 5a/4, 5a/11, 5a/13, 5a/14, 5b/1, 5b/3, 5b/5, 5b/8, 5b/9, 5b/12, 5b/13, 5b/15, 6a/4, 6a/5, 6a/7, 6a/8, 6a/9, 6a/10, 6a/12, 6a/14, 6a/15, 9b/2, 14a/14, 18a/5, 44b/15, 48a/10, 50a/4, 89b/3, 97a/4, 109b/14, 126b/13, 184a/4, 204b/13, 211a/11, 222a/11, 230b/8, 239a/11, 241b/7, 250a/3, 265b/15, 266a/11, 280b/2, 283a/12, 284b/14, 292b/12, 295a/8, 305a/6
b. it- (38) 3b/15, 4a/1, 4a/6, 4a/6, 4a/8, 4a/10, 4a/12, 4a/13, 4b/2, 4b/3, 4b/5, 5a/6, 5a/8, 5a/10, 6a/3, 6b/1, 7a/7, 8a/3, 10a/6, 11a/2, 13b/9, 14a/15, 20b/14, 29a/4, 32b/15, 33b/3, 36b/9, 43a/5, 62b/1, 62b/8, 83a/9, 83a/11, 149a/2, 155b/1, 163a/15, 252a/6, 255a/3, 262b/3
b. ḳıl- (2) 4a/4, 48b/1
b. ol- (4) 38b/1, 38b/3, 39a/8, 277a/12
beyāniyye Ar. (1): Beyan ile ilgili, söylemeyle ilgili 277b/15
beyʻat Ar. (1): Kabul ve tasdik muamelesi 48a/4
b. it- (1) 48a/4

beyāż Ar. (2): Beyaz, ak 129a/12, 175a/7,
b.-a (1) 258a/4
b.-dan ol- (1) 289b/13
bey(i)n : Beyin
b.-i (2) 158b/13, 168b/5
b.-ümüzde (1) 279a/8
beyn Ar. (21): Arasında 86b/10, 134a/2, 141b/13, 145b/7, 154a/6, 157a/13, 190a/1, 190a/2, 222a/2, 226a/9, 228b/1, 228b/1, 238a/1, 258a/7, 259a/11, 259a/12, 275b/10, 275b/10, 276a/10, 278b/8, 278b/10
beyne-hu beyn-Allah (1): Onunla Tanrı arasında, bir Allah bir kendi bilir 300a/8
b.e'l-uḫteyn it- (1) 157b/2
beyne beyne Ar. (1): Ne iyi ne kötü, ikisinin ortası
b.-dür (1) 36a/6
beynehümā Ar. (2): İkisi arasında 260a/14, 261a/13
beyt Ar. (6): Ev, hane, oda, mesken 89b/7, 144a/10, 144b/2, 144b/7, 159a/12, 221b/5
b.-de (1) 179b/6
b.-den (1) 103a/8
b.-dür (4) 64a/15, 148a/10
b.-e (2) 103a/7, 104a/11
b.-ine (1) 133b/5
b.-leri (1) 103a/3
beytü'l-muḳaddes Ar. Kudüs şehri; Kudüs camii, Mescid-i aksâ
b.-de (2) 200a/5, 200a/6
b.-si (1) 185a/13
beyyine Ar. (3): Delil, şahit, tanık 66a/2, 66a/3, 233a/7
beyż Ar. (1): Yumurta 45a/6
beyżā Ar. (1): Beyaz 142a/10
beyże Ar. (2): Demir başlık 207b/3, 207b/1
bez : Bez, kumaş
b.-i (1) 221a/14
b.-ile (1) 174a/4
b.-in (1) 230a/11
b.-ler (1) 248a/9
bezāt (Ar. **büzāt**) (1): Doğan kuşu 225b/13
bezek(g) (1): Süs, ziynet, ziynet eşyası 245a/1
b.(g)-ini (1) 84b/8
b.-ler (3) 50a/13, 243b/3, 244a/11
bezenmek (1): Süslenmek, bezenmek 243a/10
b.-den (1) 243a/10
bezzāz Ar. (2): Bezci, kumaş satan 222b/4, 222b/1
bıçaḳ(ġ) (5): Bıçak 228a/7, 233b/6, 234a/7, 238a/3, 238a/15
b.(ġ)-ı (2) 140b/6, 233b/4
b(ġ)-ıla (2) 119a/14, 209a/9
bıçaḳçı (1): Bıçakçı 225a/10
bıñar (4): Pınar, çeşme 4b/11, 89b/5, 89b/10, 90a/3
b.-a (1) 246a/12
b.-dan (2) 89b/8, 218a/15
b.-ı (1) 90a/6
b.-lar (5) 75b/5, 86a/10, 89b/3, 89b/15, 100b/1
b.-larda (1) 152b/7
b.-ları (1) 100b/12
bıraḳ(ġ)- : Bırakmak
b.(ġ)-ur (1) 261a/5
b.-dı (1) 211a/15
bıṭṭīḫ Ar. (3): Kavun, karpuz 116b/15, 116b/11, 222b/3
b.-i (1) 116b/14
b.-i Hindī: Hint kavunu 117a/1
bıżā'a Ar. (1): Sermaye, anapara; bilgi 3b/8
bi Ar. (83): Arapça ön ek; sözcüklerin başına gelerek onları yönelme hâli şekline sokar; ile, için anlamlarını verir 6b/10, 7b/9, 13a/2, 13b/13, 17a/15, 28a/9, 31b/7, 35a/6, 36a/15, 38a/3, 42b/6, 42b/9, 43b/2, 44b/14, 53a/13, 54b/4, 54b/5, 54b/5, 55b/1, 57b/1, 66a/7, 70b/7, 74a/13, 77b/8, 82a/13, 102a/1, 107a/9, 109a/3, 110b/7, 111a/12, 112b/8, 113b/14, 127a/12,

b.-mese (5) 115a/11, 197b/13, 213b/6, 231a/14, 307a/11
b.-meye (2) 29b/6, 51b/6
b.-meyen (1) 262a/15
b.-mez (7) 13b/5, 24b/6, 166a/9, 214a/11, 241b/2, 271a/15, 271b/4
b.-mezem (4) 30b/6, 276a/2, 277b/4, 295a/7
b.-mezidi (1) 139b/5
b.-mezüz (1) 13b/8
b.-üñ (1) 2a/1
b.-üp (1) 3b/10
b.-ür (8) 8b/14, 9a/10, 9b/6, 26b/13, 137a/11, 201b/8, 201b/8, 271a/15
b.-ürse (2) 170b/11, 209b/12
b.-ürsin (1) 269a/15

bilā Ar.+Far. (8): -sız, -siz 8a/9, 156a/5, 270a/12, 270a/12, 282b/9, 244a/14, 280a/11, 295a/12

bilād Ar. (2): Şehirler, memleketler, kasabalar 2b/13, 256b/5
b.-da (1) 201b/9
b.-ından (1) 132a/11
b.-lardan (1) 64a/9

bi'l-āṣāla Ar. (1): Sabahtan akşama 54b/4

bildür- (1): Bildirmek, haber vermek 281b/8
b.-di (1) 283a/10
b.-e (1) 29b/2
b.-ür (2) 7b/10, 144b/11

bile (25): İle; birlikte, beraber; dahi, de 11b/1, 27a/13, 29b/5, 46b/12, 56b/15, 56b/15, 70a/3, 120b/1, 120b/2, 123a/11, 132b/7, 135a/10, 135a/12, 206b/14, 231a/6, 243b/9, 263b/9, 264b/5, 265a/13, 281a/13, 285b/14, 291b/13
b.-since (2) 206a/15, 246b/11

bilek (1): Bilek, kol ile el arasındaki dirsekten aşağı olan yer 176a/3

bilezük (7): Bilezik, süs için bileklere takılan halka 241b/8, 243b/12, 243b/12, 243b/15, 244a/1, 244a/1, 244a/3
b.-ler (1) 244a/5
b.-lere (1) 244a/5

bilezüklen- : Bilezik takınmak
b.-miş (1) 243b/14

bili Ar. (1): Evet, belî 239b/3

bilici (1): Bilen, bilgin 225a/9

bilin- : Bilinmek
b.-e (1) 218b/4
b.-ür (2) 4a/3, 276b/14

bi'l-külliyye Ar. (3): Büsbütün, bütün bütün 28a/9, 82a/13, 274a/11

bi'llah(i) Ar. (9): Allah için 72a/11, 159a/7, 167b/11, 188b/11, 214b/2, 214b/3, 219a/2, 242b/7, 306b/15
b.-dur (1) 171b/8

bilmek (14): Bilmek 2a/7, 49b/7, 54a/10, 57b/15, 70a/13, 74b/5, 76a/12, 84a/3, 84b/2, 89b/10, 96a/5, 98a/14, 261b/5, 279b/9

bin Ar. (59): Oğul, benî 19a/10, 19b/7, 20a/6, 29b/14, 48a/6, 58a/15, 68a/9, 82a/9, 85a/13, 90a/5, 90b/4, 106a/11, 106a/13, 117b/12, 122a/7, 125b/7, 125b/9, 125b/9, 125b/10, 136b/10, 142b/14, 142b/15, 142b/15, 162a/11, 185a/2, 196a/3, 196b/5, 196b/6, 211a/6, 211a/7, 211a/8, 211a/9, 220a/7, 220a/9, 224a/1, 224a/2, 234b/10, 234b/11, 234b/11, 234b/12, 253a/13, 253b/6, 254a/2, 257b/13, 258b/6, 261b/15, 263a/9, 263a/12, 264a/3, 264b/3, 264b/6, 264b/7, 264b/10, 270a/12, 270a/13,

270a/13, 270a/13, 294a/12, 295b/11

biñ (25): Bin, 1000, sayı sıfatı 14a/10, 60b/9, 60b/9, 102a/15, 103b/2, 112a/9, 112a/10, 112b/9, 113a/13, 113a/14, 130a/12, 133a/8, 156b/11, 158b/12, 158b/13, 159b/2, 159b/2, 162b/15, 163a/1, 183b/10, 270b/14, 271a/10, 271b/11, 271b/1, 285a/4

bin- : Binmek
- b.-di (4) 128a/5, 136a/10, 139b/8, 143a/3
- b.-dükden (1) 133a/1
- b.-e (2) 141a/1, 298a/8
- b.-er (2) 71a/10, 94b/12
- b.-erler (2) 96a/13, 239a/10
- b.-ersin (1) 95b/3
- b.-miş (5) 93b/6, 143b/4, 205a/12, 215a/8, 237b/2
- b.-se (32) 93b/3, 127a/11, 127a/12, 127b/14, 128a/2, 128a/4, 129a/6, 129a/9, 129a/10, 129a/11, 130b/11, 131a/13, 131b/10, 132b/6, 134b/15, 139b/5, 140b/15, 141a/13, 143a/6, 143a/9, 143b/8, 144a/9, 146a/6, 146a/15, 146b/7, 146b/13, 147a/3, 150b/3, 153b/7, 215a/8, 234a/7, 236b/4
- b.-üp (3) 192b/4, 198b/8, 253a/14
- bin-üp ṭur- (1) 143b/1

binā Ar. (1): Yapı, ev; yapma, kurma 46b/14
- b.-dur (3) 15b/8, 35a/11, 37b/4
- b.-nuñ (1) 101b/15
- b.-sı (2) 71b/13, 79a/13
- b.-ya (1) 102a/15
- b. it- (3) 101b/3, 102b/2, 103a/11,
- b. olun- (1) 296a/12

binici (1): Binen, binici 98a/15

binmek (6): Binmek 129a/8, 131a/12, 132b/6, 132b/7, 215a/6, 215a/7
- b.-de (1) 214a/1

binṣır Ar. (1): Yüzük parmağı, orta parmakla serçe parmak arasındaki parmak 176a/15

bir (2830): Bir; bir kere; tek, yalnız, herhangi bir; öbür, diğer 2a/10, 2a/10, 3a/15, 3b/12, 4b/4, 4b/4, 6b/9, 7a/2, 7a/3, 7a/4, 7b/4, 7b/8, 7b/13, 8a/8, 8a/10, 9b/1, 10a/1, 10a/8, 10a/9, 10a/9, 10a/10
- b.-dür (3) 61b/13, 74a/2, 77b/14
- b.-in (2) 266a/3, 280b/3
- b.-i (14) 31a/15, 34b/14, 34b/14, 57b/2, 61b/11, 64b/11, 274a/5, 275b/9, 276a/9, 277a/14, 277b/8, 278b/5, 279b/4, 279b/14
- b.-inde (2)110a/7, 246b/6
- b.-inden (5) 2b/6, 27b/10, 64b/11, 249a/3, 278b/12
- b.-ine (8) 13a/3, 27b/11, 28a/2, 172b/12, 175b/2, 183a/6, 211b/1, 271a/6
- b.-ini (2) 2b/7, 108b/1
- b.-inüñ (2) 274a/4, 274a/6
- b.-iñüz (2) 21a/3, 22a/10
- b.-iyile (1) 261b/10
- b.-iyle (2) 46b/5, 62a/13
- b. ol- (2) 75a/9, 260b/3
- b. yirde ol- (3) 132a/1, 210b/4, 210b/4

birāder Far. : Erkek kardeş
- b.-i (1) 300b/5

biraz (2): Biraz 31a/7, 261a/3
- b.-ı (2) 58a/14, 58a/15

birbiri (bk. biribiri): Birbiri
- b.-ne (4) 53b/5, 176a/13, 183b/4, 227b/14
- b.-ni (1) 73b/5
- b.-siyle (1) 78b/6

birer (1): Birer 25a/7
- b. birer (2) 278b/12, 278b/12

biribiri (bk. **birbiri**) (2): Birbiri 41a/12, 249a/6
b.-nden (2) 249a/2, 278b/11,
b.-ne (5) 172b/12, 183a/6, 229b/5, 257b/11, 271a/6
b.-yle (1) 46b/5,
b.-yile (1) 261b/10
birinc Far. (2): Pirinç 161a/10, 161a/10
birisi (32): Herhangi birisi, bir kimse;öbürü, diğeri, 7b/1 10a/6, 10a/7, 10a/8, 12a/9, 19a/8, 48a/10, 48a/10, 53b/5, 57b/1, 60a/5, 82a/15, 83b/11, 83b/13, 88b/14, 93b/15, 108b/1, 119b/9, 119b/10, 173b/7, 176b/11, 210b/4, 210b/4, 256a/9, 256b/3, 256b/12, 259b/14, 263b/3, 263b/3, 274a/5, 274a/7, 282b/1
b.-dür (1) 54b/14
b.-n (1) 253b/3
b.-nde (1) 100b/6
b.-nden (1) 37a/8
b.-ni (2) 9b/15, 31a/2
b.-nüñ (3) 37a/13, 49a/2, 93b/13
b.-yçün (2) 93b/14, 100b/4
birḳaç (13): Birkaç, bir miktar 20b/8, 23a/14, 23b/11, 24a/2, 36b/2, 44a/1, 135b/3, 142b/1, 200b/5, 257b/8, 265b/11, 276a/13, 277b/3
birle (4): İle 15b/1, 24a/8, 62a/6, 239a/14
birr Ar. : İyilik, güzellik; anaya, babaya itaat; bağışta bulunma
b.-dür (1) 161b/2
biryān Ar. (1): Et kebabı 225b/6
b.-ı (1) 158b/3
b. eyle- (1) 135a/2
b. ol- (3) 158b/5, 158b/6, 158b/7
biryāncı (1): Biryan pişiren, et kebabı pişiren 225b/5
b.-dan (1) 225b/6
b. ol- (1) 225b/7

bisāṭ Ar. (1): Döşeme, kilim, keçe, minder 231a/11
b.-ıla (1) 273a/2
bisāṭet Ar. (1): Döşeme, kilim, minder 273a/10
bisyār Far. (4): Çok 111a/11, 132b/9, 183a/11, 183b/8
b. ol- (2) 297b/15, 298a/13
bişـ (bk. **piş-**): Pişmek
b.-er (1) 224a/5
b.-mese (1) 235b/14
b.-meyeni (1) 160a/2
b.-miş (11) 118a/3, 123a/14, 142a/2, 157a/5, 158a/11, 158a/14, 159a/9, 159b/3, 159b/5, 159b/7, 225b/6
b.-mişleri (1) 160a/1
b.-se (1) 235b/13
b.-medük ol- (2) 157a/9, 158b/1
b.-miş ol- (2) 158a/13, 163a/5
bişmek(g) : Pişmek
b.(g)-e (1) 85b/3
bişür- : Pişirmek
b.-mese (1) 217b/4
b.-se (4) 160b/3, 160b/5, 160b/7, 211a/13
b.-ür (1) 160b/1
b.-üp ṭoldur- (1) 159a/3
b.-üp yė- (2) 158a/4, 159a/13
bişürmek(g) (2): Pişirmek 123a/10, 217b/3
b.-(g)-e (1) 217b/3
b.-(g)-içün (1) 79a/8
bit (1): Bit, bit böceği 190a/7
b.-i (2) 130a/9, 146a/4
b.-ler (1) 177a/10
taḫıl b.-i (1) 139a/6
bit- : (bitki) Yetişmek, büyümek; ortaya çıkmak; tükenmek; iyileşmek
b.-di (3) 111b/5, 118b/2, 176a/11
b.-dügi (1) 110b/10
b.-e (3) 118b/11, 169b/13, 292a/13
b.-er (3) 114b/10, 119a/11, 164b/10
bit- : (Yara) İyileşmek
b.-di (1) 113a/8

b.-miş (10) 118b/9, 118b/10, 122b/6, 124a/8, 124b/5, 125b/8, 169b/8, 169b/15, 175a/11, 181b/11
b.-se (5) 115b/4, 125a/14, 169b/13, 172a/7, 176a/12
bitiş- : Bitişmek, bir araya gelmek
b.-miş (1) 175b/2
bitmek(g) : Bitki (yetişmek); bitmek, ortaya çıkmak
b.(g)-e (1) 163a/3
biz (57): Biz, üçüncü kişi zamiri 15b/7, 17a/12, 23a/5, 23a/6, 23b/8, 24a/1, 24a/15, 25a/6, 25b/13, 25b/14, 26b/6, 26b/11, 27a/5, 29a/1, 33a/8, 35a/2, 35a/10, 37a/5, 37a/15, 37b/1, 38a/8, 38b/6, 38b/12, 39a/2, 39b/1, 39b/11, 40b/1, 41a/10, 42a/14, 44b/3, 49a/11, 55a/12, 62a/11, 62b/3, 67b/15, 72a/1, 73a/3, 75a/15, 84b/4, 89a/13, 98a/1, 100b/6, 116a/1, 117a/2, 125b/13, 131a/10, 133a/10, 142b/10, 149b/11, 153a/12, 221a/13, 255a/2, 256a/7, 259a/1, 260b/2, 263a/15, 275b/2
b.-e (4) 22a/11, 25b/5, 29a/8, 72b/9
b.-üm (8) 11b/5, 30b/4, 36a/11, 38b/10, 42a/1, 42b/2, 106a/11, 282b/2
b.-ümdür (2) 19b/1, 19b/1
b.-ümile (1) 269a/14
boğ- : Boğmak
b.-ar (1) 136a/13
b.-mış (1) 287a/2
boğaca (1): Poğaça, bir tür çörek 157a/8
boğaz (2): Boğaz, gırtlak 12b/2, 286b/12
b.-a (1) 286b/8
b.-ı (1) 177b/2
b.-ına (1) 303a/5
b.-ında (1) 247a/3
b.-ından (1) 286b/9
b.-ına ḳo- (1) 140b/6
boğazla- (1): Boğazlamak, kesmek 253b/12
b.-dı (3) 36b/1, 140b/7, 140b/14
b.-dum (1) 131a/2
b.-ma (1) 152a/15
b.-mış (3) 138b/7, 215a/2, 253b/14
b.-mışlar (2) 209b/7, 215a/1
b.-r (1) 11a/7
b.-sa (8) 133b/10, 136b/8, 137a/2, 146a/14, 149a/4, 149a/6, 150b/11, 152a/10
b.-yandan (1) 215a/3
b.-yayın (1) 253b/13
b.-yımadı (1) 140b/7
b.-yup yė- (1) 129b/4
boğazlamaḳ (5): Boğazlamak, kesmek 140b/6, 152a/14, 153a/9, 214b/14, 297a/14,
b.-da (1) 253b/12
boğazlan- : Boğazlanmak, kesilmek
b.-an (1) 215a/3
b.-mış (2) 146a/11, 214b/15
boğazlanmaḳ (1): Boğazlayan, kesen 154a/9
boğazlayıcı (1): Boğazlayan, kesen 224b/4
boğmaḳ (4): Gerdanlık, kolye 174b/12, 234b68, 243b/6, 246b/15
b.-da (1) 247a/2
boğul- : Boğulmak
b.-dı (1) 211b/8
b.-ur (1) 12b/3
boḳ : Pislik, bok
b.-ı (4) 190a/9, 190a/10, 190a/10, 190a/11
boncuḳ(ğ) (3): Boncuk 247a/10, 247a/10, 247a/11
b.-lar (1) 247a/2
Yemen b.(ğ)-ı (1) 247a/9
boncuḳçı (1): Boncukçu 223b/14
borç(c) (2): Borç, verecek; mutlaka yapılması gereken görev 185b/14, 219a/14
b.(c)-a (1) 209a/12

b.(c)-ı (3) 178a/14, 197b/3, 216b/13
b.(c)-ın (6) 169a/11, 174b/8, 178a/12, 189b/8, 198b/6, 211b/5
b.(c)-ından (1) 198a/5
b.(c)-ını (3) 30b/12, 72b/11, 183b/11
b.(c)-uñ (1) 170a/1
b.(c)-uñı (1) 183a/3
b.-dur (1) 184b/6
b. it- (1) 292b/9
b. ḳazan- (1) 204b/11
b.(c)-ı ol- (1) 188a/2
b.(c)-ın vir- (5) 173a/11, 173a/12, 177b/4, 198a/2, 213b/11

borçlu : Borçlu, verecekli
b.-sa (1) 286a/8
b.-yısa (1) 72b/11
b. ol- (6) 176a/11, 178a/10, 183b/8, 209a/5, 285a/9, 294a/1

borı (2): Boru 203a/13, 205b/1

boş (1): Boş, dolu olmayan 91b/3
b.-dur (1) 236a/15

boşa- : Boşamak, ayrılmak, nikâh anlaşmasını bozmak
b.-r (1) 46a/12
b.-ya (5) 109a/15, 143a/9, 206b/6, 244b/8, 294a/9

boşaldıcı (1): Boşaltan 204b/5

boşamaḳ (1): Boşamak, ayrılmak, nikâh anlaşmasını bozmak 217a/13

boy : Kabile, aşiret
b.-ıda (1) 19b/11

boy : Boy, beden
b.-ınuñ (1) 80a/14

boya : Boya
b.-sı (1) 175a/8

boya- : Boyamak
b.-r (2) 175a/8, 189a/11

boyacı (2): Boya işiyle uğraşan 226a/7, 226a/7

boyan- : Boyanmak
b.-mış (2) 177a/4, 177a/7

boylu (2): Boylu, bedenli 257b/14, 276b/4
b.-sıyıdı (1) 258a/1

boynuz : Boynuz
b.-ı (2) 169b/9
b.-ın (1) 146b/2
b.-ıyla (1) 129b/7
b.-ları (2) 134b/8, 169b/8
b.-ı ol- (1) 129b/5

boynuzlu (1): Boynuzlu 169b/9

boynuzsuz (1): Boynuzsuz 116a/15

boy(u)n (7): Boyun; gerdan 168a/7, 216b/11, 216b/11, 219b/6, 289a/4, 289a/4, 294a/2
b.-ı (4) 144a/2, 177a/11, 177a/12, 258b/9
b.-ıdur (1) 47a/8
b.-ın (1) 202b/12
b.-ına (8) 7b/5, 178a/3, 208b/10, 215a/8, 232a/8, 232b/8, 246b/13, 297a/4
b.-ında (5) 134a/6, 168a/5, 177a/13, 208b/7, 242a/2
b.-uña (1) 47b/1
b.(u)-da (1) 294a/1
b.(u)-ları (1) 3a/3
b.-ı altına ḳoy- (1) 232a/7
b.-ı urıl- (1) 209b/10
b.-ın ur- (1) 140b/3, 209b/14
b.-nın vur- (1) 209b/12
b. ur- (1) 210a/1
b. bağı (1) 246b/10

boyun ol- : Kefil olmak (1) 216b/11

boyun olmaḳ (2): Kefil olmak 216b/11, 219b/6

boz (1): Boz renk, açık toprak rengi 149b/12

boz- : Bozmak,
b.-a (1) 110b/13
b.-ar (1) 230a/8

bozıl- : Bozulmak
b.-sa (1) 268b/15

bozmaḳ : Bozmak
b.-dur (1) 290b/14

bozṭağan (1): Demir topuz, gürz 207a/5

bozucı (1): Bozan, bozguncu 230a/7

böcek (1): Böcek 128b/6
b.-leri (1) 137b/7

bögrek (1): Böbrek 180a/7

bögür : Böğür, yan, insan vücudunun kaburga ile kalça arasındaki bölümü
b.-leri (1) 259a/1

bölük (4): Bölük, kısım 10b/8, 10b/9, 63b/1, 168b/11

bölük(g) (4) Saç bölüğü, saç örgüsü 168b/11, 169a/8, 169a/8, 169a/9

b.(g)-in (1) 169b/5

böyle (18): Böyle, bunun gibi, bu şekilde 8a/4, 8a/4, 14b/12, 15b/15, 35a/1, 37a/5, 40b/13, 53a/13, 67b/15, 77b/4, 77b/13, 90a/4, 90b/12, 94b/13, 100b/2, 242a/3, 244b/10, 292a/12

b.-dür (4) 25b/2, 28b/13, 34b/2, 44b/13

b. ol- (1) 35b/10

bu (569): Bu, işaret zamiri ve sıfatı 1b/10, 2a/15, 2b/5, 2b/9, 3a/14, 3b/7, 3b/8, 3b/11, 4b/6, 6b/6, 6b/14, 7a/6, 7a/6, 7a/8, 7b/2, 7b/8, 8a/2, 12a/7, 13a/6, 13a/10, 13a/12, 14a/1, 14a/4, 14b/8, 15a/6, 15a/8, 15b/7, 15b/8, 16a/3, 16a/4, 16b/11, 16b/12, 16b/15

b.-dur (109) 6b/13, 7b/2, 9a/12, 10a/9, 10b/3, 11a/3, 11b/2, 13b/10, 14b/13, 17a/14, 23a/6, 23a/15, 23b/8, 23b/12, 24a/3, 24a/12, 25a/8, 25b/4, 25b/14, 26a/3, 27a/7, 34a/12, 35b/4, 35b/11, 37b/2

b-ña (112) 2a/1, 9b/13, 23a/8, 30b/4, 44a/3, 55b/7, 64b/5, 110a/9, 110b/7, 113b/1, 114a/15, 123b/5, 125b/8, 126b/1, 127a/13, 127a/13, 127a/15, 127b/11, 129a/1, 129a/2, 130a/13, 137b/12

b-nda (15) 7a/2, 9a/8, 39a/8, 42a/7, 66b/9, 75a/4, 95a/9, 95a/11, 96a/5, 96a/8, 100b/12, 107b/7, 221b/13, 259b/6, 269a/10, 269a/10

b-ndan (30) 6b/7, 9a/3, 9b/1, 10b/9, 11b/4, 11b/7, 15b/9, 20a/4, 23b/13, 27b/12, 30a/1, 41a/14, 44b/9, 62b/13, 74b/4, 76b/10, 95b/15, 129b/7, 161b/1, 210b/15, 231a/9, 251a/13, 258a/12, 258a/13, 259a/15, 262b/10, 267b/11, 275a/6, 280a/8, 284b/6

b-nı (42) 3a/12, 42a/15, 48b/2, 60b/15, 66b/14, 72b/2, 104a/8, 127a/4, 127a/6, 127b/15, 130a/10, 130b/12, 130b/14, 135b/4, 136b/11, 137a/10, 138a/9, 143a/14, 145a/9, 153b/4, 154a/5, 155b/15, 159b/12, 186b/15, 213b/4, 218a/7, 251a/7, 251b/6, 262b/1, 265b/9, 270a/2, 281b/3, 283b/11, 283b/14, 287b/4, 289a/13, 295a/14, 298a/5, 303a/2, 303a/3, 303b/15, 306b/9

b-nlar (17) 2b/9, 10a/3, 49a/4, 53a/3, 59b/2, 60a/5, 60a/6, 61b/4, 115b/10, 120a/4, 141b/11, 178b/9, 177b/6, 263b/10, 269a/10, 288b/1, 296a/8

b-nlara (10) 1b/3, 2b/7, 18a/10, 66a/11, 86a/10, 119b/10, 141b/7, 157b/9, 243b/1, 269a/9

b-nlarda (4) 176a/3, 285a/5, 285a/7, 288b/12

b-nlardan (15) 2b/7, 27a/11, 49a/2, 53b/11, 55b/14, 83a/12, 89b/6, 99b/10, 100b/6, 108b/4, 135b/7, 147a/15, 177b/6, 183a/6, 266a/2

b-nları (7) 2b/6, 57b/14, 68b/10, 151a/9, 151b/4, 264a/15, 269a/13

b-nlaruñ (25) 1b/2, 2b/10, 10a/1, 11b/7, 12b/12, 13b/7,

b.-ıla (1) 57b/11
bulutlu (1): Bulutlu 255b/3
büm Far. (2): Baykuş 129b/12, 130a/2
buncılayın : Bunun gibi, böyle
b.-dur (1) 41b/1
bura : Bura, buraya
b.-da (1) 84b/11
b.-ya (1) 57a/12
burak̩ (1): Hallaç yayı 238a/5
burc Ar. (2): Kale, hisar 100b/12, 133b/15
b.-ın (2) 108a/1, 221b/7
b.-ları (1) 104b/7
bur(u)n (1): Burun 285a/11
b.-ı (7) 171a/11, 171a/13, 171a/15, 171b/1, 186a/9, 257a/14, 285a/12
b.-ında (1) 186a/4
b.-ından (3) 147b/13, 185b/11, 186a/5
b.-nı iki ol- 171b/1
büs Ar. (1): Yokluk içinde bulunma, büyük sıkıntı, zahmet 212b/9
b. yitiş- (1) 212b/10
busāk̩ Ar. (1): Tükürük 188a/13
busalamak̩ Far.+T. (1): Buselemek, öpmek 221a/11
büsıtān Far. : Bostan, bahçe
b.-ından (1) 126a/8
bustān Far. (2): Bostan, bahçe 91a/2, 91a/3
b.-a (1) 111a/5
b.-da (1) 128b/1
b.-ında (1) 88b/8
b.-ından (1) 123b/8
b.-uñ (1) 111a/8
bustānlu (1): Bostanlı, bahçeli 98a/2
buṭūn Ar. (1): Nesiller, soylar 273a/3
buyruk̩(ġ) : Emir, ferman
b.-ın (1) 177b/3
buyur- : Buyurmak, emretmek
b.-a (1) 260b/13
b-dı (2) 164a/9, 164b/2
b.-dılar (1) 173a/14
b.-duġı (1) 27b/1
b.-dum (1) 183a/2
b.-mışdur (1) 114b/3
b.-up (1) 3b/9
b.-ur (34) 2a/5, 14b/1, 21b/12, 22a/3, 22a/6, 22b/7, 23a/13, 23b/3, 23b/15, 26a/8, 31b/12, 37b/9, 40a/15, 40b/1, 40b/11, 41b/8, 42a/6, 44b/4, 44b/7, 131b/10, 150a/4, 161b/14, 162b/4, 177a/15, 184b/9, 241b/9, 247a/7, 255a/5, 257a/8, 269a/4, 272a/14, 273a/1, 277a/10, 296b/2
b.-urlar (1) 268b/3
b.-ursañuz (2) 32a/15, 162a/2
b.-ursız (2) 185a/1, 253b/13
buz (4): Buz 12a/12, 12b/10, 77b/3, 77b/14
buzaġu (6): Buzağı, hayvan yavrusu 131a/1, 141a/4, 149a/7, 158a/7, 185a/7, 187b/1
buzlık̩ (1): Buz konulan yer 77b/5
büber (1): Biber, kara biber 123a/3
büdalā Ar. : Budala, sersem
b.-dan (1) 49a/1
bühtān Ar. (5): Yalan, iftira 193a/6, 211a/1, 263b/7, 284a/12, 287a/4
b.-dan (2) 192a/5, 194b/5
b. it- (1) 193a/6
bühtāncı (1): Yalancı 226a/7
bük- : Bükmek, kıvırmak
b.-se (2) 232a/7, 232b/7
bükā Ar. (2): Ağlama, göz yaşı dökme 46b/2, 279b/6
b.-yile (1) 161a/11
bükmek (2): Bükmek, kıvırmak 219a/8, 219a/9
bükül- : Bükülmek, kıvrılmak
b.-miş (1) 232a/6
bülbül Ar. (3): Bülbül 130a/3, 130a/4, 145b/1
büllür Ar. : Kristal, billur, parlak taş
b.-dan ol- (1) 234b/6
bülüc Far. : Horoz ibiği
b.-ın (1) 136b/5
bülüġ Ar. : Erkeklik yaşına girme, erkeklik
b.-a (1) 256a/12

büñligen بوكلكن (1):Çifte atan, huysuzluk eden ? 143b/12
bünyād Ar.: Yapı, inşa
b.-ını (1) 290b/14
b. eyle- (1) 298b/15
b it- (2) 108b/15, 298b/13
bürd(e) Ar. (1): Aba, çubuklu kamaş 248a/12
b.-ler (1) 248a/11
büre : Pire
b.-yi (1) 130a/7
bürehne Far. (1): Açık, çıplak, yalın 212b/13
bürġūṣ (bk. **berġūṣ**) Ar. (2): Pire 130a/6, 130a/5
bürhān Ar. (1): Delil, ispat 260a/4
büri- (bk. **bürü-**) : Bürümek, sarmak
b.-di (1) 275b/7
b.-düm (1) 277b/1
b.-mese (1) 297b/8
bürūd Ar. (1): Bürdeler, bir çeşit aba hırkalar 248a/11
bürūdet Ar. (2): Soğukluk 12a/12, 78a/8
b.-den (1) 78a/8
bürü- (bk. **büri-**): Bürümek, sarmak
b.-mişler (1) 256a/12
bürün- : Bürünmek, sarılmak
b.-miş (1) 256b/4
büstūḳa Ar. (1): Kumbara, küçük küp 231b/2
büṣūr Ar. (1) Vücutta çıkan küçük çıbanlar 285b/2
büyük(g) (30) 22b/15, 31a/8, 42b/5, 80a/12, 91a/7, 91a/7, 94a/13, 100a/6, 110a/10, 136b/12, 148a/2, 150a/13, 168a/3, 168b/5, 171b/12, 179a/3, 179a/6, 182b/9, 190b/2, 202b/11, 202b/12, 203b/4, 207b/10, 234a/7, 235b/1, 238b/13, 241b/14, 264a/14, 280b/15, 280b/15
b.(g)-idi (3) 258b/5, 258b/5, 258b/12
b.-lerine (1) 10b/10
b. ol- (3) 103a/2, 107a/9, 202b/8
büyü(k)cek (1): Daha büyük, büyük gibi olan 164b/10
büzürg Far. (1): Büyük, ulu
b. ol- (1) 182a/12

-C-

cābir Ar. : Cebreden, zorlayan
c.-den (1) 263a/8
ca'dan (Ar. ca'd) (1): Çok çeşitli, karışık; kıvrımlı, kıvırcık 261a/6
cāh Far. (6): Makam, orun 166a/15, 174a/12, 237a/5, 243a/5, 245a/7, 250a/1
c.-a (1) 160b/5
c.-dur (4) 126b/7, 130b/10, 154a/4, 175a/7
c.-ıla (2) 244b/11, 302b/1
c.-ından düş- (1) 284a/5
cāhi Far. : Makamla ilgili
c.-dür (1) 144a/3
cāhil Ar. (5): Bilgisiz, tecrübesiz 22b/1, 24b/5, 24b/15, 121b/8, 138a/7
c.-dür (1) 168b/7
c.-e (2) 21a/8, 44b/10
c.-ler (1) 132b/10
caḥim Ar. (1): Cehennem 283a/6
calāb (Ar. celb) Çeken, götüren, çekici 222b/9
calḳ Far.: Mastürbasyon, elle tatmin
c. ur- : Mastürbasyon yapmak, elle tatmin olmak 181a/12
cām Far. (2): Cam, kadeh 135b/6, 231b/10
cāmcı Far. + T. (1): Camcı, cam işiyle uğraşan 225a/2
cāmi' Ar. (2): Cem eden, derleyen, toplayan 161a/15
cāmi' Ar. (4): Câmi, mescit 238b/11, 276b/13, 256a/10, 280b/14
c.-de (1) 28b/1

c.-dür (4) 48b/8, 268b/13, 269b/12, 270a/3
c.-e (2) 256a/14, 263b/8
c.-i (1) 256b/5
c.-ile (1) 44a/2
c.-üñ (1) 280b/14

cāmi'a Ar. : Topluluk
c.-dan (1) 270a/4

camūd Ar. (1): Donmuş, taş kesilmiş, hayatsız 16b/13

cāmūs Ar. (1) Manda, su sığırı 131b/13

cān Far. : Can; hayat; gönül
c.-ı (2) 178a/4, 194b/9

cānavar Far. (3): Zararlı hayvan; yaşayan, canlı 5a/3, 186a/5, 186a/6
c.-a (1) 221a/9
c.-ı (1) 251b/10
c.-lar (2) 149a/1, 179b/11
c.-larınuñ (1) 138b/11

cānib Ar. (1): Taraf, yan 78a/6
c.-den (1) 30a/6
c.-e (1) 83b/13
c.-inden (2) 8a/11, 58b/4
c.-ine (2) 21a/15, 34b/4

cānn Ar. (2): Cinler, cin tayfası 6a/9, 283a/11

cārī Ar. (2): Cereyan eden, yürüyen, akan, geçen 214b/3, 256b/8
c.-dür (2) 15a/8, 90a/3
c. ol- (3) 153a/9, 272a/7, 299a/7

cārīye (51): Hizmetçi kız, parayla satın alınan kız, 82a/1, 93a/6, 116b/5, 117a/8, 119b/11, 124b/4, 124b/5, 133b/10, 133b/13, 135a/15, 135b/3, 135b/5, 137a/3, 140a/6, 149a/2,149a/8, 153a/4, 157b/12, 157b/15, 161b/7, 164b/14, 165b/12, 166a/1, 166a/3, 169a/7, 169a/7, 169a/9, 181b/13, 185a/9, 185a/10, 187b/5, 187b/5, 190b/4, 213a/15, 216a/9, 216a/14, 221a/3, 221a/4, 221a/5, 227a/12, 232b/2, 234b/1, 235b/8, 239b/6, 240a/12, 246b/2, 246b/3, 247a/4, 248b/3, 250a/1, 251b/3, 308a/1
c.-den (5) 130a/4, 140b/10, 227a/12, 236b/3, 294b/14
c.-dendür (1) 119b/9
c.-dür (22) 116a/9, 140a/8, 141a/4, 169a/9, 206a/14, 222a/15, 231a/10, 231b/2, 231b/9, 233a/6, 233b/4, 234a/12, 234b/4, 234b/5, 235a/13, 236a/3, 236a/7, 242a/6, 244a/12, 245b/3, 246a/6, 248b/11
c.-yi (1) 166a/2
c.-ler (5) 50a/13, 135a/15, 224a/2, 225b/2, 243a/13
c.-lerdür (2) 96b/14, 225a/3
c.-nüñ (2) 140a/6, 149a/4
c.-si (2) 216a/10, 264a/4
c.-sinden (1) 116a/10
c.-sine (1) 186a/1
c.-siydüm (1) 106a/14
c.-siymiş (1) 106a/13
c.-ye (5) 135b/2, 140b/8, 143a/8, 149a/4, 232b/5
c.-yile (1) 135b/13

caṣṣāṣ Ar.(1): Kireççi, sıvacı 222b/7

cāsūs Ar.(1): Çaşıt, gizli haberler öğrenerek veya sırları çözerek haber veren; düşmanın askerliğe dair haberlerini öğrenip bildiren kimse 192a/8
c.-dur (1) 230b/3
c.-ı (1) 192a/6
c.-ıdur (1) 156a/1

cāver Ar. (1): Darı 218a/12

cāvers Ar. (1) Buğday arasında biten bir çeşit sarı darı 120a/8

cāyiz Ar. (3): Olabilir, yapılmasında dinî açıdan bir sakınca olmayan, işlenilmesinde cevaz

olan 33a/6, 159a/11, 270b/11
c.-dür (10) 8b/4, 23b/8, 23b/12, 41b/4, 67a/15, 71b/14, 268a/6, 268b/3, 270a/7, 270a/14
cāzibe Ar.(1): Alım, alımlılık, sevimlilik 115b/9
ceb (Ar. ceyb): Cep
c.-ine (1) 247b/15
cebābire Ar.(1): Cebrediciler, zorlayıcılar, zorbalar 264b/9
cebān Ar.(1): Korkak 118b/12
cebbāl (Ar.cebel) (1): Dağlar 228b/4
cebbār Ar.(4): Cebredici, zorlayıcı, zorba 129b/13, 264a/14, 264b/10, 265b/2
c.-dan (1) 147a/5
cebe (1): Zırh, zırhlı elbise 207a/15
cebīn Ar. (1): Alın 258b/6
cebren Ar. (1): Zorla, cebr ile 215a/8
cedd Ar. : Dede, büyük baba
c.-üm (1) 254a/3
cederī Ar.(1): Vücutta çıkan çiçek hastalığı 285b/15
cedīd Ar.(1): Yeni, kullanılmamış 102b/14
cedy Ar.(1): Keçinin erkek yavrusu, erkek oğlak 131b/15
cefā Ar.: Eziyet, incitme
c. it- (1) 250a/11
cehāz Ar.: Cihaz, takım, âlet
c. ol- (1) 182a/15
cehd Ar.: Çalışma, çabalama
c.-i (1) 143b/14
c. eyle- (1) 275a/6
c. it- (3) 79a/10, 108a/14, 155a/6
cehennem Ar.(12): Cehennem, ahirette günahkârların gideceği yer 6a/14, 20a/13, 78a/9, 83a/14, 86a/7, 95b/8, 95b/9, 305a/5, 306a/13, 306a/15, 306b/6, 306b/7
c.-den (2) 306a/12, 306b/5
c.-dür (1) 47a/8
c.-e (6) 95b/1, 306a/6, 306a/8, 306a/9, 306b/4, 306b/11
c.-i (1) 306b/3
cehil (bk. **cehl**) Ar. : Cahillik, bilmezlik
c.-den (1) 78b/8
cehl (bk. **cehil**) Ar.(2): Bilmezlik, cahillik 88a/8, 214a/9
c.-dür (1) 216a/6
c.-e (1) 164b/7
c.-ile (1) 287a/6
celācil Ar. (1): Küçük çanlar, ufak çıngıraklar 231b/12
celāl Ar. (1): Büyüklük, ululuk; Tanrı 271b/7
c.-i (2) 96a/8, 271b/3
c.-ile (2) 68b/9, 278b/8
celālī Ar. : Tanrıya ait
c.-den (1) 84b/7
celb Ar. (3): Kendine çekme, çekiş 6b/15, 127b/8, 148a/14
celh Ar. (1): Alnın iki yanındaki saçların dökülmüş hâli; dazlaklık, kellik 286a/5
celīd Ar. (1): Kırağı, çiy 77a/14
celīl Ar. (1): Büyük, ulu 51b/3
cell Ar. (1): Büyük, ulu 175a/15
cellād Ar. (1): Cellat, insan öldüren 203b/3
c.-larından (1) 306b/9
celle Ar. (3): "Yüce ve aziz olun !" anlamına gelen bir dua 3a/14, 269b/8, 270b/10
c. celālühū (2) : Allahın yüceliği artsın ! 6a/6, 274b/3;
c. ve ‘alā (2): Allah'ın yüceliği artsın ! 3a/10, 266a/11
celūz Ar. (1): Fındık, çam kozağı yemişi 118a/8
cem‘ Ar. (10): Toplama, yığma, bir araya getirme 61a/1, 63a/11, 63b/9, 86a/11, 90b/9, 97a/3, 108b/12, 124b/1, 63a/4, 270b/8
c.-e (1) 307b/11

c. eyle-	(5) 17b/8, 97a/6, 97a/7, 98b/7, 278a/6
c. it-	(41) 66b/8, 71a/6, 102a/12, 112a/9, 116b/2, 119a/3, 121b/5, 123b/4, 129b/15, 133a/2, 135a/11, 138b/9, 139a/12, 148b/15, 149a/5, 153a/8, 161a/7, 162a/9, 184a/6, 194a/5, 194a/7, 195a/14, 210b/5, 222b/1, 222b/1, 223a/5, 225b/2, 226a/5, 226b/13, 227b/10, 228a/5, 228b/15, 229a/1, 230a/13, 230a/15, 248a/11, 251b/7, 254a/9, 269b/10, 275a/9, 299a/10, 304b/4
c. ol-	(41) 63a/11, 63b/9, 63b/10, 63b/14, 90b/9, 97a/3, 108b/12, 109b/4, 109b/5, 124b/1, 134a/15, 138a/14, 141b/7, 141b/11, 151b/3, 151b/2, 166a/8, 167b/10, 184a/5, 184a/6, 199b/7, 200a/2, 200a/9, 206b/14, 210b/11, 223b/15, 227b/6, 239b/4, 259a/15, 259b/1, 259b/3, 259b/9, 261b/3, 262a/1, 262a/14, 273a/7, 283a/6, 284a/7, 296a/4, 301a/9
cemā'at	(11) 63b/1, 150b/4, 166a/8, 174a/6, 193b/1, 200a/12, 205a/3, 257a/12, 257a/12, 295a/14, 298a/5, 205a/3
c.-a	(1) 257a/15
c.-dur	(1) 150a/12
c.-ı	(3) 174a/7, 252a/10, 305b/6
c.-ıla	(2) 193a/15, 200a/12
c.-ından	(1) 32a/1
cemādāt	Ar. (1): Cansızlar 41b/9
cemāl	Ar. (13): Yüz güzelliği, yüz gösterme, görünme 60b/15, 78a/7, 84b/12, 129a/11, 140a/2, 140a/3, 144b/2, 166a/13, 267a/13, 269b/14, 271b/6, 272b/14, 275b/6,
c.-dür	(4) 140a/2, 144a/2, 244a/8, 246b/10
c.-e	(2) 122a/3, 170a/7
c.-ile	(2) 128a/3, 244b/11
c.-ine	(1) 258b/1
c.-i	(10) 213a/9, 243b/1, 249b/9, 254b/2, 258a/3, 271b/8, 274a/15, 274b/1, 300b/12, 307b/13
c.-ile	(1) 271a/6
c.-in	(1) 258a/10
c.-inde	(1) 266b/1
c.-ine	(1) 271b/7
c.-üñ	(1) 63a/4
cemāẕiye'l-āḫir	Ar. (1): Arabî ayların altıncısı 16b/10
cemāẕiye'l-evveli	Ar. (1): Arabî ayların beşincisi 16b/11
cemel	Ar. (4): Deve 131b/2, 131a/13, 131a/12, 158a/2
cem'ī	Ar. (1): Topluluğa ait 273b/5
cemī'	Ar. (64): Hepsi, tamamı, bütünü 3a/14, 4a/3, 8b/14, 8b/14, 16b/10, 28b/3, 28b/12, 32a/3, 39a/1, 39b/6, 55a/6, 56a/3, 60b/4, 62b/9, 66b/13, 89a/1, 94b/1, 120b/11, 124a/11, 126a/13, 159a/7, 165b/10, 168a/5, 168a/6, 173a/13, 175a/6, 175b/6, 177b/13, 181a/11, 189b/5, 191a/12, 193a/3, 193a/8, 198a/3, 212b/9, 213a/1, 216a/13, 221a/6, 221a/7, 221b/3, 228b/14, 230b/14, 231a/10, 235a/1, 243b/2, 255b/2, 262b/4, 265a/15, 268b/4, 269b/10, 269b/11, 269b/11, 271b/6, 270a/3,

271b/12, 271b/12, 272a/9, 273b/15, 275a/9, 275a/13, 275a/14, 277a/7, 277b/11, 288b/11, 295b/11

cemi'an Ar. (1): Hep, bütün, tekmil 63a/8

cemi'i (12): Hepisi, tamamı; bütün, tam 9b/3, 9b/13, 10b/12, 11a/9, 17a/11, 17b/7, 28b/1, 51b/10, 160a/1, 173a/2, 173a/13, 305b/8

c.-si (5) 9a/1, 20a/14, 36a/9, 67a/4, 122a/1

cemil Ar. (2): Güzel 3b/7, 263b/9

c.-dür (2) 116a/4, 237b/1

c.-e (1) 110a/12

cemile Ar. (9): Güzel (kadın) 103a/14, 112a/11, 141a/15, 150a/13, 207b/2, 234b/6, 245b/9, 246a/3, 308a/6

c.-den (1) 61b/8

c.-yle (1) 57b/5

c. ol- (1) 248b/11

cem'iyyet Ar. : Topluluk

c.-den (1) 48a/12

c.-dür (1) 273a/9

cemm Ar. (1): Kalabalık 270b/2

c.-i gafir: İnsan kalabalığı

cemre Ar. (1): Ateş alevi, ateş hâlinde kömür 20a/8

cenāb Ar. (1): Şeref, onur ve büyüklük 27b/13,

c.-ı hak (1): Allah 277b/5

cenābet Ar. : Pis olma durumu, guslü gerektiren durum

c.-den (2) 191a/14, 305a/2

cenān Ar. (1): Kalp, yürek, gönül 277a/13

cenāze Ar.(8): İnsan ölüsü 295a/15, 297b/15, 298a/1, 298a/2, 298a/4, 298a/11, 298a/15, 298b/2

c.-sin (7) 215a/8, 222a/3, 253a/8, 253a/10, 296a/3, 298a/8, 298a/9

c.-ye (1) 298a/13

c. namāzın kıl- (2) 298b/1, 298b/3

c. üzerine ko- (2) 298a/2, 298a/4

cenb Ar.(2) : Yan, taraf 158b/5, 158b/6

c.-inde (1) 129b/1

c.-inden (1) 158b/6

ceng Far.(2): Savaş, cenk 50b/3, 204b/13

c.-de (2) 63b/1, 67a/11

c.-deyise (1) 81a/3

c.-dür (2) 46b/13, 79b/9

c.-e (2) 73a/14, 79b/10

c.-inde (1) 70b/9

c.-ler (3) 5a/13, 12a/11, 204b/12

c. eyle- (1) 202b/2

c. içinde ol- (1) 198a/13

cennāt Ar.(1): Cennetler 2b/1

cennet Ar.(12): Cennet 6a/14, 237b/13, 248b/2, 269b/6, 305a/5, 307a/12, 307b/2, 307b/3, 307b/7, 307b/9, 307b/12, 308a/5

c.-de (1) 307a/9

c.-den (2) 280b/8, 307b/14

c.-dür (1) 156b/9

c.-e (19) 134a/10, 140b/4, 156b/12, 254a/5, 269b/3, 281a/10, 281b/10, 306b/13, 306b/13, 306b/15, 307a/1, 307a/2, 307a/4, 307a/6, 307a/7, 307a/7, 307a/10, 307b/4, 307b/10

c.-i (1) 306b/12

c.-ile (1) 266b/14

c.-leriyledür (1) 70a/14

c.-üñ (3) 307a/15, 308a/2, 308a/9

c.-e koy- (1) 266b/3

sidre-i c. (1) 308a/7

cenūb Ar.(1): Güney 70a/14

c.-dan (3) 53b/11, 55b/15, 73a/15

cerāb Ar. (1): Dağarcık, torba 123b/15

cerāde Ar. (2): Çekirge 131b/15, 132a/8

cerāhat Ar. (3): Yaralar, irinler 168a/5, 282b/7, 208b/14

c.-a (1) 224b/13
c.-dan (2) 209a/5, 210b/9
c.-ıla (1) 291a/6
cerd (Ar. cürd) (1): Kısa tüylü at 132a/10
cerdaḳa Ar. (1) Ekmek 157a/14
cereb Ar. (2): Uyuz hastalığı, uyuzluk 285b/7, 285b/14
ceres Ar. (1): Çan; çıngırak 231b/13
cerḥ Ar. (1):Yaralama; yaralanma 209a/10
ceri Ar. (1): Cesur, yiğit, yürekli 138b/4
cerime Ar.: Cürüm, suç; suç ödeme
c. it- (1) 214b/5
cer(r) Ar.: Çekme, sürükleme
c. it- (4) 230a/13, 236a/1, 237b/3, 251b/15
cerrār Ar. : Arkasından sürükleyen
c.-dur (1) 88b/1
cerv Ar. (1): Yırtıcı hayvan yavrusu, enik 149b/3
cesed Ar. (2): Ölü vücut 237a/9, 287b/2
c.-den (2) 114b/9, 145b/13
c.-dür (2) 287b/1
c.-e (1) 254b/13, 250b/3
c.-i (1) 254b/12
c.-ile (1) 261b/7
c.-inde (2) 146a/1, 170a/10
c.-inden (2) 145b/13, 254a/12
c.-ine (2) 56a/7, 188a/6
c.-üñ (2) 179a/15, 254a/14
cesim Ar. (1): İri, büyük, kocaman 228b/7
cevāb Ar. (22): Cevap, sorulan soruya karşılık söylenen söz 23a/8, 23b/8, 23b/12, 25a/4, 24a/15, 24b/3, 25a/14, 26a/12, 26b/6, 26b/8, 26b/14, 27a/6, 27a/7, 44b/2, 58b/15, 225a/13, 227a/1, 260a/11, 260a/12, 260a/12, 260b/4, 261a/2
c.-a (2) 26a/14, 38a/7
c.-da (2) 38a/14, 277b/4
c.-ı (2) 24a/12, 260b/15
c.-ıdur (1) 261a/2
c.-ına (1) 260b/3
c.-ında (2) 62a/11, 62b/3
c.-ı ṣāfi vir- (1) 226b/15
c. vir- (24) 23a/10, 23b/8, 24a/6, 25a/4, 25b/14, 26b/2, 26b/3, 26b/3, 29a/1, 33a/6, 38b/2, 42a/8, 59a/2, 69a/2, 155b/6, 184a/3, 227a/1, 260b/13, 260b/15, 260b/15, 264b/9, 272a/13, 276a/1, 277b/5
cevād Ar.: Cömert, eli açık
c.-ıla (1) 136b/10
cevāhir Ar. (4): Cevherler, kıymetli taşlar 5b/8, 195a/3, 218a/12, 171b/6
c.-den (1) 202a/1
c.-in (1) 226a/3
c.-ler (1) 241b/7
cevāleti (Ar. cüvāl) (1): Çuvalcı, çuval yapan veya satan kimse 231b/14
cevāri Ar. (6): Cariyeler, halayıklar, hizmetçi kızlar 97a/1, 135a/11, 157a/10, 230a/12, 230a/9, 307b/14
c.-dür (3) 157b/5, 190a/14, 231a/11
c.-le (1) 158b/7
c.-ye (1) 215b/15
c.-yile (1) 243a/14
cevāriḥ Ar. (3): İnsanın el, ayak gibi organları 10a/4, 54a/10, 291b/3
cevāz Ar. (1): İzin, müsade, cayiz 270a/6
cevelān Ar.: Dolaşma, dolanma, gezinme
c. it- (1) 8a/5
cevher Ar. (2): Maya, öz; hüner, marifet 8a/15, 252b/15
c.-e (1) 245b/12
c.-i (2) 122a/13, 218a/13
c.-ine (1) 122b/2
c.-iseñ (1) 134b/10
c.-den ol- (1) 244b/11
cevheri Ar. : Kuyumcu
c.-lere (1) 237b/12
cevheriyyet Ar. (1): Öz, özellik; marifet 110a/15

c.-i (2) 120a/11, 120a/12
cevr Ar. (2): Haksızlık, eziyet, zulüm 74b/15, 214a/8
c. it- (5) 52a/3, 76a/11, 92a/6, 233b/13, 296b/6
c. ve ẓulm it- (1) 147a/13
cevşen Ar. (2): Örme zırh, savaş elbisesi 207a/14, 207a/13
cevşenī Ar. (1) Örme zırh yapan kimse 222b/8
cevv Ar. (1): Boşluk, hava 275b/11
cevz Ar. (4): Ceviz 46b/11, 110a/8, 227a/7, 118a/8
cez' Ar. (1): Göz boncuğu denilen kara alaca ve değerli bir süs taşı; damarlı akik 247a/9
c.-den (1) 247a/8
ceza' Ar. (1): Sabırsızlıkla sızlanma
c.-ı feza': Telâş içinde ağlayıp sızlanma 284b/7
c.-ıla (1) 67a/9
ceẕb Ar. (1): Kendine çekme, çekilme 9b/11
ceẕbe Ar. (2): Ruhun heyecana gelmesi, kendinden geçme 273b/9, 273b/6
cezer Ar. (1): Havuç 118a/13
cezīl Ar. (1): Çok, bol 3b/7
cezm Ar. (1): Kesin olarak verilen karar 255b/12
cezū' Ar. (1): Çok sabırsızlanan 134b/14
ceẕū' (Ar. **ceẕ'**) (1): Ağaç kökü 112a/3
ceẕve Ar. (1): Ateş koru, kıvılcım 3a/15
cezz Ar.: Kesmek, kırpmak, traş etmek
c.-i (1) 150a/10
cezzār Ar. (1): Deve satan; deve kasabı 222b/11
cibāl Ar. (1) Dağlar 223a/2
cibillī Ar. : Yaratılışta olan, tabiî
c.-sidür (1) 42b/13
cibs Ar. (1): Alçak, kansız, hayırsız, hissiz 241b/12
cidāl Ar. (1): Savaş, karşılıklı kavga 172b/12

c. barḳ- (1) 230a/12
cidd Ar.: Bir işi gerçekten çalışıp işleme, uğraşma; ciddiyet
c.-ile (1) 91a/11
c.-inden (1) 132b/9
ciftlen- : Evlenmek
c.-di (2) 58b/14, 142b/15
c.-e (2) 57b/7, 142b/14
c.-enlere (1) 73b/5
c.-esin (1) 52a/10
c.-miş (1) 213a/15
c.-ür (1) 52a/12
ciger Far. (5): Ciğer 159a/6, 179b/8, 179b/12, 290a/14, 290a/14
c.-i (3) 179b/8, 179b/11, 290a/15
c.-in (2) 179b/11, 180a/9
c.-inde (1) 290b/1
c.-ine (1) 179b/9
cihād Ar. (3): Din uğruna düşmanla savaşma 187b/2, 230b/13, 308a/1
c.-a (1) 299b/4
c. it- (1) 307b/5
cihān Ar. (2): Dünya, ālem 33a/5, 41a/6
c.-dur (1) 2b/15
cihāryār Far.: Dört halife, dört dost
c.-ı (1) 266a/8
cihāt Ar.: Taraflar, yönler
c.-dan (1) 271b/12
c.-ı (1) 74a/4
cihet Ar. (10): Yön, taraf; vesile, bahane 17a/15, 63a/1, 63a/1, 63a/2, 63a/2, 63a/7, 100b/4, 139b/13, 141a/10, 287b/11
c.-den (5) 73a/15, 95a/13, 255a/12, 276b/7, 278a/8
c.-i (2) 30b/8, 69a/6
c.-inden (12) 55b/14, 77a/3, 90a/11, 96a/2, 97a/1, 134b/10, 143a/10, 146b/4, 161a/9, 165b/1, 209a/1, 221b/7
c.-indendür (1) 233a/13
c.-i ġazādan ol- (1) 134a/4
c. it- (1) 64b/5
cilā Ar.: Parlaklık

c.-sı (2) 72a/11, 72a/13
cilāl Ar. (1): Ayrılma, uzaklaşma
c.-i vatan (1) Doğduğu yerden ayrılma 131a/3
cim Ar. (6): Arap alfabesindeki dördüncü harf, cim 131a/11, 118a/8, 214a/5, 222b/7, 231b/9, 285b/7
cimā' Ar. (27): Çiftleşme, cinsî münasebet, bir araya gelme 115b/13, 189a/4
c.-a (2) 221a/11, 291a/11
c.-dan (1) 302b/14
c.-dur (1) 117b/12
c. eyle- (3) 129b/8, 146b/9, 162b/8
c. it- (25) 106b/8, 188b/9, 189a/4, 189a/9, 192b/6, 198b/2, 198b/9, 220b/13, 220b/14, 221a/1, 221a/2, 221a/3, 221a/9, 221a/10, 235a/14, 302b/14, 303a/6, 303a/7, 303a/8, 303a/9, 303a/10, 303a/12, 305a/1, 307b/13, 307b/15
cinānīyye Ar.: Cennetler
c.-de (1) 259b/15
cin(n) Ar. (6): Cin, gözle görünmeyen yaratık 195b/5, 283a/12, 283a/13, 283b/2, 283b/3, 283b/4
c.-den (4) 69b/1, 92a/1, 123b/5, 283b/6
c.(n)-e (1) 283b/6
c.(n)-ile (1) 283b/1
c.(n)-üñ (2) 13a/9, 283a/14
cins Ar. (1): Tür, çeşit; soy, ırk 235a/6
c.-i (1) 39a/5
c.-inden (6) 145a/11, 167b/2, 189b/6, 236a/5, 302a/3, 302a/14
c.-ini (1) 42a/14
c.-leri (1) 149a/13
cism Ar. (4): Beden, gövde; madde, cisim 6b/14, 8b/1, 125b/3, 252a/6
c.-dür (2) 116b/15, 159a/5
c.-i (4) 167b/12, 197b/15, 250a/15, 294a/6
c.-ile (2) 95a/1, 148b/15
c.-iyle (1) 121b/6
c.-i ṣaḥiḥ ol- (1) 286b/4
cismānī Ar. (1): Cisimle ilgili, madde ile ilgili 84a/4
cismānīyye Ar. (4): Cisimle ilgili, ruhla ilgili olmayan 60b/5, 60b/6, 68a/6, 89a/9
c.-den (1) 277b/9
c.-dür (1) 115b/13
c.-yle (1) 95a/1
cismīyye Ar. (1): Cisimle ilgili 61a/7
c.-sinde (1) 260a/2
cömerd Far. (1): Cömert, eliaçık 118a/13
cū' Ar. (1): Açlık, aç kalma 214a/6
c.-dan (1) 155b/7
c.-ile (1) 133a/12
cūd Ar.: Cömertlik
c.-a (1) 178b/3
c.-ı (1) 179b/1
cu'l Ar. (1): Mayıs böceği, bok böceği 132a/14
cum'a Ar. (4): Cuma, cuma günü 17b/7, 146b/5, 199b/6, 199b/7
c.-dan (2) 15b/5, 15b/5
c.-ya (1) 15b/5
cübbe Ar. (1): Uzun üstlük, elbise 248a/1
cübn Ar.: Korkaklık
c ol- (1) 149a/12
cübün Ar. (1): Alın 170a/1
cühhāle Ar. (1): Cahiller 132b/10
cüḥūd (Ar. caḥūd) (1) Israrla inkâr eden 214a/5
cüll Ar. (1): Çul 49a/6
cüllāb Ar. (1): Gül suyu 292b/13
cümel Ar. (2): Harflerin sayı kıymetine göre ölçülmesi, hesaplanması 140a/9, 148b/7
c.-de (1) 137a/1
cümle Ar. (11): Bütün, hep; cümle 38a/3, 54a/13, 166a/7, 166b/4, 172b/6, 174b/13, 256a/9,

ç.-ı (1): 201b/5
çanaḳ (8): Çanak, tas 157b/3, 161a/5, 161a/7, 161a/8, 184b/9, 184b/14, 225b/10, 233a/6
çapar (1): Haberci, postacı 264b/7
çārsū Far. (1): Çarşı, pazar 108a/3
çāşni Far. (1): Çeşni, çeşit 57a/12
ç.-ye (1) 57b/9
çat (1): Çat çat etmek, tabiat taklidi ses 124b/12
ç. ç. it- (1) 124b/12
çatıl- : (Kaş, yüz için) Sertlik, öfke bildiren bir duruma sokmak
ç.-mamışdı (1) 258b/8
çatılmaḳ(ġ) : (Kaş, yüz için) Sertlik, öfke bildiren bir duruma sokmak
ç.(ġ)-a (1) 258b/7
çatlat- : Çıtlatmak, parmakları çıtlatmak
ç.-sa (1) 176b/4
çek- : Çekmek; almak; alıp koparmak; bir duygu içinde yaşamak; dokumak
ç.-di (4) 55a/1, 91a/8, 125b/9, 130a/10
ç.-dügi (1) 86a/8
ç.-e (16) 106b/4, 106b/6, 106b/11, 114a/14, 117a/10, 168b/4, 201b/9, 206a/4, 212a/8, 214b/1, 218a/13, 218b/9, 240b/12, 247b/2, 281b/3, 286b/7
ç.-em (1) 136b/4
ç.-en (1) 222b/9
ç.-er (5) 10a/2, 131b/15, 222b/5, 294a/14, 298a/15
ç.-erin (1) 91a/6
ç.-erken (1) 27b/3
ç.-erler (1) 228a/13
ç.-evüz (1) 275b/3
ç.-mesün (1) 37a/3
ç.-mez (1) 117b/1
ç.-se (6) 205b/14, 205b/14, 205b/15, 206a/2, 247a/15, 292a/4
ç.-üp ṣuvar- (1) 90b/12
çekici (1): Çeken, çekme işini yapan 222b/9
ç.-ler (1) 99a/10
çekil- : Çekilmek
ç.-dügin (1) 148a/7
ç.-miş (1) 210a/7
çekirdek(g) : Çekirdek
ç.(g)-i (2) 111b/5, 114a/1
ç.(g)-in (1) 162b/10
çekiş (1): Mücadele, tartışma; çekiştirme 214b/9
çekiş- : Çekişmek, mücadele etmek, tartışmak
ç.-e (3) 181b/15, 249a/5, 302b/9
ç.-se (1) 144a/6
çekme : Çekme
ç.-sinden (1) 91a/8
çekmek(g) (2): Çekmek; bir doğru çizmek; sürüklemek; bir duygu içinde yaşamak 170b/14, 214a/14
ç.-dür (1) 214a/15
ç.(g)-ile (1) 47a/10
çeküç (1): Çekiç 237b/1
çekürge (2): Çekirge 131b/15, 132a/5
ç.-yi (1) 132a/7
çemen Far. (4): Çimen, yeşillik 120b/8, 120b/8, 156b/5, 156b/9
ç.-leri (1) 2b/1
çenār Far. (2): Çınar, çınar ağacı 119b/14, 120a/2
çenekçi جنكجى (1): Bukalemun ? 134a/1
çepel (1): Kirli, pis, murdar 12b/5
çerāġ (bk. **çırāġ, çırāḳ**) Far.: Mum, çıra, fitil
ç.-ı (1) 308a/14
ç.-a (1) 82a/14
çerçi (2): Ufak tefek tuhafiye eşyası satan gezginci esnaf 226a/5, 227a/3
çeri (7): Asker 132a/2, 203a/15, 203b/2, 203b/11, 204a/9, 205a/1, 205a/3
ç.-si (1) 234a/8
ç. çek- (1) 222b/5
ç. sı- (1) 208a/5

çeriklen- : Gübrelenmek, faydalanmak
ç.-mişdür (1) 75b/1
çeşme Far.: Pınar, su kaynağı
ç.-ler (1) 12a/13
ç.-leri (1) 100b/1
çetük (3): Kedi 184b/6, 185b/11, 187b/3
çevgān (2): Cirit oyununda atlıların birbirine attıkları değnek; ucu eğri değnek, baston 234a/9, 234a/11
ç.-ıla (1) 234a/10
çevür- : Çevirmek, döndürmek
ç.-e (1) 177b/12
çeyne- : Çiğnemek
ç.-meden (1) 65a/13
ç.-r (1) 246a/11
ç.-se (1) 247b/3
ç.-yüp yud- (1) 160b/15
çeynemek (3): Çiğnemek 220b/3, 220b/3, 220b/4
çıban (1): Çıban, vücudun herhangi bir yerinde çıkan irin birikimi 209a/13
ç.-dur (1) 112b/2
ç. çıḳ- (1) 290b/1
çıġır- : Bağırmak, haykırmak
ç.-dısa (1) 186b/1
ç.-sa (2) 186b/13, 187a/13
ç.-salar (1) 187a/11
çıġırmaḳ (2): Bağırmak, haykırmak 186a/15, 185a/8
çıġşama : Çığış çığış sesi çıkarma
ç.-sı (1) 46b/12
çıḳ- (1): Çıkmak
ç. (1) 120a/15
ç.-a (16) 65a/5, 88b/13, 92a/9, 105b/3, 105b/7, 105b/10, 107a/14, 116b/14, 181b/5, 181b/6, 189b/6, 236b/5, 247a/4, 263b/9, 292b/5, 298b/11
ç.-am (1) 120a/15
ç.-an (2) 5a/9, 184a/4
ç.-ar (29) 7a/12, 8a/5, 8b/3, 31a/9, 47a/1, 66b/3, 66b/5, 66b/11, 67a/12, 75b/10, 79a/11, 80a/2, 80a/3, 80a/4, 85b/9, 88b/7, 88b/12, 89a/1, 92a/9, 99a/7, 100a/15, 105b/3, 108a/12, 114b/10, 178a/2, 178a/3, 200b/4, 254b/3, 286b/9
ç.-dı (26) 32a/13, 32a/15, 54b/8, 66b/15, 88b/5, 105b/9, 106a/7, 114a/8, 134b/12, 137a/9, 137a/10, 137a/12, 144b/10, 147b/13, 150a/1, 152b/13, 166b/8, 173a/14, 181a/9, 189a/13, 190a/6, 210b/12, 222a/1, 238b/11, 247b/15, 281a/1
ç.-duġın (1) 179b/8
ç.-duḳdan (1) 145b/13
ç.-dum (4) 32a/12, 120b/2, 156b/11, 233a/10
ç.-duñ (1) 156b/7
ç.-ma (1) 133b/9
ç.-madı (1) 303b/9
ç.-masa (2) 103a/4, 294a/4
ç.-maz (2) 33b/5, 57a/9
ç.-mış (7) 170b/12, 180a/14, 181a/12, 183a/8, 288b/15, 305b/8, 306b/5
ç.-mışdur (2) 76a/10, 167a/14
ç.-sa (45) 19b/10, 92b/2, 92b/9, 93b/5, 99a/10, 99b/7, 101b/9, 103a/7, 103a/8, 105b/7, 121a/9, 134b/5, 145b/13, 147b/11, 152b/10, 154b/7, 173a/11, 173a/11, 173a/12, 173a/13, 186a/6, 188b/8, 188b/10, 188b/11, 188b/12, 188b/12, 189a/13, 189a/14, 189a/15, 190a/6, 190a/7, 190a/8, 191b/15, 192b/2, 209a/3, 233a/9, 233b/12, 251b/12, 290b/1, 293b/3, 294a/6, 294a/7, 294a/7, 303b/11, 306a/12
ç.-up (4) 12b/8, 82a/3, 167b/4, 173b/6

ç.-a gel- (5) 65a/5, 181b/5, 181b/6, 263b/9, 282b/2
çıḳar- : Çıkarmak
ç.-a (5) 104b/3, 136b/1, 190b/1, 248a/14, 248a/14
ç.-an (1) 204b/6
ç.-dı (5) 133a/8, 148b/1, 227a/10, 254b/4, 264a/5
ç.-dılar (1) 145a/14
ç.-duğı (1) 93a/6
ç.-ımasa (1) 190b/3
ç.-mayınca (1) 130b/6
ç.-maz (1) 230a/4
ç.-mış (1) 181a/6
ç.-mışlar (1) 182a/15
ç.-sa (9) 93a/5, 147a/13, 175b/10, 179b/14, 190a/15, 203a/9, 292a/5, 306a/8, 307a/1
ç.-salar (1) 180a/12
ç.-sunlar (1) 145a/13
ç.-up (1) 148b/6
ç.-ur (9) 70a/9, 78b/9, 117a/14, 226a/2, 230b/12, 238b/10, 246a/14, 254a/9, 264a/8
ç.-urlar (1) 215b/2
ç.-ara gibi gel- (1) 277b/1
çıḳarmaḳ(ġ) (3): Çıkarmak 91a/1, 212b/4, 227a/10
ç.(ġ)-a (1) 225b/8
ç.-dan (1) 78b/14
çıḳma :Çıkma, çıkış, ortaya çıkma
ç.-sı (3) 8a/14, 8b/4, 89b/10
çıḳmaḳ(ġ) (9): Çıkmak, ortaya çıkmak 93b/12, 94a/5, 94a/9, 99b/2, 101a/6, 188b/2, 233a/7, 289a/15, 293b/13
ç.(ġ)-a (2) 215b/7, 228a/5
ç.(ġ)-uñ (1) 39b/12
ç.-dur (2) 100b/14, 188b/12
çınār Far.(2): Çınar ağacı 110a/10, 111a/8
çıñraġu (2): Çıngırak 231b/12, 231b/13
çırāġ (bk. **çerāġ, çırāḳ**) Far. (15): Çıra, mum, fitil, kandil 81a/5, 81b/1, 81b/2, 81b/10, 82a/13, 82b/8, 82b/10, 82b/11, 82b/12, 82b/13, 83b/5, 84a/8, 84a/13, 84a/14, 109a/11
ç.-a (2) 84a/1, 84a/4
ç.-ı (7) 81a/7, 81b/6, 82b/5, 83b/7, 83b/10, 84a/3, 237a/11
ç.-ıla (3) 81a/11, 83b/1, 84a/10
ç.-ın (1) 78b/9
ç.-ına (1) 84a/5
ç.-lar (1) 81b/3
ç.-uñ (2) 84a/6, 84a/8
çıraḳ (bk.. **çerāġ, çırāġ**) Far. (9): Çıra, mum, fitil, kandil 79b/5, 83b/3, 83b/8, 83b/15, 84a/11, 84b/1, 200a/6, 237a/8, 237a/9
ç.-dan (1) 84a/4
çi Far.(1): Ne 307a/11
çiçek (3) Çiçek 120b/8, 120b/9, 126b/3
ç.-de ol- (1) 111a/7
ç. böcekleri (1) 137b/7
çiçek : İrinli kabarcıklar dökerek yüzde izler bırakan ateşli, ağır ve bulaşıcı hastalık
ç. çıkar- (1) 248a/14
çiftçi : Çiftçi
ç.-yse (1) 200a/15
çig (4): Pişmemiş 135a/1, 142a/3, 158a/10, 158b/10
ç.-i (1) 158a/13
çigdem (1): Çiğdem 125b/1
çigin (1): Omuz, omuz başı 258b/4
çihārşenbe Far. (1): Çarşamba, çarşamba günü 17b/14
çim- : Suya girmek, banyo yapmak
ç.-se (1) 86a/15
çirk Far. (1): Kir, pas, pis; yarada olan irin 287b/1
ç.-in (2) 188b/3, 188b/3
ç.-i (1) 82a/12
çirkin Far. (3): Çirkin, güzel olmayan 144a/4, 190a/7, 201b/15
ç. kimesne ol- (1) 227b/8
çirkinlik(g) Far.+T.(1): Çirkinlik 216a/6
ç.-dür (1) 216a/7
ç.(g)-i (1) 144a/3

çoġan (1): Çöven otu; tencere 218b/10, 236b/12
ç.-ıla (1) 218b/11
çoḳ(ġ) (73): Çok 8a/2, 12b/6, 15a/6, 15b/9, 17a/1, 17a/13, 19a/7, 20b/13, 23a/6, 23b/5, 24b/14, 25b/10, 27a/11, 27b/12, 32a/11, 32b/2, 38a/7, 47a/6, 49a/4, 57a/2, 64b/3, 68a/10, 77b/11, 85a/12, 86a/13, 89a/6, 125a/1
ç.-dur (7) 29b/8, 35a/7, 122b/13, 130b/5, 153a/5, 269a/12, 282b/14
ç.-ı (1) 113a/1
ç.-ına (1) 113a/1
ç.(ġ)-ında (1) 49b/8
ç.(ġ)-ısa (1) 109a/7
ç.-ısa (1) 156a/8
ç. it- (2) 280a/14, 298a/12
ç. ol- (34) 25b/9, 42a/9, 51a/2, 51a/3, 51a/7, 81b/13, 108a/5, 110b/12, 112a/8, 113a/14, 143b/15, 151a/10, 156a/8, 173b/1, 174a/7, 174a/10, 177a/11, 178a/1, 190b/7, 194a/9, 195b/13, 196a/11, 196a/15, 197a/7, 201b/12, 209a/4, 216b/13, 227a/8, 228a/1, 242b/13, 259b/4, 286b/4, 298a/1
çoḳlıḳ(ġ) (2): Çokluk 92b/3, 219b/3
ç.(ġ)-ı (2) 143b/15, 143b/15
çök- : Çökmek, diz çökmek
ç.-di (1) 131b/6
çölmek(g) (4) : Çömlek 85b/2, 231a/10, 235b/11, 239a/3
ç.-de (1) 235b/14
ç. ur- (1) 235b/12
ç.(g)-e ḳoy- (1) 132a/7
çölmekçi (1): Çömlek yapan veya satan 228b/6
çöz- : Çözmek
ç.-di (1) 236a/5
ç.-se (1) 203a/9
çözmek (1): Çözmek 218a/4
çūbān Far. (1): Çoban 224b/10
ç.-ı (1) 141a/7
ç.-ıdur (1) 29b/13
çubuḳ(ġ) : Çubuk, dal
ç.(ġ)-ın (1) 128b/6
çuḳa (1): Çuha 248a/10
çuḳalcı (1): Savaşta atlara giydirilen zırhlı örtü veya savaşçıların da giydiği zırhlı elbise 222b/8
çuḳur (9): Çukur, oyuk 45b/5, 45b/7, 105b/11, 105b/11, 105b/14, 106a/1, 106a/4, 106a/5, 214a/15
çuvāl Far.: Çuval
ç.-dan (1) 231b/14
ç.-lar (1) 231b/14
çü Far. (1): Çünkü, -dığı için, gibi, -dığı zaman 308a/12
çün Far. (2): Çünkü, -dığı için, gibi, -dığı zaman 3b/12, 91a/11
çünki Far. (13): Şundan dolayı ki, şu sebepten ki, zira 13a/12, 14b/6, 23a/4, 25b/2, 27a/4, 28b/13, 35a/5, 44b/12, 58b/14, 72b/1, 87b/2, 106a/4, 277a/1

-D-

dābbe Ar. (1): Hayvan, yük ve binek hayvanı 137a/6
d. bulun- (1) 304a/11
ḍād Ar. (1): Arap alfabesindeki ض harfi 122a/1
dāfiʻ Far.: Savan, defeden
d.-e (1) 115b/9
daġ (bk. ṭaġ) : Dağ
d. yimişi (1) 126a/4
daġılmaḳ (bk.ṭaġılmaḳ) (1): Dağılmak 156a/12
daḫı (701): Dahi, bile başka, de, daha 1b/4, 1b/5, 1b/6, 1b/10, 2a/3, 2a/4, 2a/5, 2a/9, 2a/12, 2a/14, 3a/13, 3b/7, 5a/1,

5b/15, 6b/10, 6b/14, 7a/5, 7a/12, 7a/13, 7b/9, 7b/10, 7b/11, 7b/12, 7b/15, 8a/5, 8a/10, 8b/2, 8b/3, 8b/5, 8b/9, 8b/11, 8b/12, 8b/15, 9a/2, 9a/5, 9a/8, 9a/10, 9a/11, 9a/12, 9a/14, 9b/6, 9b/8, 9b/9, 9b/10, 9b/11, 9b/14, 10a/3

dāḫil Ar. (1): İç, içeri, içeri girimiş 34a/10
d.-dür (1) 61a/4, 147a/12
d. ol- (28) 35b/9, 35b/10, 38a/13, 41a/2, 50a/9, 50b/1, 50b/13, 55a/13, 65a/14, 82b/1, 85a/12, 87a/5, 87a/10, 88b/5, 99a/12, 101b/8, 107a/9, 107a/12, 147a/3, 152b/14, 215b/7, 257a/6, 281a/10, 304b/9, 307a/7, 307a/11, 307b/10, 307b/11

daḫl Ar.: Niyet, etki, müdahale
d.-i (4) 11a/4, 24b/14, 152a/3, 268b/8
d. it- (1)187b/12, 227a/8

dā'iye Ar.: İçten gelen bir duyguyu teşvik edici hāl
d.-si (1) 27b/14

daḳ- : Kuşanmak, takmak
d.-dılar (1) 208a/11
d.-sa (1) 232b/8

daḳın- : Kuşanmak, takınmak
d.-sa (1) 247a/3

daḳiḳ Ar. (1): Duyulmaz, tutulmaz; ince, ufak, toz hâline getirilmiş, un 156b/14
d.-dür (1) 148b/7

daḳḳāḳ Ar. (1): Kapı kapı dolaşan, çok gezen 224a/14

dāl Ar. (6): Arap alfabesinin onuncu harfidir ve ebced hesabında dört sayısının karşılığıdır 137a/1, 119b/14, 136a/7, 214b/11, 224a/10, 287b/1

dalaḳ Ar. (1) Sansar 136a/12

da'mūs Ar. (1): Küçük bir kurtçuk 137a/14

dānā Far.: Bilen, bilgin
d.-dur (1) 203b/11

dāne Far. (1): Tane, tohum, çekirdek 147b/12
d.-ler (1) 302a/14
d.-leri (1) 112a/10
d.-lerin (1) 114a/1
d. ol- (1) 147b/12

danış- (bk. **ṭanış-**) : Danışmak, müşavere etmek
d.-sa (2) 187a/4, 187a/4

dānişmend Far. (1): Bilgin, ilim ve irfan sahibi 267b/5
d.-e (1) 215b/6

dār Ar. (15): Ev, kapı, yurt 102b/14, 102b/15, 103a/4, 103a/11, 103b/1, 104a/10, 214b/11, 255a/1, 260b/1, 262a/11, 270a/8, 270a/11, 270a/14, 299b/13, 304b/12
d.-a (3) 103a/4, 103b/3, 103b/6
d.-dur (2) 104b/14, 107b/12
d.-ı (1) 103a/9
d.-ın (1) 156a/2
d.-ından (1) 296a/11
d.-uñ (1) 103a/3

dar (bk. **ṭar**) : Dar, geniş olmayan
d. ol- (1) 285a/9

daraḳ (bk. **ṭaraḳ**) (1): Tarak 237a/13
d.-dan (1) 229a/12

darayıcı (1): Tarayıcı, tarayan 229a/12

ḍarb (Ar. żarb) (4): Vurma, dövme 77a/9, 210a/2, 216b/5, 216b/6
ḍ.-ıçun (1) 226a/13
ḍ.-ıla (1) 233b/11
ḍ.-ını (1) 30a/9
ḍ-ı ḳāmçı it- (1) 244a/9
ḍ.-ı nāḳūs it- (1) 201b/3
ḍ. it- (22) 16a/1, 30a/9, 114a/11, 130b/10, 130b/12, 132b/11, 135a/14, 146b/2, 153b/4, 207b/14, 226a/11, 226a/15, 226b/1, 226b/2, 233b/9,

233b/9, 233b/10, 235a/4, 248a/13, 265b/9, 288a/11, 303b/15
ḍ ol- (3) 34a/14, 34a/15, 78b/13
ḍ. ur- (1) 13a/2
ḍarb-ı mesel Ar. (1): Atalar sözü 9a/9
ḍārbin (Ar.żarbin) (1): Darbedilmiş, vurulmuş 299b/15
dāreyn Ar. (1): İki dünya, dünya ve ahiret 114b/12
dār-ı İslām Ar.: Müslümanların hâkimiyeti altında bulunan yerler
d.-dan (1) 201b/13
dār-ı ḥarb Ar. Müslümanlar ile aralarında barış durumu olmayan gayri müslimlerin ülkesi
d.-e (2) 201b/13, 201b/14
ḍārib (Ar. żārib): Darbeden, vuran
ḍ.-e (1) 233b/13
ḍarrāb (Ar. żarrāb) (2): Darbeden, (para) basan 226a/10, 226a/14
dāsıtān Far. (1): Destan 141b/3
datlı (bk. **datlu, ṭatlu**) (1): Tatlı 125a/13
datlu (bk. **datlı, ṭatlu**) (2): Tatlı 125b/2, 162a/15
da'vāt Ar.: Davetler, çağırmalar; dualar
d. ol- (1) 194a/13
da'vet Ar. (2): Çağırma, çağrı 166b/14, 208b/10
d.-e (1) 303b/6
d.-ler (2) 5a/5, 155b/1
d. it- (21) 16b/14, 40a/10, 127b/3, 155b/2, 155b/9, 156b/12, 191b/11, 191b/11, 191b/13, 195a/1, 208a/2, 220b/2, 220b/3, 226b/5, 227a/7, 228a/6, 234b/8, 275b/9, 297b/6, 303b/4, 303b/6,
d. ol- (2) 208b/10, 262a/3
da'vi Ar. (1): Dava, bir kimsenin hakkını araması 220b/2
d.-si (1) 295b/13

d.-sin it- (1) 53b/6
d.-sini it- (2) 59a/1, 59a/2
davul (1): Davul 234b/7
dāyelik(g) Far.: Dadılık
d.(g)-e vir- (1) 211b/4
dāyim Ar. (7): Devamlı, sürekli 3a/11, 66a/9, 125b/5, 134a/1, 228b/12, 222b/15, 286a/15
d.-dür (2) 126a/7, 126a/12
d. ol- (8) 109b/11, 117a/6, 126b/2, 126b/4, 174a/9, 208a/11, 212a/6, 212a/7
dāyimā Ar. (2): Her zaman, devamlı 53a/10, 308a/15
dāyin Ar. (1): Borç veren, alacaklı 175a/1
dāyire Ar.: Çember, çevre
d.-sinde (2) 67a/5, 98b/4
d.-sindedür (1) 100a/2
dė- : Demek, söylemek
d.-di (98) 11a/15, 11b/1, 14b/12, 19a/15, 20a/8, 20a/8, 20a/9, 20a/10, 20a/10, 20a/11, 20a/11, 20a/13, 20a/13, 20a/15, 20b/6, 20b/10, 20b/11, 25b/11, 32b/1, 32b/7, 32b/10, 32b/12, 33a/5, 37b/9, 37b/12, 41b/8, 41b/14, 44b/3, 46a/13, 47b/1, 47b/3, 47b/9, 47b/10,
d.-diler (34) 19b/2, 25b/5, 26a/2, 33a/7, 37a/9, 37a/12, 37b/10, 38a/8, 41a/4, 43b/5, 47b/11, 58a/11, 59a/2, 59a/4, 60a/15, 66b/9, 66b/10, 68a/8, 80b/1, 85a/6, 85a/7, 85a/9, 85b/1, 87a/2, 87b/6, 90b/1, 92a/3, 95a/15, 95b/1, 148b/5, 151b/8, 164a/14, 244a/7, 264b/8
d.-dügi (10) 14b/9, 15a/6, 25a/2, 26b/8, 40b/7, 44b/14, 114b/3, 260a/10, 272b/9, 272b/9
d.-dügine (1) 58b/15
d.-dügüm (1) 53a/2
d.-dügüme (1) 49b/15

167b/1, 176b/11, 184a/2, 184a/3, 204a/6, 219a/12, 235a/15, 242a/4, 244b/2, 245b/3, 246a/1, 246a/2, 253b/10, 253b/15, 254b/5, 255b/13, 256a/2, 256a/6, 256a/9, 257a/13, 257a/15, 257b/2, 261a/13, 262a/12, 262b/1, 270a/8, 272a/12, 272b/5, 272b/8, 280a/8, 280a/10, 290a/9, 307b/12

d.-yü buyur- (2) 22a/6, 173a/14
d.-yü şor- (1) 20b/10
d.-yü su'āl it- 25b/7
d.-yüp şor- (2) 164b/1, 204a/1

debā (Ar. dübbā) (1): Kabak 123b/3

debbāġ Ar. (1): Deri terbiye eden kimse, sepici 224a/11
d.-lardur (1) 229b/10

debbūs Ar. (1): Topuz 207a/5

debū(r) (Ar. debūr) (1): Batı rüzgârı 70b/1

decāce Ar. (2): Tavuk 136a/14, 137a/2

deccāl Ar. (3): Kıyametten az evvel çıkacak ve Hz. İsa tarafından öldürülecek olan yalancı ve zararlı kişi 6a/9, 283a/12, 284b/11

dede : Dede, büyükbaba
d.-ler (1) 11b/5
d.-si (1) 300a/14

def' Ar. (19): Öteye atma, savma, giderme, ortadan kaldırma 6b/15, 127b/8, 148a/14, 249a/12
d.-ine (1) 297b/4
d. eyle- (3) 24b/14, 35b/14, 37a/14
d. it- (14) 2b/7, 3b/14, 24b/2, 62a/13, 121b/3, 126b/6, 133a/12, 133a/13, 198a/3, 223b/12, 229a/11, 230b/13, 230b/13, 297b/13
d. ol- (1) 230b/13

def'a Ar. (10): Kere, kez 34b/9, 140b/7, 140b/8, 185a/5, 253b/13, 263b/13, 279b/7, 281b/7, 286b/2, 286b/2
d.-ı (1) 278b/13

defn Ar. (1): Gömme, gömülme 296a/11
d. it- (11) 162b/12, 188b/5, 205a/9, 213a/13, 253a/11, 257a/13, 279b/15, 294a/4, 295b/9, 296a/11, 298b/5
d. ol- (4) 54b/13, 298b/6, 298b/10 , 298b/10

defter Ar. (2): Defter 230b/5, 240b/13
d.-lerin (1) 240b/14

defterdār Ar.+Far.: Bir vilayetin para işlerini idare eden kimse
d.-ı (1) 203b/12

deg- : Değmek, ulaşmak
d.-miş (1) 32a/12

degenek : Değnek, sopa
d. ur- (1) 16a/2

degin (4): Kadar 7b/5, 47b/2, 57a/12, 59a/4

degirmen (bk. **deyirmen**) (6): Değirmen 109a/5, 109a/11, 109a/13, 109a/14, 109b/5, 109b/10
d.-i (2) 109b/11, 232b/9
d.-in (2) 109b/1, 109b/2

degirmenci (1): Değirmen işleten kimse 226b/7
d.-si (1) 109a/14

degirmi : Yuvarlak
d. ol- (1) 57b/13

degme (2): Her, her bir, her zaman 147b/2, 274a/5

degül (15): Değil 26a/13, 39a/4, 39a/6, 48b/4, 51b/14, 56a/7, 76b/15, 146b/4, 159b/15, 160a/15, 239a/10, 239a/10, 252a/14, 257b/14, 258b/14
d.-di (2) 33a/6, 143b/4
d.-dür (144) 4a/2, 7a/6, 8a/3, 8a/4, 9b/3, 10a/4, 13a/10, 13a/13, 15b/1,

19b/2, 24a/11, 24b/1, 24b/2, 26b/10, 27a/1, 27a/12, 27b/1, 28a/14, 31b/4, 33a/13, 35a/11, 36a/3, 37a/5, 37a/6, 38a/5, 38a/7, 38b/6

d.-em (2) 2b/9, 280a/14

d.-idi (6) 191b/8, 193b/12, 252b/9, 257b/15, 258a/1, 258a/2

d.-ise (6) 50a/9, 50b/1, 199b/15, 209b/13, 216b/9, 300b/6

d.-ken (1) 40a/10

d.-se (14) 85a/5, 88a/5, 102a/15, 117a/5, 144a/11, 145a/1, 163b/15, 166a/14, 168b/14, 191b/9, 202a/11, 229b/2, 236b/7, 266b/6

deh Far. (1): On sayısı 182b/2

dehliz Ar. (1): Hol, koridor 102b/13

d.-e (1) 102b/13

dehr Ar. (1): Dünya; zaman, devir 294b/8

d.–dür (1) 198a/3

dehşet Ar. (1): Korkma, korku, şaşkınlık, telâş göstermek 74b/3

d.-in (1) 127a/12

dek (1): Kadar 170b/3

del- : Delmek

d.-di (1) 221b/7

d.-e (1) 108a/1

d.-en (1) 222b/14

d.-er (1) 246a/7

d.-erem (1) 246b/1

d.-se (3) 190a/15, 190b/3, 190b/4

del- : Çukur eşmek

d.-seler (1) 200a/12

delālet Ar. (8): Gösterme, alâmet olma; iz, işaret 16b/3, 16b/8, 16b/12, 18b/1, 18b/5, 18b/5, 39a/3, 44b/8

d.-dür (1) 304b/12

d.-inüñ (1) 69a/3

d. eyle- (6) 11a/12, 16b/5, 16b/12, 44b/8, 117a/6, 172a/7

d. it- (503) 16b/3, 16b/8, 16b/9, 17a/8, 17a/9, 17a/10, 17a/10, 17b/11, 17b/13, 18a/9, 18a/9, 18b/5, 43a/2, 46a/3, 46a/8, 47b/5, 47b/7, 51a/1, 51a/14, 52b/3, 52b/8, 52b/9, 52b/10, 52b/11, 52b/12, 52b/13, 52b/15, 53a/1, 53a/1, 55a/14, 55a/15, 55b/2, 55b/3, 55b/3, 55b/11, 55b/15, 56a/2, 56a/4, 56a/4, 56a/4, 57b/3, 57b/3, 57b/3, 57a/4, 57a/5, 61b/12, 62a/14, 63a/13, 63a/13, 63b/2, 63b/15, 64a/2, 65a/7, 65a/8, 65a/11, 65b/2, 65b/4, 65b/5, 65b/10, 65b/10, 65b/13, 66a/1, 66a/12, 66a/14, 66b/1, 67a/2, 67a/4, 67a/6, 69a/9, 69a/10, 69a/11, 69a/12, 69a/12, 69a/13, 69a/14, 69b/8, 70a/1, 70a/4, 70a/12, 71a/1, 71a/2, 71a/3, 71a/4, 71a/5, 71a/15, 71b/2, 71b/3, 71b/4, 71b/5, 71b/5, 71b/6, 72b/14, 72b/15, 73a/4, 73a/10, 73a/12, 73a/14, 73b/10, 73b/12, 73b/13, 74b/15, 75a/1, 75a/1, 75a/2, 73a/3, 76a/15, 76b/4, 77a/1, 77a/5, 77a/5, 77a/8, 77a/9, 77a/15, 77b/1, 77b/2, 78a/13, 79a/3, 79a/5, 79a/7, 79a/8, 79a/9, 79b/10, 79b/13, 80a/13, 80b/13, 81b/12, 81b/13, 81b/15, 82a/1, 85b/4, 85b/6, 85b/15, 87b/8, 87b/9, 87b/10, 87b/11, 87b/11, 88a/8, 88a/9, 89a/4, 89a/5, 89a/5, 89b/11, 90a/2, 90a/15, 90b/2, 90b/8, 90b/11, 92a/12, 93b/15, 94b/2, 96b/3, 96b/4, 96b/6, 97a/2, 97a/10, 97a/11, 97a/13, 98a/3, 98a/4, 98b/5,

218b/11, 218b/12, 218b/15, 219b/13, 220b/1, 220b/14, 221b/10, 222b/7, 224b/12, 225a/7, 226b/13, 226b/14, 227a/2, 227b/4, 228a/9, 228a/10, 228a/11, 228a/12, 228a/14, 228b/2, 228b/14, 230b/6, 230b/4, 230b/11, 230b/11, 230b/13, 230b/14, 231a/1, 231a/2, 231a/15, 232b/10, 233a/9, 234b/2, 234b/3, 234b/13, 237a/4, 237a/12, 238a/6, 238b/9, 238b/9, 239a/4, 239a/10, 240b/3, 240b/6, 240b/13, 243b/6, 243b/9, 243b/10, 244b/1, 244b/2, 244b/3, 245a/4, 245a/5, 246b/13, 248a/1, 248a/2, 249a/9, 249a/12, 249b/2, 265b/6, 281a/4, 283a/7, 283b/2, 283b/3, 283b/4, 285a/11, 287a/2, 288b/8, 288b/15, 289a/9, 289b/10, 291a/12, 291a/13, 297b/7, 297b/10, 299b/3, 299b/6, 299b/12, 300a/1, 300a/2, 300a/3, 300a/4, 301a/3, 301a/8, 302a/11, 302a/12, 302a/12, 302b/8, 304a/7, 305a/10, 302a/11

d. ḳıl- (1) 47b/3

delici (1): Delen, delme işini yapan 222b/14

delil Ar. (56): Kılavuz; kanıt; şahit, tanık 40a/1, 52b/14, 57a/6, 65b/1, 70a/8, 73b/2, 73b/2, 73b/4, 73b/5, 73b/6, 81b/10, 83a/12, 89b/15, 90b/7, 91b/5, 99b/15, 100a/1, 102a/13, 118a/4, 120b/13, 127a/14, 130b/14, 133b/6, 135b/15, 136a/2, 260a/4

d.-dür (11) 63a/15, 63b/7, 65a/7, 70b/1, 70b/2, 81b/4, 90a/8, 90a/9, 91b/8, 283a/5, 301a/13

d.-i (4) 40a/1, 53a/14, 80b/11, 80b/11

d.-lerinde (1) 10b/14

d. ol- (1) 71b/1

d. ṭurġur- (1) 212b/14

delileyn Ar. (1): İki delil 93b/15

del(l)āl Ar. (2): Tellâl, satılacak şeyi satan; alıcı ile satıcı arasında aracı olan kimse 204b/5, 224a/10

d.-la (1) 228b/3

d.-dur (1) 228b/1

d.-ıdur (1) 225b/3

d.-a vir- (1) 228b/3

delmek (2): Delmek 221b/5, 221b/6

delük (3): Delik 222b/14, 222b/14, 236b/10

delüklü (1): Delikli 152b/12

delülik (1): Delilik 286a/1

dem Ar. (1): Kan 210b/5

dem Far.: An, zaman

d.-de (2) 8a/1, 16b/5

demā (Ar. dimā) (1): Kanlar 232a/4

dėmek(g) (12): Demek, söylemek 4a/10, 20b/14, 26b/10, 27a/1, 27a/8, 30b/6, 33a/5, 33a/11, 35b/10, 38a/11, 39b/10, 68a/1

d.(g)-e (1) 304a/13

d.(g)-ile (1) 68a/1

d.(g)-üñ (2) 38a/1, 38b/5

d.-dür (7) 26b/11, 35a/12, 38a/4, 38b/6, 38b/8, 39b/3, 40b/14

d. ol- (4) 20a/12, 38b/9, 41a/1, 41a/9

demregü (1): Temriye hastalığı, deride yer yer küme durumundaki bir takım kabartılarla kendini gösteren hastalık 290a/7

demren : Okun ucuna geçirilen demir ya da kemik parça

d.-in (1) 206b/7

demür (8): Demir 133a/14, 207a/15, 223a/13, 223a/14, 233b/15, 233b/15, 247a/15, 247b/4
d.-den (9) 51a/3, 120a/14, 161b/14, 162a/4, 207a/12, 207b/6, 207b/7, 236a/8, 239b/10
d.-i (2) 247b/2, 247b/2
d.-den ol- (11) 103a/4, 208b/13, 236a/8, 236a/8, 236b/6, 237b/8, 238b/8, 243b/8, 244b/1, 245a/4, 246b/11
demürci (1): Demirci 223a/14
d.-ler (1) 85a/3
denānir Ar. (6): Altınlar, dinarlar 125a/4, 125a/5, 125a/6, 126a/4, 226a/11, 226a/15, 226b/1
d.-de (1) 218a/10
d.-dür (1) 125a/4
denes Ar.: Kir, pas, murdarlık
d.-dür (1) 160a/2
deni Ar. (3): Alçak, rezil, soysuz 50a/7, 137b/9, 222b/4
d ol- (1) 216b/2
dėnil- : Denilmek, söylenmek
d.-di (18) 11b/1, 23b/12, 27a/5, 33a/1, 69a/1, 74a/2, 85a/10, 91b/13, 92a/6, 92b/1, 93b/9, 94a/12, 95b/7, 96b/3, 99b/2, 99b/7, 99b/8, 101a/7
d.-en (5) 15a/6, 17a/15, 26b/14, 39a/3, 62a/11
d.-medi (1) 26b/10
d.-mişdür (3) 6la/13, 77b/12, 185b/3
d.-ür (1) 28b/9
deñiz (23): Deniz 87a/8, 87a/11, 87a/14, 87b/3, 87b/4, 87b/4, 87b/7, 87b/9, 87b/11, 87b/12, 87b/15, 88b/2, 92a/6, 94b/15, 94b/15, 95a/9, 95b/7, 96a/6, 96a/9, 98b/1, 119b/13, 138b/11, 163b/7
d.-de (11) 52b/12, 87a/9, 87b/14, 93a/1, 94b/12, 95a/2, 95a/8, 98b/3, 104a/8, 130b/8, 135a/4
d.-den (4) 92a/13, 93a/5, 152b/6, 246a/14
d.-dendür (1) 95b/8
d.-deyimiş (1) 119b/12
d.-dür (1) 92b/5
d.-e (5) 87a/4, 92b/6, 93a/4, 227a/10, 239a/5
d.-i (5) 20a/12, 87b/1, 87b/2, 87b/5, 87b/9
d.-inde (1) 96a/13
d.-ler (3) 4b/11, 86a/10, 152b/7
d.-üñ (2) 87b/13, 93a/4
d. seferin it- (1) 121b/14
d. seferinde ol- (2) 130b/8, 211a/3
deñlü (6): Kadar, denli 8b/10, 13a/13, 15b/14, 15b/15, 16a/1, 16a/1
dep- : Tekmelemek, tekme atmak
d.-se (1) 143a/15
d.-en (1) 215a/10
depe (1): Tepe 101a/1
d.-de (1) 99b/9
d.-nüñ (1) 101a/2
d.-si (1) 243a/9
d.-sinde (1) 120b/3
d.-sine (1) 120b/2
depele- : Çiğnemek, ezmek, öldürmek
d.-ñ (1) 42a/2
d.-r (1) 66b/13
d.-yeler (1) 41b/14
depelen- : Öldürülmek
d.-di (1) 58b/5
d.-miş (1) 127b/1
depeleş- : Birbirini öldürme savaşı yapmak
d.-diler (1) 58a/14
depeleşmek : Birbirini öldürme savaşı yapmak
d.-dür (1) 78b/7
depil- : Tekmelemek, vurulmak
d.-en (1) 215a/9
depmek (1): Tekmelemek, tekme atmak 215a/9
depren- : Kımıldanmak, sarsılmak

d.-e (1) 29b/1

deprenmek (1): Kımıldanmak, sarsılmak 286b/5

der (bk. **ter**) : Ter

d.-lerin (1) 190b/9

d.-ler dök- (2) 190b/9, 190b/12

der- : Dermek, toplamak

d.-diler (1) 206a/14

derāhim Ar. (3): Akçeler, paralar 225a/13, 225b/10, 245a/8

d.-i (1) 238a/10

derāhim Ar. (1): Akçeler, paralar 216b/3

d.-de (1) 218a/10

d.-dür (2) 126a/5, 125a/5

derbend Far. (2): Boğaz, dar geçit 108a/1, 108a/1

derc Ar.: Toplama, biriktirme

d. it- (1) 59b/13

d. ol- (1) 62b/10

derd Far.: Dert, keder; acı

d.-e (1) 145a/6

dere (4): Dere 88b/1, 88b/14, 88b/15, 97b/11

d.-ler (1) 76b/7

d.-lerde (1) 76b/1

d.-lere (1) 54a/14

d.-leri (1) 76a/15

d.-lerine (1) 71a/4

d.-nüñ (2) 88b/4, 88b/6

d.-si (1) 76b/11

d.-ye (1) 97b/14

derecāt Ar. (1): Dereceler 156b/10

derece Ar. (1): Basamak; mertebe; miktar 31a/3

d.-si (1) 156b/6

d.-ye (1) 156b/7

deren Ar. (1): Ur, verem ; kir, pasak 287b/1

derhem درهم : ?

d.-eyle- (1) 218b/4

deri (1): Deri 225a/14

d.-lerden (1) 232a/3

d.-leri (1) 229b/10

d.-si (2) 130b/14, 166b/3

d.-sin (3) 134b/3, 159a/2, 166b/7

d.-sinden (1) 166b/8

deriçe Far. (5): Pencere; küçük kapı 105a/2, 105a/6, 105a/8, 105a/10, 105b/5

d.-yi (1) 105a/2

d.-ye (1) 105b/3

dėril- : Toplanmak

d.-miş (1) 97b/6

derin (bk. **deriñ**) (1): Derin 106b/6

deriñ (bk. **derin**) (2): Derin 92b/3, 92b/5

d.-dür (1) 95b/7

deriñlik (1): Derinlik 95a/8

derlemek (1): Terlemek, ter dökmek 190b/11

derviş Far. (1): Bir tarikata bağlı olan; fakir ve ihtiyaçlı 27b/3

dervişlik(g) Far.+T.: Fakirlik ve muhtaçlık

d.(g)-i (1) 69b/14

derzi Ar. (1): Terzi 223b/12

dest Far. (1): El 175a/13

d.-i (2) 175a/15

deste Far. (2): Demet, tutam; kabza, tutacak yer 126b/3, 239a/9

desti (1): Testi 189a/2

d.-ye (1) 132a/7

devā Ar. (4): İlâç, çare, tedbir 123b/9, 201b/10, 293a/9, 294a/14

d.-yıla (1) 94a/10

d. iç- (3) 293a/10, 293a/10, 293a/12

d. ir- (1) 146a/14

d. ol.- (1) 145a/6

devāb(b) Ar. (2): Yük ve binek hayvanları 141b/10, 230a/9

devām Ar.: Daim olma, sürme

d.-dur (1) 58a/12

devāt Ar. (6): Divit, kalem konulan âlet 5b/7, 239a/10, 239b/6, 239b/7, 241b/3, 239b/4

d.-a (1) 239b/8

deve (13): Deve 11b/15, 75a/8, 75a/8, 131a/12, 131b/5, 140b/13, 140b/15, 144a/12, 150a/14, 158a/2, 187b/1, 222b/11, 239a/9

d.-yi (1) 184a/11

d.-nüñ (1) 131b/8

d.-si (1) 131b/6

deverān Ar. (2): Dönüp dolaşma, dolanma 69a/5, 83a/1

d.-ı (1) 58a/9
d. it- (4) 64b/15, 67a/6, 82b/2, 98b/4

devlet Ar. (10): Mutluluk, iyi talih; saltanat; zenginlik; yüksek rütbe 3a/7, 3a/8, 3a/9, 53a/11, 64a/10, 94a/5, 105a/14, 132a/4, 137a/3, 200b/6
d.-dür (5) 99b/6, 168a/2, 169a/14, 175b/14, 216a/11
d.-e (32) 76b/4, 103a/1, 103b/10, 136a/10, 141a/3, 143a/3, 145a/1, 159a/6, 165b/8, 168a/9, 170a/15, 171a/2, 175b/3, 180b/9, 181a/14, 186b/3, 186b/12, 213a/9, 217a/10, 217a/11, 231a/14
d.-i (14) 3a/2, 64a/8, 71a/11, 101b/14, 109a/6, 133a/1, 133a/3, 175b/10, 178a/6, 236b/8, 282a/10, 285a/3, 300a/15, 300b/9
d.-idür (2) 132b/1, 134b/2
d.-ile (8) 3a/10, 18b/6, 104b/6, 166a/14, 182a/9, 191a/11, 215a/7, 304b/15
d.-inde (1) 55b/2
d.-ler (1) 247a/6
d.-üñ (1) 3a/10
d.-e iriş- (1)
d. ol- (3) 99b/6, 182a/10, 266a/9
d. vir- (1) 266b/11
d.-i git- (2) 107b/10, 158a/4
d.-den düş- (1) 199a/11

devletlü Ar.+T.(3): Refah, saadet ve nimet sahibi 156a/4, 207a/14, 300b/14
d. ol- (2) 207a/14, 224b/4, 300b/14

devr Ar.: Dönme, dönüp dolaşma
d.-ile (1) 64b/15
d. it- (2) 66a/7, 109a/7

devrān Ar. (1): Dünya, felek, zaman; talih, kader; devir 2b/12

devşür- : Derlemek, toplamak, bir araya getirmek
d.-di (2) 114a/9, 114b/6
d.-diler (1) 126b/9
d.-en (1) 225a/12
d.-mese (1) 229a/1
d.-se (4) 117b/7, 125a/10, 126a/8, 126a/9
d.-ür (2) 125a/12, 228b/15

devşürül- : Derlenmek, toplanmak, bir araya getirilmek
d.-miş (1) 114a/10

devvāb Ar. (1): Eyerci, eyer yapan 204b/9

deyelek(g) : Telek, kuş teleği
d.(g)-i (1) 137a/6

deyirmen (bk. **degirmen**) : Değirmen
d.-inde (1) 82b/2

deyk (bk. **dik**) Ar. (2): Horoz 136b/3, 136a/13

deyn Ar. (16): Borç 60a/6, 106a/3, 169a/12, 173a/11, 173a/13, 188b/6, 197b/14, 199b/2, 209b/11, 213b/10, 218b/6, 219a/14, 220b/2, 252a/9, 286a/7, 288b/7
d.-dür (2) 112a/6, 174a/13
d.-e (2) 228a/11, 297b/3
d.-içün (1) 293b/15
d.-in (1) 88a/14
d.-ümdür (1) 167a/15

ḍıḥk (Ar.żıḥk) (1): Gülme 46b/4
ḍ.-dür (1) 180a/3
ḍ. it- (4) 152a/8, 180a/1, 200a/1, 299a/12

ḍıl' (Ar.) (2): Kaburga kemiği 45a/14, 258b/8
ḍ.-ından (1) 35a/5
ḍ. issi ol- (1) 63b/4

dıḳa- : Tıkamak, doldurmak
d.-mış (1) 174a/4

dırāz Far. (2): Uzun 297a/5, 295a/13
d. ol- (5) 130a/12, 183b/3, 195a/2, 297a/10, 304a/9
'ömri d. ol- (1) 303a/5

dırnaḳ(ġ) (bk. **ṭırnaḳ**) : Tırnak
d.(ġ)-ın (1) 177a/1
d.-lar (1) 288b/10
dibāc(e) Ar. (2): Dallı, çiçekli bir çeşit ipek kumaş 248a/15, 276a/12
d.(e)-den (1) 248b/1
dihḳān Ar. (1): Ekinci, çiftçi 224b/3
d.-ısa (1) 131a/5
dik (bk. **deyk**) Ar.: Horoz
d.-den (1) 137a/1
dik- : Dikmek, kurup inşa etmek; elbise dikmek; yetiştirmek
d.-diler (1) 235b/10
d.-er (2) 117b/7, 223b/14
d.-erler (1) 295a/15
diken : Diken
d.-i (1) 110b/2
d.-leri (1) 113b/7
dikenlü (1): 110a/13
dikici (2): Dikici, terzi 224b/6, 224b/7
dikil- : Dik olarak durmak
d.-miş ṭur- (1) 168a/10
dikmek (2): Dikmek,elbise dikmek; yetiştirmek 135a/6, 302a/8
d.-de (1) 3a/3
dil : Dil, ağızdaki organ; lisan
d.-i (7) 130b/5, 203b/3, 235b/7, 290b/8, 290b/8, 290b/12
d.-ince (1) 161b/13
d.-ine (2) 242a/7
d.-lerin (1) 172a/5
d. uzatmak: Bir kimse için kötü söz söylemek (1) 253b/6
d.-e düşmek: Hakkında dedikodu yapılmak 247b/9
d.-ine düş- (1) 247b/9
d. ṭartıl- (1) 287a/4
dil (1): Anahtar 236b/10,
dil Far. (1): Gönül 308a/14
d.-i (1) 3a/9
d.-leri (1) 100b/11
dile- : Dilemek, istemek
d.-di (3) 34b/8, 69a/3, 282b/4
d.-dügi (3) 16b/2, 168a/10, 250a/12
d.-dügine (1) 292a/15
d.-dügini (1) 87b/8
d.-r (3) 99b/11, 293b/9, 307b/4
d.-rse (10) 8a/6, 35b/13, 96a/2, 133b/13, 186b/15, 234a/3, 249b/7, 259b/9, 262b/2, 262b/2
d.-rseñ (1) 277b/2
d.-rüz (1) 3b/1
d.-se (3) 217a/7, 235b/9, 299b/11
d.-señ (1) 53a/1
d.-sün (1) 138a/4
d.-ye (1) 13b/14
dilek(g) : Dilek, arzu, istek
d.(g)-iyle (1) 8b/11
dilenci (1): Dilenci 225a/4
d.-ler (1) 13a/15
dilencilik (1): Dilencilik 215b/8
dilimi (Ar. Dilem) (1): Saç ve sakalları kıvırcık olan 165a/15
dilki (bk. **dilkü**) (2): Tilki 184b/6, 187b/6
dilkü (bk. **dilki**): Tilki
d.-ye (1) 151a/6
d.-yile (1) 151a/9
dillü (1): Dilli, ağzında dili olan 236a/2
dil-rübā Far.: Gönül alan, gönül kapan
d. ol- (1) 140a/6
dimāġ Ar. (1): Beyin 168b/5
d.-a (1) 34a/7
d.-da (1) 34b/6
d.-ı (2) 34a/9, 168b/6
d.-ıla (1) 100b/3
d.-ın (3) 130b/6, 168b/5, 168b/7
d.-ınuñ (1) 33b/10
dimlic Ar. (1): Pazubent 244a/7
din (44): Din 3a/1, 19b/5, 19b/5, 51a/11, 91a/15, 120a/11, 125a/13, 132b/5, 133b/6, 141a/5, 161b/4, 170b/14, 171a/7, 181a/1, 193a/10, 196b/14, 198b/14, 200b/11, 201a/12, 283b/9, 289a/10
d.-de (22) 51a/12, 72b/15, 98b/6, 113b/7, 119b/4, 123b/15, 124b/9,

128a/5, 185b/5, 194a/9, 201b/8, 205b/10, 216b/15, 230a/2, 247a/14, 248b/10, 290a/13, 290a/13, 291a/1, 291a/4, 304a/15, 307b/15

d.-den (5) 57a/9, 75a/13, 123a/15, 150b/11, 224a/14

d.-dür (23) 102a/10, 118b/8, 136a/7, 144a/2, 161b/3, 161b/6, 163a/8, 170b/1, 170b/2, 197a/1, 228b/14, 232a/3, 232a/5, 232a/14, 233a/5, 234b/15, 242a/9, 246a/5, 246a/6, 287b/10, 288b/3, 296a/14, 307b/3

d.-e (10) 86a/4, 125b/1, 152b/14, 170a/7, 184b/4, 191b/13, 208a/2, 248a/2, 248a/5, 297b/10

d.-i (54) 24b/9, 66b/13, 94b/5, 101a/5, 113b/5, 126a/5, 148b/8, 166b/4, 169b/13, 170a/11, 170a/11, 171a/4, 174a/5, 179a/15, 182b/8, 183b/5, 184b/5, 191a/2, 193a/9, 193b/10, 223b/12

d.-içün (1) 222b/11

d.-idür (2) 103a/3, 132b/4

d.-ile (3) 49b/6, 173a/10, 287a/4

d.-in (4) 191a/6, 191b/1, 200b/15, 201b/8

d.-inde (12) 100b/15, 144b/1, 170b/13, 176b/14, 195a/6, 209b/1, 213a/3, 245a/13, 249b/2, 284b/5, 295b/6, 302b/4

d.-inden (2) 170b/6, 188a/8

d.-ine (2) 113b/4, 304a/2

d.-ini (1) 2a/8

d.-inüñ (3) 170b/12, 289a/2, 293a/10

d.-ise (3) 171a/3, 208a/9, 230a/14

d.-leri (2) 66b/13, 111a/12

d.-lerin (1) 224a/15

d.-lerinde (1) 296b/15

d.-ümüz (1) 19b/2

d.-üñ (2) 3a/10, 101b/13

d.-üñde (1) 94b/8

d.-i eyü ol- (1) 293a/6

d.-i git- (1) 240b/10

d.-i olma- (2) 118b/11, 124a/6

d.-i pāk ol- (1) 293a/12

d. ehli ol- (1) 177a/10

d.-i islām üzerine ol- (1) 250b/5

d. ṣalāḥına var- (1) 92b/10

d. yardımın it- (1) 201a/6

dinār (10): Eski zamanın çeyrek lirası, altın para 112a/9, 121b/1, 125a/1, 226a/11, 234a/12, 242a/13, 242a/15, 242b/1, 245a/8, 242a/1

d.-ın (1) 226b/7

d. say- (1) 218a/9

diñi : Dinleme, kulak verme

d. dinle-: İki kişinin hafifçe konuştuğu sözlere kulak vermek 212a/15

dini Ar.: Dine ait, din ile ilgili

d.-dür (1) 144a/3

diñle- : Dinlemek, işitmek

d.-düm (1) 257a/14

d.-rimişsin (1) 233a/11

diñlemek (1): Dinlemek, işitmek 212a/15

diñlendür- : Sakinleştirmek, yorgunluğunu gidermek

d.-mese (1) 6b/10

dip(b) (1): Dip, alt, kök 173a/5

d.(b)-inde (1) 114b/6

d.(b)-inden (3) 93a/4, 169b/5, 175a/5

d.(b)-ine (1) 106b/7

d.(b) iriş- (1) 92b/4

direk(g) (5): Direk 85b/14, 85b/14, 104b/14, 105a/1, 234b/15

d.(g)-i (3) 103a/3, 104b/15, 164a/8

d.(g)-in (1) 107a/15

direng : Dinlenecek yer, dinlenme yeri

d.-i (1) 201a/10

dirhem Ar. (4): Okkanın dörtte biri, gümüş para 117a/8, 226a/11, 234a/13, 242a/15

d.-dür (2) 121b/1, 158b/13
d.-ile (1) 163a/4
diri : Diri, canlı, ölmemiş
d.-dür (1) 59a/3
d. ol- (1) 90a/3
diril- : Dirilmek, canlanmak
d.-di (1) 295a/11
d.-e (1) 299b/8
d.-miş (1) 301a/8
diril- : Geçinmek
d.-e (2) 139b/13, 194b/3
dirildici (1): Dirilten, canlandıran 229b/8
dirile (T. diriyle) (2): Diri diri, diri iken 146a/3, 146a/4
dirlik(g) (bk. **dirlük**) (1): Yaşam, yaşayış, ömür, hayat; geçinmek 53b/15
d.-dür (1) 96b/8
d.(g)-i (7) 86a/15, 120a/7, 137a/7, 154b/15, 177a/4, 185b/2, 196a/6
d.(g)-idür (1) 144a/4
d.(g)-in (1) 194b/3
d.-leri (1) 55b/2
dirlük (bk. **dirlik**): Yaşam, yaşayış, ömür, hayat
d.-dür (1) 91b/14
dirsek(g) : Dirsek
d.(g)-inde (1) 292b/3
d.(g)-inden (1) 292a/6
diş (9): Diş 172a/10, 172a/14, 172b/6, 172b/8, 172b/9, 173a/10, 231b/9, 232b/8, 237a/12
d.-i (5) 172b/10, 173a/11, 173a/12, 173a/14, 173b/7
d.-ini (2) 173b/5, 173b/5
d.-iyile (2) 179b/14, 247b/3
d.-ler (16) 172a/8, 172a/9, 172a/10, 172a/15, 172b/2, 172b/4, 172b/14, 172b/15, 173a/1, 173a/4, 173a/6, 173a/8, 173a/9, 173b/6, 173b/11, 173b/12
d.-lerden (1) 173b/7
d.-lerdür (1) 172a/13
d.-lere (1) 173b/13
d.-leri (13) 172b/12, 173a/1, 173a/3, 173a/4, 173a/9, 173a/10, 173a/13, 173b/1, 173b/2, 173b/9, 173b/12, 258b/8, 258b/9
d.-lerin (1) 173b/2
d.-lerüñ (1) 172b/5
d.-üñ (1) 171a/9
dişi (7): Dişi, insanlarda ve hayvanlarda dişi cinsi 139b/2, 140a/2, 146b/3, 149a/2, 149b/3, 158a/13, 184a/12
d.-dür (1) 153a/4
d.-ler (1) 173a/1
d.-lerdür (1) 111a/3
d.-lerile (1) 173a/2
d.-si (2) 132b/5, 153a/4
d.-yse (1) 128a/1
d. ol- (1) 128a/8
dişlü (1): Dişli, dişi olan 166b/3
ditre- : Titremek
d.-r (1) 78a/8
d.-se (6) 208a/8, 287b/5, 287b/6, 287b/7, 287b/7, 287b/8
divān Ar. (1): Büyük meclis 203b/5
d.-ınuñ (1) 3a/5
divār Far. (4): Duvar 104a/14, 104b/1, 104b/3, 104b/4
d.-a (3) 104b/8, 202a/2, 238b/7
d.-dan (2) 89b/13, 104b/9
d.-ı (3) 6la/10, 104b/6, 198b/1
d.-ından (1) 88b/5
d.-lar (2) 104b/4, 227b/14
d.-ları (1) 80a/12
d.-uñ (2) 227b/15, 191b/10
divid (1): Kalemliği ile hokkası bir arada olan yazı takımı 239b/4
d.-i (1) 241b/3
diyānet Ar.(1) Din; din duygusu 29a/12
d.-dür (1) 236b/6
diyār Ar.(1) Memleket, ülke 203a/1
d.-a (3) 235a/4, 249b/10, 249b/11
d.-da (1) 265a/1
d.-ı ġurbetde ol- (1) 305b/1

diz (3): Diz 142a/1, 183a/4, 183a/5
d.-inde (2) 124a/8, 294b/13
d.-ine (1) 251a/10
d. ṭonı (1) 218a/2
dizcik (1): Diz bağı 207b/7
dizgöz : Diz kapağının iki yanındaki çukurlardan her biri
d.-leri (2) 183a/4, 183a/10
doğ- (bk. **ṭoğ-**) : Doğmak
d.-a (7): 131a/2, 163b/15, 168a/9, 174a/4, 175b/3, 188b/7, 263a/9
d.-arsa (1) 182a/8
d.-mışdur (1) 55b/11
doḳımaḳ (bk. **ṭoḳımaḳ**) (1): Dokumak 238b/4
doḳun-(bk. **ṭoḳun-**) Dokunmak, isabet etmek; vurmak, çakmak; bulaşmak
d.-dı (2) 113a/7, 239b/7
d.-sa (1) 233b/13
dolāb Far. (1): Kuyudan su çıkarıp bahçeleri sulamaya yarayan döner makina 96b/3
d.-lar (1) 96b/2
dolayı : Etraf, çevre
d.-sı (1) 52a/11
domalan (1): Mantar, bir mantar çeşidi 123a/1
dosdoğrı (1): Doğrudan, dümdüz 51a/13
dost Far. (1): Dost, arkadaş; ashap 84a/12
d.-dan (1) 177b/10
d.-dur (3) 207b/7, 234b/1, 234b/7
d.-ı (4) 97b/9, 127a/2, 134a/12, 216a/2
d.-ıçundur (1) 84a/12
d.-ıdur (4) 171b/9, 179a/11, 231b/10, 284b/7
d.-ına (1) 290a/14
d.-ından (3) 231b/11, 292a/2, 293a/15
d.-ınuñ (1) 177b/9
d.-lar (2) 204b/4, 238a/7
d.-lara (1) 250b/10
d.-ları (4) 73b/7, 196a/15, 267a/7, 298a/1
d.-larıdur (2) 172a/12, 207b/10
d.-larıla (1) 166a/11
d.-ların (1) 215b/11
d.-larınuñ (1) 302a/12
d.-larıyla (1) 174b/10
d.-uñ (3) 11a/15, 282b/15, 283a/1
d. ol- (1) 303a/1
d.-ından iriş- (1) 89b/14
dostlıḳ(ġ) Far.+T.(4): Dostluk, arkadaşlık 119a/9, 166a/8, 251b/3, 297a/8
d.(ġ)-a (2) 212a/13, 216a/11
d.(ġ)-ıla (1) 218a/1
d.-larında (1) 224a/8
d. it- (2) 119a/9, 251b/3
dög- : Vurmak, ezmek
d.-er (1) 201b/2
dögecek (1): Havan, dövme aleti 233b/15
dögmek (1): Vurmak, dövmek 216b/10
dögülmek : Vurulmak, dövülmek
d.-den (1) 216b/10
dög(ü)n (4): Dağ, dağlamakla açılan yara 290b/1, 294b/11, 294b/13, 295a/1
d.-üñ (1) 290b/2
d. ḳo- (1) : Dağ basmak, dağlamak 290b/1, 294b/11, 294b/13
dök- : Dökmek
d.-di (2) 114b/6, 190b/9
d.-dügi (1) 93a/11
d.-er (2) 190b/12, 242a/11
d.-mişdür (1) 139b/11
d.-se (1) 93a/10
dökicilik(g): Dökücülük
d.-e (1) 50b/3
kan dökiciligi (1) : öldürmek, ölümüne sebep vermek
dökil- (bk. **dökül-**): Dökülmek, yerle bir olmak, akmak
d.-e (1) 233b/2
d.-ecek (1) 17b/14
d.-ür (1) 76b/3
dökmek (1): Dökmek, doldurmak 96b/5
dökül- (bk. **dökil-**): Dökülmek, yerle bir olmak, akmak
d.-di (1) 184b/15
d.-dügi (1) 15b/15
d.-miş (4) 76b/5, 156a/8, 170a/4, 211b/8
d.-ünce (1) 15b/11

dökülmek(g) : Dökülmek, akıtılmak
d.(g)- e (1) 56a/3
dökün- : Dökünmek
d.-se (1) 108b/5
dölengeç (1): Toygar ve kuyruk sallayan cinsi bir çeşit kuş 139a/7
dön- : Dönmek, geri dönmek; dönüşmek
d.-di (3) 91a/10, 140b/1, 261a/3
d.-e (4) 22a/2, 22a/6, 55b/13, 97b/9
d.-er (4) 64a/8, 64b/1, 109b/6, 109b/7
d.-miş (2) 52a/14, 206a/9
d.-mişdür (1) 56a/2
d.-se (2) 109a/13, 193a/8
d.-üñ (1) 22b/11
d.-üp (1) 303b/5
dönder- : Döndermek, çevirmek
d.-ür (3) 101a/14, 122b/2, 249b/7
döndür- : Döndürmek, çevirmek
d.-di (1) 230b/13
d.-e (1) 177b/10
d.-se (1) 200b/11
d.-ürse (1) 230b/13
dönmek (3): Dönmek, geri dönmek, dönüşmek 218b/2, 291b/7, 291b/7
dörd (bk. **dört**) (1): Dört 116a/4
d.-i (1) 62a/13
dördünci (19): Dördüncü 4a/4, 4b/2, 4b/12, 5a/15, 6a/9, 6a/14, 10a/5, 12a/8, 24a/3, 26b/14, 27b/5, 44b/15, 50a/15, 97a/3, 105a/9, 136b/14, 211a/10, 259a/7, 283a/11, 305a/5
d.-de (2) 140b/7, 140b/8
dört (bk. **dörd**) (10): Dört 6a/6, 6a/10, 136b/14, 136b/15, 137a/2, 172a/13, 172b/4, 184a/10, 266a/10, 284b/13
d.-den (1) 131a/8
döşe- : Döşemek
d.-seler (2) 231a/14, 231a/14
döşek(g) (10): Yatak, döşek 144b/11, 231a/11, 231a/13, 231a/14, 231b/1, 234a/3, 234a/3, 235a/13, 235a/14, 238b/5, 238b/13
d.-de (1) 304a/8
d.(g)-e (1) 7b/1
d.(g)-i (4) 14a/3, 209b/7, 231a/12, 231a/12
d.(g)-in (2) 103b/5, 235b/1
d.(g)-inde (1) 142a/5
d.(g)-ine (2) 145a/8, 185b/15
d.-leri (1) 103b/9
döşen- : Döşenmek
d.-miş (1) 97a/12
du'ā Ar. (4): Allah'a yalvarma, dua 3a/14, 123b/9, 186a/14, 197a/1
d.-da (1) 69a/7
d.-dan (1) 3b/11
d.-dur (2) 298b/1, 299a/15
d.-lar (1) 51a/8
d.-nuñ (1) 24b/13
d.-sı (1) 301a/14
d.-sıyla (1) 237b/11
d.-ya (1) 297b/2
d.-yı (3) 14a/1, 14a/4, 265b/13
d.-yıla (1) 94a/9
d. it- (5) 197a/2, 197a/3, 233b/9, 233b/10, 308a/15
d. eyle- (2) 22b/12, 186a/15
d. olın- (1) 298b/4
dūd Ar. (1): Kurt, böcek 137a/13
dūdü'l-ḳazz: İpek böceği 137a/13
dudaḳ (bk. **ṭuṭaḳ, ṭudaḳ**) (2): Dudak 288a/5, 288b/8
d.-ları (1) 171b/13
d.-larında (1) 171b/11
duḫān Ar. (2): Tütün, duman 85b/7, 85b/12
d.-uñ (2) 85b/5, 85b/13
duḫn Ar. (1): Darı 120a/5
duḫūl Ar. (2): İçeri girme, içine girme 27b/10, 214b/11
dur- (bk. **ṭur-**) : Durmak, kalmak
d.-dı (1) 94a/11
d.-sa (1) 268b/15
d.-ur (3) 51b/6, 65b/7, 94a/13
d.-urken (3) 13b/4, 58a/6, 69b/13

dut- (bk. **ṭut-**): Tutmak, yakalamak, t aşımak
d.-a (2) 194b/12, 298a/10
d.-ar (10) 81b/10, 122b/2, 172b/8, 175b/14, 175b/15, 178a/11, 184b/4, 210b/10, 218a/14, 286b/2
d.-arken (1) 163b/11
d.-arlar (1) 282a/11
d.-duġı (1) 250a/2
d.-maz ol- (1) 288a/9
d.-mışdur (1) 188a/1
d.-mışlar (1) 232b/1
d.-sa (2) 42b/10, 303b/2
dutıl- (bk. **ṭutıl-**): Tutulmak
d.-a (1) 236b/11
d.-ur (1) 56a/11
dutmaḳ (bk. **ṭutmaḳ**) (2): Tutmak, taşımak, yakalamak 212b/9, 254b/15
dutmaḳlıḳ (1): Tutmak, edinmek 83b/11
dutruḳ(ġ) (bk. **ṭutruḳ**): Ateş tutuşturacak çör çöp
d.(ġ)-ı (1) 81b/14
dutun- : Tutunmak
d.-mış (1) 181a/1
duzaḳ(ġ) (bk. **ṭuzaġ**) (1): Tuzak 154b/14
d.(ġ)-ı (3) 155a/8, 155a/9, 231b/9
duzaḳçı (1): Tuzak kuran 230b/3
dü (1): Tüy, kıl, yün 155a/8
dübb Ar. (2): Ayı 136a/11, 136a/7
dübür Ar. (1): Kıç, makat 182b/8
d.-in (2) 182b/9, 182b/10
d.-inden (2) 182b/11, 190a/6
d.-ine (1) 133a/8
dücāc Ar. (1): Tavuk 159a/7
dücāci Ar. (1): Tavukçu 226b/12
düg- (1): Düğümlemek 26a/11
d.-meye (1) 26a/11
dügü (1): Bulgur ufağı 138a/5
dügüm (2): Düğüm 218a/2, 218a/4
dügün : Düğün, şenlik
d.-dür (1) 174b/8
d.-e (1) 109a/9
d.-i (1) 109a/12
d. ol- (1) 102a/2
dühn Ar. (1): Yağ, sürünecek yağ 46b/13, 227a/7
d.-i (1) 237a/10
dükeli : Bütün, hep
d.-si (1) 9b/13
düken- : Tükenmek, bitmek
d.-se (1) 237a/10
dük(k)ān Far. (4): Dükkân, içinde öteberi satılan yer 108a/7, 108a/9, 228b/2, 233a/13
d.-da (1) 108a/7
d.-ıdur (1) 84b/10
d.-ına (1) 79a/7
d.-ında (2) 142a/4, 222b/6
d.-ından (1) 148b/2
d.-lara (1) 76a/10
d. ḳapusında ol-(1) 233a/13
dülb Ar. (2): Çınar ağacı 119b/14, 120a/2
dülbend Far. (1): Tülbent, örtü 219b/15
d.-in (1) 219b/15
dülger Far. (2): Yapıların kaba ağaç işlerini yapan kimse 229b/13, 230a/7
dümel Ar. (1): Büyük kan çıbanı 287b/1
dün (1): Dün 140a/7
dünyā Ar. (31): Dünya 3a/1, 19a/7, 50a/7, 50a/9, 51a/11, 89a/12, 92b/5, 95a/6, 95b/2, 99a/3, 107a/8, 108a/5, 125a/9, 148b/8, 177b/12, 177b/13, 184a/8, 218b/12, 230a/1, 245a/6, 247b/8, 248b/4, 254a/5, 266b/4, 283b/9
d.-da (44) 7b/11, 19b/1, 51a/12, 66b/12, 84a/7, 91a/1, 98b/6, 115a/12, 124b/9, 132b/2, 142a/11, 157b/13, 166b/2, 167b/9, 176b/13, 181b/13, 210b/13, 212a/1, 214b/11, 218b/4, 223a/11, 229b/3
d.-dan (14) 90a/9, 97b/3, 123a/15, 157b/14, 194a/10, 199a/7,

189b/6, 210a/15, 235a/8, 243a/2, 252b/13, 282a/12, 297a/12, 306a/3
d.-danısa (2) 81a/13, 208a/12
d.-dur (18) 97b/1, 107b/14, 108a/3, 128a/9, 156b/11, 157b/3, 157b/4, 166a/15, 166b/5, 176a/6, 205a/15, 222b/10, 231a/11, 231a/15, 234b/9, 2434/4, 246b/12, 283a/13
d.-ların (1) 224a/14
d.-larından (1) 224b/1
d.-nuñ (3) 97a/5, 97a/8, 243a/15
d.-sı (20) 24b/10, 56b/8, 71a/11, 92b/8, 92b/9, 97b/9, 102b/15, 128a/9, 163b/1, 166b/4, 179a/15, 181a/13, 191a/2, 194b/11, 231a/13, 244a/14, 251a/4, 252a/8, 295b/1, 307b/13
d.-sıdur (1) 102b/14
d.-sın (1) 225b/9
d.-sına (1) 226b/8
d.-sında (3) 176b/14, 204b/9, 295b/6
d.-ya (11) 84b/10, 87a/12, 89a/11, 95a/15, 125a/15, 161b/3, 166b/11, 193b/14, 204a/1, 215b/4, 248a/6
d.-yı (6) 64b/15, 107b/15, 112a/15, 195a/14, 226a/8, 266b/6
d.-yıçun (2) 191a/6, 219a/2
d.-yıla (3) 96a/6, 230b/9, 288b/10
d.-yısa (3) 171a/4, 220b/10, 230a/15
d.-sınuñ (1) 103a/2
d. iriş- (1) 92b/4
d.-sı az ol- (2) 231a/12, 252a/13
d.-sı olma- (1) 118b/11

dünyāvi(y)ye Ar. (2): Dünyaya mensup, dünyaya ait 196a/11, 252a/14

dür (bk. **dürr**) Ar.: İnci
d.-ler (1) 227a/10
d.-ü (1) 227a/10

dür- : Dürmek, sarmak
d.-er (2) 219b/15, 240a/10
d.-mişler (1) 289a/14
d.-se (1) 219b/15

düril- : Dürülmek, sarılmak
d.-ür (2) 269a/9, 269a/11

dürlü (25): Tür, çeşit, türlü 4a/4, 10a/6, 10b/8, 10b/15, 10b/15, 13a/9, 13a/9, 25a/4, 46b/15, 129b/9, 129b/9, 129b/9, 129b/9, 129b/9, 129b/9, 156a/9, 166b/12, 187a/1, 187a/1, 248a/4, 271a/6, 271a/6, 271b/1, 272a/3, 272a/3
d.-dür (1) 185b/4

dürr (bk. **dür**) (1): İnci 271a/12

dürrāc Ar. (3): Turaç kuşu, çil kuşu, keklik cinsinden bir kuş 145b/1, 152a/5, 152a/4

dürre Ar. (1): Kırbaç, kamçı 216b/7

dürt- : Sürmek, sürtmek; dürtmek, sokmak
d.-en (1) 294b/10
d.-er (2) 136b/11, 294b/3
d.-miş (2) 167b/11, 294b/8
d.-se (3) 189a/1, 231a/8, 294b/9

dürtil- : Sürülmek, sürtülmek
d.-en (1) 294b/10

dürtin- : Sürünmek, vücuduna birşeyler sürünmek
d.-üp (1) 114a/5

dürtinmek (bk. **dürtünmek**) (2): Sürünmek, vücuduna bir şeyler sürünmek 108b/12, 213b/11

dürtünmek (bk. **dürtinmek**) (3): Sürünmek, vücuduna birşeyler sürünmek 108b/13, 114a/6, 178a/12

dürül- : Dürülmek, sarılmak
d.-miş (3) 221a/15, 231a/12, 240a/12

dürüst Far.: Doğru, düzgün, sağlam; bütün, tam
d.-dür (2) 23a/11, 33a/13

dürüsti Ar. (1): Doğruluk, dürüstlük, sağlamlık 42a/9, 48b/8

düstür Ar. (1): Kanun, kural 2b/15

düş (50): Düş, rüya 8a/1, 15b/5, 16b/9, 17a/3, 17a/4, 21a/4, 21a/8, 23a/7, 37a/2, 38a/4, 109b/6, 109b/8, 111a/13, 115a/12, 124a/10, 124a/14, 144a/4, 144a/6, 154a/15, 158a/3, 159b/4, 159b/9, 163b/12, 168a/14, 173a/1, 180b/5, 189b/1, 190b/15, 199b/14, 200b/5, 210a/3, 219b/12, 220b/10, 232a/12, 243b/10, 252b/2, 252b/4, 262b/8, 265a/2, 282a/8, 283b/15, 286a/9, 286b/11, 289b/2, 291a/5, 291a/5, 299a/9, 300b/11, 302a/11, 305b/12

d.-de (50) 4b/7, 5a/3, 5a/5, 5a/6, 5a/8, 5a/13, 5b/4, 5b/6, 5b/12, 5b/14, 6a/3, 6a/4, 6a/5, 6a/7, 6a/9, 6a/12, 6a/13, 117a/11, 126b/12, 127a/1, 149a/1, 155b/1, 163a/14, 166a/12, 169a/8, 184a/4, 186a/7, 188b/14, 193b/4, 194a/3, 197a/1, 204b/12, 216b/10, 230b/7, 239a/10, 250a/2, 252a/5, 262b/3, 262b/4, 265b/14, 266a/10, 266a/11, 283a/12, 284b/14, 285b/7, 292b/11, 295a/7, 295b/5, 296b/7, 302a/1

d.-den (1) 17a/1

d.-i (13) 22b/11, 162a/3, 162b/7, 162b/15, 164b/7, 167a/6, 174a/9, 178b/12, 189a/8, 210a/4, 243a/5, 252a/10, 299a/8

d.-inde (23) 31a/15, 31b/6, 54b/7, 55b/9, 55a/14, 86b/7, 87b/4, 88a/4, 94a/12, 97a/9, 114a/15, 120b/8, 166b/12, 176b/7, 177b/7, 187a/2, 191a/1, 197a/2, 253b/9, 263a/9, 263a/13, 263b/15, 265b/10

d.-ler (3) 12a/14, 26a/12, 26a/13

d.-leri (1) 303b/3

d.-lerini (1) 49a/5

d.-ümde (4) 55a/6, 91a/5, 162a/12, 268a/13

d.-ümüñ (1) 220a/10

d.-üñ (1) 15b/3

d. az– (1) 12a/5

düş- : Düşmek

d.-di (7) 85a/14, 99a/15, 109a/3, 124b/6, 179a/2, 200b/2, 239a/5

d.-düñ (1) 165b/4

d.-e (56) 51b/8, 57a/8, 87b/5, 88b/13, 91b/12, 102a/15, 103a/10, 104b/10, 116b/12, 128a/15, 142b/7, 164b/13, 167b/8, 168b/4, 169a/2, 169a/7, 176a/9, 176a/11, 178a/8, 178a/15, 179a/3, 180b/3, 181a/15, 183a/9, 183b/12, 184b/2, 185b/8, 190a/1, 192b/4, 192b/8, 199a/11, 202a/6, 204a/14, 208b/6, 208b/12, 210b/5, 211b/8, 223b/14, 237a/5, 239a/6, 240a/13, 242a/7, 243b/15, 247b/9, 248b/10, 249b/4, 250a/13, 251b/11, 264a/12, 268a/5, 281b/6, 284a/5, 287a/2, 290b/1, 294b/3, 306a/13

d.-en (1) 229a/12

d.-er (19) 20a/6, 45b/7, 51b/7, 52a/2, 52a/9, 54b/11, 64a/2, 64a/10, 64b/14, 65b/10, 84b/12, 90b/2, 90b/3, 91b/12,

-E-

e'amm (1): En umumi, pek şümullü 17a/7
e.-dur (1) 17a/7
e'azz (1): En aziz, pek muhterem 147a/11
ebā Ar. (1): Baba
eb'ad Ar.: Daha uzak, çok uzak
e.-ıyla (1) 173b/12
ebāṭil Ar.: Boş, faydasız olan şeyler
e.-i (1) 264b/3
ebced Ar. (1): Arap harflerinin diziliş sırası 140a/9
ebdān Ar. (1): Bedenler, gövdeler 75b/14
e.-da (1) 296a/8
e.-ından (1) 259b/2
e.-larından (1) 259b/14
ebed Ar.: Sonu olmayan gelecek, sonsuz
e.-ile (1) 296b/2
ebeden Ar. (1): Asla, hiçbir zaman, katiyen 76a/6
ebedi Ar. (9): Sonu olmayan 43b/9, 84b/13, 127a/7, 164a/1, 169b/5, 182a/8, 182b/3, 183a/1, 281a/7
ebediyye Ar. (1): Sonu olmayan 3a/6
ebeveyn Ar. (1): Ana-baba 59b/6
ebi Ar. (12): Baba 211a/8, 22b/14, 47a/13, 47a/13, 47a/14, 125b/11, 136b/13, 142b/15, 220a/9, 254a/8, 257b/13, 258b/6
ebilik (Ar.+T.) (1) Babalık 59a/2
ebkār Ar.: Bekārlar, kızoğlan kızlar
e.-lar (1) 97a/1
eblaḳ Ar. (2): Alaca bulaca, rengârenk 128a/3, 149b/14
e.-ı (1) 133b/7
eblik Ar.+T. (1): Babalık, atalık 59a/2
ebraṣ Ar. (1): Vücudunda yer yer beyaz lekeler bulunan adam; sam lekesi hastalığı, alaca bulaca 139a/3
e. ol- (1) 239b/12

ebrişim Ar. (1): İbrişim, bükülmüş ipek 118b/5
e.-de ol- (1) 248a/1
e.-den (1) 248b/4
e.-den ol- (1) 248a/12
ebū Ar. (44): Baba, ata 8a/7, 23a/1, 32a/8, 32a/15, 32b/10, 32b/12, 32b/14, 33a/2, 33a/5. 33a/7, 47a/14, 47b/1. 47b/1, 48a/3, 48a/4, 60b/8, 68a/9. 82a/8, 91a/7, 91a/8, 91a/13, 91a/15, 118a/6, 136b/11, 142b/2, 149b/14, 150a/5, 151a/5, 151a/6, 162a/2, 162a/4, 162a/10, 184b/15, 188b/14, 220a/7, 220a/8, 244a/1, 253b/5, 266a/3, 270a/13, 279a/5, 294b/15, 299a/10, 299a/11
ebvāb Ar. (2): Kapılar, kısımlar 106b/12, 166a/10
e.-uñ (1) 3b/13
ebyaż Ar. (1): Çok beyaz, pek beyaz 167b/6
e.-dan (1) 271a/12
ecāmir Ar. (1): Taifeler, insan takımları 60a/6
eccāṣ Ar. (1): Erik 116a/12
ecdād Ar.: Dedeler, atalar
e.-dur (1) 172b/1
ecel Ar. (2): Ömrün sonu, muayyen olan son 101b/2
e.-dür (1) 176b/11
e.-e (1) 99b/4
e.-i (9) 109b/7, 109b/8, 178a/7, 180a/5, 183b/3, 183b/4, 212b/1, 287b/9, 293a/15
e.-üñ (1) 196b/3
ecell Ar.: Çok büyük, en ulu
e.-ile (1) 53a/6
ecil Ar.: İşini sonraya bırakma, geciktirilen şey; sebep
e.-den (8) 3b/10, 20b/7, 33b/8, 60a/12, 69a/1, 75b/9, 77b/9, 78a/4

e.-dendür (1) 95a/14
ecīr Ar.: Mükâfat, hizmete verilen karşılık
e. ol- (1) 219b/14
ecl Ar.: Sebep, illet
e.-içün (1) 230a/5
e.-içündür (1) 259a/4
e.-inden (1) 87a/8
ecnās Ar. (1): Cinsler, türler 149a/13
ecnebī Ar.: Yabancı kimse veya nesne, misafir
e.-leri (1) 69a/7
ecr Ar. (1): Hizmet karşılığı verilen şey, ücret; sevap 227a/5
e.-in (1) 115b/5
ecsām Ar. (1): Cisimler, bedenler 273a/6
e.-a (1) 95a/15
e.-ıla (1) 96a/7
ecvibe Ar. (1): Cevaplar 260a/14
eczā Ar. (5): Parçalar, kısımlar 38b/12, 39a/7, 39b/2, 40a/6, 40b/8
e.-sın (1) 193b/14
edā Ar. (7): Yapma, yerine getirme, eda etme 167a/15, 190b/13, 219a/14, 228a/11, 242a/10, 242b/6, 286a/7, 289a/5
e. it- (20) 31a/10, 129a/2, 170a/1, 174b/9, 176b/2, 176b/15, 178a/12, 183a/3, 183b/11, 185b/14, 188a/2, 189b/8, 197b/3, 198a/8, 198b/7, 211b/5, 254a/6, 256b/11, 274b/4
e. itmiş ol- (1) 192a/15
e-yı deyn it- (2) 173a/12, 218b/6, 106a/3 173a/11, 197b/14, 199b/2, 213b/10
bi-ġayr-ı e. (1) 167a/15
edeb Ar. (7): Terbiye, güzel tavır ve iyi ahlâk 50a/11, 87a/15, 119b/10, 181b/4, 199a/4, 225a/2, 227a/4
e.-e (2) 172a/3, 172a/6
e.-in (4) 4a/10, 4a/12, 20b/14, 29a/4
e.-ini (1) 64b/4
e.-ler (1) 44a/8
e.-lerin (1) 4a/6
e.-lerindendür (1) 30b/10
e.-lerini (1) 13b/9
edebī Ar.: Edebe, terbiye ve nezakete ait
e.-dür (1) 69a/8
edhem Ar. (1): Kara yağız at 127b/15
edīb Ar. (2): Edepli, terbiyeli; edebiyatla uğraşan 148b/11, 227a/3
e.-ile (1) 135b/11
ednā Ar. (6): Alçak, bayağı; çok az 63a/3, 63a/3, 101a/2, 101b/11, 130a/7, 272a/4
ednās Ar. (1): Pislikler, aşağılık adamlar 104a/13
edük(g) : Konçlu mest, konçu kısa çizme
e.(g)-ile (1) 254b/3
e.(g)-in (1) 264a/8
e.(g)-inde (1) 254b/4
edviye Ar.: İlâçlar
e.-ler (1) 226a/5
edyān Ar. (2): Dinler 5a/11, 170b/2
e.-da (1) 191a/12
e.-ıla (1) 195a/12
ef'āl Ar. (3): İşler, ameller 1b/2, 214a/4, 305a/7
e.-de (1) 259a/7
e.-e (2) 24a/8, 240b/2
e.-inde (1) 226b/13
e.-i (1) 273b/15
efendi Yun.: Saygıdeğer, sözü geçen, bey
e.-ler (1) 153b/13
e.-sine (1) 30a/11
e.-siyle (1) 251b/3
ef'ī Ar. (3): Engerek yılanı 128a/11, 128a/12, 134b/10
e.-yi (1) 128a/14
efkār Ar. (4): Fikirler, düşünceler 28b/4, 28a/3, 75b/1, 78b/11
efḳar Ar. (1): Daha fakir, muhtaç 2b/5
eflāk Ar.: Gökler

e.-de (1) 259b/14
efrād Ar. (1): Fertler, tek olanlar 270a/15
efsūn Far. (1): Büyü, sihir 224b/14
e. oḳı– (1) 224b/13
efsūncı Far.+T. (2): Büyücü, sihirci 224b/12, 224b/13
e.-sı (1) 224b/14
efżal Ar. (13): Daha faziletli, en üstün 45a/13, 63a/7, 66b/4, 91a/12, 95b/11, 123a/13, 150b/7, 164a/9, 187a/6, 217a/9, 242a/15, 216b/8, 223b/2
e.-dur (1) 243a/10
e.-ı ol- (1) 264a/3
eg- : Eğmek
e.-miş (1) 51a/5
eger Far. (2111): Eğer, şayet 12a/14, 12b/1, 12b/1, 12b/3, 12b/5, 12b/6, 12b/8, 12b/10, 13a/2, 15b/1, 15b/2, 15b/15, 16b/4, 16b/5, 16b/8, 16b/9, 16b/11, 17a/2, 17a/4, 17a/9, 18a/14, 18b/1, 18b/13, 19b/15, 20a/3, 20a/3, 26b/1, 26b/5, 27a/7, 28b/9, 29b/11, 29b/11, 30a/4, 30a/5, 30a/6, 30a/7, 30a/7, 30a/8, 30a/10, 30a/12, 30a/14, 30b/12,
egerçi Far. (1): Gerçi, her ne kadar, olsa da 274a/7
egil- : Eğilmek
e.-miş (4) 77a/4, 177b/9, 229a/7, 288b/13
e.-mişdür (1) 3a/3
e.-ür (1) 177b/7
egin (1): Omuz, sırt, arka 209a/1
egir- : Eğirmek, ip bükmek
e.-se (4) 232a/7, 237b/5, 237b/6, 237b/7
e.-ür (3) 218b/9, 218b/10, 227a/15
egirici (1): İp eğiren, ip büken 227a/15
egirmek (2): Eğirmek, ip bükmek 218b/7, 237b/4

egle- : Avutmak, oyalamak
e.-r (1) 204a/1
eglen- : Beklemek, oyalanmak, durup dinlenmek
e.-di (1) 260b/14
e.-e (1) 208b/2
e.-ecek (1) 99b/1
e.-medi (5) 66b/14, 76b/9, 103b/2, 117b/14, 124b/6
e.-meye (1) 74b/1
egri (2): Eğri, doğru olmayan 45a/15, 109a/13
egrilik(g) (bk.**egrilük**) (1): Eğrilik 292b/3
e.(g)-i (1) 290b/14
egrilük(g) (bk. **egrilik**): Eğrilik
e.(g)-ile (1) 26b/6
eḥādīs̱ Ar. (7): Hadisler, peygamberin sözleri 2a/3, 35a/6, 37b/5, 38a/7, 100b/9, 268a/6, 270a/9
e.-de (1) 268b/8
e.-i (1) 245b/15
eḥadiyyet Ar. (3): Birlik, Allah'ın birliği 270b/8, 270b/9, 274a/1
e.-i ol- (1) 63a/4
e.-in (1) 273b/3
e.-inden (1) 60b/5
e.-inüñ (1) 61a/1
e. ol- (1) 63a/6
eḫaṣṣ Ar.: En hususî, başlıca
e.-ı (1) 156a/15
eḥibbā Ar. (1): Dostlar, sevgililer 156a/6
e.-sı (1) 156a/8
ehl Ar. (120): Ehil, bir işten anlayan; sahip; bir yerde oturan; karı kocadan her biri 2b/14, 3a/11, 3b/8, 3b/10, 5b/4, 10b/13, 13/15, 20a/14, 30a/15, 44a/13, 44a/14, 47a/8, 49a/6, 54a/1, 58a/8, 58a/8, 65a/10, 65a/10, 68a/10, 69a/585a/5, 102a/15, 102b/2, 144a/10, 145a/1, 191b/9, 199a/7, 200b/8, 208a/13, 277b/7, 302b/5

e.-i (26) 2b/2, 13b/1, 13b/1, 22a/15, 26b/13, 44b/3, 50b/9, 67a/3, 88a/2, 88a/5, 108a/15, 119a/8, 128a/11, 132b/14, 133b/5, 136a/6, 137a/8, 174b/10, 177a/10, 177a/11, 192a/1, 199a/5, 252a/8, 260a/15, 285a/3, 298a/12, 301a/10
e.-ile (2) 125a/3, 249a/5
e.-in (1) 228b/2
e.-inde (2) 142a/5, 290a/11
e.-ine (17) 52a/5, 55b/1, 70a/10, 70b/6, 73a/2, 89a/5, 108a/2, 119a/8, 121b/13, 124b/2, 124b/13, 198a/13, 240a/7, 288a/15, 293b/4, 299a/4, 301a/6
e.-ini (1) 191b/10
e.-inüñ (5) 53b/15, 69a/5, 69b/15, 82b/13, 300b/11
e.-inüñdür (1) 73b/15
e.-ise (20) 50a/8, 51b/4, 56b/2, 81a/13, 85a/5, 88a/5, 99a/9, 108a/8, 109a/4, 143a/4, 145a/1, 191b/8, 193a/13, 200a/4, 200a/15, 202a/6, 216b/14, 240a/5, 241a/13, 265a/3
e.-iyiçün (1) 89a/5
e.-iyle (1) 51b/2
e.-iyse (3) 30a/8, 289a/10, 305a/7
e.-ümüñ (1) 279b/4
e.-üñden (1) 91b/4
e.-i hevā : Hırs sahipleri, nefsine düşkünler 134a/15
e.-i ʻibādetden ol- (1) 88a/7
e.-i cennetden ol- (1) 280b/8
e-i ḥükm ol- (1) 202a/13
e.-i ḫayırdān ol- (1) 229a/7
e.-i idrāk ol- (1) 173b/15
e.-i keşf ol- (1) 10b/13
e.-i ḳanaʻāt ol- (1) 88a/7
e.-i merātibden olma- (1) 51b/8
e.-i sefer ol- (1) 183a/12
e.-i ṣıdḳdan ol- (1) 282b/9
e.-i taḳvādan ol- (1) 201a/5
e.-i tesbiḥ ol- (2) 177a/2, 195b/14
e. ol- (5) 30a/11, 30a/12, 89a/6, 204a/10, 243a/8
e.-ile çekiş- (1) 249a/5

ehl-i beyt (4): Hz. Muhammed'in yakın akrabası; aile, ev halkı 103a/6, 104a/10, 107a/2, 237a/8
e.-dür (2) 172a/14, 173b/11
e.-i (10) 125b/12, 125b/15, 172b/12, 173a/14, 173a/15, 180b/9, 199b/11, 220a/5, 253a/6, 262a/14
e.-dür (3) 137a/10, 172a/9, 182b/14
e.-ile (2) 157b/13, 171b/2
e.-inde (1) 185a/8
e.-inden (3) 89a/8, 159b/9, 285a/13
e.-ine (4) 93a/8, 106b/14, 262a/14, 305a/3
e.-inüñ (1) 223b/10
e.-üñ (5) 20a/14, 104a/10, 149b/4, 175a/12, 199b/12

ehlu'llāh Ar. (2): Tanrı adamı, evliya 24b/2, 25a/3
e.-dan (9) 24a/9, 82a/15, 279b/4, 275b/9, 276a/9, 277a/14, 277b/8, 278b/5, 279b/14
e.-ıla (1) 267a/2

ehvān (Ar. ehven): Zararsız; kolay, hafif
e.-dur (1) 131a/4

ejdehā Far. (1): Büyük yılan, ejderha 130a/9

ek- : Tohum atmak, saçmak
e.-di (3) 115b/2, 118b/2, 121a/12
e.-dügi (1) 115b/4
e.-er (1) 115a/15
e.-erler (1) 122a/15
e.-se (1) 121b/4
e.-dügin biç- (1) 115b/5

ekābir Ar.: Rütbece ve faziletçe büyük olanlar
e.-den (2) 158b/11, 294a/11

eḳārib Ar.: Yakın akraba, hısımlar
e.-dür (1) 134b/11

e.-ine (1) 191a/12
ekāvil Ar. (1): Sözler, kelimeler 267a/12
ekber Ar. (2): Daha büyük, en büyük 47b/2, 197a/12
ekfān Ar.: Kefenler
e.-ın (1) 190b/1
ekil- : Tohum atılmak, saçılmak
e.-medük (1) 115b/13
ekin (3): Ekin, buğday 51a/2, 97b/11, 115b/2
e.-de (1) 132a/8
e.-e (4) 98b/11, 115a/13, 115a/14, 237a/2
e.-i (2) 115a/14, 131a/5
e.-inden (1) 90b/6
ekinci (5): Ekin eken kişi, çiftçi 131a/5, 223b/1, 223b/1, 224b/3, 224b/3
e.-lere (1) 190a/11
e.-yse (1) 237a/2
ekinlü (1): Ekinli, buğdaylı 115b/6
ekkār Ar. (1): Çiftçi 147b/5
ekl Ar. (8): Bir şey yeme(k), yemek yeme(k) 115b/8, 133b/15, 133b/15, 140a/3, 159a/1, 16b/14, 158b/13, 159b/6
e.-dür (1) 156b/14
e.-e (1) 131a/11
e. it- (2) 135a/2, 211a/12
e. idüp ye- (1) 297a/5
ekmel Ar. (8): Daha kâmil, en uygun, mükemmel 95b/11, 66b/4, 91a/12, 95b/11, 256a/10, 261a/9, 269b/12, 279b/13
e.-ler (1) 49a/9
e.-üñdür (1) 34b/14
ekmiyet الاكميت (1) ? 128a/4
ekrem Ar. (1): Kerim, çok şerefli, cömert 65a/4
ekser (bk. **ekşer**) Ar. (2) 223b/10, 230b/12
ekşer (bk.**ekser**) Ar. (11): En çok, daha ziyade 11b/7, 15a/3, 34a/12, 35a/11, 37b/2, 38b/2, 52b/11, 104a/9, 106b/12, 150b/12, 294a/1
e.-e (1) 37b/3
e.-i (7) 15b/6, 34b/2, 39a/9, 49a/6, 74a/11, 77a/15, 82b/9
e.-in (1) 96b/10, 270a/6
ekşerün Ar.: Fazlalıklar, çokluklar
e.-dur (1) 48b/12
eksi- : Eksiltmek, azaltmak
e.-diler (1) 238a/2
eksiklik (1): Eksiklik 289b/15
eksil- : Eksilmek, azalmak
e.-e (1) 291b/14
e.-se (1) 289b/15
eksilmek (1): Eksilmek, azalmak 291b/3
eksük (bk. **eksik**) (5): Eksik 116a/7, 168a/8, 202b/10, 217b/15, 291b/3
e. gör- (1) 234b/14
e. ol- (5) 129b/3, 202b/11, 209a/3, 218b/8, 240b/2
e. ṭut- (1) 264a/12
eksüksüz (1): Eksiksiz, tam 83b/9
ekşi (7): Ekşi 46a/7, 116a/7, 117b/5, 119a/5, 160a/11, 185a/13, 217b/12
e.-se (1) 112a/13
e.-sin (1) 112b/6
e. ol- (4) 110b/4, 110b/4, 110b/5, 113a/4
ekvān Ar. (1): Varlıklar, dünyalar 54a/12
el (13): El 45b/12, 109b/2, 175a/14, 175b/13, 175b/14, 175b/15, 176a/1, 176a/14, 176b/3, 209a/12, 232b/9, 241b/3, 291b/15
e.-i (15) 175b/4, 175b/7, 208b/10, 208b/14, 208b/15, 273b/13, 287b/6, 288a/10, 288a/11, 292a/6, 292a/10, 292a/12, 292b/2, 296a/1, 301b/12
e.-ile (3) 10a/1, 240b/2, 292a/11

e.-in (10) 175b/6, 175b/9, 175b/9, 175b/10, 202b/14, 218b/11, 262a/4, 292a/4, 292a/9, 292b/6
e.-inde (61) 10b/12, 81b/6, 91a/10, 106b/8, 109a/5, 118a/14, 119b/7, 119b/7, 123a/7, 123b/15, 124a/4, 125a/11, 141b/5, 141b/6, 141b/9, 152b/11, 153b/15, 154a/8, 154a/8, 157a/6, 172b/11
e.-indedür (2) 10b/14, 94b/2
e.-indeki (1) 239a/4
e.-inden (30) 11a/15, 56b/10, 67a/12, 88a/9, 138b/9, 154a/8, 166a/15, 169b/11, 175a/8, 175b/13, 177a/7, 180b/9, 180b/9, 190a/9, 210b/12, 211b/13, 225a/9, 229b/8, 234b/6, 236b/4, 236b/5, 238b/15, 257a/9, 282b/15, 288a/3, 292b/4, 292b/6, 296a/12, 300b/2, 303a/8
e.-ine (200) 15b/14, 16b/2, 30a/7, 31b/7, 31b/8, 33b/1, 102b/1, 103b/2, 104b/2, 105a/5, 106a/2, 110a/6, 111a/13, 111a/14, 111a/15, 112a/9, 112a/9, 112a/10, 112b/9, 112b/13, 113a/12, 113a/13, 139a/3, 139b/13, 141a/2, 141a/12, 141a/13, 142a/3, 142b/5
e.-ini (3) 55a/1, 92b/7, 177a/6
e.-inüñ (1) 176a/11
e.-iyile (2) 190b/9, 302b/8
e.-iyle (8) 55a/3, 173b/9, 210a/7, 216b/9, 227b/9, 252a/1, 263a/10, 263a/14
e.-leri (5) 175b/2, 177a/7, 243b/14, 291b/15, 292a/1
e.-lerin (3) 190b/8, 218b/10, 251b/15
e.-lerinde (1) 282a/11
e.-lerinden (1) 229b/14
e.-lerine (2) 243a/14, 289b/12
e.-lerini (1) 47a/10
e.-üm (2) 47b/2, 96b/12
e.-ümde (3) 112a/12, 157b/1, 246a/3
e.-ümden (1) 96b/12
e.-üme (3) 152a/14, 184b/9, 244a/3
e.-üñ (2) 47b/10, 176a/9
e.-üñdedür (1) 120b/8
e.-üñden (3) 37a/8, 37a/12, 65a/5
e.-üñe (5) 103b/1, 132a/8, 190b/5, 200b/4, 275a/3
e.-üñi (1) 47b/1
e.-üñüzdedür (1) 32b/3
e.-e gel- (1) 214a/13
e.-e getür- (2) 154a/3, 177a/9
e.-e gir- (3) 150a/6, 189b/2, 220b/4
e-i altında ḳo- (1) 10b/4
e-i irişme- (2) 108b/3, 182b/6
e.-inde ol- (3) 102b/12, 183b/1, 233b/6
e.-ine düş- (1) 239a/6
e-ine vir- (1) 206b/7
e. uzunluğu "hırsızlık" (1) 45b/9
e.-i dutmaz ol- (1) 288a/9

elān Ar. (1): Şimdi, şimdiki hâlde, henüz 38b/10
elbān Ar. (1): Sütler 222b/10
elbetde (bk. **elbette**) Ar. (3): Mutlaka, nihayet 22a/2, 255b/13, 255b/15
elbette (bk. **elbetde**) Ar. (4): Mutlaka, nihayet 10a/2, 23a/9, 271b/9, 306a/11
ėlçi (2): Elçi, peygamber 206a/5, 206a/7
ė. göndür- (2) 205b/7, 206a/7
elek (1): Elek 238a/6
elem Ar. (1): Keder, dert, ağrı, acı 171b/11
e.-den (1) 150b/9
e.-i (2) 229b/6, 296a/1
e.-i ol- (1) 229b/7
e.-lerin (2) 5a/1, 126b/12
e. getür- (1) 107b/2
e. ol- (1) 77a/9
e. yapış- (1) 177a/9

elḥamdüli'llāh Ar. (4): Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür 29a/9, 37a/15, 72b/9, 197a/15
elif Ar. (7): Arap alfabesinin ilk harfi 140a/10, 116a/3, 127b/13, 211a/14, 222a/13, 230b/8, 285a/1
e.-dür (1) 7a/10
elife Ar.: İstenilen, alışılan
e.-dür (1) 151b/10
elma (5): Elma 111a/6, 117b/5, 117b/5, 125a/12, 293a/3
e.-yı (1) 117b/5
elvān Ar. (2): Rengârenk, alacalı; renkler 47a/3, 129b/10
e.-dan (1) 274a/13
e.-ı (1) 129b/10
em- : Emmek
e.-er (3) 185a/7, 251b/15, 251b/15
e.-se (1) 65a/15
emākin Ar. (1): Mekânlar, yerler 141a/8
emān Ar.: Yardım isteme, aman dileme, eminlik, rica
e.-dur (1) 208a/5
e.-ında ol- (1) 191a/13
emānāt Ar.: Emanetler
e. ol- 1) 212b/8
emānet Ar. (4): Emanet, emniyet edilen kimseye bırakılan şey 30b/13, 219a/14, 234a/13, 286b/13
e.-de (1) 289a/6
e.-den (1) 177b/4
e.-dür (3) 177a/11, 196b/12, 294a/2
e.-e (2) 96b/6, 170a/8
e.-i (11)141b/1, 165a/13, 169a/10, 177a/12, 193b/6, 198b/11, 226a/15, 235b/5, 292a/5, 294a/5, 300a/3
e.-ile (1) 266a/14
e.-in (1) 129a/2
e.-inde (1) 194b/8
e. it- (1) 301b/12
e. ḳo- (9) 96b/6, 215a/10, 221b/13, 221b/14, 234a/13, 234a/13, 235b/5, 292a/5, 294a/5
e.-inde ol- (1) 194b/8
emāniyyet Ar.: Eminlik, güvenilirlik
e.-i (1) 288a/3
emāret Ar.: Emir, emirlik
e.-ile (1) 43a/8
emcek(g) : Meme
e.(g)-i (1) 136a/4
e.(g)-inden (2) 178b/7, 178b/8
e.-lerinden (1) 150a/2
emin Ar. (8): Güvenli, emniyet sahibi, kendisine güvenilen 127a/2, 127a/3, 133a/9, 134a/12, 153b/2, 227b/6, 288a/3, 288a/3
e.-dür (3) 127a/14, 221b/2, 223b/3
e.-ler (2) 203a/11, 295b/9
e.-i māl ol- (1) 253a/13
e. idin- (1) 242a/13
e. it- (1) 301b/12
e. ḳılın- (1) 96b/7
e. ol- (27) 17a/4, 22a/6, 31a/15, 44a/15, 74b/14, 75a/1, 101a/5, 104a/11, 127a/4, 158a/15, 177b/11, 180b/6, 195a/15, 198a/6, 198a/15, 207a/9, 213b/11, 215a/4, 227b/6, 235a/10, 245a/15, 280b/6, 284b/7, 285a/10, 300b/1, 301b/6, 306a/6
emine Ar. (1): Güvenli, güvenilir kadın 235b/7
eminsizlik Ar.+T. (1): Güvensizlik 214b/9
emir Ar. (1): Emir, buyruk 56b/5
e.-de (3) 29b/9, 46b/7, 67a/7
e.-den (2) 193b/9, 226a/4
e.-dür (3) 85a/11, 143b/13, 171b/5
e.-leri (2) 27a/15
e.-lerine (1) 3b/2
e.-miş (1) 9b/1
e. ol- (1) 3a/15

emir Ar. (1): Kavmin başı, hanedana mensup kimse 166b/12
e.-ler (1) 30b/7
e.-leri (1) 63b/8
e.-lerinden (1) 100a/12
e. ol- (1) 265b/4
emirāḫūr Ar.+ Far. (2): İmrahur, ahır beyi 204a/9, 230a/9
emirü'l-müminin (1): Müminlerin emiri, Hz. Muhammed'in halifesi 166b/12
e.-siz (1) 185a/9
emlaḥ Ar. (1): Son derece güzel 255b/9
emlāk Ar.: Mülk, taşınmaz mal
e.-i (1) 128a/5
emmāre Ar. (2): Şehvetli hâllerde günah ve suç işlemede cebreden 61b/2, 62a/8
nefs-i e.: İnsanı duygulu zevk ve lezzete yönelten nefis ve şehvet
e.-dendür (1) 62a/15
e.-nüñ (3) 49b/2, 61b/2, 62a/6
emn Ar. (2): Eminlik, korkusuzluk 46b/1, 51a/14
e.-dür (3) 105a/3, 212b/3, 301b/7
e.-e (1) 214b/9
e.-ile (1) 46a/15
e. yitiş- (1) 100a/9
emr Ar. (41): Emir, buyruk 18b/1, 25a/15, 28b/13, 64b/12, 75a/9, 100a/13, 101b/12, 109a/4, 109b/5, 123a/11, 163a/4, 179b/5, 181b/13, 185b/5, 193b/6, 195a/14, 201b/8, 214a/6, 215b/11, 206b/11
e.-de (1) 92b/1
e.-dür (1) 85a/7
e.-i (5) 37a/13, 71a/10, 85a/1, 278b/3, 300b/13
e.-ile (1) 219b/6
e.-in (5) 52b/14, 52b/14, 70a/8, 81b/11, 203a/11
e.-inde (10) 24b/10, 35b/10, 65a/13, 65b/2, 81a/13, 92b/9, 193a/10, 234a/7, 264b/14, 307b/15
e.-inden (2) 92b/10, 280b/11
e.-ine (2) 267b/7, 289b/14
e.-ini (1) 81a/8
e.-iyle (2) 8b/8, 11a/9
e.-üñ (4) 29b/10, 52b/5, 66a/4, 98b/14
e. eyle- (1) 44b/12
e.-i ʿācib yitiş- (1) 219b/5
e.-i ʿālī ol-(1) 211a/10
emr-i ʿa. "zor iş"
e.-de (1) 233b/10
e.-i cārī ol- (1) 214b/3
e.-i māʿrūf it- (1) 296b/15
e.-i māḥmūdā yitiş- (1) 240b/5
e.-i münkeşif ol- (1) 301a/1
e.-i nāfiẓ ol- (1) 206a/3
e.-i tamām ol- (1) 235a/7
e. it- (19) 24a/8, 50a/8, 62a/10, 86b/5, 123b/3, 145a/13, 145a/14, 148a/9, 167a/3, 186b/10, 229a/15, 230b/3, 253b/10, 253b/11, 254b/15, 255a/1, 271a/4, 275b/14, 276a/8
e. ol- (1) 74a/10
emrāż Ar. (1): Hastalıklar, illetler 291a/4
e.-dur (1) 222b/3
emred Ar. (2): Tüysüz genç 145a/14, 164b/11
emṣāl Ar.: Örnekler, eşler, benzerler
e.-i (11) 65a/9, 82b/9, 89b/15, 120a/2, 145a/9, 145b/1, 216b/3, 282b/12, 282b/13, 293a/4, 293a/5
e.-indendür (1) 17b/4
e.-ini (1) 281b/5
e.-i sāyire ol- (1) 45b/3
emṣāllü Ar.+T. (1): Benzeri olan 120a/1
emṣile Ar. (1): Örnekler, numûneler 44a/1
emtiʿa Ar. (2): Kumaşlar, mallar 222b/9, 298a/15
emvāl Ar. (12): Mülkler, para ile alınan şeyler 96b/3, 120a/6, 132a/15, 136a/12, 159a/1,

159a/2, 139a/12, 158b/14, 159a/11, 225a/11, 227a/14, 238a/5
e.-e (1) 227b/6
e.-dür (1) 232a/1
emvāt Ar. (3): Ölüler 280b/15, 302b/10, 304b/2
e.-dan (1) 299b/11
e.-ı (1) 300a/4
e.-ıla (2) 260a/11, 296b/14
e.-uñ (2) 300b/11, 304b/4
emzür- : Emzirmek
e.-e (1) 211b/4
e.-eler (1) 127b/1
e.-esin (1) 254a/15
e.-se (1) 212a/9
e.-ür (3) 136a/4, 178b/15, 184a/8
emzürmek (1): Emzirmek 212a/9
eñ : Oynak yeri, büklüm yeri eklem
e.-ler (1) 204b/4
enāniyyet Ar. (1): Bencillik, kendini beğenme 276b/9
e.-ile (1) 110a/3
e.-üm (2) 276b/8, 276b/15
enār Far. (5): Nar meyvesi 111a/6, 112a/6, 112a/9, 112a/12, 112b/4
enbiyā Ar. (15): Peygamberler 38a/3, 38b/14, 39a/9, 118a/10, 147a/8, 186b/9, 194b/3, 195a/8, 196a/6, 255b/2, 265b/8, 275a/13, 278b/9, 270a/12
e.-dan (5) 38b/15, 69b/1, 123b/1, 139a/1, 270b/1
e.-dur (2) 40b/1, 126b/6
e.-laruñ (1) 66b/15
e.-nuñ (2) 34b/2, 38b/2
e.-ya (6) 8a/12, 27a/11, 30b/7, 66b/1, 259b/8, 268b/7
e.-yı (4) 138b/15, 262b/4, 262b/5, 265b/10
e.-yıla (2) 195a/13, 259b/11
e.-yıla ḳop- (1) 194b/2
e.-yuz (1) 40b/1
e. ol- (1) 39a/1
encir (bk. **incir**) Far. (1): İncir 113b/15
endām Far.: Beden, boy pos
e.-ı (1) 219b/4
e.-lardur (1) 135b/6
eñek(g) (1): Çene, çene kemiği, gerdan 174a/9
e.(g)-i (1) 174a/10
enf Ar. (2): Burun 171a/9, 285a/11
enfüs Ar.: Nefis, nefiste meydana gelen ; ruhlar, canlar, yaşayanlar
e.-de (13) 106a/8, 106b/2, 106b/4, 107a/13, 107b/1, 107b/4, 108a/6, 108a/11, 109b/10, 109b/15, 110b/4, 113a/1, 218b/4
enfüsī Ar. (3): Nefiste meydana gelen, ferdî zihne ait 49b/1, 49b/8, 96a/1
e.-de (3) 49b/6, 49b/7, 96a/11
e.-nüñ (1) 49a/12
e. ol (2) 4b/4, 48a/10
enfüsiyye Ar.: Öznelcilik, nefse ait olmaklık
e.-dür (1) 49a/6
enhār Ar. (2) Irmaklar, çaylar 89a/14, 89a/15
enis Ar. (1): Dost, arkadaş, sevgili 133b/15
e. ol- (1) 135b/14
eniyyet Ar. (1): Kişilik 278a/12
enṣār Ar.: Yardımcılar, muavinler
e.-dur (1) 30a/3
eñse : Ense, arka
e.-sinden (1) 140b/14
enseb Ar. (1): Daha münasip, en uygun, çok yerinde 96a/9
e.-dür (1) 153a/13
ente Ar. (1): "Nedir?, nasıldır?" anlamındaki soru sözü 262a/13
enük(g) (1): Dört ayaklı hayvanların yavrusu 172b/11
e.(g)-i (1) 127a/15
e.(g)-in (1) 137b/2
envā‘ Ar. (4): Çeşitler, türler 156a/13, 165b/13, 165b/15, 243a/14
e.-ı (2) 61b/8, 75b/1
e.-ın (2) 4a/5, 11a/2

e.-ından (1) 77b/7
e.-ı belāya düş- (1) 250a/12
envār Ar. (9): Nurlar, ışıklar, aydınlıklar 8b/5, 59b/6, 69b/2, 82b/4, 82b/9, 82b/10, 114b/13, 277b/1, 280a/2
e.-ındandur (1) 69b/4
er (21): Erkek, kişi 52a/7, 52a/10, 90a/14, 105a/7, 135b/7, 162b/7, 163b/2, 163b/10, 163b/11, 163b/15, 185b/12, 189a/4, 189a/8, 211b/1, 212b/6, 218b/9, 243a/5, 251a/2, 298a/14, 303a/9, 303a/14
e.-den (3) 126b/2, 132b/7, 184a/5
e.-dür (7) 90b/15, 91a/1, 93a/11, 94b/3, 96b/7, 107b/13, 239a/9
e.-e (3) 90a/15, 90b/1, 94b/5
e.-i (22) 56b/12, 162b/6, 164a/6, 164a/6, 169a/6, 169a/6, 169a/4, 169a/4, 175a/11, 177a/5, 189a/9, 209b/8, 209b/8, 211b/1, 218b/7, 220a/3, 243a/5, 243a/6, 251a/2, 251a/3, 283a/4, 298a/14
e.-idür (2) 122a/4, 243a/4
e.-ile (2) 91b/6, 118b/9
e.-in (1) 164a/5
e.-inden (1) 162b/7
e.-ine (7) 30a/12, 128b/14, 143a/7, 148b/3, 177a/8, 182a/6, 243b/6
e.-ini (1) 283a/3
e.-iyle (1) 251b/4
e.-leridür (1) 243b/7
e.-sin (1) 94b/8
e.-üm (1) 139a/14
e.-ümi (1) 139a/13
e.-ümüñ (1) 148b/1
e.-inüñ (1) 169b/2
e.-üñüñ (1) 148b/2
e.-üñ (7) 30a/13, 60a/1, 122a/4, 122a/5, 164a/10, 164a/13, 243a/4
e. ādem bulun– (1) 135b/5
e.-e var- (6) 56b/8, 57b/8, 178b/14, 213a/13, 245b/1, 247a/1
e.-e vir- (4) 146a/11, 174a/3, 213a/14, 213a/15
erāżī Ar.: Yerler, topraklar
e.-i maġṣūbdan ol- (1) 256b/7
erba'a Ar.: Dört
e.-dan (1) 12a/9
e.-da (1) 308a/14
erbāb Ar. (3): Ehil, becerikli; sahipler 145b/9, 125b/1, 208a/12
ercūḥa (bk. **ürcūḥa**) Ar. (1): Salıncak 230b/9
ercūvān Far. (1): Erguvan çiçeği 116b/6
ercūvānī Far. (1): Erguvan renginde, kıpkırmızı 120b/11
eren : Erler, erkekler
e.-ler (2) 247a/3, 303b/3
e.-lerdür (1) 172a/9
e.-lere (4) 213b/15, 224a/10, 244a/8, 291a/11
e.-leri (1) 206a/9
e.-leridür (1) 244a/11
e.-lerile (1) 229b/14
e.-lerinüñ (1) 243b/7
ergen : Bekâr, evli olmayan
e.-ise (1) 81b/12
erġuvan Far. (1): Erguvan çiçeği 116b/6
eri- : Erimek
e.-miş (1) 247b/12
e.-se (1) 161b/8
erit(d)- : Eritmek
e.(d)-ür (4) 241b/13, 242a/7, 247b/8, 247b/13
erinmek : Erinmek, üşenmek, tembellik etmek
e.-dür (1) 214a/2
erkān Ar. (1): Esaslar, destekler; direkler; reisler 2b/12
ėrkek(g) (15): Erkek 91b/5, 128a/7, 139a/13, 140a/1, 141a/1, 141a/14, 148b/10, 150a/14, 151b/11, 152a/9, 153a/3, 154b/3, 182a/7, 235a/9, 305a/2
ė.(g)-i (2) 140b/13, 153a/3
ė.(g)-ise (1) 128a/1

ė.-ler (1) 172b/15
ė.-lerdür (1) 111a/3
ė.(g)-e var- (1) 239b/8
ė. ol- (2) 128a/7, 164b/4
erneb Ar. (1): Tavşan 149a/10
ėrte (1): Sabah, seher; şafak sökme zamanı 15b/4
ė. namāzı "sabah namazı" (1) 176a/14
erük (3): Erik 116a/12, 116a/12, 116a/13
ervāḥ Ar. (9): Ruhlar, canlar 7a/12, 75b/2, 75b/13, 271b/15, 7b/2, 33b/5, 259b/3, 259b/8, 259b/10
e.-a (4) 7a/13, 69b/2, 75b/6, 95a/15
e.-da (1) 96a/13
e.-ıla (1) 7a/1
erżat Ar. (1): Bağ çubuğuyla beslenen bir böcek 128b/6
erẕel Ar. (2): Çok rezil, alçak, soysuz 227b/5, 245a/12
e.-üñdür (1) 34b/14
e.-i ömr: İhtiyarlığın sonu, bunaklık günleri
e.-i ömre yitiş- (1): 245a/12
es- : Esmek
e.-er (4) 70b/15, 70b/15, 70b/15, 71a/2
e.-üp (1) 67a/2
esāmī Ar. (2): Adlar, isimler 17b/4, 18a/10
e.-lerinden (1) 17b/1
e.-lerini (1) 17b/3
e.-siyle (2) 17b/5, 17b/6
esbāb Ar. (2): Sebepler, vasıtalar, kazanç 24a/6, 226b/5
e.-dan (1) 234b/14
e.-ı (1) 295b/11
e.-ına (1) 281b/9
esed Ar. (3): Arslan 127a/2, 146b/3, 220a/15
e.-i (1) 127b/8
eṡer Ar. (2): Tesir, nişan, iz 75a/7, 150a/10
e.-i (1) 209a/6
e. it- (2) 194a/11, 283b/1
esīr Ar. (1): Tutsak, kul, esir 128a/7
e.-ise (3) 88a/14, 199b/1, 215a/4
e. it- (1) 203a/1
e. ol- (1) 212b/7
esirge- : Korumak, merhamet etmek
e.-r (1) 8a/2
esīrlik Ar.+T.: Esirlik, kölelik
e.-den (1) 88a/14
eski (10): Eski, eskimiş 103b/1, 104b/4, 231a/14, 242a/8, 249a/2, 249a/7, 301a/1, 303b/13, 303b/14, 304b/12
e.-ler (5) 223b/10, 223b/11, 223b/11, 224b/6, 224b/7
e.-si (1) 290b/2
e. ol- (1) 107a/5, 233a/15
eski- : Eskimek
e.-mişdür (1) 42b/3
eskici (1): Eskici, eskiler alıp satan 223b/10
esleme(t) Ar. (1): En selâmetli, en doğru 191a/1
esmā Ar. (2): Adlar, isimler 18b/1, 18b/2, 213a/8
e.-yı (1) 269b/11
e.-dan (1) 18a/8
esmer Ar. (2): Kara yağız, buğday renkli 113b/12, 279a/7
eṡnā Ar. (1): Ara, aralık, sıra 279b/15
e.-da (2) 140a/15, 140b/1
eṣnāf Ar. (2): sınıflar, türler 29b/6, 98a/13
esnān Ar.: Dişler
e.–ıdı (1) 258b/8
esrār Ar. (5): Gizlenilen, bilinmeyen şeyler 75b/7, 114b/13, 204b/5, 227b/5, 229a/13
e.-ı (2) 41b/3, 54b/5
e.-ına (1) 231a/8
e.-ını (4) 29a/14, 31b/10, 31b/13, 226b/12
estār Ar. (3): Örtüler, perdeler 3b/10, 273a/6, 116b/10
esūr Ar. (1) Tutsaklık 285a/8
esvāk Ar. (1): Alış-veriş yerleri, çarşılar, pazarlar 222b/13

esved Ar. (11): Kara, siyah 112b/11, 127b/15, 128a/4, 130b/11, 131b/12, 133a/7, 149b/13, 174b/2, 189a/14, 142a/10, 291a/3
e.-e (1) 276a/12
e.ü'l-'ayneyn ol- (1) 131b/12

eş'ār Ar.(1): Vezinli ve kafiyeli sözler 284a/10

eşcār Ar.(3): Ağaçlar 109b/13, 110a/1,110a/1
e.-ın (1) 156a/2
e.-ınuñ (1) 2b/1
e.-uñ (2) 109b/14, 109b/15

eşedd Ar.: Daha şiddetli, daha çetin ve sert
e.–dür (1) 134b/11

eşek(g) (3): Eşek 18b/7, 133a/7, 187a/14
e.(g)-i (3) 132b/11, 133a/14, 150b/3

eşheb Ar.(2): Beyaz 127b/14, 246a/2

eşhel Ar.(1): Elâ gözlü; kırmızı ile karışık koyu mavi, elâ 258a/15

ėşik(g) (3): Kapı boşluğunun alt yanında bulunan alçak basamak 107b/11, 107b/13, 107b/14
ė.(g)-in (3) 107b/8, 107b/9, 107b/10

eşḳar Ar. (1) Al renkli, kızıl donlu (at) 128a/2

eşrāf Ar.(7): Şeref ve itibar sahibi kimseler, ileri gelenler 63b/10, 141b/11, 159a/13, 160b/4, 160b/6, 204b/9, 230a/15
e.-a (3) 153b/7, 159a/2, 222b/4
e.-dan (3) 111a/14, 133b/12, 205a/10
e.-dur (1) 143a/12

eşref Ar.(1): Daha şerefli, daha onurlu 63a/7
e.-dür (1) 55a/11
e.-idür (1) 146a/8

eşvāḳ Ar.(1): Şiddetli arzular, istekler 96a/14

eşyā Ar.(9): Nesneler, mevcut olan şeyler 9a/1, 41a/13, 41b/2, 42b/7, 42b/8, 227b/5, 272a/9, 272a/11,135b/8
e.-dan (2) 48a/11, 74a/3
e.-nuñ (4) 8b/14, 14b/7, 28b/3, 43a/11
e.-ya (3) 8b/6, 14b/15, 15a/2
e.-yı (5) 8b/14, 17b/7, 35b/13, 42b/3, 230a/15

et (18): Et 45a/8, 79a/8, 85b/3, 123a/14, 149b/1, 158a/2, 158a/5, 158a/10, 158b/3, 158b/4, 159a/7, 159a/8, 160b/10, 211a/12, 228a/12, 233b/15, 254a/12, 292a/13
e.-e (1) 158a/3
e.-i (10) 134b/3, 136a/3, 142b/5, 143a/2, 151b/14, 152a/11, 158a/6, 158a/9, 158a/13, 234b/2
e.-in (37) 127a/10, 130b/15, 132b/8, 134a/3, 135a/1, 137a/3, 138b/7, 138b/15, 139a/2, 139b/4, 139b/13, 140a/9, 142a/2, 144a/4, 144a/14, 145a/7, 146b/7, 150b/2, 150b/5, 150b/9, 151b/13, 153a/3, 153a/4, 154a/9, 158a/12, 158a/15, 159a/12, 159b/1, 163a/6, 199b/3, 211a/2, 211a/12, 211a/13, 211a/14, 211b/2, 211b/4, 228a/13
e.-inden (3) 147a/5, 147a/5, 159b/8
e.-iyle (2) 160b/2, 160b/3
e.-leri (1) 159a/9
e.-lerin (2) 159a/10, 228a/13
e.-leriyle (1) 160b/5
e. ḳo- (1) 239a/1

etān Ar. (1): Dişi eşek 128a/5

etbā' Ar. (1): Hizmetçiler, uşaklar 148b/11
e.–ı (1) 144a/1
e.-ıdur (1) 111a/1

etem(m) Ar.(1): Daha tam, kusursuz, eksiksiz 269b/12
eṭfāl Ar.(1): Çocuklar 135b/1
e.-ı (1) 135a/12
eṭıbbā Ar.(1): Hekimler, doktorlar, tıp ilmini bilenler 121a/14
e.-dur (2) 149a/11, 293b/5
e.-ya (2) 190b/6, 293b/5
eṭ'ime Ar.(1): Yemekler, aşlar 156a/14
etmek(g) (4): Ekmek 157a/9, 157a/12, 160b/10, 203b/12
e.(g)ile (4) 157b/14, 185b/1, 189b/12, 247b/2
e.-dür (2) 156a/15, 157a/8
e. uvağı (1) 157a/7
yufḳa e. (2) 157a/14, 157b/1
etmekçi (1): Ekmekçi, ekmek yapan veya satan 224a/1
e.-si (1) 224a/2
eṭrāf Ar.(2): Yanlar, uçlar, kıyılar, taraflar 190a/5, 259a/1
e.-a (2) 156a/11, 168b/13
e.-dan (1) 257a/11
e.-ı (1) 208b/13
e.-ın (1) 170a/5
e.-ına (2) 115a/5, 115a/6
e.-ında 3) 66a/7, 256b/6, 308a/3
ev (31) : Ev, mesken 56b/7, 63b/11, 65a/8, 65a/8, 71a/7, 83b/3, 83b/6, 83b/6, 92a/3, 97b/6, 101b/14, 102a/6, 102a/10, 103b/9, 103b/9, 103b/12, 103b/15, 104a/4, 108a/13, 111a/2, 124b/5, 141b/11, 172b/13, 189a/14, 221b/5, 221b/6, 233a/12, 296a/11, 296a/12, 298b/8, 299a/3
e.-de (11) 63b/10, 63b/13, 83b/5, 83b/8, 104a/2, 147b/10, 192a/7, 192a/7, 203b/7, 214a/11, 240b/13
e.-den (8) 88b/7, 89b/12, 133b/9, 135b/12, 147b/9, 185b/13, 301a/10, 303b/8
e.-dür (2) 214a/11, 214a/12
e.-e (8) 14a/13, 85a/14, 103b/7, 107b/7, 128b/7, 185b/13, 217a/2, 303b/8
e.-i (19) 57a/6, 71a/11, 77b/5, 80a/10, 103b/10, 103b/12, 109a/6, 125b/14, 134a/14, 153b/2, 173b/3, 180b/4, 191b/15, 200a/8, 201a/10, 209b/7, 235b/3, 235b/8, 265b/7
e.-in (6) 102a/3, 102a/4, 103b/14, 137b/3, 156a/2, 201a/11
e.-inde (32) 14a/12, 55b/5, 57b/6, 57b/8, 63b/9, 63b/13, 79b/2, 79b/5, 82a/13, 84b/15, 86a/11, 92a/5, 106b/9, 122b/5, 125a/14, 127b/1, 132a/13, 132a/13, 133b/3, 137a/4, 140b/15, 144a/3, 146b/10, 154a/11, 164a/11, 191b/12, 196a/9, 203b/7, 204a/4, 213a/10, 287a/2, 295a/14
e.-inden (8) 47a/1, 56b/6, 79a/11, 89a/5, 88b/5, 212b/3, 225a/8, 285a/12
e.-ine (32) 19a/15, 20a/15, 89a/3, 102a/1, 105b/14, 106a/12, 106b/13, 107a/7, 128b/4, 128b/5, 130b/11, 133a/6, 133b/8, 134a/14, 136a/6, 146b/10, 148a/2, 150a/9, 155b/14, 174b/1, 198b/67, 215b/14, 225a/7, 236a/11, 257a/3, 257a/6, 262a/12, 298b/14, 301a/12, 303b/1, 303b/2, 305a/12
e.-ini (2) 55b/5, 201a/9
e.-inüñ (8) 65a/7, 79b/1, 107a/1, 107a/6, 107a/7,

107a/8, 107b/9, 135b/10
e.-iyle (1) 298b/15
e.-ler (3) 227b/14, 298b/13, 298b/15
e.-leri (1) 256b/6
e.-üm (3) 103b/1, 104a/4, 256b/5
e.-ümdedür (1) 254a/15
e.-ümden (1) 104a/5
e.-üme (1) 256b/6
e.-ümüñ (1) 164a/8
e.-ümüzden (1) 106a/11
e.-üñ (21) 102b/11, 103a/2, 103a/2, 103a/12, 103b/11, 104b/11, 104b/13, 104b/13, 104b/14, 104b/15, 104b/15, 104a/4, 105b/15, 107a/3, 107a/15, 128b/7, 136a/13, 141b/10, 172a/14, 172b/14, 228b/2
e.-üñe (1) 20a/14
e. içinde ol- (2) 234b/12, 234b/14
e.-i ol- (2) 198b/4, 213a/11

ev : Oyuk; hamamlarda su dolan oyuk
e.-inden (2) 108b/8, 108b/8

evāsıṭ Ar.: Ortalar, orta zamanlar
e.-ında (1) 15a/4

evcā' Ar.: Ağrılar, sızılar, sancılar, acılar
e.–dan (1) 248a/15

evceh Ar. (1): En vecihli, pek münasebetli, çok uygun 269b/12
e.-dür (2) 142b/12, 144b/15

evet (5): Onay sözü, evet 7b/15, 23b/7, 36b/7, 36b/15, 189b/14

evḳāt Ar.: Zamanlar, çağlar
e.-da (5) 33b/8, 54b/3, 151b/6, 151b/6, 198a/3
e.-ını (1) 69a/6

evlā Ar. (3): Daha uygun, daha iyi, daha layık 37b/2, 72a/2, 153a/12
e.-dur (1) 63a/2
e.-sı (2) 35b/11, 156a/15
e.-ya (1) 104b/6
e. ol- (2) 100b/7, 231a/9

evlād Ar. (7): Çocuklar; sülâle, nesil 102b/2, 119b/14, 144b/7, 173b/10, 137a/9, 159a/15, 190b/3
e.-a (6) 107a/15, 147b/7, 178a/10, 181b/2, 202a/1, 263a/2
e.-dan (2) 287b/11, 301b/3
e.-dur (5) 137a/9, 137a/9, 138b/6, 176a/12, 285a/5
e.-ı (12) 108b/3, 122b/13, 144a/1, 176b/3, 176b/4, 179a/2, 179a/2, 180b/5, 190a/9, 195b/13, 221a/2, 264b/11
e.–ı ol- (1) 236b/3
e.-ıdur (1) 179b/12
e.-ıla (3) 104a/9, 111b/7, 122a/1
e.-ında (2) 285b/12, 290a/11
e.-ındadur (2) 285a/5, 292a/3
e.-ından (2) 108b/2, 152a/13
e.-ınuñ (2) 107b/3, 111b/8
e.-ıyla (1) 133b/11
e.-umuñ (1) 104a/4

evlen- : Evlenmek, evlilik yapmak
e.-e (6) 105a/7, 168a/10, 178b/11, 211a/5, 288a/4, 295b/10

evlenmek(g) (2): Evlenmek, evlilik yapmak 109a/12, 155a/2
e.(g)-e (6) 17b/10, 90a/8, 90b/1, 109a/9, 126b/3, 228b/2
e.-dür (2) 79a/15, 94b/11

evliyā Ar.(4): Keramet sahibi olanlar, erenler; Allah'a yakın bulunanlar 259b/11, 275a/14, 278b/9, 270b/2
e.-dan (1) 69b/1
e.-lar (1) 40a/8
e.-ya (3) 8a/12, 27a/11, 259b/8
e.-yıla (1) 265b/8

evlü : Evli, evlenmiş olan
e. ol- (1) 299a/8

evrād Ar.: Her zaman dilde ve ağızda dolaşan sözler; okunması âdet olunan dualar

e.-umdur (2) 167a/12, 167a/13
evrāḳ Ar. (1): Yapraklar, kâğıtlar 3b/3
evren (7): Ejderha, büyük yılan 130a/10, 130a/12, 130a/13, 130a/15, 130b/3, 130b/6, 130b/9
e.-e (1) 130a/11
e.-üñ (2) 130b/4, 130b67
evṣāf Ar.: Sıfatlar, vasıflar
e.-dan (1) 271b/12
e.-ı (1) 261a/14
e.-uñ (1) 252b/2
evsaṭ Ar. (1): Bir şeyin ortası, orta hâlli 36a/6
evün (1) Tane, tohum 226b/12
evvābin Ar.: Allah'a sımsıkı bağlı, sofu
e.-den (1) 194a/14
evvel Ar. (34): Önce, ilk, birinci, geçmiş zamanda 9b/1, 11a/3, 12a/3, 14b/4, 16b/6, 18b/3, 22b/7, 23a/6, 23b/8, 23b/14, 23b/15, 25a/11, 25b/14, 27a/1, 34b/6, 39a/14, 43a/6, 49a/3, 60b/1, 61b/14, 66a/3, 68a/6, 105a/8, 119a/4, 163a/1, 186a/7, 186a/13, 226a/4, 253b/4, 259a/5, 268b/11, 269b/13, 270b/6, 280a/8,
e.-den (9) 103b/3, 169a/13, 184a/7, 197a/1, 219b/2, 233b/3, 233b/3, 293a/4, 301b/2
e.-i (3) 13b/5, 46a/4, 46a/5
e.-idür (2) 14b/7, 66a/4
e.-inde (6) 14b/14, 15a/4, 16a/9, 30b/4, 129a/15, 255a/3
e.-iñden (1) 80a/12
e. emir : Her şeyden evvel, işin başlangıcında
e.-den geliyorı yöri- (1) 202b/5
e. ṣāfda ḳop- (1) 194b/15
evvelā Ar. (5): Birinci olarak, her şeyden önce 6la/7, 6la/15, 185a/6, 259a/3, 274b/2
evveli Ar. (3): En evvel, ilk zamanlarla ilgili, ilk,ön 62b/6, 158b/6 230a/14
e.-dür (2) 65b/6, 65b/8
evveliyyet Ar. (1): Öncelik, sırada üstünlük 6la/13
evvelki Ar. (27): İlk, birinci 3b/14, 4b/7, 6a/2, 6a/6, 6a/11, 6a/15, 27b/8, 31a/8, 39a/6, 42b/13, 47b/11, 50a/3, 65a/1, 106b/14, 108a/4, 122a/14, 167b/6, 168a/3, 173b/6, 181a/8, 213a/6, 252a/4, 284b/13, 288b/2, 296b/11, 299a/11, 266a/10
e.-den (1) 80a/13
e.-si (2) 38a/12, 83b/3
evżā' Ar. (1): Vaziyetler, hâller 96a/12
eydil- : Söylenilmek, denilmek
e.-di (1) 77b/3
eyegü (1): Kaburga kemiği 45a/14
e.-den (1) 45a/15
e.-ler (1) 180b/10
e.-lerde (1) 180b/10
e.-sinden (1) 30a/13
eyen Ar. (1): Yorgun 262a/5
eyer (1): Eyer, binek hayvanlarının sırtına konulan oturak 234a/6
e.-e (1) 234a/7
e.-ile (1) 143a/6
e.-ile ol- (1) 132b/8
eygü (1): İyi 219a/6
eyimme Ar. (1): İmamlar, din adamları 66b/1
ey(i)t-, ey(t)(d)- : Söylemek, anlatmak, demek, cevap vermek 156b/5
e.-di (96) 19a/14, 20a/13, 20b/11, 32b/8, 32b/10, 36b/6, 44b/1, 46a/10, 46a/12, 47a/15, 47b/1, 47b/8, 47b/11, 52a/9, 54b/13, 55a/1, 55a/3, 55a/4, 55b/7, 55b/10, 58b/1, 58b/1, 58b/8, 58b/9, 59a/8, 59a/12, 59a/13, 59a/14, 59b/2, 64b/2, 68a/12, 68b/2,

85b/1, 87b/15, 88a/3, 104b/1, 104b/15, 107a/2, 119b/13, 120a/15, 132b/1, 135b/3, 140b/2, 159b/14, 165a/8, 166b/15, 167a/1, 211a/9, 238b/12, 253b/7, 257b/10, 260b/10, 260b/13, 260b/15, 262a/15, 276a/1, 276a/14, 277b/3, 277b/4, 278a/11, 279a/3, 279a/9, 280a/1, 280a/6, 281a/6, 302a/15

eyle- : Yapmak, etmek, eylemek

e. (10) 3a/13, 3a/13, 18a/13, 18b/1, 96b/11, 97a/6, 110a/9, 275a/6, 277b/7, 285a/7,

e.-di (26) 1b/6, 2b/10, 14a/11, 17b/8, 17b/10, 27a/2, 27a/14, 29b/15, 30b/15, 36a/12, 39a/13, 43a/15, 44b/11, 44b/12, 45a/12, 45a/14, 46a/13, 47a/14, 48a/9, 58b/5, 90a/4, 97a/7, 134a/7, 162b/15, 163a/1, 224a/2

e.-dügi (1) 30a/1

e.-dügin (2) 33a/3, 137a/11

e.-düm (1) 278a/6

e.-düñ (2) 3a/12, 3a/13

e.-medi (1) 37a/14

e.-mese (2) 191b/4, 277a/3

e.-meye (1) 60b/10

e.-mez (8) 24a/5, 24b/3, 34b/13, 61b/3, 89b/12, 193b/3, 199b/4, 201b/11

e.-miş (2) 31a/1, 175b/6

e.-mişdür (1) 43a/6

e.-ñ (7) 7a/13, 18a/8, 18b|4, 18b/6, 21a/15, 21a/15, 22b/12

e.-r (27) 15b/9, 44b/8, 66b/3, 106a/1, 117a/6, 124b/13, 137a/5, 139a/10, 172a/7, 186a/15, 199a/15, 199b/5, 200b/7, 202a/15, 204a/3, 216a/4, 221a/7, 226a/14, 227b/7, 229b/5, 231a/11, 250a/6, 250a/7, 256a/6, 276b/4, 276b/6, 300a/13

e.-rdi (1) 92b/8

e.-rem (1) 280a/13

e.-se (17) 12a/15, 12b/1, 13a/7, 16b/5, 16b/12, 26b/5, 27a/9, 47b/6, 87b/3, 98b/7, 129b/8, 135a/2, 146b/9, 179b/9, 202b/2, 229a/8, 292a/4

e.-sün (2) 3a/14, 281b/11

e.-ye (64) 11a/12, 23a/12, 25b/2, 28a/14, 28b/6, 30b/9, 30b/15, 31b/1, 32a/2, 32a/4, 32a/4, 32a/6, 34a/6, 42a/4, 44a/4, 44a/5, 44a/9, 44a/10, 44a/11, 44a/11, 44a/12, 44b/2, 72a/4, 101a/9, 104a/3, 137b/3, 137b/10, 146b/10, 150b/7, 151a/12, 162b/8, 165a/3, 168a/13, 168a/15, 179a/9, 185b/6, 187b/10, 188a/3, 188a/5, 188a/6, 188a/11, 194b/5, 200a/3, 200b/12, 201b/15, 205a/13, 207b/15, 208a/7, 209a/15, 209b/1, 218b/6, 221b/15, 229a/8, 229a/8, 229a/9, 235a/8, 235b/15, 266b/3, 266b/12, 292b/5, 292b/10, 295a/15, 298b/15, 307a/5

e.-yecek (1) 22b/13

e.-yeler (2) 17b/2, 31b/11

e.-yen (2) 44b/8, 162a/9

e.-yüp (1) 156a/2

eylemek(g) (7): Yapma, etme, eyleme 23a/11, 24a/15, 29b/9, 31b/15, 108b/13, 211b/7, 218b/4

e.-de (1) 24b/14

e.(g)-e (2) 33a/4, 33b/15

ey(i)lik (bk. **eylük**): İyilik

e.-dür (1) 97b/13
e. it- (1) 212a/15
eylük (g) (bk. **eylik**) (1): İyilik 100a/12
e.(g)-ine (1) 146b/5
e. it- (1) 128b/13
eyn Ar.: Zaman
e.-den (1) 278a/8
eyü (60): İyi, hoş, güzel 16b/6, 17a/1, 30a/6, 31a/10, 37b/3, 52b/2, 53a/5, 63b/11, 77b/1, 85b/15, 96b/8, 101b/8, 106b/1, 109a/6, 111a/1, 122a/13, 125a/3, 125a/3, 126a/13, 129a/11, 135a/6, 136a/6, 137b/8, 139b/13, 155b/4, 157b/7, 157b/9, 160b/12, 171a/13, 174a/7
e.-dür (133) 16a/15, 16b/10, 77b/1, 94a/13, 103b/9, 108b/9, 112b/11, 116a/10, 116b/15, 120a/8, 120b/15, 121a/14, 121b/2, 121b/14, 124a/9, 124a/9, 127a/12, 128a/4, 129a/14, 130a/13, 130a/14, 132b/1, 136a/4, 136a/5, 138a/10, 144a/5, 147b/1, 148a/12, 150b/9, 150b/10, 150b/10, 151b/8, 151b/9, 153a/11, 153b/7, 154a/1
e.-lerdür (1) 283a/14
e.-si (1) 202a/1
e. kelām ve ḥikmet ol- (1) 92a/15
e. ol- (40) 20a/3, 94b/5, 103a/5, 103b/12, 107a/5, 107b/4, 119a/9, 126a/5, 131a/5, 157a/7, 158a/12, 177a/3, 177a/5, 178b/6, 181a/1, 181b/10, 182b/14, 183b/5, 185b/6, 191a/2, 193b/10, 196a/13, 198b/6, 207a/12, 210b/14, 232b/10, 234a/7, 237a/5, 248a/10, 250b/1, 252a/8, 262b/9, 286b/12, 289b/5, 291a/7, 300b/11, 300b/13, 301a/2, 301b/3, 307b/13
eyülik(g) (bk. **eyülük**): İyilik
e.(g)-e (1) 18a/4
e.(g)-ile (1) 18a/9
e.-leri (1) 243b/1
eyülük(g) (bk. **eyülik**): İyilik
e.(g)-e (1) 73a/9
eyyām Ar. (1): Günler, gündüzler 3a/10
e.-a (1) 159a/2
e.-dan (1) 37a/4
e.-ı (1) 52b/11
e.-ıla (1) 17b/4
eẕā (bk. **izā, iẕā**) Ar.: İncinme, incitme, eziyet
e. gör- (1) 263a/7
eż'af Ar. (1): En zayıf, en kuvvetsiz, en dermansız 2b/5
eẓāfir Ar. (1): Tırnaklar 288b/10
eẕān Ar.: Ezan, namaza çağrı
e. oḳu- (6) 191b/5, 191b/7, 191b/12, 192a/9, 200b/4, 252b/7
e. oḳı- (12) 191b/11, 191b/14, 191b/15, 192a/1, 192a/3, 192a/4, 192a/5, 192a/6, 192a/7, 192a/8, 192a/8, 252b/10
ezber Far.: Zihinde tutma, unutmamaya çalışma
e.-ler (2) 162a/6, 162a/7
e. eyle- (1) 162a/9
ezberle- Far.+T.: Ezberlemek, zihinde tutmak
e.-yen (1) 162a/8
ezecc Ar. (2): Kaş 258b/7
eẕhān Ar. (1): İnsandaki akıl, kavrayış kudretleri 275b/3
ezher Ar. (1): Güzel ve parlak 258b/2
ezherü'l-levn: Parlak yüzlü 258b62
ezraḳ Ar. (1): Mavi, gök renkli 306a/15

ezvāc Ar. (1): Zevceler, kadının veya kocanın eşleri 164a/12

-F-

fā Ar. (6): Arap alfabesindeki "f" harfi 122b/11, 142b/15, 219a/4, 227a/15, 235a/9, 289b/15

fa'āl Ar. (2): Çok işleyen; çalışkan 83a/6, 115a/8
f.-üñ (1) 115a/4

fa'alet Ar. (1): İşçiler 227b/9

fācir Ar. (1): Günahkâr, yalancı 295a/5

faḫḫ Ar. (1) Kapan, tuzak, fak 155a/13

faḥḥām Ar. (1): Kömürcü 227b/6

faḫḫār Ar. (1): Saksıcı, çömlekçi 228a/1

fāḫir Ar. (2): Şanlı, şerefli; kıymetli 12b/11, 249b/8

fāḫire Ar. (1): Şanlı, şerefli; kıymetli (kadın) 143a/8

fāḥiş Ar.: Aşırı, fazla
f.-ile (1) 189b/2

fāḥişe Ar. (1): Ahlâksız kadın 152a/4
f. ol- (1) 152a/5

faḫr Ar. (1): Büyüklenme, onur; büyüklük 244a/8
f.-ı (1) 33a/5

fāḫte Ar. (1): Üveyik kuşu 144a/15

faḫūr Ar.: Övünen, kendini öven
f.-dur (1) 153b/14
f. ol- (1) 29a/15

faḫz Ar. (1): Uyluk, kalça ile baldır arasındaki kısım 289b/15

fā'il Ar.: Yapan, işleyen
f.-e (1) 221a/10
f.-inde (1) 214b/6
f.-ine (2) 212a/15, 212a/15

faḳ Ar. (2): Tuzak, kapan 155a/13, 155a/15
f.-ıla (1) 155a/14

faḳır (bk. **faḳr**) Ar.: Fakirlik, yoksulluk
f.-dan (1) 239b/1
f.-dur (2) 97b/12, 303b/14

faḳih Ar. (3): Fıkıhçı, fıkıh ilminin üstadı 22a/13, 148b/10, 226b/3
f.-ise (2) 131a/6, 141a/2
f.-lerinden (1) 267b/4

fākihe Ar. (1): Yemiş, meyve 282a/12

faḳir Ar. (18): Fakir, yoksul 31b/7, 49b/7, 49b/10, 70a/8, 89b/2, 90b/13, 95a/6, 102b/15, 108b/2, 174b/15, 184a/11, 211b/9, 211b/10, 212b/10, 217a/5, 225a/5, 227b/7, 306a/10
f.-dür (2) 123b/7, 158a/7
f.-e (4) 235b/15, 248b/13, 248b/14, 308a/15
f.-ile (1) 285b/15
f.-ise (13) 88a/14, 163b/3, 163b/12, 168a/9, 178a/12, 178a/14, 178b/11, 191b/2, 199b/2, 207a/15, 245a/3, 249b/12, 288b/7
f.-ler (2) 225a/7, 248b/3
f.-lere (3) 3b/7, 73b/2, 224b/2
f.-lerinüñ (1) 3b/8
f.-se (1) 180b/2
f. eyle- (1) 227b/7
f. kimesne ol- (1) 89a/7
f. ol- (22) 124a/5, 131a/8, 131b/5, 157a/5, 163b/14, 167a/7, 174b/4, 175a/3, 178a/9, 188a/15, 212b/10, 215a/9, 219a/6, 222a/4, 223b/11, 240b/10, 249a/6, 249a/6, 286b/15, 288b/14, 295b/3, 303b/14

faḳire Ar.: Fakir kadın
f.-dür (1) 141a/5
f. ol- (2) 178b/13, 249a/7

faḳr (bk. **faḳır**) Ar. (2): Fakirlik, yoksulluk 219a/4, 247a/10
f.-a (3) 139a/4, 164b/8, 225a/6

f.-dur (3) 67a/10, 166a/3, 301a/1
f.-ı (2) 69b/14, 247a/8
f.-ıla (1) 219a/3
f.-ını (1) 78b/2

fāl Ar. (1): Uğur, talih deneme 20b/7
f.-da (1) 20b/2
f. it- (1) 20b/1
f. ṭut- (1) 18a/2, 18b/9

fālcı Ar.+T. (3): Fala bakan kişi 204a/2, 226b/13, 228b/12

fallās Ar. (1): Pulcu 227b/3

fāluẓe Ar. (1): Pelte 163a/4

fāmī Ar. (1): Muskacı, muska yapan 227b/5

fānī Ar.: Ölümlü, geçici
f. it- (1) 78b/15
f. ḳıl- (1) 85b/12
f. ol- (2) 74a/3, 74a/7

fānīye Ar. (1): Ölümlülük 49b/4

fār (bk. **fāre, fārre**) Ar. (1): Fare, sıçan 187b/3

fāre (bk.**fār, fārre**) Ar. (3): Fare, sıçan 45a/12, 47a/3, 144b/2
f.-yi (1) 132a/13

fāriġ Ar. (1): Rahat, boş kalmış, vazgeçmiş 54a/9
f. ol- (5) 23a/5, 24b/12, 34a/4, 155b/10, 237b/6,

farīża Ar. (4): Farz, yapılması farz olan dinî emirler 30b/11, 31a/10, 191b/6, 242a/11
f.-dur (1) 247a/14
f.-yı (1) 192b/5
f.-larından (1) 31a/1
f. ol- (1) 30b/12

farḳ Ar. (2): Fark, başkalık 7a/9, 29b/8
f.-ı (1) 29b/8
f. eyle- (1) 194b/5
f. it- (1) 35a/1
f. ol- (1) 13b/6

fārre (bk. **fār, fāre**) Ar. (1): Fare, sıçan 144b/10
f.-yi (3) 144b/7, 144b/8, 144b/13
f.-ye (1) 144b/9

farż Ar.: Sayma, tutma, farz etmek; dinen yapılması zorunlu olan işler
f.-ın (1) 192a/15
f. it- (2) 60b/12, 60b/14
f. ol- (1) 198b/11

faṣāḥāt Ar. (1): Güzel konuşma, iyi söz söyleme kabiliyeti 241a/2

faṣd Ar. (2): Kan alma 293a/15, 293b/7
f. it- (7) 293a/12, 293a/14, 293b/1, 293b/3, 293b/6, 293b/9, 293b/11

fāsıḳ Ar. (14): Günah işleyen, sapkın 31b/3, 45a/12, 88b/4, 88b/5, 142b/3, 142b/14, 144b/5, 146b/10, 154b/5, 169a/6, 187a/3, 216b/3, 220a/12, 238a/13
f.-a (3) 45a/13, 102b/4, 220a/12
f.-dur (1) 294b/7
f.-ıla (3) 45a/11, 187a/4, 220a/11
f.-ılaysa (1) 187a/3
f.-ısa (3) 30a/8, 249b/13, 289a/1
f.-lara (2) 139b/1, 247a/15
f.-larıla (1) 295a/6
f. ol- (2) 88b/4, 169a/6

fāsıḳa Ar. (3): Günah işleyen, sapkın kadın 144b/2, 144b/10, 152a/5,

faṣıl Ar. (2): Bölüm 6a/1, 6a/6
f.-da (1) 44a/6

fāsid Ar. (6): Kötü, yanlış, bozuk ; fesat çıkaran 84b/9, 119a/1, 141a/4, 125a/9, 150a/12, 155a/14
f.-den (1) 28a/3
f.-dür (1) 43a/4
f. ol- (12) 123a/1, 201b/12, 210b/14, 250a/13, 250a/15, 286a/12, 297b/8, 298a/14, 298b/10, 304a/11, 304b/6, 307b/1

fāside(t) Ar. (1): Kötü, bozuk 141a/4
f.-yle (1) 28a/4

faṣiḥ Ar.: Güzel söz söyleme yeteneği
f. ol- (1) 241a/3
faṣiḥa Ar.: Güzel ve düzgün söz söyleme
f.-yla (1) 135b/15
faṣil Ar. (1): Deve yavrusu 144a/12
faṣl Ar. (67): Bölüm 4b/7, 4b/7, 4b/9, 4b/11, 4b/12, 4b/14, 5a/1, 5a/3, 5a/4, 5a/6, 5a/8, 5a/10, 5a/12, 5a/13, 5a/15, 5b/2, 5b/4, 5b/6, 5b/8, 5b/10, 5b/12, 5b/14, 6a/2, 6a/3, 6a/4, 6a/6, 6a/7, 6a/8, 6a/9, 6a/10, 6a/11, 6a/11, 6a/12, 6a/14, 50a/3, 78a/14, 86a/9, 97a/3, 109b/13, 126b/11, 149a/1, 155a/15, 163a/14, 184a/3, 190b/13, 202a/3, 204b/12, 211a/10, 222a/10, 230b/7, 239a/10, 241b/6, 250a/2, 252a/4, 252a/4, 262b/2, 265b/14, 266a/10, 266a/10, 267b/7, 280b/1, 283a/11, 284b/13, 284b/13, 284b/13, 292b/11, 295a/7, 305a/5, 308a/13
f.-a (2) 50a/2, 248a/8
faṣṣ (bk. **fıṣṣ**) Ar. (1): Yüzük taşı 244b/6
faṣṣād(e) Ar. (2): Kan alan, kan alıcı 227a/15, 293a/13
fāş Far.: Açığa vurma, meydana çıkma
f. it- (2) 229a/14, 238b/14
f. ol- (1) 55b/12
fāyide Ar. (6): Fayda, kazanç; işe yarama 20b/2, 124a/12, 157a/1, 160a/2
f.-den (1) 20b/11
f.-dür (4) 79a/15, 108a/2, 132b/3, 245b/11
f.-ler (1) 265a/9
f.-lerden (1) 24b/15
f.-si (2) 24b/14, 260a/6
f.-sin (1) 230b/2
f.-ye (2) 184a/9, 227b/3
f.-yile (1) 71a/12
f. bul- (1) 223a/1
f. it- (29) 74a/15, 74b/3, 88b/3, 90a/8, 93b/9, 97a/1, 111a/14, 111b/2, 111b/15, 115b/3, 121a/5, 121a/5, 143a/8, 144a/5, 145a/7, 191a/8, 191b/3, 191b/9, 195b/11, 198a/11, 198b/67, 200a/15, 204a/12, 220b/11, 227b/4, 232b/11, 303a/15, 307a/14, 307a/15
f. ol- (1) 85a/12
f.-ler bul- (1) 265a/9
f. gör- (8) 108b/2, 108b/4, 121b/5, 183b/13, 213a/9, 215b/6, 229b/11, 232b/2
f.-ler gör- (1) 170b/12
fāyidesüz Ar. + T.(1): Faydasız, yararsız; işe yaramaz 110a/2
fāyiḥ Ar.: Kendiliğinde dağılan güzel koku
f.-dür (1) 3a/7
fāyiz Ar.: Muradına ulaşan, bir başarı kazanan
f.-lerden ol- (1) 194b/10
f. ol- (1) 290b/3
fażāḥat (1): Edepsizlik, alçaklık 169b/1
f.-a (1) 224b/12
f. bul- (1) 306b/5
fażalāt Ar. (1): Pislikler, murdarlıklar 9b/11
fażāyil Ar. (3) Faziletler, güzel vasıflar, erdemler 38b/9, 61b/8, 70b/13
f.-den (1) 98a/7
f.-ile (2) 115b/7, 227a/3
fāżıl Ar. (4): Faziletli, erdemli 53b/14, 82b/2, 94b/14, 121a/7
f. ol- (1) 227a/13
fażiḥet Ar. (1): Edipsizlik, alçaklık 166b/2
f.-dür (1) 211b/11
f.-içün ol- (1) 218b/14
fażl Ar. (2): Fazilet, erdem; iki sayının birbirinden

olan farkı 95b/13, 237b/1

f.-ı (2) 63a/4, 78b/10

f.-ıdur (1) 84a/3

fażżāż Ar. (1): Hızlı konuşan; geveze ? 149a/14

febihā Ar. (1): Ne güzel, öyle olsun! 154b/14

fe's Ar. (1): İki tarafı keskin olan balta 235a/9

fehd Ar. (1): Pars 153a/15

fehm Ar.: Anlama, anlayış

f.-ümüze (1) 68a/2

f. it- (3) 25a/6, 136b/15, 282b/12

f. ol- (6) 40b/8, 69a/8, 77b/13, 153b/11, 272a/8, 282b/11

felā Ar. (2): O hâlde, o zaman 269b/13, 278a/14

felā-cirem Ar. (2): Muhakkak, şüphesiz 269b/13, 278a/14

felāḥ Ar.: Kurtuluş, kutluluk

f. bul- (1) 300b/7

felāsife Ar. (1): Filozoflar, bilginler 124a/7

felek Ar. (5): Gökyüzü, sema 54a/5, 54a/8, 58a/9, 54a/5, 58a/11

f.-dedür (1) 54a/3

f.(g)-indedür (2) 54a/4, 74a/1, 82b/15, 82b/15

f.(g)-inüñ (2) 54a/6, 83a/1

felke Ar. (1) Bazı âletlerin dönen çarkı, ağırşağı 235a/11

fellāḥ Ar.: Çiftçi, ekinci

f.-lar (1) 50b/7

fem Ar.: Ağız

f.-idi (1) 258b/8

fenā Ar. (2): Kötü, iyi olmayan; yok olma, geçip gitme 58a/13, 278a/5

f.-da (1) 278a/3

f.-dur (1) 58a/12

f.-ları (3) 35a/13, 35a/14, 35a/15

f.-ya (1) 278a/4

f.-yı (1) 278a/13

fenn Ar. (1): Bilim 167a/3

ferāġ Ar.: Dinlenme, rahat etme

f.-dan (1) 25a/1

f.-ı (1) 308a/14

ferāġat Ar. (1): Dinlenme, rahat etme; vazgeçme 17b/8

feraḥ Ar. (14): Gönül açıklığı, sevinç, sevinme 41a/6, 51b/15, 75a/10, 81a/6, 92b/4, 93b/8, 119b/2, 126a/7, 126a/12, 126b/6, 155b/11, 171b/3, 187a/13, 219a/8

f.-a (4) 18b/5, 85b/4, 164b/5, 303a/14

f.-da (1) 288a/8

f.-dan (4) 25a/2, 279b/6, 280a/15, 295b/8

f.-daysa (1) 208a/15

f.-dur (18) 97b/13, 99b/15, 117a/6, 121a/13, 125b/5, 130b/12, 133b/6, 142a/9, 163b/6, 184b/8, 186b/8, 198a/5, 220b/7, 235b/6, 266a/12, 266a/15, 296b/7, 297b/11

f.-ıla (1) 46b/2

f.-lar (1) 50a/14

f. bul- (3) 208a/13, 262b/13, 280b/9

f. meserret içinde ol- (1) 16b/7

f. ol- (58) 7b/15, 19b/14, 20a/3, 37a/4, 83a/3, 103a/1, 105a/6, 106a/4, 109a/15, 128a/13, 128a/14, 137b/6, 139a/15, 142b/7, 145b/3, 162b/4, 163a/7, 163b/3, 167b/10, 169a/12, 171a/14, 176b/12, 178a/3, 178a/9, 180a/2, 181b/13, 180a/3, 185b/8, 188b/6, 189b/8, 190a/3, 191b/1, 197a/8, 197a/10, 198a/12, 199a/2, 199b/3, 200b/10, 204a/13, 205a/6, 209b/12, 213b/10, 213b/11, 215a/14, 230a/4, 237a/15, 249a/4, 249b/13, 250b/4, 252a/9, 263b/6, 280b/6,

290b/7, 296b/13, 296b/13, 305a/4, 305b/13, 306a/9
f. gel- (1) 299a/4
f.-a çıḳ- (1) 100b/14
ferahlıḳ(ġ) Ar.+T.: Gönül açıklığı, sevinç
f.-ıla (1) 71a/12
ferāset Ar.: Çabuk seziş, anlıyışlılık
f. issi ol- (1) 50a/11
ferāyiż Ar. (1): Farzlar, Allah'ın emirleri 241b/2
f.-dür (1) 273b/9
f.-in (1) 307a/3
ferc Ar. (1): Kadınların ve dişi hayvanların cinsiyet organı 249b/5
f.-i (6) 150a/7, 181b/12, 181b/13, 181b/14, 224b/7, 249b/4
f.-in (2) 181b/13, 182a/1
f.-inden (3) 56a/8, 144b/9, 189a/12
f.-ine (4) 146b/2, 150a/10, 182a/2, 221a/11
f.-ini (1) 100b/15
f.-inüñ (1) 146b/2
f.-lerin (1) 211b/1
f.-e ḳoy- (1) 249b/5
fercıyye Ar. (1): Dişilik organına ait 133a/10
f.-ye (1) 133a/12
ferec Ar. (1): Dişilik organı 128a/2
feres Ar. (4): At, beygir 128a/9, 143b/5, 144a/4, 144a/6
f.-e (4) 143b/8, 143b/9, 143b/11, 144a/9
ferḫi Ar. (1): Yavru, ferik 154b/4
ferīd Ar. (1): Tek, eşsiz, eşi olmayan, üstün 2b/12
ferīḥāt Ar. (1): Güzel olanlar, hoş olanlar 301a/1
ferişte (bk.**ferişteh**) Far. (4): Melek 7b/4, 7b/5, 7b/9, 39a/13
f.-nüñ (2) 7b/4, 7b/8
ferişteh (bk. **ferişte**) Far.: Melek
f.-leri (1) 39a/10
ferrāş Ar. (1): Süpürücü 227b/8
ferrūc Ar. (1): Piliç 144a/13
ferṣād Ar. (1) Dut ağacı 122b/12
feryād Far. (1): Sızlanma, yardım isteme; bağırıp çağırma 219a/4
f.-ına (1) 136a/1
f. it- (1) 65a/2
fesād Ar. (17): Bozukluk, karışıklık, kötülük 105a/13, 122b/2, 128a/11, 137b/11, 157a/2, 171b/14, 229a/2, 248a/2, 269a/1, 269a/2, 287a/4, 287b/10, 288b/2, 295b/6, 296a/14, 296b/15, 297b/10
f.-a (4) 135a/3, 214b/6, 222b/1, 287b/9
f.-dan (4) 170a/8, 171b/15, 178a/10, 179b/2
f.-dur (2) 218a/14, 291a/4
f.-ı (2) 148b/8, 297b/11
f.-ına (2) 239a/10, 304b/9
f.-ınuñ (1) 171b/5
f. eyle- (2) 200b/12, 295a/15
f. it- (2) 141b/14, 292a/7
f. ol- (3) 56a/12, 196b/14, 249b/2,
f.-a vir- (2) 237b/4, 237b/5
feṣāḥat Ar.: Uzdillilik, güzel söz söyleme
f.-a (1) 172a/2
feseḳa Ar.: Günah işleyenler, sapkınlar
f.-ya (1) 144a/13
fetād Ar. (1): Düşkün, fakir, dilenci 204a/8
feterāt Ar.: İki olay arasındaki zaman
f.-ıla (1) 49b/11
fetḥ Ar. (4): Fetih; açma, açılma 196a/13, 149b/15, 201b/9, 247a/4
f.-ler (1) 91a/15
f. it- (5) 91a/15, 108a/1, 194b/9, 207a/5, 237b/9
f.-i diyār it- (1) 203a/1
f. ol- (6) 128a/7, 150a/6, 166a/10, 194b/7, 243b/13, 247a/6
fet(ī)l Ar. (2): Lamba fitili, örgü 237a/10, 219a/8

f. yağı ḳoy- (1) 84a/8
fetīle Ar. (3): Lamba fitili, örgü 82a/1, 82a/2, 237a/10
f.-den (1) 82a/3
fettān Ar.: Çekici, gönül alıcı; ayartan
f.-dur (1) 225b/2
f.-ların (1) 284b/12
fetvā Ar.: Şeyhülislâm ve müftülerin verdikleri din hükümleri
f. vir- (1) 301b/15
fevāḥiş Ar.: Ahlâksız kadınlar
f.-den (4) 17a/4, 112a/7, 113b/8, 307a/5
f.-e (1) 109a/1
fevākih Ar.: Yemişler, meyveler
f.-i (1) 116a/2
fevākihī Ar. (1): Yemiş satıcı 228a/1
fevāyid Ar. (3): Faydalar, kazançlar 114b/12, 165b/15, 263b/1
fevḳa'l-'āde Ar. (1): Normalin üstünde, olağanüstü 107a/9
fevḳānī Ar.: Üstte olan, üstünde
f.-sinde (1) 280b/14
fevḳü'l-ḥad Ar. (2): Haddinden fazla, pek çok 178a/7, 181a/15
fevt Ar. (5): Ölüm, elden çıkarma, kaçırma 125b/4, 129a/2, 133a/1, 133a/14, 138a/9
f.-den (1) 102a/13
f.-e (2) 114a/15, 173b/8
f.-ine (3) 302a/11, 302a/12, 302a/11
f. ol- (260) 83a/2, 102b/3, 102b/11, 103a/5, 103a/10, 103b/2, 104a/1, 104b/9, 104b/13, 104b/14, 104b/15, 106b/11, 107a/13, 107b/11, 107b/13, 108a/10, 109a/14, 110b/13, 117a/6, 117a/13, 117a/15, 118b/10, 119a/4, 120b/7, 123a/1, 124a/5, 124a/10, 124a/12, 126a/12, 127b/1, 129a/3, 130b/2, 133a/1, 133b/8, 134a/6, 134a/8, 134a/8, 134b/6, 136b/14, 137a/6, 138a/9, 138a/9, 138b/7, 139a/14, 143a/14, 143a/15, 143b/5, 145a/7, 145b/14, 145b/15, 147a/4, 147b/14, 147b/15, 150a/14, 152a/10, 153b/13, 153b/14, 160a/7, 162b/6, 163b/5, 164a/2, 164a/6, 164a/13, 165b/7, 165b/9, 166b/9, 169b/3, 170b/6, 171b/1, 172b/9, 174a/2, 175b/9, 177b/2, 178a/5, 178b/14, 179a/2, 179b/10, 180a/13, 180b/5, 180b/5, 181a/7, 181a/7, 182a/15, 183a/9, 183b/1, 183b/8, 183b/11, 183b/12, 188a/7, 188b/1, 191a/1, 192a/1, 192a/1, 192a/9, 192a/13, 192b/7, 193b/3, 193b/4, 194b/8, 196b/7, 197a/10, 198b/1, 198b/3, 199a/11, 200a/11, 200b/3, 201a/7, 201b/5, 202a/7, 202a/10, 202a/12, 203b/2, 204a/15, 205a/15, 205b/15, 206b/12, 206b/13, 206b/13, 206b/13, 208a/4, 208b/2, 213b/1, 214a/12, 215a/8, 215b/7, 215b/15, 216a/1, 217a/1, 216a/10, 217a/8, 217b/14, 218b/5, 218b/13, 219a/5, 219a/13, 220a/4, 220b/13, 221a/1, 221b/5, 222a/3, 222a/4, 228b/1, 222b/15, 231a/3, 236a/13, 236a/15, 237a/1, 237a/6, 237b/6, 239a/8, 240a/10, 240b/12,

241a/2, 242a/11, 243a/7, 243a/8, 244b/8, 245a/11, 245b/8, 249a/3, 251a/4, 251a/13, 253a/8, 254b/13, 264b/7, 264b/11, 265a/6, 281a/12, 281b/1, 281b/2, 282a/6, 282a/8, 282a/14, 282b/6, 283a/4, 285a/12, 285a/13, 285a/13, 287a/10, 287b/9, 288a/7, 288a/12, 288b/11, 288b/14, 289a/14, 290a/6, 290a/7, 290a/15, 292b/1, 294a/9, 295a/11, 299b/5, 296a/6, 296a/7, 296a/8, 296a/9, 296a/9, 298a/10, 298a/11, 298b/6, 298b/7, 299b/9, 299b/13, 300a/10, 300a/14, 301a/11, 301a/12, 301b/1, 302a/7, 302b/15, 303b/2, 303b/5, 303b/9, 304b/6, 305a/14, 305b/9, 307b/8

feylesof Ar. (2): Filozof, felsefe ile uğraşan 124a/8, 289b/7
f.-a (2) 124a/8, 289b/7
f.-dur (1) 130a/3

feyż Ar.: İlim, irfan; bolluk, bereket
f.-i (1) 35b/4
f.-ile (1) 57b/14
f.-ini (3) 68a/8, 68a/15, 68b/6
f. ol- (1) 77b/9

feżā Ar. (1): Uçsuz boşluk, dünyanın sonsuz olan genişliği 114b/10

feza' Ar. (4): Korku, umutsuzluk; feryad 13a/12, 87b/12, 123b/5, 219a/4
f.-a (1) 99b/1
f.-dur (2) 92a/1, 108b/7
f.-ıla (2) 49a/14, 219a/5
f. it- (3) 66b/7, 87b/13, 284b/7

fıḳh Ar. (1): Dinî hükümlerin uygulanışı ile ilgili hükümleri ele alan bilim 238a/8
f.-dur (3) 148b/11, 265a/4, 285b/3

fılūri (bk. **fulūri**) (5): Altın sikke, Avusturya'nın on kuruşa denk gelen parası 242a/8, 242a/9, 242a/10, 242a/10, 242a/12

fındıḳ (1): Fındık 154b/11

fırḳa Ar. (1): İnsan kalabalığı, insan topluluğu 278b/13
f.-dan (1) 278b/13
f. ol- (1) 278b/10

fırḳateyn Ar. (1): Eskiden kullanılan bir çeşit savaş gemisi 278b/11

fısḳ Ar.: Allah yolundan çıkma; hainlik; dinsizlik
f.-da (2) 117b/9, 142b/5
f.-ı (1) 298a/12

fıṣṣ (bk. **faṣṣ**) Ar.(1): Yüzük taşı 244b/11
f.-ı (3) 244b/7, 244b/9, 247a/12

fıstıḳ (2): Fıstık 122b/12, 122b/11

fıṭnat Ar. (1): Zihin açıklığı, zeyreklik 44b/3
f.-ı (1) 25a/6

fıṭra Ar. (1): Ramazan bayramında verilen miktarı belli sadaka 198a/5, 75b/3

fıṭrat Ar. (2): Yaratılış, huy 77b68, 245b/7

fıṭri Ar. (1): Tabîî, yaratılıştaki 176b/15

fıżż Ar.: Gümüş
f.-ı (1) 244a/13

fıżża (Ar. fıḍḍa) (1): Gümüş 242a/4

fi Ar. (14): İçinde, -de 2b/14, 5a/10, 5a/12, 6a/7, 6a/11, 112b/10, 144b/14, 158b/4, 200b/9, 203b/5, 208a/13, 267b/7, 289a/10, 291b/2, 203b/5

fidā Ar.: Feda, kurban

f. ol- (1) 146a/9
fidan Yun.: Taze ağaç, fidan
f.-ı (1) 112a/1
fiġān Far. (3): Çığlık, inleme 296b/3, 296b/4, 296b/8
f.-ına (1) 136a/1
f. it- (2) 254a/1, 295a/14, 296a/3, 296b/9
figār Far. (1): Yara, ceriha 167b/11
fi'il (bk. **fi'l**) Ar.: İş, amel, eylem
f.-den (1) 47b/7
f.-dür (1) 218b/4
f.-leri (1) 1b/4
fikir Ar.: Fikir, düşünce; idrak
f.-dür (1) 225a/6
f.-lerüñ (1) 84b/9
fikr Ar. (2): Fikir, düşünce; idrak, zan 43b/11, 44a/12
f.-ile (1) 49a/3
f. eyle- (1) 32a/4
f.-i 'āmel itdür- (1) 90b/14
f. it- (3) 31b/14, 195a/4, 257a/1
fikriyye Ar. (1): Fikirle ilgili, düşünülerek meydana getirilen 98a/3
fi'l (bk. **fi'il**) Ar. (12): İş, amel, eylem 2a/11, 2a/12, 2a/12, 2a/13, 89a/9, 119b/2, 219a/6, 219a/6, 227a/2, 228b/12, 273b/14, 297a/7
f.-e (5) 47b/6, 115a/7, 189b/13, 226b/2, 257a/8
f.-i (4) 206b/9, 223a/12, 295b/15, 304a/6
f.-in (4) 193a/5, 193a/7, 193a/8, 201a/12
f.-inden (1) 119b/1
f.-indendür (1) 100a/14
f.-ine (2) 2a/10, 190b/10
f.-inüñ (1) 239a/10
f.-i ḳabiḥ işle- (2) 189b/12, 190b/10
f.-i münker işle- (1) 306b/1
f. it- (3) 10a/2, 250a/8, 289a/9
f. işle- (8) 146a/3, 147a/11, 176b/6, 193a/5, 193a/7, 193a/8, 201a/12, 299a/2
f.-e gel- (1) 115a/7
f.-e getürme- (1) 226b/2
fil Ar. (5): Fil, bilinen büyük hayvan 143a/11, 143a/14, 143a/15, 143b/1, 171a/11
f.-e (2) 143a/6, 143b/4
f.-i (2) 143a/9, 143a/13
f.-üñ (1) 143b/1
fi'l-cümle Ar. (3): Sonunda, nihayette 166b/4, 173a/6, 174b/13
f.-dür (1) 286a/7
fi'linsüz Ar.+T.(1): İstemeyerek, istek dışı 137a/12
fi'liyye Ar.: Gerçekten yapılan iş, işle ilgili
f.-dür (1) 246a/1
firāḳ Ar.: Ayrılık, ayrılma
f.-uñ (1) 41a/8
f. ol- (1) 174b/10
firāset Ar. (1): Anlayışlılık, sezgi; mertlik 219a/6
f.-ile (1) 44a/11
firāş Ar. (5): Döşek, yatak 144b/11, 144b/12, 235a/13, 295b/3, 307a/9
f.-ında (1) 134a/5
f.-umda (1) 135a/8
firdevs Ar. (1): Cennet; bahçe307b/7
firūzec Ar. (2): Mavi renkli, değerli yüzük taşı 133a/9, 247a/4
fi-sebili'llāh Ar. (3): Allah yolunda; karşılık beklemeksizin 2b/14, 200b/9, 208a/13
fitne Ar. (10): Belâ; karışıklık; dinsizlik; güzel yüz 71b/1, 71b/7, 187b/1, 203b/14, 205a/13, 215b/4, 240a/9, 250a/7, 281b/14, 306a/11
f.-de (1) 64b/3
f.-den (2) 155b/15, 196b/10
f.-dür (8) 73a/11, 78a/10, 86a/4, 202b/6, 204b/14, 216a/15, 233a/3, 250a/5
f.-si (2) 76b/9, 283b/2
f.-ye (1) 72b/14
f. it- (2) 226a/2, 284a/10
f. ol- (1) 132a/2
f.-ye düş- (12) 202a/6, 220a/1

f.-ye ve ġāma düş- (1) 88b/13
fodla (1): Kaba francala ekmeği, imaret ekmeği 157a/14
fu'ād Ar. (1): Kalp, yürek, gönül 279b/10
fuḥṣ (Ar. faḥṣ) (1): Bir şeyin iç yüzünü anlama 282b/11
fuḥş Ar. (1): Fuhuş, namusa aykırı hareket 306a/8
f.-ıla (1) 285a/14
fuḥşā Ar.: Fuhuş, zina, meşru olmayan şehvânî hâller
f.-dan (1) 118a/3
fuḳā' Ar. (1): Boza; kaynayan sıvıdan çıkan kabarcık 293a/7
fuḳarā Ar. (3): Fakirler, yoksullar 138a/13, 163b/5, 223b/7
f.-dan (2) 123a/2, 282a/15
f.-nuñ (1) 3a/9
f.-ya (5)153b/8, 211a/3, 236a/12, 293a/5, 299a/9
fulān Ar. (6): Herhangi biri, filan 42a/11, 43b/4, 156a/1, 257a/5, 296a/4, 303b/10
fulūri (bk. **fılūri**) Ar. (4): Altın sikke, Avusturya'nın on kuruşa denk gelen parası 122b/14, 189b/10, 216b/3, 242a/9
furḳāniyye Ar. (1): Kur'ânla ilgili 48b/3
furṣat Ar.: Uygun zaman, faydalanma sırası
f.-dur (1) 94b/10
fuṣūl Ar. (1): Fasıllar, bölümler 3b/13
fūta Far.: Peştemal, eskiden kullanılan bir çeşit kumaş
f. dutun- (1) 181a/1
fuṭur Ar. (2): Zehirli mantar 123a/2, 123a/1
fuvāḳ (1): Hıçkırık 290a/2
fūyasaḳa Ar.: Fesatçı kadın, arabozucu kadın
f.-dur (1) 144b/11
fūyasıḳa Ar. (1) Fesatçı kadın, arabozucu kadın 144b/3
fużūl Ar.: Gereksiz, fazla şey veya söz
f.-ı (1) 121b/2
fücā'eten Ar. (1): Ansızın, birdenbire 136b/14
füc'eten Ar. (1): Ansızın, birdenbire 296a/6
fücl Ar. (1): Turp; bayır turbu 123a/6
fücūr Ar.: Günahkârlık
f. it- (1) 137a/5
fülfül Ar. (2): Karabiber 123a/4, 123a/3
fülūs Ar. (1): Paralar, bakır sikkeler 247b/14
f.-ıla (1) 227b/4
fürāt Ar.: Tatlı su
f.-ı leẕiẕ ol- (1) 96a/10
fürū' Ar.: Dallar, budaklar; ikinci derecede önemi olan şeyler
f.-ı (2) 114b/9, 130a/2
fürūc Ar. (1): Dişilik organları 144a/14
fütūḥ Ar. (1): Üstünlük, galibiyet 153a/1
fütūḥāt Ar. (1): Zaferler, fethedilen, zaptedilen memleketler 253b/5

-G-

ġabn Ar.: Alışverişte hile, aldatma, yalancılık
ġ.-dur (1) 216a/6
ġaddār Ar.: Gaddar, çok zulüm yapan, merhametsiz
ġ.-dur (2) 151b/14, 224b/14
ġadr Ar.(1): Hainlik, merhametsizlik; haksızlık 159a/9
ġāfil Ar.: Gaflette bulunan, ihmâl eden; dikkatsiz, dalgın; tembel
ġ.-dür (1) 109b/9
ġ. ol- (1) 54a/12
ġafir Ar. (1): Çok fazla
cemm-i ġ. : Büyük cemaat, insan kalabalığı 270b/2
ġaflāt Ar.: Gafletler, dalgınlıklar,

dikkatsizlikler
ġ.–dandur (1) 54a/13
ġaflet Ar.: Gafillik, boş bulunma, dalgınlık ; ihmal
ġ.–den (1) 219b/12
ġ.-dür (2) 186b/15, 221b/1
gāh Fars.(10) Zaman bildiren edat; arasıra, bazı 36b/10, 36b/10, 36b/11, 36b/11, 49b/12, 49b/12, 52b/7, 83a/7, 136b/7, 136b/7
ġāiyye Ar.: Erekçilik
ġ.–dür (1) 61a/11
ġalaṭ Ar.: Yanlış, yanılma
ġ. it- (2) 10a/15, 75b/9
ġaleb(e) Ar. (4): Galip gelme, yenme, üstünlük; çokluk, kalabalık 12b/2, 133a/12, 172a/1, 215a/6
ġ.-sin (1) 92b/5
ġ.-sine (1) 180b/15
ġ.-siyledür (1) 49b/12
ġ.-ye (2) 71a/1, 205b/6
ġ.-ine (1) 71a/4
ġ. eyle- (4) 12a/15, 12b/1, 150b/7, 187b/10
ġ. it- (16) 7a/4, 12a/10, 12a/12, 12a/13, 12b/2, 12b/7, 12b/8, 48/13, 127b/12, 144a/8, 145a/6, 173b/4, 180b/13, 202b/2, 215a/10, 221b/15
ġaleyān Ar. (1): Kaynama, çalkalanma, coşma 104a/12
ġālib Ar. (11): Galebe eden, üstün gelen, yenen; daha kuvvetli 7b/2, 13b/10, 58a/5, 69b/4, 76b/12, 76b/13, 76b/15, 77a/8, 127a/9, 282b/2, 293b/10
ġ.-dür (5) 50b/3, 76a/12, 79a/2, 81b/14, 96a/8
ġ.-e (1) 37b/4
ġ.-inden (1) 73a/14
ġ. ol- (53) 12a/9, 30b/4, 48b/10, 48b/10, 51b/13, 56b/1, 67a/8, 68b/12, 70a/5, 78a/5, 78a/6, 78a/7, 87a/7, 88a/8, 93a/3, 98b/5, 98b/5, 99a/7, 112a/8, 123a/11, 127b/10, 133a/14, 135a/5, 143b/10, 145a/5, 169b/13, 180b/13, 182a/1, 182a/2, 182b/2, 195a/12, 196a/14, 196b/1, 202b/1, 202b/2, 211b/2, 212b/12, 214b/11, 217b/5, 218a/8, 220a/13, 230a/11, 231b/6, 240a/6, 249b/6, 276b/10, 284a/4, 284b/2, 290b/10, 293b/10, 293b/10, 295b/10
ġālibā Ar. (3): Sağlam bir ihtimale göre, görünüşe göre, belki 35a/11, 89b/2, 91b/9
ġāliye Ar. (1): Misk ile anberden yapılan boya olarak kullanılan siyah, kokulu bir madde 297b/13
ġalīẓ Ar.(4): Kaba, nezâket dışı, terbiye dışı; şeffaf olmayan, kalın, sık 90b/1, 165b/1, 177b/3, 188b/14
ġ. ol- (2) 113b/5, 186a/7
ġ.ü'-ṭ–ṭāb' ol- (1) 108b/4
ġamām Ar.: Bulut
ġ.-ıla (1) 72b/4
ġam-gīn Ar.: Gamlı, kederli, tasalı
ġ. it- (1) 12a/4
ġāmıż Ar.: Anlaşılması güç olan, karışık, kapalı söz
ġ.-dur (1) 229b/15
ġam(m) Ar. (14): Keder, kaygı, dert 12a/4, 17b/11, 37a/3, 57a/11, 81b/15, 86b/14, 93a/5, 93b/10, 121a/9, 122b/9, 130a/7, 160a/1, 208a/15, 242b/1, 296a/6
ġ.-a (1) 88b/13
ġ.-dan (7) 93a/15, 108a/12, 180b/6, 186a/14, 204a/5, 212b/4, 221a/5
ġ.-dayısa (1) 208a/15

ġ.-dur (12) 73a/11, 78a/10, 108a/11, 108b/7, 128a/3, 145b/6, 149b/2, 158a/14, 161a/2, 163a/12, 205b/6, 287b/11
ġ.-ıla (1) 46b/14
ġ.-ından (1) 306a/9
ġ.-ların (1) 204a/1
ġ.(m)-a (1) 85b/6
ġ. gel– (1) 53a/11
ġ. ol- (2) 97b/10, 101a/4
ġ–a düş- (1) 91b/12

ġammāz Ar. (2): Fitneci, iftira ederek zarar veren 155b/15, 204a/8
ġ.-dur (2) 80a/4, 288a/6
ġ.-ımışsın (1) 206a/13
ġ.-lar (1) 138b/5
ġ. ol- (1) 211a/15

ġammāzlıķ Ar.+T.: Fitnecilik, arabozuculuk
ġ.-dur (1) 212a/15

ġam-nāk Ar.+Far. (1): Gamlı, kaygılı, tasalı 8a/2

ġamz Ar.: Gammazlama, münafıklık etme
ġ. it(d)- (2): Gammazlamak 154b/12, 156a/1

ġamze Ar.: Gammazlamak, münafıklık etmek
ġ. it- (1) 199a/14

ġanem Ar. (6): Koyun 142a/10, 142a/11, 142a/10, 142a/8, 160b/3, 179b/11
ġ.-e (1) 142a/9
ġ.-ler (1) 142a/13

ġanī Ar. (11): Zengin, varlıklı 31b/8, 84b/7, 102b/15, 119a/3, 125a/13, 148a/2, 168a/9, 183a/13, 184a/11, 252a/10, 300b/14
ġ.-dür (7) 88b/3, 99a/5, 116b/8, 130a/3, 180a/7, 225b/3, 308a/10
ġ.-ler (1) 228a/10
ġ.-lere (4) 73b/1, 248b/13, 285b/15, 293a/4
ġ.-lerile (1) 160b/8
ġ.-se (11) 30a/6, 89a/5, 163b/14, 164b/7, 178a/12, 178a/13, 180b/2, 188b/6, 189b/1, 198a/7, 206b/1, 245a/2, 288b/7
ġ.-ye (1) 248b/12
ġ.-yise (1) 89a/4
ġ. ķıl- (1) 88a/15
ġ. ol- (18) 163b/3, 168b/14, 174b/2, 174b/14, 178a/9, 178b/11, 180a/8, 180b/2, 191b/2, 195a/3, 199b/2, 207a/15, 212b/7, 217a/5, 245a/3, 249b/12, 287a/1, 295b/2, 299a/12

ġānimen Ar. (2): Ganimet almış olarak 242a/1, 300b/2

ġanīmet Ar. (6): Emeksiz elde edilen kazanç, düşmandan alınan mal 150b/1, 156a/3, 163a/5, 200b/13, 226a/14, 232b/13
ġ.-ile (1) 47a/6
ġ.-den (2) 33a/15, 161a/12
ġ.-dür (11) 86a/12, 142a/9, 149a/3, 158b/4, 159b/3, 159b/9, 161b/3, 185a/12, 224a/5, 227b/2, 281b/12
ġ.-ler (1) 91a/15
ġ. bul- (1) 87b/1

ġanīmetlen- Ar.+T.: Emeksiz kazanç elde etmek
ġ.-diler (1) 87b/2

ġanīy(y)e Ar. (7): Zengin, varlıklı kadın 87b/9, 116b/6, 125a/10, 128a/1, 146b/14, 150a/14, 153a/6
ġ.-dür (1) 141a/5

ġār Ar. (1): Mağara, in
yār-ı ġ. : Mağara dostu (Hz. Ebubekir) 253b/5

ġarāmet Ar. (1): Vergi, borç 241b/11

ġarb Ar. (1): Kavak ağacı 122b/9

ġāret Ar.: Çapul, yağma, akın
ġ. it- (1) 67b/4

ġarīb Ar. (5): Garip, kimsesiz, ülkesinden ayrı olan 148a/5,

	170b/9, 170b/10, 170b/11, 294b/14
ġ.-den	(1) 119a/1
ġ.-dür	(3) 124b/13, 149a/3, 150a/14
ġ.-e	(1) 6b/14
ġ.-ise	(1) 163b/3
ġ. ol-	(1) 290a/1
ġarībe	Ar. (1): Garip, kimsesiz kadın 133b/3
ġ. ol-	(1) 133b/3
ġarīm	Ar. (1): Alacaklı; rakip 66a/2
ġ.-i	(1) 66a/2
ġ.-ile	(1) 220b/1
ġarīzīyye	Ar. (1): Yaratılıştan, kendiliğinden 6b/2
ġarḳ	Ar.: Batma, boğma; boğulma
ġ. ol-	(10) 17b/6, 92b/6, 92b/7, 92b/9, 92b/9, 92b/10, 92b/14, 95b/4, 104a/8, 267b/3
ġarrā	Ar.: Beyazlık, parlaklık, güzellik
ġ.-sından	(1) 3a/5
ġaṣb	Ar.: Zorla alma, zaptetme
ġ.-ıla	(1) 220b/8
ġasl	Ar. (2): Yıkama, yıkanma; ölüyü yıkama 45b/12, 218b/10
ġ. it-	(2) 297a/12, 297a/14
ġassāl	Ar. (1): Yıkayıcı, ölü yıkayan 297a/15
ġaşm	Ar. ġaşūm: inatçı, zalim
ġ.-ınuñ	(1) 159a/11
ġaşūm	Ar. (2): Zalim, inatçı 128b/3, 136a/12
ġ.-dan	(1) 132b/14
ġ.-dur	(2) 127a/1, 127a/2
ġaşy	Ar. (1): Kendinden geçme, bayılma 289b/14
ġaṭīṭ	Ar. (1): Devenin anırması, horlamak 186b/15
ġavġā	Ar. (3): Kavga, savaş 124b/11, 138b/4, 241b/11
ġ.-ya gir-	(1) 239a/2
ġ. eyle-	(1) 124b/12
ġāvī	Ar.: Çok azgın, çok azmış
ġ.-dür	(1) 241a/6
ġavṣ	Ar.: İçine girmek için bir şeyi derinleştirme, iyice anlama
ġ.-ı	(2) 54a/3, 54a/5
ġavvāṣ	Ar. (1): Dalgıç, çeşitli amaçlarla suya dalan, denize inen kimse 227a/9
ġayb (bk. **ġāyib**)	Ar. (4): Gizli olan, göze görünmeyen şey; belirsiz, bilinmeyen şeyler 14b/4, 33b/5, 82b/4, 276a/3
ġ.-da	(1) 7b/7
ġ. ol-	(2) 107b/11, 107b/13
ġaybet	Ar.(1): Aleyhinde bulunma, arkasından söyleme, çekiştirme, dedikodu yapma; kaybolma 218b/12
ġ.-de	(1) 276b/11
ġ.-dür	(2) 86a/1, 149b/2
ġ.-ile	(1) 45a/8
ġ. it-	(17) 31b/9, 56a/10, 58a/2, 91b/4, 149b/3, 158b/11, 159a/3, 159a/13, 159a/15, 171a/5, 172b/10, 188a/5, 218b/13, 218b/14, 225b/1, 246a/11, 287a/5,
ġaybī	Ar.(3): Göze görünmeyen şeylere ait, görünmezlik dünyasına mensup 276a/6, 276a/2, 276a/4
ġ.-durur	(1) 153a/1
ġaybīyye	Ar.(3): Göze görünmeyen şeylere ait, görünmezlik dünyasına mensup 28a/6, 28b/10, 28b/12
ġaybūbet	Ar. (1): Kaybolma, yokluk, bulunmayış
ġ. it-	(1) 151b/6
ġāyet	Ar. (28): Çok fazla, son derece; nihayet, uç, son 21a/14, 22a/13, 23b/12, 116a/10, 163a/6, 166a/6, 163b/6, 167b/10, 169a/4, 169a/12, 170b/3, 170b/15, 172a/5, 179a/6, 180a/3,

181a/10, 182a/6, 183a/12, 184a/7, 184a/8, 186b/9 202a/4, 234b/2, 258a/6, 258a/6, 262b/5, 273a/4, 271b/12
ġ.-de (27) 111a/4, 135b/4, 149b/5, 150b/10, 160a/1, 167a/7, 173a/5, 180b/1, 185a/11, 190a/3, 202b/5, 211a/3, 211b/7, 213a/4, 216b/1, 226b/14, 240b/7, 243b/3, 247a/8, 247b/3, 257a/1, 258a/8, 258b/10, 273a/3, 279b/7, 280a/10, 284b/12
ġ.-lerüñ (1) 3a/3
ġ. ol- (1) 157b/7

ġayġu : Kaygı, sıkıntı, tasa
ġ.–dan (1) 126b/6

ġāyib (bk. **ġayb**) Ar. (6): Gizli olan, göze görünmeyen şey, kayıp; belirsiz, bilinmeyen şeyler 76b/10, 84a/7, 145b/2, 175b/4, 231b/7, 239b/3
ġ.-de (2) 236b/14, 300b/8
ġ.-den (2) 28b/5, 141b/2
ġ.-idi (1) 209b/8
ġ.-ile (1) 53a/8
ġ.-ise (3) 79b/8, 236a/11, 263b/6
ġ.-ler (1) 289b/8
ġ.-üñ (2) 53a/8, 295b/5
ġ. ol- (7) 52b/3, 53a/7, 56b/5, 84a/6, 84a/7, 151b/7, 217a/1
ġ. gel- (4) 51b/15, 105a/5, 221b/1, 239b/4

ġayn Ar. (6): Arap alfabesindeki غ harfi 122b/9, 142a/8, 218b/7, 227a/9, 235a/4, 289b/13

ġayr Ar. (26): Ayrı, başka, diğer; yabancı, bildik olmayan 23a/9, 24a/2, 24a/2, 24a/6, 28b/4, 49b/14, 84a/14, 110a/2, 116a/15, 119a/13, 120b/9, 126a/12, 130a/6, 148a/1, 149b/10, 151b/10, 152a/3, 154a/5, 154a/7, 190b/7, 200a/14, 221b/11, 229b/13, 241b/12, 281a/12, 288a/3
ġ.-a (1) 213b/5
ġ.-dan (2) 102b/8, 182b/12
ġ.-uñ (8) 94b/4, 102b/8, 129a/9, 186a/3, 186a/4, 227a/8, 240b/11, 301a/14
ġ.–ı münkesir bul- (1) 242a/1

ġayret Ar. (1): Çalışma, çabalama 218b/12

ġayrı Ar.(61): Başka, diğer; yabancı, bildik olmayan 2a/3, 10a/1, 11a/4, 13a/4, 17a/5, 21a/4, 36b/13, 36b/1439a/9, 42b/15, 43a/3, 43b/3, 47b/9, 55b/15, 61b/14, 64b/13, 73b/10, 73b/11, 81b/10, 83a/12, 84a/9,85a/8, 94b/7, 94b/9, 95b/15, 99b/10, 105b/12, 110b/5, 112b/10,114a/12, 115a/15, 121a/11, 124a/3, 124b/13, 132a/13, 132b/7, 144b/11, 159b/12, 161a/8, 173b/14, 182b/1, 183a/3, 188b/12, 192b/14, 198b/10, 216b/12, 226a/3, 226a/11, 243a/12, 250b/12, 259b/11, 272b/2, 273a/8, 275a/2, 291a/4, 292a/11, 294a/7, 297a/14, 297b/12, 299a/5, 301b/13
ġ.-da (2) 57b/11, 57b/13
ġ.-dan (2) 84b/7, 89b/6
ġ.-yı (1) 221b/2
ġ.-la (2) 71b/14, 94a/10
ġ.-lar (4) 38b/15, 246a/9, 249a/12, 260b/7
ġ.-ları (2) 11a/11, 255b/2
ġ.-larında (1) 256a/7
ġ.-n-dahı (1) 110a/9
ġ.-na (1) 193a/10
ġ.-ndan (2) 84b/6, 153a/2
ġ.-nı (2) 26a/4, 116a/2

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ġ.-sı (2) 62b/14, 173b/12
ġ.-sına (1) 95b/1
ġ.-ya (2) 27a/12, 94a/7
ġ. ol- (1) 259a/10
ġ.-dan ol- (1) 244a/13
ġayz Ar. (1): Hiddet, öfke, kızgınlık 218b/15
ġaz Ar. (1) İpek, ipek böceği kozası 118b/5
ġażā Ar. (1): Bir tür sert ağaç
ġazā Ar.(2): Din uğruna yapılan savaş 219a/11, 230b/13
ġ.-da (4) 200b/11, 210a/8, 253a/5, 298a/11
ġ.-dan (2) 134a/4, 137a/4
ġ.-dur (1) 105a/9
ġ.-nuñ (1) 148a/3
ġ.-ya (3) 95b/14, 200b/6, 228a/5
ġ.-yıla (1) 214b/13
ġ. it- (5) 195a/7, 195a/14, 196b/1, 230b/13, 267a/4
ġażab Ar. (8): Afet; öfke, kızgınlık 61b/1, 82a/2, 199b/4, 218b/15, 218b/15, 256b/7, 264a/10, 281b/1,
ġ.-a (1) 180a/6
ġ.-da (1) 126b/6
ġ.-dur (1) 206b/15
ġ.-ıla (8) 103a/8, 107a/13, 107b/2, 179b/7, 202a/4, 212a/9, 219a/8, 290a/2
ġ.-ına (1) 180a/1
ġ.-ından (2) 107b/1, 135a/13
ġ.-ını (1) 126b/6
ġ. idici ol- (1) 82a/2
ġ. it- (17) 70a/10, 92b/11, 145b/4, 189b/9, 189b/11, 219a/2, 219a/3, 251b/8, 262a/1, 268a/2, 268a/2, 268a/3, 268a/3, 268a/4, 268a/6, 302b/7, 304a/2, 307b/10
ġażabiyye Ar.: Öfkeye ait, kızgınlığa ait
ġ.-dür (2) 149b/13, 136a/11
ġ.-nüñ (1) 69a/10
ġ.-si (1) 50b/3
ġazāl Ar.: Ceylan, geyik
ġ.-a (1) 149a/9
ġ.-lar (1) 149a/5
ġāzī Ar. (3): Savaştan sağ dönen 107b/15, 140b/2, 203a/12
ġ.-lere (1) 220a/11
ġāẓī (Ar. ġıẕā): Gıda, yiyecek, besin
ġ.-yile (1) 115b/8
ġazl Ar. (2): İp 218b/7, 237b/6
ġażūb Ar. (1): Kızgın, öfkeli 171b/14
ġazzāl Ar. (1): İp eğirici 227a/15
ġażżārī Ar. (1): Çanak çömlek yapıp satan kişi 227a/14
gebre Yun. (2): Kapari denilen bir bitki 157b/7, 157b/9
gėç (6): Geç, erken olmayan 16b/9, 16b/12, 17a/2, 37b/3, 168b/1, 205b/14
g. ol- (2) 36b/11, 36b/13
geç- : Geçmek, geçip gitmek, vazgeçmek, yaşamak
g.-di (6) 23b/10, 24a/3, 90b/15, 165a/11, 267b/3, 282b/13
g.-diler (1) 87b/2
g.-dügi (1) 36a/14
g.-dükden (2) 7b/14, 68a/13
g.-e (1) 52b/12
g.-en (9) 7b/2, 12a/7, 23a/1, 24a/9, 25a/13, 33a/13, 34b/3, 35a/9, 104a/10
g.-er (7) 41a/7, 55b/10, 88b/15, 92a/12, 92b/10, 225b/4, 247a/11
g.-mez (2) 216b/4, 242a/8
g.-miş (3) 11b/9, 91b/9, 97b/8
g.-mişdür (9) 52b/4, 56b/6, 96b/9, 113b/1, 116b/7, 161a/1, 234a/13, 235a/13, 263b/2
g.-mişidi (3) 156b/11, 163a/2, 308a/12
g.-se (3) 87b/1, 93a/14, 306a/6
geçmek(g) (1): Geçmek, geçip gitmek, vazgeçmek, yaşamak 289b/14
g.(g)-ile (2) 95b/14, 95b/14
geçmeklik(g): Geçme, geçip gitme
g.(g)-ile (1) 68b/2
geçür- : Geçirmek

g.-üp bite yörü- (1) 292a/13
g.-üp git- (1) 144b/6
g.-üp yat- (1) 253b/8
gelin (1): Gelin 79b/1
gelincek(g) (bk. **gelincik**): Ars denilen hayvan
yir g.(g)-i 187b/6
gelincik (bk.**gelinceg**) (1): Ars denilen hayvan 128b/3
gelme (1): Gelme, gelme eylemi 291b/3
g.-si (2) 41b/2, 73a/15
gelmek(g) (2) 39b/8, 175b/4
g.-den (1) 305a/13
g.-dür (1) 214a/4
g.(g)-e (2) 71b/5, 151a/13
g.(g)-ile (2) 53a/8, 53a/12
gelmeklik (1): Gelmek 234a/15
gemi (10): Gemi 93a/14, 94a/4, 94a/7, 94a/10, 94a/13, 94b/4, 94b/12, 94b/15, 95b/9, 96a/15
g.-de (6) 94b/1, 94b/7, 94b/9, 95b/13, 95b/13, 185b/11
g.-de ol- 136a/15
g.-den (4) 93b/5, 93b/11, 94a/5, 94a/9
g.-deyin (1) 94b/7
g.-dür (1) 98b/1
g.-nüñ (2) 93b/7, 94b/2
g.-si (2) 94a/11, 119b/13
g.-ye (6) 93b/3, 93b/6, 94b/12, 98a/15, 119b/14, 298a/8
g.-yi (3) 95b/6, 95b/7, 96a/9
g. ol- (1) 95b/3, 95b/4
gemici (1): Gemici, gemi kullanan veya gemide çalışan kişi 229a/11
g.-si (1) 95b/11
gėñ (2): Geniş 90b/10, 182a/1
g.-idi (1) 258b/6
g. ol- (1) 97b/1
genc Far. (1): Hazine, servet 242b/10
genç(c) (3): Genç, delikanlı 18b/6, 165b/9, 173a/4
g.(c)-i (1) 104b/3
gendene Ar. (2)0 Pırasa 124b/6, 124b/8
gendüm Far. (1): Buğday 118b/1
gėñlik(g) : Genişlik
g.-dür (1) 97b/13
g.(g)-i (1) 93b/7
ger Far. (1): Eğer 293a/1
gerçek(g) (3): Gerçek 14b/2, 214b/2, 223b/5
g.-dür (3) 11b/8, 19b/2, 106a/14
g.(g)-i (2) 15a/10, 15a/14
g.-sin (2) 91b/10, 152b/2
gerçi Far. (3): Her ne kadar, ise de 6la/6, 224a/11, 279b/11
gerek (41): Gerek, gerekir, mutlaka, ister ... ister, gerekli 2a/11, 5b/9, 5b/9, 17a/8, 17a/9, l7a/10, 17a/11, 17b/13, 17b/14, 18a/10, 18a/10, 18b/13, 27a/4, 30b/6, 34a/9, 34a/10, 42a/11, 49b/7, 57b/15, 70a/14, 72a/8, 74b/5, 76a/12, 84a/1, 84a/2, 84a/3, 84b/2, 89b/10, 98a/14, 165b/5, 171a/7, 173b/15, 213a/6, 227a/1, 241b/7, 241b/7, 254b/15, 268b/15, 270a/12, 279b/9, 280a/11
g.-dür (26) 11b/4, 18a/3, 27a/8, 29a/11, 30b/11, 41b/10, 54a/10, 96a/5, 108b/12, 126b/13, 142a/15, 153a/15, 172b/13, 173a/2, 173a/2, 241a/8, 255a/1, 255b/10, 257b/2, 259a/10, 261b/5, 268b/15, 269a/11, 275b/5, 280a/6, 283a/1
g.-mez (2) 20b/11, 254a/6
g.-se (17) 42b/1, 42b/2, 49a/9, 52a/7, 52a/7, 89b/9, 89b/9, 89b/9, 89b/9, 89b/11, 89b/11, 90a/3, 90a/4, 255a/15, 255b/1, 271b/15, 271b/15
gerinmek (1): Gerinmek, kolları açarak gövdeyi gergin duruma sokmak 214a/2

getür- (2): Getirmek, nakletmek 165a/6, 253b/11
g.-di (3) 1b/1, 148a/7, 264b/8
g.-diler (2) 184b/14, 297b/14
g.-dügi (2) 83a/9, 268b/7
g.-düñ (1) 55b/8
g.-e (7) 31a/2, 55b/7, 79b/1, 177a/10, 191a/6, 191a/12, 301a/5
g.-eler (1) 108b/1
g.-eyin (1) 136b/2
g.-medi (1) 152a/1
g.-meye (1) 226b/2
g.-mez (3) 271a/9, 273a/14, 284b/15
g.-miş (5) 124b/5, 161a/5, 181a/6, 253b/11, 307a/3
g.-mişler (2) 104a/8, 296a/3
g.-se (3) 133a/6, 164b/3, 190b/5
g.-seler (5) 85a/4, 192a/12, 231b/11, 231b/12, 295b/6
g.-sün (2) 170a/13, 188a/9
g.-üp (2) 107b/2, 271b/5
g.-ür (4) 67b/5, 74a/10, 192a/11, 278b/13
g.-ürler (2) 278b/13, 278b/13
g.-i gel-: "hemen getirmek" 96a/2

getürmek(g) : Getirmek
g.-den (1) 245a/11
g.-dür (1) 154a/3
g.(g)-e (2) 9b/15, 152a/1

gey Far. (1): Çok, pek çok 246b/10

gey- : Giymek
g.-di (3) 248b/8, 249b/10, 249b/12
g.-dügi (3) 143b/9, 248a/8, 249a/3
g.-düm (1) 264a/5
g.-ecek (1) 207a/12
g.-ecekler (1) 248a/15
g.-en (1) 249a/2
g.-er (3) 203a/7, 244a/11, 249b/8
g.-erler (1) 248b/4
g.-mese (2) 297b/6, 302a/4
g.-miş (7) 119b/12, 203a/5, 203a/5, 203a/6, 207a/6, 241b/12, 248b/1
g.-se (27) 165a/1, 191a/15, 203a/8, 203a/10, 204a/5, 207a/8, 207a/13, 207a/14, 207a/15, 241b/9, 243a/8, 243a/11, 243a/11, 248a/13, 248b/6, 248b/7, 248b/8, 248b/9, 248b/13, 248b/14, 248b/15, 249a/2, 249a/6, 249b/3, 249b/4, 297b/6, 302a/7
g.-üp (1) 249b/8
g.-e gel- (1) 302a/6

geydür- : Giydirmek
g.-di (1) 264a/5

geyik (6): Geyik 149a/2, 149a/7, 184b/7, 185a/7, 187b/4, 231b/9
şığın g.(g)-i (1) 150a/11
ayrık g.(g)-i (1) 150a/15
g.(g)-imiş (1) 150a/13

geyil- : Giyilmek
g.-ür nesne vir- (1) 302a/4

geymek (5): Giymek 248a/9, 248a/9, 248a/10, 248b/12, 248b/13

geyür- : Giydirmek
g.-ür (1) 267b/5

gezdür- : Gezdirmek
g.-en (1) 204b/7
g.-üp (1) 253a/10

gezdürici (1): Gezdiren 204b/7

gezici (1): Gezen 225b/1

ġıdā Ar. (3): Gıda, besin 117a/3, 118a/1, 161b/9
ġ.-dur (1) 156a/14
ġ.-lar (1) 133a/13
ġ.-sı (1) 153a/2
ġ.-sıdur (1) 76a/5
ġ. ol- (1) 114a/2

ġıl (1): Kıl 47a/7

ġılāf Ar. (1): Kılıf, kın 205b/11
ġ. içinde ol- (1) 205b/12

ġıll Ar. (1): Düşmanlık, gizli kin ve garez
ġ.-ı ġışş: Kin ve hile 83a/13

ġılmān Ar. (1): Gençler, delikanlılar 145b/7
ġ.-dur (3) 145b/8, 235b/2, 246a/6
ġ.-ı (2) 135a/11, 308a/2

ġılẓet :Ar.: Kalınlık, kabalık, sertlik
ġ.-i (1) 179b/1

ġınā Ar. (4): Zenginlik, bolluk, fazlalık 134b/10, 201b/10, 206b/15, 219a/3
ġ.-dur (6) 206b/1, 211b/6, 248b/14, 248b/14, 285b/15, 129a/12
ġ.-sı (1) 164b/8
ġ.-yıla (1) 219a/4
ġırbāl Ar. (1): Kalbur, iri delikli elek 235a/5
ġırīzī Ar.: Yaratılıştan, tabîî
ġ.-si (1) 42b/13
ġırra(t) Ar. (1): Gururlu, kibirli 122b/4
ġışāve Ar. (1): Örtü, perde; göze inen perde 289b/13
ġış̧ş̧ Ar.: Karışıklık, hile
(ġıll-ı) ġ.-dan (1) 83a/13
ġıybet Ar. (1): Aleyhinde bulunma, arkasından çekiştirme, dedikodu 218b/13
gibi (190): Gibi, benzer 2a/3, 2a/3, 2a/4, 2a/5, 2a/7, 7a/10, 9a/6, 9b/15, 10a/1, 10a/2, 10a/14, 10a/15, 11a/7, 11b/3, 11b/15, 12a/6, 12a/7, 12b/3, 12b/9, 12b/10, 12b/12, 13a/4, 13a/9, 13b/3, 13b/3, 13b/8, 18a/15, 21a/5, 21a/12, 23b/4, 25b/13, 27b/5, 27b/8, 28a/11, 28a/15, 29a/12, 29a/12, 29b/5, 30a/1, 31a/14, 33a/8, 34b/1, 34b/7
g.-dür (51) 7a/8, 7a/8, 10b/2, 12a/8, 21b/3, 38b/9, 53b/1, 64b/6, 66a/3, 67a/1, 80b/11, 81b/1, 85a/11, 99a/13, 102b/9, 104a/10, 109b/15, 114a/2, 122b/8, 127b/9, 129b/10, 135b/14, 138a/5, 142a/6, 148b/3, 151b/1, 151b/7, 155a/8, 155a/9, 155a/10, 183a/5, 183a/10, 184b/4
g.-ler (1) 12a/4
g.-lerüñ (1) 11b/11
gice (30): Gece 12b/5, 14a/12, 14b/4, 16a/3, 32a/10, 47a/4, 54a/1, 65b/9, 66a/6, 67a/11, 67b/9, 68a/5, 70a/4, 72a/15, 81a/11, 81a/12, 83a/3, 92a/1, 122a/11, 126b/8, 136a/3, 136b/14, 144b/6, 148b/2, 156b/4, 165a/6, 254b/3, 257b/4, 257b/4, 268a/8
g.-de (5) 29b/11, 54a/4, 65b/15, 81a/5, 84a/7
g.-den (1) 196a/5
g.-dür (1) 67a/5
g.-ler (1) 167a/13
g.-lerde (2) 195b/6, 196a/2
g.-nüñ (2) 14b/4, 15b/3
g.-si (3) 17b/12, 27b/5, 178b/8
g.-yle (1) 139a/10
g. ol- (1) 67a/1
giciyik (1): Kaşınma, kaşıntı, uyuz hastalığı; gicimik 286b/7
gider- : Gidermek, yok etmek, ortadan kaldırmak
g.-eyin (1) 109a/11
g.-ür (4) 124b/9, 204a/1, 204a/2, 247a/8
giderici (1): Gideren, yok eden 226a/5
gidermek (1): Gidermek, yok etmek, ortadan kaldırmak 286a/5
gidici (1): Giden 71a/4
gine (bk. **yine**) (5): Yine, tekrar 60a/10, 63b/5, 75a/15, 98b/6, 188a/2
gir- (2): Girmek; erişmek, ulaşmak; başlamak; mec. sokmak 135a/11, 135a/12
g.-di (27) 102b/13, 103b/2, 103b/6, 105b/14, 112a/9, 128b/4, 131a/15, 132a/11, 133a/10, 135a/14, 136a/6, 138a/6, 140b/1, 145a/1, 145a/8, 148a/2, 152a/14, 153a/1, 155b/14, 163a/1, 182a/2, 185b/9, 236a/13, 239a/14, 245a/9, 271a/5, 303b/8

g.-diler (1) 36a/15
g.-dük (1) 256a/14
g.-düm (2) 263b/8, 299a/10
g.-e [eline mal gir-: kazanmak, elde etmek] (182) 33b/1, 100a/12, 102b/1, 103b/1, 104b/2, 105a/5, 105b/12, 105b/15, 106a/2, 107a/7, 110a/7, 111a/13, 111a/15, 112a/10, 112a/11, 112b/9, 112b/13, 113a/14, 113a/14, 115b/3, 117b/8, 118a/10, 119b/4, 120a/1, 120b/8, 121b/6, 123a/2, 123a/6, 123a/15, 124b/11, 125a/1
g.-ince (1) 65a/8
g.-mese (1) 303b/11
g.-meye (2) 289b/14, 292a/1
g.-mez (3) 83b/4, 211b/10, 306b/15
g.-mezse (1) 239a/12
g.-miş (9) 13a/1, 108a/5, 117b/13, 137b/9, 235a/12, 254a/8, 306a/7, 307a/2, 307a/6
g.-mişdür (3) 111a/6, 227a/11, 227a/12
g.-mişler (1) 225a/7
g.-se (38) 78a/13, 103a/4, 103a/7, 103b/3, 103b/7, 104a/11, 108a/2, 111a/5, 111a/14, 113a/12, 116b/12, 120a/1, 124b/1, 137a/3, 147b/8, 147b/11, 149a/8, 154b/7, 16b/14, 173b/7, 198a/15, 200a/12, 215b/14, 218b/12, 230b/2, 230b/2, 232b/13, 232b/14, 237b/4, 242a/6, 247b/11, 272b/13, 303b/11, 306a/8, 306a/9, 306b/4, 307a/1, 307a/11
g.-üp (1) 103a/5
g.-ür (20) 15b/14, 16b/2, 30a/7, 31b/7, 31b/8, 53a/12, 97b/14, 98b/4, 100a/8, 101a/5, 101b/7, 105b/12, 128b/5, 211b/10, 227a/9, 228b/5, 239a/2, 239a/12, 307a/5, 307a/8
g.-ürse (2) 150a/6, 171b/7
g.-ürsin (1) 306b/14

girde Far. (4): Açılmış yufka, ekmek; değirmi, yuvarlak 156a/9, 157a/5, 157a/6, 157a/14

giriş : Giriş, girme yeri
g.-i (1) 104b/13

girmek(g) (3): Girmek, erişmek, ulaşmak; başlamak 100a/10, 147a/9, 307b/4
g.-den (1) 307b/4
g.-dür (2) 220b/4, 286a/1
g.(g)-e (4) 20b/11, 83b/3, 83b/5, 102a/2
g.(g)-i (1) 306b/11
g.(g)-ile (2) 128b/7, 290b/2

girü (42): Yeniden, tekrar; geri, arka; sonra; bir daha, artır, gayrı 50b/13, 51a/10, 52b/2, 55a/1, 55b/13, 58a/6, 65a/1, 65a/1, 66a/1, 70b/4, 71b/4, 73b/13, 74b/2, 81a/3, 84b/13, 88b/12, 88b/13, 105b/10, 114b/6, 123a/15, 123b/1, 133a/2, 136b/1, 147a/4, 150a/2, 180a/12, 181a/6, 181a/8, 216b/11, 217a/14, 261a/3, 263a/15, 275b/2, 276b/10, 277b/5, 292a/13, 296a/12, 298b/11, 300a/5, 300a/15, 300b/3, 308a/14

girye Far. (1): Ağlama, ağlayış 187b/9

git(d)- : Gitmek
g.-di (19) 98a/15, 132a/5, 136b/3, 137a/12, 140a/15, 147b/13, 152a/1, 152a/1, 154a/8, 178a/11, 183a/1, 183b/10, 185a/2, 261a/2, 276b/9, 295a/5,

303b/5, 305a/13, 305b/2
g.-diler (2) 126b/9, 244a/6
g.-dügi (2) 140b/4, 214a/3
g.(d)-e (46) 56b/10, 56b/10, 56b/11, 57a/11, 57a/12, 77a/13, 81b/8, 87b/3, 107b/10, 126b/10, 130b/12, 135b/13, 154a/8, 167b/5, 169b/11, 169b/14, 171a/5, 172b/10, 175a/3, 175b/10, 176a/10, 177a/7, 178a/12, 178b/13, 181a/7, 186b/13, 189b/1, 190a/9, 194a/11, 195b/9, 189b/6, 237a/7, 240a/9, 240b/10, 240b/10, 243a/2, 244b/9, 264b/11, 282a/10, 285a/3, 285a/3, 292a/14, 292b/1, 295a/11, 298b/5, 302a/10
g.(d)-erken (2) 149b/15, 253a/15
g(d)-ermiş (1) 150a/9
g(d)-erse (1) 137b/14
g(d)-en (2) 120a/3, 148a/4
g.(d)-enüñ (1) 285b/6
g.(d)-er (29) 7a/1, 37a/8, 37a/12, 37b/9, 51b/5, 56a/10, 57a/11, 64b/15, 64b/15, 69b/14, 69b/14, 70a/4, 70a/5, 76b/3, 89a/2, 98a/14, 122a/15, 142a/11, 144b/6, 161b/9, 165a/10, 167b/4, 224a/10, 225b/1, 237a/11, 241b/11, 257a/4, 289b/9, 303b/8
g.-mese (1) 298a/3
g.-meye (3) 73b/11, 208a/14, 274a/11
g.-mezse (1) 141b/9
g.-miş (9) 150a/4, 173b/1, 173b/2, 181a/4, 181b/14, 290b/7, 292b/3, 297a/12, 304a/1
g.-mişdür (2) 104b/5, 296b/11
g.-mişidi (3) 25a/5, 164a/7, 301a/9
g.-mişler (1) 210b/3
g.-se (7) 7a/3, 145b/13, 147b/9, 147b/9, 173a/13, 189b/5, 217a/1
g.(d)-üp (2) 12b/9, 256a/12

gitme : Gitme, gidiş
g.-si (1) 65a/5

gitmek(g) (7): Gitmek 73b/10, 74a/7, 235b/9, 286a/6, 287b/2, 288b/6, 289b/4
g.-dür (6) 130a/2, 213b/15, 214a/6, 285a/8, 288b/6, 293a/8
g.(g)-e (8) 65b/10, 70a/4, 77a/8, 88a/9, 104a/8, 163b/7, 166a/15, 219b/13
g.(g)-ile (2) 219b/10, 287b/3

gitmeklik(g): Gitmek, gidiş
g.-e (1) 71a/5
g.(g)-ile (1) 54b/10

gizle- : Gizlemek, saklamak
g.-ñ (1) 22b/12
g.-se (1) 189b/14
g.-ye (2) 189b/14, 218a/6

gizlemek (2): Gizlemek, saklamak 70a/8, 81b/11

gizlen- : Gizlenmek
g.-e (1) 74b/2
g.-eler (1) 41b/15
g.-miş (1) 46b/12
g.-mişdür (3) 42a/1, 85a/9, 154a/11
g.-se (1) 213b/5
g.-ürmiş (1) 208a/7

gizlenmek (3): Gizlenmek 67b/1, 213b/5, 218b/12

gizlü (16): Gizli, 11b/2, 11b/3, 55b/11, 57a/12, 71b/5, 77b/2, 95b/12, 98a/12, 99a/3, 117a/9, 118a/9, 130a/15, 168b/5, 190b/8, 202a/9, 248b/6
g. ṭut- (1) 29a/14

göbek(g) (1): Göbek 287b/14
g.(g)-i (2) 52a/6, 52a/8
g.(g)-in (1) 179a/13
g.(g)-inde (1) 179a/12
g.(g)-ine (1) 174a/15

göcek (1): Gökçek, güzel 107a/6

göç- : Göçmek
g.-di (1) 185a/2

göçgünci (2): Göçebe, göçmen 226b/13, 226b/13
gök(g) (25): Gök; mavi, yeşil 32a/10, 32a/12, 50a/3, 50a/4, 51a/1, 51a/3, 51b/1, 51b/2, 51b/5, 63b/5, 67a/3, 67b/12, 72b/9, 72b/11, 72b/13, 72b/14, 72b/15, 73a/3, 73a/4, 84a/5, 118b/15, 120b/15, 170b/2, 268b/14, 269a/11
g.(g)-e (17) 7a/12, 32b/2, 50a/6, 50b/13, 51a/11, 51a/12, 51a/14, 54b/8, 65a/1, 66b/5, 71b/3, 75b/10, 122a/9, 140a/15, 167a/14, 221b/15, 282a/5
g(g)-i (4) 14a/9, 50a/10, 50b/15, 72a/1
g.(g)-idür (1) 64b/6
g.(g)-ile (1) 268b/5
g.(g)-inde (1) 50a/8
g.(g)-inden (2) 75a/14, 77b/6
g.(g)-üñ (3) 63b/8, 66a/6, 67a/5
g.-de (14) 50a/11, 50a/13, 50a/14, 50b/2, 50b/4, 50b/7, 51a/4, 51b/4, 52a/4, 63a/11, 63a/14, 63b/7, 73a/13, 75b/10
g.-den (17) 50b/11, 51a/9, 55b/6, 55b/9, 59b/1, 64a/2, 64a/4, 64b/14, 73a/10, 79b/12, 80a/14, 85a/13, 157a/12, 161b/15, 167a/8, 249b/12, 281b/14
g.-ler (4) 4b/8, 51a/7, 105b/14, 269a/9
g.-leri (1) 17b/9
g.-lerüñ (1) 8a/5
g. göz ol- (1) 306a/15
g. gürle- (1) 67a/3
g.-e ağ- (1) 100a/5
g.-de ol- (1) 269a/12
göger- : Morarmak, yeşermek
g.-di (1) 52a/11
gög(ü)s (2) 288b/7, 288b/8
g.-i (7) 56a/6, 84a/15, 144a/2, 178b/1, 178b/3, 220a/2, 258b/11
g.-iyile (1) 258b/11
g.-inde (1) 178b/5
g.-inden (1) 58a/3
g.-ine (4) 181a/12, 206a/7, 262a/4, 279b/5
g.-ümde (1) 295a/1
g(ü).-ile (1) 101a/12
g.-üñüzde ol- (1) 185a/10
g(ü).-de ol- (1) 209a/11
gökçek (23): Güzel, hoş 18b/3, 18b/4, 19b/14, 20a/5, 20a/5, 20b/6, 29a/11, 47b/12, 52a/3, 53a/5, 55a/15, 56b/6, 57b/7, 70b/15, 77a/3, 79b/5, 88b/6, 90a/14, 90a/15, 93a/8, 221b/9, 241a/2, 250b/14
g.-dür (1) 20b/3
g. ol- (4) 63a/12, 80a/13, 94b/5, 101a/6
gökçeklik(g): Güzellik, hoşluk
g.-in (1) 19b/5
gökleyici (1): Mavi veya yeşil hâle getiren, boyayan 225b/10
gökyüzi : Gökyüzü
g.-nde (1) 32a/10
g.-nden (1) 32a/12
gölge (1): Gölge 69b/11
g.-de (2) 69b/12, 69b/13
g.-si (2) 56a/1, 56a/10
g.-sinde (4) 123b/6, 171a/3, 171a/4, 308a/8
g.-sindedür (1) 80a/6
g. ol- (2) 32a/10, 33a/14
gölgelen- : Gölgelenmek
g.-ür (1) 69b/12
gölgelik (2): Gölgelik 237b/1, 237b/2
gölgelü (1): Gölgeli 91a/6
göm- : Gömmek, defnetmek
g.-er (1) 162b/12
gömeç(c) : Bal peteği, petek
g.-inde (1) 161b/6
gömmek : Gömmek, defnetmek
g.-dür (1) 215a/15
gönder (1): Kargı, mızrak, sırık 206b/2
g.-lerine (1) 120a/4
gönder- (bk. **göndür-**): Göndermek
g.-di (2) 152a/1, 196b/6
g.-dügi (1) 300b/1
g.-mekdür (1) 222a/7
gönderil- (bk. **göndüril-**): Gönderilmek

g.-mezdin (1) 152b/11
göndür- (bk. **gönder-**): Göndermek
g.-e (4) 205b/7, 206a/5, 206a/7, 235b/13
g.-se (1) 19b/13
göndüril- (bk. **gönderil-**): Gönderilmek
g.-ür (1) 73a/10
göndürmek(g): Göndermek
g.(g)-i (1) 15a/12
göñlek(g) (2): Gömlek 302a/15, 303b/14
g.(g)-e (1) 239b/11
g.(g)-i (2) 249a/5, 249a/7
g.(g)-ile (1) 12b/13
g.(g)-in (1) 264a/5
g.(g)-inde (2) 142a/4, 210b/6
g.(g)-ine (3) 188b/7, 189b/11, 240a/15
g.-leri (1) 249a/6
g.-de ol- (1) 218a/2
göñ(ü)l (3): Gönül, yürek 28b/3, 68a/14, 82b/3
g(ü).-de (1) 250a/5
g.-i (6) 5lb/6, 67b/12, 78a/4, 78a/7, 78b/1, 250a/11
g.-idür (1) 90b/12
g.(ü)-inde dut- (1) 250a/1
g.-inden (1) 195b/9
g.(ü)-inden geçür- (1) 15b/1
g.-ine (1) 28a/7
g.-üñ (1) 82a/14
g(ü).-ler (1) 76b/11
g(ü).-lerde (1) 75b/4
g(ü).-lere (2) 73a/5, 273b/2
g(ü).-lerin (1) 204a/1
g.(ü)-li ol- (1) 96b/2
g. göziyle bak- (1) 7a/5
g. āyinesi (1) 28a/15
g. gözgüsi (1) 49b/13
g. ḳaralıġı (1) 45a/5
g.-ler deresi (1) 76b/11
göñüllü (7): Kalpli, fikir ve düşünceli 78b/6, 99a/6, 100a/5, 109b/3, 110a/10, 121b/7, 205b/9
g.-leri (1) 207a/4
g.-leridür (1) 100a/2
gör- (3): Görmek, bakmak; rüya görmek 53b/5, 263b/13, 263b/13
g.-di (225) 9a/12, 9a/12, 9a/14, 9a/15, 11a/14, 12b/13, 12b/14, 12b/14, 12b/ 15, 13a/1, 13a/5, 29b/15, 30b/14, 31a/12, 31a/15, 33a/3, 35a/5, 35a/6, 36a/12, 37a/6, 37a/10, 39a/14, 39a/14, 39b/5, 45b/15, 47a/1, 47a/14, 48a/3, 48a/7, 52a/8, 54b/7, 54b/11, 55b/9, 58a/14, 59a/10, 59b/1, 59b/4, 64a/15, 64b/4, 64b/13, 66b/2, 66b/5, 67a/11,
g.-diler (4) 26a/1, 36a/13, 209b/5, 301a/9
g.-dilerise (1) 31b/10
g.-dise (1) 68b/5
g.-diyse (3) 22a/5, 107a/2, 182a/1
g.-dügi (23) 8a/3, 9a/1, 9a/7, 11a/7, 13b/1, 15b/14, 17b/5, 34a/8, 36a/14, 37b/11, 39a/15, 43a/15, 103b/12, 105a/2, 163a/2, 256a/2, 256a/4, 259a/2, 261b/3, 266b/13, 267b/14, 268a/1, 300b/11
g.-dügidür (2) 34b/12, 272b/9
g.-dügin (1) 204a/1
g.-düginde (1) 38b/2
g.-düginüñ (2) 26a/3, 60a/5
g.-dügüm (3) 183b/9, 255b/13, 257b/1
g.-dügüñ (5) 54b/14, 167a/13, 232a/13, 256b/8, 256b/9
g.-dük (1) 256b/4
g.-dükden (1) 194a/12
g.-düm (111) 22b/15, 23a/3, 25b/8, 26a/10, 27b/4, 27b/8, 27b/9, 32a/10, 36b/7, 46a/11, 47b/1, 47b/8, 47b/12, 47b/14, 49b/7, 55a/6, 58b/9, 82a/8, 86b/10, 91a/5, 103a/15, 104a/4, 105b/9, 106a/11, 112a/12, 120a/13, 120b/2, 120b/3, 122a/8, 125b/7, 126b/8, 134b/8, 135a/8

153b/15, 172a/5, 200a/2, 217b/15, 243a/14, 247a/1, 281a/9, 291a/7, 295a/10, 299a/11
g.-señ (4) 165b/3, 165b/4, 165b/5, 171a/12
g.-señüz (2) 21a/3, 22a/15
g.-üp (3) 119b/13, 167a/4, 177a/1
g.-ür (46) 8a/6, 8b/10, 9b/5, 10a/11, 10a/12, 10a/14, 12a/11, 12a/13, 12a/14, 12b/1, 12b/1, 12b/4, 12b/5, 12b/6, 12b/8, 12b/10, 12b/12, 13a/3, 16b/7, 22a/2, 42a/12, 48a/1, 53b/3, 73b/10, 74a/9, 82a/12, 82b/1, 88a/11, 93a/8, 94b/1, 97b/3, 98b/3, 99b/9, 99b/9, 99b/9, 99b/10, 114b/12, 117b/3, 223b/4, 226a/6, 227b/9, 254b/6, 266b/15, 271a/7, 271a/8, 274b/13
g.-ürdi (1) 20a/1
g.-ürem (8) 19a/14, 118b/7, 131a/2, 199a/12, 246b/5, 258a/13, 277a/10, 277a/11
g.-ürin (7) 25b/10, 76b/7, 76b/7, 86a/3, 91b/3, 96b/11, 97a/5
g.-ürler (7) 7b/7, 36a/7, 37b/11, 254b/14, 257b/7, 275a/14, 275a/15
g.-ürlerse (1) 279a/13
g.-ürse (9) 10a/13, 16b/15, 31a/1, 47a/6, 132b/1, 143b/3, 166a/7, 177b/14, 183a/7
g.-ürseñ (1) 165b/3
g.-ürsin (1) 7b/9
g.-ürsiz (1) 22b/9
g.-ürüz (1) 23a/7
g.-e dur-: Devamlı bakmak 13b/4

göre (4): Gereğince, göz önünde tutulunca, nazaran, bakılarak 30b/4, 32a/4, 35b/5, 42b/14

görigen : İyi gören
g.-idür (1) 146b/15

göril- (bk. **görül-**) : Görülmek
g.-di (2) 106a/5, 121a/1
g.-e (8) 14b/2, 23a/11, 110b/11, 118b/9, 242b/1, 271b/4, 297b/10, 306a/11
g.-en (31) 14b/3, 14b/8, 14b/13, 15a/3, 15a/4, 15b/1, 15b/2, 15b/4, 15b/5, 15b/5, 15b/6, 16a/7, 16a/11, 16a/12, 16a/13, 16b/10, 16b/12, 17a/7, 18b/10, 18b/11, 18b/14, 44a/4, 73a/15, 252a/10, 254b/7, 254b/10, 255b/12, 255b/14, 256a/8, 257b/7, 261a/15
g.-endür (2) 15a/11, 15a/15
g.-mese (2) 120b/11, 255b/11
g.-mez (1) 271a/9
g.-se (18) 49b/6, 116a/14, 119a/6, 121a/11, 122a/2, 122b/14, 129b/9, 141b/10, 144a/8, 147a/7, 239a/3, 239a/3, 243b/9, 265a/3, 291a/6, 299b/3, 302a/1, 304b/12
g.-sün (1) 90a/4
g.-ür (10) 12a/9, 15a/7, 43b/13, 105a/10, 126b/11, 174b/12, 256a/5, 257a/12, 271b/11, 272a/13
g.-ürse (6) 128a/11, 170a/8, 171a/10, 174b/13, 180a/11, 279a/13

görilmek (bk. **görülmek**) (1): Görülmek 297a/11

görin- (bk. **görün-**): Görünmek
g.-di (1) 269b/15
g.-diler (1) 60b/2
g.-en (4) 9a/8, 96a/6, 254b/7, 275a/3
g.-mese (2) 213b/9, 218b/12
g.-mez (1) 42b/7
g.-mez ol- (2) 105b/14, 122a/9
g.-se (3) 18a/3, 73a/3, 231b/15
g.-ür (13) 41a/14, 42b/6, 42b/9, 69a/15, 69b/3, 69b/5, 105a/10, 224b/8, 269b/1, 272a/3,

272a/11, 272a/12, 277a/7
g.-ürler (1) 60a/13
g.-ürse (2) 41a/13, 47a/3
görinmek (1): Görünmek 12b/3
görme : Görme, bakma
g.-si (1) 109b/4
görmek(g) (85): Görmek 4b/8, 4b/9, 7a/8, 11b/8, 11b/9, 15a/7, 38a/5, 47b/3, 50a/4, 50a/4, 55a/14, 57a/5, 60a/2, 69a/9, 69a/9, 69a/10, 69a/11, 69a/12, 69a/13, 69a/14, 90b/10, 97a/3, 97a/4, 101b/13, 109b/10, 113a/1, 117b/4, 117b/11, 119a/15, 119b/1, 119b/13, 120a/12, 126b/12, 128b/10, 129b/9, 129b/9, 130a/4, 132b/1, 142b/9, 143b/3, 161a/2, 162b/11, 165b/11, 165b/12, 165b/12, 165b/13
g.-de (1) 50a/3
g.-dedür (1) 78a/14
g.-den (5) 128b/10, 132b/2, 166b/5, 244a/1, 282a/15
g.-dür (4) 13b/3, 113a/6, 187b/4, 288b/13
g.(g)-e (2) 13a/7, 91a/12
g.(g)-i (1) 45b/9
g.(g)-ün (2) 239a/11, 292b/12
g.(g)-üñ (52) 4b/8, 4b/10, 4b/11, 4b/12, 4b/13, 4b/15, 5a/1, 5a/2, 5a/3, 5a/5, 5a/7, 5a/7, 5a/9, 5a/14, 5a/15, 5b/3, 5b/5, 5b/7, 5b/9, 5b/11, 5b/13, 5b/15, 6a/3, 6a/4, 6a/5, 6a/7, 6a/8, 6a/10, 6a/12, 6a/13, 6a/13, 6a/15, 109b/13, 126b/12, 149a/2, 155b/1, 163a/15, 184a/4, 204b/13, 211a/11, 222a/11, 230b/7, 241b/7, 250a/3, 252a/5, 262b/3, 263b/1, 265b/15, 266a/10, 280b/1, 283a/12, 295a/8, 305a/6

görmeklik(g): Görmek, görme
g.-de (1) 98a/13
g.-dedür (1) 86a/10
g.(g)-ini (1) 53a/10
görül- (bk. **göril-**) : Görülmek
g.-di (1) 257b/4
g.-dügi (1) 122a/11
g.-se (22) 49b/5, 122a/3, 123a/1, 123a/11, 127a/1, 138b/13, 252b/2, 265a/10, 265a/12, 265a/15, 266a/7, 296a/13, 299a/14, 299b/2, 299b/3, 299b/9, 299b/12, 300a/6, 300a/7, 300a/9, 300a/10, 300a/13
görülmek (bk. **görilmek**) (1): Görülmek 242b/1
görün- (bk. **görin-**): Görünmek
g.-di (1) 27a/13
g.-se (3) 75a/2, 107b/3, 255a/12
göster- : Göstermek
g.-dügi (1) 11a/11
g.-dügümce (1) 2b/9
g.-düm (1) 2b/8
g.-e (2) 13b/15, 276a/9
g.-eyim (1) 275b/14
g.-sün (2) 275b/14, 276a/7
g.-üp (1) 2b/6
g.-ür (11) 7b/6, 11a/9, 11a/13, 27a/10, 27a/11, 29b/11, 31a/14, 35b/14, 170b/11, 266a/2, 274b/1
g.-ürler (2) 13a/10, 13a/11
gösteril- : Gösterilmek
g.-di (1) 86b/8
götür- : Götürmek, kaldırmak, toplamak, ayırmak
g.-diler (1) 19a/15
g.-e (1) 215a/8
g.-eler (1) 206a/10
g.-mez (1) 71a/9
g.-se (3) 146a/15, 297a/4, 303b/1
g.-seler (2) 125a/3, 298a/3
g.-üp (3) 70b/2, 210b/3, 298a/3
g.-ür (3) 222b/12, 246a/15, 298a/13
g.-ürken (1) 298a/6

g.-ürler (1) 298a/14
götürmek (1) Götürmek, kaldırmak, toplamak, ayırmak 214a/14
götürül- : Götürülmek
g.-mez (1) 74a/6
gövde : Gövde
g.-nüñ (1) 287b/2
g.-si (1) 77a/13
göyündür- : Yakmak
g.-üp (1) 78b/15
göz (13): Göz, görme organı 67b/13, 110b/10, 146b/11, 158b/13, 170b/1, 170b/1, 170b/2, 231a/1, 234b/2, 287b/10, 287b/10, 296b/7, 306a/15
g.-den (1) 117a/14
g.-e (2) 291a/3, 291a/3
g.-i (8) 170a/11, 170b/4, 175b/5, 177b/8, 185b/9, 251b/14, 273b/14, 288b/15
g.-ile (2) 97a/15, 97b/1
g.-in (5) 135a/13, 170a/14, 170a/14, 170b/12, 263a/13
g.-inden (4) 92a/3, 107b/11, 117a/15, 117b/1
g.-ine (2) 185b/9, 247a/15
g.-inüñ (2) 52a/11, 171a/5
g.-iyle (1) 7a/5
g.-ler (3) 108b/1, 170a/10, 291b/2
g.-lere (1) 273b/2
g.-leri (11) 56a/5, 170b/5, 170b/9, 170b/10, 196b/6, 242a/5, 258a/4, 258b/1, 265b/14, 273a/14, 291a/15
g.-lerin (1) 262a/8
g.-lerinde (1) 185b/5
g.-lerine (2) 170b/9, 294a/14
g.-lerüm (4) 27b/5, 27b/7, 262a/9, 263a/14
g.-lerümi (1) 277b/1
g.-lerümüñ (1) 280a/15
g.-lerüñ (1) 263a/14
g.-üm (1) 27b/7
g.-ümile (1) 210a/13
g.-üñ (4) 170b/15, 171a/1, 171a/9, 265b/11
g.-üñle (1) 210a/14
g.-e aḳ düş- (1) 170b/13
g.-de ol- (1) 289b/13
g. açup yum- (1) 27b/10
g. yumup aç- (1) 8a/7
g.-leri aydın ol- (1) 291a/9
g.-lerümi büri- (1) 275b/7
gözetmek (1): Gözetlemek, bakmak 215a/14
gözgü (2): Ayna 69b/4, 82b/11
g.-deki (1) 93a/7
g.-si (3) 49b/13, 82b/3, 82b/5
g.-sinde (1) 53b/3
gözik- (bk. **gözük-**): Görünmek
g.-ene (1) 15a/4
g.-ür (1) 58a/3
gözlü (1): Gözlü, gözü olan 258a/15
gözsüz (1): Kör, gözsüz, gözü olmayan 228b/11
g. ol- (2) 97a/10, 97a/11
gözük- (bk. **gözik-**): Görünmek
g.-mez (1) 75a/7
gözyaşı (1): Gözyaşı 185b/3
ġubār Ar. (1): Toz 169b/11
ġ.-ını (1) 70b/13
ġūl Ar. : Hortlak, şeytan
ġ.-lardur (1) 283a/15
ġulām Ar. (4): Genç, delikanlı; köle, esir 43b/15, 135b/14, 219b/14, 250a/1
ġ.-dur (8) 139a/9, 145b/4, 158a/7, 231b/10, 233a/6, 233b/4, 234b/1, 236a/3
ġ.-ıla (1) 53a/5
ġull Ar.: Suçlunun boynunu ve bileklerine geçirilen demir halka, zincir, pranga
ġ.-ın (1) 208b/12
ġurāb Ar. (8): Karga 45a/10, 142a/6, 142b/7, 142b/9, 142b/10, 142b/11, 142b/13, 142b/3
ġ.-a (1) 142b/12
ġurbet Ar.: Gariplik, yabancılık
ġ.-de (6) 52b/11, 220b/14, 231a/14, 236b/15, 298a/10, 305a/12
ġ.-dür (1) 221a/13
ġ.-e (1) 208b/3
ġ.-de ol- (1) 305b/1

ġ.-sı git- (6) 87b/3, 132a/5, 189b/1, 240a/9, 290b/7, 302a/9
ġ.-da ḳal- (1) 66a/8
ġuṣṣalan- Ar.+T.: Kederlenmek, kaygılanmak
ġ.-alar (1) 80b/15
ġ.-dı (1) 128a/14
ġuṣṣalandur- Ar.+T.: Kederlendirmek, kaygılandırmak
ġ.-a (1) 80b/6
ġuṣṣalu Ar.+T.(5): Kederli, kaygılı 47a/10, 155b/11, 163b/6, 257a/3, 280b/8
ġ.-dur (1) 296b/12
ġ.-sa (8) 105a/6, 109a/15, 188b/6, 191b/1, 208a/12, 249b/13, 252a/9, 281a/12
ġ.-ya (2) 266a/15, 297b/11
ġ.-yısa (7) 75a/12, 88a/13, 102b/15, 163b/3, 209b/12, 263b/6, 280b/6
ġ.-ysa (2) 197a/8, 197a/10
ġ. ol- (11) 131b/6, 138b/1, 162b/4, 164a/14, 178a/3, 178a/10, 189b/15, 190a/2, 225a/6, 229b/3, 257a/2
ġusul (bk. **ġusl**) Ar.: Cünüplük, temizlenmek için bütün vücudu dince gerekli görülen şekilde yıkayarak arıtma işi
ġ.-da (1) 108b/6
gūyā Far. (12): Sanki, diyelim ki 55b/9, 56a/1, 64a/15, 66a/10, 81b/10, 86b/4, 87b/12, 91a/6, 94b/7, 97a/5, 97a/9, 100a/8
ġuyūb Ar.: Bilinmeyenler, gaipler
ġ.-a (1) 7a/2
ġuz(z)āt Ar. (2): Gaziler, savaşta sağ kalanlar 140a/14, 141b/10
ġ.-dur (1) 104b/7
ġ(z).-a (1) 266a/14
güccük (2): Küçük 178b/14, 206a/15
güç(c) (1): Zor, şiddet, kuvvet 174b/9
g.(c)-ile (1) 135a/7
g.(c)-üm yit- (1) 120a/15
gügercin (bk.**gügerçin**) (3): Güvercin 148a/5, 148b/10, 283a/9
gügerçin (bk. **gügercin**) (2): 148a/7, 154b/12
g.-ler (1) 133b/11
gül Far. (10): Gül, gül çiçeği 46a/8, 120b/11, 126a/8, 126a/9, 126a/10, 126b/1, 126b/3, 126b/4, 126b/5, 258b/3
g.-e (1) 60a/15
g.-ler (1) 5a/15
g. devşür- (3) 126a/8, 126a/9, 126a/10
g. vaḳtı ol- (1) 126a/13
gül- : Gülmek
g.-di (2) 19a/10, 210a/14
g.-er (2) 19b/15, 299a/14
g.-icek (1) 172a/15
g.-mezidi (1) 258a/15
güldürici (2): Güldürücü, güldüren 229a/5, 229a/5
gülmek (1): Gülmek 186b/7
gül yağı (1): Gül yağı 126b/4
gümagi (1): ? 165a/15
gümiş (8): Gümüş 30a/4, 83a/12, 226a/2, 242a/4, 242a/6, 242a/7, 244a/1, 258b/10
g.-den (7) 103a/12, 173b/5, 237a/4, 243b/12, 245b/4, 246b/11, 248b/10
g.-den ol- (5) 105a/15, 202a/2, 234b/5, 244a/10, 245a/6
g.-ile (1) 243a/10
g. bul- (1) 242b/9
g. ol- (1) 242a/5
gün (24): Gün, gündüz; güneş 7b/14, 15b/6, 17b/9, 17b/10, 17b/10, 17b/12, 17b/14, 18a/2, 18a/2, 18a/12, 18b/10, 20b/8, 37a/4, 41a/4, 41a/12, 41a/13, 65b/15, 66a/1, 132a/14, 136a/7, 195a/15, 199b/11, 257b/7, 286a/14

g.-de (8) 17b/13, 17b/15, 18a/1, 18a/1, 18a/3, 44a/7, 55a/5, 286a/15
g.-den (4) 36b/2, 136b/14, 200b/5, 266b/7
g.-dür (2) 17b/14, 17b/15
g.-e (1) 55a/4
g.-i (2) 41a/4, 136b/15,
g.-idür (2) 17b/8, 17b/11
g.-in (1) 189b/6
g.-inde (7) 118b/7, 151b/2, 177a/15, 194b/15, 197b/4, 272a/3
g.-ine (1) 143b/7
g. dutıl- (1) 56a/11
g. ṭoġa ṭur- (2) 15b/5, 29b/3
g. bata ṭur- (1) 29b/3

günāh Far. (9): Allah'ın emirlerine aykırı olan iş 286a/15, 287b/15, 292b/5, 293b/12, 300a/3, 301a/3, 306a/14, 306b/4, 307b/5
g.-a (5) 201a/1, 285a/15, 286b/1, 287b/8, 290b/6
g.-dan (5) 189a/8, 190a/8, 198a/4, 228a/4, 267b/12
g.-dur (4) 297a/14, 214b/4, 249a/13, 303b/15
g.-ı (3) 84a/15, 116b/13, 293b/10
g.-ıla (3) 188a/8, 214b/10, 290b/6
g.-ına (3) 87b/3, 168a/13, 192b/12
g.-ından (9) 164b/6, 188a/3, 191a/15, 199b/14, 203a/5, 209a/15, 28b/4, 290b/7, 301b/7
g.-ını (1) 83a/15
g.-lardan (1) 86b/6
g. it- (1) 86a/4
g.-a gir- (1) 170b/13
g.-ı git- (1) 237a/7
g.-ı kebīre "büyük günah" 257a/1
g.-ı kebīre işle- (2) 104b/4, 306a/7
g. işle- (12) 40a/6, 130b/11, 168a/13, 180b/13, 189a/5, 189a/8, 189a/9, 208b/7, 250a/10, 286b/1, 295a/12, 303b/14

günāhkār Far.: Günâhlı, günâh işleyen
g.-ısa (1) 106a/3
g.-lar (1) 297a/15

günāhsuz Far.+T. (1): Günâhsız, günâhı olmayan 288a/10

gündüz (7): Gündüz 14b/5, 15a/11, 16a/3, 67a/5, 144b/7, 167a/12, 195b/6
g.-de (5) 15b/7, 29b/11, 84a/6, 84a/7, 91b/15
g.-e (2) 15a/12, 41a/15
g.-le (1) 47a/4
g.-üñ (1) 14b/4
g. ol- (1) 66a/6

güneş (38): Güneş 12a/15, 12b/15, 36b/7, 50b/2, 52a/15, 52a/15, 53a/15, 55a/14, 55a/15, 55b/4, 55b/10, 56a/1, 56a/6, 56a/8, 56a/10, 56a/11, 56a/13, 56a/15, 56b/5, 56b/13, 56b/15, 57a/1, 57a/5, 57a/8, 57a/10, 57a/11, 57b/1, 57b/2, 57b/6, 57b/7, 66a/6, 66a/10, 69b/11, 75a/6, 81b/1, 272b/12, 272b/13, 305b/4
g.-de (3) 55b/8, 57a/15, 69b/14
g.-den (2) 57a/10, 57b/3
g.-e (4) 7b/8, 56b/3, 57a/7, 122b/15
g.-i (4) 52a/6, 56b/7, 57a/4, 57b/8
g.-inden (1) 68b/4
g.-ler (1) 57a/2
g.-üñ (6) 7b/8, 55b/8, 56a/14, 56b/9, 57b/10, 58a/7
g. ol- (2) 52b/6, 56b/1
g. ṭokın- (1) 237b/2
g. ṭoġ- (2) 56a/9, 56b/6

günilemek (1): Kıskanmak, çekememek, haset etmek 214b/6

günlük : Gölge yapmaya yarayan perde, şemsiye
g. ṭut- (1) 234a/4

gür : Çok, bol; yoğun
g. bit- (1) 119a/11

güre : Vahşi, eğitilmemiş
g.-ler (1) 225b/15

güreş : Güreş
g. ṭut- (3) 220a/13, 281b/2, 289b/10
güreş- : Güreşmek
g.-en (1) 220a/14
güreşmek (2): Güreşmek 220a/13, 251a/8
gürle- : Gök gürlemek, gür diye ses çıkarmak
g.-r (1) 72b/11
gürlemek(g) (6): Gök gürlemek, gür diye ses çıkarmak 72b/10, 72b/13, 72b/14, 73a/1, 73a/3, 73a/4
g.(g)-ile (1) 67a/3
güşāde Far. (1): Açılmış, açık; ferah, şen 176a/6
g. ol- (1) 291b/9
güt(d)- : Otlatmak, yaymak, kollamak
g.(d)-en (1) 141a/8
g.(d)-er (1) 153a/7
g.(d)-erem (1) 151a/9
güvlek(g) (2): Tahta kova, gerdel, külek 91a/1, 91b/2
g.(g)-ile (1) 90b/12
güyegü : Güveyi, damat
g.-sinden (1) 89b/14
güzel (30): Güzel 46a/7, 50a/13, 122b/6, 133b/3, 135a/11, 137a/2, 139a/7, 150a/13, 151b/10, 151b/14, 152a/6, 152a/11, 152a/12, 152b/13, 165b/12, 167b/15, 169a/5, 170a/5, 170a/6, 190a/6, 195a/10, 200a/5, 201b/14, 227a/12, 232a/13, 240a/13, 242a/6, 242a/9, 246b/11, 258b/10
g.-se (1) 220b/12
g. ol- (1) 132b/3
güzellik(g) : Güzellik
g.(g)-i (1) 107a/4
güzide Far.: Seçkin, seçilmiş, beğenilmiş
g.-siyidi (1) 258a/7

-H, Ḥ, Ḫ-

hā Ar. (6): Arap alfabesindeki he harfi, 148a/9, 126b/6, 222a/5, 230b/6, 239a/4, 291b/12
ḥā Ar. (6): Arap alfabesindeki ha harfi 118a/15, 132a/15, 214a/10, 222b/12, 232a/1, 286a/12
ḫā Ar. (6): Arap alfabesindeki ḫı harfi 119a/2, 134b/13, 214b66, 223b/6, 232a/15, 286b/12
ḫabbāz Ar. (2): Ekmekçi 224a/1, 224a/2
ḥabbet Ar. (2): Buğday, arpa vs. gibi yuvarlak taneler 119a/1, 119a/11
ḫaber Ar. (24): Haber, bilgi 11b/14, 42a/10, 51b/15, 122a/10, 136b/2, 140b/12, 141b/3, 145b/2, 148a/7, 148b/9, 152a/1, 152a/1, 160a/13, 174a/8, 190a/5, 205a/14, 206a/11, 212a/6, 212a/7, 234b/8 240a/1, 240a/2, 242a/15, 257b/3, 285a/1
ḫ.-de (1) 22b/12
ḫ.-e (1) 201b/4
ḫ.-i (1) 205a/15
ḫ.-in (5) 55b/8, 86b/5, 148a/7, 264b/7, 295b/6
ḫ.-ler (2) 188b/3, 242b/4
ḫ.-lere (1) 174a/8
ḫ.-leri (5) 11b/13, 11b/14, 12a/1, 242b/10, 257b/10
ḫ. it- (1) 262a/14
ḫ. vir- (44) 11b/10, 11b/12, 12a/1, 21b/3, 21b/4, 21b/5, 21b/5, 22a/11, 22a/14, 22b/1, 22b/2, 22b/8, 23a/7, 23b/4, 23b/4, 23b/6, 24a/3, 26a/3, 32b/1, 32b/8, 36a/14, 37a/7, 38a/4, 38a/4, 42a/1, 43a/13, 43a/13, 43a/15, 43b/1, 43b/2, 44b/14, 59a/9,

59a/11, 59a/12, 107b/8, 148b/3, 257b/7, 257b/7, 257b/10, 272a/2, 272b/6, 272b/8, 296a/4, 299b/5, 303b/9

ḥaberci Ar.+T. (1): Haberci, haber veren 149a/15

ḥabib Ar. (2): Sevgili, Allah'ın sevgilisi; dost 43b/15, 121a/7
ḥ.-ile (1) 251a/2
ḥ.-ine (2) 21b/14, 44b/11
ḥ.-i (1): Ey sevgili! 1b/5
ḥ.-üñüze (1) 21b/5

ḫabis̱ Ar. (2): Kötü, alçak, pis, soysuz 142a/6, 230a/3
ḫ.-dür (3) 118a/7, 135b/8, 224a/5

ḫabiṣ Ar. (4): Un helvası 163a/8, 163a/9, 163a/10, 163a/7

ḫabis̱e Ar. (4): Kötü huy, çirkin şey, kötü hareket 86a/7, 106b/5, 118b/13, 130a/8
ḫ.-yi (1) 78b/15
ḫ.-nüñ (1) 86a/7

ḥabl Ar. (4): İp, urgan, halat 45a/2, 232a/3, 232a/2, 219a/8

ḥabs Ar. (3): Hapis, hapishane; tutma, zaptetme 185a/8, 298b/7, 214a/10
ḥ.-e (2) 91b/12, 94a/7
ḥ.-den (5) 94a/8, 116b/14, 170b/6, 294a/13, 305a/15
ḥ.-de (2) 154b/8, 208b/2
ḥ.-dür (4) 93b/10, 116b/11, 245a/14, 291b/12
ḥ.-ile (1) 305a/13
ḥ.-inde (1) 294a/12
ḥ.-ine (1) 208b/3
ḥ. it- (7) 127a/7, 128b/1, 154a/12, 156a/3, 169a/4, 229a/11, 298b/6
ḥ. ol- (6) 94a/12, 146a/2, 185a/8, 211a/6, 214a/11, 298a/3

ḫabṭ Ar. (1): Yanılma, yanlış hareket etme 286a/8
ḫ. ol- (1) 278b/2

ḥabv Ar. (1): Kımıldamak; hareket etmek; süzülerek gitmek 286b/6
h. ol- (1) 286b/6

ḥacāmet Ar. (5): Kan alma 46b/8, 294a/1, 294a/2, 294a/8, 294a/10
ḥ.-ile (1) 46b/8
ḥ. it- (8) 17b/11, 293b/13, 293b/14, 294a/3, 294a/10, 294a/10, 294a/11, 294a/13

ḥācāt Ar.: İstekler, dilekler
ḥ.-ı (2) 202a/12, 213a/2

ḥac(c) Ar. (13): Hac, İslâmın beş şartından biri 30b/15, 31a/4, 131a/13, 169a/11, 187b/2, 198b/6, 198b/11, 209b/11, 213b/12, 219a/15, 229a/10, 307b/5, 308a/1
ḥ.(c)-a (2) 95b/14, 194b/3
ḥ.(c)-ıla (3) 47b/13, 214b/13, 230b/13
ḥ.-da (2) 298a/11, 299b/5
ḥ.-dur (5) 97b/11, 105a/9, 123a/6, 230b/13, 248b/5
ḥ. it- (13) 31a/4, 47b/8, 129a/6, 198b/6, 198b/11, 199a/1, 209b/11, 213b/13, 225b/12, 229a/10, 230b/13, 263a/8, 280b/7
ḥ. ḳıl- (1) 191b/6
ḥ. seferin it- (1) 193a/11
ḥ. vaḳtında ol- (1) 169a/12

ḥaccām Ar. (3): Hacamatçı, kan alan 223b/2, 223b/3, 226a/9

ḫāce (bk. **ḫoca**) Far.: Hoca, öğretmen
ḫ.-lerüñ (1) 224b/1

hacele Ar. (1): Keklik, kırmızı bacaklı keklik 232a/13

ḥacer Ar.: Taş
ḥ.-den (1) 178a/5

ḥācet Ar. (6): İhtiyaç, lüzum, gereklilik 57a/14, 95a/5, 189b/7, 230a/5, 257a/6, 294b/4
ḥ.-çe (1) 175a/4
ḥ.-den (1) 99b/10

ḥ.-dür (5) 131a/12, 159b/3, 242b/3, 251a/13, 285b/4
ḥ.-i (11) 108b/15, 145b/3, 191a/14, 192b/13, 192b/15, 193a/2, 194a/4, 206a/5, 206a/6, 264b/2, 282a/2
ḥ.-içün (1) 19b/9
ḥ.-in (2) 190b/12, 190b/13
ḥ.-ine (1) 225a/5
ḥ.-ler (1) 220b/6
ḥ.-leri (3) 79b/7, 89a/1, 92b/2
ḥ.-lerin (1) 2b/10
ḥ.-üm (3) 267a/15, 275b/7, 275b/8
ḥ.-üñ (1) 267a/15
h. dile- (2) 133b/13, 138a/4
ḥ.-ine iriş- (1) 93a/1
ḥ.-ine yit- (1) 218b/1

ḥācib Ar. (3): Kapıcı, perdeci; perde; kaş 84a/4, 170a/7, 258b/7
ḥ.-i (1) 107a/11
ḥ.-idür (1) 107a/10
ḥ.-ler (1) 203b/3

hacme Ar. (1): Ateşli bir hastalık; cüzzam hastalığı 286a/8

ḫad' Ar.: Hile, yalan, dalavere
ḫ.-ıla (1) 229b/14

ḫadaş Ar. (3): Sıyrık; tırmık, tırmalanmış 214b/10, 287a/6, 287a/9
ḫ.-ıla (1) 287a/7

ḥadd Ar. (2): Sınır; derece; bir şeyin sonu 71b/15, 274a/6
ḥ.-en (1) 274a/6
ḥ.-i (2) 186b/7, 279a/15
ḥ.-ile (1) 86b/5
ḥadd-i ẕātında (2): Aslında, zaten, esasen 38a/9, 38a/15

ḫadd Ar. (1): Yanak 171b/2

ḫaddā' (bk. **ḫuddā'**) Ar. (1): Aldatıcı, dalavereci 145a/4

haddād Ar. (1): Demirci 133a/14

ḫādde Ar.: Azgın ve iltihaplı çıban; yara veya hastalık
ḥ.-dür (1) 121a/15

ḫaddeyn Ar.: İki yanak, iki yanaklı
ḫ.-idi (1) 258b/8

ḫadem Ar. (3): Hizmetçiler, odacılar 97a/1, 157b/5, 203b/6
ḫ.-dür (3) 104b/14, 145b/6, 157b/4
ḫ.-ile (2) 211b/9, 211b/10

ḫademe Ar.: Hizmetçiler, hademeler
ḫ.-dür (1) 133b/15

ḥades̱ Ar. (7): Abdest ve guslün tazelenmesini gerektiren hâl; yeni olma; insan pisliği 170b/13, 189b/14, 189b/15, 190a/1, 190a/3, 292a/3, 292a/3
ḥ.-le (1) 53a/12

hādi Ar. (1): Hidayet eden, doğru yolu gösteren 101b/4
h.-lerdür (1) 60a/7
h.-leri (1) 1b/9
h.-ye (1) 255a/9
h.-yle (1) 255a/10

ḫadi'a(t) Ar.(1): Aldatmak, hile, oyun 155a/5
ḫ.-dur (1) 119a/7

ḥadid Ar. (4): Demir 170a/3, 183b/2, 223a/13, 247a/15
ḥ.-den (1) 207b/3
ḥ.-den ol- (1) 178a/5

ḫādim (10): Hizmetçi; harem ağası 102b/1, 140b/13, 148a/9, 150b/5, 203b/6, 203b/7, 233b/6, 237b/1, 237b/1, 287a/12
ḫ.-dür (11) 203b/8, 205b/2, 218a/2, 231b/8, 232b/9, 233b/15, 236b/12, 238b/5, 239b/4, 245b/2, 245b/2
ḫ.-e (4) 140b/14, 230b/11, 287a/15
ḫ.-idür (1) 102b/11
ḫ.-ine (1) 186a/2
ḫ.-ler (2) 13a/15, 203b/6
ḫ.-lerdür (1) 96b/2
ḫ.-leri (3) 135a/11, 187b/9, 232a/2

ḫ. ol- (1) 287a/14

ḫādime Ar. (1): Hizmetçi kadın 238b/13

ḥādis̱ Ar.: Çıkan; meydana gelen; yeni çıkan

ḥ. ol- (7) 6b/8, 52b/2, 56a/12, 180b/10, 253a/9, 277a/8, 304b/3

ḥadis̱ Ar. (15): Söz, Hz. Muhammed'in kutsal sözü 12a/7, 20b/5, 23a/1, 32b/12, 34a/8, 39a/2, 40b/7, 41b/4, 44b/8, 45a/10, 161b/13, 268b/10, 268b/12, 269a/8, 269b/6,

ḥ.-de (2) 41a/1, 41b/9

ḥ.-dür (1) 10a/8

ḥ.-e (1) 227b/1

ḥ.-i (1) 25a/13

ḥ.-ini (2) 23a/5, 24a/11

ḥ.-inüñ (1) 24a/10

ḥ.-ler (1) 4a/14

ḥ.-lerden (1) 268b/2

ḥ.-üñ (3) 38b/2, 40b/13, 268b/2

ḥ. it- (1) 54a/4

ḥādis̱e Ar.: Olay

ḥ. ol- (1) 257b/2

ḥadis̱eyn Ar. (1): İki hadis 272b/3

ḫādiş Ar.: Tırmalanan, sıyrılmış

ḫ. ol- (1) 287a/7

ḫafā Ar. (3): Gizli olma, gizlilik, kapalılık 60a/13, 62a/3, 67b/9

ḫ.-sı (1) 273a/4

ḫ. ḳıl- (1) 69a/3

ḫafaḳān Ar. (1): Yürek oynaması, çarpma 250b/6

ḥaffār Ar. (2): Mezar kazıcı, kazıcı 222b/14, 223a/1,

ḥāfıẓ Ar. (6): Ezberleyen, Kur'ân'ı sonuna kadar ezberleyen; koruyan 81b/1, 84a/1, 148a/9, 194a/13, 204b/3, 231b/14

ḥ.-dur (1) 69b/11

ḥ.-ıdur (1) 171a/2

ḥ.-lardur (1) 162a/9

ḥāfıẓa Ar. (3): Hafıza, bellek 9b/7, 15a/1, 206a/15

ḥ.-da (1) 10b/1

ḥāfıẓūn : Hıfzeden; koruyan

ḥ.-dur (1) 149b/11

ḫafī Ar. (1): Gizli, saklı 68b/14

ḫ. ol- (1) 173a/9

ḫafīf Ar. (1): Ağır olmayan, yeğni 128b/9

ḫ.ü'l-ḥāl ol- (1) 252a/13

ḫafiyye Ar. (1): Gizli 276b/9

ḫ.-dür (3) 113a/6, 116b/9, 149b/10

ḫ.-yle (1) 173a/9

ḥafr Ar. (1): Kazmak, çukur kazmak 214a/15

hafta Far. (2): Hafta, yedi günlük süre 41a/3, 41a/4

ḫāher Far.: Kızkardeş

ḫ.-i (1) 300b/7

ḫāḳān (1): Hakan, kağan 2b/15

ḥaḳāyıḳ Ar. (9): Hakikatler, gerçekler, doğru, asıl olan 60b/13, 68a/14, 60b/5, 112a/6, 154a/2, 269b/2, 269b/2, 269b/10, 275a/10

ḥ.-a (1) 271b/6

ḥ.-dan (1) 77b/5

ḥ.-dur (1) 273a/11

ḥ.-uñ (1) 272a/1

ḥakem Ar. (1): İki hasım tarafın aralarındaki anlaşmazlığı halletmek üzere hakim olarak seçtikleri kişi 175a/15

ḥaḳīḳat Ar. (15): Hakikat, gerçek; sadakat 8a/15, 14b/10, 38a/12, 40a/4, 60b/5, 63a/1, 63a/7, 272a/1, 254b/6, 254b/6, 269b/7, 269b/9, 271a/8, 273b/3, 277a/11,

ḥ.-a (1) 95b/1

ḥ.-da (2) 96a/14, 10b/12

ḥ.-dan (3) 39b/12, 39b/12, 39b/13

ḥ.-ı (1) 260a/8

ḥ.-ıla (2) 42b/7, 42b/9

ḥ.-ındadur (1) 271b/14

ḥ.-ıyla (1) 42b/4

ḥ.-ı ḳoy- (1) 25a/14

ḥaḳiḳi Ar. (3): Gerçek, sahici 272a/9, 274a/13, 278a/13
ḥ.-le (1) 272a/9
ḥaḳiḳiyye Ar. (3): Gerçek, sahici 71a/4, 96b/1, 142b/11
ḥ.-dür (1) 278a/11
ḥ.-yi (1) 154a/1
ḥakim Ar. (4): Bilgin, âlim 22a/14, 68b/1, 200a/1, 265b/1
ḥākim Ar. (7): Hükmeden, hükümdar; Tanrı; üstte bulunan 19b/12, 29b/9, 53a/4, 64b/5, 203b/10, 243a/1, 298b/3
ḥ.-dür (1) 104b/8
ḥ.-e (2) 158a/13, 179b/5
ḥ.-ise (2) 56b/11, 99b/11
ḥ.-ler (1) 11b/5
ḥ.-leriçün (1) 79a/14
ḥ.-üñ (1) 204b/2
ḥ. eyle- (1) 48a/9
ḥ.-i ḥükm it- (1) 210a/2
ḥ. ol- (5) 51b/12, 99a/8, 99a/9, 204b/1, 301b/1
ḥaḳir Ar. (2): Değersiz, adi, bayağı 111b/6, 138a/11
ḥ.-den (1) 54a/9
ḥ. ol- (1) 168a/4
ḥaḳ(ḳ) Ar. (10): Doğru, gerçek; doğruluk, insaf; pay, hisse; hak, hukuk 30b/14, 40b/3, 145a/1, 188a/7, 241a/10, 254b/6, 256b/3, 261a/10, 267b/14, 280a/9
ḥ(ḳ).-a (5) 81a/9,181a/5, 214a/5, 242b/6, 256b/3
ḥ.-dur (3) 186b/6, 261a/4, 272a/10
ḥ(ḳ).-adur (3) 2a/1, 206b/3, 242a/10
ḥ(ḳ).-ı (3) 150b/3, 229a/14, 229a/15
ḥ(ḳ).-ıla (1) 194b/4
ḥ(ḳ).-ın (5) 49a/7, 209a/15, 262b/15, 301b/13, 301b/13
ḥ.-mıdur (1) 259a/3
ḥ(ḳ).-uñ (1) 152b/1
ḥ. ol- (1) 304a/6
ḥ. üzerine ol- (2) 81a/7, 81a/9
ḥaḳḳanelik Ar.+T (1): Hak ve adalete uygunluk 2a/7
ḥaḳḳāni Ar.: Hak ve adalete uygun
ḥ.-yle (1) 49a/9
ḥaḳḳında Ar.+T. (9): ...ile ilgili olarak, üzerine 4b/1, 38b/15, 39b/9, 49b/14, 49b/15, 146a/13, 146b/5, 154b/10, 270a/9
ḥ.-dur (4) 7b/3, 29a/2, 37b/4, 38b/14
ḥ.-n gel- (1) 84a/1
ḥaḳūd Ar. (1): Çok kin güden, kinci 171b/13
ḥ.-dur (1) 132a/15
ḥāl Ar. (29): Durum, vaziyet, şekil 11b/10, 25b/4, 26a/11, 28a/11, 38b/3, 53b/9, 53b/10, 53b/11, 57b/14, 68a/3, 98b/1, 139b/4, 142b/11, 161a/9, 175b/15, 188a/1, 252a/13, 255a/15, 257a/15, 260a/7, 261a/12, 262b/11, 273b/12, 275b/2, 277a/2, 297a/7, 300b/15, 301a/13, 301a/15, 262b/11
ḥ.-de (13) 29b/12, 49a/15, 77b/9, 82b/4, 83a/4, 84a/9, 96a/14, 162b/9, 163a/13, 167a/7, 276b/1, 276b/2, 280a/3
ḥ.-den (1) 217a/3
ḥ.-dür (1) 158a/1
ḥ.-e (26) 34b/7, 42b/14, 65b/2, 102b/10, 103a/6, 103b/4, 113b/12, 157b/6, 166b/1, 180b/12, 187a/7, 209b/13, 211a/5, 214a/1, 214a/10, 217a/3, 218b/15, 225a/7, 245a/5, 278a/1, 299b/3, 299b/6, 299b/12, 300a/1, 304a/7, 304b/12
ḥ.-i (21) 17a/5, 36a/6, 47a/7, 57b/10, 57b/11, 103a/5, 103b/12, 107b/3, 146b/5, 157b/7,

158a/12, 169b/2, 169b/2, 178a/12, 213a/6, 249b/5, 252b/12, 262b/8, 291b/6, 291b/14, 299b/11

ḥ.-idür (1) 107a/2

ḥ.-ile (9) 68a/11, 74a/3, 202a/4, 250b/8, 252a/7, 259b/12, 262b/5, 286b/5, 302a/2

ḥ.-inden (6) 32a/1, 106b/15, 167b/6, 173b/6, 288b/2, 299a/12

ḥ.-ine (5) 82a/14, 261b/2, 284b/11, 300a/13, 302b/8

ḥ.-ini (3) 44a/5, 49b/10, 53b/7

ḥ.-inüñ (2) 78a/13, 109b/12

ḥ.-iyile (1) 153a/13

ḥ.-iyle (3) 154a/5, 265b/8, 266b/6

ḥ.-leri (2) 31b/3, 63a/12

ḥ.-lerine (1) 30a/14

ḥ.-ümi (2) 278b/1, 279b/7

ḥ.-üñ (1) 262a/13

ḥ. it- (1) 218a/4

ḥ. ol- (2) 228a/11, 291a/11

ḥ.-i eyü ol- (1) 300b/11

ḥ-i ḫoş ol- (1) 299a/13

ḥ-i ol- (1) 213a/4

ḥ.-i ḥayātında ol- (1) 255a/15

ḫāla Ar. (1): Hala, babanın kızkardeşi 59a/1

ḫ.-dur (1) 59a/1

ḫ.-sı (1) 206b/13

ḫ.-sıdur (1) 62a/9

ḫ.-sını (1) 58b/13

ḫalāṣ Ar.: Kurtulma, kurtuluş

ḫ.-a (1) 18a/11

ḫ.-dur (1) 266a/15

ḫ.-ıçun (1) 67b/4

ḫ.-ıla (1) 67b/2

ḫ.-ına (1) 297b/5

ḫ. bul- (13) 2b/7, 2b/11, 104a/12, 136a/11, 189a/8, 199b/1, 214a/14, 219a/13, 240a/6, 263b/3, 263b/7, 277b/11, 282a/9

ḫ. it- (6) 1b/8, 64a/5, 83a/13, 124a/3, 224a/12, 297b/1

ḫ. ol- (43) 47a/2, 72b/12, 75a/13, 80b/12, 100b/9, 100b/9, 109b/1, 123b/9, 124a/3, 132a/5, 137a/11, 143a/13, 150b/9, 155a/6, 155a/8, 169a/10, 170b/7, 192a/5, 192a/13, 195a/10, 196b/8, 196b/9, 197a/9, 198a/2, 198a/5, 199b/4, 201b/2, 202a/14, 203a/5, 204a/5, 215a/5, 216b/2, 217a/9, 221a/14, 283a/4, 291a/11, 292b/15, 294a/13, 305a/9, 305a/15, 305b/1, 306a/8, 306a/10

ḫ. vir- (1) 240a/13

ḥalāvet Ar. (1): Tatlılık, şirinlik, zevk 124b/14

ḥ.-dür (1) 161b/2

ḥ.-in (1) 31b/5

ḥ. bul- (1) 31b/6

ḫalāyıḳ Ar. (8): İnsanlar 107a/9, 175a/9, 240b/14, 257a/10, 278b/10, 278b/12, 296a/4, 298a/10

ḫ.-a (1) 121a/14

ḫ.-uñ (1) 33b/1

hāle Ar. (1): Ay ve güneşin etrafında görülen parlak daire 65a/9

ḫalecān Ar.: Çarpıntı, titreme

ḫ. it- (1) 95b/8

ḫalef Ar. (1): Babadan sonra kalan oğul 299a/6

ḫalel Ar. (2): Eksiklik, bozukluk 246b/14, 246b/15

ḫ.-dür (1) 224b/15

ḥālet Ar. (22): Hâl, durum, nitelik 4a/3, 6b/15, 7a/12, 8b/3, 9b/4, 13a/13, 14b/14, 27a/11, 28a/14, 28b/9, 28b/11, 104b/6, 138a/9, 142b/11, 189a/9, 254b/11, 260b/14, 266b/10, 269b/14, 276b/6, 278a/2, 304b/10

ḥ.-de (2) 277a/3, 279a/4

ḥ.-deyken (1) 278a/10

ḥ.-e (1) 27b/11

ḫ.-i (1) 281a/2
ḫ.-ümden (1) 278a/11
ḫ üzerine ol- (1) 166a/7

ḥalf Ar. (1): Yemin etme, yemin 214b/2

ḫalḫāl Ar. (3): Ayak bileziği, süs için ayağa takılan halka 245a/13, 245a/15, 245a/12
ḫ.-ıla (1) 304b/14

ḫālı Far. (1): Halı 234b/9

ḫālıḳ Ar.: Yaratan, Tanrı
ḫ.-uñ (1) 84a/11

ḫāli Ar. (5): Boş, tenha; sahipsiz 72a/8, 72a/9, 225a/2, 274a/14, 304a/5
ḫ.-dür (1) 100b/5
ḫ.-yise (1) 99a/12
ḫ. ol- (3) 34a/11, 86b/12, 306a/11

ḥāli Ar. (1): Hâle ait, şimdiki 275a/4,

ḥālib Ar. (2): Sütçü, süt sağan 223a/3, 223a/3

ḫalife Ar. (10): Padişah; Hz. Muhammed'in ölümünden sonra ümmet idaresinin başına geçen kişi 56b/13, 57b/1, 88a/2, 88a/3, 167a/1, 198b/1, 239a/5, 253b/4, 253b/5, 265a/6
ḫ.-den (2) 141a/12, 148b/9
ḫ.-dür (1) 238a/9
ḫ.-lere (1) 253b/9
ḫ.-nüñ (1) 166b/15
ḫ.-sidür (1) 68b/8
ḫ.-ye (2) 94b/11, 198a/15
ḫ.-yle (1) 202a/12
ḫ. ḫizmetinde ol- (1) 198b/2
ḫ. ol- (2) 117b/14, 202a/6

ḫāliṣ Ar. (1): Temiz, hilesiz, katıksız 114a/6
ḫ.-dür (1) 162b/1
ḫ. ol- (2) 28b/5, 307b/2

ḥalḳ Ar. (3): Boğaz; traş etmek 140b/3, 150a/9, 286b/8
ḥ.-ı (2) 160b/12
ḥ. it- (1) 150a/8

ḫalḳ Ar. (49): İnsanlar; yaratma, yaratılma 29b/5, 35b/15, 55a/6, 55b/12, 56a/3, 63b/11, 64b/1, 66a/8, 71b/7, 71b/7, 73a/1, 75b/8, 80a/7, 80a/8, 81a/1, 93a/11, 108a/4, 126a/15, 128b/6, 167b/12, 169a/15, 180b/3, 190b/10
ḫ.-a (42) 29b/2, 50a/5, 70a/7, 75a/9, 79a/3, 82a/1, 117b/6, 123a/12, 152a/8, 156b/8, 190b/7, 193a/12, 193b/2, 193b/4, 198a/9, 204b/6, 204b/8, 215a/15, 216a/13, 216b/12, 221a/7, 221b/3, 222b/2, 222b/8, 223b/3, 223b/13, 224a/3, 225a/1, 225a/10, 226a/2, 227a/6
ḫ.-dan (4) 20b/8, 175a/9, 263a/3, 292b/9
ḫ.-dur (1) 149a/12
ḫ.-ı (30) 40a/9, 65a/12, 75b/4, 76b/7, 100a/13, 119b/15, 120b/12, 139a/11, 149a/15, 156b/12, 161b/1, 191b/13, 200b/1, 203b/15, 222b/1, 222b/1, 223b/8, 226b/5, 227b/15, 228a/4, 228a/5, 229a/2, 229a/15, 229b/8, 230a/6, 230a/7, 230b/5, 234b/7, 246a/11, 298a/6
ḫ.-ıçun (2) 75a/9, 77a/15
ḫ.-ıla (5) 125a/2, 139a/12, 289a/5, 302b/9, 307a/4
ḫ.-uñ (25) 10b/4, 31b/10, 36a/1, 36a/2, 44a/7, 65a/13, 84a/10, 84a/13, 129b/13, 131b/14, 171a/4, 210b/8, 211b/2, 217b/8, 222b/12, 226a/3, 226b/9, 226b/12, 228a/13, 228b/5, 229a/11, 230a/12, 233a/11, 247b/8, 258a/7, 284b/12
ḫ. diline düş- (1) 242a/7
ḫ. eyle- (1) 17b/9

ḫ. ol- (5) 30a/13, 27b/15, 35a/5, 45b/1, 158b/6
ḫ. ortası ol- (1) 213b/7
ḫ.uñ muḫtārı ol- (1) 122b/7
ḥalḳa Ar. (4): Halka, ortası boş yuvarlak şekil; kulp, sap 232a/14, 238a/9, 244b/5, 244b/9
ḥ.-sı (3) 107a/10, 107a/11, 107a/12
ḫalḳāni Ar. (1): Eskici 223b/10
ḥal(l) Ar. (5): Çözme; çözülme; hallolma 3b/12, 102b/12, 218a/4, 228a/11, 291a/11
ḥ. ü ʻaḳd : "iş bitirme"; bilmece şeklinde düzenleyip açıklama 102b/12
ḫall Ar. (1): Sirke 157b/10
ḥallāf Ar. (1): Çok yemin eden 148b/12
ḥallāḳ Ar. (1): Berber 223b/3
ḥāllen- Ar.+T.: Hâli gibi olmak
ḥ.-e (1) 265b/8
ḫalli Ar. (1): Sirke, sirke ile ilgili 227a/6
ḫalṭ Ar.: Karıştırma, münasebetsiz söz söyleme
ḫ. it- (1) 13b/5
ḫ. ol- (1) 13b/5
ḫalvet Ar. (8): Yalnız kalma, bir köşeye çekilme 17b/8, 20b/8, 57b/15, 82b/13, 83a/3, 277b/3, 277b/6, 277b/7
ḫ.-ile (1) 101b/5
ḫ.-inde (1) 82a/13
ḫ.-ine (1) 58a/6
ḫ.-ümde (1) 27b/6
ḫ. çek- (1) 27b/3
ḫ. it- (1) 66b/10
ḫām Ar. (4): Pişmemiş, olmamış, çiğ 2b/3, 121b/7, 123b/5, 159a/12
ḫ. ol- (1) 116b/15, 161a/10
ḥamām(e) Ar. (7): Güvercin, kumru 133b/3, 133b/5, 133b/7, 133b/12, 133b/2, 133b/15, 133b/15
ḥamāyil Ar.: Kılıç bağı, kılıç kayışı
ḥ.-i (1) 206b/5
ḥamd Ar. (3): Tanrıya olan şükran duygularını bildirme 1b/1, 1b/10, 2b/14
ḥ.-ile (1) 200a/3
ḥ. it- (4) 27b/12, 127b/11, 128b/14, 197a/13
ḥamele(t) Ar.: Taşıyanlar, kaldıranlar
ḥ.ü'l-ʻarş (1): Arşı ense köklerinde taşıyan dört büyük melek 281b/11
ḥāmi Ar.: Koruyan, gözeten
ḥ.-leridür (1) 1b/9
ḥamide Ar. (1): Övülmeye değer vasıflar 29a/11, 69b/1
ḥ.-sinden (1) 122b/1
ḫāmil Ar. (3): Adı kötüye çıkmış olan kimse 133a/14, 120a/10, 153b/1
ḫ.ü'z-ẕikr ol- (4) 128a/8, 244b/2, 289a/7, 289a/11
ḥāmil(e) Ar. (8): Hamile, gebe 79a/11, 95a/8, 119a/12, 128a/6, 129b/9, 163b/1, 178b/15, 185b/12,
ḥ(e).-ydügine (1) 91b/5
ḥ(e).-yimiş (1) 91b/4
ḥ(e).-yin (1) 91b/11
ḥ(e).-yse (7) 30a/4, 143b/10, 163b/15, 199b/3, 212a/10, 213a/14, 247a/10
ḥ ol- (5) 115b/1, 119a/15, 123b/13, 133b/10, 186a/4, 240a/12
ḥamim Ar.: Çok sıcak, kaynak nesne
ḥ.-inden (1) 306a/13
ḫamir Ar. (1): Hamur 156b/15
ḫamirlen- Ar.+T.: Hamurlanmak
ḫ.-mezse (1) 157a/2
ḫ.-ürse (1) 157a/1
ḫamirsüz Ar.+T.: Hamursuz
ḫ. ol- (1) 157a/8
ḫāmis Ar. (1): Beşinci 83b/12
ḥaml Ar. (4): Hamile, yüklü; isnat, atf, yük 91b/9, 164a/7, 163a/15, 214a/14

h̤.-uñ (1) 91b/8
h̤. it- (1) 33a/12, 242a/2
h̤. ol- (2) 261b/2, 261b/3
h̤amle Ar.: Saldırma, atılma
h̤ it- (1) 131b/9
h̤ammā' Ar.: Zayıf ve topal olan
h̤.-dur (1) 116b/10
h̤ammāl Ar. (2): Hamal, yük taşıyan 222b/12, 233a/4
h̤ammām Ar. (4): Hamam, banyo 108a/11, 108b/11, 108b/13, 108b/15
h̤.-a (3) 13a/1, 211b/10, 211b/10
h̤.-da (3) 109a/1, 109a/3, 211b/6
h̤.-dan (2) 108a/11, 108b/5
h̤.-uñ (1) 108b/7
h̤ammāmcı Ar.+T.: Hamamcı, hamam idare eden
h̤.-yam (1) 199a/14
h̤. ol- (1) 30b/2
h̤ammāmī Ar. (1): Hamamcı, hamam idare eden 148b/4
h̤ammār Ar. (1): Şarap yapan veya satan, şarapçı 223b/6
h̤amr Ar. (8): Şarap 5b/10, 112b/12, 113a/9, 113a/10, 135a/9, 135b/7, 191a/4, 233a/1
h̤.-ından (1) 308a/9
h̤amrā Ar. (1): Çok kırmızı, kızıl 246a/3
h̤ams Ar.: Beş
h̤.-dur (1) 285a/6
h̤amse Ar. (2): Beş, beşli 259b/8, 274a/3
h̤amūl Ar.: Sabırlı, dayanıklı kimse
h̤.-a (1) 133a/10
h̤amūliyyet Ar. : Sabırlılık, dayanıklılık
h̤.-e (1) 131a/11
h̤amūşe Ar. (1): İncelik, zayıflık 258a/15
h̤ān Far. (1): Hükümdar, hakan 224a/2
h̤anaḳ Ar. (1): Darılma, kızma, hiddetlenme 287a/3
h̤.-dan (1) 286b/14
h̤. it- (1) 287a/1
h̤ancer Ar. (1): Hançer, iki yanı keskin bıçak 206b/14
h̤ancere Ar. (1): Hançere, gırtlak 145b/2
h̤anefī Ar.: İmam-ı Âzâm Ebû Hanife'nin mezhebinden olan
h̤.-dür (1) 242a/8
h̤anegi Ar. (1): Un helvası, kavurma helvası 163a/7
h̤annāṭ Ar. (1): Buğdaycı 223a/6
h̤anūṭ Ar. (3): Ölüyü ilaçlayarak muhafaza etmekte kullanılan ilaç 297b/11, 297b/13, 297b/10
h̤anẓal Ar. (1): Ebucehil karpuzu da denilen portakal büyüklüğündeki bir bitki 118b/11
h̤.-dur (1) 118b/14
h̤arāb Ar. (3): Yıkık, viran , virane 109b/11, 146b/5, 295a/9
h̤.-da (1) 93a/9
h̤.-dur (1) 102b/13
h̤. eyle- (1) 137b/3
h̤. it- (1) 156a/2
h̤. ḳıl- (1) 73b/3
h̤. ol- (8) 65a/7, 80a/10, 95b/3, 136a/6, 180b/4, 249a/8, 252b/7, 295a/9
h̤arāblıḳ(ġ) Ar.+T.: Viranelik, yıkıklık
h̤.(ġ)-a (1) 107a/1
h̤.(ġ)-ıdur (1) 92a/3
h̤arām Ar. (23): Haram, dince yasaklanmış olan 79b/14, 112b/13, 124b/7, 129a/10, 134b/2, 135b/10, 137b/10, 139a/3, 142b/3, 142b/5, 179a/5, 186a/8, 188a/4, 189a/4, 189b/3, 209a/7, 210b/6, 223b/15, 232b/14, 233a/3, 235b/14, 244a/15, 298b/1
h̤.-dan (3) 101a/1, 124b/8, 242b/7
h̤.-dur (19) 85a/6, 85a/9, 92a/2, 117b/5, 118a/2,

132a/14, 135a/1, 142a/3, 142b/5, 166a/12, 184a/15, 186a/7, 188a/14, 188b/4, 188b/11, 201a/4, 240b/8, 247a/13, 248a/12
ḥ.-lardan (1) 74a/10
ḥ. it- (1) 138b/1
ḥ. ol- (1) 189b/10
ḥ.-dan ol- (1) 223b/7

ḥarāmi Ar. (1): Hırsız, haydut, yol kesen 138a/7
ḥ.-den (1) 137b/14
ḥ.-ler (1) 105b/15

ḥarāmilıḳ Ar.+T.: Hırsızlık
ḥ. it- (1) 139a/10

ḥarāret Ar. (7): Sıcaklık, yanma 6b/1, 12a/15, 12b/8, 66a/9, 78a/5, 80b/7, 84b/3
ḥ.-den (1) 80a/9
ḥ.-i (2) 66a/10, 160b/11
ḥ. ol- (1) 71a/2

ḥarb Ar. (18): Savaş, kavga, dövüş 46b/6, 109b/9, 131a/15, 136a/6, 138b/4, 151b/11, 204a/9, 204b/13, 204b/14, 204b/15, 205a/1, 205a/13, 264b/1, 267a/4, 281b/13, 288b/9, 291a/5, 305b/11
ḥ.-dür (4) 64b/5, 128a/2, 134a/2, 153b/1
ḥ.-e (3) 109a/8, 120a/3, 206b/2
ḥ.-ile (3) 46b/6, 132b/6, 288b/9
ḥ. içinde ol- (1) 281b/12
ḥ. it- (1) 234a/5
ḥ. ol- (1) 146a/11
ḥ.-de ol- (1) 192b/15

ḥarbā (Ar. ḥırbā) (1): Bukalemun 134a/1

ḫar-bende Far. (1): Eşeğe, katıra ve yük hayvanlarına bakan kimse, seyis 204b/6

ḫarc Ar.: Vergi, gider
ḫ.-ı (1) 152a/3
ḫ. it- (1) 292b/9
ḫ. ol- (2) 180b/10, 238b/15

ḫardal Ar. (2): Hardal 119b/3, 121a/14

ḥareket Ar. (4): Hareket, sarsıntı 54a/6, 54a/8, 69a/6, 136a/9
ḥ.-de (1) 183a/6
ḥ.-dür (2) 136a/12, 238b/4
ḥ.-e (1) 212a/11
ḥ.-i (4) 54a/6, 54b/3, 54b/4, 83a/1
ḥ.-inden (1) 58a/11
ḥ. it- (12) 10a/11, 15b/12, 57a/9, 70a/6, 70a/11, 92b/8, 98b/1, 98b/2, 148a/14, 172b/8, 184a/3, 205a/12

ḥarem Ar. (2): Yabancıların girmesine izin; kadınlar dairesi; ev halkı verilmeyen yer 198b/9, 230b/2
ḥ.-e (1) 185b/13

ḫares Ar. (1): Dilsizlik 287a/4

ḥarf Ar. (2): Harf 215b/13, 226b/13
ḥ.-ile (1) 46a/2

hārib Ar.: Kaçan, firar eden
h.-ile (1) 153a/11

ḫāric Ar. (4): Dış, dışarı; ilgisi olmayan 13a/10, 34a/10, 140b/3, 156a/10
ḫ.-den (3) 34b/5, 75b/9, 255b/15
ḫ.-dür (1) 268b/11
ḫ.-e (1) 34b/5

ḫārici Ar.: Dışarıya ait
ḫ.-den (1) 28a/11
ḫ.-dür (1) 150b/1

ḫarif Ar. (1): Sonbahar, güz 41a/1
ḫ. ol- (1) 160a/15

ḥariḳ Ar.: Yangın, ateş
ḥ.-e (1) 265b/6

ḥarim Ar.: Yabancıların girmesine izin verilmeyen evin bir bölümü
ḥ.-üñe (1) 135a/11

ḥarir Ar. (5): İpek 203a/8, 248a/15, 248b/1, 248b/9, 295b/4
ḥ.-den ol- (1) 248a/2

ḥāris Ar. (1): Bekçi, koruyucu, gözcü 148a/9

ḥariṣ Ar. (2): Hırslı, tamahkâr 179a/8, 283b/9
ḥ.-dür (1) 147b/6
ḥ. ol- (3) 89a/11, 168b/15, 214a/7
ḥarîż Ar.: Güçsüz, takatsız
ḥ. ol- (1) 81a/9
ḥarḳa Ar. (1): Yakma, yanma 20a/10
ḥarmel Ar. (1): Üzerlik otu 118b/15
ḥarr Ar.: Isı, sıcak, kızgın
ḥ.-ından (1) 306a/13
ḥarrācis خراجيس (1) 203a/10
ḥarrāṣ Ar. (1): Ekinci, çiftçi 223b/1
ḥarrās Ar. (1) Bekçi, koruyucu, gözcü 222b/13
ḥaṣā Ar. (1): Hadım edilmiş, hadım 287a/10
ḥaṣāyıṣ Ar. (1): Bir şeye veya birine has olan 60b/6
ḥ.-dur (1) 6la/9
ḥaṣbe Ar.(2): Kızamık hastalağı 70a/13, 286b/4
ḥ. çıḳar- (1) 248a/14
ḥasbeten-li'llāh Ar.(2): Allah rızası için 199b/5, 223a/12
ḥaseb Ar. (4): Göre, nazaran, gereğince; baba tarafından gelen şeref, asillik, soy temizliği 77b/8, 139b/7, 277b/10, 283b/8
ḥ.-idür (1) 171a/10
ḥ.-ince (6) 75b/4, 75b/5, 83a/9, 89a/14, 96a/3, 100b/4
ḥ.-i ḳāvisi ol- (1) 171a/12
ḥased Ar. (2): Kıskançlık, çekemezlik 61b/2, 214b/6
ḥ.-dür (2) 113b/9, 187b/6
ḥ.-e (1) 113b/10
ḥ. it- (1) 61b/3
ḥasen Ar.(11) Güzel 31a/3, 43b/15, 107a/1, 136b/7, 154a/7, 226a/12, 227a/4, 228b/8, 237a/13, 299a/15, 232a/14
ḥ.-dür (13) 112b/14, 117b/9, 127b/11, 130a/5, 163a/8, 164b/11, 174a/11, 206b/10, 216b/4, 226b/1, 232a/5, 294b/5, 297b/14
ḥ.-i (2) 2a/12, 206b/10
ḥ.-ile (3) 110a/1, 122b/6, 161b/1
ḥ. ol- (1) 96a/6
ḥasenāt Ar. İyilikler, iyi haller, hayırlı işler
ḥ.-ı (1) 306a/3
ḥasene Ar.(10): İyilik, iyi hal, iyi iş 2a/12, 7b/14, 13b/10, 36b/15, 110a/12, 141b/4, 173b/11, 211b/11, 301a/14, 305a/7
ḥ.-den (1) 18b/2
ḥ.-dür (2) 133b/13, 299b/1
ḥ.-yi (1) 19b/4
ḥasenî Ar. (3): Güzelliğe ait 122b/2, 122b/3, 246b/7
ḥāṣıl Ar. (1): Elde edilen, hasılat, kazanç, olan, türeyen 69b/7
ḥ. it- (6) 7a/2, 8b/6, 19b/15, 89a/7, 92a/14, 218a/10
ḥ. ol- (112) 3b/7, 8b/5, 8b/5, 9a/5, 9a/8, 10a/11, 13a/12, 31a/7, 34a/3, 43a/8, 50a/6, 50a/13, 50a/14, 50a/14, 50b/5, 50b/7, 50b/12, 50b/14, 51a/12, 51a/14, 51b/3, 51b/3, 51b/4, 52b/6, 55b/6, 55b/7, 55b/9, 55b/13, 58a/6, 63a/13, 64a/10, 64a/12, 64b/3, 65b/12, 73a/5, 73a/9, 74a/14, 74b/1, 75b/7, 77b/10, 77b/11, 77b/11, 78a/9, 84b/14, 85a/5, 85a/8, 85b/4, 85b/10, 87a/15, 88a/5, 88a/6, 88a/10, 90b/14, 93a/6, 93a/6, 93a/14, 94b/3, 97b/4, 98a/2, 98a/4, 98b/14, 99a/11, 100b/14, 103b/11, 103b/13, 110b/5, 113a/9, 113a/10, 114b/12, 115b/11, 115b/14, 117a/5, 119b/2, 121b/15, 126b/6, 127b/13,

132b/6, 157b/8, 159a/4, 159a/14, 159b/11, 160b/4, 161a/11, 161a/12, 161a/13, 165b/15, 166b/2, 191a/10, 196a/7, 196b/13, 218a/3, 221b/9, 234b/3, 234b/14, 235b/13, 241a/1, 243b/2, 247a/2, 251a/3, 259b/7, 263b/1, 272b/4, 273a/9, 273b/4, 278a/1, 280a/8, 280a/15, 280b/5, 289a/9, 300a/6, 300b/5, 300b/8

ḥāṣıla Ar.: Sonuç, elde edilen kazanç
ḥ.-dan (1) 8b/10

ḥāsib Ar. (1): Hesab eden, hesab edici 203b/5

ḥasib Ar. (3): Saygın, değerli, soyu temiz 111a/10, 121b/11, 148b/10

ḫāsir Ar. (2): Zarara, ziyana uğrayan 93b/9, 278b/15

ḫasise Ar. (1): Kötü huy, fena tabiat 130a/8

ḫaṣlet Ar.: İnsanın yaradılışındaki huyu, tabiatı, mizacı
ḫ.-ler (1) 29a/11

ḫaṣm Ar.: Düşman, karşı taraf
ḫ.-a (2) 172a/1, 240a/6
ḫ.-ı (2) 182a/2, 230a/11
ḫ.-ıdur (1) 150b/12
ḫ.-ıla (1) 150b/11
ḫ.-ına (3) 87a/7, 93a/3, 182a/1
ḫ.-ıyla (1) 181b/15
ḫ.-uñ (1) 290b/10

ḥasnā Ar. (5): Güzel kız veya kadın 57b/4, 140a/6, 141a/15, 143a/8, 149a/3
ḥ.-dur (3) 116b/5, 187b/5, 247a/4
ḥ.-ya (1) 57b/4
ḥ.-yıla (1) 232b/2

ḫāṣ(ṣ) Ar. (1): Saf, halis 30a/4

ḫāṣṣa Ar. (1): Bir kimse ya da bir şeye özel olan nitelik, kuvvet, güç 100b/6
ḫ.-lar (1) 57a/15

ḫāṣṣeten Ar. (1): Özellikle, özel olarak, ayrıcı, yalnız 36a/3
ḫ. ol- (1) 90a/9

ḥasret Ar. (1): Özleyiş, iç çekme 239b/9
ḥ vir- (1) 273b/3

ḫasta Far. (25): Hasta, rahatsız 47a/1, 52b/12, 80b/11, 81b/12, 81b/15, 114a/14, 114a/15, 116a/9, 124a/10, 126a/10, 143b/4, 147b/15
ḫ.-dur (1) 125a/2
ḫ.-lar (7) 116a/13, 120b/12, 120b/14, 130b/2, 145b/12, 240b/12, 289b/10
ḫ.-lara (3) 117a/11, 123a/13, 146b/4
ḫ.-larıçun (1) 57b/3
ḫ.-ya (1) 126a/13
ḫ.-yıdı (2) 111b/14, 282b/3
ḫ.-yısa (5) 72b/12, 109b/1, 197b/4, 213b/10, 218b/6
ḫ.-ysa (2) 180b/5, 191a/15
ḫ. ol- (65) 51a/9, 56a/5, 56a/7, 56a/14, 57a/7, 70a/13, 76a/9, 76a/11, 77a/12, 92a/9, 92b/5, 103a/7, 111b/12, 111b/14, 117a/12, 118a/4, 121a/3, 121a/10, 125a/1, 128a/14, 129b/9, 132b/15, 146a/2, 158a/5, 160a/12, 163a/9, 163b/4, 167b/15, 170b/5, 171a/8, 172b/8, 173b/4, 178b/15, 189a/13, 192b/2, 197b/7, 199b/5, 199b/15, 208b/6, 211b/8, 211b/9, 211b/10, 212b/8, 214a/13, 215b/10, 216b/15, 237a/11, 245a/13, 248a/14, 248b/13, 287b/12, 289a/2, 289a/15, 289a/15, 291a/6, 291a/8, 291a/15,

ḫ.-si (1) 3b/13
ḫaṭire Ar. (1): Hatıra; düşünce 280a/3
ḫatm Ar. (1): Bitirme, Kur'ân'ı başından sonuna kadar okuma 244b/6
ḫ. it- (1) 193b/15
ḫaṭ(ṭ) Ar. (1): Çizgi, satır, yol, yazı 258b/13
ḫ.(ṭ)-ı (1) 240b/10
ḥattā (15) Dahi, bile, bundan başka, üstelik de 11a/15, 41b/8, 41b/13, 41b/15, 48b/13, 51a/11, 59a/5, 65a/7, 67a/9, 75b/10, 91a/11, 97a/6, 190b/9, 241a/3, 270b/12
ḫātūn Ar. (41): Kadın 54b/14, 66b/2, 103a/14, 104a/3, 112a/11, 121b/9, 125b/15, 129b/12, 142b/14, 143b/4, 162b/5, 164a/6, 164a/7, 164a/10, 164a/14, 166a/6, 166a/6, 169a/6, 169a/15, 169b/1, 172a/5, 175a/11, 178b/6, 184a/7, 193b/10, 205a/8, 207b/13, 215a/2, 220a/1, 220a/2, 235b/11, 237a/6, 241b/12, 243a/6, 245b/9, 254a/14, 276b/3, 276b/4, 285a/13, 291a/14, 296a/2
ḫ.-a (4) 55a/1, 133b/5, 170b/1, 307b/12
ḫ.-dandur (1) 119b/10
ḫ.-dur (10) 116a/9, 129a/12, 144b/2, 146b/13, 149a/10, 156a/4, 231a/4, 234b/7, 235b/8, 238b/13
ḫ.-ı (4) 125b/12, 136b/11, 254a/3, 307a/10
ḫ.-ıla (1) 135b/13
ḫ.-lar (6) 229a/8, 238b/14, 243a/13, 246b/13, 247a/1, 300b/10
ḫ.-lara (3) 136a/3, 243b/3, 246b/14
ḫ.-lardan (2) 165b/10, 165b/11
ḫ.-larısa (1) 166a/13
ḫ.-laruñ (1) 300b/12
ḫ.-uñ (4) 104a/7, 162b/6, 209b/8, 220a/3
havā Ar. (1): Hava, gök 51b/9
h.-da (3) 98b/4, 113b/11, 217a/8
h.-dan (2) 51b/7, 217a/6
h.-ya (1) 113b/12, 142b/10, 151b/3
ḥavāle Ar.: Bir şeyi başka birine bırakma, ısmarlama
ḥ. ol- (2) 35b/13, 96b/6
ḫavārıḳ Ar. (1): Harikalar, hayranlık uyandıran şeyler 41b/3
ḥavārī Ar. (1): Yardımcılar, cariyeler 224a/2
ḫavāṣ(ṣ) Ar. (2): Keyfiyetler; saygın kimseler 60b/5, 84b/3
ḫ.-ından (1) 100b/6
ḥavās(s) Ar. (10): Duygular 6b/7, 15a/2, 28a/1, 44a/2, 6la/9, 61b/1, 274a/3, 274a/3, 274a/15, 274b/3
ḥ.-ı ḫamse–i zahire (1) Dıştaki beş duygu: görme, işitme, tatma, koklama, dokunma 274a/3
ḥ.-a (1) 6b/5
ḥ.-dan (2) 42a/15, 115b/14
ḥ.-ıla (1) 274a/8
ḥ.(s)-ı (1) 274b/4
ḥ.-uñ (3) 69a/14, 274a/7, 274a/9
ḥ.-ı ẓāhirden ol- (1) 15a/1
ḥavāşī Ar.: Maiyet adamları (1) 5a/12
ḫavāṭır Ar. (2): Hatıralar, fikirler, düşünceler 49b/12, 104a/12
ḥavāyic Ar. (2): İhtiyaçlar, gerekli şeyler 18a/1, 18a/2
ḥ.-i (2) 230a/5, 265a/15
ḥ.-in (1) 222b/12
hāven Ar. (1): Havan 239a/9

ḫavf Ar. (18): Korku, korkma 9b/5, 13a/12, 36a/4, 73a/5, 73a/7, 102a/14, 125b/11, 127a/12, 149a/12, 160a/9, 213b/15, 214b/8, 216a/4, 231b/5, 240b/5, 267a/1, 281b/13, 289b/14
ḫ.-a (2) 11a/12, 240b/6
ḫ.-dan (10) 33b/11, 158a/8, 158a/15, 169a/10, 199b/4, 212b/3, 218b/11, 245a/15, 284b/7, 305a/9
ḫ.-dur (7) 72b/10, 73a/13, 119a/5, 136a/11, 187b/5, 203b/10, 280b/9
ḫ.-ı (3) 23a/4, 74a/15, 295b/13
ḫ.-ıla (1) 46b/2
ḫ.-ından (5) 153b/2, 176b/9, 186a/15, 280a/4, 300b/1
ḫ. içinde ol- (3) 153b/12, 221b/3, 305a/8
ḫ. it- (15) 10a/10, 16b/3, 36a/9, 46a/15, 124a/14, 128a/13, 134a/14, 134b/1, 139a/14, 147b/9, 153b/13, 237b/3, 282b/15, 290a/8, 297a/2
ḫ. ol- (1) 70a/7, 147a/2, 233b/15
ḫ.-a düş- (3) 184b/2, 192b/4, 214a/2
ḫ.-ıla ol- (1) 286b/5
ḫavflu Ar.+T. (1): Korkulu 13a/10
ḫavḫ Ar. (1): Şeftali 119a/2
ḥāvi Ar.: İhtiva eden, toplayan
ḥ. ol- (2) 60b/9, 278a/6
ḥavm Ar.: Arzu, istek, emel
ḥ.-ına (1) 3b/1
ḥavż Ar. (2): Havuz 90a/12, 90a/13
ḥayā Ar. (1): Utanma, sıkılma, edep 180b/13
ḥ.-sı (1) 291a/3
ḥ.-ya (1) 172a/6
ḫāya (bk.**ḫayā**) Far. (1): Erkeklik bezi, haya 182a/14
ḫ.-ları (1) 182b/2
ḫayā (bk. **ḫāya**) Far.: Erkeklik bezi, haya
ḫ.-ları (1) 130b/15
ḫ.-ların (4) 182a/12, 182a/15, 182b/1, 252a/2
ḫayāl Ar. (3): Hayâl, hülya 9a/3, 10a/12, 279b/10
ḫ.-de (6) 9b/6, 9b/9, 28a/8, 28b/4, 43b/13, 59b/4
ḫ.-dür (1) 28a/10
ḫ.-i (3) 10b/3, 28a/2, 28a/12
ḫ.-inde (2) 27a/10, 43a/9
ḫ.-ine (2) 13a/11, 43a/11
ḫ.-lerine (1) 27a/14
ḫayālāt Ar. (1): Hayâller, hülyalar 28a/2
ḫ.-ına (1) 15a/3
ḫ. ol- (1) 15a/4
ḫayāliyye Ar. (2): Hayâlle ilgili 9a/7, 279b/10
ḫ.-de (1) 43b/11
ḫ.-dür (1) 128a/10
ḫ.-nüñ (1) 69a/12
ḫ.-ye (3) 4a/2, 9a/1, 9b/3
ḥayāt Ar. (19): Hayat, yaşam, dirilik, canlılık 49b/4, 49b/5, 71a/4, 72a/7, 75b/2, 75b/6, 75b/13, 75b/14, 89a/15, 157a/13, 161a/4, 237a/9, 281a/7, 296b/2, 160b/2, 160b/3, 237a/10, 299b/10, 300b/9
ḥ.-a (4) 95b/1, 96a/11, 97a/12, 147b/7
ḥ.-da (1) 297a/8
ḥ.-dayiken (1) 303a/1
ḥ.-dur (3) 88b/6, 216b/7, 250b/15
ḥ.-ı (1) 280a/14
ḥ.-ıdur (4) 75a/14, 75a/15, 156a/14, 179b/12
ḥ.-ına (1) 98b/9
ḥ.-ında (5) 87a/14, 255a/15, 287b/7, 301a/13, 301a/15
ḥ.-ını (1) 130b/9
ḥ.-ıyla (1) 210b/14
ḥ.-larında (1) 11b/10
ḥ. bul- (16) 281a/2, 281a/3, 281a/4, 298b/11, 300a/15, 300a/15,

300b/1, 300b/2, 300b/3, 300b/4, 300b/5, 300b/7, 300b/9, 300b/9, 303a/12, 305a/1
ḥ.-da ol- (1) 251a/9

ḥayf Ar.: Haksızlık, zulum; yazık ki, vah vah!, beddua
ḥ. it- (1) 238a/2
ḥ. itmiş ol- (1) 301b/11

ḫayır (bk. **ḫayr**) Ar.: İyi, faydalı, yararlı
ḫ.-da (1) 195a/11
ḫ.-dan (5) 7b/10, 24a/4, 56b/5, 171b/6, 229a/7
ḫ.-dur (57) 90b/7, 113a/4, 113a/5, 117b/4, 117b/10, 118a/4, 120b/13, 121b/2, 122b/15, 124b/3, 126a/13, 129b/6, 131a/2, 139a/4, 139b/15, 141a/7, 148a/10, 151b/4, 153b/5, 153b/12, 157b/13, 158a/11, 159a/5, 159a/7, 159b/10, 164b/11, 165b/14, 166a/1
ḫ.-la (2) 205a/8, 226a/4
ḫ.-lar (3) 196b/13, 225a/9, 297a/13
ḫ.-ları (1) 150a/4
ḫ.-lar işle- (1) 195a/1

ḫayırlu (bk. **ḫayrlu**) Ar.+T.(4): Hayırlı, iyi, faydalı 24b/8, 101a/7, 248b/6, 276a/5, 300a/9
ḫ.-dur (8) 113b/8, 142a/10, 153a/2, 165b/10, 165b/10, 165b/12, 171b/10, 242b/9
ḫ.-ları (1) 64b/11
ḫ.-sı (1) 101a/7
ḫ. ol- (4) 118b/2, 119b/5, 245a/7, 248b/6

ḫayırsuz Ar.+ T.(1): Hayırsız, uğursuz, kötü 139a/9

ḥāyıż (bk. **ḥayż**) Ar.: Kadınlarda aybaşı, hayz
ḥ.-iken (2) 106b/7, 188b/15

ḫāyif (Ar.ḫāif) : Korkak, korkan
ḫ.-ise (3) 213b/10, 215a/4, 280b/6
ḫ. ol- (2) 153b/6, 198a/11

hāyil Ar.: Korkunç
h.-e (1) 217b/1

ḥayim Ar.: Şaşkın, hayrette
ḥ. ol- (1) 3b/1

ḫāyin Ar.: Hıyanet eden
ḫ.-dür (3) 130b/9, 146b/5, 288b/1

ḥayḳır- : Haykırmak, bağırmak
ḥ.-ur (1) 84b/12

ḫayme Ar.(4): Çadır 232b/1, 232b/4, 235a/7, 232a/15
ḫ.-si (2) 232b/3, 232b/6
ḫ.-sinde (1) 232b/5

ḫayr (bk. **ḫayır**) Ar.(97): İyilik; iyi, faydalı iş, fayda 3b/11, 7b/7, 7b/12, 13b/14, 16b/13, 17a/2, 20b/2, 20b/2, 21a/3, 22a/11, 24b/10, 24b/13, 30b/9, 30b/9, 31a/6, 51b/2, 52b/6, 55b/13, 65b/1, 66b/10, 71a/14, 75a/10, 76a/12, 79b/2, 86a/3, 100b/12, 104a/3, 110a/11, 128b/3, 111b/1
ḫ.-a (40) 15b/1, 16b/8, 16b/12, 16b/15, 55b/15, 57b/3, 57a/5, 71b/3, 73a/9, 75a/2, 85b/4, 87b/14, 89a/5, 89b/11, 94b/2, 103b/9, 120b/9, 129a/1, 146b/7, 172a/3, 178a/13, 182b/11, 183b/6, 192b/2, 199a/3, 189b/6, 199b/9, 204a/10, 212b/2, 213b/4, 214a/8, 220b/9, 221b/9, 221b/10, 228a/14, 240a/10, 244b/1, 250b/14, 303a/13, 307b/15
ḫ.-dan (3) 20b/3, 52b/4, 107b/5
ḫ.-dur (46) 16a/8, 18b/13, 51b/10, 52b/14, 57a/6, 73b/2, 73b/4, 73b/5, 88b/5, 90a/1, 99b/6, 102a/13, 105a/8, 105a/11, 112b/8, 114a/4, 114a/12,

114a/13, 117a/11, 120a/3, 120b/12, 124b/8, 146a/15, 147b/5, 147b/11, 148a/2, 153b/5, 155a/3, 155a/3, 161b/5, 164b/11, 169a/10, 172a/8, 184a/12, 184b/8, 185a/14, 186a/10, 190b/6, 202b/5, 211b/6, 216a/3, 226b/4, 238b/3, 240b/15, 293a/4, 302a/14

ḫ.-ı (6) 12a/6, 85a/3, 118a/3, 121b/12, 181a/10, 303a/6
ḫ.-ıdı (1) 155a/5
ḫ.-ıdur (1) 188b/2
ḫ.-ıla (9) 16b/15, 17a/4, 18b/6, 109b/10, 157a/13, 195a/13, 222a/1, 244b/12, 299a/7
ḫ.-ısa (2) 18b/13, 26b/2
ḫ. ḫalef ol- (1) 299a/6
ḫ. it- (4) 19a/7, 215a/3, 246a/12, 251b/2
ḫ. işle- (1) 115b/2
ḫ. kimesne ol- (1) 265a/13
ḫ. ol- (12) 26b/5, 29a/8, 55b/2, 70a/3, 82a/6, 123a/8, 128a/8, 154a/6, 185a/2, 213a/6, 282a/2, 305b/5
ḫ. gel- (3) 55b/10, 201b/3, 224b/10
ḫ. getür- (1) 55b/7
ḫ. gör- (7) 139a/3, 265b/9, 267a/3, 296b/5, 297a/8, 297a/10, 304a/1
ḫ. ṭoḳın- (1) 31b/2

ḫayrāt Ar.(1): Sevap kazanmak için yapılan hayırlı işler, iyilikler; sevap için kurulan müessese 166a/10
ḫ.-a (3) 58a/11, 90b/8, 238b/15
ḫ.-dan (2) 52b/15, 300a/6
ḫ.-ı (1) 115b/4

ḫayret Ar.(3): Şaşma, şaşırma, şaşakalma 74b/3, 74b/3, 273b/3
ḫ. vir- (1) 85b/10

ḫayrlu Ar.+ T.(1): Hayırlı, faydalı, iyi 17a/3
ḫ.-dur (2) 141a/6, 282a/15
ḫ.-sıdur (1) 54b/14

ḥayṣ Ar.(3): İtibar, saygı; ilgi 259b/5, 260a/7, 260a/13

ḥayṣiyye(t) Ar.: Şeref, onur 61a/7
ḥ.-inden (1) 61a/7

ḫayṭ Ar.(2): İplik; tel 238a/8, 232b/6

ḥayvān Ar.(9): Canlılık, dirilik; insanı da içine alan bütün canlılar; hayvan 6b/5, 105b/7, 105b/8, 130b/2, 148a/1 186b/5, 188b/12, 188b/12, 170a/14,
ḥ.-a (1) 192b/4
ḥ.-dan (3) 158b/4, 189b/6, 220a/14
ḥ.-ı (1) 126b/15
ḥ.-lar (3) 5a/1, 126b/12, 190a/11
ḥ. ṣūret it- (1) 229b/12

ḥayvānāt Ar.(5) Hayvanlar 11b/15, 41b/10, 65b/10, 124a/1, 126b/14
ḥ.-dan (1) 186b/4

ḥayvāniyye Ar.(3): Hayvanla ilgili, canlıya ait 72a/3, 75b/14, 82a/11
ḥ.-si (2) 68a/1, 68a/8

ḥayy Ar.(7): Diri, canlı 246b/2, 266a/8, 299a/15, 302a/3, 302a/7, 303a/10, 304a/8
ḥ.-dur (3) 246b/2, 299a/15, 304b/7
ḥ.-ısa (1) 230a/1
ḥ.–iken (1) 298b/6
ḥ.-uñ (2) 304a/5, 304a/6
ḥ. bul- (1) 304b/1
ḥ. ol- (12) 210a/9, 281a/1, 281a/1, 299b/7, 299b/9, 301b/4, 302a/6, 303a/10, 303a/10, 304a/4, 304b/5, 305a/3

ḥayyāt Ar.(4): Yılanlar 134a/5, 134a/14, 134b/11, 224b/14

ḫayyāṭ Ar. (1): Terzi 223b/12

ḥayye Ar.(3): Yılan 128a/15, 134a/5, 134a/2

ḫayyiz Ar.: Taraf, meydan, mekân, mevki
ḫ.-i ḳabūlde ol- (1) 279a/3

ḫayyī Ar.: Canlılığa ait; dirilik, canlılık
ḫ. ol- (1) 266a/6

ḫayż (bk.**ḫayıż**) Ar.(2) Kadınlarda aybaşı 189a/4, 189a/5
ḫ.-da (1) 189a/9
ḫ.-dan (2) 189a/5, 189a/6

ḫaẓ(ẓ) Ar.: Hoşlanma, sevinç, memnunluk
ḫ. al- (1) 89a/13
ḫ it- (1) 123a/10

hāẕā Ar.(4): Bu,şu, o 68a/11, 68b/2, 270b/11, 273a/8

ḫaẕāḳat Ar. (2): Ustalık, uzluk, üstad(lık) (çoğunlukla hekimler için kullanılır) 225a/11, 225a/11
ḫ. üzerine ol- (1) 175b/2

ḫazāyin Ar.(1): Hazineler 244a/3

ḫazaz Ar. (2): Ak boncuk 247a/11, 247a/13
ḫ.-dur (1) 247a/12

ḫazāz Ar. (1): Dokumacı 222b/8

ḫazef Ar. (1): Topraktan yapılan çanak, saksı 224a/7

ḫaẕer Ar.: Korunma, sakınma, kaçınma, çekinme
ḫ.-de (1) 165b/6
ḫ. it- (23) 17a/8, 17a/10, 17b/13, 127b/5, 128b/4, 132a/14, 137b/14, 155b/15, 165b/5, 165b/6, 168b/3, 171a/7, 186a/12, 231b/5, 245b/13, 247b/10, 252b/2, 262b/12, 266a/6, 266b/7, 267b/11, 294b/10, 306b/4

ḫazeziyye Ar. (1): İplikçi; dokumacı 224a/6

ḫaẕf Ar. (2): Çıkarılma, ortadan kaldırma, giderilme 100a/14, 140a/10
ḫ. it- (1) 100a/14

ḫāẕık Ar. (1): İşinin ehli, ista, eli uz 33a/8
ḫ. ol- (1) 264a/6

ḫāżır Ar. (2): Hazır, bir yerde olan, bulunan 135a/13, 155b/9
ḫ.-dur (2) 153a/3, 276a/5
ḫ.-iken (2) 32a/7, 33a/5
ḫ. it- (2) 135a/12, 160a/11
ḫ. ol- (7) 17b/3, 166a/10, 166a/11, 241a/10, 265a/15, 278b/8, 298b/4
ḫ. ṭur- (2) 161a/7, 279a/5

ḫāżırūn Ar.: Huzurda olanlar, gözönünde olanlar
ḫ. ol- (1) 278b/10

hāżime Ar. (1): Midedeki eritici, sindirici kuvvet 115b/9

ḫāzin Ar. (2): Hazine muhafızı, hazine bekçisi 232a/1, 223b/15
ḫ.-dür (1) 231a/4
ḫ.-idür (1) 73a/7
ḫ.-üñ (1) 289b/14
ḫ.-i melik ol- (1) 50b/6

ḫazīne Ar. (19): Devlet malının, devlet parasının saklandığı yer 93a/6, 104b/2, 108a/10, 112a/8, 134b/4, 146a/10, 162b/12, 186a/9, 189a/2, 194b/6, 194b/7, 241a/4, 242a/6, 242b/13, 242b/13, 242b/14, 243a/1, 290b/4, 291a/8, 304b/4
ḫ.-de (1) 10a/13
ḫ.-den (1) 290b/2
ḫ.-dür (1) 180a/3
ḫ.-lerinden (1) 194b/7
ḫ.-si (2) 242b/11, 252a/3
ḫ.-sidür (3) 10a/13, 148b/6, 179a/6
ḫ.-sinde (2) 28a/10, 253a/13
ḫ.-sini (1) 64b/4
ḫ. it- (1) 180b/8
ḫ. ol- (1) 134b/5

ḫazīnedār Ar. (1): Devlet malını, parasını korumakla görevli kimse 223b/15
ḫ.-ıdur (1) 306b/8
ḫ. ol- (1) 64b/3

ḫażīżeyn Ar.: Ayın veya başka bir gezegenin yörüngesi üzerindeki dünyaya en yakın bulunan noktalar

h.-dür (1) 61a/1
hażm Ar. (3): Midedeki yiyecekleri sindirme, hazmetme 6b/2, 9b/11, 222a/8
ḫażrā Ar. (2): Yeşil 119a/11, 170b/2
ḫażravāt Ar. (2): Sebzeler, yeşillikler 115a/12, 307b/3
ḫ.-ı ma'rūfe ol- (1) 115a/11
ḫ.-ı mechūle ol- (1) 115a/10
ḥażret Ar. (70): Huzur, kat; saygı göstermek üzere büyüklere verilen ünvan 2a/5, 4a/15, 6a/2, 14a/3, 14a/9, 14b/1, 15a/5, 16b/1, 21a/15, 39a/13, 39a/15, 52a/12, 54b/8, 54b/9, 58b/2, 58b/3, 58b/4, 59a/8, 59a/10, 59a/11, 59a/13, 66b/14, 72b/1, 82b/9, 91a/11, 91a/12, 91b/1, 92b/13, 150a/3, 184b/10, 241b/9, 244a/2, 252a/5, 252b/4
ḥ.-e (1) 261b/4
h.-i (74) 15a/10, 16a/6, 18a/6, 19a/11, 19a/13, 19b/3, 19b/7, 19b/9, 19b/11, 20a/7, 20a/8, 20a/14, 20b/1, 21a/2, 21a/7, 21a/11, 21b/2, 21b/11, 22a/10, 22b/7, 23a/1, 23a/4, 23b/3, 23b/15, 25a/1, 25a/12, 25b/11, 26a/7, 27b/3, 29a/7, 31b/11, 32a/9, 32a/15, 32b/7, 32b/9, 32b/11, 32b/12, 32b/14, 32b/14, 33a/2, 33a/3, 33a/3, 256b/12
ḥ.-ile (1) 278a/9
ḥ.-inden (3) 25b/7, 95b/6, 268a/7
ḥ.-ine (15) 22b/12, 25b/8, 27b/12, 30a/8, 33a/5, 120b/4, 123b/2, 156b/3, 164a/15, 224b/2, 271b/9, 276a/1, 277b/9, 279a/12, 280a/2
ḥ.-ini (2) 9a/12, 276a/10
ḥ.-inüñ (5) 35b/1, 35b/4, 37a/2, 254b/2, 254b/11
ḥ.-leri (6) 259b/13, 261b/15, 262a/3, 268b/7, 270b/2, 278b/1
ḥ.-lerile (1) 262a/1
ḥ.-lerin (3) 139b/10, 166b/14, 276a/7
ḥ.-lerinden (2) 260b/11, 261b/15
ḥ.-lerine (9) 148a/6, 151a/5, 167a/2, 167a/7, 210a/12, 246b/8, 253b/6, 278b/1, 294b/15
ḥ.-lerinüñ (1) 262a/10
ḥ.-leriyle (1) 279b/2
ḥ-i 'izzet "Allah" (2) 7a/13, 268b/10

ḫazveççi حزوججي (1): Kasket veya şapka yapıp satan kişi ? 228b/9
ḫazzār Ar. (1): Boncukçu
hecā Ar. (1): Hece, elifbe sırasına göre dizilmiş harfler 116a/2
ḥurūf-ı h.: Elifbe sırasına göre dizilmiş harfler
hedāyā Ar. (1): Hediyeler, armağanlar 231b/3
hedīl Ar. (1): Erkek güvercin 148b/10
hediyye Ar. : Hediye, armağan
h. vir- (1) 212a/12
h. it- (1) 129b/12
hedy Ar.: Huy, alışkanlık, âdet
h.-dür (1) 201a/8
ḥekīm Ar. (2): Hekim, doktor 64a/15, 71a/6
ḥ.-e (1) 181b/11
ḥ.-lerde (1) 122b/2
ḥ.-leri (1) 113b/10
helāk Ar. (4): Yok etme, öldürme; ölme, harcanma 49b/4, 71a/3, 200b/13, 200b/14
h.-dedür (1) 93b/8
h.-den (2) 49b/3, 146a/13
h.-dür (2) 212b/1, 144b/13
h.-e (3) 127a/6, 132a/9, 146a/12
h.-ine (1) 52b/12
h.-leri (1) 63b/2

h. it- (7) 41b/14, 65a/12, 70a/10, 70b/6, 73b/9, 130b/9, 196b/4

h. ol- (24) 6b/10, 6b/11, 18a/1, 50b/12, 70b/10, 84b/13, 95b/5, 96a/9, 97a/9, 97a/10, 97b/7, 147b/3, 155a/12, 173a/14, 176a/12, 202a/8, 203b/12, 221a/2, 231a/1, 231a/2, 231a/3, 231a/4, 264a/14, 298a/2

ḥelāl Ar. (16): Helâl, haram olmayan; nikâhlı kadın 33a/15, 97a/3, 102a/11, 147a/12, 148b/15, 149a/9, 150a/11, 150a/15, 160a/15, 190a/14, 193a/9, 209a/8, 223a/5, 228b/7, 235b/14, 238b/15,

ḥ.-den (1) 224b/1

ḥ.-dür (22) 96b/8, 102a/7, 117b/5, 121a/11, 122b/8, 123a/7, 129b/4, 135b/11, 137a/4, 138a/15, 142a/3, 159b/9, 160b/8, 161a/12, 161a/12, 166a/12, 184a/10, 184a/11, 196b/12, 240b/8, 246a/5, 247b/6

ḥ.-i (1) 257a/3

ḥ.-ile (1) 71a/7

ḥ.-iyle (1) 177a/4

ḥ. māl ol- (1) 194b/7

ḥ. ol- (5) 86b/12, 143a/10, 175b/5, 185b/5, 218b/10

helīle(t) Ar. (1): Tohumları müshil olarak kullanılan bir nebat, kara halîle 126b/6

h.-yi (2) 126b/6, 126b/6

ḥelvā Ar. (3): Helva, bir tatlı 160b/10, 163a/7, 231b/10

ḥ.-ya (1) 223b/5

ḥelvācı Ar.+T. (1): Helvacı, helva yapan veya satan kimse 223b/4

ḥelvāyī Ar. (1): Helvacı, helva satan 223b/4

hem Far. (78): Hem, de/da, -deş, -i bir 2b/5, 2b/5, 19a/7, 19a/7, 19b/14, 20a/1, 30b/3, 30b/9, 30b/9, 41a/12, 43b/2, 46a/13, 55a/5, 60a/7, 85b/1, 87b/14, 88a/3, 90a/2, 105b/6, 109b/9, 114a/2, 114a/2, 136b/14, 142b/3, 146b/3, 149a/10, 150a/6, 152b/15, 164a/10, 164a/14, 164b/3, 166b/15, 167b/1, 167b/6, 167b/14, 173a/2

hemān Far. (44): Hemen, derhal, o anda; öylece, böylece 10b/2, 21b/4, 22b/9, 24b/6, 25a/5, 25b/5, 34b/1, 65a/11, 102b/8, 107b/9, 110a/11, 117b/3, 128b/2, 151b/7, 155a/9, 183a/10, 185a/13, 188b/12, 193a/3, 193a/4, 196a/5, 201a/11, 223a/13, 224a/7, 224b/3, 232a/13, 254b/3, 254b/5, 255b/6, 257b/4, 258a/12, 258b/1

hemçünān Far. (22): Böylece 49b/5, 55b/8, 57a/6, 59b/5, 59b/9, 59b/10, 59b/15, 62a/3, 62a/12, 73b/13, 78a/1, 78a/10, 83a/14, 83b/4, 83b/7, 83b/9, 83b/15, 84a/2, 92a/6, 96a/4, 99a/15, 261b/7

h.-dur (2) 56a/1, 56b/14

hemm Ar.(1): Gam, keder, tasa 226b/15

h.-e (1) 122a/2

hemmāz Ar. (1): Kovcu, gammaz 139a/4

hem-nişīn Far.: Beraber oturup kalkan, teklifsiz arkadaş

h.-i (1) 64b/4

hemyān Far. (3): Heybe, dağırcık, büyük kese 239a/7, 239a/7, 239a/4

h.-ı (1) 239a/8

h. ḳuşan– (1) 245a/8

henüz Far. (3): Şimdiye kadar, bu zamana dek; daha; ancak 52b/5, 60a/12, 111a/7

her Far. (152): Hep, bütün, her 1b/4, 2a/8, 2a/10, 2a/11, 2a/12, 7b/10, 7b/10, 8a/3, 8b/9, 16a/11, 18b/12, 29b/12, 30a/3, 34a/5, 48b/15, 48b/15, 49a/1, 49a/2, 52b/15, 53b/5, 60a/5, 60a/14, 60b/1, 66a/7, 66b/12, 69b/9, 76a/12, 77b/8, 79b/12, 82a/13, 83a/4, 83a/8, 83b/11, 83b/13, 83b/13, 84a/9, 85a/14, 86a/2, 93a/15, 93b/13, 93b/14, 93b/15, 95b/8, 97a/2, 97b/3, 98a/6, 99b/8, 99b/10, 100b/4

ḥerāset Ar. (1): Beklemek; korumak 214a/12

her-bār Ar. (2): Her defa, daima 58a/2, 74b/3

herîse Ar. (1): Keşkek yemeği 159b/15

herrās Ar. (1): Tahta veya taş levhalar ile çatı kaplayan 230b/6

hersçi Ar.+T. (1): Tahta veya taş levhalar ile çatı kaplayan kişi 230b/6

hervele Ar. (1): Koşmak 222a/5

ḫetān (Ar. ḫıtān) (1): Sünnet etme, sünnet 191a/5

hetk Ar. (1): Yırtma, yarma 289a/12

hevā Ar. (10): Heves, arzu, istek; 40b/14, 70b/14, 71a/1, 71b/5, 78b/15, 104a/14, 113a/9, 134a/15, 184a/1, 184a/2

h.-da (6) 53b/12, 65a/9, 275b/11, 275b/12, 276a/10, 298a/9

h.-dur (1) 193b/13

h.–ile (1) 144b/14

h.-yile (1) 215a/6

h.-nuñ (1) 71a/4

hevām(m) Ar. (1): Böcekler (yılan, akrep, pire, karınca gibi) haşereler 128a/12

h.(m)-uñ (1) 134a/11

hevās Ar.: Arzu, istek; arzular, istekler

h.-ı (1) 2b/2

h.-ıla (1) 250a/8

h.-ına (2) 184a/2, 306b/11

hevdec Ar. (1): Deve semeri 239a/9

heves Ar.: Arzu, istek

h. it- (2) 29b/6, 248b/4

hevl Ar.: Korku

h.-i şedîd yitiş- (1) 263b/2

heybet Ar. (5): Heybet, büyüklük; korku ile saygı duygularını uyandıran hâl 56b/10, 68b/9, 139a/2, 187a/14, 279b/14

h.-dür (2) 187b/2, 244b/6

h.-i (2) 56a/15, 284a/15

h.-inden (3) 71b/10, 87b/13, 258a/10

heybetlü Ar.+T.: Heybetli, ulu

h. ol- (1) 195b/15

hey'et Ar. (3): Şekil; görünüş; kurul 70b/13, 224b/12, 252a/7

h.-de (1) 116a/5

h.-den (1) 85b/7

h.-i (3) 33b/10, 34a/9, 57a/4

h.-inden (1) 86a/7

h.-ini (1) 47b/14

h.-lerinde (1) 214a/1

h.-i ġusulda ol- (1) 108b/6

h.-i ma'rūfe üzerine ol- (1) 248a/13

heyūlā Ar. (1): Bütün cisimlerin ilk maddesi olarak varsayılan madde 95a/1

hezār Far. (1): Bülbül 141b/3

hezeyān Ar. (2): Sayıklama, saçma sapan konuşma 137a/4, 144b/1

h. eyle- (1) 137a/4

hezeyānāt Ar. (2): Sayıklamalar, saçma sapan konuşmalar 136b/7, 230b/6

hezîmet Ar. (1): Bozgun, bozgunluk, savaşta bir taraf askerinin bozulması 208a/3

ḫezlān (Ar. ḫizlān): Yardımcısız, kimsesiz; sefil olma
ḫ.-dur (1) 217b/4
ḫ. ol- (1) 252a/14
ḥıfẓ Ar. (3): Koruma, saklama 107b/14, 115b/10, 177a/2
ḥ. it- (16) 96b/3, 123b/4, 131b/8, 133b/2, 189b/3, 197b/14, 199b/8, 203b/15, 213a/10, 215a/14, 220a/6, 222b/13, 226a/15, 231a/5, 247b/13, 261a/8
ḥ. ol- (1) 88a/2
ḥ. ol- (3) 120a/6, 123a/3, 261a/11
ḫılāli Ar. (1): Ara bozucu, kötülük eden 223b/9
ḫılm خلم (1) ? 185b/10
ḥın(n)a Ar. (1): Kına 118b/14
ḥ(n).-sı (1) 177a/5
ḥın(n)ālu Ar.+T. (2): Kınalı 177a/3, 177a/2
ḥınṭa Ar. (2): Buğday 118b/1, 223a/6
ḫınzir Ar. (6): Domuz; katı yürekli kişi 134b/13, 135a/4, 135a/8, 135a/10, 135b/8, 184a/15
ḫ.-dür (1) 135b/7
ḫ.-e (1) 134b/15
ḫ. ḳılları gibi ol- (1) 178a/15
ḫırāmān Far. (2): Salına salına, salınarak 135b/1, 135b/1
ḫırāş Ar. (1): Sıyrık 287a/6
ḫırizma Ar. (5): Saça sürülen bir madde 108b/12, 108b/13, 178a/12, 213b/11, 213b/14
ḫ.-sı (1) 213b/13
ḫırḳa Ar. (1): Tarikat ehlinin giydiği hırka; kalın kumaştan ceket uzunluğundaki giyecek 156a/6
ḫ.-dur (1) 137a/14
ḫırlamaḳ (1): Hırıltı sese çıkarmak 186b/15
ḥırṣ Ar. (1): Öfke, kızgınlık; sonsuz istek 13b/1
ḥ.-dur (3) 135b/8, 218b/12, 222a/8
ḥırze Ar. (1): Muska, nazar muskası 227b/5
ḫışāl Ar. (1): Huylar, ahlâklar 29a/11
ḫışım Ar.: Yakın, akraba
ḫ.-ları (1) 108a/15
ḫış(ı)m Ar. (1): Kızgınlık, öfke 71b/8
ḫ.-ından (1) 127b/7
ḫıyānet Ar. (2): Güveni kötüye kullanma, hainlik, vefasızlık 214b/9, 215b/3
ḫ.-dür (3) 231b/15, 242b/7, 291b/8
ḫ.-ile (1) 151a/5
ḫ. it- (14) 107a/7, 108a/14, 129a/2, 129a/9, 129b/8, 185b/14, 186a/1, 186a/2, 191b/15, 242a/14, 244a/15, 244a/15, 252a/2, 292a/6
ḫıyār Ar. (4): Hıyar, salatalık 119a/12, 119a/15, 119b/1, 123b/9
ḫ.-ı (1) 119a/14
hibe Ar. (1): Bağışlama, bağış 222a/7
h.-den (1) 188a/12
h. it- (4) 232a/12, 240a/11, 276b/5, 277b/2
hicā Ar.: Hicvetme, yerme
h.-ya (1) 284a/11
ḥicāb Ar. (20): Utanma, sıkılma; perde 269b/7, 271b/10, 272b/15, 273a/6, 274b/2, 269b/6, 270b/15, 271a/10, 271a/10, 271b/11, 271b/11, 271a/12, 271a/12, 271a/13, 271a/13, 271a/14, 271a/14, 271a/15, 273a/11, 273b/2
ḥ.-da (1) 272b/9
ḥ.-dadur (1) 69b/6
ḥ.-dan (2) 28b/8, 271b/9
ḥ.-dur (3) 269b/7, 272a/1, 273a/10
ḥ.-ı (1) 270b/14
ḥ.-ıla (1) 271b/3
ḥ.-ın (2) 267b/8, 267b/9

ḥ.-ından (1) 7a/4
ḥ.-ları (1) 270b/11
ḥ.-larıdur (1) 269b/2
ḥ.-larınuñ (1) 69b/7
ḥ.-laruñ (1) 271a/5
ḥ.-uñ (2) 271a/4, 271a/5
ḥ. idin- (1) 269b/13
ḥ. ol- (4) 72a/7, 84a/4, 84a/5, 273a/3
ḥ-ı kibriyā ḳal- (1) 272b/15
ḥicāblan- Ar.+T.: Örtünmek, perdelenmek
ḥ.-mış (1) 52b/2
ḥicāblanmaḳ Ar.+T.: Örtünmek, perdelenmek
ḥ.-da (1) 57b/11
ḥicāre Ar. (1): Taşlar 45a/4
ḥicārī Ar. (1): Taşlarla ilgili 45b/11
hicret Ar.: Göç
h.-den (1) 308a/12
hiç Far. (43): Hiç, yok denecek kadar az, değersiz 6b/10, 7b/7, 10a/4, 10a/5, 11a/4, 21b/14, 22a/2, 22b/11, 22b/13, 32a/3, 34b/4, 34b/12, 35b/7, 37a/13, 39b/11, 53b/4, 66a/6, 67a/5, 77a/15, 77b/11, 110a/10, 117b/1, 123b/7, 140b/10, 143a/2, 147b/13, 164a/15, 165a/7, 180b/4, 223a/1, 230b/10, 232a/10, 239b/3, 246b/2, 257a/2, 261b/8, 261b/11, 267b/11, 273a/1, 276a/4, 283b/9, 286b/9, 287a/2
hidāyet Ar. (3): Allah yoluna, doğru yola kılavuzlama 98a/11, 170a/9, 177b/6
h.-dür (1) 81a/14
h.-e (7) 63b/15, 195a/1, 197a/13, 220a/6, 220b/3, 281a/5, 307b/7
h.-i (1) 1b/8
h.-ini (1) 98a/11
h. bul- (3) 85b/9, 121a/4, 205a/8
h. it- (3) 7b/10, 224a/3, 301a/4
h. ol- (4) 64b/9, 81a/12, 99a/2, 99a/3
h. vir- (2) 27b/12, 63a/9
hidāyetlen- Ar.+T.: Doğru yola yönelmek, Hak yoluna girmek
h.-ür (1) 81a/14
ḥiddet Ar. (2): Öfke 123b/14, 123b/15
ḥikāyet Ar. (4): Hikâye, anlatma 9a/6, 27b/2, 36a/10, 42a/14
h.-dür (1) 152a/9
ḥ.-i (1) 9a/10
ḥ. eyle- (1) 58b/5
ḥ. idici (1) 229a/5
ḥ. ol- (2) 9a/2, 9a/6
hikke Ar. (1): Kaşıntı 286b/7
ḥikmet Ar. (19): Bilgelik; hâkimlik, sebep 6b/13, 6b/13, 7a/6, 14b/2, 14b/3, 14b/13, 15a/6, 15a/8, 35b/6, 36a/10, 62b/7, 71b/9, 75a/4, 92a/15, 100b/1, 100b/11, 156a/13, 202a/12, 241a/9, 304b/1, 304b/10
ḥ.-de (1) 71a/10
ḥ.-den (2) 71a/12, 83a/8
ḥ.-dür (4) 50a/4, 58a/13, 71b/8, 308a/11
ḥ.-i (4) 35b/12, 36a/5, 39a/8, 272a/7
ḥ.-ile (2) 33a/15, 71a/8
ḥ.-inde (1) 62a/2
ḥ.-ine (1) 35b/4
ḥ.-inüñ (3) 38b/13, 39b/2, 83a/10
ḥ.-iyle (1) 29b/10
ḥikmetullah Ar.: Allah'ın bileceği iş, Allah'ın hikmeti
ḥ.-a (1) 53b/4
ḫilāf Ar. (8): Karşı, zıd, yalan 241b/12, 60a/12, 60a/12, 146a/3, 241b/12, 242a/9 248a/13, 257a/2
ḫ.-ı (2) 23b/7, 259a/3
ḫ.-ıdur (2) 110a/13, 243b/8
ḫ.-ına (2) 18b/1, 172a/5
ḫ.-ınca (3) 84a/7, 252b/2, 299b/9

ḫ.-ıncadur (4) 17a/5, 18b/2, 36a/2, 44a/14
ḫ.-ın it- (1) 130a/14

ḫilāf Ar.(2): Söğüt 119a/7, 120a/2
ḫ. ol- (1) 111a/8

ḫilāfet Ar.: Halifelik, birinin yerini alma
ḫ.-dür (2) 299a/15, 295a/2
ḫ.-e (2) 198a/14, 212a/3
ḫ.-i (1) 91a/13
ḫ. it- (1) 295a/2
ḫ.-e iriş- (1) 144a/9

hilāl Ar. (1): Yeni ay 53b/14

ḫilāl Ar. (1): Kürdan, diş karıştıracak âlet 232b/8

ḫilālī Ar. (1): Zarara ait, azaltmayla ilgili 223b/9

ḫil'at Ar.: Padişah veya vezir tarafından beğenilen kişiye giydirilen elbise, kaftan
ḫ.-ıla (1) 243b/9

ḥile Ar. (3): Aldatma, oyun 141a/14, 151a/10, 226b/7
ḥ.-dür (4) 142b/10, 155a/15, 240b/9, 241b/4
ḥ.-yi (1) 240b/10
ḥ.-ler it- (3) 37a/13, 226a/1, 234b/8
ḥ.-si (1) 240b/9
ḥ.-siyle (1) 90b/14
ḥ.-ye (1) 73a/3
ḥ.-yile (3) 91a/1, 98b/8, 240a/15
ḥ. it- (2) 155a/14, 283a/13,

ḥileker Ar.+Far. (1): Aldatıcı, oyuncu 128b/5

ḫilḳat Ar.: Yaradılış
ḫ.-ı (1) 72a/4

ḥilm Ar. (1): Yumuşaklık, yavaşlık 29a/13
ḥ.-dür (1) 290b/12

ḥilye Ar. (2): Güzel yüz, güzel sıfatlar, süs 255b/8, 257b/11
ḥ.-de (1) 255b/11
ḥ.-leri (1) 257b/13
ḥ.-sin (1) 257b/9

ḥimār Ar. (14): Erkek eşek 128b/10, 132a/15, 132b/3, 132b/4, 132b/4, 132b/8, 132b/8, 133a/1, 133a/4, 133a/10, 150b/3, 150b/3, 150b/6, 167a/10, 168b/3, 184b/3, 184b/5
ḥ.-a (2) 132b/7, 253a/14
ḥ.-dan (1) 253a/15
ḥ.-ı (4) 132b/13, 132b/15, 133a/2, 133a/6
ḥ.-ın (1) 233b/9
ḥ.-ları (1) 132b/9
ḥ.-uñ (2) 133a/3, 133a/6

himmet Ar. (4): Gayret, çalışma; yardım 3a/6, 95a/3, 112b/3, 112b/4
h.-idür (1) 179a/11
h.-ile (1) 153a/12
h.-leri (1) 49a/7
h. it- (1) 217b/10

himmetlü Ar.+T.: Gayretli, çalışkan
h. ol- (1) 207b/5

ḥin Ar. (1): Zaman, an, sıra 126b/6
ḥ.-de (1) 276b/3

Hindusitān ḳozı : Hindistan cevizi
H. ḳ.-n (1) 126a/1

ḥiref Ar. (2): Meslekler, sanatlar 5b/2, 222a/11

ḥirfet Ar.: Meslek, sanat
ḥ.-inde (1) 108a/3
ḥ.-ine (1) 304a/15
ḥ.-üñ (1) 5b/4, 230b/7

hirre Ar. (1): Dişi kedi 148a/9

ḥisāb Ar. (4): Hesap, sayma, addetme 137a/1, 140a/9, 148b/7, 266b/15
ḥ.-a (2) 278b/12, 279b/1
ḥ.-ı (4) 266b/3, 278b/14, 305b/14, 305b/15
ḥ.-ına (1) 54a/8
ḥ.-ınca (1) 49a/10

ḥisābsuz Ar. (2): Haddinden fazla, sayılamayacak kadar çok 79b/3, 120b/8

ḥiṣār Ar. (3): Hisar, kale 100b/15, 108a/1, 207a/6
ḥ.-a (1) 205b/4
ḥ.-ına (1) 205b/3

ḥis(s) Ar. (10): Duygu 7a/11, 9a/4, 9b/8, 10a/12, 10a/14, 28a/9, 28a/12, 42a/13, 72b/8, 254b/8
ḥ.-de (1) 14b/11

ḫ.-e (1) 14b/14
ḥiṣṣe Ar. (1): Pay, nasip 161b/6
ḥ. ḳo- (2) 147a/13, 147a/14
ḥissiyye Ar. (5): Duygularla ilgili 4a/3, 9b/4, 62b/12, 69a/14, 85b/8
ḥ.-dür (1) 115b/14
ḫiṭāb Ar. (1): Ağızla veya yazılı söz söyleme 116b/6
ḫ.-a (1) 308a/13
ḫ.-uñ (1) 260a/6
ḫ. eyle- (1) 28b/6
ḫ. it- (4) 64b/7, 95b/2, 271b/8, 271b/9
ḥiyāl Ar.: Zeki, kurnaz, yetenekli
ḥ.-e (1) 228b/12
ḥiz Far. (1): İbne oğlan 238b/8
hiẕā Ar. (1): Nalın 223a/15
ḫiẕmet Ar. (1): Hizmet, iş görme 183a/14
ḫ.-inde (2) 198b/1, 198b/2
ḫ it- (4) 82a/1, 87a/4, 112b/13, 239b/1
ḫ. üzerine ol- (1) 283a/10
ḫiẕmetkār Far. (4): Hizmetçi, hizmet eden 102b/1, 128b/8, 285a/8, 293a/8
ḫ.-dur (1) 157b/4
ḫ.-ı (1) 187b/3
ḫ.-lar (1) 13a/15
ḫ.-lardur (1) 96b/14
ḫ.-ları (1) 115b/10
ḫ.-larına (1) 20a/5
ḫoca (bk. **ḫāce**) Far.: Hoca, öğretmen
ḫ. ḳıl- (1) 3a/11
ḫod Far. (12): Kendi, bile, dahi 15a/7, 24a/2, 24b/5, 24b/13, 39b/14, 43a/9, 58b/14, 60a/11, 95b/13, 212a/5, 278a/2, 296b/11
ḥoḳḳa Ar. (2): İçine mürekkep konulan kap 75a/6, 232a/1
ḥoḳḳabāzlıḳ Ar. (1): Oyuncu, hileci 216a/15
ḫōr Far.: Aşağılık, sefil
ḫ. ol- (1) 138b/14, 289b/9
ḫorlamaḳ Far.+T. (2): Hor görmek, aşağılamak 218b/4, 220a/1
ḫōrlıḳ(ġ) Ar. + T. (3): Horluk, horlamak, horlanmak 215a/5, 217b/14, 283b/5
ḫ.(ġ)-a düş- (1) 167b/8
ḫorṭūm Ar.: Hortum, fil hortumu (1) 171a/11
ḫoş Far. (3): Hoş, güzel 141b/5, 157b/7, 299a/13
ḫ. ol- (3) 77a/12, 169b/2, 169b/2
ḫ. ḥāl- ol- (1) 180a/13
ḫ. vaḳt ol- (1) 252a/9
ḫ. geç- (1) 225b/3
ḫōşāb Far.: Hoşaf
ḫ.-lar (1) 223b/8
ḫūb Far. (5): Güzel, hoş, iyi 132b/3, 169b/10, 170a/2, 170a/5, 262b/14
ḫ.-dur (1) 165b/13
ḥubāri Ar. (1) Toy kuşu 152a/2
ḥubb Ar. (1): Sevgi 205b/6
ḥublā Ar. (1): Gebe 296a/2
ḫubṣ Ar. (1): Kötülük, fenalık 224a/4
ḥubūb Ar. (3): Taneler, tohumlar 121a/10, 122b/8, 302a/13
ḥubūbāt Ar.: Tahıl, tohumlar
ḥ.-uñ (1) 110b/8
ḫub(u)z Ar. (4): Ekmek 157a/10, 157a/7, 185b/3, 224a/5
hudbe Ar. (1): Kambur, kamburluk 286b/7
ḫuddā' (bk. **ḫaddā'**) Ar. (4): Aldatıcı, dalavereci 125b/14, 139b/9, 214b/7, 283b/9
ḫ.-dur (2) 214b/5, 230b/1
ḫ.-ı (1) 126a/15
ḫ. it- (1) 284b/12
ḫ. üzerine ol- (1) 230b/2
ḫuddā'a Ar. (3): Aldatıcı, dalavereci 146b/11, 151a/2, 151a/4
ḫ. ḫātūn ol- (1) 207b/13
ḫuddā'in Ar. (1): Aldatıcılar, dalavereciler 139b/7
ḫ.-dür (2) 133b/2, 139b/14

ḫuddām Ar. (1): Hizmetçiler 149b/11
ḫ.-dur (1) 183a/13
ḫudūd Ar. (2): Sınırlar, uçlar 54a/2, 270a/5
ḫudūsiyye Ar. **ḥads** (1): Sezgiler, sezişler, tahmin etmeler 75b/3
ḫuffāş(e) Ar. (3): Yarasa, gece kuşu 136a/2, 136a/6, 187b/11
ḫufyeten Ar. (1): Gizlice, saklı olarak 43b/5
ḥuḳūḳ Ar. (2): Haklar, hakîkâtler 128b/1, 229a/15
ḥ.-ı (1) 219a/5
ḫulāṣa Ar. (1): Bir şeyin özü, özeti 2b/12
ḫ.-sı (1) 63a/8
ḫulefā Ar. (1): Halifeler 257a/9
ḥuliyy Ar. (1): Altın, yakut, gümüş gibi ziynet eşyası 244a/11
ḥ.-si (1) 245a/1
ḫulḳ Ar. (5): Huy, yaradılış 103b/14, 110a/1, 106b/1, 125a/13, 168b/15
ḫ.–dur (2) 121b/13, 246a/5
ḫ.-ı (3) 110a/14, 122b/2, 229a/13
ḫ.-ıdı (1) 258b/11
ḫ.-ıdur (2) 106a/9, 113b/7
ḫ.-ıla (1) 129a/12
ḫulḳī Ar. (1): Tabîî, yaratılışla ilgili 74a/12
ḫulḳlu Ar.+T. (2): Yaratılışlı, tabiatlı 90a/15, 208b/8
ḥulle (bk.**ḥullī**) Ar.: Cennet elbisesi
ḥ.-ler (2) 50a/14, 248a/15
ḥullī (bk. **ḥulle**) Ar. (1): Cennet elbisesi 244a/11
ḥulm Ar. (1): Rüyalar, hülyalar 25b/5
ḥ.-dur (1) 12a/5
ḥulūl Ar. (1): Gelip çatma, girme 278b/3
ḥ.-ında (1) 53a/6
ḥummā Ar. (4): Ateşli hastalık, nöbet, sıtma 127a/6, 127a/8, 286a/12, 286a/13
ḥ.-dur (1) 108b/8
ḥ.-ya (1) 157a/10
ḥummūṣ Ar. (1) Nohut 118b/6
ḫūn Ar.: Kan; öldürme, öç
ḫ.-ıla (1) 1b/7
ḫunāḳ (Ar. ḫunnāḳ) (2): Boğmaca, bademcik, boğaz iltihabı 247a/4, 286b/12
ḫ. ol- (1) 286b/13
ḫunfesā Ar. (2): Bokböceği, mayıs böceği 136a/7, 154a/15
ḫ.-yı (1) 154a/14
ḫ. ol- (1) 154a/13
ḥūrī Ar.: Cennet kızı, sevgili
ḥ.-lerden (1) 307b/14
ḫurmā Ar. (22): Hurma ağacının yemişi 110a/8, 111a/10, 111a/11, 111a/14, 111b/7, 111b/9, 111b/10, 111b/12, 111b/14, 111b/15, 112a/1, 112b/14, 114a/8, 114a/9, 144b/9, 162a/2, 162b/3, 162b/6, 162b/11, 162b/14, 163a/2, 163a/3
ḫ.-sı (2) 111b/2, 111b/5
ḫ.-sın (1) 19a/15
ḫ.-yı (2) 162b/9, 162b/12
ḫ. agacı ol- (1) 111b/5
ḫurrem Far.: Şen, seviçli, güler yüzlü
ḫ. ol- (1) 164b/14
ḫurūc Ar. (2): Çıkış, dışarı çıkma 27b/10, 41a/5
ḫ. it- (4) 52b/1, 58b/4, 144a/7, 292a/7
ḥurūf Ar. (14): Harfler 4b/15, 5a/2, 5b/1, 5b/3, 5b/6, 116a/2, 126b/13, 140a/9, 211a/11, 222a/12, 230b/8, 284b/14, 146a/5, 140a/9
ḫurūs Far. (7): Horoz 136b/2, 136b/5, 136b/5, 136b/8, 136b/9, 136b/11, 136b/13
ḫ.-ı (1) 152a/2
ḫuṣemā Ar.: Düşmanlar, karşı taraflar

ḫ.-dan (1) 266a/6
ḫuṣūl Ar. (2): Üreme, türeme, çıkma 222b/7, 250b/15
ḫ.-ın (1) 10a/10
ḫ.-ına (1) 230b/6
ḫuṣūm Ar.: Düşmanlar
ḫ.-ıla (1) 149b/8
ḫuṣūmāt Ar. (1): Düşmanlar 234a/1
ḫ.-dur (1) 238a/10
ḫuṣūmet Ar. (9): Düşmanlık, kıskançlık 46b/12, 50b/3, 145a/10, 164a/3, 214b/9, 230a/10, 242b/8, 247b/8, 281b/14
ḫ.-de (1) 234a/11
ḫ.-den (1) 124b/11
ḫ.-deyse (2) 111b/4, 221a/15
ḫ.-dür (7) 88b/11, 184b/7, 219b/11, 220a/13, 220a/15, 231b/12, 242b/8
ḫ.-e (2) 72b/14, 207b/12
ḫ.-i (1) 111b/4
ḫ.-ile (3) 161a/11, 231b/13, 250b/7
ḫ.-lere (1) 295b/15
ḫ. it- (11) 109b/2, 123b/6, 129a/11, 135a/5, 147a/10, 204a/14, 224b/10, 237b/15, 241b/13, 247b/8, 300b/7
ḫ. ol- (1) 30a/5
ḫ. ṣādedinde ol- (1) 204b/1
ḫuṣūṣ Ar. (1): Konu, yol; iş 23a/10
ḫ.-da (1) 268b/12
ḫ.-ı (1) 25a/11
ḫ.-laruñ (1) 28b/15
ḫuṣūṣā Ar. (14): Özellikle, ayrıca, başkaca 11b/10, 15b/11, 17b/2, 51b/10, 63a/2, 108a/5, 119a/11,120b/14, 121b/14, 159b/7, 169a/2, 170b/15, 183a/12, 272a/2
ḫuṣūsen Ar. (1): Özel olarak, ayrıca 291a/10
ḫuşū' Ar. (2): Gönül alçaklığı, Tanrı huzurunda boyun eğme 139a/10, 196a/7

ḫuşub Ar. (1): Ağaç, odun 45a/3
ḫuşūnet Ar.: Sertlik, kabalık; inatçılık
ḫ.-i (1) 160b/11
ḫuṭām Ar. (1): Kuru ot, kabuk ve saman kırıntıları, çerçöp 233a/4
ḫuṭbe Ar. (6): Hutbe, halka verilen dinî öğüt 199a/5, 199a/8, 199a/9, 199a/10, 199a/13, 289b/3
ḫ. it- (1) 86b/13
ḫuṭṭāf Ar. (3): Kırlangıç kuşu 135b/9, 135b/10, 135b/8
ḫ. ol- (1) 135b/10
ḫuṭūr Ar.: Hatıra gelme, akla gelme
ḫ. it- (2) 104a/12, 280a/3
ḫużū' Ar.: Alçakgönüllülük, gönül alçaklığı
ḫ. it- (3) 66b/6, 66b/7, 99a/10
ḥużūr Ar. (1): Hazır bulunma; rahat 278a/7
ḥ.-ı (1) 59b/7
ḥ.-ına (1) 256b/14
ḥ.-ında (2) 59b/7, 278b/7
ḥ bul- (1) 24b/10
ḫuẓūẓ Ar.: Sevinçler, zevkler
ḫ.-lar (1) 277b/13
ḫ.-larından (1) 277b/12
hübūṭ Ar. (1): Düşme, aşağı inme 222a/6
h.-ı (1) 8a/14
h.-ın (1) 8b/12
h. it- (1) 8b/11, 138b/1
ḥübük Ar. (1): Samanyolları 118b/15
ḥüccet Ar. (6): Şeriat mahkemesinden verilen sahiplik gösteren belge, senet, delil 8a/7, 26a/11, 66a/3, 164a/4, 209a/13, 254b/5
ḥ.ü'l-islām: İmām-ı Gazāli
ḥ.-de (1) 290b/10
ḥ.-dür (3) 66a/3, 233b/6, 241b/1
ḥ. ol- (2) 255b/14, 256a/1
ḥücre Ar. (2): Göz, odacık 105b/6, 105b/9
ḥ.-den (1) 105b/6

ḥ.-mde (2) 164b/8, 254a/12
ḥ.-ñde (1) 254a/13
ḥ.-sinde (1) 54b/13
ḥ.-sinden (1) 147b/13
ḥ.-sine (1) 54b/11
ḥücūbiyye Ar. (1): Perdelere ait, örtünmekle ilgili 72a/8
hücūm Ar. (1): Saldırı, saldırma 76a/8
h. eyle- (1) 146b/10
h. it- (1) 76a/7, 76a/11, 204a/9
ḥücür Ar. (1): Göz, odacık 95a/15
hüdā Ar.: Hidayet, doğru yol gösterme 40b/6
h.-ya (1) 93b/4
hüdhüd Ar. (1): Çavuşkuşu, ibibik 148b/7
ḥükemā Ar. (175): Bilginler, hakimler 8a/4, 36b/14, 52b/7, 55b/4, 57a/15, 63b/3, 65a/6, 65a/15, 67a/10, 71b/2, 71b/2, 73a/3, 73a/13, 75a/2, 76a/14, 77a/5, 77a/13, 79b/1, 80b/10, 80b/13, 86b/13, 87b/7, 87b/11, 89b/14, 90a/10, 92a/10, 93a/2, 97a/9, 98b/12, 99a/15, 102a/12, 111a/2, 112b/2, 113a/5, 113b/8, 114a/9, 116a/14, 117a/8, 117a/10, 118a/4, 118a/11, 119a/13, 119b/12, 120a/1, 120a/6, 120b/9, 121a/6, 121a/13, 121b/1, 121b/13, 122b/14, 124b/3,
ḥ.-dan (1) 120a/13
ḥükm (bk. **ḥüküm**) Ar. (14): Hüküm, emir 26b/11, 35b/9, 41a/11, 71a/12, 141a/2, 202a/13, 204a/15, 208a/10, 210a/2, 251b/4, 255a/10, 259a/9, 270b/7, 270b/8
ḥ.-e (1) 245a/4
ḥ.-i (4) 25a/4, 46b/11, 84a/6, 84a/7
ḥ.-ile (2) 54b/5, 75b/1
ḥ.-inde (5) 24a/14, 61a/5, 193a/14, 193a/14, 243b/12
ḥ.-indedür (3) 9b/13, 25a/5, 61a/11
ḥ.-iyle (1) 72a/3
ḥ.-üñ (1) 256a/4
ḥ. eyle- (2) 29b/9, 101a/9
ḥ.-i nāfiẕ: Tesir edici hüküm
ḥ.-i nāfiẕ ol- (1) 244b/6
ḥ. it- (8) 39b/6, 49a/11, 49b/14, 65a/4, 65a/11, 238a/14, 243a/2, 278b/8
ḥ. ol- (1) 101b/2
ḥ.-inde ol- (1) 28a/10
ḥüküm (bk. **ḥükm**) Ar. (1): Hüküm, emir 41a/14
ḥ.-dür (1) 159b/6
hümūm Ar. (1): Gamlar, kederler, tasalar 236b/12
h.-dan (1) 224b/15
h.-dur (1) 116b/11
ḥünsā Ar.: Kendisinde hem erkeklik hem dişilik belirtisi bulunan kişi
ḥ. ol- (1) 181b/9
ḥürmet Ar. (1): Saygı 161a/15
ḥ.-e (1) 114a/10
ḥür(r) Ar. (1): Esir olmayan, özgür 218b/5
ḥürre Ar. (3): Cariye veya esir olmayan kadın 96b/4, 119b/10, 251b/3
ḥ.-den (1) 119b/11
ḥürriye(t) Ar.: Özgürlük, serbestlik
ḥ.-dür (2) 61a/12, 266a/14,
ḥüsn Ar. (25): Güzel, iyi; güzellik, iyilik 11b/6, 65b/2, 102b/10, 103b/4, 113b/4, 113b/12, 116a/5, 125a/13, 129a/12, 141b/5, 144a/2, 170a/7, 173b/3, 213a/4, 214a/1, 243b/1, 250b/8, 252a/7, 252a/7, 299a/15, 299b/3, 299b/6, 299b/12, 302b/7, 304a/7
ḥ.-ile (1) 46b/14
ḥ.-ine (2) 110b/1, 186b/3
ḥ.ü'l-ḥulḳ ol- (1) 106b/1
ḥ.-i ṣūretile ol- (1) 255b/10

ḫ.-i mu'āşere itmiş ol- (1) 307a/4
ḫüsrān Ar. (3): Zarar, ziyan; beklenilenin olmaması durumuda duyulan acı 148a/11, 166a/1, 214b/10
ḫ.-a (2) 72b/15, 239a/3
ḫ.-dur (4) 161a/10, 166a/4, 217a/7, 222a/5
hüzāl Ar. (1): Zayıflık, arıklık 291b/13
ḫüzin (bk. **ḫüzn, ḫüzün**) Ar. (1): Gam, keder, sıkıntı 241b/11
ḫüzn (bk. **ḫüzin, ḫüzün**) Ar. (8): Gam, keder, sıkıntı 46b/4, 122a/2, 124b/11, 136a/1, 143a/5, 161a/11, 225a/5, 233a/13
ḫ.-dür (7) 119a/11, 122b/9, 123a/3, 131b/10, 158b/1, 159b/12, 233a/12
ḫ.-e (1) 139a/5
ḫ.-i (1) 295b/13
ḫ.-ile (2) 46b/4, 110b/4
ḫüzün (bk. **ḫüzn, ḫüzin**) Ar.: Gam, keder, sıkıntı
ḫ.-dür (2) 113a/15, 121b/8

-I-

'ıḳd Ar. (1): Gerdanlık; inci dizmeye mahsus iplik 246b/10
ılan (bk. **yılan**) (16): Yılan 134a/6, 134b/1, 134b/2, 134b/2, 134b/5, 134b/7, 134b/7, 134b/10, 134b/12, 166b/8, 184b/7, 187b/13, 187b/14, 224b/14, 245a/7, 295a/3
ı.-a (1) 134a/13
ı.-dan (1) 134b/11
ı.-uñ (2) 134b/3, 134b/3
ı. ol- (1) 134b/1
ılduz (bk. **yılduz**) : Yıldız
ı.-ınuñ (1) 136a/10
ı.-lar (1) 266a/1
ı. gözet- (1) 215a/14
ılġın (2): Ilgın ağacı 122a/12, 120a/2
'ılve (Ar. 'ulüvv) (1): Büyüklük, yücelik 134b/5
ımızġanmaḳ (2): Uyuklamak 221b/1, 221b/2
ıncġır- : Hıçkırmak
ı.-sa (1) 290a/4
ıncġuruḳ (bk. **ıncḳuruḳ**) (1): Hıçkırık 290a/2
ıncḳuruḳ (bk. **ıncġuruḳ**) (1): Hıçkırık 290a/2
ıraḳ (12): Uzak 51b/5, 52b/11, 70b/4, 89a/1, 139a/2, 195b/4, 222a/2, 225a/15, 297a/3, 298b/5
ı.-dan (4) 67b/13, 87b/5, 105a/2, 143b/5
ı. ol- (3) 29a/8, 94a/7, 174a/2
ırġanmaḳ (1): Sallanmak, kımıldanmak 173b/14
ırlamaḳ (1): Şarkı söylemek 246b/6
ırmaḳ(ġ) (8): Irmak, akarsu 88b/2, 88b/3, 88b/7, 88b/11, 89a/5, 89a/9, 92a/11, 92b/5
ı.(ġ)-a (3) 88b/11, 239a/5, 246a/12
ı.-da (3) 88b/3, 211b/6, 211b/7
ı.-dan (2) 92a/14, 218a/15
ı.(ġ)-ın (1) 88a/11
ı.-lar (2) 89a/4, 203a/12
ı.-ları (1) 89a/15
ı.-laruñ (1) 87a/3
'ırż Ar.: Namus, şeref
'ı.-ı (1) 233b/2
'ı.-ı dökil- (1) 233b/2
'ı.-ıdur (1) 171a/10
'ı.-ına (1) 212b/11
ısıcaḳ : Sıcak
ı. it- (1) 73b/6
ı. ol- (1) 157a/11
ışır- : Isırmak
ı.-an (1) 176b/6
ı.-dı (2) 176b/5, 251b/10
ı.-duġı (1) 251b/10
ı.-sa (7) 130b/10, 130b/12, 145a/10, 149b/1, 251b/11, 251b/12, 251b/13
ı.-ur (1) 181a/14

ışırıl- : Isırılmak
ı.-an (2) 176b/6, 251b/13
ışırmaḳ (2): Isırmak 148a/14, 251b/7
ısıtma (1): Sıtma hastalığı 286a/12
ı.-sı dut- (1) 286b/1
ı. ṭut- (2) 192a/7, 286a/14
ışlāḥ Ar.: İyileştirme, düzeltme
ı.-a (1) 278a/4
ı.-ında (1) 297b/12
ı. it- (12) 49a/7, 49b/10, 103b/5, 109b/5, 119b/8, 159a/3, 228a/1, 229b/10, 248b/15, 249a/1, 301a/5, 306a/4
ı. ol- (1) 119a/1
ışmarla- : Emanet etmek; tenbih etmek, istekte bulunmak
ı.-dı (2) 64b/5, 107b/6
ı.-sa (1) 19b/13
ışrār Ar.: Ayak direme, ısrar
ı.-da (1) 293b/12
ıssı (10): Sıcak 12b/7, 12b/15, 86b/14, 89b/9, 91b/15, 108b/5, 108b/10, 118b/7, 192a/7
ı.-sı (2) 12b/15, 85b/5
ı.-sından (2) 69b/12, 306a/13
ı. ol- (2) 185b/8, 188a/15
ı. ev "hamam" (1) 108a/13
ıṣṭabl Ar. (1): Ahır 141b/11
ʿışā Ar. (1): Akşam ezanından yatsı ezanına kadar geçen zaman 282b/1
ʿı.-yı (1) 278a/15
ʿışḳ Ar. (8): Aşk 5b/14, 78a/5, 85b/10, 86a/8, 113a/10, 250a/2, 250a/3, 279b/13
ʿı.-a (2) 5b/15, 250a/3
ʿı.-ıla (1) 287a/6
ʿıtḳ Ar. (1): Köle veya cariye âzâd etme 218b/5
ıṭlāḳ Ar.: Salıverme; boşama; affetme
ı.-ı (1) 278a/6
ı. it- (1) 275a/15
ı. urıl- (1) 234a/5
ıṭnāb Ar.: Sözü uzatma
ı.-dan (1) 17a/14

ʿıtret Ar.: Nesil, soy
ʿı.-i (1) 104b/5
ıṭṭılāʿ Ar. (1): Öğrenme, tanıma, bilme 260a/15
ʿıvaż Ar.: Karşılık
ʿı.–ın vir- (1) 286b/15
ʿıyādet Ar.: Hatır sorma, hasta ziyaret etme
ʿı.-e (1) 279b/7
ʿıyāl Ar. (1): Aile, kadın, eş 3b/1
ʿıyş Ar. (5): Yaşayış, yaşama; yiyip içip eğlenme 133b/6, 160b/12, 174a/12, 216a/14, 289b/2
ʿı.-dur (2) 91b/14, 224a/3
ʿı.-a (1) 240b/13
ʿı.-ı (2) 249a/8, 302a/15
ʿı. it- (1) 215a/14
ʿı.-ıçun (1) 241b/4
ʿı. ol- (1) 289b/2
ʿıẓām Ar. (2): Büyüklük, ululuk 20b/7, 235a/5
ʿı.-ın (1) 304b/4
ıżlāl Ar.: Doğru yoldan çıkma, azdırma, sapkınlık
ı. it- (2) 12a/3, 203b/15
ıztıbāʿ ازطباع Ar.(1): Yüzüstü yatmak ? 211b/15
ıżṭırāb Ar. (1): Acı, sıkıntı, elem 151b/3
ı.-a (3) 138a/14, 213b/1, 301a/8
ı.-dan (1) 100b/5
ı.-dur (1) 204b/13
ı. it- (1) 209b/8
ıżṭırār Ar.: Mecburiyet, çaresizlik
ı.-ı (1) 208b/5

-İ-

i- : İmek fiili
i.-di (16)38a/4, 39a/15, 114a/15, 125b/15, 126a/1, 136a/8, 164a/7, 257b/15, 258a/4, 258a/5, 258b/7, 258b/8, 262a/8, 262a/9, 276a/1, 294a/12

i.-dügi (1) 24a/2
i.-dügin (1) 299b/11
i.-düm (1) 2b/11
i.-düñ (4) 127b/6, 183b/9, 257a/15, 257b/9
i.-ken (1) 261a/3
i.-miş (2) 279a/7, 280a/9
i.-se (14) 15b/1, 21a/9, 81b/12, 81b/15, 119a/12, 171a/15, 174b/15, 213a/15, 216b/4, 220b/7, 221b/5, 223a/8, 228b/8, 249b/14

i'āde Ar.: Geri çevirme
i. it- (2) 55a/2, 181a/6

ibā Ar.: Tiksinme
i. it- (1) 154a/2

ibā Ar.: Tiksindirme
i. it- (1) 26b/13

'ibād Ar. (3): Kullar, ibadet edenler 2b/5, 278b/8, 278b/7
'i.-a (1) 24a/7
'i.-dan (1) 2a/5
'i.-ıla (1) 272a/4
'i.-uñ (2) 3b/5, 155b/5

'ibādāt Ar. (2): İbadetler 128b/3, 278b/4

'ibādet Ar. (1): Tapma, tapınma, Allah'ın emirlerini yerine getirme 50b/5
'i.-den (2) 88a/7, 116b/3
'i.-e (1) 113b/4
'i.-ile (1) 280a/2

'ibāre Ar. (1): Cümle 247a/8

'ibāret Ar. (2): -den meydana gelmiş, başka bir şey değil; anlatma 83a/7, 277a/12
'i.-de (1) 57b/4
'i.-dür (20) 6b/1, 6b/7, 48a/12, 60b/3, 60b/4, 61b/1, 74b/7, 77b/6, 77b/6, 77b/7, 78b/8, 78b/8, 78b/12, 78b/14, 84b/5, 86b/6, 90b/14, 96a/12, 96a/12, 98a/1
'i.-ile (1) 29b/1
'i.-ise (3) 57a/10, 57a/11, 176b/3
'i. ḳılın- (1) 83a/7
'i. ol- (8) 72a/14, 74b/7, 83a/8, 84b/8, 75a/5, 85b/7, 86a/9, 89a/13, 100a/11
'i.-ile it- (1) 29b/1

ibhām Ar. (1): Kapalı bırakma, gizli kapaklı 275b/4

ib(i)l Ar. (1): Dişi deve 150a/14
i.(i)-e (1) 131b/3
i.-den (1) 131b/7
i.-i (1) 131b/1

ibḳā Ar.: Yerinde, evvelki hâlinde bırakma
i. it- (1) 110b/14

iblāġ Ar.: Ulaştırma, gönderme
i. it- (1) 40a/2

ibn Ar. (181): Oğul 13b/9, 13b/15, 16a/8, 43b/3, 47b/7, 47b/8, 47b/9, 47b/10, 47b/10, 54b/7, 54b/14, 54b/15, 55a/2, 55a/4, 55a/5, 55b/7, 55b/9, 58a/12, 76b/6, 76b/8, 76b/8, 76b/9, 86a/3, 86a/4, 86b/7, 86b/8, 86b/10, 86b/11, 88a/1, 88a/1, 91b/1, 91b/3, 91b/5, 91b/10, 94b/8, 96b/11, 96b/13, 96b/13, 97a/4, 97a/6, 97a/7, 97a/8, 99b/3, 105b/8, 105b/9, 106a/10, 106a/12, 106a/14, 108b/10, 112a/12, 112a/12, 114b/2, 114b/4, 114b/6, 116b/13, 118b/6, 118b/7

ibn-i 'ars Ar. (1): Gelincik denilen hayvan 128b/3

ibn-i āvā Ar. (1): Çakal 128a/15

ibn-i muḳarrıż Ar. (1): Bir cins sansar, ağaç sansarı 128b/5

ibre Ar. (1): İğne 231a/5

ibriḳ Ar. (1): Toprak veya madenden yapılmış kulplu ve emzikli su kabı 245b/2
i.-e ḳoy- (1) 233a/2

ibrişim Far.: İbrişim, bükülmüş ipek

i. ḳurd (1) 137a/13
ibṭāl Ar. (1): Feshetme, iptal etme 81a/9
i. it- (1) 81a/8
icāb Ar.: Lâzım gelme, gerek
i.-ı (1) 38b/3
i. it- (1) 83b/12
icābet Ar.: Kabul etme, kabul edilme; katılma
i. it- (2) 297b/7, 303b/6
icābī Ar. (1): İcapla ilgili, olumlu 270b/7
iclālen Ar. (1): Büyük sayarak 262a/4
icmāl Ar.: Kısaca, özet
i.-ile (1) 54b/5
icrā Ar. (1): Yapma, yerine getirme 85b/11
i.-sından (1) 38b/5
ictihād Ar.: Bir kişinin, bir şeyden anlam ve hüküm çıkararak, o iş hakkındaki fikri
i.-ıla (1) 279b/3
ictimā' Ar. (4): Toplanma, toplantı 259a/4, 259a/6, 259a/14, 259a/14
i.-a (1) 151b/9
i.-dur (1) 155b/2
i.-ı (4) 151a/13, 151a/15, 259a/11, 259a/12
i. it- (2) 147a/15, 151b/3
i. ol- (3) 259b/5, 260a/5, 273a/9
ictinâb Ar.: Sakınma, çekinme, uzaklaşma
i. it- (2) 195b/2, 292b/4
iç : İç, içeri
i.-i (5) 12b/4, 46a/7, 102b/11, 103b/9, 135b/10,
i.-in (1) 190b/3
i.-inde (130) 1b/2, 12b/13, 16a/14, 16b/8, 28b/2, 29b/2, 48b/7, 53b/8, 56b/7, 57a/8, 66b/15, 66b/15, 75b/10, 78a/11, 80a/1, 80b/14, 85a/2, 85b/2, 86a/2, 86a/15, 87b/12, 90a/7, 91b/2, 97a/2, 97b/3, 103b/1, 103b/9, 104a/1, 104a/2, 106a/1, 106a/4, 107a/6, 108a/13, 118b/10, 120a/14, 122a/14, 124b/5, 125a/6, 129b/5, 141b/11
i.-indedür (9) 80a/11, 92b/14, 94a/10, 101b/1, 148a/11, 152a/3, 231b/5, 305b/10, 307b/7
i.-indeki (1) 83b/6
i.-indekinüñ (1) 96b/8
i.-inden (3) 56a/9, 105b/9, 148b/1
i.-indese (1) 180b/6
i.-indeyin (1) 86a/4
i.-indeyse (2) 198b/10, 240a/6
i.-iṇe (15) 45b/7, 65a/8, 78a/13, 87b/4, 88b/12, 91b/12, 96b/5, 105b/14, 108a/2, 108a/4, 134a/10, 188a/3, 203b/7, 230b/2, 297b/7
i.-lerinden (1) 301a/7
i.-inde ol- (2) 236b/1, 240a/8
i.-ine ḳo- (1) 97a/6
i.-i git- "ishâl olmak" (1) 189b/5
iç- : İçmek
i.-dügi (1) 87a/15
i.-düginden (1) 86b/1
i.-düm (2) 184b/10, 233a/2
i.-e (2) 236b/5, 292b/2
i.-ecek (1) 231b/8
i.-er (22) 64b/1, 86b/14, 88a/6, 92a/5, 96b/9, 99a/8, 114b/4, 128b/9, 135a/9, 135a/10, 160a/5, 189a/4, 199a/3, 233a/1, 253a/5, 292b/13, 292b/13, 292b/14, 292b/14, 293a/9, 294a/15, 308a/4
i.-erem (1) 32b/11
i.-erin (1) 86b/11
i.-erse (4) 179b/15, 184a/11, 184a/11, 184a/11
i.-me (1) 32b/12
i.-mese (1) 253a/5
i.-miş (1) 293a/12
i.-se (25) 86b/1, 86b/2, 87a/11, 87a/14, 88a/4, 89a/10, 89a/12, 92a/3, 92a/7, 97a/1, 108b/5, 108b/8, 108b/8, 150b/9, 160a/5, 184a/9, 184a/10, 184a/11,

184b/2, 210b/8, 211b/3, 293a/1, 293a/4, 293a/10, 306b/6
i.-üreler (1) 123a/4
i.-üren (1) 283a/3
i.-ürmişler (1) 288a/1
i.-ürse (1) 282b/15
i.-ürür (2) 11a/15, 294b/1
içerü (4): İçeri 20b/11, 135a/12, 135a/14, 181a/4
içil- : İçilmek
i.-ür (1) 292b/14
içmek (9): İçmek 77b/3, 96b/5, 96b/7, 96b/9, 96b/10, 133a/5, 135a/3, 152a/3, 218b/1
içün (14): İçin, -diye, amacıyla 3b/12, 57b/15, 90a/10, 192a/14, 196a/9, 219a/3, 219a/10, 226a/11, 227b/10, 230a/1, 230a/1, 264b/9, 293a/9, 299a/6
i.-dür (2) 60b/6, 60b/7
'id Ar.: Bayram 198a/4
'i.-lerde (1) 59b/9
idārāt Ar. (1): İdare etmeler, çekip çevirmeler 230b/13
idarre Ar. (1): Fıtık; kulunç tutmak 285a/10
idbār Ar.: Talihsizlik, bahtsızlık
i.-ında (1) 16a/9
'iddet Ar. (1): Kocasından ayrılan kadının, tekrar başkasıyla evlenebilmek için hayiz görüp temizleninceye kadar geçirecek olduğu üç aylık süre 257a/7
iddiḫār Ar.: Toplama, biriktirip saklama
i. it- (1) 211a/12
idici (24): Eden, eyleyen, yapan 49a/15, 50b/8, 52a/4, 76a/11, 79a/4, 79b/9,82a/2, 90a/15, 90b/15, 92a/7, 96a/14, 100a/4, 100a/4, 204a/1, 223b/9, 225a/1, 225b/1, 228b/5, 229a/5, 229a/11, 230a/11, 230b/4, 250a/11, 267b/7
i.-dür (8) 50a/1, 53b/15, 58a/8, 78b/15, 82b/14, 82b/14, 84b/6, 94b/13
i.-ler (1) 49a/5
i.-lerdür (2) 49a/5, 78a/3
i.-lere (1) 87a/8
i.-ye (1) 94b/10
i.-yle (1) 89a/15
idin- : Edinmek, sağlamak
i.-dügi (1) 260a/1
i.-düm (1) 27b/9
i.-e (5) 193b/14, 242a/13, 269b/13, 275b/5, 284a/8
i.-miş (1) 113a/3
i.-mişdür (1) 225a/12
i.-üñ (1) 247a/8
i.-ürse (1) 234b/13
idişmek(g): Bir eylemi karşılıklı yapmak
i.(g)-e (1) 17b/12
idkām ادکام (1): ? 48b/10
idrāk Ar. (9): Anlayış, akıl erdirme; yetişme; olgunlaşma 28a/7, 28a/12, 55b/8, 115a/2, 144b/13, 173b/15, 273b/4, 274a/11, 276b/11
i.-i (1) 44b/1
i.-ile (1) 274b/4
i.-inden (1) 24b/4
i.-ine (3) 273b/7, 273b/13, 274a/9
i.-lerden (1) 28a/2
i. eyle- (2) 34a/6, 60b/10
i. it- (14) 9b/6, 9b/8, 28a/9, 60b/13, 60b/14, 124a/1, 273b/3, 273b/12, 274a/4, 274a/5, 274a/5, 274a/7, 274a/9, 274a/10
i. ol- (8) 97a/15, 97b/1, 113b/13, 272a/9, 272a/9, 274a/2, 274b/4, 276b/9
idrākāt Ar.: Anlayışlar, kavrayışlar
i.-ı (1) 9a/7
idrākiyye Ar. (1): İdrak ve algı ile ilgili 78b/12

iġtisāl Ar. (2): Gereğine uygun olarak gusletme, yıkanma 211b/5, 230b/10
ifāde Ar. (1): Anlatma, anlatış 3b/6
i. it- (1) 307a/14
‘iffeṭ Ar.: Namus, temizlik
i.-e (1) 263a/2
iflāḥ Ar.: Selâmete çıkma, iyileşme
i. ol- (1) 183a/1
ifrāṭ Ar.: Aşırı gitme, pek ileri varma
i.-ıla (4) 251b/9, 258b/14, 271b/3, 290a/4
ifşā Ar.: Açıklama, açığa vurma
i. it- (1) 204b/5
ifṭār Ar.: Oruç açma
i.-ı (1) 197b/10
ifti’āl Ar.: Fala bakma, fal tutma
i.-dur (1) 216a/15
iftiḫār Ar.: Övünme
i.-ıla (1) 140a/3
iftiḳār Ar. (1): Fakirlik 212b/2
iftirā Ar.: Birine aslı olmayan bir suçu yükleme
i. it- (2) 127a/11, 210b/7, 229b/12
i. ol- (1) 265b/1
ig (2): İğ, eğirmen, kirmen, ip eğirme aleti 237b/4, 237b/4
i.-i (1) 218b/7
igne (3): İğne 68b/10, 231a/5, 231a/7
i.-yile (1) 231a/8
i. yurdusı: İğne deliği 68b/10
iġtisāl Ar. (1): Yıkanma, gusletme 108b/11
iġvā Ar.: Azdırma, ayartma, baştan çıkartma
i. it- (1) 174b/11
iḥāṭa Ar.: Kuşatma, sarma; kavrayış, anlayış
i. it- (2) 245a/9, 277a/13
iḫbār Ar.: Haber verme, anlatma
i.-ında (1) 16a/8
ihdā Ar. (1): Hediye, hediye vermek 212a/12
iḥdā Ar. (1): Bir 308a/12
iḥdās̱ Ar.: Meydana getirme, ortaya çıkarma
i. eyle- (1) 205a/13
i. it- (1) 198b/15
iḫfā Ar.: Gizleme, saklama
i. it- (3) 52b/15, 53a/9, 67b/4
iḫlāṣ Ar.: Bağlılık, temiz sevgi
i.-dan (1) 94b/8
i.-dur (2) 242a/4, 266a/13
i. it- (1) 266b/5
iḥlīl Ar. (1): Erkeklik organının deliği, sidik yolu 181b/1
iḫmaṣ Ar. (1): Ayak tabanıyla ayak parmakları arasındaki şişlik, bu bölgedeki hastalık 285a/10
iḫrāc Ar.: Dışarı çıkarma
i. it- (1) 147b/4
iḥsān Ar. (3): İyilik etme; bağış, bağışlama; lütuf 1b/7, 212a/15, 212a/15
i.-a (1) 109a/8
i.-dur (2) 175a/14, 232a/11
i.-ı (1) 292b/6
i.-ıdur (2) 175a/13, 243b/6
i.-ıla (1) 3a/11
i.-lardan (1) 167a/2
i. it- (6) 93a/9, 185b/15, 191a/12, 221a/8, 222b/2, 304a/6
i. eyle- (1) 231a/11
i. gör- (1) 185b/15
iḫtilāf Ar.: Uyuşmama, ayrılık
i.-ıladur (1) 39b/10
i. it- (2) 171b/2, 171b/2, 173b/6, 270a/6
iḫtilāṭ Ar. (1): Karıştırma, katışma; karşılaşıp görüşme 160b/8
i. eyle- (1) 137b/10
i. it- (17) 71a/8, 71a/9, 125a/10, 138b/8, 139a/12, 166a/10, 224a/11, 224b/3, 251a/9, 258a/11, 259b/13, 295a/6, 296b/14, 296b/14, 303a/7, 303a/8, 304b/7
iḥtimāl Ar. (7): Belki, olabilirlik 23b/9, 25a/8, 25a/11,

62a/7, 85b/10, 86a/8, 89a/13
i.-ini (1) 62a/12
iḫtirāz Ar. (2): Sakınma, çekinme; korkma 83a/1, 82b/15
i.-ıla (1) 67b/6
i. it- (2) 24a/9, 195b/7
iḫtişām Ar.: Düşmanlık
i. it- (1) 268b/1
iḫtitām Ar.: Bitme, sona erme
i. eyle- (1) 1b/6
iḫtiyāc Ar. (2): Muhtaçlık, gereksinme 68a/12, 226b/14
i.-ı (1) 223a/7
i.-ını (1) 53b/6
i.-ları (1) 63b/12
i. ḳal- (1) 33b/15
i. ol- (10) 34a/2, 34b/11, 34b/13, 34b/15, 35a/7, 35a/8, 35a/13, 35a/15, 156a/12, 223a/8
iḫtiyār Ar. (1): Seçme, seçilme; katlanma, tercih etme 81b/13
i.-ıla (2) 70b/15, 208b/5
i. it- (1) 20b/8, 101a/13, 101b/12, 276a/8, 277b/4
iḫtiyāṭ Ar.: Sakınma, tedbir
i. it- (2) 166b/10, 241a/8
iḫvān Ar. (1): Samimi arkadaşlar, tarikat arkadaşları 1b/11
i.-dur (4) 117b/11, 118a/11, 145b/8, 156a/6
i.-ına (1) 207b/4
iḥyā Ar. (1): Diriltme, canlandırma, kuvvetlendirme, tazelik verme 301a/3
i. it- (4) 2a/8, 59a/5, 102a/4, 266a/8
i. itmiş ol- (1) 307a/3
i. ol- (1) 75a/9
i.-yı mevtā it- (1) 224a/12
i.-yı sünnet it- (1) 254a/10
iḳā' Ar. (1): Yapma, yaptırma; meydana getirme 144b/14
i. it- (1) 283b/15
'iḳāb Ar. (2): Eziyet, sıkıntı, cefa 111b/11, 299b/14,
'i. eyle- (2) 208a/7, 292b/5
'i. it- (1) 306b/2
'i. yitiş- (1) 287b/15
iḳ'ād Ar. (1): Tahta oturma 68b/8
ikāf Ar. (2): Palan 222a/14, 231a/3
iḳāmet Ar. (5): Oturma 31a/5, 64a/10, 192a/10, 86b/5, 277a/1
i.-dür (1) 132a/4
i.-ine (1) 15b/10
i.-i beyyine it- (2) 66a/2, 233a/7
i. it- (3) 191b/6, 192a/11, 249a/10
iḳdām Ar.: Gayret ve sebatla çalışma, devamlı çalışma
i. it- (2) 32a/8, 83b/4
iki (126): İki sayısı 8a/15, 10b/8, 14a/10, 14a/11, 14a/12, 15b/3, 16a/3, 16a/4, 16a/11, 16b/11, 16b/13, 23b/8, 23b/8, 25a/12, 25b/5, 25b/12, 25b/13, 25b/15, 26a/10, 26b/11, 27a/1, 28b/14, 30b/8, 36b/12, 37a/13, 38a/11, 40b/7, 44b/8, 47b/1, 47b/11, 48a/9, 53a/5, 57b/6, 61b/13, 67b/13, 78b/6, 85b/14, 91a/7, 91a/13, 92b/7, 96a/4, 96a/4, 109b/2
i.-nüñ (1) 27a/6
i.-si (8) 26a/1, 27b/2, 91b/3, 191a/10, 212a/9, 212a/12, 283a/2, 304a/8
i.-sin (2) 210b/4, 239b/2
i.-sinde (1)205b/3
i.-sinden (3) 78b/5, 88b/5, 157b/2
i.-sinüñ (4) 7a/9, 27a/3, 62a/6, 78a/12
i. akça ol- (1) 293a/14
i. nev' ol- (1) 4b/4
i. ol- (2) 107a/11, 107a/11
i. pāre ol- (1) 64b/14
i. cihān faḫrı "Hz. Muhammed" (2) 32b/6, 33a/15
i. gözleri ağrı- (1) 56a/5
ikinci (26): İkinci, ikinci olarak 3b/15, 4a/14, 4b/9, 5a/12, 6a/3, 6a/7,

6a/11, 7a/7, lla/1, 11a/7, 12a/5, 23a/15, 26a/2, 34b/6, 37b/4, 43b/5, 50a/2, 50a/11, 78a/14, 105a/8, 202a/3, 259a/6, 262b/2, 267b/7, 277a/1, 292b/11

ikindü : İkindi vakti
i. namāzı (1) 176a/15

ikişer (1): İkişer, üleştirme sayısı 243a/15

iklīl Ar. (5): Taç, bitkilerde taç yaprak 126a/12, 243a/9, 243a/10, 243a/11, 243a/12
i.-i (1) 120b/13
i. urun- (1) 248b/1

iḳlīm Ar.: Ülke, diyar
i.-e (1) 51b/12

ikrāh Ar.: Zorla iş yaptırma; tiksinme
i.-dur (1) 135a/7
i.-ıla (1) 234b/6
i.-ıla ol- (1) 212b/1
i. ol- (1) 135a/6

ikrām Ar. (1): Ağırlama, hediye olarak verme 251a/14
i. it- (1) 266b/2

ikrāmen Ar. (1): İkram olarak 262a/5

iḳrār Ar.: Dil ile söyleme, saklamayıp söyleme, kabul
i. it- (4) 190b/15, 212a/1, 212a/3, 262b/2

iksīr Ar.: Şifa
i.-i (1) 2b/3

iḳtidā Ar.: Uyma, tābi olma
i. it- (4) 63b/15, 199b/8, 261a/8, 278a/14

iḳtirāb Ar. (3): Yaklaşma, yanaşma 40b/13, 41a/2, 41a/9
i.-ı zamān ol- (1) 40b/11

iktisāb Ar. (1): Kazanma, edinme 215a/10

iḳtiṣād Ar. (1): Aşırı gitmeme 40b/6

iḳtiżā Ar. (1): Lâzım olma, gereklilik 42b/14
i.-sıyla (1) 72a/4

i. it- (6) 26b/7, 48a/13, 54b/5, 57b/14, 100b/4, 275b/2

il (1): Halk, başkası, el 265a/6

il : İl, şehir
i.-lere (1) 181a/10
i.-üñ (1) 52a/5

ilā Ar. (1) -e kadar, -e değin 299a/7

'ilāc (Ar. ilāc): Girdirme, içeri sokma
'i. it- (1) 140b/8

'ilāc Ar. (1): İlāç, çare 237a/12

ilāhī Ar. (11): Allah'a ait 34b/9, 43b/6, 48a/14, 76a/4, 270a/4, 270b/6, 273b/6, 274b/10, 276a/4, 277b/1, 280a/9
i.-yle (1) 57b/14
i.-dür (3) 73a/4, 117a/3, 276a/3
i.-nüñ (1) 63a/5
i.-sini (1) 60b/14
i.-ye (1) 71a/2
i.-yle (1) 147b/6

ilāhiyye Ar. (8): Allah'a ait, Allah ile ilgili 61a/5, 68b/9, 70b/12, 76a/3, 96a/15, 112a/6, 154a/2, 194b/6
i.-den (1) 74b/6
i.-yile (1) 48b/8
i.-ye (1) 208b/5

i'lām Ar. (1): Bildirme, bildirilme, anlatma 1b/8
i.-ına (1) 38a/12
i. eyle- (1) 9a/10

ile (16): İle, birlikte 68b/9, 70b/12, 114a/7, 137b/9, 139b/12, 141a/15, 156a/13, 166a/10, 218b/10, 265a/13, 271a/10, 285a/15, 286a/6, 289a/15, 290a/3, 302b/1

ilerü (1): İleri, önce, önceki 55a/10
i. gel- (2) 300a/5, 300b/5
i. var- (2) 261a/3, 262a/7

ilet(d)- : İletmek, ulaştırmak
i.(d)-e (1) 34b/8
i(d)-ür (1) 70b/3

iletmek(g) : Götürmek, ulaştırmak
i.(g)-ile (1) 86b/5
ileyhi Ar. (1): Ona 167a/14
ilḥāḥ Ar.: Israr etme, zorlama, direnme
i.-ları (1) 2b/6
i. it- (1) 135b/5
ilhām Ar. (6): İçe doğma, gönle doğma 40b/3, 43b/6, 49a/8, 57b/14, 96a/3, 147b/5
i.-dandur (1) 40a/3
i.-ıladur (1) 40a/3
i.-uñ (1) 43b/9
i. eyle- (1) 27a/14
i. it- (3) 11a/10, 43a/10, 50a/1, 277b/6
i. ol- (4) 43a/8, 43a/12, 277b/5, 280a/5
ilik(g) (2): İlik 158b/4, 231a/6
i.(g)-in ṣor- (1) 159a/1
'ilim (bk. **'ilm**) Ar.: Bilim, bilme
'i.-de (2) 93a/1, 261a/10
'i.-den (1) 71a/12
'i.-dür (4) 237b/14, 242b/12, 243a/10, 245b/10
'i.-ler (1) 75b/6
'i.-lerinden (1) 71a/9
ilḳā Ar.: Telkin etme
i.-sıdur (1) 13b/4
illā Ar. (59): Mutlaka; -den başka; aksi hâlde; yalnız 2a/9, 14b/11, 16a/14, 16b/10, 21a/14, 21b/5, 21b/14, 22a/13, 39a/10, 46b/4, 48a/11, 51b/5, 59a/4, 61b/3, 62b/7, 70a/7, 70a/15, 72a/13, 77b/3, 80a/14, 92a/15, 93a/13, 95b/4, 109a/4, 110b/10, 121b/12, 132b/12, 141a/3, 143a/5, 144a/10, 146b/4, 147b/5, 152b/5, 154b/14, 159b/5
'illet Ar. (5): Hastalık, sakatlık 61a/11, 229a/2, 241b/4, 273a/10, 287b/1
'i.-e (1) 89a/4
'ilm (bk. **'ilim**) Ar. (79): Bilim, bilme 7b/6, 9a/1, 9a/8, 9b/1, 22a/15, 26b/9, 38b/5, 38b/6, 40b/2, 40b/3, 43a/8, , 65a/15, 73b/14, 75a/15, 75b/10, 76b/10, 77b/9, 77b/11, 80a/6, 83a/1, 83b/1, 93a/6, 95b/15, 102a/9, 103b/6, 111b/1, 111b/1, 115b/12, 117a/2, 121a/8, 138b/13, 138b/14, 148b/7, 148b/11, 157a/13, 161b/9, 162b/3, 164b/7, 171a/3, 171b/4, 195a/6, 201b/9, 197a/1, 198a/10, 215b/5, 215b/13, 218a/10, 218a/12, 220b/11
'i.–i ledün: Allah'ın sırlarına ait manevî bilgi, gayb ilmi 9a/1
'i.-den (1) 123b/3
'i.-dür (12) 44b/1, 75a/14, 85a/7, 138b/15, 161b/2, 222b/11, 225a/4, 225b/1, 236b/6, 246a/6, 299b/1, 308a/11
'i.-e (5) 65b/2, 66b/1, 78b/10, 172a/3, 239a/8
'i.-i (12) 61a/1, 63a/5, 88a/15, 131a/6, 171a/4, 264a/1, 264a/4, 272a/7, 275a/2, 286b/11, 291b/6, 307a/14
'i.-içün (1) 77b/8
'i.-ile (7) 49b/7, 71a/9, 74a/3, 80a/7, 184b/13, 215b/8, 265b/4
'i.-in (4) 102a/4, 176b/10, 195b/13, 196b/15
'i.-inden (3) 246a/9, 284a/5, 302b/12
'i.-ine (1) 261b/2
'i.-ini (2) 130b/9, 243b/11
'i.-ise (3) 175b/11, 201b/8, 220b/11
'i.-ler (1) 77b/10
'i.-üm (1) 264a/7
'i.-üñ (2) 75a/15, 78a/1
'i. fāyidesin it- (1) 230b/2
'i. viril- (1) 262b/9
'ilmiyye Ar. (1): Bilimle ilgili 75b/1
'ilmiyyeten Ar. (1): Bilimle ilgili olarak 98a/7

ilt- : İletmek, götürmek, ulaştırmak

i.-e (1) 199a/4

i.-üp (1) 139b/11

ilticā Ar.: Sığınma, barınma

i.-dur (1) 153b/8

i. it- (2) 109a/6, 141b/7

iltifāt Ar. (1): Hatır sorma, gönül alma, bakma 95a/4

i. it- (1) 131a/10, 139b/1, 277b/14

i. ol- (1) 275a/7

iltimās Ar.: Kayırma, yapılmasını isteme

i. it- (1) 290a/9

iltiṣāḳ Ar.: Bitişme, yapışma

i.-ındayıdı (1) 258b/4

ilzāmen Ar. (1): Gerekli sayarak; cevaben 257b/8

im'ā Ar.: Bağırsaklar

i.-dan (1) 121b/3

i.-yı (1) 159a/5

imām Ar. (18): İmam 26a/11, 26b/14, 36b/14, 36b/14, 104b/5, 193a/13, 205a/5, 279a/5, 279a/9, 279a/10, 279b/2, 295a/10, 295a/11, 298b/3, 295a/9, 295a/9, 299a/9, 301b/5

i.-a (1) 278a/14

i.-dur (2) 200a/13, 229b/8

i.-ıdur (1) 200a/8

i.-ıla (1) 278a/15

i.-ı mescid ol- (1) 238b/12

i.-ı nās ol- (1) 198a/15

i. ol- (4) 264b/2, 265b/2, 298b/2, 301b/4

'imāme Ar.: Başlık, sarık

'i.-si (1) 279a/6

'i.-sin (1) 203a/9

imāmet Ar.: İmamlık

i. it- (3) 193a/12, 193b/2, 193b/4

im'ān Ar. (1): İnceden inceye araştırma 31b/14

īmān Ar. (9): İman, inanç 2b/13, 69b/3, 92a/14, 95b/9, 165a/5, 170a/13, 188a/9, 191a/2, 216b/5

ī.-a (2) 66a/11, 178b/5

ī.-dan (2) 44a/14, 82b/10

ī.-dur (3) 113b/5, 124b/14, 216b/5

ī.-ı (3) 83a/15, 95b/7, 197a/10

ī.-ıdur (1) 174a/5

ī.-ıla (2) 83a/11, 198b/3

ī.-ıyla (1) 189b/6

ī. getür- (1) 301a/4

ī.-a gel- (5) 169b/12, 220a/7, 220a/7, 220a/9, 253a/3

ī.-ıla ol- (1) 120b/7

'imāret (bk. **'amāret**) Ar. (11): Bayındırlık; yoksullara yiyecek dağıtılmak üzere kurulmuş olan hayır evi 3a/5, 50b/8, 102b/13, 104a/3, 109b/11, 111a/8, 128b/2, 200a/9, 235b/8, 239a/1, 239a/10

'i.-nde (1) 104b/1

'i.-ine (1) 146b/5

'i.-ler (1) 101b/13

'i. eyle- (1) 104a/3

'i. it- (4) 109b/11, 200a/9, 235b/8, 239a/1

'i. idici ol- (1) 50b/8

'i. ol- (1) 111a/8

imdi (10): Şimdi, artık, o halde, öyleyse 6b/1, 6b/12, 10a/8, 11a/3, 12a/3, 15a/3, 28b/9, 127b/5, 260a/7, 274a/8

imhāl Ar. (1): Mühlet verme; bir zaman daha sonraya bırakma 212a/8

imkān Ar.(3): İmkân, olanak 68a/12, 274a/11, 274b/1

imre't Ar. (5): Kadın; kadın cinsi 140a/2, 141a/15, 141b/4, 142a/7, 146b/14

i.-dür (1) 229a/12

imsāk Ar.: Bir şeyden el çekme

i.-ine (1) 128b/12

i. it- (1) 54a/10

imtiḥān Ar.(1): Deneme, sınama 27a/8

i. ol- (1) 195a/13

imtilā Ar.(1): Dolgunluk, mide dolgunluğu 12b/1

imtiṣāl Ar.: Gerekeni yapma, bir örneğe göre davranma; alınan emre boyun eğme

i.-dur (1) 3b/2
i. it- (1) 3b/3
i. ol- (1) 255a/2

imtiyāz Ar. Başkalarından ayrılma, farklı olma; ayrıcalık
i.-a (2) 259a/9, 259a/9

ʻin Ar. (1): İri ve güzel gözler 272b/10

in : En
i.-ine (1) 249a/4
i.-inde (1) 104a/15

in- : İnmek
i.-di (6) 59a/11, 85a/13, 133a/7, 143b/11, 167b/4, 281b/15
i.-diler (1) 126b/9
i.-düm (1) 253a/15
i.-dürse (1) 162b/3
i.-dürüp (1) 14a/11
i.-e (2) 55b/6, 217a/10
i.-en (1) 75a/14
i.-er (9) 51a/9, 55b/9, 75b/11, 79b/12, 80a/14, 157a/12, 162a/5, 269a/9, 269a/12
i.-mez (2) 50b/13, 114a/12
i.-mezse (1) 114a/5
i.-miş (5) 174a/14, 174a/15, 182b/7, 233b/14, 266b/8
i.-se (14) 99b/11, 99b/12, 99b/14, 114a/5, 131b/7, 133a/2, 134b/6, 147a/4, 185b/7, 216b/6, 221b/8, 234b/15, 291a/3, 294b/4
i.-üp (3) 32a/12, 46b/13, 59b/1

ʻinād Ar.(2): Israr, ayak direme, inat 26a/15, 26b/1
ʻi. it- (1) 26b/1

inʻām Ar.: Nimet verme, iyilik etme
i.-ı (1) 223a/12
i. it- (1) 266b/11

ʻinān Ar. (2): Dizgin; idare etme 69b/10, 275b/2
ʻi.-ın (1) 96b/1

inan- : İnanmak
i.-mazsañ (1) 275a/6

ʻināyāt Ar.(1): İhsanlar, iyilikler 3a/6

ʻināyet Ar.(1): İhsan, lütuf, iyilik; dikkat, gayret 36a/10
ʻi.-iyle (2) 34a/2, 35b/1
ʻi.-lerile (1) 3b/4

inbisāṭ Ar.(3): Yayılma, açılma, genişleme; iç açılma, ferahlık 33a/9, 61b/8, 279a/13

ince (4): İnce 248b/6, 248b/7, 248b/8, 258a/6
i.-yse (1) 218b/8
i. ol- (1) 243b/8

incelmek (1): İncelmek, zayıflamak 291b/13

incik : Dizkapağı ile topuk arası, bunun topuğa yakın olan kısmı
i.-leri (1) 183b/4
i.-lerin (1) 183b/5

incin- İncinmek, zarar görmek
i.-e (1) 285b/10
i.-eler (1) 176b/5
i.-mese (1) 233b/12
i.-se (1) 186a/2

incinmek : İncinmek, zarar görmek
i. iriş- (1) 76a/9

incir (bk. **encir**) (8): İncir meyvesi 113a/12, 113a/12, 113a/15, 113b/2, 113b/3, 113b/8, 113b/11, 113b/12
i.-den (1) 113b/8
i.-i (1) 113b/9

incit(d)- : İncitmek, zarar vermek
i.(d)-e (1) 154b/11
i.(d)-ür (2) 139a/11, 149a/15
i.-di (1) 185b/11
i.-mese (1) 132a/3
i.-mez (1) 148b/13
i.-se (3) 132a/2, 133a/11, 233b/11

incü (10): İnci, değerli süs tanesi 152b/10, 152b/12, 246a/5, 246a/7, 246a/9, 246a/10, 246a/11, 246a/13, 246b/1, 246b/6
i.-den (1) 246b/8
i.-ler (1) 246a/14
i.-yi (2) 246a/8, 246a/12
i. alı vir- (1) 189a/1

'ind Ar. (4): Yanında, kat; düşüncesine göre 134b/14, 194b/1, 229a/13, 229a/13

'inda'llāh Ar. (5): Allah yanında 194a/14, 210a/8, 299b/13, 300a/1, 306a/4

infāḳ Ar.(9): Nafaka verip geçindirme, besleme 212b/1

i. it- (9) 89a/6, 185b/7, 189b/5, 189b/5, 196a/12, 219a/10, 236a/2, 224b/2, 288b/8

infirāc Ar.(1): Açılma; ferahlama, gönül açılma; kurtulma 278b/11

inḥirāf Ar.: Dönme, sapma, doğru yoldan çıkma; değişme, bozulma

i.-dan (2) 42b/8, 261a/10

i. ol- (1) 33b/7

inhiżām Ar.: Sindirilme, hazm olunma

i.-dur (1) 158a/6

in'ikās Ar.(1): Aksetme, yansıma 34a/6

iniyyet Ar. (1): Bencillik, kendini beğenmişlik 276b/8

i.-üm (1) 276b/15

inkār Ar.(1): Yaptığını saklama, gizleme; reddetme 73a/6

i. it- (6) 66a/2, 125a/7, 125a/8, 191a/13, 214a/5, 214a/5, 214a/6, 292b/2

i. itmiş ol- (1) 97a/10

i. ol- (1) 89b/6, 89b/10

inḳıbāż Ar. (1): Kasvet, keder, sıkıntı 279a/13

i. gel- (1) 280a/2

inḳılāb Ar. (3): Değişme, bir hâlden başka bir hâle dönme 166b/1, 218b/15, 296b/9

inḳıṭā' Ar. (2): Kesilme, arası kesilme; bitme 218b/11, 290b/11

inkisār Ar.: Kırılma, gücenme

i. ol- (1) 246b/15

inkişāf Ar.: Meydana çıkma, açılma

i.-uñ (1) 14b/6

inme : İnme, aşağı inme

i.-si (1) 8a/14

inmek (6): İnmek 99b/15, 100a/1, 221b/7, 222a/6, 233a/7, 291a/3

i.-de (1) 214a/1

ins Ar. (1): İnsan 196b/8

i.-üñ (1) 13a/9

inṣāf Ar. (1): Merhamet, vicdana dayanan adalet 266a/11

i.-dur (1) 157a/6

i.-ı (1) 203a/8

i.-ıdur (1) 235b/3

i.-ıla (1) 230b/13

insān Ar. (33): İnsan 6b/10, 8a/13, 10a/2, 48b/3, 48b/4, 48b/7, 48b/7, 48b/8, 48b/9, 49a/13, 60b/4, 6la/6, 61a/11, 65a/6, 80b/10, 80b/14, 94b/15, 99b/9, 117b/3, 124a/6, 126a/12, 138a/5, 144b/11, 147b/6, 148a/5, 177b/14, 220b/1, 225a/6, 267a/11, 267a/12, 269b/10, 296a/7, 296a/10

i.-a (7) 11a/8, 20b/3, 173a/6, 181b/3, 221a/10, 269b/1, 274a/2

i.-da (2) 275b/6, 278b/8

i.-dan (1) 217b/14

i.-dur (7) 50a/5, 54b/2, 58a/10, 128a/9, 139a/4, 201b/14, 236a/14

i.-ıla (8) 61a/2, 6la/8, 89b/3, 129a/11, 148a/1, 173a/8, 220a/14, 220a/15

i.-ısa (1) 220a/14

i.-uñ (13) 13a/11, 42a/9, 6la/10, 98b/8, 132b/1, 137a/8, 142a/6, 157b/6, 171b/9, 177b/14, 181b/6, 269b/13, 288a/5

i. ol- (1) 40b/15

insāniyye Ar. (3): İnsanlar 6la/5, 269b/9, 270a/1

i.-de (1) 48a/14

i.-den (1) 269b/12
insāniyyet Ar. (2): İnsanlık 62b/9, 74a/7
inşā'allāh Ar. (3): Allah isterse, Allah nasip ettiyse 2a/11, 8a/3, 116a/2
inṭibā' Ar. (1): Zihinde iz bırakma 34b/6
intibāh Ar. (1): Uyanma, uyanıklık; gözaçıklığı 212a/11
intifā' Ar.: Faydalanma
i.-dur (1) 153b/8
i. it- (9) 78a/15, 78b/2, 136b/9, 156a/5, 189a/12, 210b/15, 288b/11, 290a/10, 302b/11
i. ol- (1) 227b/14
intihā Ar. (1): Sona erme 58a/4
intiḳāl Ar. (1): Bir yerden bir yere geçme, nakletme 96b/4
i. it- (2) 125b/9, 132a/11
intiḳālāt Ar. (1): Nakiller, nakletmeler 44a/8
intiḳām Ar.: Öç alma
i. it- (1) 251a/5
i. ol- (2) 281a/14, 305b/6
intiḳāş Ar. (1): Kazılma, nakşolunma 28a/12
intiẓām Ar. (1): Düzgünlük, tertipli olma 11b/6
inẓār Ar.: Sonunun fena olacağını haber vererek korkutma, ihtarda bulunma
i.–a (1) 11a/11
ip (14): İp, iplik 32a/12, 32a/14, 32a/14, 32b/3, 32b/6, 45a/2, 154a/8, 218b/7, 219a/8, 219a/9, 227a/15, 227a/15, 232a/2, 232a/7
i.-den (1) 94b/7
i.-i (1) 232a/7
i.-ile (1) 232a/10
i.-in (1) 164a/2
i.-ise (1) 232a/6
i.-leri (1) 95b/10
i.-lerine (1) 94b/4
i. gibi ol- (1) 258a/2
iplik(g) (5): İplik 218b/8, 232b/6, 232b/7, 232b/8, 286b/9
i.(g)-i (1) 232b/7
iplikçi (1): İplikçi, iplik yapan veya satan 224a/6
ir- : Ermek, ulaşmak
i.-e (1) 146a/14
i.-er (1) 99b/11
irādāt Ar.(1): Dilemeler, istemeler; emirler, buyruklar 62b/3
i.-ı (1) 36a/9
i. it- (1) 286a/5
irāde(t) Ar.(3): İrade, dileme; gönül isteği 39b/13, 96a/14, 127b/8
i.-ile (1) 217a/9
i. it- (1) 155b/3
i'rāż Ar.: Yüz çevirme; çekinme, sakınma
i. eyle- (1) 47a/14
i. it- (1) 47a/15, 267b/11, 304a/1
iri (1): İri, büyük; katı, sert 125a/13
iriñ (4): İrin, cerahat 210b/9, 210b/10, 285b/2, 287a/7
i.-i (1) 285b/8
i. bile ol- (1) 285b/13
iriñlen- : İrinlenmek, iltihaplanmak
i.-mese (1) 288a/2
irìş- : Erişmek, ulaşmak
i.-dügi (1) 68a/7
i.-e (9) 76a/9, 88b/6, 89b/14, 92b/4, 144a/10, 163b/10, 287b/5, 289a/4, 289a/6
i.-meye (2) 108b/3, 182b/6
i.-mez (2) 51a/11, 92b/4
i.-miş (2) 66a/10, 111a/7
i.-mişdür (1) 55b/8
i.-se (2) 85b/5, 154b/11
i.-sün (1) 308a/15
i.-ür (8) 19a/6, 51a/5, 77a/10, 77a/10, 89b/7, 89b/7, 93a/1, 131b/9
irişdür- :Eriştirmek, ulaştırmak
i.-sin (1) 94b/14
irişmek(g) : Erişmek, ulaşmak
i.(g)-e (1) 73a/9
irmek : Ermek, ulaşmak

i.-dür (1) 88b/4

irsāl Ar.: Gönderme, salıverme

i. it- (2) 9a/5, 205b/5, 264b/9

i. ol- (2) 40a/2, 98a/11

irşād Ar.: Doğru yolu gösterme, uyarma

i.-a (1) 255b/5

i.-da (1) 281a/6

i. it- (2) 200b/1, 281a/6

irtibāṭ Ar.: Bağlantı, ilgili olma, bağlanma

i.-ı (2) 8b/12, 35b/6

irtifā' Ar. (2): Yükselme, yükseklik 99b/13, 100b/5

i.-a (1) 210a/11

i.-ıla (1) 215b/8

i.-ıyla (1) 153a/14

i. ol- (1) 217a/4

irtikāb Ar. (1): Kötü bir iş işleme; yiyicilik

i.-dur (2) 38b/12, 38b/13

i. it- (4) 38b/7, 193a/6, 201a/1, 267b/15

i. ol- (1) 25a/15

irtisām Ar. (1): Resmi çıkma, resmolma; izdüşüm 28b/4

i.-ı (1) 42b/1

irżā' Ar. (1): Emzirmek 212a/9

is : Sahip, malik

i.-leri (1) 229b/11

iṣābet Ar. (2): Rast gelme, yerini bulma; doğru bir fikir söyleme 285b/3, 287a/11

i. eyle- (1) 44b/2

i. it- (2) 32b/8, 154b/14

isāet Ar. (2): Kötülükte bulunma, kötü iş işleme 212a/15, 290a/14

iṣāl Ar. (1): Vardırma, ulaştırılma 219b/13

isim (bk. **ism**) Ar.: İsim, ad

i.-den (1) 19b/14

i.-leridür (1) 59b/2

iş(i)m Ar.: Suç, günah

i(i).-dür (1) 210b/6

i.-içün (1) 251b/12

ism (bk. **isim**) Ar. (18): İsim, ad 20a/3, 45b/14, 18a/8, 18a/9, 18b/9, 18b/9, 19b/4, 19b/5, 19b/6, 68b/1, 218a/9, 218a/10, 255a/10, 267a/10, 268b/4, 268b/5, 268b/5, 268b/13

i.-i (7) 3b/14, 18b/10, 18b/11, 18b/11, 95a/13, 122a/15, 305a/3

i.-ile (1) 275b/8

i.-in (1) 224b/15

i.-indendür (1) 19b/3

i.-ini (2) 11b/1, 20a/2

i.-iyile (1) 17b/5

i.-iyle (2) 18b/13, 275b/9

i.-üñ (1) 46a/1

i. vir- (1) 267a/10

i. (ismu'llāh) (3) 68b/1, 218a/9, 218a/10

ismihi Ar. (1): İsmiyle 164b/15

isnād Ar.: Bir konuyu, bir kişi veya bir olaya dayandırma

i. it- (1) 286a/10

i. ol- (1) 267a/12

işneyniyyet Ar.: İkilik, ikiden ibaret olma

i.-i (1) 278a/12

isrāf Ar.: Gereksiz yere harcama

i.-ıla (1) 288b/8

i. it- (2) 286a/3, 286a/3, 292b/8, 292b/10

issi (13): Sahip, bir şeyin sahibi 50a/11, 63b/4, 122b/4, 195b/3, 208a/10, 225a/8, 226a/14, 228b/10, 237b/1, 251b/4

i.-dür (2) 51a/11, 65a/9

i.-ne (2) 63b/11, 182a/14

i.-se (1) 89a/5

menfaat i. ol- (1) 213b/2

iste- : İstemek, dilemek, arzu etmek, talep etmek

i.-dügi (1) 10a/11

i.-düm (1) 234a/14

i.-r (33) 6b/6, 48a/13, 58b/7, 61b/7, 61b/8, 62a/2, 62a/3, 62a/4, 67b/6, 67b/7, 77b/4, 81b/11, 91a/2, 95a/7, 126a/15, 137a/10, 140b/6, 141b/2, 151b/5, 177b/7, 183a/14,

188b/4, 189b/15, 190a/1, 204a/2, 206b/5, 208a/1, 217b/9, 227a/10, 261a/6, 295b/14, 297b/2, 304a/14
i.-rler (1) 120b/13
i.-rse (1) 307a/8
i.-rseñ (3) 18a/12, 87b/14, 260a/4
i.-rseñüz (1) 27b/13
i.-se (7) 29b/10, 73b/10, 81b/12, 108b/11, 150b/10, 213b/1, 217b/3
i.-señ (1) 82b/6
i.-yeler (1) 290a/9
i.-yen (3) 52b/14, 52b/15, 70a/8
i.-yene (1) 51b/11
i.-yenüñ (1) 67b/1
i.-yicek (1) 256a/15
i.-yüp (2) 30b/8, 253b/7

istebraḳ Ar. (1): Sırma ile işlenmiş bir çeşit kaba kumaş 248b/1

isti'āne(t) Ar. (2): Yardım isteme 234a/10, 234b/11
i.-ile ol- (1) 216b/3
i. it- (1) 236b/11

isti'āre Ar. (1): Ödünç alma 212a/5

isti'āẕe Ar.: Besmele veya benzeri sözler söyleyerek Allah'a sığınma
i. it- (5) 21b/14, 22a/1, 22a/4, 78b/1, 78b/2

istib'ād Ar.: Uzak görme, ihtimal vermeme
i. it- (1) 280a/14

isti'cāl Ar. (1): Acele etme 29b/1
i. it- (1) 29b/1

isti'dād Ar. (6): Kabiliyet, anlayışlılık 27b/15, 29a/2, 89a/14, 115a/2, 115a/3, 141a/4
i.-ı (1) 75b/5
i.-ındadur (1) 54a/8
i.-ları (4) 28b/13, 40a/9, 40b/4, 76b/11
i.-ı ol- (1) 29a/1
i.-ına göre ol- (1) 274b/11

isti'dādāt Ar. (1): Kabiliyetler, anlayışlılıklar 35b/5

istidlāl Ar. (1): Delile dayanarak bir sonuç çıkarma, delile dayandırma 152b/4
i. eyle- (1) 18a/8
i. it- (5) 9a/7, 17b/1, 32a/3, 47b/13, 47b/15

istifāde Ar. (1): Faydalanma, kazanma; bilgisini genişletme 159b/1
i.-yile (1) 53a/3
i. it- (3) 3b/6, 53a/15, 60a/3
i. ol- (1) 135b/7

istiġfār Ar. (1): Allah'tan günahların bağışlanmasını isteme, tevbe etme 78a/2
i.-dur (2) 250b/13, 298b/1
i. it- (3) 152a/15, 194b/12, 197a/7

istiġnā Ar. (2): Azla yetinme; ihtiyaçsızlık; çekinme; zenginlik 53b/5, 212b/2
i.-dur (2) 212b/2, 217a/13

istiġrāḳ Ar. (1): İçine gömülme, boğulma 29a/15

istiḥlāl Ar.: Helâlleşme, helâl edilmesini isteme
i.-e (1) 297b/3

istiḫrāc Ar.: Sonuç çıkarma, anlama
i. it- (1) 78b/11

istiḥsān Ar.: Beğenme, beğenilme
i. it- (2) 261a/1, 261a/2

istiḥżārāt Ar. (1): Hazırlıklar 28a/3

istiḳāmet Ar.: Doğruluk, doğru hareket; bir yöne doğrulma 40b/14
i.-den (2) 33b/13, 34a/11

istiḳbāl Ar.: Gelecek zaman; karşılama
i. it- (3) 100a/3, 100a/3, 253a/15

istiḳrār Ar. (1): Karar bulma; yerleşme 77b/7

isti'lā Ar.: Yükselme, üste çıkma, üstün gelme
i.-yıla (1) 127b/8

istilḳā Ar. (1): Arka üstü yatma, arka üstü yatarak uyuma 211b/14

istimā' Ar. (1): Dinleme, işitme; dinleyip kabul etme 211b/10
i.-ile (1) 28b/5
i. it- (11) 126a/2, 145b/2, 161b/2, 174a/9, 199a/9, 238a/14, 242a/15, 242b/4, 242b/10, 256a/8, 283b/7
i. ol- (1) 19b/10

isti'māl Ar. (1): Kullanma, amel etme 294a/14
i.-ine (1) 10a/4
i. ide gel- (1) 293a/5
i. it- (5) 91b/15, 92a/1, 124a/1, 293a/5, 293a/6

istirāḥat Ar. (3): Dinlenme, rahat etme 6b/3, 17b/8, 282b/13
i.-a (2) 6b/6, 7a/3
i.-ıla (1) 67a/15
i. it- (4) 6b/11, 7a/5, 10a/3, 237a/8

istirāḳ Ar. (1): Çalma, hırsızlama
i.-ı sem' (1): Kulaktan söz kapma 212a/14

istisḳā Ar. (1): Vücudun bir tarafında veya karında su birikmesi 52b/13

istivā Ar. (1): Ortada olma; denk olma, düz olma 143b/13
i.-da (1) 34a/15
i.-sı (6) 58a/12, 54a/13, 54a/15, 54a/11, 69a/7, 83a/4
i.-sında (1) 53b/10

istivāsuz Ar. (1): Örtünmeden 51a/14

iṣtiżāaten Ar. (2): Aydınlanma suretiyle 115a/3, 115a/4

istiẕān Ar. (1): İzin isteme
i. it- (1) 33a/9

iş (17): İş, hareket, davranış, amel 100a/4, 101b/11, 111b/3, 118a/14, 153b/5, 183b/5, 192a/12, 205a/12, 216a/14, 217b/4, 219a/6, 229b/11, 233b/5, 238b/1, 259b/6, 291a/13, 299b/9
i.-de (3) 109b/3, 222a/13, 264a/9
i.-den (5) 219b/11, 227a/11, 227b/14, 249a/11, 286a/10
i.-deyise (2) 118a/14, 238a/15
i.-dür (3) 11b/2, 102a/9, 119a/7
i.-e (18) 17a/11, 31a/8, 101b/8, 113a/15, 155b/3, 176a/13, 183b/13, 201a/2, 213b/1, 214a/12, 216b/11, 223a/2, 223b/9, 224b/8, 235b/13, 267b/14, 286a/12, 292a/11
i.-i (11) 163b/13, 191b/4, 200a/4, 218b/8, 221a/14, 229b/11, 251a/4, 291a/2, 300a/5, 300b/4, 301a/2
i.-in (3) 226b/9, 226b/10, 228a/1
i.-inde (6) 107a/8, 175b/1, 204b/8, 204b/11, 210b/14, 232b/9
i.-inden (1) 31a/8
i.-ine (4) 187b/12, 227a/8, 227a/11, 240a/7
i.-ler (7) 71b/5, 174b/9, 190b/8, 202a/9, 211b/14, 217b/15, 237b/9
i.-lerden (3) 11b/9, 11b/9, 47a/10
i.-lere (4) 13b/1, 227a/9, 228b/5, 235b/4
i.-leri (2) 122b/2, 241a/1
i. çıḳ- (1) 292b/5
i. it- (2) 182b/6, 190a/5
i. işle- (7) 123a/7, 227b/9, 227b/12, 250a/8, 286a/5, 286b/6, 303b/1
i.-i bağlan- (2) 208b/8, 216b/13
i.-i diril- (1) 299b/8
i.-i yücel- (1) 211b/14
i.-leri boz- (1) 230a/8

iş'āl Ar.: Tutuşturma, parlatma
i. it- (1) 3b/1

işāret Ar. (5): Parmak, göz, kaş vb. ile gösterme; iz, alâmet; hatırlatmak için

verilen emir 14b/8, 41b/4, 41b/9, 244a/5, 270a/10

i.-dür (7) 2a/11, 60a/3, 6la/3, 83a/5, 128b/2, 154a/2, 304a/13

i. it- (9) 27a/15, 91a/13, 176b/11, 210a/15, 244a/4, 269b/4, 272b/14, 276a/6, 279a/7

i. ol- (1) 230b/13

işāretleş- Ar.+T.: Karşılıklı işaretlerle anlaşmak

i.-dügümüz (1) 279b/3

i.-üp (1) 279a/11

i.-üp ṭur- (1) 279a/11

işbu (28): Bu, işte bu 23a/8, 45b/6, 135b/7, 140b/1, 140b/2, 161b/13, 162a/10, 171b/11, 173b/5, 175b/15, 256a/5, 260a/4, 260a/6, 260b/1, 260b/6, 261a/14, 262a/15, 263b/9, 268b/4, 270b/5, 272b/3, 274b/3, 276a/15, 277a/12, 278a/14, 280a/3, 282b/12, 308a/15

işçi : İşçi

i.-ler (1) 227b/9

işde (4): İşte, işte bu 11a/6, 12a/2, 42a/1, 136b/2

işe- : İşemek

i.-r (1) 188b/5

i.-se (2) 87b/4, 188b/7

i.-ye (1) 188b/5

i.-dügi (1) 188b/6

işemek (1): İşemek 188b/4

işidil- : İşitilmek, duyulmak

i.-ür (1) 237a/13

işit(d)- (2): İşitmek, duymak 53a/3, 109b/14

i.-diyse (1) 281a/13

i.-dügi (2) 186b/11, 186b/12

i.-dügin (1) 204a/1

i.-düm (2) 23a/5, 49b/8

i.(d)-e (14) 80b/2, 119b/3, 137b/5, 152a/13, 160a/14, 187a/15, 187b/13, 188b/3, 206a/11, 225a/13, 226b/7, 285a/1, 293a/13, 293a/15

i.-mez (1) 76a/13

i.-se (15) 20a/1, 73a/1, 147a/10, 186b/2, 186b/4, 186b/10, 186b/12, 187b/1, 187b/7, 187b/10, 187b/11, 196b/9, 203a/14, 241a/10, 281a/12

i.(d)-üñ (1) 27b/13

i.(d)-ür (6) 30a/6, 30a/7, 74a/9, 185b/1, 211b/12, 216b/4

i.-dügi gibi ol- (1) 186b/11

işitmek(g) (3): İşitmek, duymak 186b/12, 187b/8, 205a/14

i.-dür (2) 117b/2, 127a/10

i.(g)-e (1) 174a/8

işkālāt Ar. (1): Güçlükler 61b/11

işle- : Çalışma, iş yapma, uygulama, işleme

i.-dügi (3) 176a/1, 189b/13, 273b/14

i.-düklerinden (1) 40a/6

i.-medügin (1) 241a/6

i.-medügini (1) 97b/14

i.-mese (1) 297a/7

i.-miş (1) 189a/5

i.-mişdür (2) 7b/13, 304a/2

i.-r (6) 118b/15, 147a/11, 226b/9, 226b/10, 250a/8, 250a/12

i.-riken (1) 227b/12

i.-rler (1) 87b/8

i.-rse (2) 163b/13, 292a/11

i.-se (4) 113b/11, 227b/10, 304a/12, 304a/12

i.-sün (1) 28b/4

i.-ye (37) 51b/6, 104b/4, 115b/2, 121b/4, 123a/7, 130b/11, 143b/11, 146a/3, 168a/13, 176b/6, 180b/13, 187a/5, 189a/8, 189a/9, 189b/12, 190b/10, 192b/12, 193a/6, 193a/7, 193a/8, 195a/1, 201a/12, 201b/6, 208b/7, 226b/10, 233a/8, 250a/10, 253a/11, 286a/15, 286b/1, 295a/12,

303b/1, 303b/14, 306a/7, 306b/1, 306b/12, 307b/15
i.-yecekdür (1) 7b/13
i.-yeler (1) 209b/4
i.-yen (1) 227b/9
i.-yenlere (1) 73b/4
i.-yenleri (1) 299a/2
i.-yüp (1) 293a/10
i.-yi gel- (1): Yapagelmek 230b/15

işlemek(g) (1): İşlemek, çalışmak, iş yapmak,uygulamak 10a/1
i.(g)-e (2) 286a/5, 286b/6

işrāḳ Ar.: Parlatma, ışıklandırma
i. it- (1) 74a/5, 84b/2

ʻişret Ar. : İçme, içki içme
ʻi. it- (1) 135a/12, 174a/10

işti ʻāl Ar.: Parlama, alevlenme
i.-idi (1) 115a/5

işti ʻāleten Ar. (2): Parlamak suretiyle, tutuşup yanarak 115a/3, 115a/3

iştibāh Ar. (1): Şüphelenme 35b/14
i.-ı (1) 42b/1
i. it- (1) 260b/11

iştibāhin Ar. (1): Şüphelenmeler 270a/12

iştiġāl Ar.: Meşgul olma, uğraşma
i.-e (1) 128b/2

iştihār Ar.: Şöhretlenme, meşhur olma
i.-dur (1) 219b/4
i.-a (1) 211a/3

iştiḳāḳ Ar. (1): Kökende birbiriyle olan ilgi 140b/11
i. bul- (1) 55a/12

iştirāk Ar. (1): Ortaklık, ortak olma 259a/9

it (8): İt, köpek 139a/8, 149a/13, 149a/15, 149b/3, 149b/3, 149b/5, 172a/10, 202b/13
i.-ile (1) 149b/6
i.-ler (1) 149a/13
i.-leri (1) 150a/4

it(d)- (18): Etmek, eylemek 53b/5, 135a/11, 135a/12, 135b/4, 145a/13, 152a/15, 155b/15, 186a/12, 196a/4, 257a/1, 263b/12, 263b/14, 264a/2, 264a/4, 267a/15, 275b/9, 276a/7, 304a/13
i.-di (194) 20b/8, 32b/4, 33a/5, 33a/10, 33a/11, 35a/1, 37a/10, 43b/2, 46a/10, 47a/13, 47b/7, 47b/9, 48b/13, 49a/11, 49b/14, 52a/9, 54b/9, 54b/9, 54b/11, 54b/15, 55a/2, 55b/7, 58b/1, 58b/3, 58b/10, 58a/11, 59a/5, 59a/5, 59a/5, 59a/7, 62b/14, 64b/2, 64b/5, 65a/3, 66b/8, 66b/8, 66b/10, 68a/10, 68a/10, 68b/5, 72b/2, 72b/3, 72b/9
i.-diler (46) 30b/8, 37a/7, 37a/11, 43b/5, 43b/11, 45b/10, 45b/11, 45b/13, 49a/4, 49a/4, 49a/8, 53a/3, 53a/4, 53a/9, 53a/11, 53a/12, 53a/13, 53a/14, 57a/15, 57b/2, 57b/3, 57b/5, 57b/6, 83a/12, 83b/1, 89a/15, 93a/15, 93a/15, 96a/4, 101b/6, 133a/9, 164a/13, 196b/7, 211a/10
i.-dilerse (1) 27a/1
i.-diydi (1) 164a/11
i.-diyse (4) 23a/2, 92a/1, 92a/1, 193a/14
i.-dügi (42) 24a/13, 25a/4, 25b/13, 25b/15, 26b/6, 33a/10, 42a/4, 49a/10, 52b/4, 52b/5, 53a/9, 54b/5, 55b/14, 60a/4, 84b/2, 87b/5, 87b/7, 94b/3, 97b/4, 100b/4, 104b/10, 107b/5, 127b/3, 133a/2, 153b/13, 180b/8, 186b/14, 211a/13, 218b/14, 221b/8, 225a/4, 239b/14, 249a/10, 253a/5, 254b/15, 269b/3,

303a/10, 303b/6, 303b/7
i.(d)-enden (1) 61b/14
i.(d)-ene (6) 51b/10, 135a/4, 153b/6, 226b/4, 237b/13, 237b/13
i.(d)-eni (1) 26b/2
i.(d)-enler (3) 54a/4, 207b/10, 222b/13
i.(d)-enlerden (1) 195b/8
i.(d)-enlere (4) 43b/4, 136a/6, 138a/10, 155a/4
i.(d)-enlerüñ (1) 29a/14
i.(d)-enüñ (1) 87a/4
i.(d)-enüñdür (3) 22b/8, 23b/14, 24a/1
i.(d)-er (1008) 3b/15, 4a/1, 4a/5, 4a/6, 4a/6, 4a/8, 4a/10, 4a/12, 4a/13, 4b/2, 4b/3, 4b/5, 5a/6, 5a/8, 5a/10, 6a/3, 6b/1, 7a/2, 7a/4, 7a/5, 7a/7, 7a/14, 7a/15, 7b/10, 7b/11, 8a/1, 8a/5, 8b/6, 8b/11, 8b/12, 8b/13, 9a/5, 9a/8, 9a/10, 9b/6, 9b/9, 9b/9, 10a/3, 10a/6, 10a/10, 10a/10, 10a/15, 11a/3, 11a/10, 11b/2, 12a/4, 12a/4, 12a/4, 12a/5, 13a/5, 13b/5, 13b/9, 14a/15, 17a/8, 17b/12, 17b/13, 18a/9, 18a/9, 18b/5, 18b/5, 18a/15, 19a/7, 19a/7, 19a/11, 19b/8, 19b/9, 19b/11
i.(d)-erdi (11) 19b/15, 20a/2, 23a/4, 68b/11, 68b/11, 92b/7, 257b/14, 258b/9, 260a/1, 260a/2, 260a/3
i.(d)-erek (1) 261a/3
i.(d)-erem (11) 35a/12, 35b/3, 42b/12, 139a/14, 151a/6, 167a/15, 184b/13, 210a/13, 246b/9, 277a/15, 277b/3
i.(d)-eridi (1) 258b/1
i.(d)-erimişsin (1) 174b/2
i.(d)-erin (3) 54b/7, 83a/9, 83a/11
i.(d)-erken (4) 194b/9, 267a/5, 292a/4, 299a/4
i.(d)-erler (92) 3b/6, 11a/14, 13a/2, 13a/13, 13a/14, 15b/10, 15b/11, 24a/8, 30a/9, 31a/13, 36b/7, 40a/10, 42a/7, 43a/13, 43b/6, 43b/8, 49a/10, 53b/13, 57/9, 57b/14, 58b/9, 59b/2, 64b/1, 65a/11, 67a/6, 70b/11, 75b/9, 75b/9, 76b/10, 93b/15, 100b/8, 101a/12, 109b/5, 115b/7, 116b/9, 122a/14, 123b/10, 126b/15, 127b/8, 127b/9
i.(d)-erlerdi (1) 287b/4
i.(d)-erleridi (3) 39a/11, 125b/8, 259b/13
i.(d)-ermiş (1) 293a/12
i.(d)-erse (13) 66b/12, 119a/9, 119a/10, 134b/14, 145a/6, 154b/14, 240a/4, 254b/15, 267a/3, 267a/3, 272a/6, 283b/2, 290b/3
i.(d)-ersin (10) 47a/15, 47b/8, 52a/10, 65a/4, 100a/9, 131a/3, 196a/5, 280a/14, 295a/6, 295a/6
i.(d)-ersiz (2) 184b/12, 254a/4
i.(d)-erüz (7) 25a/6, 35a/10, 55b/7, 69b/10, 96b/2, 257a/13, 260b/2
i.(d)-esin (11) 3b/1, 105b/5, 119b/10, 135a/9, 170a/1, 250b/5, 250b/6, 261a/7, 263a/11, 275b/8, 304a/12
i.(d)-esiz (3) 246a/4, 295a/2, 299a/11
i.(d)-evüz (1) 8a/3
i.(d)-eydüm (1) 279a/4
i.(d)-eyim (4) 116a/2, 135a/13, 162a/3, 275b/14
i.(d)-eyin (4) 32b/1, 253b/15, 275b/8, 281b/9
i.(d)-icek (7) 10a/2, 25a/10, 25b/7, 138b/1, 164a/15, 174b/11, 175a/1
i.-me (3) 58b/10, 204a/6, 282b/5
i.-medi (4) 32b/15, 105a/5, 245a/9, 261a/1

i.-mişlerdür (6) 173b/6, 224a/15, 224b/1, 261b/10, 270a/6, 270a/8
i.-mişsin (3) 91b/4, 140b/8, 157b/2
i.-mişüzdür (1) 255a/3
i.-se (170) 12a/10, 12a/12, 12a/13, 12b/2, 16b/3, 16b/3, 16b/9, 16b/9, 17a/9, 17a/10, 17a/11, 26a/15, 26b/1, 31a/4, 46a/15, 49a/14, 52b/4, 55b/14, 58a/2, 65b/6, 82a/10, 82b/1, 95a/5, 95a/5, 98b/3, 100a/1, 100a/3, 102b/2, 104b/6, 106b/7, 108b/6, 108b/9, 108b/11, 109a/6, 109a/7, 112a/14, 127b/11, 127b/12, 128b/12, 129a/6, 129a/7
i.-seler (6) 180a/13, 209b/3, 213a/7, 213a/8, 296a/12, 301b/4
i.-señ (1) 275a/3
i.-sevüz (3) 60b/13, 60b/14, 62b/13
i.-sün (33) 48a/14, 107b/8, 124a/14, 127b/11, 127b/12, 127b/13, 128b/4, 132a/14, 133a/13, 135a/15, 137b/14, 166b/10, 174a/11, 189a/5, 200a/7, 201a/1, 201a/13, 214b/15, 245b/14, 247b/10, 249b/1, 252b/3, 253b/15, 262b/2, 262b/12, 266a/6, 266b/7, 267b/11, 288b/3, 288b/4, 294b/10, 295b/8, 306b/4
i.-sünler (1) 277b/2
i.(d)-üben (2) 91b/8, 101b/12
i.(d)-üp (90) 1b/2, 1b/2, 1b/3, 1b/8, 2b/10, 3b/5, 6b/11, 12b/7, 12b/8, 15b/12, 16a/1, 17b/2, 20b/8, 24a/8, 25b/1, 28b/10, 32a/5, 37a/14, 40a/2, 47b/13, 47b/15, 57b/14, 58a/11, 63b/4, 65a/1, 65a/2, 65a/3, 66b/7, 66b/10, 78b/2, 102a/4, 106a/12, 106b/2, 107b/4, 108a/14, 111b/8, 113a/3, 119b/8, 121b/5, 125b/8, 127a/7, 136b/9, 137b/4
i.(d)-üñ (3) 127b/6, 257a/15, 257b/9

i'ṭā Ar.: Verme, verilme, ödeme
i. it- (1) 48b/14

iṭā'at Ar.: Boyun eğme, emre göre davranma
i. it- (3) 66b/12, 66b/13, 174a/14

'itāb Ar. (1): Azarlama, tersleme, horlama 218b/4

itbā' Ar. (1): Tābî kılma, arkasına katma 2a/8

itdür- : Ettirmek, yaptırmak
i.-diler (1) 294b/1
i.-düñ (1) 164b/1
i.-e (1) 133b/9
i.-en (1) 169a/13
i.-se (5) 6b/5, 266b/10, 293b/6, 293b/11, 294a/4
i.-ür (3) 10a/14, 85b/12, 240b/15
i.-ürdi (1) 92b/8

itdürmek(g) (3): İttirmek, iteklemek 10a/1, 17b/11, 293b/9
i.(g)-ile (1) 90b/14
i.-de (1) 9b/15

i'tibār Ar.(13): Saygı gösterme; önem verme; şeref, haysiyet 10b/1, 10b/2, 12a/6, 54a/1, 54a/13, 67a/14, 71b/15, 84b/5, 84b/4, 96a/5, 96a/5, 140a/11, 272b/10
i.-ıyladur (5) 62b/12, 35b/3, 49b/4, 49b/5, 49b/12
i.-ı (2) 13b/2, 13b/6
i.-ıla (6) 57b/6, 63a/3, 63a/6, 67a/13, 71b/14, 270b/5
i.-ınca (2) 274a/1, 35a/13
i.-ıncadur (1) 274a/1

i.-ıyla (5) 35a/14, 35a/15, 35b/6, 49b/11, 63a/5
i.-uñ (1) 54a/3
i. it- (4) 15b/10, 15b/11, 62b/13, 62b/14
i. ol- (2) 289a/12, 289b/1

i'tibārāt Ar.(1): Var sayılan şeyler, faraziyeler 270b/10
i.-da (1) 96a/1
i.-dan (1) 84b/4
i.-ıçun (1) 67b/10

i'tidāl Ar.(5): Aşırı olmama hali, ölçülülük; yavaşlık, yumuşaklık 33b/10, 40b/14, 40b/14, 40b/15, 255b/9
i.-i (1) 75b/4

i'tiḳād Ar.(1): İnanç 270a/8
i.-ı (1) 260b/4
i.-ıdur (1) 256a/3
i.-ına (1) 261b/2
i. it- (4) 260b/2, 260b/3, 230b/10, 275b/9
i. ehli ol- (1) 260a/15

i'tiḳādāt Ar.(1): İnançlar, itikadlar 28b/4
i.-dur (1) 272a/5

i'tikāf Ar.: Bir yere kapanıp ibadetle vakit geçirme
i. it- (1) 275b/9

i'timād Ar.(1): Güvenme; emniyet, güven 255a/12
i. eyle- (1) 179a/9
i. it- (6) 21a/3, 24b/5, 66a/8, 177b/15, 201a/5, 203b/11
i. ol- (5) 33b/14, 34a/10, 231b/2, 235b/5, 260a/9

i'tirāf Ar. (1): Suçunu veya yerinde olmayan bir hareketini saklamaktan vazgeçip söyleme, itiraf 211b/15

i'tirāż Ar.(1): İtiraz,bir fikri, bir düşünceyi beğenmeyip çürütmeye kalkışma 302b/7

i'tiṣām Ar.: El ile tutma, tutunma
i. it- (1) 295a/6

i'tiẕār Ar.: Özür dileme
i. it- (1) 224b/8

itme : Etme, eyleme, yapma
i.-lerin (1) 210a/15
i.-sine (1) 148a/4
i.-sinüñ (1) 29a/3
i.-siyle (1) 24a/6
i.-nüñ (1) 4a/11

itmek(g)- : Etmek, eylemek, yapmak (92) 2a/8, 17a/8, 17a/10, 17a/11, 17b/4, 17b/13, 18a/1, 18a/10, 18a/10, 18b/13, 19a/9, 19b/8, 20b/2, 20b/2, 20b/3, 30b/11, 30b/11, 31b/14, 31b/14, 33a/6, 33a/9, 33a/13, 33b/13, 39b/6, 39b/13, 40a/2, 46b/7, 46b/9, 51b/11, 52b/14, 52b/15, 58b/4, 61b/7, 61b/8, 62a/4, 63a/1, 63a/1, 63a/7, 67b/4, 71b/14, 78a/1, 78a/2, 91a/15, 91a/15, 95b/14, 100a/14, 103a/11, 108b/11, 110b/14, 110b/15
i.-de (6) 29a/15, 33a/5, 57b/12, 69a/6, 273b/12, 276b/5
i.-den (10) 20b/3, 59a/6, 63a/2, 78b/12, 83a/2, 186a/13, 188a/5, 249a/1, 277a/13, 280a/14
i.-dendür (1) 85b/8
i.-dür (51) 36b/9, 38b/7, 40a/2, 49a/7, 49b/10, 54a/11, 69a/7, 73b/9, 74b/7, 92a/14, 95b/7, 124a/3, 166a/11, 166a/11, 174a/10, 184a/3, 185b/14, 185b/15, 187b/3, 192a/11, 210a/3, 214a/9, 214b/5, 215a/12, 216a/14, 216b/11, 217a/14, 217a/15, 218a/4, 218b/7
i.(g)-e (43) 2b/7, 6b/2, 20b/9, 25a/9, 29a/1, 30b/15, 31a/4, 31a/9, 32a/7, 57a/14, 68b/5, 73a/4, 78b/2, 78b/7, 83b/6, 83b/7, 90a/8, 98b/14, 103b/6, 103b/7,

105b/10, 108a/14, 109b/11, 124a/1, 129b/15, 131a/13, 131b/12, 132a/10, 151b/5, 154a/2, 162a/4, 163b/7, 163b/8, 210a/6, 210b/5, 224a/3, 230b/12, 249a/1, 253b/4, 254a/4, 278a/14, 293b/9, 298b/9
i.(g)-i (3) 20b/1, 230b/13, 256b/1
i.(g)-içün (6) 27a/15, 35b/14, 67b/4, 78b/1, 78b/11, 238a/13
i.(g)-idi (1) 33a/9
i.(g)-ile (11) 6b/11, 46b/9, 61b/8, 63a/9, 70b/3, 78a/7, 95b/15, 95b/15, 190b/8, 201a/1, 287a/5
i.(g)-üñ (4) 26b/13, 28b/15, 59b/13, 79a/1

itmeklik(g) (1): Etme, eyleme, yapma 96a/6
i.-den (1) 6b/2
i.(g)-e (2) 70b/14, 107b/2
i.(g)-i (1) 40a/5

itmemek(g) (1): Etmemek, eylememek 17a/9
i.-dür (1) 107b/15
i.(g)-e (1) 131a/10

iṭmīnān Ar.(2): Emin olma; birine inanma, güvenme; kesin olarak bilme 77b/8, 280a/15

ittibā' Ar.: Tâbî olma, uyma, ardısıra gitme
i. it- (2) 205a/6, 301b/4

ittifāḳ Ar.(1): Birleşme, uyuşma; sözleşme 186a/13

ittifāḳā Ar.(3): Rastgele, tesadüfen 142b/14, 257b/3, 257a/6

ittiḥād Ar.(2): Bir olma, birleşme, aynı fikirde olma 259b/6, 278b/3

ittiṣāl Ar.(2): Bitişme, kavuşma,ulaşma; yakınlık 259b/4, 259b/4
i.-ı (1) 260b/10
i. ol- (1) 94b/11

ittiżāḥ Ar.: Açık olma,meydana çıkma
i. it- (1) 261a/13

'ivaż Ar.: Karşılık, bedel
'ı.-ın (1) 286b/15

i'vicāc Ar.(2): Eğri büğrü olma, eğrilme; doğru hareket etmeme 26b/4, 292b/3

ivmek (1) Acele etmek 218b/2

ivvez Ar. (1): Ördek 159a/8

iy (2): Ey, hey ! 3a/12, 59b/2

iye : Sahip, malik
i.-si (1) 229b/11

iyn(inden) ايندن : .? (1) 293a/15

izā (bk. **eẕā, iẕā**) Ar. İncinme, incitme, eziyet
i.-yıla (1) 149a/5

iẕā (bk. **eẕā, izā**) Ar. (1): İncinme, incitme, eziyet 147a/15
i.-sın (1) 222b/12
i.-sına (2) 131b/14, 146b/1
i. it- (1) 130a/9
i. yit- (1) 291b/12
i. gör- (1) 263a/4

iża'fe Ar.: Zammetme, katma, karıştırma
i.-dür (1) 91b/13

iżāfet Ar. İki şey arasındaki bağ, ilgi
i.-den (1) 272a/10

iżāfiyye Ar.(1): Bağıntıcılık 142b/11

iżāḥ Ar. (1): Açık, apaçık anlatma 261a/13

izālet Ar.(1):Giderme, giderilme, yok etme 140b/9

'iẓām Ar.(1): Kemikler; büyükler, ulular 270b/2
'i.-a (1) 66b/1
'i.-ların (1) 254a/9

iẓhār Ar. (3): Gösterme, meydana çıkarma 184a/13, 227b/2, 290/15
i. eyle- (1) 139a/10, 185b/6
i.-ı bid'āt it- (1) 192a/2
i.-ı sebb it- (1) 253b/6
i. it- (4) 52b/14, 68b/11, 218a/6, 222b/14

iẕ(i)n Ar. (3): İzin, ruhsat 7a/13, 33a/4, 136a/15
i.-i (1) 155b/3

i.-in (3) 102a/1, 107a/9, 110b/7
i. vir- (1) 162a/4, 279a/15
iżmiḥlāl Ar. (1): Yok olma, yok olup gitme 278a/13
'izz Ar.(2): Değer, kıymet; yücelik, ululuk; kuvvet,kudret 128b/9, 217b/10
'i.-ile (1) 304b/14
'izzet Ar.(12): Değer, kıymet, yücelik, ululuk; kuvvet,kudret, hürmet, saygı; ikram 52b/6, 55b/5, 55b/9, 60a/1, 60a/1, 91a/15
'i.-den (1) 268b/10
'i.-dür (6) 105a/6, 105a/12, 105a/14, 127b/15, 160b/4, 234a/7
'i.-e (10) 31a/10, 108a/8, 154b/2, 158b/15, 167b/7, 212b/5, 213a/2, 217a/10, 241a/3, 280b/4
'i.-i (2) 271b/3, 266a/10
'i.-ile (4) 31a/6, 132b/8, 215a/7, 271b/10
'i. bul- (8) 167b/9, 191a/11, 194a/12, 202a/6, 212a/1, 223a/7, 248b/8, 282a/7
'i. it- (2) 161b/1, 58b/3
'i. idüp öp- (1) 251a/14
'i.-e yitiş- (3) 154b/2, 158b/15, 167b/7
ḥazret-i 'i. "Allah" (1) 7a/13

-K-

ḳaba (1): Büyük, iri, hantal
ḳ. kuşluḳ (1) : Öğleye yakın olan kuşluk zamanı 15a/14
ḳabaḳ (3): Kabak sebzesi 123a/14, 123b/3, 123b/8
ḳ.-da (1) 123a/13
ḳabān Ar. (1): Ağır eşyaları tartmaya yarar büyük terazi 235b/1
ḳ.-ile (1) 246a/14
ḳabarcuḳ (1): Kabarcık hastalığı, şarbon 285b/15
ḳabiḥ Ar. (11): Çirkin, fena, ayıp şey 16b/14, 80b/2, 80b/3, 89a/9, 117a/1, 118a/2, 187b/13, 189b/12, 190b/10, 201a/7, 286a/10
ḳ.-dür (4) 118a/2, 160b/15, 206b/10, 294b/6
ḳ.-i (2) 2a/12, 206b/10
ḳ.-ile (1) 285a/14
ḳ.-inden (1) 2a/13
ḳ. ol- (1) 110a/14
ḳabiḥa Ar. (2): Çirkin, fena, ayıp şey 166a/3, 249a/9
ḳ.-ya (1) 214a/4
ḳ.-yla (1) 213a/8
ḳ.-dur (2) 207b/2, 207b/6
ḳābil Ar. (6): Kabul eden; olabilir 33a/8, 96b/15, 115a/5, 239a/10, 239a/10, 269a/2
ḳ.-dür (1) 269a/1
ḳ.-i 'ilāc ol- (1) 237a/11
ḳ. ol- (1) 272b/13
ḳabil Ar.: Sınıf, tür, gibi
ḳ.-dendür (1) 28b/7
ḳabile Ar. Aynı soydan sayılan ve bir başa itaat eden insan topluluğu, boy
ḳ.-si (2) 209a/4, 289b/15
ḳ.-sidür (1) 182b/13
ḳābiliyyāt Ar.: Anlayışlar, yetenekler
ḳ.-ı (1) 275a/9
ḳābiliyyet Ar. (1): Kabiliyet, yetenek, anlayış 35b/5
ḳ.-ine (1) 271b/14
ḳabir (bk. ḳabr) Ar. Kabir, mezar
ḳ.-den (3) 230a/4, 254a/9, 298b/11
ḳ.-dür (2) 100b/12, 298b/12
ḳablehu Ar. (1): Ondan önce, bundan önce 6la/8
ḳabr (bk.ḳabir) Ar. (8): Kabir, mezar 217a/2, 298b/6, 298b/12, 298b/13, 299a/3, 299a/3, 299a/5,298b/13
ḳ.-i (2) 194b/4, 303a/6
ḳ.-in (3) 253a/12, 304a/14, 304a/15
ḳ.-inde (2) 118b/10, 221a/1
ḳ.-inden (1) 59a/5

ḳ.-ine (5) 102a/11, 104b/9, 254a/8, 298b/7, 299a/10
ḳ. düz- (1) 299a/5

ḳabuḳ(ġ) : Kabuk
ḳ.(ġ)-ı (4) 111a/1, 113b/6, 118a/12, 124b/11
ḳ.(ġ)-ın (3) 112a/15, 124b/14, 190a/15
ḳ.(ġ)-ı ol- (1) 116b/9

ḳabuḳlu (1): Kabuklu, kabuğu olan 124b/12

ḳabūl Ar. (2): Alma; razı olma alıp kullanma 3b/4, 185a/4
ḳ.-de (1) 279a/3
ḳ.-ı (1) 3b/5
ḳ.-ı vā'ẓ itme- (1) 233b/12
ḳ. it- (18) 69a/7, 98a/11, 119b/11, 119b/11, 136b/3, 145a/2, 185a/4, 185a/5, 185a/6, 185a/6, 191a/4, 224b/14, 227a/1, 276a/15, 277b/7, 279a/9, 294a/8, 296b/15,
ḳ. ol- (9) 51a/8, 79b/7, 133b/13, 138b/2, 191a/14, 192b/13, 193a/2, 202a/13, 220b/6

ḳabż Ar.: El ile tutma, kavrama, alma
ḳ. it- (6) 69b/10, 96b/1, 182a/13, 195a/5, 221a/4, 227a/14

ḳaç (16): Kaç, kaç kere, kaç defa; birkaç 3b/3, 7b/14, 15b/13, 15b/14, 20b/8, 23a/14, 23b/11, 24a/2, 36b/2, 135b/3, 142b/1, 200b/5, 257b/8, 265b/11, 276a/13, 277b/3

ḳaç- : Kaçmak, uzaklaşmak, ayrılmak
ḳ.-a (2) 196a/8, 213b/6
ḳ.-ar (3) 10a/11, 204a/6, 208a/4
ḳ.-aruz (1) 17a/14
ḳ.-dı (1) 152a/1
ḳ.-mışıdı (1) 154a/3
ḳ.-sa (5) 127a/4, 127a/5, 127b/11, 133a/11, 145b/14
ḳ.-up (2) 38a/8, 208a/6

ḳaçan (47): Ne zaman, ne vakit 7a/1, 15a/2, 18a/6, 18a/12, 18b/2, 21a/2, 21b/13, 22a/10, 22a/15, 23a/13, 29a/7, 30b/5, 40b/11, 109b/4, 116a/4, 119a/14, 120b/11, 120b/14, 127b/4, 130b/1, 131b/10, 131b/12, 132a/1, 132a/6, 133a/11, 135b/11, 144a/13, 161b/8, 183b/15, 183b/15, 206a/5, 227b/12, 237a/10, 239a/2, 240a/1, 240a/3, 246b/14, 258b/1, 260a/13, 272a/13, 274b/10, 280a/5, 280a/11, 285a/4, 285b/2, 296a/1, 304b/12

ḳaçıcı (1): Kaçan, kaçıcı 73a/5

ḳaçmaḳ (2): Kaçmak, uzaklaşmak, ayrılmak 20b/11, 208a/5
ḳ.-dur (2) 54a/14, 219b/11

ḳaçur- : Kaçırmak, uzaklaştırmak
ḳ.-an (1) 155a/11
ḳ.-anlara (1) 155a/4

ḳadar Ar.(31): Ölçüsünde, derecesinde; dek, değin; gibi; denli 7a/8, 8b/10, 24b/3, 25a/7, 70a/8, 72a/13, 82b/11, 87a/14, 87a/15, 93a/11, 96a/3, 96b/2, 109a/7, 110b/8, 121b/12, 135a/14, 145b/3, 155a/9, 156a/8, 156a/8, 157b/9, 161a/6, 165b/13, 166a/14, 217a/4, 222b/7, 252a/12, 252b/15, 258b/14, 279a/11, 293b/2
ḳ.-dur (1) 62b/7
ḳ.-ınca (6) 40a/9, 70a/7, 71b/15, 76b/4, 76b/11, 93b/8

ḳadd Ar.: Boy
ḳ.-i (1) 178a/8
ḳ.-ini (1) 178a/7

ḳaddesa'llāhu Ar. (7): Allah mukaddes ve mübarek eylesin ! 48a/15, 60b/8, 60b/11, 71b/11, 69a/4, 82b/3, 61a/14

ḳadeḥ Ar.: Bardak, küçük bardak; içki bardağı
ḳ.–den (3) 86b/2, 135a/9, 294a/15
ḳ.-le (1) 294a/15

ḳadem Ar.: Ayak; adım
ḳ.–inde (1) 225b/3
ḳ.–leri (1) 258a/6

ḳademeyn Ar.: İki ayak
ḳ.–idi (2): 259a/1, 258b/5

ḳader Ar. (2): Kader, alınyazısı 8b/9, 60b/11
ḳ.-ine (1) 43a/7

ḳāḍi (Ar. ḳāżi) (19): Kadı, şeriat hakimi 48a/7, 58b/1, 58b/5, 138b/11, 145a/15, 164a/3, 209a/13, 238a/2, 238a/8, 238a/10, 238a/13, 241a/15, 241b/1, 242b/2, 250a/11, 265a/1, 270a/15, 284b/11
ḳ.-dür (1) 238a/7
ḳ.-yi (2) 251b/5, 204a/13
ḳ.-lere (1) 76a/15
ḳ.-leri (1) 196b/15
ḳ.-si (2) 58a/13, 58a/15
ḳ.-ye (5) 87a/7, 120b/14, 181b/15, 211b/14, 237b/14
ḳāḍiü'l-ḳużżāt: Kadıların başı 203b/15
ḳ. ol- (2) 202a/10, 204a/12

ḳāḍilıḳ Ar.+T. (1): Kadılık, mahkeme hakimliği 141a/2

ḳadim Ar.(1): Eski, eski zaman; öncesi bilinmeyen şey 9b/1
ḳ.-de (4) 14b/9, 35a/3, 36b/4, 45b/9
ḳ.-dür (1) 170b/1
ḳ.-ine (1) 103b/4

ḳadimi Ar.(1): Eskiden beri, öteden beri var olan 29a/10

ḳādir Ar. (1): Kudret sahibi, kuvvetli, güçlü; Allah 2b/8
ḳ. ol- (16) 54a/14, 100a/13, 105b/10, 108a/14, 128b/12, 146a/7, 190b/4, 210b/5, 215b/7, 218b/1, 236b/4, 249a/1, 253b/8, 284a/8, 285a/9, 290b/8, 291a/11

ḳadr Ar. (14): Değer, kıymet 51b/14, 82a/6, 101a/2, 104a/15, 141a/3, 168b/2, 174a/11, 174a/12, 175a/4, 217b/14, 237a/3, 247a/1, 294b/4, 298a/10, 302b/1
ḳ.-i (1) 82a/5
ḳ.-inde (1) 110a/6
ḳ.-inden (1) 184a/2
ḳ.-ine (1) 20a/6
ḳ.-ı muvāfıḳ ol- (1) 293b/7

ḳadūm Ar. (1): Keser, marangoz keseri 236a/1

kāf Ar. (6): Arap alfabesindeki kef harfi 137a/1, 124a/13, 219b/3, 228b/10, 236a/5, 290a/14

ḳāf Ar. (7): Arap alfabesindeki ḳaf harfi 123a/8, 144b/15, 146a/5, 219a/9, 228a/3, 235b/1, 290a/5

ḳafa Kafa, baş
ḳ.-sı (1) 177b/3
ḳ.–sında (1) 65b/7
ḳ.-sından (1) 149a/6
ḳ.-sınuñ (1) 177b/4

ḳafaṣ Ar. (1): Kafes 235b/3

ḳafes Ar.: Kafes
ḳ.–i (1) 235b/3

ḳaffāl Ar. (1): Çilingir 228b/1

kāfi Ar.: Yeter, yetişen
k.-dür (1) 23b/11

kāfil Ar. (1): Kefâlet eden, üstüne alan 208a/14
k. ol- (1) 207b/4

ḳāfile Ar.(1): Birlikte yolculuk eden topluluk 192a/5
ḳ.-si (1) 75a/8
ḳ.-sidür (1) 75a/8
ḳ.-ye (1) 192a/6

kāfir Ar.(11): Kâfir, Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan; iyilik bilmeyen, nankör 13b/12, 17a/5, 17a/6, 31b/6, 99a/12, 99a/14, 138b/8, 171b/8, 249b/14, 267a/13, 301a/4
k.-dür (4) 169b/12, 174a/4, 227b/8, 253a/2
k.-e (2) 17a/5, 198a/11
k.-idi (1) 29b/14
k.-ise (1) 209a/8
k.-le (1) 200b/7
k.-ler (4) 64b/12, 196a/8, 201a/3, 304b/11
k.-lerde (1) 7a/6
k.-lerden (1) 196a/8
k.-lere (1) 196b/1
k.-leredür (1) 37a/14
k.-üñ (1) 31b/2
k. ol- (3) 51a/5, 165a/13, 201b/13
k.ü'n- billāh ol- (1) 306b/15

kāfire Ar. (1) Kâfir kadın, Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan; iyilik bilmeyen, nankör kadın 166a/11

ḳaftān (9): Çoğu ipekten yapılan bir çeşit uzun, süslü üst giysisi 119b/12, 193b/3, 215b/9, 248a/12, 248b/10, 249b/10, 300b/13, 300b/13, 300b/14
ḳ.-a (1) 186a/8
ḳ.-ı (7) 134a/15, 224b/7, 248b/6, 248b/7, 249a/2, 249a/3, 249b/10
ḳ.-lar (3) 12b/11, 201b/2, 248a/3
ḳ.-larum (1) 120b/1

kāfūr Ar. (2): Kâfur ağacından elde edilen, hekimlikte kullanılan bir madde 297b/13, 297b/13

ḳafz Ar. (1): Sıçrayıp kalkmak 219a/15

kāğıd Far. (5): Kâğıt 104a/5, 239b/14, 223b/3, 228b/11, 239b/12
k.-ı (3) 241a/15, 241b/1, 242b/2
k.-lar (1) 234b/4

kāğıdī Ar. (1): Kağıt satan kimse 228b/11

kāhel Ar. (1): Tembel, durgun; orta yaşlı 122a/13
k. ol- (1) 203a/10, 213b/15

ḳahhār Ar. (1): Yok edici, kahredici, kahreden 127b/1

kāhin Ar. (2): Bilinmeyenden haber veren kimse, falcı 204a/2, 228b/12
k.-dür (1) 126a/2
k. ol- (4) 65b/1, 130b/5, 228b/13, 282a/8

ḳāhir Ar.: Kahreden; ezen; yok eden
ḳ. ol- (2) 225b/15, 267a/12

ḳahr Ar. (2): Zorlama, zorla bir iş gördürme; helâk etme, batırma; çok kederlenme, üzüntü duyma 264b/9, 286b/13
ḳ.-ı (2) 74b/6, 96a/8
ḳ.-ıdur (1) 73a/5
ḳ.-ıla (2) 127b/9, 169b/9
ḳ. it- (8) 88b/7, 91a/15, 131b/7, 159b/13, 222a/10, 264b/3, 284a/7, 298a/6

ḳahramān Fars. (1): Kahraman, yiğit, cesur 204b/2

ḳahramānlıḳ Fars.+ T.: yiğitlik; kahramanlık
ḳ. it- (1) 204b/3

ḳaḥṭ Ar. (2): Kıtlık, kuraklık 73a/11, 77a/5
ḳ.-dan (1) 74b/15
ḳ.-ıla (1) 93a/15
ḳ.-ısa (1) 200a/2
ḳ. ol- (2) 88a/3, 97b/7

ḳāid Ar. (1): Yedeğine alan, yedekte çeken; kumandan 204a/9

ḳā'ide Ar. (3): Kural; esas, temel 109b/14, 173b/11, 293b/7
ḳ.-den (1) 259a/3
ḳ.-yi (2) 259a/11, 261b/4
k. it- (1) 259a/2

ḳā'ıl Ar. (1): Söyleyen, diyen; kabul eden 39b/10
ḳ. ol- (1) 59b/12

ḳaḳ- : Çalmak, vurmak; çakmak
ḳ.-ar (2): 78b/5, 201b/2
ḳ.-sa (2) 238b/7, 238b/8

ḳaḳı- : Öfkelenmek; itiraz etmek; azarlamak
ḳ.-sun (1) 262b/2

ḳaḳımaḳ (1): Öfkelenmek; itiraz etmek; azarlamak 218b/15

ḳāl Ar. (1): Söz, laf 275b/4

ḳal' Ar.: Koparma, sökme; çıkarılma
ḳ. eyle- (1) 156a/2
ḳ. ol- (1) 125b/15

ḳal- : Kalmak; geride kalmak; bulunmak, hayatta olmak
ḳ.–a (8) 104a/2, 154a/9, 164a/3, 178a/14, 188a/3, 188a/8, 244b/10, 305a/12
ḳ.-an (2) 116a/2, 161a/1
ḳ.-dı (10) 38a/9, 38b/3, 61b/4, 84b/5, 91b/10, 104a/1, 154a/8, 176b/8, 276b/9, 279b/6
ḳ.-dum (1) 276b/10
ḳ.-madı (5) 94b/8, 147b/13, 188a/15, 270a/5, 278a/14
ḳ.-mamışdur (1) 94b/9
ḳ.-maya (4) 173b/11, 179a/2, 290a/1, 293b/12
ḳ.-maz (4) 7b/7, 33b/15, 271b/5, 272b/15
ḳ.-mazlar (1) 10a/5
ḳ.-mış (3) 38b/10, 245a/10, 280a/7
ḳ.-mışdur (4) 2b/3, 124a/4, 161a/1, 161a/6
ḳ.-mışıdı (1) 258b/7
ḳ.-ur (15) 10a/3, 24b/15, 37b/9, 42a/12, 77b/4, 83a/14, 83a/15, 85b/9, 96b/12, 96b/14, 97b/3, 124b/3, 271b/6, 272b/15, 289b/9
ḳ.-urıdı (1) 258a/12
ḳ.-urlar (1) 66a/9

ḳal'a Ar. (2): Kale, hisar 100b/13, 198b/14

ḳalāde (Ar. ḳılāde) (1): Gerdanlık; boyun bağı 246b/10

ḳalānisi Ar. (1): Takkeci, külâh yapan veya satan kimse 228b/9

ḳalay (4): Kalay elementi 247b/10, 247b/11, 247b/12, 247b/13
ḳ.-dan ol- (2) 244b/3, 245a/5
ḳ.-danısa (1) 236b/9

ḳalaycı (1): Kalay işiyle uğraşan kimse 224b/15

ḳalb Ar. (26): Yürek, gönül 8b/12, 28a/5, 34b/5, 42b/3, 42b/6, 42b/8, 43b/15, 44a/2, 53a/15, 68a/2, 68a/4, 69b/4, 82b/5, 84b/7, 85b/9, 99a/8, 115a/4, 161b/9, 179b/5, 236b/8, 245b/12, 250b/6, 251b/14, 260b/3, 274a/3, 290a/12
ḳ.-de (8) 34b/6, 53b/2, 75b/7, 83b/4, 83b/7, 83b/9, 95b/8, 277b/13
ḳ.-den (4) 34a/7, 114b/11, 277b/12, 278a/2
ḳ.-dür (4) 53a/14, 82b/11, 90a/13, 145b/4
ḳ.-e (8) 8b/12, 34a/1, 68a/14, 82a/10, 83a/5, 85b/9, 156a/15, 307b/10
ḳ.-i (13) 24b/9, 34b/4, 34b/8, 53b/2, 60b/9, 60b/12, 61b/7, 61b/10, 62a/2, 62b/9, 250a/8, 250a/13, 263b/13
ḳ.-idür (2) 177b/6, 249b/7
ḳ.-ile (6) 60b/4, 71b/14, 104a/10, 105a/13, 113a/11, 113b/13
ḳ.-inde (4) 31b/5, 170a/11, 171b/15, 250a/7
ḳ.-inden (2) 34b/5, 82b/11
ḳ.-ine (7) 33b/7, 34a/6, 34b/4, 34b/9, 43a/8, 103b/13, 104a/12
ḳ.-ini (3) 3a/13, 7a/4, 104a/2
ḳ.-inüñ (2) 100b/1, 146b/5

k̦.-lerinde (1) 10b/8
k̦.-lerinden (1) 100b/11
k̦.-üme (1) 280a/8
k̦.-üñ (2) 63a/4, 277b/12
k̦. k̦ıl- (1) 62b/1
k̦. ol- (1) 62b/15
k̦.-de ol- (1) 209a/11
k̦-i k̦arar- (1) 250a/10
k̦albur (1) Büyük delikli veya seyrek telli elek 235a/5
k̦aldur- Kaldırmak
k̦.-alar (1) 222a/3
k̦.-am (1) 183b/15
k̦.-dı (1) 120b/1
k̦.-dılar (1) 298a/5
k̦.-maz (1) 98a/10
k̦.-sa (1) 186b/14
k̦.-ur (1) 85b/12
k̦alem Ar. (15): Kalem 5b/7, 8b/8, 8b/5, 80a/2, 239a/10, 239a/11, 239a/13, 239a/14, 239a/14, 239a/15, 239b/2, 239b/9, 239b/9, 242b/7, 258a/5
k̦.-iyle (1) 14a/10
k̦alıpçı (1): Semer kalıbı yapan kimse 230a/8
k̦āli Far. (1): Halı 234b/9
k̦.-yi (1) 234b/10
k̦alil Ar. (8): Az, çok olmayan, kıt 3b/8, 128b/3, 145b/2, 147a/10, 148b/11, 157b/11, 205a/3, 242a/15
k̦.-dür (4) 157a/15, 158b/2, 161a/2, 161b/8
k̦. ol- (1) 203a/7, 259b/4
k̦.ü'l kesb ol- (1) 108b/2
k̦.ü'l-ma'rifet ol- (1) 106a/8
k̦alile Ar.: Az, çok olmayan, kıt
k̦.-dür (1) 157a/14
k̦alk̦ (1): Rahatsızlık, iç sıkıntısı, gönül darlığı 250b/13
k̦alk̦- : Kalkmak, doğrulmak
k̦.-ar (1) 71b/3
k̦.-mış (1) 262a/4
k̦.-sa (1) 217a/6
k̦alk̦an (1): Kalkan 207b/3
k̦.-dur (1) 198a/2
k̦.-ı (2) 230b/13, 230b/13
k̦alk̦ancı (2): Kalkan yapan kişi 222b/5, 222b/5
k̦alk̦ı- : Kalkmak, sıçrayıp kalkmak
k̦.-dı (1) 221b/15
k̦.-sa (5) 129a/4, 129a/5, 221b/14, 222a/2, 222a/2
k̦alk̦ımak̦ (4): Kalkmak, sıçrayıp kalkmak 219a/15, 219a/15, 219b/1, 221b/14
k̦allā' Ar. (1): Yıkma, devirme 228b/4
k̦allemen Ar. (2): Sayıca; yazı ile 44b/1, 44b/13
k̦almak̦ (1): Kalmak, geride kalmak 40a/6
k̦.-dan (2) 33b/12, 33b/13
k̦.-dur (1) 74b/8
k̦alp Ar. (1): İşe yaramaz, tembel
k̦. at (1) 143b/13
k̦alye Ar. (1): Misk ile anberden yapılan siyah kokulu bir madde olup boya olarak kadınlarca saçlara ve başlara sürülür 297b/13
k̦am' Ar. (1): Sıyırgı, sıyırma aleti, kama 236a/2
k̦amçı (4) Kamçı, kırbaç 233b/7, 233b/8, 233b/14, 244a/9
k̦.-sı (1) 41b/8
k̦.-yla (2) 233b/8, 248a/13
k̦. ur- (1) 233b/7
k̦.-yla ur- (1) 216b/5
k̦amer Ar. (24): Ay 36b/7, 43b/14, 53a/1, 53a/14, 53b/1, 53b/7, 53b/15, 56b/14, 57b/2, 58a/14, 58b/2, 58b/10, 59b/1, 59b/6, 59b/7, 59b/9, 59b/12, 60a/1, 69a/14, 69b/3, 82b/6, 233b/14, 255b/3, 272b/14
k̦.-de (1) 53a/14
k̦.-den (2) 58b/14, 60a/3
k̦.-e (1) 60a/7
k̦.-i (1) 58b/9
k̦.-ile (3) 44a/2, 58a/15, 58b/2
k̦.-ini (1) 68a/14
k̦.-üñ (4) 59b/14, 61a/3, 67a/9, 68b/4

ḳāmet Ar. (1): Boy, boy pos 255b/9
ḳ. getür- (2) 192a/11, 192a/12
ḳ. oḳu- (1) 192a/14
ḳamış (5): Kamış 121b/7, 123a/8, 124a/3, 124a/4, 124a/5
ḳ.-ı (1) 155a/10
ḳ.-ıla vur- (1) 216b/8
ḳ.-ın (1) 123a/9
kāmi الكامي (1) ? 228b/11
kāmil Ar. (11): Olgun, noksansız 48a/14, 58a/7, 59b/3, 60b/4, 61a/11, 69a/4, 82b/7, 82b/12, 122b/3, 130b/1, 152a/10
k.-de (1) 255b/4
k.-den (1) 33a/9
k.-dür (1) 34b/11
k.-e (1) 65a/3
k.-ler (1) 43b/3
k.-leriçün (1) 69b/9
k. irişmiş ol- (1) 111a/7
k. ol- (6) 14b/11, 35a/2, 35b/2, 36b/9, 62b/10, 102b/14, 295b/11, 307b/2
k.ü't-tedbīr ol- (1) 141b/5
kāmin : Gizli, saklı, belirsiz
k.-idi (1) 115a/7
ḳamīṣ Ar. (1): Gömlek 165a/1
ḳan (43): Kan 17b/11, 50b/3, 56a/2, 77a/1, 106b/7, 111b/10, 131a/3, 131a/4, 153a/10, 153a/11, 177b/2, 186a/8, 188b/8, 188b/14, 190a/8, 209a/5, 209a/6, 210b/6, 216b/6, 223b/2, 223b/2, 232a/10, 233b/12, 237a/10, 238b/10, 249a/15, 251b/12, 285b/2, 285b/13, 288b/8, 293b/1, 293b/2, 293b/3, 293b/6, 293b/7, 293b/7, 293b/10, 293b/11, 293b/11, 293b/13, 294a/4, 294a/6, 294a/6
ḳ.-dan (1) 249b/1
ḳ.-dur (2) 76b/5, 229a/3
ḳ.-ı (6) 149a/4, 179b/14, 179b/15, 186a/8, 210b/15, 249a/15
ḳ.-ıla (1) 210b/10
ḳ.-ın (3) 210b/8, 211b/3, 253a/4
ḳ.-ına (1) 253a/6
ḳ.-lar (1) 56a/3
ḳ. doḳun- (1) 233b/13
ḳ. dökil- (1) 17b/14
ḳ. itmiş ol- (1) 249b/1
ḳ. ḳus- (1) 188a/7
ḳ. ol- (2) 188a/14, 287a/7
ḳan- : Kanmak, doymak
ḳ.-acaḳ (1) 87a/14
ḳ.-ınca (1) 89a/10
ḳana- : Kanamak, kan çıkmak
ḳ.-r (1) 186a/9
ḳanā'at Ar. (1): Azla yetinme, yeter görme 88a/7
ḳ.-dur (1) 212b/3
ḳ. it- (1) 265a/13
ḳanat(d) (1): Kanat 152b/3
ḳ.(d)-ı (1) 94b/2
ḳ.(d)-ıla (1) 202b/15
ḳ.(d)-ın (1) 133b/9
ḳ.-ları (2) 155a/11, 176a/2
ḳ.-larıla (3) 275b/12, 275b/13, 275b/15
ḳ.(d)-ıla ol- (2) 217a/3, 217a/3
ḳanatlu (1): Kanatlı, kanadı olan 144a/9
ḳanatsuz (2): Kanatsız, kanadı olmayan 217a/4, 282a/13
ḳancı (1): Kan alan kişi 227a/15
ḳanda (1): Nerede 243b/5
ḳ.-dur (1) 20a/11
ḳ.-nsın (1) 20a/10
ḳandil Ar. (5): Kandil 69b/5, 82a/5, 82a/12, 82b/11, 83a/5
ḳ.-e (1) 82a/13
ḳ.-i (1) 82a/6
ḳ.-ler (1) 82a/7
ḳ.-lerin (1) 82a/8
ḳandur- : Kandırmak
ḳ.-a (1) 91a/11
ḳāni' Ar.: Kanaat eden, azla yetinen; inanan
ḳ. ḳıl- (1) 48a/13
ḳ. ol- (1) 157b/14

ḳanine Ar. (1): Şişe, büyük kapaklı şişe, bir çeşit kavanoz 236a/3
ḳanḳı (18): Hangi, hangisi 22a/5, 43a/11, 43b/7, 43b/7, 43b/7, 43b/7, 44a/6, 44a/6, 49a/9, 95b/12, 95b/12, 210a/14, 230b/14, 238a/15, 259b/15, 266a/2, 277b/4, 307a/7
ḳ.-muz (1) 279a/8
ḳ.-sına (2) 18b/3, 218b/4
ḳ.-sıyla (1) 58b/1
ḳannā Ar. (1): Kınacı, kına yakan kişi 228b/3
ḳānūn Ar.: Kanun
ḳ.-ın (1) 44a/8
ḳap (1): Kap, içine su vb. şeyler konan çanak, testi 231b/8
ḳ.-ı (1) 239a/2
ḳ.-da (1) 239a/3
ḳ.-a ḳoy- (1) 77b/4
ḳap- : Kapmak, alıp kaçırmak
ḳ.-ar (1) 130b/9
ḳ.-dı (1) 284b/2
ḳapaḳ : Gözkapağı
ḳ.–lar (1) 170b/14
ḳ.-ları (1) 170b/15
ḳ.-larum (1) 171a/8
ḳapḳacaḳ (2): Sahan, tepsi, tencere gibi mutfak eşyaları 96b/10, 97a/2
ḳapḳara : Çok siyah, simsiyah
ḳ. ol- (2) 166b/9, 166b/13
ḳapla- : Kaplamak, kuşatmak
ḳ.-r (1) 66b/6
ḳaplama (1): Kaplama, kaplanmış olan 207a/15
ḳaplan (1): Kaplan 168b/2
ḳapu (6): Kapı 102b/11, 106b/13, 107a/4, 107a/6, 107b/11, 237b/9
ḳ.-lar (4) 16b/14, 31a/6, 106b/12, 237b/11
ḳ.-ları (3) 184a/8, 194a/5, 200a/7
ḳ.-larıdur (1) 106b/12
ḳ.-larından (1) 307b/8
ḳ.-nuñ (3) 107a/4, 107a/10, 107a/11
ḳ.-sı (12) 51a/7, 74a/6, 106b/11, 106b/13, 107a/3, 107a/6, 107a/9, 108a/9, 192a/12, 253b/15, 276b/2, 307b/9
ḳ.-sın (6) 103b/7, 106b/14, 107a/8, 107a/15, 228b/2, 228b/3
ḳ.-sına (2) 202b/7, 276b/1
ḳ.-sında (9) 136b/13, 154b/11, 162b/13, 165a/4, 185a/3, 205b/1, 233a/12, 233a/13, 254a/1
ḳ.-sından (1) 307a/7
ḳ.-sınuñ (1) 257a/6
ḳ.-yı (6) 103b/9, 107a/12, 107b/14, 108a/1, 237b/10, 307b/8
ḳapucı (bk. **ḳapuçı**) : Kapıcı
ḳ.-lar (2) 203a/13, 203b/3
ḳapuçı (bk. **ḳapucı**) : Kapıcı
ḳ.-lardur (1) 78a/3
ḳa'r Ar. (1): Dip, derinlik 92b/11
kār Ar.: İşleme, tesir; kâr, kazanç
k. it- (1) 12b/15
ḳar' Ar. (5): Kabak, su kabağı; kel, saçı olmayan 123a/11, 123a/14, 123b/5, 123b/7, 290a/9
ḳar (11): Kar 12a/12, 12b/9, 76b/12, 76b/14, 76b/15, 77a/2, 77a/4, 77a/5, 77a/11, 77b/7, 77b/14
ḳ.-dan (1) 271a/14
ḳ.-ı (1) 76b/13
ḳ. düş- (1) 77a/6
ḳara (30): Kara, siyah 12a/14, 12a/14, 78a/9, 78a/11, 78a/12, 92a/3, 112b/10, 113a/6, 113b/8, 116a/12, , 123a/13, 126b/6, 129a/11, 132b/4, 134b/10, 141a/6, 144b/6, 148a/15, 167a/13, 167b/3, 169b/1, 170b/1, 203a/5, 204a/5, 232a/9, 232a/11, 241b/3,

247a/10, 247a/10, 258a/4, 258a/5, 258b/7, 300a/10, 300b/14, 306a/15
ḳ.-dur (1) 167a/10
ḳ.-sı (3) 113a/3, 122b/14, 133b/7
ḳ.-ysa (2) 205a/6, 229a/3
ḳ. ol- (8) 47a/4, 71a/12, 71a/14, 149b/4, 149b/9, 233a/14, 293b/11, 306b/2
ḳ. ṣu in- (2) 291a/3, 291a/3

ḳarābāt Ar.: Yakınlar, akrabalar
ḳ.-dur (1) 173b/11
ḳ.-ı (1) 116b/6
ḳ.-ıdur (1) 116b/4

ḳarābet Ar. (2): Yakınlık, akrabalık 208b/15, 208b/15
ḳ.-dür (1) 111a/4
ḳ.-i (1) 103b/2
ḳ.-idür (1) 179a/5
ḳ.-ine (1) 141b/14

ḳaralıḳ(ġ) (1): Karalık, siyahlık 71b/9
k.(ġ)-ı (1) 45a/5

ḳarañu (4): Karanlık 65b/15, 81a/5, 103b/12, 214a/11

ḳarañulıḳ(ġ) (2): Karanlık 67a/1, 67a/2
ḳ.-da (1) 197a/3
k.(ġ)-ını (1) 82b/13
ḳ.(ġ)-ında (1) 65b/9
ḳ.-lar (1) 12a/13

ḳarār Ar. (1): Karar 74b/1
ḳ.-ı (1) 73b/9
ḳ. it- (1) 168b/4
ḳ.-ı ol- (1) 64b/7

ḳarar- : Kararmak
ḳ.-mış (1) 250a/10

ḳaravaş (4): Hizmetçi, cariye 163b/6, 173b/1, 174a/7, 248b/13
ḳ.-da (1) 210a/1
ḳ.-dur (1) 144b/8
ḳ.-lar (1) 225a/2
ḳ.-lardur (1) 183a/6

ḳara yelim (1): Ökse kamışı, ökse otu 155a/10

ḳārbān-serāy Far. (1): Kervan saray 238b/15

ḳardaş (bk. **ḳarındaş**): Kardeş, karındaş
ḳ.-lar (1) 3b/8
ḳ.-lara (1) 2b/4
ḳ.-ları (1) 172a/12

ḳarġa (2): Karga 45a/10, 142b/4

ḳarġadüvlegi (1): Acı hıyar, eşek hıyarı, Ebucehil karpuzu 118b/11

ḳarḥa (bk. **ḳurḥa**) Ar. : Yara, ülser
ḳ.-yı (1) 282b/4

ḳarı (10): İhtiyar, yaşlı 107a/5, 166a/11, 166a/12, 166b/4, 166b/6, 177b/11, 178b/12, 181b/12, 231a/5, 286b/8
ḳ. ol- (1) 166a/6

ḳar(ı)n (5): Karın, mide 134b/11, 179a/5, 205b/12, 225a/11, 299b/4
ḳ.(ı)-da (1) 286b/5
ḳ.(ı)-dan (1) 189b/6
ḳ.-ı (10) 56a/6, 56a/9, 79b/15, 148b/5, 170a/12, 170a/12, 179a/8, 179a/9, 180a/15, 180b/4
ḳ.-ın (7) 55a/3, 155b/8, 159a/3, 179a/6, 179a/7, 180a/12, 252a/2
ḳ.-ına (3) 137b/9, 140b/1, 148b/1
ḳ.-ında (6) 94a/12, 137a/7, 140b/4, 142a/5, 180b/8, 285b/12
ḳ.-ındağı (2) 137a/6, 146a/10, 205b/12
ḳ.-ından (4) 137a/12, 152b/9, 152b/12, 209a/3
ḳ.-ı ḳur- (1) 78a/6

ḳarınca (3): Karınca 138a/5, 147b/14, 148a/1

ḳarındaş (bk. **ḳardaş**) (2): Kardeş 55a/3, 279a/4
ḳ.-da (1) 129b/2
ḳ.-dur (5) 176a/3, 205b/11, 207a/5, 207b/7, 244b/15
ḳ.-ı (15) 58a/12, 61b/5, 61b/6, 62a/1, 62a/1, 175b/3, 205b/15, 206b/12, 237b/15, 244a/10, 267a/6,

288a/11, 288b/14, 292b/1, 296a/9, 285b/11, 288a/11,
k.-ın (1) 142b/8
k.-ına (4) 52b/8, 55a/3, 288a/13, 289a/3,
k.-ından (2) 89b/14, 292a/1
k.-ıyla (1) 59a/7
k.-lar (2) 183a/5, 257b/6
k.-lara (2) 178a/10, 181b/2
k.-larda (1) 7a/6
k.-lardur (1) 183a/5
k.-ları (4) 61b/12, 62a/4, 73b/7, 297b/15
k.-larıdur (2) 113b/6, 172b/3
k.-larına (2) 175b/8, 195a/7
k.-larından (2) 6la/15, 62a/13
k.-larını (1) 60a/4
k.-larınuñ (1) 60a/10
k.-laruña (1) 58b/10
k.-umı (1) 215a/1
k.-uñdur (1) 114b/5
k.-uñuza (1) 22a/11
k. ol- (1) 281b/8

ķarış : Karış
k.-ıla (1) 214b/12

ķarış (1): Kötü, karışık 154a/15

ķarış- : Karışmak, bir şeyin içine dahil olmak
k.-dı (1) 91a/9

ķarışdur- : Karıştırmak, karışık hâle getirmek
k.-ur (1) 227b/15

ķarışdurmaķ (1): Karıştırmak, karışık hâle getirmek 241b/4

ķarışlamaķ : Karışla ölçmek (1) 214b/12

ķarışuķ (1) Karışık, karışmış 210b/10
k.-dur (1) 274a/10
k. ol- (1) 102a/12

ķārî Ar.: Köylü
k.-dür (1) 141b/3

ķarîb Ar. (6): Yakın, yakın olan, soyca yakın 15a/2, 15a/7, 26a/14, 109b/7, 109b/8, 153b/2
k.-dür (3) 12b/12, 15a/6, 101a/2
k.-i (1) 41a/10
k. ol- (11) 14b/8, 41b/1, 87b/7, 127a/6, 180a/5, 183b/3, 183b/4, 186a/11, 214b/13, 289a/2, 306b/13

ķarîn Ar.: Yakın, yakın olan
k. ol- (1) 115b/7
k.-i ķurūb (1) 78a/6

ķarîne Ar.: İpucu, bir konunun anlaşılmasına yarayan hâl
k-i mani'a bulun– (1) 39b/13

kārîz Ar. (4): Keriz, yeraltı lağımı 90a/7, 90a/8, 90a/11, 90b/15

ķarlaġuç (2): Kırlangıç 135b/8, 135b/12

ķarpuz (4): Karpuz 116b/15, 222b/3, 222b/3, 302a/9
k. vir- (1) 252b/15

ķarrād Ar. (1): Maymuncu, maymunları tutan ya da satan kişi 228b/4

ķarşu (5): Karşı, karşılık olarak 13b/11, 27b/4, 27b/6, 193a/9, 285b/6
k.-ma (1) 27b/8
k.-sına (2) 275b/11, 275b/15
k. gel- (2) 150a/4, 182a/6

ķarşula- : Karşılamak, karşı gelmek
k.-sa (2) 70a/5, 127a/5

ķartal (2): Kartal 138a/5, 138a/6

kārubānserāy Far. (1): Kervansaray 238b/15

ķarūre Ar. (2): Sırçadan yapılan kap, sidik kabı 236a/3, 236a/3

kāruz Far. (1) Gerizci, lağımcı 228a/3

ķarva- : Kavramak, yakalamak
k.-duġı (1) 252a/1
k.-sa (4) 252a/1, 252a/2, 252a/2, 252a/3

ķarye Ar.: Köy
k.-de (3) 138b/12, 222a/6, 281a/8
k.-ye (2) 135a/5, 147b/8

ķarż Ar.: Ödünç verme veya alma, ödünç verilen
k.-ı (1) 219a/13
k. it- (3) 163b/7, 174b/15, 219a/10

ḳ. vir- (3) 175a/1, 219a/12, 219a/13

ḳas'a Ar. (1): Çanak, tabak 157b/3

ḳ.-lar (1) 157b/5

ḳaṣab Ar. (2): Kamış, saz; şeker kamışı 123a/8, 124a/6

ḳaṣabü's-sükker Ar. (1): Şeker kamışı 162a/15

ḳasāvet Ar. (1): Gam, keder, tasa 103b/13

ḳ.-ile (1) 45a/4

ḳaṣb Ar. (2): Kamış 155a/10, 162a/15

ḳaṣd Ar. (2): Niyet; bile bile yapma, isteyerek ve gereğine inanarak iş yapma; amaç 61b/2, 219b/2

ḳ.-dur (1) 291b/12

ḳ.-ıla (4) 49b/3, 190a/3, 192b/8, 197b/4

ḳ.-ındaysa (1) 249b/11

ḳ. eyle- (2) 13a/7, 61b/3

ḳ. it- (18) 49a/14, 61b/14, 62b/8, 128b/2, 154a/1, 168a/15, 170b/7, 200b/14, 200b/14, 221b/6, 227b/1, 227b/2, 249a/10, 249b/3, 259b/15, 289b/6

ḳ. idici ol- (1) 49a/15

ḳaṣdin Ar. (1): Bile bile, bilerek 190a/2

ḳasıḳ(ġ) (1): Kasık182b/4

ḳ.(ġ)-ına (1) 182b/6

ḳ.(ġ)-ında (1) 182b/7

ḳāṣ(ı)r Ar. (1): Kısa; kusurlu 63a/9

ḳ.-dur (1) 277a/13

ḳ. ol- (1) 275b/3

ḳaṣ(ı)r Ar. (4): Köşk, saray 102b/7, 102b/9, 232a/1, 232a/2

ḳ(ı).-da (1) 308a/6

ḳ.-ında (1) 102b/7

ḳ.-ından (1) 308a/5

ḳ. it- (1) 95a/3

ḳ. ol- (1) 189a/14

ḳāsi Ar. (2): Duygusuz, katı yürekli 99a/8, 245b/12

ḳ.-dür (1) 138b/6

ḳ.ü'l-ḳalb ol- (1) 236b/8

kāsib Ar.: Kazanan, kazanmak için çalışan

k. ol- (1) 208a/14

kāside Ar. (1): Sürümsüz, geçmez, aranmaz 84b/10

ḳaṣide Ar.: Kaside, şiir

ḳ. oḳu- (1) 241a/9

ḳaṣir Ar.: Kısa

ḳ. ol- (1) 301b/5

ḳaṣṣāb Ar. (2): Kasap 128b/3, 228a/7

ḳ.-dan (2) 146a/12, 228a/7

ḳ.-lar (1) 228a/9

ḳassām Ar. (4): Mirasçılar; kısım kısım veren 228b/6, 228b/7, 228b/8, 228a/12

ḳ.-dur (1) 237b/14

ḳ. ol- (1) 194a/7

ḳaṣṣār Ar. (1): Yıkayıcı, leke temizleyici 228a/3

ḳasvet Ar. (1): Gönül darlığı; katılık, sertlik 45a/5

ḳaş : Kaş, yüzük kaşı

ḳ.-ı (3) 244a/13, 244b/6, 244b/7

ḳ.-ları (1) 258b/7

ḳ.-ların (1) 247a/7

ḳaşıḳ (bk. **ḳaşuḳ**) (2): Kaşık 162a/5, 162a/6

kāşif Ar. (1): Keşfeden, bulan, açığa çıkaran 24a/11

k.-dür (1) 24a/11

ḳaşḳa (1): Beyaz tüylü, kıllı 143b/8

ḳaşlu (1): Kaşlı, kaşı olan 244b/3

ḳaşuḳ(ġ) (bk. **ḳaşıḳ**): Kaşık

ḳ.(ġ)-ıla (2) 161b/15, 161b/15

ḳat (6): Kat, tabaka; ön, yan, huzur, makam 7a/12, 84a/5, 84a/5, 268b/5, 268b/14, 269a/11

ḳ.-umda (1) 72a/1

ḳ.-ına (6) 12b/8, 12b/10, 166b/14, 260a/2, 267b/2, 267b/4

ḳ.-ında (45) 3a/2, 9a/15, 17a/7, 27b/3, 27b/3, 31a/11, 43b/10, 56b/4, 57b/3, 59b/12, 101b/8, 113b/10, 121a/1,

125b/8, 134b/7, 158a/12, 167a/5, 168a/1, 177b/4, 180a/13, 191a/14, 192a/15, 192b/1, 193a/2, 193b/15, 194a/13, 194b/10, 200a/9, 202a/13, 204b/10, 206a/7, 215a/11, 223a/6, 223b/7, 223b/15, 227b/6, 239b/6, 251a/11, 258a/12, 277b/8, 279b/12, 282a/3, 304b/8, 306b/2, 307b/10

ḳ.-ındadur (1) 49b/10
ḳ.-ından (1) 12b/9
ḳ.-ındayam (1) 20b/6
ḳ.-larında (1) 3b/5
ḳ.-umda (4) 25a/8, 27a/7, 35b/12, 59b/13
ḳ.-umuzda (1) 42b/2
ḳ.-uñda (1) 275a/4

ḳat (1): Tabaka, derece 50b/11

ḳaṭ‘ Ar. (6): Kesme, kesilme 20b/3, 84b/6, 153a/10, 210a/3, 290b/10, 290a/5
ḳ. it- (5) 110b/12, 110b/15, 111b/8, 126a/1, 156a/2, 175a/4
ḳ.-ı ḫuṣūmāt it- (1) 234a/1
ḳ.-ı ṭariḳ it- (2) 106a/1, 133b/2
ḳ. itmiş ol- (1) 187b/8
ḳ. ol- (1) 231a/6

ḳat- : Katmak,eklemek
ḳ.-dı (1) 233a/2

ḳaṭ‘ā Ar. (4): Kesinlikle, hiçbir vakit, asla 43b/8, 201b/10, 270b/7, 294a/5

ḳaṭāfī Ar. (1): Kadife çiçeği 121b/1

ḳaṭāt Ar. (1): Bağırtlak, bağırtlak kuşu 152a/6

ḳaṭ‘en Ar. (2): Kesinlikle, asla 268b/11, 270b/6

ḳatı (39): Çok, çok fazla; ağır, şiddetli; katı, sert 6b/9, 6b/9, 51a/9, 67a/2, 70a/6, 73a/14, 77a/14, 80a/9, 86b/14, 87b/10, 91b/15, 92b/5, 99a/6, 99b/1, 100a/2, 100a/5, 103a/7, 108b/3, 109b/3, 110a/10, 119a/5, 121a/10, 121b/7, 135a/4, 139a/8, 142b/7, 163a/9, 178b/15, 181a/9, 186a/11, 205b/9, 207a/4, 208b/6, 214a/13, 234b/8, 258a/2, 258a/15, 294b/11, 303b/12
ḳ. ḳ. gül- (1) 258a/15
ḳ.-dur (1) 78b/1
ḳ.-sından (1) 101a/4
ḳ. göñüllü (1) 78b/6

ḳāṭı‘ Ar. (2): Kesen, durduran 139a/11, 204b/4

ḳāṭı‘a Ar. (1): Kesen, kesici 2a/1

ḳatılıḳ(ġ) (2): Güçlü, şiddetli; şiddet 190a/2, 212b/9
ḳ.(ġ)-ıla (1) 71a/2

ḳatır (5): Katır 18b/7, 129a/11, 129a/12, 129a/12, 187a/15
ḳ.-a (4) 129a/6, 129a/7, 129a/9, 129a/10
ḳ. ol- (1) 132b/13

kātib Ar. (3): Kitabet eden; yazan, yazıcı 239a/13, 240b/9, 240b/9
k.-dür (2) 64b/8, 148b/7
k. ol- (1) 50a/12, 240b/11

ḳatl Ar.(4): Öldürme 86b/5, 143a/5, 209a/13, 209b/6
ḳ.-den (1) 127a/5
ḳ.-dür (1) 109b/9
ḳ.-e (1) 72b/14
ḳ.-ile (1) 101a/9
ḳ.-ine (1) 148a/3
ḳ.-i nefs it- (6) 131a/3, 177a/4, 209b/1, 209b/2, 212a/3, 306a/14
ḳ. it- (21) 134a/6, 134a/7, 141b/14, 142b/8, 146a/2, 146b/6, 147b/4, 149a/6, 149b/7, 150a/6, 150b/8, 150b/10, 165a/11, 169b/9, 186a/13, 197b/5, 197b/5, 209b/6,

211a/1, 262b/15, 297a/14

ḳ. ol- (11) 88a/3, 101a/9, 130b/13, 142a/13, 142a/13, 142a/13, 142b/2, 142b/3, 146a/12, 200b/9, 205a/11

ḳaṭrān Ar.: Katran

ḳ.–ıla (1) 162b/6

ḳaṭre Ar.(1): Damla, damlayan şey 60a/11

ḳattāl Ar.(1): Çok katleden, çok öldürücü 138a/11

ḳ.-dur (4) 136a/12, 150b/8, 203b/13, 229a/4

ḳaṭṭān Ar. (1): Pamuk ve keten işiyle uğraşan 228b/6

ḳavā'id Ar. (2): Kaideler, kurallar 3a/7, 174a/1,

ḳavaḳ (1): Kavak 122b/9

ḳavānīn Ar.(1): Kanunlar 96a/12

ḳavārīr Ar.(1): Sırçadan, bazen gümüşten yapılan kaplar 45b/1

ḳavış- : Kavuşmak

ḳ.-a (2) 181b/9, 240a/7

ḳavī Ar. (13): Kuvvetli, güçlü 78b/1, 127a/1, 127b/1, 131b/14, 134b/13, 153b/1, 158a/3, 166a/6, 178a/1, 181a/3, 234a/1, 246a/4, 276a/11

ḳ.-dür (4) 104b/8, 143a/11, 225b/12, 283a/15, 252b/15

ḳ.-si (1) 171a/12

ḳ. ol- (7) 179a/10, 180a/3, 222b/7, 250b/2, 252a/11, 259b/4, 283b/2

ḳavīm Ar.(1): Doğru, dürüst, kıvamında 43b/11

ḳaviyye Ar.: Kuvvetli, güçlü, sağlam

ḳ.-ye (1) 82a/1

ḳavl Ar.(15): Lâkırdı, söz 13a/10, 41a/10, 60a/4, 60a/6, 119b/2, 163a/9, 188b/2, 195a/2, 214b/3, 230b/10, 251a/15, 251b/5, 285a/14, 287a/4, 13a/10

ḳ.-e (1) 14b/8

ḳ.-i (6) 8b/1, 8b/1, 39b/7, 45b/5, 45b/6, 201a/10

ḳ.-ile (1) 260a/10

ḳ.-inde (3) 26b/10, 111a/2, 282b/13

ḳ.-inden (2) 83b/1, 119b/1

ḳ.-ine (6) 24b/1, 24b/5, 60a/15, 134b/14, 289a/12, 289b/1

ḳ.-ini (2) 45b/9, 76a/13

ḳ.-inüñ (2) 25a/2, 25b/3

ḳ.-iyle (1) 260b/2

ḳ. it- (1) 134b/14

ḳavla- : Derisi ve kabuğu soyulmak

ḳ.–r (1) 166b/8

ḳavm Ar. (106): Kavim, insan topluluğu 15a/15, 17b/15, 66b/15, 89a/6, 97b/7, 100a/14, 102b/6, 103a/9, 105b/2, 111b/6, 111b/14, 113b/3, 114a/5, 114a/7, 117b/11, 117b/11, 118a/10, 118a/14, 121a/8, 121b/15, 123a/3, 127a/10, 129b/10, 131a/2, 132b/10, 132b/15, 133b/2, 133b/3, 133b/12, 137a/9, 137b/4, 137b/9, 138a/2, 139a/4, 139a/5, 139b/2, 139b/11, 141a/6, 141a/15, 143a/10, 144b/7, 144b/7, 145a/7, 192a/3, 207b/8, 208a/6, 231a/14, 231a/14, 233a/7, 287b/4,

ḳ.-den (1) 137a/13

ḳ.-dür (1) 151b/9

ḳ.-e (8) 40a/2, 151a/12, 151a/15, 153a/7, 185b/14, 207b/9, 233b/14, 287b/3

ḳ.-i (7) 45b/10, 45b/12, 155b/9, 182b/12, 195a/1, 243a/9, 289b/15

ḳ.-ile (2) 296b/14, 211a/6

ḳ.-inde (1) 300b/10

ḳ.-inden (1) 146b/9

ḳ.-ine (1) 290a/1

ḳ.-inüñ (3) 45b/4, 164a/4, 182b/13
ḳ.-inüñdür (1) 220b/5
ḳ.-üñ (5) 155b/10, 186b/1, 207b/9, 258a/1, 264a/12
ḳavs Ar. (1): Keman, yay 154b/8
ḳavs-ı ḳuzaḥ Ar. (4) Gök kuşağı, ebem kuşağı 65a/8, 74b/13, 74b/13, 75a/4
ḳavun (9): Kavun 116b/14, 117a/2, 123b/8, 166b63, 222b/3, 222b/3, 252b/14, 302a/9, 302b/2
ḳavurġa (1): Kavrulmuş buğday, mısır, nohut gibi şeyler 293a/7
ḳavut (1): Kavrulmuş tahıl unu 293a/6
ḳavvād Ar. (1): Kuvvetler 245a/4
ḳavvās Ar. (1): Ok yapan, okçu; bekçilik eden kimse 228a/5
ḳayd Ar.: Ayağa vurulan zincir, pranga; sınırlama, belirtme
ḳ.-dur (1) 245a/14
ḳ.-ı (1) 278a/6
ḳ. vur- (1) 284a/13
ḳayḥ Ar.(2): İrin 210b/9, 210b/12
ḳayhat Ar. (1): Keklik 151b/10
ḳayır- Kaygılanmak, tasalanmak; çekinmek, sakınmak
ḳ.-maz (2) 137b/1, 289b/5
ḳ.-maz ol- (1) 23a/3
ḳayış Kayış
ḳ.-ıla (1) 216b/7
ḳāyid Ar.: Kumandan, serasker; yedeğine alan, yedekte çeken
ḳ.-ise (1) 56b/10
ḳ. ol- (2) 204a/10, 232b/8
ḳāyide Ar.: Yol, nizam; temel; kural
ḳ.-ler bul- (1) 175b/12
ḳāyim Ar. (3): Ayakta duran, birinin yerini tutan; namaz kılan 172a/13, 172a/14, 252b/11
ḳ.-dür (1) 54a/8
ḳ. ol- (3) 189a/14, 204b/11, 237a/8
ḳ. ṭur- (1) 102b/7
ḳāyimen Ar.: Ayakta olarak, yıkılmamış olarak
ḳ. ṭur- (2) 278a/10, 278b/7
ḳāyināt Ar. (1): Kâinat, dünya, var olan şeylerin hepsi 270b/10
ḳayyim Ar. (1): Hizmetçi, hademe 104b/14
ḳ.-i (3) 104b/13, 104b/14, 104b/15
ḳ.-idür (2) 81a/5, 239a/11
ḳ.-ine (1) 107a/1
ḳ.-üñ (1) 107a/2
ḳay(y)im Ar. (1): Her ikisi, denk, müsavi 57a/2
ḳayyūm Ar.: Hizmetçiler, uşaklar
ḳ.-larıdur (1) 200a/7
ḳaz (3): Kaz 153a/4, 153a/6, 159a/8
ḳaz- : Kazmak
ḳ.-an (4) 203a/12, 223a/2, 304a/14, 304a/15
ḳ.-ar (3) 88b/3, 135a/7, 304a/14
ḳ.-dı (1) 214b/1
ḳ.-duġı (1) 105b/11
ḳ.-duġından (1) 106a/7
ḳ.-sa (8) 45b/7, 88b/14, 98b/7, 223a/1, 227b/9, 298b/13, 299a/3, 304b/2
ḳażā Ar. (12): Zamanında yerine getirilmeyen namaz, oruç gibi bir borcu sonradan dinî gereğine göre ödeme; Tanrı'nın yazgısı 8b/9, 99b/10, 131a/12, 159b/3, 194a/4, 197b/13, 219a/14, 242b/3, 251a/13, 262b/1, 285b/3, 297b/3
ḳ.-dur (2) 137b/6, 265a/4
ḳ.-ları (1) 24b/14
ḳ.-sına (2) 43a/7, 285a/9
ḳ.-yıçun (1) 197b/7
ḳ. eyle- (1) 292b/10
ḳ.-ı deyn it- (5) 169a/13, 188b/6, 209b/11, 252a/9, 288b/7

k̦. it- (8) 2b/10, 89a/1, 190b/13, 191b/1, 192b/8, 222b/12, 229a/14, 275b/8
k̦. ol- (9) 92b/3, 108b/15, 145b/3, 193a/1, 206a/5, 206a/6, 230a/5, 264b/2, 282a/2
k̦.-yı ḥācet it- (1) 189b/7

k̦azāfe Ar. (1): Sapan, taş atmaya yarayan alet 205b/3

k̦azan- : Kazanmak
k̦.–a (1) 298a/1
k̦.-up (1) 108b/1
k̦.-ur (2) 204b/11, 227a/5

k̦azanıl- : Kazanılmak
k̦.-ılur (1) 118b/1

k̦az̤f Ar.: Atma; namuslu bir kadına zina suçunu isnâdetme
k̦.-ıla (1) 45b/11
k̦. it- (2) 149a/4, 154b/13

k̦azıcı (1): Kazıcı, kazma işini yapan 223a/1

k̦azıl- : Kazılmak
k̦.-ur (1) 243a/1

k̦azıt(d)- : Kazıtmak, traş etmek
k̦.(d)-ur (1) 140a/14

k̦āżī'asker Ar.: Kazasker, ilmiye rütbelerinin sonuncusu
k̦.-dür (1) 234b/4
k̦.-ler (1) 234b/4

kāẕib Ar. (2): Yalan söyleyen, yalancı 42b/3, 45b/4
k.-den (1) 195b/7
k.-dür (2) 42b/12, 149b/13
k.-üñ (2) 4a/5, 11a/2
k. ol (3) 27a/2, 40b/12, 42b/2

kāẕibe Ar. (1): Yalancı kadın 267a/12
k.-dür (1) 216b/8

k̦āẕif Ar.: İftira eden, suç atan, suçlayan
k̦.-e (1): Sapan 186b/7

k̦āżīlenci (1): Borçluyu borcunu ödemesi için sıkıştıran kişi ? 229a/14

k̦ażīyye Ar. (2): İş, husus, mesele 24a/5, 44b/12
k̦.-de (2) 30b/14, 204b/2
k̦.-yi (2) 283a/1, 305a/2
k̦.-i refīk̦ ol- (1) 256b/2

k̦azmak̦(ġ) (4): Kazmak 45b/5, 214a/15, 214a/15, 227b/11
k̦.(ġ)-ıla (1) 242b/15

k̦āẕūrāt Ar. (1): Pislik, murdarlık 104a/14

k̦azz Ar. (1): Ham ipek 137a/13

kebāb Ar.(1): Doğrudan doğruya ateşte veya kab içerisinde pişirilen et; ateşte alazlanarak veya kavrularak pişirilen her türlü nesne 234b/1
k.-uñ (1) 234b/2

kebāyir Ar.: Büyük günahlar
k.-dür (1) 145a/4
k.-e (1) 191a/4

kebed Ar. (1): Karaciğer 290a/14

kebīr Ar.(6): Büyük, ulu; yaşça büyük, yaşlı 43b/15, 48b/4, 132b/2, 137b/10, 179a/13, 296b/4
k.-den (1) 54a/9
k.-dür (2) 104b/5, 156a/4
k.-içündür (1) 48b/3
k.-ile (1) 44a/3

kebīre Ar.(4): Büyük 104b/4, 201a/1, 257a/1, 306a/7

kebş Ar.(2): Erkek koyun, koç 146a/12, 146a/7

keçe : Keçe, yapağı veya keçi kılının dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş
k.-den (1) 235b/10

keçi (10): Keçi 139b/2, 141a/5, 141a/5, 141a/6, 141a/6, 141a/6, 141a/7, 141a/8, 158b/15, 184a/11
k.-nüñ (1) 141a/9

ked(d) Ar.(2): Çalışma, çabalama, iş; emek; zahmet 291a/2, 219b/9
k.-i yemīn: El emeği
k.-i y.-i (1): 291a/2
k.-e düş- (1) 168b/4
k.-ile (2) 86a/15, 106a/8
k.-dür (2) 92a/2, 248b/8
k.-ile ol- (1) 106a/9

keder Ar.(1): Keder, tasa, kaygı 8b/2
kedḫüdā (bk. **ketḫüdā**) Far.: Kâhya, kethüda
k. ol- (1) 240b/13
kedi (1): Kedi 148a/15
keenne Ar. (1): Sanki, güya gibi, benzer 85a/13
keennehu Ar. (25): Sanki, güya, gibi, benzer 19a/14, 65b/1, 80a/12, 84b/1, 88b/15, 89a/3, 94b/15, 94b/9, 103a/12, 109a/1, 119b/12, 122a/8, 124a/7, 151a/9, 151b/6, 179a/9, 184b/14, 258b/13, 275b/12, 276b/12, 277a/5, 282b/6, 296b/1, 306b/5, 307b/7
kefālet Ar. (1): Kefalet, birine kefil olma 219b/6
k.–e gir- (2) 239a/12, 239a/12
kefāret Ar.(1): Bir günahı Tanrı'ya bağışlatmak umuduyla verilen sadaka veya tutulan oruç169a/11
k.-içün (1) 197b/6
k. ol- (1) 87b/3
k. vir- (1) 249b/1
kefen Ar.(7): Ölünün sarıldığı bez 203b/9, 205a/9, 295a/14, 297b/5, 297b/7, 297b/8, 298b/9
k.-e ḳoy- (1) 257a/10
k.-i (1) 297b/6
k.-ine (1) 295a/15
k. ol- (1) 249a/3
kefere Ar.: Kâfirler, Müslüman olmayanlar
k.-dür (1) 190b/3
keffe Ar.: Kefe, terazi gözü
k.-leri (2) 238a/9, 238a/10
k.-si (1) 235b/2
k.-sinden (1) 292a/12
keffeyn Ar. (1): (İki) avuç, el içi, aya 258b/5
kefil Ar.: Kefâlet eden, kefil
k. ol- (2) 219b/7, 219b/8
kehene Ar.(2): Kâhinler, falcılar 65a/2, 65a/3
keḥḥāl Ar. (1): Göze çok sürme çeken, sürme süren kimse 228b/14
keklik (3): Keklik 148b/12, 151b/10, 151b/13, 232a/13
k. ol- (1) 151b/12
kel (4): Kel, saçı olmayan 290a/9, 290a/9, 290a/10, 290a/10
kelām Ar.(57): Söz, lâkırdı; söyleyiş, nutuk; Allah'dan ve Allah'ın birliğinden bahseden ilim 8a/2, 14b/9, 28b/5, 30a/7, 32a/2, 35b/11, 38a/4, 38b/7, 38b/12, 48a/13, 56b/4, 57a/14, 57a/15, 69b/8, 92a/15, 117a/1, 124b/14, 126a/2, 127a/10, 136b/7, 139a/8, 141b/5, 142b/4, 144b/12, 146a/13, 153b/10, 163a/4, 163a/8, 173a/10, 176b/4, 187a/15, 187b/13, 206b/11, 211b/11, 216b/3, 219b/4, 222b/4, 223b/6, 223b/8, 225a/13, 226a/12, 226a/14, 226b/1, 227b/1, 232a/14, 236b/10, 236b/11, 255b/14, 256a/1, 256a/2, 275b/3, 282b/8, 282b/11, 290b/8, 290b/9, 294b/12, 302b/3
k.-a (2) 41b/4, 173b/3
k.-da (3) 39b/1, 58b/7, 214b/10
k.-dan (3) 36b/9, 68a/10, 290b/9
k.-danısa (1) 173b/3
k.-dur (8) 34b/3, 39b/15, 43a/4, 118a/3, 189b/15, 205b/4, 206b/10, 222b/4
k.-ı (7) 35a/11, 39b/3, 62a/14, 62b/6, 69b/10, 152a/12, 303a/1
k.-ıla (3) 42a/7, 189b/4, 241a/1

k.-ına (1) 288b/8
k.-ında (3) 61b/11, 61b/14, 62b/7
k.-ından (4) 61b/15, 69a/8, 83a/5, 272a/8
k.-ısa (1) 265b/9
k.-ları (1) 37b/3
k.-um (1) 261a/6
k.-uñ (1) 261a/4
k. it- (2) 204b/5, 302b/9
k. bırağ- (1) 261a/5
k.-ı ḳadīm "Kur'ān" (3) 35a/3, 36b/4, 45b/8

kelb Ar.(12): Köpek 129a/3, 149b/12, 149b/12, 149b/12, 149b/13, 149b/13, 150a/1, 150a/7, 168b/3, 184b/1, 184b/3, 233b/2

kelbetān Ar. (1): Kerpeten 236a/12

kelem (1): Lahana, karnabahar 123b/13

keler (2): Bir çeşit kertenkele 139a/3, 139b/8

kelimāt Ar. (3): Kelimeler, sözler 219b/5, 265b/11, 279b/8
k.-a (1) 172a/2
k.-dan (1) 171b/6
k.-ı (2) 245b/15, 275a/8
k.-ıla (2) 207a/4, 207b/15
k.-ın it- (1) 202a/12
k.-ı ḫayr it- (1) 130a/14
k. it- (9) 142a/6, 147b/1, 165a/7, 187a/1, 219b/4, 219b/5, 260a/3, 260a/3, 261b/11
k.-ı it- (1) 265b/8

kelime Ar. (5): Kelime, lâkırdı 215b/13, 280b/3, 280b/4, 282a/1, 304b/10
k.-yi (1) 19b/8

kelime-i şehādet Ar. (1): Müslümanlığın şartlarından biri olan "eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü" cümlesi 197a/10

kelisā Far. (1): Kilise 201a/9
k.-sın (1) 201a/11
k.-sında (1) 201a/9

kellā Ar. (1): Hiç, asla, katiyen 254b/2

kelle : Kelle, baş
baş k.-si (1) 168b/13

keltekeler (1): Kertenkele 148a/8

kemā Ar. (1): Gibi, olduğu üzere 277a/2

kemā-hiye Ar. (1): Olduğu gibi 274a/9

kemā-hüve Ar. (1): Olduğu gibi 62b/15

kemā-kān Ar. (2): Eskisi gibi 9b/8, 104b/6

kemāl Ar. (18): Olgunluk, eksiksizlik; en yüksek değer, mükemmellik 2a/9, 3b/8, 14b/6, 14b/7, 27b/15, 61a/1, 62b/15, 63a/5, 73b/14, 96b/1, 160a/1, 243b/8, 254b/9, 255b/10, 259b/6, 261b/12, 271b/3, 273a/2
k.-dür (1) 269b/14
k.-i (4) 62b/9, 267a/13, 271b/8, 300b/12
k.-idür (1) 288a/5
k.-ile (2) 54b/6, 271a/6
k.-ini (1) 68b/6

kemālāt Ar.(2): İnsanın bilgi ve ahlâk güzelliği bakımından olgunluğu 243b/1, 277b/15
k.-dan (1) 98a/6

kemāliyye Ar.: Olgunluk
k.-leri (1) 60a/11

kemāngürre (Fars. kemānger) (2): Yay yapan sanatkâr; yay 154b/8, 154b/8
k.-den (1) 154b/13

kemer Far. (2): Kemer 106a/9, 106a/12
k.-de (1) 106a/10

kemük Kemik
k.-leri (1) 63b/1
k.-lerile (1) 100b/3

kenār Ar.: Kıyı, çevre; uç; deniz kıyısı
k.-ındadur (2) 94b/1, 98b/1

kendüc Far. (2): Büyük küp; arı kovanı 236a/13, 236a/14

k.-a (1) 236a/13

kendü (117): Kendi 1b/6, 10a/8, 10a/9, 12b/14, 18a/13, 30a/3, 30a/11, 30a/14, 32a/6, 32a/7, 39b/10, 45b/7, 53b/2, 56a/10, 56b/1, 56b/9, 102b/7, 105b/12, 106a/12, 107b/1, 117b/2, 118b/10, 121b/12, 122b/13, 123a/9, 133a/1, 137a/12, 138b/1, 148b/14, 155b/5, 159b/1, 160a/13, 164b/5, 164b/14, 165b/9, 166a/7, 167b/8, 169a/1, 169b/10, 172a/6, 174b/10, 176b/13, 179b/9, 180b/9

k.-de (8) 30b/13, 185a/8, 257a/2, 274b/1, 285b/8, 291b/10, 292b/8, 293b/10

k.-den (9) 32a/7, 48a/4, 66b/3, 171b/1, 174a/2, 182b/15, 187a/6, 198a/9, 288a/7

k.-ler (3) 220a/5, 257b/8, 259b/14

k.-lerde (1) 247a/1

k.-lere (2) 30a/15, 36a/4

k.-leri (1) 210a/15

k.-leridür (1) 210b/1

k.-lerini (1) 209b/6

k.-lerüñ (1) 25a/6

k.-nüñ (30) 43a/2, 50b/10, 102a/7, 104b/8, 108a/15, 111a/11, 111b/8, 119b/1, 129a/9, 130a/1, 169b/7, 170b/12, 171a/15, 179a/4, 186a/3, 198b/4, 199a/6, 204a/15, 220b/5, 223a/7, 224b/9, 239b/7, 241a/13, 242b/5, 242b/11, 260b/4, 261b/4, 267a/6, 272a/4, 301b/3

k.-nüñdür (1) 97b/2

k.-si (28) 36a/12, 42b/11, 140b/3, 156a/5, 169b/3, 185a/3, 192a/12, 197b/12, 202b/1, 202b/1, 218b/7, 229b/12, 232b/3, 246a/9, 247b/14, 261b/4, 263a/5, 265b/7, 271b/12, 272a/9, 272a/11, 273b/6, 273b/12, 273b/13, 282a/7, 285a/13, 293b/13, 304b/7

k.-sine (1) 212b/9

k.-ye (31) 9b/6, 10a/12, 11a/14, 13a/2, 29a/7, 152a/2, 160a/6, 170b/10, 180b/13, 201b/1, 204b/11, 206a/4, 208a/11, 220b/9, 221b/10, 227b/10, 229b/6, 231a/7, 236b/13, 237b/3, 239b/7, 245b/5, 266b/2, 266b/11, 275a/15, 283b/4, 290a/2, 290b/9, 290b/9, 297b/12, 306b/7

k.-yi (69) 12b/13, 12b/13, 50a/10, 50a/12, 50a/14, 50b/2, 50b/4, 50b/6, 50b/11, 50b/13, 52a/12, 63b/3, 78a/11, 80b/7, 102a/7, 103b/8, 130a/6, 138b/10, 144b/11, 163b/1, 163b/1, 163b/12, 163b/12, 164a/1, 164b/6, 164b/11, 165b/7, 165b/8, 168a/14, 169a/1, 169a/3, 169b/9, 169b/11, 174b/7, 174b/9, 175a/10, 179b/9, 189a/11, 191a/6, 198b/3, 201a/9, 201a/12, 201a/13, 201b/6, 204a/11, 205a/3, 207b/8, 208b/7, 297a/14, 210b/3, 210b/13, 211b/4, 214a/7, 215a/13, 215a/14, 218a/6, 221b/2, 225b/7, 228b/13, 231b/1, 234a/2, 250b/12, 264a/8, 293b/14, 295a/12, 297a/9,

297a/12, 297b/14, 307b/2
k.-yiçün (3) 81a/15, 226a/11, 299a/5
k.-yile (5) 135a/10, 144a/6, 156a/6, 272a/11, 289a/12
k. ol- (1) 39a/4
k.-den geç- (1) 289b/14
k.-ye gel- (1) 258a/11
k.-yi bil- (1) 159b/11

kendüz : Kendi, kendisi
k.-in (1) 166b/6

kenise Ar.(1): Kilise 235a/5

kennāse Ar. (1): Çöpçü, süpürücü 236a/11

kenz Ar. (1): Hazine, define 246b/10
k.-e (1) 246a/15

kepek (1): Un elendikten sonra elek üstünde kalan kabuk kırıntıları 157a/4

kerāmet Ar.(4): Velîlerin gösterdikleri olağanüstü hal; ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir; kerem, bağış 55b/6, 55b/9, 89a/7, 277b/15
k.-dür (2) 97b/13, 239b/11
k.-e (2) 212b/5, 266a/3

kerb Ar. (1): Tasa, kaygı, gam 290b/6

kerem Ar. (1): Cömertlik, elaçıklığı, bağış, bahşiş; asalet, asillik 143a/11
k.-dür (1) 203b/13
k.-e (1) 178b/3
k.-i (1) 203a/8
k.-ine (1) 110b/1

keremit (bk. **keremüd, keremüt**) Yun.: Kiremit, pişmiş balçık levha
k.-den ol- (1) 105a/12

keremullah Ar. (1): Allah aziz kılsın, kerem etsin ! 58b/4

keremüd (bk. **keremit, keremüt**) Yun.: Kiremit, pişmiş balçık levha
k.-den (2) 102a/8, 103a/6
k.-le (1) 102b/1

keremüt (bk. **keremit, keremüd**) Yun.: Kiremit, pişmiş balçık levha
k.-i (1) 102b/3

kerh Ar.: İğrenme, tiksinme, hoşlanmama; zorlama
k.-ile (2) 188a/6, 293b/6

kerih Ar. (5): İğrenç, çirkin; pis kokan 110a/12, 160a/7, 256b/1, 266b/13, 300a/8,
k.-dür (2) 122b/12, 158a/2
k.-lik (1) 20a/1
k. ol- (5) 160a/8, 160a/14, 205b/2, 220b/12, 294b/6
k.ü'z-zikr ol- (1) 210b/11
k. rāyiḥalu ol- (1) 294b/7

kerihe Ar.(1): İğrenç, nefret edilecek şey 293a/2
k.-nüñ (1) 36b/15

kerim Ar.(6): Kerem sahibi, cömert; ulu, büyük 116a/1, 121a/7, 125a/13, 128b/8, 225a/10, 245a/15
k.-den (1) 246b/1
k.-dür (3) 122b/12, 122b/12, 207b/4
k.-ler (1) 160b/8
k. ol- (5) 51b/12, 116a/6, 137b/4, 202b/13, 202b/14

kerime Ar. (5): Ayet; ulu, yüce 140b/1, 149a/9, 162a/6, 260a/4, 270a/9

kerkeden Ar. (1): Gergedan 146a/5

kerkes (4): Akbaba 146b/15, 147a/3, 147a/6, 147a/8
k.-e (2) 147a/1, 147a/3

kerpüç(c) (6): Kerpiç 102a/15, 228b/15, 228b/15, 229a/1, 245b/4, 245b/5
k.(c)-e (1) 245b/4
k.-den ol- (1) 105a/11

kerre Ar.(14): Defa, kez 13a/7, 15b/9, 22a/1, 22a/3, 22a/3, 22b/11, 60b/9, 92b/8, 92b/8, 136b/11, 191b/5, 191b/6, 278b/13, 299a/7

kes- Kesmek

k.-di	(5) 134a/7, 169b/4, 179b/14, 211a/14, 226b/7
k.-eler	(1) 130b/5
k.-en	(1) 179b/15
k.-er	(3) 228b/15, 236a/1, 254a/12
k.-erler	(1) 47b/10
k.-erse	(1) 233b/5
k.-mese	(1) 213b/14
k.-miş	(1) 278b/11
k.-mişler	(1) 292a/9
k.-se	(13) 102b/3, 110b/12, 112b/1, 116a/9, 118a/9, 133b/9, 169b/6, 176b/15, 221a/14, 229a/1, 238a/15, 285a/4, 290a/5
k.-seler	(1) 285a/2
k.-señ	(1) 119a/14
k.-üp	(1) 130b/6
kesād	Ar. Alışverişte durgunluk; yokluk, kıtlık
k. ol-	(1) 108a/9
keṡāfet	Ar.: Sıklık, tokluk; kalınlık, koyuluk, yoğunluk
k. bağla-	(1) 273a/7
kesb	Ar. (8): Çalışıp kazanma 102a/7, 108b/2, 121a/13, 160b/8, 188a/14, 240b/8, 240b/8, 286b/4
k.-dür	(1) 175a/14
k.-i	(1) 223b/7
k.-idür	(1) 117a/2
k.-ile	(1) 35b/1
k.-in	(1) 122b/13
k.-inde	(1) 142a/4
k.-inden	(2) 98a/4, 158b/1
k.-i edeb it-	(1) 227a/4
k.-i māl it-	(1) 240a/15
k. it-	(13) 29a/1, 70b/14, 122b/1, 206b/1, 223a/5, 224a/3, 224b/2, 241a/7, 243b/15, 286b/14, 287b/15, 301a/3, 306a/14
kesbī	Ar.: Sonradan edinilmiş olan
k.-si	(1) 29a/2
kese (bk. kīse)	Far. (1): Kese, küçük torba 239a/4
kesecek	: Kesmeye yarayan alet
ḳalem k.	(1) 242b/7
kesegen	: Keskin, kesici
k. ol-	(1) 206b/11
keserci	(1): Keser âletini kullanan 238b/2
kesici	(3): Kesen, kesme işini yapan 204b/4, 226a/9, 228b/15
k.-ler	(1) 67a/8
keṡīf	Ar.: Kalın, kaba, yoğun; şeffaf olmayan, koyu
k.-de	(1) 6b/15
kesil-	: Kesilmek
k.-di	(1) 175a/4
k.-miş	(14) 169b/5, 175a/3, 189a/6, 210a/10, 210a/13, 285a/12, 288a/6, 288a/6, 290b/12, 290b/13, 292a/1, 292a/6, 292a/11, 292a/13
k.-se	(4) 107a/12, 288a/7, 290a/15, 292a/15
kesilmek	(4): Kesilmek 144a/1, 172a/4, 285a/8, 290a/5
keṡīr	Ar. (36): Bol, çok çok olan 76b/10, 108a/4, 116b/10, 119a/3, 119b/14, 125a/4, 125a/4, 125a/4, 125a/9, 130a/15, 134b/15, 138a/6, 139a/1, 139a/2, 139a/2, 142b/4, 143a/11, 143a/11, 147a/12, 148b/11, 149a/5, 152a/10, 153a/5, 170a/9, 170a/10, 170a/12, 174a/5, 186a/7, 194b/14, 227a/2, 227a/5, 237b/8, 244b/12, 259b/12, 265a/12, 286b/8
k.-dür	(11) 116b/1, 118a/1, 120a/9, 124a/2, 152b/5, 152b/7, 152b/7, 157a/14, 158b/2, 247a/4, 286a/11
k.ü'l-cimā' ol-	(1) 189a/4
kesīr(e)	Ar. (1): Kırılmış 157a/7
k.(e)- ol-	(1) 2b/1

keşîre Ar. (6): Bol, çok 89a/6, 114b/12, 139a/12, 144a/2, 146b/12, 308a/15
k.-de (1) 259a/6
k.-dür (2) 143a/12, 215a/10
k.-si (2) 44a/1, 161b/3
k.-ye (1) 186b/4
k.ü'l-ḫayr ol- (1) 111b/1

kesmek(g) (3): Kesmek 111b/8, 222a/8, 222a/9
k.(g)-içün ol- (1) 227b/11

keşr Ar. (1): Çok, bol
k. ol- (1) 132b/14

kesre Ar.: Esre, Arap alfabesinde harfi i okutan hareke
k.-yile (1) 161b/6

keşret Ar.(8): Çokluk, bolluk 131a/11, 201b/11, 219b/3, 245a/4, 259a/11, 259b/3, 287b/1, 298b/1
k.-ile (1) 274a/12

kesük (1): Kesik, kesilmiş 172a/5

keş (1): Yoğurt kurusu, ekşimik 185a/15

keşf Ar.(6): Açma, meydana çıkarma; gizli bir şeyi bulma; bir şeyin olacağını önceden anlama 10b/13, 44a/11, 49b/12, 213b/9, 236b/2, 260b/7
k.-lerden (1) 77b/7
k.-lerinde (1) 10b/13
k. eyle- (1) 42a/4
k. it- (5) 31b/10, 31b/13, 49a/10, 128b/6, 226b/12
k. ol- (3) 180b/12, 239b/15, 273a/1

keşfiyye Ar. (1): Keşifle ilgili 77b/5

keşk (2): Keş, yoğurt kurusu 161a/3, 161a/4

keşür Ar. (2): Havuç 118a/14, 118a/15

ketḫüdā (bk. **kedḫüdā**) Ar.: Kâhya
k.-ları (1) 30b/4

ketm Ar.(1): Bir sözü, bir haberi, bir sırrı saklama, gizli tutma; göstermeme 287a/10
k. eyle- (1) 22b/13
k.-i şehādet-i ḥaḳḳā it- (1) 181a/5
k.-i şehādet it- (1) 246a/10
k. it- (3) 124a/15, 175a/9, 243b/11

kettān Ar.(6): Keten 124a/6, 124a/8, 218b/9, 237b/7, 248a/9, 248a/10
k.-dan ol- (2) 155a/2, 248a/11

kevākib Ar.(6): Yıldızlar 58a/14, 59b/10, 59b/11, 65b/1, 69a/5, 69b/8
k.-de (1) 69a/15
k.-e (1) 59b/6

kevdenlik Ar.+T.: Ahmaklık, düşüncesizlik 82b/14

kevkeb Ar.(8): Yıldız 60a/3, 60a/4, 60a/13, 62b/8, 68a/11, 82b/6, 60b/13, 133b/6
k.-i (4) 58b/9, 59a/6, 61a/15, 63b/7
k.-üñ (4) 59b/7, 59b/8, 61a/3, 69b/9

kevn Ar.(2): Olma, var olma, varlık 269a/1, 269a/2
k.-de (1) 271b/1

kevniyye Ar. (1): Dünya ile ilgili 48b/8
k.-dür (1) 112a/6

keyd Ar (1): Hile, oyun, dalavere 284a/10
k.-dür (2) 139a/1, 216a/7
k.-i (2) 283a/15, 283b/1
k. it- (2) 137b/12, 284a/10

keyfe Ar. (1): Nasıl, her nasıl 262a/13

keyfiyyet Ar.: Nitelik; bir şeyin iyi veya kötü olması ciheti; madde, husus, iş
k.–i (1) 165b/1
k.-ile (2) 38a/10, 38b/1

keyl Ar.(1): Ölçme; kile, tahıl, ölçek 264a/12

keyy Ar. (1): (Yarayı) dağlama 290b/1

ḳeyyāl Ar. (1) Kileci, kile ile ölçen 228b/10

keyyis Ar.: Kiyasetli, akıllı, anlayışlı; ince, zarif
k.-dür (1) 147a/12

keẕālike Ar. (12): Keza, bu; bu da öyle 115a/3, 115a/5, 120a/12, 121a/11, 141b/10, 160a/14, 243a/5, 255a/2, 268a/5, 281a/1, 281a/3, 303b/7

kezer (1): Havuç 118a/13

keẕibe Ar. (1): Yalancı, yalan söyleyen 229b/12

keẕẕāb Ar.(4): Çok yalan söyleyen, pek yalancı 130a/2, 187b/6, 201b/3, 225b/5

k.-dur (5) 52a/4, 144a/15, 148b/12, 150b/8, 226a/2

k.-lar (1) 13/15

k.-lardan ol- (1) 282a/3

k.-lardur (1) 244a/6

k.-sın (1) 151a/7

k. ol- (3) 42b/10, 42b/11, 167a/4

keẕẕābe Ar.: Çok yalan söyleyen, pek yalancı kadın

k. ol- (1) 144b/1

ḳıbel Ar.: Taraf, yan, yön

ḳ.-inden (14) 79b/15, 85a/6, 89b/13, 96b/5, 99a/8, 231b/13, 247b/7, 247b/7, 247b/9, 285b/11, 285b/11, 289a/6, 298b/2, 301b/9

ḳ.-indendür (1) 10a/7

ḳıble Ar.(2): Namaza başlarken yönelinen taraf 129a/6, 278a/7

ḳ.-yi (1) 193a/10

ḳ.-nüñ (1) 193a/10

ḳ.-sin (1) 201b/8

ḳ.-ye (2) 13b/11, 190b/15

ḳıdr Ar. (1): Çömlek 235b/11

ḳığılcım (4): Kıvılcım 78b/7, 80b/1, 80b/4, 82a/3

ḳ.-dan (1) 80b/3

ḳ.-ına (1) 20a/10

ḳıl (16): Kıl, yün, tüy 118b/5, 161a/1, 172a/7, 172a/7, 172a/8, 176a/12, 178a/9, 178a/10, 178b/5, 181b/10, 182b/7, 232a/9, 232a/11, 237b/5, 237b/7, 286b/9

ḳ.-ı (4) 141a/9, 143b/15, 178a/11, 287b/2

ḳ.-ın (1) 146b/2

ḳ.-ından (1) 232a/5

ḳ.-lar (2) 169b/14, 258b/13

ḳ.-ları (6) 178a/13, 178a/15, 178a/15, 182b/4, 183a/2, 183a/3

ḳ.-ların (1) 213b/13

ḳ.-larında (1) 174b/7

ḳ.-ın gider- (1) 150a/9

ḳıl- : Kılmak, yapmak, eylemek; eda etmek

ḳ.-a (8) 81a/13, 88a/15, 106b/3, 187a/4, 191b/7, 209b/1, 264b/12, 301b/2

ḳ.-acaḳ (1) 192b/7

ḳ.-an (1) 3b/8

ḳ.-dı (8) 1b/3, 1b/3, 1b/4, 15a/12, 53b/5, 62b/1, 69a/3, 193a/11

ḳ.-duğı (3) 123a/14, 301a/13, 301b/2

ḳ.-maz (1) 301a/13

ḳ.-mazlar (1) 192a/3

ḳ.-mış (2) 202a/5, 204a/7

ḳ.-mışdur (3) 7b/4, 48b/1, 116b/3

ḳ.-mışlar (1) 199a/2

ḳ.-sa (9) 192b/2, 193a/5, 193a/7, 193a/8, 193a/9, 193b/1, 198a/14, 200a/5, 298b/3

ḳ.-salar (1) 193b/1

ḳ.-sun (3) 3a/11, 3a/12, 217b/7

ḳ.-ur (21) 3b/6, 27a/9, 30b/11, 47b/3, 71a/14, 73b/3, 73b/3, 83b/13, 190b/15, 191b/6, 192a/15, 192b/6, 192b/10, 192b/11, 198b/5, 199a/4, 199a/5, 200a/14, 200a/14, 297b/12, 301a/13

ḳ.-uram (1) 163a/10

ḳ.-urken (1) 192b/6

ḳ.-ursa (2) 192b/2, 192b/4

ḳılāde Ar.(1): Gerdanlık 174b/12

ḳılçıḳ(ġ) : Kılçık, balık kılçığı

ḳ.(ġ)-ı (1) 159b/8

ḳılıcı (1) :Kılan, kılıcı 48a/13
ḳılıç(c) (9) Kılıç 206b/8, 206b/9, 206b/10, 206b/12, 206b/15, 207a/1, 207a/4, 208a/11, 306a/8
ḳ.(c)-ı (2) 206b/4, 206b/5
ḳ.(c)-ıdur (1) 84b/7
ḳ.(c)-ıla (2) 78b/7, 207b/14
ḳ.(c)-ın (1) 307a/1
ḳ.(c)-ınuñ (1) 206b/11
ḳ.-lar (1) 206b/13
ḳ. vir- (1) 206b/7
ḳılın- : Kılınmak, yapılmak, olunmak
k.–dı (2) 62b/5, 62b/6
ḳ.-sa (1) 133b/8
ḳ.-ur (2) 83a/7, 96b/7
ḳıllet Ar.(11): Azlık, kıtlık 46a/8, 144a/3, 144a/3, 144a/3, 144b/13, 157b/11, 161a/9, 161b/4, 259a/12, 289b/10, 274a/12
ḳıllu : Kıllı, tüylü
ḳ.-yıdı (1) 258b/14
ḳılma : Kılma, yapma
ḳ.-sı (1) 62b/4
ḳılmaḳ(ġ) (2): Kılmak, yapmak, etmek 194a/3, 298b/1
ḳ.(ġ)-ıçun (1) 85b/12
ḳ.(ġ)-ıla (1) 7a/5
ḳ.-dur (1) 96a/9
ḳ.-ıla (1) 256a/15
ḳılmaḳlıḳ(ġ): Kılmak, yapmak
ḳ.(ġ)-ıla (1) 54a/9
ḳın : Bıçak, kılıç gibi kesici âletlerin kabı
ḳ.-ı (1) 206b/11
ḳ.-ıla (1) 206b/8
ḳınnā Ar. (1): Kına 228b/3
ḳır- : Kırmak, koparmak
ḳ.–duḳça (1) 119a/10
ḳırāat Ar.(1): Okuma; namazın rükünlerinden olmak üzere Kur'ân'dan muayyen parçaları okuma farizası 277a/4
ḳırd Ar. (3): Maymun 145a/6, 145a/3, 145a/4
ḳ.-a (1) 145a/5
ḳırġıl (3): Saçına sakalına ak düşmüş; yarısı ak, yarısı siyah olan saç, sakal 166a/5, 228b/7, 263b/8
ḳırḳ (7): Kırk sayısı 36b/8, 37a/12, 38b/1, 162b/14, 162b/15, 163a/1, 183b/10
ḳ. ağaç vur- (1) 162b/14
ḳırḳ altı (6): Kırk altı sayısı 37b/15, 38a/1, 38a/11, 38a/14, 38b/7, 39b/7
ḳ. altı cüzv ol- (1) 38a/14
ḳırḳ- Yün, kıl gibi şeyleri kesmek, kırkmak
ḳ.-mış (1) 146b/3
ḳırḳıcı (2): Yün kırkan kimse 222b/8, 222b/9
ḳırṭ (Ar. ḳurṭa) (1): Küpe 243a/12
ḳışa (6): Kısa 42b/5, 176b/1, 182a/4, 257b/15, 276b/4, 288b/1
ḳ. ol- (3) 175b/4, 177a/12, 249a/7
ḳışal- Kısalmak
ḳ.-sa (1) 175b/15
ḳışalıḳ (2): Kısalık, kısa olma 257b/15, 292a/14
ḳışalmaḳ (1): Kısalmak 173b/14
ḳısım (bk. **ḳısm**) Ar. (3): Kısım, bölüm 48b/9, 48b/14, 48b/12
ḳ.-dur (1) 48b/9
ḳısır (bk. **ḳışır**) (1): Kısır, doğurmayan kadın 129a/8
ḳısır (bk.**ḳışır**) (1): Kısır, doğurmayan kadın 289a/8
ḳısm (bk. **ḳısım**) Ar. (9): Kısım, bölüm 49a/2, 49a/3, 49a/8, 259a/5, 259a/5, 259a/7, 259a/7, 259a/8, 259a/8
ḳ.-ı (1) 49a/9
ḳ.-uñ (1) 49a/1
ḳısmet Ar.(3): Talih, nasip, kader; bölme, pay etme 222a/13, 223b/14, 268a/4
ḳ. it- (1) 228a/14
ḳ. ol- (1) 228b/1
ḳıṣṣa Ar.: Rivayet, kıssa, hikâye; vak'a
ḳ.-sında (2) 28b/14, 169a/5

k. eyle- (2) 21a/14, 25b/2
k. it- (79) 21a/8, 21a/14, 22a/13, 23b/10, 25a/9, 25a/10, 25a/10, 37a/10, 43a/13, 43b/3, 52a/9, 54b/9, 54b/11, 54b/15, 54b/15, 58b/1, 58b/10, 64b/2, 65a/3, 66b/8, 80a/15, 85a/15, 87b/13, 88a/1, 94b/10, 100a/8, 101a/10, 101b/3, 103a/10, 109a/2, 109b/6, 109b/8, 114b/1, 118b/4, 119b/9, 120b/4, 124a/8, 134b/8, 135a/10, 136b/12, 136b/13, 140b/8, 142a/14, 145a/13, 148a/3, 149a/9, 150a/3, 150a/8, 151a/10, 152b/13, 153a/10, 155a/6, 155b/14, 157a/12, 176b/10, 177a/1, 181b/11, 182b/3, 186a/12, 196a/4, 196b/7, 198b/5, 200b/4, 205a/10, 206a/12, 211a/8, 215a/2, 238b/11, 245b/7, 250b/5, 253b/15, 254a/10, 254a/12, 256b/14, 263a/10, 264b/5, 267b/2, 267b/5, 289b/7
k. ol- (4) 16a/13, 23a/11, 23a/13, 44b/10,

ḳıṣṣā Ar. (3): Hıyar, Çin hıyarı 123b/9, 123b/10, 123b/13

ḳısṭās Ar. (1): Büyük terazi 234a/5

ḳış (2): Kış mevsimi 87b/11, 151b/2
ḳ.-ın (3) 76a/14, 85b/5, 248a/9
ḳ.-uñ (3) 65b/7, 65b/8, 65b/9

ḳıtāl Ar.(1): Vuruşma, birbirini öldürme, savaş 192b/4
ḳ.-dur (2) 151b/11, 219b/11
ḳ. idiş- (1) 17b/12
ḳ. ol- (1) 97b/7

ḳıṭmīr Ar. (1): Ashab-ı Kehf'in köpeğinin adı 54a/7

ḳıtt Ar. (1): Yonca 124a/1

ḳıvām Ar.(4): Direk; durma, duruş 133a/4, 171b/5, 180a/2, 235b/2
ḳ.-dur (1) 231b/9

ḳıvırcuḳ (2): Kıvırcık 168b/15, 258a/1
ḳ. ol- (2) 168b/10, 258a/2

ḳıvrılmaḳ(ġ) : Kıvrılmak
ḳ.(ġ)-a (1) 258a/3

ḳıyāmet Ar.(6): Dünyanın sonu, bütün ölülerin dirilerek mahşerde toplanacakları zaman 143b/7, 177a/15, 194b/15, 299a/7, 305b/8, 305b/10
ḳ.-de (2) 26a/10, 268b/15,
ḳ.-dür (1) 41a/9
ḳ.-e (1) 47b/2,90a/3
ḳ. ḳop- (4) 41b/8, 41b/13, 305b/3, 305b/6
ḳ. gününde (1) 195a/15, 272a/3
yevm-i ḳ.-de (1) 272b/14

ḳıyās Ar.(2): Bir şeyi başka bir şeye benzeterek hüküm verme, bu şekilde verilen hüküm; karşılaştırma 96b/9, 96b/10
ḳ. eyle- (3) 96b/11, 110a/9, 285a/7
ḳ. it- (2) 18a/10, 57/9
ḳ. ol- (1) 30b/5

ḳıymet Ar.(3): Kıymet, değer; şeref, itibar 225a/9, 226a/10, 247a/3
ḳ. it- (2) 155b/5, 194a/7

ḳıymetlü Ar. + T. (2): Kıymetli, değerli 64a/5, 248b/12
ḳ. ol- (1) 207b/1

ḳıyyam Ar. قيم :Ayağa kalkma; kıyamet kopma .?
ḳ.-ı arż ol- (1)57a/2

ḳız (38): Kız, kız evlat 52b/8, 55a/3, 55a/3, 107a/5, 114b/5, 116a/10, 119a/12, 129b/2, 152b/13, 152b/14, 163b/9, 163b/11, 163b/11, 164a/8, 164b/10, 164b/11, 165b/14, 172b/3, 178b/13, 178b/14, 183a/5,

184a/8, 185b/12, 206b/8, 213a/14, 213a/15, 215a/1, 217b/12, 247a/2, 285b/11, 288a/11, 288a/13, 289a/3

ḳ.-a (1) 178b/5
ḳ.-da (1) 129b/3
ḳ.-dur (2) 107a/4, 174a/1
ḳ.-ı (25) 52a/8, 52b/10, 104a/1, 110b/12, 166b/15, 174a/2, 180a/14, 180b/1, 180b/2, 190a/6, 190a/7, 197a/7, 205b/13, 213a/14, 213b/5, 213b/5, 237b/4, 263a/4, 289b/2, 289b/3, 289b/3, 291a/15, 295b/7, 299a/8, 300b/4
ḳ.-ın (8) 143a/7, 146a/11, 170b/11, 174a/3, 185b/9, 190b/5, 244a/10, 286a/2
ḳ.-ına (4) 52b/8, 125b/11, 142b/15, 288a/14
ḳ.-ında (1) 181a/3
ḳ.-ındadur (1) 170a/7
ḳ.-ından (1) 285a/2
ḳ.-ını (1) 215a/2
ḳ.-ınuñ (1) 146b/1
ḳ.-lar (1) 164b/10
ḳ.-lardur (4) 96b/15, 141a/1, 173b/4, 190b/2
ḳ.-larıdur (1) 173b/5
ḳ.-larıla (1) 158b/7
ḳ.-larına (1) 159a/15
ḳ.-larından (1) 103a/14
ḳ.-uñ (2) 146b/2, 182b/4
ḳ. ol- (1) 164b/4

ḳız : Kıt, kıtlık
ḳ. ol- (4) 109a/13, 204b/14, 297a/11, 304a/9

ḳızdur- : Kızdırmak, ısıtmak
ḳ.-up (1) 290b/4
ḳ.-ur (1) 84b/14

ḳızġun (1): Kızgın, çok sıcak 108b/5
ḳ. ol- (1) 108b/3

ḳızıl (4): Kızıl, koyu kırmızı 52a/1, 183a/2, 242a/8, 300b/13
ḳ.-a (1) 177a/4
ḳ.-dur (1) 112b/3
ḳ.-ısa (1) 229a/3
ḳ. ol- (4) 71b/1, 74b/14, 149b/10, 205a/6

ḳızılca (1): Allık, kızıl boya 167b/11

ḳızılcacı (1): Allık süren, kızıl boya süren 228b/3

ḳızlıḳ (1): Kıtlık 224a/12
ḳ.-dur (3) 115a/14, 165b/12, 205a/6
ḳ.-ısa (2) 252a/10, 265b/5
ḳ. ol- (2) 90b/5, 141b/1

ḳızoġlan (3): Bakir, bakire, evlenmemiş 165b/14 221a/5, 248b/11

ki Far.(2826): Ki, bağlama edatı 1b/5, 1b/7, 2a/1, 2a/5, 2a/8, 2a/10, 2a/13, 2b/5, 2b/15, 3a/14, 3a/15, 3b/1, 3b/3, 3b/7, 4a/2, 4a/7, 4b/6, 6b/3, 6b/3, 6b/7, 6b/9, 6b/13, 6b/15, 7a/4, 7a/6, 7a/8, 7a/8, 7a/14, 7a/15, 7b/1, 7b/2, 7b/12, 7b/13, 8a/9, 8a/10, 8a/12, 8a/13, 8b/8, 8b/8, 8b/13, 9a/1, 9a/2, 9a/7, 9a/8, 9a/9, 9a/11, 9a/12, 9a/13, 9a/14, 9b/2, 9b/4, 9b/8, 9b/10, 9b/12, 9b/14, 10a/4, 10a/9, 10b/3, 10b/4, 10b/10, 10b/13, 10b/15, 11a/3, 11a/8, 11a/11, 11a/13

kibār Ar.(2): Büyükler, ulular 78a/4, 255b/2
k.-dan (1) 270b/2
k.-ıla (1) 256a/14

kibr Ar.(2): Büyüklük, ululuk; büyüklük taslama, yüksekten bakma 110a/3, 219b/8
k.-ile (1) 105a/12

kibriyā Ar.(2):Büyüklük, ululuk; Allah 269b/7, 272b/15

kiçi (4): Küçük 176b/1, 206a/7, 288a/13, 288a/14
k.-rek (1) 283a/9

kifâyet Ar.(2): Yetişme, elverme; yeterlik; iktidar 89a/12, 95a/4
k. it- (1) 23a/15
kilâb Ar.(3): Köpekler 149a/13, 149b/7, 149b/11
kile Ar.(1): Kile, ölçek 238a/2
k.-yile (1) 246a/14
k.-i 'adl idüp ölç- (1) 228b/10
kilid (Far. kilîd) (2): Kilit 235b/4, 237b/9
k.-i (1) 235b/9
k. ol- (1) 72a/11
kilidlemek Far.+T. (2): Kilitlemek 228b/2, 228b/3
kilidsüz Far.+T. (1): Kilitsiz 107b/14
k.-süz ḳo- (1) 107b/14
kim (168): Ki; kim? 1b/1, 1b/9, 2b/8, 3b/2, 3b/5, 4a/15, 9b/1, 11b/3, 13a/8, 13a/11, 15a/6, 15b/9, 16b/12, 17b/9, 18a/13, 18b/9, 18b/11, 19b/3, 20a/5, 22b/8, 24a/5, 24b/2, 26a/7, 26a/11, 26b/12, 27a/13, 28b/13, 30a/1, 30a/9, 30b/7, 31b/11, 32a/8, 33a/6, 34a/14, 35a/3, 35b/14, 35b/15, 37a/1, 37a/6, 39a/5, 39b/7, 39b/15, 41a/7, 41a/11, 41b/4, 43a/10, 43a/14, 43b/9, 44a/15, 45a/11, 45a/13, 45a/14, 45b/8, 45b/10, 45b/12, 45b/13, 46a/1, 46a/2, 48a/3, 49a/11, 52a/11, 59a/2, 59b/14, 60a/15, 66b/6, 66b/7, 66b/12, 99a/1
k.-den (3) 57a/10, 57a/11, 176b/3
k.-dür (2) 127b/4, 263b/10
k.-e (2) 126b/11, 301b/9
k.-i (1) 130b/9
k.-ise (1) 176b/4
k.-lerdür (2) 166a/8, 178b/9
k.-sin (1) 263b/10
k.-üñ (3) 20a/9, 156a/3, 279a/15
k.-üñile (1) 258a/9

kimesne (bk. **kimsene**) (1008): Kimse, kişi 29b/5, 32a/7, 43b/1, 44b/13, 48a/13, 50a/5, 50a/7, 50a/10, 50a/12, 50a/14, 50b/4, 50b/6, 50b/8, 50b/9, 50b/11, 50b/13, 50b/14, 51a/1, 51a/4, 51a/7, 51a/9, 51a/10, 51a/11, 51a/12, 51a/14, 51a/14, 51b/3, 51b/5, 51b/7, 51b/11, 51b/13, 52a/1, 52a/4
k.-de (4) 15a/7, 234a/12, 294a/5, 298a/10
k.-den (34) 100a/11, 110a/6, 117b/1, 119b/3, 120a/1, 131a/13, 137b/1, 148b/14, 150b/6, 159b/14, 160a/13, 162b/3, 174b/15, 187a/14, 187a/15, 187b/6, 190a/10, 191a/8, 212a/7, 216b/1, 221b/11, 226b/7, 235a/2, 251a/8, 251b/1, 255b/12, 286a/1, 286a/3, 286b/8, 294a/7, 294b/10, 296b/5, 302a/8, 302a/10
k.-dür (174) 85a/9, 90a/12, 101a/2, 111a/10, 115a/11, 116b/2, 117a/1, 117a/2, 118a/9, 118a/13, 119a/3, 121a/7, 121b/7, 121b/8, 122a/13, 122b/3, 122b/4, 122b/5, 123a/13, 125a/13, 129b/13, 130a/1, 130a/3, 131b/14, 134a/11, 134b/14, 136a/6, 136a/6, 137b/9, 138a/11, 138b/4, 138b/15, 139a/2, 139a/9, 139b/9, 142b/4
k.-ler (29) 29a/1, 63b/13, 92a/11, 114a/12, 121b/14, 123b/1, 126a/14, 137b/7, 139b/14, 151b/9, 153b/9, 153b/15, 159b/12, 161a/8, 162a/7, 162a/8, 163b/5,

31b/3, 31b/3, 32a/1, 33b/9, 33b/14, 37a/11, 42a/9, 42b/10, 42b/11, 42b/15, 43a/1, 43a/13, 43b/4, 44a/5, 44b/10, 46a/3, 47a/7, 47b/12

k.-yise (2) 203b/13, 219b/12

k.-ye (95) 7a/3, 9a/10, 11b/1, 11b/12, 11b/14, 12a/1, 12a/10, 12a/12, 12a/14, 12b/7, 16a/15, 16b/2, 16b/4, 16b/7, 18b/12, 19a/3, 19a/5, 19a/10, 19b/13, 20a/8, 20b/12, 21a/4, 21a/14, 21a/15, 22a/13, 22a/14, 22b/13, 24a/13, 25b/11, 25b/12, 25b/15, 26a/6, 26a/10

k.-yedür (1) 26b/5

k.-yi (16) 10a/8, 133a/9, 167a/8, 169b/9, 170b/11, 183b/7, 205b/7, 209a/15, 212b/3, 214a/12, 214b/5, 233b/11, 266b/10, 298b/8, 306b/15, 307b/1

k.-yidi (1) 246b/7

k.-yile (1) 125a/9

k.-yle (9) 30a/5, 31b/1, 45b/4, 126b/2, 164a/2, 187a/3, 207b/12, 208b/4, 216a/12

k.-yse (1) 180b/15

k. ol- (1) 181a/10

kişne- : Kişnemek

k.–se (1) 187a/14

kişnic Far. (1): Kişniş, çok küçük taneli çekirdeksiz üzüm 124b/9

kitāb Ar.(17): Kitap; kutsal kitap 3b/11, 5b/7, 6a/10, 14a/10, 45a/1, 49a/4, 116a/1, 193b/11, 205b/4, 239a/11, 239b/15, 240a/1, 240a/1, 240a/3, 278a/10, 278a/11, 293b/14

k.-a (3) 66a/14, 167a/3, 308a/13

k.-dan (1) 14a/10

k.-dur (1) 8b/8

k.-ı (3) 162a/14, 193b/11, 241a/12

k.-ıla (1) 241a/1

k.-ın (5) 240a/6, 240a/9, 240a/10, 241a/13, 241a/14

k.-ına (1) 48a/14

k.-ında (2) 179b/5, 189a/10

k.-ını (1) 24a/12

k.-larınuñ (1) 49b/8

k.-uñ (1) 104a/7

k.-uñı (1) 305b/12

kitābet Ar.(5): Yazı yazma; katiplik 80a/2, 196a/7, 240a/12, 240b/4, 240b/8

k. it- (1) 193b/14, 239a/14, 239b/3, 240b/1

kitfeyin Ar. (1): İki omuz kemiği 258a/7

kiyāset Ar.(2): Uyanıklık, anlayışlılık 29a/12, 44b/3

k.-ile (2) 44a/11, 147b/5

k. it- (1) 225a/11

kiẕb Ar.(7): Yalan söyleme, yalan 42a/12, 42b/13, 42b/14, 58b/15, 86b/9, 159b/9, 219b/10

k.-den (1) 192a/5

k.-dür (1) 242b/6

k.-e (2) 42a/15, 42b/14

k.-i (4) 14a/14, 42a/9, 43a/3,4a/8

k.-ile (2) 154b/11, 263b/7

k.-indedür (1) 37b/2

k.-ini (4) 42b/10, 42b/12, 42b/15, 43a/1

k. it- (1) 42a/11

ḳo- (bk. **koy-**): Koymak, bırakmak

ḳ.-dı (7) 10b/4, 10b/13, 69a/4, 140b/7, 152a/2, 221b/13, 294b/11

ḳ.-dılar (1) 298a/4

ḳ.-dum (1) 97a/6

ḳ.-masa (1) 147a/13

ḳ.-maya (1) 32a/3

ḳ.-maz (1) 136a/13

ḳ.-mış (1) 210a/8

ḳ.-mışlar (6) 156b/6, 156b/6, 161a/14, 257a/10, 294b/13, 298a/11

ḳ.-r (3) 85b/15, 165a/10, 254a/12

ḳ.-ram (1) 254b/2
ḳ.-rlar (3) 215a/11, 239a/1, 295a/15
ḳ.-sa (2) 147a/14, 234a/13
ḳ.-salar (1) 298a/2

ḳoca (12): Yaşlı, ihtiyar 165a/14, 165b/6, 166a/5, 169a/1, 169a/3, 200b/13, 200b/14, 203a/3, 213b/4, 247a/3, 285a/4, 293a/14
ḳ.-lar (1) 166a/11
ḳ.-larıla (1) 173a/6
ḳ.-larısa (1) 207b/10
ḳ.-sın (1) 166a/9
ḳ.-yken (1) 169a/3
ḳ.-yla (2) 158a/11, 216a/11
ḳ.-ysa (1) 203b/13
ḳ. ol- (4) 165b/8, 165b/9, 169a/1, 243a/6

ḳoca : Eş, koca
ḳ.-sı (1) 171a/1

ḳocalıḳ(ġ) : Yaşlılık, ihtiyarlık
ḳ.(ġ)-a (1) 177b/14
ḳ.(ġ)-ıla (1) 177b/15

ḳoç (4): Koç 146a/11, 146b/1, 187a/13, 202b/13
ḳ.-a (1) 146a/15
ḳ.-ı (2) 146a/14, 146a/15

ḳoduḳ(ġ) (2): Sıpa, eşek yavrusu 128a/6, 128a/7
ḳ.(ġ)-ı ol- (1) 132b/7

ḳoġ : Kıvılcım
ḳ. düş- (1) 85a/14

ḳoḫu (bk. **ḳoḳu**): Koku
ḳ.-sı (2) 122a/4, 122a/4
ḳ.-lar (1) 171a/13
ḳ.-sı ol- (1) 122a/7

ḳoḫula- : Kokulamak
ḳ.-dı (1) 190b/10
ḳ.-rsa (1) 186b/5

ḳoḫulamaḳ (2): Kokulamak 125b/2, 186b/5

ḳoḫulu (1): Kokulu 117a/9

ḳoḳ- : Kokmak
ḳ.-madı (1) 190a/3
ḳ.-mış (1) 92a/2
ḳ.-sa (2) 12b/4, 190a/4

ḳoḳu (bk. **ḳoḫu**) (1): Koku 297b/10
ḳ.-lar (1) 12b/5
ḳ.-sı (2) 91b/14, 285a/14
ḳ.-lar ḳoḫu- (1) 186b/5

ḳol : Kol
ḳ.-dan (1) 158b/6
ḳ.-ına (2) 176a/9, 244a/10
ḳ.-ları (1) 176a/6

ḳolay (1): Kolay, zor olmayan 27b/10

ḳolçaḳ (1): Kola geçirilen kılıf 207b/6

ḳoltuḳ(ġ) (1): Kolun gövde ile birleştiği yer, koltuk 285a/14
ḳ.(ġ)-ı (4) 175b/10, 177a/8, 177a/9, 190b/9
ḳ.(ġ)-ında (1) 177a/10
ḳ.-ı altına ḳoy- (1) 175b/10

ḳomaḳ (3): Koymak, bırakmak 107b/15, 215a/10, 290b/1

ḳon- : Konmak, bırakılmak; inmek
ḳ.-an (1) 177b/4
ḳ.-ar (2) 155a/11, 282a/14
ḳ.-dı (2) 145a/3, 227b/13
ḳ.-masa (1) 227b/13
ḳ.-maz (1) 147b/3
ḳ.-mış (2) 142b/13, 147b/1
ḳ.-mışdur (1) 178a/3
ḳ.-mışıdı (1) 257b/3
ḳ.-sa (2) 137b/14, 227b/13
ḳ.-up gel- (1) 141b/9

ḳondur- : Kondurmak, indirmek
ḳ.-ur (1) 282a/14

ḳonşı (bk. **ḳonşu, ḳoñşu**) (1): Komşu 191b/15
ḳ.-dan (1) 214a/14
ḳ.-lar (1) 174b/1
ḳ.-larıyla (1) 139b/12
ḳ. ol- (1) 128b/8

ḳonşu (bk. **ḳonşı, ḳoñşu**) (1): Komşu 191b/14
ḳ.-larına (1) 231a/10

ḳoñşu (bk. **ḳonşı, ḳonşu**) : Komşu
ḳ.-larına (1) 93a/8
ḳ.-laruñı (1) 97a/6

ḳonul- : Konulmak, bırakılmak
ḳ.-mışdur (1) 75b/4

ḳop- : Ayağa kalkmak, haşrolmak; meydana çıkmak, görünmek; başlamak
ḳ.-a (3) 194b/2, 194b/4, 194b/15
ḳ.-an (1) 305b/6
ḳ.-maz (2) 41b/8, 41b/13

ḳ.-mış (3) 106b/15, 107b/12, 305b/4
ḳopar- (1): Koparmak, çekip ayırmak; dağıtmak 205a/12
ḳ.-dı (1) 125b/9
ḳ.-dum (1) 175a/6
ḳ.-mış (1) 111b/10
ḳ.-sa (7) 107b/9, 107b/10, 118a/5, 118a/6, 149b/1, 149b/1, 238b/6
ḳ.-up (1) 15b/13
ḳ.-ur (3) 70a/10, 135a/7, 246a/8
ḳoparmaḳ (1): Koparmak, çekip ayırmak 125b/14
ḳorḫu (bk. **ḳorḳı, ḳorḳu**): Korku
ḳ.-yıla (2) 256b/13, 257a/15
ḳorḫulu (1): Korkulu, emin olmayan 250b/12
ḳorḳ- (4): Korkmak 86b/9, 164b/9, 198b/6, 246b/4
ḳ.-a (6) 92a/3, 127a/11, 127a/11, 183a/9, 183a/9, 187b/14
ḳ.-an (1) 263a/11
ḳ.-dı (2) 128a/14, 179b/3
ḳ.-duğı (1) 10a/11
ḳ.-duğından (3) 74b/14, 101a/5, 127a/4
ḳ.-maz (2) 127b/5, 208a/4
ḳ.-sa (1) 208a/8
ḳ.-sun (1) 217b/7
ḳ.-up (2) 65a/2, 127b/7
ḳorḳaḳ (1): Korkak 16b/2
ḳ. ol- (2) 118b/12, 168b/15
ḳorḳı (bk. **ḳorḫu, ḳorḳu**)(1): Korku, 263b/2
ḳorḳmaḳ (1): Korkmak 250b/13
ḳ.-dur (1) 49b/4
ḳorḳu (bk. **ḳorḫu, ḳorḳı**) (5): Korku 85b/4, 95a/10, 95b/13, 97b/9, 214b/8
ḳ.-lara (1) 87b/10
ḳ.-sından (1) 166b/13
ḳ.-ya (2) 73a/14, 79b/13
ḳ.-yıla (2) 9b/7, 212a/11
ḳ.-dur (2) 78a/10, 85b/1
ḳ. ve belā gör- (1) 87b/6
ḳorḳuducı (1): Korkutucu, korkutan 267b/7
ḳ. ol- (1) 73a/2
ḳorḳulıḳ(ġ): Korkma
ḳ.(ġ)-ı (1) 76b/2
ḳorḳulu (4): Korkulu 7b/15, 12a/14, 23a/2, 92a/11
ḳorḳut(d)- : Korkutmak
ḳ.(d)-a (1) 80b/6
ḳ.(d)-ur (1) 7b/12
ḳ.-duğı (1) 127b/3
ḳorḳutmaḳ (1): Korkutmak 217b/1
ḳ.-maḳdur (1) 250b/14
ḳoruḳ (1): Koruk, olgunlaşmamış yeşil üzüm 110b/6
ḳoşma (1): Tertip etmek 284a/10
ḳov- : Kovmak, kovalamak
ḳ.-an (1) 217b/2
ḳ.-ar (1) 284b/10
ḳovan (3): Kovan, arı kovanı 147a/14, 147a/14, 147b/1
ḳovcı (1): Kovlayıcı, gammaz, münafık 204a/8
ḳovcılıḳ(ġ) : Kovlayıcılık, münafıklık
ḳ.-dur (2) 86a/1, 214b/6
ḳ.(ġ)-ıla (1) 45b/8
ḳoy- (bk. **ḳo-**): Koymak
ḳ.-a (8) 20a/5, 96b/6, 221b/14, 234a/13, 254a/13, 266b/3, 292a/5, 294a/5
ḳ.-acaḳ (1) 238a/2
ḳ.-alar (1) 127a/7
ḳ.-am (1) 184a/1
ḳ.-an (1) 215a/11
ḳ.-ar (5) 50b/15, 77b/4, 239b/8, 298b/8, 306b/15
ḳ.-dı (3) 133a/8, 233a/2, 247b/15
ḳ.-dılar (1) 183b/10
ḳ.-dum (1) 132a/7
ḳ.-mazıdı (1) 258b/2
ḳ.-mış (1) 203b/7
ḳ.-mışlar (3) 106b/10, 236a/4, 257a/10
ḳ.-sa (4) 175b/10, 176a/13, 232a/8, 298b/8
ḳ.-salar (2) 249b/5, 296b/6
ḳ.-sañ (1) 132a/6
ḳ.-up (3) 25a/14, 84a/8, 152b/14
ḳoyun (8): Koyun, 11b/15, 116a/15, 146b/13, 158a/13, 158b/10,

158b/12, 158b/14, 184a/11, 187a/13
ḳoz (7): Ceviz 46b/11, 110b/9, 118a/9, 118a/9, 118a/10, 170a/2, 185b/3
Hindusitān ḳ.-ın (1) 126a/2
ḳ.-uñ (1) 46b/12
ḳozaḳ(ġ) : Koz, kozalak
ḳ.(ġ)-ı (1) 118a/8
köhne Far. (1): Eski, eskimiş 126a/2
kök : Kök
k.-idür (1) 84b/9
köknar (1): Köknar ağacı 121a/6
kömür (4): Kömür 79b/14, 85a/10, 85a/12, 85a/12
k.-i (1) 85a/8
k. ol- (1) 85a/14
kömürci (2): Kömürcü, kömür satan 227b/6, 227b/6
köpri (3): Köprü 93a/11, 93a/14, 238b/15
köpük(g) : Köpük
k.(g)-i (1) 185a/11
k.(g)-in (1) 185a/12
kör (2): Kör, görmeyen 183a/14, 265b/10
k. eyle- (1) 250a/6
k. ol- (4) 170b/5, 170b/10, 177b/8, 286b/7
körlik (3): Körlük 288b/15, 289a/10, 289a/10
körük(g) : Körük
k.-i (2) 85a/3, 238a/6
köse (1): Köse, sakalı olmayan 174b/9
köseç (1): Köse, sakalı olmayan 174b/11
köşek(g) : Deve yavrusu
k.(g)-i (1) 144a/12
köşk Far. (1): Köşk 102b/4
k.-dür (1) 232a/1
k.-lerin (1) 66b/3
k.-lerinde (1) 307a/6
kötrüm (1): Yürüyemeyen, yürüyemeyecek kadar sakat 291a/1
k. ol- (2) 130b/6, 286b/6, 291a/1
köz (4): Köz, kor, kızıl ateş parçası 183b/14, 183b/15, 184a/1, 184a/1
k.-den (1) 183b/15

ḳūbā Ar. (1): Tuzlu balgam 290a/7
ḳubbe Ar. (4): Yarım küre şeklinde kümbete benzer bina damı 102b/9, 161b/14, 162a/4, 235b/10
ḳ. dik- (1) 235/10
ḳ. yap- (1) 102b/10
ḳubbere Ar. (2): Toygar kuşu 145b/3, 152a/13
ḳubḥ Ar. (3): Çirkinlik 110a/13, 180b/12, 240b/2
ḳ. vir- (1) 258b/15
ḳuble Ar. (1): Öpme, öpüş, öpücük 251a/13
ḳubūr Ar. (2): Mezarlar, kabirler 299a/4, 305b/7
ḳ.-ına (1) 235a/8
ḳuç- : Kucaklamak, sarılmak
ḳ.-a (2) 133b/10, 137a/3
ḳ.-ar (2) 46a/11, 46a/12
ḳ.-sa (1) 165b/14
ḳ.-up (1) 262a/7
ḳuçışmaḳ (1): Kucaklaşmak, sarışmak 251a/8
ḳudret Ar.(4): Kuvvet, güç; varlık, zenginlik; kabiliyet, yetenek 10b/4, 260a/6, 288b/10, 291a/1
ḳ.-dür (1) 288b/12
ḳ.-i ol- (1) 286b/6
ḳ.-idür (1) 188a/13
ḳ. ḳalemi (1) 14a/10
ḳuds Ar.(2): Temizlik, paklık; kutsallık, mübareklik 83a/7, 115a/8
ḥażret-i ḳ. "cennet bahçesi"
ḳ.-a (1) 33b/4
ḳudsī Ar.(1): Kutsal; Allah'a mensup, Allah'la ilgili 6b/14
ḳ.-de (1) 20b/5
ḳ.-dür (1) 62b/1
ḳudsiyye Ar.(3): Kutsal; Allah'a mensup, Allah'la ilgili 3a/1, 27b/13, 70b/12
ḳ.-den (1) 83a/8
ḳ.-yile (1) 3a/1
ḳudūm Ar.(1): Uzak bir yoldan, uzak bir yerden gelme, ayak basma 151b/5
ḳ. it- (1) 175b/4

ḳudūri Ar. (1): Çömlekçi 228b/6
ḳufl Ar.(3): Kilit, sürgü 235b/6, 235b/7, 235b/4
ḳul (31): Kul,köle, hizmetçi; Allah'a göre insan 13b/13, 13b/13, 70a/9, 72a/10, 114a/10, 136b/5, 136b/12, 144b/8, 150b/5, 152b/9, 155a/4, 155a/11, 163b/6, 164b/13, 164b/14, 173b/1, 174a/7, 184a/11, 202a/8, 204a/11, 209b/5, 211a/5, 212b/7, 213b/4, 213b/12, 217a/5, 218b/5, 240b/12, 248b/13, 248b/14, 273b/12
ḳ.-a (1) 183a/11
ḳ.-da (1) 210a/1
ḳ.-dan (1) 114a/12
ḳ.-dur (2) 136a/14, 136b/4
ḳ.-ıdur (1) 134a/11
ḳ.-ıla (1) 149b/8
ḳ.-um (1) 8a/2
ḳ.-ına (2) 26a/4, 27a/9
ḳ.-ısa (7) 88a/15, 199b/1, 215a/4, 249b/13, 282a/9, 295b/9, 299a/6
ḳ.-lar (5) 10a/3, 92a/10, 183a/6, 183a/12, 209b/6
ḳ.-lara (2) 73b/2, 215b/15
ḳ.-lardur (2) 111a/5, 149a/13
ḳ.-larıdur (1) 149b/11
ḳ.-larına (2) 35b/4, 272b/1
ḳ.-larından (2) 144a/6, 149b/5
ḳ.-larını (2) 8a/1, 10b/15
ḳ.-larumuñ (1) 20b/6
ḳ.-um (1) 272a/6
ḳ.-uñ (4) 2a/11, 78a/4, 273b/13, 273b/13
ḳ. bagışla- (1) 222a/7
ḳ. ol- (4) 131a/8, 164a/1, 174a/9, 271b/9
ḳ.-lardan ol- (3) 164a/2, 168a/1, 263a/11
ḳ. ḳaçur- (1) 155a/4
ḳulaçlamaḳ (1) Kaç kulaç olduğunu ölçmek 214b/12
ḳulaḳ(ġ) (2): Kulak 174a/1, 285a/1
ḳ.(ġ)-a (1) 138a/2
ḳ.-da (1) 294a/1
ḳ.(ġ)-ı (6) 174a/1, 174a/5, 174a/8, 188b/3, 188b/3, 273b/14
ḳ.(ġ)-ıdur (1) 235b/2
ḳ.(ġ)-ın (3) 174a/4, 285a/2, 285a/4
ḳ.(ġ)-ında (2) 174a/3, 243b/5
ḳ.(ġ)-ınuñ (1) 7b/4
ḳ.(ġ)-ıyla (1) 258b/4
ḳ.-larına (1) 258b/4
ḳ.-larında (2) 243a/13, 243a/15
ḳ.-larınuñ (1) 258b/3
ḳ.(ġ)-umuñ (1) 246b/5
ḳ.(ġ)-uñ (1) 171a/9
ḳulan (2) At veya eşek yavrusu 132a/10, 132a/11
ḳulb (4) Kulp, sap 120b/3, 120b/6, 120b/8, 232a/14
ḳ.-a (1) 245b/6
ḳ.-ı ol- (1) 245b/2
ḳullan- : Kullanmak
ḳ.-a (1) 163b/13
ḳulluḳ(ġ) : Kulluk, kölelik
ḳ.-ı (1) 174a/9
ḳulūb Ar. (2): Kalpler, gönüller 111a/6, 138b/6
ḳ.-ları (1) 100b/11
ḳ.-uñ (1) 156a/13
ḳulunc Ar. (1): Bağırsak ağrısı, omuz ağrısı, kulunç 290a/11
ḳ. ṭut- (1) 285a/10
ḳum (2): Kum 90a/7, 98b/5
ḳuma (1): Kuma, bir erkeğin kadınlarından her birinin diğerine göre adı 46a/11
ḳ.-yı (1) 46a/13
ḳumāş Ar. (1): Kumaş, dokuma 222b/9
ḳ.-ı (1) 79a/6
ḳ.-ından (1) 128b/7
ḳ.-ını (1) 83b/6
ḳ.-uñ (1) 79a/7
ḳumāṭ (Ar. ḳımāṭ) (1): Örtü, sarılacak bez 236a/4
ḳumbara Far. (1): Kumbara 231b/2
ḳumerret Ar. (1): Bir kuş türü, kumru 145a/15
ḳumḳuma Ar. (2): İçine zemzem, mürekkep gibi şeyler

konulan yuvarlak testi 226b/11, 236a/3
ḳummel Ar. (2): Bit 145b/15, 146a/1
ḳumrı Far. (3): Kumru 145a/15, 145b/1, 151b/11
ḳundaḳ (bk. **ḳunṭaḳ**) Yun. (1): Kundak 236a/4
ḳunebbîṭ Ar. (ḳanbıṭ) (2): Karnabahar, lahana 123b/15, 123b/13
ḳunfuẓ Ar. (1): Kirpi 124a/12
ḳ.-ı (1) 145b/5
ḳunṭaḳ(ġ) (bk. **ḳundaḳ**) Yun.: Kundak
ḳ.(ġ)-a ḳoy- (1) 236a/4
ḳur- : Kurmak, hazırlamak
ḳ.-ar (1) 102b/10
ḳ.-up (1) 78a/6
ḳur'a Ar. (1): Kur'a, kur'a çekme 220b/5
ḳ. barḳ- (2) 220b/5, 220b/5
ḳur'acı Ar.+T. (1): Kur'a çeken 229b/3
ḳurb Ar. (5): Yakınlık, yakın olma 8b/5, 41a/9, 41b/1, 273b/7, 273b/9
ḳ.-dan (1) 278a/8
ḳ.-ın (2) 4a/8, 14a/14
ḳ. bul- (1) 267a/8
ḳ.-ı ma'nevî bul- (1) 261a/12
ḳurbağa (1): Kurbağa 31a/12
ḳ.-ydı (1) 31a/15
ḳurbān Ar. (2): Allah rızası için kesilen hayvan 17a/12, 199b/3
ḳ.-ı (1) 199b/4
ḳ. eyle- (3) 199a/15, 199b/5, 218b/6
ḳ. ol- (1) 199a/15
ḳurbet Ar. (1): Yakınlık, akrabalık; Allah'a yakınlık 17a/12
ḳ.-i (1) 78a/4
ḳ.-le (1) 7a/10
ḳurbî Ar. (1): Yakınlık, yakın olan 7a/10
ḳurd (bk. **ḳurt**) (9): Kurt 49a/13, 49a/15, 132a/14, 136a/7, 137a/10, 137a/13, 168b/2, 187b/5, 190a/7
ḳ.-lar (5) 137a/6, 137a/7, 137a/9, 137a/12, 142a/6
ḳ.-uñ (1) 49b/1
ḳurda- (krş.**ḳurṭağıcı** :Kurdalamak, kurcalamak, karıştırmak
ḳ.-r (1) 106b/8
ḳurdaḳ(ġ) : (Diş) Kurdalayan, kürdan
ḳ.(ġ)-ı (1) 232b/8
ḳurḥa (bk. **ḳarḥa**) Ar. (1): Yara, ülser 282b/3
ḳurı (bk. **ḳuru**) (4): Kuru, kara, toprak yer 91a/6, 91a/9, 94a/6, 97b/13
ḳ.-dan (1) 94a/7
ḳ.-ya (1) 93b/11
ḳurı- (bk. **ḳuru-**) : Kurumak
ḳ.-dı (1) 188a/15
ḳ.-mış (2) 88a/8, 113a/2
ḳ.-sa (6) 288a/10, 288a/11, 288a/12, 288a/13, 288a/14, 288a/15
ḳurıt(d)- : Kurutmak
ḳ.-up düşür- (1) 229a/1
ḳurret-i 'ayn Ar. (1): Su teresi 123a/15
ḳurṣ Ar. (1): Bir yıldızın görünen yüzü; yuvarlak 58a/3
ḳ.-ı (1) 58a/1
ḳurt (bk. **ḳurd**) (1): Kurt 184a/13
ḳurṭa Ar. (1): Küpe 243a/12
ḳurṭağıcı (krş. **ḳurda-**) (1): Karıştırıcı, kurcalayıcı 237a/12
ḳurtar- : Kurtarmak
ḳ.-a (3) 88a/13, 146a/13, 195a/15
ḳ.-ur (1) 84a/9
ḳurtıl- : Kurtulmak, selâmete çıkmak, rahata ermek
ḳ.-a (30) 88a/14, 92a/10, 93b/6, 101b/9, 104a/14, 112b/1, 115a/14, 127a/5, 127a/6, 127b/1, 137a/13, 180b/6, 185b/8, 186a/2, 190a/8, 192b/13, 193a/2, 193a/3, 196b/10, 197a/3, 197b/2, 205a/8, 207a/10, 210b/9, 214a/4, 221a/6, 239b/1, 284a/1, 295b/7, 297a/13
ḳ.-sa (1) 127a/5

ḳ.-up (2) 69b/12, 126b/6
ḳ.-ur (2) 28a/6, 99b/14
ḳ.-ursın (1) 95b/4
ḳ.-acaḳ ḳıl- (1) 96a/9

ḳurtılmaḳ Kurtulmak, selâmete ermek, rahata ermek
ḳ.-dur (1) 209b/2

ḳuru (bk. **ḳurı**) (9): Kuru, kara, toprak yer 111b/9, 113a/3, 119b/4, 124a/1, 152b/10, 158b/3, 162a/2, 185b/2, 189b/4
ḳ.-da (3) 94b/7, 136a/5, 205a/7
ḳ.-sı (2) 117a/4, 121a/13
ḳ.-sından (1) 126a/5
ḳ. ḳabuġı ol- (1) 118a/12
ḳ. seferin it- (1) 163b/8
ḳ. ṭopraḳ ol- (1) 214b/1

ḳuru- (bk. **ḳurı-**): Kurumak
ḳ.-mayınca (1) 249a/11
ḳ.-mış (1) 25b/9

ḳurūḥ Ar.: Yaralar, ülserler
ḳ.-dan (1) 248a/14
ḳ.-dur (1) 112b/2

ḳus- : Kusmak
ḳ.-ar (1) 188a/1
ḳ.-duġı (3) 188a/4, 188a/5, 188a/7
ḳ.-duġın (1) 188a/11
ḳ.-sa (7) 188a/3, 188a/7, 188a/8, 188a/9, 188a/10, 188a/10, 188a/11

ḳuṣmaḳ (1): Pancar; ağaçların baharda açtığı çiçek 121b/1

ḳusmaḳ (1): Kusmak, kusma 188a/12

ḳusundu : Kusuntu, kusmuk
ḳ.-sın (1) 188a/2

ḳuṣūr Ar.: Kusur, ayıp
ḳ. bul- (1) 157a/15

ḳuş (17): Kuş 21a/12, 21b/3, 140a/15, 153a/11, 155a/8, 155a/10, 159a/9, 159a/10, 168b/4, 186a/5, 186a/6, 188b/12, 190a/6, 226b/12, 234b/4, 275b/15, 283a/8
ḳ.-a (1) 221a/9
ḳ.-ı (4) 139a/9, 140b/15, 153a/2, 251b/9
ḳ.-ınuñ (1) 140b/13
ḳ.-lar (10) 125b/14, 140a/11, 140a/12, 140a/13, 141b/8, 145b/2, 153a/2, 153a/3, 159b/1, 275b/12
ḳ.-lardan (1) 186b/11
ḳ.-ların (1) 153a/9
ḳ.-laruñ (1) 146b/15
ḳ.-uñ (1) 153a/13

ḳuşaḳ(ġ) (5): Kuşak, 244b/14, 245a/1, 245a/3, 245a/8, 245a/9
ḳ.(ġ)-ı (2) 245a/10, 245a/11
ḳ.(ġ)-ın (1) 203a/9
ḳ.(ġ)-ına (1) 174a/14

ḳuşan- : Kuşanmak, silâhlanmak; yapmaya kalkışmak
ḳ.-a (1) 245a/8
ḳ.-mış (1) 201a/15
ḳ.-sa (2) 201a/6, 245a/8

ḳuşçı (2): Kuşçu 226b/12, 234b/4
ḳ.-lar (1) 234b/4

ḳuşluḳ : Kuşluk vakti, sabah ile öğle arasındaki vakit
ḳaba ḳ. (1) 15a/14

ḳuṭb Ar. (3): Bir tarikatın ulusu 112a/4, 262a/1, 273a/14

ḳuṭṭā' (1): Kesme 154a/10
ḳ.i'ṭ-ṭariḳa (2): Yol kesiciler, yol kesenler 193a/15, 151b/2

ḳuvā Ar. (15): Kuvvetler, güçler 4a/3, 9b/13, 6la/9, 9b/3, 48b/11, 60b/6, 60b/13, 69b/8, 69b/8, 75b/14, 78b/12, 78b/13, 104a/13, 112a/5, 115b/2
ḳ.-dan (1) 291b/3
ḳ.-lar (1) 69b/10
ḳ.-larınuñ (1) 28b/12
ḳ.-sı (1) 61a/4
ḳ.-sınuñ (1) 48b/10
ḳ.-ya (2) 63a/8, 245a/4
ḳ.-yı (1) 62a/3
ḳ.-yıla (1) 6b/3

ḳuvvet Ar. (65): Kuvvet, güç, kudret, sağlamlık 9b/14,

61b/7, 63a/4, 88a/10, 115b/11, 154a/6, 156a/15, 181a/3, 200b/6
ḳ.-dür (21) 131a/2, 151a/11, 153b/7, 164b/13, 166a/6, 170a/4, 176b/14, 196b/12, 207b/6, 207b/8, 219a/9, 222b/7, 223a/14, 233b/6, 236a/8, 238b/8, 243b/8, 244a/8, 246b/12, 263b/5, 288b/2
ḳ.-e (3) 159a/6, 217a/11, 280b/4
ḳ.-i (12) 70a/7, 128a/9, 156a/13, 169b/7, 176a/10, 176a/10, 182a/5, 186b/13, 245a/2, 264b/3, 292a/14, 292b/1
ḳ.-idür (5) 92a/14, 113a/10, 171b/9, 176a/9, 183a/8
ḳ.-ile (2) 27b/15, 91a/10
ḳ.-inde (1) 288b/13
ḳ.-ini (1) 53b/8
ḳ.-iyle (3) 96a/15, 96b/1, 153a/13
ḳ.-leri (1) 114b/10
ḳ.-lerile (1) 115b/11
ḳ. bul- (6) 6b/12, 234a/8, 240a/1, 284a/14, 300b/6, 300b/7
ḳ. dut- (1) 210b/10
ḳ. it- (1) 222b/4
ḳ. ol- (1) 181a/3
ḳ. vir- (1) 266b/4
ḳ.-i ḥāfızada bulın- (1) 10b/1

ḳuvvetlen- Ar.+T.: Kuvvetlenmek, güçlenmek
ḳ.-ür (1) 119a/10

ḳuvvetlendür- Ar.+T.: Kuvvetlendirmek, güçlendirmek
ḳ.-e (1) 198a/12

ḳuvvetlü Ar.+T. (7): Kuvvetli, güçlü 81a/8, 181a/9, 202b/14, 206b/1, 236a/12, 237b/8, 283b/3
ḳ.-dür (1) 108b/14
ḳ.-siyle (1) 173b/13
ḳ. kimesne ol- (1) 230a/2
ḳ. ol- (8) 16b/14, 27b/14, 113b/5, 126a/6, 202b/11, 228a/6, 245a/5, 304a/5

kūy Far. (2): Köy 101b/6, 165b/15
k.-den (3) 31a/8, 101b/9, 155a/13
k.-e (4) 20a/2, 101b/7, 101b/11, 214b/13
k.-ler (1) 50b/7

ḳuyı (bk. **ḳuyu**) (4): Kuyu 90b/1, 90b/4, 90b/10, 91a/9
ḳ.-dan (2) 90b/6, 218a/15
ḳ.-nuñ (2) 91a/6, 91b/2
ḳ.-sı (1) 106b/6
ḳ.-ya (4) 90b/2, 91a/9, 105b/11, 200b/2
ḳ.-yı (3) 90b/7, 91b/6, 106b/8
ḳ. ḳaz- (1) 223a/1

ḳuyruḳ(ġ) (3): Kuyruk 65a/9, 152b/3, 167a/15
ḳ.(ġ)-ı (7) 130b67, 133a/3, 143b/14, 143b/15, 144a/1, 167a/10, 167a/10
ḳ.(ġ)-ın (2) 127a/13, 146a/10

ḳuyu (bk. **ḳuyı**) (1): Kuyu 90b/13
ḳ.-da (1) 191b/13
ḳ.-dan (1) 90b/12
ḳ.-lar (1) 75b/2
ḳ.-nuñ (1) 106b/7
ḳ.-sına (1) 90b/11
ḳ.-ya (3) 90b/9, 91a/6, 105b/12
ḳ.-yıla (1) 91b/7

ḳuyūd Ar.: Kayıtlar, bağlar
ḳ.-dan (1) 277b/11

ḳuyumcı (4): Kuyumcu, mücevherci 45b/3, 45b/4, 226a/1, 238a/6

kūz Ar. (1): Bardak 236a/7

ḳuẓāf Ar. (2): Kuzgun denilen bir kuş 144b/15, 144b/15

ḳuzaḥ Ar. (4): Renk renk olan çizgi 65a/8, 74b/13, 74b/13, 75a/4

kūze Far. (1): Su testisi 226b/11

ḳuzġun (2): Kuzgun, karga 144b/15, 145a/3

ḳuzı (bk. **ḳuzu**) (7): Kuzu 138b/6, 158a/14, 158a/15, 158b/2, 158b/3, 158b/10, 187a/13
ḳ.-dur (1) 225b/7
ḳ.-nuñ (1) 159a/2
ḳuzu (bk. **ḳuzı**): Kuzu
ḳ.-sın (1) 138b/7
ḳuż(ż)āt Ar. (3): Kadılar 138b/11, 141a/3, 145b/11
ḳ.-a (1) 266a/13
ḳ.-dan (1) 92a/12
ḳ.-dur (2) 145a/15, 203b/15
küçücük (5): Çok küçük 42b/5, 93a/13, 168a/3, 233a/6, 234b/9
k.-leri (1) 63b/2
k. ol- (1) 87b/9
küçük (5): Küçük 111a/4, 134b/1, 137b/7, 144a/12, 203b/5
küdūret Ar. (1): Keder, kaygı, tasa 85b/7
k.-lerile (1) 53b/9
küffār Ar. (1): Kâfirler, inkâr edenler 201b/11
küfr (bk. **küfür**) Ar. (5): Küfür, inanmama, dinsizlik 201b/9, 201b/11, 247a/13, 300a/10, 304b/10
k.-e (1) 47b/5
k.-i (1) 10b/13
küfrān Ar. (2): İyilik bilmemek, iyiliği inkar etmek 214a/5, 221a/8
k.-ı ni'met ol- (2) 198b/11, 268a/3
küfür (bk. **küfr**) Ar.: Küfür, inanmama, dinsizlik
k.-den (2) 65b/13, 166b/10
küfv Ar. (1): Eş, benzer, denk 241b/12
kühl (Ar. keḥl) (1): Göze sürme çekme 247a/13
kül (3): Kül 85a/2, 85a/6, 85a/11
külek(g) (1): Tahta kova, gerdel 91a/10
k.(g)-e (2) 91a/7, 91a/7
k.(g)-i (3) 91a/7, 91a/9, 91b/6
k.(g)-üñ (1) 91b/8

külḫan Far. (1): Hamamlarda suyu ısıtmak için ateş yakılan yer 109a/3
külḫancı Far.+T. (1): Hamam ocağını yakan kişi 30b/1
küll Ar. (2): Hep, bütün, çok 261a/9, 278a/2
k.-e (1) 271b/5
küllī Ar. (1): Tamamıyla, bütün, umumî, büsbütün 55b/5
k.-ni (1) 80a/14
k.-si (15) 6la/10, 6la/10, 62a/15, 66a/6, 74a/12, 77b/14, 82a/2, 88b/1, 92b/3, 97a/8, 97b/2, 109b/15, 110b/8, 110b/10, 175a/3
k.-sini (2) 87a/11, 97a/5
küllihā Ar. (1): Tamamen, bütünüyle 275a/10
külliyyāt Ar.: Çokluk, bütünlük
k.-a (1) 115a/2
külliyye Ar. (3): Bütün, umumî 28a/9, 82a/13, 274a/11
bil-k. : Bütün bütün, büsbütün 28a/9
k.-dür (1) 113b/13
külliyyen Ar. (2): Tamamıyla 35a/11, 37a/5
külüng Far. (1): Taşçı kazması 237b/3
kümmel Ar. (1): Kâmiller, olgunlar 279b/12
k.-e (1) 259b/8
k.-lerdür (1) 49a/1
kümmeṣrā(t) Ar. (2): Armut 124a/14, 124b/1
künh Ar. (1): Hakikat, temel, esas 273b/2
küp (2): Küp, toprak kap 96b/4, 96b/5
küpe (6): Küpe 243a/13, 243a/13, 243b/2, 243b/4, 243b/5, 246b/6
k. ol- (1) 243a/15
kürk (1): Kürk, post 248a/10
kürkiyy Ar. (2): Turna kuşu 151a/15, 151b/7
kürrāṣ Ar. (1): Pırasa 124b/6
kürre Ar. (1):Top, yuvarlak nesne 236a/5
kürsī Ar. (6): Kürsü, oturulacak yüksekçe yer

236a/7, 236a/9, 268b/5, 268b/15, 269a/2, 278b/7

küşūf Ar.: Keşifler, keşfetmeler; Allah tarafından verilen ilhâm
k.-a (1) 105b/1

küt : Kötürüm, elden ayaktan düşmek
k. ol- (1) 285a/11

kütüb Ar. (4): Kitaplar 138b/15, 138b/15, 165a/12, 269a/3

küzbüre(t) (Ar. küzbere) (1): Asmacık, kişniş üzüm 124b/9

-L-

lā Ar. (1): Olumsuzluk edatı 197a/9
l.-dur (1) 114b/3

lābin Ar. (1): Kerpiç yapan, kerpiççi 228b/15

lā–büdd Ar. (2): Lâzım, gerekli, gerek 72a/7, 82b/4
l.-dür (1): 44a/5

lā-cerem Ar. (2): Şüphesiz, besbelli, elbette 63a/6, 274a/13

lafẓ Ar. (4): Söz 63a/1, 137a/1, 140b/12, 148b/6
l.-ı (1) 63a/2
l.-ından (1) 252b/10

lağımcı Yun.+T. (1): Lağımcı, pis su kanallarını temizleyen 230b/1

laḥd Ar.: Mezar, kabir
l.-ine ḳoy- (1) 298b/8

lāḥiḳ Ar.: Ulaşan, yetişen
l. ol- (3) 187b/9, 201b/14, 291b/10

laḥm Ar. (9): Et 140a/3, 156a/15, 156a/15, 159a/7, 159a/14, 158a/5, 158a/2, 159a/8, 160b/7
l.-ından (1) 127a/8
l.-ınuñ (1) 129b/2

lā-ilāhe illa'llāh (Ar.) "Allah'tan başka Tanrı yoktur" anlamında bir söz 197a/9

la'īn Ar. (2): Lânetlenmiş, kovulup uzaklaştırılmış 37a/9, 48a/3

lākin Ar. (26): Ama, fakat, ancak, şu kadar var ki 17a/14, 23b/6, 31a/14, 31b/2, 38a/9, 6la/10, 69a/3, 69b/6, 69b/7, 71b/15, 84b/4, 114a/13, 119b/15, 139a/6, 142a/9, 150a/11, 167b/2, 175a/9, 185a/9, 224a/4, 262b/6, 277a/5, 277a/12, 279b/8, 279b/10, 280a/9

laḳīṭ Ar. (1): Sokağa bırakılmış yeni doğma çocuk 137b/2

laḳlaḳ Ar. (2): Leylek 151b/7, 151b/9

laḳve Ar. (1): Ağız çarpılması 290b/14

lām Ar. (6): Arap alfabesindeki "l" harfi 124b/10, 146b/3, 219b/11, 228b/14, 236b/2, 290b/7

la'ne(t) Ar. (3): Beddua, ilenç, Allah'ın affından uzak olma 139b/10, 174b/11, 221b/12
l. it- (1) 134a/10

laṭīf Ar. (13): Yumuşak, hoş, güzel 84b/5, 107a/1, 135b/1, 135b/6, 148b/11, 152b/12, 157a/5, 211b/5, 225a/13, 225a/13, 226a/12, 248b/12, 258a/6
l.-de (1) 252a/7
l.-dür (6) 8b/1, 133b/15, 163a/4, 165b/13, 166b/11, 186a/7
l.-idi (1) 151a/7
l.-ise (1) 220b/12
l. ol- (1) 58a/4

laṭīfe Ar. (5): Güldürecek söz veya hikâye, şaka 6b/14, 141b/4, 274a/4, 274a/7, 278a/11
l. eyle- (1) 300a/13

l.-i rabbāniyyeyle ol- (1) 279b/9
laṭme Ar. (1) Şamar, şaplak 219b/12
lā-yenkaṭi' Ar. : Ardı kesilmeksizin, durmadan, hep
l.-dür (1) 242b/8
lāyıḥ Ar.: Hatıra gelen, içine doğan
l.-dur (1) 3a/6
l. ol- (2) 75b/8, 75b/8
lāyıḳ Ar. (5): Yakışık, yakışan, yaraşır 50a/9, 50b/1, 84b/4, 202a/11, 290a/3
l.-ısa (5) 43a/11, 50b/1, 231b/6, 236a/10, 262b/7
l.-sa (1) 201a/15
l. ol- (2) 53b/13, 57b/15
lāyime Ar.: Çekiştirme, serzeniş
l.-den (1) 61b/10
laẓa Ar. (1): Cehennemin bir adı; ateş, alev 20a/13
l.-danam (1) 20a/13
lāzım Ar. (6): Gerek, gerekli 39a/4, 39a/6, 39a/7, 44a/13, 60a/14, 60b/1
l.-dur (4) 14b/7, 44a/3, 44a/9, 278b/2
l. gel- (3) 39a/1, 40a/6, 58b/15
l. ḳıl- (1) 116b/3
l. ol- (4) 44a/13, 186b/7, 234a/15, 257b/12
lebbeyk Ar. (2): "Buyurunuz, emir sizindir !" anlamına kullanılan bir söz 268a/9, 268b/1
leben Ar. (2): Süt 223a/3, 239a/2
l.-inden (1) 308a/9
lebib Ar.: Akıllı, zeki
l.-ine (1) 44b/11
l.-üñüze (1) 21b/5
lebve Ar. (1): Dişi arslan 146b/3
lecāc Ar. (1): Çekişme, ayak direme 219b/11
ledün Ar.: Allah yanı
'ilm-i l.: Alah'ın sırlarına ait manevi bilgi, gayb ilmi
'i. l.-de (1) 9b/2
ledünni Ar. (1): Allah bilgisine ve sırlarına ait 279b/13
l.-dür (1) 161b/9
lef Ar. (1): Karışıklık, noksanlık; illet 278b/2
lefef (Ar. leff) (1): Dürülmüş, sarılmış şey 236b/2
legen Far. (2): Leğen, yayvan kap 234b/4, 245b/1
legenci Far.+T. (1): Leğen satan kişi 226b/10
legleg Far. (1): Leylek 151b/9
leh Ar.: Onun için, ondan yana; birinin çıkarına davranış
l.-dür (1) 273b/10
lehce Ar. (1): Konuşma; dil, dil kolu 258a/8
l.-si (1) 258a/8
leḥḥām Ar. (1): Asker 229a/2
lehv Ar. (5): Oyun, eğlence; faydasız iş 102a/9, 126a/9, 138a/13, 152a/8, 302b/4
l.-dür (4) 117b/9, 157b/11, 163a/7, 245b/8
l.-i (1) 196a/11
lem'ān Ar.: Parlama, parıldama
l. it- (1) 258b/9
leṭāfet Ar. (1): Güzellik, hoşluk, nezaket 96a/15
l.-dedür (2) 254b/10, 271b/13
levāḥıḳ Ar. (1): Ekler, eklenen şeyler 115a/1
levend Far. (1): Kabadayı 67a/8
levendlik Far.+T.: Kabadayılık
l. it- (1) 128b/2
levḥ Ar. (10): Levha, yazı ve resim kâğıdı; Tanrı'nın güzelliği yazdığı yüz 7b/6, 8b/6, 8b/7, 11a/9, 28a/9, 28a/12, 236b/6, 236b/7, 236b/9, 236b/5
l.-leri (1) 3a/6
levḥ-i maḥfūẓ Ar.: Allah tarafından takdir edilen şeylerin yazılı bulunduğu manevi levha
l. -da (3) 7b/6, 8b/6, 11a/9
l. -dan (1) 43a/8
levm Ar. (2): Çekiştirme; paylama; başa kakma 220a/1, 230a/6
l. it- (1) 155b/9

levn Ar. (4): Renk; çeşit 110b/3, 131b/12, 258b/2, 279a/7
l.-i (5) 55a/2, 112b/3, 146b/12, 248a/4, 258a/4
l.-idür (1) 140a/3
l. urın- (1) 271b/1

levvāme Ar. (3): Çekiştirici, başa kakıcı 62a/11, 62b/5, 62b/6
l.-den (1) 62a/8
l.-nüñ (2) 61b/10, 62a/5

levz Ar. (1): Badem 124b/10

ley Ar. (1): Kap, zarf 219b/15

leyl Ar. (5): Gece 1b/1, 13b/12, 40b/15, 67a/13, 67a/15
l.-de (3) 15b/1, 67a/12, 67a/14
l.-üñ (4) 14b/14, 15a/4, 40b/11, 41a/11
l.-i libās it- (1) 1b/3

leyyin Ar. (1): Yumuşak 160b/13
l.ü'l- ṭu'm ol- (1) 160a/9

leẕiẕ Ar. (6): Lezzetli, tatlı 86b/11, 90a/1, 96a/7, 96a/10, 185b/3, 215b/12
l.-dür (1) 113b/15
l. ol- (1) 185a/11

leẕẕāt Ar. (2): Lezzetler, tatlar, çeşniler 115b/13, 181a/11

leẕẕet Ar. (4): Tat, çeşni 81b/14, 85b/8, 115b/8, 115b/14
l.-dür (3) 119a/7, 135b/7, 163b/11
l.-e (1) 116a/14
l.-inden (1) 41a/6
l. bul- (1) 31b/6
l.-in bul- (1) 31b/5

lıṣ(ṣ) (bk. **luṣṣ**) Ar. (2): Hırsız 130b/9, 136a/12
l.-dur (1) 128b/6

li Ar. (9): - için, - ötürü, - dolayı, yüzünden 158b/6, 158b/6, 219b/13, 219b/13, 219b/15, 219b/15, 253a/15, 276b/12, 276b/12

libās Ar. (10): Elbise; örtü 1b/3, 45a/7, 124b/15, 151b/13, 203a/6, 248a/8, 248b/4, 249b/8, 297b/2, 302a/4
l.-da (1) 166a/2
l.-ı (2) 169b/12, 302a/7
l.-ıla (3) 78a/8, 165b/13, 271a/5
l.-ın (2) 284b/2, 302a/5
l.-ınuñ (1) 249b/9
l.-lar (1) 5b/12
l.-ları (1) 220b/12
l.-larıla (1) 300a/5
l.-ların (2) 145a/13, 167a/4
l. ol- (2) 67a/14, 302a/6

licām Ar. (1): Hayvanların ağzına vurulan gem 236b/3

lif Ar. (1): Bitkilerin telleri didiklenerek yapılan gevşek yumak, tel 230b/11
l.-den ol- (1) 232a/4
l.-inden (1) 236b/2

lifaf Ar. (1): Bohça; cerrah sargısı 236b/2

lifife Ar.: Kimi çiçeklerin etrafını çeviren değişik yapraklar
l.-si (1) 2b/1

liḥāf Ar. (1): Yorgan, örtünecek şey 236b/9

li-hāẕā Ar. (1): Bunun için, bundan dolayı 254b/14

liḥye Ar. (1) Sakal 174a/11

liḳa Ar.: Mürekkep hokkalarına konulan ham ipek
l. ḳoy- (1) 239b/8

likin Ar.+Far. (4): Lâkin, fakat, ama 2a/15, 38a/15, 90b/5, 274a/8

linet Ar.: Yumuşaklık, nezaket; gevşeklik, rahatlık
l.-i (1) 179b/1

lisān Ar. (9): Dil, konuşulan dil 68a/10, 171b/14, 172a/4, 238a/9, 290b/10, 290b/12, 273b/10, 277a/12, 290b/8
l.-da (1) 241a/5

l.-dur (1) 234a/7
l.-ı (4) 172a/1, 182a/3, 238a/11, 290b/10
l.-ıdur (3) 182a/3, 207a/4, 238a/9
l.-ın (1) 197b/14
l.-ında (1) 172a/7
l.-ından (1) 109a/12
l.-uñ (2) 172a/6, 263b/13

livāṭa Ar. (1): Erkekler arasındaki cinsî sapıklık 219b/13
l.-dur (1) 140b/14
l.-ya (1) 100a/14
l. it- (8) 140b/14, 141b/15, 146b/13, 149a/6, 152b/10, 211b/1, 237a/2, 220b/4
l. itmiş ol- (1) 188b/11

liyāḳat Ar.: Lâyık olma, yararlık, hüner
l. ol- (1) 8b/10

loḳma Ar. (1): Lokma 163a/8
l.-da (1) 161a/1

lu'b Ar.: Oyun, eğlence
l. it- (1) 230b/9

luġāt Ar. (1): Milletlerin konuştukları dilleri ve bunların sözcükleri 135b/15
l.-ıla (1) 187a/1

luġat Ar. (2): Bir milletin konuştuğu dil ve bunların her bir sözcüğü 135b/15, 136a/9

luġaz Ar. (1): Bilmece, bulmaca 282b/11

luḳḥa Ar. (2): Deve, süt devesi 185a/3, 185a/4

luṣ(ṣ) (bk. lıṣṣ) Ar. (2): Hırsız 144b/5, 229a/4
l.-dur (1) 148b/5
l.(ṣ)-dur (1) 138b/8

luṭf Ar. (2): İyilik, iyilikte bulunma; hoşluk, güzellik 74b/6, 78a/3
l.-ıla (2) 187b/15, 215a/8
l.-ıyla (1) 260b/7
l.-uñıla (1) 3a/13
l.-larıla (1) 3b/11
l-ı keşire iriş- (1) 308a/15
l. it- (3) 8a/1, 283a/10, 290b/14

lübb Ar. (1): İç, öz 114a/1

lüffāḥ Ar. (1): Eskiden büyücülükte kullanılan büyük ve geniş yapraklı, kokulu bir bitki 124b/15

lüḥūm Ar. (1): Etler 228a/12

lülü Ar. (4): İnci 93a/5, 188a/9, 245b/11, 246a/5
l.-ler (1) 218a/11
l.-lerile (1) 243a/15
l.-ye (1) 245b/12
l. iriş- (1) 77a/10

lüṣūṣ Ar. (1): Hırsızlar 151b/2
l.-a (2) 148a/11, 154a/11

-M-

ma' Ar. (1): İle, beraber, birlikte 160b/6
m. kiẕb-i fāsıḳ ol- (1) 238a/13

mā Ar. (6): Su 10b/11, 91b/11, 106a/4, 153a/2, 222a/4 291a/3
m.-nuñ (1) 106a/5
m.-i ṣāfī iç- (1) 86b/2

ma'a Ar.: İle, beraber, birlikte
m.Allāh ol- (1) 278a/7

mā-'adā Ar.: -den başka
m.-ya (1) 83a/6

ma'ahāẕā Ar. (5): Böyle iken, bununla beraber 39a/1, 43a/15, 256b/13, 273a/7, 273a/11

ma'ālim Ar. (1): İzler, nişanlar, eserler 271a/10

ma'āmelāt Ar.: Muameleler, davranmalar, davranışlar, işler
m.-ında (1) 224a/4

ma'ānī Ar. (14): Mânâlar 7a/2, 8b/9, 9a/9, 28a/6, 59b/4, 59b/4, 77b/6, 83a/8, 113b/13, 114b/15, 114b/15, 115a/1, 154a/1, 272a/1
m.-de (1) 26b/2
m.-ye (1) 34a/4

ma'ārif Ar. (10): Marifetler, bilimler; bilgi 68a/15, 71b/13, 77b/5, 77b/7 78b/11, 112a/6,

114b/13, 117a/3, 156a/13, 159b/14
m.-dür (1) 245b/15
m.-ile (2) 61b/7, 115b/7
ma'āṣi Ar.: Âsilikler, isyanlar; günâhlar
m.-den (2) 208b/11, 292b/3
m.-ye (2) 193a/6, 306b/6
ma'āş Ar. (2): Yaşayış, dirlik; geçinecek şey 1b/2, 250b/12
m.-a (1) 157a/9
m.-ı (2) 80a/13, 139b/15
m.-ıdur (1) 183b/2
m.-ında (2) 157b/6, 163a/4
ma'āşir Ar. (1): Topluluklar, gruplar 40b/1
ma'āẓa'llāh Ar. (1): Allah korusun !, Allah esirgesin ! 152b/1
mā-beyn Ar. (1): İki şey arası; haremle selâmlık arasındaki oda 180b/11
m.-de (1) 279a/11.
m.-inde (3) 135b/8, 145a/10, 176b/4
m.-ümüzde (1) 279a/7
mā-beyne-hümā Ar. (1): Arası, araları
ma'būd Ar. (1): Kendisine ibadet edilen, Allah 64b/13
mādām Ar. (4): Madem, çünkü, değil mi ki 21a/13, 21b/3, 158a/3, 274a/10
mādde Ar.: İş, mesele; madde
m. it- (1) 157a/1
māddiyye Ar.: Madde ile ilgili olan
m.-ye (1) 115a/1
māde Far. (1): Dişi 146b/12
ma'den Ar. (2): Maden, cevher 77b/8, 156b/14
m.-ine (1) 133a/9
ma'deni Ar. (2): Madenle ilgili 5b/9, 241b/7
ma'deniyyāt Ar.: Madenden yapılmış nesneler, madenler
m.-dan (1) 83a/12
madrūb Ar.: Darbolunmuş, dövülmüş
m.-dan (1) 233b/13
ma'dūd Ar. (1): Sayılı, sayılmış; belli 39a/11
ma'dūm Ar.: Yok olan, mevcut olmayan

m.ü'l-māl ol- (1) 248b/14
ma-fi'l-bāb Ar. (1): Kapı içinde 49b/4
maġāra Ar.: Mağara
m.-da (2) 130b/3, 150a/15
m.-ya (3) 100a/8, 100a/10, 100a/12
maġārib Ar. (1): Garplar, batılar 53b/10
maġdūr Ar.: Haksızlığa uğramış
m.-dur (1) 104b/12
maġfiret Ar. (2): Allah'ın kullarını bağışlaması, yargılaması 78a/3, 267b/1
m.-ile (1) 266b/14
m.-iyle (1) 217b/11
m. it- (5) 93b/4, 127b/5, 266b/3, 267b/1, 267b/1
m. ol- (2) 81a/12, 301a/14
maġfūr Ar. (2): Allah tarafından günahları affedilmiş olması için dua edilen kişi 215a/13, 299a/13
m. ol- (1) 219a/3
maġlūb Ar. (1): Yenilmiş, galip gelinmiş 282b/3
m.-dur (1) 220a/15
m. ol- (11) 48b/13, 67a/12, 70a/6, 81a/3, 196a/15, 198b/10, 202b/1, 204b/2, 220a/14, 287a/12, 296a/15
maġlūbiyyet Ar. (1): Mağlupluk, yenilme 128a/10
maġlūl Ar.: Zincire vurulmuş
m.-dur (2) 208b/9, 208b/10
maġmūm Ar.: Gamlı, kederli, tasalı
m.-ısa (1) 199b/2
maġrib Ar. (6): Garp, batı; akşam 54b/1, 55b/13, 69a/8, 151a/8, 193a/6, 256b/5
m.-den (13) 54a/2, 54a/4, 54a/5, 54b/2, 55b/11, 55b/14, 58a/9, 58a/10, 73b/1, 74a/5, 83a/1, 122a/9, 305b/4
m.-e (5) 64b/15, 65a/4, 69a/6, 79a/5, 91a/10
m.-i (5) 54a/12, 54a/14, 58a/13, 74a/4, 83a/4

maġṣūb Ar.: Zorla alınmış, gasbolunmuş
m.-dan (1) 256b/7
maġsūl Ar.: Yıkanmış, guslolmuş
m. ol- (1) 248a/6
maġşūş Ar. (1): Karışık, saf olmayan, katışık 226b/1
maġżūbīn Ar. (1): Gazap edilenler, kendisine kızılanlar 299b/15
maḥabbet Ar. (8): Sevgi 107b/4, 113a/10, 113a/11, 223b/7, 246a/4, 250a/5, 250a/6, 251a/3
m.-dür (3) 156a/9, 250a/7, 251b/9
m.-e (2) 218b/11, 229a/15
m.-i (1) 224a/9
m.-idür (1) 122a/5
m. it- (11) 136b/8, 151a/13, 151b/1, 151b/9, 206a/7, 238b/7, 251b/11, 251b/12, 253a/4, 258a/12, 263a/11
m. ol- (1) 231b/11
m.-ile ol- (1) 251a/15
m.-lerin götür- (1) 206a/9
maḥabbeten Ar. (1): Sevgiyle 253a/5
maḥabbetu'llāh Ar.: Allah sevgisi
m.-a (1) 223b/8
maḥal(l) Ar. (1): Yer 301b/7
m.-idür (1) 177b/8
m. ol- (1) 60b/7
maḥāll Ar.: Yerler
m.-i (1) 274a/14
maḥalle Ar. (3): Mahalle, şehir veya kasabanın bölündüğü kısımlardan her biri 97b/6, 101b/5, 215b/1
m.-de (2) 140a/13, 284b/10
m.-den (1) 215b/2
m.-sinde (1) 300b/9
m.-sine (1) 155b/13
m.-ye (1) 202b/4
m.-yse (1) 202b/5
maḥārim Ar.: Haram olan, mahrem olan şeyler
m.-den (1) 195b/1
mā-ḥaṣāl Ar. (1): Hasıl olan, meydana gelen şey 32a/2

ma'a-hazā Ar. (1): Bununla beraber 256b/13
maḥbere Ar. (1): Hokka, divit 241b/3
maḥbis Ar.: Hapishane
m.-e (1) 208b/6
maḥbūb Ar. (8): Sevgili, sevilen 135b/1, 145a/14, 160b/13, 166a/2, 212a/12, 263b/9, 266b/10, 268a/14
m.-dur (1) 274a/15
m.-ı (1) 274a/15
m.-ın (2) 162a/14, 163a/8
m.-ısa (1) 229b/8
m.-larına (1) 250b/10
m.-raḳ ol- (2) 61b/6, 62a/1
maḥbūbe Ar. (4): Sevilen kadın, sevilmiş kadın 105a/1, 107a/5, 239a/12, 248b/3
m. ol- (1) 133b/4
maḥbūbī Ar.: Sevgiliye ait
m.-de (1) 273b/8
maḥbūs Ar. (8): Hapsolunmuş, bir yere kapatılmış 47a/10, 103a/8, 141b/12, 170b/6, 192a/13, 217a/9, 261b/8, 261b/9
m.-a (1) 266a/15
m.-ısa (8) 72b/12, 106a/3, 109b/1, 191b/1, 202a/14, 208b/2, 215a/4, 221a/14
m.-lar (1) 299a/1
m.-lardur (1) 141b/9
m. ol- (3) 202a/9, 212a/10, 306a/10
maḥcūb Ar.: Örtülü, perdeli
m.-dur (1) 271b/3
maḫdūş Ar.: Tırmalanmış
m.-a (1) 287a/8
m ol- (1) 287a/8
maḫfī Ar. (3): Gizli, saklı 19b/2, 27b/1, 31b/10
m.-dür (1) 41b/2
m. ol- (1) 24b/4
maḥfil Ar.: Yer, oturulacak yer
m.-de (1) 218a/6
m.-lerdür (1) 83a/4
m.-lere (1) 83a/3
maḥfūẓ Ar.: Saklanmış, korunmuş
m. ol- (1) 198a/4

māhir Ar.: Maharetli, becerikli
m.-dür (1) 204a/9
m. ol- (1) 222a/13
māhiyyet Ar.: Bir şeyin aslı, esası
m.-i (1) 15b/1
m.-in (2) 3b/15, 6b/1
maḥkeme Ar. (1): Mahkeme 204a/13
maḫlūḳ Ar.: Yaratılmış, yaratık
m.-dur (1) 6la/5
maḫlūḳāt Ar.: Yaratılmış olanlar, canlılar
m.-dan (1) 49b/15
m.-ına (1) 43a/7
m.-ında (1) 49a/11
m.-ından (1) 271b/1
m.-uñ (1) 146a/8
maḥmid Ar.: Hamdetme, şükretme; övülme, övgü
m.-e (1) 18a/9
maḥmil Ar. (3): Deve üzerine konulan sepet; her yıl Harameyn'e hacı kafilesiyle gönderilen armağanlar 17a/14, 25a/7, 41a/1
maḥmūd Ar.: Hamdolunmuş, övülmeye değer
m.-a (2) 101b/5, 240b/5
m.-dur (3) 70a/8, 159b/7, 233a/14
m. ol- (7) 24a/8, 164b/4, 170a/4, 194a/14, 196b/9, 252a/8, 298a/7
maḥmūl Ar.: Yüklenmiş, bir şey üzerine kurulmuş
m. ol- (1) 261b/2
maḥmūm Ar.: Hummaya, sıtmaya tutulmuş
m.-dur (2) 127a/7, 286b/3
maḫrec Ar.: Çıkış yeri
m.-i (1) 31b/15
maḥrem Ar. (1): Haram olan; nikâh düşmeyen 188b/9
m.-i (1) 179a/4
m.-ine (2) 198b/2, 198b/8
maḥrūm Ar. (1): Bahtsız, istediğini elde edemeyen
m. it- (1) 192a/10
m. ḳal- (1) 24b/15
m. ol- (1) 132b/12
maḥṣūl Ar. (1): Ürün, meydana gelen şey 110b/5
m.-den (1) 110b/7
maḥṣūr Ar. (2): Kuşatılmış, sınırlanmış; belli 39a/10, 39b/9
maḥsūs Ar. (1): Hissedilen, bilinen, belli
m.-ı ḫāriciden ol- (1) 28a/11
maḫṣūṣ Ar. (5): Özel, başkasında bulunmayan, ayrı 4a/2, 9b/3, 42a/15, 62b/13, 198b/14
m.-a (1) 28a/7
m.-dur (3) 7a/9, 8a/12, 285a/1
m. ḳıl- (1) 15a/12
maḫṣūṣa Ar.: Hususî, özel
m.-sın (1) 255a/15
maḥsūsen Ar. (2): Duygularla, hislerle ilgili olarak 261b/5, 261b/7
maḥşer Ar.(2): Kıyamet günü ölülerin dirilip toplanacakları yer 269a/9, 269a/13
m.-de (1) 194a/13
maḫtūm Ar.(1): Mühürlenmiş; kilitlenmiş, bağlanmış 240a/3
m. ol- (1) 240a/2
ma'hūd Ar.(1): Ahdedilen, bilinen, sözleşilen; sözü geçen 174a/11
m.-dan (1) 174a/12
maḥż Ar.(1): Halis, katkısız, tam; aslı 273a/2
maḫẕūl Ar.: Hor, hakir, perişan
m.–dur (1) 26b/3
maḥzūn Ar.(2): Hüzünlü, tasalı, kederli
m.-ısa (1) 283b/15
m. ol- (3) 208b/9, 237a/1, 306a/10
māide Ar.(5): Üzerinde yemek bulunan sofra; yemek, ziyafet 156a/5, 156a/7, 156b/9,159b/4, 156a/3
m.-den (1) 156a/5
m.-yi (1) 156a/12
m. ḳo- (1) 156b/5
ma'īn Ar.(1): Saf, akar su 75b/3
m.-dür (1) 75b/3
ma'īşet Ar.(3): Yaşama, yaşayış; geçinme, geçiniş, geçinmek için

gereken şey 128a/7, 160a/6, 233a/13
m.-de (2) 92a/2, 157a/4
m.-dür (2) 156a/3, 175a/14
m.-e (2) 109a/8, 226b/5
m.-i (10) 56b/11, 94a/13, 106a/8, 109a/14, 132b/13, 157a/6, 177a/3, 242b/7, 248a/10, 285a/9
m.-idür (2) 108a/7, 183a/4
m.-inde (8) 142a/4, 184a/14, 214a/7, 218a/13, 233b/9, 247b/2, 285b/10, 287b/6
m.-inden (2) 32a/2, 160a/5
m.-ine (1) 90a/8

maḳābir Ar. (4): Mezarlar 298b/15, 298b/15, 299a/1, 304b/2
m.-den (1) 301a/6

maḳ'ad Ar.: Oturak yeri, geri, kıç, makat
m.-ından (2) 134b/12, 137a/9

maḳāl Ar.: Söz, lâkırdı; söyleme, söyleyiş
m.-ı (1) 275b/2
m. ol- (1) 275b/4

maḳām Ar. (14): Durulan, durulacak yer, durak; me'muriyet, memurluk yeri 58b/6, 68a/13, 95a/7, 100b/4, 243a/14, 259b/14, 261a/12, 268b/6, 268b/13, 270b/9, 278b/10, 279b/8, 307b/11, 307b/11
m.-a (3) 34b/8, 69b/10, 261b/2
m.-da (8) 23a/6, 38a/9, 38a/15, 39b/14, 44b/3, 268b/8, 275b/2, 275b/4
m.-dandur (1) 268b/8
m.-dayiken (1) 75b/9
m.-ıdur (1) 172a/15
m.-ına (4) 130b/3, 173b/7, 173a/7, 173b/15
m.-larıdur (1) 172a/13
m.-uñ (2) 20a/11, 48a/12

maḳāmāt Ar.(1): Makamlar; meclisler, topluluklar, kalabalıklar 114b/13

maḳām-ı İbrāhīm Ar.: Kâbe'de saklı bulunan bir taş
m.-de (1) 199a/4

maḳbere Ar.(1): Mezar, mezarlık 221b/4

maḳbūl Ar.(1): Kabul olunmuş, alınmış, alınan; beğenilen, hoş karşılanan 229b/8
m. ḳıl- (1) 3b/5
m. ol- (3) 115b/4, 192b/1, 224b/9
m.ü'l-kelām ol- (1) 56b/4
m.ü'l- ḳāvl ol- (2) 251a/14, 251b/5
nā-m. ol- (1) 303a/1

maḳhūr Ar.(2): Kahrolunmuş, yenilmiş; Allah'ın gazabına uğramış 141b/12, 159b/13
m.-dur (1) 282b/3
m. ol- (2) 220a/15, 267a/11

maḳlūb Ar.(3): Kalbolunmuş, altı üstüne getirilmiş, ters döndürülmüş 129a/10, 146b/13, 168a/14

maḳṣūd Ar.(11): Kasdolunan, istenilen şey, istek 9a/10, 14b/12, 36b/9, 58b/7, 58b/7, 96a/11, 96b/1, 155a/7, 178a/8, 273a/9, 275a/4
m.-ına iriş-(1) 94b/14
m.-ından (1) 51b/9
m.-uñ (1) 10a/10
m. idin- (1) 284a/7

maḳṭa'a Ar. (1): Üzerinde kamış kalemin ucu kesilerek düzeltilen kemik, şimşir veya madenden yapılmış âlet 242b/7

maḳṭū' Ar. (4): Kesilmiş 111b/2, 122a/2, 122b/15, 182a/11

maḳtūl Ar. (1): Katledilmiş, öldürülmüş 143a/13
m. ol- (1) 216a/8

ma'ḳūl Ar. (1): Akla uygun, mantıklı, anlayışlı 113b/14

maḳūl Ar.: Söylenilmiş, denilmiş
m.-dan (1) 27b/2

m.-ları (1) 77a/8
m.-ların (4) 65a/13, 70b/6, 76b/13, 229b/14
m.-um (1) 232a/12
m.-uñ (4)79a/10, 87a/13, 134b/9, 230b/6
m. bul- (4) 137a/14, 174b/3, 214a/15, 295b/5
m.-ı ḥarām vir- (1) 188a/4
m.-ı ḥelāl ol- (1) 33a/15
m. ol- (1) 245a/7
m.-ına ḳon- (1)
m.-ınuñ zekātın vir- (1) 175a/4
m.–ı mirāş yi- (1) 124b/2
m.-ı ribā yi- (1) 297b/6
m.-ı ḥelāl yi- (1) 190a/14
m.-ı çok ol- (1) 286b/4

mā-lā-ya'ni Ar. (1): Mânâsız, faydasız 29a/13
m.-den (1) 197b/14
m. it- (1) 174a/11

mā-lā-yuṭāḳ Ar. (1): Dayanılmaz, karşı konulmaz teklif 235b/15

māl-dār Ar.+Far. (2): Malı olan, zengin 116a/8, 207b/6
m.-lar (1) 210a/4
m. ol- (2) 146a/9, 168a/3

māli Ar.: Mal ile ilgili
m.-dür (1) 140a/2

mālik Ar.: Sahip
m.-idür (1) 153a/8
m.-in (1) 306b/8
m. ol- (25) 27b/11, 56b/3, 71a/7, 85a/4, 87a/12, 87a/12, 106b/5, 111a/12, 115a/10, 127a/12, 131b/3, 131b/4, 142a/9, 143a/8, 147a/1, 148b/14, 149a/9, 195b/2, 218b/4, 220b/8, 222a/10, 223a/6, 247a/6, 247a/12, 249a/15,

ma'lūm Ar. (1): Bilinen, belli 27a/4
m.-ca (1) 63a/15
m.-dur (8) 7a/5, 23a/14, 62a/10, 63a/1, 115b/12, 159b/4, 183b/6, 259a/8
m.-ısa (1) 47a/5
m. bil- (1) 231a/14
m. it- (12) 27b/9, 32a/5, 126b/14, 140a/8, 140b/11, 148b/5, 188b/9, 210b/7, 257b/9, 259a/11, 269a/14, 299b/11
m. ol- (37) 2a/12, 9a/11, 9b/1, 9b/14, 13a/6, 14b/12, 15b/9, 18b/9, 20a/4, 20b/6, 24b/13, 28b/4, 29b/8, 30a/1, 30b/6, 30b/7, 31a/11, 31b/15, 34b/13, 38a/3, 38a/14, 41b/2, 48a/1, 120a/11, 120a/12, 152b/5, 157b/6, 164b/15, 165a/11, 171b/15, 173b/7, 179b/1, 218b/4, 259a/3, 259a/15, 268b/2
m.-ı ol- (3)135a/1, 188b/10, 239a/15

mā-melek Ar.: Nesi varsa, varı yoğu , olanca şey
m.-ine (1) 181b/6

ma'mūr Ar. (4): Bayındır 64a/9, 146b/5, 146b/5, 147a/11
m. ol- (3) 59b/8, 108a/6, 200a/2

ma'mūre Ar.: Bayındır olan yer, şehir, kasaba
m.-ye (1) 111a/6

ma'nā Ar. (3): Mânâ, anlam, akla yakın sebep 58b/7, 24b/7, 24b/7
m.-nuñ (1) 95b/12
m.-sı (4) 24a/10, 38b/5, 161b/13, 193b/8
m.-sında (1) 40b/13
m.-ya (2) 25a/12, 280a/9
m.-yıçun (1) 43b/7

mancınıḳ Yun. (3): Mancınık 205b/4, 205b/6, 205b/3

ma'nevi Ar. (2): Mânâya ait, madde dışı olan 8b/6, 261a/12
m.-ye (1) 105a/15

ma'ni Ar. (9): Anlam, mânâ 8a/15, 60a/7, 63a/1, 63a/7, 135b/13, 268a/13, 272b/7, 269a/8, 269b/6
m.-de (2) 48b/3, 48b/4
m.-yi (1) 269a/3
m.-lerden (1) 95a/14
m.-si (3) 25a/2, 38a/1, 39b/12

m.-ye (1) 272b/14
m.-yile (1) 46a/5
m. arasında ol- (1) 24b/6
m. üzerine ol- (1) 269b/4
māni‘ Ar. (6): Men eden, geri bırakan, engel olan 23a/11, 39b/14, 39b/14, 39b/14, 250a/12, 261b/11
m.-dür (1) 259a/9
māni‘a Ar. (1): Meneden şey, engel, özür 39b/13
manḳur (1): Mangır, para, akçe 247b/14
manṣıb Ar. (3): Makam, rütbe, derece; payına düşen 166a/15, 191b/3, 228b/8
m.-a (2) 169b/10, 170a/7
m.-dur (1) 170a/1
m.-ı (3) 56b/10, 169b/11, 169b/14
m.-ından (2) 168a/4, 206a/1
manṣūr Ar.: Allah'ın yardımıyla galip gelmiş, üstün gelmiş
m.-dur (2) 26b/4, 282b/2
m. ol- (10) 93a/3, 121a/15, 196a/1, 208a/6, 214b/7, 266a/7, 267a/4, 280b/5, 281a/15, 281b/15
manṭıḳ Ar. (1): Mantık, aklî tutarlılık 181b/4
manẓar Ar. (2): Nazar edilen, bakılan, görünüş 87a/8, 138a/11
manẓūm Ar. (1): Sıra, dizi 246a/6
manẓūr Ar.: Görünen, görünmüş; beğenilen
m. ol- (1) 3b/4
maraż Ar. (17): Hastalık, dert, belâ 45a/5, 52b/2, 116a/7, 121a/14, 124a/10, 127a/5, 145a/5, 168a/5, 197b/15, 248a/1, 290a/4, 291a/4, 291a/10, 292b/7, 292b/8, 303b/5, 305a/14
m.-a (3) 46a/3, 146b/10, 183a/13
m.-da (1) 138a/9
m.-dan (4) 198a/6, 213b/12, 303b/6, 305a/15
m.-dur (37) 46b/15, 92a/2, 92a/4, 92a/5, 93b/9, 102a/12, 108b/7, 112a/13, 112b/10, 112b/11, 116a/12, 119a/13, 120b/8, 121a/2, 124a/15, 131a/14, 134a/12, 145b/6, 145b/12, 148a/13, 148a/14, 149b/2, 158a/1, 160b/10, 161a/2, 161a/10, 184b/5, 184b/6, 184b/7, 201b/10, 204a/5, 213a/3, 235b/4, 249b/11, 285a/11, 287b/12, 302a/5
m.-ı (1) 294a/2
m.-ıla (4) 53a/13, 215b/10, 267b/4, 303b/7
m.-ına (1) 146a/14
m.-ından (2) 55b/12, 147a/4
maražī Ar.: Hastalıkla ilgili; hastalıklı
m.-nüñ (1) 148a/3
ma‘rifet Ar. (25): Hüner, ustalık; bilme, biliş 83b/15, 84a/2, 259a/2, 7a/2, 58a/8, 58a/12, 78b/9, 78b/14, 78b/14, 79a/1, 83b/1, 83b/4, 83b/7, 83b/9, 83b/11, 83b/12, 84a/3, 84a/4, 84a/6, 84a/9, 84a/12, 84a/13, 84a/15, 84b/1, 106a/8
m.-e (1) 83b/14
m.-i (3) 76a/15, 159b/11, 264b/8
m.-ile (2) 58a/11, 84a/11
m. ol- (1) 280a/10
mariż Ar. (11): Marazlı, hastalıklı; hasta 16b/2, 47a/9, 155b/11, 164a/2, 197a/9, 208a/12, 229a/4, 237a/1, 296a/1, 300a/7, 301b/7
m.-dür (1) 116b/11
m.-ise (13) 105a/7, 146a/14, 198b/67, 199b/1, 203b/2, 208b/1, 209b/10, 210a/11,

228a/10, 280b/6, 282a/8, 283b/15, 282a/14
m. ol- (7) 131b/7, 145a/7, 228a/7, 235a/2, 240b/2, 279b/4, 291a/14

ma'rūf Ar. (15): Herkesçe bilinen, tanınmış, belli, ünlü 51b/14, 84a/4, 139b/7, 164b/15, 165a/12, 166b/5, 193b/6, 232b/4, 233b/3, 267a/12, 287a/14, 296b/10, 296b/15, 302b/11, 302b/13, 307a/1
m.-da (1) 267a/11
m.-dan (2) 148a/8, 165a/1
m.-dur (4) 169a/5, 214a/6, 280b/3, 281b/6
m.-ı (1) 220b/2
m.-ıla (2) 45b/10, 248a/7
m.-ından (3) 53b/10, 53b/10, 57b/12
m.-ısa (1) 265b/8
m. ḳıl- (1) 73b/3
m. ol- (5) 31a/6, 165b/2, 165b/11, 236a/2, 300a/4

ma'rūfa Ar. (6): Herkesçe bilinen, tanınmış, belli, ünlü 256a/14, 298b/15, 303a/8, 115a/12, 224b/12, 248a/13
m.-yı (1) 231a/5
m. üzerine ol- (1) 195b/15

ma'rūfāt Ar. (1): Bilinen, istenilen şeyler 300b/10

masḫara Ar.: Maskara, soytarı
m.-dur (1) 229a/6
m.-lar (1) 13a/14
m. ol- (1) 200a/1

masḫaralıḳ Ar.: Maskaralık, soytarılık
m.-la (1) 192a/9

maṣīdet Ar. (1): Tuzak, kapan

māsik Ar.: Tutan, zapteden; y apışkan
m.-e (1) 115b/9

māsivā Ar. (1): Allah'tan başka bütün varlıklar, dünya ile ilgili olan şeyler 266b/6

ma'ṣiy(y)et Ar. (2): Âsilik, isyan, günah 103b/7, 213b/7

m.-de (1) 290b/3
m.-den (2) 7b/13, 188a/11
m.-e (2) 93b/12, 209b/1
m.-le (1) 188a/8
m(y).-den (1) 81a/15

maṣlaḥat Ar. (3): İhtiyaç; husus, keyfiyet; önemli; barış, dirlik 109a/5, 109b/4, 111b/3
m.-ı (1) 303a/9
m.-ıçun (1) 235b/12
m.-ın (5) 223b/1, 224a/7, 226a/6, 227b/9, 236a/11
m.-ında (1) 236a/13
m.-ın gör- (1) 223b/4

maṣlaḳ Ar. (1): Su yolu üzerinde bulunan su haznesi; büyük yalak 118b/8

maṣlūb Ar. (1): Asılmış, asılarak öldürülmüş 211a/4
m.-uñ (1) 211a/2

maṣnū' Ar. (1): Sanatla yapılmış, sahte, düzme, yapma 241b/8
m. ol- (1) 5b/10

māste-bāçe Far. (1): Yoğurtlu paça yemeği 161a/3

ma'ṣūm Ar.: Suçsuz
m. ol (4) 195b/15, 212b/12, 255a/13, 289a/7

māşıṭa Ar. (1): Kadınlara tuvalet yapan kadın 229a/12

māşī Ar. (2): Yürüyen, yürüyücü 219b/2, 220a/12

maşrıḳ Ar. (5): Doğu, güneşin doğduğu taraf 51b/10, 69a/7, 151a/9, 193a/5, 195b/10,
m.-a (5) 54a/2, 54a/4, 54a/5, 64b/15, 65a/3,
m.-adur (1) 58a/9
m.-dan (6) 54b/2, 58a/10, 69a/6, 73b/1, 79a/5, 83a/1
m.-ı (6) 54a/10, 54a/13, 54a/15, 58a/12, 74a/4, 83a/3
m.-ından (1) 55b/1

maṭar Ar. (1): Yağmur 75a/7

maṭbūʻ Ar. (1): Hoş, latif, güzel 160b/13

m.-da (1) 116a/6

maṭbūḫ Ar. (3): Pişirilmiş, kaynatılmış, haşlanmış 124b/7, 135a/1, 158b/11

m.-dur (1) 156a/15

maṭbūḫāt Ar. (1): Pişirilmiş yemekler, kaynatılmış ilaçlar 123a/13

maṭlaʻ Ar. (1): Doğacak yer, güneş ve yıldızların doğması 57b/12

m.-ından (1) 51b/14

maṭlūb Ar.: İstenilen, talep edilen, alacak

m.-ına (1) 33b/12

m.-ından (1) 84b/6

m.ın bul- (1) 117b/5

maṭmaḥ Ar. (1): Göz dikilen şey, göz konulan yer 49b/9

maṭrabāz Ar+Far.: Ucuz alıp pahalı satan kişi, ağcılardan balık alıp pahalı satan kişi

m.-dur (1) 225a/12

maṭrūḥ Ar. (1): Çıkarılmış 122a/2

maṭʻūn Ar. (1): Vebaya tutulmuş 299b/5

māye Ar. (1): Maya 156b/15

m.-si (1) 185a/14

mā-yeteḥallel Ar. (1): Hallolunabilir 115b/11

māyil Ar. (3): Meyleden, düşkün 87a/2, 174b/3, 258a/3

m.-idi (1) 258a/4

m. ol- (1) 139b/1

maymūn (6): Maymun 129a/5, 145a/8, 145a/9, 145a/12, 145a/12, 147a/10

m. ol- (1) 145a/11

maymūncı (1): Maymuncu, maymun oynatan kişi 228b/4

maʻyūb Ar.: Ayıplanan, kusuru olan

m. ol- (2) 30b/6, 257b/15

maʻz Ar. (1): Keçi; karaca 141a/4

mażārr Ar. (1): Zararlar, ziyanlar 149b/7

mażarrat Ar. (9): Zarar, ziyan, zarar dokunma 120b/10, 124b/8, 127b/9, 143a/15, 148a/14, 149b/9, 149b/10, 149b/10, 287a/6

m.-a (7) 6b/15, 190b/11, 228a/10, 230b/11, 238a/6, 249a/12, 301a/8

m.-dur (4) 121b/9, 134b/12, 225a/8, 235a/11

m.-ı (1) 130a/13

m.-lara (1) 87b/10

mażarratlu Ar.+T. (1): Zararlı 189b/14

mażarratsuz Ar.+T. (1): Zararsız 178a/6

mażġu Ar. (1): Ağızda çiynemek 220b/3

maẓhar Ar. (5): Görünme, görüntü; nail olma 14b/4, 14b/5, 255a/8, 269b/8, 271b/15

m.-dur (2) 255a/9, 255a/10

m.-ıdur (1) 68b/1

m.-ıla (1) 271b/11

m.-larıdur (1) 269b/2

m. düş- (1) 281a/5

m. ḳıl- (1) 1b/3

maẓlūm Ar. (3): Zulüm görmüş 217b/5, 217b/6, 299b/4

m.-a (1) 229a/14

m.-ısa (1) 280b/5

m.-lar (1) 281a/15

m.-larısa (1) 305b/7

m. ol- (2) 215a/11, 217b/6

mażrūb Ar.: Darbolunmuş, dövülmüş, vurulmuş

m.-uñ (1) 208a/1

māzū Far. (1): Servi cinsinden, gövdesi düz ve dipten dallanan bir süs ağacı 122b/9

maʻzūl Ar. (1): Azledilmiş, çıkarılmış 222b/10

m.-dur (1) 93b/7

m.-ısa (2) 191b/3, 237a/5

m. ol- (7) 168a/4, 206a/1, 206b/6, 217a/15, 253a/14, 284b/3, 294a/3

maʻẕūr Ar.: Özürlü, özürü olan

m. buyur- (1) 3b/9

me'āb Ar. (1): Geri dönülecek yer, sığınılacak yer 50a/1
me'āl Ar.: Mânâ, kavram
m.-i (1) 49b/3
mebāḥiṣ Ar. (1): Bahsolunan; münakaşa mevzuları 17a/13
mebānī Ar. (1): Binalara ait, yapılara ait; temellere ait 3a/7
mebde Ar. (1): Evvel, başlangıç 270b/9
meblaġ Ar.: Para, akçe
m.-ına (1) 110a/15
mebnī Ar.: Dayanan; -den dolayı
m.-dür (1) 26b/9
mebsūṭ Ar. (1): Yayılmış, açılmış 282b/8
mebṭūn Ar. (1): Hükmen şehit sayılan 299b/4
mebẕūl Ar. (1): Bol, çok
m. ol- (1) 292b/6
mecāl Ar. (2): Güç, kuvvet, takat 67b/10, 96a/2
m.-i ol- (1) 160a/13
mecāz Ar.: Hakikatin, gerçeğin zıddı
m.-a (5) 25a/14, 38b/7, 38b/12, 39b/12, 39b/12
mechūl Ar. (15): Bilinmeyen 101b/1, 137b/7, 140a/11, 160a/3, 160a/7, 165a/12, 166a/6, 166b/5, 182b/10, 216a/1, 217a/2, 231a/13, 249b/6, 287a/12, 302b/12
m.-e (3) 115a/10, 151a/4, 299a/1
m.-leri (1) 73b/3
m. ol- (3) 63b/3, 165b/1, 302b/13
mechule Ar. (1): Bilinmeyen, belirsiz (kadın) 165b/10
mecid Ar. (3): Şan ve şeref sahibi, büyük, ulu 270b/10, 283b/6, 283b/7
m.-dür (1) 161b/4
meclis Ar. (5): Toplantı; toplanılacak yer; insan topluluğu 117b/9, 199b/13, 256a/14, 256b/11, 278b/9
m.-de (1) 241a/9
m.-e (3) 241a/10, 262a/3, 298b/3
m.-inde (3) 164a/3, 211a/9, 262a/2
m.-indeyidüm (1) 122a/8
m.-lerin (1) 5b/11
m.-lerine (1) 83a/2
mecma' Ar. (1): Toplanılacak yer 133b/15
mecmū' Ar. (1): Toplanmış, bir araya getirilmiş 261a/14
m.-dur (3) 124b/10, 185a/11, 242a/4
m.-ını (1) 48b/8
mecnūn Ar.: Cin tutmuş, deli, divane, tutkun
m.-dur (1) 143b/12
m. ol- (1) 192a/10, 262b/1
mecrā Ar. (1): Gidiş, oluş yolu 171b/5
m.-sından (1) 89b/2
mec'ūle Ar. (1): Meydana çıkarılmış, yapılmış olan 35b/5
medd Ar. (1): Uzatma, çekme
m.-i başar: hek. Uzağı görme
m.-i b.-ı (1): 170b/3
medenī Ar. (1): Şehirli, şehir halkından olan; mec. kibar, nazik, görgülü 145a/15
medfa' Ar. (1): Defeden, dışarı çıkaran, kovan 23b/9
medfū' Ar.(1): Def' olunmuş, dışarı çıkarılmış; verilmiş
m. it- (2) 24a/2, 307a/12
medfūn Ar. (1): Defnolunmuş, gömülmüş 179b/9
m.-dur (2) 158b/13, 254b/9
medḥ Ar. (1): Övme
m. it- (1) 231b/1
medḫal Ar.: (Bir işte) parmak
m.-ı (1) 268b/12
medyūn Ar. (2): Borçlu, verecekli 121b/8, 241a/12
m.-ısa (9) 88a/13, 106a/3, 188b/6, 191b/1, 199b/2,

209b/11, 213b/10, 218b/6, 252a/9
m.-lar (1) 228a/11
m. ol- (2) 75a/12, 217b/14

mefāṣıl Ar. (1): Oynak yerleri, eklemler

meflūc Ar.: Felçli, inmeli, kımıldamaz
m. ol- (1) 267b/4

meftūḥ Ar.: Fethedilmiş, açılmış, açık; ele geçirilmiş
m. ol- (1) 276b/1

meġāzili Ar. (1): İğlerle uğraşan kimse 229a/13

meger Far. (27): Meğer, yoksa, oysa ki, halbuki, olsa olsa 16a/14, 44b/2, 46b/4, 65b/1, 77a/7, 77b/3, 93a/13, 104a/7, 110b/10, 132b/12, 147b/5, 148b/4, 172b/10, 178b/15, 216b/2, 220b/13, 221b/3, 236b/5, 248a/1, 253b/3, 261b/15, 262a/2, 271b/4, 282b/11, 296a/12, 298b/10, 302b/6

mehābet Ar. (2): Ululuk, korkunçluk, büyük görünme 95a/9, 278b/8
m.-dür (1) 168b/14
m.-i ol- (1) 250a/8
m.-inden (1) 253b/7

me'ḫaz Ar. (3): Bir şeyin alındığı, çıkarıldığı yer, kaynak 45a/1, 45b/3, 45b/14
m.-ı (3) 44b/15, 46a/15, 55a/12
m.-ına (1) 53a/2
m.-ından (1) 57a/13
m.-ın (1) 4b/3

mehdi Ar. (1): İnanışa göre yaşamakta olup kıyameti bekleyen kişi 41a/5
m.-nüñ (1) 41a/5

mehib Ar.(5): Heybetli, azametli, korkunç; arslan 127a/1, 131b/14, 138b/3, 153b/1, 154b/3

mehin Ar.: Hor, hakir, zayıf
m.-dür (2) 144b/11, 148a/5

mehl Ar.: Vade, bir işi muayyen bir zamana bırakma
m. iste- (1) 30b/7

mehleke Ar.: Tehlikeli yer, iş
m.-den (1) 224a/12

meh-mā-emken Ar.(1): Mümkün olduğu kadar, olabildiği kadar 279b/3

mehr Ar. (1): Evlenirken erkek tarafından kadına verilen nikâh bedeli 294a/1
m.-in (1) 189b/9
m.-inden (1) 195b/1

me'ḫūz Ar.: Alınmış; çıkarılmış, tutulmuş; ödünç olarak başka bir yerden alınmış
m.-dur (1) 41a/15
m. ol- (1) 42a/15

mekān Ar. (5): Yer, oturulacak yer, ev 7a/1, 187a/11, 222a/1, 252a/7, 262b/8
m.-da (2) 54a/14, 281b/13
m.-ın (1) 231a/14
m.-ında (2) 180a/12, 226b/13
m.-ından (1) 73b/11
m.-uñ (1) 134b/6
m.-uñda (1) 253b/1
m.-ında ḳo- (1) 210a/8

mekāri Ar. (1): Kira ile tutulan hayvan 204b/6

mekārim Ar. (1): Keremler, cömertlikler 229b/10

mekātib Ar.: Mektepler, okullar
m.-den (1) 81b/5

mekāyid Ar. (1): Hileler, aldatmalar 104a/11

me'kel Ar.: Ekl olunacak yer, geçim yeri
m.-dür (1) 292b/14

mekfūl Ar. (1): Kefil olunmuş, kefil olmuş 219b/6

mekfūn Ar.: Kefenlenmiş, kefene sarılmış
m.-dur (1) 289b/7

mekin Ar.(1): Vakarlı, temkinli, iktidar sahibi 227b/5

mekir (bk. **mekr**) Ar.: Hile, düzen, aldatma
m.-dür (2) 184a/11, 229a/6

mekkār Ar. (8): Hileci, düzenbaz 125b/14,

125b/14, 128b/5, 145a/3, 222b/15, 228b/3, 230b/1, 283b/9

meknūz Ar.: Yere gömülü, hazinede saklı
m.–dur (1) 158b/5

mekr (bk. **mekir**) Ar. (7): Hile, düzen, aldatma 91a/1, 106b/10, 159a/9, 177a/6, 226b/7, 236b/10
m.-dür (2) 105b/11, 283a/2
m.-e (6) 73a/3, 90b/2, 100a/10, 146b/11, 151a/4, 155a/4
m.-i (1) 155a/7
m.-ile (2) 45b/5, 106a/4
m.-inden (1) 51a/14
m.-ini (1) 101a/14
m. it- (2) 228b/4, 294b/11
m. ol- (2) 90b/3, 90b/3
m.-ile ol- (1)106a/8

mekrūh Ar. (10): İğrenç, tiksinti veren; yapılması dince hoş görülmeyen 19b/15, 20a/1, 42b/12, 42b/15, 43a/1, 93a/13, 146b/8, 241b/8, 297a/1, 299a/2
m.-adur (1) 221a/12
m.-da (1) 241b/13
m.-dur (3) 47a/7, 133a/4, 223b/11
m.-ısa (2) 212a/6, 229b/8
m.-lardan (1) 74a/10
m. dut- (1) 42b/10
m. ol- (3) 24a/8, 89b/8, 212a/7

mekşūf Ar. (2): Keşfolunmuş, meydana çıkarılmış 166a/13, 308a/1
m. ol- (1) 27a/6, 308a/1

mekteb Ar.: Okul
m.-de (1) 164b/6

mektūb Ar. (5): Mektup 46b/8, 46b/8, 91b/11, 226a/9, 240a/5

mektūbe Ar. (1): Adı geçen, yazılmış 192a/14

me'kūl Ar.: Yenmiş şey, yiyecek
m.-dur (1) 114a/1

me'kūlāt Ar.: Yiyecekler
m.-ını (1) 106b/2

melā Ar. (5): Sahra, ova 8b/3, 34a/4, 54b/10, 268b/1, 278a/10

melābis Ar. (1): Giyecekler, elbiseler
m. ol- (1) 86a/3

melāike Ar. (31): Melekler 126b/8, 140a/13, 191a/10, 194b/12, 255b/2, 262b/4, 269a/12, 269a/14, 271a/10, 271a/10, 278b/9, 280b/1, 281b/13, 281b/14, 281b/15, 282a/1, 282a/3, 282a/4, 282a/10, 282a/11, 282a/13, 282a/14, 282b/2, 282b/7, 283a/6, 283a/6 283a/8, 283a/9, 283a/9, 283b/2, 305b/12
m.-den (4) 269a/12, 278b/12, 280b/2, 280b/8
m.-dür (2) 203a/15, 203b/6
m.-yi (2) 282a/13, 283a/5
m.-ler (2) 6a/8, 283a/7
m.-lerden (2) 11a/10, 305b/11
m.-leri (3) 266b/8, 269a/9, 269a/11
m.-nüñ (1) 282a/14
m.-ye (1) 282a/7
m.-yile (1) 282a/5

melālet Ar.: Usanma, bıkma, sıkılma
m. içinde ol- (1) 16a/4

melāmet Ar.: Ayıplama, kınama, azarlama
m.-dür (1) 214a/2
m. it- (1) 155b/9
m. ol- (1) 124b/7

melce' Ar.: Sığınacak yer
m.-idür (1) 3a/9

melek(g) Ar. (16): Melek; mec. yüzü ve huyu pek güzel, çok temiz olan kişi 8a/11, 11a/8, 11a/14, 28b/6, 39a/14, 40a/2, 43a/9, 153b/3, 229a/15, 281a/11, 282b/4, 282b/6, 282b/14, 283a/1, 305b/12, 306b/9
m.-dür (1) 287a/13

m.(g)-e (1) 282b/4
m.(g)-i (2) 10b/8, 281b/6
m.(g)-inüñ (1) 11a/4
m.-ler (2) 11a/13, 11a/13
m.-leri (1) 39a/10
m.(g)-üñ (1) 11a/4

meleke Ar. (1): Yatkınlık, maharet, yeti 260b/9
m. ol- (1) 277a/2

melekiyye Ar.: Meleğe mensup, melekle ilgili
m.-ye (1) 82a/11

melekūt Ar.(4): Ruhların ve meleklerin âlemi; hükümdarlık, saltanat, azamet 7a/3, 275b/13, 276a/7, 276a/9
m.-ına (1) 8a/5

melekü'l-mevt Ar. (1): Ölüm meleği, Azrail 195a/5
m.-dür (2) 153b/3, 228a/7
m.-üñ (1) 286a/13

melhem (Ar. mülhem): İlham edilmiş, içine doğmuş
m.-e (1) 65a/10

meliḥa Ar.: Güzel, şirin, sevimli
m.-dur (1) 157b/15

melik Ar.(28): Padişah, hakan, hükümdar; mal sahibi 43b/14, 50b/6, 56a/12, 57b/1, 72b/13, 73a/7, 121a/1, 125a/11, 127a/1, 127a/2, 134a/1, 140a/1, 143a/11, 146a/5, 147a/5, 186a/11, 205a/14, 223a/13, 228a/8, 229b/1, 229b/2, 235b/1, 239a/6, 263a/8, 265a/2, 265a/1, 280b/10, 298b/2
m.-de (1) 142b/8
m.-den (3) 146a/6, 150b/1, 160b/6
m.-dür (9) 64a/14, 147a/2, 224b/11, 231b/4, 235b/2, 238a/6, 238b/2, 238b/6, 265a/4
m.-inüñ (1) 143a/7
m.-üñ (2) 56a/15, 64b/1
m. ol- (1) 277a/4

meliklik(g) Ar.+T.: Hakanlık, hükümdarlık
m.(g)-ile (1) 117b/14

mellāḥ Ar. (1): Gemici, denizci 229a/11

melṭūḫ Ar. (1): Leke, kir 239b/12

me'lūf Ar.: Alışılmış; alışmış; huy edilmiş
m. ol- (1) 152a/6

melūl Ar.: Mahzun; usanmış, bıkmış
m. it- (1) 10a/8
m. ol- (1) 20a/3

mel'ūn Ar.(4): Lânetlenmiş; kovulmuş; herkesin nefret ettiği kimse 134b/13, 139b/9, 141b/1, 145b/4
m.-dur (4) 128b/1, 134a/9, 142a/7, 143a/2

memālik Ar.: Köleler, kullar
m.-den (1) 225b/6

meme : Meme
m.-sinde (1) 184a/6

memlaḥa Ar. (1): Tuz çıkan yer 157b/15

memleket Ar. (3): Memleket, ülke, şehir, bir kişinin doğup büyüdüğü yer 48a/14, 243b/13, 266a/8
m.-de (2) 56a/11, 203a/8
m.-e (3) 172b/10, 266b/9, 308a/3
m.-i (3) 202b/12, 203a/1, 234a/8
m.-inde (1) 70b/3
m.-inden (1) 194b/9
m.-ine (1) 203a/4
m.-lere (1) 225b/1

memlū Ar.: Doldurulmuş, dolu
m.-dur (1) 76b/11

memlūk Ar.(3): Kul, köle; birinin malı olan 30a/10, 136b/4, 152a/5
m.-dur (1) 152a/4
m.-lar (1) 136a/6

memnū' Ar.: Men edilmiş, yasaklanmış; yasak
m. ol- (2) 108b/11, 249a/11

memsūḫ Ar.: Suratı daha çirkin bir şekle sokulmuş
m.-dandur (3) 138b/9, 142a/7, 142b/4
m.-dur (2) 139b/9, 148b/12
m.-lardandur (1) 136a/8

memsūḫāt Ar.: Suratı daha çirkin şekle sokulmuş şeyler
m.-dandur (1) 130a/2
me'mūr Ar.: Emir almış olan; bir işle vazifelendirilen kimse
m.-dur (1) 255b/6
men' Ar.: Yasak etme, bırakmama; esirgeme, vermeme
m.-dür (1) 113b/8
m.-içün (1) 218b/13
m. eyle- (3) 23a/11, 28a/14, 168a/15
m. it- (14) 40a/5, 62b/4, 100a/4, 100a/4, 108a/14, 112a/7, 125b/2, 146a/4, 266b/13, 272b/12, 305a/13, 307b/1, 307b/4, 307b/5
m. ol- (1) 47b/7
menāb Ar.: Birinin yerini tutma, vekil olma
m.-ı (1) 40a/8
menāfi' Ar. (5): Yararlar, çıkarlar 6b/15, 95a/11, 161b/3, 186b/4, 231b/4
m.-in (2) 4b/13, 97a/4
m.-ine (1) 110a/15
menāhī Ar.: Haramolmuş şeyler, yapılması dince yasaklanmış şeyler
m.-den (1) 106b/2
menām Ar.(8): Uyku; düş; uyunacak yer 4a/2, 8a/8, 9b/3, 27a/13, 38a/4, 38b/4, 38b/7, 159b/7
m.-a (1) 38a/6
m.-da (7) 18b/11, 27a/10, 28a/13, 42a/12, 42a/14, 259b/9, 268a/6
m.-dan (1) 27a/1
m.-ında (4) 8a/6, 13b/15, 18b/12, 36b/1
m.-larında (2) 11a/8, 42a/3
m.-uñ (1) 14b/14
m. ḳıl- (1) 1b/3
menāmen Ar. (3): Uykulu 259b/2, 259b/10, 261a/12
menāre Ar. (2): Minare 200b/2, 200b/1
m.-de (1) 191b/13
m.-den (1) 200b/2
m.-ye (1) 200b/3
menāzil Ar. (1): Menziller, duraklar, konak yerleri 49a/9
menba' Ar.: Kaynak
m.-ı (1) 34b/5
menber Ar. (5): Minber, camilerde hutbe okunan kürsü 57a/5, 156b/10, 199a/9, 199a/12, 265a/6
m.-den (2) 199a/10, 221b/8
m.-üñ (1) 156b/7
m. ḳo- (1) 156b/6
mendil Ar.: Mendil
m.-e (1) 186a/1
m.-de (1) 218a/2
menfa'at Ar. (17): Yarar, çıkar, kâr, fayda 89a/7, 90b/15, 102b/8, 113a/6, 118a/15, 127b/8, 129b/6, 135a/2, 139a/7, 139b/13, 147a/12, 148a/11, 157b/11, 182b/12, 211a/2, 230a/13, 237b/3
m.-e (9) 71a/15, 73a/12, 89a/5, 89a/5, 89b/11, 148a/14, 210b/9, 211b/3, 229b/14
m.-dür (13) 119a/2, 120a/9, 127a/14, 129b/6, 139a/1, 153a/11, 153b/11, 159a/7, 159a/8, 159b/10, 219b/13, 239b/5, 293a/8
m.-i (5) 82a/6, 119a/8, 123a/11, 123b/12, 233b/4
m.-inde (2) 110a/5, 300b/7
m. bul- (1) 91a/2
m. eyle- (1) 201b/10
m. it- (6) 52a/5, 119b/15, 222b/9, 246a/9, 246a/10, 293b/7
m. idici ol- (1) 79a/3
m. issi ol- (1) 213b/2
m. ol- (4) 84b/14, 93a/10, 99a/14, 116b/1
m. ve ucuzlıḳ ol- (1) 85a/5
m. gör- (4) 109a/7, 235b/15, 289b/12, 298a/4
menfa'atlen- Ar.+T.: Faydalanmak, yararlanmak

m.-se (1) 85a/11
m.-ür (3) 71a/7, 80a/7, 81a/1
menfa'atlenil- Ar.+T.: Yarar, faydalanılmak, sağlanılmak
m.-meye (1) 85a/11
m.-ür (2) 83b/9, 83b/10
menfa'atlenmek(g) Ar.+T.: Faydalanmak, yararlanmak
m.(g)-içün (1) 84a/14
menfa'atlü Ar.(4): Faydalı, yararlı 79a/3, 90a/1, 120a/5, 224b/6
m. ol- (1) 114a/3
menfa'atsüz Ar.(1): Faydasız, yararsız 120a/3
menhî Ar.: Haram olmuş, yapılması şer'an menedilmiş şey
m. ol- (2) 186b/14, 255a/1
menḥûs Ar.: Uğursuz
m.-dur (1) 18a/1
menḥûse Ar.(2): Uğursuz kadın 166b/1, 166b/2
menî Ar. (6): Döl suyu, sperma 181a/12, 188b/15, 189a/2, 220b/9, 249a/14, 303a/7
m.-sin (1) 189a/1
m.-sile (1) 189a/11
m.-sine (2) 303a/12, 303a/14
menî' Ar. (2): Çetin, sarp, erişilmez 119b/14, 121b/11
m.-dür (2) 122b/11, 146a/8
menkib Ar. (1): Omuz ile kol kemiğinin birleştiği yer 291a/2
menḳûş Ar.: Nakşolunmuş, işlenmiş, resim yapılmış
m.-ısa (1) 102a/9
menn Ar. (1): Kudret helvası 162a/15
mensûb Ar.(4): Bir şeyle ilgisi bulunan, bir şeye ait olan 125b/15, 203a/13, 215b/15, 287b/13
m.-dur (1) 133b/6
m.-ısa (6) 115a/12, 126b/11, 209a/10, 267b/15, 291b/4, 301b/9
m. ol- (8) 94a/4, 94a/5, 94a/7, 144a/8, 153b/8, 156a/11, 158b/10, 246b/14
mensûḫ Ar.: Hükümsüz bırakılmış, hükmü kaldırılmış
m.-dandur (1) 145b/5
m.-dur (2) 139a/11, 144b/4
mensûr Ar. (1): Kırmızı şebboy çiçeği 125b/4
menşe' Ar.: Bir şeyin çıkdığı yer, esas, kök
m.-de (1) 71b/15
m.-i (1) 71b/13
menşûr Ar. (2): Neşrolunmuş, dağıtılmış, yayılmış; padişahın vezirlik, müşirlik gibi rütbeleri belgeleyen ferman 240a/5
m.-ın (1) 143b/2
m. ol- (2) 156a/11, 240a/1
me'nûs Ar. (1): Alışılmış; alışık 148a/1
m. ol- (2) 83a/4, 127a/13
menûṭ Ar. (1): Bağlı 36a/3
m.-dur (1) 29b/14
menzil Ar.: Mesafe; konak yeri; bir günlük yol
m.-den (2) 46b/9, 46b/9
m.-i (1) 50a/12
m.-idür (7) 50a/10, 50a/14, 50b/2, 50b/4, 50b/6, 50b/8, 89a/10
m.-indeki (1) 90b/7
m.-i menfa'ât it- (1) 90b/15
menzile Ar.: Derece, rütbe
m.-sinde (1) 172b/13
m.-sinedür (4) 9b/12, 53a/15, 62a/1, 77a/4
merâ'î Ar. (1): Otlaklar 118b/8
merâtib Ar. (5): Rütbeler, dereceler 3a/1, 75b/5, 98a/12, 261b/13, 270b/6
m.-de (1) 259a/8
m.-den (1) 51b/8
m.-in (3) 4b/2, 29b/6, 43a/5
m.-ine (1) 208a/12
m.-ini (1) 29b/5
merâya Ar.: Aynalar
m. ḳıl- (1) 1b/4
merâyî Ar. (1): Aynalar 105a/10

merbūṭ Ar. (1): Bağlanmış, bağlı; bitişik; eklenmiş 228a/11
m. ol- (1) 291a/10
mercān Ar. (1): Mercan 247a/4
merciʿ Ar. (2): Dönülecek yer; başvurulacak yer 50a/1, 112b/8
mercimek Far. (1): Baklagillerden yenilen bir bitki, mercimek 122b/7
merd Far. (2): Adam, insan; erkek 203b/11, 211a/5
merdūd Ar. (1): Reddolunmuş, kovulmuş; geri çevrilmiş 278b/15
meremmet Ar.(1): Tamir, onarma; üstünkörü tamir 226b/8
m. it- (1) 102a/11
mer'e(t) Ar. (5): Kadın 57b/4, 57b/4, 165b/9, 218b/7, 290a/10
merġūb Ar. (1): Beğenilmiş, sevilen, istenilen 24b/7
merḥamet Ar. (2): Acıma, esirgeme, şefkat gösterme 128b/4, 145b/5
m.-i (3) 171a/13, 196a/1, 250a/10
m. it- (4) 138b/5, 196a/2, 209b/15, 263a/10
merhūb Ar. (1): Korkunç şey 24b/7
merḥūm Ar. (1): Allah'ın rahmetine kavuşmuş; ölü 215a/13
mer'ī Ar. (4): Gözle görülen 33b/13, 260a/13, 260a/15, 270b/6
m.-nüñ (4) 19b/3, 260b/2, 260b/3, 260a/8
m.-yile (1) 260a/7
m.-i mübrem ol- (1) 23b/9
mer'iyye Ar. (1): Gözle görülen 269b/7
merkeb Ar.: Merkep, eşek; binilecek şey
m.-idür (1) 128a/10
merkez Ar.: Orta yer, merkez
m.-inden (1) 85b/11
mersin Yun.(4): Mersin ağacı, beyaz çiçekli bir ağaç 46a/9, 111a/4, 116b/7, 293a/3
m.-ile (1) 46a/12
mertebelü Ar.+T. (2): Rütbeli, dereceli 57b/8, 230a/6
mertebe(t) Ar. (23): Derece, rütbe, miktar 35a/1, 35a/15, 39a/12, 43a/5, 43a/6, 43b/5, 43b/10, 44a/13, 44a/14, 48a/12, 54b/6, 55b/6, 55b/9, 60b/1, 104b/10, 259b/15, 260a/13, 268b/11, 270b/7, 270b/9, 273b/7, 281a/6, 302b/1
m.-de (15) 33b/3, 177b/14, 177b/15, 186b/15, 216b/2, 222a/2, 248b/15, 252a/13, 256b/15, 270b/7, 270b/10, 273b/9, 273b/10, 273b/11, 277b/10
m.-den (5) 51b/7, 90b/3, 222a/7, 268b/11, 277b/10
m.-yi (1) 269b/11
m.-ler (1) 50b/9
m.-leri (1) 40a/9
m.-lerinde (1) 30b/1
m.-lerinden (1) 100a/7
m.-si (7) 3a/2, 8b/10, 9a/5, 98a/14, 229a/12, 268b/7, 269b/14
m.-sidür (1) 237a/3
m.-since (2) 30a/3, 40b/4
m.-sinde (3) 48a/12, 105b/8, 230a/6
m.-sindedür (1) 6la/12
m.-sinden (2) 104b/10, 294a/3
m.-sine (3) 105b/2, 106b/12, 260b/7
m.-siyle (1) 268b/6
m.-ye (7) 8b/4, 31a/10, 108a/8, 169b/10, 190b/9, 202a/11, 202a/13
m. bul- (2) 30b/2, 32b/5
m.-i bülūġa var- (1) 256a/12
m. ol- (2) 259b/5, 270b/10
m.-den düş- (3) 178a/7, 178a/8, 248b/9
m. ehli ol- (1) 50b/9

m.-sinde ol- (1) 285b/2
mervî Ar.(1): Rivayet olunan, birinden işitilerek söylenen 61b/13
m.-dür (1) 95b/5
merzencûş Fars.(1): Mercanköşk, sıçankulağı bitkisi 125b/1
merzûḳ Ar.(1): Rızıklanmış, rızkı verilmiş; bahtiyar, mutlu 291a/14
m. ol- (1) 215a/13
mesâfet Ar.: Mesafe, ara
m.-i ḳasr ol- (1) 63a/8
mesâḥa(t) Ar.: Ölçme
m. it- (4) 229a/7, 229a/9, 229a/10, 229a/10
m. eyle- (1) 229a/8
mesâkîn Ar.(1): Fazlasıyla fakir olanlar; miskinler 187b/7
m.-e (1) 236a/12
meṣâliḥ Ar.: İşler
m.-de (1) 179b/7
m.-i (2) 36a/1, 36a/2
m.-in (1) 224b/10
m.-ümüz (1) 11b/6
m.-ümüze (1) 256b/11
mesâlim Ar. (1): Huzura ermiş, sükuna ermiş 70a/15
m. ol- (1) 70a/15
meṣâni‘ Ar.: Amel, yapılmış işler, sanat eseri
m.-in (2) 4b/13, 97a/4
mesâvî Ar. (3): Kötülükler, fenalıklar 31b/9, 218b/13, 218b/13
m.-si (1) 209a/9
m. it- (1) 234b/3
mescid Ar. (11): Küçük cami, namaz kılınacak yer 19a/3, 200a/7, 200a/8, 200a/9, 200a/11, 200b/1, 207a/1, 238b/12, 301b/7, 238b/11, 280b/14
m.-de (3) 82a/7, 117b/9, 301b/6
m.-den (1) 192b/2
m.-e (2) 82a/14, 200a/12
m.-in (1) 146b/5
m.-üñ (2) 82a/8, 200a/7
m. ol- (1) 200a/8
meṣel Ar. (2): Örnek, benzer 9a/9, 45a/10
meṣelâ Ar. (44): Söz gelişi, bunun gibi 7a/3, 7b/8, 8b/1, 12a/10, 13a/4, 13b/4, 15b/1, 16b/2, 18a/11, 18a/15, 18b/4, 18b/14, 19a/9, 19b/12, 25a/4, 28b/1, 30b/1, 30b/11, 31a/12, 31b/4, 33a/14, 42b/4, 43b/14, 44a/2, 45a/1, 45b/14, 46a/6, 46a/15, 46b/6, 46b/11, 47a/7, 49a/13
mes'ele Ar.: Önemli iş, mesele
m.-de (2) 42b/13, 42b/13
meserrece Ar. (1): Kandil konulan zarıf, şişe, lamba 81a/4
meserret Ar.(2): Sevinç, şenlik 16b/7, 108b/4
mesḥed Ar. (1): Bir hayvan adı ? 146b/5
m.-i (1) 146b/5
mesḥûr Ar.: Büyülenmiş, büyülü gibi tutkun
m.-ıdı (1) 139b/4
m. ol- (1) 249a/2
mesîh Ar.(1): Mesholunmuş, başka bir şekle girmiş olan; garip 259a/1
mesk Ar. (1): Oruç tutmak, perhiz yapmak 9b/11
mesken Ar.: Oturulacak yer, oturulan ev
m. dut- (1) 194b/11
meskenet Ar.: Miskinlik, yoksulluk, beceriksizlik
m.-e (1) 120a/6
m. bul- (1) 100a/10
meṣḳûb Ar.: Delinmiş, delikli 238a/10
m. ol- (1) 238a/10
meslek Ar. (1): Yol; gidiş; geçim için tutulan yol 160b/13
meslûb Ar.: Soyulmuş, giderilmiş
m.-dur (1) 270b/8
mesmû‘ Ar.: İşitilmiş, duyulmuş
m. ol- (1) 164a/4
mesmû‘ât Ar.: İşitilenler, duyulanlar
m.-dan (2) 256a/9, 256b/11
mesrûr Ar.: Memnun, sevinmiş

m. ol- (2) 166a/14, 167a/2

mess Ar.: Yapışma, değme, dokunma
m. idüp yapış- (1) 283b/13

messāḥ Ar. (1): Çok ölçen, çok ölçüp biçen 229a/6

mest Far.(1): Sarhoş
m. ol- (1) 64b/2

mestūr Ar. (3): Örtülü, kapalı, gizli 11b/2, 31b/3, 283a/2
m.-dur (2) 165a/14, 240a/2
m.-ısa (1) 289a/1
m.ü'l-ḥāl ol- (1) 300b/15

mestūre Ar. (5): Örtülü, kapalı; açık saçık gezmeyen namuslu kadın 111a/15, 133b/1, 290b/12, 305b/15, 307a/9
m. ol- (1) 187b/11

mes'ūl Ar.: Kendisinden sorulmuş; sorumlu
m. ol- (8) 300a/7, 300a/9, 301b/8, 301b/9, 301b/10, 301b/11, 301b/15, 302a/1
m.ü'l-'anh ol- (2) 260a/15, 297b/3

meşaḳḳat Ar. (2): Zahmet, güçlük, zorluk 74a/8, 246a/13
m.-dur (2) 78a/10, 99b/2
m.-ıla (4) 31a/2, 86a/15, 110b/7, 112b/6
m. çek- (1) 114a/14
m. ol- (1) 76b/15

meşaḳḳatlu Ar. + T. (1): Sıkıntılı, zahmetli 76a/9

meşaḳḳatsuz Ar. + T. (1): Sıkıntısız, zahmetsiz 51a/14

meş'ale Ar.(1): Meşale, ucunda alev çıkarak yanan bir madde bulunan değnek, sopa 82b/5

meşāyiḫ Ar. (17): Şeyhler 6b/12, 8a/13, 13a/8, 20b/7, 49a/7, 66b/1, 78a/4, 82a/10, 153b/14, 156a/14, 255b/2, 255b/4, 256a/13, 270b/2, 275b/6, 280b/13, 281b/7
m.-den (2) 7b/1, 259b/12
m.-in (1) 255a/14
m.-inden (1) 49b/8

meşġūl Ar.(1): Bir işle uğraşan, meşgul 28a/14
m.-dür (5) 7a/1, 204a/1, 223b/2, 226b/8, 300a/14
m. kişi ol- (1) 286a/2
m. ol- (13) 2b/7, 8b/2, 14b/15, 15a/3, 24b/12, 79b/6, 95a/9, 110b/6, 112b/5, 112b/6, 204a/8, 218a/11, 284a/11

meşhed Ar.: Bir adamın şehid olduğu veya bir şehidin gömüldüğü yer
m.-de (1) 278a/14

meşhūr Ar.(5): Şöhretli, ünlü, ün salmış 57a/4, 73b/3, 97a/12, 143a/14, 241a/15
m.-dur (2) 139b/6, 240a/1
m. ol- (6) 31a/7, 128a/3, 211a/4, 231b/13, 241a/4, 289a/1

meşhūre Ar.(1): Şöhretli, ünlü kadın 146b/14

meşīyyet Ar. (1): İrade 35b/7
m.-ine (1) 35b/12
m.-iyle (1) 36a/7
m.-iyledür (1) 36a/10

meşmūm Ar.: Koklanmış; misk, ıtır gibi güzel kokulu şey
m.-a (1) 186b/7

meşreb Ar.(1): Yaradılış, mizaç, huy, ahlâk 275b/5

meşşāṭ Ar. (1): Tarak yapan, tarakçı 229a/11

meşūb Ar.: Karışık
m.-dur (1) 274a/10

meşveret Ar. (1): Müşaverede bulunma, danışma 141b/5

meşvī Ar.: Ateşte pişirilmiş, kızartılmış
m. ol- (1) 158b/11

metā' Ar. (7): Satılacak mal, eşya; sermaye, elde bulunan varlık 97b/3, 223a/10, 226a/8, 246b/12, 252b/13, 304a/10, 304a/10
m.-a (1) 234b/13
m.-dur (2) 87a/3, 226a/8
m.-ı (4) 65b/15, 89a/11, 108a/9, 222b/7

m.-ın (2) 105b/15, 228b/3
m.-larında (1) 247b/8
m.-larından (1) 224a/11
m.-larıyla (1) 89a/2
m.-ı belāġ ol- (2) 89a/12, 95a/6

meṭāli' Ar.(1): Doğacak yerler 53b/10

meteris Far. (1): Siper 207b/3

me'ūnet Ar.: Ölmeyecek kadar yiyecek, içecek; sıkıntı, zahmet
m.-i (1) 161b/4
m.-in (1) 215a/9

me'vā Ar. (2): Yurt, mesken, sığınacak yer
m.-yı ḥayyāt ol- (1) 134a/14
m. it- (1) 140a/13

mevā'id Ar.: Vaad olunmuş şeyler
m.-dür (1) 216b/1

mevāhib Ar.(1): İhsanlar, bağışlar 114b/13

mevāli Ar.: Mevlevilik payesine ulaşmış olan sarıklı âlimler; köleler
m.-den (1) 92a/12
m.-ye (1) 111a/2

mevāriṡ Ar.(1): Miraslar 194a/7
m.-e (1) 226a/10
m. it- (2) 222a/13, 223b/15

mevāżi' Ar.: Mevziler, yerler
m.-de (1) 269a/3

mevāzin Ar.(2): Teraziler ölçü aletleri 54a/3, 54a/6
m. it- (1) 229b/1

mevdūd Ar. (1): Sevilmiş, kendisine muhabbet edilmiş 278b/14

meveddet Ar.: Sevgi, sevme
m.-i ḳavi it- (1) 246a/4
m. it- (1) 251b/3

mevhūme Ar.(1): Hayâl, kuruntu nevinden şey 75a/4

mev'iẓe Ar.(1): Öğüt 172a/3

mevḳi' Ar.: Yer
m.-inde (1) 25a/15

mevḳūf Ar.: Vakfedilmiş; durdurulmuş; tutuklu, bağlı
m.-dur (3) 38a/12, 38a/13, 114b/13
m. ol (1) 25a/9

mevlā Ar.: Efendi, sahip
m.-ları (1) 209b/5

mevlūd Ar.: Doğmak
m. ol- (1) 60b/3

mevsim Ar.: Bir şeyin muayyen zamanı; mevsim
m.-de (1) 199a/5
m.-lerde (1) 267a/5

mevṣūf Ar.: Vasf olunmuş, vasıflanmış
m.-dur (1) 261b/12
m. ol- (1) 114b/11

mevt Ar. (23): Ölüm 55b/8, 70a/12, 97b/6, 106b/12, 107a/15, 147a/7, 153b/3, 154a/9, 168b/8, 176a/5, 227b/15, 228a/7, 247b/6, 254a/4, 281a/13, 283a/5, 295b/12, 296a/5, 296a/7, 296a/10, 296a/14, 296a/15, 299b/10, 304b/3
m.-dür (5) 67a/10, 70a/15, 130b/14, 136a/1, 147b/14
m.-e (10) 112b/1, 120b/11, 120b/14, 126a/14, 136a/2, 173b/8, 204a/11, 228a/9, 231a/1, 297b/7
m.-i (3) 238b/6, 289a/2, 295b/6
m.-ile (4) 47a/2, 215b/12, 288a/4, 290a/4
m.-imiş (1) 282b/13
m.-in (1) 161a/9
m.-ine (3) 65b/4, 148a/3, 302a/12
m.-iyle (1) 111b/8
m.-ümi (1) 281b/8
m.-üñ (1) 282b/6
m. ol- (2) 164a/5, 303b/10

mevtā Ar. (10): Ölüler, ölmüşler 11b/9, 190b/1, 201a/4, 224a/12, 229b/8, 230b/4, 299b/12, 299b/15, 301a/8, 305b/8
m.-ları (1) 230a/4
m.-nuñ (1) 295b/15
m.-ya (1) 281a/4
m.-yıla (2) 198b/3, 304b/7
m. ol- (1) 201a/4
m. it- (1) 301a/3

mevz Ar. (2): Muz 125a/14, 125a/13

mevżi' Ar. (17): Yer, bir şey konulacak yer 54b/5, 54b/6, 140b/5, 177a/11, 179b/8, 180a/2, 180a/4, 180a/7, 180a/7, 215b/6, 252b/8, 254b/8, 256b/5, 288b/12, 294a/2, 294b/9, 301b/2
- m.-de (20) 64a/3, 70a/6, 76b/6, 138b/13, 147b/12, 151b/10, 155b/11, 169b/13, 198b/10, 252b/7, 253a/9, 256a/15, 281b/15, 287a/3, 296a/13, 296b/8, 296b/8, 298b/13, 298b/14, 304b/3
- m.-den (4) 89b/12, 160a/3, 268a/5, 268a/5
- m.-e (4) 73b/12, 214a/3, 256a/5, 266a/12
- m.-i (1) 47a/8
- m.-leri (1) 73b/3
- m.-lerinde (1) 122a/2
- m.-üñ (4) 73a/2, 252a/10, 298a/12, 301a/6
- m.-i mekrūh ol- (1) 93a/13

meyl Ar. (1): Eğilim, meyil 95a/4
- m.-i ol- (1) 125b/12
- m. eyle- (2) 30b/9, 72a/4
- m. it- (5) 24a/8, 238a/11, 238a/11, 238a/12, 238a/12

meymūn Ar.(1): Uğurlu, kutlu 139b/1

meyte Ar. (1): Hayvan leşi 304a/11

meyyit Ar. (66): Ölmüş; çok zayıf 153b/12, 211b/13, 220b/15, 221a/3, 230a/1, 251a/13, 256b/1, 256b/8, 265a/6, 281a/1, 295a/13, 296b/10, 296b/11, 297a/9, 297a/10, 297a/10, 297a/11, 297a/12, 297a/14, 297b/2, 297b/10, 298a/12, 298b/13, 299a/11, 299a/14, 299b/1, 299b/1, 299b/3, 299b/5, 299b/6, 299b/7, 300a/6, 300a/9, 300a/12, 300a/13
- m.-den (3) 186b/11, 302b/4, 303a/2
- m.-e (20) 220b/13, 220b/15, 281a/1, 281a/2, 281a/3, 298b/4, 299a/15, 301b/5, 302a/3, 302a/13, 302a/14, 302b/1, 302b/3, 302b/5, 302b/9, 302b/13, 303a/6, 303b/10, 304a/5, 304b/1
- m.-i (13) 230a/2, 297a/4, 297a/5, 297a/6, 298a/15, 301b/6, 301b/7, 302b/8, 302b/11, 304a/4, 304a/7, 304b/1, 304b/9
- m.-ile (3) 251a/11, 297a/7, 303b/12
- m.-in (3) 256a/11, 256b/4, 256b/8
- m.-ler (1) 296a/13
- m.-lerile (2) 230a/4, 297a/3
- m.-üñ (14) 229b/15, 242b/15, 249b/1, 296b/10, 298b/9, 297b/13, 301b/8, 302a/15, 302b/7, 303a/11, 303b/8, 304a/13, 304a/14, 305a/3
- m. bul- (1) 136b/15, 295b/5
- m. gibi ol- (1) 296b/1
- m. ol- (8) 210b/13, 296a/5, 297b/1, 301a/12, 303a/10, 303a/11, 303a/15, 304b/5

mezāḥ Ar. (1): Mizah, şaka, eğlence 300a/12

meẓāhir Ar.(1): Bir şeyin göründüğü, çıktığı yerler 272a/14
- m.-de (1) 272b/9
- m.-den (1) 272a/7
- m.-dür (1) 272b/10

meẕāḳ Ar. (2): Zevk, lezzet 124b/4, 160a/7

mezbele Ar.: Süprüntü dökülen yer
- m.-de (2) 138b/13, 191b/11

mez̤būḥ Ar. (1): Boğazlanmış 147a/7

mez̤heb Ar. (2): Bir dinin şubelerinden her biri; tutulan yol 8a/15, 136a/2

m.-ine (1) 51a/13

mez̤i Ar.: İdrardan evvel gelen meniye benzer koyuca beyaz su; cinsel tahrik esnasında gelen akıntı 189a/2

m.-sine (1) 303a/12

mez̤kūr Ar. (5): Zikrolunan, adı geçmiş, anılmış 164a/10, 211a/7, 256a/14, 256b/5, 260b/11

m.-ile (1) 302a/2

m. ol- (3) 122b/6, 157a/13, 227a/3

mez̤kūre Ar. (1): Zikrolunmuş, adı geçmiş, anılmış 104a/7

mez̤mūm Ar. (2): Yerilmiş, beğenilmemiş 113b/2, 229b/3

m. ol- (3) 164b/5, 217b/2, 298a/7

mezra'a Ar.: Ziraat olunacak, ekilecek tarla

m.-da (1) 115b/6

me'z̤ūn Ar. (1): İzinli, izin almış; yetkili 281a/5

m.-dur (1) 255b/5

m. ol- (1) 281a/5

mı (bk. mi) (3): Soru edatı 32b/9, 53b/12, 53b/12

m.-dır (1) 197b/13

m.-dur (3) 30b/11, 239b/3, 246b/2

m.-sın (1) 59a/13

mıḥbere (Ar. maḥbere) (1): Divit, hokka 241b/3

mıḥraṣa Ar. (1): Mızrak ucu 236b/12

mıḳrāṣ (Ar. mıḳraż) (1): Kesecek âlet, makas 237b/14

m.-ıla (1) 150a/9

mınṭaḳa Ar. (1): Kuşak, kenar 244b/14

mıṣbāḥ Ar.: Kandil, çıra, meşale

m.-a (1) 83b/14

m.-dan (2) 83b/11, 83b/12

mışmış Ar. (1): Zerdali 125a/1

mıṭraḳa Ar. (1): Demirci çekici 237b/1

mi (bk. mı) (3): Soru edatı 32b/8, 53b/13, 272b/5

m.-dür (1) 197b/13

m.-sin (5) 29b/14, 36a/11, 76a/13, 96a/3, 260a/10

m.-siz (1) 9b/4

mibred Ar. (1): Eğe 236b/10

micmer Ar. (2): Buhurdan, içinde tütsü yakılan kap 204b/7, 204b/7

micrefe Ar. (1): Kürek; tırmık 236b/11

midād Ar. (1): Yazı mürekkebi, yazı yazmaya mahsus siyah veya renkli sıvı madde 239b/12

miftāḥ Ar. (3): Anahtar 237b/8, 237b/11, 237b/10

m.-dur (1) 171b/5

m.-ın (1) 237b/13

miġzel Ar. (2): İğ, iplik eğirecek araç 237b/4, 235a/11

miḫ Far. (4): Mıh, çivi, kazık 238b/6, 238b/8, 238b/9, 238b/11

m.-i (1) 238b/6

m. ḳaḳ- (2) 238b/7, 238b/7

miḥnet Ar.: Zahmet, eziyet; belâ

m.-e (1) 306a/7

miḥrāb Ar. (1): Camilerde imamlık edene ayrılmış olan girintili yer 200a/13

m.-da (3) 200a/13, 200a/14, 238b/11

miḳdār Ar. (16): Miktar, parça, kısım; kıymet, değer 93a/7, 101b/15, 101b/15, 107a/5, 134b/4, 148b/4, 175a/3, 176b/8, 182a/10, 182a/10, 200a/4, 214a/15, 214b/2, 227b/13, 293a/10, 293b/2

m.-dur (1) 148b/7

m.-ı (24) 68b/10, 79b/13, 89a/12, 89a/12, 89a/14, 95a/4, 95a/5, 103b/12,

161a/1, 161a/6, 169a/9, 188b/7, 213a/9, 244a/9, 249b/9, 250b/4, 252a/1, 277a/4, 277a/6, 279a/15, 294b/4, 298b/9, 300b/12, 307b/13
m.-ınca (1) 88b/3
m.-ından (1) 168a/3
m.-ısa (1) 107a/4
m.–lardur (1) 60a/7
mikḥele Ar. (1): Sürmelik, göze sürme çekecek araç 238a/2
mikyāl Ar. (1): Ölçek, tahıl ölçeği 238a/1
milḥ Ar. (3): Tuz 157b/13, 158a/1, 158a/1
m. bul- (1) 157b/15
milk Ar. (10): Mülk, mal 50a/14, 56b/2, 64a/12, 133a/14, 156b/13, 165b/14, 187a/1, 263a/3, 266b/11, 302a/5
m.-dür (1) 105a/6
m.-e (1) 136a/10
m.-inde (1) 244a/15
m.-inden (2) 99b/11, 123a/9
m.-üñ (3) 37a/8, 37a/12, 65a/5
millet Ar. (1): Millet, bir dinde veya mezhepte bulunanların tamamı 3a/7
m.-e (1) 152b/14
m.-ile (1) 141a/11
m.-ine (1) 153a/1
m.-üñ (1) 152b/14
mim Ar. (6): Arap alfabesindeki "m" harfi 125a/1, 146b/5, 220a/11, 229a/5, 236b/10, 290/15
min Ar. (16): -den, -den beri 130a/11, 130b/1, 140b/14, 141a/10, 150b/11, 152a/3, 170a/3, 218b/2, 222a/8, 236a/7, 259b/5, 259b/12, 260a/7, 260a/13, 261a/9, 262b/2
m. el-elvān ol- (1) 149b/9
m. el-ḥadīd ol- (1) 183b/2
mindefe Ar. (1): Hallaç yayı 238a/5
minfaḫa Ar. (1): Körük 238a/6
minhü Ar. (1): Ondan 225a/12
minḳale Ar. (1): İki kürekli kayık; tekne 238a/4
minḳār Ar. (1): Yırtıcı kuş gagası; terazinin gaga biçimindeki yeri 238a/3
m.-ı (2) 138a/12, 235b/2
minşār Ar. (1): Ṭestere, bıçkı 238a/3
mīr Ar. (1): Amir, baş 2b/15
mi'rāc Ar. (1): Hz. Muhammed'in göğe çıktığı gece, göğe çıkma; merdiven 178b/8
m.-ıdur (1) 67b/9
mīrān Ar.: Beyler
m.-ı (1) 229b/1
mirāren Ar. (3): Defalarca 256a/7, 260b/6, 281b/7
mirāş Ar. (12): Miras, ölenin yakınlarına bıraktığı mal 103b/1, 104a/6, 112b/9, 124b/2, 130b/14, 149a/5, 161a/12, 196b/12, 197a/13, 200a/5, 239b/13, 240a/8
m.-dan (1) 286a/4
m.-dur (3) 158a/9, 241b/9, 246a/7
m.-ıla (1) 306b/14
m.-ın (1) 175a/6
m. vir- (2) 40b/1, 40b/2
m. yė- (3) 40b/3, 164b/12, 241a/11
m. mālı ol- (1) 125a/11
m.-ın yė- (5) 162b/6, 162b/9, 174b/5, 201a/13, 201a/14
m. mālı yė- (1) 158b/15
mir'āt Ar. (7): Ayna 42b/3, 42b/6, 42b/8, 274a/15, 42b/4, 53b/1, 53b/3
m.-a (2) 42b/4, 275a/7
m.-ıla (1) 44a/2
m.-ında (1) 274b/13
m. ol- (1) 60b/7
mircel Ar. (1): Ḳazan; tarak; dokumacılıkta kumaşı sıkıştırmak için kullanılan araç 237a/8

mirvaḥa Ar. (1): Yelpaze 237a/7
mişāl Ar. (5): Örnek, benzer; rüya, düş; masal 8b/13, 8b/13, 9a/3, 254b/7, 275a/6
m.-e (1) 34a/5
m.-i (7) 6b/8, 7b/8, 75b/2, 75b/5, 75b/13, 267b/15, 275a/4
m.-idür (1) 254b/7, 260a/9
m.-in (2) 104b/9, 282a/15
m.-inde (2) 82b/4, 82b/6
m.-ine (2) 43b/14, 43b/15
m.-ini (1) 11a/10
m.-leridür (1) 269b/2
m. it- (1) 266b/2
m. ol- (1) 100a/7
m.-i ol- (1) 43b/14
m.-in ḳo- (1) 10b/12
mişāliyye Ar.: Örnekle, misâlle ilgili
m.-dür (1) 254b/12
m.-nüñ (1) 279b/11
m.-ye (1) 28b/11
misenn Ar. (1): Diş karıştırıcı, kürdan 237a/12
misḥab Ar. (1): Peçe 237a/13
mişḳāl Ar. (1): Yirmi dört kıratlık bir ağırlık ölçüsü 54a/7
miskin Ar. (1): Zavallı, beceriksiz 151a/11
m.-e (1) 198a/11
m.-ler (1) 224a/13
m.-lere (1) 196a/2
m. ol- (1) 160a/8
mişḳuf Ar. (1) Doğrultan, bir şeyi bir şeye doğrultan, saplayan 229b/4
mişl Ar. (2): Kat, benzer 45b/3, 226a/5
m.-i (3) 87a/13, 87a/13, 148b/14
m.-idür (2) 25b/7, 118a/7
m.-inde (1) 308a/14
mismār Ar. (3): Çivi, mıh 238a/8, 238b/2, 238b/2
misrece (Ar. mesrece) (2): Kandil konulan zarf, şişe 237a/9, 237a/8
misvāk Ar.: Misvak, diş temizliğinde kullanılan ağaç dalının ucu ezilerek yapılmış bir çeşit fırça
m. ṭutın- (1) 191a/11
mişk Ar. (1): Kokulu bir madde, misk 297b/13
mişkāt Ar. (1): İçine kandil, lamba gibi şeyler koymak için duvarda yapılan oyuk; Hz. Muhammed'in hadislerinden oluşan koleksiyon 275a/14
m.-ından (1) 275a/15
mi'vel Ar. (1): Külünk, sivri kazma 237b/3
miyāne Ar.: Orta, ara
m.-ḥāl ol- (1) 40b/7
mizāc Ar. (5): Huy, tabiat 40b/15, 28a/6, 60b/6, 128a/9, 261a/10
m.-a (1) 261b/3
m.-ı (2) 33b/10, 34a/8
m.-ına (1) 133a/13
m.-ında (1) 44a/6
m.-uñ (1) 75b/4
mi'żad Ar. (1): Kolçak, pazubent 244a/9
mizān Ar. (2): Terazi, ölçü âleti 238a/7, 306a/2
m.-da (1) 195b/12
m.-dur (1) 238a/1
m.-ı (1) 264a/12
m.-a vurul- (1) 306a/3
mu'abbir Ar. (76): Rüya tabir eden, rüyadan mânâ çıkaran kimse 9a/6, 9a/9, 23a/12, 23b/12, 24a/1, 25a/4, 26b/4, 30b/9, 30b/15, 31b/1, 32a/5, 44b/2, 46a/12, 52a/2, 64b/2, 66b/9, 66b/10, 87b/14, 94b/10, 100a/9, 101a/11, 101b/4, 103a/13, 103b/1, 104a/5, 105b/5, 169b/7, 185a/7
m.-e (49) 4a/10, 9a/6, 9a/8, 20b/14, 22b/9, 26b/5, 44a/3, 46a/10, 64b/2, 80a/15, 87b/13, 94b/10, 100a/8, 101a/10, 101b/3, 103a/13, 103a/15, 104a/4, 109a/2, 109b/6, 109b/8, 114b/1, 119b/9, 134b/8, 140b/7,

145a/13, 148a/3, 149a/9, 150a/8, 151a/9, 152b/13
m.-i (1) 49a/15
m.-inüñ (1) 17b/1
m.-ler (27) 4a/11, 13b/7, 15b/9, 16a/2, 18b/12, 22a/14, 29a/3, 29a/10, 31a/11, 31a/12, 36b/13, 43a/5, 85a/15, 169a/4, 175a/10, 178a/10, 179b/7, 185a/12, 187b/13, 188a/12, 188b/1, 189b/2, 190b/2, 197a/15, 201b/11, 206a/8, 242a/3
m.-lerden (2) 43b/1, 264a/7
m.-lere (2) 44a/8, 85a/15
m.-leri (6) 15a/15, 154b/5, 164a/4, 168a/1, 184a/8, 189a/15
m.-leriçün (1) 96a/1
m.-lerinden (1) 201a/8
m.-lerine (2) 37a/6, 37a/10
m.-lerüñ (7) 4b/2, 30b/5, 30b/10, 31b/9, 31b/13, 32a/6, 43a/5
m.-üñ (2) 24b/5, 25a/11
m. ol- (2) 29a/11, 108b/12

mu'abbirin Ar. (3): Rüya tabir edenler 16a/10, 173a/13, 173b/6

mu'abbirūn Ar. (5): Rüya tabir edenler 11a/12, 123b/10, 126b/13, 149a/14, 150b/12

mu'ādāt Ar.: Karşılıklı düşmanlık
m.-a (1) 159b/8
m. it- (1) 280b/10

muāḫez Ar. (1): Çekiştirilen, tenkit edilen 278b/15

mu'āhid Ar. (1): Anlaşma yapanlardan her biri 141b/13
m.-leri (1) 141b/10

mu'āḳab Ar.: Cezalandırılmış
m. ol- (4) 286a/13, 286b/14, 288a/1, 300a/7

mu'āḳıb Ar.: Cezalandırılmak
m. ol- (1) 286b/2

mu'āl Ar. (1): Bir cins geyik adı 150a/15

mu'ālece Ar. (3): İlâç yapma, ilâç kullanma 6a/12, 145a/7, 292b/11

mu'allaḳ Ar. (2): Alakalı; asılmış, asılı; boşlukta duran 167a/9, 174a/3
m.-dur (1) 25a/8
m. dur- (1) 51b/6
m. ol- (1) 25a/12

mu'allim Ar. (2): Öğreten, öğretmen 139a/4, 227a/5
m.-e (1) 225b/7

mu'āmelāt Ar. (1): İşler; davranışlar 69a/5
m.-uñ (1) 69a/6

mu'āmele Ar.: İş, davranış
m.-dür (1) 160b/9
m. it- (4) 229b/14, 267a/2, 267a/3, 267a/3

mu'ānaḳa Ar. (1): Birbirinin boynuna sarılma, sarmaşma, kucaklaşma 251a/8
m. it- (5) 251a/9, 251a/10, 251a/12, 251a/12, 303a/4

mu'āşere Ar.: Geçinme, görgü
m.-si (1) 289a/5
m. itmiş ol- (1) 307a/4

mu'aṭṭal Ar.: Boş, işsiz; kullanılmaz
m. ol- (1) 142a/12

mu'āvenet Ar.: Yardım, yardım etme
m.-i (1) 237b/10
m.-ile (1) 237b/10

mu'āvin Ar.: Yardım eden, yardımcı
m.-i (2) 129b/14, 288a/6
m.-idür (1) 174b/13
m. ol- (9) 195b/3, 204a/4, 207b/5, 209b/15, 220a/12, 228b/12, 229a/14, 234a/10, 297b/12
m. ḳıl- (1) 297b/12

mu'āyene Ar. (1):Muayene, yoklama, gözden geçirme 63a/8

mu'ayyen Ar. (1): Belli, belirli; kararlaştırılan 216a/10
m.-i (1) 274a/6
m.-üñ (1) 271b/14
m. ol- (1) 301a/5

mu'aẓẓama Ar.: Ulu, kocaman
m.-yı (3) 276a/11, 276a/15, 277a/15

mu'azzez Ar.: İzzet ve şeref sahibi; değerli
m.-dür (1) 138b/13
m. ol- (1) 206a/7

mubāḥāt Ar.: Günâhı sevabı olmayan, işlenmesi ne haram ne de helâl olan şeyler
m.-ları (1) 74a/11

mubaḳla Ar. (1): Yeşil bakla 125b/6

mubaṣṣıran Ar. (2): Bakarak 261b/5, 261b/7

mūcez Ar. (1): Kısa, derli toplu yazılmış olan 57a/14

mūcib Ar. (1): Sebep; icabeden, gereken 38a/5
m.-dür (4) 59b/5, 77b/8, 78a/2, 115b/13
m. ol- (1) 44b/13

mu'cibe Ar.: Şaşılacak şey
m.-dür (1) 152a/7

mufażżal Ar.: Başkalarına üstün tutulmuş
m. ol- (1) 267a/7

muġannī Ar.: Şarkıcı
m.-ler (1) 13a/15

muġanniyye Ar. (1): Şarkıcı 206a/14

muġāyir Ar. (1): Aykırı, uymaz, başka türlü 271a/6
m. bulun- (1) 257b/11

muġayyebāt Ar.(1): Gizli, görünmez şeyler 33b/15
m.-dan (1) 38a/3
m.-uñ (1) 14b/5

muġīre Ar. (1): Değiştirici, yenileyici, geliştirici 115b/9

muhādāt Ar.(1): Hediyeleşmek 212a/14

muḥaddiṣ Ar.: Hadis ile meşgul olan, Hz. Muhammed'in sözlerini bildirmiş olan kimeler
m.-ler (2) 40b/13, 40b/15

muḥaddiṣīn Ar.(1): Hadis ile meşgul olanlar, Hz.Muhammed'in sözlerini toplayanlar 255a/13

muḥāfaẓa Ar.(1): Hıfz etme saklama, koruma 54a/5

muḥāfıẓ Ar.: Muhafaza eden, koruyan; bekçi
m. ol- (1) 54a/3

muḥaḳḳaḳ Ar.(4): Gerçekliği, doğruluğu belli olmuş, doğru; her halde, ne olursa olsun 14b/8, 166a/9, 260a/9, 260b/7

muḥaḳḳıḳ Ar.(5): Gerçeği arayıp meydana çıkaran, soruşturucu 48a/14, 58a/7, 60b/10, 68b/7, 254b/8
m.-lar (3) 255b/6, 306b/11, 307b/10

muḥaḳḳıḳīn Ar.(21): Gerçeği bulup meydana çıkaranlar 67b/15, 102b/12, 112a/4, 112b/3, 113a/8, 113b/13, 114b/7, 116b/8, 256a/6, 256a/9, 257a/8, 257b/5, 259b/7, 260b/5, 260b/5, 261b/13, 261b/13, 261b/14, 261b/14, 268b/3, 279b/12
m.-den (1) 256a/8

muḥaḳḳıḳūn Ar.(1): Muhakkıklar, gerçeği bulup meydana çıkaranlar 103b/2

muḥāl Ar.(1): Mümkün olmayan, olmayacak 64b/12
m.-dur (1) 274b/4

muḫālaṭa Ar.: Karışma; güzel uyuşma, anlaşma
m.-dur (1) 133b/7
m. it- (1) 94b/5, 303a/5

muḫālefe Ar.: Birine karşı yemin etme, antlaşma
m.-yse (1) 221a/7

muḫālefet Ar.: Muhaliflik, uygunsuzluk, aykırılık
m.-e (1) 300a/2
m. it- (2) 196a/14, 230a/8

muḫālif Ar.(3): Aykırılık gösteren, uygun olmayan; birinin düşüncesine zıt düşüncede bulunan 46a/7, 170b/1, 170b/2
m.-dür (1) 35b/15

m.-ine (1) 196a/14
m.-i şer‘ ol- (1) 189b/12
muḥallā Ar.: Süslenmiş, süs yapılmış
m.-dur (1) 3a/1
m.-yısa (1) 245a/3
muḫallaṭa Ar. (1): Karışık; karıştırılan 13b/3
muḫallefāt Ar.: Ölen bir kişinin bıraktığı şeyler
m.-ından (1) 303a/11
muḥammī Ar. (1): Gardiyan, muhafız, koruyucu 204b/5
muḫanneṣ Ar. (1): Korkak, alçak; kadın tabiatlı
m.-dür (1) 136a/8
m. ol- (1) 236b/9
muḥāribīn Ar. (1): Savaşanlar 151b/3
m.-e (1) 289b/11
muḥarrem Ar. (2): Kamer takviminin birinci ayı 16a/11, 16a/12
muḥarremāt Ar.: Şeriatça haram ve yasak olan şeyler
m.-dan (2) 54a/10, 54a/11
m.-ı (1) 193a/8
muḥarreme Ar. (1): Haram kılınmış kadın 185a/10
m.-nüñ (1) 185a/9
muḫāṣama Ar.: İki taraf arasındaki düşmanlık
m.-dur (1) 236a/6
m. it- (6) 93a/2, 187a/7, 193b/6, 242a/7, 247b/13, 286b/10
muḫāṣamāt Ar.: Düşmanlık
m.-dur (1) 157b/7
muḥāsebe Ar.: Hesaplama, hesap işi
m.-de (1) 203b/6
m.-sin (1) 266b/15
m.-sindedür (1) 54a/7
m. it- (1) 306a/2
muḥāsib Ar. (1): Hesap yapan 203b/4
muḥaṣṣal Ar. (1): Sözün kısası 28b/5
muḫāṭara Ar. (1): Tehlike; zarar, ziyan; korku 85a/8
m.-dan (1) 192b/13
m. ol- (1) 94a/1

muḫāvele Ar.: Birbirinin yerine geçme; bir işi birbirine yükleme
m. it- (1) 283b/1
muḫayyele Ar.: Hayâl kurulmuş, tahayyül olunmuş
m.-den (1) 75a/5
muḥayyer (Ar.7 (1): Seçmeli, beğenmeğe bağlı ; seçmek, beğenmek 229a/15
muḫbir Ar.: Haberci, haber veren
m.-dür (1) 149a/15
muḥibb Ar.: Seven, sevgi besleyen, dost
m.-i (1) 262a/10
m.-üñ (1) 262a/11
m. ol- (2) 262a/12, 262a/13
muḥibbāt Ar.: Sevenler, dostlar
m.-dur (1) 141a/7
muḥibbī Ar. (1): Sevene ait, sevgiliyle ilgili 273b/5
muḥibbīn Ar. (1): Sevenler, sevgililer 187b/7
muḥīl Ar.: Havale eden, borcunu başkasına nakleden
m.-dür (2) 137b/7, 142a/8
muḥkem Ar. (7): Sağlam, kuvvetli 31b/14, 101b/7, 120b/3, 207a/6, 214a/11, 243b/7, 246a/4
m.-dür (1) 284b/5
m.-i (1) 243b/7
muḥkemlik(g) Ar.+T.: Sağlamlık, kuvvetlilik
m.(g)-i (2) 103a/3, 107a/4
muḫnaḳa Ar. (1): Boyun bağı 246b/15
m.-yı (1) 247a/3
muḥsin Ar.: İyilikte, bağışta bulunan
m.-e (1) 116b/6
muḥtāc Ar. (4): İhtiyacı olan; yoksul, fakir 10a/4, 89a/6, 163b/5, 255a/4
m.-dur (4) 224a/4, 255a/4, 297b/3, 297b/4
m. ḳıl- (1) 53b/5
m. ol- (16) 4a/13, 4a/13, 6b/6, 9b/15, 28a/2, 33b/2, 33b/2, 35a/2, 35b/2, 67a/9, 73a/1, 145b/11,

170b/4, 183a/15, 225a/6, 232b/7
muḫtāl Ar. (1): Havaleyi alan kişi 142b/4
m.-dur (1) 226a/9
muḫtār Ar. (2): Seçkin, seçilmiş 203b/2, 229b/8
m.-ı (1) 122b/7
m. ol- (1) 194a/6
muḫtecib Ar. (3): Örtülü, saklanan, gizlenen 276b/12, 276b/7, 276a/10
m.-dür (1) 116b/10
m.-imiş (1) 68a/12
m. ol- (2) 273a/2, 275b/11
muḫteciben Ar. (1): Gizli olarak 277a/15
muḫtekir Ar.: Yolsuz kazanç elde eden, vurguncu
m.-dür (1) 141b/1
muḫtelif(e) Ar. (1): Birbirine uymayan, zıt; çeşitli 141b/6
m.-yle (1) 47a/3
m. ol- (1) 47a/7
muḫteliṭ Ar. (1): Karışık 272a/11
muḫtemil Ar.: İhtimal, olabilir
m.-dür (1) 130b/13
muḥyi Ar. (2): İhya eden, hayat veren 229b/8, 255b/1
mu'id Ar. (1): Yardımcı, muavin 40a/5
mu'ir Ar.: Ödünç veren
m. ol- (1) 212a/8
muḳābele Ar. (2): Karşılık verme, karşılama 75b/7, 277a/11
m.-de (1) 53b/4
m.-si (1) 69b/9
m.-sinde (3) 58a/1, 67b/13, 232b/3
m.-sine (1) 28b/2
m. ol- (1) 205b/5
muḳābil Ar.: Karşılık; karşı karşıya gelen; karşılığında
m.-dür (1) 53b/1
m.-inde (1) 57b/13
m.-ümde (1) 279a/6
m. ol- (4) 42b/7, 42b/8, 48b/6, 69a/2
muḳābir Ar.: Mezar satan, mezarcı
m.-ile (1) 138a/8
muḳaddem Ar.: Önde olan, önceki; sunulan
m.-dür (1) 62a/11
m. ol- (3) 173a/4, 273b/6, 273b/9
muḳadder Ar. (1): Takdir edilmiş, yazgı olmuş 24b/4
m.-dür (1) 24a/7
m. ol- (1) 43b/12
muḳadderāt Ar.: Alın yazısı
m.-uñ (1) 25a/8
muḳaddime Ar.: Önde giden; başlangıç
m.-de (1) 263b/2
muḳāra'a Ar. (1): Kur'a çekme, çekişme 220b/5
muḳāri' Ar. (1): Kur'acı, kur'a çektiren kişi 229b/3
muḳārin Ar.: Bitişik, yaklaşmış
m.-dür (1) 115a/1
muḳarmed Ar. (1): Duvar, tuğla ile örülmüş yapı 191b/10
muḳarreb Ar.: Yakın, yaklaşmış
m. ol- (2) 64b/3, 168a/1
muḳātele Ar.: Savaş, kavga; birbirini öldürme
m.-ye (1) 70a/4
m. eyle- (2) 200b/7, 202a/15
m. it- (3) 78b/6, 101b/7, 209b/3
muḳātile Ar.: Savaş, kavga; birbirini öldürme
m. it- (1) 145a/4
muḳāvemet Ar.: Karşı koyma, direnme
m. it- (1) 130b/1
muḳavvem Ar.: Kıvamlı, düzgün
m. ol- (1) 243a/4
muḳavvi Ar. (1): Kuvvet veren, kuvvetlendiren 161b/9
muḳayyed Ar.: Bağlı, bağlanmış; bir işe önem veren
m.-dür (1) 208a/15
m. ol- (2) 28b/5, 214a/12
muḳ'ıd (Ar. muḳ'ad) (1): Kötürüm 291a/1
muḳim Ar.: Oturan, ikâmet eden
m.-e (1) 73a/7
m. ol- (3) 208a/14, 287a/3, 287a/3
muḳşa'irren Ar. (2): Ürpertiyle, ürpererek, ürperen 263b/4, 264a/13

muḳtedā Ar.: Uyulan, örnek tutulan; önde bulunan
m.-dur (1) 64b/8
muḳtedī Ar.: Uyan, arkadan gelen
m. ol- (1) 199a/9
muḳteżā Ar.: Lâzım gelen, gerek
m.-sınca (6) 35b/6, 35b/12, 36a/6, 36a/10, 37a/2, 244a/5
muḳteżī Ar.: Gereken; gerektiren
m. ol- (1) 269a/15
muḳteżiyāt Ar.: İcâb eden şeyler, lazım gelenler
m.-uñ (1) 95a/3
mūm Ar.: Mum
m.-a (2) 34a/14, 34a/14
m.-dan (1) 202a/2
m.-ı (1) 161b/9
munḳalib Ar. (1): Dönmüş, değişen, başka bir şekle giren
m. ol- (3) 18a/4, 249b/7, 303a/13
munṣabiġ Ar.: Boyanan
m. ol- (3) 274a/8, 274a/12, 274a/14
munṣif Ar. (1): İnsaflı, kötülükte ileri gitmeyen 137b/4
m.-dür (1) 226a/5
m. ol- (1) 265a/1
munṭabıʻ Ar.: Yaratılıştan olan; hoş görünen, güzel
m. ol- (4) 34a/7, 34b/4, 34b/5, 34b/9
muntaẓım Ar.: Tertipli, düzgün
m. ol- (1) 63a/12
munżam Ar.: Üste konan, katılan, ek
m. ol- (1) 274a/8
murād Ar. (15): Maksat, meram; istek, dilek 2b/10, 30b/6, 40b/8, 44a/4, 54b/2, 54b/2, 58a/10, 58a/10, 58a/11, 59a/1, 62b/3, 62b/5, 95b/7, 234b/14, 235b/13
m.-a (1) 217a/4
m.-dur (3) 117b/10, 244b/6, 250a/2
m.-ı (2) 9a/8, 21b/13
m.-ına (7) 25a/3, 108b/3, 149b/6, 181a/13, 265b/9, 281a/7, 308a/8
m.-ında (1) 222b/7
m.-ını (1) 13b/15
m.-ları (1) 2b/3
m.-umuz (1) 37a/15
m.-uñ (1) 63a/8
m. it- (2) 234b/13, 260a/1
m. ḳıl- (1) 62b/4
m. ol- (2) 40a/5, 58b/14
m.-a ir- (1) 88b/4
m.-ınca ol- (2) 234a/11, 234a/11
murāhiḳ Ar. (1): Bülûğ çağına ermiş, on iki yaşına basmış erkek çocuk 165b/8
murāḳabe Ar. (5): Bakma, gözetme 53b/14, 54a/1, 54a/10, 54a/11, 54a/12
muraḳḳaʻa Ar. (1): Yamanmış, yama vurulmuş 249a/9
muraṣṣaʻ Ar. (3): Kıymetli taşlarla bezenmiş 243a/4, 243a/15, 246b/15
murtāż Ar. (1): Alıştırılmış, talimli hayvan 6b/13
murtażā Ar.: Beğenilmiş, seçilmiş
m.-dur (1) 116a/3
mūsā Ar. (1): Ustura 238a/15
muṣādaḳa Ar.: Karşılıklı dostluk
m. it- (1) 251b/4
muṣādere Ar.: Cürüm karşılığı mal zaptı
m.-dür (1) 286a/7
muṣāfaḥa Ar. (1): El sıkışma, tokalaşma 251a/8
m. eyle- (1) 292a/4
m. it- (3) 199a/1, 292a/4, 303a/4
muṣaffā(t) Ar. (2): Tasfiye edilmiş, süzülmüş, yabancı maddelerden arınmış 225a/3, 237a/15
muṣāḥabet Ar. (1): Sohbet etme, konuşma, görüşme 261b/11
m. it- (8) 122b/1, 139b/12, 149b/5, , 258a/9, 259b/11, 260a/1, 297a/3, 304b/8
muṣāḥib Ar.: Sohbet eden, konuşan

m.-dür (1) 134a/1
m.-i (1) 286a/2
m. ol- (11) 101a/6, 132b/10, 141a/11, 187a/5, 194a/13, 195b/11, 203b/3, 210b/15, 224b/10, 227a/4, 306b/1

muṣaḳḳab Ar. (1): Delinmiş, delik 236b/10

muṣālaḥa Ar. (3): Barışlar, barışmak 150b/11, 208a/2, 220a/15
m.-yla (1) 214b/9
m. it- (2) 220b/1, 303a/5

musallaṭ Ar. (1): Sataşmış, ilişmiş, sataşan 127a/9
m. it- (2) 58a/2, 214a/9
m. ol- (9) 143a/4, 146b/9, 163b/14, 186b/1, 186b/2, 208a/1, 233b/15, 249b/4, 263a/5

muṣāra'a Ar. (1): Güreşme, pehlivanlık 220a/13

muṣavver Ar. (2): Tasarlanmış, düşünülmüş; cisimlenmiş; tasvirli, resimli 229b/12, 229b/2
m.-dür (1) 68b/6
m. ḳıl- (1) 27a/9
m. ol- (2) 28a/8, 44a/2

muṣavvere Ar.: Tasarlanmışlar, düşünülmüşler
m.-sine (1) 8b/15

muṣavvir Ar.: Tasvir eden; hayâl eden; varlıklara biçim veren
m.-e (2) 9a/2, 115b/9

muṣayḳal Ar. (1): Cilâlı, parlak, yıldızlı 82b/5
m.-ısa (1) 236b/7
m. ol- (1) 49b/13

muṣḥaf Ar. (8): Kur'ân; sahife haline getirilmiş şey 5b/7, 97a/7, 193b/11, 193b/15, 196b/11, 196b/13, 196b/13, 239a/10
m.-dan (1) 193b/9
m.-ı (5) 50b/15, 97a/8, 193b/11, 196b/14, 240b/15

muṣīb Ar.: İsabet eden, rastgelen; yanılmayan
m.-dür (1) 238a/3
m. ol- (1) 44b/14

muṣībet Ar. (3): Felâket, ansızın gelen bela, sıkıntı 129b/2, 188a/6, 253a/9
m.-den (1) 63b/14
m.-dür (7) 122a/2, 122a/7, 129b/3, 129b/3, 158a/14, 213a/3, 253a/9
m.-e (5) 31b/8, 102a/2, 199b/12, 224b/5, 281b/6
m.-i (1) 129b/2
m.-ile (1) 46b/3
m. iriş- (1) 89b/7

mūsire Ar. (1): Zengin 125a/10

muṣir(r) Ar.: Israr eden
m.-dür (1) 293b/12
m. ol- (3) 286a/15, 300a/3, 307b/6

muṣliḥ Ar. (2): Islâh eden, iyileştiren, düzeltici 228b/14, 229a/15
m.-dür (1) 238a/1
m. ol- (1) 266a/10

muştı (1): Müjde
m. vir- (1) 198a/9

muştıla- : Müjdelemek
m.-dı (1) 36a/14
m.-sa (1) 282a/4

muṭā' Ar. (1): İtaat olunan, boyun eğilen 128b/9

muta'aṣṣıb Ar. (1): Kendi tarafını, dinini aşırılıkla tutan 187a/15

muṭābıḳ Ar.: Uyan, uygun
m.-dur (1) 113b/15
m. bulun- (1) 257b/11
m. ol- (1) 43b/10, 49a/12, 49b/3, 260a/12

mu'tād Ar.: Alışılmış, âdet olunmuş
m. ol- (2) 34b/7, 256a/15

muṭahhar Ar.: Temiz, temizlenmiş
m.-dur (1) 267a/13

muṭallaḳa Ar. (1): Boşanmış, bırakılmış kadın 188b/9
m. 'avrat ol- (1) 106b/9
m.ol- (2) 162b/7, 162b/9

mutaṣallib Ar.: Din işlerinde gayret gösteren
m. ol- (1) 266a/5

mutaṣarrıfa Ar. (2): Tasarruf 9b/9, 10a/13
mutaṭarrif (1): Bir yana çekilen
m. ol- (1) 262a/4
mutavassıṭ Ar.: Vasıta olan, aracılık eden; orta, ortalama
m.-ın (2) 34b/15, 35a/8
m.-dur (1) 34a/ 3
m. ol- (1) 268b/6
mutavassıṭīn Ar. (1): Aracılar; orta hâlliler 35a/12
m.-uñ (1) 36b/12
muṭayyen Ar.: Çamurlu, topraklı
m.-de (1) 101a/3
mutażammın Ar.: İçine alan; üstüne alan
m.-dur (1) 74b/7
mu‘teber(e) Ar.: İnanılır, güvenilir 100b/4
m.-dür (1) 31b/3
mu‘teddün-bih Ar. (1): Gerçek değerinden üstün takdir edilen 39b/9
mu‘tedil Ar. (2): Orta hâlde bulunan, mülayim 211b/6, 258b/10
m. ol- (4) 12b/10, 13a/7, 16a/4, 108a/15
mu‘teḳad Ar.: İnanılan, itikad edilen
m.-ında (1) 44a/6
mu‘temed Ar. (2): İnanılan, güvenilen 183b/1, 279b/12
m.- ‘aleyh: Kendisine güvenilen kimse 183b/1
mu‘terıżen Ar. (1): İtiraz ederek 51b/4
muṭī‘ Ar. (2): İtaat eden, boyun eğen; bağlı 63b/12, 129b/14
m.-dür (1) 284b/5
m. ol- (9) 127b/14, 129b/15, 131b/11, 143a/6, 144a/11, 147a/1, 147a/2, 209b/13, 284a/14
muṭī‘a Ar.: İtaat eden, boyun eğen; bağlı
m. ol- (1) 106b/1
muṭlaḳ Ar.: Kayıtsız, şartsız
m.-dur (1) 272b/10
muṭlaḳā Ar. (5): Mutlaka, her hâlde, ne olursa olsun 5a/9, 28a/2, 37b/1, 184a/4, 184a/10
muṭlaḳa Ar. (2): Salıverilmiş; kayıtsız, şartsız; yalnız 8b/13, 9a/3
m.-yı (1) 8b/13
muṭmain Ar. (1): Gönlü rahat, şüphesi yok, emin 299b/12
m. ol- (1) 100b/11
muṭmainne Ar. (2): Gönlü rahat, emin; iyi ile kötüyü ayırt eden 62a/7, 62a/12
muṭrib Ar.: Çalgı çalan, çalgıcı; şarkıcı
m.-dür (1) 141b/4
muṭṭali‘ Ar.: Öğrenmiş, haber almış, bilgili
m. eyle- (1) 43a/6
m. ol- (4) 53a/2, 144a/13, 175a/9, 190b/11, 265a/7, 284b/11
muṭṭarid Ar. (2): Sıralı, düzgün 8a/2, 37a/5
muttaṣıf Ar.: Kendisinde bir vasıf bulunan
m. ol- (1) 110a/3
muttaṣıl Ar. (2): Ulaşan, kavuşan; hiç durmadan 152a/3, 170a/15
m.-dur (2) 9a/3, 241b/3
m.-ıdı (1) 276b/3
m. ol- (5) 33b/7, 33b/8, 34a/1, 145b/12, 150b/2
muvāfaḳat Ar. (1): Uygunluk, uyma; uzlaşma, razı olma 132a/10
m.-a (1) 212a/6
m.-dur (1) 144b/13
m. it- (1) 280b/11
muvāfıḳ Ar. (2): Uygun, yerinde 109b/4, 207a/5
m.-dur (1) 235b/8
m.-ıla (1) 44a/12
m.-sa (1) 219b/5
m. düş- (1) 20a/6
m. gel- (1) 18a/14
m. ol- (2) 226b/3, 293b/7
muvāfıḳa Ar. (1): Uygun, münasip kadın
m.-ysa (1) 221a/6
m. ol- (1) 133b/4
muvāfıkter Ar.+Far. (1): Çok uygun 132a/9

muvāḫāt Ar.: Kardeş etme, kardeşliğe kabul etme
m. it- (1) 47a/13
muvaḥḥid Ar. (1): Allah'ın birliğine inanan 74a/1
m.-e (1) 74a/2
m.-ine (1) 205a/2
muvāneset Ar.: Birbirine alışıp beraber yaşama
m. it- (1) 116b/5
mūy Far. (1): Kıl 183b/8
mūz Ar. (1): Muz meyvesi 308a/8
mużā'af Ar.: İki kat, kat kat, katmerli
m.-ın (1) 264b/12
m. ol- (1) 233b/8
mużāca'a Ar. (1): Yanına yatma 127a/14
mużāf Ar.: Bağlanmış, bağlı
m.-dur (1) 38a/6
muẓaffer Ar. (1): Zafer kazanan, üstün 265b/3
m. ol- (27) 134a/3, 134b/3, 195b/5, 198b/9, 202b/7, 202b/12, 207a/9, 208a/8, 209a/8, 217b/6, 221b/12, 221b/13, 222a/6, 225b/11, 234a/5, 237b/10, 251b/14, 262b/6, 263a/4, 263a/6, 263a/7, 263a/8, 264a/13, 264b/1, 264b/15, 294a/11, 308a/4
muẓalla (Ar. muẓallel) (1): Gölgelik 237b/1
mużḥek (Ar. mużḥik) (1): Güldürücü 229a/5
mużırr Ar. (2): Zararlı, zarar veren 137b/11, 203b/15
mūẓi Ar. (1): İnciten, eziyet veren 231b/14
mużi Ar.: Işık veren, parlayan, parlak
m.-dür (1) 57b/1
m.-lerdür (1) 60a/6
mużill (Ar. muḍill) (1): Dalalete düşen, doğru yoldan çıkan 255a/10
m.-e (1) 255a/10
muẓlim Ar. (1): Karanlık; bilinmeyen, şüpheli; uğursuz 71b/6
m.-dür (1) 85b/7
muẓlime Ar.: Zalim, dehşetli kadın
m.-yi (1) 58a/1
mużmaḥil(l) Ar. (1): Çökmüş, çöküntüye uğramış 276b/8
m. ol- (3) 75a/7, 84b/1, 84b/2
mużṭarib Ar. (1): Sıkıntısı olan, rahatsız 87b/10
mübāderet Ar.: Bir işi yapmaya girişme
m. it- (1) 33a/6
mübālāt Ar.: Kayırma; dikkat ve düşünce ile kaygılanma
m. it- (1) 283b/9
mübārek Ar. (41): Bereketli; hayırlı, kutlu; beğenilen, sevilen 17a/11, 51b/11, 114a/3, 123b/12, 166b/13, 184b/11, 207a/4, 247a/6, 252b/5, 252b/10, 254a/9, 254a/11, 254b/2, 255a/8, 256b/12, 257a/11, 257b/9, 258a/1, 258a/3, 258a/4, 258a/5, 258a/5, 258a/6, 258a/8, 258a/9, 258a/14, 258b/1, 258b/3, 258b/3, 258b/9
m.-de (1) 167a/3
m.-dür (4) 17b/10, 122b/2, 130a/4, 247a/8
m.-i (1) 252b/6
m.-ile (1) 140b/12
m.-lerine (1) 255b/8
m. ol.- (2) 16b/7, 139b/1
mübāreke Ar. (1): Mübarek, kutlu 269b/10
mübāreze Ar.: Kavga, cenk
m. it- (2) 207b/11, 207b/13
mübāşeret Ar. (1): Bir işe başlama, girişme 13b/1
m. it- (5) 85b/8, 176a/13, 217a/15, 223a/2, 226a/10, 267b/14, 280b/11, 281b/9
mübāşir Ar. (1): Bir işe başlayan
m. ol- (1) 66a/8
mübāya'a Ar. (1): Satın alma 220a/11
mübeddel Ar. (1): Değişmiş, değiştirilmiş 15b/1

m. ol- (2) 16b/15,164b/8

mübeşşir Ar.: Müjdeci

m.-dür (1) 287a/13

mübeşşirāt Ar. (3): Hayırlı alâmetler 37b/9, 37b/9, 37b/10

mübeşşire(t) Ar. (1): Müjdeci, muştucu 267b/7

mübrem Ar. (2): Kaçınılmaz, önlenemez 23b/9, 24a/2

m.-dedür (1) 24a/2

mübrim Ar.: Zorlayan, can sıkıcı

m.-de (1) 23a/9

m.-dedür (1) 23a/9

mübtedi' Ar. (2): Bir yenilik ortaya koyan, bir şey peyda eden 131b/14, 144b/5

m.-dür (2) 141a/11, 170b/2

mübtelā Ar.: Düşkün, tutkun, tutulmuş

m. it- (1) 10b/5

m. ol- (4) 193b/2, 250a/4, 264b/11, 264b/15

mücādele Ar.: Çekişme, savaşma, uğraşma

m.-dür (1) 247b/14

mücāhid Ar. (1): Din düşmanlarıyla savaşan, savaşçı 7a/3

m.-lerdür (1) 203a/12

mücāhir (Ar. mücāhere) : Düşmanlığı açığa çıkarma

m.-dür (1) 146b/5

mücāma'at Ar.: Cima etme, cinsî ilişkide bulunma

m. it- (1) 209b/9

mücārim Ar.: Suç işleyen

m.-e (1) 292b/4

mücāvir Ar.: Komşu

m. ol- (2) 195a/9, 198b/12

mücellā Ar. (2): Cilâlı, parlatılmış, parlak 42b/8, 236b/7, 236b/7

mücemmir Ar. (1): Micmerci, buhurdancı 204b/7

mücerred Ar. (3): Tek, yalnız; karışık ve katışık olmayan; tecrid edilmiş 8a/15, 180b/14, 211a/5

m.-dür (1) 272a/10

m. ḳıl- (1) 7a/5

m. ol- (1) 277b/10

mücerrede Ar. (1) Tek, yalnız; karışık ve katışık olmayan; tecrid edilmiş 269b/3

m.-nüñ (1) 269b/2

m.-sin (1) 282a/15

mücevher Ar.: Kıymetli taş, cevher

m. ol- (1) 247a/1

mücevvef Ar.: Oyuk, içi boş

m. ol- (1) 124a/5

müctehid Ar.(1): Gücü yettiği kadar çalışan; âyet ve hadislerden şer'i hükümler çıkaran din bilgini 25a/5

m.-dür (2) 139b/10, 200b/8

müctemi' Ar.: Toplanan, toplanmış, toplu; birikmiş

m. ol- (5) 141a/8, 168b/11, 261a/15, 278a/6, 301a/10

müctenib Ar.: Sakınan, çekinen, uzak duran, bir şeye karışmayan

m. ol- (1) 106b/2

müdaḫḫar Ar.: Toplanmış, biriktirilmiş

m.-dur (1) 159a/4

müdārā(t) Ar.: Yüze gülme, dost gibi görünme

m.–dur (1) 143a/11

m. it- (2) 124b/2, 131b/1, 248a/6

müdāvemet Ar.: Devam etme, bir yere her vakit gidip gelme; bir işe aralıksız çalışma

m. it- (1) 127b/12

müdbire Ar.: Talihsiz, düşkün kadın

m.-dür (1) 18b/7

müdde'i Ar.(1): İddia eden, davacı; bir hükümde ayak direyen, inatçı 238a/12

m.-ye (1) 238a/11

müddet Ar.(4): Zaman, vakit; muayyen vakit 37a/2, 87a/14, 91b/8, 91b/9

m.-de (1) 31a/6

m.-i (1) 91a/13

müdebbir(e) Ar.(3): Tedbir alan, tedbirli, düşünceli 9b/10, 50b/5, 203b/9
m.-dür (2) 152a/11, 203b/9
m.-ine (1) 124a/9
m.-lerdür (1) 179b/7
m.-leri (1) 67a/6
müdebbire Ar.(1): Azatlığı efendisinin ölümüne bağlı bulunan cariye 135b/13
müderris Ar.: Ders veren, ders okutan
m.-den (1) 227a/13
müdevver Ar.: Döndürülmüş; yuvarlak, tekerlek
m.-idi (1) 258a/3
m. ol- (1) 53b/9
müdrikāt Ar.: Akıllar
m.-ıdur (1) 114b/15
mü'eddib Ar.(1): Terbiye eden, bilgi ve terbiye veren 225b/5
mü'ellefāt Ar.: Te'lif olunmuş, yazılmış kitaplar, eserler
m.-ında (1) 69a/8
mü'enneṣ Ar.: Dişi
m.-dür (1) 57b/4
m. ol- (1) 111a/3
mü'eṣṣir Ar.: İz bırakan; işleyen, hükmünü yürüten, dokunaklı; eser sahibi
m.-dür (1) 204b/9,
m.ü'l-kelām ol- (1) 223b/5
mü'essis Ar.: Kuran, kurucu
m.-idür (1) 3a/8
mü'evvil Ar.(1): Başka anlam veren; rüya tabir eden 94b/15
mü'eẕẕin Ar. (1): Ezan okuyan 191b/8
m.-dür (1) 136b/8
m.-e (1) 136b/8
m.-ler (1) 240b/15
m.-mişsin (1) 174b/1
müfācāt Ar.: Oluverme, ansızın erişme
mevt-i m. : Kalbin durması
mevt-i m.-ıla (2) 70a/12, 296a/5
müfāreḳat Ar.(1): Ayrılma, uzaklaşma; boşanma 220b/14
m.-a (2) 283a/5, 305a/10
m. it- (6) 125b/6, 134a/1, 150b/4, 190a/7, 213a/13, 276a/4
m. ol- (2) 117a/7, 126a/11
müfārıḳ Ar.(1): Ayrılan, ayrılmış 150a/12
müfāvażāt Ar.: Eşitlik; ortaklık, işbirliği
m.-ı (1) 260a/14
müfekkire Ar.: Düşünme gücü, kuvveti
m.-nüñ (1) 69a/13
müfessir Ar.(1): Tefsir eden, açıklayan; Kur'ânı yorumlayan din bilgini 81b/2
müfid Ar.: İfade eden, anlatan; anlamlı; faydalı
m.-den (1) 28b/4
m.-dür (1) 42a/15
m. ol- (1) 259a/2
müflic Ar. (1): Kımıldamaz, oynamaz hâle gelmiş olan 258b/8
müfliḥ Ar.(1): İflâh olan, selamete çıkan 278b/14
müflis Ar.(1): İflas etmiş, parasız 121b/8
m.-ise (1) 30a/7
m. ol- (2) 288b/11, 300a/7
müfsid Ar.(1): Bozan, fesatlık eden, ara açan 202a/9
m.-dür (1) 230b/6
m.-ler (2) 67a/8, 201a/5
m.-lerile (1) 304b/8
müfsidūn Ar.(1): Fesatlık edenler, ara bozanlar 145b/7
m.-dur (1) 139b/2
müfte'il Ar. : Sahte, uydurma, düzme
m.-dür (1) 124a/6
müfti Ar.(2): Fetva veren; din işlerine bakan kimse, müftü 226b/3, 238a/3
mühāt Ar. (1): Bir cins geyik adı 150a/11
m.-ı (1) 150a/13
mühendis Ar.(3): Hendese bilen, mühendis 64a/15, 155b/13, 200b/3
mühezzeb Ar.(2): Düzeltilmiş, yoluna koyulmuş 244b/13, 246a/5

mühlet Ar.: Bir işin yapılması için verilen zaman; bir işi belli bir zaman için geri bırakma
m.-ler (1) 2b/9
m. vir- (1) 212a/8

mühlik Ar.(1): Helâk eden, öldüren, öldürücü 222b/11
m.-dür (1) 95a/4
m. ol- (1) 218a/6

mühlike Ar.: Helâk eden, öldüren, öldürücü (kadın)
m.-yle (1) 130b/9

mühmel Ar.(1): İhmâl edilmiş, boşlanmış, bırakılmış; mânâsız, boş 13b/4

mühmelāt Ar.: Mânâsız, boş sözler
m.–a (1) 28a/14

mühr Ar.(1): Mühür 244b/6,
m. ur- (2) 247a/5, 247a/12
m.-i nübüvvet (1) 258a/7

mühtedi Ar.: Hidayete erişen, İslâm dinini kabul eden
m.-dür (1) 261a/9
m. ol- (3) 83b/6, 83b/8, 85a/1

mükābir Ar. (3): Kendini büyük gören, kibirlenen 134b/13, 142a/8, 159a/11
m.-dür (2) 139b/3, 283b/9

mükāri Ar. (1): Kira ile hayvan işleten 138b/3

mükāşefāt Ar.: Hakikât ehline Allah sırlarının görünmesi; meydana çıkarma
m.–ıla (1) 68a/15

mükedder Ar. (5): Kederli, üzüntülü; azarlanmış; bulanık, bulandırılmış 71b/6, 85b/7, 91b/11, 160b/12, 274b/1
m.-dür (1) 96a/7
m. ol- (1) 63b/9, 250b/13

mükemmel Ar. (1): Mükemmel, eksiksiz; güzel
m. ol- (1) 251a/4

mükerrem Ar.: Muhterem, saygıdeğer, hürmet edilen
m.–dür (1) 138b/12

mükerreme Ar.: Muhterem, saygıdeğer, hürmet edilen (kadın)
m.-den (1) 149a/8

mükerrer Ar.: Tekrarlı, tekrarlanmış
m.-ile (1) 140a/10

mükevvenāt Ar.: Mahlûkların, yaratıkların hepsi
m.-da (1) 272a/14

müks̱ir Ar.(1): Çok mala sahip olan 112a/6

mükteseb Ar.: Kazanılmış, edinilmiş, elde edilmiş
m.-lerine (1) 35b/5

mülāḥaẓa Ar. (1): Dikkatle bakma; iyice düşünme; düşünce 100b/6

mülāḳāt Ar. (1): Kavuşma, görüşme, buluşma 259b/15
m. it- (5) 136b/9, 164a/12, 195a/7, 260a/11
m. ol- (2) 150a/5, 250b/11

mülāḳat Ar.: Kavuşma, buluşma, birleşme; görüşme
m. it- (2) 234b/15, 260a/11

mülāḳi Ar.: Buluşan, kavuşan; görüşen
m. ol- (2) 17b/6, 18b/12, 101b/4

mülāṭafa Ar.: Şakalaşma; güzel muamele, lutfetme
m. it- (1) 276b/6

mülāyemet Ar. (1): Yumuşak huyluluk 191a/10

mülāzemet Ar.: Bir yere veya bir kimseye sımsıkı bağlanma; gidip gelme; bir işle devamlı meşgul olma
m.-ile (1) 197a/1
m. it- (3) 116b/3, 203b/5, 266a/6

mülāzım Ar. (2): Bir yere veya kimseye sarılıp ayrılmayan, tutunup kalan; bir yere maaşsız olarak gidip gelen 141b/10, 141b/13
m.-larıdur (1) 115b/10

mülāzımin Ar.: Bir yere tutunup kalanlar, bir kimseye

sarılıp ondan ayrılmayanlar

m.-dür (1) 145b/9

mülevven Ar.(1): Renkli, renk renk; boyalı boyanmış 248a/3

mülevveṣ Ar.: Kirli, pis; intizamsız, karışık

m. ol- (2) 28a/1, 28a/6

mülk Ar.(13): Gelir getiren mal, mülk 56b/10, 74a/8, 80b/8, 88a/8, 88a/12, 141a/13, 144a/10, 194b/6, 205b/8, 227a/14, 232b/11, 236b/4, 236b/5

m.-den (1) 93a/12

m.-dür (1) 223a/14

m.-e (8) 87a/5, 95a/14, 127a/12, 140a/1, 168a/9, 207a/13, 214a/3, 264a/15

m.-ile (1) 244b/5

m. ol- (1) 196a/13

mülted Ar. (1): Kaçınma, sakınma, korunma

m. ol- (1) 54b/1

mülteṣiḳen Ar. (1): Bitişik olduğu hâlde, birbirine bağlı olarak 276b/1

mülūk Ar.(4): Hükümdarlar 3a/2, 145b/8, 146a/7, 147a/8

m.-dur (1) 154a/9

m.-a (1) 153b/7

mümāṣelet Ar.: Benzeme, benzeyiş, andırma

m.-i (1) 259a/9

m.-üñ (1) 259a/10

m.-i ol- (1) 110a/5

mümāṣil Ar.: Benzeyen, andıran

m.-dür (1) 110a/7

mümehhid Ar.: Düzenleyen

m.-idür (1) 3a/7

mümeṣṣel Ar.: Temsil edilmiş, misâl olarak söylenmiş

m.-den (1) 14b/11

mü'min Ar.(9): İman etmiş, İslâm dinine inanmış, Müslüman 7a/6, 7b/13, 8a/3, 31b/4, 37b/11, 83a/14, 135b/11, 148b/13, 283a/14

m.-dür (8) 149b/4, 157a/3, 167b/7, 197b/3, 244b/14, 253a/3, 284b/5, 289a/1

m.-e (2) 2a/8, 7b/10

m.-i (1) 116a/5

m.-imişsin (1) 199a/3

m.-ise (1) 209a/7

m.-dür (1) 117b/6

m.-ler (5) 37b/10, 37a/15, 42a/3, 95b/9, 100b/8

m.-lere (2) 17a/7, 284a/7

m.-lerile (1) 194b/15

m.-lerüñ (2) 16a/7, 40b/12

m.-lerile ḳop- (1) 194b/4

mü'mine Ar.(1): İslâm dinine inanmış, Müslüman (kadın) 166a/12

mü'minin Ar.(1): İman etmiş, İslâm dinine inanmış olanlar, Müslümanlar 7b/2

m.–den (1) 142b/1

mümkin Ar. (2): Mümkün, olabilir, olabilen 274a/1, 274b/3

m.-dür (4) 23a/8, 24b/2, 25a/3, 69a/1

m. ol- (3) 63a/3, 72a/11, 216b/2

mümkināt Ar. (1): Olabilir şeyler 269b/12

mümtāz Ar.: İmtiyazlı, üstün tutunmuş; seçkin

m. ol- (1) 278b/12

mümtedd Ar.: Uzayan, uzanan, süren; sürekli

m. ol- (2) 203a/7, 233a/15

mümteddeyn Ar. (1): İki defa uzayan, iki kat daha süren 60a/2

münācāt Ar.: Allah'a dua etme, yalvarma

m.-um (1) 278a/8

m. it- (2) 267a/8, 284a/6

münācin Ar. (1): Kurtulmuş, salim 279a/1

münādi Ar. (1): Tellâl 204b/5

münāfıḳ Ar.(9): İki yüzlülük eden; kafirlikte devam ettiği halde kendini Müslüman gösteren 96b/7, 162b/3, 196b/3, 201b/3, 222b/7,

223b/15, 234a/9, 238b/8, 298b/2
m.-a (1) 234a/10
m.-dur (8) 111b/9, 122a/12, 152a/2, 233a/6, 237a/13, 238a/6, 239a/1, 298a/1
m.-ı (1) 196b/4
m.-lar (2) 299a/2, 301a/7
m.-laruñ (1) 224a/6
m. ol- (1) 236b/9
m.-lardan ol- (1) 253a/6

mün'akis Ar.: Tersine dönmüş, çevrilmiş; bir yere çarpıp geri dönmüş
m. ol- (1) 34a/6, 34a/7

münaḳḳaṣ Ar. (1): Eksiltilmiş 249a/8
m. ol- (1) 160b/12

münaḳḳaş Ar.(1): Nakışlı, resimli, işlemeli 149b/9
m.-dur (1) 146b/12

münāsebāt Ar.(1): İlgiler, yakınlıklar, ilişikler 259b/4
m.-dandur (1) 259b/3

münāsebet Ar.(14): Uygunluk, münasiplik; yakınlık, bağ; yanaşma, vesile 8b/6, 42a/8, 60a/14, 259a/4, 259a/5, 259a/13, 259a/13, 259a/13, 259a/14, 259b/4, 259b/5, 260a/7, 259b/6, 260a/13
m.-den (1) 59b/5
m.-i (2) 24b/6, 259a/9
m.-inde (1) 59b/13
m.-üñ (1) 259a/10
m.-i ol- (1)259b/7

münāsib Ar.(3): Uygun, yerinde; yakışık 28a/8, 50a/9, 185a/8
m.-dür (1) 24b/1
m. ol- (6) 9a/4, 28b/11, 30a/14, 30a/15, 143b/9, 248a/8

münāza'a Ar. (3): Ağız kavgası, çekişme 156a/7, 216b/4, 303a/5
m. it- (1) 128b/11

münāẓara Ar.: Kurallara uygun olarak karşılıklı konuşma; ilmî tartışma
m. it- (1) 211a/10

münāzi'in Ar. (1): Ağız kavgası edenler, çekişenler, kavgacılar 299b/15

münbasiṭ Ar. (1): Yayılan, açılan, genişleyen
m. ol- (1) 266b/9

münceẕib Ar.: Gönül vermiş, tutkun
m. ol- (1) 27b/15

müneccim Ar. (4): Yıldız falına bakan kimse,falcı 103a/11, 121a/2, 126a/2, 229b/13
m.-den (1) 65a/3
m.-ler (1) 150b/15
m. ol- (1) 126a/3

müneccimin Ar.: Yıldız falına bakanlar, müneccimler
m.-dür (1) 149a/11
m.-i (1) 66b/8

münevver Ar.(1): Nurlandırılmış, parlatılmış, ışıklı; aydın kimse 275b/6
m. bul- (1) 53a/3
m. ol- (2) 3b/4, 194b/4

münevvereyn Ar. (1): İki kat nurlandırılmış, iki kat parlak 60a/2

münezzeh Ar.: Temiz, arı; uzak
m.-dür (4) 268a/1, 269b/15, 274a/13, 278a/8

münfa'il Ar.: Gücenen, gücenmiş, alınmış
m. ol- (1) 160a/14

münfa'ile Ar.: Gücenen, alınmış
m.-dür (1) 61a/6

münḥadir Ar.: İnişli; yokuş aşağı inen
m.-e (1) 7a/10

münḥal Ar. (1): Elek 238a/6

münḥani Ar.: Eğilen, eğrilen, eğri
m. ol- (2) 42b/7, 288b/14

münḥarif Ar. (3): Sapan, doğru gitmeyen, çarpık
m. ol- (3) 33b/10, 34a/2, 42b/7

münhezim Ar.: Hezimete, bozguna uğrayan, bozgun
m. ol- (1) 234b/11

münir Ar. (4): Nurlandıran, ışık veren 27b/4, 27b/6, 27b/8, 52a/5
m.-leri (1) 3b/4

münḳād Ar.: Boyun eğen

mürekkeb Ar. (6): İki veya daha çok şeyin karışmasından meydana gelen; yazı mürekkebi 239b/11, 239b/12, 241b/3, 241b/4, 241b/4, 241b/5
m.-de (1) 273a/8
m.-dür (2) 152b/4, 273a/7
müretteb Ar. (1): Tertip edilmiş, tayin edilmiş 295b/11
m. it- (1) 222a/12
mürselin Ar. (4): Peygamberler 66b/4, 260b/10, 270a/12, 270b/12,
mürşid Ar. (3): Doğru yolu gösteren, kılavuz, tarikat piri 276a/3, 276a/4, 276a/6
m.-dür (1) 230a/9
m.-ler (1) 49a/7
m. ol- (1) 195a/1
mürted(d) Ar.: İslâm dininden dönen
m. ol- (2) 188a/8, 192a/2
mürtefi' Ar.: Yükselen, yükselmiş
m.-dür (1) 79a/2
m. ol- (6) 75a/7, 79a/11, 80a/9, 134b/7, 267a/10, 273a/11
mürtefi'a Ar.: Yükselmiş, yükselen
m.-ya (1) 141a/8
mürtekib Ar. (1): Kötü, yakışıksız iş yapan; rüşvet alan, yiyen 145a/4
m. eyle- (1) 204a/3
m. ol- (12) 42b/14, 93b/12, 150b/4, 191a/4, 209a/12, 217b/1, 221a/12, 231b/2, 285a/15, 286b/1, 292b/4, 306b/7
m. ḳıl- (1) 209b/1
mürtesim Ar.: Resmi çıkan
m.-dür (1) 48a/11
m. ol- (2) 28a/11, 49b/13
mürteşi Ar.: Rüşvet alan
m.-dür (1) 238a/11
mürüvvet Ar. (3): Yiğitlik; cömertlik 133b/5, 144b/2, 177a/10
m.-dür (1) 143b/10
müsā'ade Ar.: Yardım, izin
m. eyle- (1) 276a/5
m. it- (1) 39b/11
müşāb Ar.: Sevap kazanmış, sevap kazanan
m. ol- (1) 306a/4
müşādere Ar.: Yasak bir şeyin kanuna uygun olarak zaptı
m.-yle (1) 225b/9
müsāferet Ar.: Misafirlik, konukluk; seyahat
m. it- (4) 135a/4, 216a/5, 216a/6, 303b/12
müsāfir Ar. (6): Konuk, misafir; yoldan gelen 52b/12, 77b/1, 155a/1, 164a/2, 168b/1, 193a/15
m.-e (2) 73a/7, 199b/8
m.-ise (4) 105b/15, 151a/14, 198b/67, 206a/3
m.-ler (2) 210a/5, 289b/7
m.-lere (1) 135a/4
m.-leriçün (1) 57a/2
m.-i ḳudūm it- (1) 151b/5
m. ol- (2) 153b/6, 194a/12
müsaḫḫar Ar.: İtaat etmiş, boyun eğmiş
m. ol- (1) 195b/5
müsaḫḫire Ar.: Ele geçiren
m.-dür (1) 6la/6
müsāhim Ar. (1): Kur'a atan, kur'a çeken 229b/3
müsāmaḥa Ar.: Göz yumma, hoş görme
m.-yla (1) 63a/3
müsāmere Ar. (1): Gece toplantısı, eğlencesi 54a/15
müsāmiri Ar. (1): Gece toplantısı yapan 229a/15
müsāvi Ar. (1): Eşit, denk 229b/2
m.-se (1) 229b/1
müsebbib Ar.: Sebep olan
m.-e (1) 35b/6
müseffirāt Ar. (1): Çok gezilen 300b/15
m. ol- (1) 300b/15
müsellaḥ Ar. (1): Silâhlı, silâhlanmış 207b/8
müsellem Ar. (1): Doğruluğu herkesçe kabul edilmiş olan; teslim edilmiş 191a/7

m.-dür (3) 25b/1, 59b/10, 59b/11
müşemmer Ar.: Yemiş verilen; yemiş veren
m. ol- (1) 110a/2
müşemmir Ar.: Yemiş veren
m. ol- (1) 110a/1
müsin(n) Ar.: Yaşlı, kocamış, ihtiyar
m. ol- (1) 173a/5
müslim (2): İslâm dininde olan, Müslüman 138a/14, 200b/8
m. ol- (1) 131a/2
müslimin Ar. (3): Müslümanlar 169b/7, 184b/4, 257a/12
m.-den (1) 150b/4
m.-denimiş (1) 256b/13
müslimün Ar. (47): Müslümanlar 73a/6, 110b/11, 113a/11, 114a/2, 115a/9, 116a/12, 116b/7, 119a/2, 120a/10, 121a/2, 121a/6, 121a/10, 121b/10, 127a/1, 134b/13, 149a/2, 149a/10, 149a/13, 150b/8, 151a/10, 152b/5, 157b/3, 157b/10, 159a/8, 159b/2, 164b/3, 178b/5, 204b/14, 211a/6, 234a/1, 248a/2, 249a/9, 249b/2, 262b/3, 264b/13
müşmir Ar.: Faydalı; sonuç veren
m. ol- (1) 107b/5
müstaġni Ar.: Doygun, gönlütok
m. ol- (1) 92b/9
müstaġraḳ Ar.: Batmış
m. ol- (1) 8b/4
müstaḥaḳ(ḳ) Ar.: Hak edilen, hak kazanılan, lâyık
m. ol- (1) 48b/15
müstaḥıḳ(ḳ) Ar.: Hak etmiş, hak kazanmış, lâyık
m. ol- (1) 26a/7
müsta'id Ar.: Kabiliyetli; akıllı, anlayışlı
m.-ler (1) 145b/10
müsta'ir Ar.: Ödünç alan
m.-üñ (1) 212a/8
müstaḳarr Ar.: İstikrar bulunan, durulan yer
m.-ı ṣābit ol- (1) 100b/10
müstaḳırre Ar.: İstikrar bulmuşlar, sabitler
m.-dür (1) 24a/12
müstaḳil(l) Ar. (1): Bağımsız, kendi başına, kendi kendine 277b/3
m. ol- (1) 131a/10
müstaḳim Ar. (1): Doğru, düz 31a/5
m.-e (1) 63a/10
m.-ile (1) 43b/11
m. ol- (5) 193a/9, 238a/7, 252b/12, 252b/12, 261a/11
müstaḳrıż Ar. (1): Borç eden 219a/11
müsta'mel Ar. (2): Kullanılmış 5b/5, 230b/7
müstebşir Ar. (1): Müjdeleyen; müjde ile sevinen 299b/12
müstefād Ar.: Kazanılmış, kâr edilmiş
m.-dur (1) 68b/4
müsteḥab(b) Ar. : Farz ve vacipten ayrı olarak sevap kazanılan iş
m.-dur (2) 7b/1, 13b/15
müsteḥāża Ar.: Aybaşı gören kadın
m. ol- (1) 189a/7
müsteḥiff Ar.: Aşağı, bayağı sayarak alay edip eğlenen
m.-i din ol- (1) 219a/2
müstehlike Ar. (1): Yiyip içerek tüketen, bitiren 48b/14
m. ol- (1) 48b/12
müsteleẓẓāt Ar.: Lezzet alınan şeyler
m.-ları (1) 74a/11
müstenid Ar.: Dayanan, güvenen
m. ol- (1)245a/2
müste'nis Ar.: Alışık, yabaniliği kalmayan
m.-dür (1) 18a/2
m. ol- (1) 131b/13
müsterāḥ Ar. (2): Tuvalet, abdesthane; rahat edilecek yer 106a/15, 106b/10
m.-a ḳoy- (1) 106b/10

m.-uñ (1) 106b/6
müstersil Ar. (2): Sarkık, hafif düz, sallanan 278a/15
m.-idi (1) 258a/3
müstevfā Ar. (1): Yeteri kadar, tam, mükemmel 161a/6
m. ol- (1) 234b/13
müstevien Ar. (1): Düz olarak 220a/12
müstevli Ar.: Ele geçiren; yayılan, her tarafı kaplayan
m. ol- (1) 85b/1, 137b/13, 279a/10
müsteyḳıẓ Ar.: Uykudan uyanan
m.-iken (1) 279b/5
müsteyḳıẓen Ar. (1): Uykudan uyanarak 282b/1
müsülmān Ar. (2): Müslüman, teslim olan 198b/6, 201a/8
m.-a (1) 155a/14
m.-dan (1) 232b/13
m.-ı (1) 31b/9
m.-ıla (1) 292a/4
m.-lar (43) 41b/13, 41b/14, 65a/11, 71a/5, 72b/10, 74b/13, 75a/7, 77a/7, 79b/8, 80b/6, 81a/4, 87a/1, 88b/1, 89b/3, 90a/14, 92a/13, 93a/14
m.-lara (15) 42a/1, 52a/2, 134a/13, 138b/5, 193a/6, 196a/8, 196a/9, 199a/8, 203b/6, 204a/12, 208a/3, 216b/13, 224b/13, 238a/4, 256b/10
m.-ları (3) 154b/12, 204a/3, 224a/12
m.-laruñ (8) 31b/12, 134a/14, 223b/4, 225a/14, 225a/15, 226a/6, 227b/7, 262b/14
m.-uñ (1) 31b/2
m.-uz (1) 37a/15
m. ol- (6) 48a/5, 52a/13, 59a/12, 190b/14, 249b/13, 267a/14
müsvedd Ar. (1): Kararmış 306a/15
müşābeh Ar.: Benzer
m.-dür (1) 41a/10
müşābehet Ar. (1): Benzeyiş, benzeme 181b/4
müşābih Ar. (1): Benzeyen, benzer 236b/13
müşāfehe Ar. (2): Ağız ağıza, karşı karşıya konuşan 51b/1, 51b/2
müşaffi' Ar. (1): Şefaat eden, affeden 279a/1
müşāhed Ar. (1): Görülmüş, görülen 28a/10
müşāhede Ar. (9): Görme, gözlem 9a/5, 15b/8, 58a/9, 260a/8, 261b/1, 273b/4, 274a/2, 274a/11, 274a/15
m.-nüñ (1) 58a/11
m.-si (1) 261b/13
m.-siyle (1) 28b/4
m.-ye (1) 111a/9
m. it- (9) 9b/9, 20a/1, 39a/10, 39a/11, 150a/10, 151a/1, 254b/9, 270b/1, 271b/8, 299b/11
m. eyle- (1) 151a/12
m. ol- (3) 254b/10, 271a/8, 300a/1
müşaḫḫaṣa Ar.: Şahıs suretine girmiş, kişileşmiş
m.-sıyla (1) 9a/13
müşāhid Ar.: Gören
m.-den (1) 28b/5
m.-idi (1) 276b/13
müşārekāt Ar. (1): Ortaklıklar; anlaşmalar, sevmeler 155a/2
müşāreket Ar.: Ortaklık; birbirini sevme, anlaşma
m.-e (1) 151b/1
m.-üñ (1) 259a/10
müşāvere Ar.: Danışma, bir iş üzerine konuşma
m.-yle (1) 242b/15
müşāveresüz Ar.+T. Danışmaksızın, bir iş üzerinde konuşmadan
m.-süz (1) 87b/8
müşebbeh Ar. (1): Benzetilen 60a/15
m.-ile (1) 60a/13
müşebbehün-bih Ar. (2): Kendisine benzetilen 60a/13, 60b/1
müşebbih Ar. (1): Benzer, benzeyen 7b/7

müşevveş Ar.: Düzensiz, karışık, karmakarışık
m. ol- (2) 24b/9, 174b/10
müşfik Ar. (1): Şefkatli; acıyan; seven 119a/3
müşfika Ar. (1): Şefkatli, acıyan, seven (kadın) 307a/9
m. ol- (1) 152a/11
müşġabb Ar. (1): Şaka ve muziplikle ortalığı karıştıran, kavga çıkaran
m. ol- (1) 230a/12
müş'ir Ar. (1): Haber veren, bildiren 234a/5
m.-dür (2) 278a/12, 278a/13
m.-lerdür (1) 40b/8
müşkil Ar. (3): Güç, zor; güçlük, zorluk 44b/1, 85a/1, 227a/9
m.-dür (1) 296a/15
m. ol- (3) 18a/6, 30b/5, 30b/7
müşrik Ar. (1): Allah'a ortak koşan 190b/14
müşta'il Ar.: Yanan, tutuşan, alevlenen
m. ol- (1) 115a/6
müştebih Ar.: Şüphelenen, şüpheci
m. ol- (1) 239b/15
müştebihe Ar. (1): Şüphelenen, şüpheci (kadın) 13b/3
müştehā Ar. (1): Arzu olunan, istenilen 12b/12
müştemil Ar. : Kavrayan, saran, içine alan
m.-dür (4) 4b/7, 50a/2, 114a/1, 269b/11
m. ol- (2) 48b/5, 48b/7
müşterek Ar. (3): Ortak, ortak olan; el birliğiyle yapılan 9b/8, 10a/14, 28a/9
m.-de (1) 7a/11
m.-dedür (1) 28a/12
m.-den (1) 42a/13
m.-e (1) 9a/4
m.-ile (1) 72b/8
m.-üñ (1) 10a/12
m. ol- (5) 259a/6, 259a/7, 259a/7, 259a/8, 259a/8
müşteri Ar. (1): Satın alan, alıcı 229b/7
mütāba'at Ar. (1): Birine tâbi olma, arkasından gitme 40b/2
müṭāla'a Ar.: Okuma; tetkik; düşünce
m. ḳıl- (1) 3b/8
m. it- (1) 48a/14
müte'addide Ar. (1): Çoğalan, birçok; türlü türlü 272a/3
müte'affin Ar. : Kokmuş, çürük
m. ol- (2) 12b/3, 114b/10
müte'āḫḫire Ar. : Sonraya kalan, geciken (kadın)
m.-den (1) 62a/12
müte'ākis Ar. : Tersine dönen
m. ol- (1) 250a/7
müte'āli Ar. : Yükselen, yüksek olan; yüce
m. ol- (1) 114b/10
müte'alliḳ Ar. (5) İlgili, ilişiği olan; asılı, bağlı 5b/11, 95a/3, 222a/11, 270b/7, 273a/7
m.-dur (7) 4b/6, 82a/14, 82a/15, 178a/4, 215b/15, 291b/2, 291b/2
m. ol- (19) 4b/8, 4b/10, 5a/14, 5b/13, 5b/15, 6a/13, 6a/15, 8a/8, 9a/1, 18b/4, 50a/3, 51b/6, 78a/14, 86a/10, 204b/12, 250a/3, 270b/15, 295a/8, 305a/5
müte'allim Ar.: Bilgi edinen, öğrenen, okuyan
m. ol- (1) 307a/14
müte'assir Ar. : Güçleşen, güç, zor
m. ol- (1) 306a/14
müte'ayyin Ar.: Belli, meydanda olan; karar verilmiş; ileri gelen
m.-dür (2) 61a/13, 272a/14
m.-üñ (1) 274b/2
m. ol- (2) 17a/15, 271b/13
müte'aẕẕir Ar.: Özürlü, özürü bulunan
m. ol- (1) 150a/9
mütebāyi'ayn Ar. (1): Alıcı ile satıcı 222a/5
mütebeddil Ar.: Değişen, başka hâle giren, kararsız
m. ol- (2) 82a/11, 213a/6
mütebessim Ar.: Gülümseyen, gülen
m. ol- (1) 306a/9
mütebessimen Ar. (1): Gülümseyerek 307a/4

mütecellâ Ar. (2): Görülmüş, parlatılmış 273b/10, 275a/5
mütecelli Ar. (2): Görünen, meydana çıkan; parlak 74b/8, 276a/11
mütecerrid Ar. (1): Dünya işlerinden sıyrılıp Allah'a yönelen 28b/11
mütecessid Ar. Ceset hâline gelen
m. ol- (2) 9a/9, 254b/11
mütecezzi Ar. (2): Parça parça ayrılan 38b/10, 39b/15
mütedenni Ar.: Aşağılayan, gerileyen
m.-ye (1) 128a/1
mütedennis Ar. : Kirlenen, kir ortaya çıkaran
m.-dür (1) 33b/4
m.-den (1) 154a/2
mütedeyyin Ar. (2): Dine bağlı; borç edilen, borçlanılan 177a/8, 266a/5
m.-dür (2) 104a/15, 248b/2
müte'ellim Ar.: Elemlenen, içi sızlayan, acı duyan
m. ol- (2) 107a/14, 297a/6
mütefa''al Ar. (1): Fal açan; fal tutulan 18b/9
mütefâvit Ar.: Aralarında fark bulunan, çeşitli olan
m.-dür (1) 261b/12
m. ol- (1) 274a/13
müteferri' Ar.: Bir kökten ayrılan; dal budak salan
m. ol- (1) 113b/14
müteferriḳ Ar. (3): Dağınık, ayrı ayrı 63b/7, 135b/12, 151b/4
m. ol- (4) 123b/4, 141a/8, 168b/12, 168b/13
müteferriḳa Ar. (1): Çeşitli işler gören 58a/14
m. ol- (1) 58a/14
mütefevviḳa Ar. (1): Üstün gelen, üstün 82b/15
müteġanniyât Ar. : Şarkı söyleyenler
m. ol- (1) 300b/14
müteġayyir Ar. (1): Değişen, başkalaşan; bozulmuş, bozuk 106b/15
m.-edür (1) 56a/2
m.-dür (1) 96a/7
m. ol- (9) 33b/14, 46b/11, 47a/6, 55a/2, 63b/8, 124b/3, 173b/6, 224a/9, 249b/5
müteḥâbbin Ar. (1): Birini dost sayanlar 279a/1
müteḥaḳḳıḳ Ar.: Tahakkuk eden, doğruluğu meydana çıkan
m. ol- (2) 26a/13, 40a/7
müteḥammil Ar. (1): Tahammül eden, dayanan 122b/5
müteḥaṣṣıla Ar.: Meydana gelen
m.-dan (1) 269b/10
müteḫaṣṣıṣ Ar.: Bir işin bir bölümünü çok iyi bilen
m. ol- (1) 261a/11
mütehâvin Ar. (1): Önemsemeyen, gevşek ve kayıtsız davranan 143b/13
müteḥavvel Ar.: Değişmiş, kararsız
m. ol- (2) 298b/14, 298b/14
müteḥavvil Ar.: Değişen, değişik
m. ol- (7) 122a/15, 130a/12, 134a/13, 154b/2, 213a/5, 282a/7, 287a/15
müteḫayyil Ar.: Hayâl kuran, hayâle dalan
m.-den (1) 7a/11
müteḫayyile Ar. (3): Hayâl kuran (kadın) 9a/4, 14b/14, 15a/2
m.-de (1) 42a/12
m.-nüñ (1) 42a/13
m.-ye (2) 8a/8, 8a/10
müteḥayyir Ar. (1): Şaşırmış, hayrette kalan 276a/5
m.-dür (1) 219a/11
m. ḳal- (1) 85b/9
m. ol- (7) 81a/13, 107a/8, 193a/10, 201b/7, 201b/8, 276a/2, 277b/4
müteḳabele Ar.: Tekabül eden, karşılık gelen
m.-de (1) 65b/5
müteḳâżî Ar. (1): Borçluyu ödemesi için sıkıştıran 229a/14
mütekebbire Ar. (1): Kibirli, kendini beğenen kadın 152a/6
mütekellime Ar. (1): Söyleyen, konuşan kadın 130a/5
mütelâşî Ar.: Telâş eden, acele eden

m. ol- (1) 276b/8
mütelevvin Ar.: Renkli, boyalı; renkten renge giren
m.-dür (1) 139a/8
mütemeṣṣel Ar.: Şekillenen, bir şeyin şekline giren
m. ol- (1) 43a/9
mütemeṣṣil Ar.: Bir şeyin şekline giren
m. ol- (7) 28b/2, 43a/11, 53b/2, 255a/8, 255a/14, 255b/3, 255b/6, 255b/7
mütenāhi Ar.: Biten, sona eren
m. ol- (1) 60b/11
mütenevvi' Ar.: Çeşitli, çeşit çeşit, değişik
m.-de (1) 272a/3
müterettib Ar.: Ait olan; meydana gelen; dolayı
m. ol- (2) 157a/2, 247b/6
müteṣā'id Ar.: Yukarı çıkan, yükselen, ağan
m.-dür (1) 3a/2
müteşekki Ar.: Şikâyetçi, şikâyette bulunan
m.-dür (1) 301b/8
müteşevviḳ Ar.: Çok istekli
m. ol- (1) 107b/5
müteṭahhir Ar.: Temizlenen
m. ol- (1) 28b/1
mütevāżı' Ar. (2): Alçak gönüllü, gösterişsiz 133a/15, 262a/4
m. ol- (1) 203a/6
mütevażża Ar.: Alçalan; alt kısım
m.-sına (1) 101b/1
müteveccih Ar.: Bir tarafa yönelen; birine karşı sevgisi olan
m. ol- (4) 27b/14, 111a/9, 278a/7, 279a/12
mütevelli Ar.: Birinin yerine geçen
m. ol- (1) 100a/13
mütevellid Ar.: Doğan; meydana gelmiş
m. ol- (2) 61a/7, 62a/13
müteverri''a Ar.: Dinin emrettiği şeylere sımsıkı bağlı kalan kadın
m.-dur (1) 117a/8
müteżāddin Ar. (1): Birbirinin zıddı olanlar 283a/5
müteżā'if Ar.: Kat kat artan, iki veya daha çok katı olan
m. ol- (1) 293a/13
müteżammın Ar. (1): İçine alan, hâvî, şāmil
müttaḳi Ar. (2): Sakınan, Allah'tan korkan 81b/2, 282a/5
m.-den (1) 187b/11
m.-dür (1) 225a/9
müttefaḳun-aleyh Ar.: Üzerine ittifak edilmiş, anlaşılmış olan
m.-dür (1) 32b/13
müttefiḳ Ar.: Birleşmiş, anlaşmış, aynı fikirde olan
m. ol- (1) 49a/12
müttehim Ar.: Suçlanan, suçlu görülen
m. ol- (1) 240b/11
müvekkil Ar.: Vekil tayin eden
m. ḳıl- (1) 7b/4
müvelled Ar.: Doğmuş, doğurulmuş
m.-ile (1) 115b/12
müyesser Ar.: Kolay gelen, kolaylıkla olan
m. ol- (3) 19a/3, 170b/7, 196a/6
m. it- (1) 72b/9
müzāḥim Ar. (1): Zahmet, sıkıntı veren 250a/12
m. ol- (1) 261b/12
müzaḫrefe Ar. (1): Sahte yaldız, tel, pul, boya gibi şeylerle süslü 75a/5
müẕākere Ar.: Bir iş hakkında konuşma, danışma
m. it- (1) 218a/12
müzāvele Ar.: Birini diğerine yaklaştırma
m.-si (1) 110a/4
m. it- (1) 110a/4
müżāyaḳa Ar. (1): Sıkıntı, darlık, parasızlık 294b/2
m.-lar (1) 12b/2
m. gör- (1) 264a/10
m. çek- (2) 106b/4, 106b/5
m.-ya uğra- (1) 176a/13
müẕebẕib Ar. (1): Karıştıran, karmakarışık eden 187b/8
müẕekker Ar.: Erkek, er
m.-dür (1) 57b/5
m. ol- (1) 111a/3

müzekki Ar.: Temizleyen, aklayan
m. ḳıl- (1) 106b/3
müzevvir Ar.: Arabozucu, yalanı allayıp pullayan
m.-ise (1) 180b/3
müzevvirlik Ar.+T.: Arabozuculuk
m. it- (1) 193a/7
müzeyyen Ar. (5): Süslenmiş, süslü; süsleyen 3a/1, 103b/4, 146b/5, 166a/2, 166a/14, 229b/2
m.-dür (1) 98a/7
m. ol- (3) 175b/11, 243a/14, 248a/8

-N-

nā Far. (1): Sözbaşı olumsuzluk edatı 106b/4
n.-maḳbūl ol- (1) 303a/1
n.–pāk ol- (2) 182b/8, 248a/7
n.- tamām ol- (1) 149b/12
nābit Ar. (1): Yerden biten, yerden çıkıp büyüyen 122a/3
nābiye' Ar.: Yükseltme, yüceltme
n.-dür (1) 2a/3
nabḳ Ar. (1): Dağ yemişi, hünnap 126a/4
na'ce Ar. (1): Dişi koyun 146b/13
nāci Ar. (1): Kurtulan, selâmete kavuşan 278b/14
nafaḳa Ar. (2): Nafaka, geçimlik, yiyecek içecek parası 231a/5, 234b/6
n.-ları (1) 137a/11
n.-sıdur (1) 122a/5
n.-sın (1) 286a/3
n. vir- (2) 56b/12, 93a/10
nafaḳāt Ar. (1): Nafakalar 89a/6
nāfı'a Ar. (1): Bayındırlık işleri 213a/11
nāfi' Ar. (4): Faydalı, kârlı 111a/10, 157a/13, 158b/9, 162b/3
n.-dür (6) 50a/5, 123b/14, 124b/9, 137a/6, 158b/5, 242a/8
n.-e (1) 158b/9
nāfile Ar. (2): Farzların dışında yapılan ibadet, faydasız 30b/12, 31a/4
nāfi'ūn Ar. (1): Faydalılar, kârlılar 149b/11
nāfiẕ Ar. (2): Sözü geçen, işleyen, etkili 206a/3, 244b/6
n.ü'l-emr ol- (1) 206b/11
n.ü'l-kelām ol- (1) 206b/10
nāgāh Far. (8): Ansızın, birdenbire 20b/9, 27b/4, 145a/14, 155a/5, 155b/15, 263b/9, 276a/2, 279a/5
n.-ıla (1) 2b/11
naḫḫās Ar. (1): Hayvan alıp satan, cambaz; esir satıcısı 130a/2
nāhi Ar. (1): Önleyen, yasak eden 139a/4
nāḥiye Ar. (3): Yan taraf; çevre; küçük yer, bölge 122a/9, 129a/6, 248b/5
naḥl Ar. (1): Arı, bal arısı 147a/11
naḫl Ar. (2): Hurma ağacı 112a/4, 112a/5
naḥs Ar. (1): Uğursuzluk; uğursuz, bahtsız 17b/15
na'īm Ar.: Cennet, cennetin bir kısmı; bollukta yaşayış
n.-den (1) 187b/7
n.-e (1) 308a/3
nāḳa Ar. (1): Dişi deve, maya 146b/12
n.-ya (1) 131b/4
naḳb Ar. (1): Delme, delik veya lağım açma 221b/5
n. it- (1) 230b/1
naḳd Ar.: Para, akçe, servet
n.-dur (1) 188b/15
nāḳıd Ar. (1): Paranın sahtesini anlayan, bir şeyin iyisini kötüsünden ayıran 230a/13
nāḳış Ar. (2): Noksan, eksik, kusurlu 174b/8, 289b/2
n. ol- (1) 289b/15
naḳış (bk. **naḳş**) Ar. (1): Resim, süsleme 244b/6
nāḳıż Ar. (1): Bozan, bozucu 286b/2

naḳī Ar.(1): Temiz, pak 266a/7
naḳīb Ar.: Bir kavim veya kabilenin reisi veya vekili; bir tekkede şeyhin yardımcısı olan en eski derviş veya dede
n.–dür (1) 204a/1
naḳḳāb Ar.(2): Delik açıcı, delen 128a/15, 230b/1
n.-dur (1) 144b/5
naḳḳād Ar.: Bir şeyin iyisini kötüsünden ayıran
n.-dur (1) 204b/8
naḳḳāl Ar.(1): Nakleden, taşıyan 230b/4
naḳḳāş Ar.(1): Nakış işleyen, nakış yapan kimse 230a/5
naḳḳāż Ar. (1): Bozucu, yıkıcı 230a/7
naḳl Ar.(1): Bir şeyi başka bir yere götürme; taşıma, aktarma; anlatma, söyleme; tercüme etme 39b/11
n.-den (1) 93b/14
n.-i emvāl it- (2) 132a/15, 238a/5
n.-i kelām eyle- (1) 226a/14
n. it- (12) 17a/13, 23a/2, 109a/13, 174a/15, 196a/5, 210a/15, 230a/2, 235a/9, 240b/15, 282a/12, 299a/10, 303b/7
n. ol- (1) 20b/13
naḳlen Ar. (1): Nakil yoluyla; anlatma yoluyla 270a/7
naḳṣ Ar.(3): Noksan, eksiklik; eksiltme, azaltma 110b/15, 289b/13, 294a/3
n.-dur (1) 91b/14
n. ol- (1) 109a/15
n.-ı murād ol- (1) 234b/14
naḳş (bk. **naḳış**) Ar.(2): Resim; duvarlara, tavanlara yapılan yağlı veya sulu boya resim, süsleme sanatı; ipekle, sırma ile işleme 30a/9, 239b/11
n.-ı (3) 34a/14, 34a/15, 34b/1
n. it- (3) 177a/6, 240a/14, 240a/14
n. ol- (1) 75b/8
nāḳūs Ar.(2): Hristiyanlarda ibadet vaktini bildirmek üzere kilisede çalınan çan 201b/2, 201b/3
na'lbend Ar.+Far. (2): Nalbant, atlara nal yapan kimse 222b/4, 229b/5
na'leyn Ar.(1): Bir çift ayakkabı veya nalın 223a/15
na'l(i) Ar. (1): Nal; ayakkabı 268a/15
n. it- (1) 229b/6
n. vur- (1) 229b/6
nām Far.(3): İsim, ad; ün, lakap 165a/11, 167b/4, 181a/10
n.-dur (1) 121a/13
namāz Far. (5): Namaz 30b/11, 95b/10, 163a/13, 192a/11, 193a/1
n.-a (4) 113a/1, 204a/8, 256a/15, 256b/1
n.-da (3) 58a/5, 176b/1, 193a/13
n.-dan (1) 193a/3
n.-dur (1) 176a/14
n.-ı (3) 192b/8, 198a/8, 254a/6
n.-ıdur (6) 176a/14, 176a/15, 176a/15, 176b/1, 176b/1, 285a/6
n.-ın (5) 199b/7, 199b/9, 254a/6, 298b/1, 298b/3
n.-ında (1) 298b/2
n.-ından (1) 282b/1
n.-ını (1) 113a/3
n.-larda (1) 285a/7
n.-ları (1) 201b/2
n.-um (1) 278a/6
n. ḳıla gel- (1) 301b/2
n. ḳıl- (31) 30b/11, 163a/10, 190b/15, 191b/6, 192a/1, 192a/15, 192b/1, 192b/2, 192b/4, 192b/6, 192b/7, 192b/11, 193a/5, 193a/7, 193a/8, 193a/9, 193a/11, 193b/1, 194a/3, 198a/14, 198b/5, 199a/4, 199a/5, 200a/5, 200a/14,

200a/14, 202a/5, 204a/7, 301a/13, 301a/13, 301a/13, 301b/2
n.-ın ḳıl- (1) 192b/11
n.-ını ḳıl- (1) 81a/12

nāmi Ar. (1): Büyüyen, artan 118a/10
n.-dür (1) 122b/9

nār Far. (1): Nar 112b/3
n.-ı (1) 112a/14
n.-uñ (1) 112b/6

nār Ar. (21): Ateş, cehennem, yakıcı şey 4b/9, 20a/11, 81a/4, 83a/6, 83a/13, 83a/14, 84b/5, 84b/7, 85b/10, 85b/10, 86a/8, 86a/8, 107b/4, 115a/4, 115a/7, 144b/14, 115a/8, 189a/15, 306a/11, 306b/8
n.-a (2) 84b/4, 306b/10
n.-dan (1) 271a/12
n.-ı (2) 83a/11, 85b/13
n.-ıçun (1) 84b/3
n.-ıla (2) 85b/12, 175b/11
n.-ından (3) 3a/15, 83a/6, 83a/7
n.-uñ (2) 20a/12, 83a/12

na'ra Ar. (1): Nârâ, yüksek sesle bağırma 279b/5
n. ur- (1) 262a/12
n. at- (1) 306b/10

nāriyye Ar. (1): Yakıcılık, ateşin özelliği 161b/6
n.-si (1) 136b/7
n.-ye (1) 82a/15

nās Ar. (27): İnsanlar, halk, herkes 35a/14, 36a/2, 63b/10, 86b/10, 125b/8, 134a/2, 137b/8, 141b/13, 154a/6, 157a/13, 161a/5, 190a/1, 190a/2, 194a/14, 194b/1, 198a/15, 226a/9, 227b/5, 229a/13, 229b/10, 238a/1, 241a/2, 247b/11, 295a/9, 259a/11, 259a/12, 266b/7,
n.-a (24) 3a/14, 51b/10, 77a/8, 94b/1, 99a/14, 120a/5, 120b/11, 126a/13, 144a/5, 144b/12, 147b/2, 159a/7, 160b/6, 190a/11, 200a/9, 212b/9, 221a/6, 227b/1, 228b/14, 230b/2, 237b/12, 249b/11, 295a/2, 305a/9
n.-da (7) 8a/4, 55b/3, 117a/1, 132a/9, 168a/5, 208b/3, 213b/1
n.-dan (4) 49b/15, 101b/5, 147a/11, 160b/4
n.-dur (6) 113b/3, 126b/5, 137b/11, 141b/11, 158b/14, 203b/15
n.-ı (10) 91a/11, 96b/3, 128b/1, 159a/13, 204b/5, 211a/11, 227a/14, 228a/5, 229a/6, 229a/15
n.-ıçun (4) 50a/5, 77b/1, 90b/15, 92a/5
n.-ıla (3) 114a/7, 126b/15, 247b/11
n.-uñ (8) 29a/14, 29b/6, 29b/13, 36a/6, 65a/4, 67a/6, 204b/9, 259a/15

naṣb Ar.: Bir memurluğa tayin
n. it- (1) 133a/9
n. ol- (2) 298b/3, 301b/2

nāṣıḥ Ar. (1): Nasihat eden, öğüt veren 44b/11
n.-a (1) 101a/6
n. ol- (1) 219b/8

nāṣır Ar.: Yardımcı, yardım eden
n.-a (1) 156a/11
n. ol- (1) 207b/4

naṣib Ar. (1): Allah'ın kısmet ettiği şey; pay, hisse; birinin elde edebileceği şey 40a/9
n.-den (1) 90b/2
n. ol- (5) 152a/9, 195a/8, 195a/9, 196b/5, 307b/6
n. it- (1) 272b/1

naṣiḥat Ar. (2): Öğüt 119b/11, 187b/12
n. it- (4) 21a/3, 204a/6, 227a/6, 228a/3

nāṣıḥūn Ar.: Öğüt verenler
n.-dur (1) 8a/13

naṣr Ar. : Üstünlük
n.-dur (1) 247a/5
na'ş Ar. (1): İçinde ölü bulunan tabut, kefene sarılmış ölü; benāt ile birlikte kullanıldığında "yıldız kümesinin kuyruğunun ucunda bulunan kümenin en soluk yıldızı" anlamına gelir 297b/14
n.-a (1) 257a/11
n.-uñ (1) 257a/10
nāşi Ar. (1): İleri gelen 107a/7
nā–şize Far. (1): İtaatsizlikte direnen (kadın)
naṭ' Ar. (1): Meşinden yapılan döşek 238b/5
nāṭı' Ar. (1): Sofra bezi 230a/11
nāṭıḳa Ar. (3): Düzgün, dokunaklı söz söyleme; düşünüp söyleme kuvveti; söyleyen 6b/14, 113b/15, 130a/5
n.-dur (1) 2a/2
nātūr (bk. **nāṭūr**) Ar. (1): Natır, hamam hizmetçisi 230b/3
nāṭūr (bk. **nātūr**) Ar. (2): Natır, hamam hizmetçisi 30b/1, 230b/3
nāyib Ar. (5): Vekil; kadı vekili; nöbet bekleyen 40a/8, 130b/8, 130b/8, 145b/9, 203b/10
n.-dür (1) 237b/1
n.-e (2) 181b/15, 293b/2
nāyiḥa Ar. (1): Ağıtçı, para ile ölüye ağlayan kadın 144b/4
nāyim Ar.: Uyuyan, uykuda bulunan
n.-iken (1) 278b/5
nāz Far. (1): Naz, işve, cilve
n.-ıla (1) 213a/2
n. ü nā'im : "Refah ve bolluk içinde olma"
n. ü n.-den (1): 187b/7
naẓar Ar. (12): Bakma, göz atma; göz değme 31b/14, 43b/11, 49a/3, 49b/10, 60a/14, 68b/13, 68b/14, 75b/1, 78b/10, 95a/3, 96a/2, 115a/6
n.-dan (2) 31a/11, 107b/13
n.-dur (1) 2b/5
n.-ıla (1) 44a/12
n.-ın (1) 210b/1
n.-ında (1) 128b/6
n.-ını (1) 58a/2
n.-ıyla (2) 31b/2, 266b/4
n.-larında (1) 10b/14
n.-uñ (2) 18b/4, 90b/14
n. eyle- (2) 18a/12, 179b/9
n.-ı ḳaṭ' it- (1) 84b/6
n. idebil- (1) 271b/2
n. it- (26) 50a/6, 53b/2, 53b/5, 65b/3, 93a/7, 106b/7, 125b/8, 141b/8, 169b/1, 169b/1, 170b/1, 174b/1, 182b/6, 207b/10 , 207b/10, 210a/13, 210a/14, 221a/11, 221a/12, 236b/3, 236b/15, 240a/8, 245b/12, 245b/13, 266b/5, 275a/3, 279a/12
n. ol- (1) 258b/1
naẓargāh Ar.: Nazar edilen, bakılan veya bakılacak yer
n.-ıdur (2) 84a/13, 84a/14
nażc Ar.: Pişme, olma, kıvam bulma
n. bul- (1) 160a/2
nāẓır Ar.: Nezaret eden, bakan, gözeten; vekil, bakan
n.-am (1) 278a/4
n. ol- (2) 141b/7, 141b/8, 141b/8, 165a/7
nāzil Ar.: Yukarıdan aşağıya inen, inici; bir yere konan, bir yerde konaklayan
n.-dür (1) 33b/4
n. ol- (10) 33b/9, 77b/6, 78a/6, 88a/2, 100b/8, 111b/11, 111b/11, 281b/15, 284a/12, 290a/12
nāzilin Ar. (1): Aşağıya inenler 36b/12
naẓir Ar.: Benzer, eş

n.-i (4) 29b/7, 29b/7, 241a/3, 265a/11
n.-inüñ (1) 50b/10
nāẓūr Ar.: Nazır, bakan; vezirlerin başı
n.-ıdur (1) 3a/5
ne (100): Ne, her ne, ne kadar, ne çok, ne olur, ne var , 1b/4, 7a/2, 7b/7, 7b/11, 9a/13, 10a/13, 12a/6, 12a/6, 20a/12, 23a/8, 26b/2, 27a/13, 27b/13, 28b/15, 29b/12, 30b/15, 32b/11, 32b/14, 32b/15, 33a/10, 33a/11, 110b/7, 109a/7, 149a/13, 165b/12, 275b/4, 277b/14, 280b/7
n.-dür (24) 9a/8, 13b/5, 13b/5, 13b/5, 13b/6, 14b/2, 20a/8, 20b/10, 23b/8, 25b/3, 37b/10, 38b/1, 44a/4, 44a/4
n.-yi (2) 126b/15, 186b/5
n.-nüñ (1) 29a/12
n.-yçün (1): "Ne için" 114b/8
n.-ydügin (2): Ne olduğunu 9a/10, 115a/10
n.-ye (11) 99b/10, 115a/12, 126b/15, 202b/9, 202b/10, 209a/10, 255a/1, 267b/15, 270b/15, 283b/2, 291b/4
n.-yi (1) 234b/13
n.-yiçün (1) 37a/1
n.-yile (1) 184b/12
n.-yise (8) 8b/9, 117b/3, 193b/8, 227a/1, 243b/2, 251b/10, 267a/15, 276a/5
n.-yse (1): 118b/15
n. işle- (1) 51b/6
n. ol- (4) 1b/4, 27a/3, 27a/15, 55a/4
ne'am Ar. (2): Evet, öyledir !; hay hay ! 59a/13, 96b/13
ne ara : Nere
n. a.-sındansın (1) 20a/12
nebāt Ar. (3): Topraktan çıkan her şey, bitki 99a/7, 122b/2, 195a/8
n.-dan (2) 99a/11, 122b/7
n.-ı (1) 115b/6
nebātāt Ar. (2): Bitkiler 41b/10, 115a/10
nebātiyye Ar. (2): Bitkiyle ilgili, bitkiye ait 75b/14, 115b/2
nebbāş Ar. (1): Mezar soyucu 229b/15
nebbāşlıḳ Ar.+T.: Kefen soyuculuk, mezar soyuculuk
n. it- (2) 190b/1, 230a/3
nebevī Ar. (4): Peygambere ait, peygamberle ilgili 19b/2, 38a/7, 261b/7, 261b/10
n.-den (1) 41b/4
n.-si (1) 261b/9
n.-yile (1) 261a/11
nebeviyye Ar. (4): Peygambere ait, peygamberle ilgili 2a/3, 268b/4, 269a/2, 270a/9
n.-den (1) 82b/9
nebī Ar. (19): Peygamber, haberci 7a/11, 19b/4, 58b/8, 58b/13, 59a/9, 59b/1, 59b/3, 60a/4, 60a/10, 60b/15, 66b/2, 67a/1, 90b/3, 95b/2, 119b/6, 165a/3, 254b/8, 254b/11, 265b/8,
n.-dür (1) 254b/10
n.-müz (1) 90a/5
n.-nüñ (6) 58a/11, 58b/13, 59a/5, 61a/15, 61b/4, 61b/5
n.-ye (2) 59b/2, 164a/12
n.-yile (1) 40b/2
n. ol- (3) 144a/10, 265b/7, 265b/9
nebiyyīn Ar. (2): Nebiler, peygamberler 260a/10, 270b/12
neblī Ar. (1): Okçu 230b/1
necāfe(t) (bk. **necefe**) Ar. (1): Yüksek yer 250b/12
necāḥ (bk. **neciḥ**) Ar.: Kurtulma, kurtuluş, selâmet
n.-a (1) 18a/11
necāset Ar. (1): Pislik, murdarlık 104a/13
necāt Ar. (1): Kurtulma, kurtuluş, selâmet 65b/12

n.-a (1) 218b/11
n.-dur (10) 93b/8, 94a/9, 158a/8, 163a/7, 163b/7, 212a/15, 212b/4, 222a/9, 224b/15, 305b/3
n.-ıla (1) 93a/15
n. bul- (8) 94a/8, 100b/10, 109b/1, 186a/14, 191b/1, 264a/10, 287b/12, 279a/8

neccār Ar. (2): Marangoz, dülger 229b/13, 230a/7

necef(e) Ar. (2): Yüksek yer, tümsek yer, tepe 250b/12, 250b/12

neciḫ (bk. **necāḫ**) Ar. (2): Kurtulma, kurtuluş 18a/11, 19b/10

necis Ar. (7): Pis, murdar; onulmaz hastalık 12b/4, 188b/10, 189b/3, 189b/4, 189b/6, 190a/12, 249a/14
n.-in (1) 189b/10
n. ol- (1) 106b/3

nedāf Ar. (1): Pamuk atıcı, pamuk diten kimse 230a/10

nedāmet Ar.: Pişmanlık
n. it- (1) 214a/4

neden (6): Neden, niçin 136b/15, 140a/7, 140b/11, 148b/5, 152b/3, 255a/1

nedim Ar.: Sohbet arkadaşı, tatlı konuşan
n.-dür (1) 134a/1

nef' Ar. (3): Kâr, çıkar, fayda 24b/11, 145a/11, 234b/3
n.-dür (1) 227a/5
n.-ile (1) 147b/5
n. it- (1) 293a/10
n. ol- (1) 223b/9

nefeḥāt Ar. (2): Esintiler, üfürmeler 96a/15, 70b/12

nefer Ar. (1): Bir kişi, rütbesiz asker 142b/1

nefes Ar. (1): Soluk 8a/5
n.-de (1) 296a/8
n.-i (1) 78b/3
n.-lere (1) 73a/6

neffā' Ar. (4): Çıkarı çok olan kişi 90a/12, 122b/3, 131b/14, 224a/3
n.-dur (1) 110a/9
n.-ı (1) 99a/8

neffāṭ Ar. (1): Neftçi, neft yağı çıkaran ya da satan 204b/8

nefḫ Ar. (1): Üfürme, üfleme 305b/3
n.-i rūḥ it- (3) 281a/2, 281a/3, 281a/4
n.-i ṣūr it- (1) 281a/11
n. it- (3) 244a/5, 244a/5, 281a/1

nefis Ar. (1): Çok güzel, çok hoşa giden 12b/12

nefise Ar. (1): Çok güzel, çok hoşa giden (kadın) 107a/11
n.-dür (1) 112b/4

nefs Ar. (46): Ruh, can; bedensel istek; kendi 8a/7, 12b/11, 34a/8, 58a/11, 62a/11, 68b/2, 71a/1, 78b/15, 113a/9, 115a/2, 115a/6, 131a/3, 144b/14, 177a/4, 209b/2, 209b/2, 212a/3, 245b/14, 262b/15, 296a/15, 306a/14, 306b/11, 245a/15, 220a/1, 213b/2
n.-de (1) 115a/3
n.-den (4) 8b/2, 58a/12, 68a/13, 100b/10
n.-dür (3) 12a/7, 28a/9, 114b/8
n.-e (4) 115a/4, 131b/11, 181b/4, 237a/12
n.-i (9) 10a/8, 10a/9, 103b/14, 107a/14, 114b/8, 147b/2, 250b/13, 252a/8, 307a/15
n.-ile (5) 70b/14, 74b/8, 185b/7, 188a/5, 212b/2
n.-in (1) 287a/1
n.-inde (4) 151a/3, 153b/4, 260b/7, 302a/5
n.-indeki (1) 53b/2
n.-inden (6) 32a/1, 39b/11, 101a/14, 130a/11, 223b/12, 249a/5

n.-ine (12) 88b/14, 95b/2, 116b/2, 138b/1, 155a/1, 212a/1, 218b/4, 223b/9, 226b/8, 230a/12, 236a/1, 289a/3
n.-ini (4) 84a/14, 101a/1, 106b/3, 220a/1
n.-inüñ (2) 80b/13, 211a/12
n.-iyçün (2) 90a/9, 101a/13
n.-leri (1) 49a/7
n.-lerinde (1) 60a/6
n.-lerinden (1) 68b/11
n.-üm (1) 276a/11
n.-ümde (2) 260b/7, 279a/3
n.-üme (2) 55b/7, 86b/13
n.-ümile (1) 275b/14
n.-ümüzde (1) 256a/7
n.-üñ (5) 54a/7, 58a/8, 84b/8, 114b/9, 114b/15
n.-üñde (1) 275a/7
n.-i levväme: Nefsin yedi mertebesinden biri
n.-i levväme kıl- (1) 62b/6
n.-i emmäre: İnsanı hissî zevk ve lezzete sevkeden nefis ve şehvet
n.-i muṭma'ine: İyilikle kötülüğü ayırdeden, temizlenerek kişiyi Allah'a yaklaştıran kuvvet
n.-ile ol- (1) 212b/2

nefsäni Ar. (1): Bedensel istekle ilgili 6b/3

nefsäniyye Ar. (4): Bedensel istekle ilgili 60b/6, 70b/12, 72a/2, 104a/12
n.-den (2) 72a/8, 104a/13
n.-nüñ (1) 49b/12

nef'süz Ar.+ T. (1): Faydasız, çıkarsız 85a/7

nefṭ Ar. (1): Neft yağı 232b/13

neftçi Ar.+T. (1): Neft yağı satan kişi 204b/8

nehär Ar. (2): Gündüz 41a/1, 66a/3
n.-da (1) 143a/9
n.-ı (1) 1b/1
n.-uñ (1) 66a/4
n.-ı ma'āş it- (1) 1b/2

nehy Ar. (1): Yasaklama 232b/4
n.-den (1) 193b/9
n.-inde (1) 65a/14
n. eyle- (1) 44b/11
n.-i münker it- (2) 193b/7, 307a/1
n. it- (6) 50a/8, 148a/9, 186b/10, 186b/14, 254b/15, 255a/1

nekbet Ar.: Felâket; talihsizlik
n. iriş- (1) 131b/9

nemā Ar. (1): Büyüme, bitkilerin büyümesi 115b/11

nemime Ar.: Dedikoduculuk, çekiştiricilik
n.-dür (1) 118b/15
n. it- (1) 216a/2

nemis Ar.: Sır saklayan, güvenilen; kendine güveni olan
n.-dür (1) 207b/4

neml Ar. (8): Karınca 147b/6, 147b/8, 147b/9, 147b/10, 147b/12, 147b/12, 147b/15, 148a/2

nemmām Ar. (1): Nane, nane otu 126a/6

nemmām Ar. (2): Arabozucu 139a/4, 154b/5
n.-dan (1) 142a/3
n.-dur (3) 124a/6, 139a/6, 141b/13
n.-lardur (1) 228a/12

nemmāmlıḳ(ġ) Ar.+T.: Arabozuculuk
n.(ġ)-ıla (2) 45b/8, 45b/9

nemmür Ar. (1): Kaplan 146b/5

nemr Ar. (4): Kaplan 146b/6, 146b/8, 146b/10, 184a/13
n.-e (1) 146b/9
n.-i (1) 146b/9

nerces Ar. (1): Nergis gülü 46a/8
n.-ile (1) 46a/11

nerdübān Far. (2): Merdiven 233a/6, 233a/8
n.-a (3) 105b/3, 233a/7, 233a/10
n. ur- (1) 233a/8

nere : Nere, nereye
n.-de (2) 186b/1, 231a/14
n.-den (1) 210b/7
n.-ye (1) 249b/7

nesâyim Ar. (1): Hafif ve lâtif rüzgârlar 70b/12
nesc Ar. (2): Dokumak, örmek 221a/13, 238b/4
neseb Ar.: Soy, nesil
n.-i (1) 139b/7
n.-ine (1) 185b/4
nesek Ar. (1): Gönül alçaklığı; dindarlık 139a/10
nesib Ar. (2): Soylu, soyu t emiz 111a/10, 121b/11
nesiḳ Ar. (1): Düzenli, bezenmiş, süslü 6a/11
nes(i)l Ar.: Nesil, kuşak, soy
n.-i (2) 113a/14, 174a/10
n.-inden (5) 19a/8, 65a/5, 136a/6, 137b/2, 285b/9
n.-i ol- (1) 290a/6
nesnâs Ar. (1): Goril, şempanze gibi büyük maymun cinslerinin adı 147a/10
nesne (177): Nesne, şey, bir şey 7b/7, 8b/8, 10b/8, 12b/3, 17a/5, 17b/13, 18b/12, 19b/13, 20b/13, 22b/14, 24b/8, 25b/5, 26a/14, 26a/15, 26b/1, 26b/12, 27a/4, 27a/9, 28b/1, 28b/2, 29b/9, 30b/13, 33b/6, 33b/15, 34a/9, 34b/4, 34b/12, 35b/7, 40a/6, 42b/2, 46a/4, 46a/8, 48b/4, 48b/15, 49b/10, 52b/4, 53b/1, 53b/4, 64a/5, 67a/12, 67b/5, 69a/15, 69b/3, 69b/5, 71a/8, 71a/9, 71b/9, 71b/10
n.-de (4) 44a/4, 186a/11, 193b/12, 247b/14
n.-den (19)10a/10, 10a/12, 24b/8, 24b/10, 26a/3, 41a/11, 43a/3, 86a/9, 87b/5, 104b/11, 104b/11, 186b/14, 222a/8, 224a/9, 226b/13, 254b/15, 264b/8, 266b/13, 292b/15
n.-dendür (1) 95b/12
n.-dür (6) 11b/3, 201b/2, 215b/13, 238b/10, 241b/8, 241b/10
n.-yi (22) 7b/9, 7b/10, 9b/9, 10a/11, 24a/13, 26a/5, 42a/13, 49a/11, 49b/14, 58b/5, 86a/3, 94b/3, 106a/2, 160a/7, 199a/15, 212a/12, 212a/13, 266b/10, 274a/9, 299b/14, 304a/4, 306a/4
n.-ler (25) 4b/5, 5b/11, 12a/11, 12a/14, 12a/15, 12b/3, 13a/10, 13a/11, 13b/4, 33b/12, 34b/9, 40b/8, 41b/3, 55b/11, 117a/9, 124a/2, 145b/15, 174b/12, 195b/4, 199b/7, 218a/13, 246b/14, 286b/8, 293a/1, 300a/8
n.-lerde (3) 29a/13, 34a/8, 246b/15
n.-lerden (5) 13a/6, 34a/12, 42a/4, 47b/2, 230a/7
n.-lerdür (1) 188a/7
n.-lere (1) 12b/9
n.-leri (16) 4b/8, 5b/15, 6a/15, 24b/12, 50a/4, 124b/12, 146a/10, 184a/4, 204b/13, 222b/14, 230a/13, 230a/14, 230b/13, 250a/3, 295a/8, 305a/5
n.-lerile (1) 44a/3
n.-lerüñ (8) 11b/3, 14b/15, 15a/3, 17b/5, 18b/11, 35b/11, 43b/14, 297b/4
n.-nüñ (18) 10b/12, 11a/9, 18b/14, 23a/14, 23b/11, 24a/4, 33a/10, 38a/11, 41a/10, 53a/9, 72b/7, 116b/9, 118a/12, 176b/10, 218a/13, 227b/11, 239a/11, 271b/13
n.-si (6) 66a/2, 123b/7, 155a/12, 187b/4, 202b/9, 274a/4
n.-sidür (1) 178a/1
n.-sin (1) 202b/10
n.-ydügin (2) 275a/5, 295a/7
n.-ye (30) 6b/6, 7b/8, 48b/15, 50a/7, 51b/6, 53a/1, 77a/15, 79b/12, 87a/2, 87b/7, 102a/3, 115a/13,

147b/2, 157b/14, 166b/12, 175b/5, 186b/6, 190a/8, 195b/2, 230b/10, 247a/6, 247a/12, 250a/6, 260a/4, 260b/2, 266b/10, 267b/15, 280b/11, 295a/6, 301b/12

n.-yse (1) 188a/4

n. bul- (2) 94b/9, 106a/6

n. it- (1) 13a/13

n. iriş- (1) 289a/4

n. işle- (1) 304a/2

n. ḳo- (1) 32a/3

n. vir- (8) 130a/13, 153b/10, 252b/14, 281a/10, 302a/3, 302a/4, 302b/3, 302b/5

n.-ye iriş- (1) 77a/10

nesnecük (2): Az, küçük de olsa bir şey 199a/8, 245a/6

nesr Ar. (1): Akbaba; kartal 146b/15

n.-i (1) 147a/9

neşābī Ar. (1): Okçulukla uğraşan 230b/3

neşāṭ Ar. (1): Sevinç, neşe, şenlik 12b/11

neş'et Ar. (2): Meydana gelme, çıkma, yetişme 48b/2, 48b/6

neşr Ar.: Yayma, dağıtma, herkese duyurma

n. it- (2) 59a/5, 221b/1

n. ol- (1) 156a/12

neşv Ar. (1): Canlının büyümesi, yetişip büyüme 115b/11

netāyic Ar. (1): Sonuçlar 28b/4

netef Ar. (1): Kıl yolma 288b/5

ne'ūẕu bi'llāh Ar. (16): Allah'a sığınırız, Allah korusun! 72a/11, 159a/13, 167b/11, 188a/9, 188b/11, 196b/15, 283a/2, 285b/5, 225a/12, 286a/9, 287b/10, 219a/2, 292b/11, 283b/12, 242b/7, 278b/4

nev' Ar. (24): Çeşit, sınıf, tür 4b/4, 11a/3, 11a/7, 12a/3, 12a/5, 12a/7, 12a/8, 13a/8, 13a/14, 13b/2, 33b/4, 34b/11, 34b/11, 39a/6, 48a/9, 48b/2, 58b/7, 95a/7, 130b/1, 150b/11, 231b/15, 278b/2, 279a/13, 280a/2

n.-den (1) 251b/10

n.-dür (1) 33b/3

n.-i (7) 4b/4, 4b/4, 11a/10, 12a/2, 33b/3, 34a/3, 116b/3

n.-indendür (1) 11b/12

n.-ine (1) 12a/2

n.-üñ (1) 39a/5

n.-i āḫerde bulun- (1) 39a/5

n. ol- (1) 39a/6

nevāfil Ar. (1): Farz ve vacipten başka yapılan ibadetler 273b/7

nevāyib Ar. (1): Belâlar, kazalar 134b/14

n.-e (1) 118b/12

nevbet Ar. (1): Nöbet, sıra, sırayla yapılan iş 135b/2

n.-ile (1) 278b/14

nevḥa Ar. (4): Ölüye sesle ağlama 296b/3, 296b/4, 296b/8, 296b/12

n. it- (1) 296b/9

nevm Ar. (8): Uyku; rüya 6b/1, 6b/6, 6b/7, 8b/2, 15b/1, 221b/1, 269a/15, 275b/10

n.-de (8) 4a/3, 7a/12, 8b/3, 9b/4, 9b/14, 10a/5, 13a/13, 39a/11

n.-e (2) 7a/3, 7a/9

n.-ile (1) 27b/9

n.-inde (1) 6b/13

n.-ise (1) 218b/4

n.-lerinden (1) lb/3

n.-üñ (4) 3b/15, 4a/6, 6b/1, 13b/9

n. it- (2) 6b/11, 6b/11

nevmen Ar. (1): Uyuyarak 260b/10

nevmīd Far.: Ümitsiz, ümidi kırık

n. ol- (1) 51b/9

n'eyle- : Ne eylemek, ne yapmak
n.-rsiz (1) 257a/12
neyyireyn Ar. (1): Cisimlenmiş iki nur, güneş ile ay 60b/2
n.-üñ (1) 59b/8
neyyirlik Ar.+T. (1): Parlaklık 60a/1
nez' Ar.: Sökme, yerinden koparma, yok etme
n. it- (1) 196b/15
nežāret Ar. (1): Tazelik, parlaklık 160b/6
nez̤ir Ar.: Bir kişiyi doğru yola sokmak için korkutmak
n.-idür (1) 107a/10
nez̤r Ar. (2): Alay etme 197b/13, 283b/5
n.-e (1) 300a/3
n. ol- (1) 200a/6
nez̤r Ar. (1): Adak, adama 197b/13
n.-dür (1) 184b/7
nıḫy Ar. (1) Tuluk 238b/5
nıṣf Ar. (8): Yarım, yarı 15b/1, 129b/2, 158b/6 158b/7, 219b/1, 219b/1, 239a/8, 277a/5
n.-ı (3) 170b/13, 245a/10, 289a/2
n.-ını (2) 96b/9, 210b/3
ni'am Ar. (1): Nimetler 106a/2
nice (bk. **niçe**) (55): Nasıl, birçok, ne, ne zaman, ne kadar, hangi 21a/9, 23a/6, 25b/6, 25b/13, 27a/14, 28a/13, 28b/2, 31b/10, 37a/2, 37a/4, 37a/4, 40b/3, 41a/13, 43b/13, 44b/14, 53b/5, 55a/1, 83b/2, 96a/2, 96a/4,
n.-dür (1) 6b/13
n.-sine (1) 307b/14
n.-yse (5) 104b/1, 146b/4, 157b/6, 218a/14, 302a/15
n. ol- (1) 24a/15, 28b/5
niçe (bk. **nice**) (7): Nice, nasıl, birçok, ne, ne kadar, hangi 8a/6, 30b/7, 37a/1, 37a/9, 43b/1, 132b/1, 299a/7

niçün (7): Niçin, ne için 20b/1, 26b/12, 35b/9, 35b/10, 254a/3, 261a/2, 280a/14
nidā (2): Bağırma, seslenme 185a/8, 280a/11
n. it- (5) 156b/8, 185a/8, 212b/5, 267a/9, 267a/10
n. gel- (1) 280a/6
nifāk Ar. (1): İkiyüzlülük, arabozukluğu 118b/15
n.-a (2) 208b/13, 243b/9
n.-dan (2) 195a/15, 225a/2
n.-dur (3) 119b/4, 290a/12, 298a/15
n.-ı (1) 236a/9
n.-ıla (5) 45a/3, 45a/5, 46a/6, 105a/14, 161b/5
nifāḳ-āmiz Ar. (2): Nifakla karışık 241a/9, 241a/10
nifās Ar. : Lohusalık hâli
n.-ındayiken (1) 58b/12
nifāz̤ (Ar. nefāz̤) (2): Geçme, ileri geçme 219b/8, 245a/4
nihāme Ar. Cennet; cennetlik
n.-den (1) 66b/11
nihāyet Ar. (1): Son, son derece 27a/15
n.-idür (1) 14b/6
n.-lerüñ (1) 3a/4
n. bul- (1) 242b/8
nikāḥ Ar. (4): Nikâh, evlenme töreni 52a/7, 179a/4, 220b/6, 257a/7
n.-a (2) 96b/15, 212a/14
n.-ıla (4) 185b/10, 205a/10, 239b/10, 303b/1
n.-ında (1) 126a/1
n. eyle- (1) 221a/7
n. it- (8) 128b/13, 142b/15, 159b/1, 220a/5, 220b/10, 220b/15, 221a/9, 244a/10
n. ol- (6) 220a/4, 220b/8, 261b/7, 234b/7, 240a/4, 241b/12
nikāḥlan- Ar.+T.: Evlenmek
n.-a (5) 56b/7, 105a/1, 112a/11, 143a/7, 251a/1
n.-mışsın (1) 114b/7
n.-lanmış ol- (1) 188b/10
ni'me(t) Ar. (12): İyilik, ihsan, bahşiş; azık, yiyeceğe

içeceğe dair; mutluluk 50a/13, 51a/14, 75a/10, 88a/6, 89b/3, 126a/8, 143a/11, 147b/11, 160b/5, 178a/6, 262b/12, 268a/4

n.-de (1) 7b/14

n.-dür (6) 157a/3, 157b/13, 214a/5, 233a/3, 250b/15, 308a/10

n.-e (12) 94a/5, 109a/8, 163b/10, 175b/13, 197b/2, 198a/8, 221b/9, 262b/11, 263a/1, 281a/10, 289a/4, 307a/2

n.-i (4) 174b/10, 201b/5, 288a/8, 291b/5

n.-ile (1) 291b/3

n.-in (1) 231a/10

n.-ine (1) 108b/4

n.-ler (1) 247a/6

n.-üñ (1) 291b/5

n. ol- (2) 93b/15, 221a/8

küfrāni'n-n. ol- (1) 198b/11

nisā Ar. (3): Kadınlar 144b/8, 159a/7, 194a/7

n.-dan (2) 159a/4, 209a/1

n.-dur (2) 133b/15, 226a/1

n.-ya (2) 129b/10, 237a/15

n.-yı (1) 135a/11

nişār Ar.: Saçma, serpme, düğünde saçılan para

n. it- (2) 242a/14, 242b/4

nisbet Ar. (7): İlgi, bağlılık; kıyaslama; inat olsun diye yapılan iş; oran 9a/3, 39b/6, 59b/6, 60a/7, 252b/9, 256a/4, 256a/5

n.-den (1) 272a/10

n.-idür (1) 261b/4

n.-ine (1) 261b/1

n. it- (1) 210b/12

n. ol- (9) 86a/4, 113b/4, 113b/4, 129b/10, 147b/6, 147b/7, 147b/7, 182a/14, 291b/4

niseb Ar.: Nispetler

n.-idür (1) 181a/2

nişān Ar. (1): Hedef, vurulması istenilen nokta; iz; ünvan 2b/13

n.-a (2) 206a/5, 206a/6

n.-ı (2) 165a/11, 181a/10

n. ur- (1) 206a/8

nişāṭ Ar.: Neşe, sevinç, şenlik

n.-ıla (1) 205a/12

nite ki (20): Nitekim, bununla birlikte 9a/1, 9a/2, 48b/5, 59b/7, 61a/13, 61b/6, 62b/1, 62b/10, 62b/14, 63a/6, 63b/5, 75a/8, 80b/8, 90b/15, 95b/1, 162b/4, 186b/7, 211a/4, 216a/7, 218b/3

nitekim (83): Nitekim, bununla birlikte 3a/12, 3a/13, 11b/3, 13a/10, 17b/9, 18b/11, 22b/8, 25a/12, 26a/7, 28a/10, 28b/13, 30a/9, 30b/7, 31b/11, 32a/8, 34a/13, 35a/3, 35b/14, 37a/6, 39a/5, 41a/7, 41a/11, 41b/4, 43a/10, 43a/14, 45b/8, 45b/10, 45b/12, 45b/13, 46a/1, 46a/2, 48a/2, 49a/11, 59a/2, 59b/14, 72a/15, 74a/2, 76a/7, 77b/12, 104a/6, 104b/15, 109a/9, 115a/2, 115a/5, 130b/7, 132a/4, 136a/13, 159b/13, 165a/10, 169a/5, 174b/3, 180b/14, 183b/6, 187a/1, 187a/9, 189a/6, 189a/10, 197b/5, 212b/14, 215b/2, 216a/5, 216a/8, 216b/5, 221b/12, 224a/8, 226b/3, 255a/1, 262a/9, 270a/11, 272a/14, 275b/12, 276a/3, 276a/12, 276b/2, 277a/10, 283a/3, 283b/10, 288b/9, 291b/10, 295a/10, 296b/1, 296b/13, 298b/12

niyyet Ar. (3): Niyet, amaç kurma 74a/7, 162b/11, 293b/9

n.-den (1) 51b/7

n.-dür (1) 114a/7

n.-i (2) 192b/8, 192b/14

n.-üm (1) 277a/3
n. eyle- (2) 30b/15, 31a/1
n.-i süstlıḳ eyle- (1) 47b/6
n. it- (3) 31a/4, 198b/12, 293b/9

nizāʿ Ar.: Kavga, çekişme
n.-da (1) 287a/11
n.-dadur (1) 67a/11
n.-ı (1) 295b/14
n.-ına (1) 57a/4

niẓām Ar.: Düzen, tertip, dizi, esas
n. vir- (1) 288b/8

noḫūd Far. (2): Nohut 118b/6, 118b/7

noḳṣān Ar. (16): Noksan, eksiklik, yokluk 7a/15, 88b/15, 89a/2, 135a/3, 151a/3, 158b/4, 169a/2, 169a/3, 207b/1, 286a/6, 289b/15, 291b/2, 291b/3, 291b/4, 291b/13, 304a/2,
n.-a (2) 72b/15, 176a/4
n.-da (1) 53b/9
n.-dur (2) 78a/12, 285a/7
n.-ı (1) 193a/14
n.-ıla (1) 46b/11
n.-ına (1) 234b/14
n.-ını (1) 3b/9
n. ol- (3) 51a/13, 144b/1, 169b/7, 176b/1, 181b/7, 285a/7
n.-ı ol- (1) 193a/14
n. gör- (1) 176a/3, 292a/14

noḳṣānsuz Ar.+ T. (1) Nokansız, eksiksiz 83b/10

n'ol- : Ne olmak
n.-aydı (1) 279a/3

nuḥās Ar. (2): Bakır, bakır para 247b/9, 247b/9

nuḥās Ar. (3): Eyer yapan kişi, saraç 204b/9, 230a/8, 230a/9
n.-dur (1) 225b/2

nuḳre Ar. (1): Külçe hâlinde gümüş 242a/6

nūn Ar. (6): Arap alfabesindeki "n" harfi 126a/4, 146b/5, 221a/13, 229b/13, 238b/4, 291b/2

nūr Ar. (43): Aydınlık, parıltı; Kur'ân 53a/15, 53b/14, 53b/15, 53b/15, 54a/1, 54a/3, 57b/3, 57b/15, 58a/3, 58a/7, 58a/8, 66a/3, 66a/11, 66b/3, 66b/5, 66b/6, 67b/12, 69a/5, 69b/15, 72a/10, 74a/5, 82b/10, 83b/4, 84b/3, 107b/3, 115a/7, 115a/7, 115a/8, 258b/9, 272a/8, 272a/9, 272a/14, 272b/10, 273a/14, 273b/3, 274a/13, 276a/10, 276a/11, 276b/7, 276b/8, 276b/12, 277a/15
n.-a (2) 82a/14, 267a/13
n.-da (1) 57b/10
n.-dan (4) 270b/14, 271a/10, 271a/10, 271b/11
n.-dur (6) 54a/1, 245b/14, 272a/13, 272a/15, 273a/6, 276b/8
n.-ı (26) 7b/8, 8b/5, 55b/8, 57a/6, 57b/12, 58a/7, 65a/7, 68a/2, 68a/3, 68b/4, 69b/3, 69b/3, 73b/15, 79a/3, 81a/14, 81b/1, 81b/1, 82a/10, 82b/13, 82b/14, 84a/6, 84b/2, 115a/4, 245b/13, 272b/12, 275b/7
n.-ıçun (1) 69b/6
n.-ıdur (4) 53b/15, 68a/8, 69a/5, 82b/13
n.-ıla (6) 3b/4, 105a/5, 175b/11, 272a/11, 272b/1, 275b/11
n.-ın (2) 60a/3, 109a/11
n.-ına (2) 8b/15, 72a/7
n.-ında (3) 59b/8, 84b/1, 266b/1
n.-ından (5) 66b/11, 68a/3, 68a/3, 68a/4, 69b/7
n.-ını (4) 63b/8, 68b/5, 83b/1, 83b/13
n.-ınuñ (10) 54a/2, 54a/4, 54a/10, 54a/11, 54a/12, 54a/13, 54a/15, 68a/4, 68b/12, 83a/3
n.-ıyla (2) 83b/9, 272b/2
n.-ıyladur (1) 59b/9

n.-ların (1) 59b/11
n. ol- (1) 276b/7
n. vir- (6) 63a/11, 63b/9, 63b/13, 83a/6, 115a/5, 115a/6

nūrānī Ar.: Nurlu, ışıklı
n.-dür (1) 74a/13

nūrānīyyet Ar.: Nurluluk, parlaklık
n.-e (1) 69a/3
n.-i (1) 72b/4
n.-ile (1) 273a/2
n.-ine (9) 69a/9, 69a/10, 69a/11, 69a/11, 69a/12, 69a/13, 69a/14, 69b/8, 69b/9

nūrīyye Ar. (1): Nur ile ilgili, parlaklıkla ilgili 60a/11

nūrlan- Ar.+T.: Aydınlanmak, parlamak
n.-a (1) 85a/1
n.-durmış (1) 55b/5
n.-durur (5) 57a/6, 58a/1, 70b/13, 79b/2, 84a/15
n.-up (1) 83a/6
n.-ur (2) 67b/12, 82b/11

nūrlandurucı Ar.+T.: Aydınlatıcı
n.-dur (1) 79a/2

nūrlu Ar.: Parlak, aydın
n.-dur (1) 73a/14

nuṣret Ar. (1): Yardım; başarı 284a/14
n.-dür (5) 113a/4, 143a/5, 205a/2, 220a/11, 247a/14
n.-e (1) 98b/13
n.-ile (1) 215a/5
n. bul- (1) 100b/15
n. it- (2) 122a/12, 197a/5
n. ol- (2) 88b/2, 305b/7

nuṣūṣ Ar. (1): Doğruluğu şüphe götürmeyen bilgiler, düşünceler 2a/1

nuṭḳ Ar. (2): Söz, konuşma; söyleyiş 180a/8, 181b/5
n.-a (1) 181b/5

nużc Ar. (1): Pişme, olgunlaşma 6b/2

nü'ās Ar. (1): Uyuklama, pinekleme 221b/1

nübüvvet Ar. (10): Peygamberlik, Tanrı haberciliği 37b/9, 38a/14, 38b/6, 38b/6, 38b/10, 38b/11, 39a/2, 39b/15, 40a/4, 258a/7
n.-den (17) 38a/5, 38a/6, 38a/9, 38a/10, 38a/15, 38b/1, 38b/2, 38b/4, 38b/8, 38b/9, 38b/9, 38b/14, 39a/15, 39b/1, 39b/3, 40a/6, 40b/8, 40a/1
n.-dendür (1) 39a/12
n.-i (3) 39b/5, 40a/1, 40a/7
n.-idür (1) 254b/8
n.-inüñ (1) 30b/4
n.-leri (1) 38b/2
n.-lerinde (1) 60a/12
n.-üm (1) 156b/11
n.-üñ (10) 37b/15, 38b/1, 38a/10, 38a/12, 38b/5, 38b/13, 39a/6, 39a/7, 39b/2, 40b/7
n. ol- (1) 39a/7

nücūm Ar. (5): Yıldızlar 59b/8, 65a/10, 195b/13, 215a/14, 255b/3
n.-lardandur (1) 64b/9

nüfūs Ar. (2): Ruhlar, canlar; insanlar 259b/2, 282a/14
n.-uñ (1) 156a/14

nüfūẕ Ar.: İşleme, içe geçme
n. it- (1) 73a/6

nühāle Ar. (1): Kepek 157a/4

nükte Ar. (3): Herkesin anlayamadığı ince anlam, ince anlamlı, zarif ve şakalı söz 7a/2, 7a/6, 20a/15

nümū Ar.: Bitki, bitkinin yetişmesi, büyümesi
n.-sı (1) 85b/15

nümüvv Ar. (1): Büyüme, yetişme, bitme, gelişme 9b/10

nüsḫa Ar. (4): Yazılı bir şeyden çıkarılan suret; muska 48b/6, 48b/6, 89b/3, 269b/10
n.-sı (1) 48b/2

nüsk Ar.: Yolunca Allah'a ibadet etme
n.-dür (1) 118b/6

nüşūr Ar.: Dağıtmalar, yaymalar
n.-dan (1) 305b/4
n. it- (1) 129b/7

nüşūz Ar.: Kadının kocasından nefret edip kaçması
n. it- (1) 144a/8
nüzūl Ar. (5): İnme, felç; aşağı inme; konaklama 28b/6, 28b/10, 28b/12, 221b/7, 291a/3
n. it- (4) 28a/7, 34a/5, 72b/3, 284a/11

-O-

o (1): O, 3. teklik şahıs zamiri 53a/15
ocaḳ : Ocak, ateş yakılan yer
o.-ı (1) 109a/3
o.-lar (1) 12a/11
od (50): Ateş 12b/8, 12b/9, 12b/ 15, 20a/8, 20a/10, 66b/5, 73a/13, 73b/6, 78a/14, 78b/6, 79a/2, 79a/4, 79a/7, 79a/8, 79a/11, 79a/13, 79a/14, 79b/3, 79b/4, 79b/8, 79b/10, 79b/12, 79b/13, 79b/14, 80a/1, 80a/2, 80a/3, 80a/4, 80a/5, 80a/7, 80a/9, 80a/11, 80a/14, 80b/3, 80b/10, 80b/14, 81a/1, 81a/3, 81b/6, 82b/12, 82b/14, 85a/13, 85b/14, 86a/2, 86a/3, 92b/14, 115a/14, 224a/5, 235b/11, 296a/14
o.-a (14) 20a/14, 53b/12, 80b/10, 80b/11, 80b/15, 81a/6, 82b/1, 98b/4, 107a/12, 107a/15, 139b/11, 142a/1, 201a/1, 239a/6
o.-da (1) 163a/5
o.-dan (5) 26a/11, 81b/11, 85a/14, 98b/7, 226a/1
o.-ı (6) 78a/5, 78b/14, 79a/1, 79a/11, 79a/15, 79b/2, 80b/4
o.-ıla (5) 78a/8, 78a/15, 123a/10, 224a/5, 294b/11
o.-ın (1) 78b/14
o.-ınuñ (2) 85b/3, 86a/7
o.-ıyla (1) 78a/9
o.-lar (1) 12a/11
o.-ları (1) 2b/2
o.-uñ (9) 73b/4, 78b/3, 79a/4, 80b/5, 80b/7, 81a/5, 81b/14, 82b/1. 98b/4
o.- yaḳmaḳ: "ateş yakmak; ateşe vermek (3) 66b/7, 107a/15, 142a/1
o. ur- (1) 79a/9
o. denizi (1) 20a/12
o.-a meşġūl ol- (1) 79b/6
odun (4): Odun 86a/2, 86b/6, 214b/5, 224a/5
o.-ıdur (1) 86a/8
oduncı (1): Oduncu, odun satan 45b/8
oğlaḳ (2): Keçi yavrusu 131b/15, 187a/13
oğlan (46): Oğlan, erkek çocuk, oğul; evlât 78b/4, 79a/12. 91a/3, 125b/4, 133b/10, 136b/5, 137b/2, 143b/10, 144a/11, 145a/14, 163b/2, 163b/4, 163b/9, 163b/10, 163b/11, 164a/9, 164a/13, 164b/4, 164b/9, 165b/8, 165b/14, 169b/6, 173b/10, 174a/6, 174b/7, 175a/13, 178b/7, 178b/13, 179a/1, 182a/7
o.-a (3) 117a/6, 185b/12, 232b/5
o.-dan (1) 239b/5
o.-dur (5) 52a/3, 82a/5, 82a/5, 119b/6, 186a/7
o.-ı (4) 128a/15, 251b/2, 294a/8, 296b/9
o.-ıdur (1) 130b/8
o.-ıla (2) 91b/7, 251a/1
o.-iken (1) 256a/10
o.-lar (1) 188b/3
o.-lardur (2) 152a/12, 172b/1
o.-ları (2) 32a/11, 33b/3
o.-larıdur (2) 172a/13, 173b/4
o.-larıla (1) 119b/5
o.-larına (2) 7b/6, 13a/9
o.-larınuñ (2) 10b/8, 29b/12
o.-uñ (1) 251b/2
o. düşür- (1) 52a/1

o. ṭalebinde ol- (1) 240b/7
oğlancıḳ (bk. **oğlancuḳ**): Çocuk, küçük çocuk
o.-larıla (1) 173a/5
oğlancuḳ (**oğlancıḳ**) (2): Çocuk, küçük çocuk 37a/7, 164b/5
o.-lar (2) 11b/12, 30a/14
o.-larıçun (1) 90b/8
o.-larına (1) 20a/4
oġ(u)l (7): Oğul, erkek çocuk (krş. oğlan) 58b/9, 63b/11, 78b/4, 89a/8, 237b/12, 240b/7, 247a/2
o(u).-a (3) 90b/1, 175b/14, 291b/2
o(u).-dur (34) 81b/2, 99a/6, 119b/9, 122b/15, 125b/4, 126a/6, 141a/1, 151b/11, 152a/9, 154b/3, 158b/3, 170a/6, 171a/9, 174b/8, 175b/13, 176a/3, 190a/14, 205b/11, 205b/12, 206b/1, 206b/3, 207b/5, 207b/7, 207b/8, 234a/9, 235a/9, 238b/1, 239a/13, 239b/9, 242a/9, 244a/12, 244b/15, 245a/12, 292a/2
o.-ı (144) 11a/6, 19a/1, 19a/14, 30a/5, 36b/1, 37a/11, 48a/4, 51b/12, 52a/8, 52b/10, 52b/10, 56a/5, 64a/6, 79b/5, 81b/3, 99b/8, 104a/1, 110b/12, 111b/5, 112a/3, 114a/9, 117b/10, 119b/11, 122b/6, 123a/1, 124b/6, 125a/14, 125b/2, 127a/15, 130a/4, 130b/4, 131a/1, 132b/7, 138b/7, 141a/14, 142a/6, 143b/15, 147a/7, 149a/8
o.-ıdur (4) 171b/10, 179a/5, 181a/2, 220a/8
o(u).-ıla (1) 158b/7
o.-ın (5) 127b/1, 162a/15, 181b/8, 225b/7, 251b/7
o.-ına (9) 48a/2, 175b/8, 178a/11, 181b/9, 185b/9, 219b/8, 244a/10, 251b/6, 290a/14
o.-ında (3) 170a/6, 181a/3, 288b/13
o.-ından (4) 52b/6, 86b/2, 116a/8, 209a/2
o.-ını (1) 181b/7
o.-ınuñ (2) 176b/15, 181b/10
o.-ısın (1) 20a/9
o.-ıyın (1) 20a/9
o.-um (1) 107b/6
o.-uñ (8) 96b/14, 139a/15, 144b/10, 154a/13, 177a/1, 182b/3, 238b/12, 247b/5
o(u).-lar (1) 55b/3
o(u).-lardur (1) 190b/2
o(u).-ları (5) 73b/8, 168a/9, 170b/5, 170b/5, 172a/12
o(u).-larıdur (3) 61b/2, 108a/15, 172a/15
oḳ (9): Ok 154b/13, 206a/2, 206a/5, 206a/6, 206a/9, 206a/10, 206a/11, 206a/12, 206b/7
o.-ıla (1) 149a/4
o. doḳun- (1) 113a/7
o.-ıla ur- (2) 150a/13, 150b/1
oḳçı (1): Okçu, ok atan 230b/1
oḳı- (bk. **oḳu-**) (3): Okumak 261a/8, 265b/11, 305b/12
o.-dı (5) 32b/2, 32b/2, 200a/5, 244a/4, 252b/10
o.-rın (1) 47b/8
o.-sa (133) 191b/10, 191b/11, 191b/13, 191b/14, 191b/14, 192a/1, 192a/2, 192a/3, 192a/4, 192a/5, 192a/6, 192a/7, 192a/8, 193b/13, 194a/5, 194a/5, 194a/6, 194a/7, 194a/8, 194a/8, 194a/9, 194a/10, 194a/10, 194a/11, 194a/11, 194a/12, 194a/13, 194a/13, 194a/14,

o.-ursa (80) 18b/4, 20a/3, 20a/3, 26b/5, 26b/5, 27a/8, 28a/13, 28b/2, 28b/5, 29b/12, 30b/12, 32a/5, 33b/6, 33b/8, 33b/9, 34a/10, 38b/15, 46b/15, 61a/7, 67a/12
o.-uruz (1) 260b/2
o.-acaḳ ol- (1) 120b/8
o.-mamış ol- (1) 116b/15

olın- (bk. **olun-**) : Olunmak, edilmek
o.-a (98) 9b/15, 16b/15, 17a/5, 18a/2, 23a/12, 23b/10, 30b/1, 30b/5, 35b/13, 47a/10, 56b/3, 67b/1, 67b/2, 67b/4, 67b/6, 67b/7, 67b/7, 68a/2, 81a/12, 88a/3, 92b/3, 96b/6, 99a/2, 99a/3, 105b/2, 106b/13, 108b/15, 123a/3, 126a/11, 126b/14, 126b/14, 126b/15, 130b/4, 142b/3, 145b/15, 146a/2
o.-acaḳ (1) 9a/2
o.-an (42) 9b/13, 10a/3, 13b/5, 15b/7, 17a/14, 24a/4, 26a/5, 35b/11, 37b/1, 40b/8, 110a/7, 115b/11, 135b/7, 145b/15, 148b/3, 158a/4, 166b/2, 172a/4, 174a/1, 179a/13, 179b/2, 182b/14, 222b/14, 246b/15, 252b/2, 255b/8, 259b/3, 260a/4, 260b/6, 261a/14, 261a/15, 269b/4, 270b/5, 271a/4, 272b/3, 277a/1, 282b/12, 302a/1, 302a/6, 303a/10, 303b/3, 305a/2
o.-ana (1) 24a/14
o.-andur (1) 85b/13
o.-anları (1) 74a/10
o.-anuñ (2) 23b/7, 159b/15
o.-asın (1) 199a/14
o.-dı (5) 58a/13, 91b/1, 106a/6, 158b/6, 308a/13
o.-dum (1) 276b/10
o.-ıcaḳ (2) 21a/13, 23b/5
o.-masun (2) 260a/9, 260a/10
o.-maya (4) 21a/13, 46b/10, 193a/1, 278b/3
o.-mayup (1) 38b/3
o.-maz (9) 10b/1, 13b/2, 24a/5, 33b/14, 34a/11, 254b/10, 272a/9, 273a/1, 274a/2
o.-mışdur (2) 189a/7, 234b/15
o.-sa (3) 27b/15, 218b/4, 275b/4
o.-up (6) 3b/13, 37b/15, 77b/9, 82a/12, 173b/7, 261a/11
o.-ur (256) 12a/1, 20b/13, 22b/13, 24b/9, 24b/11, 25b/3, 30a/3, 30a/10, 30a/11, 30a/13, 30a/15, 30b/2,32a/8, 34b/14, 45a/2, 45a/3, 45a/4, 45a/5, 45a/6, 45a/7, 45a/8, 45a/11, 45a/12, 45a/14, 45b/1, 45b/4, 45b/6, 45b/8, 45b/15, 46a/1, 46a/2, 46a/3, 46a/5, 46a/6
o.-urdı (2) 19b/10, 255a/2
o.-ursa (2) 35a/10, 184a/2

olınmaḳ(ġ) (bk. **olunmaḳ**) (10): Olunmak, edilmek 9a/9, 18a/3, 24a/4, 25a/15, 62b/11, 142b/11, 142b/12, 153a/15, 173a/2, 274b/4
o.(ġ)-a (3) 194a/4, 260a/6, 271a/8
o.(ġ)-uñ (1) 39a/8
o.-dur (1) 125b/15

olmaḳ(ġ) (65): Olmak, yapmak, etmek 9a/9, 17b/14, 29a/13, 36a/8, 36a/8, 38a/6, 38b/14, 39a/1, 39a/4, 39a/6, 39a/7, 39b/1, 40b/7, 41b/3, 41b/3, 43a/11, 60b/1, 62b/12, 67a/14, 74a/7, 74a/15, 76b/12, 94a/6, 94a/8, 99b/2, 102a/2, 124a/12, 137b/13, 156a/12, 166a/10, 166a/11, 168a/6, 178a/3
o.(ġ)-a (59) 30b/2, 40a/1, 47b/7, 55b/2, 55b/3, 60b/7, 63a/12, 63a/13, 67a/4, 71a/3, 71b/5,

o.-mışdur (8) 30a/13, 44a/9, 75b/8, 94b/15, 95a/1, 118b/14, 173a/7, 173a/8
o.-mışıdı (2) 256a/15, 280a/5
o.-mışsın (1) 246b/4
o.-sa (16) 23a/13, 23a/13, 26a/4, 34a/14, 34a/15, 62a/8, 62a/2, 83a/13, 83a/15, 100b/7, 153a/12, 225a/5, 258b/1, 274b/2, 298b/10, 300a/1
o.-unca (1) 138b/2
o.-uncaya (1) 23b/5
o.-up (1) 3b/14
o.-ur (2) 23b/7, 34a/ 3

olunmaḳ (bk. **olınmaḳ**): Olunmak, yapılmak
o.-dan (2) 40a/5, 44b/10

olunmamaḳ (1): Olunmamak, yapılmamak 24a/5

omuz (3): Omuz 177b/5, 291a/2, 291a/2
o.-ın (1) 177b/7
o.-ları (2) 258b/12, 258b/14
o.-larına urup ḳaldur- (1) 298a/5

on (1): On sayısı 182b/3
o.-dur (1) 61b/13

onaltı (1): Onaltı sayısı 148b/2

onaltıncı (3): Onaltıncı sıra sayısı 4b/5, 5b/4, 230b/6

oñat (3): Doğru, uygun, iyi, mükemmel 176b/2, 240b/4, 240b/5

onbėş (2): Onbeş sayısı 68a/7, 68a/7

onbėşinci (4): Onbeşinci sıra sayısı 4b/3, 5b/1, 48a/9, 222a/10

onbiñ (3): On bin sayısı 113a/14, 158b/12, 285a/4

onbir (9): On bir 36b/7, 58b/8, 59a/6, 59a/6, 61a/15, 61b/4, 61b/13, 62b/7, 63a/4

onbirinci (13): Onbirinci sıra sayısı 4a/12, 4a/12, 5a/10, 5a/10, 5b/1, 8a/3, 8a/3, 33b/1, 33b/1, 190b/13, 190b/13, 255a/3, 255a/3

ondacı (1): Öşür denilen vergiyi toplayan, aşarcı 227a/8

ondördünci (6): Ondördüncü, sıra sayısı 4b/2, 5a/15, 5a/15, 27b/5, 44b/15, 211a/10

oñıl- : İyileşmek, yara kapanmak
o.-ur (1) 282b/7

oniki (3): Oniki sayısı 16a/11, 238b/11, 238b/12
o. ol- (1) 61b/12

onikinci (5): Onikinci sıra sayısı 4a/14, 5a/11, 37b/4, 50a/2, 202a/3

onsėkiz (1): Onsekiz sayısı 3b/12

onsekizinci (4): Onsekizinci, sıra sayısı 5b/8, 6a/5, 241b/6, 266a/9

onṭoḳuz (2): Ondokuz sayısı 117b/13, 117b/14

onṭoḳuzuncı (1): Ondokuzuncu sıra sayısı 5b/10

onuncı (4): Onuncu sıra sayısı 4a/11, 5a/8, 29a/3, 184a/3

onüçünci (4): Onüçüncü sıra sayısı 4b/1, 5a/13, 43a/4, 204b/12

onyėdinci (4): Onyedinci sıra sayısı 5b/6, 6a/1, 239a/10, 252a/4

ora : O yer
o.-ya (1) 186b/1

orta (4): Orta, ara yer 173a/5, 176a/15, 258a/1, 276b/3
o.-dağı (1) 108b/7
o.-larında (1) 60b/3
o.-sı (3) 66a/4, 208b/13, 213b/7
o.-sıdur (3) 65b/7, 65b/9, 66a/5
o.-sına (4) 67a/3, 71b/7, 79a/6, 80a/8
o.-sında (14) 48b/9, 51b/1, 51b/5, 55a/12, 55b/12, 60a/14, 62a/5, 64b/7, 72a/1, 79b/1, 80a/7, 80b/7, 120a/14, 243b/8
o.-sından (2) 79b/14, 116a/9
o.-sındayıdı (1) 258b/5

oruc Far. (1): Oruç, dinî kurallar içinde yiyip içmekten kaçınma 198a/2

o. dut- (2) 163b/11, 188a/1
o. ṭut- (3) 41a/14, 41a/15, 197b/6
o. yi- (2) 197b/5, 197b/6
ot (6): Ot 25b/9, 25b/10, 118b/8, 118b/9, 118b/10, 118b/10
o.-a (1) 122b/2
o.-lar (6) 4b/14, 15b/12, 25b/9, 25b/10, 109b/13, 110b/8
o.-ları (1) 70a/12
otçı (1): Ot ve baharat satan, aktar 224b/6
otla- : Yayılmak, ot yemek
o.-yacaḳ (1) 25b/10
otlaḳ (2): Otlak, mera, çayır 118b/8, 119a/1
o.-lar (1) 50b/8
o.-da (1) 25b/10
otlu (1): Otlu 98a/2
otluḳ : Otluk, ot konulan yer
o.-da (1) 25b/9
otsuz (1): Otsuz 99a/13
otur- (1): Oturmak 253b/1
o.-a (1) 234b/12
o.-acaḳ (1) 106b/4
o.-dı (1) 234b/11
o.-dum (4) 234b/10, 263b/10, 264a/6, 279b/5
o.-masam (1) 264a/6
o.-mış (3) 103a/12, 185a/3, 204b/2
o.-mışıdı (1) 263a/12
o.-sa (7) 98b/13, 99b/7, 103a/5, 123b/6, 190a/12, 193a/2, 308a/8
o.-uñ (1) 262a/15
o.-ur (14) 55b/8, 69b/14, 87a/9, 103b/11, 106a/10, 108a/8, 160b/2, 171a/3, 220a/3, 236a/9, 238b/11, 251a/1, 251a/2, 268a/14
o.-urken (5) 103a/12, 192a/15, 193b/1, 193b/1, 262a/3
o.-ur bul- (1) 9a/15
o.-ur ol- (1) 192a/13
oṭurmaḳ : Oturmak
o.-dur (1) 289b/8
otuz (6): Otuz sayısı 105b/5, 105b/5, 136b/14, 136b/14, 136b/15, 137a/1
otuzdört (3): Otuzdört sayısı 136b/14, 136b/15, 137a/2
o. ol- (1) 137a/1
otuzdördünci (1) Sıralama sayısı 136b/14
oyna- : Oynamak; hoplamak
o.-mış (1) 244b/7
o.-r (1) 234a/10
o.-sa (1) 150b/13
o.-ya (1) 150b/13
oynadıcı : Oynatan
süñü o. (1) 229b4
oynama : Oynama
yürek o.-sı (1) 250b/6
oynamaḳ (1): Oynamak 236a/6
oyuḳ (1): Oyularak yapılan şekil, oyma, heykelcikler 201b/15
o.-uñ (1) 202a/1
oyuncı : Oyuncu, oyun oynayan kimse
o.-lar (1) 228b/4

-Ö-

öd (2): Öd kesesi, öd 179b/13, 180a/1
ö.-ini (1) 179b/14
öde- : Ödemek
ö.-r (1) 30b/12
ö.-ye (2) 72b/12, 88a/14
ödemek (1):Ödemek, 219a/14
ö.-dür (1) 169a/11
ödenmek : Ödenmek
ö.-den (1) 178a/14
ödünç (1): Ödünç, geri verilmek üzere alınan şey 219a/10
ög- : Övmek
ö.-er (1) 213b/4
ögin- : Övünmek
ö.-ür (1) 231b/1
ögren- : Öğrenmek
ö-e (9) 65a/15, 87a/15, 111b/2, 162b/3, 195b/13, 247b/5, 251b/1, 281b/5, 307a/12
ö.-en (1) 307a/14
ö.-ür (2) 164b/6, 240b/4
ögret(d)- : Öğretmek

ö.(d)-e (1) 198a/10
ö.(d)-elüm (1) 265b/11
ö.(d)ür (1) 284a/9
ö.-medi (1) 176b/11
ögünmek (1): Övünmek 213b/3
ökçe (1): Ökçe 182b/13
ö.-si (2) 183b/13, 301b/11
ö.-sinde (1) 209a/2
ö.-sini (1) 80a/15
ökse (bk. **öksi**) (1): Kuş avlamakta kullanılan yapışkanlı değnek 155a/10
öksi (bk. **ökse**): Kuş avlamakta kullanılan yapışkanlı değnek
ö.-ye (1) 155a/11
öksürmek (1): Öksürmek 287b/13
öksürük (1): Öksürük 285a/15
öküz (6): Öküz 129b/7, 130b/12, 130b/13, 131a/4, 131a/7, 187b/1
ö.-e (1) 130b/11
ö.-i (2) 131a/2, 130b/10
ö.-üñ (5) 129a/15, 129b/5, 130b/14, 130b/15, 130b/15
ö. ol- (1) 137b/3
öl- : Ölmek
ö.-di (3) 55a/5, 58b/13, 82a/9
ö.-e (14) 56b/15, 57a/1, 57a/1, 57a/9, 57a/9, 57a/10, 63b/2, 64a/3, 80b/15, 88b/14, 88b/14, 171a/1, 182a/8, 190a/9
ö.-en (1) 104b/3
ö.-medüm (1) 299b/6
ö.-mez (1) 130b/6
ö.-miş (2) 11b/9, 59a/3
ö.-mişdür (1) 59a/4
ö.-mişem (1) 279b/15
ö.-mişidi (1) 58a/12
ö.-ür (14) 55a/11, 56a/10, 56a/11, 56a/13, 56a/13, 63a/15, 63b/1, 64b/11, 90b/4, 92b/6, 96b/14, 100a/6, 100a/6, 100a/6
ö.-ürin (2) 55a/5, 55a/11
ö.-ürler (1) 67a/9
ölç- : Ölçmek
ö.-e (1) 216a/5
ö.-er (2) 216a/6, 246a/14
ö.-se (1) 228b/10
ölçek (1): Ölçek 238a/1
ölçmek (2): Ölçmek 214b/12, 214b/13
ölçüci (2): Ölçücü, ölçen 228b/10, 229a/6
öldürmek (1): Öldürmek 215a/15
ölme : Ölme, ölüm
ö.-sinden (1) 88a/2
ö.-sine (1) 97a/2
ölmek(g) : Ölmek
ö.(g)-e (4) 57b/3, 65a/8, 65b/10, 70a/12
ö.(g)-ile (1) 54b/10
ö.(g)-e yakın ol- (1) 51a/10
ölü (5): Ölü 99a/13, 229b/8, 230b/4, 230b/4, 297a/15
ö.-ler (3) 6a/13, 295a/8, 301a/6
ö. ol- (1) 90a/4
ölüm : Ölüm
ö.-dür (1) 66a/7
ö.-i (1) 81b/15
'öm(ü)r Ar. (4): Ömür, hayat, yaşayış 130b/7, 130b/7, 161a/1, 280a/4
'ö.-e (9) 121b/13, 129a/8, 142b/9, 156a/10, 160a/3, 168b/9, 188b/1, 221b/10, 245a/12
'ö.-i (22) 96b/9, 124a/4, 130a/12, 157a/8, 161a/5, 161a/6, 169a/4, 181b/11, 183b/2, 183b/3, 189a/14, 194a/6, 194b/1, 195a/2, 196a/7, 198b/13, 228b/6, 245a/3, 280b/7, 286b/3, 297a/13, 304a/9
'ö.-ile (2) 111b/7, 219b/8
'ö.-in (1) 239a/8
'ö.-ine (5) 98b/8, 157a/7, 64a/8, 64a/11, 64a/12
'ö.-ine (1) 291a/9
'ö.-inüñ (2) 160b/15, 245a/10
'ö.-leri (1) 301b/5
'ö.-üm (1) 176b/8
'ö.-üñi (1) 280a/7
'ö(ü).-dür (3) 118a/11, 157b/11, 247a/5
'ö. az ol- (1) 231a/15
'ö. tamamı ol- (1) 157a/15
'ö.-i dırāz ol- (4) 295a/13, 297a/5, 297a/9, 303a/5

özdek : Öz, kök, temel
ö.-i (1) 113b/5
özerlik : Çoğunlukla tütsü yapımında kullanılan yabanî sedef tohumu
ö.-dür (1) 122a/14
'özr Ar. (1): Özür, kusur 192b/1
'ö.-i (1) 224b/9

-P-

pāçe Far. (1): Koyun, keçi, sığır ayağından yapılan yemek 159a/1
pādişāh (bk.**pādişeh, pāẕişāh**) Far. (27): Padişah, hükümdar 29b/9, 30a/1, 51b/15, 52a/3, 52b/1, 66a/10, 70a/10, 79b/13, 93b/7, 134b/7, 135b/5, 143b/2, 145a/12, 155b/13, 187b/12, 202b/7, 203b/1, 205a/2, 209b/14, 209b/15, 240a/2, 242a/1, 243a/11, 243b/13, 243b/14, 246a/15 284b/11
p.-a (5) 36a/1, 88a/12, 147a/7, 202b/2, 239b/1
p.-dan (8) 93a/4, 93a/5, 141a/2, 141a/13, 143a/15, 223a/10, 227a/13, 240a/4
p.-dur (3) 127b/6, 223a/6, 228a/6
p.-ı (3) 203b/15, 251b/5, 294a/10
p.-ıdur (1) 179a/15
p.-ıla (1) 29b/7
p.-ına (1) 147b/4
p.-ısa (2) 201b/9, 241a/4
p.-larıdur (1) 243a/3
p.-um (1) 135b/4
p.-uñ (5) 127b/7, 146b/5, 203a/15, 212a/5, 227a/11
p. ol- (8) 56a/8, 200b/5, 202a/10, 202a/11, 203a/3, 252b/12, 262b/7, 263b/7

pādişāhlıḳ(ġ) Ar.+T.: Padişahlık, hükümdarlık
p.(ġ)-a (1) 201a/15
p.(ġ)-ı (1) 203a/3
p. it- (1) 117b/15
pādişeh (bk. **pādişāh, pāẕişāh**) Ar.: Padişah
p.-den (1) 265b/2
p.-ler (1) 158a/12, 35b/15
p.-lerüñ (2) 29b/6, 36a/3
pāk Ar. (7): Temiz, arı, pak 7a/14, 86b/11, 89b/8, 154a/1, 223b/12, 234b/4, 293a/12
p.-dur (2) 184b/5, 244b/13
p. it- (6) 78a/1, 78a/2, 106b/2, 114a/13, 213b/13, 228a/4
p. ol- (12) 28a/1, 28a/2, 28a/15, 28b/3, 106a/15, 239a/13, 248a/6, 248a/12, 266b/11, 267a/2, 267a/7, 293b/8
pākize Far. (1): Temiz, lekesiz, saf 7a/14
p. ol- (1) 28b/5
pāklıḳ(ġ) (bk. **pāklik**) Far.+T: Temizlik, arılık
p.(ġ)-a (1) 105a/15
pāklik (bk. **pāklıḳ**) Far.+T. (1): Temizlik, arılık 78a/2
pālān Far. (2): Palan, semer, eğer 222a/15, 231a/4
pālāncı Far.+T. (1): Palan, semer yapıp satan kişi 231a/3
pālāndūz (bk. **palandūz**) Far. (1): Palancı, semerci 222a/14
palandūz (bk. **pālāndūz**) (1): Palancı, semerci 222a/14
pālūde Far. (2): Saf hâle getirilmiş, süzülmüş 163a/6, 231b/11
panbuḳ(ġ) (bk.**banbuḳ**) (3): Pamuk 174a/4, 218b/9, 230a/10
p.-a (1) 82a/3
p. at- (1) 124a/13
panbuḳçı (1): Pamukçu 228b/6
pāre Far. (9): Parça; bölük; para 64b/14, 134a/7, 224a/9, 240a/9,

241b/14, 242b/8, 249a/8, 254a/12, 279a/9
p. p. it- (1) 240a/9
p. p. olup yırtıl- (1) 249a/8
p. p. ol- (1) 224a/9

pāreleyici Far.+T. (1): Parçalayıcı 228a/12

pārs Far. (2): Pars 153a/15, 187b/8

parsacı Far.+T. (1): Bir gösteriden sonra para toplayan kişi; dilenci 204a/8

pārsame Far. (1): Nane cinsinden bir ot 126a/6

pas (1): Pas, küf 167a/4,
p. ol- (1) 169b/12
p. tut- (1) 42b/3
p. gider- (1) 226a/5

pāsbān Far. (1): Gece bekçisi 222b/13

paşlan- : Paslanmak
p.-sa (1) 206b/10

pāy Far. (1): Ayak 183a/10

pāzār Far.: Pazar, çarşı
p. ādemisi ol- (1) 165a/15

pāzişāh (bk. **pādişāh, pādişeh**) Far. (1): Padişah, hükümdar 146b/5

pāzū (bk. **bāzū**) Far. (1): Kolun omuz ile dirsek arasındaki kısmı, pazu 1 76a/2

peçe (1): Peçe, yüzlük, örtü 237a/13

pehlevān (bk. **pehlüvān**) Far.: Pehlivan, yiğit, güreşçi
p.-lar (1) 289b/9

pehlüvān (bk. **pehlevān**) Far. (1): Pehlivan, yiğit, güreşçi 295b/10

pelte Far. (1): Pelte, saf hâle getirilmiş, süzülmüş 163a/4

peltek (1): Konuşurken dilin dişe değmesinden dolayı bazı sesleri çıkaramama, pelteklik 285b/3

pencere Far. (1): Pencere 105a/1
p.-si (1) 7a/4

pençe Far.: Pençe, yırtıcı hayvan tırnağı
p.-siyle (1) 153b/4

pençşenbe Far. (1): Perşembe günü 18a/2

penyir Far. (4): Peynir 185a/14, 185b/1, 185b/2, 185b/2
p.-ile (1) 185b/3

perākende Far. (1): Dağınık, darmadağın; dağıtma; azar azar
p. kıl- (1) 83b/13
p. ol- (4) 63b/1, 63b/2, 63b/7, 63a/14

perçem Far. (1): Yele, kâkül 143b/13

perde Far. (7): Perde, kapı pencere gibi yerlere asılan örtü 233a/12, 233a/13, 233a/14, 233a/15, 234a/4, 272a/1, 289b/13
p.-yi (2) 233b/3, 233b/3
p.-leri (1) 3a/2
p.-si (1) 171a/2
p.-sine (1) 166b/7
p. ol- (5) 57a/7, 67a/11, 72a/11, 81a/6, 273a/5

perdelen- Far.+T.: Perdelenmek
p.-mişdür (1) 271b/7

perdelendür- Far.+T.: Perdelendirmek, örtmek, engellenmek
p.-di (1) 72b/1

perhiz Far.: Perhiz, dinin yasakladığı şeylerden uzak durma
p.-dür (1) 82a/7
p. it- (1) 292b/15

perhizkārlık(ġ) Far.+T.: Sofuluk, mahrem olan şeylerden kaçınmaklık
p.(ġ)-a (1) 105b/1
p.(ġ)-ı (1) 81b/7

pes Far. (67): Sonra, sonuç olarak, öylece, şimdi,; ard, arka 2a/11, 3b/1, 8b/9, 9a/6, 9a/15, 9b/12, 10a/6, 10a/11, 10a/13, 10a/14, 10b/11, 10b/14, 11b/1, 13a/6, 15a/3, 19b/1, 19b/2, 20a/4, 24a/13, 24b/8, 24b/14, 25a/13, 25b/2, 25b/6, 27a/2, 27a/7, 27a/12, 27a/14, 28a/10,

29b/7, 30b/15, 31a/12, 31b/1, 33b/14

peşimān Far. (2): Pişman 107a/14, 250b/14

p. ol- (15) 107a/14, 113a/15, 123a/8, 142b/8, 143b/12, 189b/13, 218b/2, 218b/5, 240a/7, 250b/14, 264b/14, 290b/6, 300a/10, 303a/13, 303b/1

peşimānlıḳ Far.+T. (1): Pişmanlık 46b/7

p.(ġ)-ıla (1) 46b/7

peyġāmber (bk. **peyġamber**) Far. (1): Peygamber 247a/7

peyġamber (bk. **peyġāmber**) Far. (84): Peygamber 7b/3, 9a/11, 9a/14, 11a/6, 11a/6, 14b/9, 17b/6, 18a/11, 18b/2, 19b/9, 19b/12, 23a/12, 25b/6, 25b/12, 25b/15, 27a/12, 27a/15, 28b/14, 29b/15, 35a/4, 36a/15, 36b/6, 39a/12, 39a/15, 43a/14, 120b/5, 131b/9, 132a/1, 142a/12, 144b/3, 146a/4, 150a/3, 151b/15, 156b/4, 156b/8, 161b/13, 162a/3, 162a/9, 162a/13, 164a/9, 164b/1

p.-den (5) 9b/1, 39a/2, 58b/6, 255b/9, 272a/12

p.-e (11) 27a/3, 113a/6, 136b/1, 150a/3, 180b/14, 220a/1, 245b/6, 253b/9, 254a/12, 254a/14, 275b/14

p.-i (26) 18a/15, 185b/10, 252b/7, 252b/11, 257a/10, 257b/6, 262b/6, 263a/1, 263a/2, 263a/5, 263a/6, 263a/7, 263a/9, 263b/1, 263b/2

p.-ler (1) 18a/14

p.-lere (1) 40b/3

p.-leri (2) 6a/3, 262b/3

p.-ümüz (3) 30b/4, 36a/11, 38b/11

p.-üñ (10) 7b/2, 25b/2, 36b/3, 102a/10, 252b/5, 253a/2, 253a/3 254a/8, 257a/11, 257a/13

p. ol- (1) 205a/1

peyġamberlıḳ(ġ) Far.+T.: Peygamberlik

p.(ġ)-ı (1) 1b/6

p(ġ)-ıla (1) 152b/11

peykān Far.: Başak, okun ucundaki sivri demir

p.-ın düz- (1) 206a/12

piliç (1): Piliç 144a/13

pir Far. (2): Yaşlı, ihtiyar 2b/5, 18b/6

p.-ler (2) 30a/2, 11b/8

p. ol- (1) 288b/14

pirinç Far. (1): Pirinç, pirinç madeni 247b/7

pirūze Far. (1): Mavi renkli ve değerli bir süs taşı 247a/4

piş̇- (bk. **bış-**): Pişmek

p.-mese (1) 157b/8

piyāde Far. (1): Yaya, yürüyerek giden 232b/6

puḫte Far. (2) : Pişmiş, tecrübeli 43a/14, 43a/15

pūl Far. (3): Para, pul 188b/11, 238a/14, 246b/8

p.-uñ (1) 227b/3

p. olup çıḳ- (1) 247b/15

pūlcı Far.+T. (1): Pulcu 227b/3

-R-

rā Ar. (5): Arap alfabesindeki "r" harfi 120b/8, 138a/5, 215a/6, 232b/9, 287b/5

rābi' Ar. (2): Dördüncü 44a/14, 83b/10

rābi'ā Ar. (1): Dördüncü 61b/9

rāci' Ar.: Geri dönen; ilgisi olan

r.-dür (5) 9b/13, 36a/1, 218b/14, 218b/15, 259a/13

ra'd Ar.(1): Gök gürlemesi 73a/4

raḍıya'llāhu Ar. (68): Allah ondan razı olsun! 14a/3, 15a/14, 16b/1, 19a/10, 19b/7, 20a/7, 20a/7, 22a/10, 22b/14, 23a/1, 32a/8, 32a/15, 33a/3, 43b/3, 47a/15, 47b/2, 54b/7, 54b/10, 58a/15, 58b/1, 59a/7, 72a/15, 88a/1, 91a/14, 91b/1, 91b/2, 91b/3, 95b/5, 118a/6, 118b/4, 125b/7, 136b/10, 136b/11, 139a/13, 149b/14, 151a/5, 162a/2, 162a/4, 162a/10, 162a/11, 166b/12, 166b/14, 171a/8, 184b/15, 188b/14, 196a/3, 196b/5, 199a/12, 211a/8, 244a/2, 244a/4, 247b/3, 250b/10, 253b/5, 253b/6, 254a/2, 257b/13, 258a/13, 258b/2, 258b/6, 266a/3, 266a/4, 266a/5, 266a/7, 268a/7, 272b/4, 272b/7, 294b/15

rāfi' Ar.: Kaldıran, yükselten
r.-den (1) 19b/5

rağbet Ar.: İstekle karşılama; istek, arzu
r.-ler (1) 2b/10
r. it- (4) 16b/11, 33a/9, 151a/6, 196a/10

rāġıb Ar.: İstekli, isteyen, rağbet eden
r. ol- (1) 2a/13

raġif Ar. (1): Yufka, pide 157a/5

rāh Ar.(1): Tutulan yol, yol 2a/7

raḥā Ar. (1): Değirmen 232b/9

rāḥat Ar.(2): Üzüntüsüz, tasasız, kedersiz bir halde bulunma 6b/4, 103a/5
r.-a (1) 156b/13
r.-da (1) 266a/9
r.-dur (3) 84a/15, 282b/6, 304a/7
r.-ı (1) 69b/15
r.-ıla (2) 185b/1, 219b/10
r. ol- (9) 69b/13, 77a/3, 131b/6, 134b/5, 137a/12, 145b/13, 161a/9, 171a/4, 307a/10

rāḥatlıḳ Ar. + T. : Rahatlık, tasasız, kaygısız olma durumu
r.-dur (1) 148a/13

rāḥe Ar. (1): El ayası, avuç içi 259a/1

rāhib Ar.(1): Rahip, Hristiyan din adamı 201b/6

raḥim Ar. (2): Esirgeyen, koruyan, acıyan 71a/5, 215a/14

raḥimallah Ar. (1): Allah merhamet etsin! 35a/1

raḥime Ar.: Merhametli (kadın)
r.-dür (1) 157b/12

raḥimehu'llāh Ar. (15): Allah ona (onlara) rahmet etsin! 8a/8, 13b/9, 26a/12, 36b/14, 38a/2, 42a/8, 43b/3, 44b/1, 48b/5, 69a/15, 74a/13, 82b/12, 94b/15, 98b/2, 100b/2, 126b/8

raḥm Ar.(5): Acıma, esirgeme, koruma 95b/15, 112b/1, 150a/5, 220b/7, 292b/7
r.-ıla (1) 219a/14
r. it- (1) 198a/14

raḥmān Ar.(1): Herkese merhamet eden; Allah 271a/9

raḫme Ar. (1): Kartal 138a65

raḥmet Ar.(3): Acıma, esirgeme, koruma 160a/10, 266b/4, 215a/12
r.-dür (4) 70a/14, 71b/11, 147a/9, 281a/11
r.-e (2) 195a/10, 267b/3
r.-i (2) 37a/2, 78a/4
r.-lerine (1) 131b/11
r. eyle- (1) 3a/14
r. vāḳi ol- (1) 299a/4

raḥmetu'llāh Ar. (1): Allah rahmet etsin! 55a/11

rā'i Ar. (2): Çoban, sığırtmaç 224b/10, 225a/5

r. it- (5) 33b/13, 104b/10, 127b/7, 239b/14, 302b/12
r.-yı ḫayr it- (1) 20b/2
r.-yı ḳaṭ' it- (1) 215b/1

rec'at Ar. (1): Öldükten sonra dünyaya gelişler 217a/14

receb Ar. (4): Heybetli, gösterişli; Arabî ayların yedincisi ve üç ayların birincisi 16b/13, 258b/15, 308a/13, 308a/14

recm Ar. (1): Taşlama, taşa tutma 215a/15
r. it- (1) 215b/1

recül Ar. (201): İnsan, erkek, ergin; becerikli , , 38a/5, 38a/6, 45a/11, 64b/8, 99a/5, 104a/14, 104b/5, 104b/12, 104b/12, 110a/8, 110a/9, 110a/13, 111b/6, 111b/9, 112a/6, 116b/8, 116b/10, 116b/11, 117b/6, 117b/8, 119a/1, 119a/3, 120a/9, 121a/7, 122a/12, 122b/2, 122b/3, 122b/3, 122b/9, 122b/11, 122b/12, 122b/12, 123a/6, 123b/12, 123b/7, 126b/8, 152a/8, 181a/2, 222a/4, 222a/4, 290b/8, 220b/5, 249a/7, 291a/15, 298b/7
r.-dür (24) 109a/5, 118b/11, 119a/8, 122a/12, 125a/2, 128b/5, 129b/2, 134a/1, 141b/1, 155a/15, 161a/4, 224a/11, 224b/3, 224b/6, 225a/1, 225a/8, 225b/11, 227a/6, 227a/7, 227a/14, 230a/6, 233a/4, 237a/8, 238b/14
r.-ile (1) 57b/5
r.-üñ (2) 111a/1, 158a/5

red(d) Ar. (1): Reddetme, geri çevirme, kabul etmeme 277a/3
r. eyle- (1) 277a/3
r. it- (5) 39b/7, 78a/7, 193b/6, 276b/15, 294a/8
r. ol- (2) 24a/5, 276b/10

reddiyye Ar. (2): Reddetme, reddetme ile ilgili 136b/7
r.-den (1) 28a/3
r.ü'l-ḫulḳ ol- (1) 103b/14

ref' Ar.: Kalkındırma, yüceltme; kaldırma, hükümsüz bırakma
r. it- (1) 190b/12
r. idici ol- (1) 96a/14
r. ol- (2) 23b/4, 122a/9

ref Ar.: Yatak, döşek
r.-leridi (1) 280b/15

refā Ar. (1): Eski giysileri onaran kimse, terzi 224b/6

refāhiyyet Ar.: Bolluk, rahatlık, bollukta geçiniş
r.-ine (1) 146b/5
r.-ile (2) 245a/3, 291a/8

refī' Ar.(8):Yüksek, yüce 99a/4, 101a/1, 141a/11, 146a/7, 161a/5, 168b/2, 247a/1, 298a/10,
r.ü'l-ḳadr : Şanı, değeri yüce olan 168b/2
r.-dür (3) 104b/12, 154b/3, 154b/4
r.-e (1) 146b/12

refīḳ Ar.(1): Arkadaş; ortak 256b/2

refīḳa Ar. (1): Kadın arkadaş 2b/4

refs Ar. (1): Ayakla tepmek 215a/9

rehn Ar.(2): Ödünç alınan eşya, para karşılığında gösterilen şey, ipotek 215a/10
r.-i (1) 136b/3
r. ḳo- (2) 152a/2, 215a/11, 215a/11
r. ol- (1) 136b/2

re'is Ar. (8): Baş, başkan 104b/8, 107b/12, 131b/13, 137b/12, 150a/11, 158b/12, 244b/15, 245a/10
r.-dür (4) 99a/5, 158b/8 229b/8, 236a/6

r.-i (1) 81a/2, 101a/12
r.-idür (1) 224a/6,
r.-ile (1) 286b/10
r.-inden (1) 287b/6
r.-ine (1) 301b/11
r.-inüñ (1) 50b/10
r.-ise (1) 298a/9
r. ol- (1) 155b/11
reke'at Ar.: Rekâtlar
r. ḳıl- (1) 192b/5
reḳḳāḳ (bk. **ruḳāḳ**) Ar.: Bir çeşit ince ekmek, yufka ekmek
r.-ı (1) 157a/15
rekve Ar. (1): Çukur kap, kâse, fincan 232b612
remed Ar. (2): Göz ağrısı 170b/13, 287b/10
remmāḥ Ar. (1) Mızrakçı, süngücü 229b/5
remy Ar.(2) Atma 45b/11, 238a/3
renc Ar.(1): Ağrı, sızı; zahmet, eziyet, sıkıntı 227b/4
r.-den (1) 85a/8
r.-dür (1) 90a/7
reng Far. (4): Renk 46b/15, 69b/6, 274a/14, 274b/1
r.-i (2) 56a/2, 73b/4
r.-ine (2) 56a/2, 73b/5
r.-ler (1) 12a/14
renginli Ar.+T. (1): Renkli 149b/12
renglü Ar.+T. (1): Renkli 12a/11, 292b/12
re's Ar.(4): Baş, kafa; baş, başkan 140b/3, 215a/12 286a/6, 289a/8, 258b/5
reslā رسلا Ar. (1): ? 138a/11
resm Ar.(2): Yazma, çizme; eser, iz; sûret 74a/7, 125a/12
r. ol- (1) 9b/9
resūl (80) Elçi; peygamber 10b/7, 14a/9, 14b/1, 15a/10, 16a/6, 18a/6, 19a/13, 20b/1, 21a/2, 21a/7, 21a/11, 21b/2, 21b/11, 22b/7, 23b/3, 23b/15, 26a/7, 29a/7, 31b/11, 32b/9, 32b/12, 32b/14, 33a/2, 33a/7, 37b/8, 37b/14, 39a/13, 39b/8, 40a/15, 40b/10, 41b/7, 42a/5, 44b/4, 44b/6, 44b/9, 45a/10, 45a/13, 45a/15, 45b/1, 48a/3, 48a/5, 48a/6, 48a/8, 52a/12, 52a/12, 54b/9, 54b/12, 59a/10
r.-e (11) 2a/8, 32a/9, 32b/7, 37b/9, 54b/8, 72b/2, 125b/15, 217b/3, 261a/9, 269b/14, 271a/4
r.-de (1) 39a/2
r.-den (12) 19a/11, 19b/7, 19b/11, 23a/2, 23a/4, 33a/4, 37b/5, 40a/4, 47a/12, 244a/2, 255b/5, 260b/12
r.-dür (5) 255b/13, 256a/1, 256a/2, 256a/6, 261a/15
r.-i (3) 252b/4, 257b/14, 307a/3
r.-idür (3) 107a/10, 231b/3, 286a/14
r.-üm (1) 2a/5
r.-üñ (5) 25a/1, 25a/12, 40a/7, 40b/4, 256b/12, 261a/2
r.-i ol- (1) 212a/5
resūla'llāh (bk. **resūlu'llāh**) Ar. (12): Allah'ın elçisi, Hz. Muhammed 32a/9, 32a/15, 32b/8, 32b/11, 37b/10, 142a/15, 156b/7, 162a/11, 164a/7, 164a/8, 184b/12, 184b/15
r.-am (1) 165a/5
r.-dan (1) 272b/6
r.-ı (2) 59a/8, 266a/8,
resūlu'llāh (bk. **resūla'llāh**) Ar. (28): Allah'ın elçisi, Hz. Muhammed 91a/5, 120b/4, 149b/15, 156b/3, 164a/15, 182b/4, 184b/12, 185a/1, 210a/12, 244a/2, 247a/9, 252a/6, 252b/9, 253b/1, 253b/10, 254a/11, 254b/1, 254b/4, 254b/5, 254b/11, 255b/12, 256a/11, 262a/8, 266a/4, 268a/8, 294b/15, 300a/2

r.-a (3) 125b/12, 164a/11, 220a/5
r.-dan (1) 91a/4
r.-ı (8) 164a/11, 191a/5, 159a/12, 252b/6, 254a/3, 256b/1, 256b/4, 256b/8
r.-ıla (1) 194a/13
r.-uñ (2) 257b/12, 258a/14
r. sünnetine yapış- (1) 192b/10

reşîd Ar.(1): Doğru yol tutan; iyi hareket eden, akıllı 211a/9
r.-ile (1) 45b/15

reṭāyî Ar. (1): Otçu, baharatçı 224b/6

revāc Ar.: Sürüm, geçerlilik; kıymet, değer
r.-ına (1) 79a/7
r. bul- (2) 108a/9, 163b/13

revvaḥa'llāhu rūḥahu Ar. (11): Allah onun ruhunu huzura kavuşturusun! 34b/1, 53b/14, 58a/7, 59b/3, 68b/7, 73b/14, 82b/7, 90b/13, 94b/14, 100b/2, 115b/15

revvaḥa'llāhu rūḥahümā Ar. (1): Allah o ikisinin ruhunu huzura kavuşturusun! 82b/7

revvās Ar. (1): Hayvan kellesi satan, kelleci 224b/11

reyāḥîn Ar.(1): Fesleğenler 125b/14

reyḥān Ar.(4): Reyhan, fesleğen 115b/12, 122a/3, 122a/9, 126b/3
r.-laruñ (1) 110b/10
r.-uñ (1) 122a/1
r. vir- (1) 122a/7

reyḥānî Ar. (1): Reyhancı 224b/5

reyḥāncı Ar.+T. (1): Reyhancı 224b/5

reyib Ar. (1): Şüphe 15a/1

reżā' Ar.: Süt emme
r.-dan (1) 114b/5

rı'āf Ar. (2): Burun kanaması 186a/6, 186a/10

rıḥlet Ar.: Göçme; ölme
r. it- (1) 262a/11

rıżā Ar.(1): Hoşnutluk, memnunluk; razı olma ; istek 264a/10
r.-sı (1) 292b/9
r.-sına (2) 194a/3, 304a/3
r.-sıyla (2) 140a/5, 182a/13
r. vir- (1) 304a/4

rızḳ Ar.(25): Azık, yiyecek, içecek şey; Allah'ın herkese bahşettiği nimet 50a/4, 71a/14, 79a/8, 97a/13, 100b/14, 106b/12, 112b/7, 112b/14, 117b/5, 121a/11, 123a/6, 124a/2, 141a/12, 158a/14, 161b/8, 162b/1, 162b/1, 166a/3, 171b/5, 185a/12, 194a/11, 194b/14, 219b/7, 224a/3 231b/8, 263b/5
r.-a (3) 70b/1, 98b/11, 199b/9
r.-dur (21) 70b/1, 85a/7, 85a/10, 111b/15, 112b/12, 117a/4, 119a/13, 121b/3, 126a/4, 132a/3, 152a/7, 152b/8, 159a/9, 159b/15, 161a/3, 161a/14, 161b/5, 163a/5, 163a/8, 185a/14, 189b/2
r.-ı (9) 56b/2, 94a/13, 106b/13, 106b/14, 137a/7, 178a/1, 194a/8, 197a/7, 244a/14
r.-ın (2) 145a/3, 155b/5
r.-uñ (1) 79a/10
r. gir- (1) 171b/7
r.-ı ḥarām ol- (1) 244a/14
r.-ı ḥelāl vir- (1) 228b/7
r. vir (1) 155b/7
r-ın vir- (1) 155b/6
r.-ın yi- (1) 203b/1

ri'āyet Ar.(1): Gütme,gözetme; sayma; saygı; ağırlama 63a/3
r. ol- (1) 57b/10, 57b/11
r. eyle- (3) 44a/5, 44a/9, 44a/10, 200b/8, 229b/1, 230a/6

[stamp]

r. it- (3) 63a/1, 63a/1, 63a/2, 63a/7

ribā Ar.(5): Tefecilikle alınan faiz; bir şey artma, çoğalma 179a/7, 283b/11, 285b/5, 286a/1, 297b/6

r.-dur (1) 297b/5

r.-ya (1) 297b/6

ribḥ Ar.(3): Kâr, kazanç; faiz 84b/14, 157a/14, 157a/15

r.-dür (3) 117b/11, 160a/2, 266a/14

r.-ile (1) 53a/6

r. it- (1) 294a/10

ricāl Ar. (7): Erkekler; belli mevki sahibi kimseler 70a/12, 104b/7, 124a/2, 156a/6, 159a/11, 205a/15, 246b/10

r.-den (3) 71a/7, 91a/10, 208b/15

r.-dür (5) 64a/14, 109b/15, 116b/1, 125b/6, 222b/11

r.-e (5) 85a/12, 138b/10, 237a/15, 238b/4, 240a/14

r.-üñ (1) 109b/15

ricl Ar.(3): Ayak 23b/3, 183a/7, 289a/14

r.-i (1) 74a/9

ridā Ar.: Belden yukarı örtülen örtü; hırka

r.-lar (1) 253b/3

rif'at Ar.(9): Yükseklik, yücelik, büyük ve büyük rütbe 19b/1, 31a/3, 50a/6, 50b/5, 51a/12, 51b/4, 56b/14, 99a/11, 102b/7

r.-a (7) 105a/2, 105a/11, 105b/1, 105b/3, 210b/13, 295b/5, 298a/5

r.-dur (6) 102b/4, 129b/4, 132b/2, 236a/7, 239b/11, 239b/12

r.-ı (2) 19b/5, 105a/13

r.-ıla (1) 250b/8

r.-ında (1) 104b/1

r. bul- (7) 32b/5, 32b/7, 121a/7, 154a/6, 203a/1, 208a/12, 234a/3

r. ol- (1) 82a/6

rīḥ Ar.(1): Yel, rüzgâr 111b/9

rīḳ Ar. (1): Ökse, ökse otu 155a/10

risālet Ar.(2): Elçilik; peygamberlik 6a/2, 207b/3

r.-den (1) 4a/15

r.-i (1) 252a/5

r.-üm (1) 156b/12

r. ol- (1) 270a/3

rivāyāt Ar.(1): Rivâyetler, söylentiler 39b/9

rivāyet Ar.(1): Söylenti; hikâye edilen bir haber, söz veya hadise 268b/10

r.-de (6) 22a/3, 23b/4, 61b/13, 255a/6, 258b/4, 268a/10

r.-dür (6) 113a/6, 142a/12, 164a/6, 258a/14, 258b/6, 271a/15

r.-i (1) 68a/9

r. it- (14) 11a/13, 19a/11, 19b/8, 19b/8, 19b/11, 19b/12, 20a/7, 22b/14, 25b/8, 72a/15, 244a/2, 261b/14, 268a/7, 268b/10

r. ol- (11) 32a/8, 47a/12, 58a/13, 59a/7, 91a/4, 91b/1, 95b/8, 120a/13, 220a/1, 260b/8, 282b/14

riyā Ar.(2): Özü sözü bir olmama, ikiyüzlülük 67b/6, 230a/1

r.-dur (1) 226a/13

r.-yıla (1) 214b/10

r. it- (1) 222b/3

riyāḥ Ar.: Ağrılar, romatizmalar; yeller

r.-a (1) 150b/10

riyālu Ar.+T.(1): İkiyüzlülükle yapılan şey 190b/10

riyāset Ar.(10): Reislik, baş olma, başkanlık 3a/1, 102b/2, 142a/9, 147b/1, 152a/10, 154a/7,

218a/1, 228b/9, 250a/1, 283b/7
r.-de (1) 203a/9
r.-dür (10) 140a/12, 144a/1, 168a/2, 184a/14, 236b/6, 246a/7, 285b/4, 285b/15, 308a/4, 308a/7
r.-e (10) 154a/5, 175b/11, 184b/2, 191b/9, 205b/6, 240a/3, 241b/15, 248b/2, 263b/5, 265b/6
r.-i (1) 209b/14
r. bul- (2) 222b/6, 243a/9

riyāżet Ar.: Nefsi kırma, dünya lezzetlerinden ve rahatından sakınma
r.-e (1) 105b/1
r.-ile (1) 98a/3
r. it- (1) 225a/1

ru'āf Ar. (1): Burun kanaması 186a/6

rub' Ar.(1): Dörtte bir, çeyrek 286b/1
r.-dan (1) 129b/3

rubā'iyye Ar. (2): Ön dişler ile azı dişleri arasında bulunan ve ikisi altta bulunan dört diş 172a/13, 173b/4

rub'ī Ar. (1): Dörtte bir 129b/3

rubūbiyyet Ar.: Efendiye mensup; Allah'a mensup
r.-ini (1) 68a/9

rūḥ Ar.(40): Can, nefes; canlılık, his 6b/3, 6b/14, 7a/1, 7a/14, 7a/15, 8b/1, 8b/3, 8b/9, 28b/5, 33b/4, 34a/5, 53b/2, 53b/4, 61a/4, 61a/9, 62b/1, 68a/1, 68a/3, 68a/8, 68b/4, 68b/4, 68b/5, 68b/8, 69b/6, 69b/7, 71b/13, 71b/15, 75a/13, 77b/6, 83a/7, 84b/11, 115a/4, 154a/1, 254b/10, 254b/11, 274a/3, 279b/10, 281a/2, 281a/3, 281a/4
r.-a (4) 62a/2, 75b/7, 114b/11, 180a/6
r.-da (1) 77b/8
r.-dadur (1) 53b/1
r.-dan (6) 34a/1, 53a/15, 60b/2, 61a/7, 277b/14, 278a/3
r.-dur (2) 69b/5, 180a/4
r.-ı (3) 62b/4, 63a/5, 237a/9
r.-ıçun (2) 75b/7, 220b/15
r.-ıdur (1) 254b/7
r.-ıla (2) 71b/12, 83a/5
r.-ın (1) 195a/5
r.-ına (1) 259b/15
r.-ından (1) 33b/7
r.-ını (1) 260a/2
r.-ınuñ (1) 8a/13
r.-lar (1) 76a/6
r.-laruñ (1) 75a/15
r.-umı (1) 278a/10
r.-uñ (6) 8b/12, 8b/12, 8b/15, 76a/4, 76a/4, 128a/10
r. ol- (1) 62b/3

rūḥānī Ar.: Ruha ait, ruh ile ilgili; gözle görüleme-yen, cismi olmayan
r.-dür (2) 117a/3, 118a/1
r.-sini (1) 60b/13

rūḥāniyye Ar. (4): Ruha ait, ruh ile ilgili 28a/8, 48b/11, 60b/5, 70b/13
r.-si (1) 48b/11

rūḥāniyyet Ar.: Ruhtan ibaret olanın hâli, ölmüş bir kimsenin devam etmekte olan ruhunun kudreti
r.-den (1) 48b/15
r.-e (1) 48b/13
r.-inüñ (1) 48b/12

rūḥ-ı ḳudüs Ar. (1): Cebrail; Hz. İsa'ya üfürülen ruh 75a/13

rūḥī Ar.: Ruh ile ilgili, ruha ait
r.-dür (1) 140b/4

rūḥiyye Ar. (2): Ruha ait olan, ruhla ilgili 74a/14, 254b/9
r.-dür (1) 61a/4

ruḫṣat Ar.(1): İzinler, müsaadeler 111a/9

ruḳ'a Ar.(1): Üzerine yazı yazılan kağıt, deri parçası; kısa mektup 240a/11

ruḳāḳ Ar. (1): Yufka, yufka emek 157a/14

rukye Ar. (1): Efsun, büyücü ve üfürükçülerin okudukları şey 224b/14
rustāki Ar.(1): Köylü 123b/14
rūşen Ar.(3): Aydın, parlak 27b/5, 29b/1, 308a/14
r. eyle- (1) 66b/3
rūşenlık Ar.+ T. (1): Aydınlık, parlaklık 41a/11
rutūbet Ar.: Yaşlık, nem, rutubet
r.-den (1) 76a/11
r.-dür (1) 237a/10
r.-i (1) 214b/2
r.-inden (1) 87a/6
rūz Ar.: Gün; gündüz
r.-a (1) 133b/6
rūzi Ar.: Rızık, azık; nasip, kısmet
r. it- (1) 132b/5
r. kıl- (1) 264b/12
rūzigār Ar.(1): Zaman, devir 66a/5
r.-uñ (1) 67a/4
rücū' Ar.(5): Dönme, geri dönme; cayma, sözünden dönme 28b/4, 55b/7, 72a/7, 104a/9, 305a/15
r.-ın (1) 155a/12
r.-ına (1) 153b/9
r. it- (17) 6b/12, 28b/4, 58a/6, 65a/1, 101b/5, 101b/12, 101b/14, 104a/9, 124b/8, 147a/4, 151a/14, 188a/12, 242a/2, 282a/5, 289b/8, 304b/6, 305a/15
rüesā Ar.: Reisler, başkanlar
r.-dan (1) 158b/11
r.-ya (1) 137a/7
rüfūf Ar.(1): Yataklar, döşekler 280b/14
r.-uñ (1) 281a/1
rükbe Ar. (1): Diz, dizkapağı 180b/11
rükū' Ar.: Öne doğru eğilme; namazda dizlere tutunarak vücudun belden yukarısını yere eğme hareketi
r. it- (2) 193a/1, 282a/2
rükūb Ar. (1): Bir şeye binmek 215a/6

rümmān Ar.(1): Nar 112b/2
rüsūm Ar. (2): Resimler; usul, merasim 8b/11, 270a/5
rüsül Ar.: Peygamberler
r.-e (1) 148a/6
rüsvāy Ar.: Rezil, itibarsız, haysiyetsiz
r.-yı halk ol- (4) 167b/11, 180b/3, 214b/4, 218a/7
r. ol- (2) 55b/12, 67b/5
rüsvāylık Ar.+T. (2): Rezillik, itibarsızlık 169b/1, 220a/1
rüşvet Ar.: Rüşvet
r. al- (1) 232a/6
r. vir- (1) 185a/5
rü'yā Ar. (171): Rüya, düş 2a/1, 2a/9, 2a/10, 4a/4, 4a/5, 4a/12, 4b/4, 5a/10, 7a/8, 7a/9, 7a/10, 7b/13, 8a/4, 8a/9, 9a/6, 9b/1, 10a/6, 10a/6, 11a/2, 11a/3, 11a/4, 11a/8, 11a/8, 11a/11, 11a/10, 11a/12, 11b/4, 11b/11, 12a/1, 12a/2, 12a/2, 12a/3, 13a/6, 13a/8, 13b/3, 13b/10, 21a/3, 21b/12, 23a/5, 23a/11, 28b/6, 36b/14, 36b/15, 37b/10, 37b/11, 37b/14, 38a/5, 38a/8, 38a/9, 38a/12, 38a/15, 38a/15, 38b/2, 38b/8, 38b/14, 39a/1, 39a/14, 39b/1, 39b/5, 42a/3, 199a/6, 279b/10
r.-da (31) 11b/8, 11b/12, 11b/14, 11b/15, 13a/2, 13a/5, 26a/6, 26a/9, 31a/11, 31b/4, 31b/7, 36b/6, 41b/2, 42a/6, 46a/7, 46a/11, 46b/3, 47a/1, 47a/7, 47b/8, 62b/11, 65a/11, 67a/10, 122a/10, 125b/10, 134a/5, 207b/11, 211a/7, 218b/4, 264a/6, 306a/11
r.-dan (4) 11a/3, 16b/2, 18b/2, 43a/3
r.-dur (7) 8a/12, 11b/8, 12a/3, 12a/8, 13a/14, 13b/2, 29b/11

r.-lar (5) 4a/15, 4b/6, 22b/15, 34b/13, 37b/4
r.-lara (1) 12b/12
r.-lardan (1) 23a/2
r.-ları (6) 11b/14, 29b/12, 34b/11, 35b/2, 36b/12, 40b/12
r.-larında (2) 29b/10, 38a/3
r.-larını (2) 29b/4, 36a/7
r.-larınuñ (3) 29b/7, 29b/8, 36b/10
r.-laruñ (3) 13b/8, 36a/7, 277b/7
r.-mda (1) 27b/4
r.-ñı (3) 29a/10, 58b/10, 97a/6
r.-nuñ (29) 4a/1, 4a/8, 7a/7, 10b/3, 11a/1, 13b/3, 14a/14, 14b/8, 15a/10, 15a/14, 15b/6, 16a/2, 21a/15, 22a/6, 25a/4, 30b/8, 31b/14, 31b/15, 33a/13, 36b/2, 36b/7, 48a/2, 52b/7, 56a/5, 62b/11, 95a/2, 123b/13, 142a/15, 252b/12
r.-ñuz (1) 43b/4
r.-ñuzı (4) 21a/4, 21a/7, 22a/12, 22a/15
r.-sı (35) 9a/12, 10a/9, 11b/5, 11b/5, 11b/7, 11b/11, 12a/1, 16a/7, 16b/3, 16b/4, 16b/8, 16b/14, 17a/1, 24b/5, 27a/6, 29b/11, 30a/3, 31b/3, 34b/2, 34b/3, 34b/15, 35a/2, 35a/4, 35a/7, 35a/8, 35a/12, 35b/15, 36a/1, 36a/3, 36b/3, 42b/11, 42b/12, 43a/1, 49a/1, 49b/9
r.-sıdur (2) 37a/15, 43b/4
r.-sına (2) 33b/14, 35b/15
r.-sında (22) 9a/14, 11a/7, 11a/14, 12a/10, 12b/2, 12b/4, 12b/6, 12b/7, 12b/11, 15b/1, 15b/12, 17b/12, 19a/9, 30a/2, 30a/4, 35a/5, 36a/12, 39a/15, 45b/3, 45b/14, 46a/3, 288b/8
r.-sından (3) 16b/3, 19a/9, 49a/2
r.-sını (17) 26b/4, 29b/15, 36a/14, 37a/6, 43a/13, 43a/14, 43a/15, 52a/9, 54b/11, 58a/15, 59a/6, 64b/2, 65a/2, 66b/8, 80a/15, 87b/13, 88a/1
r.-sınuñ (5) 30b/3, 35a/14, 49a/3, 49a/8, 97a/14
r.-ya (10) 1b/4, 7b/3, 10b/1, 10b/1, 12a/6, 30a/11, 30a/12, 34a/10, 44b/13, 281a/9
r.-yı (29) 1b/7, 4a/10, 4a/11, 8a/6, 9a/11, 10a/14, 13b/4, 20b/14, 21a/14, 21b/4, 22a/5, 22b/8, 22b/9, 23b/12, 25b/2, 29a/3, 31b/10, 32a/5, 33a/3, 33a/4, 34a/9, 44b/10, 47b/9, 54b/15, 55a/2, 59b/4, 78b/9, 87a/7, 263b/12

rü'yet Ar. (18): Görme, bakma, görülme 5a/12, 6a/7, 6a/11, 7a/8, 7a/9, 53a/14, 144a/13, 255b/7, 261b/12, 267b/7, 268a/6, 269a/15, 270a/7, 270a/9, 270a/11, 270a/14, 270b/11, 277a/8
r.-de (3) 259a/2, 270a/6, 277a/11
r.-ile (1) 275a/5
r.-le (1) 28b/8
r.-üñ (1) 14b/7

-S-

ṣā Ar. (6): Arap alfabesindeki "ṣ" harfi 118a/1, 130b/9, 214a/4, 222b/7, 231b/9, 285b/6

sa'adāt Ar. (1): Sonsuz mutluluklar 3a/5

sa'ādet Ar. (4): Mutluluk 3a/3, 24a/7, 114b/12, 169a/13
s.-dür (1) 86a/11
s.-e (2) 18a/11, 98b/13
s.-ile (2) 18a/15, 104b/7

sā'at Ar. (6): Saat, vakit 27b/5, 41b/1, 41a/4,

237a/15, 264b/7, 279b/2
s.-de (1) 224a/8
s.-dedür (1) 44a/7
s.-dür (1) 41a/8
s.-i (1) 41a/8
s.-lerde (1) 15b/6

sa'äyet (Ar. si'äyet) : Kovculuk, dedikoduculuk
s.-dür (1) 86a/3

ṣa'b Ar. (2): Güç, zor, çetin 116b/10, 228b/5
ṣ.-dur (1) 110a/13

ṣabā Ar. (2): Gün doğusundan esen hafif ve latif rüzgâr 70a/14, 256a/12

ṣabāḥ Ar. (6): Sabah, sabahleyin 15b/5, 18a/13, 136b/15, 166b/9, 253b/14, 285a/6
'ale'ṣ–ṣ.: Sabah erkenden 15b/5
ṣ.-da (2) 65b/5, 65b/7
ṣ. ol- (4) 65b/11, 72b/1, 253b/1, 263b/14

ṣabaḥāt Ar.: Güzellik, yüz güzelliği
ṣ.-ı (1) 238a/9

ṣabbāġ Ar. (1): Boyacı 226a/7

sābıḳ Ar.: Geçmiş, geçen; zaman ve rütbece önde bulunan
s.-ıdur (1) 3a/4
s. ol- (1) 195a/11

sābıḳā Ar. (2): Geçmiş şey, geçmiş olay; evvelce 85b/13, 234b/15

sābi' Ar. (1): Yedinci 83b/15
s.-ile (1) 271a/9

sābi'a Ar. (1): Yedinci 269a/14

ṣabiḥ Ar. (1): Güzel, şirin 291b/8

ṣābir Ar.: Sabreden, dayanan
ṣ.-dür (1) 138a/15

ṣābit Ar. (4): Sabit, hareketsiz, yerinde duran; ispat edilmiş, anlaşılmış 100b/10, 122a/3, 122b/5, 226a/7
ṣ. dur- (1) 268b/15
ṣ. ol- (11) 77b/9, 120b/7, 197a/10, 208a/10, 208a/11, 208a/15, 208b/1, 210b/1, 230b/10, 274a/11, 274b/1

ṣabr Ar. (2): Sabır, dayanma, nefsine hakim olma 143a/11, 250b/7
ṣ.-ıla (1) 186b/6
ṣ. it- (5) 80b/5, 118b/12, 224b/5, 250b/8, 257a/15

sāc Ar. (1): Hindistan'dan gelen, kerestesi makbul ve sert bir ağaç 121a/1

sācūr Ar. (1): Ortası ağaçtan kenarları demirden tasma, boyunluk 208b/12

saç (bk. **ṣaç**) (1): Saç, baş derisini kaplayan kıllar 216b/12
s.-ı (4) 143b/15, 168b/8, 258a/2, 286a/6
s.-ın (4) 169a/2, 169b/4, 169b/6, 177b/4
s.-ına (1) 143b/7
s.-ından (1) 306b/10
s.-ları (5) 168b/10, 169b/5, 257a/11, 258a/1, 258b/3
s.-ların (9) 168b/11, 168b/15, 169a/6, 169a/7, 169a/8, 169a/9, 169a/14, 169a/15, 169b/1

ṣaç (bk. **saç**) (2): Saç, baş derisini kaplayan kıllar 63b/6, 170a/4
ṣ.-ın (1) 286a/5

saç- : Saçmak, serpmek
s.-sa (1) 115b/1
s.-salar (1) 124b/15

ṣaçaḳlı (1): Saçaklı, püsküllü 234b/9

ṣaçıl- : Saçılmak, dağılmak, serpilmek
ṣ.-ur (1) 246a/9

ṣād Ar. (6): Arap alfabesindeki ص harfi, 121b/10, 139a/8, 216b/1, 225b/12, 234a/8, 288b/2

ṣadā Ar. (1): Baykuş, başında öttüğü kişiye uğursuzluk getirdiğine inanılan bir kuş 139a/9

ṣadā Ar.: Ses, yankı

ṣ.-dur (1) 110a/11
ṣ.-sı (2) 121b/11, 284a/14
ṣadaḳa Ar. (3): Sadaka, zekât 152b/1, 195b/10, 288b/3
ṣ.-dur (2) 105a/9, 113b/7
ṣ.-nuñ (1) 24b/13
ṣ.-ya (1) 297b/2
ṣ.-yla (1) 94a/9
ṣ. it- (4) 125a/5, 175b/6, 220b/15, 242b/10
ṣ. vir- (1) 288b/3
ṣadāḳat Ar. (1): Dostluk, içten bağlılık; doğruluk 31a/14
ṣadaḳāt Ar. (1): Sadakalar, zekâtlar 228a/4
ṣ.-ın (1) 218a/6
sādāt Ar.: Seyyitler, ulular; Hz. Hasan neslinden gelmek üzere Hz. Muhammed'in soyundan olanlar
s.-uñ (1) 235a/8
ṣaded Ar. (1): Teşebbüs, fikir, niyet; yakınlık, civar 93b/8
ḫuṣūmet ṣ.-inde ol- (1) 204b/1
ṣadef Ar. (1): Sedef, inci kabuğu 121a/15
ṣ.-e (1) 194a/1
ṣādıḳ Ar. (7): Sadakati, içten bağlılığı olan; doğru, gerçek 11a/3, 11b/7, 16a/2, 41a/11, 42a/7, 42a/7, 44a/12
ṣ.-dan (1) 41a/15
ṣ.-dur (8) 11b/13, 11b/15, 12a/1, 12a/1, 29b/12, 42b/11, 112b/3, 186b/5
ṣ.-ıdı (1) 43a/3
ṣ.-ısañ (3) 122a/10, 125b/10, 264b/6
ṣ.-uñ (2) 4a/5, 11a/2
ṣ.-uñuz (1) 42a/6
ṣ. ol- (7) 14b/3, 14b/13, 15a/5, 27a/2, 42b/2, 42b/15, 43a/1
s.ü'l-ḳavl ol- (2) 188b/2, 195a/2
ṣādıḳa Ar. (4): Doğru, gerçek; sadakati, içten bağlılığı olan 11a/12, 11b/11, 12a/2, 42a/3
ṣ.-dan (2) 11a/8, 11b/4
ṣ.-dur (1) 2a/1
ṣ.-nuñ (2) 11a/10, 2a/9
ṣādıḳlıḳ Ar.+T.: İçten bağlılık
ṣ.-dur (1) 54a/15
ṣādır Ar.: Çıkan
ṣ. ol- (8) 1b/4, 103b/8, 119b/2, 211b/14, 221a/8, 225a/9, 257a/1, 275b/3, 292b/5, 302b/4
ṣadid Ar. (1): İrin, yaradan akan sarı su 210b/10
ṣ.-inden (1) 306a/13
ṣadih Ar. (1): Baykuş 139a/9
ṣadiḳ Ar. (1): Doğru, gerçek dost; doğru sözlü 246a/5
ṣ.-ile (1) 116b/5
ṣadiḳa Ar. (1): Doğru sözlü kadın, gerçek bir kadın dost 170b/1
sādis Ar. (1): Altıncı 83b/13
ṣadr Ar.(2): Göğüs, yürek; oturulacak en iyi yer; herşeyin önü, başı; baş, başkan; kazasker 196a/12, 288b/7
ṣ.-ı (1) 196a/5
ṣ.-ıdur (1) 106a/9
ṣafā Ar. (2): Saflık, berraklık; gönül şenliği, eğlence 34a/ 3, 126b/5
ṣ.-da (2) 53b/7, 53b/7
ṣ. bul- (2) 114b/8, 114b/14
ṣaf(f) Ar.: Dizi, sıra
ṣ.-da (1) 194b/15
ṣ. bağla- (1) Sıra olmak, sıralanmak, dizilmek 269a/9
ṣaffār Ar. (1): Pirinç madeni ile uğraşan kişi, pirinç işçisi 226a/8
ṣafḥ Ar. (1): Yüz çevirme; affetme, bağışlama 78a/3
ṣafḥa Ar. (1): İnce, yassı ve geniş cisim 234b/1
ṣāfi Ar. (14): Duru, pak; samimi; yalnız 55b/1, 86b/2, 86b/15, 89a/3, 89b/9, 89b/15, 91b/13, 93a/7, 152b/8, 152b/12, 167a/12, 175a/7, 206a/2, 258b/10
ṣ.-dür (1) 86a/14

ṣ. ol- (10) 8b/1, 28a/3, 33b/7, 57b/10, 78a/5, 82a/12, 82b/3, 89b/1, 96a/10, 211b/7
ṣāfilıḳ(ġ) Ar.+T. (1): Saflık, temizlik; samimilik 67b/13
ṣ.(ġ)-ıla (1) 107b/3
ṣafrā Ar. (4): Öd, safra; sarı; öddeki yeşilimsi sarı sıvı 12a/10, 129a/13, 173b/4, 188a/10
ṣ.-dur (1) 229a/3
saġ (bk. **ṣaġ**) (20): Sağ yan, sağ taraf 119b/7, 173a/2, 175a/14, 175b/9, 175b/14, 176a/14, 208b/14, 209a/12, 238a/11, 240a/6, 242b/4, 276a/1, 285b/10, 287b/6, 288a/10, 289a/14, 292a/4, 292a/9, 292b/1, 292b/6
s.-ı (1) 177a/4
s.-ına (1) 193a/4
s.-umdan (1) 239b/2
s. ṭarāfda ol- (3) 172a/11, 172b/2, 172b/15
ṣaġ (bk. **saġ**) (3) Sağ yan, sağ taraf 13b/9, 75a/2, 185b/9
saġ (2): Sağlam, sağlıklı; diri, canlı 116a/13, 303a/1
s. ol- (11) 168a/7, 173b/2, 184b/6, 198b/8, 228a/8, 229a/5, 283b/15, 291a/14, 293a/1, 295a/5, 302a/5, 303b/12
ṣaġ- : Sağmak, süt sağmak
s.-an (4) 129b/8, 223a/3, 223a/4, 223a/4
s.-ar (2) 143a/9, 146a/6
s.-sa (3) 129b/8, 134b/2, 184a/11
saġıcı (bk. **ṣaġıcı**) (2): Süt sağan, sağma işini yapan 222b/10, 223a/3
ṣaġıcı (bk. **saġıcı**) (2): Süt sağan, sağma işini yapan 222b/10, 223a/3
saġıl- : Sağılmak, süt sağılmak
s.-ur ol- (1) 129b/6
ṣaġır (1): Hasta 166b/3
ṣaġır (1): Sağır, duymayan 11b/12
ṣ. eyle- (1) 250a/6
saġırlıḳ (bk. **ṣaġırlıḳ**) (1): Sağırlık, duymazlık 288b/2
ṣaġırlıḳ (bk. **saġırlıḳ**) (1): Sağırlık, duymazlık 288b/2
saġısı (bk. **ṣaḳsı, saḳsı**) (1): Saksı, topraktan yapılmış kap 224a/8
saġışlu (2): Sayılı, az sayıda, birkaç 117b/8, 117b/8
ṣaġīr Ar.(2): Küçük, ufak; erginlik çağına gelmemiş çocuk 48b/7, 134a/8
ṣ.-den (1) 54a/9
ṣ.-dür (1) 152a/13
ṣaġīre Ar.(1): Küçük 134a/5
saġlıḳ(ġ) : Sağlık, esenlik
s.(ġ)-ıla (1) 210a/5
s.(ġ)-ında (1) 189b/5
saġr Ar. (1): Ön diş 231b/9
saġrı : Memeli hayvanlarda bel ile kuyruk arasındaki dolgun ve yuvarlakça bölüm
s.-sında (1) 129b/1
saḫā Ar.: Cömertlik, el açıklığı
s.-dur (1) 288b/2
ṣaḥābe Ar.: Hz. Muhammed'i görmüş ve kendilerinin sohbetlerinde bulunmuş olan mü'min kimse
ṣ.-leri (2) 6a/4, 265b/14
ṣ.-ye (1) 65a/14
ṣ.-yle (1) 19a/14
ṣaḥāih Ar. (1) Doğrular, gerçekler 44b/14
saḫī Ar. (6): Cömert, eli açık 81b/2, 82a/5, 87a/2, 90a/12, 118a/13, 245b/1
s.-dür (2) 124b/13, 152a/2
s. ol- (1) 243b/7
ṣāḥib Ar. (82): Sahip; bir vasfı olan; koruyan 42b/9, 52b/7, 56a/5, 64a/14, 64a/15, 64b/5, 99a/3, 112a/6, 116b/11, 123b/13, 125a/13, 126a/7, 131a/7, 132a/14, 134a/2, 138a/12, 138a/13, 138b/4, 138b/4, 141b/2,

144b/2, 144b/2, 147b/3, 150a/11, 151b/11, 152a/8, 153b/1, 153b/1, 154a/3, 161b/3, 164a/3, 171a/3, 171a/3, 171a/4, 180a/8
ṣ.-i (10) 78b/3, 106b/4, 109a/14, 109b/9, 132b/11, 134b/6, 201b/10, 210b/10, 279a/4, 290a/7
ṣ.-idür (1) 136a/13,136a/14
ṣ.-inden (1) 80b/2
ṣ.-ine (13) 30b/13, 83b/11, 139a/7, 157a/1, 169a/10, 177a/12, 193b/6, 198b/12, 226a/15, 231a/11, 249a/13, 292b/10, 300a/4
ṣ.-inüñ (2) 132b/3, 132b/4
ṣ.-üñ (1) 282b/15
ṣ.-üñle (1) 283a/1
ṣ.-i beyān ol- (1) 180a/8
ṣ.-i cāh ol- (1) 243a/5
ṣ.-i demā ol- (1) 232a/4
ṣ.-i edeb ol- (1) 50a/11
ṣ.-i hevā ol- (1) 184a/1
ṣ.-i ḫuṣūmet ol- (1) 230a/10
ṣ.-i islām ol- (1) 115a/11
ṣ.-i milk ol- (1) 263a/3
ṣ. ol- (1) 291b/9
ṣ.-rāy ol- (1) 22a/15
āḫiret ṣ. ol- (1) 195b/14

ṣāḥibe Ar.: Bir vasfı olan, koruyan; sahib (kadın)
ṣ. ol- (1) 243a/6

ṣaḥīfe Ar. (3): Kâğıt yaprağı 239a/15, 239b/13, 240a/11
ṣ.-nüñ (1) 241a/11
ṣ.-ye (1) 240a/8

ṣaḥīḥ Ar. (13): Gerçek, doğru; hâlis, kusursuz 15b/1, 16b/4, 17a/14, 27a/7, 29b/11, 71b/4, 113b/2, 136a/1, 168a/6, 193a/11, 242a/1, 286b/4, 291b/8
ṣ.-den (1) 96a/2
ṣ.-dür (4) 16a/12, 17a/1, 19b/8, 32b/13
ṣ.-ile (1) 115a/6
ṣ.-ise (2) 121a/4, 221b/5
ṣ.-üñ (1) 161b/13
ṣ. ol- (6) 179a/10, 197b/15, 198a/1, 210a/8, 260a/14, 294a/6
ṣ.ü'l-cism ol- (1) 125b/3

ṣaḥīḥa Ar. (1): Gerçek, doğru; hâlis, kusursuz 255b/7

sāḥir Ar. (2): Büyücü 145a/4, 225b/1
s.-ler (1) 13a/11
s.-leri (1) 283a/15

sāḥire Ar. (2): Büyücü (kadın) 139b/3, 139b/6

sahl Ar. (1): Yeni doğmuş kuzu 138b/6

ṣaḥn Ar.: Avlu; evin ortasındaki açıklık
ṣ.-ında (1) 153b/3

ṣaḥrā Ar. (1): Kır, ova, çöl 97b/13
ṣ.-da (5) 79a/4, 79b/9, 80a/5, 139a/5, 154b/8

saḫtiyān Ar.: Sepilenerek boyanmış ve cilâlanmış deri
s. cinsinden ol- (1) 236a/5

sā'ī Ar.: Haber getirip götüren, dedikodu eden
s.-lerdür (1) 138b/5

sa'īd Ar.: Mutlu, uğurlu; ahiretini hazırlamış kimse
s.-den (1) 211a/6
s.-dür (1) 152b/9
s. ol- (2) 93b/6, 267a/6

ṣa'īd Ar. (1): Yukarı çıkan 149a/1

ṣā'iḳa Ar. (4): Yıldırım 73b/1, 73b/2, 73b/8, 80b/11
ṣ.-lar (1) 12a/11

sāil Ar. (3): Dilenci ; soru soran 225a/4 , 225a/5, 259a/1
s.-e (1) 198a/9
s.-ler (1) 225a/7
s.-üñ (1) 32a/2

sāḳ Ar. (1): Baldır, incik 287b/15

saḳā Ar. (2): Saka, su dağıtan 225a/8, 225a/8

saḳal : Sakal, erkeklerin yüzünde olan kıllar
s.-da (1) 174b/12

s.-ı (6) 174a/13, 174a/15, 174b/4, 175a/7, 175a/11, 232a/5
s.-ın (5) 174b/2, 174b/2, 174b/8, 174b/14, 175a/6
s.-ına (1) 175a/5
s.-ından (2) 174b/5, 175a/4
s.-ınuñ (1) 175a/3
s.-ıyla (1) 173b/9
saḳallu (2): Sakallı, sakalı olan 174b/7, 175a/10
saḳam Ar.: Hastalık, illet
s.-dur (1) 287b/11
saḳf : Tavan, çatı, dam
yıldız s.-ı (1) 65a/6
ṣāḳıb Ar. (1): Parlak, ışıklı 284b/9
saḳın- (bk. **ṣaḳın-**) (1) Sakınmak, çekinmek 246b/10
s.-sun (1) 267b/8
ṣaḳın- (bk. **saḳın-**) (1): Sakınmak, çekinmek 215b/1
ṣ.-ur (1) 230a/7
sāḳıṭ Ar.: İtibardan düşmüş
s. ol- (1) 147a/11
saḳız (bk. **ṣaḳız**): Sakız
s. çeyne- (2) 220b/3, 220b/4
ṣaḳız (bk.**saḳız**): Sakız
ṣ. çeyne- (1) 220b/3
ṣaḳīl Ar. (2): Ağır; sıkıntılı, can sıkan 117a/1, 117a/2
sākin Ar. (2): Hareketsiz olan, oynamayan; kendi halinde olan, yavaş 87b/9, 138b/8
s. ol- (11) 15a/2, 71a/3, 100b/11, 130b/3, 133b/14, 139a/5, 140b/5, 148a/12, 150a/15, 172b/14, 307a/6
sākit Ar.: Susan, ses çıkarmayan
s. ol- (3) 29a/13, 54b/12, 59a/10
ṣaḳḳ Ar. (1): Kadı kağıdı 241a/15
ṣaḳḳāḳ Ar. (1): Şeriat mahkemesi katibi, mektup yazıcı 226a/9
saḳḳālıḳ(ġ) Ar.+T.: Sakalık, su taşımak

s.-ın (1) 86b/8
saḳla- (bk. **ṣaḳla-**): Saklamak, gizlemek, korumak, esirgemek, sakınmak
s.-dı (1) 173a/15
s.-r (3) 228b/2, 235b/5, 238b/14
s.-ya (1) 194b/5
s.-yan (2) 203b/12, 213a/11
ṣaḳla- (bk. **saḳla-**): Saklamak, gizlemek, korumak, esirgemek, sakınmak
ṣ.-dı (1) 213a/10
ṣ.-r (3) 9b/7, 101a/1, 210a/10
ṣ.-ya (1) 172b/11
ṣaḳlama : Saklama, koruma
ṣ.-sıyla (1) 74a/12
ṣaḳlamaḳ (2): Saklamak, gizlemek, korumak, esirgemek, sakınmak 118a/4, 117a/11
ṣ.-dur (3) 54a/11, 54a/12, 95b/8
ṣaḳlayıcı : Koruyucu
ṣ. ol- (1) 77a/7
ṣaḳr Ar. (1): Çakır doğan 225b/13
ṣaḳsı (bk. **sağısı, saḳsı**) (1): Saksı, topraktan yapılan kap 224a/7
saḳsı (bk. **sağısı, ṣaḳsı**) (1) : Saksı, topraktan yapılan kap 224a/8
s.-ya (1) 194a/1
ṣaḳṣıcı (1): Saksı yapan veya satan kişi 228a/1
saḳy Ar.: Sulama, su içirme
s. it- (1) 89a/15
ṣal- : Salmak, göndermek, bırakmak, sallamak
s.-dı (1) 186a/13
ṣ.-ar (1) 190b/8
ṣalābet Ar. (1): Katılık, sağlamlık 100b/5
ṣalāḥ Ar. (5): Düzelme, iyileşme, iyilik; rahatlık, barış; dine bağlılık 118b/6, 215b/5, 239a/10, 158a/1, 225a/14
ṣ.-a (3) 122b/2, 208a/2, 214a/4

ṣ.-dan (4) 170a/8, 171b/15, 179b/1, 178a/10
ṣ.-dur (3) 133a/6, 170b/14, 248b/10
ṣ.-ı (3) 131a/6, 170a/10, 293a/11
ṣ.-ıdur (1) 101b/13
ṣ.-ına (1) 92b/10
ṣ.-ınuñ (1) 171b/5
ṣ. bul- (1) 192b/9
ṣ. ol- (3) 176b/3, 295b/6, 302b/4

ṣalāḥiyyet Ar.: Yetki; bir davaya bakabilme
ṣ.-i (1) 17a/3

ṣalāt Ar. (5): Namaz; Hz. Muhammed'e dualardan birini okuma 1b/5, 1b/6, 192a/14, 194a/1, 215a/12
ṣ.-dan (1) 1b/11
ṣ.-dur (1) 105a/8
ṣ.-ıçun (1) 277a/1

ṣalavāt Ar. (52): Namazlar, Hz. Muhammed'e ve onun soyundan gelenlere okunan dualar 45a/13, 66b/4, 88a/7, 91a/12, 95b/11, 125a/8, 164a/9 193a/12, 204a/6, 276b/6, 285b/1, 242a/11, 247a/14, 285a/6
ṣ.-dan (1) 278b/2
ṣ.-dur (2) 131b/3, 242b/3
ṣ.-ı (1) 226a/15

ṣalb Ar. (1): Asma, darağacına çekme 211a/2
ṣ. it- (1) 211a/8
ṣ. ol- (1) 199a/14

ṣa'leb Ar. (2): Tilki 150b/7, 151a/2
ṣ.-i (1) 150b/14
ṣ.-ile (1) 150b/13

ṣalḥā Ar. (1): Dinin emrettiği şeylere uygun harekette bulunan 118a/10

ṣalın- : Salınmak, sallanmak
ṣ.-ur (1) 232a/10

ṣalıncaḳ (1): Salıncak 230b/8

ṣalınmaḳ (1): Salınmak, sallanmak 213a/2

ṣāliḥ Ar. (28): Dinin emrettiği şeylere uygun hareket eden; yarar, elverişli, iyi, uygun 11b/13, 30a/7, 31b/1, 31b/1, 37b/14, 38a/5, 40b/6, 47a/10, 102b/4, 104a/15, 144b/10, 149a/8, 187a/3, 187a/4, 193a/4, 200a/1, 201a/6, 220b/11, 226b/10, 229a/9, 247a/14, 252b/2, 257a/7, 262b/5, 263b/3, 265a/9, 278b/14, 300b/6
ṣ.-de (1) 38b/4
ṣ.-dür (3) 116b/8, 199b/1, 223a/4
ṣ.-idi (1) 257a/1
ṣ.-ile (1) 187a/3
ṣ.-ise (5) 81b/7, 169a/6, 281a/8, 281b/10, 305b/12
ṣ.-ler (1) 287a/13
ṣ. ol- (7) 137b/4, 193a/5, 265b/1, 282a/2, 282a/5, 293a/9, 294a/14

ṣāliḥa Ar. (28): Dinin emrettiği şeylere uygun hareket eden; yarar, elverişli, iyi, uygun 2a/1, 13a/6, 21a/3, 21b/12, 23a/5, 37b/14, 38a/5, 38a/6, 38a/8, 38a/10, 38a/12, 38a/15, 38b/1, 38b/2, 38b/7, 38b/8, 38b/14, 39a/1, 39a/14, 39b/1, 39b/5, 106b/1, 111a/15, 129b/12, 143a/7, 166b/7, 235b/7, 238a/2,
ṣ.-dur (2) 37b/10, 37b/11
ṣ.-yla (1) 19b/8
ṣ. ol- (2) 144a/15, 206a/15

ṣāliḥi Ar.: Dinin emrettiği şeylere uygun hareket eden
ṣ.-dür (1) 2a/13

ṣāliḥin Ar.: Günah işlemeyenler
ṣ.-dür (1) 143a/12

sālik Ar. (5): Bir yola giden, bir yolda giden; bir tarikata girmiş bulunan 2a/7, 6b/13, 58a/2, 58a/4, 127b/10

s.-e (1) 127b/12
s.-inüñ (1) 49a/5
s.-ise (1) 78b/12
s.-ler (1) 96a/13
s.-üñ (3) 49b/9, 58a/1, 58a/3
s. ol- (1) 153b/15

sālike Ar. (1): Bir yola giden, bir yolda giden (kadın) 58a/5

sālikin Ar. (1): Salikler, bir mesleğe veya bir tarikata bağlanmış olanlar 262a/1

sālim Ar. (1): Sağ, sağlam; eksiksiz; korkusuz, emin 71b/4
s. ol- (1) 42b/8

sālimen Ar. (3): Sağ, sağlam olarak; korkusuzca 151a/14, 242a/1, 300b/2

ṣāliṣ Ar. (2): Üçüncü 43b/10, 83b/8

ṣāliṣen Ar. (1): Üçüncü olarak 61b/5

salḳ Ar. (1): Pancar 121b/1

ṣalḳum : Salkım, üzüm salkımı
ṣ.-ı (1) 112b/9

salṭanat Ar. (12): Sultanlık, padişahlık; bolluk ve zenginlik, şatafatlı hayat 50a/14, 51a/14, 51b/2, 80b/2, 85a/4, 88a/10, 122b/4, 134b/15, 143b/14, 234a/2, 234a/7, 300b/6
s.-a (13) 50b/1, 109a/4, 141a/3, 143a/3, 153b/1, 216b/14, 236a/10, 237b/2, 237b/11, 240a/5, 241b/15, 265a/3, 300b/6
s.-da (2) 144a/2, 154b/4
s.-dan (1) 199a/11
s.-dur (6) 99b/13, 138a/12, 143b/9, 206b/2, 219b/4, 264b/14
s.-ı (4) 126a/6, 203a/7, 233b/7, 233b/8
s.-ıla (1) 30b/2
s.-uñ (1) 87a/13
s.-dan ol- (1) 132b/13

ṣalyar : Salya
ṣ.-ı (1) 188a/15

sām Ar. (1): Gökkuşağı 139a/3

ṣaman (1): Saman, kuru ot 118a/1
ṣ.-ıla (1) 102a/12

ṣamem Ar. (1): Sağırlık 288b/2

ṣamġ Ar. (2): Zamk 121b/15, 126b/10
ṣ.-ı (1) 126b/10

ṣāmi Ar. (1): Katılık, sertlik, kuruluk 51b/9

sāmi Ar.: Yüksek, yüce; şöhretli, ünlü
s.-dür (1) 3a/8
s.-leridür (1) 1b/10

ṣāmin Ar. (1): Sekizinci 84a/1

ṣāmit Ar.: Sesi çıkmayan, susan; sessiz; sağır; cansız
ṣ.-dür (1) 77b/4
ṣ. ol- (1) 199a/8

ṣammūġ Ar. (1): Zamk 126b/10

ṣan- : Sanmak, zannetmek
ṣ.-dum (1) 277a/8
ṣ.-ur (1) 10a/15
ṣ.-maduġı (2) 300b/4, 302a/9

ṣanā'at Ar. (4): Sanatlar, ustalıklar, hünerler 108a/2, 145b/11, 232b/11, 281b/5
ṣ.-ına (1) 304a/15
ṣ.-uñ (3) 199a/13, 230b/14, 231a/1
ṣ. işle- (1) 163b/13

ṣan'at Ar. (3): Sanat, ustalık; hüner, marifet 217a/14, 251b/1, 255a/9
ṣ.-a (4) 145b/11, 217a/14, 222a/8, 222a/12
ṣ.-ıla (2) 176a/1, 230b/15
ṣ.-ın (1) 247b/5
ṣ.-ında (1) 80a/5
ṣ.-ından (1) 32a/2
ṣ.-ınuñ (1) 222a/12
ṣ.-ısa (1) 103a/1
ṣ.-larına (1) 30b/4
ṣ. işle- (1) 113b/11

ṣanāyi' Ar. (3): Sanatlar, zanaatlar 30a/15, 45b/10, 230b/14
ṣ.-e (1) 230b/14

sancaḳ (bk. **ṣancaḳ**) (2): Sancak, bayrak 205a/6, 205a/7
s.-dan (1) 205a/9

şancaḳ (bk. **sancaḳ**) (1): Sancak, bayrak 218b/3
sancaḳdār T.+Far. (1): Sancak taşıyan 205a/5
ṣandūḳ Ar. (1): Sandık 234a/12
ṣanem Ar. (2): Put 201b/14, 201b/15
ṣ.-e (1) 201a/2
ṣanevber Ar. (1): Çam ağacı 121b/10
ṣanıl- : Sanılmak, zannedilmek
ṣ.-urdı (1) 258b/2
ṣānī Ar.(3): İkinci 23b/12, 49a/8, 83b/5
ṣ.-nüñ (1) 24a/1
ṣāni' Ar.(3): Yapan, işleyen, yapıcı; sanat eseri meydana getiren 45b/3, 226b/10, 226b/11
ṣ.-e (1) 157a/6
ẓānī Ar.: Zan, farz, hayâl
ẓ. ol- (1) 8b/2
ṣāni' Ar. (1): Yapan, işleyen, meydana getiren 226b/10
ṣānīnci Ar.+ T.(1): İkinci 42b/13
ṣāniye Ar. (1): İkinci 253b/5
ṣāniyen Ar. (1): İkinci olarak 61b/4
sansar (1): Sansar 128b/5
ṣap : Sap, bir nesnenin tutmaya yarayan kısmı
ṣ.-ı (1) 42b/5
ṣapan (1): Sapan, taş atma aracı 205b/3
ṣar' Ar.: Sara hastalığı, bayıltan bir hastalık
ṣ.-ı (1) 124b/9
ṣ. ol- (1) 199a/11
ṣar- : Sarmak, dolamak
ṣ.-arlar (1) 295a/15
ṣ.-mışlar (1) 297b/7
ṣ.-sa (1) 219b/15
saraç Ar. (1): Saraç 225b/2
ṣarāḥaten Ar. (4): Açıkça, açık olarak 35b/13, 36b/10, 43b/12, 49b/1
ṣ. ol- (1) 36a/5
sarāy Far. (3): Saray, geniş ve gösterişli yapı 97b/2, 97b/3, 103a/14
s.-ından (1) 232b/5

sārbān Far. (1): Deveci, deve sürücüsü 203b/8
ṣard Ar. (1): Baştankara denilen bir cins kuş; soğuk 139a/8
ṣarf Ar.: Harcama, masraf etme, gider; çevirme, döndürme
ṣ.-ısa (1) 290b/4
ṣ. it- (2) 239a/9, 290b/3
ṣ. ol- (3) 106b/13, 106b/14, 293b/5
ṣarīḥ Ar. (1): Açık, meydanda; belli 34a/12
ṣ.-den (1) 96a/3
ṣ.-dür (1) 36a/2
sāriḳ Ar. (1): Hırsızlık eden, hırsız 225b/4
s.-dur (1) 141b/3
s.-ıla (1) 144b/8
sāriḳūn Ar. (1): Hırsızlar, uğursuzlar 147b/9
sarḳ- (bk. **ṣarḳ-**): Sarkmak, meyletmek
s.-mış (1) 213a/1
ṣarḳ- (bk. **sarḳ-**): Sarkmak, meyletmek
ṣ.-mış (1) 174a/10
sarḳmaḳ (1): Sarkmak, meyletmek 212b/15
sarḳuḳ (1): Kıvırcık (saç) 258a/2
ṣarmaḳ (1): Sarmak, dolamak 219b/15
sarmusaḳ (bk. **ṣarmusaḳ**) (1) Sarmısak 118a/2
ṣarmusaḳ (bk. **sarmusaḳ**) (3): Sarmısak 110b/9, 118a/2, 118a/7
ṣ.-ı (1) 118a/5
sārr Ar. (1): Sevindirici, sevinçli 206a/11
ṣarrāf Ar. (2): Sarfeden; sarraf 222b/7, 230a/13
ṣ.-lar (1) 210a/4
ṣarrām Ar. (1): Deri ya da kumaş kesip işleyerek satan kişi 226a/9
ṣarṣar Ar. (2): Şiddetli, gürültülü rüzgâr 70b/5, 70b/7
ṣaru (12): Sarı renk 12a/11, 57b/8, 92a/4, 110b/3, 112b/11, 116a/11,

124a/15, 126a/10, 126b/6, 189a/12, 215b/9, 248a/1
ṣ.-sa (1) 229a/3
ṣ.-sı (1) 119a/11
ṣ.-sın (2) 125a/6, 190a/15
ṣ.-ysa (1) 205a/6
ṣ. ol- (5) 51a/2, 56a/13, 160b/9, 250a/14, 250a/15
ṣ. renglü ol- (1) 292b/12

sārubān Far. (1): Deveci, deve sürücüsü 203b/8

ṣat- : Satmak
ṣ.-a (3) 193b/14, 213a/12, 228a/2
ṣ.-an (2) 222b/11, 225a/3
ṣ.-ar (2) 222b/6, 229b/7
ṣ.-armış (1) 253b/3
ṣ.-asın (2) 118b/5, 118b/5
ṣ.-sa (2) 223a/11, 304a/10
ṣ.-up (1) 118b/4

saṭḥ Ar. (2): Ev damı; bir şeyin dış tarafı, dış yüzü 235a/6, 299a/3

sāṭıʻ Ar. (1): Yükselip meydana çıkan, yükselen 276a/1

ṣatıcı (19): Satıcı, bir şey alıp satan kimse 222b/3, 223a/12, 223a/13, 223a/13, 223b/6, 223b/6, 223b/7, 223b/8, 223b/10, 224a/14, 224b/11, 225a/12, 227a/2, 227b/5, 228a/2, 228b/11, 229b/7, 230b/5, 223a/12

ṣatıl- : Satılmak
ṣ.-dı (1) 124b/6
ṣ.-ur (1) 227b/5

sātir Ar.: Örten, kapatan
s. ol- (1) 271b/7

ṣatmaḳ (1): Satmak 223b/12
ṣ.-dan (1) 133a/3

ṣatun (17): Satın alma, karşılığını verip alma 31b/7, 77a/2, 131b/1, 133a/2, 158b/8, 164b/14, 169a/7, 196b/13, 212b/6, 212b/6, 223b/11, 238b/3, 239b/6, 245b/2, 256b/6, 295b/14, 304a/9
ṣ. al- (3) 164b/13, 223a/9, 223a/10

ṣ.a.v. Ar. (84): 'ṣalla'llāhu ʻaleyhi ve sellem' sözünün kısaltılmışı 4a/15, 6a/2, 15a/10, 16a/6, 18a/6, 19a/11, 19a/13, 19b/7, 23b/15, 25a/12, 26a/7, 32a/9, 32b/9, 32b/14, 33a/7, 36a/11, 37b/5, 38b/11, 39a/12, 40a/15, 40b/10, 41b/7, 44b/4, 48a/5, 52a/12, 54b/9, 59a/8, 66b/14, 91a/5, 91a/13, 92b/13, 95b/6, 116a/5, 120b/5, 125b/12, 131b/10, 142a/12, 144b/3, 150a/3, 156b/9, 161b/13, 162a/10, 162a/13, 164a/7, 167b/3, 177a/14, 178b/8, 184b/9, 184b/12, 184b/13, 185a/1, 194a/15, 199b/11, 210a/12, 220a/4, 220a/6, 220a/8, 220a/9, 241b/9, 242a/11, 244a/2, 245b/7, 247a/7, 252a/5, 252b/4, 252b/10, 252b/11, 252b/13, 253a/1, 253a/4, 253a/7, 255a/5, 257b/6, 257b/12, 261b/5, 268a/7, 268b/9, 269a/4, 269b/3, 269b/15, 270a/2, 275a/11, 295a/1, 296b/1

ṣavāb Ar. (7): Doğruluk, dürüstlük; doğru düşünce 32b/10, 32b/15, 33a/11, 50a/1, 188a/10, 275b/5, 305a/4
ṣ.-a (3) 15a/6, 41a/10, 72a/1
ṣ.-dur (1) 180a/8
ṣ. it- (1) 33a/11
ṣ. ol- (2) 260b/5, 260b/5
ṣ. gör- (1) 33a/3

ṣavā'iḳ Ar. (1): Yıldırımlar 73a/10
ṣavaş : Savaş, kavga
ṣ.-a (1) 239b/7
ṣ.-da (1) 186a/13
ṣ.-lar (2) 5a/14, 204b/12
ṣ. it- (1) 186a/12
ṣa've Ar. (1): Kuyruk sallayan kuş 139a/9
savıcı : Savan, uzaklaştırmak, defetmek
s. ol- (1) 230a/12
ṣāvlecān Ar. (1): Cirit oynanılan eğri sopa, çevgan 234a/8
ṣavm Ar. (4): Oruç 125a/8, 133a/12, 197b/13, 197b/9
ṣ.-dur (2) 105a/8, 113b/6
ṣ.-ıçun (1) 285b/1
ṣ. it- (5) 195b/6, 197b/11, 197b/13, 197b/15, 198a/1
ṣavt Ar. (12): Ses, seda; bağırma, çığlık 110a/11, 121b/11, 161b/1, 190a/4, 191b/9, 216b/3, 216b/1, 233b/7, 243b/1, 246b/7, 280a/11, 284a/14
ṣ.-ı (2) 136a/1, 148b/11
ṣ.-ıla (2) 200a/5, 262a/13
ṣ.-ın (1) 186b/2
ṣ.-ından (1) 186b/14
ṣ.-ını (1) 186b/13
ṣ.-uñ (1) 186b/2
ṣ. it- (2) 135b/15, 206a/2
savṭ Ar. (1): Kamçı 216b/5
sa'y Ar.: Çalışma, çabalama, geçinmek için iş işleme
s.-ı (1) 109b/11
s. it- (10) 73a/8, 91a/1, 98b/14, 115b/6, 115b/6, 139a/6, 183b/13, 222b/11, 225b/8, 287b/8
ṣay- : Saymak
ṣ.-ar (4) 218a/8, 218a/9, 218a/13, 246a/13
ṣ.-sa (4) 218a/11, 218a/12, 218a/12, 244a/9
sayağı (1): Sadeyağ, tereyağ 185a/13

ṣayd Ar. (3): Avlama, avlanma 149b/11, 153b/15, 163a/6
ṣ.-dur (1) 159b/9
ṣ.-ıla (1) 153a/14
ṣ. it- (9) 133b/11, 137a/3, 137b/6, 141a/14, 142b/4, 149a/3, 152b/10, 154a/2, 155a/3
ṣ. ol- (1) 96b/5
ṣaydelānī Ar. (1): Eczacı 226a/5
ṣayḥa Ar. (2): Bağırma, nara atma 186b/12, 279b/6
ṣ. it- (1) 217b/1
ṣayıl- : Sayılmak
ṣ.-mış (1) 77a/10
ṣāyibe Ar.: Maksada uygun, doğru
ṣ.-de (1) 78b/11
sāyiḥ Ar. (1): Gezgin 225b/1
ṣāyim Ar. (2): Oruç tutan, oruçlu 197b/3, 198a/3
ṣ.-iken (1) 192b/6
ṣ. ol- (1) 163a/13
ṣ.ü'd-dehr ol- (1) 294b/8
sāyir Ar. (41): Diğer, başka, gayrı; seyreden 29b/4, 35b/15, 53b/8, 57b/2, 62a/3, 96b/10, 112a/8, 121a/10, 121a/14, 122b/8, 123a/11, 127b/9, 127b/10, 131a/10, 137b/8, 138b/15, 145b/10, 149a/11, 150b/15, 159b/12
s.-e (1) 45b/3
s. ḥayvāndan ol- (1) 220a/14
sāyis Ar. (2): Seyis, at uşağı 203b/9, 225b/4
ṣayḳal Ar. (1): Cilâcı 226a/5
ṣaymaḳ (1): Saymak 218a/8
ṣayru : Hasta
ṣ.-dur (1) 128a/4
ṣ. it- (1) 23a/4
ṣ. ol- (1) 16b/5
ṣayrulıḳ(ġ) : Hastalık
ṣ.(ġ)-a (1) 16b/4
ṣ(ġ)-ı (1) 16b/5
ṣayvān Ar. (1): Büyük çadır, gölgelik, pervaz 102b/8
ṣayyād Ar. (5): Avcı 125b/14, 225b/12, 225b/13, 225b/15, 225b/15

ṣ.-lardur (1) 154b/15
ṣayyāġ Ar. (1): Kuyumcu 226a/1
seb' Ar. (1): Yedi, yedi sayısı 269a/1
sebāḥat Ar.: Suda yüzme
s.-ı (1) 74a/1
sebaḳ Ar. (1): Ders 277a/2
s̱ebāt Ar. (3): Yerinde durma, kımıldamama, sözünden vazgeçmeme 100b/5, 208a/3, 219b/6
s̱.-ı ol- (1) 226b/13
sebb Ar. (3): Sövme, sövüp sayma, küfür etme 216a/7, 253b/6, 287a/4
s.-i aṣḥāb it- (1) 192a/2
s. it- (1) 253b/10, 253b/10, 268a/3
sebbāk Ar. (1): Eritici, eritip kalıba döken 225b/4
sebeb Ar. (7): Sebep, neden; bahane; ilgi 23b/11, 34b/3, 95a/9, 127a/14, 181b/4, 255a/11, 282b/6
s.-den (20) 8b/14, 9b/7, 13b/6, 34b/10, 36a/3, 63b/12, 76a/5, 106a/6, 107a/14, 136b/4, 188a/6, 207a/14, 210b/11, 253a/5, 288a/1, 289a/6, 301b/10, 301b/11, 301b/14, 302a/1
s.-dür (1) 282b/5
s.-i (6) 10b/3, 11a/1, 13b/3, 23b/7, 272a/4, 276b/9
s.-ile (1) 103b/13
s.-in (1) 257a/3
s.-inden (15) 86b/9, 123b/15, 137b/12, 157b/3, 159a/9, 163a/12, 238a/4, 260a/8, 263a/1, 286b/7, 286b/14, 287b/15, 292b/8, 303a/14, 303b/15
s.-ine (1) 10a/9
s.-iyle (15) 37a/8, 37a/12, 74a/7, 74a/7, 80a/3, 89a/9, 89a/9, 123b/9, 181a/14, 273b/7, 274a/7, 287b/5, 301a/14, 303b/5, 306b/13
s.-lerine (1) 24b/12
s.-üñ (1) 35b/6
s. bulın- (1) 23a/15
s.-i ictimā' ol- (1) 259a/6
s. ol- (10) 11b/6, 23a/15, 23b/11, 35b/7, 78b/7, 109a/1, 269b/8, 281a/7, 293a/1, 297b/5
s.-ile ol- (1) 73b/9
sebebsüz Ar.+T. (1): Sebepsiz, nedensiz 103b/13
seb'ī Ar. (1): Yedi sayısıyla ilgili olan; yedi günde bir gelen sıtma 156b/10
s.-yise (1) 127a/8
sebī Ar.: Savaşta esir düşen kişi
s. ol- (1) 246b/4
sebīh Ar. (1): Kara boncuk 247a/10
sebīke Ar.: Eritilerek kalıba dökülmüş şey, külçe
s.-si (1) 258b/10
sebīl Ar. (3): Yol; sebil 9a/4, 27a/5, 46b/5
sebt Ar. (1): Cumartesi 17b/8
s.-de (1) 18b/10
s.-e (1) 17b/6
sebu' Ar.: Yırtıcı hayvan, canavar
s. ol- (1) 132b/14
sebükeci Ar.+T. (1): Eritici, eritip kalıba koyan 225b/4
seccān Ar.: Gardiyan, hapishane memuru
s.-dur (1) 229a/11
secde Ar. (2): Secde, namazda alnı, el ayalarını, dizleri ve ayak parmaklarını yere dayamaktan ibaret ibadet hâli 192b/14, 277a/4
s.-den (1) 276b/15
s. eyle- (1) 7a/13
s.-i şükr eyle- (1) 276b/4
s. it- (20) 7a/14, 7a/15, 36b/7, 57a/5, 58b/9, 59a/5, 59b/2, 64b/1, 192b/12, 192b/14, 194b/9, 201a/2, 245b/4, 245b/5, 266b/10, 267b/13, 276b/1, 276b/6, 277a/7, 282a/1
s.-ye var- (1) 277a/1

seçmek(g): Seçmek
s.(g)-içün (1) 229a/15
sedāb Ar. (1): Sedef otu 121a/15
sed(d) Ar. (1): Kapama, tıkama, engelleme
s. it- (1) 78b/2
sefeh Ar. (1): Akılsızlık, sefihlik 216a/6
sefer Ar. (21): Yolculuk; savaşa gitme; defa, kere 46b/9, 53a/10, 77b/2, 87b/14, 100a/3, 131a/3, 157b/3, 168a/15, 170b/7, 183a/12, 185b/2, 192b/6, 265a/12
s.-de (3) 89a/3, 127b/15, 181b/8
s.-dedür (2) 71b/4, 73b/13
s.-den (12) 53a/8, 148a/4, 155a/1, 164a/10, 168a/15, 175b/4, 205b/14, 209b/9, 211b/5, 221b/1, 249a/10, 302a/11
s.-deyse (1) 111b/3
s.-dür (21) 18b/8, 46a/4, 93b/10, 128b/14, 136a/9, 138b/3, 147b/14, 156b/13, 159b/5, 162b/11, 205a/7, 205b/12, 206b/3, 217a/2, 219a/9, 219b/15, 219b/15, 221a/13, 221a/14, 233a/9, 238b/4, 216a/4
s.-e (25) 17a/9, 17a/10, 17b/10, 31a/9, 51b/5, 52b/11, 71b/4, 77b/1, 96b/3, 109a/8, 131a/14, 135b/12, 137b/14, 148a/4, 164a/6, 170b/7, 208b/3, 229a/2, 235b/9, 235b/9, 289b/4, 293a/7, 295a/11, 298b/5, 305a/10
s.-i (2) 111b/4, 218b/8
s.-ile (5) 46a/2, 46b/9, 153a/14, 250b/7, 293a/6
s.-in (6) 121a/5, 121b/14, 136a/5, 163b/8, 163b/8, 193a/11
s.-inde (2) 211a/3, 218b/9
s.-inden (2) 55b/13, 168b/1
s.-ine (1) 31a/1
s.-le (1) 53a/10
s.-lerde (1) 59b/9
s.-leri (1) 136a/5
s.-i ba'id eyle- (1) 201b/15
s.-i ba'id it- (3) 128b/15, 151a/14, 304b/6
s.-i ḫayr it- (1) 197b/11
s. it- (35) 17a/9, 17a/11, 19a/7, 30b/14, 30b/15, 31a/8, 51b/10, 55b/14, 70b/3, 70b/4, 76a/9, 76b/14, 89a/1, 92b/2, 108b/11, 136a/5, 149b/15, 151b/5, 195b/11, 218b/7, 221a/15, 227a/15, 229a/10, 232a/7, 232a/8, 232b/2, 234a/4, 237b/5, 248b/5, 249b/10, 265a/9, 289b/4, 297a/4, 298a/8, 305b/10
s. idüp yitiş- (1) 271b/6
s.-de ol- (4) 153b/9, 170b/8, 198a/13, 305a/10
s.-den ol- (1) 132b/13
s.-in it- (1) 222a/1
ṣefer Ar. (2): Arabî ayların ikincisi 16a/11, 16a/13
sefercel Ar. (2): Ayva 46a/2, 121a/2
s.-üñ (1) 46a/4
seferi Ar. (1): Yolculukla ilgili 187b/2
seffāk Ar.: Kan dökücü
s.-ler (1) 138b/5
seffūd Ar. (1): Şiş 233b/15
sefih Ar. (1): Zevk ve eğlenceye düşkün kişi, parasını pulunu israf eden akılsız 149b/2
s.-dür (3) 149a/15, 149b/12, 233b/3
s.-ler (1) 263a/5
s. ol- (1) 202b/14
sefihlik Ar.+T. (1): Zevk ve eğlenceye düşkünlük, parasını israf eden akılsızlık 216a/6
sefine Ar. (3): Gemi, vapur 93b/9, 94a/4, 138b/4
s.-yi (1) 96a/3

seḥāb Ar. (1): Bulut 70b/12
s.-ı (1) 71b/15
s. ol- (1) 73a/9
seher Ar. (2): Uykusuzluk; gece uyuyamama hastalığı 133a/10, 250b/10
seḥer Ar. (5): Sabah erkenden; tan yeri ağarmadan biraz önceki vakit 14b/2, 14b/3, 14b/6, 14b/7, 15a/5
s.-de (2) 14b/3, 14b/13
s.-e (3) 14b/5, 15a/8, 66b/8
seḥere Ar.: Büyücü
s.-si (1) 13a/9
sehl Ar. (3): Kolay, sade 160b/13, 258b/8, 292b/14
sehm Ar. (1): Korku, dehşet 45b/11
sehv Ar. (1): Yanlış, yanılma 288b/8
seken(e) Ar.: Sakin olma
s. ol- (2) 67a/13, 67b/1
sekil Ar. (1): Atın ayaklarında olan beyazlık 143b/8
sekine Ar. (1): Gönül rahatlığı, rahatlık, sakinlik 72b/3
s.-den (1) 72a/14
s.-ye (1) 100b/8
s.-yle (1) 100b/7
sekinet Ar.: Gönül rahatlığı, sakinlik
s.-ile (1) 266b/8
s. vir- (1) 231b/8
sekizinci (5): Sekizinci 4a/9, 5a/4, 18a/4, 155a/15, 263b/2
sekiz yüz (1): Sekiz yüz sayısı 308a/12
sekkākin Ar. (1): Bıçakçı 225a/10
seksen (1): Seksen sayısı 36b/8
selām Ar. (167): Selâm, esenleme; barış, rahatlık; sonu iyi ve hayırlı çıkma 1b/5, 1b/6, 14b/1, 18b/2, 19b/9, 19b/12, 20b/1, 21a/7, 21a/12, 22b/7, 29a/7, 30b/4, 33a/4, 265a/15, 302b/7
s.-ın (1) 191a/9
s. vir- (9) 191a/7, 191a/7, 191a/8, 191a/9, 191a/11, 193a/3, 193a/4, 193a/4, 302b/7
selāmet Ar. (3): Eminlik, korku ve endişede uzak 24a/7, 65b/12, 250b/8
s.-dür (1) 131b/3
s.-e (1) 18a/8
s.-ile (1) 46a/1
selāmetlıḳ(ġ) Ar.+T.: Eminlik, korku ve endişeden uzak olmak
s.(ġ)-ıla (1) 79b/8
s̱elās̱e Ar. (1): Üç sayısı 168a/7
selāṭin Ar. (1): Sultanlar 159a/15
s.-de (1) 134b/4
s.-e (1) 112a/8
s.-i (1) 159a/15
s.-üñ (1) 3a/3
selb Ar.: Giderme, inkar etme
s. it- (2) 68b/11, 74b/7
s̱elc Ar. (1): Kar 76b/12
seleb Ar.: Birinden kapılıp alınan şey
s.-in (1) 289b/12
selebi Ar. (1): Olumsuzlukla ilgili 270b/7
selim Ar. (2): Sağlam, kusursuz, doğru 43b/11, 83a/15
s.-ce (1) 83a/14
s. ol- (1) 66b/12
s.ü'ṣ-ṣadr ol- (1) 196a/12
seliṭa Ar. (3): Ağzı bozuk, küfürbaz kadın 144a/15, 151b/10, 200b/2
s. ol- (1) 128b/12
selle Ar. (2): Sele, sepet 233a/5, 233a/4
sellem Ar. (6): "Selamete erdirsin" anlamında dualarda geçer 32b/7, 39a/15, 220a/7, 220a/10, 242a/12, 268a/8
s.-i (1) 167b/3
selvā Ar. (2): İsrailoğullarına Allah tarafından bahşedilen bıldırcına benzer bir kuş 152a/7, 162a/15

sem' Ar. (1): Dinleme, kulak verme, işitme 212a/14
s.-i (1) 74a/9
semā Ar. (8): Gökyüzü 114b/11, 195b/12, 195b/11, 269a/14, 271a/9, 231a/3, 222a/3, 276a/10
s.-da (1) 246b/8
s.-dan (3) 133a/7, 162a/5, 233b/14
s.-sından (1) 3a/8
s.-ya (4) 140b/4, 147a/3, 183a/8, 233a/8
s.-yı (1) 275b/10
s.-yile (1) 283a/6
semā' Ar. (2): İşitme, duyma 54b/1, 262a/5
s. it- (3) 262a/3, 262a/5, 307b/15
sem'a Ar.: İşitme, duyma; kulak
s.-dan (1) 67b/6
semāce(t) Ar. (2): Çirkinlik, kötü görünüş 216a/6, 291b/10
s.-ile (1) 291b/11
semāḥat Ar. (1): Cömertlik, el açıklığı 29a/12
semāk Ar. (1): Balık satıcı 225a/12
semāṭ Ar. (1): Aşçı, sakatat haşlayıcı, paçacı 225a/11
semāvāt Ar. (2): Gökler; insanın olgunlaşıp yükseldiği büyük aşamalar 269a/1, 272b/1
s.-a (1) 8b/3
s.-da (1) 269a/12
s.-ı (3) 275b/13, 276a/7, 276a/9
semāviyye Ar.: Gökyüzüne ait; Allah'tan olan
s.-ye (1) 65b/3
semek Ar. (5): Balık 47a/4, 152b/7, 159b/6, 152b/5, 159b/7
semen Far. (1): Yasemin 258b/15
semen Ar. (1): Semizlik, yağlılık 215b/9
s̱emen Ar. (7): Paha, kıymet, değer, tutar 140a/9, 222b/2, 223b/5, 223b/5, 224a/15, 224a/15, 224b/4
s̱.-i (1) 223a/11
s̱.-in (1) 140a/9
s̱.-inde (1) 225b/10
s̱.-ine (1) 140a/7
semer : Semer, hayvanların sırtına bağlanan yastık
s.-i (1) 239a/9
s̱emer Ar. (1): Meyve, yemiş 120b/8
s̱emerāt Ar. (1): Yemişler, meyveler; sonuçlar 114b/11
s̱emere Ar. (5): Yemiş, meyve 107b/2, 110a/2, 113a/1, 117a/2, 118a/1
s̱.-si (1) 112a/5
semi' Ar.: İşiten, işitme kuvveti olan
s.-dür (1) 238a/9
s̱emir Ar.: Meyve veren, meyveli
s.-dür (1) 114a/2
semiz (bk. **semüz**) (7): Semiz, besili, dolgun 129a/14, 141a/5, 150a/13, 158a/7, 165b/11, 231a/10, 276b/4
s.-i (1) 158a/14
semizlik(g): Semizlik, şişmanlık, besililik
s.(g)-i (1) 144a/2
sem(m) Ar. (3): Zehir, ağı 171b/4, 283a/2, 288a/1
semmān Ar. (1): Yağcı 225b/3
semmūr Ar. (1): Samur 138b/7
semūm Ar. (1): Sam yeli, sıcak rüzgâr 70a/11
semüz (bk. **semiz**) (2): Semiz, besili, dolgun 132b/1, 158b/8
s. ol- (2) 158a/9, 158b/2
sen (22): Sen 18a/15, 72b/7, 75b/10, 75b/11, 82b/6, 87b/14, 94b/8, 119b/10, 151a/7, 156b/7, 174b/1, 183b/9, 233a/11, 254a/15, 257a/5, 263b/10, 269a/15, 277b/3, 295a/5, 302a/13, 306b/13, 304a/12

s.-a (saña) (30) 11a/15, 18a/13, 24b/13, 25b/12, 26a/14, 29a/8, 55a/1, 59a/12, 64b/3, 65a/4, 80a/15, 86b/12, 100a/9, 104a/6, 109b/14, 136b/1, 136b/2, 140a/8, 157a/13, 165b/5, 190b/5, 261a/2, 261a/5, 263b/11, 265b/11, 275b/13, 276a/7, 276a/15, 277b/2, 282b/15
s.-de (1) 3a/15
s.-den (1) 29a/8
s.-i (11) 46a/12, 107b/7, 165a/9, 199a/14, 215b/2, 250a/6, 250a/9, 254a/5, 261a/8, 272b/12, 275b/7
s.-üñ (14) 11a/14, 11b/1, 37a/7, 37a/11, 106a/14, 152b/14, 165b/5, 260a/3, 261a/4, 274b/2, 275a/4, 280a/7, 282b/5, 282b/6
s.-üñle (1) 241b/10

ṣenā Ar. (11): Övme, övüş 31a/3, 110a/12, 117b/9, 118a/2, 160b/15, 164b/11, 223a/11, 237a/13, 294b/5, 294b/6, 297b/13

sened Ar.: Delil, belge, dayanılacak şey
s.-idür (1) 175a/13

señek : Islak ve yanmayan dallı budaklı bir ağaç 122b/10

señek(g) (1): Ağaçtan ya da topraktan yapılan su kabı 96b/6
s.(g)-i (1) 96b/12
s.(g)-üñ (2) 96b/8, 97a/5
s.-den (1) 96b/7

senevī Ar. (1): Sene ile ilgili, bir yıllık 230b/6

seniyye Ar. (1): Yüksek, yüce 279b/13

ṣerā (2): Toprak, yeryüzü 55a/12, 55a/13

serāb Ar. (1) Serap 98b/13

serāsīme Ar.: Sersem
s. ol- (1) 258a/10

ser-'aşr Ar. (1) Kur'an'ın başından on ayetlik bir bölüm 187b/10

serc Ar. (1): Eyer, at takımı 234a/6

serçe (6): Serçe kuşu 152a/8, 152a/14, 152a/15, 152b/3, 155a/14, 160b/4
s.-ler (1) 125b/14
s.-ye (1) 154b/10

sereṭān Ar. (1): Yengeç 139a/1

serḫōş Far. (1) Sarhoş 297a/10

serī' Ar. (2): Çabuk,hızlı 264a/10, 302a/10
s.ü'z-zevāl: Çabuk kaybolan, süreksiz
s.-z.-dür (1): 302a/10
s. ol- (2) 36a/8, 36b/11
s.ü'l-ḥıfẓ ol- (1) 177a/2
s.ü'l-rıżā ol- (1) 264a/10
s.ü'l-zevāl ol- (1) 33b/9

ṣerīd Ar. (4): Tirit denilen yemek 161a/4, 161a/5, 161a/7, 161a/8
ṣ.-in (1) 161a/4

serīḳa Ar. (2): Çalınmış, çalınmış şey 215b/12, 216a/3
s.-dur (1) 148b/6
s.-yla (1) 47b/15
s. it- (1) 148b/4

seril- : Serilmek
s.-miş (1) 122b/15

serīr Ar. (2): Taht; yatacak yer 234a/1, 295b/4

sermāye Far. : Sermaye, anamal; bilgi, ustalık
s.-m (1) 2b/9
s.-sin (1) 211a/14

sermediyye Ar. (1): Daimilik, süreklilik 3a/6

serrāc Ar. (1): Saraç 225b/2

sertlek (1): Kolay eğilip bükülmeyen,zor eğilen ?
s. ol- (1) 257b/15

serv Far. (3): Servi, selvi ağacı 110a/10, 121b/10, 121b/15

ṣervet Ar. (2): Zenginlik, varlık 157a/3, 222b/7

seşenbe Far. (2): Salı günü 17b/10, 17b/12

setr Ar. (4): Örtme, örtü; kapama 233a/12, 233b/3, 273a/5, 273a/10
s. it- (2) 3b/11, 226b/9
s. ol- (1) 222b/14
sev- : Sevmek
s.-dügi (1) 164a/2
s.-dügin (1) 228a/2
s.-e (5) 127b/15, 144a/11, 144a/11, 149b/6, 238b/8
s.-eler (2) 151a/13, 151a/15
s.-emez (1) 283a/3
s.-en (1) 21a/14
s.-ene (1) 22a/13
s.-enlerden (1) 194a/15
s.-erem (1) 250a/9
s.-erler (1) 119a/8
s.-medügi (2) 231b/11, 283a/3
s.-meye (1) 177a/5
s.-mez (1) 304a/4
s̱evāb Ar. (3): Allah tarafından mükafatlandırılan hareket; hayırlı hareket, hayır işleme 3b/6, 31a/3, 299b/14
s̱.-a (1) 195b/9
sevād Ar. (1): Karalık, siyahlık 241b/3
s.-ıdur (1) 149b/4
s̱evb Ar. (3): Elbise; bez 249b/6, 221a/13, 302b/6
s̱.-e (1) 239b/11
s̱.-i (1) 249a/8
s̱.-in (1) 224b/9
s̱.-inde (1) 146a/1
s̱.-ler (1) 289a/13
sevdā Ar. (1): Çok kara, çok siyah 12a/13
s.-dur (1) 229a/3
sevin- : Sevinmek
s.-ecek (1) 26a/13
s.-ür (2) 80a/6, 81b/6
sevinmek (1): Sevinmek 219a/8
sevḳ Ar.: İleri sürme; yollama, gönderme
s. it- (1) 24a/13
s. ol- (1) 88b/9
s̱evr Ar. (1): Öküz, boğa 130b/9
seyf Ar. (1): Kılıç 206b/4

seyir (bk. **seyr**) Ar.: Yürüme, yürüyüş; yolculuk; gezme, gezinti
s.-dür (1) 129a/7
seyis (2): Seyis, at uşağı 203b/9, 225b/4
seyr (bk. **seyir**) Ar.(3): Yürüme, yürüyüş, gitme; yolculuk; gezme, gezinme 53a/10, 273b/5, 273b/8
s.-i (2) 52a/15, 82b/15
s.-inden (1) 52a/15
s. it- (15) 8b/13, 52a/15, 94b/1, 94b/1, 101a/3, 119b/13, 128b/1, 128b/15, 129a/6, 143b/8, 246b/9, 254a/4, 298a/8, 298a/9, 307b/2
s. eyle- (1) 36a/12
seyrek(g) (1): Seyrek, sık olmayan 258b/8
s.(g)-idi (1) 258b/9
seyyāḥ Ar.: Seyyah, gezgin
s. ol- (1) 168b/5
seyyi' Ar. (3): Kötü, fena 121b/13, 151a/11, 262b/11
s.ü'l-ḫulḳ ol- (1) 168b/15
seyyid Ar. (4): Efendi, bey, ileri gelen, başkan; Hz. Muhammed'in torunu soyundan olan kimse 66b/3, 143a/1, 260b/10, 270b/12
s.-idür (1) 146b/15
seyyide Ar. (1): Muhterem (kadın) 127b/14
seyyidi Ar. (3): İleri gelenlere ait, başkanla ilgili, bey, ağa ili ilgili 262a/12, 262a/12, 262a/15
sez- : Sezmek, hissetmek
s-medügi (1) 210b/7
ṣı- : Kırmak
ṣ.-duñ (1) 165a/10
ṣ.-r (1) 165a/8
ṣ.-rken (1) 124b/12
ṣ.-sa (1) 125a/7
ṣ.-sun (1) 165a/9
ṣ.-ya (1) 196a/13
ṣıbeyye Ar. (1): Ufak kızlar, küçük kızlar 164b/10
ṣıbyān Ar. : Çocuklar

ṣ.-dur (1) 225b/5
sıçan (bk. **ṣıçan**): Sıçan, fare
s.-ı (1) 45a/12
ṣıçan (bk.**sıçan**) (2): Sıçan, fare 185b/11, 304a/11
ṣ.-a (1) 144b/3
ṣ. ol- (1) 144b/6
ṣıddiḳ Ar. (9): Pek doğru, sözünün eri kimse; Hz. Ebu Bekir'in lâkabı 149b/14, 151a/5, 151a/7, 162a/2, 162a/10, 184b/15, 188b/14, 245b/11, 294b/15
ṣıddiḳa Ar. (3): Dosdoğru (kadın); Hz. Aişe'nin lâkabı 125b/14, 253b/5, 272b/7
ṣ.-nuñ (1) 125b/7
ṣıddiḳin Ar. (1): Doğrular, sözünün erleri 147a/8
ṣıdġ (Ar. ṣudġ) (1): Şakak 288b/5
ṣıdḳ Ar. (2): Doğruluk, gerçeklik; yürek temizliği 80b/8, 216b/4
ṣ.-dan (1) 282b/9
ṣ.-dur (1) 216b/5
ṣ.-ı (2) 4a/8, 14a/14
ṣ.-ıla (1) 289a/1
ṣıfat Ar. (7): Sıfat, vasıf, hâl, şekil 47a/8, 96a/8, 96a/8, 130a/8, 166a/7, 259a/6, 260a/8
ṣ.-da (2) 154b/6, 259a/5
ṣ.-ı (1) 67b/14
ṣ.-ıdur (3) 87a/6, 144b/7, 186b/9
ṣ.-ıla (1) 248a/5
ṣ.-ına (1) 2a/10
ṣ.-ında (2) 186a/6, 188b/13
ṣıfāt Ar. (15): Sıfatlar, vasıflar, hâller, şekiller 48b/10, 57a/15, 68b/9, 69b/7, 70b/12, 72a/2, 72a/8, 78b/15, 82a/11, 82a/11, 84b/3 104a/13, 122b/1, 255a/8, 259a/6
ṣ.-ı (1) 269b/11
ṣ.-ıyla (1) 18b/14
ṣ.-larıla (1) 271a/7
ṣıfātiyye Ar. (1): Vasfa ait, hâlle ilgili 246a/1
ṣıfatlu Ar.+T. (2): Vasıflı, sıfatlı, şekilli 128a/4, 139b/5
ṣıġ- : Sığmak
ṣ.-maz (2) 69b/10, 86b/10
ṣıġā Ar. (1): Bağırmak, yüksek sesle haykırmak 214a/4
ṣıġa- : Sıvamak, sıvazlamak
ṣ.-dı (1) 263a/14
ṣ.-r (1) 263a/10
ṣıġār Ar. (2): Küçük; az 60a/7, 159b/7
ṣıġın : Yabanî geyik ve sığır
ṣ. geyigi (1) 15a/11
ṣıġın- (3): Sığınmak 86b/9, 86b/12, 150a/11
ṣ.-mış (1) 127a/15
ṣıġır (18): Sığır 11b/15, 105b/9, 129a/14, 129b/9, 142a/13, 142b/2, 158a/5, 158a/6, 158a/9, 158a/12, 158b/10, 160b/1, 169b/9, 179b/11, 187b/1, 190a/10, 223a/3, 223a/3
ṣ.-dan (1) 129a/14
sıġırcuḳ (1): Sığırcık kuşu 138a/14
ṣıḥḥat Ar. (10): Sağlık; sağlamlık; doğruluk 16b/4, 94a/5, 116b/15, 121b/3, 121b/6, 148b/15, 159a/5, 236b/6, 291a/5, 293a/11
ṣ.-den (1) 34a/11
ṣ.-dür (3) 116a/11, 171b/3, 211b/6
ṣ.-e (5) 16b/3, 94a/5, 164b/5, 180a/4, 292b/15
ṣ. bul- (8) 103a/7, 114b/1, 158a/5, 201b/10, 204a/14, 215b/10, 281b/3, 293a/2
ṣ.-i beden ol- (1) 195a/11
ṣ. üzerine ol- (1) 9b/12
sıḳ- (bk. **ṣıḳ-**) (1): Sıkmak 282b/5
s.-a (1) 282b/4
s.-ar (1) 112b/14

ṣık- (bk. **sıḳ-**): Sıkmak
ṣ.-ar (3) 114a/13, 121a/5, 123a/9
ṣ.-dı (1) 282b/5
ṣ.-ıp (1) 114b/4

ṣıḳıcı (2): Sıkıcı, bir şey sıkan kimse 227a/6, 227a/7

ṣıḳmaḳ(ġ) : Sıkmak
ṣ.(ġ)-ıla (1) 282b/7
ṣ.-da (1) 123a/10

ṣıla Ar. (2): Sıla, memleketine gitme, akrabasına ulaşma; bahşiş, hediye 232a/11, 299a/15

ṣıla-yı raḥm Ar. (2): Ana ve babasını ziyaret görevini yapma 112b/1, 150a/5
ṣ. r.-i (1) 301b/14
ṣ. r.-ıla (1) 219a/14
ṣ.-ı r. it- (4) 95b/15, 198a/13, 220b/7, 292b/7

ṣın- : Kırılmak, parçalanmak; ölmek
ṣ.-a (1) 192b/15
ṣ.-dı (5) 109a/3, 164a/9, 183b/12, 206b/12, 237b/14
ṣ.-mayınca (1) 114a/11
ṣ.-mış (7) 101a/10, 109a/14, 183b/13, 208a/6, 237a/11, 244b/9, 288b/11
ṣ.-sa (12) 97a/2, 103a/10, 104b/15, 176a/5, 205b/15, 206b/12, 231a/4, 235a/2, 244b/10, 246b/14, 289b/3, 294a/9
ṣ.-urdı (1) 105a/1

ṣınc Far. (3): İki bakır tabakadan oluşan zil 204a/1, 205b/1, 205a/15

ṣındu (2): Makas 237b/14, 238a/1
ṣ.-yıla (1) 146b/2

sınıḳlu (1): Kırık, kırılmış 290b/14

ṣınmaḳ (4): Kırılmak, parçalanmak; ölmek; yenilmek, mağlub olmak 173b/14, 208a/3, 214a/2, 289a/15

sınur : Sınır, hudut
s.-ı (2) 97a/15, 97b/1

ṣırāṭ Ar. (2): Yol; sırat köprüsü 230b/13, 306a/4
ṣ.-dan (1) 306a/5
ṣ.-ı (1) 306a/6
ṣ.-ı müstakim üzerine ol- (1) 31a/5

sırça (bk. **ṣırça**): Cam
s.-dan (1) 173b/5

ṣırça (bk.**sırça**) (1): Cam 247a/11
ṣ.-ya (2) 82a/14, 245b/13

ṣırf Ar. (1): Yalnız, ancak; tamamıyla 233a/1
ṣ.-dur (1) 113b/15
ṣ.-a (1) 274a/1

sır(r) Ar. (10): Gizli tutulan, kimseye söylenmeyen şey; Allah'ın akıl ermeyen hikmeti 27b/10, 28a/6, 62a/13, 67b/15, 68a/2, 116b/9, 231b/15, 279b/10, 289a/12, 213b/9
s.-da (1) 69a/4
s.-dan (1) 69a/2
s.-dur (2) 231b/14, 236b/1
s.(r)-ı (4) 55b/12, 84a/15, 248b/6, 255a/8
s.(r)ıla (8) 22b/8, 22b/8, 31b/10, 31b/11, 43b/5, 96b/3, 133b/1, 307b/15
s.(r)ın (3) 221b/14, 234a/13, 238b/14
s.(r)umı (1) 277b/4
s. ol- (1) 236b/2
s. yılduzı (1) 67b/14

sırran Ar. (2): Gizlice, gizli olarak 162b/7, 162b/8

ṣırt : Sırt, insan belinden kuyruk sokumuna kadar olan bölüm
ṣ.-ı (1) 87a/9

sırtlan (bk. **ṣırtlan**) (1): Sırtlan 139b/6

ṣırtlan (bk.**sırtlan**) (1): Sırtlan denen yırtıcı hayvan 139b/2

sıtma (1): Titreme, ateş ve ter nöbetleriyle kendini gösteren bir hastalık 285a/15

ṣıva- : Sıvamak, bir yüzeye sıva sürmek
ṣ.-r (1) 102a/11

sıyruḳ (2): Sıyrık 287a/6, 287a/10

ṣıyrundu : Sıyrıntı, kazıntı

ṣ.-sın (1) 189b/12

sızı (1): Sızı 160a/12

sīb Far. (2): Elma 117b/7, 117b/15

sibā' Ar. (3): Yırtıcı hayvanlar, canavarlar 127b/9, 153b/15, 225b/12

s.-a (1) 127b/10

s.-dan ol- (1) 141a/10

sic(i)n Ar.: Hapishane, cezaevi

s(i).-dür (1) 127a/8

s.-e (1) 208b/12

s.-e ḳoy- (1) 127a/7

sidr Ar. (1): Arabistan kirazları 121a/6

sidre Ar. (1): Arabistan kirazı, kiraz 121a/8

s.-i cennet (1) 308a/7

siflī (Ar. süflī) (1): Aşağıda bulunan; alçak, bayağı; aşağıdaki 172b/4

s.-dür (1) 6b/15

sifliyye (bk. **süfliyye**) Ar. (2): 85b/11, 85b/8

sigil (1): Basur memesi, meme 285b/6

siḥir (bk. **siḥr**) Ar.: Büyü, büyücülük, fettanlık

s.-den (3) 139b/5, 195a/10, 196b/8

s.-dür (2) 216a/15, 232b/8

s.-le (1) 13a/13

siḥr (bk. **siḥir**) (2): Büyü, büyücülük, fettanlık 151a/10, 194a/11

s.-i (1) 194b/2

s. it- (1) 205b/11, 225b/1

sik : Erkeklik organı

s.-i (1) 182a/5

ṣiḳa Ar.: Güven, emniyet; güvenilir kişi

ṣ.-dur (1) 236b/11

sikāk سیکاکیله (1) ?

s.-ile (1) 135b/14

siḳāyāt Ar. (1): Sakalıklar, Kâbe sakalığı 238b/15

sik-bāçe Far. (2): Paça yemeği, bir çeşit paça yemeği 160b/1, 160b/2

s.-yi (1) 160b/7

sikḳeci Ar.+T. (1): Madeni paracı, akçeci 226a/10

sikkīn Ar. (1): Bıçak 233b/4

sil- : Silmek

s.-e (1) 45b/13

silāḥ Ar. (4): Silâh 139a/2, 205b/5, 207b/15, 248b/9

s.-a (1) 168b/13

s.-ı (1) 207b/9

s.-ıla (1) 207b/12

s.-ın (1) 282a/10

s.-ıyla (1) 153a/14

s.-larına (1) 120a/4

s. ol- (1) 206b/1

silk- : Silkmek, silkelemek

s.-se (1) 162b/2

silsile Ar. (3): Zincir, zincirleme olan şey; ardarda gelen şeylerin meydana getirdiği sıra 167a/13, 238a/8, 243b/2

sīm Far. (1): Gümüş; gümüşden, sırmadan 135b/2

s.-den ol- (1) 157b/4

sīmā Far.(1): Yüz, çehre, beniz; kimse 66b/10

s.-sını (1) 47b/12

simsār Ar. (1): Simsar, komisyoncu 225a/9

simsim Ar. (2): Susam 121a/10, 227a/7

sīmurġ Far.(1): Anka kuşu, masal kuşu 141a/10

sīn Ar.(7): Arap alfabesindeki "s" harfi 140a/11, 120b/10, 138b/6, 215b/7, 225a/4, 233a/4, 287b/13

sin Ar.(1): Mezar 229b/15

siñ- : Sinmek, kabul etmek

s.-mez (1) 160a/12

sīne Far.: Göğüs; yürek

s.-si (1) 258b/12

siñek (1): Sinek 137b/8

siñir Sinir; duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten teller

s.-ler (1) 182b/13

sinnevr Ar. (1): Kedi 148b/5

s.-den (1) 148b/6

s.-i (1) 148a/10

sinr Ar. (1): Huysuluk, terslik; cinsel sapıklık 287b/3
sipāhi Far. (4): Tımar sahibi süvari askeri 168b/14, 203b/1, 232b/1, 289b/9
s.-lere (1) 168b/13
s.-yse (1) 253a/12
s.-ler arasında ol- (1) 205a/1
sirāyet Ar.: Geçme, bulaşma; yayılma, dağılma
s. it- (5) 82a/10, 82b/1, 98b/3, 103b/7, 107b/4
siret Ar. (4): Bir kimsenin içi, hâli, tavrı, gidişi, ahlakı 60b/11, 61a/14, 71b/12, 82b/3
s.-i (1) 201b/14
s.-inüñ (1) 33b/11
s.-ümüz (1) 11b/6
sirke (9) Sirke, ekşimiş üzüm suyu; kimi madenleri eritmekte kullanılan kimyasal bileşim 110b/7, 122a/14, 157b/10, 157b/12, 157b/12, 160a/15, 160a/15, 227a/6, 247b/6
s.-den (1) 247b/4
s.-nüñ (1) 157b/11
s.-si (1) 242a/6
sirkelü : Sirkeli
s. ol- (1) 159b/7
sirkencübin Ar. (1): Bal ile sirkenin karıştırılmasıyla yapılan bir çeşit şerbet 292b/13
sitte Ar. (1): Altı sayısı 140a/10
sittin Ar. (1): Altmış sayısı 140a/11
sivā Ar. (1): Başka, gayrı 270b/8
sivār Ar. (2): Bilezik 243b/12, 304b/13
s̱iyāb Ar. (3): Giyecekler 213b/8, 249a/9, 300a/8
s̱.-ı (2) 201a/15, 300b/12
s̱.-ın (1) 297b/4
s̱.-ına (1) 241b/5
siyādet Ar.: Seyyidlik, efendilik, beylik, sahiplik
s.-dür (3) 132b/4, 133b/7, 138a/13
s.-e (1) 168b/11
s.-ile (1) 163a/6
siyāh Ar. (2): Siyah, kara 167a/3, 172a/7
s. ol- (2) 56a/15, 166b/10
siyāḥat Ar.: Seyahat, yolculuk
s. it- (1) 69a/6
siyāset Ar.: Siyaset, memleket idaresi
s.-de (2) 67a/7, 203a/10
siyl (Ar. seyl) (6): Sel 76a/7, 76a/7, 76a/10, 76b/5, 76b/6, 131b/1
s.-ler (1) 151b/3
s.-dür (1) 76a/8
s.-i (2) 76a/8, 76b/10
siz (2): Siz, ikinci çokluk kişi 22b/8
s.-den (5) 21a/2, 32b/4, 127b/4, 142a/15, 150a/4
s.-e (9) 18a/6, 18b/2, 21a/3, 22b/1, 127b/5, 176b/11, 185a/8, 254a/4, 266a/2
s.-i (3) 21a/14, 22a/13, 32b/4
s.-ler (2) 254a/4, 256b/10
s.-lerden (1) 22a/10
s.-leri (1) 262a/9
s.-üñ (6) 32b/3, 42a/6, 43b/4, 109a/10, 127b/4, 185a/10
s.-üñile (1) 269a/13
sofra Ar. (4): Sofra 156a/3, 156b/13, 156b/14, 233b/4
ṣoġan (4): Soğan 110b/9, 118a/6, 118a/7, 118a/8
s.-ı (1) 120b/15
ṣoġul- : Suyu çekilmek, kaynağı yitmek; solmak; sönmek
s.-mış (1) 87b/15
ṣoḥbet Ar.: Görüşüp konuşma; arkadaşlık
ṣ. it- (1) 166a/11
ṣoḳ- : Sokmak, batırmak, daldırmak
ṣ.-ar (1) 206b/7
ṣ.-dı (2) 148b/1, 295a/4
ṣ.-mış (1) 147a/15
soḳaḳ (bk. **ṣoḳaḳ**) (1): Sokak 222b/13
s.-da (1) 228a/9
s.-larıdur (1) 84b/11

ṣokaḳ(ġ) (bk. **sokaḳ**) (1): Sokak
ṣ.(ġ)-a (1) 88b/5
ṣol (19): Sol, sol taraf 22a/3, 22b/11, 75a/2, 119b/7, 172b/15, 173a/3, 175b/8, 175b/14, 185b/9, 208b/15, 209a/1, 238a/12, 240a/7, 240b/2, 288a/11, 289b/2, 289b/3, 292b/6, 301b/12
ṣ.-ına (1) 193a/4
ṣ.-umdan (1) 239b/2
ṣ. elinde ol- (1) 285b/10
ṣ. ṭarāfda ol- (1) 172b/2
ṣ. ṭarāfında ol- (1) 172a/11
ṣol- : Solmak
ṣ.-ar (1) 126a/14
ṣ.-mışdur (1) 2b/1
ṣoñ : Son, sonra, arka
ṣ.-ını (1) 31b/15
ṣoñra (145): Sonra 1b/11, 2b/7, 7b/14, 8b/13, 9a/4, 9a/6, 10b/9, 11b/4, 13b/11, 15b/3, 15b/9, 16b/14, 21a/13, 21b/4, 22a/5, 22a/12, 22b/9, 25b/9, 25b/10, 26a/2, 27b/8, 28a/9, 29a/9, 29b/2, 30a/1, 30b/8, 32a/1, 32a/13, 32a/13, 32a/14, 32b/4, 32b/5, 32b/6, 32b/6, 34a/1, 34a/5, 34a/7, 34b/6, 35b/9, 36b/3, 37a/1, 37a/4, 37a/9, 37a/12, 38a/10, 38b/11, 39a/2, 39a/3, 39a/14, 40a/4, 41a/13, 43a/10, 49a/1, 122a/15
ṣoñrağı (2): Sonraki, gelecek 34a/15, 47b/13
ṣ.-sı (1) 38a/13
ṣor- (2): Sormak, soru sormak 18a/14, 260b/12
ṣ.-a (2) 29a/15, 32a/4
ṣ.-an (1) 26b/3
ṣ.-ardı (2) 19b/13, 20a/2
ṣ.-dı (9) 20b/1, 20b/10, 43b/1, 106a/14, 164b/1, 176b/8, 178b/9, 257a/3, 282b/4
ṣ.-dum (1) 257b/8
ṣ.-ıcaḳ (1) 164b/1
ṣ.-sa (1) 226b/14
ṣ.-salar (1) 18b/3
ṣ.-sun (1) 299b/12
ṣormaḳ (1): Soğurmak, emmek, emer gibi çekmek 159a/1
ṣorulmaḳ (2): Soru sorulmak 16a/8, 16a/9
ṣ.-dan (2) 16a/9, 16a/10
sovuḳ (bk. **ṣovuḳ**): Soğuk
s.-dur (1) 135a/4
s. ol- (2) 89b/9, 188b/1
ṣovuḳ (bk.**sovuḳ**) (8): Soğuk 12a/12, 12b/9, 12b/9, 86b/11, 108b/8, 108b/9, 192a/7, 248a/9
ṣ.-dan (1) 12b/8
ṣ. ol- (2) 108b/1, 185b/7
ṣovuḳ (1): Bir kuş adı ? 139a/8
ṣovuḳlıḳ (bk. **ṣovuḳluḳ**): Soğukluk, serinlik
ṣ. bul- (1) 69b/13
ṣovuḳluḳ (bk. **ṣovuḳlıḳ**) (1): Soğukluk, serinlik 12b/7
ṣoy- : Soymak, çıkarmak
ṣ.-dılar (1): 135b/5
ṣoyıcı : Soyguncu, soyan
kefen ṣ.-dur (1) 203b/10
sög- : Sövmek, küfretmek
s.-e (1) 283b/14
s.-er (2) 216a/8, 268a/3
s.-ersin (1) 215b/2
sögmek (1): Sövmek, küfretmek 216a/7
sögüd (bk. **sögüt**) (1): Söğüt ağacı 120a/2
s.-i (1) 119a/10
sögüt (bk. **sögüd**) (1): Söğüt ağacı 119a/7
sömür- : İştahla yemek, içmek
s.-en (1) 162a/8
s.-ür (1) 162a/1
söve (1): Kapının üzerinde döndüğü, üst ve alt çerçevelere geçirilen mil 107b/12
s.-si (1) 107b/11
söyin-, (bk. **söyün-**) : Sönmek, parlaklığı gitmek
s.-ür (2) 81a/3, 184a/1
söyle- (1): Söylemek, demek 29a/10

s.-di (3) 141a/12, 153a/6, 204a/7
s.-diler (1) 26a/2
s.-dügiçün (1) 26a/5
s.-medügi (1) 290a/3
s.-meye (1) 29a/14
s.-meyince (1) 41b/8
s.-mez (6) 11b/10, 47a/1, 172a/7, 267b/9, 267b/11, 299b/7
s.-mezler (1) 299b/14
s.-ñ (1) 21a/4
s.-r (19) 42a/11, 56b/13, 97b/15, 117a/2, 117a/2, 136b/7, 148b/9, 187b/14, 223b/5, 230b/6, 231b/2, 241a/5, 241a/6, 262b/9, 264a/4, 267b/8, 302b/9, 302b/10, 304b/10
s.-rler (2) 282b/8, 282b/11
s.-rse (1) 47a/2
s.-se (11) 41b/10, 56b/15, 141b/2, 143b/1, 143b/2, 146a/13, 153b/11, 186b/5, 281a/9, 282a/1, 297a/10
s.-ye (17) 144b/1, 145a/2, 159b/9, 154b/10, 154b/13, 190a/5, 193a/7, 199b/15, 226b/2, 241a/9, 242b/10, 262b/12, 284a/10, 287a/8, 290b/9, 294b/12, 306a/8
s.-yen (1) 26a/6
s.-r ol- (1) 65b/3

söylemek(g) (5): Söylemek, demek 24a/15, 42a/10, 219b/4, 241a/2, 241a/2
s.-dür (1) 117b/2
s.(g)-e (1) 290b/8
s.(g)-ile (1) 280b/4

söylen- : Söylenmek, denilmek
s.-meye (1) 241a/10

söyleş- : Söyleşmek, karşılıklı söz söylemek, konuşmak
s.-di (1) 270b/1
s.-enleriçündür (1) 54a/1
s.-ür (3) 51b/2, 230a/5, 271b/11

söyleşmek : Söyleşmek, karşılıklı söz söylemek, konuşmak
s.-dür (1) 162a/15

söyün- (bk. **söyin-**): Sönmek, parlaklığı gitmek
s.-di (1) 85a/14
s.-miş (2) 81a/1, 82a/9
s.-mişdür (1) 2b/2

söyündür- : Söndürmek
s.-mese (1) 81a/9
s.-ür (1) 81a/7

söz (18): Söz 17a/13, 30a/6, 37a/5, 38a/7, 80b/2, 80b/3, 80b/4, 80b/6, 119b/3, 152a/13, 154b/14, 190a/4, 241a/10, 255b/14, 256a/1, 261a/5, 287a/8, 290a/3, 306a/8
s.-de (2) 27a/5, 182a/6
s.-den (2) 287a/8, 290b/11
s.-dür (4) 85a/7, 185a/15, 227b/4, 247b/14
s.-e (1) 85b/15
s.-i (1) 7b/2
s.-in (2) 233a/11, 241a/9
s.-inde (2) 35b/3, 42a/6
s.-ine (1) 6b/12
s.-inüñ (1) 35a/9
s.-iyle (1) 149a/15
s.-ler (4) 15b/7, 29a/14, 37a/14, 77a/3
s.-lerdür (1) 227b/2
s.-lere (2) 25a/13, 39a/3
s.-leri (2) 15b/8, 274b/8
s. çık- (2) 105b/10, 107a/14
s. işit- (4) 117b/2, 186b/12, 293a/13, 293a/15
s. söyle- (12) 145a/2, 154b/13, 162a/15, 199b/15, 204a/7, 226b/2, 231b/1, 241a/5, 262b/12, 281a/9, 284a/10

sözlü (1): Sözlü 139a/9

sū Ar. (2): Kötülük, fenalık; kötü, fena 34a/8, 34a/9
s.-i mizāc Ar.: Sağlık bozukluğu
s. m.-ı (1) 34a/8
s.-i ḫulḳ Ar.: Ahlâk bozukluğu
s. ḫ.-ıla (1) 129a/12

su (bk. **ṣu**) Su
s.-dur (1) 46a/5

s.yıla (1) 46a/4
ṣu (bk.**su**) (72): Su 12b/13, 15b/10, 75a/14, 76a/12, 76a/14, 76b/1, 77b/3, 77b/14, 86a/11, 86a/11, 86a/14, 86a/15, 86a/4, 86b/4, 86b/11, 86b/8, 88b/3, 90a/1, 90a/7, 90b/5, 90b/6, 90b/12, 91a/6, 91b/12, 91b/13, 91b/15, 92a/2, 92a/3, 92a/4, 92a/4, 92a/6, 92a/13, 92b/7, 96b/7, 99b/1, 153a/2, 153a/2, 163a/3
ṣ.-dan (4) 90a/1, 91b/13, 99a/11, 271a/14
ṣ.-dur (1) 95b/3
ṣ.-lar (5) 4b/11, 12a/13, 86a/9, 89a/3, 91b/13
ṣ.-nuñ (1) 78a/1
ṣ.-ya (8) 86a/15, 86b/15, 92a/8, 92b/3, 93a/7, 93a/9, 130a/10, 236b/13
ṣ.-yı (14) 76b/3, 88a/8, 88b/4, 88b/6, 89b/1, 89b/8, 90b/11, 90b/13, 92a/6, 92a/11, 109a/6, 113b/5, 211b/7, 285b/8
ṣ.-yıla (3) 86b/8, 108b/9, 108b/10
ṣ.-yın (2) 88a/4, 114b/4
ṣ.-yına (3) 75b/2, 75b/5, 75b/13
ṣ.-yından (5) 87a/14, 88a/6, 99a/7, 308a/4, 308a/9
ṣ.-yını (2) 88b/8, 88b/15
ṣ.-yınuñ (1) 87a/11
ṣ.-yıyla (1) 87b/3
ṣ. ilt- (1) 139b/11
ṣ. ol- (1) 285b/13
ṣ. saḳḳalıgın it- (1) 86b/8
ṣ. dök- (3) 93a/10, 96b/5, 211b/8
ṣ. ḳat- (1) 233a/2
su'āl Ar.: Öksürük
s. öksür- (1) 287b/13
su'āl Ar. (6): Soru, sorulan şey; dilencilik 25b/7, 26b/1, 27a/7, 29a/1, 58a/11, 215b/8
s.-e (7) 23b/8, 25a/14, 25b/13, 33a/6, 225a/6, 260a/12, 279b/1
s.-in (1) 280a/4
s.-inde (1) 32a/3
s.-ini (1) 29a/15
s. it- (22) 19a/9, 25b/1, 26a/15, 26b/2, 26b/11, 27a/1, 28b/10, 29a/14, 30b/10, 30b/11, 32a/5, 37a/14, 46a/10, 47a/7, 47b/7, 47b/9, 58b/11, 86b/7, 132b/12, 150a/5, 185a/7, 198a/9, 225a/4, 232a/10, 260a/11, 272b/6, 294b/1
s. eyle- (2) 30b/15, 32a/2
s. ol- (8) 35a/10, 37b/15, 62a/8, 62a/2, 184a/2, 272a/12, 272b/4, 272b/7
ṣu'bān Ar. (1): Büyük yılan, ejderha 134a/3
ṣubḥ Ar. (2): Sabah, sabah vakti 41a/11, 41a/15
ṣuçsuz (1): Suçsuz, suçu olmayan 233b/10
ṣuçuḳ- : Birdenbire sıçramak
ṣ.-sa (1) 130a/7
sūd Ar. (1): Fayda, kâr, kazanç 49b/6
ṣudā' Ar. (1):Baş ağrısı 288b/3
ṣudūr Ar.: Olma, meydana çıkma
ṣ.-ıdur (1) 179b/6
ṣ.-ına (1) 10b/4
ṣūf Ar. (4): Sof, yün, yapağı; yün dokuma 141a/10, 203a/7, 237b/7, 248a/10
ṣ.-dan (1) 124a/13
ṣ.-dan ol- (1) 232a/5
ṣ. egir- (1) 237b/4
ṣufr Ar. (1): Çakır doğan kuşu 154b/2
ṣufr Ar. (2): Bakır, pirinç, tunç 247b/7, 247b/10
ṣufret Ar. (1): Sarı 248a/1
suḫriyye Ar. (1): Maskaralık, alay 216a/6
sūḳ Ar. (1): Pazar esnafı; çarşı, pazar, alım satım yeri 204a/12
sūḳī Ar.: Pazar esnafı; çarşı, pazarla ilgili
s.-ye (1) 191b/2

s.-se (3) 115b/3, 175b/1, 175b/12
s. ol- (3) 108a/5, 111a/3, 223a/5
sulaḥfāt Ar. (2): Kaplumbağa 138b/12, 138b/9
s.-dur (1) 138b/11
ṣulb Ar. (1): Bel, bel kemiği 288b/12
ṣuleḥā Ar. (7): Günâh işlemeyen kimseler; salih, iyi, yarar 93b/3, 114a/7, 121b/15, 126b/5, 147a/8, 256b/13, 283a/7
ṣ.-dan (2) 120b/8, 260b/8
ṣ.-dur (1) 113b/3
ṣ.-sı (1) 224b/1
ṣ.-ya (3) 136b/9, 266a/13, 305b/3
ṣ.-yise (1) 208a/6
ṣulḥ Ar.: Barış, barışıklık; rahatlık
ṣ.-a (3) 191b/10, 191b/11, 220b/2
ṣ. it- (2) 198a/13, 221a/15
ṣ. ol- (1) 302b/10
ṣ.-a oḳı- (1) 191b/13
sulṭān Ar. (52): Padişah, hükümdar 5a/12, 9b/12, 55b/2, 56b/4, 60b/7, 66a/7, 70b/5, 76b/13, 79a/3, 79b/15, 81b/3, 85a/6, 88b/7, 92b/11, 92b/12, 101b/8, 134b/9, 141a/10, 141b/4, 141b/7, 141b/9, 144a/6, 154a/6, 154a/10
s.-a (22) 55a/14, 100a/13, 131b/4, 139b/8, 141b/12, 144a/7, 146b/7, 147a/2, 150b/2, 154b/12, 155b/15, 199a/14, 203a/13, 206a/14, 207a/6, 210b/15, 235a/7, 235b/10, 241b/3, 244b/1, 287b/13, 298a/3
s.-dan (18) 74b/15, 85a/9, 85b/2, 92a/7, 111b/11, 121b/6, 144a/5, 146b/8, 160b/5, 194a/8, 233a/14, 239b/14, 248a/3, 291b/12, 293b/1, 294b/12, 306a/7, 306b/4
s.-dur (16) 71a/6, 80a/15, 82a/4, 92a/7, 128a/1, 141b/12, 206a/15, 206b/4, 207a/5, 222b/5, 223a/14, 233b/7, 234a/6, 235a/1, 244b/4, 244b/11
s.-ı (8) 29b/14, 165a/3, 200a/3, 202a/4, 202a/5, 203a/3, 203a/5, 214a/9
s.-ıdur (1) 134a/11
s.-ıla (5) 195b/11, 202b/2, 204b/15, 234a/5, 244b/5
s.-ına (1) 198b/13
s.-ısa (10) 56b/10, 81b/7, 112a/7, 126a/6, 144a/6, 198a/10, 206b/2, 242b/11, 243b/12, 245a/11
s.-lara (3) 17b/13, 157a/5, 245b/11
s.-uñ (7) 76a/11, 137a/13, 202b/8, 202b/9, 202b/10, 202b/11, 306b/8
s.-ı ġaşūmdan ol- (1) 132b/14
s. maṣlaḥātında ol- (1) 236a/12
s. ol- (12) 70b/3, 130a/12, 175b/12, 198b/4, 201b/1, 205b/4, 223a/4, 231b/6, 231b/7, 234a/4, 236a/10, 265a/3
s.-dan iriş- (1) 88b/6
s.-dan ol- (1) 286b/4
s.-uñ veziri ol- (1) 204b/10
sulṭānī Ar. (1): Sultana ait, sultanla ilgili 90a/12
s.-de (1) 50b/1
sulṭāniyye Ar.: Sultanla, hükümdarla ilgili
s.-nüñ (1) 3a/7
sulṭānlıḳ(ġ) Ar.+T. (1): Sultanlık, hükümdarlık 115b/3
s.(ġ)-ı (1) 244b/9
s. ol- (1) 30b/3
ṣulu : Sulu, su dolu
ṣ. ol- (1) 98a/2
ṣūm Ar. (2): Sarmısak 123b/11, 118a/2

ṣun' Ar.: Yapma, yapış; etki gücü
ṣ.-ından (1) 159b/1
ṣūr Ar. (1): Kıyamette İsrafil'in üfleyeceği boru 281a/11
ṣ. ür- (1) 305b/3
sūr Ar. : Şehrin etrafına çekilen yüksek duvar, kale, hisar
s.-ı (1) 101a/10
ṣurāhī Ar. (1): Sürahi, su şişesi 234b/1
sūre Ar. (8): Kur'ân'ın ayrıldığı 114 bölümden her biri 13b/13, 72a/15, 162a/7, 162a/6, 196b/5, 196b/7, 196b/8, 277a/5
s.-si (1) 196a/3
s.-sin (3) 194a/4, 194a/8, 196b/2
s.-sini (1) 14a/11
s.-i melik ol- (1) 277a/4
ṣūret Ar. (71): Biçim, görünüş; tarz, yol, gidiş; çare 7a/10, 9a/13, 14b/11, 28b/10, 34b/10, 43b/11, 43b/14, 61a/2, 61a/2, 61a/2, 61a/4, 6la/7, 62b/11, 63a/1, 69a/15, 69b/1, 69b/3, 69b/5, 75a/6, 82b/11, 90a/13, 127b/6, 250a/7, 254b/8, 254b/9, 254b/12, 254b/12, 255a/7, 255a/11, 255a/12, 255a/13, 255a/14, 255a/15, 255b/4, 255b/6, 256a/3, 256a/3, 256a/8, 256b/7
ṣ.-de (7) 166a/5, 235a/6, 255b/7, 255b/8, 259a/15, 268a/8, 269b/13
ṣ.-dedür (1) 43b/7
ṣ.-den (3) 267b/15, 269b/15, 271b/10
ṣ.-deyse (1) 254b/13
ṣ.-dür (1) 255a/15
ṣ.-e (1) 275a/7
ṣ.-i (10) 60a/5, 62b/9, 69b/4, 69b/5, 82b/8, 201b/14, 205b/2, 206b/9, 283a/8, 283a/8
ṣ.-idür (4) 24a/4, 61a/1, 68a/4, 256a/4
ṣ.-ile (9) 27a/9, 28a/8, 48b/3, 59b/5, 60a/1, 72a/3, 72b/7, 255b/10, 262b/14
ṣ.-in (3) 236b/13, 274b/13, 282a/15
ṣ.-inde (8) 60a/13, 60b/2, 165a/8, 255b/3, 267a/6, 267a/7, 268a/14, 282a/3
ṣ.-inden (3) 9b/5, 24b/7, 275a/2
ṣ.-indeyidi (1) 174b/11
ṣ.-indeyse (1) 188b/13
ṣ.-ine (1) 256b/13
ṣ.-ini (1) 52b/9
ṣ.-iyle (2) 34a/13, 82b/7
ṣ.-le (2) 24b/6, 263b/9
ṣ.-ler (5) 9a/2, 201b/15, 256a/5, 269a/10, 269b/1
ṣ.-üñ (2) 63a/2, 267b/14
ṣ.-üñdür (1) 275a/3
ṣ. düz- (1) 229b/2
ṣ.-i ervāḥ ol- (1) 271b/15
ṣ.-i i'tiḳādı ol- (1) 260b/4
ṣ.-i ma'ānī ol- (1) 271b/15
ṣ.-i uḫrāda ol- (1) 255b/1
ṣ. ol- (2) 102a/8, 218a/11
ṣūret Ar.: Bir darı çeşidi
ṣ. ṭarusı (1) 120a/8
ṣūretlü Ar. + T. (1): İyi görünüşlü, güzel 166a/14
ṣūrre Ar. (1): Para kesesi 234a/12
sūs Ar. (1): Güve; kurtçuk 139a/6
susam (bk. **ṣuṣam**) Ar. (1) Susam 227a/7
ṣuṣam (bk. **susam**) Ar. (5): Susam bitkisi 120b/10, 121a/10, 121a/10, 121a/12, 121a/14
ṣuṣamaḳ (1): Susamak 218a/14
sūsen Far. (2): Susam 46a/4, 120b/10, 120b/10
s.-nüñ (1) 46a/5
ṣusuz (3): Susuz, suyu olmayan 90b/4, 99a/13, 109b/6
ṣusuzlıḳ (1): Susuzluk 218a/14

ṣu'ūd Ar. (2): Yukarı çıkma, yükselme 99b/8, 277b/13
ṣ.-a (1) 278a/4
ṣ. it- (2) 85b/9, 85b/12, 105b/5

su'ūṭ Ar. (1): Enfiye
s. it- (1) 294b/1

suvar- (bk. **ṣuvar-**) : Sulamak
s.–sa (1) 91a/2

ṣuvar- (bk. **suvar-**) (1): Sulamak
ṣ.-ur (2) 86b/8, 90b/12

ṣuver Ar. (5): Suretler; görünüşler, gidişler 8b/6, 28a/11, 42b/6, 60b/13, 69b/2
ṣ.-i (4) 9a/4, 28b/3, 43a/11, 44a/1
ṣ.-üñ (1) 42b/1

sübā' Ar. (1): Canavarlar, yırtıcı hayvanlar 127a/10

sübeḥāt Ar. (1): Parlaklık, nur 74b/6
s.-ınuñ (1) 68b/12

sübḥānehu Ar. (26) "Allah'ı her türlü kusur, ayıp ve eksiklerden tenzih ederim!" anlamında bir söz 7b/3, 8a/9, 8a/11, 10a/15, 10b/3, 13b/14, 15a/11, 17a/12, 17b/7, 26a/4, 27a/2, 27a/8, 27b/11, 34b/8, 35b/1, 35b/12, 36a/9, 42a/3, 43a/6, 68b/8, 113a/7, 113a/13, 116a/3, 155b/5, 155b/8, 176b/10

süci : Şarap, içki içme
s.-den (1) 110b/5
s.-dür (1) 233a/1

sücūd Ar.: Secde etme
s.-ı (1) 61a/3

sücūn Ar. (1): Hapishaneler, zindanlar 222b/13

süd (20): Süt 178b/11, 184a/5, 184a/6, 184a/12, 184b/5, 184b/10, 184b/11, 184b/14, 184b/15, 185a/11, 185a/12, 188a/8, 222b/10, 222b/10, 223a/3, 223a/3, 223a/4, 238b/14, 239a/2, 239a/2
s.-den (1) 184b/10
s.-i (15) 136a/4, 184a/10, 184a/12, 184a/13, 184a/13, 184a/14, 184a/15, 184b/1, 184b/3, 184b/3, 184b/5, 184b/6, 184b/7, 184b/7, 184b/7
s.-in (11) 128b/9, 133a/5, 135a/3, 150b/5, 150b/9, 184a/9, 184a/9, 184a/11, 185a/4, 185a/4, 185a/7
s.-ler (1) 150a/3
s.-leri (1) 184b/4

südde Ar. (1): Vücudun bir yerinde görülen tutukluk 12b/1
s.-leri (1) 12b/5

südlü (1): Sütlü, sütü olan 161a/10
s.-lü ḫātūn kişi ol- (1) 184a/7

südük(g) (1): Sidik, idrar 188b/4
s.(g)-i (1) 285a/8

süfehā Ar. (1): Sefihler, zevk ve eğlenceye düşkünler 137b/9
s.-dan (1) 263a/7

süfliyye (bk. **sifliyye**) Ar. (1): Aşağıda bulunan, alçak 273a/6

süfre Ar. (1): Sofra 156b/13

süglün (1): Sülün 151b/14

ṣülül Ar. (1): Vücutta meydana gelen siğil 285b/6

sühület Ar. (1): Kolaylık 16b/14

sükker Ar. (2): Şeker 162a/14, 162a/15
s.-ce (1) 157b/12

sükkerce Fars. (1): Küçük şeker kabı 233a/6

sükkeri Ar. (1): Şekerci 225a/12

sükün Ar. (4): Durgunluk, durma; hareketsizlik 6b/4, 6b/6, 6b/8, 12b/11
s.-ıla (1) 6b/11

sükūt Ar.: Susma, suskunluk
s.-dur (1) 153a/1
s. it- (1) 227a/1

süllem Ar. (1): Merdiven 233a/6

sülük Ar. (1): Bir yola girme, bir gruba katılma 273b/5
s.-de (1) 95a/6
s.-den (2) 257b/6, 273b/9
s.-e (1) 58a/4
s.-lerin (1) 299a/10
s.-üñ (1) 44a/13
s. it- (7) 68b/5, 79a/1, 94b/13, 99a/1, 99a/2, 304a/14, 304a/15
s. ol- (1) 256a/13

sülük (3): Sülük böceği 142a/6, 151b/1, 151b/2

ṣülüṣ Ar. (1): Üçte bir 15b/3

ṣülüṣān Ar.: Üçte iki, üç kısımdan iki kısım
ṣ.-ı (2) 91b/8, 91b/9

sümkür- : Sümkürmek, soluğu burundan hızla vererek sümüğü dışarı atmak
s.-diginden (1) 186a/2
s.-se (7) 185b/12, 185b/12, 185b/12, 185b/12, 186a/1, 186a/1, 186a/5

sümkürmek (1) Sümkürmek, soluğu burundan hızla vererek sümüğü dışarı atmak 185b/14

sümük(g) (1): Sümük 186a/4
s.(g)-in (2) 186a/3, 186a/3

süñi (bk. **süñü**) (2): Süngü, kargı, mızrak 206a/15, 206b/2
s.-yle (1) 207b/14

sünne(t) Ar. (13): İyi huy, iyi ahlâk; Hz. Muhammed'in sözleri, işleri; çocuğu sünnet etmek 109a/11, 146a/3, 182b/4, 191a/5, 192a/10, 210b/1, 217b/3, 254a/10, 255b/1, 266a/8, 299b/1, 300a/2, 307a/3
s.-den (1) 301a/15
s.-dür (1) 19b/6
s.-e (1) 247b/14
s.-i (2) 191a/12, 272a/6
s.-ine (1) 192b/10
s.-i ḥasene itmiş ol- (1) 301a/14
s. ḳıl- (1) 192b/10
s. üzerine ol- (1) 306a/2
s. üzre eyle- (1) 199b/4

sünnetlen- Ar.+T.: Çocuğu sünnet etmek
s.-di (1) 191a/5

sünnetsüz Ar.+T. (1): Sünnet olmamış 191a/6

süñü (bk. **süñi**) (1): Süngü, kargı, mızrak 210a/11, 219b/4

süpürge (2): Süpürge 232b/9, 236a/11

süpürüci (1): Süpüren, süpürücü 227b/8

süpürül- : Süpürülmek
s.-medük (1) 103b/5

sür- : Sürmek; devam etmek; sürgün etmek; karıştırmak
s.-e (1) 245a/12
s.-eler (1) 189a/10
s.-er (2) 115a/15, 253a/12

sürāduḳ Ar. (1): Saray perdesi 234a/4

sür'at Ar.: Çabukluk, hız
s.-ıla (5) 58a/12, 96a/15, 135a/2, 142a/11, 205b/14
s. it- (2) 254a/4, 254a/4

sürçüt- : Sürçtürmek, sürçmesine neden olmak
s.-di (1) 283b/11

sürin- : Sürünmek, yerde sürünmek, sürünerek yürümek
s.-e (1)130b/7
s.-ür (1) 130b/7

sürme (3): Sürme, göze sürülen boya 170b/14, 247a/13, 258b/2
s. çek- (3) 170b/14, 247a/15, 294a/14
s. ḳoy- (1) 238a/2

sürmeci (1): Sürmeci, göze sürülen boyayı satan kişi 228b/14

sürmek (1): Sürmek, sürgün etmek 217b/1

sürmelü (1): Sürmeli, gözleri boyalı 258b/1

sürre Ar. (2): Göbek 287b/14, 179a/10

sürür Ar. (11): Sevinç 12b/11, 15b/1, 51b/4, 122b/4, 132b/4, 187b/15, 198a/4, 251a/8, 296b/5, 300a/6, 300b/8

s.-a (5) 105a/3, 105a/14, 105b/1, 263a/1, 281a/10
s.-da (2) 7b/15, 215b/11
s.-dur (8) 118a/15, 126b/6, 126b/7, 163a/12, 193b/5, 241b/3, 246a/7, 282a/1
s.-ıla (1) 18a/3

sürüşdür- : Sürtmek, birbirine sürtmek
s.-e (1) 211b/1

süst Ar. (1): Gevşek, sölpük; tembel 203a/10

süstlıḳ (bk. **süstlik**) Ar.+T. (1): Gevşeklik; tembellik 47b/6

süstlik (bk. **süstlıḳ**) (1): Gevşeklik, tembellik 289a/7

süver Ar. (1): Sûreler 72b/4

süyürgi (1): Sıyırma âleti, sıyırgı 236a/2

-Ş-

şa'bān Ar. (1): Arabî ayların sekizincisi 17a/1

şāb(b) Ar. (2): Genç, delikanlı, yiğit 165a/12, 269b/9
ş.-ı emred: Henüz sakalı, bıyığı çıkmamış olan genç 269b/9

şād Far.: Sevinçli
ş. ol- (3) 36a/8, 79a/12, 86b/15

şādılıḳ (bk. **şāẓılıḳ**) Ar.+T.: Mutluluk, sevinçli olma hâli
ş.-dur (1) 97b/13

şāfi' Ar. (1): Şefaat eden, suçlu kişinin affı için araya girip yalvaran 279a/1
ş.-ler (1) 279a/1

şāfi Ar. (1): Yeter görülen 226b/15
ş. ol- (1) 279b/8

şāfi'in Ar. (4): Şefaat edenler 278b/15, 279a/2, 279a/11, 279a/13

şaġāl Far. (1): Çakal 128a/15

şahādet Ar.: Şahitlik etmek; bir şeyin doğruluğuna inanma
ş.-inden (1) 31a/3
ş. it- (1) 30b/14

şāhid Ar. (4): Şahit, delil; sevgili 70a/3, 93b/14, 218b/4, 225b/10
ş.-dür (3) 113b/2, 132a/4, 260a/4
ş.-e (1) 232b/7
ş.-ine (1) 230b/13
ş.-lerdür (1) 238a/10
ş. ol- (3) 60a/15, 218b/4, 256b/10
ş.-i ol- (1) 227b/3

şāhidsüz Ar.+T. (1): Şahitsiz, delilsiz 46b/10

şāhin Far. (1): Doğan, şahin kuşu 154a/15
ş.-e (1) 154b/2

şaḫṣ Ar.: Kişi, kimse
ş.-a (1) 112b/5
ş.-ı (1) 254b/7
ş.-uñ (3) 43a/11, 105b/2, 259a/4

şaḫṣeyn Ar. (1): İki kişi 259a/5

şaḫṣiyye Ar. (1): Kişiye ait, kişiyle ilgili; kendine ait 254b/6
ş.-sin (1) 254b/6

şā'ir Ar. (1): Şair, ozan 151a/7
ş.-dür (1) 121a/2
ş.-ler (1) 289b/12
ş. ol- (1) 240b/4

şa'ir Ar. (2): Arpa 121b/6, 121b/3

şa'iri Ar. (1): Arpacı 225b/9

şaḳı- : Şimşek ve yıldırım gibi çakmak, parlamak
ş.-yup (1) 67a/3

şaḳi Ar.: Haydut, yol kesen; haylaz, fena hareketli
ş.-dür (1) 136a/2

şaḳiḳ Ar.: İkiye bölünmüş bir şeyin her bir parçası; ana baba bir kardeş
ş.-den (1) 2b/4

şākir Ar.: Şükreden, gördüğü iyiliğe karşı dua eden
ş. ol- (3) 108b/4, 128b/13, 223b/13

şākird Far. (1): Öğrenci, çırak, yamak 33a/8
ş.-lerdür (1) 145b/10

şaḳḳ Ar.: Parlama, yarılma, yırtma
ş. ol- (1) 66b/5
şaḳḳa(t) Ar. (1): Zahmetli, eziyetli 195b/12
şaḳrat Ar. (1): Kahverengi kızıl arası renk; doru at rengi, kula at 128a/3
şalġam Far. (1): Şalgam, yumru köklü bir bitki 110b/9
şām (bk. **çam**) (1): Çam ağacı 121b/10
şāmil Ar. : İçine alan, kaplayan, çevreleyen
ş.-dür (1) 3a/15
şān Ar. (3): Şan, şöhret, ün; hâl, keyfiyet; gösteriş, çalım; âdet, tabiat, huy 99a/4, 101a/11, 279b/11
ş.-dayiken (1) 278a/1
ş.-dur (1) 84a/3
ş.-ı (4) 42a/13, 73b/8, 134b/7, 267a/10
ş.-ıdur (1) 78a/1
ş.-ına (1) 290a/3
ş.-ındandur (3) 74a/4, 76b/12, 78a/1
şapla (1): Sille, tokat, şamar 219b/12
şa'r Ar. (6): Kıl 118b/5, 169b/13, 176a/11, 177a/8, 182b/6, 287b/2
ş.-ından (1) 127a/9
ş. bite gel- (1) 169b/13
şarāb Ar. (9): İçilecek şey; şarap 138b/1, 223b/6, 223b/6, 223b/7, 252b/14, 292b/12, 292b/13, 293a/7, 302a/3
ş.-ı (1) 153a/3
ş.-ın (3) 293a/3, 293a/3, 293a/3
ş.-ından (1) 306b/6
ş.-lar (1) 293a/4
ş.-ları (1) 293a/5
şārih Ar.: Bir kitabı şerh eden, bir kitaba açıklama yazan kimse
ş.-inüñ (1) 25a/3
şarṭ Ar. (2): Şart, koşul; vaziyet, durum; yemin 72b/13, 277a/11
ş.-a (1) 230a/8
ş.-ı (1) 43b/9
ş.-ıçun (1) 293b/15
şas (1): Olta, balık tuzağı 155a/8
şāṭır Ar. (1): Büyük bir kimsenin yanında gitmekle vazifeli ağa 152a/11
şaṭranc Ar.: Satranç oyunu
ş. bezin it- (1) 230a/11
şa'veẕet Ar. (1): Hokkabazlık 216a/15
şāyi' Ar.: Duyulmuş, herkesçe bilinmiş; bölünmemiş ortak hisse; bir şeyin her noktasıyla ilgili bulunan
ş. ol- (3) 80b/3, 168a/5, 257b/3
şāẓılıḳ(ġ) (bk. **şādılıḳ**) Ar.+T. (4): Mutluluk, sevinçli olma hâli 63a/13, 63b/10, 65b/11, 83b/12
ş.ġ(ı)- (1) 97b/10
ş. gör- (1) 79a/13
şe'āt Ar. (1): Çanakçı, çömlekçi 225b/10
şebāb Ar. (2): Gençlik, tazelik 119a/4, 269b/14
şebeh Ar. (2): Pirinç madeni 247b/7, 247b/10
şebeke Ar. (4): Balık tuzağı, ağ 154b/14, 155a/8, 155a/9, 155a/9
şebīh Ar.: Benzeyen, benzeyici
ş.-dür (1) 254b/12
ş. ol- (1) 255b/9
şecā'at Ar. (1): Yiğitlik, yüreklilik 143b/14
ş.-a (1) 289b/10
ş.-dur (1) 179b/8
ş.-ı (1) 179a/15
ş. gör- (1) 187a/14
şecer Ar. (8): Ağaç 110a/1, 110a/2, 110a/8, 110b/12, 111a/2, 126b/11, 112b/2, 114b/14
şecere Ar. (9): Küçük ağaç, tek bir ağaç 114b/8, 117b/6, 117b/15, 118b/13, 120a/2, 122b/11, 123a/11, 123b/7, 145a/11

ş.-si (1) 116a/6
ş.-ine (1) 110a/15
şedāyid Ar. (2): Zahmetli, meşakkatli, eziyetli haller, sıkıntılar 122b/4, 143a/12
ş.-den (1) 131b/3
şedid Ar. (6): Şiddetli, sert, katı; sıkı 138a/11, 129b/14, 133a/15, 160a/9, 186a/15, 263b/2
ş.-den (1) 127a/5
ş.-e (1) 71a/15
ş.-ile (3) 77a/9, 87b/12, 290a/4
ş.ü'l-kelām ol- (1) 236b/10
şedide Ar. (1) Şiddetli, sert, katı; sıkı 99b/12
ş.-dür (1) 149b/9
şefā'at Ar. (3): Birinin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen aracılık 278b/15, 279a/13, 279a/14
ş.-a (1) 279a/15
ş.-da (1) 278b/10
ş.-ları (1) 279a/2
ş. it- (4) 279a/8, 279a/13, 279a/14, 279b/1
şeffāf Ar. (1): Şeffaf, saydam 152b/12
şefe Ar. (1): Dudak 288a/5
şefi' Ar.: Şefaat eden, bir suçun bağışlanması için aracılık eden
ş. ol- (1) 279a/5
şefiḳ Ar. (1): Şefkatli, merhametli, esirgeyici 224a/1
şefḳatlu Ar. (1): Şefkatli, merhametli 71a/5
şeftālü Far. (5): Şeftali 119a/2, 119a/2, 119a/4, 119a/5, 119a/6
şeġablü Ar.+ T. (1): Fitne uyandıran, fitneli 230b/6
şeh Far.: Şah, padişah 202b/5
şehādāt Ar. : İman sözünü söylemeler, kelimeyi şahadet getirmeler
ş.-ıla (1) 235a/9
şehādet Ar. (13): Şahitlik, tanıklık; bir şeyin doğruluğuna inanma; delâlet, işaret; iman cümlesini söyleme; gözle görülen şeyler, varlıklar, dünya 50b/14, 102b/10, 137b/6, 176a/15, 181a/5, 206b/3, 219a/14, 242a/10, 246a/10, 281a/15, 288a/13, 299b/4
ş.-de (1) 72a/2
ş.-dür (2) 132b/5, 266a/14
ş.-e (3) 68b/10, 232a/7, 243b/5
ş.-içün (1) 232a/6
ş.-ile (2) 282a/6, 287a/11
ş.-i ḥaḳḳā it- (1) 242b/6
ş. it- (6) 50a/1, 201b/12, 225b/12, 241a/7, 241a/8, 255b/15
şehd Ar. (2): Bal 161b/7, 161a/11
ş. ḳo- (1) 161a/14
şehevāt Ar. (1): Şehvetler, nefis düşkünlükleri, aşırı istekler 83b/14
ş.-a (1) 89a/10
ş.-dan (1) 119a/5
ş.-ı (1) 181a/11
şehid Ar.: Din veya yüksek bir ülkü uğrunda ölen kimse; savaşta ölen
ş. git- (1) 243a/2
ş. gitmiş ol- (1) 297a/12
ş. ol- (7) 142b/1, 210a/8, 253a/5, 254a/7, 267a/5, 280b/7, 282a/12
şehir Ar. : Şehir, kent
ş.-de (9) 70a/11, 103b/15, 138b/12, 159b/9, 154b/10, 168b/4, 222a/6, 243a/14, 281a/8
ş.-den (6) 101a/6, 101b/11, 138a/10, 147b/9, 189a/10, 208a/14
ş.-ler (3) 70b/3, 88a/3, 91a/15
ş.-lerde (2) 88a/2, 205a/8
ş.-lere (1) 181a/10
ş.-leridür (1) 85a/15
şehr Ar. (16): Şehir, büyük kent 55b/1, 70b/6,

70b/8, 70b/9, 101a/4, 101a/7, 101a/9, 104b/7, 127b/1, 143a/13, 194b/9, 197b/3, 202b/5 230b/2, 265b/6, 295a/9
ş.-dür (1) 147a/11
ş.-e (19) 20a/2, 31a/8, 73b/10, 73b/11, 101a/5, 121b/5, 127b/12, 131a/15, 131a/15, 138a/6, 138a/6, 147a/9, 147b/8, 184b/3, 202b/4, 205a/3, 208a/6, 214b/12, 298b/14
ş.-i (2) 101a/12, 295a/10
ş.-inde (1) 46a/10
ş.-inden (2) 126b/9, 132a/11
ş.-ine (1) 73b/13
ş.-üñ (9) 44a/8, 101a/7, 101a/8, 101a/10, 101a/11, 143a/13, 143b/2, 221b/6, 265a/2
ş. vir- (1) 203b/1

şehvāniyye Ar.: Şehvetle ilgili
ş.-dür (1) 113a/9
ş.-si (1) 81b/14

şehvāt Ar.: Şehvetler, aşırı istekler, nefis düşkünlükleri
ş.-a (2) 72a/4, 81b/13
ş.-ına (1) 80b/13

şehvet Ar. (6): Aşırı istek; nefis; cinsel istek 61b/1, 133a/12, 133a/13, 117b/12, 133a/10, 251a/15
ş.-dür (1) 221a/4
ş.-i (2) 250a/12, 283b/10
ş.-ile (5) 251b/1, 251b/7, 283b/10, 302b/13, 302b/14
ş.-ine (1) 133a/14
ş. issi ol- (1) 78b/5

şeḳāvet Ar. (2): Bahtı karalık; eşkiyalık, haydutluk 24a/7

şekerci Far.+T. (1): Şekerci, şeker satan kişi 225a/12

şekī Ar.: Şüphe ile ilgili, şüpheye ait
ş. ol- (1) 186a/11

şek(k) Ar. (1): Şüphe, zan, tereddüt 40a/2
ş.-dür (1) 92b/1
ş.-den (1) 95b/8
ş.-i (1) 81b/4
ş. git- (1) 195b/9
ş. it- (1) 290a/13

şekker Far. (2): Şeker 123a/9, 123a/10

şekl Ar. (1): Şekil, biçim 69b/6

şekūr Ar.: Çok şükreden
ş.-dur (1) 229b/13

şell Ar. (1): Çolaklık, elin kolun eğri oluşu 288a/9

şem‘ Ar. (3): Mum; balmumu 34a/14, 82b/8, 82b/13
ş.-i (1) 82b/10
ş.-üñ (1) 34a/15

şem‘a Ar. (4): Mumlu fitil, muma batırılmış fitil 81b/6, 82a/4, 82a/4, 82b/5

şemātet Ar.: Birinin kötü durumda olmasına veya kötü duruma düşmesine sevinme
ş.-i a‘dā ol- (1) 160a/5

şems Ar. (18): Güneş 53a/1, 58a/14, 58b/9, 58b/10, 59b/1, 59b/6, 59b/7, 59b/9, 59b/11, 59b/14, 60a/1, 69a/13, 69b/5, 82b/6, 84b/1, 84b/2, 255b/3, 272b/14
ş.-den (4) 53a/3, 58a/4, 59b/12, 60a/3
ş.-e (2) 58a/1, 273a/14
ş.-ile (5) 58a/15, 59b/8, 60a/3, 60a/7, 68b/6
ş.-üñ (1) 61a/2

şenā‘at Ar.: Kötülük, fenalık
ş. it- (1) 187b/3

şenbe Far. (2): Gün, cumartesi 18a/12, 18b/10

şeni‘ Ar. (1): Kötü, ayıp, utanılacak 124b/7

şer‘ Ar. (6): Allah'ın emri; ayet, hadis, icma, kıyas esasları üzerine kurulmuş din kuralları 16b/14, 108b/6, 189b/12, 199a/4, 225a/14, 257a/2
ş.-dür (2) 256a/9, 130b/1
ş.-e (1) 261b/1
ş.-i cārī ol- (1) 256b/8

şerā Ar. (1): Yüzün şişmesi, şişkinlik 288a/8

şer'an Ar. (3): Şeriata uygun olarak, şeriat hükmünce 101a/4, 159a/10, 270a/7

şerāyi' Ar. (6): Şeriatler, şeriat hükümleri 197b/10, 220a/6, 220a/12, 268b/4, 268b/7, 270a/3

şerāyiṭ Ar. (2): Şartlar 193a/12, 261b/3
- ş.-ile (1) 261a/14

şerbet Ar. (1): Şerbet, içilecek tatlı şey 306b/9
- ş. vir- (1) 247b/4

şeref Ar. (8): Büyüklük, ululuk; övünme; üstünlük 55b/6, 55b/9, 63a/4, 137a/13, 143b/14, 160b/3, 181a/2, 223a/7
- ş.-dür (9) 126a/8, 132b/4, 143b/9, 148b/9, 193b/5, 202b/3, 225b/10, 250a/1, 281b/11
- ş.-e (5) 146b/7, 173b/3, 213a/2, 241a/3, 280b/4
- ş.-i (4) 60a/1, 62b/9, 120a/9, 174b/15
- ş.-idür (1) 3a/10
- ş.-ile (2) 129a/7, 302b/2
- ş.-iyledür (1) 60a/1
- ş. bul- (2) 193b/10, 282a/7
- ş.-den ol- (1) 132b/15

şerḥ Ar.: Açma, açıklama, yayma
- ş.-in (1) 48a/12
- ş.-inde (3) 48b/1, 48b/5, 268b/13
- ş. it- (2) 24a/12, 38a/7

şeri' Ar.: Allah'ın emri
- ş.-dür (1) 256a/3
- ş.-yile (1) 288a/8

şer'i Ar.: Şeriatla ilgili, şeriata uygun
- ş.-si (1) 192b/1
- ş. it- (1) 286a/7

şeri'at Ar. (4): Allah'ın emri, ayet, hadis, icma, kıyas esasları üzerine kurulmuş din kuralları 98a/4, 192b/9, 216a/8, 270a/2
- ş.-a (2) 94b/13, 99a/1
- ş.-dan (1) 96a/12
- ş.-dur (1) 270a/3
- ş.-ı (1) 171a/6
- ş.-ıla (2) 94b/15, 95a/2
- ş.-ında (1) 215b/3

şerif Ar. (25): Şerefli, kutsal; soylu, temiz 54b/10, 56b/7, 64a/5, 64a/6, 64a/14, 64b/8, 90a/12, 100a/6, 110a/8, 111a/10, 119b/4, 122b/3, 122b/11, 123a/6, 147a/7, 151a/1, 154b/3, 190a/10, 223b/13, 224a/3, 226a/6, 245b/4, 270b/6, 270b/9, 287a/5
- ş.-den (2) 117b/8, 129b/11
- ş.-dür (6) 118b/1, 144a/12, 156b/15, 158a/14, 235a/5, 305b/3

şerife Ar. (9): Şerefli kadın; kutsal, soylu, temiz kadın 129b/12, 142b/14, 146b/12, 150b/14, 151a/1, 187b/11, 243a/5, 248b/3, 305b/2
- ş.-den (1) 61b/9
- ş.-dür (2) 112b/4, 146b/14

şerik Ar. (2): Ortak; ders, mektep arkadaşı 144a/7, 296a/8
- ş.-i (1) 285b/11
- ş.-inden (2) 125a/14, 292a/2
- ş.-ine (1) 289a/4
- ş.-leri (1) 73b/7
- ş.-se (1) 216a/12
- ş. ol- (4) 109b/3, 124a/9, 216a/11, 216a/11

şerir Ar. (2): Kötü, kötülük işleyen; hayırsız adam 191a/4, 261a/6

şer'iyye Ar. (2): Şeriatla ilgili, şeriata ait 54a/2, 278b/4

şerk Ar. (1): Şıra, ham kamış 121b/7

şerlü Ar.+T. (1): Kötülük sahibi 101a/8
- ş.-si (1) 101a/8

şer(r) Ar. (19): Şer, en kötü, fenalık; kötülük eden adam 7b/7, 16b/14, 22a/11, 23a/11, 24b/8,

24b/10, 24b/12, 26b/7, 29a/8, 29a/8, 47b/2, 101b/12, 127a/15, 130b/1, 139a/4, 180b/6, 180b/11, 221b/11, 267a/3

ş.-den (8) 7b/11, 17a/5, 24a/4, 52b/4, 56b/5, 171b/6, 180b/6, 198a/2

ş.-dür (13) 18b/13, 73b/2, 73b/6, 73b/7, 76b/6, 81b/10, 117b/4, 172a/8, 215b/4, 219a/5, 221a/7, 227b/4, 243a/12

ş.-e (6) 16b/9, 73a/3, 130a/15, 132a/9, 174b/6, 226a/4

ş.-i (1) 12a/6

ş.-ile (1) 118a/3

ş.-inden (9) 21a/15, 22a/1, 22a/4, 22a/6, 31a/14, 137a/11, 177b/11, 196b/8, 267b/9

ş.-ise (3) 17a/2, 18b/13, 26b/2

ş.-iyle (1) 138a/7

ş.-ler (1) 305b/5

ş. ol- (4) 26b/5, 30b/9, 213a/7, 305b/5

ş. gör- (1) 267a/3

ş. işle- (1) 304a/12

şetîte Ar.: Ayrı, dağınık; çeşitli

ş. ol- (1) 2b/1

şetm Ar.: Sövme, sövüp sayma

ş. it- (1) 65a/14

şettā Ar. (1): Değişik, çeşitli, türlü şeyler 141b/6

şevāb Ar. (1): Gençler, yiğitler 165b/10

şevāğil Ar.: Meşguliyetler, uğraşılar

ş.-den (2) 34a/4, 67a/15

şevḳ Ar. (6): Şiddetli arzu, neşe, sevinç 7a/4, 7a/4, 50b/14, 74a/14, 85b/10, 86a/8,

ş.-ıla (1) 112b/5

ş.-i (1) 78a/5

ş.-ler (1) 2b/10

ş.-leri (1) 63a/12

şevket Ar. (1): Büyüklük, heybet 112a/7

ş.-dür (1) 133a/15

ş.-e (1) 129b/14

ş.-i (1) 146b/6

ş.-ile (1) 297a/13

şevvā Ar. (1): Aşçı, kebapçı 225b/5

şevvāl Ar.: Arabî ayların onuncusu olup ilk üç günü şeker bayramıdır

ş.-de (1) 17a/7

şey' Ar. (11): Şey, nesne 39a/4, 43b/7, 46a/15, 48a/11, 123b/3, 133a/10, 138b/2, 170a/2, 297a/11, 297a/11

ş.-de (1) 39a/4

ş.-den (1) 26b/13

ş.-i (2) 123b/4, 304a/1

ş.-le (1) 27a/8

ş.-lerde (1) 124b/11

ş.-leri (4) 4b/10, 5a/9, 5b/13, 6a/13

ş.-üñ (2) 39a/3, 44a/1

ş.-le ol- (1) 27a/13

şeyāṭîn Ar. (4): Şeytanlar 6a/9, 13a/9, 100b/9, 283a/11

şeyḫ Ar. (51): Bir tekke veya zaviyede reislik eden; kabile ve aşiret reisi; yaşlı adam, ihtiyar 14b/12, 15a/5, 20b/7, 20b/10, 20b/11, 20b/12, 27b/3, 34b/1, 35a/9, 48a/15, 48b/5, 66b/15, 68b/7, 69a/2, 69a/8, 69a/14, 82b/7, 90b/13, 94b/13, 98b/2, 100b/1, 256b/14, 256b/14, 261b/14, 261b/15, 261b/15

ş.-i (3) 20b/9, 261b/14, 300b/8

ş.-ini (1) 262a/7

ş.-ler (1) 11b/13

ş.-üm (1) 27b/3

ş.-üñ (3) 35a/11, 35b/3, 82b/9

ş. ol- (1) 281a/4

şeyṭān Ar. (27): Şeytan 10a/7, 10b/2, 10b/9, 12a/3, 13b/4, 13b/5, 14a/13, 22a/1, 83b/4, 255a/7, 255a/9, 255a/11, 255a/14, 255b/2,

255b/4, 255b/6, 261a/5, 267b/9, 283b/8, 283b/11, 283b/13, 284a/4, 284a/9, 284a/11, 284a/13, 284b/1, 284b/6
ş.-a (5) 261a/6, 284a/6, 284a/13, 284b/4, 284b/9
ş.-dan (3) 22a/4, 104a/11, 196b/9
ş.-dandur (1) 21b/13
ş.-dur (2) 12a/4, 304b/11
ş.-ı (1) 283b/10
ş.-ıla (1) 283b/11
ş.-larınuñ (1) 10b/14
ş.-laruñ (2) 10b/3, 10b/10
ş.-uñ (3) 10a/7, 10b/12, 49b/2

şeyṭāni Ar.: Şeytanla ilgili, şeytana yakışır
ş.-dür (1) 268a/1

şeyṭāniyye Ar.: Şeytana yakışır, şeytanla ilgili
ş.-den (2) 72a/9, 104a/14

şıḳḳ Ar. (2): İkiye bölünmüş bir şeyin her bir parçası; bir işin iki tarafından her biri 71a/2, 167a/10
ş.-ı (2) 167a/9, 277b/4
ş.-um (1) 167a/13
ş.-umı (1) 167a/12

şıḳrāḳ Ar. (1): Ağaçkakan kuşu 139a/7

şınḫıyar (2): Garip görünüşlü bir cins hıyar 123b/9, 119a/15

şırlıġan (1): Haşhaş yağı, susam yağı 121a/11

şiddet Ar. (12): Sertlik, katılık; fazlalık; sıkılık; kaba kuvvet kullanma 19a/6, 71b/1, 76b/1, 91b/15, 107b/2, 109a/2, 154b/15, 158a/1, 213a/3, 219a/12, 282a/9, 301a/6
ş.-de (1) 70a/9
ş.-den (3) 101b/9, 214a/4, 305a/15
ş.-dür (12) 121a/9, 129a/15, 129b/1, 129b/2, 144b/12, 153b/4, 157a/4, 165b/1, 212a/8, 233a/9, 242b/13, 302a/4
ş.-e (7) 57b/3, 103a/10, 120b/15, 131a/7, 228a/10, 232b/10, 250b/8
ş.-idür (1) 143b/14
ş.-ile (1) 161b/5
ş. ol- (2) 70a/7, 97b/8
ş.-de ol- (4) 92a/9, 213a/4, 214a/4, 291a/11
ş.-e düş- (3) 208b/12, 211b/8, 285a/15

şifā Ar. (3): Hastalıktan kurtulma, iyi olma 208a/13, 280a/8, 293a/9
ş.-dur (1) 123a/13
ş. bul- (23) 51a/10, 72b/12, 81b/13, 105a/7, 116a/13, 116a/14, 117a/13, 121a/3, 145a/5, 146a/15, 147a/4, 155b/11, 187a/6, 191a/15, 197b/4, 199b/2, 209b/10, 210a/11, 213b/10, 213b/12, 218b/6, 220b/7, 280b/6
ş. vir- (1) 92a/10

şihāb Ar. (1): Delip geçen; akan yıldız 284b/9

şikāyet Ar.: Sızlanma, yakınma
ş.-ile (1) 155b/8
ş. it- (4) 123b/2, 155b/7, 253b/9, 287b/13
ş. ol- (1) 289a/5

şimāl Ar. : Kuzey
ş.-den (3) 53b/11, 73a/15, 55b/15

şimālen Ar. (1): Soldan, sol taraftan; kuzey tarafından 89b/2

şimdi (2) Şimdi, şu anda 138b/6, 261a/4
ş.-ki (3) 262a/8, 264b/10, 276a/6, 252b/9

şin Ar. (6): Arap alfabesindeki "ş" harfi 121b/3, 139a/7, 216a/9, 225b/5, 234a/7, 288a/5

şinide Far. (1): İşitilmiş, duyulmuş 161b/6

şi'r Ar. (6): Şiir, edebî değeri olan kafiyeli, nazımlı söz 75b/11,

241a/10, 272b/10, 274b/4, 151a/8, 241a/6
ş. it- (1) 241a/7
şirā Ar. (1): Satın alma, satın alınma 216a/9
ş.-da (1) 124a/9
ş.-ya (1) 16b/11
şirā' (bk.**şürrā'**) Ar. (1): Yelken, gemi yelkeni 234a/7
şire Far.: Şıra
ş.-i ḫamr it- (1) 112b/12
şirin Far.: Tatlı; sevimli, cana yakın
ş.-e (1) 181b/4
şirk Ar. (2): Allah'a şerik, ortak koşma, Allah'dan başka bir Allah bulunduğuna inanma 194b/9, 216a/10
ş.-i ḫāfī ol- (1) 68b/14
şirket Ar. : Ortaklık
ş.-den (2) 124a/11, 161a/12
ş.-e (1) 151b/9
ş.-iyle (1) 94b/4
şirret Ar. (1): Şerirlik, kötülük 258b/13
şirrir Ar. (4): Şerir, şer işleyen 130b/5, 137a/13, 202a/8, 203b/10
ş.-den (1) 249a/4
ş.-dür (1) 226a/2
ş.-i (1) 130b/8
ş.-ile (1) 303a/7
ş.-ise (1) 191a/1
ş.-lerdür (1) 297a/2
ş.-lerüñ (1) 208b/2
şiş (2): Şiş, şişlik 287a/7, 295a/4
şiş (1): Bir ucu sivri demir ya da ağaçtan yapılan ince uzun çubuk 233b/15
şiş- : Şişmek, kabarmak
ş.-di (1) 295a/4
ş.-mese (1) 288a/2
ş.-miş (1) 288a/1
şişe Far. (1): Şişe, sırça 236a/3
ş.-den ol- (1) 183b/3
ş.-ler (1) 45b/1
şişmek (1): Şişmek, kabarmak 288a/8
şol (129): "Şu" anlamındaki işaret zamiri 4a/7, 4a/14, 4b/5, 6b/9, 6b/12, 7a/14, 7a/15, 8b/8, 9a/13, 9b/14, 12a/1, 12a/3, 12a/8, 13a/14, 14a/13, 17a/15, 21a/3, 23a/10, 24a/3, 25a/6, 25b/1, 25b/12, 26a/12, 26a/13, 27b/4, 28a/12, 28a/13, 28b/1, 28b/11, 29a/1, 29b/5, 31b/10, 34a/11, 34b/3, 34b/13, 34b/14
şöhret Ar.: Şöhret, ün, ad yapma
ş.-dür (1) 285b/15
ş.-ile (1) 31a/6
ş. bul- (1) 211a/9
ş. vir- (1) 201b/4
şöyle (42): Şunun gibi, şuna benzer 2a/15, 9a/11, 9b/7, 22b/13, 25a/6, 27b/10, 29a/10, 31a/4, 35a/10, 35b/3, 37a/7, 37a/10, 42a/11, 62b/12, 115a/7, 116b/9, 123b/10, 140b/3, 142b/1, 155b/2, 164a/13, 167a/8, 167a/11, 167b/5, 184b/11, 220a/3, 244a/6, 255b/9, 257a/9, 257b/14, 264b/8, 272a/2, 272a/8, 272a/13, 272b/6, 275b/2, 276a/11, 277a/2, 277a/3, 277a/8, 277b/6, 280a/1
ş. it- (1) 42a/10
şu : Şu, işaret zamiri
ş.-nda (1) 262a/8
ş.-nı (1) 36b/9
ş.-nlar (2) 261b/9, 261b/12
ş.-nlardur (1) 60b/3
ş.-nlaruñdur (3) 43a/6, 43b/5, 43b/10
ş.-nlardan ol- (1) 260a/15
şu'ā' Ar.: Işık, güneş ışığı
ş.-ı (2) 56a/14, 56b/9
ş.-ıla (1) 34a/6
şu'arā Ar. (1): Şairler 13a/14
şu'be Ar. : Bölük, kısım, dal
ş.-dür (1) 38a/4

şuġl Ar. (1): İş, uğraşacak, meşgul olacak şey; dert 216a/14
ş.-a (1) 98b/6
ş.-dur (1) 90a/7
ş.-ındadur (1) 9b/11
ş.-ından (1) 306a/6
ş. it- (1) 109a/4
şu'le Ar.: Alev, ateş alevi
ş.-lense (1) 80a/7
ş.-lenür (1) 80a/6
ş.-si (2) 79a/5, 79a/11
şūm Far. : Şom, uğursuz
ş.-dur (1) 130a/2
şumm (Ar. şemm) (1): Koklama, koku alma 186b/7
şurbā Far. (1): Çorba 162a/1
şu'ūr Ar. (1): Kıllar 222b/8
şübhe Ar. (2): Şüphe, kuşku 10b/15, 239b/15
şübhelü Ar.+ T.: Şüpheli, kendisinden kuşku duyulan
ş.-lerden (1) 74a/11
şücā' Ar. (5): Cesur, yiğit 119a/3, 131b/14, 141a/14, 142b/2, 266a/7
ş.-dur (1) 244b/13
şücā'at Ar.: Cesaret, cesurluk
ş.-a (1) 122a/3
şüfe'ā Ar. (1): Şefaat edenler, ediciler, bir suçun bağışlanması için aracılık edenler 278b/9
şüfre Ar. (3): Yassı bıçak; kılıç ağzı 234a/7, 239b/9, 239b/10,
şühedā Ar. : Şehitler
ş.-yı (1) 278b/9
şühūd Ar. (4): Şahitler, tanıklar; maddî; var olma, görünme, vücud bulma 273a/7, 278a/1, 278a/13, 279b/13
ş.-a (2) 8b/4, 276b/11
ş.-dan (1) 277a/12
ş.-ı (1) 72b/8
ş.-ına (1) 277a/2
ş.-laruñdur (1) 73b/15
ş. üzerine ol- (1) 277a/6
ş.-ı ol- (1) 275a/10
şühūdiyye Ar. (1): Şühud ile ilgili 9a/7
şühūr Ar.: Aylar
ş.-dur (1) 17a/6
ş.-uñ (1) 17b/3
şükr Ar. (3): Görülen iyiliğe karşılık gösterilen memnunluk, minnettarlık 221a/8, 223a/11, 276b/4
ş. it- (3) 197a/2, 224b/2, 250b/6, 276b/5
şükūk Ar. (3): Şüpheler, zanlar 10b/15, 72a/8, 89b/12
şürb Ar. (1): İçme, içilme 115b/9
şürrā' (bk. **şirā'**) Ar.: Yelken
ş.-ını (1) 96a/14
şürū' Ar. (1): Başlama 286a/5
ş.-a (1) 83b/7
ş. it- (14) 31a/9, 49a/4, 49a/8, 95b/10, 108b/14, 155b/3, 214a/4, 216b/1, 223a/1, 226a/4, 228b/5, 249a/11, 256a/15, 256b/1, 256b/11, 286a/12
ş. ol- (1) 308a/13
şürūr Ar. (1): Şerler, kötülükler, fenalıklar, kavgalar 307a/11
şüyūḫ Ar. (1): Şeyhler, yaşlılar 256a/8
ş.-a (1) 256b/2

-T-

tā Far. (18): Kadar, dek, değin 6b/3, 9b/12, 10b/13, 22a/6, 31b/15, 38a/12, 40a/7, 41a/12, 47b/2, 53b/5, 127b/13, 135b/2, 143b/7, 222b/15, 249a/11, 262a/5, 277b/1, 278b/2
tā Ar. (6): Arap alfasebindeki "t" harfi 117b/4, 130a/9, 212b/15, 222b/5, 231b/4, 285b/3
ṭā Ar. (6): Arap alfabesindeki "ṭ" harfi 122a/11, 140a/1, 216b/13, 226b/3, 234b/3, 288b/8

taʿab Ar. (5): Yorgunluk; sıkıntı, zahmet, eziyet 114a/14, 148b/15, 159a/14, 240b/12, 246a/13
t.-a (4) 116a/15, 158a/6, 183a/9, 240b/6
t.-dur (4) 119a/7, 154b/15, 250b/13, 285b/9
t.-ı (1) 129a/7
t.-ıla (3) 31a/7, 119b/4, 123a/6
t. çek- (5) 168b/4, 214b/1, 218b/9, 240b/12, 286b/7
t. ol- (1) 116b/1

taʿaccüb Ar.: Şaşma, şaşa kalma
t. it- (5) 55b/7, 125b/8, 188a/1, 256b/2, 279b/7

taʿaddī Ar. (2): Geçme, öteye geçme, saldırma 259a/9, 274a/6

taʿālā Ar. (168): "Yüce olsun" anlamında Allah'ın adından sonra söylenen saygı sözü 8a/1, 8a/6, 8a/9, 8a/11, 10a/7, 10a/15, 10b/3, 10b/14, 11a/3, 11a/9, 13b/15, 14a/9, 15a/11, 17b/7, 17b/9, 20b/5, 21b/12, 21a/15, 22a/4, 22b/12, 26a/4, 27a/2, 27a/9, 27a/14, 27b/12, 28b/7, 29a/2, 29b/10, 30a/8, 32b/4, 34b/8, 35b/1, 35b/4, 35b/13, 37a/1, 42a/3, 43a/6, 43a/10, 49a/10
t.-da (2) 84b/5, 279a/12
t.-dan (15) 11a/1, 13b/14, 40a/2, 40a/2, 70a/1, 83a/9, 88a/7, 133b/13, 136a/15, 138a/4, 155b/4, 160a/9, 162b/1, 290/15, 280a/4
t.-nuñ (24) 8b/8, 17a/6, 20a/6, 31a/1, 34a/2, 35b/12, 36a/5, 36a/7, 36a/9, 47b/12, 47b/14, 76a/13, 177b/3, 191a/13, 194a/3, 195a/4, 267a/14, 270b/11, 270b/14, 271b/2, 271b/13, 272a/6, 273b/15, 307a/2
t.-ya (19) 17a/12, 79a/1, 92a/14, 95a/6, 99a/14, 100a/9, 113a/13, 187a/11, 190b/12, 195b/3, 197a/6, 197a/13, 197b/2, 238a/2, 241a/14, 263a/11, 266b/5, 284a/2, 284b/5
t.-yı (25) 191a/3, 195b/8, 197a/4, 250b/5, 266b/1, 266a/11, 267a/4, 267a/11, 267a/13, 267b/8, 271a/5, 271a/7, 272a/12, 272b/5, 272b/8, 273b/12, 274b/13, 275a/13, 275a/14, 275b/6, 276b/7, 277a/15, 279b/5, 279b/8, 307a/5
t.-yıla (1) 281b/13

taʿalluḳ Ar.: Asılı olma, asılma; ilişiği, ilgisi olma; ait olma, sevme
t.-dur (2) 50b/3, 178b/6
t.-ısa (2) 202b/9, 202b/10
t. dut- (6) 172b/8, 175b/14, 175b/15, 178a/11, 184b/4, 218a/13
t. ṭut- (5) 170a/8, 170a/10, 173b/3, 183a/11, 205b/6

taʿalluḳāt Ar. (1): İlgiler, ilişkiler; hısımlar, akraba 85b/11
t.-dan (1) 301b/3
t.-ı (1) 190a/2
t.-ın (1) 156a/3
t.-ından (1) 108b/2
t.-ı müteferriḳ ol- (1) 135b/12

ṭaʿām Ar. (39): Yemek, aş 2b/3, 12b/5, 13a/7, 64b/1, 85b/3, 109a/13, 117b/3, 124b/4, 138b/1, 145a/12, 155b/14, 156a/8, 156a/11, 156a/12, 159b/15, 160a/3, 160a/5, 160a/11, 160b/9, 160b/11, 160b/13, 188a/11, 202b/3, 204b/14, 222a/8, 223a/13,

235b/12, 235b/13, 252b/14, 253a/1, 280b/8, 302a/3, 302a/8, 302b/2, 304a/9, 304a/9, 304a/10, 304a/11
ṭ.-a (1) 155b/1
ṭ.-dan (1) 54b/15
ṭ.-dur (1) 156b/14
ṭ.-ı (2) 156b/8, 160b/15
ṭ.-ın (1) 155b/10
ṭ.-ından (2) 155b/14, 306b/6
ṭ.-landurur (2) 161b/1, 224a/13
ṭ.-lar (5) 5a/5, 12b/7, 12b/9, 12b/12, 155b/1
ṭ. ol- (1) 156a/9
ṭ. vir- (3) 132b/12, 198a/11, 198a/12

ṭa''ān Ar. (5): Çok söven, çok yeren, çekiştiren 130a/5, 130a/9, 137b/8, 138b/3, 216b/1

ta'aṣṣub Ar.: Kendi dinini çok üstün tutarak başka dinden olanlara düşman olma
t. gör- (1) 187b/1

ṭā'āt Ar.: İbadetler
ṭ.-a (1) 128b/2
ṭ. it- (1) 83b/7

ṭā'at Ar. (2): Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet 290b/3, 305a/7
ṭ.-dur (1) 233a/3
ṭ.-ındadur (1) 61a/11
ṭ.-um (1) 278a/7
ṭ. it- (1) 196a/2

ta'aṭṭuş Ar.: Aşırı hasret, özlem
t.-lar (1) 2b/5

ta'avvüẓ Ar.: Allah'a sığınma
t. it- (1) 214b/15

ta'ayyün Ar. (2): Meydana çıkma, belli olma, belirme 270b/6, 273b/15
t.-i (1) 271b/13

ṭāb Ar.: İyi
ṭ.-dan (1) 19b/6

ṭab' Ar. (1): Yaratılış, huy 108b/4
ṭ.-dur (1) 126b/5
ṭ.-ında (1) 110a/5

ṭabaḳ Ar. (3): Tabak, kap 203b/7, 293b/4, 293b/5
ṭ.-lar (1) 282a/11

ṭabaḳ Ar. (2): Tabak, sepici, deri terbiye eden kişi 224a/11, 234b/7

ṭabaḳāt Ar. (1): Tabakalar 8b/3

ṭabaḳçı Ar.+T. (1): Deri terbiye eden kişi, tabak 226b/11

ṭabaḳī Ar. (1): Tabakçı, sepici 226b/11

ṭabanca : Sille, şamar, tokat
ṭ. ur- (2) 52a/10, 256b/15
ṭ. vur- (1) 256b/13

ṭabāyi' Ar. (1): Tabiatler, huylar, yaratılışlar 154a/2

ṭabbāḫ Ar. (1): Aşçı 226b/4

ṭabbal Ar. (1): Davul 234b/7

ṭabḫ Ar. (1): Pişme, pişirilme 217b/2

tābi' Ar. (3): Birinin arkası sıra giden, ona uyan; boyun eğen; bağlı kalan, birinin emri altında bulunan 24b/2, 245a/5, 284b/9
t.-dür (4) 42b/4, 61a/10, 147b/4, 304a/3
t. ol- (22) 6b/3, 8b/15, 48b/13, 89a/10, 93b/4, 116b/13, 127a/13, 129a/4, 141a/9, 184a/2, 198b/14, 217b/3, 220a/5, 220a/6, 220a/11, 224b/11, 225b/3, 247b/14, 261a/10, 284a/4, 298a/4, 298a/6, 301b/5, 303b/10

ṭabī'at Ar. (14): Tabiat, yaratılış, huy; kâinat 12a/8, 48b/13, 60b/3, 60b/14, 61a/4, 68a/6, 71a/3, 89a/9, 103b/4, 103b/5, 115a/2, 258a/8, 269a/1, 269a/2
ṭ.-a (1) 103b/6
ṭ.-da (2) 52b/13, 57b/5
ṭ.-dan (2) 48b/15, 61a/8
ṭ.-dur (2) 61a/9, 229a/3
ṭ.-ı (4) 12b/10, 67a/9, 121b/2, 122a/14
ṭ.-ıla (3) 95a/1, 96a/7, 217a/9
ṭ.-ı ruḫṣāt vir- (1) 111a/9

ṭabib Ar. (1): Hekim, doktor 226b/3

ṭ.-dür (2) 123b/12, 226b/4
ṭ.-ler (2) 138a/7, 150b/15
ṭabi'i Ar. (3): Tabiatla ilgili; olağan, her zamanki 6b/8, 63a/5, 74a/12
ṭ.-den (1) 33b/10
ṭ.-si (1) 176b/13
ṭ.-le (1) 28a/6
ṭabi'iyye Ar. (1): Tabiatla, yaratılışla ilgili 48b/11
ṭ.-dür (1) 61a/4
ṭ.-si (1) 48b/10
tabi'iyyet Ar.: Tâbî olma, boyun eğme
t.-ile (1) 261a/10
ta'bir Ar. (4): Rüya yorma; anlatma; anlamlı söz; deyim 3b/12, 24b/3, 27a/5, 30a/3
t.-de (9) 31b/13, 32b/8, 96a/8, 96a/10, 155a/8, 155a/9, 162a/10, 165a/12, 265b/2
t.-den (2) 24a/13, 277a/12
t.-e (12) 4a/13, 4a/13, 24b/2, 26b/9, 29b/6, 33a/12, 33b/2, 33b/2, 34a/2, 35a/7, 255a/4, 255a/4
t.-i (60) 4b/9, 4b/10, 4b/11, 4b/13, 4b/15, 5a/2, 5a/4, 5b/1, 5b/3, 5b/5, 5b/7, 5b/9, 5b/11, 5b/13, 5b/15, 6a/4, 6a/5, 6a/7, 6a/9, 6a/10, 6a/12, 6a/14, 6a/15, 15b/3, 18a/6, 26b/6, 30b/3, 36b/15, 48a/2, 49a/2, 49a/3, 66a/7, 97a/14
t.-ile (1) 36a/8
t.-in (10) 5a/5, 5a/7, 5a/9, 6a/3, 108b/13, 149a/2, 155b/1, 163a/15, 252a/5, 262b/3
t.-inde (4) 17a/14, 43b/8, 173b/5, 185a/1
t.-indedür (1) 26b/11
t.-ine (4) 25a/11, 49a/4, 95a/3, 108b/13
t.-ini (2) 13b/8, 29b/1
t.-inüñ (2) 4b/6, 53a/2
t.-le (1) 36a/5
t.-ledür (1) 24b/6
t.-ler (1) 49b/3
t.-üñ (4) 4b/3, 44b/15, 140a/7, 264a/3
t.-lerinüñ (1) 57a/13
t. ol- (259) 10b/1, 12a/1, 12a/8, 13b/2, 15b/1, 16b/15, 17a/4, 18a/3, 21a/3, 21a/5, 21a/9, 21a/13, 23a/13, 23b/4, 23b/5, 23b/7, 23b/7, 23b/10, 24a/4, 24a/5, 24b/11, 26a/4, 27a/7, 30a/3, 30a/11, 30a/13, 30a/15, 30b/1, 30b/2, 33a/14, 33a/15, 34a/12, 34b/11, 44b/7, 45a/2, 45a/3, 45a/4, 45a/5, 45a/6, 45a/7, 45a/8, 45a/11, 45a/12, 45a/14, 45b/1, 45b/4, 45b/6, 45b/8, 45b/15, 46a/1, 46a/2, 46a/3, 46a/5, 46a/6, 46a/6, 46a/9, 46a/9, 46a/15, 46b/1, 46b/2, 46b/3, 46b/4, 46b/6, 46b/7, 46b/8, 46b/10, 46b/10, 46b/12, 46b/13, 46b/14, 46b/15, 47a/2, 47a/3, 47a/4, 47a/5, 47a/6, 47a/10, 47a/11, 53a/9, 60b/4, 67b/1, 67b/2, 67b/4, 67b/6, 67b/6, 67b/7, 67b/14, 68a/2, 95a/1, 95b/15, 105b/2, 106a/6, 110a/14, 110b/2, 110b/4, 110b/4, 111b/7, 111b/7, 111b/8, 114a/7, 115b/2, 115b/8, 115b/10, 115b/12, 115b/14, 119b/5, 122a/1, 126b/15, 135b/14, 136b/10, 138a/7, 138a/8, 138a/8, 138a/9, 141a/15, 149b/8, 149b/8, 153a/12, 153a/15, 170a/9, 171a/11, 171b/7, 171b/7, 172b/14, 172b/15, 173a/2, 173a/3, 173a/4, 173a/6, 173a/7, 173a/8, 173a/9, 173b/7, 173b/13, 174b/14,

t. it- (1) 115b/15
ta'bîreyn Ar.: İki tabir, tabirler
t.-üñ (2) 49b/3, 93b/13
ta'biye Ar.: Yorgunluk, sıkıntı, zahmet
t.-dür (1) 233a/4
ṭabl Ar. (2): Davul 205a/14, 205a/14
ṭablabu Ar. (1): Davul sesi; davul 234b/8
tābūt Ar. (2): Tabut, ölü taşınan sandık 231b/4, 231b/5
t. vir- (1) 231b/7
tāc Ar. (8): Taç, başlık 243a/3, 243a/3, 243a/6, 243a/8, 243a/9, 248b/1, 268a/15, 299b/2
t.-a (1) 243a/8
t.-ı (1) 243a/4
t.-ıla (1) 304b/13
t.-uñ (1) 243a/9
ta'cil Ar. (1): Acele ettirme, çabuklaştırma 306a/12
t. it- (1) 264a/9
t. ol- (1) 288a/9
tācir Ar. (11): Ticaretle uğraşan 93b/9, 99a/5, 104a/7, 203a/4, 222b/6 223a/9, 232b/1, 232b/11, 243a/11, 297b/1
t.-den (1) 223a/10
t.-dür (3) 81b/3, 125b/14, 225a/15
t.-e (5) 108a/2, 157a/6, 191b/2, 211b/14, 244b/2
t.-i (1) 222b/6
t.-içün (1) 87a/3
t.-ise (26) 81a/4, 81b/7, 99b/12, 111b/15, 112a/8, 115b/3, 121a/4, 131a/6, 143a/8, 144a/5, 144a/7, 168a/14, 175b/1, 175b/12, 188b/2, 191b/9, 192b/15, 198a/10, 198b/67, 199b/14, 200a/15, 204a/12, 206a/4, 241a/4, 242b/12, 253a/13
t.-iseñ (1) 134b/9
t.-lerdür (1) 137a/14
t.-lere (1) 245b/11
t.-leriçün (1) 79a/15
t. ol- (5) 95a/5, 111a/13, 223a/5, 235a/3, 286b/11
ta'dād Ar.: Sayma, sayı; sayıp dökme
t.-ı (1) 39b/2
t.-ı ol- (1) 39a/7
ta'dîl Ar. (2): Doğrultma, doğrulama; değişiklik 78a/6, 229b/1
tafḍîliyye Ar. (1): Üstün, üstünlük 48b/3
tafṣîl Ar. (2): Uzun uzadıya anlatma, açıklama 54b/6, 69b/10
ṭaġ (bk. **daġ**) (15): Dağ 79b/6, 99a/4, 99a/11, 99a/13, 99b/3, 99b/6, 99b/9, 100a/3, 100a/5, 100a/7, 100a/11, 100a/15, 100b/7, 101a/2, 205b/9
ṭ.-a (7) 99a/6, 99a/10, 99b/7, 99b/13, 99b/14, 99b/15, 100a/15
ṭ.-da (2) 100b/5, 150a/15
ṭ.-dan (5) 99a/15, 99b/11, 99b/14, 100a/12, 101a/2
ṭ.-ıdur (1) 100b/1
ṭ.-lar (4) 99b/1, 223a/1, 223a/2, 228b/4
ṭ.-lara (1) 54a/14
ṭ.-larda (1) 194b/11
ṭ.-lardan (1) 22b/15
ṭ.-ları (1) 100b/3
ṭ.-laruñ (1) 100a/2
taġaddiye Ar. (1): Beslenme 9b/10
ṭaġarcı Far.+T. (1): Kap, çanak, küp, çömlek yapıp satan 227a/14
taġayyür Ar. (2): Değişme; başkalaşma; bozulma 209b/13, 211a/4
ṭaġıl- (bk. **daġılmaḳ**): Dağılmak
ṭ.-a (1) 133a/2
ṭ.-dı (1) 123b/2
ṭ.-mış (1) 156a/11
ṭaġıt(d)- : Dağıtmak
ṭ.(d)-ur (2) 99a/14
taġyîr Ar. (1): Başkalaştırma; değiştirme; bozma 184a/15
t. eyle- (1) 24b/3

t. it- (3) 34a/9, 34a/12, 107b/8

taḥaḳḳuḳ Ar. (1): Hakîkat olarak meydana çıkma, gerçekliği anlaşılma 14b/7

taḫallüf Ar.: Geride kalma; uygun gelmeme

t. bulın- (1) 35b/3

t. eyle- (1) 34b/12

taḥammül Ar.: Dayanma, katlanma; bir yükü üstüne alma

t. it- (4) 131b/15, 146b/1, 215a/9, 279b/8

ṭahāret Ar. (1): Temizlik, temizlenme 297a/14

ṭ.-dür (2) 114a/6, 160b/6

ṭ. bul- (1) 137a/13

taḥavvül Ar.: Değişme, dönme; başka bir şekle girme

t.-ile (1) 216a/4

t. it- (3) 46b/9, 46b/9, 131b/12

taḥayyür Ar.: Hayrete düşme, şaşakalma

t.-dür (1) 153a/1

taḫfif Ar.: Hafifletilme, yükünü azaltma

t.-i şerīʿāt itmiş ol- (1) 192b/9

ṭaḥḥān Ar. (1): Değirmenci 226b/7

taḫıl : Ekin, zahire

t. biti (1) 139a/6

ṭāhir Ar.: Temiz; abdest ve guslü bozan şeylerden bulunmayan

ṭ. ol- (3) 7a/14, 7a/15, 28a/1

taḥiyyet Ar. (1): Selâmlar, hayır dualar 256b/11

t.-i mescid ḳıl- (1) 256a/14

taḥḳiḳ Ar. (11): Araştırma, meydana çıkarma; doğru, gerçek 24b/1, 40a/7, 58a/9, 63b/4, 72b/7, 95b/13, 96b/1, 96b/9, 97a/9, 101b/2, 256a/2

t.-i (1) 11b/3

t. it- (4) 26a/6, 59a/6, 95b/7, 268b/13

t. ol- (1) 274b/2

taḥḳiḳi Ar. (1): Araştırmayla ilgili, gerçekle ilgili 62b/14

taḫlid Ar.: Daîmî olarak oturtma, oturtulma

t. eyle- (1) 3a/13

taḥlil Ar. (1): Çözümleme, inceleme, tetkik 10a/13

t.-ile (1) 9b/10

taḫliṭ Ar.: Karıştırma, karıştırılma; bozma

t.-e (1) 42b/1

taḫliye Ar. (1): Boşaltma, boşaltılma 127b/13

taḫmin Ar.: Tahmin, aşağı yukarı bir şey söyleme

t.-e (1) 15b/8

ṭaḥn Ar. (1): Öğütme, öğütülme 121a/11

taḥrik Ar.: Tahrik, kımıldatma, oynatma

t.-iyle (1) 49b/2

t. it- (4) 121b/2, 134a/2, 223b/9, 229a/2

taḥṣil Ar. (1): Ele geçme, geçirilme; toplama; bilim öğrenme 201b/9

t.-inde (1) 79a/10

t.-ine (1) 95a/3

t. it- (14) 111b/1, 121a/8, 172b/11, 175a/2, 181a/11, 213a/11, 220b/11, 227a/13, 227a/14, 234b/2, 239a/13, 261b/10, 264b/8, 279a/4

t.-i dünyā içün itmiş ol- (1) 230a/1

taḥt Far. (3): Alt, aşağı 55a/13, 126a/1, 116b/10

t.-ında (1) 38a/13

t.-ındadur (1) 150b/13

t.-ı yedinde ol- (1) 141a/3

taḫt Far. (9): Taht, hükümdar makamı 192a/12, 231b/8, 234a/1, 234a/2, 234a/3, 265a/5, 268a/14, 299b/3, 304b/13

t.-a (1) 65a/1

t.-ında (1) 35b/9

t.-uñ (1) 257a/10

taḫta Far. (2): Tahta 236b/5, 119b/4

t.-dur (1) 239a/1
taḫta biti Far.+T. (1): Tahta kurusu 130a/9
ṭāḥūn Ar. (2): Su değirmeni 109a/7, 109b/7
taḫvif Ar.: Korkutma, korkuya düşürme
t. it- (1) 12a/4
taḫzin Ar.: Kederlendirme, tasalandırma
t.-idür (1) 10a/7
ṭāife (bk. **ṭāyife**) Ar. (10): Bölük, takım; tavaf eden 34b/14, 34b/14, 35a/8, 36b/12, 43a/12, 44a/15, 278b/12, 279a/2, 283a/10, 293a/7
ṭ.-den (1) 297a/2
ṭ.-denise (1) 169a/13
ṭ.-dür (1) 203a/11
ṭ.-nüñ (2) 35a/7, 281a/13
ṭ.-si (1) 138a/13
taḳallüb Ar.: Dönme, değişme
t.-den (1) 28b/5
taḳarrüb Ar. (1): Yaklaşma, yanaşma 126b/5
ṭāḳat Ar.: Güç, kuvvet
ṭ.-ı (1) 271b/2
ṭ. getür- (4) 271a/8, 271b/5, 273a/14, 284b/15
ṭ. ḳalma- (1) 278a/14
taḳayyüdāt Ar. (1): Dikkatler 274a/14
taḳdir Ar. (4): Beğenme, değer biçme; anlama 24b/2, 24b/3, 49a/11, 95a/2
t.-ce (1) 96a/8, 24a/14, 24b/15, 41a/1, 62b/15, 67a/15, 91b/9
t. eyle- (1) 27a/9
t. it- (3) 39b/11, 42a/3, 49b/14
t. ol- (2) 24a/4, 24a/14
taḳi Ar. (1): Günahtan kaçınan, dinine bağlı, temiz 266a/7
taḳilıḳ Ar.+T. (1): Dinine bağlılık 29a/13
taḳrir Ar.: Anlatma, anlatış
t.-ile (1) 282b/8
t. it- (1) 255b/13
t. eyle- (1) 162b/15
taḳsim Ar.: Bölme, parçalara ayırma
t. ol- (1) 3b/14
taḳṣir Ar.: Kusur etme, suç, günah
t. it- (2) 301b/10, 301b/11
taḳvā Ar. (2): Allah korkusuyla dinin yasak ettiği şeylerden kaçınma 82b/15, 290b/14
t.-dan (1) 201a/5
t.-dur (1) 113b/6
t.-ya (2) 202a/7, 227a/7
t.-dan ol- (1) 194b/11
taḳvim Ar. (1): Biçime koyma 266b/7
t.-e (1) 6la/6
taḳviye(t) Ar.: Kuvvetlenme, kuvvetlendirilme
t. it- (2) 3b/5, 122b/2
ṭal : Dal, ağaç dalı
ṭ.ları (1) 84b/9
ṭal' Ar. (1): Çiçeklerin üreme organı olan sarı toz 112a/2
ṭ.-dan (1) 112a/3
ṭal- : Dalmak,
ṭ.-ar (2) 87a/4, 92b/8
ṭ.-dı (1) 227a/10
ṭ.-sa (3) 88b/11, 92b/11, 93a/4
ṭalāḳ Ar. (3): Boşama, nikahlı kadını bırakma 217a/14, 217a/15, 217a/12
ṭ.-a (2) 214b/4, 257a/5
ṭ.-ıla (1) 126a/1
ṭ. vir- (18) 56b/12, 106a/10, 107b/9, 107b/10, 125b/12, 125b/13, 129a/3, 133b/8, 134a/7, 169b/3, 174a/2, 195b/1, 206a/1, 218b/2, 235a/12, 236a/5, 239b/10, 244b/10, 285a/2
ṭ. virmiş ol- (1) 162b/8
ṭaleb Ar. (2): İsteme, dilenme; istek 74a/15, 217b/5
ṭ.-den (1) 71a/3
ṭ.-inde (4) 218b/13, 226a/1, 240b/7, 242b/15
ṭ.-ine (1) 79a/8
ṭ. it- (65) 6b/2, 8b/12, 10a/10, 18a/1, 20b/2, 20b/2, 33a/4, 51b/10, 52b/4, 52b/5, 55b/7,

56b/5, 64b/12, 66a/4, 66a/4, 75b/9, 83b/6, 90a/14, 92a/15, 94b/3, 94b/3, 94b/10, 95b/14, 95b/15, 135a/6, 136a/15, 137b/13, 147b/1, 150a/8, 151b/8, 151b/8, 152a/15, 153b/6, 155a/4, 155a/12, 155b/5, 166b/14, 174a/6, 175a/1, 175a/2, 182b/12, 190b/4, 190b/8, 195a/3, 218b/1, 220a/13, 221b/8, 223a/8, 223a/11, 226b/4, 233a/7, 234a/10, 235a/15, 237b/12, 237b/13, 240a/4, 245b/8, 253b/4, 267a/15, 276a/7, 291a/12, 293a/11, 306b/7, 307b/5, 307b/6

ṭ. ol- (1) 18a/2

ṭ.-i vücūd it- (1) 78a/3

ṭalḥ Ar. (1): Zamk ağacı 308a/7

tālī Ar. : Sonradan gelen, bir şeyin arkası sıra giden; ikinci derecede olan

t.–dür (1) 3a/9

ṭālib Ar. (8): İsteyen, istekli; öğrenci 127b/10, 155a/5, 175b/11, 201b/8, 222b/10, 225a/4, 225b/1, 229b/15

ṭ.-den (1) 276a/4

ṭ.-dür (1) 99b/10

ṭ.-e (2) 127b/12, 276a/5

ṭ.-ise (1) 78b/10

ṭ.-in (1) 3b/1

ṭ.-leri (1) 276a/3

ṭ.-lerinüñ (1) 2b/2

ṭ.-i dünyā ol- (1) 284b/4

ṭ.-i müteḥayyir ol- (1) 276a/5

ṭ. ol- (1) 279b/9

ṭāliḥ Ar. (1): Yaramaz, faydasız 278b/15

ṭ.-i (1) 2a/13

ṭ.-ise (3) 281a/8, 281b/11, 305b/13

ṭ. ol- (1) 263b/3

ṭaliḳ Ar. (1):Güleryüzlü 299a/14

ta'līm Ar. (1): Öğrenme, öğretme, öğretilme; okutma, ders verilme 225a/10

t.-dür (1) 304a/12

t. it- (9) 119b/10, 188a/10, 225a/2, 230b/5, 263b/12, 264a/1, 264a/4, 276a/6, 283b/6

ṭalmaḳ : Dalmak, derinlere inmek

ṭ.dur (1) 54a/13

tām Ar. (2):Eksiksiz, kesintisiz; bütün, tüm 28b/4, 52a/5

t. ol- (1) 45b/14

ṭam : Dam, çatı

ṭ.-a (1) 216b/15

ṭ.-dan (3) 103a/13, 213a/1, 216b/15

ṭ.-ı (2) 103a/12, 191b/14

ṭ.-ında (1) 192a/1

ṭam- (2): Damlamak 32a/11, 184b/11

ṭ.-dı (1) 186a/8

ṭ.-sa (1) 186a/8

ṭama' Ar. (1): Doymazlık, çok isteme, açgözlülük 13b/1

ṭ.-dur (3) 73a/7, 145b/10, 160a/2

ṭ.-ı (1) 238a/4

ṭ.-ında (1) 98b/14

ṭ. it- (1) 51b/8

ṭ. vir- (1) 74a/14

tamām Ar. (36): Tamam, tam; eksiksiz, tam olma; bitme, bitirme, son; uygun, münasip; doğru 7b/9, 8b/3, 11b/3, 15b/5, 32b/2, 42b/4, 42b/7, 42b/8, 136a/5, 161a/6, 161a/9, 167a/9, 167a/10, 213b/13, 218a/3, 218a/3, 234b/13, 235a/7, 241a/13, 245a/9, 251a/4, 252a/6, 255a/8, 255a/9, 255b/10, 255b/14, 256a/1, 260a/12, 262a/5, 264a/6, 275b/5,

277a/13, 280b/9, 293b/8, 297b/6, 303a/9
t.-dan (1) 3b/9
t.-ı (2) 157a/15, 268b/2
t. ol- (30) 2a/9, 6b/4, 12a/2, 77b/2, 79b/10, 136a/14, 155a/7, 157a/8, 159b/10, 161a/6, 191b/5, 213a/2, 217b/15, 218a/1, 218a/4, 221a/14, 235a/2, 245a/3, 259b/6, 275a/8, 277a/4, 286b/9, 289b/11, 291a/2, 291a/13, 293a/11, 303a/9
t. eyle- (2) 14a/11, 191b/4
t. it- (3) 199b/9, 226a/4, 278a/15
t.-ı semā‘ it- (1) 262a/5

ṭamar : Damar, canlı varlıklarda kanın veya besleyici sıvıların dolaştığı kanal
ṭ.-da (1) 178a/3
ṭ.-dur (1) 178a/2
ṭ.-ı (1) 294b/13
ṭ.-lar (1) 182b/13
ṭ.-ları (1) 113b/6
ṭ.-larından (1) 177b/2
ṭ.-uñ iyninden ol- (1) 293a/15

ṭammā‘ Ar. (1): Son derece tamah eden 187b/8

tāmme Ar. (1): Bütün, eksiksiz, noksansız; mükemmel, olgun 260a/6

ṭa‘n Ar. (1): Sövme, yerme; ayıplama 138a/11
ṭ.-ıla (1) 214b/11
ṭ. it- (5) 185b/4, 207b/15, 227b/1, 231a/8, 293a/13

ṭanbūre Ar. (1):Tambur, bir çeşit telli çalgı 135a/13
ṭ.-yle (1) 135a/14

ṭanış- (bk. **danış-**) : Tanışmak, birbirini tanır duruma gelmek
ṭ.-sa (1) 187a/2

ṭanuḳ (1): Tanık, şahit 238a/14

ṭanuḳlıḳ : Tanıklık, şahitlik
ṭ. vir- (1) 31a/2

ṭap- : Tapmak, kulluk etmek
ṭ.-arlar (1) 64b/13

ṭar (bk. **dar**) (3): Dar, geniş olmayan 101b/12, 105b/9, 182a/1
ṭ.-dur (1) 106a/10
ṭ. ol- (3) 106b/3, 185b/2, 243b/10

ṭara- : Taramak
ṭ.-sa (1) 237a/14

ṭarab Ar. (3): Sevinçlilik, şenlik 138a/13, 299a/4, 302b/5
ṭ.-da (1) 288a/9
ṭ.-dur (3) 102a/9, 163a/7, 174a/12
ṭ. içinde ol- (1) 300b/13
ṭ. it- (1) 300a/5
ṭ. ol- (1) 126a/9
ṭ.-da ol- (1) 288a/9

ṭarāde (Ar. ṭırād) (1): Kısa mızrak 234b/8

ṭaraf Ar. (3): Yan, yön; bölge, yer; ülke 9a/3, 158b/5, 159a/4
ṭ.-a (7) 27b/14, 30b/15, 168b/12, 190a/4, 238a/11, 238a/12, 262a/15
ṭ.-da (7) 75a/2, 73a/3, 172b/2, 172b/2, 172b/15, 172b/15, 177b/8
ṭ.-dan (1) 236b/11
ṭ.-ı (2) 22a/5, 97a/15
ṭ.-ına (12) 13b/10, 22a/4, 22a/5, 30b/9, 34b/9, 129a/6, 193a/5, 193a/7, 195b/10, 219b/14, 257a/14, 276b/4
ṭ.-ında (2) 172a/11, 172a/11
ṭ.-ından (29) 8a/9, 10a/15, 10b/2, 19a/5, 19a/6, 28b/7, 29a/2, 56b/13, 79b/13, 93b/7, 100a/15, 108a/11, 113a/5, 121b/9, 128b/15, 152b/9, 153a/6, 154a/10, 158a/4, 158b/2, 159a/6, 159a/7, 159a/10, 172a/10, 172a/10, 279a/10, 285b/9, 286a/7, 293a/8
ṭ.-dandur (4) 10b/9, 10b/9, 11a/4, 21b/12

taşma (bk. **ţasma**) (1) Tasma, dilinmiş kayış 233a/3
taşnîf Ar.: Sınıflama, bölümleme; eser ve kitap haline getirme
t. it- (2) 48b/1, 49a/4
taşrîḥ Ar. (1): Açık açık söyleme, söylenme; bildirme, bildirilme 8a/10
t.-ile (1) 43a/9
ţaş (8): Taş, kaya parçası 89b/11, 90a/6, 98b/6, 102a/14, 205b/8, 205b/10, 238a/13, 294a/7
ţ.-dan (2) 170a/3, 231a/10
ţ.-ı (1) 78b/5
ţ.-ıdur (1) 78b/8
ţ.-ıla (2) 100a/13, 205b/7
ţ.-ıyla (1) 78b/9
ţ.-la (1) 215a/15
ţ.-lar (5) 41b/15, 41b/15, 45a/4, 100a/1, 205b/9
ţ.-a ur- (1) 215a/12
ţ.-dan ol- (2) 105a/13, 236b/8
ţaşaķ : Erkeklik bezi
ţ-ları (2) 182a/11, 182a/11
ţaşaķsuz (1): Erkeklik bezi olmayan 287a/10
ţaşı- : Taşımak
ţ.-yan (1) 230b/4
ţaşıyıcı (1): Bir şey taşıyan, taşıyıcı 230b/4
ţaşra (12) Dış, dışarı 19b/10, 102a/1, 133b/9, 136a/15, 138a/10, 166b/8, 167b/4, 184a/3, 215b/2, 230a/4, 231b/15, 305b/8
ţ.-sı (1) 46a/7
ţ.-sın (1) 136b/1
ţaşt Ar. (3): Leğen 226b/10, 234b/4, 245b/1
ţat- : Tatmak, tadına bakmak
ţ.-mış (1) 160a/7
ţ.-sa (1) 306a/14
ţatlu (bk. **datlu, datlı**) (7): Tatlı, tadı güzel olan 89b/1, 90b/6, 97a/2, 117b/5, 188a/4, 207a/4, 225a/13
ţ.-sa (1) 112a/13
ţ.-sı (2) 119a/5, 124b/14
ţ. ol- (2) 89b/15, 96a/9

tatvîl Ar. : Uzatma, uzatılma
t.-den (1) 38a/8
ţâ'ûn Ar. (5): Veba hastalığı 46b/6, 131b/1, 167b/5, 288b/8, 291b/11
ţ.-dur (4) 79b/9, 204b/14, 206b/14, 285b/7
ţ.-ıla (2) 46b/6, 288b/9
ţavâf Ar.: Etrafını dolaşma; Kâbe'nin etrafını dolaşarak ziyaret etme
ţ.-da (1) 276a/13
ţ. eyle- (2) 92b/8, 277b/7
ţ. it- (8) 92b/7, 155b/13, 198b/8, 276a/12, 277a/15, 277b/2, 277b/3, 277b/6, 299a/1, 308a/3
ţavar (3): Dört ayaklı çiftlik hayvanı; binek hayvanı 104a/8, 212a/7, 229b/6
ţ.-a (2) 215a/6, 237b/2
ţ.-ı (1) 194a/8
ţavâşî Ar. (1): Harem ağası 135b/1
ţavâyif Ar. (2): Tayfalar, gürûhlar, kalabalıklar 34b/15, 141b/6
ţavîl Ar.: Uzun
ţ.-ile (2) 214b/14, 305a/14
ţ.-ü'l- 'ömr ol- (1) 130b/7
ta'vîẓ Ar.: Nazara ve başka kötülüklere karşı takılan muska
t.-bend ol- (1) 246b/11
ţavķ Ar. (4): Gerdanlık 243b/6, 234b/8, 243b/9, 243b/10
ţavr Ar. (1): Hâl, gidiş 13a/10
ţ.-ından (1) 68b/2
ţavşan (1): Tavşan 149a/10
ţavşancıl (2): Çoğu tavşan avlamakla beslenen kartal, akbaba gibi yırtıcı kuşlara verilen ad 153b/3, 153b/14
ţ.-a (1) 153b/7
tavuķ (7): Tavuk 136a/13, 137a/2, 137a/4, 137a/5, 137a/6, 159a/7, 235b/3
ţavul (1): Davul 205a/14

ṭāvus (bk.**ṭāvūs**) Ar. (6): Tavus kuşu 137a/4, 140a/1, 140a/2, 140a/3, 140a/5, 283a/9
ṭāvūs (bk. **ṭāvus**) Ar. (3): Tavus kuşu 140a/1, 140a/9, 190a/6
ṭ.-a (1) 140a/8
ṭāvuset Ar. (1): Dişi tavus 140a/2
tavżīḥ Ar.: Açıklama, aydınlatma
t.-ile (1) 48b/2
t.-i ḥāmil ol- (1) 95a/7
ṭayālısān Ar. (1): Başa sarılan sarıkların omuzlar üzerine salıverilen uçları 253b/7
ṭ.-uñ (1) 253b/3
ṭayan- : Dayanmak; bir şeye yaslanmak
ṭ.-a (1) 175b/8
ṭ.-up otur- (1) 279b/5
ṭ.-ur (1) 124a/4
ṭayerān Ar. (1): Uçma 216b/13
ṭayı (1): Dayı 172a/15
ṭ.-lar (1) 201a/14
ṭ.-lardur (1) 172a/15
ṭ.-sı (1) 300b/2
ṭayın- : Kaymak, sürçmek
ṭ.-dı (1) 109a/2
ṭ.-mış (1) 306a/5
tāyib Ar.: Tevbe eden
t. ol- (3) 204a/8, 233b/11, 293b/12
ṭāyif Ar. : Tavaf eden, etrafını dolaşan, dönen
ṭ.-lerden (1) 276a/13
ṭāyife (bk. **ṭāife**) Ar. : Bölük, takım, gürûh; kavim, kabile
ṭ.-nüñ (2) 35a/12, 229a/7
ta'yin Ar. (1): Ayırma, belli etme 266b/2
t.-inde (1) 69b/9
t. it- (1) 223a/11
ṭāyir Ar. (2): Uçucu, uçan; kuş 23b/3, 140b/3
ṭaylasān Ar. (3): Başa sarılan sarığın omuzlar üzerine salıverilen ucu; başa ve boyna sarılan şal 248a/5, 253b/2, 302b/1
ṭayr Ar. (2): Kuş 153a/2, 155a/8

ṭayṭūy طيطوي (4): Bir kuş adı 140b/5, 140b/6, 140b/12, 140b/12
ṭayyān Ar. (1): Balçıkla sıva yapan, sıvacı 226b/8
ṭayyār Ar. (3): Uçucu, uçan ; kuşçu 147b/14, 148a/1, 234b/4
ṭayyarān : Uçucular, uçanlar
ṭ. it- (1) 144a/9
ṭayyib Ar. (8): İyi, güzel, hoş 19b/5, 110a/11, 126b/4, 145b/2, 145b/2, 160b/13, 188a/4, 228b/8
ṭ.-dür (2) 116a/4, 167a/14
ṭ.-ile (1) 259b/3
ṭ.-leri (1) 259b/2
ṭayyibāt Ar.: İyi, güzel işler ve hareketler
ṭ.-ı dünyāviyye ol- (1) 252a/14
ṭayyibe Ar. (2): İyi, güzel, hoş 157a/13, 160b/5
ṭ.-dür (3) 89b/1, 160b/2, 160b/3
ṭ.-si (1) 294b/5
ṭ.-ye (1)98a/3
ṭayza : Teyze
ṭ.-sı (1) 300b/2
tażarru' Ar. (1): Kendini alçaltarak yalvarma 78a/2
t.-dan (1) 78b/8
t.-dur (1) 69a/7
t. it- (1) 186a/15, 220a/2
tāze Far. (5): Taze, körpe, genç 117b/10, 152b/12, 159b/3, 258b/3, 291b/8
ta'ẓīm Ar. (1): Ululama, büyük sayma; saygı gösterme, ikram etme 279b/13
ta'ẓīmen Ar. (1): Hürmet ve ikram ederek 253a/15
ta'ziye Ar. (1): Caferî mezhebinde olanların Muharrem ayında yaptıkları mâtem merasimi 213a/3
tażyī' Ar. (1): Bırakıp kaybetme, kaybına sebep olma 301b/12
te' Ar. (1): Arap alfabesindeki "t" harfi 7a/10

te'āküs Ar.: Bir şeyin ters şekle gelmesi, olayı
t.-i (1) 46b/5
tebaḫtur Ar. (1): Nazlı ve gururlu yürüyüş 213a/2
tebāreke Ar. (2): "Mübarek etsin!" anlamında bir söz 20b/5, 22a/4
teberzin Ar. (1): Eyere asılan küçük savaş baltası 207a/5
tebessüm Ar. (1): Gülümseme 46b/4
t. it- (2) 186b/9, 258b/1, 261a/3
te'bid Ar.: Ebedileştirme, sonsuzlaştırma
t. eyle- (1) 3a/13
tecāvüz Ar.: Ötesine geçme, sınırı aşma
t. it- (1) 274a/6
tecdid Ar.: Yenileme, yenilenme, tazelenme
t.-i nikāḥ it- (1) 257a/7
t. it- (3) 102a/3, 102a/5, 104b/6
tecelli Ar. (20): Görünme, belirme; kader, talih; Allah nuruna nail olma 27b/15, 28b/10, 74a/1, 74b/6, 84b/7, 84b/8, 84b/12, 268b/4, 269a/15, 270a/4, 271b/10, 273b/5, 273b/5, 274a/1, 274a/13, 274b/10, 274b/12, 275a/1, 275a/4, 277b/15
t.-si (3) 68b/4, 68b/12, 78a/7
t.-ye (2) 271b/5, 275a/6
t. it- (4) 28a/7, 72a/10, 269b/3, 271b/4
t. ol- (1) 270a/2
tecelliyāt Ar. (3): Tecelliler 245b/15, 246a/1, 246a/2
tecerrüd Ar. (2): Soyunma, çıplak olma; her şeyden boş olma, her şeyden uzak olma; her şeyden vazgeçip Allah'a yönelme 213b/6, 272b/10
t.-idür (1) 207a/4
t. bul- (1) 278a/3

tecessüd Ar.: Gövdeleme, gövde peyda etme
t. bağla– (1) 254b/14
te'cil Ar. (1): Sonraya bırakma, geciktirme 64b/11
tecliye Ar. (2): Sonraya bırakma 27b/14, 127b/13
tecribe Ar. (3): Tecrübe, deneme; görgü; görmüş geçirmişlik 15b/8, 37b/1, 49b/15
t.-lerüm (1) 260b/6
t. it- (3) 256a/7, 295b/12, 299a/8
tecsid Ar. (1): Vücuda getirme, cisimlendirme 59b/4
t.-üñ (1) 59b/13
t.-içün (1) 59b/6
tecvid Ar. (1): Kur'an'ı usûlüne bağlı olarak okuma 200a/4
tedārük Ar. (1): Tedarik, hazırlama, ele geçirme 72a/11
t.-i (1) 84b/12
t. it- (2) 72a/10, 83a/2
tedbir Ar. (6): Önlem, kötülüklerden korunma ve iyilikleri sağlama için tutlan yol 48a/13, 54a/8, 141b/5, 150b/15, 157b/6, 240b/13
t.-dedür (1) 54a/5
t.-dür (2) 149a/12, 236b/3
t.-idür (2) 103a/3, 106b/6
t.-ine (2) 8b/2, 29b/13
t. it- (2) 67a/7, 257a/4
t. ol- (1) 296b/9
tedbirāt Ar. (2): Tedbirler, yollar, çareler 173a/7, 173a/8
tedelli Ar. (1): Sarkmak, asılmak 212b/15
tederrüc Ar. (3): Derece derece, adım adım ilerleme 136b/1, 136b/3, 136b/3
te'dib Ar. (1): Edeplendirme, edeplendirilme; terbiye etme; haddini bildirme 216b/11
t.-e (1) 216b/9
t. it- (2) 176b/7, 230a/7

tedrüc Ar. (1): Sülün 151b/14
tedvîn Ar.: Kitap haline getirme
t.-e (1) 2b/8
t. ol- (1) 3b/10
te'emmül Ar. (3): İyice, etraflıca düşünme 26b/13, 44a/12, 282b/12
t. eyle- (2) 31b/15, 44a/4
t. it- (2) 53a/3, 57a/15
te'enni Ar.: Yavaş hareket etme: ilerisini düşünerek acelesiz, dikkatli davranma
t.-yle (1) 29b/1
t. it- (1) 31b/14
te'essüf Ar.: Eseflenme, kederlenme, tasalanma
t. it- (2) 50a/7, 279a/3
tefaḳḳud Ar.: Arayıp sorma, arayıp sorulma
t. eyle- (1) 229a/7, 229a/8, 229a/9
t. it- (1) 229a/6
teferruḳ Ar.: Ayrılma, dağılma
t.-dur (1) 235a/11
tefe''ül Ar. (4): Hayra yorma, uğur sayma; fal açma, fala bakma 4a/9, 18a/5, 19b/3, 19b/6
t.-dendür (2) 19a/9, 19b/3
t. eyle- (4) 17b/2, 18b/1, 18b/4, 18b/6
t. it- (5) 17b/4, 18a/10, 18b/13, 19b/8, 91b/8
tefriḳ Ar.: Ayırma, seçme, ayırdetme
t. bul- (1) 135b/12
tefriḳa Ar. (1): Ayrılma, ayrılık; bozuşma 141a/7
t.-dan (1) 307b/11
t. it- (1) 238a/7
t. vir- (2) 204b/4, 238a/4
tefsîr Ar. (1): Yorum; Kur'ân'ın anlam bakımından yorumu 77b/12
t.-inde (3) 33a/1, 116a/1, 273a/6
t. it- (5) 58b/10, 58a/11, 59a/7, 194a/2, 246a/7
t. ol- (1) 113a/11, 118b/14
teftîş Ar.: Sorup soruşturma; muayene
t. it- (1) 221b/7
t. ol- (3) 114b/7, 126b/14, 257b/4
tefvîż Ar.: İhale etme, dağıtma, verme
t. ol- (1) 253b/2
tehâvün Ar. (2): Önemsememe, ağır davranma, hafifseme 213b/15, 286b/2
tehdîd Ar. (1): Gözdağı, birinin gözünü korkutma 73a/4
t.-e (1) 92a/12
teheccüd Ar.: Gece uyanıp namaz kılma, gece namazı
t.-de (1) 54a/15
t.-ile (1) 67b/7
teheddüd Ar. (1): Aşağılanmak, hor görülmek, alçaklanmak 213b/14
teḥennüt Ar. (1): Yenilmek; korkuya kapılmak 214a/2
tehevvür Ar.: Öfkelenme, köpürme
t. it- (1) 129b/13
te'ḫîr Ar.: Sonraya bırakma, geciktirme
t.-ler göster- (1) 2b/8
t. göster- (1) 2b/9
t. ol- (1) 217b/4
tehlüke Ar.: Tehlike, bir şeyin veya kişinin güvenliğini tehdit eden durum
t.-ye atmış ol- (1) 298b/8
teḳârüb Ar. (2): İki şeyin birbirine yakın olma hâli 16a/4, 16a/7
teḳâ'üd Ar.: Karşılıklı oturma
t. it- (1) 289b/8
tekbîr Ar.: Allah'ı ululama; Allah'ın büyüklüğünü anarak "Allah büyüktür!" anlamında "Allahu ekber" demek
t. eyle- (1) 193b/3
t. oḳı- (1) 244a/4
tekebbür Ar. (1): Büyüklenme, kibirlenme 250b/12
tekellüm Ar. (1): Konuşma, söyleme 241a/2
t. it- (1) 51b/1
teklîf Ar. (1): Teklif, isteme, önerme 74a/8
t.-i mâlâyuṭâḳ eyle- (1) 235b/15

t. ol- (1) 26a/10
teklīfāt Ar. (1): Teklifler, öneriler 268b/4
teklīfsüz Ar.+T.: İstemeden, önerilmeden
t. ol- (1) 74a/12
tekmīl Ar. (2): Bitirme, bitirilme, tamamlanma; tam, eksiksiz 62a/2, 62a/3
t. it- (3) 61b/7, 61b/7, 62a/4
tekne (1): Tekne, ağaçtan yapılan taşıma aracı; denizci taşıtı 238a/4
t.-mden (1) 86b/11
t.-si (1) 236b/12
tekrār Ar. (6): Yine, bir daha, yeniden, bir defa daha; ikileme 140a/11, 185a/4, 234a/13, 234a/15, 265b/13, 301a/9
t.-lar (1) 234a/15
t. it- (1) 269a/3
tekrīm Ar.: Saygı gösterme, ululama
t. it- (1) 1b/2
tekyelen- : Dayanmak, yaslanmak
t.-miş (1) 307a/9
tekẕīb Ar.: Yalanlama, yalan olduğunu söyleme
t. it- (1) 145a/2
telaffuẓ Ar. (1): Söyleyiş, söyleniş 19b/10
telbīs Ar.: Ayıbını, kusurunu örterek bir şeyi sahtelendirme; aldatma, oyun
t.-dür (1) 10b/11
t.-inden (1) 255a/13
t.-i ḥāḳ itmiş ol- (1) 97a/11
t. it- (1) 261a/6
t. ol- (2) 256b/9, 303b/13
telbīye Ar.: Hac esnasında haccıların "lebbeyk Allahümme lebbeyk..." demesi
t. it- (2) 198b/9, 198b/10
telḫ Ar. (1): Acı 91b/14
te'līf Ar. (2): Kitap, eser yazma; yazılmış eser 167a/3, 308a/13
t.-e (1) 2b/8
t. it- (1) 226a/12
telmīẕ Ar. (1): Öğrenci, talebe, çırak 33a/8
temās̱īl Ar. (1): Suretler, resimler, semboller 201b/15
temāşā Far.: Bakıp seyretme, gezme
t.-dan (1) 272b/12
t.-lar (1) 271a/7
t.-ya (1) 272b/13
t. it- (1) 271a/8
t.-lar it- (1) 271a/7
temaṭṭī Ar. (1): Gerinme, vücutta duyulan ağırlıktan dolayı gerinme 214a/1
temeddün Ar.: Medenî olma, uygarlaşma
t. it- (1) 139a/6
temelluḳ Ar. (2): Yaltaklanma, dalkavukluk 148a/15, 213b/4
t. it- (3) 151a/2, 127a/14, 127b/11
temennā Ar.: Eli başa götürerek verilen selâm
t. it- (1) 161a/9
temennī Ar.: Dileme, dilek, istek
t. it- (2) 52a/9, 97b/4
temerṭīyyeb تمرطيب : ?
t.-dür (1) 144b/11
temessük Ar. : Tutunma, sarılma
t.-dür (1) 95a/2
t. it- (1) 104b/11
temes̱s̱ül Ar. (2): Bir şekil ve surete girme, cisimlenme; benzeşme 261a/13, 304b/11
t.-dür (1) 261a/13
t.-i (2) 8b/14, 72b/8
t. ol- (1) 261a/14
temettu' Ar.: Kâr etme, kazanma; kâr, fayda
t. it- (1) 245a/6
temettu'āt Ar.: Kârlar, kazançlar
t.-ından (1) 245a/6
temḥīṣ Ar. (1): Tecrübe etme, imtihan etme 124a/13
temiz Ar.: Temiz
t. it- (1) 230a/15
t. ol- (1) 132b/15
temīme Ar.: Nazar boncuğu, nazarlık
t. it- (1) 216a/2

temlīk Ar.: Mülk olarak verme
t. it- (1) 302a/7
temr Ar. (1): Ḫurma 162b/1
tems̱īl Ar. (1): Örnek; benzetme 8a/10
t.-de (1) 45b/4
t. ol- (1) 72b/4
temteme Ar. (1): Kekemelik; pelteklik 285b/3
ten Far. (1): İnsan vücudunun dış yüzü; gövde, vücut, beden 222a/4
t.–inde (1) 147b/15
tenāsüb Ar. (1): Uyma, uygunluk; yakışma, birbirini tutma 135b/2
tenāvül Ar. (1): Alıp yeme, alınıp yenilme 89a/14
t. it- (2) 95a/4, 95a/5
tenbīh Ar. (1): Uyarma, uyarı; tekrar tekrar hatırlatma 278b/2
t. eyle- (1) 39a/13
t. it- (1) 219b/12
t. ol- (1) 257b/7
tenbīhāt Ar. (1): Tenbihler, uyarılar, hatırlatmalar 74a/14
ten-dürüst Far.: Vücudu sağlam, sağlam, kuvvetli
t. ol- (1) 168a/6
ṭenefe Ar. (1): Küçük halı 234b/9
teneffür Ar.: İğrenme, tiksinme; soğuma
t. it- (1) 219b/12
teneffüs Ar.: Nefes alma
t. it- (1) 257a/15
tenevvür Ar. (1): Nurlanma, parlama, ışıldama 213b/11
tenezzül Ar.: Gönül alçaklığı, kibirsizlik; inme, düşme
t.-leri (3) 35a/13, 35b/2, 49b/11
tengrilıḳ(ġ) : Tanrılık; mükemmellik
t.(ġ)-ın (1) 68a/15
t.(ġ)-ını (1) 68b/6
tenhā Ar. (1): Yalnız, tek 222a/4
tenīn Ar. (1): Pek büyük yılan, ejderha 130a/9

te'nīs̱ Ar. : Bir kelimeyi müennes (dişi) kılma, kılınma
t.-ile (1) 7a/10
tenḳīḥ Ar. (1): Bir şeyin fazla ve lüzumsuz kısımlarını çıkartıp düzeltme 95a/7
tennūr Ar. (1): Fırın; tandır 84b/15
t.-a (1) 85a/2
t.-ı (1) 84b/13
t.-ında (1) 79b/3
tenvīr Ar.: Işıklandırma, aydınlatma
t. eyle- (1) 3a613
tenzīl Ar.: İndirme, aşağı düşürme
t.-de (1) 271a/10
t. it- (1) 260a/2
ter (bk. **der**) : Yaş, ıslak, rutubetli
t.-dür (1) 52b/13
teraḳḳī Ar.: Yukarı kalkma, yükselme; ilerleme
t.-leri (2) 35a/13, 35a/15
t. it- (1) 98a/14
terāzū Far. (3): Terazi, ölçü âleti 234a/5, 235b/1, 238a/7
t.-nuñ (1) 238a/11
t.-ya (1) 238a/12
t.-da (1) 204a/13
t.-dur (1) 234a/5
terbiyet Ar.: Alıştırma; eğitim; besleyip büyütme; koruma
t.-ile (3) 98a/3, 111b/6, 122a/14
t. it- (7) 117b/7, 122a/14, 179a/1, 206a/12, 213a/14, 276a/3, 276a/3
t. ol- (1) 103b/3
tercīḥ Ar.: Üstün tutma, daha çok beğenme
t.-i ercūḥa it- (1) 230b/9
t. it- (7) 68a/10, 68a/10, 112a/15, 224a/15, 224b/1, 225b/9, 226a/8
tercümān Ar. : Tercüman, çevirici
t.-ıdur (1) 171b/15
tereddüd Ar.: Kararsızlık, duraksama
t. it- (1) 253b/12

tereke Ar. : Ölen kimsenin bıraktığı şey
t.-sidür (1) 111a/1
terengübin (Ar. terencübin) (1): Kudret helvası 162a/15
terk Ar. (1): Bırakma, bırakılma, vazgeçme, vazgeçilme; ihmâl 125a/8
t.-ine (1) 109b/12
t. it- (22) 26b/1, 74a/11, 104a/3, 108b/13, 112b/2, 113a/3, 127b/12, 150b/3, 191a/6, 192b/8, 196a/11, 197b/10, 197b/10, 217a/14, 222b/15, 230a/14, 240b/10, 258a/10, 266b/6, 292a/11, 304a/12, 306a/5
t. itmiş ol- (3) 171a/6, 200b/15, 301b/14
t.-i ferāyiż it- (1) 241b/2
t.-i ṣalāvāt it- (4) 125a/8, 194a/11, 204a/6, 215a/12
t.-i ṣalāvāt-ı farīżā it- (1) 242a/11
t.-i ṣavm it- (1) 125a/8
terkib Ar. (2): Bir kaç şeyi birleştirip karışık bir şey meydana getirme 273a/10, 273a/5
t.-ile (2) 9b/10, 10a/13
t. it- (1) 226a/3
ters : Hayvan pisliği
t.-i (1) 133a/6
tertib Ar. (1): Dizme, sıralama, hazırlama; sıra, dizi, düzen 116a/2
t.-idür (1) 69a/5
t.-ince (9) 4b/15, 5a/2, 5b/1, 5b/3, 5b/6, 126b/13, 211a/11, 222a/12, 230b/8
t. ol- (1) 3b/13
tesāḳuṭ Ar.: Birbiri ardına düşme
t. it- (1) 63b/4
tesbiḥ Ar. (4): "Sübhânallah" kelimesini söyleyerek Allah'a ta'zim etme 30a/8, 112b/4, 177a/3, 195b/14
t.-e (2) 112b/5, 112b/6
t. it- (3) 58a/9, 93a/1, 93a/2, 99a/14
t. oḳı- (1) 218a/9
t. oḳu- (1) 197a/8
teselli Ar.: Avutma, avundurma
t.-i hümūm it- (1) 236b/12
tesfih Ar.: Sefil görme, sefil sayma
t. it- (1) 262b/1
tesḫir Ar. : Büyüleme, aldatma
t.-ine (1) 146a/7
te'ṣir Ar.: İşleme, dokunma, içe işleme
t. it- (1) 80b/2
teskin Ar. (1): Sakin kılma, yatıştırma, yatıştırılma 224b/13
teslim Ar. (2): Bir emaneti yerine verme; hakikat olduğunu söyleme; kendini Allah'ın kaderine bırakma 131b/11, 279b/14
t. it- (9) 25b/14, 30b/13, 59a/3, 194b/10, 219a/5, 251a/11, 292a/5, 294a/5, 298b/8
t. ol- (1) 225a/4
tesmiye Ar.: Ad koyma, adlandırma, isim verme
t. eyle- (2) 45a/12, 45a/13
t. it- (1) 201b/1, 213a/7
t. ol- (1) 95a/13
tesvid Ar.: Müsvedde yapma, karalama
t. it- (1) 3b/3
tesvif Ar. : Geciktirme, atlatma
t.-ler (1) 2b/8
teşbih Ar.: Benzetme, benzetilme
t. ol- (9) 114b/14, 173a/6, 181b/1, 181b/2, 181b/2, 181b/3, 181b/3, 181b/4, 181b/6
t. it- (3) 114b/9, 115a/1, 126b/15
teşebbüh Ar. (1): Benzeme, andırma; kendini benzetmeye özenme 249b/3
t. it- (1) 213b/15

teşehhüd Ar. : Namazda oturarak "ettehiyyâtü" duasını okuma
t.-e otur- (1) 193a/2
teşeyyüt تشيت (1): ? 225a/7
teşḫiṣ Ar. (1): Ayırma, seçme, farketme, tanıma 59b/4
t. it- (1) 166a/9
t. ol- (1) 9a/9
teşrif Ar. : Gelmesiyle bir yere şeref verme, gelme; gitme
t.-ler vir- (1) 167a/2
teşriḥ : Açma, yayma, etrafıyla şerhetme, edilme
t.-de (1) 115b/12
teşviş : Karıştırma, karmakarışık etme
t.-den (1) 25a/2
teşyi' Ar. (1): Selâmetleme, uğurlama 109a/1
t. it- (1) 253a/10
teṭābuḳ Ar. (1): Uyma, uygun gelme, uygun düşme 89b/3
teṭavvū' Ar. (2): Farz olmayan ibadette bulunma 192b/11, 197b/15
tevābi' Ar. : Bir kimsenin hizmetinde bulunanlar, birinin adamları; bir kimsenin mesleğini tutanlar, fikir bakımından ona bağlı olanlar
t.-e (1) 245a/4
t.-i (1) 143b/15
t.-inüñ (1) 100a/2
tevaḳḳu' Ar.: Bekleme, umma, umulma; arzu etme, isteme
t. it- (1) 55b/14
tevaḳḳuf Ar.: Durma, eğlenme, bekleme
t. it- (1) 30b/8
tevāri Ar. (1): Bir şeyin arkasına saklanıp görünmez olma, gizlenme 213b/5
tevāżu' Ar. (1): Alçakgönüllülük gösterme 215b/8
t.-dur (1) 219b/2
tevbe Ar. (3): Tövbe, işlenmiş bir günâh veya suçun bir daha işlenmeyeceğine dair verilen söz 72a/8, 74a/6, 214a/2
t.-dür (4) 266a/14, 293b/13, 297a/14, 297b/11
t.-nüñ (1) 101b/13
t.-si (1) 138b/2
t.-ye (2) 78a/2, 214b/9
t.-yle (1) 194a/10
t. it- (37) 81a/15, 103a/1, 106a/3, 118a/3, 137b/4, 164b/7, 189a/5, 189a/6, 192b/9, 192b/12, 197b/8, 199b/14, 201a/1, 201a/12, 209b/4, 212a/1, 214a/3, 228a/4, 240b/10, 249a/14, 249a/14, 249b/1, 249b/13, 253b/15, 257a/8, 286a/13, 286b/1, 287a/15, 288b/3, 290b/7, 293b/9, 293b/11, 295a/12, 297a/15, 298b/9, 306b/5, 307b/6
t. eyle- (7) 168a/13, 188a/3, 188a/5, 188a/6, 188a/11, 209a/15, 281b/11
t. ḳıl- (2) 187a/4, 217b/7
tevbesüz Ar.+T. (1): Tevbe etmemiş halde olma 281b/2
tevcih Ar. (1):Mânâ verme, yorumlama 25b/1
teveccüh Ar.: Çevrilme, yönelme, doğrulma; bir yere doğru hareket etme; güler yüz gösterme, yakınlık duyma; hoşlanma, sevgi
t.-de (1) 100b/10
t. it- (6) 80b/1, 127b/6, 129a/7, 260b/14, 261a/7, 277b/5
tevehhüm Ar.: Kurma, kuruntuya düşme, vehimlenme
t. it- (1) 24b/11
tevekkül Ar.: İşi Allah'a bırakıp kadere razı olma
t. it- (2) 100a/9, 113a/13
t. üzerine ol- (1) 92b/2
tevellüd Ar.: Doğma; doğum

t.-i (1) 62a/7
tevfiḳ Ar. (2): Uydurma, uydurulma, uygunlaştırma; Allah'ın yardımına kavuşma 272b/4, 272b/8
t.-süz (1) 83b/15
t. vir- (1) 63a/10
tevḥid Ar. (4): Bir kılma, bir etme, birleştirme, bir sayma; Allah'ın birliğine inanma 74a/1, 74a/2, 196b/4, 272b/1
t.-i gemi ol- (1) 95b/9
t. idenlerden ol- (1) 195b/8
t. it- (2) 191a/3, 250b/5
te'vil Ar. (29): Söze ayrı mânâ vermeye kalkışma, yorumlama 1b/7, 24a/10, 44a/4, 47a/6, 49b/7, 50b/9, 71b/8
t.-de (13) 104a/2, 105b/7, 112b/4, 117b/1, 117b/15, 118a/7, 119b/1, 143a/1, 153a/1, 201a/7, 243a/9, 283b/8, 293b/5
t.-den (1) 83a/10
t.-e (9) 16a/12, 34b/10, 34b/13, 34b/15, 35a/2, 35a/8, 35a/13, 35a/14, 35b/2
t.-i (22) 31b/4, 36b/2, 60b/2, 62b/11, 67b/11, 77b/5, 78a/12, 82a/9, 89b/2, 92b/12, 95a/2, 98a/12, 101a/2, 102a/15, 106a/5, 108b/14, 117b/3, 128b/11, 134b/11, 153a/13, 263b/1, 285a/6
t.-ile (1) 36b/10
t.-in (1) 2a/10
t.-inde (4) 36b/8, 54b/12, 74b/5, 145b/14
t.-indedür (2) 50a/10, 62b/14
t.-inden (3) 48a/15, 73a/3, 106a/5
t.-ine (3) 2a/15, 49a/8, 101a/2
t.-ini (1) 2a/7
t.-inüñ (2) 55a/12, 71b/13
t.-üñ (2) 46b/11, 47b/11
t. it- (36) 33a/10, 26b/13, 29a/15, 47b/13, 47b/15, 49a/10, 49b/1, 53b/13, 54b/9, 57b/14, 70b/11, 71b/12, 71b/12, 71b/14, 76b/10, 83a/9, 83a/10, 83a/11, 83b/1, 89a/15, 90b/12, 91b/6, 91b/6, 101b/6, 115b/7, 116b/9, 127b/9, 129a/12, 142a/14, 144b/14, 144b/14, 145b/5, 147b/6, 151a/5, 156a/13, 244a/6
t. ol- (31) 19a/15, 24b/9, 26a/5, 34b/3, 44b/5, 46b/2, 49b/6, 49b/7, 55a/13, 70b/14, 94b/15, 100b/7, 104a/10, 106a/4, 129b/9, 130b/4, 130b/9, 135b/11, 135b/13, 140a/4, 140b/12, 142a/6, 142b/11, 142b/12, 144b/8, 153a/12, 158b/7, 158b/7, 158b/8, 177b/15, 186b/11
t. eyle- (4) 24a/15, 44a/11, 44a/12, 90a/4
te'vilāt : Sözü çevirmeler, söze ayrı mânâ vermeye kalkışmalar
t.-uñı (1) 54b/6
tevḳit Ar.: Vakti, saati belli etme
t. ol- (1) 53a/9
tevlid Ar. : Doğurma, doğrulma; doğurtma
t.-ile (1) 115b/14
tevsi' Ar.: Genişletme, genişletilme
t. it- (1) 256b/5
tevveb Ar. (1): Tevse etmek 214a/3
te'yid Ar.: Kuvvetlendirme, kuvvetlendirilme, sağlamlaştırma; doğrulama, destekleme
t. eyle- (1) 3a/12
t. it- (1) 274b/9
teysir Ar. : Kolaylaştırma, kolaylaştırılma
t.-içün (1) 35b/14
tez (bk. **tiz**) : Çabuk, süratli

t. geç- (1) 41a/7
teżād Ar. (1): Birbirinin zıd olma, birbirinin aksi olma; terslik, aksilik 255a/10
tezāyüd Ar. (1): Sıkışma; çoğalma, artma 252b/11
tezcek Far. + T. (2): Çabucak, çabuk olarak 15b/7, 37b/2
tezelzül Ar.: Sarsıntı, sarsılma, sallanma
t.-den (1) 100b/8
tezevvüc Ar. (2): Zevce edinme, evlenme 213a/8, 288a/4
t.-e (2) 75a/1, 246b/13
t.-i (1) 62a/9
t.-içün (1) 293b/15
t.-inden (4) 62a/5, 62a/6, 62a/7, 62a/9
tezkiye Ar. (1): Temiz etme, temize çıkarma, aklama 213b/2
tezvic Ar.: Kocaya verme, evlendirme
t.-ile (1) 250b/7
t. it- (1) 200a/10
tezvir Ar. (1): Yalan dolan; ara bozmak ve özellikle fenalık kasdıyla yapılan dedikodu 151a/5
tezyin Ar.: Süsleme, süslenme
t. it- (2) 223b/1, 224a/7
ṭı Ar. (1): Arap alfabesinde tı harfi 140a/10
ṭıb(b) Ar. (1): Hekimlik, doktorluk 265a/13
ṭ.-dur (1) 265a/4
ṭıfl Ar. (1): Küçük çocuk 164b/3
ṭ.-iken (2) 117a/6, 125b/4
ṭıḥāl Ar. (1): Dalak 180a/2
ṭılaḳ(ġ) : Dilcik, bızır
ṭ.(ġ)-ı (1) 182a/3
ṭ.(ġ)-ın (2) 182a/3, 182a/4
tıraş Far.: Tıraş; sakal, bıyık gibi şeyleri kesme
t. it- (2) 140a/14, 169a/13
ḳalem t. (1) 239b/9
ṭırmalamaḳ (2): Tırmalamak 148a/13, 214b/10
ṭırnaḳ(ġ) (bk. **dırnaḳ**) : Tırnak
ṭ.(ġ)-ı (1) 133a/4
ṭ.(ġ)-ın (1) 176b/15
ṭ.-ları (1) 288b/11
ṭ.(ġ)-ı ol- (1) 288b/10
ṭib Ar. (10): Güzel koku; güzel kokusu için sürülen nesne 16b/14, 110a/5, 110b/1, 116a/5, 124b/4, 185b/7, 188a/5, 212b/1, 237a/12, 265a/13
ṭ.-ine (1) 186b/2
tibn Ar. (1): Saman 118a/1
ticārāt : Ticaretler, alım satımlar
t.-da (1) 53a/7
ticāret Ar. (4): Ticaret, alım-satım 156a/6, 213a/10, 213a/11, 221a/12
t.-de (3) 96b/4, 165b/15, 166a/1
t.-dür (6) 121a/12, 126a/11, 160b/8, 161a/4, 187b/2, 218a/2
t.-e (7) 52b/9, 99a/3, 125b/5, 156b/15, 163b/7, 300b/1, 303a/15
t.-ile (3) 95b/14, 216a/9, 220b/8
t.-inde (3) 16b/6, 51b/13, 220b/10
t. it- (2) 121b/5, 289a/8
t. seferin it- (1) 121a/5
tilāvet Ar. (2): Kur'ân'ı güzel sesle ve usulüne göre okuma, okunma 54a/8, 161b/4
t.-i (1) 72a/14
t.-üñ (1) 54b/1
t. üzre ol- (1) 54b/1
timsāḥ Ar. (2): Timsah 130b/9, 130b/8
t.-dur (1) 130b/8
tin Ar. (2): İncir 113b/10, 113b/14
tiryāḳ Ar. (1): Zehirlenmelere ve bazı hastalıklara karşı kullanılan macun; panzehir 295a/2
t. bul- (1) 295a/4
tis'in Ar. (1): Doksan sayısı
t. ol- (1) 308a/12
tiz (bk. **tez**) Far. (9): Tez, çabuk 16b/9, 17a/3, 17a/8, 20a/14, 36b/11, 97b/4,

247a/11, 253b/10,
291b/7
t. ol- (1) 36b/13
tīzcek (bk. **tizcek**) Far.+T. (22): Tezcek, çabucak, derhal 37a/3, 74a/5, 86b/15, 103a/10, 133a/5, 136a/11, 145b/4, 150a/14, 154b/2, 157a/1, 157a/1, 164a/5, 166a/13, 167a/6, 189b/7, 205b/14, 221a/1, 240a/10, 241a/2, 243a/7, 287a/10, 303b/11
t.-dür (1) 238b/10
tizcek (bk. **tīzcek**) (Far.+T.) (9): Tezcek, çabucak, derhal 123b/10, 126a/14, 126b/1, 216a/12, 231b/9, 233b/1, 247a/13, 251a/12, 283b/1
ṭoġ- (bk. **doġ-**) : Doğmak
ṭ.-a (61) 51b/12, 99b/8, 114a/9, 116a/10, 117b/10, 125a/14, 125b/3, 130a/4, 139a/15, 141a/14, 142a/6, 147a/7, 149a/8, 152b/10, 153a/3, 154a/13, 162b/10, 166b/15, 169a/5, 170a/2, 171a/14, 173b/7, 175a/12, 175b/3, 178b/12, 180b/2, 181b/8, 182a/3, 182a/14, 186a/6, 189a/6, 189a/13, 189a/13
ṭ.-an (2) 56a/8, 173b/10
ṭ.-ar (11) 19a/1, 30a/5, 37a/7, 37a/11, 52a/2, 52b/11, 55b/1, 56a/8, 56a/9, 57b/8, 64a/10
ṭ.-dı (3) 51b/14, 61b/9, 61b/11
ṭ.-dılar (1) 62a/6
ṭ.-duġı (1) 66a/1
ṭ.-duġından (1) 41a/13
ṭ.-maya (4) 164a/1, 182a/8, 182b/1, 249a/1
ṭ.-mış (5) 55b/15, 56a/6, 56b/6, 56b/7, 64a/12
ṭ.-mışdur (3) 55b/5, 65b/8, 227a/12
ṭ.-sa (1) 57b/7
ṭ.-unca (1) 41a/12
ṭ.-a ṭur- (1) 15b/5
ṭ.-mış ol- (1) 138b/6
ṭoġan (4): Doğan, yırtıcı bir kuş 154a/3, 154a/9, 154a/12, 225b/13
ṭ.-dur (1) 154a/15
ṭ.-ı (2) 154a/11, 154a/14
ṭ.-um (1) 154a/13
yir ṭ.-ı (1) 148b/12
ṭoġancı (1): Avcı doğan yetiştiren veya doğanla avlanan kimse 204a/1
ṭoġmaḳ : Doğmak
ṭ.-dur (2) 169a/14, 206a/8
ṭ.-ıla (1) 217b/12
ṭoġrı (bk. **ṭoġru**) (2): Gerçek, yalan olmayan; akla, mantığa uygun 63a/10, 99a/1
ṭ. it- (1) 238a/13
ṭoġrıl- : Doğrulmak, doğru; düz hâle gelmek
ṭ.-ur (1) 119b/9
ṭoġrılan- : Doğrulanmak
ṭ.-ur (1) 6la/8
ṭoġru (bk. **ṭoġrı**) (5): Gerçek, yalan olmayan; akla mantığa uygun 34b/4, 217a/10, 220a/12, 220a/12, 234b/7
ṭ.-sın (1) 164b/1
ṭoġrul- (bk. **ṭoġrıl-**): Doğrulmak, düz hâle gelmek
ṭ.-maz (1) 119b/8
ṭoġrulıḳ(ġ) : Doğruluk
ṭ.(ġ)-ıla (1) 99a/1
ṭoġrult(d) : Doğrultmak, düzleştirmek
ṭ.(d)-ur (1) 119b/8
ṭoġur- : Doğurmak
ṭ.-a (21) 78b/4, 79a/12, 119a/12, 125b/4, 133b/10, 143b/10, 152b/14, 163b/4, 163b/11, 163b/11, 175a/13, 178b/7, 179a/1, 182a/7, 185b/12, 185b/12, 213a/14, 254a/13, 254a/15, 294a/8, 305a/3

ṭ.-asın (2) 164a/9, 164a/13
ṭ.-dı (1) 66b/4
ṭ.-dum (1) 164a/8
ṭ.-maya (1) 169b/6
ṭ.-mış (2) 128a/6, 130b/3
ṭ.-ur (8) 91b/5, 163b/2, 163b/9, 163b/9, 163b/10, 163b/11, 163b/12, 136a/4
toḫm (bk. **toḫum**) Far. (5): Tohum 115b/1, 115b/1, 115b/4, 115b/8, 115b/13
t.-lar (1) 109b/13
toḫum (bk. **toḫm**) Far. : Tohum
t.-lar (1) 4b/14
toḳçı (1): Dokumacılıkta kumaşı sıkıştırmak için kullanılan araç, tarak 237a/8
ṭoḳı- : Dokumak, dokuma işi yapmak
ṭ.-sa (2) 221a/14, 237b/6
ṭoḳımaḳ (bk. **doḳımaḳ**) (2): Dokumak, dokuma yapmak 221a/13, 221a/13
ṭoḳın- : Dokunmak, dokuma işi yapılmak
ṭ.-a (1) 248b/10
ṭoḳın- (bk. **doḳın-**, **ṭoḳun-**): Dokunmak, değmek
ṭ.-maz (1) 237b/2
ṭ.-sa (1) 206a/7
ṭ.-ur (3) 31b/2, 172b/12, 204b/8
ṭoḳlıḳ(ġ) : Tokluk
ṭ.(ġ)-a (1) 98b/11
ṭoḳun- (bk. **doḳın-**, **ṭoḳın-**): Dokunmak, değmek
ṭ.-sa (1) 7b/8
ṭoḳuşma : Tokuşmak işi
ṭ.-sı (3) 78b/9, 78b/11, 78b/13
ṭoḳuz (6): Dokuz sayısı 91b/9, 117b/13, 117b/14, 132a/14, 136a/7, 140a/10
ṭoḳuzıncı (bk.**ṭoḳuzuncı**) (1): Dokuzuncu 20b/13
ṭoḳuzlan ḳurd (2): Mayıs böceği, bok böceği 132a/14, 136a/7
ṭoḳuzuncı (bk. **ṭoḳuzıncı**) (4): Dokuzuncu, sıra sayı 4a/9, 5a/6, 5b/10, 163a/14
ṭol- : Dolmak
ṭ.-a (2) 181a/10, 196a/6
ṭola- : Dolamak
ṭ.-sa (1) 232a/8
ṭolaş- : İlişmek, sataşmak; dolaşmak
ṭ.-a (1) 196b/4
ṭ.-mış (2) 177a/13, 183b/4
ṭoldur- : Doldurmak
ṭ.-up (1) 159a/3
ṭolmaḳ (1): Dolmak 91b/8
ṭolu : Dolu, bir yağış türü
ṭ.-dan (1) 271a/14
ṭolu (7): Dolu, boş olmayan 90a/13, 90b/7, 90b/9, 91b/3, 95b/3, 106b/3, 156a/3
ṭ.-dur (1) 90a/13
ṭolucaḳ(ġ) (4): Çiy, şebnem 77a/11, 77a/13, 77b/5, 77b/14
ṭ.-dan (1) 77a/10
ṭ.(ġ)-ı (1) 77a/8
ṭ. ol- (1) 77a/14
ṭon (20): Elbise, kılık kıyafet 149b/1, 201a/6, 204a/5, 213b/9, 221a/15, 222b/9, 248a/4, 248b/5, 248b/6, 248b/7, 248b/8, 248b/12, 248b/15, 249a/2, 249a/11, 249b/2, 249b/12, 267b/5, 301a/2, 304b/12
ṭ.-a (1) 249b/7
ṭ.-da (1) 249a/13
ṭ.-ı (2) 221b/1, 248a/6
ṭ.-ın (6) 191a/15, 223b/14, 249a/12, 249a/12, 249b/3, 249b/4
ṭ.-ına (2) 189b/8, 189b/9
ṭ.-ında (3) 142a/1, 218a/3, 249a/10
ṭ.-ını (1) 249b/8
ṭ.-lar (5) 143b/9, 193a/11, 249a/3, 297b/10, 299b/2
ṭ.-larda (1) 301a/1
ṭ.-ları (2) 166b/11, 220b/12
ṭ.-larıdur (1) 231b/8
ṭ.-larıla (2) 204a/4, 304b/13

ṭ.-ların (1) 296b/6
ṭ. biç- (1) 189a/1
ṭ. çek- (1) 222b/9
ṭ. ṭokı- (1) 221a/13
ṭoñ- : Donmak
ṭ.-ar (1) 77b/4
ṭ.-mış ol- (1) 77a/14
ṭoñmaḳ (1): Donmak 16b/13
ṭop (2): Top 28b/1, 236a/5
ṭ.-ıla (1) 236a/6
ṭopraḳ (10): Toprak 98b/6, 98b/7, 98b/8, 98b/11, 98b/12, 214a/15, 214b/1, 214b/1, 214b/1, 298b/9
ṭ.-da (1) 189b/14
ṭ. ḳoy- (1) 296b/6
ṭopṭolu (2): Dopdolu 135b/10, 243a/15
ṭ.-dur (1) 272b/2
ṭ. eyle- (1) 224a/2
ṭ. ol- (7) 8b/15, 9a/2, 41a/6, 66b/11, 151a/9, 185b/5, 280a/3
ṭopuḳ(ġ) (1): Topuk 183b/1
ṭ.(ġ)-ı (3) 183b/12, 209a/4, 287b/7
ṭ.-ları (2) 183a/10, 183b/2
ṭ.-ların (1) 288a/15
ṭ.-larında (1) 258a/14
ṭoraḳ (1): Süzülmüş yoğurt, çökelek 185a/15
ṭortu : Çökelti, dibe çöken katı madde
ṭ.-sı (1) 157b/11
ṭoruḳ(ġ) : Tepe, zirve
ṭ.(ġ)-ında (1) 79b/6
ṭoy (1): Kazdan büyük bir yaban kuşu 152a/2
ṭoy- : Doymak
ṭ.-mazlar (1) 76a/6
ṭoyġar (bk.**toyġar**) (1): Tarlaserçesi, çayırkuşu 145b/3
toyġar (bk. **ṭoyġar**) (1): Tarlaserçesi, çayırkuşu 152a/13
ṭoyla- : Ziyafet vermek, yedirip içirmek, ağırlamak
ṭ.-dı (1) 1b/7
ṭoyum : Ganimet, ganimet almış olarak,zengin
ṭ. ol- (1) 267a/5
ṭoyur- : Doyurmak
ṭ.-madı (1) 155b/8
toz : Toz
t.-lar ḳopar- (1) 205a/12
t. ḳon- (3) 227b/12, 227b/13, 227b/13
tozlu (1): Tozlu 300a/10
töhmet Ar. (1): Birine isnat olunan suç, işlenildiği sanılan fakat gerçekliği henüz meydana çıkmamış suç 172a/7
t.-e (1) 210b/12
tuç (3): Tunç 239a/3, 247b/7, 247b/8
t.-dan (1) 244b/3
t.-dan ol- (2) 245a/6, 246b/12
tuççı (1): Tunç ve pirinç madeni işleyip satan kişi 226a/8
ṭudaḳ (bk. **dudaḳ, ṭuṭaḳ**) (1): Dudak 171b/9
ṭūfān Ar. (1): Tufan, Nuh tufanı 136a/14
ṭ.-dan (1) 148a/7
ṭ. ol- (1) 76a/10
tuffāḥ Ar. (6): Elma 117b/6, 117b/4, 117b/8, 117b/10, 117b/13, 117b/15
ṭuġyān Ar. (4): Taşkınlık, azgınlık 2b/12, 2b/14, 105a/12, 217b/4
tuḫme Ar.: Mide dolgunluğu, hazımsızlık
t. ol- (1) 285b/5
ṭūl Ar. (17): Uzunluk, boy; uzun; uzun zaman 111b/7, 129a/8, 142b/9, 145b/12, 147b/7, 148a/14, 156a/10, 157b/10, 160a/3, 167b/13, 168b/9, 188a/15, 217a/10, 221b/9, 247a/5, 250b/14, 299a/3
ṭ.-ına (2) 227b/2, 249a/4
ṭ.-ından (1) 233b/1
ṭ.-ısa (1) 245a/15
ṭ. ol- (1) 299a/3
tulġa (1): Çelik başlık, miğfer 207b/1
tulıḳ(ġ) (bk. **tuluḳ**): Tulum
t.-ı (2) 232b/13
t.-ı ur- (1) 232b/14

ṭulın- (bk. **ṭulun-**): Batmak, görünmez olmak, kaybolmak
ṭ.-maz (1) 66a/6
ṭ.-ur (1) 55b/1

ṭulū' Ar. (1): Doğma, doğuş 53a/8
ṭ.-da (1) 57b/12
ṭ.-ında (3) 53b/9, 53b/11, 53b/11
ṭ.-ını (1) 53a/8
ṭ.-ıyla (1) 68b/12
ṭ. it- (8) 52b/4, 53a/7, 57b/12, 58a/3, 64a/7, 64a/9, 65b/6, 305b/4

tuluḳ(ġ) (bk. **tulıḳ**) (1): Tulum 238b/5
t.-dan (1) 233a/1
t.(ġ)-ı (3) 232b/14, 238b/5, 238b/14

tulum : Tulum
t.-ı (1) 232b/10

ṭulun- (bk. **ṭulın-**): Batmak, görünmez olmak, kaybolmak
ṭ.-dıysa (2) 68b/2, 68b/11

ṭu'm Ar. (3): Tat; çeşni 116a/6, 160a/8, 160a/9

ṭumaġı (1): Nezle 287b/12

ṭuman (2): Duman 71b/6, 71b/6

ṭu'me : Lokma, yiyinti, azık
ṭ.-si (1) 138a/15
ṭ.-siyle (1) 153a/14

ṭunuḳluḳ : Donukluk, parlak olmamak
ṭ. git- (1) 57a/11

tūr Ar. (1): Su kabı 231b/8

ṭur- (bk. **dur-**): Durmak
ṭ.-a (1) 251a/11
ṭ.-dı (1) 106a/7
ṭ.-duġı (2) 164a/3, 275b/12
ṭ.-dum (2) 275b/12, 275b/13
ṭ.-madın (1) 6b/9
ṭ.-masa (1) 145b/14
ṭ.-maya (1) 239b/6
ṭ.-maz (3) 134b/15, 151b/11, 237a/11
ṭ.-mış (2) 262a/5, 278a/10
ṭ.-mışıdı (1) 275b/15
ṭ.-sa (1) 293b/4
ṭ.-up (2) 50a/8, 165a/5
ṭ.-ur (36) 7a/13, 9a/13, 9b/8, 21a/12, 27b/5, 27b/6, 27b/7, 27b/7, 27b/8, 35a/6, 51b/1, 102b/7, 108a/13, 110b/11, 161a/5, 161a/7, 165a/4, 167a/11, 168a/11, 180b/1, 183b/14, 185a/15, 193a/1, 204b/10, 207b/9, 256a/12, 256b/14, 267a/14, 276a/2, 276a/11, 279a/6, 283b/4, 297b/15, 306b/1, 306b/8, 308a/6
ṭ.-uram (4) 120a/14, 120b/4, 161b/14, 278b/1
ṭ.-urken (5) 15b/5, 15b/12, 29b/3, 29b/3, 143b/2
ṭ.-urlar (2) 266b/8, 278b/7
ṭ.-uruz (1) 279a/11
ṭ.-mayup al- (1) 32a/11
ṭ.-ı gel- " ayağa kalkmak" (5) 55a/2, 135b/3, 261a/1, 300b/10, 301a/6

turaç (1): Sülüne benzer bir kuş 152a/4

turb (1): Turp 123a/7

ṭurġur- : Durdurmak; ortaya çıkarmak, göstermek
ṭ.-dı (1) 97a/8

ṭurġurmaḳ (1): Durdurmak; ortaya çıkarmak, göstermek 212b/14

ṭurna (3): Turna, göçebe iri bir kuş 151a/15, 151b/1, 151b/2

ṭurre Ar. (2): Alına dökülen saç 170a/4, 170a/5

turşı (1): Turşu, tuzlu ya da sirkeli suda bekletilerek hazırlanan meyve veya sebze 157b/7

turunc(ç) (6): Turunç, portakala benzeyen suyu acı meyve 46a/6, 46a/8, 116a/3, 116a/7, 116a/10, 116a/11
t.(c)-a (1) 116a/5
t.(c)-ı (1) 116a/9
t.(c)-uñ (1) 46a/6

ṭuş (1): Rastgelmek, isabet etmek, karşılaşmak; erişmek 224b/8
ṭ. ol- (2) 137a/5, 193a/15
ṭ. it- (1) 224b/8

tut (1): Dut 122b/13
ṭut- (bk. **dut-**): Tutmak, yakalamak, kavramak
ṭ.-a (7) 29a/14, 55a/3, 55a/3, 127a/6, 154a/12, 177b/3, 192a/7
ṭ.-alar (1) 264a/12
ṭ.-anlar (1) 289b/10
ṭ.-ar (8) 170a/8, 170a/10, 173b/3, 183a/11, 203b/7, 281b/2, 286a/14, 302b/8
ṭ.-arsa (1) 286a/15
ṭ.-dı (3) 128a/14, 132a/11, 235a/7
ṭ.-duġına (1) 128a/13
ṭ.-dum (3) 132a/7, 139a/14, 154a/13
ṭ.-maya (1) 74b/1
ṭ.-maz (2) 175a/8, 177a/5
ṭ.-mış (4) 128a/12, 140b/6, 153a/9, 197b/6
ṭ.-mışlar (1) 234a/4
ṭ.-sa (6) 127a/6, 135b/9, 144a/13, 149a/11, 150b/8, 154a/4
ṭ.-mışdur (1) 42b/3
ta'alluḳ ṭ. (1) 205b/6
ṭuṭaḳ(ġ) (bk. **dudaḳ, ṭudaḳ**): Dudak
ṭ.(ġ)-ı (3) 288a/5, 288a/6, 288a/7
ṭ.(ġ)-ına (1) 289a/3
ṭ.-dan (1) 171b/10
ṭutıcı (1): Tutan 203a/11
ṭutıl- (bk. **dutıl-, ṭutul-**): Tutulmak
ṭ.-a (1) 155a/12
ṭ.-an (1) 18b/9
ṭ.-sa (1) 57a/1
ṭ.-up (1) 47b/10
ṭ.-ur (1) 41a/15
ṭutılmaḳ (1): Tutulmak 285a/9
ṭutın- : Edinmek
t.-ur (1) 191a/11
ṭūṭī Far. (1): Dudu, papağan cinsinden bir kuş 130a/2
ṭutmaḳ (bk. **dutmaḳ**) (4): Tutmak, kavramak 18a/12, 220a/13, 273b/15, 285a/10
ṭ.-da (1) 41a/14
ṭutruḳ (ġ) (bk. **dutruḳ**): Ateş tutuşturacak çer-çöp
ṭ.(ġ)-ıdur (1) 86a/7
ṭutsaḳlıḳ (1): Tutsaklık, esaret 285a/8
ṭutul- (bk. **dutıl-, ṭutıl-**): Tutulmak
ṭ.-dı (1) 155a/6
ṭ.-mış (2) 63b/8, 172a/6
ṭuvulġa (1): Çelik başlık, miğfer 207a/15
ṭuy- : Duymak, işitmek
ṭ.-alar (1) 265a/7
ṭ.-a bil- (1) 275a/5
ṭuyūr Ar. (5): Kuşlar 135b/13, 153a/4, 153b/15, 154a/1, 140a/11
ṭ.-ıla (1) 160b/7
ṭ.-ı şettā ol- (1) 141b/6
ṭuyūrī Ar. (1): Kuşçu 226b/12
ṭuz (3): Tuz 157b/13, 157b/14, 159b/13
ṭuzaḳ(ġ) (bk. **duzaġ**) (1): Tuzak 155a/2
ṭ.-dandur (1) 154b/15
ṭ.(ġ)-a ṭutul- (1) 155a/6
ṭuzlu (6): Tuzlu 90a/2, 90b/5, 152b/9, 158b/4, 159b/5, 159b/10
ṭ.-yısa (1) 92a/1
ṭ. ol- (1) 96a/6
tüccār Ar. (2): Tacirler, satıcılar 53a/6, 145b/10
t.-a (1) 266a/14
t.-dur (1) 124a/2
tüfeng (1): Tüfek 230b/13
tükrük(g) (1): Tükürük, ağız salgısı 188a/13
t.(g)-i (1) 188a/15
t.(g)ile (1) 188a/14
tükür- :Tükürmek
t.-di (1) 264a/2
t.-e (1) 22a/3
türāb Ar. (1): Toprak 298b/9
t.-a (1) 55a/13
t.-dur (1) 55a/13
t.-ını (1) 70b/13
türābī Ar. : Toprağa mensup, toprakla ilgili; topraktan
t.-sinden (1) 98a/15
türesī Ar. (1): Kalkancı 222b/5
türūs Ar. (1): Kalkan 207b/3
tütün (bk. **dütün**) (2): Duman 84b/3, 85b/1
t.-i (3) 79b/12, 80b/5, 85b/3
tütünlü : Dumanlı
t. ol- (1) 107b/3

tüy : Tüy, kıl
t.-i (1) 166b/3

-U-

'ubūr Ar.: Bir başka tarafa geçme, geçilme, atlama
'u. it- (1) 257a/7

'ucb Ar. (3): Kendini beğenmişlik 110a/3, 218b/1, 278a/2
'u.-dur (2) 250b/12, 278a/2

'ucm Ar. (1): Dilinde tutukluk olanlar 11b/15

ucuz : Ucuz, pahalı olmayan; bol
u. ol- (1) 304a/10

ucuzlıḳ(ġ) (bk. **ucuzluḳ**) (5): Bolluk, çokluk; ucuzluk 85a/5, 123a/10, 129b/9, 266b/9, 290a/11
u.-dur (19) 88b/8, 113a/12, 114a/13, 116a/11, 117a/10, 118a/11, 118a/12, 121b/7, 129b/13, 129b/4, 131a/1, 147b/11, 164b/10, 165b/11, 171b/3, 185b/2, 187a/13, 204b/15, 266a/12
u.(ġ)-a (3) 76b/4, 77a/1, 77a/4
u.(ġ)-ıla (1) 90b/6
u. ol- (8) 73a/2, 116a/11, 131a/5, 169a/15, 200a/2, 252a/10, 265b/5, 281a/9

ucuzluḳ(ġ) (**ucuzlıḳ**) : Ucuzluk
u.(ġ)-a (1) 85b/4
u. ol- (1) 86a/14

uç(c) : Sebep, vesile
u.(c)-ından (2) 286b/13, 306b/5

uç (1): Türk devletlerinde genel olarak sınır boylarındaki eyalet ve sancaklara verilen ad 220a/10

uç- : Uçmak
u.-a (1) 217a/10
u.-amasa (1) 217a/7
u.-amaz (1) 155a/11
u.-anı (1) 146b/15
u.-ar (7) 136a/3, 137b/12, 140a/12, 140a/13, 202b/15, 216b/14, 282a/5
u.-arlar (1) 234b/4
u.-dı (4) 104a/5, 104a/7, 140a/15, 217a/5
u.-duġı (1) 234b/4
u.-sa (11) 133b/7, 144a/9, 216b/15, 217a/2, 217a/4, 217a/5, 217a/5, 217a/6, 217a/8, 217a/8, 217a/9
u.-up (2) 141b/8, 147a/3

uçmaḳ (4): Uçmak 99b/8, 216b/13, 217a/2, 217a/7

uçur- : Uçurmak
u.-a (1) 226b/12

'ūd Ar. (4): Ağaç, odun; öd ağacı 121b/1, 122b/6, 122b/7, 122b/5

'uddāt Ar.: Alet; hazırlık
'u.-ıdur (1) 176b/13

'udde Ar.: Giysi; takım, grup, alet
'u.-sidür (1) 118b/14

'udūl Ar.: Sapmak, yoldan çıkmak
'u. it- (1) 39b/13

ufḳ Ar. (1): Ufuk 7a/10

uġra- : Tesadüf etmek, rastlamak
u.-r (2) 16a/1, 31b/8
u.-ya (7) 127a/12, 145a/6, 176a/13, 177b/9, 201b/2, 203a/14, 236a/14

uġrı (bk.**uġru**) (10): Hırsız 83b/3, 105b/14, 137b/4, 154a/11, 154b/8, 192a/5, 215b/14, 225b/4, 229a/2, 288b/1
u.-dan (4) 132a/14, 187b/4, 187b/5, 216a/4
u.-dur (5) 129b/14, 130a/1, 133b/1, 136a/8, 148a/10
u.-lar (2) 67a/8, 192a/6
u.-lardan (1) 151b/12
u.-yla (1) 193b/2
u. neslinden ol- (1) 137b/2
u. ol- (2) 130b/5, 137b/3
u. yataġı ol- (1) 138a/1

uğrılıḳ (bk. **uğruluḳ, uğurlıḳ**) : Hırsızlık
u. it- (2) 128b/7, 292a/9
uğru (bk. **uğrı**) : Hırsız
u.-lar (2) 50b/15, 50b/15
u.-yı (1) 215b/12
uğrulanmaḳ : Çalınmak
u.-dur (1) 187b/4
uğruluḳ (bk. **uğrulıḳ, uğurlıḳ**) : Hırsızlık
u.-da (1) 47b/10
uğurla- : Çalmak, hırsızlık etmek
u.-dı (1) 226b/7
u.-mış (1) 216a/2
u.-r (5) 64a/4, 64a/5, 133b/2, 136a/13, 193b/15
u.-sa (6) 97a/7, 198b/2, 215b/14, 216a/2, 229a/4, 242b/9
u.-ya (3) 105b/15, 147b/10, 148b/2
uğurlamaḳ (1): Çalmak, hırsızlık etmek 215b/12
uğurlan- : Çalınmak
u.-an (3) 106a/2, 106a/6, 215b/13
u.-mış (1) 206b/4
u.-sa (2) 129a/3, 216a/1
uğurlıḳ (bk. **uğrılıḳ, uğruluḳ**) (1): Hırsızlık 86a/4
u. eyle- (1) 216a/4
u. it- (1) 145a/3
'uhde Ar. : Yapma, becerme
'u.-sinden (1) 84a/2
uḫrā Ar. (1): Başka, diğer 269a/2
u.-da (1) 255b/1
u.-dan (1) 278b/13
u.-ya (1) 129a/6
uḫteyn Ar. (1): İki kız kardeşden biri öldükten sonra diğerini nikâhlamak suretiyle her iki kızkardeşle evlenme 157b/2
uḫuvvet Ar. (1): Kardeşlik; dostluk, bağlılık 279b/3
u. ol- (1) 279a/8
'uḳāb Ar. (1): Kartal, tavşancıl kuşu 153b/14
'uḳār Ar. : Şarap; lüks mobilya
'u.-ı (1) 132a/12
'uḳba Ar. : Ahiret, öbür dünya
'u.-dan (1) 19b/4
uḳḥuvān Ar. (1): Papatya 116b/4
'uḳre Ar. (1): Kısır, doğurmayan 289a/8
'uḳūbet Ar. (4): Ceza; eziyet, işkence, azap 99b/12, 290a/2, 290a/12, 208b/4
'u.-dür (5) 85b/2, 91b/15, 130b/13, 159b/5, 280b/10
'u.-e (1) 26a/7
'u.-i şedīde ol- (1) 99b/12
'u. it- (2) 26a/5, 284b/11
'u. iriş- (2) 287b/5, 289a/6
'u. ol- (5) 130a/10, 130a/11, 285b/1, 290b/15, 292b/11
'u.-i ta'cīl ol- (1) 288a/9
'uḳūḳ Ar.: Anaya babaya âsî olma
'u.-ıla (1) 214b/14
ulaḳ (1): Eskiden bir yerden bir yere posta ya da haber götüren 264b/7
ulaḳçı (1): Ulaklık işini yapan, haber getirip götüren 203b/11
ulaş- : Ulaşmak, yaklaşmak; birleşip yapışmak; uzamak
u.-a (4) 88a/12, 89a/4, 89a/5, 198a/13
u.-an (1) 32b/3
u.-dı (1) 32a/14
u.-mış (1) 213a/1
u.-sa (1) 71b/9
u.-ur (2) 32b/6, 55a/6
ulaşdur- : Ulaştırmak, yaklaştırmak
u.-ur (1) 9a/5
ulaşdurmaḳ: Ulaştırmak, yaklaştırmak
u.-dan (1) 2b/11
ulaşuḳ(ġ) : Ulaşmış, ulaşık, bitişik
u.(ġ)-ıdı (1) 258b/4
'ulāt (bk. **'ullāt**) Ar. (2): Baba bir anne ayrı kardeşler , üvey 62a/5, 62a/14
'u.-dan (1) 61a/15
'u.-uñ (1) 62a/14

'ulemā Ar. (23): Ālimler, ilim sahipleri; müderris, kadı gibi ilmiye sahipleri 25a/5, 30b/4, 32b/15, 33a/1, 38b/4, 38b/8, 38b/13, 39a/8, 39b/14, 39b/15, 40a/15, 40b/2, 49a/3, 57a/9, 66b/15, 126b/10, 143a/12, 145b/9, 270a/10, 270a/5, 270a/6, 270a/14, 282b/12
'u.-dan (1) 65a/15
'u.-dur (1) 82a/7
'u.-yı (1) 278b/9
'u.-nuñ (2) 40a/4, 64a/10
'u.-ya (4) 40b/4, 136b/9, 202a/6, 266a/13

ulımaḳ (2): Ulumak, uzun, iniltili, ağlar gibi ses çıkarmak 187b/5, 187b/6

'ullāt Ar. (1): Örs 235a/1

'ullātiye Ar. (1): Baba bir ana ayrı kardeşler 61b/12

ulu (48): Erdemleri bakımından çok büyük, yüce; çok büyük; saygı duyulan büyük 11b/13, 29b/4, 31a/9, 51b/12, 51b/15, 52a/3, 56b/8, 57b/8, 63b/2, 63b/13, 64a/6, 79b/13, 82a/9, 88a/12, 99a/9, 100a/6, 101a/1, 101b/11, 111b/6, 119b/15, 121b/11, 131b/5, 137b/5, 138a/8, 143a/1, 143a/4
u.-dan (1) 186a/10
u.-lar (1) 224b/11
u.-lara (2) 66a/10, 73b/1
u.-larda (1) 217b/15
u.-lardan (2) 51b/8, 64a/3
u.-ları (1) 65a/13
u.-larıdur (1) 203a/11
u.-larınuñ (2) 63a/12, 73b/15
u.-nuñ (1) 290a/9
u.-sı (1) 81a/2
u.-sıdur (3) 87a/3, 172a/14, 182b/13
u.-sına (1) 10b/10
u.-sınuñ (1) 168b/12
u.-ya (1) 51b/8
u.-yı (1) 158b/10
u. kişi ol- (1) 241a/5
u. ol- (4) 79b/4, 169b/8, 231a/14, 265b/4
u.-sı ol- (1) 175a/12

ulu- : Ulumak, uzun, iniltili, ağlar gibi ses çıkarmak
u.-dı (1) 150a/1

ulūhiyyet Ar. (1): Allahlık sıfatı, Tanrılık vasfı 270b/9
u.-den (1) 269b/11
u.-e (1) 278a/7

ululanmaḳ (1): Kibirlenmek, büyüklük taslamak 219b/8

ululıḳ(ġ) (bk. **ululuḳ**): Ululuk, büyüklük; yaşlılık
u.(ġ)-ıla (1) 273b/2
u.(ġ)-ına (1) 237a/4

ululuḳ(ġ) (bk. **ululıḳ**) (4): Ululuk, büyüklük; yaşlılık 3a/8, 50b/12, 89a/5, 217b/13
u.(ġ)-a (2) 114a/10, 180b/9
u.(ġ)-ı (1) 3a/8
u.-da (1) 50b/12

'ulūm Ar. (11): İlimler 71b/13, 75b/8, 78b/11, 115b/7, 156a/13, 281b/5, 75b/3, 76a/3, 76a/4, 98a/4, 116b/9
'u.-dan (4) 76a/6, 77b/7, 82b/10, 90b/14
'u.-ıla (1) 61b/7
'u.-ı ledünnī bağışla- (1) 279b/13

'ulüvv Ar. (4): Yükseklik, büyüklük, yücelik 217b/10, 153a/12, 271b/3, 217b/8
'u.-den (1) 134b/5

'ulvī Ar.: Göğe veya manevî âleme ait
'u.-den (1) 33b/15
'u.-dür (1) 33b/6

'ulviyye Ar. (1): Yüksek, yüce 273a/6

'ulyā Ar.: Pek yüce, daha yüce
'u.-da (1) 259b/1
'u.-dan (1) 232a/9
'u.-sından (1) 3a/6

um- : Ummak, bir şeyin olmasını beklemek, istemek

u.-duġı (3) 87a/1, 166a/3, 289b/13
u.-maduġı (5) 81a/14, 243b/9, 302a/14, 303a/3, 303a/9
umıl- : Umulmak, beklenmek
u.-ur (1) 101a/4
'umre Ar.: Hac mevsiminin dışında Kâbe'yi ve Mekke'nin mübarek yerlerini ziyaret etme
'u. ḳıl- (1) 191b/6
'u.-ye (1) 198b/12
umūr Ar. (26): İşler, hususlar, maddeler; önem verme, iş sayma, is edinme 28b/10, 28b/12, 50b/5, 65b/3, 65b/4, 67a/6, 75a/4, 81b/5, 81b/5, 85b/8, 91a/1, 98a/3, 173a/6, 173a/9, 177b/6, 193a/5, 199b/7, 229b/3, 230a/11, 235a/2, 251a/4, 273a/7, 299a/2, 306a/14, 307b/13, 307b/15
u.-a (3) 16b/10, 66a/8, 260b/6
u.-da (1) 66a/7
u.-dur (5) 203b/9, 225a/1, 225b/4, 229b/12, 230a/10
u.-ı (3) 29b/13, 173b/13, 230a/15
u.-ıla (3) 179a/13, 179b/2, 182b/15
u.-ın (1) 222a/14
u.-ında (2) 209b/15, 228b/4
u.-ıyla (1) 240b/11
u.-larda (1) 171b/12
u.-ları (1) 168b/11
u.-ların (1) 240b/14
u.-larına (1) 93a/12
u.-larında (1) 207b/4
u.-uñ (2) 110a/7, 172a/4
u.-ı 'ıẓām ol- (1) 235a/5
u.-ı iḳbāl üzerine ol- (1) 31a/5
u.-ı ṣāliḥ ol- (1) 193a/4
un (5): Un 156b/14, 156b/14, 223a/12, 224a/14
u.-ı (1) 157a/3
u. devşür- (1) 225a/12

unıt(d)- (bk. **unut-**): Unutmak, hatırlamamak
u.(d)-a (1) 246a/8
u.(d)-ur (1) 156b/15
u.(d)-urlar (1) 197a/1
'unḳ Ar. (4): Boyun, gerdan 177a/11, 210a/2, 210a/2, 289a/4
żarb-ı 'u. (1): Boynunu vurmak 210a/2
'unnāb Ar. (1) Hünnap 122b/3
'unṣur Ar. (3): Madde, esas, kök; eleman 7a/4, 82a/15, 98a/14
'unṣurıyye Ar. (1): Maddelere, ögelere ait 269a/1
unut- (bk. **unıt-**): Unutmak, hatırlamamak
u.-duġı (1) 123b/1
u.-mışıdı (1) 43b/1
u.-sa (1) 213b/8
unutmaḳ : Unutmak, hatırlamamak
u.-dur (1) 289a/10
ur- : Vurmak; batıcı veya kesici cisimleri saplamak, kakmak; kesmek; kurmak
u.-a (1) 256b/15
u.-dı (1) 52a/11
u.-ma (1) 164b/9
u.-mış (2) 150a/13, 235b/12
u.-sa (5) 150b/2, 209b/15, 232b/14, 233a/8, 233b/12
u.-up (1) 298a/5
u.-ur (6) 79a/9, 167b/9, 181a/12, 247a/5, 247a/12, 262a/12
u.-urdı (1) 258b/10
u.-urken (1) 233b/7
u.-urlar (2) 13a/2, 16a/2
'uref Ar.: İrfan; irfan sahibi
'u.-e yitiş- (1) 193a/13
urġan (1): Urgan, ince halat 164a/2
urıl- : Vurulmak; kesilmek
u.-an (1) 234a/5
u.-sa (1) 209b/10
urın- : (Boya) sürünmek
u.-ur (1) 271b/1
urmaḳ (4): Vurmak; kesmek 206a/8, 210a/1, 215a/12, 216b/6

u.-dur (2) 140b/3, 216b/8

'urs Ar. (1): Karı- kocadan her biri 141a/7

'urūc Ar. (1): Yukarı çıkmak, yükselme 277b/8
'u.-ı (1) 8a/14
'u. it- (4) 34a/4, 68b/5, 277b/11, 277b/13

'urūḳ Ar.: Irklar, kökler, damarlar
'u.-ıla (1) 89a/15
'u.-ına (1) 110b/2

urun- : Takınmak, takmak
u.-mış (1) 248b/1

'urve Ar. (2): Testi, kova ve benzeleri gibi şeylerin sapı, kulp 120b/6, 232a/14

usare : Meyvenin sıkılmış suyu, yağı vs.
e.-sin (1) 162b/11

'uṣāt Ar. : Zorbalar; günahkârlar
'u.-ā (1) 266a/14

'usr Ar. (7): Güçlük, zorluk, zor iş; sıkıntı, darlık, kıtlık 157a/2, 287b/6, 287b/6, 287b/7, 287b/7, 287b/8, 299b/10
'u. çek- (1) 201b/9
'u. ol- (1) 290a/11

usṭurlāb Ar. (1): Yıldızların arza nazaran yükseklik derecesini bulmakta kullanılan araç 241b/2

uşacuḳ : Ufacık, küçücük
u.-lar (1) 96b/15

utancaḳ : Utangaç, sıkılgan
u.-dur (1) 135b/5

uvacuḳ (1) Ufacık, küçücük 164b/10

uvaḳ(ġ) (5): Ufak, küçük 90a/6, 111a/4, 159b/8, 172b/1, 190b/2
u.(ġ)-ı (1) 157a/7

uvan- : Kırılmak, parçalanmak
u.-ur (1) 96b/12

uy- : Uymak, bağlı kalmak, tâbî olmak
u.-dılar (1) 301b/5
u.-sañuz (1) 266a/2

uyan : Dizgin, gem, yular
u.-ıla (1) 236b/4

uyan- : Uyanmak, uykudan kalkmak
u.-acaḳ (1) 8a/6
u.-dı (12) 9a/15, 13a/1, 35a/6, 65a/2, 66b/8, 90b/6, 166b/13, 176b/9, 254a/2, 264a/8, 265b/13, 282b/5
u.-duġı (1) 9b/8
u.-dum (6) 27b/5, 120b/3, 257b/1, 264a/2, 264a/6, 279b/2
u.-ıcaḳ (4) 12b/14, 13a/3, 13a/5, 36a/13
u.-mış (1) 253b/14
u.-sa (2) 49a/14, 212a/12
u.-up (1) 15b/12
u.-ur (1) 9b/7

uyanmaḳ (1): Uyanmak, uykudan kalkmak 212a/11

uyanuḳ : Uyanık, uyanmış
u. ol- (1) 250b/10

uyanuḳlıḳ(ġ) (bk. **uyanuḳluḳ**): Uyanıklık, uyku uyumama durumu
u.-da (2) 65a/10, 72b/8

uyanuḳluḳ (bk. **uyanuḳlıḳ**): Uyanıklık, uyku uyumama durumu
u.(ġ)-ında (1) 86b/1
u.-da ol- (1) 259a/12

uyḫu (bk. **uyḳu**) (3): Uyku 8a/8, 221b/1, 221b/3
u.-da (8) 12a/1, 121a/6, 186b/15, 276a/4, 276a/10, 279b/15, 282b/14, 306b/3
u.-dan (5) 9a/15, 35a/5, 212a/11, 254a/2, 279b/2
u.-sı (1) 235a/14
u.-sında (3) 15a/11, 15a/14, 282b/4
u.-ya (2) 10a/2, 27b/8
u.-yı (1) 127b/12
u.-da ol- (1) 259a/12

uyı- (bk. **uyu-**) : Uyumak, uykuya dalmak
u.–sa (1) 13b/10

uyḳu (bk. **uyḫu**) (3) Uyku 14a/1, 86a/15, 221b/1
u.-da (2) 67b/11, 72b/8
u.-sından (1) 66b/7
u.-ya (1) 7a/1

uyḳucı (1): Uykucu, çok uyuyan kimse 224b/12
uyḳusuzlıḳ (1): Uykusuzluk, uyanık olmak 250b/10
uyluḳ(ġ) (1): Kalçadan dize kadar olan bacak bölümü 182b/12
u.(ġ)-ı (5) 182b/15, 287b/6, 289b/15, 290a/1, 301b/14
u.(ġ)-ın (1) 252a/3
u.(ġ)-ında (1) 285b/11
u.(ġ)-umı (1) 183a/2
u.-da (1) 289b/15
uymaḳ(ġ) : Uymak, bağlı kalmak, tâbî olmak
u.-ıla (1) 306b/11
uyu- (bk. **uyı-**) Uyumak, uykuya dalmak
u.-dı (1) 9a/12
u.-mış (1) 253b/8
u.-r (5) 87b/7, 186b/15, 221b/2, 221b/5, 304a/7
u.-yan (2) 15a/6, 15a/8
ʿuyūb Ar. : Ayıplar, kusurlar
ʿu.–ını (1) 58a/11
ʿuyūn Ar. (1): Gözler 158b/13
uyuz (4): Uyuz, kaşıntılı bir hastalık 70a/13, 285b/7, 285b/8, 285b/10
u.-da (1) 285b/13
uza- : Uzamak, uzun hâle gelmek; çok sürmek
u.-mış (3) 174a/13, 175a/15, 177a/8
u.-r (1) 16b/5
uzaḳ(ġ) (2): Uzak, yakın olmayan; akraba veya yakın dost olmayan 19a/6, 76b/14
u.(ġ)-ı (2) 122a/10, 122a/11
uzamaḳ (1): Uzamak, uzun hâle gelmek 173b/14
uzan- : Uzamak, uzun hâle gelmek
u.-dı (2) 181a/9, 181a/15
u.-mışıdı (1) 258b/13
u.-sa (1) 175b/15
uzanmaḳ (2): Uzamak, uzun hâle gelmek 217a/10, 217a/11
uzat(d)- : Uzatmak; kötü söylemek
dil u.- : kötü söylemek
dil u.(d)-up (1) 253b/6
uzatmaḳ (1): Uzatmak, sürdürmek 48a/13
ʿuẓb (Ar. ʿaẓb): Tatlı, taṭlılık
ʿu.-ısa (1) 125b/2
ʿuzlet Ar.: Bir yana çekilip kendi kendine yaşama, yalnızlık köşesine çekilme
ʿu.-ile (1) 101b/6
ʿu. it- (1) 20b/8
uzun (37): Uzun 86b/1, 87a/12, 87b/11, 103a/4, 118a/11, 121b/13, 140b/15, 144b/6, 146a/2, 147a/1, 169a/2, 169a/14, 173a/15, 176b/2, 178a/7, 178b/11, 182a/3, 182a/10, 192b/13, 194a/6, 202b/14, 206b/2, 209a/5
u.-ında (1) 104a/15
u. ol- (14) 2b/6, 42b/5, 133a/3, 168a/11, 168b/4, 169a/4, 172a/1, 194b/1, 196a/7, 198b/13, 203b/8, 280b/7, 281b/4, 288b/1
ömri ü. ol- (2) 263a/3, 302b/10
uzunluḳ(ġ) :Uzunluk
u.(ġ)-unı (1) 45b/9
ʿużūv Ar. : Āzâlar, organlar
ʿu.-dan (1) 152b/4
ʿużv Ar. (6): Organ, vücudun müstakil parçası 202b/9, 209a/10, 284b/15, 285a/1, 291b/4, 301b/9
ʿu.-ı (3) 10a/1, 202b/8, 301b/8

-Ü-

ü Far. (11): "Ve" bağlacı 7a/14, 13b/2, 64a/10, 67a/8, 96a/13, 102b/12, 111a/10, 115b/11, 128b/9, 151a/10, 165a/11
ücret Ar. (3): Hizmet karşılığı verilen para veya mal 222b/2, 225a/9, 228a/2
ü.-e (1) 128b/7

ü.-ile (1) 87a/3
ü.-in (1) 211b/4
ü. al- (2) 226a/13, 226a/13
ü. vir- (1) 293b/5

üç (29): Üç sayısı 4a/4, 6a/1, 14a/12, 22a/1, 22a/3, 22a/3, 22b/11, 29b/2, 33b/3, 35a/1, 39b/5, 39b/8, 43a/5, 48b/9, 54b/11, 85b/14, 91a/14, 91b/3, 91b/9, 133a/8, 134a/7, 140b/8, 148b/2, 165a/6, 205a/9, 205a/10, 252a/4, 253b/13, 263b/8
ü.-dür (1) 10a/6
ü.-i (1) 205a/11
ü. def'a çal- (1) 140b/7
ü. dürlü ol- (1) 10a/6
ü. pāre eyle- (1) 134a/7

üçünci (21): Üçüncü 4a/1, 4b/1, 4b/11, 5a/13, 6a/4, 6a/8, 6a/12, 9b/2, 11a/10, 12a/7, 23b/14, 26b/8, 43a/4, 50a/13, 86a/9, 105a/8, 204b/12, 259a/7, 265b/14, 280b/1, 295a/7

üç yüz (1): Üç yüz sayısı 148b/2

üç yüz biñ (1): Üç yüz bin sayısı 133a/8

üdebā Ar. (1): Edipler, yazarlar 147a/8

üleşdür- : Üleştirmek, paylaştırmak
ü.-se (1) 199b/3

ülfet Ar. (1): Görüşme, konuşma; ahbaplık, dostluk 251a/3
ü. dut- (1) 122b/2
ü. vir- (8) 200a/9, 222b/8, 223b/13, 224b/13, 227b/3, 229b/5, 231a/5, 231a/6

ümenā Ar. : Güvenilir kimseler
ü.-dan (1) 49a/1

ümerā Ar. : Emirler, beyler
ü.-ya (2) 66a/10, 112b/13

ümid (bk. **ümiz**) Far.: Umut, umma
ü.-in kes- (1) 222a/9
ü. it- (2) 87b/5, 87b/6

ümiz (bk. **ümid**): Far.: Umut, umma
ü.-dür (8) 3b/3, 3b/7, 13b/14, 62b/3, 62b/8, 75a/4, 85b/6, 192b/9
ü. kes- (1) 222a/8

ümm Ar. : Ana, anne
ü.-inden (1) 61b/9

ümmet Ar. (1): Bir peygambere inanıp bağlanan cemaat 66b/15
ü.-den (1) 270a/15
ü.-inden (1) 40a/8
ü.-inüñ (1) 40a/5

ümmī Ar. : Okuma yazma öğrenmemiş kimse
ü.-dür (1) 165a/15
ü.-yem (1) 2b/8

üns Ar.: Alışkanlık, alışma
ü. tut- (1) : Alışmak, düşüp kalkmak 83b/11
ü. bul- (1) 123b/6

ünsiyye Ar. (1): Alışmış, sokulgan; arkadaş
ü.-yile (1) 3a/1

ür- : Havlamak
ü.-di (1) 150a/1
ü.-se (1) 149a/15

ürcūḥa Ar. (1): Salıncak 230b/8

ürmek (1): Üfürmek, üflemek 305b/3

ürper- : Tüylerin dikilip derinin nokta nokta kabarmasıyla görülen ani titreme
ü.-miş (1) 166b/3

'üryān Ar. (9): Çıplak 131b/12, 166a/1, 166b/2, 207a/1, 218a/7, 221a/12, 282a/13, 300a/6, 304a/8
'ü. ol- (9) 103a/13, 135a/15, 135b/1, 193b/13 207a/3, 213b/6, 213b/7, 218a/5, 218a/7

üst (1): Üst, yukarı 288a/7
ü.-i (1) 299a/3
ü.-inde (13) 102a/14, 103a/12, 118b/9, 153b/2, 161b/7, 191b/14, 205b/9, 209b/7, 235a/6, 235a/7, 236a/9, 294b/13, 307a/9
ü.-inden (1) 248b/7
ü.-ine (19) 78b/5, 102b/9, 103b/11, 104a/4, 141b/15, 156b/10, 179a/8, 185b/12,

185b/12, 190a/12, 191b/15, 192b/1, 192b/14, 201a/6, 234a/4, 242a/14, 251a/10, 285b/6, 299a/3
ü.-üme (1) 103b/1
ü.-ine ḳo- (1) 295a/15

üstād (bk. **üstāḍ**) Far. (1): Muallim, öğretmen; bir ilim veya sanat alanında üstün yeri olan kimse 158b/9
ü.-ı nāfi‘ ol- (1) 158b/9

üstāḍ (bk. **üstād**) Far.(2): Muallim, öğretmen; bir ilim veya sanat alanında üstün yeri olan kimse 33a/8, 175b/2
ü.-ı (1) 33a/10
ü.-ıdur (1) 87a/4

üstün Far. (1): Üzerine yapının çatısı oturtulan büyük direk 104b/13

üstüre Far. (1): Ustura 238a/15
ü.-yile (1) 238a/15
ü.-yle (1) 150a/9

‘üs(ü)r Ar. : Güçlük, zorluk; zor iş; sıkıntı, darlık, kıtlık
‘ü.-ile (3) 157b/8, 214a/13, 221b/9
‘ü.(ü)-dür (1) 161a/2

üşde (1) İşte 220a/10

üşi- (bk.**üşü-**) : Üşümek
ü.-miş (1) 12b/14

üşü- (bk. **üşi-**): Üşümek
ü.-miş (1) 12b/14

üvegig (1): Güvercinlerden, eti için avlanan bir kuş 144a/15

üzer : Üst, üst taraf; hakkında
ü.-inde (77) 10b/10, 13a/1, 21b/3, 57a/5, 64b/1, 66a/2, 66b/9, 87a/5, 87a/9, 92a/13, 92b/7, 96b/12, 99b/9, 102a/8, 109a/5, 109b/7, 128b/15, 137b/12, 140a/12, 143b/1, 145b/14, 150a/7, 156a/7, 183b/14, 188a/2, 191b/10, 192a/13, 193a/11, 193b/3, 198b/4, 199a/9, 199a/13, 200a/6, 201a/15
ü.-indedür (3) 65b/9, 99b/3, 156a/5
ü.-inden (3) 92a/11, 93a/14, 242b/5
ü.-indeyin (1) 91a/6
ü.-indeyken (1) 267a/4
ü.-indeyse (1) 111b/3
ü.-ine (242) 3b/13, 3b/13, 6a/10, 7a/15, 8a/15, 8b/1, 8b/1, 9b/12, 14a/3, 21a/12, 21b/13, 22a/5, 25a/5, 26b/4, 27a/4, 27b/15, 29a/15, 31a/5, 31a/5, 31b/4, 46b/14, 48a/9, 48b/11, 49b/2, 51b/14, 52b/1, 53a/10, 53b/12, 53b/13, 54a/2, 56a/6
ü.-inedür (18) 6a/1, 6a/6, 36b/12, 43a/5, 53a/10, 61a/2, 61b/2, 69b/4, 96a/4, 96b/10, 97a/14, 252a/4, 252b/11, 259a/5, 266a/10, 269a/1, 269a/2, 284b/13
ü.-ineydüm (1) 276b/11
ü.-ineyse (2) 233b/5, 282a/9
ü.-lerinde (3) 300a/8, 300b/12, 301a/2
ü.-lerine (2) 51b/15, 92a/12
ü.-üme (4) 22b/15, 46a/11, 139a/14, 263b/9
ü.-üñüze (1) 127b/4
ü.-inde ḳal- (1) 188a/2
ü.-inde ol- (1) 211b/5, 213b/8
ü.-ine ol- (2) 82b/8, 215b/12

üzere (bk. **üzre**) :Üstüne, hakkında
ü.-dür (1) 23b/3

üzil- (bk. **üzül-**): Kopmak, kırılmak, kesilmek, parçalanmak
ü.-se (1) 206a/1
ü.-ür (1) 32b/6

üẕn Ar. (2): Kulak 174a/5, 285a/1

üzre (bk. **üzere**) (31): Üstüne, hakkında 9a/7, 32a/5, 43b/6, 44b/7, 49a/10, 54b/1, 57b/15, 60a/5, 60a/6, 61b/4, 63b/10, 75b/6, 87a/10, 95a/2, 95a/7, 96b/10, 96b/11,

109a/4, 129a/4, 140a/10, 148b/7, 153a/9, 174a/1
ü.-dür (1) 82b/12

üzül- (bk. **üzil-**) : Kopmak, kırılmak, kesilmek, parçalanmak
ü.-di (2) 32a/14, 104b/13
ü.-miş (4) 201a/7, 206b/5, 206b/6, 245a/10
ü.-se (2) 218b/7, 233b/7

üzüm (16): Üzüm 112b/7, 112b/9, 112b/9, 112b/10, 112b/11, 112b/11, 112b/14, 113a/1, 113a/2, 113a/3, 113a/5, 113a/6, 113a/8, 113a/8, 113a/9, 125a/13

-V-

va'ad (bk.**va'd**) Ar. (2): Söz verme; yapılmasına söz verilen şey
v.-dan (1) 193b/8

vācib Ar. (1): Yapılması gerekli; yapılması şer'an lüzumlu olan, farz derecesine yakın bulunan 3b/2
v.-dür (4) 2a/8, 2a/9, 101b/2, 248b/2
v.-e (1) 300a/2
v. it- (1) 12a/5
v. ol- (2) 186b/6, 283b/5

va'd (bk. **va'ad**) Ar. (2) Söz verme; yapılmasına söz verilen şey 221b/9, 250b/14

va'de Ar. (3): Bir iş için önden belirlenen zaman; bir işi geciktirmek için zaman 216b/8, 221b/9, 250b/14
v.-sine (1) 18a/15
v. it- (3) 219a/12, 221b/10, 266b/14

vādi Ar. (1): İki dağ arasındaki uzun çukur, dere 185a/8

vāfi Ar. (1): Yeter, tam, elverir 279b/8

vāfir Ar. (2): Çok, bol 258a/4, 292b/6

vaḥdāniyyet Ar. (1): Birlik, Allah'ın bir oluşu 68b/8

vaḥdehu Ar. (1): Onun birliği, Allah'ın birliği 75b/8

vaḥdet Ar. (1): Yalnızlık, teklik, birlik; Allah'a yakınlık, Allah'a ulaşma 222a/3
v.-dür (1) 270b/8
v.-e (1) 131b/13

vāḥid (bk. **vaḥid**) Ar. (1): Yalnız, tek 140a/10

vaḥid (bk. **vāḥid**) : Yalnız, tek 2b/11

vāḥidiyyet : Birlik,teklik, bir olma, tek olma
v.-i (1) 274a/1

vaḥiy (bk. **vaḥy**) Ar. (1): Bir fikrin veya bir emrin Allah tarafından bir peygambere bildirilmesi 15a/11
v.-den (1) 38a/4
v.-le (2) 27a/4, 27a/13
v. eyle- (1) 27a/2

vaḥl : Bataklık, batak, çamurlu yer
v.-ine (1) 278b/3

vaḥş Ar. (2): Yabanî, vahşi 150b/3, 150b/6
v.-a (1) 150b/3

vaḥşet Ar. (1): Vahşilik, yabanîlik; korku, ürküntü 227b/15
v.-den (1) 123b/6
v.-dür (1) 148a/13

vaḥşi Ar. (2): Vahşi, yabani 153a/4, 184b/5

vaḥy (bk. **vaḥiy**) Ar. (6): Bir fikrin veya bir emrin Allah tarafından bir peygambere bildirilmesi 30b/8, 39b/6, 39b/9, 40a/3, 43b/6, 49a/8
v.-ile (2) 38a/3, 38a/3
v. gel- (1) 39b/8
v. ol- (1) 39a/11
v. it- (1) 113a/8

va'id Ar. : Birini iyiliğe sevk ve kötülükten uzaklaştırmak için korkutma, yıldırma
v.-den (1) 193b/8

vāʻıẓ Ar. (2): Dinî öğütlerde bulunan 187b/11, 199b/13

vaḳār Ar. : Ağırbaşlılık, temkinlilik

v.-ıdur (1) 177b/5

vaḳf Ar.: Bir malı veya mülkü bir hayır işine bağışlama

v. it- (1) 256b/10

vāḳıʻa Ar. (20): Oluşmuş bir iş, gerçek; rüya, düş; savaş; olay 12b/14, 114b/5, 122a/11, 148b/3, 156b/4, 163a/3, 164a/15, 165a/6, 167a/8, 185a/8, 257b/3, 257b/4, 260a/14, 263b/14, 279b/15, 280a/1, 280a/4, 280a/5,

v.-da (9) 11b/8, 67b/12, 151a/7, 158a/1, 255a/2, 256a/5, 257b/6, 263a/15, 264b/6

v.-dan (2) 165a/10, 283a/4

v.-lar (1) 234a/13

v.-ları (1) 257b/11

v.-nuñ (1) 280a/4

v.-sında (3) 31a/4, 90a/6, 167b/1

v.-ya (1) 203a/14

v.-yı (8) 264b/5, 164a/12, 9b/7, 163a/2, 164a/11, 170a/1, 253b/14, 256b/3

v.-ymış (1) 280a/9

v. ol- (1) 277a/6

vāḳıʻā Ar. (2): Gerçek, gerçi, her ne kadar 43b/12, 206a/13

v.-yı (1) 120b/4

vāḳıʻāt Ar. : Başa gelenler, baştan geçen hadiseler

v.-ın (1) 49a/5

v.-ınuñ (1) 49a/6

v.-umda (1) 260b/11

vāḳıf Ar.: Duran, ayakta duran; bir şeyi elde eden; bir işten haberi olan; bir şey vakfeden

v. ol- (4) 231a/8, 276a/2, 278a/1, 278a/4

vāḳiʻ Ar. (1): Olan, olagelen, rastlayan; geçen, geçmiş olan 8a/9

v.-dür (3) 26b/10, 270a/14, 277a/11

v. ol- (251) 7b/11, 7b/12, 7b/12, 7b/14, 8a/1, 8a/4, 12b/6, 15b/1, 15b/1, 15b/7, 16b/9, 16b/9, 16b/12, 17a/2, 17a/3, 17a/8, 21a/5, 21a/9, 21a/13, 21b/4, 22b/14, 23a/7, 23a/9, 23a/9, 23a/12, 23a/14, 23b/5, 23b/6, 23b/6, 23b/7, 25a/1, 25a/9, 25a/10, 25a/10, 25a/11, 25a/15, 25b/5, 25b/6, 26a/6, 26b/2, 26b/3, 26b/7, 27a/5, 27a/11, 27a/12, 28a/13, 28a/13, 28a/14, 28b/5, 30a/1, 31a/3, 34a/13, 34b/12, 36b/3, 36b/8, 36b/11, 36b/15, 37a/1, 37a/3, 37a/4, 37a/9, 37a/13, 37b/2, 37b/3, 41b/4, 41b/9, 43b/2, 43b/8, 44b/1, 44b/5, 44b/8, 44b/13, 48a/2, 48a/4, 48a/8, 52a/7, 52b/13, 53b/12, 53b/12, 53b/13, 53b/13, 56b/9, 57b/13, 58b/4, 62b/12, 64a/3, 67a/3, 70b/8, 71b/7, 71b/8, 76b/14, 77a/4, 77a/13, 84a/12, 88a/9, 93b/10, 97b/6, 103a/14, 105b/6, 106b/10, 109a/2, 109b/9, 111b/10, 111b/15, 115a/14, 116a/12, 123a/5, 124a/10, 124a/11, 129b/1, 131a/3, 131a/15, 140a/7, 140b/9, 140b/10, 140b/10, 142b/3, 143a/5, 145a/10, 147a/6, 146b/3, 149a/10, 150a/6, 150b/11, 151a/3, 151a/3, 152b/2, 152b/15, 155a/7, 156a/7, 160a/5, 160a/6, 160a/9, 164a/10, 164a/14, 164b/2, 164b/3, 166a/2, 167b/1,

167b/6, 167b/14,
169a/2, 169b/1, 165a/6,
170b/13, 171b/12,
172b/13, 173b/5,
175b/5, 176b/4, 179a/5,
180b/14, 185a/10,
187b/1, 189b/5,
189b/14, 190a/1,
190a/4, 191b/14,
192a/3, 192b/4, 192b/6,
193b/8, 195b/12,
196b/7, 197b/15,
199a/15, 199b/5,
204a/15, 204b/15,
205a/11, 207b/1,
208b/5, 209b/9, 211a/1,
212a/9, 219a/12,
220a/4, 220a/10,
227b/15, 234b/12,
239b/4, 240b/6, 242a/3,
242a/5, 242a/12,
242b/2, 250b/12,
251b/14, 254a/11,
254b/1, 255a/5, 255a/9,
256b/7, 257a/6, 257b/2,
258b/15, 259a/4,
259b/5, 261b/1,
263a/12, 263b/7,
264b/14, 265b/3,
266b/15, 267a/2,
270a/8, 270a/10,
270a/10, 270a/11,
270a/12, 271b/10,
274b/10, 274b/12,
275a/1, 277a/2, 277a/5,
277b/8, 278a/9, 278b/2,
278b/3, 278b/4, 279b/6,
279b/14, 279b/15,
280a/1, 280a/5, 280a/6,
280a/9, 280a/11,
280b/9, 281a/13,
281b/14, 282b/9,
282b/10, 286b/13,
287a/3, 288b/8, 288b/8,
289a/13, 290a/1,
290a/15, 294a/1,
294b/2, 296a/6,
296b/11, 299a/4,
304a/3, 306b/14

v. eyle- (1) 46a/13

v. ḥükminde ol- (1) 24a/14

vaḳt Ar. (56): Vakit, zaman; mevsim; münasip, uygun zaman; belirtilen zaman 8a/6, 9a/5, 9b/8, 12a/9, 14a/4, 14b/15, 15b/15, 16a/3, 16a/15, 23a/12, 23b/9, 25b/15, 29b/2, 29b/9, 32a/6, 34a/2, 34a/5, 41a/5, 41b/1, 43a/12, 46b/3, 46b/4, 47a/4, 112b/8, 112b/10, 263b/14, 256b/9, 256b/14

v.-a (7) 2b/6, 16a/4, 36a/11, 41a/5, 42b/14, 59a/3, 248a/8

v.-da (10) 33b/6, 34a/ 3, 41a/12, 41a/13, 41a/14, 104a/9, 116a/7, 159b/11, 273b/6, 303b/10

v.-dan (2) 2b/6, 252b/10

v.-dur (2) 23a/10, 85b/13

v.-ı (7) 14b/3, 14b/4, 16a/2, 41a/2, 56b/5, 126a/13, 163a/2

v.-ıda (1) 15b/4

v.-ıdan (1) 15b/10

v.-ıdur (4) 14b/4, 15a/5, 16a/3, 41a/5

v.-ın (14) 54b/3, 59b/10, 66a/1, 71b/11, 75b/7, 78a/7, 84b/2, 95b/3, 116b/3, 127b/3, 156b/14, 273b/4, 274a/5, 296b/2

v.-ında (38) 14a/1, 14b/2, 14b/7, 15b/5, 15b/11, 29b/4, 40b/12, 71a/13, 76b/15, 82a/6, 111a/14, 111b/13, 112b/7, 112b/10, 113a/5, 115b/1, 116a/14, 116a/15, 117a/4, 117a/5, 119a/6, 119a/7, 119a/13, 119a/13

v.-ındadur (1) 273b/5

v.-ıyıdı (1) 254a/6

v.-laruñ (2) 4a/7, 14a/13

v.-lu (1) 198a/8

v.-uñ (1) 54b/4

v. ol- (50) 24b/7, 24b/10, 27a/10, 27a/10, 36a/4, 36a/5, 45a/1, 47b/3, 58a/5, 70b/7, 112a/11, 112a/14, 113a/11, 125b/3, 146b/10,

146b/11, 149b/2, 149b/8, 163b/8, 176a/1, 182a/9, 183a/14, 189b/3, 207b/12, 230b/12, 234a/5, 239b/12, 240b/3, 241b/4, 242b/14, 260a/11, 260a/12, 260b/3, 260b/4, 260b/5, 276a/5, 282b/8, 282b/10, 283b/10, 286a/9, 288b/14, 289a/2, 290a/7, 292b/4, 296a/6, 296a/6, 296a/7, 296a/9, 296a/10, 296a/13

v.-ında ol- (3) 77a/14, 111b/1, 119a/4

vaḳti ki Ar. (37): Ne zaman ki, olduğu zaman, o zaman ki 9a/14, 34b/7, 49a/13, 49b/5, 49b/13, 58a/12, 64b/6, 63b/8, 67b/11, 68a/5, 68b/2, 68b/5, 68b/11, 72a/3, 74a/5, 75a/6, 78a/4, 88b/2, 89b/1, 90b/6, 94a/11, 95b/9, 99b/14, 99b/15

vaḳtsuz Ar.+T. (4): Vakitsiz; vakitli vakitsiz, vaktinde olmadan, vakti gelmeden 71b/1, 77a/11, 111b/11, 113b/9

v. ol- (1) 77a/15

vaḳūr Ar. (1): Ağırbaşlı, temkinli kimse 266a/5

vālī Ar. (7): Bir vilâyeti idare eden en büyük memur 223a/8, 225a/1, 225b/4, 227a/5, 229b/12, 250a/10, 301b/1

v.-dür (1) 229b/8

v.-sin (1) 221b/7

v.-ye (2) 108a/2, 211b/14

v.-yise (3) 105b/4, 115b/2, 121a/3

v.-yse (2) 143b/11, 175a/15

v. ol- (113) 48a/7, 111a/13, 121b/6, 153a/7, 184b/3, 191b/8, 207b/9, 215a/15, 225b/8, 235a/3, 235a/4, 251b/5, 295a/2

vālid Ar. (1): Baba 179a/11

vālide Ar. (2): Ana 176a/5, 246b/2

v.-ñ (1) 106a/13

v.-ñdür (1) 246b/3

v.-si (2) 163b/12, 237b/15

v.-sidür (1) 179a/11

v.-sin (1) 213a/12

v.-sine (3) 220b/15, 288a/15, 301b/11

v.-sinüñ (1) 140b/1

vālideyn Ar. (2): Ana ile baba 307a/8, 307b/9

v.-i (1) 210a/3

vallahi Ar. (2): "Allah için, Allah hakkı için !" anlamına gelen büyük yemin 59b/2, 207a/3

var (57): Var 7a/8, 8a/10, 8a/14, 8a/14, 8a/14, 20a/14, 20b/2, 23a/6, 23b/9, 24b/4, 25a/9, 25a/11, 27a/6, 28b/15, 40a/1, 42a/8, 44b/3, 76b/2, 79a/3, 79a/5, 79a/11, 80a/1, 85b/3, 86a/8, 89a/13, 90a/6, 96b/12, 115a/3, 120b/3

v.-dur (188) 7a/2, 8b/12, 8b/14, 10b/8, 12a/6, 17a/13, 17a/13, 24b/14, 28b/13, 38b/4, 38b/5, 38b/5, 56a/1, 57b/15, 60a/11, 61b/11, 62a/5, 62a/7, 66b/9, 66b/10, 67a/14, 67b/10, 69b/9, 69b/10, 70a/8, 72a/13, 73b/6, 73b/7

v.-ıdı (11) 20b/9, 258a/7, 258a/15, 258b/3, 258b/13, 260b/10, 265b/10, 277b/13, 280b/15, 280b/15, 282b/4

v.-ımış (4) 9b/2, 104a/8, 148b/4, 262a/10

v.-ısa (61) 7b/7, 30b/13, 79a/12, 83a/13, 85a/1, 85a/1, 110b/4, 110b/7, 110b/8, 111b/5, 116b/13, 120a/3, 132a/12, 135a/15, 145b/3, 145b/3, 145b/3, 149a/13, 155a/9,

v.-sa (2) 46a/8, 54a/7 — preceded by: 155b/11, 156a/3, 156a/6, 157b/9, 171b/15, 173b/14, 175a/11

155b/11, 156a/3, 156a/6, 157b/9, 171b/15, 173b/14, 175a/11
v.-sa (2) 46a/8, 54a/7
v. eyle- (1) 280a/13

var- : Varmak, ulaşmak
v.-a (20) 7a/1, 56b/8, 57b/8, 106b/12, 129a/10, 158a/13, 167b/6, 178b/14, 194b/3, 198b/67, 217a/1, 217a/2, 217a/10, 222a/2, 237b/14, 239b/9, 241a/15, 245b/1, 249b/11, 305b/2
v.-alar (3) 181b/15, 215b/6, 247a/1
v.-anlara (1) 120b/14
v.-asın (1) 205a/10
v.-asız (1) 254a/5
v.-ayın (2) 136b/1, 253b/14
v.-dı (14) 20a/15, 55a/3, 104a/7, 106a/13, 164a/15, 167b/4, 167b/13, 171b/13, 190b/9, 200b/6, 263a/10, 267b/2, 267b/4, 267b/7
v.-dılar (1) 91a/12
v.-dıyıdı (1) 150a/2
v.-duğıdur (1) 140b/4
v.-duğın (1) 241b/2
v.-duḳda (1) 253b/4
v.-dum (4) 27b/8, 257a/14, 277a/1, 277b/9
v.-duñ (1) 156b/7
v.-ıcaḳ (4) 8b/4, 10a/2, 150a/1, 256a/13
v.-ınca (7) 15b/4, 15b/5, 15b/5, 54a/5, 106a/12, 143b/7, 159b/2
v.-madı (1) 206a/5
v.-maya (2) 170b/8, 235b/9
v.-maz (1) 91a/14
v.-mış (5) 213a/13, 253b/11, 253b/15, 261a/3, 305a/7
v.-mışlar (2) 262a/7, 298a/13
v.-sa (8) 20a/2, 189b/1, 189b/7, 206a/6, 217a/2, 303b/2
v.-sun (1) 22a/12
v.-up (7) 8b/10, 69b/14, 256b/14, 259b/2, 259b/14, 303b/8, 308a/12
v.-ur (12) 7a/1, 8a/9, 12b/8, 12b/10, 92b/10, 101b/11, 178a/2, 201b/13, 202b/7, 207a/2, 231b/4, 260a/1
v.-urlar (1) 215b/5
v.-uruz (1) 19a/15

varıl- : Varılmak, ulaşılmak
v.-ur (1) 27b/11

vārid Ar.: Gelen, vâsıl olan, erişen; bir şey hakkında çıkan, söylenen, olması beklenen
v.-dür (1) 3a/15
v.-i (1) 280a/9
v. ol- (8) 4b/1, 25a/13, 25a/14, 37b/5, 39b/9, 268a/7, 270a/9, 270a/9

varmaḳ(ġ) (2): Varmak, ulaşmak, gitmek 189b/2, 219b/13
v.-dur (1) 83a/3
v.(ġ)-ıla (1) 83a/2

varrāḳ Ar. (1): Kâğıtçı, defter satıcısı 230b/5

varṭa : Tehlike, içinden çıkılması güç iş
v.-sına (1) 278b/3

vasaṭ Ar. : Orta
v.-ında (1) 129b/1

vaṣf Ar. (1): Nitelik, hâl, sıfat; bir kimsenin veya şeyin durumunu, anlatarak tarif etme; övme 261a/15
v. it- (1) 257b/14
v. ol- (2) 158a/4, 255b/8

vaṣfiyye Ar. : Vasıfla, nitelikle ilgili
v.-dür (1) 246a/2

vāṣıl Ar.: Erişen, ulaşan, kavuşan
v. ol- (3) 221b/6, 290a/10, 299b/13

vāsıṭa Ar. : Aracı, araya giren; âlet, araç
v.-sıyla (4) 8a/11, 40a/3, 43a/9, 115a/4
v.-sıyladur (1) 40a/2
v.-yla (1) 8a/12

vāsıṭasuz Ar.+T. (3): Araçsız, bir araç, yardımcı olmadan 8a/12, 28b/7, 43a/7
v.-dur (1) 40a/2

vāşıṭī Ar. (1): İyi cins bir kamış kalemi 258a/5

vaṣī Ar. (1): Bir yetimin veya akılca zayıf ve hasta olan bir kimsenin malını idare eden kimse 235a/10
v.-dür (1) 225a/11
v. ol- (1) 236a/10

vāsi' Ar. (3): Geniş; açık; enli, bol 231a/12, 243b/7, 258b/6
v.-dür (2) 50a/5, 112b/7
v.-e (1) 97a/13
v.-yidi (1) 258b/12
v. ḳıl- (1) 71a/14
v. ol- (8) 34b/9, 56b/8, 94a/13, 106a/15, 108a/4, 178b/3, 202b/13, 231a/13

vaṣıyyet Ar. (1): Bir kimsenin öldükten sonra yapılmasını istediği şey 196b/3
v.-dür (1) 280b/4
v.-e (3) 55b/10, 300a/2, 301b/11
v. eyle- (1) 196b/3
v. it- (2) 101b/2, 196a/4, 302b/3

vaṭab Ar. (1): Tuluk, sıvıları saklmak için koyunun bütün olarak derisinden yapılan kap 238b/14

vaṭan Ar. (5): Yurt 104a/5, 104a/6, 131a/3, 266a/15, 289b/8
v.-da (1) 157b/4
v.-ı (1) 179a/11
v.-ına (9) 79b/8, 104a/8, 104a/9, 170b/8, 210a/6, 231b/7, 236b/15, 304b/6, 305b/2
v.-larından (1) 70a/10
v. dut- (1) 303b/2

vaṭy Ar.: Çiftleşme
v. it- (3) 135a/8, 144b/9, 239b/6

vāv Ar. (7): Arap alfabesindeki v harfi, vav 126a/7, 148a/5, 221b/9, 230b/5, 238b/5, 238b/6, 291b/5
v.-a (1) 140a/11

vay (1): Şaşma ünlemi 55a/1

va'ẓ Ar. (2): Bir kimseye kalbini yumuşatacak surette söz söyleme; dinî öğüt 199b/13, 233b/12
v.-dur (1) 280b/4
v. it- (2) 191a/4, 233b/11

vażʻ Ar. (1): Koyma, konulma, tâyin etme; meydana getirme; kurma 176b/13
v.-ında (1) 254b/12
v.-ından (1) 108a/4
v. it- (4) 125a/12, 180a/13, 275a/4, 299b/1
v. ol- (1) 3b/12

vāżıḥ Ar. (1): Açık, meydanda, belli 282b/8
v. ol- (2) 58b/7, 282b/10

vażīʻ Ar. (1): Alçak, bayağı, adi 226a/6

vażm Ar. (1): Üzerine et konulan tahta, kap 239a/1

ve (3697): "Ve" bağlacı 1b/3, 1b/3, 1b/4, 1b/5, 1b/6, 1b/9, 1b/10, 1b/11, 2a/3, 2a/4, 2a/5, 2a/8, 2a/10, 2a/12, 2a/13, 2a/14, 2a/14, 2b/4, 2b/5, 2b/5, 2b/12, 2b/12, 2b/13, 3a/1, 3a/1, 3a/3, 3a/10, 3a/14, 3b/4, 3b/7, 3b/11, 3b/12, 3b/13, 4a/3, 4a/5, 4a/8, 4a/8, 4a/13, 4b/4, 4b/6, 4b/8, 4b/9, 4b/11

vebā Ar. (4): Veba hastalığı 131b/1, 204b/14, 288b/8, 291b/11
v.-dur (2) 70a/14, 205a/7

vebāl Ar.: Şiddet, azap; günâh
v. ol- (3) 154b/14, 290b/9, 306b/7

vec' (bk. **veca'**) Ar. (8): Ağrı, sızı, acı 251b/14, 287b/14, 287b/15, 288b/7, 289a/4, 291a/2, 290a/12, 290a/14

v.-e (1) 238b/9
v. it- (1) 284b/15
veca' (bk. **vec'**) Ar. (2): Ağrı, sızı, acı 150b/10, 251b/14
v.-dan (1) 150b/9
vech Ar. (32): Yüz, surat;üst, satıh, düz; ön, alın; tarz, sebep, vesile; vasıta 25b/14, 26a/2, 32a/5, 36b/12, 42a/15, 42b/3, 56b/11, 68b/11, 83b/5, 83b/8, 83b/10, 83b/12, 83b/13, 83b/14, 84a/1, 95a/7, 96a/4, 96a/4, 97a/14, 122b/3, 159b/9, 171a/11, 177b/6, 188a/10, 188b/13, 202a/5, 259b/10, 261a/9, 272b/8, 299a/14, 306a/15
v.-de (2) 60a/14, 60b/1
v.-e (1) 58b/4
v.-i (10) 25b/3, 28b/15, 35a/10, 35b/4, 59b/13, 59b/13, 60a/5, 60a/6, 93b/13, 97a/11
v.-ile (33) 7a/3, 9a/13, 10a/5, 23a/8, 23a/8, 25a/13, 25b/13, 27a/13, 33b/4, 38a/11, 41a/10, 41b/2, 43b/7, 44a/10, 63a/6, 72a/9, 114b/14, 115b/15, 171b/4, 176b/2, 190b/1, 198b/15, 203b/10, 240b/5, 240b/6, 241b/5, 255b/10
v.-iledür (2) 199a/10, 201a/11
v.-in (1) 261a/9
v.-lerile (1) 83b/2
v. üzre ol- (1) 188b/13
v.-i ḳal- (1) 271b/6
vecheyn : İki yan, iki yüz, iki taraf
v.-üñ (1) 93b/15
vechihi Ar. (1) Bu münasebetle, bu yüzden 271b/5
vecih Ar.: Bir kavmin ulusu, büyüğü, başkanı
v. ol- (1) 194b/1
vechsüz (1): Sebepsiz; uygunsuz 154b/13
vedi'āt Ar. :Emanet
v.-ı (1) 300a/3

vefā Ar. (1): Sözünü tutma, sözünü yerine getirme; dostluğu devam ettirme; yetişme, yetme, ödeme 242b/3
v.-sı (3) 84a/8, 141b/1, 151b/15
v.-sındadur (1) 54a/6
v. it- (5) 18a/15, 24a/6, 200a/7, 204b/7, 277a/12
v.-sı ol- (1) 124a/7
vefāt Ar.: Ölüm, ölme
v. it- (4) 122a/10, 122a/11, 167a/6, 167a/15, 174a/14
vehem(m) (bk. **vehm**) Ar.: Yersiz korku, şüphe, kuruntu
v.-dür (1) 242b/1
v(m).-e (1) 85b/6
vehim-nāk Ar. (1): Kuruntulu, korkulu 13a/9
vehm (bk. **vehemm**) Ar.: Kuruntu, yersiz korku; şüphe
v.-den (1) 104a/12
vehmiyye Ar. (1): Gerçekte olmayan, fakat olduğu sanılan, kuruntu 72a/9
v.-den (2) 75a/5, 81b/5
v.-yi (1) 9b/5
v.-nüñ (1) 69a/11
vekil Ar. (3): Vekâlet makamının en üstün âmiri 204b/11, 235a/10, 236a/10
velākin Ar. (6): Ama, fakat 23a/11, 24b/1, 24b/3, 49b/10, 57a/14, 244b/2
velāyet Ar. (1): Başkasına sözünü geçirme 157a/3
v.-i (1) 105b/4
veled Ar. (20): Çocuk; oğul 62a/5, 126a/7, 188b/12, 188b/13, 246a/6, 116a/3, 121b/4, 129a/5, 134a/8, 141a/4, 144a/12, 144a/15, 152a/13, 152b/9, 154b/4, 158a/14, 188b/11, 238a/1, 244b/13, 244b/14
v.-dür (15) 112a/3, 126a/11, 131b/15, 132b/8, 134a/4, 134a/5, 143b/15, 145b/6,

149b/3, 153a/3, 153a/11, 154b/7, 185b/12, 206b/4, 243a/11
v.-e (2) 122a/3, 246b/13
v.-i (3) 249a/6, 285a/3, 294b/14
v.-ile (1) 185b/10
v.-in (1) 141b/14

velî Ar.: Ermiş, eren
v.-lerden ol- (1) 194b/14
v. ol- (1) 60a/11

velvele Ar.: Gürültü, patırtı, yaygara
v. it- (1) 254a/1

verā' Ar. (2): Arka, geri; başka, gayrı 28b/8, 271b/9
v.-ı ḥicābdan ol- (1) 271b/9

vera' Ar. (5):Haramdan kaçma; kaçınma 30a/8, 115a/11, 121a/8, 132b/5, 265a/10
v.-a (3) 139b/1, 227a/6, 263a/2
v.-da (1) 213a/2
v.-dur (4) 113b/6, 157b/10, 160b/1, 153a/5
v.-ı (2) 115b/4, 125b/1
v.-ile (1) 122b/1

verd Ar. (2): Gül 126a/7, 126a/12

verem Ar. (2): Verem hastalığı 291b/5, 291b/5

vereṣe Ar. (1): Mirasçılar 40a/15
beyne'l-v. (1) : Mirasçılar arasında 228b/1
v.-sidür (1) 66b/15

verşān Ar. (1): Kumru 148a/5
v.-ı (1) 148a/8

vesāde Ar. (1): Döşek, yastık 238b/13

vesāvis Ar. (2): Vesveseler, kuruntular 12a/4, 72a/9

vesāyir Ar. (4): Ve başkaları, ve bunun gibiler 124a/1, 179b/11, 180a/15, 190a/11
v.-i (1) 49b/15

vesîle Ar.: Yol, vasıta; bahane, sebep; fırsat
v.-dür (1) 96a/11
v. it- (1) 193b/14
v. ol- (1) 223b/8

vesvās Ar. (2): Şeytan 83b/14, 104a/13

vesvese Ar. (1): Şüphe, kuruntu 82b/13
v.-lerinden (1) 100b/9
v. it- (3) 10b/5, 67a/7, 129b/15

veş (وش) (1): Kuyu ? 90a/14

veşy Ar. (2): Bir çeşit elbise 248a/12, 248a/13

veted Ar. (1): Ağaç kazık 238b/6

vetîn Ar. (1): Damar, kalp damarları 178a/2

veyā Ar.+Far (376): Veya, veyahut, veya edatı 12a/12, 25a/2, 29b/9, 76b/5, 101b/14, 102a/4, 104b/11, 106a/1, 106b/15, 106b/15, 106b/15, 107a/10, 107a/10, 109a/14, 109b/9, 110a/5, 111a/15, 111b/1, 111b/6, 111b/7, 111b/10, 111b/11, 112a/5, 112b/1, 112b/14, 113a/9, 113b/1, 116a/8, 116a/9, 116a/10

veyāḫod Ar. (44): Veyahud, ya da 9b/5, 10a/12, 20a/6, 21b/5, 28b/7, 30b/14, 33b/12, 33b/12, 106a/2, 106a/7, 116a/8, 123b/1, 123b/3, 134a/4, 134a/9, 136a/11, 153b/10, 159a/15, 160a/13, 164b/7, 166b/11, 171a/14, 173b/4, 173b/7, 179a/7, 185a/11, 225b/2, 235b/11, 239b/14, 267a/10, 281a/10,

vezāret Ar. (2): Vezirlik, paşalık 3a/4, 143a/3

vezeġa(t) Ar. (1): Bir çeşit büyük keler 148a/8

vezî (Ar. vedî) (2): Küçük abdest bozulduktan sonra çıkan su 189a/3, 220b/9

vezir Ar. (10): Vezir; valilik, vekilik gibi yüksek rütbelerde bulunan "paşa" ünvanını taşıyan kimse 50a/10, 52a/5, 52b/1, 52b/3, 88a/9, 234b/4, 291b/9, 141b/5, 238a/6, 226a/5
v.-de (1) 53a/12
v.-dür (1) 52a/4
v.-e (2) 52b/2, 66a/8
v.-i (1) 204b/10
v.-ile (1) 53a/4
v.-ise (1) 52/14
v.-ler (1) 234b/4
v. ol- (7) 88a/3, 88b/2, 50a/8, 134b/9, 141a/13, 265b/4, 286b/11

vezn Ar. (1): Tartma, tartılma 222a/4

vi'ā Ar. (1): Kap, mahfaza 239a/2

vicdān Ar. (2): İnsanın içindeki iyi ile kötüyü ayırdeden duygu 37b/1, 49b/15

vilāyet Ar. (22): Bir şeyi kudretle elde etme; memleket, yurt; dostluk, muhabbet 103b/10, 111a/13, 142a/9, 156a/7, 165a/1, 198a/10, 200a/2, 200a/15, 200b/4, 206a/2, 232a/9, 241b/1, 242a/10, 250a/1, 266a/8, 283b/7, 293b/14, 230b/13, 232a/5, 241a/15, 275a/15, 218b/2
v.-de (2) 156a/11, 281a/14
v.-den (2) 231b/3, 290a/6
v.-dür (13) 102a/9, 108a/2, 121a/12, 125b/5, 126a/7, 130b/15, 160b/8, 223a/9, 223b/12, 238a/8, 242b/12, 244a/12, 245b/10
v.-e (30) 79a/9, 94a/4, 99a/8, 99a/9, 100a/1, 109a/4, 121a/4, 143a/4, 145a/1, 148b/14, 154b/2, 175b/12, 186b/3, 187a/9, 191b/8, 191b/9, 193a/13, 198a/14, 200a/15, 206a/10, 212a/3, 219a/3, 223a/6, 231b/3, 232b/1, 241a/13, 262b/7, 298b/3, 301b/1, 303a/14
v.-i (3) 205b/1, 206b/5, 215a/5
v.-inde (1) 208a/11
v.-inden (3) 57a/8, 118b/3, 284b/2
v.-ine (1) 200b/5
v.-leri (1) 79a/14
v.-üñ (1) 275a/14
v. vir- (1) 93b/7
v.-inden ol- (1) 82b/9
v. bul- (1) 102b/2

vildān Ar.: Yeni doğmuş çocuklar
v. ol- (1) 144a/12

vir- (5): Vermek 26b/2, 32b/8, 59a/9, 155b/6, 260b/13
v.-di (29) 10b/4, 20b/12, 27b/12, 36a/14, 37a/7, 43a/15, 43b/2, 59a/11, 107b/9, 107b/9, 125b/13, 126b/1, 134a/10, 155b/7, 167a/3, 233a/2, 247b/4, 247b/4, 260b/15, 263a/15, 264b/9, 272a/2, 272a/13, 272b/6, 272b/8, 273b/3, 302b/7, 303b/9, 303b/14
v.-diler (5) 162a/4, 240a/5, 241b/14, 244a/4, 257b/10
v.-dise (1) 260b/15
v.-dügi (7) 122a/5, 191a/8, 239b/10, 260b/4, 263b/12, 301b/15, 302a/5
v.-dügüm (1) 261a/2
v.-dükleri (1) 219a/12
v.-düm (1) 184b/11
v.-e (55) 31a/2, 56b/12, 63b/11, 92a/10, 93a/10, 106a/10, 107b/10, 129a/3, 133b/8, 134a/7, 143b/3, 146a/11, 148b/3, 157a/13,

169b/3, 173a/11,
173a/12, 174a/2,
174a/3, 175a/5, 177a/8,
177a/12, 177b/5,
186a/9, 188a/4, 189b/1,
189b/9, 190b/5, 195b/1,
195b/10, 200a/9,
201b/4, 203b/1, 206a/1

v.-eler (2) 42a/1, 231b/8
v.-elüm (1) 219a/12
v.-em (1) 277b/5
v.-en (4) 26b/3, 44b/2, 191a/7, 219a/13
v.-esin (2) 32b/11, 132a/8
v.-medi (3) 43b/1, 155b/6, 256b/6
v.-medin (1) 279b/1
v.-medüñ (1) 177b/1
v.-melü (1) 42a/10
v.-meñ (1) 22b/2
v.-mese (1) 227a/2
v.-meye (9) 56b/12, 132b/12, 177a/13, 177a/15, 193a/1, 198b/12, 208b/11, 210b/11, 235a/15
v.-meyüp (1) 288b/8
v.-mez (1) 63b/13
v.-mezüz (2) 23a/7, 40b/2
v.-miş (4) 162b/8, 175a/1, 239b/14, 267a/10
v.-mişdür (2) 111a/9, 144b/4
v.-mişidi (1) 106a/15
v.-mişler (2) 185a/5, 245b/5
v.-mişlerdür (1) 113b/10
v.-se (27) 26a/3, 91a/3, 130a/14, 153b/10, 190b/5, 191a/9, 193a/3, 193a/4, 193a/4, 198a/11, 198a/12, 205b/13, 206b/7, 212a/13, 252b/15, 281a/10, 296a/4, 299b/5, 302a/4, 302a/7, 302a/15, 302b/1, 302b/2, 302b/2, 302b/3, 304a/4, 307a/13
v.-seler (5) 11b/10, 11b/13, 12a/1, 122a/7, 231b/7
v.-sün (2) 283b/5, 28b/4
v.-üñ (5) 21b/5, 22a/11, 22a/14, 22b/1, 22b/8
v.-üp (1) 59a/2
v.-ür (31) 24a/3, 38b/2, 42a/9, 51a/1, 81b/11, 85b/10, 125b/11, 135a/3, 137b/11, 140a/5, 140b/12, 156a/15, 191a/7, 191a/11, 193b/7, 198a/6, 198a/7, 198a/9, 204b/4, 206b/7, 223b/13, 227b/3, 229b/5, 231a/6, 231a/10, 238a/3, 238a/4, 252b/14, 264a/8, 266b/12, 302a/3
v.-ürdi (2) 115a/5, 115a/6
v.-ürin (1) 25b/14
v.-ürler (8) 24a/6, 38a/4, 43a/13, 63a/11, 63b/10, 184b/9, 227a/1, 257b/7
v.-ürsem (1) 59a/12
v.-ürsin (1) 302a/13
v.-ürüz (3) 23b/8, 29a/1, 40b/2

virān Ar. (2): Yıkık, yıkılmış 239a/10, 239a/10

vird Ar. (1): Belli zamanlarda okunması âdet olan Kur'ân cüzleri, duaları 282b/1

virici (2): Verici, veren 74a/14, 222b/8
v.-dür (3) 63a/9, 63a/10, 83a/6

viril- : Verilmek
v.-di (2) 3b/14, 95b/13
v.-dügi (1) 23b/4
v.-dükleri (1) 96a/3
v.-e (8) 93b/7, 184a/3, 205b/1, 228b/7, 228b/8, 262b/9, 265a/11, 293b/5
v.-en (2) 10b/11, 302b/6
v.-inceye (1) 23b/4
v.-medi (1) 21b/4
v.-mez (1)23b/6
v.-se (1) 21b/4
v.-ür (3) 7a/14, 23a/10, 40a/9

virilmek(g) : Verilmek
v.(g)-e (1) 281a/7

virmek(g) (8): Vermek 21b/5, 24b/3, 25a/4, 69a/2, 212a/8, 212a/12, 212a/12, 302b/5
v.(g)-e (3) 33a/6, 44b/12, 95a/9
v.(g)-ile (1) 249b/1
v.-de (1) 276a/1

v.-den (1) 242b/9
v.-dür (7) 113b/7, 140a/9, 169a/10, 213b/11, 218b/2, 228b/3, 237b/5
virmemek(g) : Vermemek
v.(g)-e (1) 300a/4
vişāl Ar. : Ulaşma; sevgiliye kavuşma
v.-üñ (1) 41a/8
vizārāt Ar. (2): Vezirlikler 88a/5, 88a/5
vizāret Ar. (2): Vezirlik 50a/9, 253b/2
v.-den (1) 253a/14
v.-e (2) 50a/8, 50a/8
vuḥūş Ar. (1): Yabanî hayvanlar 225b/15
v.-uñ (1) 184b/4
vuḳū‘ Ar. (1): Olma, oluş; rastlama, isabet etme 37b/1
v.-ı (3) 26b/13, 36a/7, 36b/10
v.-ına (1) 270a/8
v.-ından (1) 23a/10
v.-ınuñ (2) 4a/8, 14a/14
vur- : Vurmak; dövmek
v.-alar (1) 162b/14
v.-anı (1) 209b/12
v.-dı (2) 10b/11, 150a/2
v.-duğı (1) 216b/9
v.-dum (1) 277a/7
v.-mış (2) 262a/4, 284a/13
v.-sa (1) 304a/4
v.-up (1) 102a/11
v.-ur (2) 165a/8, 256b/13
v.-urlar (1) 229b/6
vurmaḳ (3): Vurmak; dövmek 208a/1, 216b/7, 216b/8
v.-dan (1) 133a/11
v.-dur (1) 216b/9
vurul- : Vurulmak, koyulmak
v.-dı (1) 306a/3
vuşūl Ar. (1): Ulaşma, erişme, varma 266a/15
v.-ıla (1) 68a/14
v. bul- (2) 96a/11, 307b/11
vużū Ar. (2): Abdest alma; abdest 106a/4, 191a/12
v.-nuñ (1) 106a/5
v. it- (1) 106a/1
vużūḥ Ar. : Açık ve belli olma, anlaşılır olma; açıklık
v.-dur (1) 14b/5

vü Far. (4) "Ve" bağlacı 3b/10, 91a/1, 133a/12, 215a/10
vücūd Ar. (9): Bulunma, var olma; insan veya hayvan gövdesi; ten 60b/11, 62a/12, 68b/14, 74b/7, 78a/3, 90b/11, 104a/2, 274b/2, 270b/8
v.-a (3) 1b/1, 8b/11, 107b/4
v.-dan (1) 278a/2
v.-dur (5) 102b/14, 110a/1, 110a/3, 117b/15, 224a/4
v.-ı (9) 75a/7, 84a/10, 84a/11, 95b/12, 108a/6, 255a/9, 258a/12, 273a/11, 274b/3
v.-ına (4) 23a/14, 23b/11, 23b/11, 107b/1
v.-ını (2) 60b/12, 109b/10
v.-um (1) 279b/6
v.-umuza (1) 11b/5
v.-uñ (1) 69a/1
v.-uñdan (1) 120b/8
v. bul- (1) 25a/14
v.-a gel- (1) 9a/14
vücūh Ar. : Yüzler, çehreler; bir memleketin ileri gelenleri
v.-da (1) 259b/8
v.-ıla (1) 48b/1
v.-ından (1) 32a/4
v.-larda (1) 171b/11
vürs̱ Ar. (2): Veraet, varis olma, mirasta hak sahibi olma 261a/11, 261b/9
v.-i nebevī ol- (2) 261b/7, 261b/9
v.-ile (1) 261b/12
vüs‘at Ar. (4): Genişlik, bolluk; boş meydan, fırsat 95a/8, 96a/2, 141a/6, 160a/6
v.-a (1) 156b/13
v.-dur (1) 17a/11
v.-ı (2) 101b/15, 106a/9
v.-ıdur (1) 103a/2
vüs̱ūb Ar. (1): Atlamak, sıçramak 221b/14
vüzerā Ar. (2): Vezirler 67a/6, 145b/8

-Y-

yā Far. (472) Yahut, veya, ya da 8a/10, 8a/10, 8a/15, 10a/1, 11a/4, 11a/11, 11a/11, 11a/11, 12a/4, 12a/4, 17b/12, 19a/6, 19b/13, 20a/2, 20a/11, 22a/13, 24a/5, 24a/7, 24a/7, 24a/15, 27a/2, 27a/2, 27a/13, 28b/5, 28b/15, 30b/1, 30b/2, 30b/3, 31b/7, 34a/8, 36a/8, 36a/8, 36a/9, 36b/15, 37b/10, 40a/2

yā Ar. (30): "Ey!" anlamındaki seslenme edatı 19b/10, 19b/10, 32a/9, 32a/15, 32b/8, 32b/11, 47b/1, 55a/4, 58b/8, 58b/9, 59a/8, 95b/6, 127b/3, 142a/14, 162a/2, 162a/11, 164a/8, 165a/5, 210a/13, 253b/12, 254a/5, 257a/12, 262a/12, 262a/12, 262a/15, 264a/4, 267a/15, 268a/9, 268a/15, 275b/7

yā Ar. (8): Arap alfabesindeki "y" harfi 126b/6, 137a/1, 148b/12, 222a/8, 230b/6, 239a/10, 291b/14, 291b/15

yabān Far.: Çöl, sahra; yabanî

y.-a (7) 145b/14, 146a/3, 146a/4, 150b/3, 162b/10, 234b/10, 290a/5

y.-da (1) 138b/8

yābende Ar. (1): Bulucu, bulan; kaşif 307a/13

yābis(e) Ar. (1): Kuru 124b/9

y.-ise (1) 122b/8

yad : Yabancı, garip

y. it- (1): Uzak tutmak; yabancı saymak 3b/11

yād Far.: Hatırlama, anma

y. it- (3) 3b/11, 120a/10, 275b/8

yaġ (14): Yağ 32a/11, 32b/1, 33a/15, 46b/13, 115a/5, 162a/12, 215b/9, 232b/13, 237a/10, 237a/11, 238b/5, 294b/3, 294b/4, 294b/6

y.-dur (1) 185a/11

y.-ı (8) 84a/8, 118a/11, 126b/4, 131a/1, 134b/3, 142b/5, 162a/13, 203a/4

y.-ıla (1) 215b/9

y.-ın (5) 114a/6, 159a/1, 185a/12, 227a/7, 227a/7

y.-ını (1) 112b/9

y.-uñ (1) 294b/5

y. dürt- (5) 294b/2, 294b/8, 294b/9, 294b/10, 294b/10

yaġ- : Yağmak

y.-a (4) 113b/13, 132a/2, 205a/3, 281a/9

y.-ar (2) 71a/13, 77a/11

y.-dı (1) 132a/5

yaġcı (1): Yağcı 225b/3

yaġlu (2): Yağlı 161a/7, 161a/8

y.-dur (1) 180a/8

yaġma : Çapul, zorla mal alma

y. it- (1) 200b/12

yaġmalan- T.: Zorla alınmak

y.-a (1) 88a/3

yaġmur (11): Yağmur 51a/4, 51a/7, 71b/11, 75a/7, 75a/8, 75a/8, 75a/9, 75a/13, 76a/8, 77a/4, 255b/3

y.-a (2) 70b/1, 73a/1

y.-dan (2) 76b/3, 78a/9

y.-dur (3) 70b/1, 135a/4, 135a/5

y.-ıla (1) 73a/12

y.-lar (1) 75b/13

y. yaġ- (3) 71a/13, 205a/3, 281a/9

yaġmursuz (3): Yağmursuz 72b/10, 76b/5, 76b/7

y. ol- (2) 71a/15, 73a/12

yaġrın : Sırt, sırtın yukarı kürek kısmı

y.-ında (1) 258a/7

yaġsuz (1): Yağsız 83b/15

yāḫod Far. (176): Veya, ya da; daha doğrusu 7b/12,

7b/13, 9a/9, 10a/1, 10a/10, 12b/13, 12b/ 15, 12b/ 15, 15b/13, 16a/1, 16a/1, 18b/11, 19a/1, 19a/3, 19a/6, 19a/7, 19a/8, 20a/2, 21a/15, 21a/15, 22a/14, 24a/7, 26a/3, 26a/15, 28b/8, 30b/4, 30b/12, 30b/12, 30b/13, 31a/2, 31a/10, 31a/15, 31b/9, 34a/8, 43a/8

yaḳ- : Yakmak; acıtmak
y.-a (2) 80b/5, 188b/8
y.-an (1) 84a/9
y.-ar (22) 66b/7, 70a/12, 73a/11, 79a/4, 79a/8, 79a/11, 79b/3, 79b/12, 80a/6, 80a/14, 80b/11, 80b/12, 80b/13, 81a/3, 83a/15, 84a/9, 84a/9, 84a/14, 84a/15, 86a/2, 160b/12, 270b/15
y.-duġı (2) 79b/13, 80a/7
y.-duḳ (1) 308a/14
y.-madı (1) 80b/10
y.-masa (1) 107b/3
y.-maz (1) 80a/15
y.-mış (3) 12b/15, 200a/6, 235b/11
y.-mışdur (1) 73b/12
y.-sa (3) 80b/4, 82a/3, 107a/13
y.-a y.a çık- (1) 188b/8

yaḳa : Yaka, elbise yakası
y.-sında (1) 134a/15

yaḳaẓa Ar. (2): Uyanıklık 27b/9, 275b/10
y.-da (14) 6b/15, 9b/14, 10a/5, 13a/12, 14b/14, 27a/10, 28a/13, 28b/9, 28b/11, 259b/9, 260b/14, 266b/10, 276a/4, 276b/6
y.-larında (1) 27a/14
y.-ya (2) 7a/9, 15a/7

yaḳaẓeten Ar. (4): Uyanıklık ile 259b/2, 259b/10, 260b/10, 261a/12

yaḳıcı : Yakıcı, yakan
y.-dur (2) 84b/6, 85a/6

yaḳın (17): Yakın 8a/1, 15a/8, 16b/5, 31a/5, 37a/8, 51a/10, 78a/6, 85b/3, 92a/14, 92a/15, 115a/7, 150a/1, 173b/12, 194a/8
y.-da (1) 80a/10
y.-dur (4) 40b/12, 72a/1, 178a/7, 221a/11
y.-ıla (1) 100b/8
y. eyle- (2) 266b/3, 266b/12
y. gel- (5) 165b/6, 196b/3, 279b/1, 286b/6, 287b/9
y. gelmiş ol- (2) 212b/1, 293b/1
y. ol- (26) 14a/13, 17b/14, 51a/11, 58a/3, 68a/2, 79b/7, 81b/15, 99b/4, 117a/15, 117b/6, 125b/1, 138a/10, 146a/12, 153b/10, 179b/3, 182b/11, 188b/15, 195b/4, 195b/4, 196a/8, 227a/6, 229a/12, 241a/14, 244b/7, 246b/4, 281b/8
y. olmış ol- (1) 201a/2
y. olmış ṭur- (1) 283b/4
y. var- (1) 150a/1

yaḳış- : Yaklaşmak, yakınlaşmak
y.-ur (1) 128b/8

yaḳin Ar. (1): Sağlam bilgi, kat'i olarak bilme 8b/5
y.-inden (1) 62a/13

yaḳmaḳ(ġ) (2): Yakmak, ateş yakmak 107a/15, 142a/1
y.(ġ)-ıçun (1) 85b/15
y.(ġ)-ıla (1) 85b/11

ya'ḳūb Ar. (2): Erkek keklik 148b/12, 151b/11

yāḳūt Ar. (9): Değerli bir süs taşı, yakut 245b/11, 244b/14, 245b/15, 246a/1, 246a/1, 246a/3, 271a/13, 243b/2, 245b/8
y.-dan (1) 248b/2

yalamaḳ (1): Yalamak 161a/2

yalan (14): Yalan 11b/10, 26a/2, 42a/9, 201b/4, 201b/12, 214b/3, 231b/1, 232a/6, 232a/7, 236b/5, 238a/14, 241a/7, 241a/8, 292b/2
y.-a (1) 73a/3
y.-dan (1) 241a/8
y.-dur (1) 79b/9
y. eyle- (1) 15b/8

y. ol- (2) 11a/13, 42a/6
y. söyle- (6) 26a/5, 26a/6, 42a/11, 154b/10, 193a/7, 299b/7
yalancı : Yalancı; insanı kandıran
y. irte vaktı (1) 15b/4
yalanlamak̦ (1): Yalan olduğunu söylemek 219b/10
yalıncak̦ (1): Çıplak, üryan 212b/13
yalıncak̦lık̦ (1): Çıplaklık 218a/5
yalıñlan- : Parlamak, ışıldamak, alevlenmek
y.-an (1) 80b/4
y.-dı (1) 80b/3
yaluñuz (6): Yalnız 4a/2, 9b/3, 156a/4, 220a/9, 242a/9
y. ol- (2) 156b/13, 222a/4
yaluñuzlık̦(ġ): Yalnızlık
y.(ġ)-ı (1) 222a/3
yalva (2): Bıldırcın 152a/7, 162a/15
yalvar- : Yalvarmak
y.-a (1) 284a/7
y.-sa (1) 217b/6
y.-ur (2) 217b/7, 284a/7
yan : Yan, taraf, yön
y.-ı (3) 158b/6, 158b/7, 192b/1
y.-ın (1) 193b/2
y.-ına (2) 22a/1, 22a/3
y.-ınca (2) 132b/6, 227b/3
y.-ında (6) 9a/13, 35a/6, 168a/12, 168a/13, 192a/4, 223b/4
y.-ındagı (1) 91a/9
y.-umda (1) 276a/2
y.-uñuza (1) 22b/11
y.-ında ol- (1) 288a/13
yan- : Yanmak
y.-a (2) 173b/4, 265b/7
y.-ar (4) 80a/11, 80b/14, 183b/15, 296a/14
y.-dı (1) 196b/14
y.-dılar (1) 20a/15
y.-duk̦dan (1) 80a/12
y.-madın (1) 306a/12
y.-mış (6) 79b/4, 80a/10, 80b/15, 82a/2, 85a/10, 183a/15
y.-sa (1) 82a/3
y.-mış ol- (2) 84b/8, 84b/10

yaña (4): Tarafa, yön 217a/6, 217a/7, 230b/13, 230b/13
yañak̦ (1): Yanak, yüz 171b/4
y.(ġ)-ı (1) 60a/15
y.(ġ)-ın (1) 167b/7
y.-da (1) 171b/3
yandur- : Yakmak, tutuşturmak
y.-sa (1) 82a/7
y.-ur (1) 83a/13
yandurul- : Yakılmak, tutuşturulmak
y.-mış (1) 82a/13
y.-mışdur (1) 82a/12
ya'nī Ar. (225): Yani, demek; sözün kısası, doğrusu 6b/2, 7a/8, 8a/8, 8a/14, 8b/5, 8b/11, 9a/5, 10b/7, 11a/12, 11b/2, 11b/8, 11b/9, 11b/15, 12a/5, 12a/9, 13b/7, 14a/8, 14a/11, 14b/6, 14b/10, 15b/7, 15b/10, 16a/6, 16a/9, 16a/10, 16b/13, 17a/13, 18a/6, 18a/8, 18a/11, 18b/2, 18b/9, 18b/10, 19a/13, 19b/5, 19b/15, 20a/12, 20b/5, 21a/2, 22b/7, 40b/6, 135b/4
yān'ī Ar. (1): Yemişçi, yemiş yetiştiren veya satan kimse 230b/6
yankesici (1): Hırsız 226b/6
yanmak̦(ġ) (1): Yanmak 115a/14
y.(ġ)-a (1) 20a/11
y.-dan (3) 83a/14, 83a/15, 84a/9
yap- : Yapmak, meydana getirmek, kurmak
y.-ar (6) 71a/7, 100b/15, 101b/14, 102a/4, 102a/6, 102b/10
y.-dı (1) 104a/1
y.-durur (1) 200a/8
y.-mış (1) 106a/12
y.-sa (6) 102a/5, 102a/7, 102a/8, 102b/3, 109a/3, 213b/2
yapıcı (1): Bir şey yapan, bir şey meydana getiren 222a/15
yapıl- : Yapılmak, meydana getirilmek, kurulmak

y.-a (1) 296a/13
y.-mış (1) 108a/9
y.-ur (1) 74a/6
yapış- : Yapışmak; musallat olmak; tutmak, sarılmak; cima etmek
y.-a (4) 160a/12, 175b/6, 192b/10, 292a/12
y.-acaḳ (1) 120b/3
y.-dı (4) 32a/13, 32a/14, 150a/10, 283b/13
y.-dum (3) 32a/12, 120b/3, 175a/5
y.-duñ (1) 120b/6
y.-maya (1) 158a/3
y.-mış (2) 245b/6, 276a/12
y.-mışlar (1) 257a/11
y.-sa (4) 93a/4, 158a/3, 176a/9, 303a/6
y.-ur (9) 32b/4, 32b/5, 32b/6, 74a/10, 94b/5, 131b/9, 155a/11, 177b/1, 306b/10
y.-up ṭur- (1) 120b/4
yapışıcı : Bir şeye sıkıca yapışan, sarılan
y.-dur (1) 94b/13
yapışmaḳ (1): Tutmak, cima etmek 221a/11
yapmaḳ (2):Yapmak, kurmak 19a/3, 102a/10
y.-da (1) 3a/4
yapraḳ(ġ) (2): Yaprak 15b/10, 15b/15
y.(ġ)-ı (3) 113a/15, 113b/7, 121a/15
y.(ġ)-ına (1) 110b/1
y.(ġ)-ısa (1) 15b/14
y.-ın (1) 15b/13
y.-ları (1) 111a/1
yār Far. (1): Dost; sevgili; ahbap 148b/11
y.-ı ġār (1)"Hicret esnasında Hz. Muhammed'e mağarada arkadaşlık etmiş olan Hz. Ebubekir" 253b/4
yar- : Yarmak, ortadan ikiye ayırmak
y.-salar (1) 180a/12
yara : Yara, cerahat
y.-sı (1) 113a/8
yara- : Yaramak, faydalı olmak
y.-r (1) 120a/4
yaraḳ(ġ) : Hazırlık, techizat; silâh
y.-larıyla (1) 282b/2
y.(ġ)-ı (1) 41b/8
y.(ġ)-ıdur (1) 176b/13
yaraḳla- : Hazırlamak
y.-r (1) 115a/2
yaraḳlan- (2): Hazırlanmak 267b/2, 267b/6
yarala- : Yaralamak
y.-duġı (1) 209a/7
y.-r (1) 207a/2
y.-sa (2) 209a/6, 209a/8
yaralan- : Yaralanmak
y.-mışdur (1) 287a/10
y.-sa (1) 209a/3
yaralu (1): Yaralı, yaralanmış olan 113a/7
y. ol- (7) 208b/14, 208b/15, 209a/1, 209a/2, 209a/4, 209a/4, 209a/9
yaramaz (85): Yararsız, boş, uygunsuz, zararlı, kötü 10a/10, 13b/1, 17a/4, 18a/3, 18b/5, 20a/6, 21b/12, 21b/14, 22a/6, 22b/9, 22b/11, 22b/13, 23a/6, 26a/12, 33b/12, 37a/2, 37b/2, 45a/12, 47a/10, 49b/3, 61b/2, 61b/3, 61b/14, 63a/14, 65a/6, 80b/4, 91b/14, 92a/15, 103a/6, 104a/3, 106b/6, 117a/9
y.-dur (74) 16a/13, 56a/3, 56a/3, 112b/1, 117a/11, 118a/4, 119b/15, 120b/9, 120b/12, 120b/13, 120b/15, 121a/6, 122a/4, 122a/13, 123b/11, 124a/5, 124a/9, 126a/15, 130a/14, 131a/6, 137b/8, 141a/6, 147b/2, 148a/13, 153a/10, 158b/1, 160b/10, 187a/3, 202a/4, 206b/9, 210a/4, 210a/4
y.-ı (1) 202a/2
y. gör- (1) 47b/14
y. kelām işit- (1) 127a/10
y. söz işit- (1) 152a/13

y. ol- (9) 20a/3, 91b/14, 103b/14, 119a/10, 182a/4, 248b/7, 289a/5, 291a/2, 295b/1

yaramazlıḳ(ġ) (5): Yararsızlık, uygunsuzluk, kötülük, fenalık 62a/10, 78b/2, 219a/7, 290a/1, 291b/10

y.(ġ)-a (2) 146b/5, 230b/3

y.(ġ)-ı (1) 218b/14

y.(ġ)-ıla (3) 49a/14, 49a/15, 71a/2

y.(ġ)-ın (1) 226b/9

y.(ġ)-ına (3) 43a/2, 78a/13, 109b/12

y.(ġ)-ından (2) 33b/11, 33b/11

y.-dur (2) 216b/6, 290a/13

y.(ġ)-ı ṭoḳın- (1) 204b/8

y. it- (6) 180a/13, 212a/15, 287b/3, 287b/14, 288a/13, 289a/6

y. itmiş ol- (1) 288a/12

y. ol- (2) 288a/14, 288a/15

y. ṣāḥibi ol- (1) 78b/3

yarar : İşe yarayan, faydalı 203b/2

yarasa : Yarasa, memeli kuş

y.-nuñ (1) 273a/13

yarat- : Yaratmak, meydana getirmek

y.-mazdan (1) 14a/9

yardım : Yardım, hizmet

y.-ın (1) 201a/6

y. eyle- (1) 229b/5

y. it- (2) 183a/6, 204b/6

yardımcı : Yardımcı, yardım eden, yardımı dokunan

y.-sı ol- (1) 292a/15

yarı (bk. **yaru**) (1): Yarı, yarım, bir şeyin yarısı 96b/9

y.-sı (1) 64b/15

yarıl- : Yarılmak, ortadan ikiye bölünmek

y.-mış (4) 80a/1, 180a/15, 180b/4, 305b/7

y.-sa (3) 170a/12, 233b/8, 290b/8

y.-up (1) 56a/9

yarındası : Ertesi, ertesi gün

y. ṣabāḥ (1) 166b/9

yaru (bk. **yarı**) : Yarı, yarım, bir şeyin yarısı

y.-sı (1) 64b/15

yas : Yas, ölüm veya bir felâketten doğan acı ve bu acıyı belirten davranışlar

y. dut- (1) 298a/10

yaşduḳ (1): Yastık 238b/13

yāsemin Far. (2): Yasemin çiçeği 126b/6, 126b/9

yaṣṣı (1): Yassı, yayvan ve düz 258b/5

y.-yıdı (1) 258b/6

yaş (3) : Gözyaşı 117a/14, 185b/4, 185b/7

y.-ı (1) 185b/9

y.-ıdur (1) 110b/10

y.-ıyla (1) 234b/2

y.-ları (1) 280a/15

y. aḳ- (4) 117b/1, 117a/15, 185b/4, 185b/6

yaş (12): Taze 111b/12, 111b/14, 111b/15, 113a/5, 117b/10, 118b/6, 119b/5, 119b/6, 124a/2, 124a/6, 185b/2, 249a/10

y.-ı (1) 117a/3, 124a/3, 126a/5

y.-ından (1) 121a/13

yaş : Yaş, ömür

y.-ar (1) 130a/12

uzun y. sür- (1) 245a/12

y.-ı uzun ol- (1) 178b/11

yaş : Yaş, nemli, ıslak

y.-ısa (1) 214b/1

yaşıl (14): Yeşil 74b/15, 102b/10, 116a/10, 120a/10, 120a/13, 122b/5, 125b/6, 125b/8, 132b/4, 140a/15, 156b/5, 156b/9, 233a/14, 299b/2

y.-a (1) 174b/2

y.-ı (2) 120b/8, 133b/6

y.-ısa (1) 205a/7

y. ol- (2) 51a/1, 125a/4

yaşılistān : Yeşilliğin, bitkinin çok olduğu yer

y.-ı (1) 115b/7

yaşlu (4): Yaşlı, ihtiyar 173a/3, 173a/4, 173a/5, 276b/3

yat- :Yatmak, uyumak

y.-a (1) 13b/11

y.-acağı (1) 14a/4

y.-asız (1) 185a/9
y.-dı (3) 9a/12, 136b/14, 150a/2
y.-duñ (1) 254b/3
y.-mış (1) 253b/8
y.-mışısa (1) 15b/2
y.-sa (1) 12b/6
y.-up (2) 13b/10, 193b/2
y.-ur (10) 12b/14, 87a/10, 110b/12, 142a/13, 142a/13, 142a/14, 235a/14, 253b/11, 295b/3, 304a/8
y.-urken (3) 22a/1, 22a/5, 121a/3
y.-urlar (1) 141b/13
y.-urmış (1) 253b/12

yataḳ(ġ) : Yatak, bir şeyin çok bulunduğu yer
y.(ġ)-ı (1) 138a/1

yatlu (2): Kötü, fena, uğursuz, adi 178b/6, 179a/12
y.-dur (1) 233a/5
y. ol- (2) 178b/6, 182b/14
y. gör- (1) 233a/5

yatmaḳ (3): Yatmak, uyumak 7b/1, 211b/14, 211b/15

yatsu (1): Yatsı, yatsı namazı vakti 15a/15
y.-yın (1) 65b/8
y. namāzı (1) 176b/1

yavrı (bk. **yavru**) (1): Yavru, küçük 159a/12
y.-ların (1) 159a/15
y.-larıyla (1) 133b/11
y.-sı (2) 133b/14, 148a/8
y. ol- (1) 144a/12

yavru (bk. **yavrı**) (1): Yavru, küçük 154b/4
y.-lar (1) 147b/15
y.-sı (1) 141a/1
y.-sın (2) 136a/4, 154b/6
y.-sın bağışla- (1) 147a/6

yavu : Kayıp, kaybedilmek, görünmez olmak
y. ḳıl- (3) "kaybetmek" 123a/14, 133b/8, 199a/2

yay (5): Yay, ok atmakta kullanılan araç 205b/12, 205b/13, 205b/15, 206a/2, 206a/2
y.-ı (1) 205b/14
y.-ın (1) 206a/3

yay- : Yaymak, bir şeyi açarak, düzelterek bir alanı örtecek biçimde sermek
y.-dı (1) 176b/9

yayan (1): Yayan olarak, yürüyerek 102a/14

yaycı (1): Yay yapan veya satan kimse 228a/5

yaz- : Yazmak, yazı yazmak
y.-a (1) 209a/13
y.-alar (3) 104b/9, 202a/3, 293b/14
y.-amaz (1) 240b/5
y.-ar (5) 194a/1, 194a/2, 223b/3, 239b/13, 240a/13
y.-arsa (2) 240b/2, 240b/6
y.-dı (3) 8b/9, 14a/10, 68b/9
y.-duġı (1) 239a/15
y.-dum (1) 234a/14

yazı : Ova, ıssız kır
y.-da (1) 77a/2

yazıcı (3): Yazıcı, yazı yazan kimse 226a/9, 229b/2, 240b/7

yazıl- : Yazılmak
y.-mış (4) 196a/4, 196b/6, 240b/1, 254b/4
y.-up (1) 257b/3
y.-ur (1) 234a/14

yazın (4): Yaz mevsiminde, yaz aylarında 16a/3, 76a/14, 85b/6, 248a/9

yazın- : Yazılmak
y.-mış (1) 241b/1

yazmaḳ(ġ) (1): Yazmak, yazı yazmak 46b/8
y.(ġ)-ıla (1) 46b/8

yazmamaḳ (1): Yazmamak 234a/14

yazu (3): Yazı 193b/12, 240a/12, 240a/13

yė- (4): Bir şey yemek 113a/8, 114b/2, 123b/3, 123b/3
y.-di (6) 113a/8, 123b/4, 138b/7, 148b/1, 155b/14, 161a/9
y.-dügi (2) 124a/1, 148b/6
y.-medi (2) 111b/13, 138b/2
y.-mese (3) 157b/8, 158a/10, 307a/13
y.-mez (1) 161a/7
y.-miş (2) 161a/5, 197b/5

y.-ñ (1) 156b/8
y.-r (50) 65a/12, 71a/6, 86a/3, 116b/14, 117b/3, 119a/12, 122b/13, 123a/2, 123a/4, 123b/5, 130a/6, 134a/3, 139b/4, 139b/13, 144a/14, 145a/13, 157a/12 158a/10, 158a/15, 158b/10, 158b/14, 158b/15, 159a/5, 159a/6, 159a/10, 159a/12, 159b/3, 160b/2, 161a/4, 161b/7, 161b/15, 162a/1, 162a/1, 162b/6, 162b/9, 163a/6, 163a/13, 168b/7, 179b/11, 188a/2, 189b/12, 193b/13, 203b/1, 211a/2, 211a/15, 211b/4, 223b/10, 231a/7, 253a/1, 293a/1
y.-rem (4) 118b/7, 157b/2, 162a/13, 163a/10
y.-rken (1) 160b/12
y.-rler 2) 40b/3, 116a/13
y.-se (99) 12b/7, 12b/9, 31b/4, 31b/6, 110a/6, 111b/12, 111b/14, 111b/15, 112a/3, 112a/15, 112b/8, 112b/8, 113a/13, 113b/12, 116a/7, 116a/14, 117a/12, 117a/13, 117a/15, 118a/3, 118a/15, 118b/6, 119a/13, 119b/3, 121a/3, 121a/10, 123a/14, 123b/9, 124b/4, 124b/7, 124b/8, 124b/10, 125a/5, 125a/6, 125a/9
y.-sün (1) 133a/13
y.-ye (34) 13a/7, 80a/1, 112a/3, 122b/13, 123a/5, 124b/2, 124b/7, 125a/6, 156a/4, 158a/5, 158b/1, 159a/11, 161a/8, 162b/6, 162b/9, 163a/6, 164b/12, 168b/8, 174b/6, 179b/11, 179b/15, 180b/7, 186a/3, 186a/4, 190a/14, 197b/6, 201a/14, 201a/14, 211a/13, 211a/14, 211b/4, 241a/12, 283b/12, 297b/6
y.-yen (7) 121a/4, 128b/6, 142a/6, 162a/5, 162a/6, 162a/7, 162b/3
y.-yüp (2) 12b/5, 15b/2
y.-nür nesne ol- (1) 235b/15

yebāb Ar. (1): Harap, yıkık, viran 239a/10

yebuġāt (اليبوغات)Ar. (1): Zamk çıkarılan bir bitki ? 126b/10

yedeyn Ar. (2): İki el 218b/10, 278a/15

yed(ı) Ar. (3) : El 45b/12, 240a/14, 291b/15
y.-i (1) 74a/9
y.(i)-nde (1) 141a/3

yėdi (6): Yedi sayısı 55a/4, 84a/5, 84a/5, 156b/6, 268b/5 268b/14
y. başlu ol- (1) 130b/1

yėdi biñ (1): Yedi bin sayısı 156b/11

yėdici : Kılavuz, götürücü
y.-lere (1) 183a/15

yėdinci (17): Yedinci, sıralama sayısı 4a/7, 5a/3, 5b/6, 6a/1, 7a/12, 13b/2, 14a/13, 50b/7, 50b/11, 55a/5, 105a/9, 149a/1, 156b/7, 239a/10, 252a/4 269a/11, 269a/12

yėdi yüz (1): Yedi yüz sayısı 7b/5

yėdür- : Yedirmek
y.-se (2) 117b/10, 307a/13
y.-ür (1) 140a/5

yėdürmek (2): Yedirmek 212b/1 140a/9

yėl (11): Yel, rüzgâr 67a/2, 70a/1, 70a/4, 70a/5, 70a/6, 70b/8, 70b/11, 70b/15, 71b/10, 83b/14, 109b/1
y.-i (5) 70a/14, 70b/1, 70b/2, 70b/8, 70b/12
y.-ile (1) 70a/3
y.-inüñ (1) 96a/15
y.-lerle (1) 69b/15

y.-üñ (1) 70a/7
yel- : Koşmak, acele yürümek
y.-er (1) 238b/2
yelek(g) : Kuş tüyü
y.(g)-inden (1) 147a/5
y.(g)-iyle (1) 153a/14
y.-leri (1) 140a/2
yellemek (1): Osurmak 140b/10
yelmek (2): Koşmak, acele yürümek 222a/5, 222a/6
yėmek(g) (26): Yemek, yemek yemek 15b/2, 45a/8, 117a/9, 117a/10, 117a/11, 117b/4, 117b/12, 117b/12, 118a/2, 118a/4, 118a/7, 124b/8, 127a/10, 129b/4, 130b/15, 138b/15, 144a/4, 152a/3, 153a/3, 153a/4, 154a/9, 159a/1, 159a/4, 159a/7, 159a/10, 159b/10
y.(g)-e (3) 158b/15, 160a/13, 179a/7
y.-i (1) 225a/11
y.-den (1) 155b/10
y.-dür (3) 154a/10, 185b/1, 285b/5
yemīn Ar. (1): Yemin, ant 195b/7
y.-i (1) 291a/2
y. it- (6) 133b/9, 201b/4, 214b/4, 214b/5, 257a/5, 289b/5
yemīn bi'llāh Ar. (2): Allah'ın kutsal adına olan yemin
y. it- (2) 214b/2, 214b/3
yemīnen Ar. (1): Sağ taraf, sağ taraftan 89b/2
yėmiş (13): Yemiş, meyve 15b/11, 16a/3, 65b/10, 110a/6, 110a/6, 110a/14, 110b/4, 111a/5, 115b/14, 163a/3 228a/2, 229a/9, 252b/14
y.-den (1) 110b/5
y.-i (6) 113b/7, 116a/7, 118a/8, 120a/1, 120a/5, 126a/4
y.-ine (1) 110a/15
y.-ler (6) 4b/14, 109b/13, 110b/3, 110b/3, 110b/4, 155b/10
y.-leri (1) 111a/7
y.-lerinden (2) 307a/12, 307a/15
y. ḳoy- (1) 203b/7
y. vir- (1) 91a/3
yėmişçi (1): Yemişçi, meyveci 228a/1
y.-dür (1) 230b/6
yėmişlik : Yemiş olarak kullanılan, meyve
y. it- (1) 114a/2
yėmişsüz (1): Yemişsiz, meyvesi olmayan 120a/2
yėñ : Elbise kolunun el üzerine gelen kısmı
y.-inde (4) 134a/15, 173a/15
y.-inden (2) 147b/12, 226b/6
yen- : Yenmek, yeme işine konu olmak
y.-mez (1) 136a/3
yengeç (1): Yengeç 139a/1
yėñi (13): Yeni, yeni olan şey 51b/11, 52a/1, 52a/2, 214a/11, 216b/3, 226b/1, 226b/1, 230a/13, 231a/12, 242b/3, 242b/5, 248b/15, 249b/7
y. ol- (1) 233a/15
y.-ler (1) 248b/13
y.-si (1) 290b/2
y.-yse (1) 107a/3
yėñile- (1): Yenilemek, onarmak 95b/6
yėñilemek : Yenilemek, yeni haline getirmek
y.-den (1) 95b/7
yėñilen- : Yenilenmek, tazelenmek
y.-ür (1) 119a/14
yer : Yer, mekân; bir şeyin bulunduğu nokta
y.-i (2) 63b/6, 63b/6
yerbū' Ar. (1): Tarla fareleri 148b/12
yereḳān Ar. : Sarılık hastalığı
y.-ıla (1) 173b/4
ye's Ar. (2): Ümitsizlik, elem, keder 222a/8, 289b/6
y. it- (1) 295b/8

yesîr Ar.: Kolay
y.-dür (1) 116a/8
y.-le (1) 266b/15
y. ol- (3) 199b/7, 266b/3, 299b/8
yestehle- : Pislemek, dışkı çıkarmak
y.-di (1) 189b/4
y.-se (4) 189b/8, 189b/9, 189b/11, 189b/13
yėt- : Yetmek, kâfi gelmek
y.-er (2) 14b/8, 96b/2
y.-mez (1) 120a/15
yėt- (d) : Çekmek, götürmek; yedekte götürmek
y.(d)-e (1) 232b/8
y.(d)-er (1) 174b/5
y.-se (1) 133a/6
yėt- : Ulaşmak
y.-mez (2) 142a/11, 218b/1
yetāmā Ar. (1): Yetimler 225a/11
yėtecek : Yetecek kadar, yeter miktarda
y.-ce (1) 87a/15
yetîm Ar. (3): Yetim, ana-babası ölmüş çocuk 80a/1, 117b/7, 162b/13
y.-ler (1) 196a/1
y. ol- (1) 217a/12
yėtiş- (1): Yetişmek, ulaşmak 20a/14
y.-di (5) 55a/8, 104a/5, 204a/7, 243a/2, 260b/6
y.-dügi (3) 25a/7, 170b/3, 188a/6
y.-düm (1) 260b/9
y.-düñ (1) 86b/5
y.-e (205) 17a/2, 31a/10, 56b/2, 56b/14, 66a/11, 77a/6, 79b/15, 80b/8, 86b/14, 87a/2, 87a/13, 87a/13, 88a/12, 88b/15, 89a/3, 90a/11, 92a/8, 92b/5, 93a/5, 99a/13, 102b/7, 102b/8, 103a/1, 103b/10, 104a/6, 105b/4, 108a/8, 109a/4, 112b/8, 113b/9, 115a/13, 116a/8, 119a/6, 121a/4, 123b/5, 129a/1
y.-esin (1) 104a/6
y.-imez (1) 33b/5
y.-meye (2) 219a/7, 292a/15
y.-mez (1) 80b/7
y.-mezse (1) 115a/8
y.-miş (3) 115a/13, 212b/10, 226b/15
y.-mişdür (5) 3a/4, 73b/10, 73b/12, 121b/11, 271b/6
y.-se (6) 85a/2, 90b/9, 147a/5, 190a/4, 246b/14, 304b/1
y.-üp (2) 73a/11, 235a/8
y.-ür (32) 8a/7, 10a/12, 16b/4, 19a/8, 19a/10, 25b/12, 40b/4, 71b/9, 75a/10, 75a/10, 75a/10, 77a/3, 78b/4, 79b/2, 79b/12, 80a/9, 81a/6, 86a/3, 90b/10, 91a/2, 93a/9, 100a/9, 100a/12, 114b/11, 115a/5, 121b/9, 123b/12, 214a/10, 227b/11, 231b/9, 273b/8, 279a/1
y.-ürler (1) 93a/12
y.-ürse (1) 40b/3
y.-ürsin (1) 87b/14
yėtişdür- (bk. **yėtüşdür-**) (1): Ulaştırmak
y.-se (1) 224b/5
yėtişmek (1): Yetişmek, ulaşmak 73b/1
y.-dür (7) 156b/13, 162b/1, 214a/3, 219b/1, 248b/3, 250b/14, 289b/14
yėtmek : Ulaşmak, gelmek
y.-dür (1) 291b/12
yėtmiş (5): Yetmiş sayısı 271a/10, 271a/12, 271a/13, 271a/14, 271a/14
yėtmiş altı (2): Yetmiş altı sayısı 140a/6, 140a/10
yėtmiş biñ (4): Yetmiş bin sayısı 270b/14, 271a/10, 271a/11, 271b/1
yėtüşdür- (bk. **yėtişdür-**): Ulaştırmak
y.-dürdüñ (1) 260b/8
y.-dürür (1) 42b/1
yevm Ar. (11): Gün 17b/6, 17b/7, 17b/8, 17b/8, 18a/2, 18b/10, 26a/10,

268b/15, 272b/14, 299a/7, 305b/2
y.-i ʻid ol- (1) 198a/4

yevmen fe yevmen Ar. (1): Günden güne, gittikçe 252b/11

yıġlan- (bk. **yıġlın-**) : Çekinmek, kaçınmak, sakınmak
y.-a (1) 307a/5

yıġlın- (bk. **yıġlan-**) : Çekinmek, kaçınmak, sakınmak
y.-maġa (1) 208b/11
y.-ur (1) 74a/11

yıḳ- : Yıkmak
y.-a (1) 104b/3
y.-ar (2) 227b/14, 227b/14

yıḳıcı (1): Yıkıcı, bir şey yıkan kimse 228b/4

yıḳıl- : Yıkılmak
y.-an (1) 296a/12
y.-dı (5) 103b/1, 104a/4, 104b/4, 104a/4, 199a/11
y.-mış (3) 101a/9, 104b/2, 200a/11
y.-sa (4) 105a/5, 108a/10, 198b/1, 200b/2

yıḳılmaḳ(ġ) : Yıkılmak, yıkık hale gelmek
y.-dan (1) 74b/15
y.(ġ)-ıla (1) 296a/11

yıl (24): Yıl, sene 14a/10, 36a/14, 39a/14, 39b/5, 105b/5, 116a/11, 117b/15, 129a/15, 129b/1, 129b/5, 148a/12, 148a/13, 156b/11, 169a/14, 185a/1, 197b/15, 198a/6, 228b/7, 228b/9, 277a/5, 291a/9, 293b/8, 294a/6, 295a/2
y.-a (4) 15b/4, 39b/8, 77a/5, 91a/14, 125b/2
y.-da (10) 36b/8, 36b/9, 51a/2, 51a/3, 51a/4, 87b/11, 90b/5, 94b/14, 221a/4, 291a/5
y.-dan (4) 15b/3, 37a/9, 37a/12, 91a/14
y.-dur (3) 41a/9, 129b/9, 290a/11
y.-ı (2) 41a/3, 41a/8
y.-lar (1) 259b/10
y.-larda (1) 224a/12
y.-uñ (2) 15b/9, 16a/8

yılan (bk. **ılan**) (7): Yılan 9b/5, 31a/15, 49a/13, 49a/14, 134a/6, 177a/13, 177a/15
y.-ı (3) 80b/11, 80b/12, 80b/13
y.-ıdı (1) 31a/12
y.-ları (1) 134b/11
y.-uñ (1) 49b/1

yıldara- (bk. **yıldıramaḳ**) : Parıldamak, ışık saçmak
y.-ya (1) 74b/2
y.-r (2) 57b/9, 73a/13

yıldıramaḳ (bk. **yıldara–**) (1): Parıldamak, ışık saçmak 82b/4

yıldırayıcı : Parlayıcı, parlayan
y.-dur (1) 74a/13

yıldırayıḳ (5): Şimşek 73a/6, 73a/9, 73a/12, 73b/14, 74a/13
y.-dur (1) 74a/4

yıldırayıḳsız (1): Şimşeksiz, şimşek çakmadan 73a/3

yıldırım (4): Yıldırım 73b/10, 73b/12, 73b/12, 74b/5
y.-dur (1) 73b/8
y. şaḳı- (1) 67a/2

yılduz (bk. **ılduz**) (7): Yıldız 36b/7, 64b/6, 64a/7, 65a/6, 68a/3, 68a/7, 68a/8
y.-a (1) 63b/15
y.-ı (9) 64a/2, 64a/4, 64a/9, 64a/10, 64a/12, 64b/14, 67b/14, 67b/15, 68a/1
y.-ın (1) 64b/12
y.-lar (7) 57b/2, 63a/14, 63b/9, 63b/13, 65a/9, 65b/2, 67a/5
y.-lardan (1) 59a/9
y.-ları (4) 59a/12, 63a/11, 65a/12, 65a/14
y.-uñ (1) 65a/7
y. ol- (1) 63b/4, 64a/6

yılduzlan- : Yıldızlanmak, yıldızlarla dolmak
y.-mış (1) 67b/12

yıllıḳ (1): Yıllık 7b/5

yıpraḳ (1): Kıvrak, çabuk 149a/14

yırt- : Yırtmak
y.-sa (2) 233b/2, 235b/1
y.-salar (1) 296b/6

yırtıcı (4): Yırtıcı, vahşi 5a/3, 149a/1, 221a/9, 225b/12
yırtıl- : Yırtılmak
y.-mış (4) 205a/14, 224b/9, 239a/8, 249a/8
y.-sa (3) 249a/4, 249a/4, 249a/5
y.-mış ol- (3) 233b/1, 233b/2, 248b/15
yırtuḳ(ġ) (1): Yırtık 249a/5
y.(ġ)-ından (1) 224b/7
yıy : Koku
y.-lar (1) 12b/5
yıylaġuç (1): Limon büyüklüğünde ve kavun gibi güzel kokan bir meyve 124b/15
yig : Yeğ, daha iyi
y.-dür (7) 16a/9, 121a/13, 126a/5, 128b/11, 133a/3, 166b/5, 216b/10
y.-rekdür (1) 244a/1
y.-rek ol- (1) 80a/13
yigin (1): Şiddetli 76b/12
yigirmi (1): Yirmi sayısı 39a/14
yigirmi bėş (1): Yirmi beş sayısı 40b/7
yigirmi bir (2): Yirmi bir sayısı 4b/7, 50a/2,
yigirmi birinci (2): Yirmi birinci, sıralama sayısı 5b/14, 250a/2
yigirminci (1): Yirminci, sıralama sayısı 5b/12
yigirmi üç : Yirmi üç sayıı 39b/8
y. üç yıl ol- (1) 39b/5
yigit (14): Genç, delikanlı 80b/12, 126b/1, 165a/12, 165b/3, 166a/4, 166a/10, 177b/12, 203a/4, 203b/13, 216a/2, 216a/12, 263b/8, 293a/12, 293b/1
y.-ile (1) 263b/9
y.-ise (1) 175a/8
y.-ler (1) 30a/2
y.-lerin (1) 166a/9
y.-lerise (1) 207b/11
y. kişi ol- (1) 228b/8
y. ol- (2) 165a/14, 165b/7
yigitlik(g) : Gençlik, delikanlılık
y.(g)-inde (1) 68a/6
yikşenbe (1): Pazar günü 17b/9
yiligen (1): Hızlı kokşan bir cins at 132a/10
yilken (1): Yelken 234a/7
yillik (1): Bir anlık, hızla geçip giden 156a/9
yin- : Yenmek, bir şeyin yiyerek tüketilmesi
y.-mez (1) 143a/2
y.-ür (2) 157b/9, 159b/1
yine (bk. **gine**) (95): Yine, tekrar 6b/12, 8b/11, 8b/11, 13a/4, 18b/5, 23a/8, 25b/10, 26b/4, 26b/14, 27a/5, 27b/6, 27b/6, 27b/7, 27b/7, 27b/7, 27b/8, 31b/11, 32a/14, 32b/6, 32b/7, 35a/14, 35b/1, 38b/12, 42b/6, 101b/14, 103a/7, 103a/7, 119a/4, 122b/2, 126b/9, 133a/8, 133b/7, 140b/1, 140b/4, 145a/5, 150a/14, 158a/5, 160a/3, 164a/11, 181b/12, 185a/4, 191b/3, 192b/9, 204a/8, 210a/5, 210a/8
yir (43): Yer 51b/2, 53b/12, 57a/1, 69b/15, 75b/10, 75b/11, 77a/4, 84a/5, 88a/1, 89b/11, 97a/12, 97a/15, 97b/1, 97b/1, 97b/8, 97b/13, 98a/1, 98a/2, 98a/13, 98a/15, 109b/7, 130b/2, 148b/12, 187b/6, 188b/4, 188b/5, 192b/7, 200a/12, 213b/7, 216a/5, 216a/5, 227b/9, 229a/6, 235a/5, 242b/15, 277a/7, 295b/3, 295b/13, 295b/14, 298a/8
y.-de (33) 24a/2, 25b/1, 32b/14, 32b/15, 33a/10, 33a/11, 40a/5, 72a/11, 77a/1, 96a/1, 97a/12, 106b/4, 110b/11, 111b/10, 120a/12, 130b/6, 130b67, 132a/1, 152b/10, 164a/3, 200a/2, 210b/4,

y.-ur (1) 157a/3
yoḫsa (4): Yoksa; bir düşüncenin, bir tutumun, bir davranışın ters olma ihtimalini anlatmak için kullanılır 32b/9, 197b/13, 275b/14, 282b/7
yoḫsul : Yoksul, fakir
y. ol- (1) 212b/2
yoḫsulluḳ (1): Yoksulluk, fakirlik 219a/4
yoḳ(ġ) (7): Yok, var karşıtı 39b/14, 40a/1, 40a/2, 207b/9, 223a/7, 232a/11, 250a/12
y.-dan (1) 280a/13
y.-dur (90) 10b/1, 10b/2, 11a/4, 12a/6, 12a/8, 13b/2, 13b/6, 17a/6, 23b/9, 29b/7, 38b/12, 39a/2, 39a/3, 39b/2, 39b/2, 39b/12, 40a/4, 52b/10, 56a/14, 57a/14, 59b/7, 59b/13, 60a/12, 60a/12, 60a/13, 62a/3, 62b/7, 66a/6, 67a/5, 67b/9, 69b/6, 76a/12, 79b/12, 81b/13, 84a/8, 90a/1, 97b/11, 100b/12, 105b/13
y.(ġ)-ıdı (1) 258a/8
y.-(ġ)-ıken (1) 29a/2
y.(ġ)-ımışsa (1) 260a/6
y.(ġ)-ısa (16) 46a/4, 131a/4, 172b/3, 179a/2, 180b/1, 182a/8, 188b/8, 229b/6, 234a/4, 236a/14, 243b/4, 244a/13, 251a/2, 289b/3, 296b/3, 296b/5
y. ol- (1) 84b/1
yoḳaru (22): Yukarı, bir şeyin üst bölümü 8a/14, 10a/3, 11a/1, 12a/7, 23a/1, 32a/12, 32a/13, 32a/15, 35a/9, 35b/11, 40b/8, 50b/12, 88b/5, 104a/10, 105a/4, 107b/13, 171b/10, 172a/9, 186b/14, 217a/4, 217a/6, 221b/15
y.-da (9) 23b/10, 28a/15, 28b/13, 35b/14, 43a/10, 44a/9, 46a/1, 118a/8, 235a/13
y.-dur (2) 68a/3, 172a/11
y.-ġı (1) 39a/7
y.-sı (1) 104b/12
yoḳuş : Yükselerek devam eden yol
y.-da (1) 99b/9
y.-ından (1) 99b/12
yol (5): Yol 99a/1, 170b/11, 221b/4, 266a/2, 278b/11
y.-a (5) 25a/5, 63a/10, 85b/9, 106b/13, 234b/7
y.-da (1) 2b/9
y.-dur (1) 7b/5
y.-ı (1) 284b/14
y.-ın (2) 216b/11, 229a/10
y.-ına (6) 40a/10, 189b/1, 189b/2, 189b/7, 238b/1, 266a/4
y.-ında (1) 219a/11
y.-lar (1) 229a/9
y.-lardan (1) 54a/12
y.-ları (1) 118b/15
y.-larını (1) 79a/1
y.-uñ (1) 1b/10
y. vir- (1) 134a/10
y.-dan az- (1) 216b/11
y.-ın baş- (1) 105b/15
y. kesiciler (1) 67a/8
yol- : Yolmak, koparmak
y.-an (1) 288b/6
y.-ar (2) 174b/14, 177b/4
y.-arın (1) 25b/9
y.-dı (2) 169a/4, 183a/3
y.-sa (1) 171a/6
yoldaş (1): Yol arkadaşı; arkadaş, dost 94b/3
yolın- : Yolunmak, koparılmak
y.-an (1) 288b/7
y.-andan (1) 288b/6
yolmaḳ (1): Yolmak, koparmak 288b/5
yonca (2): Yonca bitkisi 124a/1, 124a/2
yonucı (1): Yontma işiyle uğraşan kimse 236a/1
yorġa (2): Ṙahvan at 132b/2, 143b/13
yorġan (2): Yorgan 215b/14, 236b/9

yorıl- : Yorulmak
y.-ur (1) 10a/2
yorılmak̦ (2): Yorulmak 6b/5, 10a/4
yön : Cihet, taraf, suret
y.-inden (8) 8a/10, 8a/10, 8a/15, 8a/15, 17a/7, 40b/3, 107a/14, 261a/12
yöri- (bk. **yörü-**) : Yürümek
y.-dügi (1) 202b/5
y.-mesün (1) 8a/2
y.-mez (3) 94a/11, 132b/11, 141a/8
y.-se (2) 56b/15, 179a/8
y.-r (17) 51b/4, 74a/10, 78a/11, 81a/11, 81a/12, 87a/5, 87b/12, 92a/13, 94b/12, 96a/15, 96b/1, 98b/3, 102a/14, 109b/10, 141a/9, 175b/8, 183a/9
y.-yüp (4) 163a/3, 228a/12, 252b/6, 306a/5
yörimek (6): Yürümek 9b/15, 219b/2, 219b/2, 220a/12, 220a/12, 273b/14
yörit- : Yürütmek
y.-se (1) 6b/9
yörü- (bk. **yöri-**) : Yürümek
y.-r (2) 264b/5, 292a/13
y.-rken (1) 252b/6
yu- : Yıkamak
y.-rlar (1) 295a/14
y.-sa (7) 218b/11, 249a/14, 249a/14, 249a/14, 249a/15, 249b/1, 297b/4
y.-salar (1) 180a/12
y.-ya (1) 297b/2
yufk̦a : İnce
y. ol- (2) 171b/13, 231a/14
yufk̦a : Bir çeşit ekmek
y. etmek (2) 157a/14, 157b/1
yular (1): Yular, tasma 233a/3
yum- : Yummak, kapamak
y.-dı (1) 135a/13
y.-dum (1) 27b/7
y.-unca (1) 27b/10
y.-up (1) 8a/7
yumak̦(ġ) (4): Yıkamak 218b/10, 249a/12, 249a/12, 302a/8
y.(ġ)-ı (1) 45b/12

yumrı (1): Yumru, vücuttaki şişlik, kabarcık 170a/2
yumul- : Yumulmak, kapanmak
y.-ursa (1) 176a/10
yumurda (10): Yumurta 45a/6, 159b/15, 190a/13, 190a/14, 190a/14, 190a/15, 190b/2, 190b/2, 190b/3, 190b/6
y.-dur (1) 123a/14
y.-sı (2) 133b/14, 141a/1
y.-yı (3) 190a/15, 190b/3, 190b/4
yumuşak̦ (2): Yumuşak 7b/5, 248b/12
y.-ıdı (1) 258a/9
y. ol- (1) 157a/5
yumuşak̦lık̦(ġ) (1): Yumuşaklık 101a/4
y.(ġ)-ıla (1) 187b/15
yun- : Yıkanmak
y.-ur (1) 92a/8
y.-up (1) 108a/12
yund (3): Kısrak 143b/12, 184a/9, 198b/2
y.-a (3) 128a/5, 198b/8, 236b/4
yunmak̦ (1): Yıkanmak 211b/5
yunt k̦uşı (1): Kuyruksallayan kuşu, peygamber kuşu 139a/9
yurt(d) : Yurt, oturulan yer, mesken
y.(d)-ın (1) 213a/12
yurdu : Delik
igne y.-sı (1) 68b/10
yut-(d) : Yutmak
y.(d)-ar (1) 160b/15
y.-dı (1) 246a/10
y.(d)-sa (1) 188a/9
y.-sa (1) 65a/13
yuyıcı (1): Yıkayıcı, yıkayan 297a/15
y.-larıla (1) 138a/8
yübüset Ar. (1): Kuruluk, kuraklık 292b/8
yüce (3): Yüksek, ulu; münezzeh, arı 22b/15, 66b/13, 205b/8
y. k̦ıl- (1) 3a/11
y. ol- (1) 82a/5, 102a/1, 217b/8
yücel- : Yükselmek
y.-e (1) 211b/15

y.-ür (3) 51a/10, 71a/10, 88b/12
yücelik(g) : Yükseklik
y.(g)-i (2) 101b/15, 111a/1
yügür- : Kaplamak, bir yer gelmek, bir yere ulaşmak
y.-dügi (1) 15b/10
yük (2): Yük; cenin, rahimdeki çocuk 99a/3, 214a/14
y.-in (1) 77a/2
y.-inden (1) 131b/8
y.-le (1) 125a/3
y.-ler (1) 12b/1
y.-lerile (1) 246a/15
y. çek- (2) 131b/15, 214a/14
y. ol- (1) 22b/15
y. vur- (1) 133a/11
y.lerile ol- (1) 247a/13
yüklü (2): Gebe, hamile 163b/2, 164a/5
y.-dür (1) 96b/13
y.-se (4) 128a/15, 175a/13, 182a/7, 285a/12
y.-yise (1) 265b/1
y. ol- (5) 79b/4, 163b/15, 164a/5, 171a/14, 178b/12
yüksek (4): Yüksek 146b/15, 221b/8, 250b/12, 262a/4
yüli- : Tıraş etmek, saç ve sakalı kazımak
y.-yen (1) 223b/3
yülitmek (1): Tıraş ettirmek 169a/11
yüliyici (1): Tıraş edici, tıraş eden 223b/3
yülün- : Tıraş edilmek
y.-miş (1) 169b/3
yülüt- : Tıraş ettirmek
y.-se (1) 169a/10
yüñ (4): Yün 118b/5, 141a/9, 222b/8, 222b/9
y.-i (2) 142b/5, 153a/5
y.-in (1) 146a/9
yürek(g) (3): Mide, kalp, karın 179a/14, 290a/12, 290a/12
y.(g)-i (1) 179b/3
y.(g)-ine (1) 178a/2
y.-de (1) 179b/2
y. ağrısı (1) 13a/4
y. oynaması (1) 250b/6
yüsr Ar. : Kolaylık, rahat; zenginlik
y.-dür (2) 164b/10, 299b/10
yüz (4) : Yüz, surat 217b/12, 288a/8, 299a/14, 306a/15
y.-i (14): 31b/15, 46b/14, 84b/12, 166b/9, 166b/10, 166b/13, 167b/14, 192b/14, 250a/14, 250a/15, 258b/4, 291b/8, 300a/10, 306b/2
y.-in (8) 167a/3, 167b/6, 167b/8, 167b/9, 169b/10, 202b/12, 211b/15, 242a/1
y.-inde (3) 169b/11, 169b/12, 291b/9
y.-inden (6) 19b/14, 20a/1, 26a/15, 27b/9, , 151b/15, 241a/11
y.-ine (5) 114a/5, 167b/11, 185b/7, 294b/3, 294b/8
y.-ini (2) 93a/7, 93a/8
y.-inüñ (1) 275b/6
y.-üm (1) 277a/7
y.-ümde (1) 169b/14
y.-üme (2) 27b/4, 27b/6
y.-üñüñ (1) 272b/12
y.-i dön- (2) 291b/7, 291b/7
y.-in döndür- (2) 177b/10, 200b/11
y. çevür- (1) :177b/12
y. sür- (1) : 253a/12
yüz (2): Yüz sayısı 121b/1, 121b/1
yüz- : Yüzmek
y.-er (1) 98b/3
yüzerlik (1): Ateşe atıldığı zaman çıtır çıtır ses çıkararak yanıp güzel bir koku yayan tohum, üzerlik 118b/15
yüzinķoyı (1): Yüz üstü, yüzükoyun 211b/15
yüzlü (2): Yüzlü 166b/3, 248a/4
yüzlülük (1): Yüzlü olma durumu
güler y. "güler yüzlülük" 19b/15
yüzsüz : Yüzsüz, utanmaz
y. ol- (2) 182a/4, 182a/6

yüzüci (1): Bir şeyi yüzen kimse, -deri- yüzücü 225a/14
yüzük(g) (3): Yüzük 244a/12, 244b/6, 247a/7
y.-ise (1) 244b/4
y.(g)-i (1) 244b/7
y.(g)-ile (1) 247a/12
y.(g)-üñ (1) 34a/14

-Z-

zā Ar. (6): Arap alfabesindeki "z" harfi 120b/8, 138a/11, 215b/3, 225a/1, 23b/12, 287b/12
ẓā Ar. (6): Arap alfabesindeki "zı" harfi 122b/2, 122b/2, 140b/12, 217b/5, 234b/12, 288b/9
żā Ar. (5): Arap alfabesindeki "ż,(ḍad)" harfi 139b/2, 216b/5, 226a/10, 234b/1, 288b/8
żab' (bk. **żabu'**) Ar. : Sırtlan
ż.-a (1) 139b/8
żab Ar. (1): Keler 139b/8
żabb Ar. (1): Dudak kanaması, dudaktan kan akması 288b/8
ẓabbāḥ Ar. (1): Boğazlayıcı 224b/4
żabbū Ar. (1): Kebap, et kızartması 234b/1
żābıṭa Ar. : Kural, bağ
ż.-nuñ (1) 37b/1
żabṭ Ar. (2): Sıkı tutma; kendine mâl etme; kaydetme, özetini yazma 35b/9, 95a/7
ż. it- (7) 105b/10, 107b/15, 139a/14, 240b/14, 257b/9, 257b/10, 299a/11
żabu' (bk. **żab'**) Ar. (2): Sırtlan 139b/4, 139b/2
żabyān Ar. (1): Dişi keçi 139b/2
ẓabyet Ar. (1): Dişi geyik 149a/2

zād : Azık, yiyinti
z. it- (1) 293a/7
ża'f Ar. (4): Zayıflık, kuvvetsizlik; meyil, bir şeye karşı duyulan aşırı istek 170b/3, 245a/5, 259a/13, 291b/14
ż.-a (4) 166a/6, 179a/14, 244b/3, 289b/10
ż.-dan (2) 300b/5, 304a/5
ż.-dur (1) 248a/1
ż.-ıla (2) 219a/9, 274a/12
ż.-ını (1) 53b/8
ż. gel- (1) 91a/8
ż.ü'l-ḳudret ol- (1) 291a/1
żafda' Ar. (3): Kurbağa 139b/9, 139b/12, 187b/12
ẓafer Ar. (5): Maksada ulaşma, başarma; düşmanı yenme, üstün gelme 81a/6, 184a/12, 280b/5, 281b/12, 308a/7
ẓ.-dür (5) 144a/4, 157a/4, 184a/13, 208a/3, 214b/3
ẓ. bul- (32) 80b/8, 80b/9, 85a/2, 92b/12, 128b/9, 131b/4, 131b/7, 146a/2, 146a/14, 146b/7, 149b/7, 165b/4, 168a/8, 175b/1, 176b/14, 182a/11, 182a/12, 184a/12, 186a/13, 187b/14, 191a/9, 194a/10, 197a/12, 200b/6, 205a/4, 213b/14, 219b/14, 221a/10, 284a/3, 289b/11, 291a/9, 305b/11
za'ferān Ar. (1): Safran 46b/14
żafr Ar. (1): Saç, saç örgüsü 216b/12
zāğ Ar. (1): Karga 138a/12
zağal زغل (1): ? 223b/11
ẓağğān Ar. (1): Kervancı; göçebe, göçer 226b/13
zāhib Ar.: Gidici, giden; bir fikir veya zanna kapılan
ẓ. ol- (5) 270a/7, 270a/11, 270a/14, 270a/15, 270b/3,

zāhid Ar. (7): Çok, aşırı sofu 69b/11, 138a/15, 159b/4, 180b/15, 195b/7, 195b/15, 227a/3

z.-dür (4) 148b/13, 205a/5, 230b/1, 238b/5

z.-idür (1) 138b/12

z.-ise (2) 115b/3, 243b/11

z. ol- (6) 174b/4, 177a/9, 196a/10, 203a/6, 223a/11, 264b/15

z. kişi ol- (1) 213a/1

ẓāhir(e) Ar. (8): Görünen, açık, belli, meydanda; elbette, şüphesiz; görünüşe göre, galiba; arka çıkan, yardımcı 24a/3, 61a/9, 62b/1, 62b/6, 62a/14 , 69a/2, 112a/5, 274a/3

ẓ.-de (6) 9a/13, 27a/6, 30a/7, 31a/14, 31b/8, 275a/2

ẓ.-deki (1) 51b/11

ẓ.-den (3) 15a/1, 54b/4, 61b/1

ẓ.-dür (8) 7a/6, 15a/7, 60a/5, 72a/3, 97a/12, 120b/10, 270a/5, 277b/8

ẓ.-e (6) 6b/7, 54b/4

ẓ.-dür (2) 75a/6, 149b/8

ẓ.-si (1) 28a/1

ẓ.-yle (1) 173a/8

ẓ.-i (8) 46a/7, 78a/1, 118b/2, 119b/4, 226b/2, 245a/7, 250b/1, 273b/5

ẓ.-inden (1) 248b/7

ẓ. it- (2) 185b/6, 308a/1

ẓ. ol- (68) 14b/14, 15b/3, 15b/4, 15b/5, 15b/5, 15b/6, 34a/13, 34b/10, 38a/13, 41b/3, 46b/15, 53a/5, 55b/11, 58a/1, 59b/8, 59b/10, 65a/10, 67b/5, 67b/14, 68a/1, 68a/1, 68a/14, 68b/10, 72a/3, 74a/6, 77b/2, 81b/4, 82b, 82b/7, 87b/15, 98b/4, 126b/1, 145a/14, 154a/4, 156b/12, 173a/8, 179b/9, 180b/9, 183b/5, 188b/14, 192a/6, 193b/12, 209a/6, 209a/9, 216b/7, 218a/5, 221b/11, 228b/9, 230a/11, 231b/15, 244a/6, 248a/15, 255b/4, 261b/7, 263b/13, 266a/12, 268b/4, 268b/5, 272a/4, 272a/7, 272b/15, 275b/11, 294b/14, 300b/4, 301a/7, 304b/3, 305b/5

ẓāhiren Ar. (5): Görünüşte, görünüşe göre 13a/12, 28a/1, 38b/3, 193b/5, 244b/4

ẓāhirī Ar. (1): Görünen, görünürdeki 173a/10

żaḫm Ar. (1): İri, büyük 258b/5

zaḥmet Ar. (11): Sıkıntı, eziyet, rahatsızlık; zor, güç; yorgunluk 6b/5, 13a/3, 31a/7, 171b/11, 171b/12, 212b/9, 219a/15, 219b/9, 234b/2, 278b/3, 290b/6

z.-den (4) 99b/14, 207a/9, 292b/14, 297b/5

z.-dür (2) 210b/6, 248b/9

z.-e (1) 168b/3

z.-i (1) 229b/6, 288b/8

z.-idür (1) 288b/8

z.-ile (10) 31a/2, 116b/8, 118b/1, 158a/13, 159a/14, 161a/3, 177b/13, 205b/14, 206a/3, 238a/5

z.-iledür (1) 99b/13

z.-ler (1) 284b/14

z. çek- (9) 10a/2, 106b/11, 117b/1, 214a/15, 117a/10, 206a/3, 218a/13, 247b/2, 281b/3

z. gel- (1) 10a/4

z. gör- (1) 265b/3

z. ol- (1) 47a/10

z.-e düş- (3) 178a/15, 180b/2, 192b/7

z.-e uğra- (1) 177b/9

z.-in çek- (1) 212a/8

zaḥmetsüz Ar.+T. (3): Zahmetsiz, sıkıntısız, kolay 111a/15, 162b/1, 292b/14

ẓahr Ar. (1): Arka, sırt 288b/12

ẓahre Ar. (1): Ev eşyası, mobilya 234b/12

ża'îf Ar. (13): Zayıf, güçsüz, kuvvetsiz 120a/9, 137b/12, 138a/15, 141a/14, 142a/7, 144b/11, 147b/6, 151a/11, 165b/3, 166a/6, 181a/3, 250b/3, 286b/5

ż.-dür (4) 130a/6, 130a/9, 165b/3, 283b/3

ż.-e (1) 288a/10

ż.-iyle (1) 173b/13

ż.-lere (1) 122b/2

ż. ol- (5) 182a/5, 206b/5, 250b/1, 250b/3, 291b/14

ẓākir Ar. (1): Zikreden, zikredici, anan 287a/15

ẓ.-e (1) 61b/3

ẓākire : Hatıra getiren, andıran şey, bellek

ẓ.-den (1) 61b/14

ẓ.-nüñ (1) 69a/10

zaḳḳūm Ar. : Cehennemde yetişen bir ağaç

z.-ından (1) 306a/13

ẓāl Ar. (5): Arap alfabesindeki ẓel harfi 224b/4, 214b/12, 224b/4, 287b/2, 120a/8

żalāl Ar. (1): Sapkınlık, doğru yoldan sapma 71a/3

żalālet Ar. (4): Doğru yoldan sapmak, sapkınlık 67a/3, 170a/9, 216b/11, 289a/10

ż.-den (2) 1b/8, 220b/3

ż.-e (3) 67a/2, 178b/1, 240b/3

żali' Ar. (1): Geniş ve güçlü 258b/8

ẓālim Ar. (15): Zalim, zulmeden, haksızlık eden 102a/4, 130a/3, 134a/11, 139b/3, 202b/2, 204a/3, 217b/6, 217b/7, 217b/8, 229b/8, 233b/14, 239a/6, 251a/5, 262b/15, 298a/3

ẓ.-den (3) 184b/2, 187b/3, 232b/14

ẓ.-dür (8) 80a/4, 80a/5, 154a/4, 224b/4, 225a/14, 227b/6, 229b/2, 305b/10

ẓ.-e (2) 217b/6, 217b/7

ẓ.-ile (1) 264b/15

ẓ.-ise (1) 265a/2

ẓ.-ler (2) 192a/3, 281a/14

ẓ.-lerden (1) 194a/12

ẓ.-lerise (1) 305b/6

ẓ.-üñ (1) 134a/11

ẓ. ol- (2) 80a/2, 189a/15

ẓalîm Ar. (1): Deve kuşunun erkeği 140b/13, 141a/2

żāll Ar.: Sapıtmış, doğru yoldan ayrılmış

ż.-dur (1) 148a/8

ż.-ine (1) 301a/4

ẓalūm : Çok zalim olan

ẓ.-dur (5) 133a/15, 137b/1, 138b/8, 154b/1, 154b/3

zamān Ar. (25): Zaman, vakit, çağ; süre; mevsim 2b/11, 8a/2, 16a/4, 16a/4, 27b/11, 39b/10, 40b/11, 40b/13, 40b/14, 41a/3, 41a/6, 41a/9, 41a/9, 41b/1, 124b/3, 162b/15, 165a/11, 196b/15, 251a/9, 260b/14, 267b/3, 267b/6, 277a/5, 276b/2, 277a/4

z.-a (1) 41a/5

z.-da (7) 15b/1, 16a/7, 40b/11, 41b/9, 42a/2, 120b/8, 196b/7

z.-dan (2) 37a/1, 143b/4

z.-ı (1) 14b/5

z.-ıla (1) 167b/13

z.-ına (1) 39b/6

z.-ında (2) 91a/14, 91b/1

z.-umuz (1) 49b/8

z.-uñ (2) 37a/6, 37a/10

z.-uñda (1) 151a/10

żamān Ar. : (1)Kefillik, kefil olma; bir şeyin mislini veya değerini vermek üzere zarara karşı kefil olma, garanti 216b/11

ż.-ın çek- (1) 136b/4

zamāne Ar. : Devir, vakit; şimdiki zaman
z.-yi (1) 3a/11

żamīr Ar. (2): İç, iç yüz; kalb, vicdan; gönülde gizli olan sır 3b/4, 31a/11
ż.-inde (5) 17b/3, 31a/12, 31a/15, 33b/11, 249b/3
ż.-inden (1) 30b/10

żam(m) Ar.: Katma, ekleme
ż. ol- (2) 259b/6, 273a/12
ż. it- (1) 140a/7

żamme : Ötre denilen Arap harekesi
ż.-yile (1) 161b/6

zānī Ar. (1): Zina eden erkek 141b/3

zānīye Ar. (4): Zina eden kadın 215b/5, 220b/9, 230b/12, 294b/7
z. ol- (1) 283a/2

ẓan(n) Ar. (2): Zanma, sanı, sezme; şüphe 7b/2, 27a/4
ẓ.-a (1) 15b/8
ẓ.-ı (1) 20b/6
ẓ. eyle- (1) 256a/6
ẓ. it- (12) 31a/4, 35a/10, 35a/12, 35b/3, 42b/12, 98a/15, 98a/15, 101b/12, 249b/5, 267b/14, 272a/6, 293b/10

żarar Ar. (14): Ziyan, eksiklik, kayıp; bir menfaatin bozulması veya kaybolması 10a/12, 79b/13, 89a/2, 90a/11, 149b/1, 150b/2, 160a/4, 187b/4, 188a/12, 221a/10, 288b/8, 293b/6, 302a/4, 306b/10
ż.-a (2) 99b/1, 146b/4
ż.-dur (5) 149b/2, 184a/14, 205b/2, 221a/5, 247b/3
ż.-ı (6) 9b/6, 105b/12, 113a/4, 161a/3, 233b/4, 302a/8
ż.-ıyla (1) 49b/1
ż. eyle- (1) 89b/12
ż. gel- (1) 290b/9
ż. gör– (2) 22a/2, 118a/6
ż. it- (9) 83b/14, 83b/14, 84a/10, 105a/5, 132a/3, 137b/13, 195b/5, 231a/7, 241b/6
ż. ol- (1) 16a/5

ẓarf Ar. : Kap, mahfaza
ẓ.-a (1) 132a/6

zārī Ar. (1): Ağlayıp sızlama 78a/2

żarīṭe Ar. : Osuruk, yellenme
ż.-yi (1) 140b/11

żār(r) (bk. **żarr**) Ar. (2): Zarar; zararlı 144b/8, 250b/11

żarr (bk. **żārr**) Ar. (2): Zarar 250b/11, 287b/11

żarrār Ar. (1): Zararlı 139b/9

żarṭa Ar.: Osuruk, yellenme
ż.-lar (1) 12b/4
ż. it- (1) 190a/3

za'rūr Ar. (1): Alıç 120b/8

żarūret Ar. (1): Çaresizlik; muhtaçlık, yoksulluk, sıkıntı 89a/12
ż. ol- (1) 234a/15

żarūrī Ar. (1): Mecburî, zorunlu 6b/6

ẕāt Ar. (9): Sahip, malik 20a/13, 128a/2, 140a/2, 188b/9, 260b/3 271b/11, 272a/2, 274b/3, 271a/8
ẕ.-da (1) 259a/8
ẕ.-dan (1) 272a/2
ẕ.-ı (2) 272a/10, 272b/10
ẕ.-ın (1) 273b/2
ẕ.-ına (1) 270b/6
ẕ.-ında (3) 38a/9, 38a/15, 115a/7
ẕ.-ındakiyi (1) 53b/3
ẕ. ol- (1) 260a/14

ẕāt Ar. (1): Bir yere ait olan illet, hastalık 128a/2
ẕ.i'l-ferec (1) 128a/2

ẕātī Ar. (4): Kendiyle ilgili, kendine ait, özel; asıl, öz, cevher 274b/12, 275a/1, 275a/5, 274b/10
ẕ.-den (1) 74a/1

ẕātiyye Ar. (2): Kendiyle ilgili, kendine ait, özel 245b/15, 259b/6

żav Ar. (2): Aydınlık, ışık 53b/12, 57b/15

zāvīye Ar. : Köşe

z.-de (2) 60b/9, 60b/12
żayġar Ar.(1): Aslan 187b/2
żāyiʿ Ar. (4): Elden çıkan, kaybolan; zarar, ziyan 51b/10, 138b/14, 188b/7, 219b/1
ż. it- (3) 107b/2, 116b/3, 235a/12
ż. itmiş ol- (2) 301b/13, 301b/13
ż. ol- (28) 63b/3, 65b/15, 93a/11, 107b/1, 120a/7, 170b/13, 172b/9, 175a/9, 175a/10, 175b/10, 183b/1, 188b/7, 209b/14, 210a/5, 211b/15, 216b/6, 219a/1, 242a/12, 242b/1, 242b/2, 244a/14, 244b/8, 286a/6, 289a/2, 293b/3, 300b/2, 302a/9, 303a/8
zāyid Ar. : Lüzumsuz, gereksiz
z.-dür (1) 243a/10
zāyil Ar.: Sona eren; geçen, geçmiş olan
z. ol- (36) 53a/11, 72a/10, 74a/5, 74a/8, 74a/8, 76b/12, 78a/8, 81b/5, 82a/12, 94a/6, 99b/11, 100a/5, 123b/10, 125b/5, 126a/11, 132a/3, 133a/1, 133a/6, 201b/5, 233a/15, 233b/7, 236b/8, 239b/15, 240a/9, 240b/10, 247a/13, 255a/12, 262b/12, 279a/10, 285a/3, 288a/8, 290a/2, 291b/7, 293a/11, 294a/2, 296a/2
z. it- (4) 53b/15, 58a/8, 82b/14, 82b/14
zeberced Ar. (1) : Zümrütten daha açık yeşil olan ve zümrüt kadar değeri olmayan bir süs taşı 246a/4
z.-den (1) 271a/13
z.-den ol- (1) 244b/13
zebḥ Ar. (2): Boğazlama, kesme; kurban kesme 140b/14, 214b/14
z. it- (3) 140a/3, 209a/15, 228a/8
zebūl (bk. zibl) Ar.: Süprüntü
z. ol- (1) 126a/14
zebūn Ar. (1): Zayıf, güçsüz, aciz 284a/14
z. ol- (2) 284a/5, 290b/14
zeccāc Ar. (1): Sırça işleriyle uğraşan, camcı 225a/2
zecr Ar. (1): Zorlama, zorla yaptırma; kovma; eziyet 186b/10
zeft Ar. (1): Zift 121b/14
ẕehāb Ar. (2): Gitme, gidip gelme 245b/14, 287b/2
ẕeheb Ar. (2): Altın 241b/8, 241b/10
zehr Ar. (1): Çiçek 120b/8
zekāt Ar. (3): İslâm'ın beş şartından biri olan,mal ve paranın kırkta birinin her yıl sadaka olarak dağıtılması 195b/10, 285b/1, 308a/2
z.-dur (2) 105a/8, 114a/6
z.-ı (3) 124a/15, 176b/15, 177a/13
z.-ıla (1) 219a/15
z.-ın (4) 175a/4, 177a/15, 177b/1, 193a/1
z. vir- (5) 113b/7, 186a/9, 189b/1, 198a/7, 208b/11
z.-ın vir-(4) 210b/11, 237a/14, 249a615, 253a/2
ẕekāvet Ar. : Zekâ, zekilik
ẕ.-leri (1) 25a/7
ẕeker Ar. (7): Erkeklik organı 177b/15, 181a/2, 181b/1, 181b/5, 290a/5, 287b/3, 290a/5
ẕ.-dür (2) 141a/4, 158a/14
ẕ.-i (8) 181a/4, 181a/9, 181a/11, 181a/15, 181b/10, 182a/9, 182b/2, 287b/3
ẕ.-ile (1) 189a/3
ẕ.-in (8) 133a/8, 178a/1, 181a/2, 181a/5, 181a/13, 181b/7, 188b/8, 290a/5
ẕ.-inden (7) 154b/7, 178a/2, 188b/10, 188b/11,

114a/8, 114a/9, 114a/9, 114a/11, 114a/11, 114b/2, 114b/6, 114b/8, 114b/9, 114b/14
z.-a (2) 114b/2, 114b/14
z.-da (1) 115a/2
z.-ı (4) 114a/13, 114a/14, 114b/4, 114b/15
z. devşür- (1) 114b/6

żıdd Ar. : Bir şeyin karşılığı, aksi, karşıt
ż.-ı (1) 46a/15
ż.-ıla (1) 46a/14
ż.-ından (1) 82b/3
ż.-uñ (1) 276b/14

żıddeyn Ar. (1): İki zıt, iki karşıt 276b/13

ẓıll Ar. : Gölge; koruma, sahip çıkma
ẓ.-ıdur (1) 3a/9

zındiḳ Ar. : Zındık, münafık, ahirete inanmayan
z.-dur (2) 170a/12, 194a/2

zırhçı Ar.+T. (1): Zırhçı, zırh yapan veya satan kişi 225a/1

zır(ı)h Ar. (5): Zırh, demirden örme savaş elbisesi 207a/5, 207a/6, 207a/8, 207a/8, 207a/13
z.-dan (1) 207a/13

żıyyaḳ (1): Pek dar 145b/4

ẕib Ar. (6): Kurt, canavar 137b/1, 137b/3, 137b/5, 137b/6, 137b/7, 284a/10

ẕib Ar. (1): Süsleme 284a/10

zibl (bk. **ẕebūl**) Ar. (1) : Süprüntü 126a/14

ẕihāb (bk. **ẕehāb**) Ar. (1): Zihnen bir yola sapma; zannetme 245b/14

ẕiḥām Ar. (1): Kalabalık, sıkışıklık 219b/3

ẕihn Ar. (1): Zihin, anlama, bilme kuvveti, hafıza 28a/3
ẕ.-dür (1) 126b/5
ẕ.-inde (1) 9b/8
ẕ.-üm (1) 123b/2

żiḳ Ar. (3): Darlık, sıkıntı 106a/9, 155a/1, 157a/9
ż. ol- (1) 178b/1

ẕikir (bk. **ẕikr**) Ar. (1): Anma, anılma; bildirme, bildirilme; Kur'ân-ı Kerîm 120b/8
ẕ.-de (1) 289a/7
ẕ.-dür (1) 72a/13
ẕ.-ġu ol- (1) 79b/5

ẕikr (bk. **ẕikir**) Ar. (23): Anma, anılma; bildirme, bildirilme; Kur'ân-ı Kerîm 3b/7, 35b/11, 37b/1, 50b/14, 82a/6, 82a/10, 82a/15, 51b/3, 110a/12, 116a/4, 120a/10, 122b/6, 128a/8, 153b/1, 181a/10, 188b/2, 210b/11, 244b/9, 244b/12, 244b/2, 289a/7, 289a/11
ẕ.-dür (3) 72a/12, 126b/4, 133a/15
ẕ.-e (1) 110a/13
ẕ.-i (4) 116b/7, 154a/5, 282a/2, 299a/7
ẕ.-ile (1) 67b/12
ẕ.-ümdür (1) 167a/14
ẕ. eyle- (1) 307a/5
ẕ.-i ḥasen bul- (1) 154a/7
ẕ.-i ḥasen ḳazan- (1) 227a/4
ẕ.-i ḥasen vir- (1) 228b/8
ẕ. it- (37) 26a/14, 28a/15, 28b/15, 30a/8, 49a/11, 54b/7, 57a/13, 57a/14, 62b/10, 63a/6, 72b/2, 83a/10, 84b/4, 98a/12, 109b/14, 116a/2, 123b/1, 123b/10, 141b/9, 141b/12, 164a/12, 164a/11, 164a/15, 167a/8, 170a/1, 197a/5, 213a/8, 224b/15, 238a/3, 256b/2, 257a/4, 257b/14, 268b/11, 269a/3, 282b/8, 284a/2
ẕ. ol- (61) 9b/13, 10a/3, 11a/1, 14b/9, 15b/7, 17a/14, 17b/9, 22b/13, 25b/3, 26b/6, 28b/13, 30a/10, 35a/3, 35b/11, 35b/15, 36b/4, 37b/1, 38a/8, 43a/10, 44a/9, 46a/1, 56b/3, 62b/11,

79a/6, 85b/13, 100a/7, 110a/7, 115b/11, 118a/8, 145b/15, 148b/3, 159b/15, 166b/1, 172a/4, 173b/15, 179a/12, 179b/2, 182b/14, 189a/7, 205a/8, 234b/15, 252b/1, 257b/13, 259b/3, 260a/3, 260b/6, 261a/13, 261a/15, 269b/4, 270b/5, 271a/4, 272b/3, 277a/1, 282b/10, 282b/12, 289b/1, 302a/1, 302b/14, 303b/3, 305a/2, 305a/4

ẕikru'llāh Ar.: Allah'ın zikri, sözü
ẕ.-uñ (1) 31b/5

ẕi'lḥicce Ar. : Arabî ayların on ikincisi
ẕ.-de (1) 17a/10

ẕi'lḳa'de Ar. (1): Arabî ayların on birincisi 17a/8

ẕillet Ar. (1) : Hakirlik, horluk, alçaklık 151a/3
ẕ.-ile (1) 217b/10
ẕ.-den (1) 101a/1
ẕ.-dür (3) 189b/15, 214a/10, 244a/14
ẕ.-e (1) 167b/8
ẕ.-ile (2) 82a/4, 287a/11

zinā Ar. (7): Nikâhsız birleşme 11b/2, 86b/5, 89a/9, 191a/5, 215b/4, 283a/2, 215b/3
z.-dan (3) 178b/7, 240b/3, 249a/14
z.-dur (1) 129a/5
z.-ya (3) 172a/7, 215b/7, 216b/10
z.-yı (1) 298a/12
z.-yıla (1) 246a/11
z. it- (12) 11b/2, 87a/8, 87a/8, 167b/11, 178b/10, 179a/4, 215b/5, 230b/12, 235b/1, 283a/2, 294b/15, 303a/7

zindān Ar. (8): Karanlık, yeraltı hapihanesi; pek karanlık, sıkıntılı yer 101a/12, 101a/13, 101b/1, 101b/3, 204b/5, 222b/13, 222b/13, 298b/12
z.-da (2) 25b/4, 183b/8
z.-dan (1) 204b/5
z.-dayısa (1) 92a/10
z.-dur (4) 64b/5, 94a/11, 102b/4, 298b/12
z.-ı (1) 101b/5
z.-a ḳoy- (1) 183b/10
z.-da ol- (1) 28b/14

zindāncı Ar. + T. (1): Zindan bekçisi 203b/9

zinde Ar. (1): Çakmak taşı, birbirine sürtünerek ateş çıkarılan taş 78b/8

zindigāni Ar.: Dirilik, hayat; yaşayış; geçim
z. it- (7) 103b/3, 125a/3, 174b/13, 219b/1, 291a/8, 301a/8, 304b/15

zinet Ar. (4): Süs, bezek 128a/9, 170a/7, 233a/4, 248a/7
z.-dür (3) 243b/5, 244a/8, 294b/5
z.-idür (1) 177b/5
z.-ler (1) 246b/13
z.-ile (1) 46b/13
z.-inüñ (1) 84b/10

zinetlü Ar. + T. (1): Süslü, bezekli 166a/13

zinhār Ar. (2): Sakın !, Asla! 21a/8, 46b/10

ẕirā' Ar. : Dirsekten orta parmak ucuna kadar olan uzunluk
ẕ.-ları (1) 258b/14

zirā Ar. (239): Çünkü, şundan dolayı ki 2a/8, 2a/10, 6b/5, 8a/3, 11a/13, 11b/5, 14b/15, 15a/2, 15a/11, 16a/3, 17a/5, 17a/11, 17b/14, 18a/3, 20b/2, 21a/4, 21a/8, 22a/2, 23a/12, 24b/6, 26a/6, 27a/6, 28a/13, 28b/12, 29b/6, 30a/13, 33a/5, 33a/13, 34a/13, 36a/1, 36a/2, 37a/4, 38b/6, 38b/10, 38b/15, 39b/9, 39b/12, 40a/1, 40a/5, 40b/14, 41a/6, 41a/10, 42a/12,

42b/4, 43a/1, 43b/8, 44a/15, 44b/4, 45b/1, 45b/4, 46a/4, 46a/5, 121b/14, 137a/1, 230b/13, 302b/5

zirā'at Ar. (2): Ekincilik, çiftçilik 128b/1, 295b/2

z. it- (1) 131a/5

zişt Ar. (1): Çirkin 169b/11

żiy' Ar. (1): İş, meslek, sanat 223b/13

żiyā Ar. (1): Işık, aydınlık 272a/10

ż.-sı (1) 79a/5

ż.-sınuñ (1) 53b/8

ż.-sıyla (2) 7b/6, 7b/10

ziyāde Ar. (45): Artma, çoğalma; artan, fazla kalan; çok, bol 15b/2, 15b/11, 27b/13, 33b/13, 47a/10, 78b/10, 101b/15, 120a/9, 160b/11, 162a/1, 162a/7, 215b/9, 242b/12, 242b/12, 243b/12

z.-den (1) 95a/14

z.-dür (2) 159b/8, 161b/6

z.-si (1) 131a/8

z.-ye (1) 176a/4

z.-yle (1) 46b/11

z. eyle- (1) 2b/10

z. gel- (1) 306a/3

z. ol- (56) 17a/3, 41a/12, 70b/4, 74b/3, 78b/10, 79b/3, 82b/5, 85b/15, 88a/15, 102b/2, 105b/4, 108a/6, 115b/4, 125b/1, 128a/9, 131a/7, 134b/9, 134b/10, 158a/11, 163b/1, 164b/10, 169a/4, 170a/11, 170a/11, 175b/1, 176a/10, 176b/2, 176b/3, 177a/9, 177a/11, 178a/6, 181a/13, 181b/7, 182b/5, 182b/10, 184a/11, 189a/3, 194b/11, 196a/1, 203a/4, 203a/8, 203a/8, 215a/5, 229a/13, 234a/8, 245a/2, 259a/13, 259a/14, 261b/13, 264b/3, 284a/15, 286a/11, 286b/11, 294b/4, 295b/1

z. it- (1) 275b/4

ziyādelıḳ (ġ) Ar. + T. : Çokluk, bolluk, fazlalık

z.(ġ)-ıdur (1) 79a/14

ziyān Ar. (7) Zarar, ziyan, kayıp 51a/13, 77a/6, 173b/5, 196a/11, 199b/14, 214b/10, 250b/11

z.-a (2) 249a/9, 283b/4

z. it- (16) 15b/15, 79b/8, 81b/7, 99b/12, 131a/6, 148a/4, 168a/14, 191b/2, 192a/6, 192b/15, 206a/4, 216a/10, 223a/9, 223b/9, 235a/3, 305b/15

ziyānlu Ar. + T. (1): Zarar veren, zararlı 79b/9

ziyāret Ar.: Ziyaret , görmeye gitme

z. eyle- (1) 235a/8

z. it- (12) 20b/9, 31a/9, 185a/13, 251a/7, 252b/5, 252b/6, 253a/12, 299a/1, 299a/1, 299a/2, 299a/2, 299a/3

żiyāsuz Ar. + T.: Işıksız

ż. ol- (1) 81b/14

ziyrek Ar. (3): Zeki, anlayışlı, uyanık 57a/13, 125b/2, 239b/9

z. ol- (5) 50a/11, 95b/11, 98a/12, 177a/2, 196a/1

ziyreklik Ar. + T. (1): Zekilik, uyanıklık 29a/12

z.-leri (1) 25a/7

ẕu Ar. (1): "Sahip" anlamına kelimelerin başına gelerek birleşik kelimeler meydana getirir 140a/1

żu'afā Ar. : Zayıflar

ż.-dur (1) 145b/7

ż.-ya (1) 222b/9

ẓufr Ar. (1): Tırnak 176b/12

ẓuhr Ar. (2): Öğle, öğle vakti 254a/6, 254a/6

ẓuhūr Ar. (10): Görünme, meydana çıkma, başgösterme 103b/4, 114b/12, 117b/12, 136a/11, 151b/6, 151b/7, 156b/1, 272a/4, 273a/3, 285b/4
ẓ.-dur (2) 54b/2, 58a/10
ẓ.-ı (3) 14b/8, 271b/13, 271b/14
ẓ.-ına (2) 52b/15, 269b/8
ẓ.-ında (1) 273a/2
ẓ.-ındandurur (1) 273a/4
ẓ.-ıyla (1) 53a/9
ẓ. bul- (1) 14b/11
ẓ. it- (1) 120b/8
ẓ. ol- (1) 273a/3
ẓ.–a gel- (2) 41b/2, 278a/12

ẓulm Ar. (9): Zulüm, haksızlık, eziyet 2b/12, 50b/3, 107a/14, 147a/13, 189b/2, 194a/12, 203a/8, 212a/1, 217b/5
ẓ.-dur (2) 201b/11, 297a/14
ẓ.-ıla (4) 214b/14, 225b/8, 249a/15, 286b/14
ẓ.-ın (1) 102a/5
ẓ.-dür (1) 218b/1
ẓ. eyle- (1) 209b/1
ẓ. it- (10) 57a/7, 70b/6, 137b/1, 205b/8, 209b/2, 214a/9, 228a/9, 263a/1, 288a/10, 296b/6
ẓ. gör- (1) 263a/8

ẓulmānī Ar. (1): Karanlıkla ilgili, karanlık olan 27b/9
ẓ.-dür (1) 274b/2
ẓ.-yle (1) 274a/10

ẓulmāniyye Ar. (1): Karanlık olma hali 70b/13
ẓ.-den (1) 104a/14

ẓulmen Ar. (1): Zulüm yaparak, haksızlıkla 227b/7

ẓulmet Ar. (1): Karanlık 85b/8
ẓ.-de (1) 74a/15
ẓ.-den (3) 270b/15, 271a/10, 271b/11
ẓ.-dür (3) 14b/5, 81a/14, 272a/11
ẓ.-e (1) 238b/9
ẓ.-i (1) 68a/6
ẓ.-ile (1) 68a/12
ẓ.-ini (4) 53b/15, 54a/2, 58a/8, 82b/14
ẓ. ol- (1) 71b/10

ẓulumāt Ar. (1): Karanlık 64b/9

zu'm Ar.: Batıl zan, sanı; şüphe
z. it- (1) 24b/8, 24b/8, 55a/4

ẓunūn Ar. (1): Zanlar, sanlar 272a/5

zūr : Yalan, asılsız, uydurma
z.-dur (1) 205a/14

ẓuret Ar. (1): Ak darı, Hint darısı 120a/8

zübāb Ar. (6): Sinek 137b/9, 138a/1, 138a/2, 137a/3, 137b/10, 137b/8

zücāc Ar. (1): Sırça, cam, şişe 247a/11

zühd Ar. (2): Her türlü zevke karşı koyarak kendini ibadete verme 50b/5, 160b/1
z.-dür (4) 121a/12, 157b/13, 266a/13, 289a/7
z.-e (1) 227a/7
z.-i (2) 115b/4, 125b/1
z.vir- (1) 265a/10

zükā Ar. (1): Güneş; yıldız 126b/4

zükām Ar. (1): Nezle 287b/12

zülābiyye (bk. **zelābiyye, zelbiye, zülbiye**) (Ar. zülūbiye) (1): Tatlı hamur 163a/7

zülbiye (bk.**zelābiyye, zelbiye, zülābiyye**) (1): Tatlı hamur 163a/7

zülf Ar. (4): Yüzün iki yanından sarkan saç lülesi 170a/6, 288b/5, 288b/5, 288b/6
z.-i (2) 288b/6, 288b/7
z.-inde (1) 170a/6

züll Ar. (1): Alçalma, horluk, hakirlik 215a/5

zümrüd Ar. (1): Zümrüt 246a/4

zünnār Ar. (5): Papazların bellerine bağladıkları uçları sarkık, ipten örme kuşak 201a/5, 201a/6, 201a/7, 201a/7, 201a/15

ẓünūb Ar. (1): Günâhlar 215a/10
ẓ.-dur (2) 124a/13, 169a/11

z.-ıla	(1) 287b/1
ẓurunbāt	(Far. zurunbāt) (1): Çekirge ayağına benzeyen bir bitki 122b/2
zurzūr	Ar. (1): Sığırcık kuşu 138a/14
zūr'	Ar. (1): Dirsekten parmağa kadar olan uzunluk 214b/12
zūrr	(Ar. ẓerr) (1): Karınca yumurtası 138a/5
zūrriyyāt	Ar. : Nesiller, kuşaklar, soylar
z.-da	(1) 129b/4
zūrriyyet	: Nesil, soy, kuşak
z.-e	(1) 147b/7
z.-i	(2) 163a/12, 166b/11
zūyūf	Ar. (1): Sahte, silik, karışık paralar 242b/6

ÖZEL ADLAR DİZİNİ

A. buyur- (1) 162b/4
A. düşmeni kimesne ol- (1) 284b/10
A.-dan ḳorḳ- (1) 246b/4
A. rıżāsı ol- (1) 292b/9

Āmine (1): Hz. Muhammed'in annesi 66b/2

'Amme (1): Nebe suresi, Kur'an'ın 78. suresi 195b/8

'Ankebūt (1): Kur'an'ın 29. suresi 194b/8

'Arab (6): Arap halkından olan 16a/10, 45b/4, 45b/10, 45b/12, 225a/15, 293a/7
'A.-a (1) 248b/5
'A.-dur (1) 142a/10
'A.-uñ (1) 45b/6
'A.-lar (3) 45b/13, 169a/8, 249b/10
'A.–dan ol- (1) 205b/2

'Arabça (1): Arap dili 241a/2

'Arabī (11): Arap kavminden olan; Arapça 20b/8, 48a/15, 60b/11, 68b/7, 131a/13, 139b/8, 165b/9, 254b/8, 259b/10, 262a/10, 275a/15
'A.-den (1) 259b/11
'A.-dür (2) 110a/8, 131a/13
'A.-nüñ (3) 69a/8, 274b/9, 275a/8

'Arabistan : Arabistan
'A.-da (1) 293a/8

'Arabiyye (1): Araplarla ilgili 241a/2

A'rāf (1): Kur'an'ın 7. suresi 194a/9

Āṣaf (1): Süleyman peygamberin veziri; vezir 2b/13

'Asr (1): Kur'an'ın 103. suresi 196a/11

'Azrā'īl (3): Azrail, ölüm meleği 176b/8, 281b/3, 281b/9
'A.-i (4) 176b/7, 281a/15, 281b/4, 281b/7
'A.-ile (1) 281b/2

-B-

Baġdād (2): Bugünkü Irak'ta bulunan bir şehir, Bağdat şehri 257b/3, 257b/5

B.-ı	(1) 257a/9
Baḳara	(2): Kur'an'ın 2. suresi 14a/11, 194a/5
B.-nuñ	(1) 14a/11
Ba'li bin 'Ubeyd	(1): Abdullah b. Ubey, Arap müşriklerinden bir tabirci 122a/7
Baṣra	(3): Basra şehri 126b/9, 126b/10, 267b/4
Bāyezid	(1): Sultan II. Bayezid 224a/1
Beled	(1): Kur'an'ın 90. suresi 195b/15
Belḫ	(1): Afganistan'ın kuzeyinde bir şehir ve eyalet 200b/5
Belḳıs	: Süleyman peygamberin karısı
B.-ıla	(1) 183b/6
Berehmen-i Ṭūs	(1): Keyâniyan sülâlesinden Küştasb'ın torunu, İsfendiyar'ın oğlu Erdşîr'in lâkabı 186a/12
B.-a	(1) 186a/12
Beytü'l-ḥarām	(1): Kâbe 201a/4
Beytu'llah	: "Allah'ın evi", Kâbe
B.-dan	(1) 195a/9
Beytü'l- muḳaddes, muḳaddis	: "Mukaddes ev", Kudüs
B.-i	(1) 185a/13
B.-de	(2) 200a/5, 200a/6
Beyżāvi	(1): Tefsirci, Eş'arî kelâmcısı ve Şâfiî fıkıhçısı 270a/15
Birabbi'n-Nās	(1): Nâs suresi, Kur'an'ın 114. suresi 196b/8
Buḫāri	: Câmi'üs-sahîh adlı eseriyle tanınmış büyük hadisçi
B.-de	(1) 268b/2
Buḳrāṭis	(1): Eski Yunan hekimi Hipokratis 181b/11
B.-e	(1) 181b/11
Būrūc	(1): Kur'an'ın 85. suresi 195b/13
Büzürcumhur	(2): Nuşirevan'ın veziri Büzürcmihr , Mecusî tabirci 135a/10, 135b/6
B.-a	(1) 135a/10
B.-ı	(1) 135a/14

-C-

Cābir	: Büyük bir hadisçi ve fıkıhçı
C.-den	(2) 59a/7, 258a/13

Ca'fer ibn-i Ebi Tālib-i Ṭammār (1): Kişi adı 125b/11
C-uñ (1) 125b/10
E.-uñ (1) 125b/11
Ca'fer-i Ṣādıḳ (7): İsmailiyye tarikatının beşinci imamı, Caferî fıkhının kurucusu 15a/13, 139a/15, 171a/8, 199a/13, 199a/14, 247b/5, 250b/10
C.-a (4) 139a/12, 171a/7, 199a/12, 247b/3
Cāmāsb (35): Danyal peygamberin oğlu. Farsça olarak yazdığı, Ferheng-i Mülûk ve Esrâr-ı Acem adlı kitap "Câmâsbnâme" olarak bilinir 102a/13, 102b/3, 108b/14, 118a/5, 119a/14, 121a/15, 123b/12, 126b/6, 129a/10, 130a/7, 134b/6, 138a/3, 139a/3, 139b/15, 145a/10, 147a/9, 152b/8, 157a/10, 158a/9, 169b/6, 205b/7, 206a/11, 207a/12, 207b/2, 211b/2, 216a/3, 221a/10, 234a/6, 237a/6, 246a/12, 287b/9, 287b/11, 291a/13, 294a/9, 297a/9
Cāşiye (1): Kur'an'ın 45. suresi 195a/3
Cebrā'il (bk. **Cibril**) (9): Peygamberlere emir ve vahye vasıta ve memur olan dört büyük melekten biri 28b/6, 59a/11, 69a/15, 178b/9, 268b/6, 268b/7, 268b/9, 280b/10, 280b/15
C.-den (1) 268b/9
C.-e (1) 178b/9
C.-i (3) 280b/2, 280b/13, 281b/4
Cebrā'il (1): Kişi adı 82b/7
Cemre (1): Kişi adı 20a/8
Cevzā (2): İkizler burcu, kuzey yarım kürede görünen iki parlak yıldızlı bir burç 55a/6, 55a/9
Ceyḥūn (1): Ceyhun ırmağı 88a/10
Cibril (bk. **Cebrā'il**) : Cebrail, Cebreil. Peygamberlere emir ve vahye vasıta ve memur olan dört büyük melekten biri
C.-de (1) 268b/12
Cum'a (1): Kur'ân'ın 62. sûresi 195a/14

-Ç-

Çalab : Tanrı, Allah
Ç.-um (1) 3a/12

-D-

-E-

E.-üñ	(1) 91a/13
Ebū Cehl	(2): Hz. Muhammed'in ve İslâmın azılı düşmanlarından biri 48a/3, 220a/7
E.-dür	(1) 142b/2
E.-üñ	(2) 48a/4, 220a/8
Ebū Hüreyre	(2): Çok hadis rivayet etmesiyle tanınan sahabe 118a/6, 244a/1
E.-den	(1) 32a/8
Ebū (Ebī) Ḳatāde	(3): Hz. Muhammed'in süvarisi olarak tanınan, cengâver sahabe 23a/1, 23a/3, 25b/7
Ebū Manṣūr	(1): Aşırı Şiî fırkalarından Mansuriyye'nin peygamberlik iddiasında bulunan kurucusu 68a/9
Ebū Sūfyān	(1): Kureyş kabilesinin reislerinden, sahabe 150a/5
Ebū Yezīd-i Besṭāmī	(2): IX. yüzyılın en meşhur sofîlerinden biri 60b/8
Ehevāz	: Ahvaz şehri, Huzistan ülkesinde bir şehir adı
E.-dan	(1) 253b/3
Ehevāzī	(1) Ahvaz şehrinden olan
'Ekreme	: Ebu Cehl'in oğlu. Mekke'nin fethinden sonra müslüman olmuş vali ve kumandan olarak İslâma hizmet etmiştir
'E.-ye	(1) 48a/4
'Ekreme ibn-i Ebī Cehl	(1): Ebu Cehl'in oğlu. Mekke'nin fethinden sonra müslüman olmuş vali ve kumandan olarak İslâma hizmet etmiştir 220a/9
Elem Neşrah	(1): İnşirah suresi, Kur'an'ın 94. suresi 196a/5
El-Kehf	(1): Kur'an'ın 18. suresi 194b/1
En'ām	(1): Kur'an'ın altıncı suresi 194a/8
Enbiyā	(1): Kur'an'ın 22. suresi 194b/2
Enes bin Mālik	(2): Ebu Hamza Enes bin Mâlik bin Nadr el-Ensârî. Ṣahabenin en büyük alimlerinden ve hadisçilerinden biri 19a/10, 19b/7
Enfāl	(1): Kur'an'ın 8. suresi 194a/10
Ereeyte	(1): Mâ'ûn suresi, Kur'an'ın 107. suresi 196a/13
Esmā	(3): Ebu Bekir'in karısı; Haccac'ın eski karısı 125b/12, 125b/15, 136b/12
E.-ya	(2) 125b/13, 136b/11
Eyyūb	(2): Eyüp peygamber 132a/4, 264b/10

-F-

-G-

-H-

176b/12, 185a/6

Ḥasan-ı Başri (2): Pek çok hadis nakl ve rivayet etmiş sahabe-i kiramla görüşmüş kişi 55a/10, 126b/9

Ḥ.-dür (1) 207a/2

Ḥ.-ye (2) 126b/8, 126b/9

Ḥ.-yidi (1) 207a/3

Ḥasan ibn-i ʻAli (1): Hz. Ali'nin oğlu 196a/3

Ḥaşr (1): Kur'an'ın 59. suresi 195a/12

Ḥavvā (4): Hz. Havva, Havva ana 9a/12, 9a/15, 35a/4, 158b/5

Ḥ.-nuñ (1) 59b/14

Ḥ.-yı (1) 262b/14

Hemedān (1): Batı İran'da bir şehir ve bu şehrin merkezi olduğu eyalet 118b/3

Hel Etā (1): İnsan suresi, Kur'an'ın 76. suresi 195b/7

Ḥımıṣ (2): Suriye Cumhuriyeti'nin üçüncü büyük şehri 58a/13, 58a/15

Ḫıżır (1): Hızır aleyhisselam 265b/4

Ḥicāz (1): Arabistan'da bir bölge adı 198b/13

Ḥ.-da (1) 235a/5

Ḥicr (1): Kur'an'ın 15. suresi 194a/14

Hindi (8): Hintli, Hindistan'da oturan 134b/7, 167b/8, 167b/12, 168b/14, 171b/12, 176b/15, 179a/9, 186a/11

H.-ler (2) 168b/14, 258a/2

Hindusıtān (1): Hindistan

H. ḳozı-n (1) 126a/1

Ḥucurāt (1): Kur'an'ın 49. suresi 195a/7

Hūd (2): Kur'an'ın 11. suresi 194a/11, 263a/4

Ḥudeybe : Mekke yakınlarında bir vadi

Ḥ.-ye (1) 36a/12

Ḥuye (1) Kişi adı 52a/8

Hūlāk (1): İlhanlı devletinin kurucusu ve ilk hükümdarı 257a/9

Ḥüseyn ibn-i ʻAli (ʻAliyyü'l- Murtaża) (2): Hz. Ali'nin Hz. peygamberin kızı Fatıma'dan ikinci oğlu 196b/5, 254a/2

Hüşām bin ʻAbdü'l-Melik (1): Meşhur hadis âlîmlerindendir 117b/12

-I-

-İ-

-L-

M.-i sevenlerden ol- (1) 194a/15

Muḫyi'd-din el-'Arabi el-Mağribi (13): Varlık birliği (vahdet-i vücud) nazariyesini son noktasına kadar götüren ve şöhreti İslâm âlemine yayılan en büyük sofîlerden biri 48a/15, 60b/11, 68b/7, 254b/8, 257a/8, 257b/5, 271a/1, 259b/9, 256a/10, 259b/13, 274b/8, 262a/10, 259b/11

Mūsā (26): Musa peygamber 18a/15, 111b/6, 113b/3, 114a/5, 117b/11, 118a/10, 121b/15, 132a/1, 143a/10, 144b/7, 145b/15, 147a/8, 148a/10, 149a/11, 150b/15, 179b/4, 194a/3, 215b/2, 230a/3, 263b/4, 264a/13, 264b/1, 264b/4, 265b/3, 281b/3, 291b/11

M.-da (2) 187a/9, 216a/9

M.-dandur (1) 146a/5

M.-yı (2) 264b/3, 264b/9

M. gibi ol- (1) 84b/11

Muṭaffifin (1): Kur'an'ın 83. suresi 195b/12

Mücādele (1): Kur'an'ın 58. suresi 195a/12

Mücāhid (1): Büyük bir tefsirci 271a/9

Müddeṡir (1): Kur'an'ın 75. suresi 195b/6

Mü'eyyed-i Cendi (8): Şerhleriyle tanınan bir âlim 53b/14, 58a/7, 59b/3, 62b/8, 69a/4, 73b/14, 82b/12, 261b/14

M.-nüñ (1) 62b/6

Mülk (1): Kur'an'ın 67. suresi 195b/2

Mü'min (1): Kur'an'ın 40. suresi 194b/15

Mü'minūn (1): Kur'an'ın 23. suresi 194b/3

Mümteḥine (1): Kur'an'ın 60. suresi 195a/13

Münāfıḳun (1): Kur'an'ın 63. suresi 195a/14

Mürselāt (1): Kur'an'ın 77. suresi 195b/8

Müsilme (1): Hz. Muhammed zamanında yaşamış bir kişi

Müslim : Ebu Müslim Abdullah bin Süveb el-Havlanî. Meşhur hadisçi ve zahit. Bu kişinin hadis naklettiği kitap

M.-de (1) 268b/2

Müş'ir bin Kirām : Kişi adı

M.-idi (1) 82a/9

Müşki'l-güşā (2): İncelenen eserin adı. "Güçlük gideren, zorluk gideren" anlamındadır 1b/1, 3b/14

-O-

-Ö-

-P-

-R-

r.(b)-ümi (2) 268a/8, 268a/13
r.(b)-ümüz (1) 269a/13
r.-dan (2) 268b/4, 268b/5

rabbānī (2): Allah ile ilgili 49a/8, 161a/5
r.-yle (2) 43b/6, 45a/1

rabbānıyye (4): Allah ile ilgili 6b/14, 96a/15, 274a/4, 274a/7
r.-nüñ (1) 3a/7
r.-yle (1) 279b/9

rabbī (2): Rabbim !, Allah'ım ! 268a/9, 268b/1

Ra'd (1): Kur'an'ın 13. suresi 194a/13

Rāfı' (1): Belkıs'ın kadısı, Ümm-i Sa'd'ın babası 19a/14

Rāḥīl (2): Yakup peygamberin karısı, Yusuf ve Yamin'in annesi 62a/9, 62a/10
R.-dür (1) 61b/10

Raḥmān (1): Kur'an'ın 55. suresi 195a/10

Ress (1): Semud kavmi 17b/15

Reşīd (1): Kişi adı 45b/15

Rūm (1): Kur'an'ın 30. suresi 194b/8

Rūm (7): Arap ilinde başka ilden olan kişi; Anadolulu 111a/2, 118a/15, 126b/7, 151a/13, 152a/12, 154b/5, 184a/8

Rūmī (2): Rum ülkesinden olan, Anadolulu 128b/10, 225a/3
R.-dür (1) 234b/5
R.-ler (3) 121a/9, 151a/2, 249b/10

-S-

Ṣad (1): Kur'an'ın 38. suresi 194b/14

Sa'īd (bin) ibn-i (el) Müseyyeb (7): Tâbiîn devrinde Medine'de yetişen yedi büyük âlimden birisi 20a/7, 125b/7, 125b/9, 125b/10, 196a/4, 196b/7, 264b/4
S.-e (4) 125b/7, 196a/4, 196b/6, 264b/5
S.-üñ (1) 264b/4

Sa'de'd-dīn Ḥemevī (3): Meşhur sofî. Zahabîya-yı Kubravîya tarikatının 12 halifesinden biri 262a/2, 262a/2, 262a/7

Ṣadre'd-dīn el-Ḳonevī (16): Din büyüklerinden bir kişi 14b/12, 34b/1, 35a/1,

256a/6, 259b/7, 260b/5, 261b/14, 261b/15, 262a/6, 262a/6, 268b/3, 268b/12, 270b/1, 271b/11, 272a/8, 273a/1

Ṣ.-nüñ (1) 35a/9

Ṣ.-e (1) 15a/5

Ṣaf (1): Kur'an'ın 61. suresi 195a/13

Ṣafayi Ar. Safaviler

Ṣ. ḫalḳı (1) 75b/4

Ṣāffāt (1): Kur'an'ın 37. suresi 194b/13

Ṣafiyye (2): Huvayy bin Ahtab'ın kızı, Hz. Muhammed'in karısı 52a/8, 52a/11

Sa'id (3): Kişi adı 18a/11

S.-ile (1) 213a/7

Sāil (1): Meâric suresi, Kur'an'ın 70. suresi 195b/4

Ṣāliḥ (1): Salih peygamber 263a/6

Sālim (2): Kişi adı 18a/8, 45b/15

Sāmürī (1): Hz.Musa Allah'la konuşurken, yaptığı buzağıya halkı taptırmaya kalkışan kişi 226a/3

Sebā (1): Kur'an'ın 34. suresi 194b/11

Sebbiḥ (1): A'lâ suresi, Kur'an'ın 87. suresi 195b/14

Secde (2): Kur'an'ın 32. suresi 194b/9, 195a/1

Seele (1): Meâric suresi, Kur'an'ın 70. suresi 195b/4

Selmān (4): Sahabeden bir kişi 47a/13, 47a/13, 47a/14, 47b/1

S̱emūd (1): Semud (Ress) kavmi 17b/15

Seyf bin Zeyd (1): Sahabelerden bir kişi 85a/13

Ṣıddiḳ (1): Bir melek adı 11a/8

Ṣ.-den (1) 11a/11

Ṣ.-dür (1) 7b/4

Simāḳ ibn-i Ḥarb (1): İbn-i Semmak, vaazlarıyla tanınan bir hadis âlimi 263a/12

Sulṭān Bāyezid bin Sulṭān Muḥammed Ḫān bin Sulṭān Murād (1): Sultan II. Bayezid 224a/1

Sūfyān-ı S̱evrī (2): Ebu Abdullah Süfyan bin Said bin Mesruk es-Sevrî el-Kufî. Kelâm alimi, hadisçi ve sofî 122a/9, 122a/8

Sūheyl (2): Süheyl yıldızı, parlak ve büyük bir yıldız 64a/7, 64a/8

Sūleymān (7): Süleyman peygamber 2b/13, 119b/6, 155b/4, 155b/7, 183b/6, 187a/2, 265a/3

S.-ı (3) 155b/9, 265a/5, 265a/8

Ṭārıḳ	(1): Kur'an'ın 86. suresi 195b/13
Tebbet	(1): Kur'an'ın 111. suresi 196b/3
Teġābun	(1): Kur'an'ın 64. suresi 195a/15
Tevbe	(1): Kur'an'ın 9. suresi 194a/10
Tever-püşti تور پشتی	(2): ? 24a/6, 39b/7
Tevrit	(4): Kutsal kitap Tevrat 179b/5, 189a/10, 194b/6, 201b/6
T.-de	(1) 17b/9
T.-dedür	(1) 88b/1
Tin	(1): Kur'an'ın 95. suresi 196a/6
Tuḥarrim	(1): Tahrim suresi, Kur'an'ın 66. suresi 195b/1
Ṭūr	(1): Kur'an'ın 52. suresi 195a/9
Ṭūr-ı Sinā	(1): Sina yarımadasında bulunan Sina dağı 99b/6
Ṭ.-ya	(1) 194a/9
Türk	(2): Türk 66b/4, 66b/10
T. ol-	(1) 165a/13
Türki	(2): Türklere ait, Türk 161b/12, 234b/5

-U-

Ūḥıye	(1): Cin suresi, Kur'an'ın 72. suresi 195b/5
'Uḳban	: Belkısın kadısı Rafi'nin oğlu.
'U.-uñ	(1) 19a/14
Ur(i)miyā	(3): Bir peygamber adı 109a/12, 127b/2, 265b/6
'Uṭārid	(3): Merkür gezegeni 64a/13, 64b/7, 69a/12
'U.-dür	(1) 50a/12

-Ü-

Ümmi Gülşüm	(1): Hz. Ömer'in karısı 254a/3
Ümmü'l-Fażl	(1): Hz. Abbas'ın karısı, Hz. Hüseyin'in süt annesi olan kadın sahabe 254a/11
Üsyer-i bin 'Āsı	(1): Ebû Asi', Arap müşriklerinden bir kişi 48a/6
'Üzeyr	(1): Üzeyir peygamber 265b/5

-V-

Vāḳı'a	(1): Kur'an'ın 56. suresi 195a/11
Velid bin Reyyān	(1): Mısır sultanı 29b/14
Veylün Lıkül	(1): Hümeze suresi, Kur'an'ın 104. suresi 196a/11
Virdi	(1): Kişi adı 48b/5

-Y-

Yādigār	Far. (1): Bir yıldız adı 136a/9
Yahūd	(8): Yahudi, İsrailoğulları 99b/5, 126b/5, 145a/15, 175b/13, 193a/7, 247b/7, 247b/9, 280b/11
Yahūdi	(13): Yahudi, Yahudi dininden olan 59a/8, 59a/13, 59b/2, 117b/13, 119b/5, 138b/4, 144b/5, 145a/8, 200b/14, 200b/15, 201a/8, 201a/13, 216a/7
Y.-dür	(1) 129a/5
Y.-ler	(3) 42a/1, 201a/9, 201b/15
Y.-leri	(2) 41b/14, 41b/14
Y.-ye	(1) 59a/12
Y.-ler gibi ol-	(1) 201a/10
Yahūdiyye	(4): Yahudi kadın 135a/8, 144b/4, 189a/9, 215b/1
Yaḥyā	(1): Yahya peygamber 265a/10
Yaḥyā bin Me'āẓ	(1): Tanınmış şeyh ve vaizlerden biri 263a/9
Ya'ḳūb	(2): Yakub peygamber 58b/13, 263b/5,
Y.-a	(1) 61b/6
Y.-dur	(1) 263b/11
Ya'ḳūb Dineveri (bk. **Naṣir-i Dineveri**)	(1): Ebu Sad Nasr bin Yakub ed-Dîneverî. Daha çok et-Tabirü'l-Kadirî adlı eseriyle tanınan müellif, katip ve şair. Bu eserde 600 tabirci hakkında bilgi verilmektedir 16a/10
Yasin	(1): Kur'an'ın 36. suresi 194b/12
Yemāni	(1): Yemen ülkesine ait, onunla ilgili 263b/15
Yemen	(1) Arap yarımadasında bir bölge 247a/9
Y.-den	(1) 103a/15
Yeṡrib	: Medine'nin Müslümanlıktan önceki adı

-Z-

Żārin	: Çölde yaşayan bir kavim
ḳavm-i ż.-dür	(1): 139a/5
Ẕāriyāt	(1): Kur'an'ın 51. suresi 195a/8
Zekeriyyā	(2): Zekeriya peygamber 169a/5, 265a/9
Zeliḫā	: Yusuf u Züleyha öyküsünün kadın kahramanı.
Z.-dan	(1) 62b/5
Zeyne'd-dīn-i Ḫāfī	(5): Kendi ismine izafetle Zeynîye diye tanınan ve Cüneyd'e dayanan bir tarikatın kurucusu 69a/2, 90b/13, 94b/13, 98b/2, 100b/2
Zuḫruf	(1): Kur'an'ın 43. suresi 195a/2
Zühal	(4): Satürn gezegeni 50b/8, 64a/13, 64a/14, 69a/9
Zühre	(6): Çobanyıldızı, Venüs 50a/14, 64a/10, 64a/13, 64b/6, 64b/6, 68a/7, 69a/11
Z.-yi	(1) 67b/13
Z.-nüñ	(1) 69a/3
Ẕü'l-ḳarneyn	(1) Kur'an'da adı geçen, nebi mi veli mi olduğunda tereddüt edilen kişi; rivayete göre Büyük İskender 237b/5
Zülzilet	(1): Zelzele suresi, Kur'an'ın 99. suresi 196a/8
Zümr	(1): Zümer suresi, Kur'an'ın 39. suresi 194b/14

SONUÇ

İncelenen metnin dili, gramer özellikleri açısından Eski Anadolu Türkçesi dönemi dilini tam olarak yansıtmaktadır. Bu çalışma, yazıldığı dönemde yabancı dillerin Türkçe üzerindeki etkisini göstermektedir; bununla beraber Türkçeye yabancı dillerden -özellikle Arapça ve Farsçadan- girmiş kelime ve terimlere Türkçenin karşılıklar türetebilme gücünü de ortaya koymuştur: el-gammāz *(ḳovcı)* 204a/8; el-ḳāid *(çeri başı)* 204a/9; el-'asker *(çeri)* 205a/1; el-beyze *(tulġa)* 207b/1; el-istilḳā *(çalḳḳoyın yatmaḳ)* 211b/14; irżā' *(emzürmek)* 212a/9 gibi... Çalışmamız, Eski Anadolu Türkçesinin söz varlığını ortaya koymuş, soyut ve somut kavramları açıklamada Türkçenin ifade gücünü de göstermiştir.

Dil bilgisi açısından söz başı ve ilk hecedeki *e/i* konusunda metnimiz kesinliğe kavuşmamıştır. *e*'den *i*'ye doğru bir daralma görülürken kapalı *e* (ė) için herhangi bir işaret kullanılmamıştır. Bu konuda metnimiz ölçü belirleyici değildir. Çalışmamızda hem *e* hem *i* ile yazılmış aynı sözcükler kapalı e (ė) ile gösterilmiştir (bk. Daralma).

Eski Anadolu Türkçesinin en önemli ses bilgisi konusu olan yuvarlaklaşma, metnimizde yaygındır. Söz sonunda, Eski Türkçe dönemindeki ön damak ünsüzü *-ġ* ve *-g*'lerin düşmesi ve *b, m, p, v* dudak ünsüzlerinin etkisiyle yuvarlaklaşma görülmüştür:*ḳapu, ṣaru, demür, soġuḳ, semüz* gibi. Ayrıca imlâsı klişeleşmiş olarak bazı ekler devamlı yuvarlak yazılmıştır (bk. Yuvarlaklaşma).

Doğu Türkçesinde Arapça ve Farsça sözcüklere getirilen Türkçe eklerin kalın ünlülü tercih edilmesi geleneğinin bir izi olarak, metnimizde *'āsīlıḳ , süstlıḳ, peyġamberlıḳ, rūşenlıḳ, selāmetlıḳ, ziyādelıḳ...* gibi kullanımlar tespit edilmiştir (bk. Önlük-Artlık Uyumu).

Söz başı *t-/d-* konusunda Türkçenin her döneminde karışıklık gösteren *t->d-* değişmesi metnimizde de net bir görünüm içinde değildir. Aslı *t-* olan sesin *d-*'ye değişmesi, Batı Türkçesine özgü bir özelliktir. XI. yüzyılda gerçekleştiği söylenebilen bu değişiklik, bütün *t-* seslerini içine almaz. Metnimizde *der* 'ter' istisnası dışında ön ünlülü sözcüklerde *t->d-* sistemlidir. Art ünlülü sözcüklerde *t-*'li, *d-*'li ve her iki şekilde kullanım görülmektedir. Daha çok *t-* korunurken yaklaşık % 10 oranında *t->d-* görülmekte; yaklaşık %35 oranında da aynı sözcüğün hem *d-* hem de *t-* şekli mevcuttur (bk. Ünsüzler t-).

KAYNAKÇA

Ahmet Vefik Paşa. *Lehce-i Osmânî* (Haz.: Recep Toparlı), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000

ARAT, Reşit Rahmeti. "Anadolu Yazı Dilinin Tarihî İnkişâfına Dair" *V. Türk Tarih Kongresi*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları IX, 1960: 225-232.

ATALAY, Besim. *Divânü Lûgati-t-Türk Dizini*, 'İndeks', IV, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1986

AYAŞ, Kemal. *Dinde İlimde Rüya ve Rüya Tabirleri*, Ankara 1947

BALTACI, Cahit.*Tasavvuf Lügatı*, İstanbul 1981

BANARLI, Nihat Sami. *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi I, II*, İstanbul 1971.

BANGUOĞLU, Tahsin. *Türkçenin Grameri*, İstanbul 1974

BAYTOP, Turhan. *Türkçe Bitki Adları Sözlüğü*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1994

BİLGİN, Azmi. "Eski Anadolu Türkçesi Döneminde Karışık Dil Unsurları Taşıyan Ekler ve Dil Özellikleri" *Türk Dünyası Araştırmaları*, 69, Aralık 1990: 63-74.

BRENDEMOEN, Bernt. "Labiyal Ünlü Uyumunun Gelişmesi Üzerine Bazı Notlar" *Türkiyat Mecmuası*, XIX, 1980: 223-240.

CAFEROĞLU, Ahmet.*Türk Dili Tarihi I-II*, İstanbul, Enderun Kitabevi, 1984

CANPOLAT, Mustafa. "Behçetü'l-Hadâik'in Dili Üzerine" *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten* 1967, 1968: 165-175.

CANPOLAT, Mustafa. "Eski Anadolu Türkçesindeki Belirtme Durumu (Accusativus) Ekinin Kökeni Üzerine" *Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, X, 1992: 9-11.

CEYLAN, Emine Yılmaz. "Eski Türkçede Kapalı E", *Türk Dilleri Araştırmaları*, 1991: 158-159.

CLAUSON, G. *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish*, Oxford, 1972

DENY, Jean. *Türk Dili Grameri (Osmanlı Lehçesi)* (Çev.: Ali Ulvi Elöve), İstanbul: 1941

DEVELLİOĞLU, F. *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Ankara, 1986

DİLAÇAR, A. *Türk Diline Genel Bir Bakış*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1964

Divânü Lûgat-it-Türk Dizini, (Çev.: Besim Atalay), Ankara: Türk Dil Kurumu

Yayınları, 1991

EMRE, A. Cevat. "Türkçe'de Bulanık e (é) Fonemi", *Türk Dili Belleten* III, sayı 6-7, 1946: 487-497.

ERDAL, Marcel. *Old Turkic Word Formation, A Functional Approach to the Lexicon I-II*, Wiesbaden 1991

ERDOĞAN, Arzu. *Türkçe Rüya Tabirnâmeleri ve İbn-i Sirin'den Tercüme Edilen Bir Tabirnâme*, Marmara Üniveritesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1993

ERGİN, Muharrem. "Bursa Kitaplıklarındaki Türkçe Yazmalar Arasında", *Türk Dili Edebiyatı Dergisi* IV, 1950: 107-132.

ERGİN, Muharrem. *Türk Dil Bilgisi*, İstanbul 1962

ERSOYLU, Halil. "Eski Türkiye Türkçesi Metinlerinde Kullanılan Elifli Vav", *Hasan Eren Armağanı*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000: 135-140.

ERSOYLU, Halil. "Segir-Nâme", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten* 1985, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1989: 27-48.

ERSOYLU, Halil. "Türk Düşünce, Dil ve Edebiyatındaki Bazı Kuşlar", *Türk Dünyası Araştırmaları*, II, sayı II, 1981: 98.

FREUD, S. *Rüyalar* (Çev. İbrahim Türek), İstanbul: Varlık Yayınları, 1965

GABAIN, A. von. *Alttürkische Grammatik*, Wiesbaden 1974

GÖKYAY, Orhan Şaik. "Rüyalar Üzerine", *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, IV, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1982: 105-133.

GÖLPINARLI, Abdulbaki. *Mevlana Müzesi Yazmalar Kataloğu*, Ankara, 1967

GÜLSEVİN, Gürer. "Eski Anadolu (Türkiye) Türkçesinde 3. Kişi İyelik Ekinin Özel Kullanılışı", *Türk Dili*, sayı 466, Ekim 1990: 187-190.

GÜLSEVİN, Gürer. *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1997

GÜNAY, Umay.*Türkiye'de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*, Ankara, 1992

HAZAI, György. "Türk Dilinde Tarihsel Gelişme Dönemleri", *Bilimsel Bildiriler*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 1963: 57-60.

HAZAI, György. "Anadolu Türkçesinin İlk Yüzyıllarına Ait Kimi Sorunlar", *Hasan Eren Armağanı*, Ankara: Türk Dil Kurum Yayınları, 2000: 204-211.

İmam Nablûsî. *İslâmî Rüya Tâbirleri Ansiklopedisi* (Çev. A. Bayram ve M.S. Çöğenli), İstanbul: Cümle Neşriyat, 1983

İNAN, Abdülkadir. *Tarihte ve Bugün Şamanizm*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1972

İZ, Fahir. *Eski Türk Edebiyatında Nesir*, İstanbul, 1964

Hüseyin K. Kadri. *Türk Lugatı I-IV*, İstanbul 1945

KARAHAN, Abdulkadir. *Eski Türk Edebiyatı İncelemeleri*, İstanbul, 1980

KARATAY, Fehmi Edhem. *Topkapı Sarayı Müzesi Yazmalar Kataloğu*, İstanbul, 1961

KORKMAZ, Zeynep. "EAT.de Aslî Ünlü (Vocal) Uzunlukları", *Ankara.Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, XXV, sayı 3-4, 1968: 49-66.

KORKMAZ, Zeynep. "Anadolu Ağızlarında Aslî Vokal Uzunlukları Hakkında", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1953: 197-203.

KORKMAZ, Zeynep. "Eski Türkçe'deki Oğuzca Belirtiler", *Bilimsel Bildiriler 1972*, 1975: 433-446.

KORKMAZ, Zeynep. *Marzubān-nāme Tercümesi* (İnceleme, Metin, Sözlük, Tıpkıbasım), Ankara, 1973

KORKMAZ, Zeynep. "Selçuklular Çağı Türkçenin Genel Yapısı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1972: 17-34.

KORKMAZ, Zeynep. "XI-XIII. Yüzyıllar Arasında Oğuzca", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1973, 1974: 41-48.

KÖPRÜLÜ, Fuat. *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara, 1976

LEVEND, A. Sırrı. *Divan Edebiyatı, Kelimeler, Remizler, Mazmunlar ve Mefhumlar*, İstanbul, 1943

LEVEND, A. Sırrı. *Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Safhaları*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1949

LEVEND, A. Sırrı. *Türk Edebiyatı Tarihi*, Cilt I, 1973

LEVEND, A. Sırrı. *Ümmet Çağı Türk Edebiyatı*, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1962

MANSUROĞLU, Mecdud. "Türkçede Zamir Çekimi", *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* III, 1949: 501-518.

Mehmed Esad Efendi. *Lehcetü'l-Lugat* (Haz. H. Ahmet Kırkkılıç), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1999

MERAL, Faruk. *Tabirnâmeler Üzerine Bazı Araştırmalar*, Ankara Gazi Ü. Yüksek Lisans Tezi, 1996

Mütercim Âsım Efendi. *Burhân-ı Katı* (Haz. Mürsel Öztürk ve Derya Örs), Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 2000

NADALYAYEV, V.M., D.M. NASILOV, E.R. TENIŞEV ve A.M. ŞÇERBAK. *Drevnetyurskîy Slovar'*, Leningrad, 1966

ÖGEL, Bahaeddin. *Türk Mitolojisi*, Ankara, 1971

ÖNLER, Zafer. "EAT. Döneminde Yazılmış İki Tıp Kitabında Yer Alan Sağlık Bilgisi Terimleri", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten* 1985, 1986: 87-130.

ÖNLER, Zafer. *Müntahab-ı Şifâ, I. Giriş-Metin*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1990a

ÖNLER, Zafer. *Müntahab-ı Şifâ, II. Sözlük*, İstanbul, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi, 21, Simurg Yayınları, 1990b

ÖZKAN, Mustafa. *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1995

PALA, İskender. *Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü I-II*, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989

REDHOUSE, J.W. *A Turkish and English Lexicon*, Contantinople, 1921

STEINGASS, F. *Persian-English Dictionary*, London, 1947

Şemseddin Sami. *Kamus-ı Türkî*, İstanbul, Çağrı Yayınevi, 1995

Tâhirü'l-Mevlevî. *Edebiyat Lügatı* (Haz. Kemal Edip Kürkçüoğlu), İstanbul, Enderun Kitabevi, 1973

Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü I-IV, Ankara, 1963-1982

TİMURTAŞ, Faruk Kadri. *Tarih İçinde Türk Edebiyatı*, İstanbul, Vilayet Yayınları, 1981

TÖKEL, Dursun Ali. *Divan Şiirinde Mitolojik Unsurlar*, Ankara, Akçağ Yayınları, 2000

Türkiye'de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü I-XII, (A-Z), Ankara, 1963-1982

TATÇI, M. ve H. ÇELTİK. *Türk Edebiyatında Tasavvufî Rüya Tâbirnâmeleri*, Ankara, Akçağ Yayınları, 1995

TAYMAS, Abdullah Battal. *İbn-i Mühennâ Lugati*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988

TEKİN, Şinasi. "1343 Tarihli Bir Eski Anadolu Türkçesi Metni ve Türk Dili Tarihinde 'olga,bolga' Sorunu", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 1973, 1974: 59-157.

TEKİN, Talât. *A Grammar of Orkhon Turkic*, Bloomington, Indiana University Publications, 1968

TEKİN, Talât. "Üçüncü Kişi İyelik Ekleri Üzerine", *Genel Dilbilim Dergisi*, II, sayı 7-8, Ankara, 1980: 10-17.

TEKİN, Talât. *Orhon Yazıtları*, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988

TEKİN, Talât. *Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler*, Ankara: Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi XIII, Simurg Yayınları, 1995

TEKİRDAĞ, Şahabettin. "İzzet Koyunoğlu Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazmalar Üzerine Çalışmalar I", *Türkiyat Mecmuası* XVI, 1971: 133-162.

TIETZE, Andreas. "Anadolu Türkçesinin Tabakalanışı", *Bilimsel Bildiriler 1957*,

Türk Dil Kurumu Yayınları, 1960: 71-76.

TİMURTAŞ, F. K. *Eski Türkiye Türkçesi, XV.Yüzyıl Gramer, Metin, Sözlük,* İstanbul, 1977

TİMURTAŞ, F. K. "Eski Anadolu Türkçesi", *Türk Dünyası El Kitabı* I, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Entitüsü Yayınları, 1992: 120-145.

Türk Dil Kurumu Kütüphanesi Yazma Eserler Kataloğu, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1999

Türkçe Sözlük I-II, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1988

Türkiye Yazmaları Toplu Kataloğu, Ankara, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1994

ULUDAĞ, Süleyman. *Tasavvuf Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, Marifet Yayınları, 1991

UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı. *Osmanlı Tarihi III*, Ankara, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 1973

YAVUZ, Kemal. "XIII-XVI. Asır Dil Yadigarlarının Anadolu Sahasında Türkçe Yazılış Sebepleri ve Bu Devir Müelliflerinin Türkçe Hakkındaki Görüşleri", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 27, Aralık, 1983:42-46.

Yeni Tarama Sözlüğü (Haz.Cem DİLÇİN), Ankara, 1983

YILMAZ, Emine Ceylan. *Ana Türkçe'de Kapalı e Ünlüsü*, , Ankara Hacettepe Üniversitesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi 1988

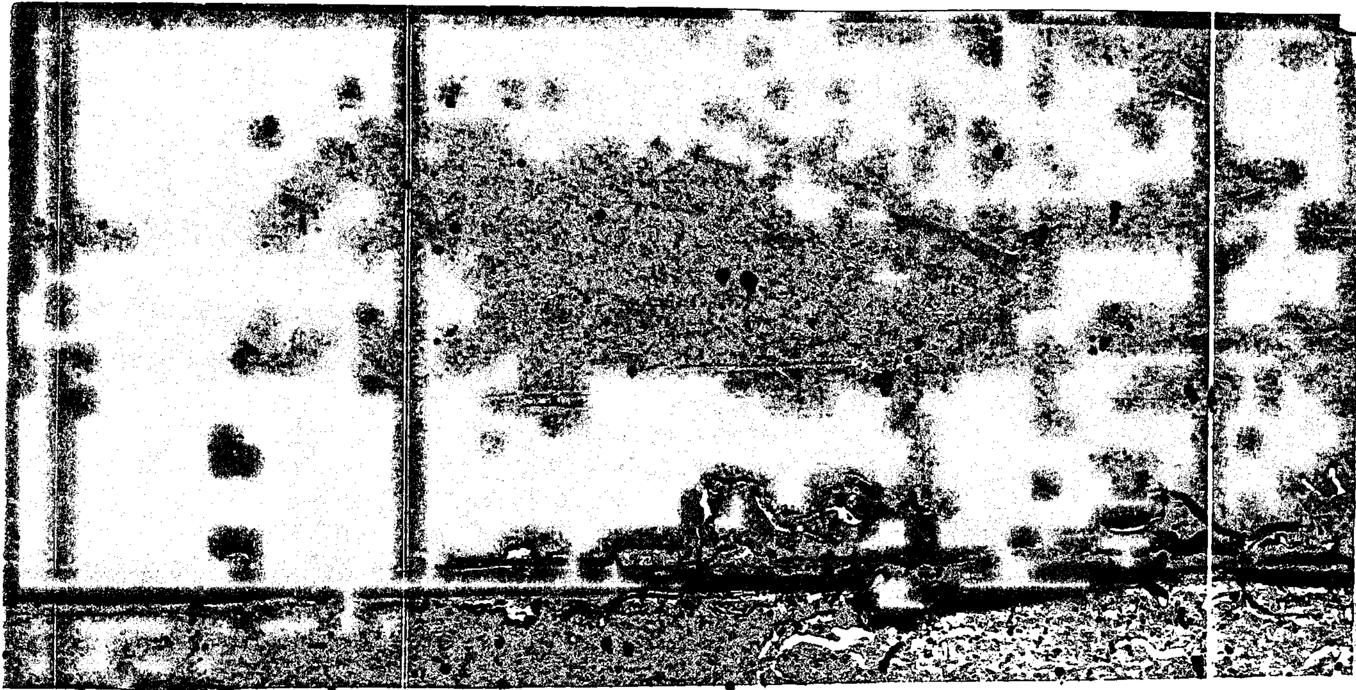
YILMAZ, Emine. "Ana Türkçe'de Kapalı e Ünlüsü", *Türk Dilleri Araştırmaları*, 1991: 151-165.

YURDATAP, Selâmi Münir. *İslâm Dininde Rüya ve Rüya Tabirleri*, Ankara, 1973.

YÜKSEL, Hasan Avni. *Türk İslâm ve Tasavvuf Geleneğinde Rüya*, İstanbul, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, 1996

ZENGİN, Ahmet Yaşar. *Seyyid Süleyman'ın Tabirnâmesi Üzerine Bir Çalışma*, Ankara Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, Ankara 1997

طرد الله دشمنی اولن کسنیله مصاحب اوله و فعل منکر ایشلیه
یوزی خلق قتنده قرا اوله ایله الله تعالی آخرتده عقاب ایده قوم
عیسی ایدر بر کمسنه جهنمی الحوده کورسه عذاب تأخیر بولقدر
سلطاندن حذر ایتسون بر کمسنه جهنمه گیرسه بر گناه
اوجندن فضاحت بوله اگر کورسه جهنمدن کاتر جهنمین توبه
ایده اگر جهنم شرابندن ایچسه ویا طعامندن یسه معاصیه
مرتکب اوله یا بر علم طلب ایده کندعیره وبال اوله بر کمسنه جهنم
مالکن کورسه یعنی تانزخزینه دارلرکه بیا شتیله طور سلطان
جلادلرندن بو کمسنه شربت ... اگر کورسه که بر ملك بونی
سلحندن یا بشولنا ... بو کمسنه بر ضرر یتشه دلیل اوله
بعضی محققلر جهنمه گیرمکی نفس مواسنه ادمیله تعبیر
ایدلر اگر بر کمسنه جنت انبعیدکورسه بر عمل ایشلیه که آنکله
سبیله جنته قریبا اوله اگر بو کمسنه دیسلر که سن جنته
گیرورسن بر میراثیله بشارت واقع اوله اگر کورسه که الله تعالی
بوکمسنه یه ... دنیا بو کمسنی کرمن بو کمسنی کافی بالله اوله

اگر قلیجن جیقرسه جنته گیرسه امر معروف ونهی منکر ایدن
نعمته ودولته یتشه اگر کورسه جنته گیرمش الله تعالی انک
ما یعضن بیرینه کتورمش اوله وسنت رسول احیا ایتمش اوله
وخلقله حسن معاشرت ایتمش اوله اگر کورسه که جنته منسنا
گیرور الله تعالی ذکر ایلیه ونور راحتدن یعلنه اگر کورسه که
جنته گیرمش کوشکلرنی سیاکن اولمش ودوشکلرین کورمش بو
کمسنه آخرتده جنته داخل اوله اگر کورسه جنته میوه سندن
ایچسه یمیور والدین بو کمسنه دن راضی اولمش اوله اگر کورسه
جنتده بر قراقش استنده تکیه لمش بو کمسنه بر مسعود متفکر
خلقی اوله ایندن دنیاده وآخرتده راحتی اوله اگر جنته
گیرسه هر وقت داخل اولمدوغن بلسه دنیاده عزتی اوله شروت
اندن منع اوله اگر جنت یمشلرندن یسه علم اوکنر اگر
یا بندن ... کندو یسه آخر ویسه ید ... کندو بلدغی
علی آخره افاده ایده اول متعلم اولب اوکندن کسنه فایده ایده
کندو نفسی فایده ایلیه اگر کورسه که جنتك تمشلرندن

نفسی منع ایدلر بو کمسنه دین فاسدا ولمشدر اگر کورسه که
کندوی جنت باغچه لرنده سیر ایده دین کامل واسلام خالص
اوله بیرلکه روضه جنت دیمکدر حضرت اسلامدر اگر
کورسه که جنته گیرمك دیلر اما گیرمکدن منع ایدرلر بو کمسنی
حج وجهاد ایتمك طلب ایده منع ایدرلر ویا حود بر گناه اوزرینه
مصر اوله توبه ایتمك طلب ایده توبه نصیب اولمیه بر کمسنه
کورسه کاکم ... دن هدایه یتشه اگر کورسه جنت
قبولرندن اوتوبه بر قپوی بغلدلر آتیش ویا آنی فوت اوله اگر
کورسه جنت قپوسی بغلندی آچلمدکه والدین بو کمسنه یه
غضبا ایتمش اوله محتمل که تبره جنته داخل ولی عالم قلبه
داخل اولمقدر بوده مقام تفرقه دن مقام جمعه وصول بولمقدر
بو نعمتی ایدلر اگر کورسه جنت عورتلرندن بر جاریه
بجماع ایدر امید دنیا بی ایرا اوله اول عورتك جمالی حسنکار
بر کمسنه کورسه که جواری جنتدن و حوریلردن بر نجیه
بجماع ایدر ... مرتبه عمل ایشلیه و خیر سماع ایده امور ...

اگر جاریه مکشوف اولورسه خیر مکشوف نظام ایده حج وجهاد
یبی ورزکوة یی اگر کورسه که جنتك عورتلری وغلمانی بوکا
اطرافنده طعامات ایدلر مملکته و نعیمه یتشه بر کمسنه کورسه
که کوثر صوین دن ایچدی یا سکدر واعدایه مظفر اولمقدر قال
الله تعالی انا اعطیناك الکوثر اگر کورسه جنت قصرندن
بر قصرده طوتر بر جمله عورت اله قال الله تعالی حور مقصورات
فی الخیام اگر سیده جنت کورسه ظفر ویا سکدر اگر طلبه
یسه که الگا موندر لدنی یا کوکلمین ادرسه نادر ...
ولکن جنتك لبنندن و خمرندن و صوقرندن
و عسلندن یسه نیو در و نیو ...
و علم در و حکمتدر

خبر ... سکز یوز کچیکو ... آب احدی و تسعین شلید
حجب اینده تألیف کتابه شروع اولندی بوحصن ...
... بعده متلند فراغ ... بوکیفیته قتبور بوش ... الغی
...

کیسه بیته بیتنسه موتی جی بولسه اول کیسنک الینه علم وحکمت
مثللو کبره تحصیل ایتدیرو کیمسه مقابلتی تعبیره اندن احیا و اموات
ظاهر اولسه اول معتمد بیته موت نعلوت اوله قوم عیسی ایدر
بر کیسه لمؤالتی عطامن جمع ایتسه اول کیسه حزینه بوله و
ملی علمی الینه کیتدیلر حی اولتی کیمسه کورسه لکتعحی موت
اولمش سنز تعتید ایده وطلبی جمع فالمیته وینه غینیدانه موت
اوله اکر کورسه کو کندوی حیه نماسوتا بله اختلاط ایده
متسدلیله مصاحبت ایده اکر کورسه انلروک قاتنده موت الود
انلروک نسلوته فریدعیته داخل اوله به کیمسه نه میت کورسه
کیم حالت کفا اوزینه موت اولمیندی کلیة سکنی وخبریله دنیا
ذکلدر تنل شیطاندر اکر کافر لعوت اولسه آتوک اوزرینده
اسکی ذکیر اوطون کورلسه ینه حاله دلالتدر آخرتده قیجان
تحت اوزرینه ایتخیرطز قلیله وباشینه تاجیله وانکیده بولمنه
بر معتبر خاتم واما هند خلقا الله کورسه بحب الدنیا هیه له
ندو لتیله آتوک باقیلری زندگانی ایلمیه بر کیسه که کندو آکی

موت اولمشدی کوردیکی که حیات بولب عورتیله جماع ایدوب غسل
ایلیه جنابتدن اوغلی فرکن اولنان تصفیه بلدی عورتی ازکلک
ایفقلاکی ملموفه وعزنی اهلی تیتنه فرج بیشه و مسئلکلرم حق
اوله میت فرح اوله آدمی خیر ذکرا اولدم حینه والله اعلم بالصواب
در تعبیر حصیل جنة حجرتم وانذرو شهولتی اولن تسطیره
کورمکله شهرلی بیانده عند سیدی خما ایکی بر کیسه کورسه که
آخرته وارمش بوکتبی اعمالی حسنه وطاعت علیسه بطال اوله
بیها بر کیسه که آخرتدن اوله عمل مقطع اللور لما خوف ایجنده
اولن یکی ایوه رحوتیدن خلاص اوله وشاهد یعنی
سنرم ومغارقته دلالت ایدر بعضیلر ایدر سفره اولن کیسنکلرک
موتنه دلالت ایدر بر کیسه کورسه آخرتدن یتی کلش سفردن
اوینه کله کورسه آخرتدن کلدی عینی بلدی قله بر کیسه
کورسه که آخرته کتدی یتوکلمکدن منع ایتدی جنبیله تعبیر اولنور
مبارزتی طولیله تعبیر اولنور که آخر الامر فوت اوله اما سکره
بنه رجوع ایتسه جندن خلاص اوله وتمام بیندن

خلاص اوله بعضیلر ایدر بر کیسه وثار سیهیدن اولسه کندی که آخرته
کیتدی وقطیتی اوان و ارض یوم قیمه بر حر بنه عورتندر وبادجل
تراب ذر النفخ فی الصور تجار ندر صلحایه بر کمسنه کورسه که قیامت
قوپمش وباجوج کنیش مغربدن طلوع اتمش بیدبا آیات تعیر ونشور
تبیول ظاهر اولمش عمل خیر اوتمی کیمسنلر بشارتندر وعمل شر اولنه
بیخوبدر واکر قیامت قوپمش بیوک جماعتی ظالملر بسه انلره انتقام
اولنه واکر مظلوم ملر بسه نصرت اوله اکر کورسه که قیو بابلیی
مولی جمیع طشره حیمش اول یره عدل اوله اکر کورسه قیامت
کندو اوزینه باشقه اولمش موت اوله اکر کورسه حشر اولنمق کبی
ظالملر ... بر کیسه کورسه قیامت ایجنده دو سزلرن
اکر حساب ایچنده کورسه عذابه طعن بوله بر کیسه ملائکه لردن
ملک کورسه ملائکه دیسه که اوقی کتابکی دوش کندی صالحیه
ایو فرح اوله طالحیه مقدر کما قال الله تعالی اقرأ کتابک
کفی بنفسک الیوم علیک حسیبا بر کمسنه کورسه خیانی آسان
القدیم متعزر عوتی اوله اکر حیا یدتعوار اولسه زبان ایده

کما قال الله تعالی فحاسبنا حسابا عظیما اکر بر کیسه کورسه الکن
میزان ما بدر بر کیشی ... اعمالی اکر کورسه که محاسبه
ایدر اعمال میزانده معتبری حسناتی زیاده ... ازدیلوت
بر تسکی اصلاح ایدن عند الله مقامی اعله اهدنا الصراط المستقیم بر کیسه
کورسه که صراطدن طیتعن طرق حق ترک ایلیه ... بوینیب
صراط ایچنده شغلتدن امین اوله بر کیسه کورسه که جهنمه
کیرمش کتالو کبیرم ایشلیه وپادشاهدن بر محنته یتشه اندن
خلاص اولیه واکر جهنمه کیرسه قلبحجر سنه ... تنکلیه
اکر جهنمه متنبهم اولیب کیرسه دنیا غمندن فرج اوله الکن
کورسه محبوس اولمقدن خلاص اولدی ذیاده فقیر محزون
اولمقدن خالی اولیه ... زیاده که نار کوریله البته فتنه و
تجمیل عذابه ... اکر جهنمدن یا ... جقسه دنیا غصه
موشیه اکر جهنم زقومندن وحمیمدن وصدیدندن ...
طتسه کناه کسب ایده وقتل نفس ایده واموالنی ... اوله
اکر کورسه که مسودة الوجه وازرق العین اولمش جمیع اعضا

اگر میته طیلسان ورسه جاهله تعلیم اولنور و قدننه تربه و دنیا ایله
طعام ورسه شر ایله تعبیر اولنور قتون ویهمله غسلیله تعبیر اولنور
واگر میته نسنه ورسه میت بوکا بر کلام ویا علم ویا وصیت اتیسه
و بیننده صلاح اوله هر باطل که میتدن صادر اولور نزاع و لهو و
طرب کبی دنیاده کلدر بعض حکما ایدر میته نسنه ورمک ایو دکلدر
الا مکر که ویرلن نسنه طعام اوله یا کتب لعله یا ثوب اوله بر کمسنه
کوردی که میت بوکا سلام وندی ما اعتراض و غضب اتمز میتک جهتندن
حالنده دلالت ایدر بر کمسنه کورسه که میتی ایپیله طوتر الینه مال
کیره بر کمسنه کورسه که میته کلام ایدر سیل خلقله جنکیشه
بینه صلح اولنه اگر کورسه که اموات بوکا سیل عمری اوزن اوله
مشکلون ایتید بر کمسنه کورسه که بر معروف میتی اوپر اتبع ایله
مالندن ویا علمندن میت مجهول اوپسه ایکنه تنها ایتدوکی یردن
مال کوره میت معروف و مجهول اولسون اگر شهوتیله اوپسه میته
جماع اتمک کبیدر احکام ذکر اولنور اگر شهوتیله اوپسه جماعدن
آشغادر بعض حکما ایدر حسنه اولن کمسنه میتی اوپسه فوت اوله

جماع اوپسه کلام خلق ایدر نا مقبول اوله اگر حیاتنده کن دوست
اولدوغی کمسنه اوپسه ایودر اگر اول میت بونی اوپسه میتدن بوکا
خیر یتشه اگر بیلمدوکی میت بونی اوپسه بر خیر یتشه اومدوغی
یردن بر کمسنه کورسه که میت بنوکیله معانقه ایدر ویا مصافحه
مصالحه و معانقه ایدر عمری دراز اوله اگر منازعه اولنده بوغرسه
یا بیشمه خیری یوقدر اگر کورسه میته جماع ایدر قبری ایچنده
زنا ایدر جماع ایتسه منی کلسه یتکسیله اختلاط ایده ویا بزیرله
اختلاط ایده الیندن مال ضایع اوله اگر میت معروفه جماع ایتسه
ار اولسون عورت اولسون اومدوغی مطلوق تعلم اوله اگر جماع
ایدن میت اولسه جماع ایلنان حی اولسه اول حی اولن کمسنه
میتک مخلفاتندن نسنه یتشه اگر میت اولن عورت بر کمسنه
کورسه که حیات بولمش اگا بوکشی جماع ایدر یا سنیتسه ونسنه
بولسون بر بر عمله پشیمان اوله اما خیره منقلب اوله عورتلر
ازادمک میینه بولسه اول میت سببندن رحمه و ولایته
یتشمو یا تجارته یتشه فاید ایده اگر بر کمسنه میت اولن عورت

نکاحیله السه کیدوا اوینه کتورسه بر ایش ایشلیه اندن پشیمان اوله
اگر بو کشی عورتک اوینه وارسه ایدی ولی یونسه بو کشی عورت
اوله عورت دخی بو ذکر اولنان دوشدی کورسه تمام ارنتک
کبی عکسیله تعبیر اولنه اگر بر کمسنه میت دعوت ایدوب الذی
بر یره کتدی دوشب یننه کلمدی فوت اوله مرض سببیله که اول
دعوت ایدن میت اول مرضدن فوت اولمشدی بو دعوته اجابت
ایدن دخی اول مرضله نقل ایده وکذلک بو کمسنه کورسه که
میتک اوینه دوشب کیدر واریب بر اوه کردی واول اودن
چقمدی فوت اوله بر کمسنه کورسه که بر میت بوکا خبر ویردی
که فلان وقت فوت اولورسن اول وقتده فوت اوله اگر میته تابع
اولسه اما آنرکله بیتنه کیرمسه ویا کرسه یر جاب بیله خرجسه
فتح حسنه اوله اما بیته سایع اوله اگر کورسه که میتله مسافرت
ایدر بر امر آفاق اوزره تلبیس اولنه اگر کورسه که میت بوکا ایکی
وکیل کوکلک ویردی فقیر اوله وکناه اشلیه زیرا کوهاتکی فرد
وکیل کتابتدر بر کمسنه کورسه میت بونی ضرب ایدر سفر سیندن

خیر کوره کتمش سفرولینه ایمه اگر کورسه میت بوکشیدن اغرار
ایدر و عقبت ایدنه بوکشی بهر نسنه استلمشدر دینه نقصان
واقع اولمشدر زیرا که میت الله تعالی رضا بیننه تلبسدر بر نسنه
نسکه سومزا اگر حی اولن کمسنه بیتی ونسه میت بوکا رضا ورسه
نسنه ویرسه حیتک دینی منفعدن خالی وقوتلو اولمشدر میته ختم
ولحسان ایده زیرا که میت ناصح اولب نسنه دیمکلکی حیتک فعل حق
اولمدیغیون در اگر میت ایو کورسه راحتدر وحسن حالمدکلات
ایده عریان کورسه دخی ایودر اگر حی و میت الیسی بر دوشکده یتوب
کورسه عمری دراز اوله اگر میته طعام صتون السه اول طعام قیمتی
اولمو اگر متاع صاتسه اول متاع لجون اوله اگر طعام ایچنده
میت و یا صحان ویا بیدا ایدر بولنسه اول طعام فاسد اوله اگر میت
عمل خیر ایشلسه تعلیم ده که سنده ایله ایدیین اگر شر ایشلسه ترک
ایتمه ایمکه اشارتدر مشکلون ایدر بر کمسنه کورسه که میتک
قبرین قزر بو قزن کسنه اول میتک طریقنه سلوک اتمک استر
دنیاده ویا دنیاده دخی فتنه و صنایعه سلوک ایدر اگر قبرینده قزن

حیات بولسه حرفندن امین اوله ودخی تجارته کوندردوکی مالینه
کله سالما غانما اکر طایبی وطایرینی حیات بولسه اندن صالح
اولان نسنه کیمه ایسه کیره اکر اوغلی حیات بولسه بوکیجه بوندن
ظاهر اوله مستعدی بعدن اکر بنی حیات بولسه بوکیجه بوانی
ایلده کله اندن فرح حاصل اوله اکر بعدنی حیات بولسه معتقدی
صکره قوت بوله سلطنت عودت ایده اکر سلطنته صالح دکل ایسه
منعتی قوت خصومت ایتسه فلاح بوله اکر جهودیی حیات
بولسه غایبی آدیمی وار ایسه کله اندن سرور حاصل اوله اکر شیخی
حیات بولسه دولتی حیات بوله بر کیمسه کورسه کو کندی مصلحتندن
دیا کندی قوتندن معرفت حاتونلی یولندن طوبی کلدیلر
دوش کورن کیمسنک ودخی کندوکی امرلبا املینک خالی آیوله
اولخاتونلک جمال ودیبا وکمال متعددی اکر اردد لنبه آقم
فتان کورسه دین امری ایوا اوله اکر تیزیل فتان کورسه فرح فطرب
ابحینه اوله اکر کرا فتان کورسه غنی ندولتلو اوله اکر متغیبات
اولسه متبولحال اوله واکر منکشفات ومنزکات اولسه بعضی

امر منکشف اوله اکر ایکی طوتلق کورسه نتردد وغصه اکر فرحات
کورسه اول کیشینک ایشی انفاذ اوله اکر اوندلمنوه کیز لوطون کورسه
کناه کتب ایتمکه دلالت ایده بر کیمسه کورسه کو احیای موتی
ایتدی بو کیشی قوم مبالغه هدایت ایده یا خود النده بر کافر ایمان
کتوره ویا بر بدعت اصلاح ایده بعض یلیابنا اکر معین اولان
متابعون اولد لغلوی کلسه اول مومنک اهلنه بر شرمت یتشه
ابحلیندن متا فعل ظاهر اوله بعض حکما ایتدی بر کیشی کورسه
موتی دیرلیش زندکانی ایده اعنوانبر وسعت دلالت ایدر بر کیشی
کو فوت اولب تشییدی بنه تکرار کوردی فوتی اولمش اغلشور ایجح
اولب اهلی دنیا بر خلق مجتمع اولمشلر تشییر بوردکه اول اودن
بر کیمسنه دخی فوت اوله ویا خود اول کیشینک برادارسی یا حبه
اول کیشنک عورت اوله بر کیمسه کورسه میت اولن کیسنه اوینه
کلمش ناز قلمدا تا حال حیاتنده ناز قلمغی بعده قلمز جاینه
کیم عورت املیزا اوله میت لبه دعاسی سهله ویا بر نسنه حسن
ایتمش اوله حال حیاتنده اول سنتدن اکا بر نسنه یتشه اکر بو

فوت اولن کیسنه والی وحاکم اولسه عقبندن بنه اول ولایته ودولته
بر کیمسنه نصب اولنه واکر نماز قلیدوغی موضع اولکدن نماز قله
کلدوکی یرسه کندونک باقیلی اولادندن متعلقاتندن دنیاده اثر
اوله اکر میت امام اولسه حی اولکنه اکا اتباع ایتسه اول کیشنک
کو اکا اولدلمه عمرلری قصیر اوله زیرا که امام میته تابع اولدلمه
اکر میت مسجده کورسه اول میت عذابدن امین اوله زیرا که
مسجد محل امندر اکر بر کیمسنه میت مریض کورسه کناهندن
مشغول اوله بر کیمسنه کورسه که میتنک بر عضوی اغرمش متکلیمه
اول میت مشغول اوله اول عضو کیمه منسوب ایسه آنلک قبلندن
مثلا باشی آغرسه باشی آتیه آنیسه تقصیر ایتدوکی سببدن مشغول
اوله اکر کورسه اوکجی اغرد وصیتته حیف ایتمش اوله ویا خود
بر کیسه امین ایکن اوله تضییع امانت ایده صول ال اغرسه
عورتی حقن ضایع ایتمش اوله ویا غیر عورتلو حقن ضایع ایتمش
اوله ایلکی اغرسه صله رحم ترک ایتمش اوله اول سببدن
مشغول اوله اکر ایکی ایاغی اغرسه باطل یره فتوی ویرمش کی

سببدن مشغول اوله عورتلری دوشنه کورلسه بدنلری ولباس
حالاله اولدنی تغییر مذکورله تعبیر اولنور مسلمون ایدر بر کیمسه
کورسه که بو حی کیشی بر میته نسنه ویرو بطعام وشراب جنسندن
مالنه ضرر یتشه اکر لباس وکیلور نسنه ویرسه اکا کیسه شدتدن
مالنه یا خود مرض درد نفسندن اماننه سالم اوله اکر ویردوکی لباس
بو حی اولان کیشینک کیا کلنده کی لباس اولسه میته دخی اول
اول لباس کیسه اول حی فوت اوله اما غایبه ورسه تملک ایتسه
دکلک ویوم دخی ضرری یوقدر اکر میت بر کیمسندن طعام السه
مال ضایع اوله مضرتی یوقدن اکر میت قاون وقاپون السه عجبی
کیده زیرا که سریع الزوال در بعض حکما ایتدی میت بر کیمسندن نسنه
الق بو منع ایدر دوش کورن کیمسنک قوتنه دلالت ایده یا خود بعض
اقربالرلک قوتنه دلالت ایده ویا بعضی دوشلمیلک موتنه دلالت
ایدر مسلمون ایتدی مرحقنه کوش میته ویره ویرسن اکر حبوبات
ودانلر جنسندن اولسه اوغماقوغی بعدن خیره دلهالکر میته
کوکلک ویرسه اول میتک عیشی بحیسه بلکه دخی ایله اوله

ماله حاکم الینه کیره جنازه نمازین قلمق کمرت دعادر و استغفاردر
بر کمسنه جنازه نمازینه امام اولسه بر منافق ملک قیلندن بر
ولایته حاکم نصب اولنسه اگر جنازه نمازین امام اردینه قلسه بر مجلسه
حاضر اولسه کوا انی میته دعا اولنسه مثلون ایدر بر کمسنه کورسه
که وفات ایلمش دکن اینشلر ایاقی سترمکیدر مالی الینه کیره بر کمسنه
کورسه حیلکن دفن اولندی حبس ایلدی کورسه قبرا ایچنده وفات
اولندی حبس ایچنده وفات اوله بر کمسنه کورسه بر رجل بر کسه تجهیز
تسلیم ویرتا اولکتیو فلکیه المتن لعله اگر لحدینه قونیه بر اولوا النمر
کیره اگر اقندینه لطراق اورتسه مالی الینه کیره ثلث مقداری بعضلر
ایدر بر کمسنه دفن اولسه دینی فاسد اوله الا مکرکه دفن
اولنمقدن صکره قبردن کیرو چیقه حیات بوله مثلون ایدر
قبر زندان مثلیدر که زندان قبردر جعیل ایدر بر کمسنه بر یره
قبر قازسه اول موضعده اولن بنا ایدر اگر کورسه قبر میت بولنه
اوینه متصل اولدی یا اولدیغی شهره متصل اولدی اول موضعده
اولن بنا اولیه متابعت یوقدر کندی اوله تعبیر اولنور اگر عالم

زیارت ایتسه مجوسیله زیارت ایده مقابری مجهوله طواف ایتسه
منافقله زیارت ایده و امور دنیاده سکرته فیل اغلیلری زیارت
ایده بر کمسنه سطح استنه قبر قتسه عمری طویل اوله اگر قبر زیارت
ایدرکن بوکا طرب و فرح کلسه قبور اهلینه رحمت واقع اوله بعضی
حکما ایدر بر کمسنه کورسه قبر دوزدر کندی ایچون و یا غیری کسنه
ایچون اگر قولیسه آزاد اوله و اگر اوغلی وارسه خیر خلف اوله
بو کیشینک ذکری الی یوم القیامه خیر له جاری اوله نیجه کرو
بر دوشی تجربه ایتدوک اول اولب اوغلی فقری اولا نر ایودنی الجمله
بوقوش خیر هدا اغنیایه و فقرایه بر کمسنه بر مسجده ایدر امام اعظم
ابو حنیفه قبرینه کردوم شلو کلرین جمع ایتدم آلدم نقلما اتوم
متبع ایله علم ابو حنیفه ضبط ایده اگر کورسه میت دیکی
حالنده عشق اولمش چوق مالی واردر و یا خود ضحک ایدر
مغفور و حالی خوش اوله قال الله تعالی وجوه یومئذ مسفرة
ضاحکة مستبشرة بعضیلر ایدر میت ملبس الوجه کورلسه
ملتمه لکی الحی دلدر یا خود اول میته حسن عند بعض حکما

یا خود علم در رسالة حسنه در که اول میت وضع المشیری مرتبت
که انک باشنده تاج کورلسه اکنده خاتم و اوزرنده یاشل بولنه
کورلسه و یا میت تخت اوزرنده کورلسه حسن حاله در لا لعله
یا خود سعادت ایندر و یا جهاده و یا مظلوم و یا مبطون و یا
مطعون و یا طریق حجده وفات اولمش اوله اگر میت خبر ورسه
بن الدهم دیسه اول حسن حاله دلالت ایدر زیرا که میت
یلان سویلمز بر کمسنه کورسه میت حی اولمش بو کیشینک فوت
اولمش بر ایشی دیله عسیر اولان یسیر اوله بخلاف ما ادا حیا
آنکدمات خلا فنجه اگر حی اولان وفات اولمش کورلسه بر ایش
بو کیشیه عسیر اوله زیرا که موت عسر خلوت یسردر بعضیلر
ایدر بر کمسنه دیلسه که حالی نیجه ایدوکن معلوم ایده اموات
صورتنده اگر معنی مستبشر و منطلق کورلسه حسن حاله دلالت
ایدر عند الله زیرا که فوت اولن کمسنه دار حقده و امل ایلنلر
عقابدن لاب شاهد ایدر الله تعالی اوکلکی کسنه بیلورلر
تبشارت ایتملکه اگر معنی غایبین و متازعین و مغضوب علیه

مشاهده اولنسه بونزحاله دلالت ایدر عند الله تعالی ردنی
سنة رسول الله مخالفته دلالت ایدر ترك واجبه و وصیته
وقندوی یا بر کناه اوزره مغیر اولمنه دلالت ایده دیا و بغیت
مناجنه ورزمکه دلالت ایدر اگر معروف اولن اموات کورسه
کو ایو لباسلر ایله فرح و طرب ایدلر بو کیشینک اچی کیرو ایدوت
کله سرور و فرح حاصل اوله اگر میت عریان کورلسه خیرا تمدن
مفلس اوله و معاقب اوله اگر مریض کورلسه اول کشی مسئول
ایتله یحنه و بین الله اگر اندرلرنده ثیاب وکرینه کورلو منلی کورسه
اولاکی مسئول اولمقدن اگر میت یعز کورلسه خیرلو اعمالی ترك
پشیمان اوله اگر یوزی تورلو و قرا کورلسه کفر اوزرینه فوت اولمش
اوله قال الله تعالی و اما الذین اسودت وجوههم اکفرتم بعد
ایمانکم وقال الله تعالی وجوه یومئذ علیها غبرة اگر میت ترح
و بلیغه ایله کورلسه زیرا که انلر زیرا کو میت کندو حالنه
مشغولدر بر کمسنه کورسه که آتشی ودوسی وفات اولنمقدن
صکره کیرو حیات بولمش بو کیشینک دولتی حیاته آتشی

اولمقدر کانده میتشکی اوله نته کیم پیغمبر صلی الله علیه وسلم
بیوردر موتوا قبل ان تموتوا اول وقتن حیوة ابدیله تعبیر اولنور
اغلق ایودر اکر فغان ونوحه یوغیسه اکر کورسه که بر یولی
کیبن کسنه فوت اولمش آنلر اردنجه اغلرلر اکر فغان ونوحه
یوغیسه اول کسنه دن خیر کورلر دیرو یتیشه واکر باشلرینه
طبراق قویلر وطونلرین یرتسه لر سلطان جور وظلم ایده
ابن سیرین ایدر دوشده اغلق کورن آیدینلغه دونر وتعدیل بر
کسنه کورسه بر موضعده فغان ونوحه واردر اول موضعده بر
اختلاف ویا مزن تعبیر اوله جق کسنه نوحه ایتسه واعلای فغان
ایتسه بر میت معروف اولدیغنه اول میتك عقبنجه بر میت
دخی واقع اوله زیرا که اول میت چوز فوت اولمش کتمشدر
صکره اولن نوحه آخرکلك در بر کسنه کورسه غسل اودر اول کشی
فرح اوله نته کیم فرح اولق غصیله تعبیر اولنور بر کسنه
کورسه کوا میتیله اختلاط ایدر بر کشی بزه قومیله اختلاط ایدر
کلوب بلدن نساده واردر اندن امر معروف ایدر قیمل لاجتمال کما قال

الله تعالی فتلك لا تسمع الموتی تفصیل ایدر بو علم کسنه بر مکروه
کسنه یتیشه بیلمایوبدن که سنی بیلدر الله دن خوف ایدرلر
قوم عیسی ایدر بر کسنه میتلر یله مصاحبت ایتسه اراق
سفر ایدر چوق خیر وبرکات کوره میت کتورسه دخی بویله
السه دخی ایلدر بر کسنه میتی اکل ایدوب یسه عمری زیاده
اوله بعضی حکما ایدر بر کسنه میتی کورسه اندن متألم اولسه
وآنوکله بر فعل دخی اشلهسه اول میتیله موافق اراسنده حال
حیونخه دوستلق وارسه خیر کوره واکر دشمنلك وارسه
بیمرزدر حکماسی ایدر بر کسنه ایندوکی میت کورسه عمری
زیاده اوله اکر میت بوکا سیلسه خبر کوره میت سرخوش
کیتلك یورزدر میت شئی یسه اول شئی فقیر اوله ویاخود
دنیادن شهید کیدر اوله میت کندوی غسل ایتمك بنفسه
ایدن غصه دن قورتله خیرلر وبرکاتلر شوکتیله مالی وعمری
زیاده اوله میت غیری کسنه غسل ایتمك طهارت وتوبه ایدن
غسال بر کسنه کوکنامه کارکر اندن توبه ایده ویاخود

تاجر کسنه دن خلق غصه دن خلاص ایدر بر کسنه کورسه میت
اولن کسنه بر آدم ایستر که لباس بوییر اول میت دعایه وصدقیه
محتاجدر یا قضا دینه یا استحلاله یا مسئول عنه اولدوغی
نسنه لرك دفعنه محتاجدر اکر بر کسنه آنلرك یا بن یوسه
آنلرك اولنجه دن خلاصنه سبب اوله کفن مال ریادر بر کسنه
کیسه مال بها بیسه اکر کفنی تمام کیمسه بهایه دعوت ایدن کسنه
اجابت ایتمیه اکر کورسه که کفن ایچنه صر متلو موتر دلالت ایدر
اکر کفن باشن بوریسه ویا ایاغن اورتمسه دخی فاسد اوله مر
بایزکه کفن میتك اوزرنده آز اولسه توبه ایتمکه اقربدر کفلسو
طونلك کو میت اوزرنده کوریله فساد دینه دلالت ایدر الحنوط
وحدر غسلوینه توبه دن فساد اولنه بر کسنه کورسه حنوط الکفن
غیری کنده یه معلوم قلبن اصلاحنه اول کشی بوکا معاون اوله
زیرا که حنوط میتك رایحسن دفع ایدر اعمالیه وانکا فوزشانی
حسن غفینه کسنه کورسه که نعش اوزرینه کندی کتوردلر مال
حقیا اوله بر کسنه کورسه [illegible] طرقدر آخرت [illegible]

ترتیبه دوستلری چوق اوله تفصیل ایدر جنازه رجل متأهل قصددر
که اندن بر بر کسنه ملاقات الوری اکر جنازه اوزرینه قوشلر تالکسر
کوتربسه حبس اولنه اکر کتوردلر بو کشی بر ظالم سلطانه
تابع اوله اندن منفعت کوره اکر کورسه جنازه اوزرینه قودیلر بر
نیجه جماعت بوینه لرینه الدیلر قالدیرلر رفعته ودولته یتیشه
خلق تمایل وبر نیجه کسنه بوکا تابع اوله اکر کتوردلر اغلمزلرسه
عاقبت محمود اوله اکر اغلسه لر عاقبت مذموم اوله اکر بر کسنه
جنازه سن کوردی که بیله اودرین سیر ایدر اول کشی حیینه سفر ایده
اکر کورسه کسنه ك جنازه سن هواده سیر ایدر اکر عالم وبلد [illegible]
فوت اوله خلایق بایش دوتر ویا بعد فتح القوز کسنه عزتده ویا سفر
حجه ویا غزاده فوت اوله اکر بر یرده چوق جنازه کورسه قوملك
اول موضعك اهل فسق وزناجی چوق ایدل بر کشی کوردی میت
کوتررمال بسانی اوله اکر عورت کوردی فوت اولمش جنازه [illegible]
کتوردلر آله اکر اکری وارسه دخی فاسد اوله اکر بازار [illegible]
جنازه کورسه نفاق دراستعه بابنه بر کشی کوردی که میتی چکه

صوابجوردن غیری اورتن الله بن کسنه کورسه آکا سقوط ایتدردلر
منایعه واقع اوله بقدر ما سقط بر کسنه کورسه باشنه یاغ
دورتن عصیه دوشه شول وقت که یاغ باشندن اقه یوزینه
اینسه واکر یاغ زیاده اولبا قسه منان قدر حاجت متعدی
اولسه زینتدر اکر یاغك رایحه طیبی اولسه ثنای حسن در
اکر رایحه کریه اولسه ثنای قبیح در بعضیلر ایدر یاغ که کریه
رایحه اولسه زانیه عورتدر یا رجل فاسقدر بعضیلر ایدر بر کسنه
کورسه که یوزینه یاغ دورتمش بو کشی صایم الدهر اوله بعضیلر
ایدر بر کسنه بر کسنه نك بر موضع منکرده باشنه یاغ دوکسه
باشنه یاغ دورتلن کشی حذدا تسون اول یاغ دورتن کسنه دن
کومك ایدر بر کسنه کورسه بوکا اودیله دوکون ودوی آجتنی
بوکا بر کلام سلیه ویا خود سلطانندن بوکا بر منافع یتشه
بر کشی کورسه کم عزتنه ویا علمی اشتنه دوکون و متغیل
جاسیدن ولنیطلیر اوله ویا عزت آله ویا بر غریب کشی …
عندنه … ابن ابو بکر صدیق رضی الله عنه رسول الله حضرتلرینه

صلی الله علیه وسلم ایتدی کوردم ایکی دولکی کوردوم پیغمبر علیه
السلام ایتدی … بر … ولی اولیب خلافت ایدرز اما …
بر کسنه ابن سیرینه کلدی ایتدی که بر ایلان ایاغمك باشی برمغن
صوقدی ایاغم شیشدی بر ایاق بولدم اغرومه الدم شیش
کیتدی شاغ اولدم ابن سیرین ایتدی سن بر کسنه سن که فاجر
وفاسقلر ایله اختلاط ایدرسن صکره بر شیئه اعتصام ایدرسن
اما نه نسنه ایدوکن بلزم دیدی اوچنجی فصل دوشنده
الولد واثنایه متعلق اولان نسنه لری کورمك تعبیری بیاننده در
بلکه امام النابلسی کورسه فوت اولمش اول شهر خراب اوله
نته کیم شهری خراب کورسلر امام فوت اولور بر کسنه کورسه
که امام فوت اولدی پس صکره دیریلدی شهر کیدر پس کله …
ایدر کناه اشلیه پس صکره توبه ایده بر کسنه بلا مرض …
میت کورسه غیری عورته اوله بعضیلر ایدر بر کسنه کورسه فوت
اولمش تورو غسل دیفنان ایدلر جماعت کلمش … لکن
دکلد کتنیه … اشنه … بو کشی بر فساد ایلیه

دینی بتمز اوله اما دنیاسی بنیاد اوله بر کسنه کورسه کم
عورت فوت اولمش بو کشی زراعت … اوله اکر کورسه
فوت اولمش … دشمنی … فقیر اوله اکر … اولدن
کورسه دنیا بو کشیه بسط اوله واکر … خبر اوزرن کورسه
… دوشده میت بولمق مال بولمقدر اکر …
موتی خیرین … فساد ودنیاسنده صلاح اوله اکر
کورسه که … فوت اولمش … اکر کورسه …
اولمش اول کشی … یاش … بعضی حکما ایدر بر کشی کورسه
فوت اولمش … اکر … آزاد اوله … کورسه
… اوله غریب کورسه اولنه … کورسه … اوله …
کو بر کسنه … جمیع … کامل …
یعقوب … بن … موت خلیل خیره … کسنده
… شول کسنه … یردن …
… ویا بر … اولور اما …
… موت خلیل خیره کلدر …

اجابتك الی … در قچان مریض کورسه که فوت اولمش الی
وخستلغی زایل اوله اکر حبسه خاتون کشی کورسه فوت اولمش
خلاصتن کتمز مثل حلق اغلقور اما فقان اتمیلر اوغلی …
خلاصی جمع اوله اکر بر کشی بر کشیه خبر عرضه که فلان
کسنه موت مفاجا بیله فوت اولمش دیسه اول میت اولن …
نجات عز و عفت یتشه وقت اوله فوت اوله عین واقع اوله وقت
الور موت انسان اوغلی فوت اولمغیله تعبیر اولنور وقت الور
آتیی فوت اولمغیله تعبیر اولنور زیرا که نفسنك … شر …
کبیدر وقت الورکه اوغلی و قرنداشی فوت اولق عدولری فوت
اولمغیله تعبیر اولنور وقت الورکه موت انسانی اغلق اولسه
… بنای … تعبیر اولنور اکر فوت اولسه دفن
اتسلر … اولیه … آخر کشی …
… بعضیلر ایدر بر موضعدن … وقت اولور
که اول … بعضیلر ایدر موت … در یا
ذنب عظیم در یا بر مشکل در بعضیلر ایدر موت نفس …

قوتی ایدی اگر قرنداشی وارسه قوت اوله بر کمسنه کورسه صاغ
الی ایله تدد بر کمسنه‌نک مالنه ایکاز ایده یلاکن بره آلند ایجه بر کمسنه
کورسه که دیزکیندن آغو جالج واکیلک داز اریه‌سه کمیش مامیدن
اجتناب ایتمیه ومحارمه مرتکب اوله وقت اوله که اوندن بیر نیر
ایش چیقه وگناه صادر اوله الله تعالی اول کیشیه عقاب ایلیه
بر کمسنه صاغ الی اورنت کورسه صول الندن لحیانی واورومندلد
اوله وصله رحم ایده بر کمسنه کورسه که الندن مرض وارد رویاحوه
کندکده یبوست سببندن مرض وارد اول کیشی مالنده اسراف ایده
الله رضاسی اولمدیغی یره خرج ایده وخلقدن برنج ایده آنه
بعده اسراف ایده یه صاحبینه قضا ایلیه الکفین اول کیشیه
عقوبت اوله نعوذ بالله الیکی فصل دوشک معالجه
کورمکک تعبیری بیانندهدر مرشوان که مانو تکلو اوله خشکلمکدر
بر کمسنه کورسه که جلاب ایجره وشربتلرین ایچه یا شراب بکشه
ایچه یا انسه ایجمکله سهل المآکل در یعنی زحمتیهنا ایچلوردی حمیدن
خلاص اولمقدر اگر کورسه که بزی بر مزنسقدن برمیز ایده صحته

سبب اولوق تسلی بیزا ایوه در صاغ اوله وکر بر نسنه ایچسه اما
کوینه کورسه خسته اوله اینه صحت بوله بعض حکما ایدر
بر کیشی کورسه که بال شرابن ویا المه شرابن ویا مرسین شرابن
ویونک امثالن تما ایلایجسه غسیله خیر دور زیرا کیم اوندن
استعمال ایده کلیش در فقرایه بر مرده در زیرا که بونک امثال شرابلری
خسته اولیجه استعمال ایلرلر قاوت دیو اکیو اولمق وسفرله
تشبیه اولنوردر زیرا که طایفه عرب سفره قلورغنلد ایدر شراب
الفقاع منفعتدر خدمتکار طرفندن وغصه کیتمکدر بر کمسنه
کورسه که دوا ایچر شفا ایچون اول کیشینک دینی صلاح اوله اول
دوا نفع ایتدوکی مقدارا اگر دوا ایچسه اشلیوب عمل ایتسه دینن
صلاحی زایل اوله ودینی تمام اولمیه اگر کورسه که صاحب ابدن
دوا ایچدی دینی بالتا اوله بر کمسنه کورسه که فصد [illegible] برکت
فصاده دشمندن سوز ایشیده ویا طعن ایدلر اما ملی مضا
اوله بر ایحسی ایکی لجه اوله اگر کورسه برنوجیه کیشی فصد ادن
دوستندن سوز ایشده اگر فصد علم والتا یدنت اولکسه الحیلی

بیرن کلمیش اوله اگر بر کیشی فصد ایجسه مهمی قانی آقسه سلطاندن
بو کیشیه نایه پیشه مالن آله [illegible] قانی اقتیاوللفسه
مال منابع اوله اگر بر عالم فصد اتسه جوق قان جقسه بر ماند
ویا بر طبق یا ایجنه طورسه بو کیشی خسته اوله سماتاملنه وعیال
تعرف اولنه ویا اطبایه اجرت ویره زیرا که طبق تاوبلده اطبا
اگر فصد اتمسه قان کیرملو اقسه خسته اوله مالنه ضرر تشه
قدر فصد [illegible] منفعت اقسه قان دخی زیاده اقسه بقدر موافق
اولمیجق ایودر اول ییل تمام خستلق کورمیه ودخی پاک اوله
بر کمسنه کورسه فصد ایتدی ملک دلکه توبه ایتمکه نیت ایده
کمسنه ظن ایتسه که کندودن قان غالب اولمش کتابی غالب اوله
اگر فصد ایتدرسه قانی منتشر اولمسه توبه ایده قان قاره اولسه
معصیت ومکناه اولدیه امانتنه اضرار ده قالمیه صکره تایب
اوله زیرا که قان جیقمق توبه‌دن بر کمسنه کورسه کندی حجامت
ایده ویا کندوی حجامت ایتلر ولایت ایلنه کیره ویا کتابت [illegible]
بو کیشینک علیهنسنه بادینجون ویا شرطیجون [illegible] وحیجون

کو مصر بعد حلوا اوله زیرا که حجامت کثر یوزندن وقولقدن واقع اولور
بیرن موضع امانتدر بعضیلر ایدر حجامت مرض زائل اولقددر
وبعضیلر ایدر نقص مالدر مرضیندن نقل اولقددر اگر حجامت
ایتدرسه قان جقسه مالن بریره دفن ایده صکره انایو بولمیه
ویا امانت قویه کسنه که اول کمسنه امانت بوکا قطعا تسلیم ایتمیه
اگر قان جقسه جسم صحیح اوله اول ییل خسته اولمیه اگر قان بدنی
ایرقی تنه جقسه ویا لماشن جقسه عورتی بر غیر کسنه‌دن اولالر
طغوره بو کیشی اول دغلنی قبول اتمیوب رد ایده اگر آلت حجامت
صینسه عورتین بوشیه ویا وفات اوله حجامت ایدر بر کمسنه
کورسه حجامت ایدرکی بر ربح ایده پادشاهی حجامت ایتسه ویا
اکابردن بر کمسنه حجامت ایتسه اول کمسنه‌نک اوزرینه مظفر
اوله یمینن سقلب یوسف حجاج ظالمی حبس ایلدی کور
که حجاج ظالمی حجامت ایدر حبسدن خلاص اولدی بر کمسنه
کورسه که دوا استعمال ایدر ویا کوزلرینه سرمه چکر دینی صلاح
اوله بر کمسنه کورسه که بمقعدندن صو ایجره ویا آخره قدحله

دوشسه اگر جگرندن چیان چشمه عاشق اولا الکی دوکن اوتنی
دوگنک آنکسی وکیسی ایله برغمدن بیدن مال اکی بکیله تعبیر
اولنور اگر طاعت حقه صرف ایدرسه قایز اوله و اگر معصیته
صرف ایسه اول خزینه رز دروب بوگا بصلر کما قال الله تعالی تکوی
بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما کنزتم لانفسکم فذوقوا
ما کنتم تکنزون ● الکرب کتاوله وگلمه بیلمان الطفیله تعبیر اولنور
اگر کورسه عصبی کچمش فتح اولمش کامندن قونده ایله حرف اللام
لسان الرجل کندولی اغزنده یا بلسه کلام سیلگله قادر اولسه
بر کلام سیلیه بنه کندویه وبال اوله اول کلامدن کندویه بوزنی
کله قطع لسان خصمنه غالب اولغیله تعبیر اولنور خصمک لسان
سوزندن عاجز اولغیله تعبیر اولنور بعضیلر ایدر انقطاع
لسان حلم دن اگر کورسه که عورتنه دلکسلمش مستور وعیبنه
اوله برکسنه کورسه که عورتنک عورت کسلمش اول عورت بوکیله
لطفله سیلگی ز بونا اوله الکثیر وتقوی ثبات بی بوز مقعد
والفطار بعض ... الله تعالی ایدن عقوبتنا المقعد حرف المیم

المقعد کورتریم اولمق بر کسنده که منفعا لعدنت اوله دینه و
دنیاده ذایلشی تمام اولیه وجع المنکب اصوفاخر مق کندیبن برث
المقعد تزول اینا للاسود یعنی کوزه قراصوانیه حبابی آن ایلجلم
تعبیر اولنور اما عامه امراض سلطان ایدر هر مرض دینه نادند
وهجب بدنسلا اول بتلا لودوش کوردی اگر بوعوش حسیا بحند
کوزلسه قمان جراحتیله تعبیر اولنور اگر عورتله جنته اولمش
کورسه دینی ایرا اولغیله تعبیر اولنور قوم عیسی ایدر برکسنه کندو
کوحسته اولمش اینه خزینه کیره رفاهیتیله زیند کافی ایدن آجز
عمرندن مبعدا نسه ثلث بوله کندلی ایدن اوله اول بیل ابحند
فوت اولیه بعضی حکما ایدر مرض دلیل خیردر خصوصا مربوط
اولن اراتلره حل وطب جماعه قادر اوله دیندن اولن خلاص اوله
اما سایر خلقه بعزدر بطال اولغه دلالت ایدر وهم طلب ندر
ایش تمام اولمغه دلالت ایدر حاسبایدر برکسنه کورسه
مریض اولمش مزدوق وساغ اوله بعضی حکما ایدر برخاتون کورسه
کوز بری حسته اولمش کندولری الزهری سقنبلرایدر بریحل کندی

که حسته اولمش اول کیشینک باشی اغردی زیرا کوکیشینک باشی
آتیه متعلقدر کوزلر اغزله متعلقدر حرف النون النقصان فی
الجوارح اعضادن برعضادن نسنه اکسلمک نقصان مال ایله تعبیر
اولنور و اول عضویه منسوب اوله نقصان اکا نسبت اولنور
حرف الواو الورم ورم بدنده صاحب نعمتک نعمه زیاده اولمقدر
وحالی ایو وعلی زیاده اولمقدر بعضیلر ایدر مالدر بهند کلام
وغصه دراما بتر زایل اوله وتخل الوجه یعنی یوزی ده تمک فاید
آنا اولمقدر وجیا تمدر برکسنه کورسه یوزی تابه وصحیح صحیح
دکشاده اولمش اول کشی دینی وصالح اوله اگر کورسه که یوزین
تماجه ویرمزلق واردر عیب لاحق اوله نته کیم کندوده عیب
کورسه تماجیله تعبیر اولنور قوم موسی ایدر وبا بطاعون خلقه
سلطاندن ابنا یتمکدر وحبس دروییمر قصددر حرف الهاء
الهیال ارقلق واتحلک نقصان مالدر برکسنه ارقلیله بیله
ضعف کورسه مالن اکسیله وحالی ضعیف اوله دنیاده حرف
الیاء الید برکسنه کورسه که ایکی الی یوقدر برکسنیه عاشق

اوله ایسنه بنمیه اگر کورسه الدی کسلمش اول کیسنه قرنداشندن
دنیاده نسنه وباشنه کتنه ایزله بر مقلدا وغلیه برکسنه
بر مقلوته برحدث کورسه اول حدث اولاه بنده دزد کمسنه
بر سالانه مصالحه ایلسه مصالحه ایدرکن صاغ الی جکسه
جرسملول کتیبه امانت قویه اول کیسنه بوکا امانتی تسلیم ایتمیه
جنایت ایده برکمسنه کورسه ایکی الی بدن کسلمش اول کشی
حقوق تعاهد ایدر یاخود عاصی اوله سلطان اوندن خروج ایده قال
الله تعالی انما جزاء الذین یحاربون الله ورسوله ویسعون
فی الارض فسادا اگر کورسه صاغ الی کسلمش اوغرلق ایده قال
الله تعالی السارق والسارقة فاقطعوا ایدیهما برکسنه کورسه الی
کسلمش اول کیله نه عمل ایلرسه اول عمل ترک ایده بر غیری باشه
یا بشه ز ... تغیر ایدی برکسنه کورسه که الی کسلمش
اگ کسلمش بروکلوب بینه یوندر مالدر اول کشیه کله برتشه
برکسنه الندن نقصان کوردی ویا قصلق کوردی قوت کیده
یا زوجسی اولیه دیلدکنه یتمیه اگر بازوندن کسلیه

قصه کورسه بولکی امنزی ویا خلیفه‌ندن اگر کورسه بونلر اوزن اولمش
اولکی حالندن سخادر و قوتمدر حرف الصاد العتیم سلطنلی نساء
دین دن العبتاع برکسنه کورسه باشی آغرید توبه ایتسون ویا صدقه
ویرسون ویا بر عمل خیر اشلسون کنامندن رجوع ایتسون کما قال
الله تعالی او به اذی من رأسه ففدیة من صیام الآیه • صدغ العدد زلف
یولن کسنه بزلی بولسیدن مال آله بعضیلر ایدر زلف کیتمک مال کیتمکدر
زلف یولنن کمسه غیبته فقیرسه قضاء دین ایده وجع الصدغ
کوکس اغریسی مالن اسرافله انفاق ایتمکدر حرف الطاء الطاعون
حربله تعبیر اولنمدی کیم حرب طاعونله تعبیر اولنور حرف
الظاء الاظافیر قدرت دنیا یله تعبیر اولنور اگر طرنغی اوزلمش
مقلس اولسه اگر کورسه جمیع طرنقلری صنغی انتفاع ایدمز قوت
اوله المطیقر موضع قوتمدر صلبه دخی ایلدنا اگر بو تلره بسلم
کورسه قوتینی وا وعلینه کورمکلنا اگر کورسه که دوقتی اوزلمش
منصب اولسه نقیضه بیان اوله دکت الرکبه قرنداشی قوت اوله
دلالت ایدر حرف العین العجب برکمسنه کورسه که بر کوزی چیقمش

اعمی نا اولمش اگر مستوره نومیندر صدقله مشهور اوله اگر فاسقسه
دیننک نصفی ضایع اوله یا خسته اوله موت قریب اوله وقتا اولور
که نفسنه ویا برادرینه ویا بر طوطیغینه ویا عورتینه ویا قرنداشنه
ویا شریکینه ویا نعمتنه برنسنه ایرشه وجع العین یعنی کوز اغریسی
معاشی بوخلقله یرمز اولمقدر که اندن بر شکایت اوله یاخود اداء
لمانتده یرمزلک ایده اول سبدن الله قلندا بوکا بر عقوبت ایرشه
العناء زهد درو معصوم اولمقدر و دخی حامل الذکر اولمقدر که کمسنه
بونک آدین اکیه یاخود تجارت ایتمکدر کمسنه مالی اولمیه العمق
کاقیمه ... الادنت ... ندن نسنه حاصل اولمیا
العمی کورلک ضلالت فی الدین درو قرآن اهلیسه قرآنی محفظ
یا اوغلی قوتنا اولمقدر یا جاهل الذکر اولمقدر که ادبی اکلمن
یا قولنه اعتبار اولمقدر یا کندیده الله تعالی زائل ایده هتک ستر
واقع اولمشیدر برکسنه کورسه که اعمی اولمش آدم و بلکی احمقدر
در منشدر قوتنا اوله العرج فی الرجل یعنی صاغ ایاغ اعتسی ویا
صنقی ویا چمقی اوغلی خسته اولور و عورت خسته اولور الیه ...

اولنور وآدی عزکرا اولمق وقولنه اعتبار اولمقیله تعبیر اولنور بامال
ناقص وعیش اولمقیله تعبیر اولنور صول ایاق قسمی اگر فوش کورمز
ویرسه خطبه اولیا اگر قزی یوعنسه قزی طوعنه اگر صول ایاغ عشنه
سفر کیتمک قصد ایتسه سفر اغیه ابن سیرین ایدر بو کمسنه
کورسه اعسق اولمشدر بو اوله اگر یمین ایتیسه قیرمز اکا
یاس یوقدر قال الله تعالی ولا علی الاعرج حرج برکمسنه کوردی
مکفوندر برفیلسوفه قصه ایتدی بو فیلسوف ایدر مسافرلر کورسه سفر
ایدندن تقاعد ایده بولماز مقدندن غایبلر کورسه وطن اصلیسنه رجوع ایده
قالور اغنیا کورسه مالی کیدر سیا یوفورسه ذلیل وخوار اولور یهلوانلر
وکوزتش طوتنلر کورسه ضعفه وقلت جماعته دلالت ایدر خسته‌لر
کورسه عمری تمام اولمش اوله محاربین کورسه اعدایه ظفر بولمز
اعدانک سلطن الا انلر شاعرلر کورسه ایو کدر البونه منفعت کورلر
مالکه حرف العین الشللو بیانده اولسه نقص مال دنقاوه ...
نسنه الینه کیره وحزن عظیم تدر العشیر زمانی نعلنه یتیمکدر
حرف الفاء النقصان فی العضد الیمنی ناقص اولور اکثلسه ...

قلیه ویا غریبلو لماطبو عی اغرسه عشیرسنه وقومنه یرمز لق واقع
اوله انوکل کندویه اولوجی عقوبت زایل اولما الفواق الخرق عصیله
تعبیر اولنور قدخی کندو شانیه لایق سوز سیلمدوکی ایله تعبیر اولنور
ومرض شدیدیله تعبیر اولنور افراطله الخرسنه موتله تعبیر
اولنور حرف القاف قطع الذکر ذکری کسنه بیلنمه اشما اوغلی
فوتنا اوله اگر اوغلی وار ایسه ویا نسلی اولسه ولاینذرن منقطع
اولا وقتا اولور که صاحبی فوتنا اولمقیله تعبیر اولنور القوباء
تما الله تعبیر اولنور اتنا صاحب مال خوف ایدر که بو سنا بعون
بخا استیلر دیو القرع کل بر اولونک مالی التماس ایدر اما
بوکا واصل اولمیه واندن انتفاع اتیه المرأة القرعا کل عورتی
اوجرالق بیلدر القولنج اهلنه واولادنه عسر اولمقدر
وعقوبت زایل اولمقدر وجع القلب یورک اغرمق نفاقدر
ودینده یرمز لقدر و دینده شک ایتمکدر قال الله تعالی فی قلوبهم مرض
حرف الکاف وجع الکبد جکر اغرسی اوغلنه ویا دوستنه بر اسلوب
واقع اوله اگر جکری کیبلسه اوغلی فوتنا اوله و عظیم غصه

بر گناه ایشلیه توبه ایده یعنی اول گناهه مرتکب اوله و اگر ربع استمنی
دوشن گورسه بر کیجه دفعه دفعه معاقب اوله الناقص نقصان
یحصل ایده بر کیمسه گورسه محروم در عمری ایدن اوله و جسم
صحیح اوله و مالی چوق اوله الحقبة کیب مال سلطاندن اوله
عصیله و حوقله اوله لجیو منعیف حاله تعبیر اولنور بر کیمسه
بطننده حبو اولسه گورتمه اوله دیالحفظ ایش اثقالنده بنی اولیه
الحلقة حلقه ایتک اثر باسی سببدن شیخ جلکه الحدبه کوزا ولمق
مال کثیر الینه کیره بر قوی کیمسنه الحلاق بر کمسنه گورسه
بنالرندن قیل قیا ایلک حیقر هیچ منقطع اولمز و تمام دخی اولمز
بو کیشینک عمری اوزون اوله و کندو نسله مخاصمه ایده
اگر دوشن کوزن وزیر اولسه علم زیاده اوله اگر تاجر اولسه
بتالدی ایه اوله حرف الخاء الخناق مسلولن ایدر بر کمسنه کندی
کیمخناق اولمش بو کیشیه قهر واقع اوله بتامامنتا وحشندن
دیا قلیله کسب ایتمکی مال سببیدن معاقب اولمقده اگر خناقدن
فوت اولمش گورسه فقیر اوله اندن منکر حق تعالی عوض ویره

غنی اوله بعضی حکما ایدر بر کمسنه گورسه کندو نفسن خنق
ایدوب بوغمش غصه ویوشه و دخی ایکی دلالت ایدر که هیچ اونن
مقیم اولمیه و اول خنق واقع اولان موضعده دخی مقیم اولمیه
الخرس خرلطر تلق قسادیله تعبیر اولنور و قول بهتان و سب
اصحابیله تعبیر اولنور شریفلکنداری غیبتا اکیله تعبیر اولنور
و عشقله و یا جمال الشتیمه اولنور الخدش مضرت مالیله تعبیر
اولنور اگر خدشیله شیش و ارایك وقان اولسه خادش اولان
کمسنه مخدوشه بر سوز سویلیه مخدوش اولان اول سوزدن صکره
ماله یتیشه قوم عیسی ایدر بر کمسنه گورسه النده خدش وار در
یعنی سیرق وارد که یا رانمیدر بیرجلك فوت اوله الخضا کتم
شهادتیله تعبیر اولنور و اصابت ذلتله تعبیر اولنور و زنا عکس
مغلوب اولمقیله تعبیر اولنور الخادم بر کمسنه بر مجهول خادم
گورسه انه صالحلر علامته اولسه اول مالك در یا مبشر در
یا مستزید اگر معروف خادم اولسه بعینه در قوم عیسی ایدر
بر کمسنه گوردی که خادمه متحول اولمش تعبیر ایده ذاکر و عابد اوله

حرف الدال الدرن یعنی جرك علة حبتعد کثرة ذنوبله تعبیر
اولنور حرف الذال ذهاب شعر حسد یعنی کوده تولك قلی کیتمك مال
کیتمکیله تعبیر اولنور المذکر ذکری سنن گورنسه بر قومه بو اولوب
ایدی که اول قوم بونی دخی برمرا اگر کوری دشمنلری اهلاکی بولك
سببیله اولدر عقوبت ایرشه حرف الراء رغثت یاشی دیریسه
رشیقدن عشر کوره ساغ الی دیریسه عشر کوره مهشتنه ایلوغ
دیریسه عشر کوره عشیر سنه طورینی صیر سه حیاتنده عشر کوره
الکی آیقی دیریسه مالینی عشر کوره الکی آیقی اغرسه گناهه سعی ایده
جانا نب اینده فوت اوله ادبکی قساوه وار سه اجلی یقین گلمشدر
الرمد کوز اغریسی قباحت دیندر نعوذ بالله قوم عیسی ایدر کوز
اغریسی عندجمیعه اولادندن جانانبه ایده ضرب و ستم در بعضیلر
ایتدی و غلی حسنه اوله حرف الزاء زکام مرضیدر که نجات بوله
حرف السین سعال اکسرمك بر سلطانه منسوب آدمدن شکایت
الحهد وجع سر کویك اغریسی عورتنه یتیمی اتمکده و یا عورت
سببندن بو کیشیه بر صوغلق یتشه و جمع شاقی گناه کسب ایده اوله

سببدن معاقب اوله الیتیم بر کمسنه گورسه آغوا بجود مثل شمشیر
مال الینه کیره اگر شیشه ماره کلمه عقد در بعضی حکما ایدر
اگر عبد امین گورسه امانت الندن الاز اگر عبد غیر امین
گورسه آزاد اوله اگر عزب گورسه اولنه زیرا که موتله تزوج
اینانلك کمالیدر حرف الشین الشقیقه بر کمسنه گورسه طوطلغی
کسلمش اول کیسه تمامدر اگر گورسه آشغه طوطلغی کسلمش منکوحه
کندوندن منقطع اوله و یا عورت فوت اوله استطوطلغی کسلسه
نعمت زایل اوله الشری یوز شیشمك مال شریعیله تعبیر اولنور بعض
و طربن اوله و عقوبت تعجیل اوله الشلل الی دولمق اولسه ذنب
عظیمدر اگر ساغ الی قورسه بر ضعیفه ظلم ایده و بر گناه صوز
کسنه ضرب ایده و اگر صول الی قورسه قرنداشی و یا قرنداشی
فوت اوله یاشن برمغی قورسه آتسینه و آتسینه بر الی التی اوله
اگر شهادت برمغی قورسه قرنداشنه بر عالی ایتیشه اگر یجی
برمغی یاشن اولن برمغی قورسه قرنه بر عالی اولنه الی یجی
برمغی قورسه و الیوسه و امله بر عالی اوله اگر طبیعتله قلوبن ویله

قال الله تعالى واخرين مقرنين في الاصفاد اگر گورسه كه شيطان
بنوك باسين قايدى عدوسى بوليه الغنيمه غالب اوله يا خود ولايتدن
معزول اوله كما قال الله تعالى فوسوس لهما الشيطان ليبدى لهما ما
ووري عنهما من سوآتهما اگر گورسه شيطانه عداوت ايلدى رجل
مؤمندر الله تعالى يه مطيعدر دينده محكمدر قال الله تعالى ان
الشيطان عدو فاتخذوه عدوا بر كمسنه گورسه كه شيطان بوندن
جمع فزع ايدر بو كشي الملك ذو سيدر حقدن امين اولشدر
قال الله تعالى انما ذلكم الشيطان يخوف اولياءه فلا تخافوهم وخافون
ان كنتم مؤمنين بر كمسنه شهاب ثاقب گورسه كه شيطانه تابع
اولدندر و شهاب فؤادا ولمحكمدر بر الله دشمنى كسنه اوله آنك
حالنه پادشاه يا قاضى مطلع اولب اكا عقوبت ايده الدجال
بر كمسنه گورسه كه خلقك غايتده تقاتلين اولدى حتى ايله
كالمكسه دربت فضل اوزرينده اولكى فصل على بابي
رؤيت العامات على توالي الحروف بر كمسنه گورسه كه اعضاسندن
بر عضو جمع ايلمه افزود اجيته تاقت كتيمنا قباسندن برينى

خبر ايتدن كه اول عضوا كا مخصوص در حرف الالف الاذن اگر بر
كيشينك قولاغى كسلدوغى گورسه بابن طلاق ويره يا قزندن
ايرلشمه يا ذوبلوق نايل اوله يا خود مالى گيده ويا اهلى وعيالى ليده
الجبان قولغن بر قوجه گتي كتشه اون ايله قه اليه ليلى الاصابع
الاولادور اگر بر ياريه برتسنه گورسه اولاد بنده دنا گن اوله
اولنسه تاويل صلوات خمسدر باش بر مسى صباح نمازدر آخر نده گن
قياس ايله اگر بر لرده نقصان اولسه اول نمازلرده نقصان ايده
تحصيل ايدر بر مقدار گسلمك جز مسكاركمكلدن الاسير كيشينك سيودكى
طوتلوق معيشتده نازاولمقدر وبو رحلها ولب فضلسنه قادر اولمق
الادرة وثالج طوتلق اعدادى امين اولمغيله تعبير اولنور الاكحل
بو عضو عنكه ايلديكى الوريده بعض گوت اولمغه دلالت ايدر الانف
گورسه كه بوننى كسلش اگر عورتى يوكلوسه فوت اوله ولا العين
[illegible] بن خاتون فوت اوله بعضيلر ايدر كنديسى فوت اوله
حرف الباء البخر قواتوق [illegible] قولقبحيله تعبير اولنور
وشتم ودشنكيله تعبير اولنور البرسام گناهه مرتكب اولمغيله تعبير

اولنور وترك صلوة وزكوة وصوم ايچون عقوبت اولنمغله البرص
گسوتندكنده ومرتهنده اولمق البثور بلش بابت قجان قان وابك
اقسه مالدر حرف التاء التخمه اصابت ايتدن بر قضاى
حاجتدر ويا ستندن ظهور على الاعدا قال الله تعالى واحلل
عقدة من لساني يفقهوا قولي ○ التخمه بهامالن بيكند نعوذ بالله
حرف الثاء الثؤلول مالله تعبير اولنور [illegible] كبد [illegible] سينه گله
حرف الجيم الجرب مسلولت ايتدا يوند [illegible] طلوعندر عصمنا
الله واياكم من شره بر كمسنه كنديده اوين گورسه ايركى وصوتى
اولمسه غصه در وتعبدا [illegible] طرفندن وكندو نسلندن اگر
ايوز ساغ النده اولسه معيشتنده انجنه اگر صول النده اولسه
غصه در شريكى تكلندن و قرنداشى قبلندن اگر اياغنده اولسه
غصه در عجيب تغير اگر قرشنده اولسه غصه در مالنده واولادنده
اگر ايوز غضبنا ولسه اليته مال كيره غصه يله اگر قان واريك
بيله اولسه مال وعقولتمريته بقته بعوق حكما ايتد الجدرى
البرص [illegible] شمر تدعيله ريا ستند الجدرى مال

زيادة اولمقدر الجنون بو ريا جزا كسنه مال اليه گيرمكدر
ويا كندو قرين ومصاحبى كه باطل مشغول گتي اوله اندن مال اليه
گيره يا فقتسن اسراف ايدن كسندن ويا كنوسن اسراف ايدن
كسنه يا ميرا اندن مال اليه گيره بعضى حكما ايدر الجنون دليل خير
شول كسنه بر ايشن اشلمكه شروع وارادت ايده الحلم يعنى با
سالچى كتمك تابع مال منايع اولمق ايله تعبير اولنور ويا نقصان
في الجمله در ويا سلطان طرفندن مصادره در يا خود اداء دين شرعى
ايده اگر گورن كشي بو جلوسه الجذام خبط عمليله تعبير اولنور
وقت الدكه بالممعكى بو الله جرات ايده نعوذ بالله يا خود حدث
گونه بنا مرتجيع اشنادا ايده اما بو كشي لؤل ايتدن برى الله اگر
جذام بدنه زياده اولسه مال كثيردر بعضيلر كنوتمله تعبير
حيله ايله حرف الحاء الحمى بما ايشه شروع ايده كه اندن دينى فاسد
اوله معاقب اوله واندن توبه ايده بعضيلر ايدر حتى ملك الموتك
رسولدر بر كمسنه گورسه كه محكون اسيمه طوتشا اول كمسنه
بنكتاة الاذنه مضرا اوله دائم اشلمه اگر اگى گوزنده برطوتسه

بربى ايدر عشا نمازندن صكره ويردافوركن مستيقظا جنود د
ملائكه بر قلب ايله جيقه گلدى بلدم كه بونلر جنده غالب و منصوردر
وعدو عسكرى مغلوب و مقهوردر بركيشى خستهيى بدنينه بر قرحه
تاپدى ديلدى كه بو قرحه سببيله اجلى ستدر بر ملكه صوردى ملك
ايدر حوف ايته سنى سنك بوى اولمغه سبب بو كيشى اولندى وقتى
فوت اولدى كانه ملك ايتمش اولدى كه سنك موتك سبب احد
بوخسه بو صنعتيله اوكلو جراحت دكلدر بلكه كه ملائكه برنسنه
سيلر وقت اولوركه بر كلام منبسط و واضح تقريرله ذكر ايدرلر
اهل صدقدن اولدر اندروك كبى رؤيا بلا تعبير واقع الدر نتيجه كه
ذكر اولنديسه ياخود عينى واقع اولمز سه تعبير واضح اولور وقت
اولوركه بر كلام لغز سيلرديسه فهم اولنمز مكركه اصحاب فطن
وتأمل وعلماء راسخين فهم ايدالر اشبو كرلعلنان امثال كبى كه
استراحت مورثش كه بعض حكما قولنده كبى ومنجى بولك امثال
جوقدر روايت اولنديكه بركيشنه الحق كورديكه بر ملك
بوكا ايدر عورتك سكا دوستلك وصاحبلك اندن لقوايجدر سه

كره اكدن ملك بو قضيته تعبير ايتسكه عورتك دوستلك وصاحبلكه
زنا ايدر نعوذ بالله بو نالكو سم ورنالكسى واجى مستوير ملكه دوزنايه
اولن عورتك ايچى سومر ته كيم آغوا ايچون كسنه سومدوكى كبى
بونوا قعدن صكره عورت فوت اولدى ايى خلاص اولدى زيرا كه
موت واتيعى مفارقته دليلدر بعضيلر ايدر ملائكه متصادين
يعنى ملائكه سماىيله ملائكه جحيم بر كيمسنه كورسه جمع اولنلر
عذاو تيره دلالت ايدر بعضى حكما ايدر ملائكه كوردوم كه بعضيلر
صورت آدم صورتى كبى و بدنلرى قوش بدنى كبى وبعضى ملائكه
طاوش كبى وبعضى ملائكه كوكرجين كبى وبعضى ملائكه كبى ايله الله
تعالى بكا لطف ايدعب هر طائفه نى خدمت اودرنه اولدوغن الحمد
للّه على ما هدينا دردنجى فصل جان وشياطين فى
دجال دوشده كورمكك تعبيرى بياننده درمسلمين ايدر جن
كورمك اصحاب دنيا دركه امر دنياده حيله ايدرلر وبعضى جن
كارعلو ايولندر مؤمن وعالم درانلرى كورمك خيردر جنلك
ساحرلرى عاره دوانلر عوالرحنا اندروك كبى عظيم دند فويدر

ترغيب اترايدر كمسنه كورسه كه جيقه مخافه ايسكيدى و
فتنهى توى ايله بعضى حكما ايدر ملائكه بيند دلالت ايدرسه جن
دخى اكا دلالت ايدر لتاجن منيعتدر قورقولو دكلدر كمسنه كورسه
جن كندهيه بقين اولمش اولدونيانه دلالت ايدر ياخود اوزرينه بر
شئ واجب اولمش اوله ديرسون ياخود بر خوزلق بولديسنك اوزرينه
كله بر كمسنه كورسه كه جنه قرآن مجيد تعليم ايدر ياخود جنلردن
قرآن مجيد استماع ايدر ولايته ويا لمها ايته كيره كما قال الله تعالى
قل اوحى الى انه استمع نفر من الجن شيطان تاويلده عدودر بخيل
الدنيا والدين ورجل مكار وخداع وحريص مكابردركه هيچ ستباح
ايمز وقت اوله شيطان شعوبله تعبير ايدرلر نته كيم شهوت
شيطانيله تعبير ايدرلر كورسه كه شيطان بونى سرجشدى ريا
عاين ربيسه نعوذ بالله قال الله تعالى الذين ياكلون الربوا لا
كمسنه كورسه كه شيطان بوكا مستثنى ايدوب يا بندى بولكمنك
جحدسى لطله حورى بولكه عندر جى بونى آندلسه عذاوت
ايقاع ايدر اكر دوشنى كوندن مرجعسه دنيا مجرزنه سلغ اولب

عصتدن محدتله قال الله تعالى واذكر عبدنا ايوب اذ نادى ربه انى
مسنى الشيطان بنصب وعذاب الى الله تعاليه فكنا اتسه دشمنلك
كلك بوليبالر قال الله تعالى اذا مسهم طائف من الشيطان تذكروا فاذا هم
مبصرون اكر كورسه كه شيطان بوكا تابع اولمش وبخى بوكا غالب اولمم
بوكيشى دشمنه ذبون اوله غلبهدن وجاهندن دوشه قال الله تعالى
فاتبعه الشيطان فكان من الغاوين بركيشى كورسه كه شيطانه ملحات
ايدر جمع الدنياوكبر عدوسنه بلاوار ومنهلى قمراتك مقصود
ايدر امالى دنيا على به قال الله تعالى انما النجوى من الشيطان ليحزن
الذين آمنوا اكر كورسه شيطان بوكا نسنه اوكردب بوكيشى بردن نسه
وشبهه بهوده سيلسه خلقه كيد وفتنه ايده ياخود اكا ذنب اسناد
ويهايه مشغول اوله كورسه شيطان بولك اوزرينه نقل ايدى
منفعتلن بولك اوزرينه نايل اوله قال الله تعالى هل انبئكم على من تنزل
الشياطين الآية بركيمسنه كورسه شيطانه زنجير وقيد ورمش شيطان
بوكا تمن ومطيع اولمش عزت بنفرت وقوت بوله وصوت صلاحى
فصيق زياده اوله كما قال الله تعالى ومن الشياطين من يغوصون

اوتدی هب لنا من لدنك رحمة واعطنا اجرهم فصل ملائکه کورمکك
تعبیری بیانندهدر بر کیمسه جبرائیلی کورسه یاخود ملائکه‌دن
بیرینی کورسه معروفدر بو کیشیه برنسنه بشارت ایتمه جکلر
تبلیغ ایله اول کیمه وعظ ایدرلر ویا وصیت ایدرلر بو کیشی عزت و عز و قوت
ییشه و بشارت و ظفر حاصل اوله اکر مظلوم ایسه منصور اوله
مریض ایسه شفا بوله خایف ایسه امین اوله مغلوب ایسه فتح اوله
ویا حج ایده ویا عمری اوزون اوله و آخر الامر شهید اوله اکر
ملائکه‌دن طعام الورسه اهل جنتدن اوله اکر مغلوب کیشیلر کورسه
حقنده بو غصه تمام فتح بوله اتا ملکی بر غصه دخی واقع اوله
زیرا که ملك عقوبت ایدر بو کیشی کورسه که جبرائیل و میکائیله معادات
ایدر یهود ایله موافقت ایده انلرك امرندن برنسنه‌یه مباشرت
ایده قال الله تعالی من کان عدوا لله وملائکته ورسله وجبریل
ومیکال فان الله عدو للکافرین بعض مشایخ ایدر جبرائیل
سیبحا جامع کلم ایچنده کورسه اول جامعك قوماینده روحانی
کا ایدی یدولت ایله کلیسی اوزینه امرات ویا یدی جبرائیل

دوفلك اوزرینه حقیقی بر میته نفخ ایتدی میت حی اولدی و کذلك
بر نیجه میته نفخ ایتمیش حیات بولدیلر ودخی بن که بو جالیقی
کوردوم بن دخی بر میته نفخ روح ایتدم حیات بولدی و کذلك بر
نیجه موتایه نفخ روح ایتدم حیات بولدیلر دلالت ایدر کیم شیخ اولن
کیمسه باذن الله حقدن مأذون اولسه مدایته مظهر دوشرلر
بن ایله اولسه متبعه ارشاد ایدر بر نیجه کمسنه‌لره ارشاد ایدوب
حیات ابدی ویرلکه سبب اولدی بر کیمسه میکائیلی کورسه مراد ینه
ییشه صالحیسه طالحیسه یمزدر اکر بر شهرده ویا بر قریه‌ده
کورسه یغمور یغه و بجلی اوله اکر صاحب دولت ایسه تنزل ایسه
ویا خود تنسه ویر سه نعمته و سروره ییشه و جنته داخل اوله
زیرا که ملك رحمتدر بر کیمسه اسرافیلی کورسه که نفخ صور ایدر
بو کیشی عقوبتسه موت اوله اکر کندو باشنه ایشتسه و اکر عفو
کندیله بیله ایشتسه اول طایفه‌نك اراسنده موت واقع اوله
مقتل ایتنا اکبا اوله ملائکتی ملك اولسه انلر انتقام اوله
اکر مظلوم اولسه منصور اوله اکر بر کیمسه عزرائیلی کورسه شهادت

اوزرینه موت اوله اکر بشارت اوزرینه کورسه اکر غضب اوزرینه کورسه
بو کیشی تو بسز موت اوله اکر کورسه که عزرائیل کندوش طوتن اکر
عزرائیل بونی تصمیم ایسه جوق زحمت چکه اما بینه صحت بوله و عمری
ایده بر کیمسه عزرائیل کورسه عمری اوزون اوله اکر جبرائیل ایله متقابل
کورسه ویا بونلرك امثالی کورسه علوم و صناعات اوکرنه اکر
کیمسه بر ملکی کوردی که سر تقدیر یادکلدر مصیبته و غصه‌یه دوشه
بعض مشایخ ایدر عزرائیل مرانا کوردوم بر دفعه کو بچکلرد بوم که
کل بو مله ترنداش لعل بکا سوقی بلدی دخی که بیتن اول آنی
ابا بنه مباشرت ایدرین عزرائیل ایتدی اولسون بر کیمسه کیمانا
کاتبین کورسه بشارتدر دنیاده و آخرتده جنته کیره صالحیسه
طالحیسه یمزدر توبه ایلسون بر کیمسه حملة العرش کورسه شرف
و حرمت ایچنده اولسه ظفر و غنیمت ایدر مسلمان ایدر بر کیمسه الله
تعالی ایله ملائکه کورسه بر مکانده که انلر جنك ایدرلر حرب
فتنه و خصومت و عداوت واقع اوله اکر کورسه ملائکه کوکدن
یره اینر اول موضعده اهل حق منصور اوله اکر نازل اولن ملائکه

کلیه خیر سیله بشارتدر و سروردر اکر کورسه که ملائکه بوکا سجده
ایدر و رکوع ایدر حاجت قضا اوله و ذکر خیر اوله و صالح اوله اکر
ملائکه عورتلر صورتنده کورسه بو کیشی الله تعالی قتنده کذاب دن
اوله اکر ملائکه‌یه کشیه او غلان مشتیلسه برا وغلی طوغه و عالم
و متقی و صالح اوله اکر کورسه که ملائکه‌یله کوکا اجر رجوع
ایدوب بینه یربینه کلمز دنیاده شرف بوله و شهادتیله موت اوله
اکر کورسه که کندوسی ملائکه متحول اولمش بو کیشی عزت بوله
یا کامن اوله یا عزاف اوله اکر دوش کوردن مریض ایسه موت اوله اکر
قول ایسه آزاد اوله شدتده اولر ایسه خلاص بوله لن کیمسه کورسه
ملائکه بوکا سلام المتلکه دولت کیده ویا عورتیله واقع باسیله
ایمتلکه بر کیمسه کورسه بر نیجه ملائکه الله‌ینده طبقلر دوتولر
ایچنده بر کمه واردر بو کیشی دنیادن شهید اولب نقل ایده اکر
ملائکه قتال ایدرلر و حیوان کورسه بر خودر اکر کورسه ملائکه
قوشدرر ویا خود ملائکه قو ترمیصه فوت اوله ملائکه‌نك نفعه
جزدن کورمکه خیر لودر مثالی و صورتن کورمکدن نفع ادن

طوتدقدم بو حالی شیخ حضرتلرینه. دیدوم شیخ حضرتلری ابدا آفات
صلوکدن بو نوع لف واقع اولسه‌یدی اکا تنبیه ایلمک لازم‌در تا که خبط
اولنیه که حلول و اتحاد و زندقه‌یه و وحلنه واقع اولور آخر الامر
ترک عبادت بدنیه شرعیه واقع اولور نعوذ بالله دیمکلک بن دیدوم
که عصمنا الله بلطفه و منّه اهـــل اللهدن بر عزیز دخی ایدی ایلیکن
کوردم که بو کون قیامت اولمش حساب ایچون خلائق بر یره جمع اولمش
رب العباد حضوریده قایمالر ویلدانه تعالی بر کرسی لورین صورت
انسانیده مهابت و جلالیله حاضر اولمش بین العباد حکم ایدر بعده اول
مجلس عالیده شفعاء ملائکه و رسل و انبیا و اولیا و علما و شهدا
معلوم شفاعتده حاضر اولمشلر و خلائق الهی فرقه اولمش بین
الفرقتین بر ایراج عظیم قاریدر او کویولکی اراسین کیمش بری
بریدن ممتاز اولمشلر و ملائکه‌دن بر طایفه بو خلایقی بر بر حساب
کتوریه بر کره بر فرقه‌دن کتورلر بعده بر فرقه اخرایدن کتورورلر
تو یله بعضی بو حسابی آلدن کچکل صالح و مفلح و ناجی و معدود
و بعضی طالح و خاسر و من المخذولین اولوردی و بعضیلرینه شفاعت شافعین

یتشوردی انلری جنته دخی شافع و مشفع مفلحین و مغلوبین فی المدا
اقوی کلسته که بو متقدم بو طایفه اقوای شفاعتن کوردم همان شفاعتلری
حسن قبولده اولدی ایله اولسه کندو نفسمدن بر تأسف ایتدم که بو لیلدی
دنیاده بو عزیزن صاحبی نیز بولش و عزیز تحصیل ایتمیدم که بو حاله
بکا شفیع اولیدی دیدم تا که کوردوم امام اعظم ابو حنیفه حاضر
طوررهم مقابلمده بالتنده عباسی وار قصیر القامه قریب من الربع
عریض اللحیه اسمر اللون کشی ایمش همان انلره اشارت ایتدم که ما
بیننده لحوقت اوله مرتنتیمز نجات بولسه آخری شفاعت ایده
امام اعظم بو عقدی و بو عهدی قبول ایتدی ایله اولسه بکا بر نوع فرح
کهونسنه مستولی اولدی بعض غصه زایل اولدی امام اعظمیله طرفینده
اشارت تلقیب طوردرزینه بو ما بیننده بر تعجب کوردم تر قدر شافعین
ولرینه حق تعالی حضرتنه متوجه اولب نظر ایدرلر کر الله تعالی
بر ایماء کوریورسه شافعین شفاعت ایدرلر و اکر نوع انقباض کورسه
شفاعت ایتمزلر کما دل علیه قوله تعالی من ذا الذی یشفع عنده
الا باذنه یعنی کوک حتی و مقدار وارد رکیما الله تعالی شفاعته اذن

ویرمدن شفاعت ایده دیکی که بن بو سؤال که وحساب بیتین کلدوم
همان ساعتا بحودن اویندم امام اعظم نعمان حضرتلریله عقد
اخوت ایدوب اشارت تلهفه کندم ایدنله اجتهاد ایله مهما امکن عامل
اولدوغمز در اهـــل اللهدن بری دخی ابد مرض ... اعلک
اولکینه طنوب اولوردوم مستفیضلیکن الله تعالی‌یی کوردوغم بکا برام
و صحیحه ده بکا واقع اولدی آخر قالدی که بو تخدن وجودوم دفتار زوالی
عیلوه ترکلن لسنلک هم بو حالی غایتده تعجب ایتلمه دخی نجه دفعه
الله تعالی‌یی کوردوم لکن بو معلوم زیاده تحمل ایتدوکه کلمات غایة و تشالی
اولدی اما طالب اذن کسنلر بیلمک کرکدر که رؤیه لطیفه ربانیه ایله
اولور و روح و سر و فؤاد و خیال و بصر ایله اولور لکن رؤیه خیالیه
و مثالیه کرچه که عند خواص الخواص من اهل الله شان عظیم
الذانا کمل و محققین قتنده معتد به دکلدر زیرا که کوردن حیاته
احوال غیبیه و شهود اکمل و علوم لدنی منفسی نیم عن من تعلیم
و تسلیم و خشیت و هیبت واقع اولمز اهـــل اللهدن بری ایدیکه
بکا بر کاقعه واقع اولدی اثنای المحروده کوردوم المشتم بهی دفی

ایمنلر بکا شیله کلدی که بو واقعه عینیله واقع اوله لیله اوله
بکا بر نوع انقباض کلدی که الله تعالی حضرتنه انوار عبادته
الحطمیه اولدوغم حالده خاطریمه اشبو خطیر خطور ایتدی که الله
تعالی‌دن بسط عمر سؤال ایدیم بو واقعه خوفندن زیرا که واقعه
عیین واقع اولمق الهام اولنمیدی بنه بن ایتدوم قچان اولور واقعه
واقع اولسه کرکدر دیو ایله اولسه ما بیننده ندا کلدی ان الله بسط
عمرک و عمرک یعنی الله تعالی سنک اولی آزجوق قلمش عمرکی بسط
ایتدی دیو بن بو ندا معلم ایله بر شفا دخی حاصل اولدی که اول
واقع اولان کاقعه حق واقعیمش و واردی الهی ایمش لکن بو معنیه
غایته معرفت اولسون دیو بن بینیم که انی یکون هذا یعنی قوا
قچان واقع اولسه کرک دینه ما قیدن بلا حرف و صوت ندا کلدی
کهاتی انا الموجد من العدم و المحیی الموتی ءا عجز عن امداد الحیاة
ما هذا الاستبعاد یعنی بن اول الکمم که یو قدن وار ایلدم آز جوق
حیاتی چوق ایتمکدن عاجز دکلم نیچون استبعاد ایدرسن دیو بکا
کوز لردنک یتدی زحمتدن اقتی بکا یتن غاط یمنان حاصل

ایدوم دخی سجده ایدرم قپوسی مفتوح اولدوغی حالده وضعا
بالارض اولدوغی حالده نیچه کیم زمان ابن عمده مبارک قپوسی
بره متصل ایدی ایله کوردوم فارغ جننده برخاتون کشی کوردم اوزره
باشلو قصه بر نیلوسیمین خاتون کعبه قاتنده سجده شکر ایلدی الله
تعالی بکا منه ایتدوکنه بن دخی کوردوم شکر ایتدکده بکا مساعده
ایلدی بن دخی آنلر کله ملاحظه ایتدم حالده یقظاده صلاة الجنده سجده
ایتدم الله تعالی کوردوم محتجب بالنور الغیر المتناهی مرجعتمدن صو
اولمش وقدر الجنده منعرب یم ایته وانا یتحیر مضمحل وسلاتی
ایلب کتدی ما نعن بنیه حقیقته قالدی کو سبب ادراک اوله اصل آنا
غایب اولدی بن اول بقیه ده ایدم انتن صکره کوردوم اولنه اهل
[illegible] العجب عجایب کوردم و بن اول عینتدن عناده ادراک آنی دی
کاته عالم ومعلوم والله تعالی باطن محتجب بالنور الکبریاء وعطا من
ومشاهده دخی جامع الصدیقین کما قال الخراز انه عرف الله
بین الصدیقین یعنی الله تعالی ابی من عندک انا سنک بیلنور کره الله
کاملین ندر بر حقیقتدن صکره الله تعالی ایتمدوانا یتحیر بکا رده

ایدی اقامة صلاة یعنی جون که بنم الجی تحلیله وارد وقوم بو ذکر اولنان
شهودینه کما سبق واقع اولدی شیله اولدی که بو حال بکا ملکه اولدی
اکر شیله کو الله تعالی بکا یتحیر دیو ایلدیه عمر عرب لهم بو حالده
تمام اولوردی عجب بو عنکیز زمان سجده مقدار قراءة سوره ملک اوله
بتمامه ویا نصف سوره اوله لکن بسط زمان واقع اولدی کاته بر نیل
موکاری ودخی زیاده بو شهود امتدینه اولدم دخی بو واقعه اولدی که
بن سجده ایدوب یوتم بره وروفقم ینه جمیع بر اردو مدن کوریوز
شیله صاندم که اردومدن دخی بر دوتیت دخی حادث اولدی کما قال
علیه السلام انی اری فی الصلوة من ورائی کما اری من امامی یعنی پیغمبر
علیه السلام بیوردی بن نماز ایچنده اردومدن کوردم نیچه کیم اوکمدن
کوردم برنا اکو حقیقته رؤیته مقابله شرط دکلدر بل عادت ایله واقع
ایلیو شهوددن عبارت وفا ایدمکه بیان اولندی لکن لسان تعبیردن
قاصر ودلیل جنان احاطه ایتمکدن تمام عاجزدر اللهم لا تسلب منا
هذا الامتنان اهـــل المدن بعد ذلک ایده کوردم که کعبه
متعلقه طواف ایدیم الله تعالی کوردم محتجبا بالنور القوی النامی الباقی

باشمی بوریدم تا کو کوزلریمی اوزرلریمی جیقرم کبی کلدی الله تعالی بکا
ایده کعبه سکا میه ایتدم مرادسک خلق دخی طواف ایسونلر اوکا
سن ستقل خلوت طواف ایتدم بر فتح کسیله ورسل ایله ارکن
جوابده متحیر اولدم بلدم قنغی شق اخیتار ایدم ایله اولسه سر
کبرو جناب حقه توجه ایدوب نجه الهام اوکرشه ایله جواب بر نم
بن حق تعالی بکا شیله الهام ایتدی کو خلوت طواف ایدم الله تعالی
ایدی اولسون قبول ایتدم خلوت طواف ایله بورودم یا الوک شهری اهل
قیندی ظاهر در اهـــل التهذیب بری دخی ایده بکا عروج واقع اولدی
الله تعالی حضرتنه واردوم جسمانیتدن منسلخ اولدم واحکامندن
مجرد اولدم بر مرتبه ده بکا بو اولدم بحسب الحال یعنی اول مرتبه دخی
منسلخ اولدم وجمیع قیوددن خلاص بولدم بهدایته عروج ایتدم
و منسلخ اولدم قلبمدن وقلبک حظندن دخی منسلخ اولدم
ایله حظ قلبک قلبده واردی بعده ینه مشهود وعروج ایتدم
روحمدن منسلخ اولدم نقدر التفات ایدمک نسنه قالمسه منقطع
اولدی کرامات عنایته وکمالات صافیه منتهی اولدی تجلی

وشهود حاصل اولدی بو شانده یکن بر حاله دخی واقف اولدم
کو العجب کل العجب وسادل حالت بردر که بن جود وجوددن وقلبدن
ودوحمدن ونمایتیعنا من الحظوظات ثم وارسه تنله وتجرد بولمشدم
انانیته مفتاحه ومعطیها لاخذه بیر مسعوده بتمامه ولقتا ولب ناظرم
انی فی غیبتی علی شهود کانه جامع الضدین اولدم هم کنادم بقا
مجتمع اولدی واحکام تیدی واطلاق جمع ایلدم حاوی اولدم نازم
وکلامه حضور شیخ الله اولدی متوجه اولدم قبله حضرت لوهیته
کومنتهه مدد تربیه و بعددن وجهتدن واینده مناجاتم اول
حضرتیله بلا صوت کحرف وبلا کیف واقع اولدی وینه بن بو
حالتده یکن کندم دخی کوردم ملاء اعلاده قایما طورمش وتحته
الکتاب اوقنایله اولسه بو بر لطیفة حقیقیه در که بنم تمام
قلعموره کلدی بریلکه فاتحه اوقنوق ایتت واتبینت منفرد بدنا
کوملیاک نعبد وایاک نستعین دیر وشهود حقیقی تنای واضمحلال منفرد
کلاجرم اشبو مشهدده اساسه اقیصا ایتمکه طاقت قلمدی تمده کوردم
که خلق اماملره عشاء تمام ایتدلر بن اما اوزرینه منزل البدن

ادا ایدر کتندوده ثابت اولن دنکلك امکان اول جمال متکلد کسترور
تحقیق اولنسه اوزر اسنك وجود مستعینك بر تجلی ظلی ایلدد
و حوالن و دخی ایلدد بن ذات حق جل جلاله اشبو وجود ممکن و
حوالتی اوزر اکیله علی ما هی علیه اوزر ائلاد لیلری قمالدد شعر
چون جمال شر صد هزاران دنی کا ۰ بوعه دنهد ذره هر یك داری هدرك
لاجرم هر ذره را بمود ناتی ۰ از جمال خویش بخشد ذوق
بیت — جمله یکمود ند ولیکن دنکهایش مختلف
اختلافی در میان این و آن آمدخیه ۰ بو سوزلری شیخ محیی الدین
عربینك قولی تأیید ایدر التجلی من الذات لا یکون الا بصورة استعداد
المتجلی له یعنی تجلی ذاتی الهی هنقان کسنه یه واقع اولسه اول
کسنه نك استعدادی صورتنده اولور فاذن المتجلی له ما رای سوی صورته
فی مرآة الحق وما رای الحق یعنی اول کسنه که اکا تجلی ذاتی واقع
اولدی کندو صورتن کوردی حق تعالی مرآتنده حق تعالی یی کورمز
مع علمه انه ما رای صورته الا فیه کالمرآة فی الشاهد فابرزوا لیه
ذلك سبیلا لا یعلمهم الثانی لیعلم المتجلی له ما رآه و ما له مثال

قرب بالرؤیة والتجلی من هذا یعنی تجلی ذاتی واقع اولن کسنه نك
علی ما دره که کندو صورتندن غیری نسنه کورمدوکینه نظامره
دخی آینه اوزکا اوزب نظر ایتسك کوردن کندو صورتکدر آینه
خالی مقصود دکلدر بو مثالی سنك تنکلد وضع ایتدم تجلی
ذاتی در نسنه دکل اول متجلی له اولن کسنه مطو بر بیله رؤیتیله
تجلیه بوندن اقرب مثال یوقدر اینمن سنك جهد ایله کندو
نفسکده تبدل آینده صورت کوره جك الیقات صورته اولکمر آتر
اولمز شیخ عربینك کلمات تمام اولدی بلکل که شول کسنه که
جمیع قابلیاتی بابسرها واصلها واشملها واتمها جمع ایتمش
اوله اصل حقایق کلیتها وجلیها آنوك شهودی اوله اول محمد
مصطفادر صلی الله علیه وسلم قال الشیخ العربی المغربی
کل الانبیاء یرون ما من مشکوة خاتم الرسالة و کل الاولیاء
یرونه من مشکوة خاتم الولایة یعنی جمیع انبیا حق تعالی یی
مشکوة محمدیدن کوردلر و جمیع اولیا حق تعالی یی خاتم ولایت
مشکوتندن کوردلر خاتم ولایة محمدیه شیخ محیی الدین کندو الملقب

ارتشدر ۰ کر بکویم تا قیامت این کلام ۰ صد قیامت بکذرد این نا تمام
بن ایدرکن حال شیله اقتضا ایمز کوبو مقامده عنان مقال کوره
چکلمز اوله کیم بو کلام صادر اوله کو اذهان انهین قاصر اوله
لوم تشنیع قال ذو مقال اولمیه بو مقامده ابهام زیاده ایدر
شرع محمدیه کرکدر که تمام ذوق ایدر والله اعلم بالصواب بعض
مشایخ ایدر بن الله تعالی یی صورت انسانده کوردم منور الجمال ملك
سنی کورنلری بیدردی بن دیدم یا الله بر نسنه خلعتم اولمیجق سنی
نه ایله یاد ایدیم که حاجتم قضا ایده حق تعالی ایتدی
الله ایله دعوت ایت امسل الفتدن بعده دخی ایدر ایلد اعتکاف
ایتمشیدم بین النوم والیقظه کوردم الله تعالی بین السماء والارض
جمیع هواده نور ایله محتجب لغیب ظاهر اولمیدی بعده دخی الله تعالی فرش
طوبدم بنه کیم قوش هواده تسلیله طوردر کوکاثر
تسلیله طوردوم الله تعالی ایدرسکا ملکوت سموات و ارض کندی
نفسه ملی کتشیرم بوجعه ابراهیم پیغمبره اشرایدیم ایولی کوسترسون
ابراهیم بهلمدن دخی قوش کبی تسلیله الله تعالی حضرتنه طوغری

بیم سانع طلبتمی بلبری ایله اولسه بن حق تعالی حضرتنه جواب ویرلکده
متحیر اولدم تحیرم شوید تا که کوردم شیخ عیسی یاتندن واقف اولب طوتدیکیم
اول مرشد کامل ایدر طالبلری شیبتا ایله کیم شیخ آفاقی شیسا ایدر
فلم مرشد عیسی الهی لما ایبدن مع بجمله مناركات ایجوده ویتلق
نه وقت الوسته حاضر در طالب متحیر اولدی وقت خیرلی نسنه ما
آنی تعلیم ایدر مرشد عیسی بکا اشارت ایتدی شهدکا الدن ابراهیم
علیه السلام حضرتلرین طلب ایت ملکوت سموات وارضی سکا کوسترسون
بن بن دخی ابراهیم اختیار ایتدم الله تعالی ابراهیمه امر ایتدی که بکا
ملکوت سموات وارضی کوستره امسل القدن بعده دخی ایدر بن حق
تعالی حضرتنی المحوده کوردوم هواده بین السماء والارض محتجب بالنور
ملور شیله که نور ساطع ودری باهره متجلی بتم نقشم کعبه معظمه
طواف ایدرکی بر دیو اوزرنده دیباج اسوده یابتمش بنه کیم ظاهر
طوافن ایلدد وبن قاج کسنلر دخی جوملی یتلدن واردر اتا زیاده
حکایه ایله اولسه حق تعالی بکا ایدر انی وهبت هذه الکعبه المعظمه
لك و من معك باغتسالهم ایشبو کعبه معظمه یی دری بن دخی قبول

الله تعالی بو نور ایله قوللرینه توحید نصیب ایدر سموات و ارضین
الله نوریله منطلوعدر اندن غیری کیمسه یوقدر کما قال الله تعالی یهدی
یهدی الله لنوره من یشاء اشبو ذکر اولنان بیان ایله حدیثین
آراسنده توفیق حاصل اولدی که ابن عباسدن رضی الله عنه سؤال
اولندی که حضرت رسول حق تعالی یی کوردی می دیو ابن عباس ایدر
بن رسول اللهدن سؤال ایتدم شویله خبر ویردی که نوردر انی اراه
و بو معنی عایشه صدیقه رضی الله عنها سؤال اولندی عایشه ایدر حضرت
بکا خبر ویردی حق تعالی یی کوردم دیو وجه توفیق بودر که کوردم
دیدوکی صورت مظاهرده و حجابده کوردوکیدر و کورمدکم دیدوکی
نور مطلقدر باعتبار تجرد الذات عن المظاهردر شعر
کالشمس تمنعک اجتلاء وجهها فاذا اکتست برقیق غیم امکنا
یعنی کونش کبی نورنک نوری سنی تماشادن منع ایدر وقتی که بلوده
بکزر سه کونشه بولتدی دقیق اولسه تماشایه قابل اولور عمر علیه السلام
بو معنییه اشارت ایدر کلو یوم قیامتده شمس و قمر کبی جمال حق
تعالی ظاهر المظاهر ایده و حجاب قلمن همان حجاب کبی یا قلوبکه اند

مبهم و مجمله کشف اولنمز شیخ صدر الدین مفتاح الغیبده بیوردیلر
الله تجلی الظهور نه محتجب اولشدر مجلی نورانیته و نوبا مثیله
یعنی بطون حق غایتده ظهوری اولدوغندندر که ظهوری حجاب اولشدر
کلشن رازده ایدر ظهور تو بمن دست تو غایت خفایی ظهورک عین بطون
بسبب ترکیب و حجاب یعنی ترکیب عناصر سته و بدیعه اولشدر و سایر
اجسام علویه و سفلیه استار حجابلر اولمشدر شیخ تفسیرنده ایدر
تشعلق شهود مرکبدرکه امور بسیطه جمع اولمع کثافت بنلمع
هذا مرکبد بنجایقلدن غیری نسنه یوقدر زیاده همان صورت
جمعیتدر اکر صورته اجتماع اولمسه بر مقصود حاصل اولمزدی
بو کثیره اعجب حجابیدر که بساطت حجابدر ترکیب که ستر علیه
حقایقدر حجاب بو کیله ممتنع اولدی شیخ هذا بنا موجودی حق
شم اولدی امام غزالی ایدر سبحان من احتجب باشراق نوره
کمال ظهوره و اختفی عن الابصار و البصایر خفا ئیش یعنی بر اسله
کونلکی نور شمسه طاقت کتورمز قطب الاقطاب شیخ عبد القادر
کیلانی ایتدی حجب الالباب برداء کبریائه عن معرفة کنه ذاته جبیر

الابصار بعد بقائه عن ادراک حقیقة احدیته یعنی الله تعالی
کورکلره حجاب برقنی اولدیغیله کنه ذاتن کیمسه بلمدی و کوزلره
حیرت و حسرت ویردی نه بقاسیله حقیقة احدیتی ادراکه ایدعلی
امام نعمانی ایدر وقتی مشاهده و ادراک حاصل اولور عبده که
تجلی ظاهری یا باطنی و یا تجلی جمعی سیر محبی دخی نعوده سلوک
متقدم اوله جذبه الهی ممکن کلور اول وقتده حق تعالی کندوسی آلت
اولور عبدیعلک ادراکنه که قرب نوافل سببیله بو مرتبه عبده کلور
نتیجه که کنت سمعه و بصره الی آخر الحدیث و سیر محبوبیده که
قرب کیبی ایمندر جذبه متقدم اوله سلوکدن اول مرتبه عبد که
متجلی له در حق تعالی اول مرتبه لسان عبدن سمع الله لمن حمده
دیر و حق تعالی اول مرتبه و ما رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی
دیر فمحال قول الله تعالی ادراک ایتمکده کندوسی آلت اولوق
و یا الله تعالی کندوسی قولک ادراکنه آلت اولوق یا قولک الی فی
آیتی و کوزی و قولاغی اولوق زاغیلنوعکی دخل الحق کبی بو مدرکی کبی
نطق تکی کبی فی الجمله جمیع افعال الله تعالی لیسنک اولوق حقک تعین

و ولاجیت اعتبار تجرد احدیته و بعینه اعتبار تجه تجلی ممکن دکلدر
ادراک اولنمز الله تعالی انسانه که آلت مشاهده که عطا ایتدی مثلا
حواس خمسه ظاهره کبی و حواس باطنه کبی که عقل و قلب و روح
و لطیفه ربانیه کبی تو بلیکت هم بر بلقلب ادراک ایدمک شی
ولدقدر بهر ادراک ایتمک بر بیبی وارکه وقتی ادراک ایتمه وهم هر
برینک بر حد معین واردر اول حدن تعدی و تجاوزی ایتمسن
واکرچه که حواسک هر بری لطیفه ربانیه سببیله ادراک
ایدر لیکن اولدخی حواسیله منضم اولیجق منصبغ اولور امدی
کلیمک بو حواسک ادراکنه بودخی ادراک ایتمکی نسنه کماهی
علیه ادراک ایدمز زیرا که احکام ظلمانیه مشغولدر تا دام احکام
امکان ثابت اوله بالکلیه منتفی اولوب کمیه مشاهده و ادراک
منصبغ اولور تمامیت مانی الباب تلک ذکر ایتمیله وقت و صنعیله
متفاوت اوله لا جرم تجلی نور حقیقی که متعدد الوان
متعددات بحال و مرایا ایله منصبغ اولمقدن خالی دکلدر بر
آلت مشاهده و حواس که مرآت جمال محبوبنه مجبور بی کما هو حقه

ابیادن بعضی احوالده حق مشاهده ایدوب سویلشدی شیخ صدر
الدین حضرتلری ومشایخ کبارڭ نیجه غیری اولیاء عظام بوکا
ذاهب اولمشلردر که حضرت ذات اقدس و غیب هویت ذا اطلاق
صرف عن التقیید والاطلاق وعن کل ما یتصور ویفرض ولا یعلم
کلا یشهد ولا یعاین ولا یدخل تحت حکم اشبو ذکر اولنان اعتباریله
مرئی دکلدر قطعا زیرا که اول مراتب تعین الهی علم شریف ذاتنه
متعلق اولدوغی در بو مرتبه‌ده حکم ایمانی وسلبی قطعا مقیدر مرتبهٔ
وحدتده که حکم سوی مسلوبدر حضرت احدیة الجمع والوجود و
الاحدیة الذاتیة دیدکلری مقام شریف اولدر مرتبهٔ الوهیت و مبدأ
کاینات ومجید اعتبارات اولدر حق تعالی جل ذکره وتعالی بو مرتبه‌ده
اولیجق رؤیت جانبنه کلدر وبعد من المرتبة الله تعالینڭ حجابلری
واردر حق سید المرسلین وخاتم النبیین ایتمادی ان لله سبعین الف
حجاب من نور وظلمة لو کشفت سبحات وجهه لاحرق کل ما انتهی
الیه بصره یعنی حق تعالینڭ یتمش بیڭ حجاب واردر نوردن و
ظلمتدن اکر حجابلری اچلسه حقڭ حضرتنه متعلق اولسه یعنی

شیخ محیی الدین العربی ایتدی خلق الله مائة الف حجاب
من نور وسبعمائة الف حجاب من المسك الاذفر وسبعمائة الف
حجاب من کافور کل حجاب ما بین السماء والارض الله تعالی حضرت
رسوله امر ایتمدی که بو ذکر اولنان حجابڭ التنه کیره پیغمبر علیه السلام
بو حجابلرڭ التنه کیردی مع حجابڭ ارالرندن حق تعالی برلیاسه
کوردی دنلودر لو جمالیله وکمالیله بری بریته متغایر تجلیاته کیف
یشاء تماشا ایتدی بر کیسنه که حق تعالی کهدر بو صفاتلریله
تماشا ایدر کورر اما حقیقة ذات مشاهده اولنمغه کیسنه طاقت
کتورمز کویلر مجاهد ایتدی سماء سابعیله عرش رحمان ارالرنده
یتمش بیڭ حجاب وار نوردن وظلمتدن وملائکه عرشڭ اشبو
یتمش بیڭ حجاب واردر نوردن والتمش حجاب واردر ظلمتدن
والتمش حجاب واردر ناردن ویتمش حجاب واردر دری ابیضدن
والتمش حجاب واردر یاقوت احمردن ویتمش حجاب واردر زبرجددن
وقاردن ویتمش حجاب واردر صودن ویتمش حجاب واردر طولودن
ودخی نیجه حجاب واردر آنی الله تعالی بلور کیسه بلمز بو ایتدکد

که عرشی کورنمز یتمش بیڭ دیللری اوتوری الملک مخلوقاتندن
لکنک ما فوق یوقدر که اکا نظر ایده بیله بالکل که الله تعالینڭ
انواطله عزتی وارحر وعلو جلالی وارندر کمال حجابله محجوبدر
بر احد آنی کورمز بر احد آنی بلمز مکر شول وقت کوربله که تجلی ایده
کله یوجهه حلول وقت دخی کیمسه اول تجلیه طاقت کتورمیه اتی قلمز
فان وجهه قالور جمال حق تعالی جمیع حقایقه سرایت ایدر تحیتدر
اما جلال حق جمالنه ساتردر ولبس حقایقدر وحق که عارفلر ومتقنلر
وعاقللر اول جمال کمال مشاهده ایلمک یالحوه حق تعالی اکا خطاب
ایده دیا قول اوله حق تعالی حضرتنه خطابلرایده البته ونه اجلد
اول حجاب عرشیله باعتبار الکامیة مره صورتدن تجلی واقع
اولورسه اول مظاهرکه کوریلور وسویلشور شیخ صدر الدین ایتدی حق
تعالی کندوسی عارفلره جمیع اوصافندن وجمیع جهاتندن وغایة
لطافتدن در وحق تعالینڭ ظهوری تجلی من حیث اولان سلک
حیثیتده حقیقت ظاهر مستقلدر قابلیتیه کوره حکمتلری عاردن
صورت وبعمظاهرکرکسه صورت ابتلاح اولنسه کرکسه صورت

متعالی اولسون حجابلر بردهٔ اصل حقیقت اوندن حقا بعلک عیونه
حضور ماذات حق تعالی که پیغمبر اول کلامدن شویله خبر ویردی که
قیامت کوننده دنلودر لو صورت متعدده و متنوعه کوریله صورت
ادنی وصورت اعلادن ظاهر اولور سبب ظهور عباده کنبوتک انا عند
اولی علامتدر وصورة ظنون وصورة اعتقادات کما قال انا عند
ظن عبدی بی بعضی فهم کی نیجه ظن ایدرسه اکا ایلیم حق تعالینڭ شوق
وتجلی وخلقی بتولک اوندن جاری اولمشدر صورة مظاهر دن ظاهر اولمه
بلکه کیم شیخ صدر الدین قونوی کلامندن شویله فهم اولنور که نور
حقیقتله جمیع اشیا ادراک اولنور اما نور حقیقی کندوسی ادراک اولنمز
زیرا که عین ذات حقدر تبدن وانما فتدن مجرد در انتا منها
زیله حظطا ظلمتدر کندوسی کورنمز و هم کندوسیله سایر اشیا
کورنور پیغمبر علیه السلام سؤال اولندی حق تعالی کوردکمی دیو
شویله جواب ویردی که نور انی اراه یعنی نوردر نیجه کورلور اما
شول قدر که متعین در مظاهر سمواتنه نیته که حق تعالی بیوردی
الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة الآیة اوله

دردوقم لبيك ربي الله تعالى ديدى كه ملاء اعلى نده اختصام ايدرلر
حديثنك تمام نسخلرى و بخاريده واردر بو تعبيرلردن معلوم اولدى كه
رؤية الله في المنام جائزدر شيخ المحققين شيخ صدر الدين القونوي يديلر
كه اشبو تجلى ايتم ربي في احسن صورة امرنده جميع شرايع نبويه و تكليفات حق
اتيم ربين قاما اولدر بولكه ايتم رب بدخندر تكليفات كوكله كرسى
اراسنده بو معلم بمنزله متوسط اولمشدر جبرائيل و تبليغ ميكائيل
مرتبسى اراسنده جبرائيل حضرتلرى انبيايه كتوردوكى شرايع و احكام
بو مقامدندر ميكائيلك بو مقامده دخلى يوقدر بعض احاديثده
پيغمبر صلى الله عليه وسلم جبرائيلدن و جبرائيل ميكائيلدن و ميكائيل
اسرافيلدن و اسرافيل حضرت عزتدن حديث بلا واسطه اولدقلرى
بو اتحاد ذكر ايتدكلرى مرتبه بن خارجدر قطعا ميكائيلك مرتبه
جبرائيلدن بو خصوصده مدخلى يوقدر شيخ صدر الدين قونوي حضرت
شرحنده بو وجهيله تحقيق ايتمشدر بس اتيم رب مقام جامعيتدر
بين ما يقبل الكون و الفساد و بين ما لا يقبل ذلك بس تكليفات كوك
بونلره كركك يوم قيامتده عرش و كرسى ثابت دوروب سه كركدر

بونلر كوكلر جميع طبيعة عنصريه اولوب كون و فساده قابل هر و عرش
كرسى طبيعة اخرى اولوب كون و فساده قابل دكلدر اخبار نبويه
كتب منزله بو معنى يه بو معنى دكل ايدوب تكرار ايتمشدر پيغمبر
صلى الله عليه وسلم بيورمشدر ان السموات تطوى و كلما طويت نزلت ملائكتها
فاصطفوا صفا واحدا فيلقاهم اهل المحشر فيسالهم و يقولون هم
افيكم ربنا فيقولون لا بل هو آت كذا حتى تنزل ملائكة السماء السابعة
اعظم عددا من ملائكة باقى السموات فيسالهم اهل المحشر و يقولون
لهم افيكم ربنا فيقولون ثم سبحان ربنا الحديث معنى حديث بودر
كه كوكلر درلور ملائكلرى آشغه اينوب صف باغلر اهل محشر بونلره
بولشور صورارلر كه الله تعالى بونده ميدر بونلر ايتكه بونده دكلدر اما
كلسه كركدر اندن صكره يدنجى قات كوك درلور ملائكلرى آشغه
اينر باقى قاتلره اولان ملائكه دن برى يدنجى كوكده اولان ملائكه جوقدر
بونلرى كورنجك اهل محشر ايدر ربمز كلدى مى ديو كيله دريانت
ملائكه سما سابعه ايدر بلى بيله كلدى ديرلر و وقت كه بو معلوم
اولديسه سن بلورسن رؤيت حق مقتضى اولان تجلى في النوم خود نم

دخى عالم برزخده رسول صورتنده كه بو برزخ انسانه كوره نور
حقايق مجرده تمثالات و مظاهر ايدر و حيانلر ايدر فهو حقايق
مجرده دكلدر پيغمبر صلى الله عليه وسلم اهل جنته ابتهالكى تجلى
بو ذكر اولنان معنى اوزره اولدوغنه اشارت ايدر ليس بينه و
بين اهل الجنة الا حجاب رداء الكبرياء على وجهه في جنة عدن
معنى حديث بودر كه بالكليه اهل جنت اراسنده حجاب يوقدر
الا حجاب كبريا واردر يعنى بو صورتده بو نسبته حجابدر حقيقة
حقه جل ذكره و مظهر حقدر حقك ظهورينه سبب اولدوغيچون
حق دنيوده برزخ تجلى صورت جسمانيه بودر كه حقيقة انسانيه
جميع حقايق جمع ايتمشدر و صورت انسان نسخه مباركه مختصر
حضرت الوهيتدن مشتملدر جميع اسما و صفاتى و مرتبه جميع
ممكنات جامعدر بس صورت انسانيدن اكمل بر مظهر يوقدر بو وجهيله بر
صورتده دخى يوقدر كه آنى حجاب ايدينه فلا جرم انسانك اكمل
مرتبه كه خلافت و جمال و كمال ايدى اندن حضرت رسالت
صلى الله تعالى عليه وسلم كوزينه ولا حضرت حق صورتدن منزه

تعالى ذاته عما يقولون تنزه ذاته عما يشركون و دخى صورة انسانيه
تجلى اولمغه غندن بودر بولن ترغيبتلردر كه شريعت محمد صلى الله عليه
بيشر بعثدر كه جامعدر جميع شرايعى خاتم رسالت اولدوغندن
بر علاقه نتيجه دخى بعده تجلى الهى صوره جامعه دن واقع اولدى بو
منه دخى باقى قلمدى علما رسوم و حصه ده كه اهل ظاهر در سلم
الله ما بنام جوازنده رؤيتبه اختلاف ايتمشلردر علما اشعرين بوكا
ذاهب اولمشلردر كه رؤية الله جائزدر عقلا و شرعا و نقلا و دخى
وقوعنه اعتقاد دخى ايتمشلردر دار آخرتده واقع الورود ديو آيات
كريمه ده رؤيت حقنده وارد اولمشدر و احاديث نبويه دخى وارد اولمشدر
اما دنياده واقع اولمغه اشارت يوقدر درلر و بعض علمائيدن كا
ذاهب اولمشدر كه دار دنياده رؤيت واقع اولمشدر تعظيم آخرتك
فقط واقع اولمسه كركدر بلا اشتباه خاتم الانبياء و المرسلين محمد بن عبد
الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف ابو القاسم دخى بوكا
ذاهب اولمشدر كه دار دنياده رؤيت جائزدر واقعدر علما
اشعدن القاضى البيضاوى دخى بوكا ذاهب اولمشدر بعضى اوزرنده

ابن سیرین ایدر بر کیمسنه الله تعالی یی دنیاده و حالینده کورسه اما
تعیین صورت و مثال ایتمسه اول کیمسنه الله تعالی اکرام ایدر ایده نکلفیه
یقین ایلیه و مغفرت ایده و جنتیله ثوابیه و جنته قویه و کشف
الدنیا ایچون ویره اکر کورسه که الله تعالی بوکا رحمت نظریله
نظر ایلدی اکر کورن کیمسه الله تعالی نیک اخلاص اهلندن ایسه کیشی بو کیشی
دنیای و ماسوی الله ترک ایلیه و اکر کورن کیشی بو حالیله دکل ایسه
حقنا بشون شمل کوندرت کو یوم یقوم الناس لرب العالمین در
اکر کورسه که الله تعالی یره اینمش ملائکلر سکینتیله طردرلر
عدل ایله حکم ایدر اول مملکته منبسط اوله اکر کورسه که الله تعالی
بوکیشی بر محبوب نسنه ویردی اما ایدرسه حاله یقظه ده اول نسنه
حق تعالی بوکا انعام ایده دیرو ییاکله مثل و دولت ویره و مکنده
یقین ایلیه اکر کورسه که الله تعالی بوکا نسنه ویرمدی الله تعالی اول
کیشی کندو کندوسنه حسنه ویرمسه قال الله تعالی یعظکم لعلکم
تذکرون اکر کورسه که حق تعالی بوکا دعا ایدر جنتیله و مغفرتله
بلا حساب ایده ایله محاسبه کوزدر ایودر مالکنه وحی ایله واقع

اوله قال الله تعالی ان الله لا یخلف وعده اما خوف و بلا بدنه
واقع اوله دیو باك اوله اکر کورسه که اهل القبله معامله ایدر
اکر خیر معامله ایدرسه خیر کوره و اکر شر معامله ایدرسه شر
کوره اکر حق تعالی حرب اوزرینه یکن کورسه منصور اوله غزا
ایدرکن کورسه شهید اوله دنیا طویمیم اوله بعضی مو سملرده کورسه
سعید اوله اکر کندونك قنداغی دنیا آتشی و غضبی صورتینه کورسه
دنیا بعضی دوستلری صورتینه کورسه ایودر مفضل اوله و دینی پاك
اوله اکر کوبسه که حقه مناجات ایدر دیرت یوله کما قال الله تعالی
وقربناه نجیا اکر کورسه که حق تعالی بوکیشیه آدیله ندا ایدر
دنیا حقوق بوکا بزانیم و دمش آنوکله ندا ایدر شان مرتفع اوله اعلای
متقی اوله اکر حق تعالی بر صوت انسان معروف کورسه اول
انسان معروف عالی مقام اوله اما اوزنینه اقتحام لکا ذبیا استیلا
اولنه اکر کا حق تعالی کورسه که اوزره بطش جمال کمال مجهول حدیث
سلطان اوله فقد کوردی که حق تعالی لیلك اوکنده طوروب حق تعالی
ایدرکه اقد حاجتك نیسه طلب ایت فقد دری که حاجتم یوق

عفو و مغفرت ایتکلد حق تعالی ایدر مغفرت ایتدم فقد ابن سیرین
قتنه واردی قصته ایدی ابن سیرین ایدر بو فلان برکلای عظیم
دنیاده امتا آخرته رحمته عزنتی اولسن آزرمان کیجی مسقد
مفلوج اولدی اول مرضیله الله تعالی قتنه واردی تعبیر فهملنه
بوعا بشخند کوردی که حق تعالی بوکا ایکی طون ایتدر ابن سیرینه قصته
ایدی ابن سیرین ایدر بو فلان بر بلایه اوغرمان ایچن حلم اولدی
الله امره واردی البحی فصل فی رؤیة المبشرة والمنذرة
بر کیشی حق تعالی یی کورسه که بغیر حجاب بوکا سویلر سعنیسون
شیطان شبرنیك که مخط ایدر زیرا که الله تعالی بغیر حجاب سویلر
قال الله تعالی ما کان لبشر ان یکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب
اکر کورسه که الله بوندن اعراض ایتمش هیچ سویلمز حذر ایتسون
کناهدن قال الله تعالی اولئك لا خلاق لهم فی الآخرة ولا یکلمهم الله
ولا ینظر الیهم اکر بر صورت کورسه اللهدر دیسه جهد ایتسه
حق تعالی ابعدت بو باطل لیتمه مباشرت ایده اول کورلکی صورتك
مثالی ایله متمثل اول نسنه اریکاب ایده زیرا که الله صورتك

منزهدر کمتعوبی اضغاث واحلام شیطانیدر اکر کورسه که بوکا
غضب ایتمش آتشی و آتشی بوکا غضب ایدر و اکر کورسه که آتشی و آتشی
بوکا غضب ایتمش الله غضب ایدر برکیشی کورسه که الله سبب ایدر کنن
بغت اوله بر الله راضی اولیه اکر کورسه الله غضب ایتمش بو عالی
موضعدن آشغه دوشه و کذلك بو عالی موضعدن آشغه دوشسه
الله غضب ایده بلکل کیم رؤیت منامده جاینده بونلر آنکدیکم احادیث
فایده اولدر ابن عباس رضی الله عنه روایت ایدر رسول حضرتیدن صلی
الله علیه وسلم رسول ایدر بن بو کیجه ربی احسن صورتده کوردوم بکا
دیدی که یا محمد بن دیدم لبیك ربی و سعدیك ربم بیدی کیم بیختصم
الملأ الاعلی الحدیث و بو بیانده دخی کلدی که رأیت البارحة ربی
فی المنام فی صورة شاب امرد جالس علی سریر من ذهب و علی رأسه
تاج من ذهب و فی رجلیه نعلان من ذهب قال یا محمد قلت لبیك
ربی و سعدیك قال بم یختصم الملأ الاعلی الحدیث معنی بو دیدکه ربی دوشمده
بر محبوب اوغلان صورتنده کوردم بر التون تخت اوزره اوتورر
باشنده التون تاج و آیغنده التون نعلین وار دیدی بکا دیدی که یا محمد بن

حرب ایچنده کورسه اعدایه مظفر اوله قوم موسی ایده مؤمن کورن
امام اوله وحاجتی وارسه قضا اوله قوم عیسی ایده بکمسنه
موسی یی کورسه قوتی زیاده اوله اصحاب ابا طویل قمرابن سعید بن
مسیبک بر جاریسی کوتچه که موسی علیه السلام شامه کلمش الندن
عصاسی بیله وصوا اوزرنده یوریر بو واقعه سعیده قصه ایدی سعید
ایدی اکر بو واقعه صادق ایسه عبد الملک بن مروان فوت اولدی اول
ساعت بر چاپار اولق کلدی عبد الملک بن مروان فوت اولدی دیو خبرین
کتوردی خلق ایشدی بو معرفتی نه نسنه دن تحصیل ایتدک دیدی شیله
جواب ویردی کیم الله تعالی موسی یی قهر جبابره ایچون ارسال ایتدی
شمدی کا الله عبد الملک بن مروان جبار کسنه ایدی دیدی ایوب
پیغمبری کورسه بر بلایه مبتلا اوله مالی کیده واولادی فوت اوله
صکره الله تعالی مضاعفن دونیه قال الله تعالی ووهبنا له
اهله ومثلهم معهم داود پیغمبری کورسه سلطان ایده قوت
وسلطنت اما امینده بر خطا واقع اوله صکره پشیمان اوله
تائب اوله وبر سلطان ظالمه مبتلا اوله اما صکره مظفر اوله

قوم عیسی ایده اولدیکلرده بر ملک عادل اوله یا قاضی منصف اوله
اکر شهرلک بکی ظالم ایسه بر ملک عادل آنک یرینه کله اکر دوش
کورن کشی سلطنته اهل ایسه سلطان اوله سلیمان پیغمبری کورسه
سلیمان ایده ملک دروقضاده علم طلبنده علم فهمنده قال الله
تعالی ففهمناها سلیمن وکلا آتینا حکما وعلما اکر سلیمانی تخت
اوزرنده ویا منبر اوزرنده میت کورسه خلیفه فوت اوله اما ایل
مطلع اولمیه صکره طویل قال الله تعالی ما دلهم علی موته
الا دابة الارض تاکل منسأته قوم عیسی ایده سلیمانی کورسه جوق
سفر ایده وفایده له زکریا پیغمبری کورسه ابو صالح اوغلی
قال الله تعالی ووهبنا له یحیی الایة • یحیی کورلسه ورع وبنفسه
ویره له ونظیر اوله قال الله تعالی وسیدا وحصورا ونبیا من
الصالحین • عیسی پیغمبر کورلسه رجل مبارک وکثیر النفع
والخیر کیمسنه اوله تازه سنه ایله قناعت ایده وعلم طب بیله
قال الله تعالی وابری الاکمه والابرص واحیی الموتی باذن الله
مریم علیها السلام کورلسه جمیع حوایجی حاصل اوله اکر عورت

یوکلو ایسه اوغلی طوغه حکیم وصالح اوله اکر اوغرا اولدیسه بری
اوله دانیال کورسه علم تعبیرده امام اوله اما بر جبار پادشاهدن
زحمت کوره صکره بینه مظفر واقع اوله قوم موسی ایده دانیال
کورسه امین اوله ویا ویرنا اوله فی الجمله غالب اوله اولا اوله خضر
پیغمبری کورسه قن لقینه اجوزلق اوله عزیر پیغمبری کورسه
ویا سته پیغشه ارمیا پیغمبری کورسه حریمه دلالت ایده اول شی
ویا اول کیفیتک اوی یانر بر کسته کورسه کندوسی نجات بوله اکر
نبی محمدی ایسه آنک حالیله حالنه اکر بعضی اولیا بیله وانبیا کلما
اتسه اکر خیر کلامسه خیر کوره اکر اول بوجه نیت ایسه
پیتشه بر کوتکی وایدی بعض انبیاء دوستن کوردی بو اعجمیه
ایتدیلر سکا مفتاح کلمات اوکرتدم اوت کورک آجلیون یا اسمع
السامعین ویا ابصر المبصرین ویا خیر الناصرین ویا ارحم
الراحمین اشفقنی وترحم علی عیالی بوکتی اوکره بنده علی کیکرلی
اتقی دی مان کورتلری آجلدی ادججی فصل صحابه لری
کورمکک تعبیرنده در • قال رسول الله علیه السلام

اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم یعنی بم اصحابم اولدر
کیمسنه لر قتی عزیز اویسلکون بوی یلد کسترور برکسنه بونلردن
برین کورسه بر کلام وکرما مالم بیتشه ابو بکر رضی الله عنه کورسه
سالن حضرت رسول الله یولنه بذل ایده عمر رضی الله عنه کورسه
عادل ومتدین ومتصلب اوله عثمان رضی الله عنه کورسه وقد
وحیاتله وقرآن اوقومقه ملازمت ایده خصملرن حکدا تسون
علی رضی الله عنه کورلسه شجاع وعارف وتقی نقی ومنصور اوله
کسته جملهتیا رجی کورسه سنت رسول الله احیا ایده ولا یتخلف
تاحشره دکلدر اولیا اوی سکز نجی باب
دنیت فضل امور ندد اولکی فضل رب العزة دوشده کورمک
تعبیرنی بیان ایدر الله تعالی جل جلاله دوشده کورمک عقلی اصابت
ظاهر اولمقیله ودخی وحید واجوز لقنده اول موضعه خیر
ویرکاتده علما زهد ومقتضا عدل ومصلحت اخلاص وقت
عزایم شهادتده عصات توبه عبد حزب ایتدکده تجار ربح
عشتاویه وجعد محبوس خلاص وعز بایه وصول الی الوطن

لمستند بو بني مجنون اولمشدر ديو تعبيره ايدولك بونك كبي قضايا اكثر
من ان يحصى در ومن شاء فليؤمن ومن شاء فليحفظ الكهي وفضل
باقي پيغمبرلري دوشده كورمكك تعبيرين بيان ايدر معلوم ايده
جميع انبيايي دوشده كورمك بشارتدر ملاقاتله كورمك كبيدر
مكيننه كه انبيانيانه صلاح كسنه ايو حالينه كورسه غلبتا ايو
اكر عبوس كورسه بر مرضدر لكن آخرنده مظفر اوله اكر آدم پيغمبري
عليه السلام كورسه بو كيشي ولايقه لايقسه بادشاه اوله كقوله تعالى
اني جاعل في الارض خليفة واول دوشن كورنوك حالي ثقل متكان
ايو اوله كورسه كه آدم پيغمبر بوكا شيله علم ويره قال الله تعالى
وعلم آدم الاسماء كلها اكر كورسه آدم عليه السلام بوغن ننسه
الغرغمنه ودولته يتشه اكر آدمي عليه السلام سوء الحال كورسه
بو كيشي بر برمر سون شيله حدنا يتسون كه بونت قابل اولور اما صكره
نه فرح بولور قال الله تعالى فتلقى آدم من ربه كلمات فتاب عليه الآية
بر كمسنه حوايي حزبيه صورتيله كورسه ايدر مستلالوك آفتينه
اكر قابلي كورسه بر نفس قتل ايده بغير حق هابلي كورسه بر ظالم

بركا ظلم ايده بر عورت سببندن شيث پيغمبري كورسه بالغه ويرسه
تاولاده يتشه ادريس پيغمبري كورسه ورعه وعفته يتشه نوح
پيغمبري كورسه عمري اوزون اوله وعالم وصاحب ملك اوله خلقدن
ايذا كوره اما مظفر اوله ويحيى مر عورتين اوغلي تقري اوله هود
پيغمبري كورسه اننده سفيهلر مسلط اوله اما صكره كنديسي
مظفر اوله قال الله تعالى ونجيناه من عذاب . صالح پيغمبري كورسه
سفهادن اذي كوره اما صكره مظفر اوله ابراهيم پيغمبري كورسه
حج ايده وبر ملك جبابردن ظلم كوره اما مظفر اوله وبر ايو عالم
اوغلي دوغه يحيى بن معاذ ابراهيم پيغمبري عليه السلام دوشنده
كوردي كه مبارك اليله باشيني صغر محبت ايله معتبر ودري حضرت
اوزره متعبا ايدر الله تعاليه محبت ايدنلرن اللمدن ودن قولدن
اولسن مرايله واقع اولدي سماك بن حرب اعمي اولمشيدي
ابراهيم عليه السلام دوشنده كوردي كه كلدي ايكي كوزيني مبارك
اليله صيغدي ايتدي كه كوزلرك احتيم الله تعالى ايكي كوزلرم
ايروكا كوزدي جدري بينا ايدندز ابراهيم عليه السلام واقعه كوردم

اندن چوق فوايد حاصل اولدي اسمعيل پيغمبري كورمكلك تا زيلي
سكزنجي بابده متعيمن لجنندر اسحق پيغمبري كورسه مولمشنده
يتشه اما انه خلاص بوله ايكي اوغل اوله بريسي صالح وبريسي طالح
اوله اكر اسحقي متغير الكورسه اعمي اوله قوم موسي ايدر هركيم
اسحاقي كورسه رياسته يتشه يعقوب پيغمبري كورسه زيني كوتوند
واوغلي غايبسه كلمه وغصلو يسه فرح اوله يوسف پيغمبري كورسه
اكا بر كذب ايله بهتان واقع اوله اندن صكره خلاص بوله بادشاه
اوله ابن سيرين ايدر كوردم كه جامعه كيردوم اوچ قرغل بر بكيت
جميل صورتله بيله تا كاه اوزرنه حيقه كلدلنا اشبو محبوب كيمدرله
اوتردوم ديدوم كه سن كيمسن ايدر كه بن يوسفم ديدم كه بونلر كيمدر
ديدي كه ابراهيم واسحق ويعقوبدر بن ديدوم كه الله تعالى سكا
ويردوكي علم تعبير رؤياي بكا تعليم ايت يوسف اغزين اچدي ايتدي
كه اكلتم فاتعمر كوردوم كه مبارك قلبو طامار اقلدي بعده ديدي كه
وان تعكا الوقت تعبير رؤيا ايستديكي صباح اولدي مرة واقعه
عرض اولندقجه تعبيرنا ايدوم حجام كاني يوسف عليه السلام ده

كوردي وديدي كه تعلمني مما علمت رشدا يعني بلدوكك علمي بكا تعليم
ايت يوسف ايدر آچ اغزوكي اچديم اغزمه تكردي اويندم كوردم
اهل تعبيرك اعلم وافضل اولمشم ابراهيم بن عبدالله الكرماني كوره
كه يوسف بوكا شيله ايتدي كه بلدوكك علمي يا يوسف بكا تعليم ايت
يوسف ارقسيني كوملكن چرودي بكا كيدردي بندخي كيدوم بر برده
اوتردوم اويندوم كوردوم كه علم رؤياده تمام حاذق اولمشم اكا ومن
علمم آفاقه منتشر اولوردي تعجبي معبرلردن بر كمسنه كورمش يونس
آيغمدن بر احوكن چقاردوم بوكا وير ور اول دخي اويندي لندوي
متعبر بولدي يونس پيغمبري كورسه بما ينشه تعجيل ايده اندن
مضايقه كوره اما صكره نجات بوله سريع الغضب وسريع الرضي
اوله قال الله تعالى وذا النون اذ ذهب مغاضبا . شعيب پيغمبري
كورسه بر قوم ملك ارسنده دوشه كه كيل وميزاني اكسك طوتلر
اما صكره مظفر اوله ابلكنه شيببه متشعر كورسه اعمى اوله موسى
وهرون عليهما السلام كورسه بر جبار سلطانك الندن هلاك اوله
بعده دولته وملكه يتشه بر كمسنه بونلري وابراهيم ومحمد عليهم السلام

دي

T.C. Y... DOKUMANTASYON MERKEZİ

اولن نته اشبو وارد دنیاده قبل الموت علی ما هو علیه الامر فی نفسه
اولشیه بنم دخی اعتقادم ایدی انده ومرتبنك قولیله عامل اولورز و لکن
بحسب المرتبه والذات بنا ولمسه مرتبنك جوابنه اعتقادم بود وقت
اوله که ویردوکی جواب کندونك صورت اعتقادنه اوله وقت اوله که
صواب اوله وقت اوله که صواب اولمیه شیخ المحققین شیخ صدر الدین
القونوی ایدر اشبو ذکر اولنان اموره بنم مرادم تحریر ایلدکم بنم شدی
بنم نفسمده وغیریله نفسنده صکره حق تعالینك بکا کشف تحقق تبیینیه
ایشدوردی و دخی بونه ایله بلدوم تحقیق صادقلرن روایت اولنور کیم
بر کیشیه ایشتدم که درویش حسن دیرلردی اول عزیزلك ملکه
اتصال وار ایدی سید المرسلین و خاتم النبیین ایله بزکا ویقظه ایله
اولسه مذکور درویش حسن حضرتلرندن بچون واقعه لری اثبات
ایدکم بنلری حضرت رسولدن علیه السلام صوردیدوم صکره که
رسول بیوردینه بکا جواب ویردیدم ایله اولسه درویش حسن
تحجم ایتدی حالت یتقلدر بر زمان اکلندی اندن صکره بحسبی
نه جواب ویردیسه بکا جواب ویردی ایله اولسه اول کیسه اول جهتده

امتحان اتمدی درویش حسن غضب ایتدی و یرندن طوری کلدی
کیتدی سکا ویردوکم جواب رسولك جوابیدر بچون امتحان ایدرسن
دیدی لکن بن انی بلدم وارمش ایکن تنبیه ایدرك کیرو کلدی حونوی ایدر
سنك کلامنك حقدر شیدی حضرت رسول علیه السلام کلدی ایدر
که بن شیطانی واردر بن سکا سوز دیجك ارابیره کلام برعوذ اول
شیطانك جعدن بشر بن دوزلن بنم کلامم تلبیس ایتك استر حوق که بکا
توجه ایداسن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم ومعوذتین
اوقی الله تعالی سنی حفظ ایده دیدی الکامل شول کیسنه که اقتدا
ایتمشدر من کل وجه حضرت رسوله ومتحقق در وجه الکمل
اوزره وحق تبعیتیله تابع اولمشدر علمنده و عملنده و مزاج اعتدالنده
حفظ اولنوب مستقیم اولمشدر ودخی نبوتیله متخصص اولمشدر
حال و مقام و یوزینك قرب معنوی بیلمشدر اول کیسنه یقظةً ومناما
وما بینهما اصطلاح و اتصالح ایدسکه بو تمثل اول تمثل اتدیکی دیکن
اولنان اوصافدن رسول اوزرنه تمثل اولیجق اشبو مجموع شرایطیله
مجموع اولیجق کوزرلر حضرت رسول الله تعالی ای کندو ذکر اولنان وصف

اوزره مشاهده و اتبع اولنانلیجق اولوقت اول دایمك شرعه نسبتنه
حمل اولنور دنیا اعتقادنه ویا حالتنه یا محلنه محمول اولنیا اول معامه
و اول مزاجه حمل اولنور دیندیکه بو شرائطی جمع اولنانلیجق کیمی کورندوکی
کندونك اول حضرته نسبتیدر اول حضرت کندوسی دکلدر بو قاعده
بلك کرکدر که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم مبعوث محسوسا
ظاهر اولور شول کیسنه که اندروك وراثت نبویلری اوله وعصرینده
که وراثت نبوی اولسه متمکن اولدیخی مبعوث محسوس جسدانیا
اولور دیرا که حضرت رسول علیه السلام هیچ برزخده محبوس دکلدر
و وراثت نبویسی اولنلر دخی برزخده محبوس دکلدر شونلر که وراثت
نبوی تحصیل ایتلردی حجاب بیری بر بیله بعد مفارقة البدن ومع
مفارقة احدهما دون الآخر مصاحبت وکلمات ایدرلر هیچ نسنه مانع
و مزاحم اولمز اشاروب دخی متفاوتدر شونلرکه کمال وراثله موصوفدر
اندروك مشاهده سی زیاده اولور و نیز علیه باقی الدرجات شیخ المحققین
شیخ مؤید جندی روایت ایدر کندو شیخی شیخ المحققین شیخ صدر الدین
قونوی حضرتلرندن شیخ صدر الدین حضرتلری مکه که شیخ اسمعیل

سودکین حضرتلریله جمع اولمشلر شیخ العارفین قطب السالکین
شیخ سعد الدین حموی مجلسنده مکه که دمشقده سعد الدین حموی
حضرتلری بر مجلسده دعوت اولنمشلر انده سماع اتمشلر بر زمان اوتوردوکی
قلقمش بر بوکسك یره اکی الرین طوتکسنه ودرمش متواضع اولب اجلالا
واکراما طورمش تا سماع تمام اولنجه بعد تمام سماع ایتمشلرکه ان
شیخ صدر الدین و شیخ شمس الدین اسمعیل ایله دیجك شیخ صدر الدین
و شیخ اسمعیل ایلروب وارمشلر سعد الدین شیخلرن تعجب بغرنده
مبارك کوکلدن احسن ایتمش که حضرت رسول الله شمدیکیما الدی شو
یره کیم کوردم انك دخی ایله ایدی هان کوکلمزده ایجدقم سزلری کوردوم دیدی
شیخ محیی الدین عربی حضرتلرینك بر محبی وارمش شیخ فخر الدین
دار بقایه رحلت ایتدکندن صکره کورمش حضرت شیخ بو محبك
اوینه کلور بو محب اول کیسه یا سیدی یا سیدی دیو تکرار ایدر
حضرت شیخ اعلای صوتیله کیف انت دیو حالك سندی بو محب
اول کیسه اهل بیتنه خبر ایدر اهل بیتی جمع اولورلر بو کیمی ایلر
یا سیدی دیو تعظیم کلورك اوتروك دیر ایله اولسه بونلرك احوالن بیلیر

همان تبسم ایدر ایدی قچان مبارك جمالنه نظر اولنسه كوزلری نور ملو
صنلوردی اما مرسه قویمزدی انس رضی الله عنه ایدر ما اللویدی
یعنی بیتانه كل طرالینی واردی مبارك سجلری مبارك قرنلرینك
التصاقندن یدی بر ایده بین اذنیه وغایته یعنی قولاقلری ارسی
اوزرکسندیدی ضخم الراس والقدمیدی بسط الكفیدی عبدالله
بن ابی هالدن رضی الله عنه روایتدر واسع الجبین یعنی الكی كیكلر
ازج الحواجب یعنی قاشلری قرایدی جاتلمه آز قالمیدی اما
جاتلمشیدی سهل الخدینیدی ضلیع الفم مفلج الاسنانیدی یعنی
دیشلری سترکیدی ارالری بن سلمان ایدر مبارك بونی
غایتده کوزلدی وصافی کمش سبیکه کبی برق اوردی معتدل
الخلقیدی مبارك کوکسیله مبارك بطنی برابردی مبارك کوکسی
بیوکیدی ارسلان بینی کبی اکی معتدلی ارالری واسعیدی
مابین اللیته والسرة قللردی كانه بر خط کبی اوزنیدی اکی
مبارك قرنلری واموزلری تیلولیدی اول قدر افراطله دکلدی
فخ وینه یل سمن اولمه بمنضج کبی واقع اولمشیدی طویل الزندین ودجی

ارتجیه سائل الاطراف خمصان الاخمصین مسیح القدمینیدی بیزلیدن
یرتقامن ایدلوم کو معرفة رؤیتن صمقید اوله و کورن کسنه کوردوکی
نسنه حجمد ویا حلا ایچون اول قاعده معلوم اوله اولا
ایتم ما اجتماع که ایکی شخصك اراسنده واقع اولور بر مناسبت اجلیچون
اولمناسبت بش قسم اوزرنده قسم اول بودر که شخصین بر صفتده
ویا صفات کثیرده مشترك اوله اول صفت سبب اجتماع اوله ایکنجی
قسم احوالده مشترك اولهلر اوچنجی قسم افعالده مشترك اولهلر دردنجی
قسم مراتبده مشترك اولهلر بشنجی قسم ذاتده مشترك اولهلر بو ایکی معلوم
که مناسبه ومماثلة واشتراك حکم تعدی وانتهار مانع دن بلکه مرتبهٔ
بر نسنه دیمکی کرکدر که مناسبتك ومماثلتك ومشارکتك غیری
اوله دقتی که بوقاعده معلوم اتدکسه بلمکلکم کرکتی اجتماع بینها
الناس الحجوده اولسون وار نشلقده اولسون دولة اجتماع بین الناس
راجعدر قوت مناسبت وضعف مناسبت مناسبته مناسبت زیاده
اوله اجتماع زیاده اولور مناسبت آز اولدوقجه اجتماع آز اولور بین
بوندن معلوم اولدیکه تاسك بعضی بعضیله عالم صورتده جمع

اولدوغی ویا عالم علیاده بحسب النفوس جمع اولدوغی ویا شوله عرزیلك
که یقظة ومناما نفوس طیبهلری انهالتوین منسلخ اولوب وارواح
ارواح طیبهله جمع اولدوغی ذکر اولنان کثرت مناسباتده در مراد
کو مناسبت قوی اوله اتصال جمع الور مناسبات قلیل اولورسه اتصال
آز واقع اولور مناسبت من حیث الصفات والمرتبه اولیجق اجتماع
اولور دقتی که بوننده مناسبت غایته ضم اولنه ایشتکیم المکال الخاد
حاصل اولور شیخ المحققین شیخ صدر الدین ایدر بر کسنه‌نك مناسبتی
ارواحله بر ییه کمال حسنه وجمعیه ارواح کمله واولیایه وانبیایه
اولدوکه مرته وقت مرلرسه جمع اولور یقظه ومنامده شیخ محی
الدین عربی بر تجه یللر بو وجه اوزره یقظه ومنامده ارواح
اولیا وانبیا ایله مصاحبت ایدرلرکه شیخ محی الدین عربیدن غیری
مشایخدن کثیر من ان یحصی بو وجه وبو حال ایله کوردیلر
اما شیخ محی الدین حضرتلری بر نیجه طریقله اختلاط ایدرلردی
بر تیبی بر لیم کندولره امدلرینك منسلخ اولوب ارواح عالم علاکله
مرتبه‌ده چیقاریلر مرتبی عرزیلک بوجه ملاقات قصد انسه

ما تقدر مصاحبت ایدردی دقتی اولوردیکه اول اقلانز ایدتردوکی
عرزیلك بوجهی صورت جسمیتده کندو قابته تنزل ایدردی
سوالك بتوسله کلات ایدرکی آنلره کلمات ایدردی واکر بو ذکر
اولنانه نسنه دلیل وبرهان استرسك اشبو آیت کریمه شاهددر
قال الله تعالی واسئل من ارسلنا من قبلك من رسلنا الی اجتماع
اولمغه قدرت تامه یوغسه اشبو خطابك فایدسی اولمزدی
امدی اگر بریله رایی لها سنده مناسبت من حیث الحال او الفعل
اولورسه یا خود صفت سببندن اولورسه مرتبك حقیقت قطعا
دکلدر بلکه خیالده اولان علم محقق حاصل دکلدر اعتماد اولنمز
وکیبدکی تولیله عمل اولنمسون کورمزمیسن که بعض کسنه بعضی
امواتله ملاقات ایدهلر اندن سؤال ایدر اموا الدن جواب کلنور وقت
الورکه جواب گلور تام جواب اولمز وقت الور که سؤاله مطابق
اولمز اما قچان مناسبت زائله مرتبی اراسنده من حیث المرتبة
ما القاتاولنسه اجوبه ومناسبات واقعه بینهما صحیح الهدی اکر
سؤال شوعلدرکه اولنسه که اطلاع ویا اعتقاد اصل اولنسه سؤال

عنه

ثمان شروع ایتمکه کربه کوردمکه انده رسول الله علیه السلام میت
کورمشیدم قفیته رفیق اولان شیوخه ذکر ایتدم تعجب ایتمیلر
عزیزلردن بر بیری ایدر رأیت الحق یعنی بو واقعه حق کورمشسن
بیلکه اول بوجاقکه حضرت رسول الله انده میتین بولنمش کرکدر
اول موضع بنم اوم بر صاحب بلاده هرب منکو رجایع قریع
ایدی اهالی فتنه اولان اولری صاتوب الدی تم اوده بها ... سین ویرمدکی
صونره بعده عضب واقع اولدی بو بوجق ارلعی مغصوبدن اولدیکی
شرع جاری اولدی رسول الله میت کوردوککی اولدر و میتین
انتلو کوردوککی صورت معیله تلبیس اولنمدیغیدر بعد الوقت
اول بوجقی مسلمانلره وقف ایتدم بر زلزله شاهد اولرک دیدی که حتی
تحیة المسجد ادا ایدنلر مصلحونه شروع ایتدک جمله سی وعلیک
بر بیری حج بودرکه بر کیشی کورمش که حضرت رسولک مبارک
صورتیه مطابقه نقد مع هذا بو کیشی صلحای مسلمیندن ایمش و حضرت
طریقه شیخ الوقت حضورینه وارب قصه ایدر شیخ ایدر حضرت
رسول علیه السلام اول نه کیل دکلدر که سنه ایکا مطابقه اولدی

فکر ایت که اکا نه کبی صادر اولمشدر بو کیشی غایتده صالح ایدی
ایتدی هیچ وجهله خلاف شرع نسنه کندوده بولمدی عصلمه
ولی بر اویشه کلدی عورتی کورمش که حلالی غصلو سبن صوردی
ذکر ایتدی عورت ایدر بن بلدکم غصه کبیدر تنبیه ایلدم بو کیشی
ایدر نه عورت ایدر سن طلاقه یمین ایتمشدک بن فلان کسنه
اویته داخل اولمنه اتفاقا بر حاجت واقع اولدی قپوسنه اوکنه
عبور ایتدکم دیوی بعد العدة تجدید نکاح ایتملر بو صالح کیشی لقول
نقله نه هبه شیخ المحققین شیخ محی الدین العربی المغربی بیوردیکه
که خلفای عباسیه اکابرندن مولاک بغداد ایجی شیله کوردم که
شهر کفنه قوتمشلر بن تحتک و نعشک اوزرینه قومشلر خلایق
اطرافندن بو نعشه یتشملر ... مبارک باشلو اچق جلر
بر ... دیدم که یا جماعت مسلمین بیلمزسز جماعت ایدور
دفن ایدرز بن دیدم که کورلوم فوت اولمش ... سز اغزیمه
بنم طرفنه واردم دکلدم کوردم دیلمدم که فوت اولمش اکوز اکوک
... ایله جماعته دیدم که حال بو وجهله صبر ایدرک جمعه ...

اوینندم نلهنم که کوردکم حضرت رسول دکلدر ... اکا ابتلام ایجنده
بر عظیم حادثه اولسه کرکدر دیو تنبیه ایتدم هم ایله واقع اولدی
اتفاقا بو واقعه یازلوب تاریخ قونیلدی عسکر خبر بغداده واصل
اولنجق تفتیش ایلدیلر ایدلر بجه که واقعه کوردکم زمان اول کیجه
بغداد الشمین ... شیخ المحققین شیخ محی الدین العربی المغربی ایدر اهل
سلوکدن بر شیخه عزیزلر قرنداشلر حضرت صلی الله علیه وسلم واقعه
کورلر خبر ویرسلر بر کون بو عزیزلر تنبیه اهل المحجوبون که کورلک
رسول دکلدر الزاما بر قاج نسنه صوردم که اندن کندولر داخی
سعلوم ... مثلا کوریجک مبارک حلیه‌سن ضبط ایدرک دیدکم
ایله اولسه بو عزیزلر کوریجک ضبط ایتسلر خبر ویرلر خبر لری
خلیه اصلیه سنه مغایر بولنسه دیدیلر بریسه مطابقدر حتی
بو لنتهی لازم اولدی که رسول الله صلی الله علیه وسلم حقنده
خلیه لری ذکر اولنه امام علی بن ابی طالب رضی الله عنه حضرت
رسولی وصف ایتسه شیله ذکر ایلدی که زیاده اوزن بویلو دکل
ایدی که سرکلک اوله و زیاده قصه دکولدی که قصلق عیب معیوب اوله

قرملو ... مبارک صقللری زیاده قیوجوق دکولدی
کیمشدیلر ... کبی قیوجق اوله زیاده سرهوق دکولدی که ابیض
کبی اوله بلکه قرمزیلغه مایل سفیدلری مبارک جمال مدور دکلدی
لون بیاضه مایلدی مبارک کوزلری قرا ایدی کیکلری ...
اوزون و قرا ایدی مبارک بر مقلری واسطی قالم کبیدی و مبارک
ایبی و قد منلری لطیف نه غایت انجه و نه غایت یوغیدی مبارک
یغرندی بین الکتفین مهر نبوت واردی خلقتک برکزیده‌سیدی
انلک کبی بنی آدمده کیمسه یوغیدی مبارک هر بکسی غایتده
یوشیقیدی هر کیمسه که مصاحبت ایتسه عاشق اولوردی مبارک
جمالن ترک ایتمدی بر کیمسه الکوزین کوروب هیبتندن تراسیمه
اولوردی بعده صکره کندو یه کلوردی بر کیمسه له اختلاط ایتسه
زمان محبت ایدر کندو قتینه قلوردی بن انلک کبی وجود نه بوندن
اول کوردم نه بوندن صکره کوردم دیردی جابر رضی الله عنه
بوایتدی که بعضی علیه السلام رسول الله اکی مبارک قلرینه
حمرته واردی ملیح العینین اشهل العینین ...

واقع اولدیغی حکایتی ابن سیرینه کلدی ایدر که ایا عجبا رسول الله
حضرتلرینک حاشا وکلا مبارک جمال انورینه قریمی ابن سیرین ایدر
نیجه اوله کلبی یاتمرک بر کیشی ایدی پس ابن سیرین ایدر حق تعالی
حجره یی بنا ادوکنده بنا بوجه بولندی ادرکنده یاتان محمد رسول الله
دیو حجة الاسلام امام غزالی ایدر بر کیشه رسول الله کوردم دیمن
حقیقة شخصیسین کوردی ماخوذ یعنی که حقیقة شخصینی دیکله
کوردن مثالدر شخص دکلدر نعمیلا ایدر کوردن مثال روحیدر
که موضع نبوتیدر شیخ محقق قدس سره مغربی ایدر صورت نبی که حسن
آنی مشاهده ایدر مدفون مدینه ده صورت نبویه ده جمالی
لطافتده ونا اولدجی مشاهده اولنمامنا کوردن روح نبیه رسول
حالت اذ رنه که روح نبی متجسد اولور کندو رسول الله حضرتلرینک
جسدی وضعنده صورت مثالیه ده که شبیه بر صورت
جسد فوت اولنماغلری وقت بجه مصور تدکیه اول صورت
اوندیر تجسد بغلب کورنلر ایکی قندر و لهذا بر کیمسنه رسول
الله کورسه ثم امنا ایدرسه آنی دوتی کرک وبنی انتبقی تسدد

ستنی اولمق کرک دربیته کیم وارد اولاه نیه امراتسه ونددن نفی
اتیسه ابتثال اولنوردی وکذلک واقعه دخی ایلدد بنما ایدر
اون بیرنجی بابلک اوکلنده بیان ایتشوندرنکه بعضی رؤیا وارد
تعبیره محتاجدر بعضی رؤیا وارد که تعبیره محتاج دکلدر
بعینه واقع اولور بخصوص صلی الله علیه وسلم بیوردی که من رآنی
فقد رأی الحق فان الشیطان لا یتمثل بی بعضی روایتده فانه لا
ینبغی للشیطان ان یتمثل فی صورتی شیطان صورت محمدیده
متمثل اولمدوغنک سری بودر که صفات حقه تمام مظهر مبارک
وجودی واقع اولمشدر وصفة هادیه تمام مظهردر شیطان
اسم مضله مظهردر هادیله مضل اراسنده حکم تضاد وارد
الضدان لا یجتمعان ابدا بو سبب دخی بو معنی که اکر شیطان صور
محمدیه کورنسه اعتقادنا بل اولور اولا جمعت صورة محمدیه
معصوم اولدی صورت ابلیس تلبیسندن بعضی محققین
و بعضی مشایخدن ایدر شیطان صورت محمدیده متمثل اولمز
کرکسه صورت مخصوصین اولسون که حال حیوتده اولان صور

کرکسه صورت اخریده اولسون بن محمدون دیسون محی السنة
وغیرلری ومشایخ کبار ایدر شیطان جمیع انبیا و ملائکه
و شمس و قمر و نجوم و بولطو بعض صورتنده متمثل اولمز بعضی
مشایخ ایدر شیطان صورت شیخ کاملده تمام اولمز نتکه الشیخ فی
قومه کالنبی فی امته دینور حضرت رسولدن مادون اولانلر
مامولدر بعضی محققین ایدر شیطان تمام صورة محمدیده متمثل اولمز
اما سایر صورده متمثل اولور بالکل که رؤیة صحیحه اولدر که
کوردن کمسنه بر صورتده کوره کیم وصف اولنان حلیه مبارکه
شبیه اوله شیله که یوسف یعقوبدن املح واعتدال قامت
جمال حسن صورتیله اولمق کرکدر بو وجهله کورسه تمام کورمک
کیبدر اکر بو دیدوکلری حلیه‌ده کورنلسه کورمک کبی دکلدر
وهم کوردن حضرت رسول الله اولیجق کوردن کمسنه بر جزم
کلورکه بو کوردکوم البته حضرت رسولدر دیو تعرضلرکلری
کلام تمام سوزندر دکلدر که حجت اوله و هم کوردن حضرت رسول
اولیجق البته خارجدن کمسنه شهادت ایدرلر که بو حضرت

رسولدر دیدوکلری کلام دخی تمام سوز دکلدر که حجت اوله بلکه
تحقیق کلام بودر که حضرت رسولدر دیو کوردوکی کوردن کمسنه
صدره اعتقادده یا خود صورت شرعده یا خود احکام اسلامده
بر خلل صورتده اول کوردن کمسنه نسبت یا خود اول کوردکی
موضعه نسبت اشبه دیدکی صورتده واقعه کورلمز کوردن
کمسنه حضرت رسولدر دیو ظن ایدر شیخ المحققین الصدر
الدین القونوی ایدر بر کنده تقسیمده وغیریلرده مرارا تجربه
اتدوک شیخ محققیندن دخی استماع اتدوک که کوردن صورت
شرعه درد دیو جمله سمع عائد بر نسبی بودر که شیخ المحققین
شیخ اکمل محی الدین العربی ایدر اوغلانلکده کوردم که جامع
اشبیلیه‌ده بر جمعده حضرت رسول الله فوت اولمش بیتن
الله بر متلن علوید مسکر مقام صبی کیدوب مرتبه بلوغه
وارنجق که اهل تصوف طریقنه سلوک اولندی بعضی مشایخ
کبارله مذکور جامعه کردوک عادة معهود اوزره تحیة المسجد
قلمغیله معتاد اولنمیدی نمازه شروع اتمک استجل اول صورت

سنک دامنی سنک وخنزیر فی غرة تماثیل ذاکر بوذکر
اولنان رؤیانک خلافنجه کورلسه دوشن کورن صلح وکلدر حضرت
رسول قال الله تعالی انا ارسلناک شاهدا ومبشرا ونذیرا واکر
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم آیاغنی کورسه دوشن کورن کسنه
پیغمبرک مبارک نعلینن کیوب زیارت ایده واکر حضرت
رسول الله یوزنی کورسه روضۀ مبارکه یوزین زیارت ایده
بر کسنه کورسه پیغمبر علیه السلام بر خراب اولمش موضعده اذان
اوقیا اول موضع آبادان اوله قال الله تعالی واذن فی الناس بالحج
مکه شرفها الله تعالی شهر کعاله بنت آبادان دکلیدی رسول الله
صلی الله علیه وسلم مبارک لفظلرندن اذان اوقیدی اول وقتدن برو
روزنا فیروز ثابت ایدی او تعبیر ایدرکه اکر پیغامبر صلی الله علیه وسلم قائم
کورسه پادشاه اولان مستقیم اوله و صاحب دنیانک حالی مستقیم
اوله اکر کورسه پیغامبر صلی الله علیه وسلم بکا متاع ویا دی
نسنه ویردی طعام کبی وشراب کبی خیر وبرکات الکیش دکلمک
[illegible] ایکی قتلدن کلندر نیرا که [illegible] الجمیع کلنه

اکر کورسه که پیغامبر صلی الله علیه وسلم بر نکله طعام بیر بولنشی
زکاتی ویره بر کیمسه کورسه که پیغامبرک باباسی اولمش بولنشی کافر در
ایمانه کلمکدن اکر کورسه پیغمبرک اوغل اولمش بولنشی مؤمن بنده
بر کیمسه کورسه که پیغامبرک صلی الله علیه وسلم فی بن محرمت
ایتدکی شهیدن ایمه غزاده شهید اوله اکر محبته اجنبیه اهل
بیتی قاپنه کیره بو کیشی مثنا قتلدن اوله یرندکی علیه ما یستحق
من العذاب الالیم اکر کورسه که پیغمبر صلی الله علیه وسلم فوت اولمش
مقبره‌دن بر کیمسنه فوت اوله اکر پیغمبرک علیه السلام جنازه‌سن
کورسه مصیبت نیا اولی موضعده بر مصیبت حادث اوله اکر کورسه
پیغمبرک علیه السلام جنازه‌سن تشییع ایدرک [illegible]
دفن ایدر بر بدعت اتلیه اکر کورسه پیغمبرک علیه السلام
قبرن آداب زیارت ایدوب یوز سورسه اکر پادشاه ایسه سلطان
خزینه‌سنده امین مال اوله تاجر ایسه مال عظیم بیشه علی بن
عیسی ایدر وزارتدن معزول اولمشیدم کوردم که جامعه کیدرکن
کیدرکن رسول علیه السلام کلوب [illegible] جامعن ایلتم

ایلتم رسول الله ایدر وزارته متمکن اول صالح اولدی کوردم
که بنه وزارت بکا تفویض اولنمش اصل بو رؤیا بنکسه طیلسان
وبردا الرصد [illegible] طیلسانک برین امانتدن بیک [illegible]
بیع ارتمن الجبن طلبا تمکه واردوقده حضرت خلیفۀ اول دیار
غار ابو بکر صدیق رضی الله عنه وخلیفۀ ثانیه صاحبنا التسیحات
عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرینه دل اوزره دعا بالاظهار [illegible]
ایله اولسه بایع [illegible] ایله مصاحبتندن الجبن [illegible]
المغنیه قادر اولمشن غضبیله کلوب [illegible] پیغامبر علیه السلام
دوشنده کورمش پیغمبر مبوکشیدن [illegible] که خلیفه
بیت ایتدی رسول الله بو کشیه امر ایتمش [illegible] ایدن
کسنه کتورمش کتورمش [illegible] امر ایتمش که حلقومن [illegible]
[illegible] بوغازه حلقومن [illegible] بوغازلنده [illegible] رسول
الله [illegible] دفعه پیغمبر [illegible] ویمش
بو کیشی [illegible] صباح اولمش [illegible] بو واقعه
قصه ایدرن [illegible] قتل [illegible]

کورمش که اول کیشی حرفت ایلمش قبو سنده ولوله ایدوب عثمان ایدرکه
حسین بن علی المرتضی رضی الله عنهما ایدوردن اغلدکن اویندی حضرت
عمرک خاتونی ام کلثوم ایدر نیچون اغلدسن ایدر که جدم رسول الله
کوردم ایدی که صیرلیستی ایلمکه سرعت ایدرسنز موت سرعت
ایدر که جنته وتانز بن دیدم که یا ابتی ایرتق سنی کوردوم بکا جنیا
کلمکه ایدر که وار شیمه کلورسن طعم نماز وتسبیحی طعم نمازن اذا
ایدی بعده شهید اولدی انا لله وانا الیه راجعون ثابت وا لد
ایکی حینه کوردی که اوغل پیغمبرک علیه السلام قبرنه کرمش
مبارک عظاملرن آدابله جمع ایدوب تمردن جقرقدار ابن سیرینه
قصه ایتدی ابن سیرین ایدر عالم اوله احیای سنت ایده هم ایله
واقع اولدی ام الفضل ایدر کوردم که رسول الله علیه السلام مبارک
جسدینک بر پاره‌سی کسلوب حجرمه قودی پیغمبره قصه ایتدی
پیغمبر ایتدی فاطمه اوغلان طغوره حجرکده قویه هم ایله واقع
اولدی بر خاتون کیشی کلدی پیغمبره ایدر کوردم که بعض جسدک
اوتمه قودی پیغامبر ایدر فاطمه اوغلان طغوره سن امزراسن

آق دن ظاهری ایو اوله باطندن بر کمسنه کورسه که ضعیف اولمش
قوی اوله قال الله تعالی وجعل من بعد ضعف قوة بعضیلر ایدر
بر کشی کورسه که ضعیف الجسددر یعنی ضعیف اوله بر کمسنه کورسه
که اغلر فرح اوله اغلدیغی مقداری بر کشی کوردی که قرآن اقور اغلر
بو خبره وقصه اندی معتبر ایدکه الله تعالی یه توجه ایداسن وقتین
اسلام اوزرینه اولدوغنه شکل ایداسن خفقان القلب یورک اوینمسی
ترابی خصوصیتیله تعبیر اولنور ومنزله دتدریجیله تعبیر اولنور الصبر
صبر ایتمک شدتدر رفعتیله وسلامت وحسن حالیله تعبیر اولنور قال
الله تعالی اولئک یجزون الغرفة بما صبروا ویلقون فیها تحیة وسلاما
السیف ایلطفق اولدی جعفر صادق رضی الله عنه دوستلر ومحبوبلر
ملاقات اولنمسیله تعبیر اولنور ابله الفرح اگر بر کمسنه مرتبته
بو دون خلوتنده واقع اوله النجاة تکبر وحیدر یاخود معاش
ملکتنا [illegible] یاخود تعبید دنیاده الفلق استغفاردر و نفسن
قورتمقدر [illegible] اولمقدر الوعد الحسن خیر [illegible]
حیاتندر و حصول نعمتدر قال الله تعالی افمن وعدناه وعدا

حسنا فهو لاقیه بر کشی کورسه که اوغلانیله اوتورور عورت کبی
بر کمسنه کورسه که بر عورت جماعیله اوتورر اگر اری یوغیسه اراله
واگر اری وارسه ارالرنده زیاده محبت واتفاق اوله بر کشی
کورسه که اموردنیا بی تمام ومکمل اولمش ایشی دشوار اوله یا فوت اوله
یا هلاک اوله بوکا اتمام ایدر قال الله تعالی حتی اذا اخذت الارض زخرفها
وازینت وظن اهلها انهم قادرون علیها اتاها امرنا لیلا او نهارا
فجعلناها حصیدا بر کمسنه کورسه که بر کشی کلدی بونی زیارت
ایدی اول کسندن خیر وسرور وفرح یتشه المصافحة والمصالحة
اگر حیاتنده اولان کسنیله مصافحه ایتسه چوق زمان اختلاط ایده
اول کشیله اگر مصافحه ایدوب بارش ویرنه فیا ایتنه اسه
[illegible] مالن اول کسنیه تسلیم ایده قتیلن باقی طورده اگر میتیله
مصافحه ایتسه عمری ایمن اوله ترجیح مصافحه [illegible]
اگر میت [illegible] اوله [illegible]
وعدویه مظفر اولمقدر اگر [illegible]
العقل اوله اگر شعورت ومحبتله [illegible] اوین کشی [illegible]

کسندن خیر کوره بعضیلر ایدر اگر شعوریله اویسه اوین کسنه
اول [illegible] خیر ایده بر کشی کورسه بر اوغلی اویسه اوغلنک اناسیله
منازعتی ایده اگر [illegible] اویسه [illegible] دوستلق ایده اگر [illegible]
اویسه [illegible] مصادقه ایده اگر بو حکم [illegible]
قال الله اگر پادشاه ویا قاضی اویسه مقبول القول اوله اگر [illegible]
کورسه که بابا [illegible] اوغلنه اناسندن مال یتشه اگر کنده
اوغلن [illegible] اویسه [illegible] مال جمع ایده [illegible]
غضبنا [illegible] قال الله تعالی عضوا علیکم الانامل من الغیظ بعضیلر
ایدر [illegible] بر کمسنه کورسه که بر آدمی ویا آتی ویا قوشی
ویا [illegible] ایدر [illegible]
[illegible] زیاده محبت ایده اگر کنده [illegible]
بر کمسنه [illegible] محبت [illegible]
[illegible] بر کمسنه [illegible]
[illegible] وجع قلب [illegible]
[illegible]

الا اگر بر کمسنه ایله [illegible] اول کیمسنه مال
اله اگر [illegible] ایده اگر [illegible]
[illegible]
[illegible] نقل اولنمشدر [illegible]
حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم [illegible]
بیان ایدر بر کمسنه رسول الله علیه الصلاة والسلام تمام الجسم و
حسن هیئت وحسن حالیله [illegible] کورسه دینی واسلامی
[illegible] دنیا [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] قال الله تعالی وما کان الله لیعذبهم وانت فیهم وقال
قال الله تعالی وما ارسلناک الا رحمة للعالمین [illegible]
صاحب دنیا [illegible]
[illegible]
النبی علیه السلام الفقر فخری وقال علیه السلام اللهم احینی

یمش استبرق وحریر دیباجدن یا باشنه تاج واکلیل اورتمش
یاقوتدن رجل عالم متدین درجتنا اول کشینه واجهدر دنیاسنه
یتشمکدر یا شریفه عورت المعتد یا محبوب جاریه المعتد اگر قفتانلی
کورسه کیا ابریشمدن لباس کیلمکدر طالب دنیا اوله بدعته موصل ایده
طوتن ایلتنده علمدر کورمک [illegible] یا خود ناجیه عربه سیف
ایتمکدر اگر قفتان النه انجه طون کیسه کرلو مالی اوله سیری خیرلو
اوله ظاهردن اگر قفتان استندن انجه طون کیسه باطنی [illegible]
اگر عورت کورسه که انجه طون کیدی عزت بوله یغون کیسه کدر
دن خمتدر قوم عیبی ایدر سلاح اوزرنه حریر کیسه یرمز ومرتبه دن
دوشه قفتان که التونله کشیدن طوقنه صلاحه دینده ودنیاده
تفضیلدر ایسه قبا وغلان جاریه که بکر وجمیله اوله بعضی حکما
ایدر بن کیسه یومشق لطیف قیمتلو طون کیمک خیردر غنیه و
فقیره وقل وقراوش کیسه [illegible] اولر بکمیلی کیمک [illegible]
زیاده [illegible] دعی عنده [illegible] المال اولن کیسه
یرمز اگر یکی طون کیسه [illegible] اوله یرمز بیه که اصلاح

ایتمکدن عاجزدر بو کیمنک اوغل طوغیه اگر اصلاح ایتمکه قادر
اوله بو قفتان کین مخصوص اوله بر کسنه ایکی اسکی طون کیسه بری
برندن منقطع ایسه طونلر اوله موت اوله کیندوکی کفن اوله اگر قبها
ایچنده یرتلسه بر شیدن بوکا غصه یتشه اگر طوننه یرتلسه فرح
اوله اگر کوکلکی کندو قیسندن یرتلسه اهلیله جنکلشه اگر یرتوق
کوکلکلری بری بری اوزرنه کیسه فقیر اوله وولدی دخی فقیر اوله
اگر عورت کورسه که کوکلکی اسکی وقصه اولمش فقیر اوله اگر رجل
کورسه که ثوب پاره پاره اولب یرتلمش ویوف خراب اوله عیش منغص
اوله بعضی حکما ایدر ثیاب مرقعه [illegible] زیانه دلالت ایدر [illegible]
ایدر بر کسنه طونی یانمش کورسه [illegible] ضلالته
ایشدن [illegible] اوله تا اول [illegible] شروع ایدمیه بعضی حکما
ایدر کندو طونن یومق وغیرلر طونن یومق دفع مضرته دلالت
ایدر هر کیمکه طونن ویدن اوله غصه دن صاحبنه پاک اوله
اگر یوسه توبه ایده اگر منی یوسه زنادن توبه ایده اگر نجس یوسه
مالنی زکاتن ویره که ظلمیله [illegible] اگر قان یوسه قان

یوسه قان ایتمش اوله قاندن توبه ایتسون کفارت ویرمکیله اگر [illegible]
اوزرنده کیرلو طون کورسه دیننده فساد اولمغه دلالت ایدر [illegible]
ایدر اگر عورتلر طونن کیسه [illegible] قصد ایتسه [illegible]
دوشه اوزرنه کمینه مسلط اوله اگر عورتلر طونن کیسه عورتلر فرحی
کبی فرح [illegible] حالی متغیر اوله اگر [illegible] اعدا
[illegible] اوزرنه غالب اوله بر کشی کورسه که اوزرنده ثوب مجهول وار اما
یکی طونه منقلب اولدی قلبینده که حق تعالی [illegible]
فهم عیبی ایدر بر کمسنه کورسه که بکلر طونی کیوب فخر لباس [illegible]
دولته یتشه لباسنک جمالی مقدار بعضی حکما ایدر بر کمسنه کورسه
[illegible] قفتانلی قفتان کیدی اگر اولدیار سفر ایتمک
قصدنده ایسه اول دیاره واره [illegible] مقصد بر
کشی کورسه که کوکدن طون گلدی کیدی غنی اوله فقیرسه آزاد اوله
قولیسه فرح اوله عاصیسه توبه ایده فاسقیسه مسلمان اوله
کافریسه قال الله تعالی یا بنی آدم قد انزلنا علیکم لباسا
یواری سوآتکم وریشا ولباس التقوی ذلک خیر الآیه [illegible]

عزت وشرف قدر وجاه وولایت وریاست [illegible] وعلم وکوکلنده
دوتدوغی مراد دربکم بو [illegible] فصل دوشده عشق ودخی
عشقه متعلق [illegible] عشق [illegible]
بر کشی کورسه که کندو عاشق اولمش مبتلا اوله بلایه ولا [illegible]
الحب فی القلب فتنه محبت کوکلده فتنه در قال النبی علیه السلام
حبک الشیء یعمی ویصم یعنی بر نسنه یه محبتک سنی کور ایدر وصاغر
ایدر اگر بر کشی قلبنده فتنه کورسه صورت محبتدر که [illegible]
اگر کورسه که قلب [illegible]
بر کشی گلدی ایدر بن سنی سوورم اول کشی بوکا عداوت ایده بر کشی کورسه
که قلب [illegible] حمق [illegible] اگر [illegible] کورسه [illegible]
اگر [illegible] کورسه [illegible]
[illegible] شهوت [illegible]
دوشه قلب [illegible] اوله قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
کثرة الشهوات یمیت القلب بر کمسنه کورسه که [illegible]
اولمش [illegible] فاسد اوله [illegible]

کورمکدن بر کشی کلدی ابن سیرینه ایتدی کوردم که ایکی دلوم ابن سیرین
ایتدی والده‌ک حی میدر ایتدی که بلی حیدر ابن سیرین ایتدی صبح جاریه‌یه
التونکی ایتدی که بلی التونم ابن سیرین ایتدی اول جاریه‌یه وار ایدک در
سیاه لکن بن التینر انکا بیتن اولمش بن اللقندن قورقدم ایله
اولمش بر کشی ابن سیرینه کلدی ایتدی کوردم که ایکی قولاغومدن
برتله ایجوقار در کوبه کبی ابن سیرین ایتدی قرآن ازلق کبی اوقیه
بر کشی حسن الصوت کبی ایدی قرآنی آوازیله اوقودی بر کشی
ابن سیرین حضرتلرینه کلدی کیجه ساده بر بقل کوردم ایجوندن که
آوک اوقدرن سرا ایدم ابن سیرین ایتدی قرآن آیق التینها المقدس
کی سوقی القلاده والعقد عورتلره جمال در قلاده رجال کورسه
بالجمله کشیدن شوی بسته اولسه بر کزنل عورت آله اکر ردن
لعلسه قویدن اکر توجهدن اولسه متاع دنیادر بعضی حکما ایدر
شول بریتقل که خاتونلر بوینه اصرلر تزوجه ودولته دلالت
ایدر فکان بخاتونلره منسوب اولان نسنه منهسه بیالعلال بیشت
بر تغیرها اولنان نسنه‌لرده خللر انکار اولمقدد المطلقه اکر متع

وتحو مراد اولسه خاتونلر کندولره کوزسهل اصلح العقدان ورلر
اندن اوغل قز حاصل اوله اکر بو عقدن بو جقلر الورسه کونی
قیمت اوله بن تعوجد ایجیدر اکر مختنقه ارتلر دقنسه بو عزنه
خاتق جهته المرجان مال کثیر در یا جاریه حسنادر الغیروح فتح
ونفر وعلل عمردر العقیق بر کیسنه کورسه عقیقله مهر ایدر
بن مبارک نسیه مال اوله اندن بمتلعدر لتلر فتح اوله
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورر بیورک تعلرن عقیقدن
وجن عدن ایسنک که غایتده مبارکدر فقری کیدرور عبارة
رسول الله بیورر که تختموا بالعقیق والجزع فانهما مبارکان مغانی
الفقر الجنه التسبیح لرا بو بخوق مالدر وعورت حاملیسه اوغلی
طوغیر الزجاج عصیدر اما تزکین الحرز بر کیسنه کورسه که
مهراوددر بر یوزکیله کونیض حرز در بر نسیه مالدر اوله اما
تنجک نایل الله اکر حرز یوکلیله اولسه مال حرام در الکحل
مالدر وعربده زیاده نصف تدر وصلوة لیفه عنا اکر صلاح
کسته کورسه سرمه چکنه ایدر فی شغلده تیر الحدید قوت

و مالدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه بأس شدید ومنافع
للناس اکر دمری اتمکیله بیسه معیشتنده زحمت چکه والکدمری
چینسه در شیله غایتده مزرعه جعفر صادق رضی الله عنه
بر کیمسنه ایتدی کوردم بکا رتم دمر ویردی ومبرکدن شربت ویردی
جعفر ایتدی اغلک داود پیغمبر علیه السلام صنعتی اوزره
بر زکه مال حلال در خستلق ایجنده که عقبنده صوت مرتب اوله
الشبه مالدر نصاری قبلندن العتفر مالدر یهود قبلندن
بر کیشی کورسه توج ایدر دنیا متاعدر بن خصومت ایله عطیک
دیلنه دوشه النحاس مالدر یهود قبلندن بر کیمسنه التد نحاس
وصفر وشبه کورسه حذر ایتسون که عداوت ایلطب الرصاص
غوام القاسله تعبیر اولنور اکر الینه قلای کرسه مجوسیدن
مال الینه کیره بر کیشی اریش قلای بولسه البته اولن مال
حفظ ایده بر کیمسه کورسه که قلای اریدیب غامضه ایده بریری
نسنه کیندوسی سنته تابع اوله الفلوس بهر سوزدر بطلالله
الوبر کیشی کورسه که جیبنه اکچه قویدی بولنا ولب جقدی لعل

دلالت ایدر الصفره مرض وصنعتدر ملکه ایرشدن اوله ویا حسنه
ویا حریقدن اوله اول وقت ایودر اما فساد دینه دلالت ایدر ملون
ایدر بر کیمسنه کورسه که الکسنده ملون فتنلر وارددر سلطانن
بیتن تیته برسه اکر ایکی بوتله لون کورسه که ایکی درلو لون وار در
یا بو صیفیله طیلسان کورسه بر کیمسنه که صاحبه بیر وهم
اصحابه دنیا بیمدارات ایدر اکر طیلسان مغسول اولسه دینی پاک
اوله واکر کرلو اولسه دینی ناپاک اوله بعضی حکما ایدر زینه مصروف
مزین اولسه خیردر هر لباس که اول کیدیکی وقته وفصله مناسب
اولسه ایودر مثلا یازن کتان کیمک وآق وصوف بر لباس کیمک قیشن
کرک وجوقه وصوف کیمک ایودر الکتان خیردر ومعیشت ایو
اولمقدر البرود اکر کتاندن اولسه ایودر مال جمع ایده ودینی
پاک اوله بر و ابریشمدن اولسه مال حرامدر الوشی بر کیمسنه
وشی کیسه اما خلاف مینه معرفه اوزره اولسه قبیله ضرب
ایدر یا جبلک جیفه حسنه اوله یا حصبه جیفرا قروعدن و
اوجاغدن برنسنه غامر اوله الدیباج بر کیمسنه کورسه که حلال

اگر دبردن اولسه خیره دلالت ایدر بعضیلر ایدر بغداد سلطانی
وبصیر تاجره دلالت ایدر ولکن حامل الذکر اوله دیو تعبیر ایدرلر
اگر بوجهدن ویا قلاییدن اولسه ضعفه دلالت ایدر اگر ایکی قاشلو
یوزک ایسه سلطاندن ظاهراً وباطناً یا غالبه صاحبیدین ودیانتدن
سلطانلر ایتدکلری سلطانله تعبیر اولنمش حلقه اصل ملکیله تعبیر
اولنور ابن سیرین [illegible] حکم نافذ والمعتمد نقش مراددر بر
کمسنه کورسه که یوزکی قاشی اوغمش [illegible] اوله اگر [illegible]
اوغلی فوت اوله یا خود مال ضایع اوله یا خود عورتدن بوشیه
اگر کورسه حلقه صنمش وفصی باقیدر سلطانلغی کیده ذکر خیر
باقی قله واگر حلقه صنمسه عورتینه طلاق ویره ابن سیرین رحمه الله
تعبیر ایتدی فص جوهردن اولسه سلطاننده جاهلیه جاهلیله وقال
کثیر وذکر خیر له اگر عقیقدن اولسه ماله ودولته یتشه
اگر زبرجددن اولسه سلطان شجاع دنیا ولد [illegible]
اگر یاقوت احمر ایسه ولیعهد منند کو عالم انه المنطقه [illegible]
یاعقد [illegible] ویا اوغلدر یا دیشی وعوزیم کمسنده برکیشی

کورسه که اوزرنده قوشق واردر اما حلیسی یوقدر بر عزیز کمسنیه
مبتلا اوله اندن خیر وبرکات کوره اگر غنیسه قوت زیاده اوله
فقیر ایسه غنی اوله باقی عمری رفاهیتیله تمام اوله اگر قوشق [illegible]
[illegible] حکمه وکثرت قولکه ونوابه دلالت ایدر کرمردن لولبه [illegible]
وتابع قوتلو اوله اگر قلاییدن اولسه ضعیف حاله دلالت ایدر اگر
[illegible] اولسه دنیا متاعیدن [illegible] اگر کمشدن اولسه
صاحب جاه ومال اولمغا امری باطنیدن خیرلو اوله اگر ایلاندن
قوشنسه قوشق پریشه [illegible] قوشنه انجندی درام ودنیا اوله
بر کیشینک ایسه قوشق کردی [illegible] تمام [illegible]
عمرنک نصفی باقی قالمش اوله کورسه که قوشغی اوزلمش [illegible]
سلطاننه فوت اوله اگر کورسه که قوشغی [illegible]
[illegible] الخلخال اوغلدر [illegible]
کورسه که اوزرنده التوندن خلخال واردر [illegible]
خطا [illegible] ایدر [illegible] اگر عورتلر [illegible]
خلخال کورسه خوفیدن امین اوله اگر [illegible]

سجن اره واره اندن خیر وبرکات کوره الطشت التوندن اولسه
خادمندر که صاتون آله ایرتق که قول ویا اوله خادمندر بعضیلر
عورتدر وجاریه‌در دیو تعبیر ایدرلر برکیشی کورسه که بر التون
کرنج کمشدن کرنجه حجه ایدر برزرف کمسنه برالجی کمسنیه
سجن ایده بر کمسنه کورسه که کندونیه التوندن کرنج ورمشلر
دولته یتشه ابن سلام کوردی که بر التوندن قلبه یاپشمش محمد
صلی الله علیه وسلم قصه ایتدی پیغمبر علیه السلام ایدر دعوت
اسلامی اوزرینه فوت اولسن الیاقوت فرح والمولد اگر عورت طلب
ایدن کمسنه کورسه جمیله خاتون الینه کیره قال الله تعالی کانهن
الیاقوت والمرجان الآیة الکتب من الیاقوت علم [illegible]
سلطانلره فایده در تاجرلره [illegible] یاقوت کبیدر [illegible]
[illegible] القلب در برکیشی کوردی که برجوهر ویا لولویه نظر ایدر
امانت [illegible] یا مرجیه نظر ایدنکه [illegible]
اتسون [illegible] عقللدن [illegible]
یاقوت احمر آیات در واحادیث وکلمات معارفدر تجلیات اللآلی

وصفاتنه [illegible] تعبیر ایدر یاقوت اصفر تجلیات فعلیه‌در یاقوت
اخضر تجلیات وصفیه در [illegible] برکمسنه ابن سیرینه
کلدی ایتدی المدد بر یاقوت حمرا کوردوم ابن سیرین ایتدی بر جمیله
عورته محبت ایدرکم [illegible] الزمرد والزبرجد رجل
[illegible] ویا صاحبی [illegible] یا مال حلال دوا اللؤلؤ
منظوم قرآندر [illegible] وعلم دردر وغلمان وجاریه عورتدر
[illegible] اگر کورسه انجو [illegible] تعبیر ایده
اگر کورسه که انجو [illegible] اگر کورسه که اغزندن
انجو [illegible] خلق [illegible] کندی [illegible] علمیدن غیره منفعت
ایدر وبو منفعت [illegible] اگر کورسه انجو یوتدی [illegible] شهادت
ایده اگر کورسه که انجو [illegible] غیبت ایده اگر کورسه
که انجوبی [illegible] خیر ایده [illegible]
ایدر برکیشی کورسه که انجو [illegible] برکیشی
کورسه که دکزدن چوق انجو [illegible]
طاتر [illegible] ودولته یتشه [illegible] پادشاه

كورده حوق كورملك عم وهم دره لرين سيرين الى دينار صايع اولنجى
الى قاضى نك قيدى صايع اولمغله نصيبه اهل اسلامه ايله واقع اولمش
بكى الحمد علم ودين وقضاء حاجتلر بالخصوص صلوة ولره عمل ودن
اتكدن سانغ ليالي جمعه ثناء اتك او خير خبرلر استماع اتكلرده
بر كيمسه نك كورنسه كه كتدوكلر آخر كيمسه اوندن نقل بيكي الجدلى وارد
باذل كيمسه نك اداء شهادة حقه اينه زيغ وبهيج الحجه كذب در
نعوذ بالله قد خيانت دردنياده ومعيشت حرامدن اولمقدر المقطعة
خصومة لا ينقطع درن تفصيلنا ايدر خصومتدر كو نهايت بوله بابه
كنش بونلق خير لوعد آخر وبرمكدن بر كيمسنه الحجه اعوذ لسه
آخر صدقه اتسه استماع اتدكي خبرلرى خلقه سيلمه الركن
مثلا تلنا ايدر بر كيمسه كورسه كه كتدكلر عز يتمى وار سلطان
ويلا يتدر عالمنه زيادة علم ايدر تلجبه زيادة مالدر بعضى حكما
ايدر خزينه آز اوليجق شدتدر كه عارض اولور خزينه چوق اولجق
زياده عصيتدر وقت اولور كه كورنده كمسنه فوت اولور دنيا كو خزينه
ملكندن بحث ايدر بر قاز منزله بولنور ... دخى بيوك مناوبله

قارزلور قوم عيسى ايدر بر كمسنه خزينه كورسه بر حاكم بيوك علمسنه
حكم ايدر بر كمسنه كورسه كه مال عظيمه مشترى دنيادن شهيد كيده
التاج مثلا تلنا ايدر تاج عجب پادشاه مليدر بعضيلر ايدر تاج
اعماله صدردر وعورتلرك اريدر اكر عورتك تاجى مرصع ومقوّم
اولسه اري صاحب جاه اوله وكذلك بوحوصنى اكر كورسه عورت شريفه
وصاحبه اوله خاتون كيشى باشندن التوندن تاج كورسه اري
اوله فوت اوله مالن نصرتلين بعضيلر ايدر اوله عورت تمام نعمتك
فوت اوله قوم عيسى ايدر بر كمسنه كه تاج كيسه تاجه اهل اولسه
رياست بوله كندو قومى اولدرنه الاكليل تاج كيمدر وبلده التوهله
بر تلنا افضل در كمستيله بر تملكدن اكليل مالى نحوه علما ايدر
وكندو اكر پادشاه اكليل كيسه اوغور تلجه كسنه بر مروب حقكا
ايدر اكليل باشن اوليجق خيردر وغيري بعضيلر شرحاز القدر
كوبه خاتونلك وجاريه لك كورسه كه قولقلرده كوبه واربر عظيم
شهوده بر معلم الكريمه كبيه انواع جواهر منه منين اوله اكر كورمش
اياكسه قولقلرنده بطلو كوبه اولمش مرصع لؤلؤ ايله دنيا ملك

ايو لكلكي وجمال بوتلن يتشه وعلم وقرآن وحسن صوت دكالا
يتشه حاصل اوله بحقيق حكما ايدر لؤلؤ ويا قوت وبلبله تحيح
بنكلر خاتونلر غايتن ايودر واوله كيشيلر دخى ايودر اكر عورت
يوغيسه عورت آله اكر وار ايسه اوغلى طوغه لا فنهادن اوله كوبه
بردندن بر الورسه بعضيلر ايدر اكي قولقنده كوبه كوردك شهادة
دلالت ايدر الطوق عورتك حيا بند ايسه عورتلر كورسه لندو
ادلرايدا اكر واسع ومحكم كورسه اريلر بنك محكم وسخى اولدوغيد
اكر انجه اولسه بولن خلاف ايدر اكر صوعن اولسه كالهى تنكدر اكر ...
اغلاج اولسه بناقره دلالت ايدر اكر طوق آق خالصه بيله كورسه ...
بعض تمالكيه كبره طوق ... اولسه نحله دلالت ايدر اكر ... كورنك
ناصيه سه دين باشندن بخيل اوله اكر عالم ايسه علمى كتم ايدر اكر
سلطان ايسه حكمندن نقل ايده الستوار كيشيدن بلزوك زياده
مالدر سلطان كورسه التوندن بر مملكت فتح اوله پادشاه كورسه
رعيتلرينك الرى بلزوكلرش پادشاه عادل اوله رعايا مسال
كسب ايده بر كيشى كورسه التوندن بلزوك ...

كيش بلزوك كورمك نكركدر التوندن بلزوك كورمكدن ابو هريره
رضي الله عنه روايت ايدر حضرت رسول الله صلى الله
عليه وسلم ايدر كوردوم كه مخ ايكى ارمغندن الومه الى بلزوك
وبنده على رضي الله عنه تكبير اولوتبدي بكا اشارت اتدي او ...
بلزكلرم نفخ ايدم اول اشارت مقتضاسنجه نفخ ايتدم اول بلزوكلر
كتيلر شيله تاويل ايتدم كه شول كذابلردر كه بندن صكره ظاهر اولور
كوصاحب صنعاء العنسى وصاحب يمامه مسيلمة الدملج
عورتلر زينتدر وفخر وجمال خلعه لريدر ... اكر التوندن اولسه
عذاب ودب مانسه اول عدد مقدارنجه ... المقصد ...
كشيدن الورسه كوننه ... اوغلنه ... نكاح ايدلر
... وبزكلك كه حق تعالى كبر ... قال الله تعالى وانتم لباس
... اوغلانلر ... اكر ...
اكر ... اولسه ... اكر ...
... دنيالى ... اولمقله ...
حرام اولمقدر ... خيانت ...

قرآن آیتی یازلمش قرآنله عمل ایده قوم عیسی ایدر بر کیشی کتابت ایتسه
مریض اوله مالندن اکسلک اولمیه اگر صوغله ایله یازرسه فتح اقباله
وصلاحلغه دلالت ایدر وقت اوله که زنادقه بر اوغلان طوغه یا حوذه
شاعر اوله بعض حکما ایدر بر کیشی کوردی که کتابت اوکرنور اما اوکت
وجمله یازمز خوف وتعب ایچنده بر امر محروه یتیشه اگر اوکات
وجمله یازرسه خوف وتعبه دلالت ایدر که واقع اوله اما بو دنیا
شول کسلیه نمایده اوسوددر که عالم ودانا اوغل طلبنده اوله بعضلر
ایدر کتابت کسب حلالدر بعضیلر ایدر کسب حرامدر ابن سیرین ایدر
کاتب رجل اهل حیلدر اگر کاتب کورسه که امی اولمش حیله
قابل اوله یالخود عقل کیده یالخود دینی کیده یالخود فقیر اوله بعض
حکما ایدر بر کیشی کورسه که کاتب اولمش عیوبلرک اعوبیله متهم اوله
ودیوق تعبیرچیلکه اما خطلر کورسه فوت اوله اگر قلم کورسه
ایوعبد اوده که بخذا اوله الدفتر تدبیر عیشه دلالت ایدر دنیا کبی
خلایقه دفترلرین اوقورلر امورلرین اندن ضبط ایدرلر بر کیشی
کوردی که مصحفی نقل ایدیور موذن کورسه خیردر ودخی شول

کمسنه‌لک کورسه که اشلری کلامیله وکتابته حاصل اولور اما سه
نکن کورسه یتنجک فوت اوله الفصاحة والتکلم بالعربیة بر کیشی
کوردی که عجمیکن فصیح اولمش مرتبه وشرفه یتشه حتی که نظیری
اولمیه اگر پادشاهسه حرمته ایلنه کیرو تاجرسه مشهور اوله
بر کمسنه کوردی که هر لساندن سوز سویلر دنیاده اولو کیشی اوله
الشعر رجل غاوید شاعدر لکن سیلر قال الله تعالی والشعراء یتبعهم
الغاوون بر کیشی کورسه که شعر ایدر اندن کسبی ایدن یلان شهادت
ایدر اگر یلان شهادت اتمسه ایله کرکدر که یلاندن احتیاط ایده
کورسه که بر مجلسده قصیده اوقور بر حکمت سوزین سویلیه نفاق
آمیز اگر شعر ایشتمسه بر مجلسه حاضر اوله که انده حق سوز سویلنیه
مسئلهنا ایدر بر کیشی کورسه که مصحفک یوزندن اوقر عبارات
بیله اگر ازبردن اوقسه مدیون اوله بر کیشی کوردی که بر کتاب
تمام اوقور لایجه یتیشه اگر املسه اگر کندو کندو عمل کتابن اوقسه
الله تعالی یقین اوله بعض حکما ایدر بر کیشی عجم کتابن اوقسه
ولایت عجمه واره انده بر عمل مشهور اوزرینه اوله الصک قاضی کاغدی

ولایت دیوان حجتدر بر کیشی کورسه که کندو قاضی کاغدی یازمش اما
ایچنده مروارد عن بلمازلک کیشی ترک فلانیضه ایدر الاسطرلاب بر کمسنه
که سلطانه متصل در المخبر بر عورت عالمه فی المداد ... سروری
مرکب قرشندمق حیله طلب ... بقعه اولورکم مرکب علم
بعض عدا اولورار دجمله تعبیرا اولور اما مرکب عورتلرک شانی
بولنسه ایودر عمرک اثرین بونلا که کندو علیمده ادن سکیحی فضل
جواهرلر کورمکک تعبیر بیاننده درکلر مصدن ... کرک
مصنوع اولسون • الذهب بر مکروه نسنه در التوندن بلنوک
کورسه وکیتسه میراثندبیه حضرت صلی الله علیه وسلم یوردلر
الذهب شیء یذهب یعنی التون بر نسنه در کو سوکله باقی دکلدر
کیدر غوغا وحزن وغرامت وعذاب وعدد بر کمسنه کورسه که التوندن
بر تسته کمش خلاف جنس وغیر لفظ خاتون نکاح ایلیه بر کیشی
کورسه که التون اریدر بر کمسنه حصومت ایده زنا خرج کرمه
قوم عیسی ایدر کورسه که بر کیشی ایله بره‌ار یتون التون علیه
سلطنته ودنیا سعه یتیشه بعضیلر ایدر کمسنه التون بولسه

یا دینار صحیح غیر منکسر بولسه پادشاه یوزینی کوره سلکا ودعانا ایتسه
رجوع ایده بر کیشی کورسه که بو یتنده چوق التون واردر حیل ایدیکم
اعمی اوله منتبلسیله شیر انجبالم دخی ایله واقع اولدی بعضیلر
التون الخلاخل ... تغییر ایدرلر الفضة کمش مال مجموع در بر کمسنه
کورسه کوزلری کمش اولمش اعمی اوله نعیما ایدلیم ایله واقع اولدی
النقره کونکل جاریه در اگر بر کمسنه‌نک الینه نقره کیرسه خزینه بوله
اگر کورسه که کمش ایدیور عورتیله مخاصمه ایدر خلق دلینه دوشه
اشکی تیل طونیدی دین حنیفیدر اللهم ارزقنا وعلمنا فضله ...
قلوبی دیندر کور انده مخالف واردر یا الکوز بر ... کونکل اعتقاد
چوق فلوری ولایت وارور شهادت حقنه در بر کمسنه کورسه که فلوری
دوکر اوغل فوت اوله یا خود ترک صلاة ... ایده پیغامبر صلی
الله علیه وسلم فلوری صایغ اولمغی بونکله تعبیر ایتدیلر ایله واقع
اولدی بر کمسنه کورسه که الینه دینار ... کمسنه ...
اولکمسنه بوکا جنایت ایده بر کمسنه‌نک التون ...
بر خبر استماع ایده بعض حکما ایدر ... دینار معدنیم قبل

238-b

اندن ایش منقطع اوله تفصیلی اعزل ددر بر تفصیل ایدرحق یولنه
یلدیز کسندر احتمال ملك دن المهدی بر کشی کوردی کم بنك
صاورن الذی یاخود کندی بشکه درخیر در و برکا تمز تفصیل
ایدر وجاله بنلر دز غصه در حرف النون النیح جرلکتدر و سوزیدر
التحی یانح وبال تدبلغی دجل عالیم ونتامیدر القطع خادمدر حرف
الواو الوید ملك دن بر کسنه میخی یندن قوپسه موت یعنی
کلشیدر اکر دیواره میخ قاقسه بر کیمسنه یه محتاج ایده اکر اغاجه میخ
قاقسه بر منافق حین اوغلان سوه میخ دیردن اولسه مال اوزره کلد
تیجی حکما ایدر میخ وجعه دلالت ایدر و غصیه و غلظته دلالت ایدر
ینالکه بترزدر بدنین قان چیقاروب غسیدر برکشی کوردی که ذکرندن
اوت ایکی میخ چقدی مسجد جامع ایچنده محرابنه اوتوز شعیره قیسه
اتدی تعبیر ایدر اوت ایکی اوغلانلری طوغه امام مسجد اوله م ایله
اولدی ابو سیادة خادمه عرض ایلدی یوکا صدق بر اوغلانلری دوغدی
خاتونلر تن شعل عمله فاش المز الوطب سوزلری بر جوان
کو النندن حلال مال حرج الور خدمتکر و بری دکان بالذات دیمقا

239-a

تمام ایدر الونتم شول تحته در که اوزرینه ات قوزلر دجل مناقیدر
هم معوشله یم عدد و عا اللبن یعنی سود قیمی جسمی حکما ایدر جان سود
جملك ایچنده کورلسه خیر در توج قلبه کندولره یتونه وحسنه
دلالت ایدر حرف الهاء الهمیان دلیل مال اور اکر کهدسه که ابنك
ایسه دکن دوشدی بال خلیفه ایسه کیری ازملیه دوشسه تعالی
بنهك ایسه دوشه اکر اوده دوشسه مال ملك خالنر ایسه کیره
تفصیل ایدر همیان و کیسه کیشینك بدنیدر اکر کورسه که همیان
بر تلش موت اوله اکر کورسه همیان بلنده غائم اوله بنفف عمرین عمله
صرف ایده المکاوی عورتدر ملاوی دسته اندر الهودج عورتدر
کوالکا بر ایدلر اوت ید یحی فصل دوشه قلم و دوات و مصحف
و کتاب کورمك تعبیری بیانیده در القلم محتلك قیم دور
ددیجی کسندر کوکتاله ایرشدر اکر کفاله کیمسه محبوبه عورت
الله کو دین بال اوله تفصیل ایدر قلم کاتب اوغلیدر کو علم تحصیل
ایدر کورسه که ایسه قلم کردی عالم اوله فاکر قلم بیله کتابت
اتسه اول باندو دعی نسنه سهلی اوله النه صحیفه ویا قلم کورسه

...

239-b

فترودن قوتله بر پادشاهه خدمت ایده بر کسنه ابن سیرینه
کلدی ایدر که ایکی قلم کوردم سلطنت دعولدنه کیدن جمع الوب
کتابت ایتدم ابن سیرین ایدر میخ غایب دار مبددر ابن سیرین
ایتدی غایبکه جمع اولدنم ایله واقع اولدی الدواة خادمدر
و عورت المقدر و منفعتدر عورتدن اوغلانلر بر کسنه کورسه
که دوات صاتون الدی جاریه آله وطی ایده اما قیمت جوق طورمسه
کورسه که کندی بر دوات دوقتدی عورتیله صویشه یاخود کندو نك
اقرباسندن عورت آله بر کشی کوردی که دواتر لیقه قوپر ازکله
وار شعره القلم بر رنك اوغلدر که کندی حرمت ایدر کورسه که
النده دهردن شعره و ازدر طلاق و بره وبکی عورت بیته نکاح ایله آله
النقش کراستدر و نحتدر اکر عنکبوت اوکله و سایر قوبه یاتشه
ایوددر وقتا اوله که ملطخ اولن ابیض اوله المداد و قتدر الکاغد
اکر کورسه صحیفه یازر مهرات النه کیره کورسه که سلطان یوکا
کاغد ورمش سلطاندن رجا ایدوکی نسنه الینه کیره ویا جمع یوکا
بر نسنه شتیه اولمیدی کشف اولنه شبهه زایل اوله الکتاب

240-a

قچان الینده کتابی کورسه قوت بوله کتاب خبر مشهوردر منشور
اوقوسه اکر محتوم اولمسه خبر مستوردر یاخود بر پادشاه بوکا
منقاد اولمقدر قوم عیسی ایدر قچان النده کتاب مختوم کورسه بکا
بر نسنه عورت طلب ایدرسه نکاح اوله اکر کورسه که الینه پادشاهدن
منشور مکتوب ویرلر سلطنته یتشه اکر املسه و ولایت ویررلر اکر
کتابن صاغ النده کورسه خصمه غالب اوله اکر عذاب ایچنده ایسه خلاص
بوله و املنه قویشه اکر صول النده کورسه ایشنه بشیمان اوله بر کشی
مصیبته نظر ایتسه اما ایچنده اولانی اوقوسه میراث الینه کیره
قوم عیسی ایدر کتابن پاره پاره اتسه عصی کیده وفتنه زایل اوله
و خیر یتشه بر کشی کورسه که کتابن دوردیتنده فوت اوله
بر کشی کوردی که بر صحیفه جیبه ایتدی اما ایچنده بر منفعه وار
دورلمش بر جاریه تفصیل ارحامها اوله الکتابت بر کشی کوردی
که کوزل یازو یازر غصه دوشملمیه الله تعالی خلاص ویره
النقش علی الید الینه نقش ایتمك رجاله برقهر عورتلر الینه نقش
اتسه برحیله کسب مال ایدر بر کشی کوردی که کوکلکسنه

کیسه دار در عالم اوله تحصیل ایده کیسه سزدر اگر ایچنده اولان
اجناسه کشف سبز اولنه حرف اللام اللتین هو کلبی کوردی کم لیقندن
نقل ایدن جاریدن اولانوراوله الحمام عد بیرودر دوقوز مال قز بیلسنه
یقینه بنسه اویانله بن ملک ایسه کیره کیسه الینن المخه قوز اولمیسه
مبک بر کلبی یلکن بیرو آندایچه اولی وقت اول ملک النین جیفه اللوح
دنیا شخد بودنیا شخد وعلم در وصحبت لوح دیرون اولسه عالم ایدغی اوله
اگر لوح لجلالا و مصیقلیسه اوغلی بهابدر اوله واگر مجلی دکلسه
دولتی زایل اوله اگر ماشدن اولسه ادغلی قاسی القلب لعله اگر بقره نیه
منافق اوله اگر تملایدینسه مختث اوله جفتی حکما ایده لوح عوتد اللحان
عوتد حرف المیم المبرد اللسان المنتب بتعلم المکر کسند که شدید
الکلام اوله المحرفه رجل نقه دروم کشی اندن استعاذه ایدر بعضیلر
ایدر عوتد المجزی جاد سند که تلی صوتم ایده المرآة بر کیمسنه
آیینه یه بقسه صورتن کورسه دنیا صویرینقسه بنا وغلی طوغه کندو شأنی
بعضیلر ایده عورت آله دنیا غاییده عونلی وارسه کله اگر شلهان کورسه
عمل اقلیه اگر عزابده کورسه دکلیسه کله بعضیلر ایدر آیینه لقرانک

محزون اولن کیسنلره ایو کوطا اگر مریض کورسه فوت اوله آیینه
اوزنده بقسه عورتینه لواطه ایده اگر کورسه ایکنه آفت یتشه
بعضیلر ایدر آیینه کیشینک مرتبسینه علی قدر کبرها وصغرها
اقربالرن کیشینک لوکو لغیه دلالت ایدر اگر کشیدن آیینه کورسه
نفقیه وورشه قلکن التوندن کورسه بیغلیو اوله معزولسه جاه
ایسه کیره اگر خسته خاتون کشی آیینه کورسه وفات اوله جاما بشیجی
بر کشی آیینه بقسه کنا وکین المرجحه بر کسنه دکه خلق اندن
استراحت ایدر المرجل بر رجل درکه بیت آنر کله قایم اولور المراجیه
جیوه یعنی آدمیزاد ملک مجی بر چراغ کیبدر مرحجه جنکیدر
دهقین قاق کیبدر فتیله بعلو بتدیکن باغ وفتیل دوکلسه حیات
بعد اگر چراغ صبیتی کورسه کو باغ ابجیند طوزی مرحسته اوله فتیلی
علاج اوله المسکن یعنی دیش قوطجی طیب نفسه دلالت ایدر
المنصب رجل مناقدنکه اندن شکلی حسن ایشدلر المکشط
عقل درکه بر کشی باشن طرسه مالینک ذکوتن ویره بعضیلر ایتسه
بر ساعت ذبح اوله بعضو حکما ایده بحاله ولنایه خیردر المصقلة

خادم جمیل ورد المطرقة فضل ایتی کیشیدر یا تا جهده منطلة بر کیمسنه
کورسه کم طواره بخش ایده کندنه کو لکلاب دار کورسل طو قین سلطنه یتشه
اعدالری اندن خوف ایده المعول بر کسند که دینیه منفعت حاصل ایده
المغزل عورتک ایسه ایک کورسه بر طوقلق صوف اگر ملک مالن قبله
بر مکدر قیل اگر سه سنغ ایده وما لین فساده ویره دقائق بین ایدر
بر کیمی اگر سه وطوقیسه بعده فارغ اولسه وفات اوله زیرا که عمل
کیشینک اسکلیند عملیدر بعضیلر ایدرکتان وصوف قیل اگر سه
مال کثیر ایتنه کیره المفتاح دیرون اولسه بر قوتلو کسنه در که
انک ایشلر وارد بر کیمسنه بر قپو دنیا بر کلید فتح ایتسه اعداسنه
مظفر اوله اولماسه معاونی دانل کشی معاونتله اگر بغیر مفتاح کوری
اجنسه دعاسیله قبول ایچه اگر کورسه کو انده مفتاح وار سلطنه
ومالله یتشه تمام ناسه ایو دکلدر جنه مثله ایودر اعمال طلب
ایدر وعورت طلب ایدر ایودر انده جنت مفتاحن کوزلک
علم در المقراض مبذر کشیدر انده صندی کورسه قامینه ورت
خصومت ایده اگر عیال ایچو وارسه بر قزناشی طوغه اشتدک بعضیلر

ایدر صندوق دلیل مصلحتدر بین الناس المکیال میزان حدر بر کشی کورسه
کو کیله اکتیرلر قاضی حیف ایدر المکحلة صالحه عورتدر الله تعالی
ذکر ایدر یا خود معنوی مصیبتدر المنشار بر کمسند که بیرد آنکور المقال
بر کسندر که ملعی سیندن ستعمال تفرقه ویره المنقلة بر کیمسندر
که نقل اموال ایدر ذخیره المنفخه بر عورتدر بعضیلر ایدر رجل
منافقدر المنخجه وزیر ملکدر المنخل معشته دلالت ایدر بعضیلر
ایدر بر کسندر که دوستلر آراسنده تفرقه ایده المیزان قاضی در مستقیم
اولسه قاضی عدل ایدر علم بنته عودر مستعمار ولا یقدر خیط وسلسله
اعراقدر حلقه خلیفه در لسان لسان ایدر کمثللری سنج در صنجات عدالتدر
درایم حشو مالدر نوذ سلایدر اگر کفتلری متعرف اولورسه قاضی
قتی ایده اگر ترازونک لسانی ساغ طرفه میل ایتسه مدعیه میل
ایده صول طرفه میل ایتسه مدعی علیهیه میل ایده اگر ترازیسه بر
طاش بر قطعه طوغری اینکیمونت قاضی مع کذبها نیق داخی اوله
اگر کورسه که بر قطعه ارش یلان طاقو استماع ایده آنک که حکم ایده
المومی استیمجی کیدر اگر اسک ایله بر نسنه کسه تتق ایتسه

الصّفيّة دوشلر الطراحجاريه وغلامدر حرف الضاد الضوء كتاب
دردلالتلر درکه بغایت دختی کوزبیشیله مال تحصیل اده اکر کبابلری
ایج اولسه دلالتلر دریکلمبر مساوی ایدی انذن بوکه نفع حاصل اولا حرف
الطّاء الطّباخ روزیدر وقاضی محتکدر الطّشت یا دعورتدر وجاریهدر
اکر بقردن اولسه ترکی جاریدر کندن افلسه رومیدر الطّنبوردن اولسه
جمیله صورتلدرکه الیندن اکرامله زیاده نفعه الور طنبوردن اولسه بزجوق
خاتونلدر نکاح اولنور الطبق دوشلر الطبل برکسندرکه خلقی طعامه یوله
دعوت ایدر طبلیوکی خبر باطلدر الطراده امر باطلدر الطوق بوغنق
جعل هذه الطنفه دنیادر ابن سیرینه برکشی کلدی ایدرکه بن قالی الدن
اوتردم یزید بن عبد الملك قال لي التحد ... انم ایدیجادن ملکی
بیرا اوتردی وابن سیرین ایدر بو رؤیا یزید بن مهلبکدر یزید بن عبد الملك
اما یزید بن مهلب اولدیر نماو ... ابله واقع اولدی حرف الظاء الظعن فاجه
اکاهن متاعه بنزل اکر تمام قیشتها اولسه دلالت اردرکم رؤیابنی مراد ارسنه
عملا ... اکر اولیمین ... منزل اکنده کورسته نفیسا بنده دن نعیم مراد
الاحرف العین العجل ... المشد ... العود دیندر برکسی عودندن ...

سلطان ... ملا ... خاین

ابن العلاة یعنی اودن سلطاندر العصا الینده عصا کورسه جمیع
امور تمام اوله برکیمسنهدن عورت یتشه اکر عصایی صنسه مریض
اوله اکر علی اولسه عقل اولمنه تاخیر اولسه بیان ابن اکر کورسه
کو عصا ایله بریبری ضرب ایدنلر دیار والی اوله حرف الغین
الغربال عجل شریفدر که الندن امور عظام اوله الغاة کیسه
صوتنی جنس اخبیدر اشتدن سطح واردر برکمسنه کورسه که
غاره اشتدن خیمه طوتدی برعظیم سلطانه یتشه امری تمام اوله
بعضیلر ایدر ساداتك قبورینه یتشوب زیارت ایلیه دنیادن آخرته
شهادت ایله نقل ایدن حرف الفاء الفاس بالته ارکك اوغلدر النار
بالته کورسه وکیل ووصی وامین اوله ابراهیم علیه السلام کبی
بعضی حکما ایدر مصرتمیز دلیل تحقیق حدر فلکة المغزل اعرتی کورسه
که الینده کومش عورت آله اکر ضایع ایتسه عورتنه طلاق ویره
الفراش تجار بیکدر وعورتدر بوقتده جمله شددر برکشی کورسه که
دوشك اورتن یتورانا ... کلدی بیلدکی عورت جماع ایتمك
طلب ایدر وعورت ودیمیه بعضیلر عرت اوله دیو تعبیر ایتسه اکر

دوشکین بر آخر یرتسه عورتیله زنا ایده حرف القاف القبان ملك
عظیم در معماری قوام ملکدر دنخی لری علمادر کلی ولعیدر
عمودی عدل وانصافدن القفص ... قنی کیشینك اوی ... الیدر
بعضی حکما ایدر مرض ... ایشلر ... العفلدر القفل کیشینك عورتیدر
یا برکمسنهدر که اکا اعتماد اولنور امانت ... بعضیلر ایدر ...
بغلو نسنه عشه در ... نسنه فرح در بعضیلر ایدر قفل
اچلمق عورتك ... بعضی حکما ایدر قفل امینه سالحه
خاتوندر اوی عمارت ایدر یا خود جاریه موافقدر بوده ... کلدی الینه
لین اکر ... کلیدی بغلو کورسه اول ... وارمیه
... برکشی کورسه که اوتنده کیدن قبه د ... ولو سلطانه
یتشه دیا خود برا ... خاتون آله العقد برکشی کوتدیکه ...
اوننه جمله اورمش ... طعام ... کیشنه کننده مصلحتی
برلدی ... کوندره اکر طعام یتشه ... تحاصیل اوله
حلال مال الینه کیر اکر ... حرام مال الینه کیر اکر ...
... اولسه برفقیره تکلیف ما لایطاق ایلیه اندن منفعت

کورمیه القدم برکمسنهدکه مالی کندو نفسنه جمع ایدر بعضیلر
ایدر اوننده ... عورتدر القمیص برکمسنهدر که مالی ... ایدر معروف
اولن ... القبعته والقارورة والقفه جاریهدر وعورتدر غلامدر
... عیسی ایدر برکشی عورتی کورسه که قطعه ... شلك
جونده طلاق ویره حرف الكاف الکرم طوب اکر ... جنسندن
اولورسه زیت ... عالم در بعضیلر ایدر طوبله ... خاصمه در
الکوز جاریهدر الکرسی ... من قبل السلطان یاخود عورتدر
اکر ... اولسه ... اولسه ... اولدو عندك
الشجره ... وارد اکر کورسه کلکوزی استدی اوتورور اکر
سلطنته لایقیسه سلطان اوله ... وکیل ویا وصی اوله ...
... کله الکتاب ... خلق مصلحتی کورن کیشیلر ایو ...
دقیایه ومساکینه ایوهر الکتان ... کیشیلر که سلطان
مصلحتی اولور ... برکشی کورسه که ... اوغلی ...
اوله اکر ... عزیر ... الکرسی ... انسان
برکمسنه کورسه که کیسو ... اوله اکر کورسه ...

اگر بابجی کورسه که اوزرنه خیمه دوکمشلر ولایته چیقه تاجر کورسه
سفر ایدن خیر وفایده کوره وجاریه حسنا ایله تعبیر اولنور قال الله
تعالی حور مقصورات فی الخیام اگر کندویی خیمه معلقنده بر
خیمه دیکدی کورسه امر معروف ونهی منکردن بر کیشی کورسه که
خیمه‌سی آی واردر سلطان سراینده بر جاریه یا اوغلانه عاشق اوله
اگر پیاده کورسه که خیمه‌سی واردر آتا اینه کیره الخیط بر کیشی کورسه
که ایپلک ایله المش اول شاهده محتاج اوله اگر ایپلکی بوکسه بو کیشینک
بو نیته جوقسه اول کیشی قایدا لوب بیده بغلنش ایپلک سیرودز الجلال
سیرکا کیبی خاتم در حرف التاء رحی العکر من طاردتسه دین ایشنی
ایوا کلا بعض حکما ایدر شیر دلالت ایدر الزاویه سلطان کورسه
ملک اینه کیره تاجر کورسه فایده ایده سایر اهل صناعت کورسه
بنایتا [illegible] لتکم سلطان کورسه ولایتدر حرف التاء الزق
بال قباغ توالقی اینه کیرسه بر مسلمانک غنیمت اینه کیره فقط
توالقی اینه کیرسه بر ظالمک مال حرام اینه کیره اگر توالقی اوزرسه
اوغلی طوغر قال الله تعالی فنفخنا فیه من روحنا ابن سیرینه بر کیشی

کلدی ایدر عودتم بر قولاغندن خمر احمر اقامرق سوجیدر صکره
صو قیغندن کتدی بر ابریقه قوینجه نکاورندی اجنتم ابن سیرین
ایدر حرام مال در وضو فتحدر النمام طاعتدر ومال ذو نعمتدر
للطعام زینت بجلدر الزنبیل حمال تعبیردر حرف السین السلة
دیندر اگر سلة الجنة ایکی کورسه ایودر ویا تلو کورسه یات لودر
السکرجه جاریه‌در یا غلامدر السلم بر اولو کشیدر امانا فقدر
اگر نردبانه چیقدی ویا اینک طلب اتسه بر قوم اوندر اقا مت [illegible]
ایده اگر سمایه نردبان اورسه باطل اتلیه بعضی حکما ایدر نردبان
دلیل سفردر دولته دلالت ایدر اگر چیقسه بعضیلر ایدر [illegible]
بر کشی ابن سیرینه کلدی ایدر که نردبانه چیقدم ابن سیرین
ایدر سن خلقک سوزین دکلرمیشسن قال الله تعالی ام لهم سلم
یستمعون الآیة الستر اگر پرده او قپوسنده اصلو اولسه حزن
دکان قپوسنده اولسه حزن معیشت جهتندندر اگر پرده
یاشل ویا آق پرده اولسه عاقبت محموددر اگر قاره اولسه سلطان
غصه‌در اگر پرده اسکی اولسه غصه زایل اوله اگر یکی اولسه [illegible]

اوله اگر طوننده بر تلش اولسه تیز چلک فرح یتشه اگر عرضندن
بر تلش اولسه بو کیشینک عرضی دوکله اگر کلنه یرتسه دشمن
سفنه‌در الستر المعروف اگر اوتلندن بر یرنده اولان پرده‌یی کورسه
صنعتی ومنفعتی یوقدر ستکین سفره بجاقی غلامدر وجاریه‌در
اگر [illegible] کسرتسه تنک اوزرینه اول ایش منقطع اوله بعضیلر
ایدر حمدلر قوم غیسی ایدر بجاق قوتدر ومالدر که خادم النه
اوله السوط سلطاندر اگر قامچی ویتکن اوزلسه سلطنتی زایل
اوله اگر قامچی ایکی یارلسه سلطنتی مضاعف اوله اگر قامچیله
حمار بر ضرب اتسه الله معیشتنه دعا ایده اگر آته ضرب اتسه
الله دعا ایده بر امر عسیرده اگر کورسه که صو خبزر کیشنه ضرب
اتسه اول کیشیه وعظ ایده اگر اول کیشی ضربله اینجنسه تائب
اوله اگر اینجنسه قبول وعظ اتمیه اگر اورسه قان چیقسه اول
کیشیه جنایه اگر صاری قان دوکلسه مضرت ویرن مال اینه
کیره اگر کورسه که بمادی قامچی اینش سلطان ظالم اوله قومنه
سلطان اوله [illegible] مدد که اندن خوف اولنور الساطور

بر قوی کیشینه دینکه قطع خصومات ایدر السریر مسلمین ایله [illegible]
کندویی تخت اوزرنده کورسه اینه سلطنت کیره اگر عورت الملوک
دلرسه ایودر اگر تخت اوزرنده دوشک اولسه رفعت بوله اگر عورت
نفسنه سفر ایده السرادق بر کیشی کورسه که آستینه کوندک طوتمشلر سلطان اوله
سلطان یعنی عادل که بیله لله وقتا اولور بر سلطانله حرب ایده مظفر اوله
البرج عورتدر ویا سلطاندر ویا اتدر ومالدر جاماسینه برسه
ایره نعمته [illegible] اوله حرف الشین الشفه لساندر الشراع سلطنتدر
سلطانا کورسه قوت بوله مملکتی وجرهسی زیاده اوله حرف الصاد الصولجان
جوکان احمق وغلدر بعضیلر ایدر بر منافق کیشیدر بر کیشی کوره که
جوکان الله اوینر بر منافقه معاون اوله یا خود اندن استعانت طلب
ایله بر کیشنه اوزرنه اگر جوکانی [illegible] خصومتی [illegible]
الصندوق عورتدر جاریه‌در الصره اگر بر کیسه بر کیشینه کیسه دینار
ودرهم امانت قوسه سرین امانت قویه [illegible]
امانه حفظ [illegible] وبعضیلر دیر [illegible] الصنم الملیه [illegible]
تکلف [illegible] جوف [illegible] ضرور [illegible]

البلبل رجل نا مندر النقاب مكار وخداع در اگر قیت ایدوب بر
شعر ایچنه کرسه علم فایده سن ایده اگر حرم ناسه کرسه خداع
اوزرنه اوله النشابی رجل جاسوسدر بعض لغه امر ایده البا طود
دلالت ایدیجی کسندر نقال الموتی یعنی اولولری طاشیان رجل صاحب
مالدر حرف الواو الوثاق بر کسندر که خلق تعلیم ایدر حرف
الهاء الهاس بر کیشه هدیانات سوزلر شغلی مفسددر اون ایکنجی
فصل دوشده اولان اهل حرفتك مستعمل آلتلرین کورمکك
تعبیری بیاننده در حروف ترتیبنجه حرف الالف الارجوحه
بر کیشی کورسه که ترجیح ارجوحه ایده اول کیشی دنیا ایله لعب ایده
هیچ بر کیشیه اعتقادی اییسه دیر قول اوزرنه ثابت اولمیه الاعتبار
خادمه دلالت ایدر کیمسه وبعض معبرلر دلالت ایدر بینالیم بر ندنه
تنه اگر عرق جیحون دقتا اوزر که بر زاینه عودتله ننا ایتمکه
دلالت ایدر الاداة ولایة جهاد وغزا وحج وعلمه وانتقاله
جمیع آلات صنایع صنایعه دلالت ایدر اما فنی صنعتك آلتنه
اول صنعتیله تعبیر اولنور اگر بر کیشی کورسه که اشلیق صنعتدیکی

صناعتك آلتی هلاك اولمش کورسه دلالت ایدر یاخود کوز اغرسنه
دلالت ایدر بر کیشی کوردی که بر عالم هلاك اولمش اول کیشی اعمی اولدی
بر کیشی کوردی که سماء ملائك اولمش فوتا اولدی الاکاف بر عجمی
خاتوندر اگر صنسه ملالت اوله تعبیر ایدر الان خادن در
که لقطه معروفه حفظ ایده الابرة بر قری کسندر که حلمه الفت
ویره اگر ایله الته بحی بیله اوله قطع اولمش کسلره الفت ویره بر
کیشی کورسه که اکنه بیره اول کیشی بر کنده ضرر ایدن کسنه نك
اسرارینه واقف اوله اگر بر کسنه الیله دورتسه بر کیشیه طعن
ایده که اول کمسنه بوندن اقوی واولی اوله حرف الباء الباطیه
سمز جاریه در البیرم بر کسندر که نعمتن قولشدیرنه ویره جمیع
خلقه احسان ایله تحصیل ایده جواب در البساط دنیادر فضا
اگر دوشکی درلمش کورسه دنیاسی آز اوله اگر دوشکی اوزون وایچ
کورسه عمری اوزون اوله ودنیاسی واسع اوله اگر مجهول دوشك
دوشنسه اول قوم ایچنده اولولوله اگر دوشك اشکی ویوقه
اوله دنیادر اما عمری آز اولنغه دلالت ایدر بعض ایدر

دوشك ایکی بر کسندر که کندی مدح ایدر اولکرو یلان سوز
سیله باطله مرتکب اولور البستوقه عورتدر یاجاریه در که اعتماد
اولنور یاخود کیشینك رسولیدر که بر ولایتدن بر ولایته هدایا
ومنافع اولیدر حرف التاء تابوت علم ملکدر بر کیشی
کورسه که تابوت ایچنده در بر کسندر که دشمندن خوف وحذر
ایدر اما صکره دشمنه غالب اولور اگر سلطان اولمغه لایق ایسه
سلطان اولور اگر غایب ایسه وطننه کله اگر تابوت ده سد
رزق وعلم وسکینت ویلك التخت خادم در التخت بشارت طولندن
برخجك شوند حرف الثاء الثفر فلمدر حرف الجیم الجرم جاریه
دیا غلام در الجام کیشینك دوستیدر اگر بر کیشیه حلوا ویا
پالوده کتورسلر دوستدن زیاده محبت اوله اگر ولکته سوم کی
تنه کتورسلر عداوتدر الجلاجل خصومتدر مکرم اوزرنده
جنگ حق کورسه خصومیله مشهور اوله الجرس سلطانك تبلیغ
بر موذی کسندر الجراق حافظ سردر اگر کهیدن تنه
... کورنسه بر سر ظاهر اولنمدر وقوع چیقا تند الجراب

تکاین اموالدر حرف الحاء الحقه کوشکدر بر کسنه که قصر
کورسه خیر عظیم در که ایچنده خادم لری اوله الحبل عهددر و
دیندر قال الله تعالی واعتصموا بحبل الله جمیعا حبل ایله بلدن
اولیه بر کسنه درکه صاحب سنا اوله اگر ابقدن اولسه رجل
حسن در اگر صوفدن اولسه ولایتدن در اگر سقالی قلندن
بوکلمش ایسه اول کیشی یلاندن شهادت ایدوب رشوت المشدر اگر
ایپ اگرسه یلاندن شهادتدر سفردر اگر ایپ بوکسه بر کیشینك بوینه
الته قویسه عورت المقدر اگر کندو بوینه طولنسه سفر ایدر
ولایت ایکمه کیر بر کیشی کوردی که اعلای علیادن بر قره قبل
ایله صالنور ابن سیرینه سؤال ایتدی ابن سیرین ایدر هیچ فلان
کونمدنکی ایکلکوبوق ابن سیرین ایدر صله اجتناب ایدر فراق مالدر
مدش کونن ایده مالم واردر اما انا مه ... ابن سیرین
ایدر کوره کك هلان اولدر الحجله کوینك عورتدر یاخود رجل
حسن الکلامدر الحلقه والبرقعه عورتدر دیندر قال الله تعالی
فقد استمسك بالعروة الوثقی لا انفصام لها حرف الخاء الخیمه

ها خود فوت اوله مالی بین الورثه قسمت اولنه القفال رجل دلال در
آدله قپوسن کلید لمك اولنمله دلالت ایدر که اهلن سغل دکان
قپوسن کلید لمك متاعن دلاله ویرمکدر انفتاج مکار کسنه در
اموزینه مکنا ایدر الفراد یعنی ابو العجب کسنه ایو بخیل کبی قلاع
بر صنعت اشلده شروع ایدیجی کسنه در خلقن مال الانینه کیرور
التوقیری یعنی اودن کسنه در القطان رجل صاحب مال در اتمام
لکن قسلم ترغل وجنیم کسنیسه انل ییل رزق حلال ویرله اگر یوی
وطیب الالحمه ایسه منصب ورزق حسن ویرله اگر قتام یکت کبی
اولورسه اول ییل عداوت ایدر کسنه ظاهر اوله القلانسی ریاست
ایدیجی کسنه در حرف الکاف الکیال اگر کیله عدل ایدوب اولجسه
رعایایه عدل اولنه الکانی رجل ختام در الکاغدی بر کسنه در که
اصلاح حیله معاونت ایدر الکاهن بر کسنه در که دایم زنبل باطلده
نعتنی حکما ایدر بر کشی کورسه که کندی کاهن اولمش دلیل خیر در
جمیع تاسه الکحال بر مصلح دینیدر الله دلالت ایدر حرف اللام
اللالین بر کسنه در که مال جمع ایدر بو نسنه که کنج کسرد وشرد

مال جمع ایدر واگر کنج کسه اما فورد بده وشورمسه غصه درو
فساد ما الدر اللحام بر کسنه در که خلق سعی تجربدله بند اللق وله
طبیعتنا اگر قاریده سوداور قربسه قاندر صاروسه صفرا در
اقسه بلغم در بعضیلر ایدر لص رجل قتال در اگر نسنه اوغرلسه اگر یوغ
کورسه ضایع اوله حرف المیم المضحك یعنی آدم کلدریجی حکایت ایدیجی
مکر هزر ومسخره در المتاح بر کسنه در که احوالنی تعقد لیدر اگر
اکلش یرلری مساحه ایتسه اهل خیردن اولن طایفه احوالن تعقد
ایلیه اگر باغلر مساحه ایتسه خاتونلر احوالن تعقد ایلیه لکن
عشا عجلرین مساحه ایتسه بغل صالح احوالن تعقد ایلیه اگر یوللری
مساحه اتسه او طریقه سفر ایدر اگر بحر یوللی مساحه اتسیح لیده
الملاح رجل سجان در المشاط بر کسنه در که خلقلق عصی جمع ایدر
الماشطر لمراه ذرتاری بر کسنه در که بوکا بعض اولنه عجمی
زیاده اولا عند الناس وعند یعجم المطرزی بر کسنه در کملرا خلق
قاشرله ندر المتقاضی بر کسنه در که حق قضا ایدر مطلوبه سعلوبه
المشالحجی بر کسنه در که خلق محبتنا ملیدر المحنی

واحکام بر لو بر نجه رعایت ایدر تعدیل موازین ایدر اگر میزان مساوی ملك
عادلدر واگر مساوی دکلسه ملك ظالم در المزین والمصور رجل صاحب الحیل
در امورد زیاده المسامر والمقارع بر کسنه در که مذموم فعللر ولم
طار بغمد تمشدر قال الله تعالی فساهم فکان من المدحضین المثقب الناج
بر کسنه در که خلقلره نفت ویروز وبری بر یه یاردیم ایلر المشعل کرو
که طوار نعل ایدر کرکی کبی کندویه نعل یوروتنلر اگر ایلی ودعتی یوجسا ایدر
واگر ایلی اولنسه یومن در المشتری بر کشی کوردی که الوصاب البقل
محبوبسه اولدر ومکروهسه یوقدر الحارس الملم
الحجی المولی بر کسنه در که خلق ظالم سلطاندن الوز حسیل ایدر
دنیا غلوردر که دنیلری اصلاح ایدر الکاد مصیبه بر کشی مکارم
اولملر اولوادملر کورسه اثر یه یعنی اثر اشلر کسنه لیده نایب کون
یا کفعی الموذن اولا ولی امور در المصوق للحوان علی الله کنبیه وقرا
ایدر کسنه در الحج رجل غیر شکور در حرف النون اگر کورسه بر نسنه
منفعته ولاس بر کسنه در که معامله ایله الدین خدمه الدکان
الوز الفاش طالب العلم عالم در اگر میته اوزنده اولکتاکسه

علی ریا ایچون وتحصیل دنیا ایچون ایتمش اوله واگر میت حیثسه
علم ودینده زیاده قوتلو کسنه اوله اگر میتی بر یعنی بر خیر نقل اتسه
مال خبیث الی مکیره قوم موسی ایدر بر کشی کورسه که نباشلق ایدر
اما موتالری قبردن طشره چقرمز فتح اوله اگر کورسه که میتلری
سیلتور بر حاجت اجلیچون بر کشینك حوایج قضا اولنه النقاش
رجل در که خلق زین ایدر مرتبلو مرتبسنه رعایت ایدر لوم کلور
کلودن صقنمه النجار بر کسنه در که خلق تادیب ایدر التماض
بر کسنه در که ایشلری بوزد عهدی وشرطه مخالفت ایدر نحاس
الجواری بر صلحیه خیر کسنه در نخاس الدواب مرشد در دوا
اسوردر النداف بر کسنه در که صاحب خصومت اوله البدیعه
اموبگامر اوله اگر یبوعی ایو اتمسه خصمی اکا غالب اوله النساج
بر کسنه در متعب اوله خلقك ارالرینه جدال بر قصه کندو نفسنه
منفعت جرایده الناقد بر کسنه در که ایو وکی نسنلری جمع اوت
اولنویر نسنلری ترك ایدر اگر صاحب علم ودینسه اهل عقوبی
اولن امور جمع ایدر اگر صاحب دنیا ایسه اشراف اشیای جمع ایدر
الوزر

اکر بیکی لقمه بیکی ویا بیزم مزه باتسه کلام حسن دن اکر مغشوش لقمه
مزه باتسه بر سوز سویلیه که آنی فهمله کتورمیه کلامی باطننه
موافق اولمیه حرف الطاء الطبیب عالمدر که مشفق ویتیمه
طبیب دن الطباخ اتمکجی کورمك خیردر عورت الطباخ ایدر
ایوعدر مثلا اتمکجی ایدر برکیشیدر که خلق اسباب معیشته دعوت
ایدر الطحان بر کیشی کوره که بر کیشی یوك بکنیدن کیسه سن
کفندن دینارین اوغرلدی اول کیشینك مکر وحیله ایشیدر الطحان
رجل مشغولدر مرمت نفسنه ودنیاسنه الطیان برکیشیدر
که خلقك برمزلعین [illegible] ایدر اکر کوره که بالچق ایشن اشلر عمل
صالح اشلیه صانع الطشت عورتلر ایشن اشلر آدمدر صالح
تمقمه دخی ایلدر وصانع کوزدخی ایلدر الطبقی برکیشیدر که
خلقك اسرارنی کشف ایدر الطیوری اولدر که قوش [illegible] اون
جمع ایدن کیشیدر حرف العین الطارف برکیشیدر که کلمه برسند
صوریه غایتی غضبیه دلالت ایدر زیرا که احتیاج سؤال شول
کیشینك علیکم [illegible] وغصه یتشر ایله اکر کوره که جواب شافی

[illegible]

ویرمزلر اول جواب نیسه قبول اتمك کرك اکر سکوت ایتسه جواب
ویرمسه اول عقل باطل اولمغه دلالت ایدر العدل رجل کثیر المال
که قضا ایلیه مذکور اولدی العطار رجل عالم وعابد وزاهد ولغریب
کیشیدر که مبارك مصاحب اوله انده کسب ادب ایدر وبکر حسن
قنونر اکر بخور اتسه ایو دکلدر المعلم واللی کثیر النفع دن اکر اجر
المسه عصار الخل رجل دیکه اهل ورعه بین الورخلقه نصیحت
ایدر ومونه وتقوایه دعوت ایدر عصار دهن الجوز والسمسم رجل
که مالی چوق اوله العثار برکیشیدر که غیرك ایشنه مداخل ایدر
حرف الغین الغواص برکیشیدر که مشکل ایشلره کیرر برکیشی
کوره که دکزه طالدی دنیالی چقرمق استدی دخی جوهری
برکیشیدر که بر پادشاهك ایچنه کیرمش دن اول ایشدن آینه
برجاریه کیرمشه اول جاریدن برکونده اوغلان طوغه دن اولاد
عالم وفاضل اولوب بر مدت سندن علم تحصیل ایدر یا خود برپادشاهدن
ملك تحصیل ایدر الغفاری برجاهل دن اموال ناهی نقص ایدر
للغزال [illegible] کوره که ... حرف الفاء الفصاد

برکیشیدر حدیثه وکلام ناسه طعن ایدر اکر عرضنه قصد اتسه
اظهار عداوت وغیبت ایدر اکر طولنه قصد اتسه ایو سوزلر دکه خلقه
الفت ویرور الفلاس اکر بولك برشاهدی اولسه یا نجه فایدیه
دلالت ایتسه ربح وفایده ایده والا شر دیو سوز زیرا که
اردل اشیا آلتوندر الفاخی برکیشیدر امین ومسکین اسرار ناس
امنك قتیندا جمع الودو امواله امین الود الفحام کومرجی سلطان عاملی
سلطاندر وبك مالی خلقه آلور فقیر ایلیا للفقیر اذاکان وحشا یعنی
جرکن کیشی اوله رجلکا وجه الفراش برکیشیدر که عورتلك
مصلحتن کورر النعلة ایله ایش اشلین مثلا بالتیله یونر سه
لله ایچون اشلیه ایودکیانه برکیشیدر که مال کتدیر جمع ایدر
مرکیشینك اصلنه یتشور هانك که تن مق وکسکجی اوله اکر
دخی ایلدر بالتیله ومابالتیله ایش ایشلمیکن اربره تون
وتنه مالدر اول معدار کوزرقی یا کنا ویره تذوقن تسه
اول ایشدن استفاع اولمیه اکر کورسه اولدیغی پلاند لوقی بربرینه
قارشو ... یا... الجلق ایجنده وحشت واقع اوله یا نوت

چوق اوله القحار برکیشیدر که عورتلر ایشن اصلاح ایدر القراکی
ایشن صابحی اول کیشیدر که کیشینك سوزن کتمانه اکر اجرت الوزسه
حرف القاف القصار برکیشیدر که خلقه نصیحت ایدر وبخه
شلانبلا یغین توبه ایدر خلق کنا هندن پاك ایدر بفضیلی ایدر صنعا
نایر جمع ایدن کیشیدر القواس برکیشیدر که خلق غزایه جمعمه
وعزوت ایدر یا خود بر پادشاهدر که عسکری جمع ومقاتله اوله
القصاب ملك الموتدر برکیشی کوره که قصابنق یحی الدعی
اوله پنه ساغ اوله قوت یتشه اکر کورسه که بر ملك بیتیلین
ایدر دیتسه ظلم ایده بیحقی حکما ایدر قصابلر سو قتله منفر دلالت
ایدناکر کوزن کیشینه مریضینه غیبله کورسه شیئه ودیه ضرر دلالت
ایدر مدیونلر کورسه اداء دینه دلالت ایدر مربوط کورسه حل
اولمغه دلالت ایدر قتلم اللحوم تاملدر که خلق الجنن یبرب
خلقلر ایتی حکمله برکیشی کورسه که کندو برینك اندن اقربا
ارسنده قسمت ایلیه اکر خیره دلالت ایدر اتهم وارسه برکشی
اقرباسی ارسنده برابر معطله وزینکانی اینه [illegible] شعیر اوله

دنیالرینی ترجیح ایتشلردر خوانچه‌لرك ملحاسی ایکی حلالدن
کسب ایتمکله غیرلره انفاق ایتمکله الله تعالی حضرتنه شکر ایتمك
قالان بودر الدهقان اکنجی رجل درکه مرکبیم بونکله اختلاط ایتسه
دولتلو اولور اگر ثمن المسه حرف الذال الذباح رجل ظالمدر حرف
الراء الرنجانی برکشیدر که الله تعالی مصیبته بتدرتسه صبر
ایدر داعی الوداد الرطابی بر رجلدر منفعتلو مالدار در الرقی رقی
اسکیلدرکی برکمسنه کورسه که بو عورتك فرجی قتانن بنوغندن
کوبنلر بولنمش بو عورت بر بر بری ایشه طورش ایدن اندن منکره اعراض
ایدر اما غنی مقبول اولیه کندونك توبن برتلمش کورسه ایتباعه
حضومت ایده خیر کلمن کسکلیله مصاحب اوله الراعی رعایا مصاحبی
باشلره وارمدر الرقاص برملكدرکه اولیاکه تابع اولور راکب
النجله هیئتیه معروفدر بنفسه اولسه فضیلته دلالت ایدر الراقی
افسونجی اگر جراحته افسون اوقسه مسئلنده الفتوی و سکون
قبول ایده راقی الحیات ایلانلر افسونجی رجل غدار در الرقیه الله تعالی
اسمین عکبا نسه کعاتنده مصدن الرضاعی رجل صاحب خلالدر

الرابض ولی امورده حرف الزاء الزناد بر رجلدر که خلقه علم
وادب تعلیم ایدر اما تا بنا ندن خلی دکلدر الزجاج زجاج ایله الوب
صتان کمسنه اما روحی الاصل جاهلدر که آیینه مصنعتکاری اولور
حرف السین السایل رجل طالب علمدر اگر سؤال ایتمکی تسلیم
اولنسه حاجتنه یتشه تعضی اکا ایدر سایل وفقیر ورانعی حزن
وفکردر نیتکه انسان سؤاله وفقر وغصه اولمیه محتاج اولمز
بر کیمسه کورسه که سایله فقیره لا وینه کرم مثلیت تشیت حالدر لا
ایده فاکا اوندن نسنه السله مضرتدر السقا رجل وزدین ایی
متقیدر اندن خیرلر صادر اولور اگر جمعت ا... السمار
بر کمسنه عزیزدر عطالر ایدر السکاکین رجل عالمدر خلقه تعلیم
حکمت وکیاست ایدر السباط برعضودرکه اموال یتامی یکی عادت
ایدنشدر نعوذ بالله منه السماك اونن دوشورن مظلوم لذر السکر
برطتلو عزیزدر اگر دنیا هم السه کلام لطیف ایشده جواب لطیف
وبره السلاخ سلطان ظالمدر مسئله تملك مالن بغیر شرع آلور
عرب نکلکی برکی یلخود بر تاجر کبی مسئله تملك مالن آلور باقی

ممالکتلر کیمیدر غیبت ایدر السایح رجل طالب علمدر الساحر رجل
فتاندر السراج رجل نخاسدر که جاویلر جمع ایدر ویلخود عورتلر
دلالیدر السقایان رجل غنیدر مکرم اکا تابع اولسه شمندن خوش
لحم الساسین والی اموالدر السالك الذهب بر کیمسنه السارق
کذاب کمسنه در حرف الشین الشواء موذب صبیان در احرارك
دماغیندن بر کمسنه کورسه که بر یا نمیدن بریان اولدوکه یشیش
قوزی دنا وغیر مثلیه ویره بر کیشی کوندی که کندو بریانجی
اولمش بریر معالی اوله سلطان مالن جوز منه سعی ایده طالیه و
مصادریله الشعیره بر کشی در که دنیاسین ترجیح ایتمدر آخرته
اوزرنه اگر دنیا هم السه تمتع الشعاب رجل صاحب شرمدر الشاهد
العدل رجل درکه اعدایه مظفر اوله اگر کورسه که بر کشی اوزرینه
شهادت ایده نیج ایده حرف الصاد صیاد السباع سلطان قوی بیدر
که عسکری بهر صیاد بزلة والصقر والباشق سلطان عظیم ولی
مکار وخدع صیاد العصافیر والطیور رجل تاجر در مکار
صیاد الوحوش قوم عجمی در که قامر اوله تیجنیلنایه معلم صاحب

بنادر که عورتلر مکرینه حیله ایدر الصباغ بر کشیدر که اوددن
الوان وکش چتارر اول کمسنه شر ترجیح ایدر کلابدر خلقه فتنه ایدر
طرفیکی اگر کورسه که غیر خلقك جامه بن المتن ترکیب ایدر
بر کمسنه که اول امرین شرح شروع ایده عاقبت خیرله تمام ایده
الصیدلانی رجل مصنف در که ادویه جمع ایدر الصیقل مثل الوزیر
مسئلنده مصلحتین کوره کمسنه در که وضیع وشریف اندن راضی
اوله ثابت وعاقل کمسنه اوله الصباغ بویجی بر بهتانجی کمسنه در
الصفار رجل صاحب متاع در متاع دنیا آخرته اوزرینه ترجیح
ایدر الصکاك حکام محتال در العیار بر کمسنه در بین الناس
مصلح اوله تعجب مواریثه مباشرت ایده حرف الضاد الضراب
الدنانیر اگر کندو ایچون دنیا غیری ایچون دینار وغیرهم ضرب
ایتسه کلام حسن تألیف ایده بیجیلایه رجل نابغ لطیف اگر
ضمیمون لحرمت السه اگر اجرت السه رجل صاحب نیاز ایی
سیمدن ایلیه ضرب غنمت ایدی کمسنه نقل کلام ایلینی کمسنه
لو هنانیم ضرب ایتسه صلوات حفظ ایده اما کات صاحبنه ویره

222. b

خلق جمع ایدن الباعنان خلقی فساده جمع ایدن کیمسنه در البزاز بر
کیسیدر که خلقه احسان ایدر اگر اجرت و ثمن المرسه اگر الجنه
الورسه عملنده ریا ایدر البطیخ قاون و قارپوز صاتیجی صاحب امراض
البقلی ترجل بعنیو الکلام دنده البیطار بو کیمسنه درکه اشر اله قوت
ایدر حرف التاء التربیعی قلقانجی سلطاننده کوجری عجکر اعدا
اولدیغه التاجر تاجر کیمسنه که دکانده آلور صتر و یاست بوله اولد
قندکه متاع واردر حرف الجیم الجصاص منافق کیمسنه در الجوهری
رجل عالم در الجوشنی خلقه الفت ویریجی کیمسنه در خزاز الشعور
بولث قیلجی ضعفایه منفعت ایدر کیمسنه در جلاب الامتعة طون جکن
کیمسنه بر معز ولصاحبه دینادر جلاب الالبان سود صاتیجی عالم
علم دنده ریحون سعی ایدر جزار دوه صاتن رجل مغلب رجال اور
حرف الحاء حمال خلقک اوسین کوتورر و حمالیجن قضا ایدر
کیمسنه در حارس السجون والاسواق زندانان و سوق حفظ ایدن
ستا اولنان نسنه لری اظهار ایدن کیمسنه در الحفار دلک دلن
بر کیمسنه در میکا علیم العدا و عدنا وفتا ولنجه عدلدن ترک امر

[illegible]

223. a

اگر قوبی قنسه بر بالله شروع ایدر انتن هیچ قایده بولیه جفار
الجبال طاغلوله قازن بر کیمسنه در که بر عظیم ایشه مباشرت ایدر
حالب البقر صیغر صاغن عمل ایدلر ایدن کیمسنه در حالب اللبن سود
صاغن رجل صالح در ایی سیرتن ایدر سود صاغن سلطاندر اولسه
مال جمع ایدر تاجر اولسه دنیا سوقی اولسه مال حلال کسب ایدر
الخیاط بر پادشاه در که ولایته صالب اوله بر کیمسنه کوردی که قتنه
بغدای وار اما کنتفنله بغدایه احتیاج یوق ایو عند شرف و عزت
بوله اگر بغدایه احتیاج الوب طلب اتسه ییمزدر اگر قاپسه عند
اوله و تاجر کورسه زیان ایدر بغدای صاتون الوب طلب ولا یتند
بر پادشاه مدن پایر تاجردن متاع صاتون المقدر اگر حکمسه بغدای
صاتسه اما قوی تعیین اتسه دیناده ناقد اوله شکر و ثنا طلب
اتمیه انعام اوزرینه فعل حسبة لله اوله اون صاتیجی واریه طالجی
ویایر طعام صاتیجی همان بغدای صاتیجی کیبیدر الحدید صایع عالم
یا خود سلطاندر دمیرجی اوزرینه ملک بعصری قوت ایدر قال الله تعالی
وانزلنا الحدید فیه بأس شدید ومنافع للناس • الحلا [illegible]

223-b

دونجی بر کیمسنه که عورتلر مصلحتن تزیین ایدر الحراث اکینجی
بر کیمسنه در که افضل اعماله مشغولدر الحجام قان آلیجی بر کیمسنه
که خلقه کاغذ یزر بعضیلر ایدر حجام امین در الحلاق باش یولیجی
بر کیمسنه که سلطان بینده مستانه در و مصلحتن کورر الحلوانی
بر کیمسنه در که کرچک سیدلک فکر صعلو ایدر ثمن المرسه اگر ثمن آله موتر
الکلام اوله مال وخیر اولدیغه حرف الخاء الخمار شراب صاتیجی بر
کیمسنه در که کتب حرامدن اوله فقرا قتیل و شراب صاتیجی محبة
الله وسیله اولن کیمسنه در خوش آیدر صاتیجی بر کیمسنه در که خلق باطل
ایشه تحریک ایدر کندو نفسنه نفع اولمیجون الخلالی بر کیمسنه در
که اهل بیتنک مالن بر اکثر الخلقانی اسکیلر صاتیجی بر کیمسنه در
نقل اسکیلر صاتون الوب مکرده در فقیر اولمدر اما اسکیلر
متقی ایدر نفسنده و نفع ایتکلر الخیاط بر دین بهالی کیمسنه در
که خلقه الفت ویرر و صحیح و شریف اتدر ساکر الدین کیمی کورسه
کو عورتنک طوننی دکر خصیه دوشه الخزار بر کیمسنه در که قمب
موارثت ایدر الخازن بر منافق کیمسنه که قتیل حرام مال جمع ایدر

224 a

الختار سلطان عادلدر رفیق شفیق سلطان بایزید بن سلطان محمد
خان بن سلطان مراد کبی که عالی عدلیله مطلق ایلدی خباز الحواری
صاحب عیشدر خلقه مودت ایدر رزق شریف کسب ایتکله نفاع
وجودر خلق انکا محتاج در لکن بعض معاملاتنده بر خبث حی
وار در بونکه خبز اولدیله بشر اعدن غنیمتدر اولو سلطان خیشدر
الخشاب بر کیمسنه در که منافقلقنک باشی ودنیه در الخرازی
بر کیمسنه در که عورتلر مصلحتن تزیین ایدر خرج و عکر تلوعدر که همان
ساغرو کبی دنی ثبات و ستلقلرنده که سلیقی بر سعت
بابه یار الور عورتلک دخی محبت ایلدر بر آز جوق سنعدن متغیر
اولور حرف الدال الدلال بر کیمسنه در که ادنلر وطعه تلب کلوکبر
لجتلاطا ایدر کرچه کو متاعلرین نسنه حق الدباغ بر کیمسنه در
که لخیای معنی ایدر مسئله لری معلکلرن خلاص ایدر قیاق الد
آجلسه برکیمسنه معاشلنده در قال علیه السلام من أشبع جائعا
[illegible] • الدقاق اصحاب الجهته کو دنیالرین دنید
ترجیح ایدر [illegible] اکر ثمن الدلسه اکر ثمن المنازعه [illegible]

دلالت ایدر اگر عورتیله مصالحه اتسه خیردر اگر بر کیشی بر آنی
سوروب ملحه دعوت اتسه انی یرلرنده دعوی دین اولسه
صلاة لتدن مداینه دعوت اتمکدر معنی العلك سوزجیتمک مال
آله کرمکدر بعضیلر ایدر لواطه اتمکدر زیرا که سوزجیتمک لوط
قومنکدر متارکتر ارزجعه نزعه برقتی ایوردکما قرعه کندورنک
اوزرنه برعلته یتمزدر ستمانک ایدر نکاح خیردر حاجتلر تمول
آولقدر نرحددختنه ایسه شفا بوله صله رحم اتمکدر اگر گورسه
آخرنك عورتنه نکاح اولنمش مالنه مالك اوله تجارتیله یا غصبله
المکدر سه که کندویه منی ویا ودی بولنمش خیر یتیشه اگر بنده
عورتنه نکاح اتسه دوشن کورن کمسنه اهل دنیا ایسه تجارتندن
فایده ایده اگر صالح واهل علم ایسه زیاده علم تحصیل ایده عورت
کونلنه ویا سندی لطیفه ایوردن اگر محموز ایسه طهلری گرینه
اولسه یتمزدر بر کیشی گورسه که میته جماع ایدر نوت اوله الامکن
که عنبته جماع ایده اول وقت مفارقت احبابه دلالت ایدر اگر گوره
که میته نکاح اتمش مدمر ایده اول میت روجیجون اگر تمامه ایسه

تمرنی جماع اتسه برنجه نوت اوله قال الله تعالی منها خلقنا
وفیها نعیدکم اگر کورسه که آناسنه جماع ایدر اولاد هلاك اوله
اگر کورسه که میت بوکا جماع ایدر یتمزدن بر کیشی کورسه که بر جاریه
تبعن اتیش شهوت ایله اول بملك برعورت ویا بر جاریه آله قدم
عیسی ایدر تنا وغلانن جاریها الحق ضرردر اگر عورتسه عنین
نوریله بعضی حکما ایدر عورت موافقتسه جمیع ناسه خیردر
واگر مخالفتسه جمیع خلقه شردر اگر کورسه که بهیمه نکاح ایلر
بر کیمسنه احسان ایده که اندن شکر صادر اولمیه کفران نعمت اوله
اگر بنجی جانوره نکاح اتسه یا قوشه ویا بهیمه جماع اتسه عدویه
ظفر بوله جامانب یمنت کورسه که انسانه جماع ایدر فاعله ضرر
یتیشه بوسلق ویا بشری جماعه یتیشدر عورتك فرجنه نظر اتمك
تجارتی منکر ومکرر بتعربان عورته نظر اتسه بر خطایه مرتکب
اوله حرف النون نسیج الثوب بز طوقمق سفر عزیمتنا رجلاج
عزم سفر بز طوقسه کتسه ایشی تمام اوله محبوبسه خلاص
اوله واگر حضور متدرسه صلح ایده دوتلش طون کورسه سفر ایده

اگر طون نشر اتسه سفردن کله یا غایب کله النوم ایکو عندلتردر النیا
ایز غنیق لمندر بعضی حکما ایدر بر کیشی کندوی ویا غیری ایوردر
کورسه بطال وله جمیع خلقه ایکو یمزدر الامکر که خوف الجند
اوله اول وقت ایوقو اگر کورسه که مقبره اوزرنده ویا یول اوزرنده
ایوررحسته ایسه نوت اوله مصیبتسه بطال اوله نقب البیت
اودلك عورته قصد اتمکدر وواصل اولمقدر اگر کورسه که بر ثقبه
بوجین دلدی اول بر وك والیسن دبن جهتندن تفتیش ایده التزول
منبردن ویا یکبك یردن ویا اتدن آشغه اتسه طلبا تدبیکنه
عنز له حاصل اوله حرف الواو الوعد الحسن خیره ونعمته وطول
عمره دلالت ایدر اگر کورسه که عدوسی کندویه خیر وعد ایدر خیره
یتیشه غنیمکشدن شرظا هر اوله اگر دشمن بنوك اقتبنه بعی اتسه
عدویه مظفر اوله نته کیم آدم علیه السلام ابلیسه علیه اللعنه
مظفر اولدی اگر کورسه که بر کیشی بوننده بر کیسه امانت قودی
بر زین امانت قویه الوثوب بر کیشی بر کینیك اوزرنه قلقیسه
قلبه ایده عاجز ایلیه بر کیشی کورسه که بعض یوقرو قلقدی کوکا

چقدی مکه سفرین ایده یا مکان بعیده یتیشه خیرله برپردن بر
یره قلقسه آخره وفاته بر کیشی بر مرتبه اوات قلقسه کوکی
السماء الارض کوارلسه نوت اوله جنازه سن قالدرلد وحیرة
الرجل کیشی بن ثمنا یا کوزا اولسه نوت اوله یا جهله فقیر اوله وزن
المال صوغلمق شبا یعین اراسنده حسن اتدر حرف الهاء الهرولة
یلك سکتمك یا شمرده یا قرینه اعدایه مظفر اولمقدر الهبوط آشغه
دوشمکدر مرتبه دن هبة العبد قوله یتعلق عندر آدم کوکدن مسکند
هضم الطعام حرص ومصیبته حرف الیاء الیأس من امین بر نسنه دن
امیدن کسمك نهاندر قال الله تعالی فلما استیئسوا منه خلصوا نجیا
الیتیم بر عورته تعلق ایدر یا ماله مالك اولمقدر اولنجی فضل
اصحاب حرف وانلره متعلق عملری کورمك تعبیر بیاننده در
حروف ترتیبجه بر صاحب صنعته صنعتنك الاتن قبتابك
اول ایشده ماهر اولمقدر حرف الالف الاسکاف قیمت مواریث
ایدن کسندر الاکاف یالانندر عورتلر امورن کوین کسندر
که بالاین عجمی قورتدر ویا جار حرف الباء البناء بر کسندر که

صو ابجلك طلب اتسه امتاقی دیا ئلسه حاجته یتمز العجب طللد
العجل بثمان اولمقدر العزل عن الرایة عودتنه طلاق ویرمكلكه
بصیلد ایده عزل عهده دنته که عقدنی عزل ایده العلم عزیمت المتله
دخی تعبیر اولنور معلوم اولدیه العتاب بر نیله زکره دنیاده و
آخرتده بثمان اوله العتق قول کورسه فوت اوله حر کورسه که آزاد
اولمش ثوبان ایلیه حسنیسه شفا بوله مدیونسه اداء دین ایده
حرف الغین غزل المرأة یا کندوسی یا ابوی سفرا تمکده اگر ایکی اوده
سفری منقطع اوله اگر ایلك انجیسه ایشی اکسك اوله واگر بوغنسه
سفرنده تعب چکه اگر آدم کورسه که پنبوق اگیرور یاخود کتان
اگیرور ذلیل اوله امتاع عسل حلال اوله غسل الیدین بالاشنان
ازن حزن غائله یوسه انقطاع محبته دلالت ایده یاخود نجاته
دلالت ایده الغیرة حرص عن الغیبة یره کوسه کورسه دنیا
طلبنده فوت اوله الغیبة سلوی اگر متحیرن اولسه غیبت
ایتدیکی کشیه یر راجع در اگر ضیعجرن اولسه یتمن مرلیغی نیت
ایمن کشیه راجع در الغیظ والغضب انقلاب حاله دلالت ایده

ومال ضایع اولمقدر قال الله تعالی ورد الذین کفروا بغیظهم لم ینالوا
خیرا اگر دنیا ایچون غضب ایتسه مستحق دین اوله نعوذ بالله
الله ایچون غضب ایتسه ولایته یتشه سعید اوله غنی فقرله
تعبیر اولنور حرف الفاء الفقر غنا ایله تعبیر اولنور الفزع تعبیر
شهود الکنکورسه که لنعیله فوت اولدی حقوق اصحابنه تسلیم
ایتمیه تغیر اوله بغل خیمه ایله تعبیر اولنور الفرسته فعل خیر دن
که اگا یعقل یتشمیه قال الله تعالی ولو کنت اعلم الغیب لاستکثرت
من الخیر وما مسنی السوء الفرح غصه ایله تعبیر اولنور فتل حبل
ایپ بوکمك قوتلندوسنرده بعضیلر ضعفله تعبیر ایدر حرف القاف
القرض بر کشی کورسه که الله ایچون قرض ایده مالن انفاق ایده
غنا یوله بعضی حکما ایدر مستقرض متحیر در اگر حسنه کورسه
که قرض ویرلوم دیو وعده ایدرلر ثبوت واقع اوله اگر کورسه بدل
قرض الوب فوت اوله اگر کورسه قرض ویرن فوت اولمش خلاص
بوله قضاء دین صله رحمله دخی تعبیر اولنور اداء امانت وشهادت
دخی وذکوتیله دخی تعبیر اولنور القفز بابا غیله فالقمق بردمت

یتمکدر آتوکیله نصف ضایع ونصف آخره بزینکانی ایده اگر قاتقی
اتلدن عادتنه ایده در القصد فی المشی آهسته گتمه یورمك تواضعدر
قال الله تعالی واقصد فی مشیك الآیة حرف الكاف الکثرة والتمام
سلطنتدر اشتهاردر کلام الاعضاء اگر کورسه باشی یا اعضای کلمات
ایدیور در اگر اعضا بوکلمات ایتسه امر عجیب یتشه کلمات ثواب
والا عکسنجه اوله الکفالة شبهات امرله تعبیر اولنور اگر آدم مکفول
عنه کفیل اولدیسه برزق یتشه قال الله تعالی وکفلها زکریا
اوغلنه کفیل اوله تابع اوله اعدایه الکبر فساد عقله تعبیر اولنور
قال الله تعالی اذا اخذت الارض زخرفها وازینت الآیة الکذب
ماجیله تعبیر اولنور الکذب علی الله عقل نقصیله تعبیر اولنور
حرف اللام اللجاج ایشدن قالمقدر قیل اذر وخصومتدر اگر
دوش کورن عالم کیشه حلق انتن تغنی ایده التلطف خلقندن تنبیه
ایتمکدر ایصال منفعتدر الواطة للتکلم مال ایتمکه دلالت ایده بعده
ظننه یلحق اجیر اوله یاخود عدوه ظفر بوله زنا کیم غلام عند مخدر
الی للغامة دلبتلین مازنه سن دنیاده سه اولیجی تز هرد و

لوم النفس نفسنه دوشمکدر روایت اولنور که بر خاتون کیشی پیغمبره
علیه الصلاة والسلام تضرع ایده پیغمبر بو خاتون کیشینك کوکسی
اولنبیه او تورد پیغمبر علیه السلام شوله تعبیر ایتدی که بو خاتونك اری
فوت اوله آخره نکاح اولنه هم دخی ایله واقع اولدی پیغمبر صلی الله
علیه وسلم کندولر نکاح ایدلر بیم کبی اهل بیت رسول الله تابع
اولسه هدایته تابع اولمقدر شرایع اسلام حفظ ایتمکدر پیغمبر صلی الله
علیه وسلم کوردی که ابو جهل ایمانه گلمش خالد بن ولید ایمانه گلدی
که ابو جهلك عموجه اوغلیدر پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایدر که بو دخی
واردریلمز کوز بودکلدر عکرمة بن ابی جهل ایمانه گلدی پیغمبر صلی
الله علیه وسلم ایدر اوشبو دوشمك تعبیریدر که واقع اولدی اوج
بکلریه وغازیلره تابع اولمق نصرتدر اعدایه حرف المیم المبایعة
فاسق فاسقه معاون اولمقدر مستویا بالمعروف یورمك شرایع
اسلام طلب ایتمکدر المصارعة کورش طوتمق خصومتدر غالب اولن
مغلوب اولمقدر اگر کورش انسانسه اگر انسانله سایر حیوان اولن
اولسه مغلوب اولن مغلوبدر انسانله اسکبی المصافحة دخی خصومتدر

بعض وقت الغناء صوت الزنبور مواعيد دكى برطغان كبسندك كبى
دكى اوله بو مرتبه ده كه اندن خلاص اولمق ممكن اوليه مكر بر كنده
اشتغال قالبى استماعيله اوله صوت [illegible] و لنداء ام الجياد كلام
حسن عنكه ايشيده اكر الجمز الجه ايسه منازعه دعكدر كذلو الصدق
ايماندن نزعه كم ايمان صدق قدر حرف الغين العرب بالسوط تحمله
اورمق يعنى لعيد فان اتعبه بيده انسه مال عناع اوله الضرب
بالدرة حياتند بنا امر ظالما ولعتدد قيشله دورمق يرمزدر اغاجله
وقيشله ورمق وعبد كاغديدر اقتلى عصا ايله اورمق يالخود
ايله ورمقعد تاديبه دلالت ايدنا كه ونده وعى عورت حكايه سه
اكر عورتهه زنايه دلالت ايدنده وشده دوكك بلكه دوكلمكدن
الغيمانين عن التفرق باطل ايشه شروع ايتمكدر اكر يولين كرو بولسه
لعدو صنف ساخ عوريلى ايدر وعلوبلى ايدر غير خلقه يوروب
ايشى بتلمز يعنى حق الو حرف الظاء [illegible] ادجمق ستالمثا
ايدمن راى اثر بطير يعنى كورنده كه اوجر سلكته بيتشه اكر اهليه
والاخته اوله يالخود دينده خطا ايده اكر بزعاتدن بطالسا اوجبه

بر عورتمن بر عورته واراكر غايب اوليه كيتسه فوت اوله كر
اوجبه بن مجهول اوره وارسه قبز واره بعيد ايدر هجماق سفردر
اكر قنا ديله اولسه اكر قنا وله اولسه بر حالدن بر حاله يتسه اثنا
يوقع اوجبه قناتحونا ارتفاع ابد له مراده يتشه شول قدركم
اوجدى قتل اوجبه آزاد اوله فقير كبستيها اوجبه غنى اوله بلكم
اوجبه بنزن يوقتو قلتسه دعى باشى هوادن يكا ايقلرى يردن
يكا اولسه دليل حشر انقذ كر اوحمق ديله ادخشه اولمحى برمزدر
ايقلرى هواده باشى يرده اوجبه يرمزدر حسنه اوجبه فوت اوله
محبوس اوجبه خلاص اوله افضل بودر كه كندو طبيعتله واراديله
طمعا اوجبه بنه واره بر يره اينه عزته ودولته دلالت ايدر الصوف
اوزلمق قوتر ودولته وماله دلالت ايدر قال الله تعالى وزاده بسطة
في العلم والجسم اكر عورت كورسه اوغلى يتيم اوله الطلاق عورت
بوشمق استغنادر قال الله تعالى وان يتفرقا يغن الله كلا من سعته
بعضيلر ايدر طلاق صنعت ترك ايتمكدر رجعت لهما اول صنعته
مباشرت ايتمكدر بعضيلر ايدر طلاق معزول اولمقدر حدود العام

بن غالبه صحه ايتك دسوزمك وكذ قتق بناء معايله مرتكب الحكمة
دلالت ايدر بو فان كيى خلق الجنه مذموم اوله القلع سنه
بشورمك ابودر سنت رسوله تابع اوله اكر بشرمكه ايسه
بشرمسه اثلايش باطل اوكنه يالخود تلخيصا ولية القصيان خلقا
الخطاب [illegible] حرف الظاء الظلم [illegible] مظلوم غالب اوله
مظلوم ظالمه بلورسه ظالم اوزنيه مظفر اوله كورسه كه مظلوم
اولن كيسنه ظالمه بلورسه ظالم القدك [illegible] وقبه قلسون
مظالم ذليل در حرف العين العلو بر كيشى كورسه كه خلقك
اوزنيه عالى اولمق ايتر عالى اوله اما بينه ذليل اوله اكر عالى الو
اما علو طلب [illegible] ايتسه عزت اوله العيق ذلتيله تعبير اولنور
لعيفهالله مغفرتيله تعبير اولنور قال الله تعالى وليعفوا وليصفحوا
الا تحبون ان يغفر الله لكم العبور [illegible] تعبير اولنور قال
الله تعالى واذا بشر احدكم بالانثى [illegible] حكما ايدر بو كيشى
كورسه قيدا انساندن عظيم اولمق فوت اوله العترى [illegible]
اولمقدر [illegible] النقل الناقص بطال اولمقدر [illegible]

ديانت تمام اولمقدر العزاوة دوستلقيله تعبير اولنور
دشمن كوكلكن اولسه تجارته سنديلن اولسه خادمدر دين
طوتيه هبلسه عورتدر اكر تمام بعلسه بو دين كلو تمام حاصل
اوله والا تمام اولميه دتم الجذمك بوديدر كلمك حل ايتمكدر
العريان بر كيشى كورسه كه عريان اولمش دشمن ظالم اوله اما عدا
كنايه صدق تن اظهار ايدر اما مستلك اوله اكر بنمعنلك لهنو
عريان كورسه رسوا خلق اوله اما عريان اولسه خلق بيلن اوزرسه
دشمن اوزرنه غالب اولميه [illegible] بر كيشى كورسه كه الجه صيرر
اعلمه اسم الله تعالى واردر تسبيح اوقيه اكر كورسه كه دنار صيرر
انده اسم الله واردر علم حاصل ايدر اكر [illegible]
صونت اولسه باطله مشغول اوله اكر كسنه [illegible]
اوقيه جواهر [illegible] علم مثل اكره ايده بر كيشى [illegible]
معيشتنى زحمت جمله المحاصل [illegible]
دوتن [illegible] ايله تعبير اولنه العصفر [illegible]
البحين بعضى حكما ايدر بر كسنه بر [illegible]

دن

ابن سیرینه ایدر قین قرنداشی بوغزلشدن ایدانندن منقطع اولمدن
اگر قاووت کشی کوردی که قیندی بیمکشی بوغزلشن بر معتبره صحبته
ایلوب معتبر ایدر بوغزلشن کیمسنه بوغزلیستدن خیر ایدر الینه مال کیره
محبوسه آزاد اوله خایفه امین اوله قولسه آزاد اوله اسیره
خلاص اوله بکیه ولایت زیاده اوله الراغ طعنه ایله تعبیر اولنور
حرف التاء الترکوب طواره بیمک غلبه هوا ایله تعبیر اولنور آته
بیمک عزتیله ودولتیله تعبیر اولنور بر کشی کوردی که بر کمسنتك
بوینه بینن جنبا اوزرتا ولمجنا وسن کتوره اگر لطفله بنسه
موننن تحمل اید الترقی ایاغیله بیمک دیجلن کمسنه فقیر اوله
اولدین مال الله بوی کاغلبه اید الترمن الکتاب ذنوب کثیره عد
اگر کورسه قتینه رمن مقتله اولدمن قرین کمسنه مظلوم اوله
دنیع الراس باشن طاشه اورمق ترك صلات ایمکدر الرحمه [illegible]
صاحبه دین کمسنه کشی لندی مرحوم کورسه مغفور ومرزوق اوله
کنفه دیجیم کورسه فرح اوله قرآن حفظ اید سعی النجوم ایدز کوزیك
خلقه والی اولمقدر الرخم برادمی کو ملکدر برجونت کلدی بر معتبر

یهودیه ایدر کونمکه اهل محله یی رجم ایدر لمعتبر ایدر سغن بر
کمسنه سوکدیسن سنی محلدن طشره جقلر عدلر نیته کیم موسی
علیه السلام شریعتنده اوله دور حرف الزاء الزنا متبر بالخیانه
ودنی فتنه ودشمن بعضیلر ایدر زنا کورمك اهل دنیایه ابعد اگر
اهل صلاح واهل علم کورسه که بر زانیه کمسنه قاتل زنا ایله
بر ذا ایتمدر قاتل انندی قاید کوزلك نصی حکما ایدر بر کمسنه [illegible]
زنایه دواخل اولسه انده جمعه قادر اولسه فوت اوله حرف السین
التوال طلب علیله تعبیر اولنور وتواضع ارتفاعله تعبیر اولنور
التمن زیاده مالله تعبیر اولنور اگر یاغله اودرنی صادق قتان
وارسه حسته اوله اتاینه صحت بوله [illegible] تعبیر
ایدلر نجوی حکما ایدر بر کمسنه دوستلرین سرقده کورسه امر
لذیذ اوغزیره اولدوقلر ییدر السرقه مثلا انلدا وعزی معتله [illegible]
ایدلنا وغلالن نسنه علم وحکمت وکلمه اوله متنع به تستعد
اگر بر کیشینك اوینه اوغری کیرسه یوز قن کی طاتر ایی [illegible]
که عوبدلی متعلقندر [illegible] فوت اوله قوللر وجلاریته منسوب

نسنه اغوت لقیه اثلی فوت اوله اگر کورسه که الجبن بر شیخ مجهول
اوغرلسی دوستی ینه ایدر اگر بکیت کشی اوغرلسه عدوسی ینه اید
تجنبی حکما ایدر سرقه دلیل خیر در جاماسب ایدر بر کشی کورسه که
اغرلق ایلدی آنوك اتکبنه اوغرعن حق ولاریدر السفر تحلیله تعبیر
اولنور بر کشی کورسه که مسافرت ایدر بیر اولجه نیته کیم کورسه بیر
اوکی مسافرت ایدر السفینه جمل دنیا حمزه اثمن دنا السماحه جمی کنالك
عیب مرتبه که عیب بر کنالك بعد الستر کیمدر بیوعی کوردی
که آئینه وآیینه سوکدر معتبر ایدر بر کشی مقتول اوله نیته کیم شریعته
موسادی ایلدر حرف الشین شراجاریه تجاریله تعبیر اولنور
اگر کورسه که جاریه سی فوت اولدی زیان اید الشرکه اگر معتبر کیسه
شریك اولسه دوستلغه دلالت ایدر اگر کیمه شریك اولسه دولتی
وعشتی اگر بکیت کیشیله شریك اوله دشمنیله بولشمقدر که تیجك
ایمکدر شرب الماء البارد والعذب دلیل خیر در جمیع خلقه
الشغل بکجایه آلوب عیش المکتب قال الله تعالی فی شغل فاکهون
بالتماس الابکار التعوذ حقه بازلق جهد عز فعلنا وتعال [illegible]

فاتعی اگر طبراق ثبو طبراق اولورسه اگر طبراق باشنه تعینجکا
اهل مقدار که رطوبه والاثر الحلف الصادق کرجك یمین بالله
ایتمك تلفزه وقول حقته امری جاری اولمقدر یلان بره یمین بالله
ایتمك کنا هند زیاده خلق اولمقدر طلاقه یمین ایتمك سلطان بو
کشی جرمه ایتمکدر مفضل ایدر یمین ایتمك خداع در غرور در الحجب
توجیلقدر الحسد فاعلنه بر زیاده دلالت ایدر حرف الخاء
الخداع آخردن اولسه اوندر متفور اولمغه دلالت ایدر قال الله
تعالی وان یریدوا ان یخدعوك فان حسبك الله الآیه الخوف
امنه وتقویه دلالت ایدر الخیرة مصالحه ایله تعبیر اولنور الخنزیر
بیاییله تعبیر اولنور الخیزران کتاهیله تعبیر اولنور الخندق کلانه
طعنه ایله تعبیر اولنور حرف الدال دخول دار دنیاده غالب اولمغه
تعبیر اولنور حرف الذال الذنب فتنه ایله نسنه الجمل بر شی
بکوه قریب اولمغه تعبیر اولنور دمله الجمل جمله وعزایله
[illegible] بالله تعبیر اولنور الذبح عقوقله ظلمله تعبیر اولنور بر
کمسنه کورسه که بوغزلنمش الله تعوذ ایتسون بر کمسنه کلدی

ملالتدر الاتفاق اگر تاملہ اولدسه اجلی یقین کلدیکن اوله الرطب
تقبیله اولنسه خیر بیتشه الافتقار استغنادر الاستغنا
قناعتدر امن وراحت دنیا اجلدر رجلین منزله کلدی اوزندن
حقه مقر نجاتدر عبدن وبلادن سئوال ایله بر کیشی کوره که
بیع ایدر یاخود اکا بنا ایدرلر عجب وکرامتنه بیتشه اگر عورت
صاتن السه ایودر اگر صاتن السه حضرتدر بیعی حکما ایدر اگر
بیع ایدن قول ونعیم ویا اشیا ونسه ایودر اما غنی اولسه ویا
خسته اولسه ویا اوندن امکانات اولسه یتمندر حرف الباء
البغض کینه ووقتی یتمندر جمیع ناسه البغض کورسه کندوسنه
بوش یتشمش قتینا اوله البغی کورسه بر کیشینک اوزرینه بغی ایدر
نائله ویا عرضنه انلا بغی باغی اولن کسنه غالب اوله بو کیشی
مغلوب اولن کسنه اول باغینک اوزرینه غالب اوله قال الله تعالی
انما بغیکم علی انفسکم وقال ومن بغی علیه لینصرنه الله • البرهنه
دلیل ظهور غرضدر ایودر البخل بر کیشی کورسه بخیل ذمیمدر بیرکیم
کورسه ذم ایدر بخیل اوله حرف الکاف التبدل سلامتی بر کیشی کورسه

بزکا مندن آتشه سارقیش بره اولتمش زاهد کبی اوله جمیع
حلجات وقضا تمام اوله التحجب تاره سلیقی عزت وشرفه یتشه
اما دیننده خطا لایدر التعزیه عزا ایتمک شبهت وعرضندر ومصیبتدر
شول کیسنه کیم حسن حالی اوله اما شدتده اولن کسنه غایت
ایودر تحول الاثیم او اثیم آخر برآدم آدی برآدم آدینه متحول اولسه
خلق ایچنده اوکلکی حالی متبدل اولمغه دلالت ایدر کر اسخیر اولسه
وشر اولسه اگر محمد وعلی وسعید که کبی اسملر علیله خیردر
واگر اسماء قبیحه دکلکله اسملر یرمندر التزوج بر کیشی کورسه کم
عورت الدی حق لنه یتشه عورتک جمال مقدار فایده کوره
اگر کورسه که عورت اوندن صقلدی تجارت مالندن حفظ ایده اگر
عورت صقلدن کسنتک اوی اولنسه تجارت نافعه تحصیل ایده
اگر کورسه که قوالدین الموش بیرین یوده ین ساتی اگر کورسه کم
عورت آخرانه ویرمش عورتی دون ایده یاخود مفارقت ایده
اگر قیزی قارسه اره ویره عورت حاملہ سه قیزلوغی تزوج اوله
اره ویره اگر کورسه کم قیزی اوغلاندن حامله حیثلقش اگر خسته ایسه

وفات اوله اگر ایشه بشلق ایتسه خیردر اما سایرنانه اضطرابه
دلالت ایدر اگر بایسه عورت السه منفعت ایتیه اوله تزکیة النفس
اوکلکله شرّدر قال الله تعالی فلا تزکوا انفسکم فلیتق الله اگر
کورسه که بر وجهیله بیله اولکه خیر بیتشه التملق دلیل خیر معنوی
اولکه اما غیری دکلدر التواری بر کیشی کزلنسه قنده طوغرلی یارزی
نجیه التجرد بر کیشی عریان اولسه اما بالسه کو خیر بحوبیله بلور
معصیتی تینیه عریان اولدوغی یر بازار اولسه یا خلق اوزرنده اولسه
عورتی اجرق اولسه اوتسه متبعی ثیاب حجی اورتنه اولسه خیر
وکلدر بیر کشف اوله اما عورت کورنسه اوتندن طونی اولنسه
فرح اوله خسته سه شفا بوله مدیون اولسه اداء دین ایده خایف اولسه
ایمن اوله التحزمه دربیک فرح اولقدر بوحزین وزمکده
معذودن شفا بولقدر قول کورسه آزاد اوله اگر اوزندن فرح اولن
کسنه کورسه حج ایده دقیق که حزنی قلبدن تمام بالك انسه
اگر حزنه کتسه یرمندر عصیتدر التهدید الخلق ظفر بولمقدر
خوف ایتمکدر اشهادن کامل اولق یرمندر عورتدن اریتلمه کشبه

ایشه فیتلکده ونکده وانمکده حسن حاله دلالت ایدر التسحی
کرنت ملاسه وانکلده التحنث صدق حوالنه وشملدر التوبه بلاسه
دوشنه توبه ایدوب سلکه وماله یتشملدر التوب کندوکی منعر
بنه کلدکلر شیتدن قورتله قال الله تعالی فانقلبوا بنعمة من الله وفضل
حرف الجیم الجحود انکار ایتمک کفراندن نعمتدر اگر حقه انکار ایتسه
واگر باطله انکار ایتسه امر بالمعروفدر الجوع آجلق مال کتملکه
طلب معیشتده حرص اولمقدر بعضیلر ایدر بر کیشی کندوکی آج
کورسه خیر بیتشه الجوع البغض علی البغض بر کیشی بر کیشیه
ظلم ایتسه سلطان آنرک اوزرینه مسلط ایتملکدر الجهل السفاهة
حرف الخاء الحبس مرتبتدر عصیتدر اما منکر ایو حاله یتشور
کورسه که بر قیوکی اوده حبس اولنمش محکم کرجلو بکی اودر بلور
کوسه اورتبه قتا اوله الحراسة بر کیشی بکلنسه بر ایشه مقید
اوله اما عسرله کلدی یاخود قوی خسته اوله اما کوزن سلکی
بر شدتدن اولنسه خلاص بوله الحنا آغز بولنه حیحک قوتیدن
رحمت جمکلدر الحفر جقور قزمق مال بولمقدر اولنمتد بکم طرق

كندو لريدر وبو كيشينك نظرندن سنت ونذرنه ثابت اولمغله تعبير ايدي
بر كيشي كوردي كه سلطان رعاياسنى بيلدن الي بحر عدل ايدر بر كيشي
كوردي كه كندويي الى بچشلر ضعيفى كتوروب بر آخر يره كتملر بر كيشي
الى عورت آله بيريسي بر يرده اوله وبريسي بر يرده دخي اوله ايدي
بر يره جمع اتمكه قادر دخي اوليه يا خود مالندن ايرو دوشه يعني
حرام مالدر يا خود اثم در يا خود زحمت در اگر كيمكلكنده قان كورسه
ماتا نردن اولدوغي معلوم اتمسه بر سنه مدعي يعني افترا ايدر
قال الله تعالى وجاؤا بقميصه بدم كذب بر كيشي حلقندن قان لحمه
ماله ومنفعته يتيشه بلادن قورتله الفتح يعني ايرلك كچرلكدن ماله
اگر مال در كه صاحبي آنكله قوت دوتا الصديد مالدر كه
جمع اوله زكوتن ورميه اول سببدن حلق ايچنده كريه الذكر اوله
اگر كورسه كه اندن قيح چقدي بر لحته ثبت ايدر سلامتلك
ايدر بر كيشي كورسه كندوي ميتا اولوب اعمشلر دنياده رفعته
يتيشه دين ايشنده فاسد اوله اگر حيات ايله اصلنه دينه اوله
سلطانه مصلحت اوله اگر قان اقسه رعايا بوندن انتفاع ايدر

اگر قتل ايدوب اسلحه بولميسه بهتان واقع اوله بر كيشي كورسه
كه مصلوبدر اكر بر مال ومنفعت اليه كيره بعضي حكما ايدر صلب
دليل خيردر دكن سفرنده اوله فقرايه دخي غايتده ايودر اشتهاره
دلالت ايدر شه كه مصلوب مشهور اولور اما اغنيايه ايو دكلدر تغير
حاله دلالت ايدر اگر مرد مجرد كورسه اولنه قول كورسه آزاد اوله
مسلوب ايدر محمد بن ادريس الشافعي بر نجه فرمله سعيدن حبس
اولنديغي بر كيشي دنياده كوردي كه مذكور محمد بن ادريس الشافعي
علي بن ابي طالب ايله رضي الله عنهما صلب اتملر بر معتبر قصه ايدي
معتبر ايدر شهرت بوله مر دخي ايله اولدي رشيد مجلسنده محمد بن
حسن ايله مناظره ايدر امر عالي اولدي اوندن دخي فضل
اعمال ناس كورمكك تعبيري بيان ايدر دخي تعف ترتيبنجه
حروف الالف ات بر كيسه كندو نفسنك اتن اكل اتسه ارتكاب
اتدوكي مال بيه يا خود اليه مال كيره اكر بر كيشينك اتن بشورب
يسه اول كيشينك سرمايه سن يه اگر كورسه كه كندو اتن كندي
يره بر تقديري اول كيشي غمازا اوله اگر بر عورت كورسه كه بر عورت
بر

ونجلرين بر يرينه سرشغوره اگر بلا بنازي بيسه اكا اولاد اليه
يا خود غالبا اوله حاشا ايدر بر كيشي حلقنك اتن يسه يا خود
قان اچسه اندن ماله ومنفعته يتيشه اگر بر عورت كورسه كندو
اتن بر كندوي دا ايچكه بيره اوغلان امزره اجرتن بيه بر كيشي
سفردن كلسه اوزرنده اولى يورجن ادا ايده الاغتسال نظيف
معتدل حمامده غسل اتمك خيردر وغني هدو معتد از مقدا
غسل ايلمك غايتده ايودر سوي صاف اولميق اگر كورسه كه از مقدا
بولغدي حسته اوله وشدت دوشه اگر كورسه كه اوزرنه صوودكلش
تال اليه كيره اما خسته اوله اگر فقير كيشي كورسه كه حمده
حمامه كيره رتحسته اوله بر ناكه فقير حمام مخدمله كيرا استماع
كلام ايدم ادنيه طلب صحبت ده بر كيشي كورسه كه اقوال حسنه
ايشيدر بشارت يتيشه قال الله تعالى فبشر عبادي الذين يستمعون
القول ويتبعون احسنه بر كيسه ميت كورسه اندن خير
ايشلر ماده اوله الاستلقا قاضيه وواليه وتاجره ايو در ايشو
يوجله الارتجاع يوزن قو يعني مال صانع اولميد الاعتراف

يعني ظلم نفسنه اقرار اتسه عزت بوله دنياده وآخرته وقوبه
ايده قال الله تعالى حكاية ظلمت نفسي دخي غورو نفسنه اگر كورسه
كه قتل نفس اتمكنه اقرار اتمش ولا يحصه وتحلا وفته يتيشه قال
الله تعالى حكاية قال رب اني قتلت منهم نفسا واخاف ان يقتلون
خوف زبه او شاهك رسول اوله استعاره يعني بر كيسه دن عاريه
نسنه السه خير موافقته دلالت ايدر كه دايم اوليه اگر منكر وجه
خير مكروه اوله اما دايم اوليه بر كيشي بر كيسه دن بر طوار عاريه
ندد السه معير اولان مشهور اولك رنجش چكه الاستمهال شدتدر وعذا
اگر غضب ايله واقع اولورسه ارضاع اگر عورت بر آدمي امزرسه اكي
دخي محبوس اولمغه دلالت ايدر اگر عورت حامله اوغل طوغره
الانتباه الصوردن اويني بر عمله وبر حركته دلالت ايدر اما فوقنه
اوزنه بر مزور اهلي بر محبوب نسنه بر آدمه وزملك ايسي
اولاسنده دوشلغه دلالت ايدر اگر بر نسنه يه فسه فرشمي اوكنه
دلالت ايدر بعضيلر ايدر معاداة نكاحه دلالت ايدر ابتدا ق سمع
دبي وكلك غماز لقدر الاتحان فاعلنه محاسدر الاباة فاعلنه

ثابت اوله اگر کورسه که بر آخر کیشیله بوکا بوقضا اودملو ضربه
دنیا اوله اگر عقوبسه حبسده اولنه بعضی حکما ایدر تیمار درکی
حبسنه دلالت ایدر اما سایر ناسه غربته وسفره دلالت ایدر
اگر کورسه که بر کیشیله بند زنجیرده بغلنمش اشو عاصی اوله عقوبته
الحقه واقع اوله بعضی حکما ایدر کنهکار ایله یاخود اضطرابی
بر مجیبه کیره تی حسنه اوله عقوبته دوشه مثلا انلر ایدر بر کیشی
کندویی زنجیرده کورسه کناه ایشلیه اگر بو بندن زنجیر کورسه
بر مرخلقلو عورت آله بعضیلر ایدر بو کیشینک ایشی بغلنه بر کیشی
زنجیرله بغلنسه محزون اوله بر کیشی کورسه که مغلولدر اسلامه
دعوت اولنه اگر کورسه الی بوینینه مغلولدر مال ایله کیره اما
زکات و زنبیه بعضیلر ایدر معاصیدن بغلنمه دلالت ایدر بعضیلر
ایدر غل الکلدر سجنه و شدته دوشه السالجود شول بنده
ایدر لکه لورتی اعلاج اولور امرانی معروف الوربیا قدر دلالت
ایدر مثلا انلر ایدر جراحت بدن مالدر اگر سلاح ایله یارالنوب اولسه
قرابت رجالدن مال ایله کیره اگر صعب ایلا یارالنوب اولسه قرابت

نسادن مال ایله کیره صول آیاغی یارالنوب اولسه اگر جهتدن مال
ایله کیره اونکجهتدن یارالنوب اولسه اوغلندن مال ایله کیره اگر
قرنیدن یارالنسه نه جهتدن مالی الکنک اوله واگر بودندن
یارالنوب اولسه قومی قبیلهسی جوق اوله اگر طمع یارالنوب اولسه عورتی
اوندن اوله اگر جراحتدن قان اقسه بر رجلنه اوله بعضیلر ایدر
مال ایله کیره اثری ظاهر اوله بر کیمسنه یارالنسه اندن قان
بولنسه یارالدوغی کمسنه مؤمنیسه اندن ایله مال حرام کیره اگر
کافر ایسه مال حلال کیره اگر عدوسی یارالسه اوزرینه مظفر اوله
قوم عیبی ایدر بجاعله یارالنوب اولمق کیمسنک مساویسی ظاهر اولمقدر
بعضی حکما ایدر الجرح شیم اولور اول عضوینه منسوب به اولهکه
مثلا جرح کوکسنده اولسه قلبندن اولسه عضیله تعنما و کیوت
اگر سلاح آل بر مقلتدن اولیه برجه مرتکب اولمقه دلالت ایدر
که قاعیقرحیه یانه اولان اوندنه اشکا جبان عضیه دلالت ایدر قتل
کناهدر بو عزلقی ظلمدر بر کیشی کورسه که کندویی بوغزلنب قتل
ایده کتامندن توبه ایلیه اگر کورسه که بغزلی بر کیشی ذبح ایده

اول کیشیه ظلم ایلیه دیننده بر معصیته مرتکب اوله بر کیشی قتل
نفس اتسه ظلم ایده بعضیلر ایدر قتل نفس اتمک عصمتدن قورتلمقدر
بعضی کمسنه بعض کیمسنهله مقاتله اتسه دیننده بزید عزت
اشلیدر اصلاح اوله قال الله تعالی فاقتلوا انفسکم ذلکم
خیر لکم عند بارئکم بعضی حکما ایدر اگر قتل کورنولرکه موکلری
کندولرینی قتل ایتدی اول قوللر آزاد اولدی بر کیشی کلدی ابن سیرینه
ایتدی بر عورت کوردوم اوی ابجندن بوغزلنشدی دیشی اسنان
اضطراب ایدر اول خاتونک اری غائب ایدی ابن سیرین ایدر اری
سفردن کلور مجامعت ایدر هم ایله واقع اولدی مثلا انلر ایدر
بر کیمسنه بوینی اوزلسه باشی ایلتلسه مریضسه شفا بوله
مدیونسه قضای دین ایده اگر [illegible] حج [illegible] حج ایده
اگر غصلوبیه فرح اوله اگر اول بوینی ذرندن بلورسه اول کیشی
بوکا مطیع اوله اگر بو دیدکلرمزدن کیسه تغیر حاله دلالت
ایدر ریاست و مال ضایع اوله اگر پادشاه بر کیمسنهنک بوینی
اورسه اول پادشاه بو کیمسنهیه رحمت ایده [illegible] اوله

بعضی حکما ایدر بوین اورمق قولی و قولی آزاد اولمقه دلالت
ایدر یا بیعه دلالت ایدر بعضی حکما ایدر ضرب عنق بر خادم حکم
اتمکدر یا خود قطع طریقدر بو دوش کورن کمسنهنک والدین وار ایسه
[illegible] اوغلی الوزسه [illegible] بو دوشی ماللدار لردن اولورسه
کورسه مال ضایع اولمغه دلالت ایدر مسافر لنکورسه سلامتله
وطننه مراجعت اتمکه دلالت ایدر اگر بر کیشی کندو باشن النده کوردی
اوغلی غاریسه ایر دکلدر اگر کورسه که باشی جکلش اتا ایله المش
ینه مکانینه قومش صحیح اولمش اولکیشی غزاده شهید اوله عند
الله حی اوله قال الله تعالی ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله
امواتا بل احیاء بر کیشی کورسه که باشی کسلمش اتا الندهدر
مال ایله کیره مریضسه شفا بوله سولو اوزرینده باشی اوزتماغه
دلالت ایدر بر کیشی رسول الله حضرتلرینه صلی الله علیه وسلم
ایتدی یا رسول الله کوردم که باشم کسلمش بر کوزمله ینه نظر ایدیم
پیغمبر علیه السلام کولدی دخی ایتدی قنقی کوزکله نظر ایتدک سن
کندولری دینادن آخرته نقل ایتملرینه اشارت ایتدی زیرا که باشی

سلاح الورسه قوتلو اولورلر كه كبايره وزياده عناده غيرتسه
زياده خلطسه سلطانسه حرب ديني صولجيدر كوزندن اوزت
عودتمه يا اوغلم يا سعد يا شهامت حضرت مسلمانلر ايدر
سيف ولدر يا سلطاندر بر كيشي كوردي كه قليجي اوغلانلش بزه
دشمنانه ولايق منيف اوله اكر كورسه قليجي اوزنلش باخالي
اوزنلش مشغول اوله يا عودتن بوشيه اكر كورسه كه عودتنه
اوق دمرين صوقي يا حوده الينه ويردي اوغلي اوله اكر قليج ويرسه
قبيله قن طوغمه بعضيلر ايدر قليج عودتدر لقمان حكيم ايدر
قليج عودتدر زيرا كه صودتي ايودر مثل برمزدر بعضيلر ايدر
قليج كلام درجيبي حسن در وقبيحي قبيح در با صلنسه كلام
الكلام اتليه كسكن اولسه نافذ الامر اوله اكر قليجينك قبضه
صنسه عورت فوت اوله اكر كورسه كه قليج صندي اوغلي فوت اوله
فوت اوله يا عم فوت اوله يا خالسي وانا سي فوت اوله اكر قليجن
كورسه زنجيله بيله جمع اولش باطعوندر قوم عيسى ايدر حكمت
كورسه عنو درمالدر بعضي حكما ايدر قليج غضبدر ابن سيرين

بر كيشي كلدي ايدي كه بن بر كيشي كوردم مسجد اچنده عريان النده قليج وار
مكيشي عتقت يا لر ابن سيرين ايدر حسن بصري بو كيشي ايدر
والله حسن بصري ايدي ابن سيرين ايدر عريان اولدوغي دنيادن اجتنابي
تجردليدر قليج مبارك لساندر كه حق كلمه لري طتنلر كلساته
فتح ايدر انده مواقع قرنداعبد العزيز سلطاندر بر كيشي كورسه
كونيه كيش سلطانه نته بر صنم جسان اعجنده كما قال رايت
كان علي درعا حصينة فاولتها بالمدينة يعني عليه السلام
كوردي كه اوزرنده زره وار در مدينه ايله تعبير ايتدي بر كيشي زره كيسه
عزلتدن امين اوله اعدايه مظفر اولا مال اينه كيره رحمتدن
قوتله قال الله تعالى وسرابيل تقيكم بأسكم كذلك يتم
نعمته عليكم قال وعلمناه صنعة لبوس لكم لتحصنكم من بأسكم
بر كيشي كورسه اوزرنده زره وار ديرلكمك واردين ايو اوله جانبي ايله
بزه كيسه سالم دنياكه يتيشه الجوشن زرهدن دخي ايودر
قوم عيسى ايدر جوشن كيسه عورت آله اول سببدن دولتلو اوله
فقير ايسه غني اوله مسلمانلر ايدر توغه وتبله ده مرجبه كيسه

نقصان مال واقع اوليه بعضي حكما ايدر البيضه اكر قيمتلو اولسه
جميله عورتدر وكلا قيمه در حاماتسي ايدر بر كيشي كندي اوزرنده
بيضه كورسه حديثدن رسالت عظيمه يتيشه الترس متترس
رجل كريم در كافل اوله اخوانينه وتابع اوله امورلرنده ياخود
يا اوغلدر كه آتاسنه معاون اولور بعضي حكما ايدر اكر متقلد اوليسه
مالدار عورتدر واگر بيتيمدن قوتجاق دمردن قوتدا اويادن
قوم عيسى ايدر اوغلدر وقنداشدر ويا اكي دوستدر درزحلك دن
اوغلدر وقودتدر مسلمانلر ايدر بر كيشي كندي مسلح كورسه بر قوم
ايچنده طورتسا اول قومك سلاحي يوق بو كيشي اول قوم والي اوله
اكر بوكا نظر ايدنلر قوجلريسه بوك دوستلريدر واكر نظر
ايدن يكتلر ايسه بوك دشمنلريدر بعضي حكما ايدر دنياده مبارزه
اتسه بر كيشيله خصومت دلالت ايدر وقت اولدوكه سلاحيله
مبارزه ايتمك بر عرق عورته دلالت ايدر نتحه حاقن اوله بر كيشي
كورسه كه بر كيشيله سوكيله ضرب ايدر يا قليجيله يا عصايله اولدورو
اولكمسيه كه با طعن ايدر ذليل ايليه ماكنبه كه السلاح الود

آخري درمق ايستر اول مضروبك اوزرنه مسلط اوله بر كيشي بر
كيشيه مصالحه دعوت ايتسه دينه وصلاحه دعوت ايده
امن يه مسلمانلره ثبات وظفر در قال الله تعالى وهم من بعد
غلبهم سيغلبون بر كيشي كوردي كه قالجاماتا قوردن فوت اوله
بعضي معبر قالجيق اماندر ديلر بر كيشي كورسه دمور جيري
صنيش قالجوب شوهكلدلر اول قوم ملكا ايسه منصور اوله الا
اكر باغيليه ايسه عقاب ايليه اكر كورسه كه دشمندن كزلنور ايش
مظفر اوله اكر قورقسه دترسه غصه يتيشه بر كيشي كوردي
كه بنا كتنه بوكا بوقعفا اولدي اكر بو قعفا اوزن صاحب دينه
بو كيشي اتراك دين اجنده ثابت اوله اكر بر حلم ايتيكي كورسه
كه كندويه قليج دكهدلر دين اجنده ثابت اوله وولايتده دايم اوله
اكر ارباب دنيا ايسه مراتبنه كوره رفعت بوله مريض وعشق
شفا وفرج بوله [illegible] كورسه كوني سبيل الله بو عصا ورمغلا امل
دنيا ايله نقيم اوله كافل وكاسب اوله اول شمردن ككيه بر كيشي
كورسه كه منقبتدن اكر قوغيه ثابت اوله وعدويه غالب اولور

شکر بر کیشی خصم منه معانده اولمه کورسه که کندو عصاکر اولمش
یاخود حاکمک بیره انترمش اول کیشی اول قصیده مغلوب اوله القربان
بحبل حافظ دعا ایدر یوسف پیغمبر علیه السلام قرمانلق ایتدی
القاطع للمناصل بر کسنه در که دو شغلی اراسنده تفرقه کوره
کلام ایله المنادی بر کسنه در که اسرار ناس فاش ایده المخلی نینلندی
آدم جانن کسنه کورسه بر کسنه در که خلقه یرعیم ایدر المکاری
بر کسنه در که عقیده وفا اتمز المحبة جمع کندودن بر کسنه در که
ایشنده نقادر الیقاط بر اولو کسنه در که خلقه یرمزلی طوقونور
نحاس الدقاب بر کسنه در که اشراف ناسک دنیاسنده مؤثردر
بر کیشی کورسه که سلطانک وزیر اولمش قتنده طورر اول کیشی
سلطان اشننده قایم اوله الوکیل بر کسنه در که کندویه بهج تن فدر
ادن احتیجی فضل و نقد مجتکل و صوا شل و اکا متعلق
اولن نسلدی کورمنک تعبیری بیانینده در. حرب اضطرابلر
فتنه ریا وطاعون عز مسکون ایده طعام قیتن اولمقدر حرب عام
اراسنده اولسه اگر سلطانله حرب واقع اولسه اوجی لعتدر اگر

حرب بیانیله اراسنده اولسه خیردر منکر ایچنده بغیر
اولسه یاخود پادشاه و عالم کسنه اولسه نصرتدر موحد ایسه اگر
کورسه که اوللدوغی شهر حرب کلمش یغمو ییغه اگر کندوی جماعت قلیل
ایچنده کورسه عدویه ظفر بوله قال الله تعالی کم من فئة قلیلة
غلبت فئة کثیرة الآیة سنجاقدر امام عالم ورئیس معتمد که خلق اکا
اتباع ایده اگر سنجق تزل اولسه فتح اوله اگر یرنسه تزلزل ایدر عساکر
وبادی عسکرده پاشلیسه قرووده سفردر بر کسنه سنجق و علم
کورسه هدایت بوله عصمتدک قوتیله شهرلره حنبله ذکر اولنه بر خاتون
کیشی کوردی که اوچ سنجاق دکن ایچنده دکن اتشلر ابن سیرینه
قصه ایتدی ابن سیرین ایدر اشرافدن اوچ کیشیه بکاجله وارسن
اما اوچ حتی قتل اولنه مم ایله واقع اولدی بر کسنه کوردی که آتر
بمش نیشا طبله حرکت ایدر تورلک فی بکند بو کیشی بر ایش اوزرنه
عالی اوله اما فتنه احداث ایلیه یاخود حربا ایچنده مال الینمرکه
طبل آوازن اشتمک خبر نشردر اگر کورسه طبل ملک یرتلتی
بو کیشینک صاحب خبری فوت اوله صنج آوازی اصحاب رشیلادر رجاله

بر کیشی کورسه که قبوسنده صنج چالنور عظم ولایة ویله بولدی
اولو خادم منده اگر عزتدن الورسه هر صورتی کریه اوله ضرردر
المنجنیق والقذافه ایکسنده دخی حیله یعقدر اگر دشمن حصارینه
منجنیق اتسه کلامدر اگر کورن سلطان اولسه اول حصاره کتاب
ارسال ایده بعضی حکما ایدر سلاح که دشمنه آنکله مقابله اولنور
حرب ریاسته و غلبه‌یه تعلق طوتر منجنیق غمدر کورسه که سلطان
بر کیشی تماشیله اتار اول کیشیه ایلچی کوندره ایچنده عورت اوله حمام
ایتدکورسه که بر برجه یتعدن طاش اتر ملک الینه کیره اما ظلم ایده
طاشلر کورمک طلاغ استیندر و طاغ التینه قیق کورکلو آدملر دور
دینک قال الله تعالی فهی کالحجارة او اشد قسوة اگر عورتلر طاش
اتر کورسه سحر ایدر که یاخود عورتدر یا قرنداشدر یا اوغلیدر یا
سعددر یا بو که علالی ایچنده اوله آنر ق تبعغی دعکلد بر کسنه عورتنه
یایه وورسه عورت حجی اتسه قیزی طوغه اگر اتسه اوغلی طوغه اگر
یایی سر ... جکسه سزدن بیرنجك كله اگر ذخیله ...
کله اگر جکسه یایی صنسه اوغلی دنیا قرنداشی و یا عورت فوت اوله

اگر کیشی اوزلسه عورتنه طلاق ویره یا منصبندن معزول اوله اگر
یایی چکسه اوق اتسه صاتی آوازله یایی صونتا اتسه ولایت الینه
کیره امینا قدا اوله اگر یایی ذخیله کیشلسه صاتیر یسه زحمت
جکه تلجیرسه زیان ایده اوغلی کندویه عاق اوله عورت وارسه
نجاب کورسه که اوق اتدی نشانه وارمدی ایلچی کوندرن حاجتی قضا
اولمیه اگر نشانه وورسه حاجت قضا اولنه اگر اوق اتسه بر کیشینک
کوکسنه طوقنسه بر ایلچی بحجت ایده ایلچی کوندرده اول قتنه ایلچی معزز
اوله بعضی معبرلر ایدر نشان اوزره اوغلی طوغمقدر اگر عورتلر
کورسه که بلکنده اوق باشی آشنه دونمش انلری محتاللر عورتلر
کتورتاک قوم عیسی ایدر بر کیشی الینده اوق کورسه ولایته یتشه
جانانب ایدر بر کسنه الینده اوق کورسه خبر ساز ایده بر کیشی
الینده کوندی که اوق ترتیب ایدر بیکان دغنده معبره قصه ایتدی
معبر ایدر عماز مش سن واقعا ایلیدی بر کیشی کوردی که ناموک
دنعلی سلطانه یتسنه حبسه ایدر بلک جار بنده منجه عود تکر
لیحانیله مصالحه اوله کرمنک سونگی سلطاننده اگر یکجه

کندوسی مغلوب اوله عکسنجه اوله کندوسی غالب اوله اکر اوصلایله
جنک ایلسه غلبه ایتسه بنفسها لعریا پادشاهه غالب اوله سلطانله
طعام یسه خیردر شرف در قال الله تعالی ربنا انزل علینا مائدة
من السماء اکر کورسه که سلطان بر شهره ویا بر محلیه کلمش
اکر اول شهرک یا محله نک شهرته و حلیه علیه ایوه خیردر
و برکات در ولا فسنده در قال الله تعالی ان الملوک اذا دخلوا
قریة افسدوها الآیه کورسه که پادشاه قپوسنه واره مظفر
اوله اکر کورسه که سلطانک اعضاسندن بر عضوی بوللش اولمش
اول عضونیه تعلقیسه سلطانک اول نسنسی عظیم اوله واکر
سلطانک بر نسنسن اکسک کورسه اول دخی انه تعلقیسه
اکسک اوله اکر سلطانک باشن بیوک کورسه قوتلو اوله
بوینی یوغن کورسه مظفر اوله یوزین بیوک کورسه مملکتی
واسع اوله باشن قوچ باشی کبی کورسه کرم اوله ایشاشی کبی
کورسه سفینه اوله الن اوزون کورسه قوتلو وکریم اوله باقی اعضا
دخی بونکا کوره قیاس اولنه اکر کورسه که سلطان ایکی تناوله اجر

نعمت بوله اکر کورسه که بر مملکتی اسیر ایتمش فتح ویا ایله قال الله
تعالی وتأسرون فریقا واورثکم ارضهم ودیارهم واموالهم اکر کورسه
که سلطان عدل ایتمش بر بنه بر وجهه پادشاه اولمش پادشاهلق
زیاده اوله اکر بر بیکت کتی بکلر اولسه مملکتنه باغی کبی تاجردن
ایلکده اکر سلطانک قوتی کیمش کورسه کناهندن خلاص اوله اکر سلطان
بنکدن لباس کیمش کورسه سلطان متواضع اوله زاهد اوله
سلطنتی متدلوله دخی نیلری قلیل اوله اکر صوفی کبی کورسه عدل و
انصافی وکرمی زیاده اوله اکر حریر کیسه مملکتنده ظلم زیاده اوله اکر
عمامه سن باشندن چیقرمش یاخود قوشاغن چوزسه ریاستدن
وریاستندن شرف وکمال اوله اکر کیسه عکسنجه اوله حر جین
بوما ییکندا الله امرین طوتجی ایشدر کورمک جرین الولیه [illegible]
از منقلو واز قلد قارن لسندری کورمک غازی ومجاهددر
قبوجیلر کورمک سلطانه منسوب آدملردر بر کیشی موری آوازین
ایشتسه بر واقعه دوغر قال الله تعالی فاذا نفخ فی الصور
سلطانک ایتیجری کورمک مثلا بکلر بر کیشی کورسه که پادشاهک

التعلیه کعبدار ایتیه
اکر سلطان آقی

درتن بر پادشاه اکا بر شهر ویره قوم عیسی ایدن کندوسی کورسه
مبیضه فوتا اوله چرخ باشلری دیار آدملر کورسه مختار
کیشیله مصاحب اوله جلاد کورمک [illegible] بر آدمدر حاجبلر
کورمک بشارتدر خیردر حاجب کورمک رجل عظیم در سوللک
نکرچک اکا ملازمت ایدر الحاجب فی الدیوان صاحب عنایتدر
محاسبه مثلا اولدر عذاب ایدر الخدیم خادملر کورمک بلایکدر
اکر اوغلو خادم کورسه که انده طبق طوتمش قوتمش اکر اوغلانده
حسنه وارسه حسنلی اولور اوله ساربان کورسه رجل خادم
منیتا موردر سایس کورسه رجل متبحردر زندانجی کورسه کفن
صوبجیلر نایب کورسه خوفدر وغصه در مخاکم شرتی
تعبیر اولنور چونکه بکلری مرد دانادر اولکی بر کمسنه که اکا اعتماد
ایدن ملالک اولور مالده ترکاری رجل صاحب الامور اتک
رجل قتال در اکر بکت کتبیسه تجیبه صاحب کرم در یاخود
کاتبین در یاخود صاحب عذاب در صاحب فتنه کورسه
شغیب ناشر در خلقی اضلال ایدر علم پادشاهی حیفظ ایدن تعبیر

خوشغی تقیبدر بنج جب بر کمسنه که دنیایه مشغول در
بر کمسنه اصحابلری ابنتر بولد وغصلرین کیدرد [illegible] بر کمسنه
که مسلمانلری بدعته مرتکب ایلر امیر بر کمسنه که باطله
معاونت اولور بر کیشی امیر عوان کورسه آتی طوتلر بشارتدر
غمدن خلاص اولمقدر اکر اوطوتلر کسه مؤمن در وغصه در العسس
تعاقب صلوات ابهردیق فضیحت ایدن کمسنه در کورسه که محرعسن
اریک دوشمش یتشدی بکا تعزیزلری اول کیشی نماز قلمش اوله
اتا تایب اوله بنه نمان مشغول اوله الغماز رجل حسودر انقیاد
رجل بقر یقدر القائد بر کمسنه که هجوم ایدر حربا جندی امر
بر کیشی کورسه که عسکر قاید اولمش خیردر بونکا تربیته اکر اهل
اولسه مؤثر دولت اید قتل کورسه آنلر اوله بر کیشی کورسه کندی
قاضی اولمش مسلمانلر عدل اید تاجر ایسه فایده ایده اهل سوق
کورسه ترازو عدل ایده اکر قاضی بر ایکی کورسه فتح اوله اکر حکم
کورسه خصیم دوشمه خصومت ایده اکر حسنه کورسه صحت
بوله اکر حسنه کورسه که کندی علیهنده حکم واقع اولور وقت اوله

اوغلی لوعنه منارهٔ مسجد رجلی عالم دركه خلق ارشاد ايدر كورسه
كه منارهدن بر قوينه دوشدی بر سليطه عورت آله منارهيله
عالم فوت اوله بر مقتدی كيشی كوندی كه بر آغاجدن منارهيه
چقدقدن اوپر معتبره قصه ايتدی شعبتا ايدر ولايت الوكا كيرو
بر قاج كوندن صكره اوزدوشمكدن بلخ ولايتنه پادشاه اولدی
بر كيشی كوندی كه غزايه غازی قوت ودولت وظفر بوله قال الله
تعالى وفضل الله المجاهدين اگر كورسه كه كافرله مقاتله ايلك
مسلم مجتهددر اهل وعيالن رعايت ايدر قال عليه السلام الكاد
علی عياله كالمجاهد في سبيل الله تعالى كورسه كه في سبيل الله قتل
اولنمش فرح اوله قال الله تعالى ولا تحسبن الذين قتلوا في سبيل
الله امواتا بل احياء غزاده دشمندن يوزين دوندرسه دين الجنه
فساد ايليه قال الله تعالى فهل عسيتم ان توليتم اگر يغما ايدر كورسه
غنيمت مال اليسه كيره مجوسی توجه كورسه دشمندر اتا ملاك
قصد ايتمن يهودی توجه كورسه دشمندر ملاك قصد ايدر بر
كيشی كورسه يهودی ويا مجوسی اولمش اسلام دين ترك ايتمش

اوله كبيره كناهه ارتكاب ايتمكيله توبه ايتسون كورسه كه اوده ويا
صنمه ويا اغاجه سجده ايدر باطل ايشه يقين اولمش اوله قال الله
تعالى اتعبدون من دون الله ما لا ينفعكم كافرلر كورخانين كورسه
اجنبه سعی ولدوغريت حلال ذر واكر سعی اولمسه بزيز منكسنك
مقبلنا اكا اعتقاد ايتسدر بيلنده زنار كورسه اهل تقويدن اوله
دين يتعزين ايدر آق طون اسنته زنار قوشنسه صالح اوغلی عزيز
كورسه كه زنار اورلمش اوغلی فوت اوله زنار تاويلنده فتنه كيدر
محققان معتبرلردن بعضی يهودی كورمنك معنی دردر ديله بركيشی
كندوی يهودیلر كليساسنده كورسه ياخود اويی كليسا كورسه
دينه وقلبه يهودیلر كبی اوله فتوی اصحاب بدعت دينكی اوله
اوين نصاری كليساسن كورسه عمان اولدرجی بو وجهله در بركيشی
كندوی نصرانی كورسه دين اجنده نصاری فعلن اشليه توبه
ايتسون بعضيلر ايدر كندوی يهودی كورمك عشق لری ميراثن
يبه نصرانی كورمك مالی ميراثن يبه بر كيشی كورسه كه
اياغی اوزرينه زنار قوشنمش اوغل طوغه يا دشلعلمه لايقسه

سلطان اوله بر كيشی كوندی كه كندويه نصاری تشبيه ايتمك اتا
اوردينه آق قفتانلر وانده بر نظار لغه ادغريه اتا خلاص اوله ناموس
بر كذاب ومنافق كمسندن خبر كلمز كورسه كه ضرب ناقوس
ايدر بر باطل خبر شهرت ويره يالكز يمن ايده بر كيشی كوندی كه
جانی اولمش فوت اوله ياخود قيمه زايل اوله مسلملر ايدر بركيشی
كندوی راهب كورسه بدعت اشليه بر كيشی كورسه كه توريت
انجيل اوقودی اول كيشی بر مذهب اوله اگر كورسه متحير اولمش نر
دين بيلورغنه قبلتين بلور امر دينه متحير اوله اگر طالب علمسه
تحصيل علم عسير اوله اگر پادشاه سه فتح بلاده عسرتله كلو
غنی ويا مرغ در كه صاحب قطعا صحت بولمز دخی منفعت
ايلمز بعضی معتبرلر ايدر كفر ظلم در وعدودر كثرت كفار غصه
چوق ايلمقدر بر كيشی كورسه كه دين قصد ايلمش يلان شهادت
ايده اگر كورسه كه دار اسلامدن دار حربه قاچدی كافر اوله دار
حربه لاحق اوله مسلملر ايدر صنم اتاندر صورت كوزل بيقی
چتركن قوم عيسی ايدر صنم كوربه سفر بعيد ايليه ابوق وتمايل

كورمك اولاده دلالت ايدر اوپمك ابورسی اولدر كه جواهردن و
آلتون وكمشدن اوله يا امری اولدركه مؤمن اوله ويا ديواره
ياذلد اون النحی نصب فی ترتيب السلطان وخواصه
سلطانی ايتما ايله كورمك غايت ايودر غضبيله كورمك بر مرغه
سلطان عبوس الوخيه كورسه ايدت سوز تمار قلمش اوله كورسه
كه خليفه اولمش عزت بوله اگر اهلسه والا فتنه دوشه علمايه
واهل تقوايه ايودر بعضی حكما ايدر كورسه كه بك اولدی فوت اوله
ياخود اوزبا لری ملاك اوله قتل ايدرسه آزاد اوله اگر بشريف
ومفسد كورسه محبوس اوله بعضيلر ايدر كيشی آشكاره
اولمقدر اگر عورت كورسه كه پادشاه اولمش يا قاضی اولمش فوت
اوله اگر عيد آدم كورسه پادشاه اولمش اول مرتبه لايق دكلسه
فوت اوله اگر كورسه كه خليفه ايله حكمت كلامن ايدر حاجات
قبول اوله سلطان تختنه مرتبه يتشه اهل حكم اوله قال الله
تعالى فلما كلمه قال انك اليوم لدينا مكين امين محبوس خلاص
اوله اگر سلطان كورسه كه بر آخر كمسنيله مقاتله ايلر اما

كعبه ديوارى يقلسه خليفه فوت اوله اگر كعبه خدمتنده اولسه
خليفه خدمتنده اوله كعبه‌دن بونده اوغرلسه محرمنه جماع ايده
كعبه‌يى كندوبى صونالجه كورسه ايمانيله فوت اوله اگر كورسه كعبه
كندونك اوى اولمش سلطان اوله بر كيشى كوردى كه كعبه اوكنده
نماز قلوردى ابن سيرينه قصه ايتدى ابن سيرين ايتدى القوددن
قوتدق مسلمان اولور بر كيشى حج وقتنده حج ايتسه ديرى ايو اوله بعده
اداى دين شانندنسه اورينه وار تاجرسه فايده ايده مريضسه
صالح اوله اگر كورسه كه كعبه‌يه بونى بغوب طواف ايدر محرمنه
جماع ايده اگر كورسه كه تلبيه ايدر دشمنه مظفر اوله اگر حرمه
ايچندسه خوف سهمندن تلبيه ايتمك مغلوب اولمقدر اگر كورسه
كه حج ايتدى ويش اولمش اما حج ايتمز كفارت اتيهم اوله اما في
صالحسه ويرسه اگر كورسه كه عمره نيت ايتمش ومكه‌ده مجاور
اولمش عمرى اوزون اوله اگر كورسه كه حجر الاسودى اوپر حجاز سلطانى
تابع اوله اگر كورسه كه بر قلعه الديه دينا اينجه بخصوص ذكر
الخلاف ايتمادن ابن سيرين رحمه الله قطعه ايتدى اگر صحيح

اسودى مصافحه ايتسه حج ايده ابن سيرينه بر كيشى كلدى ايتدى كه
حجر الاسودى خلق ياو قلشلر اتابن بولم ابن سيرين ايتدى فرخ
اول كه حقا شو سيمنى سن كورسه كه آب زمزم ايچر خيره وبركا نه
ايچسه كورسه كه مقام ابراهيمى نكن قلور اداب شرع بيته الغمر اگر
كورسه كه مومنه نماز قلور وخطبه اوقر اما ائولك اهلى دگلدر
بعد نديا كندونك دگلدر كندو آديه عزينى لعن كيمسه آنى كبر
اگر اتى باشندن بوكا اهل كيم قارسه آنوكدر ولا نقضى بلدوديادى
تنها كند اگر كورسه كه مسلماندر خطبه اوقر صامت اولب
خطبه استماع ايدر اول بر كيشى عزيز مقتدى اوله منبر اوزرنده
دين خطبه اوقسه دنيا بوده جمله دراگر كورسه كه منبردن
منع اولنب ايندى سلطنتى ودولتى كدوشه ياخود فوت اوله
بر كيشى جمعه‌ده صادقر يعنى ابه منكر ايدر كوردم كه منبر
اوزرنده خطبه اوقور جمعه ايده صناعتك بيك بركيمى ايده
حاكم جمعه اياه سى سلطانه عزيز ايله صلبه اولنا بن هم
ايله ذلك ومع الهلى اگر كورسه كه قربان ايلر شول نسنه قربان

اولنمه صالحدر قولسه آزاد اوله اسيرسه خلاص بوله مريضسه
شفا بوله مديونسه اداء دين ايده فقيرسه غنى اوله مغمومسه
فرح اوله عورت حامله اوغل طوغره اگر قربان ايتن اولشدرسه
خوفدن خلاص اوله اگر كورسه كه قربانى سنت اوزره ايلمز غضب
الله واقع اوله اگر كورسه كه ختنه اولمش حسبة لله قربان ايلر
خيره دلالت ايده دنيادن آخرته ايمانيله كيده جمعه كونن كورن
اسو جمع اوله عبر اولن نسل بيز اوله كورسه كه جمعه نمازن
حفظ ايدر عزت اوله اگر كورسه كه مسافره اقتدا ايتمش منكره
نمازن تمام ايدر حيره دنيز تربيته قال الله تعالى فاذا قضيت
الصلوة فانتشروا في الارض وابتغوا من فضل الله بر كمسه اهل
بيت رسول الله صلى الله عليه وسلم عاشورا كونى كورسه
مصيبته دلالت ايدر اهل بيتك اعداسن كورسه ايودر عكسنجه
تعبير اولنور مجلس ذكر ووعظ كورسه واعظ عالم كيشى اولسه
مسلمانلر كناهندن توبه ايدر تاجرسه زيان كورسه اگر عوث
كورن اهل ذكر دگلسه جنته اوله ياخود بر سوز ديكله كه

خلق انكله متحلك ايدر سحر اوله عالم وصالح حكيم كمسنه‌لر
كورسه كه بر يره جمع اولمش اول ولايت معمور اوله قحطسه لجوز
اوله سلطان عدل ايليه بر كيشى كورسه قرآن اوقر خندله اگر كورن
كيشى اهليسه اول كمسنه‌نك ايشى آجله اول معذار كه قرآن تجويد العتد
كورنلى سوله اوقيه بيت المقدسده نماز قلسه ميراث اليه اگر
كورسه كه بيت المقدسده چراغ ياقمش اول كيشينك اوزرنده نذر
اوله وفا ايتسون مسجد رجال عالمدر مسجدلك قبولى قوملردر
واما بعد بر كيشى كورسه كه مسجد يا بنا ايدر ياخود اوى مسجد اولمش
يا مسجد عمارت ايدر خلق نيتنده جمع اوله نامه الفت ويره ياخود
كندو عائله بر كمسنه تزويج ايده قال الله تعالى انما يعمر مساجد
الله من آمن بالله اگر كورسه كه مسجد يقلمش بر عالم كيشى فوت
اوله بر جماعتيله مسجده گرسه جماعت بوله كيشيون بر يره دكلسه
عورت آلبويرلر محراب رجل عالمدر وامامدر كورسه كه محرابده
نماز قلور اوغلى طوغه اگر كورسه كه محرابه غير مقتده نماز قلوره
ولايته اهليسه ولايت اليه اگر تاجرسه فايده ايده حقيسه

انكار ایلدن اوقسه كافرلر غزا ایده اذا جاء اوقسه اعدایه غالب
اوله ابن سیرینه بر كشی كلدی ایدر اذا جاء سورهسن اوقرم ابن سیرین
ایدر وصیت ایله كه اجلك یقین كلدی تبت اوقسه بر منافق بولشیم
هلاكته اتا الله تعالی منافق هلاك ایده اخلاص اوقسه توحید
نصیب اوله حسین بن علی رضی الله عنهما كوردی كه سوره اخلاص
ایكی كوزلری اراسنده یازلمش سعید بن مسیبه رسول كوندردی انكا
قصه ایتدی سعد ایدر یقین زمانده فوت اوله مراد ایله واقع اولدی
فلق اوقسه انس شرندن خلاص اوله سوره برب الناس اوقسه سحردن
وشیطاندن خلاص اوله بر كشی قرآن آوازن اشتسه عاقبت محمود
اوله فتنهدن قورتله قال الله تعالی فاذا قرأت القرآن جعلنا
بینك وبین الذین لا یؤمنون بالآخرة حجابا مستورا مصحف
میراثدن [illegible] ومال حلالدن بر كشی كوردی كه
مصحف صتون الدی خیرلر حاصل اوله بر كشی كوردی كه مصحف
ینندی دین الجحن فساد اوله بر كشی كوردی كه مصحفی السیله
اول كشیدن علین نزع ایلدی نعوذ بالله بو زمانی تاجیلدی كیهم

حلال متبله علم اوزنده لا كتاوتلن عالمیسه دعا دوشنی دیندن
اكر دوشنده دعا اتسه اوغلی طوغه قال الله تعالی اذ نادی ربه
نداء خفیا بر كشی تنكری لقبده دعا ایتدی غصهدن قورتله قال الله
تعالی وذا النون اذ ذهب مغاضبا بر كشی كوردی كه الله تعالی
جوق جوق ذكر ایدر الله تعالی اول كشیه نصرت ایده قال الله
تعالی واذكروا الله ذكرا كثیرا واستغفروا بر كشی كورسه كه الله تعالییه
استغفار ایدر اوغلی وقیزی ورزقی جوق اوله قال الله تعالی واستغفروا
ربكم انه كان غفارا بر كشی كوردی كه تسبیح اوقور عقلویسه فرح
اوله مریض ومحبوسه خلاص اوله بر كشی لا اله الا الله دیسه
فوت اوله كلمه شهادتله اولنه ایمان ثابت اوله عقلویسه فرح
اوله قال الله تعالی لا اله الا انت سبحانك انی كنت من الظالمین
بر كشی كورسه الله اكبر دیر دشمنلرینه مظفر اوله بر كشی كورسه
كه الله تعالییه حمد ایدر هدایته یتشه ومیراث مالی الینه كیره قال
الله تعالی الحمد لله الذی صدقنا وعده واورثنا الارض حمد ایدر
فتحنی معتبر لایدر الحمد لله دیسه ایكی اوغلی طوغر قال الله تعالی

الحمد لله الذی وهب لی علی الكبر اسمعیل واسحق اكر كورسه كه
الله تعالییه شكر ایدر غصهدن قورتله ماله ونعمته یتشه بر كشی
كورسه كه صائم شهر رمضاندر اول كشی مستند بو نعمیه ابسه اكا
ایو حسنیه شفا بوله اكر كورسه كه رمضان كوننده اوغلی قصدله
اوروج یمش بر كشی قتل ایده عمدا بته كیم بر كشی قتلا یمش عمدا رمضان
عمدا اوروج یبه اكر كورسه ایكی ای اوروج طوتمش كفارتدن ویا
قضادن حسنه اوله قال الله تعالی من كان منكم مریضا او
علی سفر فعدة من ایام اخر ودخی اول كشی توبه ایده كما قال الله تعالی
فصیام شهرین متتابعین توبة من الله اكر كورسه كه صوم رمضانی
عمدا ترك ایتدی شرایع ایله مندن نسنه ترك ایده اكر كورسه كه افطار
صوم ایلدی سفره ایده قال الله تعالی فمن كان منكم مریضا
او علی سفر فعدة من ایام اخر اكر بر كشی كورسه كه كندیی
صوم ایلد اما بلسه كه صوم [illegible]
كشی ایمان مالی [illegible] حفظ ایده یا خود اقا دین ایده اكر
تطوع صوم اتسه جسمی صحیح اوله اول یل مرض واقع اولمیه قال

علیه السلام صوموا تصحوا بر كشی بدنی صحیح اولمقدن صوم ایدر
شرردن خلاص اوله قال علیه السلام الصوم جنة یعنی اوروج
بلا دفع ایدر كورسه كه صائم الدهر اول كشی حج ایده وقت
كناهدن محفوظ اوله بر كشی كورسه كه یوم عید اولمش
وفرحدر و بورجندن خلاص اولمقدر بر كشی كورسه كه فطره
ویرر بو یل محنتدن امین اوله قال الله تعالی قد
افلح من تزكی بر كشی كورسه كه زكات ویرر اكر غنیسه زیاده
ماله ونعمته یتشه [illegible] بر كشی كورسه كه
كندودن سؤال ایلدی سائله [illegible] اول كشی عالم اوله علمه
علم اوكرده اكر سلطانسه ولایت الینه كیره اكر تاجرسه
فاید ایده اكر مسكینه طعام ویرسه خائف اوله اكر كافرسه
طعام ویرسه دشمنی قوتلندره كورسه كه عمره اولمش فرح اوله
جنت اهلیندن اوله [illegible] عمره ایلسه اهلینه اوله ویا ملك
رحم ایده كعبه كورسه خلافته وولایته یتشه كعبهده نماز قلسه
اسلامه باش اوله كعبه كرسه خلیفه كبی اعدادن امین اوله

194.b

اوقیه معتجبه اوله عند الناس الکهف اوقیه عمری اوزون اوله مریم
اوقیه انبیا ایله قرصه اوقیه اعادیلک بحریعنا طه اوله انبیا
اوقیه انبیالوز لکن وبله حج اوقیه حجه اوله مؤمنین اوقیه
مؤمنلر ایله قرنه نور اوقیه قبری منور اوله فرقان اوقیه معتجبله
باطلی فرق ایلیه شعرا اوقیه الله تعالی بتماعن شعلیه نمل اوقیه
نملک ایلیه کوره قصص اوقیه معزته ایله کوره برکتی عنکبوت
الجمل اوقیه تدروت حزینلر عنت بر حزینه فتح اوله حلال روم اوله
سنه بیوت اوقیه فوت اولیه الله تعالی لقمان اوله رضا اوقیه
برشنوح ایله امل برلک ملکتیه سجده اوقیه جنتلیلک حلوی
تسلیم ایله الله تعالی قبضه [illegible] اوله احزاب اوقیه امل
[illegible] اوله سبا اوقیه دنیای نیلوه آیه اله الملائکه سکن
[illegible] ملائکه اوقیه ملائکه آنی کیمین استقبال ایلنلک یس
اوقیه محمد رسول الله [illegible] صافات
اوقیه [illegible] اوله ص اوقیه [illegible] الزمر
اوقیه [illegible] مؤمن اوقیه

195.a

خیملنا ایلیه سجده اوقیه مرشد اوله نعمه قوم مباته دعوت
ایله حمعسق اوقیه عمری وقدر اوله زخرف اوقیه صادق الامل
اوله دخان اوقیه حاکم طالب ایعنت غنی اوله جاثیه اوقیه
غافلاری اوله احقاف اوقیه الله تعالی لک عظلرن فکر ایله
کتی کورسه قرآن اوقیه ملک الموت آنی روحن آسان ایلیه محمد
ایله محمد اوقیه محمد علیه السلام علی دینن حشر اوله فتح
اوقیه فتحا ایله حجرات اوقیه قریعانلرینه ملاقات ایله ق
اوقیه انبیا امل هیبت اوله والذاریات اوقیه نبات ارض اکا
نصیب اوله والطور اوقیه بیت المعمور مجاوری اوله والنجم اوقیه
کوکلی اوقل اوله قمر اوقیه [illegible] خلاص اوله الرحمن اوقیه رحمته
یتقه واقعه اوقیه [illegible] سلیم اوله حدید اوقیه [illegible]
اوله مجادله اوقیه اهل [illegible] حشر اوقیه
[illegible] اوله ممتحنه اوقیه [illegible] اوله صف اوقیه
[illegible] جمعه اوقیه [illegible] منافقین اوقیه
[illegible] تغابن اوقیه [illegible] طلاق

195.b

اوقیه عورتیه طلاق ویره اما مهرینی بهی اوله تحریم اوقیه محارم
اجتناب ایده الملک اوقیه چوق نسنه مالک اوله ن اوقیه
بلاغت ایتی اوله آل محمد معاون اوله الحاقه اوقیه الله تعالیه
یقین اوله سال سائل اوقیه ایمانی تتمله اکا یقین اوله نوح اوقیه
اعدایه مظفر اوله قل اوحی اوقیه جن اکا مسخر اوله مزمل اوقیه
المزمل اوقیه کیجه کوندز اوقیه مدثر اوقیه کوندز صوم ایده
قیامه اوقیه یمین کاذبدن احتراز ایده هل اتی اوقیه نامه دعا
اوله والمرسلات اوقیه الله تعالای توحید ایلنلردن اوله عم
اوقیه ثواب [illegible] والنازعات اوقیه کوکلندن [illegible] عبس
اوقیه زکوة وصدقه ویره اذا الشمس کورت اوقیه مشرق [illegible]
سفر ایده چوق [illegible] اذا السماء انفطرت اوقیه سلطانه مصاحب
اوله مطففین اوقیه میزانده عدل واقع اوله اذا السماء انشقت
اوقیه اولادی چوق اوله البروج اوقیه [illegible] الطارق
اوقیه امل تنبیه اوله سبح اوقیه حاجت صاحبی اوله الغاشیه
اوقیه [illegible] مصون اوله والفجر اوقیه [illegible] اوله البلد

196.a

اوقیه شملنه رحق زیاده اوله والشمس اوقیه برکت ومنصور اوله
واللیل اوقیه کیجه لده طاعت ایده والضحی اوقیه مسکینلره رحمت
ایده حسن بن علی رضی الله عنهما کوردی که والضحی سورسی النه
یلدلشن ابن مسیبه قصه ایتدی ابن مسیب ایدر که وصیت ایتکه
بنم کفندن [illegible] آخرته نقل ایدرسن الم نشرح اوقیه صدری
اسلام [illegible] اوله والتین اوقیه انبیا دریلکی میسر اوله اقرأ اوقیه
کتابت وخشوع حاصل اوله القدر اوقیه عمری اوزون اوله لم یکن
اوقیه کافرلردن [illegible] اوله اذا زلزلت اوقیه کافرلر
مسلمانلر ذلیل اوله والعادیات اوقیه غزا ایدن [illegible]
بکلیه القارعه اوقیه زاهد اوله الهیکم اوقیه ما له [illegible]
لهوی ترک ایده والعصر اوقیه [illegible] چوق اوله ویل لکل
اوقیه سلیم الصدر اوله [illegible] الفیل اوقیه عسکر
[illegible] الایلاف اوقیه خلق [illegible] ارأیت
اوقیه [illegible] انا اعطیناک [illegible] غالب
اوله الکوثر اوقیه دوستلری چوق اوله دشمنلری مغلوب اوله

غفور رحیم یوق در عمل الله قتنده مقبول اولمیه اگر اولی اپتنه نماز
قلورسه خسته اوله و اگر نماز قلسه مسجددن چقسه خیر و برکاته
ایریشه قال الله تعالى فاذا قضیتم الصلوة فانتشروا الآیه اگر آت
یا بر حیوانه بنوب نماز قلورسه خوف دوشه و قتال واقع اوله لقوله
الله تعالى فان خفتم فرجالا او رکبانا اگر گورسه صلوة فریضه ایکی رکعت
قلور سفر واقع اوله اگر نماز قلورکن بال بیته صایبکن عورت جماع
ایده اگر گورسه که نماز فوت اولدی قیلجق بر یولی بولمیه تمارلغه و زحمته
دوشه اگر گورسه که نماز قصدیله ترک ایتمش لکن قضا ایتمک نیتی وار
بولکی تخفیف شریعت ایتمش اوله امید درکه بونه توبه ایده صالح
بوله اگر گورسه که سنت قلور رسول الله سنتنه یاپشه قال الله تعالى
لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة اگر گورسه تطوع نمازین قلور
اجرت عالمین اتمیه اگر گورسه که سجده ایدر گناهنه توبه ایده
حاجت قبول اوله مخاطره دن قورتله عمری اوزون اوله اگر الله‌دن
غیری کیمسه‌یه سجده ایتسه یا یوزی اوستنه دوشسه صنمه سجده او
اول کشی ذلیل اوله تاجر ایسه زیان ایده حربده اولسه منهزم

قضا اولمیه اگر گورسه که نماز ایچون طورر اما رکوع اتمز زکاتن قدر
اگر نسنه ادا ایتسه الله قتنده حاجتی قبول اوله غصه‌دن قورتله
اگر نمازن تمام ایتسه سلام ویرسه جمیع غصه‌دن قورتله اگر صاغ یانه
صاغنه سلام ویرسه امور صالح اوله اگر صول یانه سلام ویرسه
بعض امور صالح اوله اگر مشرق طرفنه نماز قلسه نصاری فعلن
ایشلیه شایان اولان معاصیه ارتکاب ایده اگر مغرب
طرفنه نماز قلسه یهود فعلن ایشلیه منوال ایده ویلان سویلیه
اگر کعبه‌یه ارد دونسه نماز قلسه مجوس فعلن ایشلیه جمیع حرامی
حلال گوره اگر کعبه‌یه قرشو نماز قلسه دین مستقیم اوله اگر گورسه
که قبله بولمدی دین امرنده متحیر اوله اگر گورسه که قبله‌دن غیریه
نماز قلدی اما اوزرینه آق طون وار ایدی دینده صحیح قلدی اوروج شرین
ایده اگر گورسه خلقه امام اولمش شرایط صلوة بر لوهیجه اتمام
امام دگلسه علایقه ... اگر امامسه اگر نماز عدل
اتدیسه حکمنده عدل ایده و اگر نقصان ایدرسه حکمنده نقصان
اوله اگر شاکر گورسه قطاع الطریقه طوش اوله اگر جماعتیله

اوتورکن نماز قلسه جماعتیله حج ادا ایدوب قلسه بر عظیم دشمنیله
یا اوغریله مبتلا اوله بر کیشی گورسه که یاتوب یاتوب خلقه امامت
ایدر اوندن آق یتقان مار اتا قرآن اوقور و تکبیر ایلر اول کیشی فوت
اوله اگر گورسه که بر عورت خلقه امام مخالفت اوله دوشه
قرآن اوقوتی شرعنده سرور در بر کیشی گورسه که قرآن اوقور ظاهرا اول
کیشی حق اوزره مخاصمه ایده و امانت صاحبینه ویره امر معروف
و نهی منکر ایده بر کیشی گورسه که قرآنندن بر کیسنه آیتلر یا بلوق
اول آیتلرک معناسی بونه ایله واقع اوله وعیددن و وعدندن
و امردن و نهیدن اگر گورسه که عورت قرآن اوقور مصحفدن اول
خاتون عزت و شرف بوله دیعا ایله اوله بر کیشی گورسه که اللنده
مصحف یا کتاب وار ایدی اول مصحف و اول کتاب آچسه ایچنده
یازو بولمسه بو کیجیه بو نسنه ظاهر اوله که بو اول نسنه دگلیدر
گرچی ایان اولب قرآن اوقسه امل معاد اگر گورسه قرآنی بر کاغده
ویله اینده دنیایه یا کتابت ایده احزانین صکنا اگر گورسه که قرآن
ختم ایلیا الله تعالى قتنده عزیز اوله اگر گورسه که مصحفا عوزلر

تلبیه صلوة ایده اگر گورسه قرآن بوز سانتیمه یا صدفه کندو ایتدن
قرآن تفسیر ایده اگر گورسه که قرآن یره یا زارول کیشی زندیقدر قوم
معنی ایده دوشمن قرآن اوقوتی و نماز قلق حق تعالینک رضاسنه
دلالت ایدر مصلحت قضا اولنمغه دلالت ایدر فاتحه سورسن
اوقیسه خیر قبولینه آچله بقره اوقیسه احکام دینی جمع ایده
عمری اوزون اوله آل عمران اوقیسه خلقلر ایچنده مختار اوله نساء
اوقیسه قسمت اوله موارث قسمت ایده نساء لحرانجع ایده مایده
سورسن اوقیسه رزق یتشن الله کیم سلطاندن انعام اوقیسه طواری
چوق اوله اعراف اوقیسه دنیا عزیزنا اوله آیغی طوز بیناید بجه
انفال اوقیسه دشمننه غالب اوله توبه اوقیسه دنیادن آخرت تویله
کین یونس اوقیسه حجرانه یتیه هود اوقیسه بالعیز رزق المنه
کیرا یوسف اوقیسه مساناوله عزت نعمت الملوکدن ظلم کورمکدن
صکره رعد اوقیسه محافظ دعوات اوله ابراهیم اوقیسه الله قتنده
اوا بیندن عند اولیه حجر اوقیسه عندالله و الناس محبوب اوله نحل
اوقیسه آل محمد صلى الله علیه وسلم سوکلودن اوله بنی اسرائیل

مزنی اگفا بن جیقره بناشلق ایدی ابن سیرین دخی بو وجهله
تعبیر ایدر اوق یرده تبلند زیبوک یمده اعوذ الله دن بعض معتبرلر
ایدر یمده اولاد کفره دن برکشی تره ده دلبه انا الجن جویرسه
جاریه الوق طلب ایده المغه قادر اولمیه اکر یمده برکشی وله دخی
کتورسه الوکه ویرسه اول کشی قرین شکاوینه بعضی حکما ایدر
یمده خیر در اطبایه ودخی ثمل لکشیلره کیم آنلرکله عسل ایدرلر
واما غیر خلقه آز اولورسه ایودر وچوق اولورسه غصه در دهم
کرلو اشلر طلب اتمکله تعبیر اولنور برکشی کوردی که اللبن مالی
حق برمرتبیه واردی که دزلده ونکدی قولبعی دولدرن الیله الذی
تحملدی اول کشی بر دیاره نقل قیج ایتلیه اوتک فعلنه خلق عالم
مطلع اوله بعضی حکما ایدر در ملک معزته دلالت ایدر برکشی
کورسه که بودنلده وکر حاجتن الله تعالیه رفع ایده الله تعالی
حاجتن ادا وقضا ایده اوندر یحیی فضل فی رؤیة
الادیان فالعبادات والتعبدات برمشرک کورسه که مسلمان
اولنعجلیه نماز قلور اکر متکبرسه ایتدا ایده اکر دوش کورن

کسنه شهرسه فوت اوله برکشی کورسه که دوشنده اسلت دین
ویع ده دنیا بی آبروله برکشی کوردی که برکمسنیه ایمان عرض ایدر
اول کسنه الله تعالینی توحید ایدنا محمدی انکار ایدر بو کشی
بنبره برکسنه یه وعظ ایده اول قبول اتمیه کبایره مرتکب اوله حزن و
زنا کبی ختان برکشی کوردی که ختنلندی سنت رسول الله یرینه
کتوره برکشی کندی سنتسز کوردی دنیا ایچون دینن ترک ایده
برکشی کوردی که آخر کشییه سلام ویروز مسلم علیه سلام ویرنی
کسنددن فایده ایده واکر سلام ویره وقبول کسنه بو کشینک دشمنی
اولسه اوینیه ظفر بوله واکر سلام ویرسه برکشی سلامن آلسه
ایکیسی آنا بعده ملامت حاصل اوله برکشی کوردی که ملائکه
بوکا سلام ویرردی لیله عزت بوله برکشی کوردی که سلطان طوتبوب
سلق یریسه کتوره اقاربیه احسان ایده وضعه الموی جمیع ادیان
ایودر الله تعالینک اماننه اوله برکشی کوردی که غسل ایدر
الله تعالی کتینه حاجت قبول اوله هنا بتدن غسل اتسه
کنا هندن آریه اکر غسل اتسه طوینکینه حستیه شفا اوله

مذیونسه دینن قضا ایده محبوسیسه نجات بوله غملوسه فرح
اوله فقیرسه غنی اوله تاجره وسوقیه ایودر اکر زیان اتمش اولسه
ینه فایده ایده اکر معزولسه اکینه منصب کیره قال الله تعالی
هذا مغتسل بارد وشراب الآیه اکر غسل تمام ایلسه ایشی
دخی تمام اولیه الاذان برکشی کوردی که اذان اوقور برکته دنیا
حوزه ایکته واقامت ایدوب فریضه نماز قلورسه اول کشی حج وعمره
قیله قال الله تعالی واذن فی الناس بالحج برکشی کوردی که اذان
اوقیا انا مؤذن دکلدی اکر بو کشی ولایته اهلسه والی اولور بعده
صوته واکر ولایته اهل دکلسه ریاسته بیشه تاجرسه فایده
ایده اکر متوسطا دزرینه آذان اوقسه اولدیونک املوق صلحه
دعوت ایده اکر منبده اذان اوقسه بر احمق کسنه صلحه دعوت
ایده اول کسنه راضی اتمیه اکر کنمه اوزینه اذان اوقسه عبدینی
صلحه اوقیه اکر منارده اوقسه خلقی دینه دعوت ایده اکر قیوده
اذان اوقسه سفر بعید واقع اوله اکر قوتنی ظالم استنده اوقسه
قرنبی عورتنه خیانت ایده اکر کنعاوی استنمجنه اذان

اوقسه کندی فوت اوله واملی دخی فوت اوله اکر کعبه طاشنده اذان
اوقسه اظهار بدعت ایده بیا اصحابه ایدیه یا لخوره متعد اوله اکر بر
قوم ایچنده اذان اوقسه که نماز قلمزلر اول کشی ظالملر اراسنده واقع
اوله اکر اوغلانلر آتی آتی یانینه اذان اوقسه ایودر آتی آتی
کذبندن ومشقتندن خلاص اوله اکر قافله ایچنده اذان اوقسه اوغری
اول قافلیه زیان ایده اکر بیتده اذان اوقسه اوغرلیجاسوسی ظاهر
اوله اکر سوق اورده یا ارتی اورده اذان اوقسه ایتمه طوتم اکر عسکر
ایچنده اذان اوقسه جاسوس عیالکری اکر بنبار ارده اذان اوقسه
اولیانارده برکشی فوت اوله اکر کورسه منقلقه اذان اوقر الله
تعالی عقلیدن اول کشی محرومیم ایده مجنون اوله الاقامة سنت رسول
الله اقامت اتمکدر اکر کورسه که برافتیاز قامت کتوردی اول کشینن
بر الوایش آخله اکر قبو بی اولنده قامت کتورسلر کندی بخت
اوزرنه اوتورا اولسه فوت اوله اکر محبوس کورسه خلاص اوله
اکر کورسه صلوة مکتوبه ایچون وقتیه قامت اقر الله تعالی
وقتینه فرضن ادا ایتمش اوله اکر کورسه که اقودرکن نماز قلور اما

عمر دلالت ایدر اگر سرق اولسه ویرت اوله مجمعی معتبر لر ایدر اغزیدن
صوجقی کتیلك دکن خیردر اگر تاجریسه صادق القول اوله بزلکی
تالغی جنکن ایتلدی ایجنبر لر ایشن اگر تولغی جزکن بسه اونخلنلر
کله شود لت مال حلال دز برلکی کورسه که ایشمك ایستر اما بر بولمز
که ایشیه اولکی مالن معن ایدجك بز بولیه اگر کورسه که حبی اتبر
غسلویسه فرج اوله مدیونسه قضا دین ایده غنیسه ایشیدکی
مقدار مال ضایع اوله اگر کو کلکنه ایسه اوغلی دوغه عورت
یوغیسه عورت آله برکیی قان نولد اتیه ذکرین یقه یقه جقسه
مطلقه عورت اوله کندو معلوم اتدن جماع ایده یالخود ذات محرم
نکاحلفش اوله معلومی اولمیه اگر ذکرندن بجن جقسه عورتنه
لواطه ایتش اوله نعوذ بالله ذکرندن بول جقسه ولد حرام دوغه دکری
قوتمق جقسه یالخود غیر حیوان جقسه قان ولد جقسه ذیجنده حیوان
صورتندیسه ولد آنك صفتنده اوله تاویل اول محبه لودوزنده اوله
ذکرندن غلیظ قان کلسه دوشك ظالم اوله ابو بکر صدیق نقل
وارین نیرتن ایله عنتنه حایضکن یتن اوله المنی مال ...

نقل

اگر عورتنه منیدن درتسه طون جه یا التون واخود ایپرو اگر کورسه
که بوددستی جنی وارد ایلنمغی یسه کین اندنی مال درآسانلغیله
زیاده الور اوزی مال جدرکه بقاسی یوقدر برلکی کورسه که ذکرینله
صولجکیلنه الجماع اوله آن آدم حیض کورسه حرام جماع ایده عورتله
حیض کورسه کناه اشلمش اوله توبه ایتسون اگر حیضدن غسل اتسه
توبه ایده عورتلك کورسه که حیضدن کیتلمش اوغلی طوغرسه کیم
قصته ایلامیده ذکرنا ولنیدر عورتلك کورسه که مستحاضه لونمش
برکناه اشلیه ایزوق اول کناهدن خلاص بنیه بودوشی آدم کورسه
اولدخی کناه اشلیه بتیهوعیه کوردیکه بوکا حالت حیضده جماع
ایده معتبر ایدر شمر دن سورلن نته کیم توریت کتابنده کلمشدر
برکیی کوردی که عورتك منیسله کندوبی بویا اول عورتلك
مالندن انتفاع ایده اگر کورسه که عورتلك جنیدنهار وصو
جقدی اوغل طوغمخته اوله اگر انبر صوجقسه اوغلی طوغه
عمری قصیر اوله اگر تبر صوجقسه ایماوغل ناملو اول اوآزوکله قایم
اوله اگر ندارجقسه اوغلی ظالم اوله مسائل معتبر لری ایدر بر کیی ایاق

یولنه وارسه عصی کیدا وا گر دوش کورنك غنیسه زکوه ویره یعنی
معتبر لنایدر ایاق یولنه وارمق در قدر ظلم فاحشه اله کیره
اگر بجن بسه یا خود حفظ اتسه مال حلال الینه کیره وقتا لوبکه
برمز کلاکیله تغیر اولنود برلکی کورسه کیم تدبجن بیتحملی
بعنی مالن سعلغندن اتفاق ایده حکم ایجی کتسه جمیع مالن اتفا
اینه مرتسه که قرندن جیقه آدمهدن و حیواندن بجن جقسه ندن
مالله تغیر اولنور اگر آیق یولنه وارسه برتجك قضای حاجت
اتسه فرح اوله یا خود برجن ادا ایده اگر طورتنه یستحملسه عورتنه
غضب ایده یطی وعورتله معروف دینه اگر طورتنه یسحلسه دخی
دوشورسه بجس ایله الیه فلوری کیسه سن نهله اما حرام
اوله اگر کو کلکنه یستحملسه غضب ایده اگر کورسه که بر نسق
صیرغه نلدسن برالتکیله برفعل قبیح اشلیه مخالف شرع اوله
اول اشلدوکی فعله پشیمان دخی اولیه اگر یستحملسه دا حی
تلبر قدمه کرلسه مازکرلسه اوت حدث واقع اولسه مضرتلو
بلامندرتندر اگر کورسه حدث واقع اولسه بعضیلو اوله اگر

کورسه که بین الناس حدث واقع اولمق استرنا لوعضیه دوشه
تعلقات دخی عصلو اوله اگر برکیی بین الناس بینر قصد قیتلق
ضرمله اتدی اما قرقندی بوکیی غایتی فرح اوله اگر قصد احدث
واقع اولسه وقفته وصوت غایله مطاطرینسه بعرسوز
سیلیه وسوز ایش ایده اطراف عالمه خبریتسه اگر کورسه که
دبرندن بنطا ووش قرش جقدی کوزل قرزی طوغه اگر یا لو جقسه
جرکن قرزی طوغه اگر قورد وبت جقسه عیالندن مفارقت ایده
اگر قان جقسه نیه بولسه کناهدن قورتله اگر بولسه
الندن مال کیده یا خود مال الینه کیره یالخود اولادی اوله آت بوقی
مالدر برشریف لسندن بعنی حکما ایدر صغر بوقی خیردر آت بوقی
وسایر حیوانلر بوقی خیردر الجیله واما سایر ناسه غضدر
بوکیی بجن اتنه اتورسه بعنی اقربالرندن مال الینه کیره
مرده عورتلردر قال الله تعالی کانهن بیض مکنون مسئله
ایدر مرده اوغلدر مجاز ایدر آردن بر مرده یسه مال حلال دیه
اگر مرده کبوغن یسه ویا مرده دلسه آرق وصاروش جقرسه

بر نوع ملك اوننيه مسلط اولمقدن تزده كوجه ز درسه اوردسه
مسلط اوله اكر بر آدمك صورتن ايشتسه اول صورتك طبيعته
بحسنه كوره دولت وولايته يتشه بعقوب حكما ايدر بر كيشي
آدم آوازين ايشتسه بعض حيوانات منافع كيموبر دلالت ايدر
وحيوانلر هر بر سيلسه صادقدر قتوليجه لق نه طرفدنسه
اول كتيبه منزله يتشه تفصيلنا يكد بر حق دنكه واجب
الور مشهو مه شوم اولمنز تيه كه قادوم حديث لا نم الرزكلت
عصتكد تحصيل ايدر خنزر كما قال الله تعالى فضحكت فبشرناها
باسحق بر كيشي كورسه تبسم ايدر بغايت ايودنيا سيتدر
بركيشي ايشتسه كه امتا يدلعيا نحق ادرلعيا نحر وبا بشارت
ايسك ايشتمك كبي اوله تاويل اوكيسه ميتدن وقوبلردن
سخن ايشتسه ايشتدوكي اوله صيحه ايشتمك دولته كالات ادر
بر كيشي كندو باشنه جهزه سه لويي كبي بر كيشي صوتي بر عالم
صوتيدن يوقوقلدسه اول عالم في اعمكي حسندن منهي
ايلكيه عنطيط المحبوه عقلتدر بعمتين كوركيم ليسة الدبير

187a

بر كيشي مدلول دولغا تله كلمات اتسه ملك عظيمه يتشه بته
كيم سليمان عليه السلام ايلدد بر كيشي دوشنده بر آخره دشه
اكر فاسقيسه بونظر صالح كيشيله ايودر اكر فاسق كيشي صالحله
دانشسه توبه قيله اكر صالح كيشي فاسقيله دانشسه بر بدعت
انيليه بجوحكما ايدر اكر برحسته كورسه كه بر كتيبه مضاجنب
اولمش شفا بوله اكر كورسه كه كندودن افضل كيسنه مصاحب
اولمش امتا اول كيشه بتوكله مخاصمه ايدر بر حاله دلالت ايدر
كندوده تاملي يتشن بدا ايدر جهزموق ايودر اكر بدا بر وادي الله
اعظمدن اولسه ولايته يتيشه نته كيم قصه موسيده عليه السلام
كلور ونادينا من جانب الطور الايمن وقوله تعالى ونادينا
من شاطئ الوادي الايمن اكر مكان بعيدن جهز سالاله تعالى
عاصي اوله قال الله تعالى اولئك ينادون من مكان بعيد
اكر قوزي دوزخ وقيوتنا وغلق جهزسه دنخ واجونلقدك
آت كتيسه بر بهادر كسندن هيبت وشجاعت كوره اتك اعزه
دشمندن بر كلام ايشده قتي آعزسه بر متعصب كسندن

187.b

تعصب كوره بودعق وصعير آوازين ايشتسه تيه واقع اوله بونك
آوازسنري حج وجهاد وتجارت در طبعنه آواز مينهند
سلطان ظالمدن حتك آوازخزمتكار شناعت ايتمكدر فسار
آوازنعمدر كورمك دنيا دغردن يا برنسني اوغر لنمقدر سيك
آواز بر جاريه حسنادر اتا عجمي جاريه اوله قوردد اولق اوعزيزدن حقدن
دكي اولتي حسددر بر كذاب كسندن بركلنجكي وجال آواز بت
ايشتسه عورتلر آوازدر يا خود محبين ومساكين آوازدر كه ناز نعمدن
محتاجدر قطع ايتمش اوللر باروش آوازين ايشتمك بر مذنب طمع
كسندر اكر اول آوازه كبير كورسه بوكيشيه بر عار لاحق اوله
بوكا غلبه ايليه هر عشق آوازين ايشتسه بر عورتدكه قرآن اقيه
شريفه ومستوره اوله خصما آوازين ايشتسه بر واعظ متقيدن
نصيحت آله صنفدع آوازي بوكيشنك ايشمه بادشاه عاملي محل
ايده بجني مغنيليا ايدر كلام قبيح ايشده ايلدك آوازي بر دشمندن
قورقه لنا آخر لا امنه دشمنه ظفر بوله اكر كورسه كه ايلاني قاچيلك
لطفيله رتيا قلونيله بوكيشيه خير وسرور يتشه دشمندن

188.a

خلق تعجب ايده بر كيشي كورسه كه قوس حال بوبدر كه ارج دوشدر
وقوسندوسن كيشه بيرا اوزرنده بوتجي اوله حصن ادا لالت وبعضي اهل ابر
قاله آخرا اوله اكر طاس ابجنه قوسه كناهندن توبه ايليه كندو
عورتيه مال حرام ويره اكر قوسندوعي نسنه طعام وطيب نسته
طيب قيله توبه ايليه كسنة طيب ابتكدن اكر قوسندوعي نسنه
الجيه كرعله توبه ايليه مالنه ويا جنبه يتشدوكي سبيدن اولد
قوسندوعي نسنه بغير حق الده وعي تلمدر اكر قان قوسه قوت اوله
كناميله ومعصيتله قاله اكر سوعه قوسه مهتدا اوله اسلام ديندن
سوع بالله ايمان كتورسون اكر لؤلؤ بوده سه يا خود بال قوسه قرآن
يحيه صوابا اوزره قليلم ايده اكر صفرا قوسه يا بلغم قوسه
معصيتدن توبه ايليه اكر طعام قوسه بر نسنه باغيلة اكر قوسندو
نسه ميتدن رجوع ايده بجق منعبتلا ايد قوصوق جوب بونسه
دلالت ايدر الصاق يعني تكرعك كيشينك مالدن ونسنه يندن
اكر تكرك كيله قان اولرسه تكسب ومال حرام تنذر اكر كورسه كه
النرى قوبيع منليار قلدي فقير اوله اتنكي ايتي لرانسه طول

184b

فمن اضطر غير باغ ولا عاد فلا اثم عليه آلاية كلب سودى
ايچسه بر نظالمدن مال ايمنه كيمى يا خنزير دوشه بعضيلر بيان ايتمشلر
دلالت ايدر عزيز بر شعير ويا ايكي اوله حمار سودى دخي كلب سودى
كبيدر مثلا بونى ايد حرشك سودلرى دينه تعلق دوشر اول
سود كه پاك دندن دخى ايلكه حمار وحشى سودى مرغندر
اما صكره صاغ اوله دلكى سودى مرغندر ويو نجدر حتك
سودى مرغندر حضور متدر كبك سود مال سنددر ايلان سود
عمل خيردركه الله تعالى راضى اوله بعضيلر ايدر فرعند پيغمبر
صلى الله عليه وسلم يوتشكوندرقم كه الومه برجناق ويرورلر
ايچنده سود وار اول سودن ايچدم بقيه سن حضرت عمره
ويردم شيله كوندم كه عمرك مبارك بر مغزدن سود طمار اصحاب
ايتديلر كه يا رسول الله بونه تعبير ايدرسز رسول الله صلى الله
عليه وسلم ايدر علمله تعبير ايدرم پيغمبر صلى الله عليه وسلم
طاينددن كلورلر كوردى كه كاتر اوكهنه برجنق سود كتوردلر
بو سود دوكلدى ابو بكر صديق رضى الله عنه ايدر يا رسول الله

185a

تعبيرنى نه بيورسز رسول الله صلى الله عليه وسلم ايدر بو نيل
طاينددن نسعه حيرا اولمز عدوى كرخبى كتدى عتبة بن ارطاة
كوردى كه كندو سى كندو قيوسنده اوترمش بر كستنه بوكا لقمه
سود بن عرض ايدر عدى بو لقمه سودبن قبول ايتمز بنه تكرار كلور
عرض ايدر بو دفعه قبول ايدر ابن سيرين ايدر شوت ورمشلر
اولا قبول ايتمش صكره قبول ايتمش ماروننى الرشيد كوردى كه
كيك بو زغوسى سودبن امر معتبر كرمانيدن سؤال ايتدى كرمانى
ايدر سلوكرى واقعه كورن حبس اولنور اما بر حبس مناسب
دكلدر امير المؤمنين سن لكن بر جاريه محترمنك النه [illegible]
اول جاريه محترمه سزولك كوككا كوزده اوله مر ايله واقع ايلدى
سود كوركى كه ياغ در مال مجموعندر غايتده لذيذ اوله ديا خود
رزق غنيمتدر بعضى معتبر لرايدر بركشى سود كيوكى دياغن بيبه
بيت المقدس زيارت ايده سايقى دخى ماذن بودر اكثر ازكان
رزقدر وعقنددن صكره مختصر در بنير مايسى مالدر وخيردر
كثير بر مالدر كه آزى چوق بيرنه طوردر طوراق بر سودندركم

185b

ايشهدر و كندو مالن يمك در بنير مالدر را حتيله الكا امكيله بسه
دزلكى طاز اوله يا ش بنير مالدر غلطمنلقدر قرو بنير سفر راحتى
دولتيدر بركشى بنير ايله خربز يه مغز بسه مال لذيذ ايمنه كيمى كوزيا شى
ايكى دلودر اگر اعلادن ياش اكسه لوزكبيدنك نسبته طعن اولنور
اگر كوره كه يا ش كوزلرندن طيطلار اولمش مال حلال اوله لر دونيه
آيا اوله كندو اوكلمال ظاهر ايچنه اما صدق طبيعى ازلهار ايليه اگر ياش
اكسه يوزنه ايتسه اول مالى انفاق ايده طيب نفسيله اگر انتن يا ش صوق
اولسه فرح اوله غصه دن قوتيله اگر ايجى اولسه غصه دوشه
بركشى كوره كه صاغ كوز ياشى صول كوزنه كردى اوغلنه قيزين
آلور بكاحله خيلى ولد ايله تعبير اولنور نوح پيغمبر عليه السلام
صيچن كميه ايچنيدى ارسلان اغزيندن بر شىدن چتوك كلنه كه
علندر اگر تمكر سه بيره دوشسه عورت قلطورور اگر سو تمكر سه
بنا ايتسه اول ادون عورته آله واگر عورت الينه اول حرمه
بر جنايت ايده بعضيلر ايدر سو تمكر نك بو نتيج اولا امكندر نا بقيه
احسان ايتمكدر كه انلرك احسان كوتر مهدى بركشى ينك دوشكم

186a

سو تمكرسه عورتنه جنايت ايده واگر منزله سو تمكرسه جاريه
وخادمه جنايت ايده اگر سو تمكرسه كيدن ايچنسه غصه دن قور تله
اگر كنتدعنك سو تمكرسه كندو مالن يبه واگر غيرك سو تمكرسه
يبه غيرك مالن يبه اگر برشى سو تمكر سه عورت حامله
اوله اگر سو تمكر سه يا غمور سه بو زندن بر جانور ديابر قوش
چقسه بر اوغل طوغه اول جانور وياخود قوش صيفتنده اوله ز
مال حرام دركثير ياقسه لطيف ديا قتى غليظ اولسه دوشده اوغلان
قان قتنار ظن سه مال حرام ايمنه كيمى اگر كورسه قانى بيره طامدى
زكوة ويره قوم عيسى ليدر بونى قناز كورسه مال عظيم وخزينه
ايمنه كيمى بوشى ينزوانى ايدر معاف خيردر برالودن بهتشه
عطلسن بر سندن كه شكل اولسه قريب بولمه مسلك كوردى كه قوقاعرن
بر مخطوسه قصه ايتدى بعض طوش ايدر حنالرته دمله صواش
ايتكدن اتفاق سواشدن اتلات سلدى عقبعقن بولدى قتل ايتدى
اشبا حسن لغد دعا عدن بخات بر لعدد اگر كورسه كه
بركشيه دعا ايلر اولكسنه يه خوفندن فرج ايده تعبير جنق

182.b

اوغلی طوغمیه اگر حایلدن غیری کمسنه آلندن گورسه اول کیشی
بکا غالب اوله بر کیشی کوردی که دکنز ذکری واردر اما غالبی
بو قدر معتبر قصه اتدی معبر ایدر اولون اوغلک اوله ابدی
بینولک اولمیه قاتی قلدی آز اولسه سنت رسول الله علیه
الصلوة والسلام یرینه اوله اگر زیاده اولسه مال دربر کمسنه
که قاسیغنه نظر اتسه شعر گورمسه بنا ایش ایدی که مالینه ال آرتیم
اگر قاسیغنده چوق قیل گورسه که بیره اینمش اینه مال کبره
اما بو کیشی بی مروت کمسنه اوله دینی نابالن اوله اما دبر
ما لیله تعبیر اولنور بر کیشی دبرین بیوک گورسه عورتلک مال
زیاده اوله بر کیشی بر مجهول کیشینک دبرین گورسه کیردوکی
خیره یتیشه بر کیشی گورسه که عورتنه دبرندن یتین اولدی
عیردن نسنه طلب ایده اما منفعت گورمیه اویله کیشینک قوم
قبیله سندن اوچه قومنک الوسینده سکر لوطلر اهل
بیتند اگر دیدوکلرومنا ایا اولسه دیتلو اولسه دکنا اولنان
امو یله تعبیر اولنه بر کیشی گورسه که اویلوعی کسندوکن

183.a

ایمتلشدی کندی اول کیشی ایدی اوغلانج اولیه بر کیشی ابن سیرینه
گلدی ایدر که اویلوغمی قیل گوردم و قلدی یمش بر کشیه بیوردم
بو قلدی یولدی ابن سیرین ایدر بو نجلی خیر کمسنه اذا ایدا
دز گوزلری کیشینک آلت معیشتیدر بعضی حکما ایدر ایکی دز قوة
بنیندر و قرنداشلردر زیرا که ایکی دز ایکی قرنداشلر کبیدر
حرکتده بری برینه یاردیم ایدر و قوللردر و اوشلردر اگر بونلرده
بر نجه گورسه بو دینگلر و مزدن تعبیر اولنه برجی کیشینک عیاللر
دقوتیدر بر کیشی گورسه که ایکی آیغی سنما وجمش اتلو دانا سی
فوت اوله و اگر گورسه که قنده قنقه بوزدر تعبه و بلایه دوشه
بعضی حکما ایدر یازن دخی همان دزلکوزلری کبیدر و طبوقلری
دخی ایلدر قوله واقربایه تعلق طوتر بر کیشی گورسه که بسیار
ایکلری واردر بغایت ایودر خصوصا که اهل عیالله و قولنده
و لختلمدر اما غنی کمسنه گورسه منعته دلالت ایدر زیرا که
خسته لق خدمت اتر وقت اولورکه گوزلولغنه دلالت ایدر
زیرا که بعضیلره محتاج اولور بر کیشی گورسه که ایکی ایکلری یمش

183.b

النه اولان ضایع اوله معتمد علیه کمسنه لری دخی فوت اوله طوبوق
کیشینک عمری و معاشیدر بر کیشی گورسه که طوبوقلری بیق گتمش
اولمش عمری بیتر اوله اگر گورسه که شیشدن اولمش اجلی قریب
اوله اگر گورسه که ایکلری بر برینه طولانمش اجلی قریب اوله یا
بر بلایه ایش ظاهر اوله عورت ایکلرین اچسه دینی ایوا اوله و
خیره یتیشه نته کیم قصه سلیمان علیه السلام بلقیس ایله معلوم
ابن سیرینه بر کیشی گلدی ایدر که بن بر کیشی گوردوم کیم آیغنده
بنیانه دوشمش ابن سیرین اول کیشی بو دجلو اوله زندانده فوت
اوله دردی اندن صکره اول کیشی ایکی گون دکوم کمسنه سن ایدوک
دردی کتدی ابن سیرین قرق بیک اقچه یه محبوسی زندانه قوندی
الده فوت اولدی بونجوق اول کمسنه اذا اتدی بر کیشی گورسه که
طبوقی صندی فوت اوله یا بر عظیم بلایه دوشه بر کیشی گورسه
که اوکچه سی صنمش بر ایشه سعی ایده اندن فایده گورمیه بر کیشی
ابن سیرینه گلدی ایدر گوردوم آیغوم برمغی برلکنده اولدی طوندر
قچان که آیغوم اول گوزدن قالدردم اول گوزیر وقچان کیم آیغوم

ندبا کورر...

184.a

اول گوز اوتنه قیم اول گوز سوینور اول کیشی صاحب هوا اولسه
هواسنه تابع اوله اگر هوا اندن دیو سؤال اولنورسه تدن بندن
کلمتلرم حرکت اتمکدر دیو جواب بر له اوتنجی وصل
دوشده مطلقا بدندن چقن نسنه لری گورمکلک تعبیر باندردر
بر کیشی گورسه اردن و یا عورتدن که بخکنده سوذ جمع اولمش
مال جمع ایده اگر عورت گورسه که ممهنده سوذ جمع اولمش اما
اولاده سودلو حاتون کیشی لو اولسه بغایت ایودر اگر اوغلان ویا
قزامزدن گورسه بغایت ایودر دنیا قپولری آچیله روم معبرلری
ایدر عورت سودین ایچسه ماله و فایده یتیشه یوند سودین
ایچسه خیر و برکات در ترت ایقلولر سودی مطلقا مال حلالدر
بر کیشی دوه صاغسه سودین ایچسه مال حلال الدن کیوندخی
سود و خیر دردیثی ارسلان سودی مال دود شمنه ظفر بولمقدر
بیر سودی عزت و ظفر در بر سودی اظهار عداوتدر قورت
سودی حنزیر در معیشت ده نصاری ایدر مال عز و یا شدر
خنزیر سودی تغییر عقل در بعضیلر ایدر مال حرام در قال الله تعالی

نصیب ... ازاله ... مال ...

بیننده طورر اگر اول کیشینک اوغلی وقزی یوغیسه غایتده ایودر
اوغلی وقزی طوغه فقیرسه غنی اوله واگر غنیسه برزحمته
دوشه اگر متوریسه رسوای خلق اوله اگر برکیشی کورسه
که قارنی یارلمش اما ایچندن هیچ نسنه یوقیدی اوی خراب اوله
اولادی فوت اوله خستیسه فوت اوله اگر بوغوش کورن بر
شرابچیسه ایودر شردن امین اوله وغمدن قورتله بعض عقل
مالدر بر کمسنه بر کمسنه نک بغر سغلرین بسه مالن یییه اگر
کورسه ترننده نه وارسه آچلدی اول کیشینک خزینه اتدوکی
مال ظاهر اوله . کندو ایکندن واهل بیتی ایکندن دولته اوللغه
خرج اوله ایکولر عورتدر اگر نسنه ایکولرده حادث اولسه
عورتیله تعبیر اولنه عورت ما بین السرة الی الرکبه در اگر
اچلسه قبح حاله دلالت ایدر اگر کورسه عورتی کشف اولندی
کندویه حیا غلبه ایتمیش برکناه اشلیه که عدولری اکا غالب
اوله نته کیم آدم پیغمبر علیه السلام واقع اولدی واگر مجرد
ننامدکیسه ایودر اما اعدا غلبه سنه دلالت ایدر برکیشی

کورسه که قوته دوتمش دیرن ایچندی ایو اولمغه دلالت ایدر
ذکر الرجل کیشینک اوغلیدر وشرف ونسبیدر بر کمسنه ذکرن
قوی کورسه اوغلنده وقزنده قوت اوله اگر ضعیف کورسه
بو دیدکلرمزک عکسی اوله بر کورسه که ذکری ایچرو کتمش
کتم شهادت حقنه ایده آثم اوله برکیشی کورسه که ذکرینی الینه
الیش یرندن چقرمش اندن صکره کیرو یرینه کتورمش اعاده
ایمش اول کیشینک اوغلی فوت اوله مالی کیده اندن صکره قوت
اولن کیرو اکینه کیره بعینه اوّلکی کبی اوغلی ومالی اوله برکیشی کورسه
که ذکری اوزندی باشنه چقدی قوی قوتلو ذکر اولدی اول کیشینک
نام ونشانی ودر ذکر خیر ایله وشهرلره طوله بغایت اولو کیشی
اوله جمیع لذات شهواتی تحصیل ایده برکیشی کورسه که ذکری
کوکسنه چقمش عظیم اوله برکیشی کورسه که حلق ایدرمش کلور
قلدنر یتشه دنیاسی زیاده اوله برکیشی کورسه بر کیشینک ذکرن
امیرور اول کیشی سببیله دولته یتشه لتا قم عیسی لیدبر
کیشی کورسه که ذکری فوق الحد اوزندی اول کیشی غصه یه دوشه

جمیع حکما ایدر احلیل ذکری بعینه ذکر عقلک اوکوعی آنایه تشبیه
اولنور اولاده تشبیه اولنور عورته تشبیه اولنور قرنداشلره
واقربایه تشبیه اولنور قوت بدن انسانه تشبیه اولنور
منافع شیئیه وادب نفسه تشبیه اولنور سبب مناکحت
نطفه بودر که نطفه دخی اغزدن چقا کلور بو دخی ذکر
اغزندن چقاکلور انسانک ما ملکنه تشبیه اولنور بونا
که زیاده اولور ونقصان اولور برکیشی ذکرین اوپسه اوغلنی اوپه
واگر اوغلی اولسه اوغلی طوغه دخی اوغلنی اوپه اگر سفرده
اولسه اوغلنه قوشه اگر برکیشی کورسه خنثی اولمش اسلام
ایو اوله بر عورت کوردی که اوغلانک ذکری باشنده قیل
بتمش بقراطیس حکیمه قصه ایتدی بقراطیس ایتدی عمری آز
اوله عورتک فرجی بیننه عورتدر برکیشی بومقری عورت
کوردی که فرجندن اچقش امره زیاده فرح اوله جاریه فرجی
دخی ایلدر برکیشی کورسه که عورتینک فرجی اوغنه کتمش
بوکیشی خصمیله جنکیشه نایبه ویا قاضیه ودلالت ایدر اگر عورتک

فرجندن طلو کورسه خفقنه غالب اوله واگر کندی کوردیسه کوکا
خصمی غالب اوله اگر عورت کورسه که فرجنه صوکردی اوغل
طوغه عورتک طلاغی لساندر اگر طلاغن اوزن کورسه لسانی
یکن اوله یوزسوزدر اگر طلاغن قصه کورسه ایودر برکیشی اول
کورسه سیکی جماع اولمش قوة ضعیف اوله عورت کورسه که
آمی ذکر اولمش بغایت یوزسوز اوله ارینه مسوزده قرشو
کله اگر عورت یوکلوسه ارکک اوغلان طغوره واگر اوغلی
یوغیسه اول عورتک ایدی اوغل طوغمیه دوغسه دخی الا
بالغ اولمیه وقت اولوکه عورتک ذکری دولتیله تعبیر اولنور
نه مقدار اوزن کوردی اول مقدار دولت اوله برکیشی کورسه
که طشقلری مقطوع اعدا ظفر بوله اگر کورسه که طشقلری
بزرکلنمش اعدا اول کیشیه ظفر بولیه اگر کورسه خایه لرین
برکسنیه بغشلدی اول کمسنه دخی بنوک برخایه سیله قبض
ایتدی اول کیشینک اوغلی طوغه اما بوخایه اریجنه تبت
اوله اگر کورسه خایه لرینی جرمشلر اوغلی فوت اوله یاخود

178.b

که کوکسی ضیق اولمش بخیل اولمغه دلالت ایدر وضلالته داخی
دلالتدر قال الله تعالی ومن یرد ان یضله یجعل صدره
ضیقا حرجا بر کشی کورسه که کوکسی واسع اولمش جوده وکرمه
دلالت ایدر قال الله تعالی ومن یرد ان یهدیه یشرح صدره اگر
کوکسنده قل کورسه ایمانه دلالت ایدر نجک مسلمون ایدر آیته ودرت
تعلقدر هرکیم آیو کورسه ایو اوله ویاتلو کورسه یاتلو اوله خاتون
کشی کورسه که امجکندن اصلمش زنادن اوغلان طوغوره پیغمبر
صلی الله علیه وسلم معراج گیجه سی امجکلرندن اصلو عورتلر کوردی
جبرئیله صوردی که بونلر کیملردر جبرئیل علیه السلام ایدی که
زنا ایدن عورتلردر تفصیله ایدر بر کشی کورسه که امجکلرنده
سود واردر فقیر ایسه غنی اوله ویاشی اوزون اوله غنی ایسه اولنه
اوغلی طوغه اگر بو دوشی عورت کورسه یوکلو اوله اگر قری کورسه
فقیره اوله مال کیده واگر قزنا و غلان بالغ اولمش کمسنه کورسه
اره واره اگر کوکلک قزنا کورسه فوت اوله اگر یتیم کمسنه کورسه که
بو عورت امزردی قی خسته اوله الا اشکرکه اول کشینک حامله

179.a

عورتی اوله اوغلان طوغوره بو کشی اکا تربیت ایده بر کشی کوردی
که امجکلری دوشدی فوت اوله آنک اولادی قلیه واگر اولادی یوغیسه
عصبه سی دوشه بر کشی کوردی که بر بیوک امجکی وار ابن سیرین
ایدر بو کشی زنا ایتمش کندونک محرم اولن اقرباسیله یاخود نکاح
حرام واقع اولمش اوله قرن کیشینک مالیدر واوغلیدر وقرابتیدر
وخزینه سیدر ودنیالیدر بر کشی قارنی بیوک کورسه بغایت یوددر
بوددیکلر ومزده ویاخود ربا مالن یمکه دلالت ایدر اگر بر کشی قارنی
آج کورسه حریص کمسنددر بر کشی قارنی اشتنه یورسه مالنه
اعتماد ایلیه بر هندی کوردی که قرنی برقیو اولمش کاتر آج کی
معبر ایدر صحیح اولسن قوی اولسن اشتر کیشینک عورتیدر
یا دوستیدر یا متسیدر یا والدی والده سیدر یا وطنی اصلیدر بر
کمسنه کوبکنده آیو نسنه کورسه ویاتلو نسنه کورسه بو ذکر
اولنان اموریله تعبیر اولنه بر کشی کوبکن کبیر کورسه قوته
بینه دلالت ایدر اوروق کورسه ضعفه دلالتدر ... بیوررک
حبیبک پادشاهیدر کشینک حربی ودنیاسی وشجاعتی

179.b

وجودی ونحلی وغلظتی ولینتی انذن معلوم اولور بر کمسنه ملا
ونفاذدن یورکده ار کورسه بو ذکر اولنان اموریله تعبیر المقام
تعبیر اولنه بر کشی کوردی که یورکی ... الله یقین اوله قال
الله تعالی حتی فزع عن قلوبهم قالوا ماذا قال ربکم قوم موسی لیدر
قلبا فرحا ایسه دلالت ایدر توریت کتابنده کلمشدر که عورتلر
کیشینک صدقه بدر وهدایت قلبیدر زیرا که بونلر امور بیننده
ومصالحنده مدبرلردر بعضی معبرلر عضیله تعبیر ایدرلر
جگر موضع شجاعتدر بر کمسنه جگری جقدوغن کورسه اگر
بر مال مدفون ظاهر اوله بر کمسنه کندو جگرینه نظر ایلسه کیدی
آنوک ایچنده کورسه فوت اوله بر کشی کورسه که بر کمسنه نک
جگرن یمه انوک مالن یبه غنم وصیغر وسایر جانورلر جگری
دخی مالدر بعضی حکما ایدر جگر کیشینک اولادیدر ودخی جانیدر
قال علیه الصلوة والسلام اولادنا اکبادنا • اود بر کشی
کوردی که بر کمسنه بیوک اودیی دریشله کسدی اگر قانی جقسه
وبوکسن کشی اول قانی ایچرسه اول کشی اول کیشینک مالن یبه

180.a

بعضی حکما ایدر اود کیشینک غضبنه دلالتدر ودخی ضحک
ایدوب فرح اولمغه دلالت ایدر ... قوام بطلندر موضع
ضحکدر اگر قوی الور کورسه مال خزینه در وغایت فرح اولمقدر
اویکن موضع دوحهدر ایو کورسه صحته دلالتدر عکسنجه
کورسه اجل تربیا اولمغه دلالت ایدر بعضی حکما ایدر عورته
دلالت ایدر وغضبه دلالت ایدر ودخی بدنده کی روحه
دلالت ایدر ایکی بوکرک موضع غیندر ودخی موضع خطا
وصوابدر اگر کورسه یغلودر غنی اوله صاحب نطق صاحب بیان
اوله واگر جگرین اروق کورسه بو دیدکلرمز عکسنجه اوله بعضی
حکما ایدر قرنداشلره دلالت ایدر صلاحدن وفسادن نه
کوریلورسه بونلره کله تعبیر اولنه مسئلاتدر ایدر بر کیشینک
قارنی یارلسه جقسه ایجندن نه وارسه یوسله کیرو مکاننده
وضع اتسلر اول کشی فوت اوله وحق تعالی قیندن خوش حال
اوله اگر بعض نسنی جقش کورسه قیری وارسه یرندن ایده بر
کشی کوردسه قرنی یارلمش اما بعض نسنه لری وسایر اعضالرین ...

نماندر كچی بوزمق بشنو نمازده اكر بر معلمك قصه كورسه نمازده نقصان
اوله اكر اوردوغن كورسه اوكك دخی جمله اما ايدا اكر بر معلمی زياده
اولسه الكيمدن عبا بتسه اول كسنه نك اولادی زياده اوله اكر معلمك
جملتسه اول اولادی تغيير اولان ليفسه انزلك ما بيننده كلام واقع اوله
كيم ابنجيالك بر كشی كوردی كه بر آخر كسنه بتوك بر معين اصيردی معبر
ايدی بو معنی لوبر لن كسنه بر يرمز فتيل اشليه اول بر منوفلو برتا كسنه
آتی تاديب ايدی هارون الرشيد عندا يمل عليه السلام دوشنده
كندی صورودی كه نه مقدار عمرم قلدی عندايل عليه السلام بيش
بو معين يا ايدی هارون الرشيد خوفندن اويندی دخی بو معبره
قصه ايدی معبر ايدی الله سبحانه وتعالی بيش نسنه نك علمن
كنسيه آوكتمدی جملسندن بر يبو اجل در ديو سزه اشارت
المشدر بيجاك هارون الرشيد فرح اولدی ظفر كيشينك
عيناينده دنياده اكر كنده وضع طبيعی اغذيه كورسه صلاح
اوله مرتبه و دنيا سنده واكر زياده كورسه قوتيده اعدايه ظفر
بوله اكر نظر بغين كسنه زكوة فطری ادا ايدن بر هندی اوغلنك

بار معين وعزنا عن آق كورب معبره قصه ايدی معبر ايدر اوغلك
يرنك اوله وسريع الحفظ اوله بر معلمك جنا كورسه امل
تبيح اوله آيسن جنا لو كورسه معيشتی ايو اوله اكر كورسه كه
ساغ قبله بوغرمش قتل نفس ايدن اكر عورت كورسه حلال ايله ويرلكی
ايو اوله اكر عورت كورسه كه جنابی طوتمز ايدی اول عورت شوميه
اكر بر كسنه كورسه كه اليفی التونله نقش ايتشلر اول كسنه مكر
يتمشه الندن مال كيده اكر عورت كورسه كه الدری التونله بو نقش
مالن اريته ويره بر كشی كورسه كه قولتغی شعر اوزمش متدين
وناصبا اوله اكر قولتغی زياده اولسه حسنكشی لوله مال اله
كتوره اما مروت ودين اهل اولميه اكر قولتغندن بيتلر اولسه
اهل وعيال جوق اوله عتق موضع اماننده اكر بويتی زياده
اولسه امانت صاحبنه ويره واكر بو بيتی قصه اولسه عكسنه
اوله اكر كورسه كه بوينندن يلان طولشمش زكوتی وزميه قال الله
تعالی سيطوقون ما بخلوا به يوم القيامة خبر صلی الله عليه وسلم
يعذبونه بر كسنه كور زكوتن ديميه قيامت كوننده ايكی بطلو يلان

بوكشيه يا پشور فايده كه بن شول مالم كه زكوتن ويرمدك بر كشی
كوردی كه بغاری طمرلرندن قان اقار اول كشی عورت اوله بر كشی
كوردی كه قفاسی غليظ وقلن اولمش الله تعالينك يرد عن طمه
بر كشی كورسه كه قفاسنك ساجن يولدقينده قربن اما شيدن بوده
ويره بارزو كيشينك عورتيدر امور كيشينك وقاردر بر كمسنه
بوندن نسنه كورسه بو وجه اوزره تعبير اولنه بر كشی كورسه كه
دوشنده بر امورين كورمك ابتلا كلدی اما كورمنا اول كشينك
اول طرفده اولان كوزی كوردا اوله ارقه كيشينك تكيهكاهيدر بر كشی
كورسه كه ارقه سی كلمش بر زحمته اوغرايه بر كمسنه دوستنك
ارقه سن كورسه اول دوستدن يوز بين دوندره واكر دشمننك
ارقه سن كورسه شرندن امين اوله بر كشی بر كشی عورتنك
ارقه سن كورسه دنيا اول كشيدن يوز چويره اكر يكيت عورتك
ارقه سن كورسه دنيا جمله اينه كيره بعض حكما ايدر جميع اعضا
كه انسانك ارقه سنده در قوت جملهسی دلالت ايدر انسانك مرتبه كندسه
اول مثبته در تجليله تاويل اولنه ذكر كيشينك اهتمام

ايدجك ننسيمه اكر بر كشی ذكرين قوی كورسه دنيق جوق اوله
الوين بر طرفدر آدمك ذكرندن وانثيدر آدمك يوركنه جقر ادن
بوينته جقر فرح اولمق وغصه لو اولمق اول طرفده وقتدر تعبيری
كيشينك بجانی انكا متعلقدر آنكله تعبير اولنه اكر بر كشی كورسه
كه بو قصديدن اولمش ويا مجروحدن اولمش قوت اوله اكر بر كشی
بدنده زياده كورسه مضرت سز نعمت ودولت زياده اوله اكر بر كسنه
قتيند وزق للدنا ورن كوردی اول كيشينك اجلی يتشدر ويا مرتبه كی
دوشمز بر كشی كورسه كه قتيده مقصوده هر بندن دوشه بر كشی بتندن
زياده قيل كورسه اول كشی غنی اولسه فرح اوله واكر فقير اولسه
غصه لو اوله وبعض حلو اوله بعض معبرلر ايدر بدنی قيل كورمك
عورتنك اوغلنه تعلق دوتر بر كشی كورسه كه بدننك قلی كيتدی
فقيرسه مال كيده فقيرسه بورجن ادا ايده خزينه در تمل حالی
دخی بو عمن بر كشی كوردی كه قللری اغزدی عيبسه خير ويرشه
فقيرسه بورج اودمكدن نقاله بعض حكما ايدر بر كشی كورسه كه
قللری خفيف نه قللری كبی اولمش بلايه وزحمته دوشه بر كشی كورسه

174.b

انتهى ابن سيرين ايدرسن موقوم تمیش سن قورتیلدا ويته نقل
ايدرمش سن اكر صقالن اسود كورسه غنى اوله اكر صقالن ياشله
مايل كورسه بی نهايت مال بوله ازغون اوله ديته كيم بزغون
صقال ايليدی اكر اصفر كورسه فقير اوله اكر اشقر كورسه زاهد
اوله اكر كورسه كه بر كمسنه صقالندن يتنا ویل كسنتك ميانن
پيسه بعضی حكما ايدر برنسنه كه بر وقتده آلمه شرم دلالتدر مثلا
براوغلان كندويی صقاللو كوردی يا قيلدن آق كوردی عورتلك
كورسه اوغلی دردكوندن بر كشی صقالن ناقص كورسه بو نجن
ادا ايده كوج ايشلر آسان اوله بر كشی كندويی كورسه كورسه
دوشليله كندو اراسنده نزاق اوله و نعمت و اهل مشوش اوله
زيرا كه ابليس عليه اللعنه كوسج صورتنده ادمه اغوا ايدر جك
شول نسنه كه صقالده اصلا كورنماز قلانده كبی وطلق كبی
كيشينك معاونی دركه آنوكله زينتكانی ايدر فی الجمله منكر لكدر
آنوكله تعبير اولنه بر كشی كورسه كه صقالن يولدی اكر غنى ايسه
مال شرف نقالده اوله واكر فقير ايسه بركمسندن اقچه تعزيز ايدر

175.a

آلمه قرغن ورمش ذاتن اولن كسته الجسن طلب ايدیکلك بو
دنيا آخرتن طلب ايده الی عصته تحصيل ايده بر كشی كورسه كه
صقالينك كليسی يا بعضی كسلمش فقير اوله مال كيده اول تقدير
كه كسلدی واكر صقالندن قدر حاجتجه قطع اتسه مالينك زكاتن
ويره بر كشی كلدی ابن سيرينه ايدر عمتك صقالنه يابشدوم بندن
قوپاردم ابن سيرين ايدر عمتك جميع ميراثن آلسن بر كمسنه صقالن
آق ابيالش و صارى كورسه عزت وجاه در بر كمسنه كوردی كم صقال
اغزمش بويا ر. اما بويا يی طوتمز بو كشی بيليته مال اتندن بعض
ضايع اولمش اوله اما خلقدن كتم ايده لكن خلايق مطلع اوله اول
مال ضايع اولدوغنه بعضی معبر لر ايدر عورت كندويی صقاللو
كورسه اوغلی اوليه بر خاتون كورسه صقال بتمش اكر ارى وار ايسه
اوغلی طوغه واكر اوغلی وار ايسه اوغل اول اهل بيتك اولوسی اوله
واكر يوغ ايسه اوغلان طوغوره دمنكيشينك احسان دروسندندر
ساغ الی قوتدر ای در و معيشتدر وكيسه دروماليدر واحسانيدر
اكر بر كيمسه كورسه كه منتن اولمش اكر بو كشی واليسيم اعتكاير

175.b

ظفر بوله اكر تاجر ايسه مال زياده اوله واكر سوقيسه ايشنده
حذاقت اوزره اوله اكر بر كشی كورسه الدی برنسنه بتمش اسناد
دولته دماله يتشه ديا اوغل طوغه وياقرنداشی دوغه ياخود
بر غايب قنوتم ايده كو اقربادن اوله واكر ال قصه اولسه بوب بندكدر
علی واقع اوله اكر كورسه كه الندن كوندی وآندن حلال اولمتحق ينكيه
يا پشه اكر كورسه كه الی الن بسط ايلمش جميع مالن صدقه ايده
قال الله تعالى لا تبسطها كل البسط الاية اكر كورسه كه الی الی
اوزره يوردر قرنداشلرينه ديا اوغلنه طنه اكر كورسه كه صول
الی عقليدن حد عورت فوت اوله اكر ساغ الن مقايعن كورسه
مال ضايع اوله دولتی كيده اكر الن قولتوغی آلتنه قويسه جرسه
شيله دياتاره منزين اوله اكر طالب علم ايسه يتشه اكر
سلطان اولسه ولايته يتشه اكر تاجر ايسه و سوقيسه فايده بوله
واكر الندن مواقسه ماله و نعمته يتشه يهود ايدنياكی ال اوغلنده
دولتدر بعضی حكما ايدر ساغ ال اوغله وآنيه تعلق دوتر صول
ال عورتره و اناثه تعلق دوتر اشبو حال اوزره اوزتسه وقصلسه

176.a

تعبير اولنه وقت اولدكيم ال كيشينك اشلدوكی صنعتله تعبير
اولنور بر كشی كورسه كه الی قنتدی وقدرتی اوغل دله ياثر
وبلك قرنداش عز فنا ايع اولمش دعلتده اكر بر نلدده نقصان كورسه
نقصانه دلالتدر زياده كورسه زياده يه دلالتدر قوم عيسی ايدر
بر كيشينك بارمغی منتنه صوت ماله دلالتدر و عصيه وبلايه
دلالت ايدر بر كمسنه عورت كورسه الی قولدری كشانده ديلدر
قال عليه الصلوة والسلام رايت امراة حاسرة عن الذراعين فقلت
يا جبريل من هذه فقال هذه الدنيا بعضی حكما ايدر اكر بر كيشينك
قولنه الم يا پشه عصيه دوشه الك ايا یی كيشينك قويدر
اجلوسه قوت زياده اوله ويمرزسه قوت كيده بر كمسنه كورسه
كه ايا سنده شئ بتدی غصه يه دوشه ويو رجلوا اوله انلك ارقنن
قيل بتسه مال هلاك اوله بر مقلد اولادز بر كشی بر معلوين
بر بريسه قويسه بر ايسه مباشرت اتسه مضايقه يه اوغريه بجهله
ابدنسغ البر مغلری پش وقت نماز در باش بر مقی ارتر نماز يدر
شماعت بر مغی اوتله نماز در اورته بر مغی اكيدر نماز در بصر اختم

امراض اجناسدر وهم دخی اوزوق اوغلنلر دیرکی آشغادکی اولان
دشلر آتادر عمته در ساغ طرفده اولان آتادر وصول طرفده
اولان عمته در اگر آنیمی ویا عمتیمی بوغنسه قن قرنداشلیمدن
قیزلردر رباعیته سنیلی یعنی درت آشغدعی دشلر امم اوغلنلریدر
وعمته قزلریدر اشبو دشلرک تعبیرنده اهل تعبیر چوق
اختلاف ایتمشلردر فی الجمله آزو دشلری اقربای کربایه دلالت
ایدر معلوم اوله که مقامنه کوره تعبیر اولنه اگر بو دشلردن بریسی
حرکت ایتسه اول کمسنه که بودیش اکا تعلق دوتر خسته اوله
اگر اول دیش دوشسه یا ضایع اولسه اول کشی فوت اوله یاخود
غیبت ایده کیده ایراق اول مملکته گلیه مگر کو اول دیشی
الینه علیه بر اولیکی دخی کسنه تحصیل ایده بر کیشی کوردیسه
کو دشلری بیمی بینه طوقنور اهل بیتی اراسنده جدال
واقع اوله بعضی حکما ایدیکه کرکدر که آغز برادر منزلسنده
تعبیر اولنه وه دشلر اول اهل ارسته ساکن اولان آدمیله
تعبیر اولنه ساغ طرفده اولان دشلر ارککلر اوله صول طرفده

اولان دشلر دیشیلر اوله اما دوش کورن کمسنهنک دشلری
جمیع دیشیلیله تعبیر اولنمق گرکدر وهم ایله کرک دیرکه ساغ
طرفک دشلری یاشلو کیشیلر ایله تعبیر اولنه وصول طرفک
دشلری کنج یاشلو کسنه ایله تعبیر اولنه وهم مقدم اولان دشلر
اوغلنجقلر ایله وآزولر اورتا یاشلو ودیب آزولر غایتده مسن
اولان قوجالر ایله تعبیر اولنه وهم دشلر اموال انسانه تشبیه
اولنمشدر آنوکله دخی مقامنه کوره تعبیر اولنه وهم تعبیرات
انسانله دخی تعبیر اولنمشدر ظاهر اولان دشلر تعبیرات ظاهر ایله
وخفی اولان دشلر امور خفیه ایله تعبیر اولنه وهم آوک دشلری
کلام ظاهری وآزو دشلری احوال دینله تعبیر ایتمشلر وهم دشلر
جمله اداء دین ایده یعنی بودجن ویره دشلردن بر دشی جمله
بر بودجن ویره بالکه دشی ویا دخی زیاده جمله انکا کوره اداء
دین ایده بعضی معتبرین جمیع دشلری جمله کتنه جمیع اهل
بیت هلاک اوله دیو سویلر بر کشینک دشی جیقدی اما
اوجنده یا یکینده سقلدی اول کشینک عمری اوزون اوله فاصل

یعنی

چوق اوله قزل ویا قره دوش کورسه دشلری کیتمش آزاد اوله اگر خسته
کورسه که دشلری کیتمش ساغ اوله اگر بر کشی دشلرین التوندن
کورسه شرف وحسن کلام تعلق طوتر اهل کلامده ایسه ورالکد اوی
آنتظار نانه ویا خود دین قابله حسته اولاصغرا علیه ایده اگر
دیشی کمشدن کورسه زیان واقع اولسه اگر دشی سرجهدن ولکعبدن
کورسه اولکی حالندن منفعتی اوله بعضی معتبرین ایتدی دشلر چوب
کشینک الینه کیرسه مال الینه کیره ویا خود اوقلی طوحنه اگر دشی
یره دوشسه فوت وموت دلالت ایدر قال الله تعالی منها خلقناکم
وفیها نعیدکم تعبیرلر ایدر دشلری دوشسه الیله ویا ستکیله
السه دلالت ایدر که اولاد منقطع اولا طوغلان اوغلان دخی باقی
قلیه قاعده حسنه بودر که دشلر اهل بیتدر وقلبا لذر
بونده دشلرو آزو دشلری دخی هپ اقربانک قبیله وباعدبیله
کوقنلوسیله دمتیبله تعبیر اولنه ودشلر عارض امور
اوزمنی کی قصلق ودشمنی کبی دارغنلق وتغییر احوالنه بارسه
ابطال الدنیاکی اولان معتبر مقامنه کوره تعبیر ایتمک کرک بودرکه

اولنان قواعداندر قولق عورت دتزدر بر کشی کوردی قولغی
کندوندن ایراق اولمش عورتنه طلاق ویره ویا اتی فوت اوله اگر
کورسه که قولغنده معلق بر خاتم اصلمش قزین اره ویره ایکی اوغلی
دوغه اگر کورسه که قولغندن بنبوق ویا بن بله دیقش کاژد ریحیل
ایدنکیهنک قالبی دیری والمایندد بعضی حکما ایدرکتیر الا ذن
کوزملک ایدر شول کمسنه که عورت اوغلان جماعت طلب
ایدر اما قولی وقلاوش وجماعتی چوق اولان کمسنه کورسه ایو
خبرلره ایشتمکه دلالت ایدر واگر قولغی برعز کورسه برمرخبر
استماع ایده بودوشی کورن قول اولسه قولغی دایم اوله اکر
تل چوق اولقدیده عزت ایتمکدر اگر کورسه که اکلو ضرقمش
تلک ما لا یعنی اقرون حظیه قدر معهود اولدینه کورمک حسن در
جاه وعزت ومال وعیش قطرب حد اگر قدر معهودن زیاده
کورسه دیننده عصیتدر اگر کورسه که سقال اولمش یره دوشمش
وفات ایده اگر کورسه قوشغنه ایمش الله مطلعت الممش اوله
بر کشی کوردی که سقالی کوپکنه ایمش ابن سیرینه نقل

برصديقه خائنه نظر ايدر قرا كوزدن قيمدد آله كوز مخالفه بند
كولك كوزدن مبتدع دن بن الينمز دينده مخالف اديان بعضى
حكما ايدر مذ بصرى يتشدوكى يره دك باقسه غايتله اوزون معتف
بصرماله محتاج اولمغه دلالت ايدر بر كيشينك كوزى اغريسه
اوغللرى خسته اوله بر كيشى كورسه كه كوزلرى كور اولمش اوغللرى
فوت اوله ياخود اسلام دينندن آزه محبوس كورسه حبسدن
خلاص اوله دستور وقضا ايدن كيشه كورسه سرميتر اوليه
دستوره اولن كيشه كورسه وعلتسه وارميه بر كيشى كورسه كه
كوزلرى بر آخر غريب كيشينك كوزلريه بكزر دلالت ايدر كه اول
كيشينك كوزلرى كور اوله بر كيشى كوردى كه بر غريب كيشى كندويه
يقدكستروار كر اول غريب كيشى بلورسه اول كيشينك قرين آله
اندن فايده كوره بر كيشى كندونك بر كوزين چقمش كورسه دينك
نصفى ضايع اوله عظيم كناهه كيره الترمذ دينده حدث واقع
اوله سره حجكه دينا جنده صلاحدر قبقلى بيوق حكما
ايدر كوزنك قبقلرى اغرسه بغايت ايودر خصوصا كه عورتلرده

اوله اكر اغرسه قوجسى الم غصه يه دلالت ايدر بر بكلر كوزلك
ييدوكى وحافظيدر ماله وولده دلالت ايدر بر كيشى كورسه كه
كزلكى كولكسنده اوتوردر اكر اول كيشى صاحب علم وصاحب دينسه
علمى وعزتى كولكسنده راحت اوله اكر صاحب دنيا ايسه خلقك
مالن آله غيبت ايده كيده بر كيشى كورسه كه كوزينك كزلكى يوقدر
شريعتى ترك ايتمش اوله اكر بر كيشه بر كستنك كرپوكن يولسه
اول كيشه دين دشمنيدر حذر ايتمك كرك بر كيشى جعفر صادق
رضى الله عنه ايدر كه كوردوم قبقلرم اغرمش جعفر ايدر خسته
اولسن باشك وياكوزك وياپشك ويا قولغك اغريه امتى اوغلنه
واتاكوز وعم در وكيشينك حبيبدر دعرصيدر حزبنجه كورلورسه
ابلدحجه اوندنجه تعبير اولنه بر كيشى كورسه كه ويل خرطوم كبى اوزون
ولدر اول كيشينك حبيب قريبى اوله بر كيشى كورسكه
بورنى يوقدر اول كيشينك محقق يوقدر بر كيشى ايو خولن
ييلسه عورت بوكلو اولسه اوغلى طوغه والافرح اوله وياخود
قرآن اوقويه بر كيشى كورسه كه كندونك بورنى يوقدر اكر خسته ايسه

فوت اوله بر كيشى كورسه كه بورنى ايكى اولمش كندودن اولو بر
كسنيله اختلاف ايده ياخود اهل بيتيله اختلاف ايده حمد
علامتى خيردر والجوز لقيدر وفرح وبهجتدر يكاقنه كورسه
تعبير بو وجهله اوله ايكى ياقى علم وعمل در مستر كيشينك
صلاحينك دنياويتك منتاجيدر ومجراى رزق وقوام اوردر
وهر نسنه كه اغزدن كلا جوامع كلماتدن خيردن وشردن اكا
كوره تعبير اولنه واغزه بجه رزق كيروسه اكا كوره تعبير اولنه
بر كيشى كورسه كه اغزى بغلنمش اولكسنه كافر بالله در ايكى
طوداق انسانك عونيدر وقوتيدر ياخود معتمد عليه دوستيدر
ياخود عونيدر ياخود اوغليدر اشغه خپلو در يوقرو طوقلقدن
بر كيشى دوداقلرندن المرور حمت كورسه اشبو ديد كومر وجومل
اسودلرده زحمت واقع اوله بر هبدى كوردى كه الحزين بيوك
دوداقلرى يوقته اولمش معتبره ولادى معتبر ايدر حقود در
حسود ومغضوب واهل فساد كسنيمشدى لسان كيفينك
ترجمانيدر قلبنده صلاحدن وفساددن نه وارسه اندن معلوم

اولور بر كيشى كوندى كه لسانا اورن اولمش غلبه خصمه دلالت ايدر
ياخود شعر كلاته دلالت ايدر ياخود فصاحته وبلاغته دلالت
ايدر ياعلمه وادبه وموعظه خيره دلالت ايدر قال الله تعالى و
اجعل لى لسان صدق فى الاخرين دلالت ايدر بو ذكر اولنان امورك
خلافنه اما قاتون كيشيلر دلين كسوك كورسه بغايت
ايو در حيايه وادبه دلالت ايدر اكر عورت كندلر يا منطو قلش كورسه
كه سيلمز نعمته بنايه دلالت ايدر الملا الكسلتنه ويل تسمانقل
اولنسه شرفدر اقى ويل اولسه خيردر دشلر سكانلرا ايدر
كيشينك اهل بيتدر يوقرو دشلر ارنلردر اته وكيشينك اتاسى
طرفندن اشغه دشلر عورتلردر اتنى طرفندن ايكى ايت دشلرى
كه يوقرودر ساغ طرفنده اولن اتادر وصول طرفنده اولن انادر
اتنى فاتى اولين كسنلرك قرداشلرى واغوللرى ذكور
ربا عيته كه دردتى اولك دشلردر عم اوغلانلر دريا قايم مقام
اتو خيلرى اهل بيتدر كه اول اوك اولموسيدريا اوزك قايم
مقام در كوبك اجلن دشلر طاپلر دنطابى اغلريدر

در

واگر مشار کورسه سزیدن کیم گله بعضی حکما ایدر بر کمسنه باشن
ارسلان و قپلان دوکنه باشی کبی کورسه ربیع الغدا اوله دشمنلری
اندن حذر ایدلر واگر کلب وآت وحمار باشی کبی کورسه زحمته و
کنه دوشه تعب چکه واگر قوش باشی کبی کورسه بر شهرده قرار
ایتمیه سیاح اوله ا الدماغ کرنو مالر دلالت ایدر بر کیشی ماهن بیرون
کوردی یا اول کیشی عاقل اوله بر کیشی کورسه که دماغ یوقدر اول کمسنه
جاهلدر بر کیشی کورسه که بر کیشینک دماغن ییرا اول کیشینک مالن
ییه قوم عیسی ایدر موت عاجله دلالت ایدر باش ساچی مالدر
ارتون اولسه طول عمره دلالت ایدر یا خود عصیه دلالت ایدر
بر کیشی کورسه که باشنک ساچلری قرنجوق اولمش عزیز اوله
و بیادتر بیتشه وامورلری مجتمع اوله بر کیشی ساچلرین بلوک بلوک
اورمش هر طرفه متفرق اولمش کورسه اول کیشینک اورمنک
مال اطرافه متفرق اوله باش کلتیسی سپاهیلره و اهل سلاحه
مهابتدر اگر سپاهی دکلسه غنی اوله هنبیلسا ایدر بر هندی
ساچلرین قرنجوق کورسه قورقوق اوله و سیء الخلق اوله دخی

ابن سیرین ایدر بر کیشی کندوی قرجه کورسه اما کندو وجه اولسه
مالنه نقصان واقع اوله وعصیه دوشه خصوصا که ساچن اورتن
دخی کورسه نقصان مالدر بر کیشی کندوی قرجیلکن وجه کورسه
بغایت ایودر مالی زیاده اوله عمری اوزون اوله بعضی معبرلر ایدر
کوزل اوغلی طوغربیشه کیم زکریا پیغمبر علیه السلام قصه سندن معروفدر
بر خاتون کیشی ساچلرین آق کورسه اری فاسق اوله واگر اری جاریه
جاریه صاتون آله واگر جاریه المزسه عصیه دوشه ساچلرین
اورلمش کورسه خیردر عزتلر ایدر دوشن ساچلرین بلوک بلوک
اورلمش کورمک جاریه در اول بلوک مقدار جاریه الیسه یره ساچلرن
یولتسه خیردر امانتی صاحبنه ویرمکدر خوفدن خلاص اولمقدر
و بوینجن اوده مکدر و کفارت ذنوبدر اگر باشن یولتلنج وتشدر
اولسه بغایت ایودر واگر حج وقتنده اولسه قضاء دین ایده وفرح
اوله واگر اوقلدن باشلرین تراش ایتدورن طالبین سعادت
ودولتدر عورتلر ساچلرین اورتن کورمک اوغل اولمقدر و بیل
لحم زلتی اولمقدر خاتون کیشی باش ساچلرین احرق کورسه وخلق

اکا نظر ایتسه بر فضاحت واقع اوله بر خاتون کیشی ساچلرین قالدرتاق
کورسه حالی خوش اوله واربینک دخی حالی خوش اوله بر کیشی عورتنک
باشن یولنمش کورسه عورتنه طلاق ویره یا خود کندوسی فوت اوله
اگر عورت کورسه اری ساچن کندی یا یولدی اول عورت اری حبس
ایده بر کیشی عورتنک ساچلری بولکن دبندن کسلمش کوردی ایسه
اول عورت اوغلان طغورمیه جاماسی ایدر بر کیشی ساچن کسه
قوت نقصان اوله معتبر مسلمین ایدر بر کیشی کورسه کندونک
بینرلری بیمش اول کمسه اولو اوله بعضی حکما ایدر بر کمسنه
کندوی صیغر بوینزی کبی بوینوزلو کورسه اول کیشی فقرله قتل
ایدلر بر کیشی کندو بوینوزین خوبیلو کورسه منصبه و مرتبه یتشه
واگر کندوی زرشتکو کورسه منصبی الندن گیده واگر بوینوزن غبار
کورسه و لباس کیمه یاش اولسه کافردر ایمانه کلمسون واگر بوینوزن
شعر بیتسه شولو منفعت که مشغول بیتسه کلسه کلدردین غالب اوله
و منصبی گیده بر کیشی ابن سیرینه ایدر کوردم که بوینوزم قیللنمش
بیمش ابن سیرین تابیله تعبیر ایتدی بر کیشی دخی گلدی بوینه بو

واقعه ذکر ایتدی ابن سیرین بوزنجک ادا ایدرسن دیدی تعبیر منصبدر
واگر انتنده قرنجی یومری غیری کورسه عضب با وغلی طوغر بعضی
حکما ایدر بر کیشی الندن الحدینا بزغن دیا طشدن کورسه عاقبت
محمود اوله طیب و مال و عزت وقوتدر بعضیلر ایدر بر کمسنه
الیتنک اطرافن که اکاطره دینلر کوزل کورسه عضب عورت آله
الکدلف ایکی کوزل اوغلدر بر کمسنه زلفندن نر کورسه اوغلندن
دقیزندن دنیا کی حب زینت عین حسن جماله و منصبه و دینه
وامانته تعلق طوترنجه کورلورسه صلاحدن و فسادن اکا
کوره تعبیر اولنه اشیرندنین کیشینک بصیرتینه هدایت و ضلالت
اکا تعلق طوتر بر کیشی جسدنده کثیر کوزلنی کورسه صلاحی و
دینی زیاده اوله واگر قلبنده کوزی اولسه دینی زیاده اوله اگر
تن یارلسه قرن ایکنده کثیر العین کورسه اول کمسه زندیق
ایمان کتوردسون قال الله تعالی ما جعل الله لرجل من قلبین فی
جوفه الآیة بر کیشی ادمی ایکنده آدم کوزنی یا حیوان کوزنی کوره
ماله و دولته یتشه بر کیشی کورسه که متصل بینیه باقر

واگر منقوشه عورت اولسه انقلاب حاله دلالت ایدر اگر بو ذکر
اولنان منقوشه عورت عریان کورسه دنیاده فضیحت حاصل اوله
اگر آچیق قاوون کبی صغیر یوغلق نخ دشلو توق وقدریسی اوله مشن
تری کورسه اول کیشینک دین ودنیاسی آز اوله فی الجمله عورتک
تعبیری دنیادر مجهول عورت کورمک یکدر معروف عورت کورمکدن
بر خاتون کیشی کورسه که کندودن غایت قری اولمش اولدغاقدن
کیشی مقابله وغایب اوله آدمک دریسین کورسه آدمک پرده سنه
دلالت ایدر بر کیشی کورسه کیم دریسندن طشره چقدی ایلادن قلب
کبی یارندنی صالح فوت اوله بر کیشی کوندهسکه یوندی قبقرا اولدی
کفردن احتیاط اتسون بر کیشی کورسه که یوندی بشا اولدی اما
طوتلدی آق ولطیف عنا اول کیشینک دنیاسه زینتی کله ویاخود
ایکی عنلو نسیه بیتشه امیر المؤمنین مهدی رضی الله عنه دوشنده
کوردی که مبارک یوندی قمقرا اولمش قوقوسندن ارسنعی ابرهیم
بحیی حضرتلرین رضی الله عنه قتنه دعوت ایدوب تعبیر طلب ایتدی
ابراهیم بحیی خلیفه‌نک تری طوغرییری هم اییله اولدی قال الله تعالی

فاذا بشر احدهم بالانثی ظل وجهه مسودا ایله اولسه حلیمه
مستفدا اولسه ابراهیم بحیی حضرتلرینه عظیم لخاندلون تزهلک
ویتدی وبوقونی مبارکده تالیف کتابه امداتدی بر کیشی یوزین سیاه
کتعب لیاسلرین کیم وبانس کورسه اول کیشی کذاب اعلمه الله تعالی
قتنده قال الله تعالی یوم القیمة تری الذین کذبوا علی الله
وجوههم مسودة وبو دوشی کورن کیشی بیرنجک وفات ایده
غایتده فقیر اولدوغی حالده ابن سیرین حضرتلرینه بر کیمسنه
کلدی شیله واقعه نقل ایتدی کو بر کیشی کوردم یوزنجیوله کوکدن
آشغه معلق اخمسلا اول کیشینک اعضاسنک بر شیئی تمام آقدد
دیشی آخری تمام قالد بر قوبروغی واردر حمار قوبروغی کبی اوزنده
طوتدی ابن سیرین حضرت شیله تعبیر ایدکه اول کیسنه کوردوک
اول کیشی سنک بر شقی که آق وصافی کوردوک کندن اوقدوغم اورادنکم
واولدقر کوردوکک شیم کبجله اوقدوغم اوراد مددقاول سلسله
کبی کوکا چقمشدر بیم ذکر دربه الیه یصعد الکلم الطیب ونقد
اما اول قوبروق که کوردوک بم دینم درتقات ایدم بعضیا اوان

دیو تعبیر ایتدی هم ایله واقع اولدی بر کیشی واقعه‌سنده زنجی عورتلر
کورسه چوق خیر وبرکات کوره لکن عدو جنسندن کوره پیغمبر
صلی الله علیه وسلم کوردی که بر باشی اچوق قره زنجی عورت مدینه‌دن
طشره چقوب کیدوب آخر واردی مهیعه وجحفه نام بره ایندی پیغمبر
علیه الصلوة والسلام شیله تعبیر ایتدی که مدینه‌دن طاعون کیدوب
جحفه‌یه واره هم ایله واقع اولدی بر کیشی یوزین اوکی حالندن آق
کورسه اول کیشی مؤمن دا اگر بکا عوق آق کورسه عزتنه بیتشه بر
هندی کندو یوزین آق کورسه ذلته وخوارلغه دوشه بر کیشی
یوزین احمر کورسه که بزق اوزره دنیاده عزت بوله اگر لحم آقله
جمع اولسه بغایت فرح اوله معتبر حکما ایدر بر کیشی کورسه که
یوزنه نگار درتمش عورتلر کبی اول کیشی زنا ایده نعوذ بالله ونکر
خلق اوله بر هندی کوردی جبینی وسایر اعضاسی احمر اولمش
معبره واردی معبر دیدی طول زمانله غصه‌لجیده اولسن
دیدی هم ایله واقع اولدی بر کیشی کورسه یوزی اصفر اولمش
خسته اوله اگر آچوق کورزل اصفر اولسه آخرتده الله تعالی

قتنده مقرب اوله قولاغدن اوله مسئله اتل معبرلری آدمک باشی
بیا ستدد دولتدر ثاله روتختدر دلر بعضی حکما ایدر بر کیمسه
باشین یوک کورسه مالدار اوله واگر اولکی مقدارندن کوچک
کورسه حقیر اوله و منصبندن معزول اوله اگر بر کیمسه باشنده
دبو یتنده جراحت کورسه جمیع ناسده بر مرض عام شایع اولمغه
دلالت ایدر دیرلر که جمیع اعضا صحیح وتندرست اولوق باشیله در
بیون ساغ اولمغله اولدر بر کیمسه کوردی که ثلاثه باشی واردر یا
خوده اوتوق واگنک باشلی کوردی دشمنلرینه ظفر بوله اگر
فقیر ایسه ملکه ودولته یتشه واگر غنی کورسه اوغللری دوغه
واگر عقیم ایسه اوغلی اولنه ویلدعی الینه کیره بر کیشی باشی آشغه دیکلمش
طوتدر یاشی اوزون اوله قال الله تعالی ومن نعمره ننکسه فی الخلق
بر کیشی کورسه که سلطان یانیده باشی آشغه اولمش یا عزتلو
یانیده باشی آشغه اولمش بر کناه اشلیه وکنا عنده توبه ایلیه
واگر دوش کورن تاجر ایسه زیان ایده بر کیشی کندو مقلوب
کورسه سفر قصد ایتمش اوله اشاعر کیمسه سفردن منع ایلیه

تعبیر ایتدوکی دیویب صورودی صوردیغاق طغروسن دیدی پیغمبر حضرت
علیه الصلوة والسلام بیوردی که تعبیر ایتدوکلری کبی واقع اوله
دیدی هم ایله واقع اولدی معتبر مسلمون ایدر بر کیشی طفل گورسه
اول اوغلان ارکک اولسه عاقبتی محمود اوله اگر قیز اولسه غایتده
مذموم اوله بر کیشی گوردی که کندو اوغلنی بوغاز اولمش فرحه و محنتدن
[illegible] بر کیشی کندوی مکتبده گورسه که قرآن اوکرنور گناهندن
توبه ایده و اگر بو دوشی گورن عالم ایسه و یا خود غنی ایسه علم جهله
و غناسی فقره مبدل اوله بر کیشی ابن سیرینه گلدی ایدر که دوشمده
بر اوغلان گوردم اغلار ابن سیرین ایدر الملقدن قورق اغلانجیله اوزره
الصبیته اوچون لعقدر یسرورا در ترتیب زیاده اولور بیوجک قز
خیردر ثنای حسن در باعثه قز خیردر بر کیشی کندوی اوکره
گورسه آتاسندن میراث ییه بر کیشی گوردی که بالغ اوغلی وار
عزت و قوتدر بر کیشی گوردی که قول صاتون الدی غصه‌یه دوشه
اگر جاریه صاتون السه خرم اوله اگر قول گورسه که کندو بالغ
اولمش آزاد اوله الرجل المعروف اول کیشیدر که بعینه و باسمه معلوم

اوله بر کیشی رجل معروفدن قمیص گیسه اول کیشیدن ولایت
الینه گیره اگر اول کیشیدن اوزغان ایسه اول کیشیله عهد
ایلیه محمد سلطان کسرای بر کیسه گوردی که مدینة النبی
علیه الصلوة والسلام قپوسندن طوتدی بر کیشی الینه بر عصا الدی
کسرینک اوزرینه طوقندی ایدر که بن رسول اللهم یا کسری ایمان
کتوری یاخود بجعه بو واقعه اول کسنه‌یه واقع اولدر کسری حتی اهل
کسنه‌یه ناظرا اولورانا هیچ کلمات ایتمز اول کسنه‌نک عصاسین
کسری [illegible] ایله اولسه اول رسول صورتنده اولان کسنه ایدر
که لیکسرنک الله کما کسرت عصای یعنی الله تعالی سنی صیون
[illegible] کیم عصامی صیدک دیو حتی کسرای قتل ایدی بو واقعه‌دن
آندن صکره کسرای اوغلی قتل ایدی بونک کبی نام نشانی معلوم
اولان کمسه‌لر کتب تعبیرده رجل معروف دینلر الشاب المجهول
اگر ترک اولوب کافر اولورسه دشمندر که امانت یوقدر اگر اق
بکلو یکیت اولسه عدوی مستوردر اگر اشقر اولورسه قوجه
دشمندر اگر دیلی اولورسه عدوی اشدر اگر یاتار آدمیسی اولورسه

غلیظ دشمندر و اگر کیفیتی مجهول اولورسه شدتدر عداوت جهتندن
و اگر دشمن معروف اولورسه بعینه اول عدودر که گوردوکی و اگر
ضعیف گوردیسک قوتی ضعیفدر و اگر گورسک یکیت کیشینک اوزرینه
دوشدوک اول کیشیه ظفر بولسین و اگر گوردسک که اول کیشه
سنک اوزوکه دوشمش حذر ایتمک گرک و اگر گوردسک که عدو سنکا
یقین گلمش حذر ده اولسین بعض حکما ایدر بر قوجه گورسه که
کندوی یکیت اولمش قوت اولمغه دلالت ایدر بر کیشی گورسه که
کندوی قوجه اولمش دولته یتشه اما مراهق اوغلان گورسه
کندو قوجه اولمش قوت اوله المراهق الشابة الرعن عورت
گورسه خیر اولور جمیع خاتونلردن الشواب المجهول خیر اولور
معروف اولان خاتونلردن [illegible] عورت گورمک اچون لعنتدر اردوق
عورت گورمک قز لقدر جاریه گورمک خیر اولور [illegible] گوزل
گورسه اول قدر حزن و جفر انواع لباسله گورمک دخی لطیفه‌در
باکره قز گورمک خیردر برکات هدر اگر قز اوغلان قوجه ملک
کوکی الینه گیره و یا تجارتده انواع فواید حاصل اوله اگر درکوتسه

عورت گورسه خیردر اگر عریان جاریه گورسه تهمت و خسران
واقع اوله اگر بلدیکی جاریه مزین و محبوب لباسده گورسه
او [illegible] بیوردن رزق الینه گیره جاریه قبیحه گورسه فقردر قاروقی کورسه
و خسراندر بر عورت بر عورتی یکیت گورسه اول عورت اول عورتک
دشمنیدر [illegible] صورتنده اولورسه قوجه کیشیلر و قزغل کیشیلر گورمک
ایو دکلدر بر کیشی بر شیخ مجهول قوی قوتدر ضعیف گورسه منفعته دلالت
ایدر فی الجمله بو صفت اوزرینه گورورسه کندو دخی اول حالت اوزرینه
اوله بر کیشی گوردی کیم بر جماعت جمع اولمش دوستلق اوزره اما ایلنلری
معلوم و محقق دکلر و موجب و یکیتلر بن تفحص ایتمز اول کیشیه
ابواب خیرات فتح اوله یکیت عورتلر حاضر اولوق اعدا ایله اختلاط
ایتمکدر قوجه‌لر حاضر اولوق دوستلیله صحبت ایتمکدر کافر قری
عورتلر دوشنی مال حرامدر و مؤمنه قری عورتلر مال حلالدر
اگر مکشوف الجمال زینتلو خاتونلر ایسه یمین جک بشارتدر یتیشه
عزتدر و لیله مسرورا اوله و اگر اول قدر مزین و صورتلو گلسه
غصیله دنیادر النکن جاه و منصب اتمکه دخی دلالت ایدر

الله تعالیدن ذخمتسوز رزق یتشمکدر التمر رزق خالصدر یا
حوذ قرآن کریم اوقمقدر بر کمسنه قرآن اوقیدن خرما صاتسه
اندیشه بیسه بر منافق کسه دن علم نافع اوکرنه اکر خرمایی
کمسنه غصب اولنسه فرح اوله نیته که الله بیورر وهزی الیك
بجذع النخلة تساقط علیك رطبا جنیا بر خاتون کیشی کورسه
که خرمایی قطرانله اول خاتونك اری فوت اوله میراثن ییه
بترارندن مطلقه اولمش اوله اکر بو دوشی ار کیشی کورسه
عورتنه سه طلاق ویرمش اوله اندن جماع ایلیه یاخود عورتنك
مطلقه اولدوغی حالده میراثن ییه بر کیشی کورسه خرما یکی
چکردکن بیانه اتر اول کیشینك اوغلی طوغه ابن سیرین ایدر
خرما اسنرسین کورمك یتیم سفردر بر کیشی کورسه که
خرمایی دفن ایدوب کومار کیشینك الینه خزینه کیره یاخود
یتیم مالی الینه کیره بر کیشی ابن سیرینه ایدر سلطان قپوسنده
قیق خرما بولدم ابن سیرین ایتدی قرق اغج یعنی اول کیشی بعد
زمان پنبو کلدی تهینه بو دوشی کورمش ایدی قتل اولندی قرق

اکجه بولسن دیو تعبیر ایلدی رزق بیك لقمه الینه کردی اول
واقعه کوردوکی خرما وقتی کچمشدی اکا جله تعبیر ایتدی ملکوزه
واقعه کوریجك خرما اغاجنه صویوب یوب یمش یمکه باشلدی
اندر جمله تعبیر ایتدی الغالوذ کلام لطیفدر امر معاشنده
ودخی رزق در وغنیمت مالدر هر نسنه که اوده پشمش اوله
نهایت ایودر اکر کورسه پالوده بر صینداتن ییه بیادتله و
فرح اولمقیله الزلابیه مال دولطرب در ولوتدر وبحانه الخبیص
مال در رزق حلال دینندر و کلام حسندر بر لقمه خبیص یسه محموم
اوله قبل نصارایله خبیص یسه تی حسته اوله ابن سیرینه
بر کیمسنه کلدی ایتدیکه نماز قلدم وخبیص یدم ابن سیرین ایتدی
اروج دوتسکن عورتکك اوپسن القطایف مال الله ولد تندرست
وسرور در العصیده غم در ذریتی سببیدن بر کیشی کورسه که
عصیده یر نماز ایچنده صایم اولدوغی حالده عورتن اوپه
طقوزنجی فصل دوشده آدم وانك عورت
اعضالرین کورمکك تعبیرن بیان ایدر • الحمل

بر کیشی کندوی حامل کورسه دنیاسی زیاده اوله عورت کندوی
بوکلو کورسه مال الینه کیره ار کیشی کورسه که اوغلان طوغوردی
اکر فقیر یسه غنی اوله غصه لو یسه فرح اوله عزب یسه عورت آله
وعورتی اوغلان طوغوره واکر الوکیشیه کورسه خسته اوله واکر
خسته کورسه فوت اوله اما فقرا ومحتاج کیشنه کورسه دنیا
قول وقراوش کورسه دنیا غصه لو کیشیه کورسه نجات ایودر و صد
وتجارتندر تجارت وقرض ایمکه ومال کتمکه دخی دلالت ایدر وذکر
سفرن دونوب سفرینه اتمکه دلالت ایدر وقت اولدکه فوت اقربایه
دلالت ایدر اکر بر عورت اوغلان طوغوردی یا قیز طوغوردی کورسه
نعمته ودولته ایرشه اکر ار کیشی کورسه که عورتی اوغلان طوغوردی
قیز طوغوره واکر کورسه قیز طوغوردی انا اوغلان طوغوره اکر بر کیشی
کورسه که کندوسی والدسی طوغوردی اکر دوش کورن فقیر ایسه کندو
آخرتکسه قالسه واکر صناعت ایشلرسه ایشی رواج بوله
واکر غنی یسه فقیر اوله اونده آخر مسلط اوله اکر بر کیشینك
عورتی حامله یسه انا اوغلی دوغه اکر عورتی بوکلو دکلسه

ایکی اوغل طوغیه بر کیشی کورسه کندوی قتل اولمش حق تعالی
سودوکی قولدن اوله واکر حایض کورسه فوت اوله مسابن
کورسه طوغوردوغی یره قاله صاحب خصومت کورسه قاضی مجلسنده
حجت مسموع اولیه عبتی ومنك معبرلری ایدر بر کمسنه که
عورتی بوکلو کورسه بر نجك سوت اوله اکر عورتلرین بوکلو
کورسه اری فوت اوله روایت درکه بر خاتون کیشینك اری غزه
کتمشیدی خاتون کیشی حبله ایلدی رسول الله صلی الله علیه وسلم
کلدی ایتدی که یا رسول الله کوردوم که قیز طوغوردوم واوسمك دیکی
صندی حضرت علیه افضل الصلوات بیوردی اوغلان طوغورسن
اروك دخی سفردن کله هم ایله واقع اولدی بعده زمان مذکور خاتون
ینه رسول الله کلدی ینه بو واقعه دکن ایتدی رسول الله اوزن
بولدی بعضی انعاج نبیه ملاقات ایتدی بو واقعه ذکر
ایتدی انلر شویله تعبیر ایتدیلر اوغلان طوغورسن اما اروك فوت
اوله دیدلر هم ایله واقع اولدی خاتون کیشی غصه لو اولب ینه
رسول الله حضرتنه واردی واقعه دکن ایدیجك مبهم کیشیه

ونهنده وارد در بر کمسنه کورسه که سکباجه آتین بشورمقن
ایتمله اندن صکره اوتورر بر حلوه طیبه در سکباجه اعمال
کرامدن در اگر عنبر ایتمله بشورسه حلوه طیبه در شرف
و عز تمده اشراف ناسدن که مال ایله حاصل اوله اگر سرنجه
اتلریله بشورسه جامه بیتشه و نعمت طیبه عزت در سلطاندن
و یا ملکدن و قوت اشراف ناسه و نضارت و طهارت در مع
عیش طیب بر وجه حلال اگر سکباجه لحم طیورله بشورسه
ولایتدر و تجارتدر و یا کسب حلال در کن [illegible] و عنیله الجلا
و معامله در علی قدر قلة الدسم و کثرتها مطعام که صارماوله
اته اولسون اتمک اولسون و حلوا اولسون یرمز در مرضندر
اگر کورسه که طعام الذی خشونت وار در و زیاده حرارت وار در
خلق بعض یرکن ایو دکل در عیش مکدر و منغص اولمقدر
اگر آغزی بر طیب الطعام لین مطبوخ و محبوب ستعمل المسالك
نسنه کورسه طیب العیش و سهولت علی جمیع کل شیء قبیح
اجتبای قبیحدر کورسه که طعام جینوب یوده عزتك بعضی

جمیع ذه اعزیندن قلن بقیه مقداری عمر قلمش در اسدن قیل
کورمک عمردن برمعنی بلق خیر قلیل در ایران عمر در و عرض در
المانسباجه عمری آز در کشك رزق در زحمتله بر کمسنه
کورسه که کشك شرب یدن بر تجارتدر شربد حیات بحل در اگر
کورسه بر جنق ترید کتورمش بعضن یمش بعضی باقی طورسه عمر اول
قدر باقی مقداری قلمش در اگر تمام مستوفی یسه عمری تمام اولمشدر
اگر کورسه اوکنده بر جناق بیغلو ترید حاضر طورسه اما یمسه الجمع
ایله غنی کمسنه بیه اگر کورسه بر جنق ترید ولا اما یغلو وکلده
بوکشی تمام یدی راحت اولدی مورتن تمنی ایده قلیت حال جمعتندن
البسطة اگر خامر اولسه مالندن حسر ایلده و یا مرض در بنج
مال در که خصومتیله حاصل اوله و حزن و بکا ایله اوله الشهد
میراث حلال در و یا مال حلال در غنیمتدن حاصل اوله و یا شرکتدن
حاصل اوله کما قال الله تعالی فیه شفاء للناس ابن سیرین
ایدر رزق در اگر بر کمسنه کورسه که اوکنده شهد قومشدر
بو کشی عالم ربانی جامع در بیغ کمسنه اوله ناس بوکا حرمت

و عزت ایده اگر کورسه خلق بر یدن طعام لذیذدر صوت حسنیله
قرآن اوقیه استماع ایده العسل بتعوره و علم در و حلاوت عمر در
و دین در صالحه بتایه مال در و غنیمتدر منافع کثیر و اولاد در
و قلت مؤنت وار در اصحاب دین کورسه تلاوت قرآن مجید در
و اعمال خیر در بعضیلر ایدر عسل رزقدر شدتیله و بعضیلر
بعضیلر ایدر تلك دینیدر یرا که حصته نادره زیاده در بر کمسنه
کورسه که شهد یر استنده عسل وار در بر جاریه نکاح اوله
ابن سیرین ایدر قیجان ذوبان اولسه اریسه رزق قلیل در زیرا که
کوموم کیدر غدای متفرق قلب و علم لدنیدر قال الله تعالی الی
النحل قال رسول الله صلی الله علیه و سلم رأیت کأنی فی قبة
من حدید فاذا عسل ینزل من السماء فیلعق الرجل بالملعقة
و الملعقتین و یلعق آخر اکثر من ذلك و منهم من یحسو ترکی
دلنجه اشبو حدیث صحیحك معناسی بودر که پیغمبر صلی الله
علیه و سلم [illegible] کوردم که [illegible] طوردم
کوکدن بال اقر بر کشی بر قاشغله آلور بیرور بر کشی ایکی قاشغله

آلور بر و بر کشی زیاده الور بر بعضی کشیلر شوربا کبی صورر
ابو بکر الصدیق رضی الله عنه ایدر یا رسول الله بیوردرسکز
بن بو دوشی تعبیر ایدیم پیغمبر علیه الصلاة و السلام تعبیر
ایتمکه اذن ویردی ابو بکر رضی الله عنه ایدی اول قبه که کوردکز
اسلام در و اول عسل که اسما اکن ایمن قرآندر و اول بر قاشق یین
کمسنه اولدر که قرآندن بر سوره کبی از بیلور و ایکی قاشق یین
کمسنه اولدر که ایکی سوره از بیلور دخی زیاده یین کمسنه لر
دخی زیاده از بیلن کمسنه لر در و اول آش کبی صورن کمسنه لر
قرآن کتبی جمع ایدوب از بیلن عزیز حافظلر در پیغمبر حضرت
صلی الله علیه و سلم ابو بکر صدیق رضی الله عنه اشبو تعبیرنده
تصدیق ایتدی عبد الله بن عمر رضی الله عنهما ایدر یا رسول الله
دوشمده کوردم که بر بر معمدن یاغ اقر و بر معمدن
بال اقر بن اول اقن یاغ و بالی یرم پیغمبر صلی الله علیه و سلم
ایکی کتاب اوقیاسن دیو تعبیر ایتدی السکر محبوبندر [illegible]
و اوغلن اوکمکدر قصب السکر دتلو سوز سویلمکدر المن و السلوی

اوزلك كبيندن بيه اكر بشمدولسا اولسه بر مقدار حزن در اوغل
طرفندن تحصيل ايدر قونى مال كثيردر اكر خام اولسه مال قليلدر
اكر اروق اولسه تحصيل ايدر تزى بريان بك اوغلدر ثروات
غنيمتدر اروق طوزلو ات نقصان فى المال در ايلك مرحيوان ندن
مال مكنوندر الجنب المشوى عورتلره نافع در زيرا كه حوا انامز
ادمك جنبندن خلق اولندى والجنب المشوى للنصف الاول
اوغليله تاويل اولنور ونصف اخير قز لريله تاويل اولنور وجواريله
تاويل اولنور باش ريشدر بر كمسنه كه سموز باش صاتون السه
استاذ نافعه يتشه اكر اروق اولسه استاذ نافع اولميه بر كمسنه
كورسه قيون وقوزى وصغر باشن بر جهت منسوب اولدوغى اولوى
غيبت ايده اكر مطبوخ ومشوى اولسه اكا برعلن ودوساندن
مال ايشه كيرو تحصيل ايدر قيون باشى باش مالدر كه اوندن بيك
لقجدر اوكل بيك درهم در بيوق مال مكنوندر اكل العيون عيون
اموال الناس در نصارى ايدر بر كمسنه كورسه كه قيون باشن بر
وكلى باشن بر مال دعزتر يتشه ميت الشئ مالن يملك دلالت ايدر

تحصيل ايدر باجه ياغن يمك واليكن صوزمق اكل اموال
ايتامه دلالت ايدر يا اموال اشرافه دلالت ايدر قونتك دريسن
خشلمه ايدوب قزرن وبغرسوغن اصلاح ايدوب بشوروب طولدرب
يملك مال مدخردر وظرف بنادن حاصل اولنمغله داخى
دلالت ايدر بر كمسنه كورسه كه انماى بر صحت جسم در وخير در
بر كمسنه كورسه جكر بر قوتر ودولته يتشه اوغل طرفندن
لحم الدجاج ويمك خوردر حيح نامه زيرا كه بنا طرفندن منفعتدر
لحم الاوز منفعتدر من قبل اصحاب الزهد والتقوى سلمون ايدر
يتمش قوش اتلرى رزق در وومال درغند ومكر سببندن كه
عورتلر طرفندن اوله اكر كورسه قوش اتلرن يركه شرعا يمك
جايزدر كلدر اموال رجال اكابر وعشمك نالن يبه بر كمسه
كورسه خلار يوزى اتن يبر اهل بيت رسول الله عليه السلام
غيبت ايده نعوذ بالله ويا اشراف نامن غيبت ايده اكر بشورب
يبه بمالدر كه تعب وزحمتيله حاصل اولور اكر ماله اركل لحمه
يوداركن يسه اولاد سلاطين غيبت ايده ويا خود سلاطين قرلرينه

بكاخ ايده شويله كه اتن بشدا استفاده مال در كه ومنعيدن
يلك الجدن اكل يلك الحيه واتجه مسلمون ايدا اكر بر كمسه
كورسه كه تازه بشمش بالق بر خير وغنيمتدر وقضاى حاجتدر
قصة مائدة حيسادن متعلم در اكر دوش كوردن كمسه كاهدر
عايد كيتميسه والا عقوبتدر طوزلو بشمش بالق سزدر وطلب
حكمدر كما قال الله تعالى نسيا حوتهما يعنى حكما ايدر اكل السمك
فى المنام محمود در خصوصا كه بشمش وبزكلو اوله السمك الصغار
اوزوق بالق كه قليجى اتندن زياده در اكر يبه بر كمسنيله معامله
دلالت ايدر كه دوش كوردن كمسنه نك اهل بيتندن ويا بر محاسنه
دلالت ايدر كه تمام اولميه طوزلو بالق يمك ايودر خير در ومنفعتدر
اول وقتده حاصل اولور كنديى بيلن ومعرفت اولن كمسه لردن
كله اما نابيلن كمسه لردن كلسه حزن در زيرا كه غيبت كمسه لردن
فقر ايدر تيه كيم بالق طوزنا ايچنده مقهور دوذليل اوروسه يوحى
ايله اولدا اشنا معارف وآشنالق اولن كمسه لدن اوقودر الاطعمه
مر طعام رزق در الا مرسه زيلده وعقيقه دكل بوذكر اولنان

جميع غم وغصه بد بمنلوك دخى غايتدن بشمش لكمكال
فتح بولمش اوله فايده ودبح در اما بشمى طمعدر ومذمت در
مطعام كه مجهول ومنعيدن كله بنه ايودر طول عمر دلالت
ايدر بر كمسنه كورسه كه المعبدن بر نسنه الدى سائر مرز
نافع اوله وشماتت اعدا اوله اكر طعام ايچنده صواجوركبى صوسى بستنه
وسعت واقع اوله وكنديه طلب معيشت آسان اوله اكر كورسه
كه بر مجهول نسنه طعمتن كريه المذاق يى من مرمرت اوله لقوله
تعالى كل نفس ذائقة الموت اكر طعم كرية اولسه بو كمسنيه مسكين
اولوب خوف شديد واقع اوله اكر لبن الطعم اولسه الله تعالى سك
رحمت يتشه لقوله تعالى واذا اذقنا الناس من رحمة فرحوا بها
كمسه اوكنده كورسه كه اكثى طعام حاضر اتمشلر اما بر كثيبه
شكر وتماطرى المنزخسته اوله ويا بر ماغزى وبزى يا پشسه
كندو مالن بهكه محال اولميه ويا خود بر كمسنه حرمنه خبث
ايشه منتقل اوله وكذلك الشعر نسنه كه آجى اوله كريه اوله و
حزن اوله اما بركه دكل زيرا كه بركه بركات دنيا حلال مال

ظهور بشریته دلالت ایدر قال النبی علیه السلام اللحم خیر
طعام الدنیا والآخرة وفی روایة خیر طعام الدنیا الخبز و
خیر طعام الآخرة اللحم یعنی کیمسنه رسول الله حضرتلرینه علیه
الصلوة والسلام کلدی ایدر بو کیجه بن عجب واقعه کوردم حضرت
ایدایت کوردم بو کیشی ایتدی کوردم بر درلو چمن الجنده بزم ایده
قومشلر بر منبر هم حتی قومشلر بیکا درجهی وار در کوردم که
یا رسول الله سن اول منبرک اوستنه چقدوک بیجی درجهیه واردوک
دخی خلقه عاشقه بدا ایتدوک کو کلوک بو طعام ییک دیو حضرت
صلی الله علیه وسلم ایدر اول دیشل چمن جنتدر اول مائده دین
اسلامدر اول منبرکه سبع درجات وار در بن آنک اوستنه
چقدوم دنیادن کو بیدی ییلک اوزنیه بلجبهی که بیم بنوتم
دیسا التم ظاهر اولدی دخلق جنته واسلامه دعوت ایتدوم
الشقرم سعزدر ملک عظیمه وراحته و نعمته یتشملکه دلالت
اولدعی وقتن سفرم سعدن طعام دن واکل خبز الدقیق اوتن ایتدیکی
اوتبدعما الندعیا الذ العجین خمیرمایه مال شراییعدکه تجارته

مادهایدر بزجک خمیر لنورسه صاحبنه بزجک فایده
مترتب اوله واکر خمیر لنمزسه ناوعسر مال اوز بر کمسنه
کورسه اربه اوبی بو عرقده مؤمنین ده ولایت وثروت ونعمت در و
اعدایه ظفردر لنخاله شدتده معیشتدر بر کمسنه کو پسه
فقیر اوله الرغیف کرده لطیف یتمش بو مشق اولسه سلطانلر
عدلندر وتاجره وصانعه انصافدر اکر البنه کرده کورسه معیشتم
آیو اوله الکسیر من الخبز اتمک اوونکی کیشنک باقی عمرینه دلالت
ایدر اکر یسه عمری تمام اوله اما بو عجه اتمک دیلکه خیر سوز اوله
ضیق معاشه دلالت ایدر بعضی حکما ایدر اتمک که یتمدوک اوله
خویته دلالت ایدر جاماسب ایدر بر کمسنه خبز خوارکوره
ابجق اوله اوعلی اولمنه دلالت ایدر بر نصرانی کونده یکه
کوکلن اتمک ایتر بو یر معتبر قصه اتدی معتبر ایدر الله تعالی
کا علم نافع وحیوة طیبه ویره بین الناس خیرله مذکور
اولسون القرص فائدة قلیلتدر الجرد قمه ربح کثیردر الرقاق
ربح قلیلدر بحجیلیقاق عمر تمام التبصور اولمنه دلالت ایدر

بر کمسنه ابن سیرینه کلدی ایتدی الرؤیا یعنقه اتمک کوردم
ایکیسندن دخی یدم ابن سیرین ایتدی جمع بین الاختین اتمش سن
لتصیعه مسلمین ایدر آغیدن اولسه دنیادر سفر سبیندن و
یا بلجیدن اولسه دنیادر وطنده سیزدن اولسه خرم دره مخذ
بعضیلر ایتدی خرم وجوار ایدر بعضی حکما ایدر فصلی قطاشلر
حاله دلالت ایدر انک تدبیر معاشنده هر نجیسه اندن معلوم
اولنور غایت اوله حالی خوش وآیو ترشی دکبره غصه‌لر فحاحمانز
اکر یسه دنیا یتمسه ایوده مالدر عزله حاصل اولور بعضی حکما
ایدر الکوانج والکبر ودخی نه قدر بقول وارسه کو بولنده بکن آیو
دکلدر الخل مسلمین ایتدی مالدر وورع دروبرکتدر وطول
عمردر وقلتلهودر بر کنک طورشی مالدر اما قلیل المنفعتدر
وسکرجه سرکه جاریه رجیمه در بعضی حکما ایدر برکه ذلیل عذادر
اهل بیتله الملح الابیض زهددر دنیاده وخیردر ونعمتدر
بر کمسنه که الکیله طوز یسه دنیادن آز نسنیه قانع اوله
مملحه جاریه ملیحه‌در نصاری ایتدی بر کمسنه ملحی بولسه

شدت وم مر منیدر بلح ملاح حالدر ابن سیرین ملح واقعه
کرنه دندیو تعبیر ایتدی لحم الجمل مالدر رجل عالمدن که عدوی
قوی اوله مادام که دوش کورن اول اثر یا یشیه اکر یا پشیه
غصه‌لر عنعظرلیدن بر کمسنه پشورب یسه اول وصف اولنان
رجلک مالن یبه وحسته اوله اما بنه صحت بوله لحم البقر
تعبه دلالت ایدر تبرا که یعلی الا بعضلم دز اروق میز ای رجل
فقیردر سمز بورعو بشارتدر وغلامدر کما قال الله تعالی فبشرناه
بغلام علیم وقال الله تعالی جله یعجل سمین وحوقدن نجاتدر
اکر صغراکی سمیز اکورسه مالمیراثدر جاماسب ایتدی بر کمسنه
کورسه جیلات بر خیر دکلدر اکر کورسه یسه ایودر اکر
یشمش یسه دلیل خیردر مال زیاده اوله اکر بر ثرجیله یسه
پادشهلر قتندن حالی ایو اوله نصاری ایتدی بر کمسنه صغراتی یسه
حاکمه واره دشی نیون ای که یشمش اوله مالدر وحستله جملک
غمدر ومصیبتدر سمیزی رزقدر نعمتدر یشمش قوزی ولدذکردر
وخوفدن امین اولمقدر بر کمسنه کورسه قوزی اتن یسه اوغلی اوله

عقليم در وظلوم در اما بازيدن آشغادر بر كمسنه كورسه كه
شامهنه متحول اولدي ولايته وعزته يتشه بنجك الصقر
اركك اوغلدر وسلطان دنيغدر معيب في شريف وظلوم در
نرخي ولدر ينغدر الباشق سلطنتدر بازيدن آشغادر تضاري
تنعم معتبرلري ايدر بر كمسنه باشق كورسه رجل فاسق تمام
كوره اكر الحجه يوزدوسن تولسه اوغلي اوله بو صفتده اكر
ذكرندن الحجه چقسه دخي ولدر اكر الينه كيرسه الينه بر
اوغري كيره حبشيه قوش لينده قره صحراده كمان كرده الحق
صيددر وغنيمتدر وجه حلال در وشهرده اتسه كرنب سليه
اكر كورسه شهرده سرچيه اتدي بر اوكي حقنده يلان سليه
اكر بنيقه بر كمسنه يه ارسه كرنبله آني انجيده سلطان قيوسنده
اتسه سلطانلري سلطانه غمازيده اكر كوكرچين اتسه بر عورته
قذف ايده اكر كمان كرده اوق اتسه بر مخصوص سوز سليه
اكر اصابت ايدرسه بنهايه اول سوزنا اونيه وبال اوله الشكيل
شودت وقيدر اما شول كمسنه كه صيادلر عديدلري طوتقندر

اتملرك حينق نفسنه دلالت ايدر مسابق كورسه سوزدن حزا جعت
ايدر اما طوزق كتابدن الورسه مشاركات واغراني دليل
خيزدر شول آلات كه آنوكله صيد ايدرلر دليل خيزدر نسنه
طلب ايدنلر وقول فجوردنلر زيرا كه بعلمقه دلالت ايدر مكره
وخديعه دخي دلالت ايدر بر كمسنه طالب خيزدي ناكاه بر
طونغر طوتلدي جمد ايتدي خلاص اولمدي معبر قصته ايدي
معتبر ايدي اول مقصود تمام اولمز بر مكر دخي واقع اوله اندن
خلاص اولميه الشص شبكه كبيدر تعبيرده مصيدة الطير
نرقندفارسه همان تعبيرده شبكه كبيدر وبالق دوزغي دخي شبكه
كبيدر قصب البريق آكسه قيشي كه آنوكله قوش اولرلر كلور
قونز قنالري اكنيه يا بشور ادجن قول قاجورن كمسنه كورسه
ايود سطوتله وتنتي هلاك اولن كمسنه كه رجوعن طلب ايده
اكا دخي ايود بكويدن نسنه الينه كيره ايلي الفخ بر كمسنه كورسه
فاقله سرچيه آولر بر رجل فاسد الدين در بن مسلمانه حيله ايده
فاقق عيالدر عصفور رجل در سكز بحي فصل

دوشده طعاملر ودعوتلر كورمكك تعبيرين بيان ايدر طعام
دعوت اتمك لاجتماع در خير اوليه بر كمسنه كورسه كه شيله
ارادت اتمش هر كمسنه بر ايشه كه شروع ايده بتورك ايدي وعمليه
اوله آيو دكلدر زيرا كه سليمان عليه السلام الله تعاليدن
طلب ايتدي كه عبادك رزقن كندم قيمت ايده الله سبحانه وتعالى
راضي اولمدي وجوابن ويرمدي اما وار بر كشيه رزقن ويردي
سليمان اول كشيه رزق ويردي اول كشي جمعدن شكايت ايتدي
بر آدمك قرنن طويورمدي الله سبحانه وتعالى اول شكايتله
سليمان لوم ايتدي بر كمسنه كورسه كه دعوت اتمش بر قوم حاضر
طعامن يمشلر يمكدن فارغ اولمشلر بو كيشي اوله قومك اوندر
رئيس اوله اكر اول مومنين غسلو ويا مريض وارسه فرح وشفا
بوله لقوله عليه السلام من اضاف ضيفا غفر الله له ذنوبه
بر مفسدين كوردي كه پادشاه بتورك محلتنه جنود له كلدي
ايتدي بتورك اوينه كيردي بتورك طعامندن طعام يدي معبر قصته
ايتدي معتبر ايده فتنه دن حذر ايت ناكاه بر غماز بوني سلطانه

عرض ايتدي كه فلان دشمنك عوني وجاسوسيدر ديو سلطان
بتورك اوين خراب ايتدي اشجارين قطع ايدوب مارين قلع ايليوب
تعلقاتين حبس ايتدي المايده غنيمت ومعيشتدر كوك وارسه
كه بيه فدجل كبيردر يا دولتلو خاتوندر اكر كورسه باكور
كنددي مايده اوتوره در بلا نزاع مايده دن انتفاع ايده اكر
كندويله رجال وارسه احبا واخوان در اما تجارت اوزره ويا زرع
اوزره ويا ولايت اوزره بر منازعه واقع اوله اكر مايده اوزرنده
چوق طعام دوكلمش كورسه نه قدر چوقسه اول قدر احباب چوق
اوله مكرده بر پيالك محبتدر اكر ايكي دزلو طعام اولسه اوغلي دخي
بسه اكر خارج عادت بسه طول عمره دلالت ايدر اكر كورسه
طعام منثور اولوب اطرافه طغلمش قلبه لايتده اعوانه وناصره
احتياج اولنه ويالخود طعام نثار اولنق قوم عامه در مايده
انواع علوم وحكمت ومعارفه تاويل ايدرلر كه قلوبك قوت
ونفوسك حيوتيدر بعضي مشايخ ايدر اطعمه شول غذالردر كه
كلبه قوت ويرر اخص واولاي اتمكدر ولحم مطبوخ دن الحم

152 b

صدقه المتین سن حقك دكلدر بو كشی ایدی معاذ الله ابن سیرین
ایدر عندی الیتا قحبه در بو كشی ایدی كه حكسن واقع اولدی اما الت
الجبه ندن بلدوك ابن سیرین ایدر سرچه باش دكو یوق والی قنات
والی آیقدر اولت عصفوردن مركبدر انتك اسندی الا ان یتعمم دردی
الشیئان مثلوان ایدر عندی معلوم اولسه عورتلردر ولا امال الكبردر
ویا عسكردر بر كمسنه دكزدن شكه السه عسكردن المقتدور
بیكارلرده اولن هیچله خیر كثیردر دكزلر بالقین خیر كثیردر
جاما نب ایتیمانی صو بالق رزق دیر بولنوق صو بالق غصه در
ویا ولد سعید در طوتلور بالق قولط فندن غصه در اكر قرنیدن
ایجو جنسه اوغلی طوغر اكر كورسه بالق صید ایلسه قوبرده لوالطه
ایده ملك نجران قبل بعثة ابراهیم خلیل علیه السلام كوردی الكه
بر عظیم تازه بالق وار كربندن بر لطیف صافی شفاف دكلر ایجی
خیتدی بر معبره قصه ایتدی معبر ایدی عونتك بر كوزل قیز
طغوره اول قیز سنك ملكتك قیوب آخره یشه وملكته داخل
اوله مم لیله واقع اولدی مكره ابراهیم خلیل علیه السلام

153 a

ملكته كیره دی تاویله تعبیردر وفتوح غیبیه در وسكوت در
صبرنا صوده اولن قوشلر خیرلودر غیرندن زیرا كه غذاسی
دمرا بحا صردر قوشلر اتن یمك والندركه طوغه اركلی اركك
ودیشی وحشیه طیور وحشی اتن یمك جاریه وعورتدر سقه
رجل صاحب الورع در وكثیر المال در زیرا كه یوكی جوقدر بر كمسنه
كورسه قاز بوكا سیلدی بر غیته عورت طرفندن مال اینه كیره
بر كمسنه كورسه اوردك كوردر بنا ولوقومه والی اوله الدوغن
جمع مال ایده زیرا كه اوردك برقات ونحروك مالكیدر بر كمسنه
كوردی صو قوشلرین طوتمش برزیر بوغنلق اونده حاری اولمش
معبره قصه ایتدی معبر ایدی اكر قان كوردی كیسه یرنده قطع
ولد در اكر قان كورمدكیسه ایودر منفعتدر قوش مابیله
تاویل اولنور بینما ایدر اكر علو همتیله تعبیر اولنسه اولی
انسب در الصابطه فی الطیور قوشك تاویلی حالیله وقوتیله
ونكبیله وطعمیله وسلاحیله وارتفاعیله وصیدیله وسیریله
بحسب اقتضاء الحال والمقام تعبیر اولنق كرك در المعهد

153 b

رجل قوی حابل الذكردر صاحب سلطنته مهیب صاحب حربدر
كه تیب دبعید آنوك حضرندن امین دكلدر بر كمسنه اوی اسینده
ویا صحتینده كورسه ملك اللوتندر بر كمسنه كورسه طوشنجل
بوغی بنجیله ضرب ایتدی شدتندر ماینده ونفسنده اكر اقلاج
باشنده كورسه خیردر بعضی حكما ایدر دلیل خیردر برایشی قلق
طلب ایده اما بر كمسنه كه خائف اوله ویا مسافر اوله دلیل خیر
دكلدر بر كمسنه طوشنجله بنسه ملوكه واشرافه ایودر قوتدر
اما فقرایه اول منسوب اولدوقلری كمسنلره التجادر واتباع در
شول كمسنلك كه سفرده اوله انلروك رجوعنه دلالت ایدر اكر
بر كمسنیه یقین اولسه ویا بر شنه ویرسه ویا آخذ بر كلام
سیلسه كه اندن نسنه فهم اولسه دلیل خیر ومنفعتدر اكر
میت كورسه خیردر عبیده وحجی خوف ایجندره اولن كسیه
زیرا كه خوفن ایدوكی كمسنه فوت اولدوغنه دلالت ایدر بلدی
فوت اولدوغنه دلالت ایدر عقاب بر جل حقوردر بعضی مشایخ
ایدر سالنا والان كمسنك انده طیور ببلغ كوزسك كه صید

154 a

قصد ادالر ایودر سلطان دوج باك طیوردر معانی حقیقیه
صیغه لمكه اشارتدر وحقایق الهیه كه طبایع مستندن ابا
ایدوب قجتیبدی آن اله كتورمكندر البازی بر جل صاحب
جاه دولفا الردر بر كمسنه طوتسه برلعلوا اوغلی طا مراوله
اكر غیر كمسنه بونی بوحالیله كورسه ریاسته یتشه وذكی
خیر اوله بین الناس سلطان كورسه قوت ومنفعت بوله اكر
غیر كمسنه كورسه ریاست وذكر حسن بوله اكر كورسه كه بازی
الندن كیتدی الندن ایب ویا طعمه قلدی دوللق كیده الندن بعضی
مالنقاله طوغان بوغف لمق موت ملوكدر واتن یمك
سلطان طرفندن مال یمكدر بعضی حكما ایدر بازی مطلع طوتمه
ولصوصه دلالت اوله طوغان اویله بولسه بر اوغری كرلمش در
طوته حیر ایده بر كمسنه معبره كلدی ایدی كه بر آق طوغان
طوتدم اما طعامه خنقسا اولدی معبر ایدی اوغلك طوغه بر
كمسنه ایدی طوغان تعبیر اتدوك خنقسا تعبیر اتدوك معبر
ایدی اصل طوغان ندر خنقسا اضغاث در الشاهین سلطان

خارجه‌دن بر کیمسنه کورسه عظیم ملکلردن غنیمت الینه کیره اکر لوقطه
اورسه بر ضرر یتشه اتن یسه سلطانه متصل اولور آدم اولدوغی
مال الینه کیره حمار الوحش بر کیمسنه حمار وحشیه بینسه حق تعالی
ایله دنیا طلبه مرتکب اوله جماعت مسلمیندن مفارقت ایده قوم عیسی
ایدر بر کیمسنه اتن وسودین یسه قول وخادم الینه کیره بر عظیم
کیمسنه‌دن بعضیلر ایدر حمار الوحش کورن کیمسنه‌نک عدوسی ایدر
کوی اصل ودین حسیب کیمسنه‌در افضل بودر که انما غلبه علیه الثعلب
متلون ایدر عدوی قتال ایدر ولکن ایدر مکر ایله قتل اتسه یا لحمنه
ایردر سودین ایچسه وجهندن والدندن خلاص اوله اتن یسه
دنیا قتل اتمک اتسه غایتده ایودر وجع وبلاجه ایودر بر زنالکم
نوع من الجن در اکر بونلر ایله دنیاده خصیله مصالحه واقع
اوله زینا که الثب معتبرین عزم وخصم در دیو تعبیر ایدنلر اکثر
تعبیله اوتیسه عورتله اوینیه که عدو تحتینده در قوم عیسی
ایدر بر کیمسنه ثعلبی اوتسه عزیز وشریفه عورت الینه کیره
قوم موسی ایدر متحمل وطبیعتلو وتالیا امل تدبیر وبعض تعبیر اولور

بر کیمسنه کورسه رجل شریف ویا شریفه عورت مشاهده ایده
ویا بر رجل خدعه تملق ایده معتبر ومهلایدر ثعلب کورسه
مالینه نقصان واقع اوله ونفسنده ذلت واقع اوله بعضی حکما ایدر
عقبی مجهوله دلالت ایدر یا خداعه عورتلره دلالت ایدر مکر
ودین وبعضیلر تاویل ایدرلر ابو بکر صدیق حضرتلرینه رسول الله
بر کیمسنه کلدی ایدر کوردم که بنم الکومه رغبت ایلدم ابو بکر
صدیق ایدر سن رجل کذابسن واقعا بو کیشی شاعر لطیف ایدی
احسن الشعر اکذبه در مضمونجه ایدر مشتاق ایدی که کوردم مغرب
مشرق مطلعنی اولمش وکیلی کاتبین بونلری کوردم دیو معبر
قصه ایتدی معبر ایدر سحر وحیله حق اوله زمانکده مشکلون
ایدر رجل مسکین ضعیف القوة در بر کیمسنه کورسه قوم سخیة
الاخلاق مشاهده ایلیه بعضی حکما ایدر بر قومه دلالت ایدر که
اجتماعی سولر محبت ایلدر بریره کلمکه قوم عیسی علیه السلام ایدرلر
بر کیمسنه کورسه سفر بعید ایده اکر مسافر ایسه سالما رجوع ایلیه
الکرکی بعضی حکما ایدر بر قومه دلالت ایدر که اجتماعی سولر

ومشارکته محبت ایدر سلوک دخی طورنا کبیدر بر کیمسنه کورسه
که طورنه وسلوک بیش کوتنده جمع اولمشدر قطاع طریق ولصوص
جمع اوله واعداء فیما بین اجتماع ایده واضطراب هواییه وسیللر
اقمعه دلالت ایدر اکر بونلری متفرق کورسه خیردر شول
کیمسنه‌لره سفر اتمک ایسترلر مسافر قدوم ایتمکه دلالت ایدر بونا
که بعضی اوقاتده ظهور ودبعضی اوقاتده غیبوبت ایدر کانه
غایب اولدی وظهور دخی قلق تعبیر دخی همان کرکی وغلق کبیدر
بعضیلر ایدر عورت الملق طلب ایدن کیمسنه ایودر بو لکلک طلب ایدن
کیمسنه دخی ایودر اللقلق بر قوم در که اجتماعه وشرکته محبت
ایدر الفیحة کوزل عورتدر که سلیطه غیر الیفه در بر صوغن
طورمش الیعقوب ارکک اوغلدر بعضیلر صاحب حرب وقتال ایدر
دیو تعبیر ایدنلر کیمسنه ککلک اولسه اوغلاندن مال الینه
کیره نصاری ایدر بر کیمسنه ککلک اتن یسه بیاض الینه کیره
التدرج بر کوزل عورتدر ایکی مال ایدر ویا رجل غدار در که
وفاسی یوقدر که نوح پیغمبر علیه السلام ینبوعدن صو

کیجه‌یی بو خبر کتورمکه کوندردی قلجه‌یی کتیدی خبر کتورمدی
خبرین کندیه رمن قوم دیدی حباری رجل مفاقدر وبخیل در
حق دخلی وخرجی وارد در مستعمل بمک ولحمک اجتنب در من غیر
منفعة الدراج بر فاحشه عورتدر ویا مملوکدر بر کیمسنه کورسه
که متاخ آلدی بونی ستغه عورت آله که ملعبه اوله ویا مملوک
الینه کیره القطاة بر کوزل عورتدر کیمسنه‌یه مالوف اولمز متکبره
ومعجبه در السلوی رتیق در کما قال الله تعالی علیکم المن و
السلوی الآیه العصفور رجل که خلقه ضحک ایدر صاحب لهو
حکایاتدر ویا ارکک اوغلدر که کورن کیمسنه نصیبی اوله اکر
بوغزلسه اوغلی فوت اوله ویا رجل کثیر المال در وکامل الریاسة
شاطر ومدبر در ویا کوزل عورتدر که مشفقه اوله ایکی مال در
وکلام کوزل اوغلانلردر نصاری ودعم ایدر بر کیمسنه عصفور
کورسه اولادندن برینی سونا ایشیده القبرة ولبه صغیر در ابن
سیرین بر کیمسنه کلدی ایدر بر سرچه الومه ایردی بوغزلدق
طلب ایتدم سرچه ایدر که نه بوغزلدی ابن سیرین ایدر استغفار

باشنی اردنك ترنده صوندی ایچندن نسنه چقردی بیدی ابن سیرین
ایدر اردکك دکانندن بمنیه ایچنده اوت الیجه اعونلیه
عورت کلدی که ایرته خبر ویره کندی که واقعه ذکر اولنان کبی
مکرکه بر خاتونك ذنجی واریش ایکی مقدار مال سرقه ایتمش بولیلر ایدی
ابن سیرینه ویروب که ندن معلوم اتدکك سجود لفظ ذرکتنك قلب
خرز سینی دنجه قرت بیك سرقه الجنك عددی لفظ سجوددن
حساب جمل اوزره ایکی مقداری در الهدهد رجل کاتبدر علم دقیقده
دبهره دار اتادین یقندجق فساد وار در بر کیسنه کورسه دنیا
ذکر عدد اکر کورسه کوسیل خلیفه دن خیر کله کما قال الله تعالی حکایة
وجئتك من سبأ بنبأ يقين . الهدهد رجل فقیه وحبیب
ادیب یار لطیف قلیل المال کثیر الاتباع کسنه در صوت علم فقه
حرف الیاء الیربوع رجل خلاف وکذاب در متوهند در الیعقوب
رجل مبارك عظیم الخطر در مؤمن ودیانتلو بر کیسنه ایچنه
بر کیسنه مالك اولسه ویلایته یتشه دکلدر و مثل کسنه دن
مال حلال جمع ایده صحبت جمیله دن آشنالر بغیر تعب

بدنجی فصل دو شنده بدنجی باقیسی و صید بری و بحری
کورمکك تعبیرن بیان ایدر . الخنفسة مسلمون ایدر جاریه
حسناء شریر در بر کیسنه کورسه و صید ایتسه خدمتکار در بر کیسنه
اوقله اتسه بر جاریه یه قتنف ایده اکر بوغزلنسه قان اقسه جاریه
بکارتن ازاله ایده اکر کورسه قناللر جمع ایتمش میراث و خیر کثیر
ایتسه کبی اکر قنا سندن بوغزلنسه لزائله ایده اکر قتل اتسه و
یلخود قرتادلسه غصتدر عورتلردن اکر کیلك بهوغوسی ایتسه
کورسه صالح اوغلی طوغه بر جاریه ملکتدن بر کیسنه کوردی که
غزاله مالك اولمش معبره قصه ایتدی معبر ایتدی مال حلال و کوبه
خاتون در هم ایله واقع اولدی الارنب مسلمون ایدر بر کیسنه ارنب
طوتسه عورت آله قوم موسی ایدر مجبرین در و ایتاوردسایر
اهل تعبیر در بعضی حکما ایدر شول خلق در کیم اندره حزن چکمه
اوله اجناس الکلاب مسلمون ایدر ایت تقتدر وار بیه قول الرسول
قال علیه السلام الکلب من امسوخ معبرون ایدر فعل فعلی
معبر در اکر ایت اوزره بر سینه درکه خلق سویله ایچنده

واکر ایت اوزره بر ضرر یتشه اکر ایت قپرسه ویا طون قپرسه
ضرر در غم در وقت اولورکه مرض در یاغیبت در بر رجل سفیهه
غیبت ایده دیشی ایت بر ذمیمه عورتدر الجرو ولد در آق اولورسه
مؤمن در قرا اولورسه اهل بیتك سواد در قوم عیسی ایدر بر کیسنه
کورسه ایت الدی قولندن بر کیسنه ایله مصاحبت ایده آنی مثا
سی اکر کورسه که ایت ایله اوینار ادیسه و آرزوسنه یتشه اکر کورسه
قتل ایده عدوسنه ظفر بوله اما کلاب راعیه اکر آق اولسه ضرار
ظاهر در وقت اولورکه عجمی قولیله تعبیر اولنور ویا حصول نعمتله تعبیر
اولنور اکر منقش من الالوان اولسه مغفرة شدیده دنیا اکر قرا
اولسه مغفرة خفیه در اکر قزل اولسه مغفرة غیر باقیه در
بین ایدر راعیه کلاب صید قول الرعد و خدام نافعون و حافظلر
و کلب رجل سفیه در الکلب اللبانی بر غله دلالت ایدر که تمام
اوله ورجاء کاذب در کلب فحل در کلب اسود قوة غضبیه در کلب
ابلق بتر رتبه ابو بکر الصدیق رضی الله عنه مکیله مدینه آرا
سنده بر بت مکیه ایچلرکن کوردی که رسول الله واصحاب

مکیه یقین وار ایکن بر کلب جقدی اوردی و اوکوردی دیقی که ایتن
قان دیدی که بر و حلق قرین یتدی وار قیس بیره وردی اصحابلر ندن
سوال ایتدی پیغمبره صلی الله علیه وسلم قصه ایتدی پیغمبر حضرت
علیه السلام بیوردکه ایتلری کتمش خیرلری عزیز کلمش بزرون
صلح رحم سوال ایدرلر بعضلرینه ملاقات اولنور اکر ابو سفیان
آله کیر کورسه قتل ایتمك هم ایله واقع اولدی مکه آنلرنلیه فتح
اولندی بر کیسنه کوردی که عورتنك فرجی اوزرینه ایکی کلب وار در
معبره قصه ایتدی معبر ایتدی بو عورت حلق ایتمك طلب ایتمش
استره ایله حلق متعذر اولمقله مقراض ایله بیلن کیدرمش بو کیشی وبر
کلدی عورتنك فرجنه باقدی اثر جزئی انه مشاهده ایتدی
المهارة رئیس عظیم و حلال حوار کیسنه در لکن صاحبنه عتك
مفارق جماعتدر فاسد الدین کیسنه در بر کیسنه کورسه که
مهارة اوقله اوزرمش در شرمش سمز کورنل بلك کیلمش بر جمله
غنیمه عورت آله اما اینه بر جك قوت ایله الابل رجل بزدر
طاغی ویا مسافردر ساکن اولور حلال حوار کیسنه در المرحل رجل

عظیم کیشینك ایذاسنه تحمل ایدر بر کمسنه کوردی که بر قوچ بوینزنك
قوجنه بوینزین ضرب ایدر معبرا ایدر قیمونك قوجنك بیلین صندیرلمه
قرقمش هم ایله واقع اولمش حرف اللام اللبوة معبر حکما ایدر اسد
نجیه بودجی ایلدر الاحسنلرده ذکل وعودتلر جهتیدن ضرر
دلالت ایدر حرف النون النمر سلطان حاین در وعدوی مجاهددر
کو عظیم شوکت وقادر بر کمسنه کورسه نمر قتل ایتدی عدوسنه
ظفر بوله وخیر بیتشه اتی یسه ماله وثروته بیتشه یتسه سلطانه
بیتشه اگر نمر بوکا غالب اولسه سلطاندن بوکا بر مکروه بیتشه
نمر جماع ایلسه عدد قمندن بر عونتر سلطانله بر کمسنه نمر
اوبنده کورسه اوینه بر فاسق هجوم ایلیه وقت اولکه نمر مرضنه
دلالت اودر وکورنده اصحابسنه دلالت ایدر وقت اولکه مکر وخداعه
دلالت ایدر بیزاکه لون منقش در النار قریبا ربیعه وشریفه کثیرة
العثرة خاتون در بر کمسنه مغلوب بنسه مقدر بنه لواطه ابن النعجة
امرنا ستعوده وغنیمته شریعتنا لقوله تعالی ان هذا اخی له تسع وتسعون
نعجة ۰ النسر قوشلرك عظیم وسیدیدر ملکلك اوجی ذکور کیدلر

او انوت عمر او سیددر بر کمسنه برکرکسه مالك اولسه بوکا مطیع
اولسه اولو سلطانه بیتشه اگر مطیع اولسه مالك در که اندن حزن
اولنور بر کمسنه کرکسه بنسه کرکس وجوب نمابه داخل اولسه
فوت اوله اگر کیمه رجوع ایدوب اینسه مرضندن شفا بوله بر کمسنه
آتیدن ویلکندن ویا اتندن بیتشه بر ملك جباردن مال المهلکه
اگر کرکس اوتندن دوشسه غصه واقع اوله اگر بو دوشن نقل
شرف او غلی طوغه اگر مذبوح کورلسه موت پادشاهه دلالت ایدر
قوم موسی ایدر کرکس صلحا و ادبا و انبیا و صدیقین و ملوك وجیوشدر
شهره کرتمك دلیل آیات رحمتدر جاماتسا ایدر بر کمسنه تبرکورسه
واو از بن اشیته اد نبیا خصومت ایده النسناس رجل قلیل العقل
بر مثل اشلرکه اعتمنا سندن ساقط اولدر النحل قوان بر معمور شهردر
کثیر المنفعت حلال النحل در قوم کیشن در کما قال الله تعالی واوحی
الی النحل بر کمسنه بال خیرسه آرو بر بنسه حصه قومسه جند ظلم
ایتمش در واکر حصه قومسه عقلا ایتمش در بر کمسنه کورسه قوان
آرو بر ولد تبنه اجتماع ایتمش مومتین بولندن ایدا کوره بر کمسنه

کورسه که قوان آرو بر باشنه قونمش ریاست طلب ایدن کمسنه ایسه اولدر
اما سایر ناسه بر مرددر بیزاکه آرو شبی اولن نسنیه دکمه وقت
قونمز صاحب نفیا هلاك اوله عسکردن بیزاکه آری عسکردر
پادشاهنه تابعدر بر کمسنه آری اخراج اتسه ویا قتل اتسه
دلیل خیردر الا مکرکه اکا زاوله وآرو بر شعیله ویا بتیله والحاصل
الحیله تاویل اولدر النمل انسان ضعیف وحریص در عسکره نسبت
اولنور ماله وطول حیاته نسبت اولنور اولاده وذریته نسبت
اولنور بعضیلر ایدر نمل بر شهره ویا قریه کرسه عسکر کیره
اگر نمل خوف ایدوب شهردن کیتسه ویا اودن کیتسه سارق طوتله
یردن نسنه اوغورلیه بر کمسنه کورسه برادره چوق نمل وار
کیرسه جهته بوکا کلمات ایدر خیردر وبرنج قلجدن لقندر بیزا
که نمل دائما اولدیغی موضعدن اولور اگر نمل بوکیشینك کبیدن
ویا بوزندن چکسه چقدی کیتدی هیچ قلمدی دلیل خیر دکلدر
وقت اوله مجعی حکما ایدر اطنا ترنجه دلیل حو تدر ویا سفردن
اگر خسته کورسه تونه تبل یونقل قنا غله بیزاکه وبادر

وحیوان ارضیدر انسان ایله مانوس دکلدر اما قبنجه غیر طیار
دلیل خیردر بر رجل غنی کوردی که اوینه بر یوك نمل کردی
معتبره قصه اتدی معبر ایدر عمرانك تتلنه ومرضیك موتنه دلالت
ایدر سکرکیدن کسنتك سفردن منقطع اولوب یازیان اتمینه
دلالت اودر حرف الواو الورشان انسان غریب ومعین در
اخباره ورسله دلالت ایدر بیزاکه نوح حضرتلرینه علیه السلام
یبروك خبرین وطوفاندن سکره چکلدوکن کوکرجین خبر کتوردی
بعضیلر ورشان عورتدر دیرلر الوزغة رجل مال در معروفدن
نهی ایدر ومنکره امر ایدر حرف الهاء الهر خادم وحافظ وعابد
بیتدر ویا اغرسیدر قوم موسی ایدر سنور کیم کورسه خیردر و
لصوصه دخی دلالت ایدر بیزاکه منفعت وخسران ایجنده در بعضی
حکما ایدر بر مرعورتدر بعضیلر ایدر ساکن اولسه بیل ایدر و
راحتلیقدر حرکتها اتسه وخشتدر بیل بیعزدر عطر ملوق مقرودر
امیر مرق طول مرض در بعضی حکما ایدر جلب منفعته ودفع مضرت
بالتملقدر ابن سیرینه بر عورت کلدی ایدر که بر قر اکدی کوردم

144-b

وكذلك اوله هذيان سويلمك دينده نقصان اوله بعضى حكما ايدر
نثر البيت يعنى صاحب جمال صاحب مروت خاتونلر اعانه بعنايتهم
عورتلردر زيرا كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم بهائم قويسنه ديدى
آدم ويرمشدر بعضيلر ايدر بر يهوديه نكاحه عورتلر مسوخدر
بعضيلر ايدر دجال فاسق يعمدى مبتدع ولص ونقابدر بر كمسنه
كورسه كه مهمان اولمش آتى وقاره كلوب يمدى عورتى ايلدن اوله كه بجه
ولكن صفتيدر قوم موسى وقوم عيسى فاته اهل بيت اولاد وعيالدر
بنا وقول وقراوش درديلر فارة مناث ونحيل سابقيله تأويل اولنور
ابن سيرينه بر كيشى كلدى ايدر بن فارة وطئ اتدم ونحنده بر حتما
حقدى ابن سيرين ايدر بر فاسقه عورتدن بر صالح اوغلان اوله فا
قويسنه در وترطبيله الفراش انسان ضعيف معين كه عليهم
الكلام اوله بعضى حكما ايدر فراش معين ناسه سيقتدر وبطالت
يعلالنه ديوين در عورتلره مرار نقيدنا كه فارة قلت اذلك نا يغفت
ومنا يتقيبله تأويل ايسه فرايقاع بشق فى نار العقابله تأويل ايسه
انجمدر حرف القاف القذاف بر كمسنه كورسه اينه قذاف

145-a

كيدى بلايه وقولته بشه اكر اهلسه واكر اهل كملسه بر حق
حقد يلمه كمسنه قبول آيته تكذيب ايلر بر كمسنه كورسه كه
انديه قودموق تنزى القذاف لق اينه تنزقن الاال القرد رجل مكار
محتاج وسليهم مرتكب كبايردر بر كمسنه مع القرد مقابله ايسه
اكر القرد غالب اولورسه بو كيشيه مرض يتشه اثانيه شفا بوله
واكر قرد غلبه ايدرسه بر درده اوغرايه كه اكا دوا اولميه
فقتلوله بر كمسنه اين بسه مريض اوله صالحه وارانقيه قوم
عيسى ايدر بر كمسنه كورسه كه ميمون دوشكينه كيردى بر يهودى
ويا اتونك امثال يهوديدن بو كيشينك عورتنه كيره اكر ميمون بونى
اينرسه بو كمله بر كمسنه ما بينده خصومت واقع اوله حمام سب
ايدر بر كمسنه كه ميمون اولسه شجر جنتدن نفع كوره بر ناكه
ميمون اغاجندن اوز بر پادشاه كوندى كه بر ميمون بو كله طعام
بر شعيرة قصه اتدى معبر ايدر عند ... كه امرايت ليات ... جح بونكى
اما بتى چرغل تاكله انا الكى بر صيوب امرء اوغلان ... اولدى
القيم قم بر مدى عورتلر بعضيلر ايدر قاضى القضاة ... ايدر

145-b

بحاجت وابسم

بر كمسنه قنزى كورسه ويا دوناخ كورسه ويا بلبل كورسه وبو امثال
طيب الحضرة قتشلو كورسه خبر طيب استماع ايده اكر غايب
وارسه كلمه قدر بعيدسه قضا اوله غصى قلوسه فرح اوله الوترة
غلام در الترغذ رجل سلوب ضيق القلب ويتجك غضب اوله
قليل الرحمة كسدر مستوحشدر قندزى منبلمله تأويلا درل
القمل خدم در ويا عورتلر ياقليلدر يا مرض در يا عسكر در يا قوم
يا غلمان وعيال در يا قوم ضعفادر يا اجناء منعدفون بين الاقوام
والاخوان در ملوك كورسه عساكر وغلمان در ويا اعدادر ويا قدر آ.
كورسه ارباب وملازمين در نايب كورسه اعوانه دعلما كورسه
مستعبدلر وشاكرة لرودر تجار كورسه اصحاب طمع در ساير اهل
صناعت كورسه اول صنعته محتاج اولن كمسنلردر فقرا كورسه
انكا متعهل اولن كمسنلردر حتتل كورسه طولابه عقد در اكر
جنبه جيفسه كتسه يا حتا الله اتا جتهم حيقتدن ...كره
اولدوغنه طورسه باليقيه قوت اوله اكر قمل بيسه تأويلنه
ذكر اولنان نسنه لر فوت اوله قوم موسى قمل مثال عدو در تعبير

146-a

ايدر قوم عيسى ايدر بر كمسنه قوينه ويا جيبنده چوق قمل كورسه
اونقدن حسنته اوله يا حبس اوله اكر كورسه قتل ايدر عدويه ظفر بوله
اكر كورسه كه دريله ييانه آتر خلاف سنت رسول بر فعل ايشليه زيرا
كه پيغمبر عليه الصلوة والسلام منع ايتمش دريله ييانه اتمقدن بعدا ...
عقابدر آيات موسى دندر حرف الكاف الكركدن ملك عظيمدر
بر كمسنه كورسه كه ساعر بر عظيم ملكدن مال اليه كيره اكر نيسه
عالى كمسنه اوله و ملوك تسخيره قادر اوله الكبش رجل ذو منع و
منع در بعضيلر ايدر آدمدن متكى مخلوقاتك اشرفيدر زيرا كه
اسمعيله عليه السلام فدا اولدى بر كمسنه يولك اشه مال ... اوله بر
كمسنه قربتدن نسلرى اسه خزينه اليه كيره بر كمسنه قويونى
الهه ويرن اره وير كورسه بر قوچ بوغزلمش حربدن بلعلو كى
قوت وقتل اوله بر كمسنه بر قصابدن كشتر الده بر ملاك فتن
اولمش كشينك حقنده بر خير كلام سويلسه ملاكن فوق نا حود
مرضده قورتله اكر قوچ بوغزلسه بر عظيم دشمنه ظفر بوله اكر مريض
شفا بوله قوجه نسه دليل خيردر قوچى ارقسنه كتورسه بر

شله تعبیر ایتدی که مؤمنیندن بر قاچ نفر شهید اوله اما ارصلان
بیم عشیرمدن بر شجاع کمسنه قتل اولنه اما صیغا بو جملهدن
قتل اولنه مرایله واقع اولدی الغراب رجل حرام خوردر فاسقدر
کثیر الکلام ومحتال کمسنهدر متوحشدر بر کمسنه قرغه صید اتسه
حرام مال الینه کیره فیعدله ای وبغی ویوکی مال حرامدر بر کمسنه
کورسه که غراب بوکا کلمات ایدر بر خبیث اوغلی طوغه ابن سیرین
ایدر قتی غصیته دوشه اما صنکره فرح اوله بر کمسنه غراب کورسه
باب ملکدن قرنداشین قتل ایده صنکره پشیمان اوله کما قال الله تعالی
فبعث الله غرابا یبحث کما ایدر غراب کورمک طول عمره دلالت
ایدر یا برد هوایه وغمایه دلالت ادر غراب جملهدن بتر ایدر
غراب حال رؤیاسیه کوره تأویل اولنور وحالت اضافیه ویا حقیقیه
غلبه کوره تأویل اولنور اوجه دز بر کمسنه کوردی که کعبهنک
اوزرنده غراب قونمش ابن سیرینه ایتدی ابن سیرین ایدر بر رجل
فاسق بر شریفه خاتون جماع ایده اما حجاج بن یوسف عبد الله
بن جعفر بن ابیطالب قیزین نکاح ایلدی جماع ایلدی حرف الفاء

الفیل سید البهایم دور تأویلده رجل عظیم دور بر اولو بلکده کیمه
هیچ کمسنه اندن خیر کورمز بر الکه ای بیمن بعضیلر ایتدی رجل اعجمیدر
بر کمسنه کورسه الفیله بندی دولته وسلطنته یتشه ویا وزارته
وولایته یتشه بر اولو عجمی بک اوزرینه مسلط اوله اکر املبیه
الاحزن وعدیم مضرتدر بلکه قتل واقع اوله کما قال الله تعالی الم تر
کیف فعل ربک باصحاب الفیل اکر فیله ایبله بنسه بوکا مطیع
اولسه بر عجم ملکنک قیزین نکاح ایلیه ومصلحه وعابد اوله وارینه
عورت ایده ویا بر فاجره حسنا جاریهیه مالک اوله اکر تاجر ایسه فاین
ایده اکر نعازده بنسه عورتین بوشیه اکر کورسه فیل ساغز بر اولکو
بکدن مال الینه کیره اما حلال اوله بک جهتندن اولمیه قوم موسی
ایدر فیل ملک قویدر کثیر النعم والکرم وکثیر الصبر والملازات در
ویا اقوام صالحیندر وعلما واشراف دور ویا شول لیک کبیره دور اما
صنکره خلاص اوله اکر فیل مقتول کورسه شعرا جنده شعرا وار
بکی ویا بر رجل مشهور فوت اوله اکر فیل یوغنا النه السه بو
کبی فوت اوله اکر فیله بینسه بر پادشاهدن مضرت یتشه اکر

فیل بوکا سویلسه رجل عظیمدن خیر کوره اکر فیلک اوزرینه بینوب
طورمکن سویلسه پادشاه بوکا بیرسه اول شهرک بلاسن ومنفعتین
بیره اما عورت کورمک دلیل خیر دکلدر هر نیجه کورسه بتر
خاتون کبی حسنه دکلدی کوردی کو فیله بینمش ارتقادن صکره
فوت اولدی الفرس بر کمسنه ایاقدن کورسه خیردر وبشارتدر
قال علیه السلام الخیل معقود فی نواصیها الخیر الی یوم القیمة
یعنی خیر آتک النی ساچنه باغلنمشدر تا قیامت کوننه وارنجه
اکر کورسه اتی قاشنه وایکلدی [illegible] بنسه اکر آکل بر
اته کیندوکی طونلو جنس مناسب اولسه شرفدر وسلطنتدر
ومدد تمدا اعدایه غالب اوله اکر عورتی حامله ایسه اوغلان طوغوره
بر کمسنه کورسه کمیت [illegible] اکر [illegible] بر [illegible]
پشیمان اوله یا عزل اولنه [illegible] بوکا لکن آت رجل عجمیدر
قلبهات متفاوت [illegible] کمسنهدر [illegible]
جمعه [illegible] سلطنت وشجاعت
ولدن [illegible]

آتلو [illegible] کسلک اوله دی ولتباع موت اولمقدر آتک باشی باشلدر
بوینی دیندر کوکسی کثیر مالدر بیلی حسن وجمالدر سلطنتدر
ایاقلری قدرت جاهیدر قلت بصری قلت دیندر [illegible] اوندن
[illegible] حزیلک [illegible] ایمک قلعزدر [illegible] دوش اصحاب
سلطاندن اولسه تاجر ایسه فاین [illegible]
اکر [illegible] ایله جکشسه دوش کمدن سلطانه سلطان قولدرین
بر کمسنه سلطانه عاصی اوله حنج ایدی تاجر ایسه شریک بوکا
غلبه ایده اکر عورته منسوب اوله قاتنه کیدسه عورت نشوزه ایده
بر کمسنه ایکی قنتلو [illegible] طیران ایتسه [illegible] خلافته
ایرشه اکر اهل بیت نبی اولسه والا ملک عظیمه یتشه اکر اهل
دکلسه اوغلان سوه ویا عورت سوه اول عورت بوکا مطیع اوله
العقیل [illegible] کوچک حسنه [illegible] اولسون ویا اولسون
اولسون [illegible] طوته غصهدر [illegible] الفروج اعمال [illegible]
اولمقدر بر کمسنه کورسه که فروج [illegible]
الفاجنه [illegible] ویا عورت [illegible] صالحه اولمیه [illegible]

دوندي بنه گلدي وا لدينك قرينه كيردي بو اثناده اشبو آيت كريمه
اوقودي كه منها خلقناكم وفيها نعيدكم ايله اولسه اشبو غازي
كندوسي شيله تعبير ايتدي كه حلق داش بويتني اورمقدر اول طايرك خارج
دوجيدر حماير كنعوكي جنته وارد وعيندر بيته آتي قرشدن كلدي
موضيع آخره يجب المرتبه كبطن الام ساكن اولدوغيدر صيطوري
بر كيسنه كوردي كه طيطوي طوتمش بوغزلق ايتر بچاغي بوغزينه
قودي اوچ دفعه چلدي بوغزلمدي دردنجيده بوغزلدي بو معبري
قصه ايتدي معبر ايدر بكر جاريه يه اوچ دفعه علاج ايتمش سن دردنجيده
ازالت بكارت واقع اولمش بو كرتي ايدر معبر ايدر هل كان ثمه ضريطه
يعني هيچ تللك واقع اولدي بو كرتي ايدي بلي جاريدن واقع اولدي
بو كرتي ايتدي ضريطه ندن معلوم اتدوك معبر ايدي طيطوي اسم الاشتقاق
لفظ طيطوي اندن خبر ويرر طيطوي سيلر كيله تاويل اولنور حرف
القاف القلم رجل بنعمي عوديا حاكم صحيح در بر كيسنه كه قلم
الكسيدن بو عز التي بر خادم لو لاه اين ذبح من القفا او للكدر
اگر كورسه كه اونيا دوره قوشي وا اردر حرى اتقن لوله اگر يته

دميكو بنه يوندسي اركك اوغلدر مرده سي قيلدر بر كيسنه كورسه
كه قلم نيلدي پادشاهدن قاضيلق وحكم اليته كيره نيتميه ده
الاقضاة بنوك تحت يدنده اوله ويا سلطنته ودولته يتشه معتبر
الاشتغاله حرف العين العجل ولبدكردر معرجا يدر ويا فاسق
الدين بعض معبدر تمر جلى غنيته در وارق جلى فقير در بعضي حكما
ايدر قرالكى بر مردر آق كى اندن خيرلودر قوم عيسى ايدكى وخت
وخوردر بعضي حكما ايدر كى جوبان دليل تفرقه وعزنس وجنابتدر
زيرا كه كى مجتمع اولميوب اماكن هر تيغيه متفرق اولور كوردن
كيشيه تابع اولنر بلكه اوكنجه يوردر چنك قلي ايدر اكر يوك و
صوقو سيلعتين اولسه ماله بن جهة السلطان العنقا رجل
رفيع مشيع در كه اهل ملتيله مصاحب اولماز بر كيسنه كورسه كه
عنقا بوكا سويلدي ويا بوكا بنسه بر قديمي خليفه دن رزق السه
كيره ويا عنقا ايله بر كيسنه بنسه پادشاهدن مال اليه كيره
اگر بعتير جيله صيد اتسه ايزكان ادعلى احزه شجاع وضعيف
النخل اوله قوم عيسى ليدالمرا حيله حسنا به تبيها اولنور

العقعق رجل در كه امانتي ووفاسي يوقدر ملعون ومحتكر در قيلق
اولدوغن اسنتر ويا صاحب مالدر اگر عقعق بوكا سويلسه غايبدن
خبر يتشه بعضي حكما ايدر رجل زاني وسارقدر العندليب رجل
يا مطرب در يا امراه لطيفه حسنة الكلام در اگر سلطان كورسه كه
الينده عندليب وار خوش كلام وزهر حسن المتوزنت وكامل التدبير
اوله اگر كورسه كه الينده طيور شتى اوله عسكرندن طوايف مختلفه
جمع اوله اكا اتقا ايدلر اگر سلطان بونلره ناظر اولسه احوال الرعيه
ناظر اوله اگر نظر اتمسه احوال الرعيه نظر اولميه اگر قوشلر اوچوب
تنوب كيتمسه محبوسلردر سلطان الينده كمسنه اگر بوذكر اتمز و
ملازم ومعاهدلري يوقدر وكذلك دوابه غزلت كورلسه بر آلت
ايچون جمع اولمش اما بو اواصطبل دگلدر بونلره حي اشراف ناسدر
كه محبوس سلطاندر كيسنلري يوقدر كه سلطانه ذكر ايده متعهد
بغير ملازم ومعاهد يتورلر العقرب رجل نمام در بين الناس
نسلا ايدر وبلدين قتل ايدر بعضيلر ايدر قرابتيه عداوت ادر
بر كيسنه كورسه كه عقرب عورتيك ايتنه ايدي عورته لواطه

ايدر عقرب اوده يتق اعداسي نوت اولمقدر در طوتيق عقرب
كورسه عدوسي عورتنه كيره بر كيسنه پشمش عقرب ايتن بسه
مال الامة عدوي نتامدن اليه كيره اگر چيك بسه مال الحرام در
اگر كوملكنده ويا دكانينده كورسه عدودر معيشتنده وكسبنده
اگر دوشكنده كورسه عدودر اهلنده اگر قرشنده كورسه عدودر
عيالنده العلق انسانك بدنن ييتن قوردلر كيمسه عياليله تاويل
اولنور العنكبوت مسوخدن در امراه ملعونه رجل ضعيف
مكار محيل در حرف الغين الغنم بر كيسنه كورسه جوق
غنمه مالك اولمش ولايت وغنيمتدر دنيا ست وفتح در لكن آق
يونجر خيرلودر من الجنوا اسود غنما البيض عجم در الغنم السود عرب در
اگر كورسه كه غنم اوكنجه سرعتله كيدر بو كيشي اكا ايتمز دنياده
معطل اوله روايت در كه پيغمبر صلى الله عليه وسلم كورمش لك
غنمز لقتل ولمش قريشا رضلان قتل ولمشن قره وصبغ قتل
اولمش قره اصحابه قصه ايتدي كه تاويل ايدلر اصحاب ايتدي يا
رسول بوندويانك تعبيري سزدن كركدر رسول الله عليه السلام

138 b

يره هبوط ايتمك عضلو اولدي كندو نفسنه طعام و شراب حرام
ايدي آدمك توبه سي قبول اولنمغه شيوع مددي بعضيلر ايتدي
رجل صاحب سفره زنكاري كبي النتور رجل معيب و طعان
وجري و صاحب حرب و سينه صاحب غوغا كستندي بهودي ايتدي
زنبور و عقرب تمازلره ساعيلر دور و سقاهلر و ستمكارلر مرحمت
اتمين اصحاب قلوب قلبيدر حرف التين التخل اولادر بر
كيشي كوردي كه قروسن بوغزلمش اتن يدي اوغلي قتل اوله التور
رجل كامن و ظالمدر و لعن و ره بيانده ساكن كستيله اختلاط
ايدر مال جمع ايدر بغدن غنيمة النبت الورد السلحفاة موحدين
بر عويدر كه كنديي دين اولدي حاله عرض ايدر بعضيلر ايتدي
قاضي القضاة مدينه كه مركز جانورلرينك اعلمي تبليغ ايتدي در
كاميدر اكر كورسه ... بر شهرده مكرم در وياخود
شرعده اهل علم اولوب متعبد عزيزا وله اكر مجلس كوزلسه
اهل علم اوله صالح و حالاوله بعضيلر ايتدي رجل عابددر ابراهيم
وساير كتب انبيائي اقرار كستندي ابن بك قال دنيا علم در كتب

139 a

انبيادن و خير و بركت و منفعتدر السرطان رجل كثير الكيد در
كتب التواريخ و كتب الحيات كستندي بر كمسنه اتن يسه ايكي يردن
خير كوره جانبندن ايتدي مال حرام اليه كيره شام ابرص بريده من
اسانيدر تمام و تمام سليم فرقنا بي خير در قوم عيسى ايدر فقرو
حزنه دلالت ايدر بعضيلر ايتدي قوم منافقين در كه صداده ساكن اولور
تمندن اسهدر السوس رجل تمام مند اغنيايه سعي ايدر لكن ايذادن
منفعت ديني كورر حرف الشين الشقراق كوندل عورتدر و صاحب
مالدر حرف الصاد الصرد رجل متلون در نابود الكلام توق
سوزلو خير سوز كستندي الصعوة غلامدر و مالدر الصدف
رجلي فراييدر خشوع و نسك اطلمنا اليا تا كجيله حرامي
ايدر خلق ايجيدي موخذه بعضيلر ايتدي رجل قاطع الطريقدر
خلقله اختلاط ايتمز مال كثير جمع ايدر بر عورتدر كلاي حسن
صاحبه رضي الله عنه كلدي ايتدي كه ايتدي كوردم ركعت نماز قلدم
طرتدوم ضبط ايتديم حيف ايتدم اتم فوت ايتديم ... اولنده
بر عورتدر حجاله دين حيض ايتدي ... اول كه بنا و غلك ...

139 b

ميمون و مبارك اوله اهل ودين مايل اوله فا يعلوه الصفات اتيه
بغض ايدر حرف الضاد الضبيان قوم مفسدين در الضفدع
عدو ظالم منكا بيزدر بعضيلر ايتدي بيمعني عورتدر ساحره و عجوزه
بر كمسنه كورسه كه ضفدع اتن يدي حالي بلكه سحر ايدي اما
بلمزيدي سحردن بري اوله بر كمسنه بيته بوصيتلو عورت آله
مبيجي حكما ايتدي اغنيق سزلارن بر ساحره عورتدر يا رجل مشهوردر
كه حسب نسب معروف دكلدر ويا بقاليني و خداعيندر بر كمسنه
كورسه ضبعه بندي سلطانه بتشه الضب رجل عربي و بدويدر
وغدار و خداع كستندي بعضيلر ايتدي ملعون و موخذر الضفدع
رجل عابد و مجتهددر مروي عليه اللعنة ابراهيم حضرتلرين
عليه السلام اوده آتجق صوايتدوب و كستندر قوم عيسى ايتدي بر
كمسنه كورسه ضفدعيله مصاحبت ايدر اقربا سيله و قونشيلريله
ايو ديريله بر كمسنه كورسه اتن يرازمنفعت الينه كيره جهة
اقربادن مبيجي حكما ايتدي اتيم خداعين در اما اول كستندكه
معاش عاشدن اولور دليل خيردر جانب ايتدي بر كمسنه يسه

140 a

ملكه بتشه حرف الطاء الطاوس ملك الجميدر و حسب و جمال
و جمال الطاوسة امراة عجميه در ذات مال و جمالدر بلكه كي ايتدي
جمالي اولندر ذبح ايتمك فوت اولمقدر اكل لحم مالدر طاوس اقتنا ايله
تاويل اولنور ابن سيرينه بر كمسنه كلدي ايتدي كوردوم عورتم بكا
بر طاوس ويردي ديدي ابن سيرين ايتدي عورتك رضاسيله بر
جاريه آلسن حسنا و زنيا اوله و عورتك يتمش التجي جاريك
ثمنيه ضم ايدي بو كيشي ايتدي تعبيرك دون واقع اولدي اما ندن
معلوم ايتدوكوز ابن سيرين ايتدي طاوس جاريه در عورتك سكا
طاوس اتن يدر مك ثمن در بو سكز ثمن حروف ابجد و حساب جمل
اوزره حذف سكز بيله يتمش التي الورد طقوز ا والحذ و ستة
س ستين اول تكرار اولاوه اعتبار يوقدر الطيور الجهول اكر كورسه
بالش اوزرنده قوشلر اوجر ياستدر قال الله تعالى والطير محشورة
اكر كورسه كه قوشلر بر محلده اوجر ملائكه اوله ملاوي ايدالر
مصحف قرائت كوردي كه باشي تراش ايدر كستيه باشي قوجود
افرندن بوا شهاده بر قوشل قوشي وجدي كوكا كتدي اند حكم

جفان تدرج نوح بخمبره بن قاين طرسون كونين بچه كيمه وسكا
حيم كتودين ايدي خروس سكار من اولسون ديدي نوح عليه السلام
رحمن قبول ايدي تدرج كيدي كلدي ديك حتى تدرج كلنسه بن
اونك عثمان بن حكم ديدي اول سبيدن مملوك فولاد بر كمسنه كوردي كه
خروس اياجن بغشليدي بن قول اوغلان بغشليدي تعبير ايله آخركه
بر حربا امل كبشينك مملوكل نسلندن تعبير ايده كسنه كه اونك
اخلاق رديه تارخي فالدر كاه كلام حسن وكاه هذيانات سويلد
بر كمسنه بوخشلنسه مؤذن محبت ايليه زيرا كواق خروس مؤذنيك
تعبير ايدر خروس علمايه وصلحايه ملاقات ايچون ايتكاغ ايدن
كسنه در جوا ايله شيمه اولور عمر بن الخطاب رضي الله عنه كوردي
كو خروس بني دورت يكه نيالي ابي بكر خاتون اسمايه رضي الله عنها
قصه ايتدي اسما ايتدي عمرك بر قتله بر كمسنه كوردي كو بر تمك
خروس ايي خرك قيمش سنده اوفر اين سيرينه قصه ايتدي ابن سيرين
ايكا اقردت كوتدن صكره ابن عوف وفات اوله ثم كيچه ياتدي جاء
صالح ميت بولندي ابن سيرينه ايشهد اقردت حكندن ننق فهم

انيدك ايدكو لفظ ديكدن بينا كه دال دبي وكان جاب جلده اوتز
دت الور الدجاجه كوزل عورتدر بر كمسنه كه بو غلسه بكر
جاريه في جه بر كمسنه صيد اتسه مال اليه كيره اكر اتن يسه
مال حلال عوز فزادن بر كمسنه كورسه توق ديا طاوس اوين هديان
ايله اولكسيه بر بلاطوس لقله ديا جوا تعبير ايله تاوق
ديلكي مال نافع در تعبير ايدر توق كورسه وفات اوله دابة الارض
رجل عققدر روسايه شول قوزدلكو آدمك قمشدن اولور ديا زنبق فعرك
ابنا انك بدبشن الور كيشينك امل وعيال در بر كمسنه كورسه كه
متعددن وزد لجتدي اولاددنا كلادوا اولاددر قوم عيسى ايدر
شول قوزعلكو آدمك افرنتن جتدي امل يتيمدلكو بتي الدمي اتيف
بدي پولند اليه دكن نقشلري ونكنولري تزنتن خلاص اولور بر كمسنه
كوردي كو قيثدن قزعلي كنده قتلنون جتدي كيتدي راحت اولا
بهم قوم دن قوشتلو شرف وطاعت ايله دوقا القرز سلطانك
ربتلبيد دتاجر لعنوا امل جرقنا اكر بو قتل سه مال ايله الدعوس
بجلي عنو ونباش وملعون در حرف الذال الذيب معدي ظالم

وظلوم دركه آشكاره ظلم ايدر كسندن قبرغ بر كمسنه كورسه كه ذيب
انكابن بسلر بر لقيط اوغلان بسليه اوغري نسلندن اوله عاقبت
اوغري اوله بو كيشنك اوين خراب ايليه اكر كورسه ذيب اكون
اولدي اوغري توبه ايدوب صالح اوله منصب فكيم اوله قوم عيسى ايدر
بر كمسنه ذيب كورسه بر الوكشيدن عينا ايشيد اندن خير كوره
اكر ذيب صيد اتسه مال اليه كيره فرح اوله شهادت وقضادر
دپسه حسود ومحيل در الذباب يعوضي كما ايدر مجهول كمسنه كورسه
اوز عطال در وسايبناس كورسه ببرزدر الذباب رجل طعان و
دني كمسندر اكر كورسه كه ذباب تر نته كيرمش قوم سنفعا ايله
اختلاط ايليه اندن مال حرام اليه كيره بغاسي اولسيه ذباب بكثير
عدودر مضرناس در مالي فيناد بر بعيرا اكر كورسه كه ياشي
اوزينه اوچر بر ضعيف دشمن بوكا كيدا ايده بر دنيش سببندن
بولكا اوزينه مستولي اولق طلب ايده اما ظفر ابيه واكر اوزينه
ديا ماليه قونسه اكر سفر كيدسه حرامدن خندا ايتون قال
الله تعالى ان يسلبهم الذباب شيئا لا يستنقذوه منه اكر كورسه كه

ذباب اغزينه ديز بهكيبي اوغري يثاغي اوله قال الله تعالى ضعف
الطالب والمطلوب قوم عيسى ايدر اكر ذباب ديا بعوضه قولغنه
كيرسه خير ودولت وبركا تمدجا مانب ايدر بر كمسنه ذباب
كورسه الله تعاليدن حاجت ديلسون كوبوكا بغض اتمشدر
الذر تنبيجه كيبدر احكام انه كلور حرف الراء الرخم انسان
احمقدر بر كمسنه كورسه شمره كثير قتل كلدي كيردي شمره
عسكر حرامي كيره وجاهل طبيبلر تزيله دخي تعبير اولنور وبطال
اولن كمسنيله شبر اولنور والرنو حيلر ايله تعبير اولنور وتعابير ايله
تعبير اولنور بر كمسنه حالت مرضنده بوني كورسه وفات اوله يا وفات
اولمغه يقين اوله تعبير ايدر شهردن طشره عمل ايدنلره ايوردر
الرسلا عدو وقتال وخبيث المنظر شديد الطعن كسنه در حرف
الزاء الزاغ اياعي ومنقاري احمر اولسه رجل صاحب سلطنت
وصاحب لهو وطرب دنيا دندر بعضي حكما ايدر فقرا مانفسي
جمع اولمقدر واملنور اضطرابه دلالت ايدر الزرزور رجل مسلم
وزاهد وضعيف وصابردر وطلبي حلال در آدم عليه السلام

ایلان کورسه اتا آتی ولکوجک ایلان اولسه اننک بورکی حوت اتمسه
اول ایلان بوکیشینک دولتیدر اگر ایلان ساغنسه دشمنینک حرام
مالین آله و سفلی اوله ایلانک اتی ولحمی مالدر اگر ایلانک دریسین
الثوندن بولدی الینه خزینه عظیمه کیره کوسلاطیندن اوله متوکل
خزینه اولمیه اگر ایلان علو حجتسه راحت اوله اگر علودن اشغه
اینسه اول مکانک صاحبی فوت اوله جامات ایلیه ینکلسنه مباشد
ایلان کورسه پادشاه فتنه شان مرتفع اوله بتمدی بنا ایلان
باشین کوردم بونینلری دارتدر دیو مختم قصه اینی معنی ابهدز
ویرتا اولسن اگر سلطان اصحابیدرینک ناجیسک مالک زیاده
اوله حومریسک غنی زیاده اوله اینی وذکر ایلان عداوت جهتیدن
کی ایلادن اشدو حیات المرطن تاویلی اقابخدر بر کمسه کورسه
الغزیدن ویا سعیمنعت ایلادن جتدی اگر باسیدن مضرتعد
حرف الحاء المعجم شارن لین عدو ومکاتن ومکایه دوری
وخروج عند الثوابیب کمسه نه عقد وقتلا اورسه قوابنه ومحبته
طوتعبت بر کسنه کو خزینه بتسه مالکتمه ویا سلطنت ایکه کن

اگر اتن جنک بسه ویا مطبوخ بسه مالدر اما حرام در مظلوم اولور
اکل ایند بجینله ایدر بزیان ایلسه شربتله منفعت کوره بعضیلر
ایدر حوفین اجمک عقل فساد ویعقد و نقصان مالدر بعضیلر ایدر
حیزب بیی یغمو نعز وفتی سوفتد مسا زلر ودکرده مسلوزت اینر
دخی یتقیعدر اگر حضرمت ایدر کمسنه اولسه غالبا اوله بز قربیه
اکیله اوبلعه دلالت ایدر الالج وذکمک طلب ایدن کمسنه ایده کلدر
ینها کو امتلا اکیله در المجلدی کو جله قتر فویکمز ابن سیرینه بر کمسنه
کلدی ایکعنا شمدی خیزیر کوردم ابن سیرین ایدر یهودیه عندر وعلی
ایدلمن کمسدی انشیرفان کوتعی که الثون تتحدن حرز ابحیس
کند وجله برخیزیر ایله ابحس بز جمعه قصه اینی بز جمعه ایکی
حریله کیز بسابی ومجلدی دعلانی ونحادمدی جمع ایت دکونل
اطفال حاضرایت حتی دخی آل ابحمو ایله کینا اکلوکله عشرت
ایدیم انشیرفان غضبیدن لی کوزین ویندی حاضر بز طنبوره
مجلدی طنبور ایله بز جعفر مرتب ایتدی دخی ابحرو کیزدی نه قفه
جاریه فارسه عریان اولسون رقص ایتسون کوردم دیدی جاریه ایل

وعورتلر ومحبوب اطفال وغلامانی عریان اولسخره مان حولقان لطیف
سیم ایدلم وتناب لعقابیله رقص ایتدی تانوت بر جاریه کلدی
ایکه اولسه بر قاج جاریه طونی کلدیکی ایشیلدکو نا ایها الملک
اعنها فانها مستحیتة یعوتهلو شام بولی عقوبت کو غایتده
او تا بحیدر پادشاه الحاح ایتدی سوئیلدی بو جاریه ان آدم ولتدی
بز جعفره ایتدی یا ایها الملک هذا تاویل رؤیاک حاشم فهلطیف ان الملک
وحش بر تکدون ابیتعا اولین لنا تعرحیزبر بز هرامیله کلمه آدم در کم
بو طوفک ماجتبن معلقی خنزیر حرص درغا کیله جبنه در
مالدر دلالت ایدر بزیا کو بغاره کلور بر کمسنه محفظه کوزیه طونیه
مال حرام لغذایه بر کمسنه کورسه کو اوبنک اتی ابی طلبکد حمقاقی
اولیق مال حلالدر ورجل مذ مین وادیله دخی تاویل ایلندی حیاتی
فتابخ ایدی ترحق وملسه اکریا دمتعلقات متفرق اولور سفر
کمن وجاریه ایله ومنتن مخاتیله تاویل اکلدی بزیا کو متی طیلعن
کیمه کو بجکیله ایکسن لعلّی وغلام اهل کلمه ایله دخی شبیه اولش
کوتقات جیعیله سنت ایدن ویا فحو فنا ایله اولمه ویا دلیل

حزن دعورتدر بزیا کو صوت عو دیک ونغاتیعه وفرياد تربکزراما صحیح
مذهب بعقد کو معتبر دلیل دکلدر حتنا شن بجبل شقیدل بجبو حکایده
بطالته دلالت ایدر بزیا کو که اوجر عقلی وبقدر دای یتراتا غاوتلو
لیعقد بزیا کو طعنیده سوددی والجیکی عار دار باقدوسین امرزرد محشر
سلتن ایدن کمسنه کایو در سفرلری تام ومنقطع الوداتا ترده سفر
ایکلره ایه دکلدر بر کسنه کورسه کو اوینه مغطی کیدری خراب اوله
لکنفسا عقدی بنبض ومرحرف الذال الذئب عدقی دیمدر
والحمق والمعز بند ومحفتشد مسنوخلردن دنا امیاله عورت ایدی
ایماونتی بجعفیله ایدر حرکت وسفر عز بزیا کو لحة بونانی با دکان
ایلمعونک آیدر بر کمسنه کورسه کو بندی ملکه وعدولتر بوشه
ویا حوقند بعنهجک خلاص بوله دبت فوق عضبیه ویا طویل
حرکتند الذئب دجل لغبی عشوم وقتال مذ بزیا کو اخذ اموال
ایدر دفق کومع بهدن ما نحوله الذئب اولک صاحبیدر کیدم
دجلها صاحبیه وقول حذ وفق کو طوفان تام اولدی سعادتدی
نوح علیه السلام الله تعالی ایلدک ادن طلب ایتدیکه کیمه اوللی مشرم

آتنك دولتيدر نيجه كورسه ايله اوله سموز كورمك ايودر ارزق
كورمكدن اگر كبير كورسه نفعتدر اگر يوزعنه كورسه زياده
فايده در اگر خوب كورسه صاحبنك كونكلى اولدوغى در آق حمار
صاحبنك دينيدر قرا حمار سيادتدر و سرور و شرف در ماثل حمار
دين و ورع و شهادتدر كه الله تعالى نفسى ايله ديشيسى مالدر
كه حيله حاصل اولور اگر انى بنمك عورت المقصد اگر بنسه يانجه
قودوغى اولسه غير اردن اوغل اوله بيله كه حماره بنمك خير
علمدر حماره ايله اولسه ولدر عزتيله حماره اتن يسه مال
اينه كيره جديدن و نحيتدن اگر كورسه حمارلرى بيلدر
قوم جمله مصاحب اوله اتا الجلود حاملى اوله كما قال الله تعالى
كأنهم حمر مستنفرة اگر كورسه اشكى ضرب ايتسه يورمغه
محروم اوله كه سته طعام ويرميه الا مكه سؤال ايده اگر
كورسه جارى قتر اولدى معيشته سعزدن اوله آت اولى ...
اوله اگر سمع اولسه سلطان غشمدن اوله كيسه اولسه اهل
تحصيل اولدوغى در و شرفدن اوله قوم عيسى ... جارى كيم كورسه

اوله اگر حمار فوت اولسه كندو فوت اوله يا دولتى زايل اوله بندلكدن
صكره كيرو انسه جمع ايتدوكى مالى طاغله حمارى صاتون الق
بيلكدر ما لمقمقدن قورتولدوغى اونقون اولسه دولت باقى اوله حمار
طبيعى قوام مالدر حمار آوازى مكروه در كما قال الله تعالى ان
انكر الاصوات لصوت الحمير سوءدن ايحمدن خستلقدر اتا يرنجك
لئيل اوله حمارى بنسه اوينه كتورسه صلاح در حمارك ترقى مال
زياده اولمقدر بر كمسنه كوردى كه سلمان بن داود اشك اندى
ذكرين بتوك دبرينه قويدى بنه جقردى معتبر ايدى وجيوبنك
اكچه اينه كيره بوكشى بيمعلج ... ضرب اتهل اينه
مال تحل كيدى بيتايدر حمار حمله دلالت ايدر و شهوة فرجيه
قيلان ايحيته ويا ايدن قلحسه ديا يوك وندمتدن عاجز اولسه
غلبه شهوته و نجيبه دلالت ايدر صوم و سحر و حيله دفع
ايتسون و شهوت دفع ايده غذا اليسون مزاجنه كوره اگر كورسه
كه اشكى فوت اولمش شهوتنه غالب اوله لطلاقة ملك حاصل
اللتكر ... شديد الشوكة ... لما متواضع و ظالم ... اگر بر كورسه

بر عورت كه مشهوره دكلدر مجهول حكما ايدا دوغرى در كه سبز له
اغور ليه حيفظ ايدر و قطع طريق ايدر و قوم حكاعين در الحجامة
كوزل عورتدر كه عزيبه اوله قوم عيسى ايدر اوندن خمانه كورسه
عزيبه عورت آله و محبوبه اوله موافقه اوله بعض حكما ايدر
البيته دلالت ايدر و نحدت اهل خانه يه دلالت ايدر بيكا كه حمامه
كوكب نعت منسوبدر دليل خير و عيش دوقفدر آق ويا قره قوشلى
قسى بيادتدر ايلك اصحاب مخالطه در اگر حمامه اوجهينه
اوينه كلسه يا اوقلنسه عورتنه طلاق ويره ويا فوت اوله اكثر
تنادين كسنه عورتنه بهن ايتهدر اوقدن طشره جقه ديو يا عورتى
اوغلان طوغوره ويا حامله اوله اگر بو عزلسه بكر جاريه قوجه
كورگچيلسه يا اوزليله عورتلر اولاد وله بر كمسنه صيد ايتسه
اسراهفتن مال اليسه كيرو قوم عيسى ايدر بر كسنه حمامه كورسه
الله تعالى ايدن مصلحت درلسه قبول اوله تحصيل جابريه حسنه
دينلر ديا بنات در ديرسى بنات در بقرسى بنات در ساكن
اولدوغى بيخ مجيج بتنامه اكل حكم اكل مال خدمتدر حمام ابيل...

لخرياز رجل منكم مثلك اعظمدن متنارتنالتن دايم مصاحب ... رونيم
و مصاحب حب عز تحريك لمرتين الناس حبيه عداوتدر قال الله تعالى
اهبطوا بعضكم لبعض عدو اگر كورسه ثعبان اتن بر عدويه مظفر
اوله مالن آله سالى يرنجى جهة غادن اوله ويا خود ولدر ريباكه
حيته صغيره زياده ولدر حيات اعدادر بر كمسنه كورسه فراشنده
يلان قتل ايتدى عورت فوت اوله اگر كورسه بو يتنده يلان وار دور
اوج پاره ايلدى كسندى عورتنه اوج طلاق ويره بر كمسنه قتل
ايتسه عورت فوت اوله ويا ولد صبير فوت اوله قال الله تعالى ان
من ازواجكم واولادكم عدوا لكم و يا خود رجل ملعون در بو يلانكه ابليس
ايچنه الدى جنته يه ولد ويردى الله تعالى انكا لعنت ايتدى ويا سلطان
ظالمك بر ظالم قوللريدر ريباكه هوامك سلطانلر ديتابر كمسنه كم
انك حو شيق وه شمنى امين دكلدر ويا رجل عظيم در ويا مرصدر بر
كمسنه كورسه كه ايلانه متصل اولمش سلطانه عدو اوله اگر كورسه
كه اوى مملوّ حيات اولمش اتابوكى حفتا اتن اوينه سلطان
دشمنى كله يا مرل هو اجتع اوله بر كمسنه بتاسنده يا افعتيان بركسنه

130 b

موضع مين الثمر رقبان يعني باشلو اولسه كامل الثمر كيشه اكا مقاومت
ايدر حسنتلر كورسه وقت اولدر زيرا كه حيوان ادمي دوير التين
مقارده ساكن اولور عورت كورسه كه اوتن طعوردن مقابه
كورده تاويل اولنه اوغلي خطيبه دالبايتن اوله زيرا كه اودر نوك
دلي چوقدر ويا كامن اوله ويا شهر اوغري اوله باشين كسلر زيرا
كه اودن باشين كسوب دباغن جز ميخه المز ويا كورتم اوله يرده
سوردينه كيم اونك قوريوغي يرده سوردوب ويا طويل العمر اوله
التمساح نايب ونايب اوغلي زيرا كه دكزده اولنك بر نهط تمساح در
لقن خاينلكيني بولرسه قيز حرف الثاء التور والبقر مال در
جامعدر بر كمسه اغلاجيله اوكوزي ضربيا تسه ويا اچيرسه
چوق كناه اشليه بر كمسنه اوكوز بنسه ويا اونيه كلسه
بغلسه دخي عشي كيده اكر اوكوز بوني ضربياتسه ويا اچيرسه
عقوبتدر وقتل اولنمه دخي محتمل در اكر اوكوز اوندر دوشوب
بوني التنه السه دليل مرتبه اوكوز در بيو ميراث عظيمدر
اوكوزك باشين واتين يمك مال در ولا يعنا اوكوزك غيالري

131 a

مال در ويا بني اجوز لقدر اكر برلشيه بوزغو بغشلس اوغلي
دوغه ابن سيرينه بر كشي كلدي ايدي كه كوردم اوكوزي بوغزلدم
وسفر وجلال وطن واقع اوله اكر قان كوردوكسه قتل نفس ادرن
اكر قان بوغنسه بوقدر امران دردير كورسه كه اوكوز
بغوكيحون زراعت ادر اكر اكنجي بده مقابنسه اكنجي ايو اوله ولي
اوله اكر تاجريسه برمردر زيان ايده اكر فقيهسه علم وصلاح
زياده اوله مجمتي حكما اينيا وكورنشنه دلالت ايدر صاحب رؤيا
قول الوب كثير الورسه ابن سيرين ايدر بقر زلده دنين زياده
والتشفي دخي خصو متدر نور رجل كزندر كيم انك قدرت اوله
بنيا ايدر مستقل اولوب بما قواله التفات اتمكه دلالت ايدر
ويا كثرت اكله دلالت ايدر وحمو ليته دخي دلالت ايدر حرف
الجيم الجمل البختي رجل عجمي ايدر اودر نمك صنا وحاجتدر بلغي
كسندن جمل عربي رجل عربيدر اودر بنسه حج اتمكه دلالت
ايدر ويا سفره دلالت ايدر ويا مرضدر اكر كورسه جوق بغلس
كلدي شهره كيردي اول شهره عدو كيره ويا حرب واقع اوله ويا

131 b

طاعون ويا وبا وسيل كله اكر ايلد صاتون السه اعدايه مظفر
ايده فوم موسي ايديا اكر مسلم اولن جمل كورسه خير ودوغمدر
وصلوات در وسلامت در شديد دن داكر ايله مالك اولسه
سلطانه يتفسه عدوسينه ظفر بوله اكر ناقه سه مالك اولسه
الويرده عورت اله اكر دوه ارقسندن دوشسه فقير اوله و
عشلو اوله اكر كورسه كه دوه جكي راحت اوله عدوسينه
ظفر بوله قضايه بر كمسنه انجي دن اينسه مريض اوله اكر
دوه نك بوكندن السه مال ناقي الينه كيره حفظ ايدي اگر كورسه
بعير حمله ادر يا بعير اعدادن تكبت برشور اتاتا تاويل بعمبر
صلي الله عليه وسلم بيودك بعير حمتن دن اتا قجان نا بي بنسه
ناييه متبع اولسه تسليم نفسه دلالت ادر وطريقت خليفه
تحمل اتمكه دلالت ايدر قجان عربان واحمر الون واسود العينين
اولسه ومتثائب اولسه وصفره دلالت ادر الجاموس رئيس
متبوع وقوي وصعيب وشجاع ونفاع كمسنه در خلقك ايلاسنه
تحمل ايدينا امريك جكك الجدي والمعز للرجل دعا بيه حنابه

132 a

موسي پيغمبر عليه السلام اياتندن در قجان برير وده اولسه اوليري
ابجقسه بر مرجري كيره ويا باملا نبغبه بي فاين اوله ويا انه اوله
اكا ابجقسه وشر اتمسه كيدن كيسنه ينقعدر وعفته زايل
اولمقدر عدولت واقبال عزتيه كيم قصه ايوب عليه السلام شلقد ور
كه اوندر التون چكر كا يغدي عشي اكتدي وبلادن خلاص
اولدي قجان بنظرم فتنيك مالدر ابن سيرينه بر كشي كلدي
ايدي چكنلكه طوتقدم دستيمه وچولكه فتنيلم ابن سيرين ايدي
مال اوله كيره وعون عونكا وير ابن حجتي حكما ابهد جراده الكدن م
بطالقه وهلاكه دلالت ايدر واما سايرنا سن شرتمو اقتر ويريتر
عودعلي موافقت اتمكه دلالت ايدر الجرغ بر كمسنه كورسه فلان
يني
طعتني ويا اوندن فلان كيردي شمرندن وبلادندن انتقال ايده
اكر عقاري وارسه بيع ايده بقوله تعالي فارسلنا عليهم سيل العرم
بر كمسنه اوني فاره كورسه ويا غيري كمسنه اوني كورسه
اوغريدن حذر اتسون الجمل عقعقدر وصاحب الحرام در ويا
مفتن دي
بر رجل حقودر بر يردن بر يره نقل اتمك ايدر حرف الحاء الحمار

وملعوندر که حقوقی تابی حیثن ایدر بشتانی سیر ایدن بناغت
وعمارت قصد ایدر ثمان لنکلك ایدر اشارتدر عدم اشتغاله طاعة
وعبادات بدنیته ابن عباس رجل قصّاب وغشوم وقلیل الخیر
والرحمت کشیدر بر کمسنه کورسه که اوینه کیدی حلدّا تسون
که اوینه بر مکار وحیله‌کر کیسه کیرر ابن سیرین رجل درکه
عورتین خلق نظرندن اورتر کشف ایدر الارضة رجل امیندر
اکول اکول اوغرلق ایدر آنك قماشندن یا الجرة کیز مکیله اوه
یاقشور یاقرنشی الور ویاخذ مکار حرف الباء البر عندکرم
مطلع وخفیف العقل در بر کمسنه کورسه سودن یا جرعی وظفر
جمله البر یجوف کیبنك تجنیده جایز کورمکدن بردون کورمك
یلدز بچیقلر ایدر تأویل عورتدر اکر بردون بوکمله منازعه
اتسه اشاکته قادر اولمسه عورت سلیطه اوله اکر کورسه
که محمودن نکاح اتدی عورتنه املاك ایدر اما عورت شاکر الرب
ارسته حمایته بجیلر بردون سیرحوذ ویولر بر کمسه کورسه
که بردون اوتورنده سیر ایدر شرزی [illegible] یا عورت [illegible]

مال الینه کیره خیره یتشه اکر کورسه بردون بوکا بخش ایتش
عورت بوکا جنایت ایدر امانتن ادا ایتمیه اکر بردون فوت اولسه
عورت فوت اوله اکر اغورلنسه عورتنه طلاق ویره اکر کلب
بردون اوتوره قالقمسه بر عددی مجوسی عورتنه تابع اوله اکر
بیعون قالقسه رجل یهودیدر البغل رجل احمقدر ولیننا
اکر فتره بنسه قبله طرفنه سیر اتسه حج ایدر اکر ناجیه لغویه
توجه اتسه سیزدر شریله اما تعب واذر بجنیلر ایدر فتره
بنمك طول عمره دلالت ایدر وبر قیرغ عورت المغه دلالت ایدر اکر
بر فتره بنسه که کندونك دکلدر بر غیرك عورتنه خیانت ایدر
واکر مغلوب بنسه حرام عورته وارر جاماتب ایدر بر کمسنه فتره
بنسه بر اتساله خصومت ایدر فراقتر ابو صاحبة الجمال والمال
خاتوندر البیاض والشقر حسن دعتی در بغل سوی خلقیه دلیل
ایدر البقر الصفرا وجون لقندر قال الله تعالی تسر الناظرین
ابن سیرین ایدر سمین صغرا ایدر ارتق صیغردن قال الله تعالی انی
انی سبع بقرات سمان اکورنك التیدغی اقلق سنه کبیل اولدن

واقع اوله وخنیده بیل وسطنده شدتدر وسرسنده آخرنده
شدتدر بقر مصیبة رجل در لحنك حینف مصیبة قوقونلشه
ویا قیزده دیتی مصیبتدر عورتنه دیعدن اکسك اوله مصیبتدر
ذیتانی بعصیله وغزلیوت یمك رفقتدر واجوز لقیدیه مال حلال
در لبر عورتدن اول یل لجنده الینه کیره اکر انوك بونیزی
اولسه منفعتدر اکر ساغلور اولسه اول رحی منفعت وخیردر
اکر اکوز بغی اتسه بوینیزله بونتن بونسه نشو ایده اکر بر کمسه
ساغسه سادتن کمسنه بنوك عورتنه خیانت ایده اکر جماع المسه
اجوزلق بیل در اکر حامله کورنسه عورت حبیبه اوله البقر
الالوان آت الوان کیبدر اما نسایه نسبت اولنور قوم عیسی ایدر
بر کمسنه بقر بولسه بر رجل شریفدن الینه نسنه کیره کورسه که
بقر ومدینة اتیلد بر صالحه شریف خاتون الینه کیره الیوم بر
جبار کسنه خلقك اونیه جرات وتهوّر ایدر بجیلر ایدر
او عزیزدر شدید الشوکة اما عسکری ومناوبی یوقدر اکر مطیع
اولسه مال جمع ایمکه دلالت ایدر مطیع اولمسه رعایایه وستوسه ایدر

کستدر بحق حکما ایدنا وعزیزدر وعلینه بطالتدر یا کندونك
برمرع کتمکدر بوم شوم در البغ منسوخاتدر رجل نحاس وکذاب
وظالم کسنه در ویا رجل فیلسوف در البلبل رجل غنیدر ویاغوّر تمید
کودنك مبارك در جاریدن بر قرآن اقور اوغلی طوغه بلبل ویبغا
نوتنه تسکیله وتا طلبه علی وجهه الحسن در البرغوث رجل طعان
غیر ضعیف در نصاری ایدر بر کمسنه کورسه کندوی برغوث بر
ادی کستلدن عز یتشه جاماتب ایدر اکثر بر کمسنه بوره بیسه بحثه
مال الینه کیره بعثه وبرغوث صفات خبیثه وخبیثه بالجند
که ابدا ایدر الیقه رجل طعان ضعیف در حرف التاء التین
بر کمسنه کورسه صاورن بوبی صونیه جالدی سلطاندن عقوبت اوله
ویا نشیدن عقوبت اوله یا عذاب من الله در بر کمسنه اوزنر
مقتول اولدی عزی خیزرا اوله زنا اتتن بیك یشر ویا سلطان
اوله اکر کورسه که اوزن بوکا کلدی اما مضرت یوقدر ایود [illegible] نسه
ویرسه ویا کلمات خیر اتسه ایو درنا اکر حلاوتنا اتسه ترنزدر
شره دلالت ایدر [illegible] کندو دشمندر کثیر باشی ولادور ماشی

تزجك ظاهر اولور بر كمسنه كورسه كه بر بلكت بوكا كلدي ودشمني
بو كيشيله عقد ايده اناداتم اولميه بر كمسنه كورسه اروني دعوت
كه باشنده كل ويا بز دستنه جيجك ويا ريحان واردر اولكنك دلالت
ايدنماتادايم اولميه تحصيلنه ايدكل طيب ذكر ودر كل ياغي نكاح
ذرمند وصفاى طبع در وتقرب نا شدر بعوة ايدكل صلحا
وانبيا درجاتا سبب ايدر خير وسرودر حرف الياء الياسمين نقلي
ونعم ايكد بر كمسنه بيسه ويا بولسه مالدر وسرور در وجاندر بر
رجل حسن بصريه رحمه الله ايدركه كيجه كوردم ملانكه يره
ايندي ياسمين دوشوردي بصره شهرندن بنه كتدي حسن بصري
ايدر علماء بصره كيدر البيوعات والصنوغ من لغاجك كه صنع
كورلوك مال ومادل شعن كمه منسوبسه التبخي فصل
دوشده حيوانلر كورمك دخي الملوين كورمك تعبيرن
بيان بر حروف ترتيبجه معتبردر ايدر ايله كركدر كه عادات
حيوانات تميش اولنه والخلاق دخي معلوم اولنه دخي عادات
نا سبه تعبير اولنه نه يه تشبيه ايدرلر بيلك مثلا بر حيوان

عظيم وقوي ومهيب دوشده كورلسه ملك عشوم در مثلون
ايدر اسد ملك غشوم در كه اندن دوستي دخي امين دكلدر و
دشمني دخي امين دكلدر بر كمسنه ارسلاني كورسه ارسلان آني
كورمسه قاجسه قورقدوغندن امين اوله اگر ارسلان بوني
ترشوله بوقاجسه قورتلسه تنلدن قورتله ويا برمرض شديدن
قورتله كه هلاكه قريب اولمشيدي اگر ارسلان بوني طوتسه حتي طوتر
زيرا كه ارسلان ابدي محموم در يا خود حبس ايدوب حبسنه قويلر
حتي دخي جيحنده اگر سبعي بسه ويا لحمندن وعظمندن
وشعرندن ويا جلدندن نسنه السه بر مسلطا غالب دشمندن
مال الينه كيره قوم عيسى ايدر سباع اتن يمك يعني كلام اشتمكدر
يا خود بو كشيه افترا ايدلر اگر ارسلانه قورقه قنفر بنسه بر بلايه
اوغريه اگر بغير خوف ودهشة بنسه ايودر بر ملكه مالك اوله
اگر كورسه ارسلان بوكا ما نوس اولمش قربو عن يولد بوكا تابع
اولدي ويا مضاجعه تملق ايدر دليل خير وسبب منفعت در ولمن
شرعدن اگر كورسه بر ارسلان انكى بوكا صيغنش بر ادغلي اوله

قهار وقوي يا بر بك اوغلي بولسه اونده امر لر اگر كورسه ارسلان
ديلمش عضدن قورتله يا شمن بلكي ورت اوله ابرهيما عليه السلام
كه بني اسرائيلي قورتاردي و دعوت ايتدي وقتي انبيى كه يا بني
اسرائيل اجان ارسلانن بر قلدر اوزدكوره كلسه كيمند كه بزدن
قورقن وارسلاندن حذر ايتمز امدي الله تعالى بزه مغفرت ايله
كلوك اللهم توجه ايدوك ددي ارسلان صورت پادشاهدر
يعني پادشاهلك خشمندن وتقرب وقتنده عذابندن نجات اتمك
اسدي ارادة استعلا ايله تعبير ايدلر يا جلب منفعت ودفع
مضرت قمريله تاويل ايدلر سائر سباع دخي ارسلانه كبيدر
اگر طالب وسالك ارسلانه وسائر سباعه غالب اولسه ارسلان
بوكا تملق ايتسه ويا لحنه حسن در الله حمد ايتسون اما ارسلان
غالبه وسالكه غلبه ايتسه سفرم مداومت ايتسون الحمد تركن
ايتسون تاكه تخليه وتحليه حاصل اوله حرف الالف
الاشهب آلات بر كمسنه بنسه بر بيدا عورت آله اگر مطيع
اولسه عورت بويني سوء الادهم اشترت عزتهد سعره ابن سيرين

ايدر متدينه ورغبته عورتدر اگر ديشيسه اگر ارككيسه سلطان
الاشقر حرب در بر كمسنه بنسه بر ذات الفرج عورت آله الجمل
ايدر شهرت عند الابلق عورتدر كه جمال الله ومال الله مشهور اوله اگر
بنسه بو صفتلو عورت آله الاسود ايودر الاصفر حيروندر الا
الاغر اوله دينده الاثاث بر كيشي كورسه يوننه بنعي املاك حق
عورت آله اگر حامل كورسه مال باقي اوله اگر قندق طعوندش
كورسه معيشة باب فتح اوله اگر قندق اركك اورسه اركك الينه
كيره ذكر خير اوله اگر دوشي اورسه آدي جتيه حامل النكل اوله
اناد تهاجي دقوت زياده اوله فرس زينت دنيا در وبلمزلج انسان
لو رنحك مركبيدر ويا قوت حياليدر كتب الغالبه والمعلقه
نجه كورلورسه ايله تعبير ايدلر الانثى يا مالدر ويا فساد اهل
عورتدر اگر عورت كورسه كه انثى بيا بر آغلو مولم طوغمش انا
حوقت اتمز طوغدوغنه فرح الولد اول عورت عنده ايله اوله اكثر
انثي طوغديها انا قورقدي وفرح اولمدي فضلندي حسته اوله
اگر بو كلوسه اوغلي دوشه حيته عذا وتكد ابن آدي رجل نعمان

حسنلیغله بر کمسنه‌نك الینه کمثرالت کرسه جمع اولنمش
مال میراث یبه ارمد اغاجی رجل عجمیدر که اهلنه مدارا
ایدر بعض حکما ایدر آرموت خیردر زیرا که بر زمان باقی قلور متغیر
اولمز اکر وقتنده یسه طیب الطعام و المذاق اوله بر جاریه کوردی
کوانی ایچنده آرموت اغاجی بتمش فآرموت کتورمش یمرلر بو جاریه
الکلندو ماتلف بر کیشیه دوشدی المدت بنا و قل اولدی الکرات
بر کمسنه یسه مال حرام و شنیع یبه ملامت اوله اکر مطبوخ
یسه حرامدن رجوع ایده بعض حکما ایدر کندنر یمك خیردر معنی
جمع کیهدر الکزبرة رجل نافعدر دینده و دنیاده و کزبره یاش
مالدر حرف اللام اللوز مال مجموعدر بر کمسنه یسه الینه
مال کیره حصه‌دن زیرا که قبوغی اولن کیلرده بزن دغونغا
فایده یزا که بادامی قبقلو نسلری سنکن حلت ایدر دونغا
ایلنا اغاجی رجل [illegible] امانه و [illegible] در غیر کیملر
[illegible] حلاوت ایمانه [illegible] کلام حق در اکر [illegible] بیه
کمسنه‌نك [illegible] سکاجیلر [illegible] اللفاخ بر کمسنه بیله

عورت حسنه اندن الینه جوق دینار کیره حرف المیم المشمش
اغاجی بر حسنه‌در اندن خیر کلور بعضیلر ایدر رجل در که خلقیله
ایو زنیکان ایدر اهلیله ایو ذکلدر اکر بو کله اولب کوتر سلد رجل
کیمز الدنا بیور اکر یشل اولورسه رجل کثیر التنابز و یا کثیر
الندام در بر کمسنه یسه دنا بر صدقه ایده حسنلقدن بری
اوله و اکر صارو بن یسه دنا یبریبه حسنلق ایچنده بر
کمسنه سنعال اغاجی بوده‌ن صه بر کمسنه‌نك مالنه انکار ایده
و یا بلنولك مالنه انکار ایده و یا ترك صلوة ایده و یا ترك صوم ایده
اکر زردالوی اغاجندن یسه بر فاسب اللبن کثیر الدنیا کیمله
اختلاط ایده اکر اغاجدن دوشورسه بر موسره و غنیه عورت
آله اول عورتك اندن میراث مال آله بر کمسنه کورسه کو بر ملك
الف اغاجندن زعالو دوشور رعیتنه بر یوك رسم وضع ایده
الموز رجل کریم و حسن الخلق غنی بصاحبه بر کمسنه اکر
اوندن موز بتسه او قلی طوعه اکر یسه الینه شرکتدن مال
کیره و یا رجل عجمیدن مال کیره بعضیلر ایدر مقابع تیمایه ما

وارباب دیننه ورعی ورنعتی دیاوه اولتب الله یقین اولمقدر اترنجی
خلق بر بملکت حسنلکی منع ایده اکر عذبیه زیرك اغلی
طوعه صحیح للجسم اتله وقتا لوزکه عورتر دلالت ایده اکر عورت
پیلسه اوغلان طوغوره منبور اوغل درکه طلکن قرت اکر دنیا
فرحدر که قایم دکلدر یا فر لاتیدر که زایل اولور یا تجارتر ایتکال ایدر
یا عورتدر که مفارقت ایده المبتله رجال عنو الختان در بر کمسنه
کلدی سعد بن المسیبه ایدر کوردوم که عایشه صدیقه‌نك رضی الله عنها
قبرنده بر یاتیل بغله بتمش نان بوکا نظر ایدوب تعجب ایدلر بعدی
عبد الملك بن مروان کلدی بونا قلاو حکایه قوبردی سعد بن
المسیب ایدر اکر بو دنیاده صادق ایسك یوسف حجاج جعفر بن
ابی طالب طلاقك قیدشر طلاق و یره عبد الملك خوف ایتدی حجاج
اهل بیت رسول الله صلی الله علیه وسلم میل اوله دینوا اسما خاتون
او دلو بهله اولسه حجاج اسمایه طلاق ویرمی یعنا یعدز تاویل بو
بودرکه زیاجین عورتلر عایشه صدیقه اوی اولکندن قو بر بر اهل
بیت رسوله منسوب خاتون قلع اولنمقدر اسمایی که حجاجك

نکاحندن ایدی طلاقله قطع ایتدی اکر بر کمسنه مندوستان
قوزن کورسه کلام کمته استماع ایده بعضیلر ایدر منجم و یا کاهن در
بر کمسنه یسه منجم اوله بعضیلر ایدر یسه رجل عجمیدن مال
الینه کیره حرف النون النبق رزق در و یا مال عیندر دنا یبه
دنیا دنا یوم دنیا شی قروستندن یکلد بر کمسنه یسه دین ایتو
اوله اکر سلطان ایسه سلطنتی قو تملو اوله النمام ومغلد دیك عورتلر
یا ولاتیدر یا فرح دایم در حرف الواو الورد ولد در و یا رجل صالح
شرف در و یا نعمت و بقادر بر کمسنه بوستاننده آق کل دوشورسه
عورت اوبه اکر آجر کل دوشورسه صاحبی عورتی اولن عورتی
اوبه اکر صارو کل دوشورسه حسته عورت اوبه بعضیلر ایدر
کل عورتلر که اندن مفارقت اولنه یا تجارتلر که زایل اوله یا ولد
کو فوت اوله یا فرح غیر دایم در اکر انسان اکلیل الورد کورسه
اتا کل وقتی اولسه خیردر جمیع ناسه اتا حسته ایو دکلدر
مو بد دلالت ایدر زیرا که تیز جك صولر ذبولا اولور اتا شول کمسنه
خلق الدنی ایسه اتا کورسه یرمدر زیرا که یا ایجی و ار حکاع

دریله مصالحت ایدر الملوک صفات حمیده‌سندن نشئه کسب
ایدر انلردن صکره ینه جوهرینه عودت ایلر حرف العین
العتاب رجل کامل وحسن الوجه کسندر ویا رجل شریف نافع
صاحب رتبه وعزت وسلطنت ایتمی کسندر شاید وقتنده
ثابت ومتحمل کسندر العود بر کمسنه کورسه اوزون بر یئل
عوده ایچی ترش بر کوزل اوغلی اوله ذکر حسنیله مذکور واکوب
خلقک مختاری اوله ما یعاجل ونباتدن عود اختیار العدس
مال حلال در اکر یابسیسه بعضیلر ایدر سایر حبوب کبیدر
غم وحزن در العفص مال نامی در حرف الغین الغرب رجل
یغنو وصبعو ومجنح دورا لغضا رجل صلب لئیم خریبدر
بعضیلر ایدر رجل شریف منیع در حرف الفاء شجرة الفستق
رجل کریم در فستق مال کریمه در الفرصاد اغاجی رجل کریم
الحبوی واولاده جوقدر اکر کورسه توت یر کنده کسی بیسه
قراسی قلوبی ولی الجدر بعضی حکما ایدر اکر اغاجندن کورسه
او قلندر نکوردن کسنیه خیردر اما مقطوع وکنده برلمش

ووفر

اولمش کورلسه کورن کمسنه‌نک اوغلی فوت اوله النفط بر کمسنه
کورسه نفط بیعا ایسه قتالدن مال الیسه کیرو بعضیلر ایدر غصه
وحزن در الفلفل بر مال الدرکه اوتلک مال حفظ اولنه قوم
عیبی ایدر بر کمسنه کورسه فلفل یر اغوابجولر ویا بیماجی
نسنه بیه ویا بر برر نسنه واقع اوله بعضیلر ایدر ایسه
مال شریف کیرو تعبیله الفجل رجل بدوی در یا ج در یا رزق
حلال در بر کمسنه الندن ترب کورسه برایش اشلیه که
انده خیر اوله اما عقبنجه پشیمان اوله حرف القاف القصب
بر کمسنه کورسه که شکر قمیش صقر بولشی کندوملکندن
حظ ایده واجوزلق کوره اکر شکر مقمقدن اودیله بثورمك
بیله کورلسه منفعت غالب اوله سایر امادنده شجرة القرع
رجل عالم در ویا طبیب در که خلقه منفعت یتشور مبارك
کسندر هر خیر قبقه وار در خستیله شفا در افضل مطعوماتی
قبق ولت دیمرده در بر کمسنه پشمش قرع یسه یا وقلنمش
نسنه کیرو الیسه کیرو دیندن ودنیادن ولقوة عین عقل در

تکمیل

ویاحود اوتدوعی نسنه کیرو ذکر ایدر یزا که انبیادن بعض
الله تعالی حضرتنه شکایت ایتدی دمشهرو علم لمالغلدینه
الله تعالی امر ایتدی قبقی بیوه یا بیره یا خود علیک شیع
حفظ ایده اولندرکه ببی ویا متفرق اولمش شیئی جمع ایده
اکر کورسه خام قرع یر جندن بوکا فزع یتشه ویا بر ادمیله
خصومت ایده بر کمسنه کلکسنده اوترسه دخیدن انی
بوله بعضیلر ایدر شجرة القرع رجل فقیر در که هیچ نسنسی یوقدر
بر کمسنه کورسه قاون بستاننده قبقی دوشور خلقدن
خلاص اوله دعا ویادوا سبیله القثاء بر کمسنه بیسه غصه در
اما تر جك نایل اوز معتبر فرن شیله ذکرنا یدلیك که قثا وبقل
وعدس وبصل وثوم یرمز در لقوله تعالی اتستبدلون الذی
هو ادنی بالذی هو خیر اهبطوا مصرا الآیة جاماسب ایدر
قثا صاحبنه دنیانك عورت حامله اولمغه دلالت ایدر القنبیط
رجل دستاقه نافع در که اننه صحة دخی اوله بر کمسنه کورسه
کوالندن قنبیط وار در طلب دیندن اوله انا لحقت ...

خلاص

استعمال ایتمکه ادراك ایتمیه التین وسایر حیوانات بدوکی
نسنه در زق کثیر در یاش یوبجه رجال تجار در بعضیلر ایدر
یاشی غصه دن المعتد وغیر کسنه‌لری دخی خلاص ایتمکدر قورش
اکر بر کمسنه الندن قمش کورسه اکا طیبوز عمری آز قلمشدر
فقیر اولب فوت اوله مرسنه که مجوف اوله قمش کبی یرمزدر
بقاجی یوقدر القصب انسان متعمل در دمام دراکه دیمی اولمیه
دوقاسی دخی اولمیه فلاسفه ایدر بر کمسنه کوردی که کاتبه
دیزنده کتان بمش فیلسوف قصه ایتدی فیلسوف ایدر بر
علتنه شریك اولنلر ایو در وبیع وشرادمایو در مدبرینه یرمزدر
اباقلینه مرض واقع اوله حسته کورسه فوت اوله بو دوش
کورن کمسنیه جمیع تغییرات واقع اولدی یعنی سنه کتدن
فاینه وحسلق واخر الامر فوت اولدی القطن مال الدر اما
صوفندن آشنادن بیوق الوق تحیص دنوبلدر حرف الکاف
الکمثری مال الدر دوشن کورن کمسنیه اما الممتد خوف ایدن
زکوة کتما ایتسون بعضیلر ایدر معتبرسانه‌غا ر بود مال در

اوله بو کیشی گلدی آدم مؤمندن بنی قالدردی ودستمله بیله قفتانلرمی
بیله بر اغاجک جق دیبینده جقدقم کوردم که بو اغاجک
دیبنده برنیا بشیجق قولب وانا اکا محکم یاپشدقم اویندقم کوردم
که یاپشدوب طوردغم بو واقعه رسول الله حضرتنه نقل ایتدم
پیغمبر صلی الله علیه وسلم ایتدی اول باغچه که کوردک باغچه
اسلامدر اول اغاج اسلام عمودیدر اول قولب که یاپشدک عروة
اسلامدر اسلامده درنه ثابت اولسن فوت اولیجق ایمانله اولسن
که قولب الگده در حرف التاء الترعرور یاشل مصندل النار
بعض حکما ایتدی جمیعک وقتنده خیره دلالت اولدغیر وقتنده برمزدر
حرف السین السوسن اق سوسن مضرت ظاهردر سوسن
ارجوانی موتره دلالت ایدر فان گل وقتنده کورلسه جمیع ناسه
خیردر اما خستلر کورسه برمزدر ودخی شول کمسنه کورسه خلق
الذنق اینرلرا انلره دخی برمزدر اما ازیانه اکلیل ذلیل خیردر
خصوصا فاضیه وارلره خیرن خستلر کورسه موته دلالت ایدر
وبایشته دلالت ایدر صونفن کوک کورن کمسنه ایعدر برمزدر

[illegible]

شول کمسنیه که آنوک قتنده کوزلدر الساج ملك ویا عالم ویا
منجم ویا شاعردر السفرجل مسلمون ایتدی ایوه مرض در بر کمسنه
کورسه خسته اولیتورکن ایوه بسه شفا بوله اکر والیسه
ولایته یتشه اکر بر کمسنه صحیحه هدایت بوله تجربه
قلبه ایو اکر کورسه که ایوه صیقر تجارت سفرین ایده جوق فایده
ایده بعض حکما ایتدی ایوه برمزدر الجوزه السنه مسلمون ایتدی
رجل حبیب ذکریم وفاضل کمسندر بر کمسنه کورسه رفعت
بوله علم وورع تحصیل ایده نوم عیسی ایتدی بر کمسنه که سنده
اغاجنه جقسه عصته وعزو شدت تدردو سیل ایتدی بر کمسنه
بسه کوی حسته اوله التمسحر مسلمون ایتدی صومم وسلیم حوب
تنق ومال حلال در غیر وقتده کورلسه وکذلك شیر لفن قطنی
دخی ایلدر اکر کورسه که صومم اکدی ولایتدر تجارتدر وزهد
وکیب تلمدر ودخی در اما تروسی یاشندن یکدر بعض حکما ایتدی
صومم وخردل اطبا کورسه ایودر اما سایر خلایقه مرض
حادثه در جامانیب ایتدی بر کمسنه کورسه منصور اوله السداب

عوذدر قطایف یوز دینار ویا یوز درهم در السلق بعض حکما ایتدی
ایودر وخیردر زیرا که طبیعت تحریك ایدر فضول بطندن و
امعادن دفع ایدر حرف الشین الشعیر بر قدر صحبت یدندر
ویا ولد عالمدر بر کمسنه اکسه بر عمل اشلیه که الله تعالی اندن
راضی اوله یا مال جمع ایده تجارت ایدیب ایده کوره ویا بر شهره
وارا اوله مصحبت جمیله ویا آنلطاندن مال ایده کیره تخم قوله
اجونلقدر الشرك بر خسیس قوی کوکلو عبیر کمسندر ویا بر
جاهل ذی دین ومکذیون ومکلس کمسندر ویا غصه وحزندر
بعضیلر ایتدی مضرتدر که کیشیه خاتون کشیلمط فقدن یتشور
حرف الصاد الصنوبر مسلمون ایتدی شلم اغاجی وسرو اغاجی
بر حبیب فی شیب ممنع اولو کیشیدر صوت وصداسی یبرو بنشیندر
الا بو قسمدار دور که مالی جوق دگلدر وخیری جوق دگلدر کنده
اهلنه سیء الخلقدر بعض حکما ایتدی اونون عمره دلالت ایدر
خصوصا دکن سکزین ایدن کمسنلکورسه ایودر زیرا که زفت
وصمغ بو اغاجلیون حاصل اولدقم موسی ایتدی بره صلحا

فاولاوله تعبیر اولنور حرف الضاد الضیران ریحانك جمیع
مقطوع ومطروح کورلسه هم وحزن ومصیبتدر اکر موضعنده
ثابت وثابت کورلسه جماله ولده دلالت ایدر ریحان شجاعته
اما خوشبو بر مرددر ویا عورتدر خوشبو عورتك اریدر ولدوك
محبتدر عورتنه وطراوت اروك عورتنه ورزدوکی نفقیدر
کما قال الله تعالی فروح وریحان وجنة نعیم اکر بر کمسنیه
ریحان ویرسه خوشبو اولمسه مصیبتدر بعلی بن عبید ایدر
سفیان ثوری مجلسنده یدغم بر کمسنه گلدی ایتدی کوردوم که کلنه
ریحان ناحیه مغربدن کوکه رفع اولندی کوبه ناولدی سفیان
ایتدی اکر دوزیاده صادق ایسك اوزاعی وفات ایدر خبر گلدی که
واقعه کوردوکی کیجه اوزاعی وفات ایمش حرف الطاء
الطرفاء رجل مسنا فقدر آغنیایه مضرت ایدر الطرخون رجلدر
که جوهری ایو دگلدر عمل بر مردر کامل کمسندر زیرا که اصل
اوندکدر سرکه اچنده تربیت ایدرلر اولکی طبیعت تربیتله
ایدرلر انگی انکه مطرلنیم متحصیل اولدر طرخون درلر

لحنظلة كندم مال شريف در رحيله قزنلور وعيال زياده اولور
بر كمسنه كورسه كه بغداى اكدى ار به بتدى ظاهرى حنطه لو
اوله باطنيندن مندان بلا يتيدن بر كمسنه كوردى كه بغداى
صتوب ار به آلور شعبيه رضى الله عنه قصه ايتدى شعبى ايدر
شعر مثاسن عز آلين يعنى قبل دبرك صاتين ار بيم آلين
ياش بغداى بسه صلاح ونسك در الجمص ابن سيرينه بر كشى
كلدى ايدر كوردم ايكى نخود يدم ابن سيرين ايدر رمضان كوتده
عورتك ايتدك الحشيش والمرعى اوت واوتلق ديندر مال در
بر كمسنه كورسه كه آجى ستنده اوت بتمش عورتاره كورلر
اكر كورسه كه آيسى اجنده اوت بتمش كنده وقتا وله قبرنده اوت
بيته حنظل بر رجل در كه دينى اوليه ودنياسى دخى اوليه
جبان ونوروق اوله ثوابه صبر ايميه كما قال الله تعالى كشجرة
خبيثة اجتثت من فوق الارض ما لها من قرار شجرة خبيثه
حنظل در ديو تفسير اولنمشدر الحنا كيشينك آلت دعنيدن
كه آنوكله عمل يتسه اشلر الحنك بناق ونيمه در للحرمل

مال در كه فاسد آنوكله اصلاح اولنور حنة حضر رجل بر يك
منفعت در حرف الخاء الخوخ مسلون ايدر شفتالو اغاجى
بر رجل غنى ومشفق وشجاع كمسنه در مال كثير جمع المشدد
اول جوابيندا اما بعضه شباب آوابين قوت اوله شفتالو وقتنده
اولمسه قى حستلقندا اكثى شفتالو حزن در طتلوسى شهوانتدن
در ارسه بيتشه بعضى حكما ايدر شفتالو وقتنده كورلسه
لذتدر دحزيحتدر وقتندا تعبيد در باطل ايش در الخلاف
بر رجل در كه اهل آنى سوكلد آنوك اهلنه منفعتى يوقدر
كيم انكا عداوت ايدرسه آنوكله اير الور وكيم انكا دوستلق
ايدرسه آنوكله يرمزا الور آنوكيچون كيم سوكدى قرد نجه قوتلنور
كوزبن الخيار حزن در خصوصا كه صاروسى اوله بر كمسنه
كورسه كه خيار بر عورتى حبلى ايسه قز طغوره بعضيلر ايدر
وقتنده ايسه رزق در غير وقتنده مرض در بعضى حكما ايدر
خيار بجماعة كسنك حسنلق ار تر يكيلنور حجا كتب
ايدر شين خيار ابطلى كورمك عورت حبيله اولمغه دلالت ايدر

تاويلده خيار كورمك دلالت ايدر كيم كندونك قولندن وفعلندن
بر بكنلمش قول يا فعل صادر اوله كيم اندن فرح حاصل اوله الخيزران
مال متين در الحرذل بسه بر كمسندن آجى سوز ايشيده بعضيلر
ايدر اكنه مال شريف كبرو تعبيله الخشب اليابس نفاقدر دينده ظاهر
باطنندن خيرلو اولمقدر بهودى ايدر ياش اغجلر اوغلنلر يله تعبير
اولنور زيرا كه سليمان نبى عليه السلام ياش اغاجى اوغلندر ديو
تعبير ايتدى بر كمسنه كوردى سانغ الندن بر عصا وصول الندن بر باغ
واردر بو عصاى واغاجى اصلاح ايدوب طغرلدا اما بخشيه طغرلمز
عصا طغرلور معتبره قصه ايتدى معبر ايدر اكى اوغلدر بريسى جاريه
وبريسى حرة الاصل خاتوندندر سن بونلره ادب تعليم ايدسن
جاريه اوغلى نصيحت قبول ايدر وحرهدن اولن قبول ايتميه بعضى
حكما ايدر بر كمسنه كوردى كه كاتم اغجندن بر تقتان كيشى كرد يش
بوكيشنك كيسى سيتما تبرى ايله اولسه اغاج كوروب دكز كورمك
كيبسه دلالت ايتدى حرف الدال الدب كثير الاولاد بر مطيع
اولور كيشيدر لكن خلقى بر مردر كمسنه منفعت ايتمز اكر بتوك

بيشى اكنه كيرسه بر امثاللو كمسنه مال اكنه كيره بعضى حكما
ايدر شجره وكلب والطرفا والخلاف دخى بنوك امثالندن سوز
ومنفعتسوز اغجلرندر وارسه خير در حربه كيدن كمسنلره واهل
عسكره زيرا كه بونلر سلاحلرينه وكوندرلرينه يرر اما سايره
ناسه يرمز زيرا كه منفعتلو بيشى يوقدر الدخن طارو مال در
بنوكله اموال حفظ اولنور بعضى حكما ايدر مسكنته دلالت ايدر
ومال ضايع اولمغه دلالت ايدر اما شول كمسنلروك كه دزلكى
طارويله اوله انلره ايودر حرف الذال الذرة والجاورس مال
كثيردر وعددرا اما زياده شرفى يوقدر دخى رجل ضعيف والمتعدد
خامل الذكر در كمسنه آدين ياد ايتمز مسلون ايدر تأويل نجلدر
اكر جو مرتبت معلوم اولمزسه ابتلاسيله دين ايدر بعد در و
كذلك برده خضروات كورمك دخى ايلدر جو مرتبت معلوم اولمسه
بعضى حكما دن روايت اولندى ايدر كه بن كوردم بر تل باغجه
ايجنده طورمشم اولدنسنده بر عمود واردر در دندن بركشى بكا
كلدى ايدر حق بو اغاجه بن بينم كه كوجم يتمز كه جيقم اكه

116-b

رجالدندر که اندن منفعت اولمز الا ارز مال کیدر در که انی تعب
اوله بر کمسنه کورسه که ارز جمع ایتمش بر کمسنه در که نفسنه
عبادتدن بر نوع لازم قلمشدر که اکا ملازمت ایده و ثمن خلیج
اتمز الاقحوان کیشینک عورت قاباتیدر بر کمسنه بولسه عورت
اقرباسیدن بر صدیقیله مؤانست ایده یا خود جاریه حسناءدن
الارجوان بر غنیته و محبته عورتدر چوق خطاب و قرابات
واردر الآس ذکری بکشدر حرف الباء البندق مثلو ایدر
رجل غنیدر صالحدر بعضیلر ایدر رحمتیله مالدر بعض محققین
شیله تأویل ایدرلر که مرتبتنک ترفعی اوله علوم خفیهده و بیت
محجوبدر تحت الانثار البلوط رجل صعب و کثیر المال رحماء علیه
البطیخ الاصفر رجل صاحب همومدر و مریضدر و حبسدر
بر کمسنتک النه کیرسه غضبه دوشه عاقبت کورمیه اکر
کناهی وارسه بر غصهده دخی اکا تابع اوله ابن سیرین ایتدی
بر کمسنه کورسه که بطیخ بر حبسدن چیقه شول قاون
وقتینده که ایلمش اوله خام اوله ایودر صحت جسمدر بطیخ

117-a

هندی بر ثقیل بارد کمسنهدر عینی ناسنی ویا کلام قبیح
سیلدر و ثقیل سیل کمسنهدر بعضیلر ایدر قاوون علم کسبیدر و ثمره
اعمال و غذای روحانیدر و معارف الهیهدر الباقلا یاشی غصهدر
قوروسی مالدر الباذنجان وقتنده کورسه رزقدر که آزچوق
غصهیله حاصل اوله اکر وقتنده دکلسه غصهدر البهار
بنا و غلبه دلالت ایدر که طفلکن فوت اوله و فرحدر که دائم
اولمیه یا عورتدر که اندن مفارقت اوله بعضیلر نار
ونعمدر البنفسج بر جاریهدر مستورهدر البصل بعضی حکما
ایدر بر منحوس لو سنلر یمک بر کنلونسنه آشکار اولمقدر
یاش بصل یمک اوجنلتیدر اما زحمت چکه بعضی حکما ایدر
بصل یمک بر مال دز دوشه اما بولب مطلق خیردر و حتی
بعضیلر ایدر بر کمسنه آزچوق بصل یسه حسته اوله
یا فوت اوله اکر چوق یسه حستهلقدن شفا بوله زیرا که
آزچوق بصل راهبی کوزدن یاش چیقهدر بر کمسنه دخی
فوتا ملحد بیغین اولچی کوزدن یاش اقه اکر چوق یسه

117-b

هیچ زحمت چکمز کوزدن یاش دخی اقمز تأویلی بصل بر کمسنهدن
آجی سوز ایشتمکدر یا خود بر آخره کندو سویلمکدر بعضیلر ایدر هر
طعام که انسان آنی کتمدر یا بستار یلی مان یسه اولدر اما بصل
ایله دکلدر بصل کورمک خیر دکدر یمک شردر حرف التاء التفاح
طتلو الما رزق حلالدر اکشی الما حرامدر بعضیلر ایدر کشی مطلوبن
بولمقدر شجرة التفاح رجل مؤمندر که خلقته یتین الوربر کمسنه
کورسه بیبا اغاجن دیکر یتیم تربیت ایده اکر الما دوشورسه
بر رجل شریفدن مال النه کیره بعضیلر ایدر ساغلو قبچ سار
الجید مسجده میللک ثنای حسنیدر مجلس [illegible] اکر
عورتنه بیدرسه اوغل طوغه یاش وتازه تفاح خیردر و مراددر
ورنجدر قوم موسی اصدق و الخوارندر قوم عیسی ایدر کورمک
ویمک ظهور عددر بعضیلر ایدر یمک شهوت جماعدر هشام بن
عبد الملک کوردی که اون طقوز تفاح النه کیرمش بر یهودی اول
عندی سلطلکیله تعبیرا ایتدی اکلمدی خلیفه اولدی اون طقوز
ییل بادشاه اولدی [illegible] اتری تأویلی سیب اغاجی شجره وجوده در [illegible]

118-a

ثمره اعمالدر و غذای روحانیدر التین مال کثیردر حرف
الثاء التوم سرمشق یمک ثنای قبیحدر و یا مال حرامدر و یا قبیح
کلامدر که خیر قوله بدل ایدر اکر پشمش یسه کنشادن توبه
ایده بعضی حکما ایدر یمک پرمزدر مطلق دلیل خیردر حسته اولن
کمسنهلو حاجات اید بر کمسنه صرمشق یرندن قوپرسه
و یا صوغن قوپرسه اقا ربندن ضرر کوره ابو هریره رضی الله عنه
ایدر یمک مال خبیثدر تا آویله صرمشق دخی صوغن مثللدر
صوغان یوقمدر ذکرنا و کندی حرف الجیم الجوز و للجوز
ایرلو مالدر قوز اغاجی بر بخیل عجمی کمسنهدر اکر قوز اغاجن کسه
عورتیدن مال النه کیره قوم موسی ایدر قوز صلحا و انبیا
و الخواندر و ارسون عمره رباعی اجوز لتدر بعضی حکما ایدر هر
سنتک که قوز قابغی اوله اجوز التدر علتیه دخی دلالت ایدر
زیرا که بعضی اجیددر الجزر جزر دخی کمسنهدر بر کمسنه کورسه
انی کتمکاردر بر شوار ایشیدیسه اول ایش آسان اوله قوم
عیسی و قوم ایدر کثرت یسه منفعت و خیر [illegible] حرف الحاء

ایدر که لا دکلی صحبت بولسن بر کسنه معبره کلدی قصه
ایتدی ابن سیرین ایدر زیتون تی دیدی که حق تعالی زیتونه لا شرقیة
ولا غربیة دیو بیورمشدر لا ولا ایسعک دونی الی لا اعود بر کسنه
کلدی که اصل زیتون صیب عوبن ابحر ابن سیرین ایدر عورتک
رضاعتن تعزیزدا شکلدی دیو تعبیر ایتدی واقعا ایکیسنن بر کسنه
زیتون دوشوردی دخی کیمسه زیتون اغاجی دیبنده دوکدی ابن سیرین
ایدر آناکی باخلمش سن تفتیش اولندی ایله بولندی بحق معین
ایدر شجره زیتون شول نفس درکه صفا بولمش اوله نیچون نفس
زیتون اغاجنه تشبیه ایتدی دیدی که نفسک فروع ارض جسددن
جتاز بر قوتلری منتقن اولدی ومتعالی اولدی اعضای فضای
قلبدن سما روحه یتشدی اول دقت برکاتیله موصوف اولدی
اعماللرن فواید کثیره کوندا ما سعادة دارین حاصل اولدی ظهور
انوار واسرار ومعارف ومقامات واحوال ومواهبها کا معلوم
دیدی که بو جمله صفا بولمه تشبیه اولنور شجره زیتونه زیتون
اول معانی جزئیتدر که نفسک منبرکا یتدی زیتونن معانی جزئیه

تشبیه ایتدی دیدی که معانی جزئیه معارف درلو لجق ماذیتیه
که نفس بکمال اولدقلری کلیاته یتمکیچون طبیعت زیتونده قوة استعداد
وار اشتعالیة واستضاءة کذلک نفسده دخی استعداد وار در اشتعاله
واستضاءة عقل فعالدن نور نار قلبدن روح واسطه سیله نفسه
یتشدر یتمکیچون یاغ قابل اشتعالیدر اطرافنه نور ویروری کذلک
نفس دخی مشتمل اولور اطرافنه نور ویردی نظر صحیحیله که
کابیندی ذاتنده یقین اولدرکه بر نور قبله کله اکر شعله که نور نار
عقل فعالدن دخی نور نار قدس دخی یتشمزسه کما قال الله تعالی
یکاد زیتها یضیء ولو لم تمسسه نار مثلونن ایدر بر کسنه
بنم مالک اولسه که نباتات وخضروات مجهوله اوله اما ایدرکن
بلسه صاحب غنم وصاحب سلام اولان کسنه در اکر خضروات
معروفه اولسه اول خضروات نیه منسوبسه دنیاده بودوش
کوندن کسنه اول خلیقه یتشه اکر کورسه که اکینه آفت ایرمش
آتشدن ایکی قورتله عکس واقع اوله اکینه اود دوشمش توفیقله
اکر کورسه که بر غیر کیشینک بیرینی سوردی کورنت آله اکر کیمسه که

یرینه تخم ساچسه عورتی حامله اوله اکر کورسه که وقتنه تخم
اکدی خیر اشلیه اکین قوای نباتیتله تعبیر اولنمدی اکر والیسه
سلطانلق ایله کین تاجر ایسه وسوقیسه فاینه ایسه زاهد ایسه
زهد وورع زیاده اوله اکر اکدوکی تخم بتسه خیرات مقبول
اوله اکر اکدوکن بچسه اجرینی المش اوله بر کیشی کورسه زمینه
اخضر اکنلو من زرعدا سعی ایدن خیر عمله سعی ایدن نباتات اخلاق
وفضایلیله تاویل اولنور بوستان علوم ومعارفیله قرین اولمقدر
تخم قوة غاذیله تعبیر اولنور که انده لذت وعذوق وار در دکل و
شرب قوة جاذبه وماسکه وهاضمه ودافعه ومغیره ومصوره
تعبیر اولنور که بونلر بدنک خدمتکارلری وملازملری در حفظ
قوت ونشو ونما وتبدیل ما یتحلل بونلرک اولنان قوتلریله حاصل اولور
علم تشریحده معلوم در تخمان قوة مولدیله تعبیر اولنور که
منجیدر قوة جماع که اطیب لذات جسمانیه در اکلدوکی تخم
قولیدوله تعبیر اولنور نیش حواسدن حاصل اولان لذات حسیه در
شیخ المحققین نی شلی نفع الله بروحه بو جمله تعبیرات

اقتیشدر کتاب کریم وقرآن عظیم تفسیرنده بز ایمدی دخی باقی
قلان قواکه وغیرین ترتیب حروف هجا اوزره ذکر ایدریم ان شاء الله
سبحانه وتعالی حرف الالف الاترج ترنج دلیدر تضاده
لجان درزد ویش عدد اولسه ذکر جمیل ومال طیب در رسول
صلی الله علیه وسلم مؤمن ترنجه بکزتدی حسن هیئتده وطیب
رایحده وطعم مطبوعده وشجر کریم اولدوغنده که هر
وقتده یمش اکسک دکلدر بعضیلر ایدر اکثر ترنج بیسه مرض
بیمار دویا اوغلندن غصه یتشه ویا خود بر عجمی سالدن
خاتوندن دیا حسته جاریه در اکر ترنجی اور تیندن کسه
عورتیدن ویا جاریه دن قیز طوغه یشیل ترنج غایت ایودر
ییل اوجنلق اولمقدر وصحتدر صارو ترنج اوجوزلقدر اما
خسته لق واقع اوله الاجاص مثلونن ایدر ابدک مرض
اکر حسته لک کورسه که اروک ییدی شفا بوله واکر ساغ کیشی
بیسه اول دخی شفا بوله بعضی حکما ایدر وقتنده کورلسه لذته
دلالت ایدر اما غیر وقتنده اولسه تعبه دلالت ایدر الاجاص

قرن

112 b

قوزیله اگر آغاجن کسسه یرمزه دوشسه دلالت ایدر دنیا صله رحم
ترک ایده بعضی حکما ایدر شجر رماندن قورو حقدر معنی جبان ندر
زیرا که لوب قیلدر بعض محققین ایدر انار رمنه صادقدر و
همت شر یهه‌کدر و غزایم نیسه‌در تاویلی بعضیلر ایدر انار تسبیح
مخصه دلالت ایدر که شوقله تسبیحه مشغول اولمش اوله انار
انارلر اکثیرین کورسه دلالت ایدر که مشقتیله تسبیحه مشغول
اولمش اوله باغ عورتدر آق اوزوم رزق واسعدر اگر وقتنده
یسه اگر بغیر وقت کورسه و یسه خیردر قبل المرحومیته
اوزوم یعنی یولسه عورتیندن میراث الینه کیره اوزوم صالقمی بیک
اقچه‌در قرا اوزوم بی وقته غصه‌در و غیر وقتینده مرضدر
صاری اوزوم دخی مرضدر بعضیلر ایدر اکشی اوزوم دخی ایودر
زیرا که الله تعالی رزقدر دیدی اگر کورسه که شیره حاصل ایتمش
مال حلال الینه کیره و امرایه خدمت ایده بعضیلر ایدر بر کیمسه
کورسه که اوزوم ویا خرما صیقه رزق حسندر کما قال الله تعالی
ومن ثمرات النخیل والاعناب تتخذون منه سکرا ورزقا حسنا

113 a

افسرده اوزوم کورمک ثمره نمازه دلالت ایدر چوق چوقنه از
آزینه اگر اوزوم اغاجنی یا نیچه قورومش کورسه دلالت ایدر که
نمازنی ترک ایده عیبسی نمازلی عادت ایتمش اوله قرا اوزوم ترشی
والغی خیردر و مال عنصر تنده صاری یعنی اکشی اوزوم دخی الورسه
بعضی حکما ایدر یاش اوزوم خیردر وقتنده و عورتلر طرفندن خیر
کوره ملکدر قرا اوزوم منفعت خفیته‌در روایتدر که نوح پیغمبر
علیه السلام اوق دوقندی یا انلرا اولدی الله سبحانه وتعالی
اوزوم یی دیو وحی ایتدی اوزوم یدی یاربی بندی بعض محققین
ایدر اوزوم قوت و شهواتیدر یا ندن حمر هوای نفسه صید اولور دیا
حوزه عتلک تقویتیدر که اندن حمر محبت و عشق حاصل اولور که
وقت اولور که ذوق و محبت قلبیله تسبیر اولنور سلوک ایده
انجیر مال لدر قلچون لقیده بر کیمسه‌نک الینه انجیر کرسه
یسه الله سبحانه وتعالی یه توکل ایده یا خود الینه بیک اقچه
کیره یالخود اون بیک اقچه الینه کیره یالخود نسل چوق اوله
بعضیلر ایدر انجیر یرمق غصه‌در و حزندر و روایتده پشیمان

113 b

اولمشدر که جنتده دیا کلجک در قصه آدم علیه السلام نیکا
دلالت ایدر و ثنا مندر و صحیح تعبیر بودر که انجیر منعم
دکلدر قوم موسی ایدر انجیر ملحادر دیا اخیار ناسدر بکل
یمه ما اغاج کیشنک دیننه تبت اولنور و حسن عبادته تبت
اولنورا اگر اوزره کی غلیظ اولسه دین قوتلو اوله صوفی ایماندر
و طرلری تقوی در و ورع در قبوغی صنعتدر بیعه قلری فرائض
دیندر و یمیشی خلقیدر ذیکی ذکر و نماز در و صدقه‌در و کوکی
قولحسدن منع در بعضی حکما ایدر آق انجیر خیرلودر قرا انجیردن
اگر انجیر وقتسز کورسه حسددر که کوزلک کیشیه ییتشه
زیرا که یونان حکیملری قتنده حسد بیخ دیودر و زمتلودر
بعضیلر ایدر بر کیمسه که آغاجی مولده منفعت اشلسه و قره انجیر
کورسه حسن حاله و مولایه دلالت ایدر اگر انجیر کورسه و یسه
بالخاصیته بعض محققین ایدر سعادته کلیتدر که قلبه اولان
اولتماسدر جاتدن متفرع اولور شیعه بالتین زیرا که معطول
صیقتسمه بانقدر حزن باتنه و لذیذدر نفس ناطقه انجیر

114 a

یوکه جکردکی یوقدر بلکه لب نا کولدر مشتمل در دانلرینه
جنتات کیدر بونی سمردر مع غدا الوده مبارک ایدر مسلمون
ایدر زیتون آغجی بر مبارک کیشیدر که منفعتلو اوله قال الله
تعالی توقد من شجرة مبارکة زیتونة زیت برکت و خیردر روزیتدر
اگر درتنوب یا قوب یوزینه ایچمسه و اگر ایچسه غصه‌در قوم موسی
ایدر زیت و زیت یاغی دودر تمک زکوتدر و طما رتدر و خالص
بیتمدر زیتون صلحا بله و اخیار ناسیله تعبیر اولنور قوم عیسی
ایدر بر کیمسه کورسه که زیتون اغاجنه و یا خرما اغاجنه چیقدی
زیتون و خرما دوشوردی اوغلی طوغر بعض حکما ایدر زیتون
عورتدر و اولادنه و حرمته دلالت ایدر اگر قولده دوشرلمش
زیتون کورسه ضرب ایلد زیرا که زیتون آغجدن بلق صنیجه
ایمنا تا قولدن غیری کیمسه کورسه خیردر دیرکاندر اگر
کورسه که زیتون یاک ایدر و صقرا چنانته خیردر لکن
بر تعب و مشقت چکه بعضیلر ایدر زیتون حسته کورسه
قوته دلالت ایدر بر کیمسه حسته ایدی دوشنا بر کیمسه یوکا

كوره وكرمنه كوره وحسننه كوره ويبراغنه وطيب تحسينه
ده كى اولمدوغنه واولدوغنه كوره دعروقنه كوره تعبير
ايلنور شول يمشلركه اصفر اللون اوله بونده الركي تحفة وصابغي مشل
نروارسه خستليقله تعبير اولنور اما نقشه مرميش كه الكيني اوله
ودخي مرميشدن حاصل اولن محصول كوسوجيدن غيري الكي
اوله مثلا فوريق كبي جفله كبي دلالت ايدركه بر علته مشغول الحلش
اوله بعيراولين محصولدن سركه كبي بوكا بكزرودخي نوارسه مشتقله
علته دلالت ايدر حبوباتك كليسي مالدر نه قدر اولور دخيلارسه مالدر
زرع كيشينك عمليدر صومشق صوغين قوز شلغم عقصدر
ريحانلرك كليسي كوزيا شيدر وغصه دراما كه بتدوكي
يرده طورر كوركه منتلون ايدر بر كمسنه كورسه كه اعجل النحل
يتدوكي وقتي جوق اوله بر كمسنه كورسه كه شجر نخيله
عورت فوت اوله يا عهدين بوزه قال الله تعالى لقد رضي الله
عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة بس اغاجي ايتمك
عقد اوزينه اولمقدر قطع ايتمك نقض عهددر اغاجك

[illegible]

تبوعي رجالك تركيبيدر بوجهلوكه ابنا عددويبر قلدي ايو الجاردر
ردنم قولنده بعضي حكما ايدوب اوكنده اولن شجر مواليه
دلالت ايدر مذكر اولسه اركلردر مونث اولسه ديشلر در
اوروق اعجلدر قرابتدر غايته كوجك اغاج مرتن اغاجي كبي
قوللر ويه كمسنه بستانه كيرسه كه انده ميشن اعجلري واردر
المه كبي نار مود كبي نا نارنكي اول كمسنه قلوب مسوميه كرمشدر
اكر مشلري كامل ارشمش اولسه اكر جعجلري اولسه منور
عمارت اوليوردر واكر بستانك اعجلري جنار وعلاقي اولسه
متوجه اولمشدر عالم مشاهديه طبيعت رخصت ورمشدر
خرما بر نايع شريف حبيب نسيب كمسنه در بر كمسنه
كورسه كندونك بستانده خرما اغاجلري واردر بنجه عزيز
كشيلره مالك اوله كه دينلري بقدر النخل بالخلد اوله اكر
دوش كوردن قلي الورسه اليه ولايت كيره تاجراولي سوقي
الورسه فايده ايده اكا اليه خرما كرسه وقتده اشرافدن
مال اليه كيره رخشنده ويا بر عورت آله صالحه ومستوره

وكثيرة الخير اوله ويا علم تحصيل ايده اكر وقتده اولمسه علم
اوكرنه اما فايده اتميه اكر كورسه كه خرما بي اغاجي مقطوع
هره ايش اوزرنديسه اول مصلحت منقطع اوله سفرديسه
سفري وخصومتديسه خصومة منقطع اوله اكر كورسه
كه خرما بي جكردكي بتندي خرما اغاجي اولدي اكا وغل وارسه
عالم اوله ويا بر رجل حقير تربيتيله اولو كيشي اوله فيم موسى
ايدر خرما اغجي طول عمرله تعبير اولنور ديا اولادله تعبير اولنور
وقطع ايدوب كسمك كندونك ويا اولادينك موتيله تعبير
اولنور فوخرما اغاجي رجل منافقدر اكر كورسه كه بيخ
خرما اغاجين قوبرمش اول بنده فتن واقع اوله ويا اهلدن
بر عذاب نازل اوله ويا سلطاندن عقاب نازل اوله وقتسون
ياش خرما يسه خسته اوله كما قال الله تعالى وهزي اليك
بجذع النخلة تساقط عليك رطبا جنيا مريم وقتنده بعدي
خستيدي فيم عيسى ايدر ياش خرما يسه خسته اوله بجل
ايدر ياش خرما رزقدر يسه حيني واقع اوله تاجريسه فايده

ايده قال الله تعالى وقري عينا خرما فوايدي مالدر قال الله تعالى
والنخل باسقات لها طلع نضيد رزقا للعباد تعصيلي ايدر طلع
فلدر اكر طلعدن يسه اوغل مالندن نسنه يسه جذوع
نخل عقابدر ولاصلبنكم في جذوع النخل قطب المحققين قاشاني
ايدر نخل قواي ظاهره وباطنيدر ويا عقلدر كه انك ثمرسي
معارف الهيه وحقايق كوريجيدر انار رجل ملكر صاحب دينيدر
كه شوكت عظيميله فواحشدن منع ايدر كوردن كمسنه سلطانسه
سائر سلاطينه غالب اوله تاجريسه مال جوق اوله حزينه
جمع ايده بر كمسنه كورسه كه اليه انار كردي بيك دينار اليه
كيره اكر دانلري الجهر اولسه اكر آق الورسه بيك اقجه اليه
كيره وقت الوركه بر جميله خاتونه وصاحبة المال نكاحلنه
ابن سيرينه بر كشي كلدي ايدي الومنده انار كوردم ابن سيرين
ايدي عورت الاسن اكر الورسه اكثيسه مرضندرد مالدر
وقت الدركه بنات اغنيادن بر عورت آله اكر نار بيع ايتسه
دنياي آخرت اوزرنه ترجيح ايتش اوله اكر تبوعين يسه خستلكدن

کیمیز بریبی کوزلر مربیبی قا رنتب بز بیره کتورلر اکر صوق اولسه
غصه‌در اولادندن و متعلقاتندن فایده کورمیه تیر و قلیل الکسب
اوله مادینه الی ایرشمیه اکر قیق قینغون اولسه اولاد و اقرباسی
غلیظ الطبع اولوب بونلردن بر مسرت و فایده کورمیه بغتیه شاکر
اولمیه اکر قینغون حمامدن ایچی صو اچسه یا اوندن دوکنسه
یا غسل ایتسه اما هیئت غسل اولمسه که آداب شرع اوزره
اولدی غمدن و غصه‌دن و مرضدن درد و فزعدن اکر حمامده اوتوزکی
اوندن اچسه حمی در اکر صوق اوندن اچسه برسام در اما
اکر صوق صو ایله غسل ایتسه ایودر قال الله تعالی ارکض برجلک
هذا مغتسل بارد و شراب ابن سیرین ایدر بر کیمسه ایچی صو ایله
غسل ایتسه سراتک ایتسه ممنوع اوله و نیمه حمام و اغتسال
و حزنه دور دیمک جمع اولسه معتبر اولن کیمسه ایله کرکدر کیم
حمام شیرین تلفا یده غسل ایلمک و حزنه دور دیمک شیرینه
شروع ایلمک یزیلا که بونلردن تاویلی قیتلو و درجا ماتب ایدر بر
کیمسه کورسه حمام بنیاد ایدی حاجتی قضا اولنه بعضیلر

ایدر تشییع قواچسه سبب اوله بر کیمسه کوردی که کانه حکمدن
کلیندی بر معتبره قصه ایتدی معبر ایدر بو رؤیت واقع اوله بو
کیشی بیونه حمامدن دوشدی ایتی مندی اما کلحن و ادخی بابسه
ولایته و سلطنته یتشه املیه و الا بر امر عظیم اوزره شغل
ایله اما صو اوزرینه ذکر من بر مجلسده که ایل جوق مصلحت
قارده بر کیمسه اکا التجا ایتسه دولت ایا اوله اوی و صوی
قند جوعنه اولی قدر منفعت کوره آز اولورسه طالعنی دوزراتسه
سرة و حربه دلالت ایدر معیشته رنجه دخی دلالت ایدر و باحنا
و دوکنه یا اولنکه دلالت ایدر نیته کیم حق تعالی بنی اسرائیله ایدر
که اخلی منکم و من ارضکم صوت الرجی و نور السراج یعنی بر نیک
بر کوزدن ذکر من آمادین و چراغ نورین کیدرین یعنی سنت
دوکلی و اولنمک اولمسون دیو ارمیا علیه السلام لساندن
نقل ایدر اکر ذکر من اکری دونسه طعام قیتلغه اثر کورسه
که ذکر من صیقش صاحبی دیا ذکر منجی قوتالنه و معیشته
نقص لوله بعضیلر ایدر عورتن بو شیه غصلونسه فرح اوله

خستیسه نجات بوله محبوسسه خلاص اوله [illegible] دیل ذکر من
کورسه خصومت ایده باقی اولمیه اکا الله ذکر من کورسه ایکی
قیق کوکلو آدمدر که بینا ایشده شریک اولشلردی بونلرک
مصلحت کورمسی بر موافق کیسیله جمع اولمیه اولمزلجان
جمع اولسه بر امرا صلاح ایدرلر بر کیمسه کوردی که بر ذکر من
صو سزدور بر معتبره قصه ایتدی معبر ایدر دوش کورنک
اجل یقیندر کاش بر کیمسه کوردی که طاسین پیرا اوزرینه دونر
بر معتبره قصه ایتدی معبر ایدر دوش کورنک اجلی قریب کلدی
دیلحرب و قتل در که صاحبی اندن غافل ورهم دخی ایله واقع
اولدی اقتسد ذکر من یورر کورمک اعمال خیریه وجودینی
عمارت ایمکه دلالت ایدر یعنی سعی دایم اوله اکر ذکر من خراب
کورسه اعمالنک ترکنه و حالنک بر مشاغنه دلالت ایدر
باب نهم فصل اشجار و نخل و اوتلر و تخمله کورمکلک
تعبیرینا تندر دراینسث سکابتقاعده ذکرنا ایدوم اشجارک
کلیسی رجال در رجالک احوالی اشجارک احوالی کبی در اقتسنده

اشجار اشجار وجوددر هر شجر که مثمر اوله خلق حسنیله
ثمرة اعماله در هر شجر که غیر مثمر اوله اعمالدن بری فایده‌سز
وجود در کبر و عجب و انانیتیله متصف اوله اکر بر اغاجله
بر کیمسنک متولیسی اولسه بر کیمسنیه منافعله ایده که بو اغاجه
آنلرک عمالنلق اوله طبعنده و یا منفعتنده و طیب رایحسنده
و قدرنده بر کیمسه بش اغاجندن پش یسه بر کیمسندن الیشر
مال کیره که بو اغاج اکا مماثل دورد کنار ولنان اموالک بر نز مثلا
خرما اغاج رجل شریف عربیدر و جوز اغجی بر بخیل عجمیدر شجر
زیتون بر رجل مبارک نفاع در عینه دخی بوکا قیاس ایله شول
ییوک اغجلرکه سرو کبی و چنار کبی قتی کوکلو کیمسنلردر هیچ
خیر یوقدر همان صوت و صدادر طیب الرایحه اولان اغجلر
ذکر حسنه و ثنای جمیله دلالت ایدر کریه الرایحه اغجلر نوک
خلایقدر قبح ذکره دلالت ایدر دکنلو اغجلر رجل صعبدر
که خلق [illegible] اوله بلکل که بش اغجلری تعبیر اولنور
بیتینه کوره و منافعنه کوره و جوهریت شجرینه کوره و مثلونه

کوره یجی اولنیه عورتی ایو وحسن الخلق اوله وصالحه ومطیعه
اوله انفسن ما ابی ومانکو لا تتی بالك ایدوب متابعتدن مجتنب
اولب نفسنی منکح بیله اگر طار اولب طلوعجن اولور سکه
صاحبا اولورجق یره مضایقه چکه نا شزه عورتدن انفسندن
مال خبیثه مالك اوله کیم انك تصرفندن عاجز اولوب مضایقه
چکه مستراحك قیوسی دیرین کورسه اول یره عورتك تدبیریدر
اگر قیونك دیبنه نظر اتسه انده قان کورسه عورتنه حایضکن
جماع ایده اگر الینده بر اغلج کورسه اول اغلجیله قیویی قوردر
بوکیشینك اوزنده بر مطلقه عورت اوله بر کمسنه کورسه
مستراحه قویتیلر بوکیشیه مکر عایق اوله اگر مستراح
قیوسی اوزنر تغلنسه فوت اوله یا خود بر زحمت چکه کیم
موتدن بنیته واره اما ابواب المحل المعهول رزق قپولریدر
اگر قپو یوله آچلسه رزق خرابه صنعت اولنه اگر قپوسی او
آچلسه رزق اهل بیتنه صنعت اولنه اگر قپوسن اولکاه
حالندن متغیر ویا متنکر کورسه ویا قوپش ویا دوشمش کورسه

خانه لغنه دلالت ایدر ویا لطیف حسن کورسه اونك قیمتنه
دلالتدر بیهه کوزدیسه یتمك حالی در ایله اوله بیت
قپوسی اولاك عورتنه دلالتدر بلکیسه بکر اوله واگر اونزه
قپو بلسلسبکر قزدر قپونك محکملکی وکوزللکی مقدارنجه
اول مقدار قت محبوبه وایوا اوله اگر اشکی اولوب بغلنمسه فتنه
عورتدر اگر اونك قپوسی اچندن بر کوچك قپو دخی آچلمش
کورسه عورتنه خیانت ایلر اویته تاشی کیره اگر اونك
قپوسن بولمسه دنیا ایشنده متحیر اوله اگر کورسه اونك
قپوسی فوق العاده بیوك اولمش بغیر اذن خلایق داخل اوله
قپونك حلقسی حاجبیدر ویا رسول در ویا نذیردر اگر کورسه
قپونك حلقسی ایکی اولمش حاجبی ایکی اوله یا ایکی شیسه عورته
اوله لکن حلقسی کسلسه بر بدعته داخل اوله قپوسی اوده
باقسه عورت فوت اوله انفسنده اغرننده خصیله
بوسونجه ظلم بوشدن پشیمان اولدوغی سببدن نفس ظالم
اوله اوکا دینکی وقپوسن اوده بعق منبت اولاده دلالت
ایدر

وممال صانع اولنغه دلالت ایدر انفسنده عضمندن کندودجو
الر کتورب شدت حضیله ثمره اعمال صانع اتملکه دلالت
ایدر اگر آینه عورتی ماینلجیله کورنسه بیتنسه اولادینك حالی
اینه اوله انفسن محبت وجوده سرایت ایدوب نفس اعمالندن
خیردن منشوق اولب اندن عمل متم اوله اسحاق عند
ابرهیم اسمعیلك علیهما السلام عورتنه اصنملنی ادغلوم
اسمعیل اده کلجك دیشن کوبابالك کلدی سنی بونی بولدی
اما ایشیکن تغییر اتسون دیری اسمعیل کلدی عورت خبر
بردی صمان عورتنه طلاق ویردی اونك ایشیکن قوپرسه
دولت کیده اشغه اشیکین قوپرسه عورتنه طلاق ویره
اگر اشنك کوزندن غیب اولسه عورت فوت اوله قپوسوی
ریش دارحر اگر کورسه که سوء قوپش عزل اوله اکثر
نظرده غایب اولسه فوت اوله بوقمع اشنك ازدر اشنا
اشنك عورتدر سنه کلید حفظا دینادر قپوی کلید سوند
توتق دنیای ضبط اتمکدر اگر بر غلیق کورسه که بغلو

قپوسی آچق حصار برجن دله فتح ایده دربند بنکسنه دربند
ایجنه کرسه قالیه ولا یعذر تلجه قایده درمناعت اهلنه
جن قرتده زیاده اولمقدر چارسو بازار ویا دری بازاری
کورسه کواولکی وعشوندن قانع اولمش خلق کثیرا ایچنه
کیمش ویا جق اولنغه دلالت ایدر خصوصا که سوقی اوله
انفسنده اعمال زیاده اولب وجوه معمور اولنغه دلالتدر
دکان کیشینك معیشتیدر اگر بر کمسنه کورسه که دکاننی
اوتوردر عندم ومرتبه بشه اگر املیسه اگر کورسه که
دکان قپوسی بایلش متاع کساد اوله واگر آچلسه رواج بوله
خزینه کیشینك عورتیدر اگر بقلسه عورت فوت اوله اما
حمام منتدر عورتلر کل فتندن اما بعا سی بوقدر خاندن یلن
جق کورسه عورتن عصمتدن آرنمغه دلالتدر بر کمسنه
کورسه مرابیق اوابجنده طورر بر کمسنه بیوك عورتنه
خیانت بولکشی جهد ایدوب آنی منع اتمکه قادر اولمیه اگر
متنزل اولکه کیشینك اهل وخصمندی وکتوروتنی اوغلیدر

ورفعتنه و عمارتنه نقصانه ایله اوله اگر گورسه که دیوارلر
قلعه‌نك خزینه‌سی الینه گیره کما قال الله تعالی جدارا یرید ان ینقض
فاقامه یعنی دیواری یقه ایتدی ایلان کبی جری بر کمسنه گورسه
که اوزرنه دیوار یقلدی گناه کبیره اشلیه بر کمسنه اسکی دیوارلری
گورسه رجل عالم و امام کبیر که اصحابی عقبت کتمشدر
واگر دیواری تجدید اتسه کما کان حالت اولا یه عودت ایده دولتله
وسعادتیله بعضیلر ایتدی شمر برجلری رجال عزات دنیا سلطان
قوی حدود یاد یش و حاکمندر بر کمسنه دیواری یقسه انی کتدوك
مثالن گورسه فوت اوله آدمی قتبه یتال بر کمسنه دیواردن
دوشسه مرتبه‌سندن بر مرتبه آشغه دوشه یا رجا ایدوکی
نسنه‌دن دیا بر نسنه‌دن که بوکشی اکا محتاجدر ایشیدی اولك
یوقوسی رجل رفیع در اگر اغجدن الوسه رجل مغروردر
اگر گورسه که آتك کرشی اوتلدی آتك قیم فوت اوله استغن
اغجه حتم وقیم دانردر اگر دیلكده دوشسه آتك قیم فوت اوله
آتك دیکی منسه [illegible] اوله بتوکیم گورسه که آتك قیم فوت

اولدی ویرك صنودینجره گورسه بر محبوبه عورت نکاحلنه
اگر دریجه اراقدن گورسه وگوردوکی دریجه بالجیدن ایسه بر فتنه
مسرورلقامندر کما قال الله تعالی وهم فی الغرفات آمنون
بر کمسنه گورسه که یوقارودن آشغه اول اوستنه یقلدی
اناغیری انتدی غایب گله اگر اوزرله یقلسه مال الینه گیره
دریجه ملکندر و عزتدر گورن کمسنه عصلوسه فرح اوله و
مریض ایسه شفا بوله عزب ایسه اوله ار اولسون وعورت اولسون
دریجه اعمال خیردر اول صلوة در ایکنجی صوم در اوچنجی زکوة در
دردنجی صدقه در بشنجی حجدر التنجی غزادر یدنجی قرآن
اوقمقدر مرد دریجه و سرایی که انده نسنه گوریش و گوردوکی
خیردر اگر یلجقدن ویلکن بجیدن اولسه رفعته دلالت ایده
اگر کرمتدن اولسه عزتدر اما طغیان وکبرله اوله اگر
طاشدن اولسه مرتبت فساد قلبیله اوله اگر اغجدن اولسه
عزتدر که نفاقله اوله اگر التوندن اولسه دولت صورتیه
ومعنویه دلالت ایدر اگر کمسنه‌نك [illegible] آیلنه دیالینه

ودیاطعته وبرهین کازلیغه وسرورزه وکشوفه ورفعته دلالت
ایدر هر شخصك مرتبه‌سنه گوره تعبیر اوله قوم عیسی ایدر
بر کمسنه گورسه دریجه حق دیانه دیانزجیه رفعت
ریته اگر قالینسه ولایته زیاده اوله طوروت گزدوکه
اقوز دریجه صعوده ایش منعبر ایدر اقوز بل بکلك ایدا سون
هم ایله نافع اولدی اما جحره آغن دلالت ایدر اگر جحره دن
بر حیوان جقسه بوکشینك اخرندن بر نسنه جیقه تاویلده اهل
حیقان مرتبه‌ده اوله ابن سیرینه بر کمسنه کلدی ایتدی
بنکار حجره گوردم ایچنده بر عظیم صبر جقدی ابن سیرین ایدی
اغزکدن بر عظیم سوز جیقه که ضبط ایتمکه قادر اولمیه‌سن
اما جقور مرجقور مکروهدر بر کمسنه گورسه قازدیغی توبه
بر کمسنه که عمل اوله قویر کندو کیری غیری کمسنه‌یه حفر ایدی
سقدر کما قال الله تعالی ولا یحیق المکر السیء الا باهله واگر
گورسه که جقور قاعمنه گیردی گوکلن گورنمنا ولدی اوینه اوتر
کیرو اولمك متاعن [illegible] اگر [illegible]

قطع طریق ایده اگر گورسه که حوض ایچندن غسل ایلسه یاوضو
ایلسه اوعملن نسنه بوله ویاخود بغم البلك الینه گیره اگر
مدیونسه اداء دین ایده اگر گناهکارسه توبه ایده محبوسه
فرح اوله حوض مکریله تاویل اولوردی جونکه ایچنده وضو وماء
گوزلدی [illegible] وضونك تاویل حوضك تاویلندن اقوی اولدی
اول سببدن اوعملن نسنه بوله دیو تعبیر اولندی اگر گورسه
قازدوغی [illegible] صوجقدی اقدی دیاخود یرنه طوردی اقمدی
معیشتی کندله و مکریله اوله انقدر قلیل المروت اوله اولدخی
کتبله اوله اما کمر کیشینك خلقیدر و سعت و ضیق سندیدر بر کشی
گورسه که کمر [illegible] اوتیدر اما بیر طلاردر عورتنه طلاق ویره ابن
سیرینه بر کشی کلدی ایتدی یزید بن مهلب گوردم بر قم اوزرده
کنفعلویته قاریجه بر کمر عقدا بدیسه ابن سیرین ایتدی
وقال [illegible] یزید بن مهلبك جاریه‌سی بر کشی قازدی آناسنه
صوتعی انا [illegible] ابن سیرین کرجکلنا انك جاریه‌سیدوم سنك
آناك ونومیشی مستراح عصمتدر اگر واسع اولوب پاك الورسه

متحصلا ایدر برخادم ومخدوم شکارا اینه کیره بر کمسنه کرمیله
بنا اتسه اولادی وامثالی واقرباسی زیاده اوله ودنیاسنده بلا
بوله جامانب ایدر بر کمسنه کرمت کسسه ویاتسه فوت
اوله کوشك فی بعضه زندان در وصالح کیشیه زهتدر قال
الله تعالی ان شاء جعل لك خیرا من ذلك جنات تجری من
تحتها الانهار ویجعل لك قصورا قوم عیسی ایدر بر کیشی کوردسه
کو کندو قصرندن قایم طوتدر نعمت عظیمه یتشه اکر قصر
عیرولدن اولسه عیردن بر کمسنه یه منفعت یتشه صیتوان ممان
قصر شهیر کبیدر قبه بر کمسنه کورسه کو بلوت استنه
قبه یبره ویشیل جادر قودر حسن حاله دلالت ایدر دوشها
اوزنینه فوت اولمغه دلالت ایدر قبو ایچی اولنخاد بهیدر کو
حق وعقد الینده اوله محققین ایدر بر کمسنه کورسه کم
دخلینه کیروی بعضی عمارت وبعضی خراب غبار اول دخلینه
مجمعدر دار کیشینك دنیاسی دار اکر جدیدکابل اولسه
دنیاسی جدیدی ایلدر اکر فقیر دار کورسه فقر اوله خلوبه

فرح اوله امل منعتسه دولته یتشه عامیسه توبه
اید اتك بیهك اولسی دنیا سنك وسجدند عملد دارك
بینکه وینهدی محکمرلکی تنبیه ودارك بیتلری بشارتدر
فازدمرمدن اولسه عمر اولدن اوله اکر دار کرسه جنته
فوتنا اوله اکر کبر کتب باحت اتدسه آجینه حالی ایو اوله
اکر بیت کیجهدن دکرمعدن اولسه یمرحاله دلالت ایدر اکر
بیته کرسه بینه چقسه ترحسنته اوله بینه صحت بوله اکر
بیتدن عضبله چقسه محبوس اوله کما قال الله تعالی وذا
النون اذ ذهب مغاضبا قوم عیسی ایدر بر کمسنك دار تنکبر
اولسه صینسه فوت اوله بر جك شدتر وغصتیه دوشه
متحصلا ایدر عاریتا اتك عزب اولنه عورت المقلد بر بیجم
کوردی کو بر کمسندن اتك عام استندن اوترمش کاتم اورکن
تماممدن عریان اولبه دوشمش بر معبره قصه ایتمش معبر ایدر
بر جیلمکاتوت الاسین سرای قبلتندن عاجلا واقع اولدی
بر کمسنه امل یمندن معتبره کلدی ایدی که کوردم که بر

اشکوم ار ایجنده اوم استومه یقلدی معتبر ایدر میراث اوله کیرو
اکلندی قرابتی فوت اولدی الت بیك انجمه الینه کیروی محققون
ایدر بر کمسنه اقلدن تربیت اولب نهرکانی اید کلنلکی فانه کرسه
طمورطبیعت تهیه دلالت ایدر اکر تزین کورسه حسن حاله
دلالت ایدر اکر دوشکین سوپرلدوك کورسه طبیعتا صلاح
اتمکه دلالت ایدر اکر کورسه فان صوکیندوی طبیعته علم
برایت اتمکه دلالت ایدر بر کمسنه اوه کیرسه قوسن بکلمه مجیبت
صاورنا ایله کما قال الله تعالی وغلقت الابواب اکر کورسه کندی
او ایجنده بغلمشدلکنا اوایچی ایردره وعکلی عادر خیره و
دولته یتشه اکر کورسه اوی التوندن اولمش اول کیشیه ولایت
حاصل اوله اکر کورسه اولنا سبته او ترسعوت آله کوزن عورت
اولسه حالی ایو اوله کوردکی او مجدلی اکر اوی کرکا کورسه
لکینه بر قساوت حاصل اوله بر سبیله باخود سیتوز
قتی یمنا اوله ردیئة الخلق اوله اکر او دیت ایدین کورسه
بعدینکلد متواك عکسنجه اوله اکر کورسه شهزده بر او

فصل في الجنة والنار

یاپنی اوزلشا ایچنده فوت اولدی قالدی عورت آله اوغل وتری
اوله اول اوده قاله تاذیلکه دلالت ایدر کیم وجود ایچنده قلبی
عمارت ایلسه بر من عملی ترکلنا اید خیر عملدی منج اوله برمانون
کیی معتبره کلدی ایدی کو کوردم اوم اولادلملك اوزنه بر بیتلدی
اومدن بر کاغد اوجدی وطن اصلیه یتشه معتبر ایدر
سکا میراث مالی یتشه وطن اصلیه یتشاسن بر حکیم
کتابك اوجدی وارزدی منکر که مذکوره خاتونك بر تاجر عشقی
فارمش عزت اولمش دکزده بعینی وطننه آلوب کتمکا طوار کتوردمثل
اولادیله وطننه رجوع ایتمش بعضی دفتره تلکه اکثر احوالده
یتنك تعبیر یوقدر وکچن دار تعبیرکبی در بیت قلسه تاویل اولنور
متحصلا ایدر بر کمسنه کو بیته کیرسه شیطاندن امین اوله ومکا
غلیان ومضدن خلاص بوله وخواطر نفسانیه قلبنه حظوذ
ایتمه اوتا یوصفلت قوای نفسانیتدن ومجلسات وسواس
شیطانیتدن وقادورات هوای ظلمانیتدن منتله دیولد بر رحیل
صالح متدین نحرو مال نذر علی قدر الحافظ ایندن واوزنه اللکافر

بکانلری اوراقلرینک طاغیلدیغی کبی انده حکمت چشمه‌لری اقدی شیخ
زین الدین خافی رحمه الله علیه بو بیتله دیدی قاشانی روح الله روحه
طغلری تارة گلکلریله وتارة دوماغله وتارة بوینیله تعبیر ایدی
هر بیریچون جهت معتبره واردر مقام اقتضا ایدوکی حیثیته
بیراطدر ارتفاع وصلابت وثبات واردر اضطراب اینن خالیدر
بولردن هر بیرینک خواصندن ملاحظه خاصه واردر بو
ایدورز اکر طاغ سکینتله تاویل اولنسه اولی اولور بو اوقی
که مؤمنلر سکینیه نازل اولسه یقینله برکاتلق ایدر لرزلر
خلاص اولورلر شیاطین وسوسه‌لریندن خلاص اولورلر احادیث
نسددن نجات بولورلر حقه توجهده مستقر ثابت اولورلر
تلوبلری سطایل اولور ساکن اولور قلبلرینده بلری انده حکمت
بکانلری اقد اما برج قبر دربونه خیر یوقدر لقوله تعالی
اینما تکونوا یدرککم الموت ولو کنتم فی بروج مشیدة ۰ اما قلعه
کبیچون دخی جمعه‌دندر اکر بر کمسنه کورسه رزق حاصل اولور
دیرینده طریقی بولر نصرت بولر اکر کورسه که حصار یاپدی

حرامدن مالی هلاکدن نفسی ذلتدن صقلر اما دیمر بر اوزریع
القدر کمسنه‌لر طاغدن ادنی دینک تاویل طاغ تاویلنه قریبدر
اکر کورسه که ارضین سطحینده سیر ایدر اول کمسنه دشوارلق
دعم اوله شرعا قتیسندن بر متعلق اولملر اما شهر اکر
بر کمسنه کورسه که شهره کیرمش قورقدوغندن امین اولور بو
کوتلک الدر عالی ناحیه مصاحب اولور شهر دی جقوق عکسنجه در
دینلدی که شهرا تایه دلالت ایدر شهرک خیرلوسی خیرلو
آتادر شهرک شرلوسی شرلو آتادر بر کمسنه کورسه که بر
شهر ذللدن یقلمش آتاسی اوزرینه قتل الحکم ایلیه قتل اولنه
بر کمسنه کوردی که شهرک صورصمش بر معتبره قصه
اتدی معبر ایتدی بر عظیم الشان کمسنه آلدی شهرک
رئیس اولدی اما شهر بدنیله کوکسیله تعبیر اولنور اما زندان
اکر بر کمسنه کورسه که شیمچون زندانی اختیار ایدر بر عورت
الدر تقسیدن اتقوا الله تعالی انده سکر فی دوندرر کما قال الله
تعالی حکایة رب السجن احب الی مما یدعوننی الیه

اکر بر کمسنه کورسه که مجهول زندانی اجندی دوزمتوضئه
دوشر اول کمسنه واجبدر که وصیت ایده تحقیق اجل حکم
اولنندی بر کمسنه کوردی که زندان بنا ایدر معتبره قصه اندی
معبر ایتدی بر عالیم مادری کسنیه ملاقی اولور سن امثل
محله آنک کله طریق محموده رجوع ایدر زندان خلوتیله وناسدن
عزلتیله تاویل ایدرلر اما کوی اکر بر کمسنه کورسه که بر
محکم کویه کیرقدر اول کمسنه مقاتله ایدر قال الله تعالی لا یقاتلونکم
الا فی قری محصنة یا سلطان قتیده بنا ایوایشه داخل اولور
اکر کویدن چقسه شدتدن قورتیله قال الله تعالی اخرجنا
من هذه القریة الظالم اهلها اکر بر کمسنه کورسه که
بر شهردن بر کویه وارر اول کمسنه بر الو ایشن اوزرینه براحت
اجرا اختیار ایده یا خیر عملدن رجوع ایده شر عملدن ایدوکی علائم
عمارتلر کورمک دینک دنیانک صلاحیدر اکر بر کمسنه
کورسه که او بیر عورت آله ویا دولتندن رجوع ایده اما
بنانک بویجلکی مقدار ولاحکام ووسعت مقدار اکر زیاده

یوجه اولسه که عادتدن طشره اوله بغیر اذن ایسه واوزرینه
کسنه کیرمکه دلالت ایدر یا مصیبته یا دوکن اولمکینه بر
نشنیه دلالت ایدر اکر کورسه که بر عالم کشینک اوین یجدید
ایمعیه بنا اولنه علمن احیا ایده واکر فرعون ویا ظالم اوین
یاپسه اندوک ظلمن تجدید ایده قال النبی صلی الله علیه وسلم
من رای انه یبنی بناء فهو عمل یعمله یعنی بر کمسنه او یر کورسه
کندوی کندونک عملیدر اکر بلجتدن یاپسه کسب حلالدر
کرجدن وکرمدن یاپسه که اودرندن صورت اولسه باطل
ایشدر اکر منقوشسه علم ورلاینذر لهو وطرب در حیله
ایدر بالجق او ینمق دین در بر کمسنه کورسه که پیغمبرک
علیه السلام قبرینه بالجق ورونب مرمت ایدر صوا زحلال مال الله
جمع ایده بعضی حکما ایدر بالجق مرمتدر اما صفانله فرشق
او بالجق دلیل خیردر جامانب ایدر بالجق کورسه فتندن
حزن واردر بر کمسنه کورسه طاش استنده یا بان یوره
خصتیه هوشنه کیچ تاویل بیک لجقدنا اکر بنایه اهل اکلسه

شول کشنه که دکن کناره در اول حرکت اور حال بودر کیدر
کبی حرکت اولوت شیخ زین الدین خافی رحمه الله ایدر ذکر غلوی
سرایت ایتسه کورر که اول کشنه بتون بیقز یادکنده یوند
یا هولاده ظاهر اولور یا اوده کیرر یا اودوک داین سنی دوتلن
ایدر اما قوم اکر غالب اولسه عذابه دلالت ایدر اکر غالب اولمسه
دیننه دنیاده شغله دلالت ایدر معاش کبنه انجلین اما طبراق
ماله دلالت ایدر اکر اوددن طبراق قزسه جمع ایلسه غوتندن
حیله‌یله مال آله آز اولور که طبراق انسانک عمرینه دلالت ایدر
دخی حیاتنه دلالت ایدر لقوله تعالی فی التوریة لآدم انک
خلقت من تراب فحیاتک من تراب ومصیرک الی تراب
آز اولور که طبراق رزقه ایکسه دلالت ایدر طوتلغنه واجلنه
دلالت ایدر بعضی حکما ایدر اکر بر کشنه آری طبراق اوزرینه
اوتورسه سعادته دلالت ایدر ضرره دلالت ایدر اما سراب
اول کشیه حاصل اولمین امرک طمعنه سعی ایلمکه دلالت
ایدر قال الله تعالی کسراب بقیعة یحسبه الظمآن ماء الآیة

ایت صوغوق یر کیمکه انه طوتغوریلمیله سلوک لبزی شریعته
هدایت اولنه دخی دین اسلامه سلوک ایده اکر آدل کشنه
صاحب دنیا اولسه اصلو تجارته هدایت اولنه بر لو یرلک
عزیز در بعتده اما طاغ ربیع الثانی بکدر قال الله تعالی
والجبال اوتادا یا رجل رئیس در یا تاجر غنی در یا دشوار ره
عوردعد قتی کوکلو یا اعلادر اکر بر کشنه کورسه که بر طاغه
چقر که انده صو ونبات واثمار ولاردر اول بر غالب اولور صودن
ایچر بر ولایته حاکم اولور قاسی القلب اناغ قبلندن اکر
ولایته حاکم اولمغه اهلیت یز اولور عورت آله که باش
چکیجیلر کا خضوع ایده اکر آسانلقیله طاغه چقسه امانتله
رفعت حاصل اوله عکس عکسیجه در اکر طاغ صودن ونباتدن
خالی ایسه اول کشنه بر کافر بک تملکنه داخل اوله اکا غصته
یتشه آنی کبی کوردیکه اورتنون صوسنر طاغ اولکبیدر الله
تعالی ایه تسبیح ایتمزسه انه منفعت اولمز کافر بک طاعتده
مهنادن اکر بر کشنه کورسه که طاغدن دوشدی بعضی حکما

ایتدی طاغدن صو ایکلنجک بیلدی قتی غصته نزعه صررده دلالت
ایدر دینلدی جنت قصبه لبرا اولور مستقید [illegible] حضرت
صعود ابن سیرین ایتدی اکر بر کشنه کورسه که طاغ اوزرنده
اول عاصی در اجله یقین اولدی بقوله تعالی حکایة [illegible]
جبل یعصمنی من الماء قال لا عاصم الیوم من امر الله یهود ونصاری
ایتدی طاغ دولتده خیر در زیرا طور سیناده اسرائیلک دولت
اولدی و دینلدی که کشنه طاغه چقسه فاقعینه اوتورسه آرت
بر عظیم اوغل طوغه و دینلدی کوهر صعود یعنی آجاق که
انسان آنی طاغ اوزرنده کورر یا یوقشده کرعد یا دینه کورر
یا درده کرعد یا بولردن غیر هرنه که طالبدر قضای حاجتدن
دخی مرادلرینه ایدر اکر طاغدن اینسه حاکمیه ملکدن زایل
اوله تاجر ایسه زیان ایده یوقشدن اینسه عقوبت شدید
اوله اکر طاغه اچسه ارتفاع و سلطنته اما زحمتله اکر
طاغدن اینسه زحمتدن قورتلور طاغه اغوق وقوفکه غصته
دلالت ایده امکد دلیل فرحدر اکر طاغه اغوق ونقکه

ویلایته دلالت ایتسه ایمد دلیل عزل در طاشلر عجلرکه
طغلوک دایرسنده در اول بکلک توابعنک اهل قتی کوکللولر
اکر طاغ استقبال ایتسه اول کشنه سفر استقبال ایده یا
منع ایدجی کشنه یا دشوار ایش اوله یا منع ایدجی عورت اوله
قتی کوکللو اکر طاغ زایل اولسه یا دوشسه یا کوکه اغسه بر
اولو بیوک بک اوله یا بر شریف کشنه اوله یا بر کشنه اوله که
طاغ اکا مثال اولور یا بوده کن اولنلر عزل اولورلر مبتلا بزن
بر کشنه کوردی که کویا مغاره‌یه کیرور بر معبر قصته ایدی
معبر ایتدی سکا امن یتشور دخی الله تعالی ایه توکل ایدرسن
سکنه بولورسن دیدی آز اولور که مغاره کرمک مکره
دلالت ایدر بکادن یا شول کشنه‌دن که طاغ آندن عبارت اوله
شول کشنه که بر طاغدن مغاره‌یه کیره اکا ایلک یتشوب امرلرندن
امر سلطان متولی اولور قادر اولور یا ایشلر که خلق طاشلره
حذف ایتمک یرا طمه دلالت ایدر حذف مر لوط قبلندن [illegible]
اما بر کشنه کورسه که بر عالی طاغه چقر که اول طاغ طاشلق

96 b

قوتیله یعنی کمال حقیقتیه که مقصود اولندر تحقیق عیاننی قبض
ایدنلر بو قتلدن بیان بیر کوکل اولان کمسنه‌یه اما دولابلر خادملردن
اموال ناس حفظ ایدن برله دیلدیکه دولاب سخره دلالت ایدر
تجارتنه دخی اشتغال احواله دلالت ایدر کوپ حته عدد ایلدن
اچمك مال در عورت تیلندن صید اولنور کوپ ایچینه صو دوکمك
دلالت ایدر که مال حواله اولنه دخی عورت امانته قویه اما سکك
منافق ایعدکه مال اوتنه امین قلیور سکندن صو اچمك مال
حلالدر ایو درلکدر اگر بر کمسنه کورسه که سکلکدن اچندکتك
بضیق ایچر تحقیق یاری عمری کچمشدر آنجق عین اچمك دخی بو قیاس
اوندن اکثرین ایچمك دخی بو قیاس اوزره‌در سایر تنجی دخی
بنوکلر اولنور قیاس ایله بر کمسنه ابن سیرینه کلدی ایتدی کوردم
الکوم اوتنده بر صو سکی عدلا الوقندن عدوسرا وو نور صویلق قلور
ابن سیرین ایتدی عورتك یوکلودر اوغل کسنه ایتدی ثم ابن سیرین
ایتدی عورتك اول اوغلك باقی قلور اما بو قلب جاریه‌دن تخفیف کالد
یا بالکلیه قابل و نعمتلو بکن تولد در اگر بر کمسنه بره خلادن

97 a

ایچنه بر نسنه قویه این جواری وخدم وابکار لر جمعدن اگر
منیه اتلرك المسنه دلالت ایدر مطلوب صولو تیجی ایچنده
جمع اولنش حلال مالدر دردنجی صنف … بزلر کورمك
ولنلیه مصابین منافعی کورمك تعبیر ابتندر بر کمسنه ابن
سیرینه کلدی ایتدی کوردم بن کویا دنیانك کلیسی الندم برلکك
ایچنه قودم ابن سیرین ایتدی توکتو لسنك جمع الله حق دنیانك
تعبیر ایدم جمع ایلدی ابن سیرین ایتدی بر کمسنه مصحف اوغرلسه
بولیجیلد ابن سیرین مصحف دنیانك کلیسی بیرتلو عذری
مصحف حکما ایتدی بر کمسنه دوشنده کوردی که کویا تحتنی ملاك
اولدی کوزسر اولدی زیرا هلاك ایلسی دلالت ایدر کیم حقه ایکان
ایتمن اوله کوزسز اولمی دلالت ایدر که تلبیس حق ایتش اوله دخی
ظاهردر اگر بر کمسنه کورسه که بر دوشنده یرده حیاتر و برکته
ورزیق واسعه دلالت ایدر قال الله تعالی لتسخروا الارض فانها
بکم مادة یعقلك رؤیاسنك تعبیر بش وجه اوزره‌در
آز اولدکه بنعت عورت الوبا اکر بغك سنو یطرف کزنله اوزناك

97 b

اولنورا ولسه یرده یادر بر کیمك اولسه سبب کوزله اوزرلك اوکمسه
اگر بر کمسنه کورسه که یموك کلیسی کنددنك در جوق سرای
کنددر که … قلور اول سرایه ایچنده مبالغ که دنیادن وانده
اول کمسنه‌یه تموی اتیبلری حاصل اولدیغین قال الله تعالی حتی اذا
فرحوا بما اوتوا اخذناهم بغتة فاذاهم مبلسون اگر بر کمسنه
کورسه او یا محلة خلق اوتنه دیریلش اند موت واقع اوله
یا قتال اوله بر قوم اند هلاك اوله یا طاعون یا قحط اوله یا اول
یموك بکندن شدت اوله اگر بر کمسنه کورسه یر آشغه کتمش
دنقو اول کمسنه‌نك اوتنده کو دنیا بر … دوست هلد اوله
تا ابلمعم اوله قال الله تعالی فخسفنا به وبداره الارض اما اشغل
منه که انده الکن بو تفسا اول حبسدر لقوله تعالی حکایة عن ابراهیم
ربنا انی اسکنت من ذریتی بواد غیر ذی زرع الحق بیر بعلاه
قومو ایلیك دنکلتك دوکر معندر صرا کحدب ثادلقد
اگر بر کمسنه کورسه که بیعدر کیم قرالاول کمسنه اشلمدکی
شیلد لقوله تعالی الم تر انهم فی کل واد یهیمون وانهم یقولون ما

98 a

ما لا یفعلون واما تأویل بو بش ذنب عبارتدر بر ایلدر بو تعبیر
اوتنیه الکن بما اعجلو اولو بتا اولو ملعا ولسه بو ذنبدن حاصل
اولان اعمال طیبیه دلالت ایدر دخی اسود یکیة تربیتله یاریما
کسبندن حاصل اولان علوم جزئیه دلالت ایدر اعمال شریعت
بدنیه بلور قال الله تعالی وتری الارض هامدة فاذا انزلنا علیها
الماء اهتزت وربت وانبتت من کل زوج بهیج یعنی هر کمالاتدن
نصابلدن که مرتبدر علمیة وعملیة وقال الله تعالی والبلد
الطیب یخرج نباته باذن ربه والذی خبث لا یخرج الا نکدا
وقال علیه السلام من الارض ما نبعه بعاب لا تمسك ماء ولا
تنبت کلاء … بیان شغل کمسنه اندن باش قلدقن الکك
هدایتی … آنلرکی هدایت که آنلکله ارسال اولندی
بیرك اولان کمسنه‌یه کرلدر کلدر مراتب تأویل بیان ذکر
ایلدکمز اصناف ارض کوزمکلکدر اگر کورسه یر ایچی اشقدن
آشغه کیدر بیلك کرک اول کمسنه مرتبی ترقی اتدی عنصر
تا … طن ایتدکه یر آشغه کتدی کبیه … اولد

94 b

گلدیکده در بر کمسنه کوررکه سنی ایدا اتا آمسته سیر ایدر جمیع نامه
خیر ودلالت ایدر اگر بر کمسنه کورسه که کیملک قنادی الینده در
اول بر اردر که بولداش طلب ایتدکی نسنه طلب ایدر اگا مال حاصل
اوله اصحابندن غیرلک شرکتیله اگر بر کمسنه کورسه که کمی ایله پشه
بیشودیدین کوتجلک اوله بر اره مخالطه ایدکه امت ایرلمق آیرلدی
کما قال الله تعالی واعتصموا بحبل الله جمیعا ولا تفرقوا بر کمسنه
ابن سیرینه گلدی ایتدی کویا بن قتوده کبدیکن کیمدن ایدن غیر
نسنه قلدی دیدی ابن سیرین ایتدی سن بر ارسن دینکده اطلاعدن
غیر نسنه قلمشدر بر کمسنه کوردی که کاتب بر کمیده نسنه
قلدی بر معتبر قصه ایدی معتبر ایتدی مال طلب ایچینه فرصتدن
عزیمتن ارلنکدر حلیه ایسه اتصال اولان کمسنه یه عطادن اما تاویل
بعدکه بر کمسنه کورسه که کمیه بنکی دکرده یعنی اول کمسنه
شریعته یاربسیدر نظر نفته سلوکنا ایدوب ایدر ایله دیدی شیخ زین
الدین خافی یوخ الله روحه الله تعالی مقصود بر ارشددرسن عمل
متوکل قاشلی رحمه الله ایتدی کی شریعتیله تاویل اولنمشدر دکن

95 a

میولای جسمانیتله یا طبیعتله یا عالم جسمله تعبیر اولنمشدر بو
تقریر اوزره بونیات تاویلی شریعتیله تمسکدر اول دکزده که
متعلق نظر حضرت اولنشدر آنلک تعبیره دخی مقتضیاتک تحصیلنه
متعلق التفات اولنشدر بو مثل مقالدندر اما کفایت مقداری تناول
اتسه یا دخی حاجت مقداری تناول اتسه اول کمسنه تاجر اولور
دنیا اول کمسنه یه متاع بلاغ اولور الله تعالی الیه سلوکده فقیر
ایدوکیدن مقام فرح بسط اسه منبسط وجه اوزره تجیح اوزره توضیح
حاصل اولنمیجین اول اولنشکه دکزده و سعت وار در دکزلک واردر
دکزده آدم وینمکه سبب مشغول اولنمودر بونده حفظ واردر مصائب
وقورقولر وارددر کما قال الله تعالی واذا رکبوا فی الفلک دعوا الله
مخلصین له الدین بونده منافع واردر کما قال الله تعالی ومن کل
تاکلون لحما طریا وتستخرجون منه حلیة تلبسونها بحوالدنیه
تحریریه اولدخی شول نسنیجون که انده واردر جمعتدن یا دخی
بنیادندن شول منیلری اوتری که بحر دیدر بولحلینده دکزله مثلکه
جمع دیدیلر عالم دنیایه وعالم اجسامه وعالم ارواحه طریقته

95 b

حقیقته حیاته جمعیته وعقبیجه تجرد دیدرلر نیته که ادریس
نبی علیه السلام قصنه خطاب ایتدکنده دیدی که بو دنیا تجرد
طلوصوددر اکرکی اولنک بنن خراب اولدیغی وقتن بر سن
دخی تجردن قورتلورسن والا کی امکز سکدن عرق اولورسین
تجرده ملاک اولورسن دیدی ابی ذردن رضی الله عنه مرویدر
رسول حضرتندن صلی الله علیه وسلم ایتدی یا ابا ذر کمی یکیله
دکزده دنکلر دیلدی که مراد کمی یکیلکدن ایمان تحقیق اتمکدر
دخی هر شکدن مستقلتدر که قلبدن خلجان ایدر دکزدن مراد جهنم دیدکی
اولندی که مراسیله دقیق که جهنم کورسه ایمان توحیدکی اولور
مکلن اتملدی اولور تا شروع ایجک بری اولور محمد مصطفی
علیه افضل الصلوات واکمل التحیات کمیجیسی اولور زیرا اول
کمسنه یه کرتدرکه فقهی معانک مجموعی فقهی حسنتدرکه
عز آدمبنلدی تحقیق حصدر کمیدن خطر وتوقف وارددر کمیده فضل
طلب اتمک واردر نجاتیله دخی جمیته یکیله وعز انه یکیله
دخی صلابه رحمتی ایکیله علم طلب اتکیله ضعیف اولنمقدن غیر

96 a

بیده دخی معتبر لیجون تعبیر اتفق واردر افلی واردر اعتبار آنلر
وسعت ومجال جمعیتدن یعنه دلسه نقل صحیحدن کتوردکلدر
حسبتجه الحکم صن بحیدن ورتله وکلدی تدرکور من سن که سفینه
ایکی وجه اوزرینه بیعه تعبیر ایتدیلر مجتبان ایکی وجه اوزرینه در دخی
بلکه کرکدر که بونده اعتبار آخر واردر اعتبار آخر اولدر که
اکر کوریر دکز طوزلو اولورسه تعبیر اتمکلک حسن اولور دنیا ایله علم
طبیعتیله واجسامیله آنلیجون کیم مکدر در متغیردر لذیذ دکلدر
صفت جلال وصفت قهر بونده غالبدر بو تقریر وجه تعبیرده
اتسبکی وتلجی قلمقدر هلاک اولمق بیدن اکر دکز طتلو
اولسه لذات لذیذ اولسه صافی اولسه احسن تعبیرده آفاقدن
حیاته وسیلکدر مقصود دنیاویه وصول بولمقده تاویل انفسده
اوضاع شریعتدن عبارتدر دخی شول قراءین طریقتدن عبارتدر
که الله سالکلر اکا بنزلر عذب ذلات دکزنده یعنی عالم ارواحدن
عالم جمعیتده رفع ایدی اولدیغلری حالده ارادت اشواق شرع
الی که سوعتیله بیعد نفحات الهیه یلینک قوتیله لطائف باتیه

کم اول کمسنه انک امرده شکله دن دیجی دیلدی کم اول کمسنه
بر سفر ایله خطره توکل ایدیب اوله اگر خطردن چقسه حاجتی
کلیسی قضا اوله اگر بر کمسنه کورسه که بر جوقلق دریاده صویه
دوشرده بعده ایرشمن اول کمسنه چوق دنیا ایرشه دیجی فتح
بیتشه زیرا دنیا دریا دکزدر ایرمق غلبس کورسه قهر حشم
اوله اگر غرق اولسه اول خستلقدن اولور اگر بر کمسنه بر دکزه
غرق اولسه که صوی اوزرینه طواف ایلدی ایکی الی حرکت
ایدوردی بر کره طلب ایدکه طواف ایلدی اول کمسنه دنیانک
امرینه غرق اولور مستغنی اولور اگر چقسه غرق اولسه دنیانک
امرینه کچه بن صلاحنه واردر اگر بر کمسنه غرق اولسه
قعرینه طلسه اول کمسنه سلطان غضب ایده یا اول کمسنه
سلطان عذاب ایده عذاب اله یا عدوسی اکا ظفر بوله اما تاویل
ایلدیکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم دیدی اگر بر کمسنه
کورسه که غرق اولدی اول اودلیه دن کما قال الله تعالی
مما خطیئاتهم اغرقوا فادخلوا نارا اگر بر کمسنه کورسه

که دکزده تسبیح ایدر اول کمسنه عالم اولور علمی حاجتنه ایرشور
بعضی حکما ایتدی اگر بر کمسنه کورسه که تسبیح ایدر مخاصمه
ایدن خصمنه غالب اوله اهلنه منصور اوله اگر بر کمسنه
دکزی طلسه اول کمسنه بالیق یا بیشه دکزدن دیلدن پادشاه
اول کمسنه عز بیتشه اگر اول کمسنه دکزدن لعلو جرعه پادشا
اول کمسنه جاریه حاصل اوله یا علم یا خزینه حاصل اوله جق
مقدار اگر بر کمسنه کورسه کبحانی صویه نظر ایدر یوزنی کوردوکی
کبی کنز اول کمسنه یوزنی کوبجک کوره امل بیتنه قوکنولنه
احسان ایده اگر بر کمسنه کورسه بر خرابی صویه بر
عودتنه نفقه ویره اگر بر کمسنه منفعت اولورین صوده کسه
دکلیکی قدر مال ضایع اوله اما کوپری بنادر که خلق اورکه
امور لرینه یتشور اما اول که بتک اولورنا اهل ذن اولور
اول مکه کوچک بلکه موضع مکرو اوله اگر بر کمسنه
کوپری اوزرندن کچسه مال عظیم حاصل اوله اما کی مسائلی
مرمتندن نجاتیله تعبیر ایتدیلر یا طالق بالعطیله تعبیر ایتدیلر

کما قال الله تعالی فانجیناه واصحاب السفینة وقال الله تعالی
فاذا استویت انت ومن معک علی الفلک فقل الحمد لله الذی
نجانا من القوم الظالمین اگر بر کمسنه طوفایله کمیه بنسه
حکایه تابع اوله الله تعالی اکا مغفرت ایده کما قال الله تعالی بسم
الله مجریها ومرسیها ان ربی لغفور رحیم اگر کمیدن چقسه
سعید اوله اعداسندن قورتله اگر بر کمسنه کمیه بنش کورسه
اول که معتقلدر پادشاهدن بیتون ولایت ویره کمیک کلالی
ولحکام قدر بحثه اول کمسنه که صندوق هلاکدن دریح ونجات
اگر تاجر بحا سر اولسه قاریه ایدر دیجی دیلدی که سفینه مرصد
یا حبس در یا بر سرودر که انده عمر عاقع اولور قال الله تعالی
فاذا رکبوا فی الفلک دعوا الله مخلصین له الدین کمیدن قوپیه
جقمق معصیته مرتکب اولمقدر قال الله تعالی فلما نجاهم
الی البر اذا هم یشرکون بن ایلدین جبین یک مر بسنه بحیه
قلتدر مر بسیجمن شاهد واردر قتلدن وعقلدن بو
دلیلین کلا لتا ولکم وجمیک مر بیو ثبت اوله

محافظ اوله قال الله تعالی وجعل لکم من الفلک والانعام ما ترکبون
لتستووا علی ظهوره ثم تذکروا نعمة ربکم اذا استویتم علیه
وتقولوا سبحان الذی سخر لنا هذا وما کنا له مقرنین وانا
الی ربنا لمنقلبون اگر سفینه بیوکی ولایته منسوب اولسه
نعمته وصحته منسوب اولسه اول کمیدن چقمق علته وصحت
نایل اولمقدر قوری یردن یری اولمق عبادندر بری اولمقدر اگر
کمی خشبه یا حبسه یا غیبته منسوب اولسه قوردن ایاق
اولمق غمدن و حبسدن و خستلقدن نجات بولمقدن بعید
اولمقدر کمیدن چقمق اول کمسنه نجات در دعا ایله یا صدقه ایله
یا دعا ایله یا عقیله اگر بر کمسنه کورسه که بر کمی ایچنده در
اما بعض منازل اندر فقی که یورنمک کبی قتدری یالق
قنبره حتی اولدی دیجی دیلدی که اگر بر کمسنه دوشنده
کمیلکی کورسه که دوشر معیشته ایودر بزق واسع اولور
اکلنیلر قال الله تعالی وسخر لکم البحر لتجری الفلک بامره ولتبتغوا
من فضله ولعلکم تشکرون اگر انسان کورسه که کمیه دکز

معضله ویدن قریب ماله یا عمله یا آوتمله یا اغوله یا اغلیظاره یا
مکره دلالت ایدر اگر بر کیمسه کورسه که قیوییه دوشر صنیبدن
و مرتبه دن دوشر یا مکنا اوله رو یوسف نبی علیه السلام مکنا اولدیغی
کبی یا اگر اسحاق بن ابراهیم خلیل علیهما السلام صو قیوی کوردی
لیکن اندن طوزلو صو آقدی اول بلده قتلق اولدی اندن صکره
کوردی بر قیودن طاتلو صو آقدی وقتی که اویندی الیندن لجه
بشارت ایتدی کرمنتلبک قیوی طلو کورسه اما اقتر دلیل خیردر
اگر اقسه دلالت ایدر شول خیره که عورتلریچون اوغلنجق قلریچون
اوله انلر باقی اولمیه اگر بر کیمسه طلو قیویه یتشه اکا جمع
اولمش مال یتشور اما تاویل کیتلک قیوی کورمک که آشغاسنده
صوی اوله وجهه قویسنه دلالت ایدر اگر بر کیمسه کورسه که
کولکیله قیودن صو چکوب صوردر اول کولکیله تاویل ایتدی
شیخ زین الدین خافی روح الله روحه فقیر ایلمدین قیو صوی اگر
عمل ایمدی مکیله تعلوک جولیله حاصل اولن علومدن عملدن
بینه کیمسکیدی اما کاینز متیل منفعت ایدیجی اودر که نایچون

امورید تیکانه سعی ایدر اما کوکلک برادر که مکر و حیله یله مال جمع
ایتمز اگر بستان سورسه بر عورتله یتشور اندن منفعت بولور اگر
بستان یمش ورسه اول عورتدن بر اوغلان اوله اما تاویل بودر
که شول حسنه که بروایت اولنمشدر رسول اللهدن علیه الصلوة
والسلام رسول الله صلی الله علیه وسلم ایتدی دوشمده کوردم
کویا بن بر کوکلوق قیونک اوزرنده بر قوتی قیودیه صو چکرین
اندن صکره کوکلی ابو بکر الدی بر ییوک کولکه یا ایکی ییوک کولکه
چکدی حکمتیدن صنعف کلدی الله تعالی ابو بکردن الدی اندن
صکره کولک عمر الدی قوتی قیوی اقتدی یا شدیعی قرسیه قارشدی
کولک اندن مغربه دوکدی رجالدن بر کیمسه کورمدی که قوتیله
جدیله عمل ایده حق ناس قندوره چون حضرت رسول علیه
افضل الصلوات واکمل التحیات کورمکه وارد اولان حضرت رسول صلی
الله علیه وسلم اشارت ایتدی که ابو بکرک خلافت مدتی ایکی
یلدن زیاده اولمیا اوچ یله ودخی عمر رضی الله عنه زماننده اولان
فتحلر غنیمتلر فتح ایمک عزت اسلام دین عدوسی قهر ایتمک ابو بکر

حضرت رضی الله عنه زماننده اولمز بروایت اولندیغی کیمسه ابن
عباسه رضی الله عنه کلدی ایتدی بن قیونک ایچنده بر کولک
کوردم اوچ تخته ایکسی طلو بر تخته بوش ابن عباس رضی الله عنه
ایتدی الت آیش که اهلکدن عیبت ایتمش سن عودتک حاملیمش
ارکک طوغوردی اول کیمسه ایتدی دلیل ندر حاملیمدر کنه ابن عباس
ایتدی قیوی عورتله تاویل ایتدک کولک ارله تاویل ایتدک
شول بشارت که قیوویله اولدی اوغلانله اولدی قصه یوسفله
تفاؤل ایدوبن کولکک ثلثانی طولو دلیل ورکه مدت حملک
ثلثانی کچمش در یا مدت حمل غالبا طقوز آی در پس تقدیرجه اوچ
آی قالدی اول کیمسه ابن عباسه ایتدی که جکن عودتمدن
مکتوب کلدی الت آیدر که حاملیین دیو اما [illegible] اگر
بر کیمسه کورسه که بولانق صو ایچسه دوشر جیسه غم دوشه
دریلدی که بولانق صوله بر حال مباح موندن اشتغدر اما موکه
تقوسی بوئنا اوله بر مرض دلالت در نقص دن آنجق [illegible] ایجی عیشدن
تعلق ایدی صو عذاب در شدت و عقوبتدر اگر کنددن استعمال

ایدیسه چندن نزع در اگر کیمه استعمال ایدیسه طوزلو یسه
صغیسته کدر در اما بولانق قوقمش صو مال حرام در مرضدر
درخیده ولر اما قرا صو اوخر البلیغی در اگر اچسه کورنتن توره
مبارو صو مرضدر اگر بر کیمسه کورسه که بولانق صو ییرده
اقی یا اوتیر اقی یا بر کیمسه ایچه اول کیمسه مرضدر اگر ایچن
کورسه وتلیپی بولانق صو مسهلان ذکر صوی که بولنقدر چوق
ایدیجی سلطاندر اگر بر کیمسه اندن ایچسه اول کیمسه سلطان
عصته یتشه اگر بر کیمسه کورسه که بولانق صویه یونوردی
جمن اگر شتته اولسه اندن جیقه اگر حسنته اولسه الله تعالی
شفا ویره اگر زندانده یسه قورتله حجق حکما ایدنا اگر قولک
یا قوتلو کیمسنلر کورسه که بر بولنق ارمق صوبی اوزرنده
کچمه ایدن فضایلدن اوزرلرینه اولن لمذینه دلالت ایدر
ستمکالرینا یتدی اگر بر کیمسه کورسه که صو اوزرنده یوردکلر
دلی متعلک بو ایمان قوت در الله تعالی یقین حاصل ایتکدر
اگر اول کیمسنه ایو کلام و حکمت اوله و تلامیذ یقین طلب
ایده

آزاد اوله بولت كلبي قدينڭ دُر اما دڭز جنازه‌دن مسئله‌لر ایندیب
دوقتی که دڭزه بن اولسه دجله ودیرا اولسه ایرمق بر حضرت او لنفس
غیبدر مقدارنجه اگر بر کیسنه کورسه که ایرمق قندر یا اریتدر صو
اق اول مال درکه اندن فایده ایده اگر کورسه که دڭزڭ صوین بر
صوقعه داخل اولدی یا ایرمق و جیدی اول خیردر عدل درکه
سلطاندن ایرشه دخی کوچک سحابدر اگر کورسه دڭزڭ صوین
اودن جقر سلطان اڭا قهر ایده ذلیل ایده اگر بر کیسنه ایرمق
صویني بستانینه کورسه دخی نجاسنده کورسه اجون لقندر مالدر
که اکا سوق اولور قال الله تعالی اولم یروا انا نسوق الماء الی الارض
الجرز فنخرج به زرعا تاکل منه انعامهم وانفسهم افلا یبصرون
اکا بمعنه طلسه حشومتدر اگر بر کیسنه کورسه که ایرمق
جقر بوجلونر کیمو بتا اول کیسنه اجمنه دوشسه اول کیسنه
فتنه و غمه دوشه کیمو چیقه قضاری ایدا اگر بر کیسنه
دره قزسه اول کیسنه اوله بلاقی یاسندن بریسو اوله یا قشنه
ویا ثالثنه نقصان یتشه اگر کورسه که کانر دره صوینی ایچر

اندن جقر اول کیسنه ارکی سفرلری جمع حاجتلری قضا ایده اگر
بر کیسنه کورسه که متاعلریله کیدر اول کیسنه ضرر و نقصان
یتشه اول سفرده اگر بر کیسنه کورسه که کانه اویه صلو صولی
ارمغلنا قا اول کیسنه غنیسه بر علته دلالت ایدر که آکا اولشه
دخی امللیجون منفعته دلالت ایدر که اندن امله اولشه حرفی
امل اولنلا اوتدیه نفقات کثیره انفاق ایده دخی جوق محتاج قم
کلدر اندن منفعت و کرامت حاصل ایدر اگر فقیر کیسنه اولسه
عورت یا اغول طرفه ایده یا بعض کیسنه امل بیتیندن طرد ایده
دنیا سبیله یا فعل قبیح سببیله اما تاویل ایرمق طبیعت جسمانیه
متنیلیدر اگر بر کیسنه اندن قبقبه ایچسه شهوته تابع اوله
اگر دنیا یه حریص اولسه انواع متاع غرور اوله اگر بر کیسنه
کفایت مقدار ضرورت مقدار ایچسه دنیا اکا متاع بلاغ
اوله بیتنا یدر ز احتمال وار که عملدن حظ المقدن عبارت اوله
استعداد حسبنجه تناول مقداری تحصیلا ایتدل افکار یعنی
ارمغلری عمرقیله دخی سقی ایجیله تاویل ایتدل افکار حیات

ایتدر درونقی که مزی عادت اوندینه اتر اولسه ملو صافی اولسه
اگر محرا سندن اقدمینا دیما لاعمد فتیر امقدن بو تاویل خاص
نسخه عالم ابتاله تطابق یاتدر در مسئله‌لر ایندیکانز تیت
زرلندر دخی مراده ایرملدر اگر کوزن کیسنه سیق اولمزسه اگر
نا سیق کورسه که بکار اوتبدن اتی یا دیوانیدن اتی یا ایسندن
غیرین ان خشیتله که بو نلردن اقسی ایکانا اولسه اول کیسنه
مغیبت ایریشه یا غصه ایرشه اولنا اوندینه امل بیت اغلار
کر بر کیسنه کورسه که بر بکاردن ابدست التعوین اک مکروه
اولتر کرکسه صافی کرکسه بولنوق کرکسه ایچی کرکسه صوق او
دخی یلک کرک که بکار اگر بوزن اقسه که اندن چقسه ایکاز
اولمز کرکسه بیز اولسون کرکسه طاغی خیره و منفعته دلالت
ایدر شکول العتر المز بولتر کیمو مو صغدن اقسبینه اگر اوطن
اقسه عورت قبلندن غصه‌در اگر بوزن اقسه غصه درکه
قرندا شندن یا کوکسندن یا دوستندن ایرشه بعضی حکما
ایدر که بکار لر قبتلر در بولتدر امثالی اگر صافی و طاتلو اولسه دلیل

خیردر بیزه صودن لذتی و منفعتلو نسنه بو قدر اگر صو بولنوق
اولسه یا طوزلو و آجی اولسه مر غضبیه دلالت ایدر اما تاویل
بودر که اتی بکار عمل جاریدر قیامتدکن کورن کیسنه کرکسه دیری
اولسون کرکسه الو اولسون آنی ایجون کورلسون بیله تاویل ایلدی
نبیمز علیه الصلاة والسلام رؤیا که عثمان بن مظعون عورت
کوردی واقعه‌سنده که عثمانڭ اق بکاری وار اما طاشر و اوتاق
قوم صو ایچون شغل در رنج در کورن کیسنه اما کاریز بر کیسه
کورسه که کاریزنا آقندر اولنقه مال غایبه ایلکه دلیل در یا معیشته
دلیل در یا بر عمل ایده عمل دنیادن یا آخرتیچون اوله اگر خاصه
اولسه یا عامه ایچون اوله اگر عامه اوله بعضی حکما ایتدی اگر
بر کیسنه کاریز کورسه امل بیت جهتندن ضرر یتشه دیدی
اما حوض سلطانی شریف بیجی نتاج کسنه‌در اما تاویل بودر
که حوض صورت قلبدر که عملیله طولودر اگر طولو کورسه اما
وتین مسئله‌لر ایتدی اگر اول کورسه کوچک بشارت طلب
ایدیجی عورتدر اگر عورت کورسه کوچک صلحلو ویه دلالت
ایدر

اچسه اویتقلو جندن اچدوکندن زیاده اولسه عمر اوزون اوله
اگر بر کمسنه بر قدحدن ماء صافی اچسه اول کمسنه اوغلندن
عورتندن خیر یتشور بر کمسنه ابن سیرینه ایدر کوردم که
گویا بن صو ایچیوردم ابن سیرین اول کمسنه یه ایدر صو ایچیورسن
بلادر بر ماله یتشورسن اول کمسنه ایدر نیجه قال الله تعالی انما
اموالکم واولادکم فتنة وقال الله تعالی ماء غدقا لنفتنهم
فیه ابن سیرین سؤال ایتدی بر عورتدن که اول عورتی دوشنده
کتردی صو سقا ایکن ایدر یعنی صو صوسز صویله ابن سیرین
ایتدی الله صیغن بر عورتدن یعنی قورق بر کذب سببندن
بین الناس صیغن بر کمسنه ابن سیرینه گلدی ایتدی کوردم
که تکمه دن لذیذ صوق پاک صو ایچدم ابن سیرین ایتدی
الله صیغن خلالی اولکه بر عورته که سکا حلال اولمیه اول کمسنه
ایتدی اول بر عورتدر که نفسمه خطبه ایتدم بعضی حکما ایدر
اگر بر کمسنه کورسه ایسی صو ایچر اناتی غم یتشه اگر کورسه
که اول کمسنه بر صافی صو بر غلودن بر ... شکوالر

واما البحر سلماندر ایتدی اگر بر کمسنه بحر کورسه اومدوغی
نسنه یه یتشه بعضیلر دیدیلر بحر بر بکدر مایل عدل و سخی بر زیرا
بحر ایرمغلرک اولوسیدر بحر تاجر ایچون متاع در اجر ایچله
خدمت ایدنک استاددر اگر بر کمسنه کورسه که دکز طالی
یا اوزرنده یوریدی اول کمسنه شول ملکه داخل اولور که بر آنک
صفتنده یا عورت آله زیرا بحر عورته بکزر و طوزیتندن اوتری
یا خصمنه غالب اوله زیرا بحر قاضیه بکزر اگر بوزویای عورت
کورسه بنا اوزرینه دکز زنا ایدیجیلره بکزر منظر اجلندن اوتری
اگر بر کمسنه کورسه که دکزده صرت اوستنه اوتورر یا ارقاسی
اوزره یتور اول کمسنه بکلک عملنه داخل اوله دخی انده عرق
و حظ اوزرنه اوله اگر بر کمسنه دکز صوینک کلیسی ایچسه
دنیای مالک اوله عمرا اوزون اوله یا اول کمسنه یه مالک
اولدیغی مالک مثل یتشه سلطنتک مثل یتشه اگر بر کمسنه
دکز صوندن قنچیق قدر ایچسه اول کمسنه یه مدت حیاتنده
یتجکجه مال حاصل اوله یا آچوغنک قدر ادب اتکرمه ... ریب

کمسنه دکزی یتنسه اول کمسنه مال عدودن غنیمت بوله آل کیمون بنی
اسرائیل ایچون که دکزی یکجیدلر آل فرعونک مالینه غنیمتلبلر اگر بر کمسنه
دکز صویله غسل ایلسه کناهنه کفارت اوله غضبی کیده اگر بر کمسنه
دکز ایچنده ایشسه خطا اوزرنه اوله اگر بر کمسنه دوشنده دکز
کورسه امیدی ایتدوکی نسنه دن دوشر اگر بر کمسنه دکزی ایاقدن
کورسه اول کمسنه قورقه و بلا کوره بعضی عکس یدیلر یعنی امیدی
ایتدیکی نسنه یه قریب اوله بعضی حکما ایتدی اگر بر کمسنه دکز
کورسه شول کمسنه دلالت ایدر که مشاوره سوز دیدکی اشلمدی
اکر دکز کوچک اولسه بر غنیه عورته دلالت ایدر اگر دکزی ساکن
کورسه بطالته دلالت ایدر قچی مضطرب کورسه مضرتلره وقوعنه
دلالت ایدر بعضی حکما ایدر دکز اولیلا قش اوروزن اولمغه دلالت
ایدر بر کمسنه کویا کوردی که دکز ایچنده یونک تنغ شدیدله
تنغ ایدر دکزوک هیبتندن اویقوسی دوشدی بر معبر قصه ایتدی
معبر ایتدی اگر سن سحابتردنک دکزه خیر یتشورسن ...
لیله اولدی بر کمسنه کوردی که دکز صو غلش طرفلری ظاهر اولمش

دنیا بیسی قصه ایتدی ابن مسعوده ابن مسعود رضی الله عنه ایتدی بر
اهل اوزرنه بلا نازل اولدی خلیفه المستعین بالله حفظ اوله شهرلرده
خلیفه قتل اولنه مال یغما اولنه شهرلر محفوظ اوله هم ایله اولدی اگر
بر کمسنه دوشنده دجلنک صوندن ایچسه اول کمسنه وزیر اوله اگر
وزارت اهلندن ایسه اگر اهل دکلسه وزارت مال حاصل اوله اگر بر کمسنه
کورسه که فرات صوندن ایچدی اول کمسنه یه برکت و نعمت حاصل اوله
الله تعالیدن اهل صلوات واهل عبادتدن اوله واهل قناعت اوله اگر
کورسه که فرات صوی قورمش جمل غالب اولمغه دلالت ایدر یا ملک
الیندن کیتمکه دلالت ایدر یا تأویل دیرنا اوزرنه واقع اوله اگر بر کمسنه
نیل کورسه قوت و سلطنت حاصل اوله اگر بر کمسنه جیحون
ازمین کورسه که اول ارض حبشیه در کوروکه اندن غسل ایلدی
اول کمسنه یه عظیم ملک یتشه یا بر اولو پادشاهه اولشه اگر
غسل ایلسه الله تعالی آنی اول عصیاندن قورتره اگر سنی ایلسه الله
تعالی دیندن اوده یه اگر اسیر سه اسیرلکدن قورتله اگر فقیر ایسه
الله تعالی آنی غنی قیله اگر عالم ایسه علمی زیاده اوله اگر قول ایسه

چراق شمس نوریله مضمحل اولور یعنی کانه یوق اولور اما معرفت
اشراق ایتدکی وقتده شمس نوری مضمحل اولور دیمک دکلدر که
نارک حرارتی وار در حرارت وار در توتون وار در دخی خواص صناعات
وار در بو ناره لایق اعتبار اتمدن مقصدی بو که اتمکدر بلکه بو اعتبار
لطیف باقی قلدی اول اعتبار اولوردر که تا زعبارتمده الله تعالی
عاشق اولمقدن نظر قطع ایدیجک مطلوبندن غیر بنک کچیدر
اللقدن غیردن قلب عشق قلیجیدر آن اولورکه نار تجلی جلالیدن
عبارت اولورکه بو تجلی نفسک بر کبی اردجیک بیتش اولسن
اکچلوک بوده قلدی عطاالذی کوکلک دردخی فانیدن فکری لوک
دکانیدر دوچی بیتش اولن دنیایه دنیای کاسبی زینتینک
شو قتلی در دوچ بوزاده موسی لکی اولورخی موسی صعقا
خبیثر دیوندی ایتدیم دوشر اگر عقیبنده تجلی جمال تدارک
ایلمسیدی هلاک اولوردی ابدی کیرو گلمزدی اکر بر کیمسه توبه
ترتوز کورسه اول کیمسه نک اتکنه ترخ حاصل اوله منفعت
اوله اگر بر کیمسه نک اوزنده سوز کورسه اگر اول بکلک بر

مشکل امر وار ایسه نوزلنه معتدی اوله اگر عدوسی وار ایسه
اوندن قطع بوله اگر تنوره یتشسه که ایچنده کول وار در بر
عورت آله که خیری اولمیه اما دم جیلد کوردوکی بر کیمسه
اکا مالک اولسه بر کیمسنه کتور سلر اول کیمسنه سلطنت
حاصل اوله اگر اهلیسه اگر اهل دکلسه منفعت ولجوزلق اوله
اما کول مال الحرام در یتجیدر بعضیلک دیدی سلطان قبلندن
بنق در دخی دیدی که باطل سوزدر یا نفسوز علم در یا بر امردر
که اندن دنجدن غیره نسنه حاصل اولمز اما آغج کومری محاطره
کستنده بعضیلر دیدیلرکه مال الحرام درکز لنشدر دخی سلطاندن
بنق در و دخی دیدیلر بعضیلر ایتدیلر بیتش کومرکه آتوکیله
منفعتلنلمیه کول کبی در باطل امردر اکر آتوکیله منفعتلنسه
حمق کومر اولسه کومر عملنده داخل اولن رجاله فایده اوله
بشقه بن زید کوردی کانه بر اود کوکدن ارض عنه ایندی
اندک اول وعددن هر اوه بر قوغ دوشدی سویدی که اولدی
معبرلره قصه ایتدی معبرلر ایتدیلر حبشه شهرلینده که

مستولی اولورلر دیدیلر هم ایله اولدی اما توتون فتنه قدر عذاب در
اللقدن عشق بتدر سلطاندن اگر بر چوللک کورسه که ایچنده
بشمکه یتین ات وار یا طعام آخر وار در آنلر اودونلک توتون
اولسه خیره و فرحه واجوزلقه دلالت ایدر و قدر حاصل
اولمقدن صکره اگر بر کیمسنه دخانک ایتیسی ایرشسه قوشن
یلخور بارن عنته و محته دلالت ایدر اما تاویل ایسندر که
دخان عبارتا وله بر میتندن که شکند و مظلمدر کدورت
ظلمت دخی امور سفلیه ارضیه ولذات حسیه مباشرت اتمکدندر
که قلبه صعود ایدر یعنی چقر متحیر قلور قلبه دخی بوله هدایت بولمز
احتمال وار در نار شوق و نار عشق حاصل اولمقدن حیرت بیدا
اجزاء ارضیه و تعلقات بدنیه سفلیه بقمعله دخی مرکزندن
قلدرر صعود ایتمکدن فانی قلمقیون بودیمکدر دخان نار یله اولمقدر
وقتدر اما دخانک نار اولسه تاویل سابقا ذکر اولنان در اما
جیفه اگر بر کیمسنه ایکی دیرلک کورسه یا اوج دیرلک کورسه اوق
الندن غمته قمعجیون ایرسونه دلالت ایدر بوشی زیاده اوله

بعضیلر ایتدیلر حطب قوجه لقدر غیبتدر اتر ...
حمالة الحطب هر کیمسنه اودون ایچنده اوده یتر کورسه اول
سعایتدر بیرا اود ملابس اولدوغی نسنه یی بعضیلر یدر اگر
دینه بیتنا کنلردن اولسه اول کیمسنه کنا ایده اعزلقه کبی
زنا کبی قتل کبی خبر بن سلطانه ایلمتهلوه اقامت حوله امر ایده
اما تاویل بو که حطب یعنی اودون عبارتدر کناهلردن دخی
اعمال خبیثهدن میتندن که اعمال خبیثه جهنم اودونک حطب و غیدر
و دخی احتمال وارکه نار عشق و نار شوق چکدیکی
نسنه دن عبارت اوله اوچنجی فصل صولر
و دکر لر و بکارلر دخی بونلره متعلق اولنلر در رسولار در
اما صو اگر بر کیمسنه اوزنده صو کورسه سعادتدر جمع اولنش
مالدر غنیمتدر بعضیلر ایتدیلر عورتدر المقدر نا قال الله تعالی
وهو الذی خلق من الماء بشرا و صیبن ... اگر بر کیمسنه جوق
صو کورسه که صافیدر اجوزلق اوله عدل بسط اگر بر کیمسنه
صوده حیتمسه دیلی کبی له مستقیله اوله اگر ایسی اچنده ...

برایت ایتسه اول کمسنه کورر که اوده داخل اولور یا خود اودک
دایرسندن دوران ایدر فامثل نجم دایه و قوام الدین محمد السکاکی
قدس الله سره شویله ایدر اگر کوکل کوزکوسی صیقلندن صافی اولسه اکا
انوار غیب ظاهر اولور لا بد بو انلر حالاتی بیلدرمک مثالنده اولور
اگر قلب کوزکوسی صیقل اولمیوب زیاده اولسه چراغ شمع مشعله
مثالنده اولور اندن صکره اگر سن اینسک شمس و قمر و کوکب
صورتیله ظاهر اولور کامل نجم دایه و شیخ جبرئیل نور الله روحهما
ایدر شول نسنه چراغ و شمع صورت اوزره اولور دخی بونلرک
امثالی اکثری شیخک ولایتندن اولور یا حضرت نبوتدن یا انوار
علومدن یا انوار قرآندن یا نور ایماندن اولور اول چراغ شمع
قلبده قلبدن اول قدر نور لنور صورت چراغ و قندیل کورکز
دخی بو دیدکوم اوندن در کامل جندی رحمه الله ایدر چراغ و اود
خلوت اهلنک نوریدر چراغ و شمع نوری دینوسه ترکیلی
نایل ایر بجیدر اوده نوری احمقلق و کوده ذلک ظلمتی نایل ایر بجیدر
بنوک سیری تقوی فلکنده در آفات متنوعه احتراز فلکنده در

دوران مغربدن مشرقدن آفاتدن احتراز فلکنک حرکت علم
مجلسلرینه و وسیله اولور فوت اولنلری تدارک ایتکدن اوتری
خلوت نورنک مشرق محلنده کیجه قامتدر حتیله فرح اولمدن
اوتری ابتوابی محلاری مغرب هر حالی حقله مانوس اولمقدر
فتشابهت کلامنده اکلنور که قندیل اشارتدر قلبه که روحله
منورتیب ما عدایه نور ویرجیدر تا زجاجه زیت عقل فعال تاربدن
آزاد اولور کوتاره روح قدس تاربندن عبارت قلنور کاه اولور که
معانی قدسیه دن عبارتدر اولور بن ایدوب هر احدی حکمتدن
الله تعالی لدن کتوردوکی حسبیجه تأویل ایدر بن بیان ایدن
تأویل اید وطرحیندک حکمت بعضی دخی تأویلدن بعضی ذکر
اتمشلر دراینی دخی بیان ایدرین اما انلر که تا ایمانله تأویل
ایدرلر دلیل بودر که تأنک اوننده التون کبی بوتلعن غیر معدنیا ندن
مروایسه عرض اولنسه نار انلری یا عند علی غشتدن خلاص
ایده تعقدن سلیجه باقی قلور مومن دخی هیچنان نار جهنم
اوزره عرض اولنسه کناهی یقا ایمان نعقدن سلم باقی قلور

علم معرفت نوری چراغله تأویل ایدرلر الله تعالی قولنده الله
قوله تعالی مثل نوره کمشکوة فیها مصباح نجمه و تحملیله
اولکیی بودر که شول اوکه الله چراغ واردر اوغری که مکه
اقدام ایتمز هیچنان قلبنده دخی نور معرفت اولسه شیطان کرمز
کرمکه مقادر اولمز دخی ایدمز وجه ثانی بودر که اگر بر اوده چراغ
اولسه او ایوی اوغری و حاشی کلمک اجکه مقتدی اولور
هیچنان قلبنده دخی معرفت چراغ اولسه مطالعات ایمکه شروعه
مقتدی اولور وجه ثالث اولدر که اگر بر اوده چراغ اولسه
اولک نوریله اکثر سوز منتفع اولورلر هیچنان قلبنده دخی معرفت
چراغ اولسه آنکله منتفع اولورلر نقصانسوز وجه رابع اولدر
که معرفت و مصباحدن هر بری صاحبنه انس و تعلق
و شادلق ایجاب ایدر وجه خامس اولدر که معرفت و مصباحدن
هر بری هر جانبه نور ویریر تأکید اولور وجه سادس اولدر که
سو[illegible] معرفتنه و سواس شهوات [illegible]
بجاپج اولدر که چراغ یقسوز باقی اولمز هیچنان معرفت دخی تقوی

باقی اولمز وجه ثامن اولدر که چراغ بر حافظ کرک که حفظ ایده
کلمه معرفتده دخی هیچنان بر عمد سیندن قلور کرک اولدی الحاک
مقبل در دخی بلمک کرک که معرفت چراغ عظیم و عالی شاندر
معروف چراغدن بری چراغه حاجب حجاب اولدر معرفت
چراغنه یدی قات کوک و یدی قات یر حجاب اولمز بری دخی بودر
که چراغک حکم غایب اولور کندوزده آخرتده معرفت نوری بتونک
خلافنجه حکم غایب اولمز کیجه و کندوزده دنیاده و آخرتده
بری دخی بودر که چراغک وفاسی یوقدر برکز چراغه نیل یاغ قیوب
یقان کمسنه بقر غیر دخی بقر معرفت یعتقدن قولر تور هر حالده
ضدلری بری دخی بودر که چراغله خلقک وجودی منکشف اولور
معرفتیله خالقک وجودی منکشف اولور بری دخی بودر که چراغ
دوست دشمن اوزرینه واقع اولور معرفت دوستیجون در ایکی
بری دخی بودر که چراغ خلقک نظرگاهیدر معرفت رب العالمین
نظرگاهیدر بری دخی بودر که چراغ نفسی بقر غیر آنکله منتفع اولور ن
معرفت کنا و بقر بیر یا حدر کوکی ونلندر بری دخی بودر که

توجه ایدر عقبلرندن دکلدر دیدیلر اکر بر کمسنه کورسه اوندن قیلنجم
تابتر ایدر اول کمسنه بر سلطنت صاحبندن فتح سوزن ایشیده اکر
کورسه که قیلجندن اود یالکلندی اول فتح سوز شایع اوله اکر اند
یلکلنن قیلجم اود آزجق یقسه اول کمسنه‌نك عدوسی یرمز سوند
آتر اول کمسنه یقه اول کمسنه صبر ایده اکر اول اودلك توتون
اولسه اول سوز اول کمسنه قورقوده غصه‌لندروره مسلمانلر ایله
اکر بر کمسنه کندوی اودلك اورتاسنده کورسه اکا حرارت یتشمز
اول کمسنه‌یه صدق ومال یتشه عدوا اوزنه ظفر بوله نته که
قصه ابراهیمده علیه السلام که عدوینه ظفر بولدی اول وقتکه
عدوای اوده اتدی اود یقمدی بعضی حکما ایدر اکر انسان کورسه
بر بلادن اوده یقیا توك دلیل صاعقه دلیل کبیدنا کر حسته
کورسه که بلادن یقر حستلغندن خلاص اوله اکر بکیت کورسه
که بلادن یقر نفسنك شهواتنه دلالتدر بعضی حکما ایدر
اکر انسان کورسه که بر کیشینك اتاسی اناسی اودا ایحندمیز
اول کمسنه اوله اتاسی اناسی لودمیش کبی غصه‌لندن اکر بر کمسنه

کورسه که شول اودکه خلق انکله منتفع‌لنور سونمش اول
بعدك لدکوسی ونبی اوله یا عالی اوله اکر بر کمسنه کورسه که
اود یقرکن سوندی اول کمسنه جنکنده مغلوب اوله اکر
تاجر ایسه ابی اتمز اما المترجمه مسلمانلر ایدر نار مسترجه
یوق چراغ اودلك قیتیمدر اکر بر کمسنه کورسه که قرکو کیجه‌ن
اوکه یره اوتا اول کمسنه‌یه فرح وظفر یتشور اکر بر کمسنه کورسه
که چراغ آغزیله سوندردی اول کمسنه بر حقی اوزنه اول کمسنه‌نك
امرینی ابطال ایده اندن صکره بر کمسنه کله اندن قوتلو اکر
سوندرسه اول کمسنه ابطال حسته حریص اوله بعده حق اوزنه
اوله کما قال الله تعالی یطفئوا نور الله بافواههم والله متم
نوره اکر بر کمسنه کورسه که کیجه چراغیله یورر یا ایده کلطفله
بعدما اول کمسنه اسلام هدایت اولنه مغفرت اوله کیجه نماز
قله اکر اهل دنیا دینسه امرینه مغتبط اوله یترا که
ظلمتدنا اندن صکره هدایتلنورا وممتعی بعدن یترا که نعمتا
واکر اهل معصیتدن اولسه قبر ایده اکر کورسه کندو بحلی بر

مدمدن ز

چراغ واردر یوقدر کتش یوقدر کبیدر اول کمسنه حافظ قرآندر
یا مفسر قرآندر بعضیلر ایتدیلر چراغ عالم ومتقی اوغلندر یاخی
تاجردر آز اولور که سلطان اوغلی اوله اکر کورسه که چراغی
ظاهر اولدی بر مقلدندن یا بعض اعضاسندن دلیل دکه شك
زایل اوله امور مشکلاتندن یا امور ومهمیدن اکر بر کمسنه کورسه
که الینه چراغ واردر یا اود واردر یا شمعه واردر دخی سوندی
اکر سلطان ایسه عزل اوله تاجر ایسه زیان ایده صالحه ایسه بوزیله کما انعی
کما قال تعالی کمثل الذی استوقد نارا فلما اضاءت ما حوله
ذهب الله بنورهم وترکهم فی ظلمات لا یبصرون اکر بر کمسنه
کورسه که یا غیر کمسنه چراغ دوتر بو دلیل شردر شول کمسنه‌یه
که امرین کنلك ایستر اکر بر کمسنه ایتکلکی دینا اوددن یقی
اینسه دلالت ایدر که عورتی اله اکر اولیسه حسته ایسه
شفا بوله حق الور شهواتنه دلالت ایدر که الله اجتبار یوقدر
لذت شهواتنی غالبدر اکر اودلك دوتوتی ضیلوتنا اولسه
غم وغصه‌یه دلالتدر حسته ایسه الی یتن اولمشدر

اما فتیله جاریه قوتیه دلالت ایدر که خلقه خدمت ایدر
اکر کورسه که فتیله کلیسی یانمش عیش بره غضب دیجی اوله اکر
اول فتیله‌دن قیلجم چقوب یمعه دوشوب یقسه یا یتسه اول کنز
دلیله دلیل اوله اکر بر کمسنه شمعه کورسه شمعه سلطاندر
یا بیکی اوغلندر که قدر ووجه اوله اما قندیل اوغلاندر عظیم
القدر ذکر خیر اوله منفعت رغبت اوله اکر قندیل وقتیلده
یقنسه بعضیلر ایدر مسجدده قندیل علمادر اهل زهددر
اهل قرآندر ابو عیینه ایدر مسجدده قندیللرین کوردم که
سونمش بنا اول عالم الذی که آدی مشهوردر کلامدی ولا تاویل
بودر که بعض مشایخ ایتدیلر ذکر نوری قلبه سرایت اتسه
صفات حیوانیته صفات ملکیته متبدله اولدقدن صکره
کوردر که قندیل یا تعذملش در یا چراغ زایل اولنوب صاف اولمش
اوزنه یلحلوتیده چراغ یا تعدملش بالکلیه مرتبه که قندیله
منجیه مسجده ذو چراغه متعلقدر اول بعض کوکلك حالنه
متعلقدر اهل الله قدن بریسی ایدر کم الکه ذکر عنصرینه رتبه

الچیغون بر قوی کسنه که کوکلی قیبیندر اکا استعاذه ایله داخی
بر کسنه یه استعاذه ایله که فقردن سدا ایدوب استغنا ایتمکه یول بولور
صاحب اوله اگر بر عورت کورسه که جمتی حقنا ودوکه نسوی یعنی
علوی اول عورتی پیشور اول عورت بنا عقل طوغوره اول اوغلان
شهوت ایتمی اوله اگر بر کسنه کورسه که بر طاش اسیتنه قعود الکرسی
جمقلوبن اودجق بر کسنه ایکی قاتی کوکللو کسنه بر بیله مقاتله
ایتمکه سبب اوله زیرا قولنجم قولیجیله ریالشمکدر اما تاویل ایدرلر
جنتی جملکدن عبارتدر زیرا که جنتی طاشدر تضرعدن عبارتدر
جنتی طاشیله طوقتمی معرفت جاعن جیغریسا اگر بو دنیای کورن
کسنه علم نظر ایدر اولسه فضل زیاده اولمغله طالبیسه
جنتی طوقتمی علوم و معارف استخراج ایتمکیچون افکار صایه
قوای اذرالیه عقل ایتلکدن عبارتدر اگر کورن کسنه سالکسه
جمتک طوقتمی قوای عملیتک بعض بعضیله ضرب اولمقدن
عبارتدر معرفت اوین جتی مقدن اوتری که اول معرفت اودی
کوهندبیه فانی ارجهیدر مقامی فش ولجی مفاب خبیثه جنی

اول معرفت اودی عملدن الله تعالی یه سلوک ایتمکدر یوللری
ودلنددر جیدنا اگر بر کسنه اود کورسه که غالب درر تعنددر
خلقه منفعتلو نور عاز بر سلطان کسنیه دلالت ایدر که منفعت
ایدیجی اوله اگر بر کسنه کورسه که اودی یغز بر صحراده اول اودک
شعله سی دمیناسی واز مترقدن متر هبدکن بر عالمه دلالت ایدر
که عالمده ذکری اولنور اگر بر کسنه کورسه قماش اورتسینه
اود دوشمش دکانینه دشمش اوله قماشک رواجنه دلالت ایدر
اگر بر کسنه کورسه که اوغ یقرات بشرمکیچون رزق طلبنه دلالت
ایدر یا مال ریا و دکیه دلالت ایدر اگر بر کسنه کورسه که اود اودنک
اولدرتک مالک تحصیلنه حمد ایدر اگر بر کسنه کورسه که
اود باشدنه یغرمر تنع اولورسا اود اوندیجر اول کسنه نک خانه
عورت وارسه برا اوغلان طوغوره آنوکله شاد اوله دخی اول کتنک
علیم بعاشی اوله یا عورتندن شاذلق کوره اگر بر کسنه اود
کورسه دوتونسوز بولاوده حاکملریچون ولایتلری زیاده لغنده
تکلیم تیچون فاینده در عزیللری چون اد تمکندر اگر بر کسنه اود

اونک اورتاسنده کورسه اول کیشی کلیتن کتوره بعضی حکما ایدر
اگر بر کسنه اود اوینده ترلندر کورسه اول کسنه یه خبر ایشوند
حسابسزدر اگر اود یغز کورسه مال زیاده اوله اگر بر کسنه توردن
تمش اود کورسه اوکا اولسه عورت یوکلو اوله اگر بر کسنه
اوندن چراغ کورسه عورت و اوغل کوکلدن دیکنک اوله نصارى
ایدر اگر بر کسنه کورسه که بر طاغ طروغندن اوده مشغول
اولور اول کسنه الله یقین اوله یا حاجتلری قبول اوله اگر
غایبسه سلامتلغله وطننه کله مسلمانلر ایدر اود که زیان
ایدیجی اوله جنکلر طاعون تدیلاکدر اگر بر کسنه صحراده زیانلو
اود کورسه جنکه دلالت ایدر که تمام اولمز کما قال الله تعالى
کلما اوقدوا نارا للحرب اطفأها الله اگر بر کسنه کورسه که
کولکدن بر اود ایتز هر نسنه یه که یتشور یقا تاقوتوب یقدر
اوتریقدوعی مقداری جنکدر و قتل تغییر دلالت ایدر اولو پادشاه طرفندن
اگر بر کسنه اود اورتسندن بر کمور السه اول کسنه یه حرام
مال یتشه سلطان قبلندن اگر بر کسنه کورسه که قورب

یا نزلتش لیجندن او دوار اول کسنه یتیم مالنی یییه اگر بر کسنه
کورسه که بر مغیدن اود چقا اول کسنه ظالم اوله قلم و کتابت
سببیله اگر بر کسنه کورسه که اغزندن اود چقا اول کسنه
غمّاز و ظالم در اگر بر کسنه کورسه که ایاسندن اود چقا اول
کسنه صنعتنده ظالم در اگر بر کسنه کورسه که صحراده اود
یغز آنوکله شعله نور دخی سوینور اول کسنه علم کولکسنده دور
اول علمله منفعتلنور اگر یقدوعی اود خلق اورتسنده شعلنسه
اول کسنه خلق اورتسنه عداوت برغه اگر بر کسنه کورسه که
اود باشدن مرتفع اولسا اول کسنه یه فتی حسنلق یتشور حرمتدن
بوسامدن اگر بر کسنه کورسه که اوی یقش یتنده خراب
اوله اگر بر کسنه کورسه که بر اول کسنه اوده اچندن در اگر
بر کسنه کورسه که اته دیوارلری یتنوقدن صنکرا اولکدن یبونوک
دخی کونجک اولش دلالت ایدر که معاش اتلکدن بکرک اوله
اگر کسنه کوردی که کولکدن بر اود ایتز بیوتک کلیسی قرلالا
اولچیمه دنیاسی بر مغیره قصه ایدی اول بر سلطانده ستکا

بیان بویورلر که انلر کبی دریالرده صو قیمتلری دشوارلق و شدت
وار دیمکدر قواعد اشوارلقندن اوتری اکر بر کمسنه کورسه که
یموردن اوقلر اقر صولی دوکلور عصلرده که اول یردن کیدک
آجلور دخی اجتنابه دولتده دلالت ایدر اوقلر قندیجه اکر بر
کمسنه کورسه که یموز سوز سیل اقر اول دوکلش قاندر دنیا
ثروتی اکله موضعده بر کمسنه ابن سیرینه کلدی ایتدی یا سیل
الحق دیرلر کوردم یموز سعنا اکر خلق کوردم اندن اولدر
ابن سیرین ایتدی اتق الله اول کمسنه ایتدی نیچه المدعی ابن
سیرین ایتدی الحنت اکلدی ابن مهلبك فتنه سی اولدی اکا
دیدی که بوندن عاریسن اما سیل تاویل ایدرلر علم کثیر غایب
مالیله که مملودر لوکلر درنی استعدادلری قدرنجه اندن
شایندن درنیا و ملوك اما الثلج الغالب اکر بر کمسنه
قار غالب کورسه سلطانك رعیتنه عذاب ایدن مالدرین آله اکر
بر کمسنه کورسه که قار اوندنه واقع اولدی اوزق سفرلره انده
مشقت اولما اکر بر کمسنه کورسه که قار غالب دکل و قتیدن

قول یره که قانی اننه مثلی دکلدر اجوزلغنه دلالت ایدر اکر بر
کمسنه کورسه که قار یوکی صاتدن الوریا یرده اول کمسنیه مال
یتشور که لکن سوذ لرجمتندن راحت اولور اکر بر کمسنه کورسه
که قار اکلش بنا اوزرینه واقع اولدی اول یمور منزلسنده اجوزلغه
دلالت ایدر بعضی حکما ایدر بر کمسنه قار کورسه قحط یله دلالت
ایدر اکر بر کمسنه اوزرینه قار دوشه عدوسندن زیان یتشه
مکرکه اندن اوزرینه بر مقلیجی اوله اما البرد مثلا ایدر بر کمسنه
طولوجی غالب کورسه ناسه عذاب ایله مالدری کتمکه دلالت ایدر
بعضی هرب شدیله الم اولمغه دلالت ایدر بر کمسنه کورسه که
طولوجیدن صیلق شیئه ایرشدی اول کمسنیه مال و اولو ایرشور
قضاری ایدر بر کمسنه کورسه که وقتسز قار و طولوجی یغر کورن
کمسنه خسته اوله اندن صکره خوش اوله بر کمسنه کورسه که
طولوجی کوه سی اوزرینه واقع اولور بعضی مال کیدا بعضی حکما ایدر
جلیدکه طوکمش اوله و یتی طولوجی اوله و قتلنه اولنسل
هیچ بر کمسنیه دلالت ایتمز لب اکر وقتسز اولسه الکثر خلقین

ایوردر بعضی نابجوی ابوذ کلدر اکر ماینه کورسه سفر دلالت
ایدر که سفر تمام اولمیه آذ اولور که کزلو نسنه ظاهر اولمغه دلالت
ایدر ایدلدی که بهز عصته و عذابیدر الامکر که بر کمسنه صو اجمك
استر بز قبه قوبر دخی ماکر بیله کورسه مال صامت دنیایی قلوند
بیوردین بکك اکلدر اما تاویل طولوجی معارف کشفیه و حکایتدن
عبارتدر دخی روح کوکیدن نازل اولن معانی و ذوقیتدن عبارتدر
و قار دخی معارف علومدن و کشفلردن عبارتدر انواعدن استقرار
و اطمینان موجبدر هر علومن معتدن واتدر روحدن یحسب الفطرة
ثابت اولمشدر حالدن اول علم اندن فیض اولنوب بولجلدن اوتری حد
که بعضی علماء آسانلقله حاصل اولور بعضی اوتمز و بعضی کمسنیه
جوقی علم حاصل اولور و بعضی کمسنیه هیچ نسنه حاصل اولمز
نته کیم ونلسنده کل میسر لما خلق له تنبیها شاینده
بیله فهم اولنور فی قوله تعالی الم تر ان الله یزجی الی ذکاما الآیه
بن ایلدین که صو قار طولوجی بوذ کلیسی بردر کما قال علیه السلام
فی دعا بز واغسلنی من خطایای بالثلج و الماء و البرد آنوکیجون که

صونك شایندن درغاهی باك اتمك مهمان عملك دخی شایندر
باطن باك اتمك باطلك استغفار و توبه موجبدر تضرع و زاری
که کلینه جمعا جمیلدر قبیح جیلدر عفو و مغفرت صفح و لطف
رحمت غربت بوآجلدن اوتری مشایخ کبار ایدر وقتی قولك کوکلی
صافی اولسه اولك اوزرینه حرارت شوق غالب اولسه و عشق اوده
غالب اولسه جانب حقتدن تنزیل نازل اولور بوندن قارن روب
طولودن رده ایتکله اول وقتی کوکلی اوزرینه جمال تحلیس غالب اولور
بارده اولورد تدر بروعه تمن بعوت نازل اولر لباسله بلکه اودیله
بلکه جهنم اودیله اکر بر کمسنه یموزدن حاصل اولمش قرالیجی
کورسه غم دکی قورقودر رفیته درمشقتدر بلی هجران نصاری
ایدا اکر بر کمسنه کندوی قره بالچق ایجنده بولور کورسه بدنیده
نقصاندر اما تاویل بودرکه قره بالچق دخی بلجق اکر بر کمسنه اکیلر
ایچنه دوشسه یاخود کیرسه حالنك بر مبالغنه دلالت ایدر
الکی فصل اوذ ودخی انکا متعلق اولندری اوزرکدر
اما الحقیق اکر بر کمسنه کورسه که جقیق جرنا اودیله اشتعال

حاصل اولور آنی گیمی که حق بودر که اکملیه وقوله طوتیه
بلکه بلدیه کیمو کیلنه یکاد سنا برقه یذهب بالابصار یعنی
حیرت ودهشت فاید ایدر هر بار که زیاده اولسه حیرت
ارتر بوندن اوتری در که قال النبی علیه السلام رب زدنی
فیك تحیرا ای علما ودوزا دخی تملك گرك که بلینم تاویلنده
آز اولدکه سبحات الهیه دن عبارتدر دخی تجلی قهری که لطف
شعشعه ده انمن عبارت اولور آنی کیمی که وجهه سبحات احرقت من
متجلی علیهدن بقیة نفسه باقی قلمتدر کما ورد فی الحدیث
ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة لو کشفها لاحرقت
سبحات وجهه ما انتهی الیه بصره من خلقه فیصیب بها
من عباده المحبین والمحبوبین والعشاق والمعشوقین د
یطمس نور البصیرة العقلیة الادراکیة بالتجلی الغالب التام
اما قوس قزح مثلا ندر ایدر اگر بر کمسنه قوس قزح گورسه
قتقده عندن امین اوله اگر قبل اولمش گورسه حسنلیغه
دلالت ایدر اگر بیتل گورسه قحطلقدن حقر سلطاندن یتلقدن

ایمن اولمغه دلالت ایدر نفاری ایدر تزوجه دلالت ایدر بعضی
حکما ایدر اگر صاغ طرفدن گورنسه خیره دلالت ایدر اگر صول
طرفدن گورنسه شره دلالت ایدر بز ایدرز که تاویلندن
بوندن گورمسدکم اینده در که قوس قزح امور موهومه
مزخرفه مخیله دن عبارت اوله دخی احکام وهمیه دن عبارت
اوله صورت حقیقة عقلیه ایله ظاهره دنا اما وتحقق که کنش
مرتفع اوله وجود مکمل اولور اثر گورنمز اما المطر مثلا ندر
ایدر یغمور دوره قاولنسیمدر بیته که دوره قاولنسی یغمور اولدوغی
گبی اگر یغمور علم اولسه خلقدن بر المش امر لحیا اولنور خلقه
خیر ونعمت یتشور برکت یتشور فرح یتشور قال الله تعالی و
احیینا به بلدة میتا وقال الله تعالی وانزلنا من السماء ماء
مبارکا اگر گورن کمسنه غصلویسه یا مدیون اولسه غصه دن
ودیندن خلاص اوله اما تاویل بودر که یغمور روح قدس
گوکنندن حکمت بلوطندن ایندن علم در صعب طلوت حیاتندن
کیفیه انجلینن علم دخی روحلروك حیاتیدر بز ایدرز علك

انواع ولدر انتن افکار عقلیه که نظر عقلی حکمیه چرکلنمشدر
آنو کله حیات ارواح اولنمز انولك مثالی قیولر صوینه بکزر بعضی
صیوندر وبعضی معین دکلدر انتن دز علوم فطری حدسیه
که کوکلدر ده قیتلنمشدر لطك اعتدال حسنه معنای خلق
استعدادی حسنیغه مثالی بکانلر صوینه بکزر بعضی اکثر تراب
اولدره بونوکله دخی ارواحه حیات اولمز انتن دز علوم که
دوجیمدن حاصل اولور مقابله قلبدن اول دقتی بوجهه اسرار
کلانج اولور دخی علوم که قیش اولنمشدر وحتی اول کلانج اولور خلق
بومثالی مدیکن غلط ایتمه دخی خارجدن طلب ایدنلره بواتحاد
بولمه علم کونکلده دکلدر حق سن دیمشن کونکه کیم جتر بز لحنه
دخی دکلدر که سن دیمشن بما البته کیم ایش شعر
قبیح حل المرء المطلوب والشیء المطلوب فی الراحل بجاه
مثالی یغمور صوینه بکزر حیات ارواح بونوکله دخی اولنمز
کیم حیات ابدان ونوری نباتیه وحیوانیه بونوکله اولور نظرنا
الی قوله وتری الارض هامدة فاذا انزلنا علیها الماء

اهتزت وربت وقوله تعالی ونزلنا من السماء ماء مبارکا
فانبتنا به جنات وحب الحصید وقوله تعالی وما انزل
الله من السماء من ماء فاحیا به الارض بعد موتها ما علوم الهیه
دخی انتن در روحك بقاسی آنونکله در علوم الهی روحك
غذاسیدر بوسببدن اوتری قال الله تعالی لنبیه صلی الله
علیه وسلم وقل رب زدنی علما روحلر علومدن طویمازلر ابدا
اما سیل اگر بر کمسنه سیل گورسه عدو هجوم ایده دیه
کیم هجوم عدو سیلدر اگر بر کمسنه بحر ویسیل گورسه اول
کمسنه اجنبلك ایشه یا حسته اوله یا بر فتنه ده تلوخزاینه
اگر بر کمسنه گورسه که سیل دکانلر یخیشدر طوفان اولدر
یا بر جماعتی سلطانك عسکر هجوم ایده یا طوبندن خسته
اوله بلك گرك که مصوکه غالب اولسه اکثر خیر نقدر الله
تعالی لك قوله انا لما طغی الماء حملناکم
فی الجاریة مصوغ حکما ایدر اگر بر کمسنه قیش موسمنده یا بر
اقیلین منالی گورسه معزمعه قلتین مبهلوه دلالت ایدر

الكهف اوقدي بولدآني بر دلندردي جونكه صباح اولدي حضرت
رسوله عليه الصلاة والسلام گلدي بوني ذكر ايتدي رسول
عليه السلام ايتدي بر سكينه در آنله نزول ايتدي آز اولور كه
سور قرآنك نورانيت مماثله تمثيل اولنور كما قال النبي عليه
السلام يؤتى بالقرآن يوم القيمة واهله الذين كانوا يعملون
تقدمه سورة البقرة وآل عمران كانهما غمامتان او ظلتان
سوداوان الحديث تحقيق سن بلمدوك كه برنسنه نك برصورتله
تمثل حس مشتركيله انك شهودي اقتضا ايدرده دخي اويا نقلدن دخي
اولور الحمد لله كه الله تعالى بزه ميسر ايتدي اما بر كمسنه كوك
گورلدك گورسه يغمور سوزن مثلا انلر ايدر حقدر بعضيلر
ايتديلر اگر بر كمسنه كوك گورلد گورسه بورجلو ايسه بورجني
اوديه يا خود خسته ايسه شفا بوله محبوس ايسه خلاص اوله
بعضيلر ايتديلر كوك گورلدك شرط ملك عظيم در بعضيلر ايدر
كوك گورلدك گورسه فتنه خصومته قتله دلالت ايدر
دينده نقصانه مالده خسرانه دلالت ايدر بعضيلر ايدر كوك

گورلدك ايشتسه خلق دخي يغموره محتاج اولسه صورت
دخي قورقوجي اولسه اول موضعك اهلنه احتياج اوله بعضي
حكما ايدر كوك گورلدك بلدرير يغمور مكره وحيله ويلان سوز
ايتمكه دلالت ايدر اما تأويل كوك گورلدك تهديد الهيدر ووعد
قهريدر كه اندن خوف وخشيت حاصل اولور شول قيجي كه كلاله
ادعولر نفسلره انكار نفوذ ايدر اما بلديرق سلطون ايدر برق
ملك عظيمك خازنيدر منافع خوف وعقوبه طمعدر لقوله
تعالى هو الذي يريكم البرق خوفا وطمعا اگر بر كمسنه گورسه
كه بلديرق حاصل اولور يا خود سحاب اولور ايو لكه وخيره ايشمكه
دلالت ايدر اگر گورسه كه صواعق گوكدن گوندرلور آدملري
يتشوب بر عم در عذاب قحط وفتنه در بعضيلر ايدر اگر
بلديرق يغموريله اولسه منفعته دلالت ايدر يغمورسز اولسه
خوفدر بعضي حكما ايدر بر كمسنه كوكده اود گورسه يلدريم
تقي نتلودر اعداء غالب ايدن جنكه وقوره دلالت ايدر
اعدانك دخي كلبي گورلن جهتدن اولور شمالدن جنوبيدن

مشرقدن مغربدن بعضيلر ايدر صاعقه ايتمك اولره وغيلره
دليل شردر قولره فقيرلره دليل خيردر آنك ايچون كه صاعقه
مشهور موضعلري خراب قلور مجهوللري معروف قلور داخي
التون اشليانلره دليل خيردر آنك ايچون كه اود دوكك رنك التون
رنكينه بكزر دخي جنتلتلره دليل خيردر زيرا نوجين بر بري
ايسيجك ايدر اودكبي دليل شردر شول كمسنه يه كه زوج واندر دخي
شرهدر شول كمسنه لره كه شريكلري واندر قرنداشلري دوستلري
اغيللري واندر آنك ايچون كه صاعقه كه يلديرم در انك شان
اينمكدر ملكا ايتمكدر بر كمسنه نك قراريز سببيله اولسه بن
غير شرع كتمك استيسه كرولكه يلديرم يتيشمشدر دلالت ايدر
كه مكاندن ايرلسه غير شرع كتسه زيرا شول كمسنه يه كه
يلديرم يتيشمشدر دلالت ايدر شول موضعه كه يلديرم يتمشدر
مهجنان دلالت ايدر كه شول كمسنه كه سفرده در شهرنه كروب
گلور مؤيد جندي بروح الله روحه ايدر بلديرق كمال علم
اهلندك بر امل دق اولماينك ونشهودلر كيدر برق نوري

تجلي ذاتيدن كنايتدر شولكه بالحق توحيد ايلكنده در موحد
سوخته وتوحيد بر در نته كيم دنلدي كان الله ولم يكن معه
شئ يعني فاني اولور عليله حالله اشيادن واغياردن آنك
شانيدن در مشرق ومغرب اولمقلق بلكه بلديرق جهات
اشراق ايدر تبرنجك زايل اولور دقي كه بونور باطن مغربيدن
ظاهر اولسه انك انيدنه توبه قبوسي بابلور اندن عمل كتورلمز
انانيت فاني اولمق سببيله دخي رسم انانيت كتمك سببيله
تكليف زايل اولور مشقت زايل اولمقلغيله يعني ملك الموت اولور
دخي حق انك سمع وبصري ويد ورجل اولور آنكله ايشدر گورر
آنكله ييشور آنكله يورور امر اولنلري كتورر حرامدن مكروه
يغلبور بلكه اكثر مستلذاتلري ومباحاتلري ترك ايدر حقك
صقلسيله بونك كلبي تكليفسوز اولور بلكه خلقي وطبيعي اولور
يعنايتر الله تعالى رحمه الله ايدر بلديرق كه بلدنجيدر نورايدر
دخي تنبيهات روحيه كه اندن طمع وبرجي حاصل اولور شوق و
طلب وابر ايدر اندن منقضي اولور دخي ظلمتده باقي اولمق

هلادن
اشهلو

ایدر یغور دنغینق در دتو بلی عذابدر یا یغوره دلیلدر یا ینقه
دلیلدر اگر بر کیسنه کورسه که یلی کوترمیش بنیغدن بر بیره
ایلتدی سلطان اولدر اکا نک کورسه سزا ایکیله مملکتندن شهردن
نیلوه اوله یا ایاق سزاینه کیه کلیه لقوله تعالی او تهوی به
الریح فی مکان سحیق اگر بر کیسنه یا دصرصر کورسه سلطان
اولدر شهر اهلنه ظلم ایده ما الذین آله هلاک ایده لقوله تعالی
فاما عاد فاهلکوا بریح صرصر عاتیة وقت اولکه بعینه صرصر
بلا واقع اولدر اگر بر کیسنه کورسه که یل بر عسکر یا شهر اوزرنه
دشمندن اگر بر نکله چنکدره اولسه اول شهر یا اول عسکر
هلاک اوله لقوله تعالی اذ ارسلنا علیهم الریح العقیم ما تذر
من شیء اتت علیه الا جعلته کالرمیم تأویل ایدرلر بلوم و یل
تارة تجلیات الهیه و تسلیم قضیه ایله تحاب یل صفات نفسانیه
غباریندن حسیة ظلمانیه تأثیری زوالندن فضایل رحمانیه
کسب ایتمکله بحث ایدر تارة هوای نفس ایله تأویل اولنور اگر بر
کیسنه کورسه که یل اشرافی کوتوردکی اثر اختیار ایله اسم

هوای نفس اوندر غلبیه دلالت ایدر اگر بر کیسنه کورسه که
قاتلعیله یرندن ایله اشرق الهیه حرارت و ملتفه دلالت
ایدر ظلمدن طبیعت ساکن اولمغه دلالت ایدر ضلال و هلاک
ندر ایسه کیبی هوانک غلبسنه دلالت ایدر حیات حقیقیه
کیمکلکه دلالت ایدر سلطان ایدر بلوم دخیم تکدر یا شفقتلو
سلطانلر یا حکیم عالمدر اگر بر کیسنه کورسه بلوم یرنا جمع ایدر
یا مالی اولدر یا اوندرنه اوتیه رجالدن مال حلالیله منفعتلولر
یا حکمتیله اگر بر کیسنه کورسه بلوم له اختلاط ایدر انلردن نشر
کتمعتا اول کیسنه اهل علیله اختلاط ایدر علملرندن نسنه الر
اگر بر کیسنه کورسه که بلوم بحرا مری یرجلوز حکمتیله عالی
اولور اگر بر کیسنه کورسه که اوبی یا دنیاسی بلوم ندن دردمند
علمدن حکمتدن اولور اگر بلوم قن اولسه حکم قایدیله زخلیله
اوله ایضا ایلدر بر کیسنه بلوم کورسه و تینه یغور یغر
الله تعالی خیر و رزق و برکت و اسع قلور اگر بلوم قره اولسه
یغور سقنا اولسه منفعته دلالت ایدر آز اولور تیع شدید

دلیل اولور اگر بلوم قیزل اولسه و فتنه شیدت یا فتنه یا حستالق
اولور بعض حکما ایدر بطالته دلالت ایدر بعض حکما و نصاری
ایدر شول بلوم که یرندن کوکه قلقا اول خیره دلالت ایدر آنا اولور
که سفره دلالت ایدر شول کیسنه که سفرده در صحیح سالم کیرو
کلمکه دلالت ایدر کیزلو اشلر آشکاره اولمغه دلالت ایدر هوای
مکدر و مظلم بلوم له بطالته و غصیه دلالت ایدر اما طومان
کورسه خلق اوزرنه فتنه واقع اوله الکمدن خلق اوزرنه
خشیم دخی واقع اوله تأویل بودر که بلوم حکمتدر بلودن بر
کیسنیه نسنه اولشسه اکا حکمت تبشیر اگر بلوده قرانلق یا
ظلمت اولسه یا تحول یل یا عذاب هیبتندن بر نسنه اولسه اول
وقتن عذابندن اگر بلوده یغور اولسه رحمتدر قاشانی قدس
الله سره العزیز بلودی تارة عقلیله تأویل ایدر تارة روحله تأویل
ایدر تأویلنک بناسی عقل و روح منشاء علوم و معارف
اولدغی عندنه بنا اعتبارله قلبله و غیرله دخی تأویل ایتمک جایزدر
لکن منشاده اعتبار تقدیمنه بحاب حجاب رمله بشریت و روح

کولت اوزرنه اولمتلق صوابه یقیندر بز ایدوبز بم قاتمزه
اولی بودر که صفات بشریة نفسانیه که عالم شهادتده
ظاهردر رقیق کیم بخار صورتیله ظاهر اولسه نفس حیوانیه حکیمله
دخی شعولاته میل ایلیه اصل خلقتی اقتضاسیله ظاهر اولسه
اگر آز اولور اولسه بلوم کیبی اولور کما قال رسول الله صلی الله
علیه وسلم وانه لیغان علی قلبی فاستغفر الله فی الیوم سبعین
مرة ثم یکون کالغیم اگر حیات نوبه حجاب اولسه لابد رجوع
و توبه کرک صفات حجبیه نفسانیه دن خالی اولسون بیلسون شکلنده
وهمیه وساوس شیطانیه دن خالی اولسون بوجهله
اولور نور تجلی ایدر اگر نایل اولمسه قولای تدارک اتمسه
یرده اولور کلید اولور نعوذ بالله تدارک ممکن اولور یرده جلاسی
ذکردر قرآن اوقمقدر کما قال صلی الله علیه وسلم ان القلب
لیصدأ کما یصدأ الحدید الا یو قدنهانه که جلاسی ذکردر
و تلاوت قرآن در آز اولورکه بلوم سکیندن عبارت اولور
بیته کیم عمر رضی الله عنه روایت ایدر بر کیسنه کیجه سورة

68 b

کە علیم حکیم کە اسم الله دن اولك مظهریدر ابراهیم علیه السلام
ایتدی هذا ربی دیدی نفس کندن بدن جنکلکیلە دقیق کە طولندی
ایتدی لئن لم یهدنی ربی لاکونن من القوم الضالین دیدی وکجی
بلدی کە تمزلك بیر نفخ کنشیدن مستفاددر روح تجلیسی
طریقنە سلوك ایلە عروج ایتدی دقتی کە روح نوری کوندیسە
کە مصوردر شمسلە تعبیر کما ... هذا ربی هذا
اکبر دیدی محقق شیخ عزیز ... نفح الله روحه ایتدی الله
سبحانە وتعالی اقعاد روح کە وحدانیت عرشینك خلیفەسیدر
صفات الهیه ایلە بزدی هیبت وعظمت جلالیلە کبی تلندکلری
اکنا کنە یوزدوسی مقدار بو عالم شهادتە ظاهر اولنسە بولدی
اظهار ایتدی تسلیمدن سلبا ایتدی وقتی کە طولندیسە وجه
باقینك سبحاتینك طلوعیله حق نوری تجلیسی غالب اولنجه
ابراهیم علیه السلام ایتدی انی بریء مما تشرکون رنجه نظر
وجهه حقە نظر [illegible] قال الله تعالی لمن الملك الیوم
لله الواحد القهار وقال الله تعالی کل شیء هالك الا وجهه

69 a

اول اجلدن دیلدی کە وجودك ذنب لا یقاس به ذنب ممکندر
جواب ویرمك ایتمکلکیلە شیخ زین الدین بردن ظاهر مقابل
اولنوب بیلدی لکن دمرتنك نورانیتنه دلالتنك بیاننی ضاقلدی
یعنی بره اولنوب قودی موئید جنیدی کامل قدس الله سره ایتدی
کواکب اهل مراعات املنك نوردر دیرلر معاملات ترتیبدن
مشرقدن مغربه سیاحت قیلکی حرکت جهت معاملاتنك اوقاتی
بلنکیجون در مشرق دعاده نضر عنده استواسی اجنبیلری قبول اتمکده
مغرب اذبیده شیخ عزیزنك موئلفاتیده کە کلامیدن فهم اولنور
زحل کورمك قوة عملیتنك نورانیتنه دلالت ایدر مشتری کورمك
قوة ذاکرەنك نورانیتنه دلالت ایدر مریخ کورمك قوة غضبیتك
نورانیتنه دلالت ایدر زهره کورمك قوة شهوتنك نورانیتنه
دلالت ایدر عطارد کورمك قوة خیالیتك نورانیتنه دلالت
ایدر شمس کورمك قوة متفکرنك نورانیتنه دلالت ایدر
قمر کورمك قوة حسیه وحواسك نورانیتنه دلالت ایدر شیخ
حسن بن رحمه الله ایدر شول کسنه کە صوریت کواکبی کوبیعوذ آز الور
کە

69 b

صوریت اخلاق حسنه الور آز الور کە انبیادن اولیادن جنیدن
صوریار روایحه الور کە انوار حقك عکسیدن الور آز الور کە یا عقل
نوری اولور یا ایمان نوری اولور شول کسنه کە صوریت قمر اعرابده کوروب
غالبا بودر کە قلب انوارندن در بولە اوزیندر کورکوسی صوریت
قندیل صوریت شول کسنه کە صوریت شمس اعرابده کورنور اول روح دور
لکن حجابده در اوتکیجون کە روح نوری شکل ورنك یوقدر آز
الور کە صفات نوریندن الور لکن روح حجابلریوك ارزنده در حاصل
کلام کواکب قوای عاقلەنك نورانیتنه دلالت ایدر یا قوای عاملەنك
نورانیتنه دلالت واردر کاملاریجون هر کوکبك مقابلی تعییندە
قوال واردر تفصیل مقامه صیغز علی التمام عنان کلام قبض ایدند
اتا کوکلە عالم ناهید [illegible] اکر بر کسنه کورسه کە کنش
ایسیندن بر کوکلکن کوکلکنوز اول کسنه عشقدن فرحلو
راحت الور بر کسنه کورسه کە کوکلکن دوستدن موتعلق بولر
وروب کنشده اوتنه اول کسنەنك درویشلکی ایدر [illegible] ترك ایده
اکر بر کسنه بلاله ایدکلق ونوز کورسه اول بینا املنك تا حت

70 a

وعافیتنه دلالت ایدر آنونکیجون کە یل الله تعالیدن بشارتدر
قال الله تعالی ومن آیاته ان یرسل الریاح مبشرات ولیذیقکم
من رحمته اکر یل ایله شامه خیر اولسه اول یردن برکت
کتمکە دلالت ایدر اکر کسنه کورسه کە مقابلیه یل اولجه
کیده اول کسنه غالب الور اکر یل اول کسنەنك ترتوسنه اول کسنه
مغلوب الور بر کسنه قتی یل حرکت ایدن کورسه عامه بر موضعده
اول خلقه حزن اولور عدودن شدت الور یلك قوة تندنجه الا
بو قدر وار در کە دلیل محموددر امر کرنلك [illegible] کلیه با قدر
لوله یا قتل اوله یا شدتی اوله اکر بر کسنه کورسه کە آغجلر حرکت
پادشاه اول یرلك اهلنه غضب ایده هلاك ایده [illegible] قربور
اکر بر کسنه کورسه کە باد سموم اولش بر شهرده حرکت ایدر
آغجلری عاقلری یقر رجال موت مفاجات الله دلالت ایدر
دخی خسته اوللر ایوز کیو حصبه کبی برسام کبی ودخی [illegible]
کاك کو مقابلی رحمتدر جنوب جنتلریله [illegible] بادی
یا موت حد یا خسته لقدر [illegible] کسنه سالم الور بعضیلر

ودخی علما وانبیا وائمهٔ اعلامه ومشایخ عظامه دخی دلالت
ایدر آمنه خاتون که نبی علیه السلام اناسی در کوردی که
کندودن بر نور چقر شامک کوشکلرین روشن ایلر سید
المرسلین علیه افضل الصلوات واکمل التحیات طوغدوغی کیجه
بکی کوردی که بر اولدوز کوکه چقر بر نور دخی عالمدن شق اولورمکه
شرفنا الله تبارک کیمکه اکا خضوع ایدر اکا نور منکشف اولور
کیمکه اکا خضوع اتمز آنی اوره یقر فتنه لیعقوب ایکی سندن
اویدی سحره ومنجمین جمع اتدی دنیا بینی اهلی قصه اتدی
اضغاث احلام دردیلر بو نه بر معبر کسنه ولردن اولدن
سیمای خیر واردر دیدیلر تاکه بکی خلوت اتدی معبر تعبیر ایلدی
دیدی بها مدن بر کسنه چقر که یر یوزی نورندن طبقلر اولور
هر کیم اکا اطاعت ایدرسه دنیاده وآخرتده سلیم اولور کیمکه
اطاعت اتمزسه دیلر جمیع دینلری باطل ایدر دین یوجه
اولور بونی دیدی اکلندی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
جقدیغی آنیا لرونک وترتیبند شیخ قوم [illegible]

بنی کیبدر اکر بر کمسنه قراکولق کورسه دخی یکجه اولمش کورسه
ضلالته دلالت ایدر اکثر قرانکولق قیق یل سوب یلدیرم
شقیوب کوک کورلکیله اولسه ضلالت اهل اوزتاسنه واقع
اولمغه دلالت ایدر اکر بر کمسنه کورسه که روزکارلک جمیع
یکجه هیچ کتمز یوقسه دخی آی و یلدزلر کوکلک دایر سنده
دوران ایدرلر دلالت ایدر که وزرا ودخی امور ناسک مدبرلری
تدبیر ایدرلر وسنوسه دخی ایدرلر بنا مزده دخی بیاستن
غالبا اولورلر بونلرک اوزرینه اوغرلری ایلدیبجیله انتد دخی منتظرلر
حق محتاج الوصل والرزق عیله آنرکیجون که قهر و طبیعت
بارددر فقیرده موت در بعضی حکما ایدر بر کمسنه دنیاده
کوردی که جنکده وبراغی در یکجه برده اولورا اولکمسنه
بر نسنه عارض اوله مغلوب اولورسه انلردن جقر لیلک دار
لیل سکن اولدوغی اعتبار له قال الله تعالی وجعل اللیل
سکنا لیله لباس اولدوغی اعتبار دخی ولدر قال الله تعالی وجعلنا
اللیل لباسا بو تقدیرجه جایزدر که لیل شواغلدن استراحته

تعبیر اولنه سکن اولدوغندن اوتری دخی عدمدن کرنمک استینک
خلاصیله تعبیر اولنه قال الله تعالی خطابا لموسی فاسر بعبادی لیلا
وقال الله تعالی خطابا للوط فاسر باهلک بقطع من اللیل یا اعدا
اوزرینه غارت ایلمکیجون احیانا ایلمک حلالمیجون آنکله تعبیر اولنه
یا آشولانته که عیب لتوردر دخی آنکله رسوای اولور اولکاهیر
اولمق استنا انکله تعبیر اولنه یا آدیا وتعمدن احترازله تعبیر
اولنه خلاص استنیا تهجد یله تعبیر اولنه قال الله تعالی فتهجد به
نافلة وقال الله تعالی ان ناشئة اللیل هی اشد وطا واقوم قیلا
خنابه قدر که یکجه عاشقلر ولده معراجدر قال الله تعالی
سبحان الذی اسری بعبده لیلا اعتبارا بجری مجال وارحد
فاعتبروا یا اولی الالباب تأویل بودرکه وقتیکه ایقودو یا
واقعه کورسلر که کوکلر یلدزلری کوکل وتند ذکریله نور لتور
اکر بر کمسنه زهره ایکی کوز مقابلسنده کورسه ایلقین صاولق
صفت اوزرینه اول کمسنه سرینلری ظاهر اولمغیله تعبیر
اولنور محققین دخی بیله صیدی بر اندغینه [illegible] سرینلری

ظاهر اوله دیمک بر نسنه روح حیواناتی یلدزی ظاهر اوله دیمکله
تعبیر اولنه دیسه فتمثلونه یعنی اولوردی یزل اسیر بوزی قلب
ونرندی یوقتیدر روح تدریدن اشغادر حال بودر که یلدز نور
اولدی آی قدرتدن آشغادر که اول قلب نورنک صورتیدر کوکلرین
که ابراهیم خلیل علیه الصلوة والسلام وقتی که اوزرینه یکجه کلدی
یعنی اول بکتیلکنده که طبیعت جسمانیته غالبلک ظلمتی بصلد
ایتدیلر اون بیش آیه ارشدیکی وقت بر یلدز کوردی بعضیلر زهره
وبعضی مشتری حد دیدیلر اول یلدز روح حیوانیتی شودر یعنی
دبو یتیتی سلدی محمد بن اسحاق کوردی بو روایت ابو منصور
ترجیح اتدی اهل کلامدن جوق کمسنه دخی ترجیح اتدی لسان
حاله هذا ربی دیدی فلما افل ای علم یعنی یلدی که کوکب
امکان والاحتیاج ظلمتیله محجبیدر ایتدی لا احب الآفلین
دیدی اندن صکره ابراهیم علیه السلام مقام قلبدن بکلدن
صکره عالم قلبه وصولیله کوکل قمرین ظاهر اولدر کوردی حقایق
ومعارف مکاشفاتیله فیضنی کوردی تنکر باطندن کوردی آنیکیجون

مشتریه دونخلق اکا سجده ایدرلر بز ملکک طعام اوزرینه اجر
ست الور دوناسی بز معتبره قصه ایتدی معتبر ایتدی اول بك
تیندن مغربه الوب خزینه‌لرا اولورسن دخی سکا جوق مال حاصل
اولور بکک منشی اولدی بك عقلنی واوبی کوردی خزینه‌سنی
اوکا اصمرلدی عظیم جهت ایتدی مریخ صاحب حرب حاکم زمانده
شرکلی وذمرم عوزتدر بعضیلر ایدر بر کمسنه کورسه که زهره یه
عوزته خطاب ایدر آنوکله عورت اورتا عنینه قوارافلن عطارد
دخی کاتبدر اما بنات النعش رجل عالم شریف مقتدادر آنکچون ١
که بنات النعش شول نجوملردندر که هدایت اولنور ظلمات برده
وبحرهده اگر بر کمسنه کورسه که بنات النعش یره دوشر علماتك
خبرلولری اولور تعجیل ییندن صکره بری اگر بر کمسنه شعری
یلدزین کورسه بنامر محال طلب ایدر آنوکیچون که بعض کافرلر
اکا طبرلر الهدن غیر معبود باطل درلر تغد کوردی که
شعری یلدزی کوکدن یره دوشر ایکی پاره اولور الوب الوب
پارسی متفرقه کیدر پارچی متفرقه کیدر دنیای بر دوتله دونان

ایدر بر تحته کیرر رجوع ایدمعب کیرر اوزلکی یکی اولنلر دخی کوکه
اعتبار نموعد فرد قوب قریادا ایعقب اوبندی رؤیاسین لمکنه
ومنجمدن برکامله قصه ایتدی کمکنه تعبیر ایعقب عدیکه منزله
مکویه حکم ایدرسن اتا سکا اقرب اولنلردن اکرم ناسك بعضنك
نسلندن بر کمسنه جقه کله ملکک الکدن کتمسی آنوکله اوله
بعضی حکما ایدر اکر انسان کورسه یلدز سقف التندن دور یرامز
دلیل در اونك خراب اولمسنه دلالت ایدر حق یلدزلک شو اول
اوزا یجسنه کیرمجنه بالخود او اتی المکه دلالت ایدر اما قوس قزح
وهاله ویلدزلر که قریزوق ایتیدر دخی بونلرنک امثال هواده
اولنلردن اوریا تعلقدن ظاهرا اولسه که اهل نجوم واهل الحکمه
حکم ایدر لقمان رؤیاده دخی اکا دلالت ایدر مثلا ندر ایدا اکر
بر کمسنه کورسه که یلدزلری بنا اول کمسنه خلق هلاك ادر
ما الذین الور اگر چیکمدن یوتسه خلقك الوری آنوك امرینه
تبعیتله داخل الور یا صحابیه شعرا ایدر بر کمسنه یلدزلری
اتسه اول کمسنه علمادن علم اوکنه بعضی حکما ایدر اکر بر کمسنه

کورسه که کانر کواکب بنه دلیل خیردر کلدر منکا اول کمسنه کا امن
اوله یا عزاف اوله بو حسن حالده یلمنلك امرینه عله دلالت ایدر
یا آموز نماریته نظر ایدر تیلیا اوله آز الوکلو بنلرنک
موتنه دخی دلالت ایدر اگر بر کمسنه ثریای کورسه بنا معمر
مستقبلده صاحب کمسنه دلالت ایدر آنوکیچون که وقت صبلمن
طلوع اتسه اولنمارلك اقلیمدر بر کمسنه کورسه که ثریا
صباحدن باشك قناسنده دوروب قشلق اورتایسدر اکر کورسه که
تشرین طوغشده اولقشك اقلیمدر اگر کورسه که ثریا باشی ١
اوزرنده دز کیجه قتکولینه اول قشك اورتاسیدر اکر کورسه
ثریا یره دوشر حیوانات الملکه دلالت ایدر بش کیمکه دلالت
ایدر اگر بر کمسنه کورسه که صباح اولمش اول کمسنه شادلق
وسلامت ونعمت حاصل اولور قال الله تعالی الا آل لوط
نجیناهم بسحر آز اولکه کمزمن صکره اسلامه دخی دلالت
ایدر قال الله تعالی والذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور
اگر بر کمسنه کورسه که بر قرنکولقده متاع صنایع اولدی کون

طوغدوغی وقتن کیرو بولدی دلالت ایدر که اول کمسنه‌نك برلحمه
غمی اولدیغی ننشی اوله اول غمی انکار ایدر بعد اقامت بیتنه
ایدر دخی آله ربنا بینه حجتدر حمت نوکمی در اما اول لهار
شکل امرلك اقلیمدر که طلب ایدر نعمارلك اوزرینی طلب ایدوکنك
اوزرتیمدر آخری آجریدر اگر بر کمسنه کورسه که روزکار
کلیو کنندر اولمش هیچ کیجه یوقدر کنش دخی طوغیمن بلکه کوکك
اکثر ایند دوز ایدر تعبیر اولدر که هاموروده سلطان بنفسه
عمل ایدر وزین وامورنه مباشر اولنلره اعتقاد ایدر خلق غصده
قلوبلرینی دائم حرارت غصه‌در اگر بر کمسنه کورسه که
امرایروالوریه کوبیا که کنش حرارت ارتمش پادشاه اعظمدن
ممتلی بلاء یتیشه اکر بر کمسنه نور کورسه ایمان واسلامه
دلالت ایدر قال الله تعالی افمن شرح الله صدره للاسلام
فهو علی نور من ربه وقال الله تعالی الله ولی الذین آمنوا
یخرجهم من الظلمات الی النور کتابه دخی دلالت ایدر قال
الله تعالی کتاب انزلناه الیك لتخرج الناس من الظلمات الی النور

قلب قلدی ظاهر بودر که اتاسی روح قدسی درتبه که بیان
ایدوک اکر سؤال اولنسه که عقل روحه مرادف دخی
کلور امیندر که مراد روح اوله بینا ایدرز جوابنده بر اراده
منع ایدرز بن مضمون روح آخر مراد قلبی یز دخی بودرکه
نفس لوامه بو اراده یوسف اتاسی قلندی آخر مراد زلیخادن
نفس لوامه قلندی ظاهر اولدی که جندینک کلام اولی واقع
الا بو قدر درکه کلامنده عددنک حکمت بیان یوقدر که اون
بر کوکب اولمشدر ابهندر که جندی قصد ایتمش اوله که بیان ایده
یوسفنک کمال قلب اوله یوسفنک شرف جمیع صورت اتباتی
اوزرینه درج اولنلر اوزرینه کامل اولتقلیغی اوله نیته که ذکر
ایدوک اما اصل سؤال زیاده عدد ذکر اولنمق روئیانک صورت
جسمیه آفاقیه اوزرینه واقع اولمق اعتباریله در شیله
که بو نقدن صنکره اکر عدد مخصوص دخی اعتبار اتسه‌ید
نیته که ق شانی وغیری اعتبار اتدی تحقیق وباطنی تأویلنده
ایله اولنسه بو تقدیرجه کمال یوسف قلب اولمز کاموحته

دخی معلومدر که جهت معنی رعایت اتمک جهة لفظ وصورت
رعایت اتمکدن اولی در خصوصا که جهة لفظ وجهة صورتک
ادنای مسامحه وادنای اعتبارله رعایت ممکن اولسه مثلا
قلبک شرف فضل اون بر قوت اوزرینه یوسف جمع جمالک احدیت
اولدوغی اعتباریله اولسه کمال علمی وعملی وطبیعی ونفسی والهینک
احدیت اولدوغی اعتبارله اولسه نیته که ذکر ایتدوک بو وجهله
اشرف وافضل جهت معنی وحقیقت رعایت اتمک اولور باقی
قواید جمیعا معاینه دخی اولور مرادوک خلاصه آلنوب
قصا اولندی اعداد طرح اتمکله الله تعالی هدایت ویرجیدر
طریق مستقیمه دخی توفیق ویرجیدر طوغری یوله اکر بر
کسنه کورکه یلدزلری کورسه که جمع اولمشلر عند ورزلر
اول بنلرنک حالدی منتظم اولب شوقلری کورجک اولمغه
دلالت ایدر یا شاذلق حاصل اولمغه دلالت ایدر اکر بر
کسنه کورسه که کوکده یلدزلر یاکنده اولمشدر بر حق
دلیل در معلومیه عالملر اولور اکر بر کسنه کورسه که

عسکردن بر بلوک جماعت اولور جنکده کمکلری براکنده اولور
دلالت ایدر که اول کشی اله کجورجکلری براکنده اولمدملا
مجهول اولوب ضایع اولمز بعضیجکا ایدر بر کمسنه کندوی
کورسه که یلدزلر اولمش تحتی تساقط ایدوب جمع ایتی اولور
بیان بودر که نیته که کوکک عالمک باشیدر کنه انجیلدن
باش دخی بدنک کوکدر یلدزلری صاچ یری کبیدر وقتی که
کوکب کوکده متفرق کورسه دلیل در کوزنک احوال براکنده
اولمغه وقتی که کوکک نورینی طوتلمش کورسه امرلری متغیر
ومکدر اوله اکر بر کسنه اوزنه کورسه یلدزلر جمع اولوب نور
ویررلر اول اوده اشراف ناس جمع اوله شادلق اولور دخی
اول اوا اتینه الله تعالی ایو اوغول ویره اول کسنیه خلق
مطیع منقاد اولور احیا جملری اولدوغی سببدن اکر بر
کسنه اوزرینه یلدزلر کورسه اما منعدم اول اوده اولور کمسنلر
جمع اولور بر مصیبتدن اوتری اکر بر کمسنه کورسه که
یلدزلر اینتدا ایدر هدایته دلالت ایدر کما قال النبی علیه السلم

اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم اکر بر کمسنه
بر یلدزی کورسه که کوکدن بره دوشر دلالت ایدر که اول
موضعده عذاب واقع اوله یا اولوردن بر کمسنه اوله یا عزل
اوله اکر بر کمسنه کورسه که کوکدن بر یلدزی اوغورلر
بکدن بر قتلی نسنه اغورلر یا بر شریف کمسنه خلاص
ایده اکر بر کمسنه کورسه که بر یلدز اولدز بر اولو شریف اوغل
اولور اکر بر کمسنه کورسه که سهیل یلدزی اوزرینه طلوع ایدر
اول کمسنه‌نک دولت دوشر آخر عمرنده لکن انک ایچون که سهیل
یلدزی محمود یلدزلردن طلوعی ایتمز اکر بر کمسنه کورسه که
اوزرینه زهره یلدزی طوغر اول کمسنیه اقبال دولت حاصل
اولور آخر عمرنده لکن اکر بر کمسنه کورسه که اوزرینه مشتری
یلدزی طوغر اول کمسنیه مال حاصل اولور آخر عمرنده لکن
ایتدیلر که زحل ومشتری ومریخ وزهره وعطارد عالی
شریف رجال در نتیجه ایدر زحل صاحب عذاب ملک در
مشتری صاحب بیت المال در منجمین حکیم کوردی که کویا

60b

مشتبه بركبي اولوق هر وجهدن لازم دكلدر اما مرتبه اول
تأويل اولدر كه آتا انا كه نيرين صورتنده كورندلر روحدن
عبارتدر دخي طبيعت شويلدر كه اودرلرندن متولد اولور صورت
انسان كامل تعبير اولنور شول غايله كه عبارتدر جميع احكام كمالك
احديتندن دخي خواص كه حقيقت روحانيه وحقايق جسمانيه
ايجون در دخي قواي مزاج جسمانيه كه مخصايص احكام نفسانيه
ايجون در اندن اوتري حقده مرآت اولمغه محل اولدي سلطان
العارفين ابو يزيد بسطامي قدس الله سره ايتدي اكر عرش وعرش
حاوي اولن بيك بيك كره عارفك قلبي زوايا سندن بر زاويه
اولسه آنزكله عارف حقي ادراك ايلميه عارف محقق محيي الدين
عربي قدس الله سره العزيز ايتدي اكر بعدد وجود متناهي
اولميانك وجودي عارفك قلب زوايا سندن بر زاويه ده في
اسنسه آنزكله ادراك ايتميه وكواكب صور حقايق قواي روحا
وطبيعت الهيه در ونفس انسونه آنزكله دخي ادراك ايتميه
اكر بوني بلمدك ايسه بلدك كه يوسف نبي عليه السلام جمال

جمع احديتنك صورتيدر دخي كمال علمي وعملي كه حضيضين در
صورت انسانيه صورت حقدر يا صورت حق اوزرندر شمسك
وقمرك وكواكبك يوسف عليه السلام سجود حقدن اشارتدر
كه قواي طبيعتدر روحيتدر روح كه طبيعت داخل در صورت
الهيه انسانيه حكمتيده كه مخلوقدر احسن صورت اوزره
منفعله در متحقق در احسن تقويمه آنكيجون كه انسان كرچه
متولد اولورسه اولا صورت حيثيته جسميه حيثيتندن در
طبيعتدن انسانه طوغرلنور قبله بدن آتا سندن انا سندن
كه روح وطبيعتدر قوا خصايص درلكه وخواص ظاهره وباطنه در
لكن كلبي انسانك ديوار التنده در كليتي اكاتا بعدد انوارك
حكمته در طاعتنده در بو انسان كامل علت غايتدر
وصاحب المرتبه در دخي شول كمسنه كه آنوك مرتبه سنده در
اوليت متعين در نته كه ديلمشدر اول الفكر آخر العمل
افضل الفضلا كمال الدين قاشاني قدس الله سره العزيز ايتدي
اولا اون بر كوكب يوسف نبينك علاتدن قرنداشلريدر

61b

عبادتدر يعني حواس ظاهره دن وباطنه دن وغضب وشهوت
قمر اناسيدر وظلمتدر نفس [illegible]
الا نفس [illegible] يوسف حسد ايتدي وبعض [illegible]
[illegible] يعقوب [illegible] يوسف نبينك [illegible]
انا بر قرنداش قوة عاقله عمليه در [illegible] يوسف نبينك [illegible]
انا بر قرنداش [illegible] محبوب [illegible] آنكيجون كه عقل
كوقلب تكميل ايتمك استر علوم [illegible] معانيه [illegible]
ايتمك استر انواع [illegible] استنباط ايكيله [illegible]
اعمال شريعتدن [illegible] قوة عاقله عمليه يوسف [illegible]
قلب نفس [illegible] العلات نفس [illegible]
[illegible]
[illegible] يوسف [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

62a

انا بر قرنداش منزلنده در بو دخي بودر كه انا بر قرنداش محبوبتر
اولقلونك حكمتنده در كه عقل قلب تكميل استر قوة عمليه
دخي تكميل ايستر خفايعقلدر كه عقل هميشه سائر قواي
دخي تكميل ايتمك ايستر آنكيجون كه يوسفله قرنداشلري
اوزكه نسنه ولدر وارد در نفس لوامه نك تن دخي بني العلات
نفس اماره نك تن دخي طوغدلر بنوك بيله كه مبدا بيسنك
تولد احتمال دار در كه نفس مطمئنه تن دخي اوله اكر
سؤال اولنسه كه نفس اماره نفس لوامه دن اولكدر درليانك
تن دخي كه يوسفك خاليسيدر لاجل تن دخي اولكدر در
كه راحيل يوسف اناسيدر بو معلوم در كه بريميز لق ايمز
ايدن نفس مقدمه در لوامه اوليه جانبدن بر ايدر بوديلن
حصجان وجود يوسف مطمئنه متأخر در اولمي اخواني
دنع الهر بنوك بيرمله كه قرنداشلرني دنندي بيرهيتدن متولد
اولملري قاشانك [illegible] كلام دلالت ايدر كه بني العلاتك
كلبي ليتا اماردن در بو دخي بودر كه عقل يوسفك اناسي

قصه ایدی عمر رضی الله عنه ایتدی قتیله اولدک قمی ایتدی
قمر ایله حضرت عمر بو آیت اوقودی فمحونا آیة اللیل وجعلنا
آیة النهار مبصرة عمّا کا عزلت ایدی معاویه ایله حضرت علی
کرم الله وجهه حرب ایتمک واقع اولدی حضرت علی جانبندن
قومی دیلندی شول سعدکه الله تعالی حکایت ایلدی یوسف
پیغمبردن علیه السلام بقوله هذا تاویل رؤیای من قبل بو متکلم
کلامدن نوع بسط ایتدی معنا و مقصود واضح اولسون ایچون مقصود
اولدر که یوسف نبی علیه السلام اتاسنه ایتدی یا اتا بن اون بر
کوکب شمس قمر کوردم بکا سجده ایدرلر باباسی ایتدی یا اغل
رؤیالرین قرنداشلرینه قصه ایتمه شمس اتا ایله تعبیر ایتدی قمر
انا ایله تعبیر ایتدی یعقوبک سؤال ایعقوب جوابی که یوسف نبینک
اتاسی یعقوب اناسی ابن یامینک اناسیدر یکی النبی وقتی که اتاسی
النبی اتاسی یعقوب نبی علیه السلام یوسف نبینک خالاسی
چیقلدی قمردن چیقدی اتاسی اذا اوله اول حقدر المشهدی بین
کتب لازم کلور هذا تاویل رؤیای من قبل دیمکدن جانب

مراد اتادن خاله در انوکیچون که خاله اتا ایله دعوی ایدر
اینه کیم عم ابلک دعوی ایدر جعفیله جواب ویرب دیدیلرکه
تسلیم ایتمزکه اتاسی الحق اوله بلکه دیریدر باقیدر بو وقتده
دکن جعفیله دیدیلرکه اتاسی المشهد الا بودیلرکه الله تعالی
احیا ایتدی نشر ایتدی قبردن حق سجده ایتدی یوسف نبینک
رؤیاسین تحقیق ایتمککدر اوتری اول اون بر کوکب اون بر
قرنداشیله تشبیه ایتدی جابردن رضی الله عنه روایت اولندی که
بر یهودی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم کلدی ایتدی
خبر ویر بکا یا محمد شول یلدزلردن که یوسف نبی علیه السلام
انلری کوردی حضرت رسول علیه الصلاة والسلام ساکت اولدی
جبرئیل علیه السلام ایندی خبر ویردی حضرت رسول علیه السلام
یهودییه ایتدی اکر سکا اول یلدزلری خبر ویرسم مسلمان
اولورمیسن دیدی یهودی ایتدی نعم حضرت رسول علیه السلام
ایتدی جربان والطارق والذیال وقابس وعمودان والفلیق
والمصبح والضروح والفرغ ووثاب وذا الکتفین یوسف

نبی علیه السلام کوردی دخی شمس قمر کوکلدن ینجه نیت
بنه سجده ... یهودی ایتدی والله بونلر ...
... حضرت کاتب ... الله ... یوسف نبی علیه السلام
... که اوکلدر تخصیص شلوا تحمید ...
دخی ... اوتری لیس ... بو صورتده
تحمید ... شمس قمر ... اوتر ... که ...
کوکبک حضورینی ... شمس قمر حضورنده کورمکین ... که
نجم ظاهر اولمز ... کوکب ... تحمیله
قمر ... عیدلر ... اکر شمس
اولدیغی ... کواکب ظاهر اولمز ... اصلی
اولدیغی دخی ... شمس کواکب ...
... اولمز ...
...
شمس قمر ... آدم ... قال الله تعالی
خلقکم من نفس واحدة وخلق منها زوجها ...

عزت شرف اردنک عزت شرفیلدر شمس قمر بونیرلک صورته
کیرمک نورین منورین مستدین ما دینین اولملقلریچه
اشارتدر کوکب نورین شمسدن یا شمسیله قمردن استفاده
ایتدیکی قول اولدینه یوسف نبی علیه السلام قرنداشلرینی کوکب
صورتنده کوردوکینک وجهه ظاهردر اما اتاسیله اناسینی
شمسله قمر مثیللردر دینی قول اولدر وجهی بودرکه بونلر اجسام
سفلی مثلی المقدارلردر شمسیله قمر نبت وبیع مادیلردر
قال الله تعالی والنجوم لتهتدوا بها فی ظلمات البر والبحر وقال
رسول الله صلی الله علیه وسلم اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم
اهتدیتم کبی انجلاین یوسف نبی علیه السلام قرنداشلرینک
دخی نظرینه نیریزکه الیلری ولادتلری او مقتلقلرینه حولد
خلاف ینقدر بلکه نبی ... خلاف ینقدر اهل الجهل
کوکب صورتین کورمشلر خطا یوقدرکه شبهیله مشتبه
اولمشلر ... لازم تنکلید ... آدم
قولیله کیم ... بکرند بدولت ...

عدوسی غالب اوله اگر بر کیسنه کورسه که کندو کنش اولور
اول کیسه ملک عظیمه یتشه اگر اهلیسه بالغلم بنوقلوله ارکله
ذکر اولنه اگر بر کیسنه کورسه که کنشه مالک اولور اول
کیسنه مقبول الکلام اولور سلطان قتنده اگر بر کیسنه کورسه
که کنش غایب اولمش اول امرله طلب ایدن خیردن شردن وقت
کچیدر اگر بر کیسنه کورسه که اوزرنه کنش طوغمش بکلک
شریف عورت نکاحلنه اگر بر عورت کنشی قوجغنده طوغمش
کورسه بر اوغلان واره دنیایی قاپسه اوله اگر بر کیسنه کورسه
که کنشک شعاع کندو اوزرینه واقع اولمش اگر کورن کیسنه
سلطانیسه هیبت ملک الندن کیده اگر قاپدیسه منصب کیده
اگر حاکمیسه عزل اوله اگر رعیتیسه وجه معیشتی کیده
اگر کورن کیسنه عورتسه اری طلاق ویره نفقه وزمیه
اگر بر کیسنه کورسه که کنش اکا سیلر خلیفه طرفندن اول
کیسنه رفعت یتشه قمر دخی همچنان در اگر بر کیسنه
آی کنش بله سیلسه بله یورسه اول کیسنه اناله اگر کورسه

که کنش بر اوغلان دوشسه یا طوتلسه بک اوله یا آتاسی اوله یا آتاسی
یا اتیم ارض اوله اگر بر کیسه جوق کنشلر کورسه اتلو صا بزرکجون
خیره دلالت ایدر خصلتلر بجون شدتره دلالت ایدر یا الکه دلالت ایدر
آزالورلکو بکلک نزاعنه دلالت ایدر بعضیلر ایدر کنشی مشهور هیئه
اوننده کورمک خیره دلالت ایدر یا کنش سجده ایدر یا آمنه اوزرندن
یا آتوراوی نورلندر کورسه همچنان دلیل خیردر اگر بر کیسنه
کورسه که بلوت کنشه پرده اولدی نکن خسته اولور یا رعیته ظلم
ایدرلکدن اوتری بلایتندن دوشه اگر کورسه که کنش بلوت ایچندن
حرکت ایتمز بلوتدن چقمز بک اوله یا عالم دینیدن بر عالم اوله
یا کنش کیمدن عبارتیسه اول اوله اگر بر کیسنه کورسه کنشدن
متعلق کیدر عشه وغم بکدن کیده یا کنش کیمدن عبارتیسه
اندن کیده بورویا دکن تعبیر اقا قیدر لکن لوردکلدر که بن جاشی
ذکر ایتدم بونلرک تعبیرلرینک مأخذلرندن عاقل وزیرک
اولنه بسط ایتمکه حاجت یوقدر ولکن کلام موجز دکنا ایدلکم
کلام اولدر که حکما کنشی تامل ایتدیلر صفات وخاصتلر

بولدیلر برینی بودر که کنش بتها معنی در خلیفه وبلکه اعظمه
تعبیر ایتدیلر برنی دخی بودر که کنش اصلیدر قمره وستاره یه بلدزلر
نور کنشدن الورلر وبعضیلر قتنده آناسه تعبیر ایتدیلر برنی دخی
بودر که عبارتدر متشدد ستاره حسابه تکرر ستاره حسیکلی
جیله تعبیر ایتدیلر بر دخی بودر که طبیعتده مذکردر حیله
تعبیر ایتدیلر بو ایکی اعتبارله ایتدیلر اگر کنش بر کیسنه‌نک اوزرنه
طوغسه کورکلک عورتت جنسلنه اگر عورت کورسه که کنش
اوزرنه طوغدی بر اوغل متبلو ارواره اگر کنش بر کیسنه صاوو کوزر
بلهیدر التونله تعبیر ایدرلر یا قیسی دخی بو جاشینیه بیلورلر
اما کنشک حالی صافی اولمقلغنده رعایت اولنور دخی قوزده
بلوریتله جهانلمقده غیرمحال رعایت اولنور ودخی بو کبی
اولقده طلوعنده غروبنده مطالع سر ودقیده طلوع ایتکده نور اول
کیسنه اوزرینه واقع اولمقده وغیرده دخی بونلرک مقابلنده
بونلری تاویل ایدرلر الهام الهیله وبعضیله حالا اقتضا ایدن
لایق اولدیغی اوزره دخی بیلک کرک صوفیلرجون بر سو وار در طلوعت

مستعظمه منزلنده دور نفس شمسه هکذر سالکک انی مقابلنده مقام
القمر باز کوسالک نظری اوننده مسلطا اتسه غیبت ایدر بعید
الوراز اولور کونکه که نفس سالکک کوکسندن طلوع ایدر نور
شمسدن لطیف اولور بودخی سالک ابتداء سلوکه یتن اولدیغی
وقت اولور غایب بودرکه سالکه بو اولور آیدنت الوب تمازده
بو دنیا کن یا کرو خلوتنه رجوع ایتمکدن منکر حاصل اولور
کامل محقق مغربی جنده رفع الله روحه ایدر کنشک نوری نور
اهل معرفت واهل حقدر بو نور نفسک ظلمتی زایل ایدر جید
فلک مشاهده تشبیه ایدر دونان مغربدن مشرقده تحقیق
بلمعک که مغربدن مراد باطن انساندر مشرقدن مراد ظهوردر
فلک مشاهده حرکتندن مراد نفس غیوری معرفتیله خرانه
شرعیله الخلاص دولم در معرفت مشرق فسدن قنادر
فنایه محقدر مغرب حکمت عدی [illegible] روات اولدیغی جمیع قوسی
کندی که شمس وقمر دیلکدیلک کواکب متفرقه اولدیغی بیمینی
شماله یمینی قمرله اولدیغی جمیع [illegible]
[illegible]

تلاوتك سماع حقله مثلتدر اولقدر مترتب تلاوت اوزره اولقدر
مشرقدن مراد عالم ظهوردر مغربدن مراد باطن انساندر آز اولور
كه بعضى اوقاتده بونلردك حركت عكس اولور اول وقتده بركيسنه
حركت باطندن ظاهره اولور بالامالة ظاهردن باطنه اولور وقتك
اقتضا ايتدوكى حكميله وبالعكس بو اسرار اجمالا بيل بو موضع
كماليله تفصيل موضعى دكلدر آگاه اول كه مرتبهٔ اعلادن تأويللرك
بعضينى ذكر ايدهلم ابن عباس رضي الله عنه دوشنده كوردى كه
يردن بر آى كوكه چقدى حضرت رسوله عليه الصلوة والسلام
قصه ايتدى حضرت رسول صلى الله عليه وسلم تأويل ايتدى نفس
شريف ملأ اعلايه كيتمكلكيله يعنى اولمكله عائشه رضي الله عنها
كوردى اوچ آى حجرهسنه دوشر ندياسى باباسنه قصه ايتدى
باباسى تأويلنده بيلمكت اولدى ايدن شكره حضرت رسول عليه
الصلوة والسلام كه عائشه حجرهسنه دفن اولندى باباسى ايتدى
بونلدن كوردوكك آيك بر سيدر بو خيرلو سيدر بر خاتون ابن
سيرينه كلدى كه رؤياى قصه ايده قصه ايتدى ابن سيرين خلدى

اليني چكدى اول خاتون ايتدى قالى سكا نجه كوردوك ديرى كرو
اعاده ايتدى رؤياى ابن سيرينك لونى متغير اولدى طوردى كلدى
اليله قارنين طوته طوته قرنداشنه واردى قرنداش ايتدى
نه اولدوك يا اخى ابن سيرين ايتدى زعم ايدوم كه بو كوندن
اولورين هم بدنجى كوننده الدى بر عورت ابن سيرينه كلدى ايدر
دوشمده كوردم كه جوزا ثريايه اولشور بندخى جميع خلق دخى
بوكا تعجب ايدرز ابن سيريندن رجوع طلب ايتدى ايتدى نغمه
موت خبرين كتوردك والله ادراك دريتشدى بارك
الله فيك ديدى ابن سيرين دخى دوشنده كوردى كه كويلجوزا
ثريادن ايلرو كچر وصيتنه باشلدى ايتدى حسن بصرى
رحمه الله اولور بعده بن اولورين ديدى اول بندن اشرفدر ديدى
بز ايدوبين تأويلنك مأخذ ثريا ايله ثرى اولوزشنده اشتقاق
بولنمقدر ثرى ترابدر تحت الارض ترابه داخل اولماغله تأويل
اولندى دوشنده كونش كورمك سلطانه دلالت ايدر يا التونه
يا كوكلك عورته دلالت ايدر اگر بر كمسنه كورسه كه كونش

مشرقدن طوغرمانى ايدكليله بعينه طولنده اول شهرلرينه
خير اولمغه دلالت ايدر دخى سلطانك دولتنده دركلرى آسان
اولمغه دلالت ايدر دخى دلالت ايدر كه بعضى ناسك اجللرى اغوالر
طوغمه بعضى حكما ايدر اگر بر كمسنه كورسه كه كونش
ادينه طوغمشدر اوين كل نورلنندرمش اول كمسنه عزت و
كرامت وشرف ومرتبه حاصل اوله كوكدن بركت ايشه يا مال
عظيم حاصل اوله يا الله تعالى خير كتوره اگر بر كمسنه كورسه
كه كونشدن اوتري يا اول كمسنه كونشك نور دوشمشدر همچنان
عزت شرف كرامت ومرتبه حاصل اوله كوكدن بركت ايره
يا مال عظيم يا اللهدن خير كله اگر بر كمسنه كورسه كه كونش
مغربدن دوغمشدر كزلو فسقلر ظاهر اوله دخى دلالت ايدر كه آن
كمسنه خلق اورتسنده رسواى اوله سرى فاش اوله يا مرضندن
برى اوله يا سفرندن كيرو دونه يا خير حاصل اوله اگر مغرب
جهتندن سفاتنه مغربدن توقع ايتدوكى كمسنه كله بلورن
غير خيره دلالت ايتر جنوبدن وشمالدن طوغمش كورسه

همچنان در اگر بر كمسنه كورسه كه كونش كوياكلكبي واردر
يا متغيردر يا لجوردنكى قاتى رنكنده دونمشدر دلالت ايدر
كه كوردن كمسنه بترمسدر جميع خلق دخى بترمزدر تاندردكلكه
دلالت ايدر بعضك باطل اولماسنه دلالت ايدر دخى دلالت
ايدر كه صاحب رؤيانك دخى حستنه اوله يا ايكى كوزلرى اغريه
اگر بر كمسنه كورسه كه كونش كوكدن اوزرينه يا قوينه اولدينه طوغمش
جسدينه دكل اول كمسنه حسته اوله اگر بر عورت كورسه كه
كونش فرجندن طوغدى اول عورتدن طوغن پادشاه اوله اگر
بر عورت كورسه كه قوين يا اولوپ اچندن كونش طوغدى اول عورت
اولور اگر كورسه كه كونش غيبت ايدر كلكى كلمجه كيدر اول
كمسنه اولور اگر بر كمسنه كورسه كه كونش منكسف اولور ملكتده
فساد اولور يا ملكك اعظم حادث اولور يا كورن كمسنهنك عورت
اولور يا اناسى اولور اگر بر كمسنه كورسه كه كونش صارو اولمش
اول كمسنه حسته اوله اگر كورسه كه كونشك شعاعى يوق ومر
ملكك هيبته وعدل اولميه اگر كورسه كه كونش سيه اولمش

وینه پادشاه اقتنیه خرج ایده منیکنسه گورسه [illegible]
تلودله بجا یلقش وینه مرتضی حافظ اوله [illegible]
ودنیز غزل اتله [illegible] گیسه گورسه کما آی طالب جابیش دلالت
ایدر که خیردن وشردن طلب ایتدیکی شئی حاصل اوله اگر طلوع اتیسه
طالب ایتدیکی امرده صعوبت اوله [illegible] گیسه گورسه که آی
کنش ونلش اولیکسنه حرکت حالی وخیر حاصل اولور اوغلیدر
وعورتدن جهتدن حتی ایدر آی کلدوا اوله که صاحب دولتک
عورتیه ودخی اتاسیه وقرینه [illegible] قرنداشیه دلالت ایدر
تجارته واعماله دلالت ایدر اگر بیر کیسه صورتیله آینه گورسه
دلالت ایدر که اوغلی یوقدر اوغلی اولور اگر عورت گورسه قیزی
طوغر [illegible] سفره دلالت ایدر [illegible]
[illegible] اگر [illegible] دلالت
[illegible] دلالت
[illegible]
[illegible]

ثنیه که شمس دلالت ایدر قمر دخی دلالت ایدر اگر [illegible]
که مطلوبک تعبیرنک سلطنته مطلع اولسن بن دیدم
ایشت بو نلتک مثل اتدلر آی شمسدن استفاده ایله منور اولدی
وبونیله یاغالبله یاحاکم بلدیله تعبیر ایتدلر اگر بر کیشی گورسه
که بیکی آی ظاهر اولدی ایو اوغل کوجک [illegible] غلامیله تعبیر
ایدلر دیو تجار [illegible] که اجلیله توقیت اولنور
تعبیر ایدلر [illegible] آی که غایبلردن [illegible] طلوع ایدر
طلوعی طلوع غایبیله تعبیر ایدلر غایبک سفردن گلمکیله
تعبیر اولنور یا آخفا ایتدوکی شینک ظهوریله تعبیر ایدلر آی
[illegible] سفر اوزرنده گورمکلکی سفرله سیر اولنور اولمغله
تعبیر ایدلر آی آز اولدکه منکشف اولور دولت زایل اولور
گلمکیله تعبیر ایدلر آی آن اولدکه بلوده [illegible]
[illegible] تعبیر ایدلر [illegible] آی [illegible] دخی بیله
تعبیر ایدلر [illegible] قمره آنوک دلیل [illegible] قمر گلمکده
قلب [illegible] آفتابدن استفاده ایدنکه اوکنش [illegible]

قمر مرآت کبیدر که [illegible] خوف [illegible]
قبله [illegible] دخی [illegible]
[illegible]
[illegible] اوسته [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] دخی قمر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

اعتبار اهل تعبیردر [illegible] مراتبه
[illegible] متعهدین مشرقلین [illegible]
[illegible] اعتبارک [illegible] اعمال
[illegible] ایدلر [illegible]
[illegible]
[illegible] اعمال فلکک حرکت
تعبیر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] مراتبه [illegible]
[illegible] مراتبه [illegible]
مراتبه [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

اگر سلطنته لایق ایسه اگر لایق دگلسه علی سلطانینه داخل
اولور دنیا کسنی مثلا بعد اگر بر کیشی کندوی گنجی کوکده کورسه
جنک و خصومت و ظلم و قتال دکرت غضب و غالب و بونیا
مرتبه منزله بعد اگر بر کمسنه کندوی ایچی کوکده کورسه اکا
رحمت و عبادت و نعمت حاصل اوله بلخصوص مبتدیا موت اولور بلخصوص
خازن ملك اولور دنیا اشتهاء مترلیدر اگر بر کمسنه کندوی
مبحتی کوکده کورسه اکا بیزلده کویلر حاصل اولور آخره کیمون خلاصی
اولیا و تلملا اوله اول کمسنه عبادت ایدوبی اولور دنیا نقل مترلیدر
اگر کوزن کمسنه بو مرتبه اهل اولمیه تاویل بوعظ کم بو مرتبه
کندو ملک دنیسانک اولور بالاوجهه عظمالک کمسنک اولور
اولور یا اولو سلک اولور اگر بر کمسنه کندوی کوکجه غت کوکده
یوقو کورسه عظیم اولوکی حاصل اولا اتا اول اولوسون ملك
اولور اگر بر کمسنه کندوی کورسه کوکده و اکثر اولور [illegible]
اول کمسنه [illegible] حاصل اولور اگر بر کمسنه
کورسه کوکده [illegible]

عورتنه ویره اگر بر کمسنه کورسه که کوکدن ینل ودش دلالت
ایدر که اول بلا اکن حق اوله اگر بسار و اوکش کورسه اول
بلا خشلق حق اوله اگر بر کمسنه کورسه که کوکدن مردن اوکش
اول بلا بعدو آز اوله اگر بر کمسنه کورسه که کوکدن بشن
اکمش کافر اولور آفت ایرشور لقوله تعالی ومن یشرك بالله
فکانما خر من السماء فتخطفه الطیر او تهوی به الریح فی مکان
سحیق اگر بر کمسنه کورسه که کوکلر قپوسی آچلمش یغمور حق
اوله دعا لر مقبول اوله قال الله تعالی ففتحنا ابواب السماء بماء
منهمر اگر بر کمسنه کورسه که کوکدن ایرمق حشه اوله
الکه بعین اوله که بوغشغا بوله اگر بر کمسنه کورسه که حلوا
حق کوکده بین اولور اتا ارشنما اول کمسنه دین و دنیا ایتدر
اکا دینی و دنیاوه رفعت حاصل اوله اگر بر کمسنه کورسه که
اکر دوسه مشتری اول کمسنه زیان و مذهبنه و مالنه نقصان
اولور اگر بر کمسنه کورسه که استوا سکونه مشتبتر کوکده آعظ
سلطنت و دولت و عدیده مکرینک امن حاصل اولور اگر بر کمسنه

کورسه که بیله کوکدن اورتینن طوردر مثالده تکلم ایدر یعنی
بوکوک املیله مثالده سیلشور القدن اکا سلطنت معیر
حاصل اولور مال جلیل و ذکر عظیم حاصل اولا اگر بر کمسنه کورسه
که کوکده یوروز معین مثا اگر امله رفعت و سرور حاصل اولور
ولا اباق سفره کیدر اگر بر کمسنه کورسه که بیله کوکدن اورتنن
معلق درر کوکل بر نسنه معلق اوله بلیه که تماشلیه اگر بر
کمسنه کورسه که هوادن دوشر یشتمن دعز مدن و مرتبه دن
دوشه اگر کوکدن امله تاتبدن اولمسه اولگرکن بو اولیه طمع
ایده معصومندن من بیده اوله بیچون حکما الیه مولی مساق
بشر فقح کاسه خیره و حضور ماضلح طلب ایده و سفر
ایتمک استنه اگر بر کمسنه آی بکی کورسه غامر عکی بکی کوکدن
اوغل لوغا کریم اوله بر اگر اتیجه حاکم اوله یا عقد سبعه
غالب اوله یا تجار بین امین اوله اگر بر کمسنه کورسه که آی
سکلینوف طوغدی بدر مرفق اولور عمر دکل دلالت ایدر که
اوزرله بوسیا و عالو علاول کالمر یا اهل الرعایات کالمر یا اوفتح سفر

اگر بکی آی قیند کورسه عورت اوغلان دوغوره اگر بر کمسنه کورسه
کو بکی آی دوشر بر عالم اولدیا اوغل طوغر مسلمانلر معتبر ایدر
آی پادشاه عادل لدر یا اولو عالمدر یا کونجک اوغلاندر یا جزیر
اودیکی یکندر یا کتابدر جمله ایدر آی وزیردر بر کمسنه کوکدن
کورسه اگر تمام منیر کورسه اول ایلک اعلته وزیر منفعت اید
اگر بر کمسنه آی یا کنش کوبکی اتندن کورسه یا اوکندن کورسه
نکاح واقع اوله کوزن کرگسه ار اولسون گرگسه عورت آخط
اوغلی جوی قری صفیته اسلامبدن اولدین کوردی که آی کوکی
اتینه دوشر زنیا بیوی زوجه قصه ابری زوج ایتدی اکی
ایمدین اول بیلار که یثربه در آنکله جنتلنس حدی بر جهه
لوزدی کمدتک دولا یسی کوکردی صفیته نلدی کیم حضرت
رسول صلی الله علیه وسلم کندوی جنتلو حضرت رسول علیه
الصلاة والسلام اوکنده مسلمان اولدی اگر بر کمسنه کورسه
کو بر کمسنه کنک یا اغی آشغه دوتش دیر رسه عنال اولور اگر
کورسه کو کنش اوکتده سیر ایدر سیر کنش سندز نین ار توقفد

که تفسیرینا ایشدر مفتاح الغیب شرحنده بیان قلنشدر وجه ملة
نوع توضیحله بونی بلمکسه دخی بلکه عالمك تفصیلی یعنی نشأه
تفصیلیه‌ده قابلیته که انسان کبیر جهتندن معنی صورتله معنیده
دکل یعنی انسان کبیر معنیده عالمدن در عالمده اولان نسنه
مشتمل اولدوغندن اوتری بته که شیخ محمد رحمه الله وید شرحنده
نسخه عالم نسخه آدمه مقابل اولوردیر یعنی نشأه احدیه قلاتیه
که انسان صغیر حجون در انسان مشتمل اولمغیله عالم ایچنده
اولنلك مجموعی بدرستی انسان خارج در حضرت الهیه کرینه
اورتسنده اندن صکره بلکه انسان اوج قسم در بر قسم بودر
که قواسنك احکام غالب اولدی دخی صفات طبیعتی غالب
اولدی روحانیتی لطف‌نر بلکه قوای طبیعیه التنده روحانیته
مستعملکه اولدی اکلنا کثیفدن در بر قسم دخی بودر روحانیتنك
احکام غلبه ایتدی حتی طبیعت مغلوب اولب روحانیته تابع
اولدی بل مستعملکی اولدی بر قسم دخی بولکو اعتدال ایدر
روحانیتدن طبیعتدن هر برسنه بل هر نسنه یه مستحق اولدر عی

انلر کاملردر بکلادن اشادن اندن صکره بلکه هر قسمك رؤیاسی
قسم آخر رؤیاسندن دکلدر دخی بونلردن هر بریسنك تعبیری
آخرك تعبیری کبی دکلدر علما نظر فکرله قسم اول رؤیاسنك
تعبیرینه شروع ایدلر حتی کتاب تصنیف ایدلر بونلر عوامك
دوشلرینی تعبیر ایدیجیلردر سالکلرك واقعاتن تعبیر ایجلر
دکلدر زیرا اهل طریقتك واقعاتنك اکثرا غیبیدر زیرا اجل
متعلقی نفسلری حتی اصلاح ایتمك در دخی مشایخ ومرشدلر
قسم ثانی رؤیاسنك تاویلنه شروع ایدلر دخی ربانی والهام
حقانیله اما الکمل قسم ثالث رؤیا کرکسه اولسون کورنلر ومنازل
حسبنجه تاویل اورلر الله تعالی انلره کشف ایتدوکی اوزره
شول نسنه‌که تقدیر حکم ایتدی مخلوقاتنه بته کیم بن ذکر
ایتدوك آز اولور که متفق اولور آفاقینك انفسینك مطابق اولمنی
مثلا وقتی که انسان بلان کورسه یا قورد کورسه اول کیسنه
بنمز لیله صدقاتنه قن‌عیله اورنسه دخی کورسه که بلان
یا قورد انکا یتمز لیله صدادیجی اولدوغی حالده معتبر آفاقی

تعبیر ایده تارة بلاننك وقوردك صراحتیله انسی تاویل ایدر
نفس امارنك یا شیطاننك تحریکیله اول کیسنه‌نك اوزرینه
بنمز قصدیله تعبیر لمطابق اولدی زیرا تعبیرنك تاریلی ملائك
قورد قصدیدر غلیه سانق التیاب انکا ملائك حیات فانیه اعتباریله
آخرکیتی حیات باقیه اعتباریلدر صحتیان وقتی که کورلسه
آفاقینه انفسیده دینیله تاویل اولنور اکر سوء کورلسه آفاقیه
انفسیه غلیله تاویل اولنور دخی بلمك کرك فقیر کبی تعم تاویل
انفسی کتابلرینك جمعنده دخی زمانمز مشایخندن اشتدکم
که سالکك رؤیاسی که متعلقدر انه آفاقی اولمز زیرا مطلح
نظر حالنی اصلاح ایتمك دردر لکن شول نسنه که مقین قاتندن
احیانا آفاقی اولمقدر یا تارة تنزلاتله تنزللری اعتباریله دخی
حوادث نساینك علیه سلکا کاه کشف اعتباریله دریغا
کوکل کندی کوسی وقتی که متصل اوله اله مرتبه اولورشول
نسنه‌یه که الله تعالی تقدیر وحکم ایتدی انلك حقنده یا غیره
حقنده کاستدن وسایر مخلوقاتدن تجربه ووجدان بن دیلکه

شهادت ایدر الله تعالی الهام ایدیجی در صواب مرجع ومآب اشعور
اولن الیجی باب — مشتمل در بسکیم بر فصله
اونکی فصل کوك کورمکده ودخی انکا متعلق اولان
نسنه‌لری کورمك بیاننده در کوك کورمك حکمتدر یا رزق
وایح‌در یا انسانکه خلقته نامعدود نابیجون بر کیسنه
کورسه که کوکا آغز دخی یره نظر ایدر اول کیسنه رفعت حاصل
اولوردی نسنه‌یه تلتف ایدر اکر بر کیسنه کورسه که دنیا
کوکنده طرفیب امروهق اوزر وزارتمز اهلیسه وزیر اولور وزارته
لایق دکلیسه وزارت عملنه مناسب بر عمله داخل اولور زیرا دنیا
کوکك آی منزلیدر آی وزیر تاویلنده در اکر بر کیسنه کندوی
ایکنجی کوکده کورسه بزبك اولور وفراست ایکی اولور صاحب ادب
اولور کاتب اولور زیرا منزل عطاردر اکر بر کیسنه کندوی
اوچنجی کوکده کورسه انکا نعمت حاصل اولور کوزل جاریه‌لر وزکلر
وخلعتلر وزرحلر حاصل اولور زیرا زهره منزلیدر اکر بر کیسنه
کندوی دردنجی کوکده کورسه انکا ملك وسلطنت حاصل اولور

تعبیر اولنور قوله تعالى ولیبدلنهم من بعد خوفهم امنا وامن
خوفله تعبیر اولنور بکابوق اهلق فرحیله تاویل اولنور لکن
زیاده بر عونتیله اغلان کورسه اول وقت مصیبتله تعبیر اولنور
متجلک حزنیله تعبیر اولنور الا مکنکه تبسم اوله اول وقت حزن
اولمز وآنیالرکه احدی امرین برینه بریله علی سبیل التعاکس
الور مثلا طاعون حربیله وحرب طاعونله تعبیر اولنور یاخود
بنا مزد عجله ایتمک پشیمانلقیله وپشیمانلق عجلیله تعبیر اولنور
وحجامت مکتوب یازمقیله ومکتوب یازمق حجامتیله تعبیر
اولنور ومنزلدن تحویل ایتمک سفریله وسفر منزلدن تحویل ایلمکله
تعبیر اولنور زمان رؤیا شاهد شوند تعبیر اولنیه فحقیق الور
کو تاویلک حکم زیادیله ونقصانله متغیر الور مثلا حجذ یعنی اوزون
کرین [illegible] تعبیر اولنور اما تعلک بخشیله اولسه خصب
وحبلکده [illegible] تعبیر اولنور اما باغ باغدن ایسه
یعنی اوللینه اقسه عنبیله تعبیر اولنور زعفران بلوحتیله
تعبیر اولنور اگر بمعنی [illegible] طامره الورسه من [illegible]

یا عصفور وشوال حسته کوه زیاده کوردی که اوزون [illegible]
سوءیله تعبیر اولنور اگر تبدل سه اول خستلیکدن خلاص اولور
قدره عورتیله تعبیر اولنور اگر الوان مختلفیله کورنورسه
یعنی قره وآق اوله اول وقت کیجه وکندزله تعبیر اولنور سمک
یعنی بالق اگر عدد معلوم سه عورتیله تعبیر اولنور اگر
چوق کورورسه غنیمتله تعبیر اولنور وبعضی اولورکه تاویل تعبیر
الورکیمدن کیشینک حال مختلف اولمغیله مثلا غل رؤیاده مکروه در
زیرا آنک موضعی آدمینک بوینیدر واغلال صفت اهل جهنم در
قال الله تعالى اذ الاغلال فی اعناقهم الا اغلال مریض یا
محبوس یا عصفور کیشی کورسه اللوحی بونی اتلردن چکیلمکله
تعبیر اولنور روی ان النبی علیه السلام اخا بین ابی بکر
وسلمان یعنی حضرت رسالتدن علیه السلام رؤیا اولنورکه
ابی بکر وسلمان آراسنده مواخات ایتدی بن سلمان ابی بکردن
رؤیا کوردی حتی ابی بکره ن سلمان حضرت اعراض ایلدی ابو
بکر حضرت رضی الله عنه اکا ایتدی یا اخی عندکه اعراض ادرسن

دیدی سلمان ایتدی کوردم که الکی آرکنی یا ابو بکر بوینوکه بغلنمش ابو بکر
حضرت رضی الله عنه الله اکبر تا قیامته دکن بیوم الوم شرسلردن
بوی الموعده دی واغلالی کورمک رقتا اولورکه غله دلالت قلید
قال الله تعالى ولا تجعل یدک مغلولة الى عنقک وقال الله تعالى ید الله
مغلولة وبعضی اولورکه کمین دلالت ایدر قال الله تعالى غلت
ایدیهم ولعنوا وبعضی اولورکه بر کیشی بر فعله [illegible] المنه
اول فعلدن منع اولنمغه دلالت ایدر بر کیشی ابن سیرینه سؤال ایدی
ایتدی بن رؤیاده کوردم که آذان اوقوردم ابن سیرین حج ایدرسن
دیدی بر غیر کیشی دخی بو رؤیای ابن سیرینه سؤال ایدی اول
کیشیه ابن سیرین اوغرلقدن طوتلوب الک کسیلور دیدی ابن
سیرینه ایتدیلر رؤیا بر ایکی تاویلک اصل ندر دیدی [illegible]
کیشینک سیماسی کوردم الله تعالی [illegible] واذن فی الناس
بالحج آیتیله استدلال ایتدیم [illegible] تاویل ایتدم [illegible]
[illegible] کوردم الله تعالی [illegible] ثم اذن مؤذن ایتها
العیر انکم لسارقون آیتیله استدلال ایدوب [illegible] تاویل

ایتدم دیدی ندخی معلوم اولسون که بعضی کیشی رؤیا کورر اول
رؤیانک تعبیر اوغلنه واقرباسنه وعورتنه واقع اولور نته
کیم حضرت رسول علیه الصلاة والسلام کوردی که ابو جهل ایمان
کتورمش بیعت ایتدی اول رؤیا ابو جهلک اوغلی عکرمه‌یه واقع
اولدی مسلمان اولدی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اول
رؤیا بوینه دیدی وحضرت رسول علیه الصلاة والسلام اسید بن
عاصی کوردی که مکه‌یه قاضی ووالی اولمش اول رؤیا عتاب ابن اسیده
اکا واقع اولدی پس حضرت رسول علیه السلام آنی مکه‌یه
حاکم ایلدی اون بشنجی باب تعبیر ایکی نوع اوزرینه
اولدیغی بیاننده [illegible] آفاقی ودیگری انفسی اولدیغی بیاننده در بلکه
علم [illegible] اشیادن بر شی دکلدر الا اول مرتبه‌دن
مرتبه‌سنده اولان مرتبه عبارتدر جمیعسندن [illegible]
اوزنلو [illegible] تعبیر
الی کتابنه مطالعه ایتسون ملکت انسانیت کامل محقق
شیخ محی الدین عربی مغربی قدس الله سره تاویل وفتح المثا

فخ

غزالی رحمه الله ایتدی علم تعبیر ادراکاتی مشکل علملردندر قال ما واقع
اولسه که انده جواب ویرن کیشی اصابت ایلیه ممکن که اول تعبیر
ایله ثابت و ظاهر اوله بودی بیز ایدرز بو مقامن تحقیقی اولدر
بیزلر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الرؤیا تقع
علی ما اولت یعنی دنیا تأویل اولندیغی کبی واقع اولوردر
حضرت رسول علیه من الصلوات افضلها ومن التحیات اکملها
بیوردی الرؤیا تقع علی ما عبرت یعنی دنیا تعبیر اولندیغی اوزره
واقع اولوردر بو ایکی حدیث دلالت ایلر که دنیا تعبیر ایلینی کیشی
خطا ایتمسه بو تعیین اولوردر که حضرت رسول علیه الصلاة
والسلام رؤیای جاملهیه یا اول کیشینک عدوسنه قصه اولنمدن
فی ایللری عالمه کیشیه یا ناصح کیشیه نصیحتنه ولبینه
یا صاحب رای کیشیه خیر ومنکر اما ابلهیه [illegible] که قصه
بیلمه ایلم [illegible] رؤیا [illegible] کتسه قل [illegible] واقع اولور
کو [illegible] [illegible] اعلم بالصواب
اولکی [illegible] تعبیر [illegible] در

بیلمک کبی مثلا حد وقت الور که کتاب نتایجله الور مثلا
حبل کورسه عهدیله تعبیر اولنور لقوله تعالی واعتصموا بحبل
الله خشب منافقله تعبیر اولنور لقوله تعالی کانهم خشب مسندة
حجاره قساوتیله تعبیر اولنور لقوله تعالی فهی کالحجارة او اشد
قسوة مرض نفاقله تعبیر اولنور لقوله تعالی فی قلوبهم مرض
بیض عورتیله تعبیر اولنور لقوله تعالی کانهن بیض مکنون
لباس دخی انجیلردن عورتیله تعبیر اولنور لقوله تعالی هن
لباس لکم واکل اللحم یعنی ات یمک غیبتیله تعبیر اولنور
لقوله تعالی ایحب احدکم ان یاکل لحم اخیه میتا وبعضی الور
که حدیث رسول علیه الصلاة والسلام مثل الغراب یعنی قرغه
رجل فاسقیله تعبیر اولنور آنوکیچون کیم علیه السلام اکا
فاسق تسمیه [illegible] یعنی [illegible] عورتیله تعبیر اولنور آنوکیچون
کیم حضرت رسول علیه افضل الصلوات انلره فاسقه تسمیه
ایلدی [illegible] یعنی ایکی عورتیله تعبیر اولنور آنوکیچون کیم
حضرت رسول علیه الصلاة والسلام عورت الکری ایکودن

خلق اولندی قواریر یعنی شیشه عورتیله تعبیر اولنور زیرا رسول
علیه الصلاة والسلام ایدی رویدک سوق بالقواریر و آنی الور که
ما اخذ امثال سایره الور مثل الصائغ تیمچی کبی بر کیشی دنیاسنده
تیمچی کورسه کاذب کیشیله تعبیر اولنور زیرا تمثیل عرب یعنی
قولدر که اکذب الناس الصواغون حفور [illegible] مکریله
تعبیر اولنور عربک اشبو قولی کبی که من حفر حفرة لاخیه
وقع فیها بر کیشی بر کیمسنه جقور قازسه ایچینه کندی دوشر
اودون دخی نمامیله تعبیر اولنور یعنی قوجلغیله کیم کلام
قبیحدر حمالة الحطب قولی نمامیله واذا دن تعلق کوردکی
تعبیرا تیلر متکاپیع [illegible] کیم عرب قوم ایدرلر فلان اطول
یدا من فلان دیرلر ودخی دعی جاری [illegible] تعبیر اتیرلر
کیم عرب قوم ایدرلر فلان بناحیة عشل بیوال [illegible]
تعبیرا [illegible] کیم عرب [illegible] غلالت یدی عنقک
وبعضی الور که [illegible] تمام الور مثلا بر کیشی رؤیاسنده
رشید آدلو آدم کورسه رشیدله تعبیر اولنور سالم آدلو کورسه

سلامتیله تعبیر اولنور نته کیم بو قروده ذکرا ولندی بلخود اسمک
معنیله تعبیر اولنور نته کیم بر کیشی سفرجل کورسه سفریله
تعبیر اولنور اکا اول کیشینک دنیاسنده مرضنه دلالت ایدر
نته یعنی زیرا سفرجلک اول سفر دیر سوسن کورسه سوءیله
تعبیر اولنور زیرا سوسنک اول سو دیر وبعضی الور که معناسیله
تعبیر اولنور مثلا ترنج کورسه نفاقله تعبیر اولنور زیرا ترنجک
طاهری کوزللیکی الکتی ظاهری باطنینه مخالف واکر زیاده
ماله دلالت ایدر نته وارسه ترنج ماله دلالت ایدر وکل بر جنس قلب
بتایله تعبیر اولنور آس یعنی مرسین بقایله تعبیر اولنور که
بر عورت امواز شهرنده بر معتبره سؤال ایتدی لیتدی که بن
رؤیاده کوردم کو زوجم بنی زجیله زجر وبکا [illegible] کلن قومه
عورتی مشیله زجر معتبر اول عورته ایتدی سنی زوجک بوشر
لشتبه الیغور ودیم ایله واقع ایلدی کما قال الشاعر
لیس للزجر عهد انما العهد للآس وبعضی الور که [illegible]
تعبیر اولنور یعنی [illegible] شی الور مثلا [illegible] امثله

اولن صورتلر ایسه تخلیطه و اشتباه اعلامه یتشوردرکه
اوندنسه صادق اولسون کرکسه کاذب اولسون اتکلمهم قتیق
وجهبودرکه مرآت قلب کاذب اتکلمشدر باش طوتشدر اشیای
تمام حقیقتیله کورمز بر نامرآتنه تابع در مثلا مرآت الاجه اولسه
یاخود صافی اولمسه یاخود قصه یا کوجک یا بیوک یا عریض
اولسه صورت انی بعینه ایله کوستر بیه انجیلین مرآت قلب دخی
منحرف اولسه یا مضنی اولسه مقابل اولان اشیا تمام حقیقتیله کورنمز
اما مرآت قلب مجلی و انحرافدن سالم اولسه مقابل اولان اشیا تمام
حقیقتیله کورینور والله اعلم بالصواب حضرت یوسف ایدر صاحب
رؤیا کاذب اولسه و آخر کیشینک کذبی مکروه دوتسه اول
کیشینک رؤیاسی صادق دور اما کندوسی کاذب اولسه و آخرولر
کذبی مکروه کورمسه رؤیاسی کاذب دور بن فلان ایدرم که
کذبدن تائب ایجی مسئله چلبیجه غیرتی یوکلدر و تاکی مسئله
کذب عادتی هذا اقتضای حاله و وقته کوره کذبه مرتکب اولور
بلکه بزکیشی صادق اولسه اما غیری کیشینک کذبنی مکروه

کورمسه اول کیشینک رؤیاسی و قلمرینا آخرولر کذبی مکروه
کورمک کندونک باطنی بروسلوغنه دلالت ایدر اما اول کیشی
صادقدی کذب بیاندن یا بو غیری نسندن کلدی دیدوکلری
عمت کلامدر فاسیدر اولان اوجنجی باب

معتبرلرنک مراتبی بیان ایدر بن معبرلر اوج مرتبه اوزرندر
مرتبه اول شونلردر که حق سبحانه وتعالی انلری مطلع الی جن
مخلوقاتینه اوینجق قدرتنه و قضاسنه یا واسطه سز انلرک
قلبنه الهام اولور یا لوح محفوظدن اشارتیله علم حاصل اولور یا
خود ملک واسطه سیله متمثل اولور خیالنده یا تصریحله یا ترمیزیله
بنه کیمی بو قاعده ذکرنا کلدی و اندن صکره الله تعالی الهام ایدر
که فلان شخصک خیالنده اشیالرک صور متمثل اولوق لائقیسه
آنلرک کبی کستیه الهام اولور بن اول طائفه وقتا اولور که بر
کیشینک رؤیاسی قصه ایتمدین خبر ویرر و بعضلیه تعبیر اولور
نته کیم دانیال پیغمبر علیه السلام بخت نصرک رؤیاسی
خبر ویردی و تعبیر ایلدی مع هذا بخت نصر کوردوکی رؤیاسی

اونتمشیدی و بعض معبرلردن صوردی کیسنه خبر ویرمدی دانیال
خبر ویردی هم تعبیر ایتدی بعینه ایله واقع اولدی و انجیلین عمر
حضرت رضی الله عنه و ابن سیرین رحمة الله وغیر کاملان رؤیا قصه
ایدنلر سیزلک رؤیا کوردکلدر بو رؤیا بل فلان کیشینک رؤیاسیدر
دیولر دخی خیشتا بیراه تعبیر ایدرلر ایکنجی مرتبه شونلردر
که الهام الهی و وحی ربانیله تعبیر ایدرلر شول طریق ایله که
قنغی صورت قنغی معنایه و قنغی شی قنغی معنیه دلالت ایدر او اجمله
تعبیر ایدرلر بونلر انلرک تعیینی قطعا خطا واقع اولمز آنلر کیمی
کیم کمال الدین قاشانی ایدر الهامک شرطی اولدرکه ایکی الله
قاتندن اوله مطابق اولور دیو اما ثالث شونلردر که عقل
سلیم و نظر قیم و فکر مستقیمله تعبیر ایدرلر شول صورتی
کو صرالکه یا ترجیحله واقعا معتدل اولان صورتی اولدی دیو
و اندن صکره اول صورتکه خیالده کوربلدی آنلرک بر نیجه
نسنه لرکه مثالی اولور مثلا صورت قمر ملک عادل مثالیدر اولور
یا عالم کبیر یا خود غلام حسن یا حبیب یا قلب مثالیدر اولور

و بعضی اولورکه بر شیئک بر قاچ صور و امثله کتوربی اولور
مثلا قلب مصور اولور قمریله و مرآتله و جامیله و حوض
کبیله و دخی بوکا بکزر نسنه لریله بن معبره لازم درکه
تامل ایلیه اول کورولن نسنه که اندن مراد نه در و تاویل نه در
و دخی لازم درکه رؤیا کورن کیشینک حالنی رعایت ایلیه یعنی
مزاجنه و معتقدنه اندن صکره قنغی فصلده قنغی آیده در
و نه کونده و نه ساعتده در و اندن صکره خلقتک عادتلرینه
و اول شهرک قاعده لریله و اخلاق و اصطلاحات که معتبرلره
لازم در و ذکر اولنمقده بو قاعده انلری رعایت ایلیه و آندن
صکره رؤیانک جمله اولدیسه رعایت ایلیه و اندن صکره
مناسبتیله تعبیر ایلیه و کیاستیله تاویل ایلیه و دخی کشف
نظریله بنا تکمیل صادق و مکروه و واضحیله تاویل ایلیه بالکل که بو
مرتبه لایعد دکلدر که اصل سلوکک اوله ملکه لازم اولن
اهل ریاضت اولمقدر اما مرتبه رابع آنلر سلوکده خطا دوز
بونلر اول طائفه خطادن امین اولمزلر آنلر که اولمزلر کیم اما

1 انبیادر دینه وبنده الحق بیوتلر بینه معاشر انبیا عندنه مال میراث
ویرمز منقول اولان علم میراثدر و منقولدر دیمشلر علماء امتدن مثبت نبیه
علمه یوقدنک میراث بیانه الکلام حتی یتجزأ له نهیه تشتد سه
علمایه دخی استعدادلری مرتبه سنجه بشوزور دخی حضرت رسالت
علیه الصلوة والسلام الهدی الصالح والاقتصاد جزء من
خمسة وعشرین جزءا من النبوة یعنی هدی صالح واقتصاد یعنی
میانه حال اولمق نبوتک یکرمی بش جزئندن دیمشدر بو ایکی حدیث
مشعرلردرکه عدد اجزاء نبوتدن مراد بونلرده وضع اولنان شکل
دکلدر و قال علیه الصلوة والسلام اذا اقترب الزمان لم یکد
تکذب رؤیا المؤمن و دخی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
بیوردیلر اقتراب زماندن مراد اولسه یعنی آخر زمانده ولیالی آخر
ومقصد یعنی دور که مؤمنلرک رؤیالری کاذب اولمغه یقین اولمیه
حدیثک ستفاعلیدر یعنی محتمل که مرادلری اقتراب زمانی
اعتدال زمانی ربیع دیمکدر زیرا انده اعتدال هوا واستقامت
احوال مزاج انسان اغلبدر یعنی محتمل ایله اعتدال لیل

ونهار دیمک اولور زیرا اول تقدیرجه مجمل حدیثدن خریف
وقتی دخی وقت ربیع کبی داخل اولور وبعضیلر ایدرکه اقتراب
زماندن اولدرکه یلی برآی کبی اوله وبرآی بر هفته کبی اوله وبر
هفته برکون کبی اوله وبرکون برساعت کبی اوله دیدکلری اول
وقت مهدینک خروجیدرکه اول وقتده مهدی زماننه عدل
بسط ایدوب جهان عدله ممتلی اولور بو زمان فرح لذتندن اثر
تیز کچر اول ومن تیه کیم دیمشلردر سنة الوصل سنة وسنة الهجر
سنة یعنی وصالک بر ییلی بر ساعتدر وفراقک بر ساعتی بر
ییلدر وبعضیلر اقتراب زمان قرب زمان تمام دیدیلر یعنی دیمک اولور
منزلی بونی ایتدیلر بو قول محبته مشابهدر بزینا بو شقنک قریبدر و جمله
حکم اثل حدتدن اولورکه کیم صبح صادق لیالک آخرندن تشلیق
اول وقتده بعودی بی ارتخه زیاده اولورتا کون طلوع غنخه وقم اولور
وقتده اشیا شول کون طلوعندن غنیدن صکره نجه کوردوسه اولر
وقتده دخی ایله کونغنیلکو بو حکم ارتخ طوطمده دخی بو
لیالی صحو یعنی انکا دخی صبح صادقدن ارتخ طوطلور کوتقده

اول وقت قریب اولدیغیچون زمان وقت ساعتده دخی بو تجلیلر
یعنی عالم زیاده اولا اشیاکه مخفیدر بو جمله ظهوره کلیبی علوم
اولور و دخی اسرار منکشف اولور وخوارق عادت نسلنهامز اولور
جاری عندیته کیم بوکلامه حدیث نبویدن اشارت واقع اولدی
یقول له علیه الصلوة والسلام لا تقوم الساعة حتی تکلم
عذبة سوطه وحتی تخبره فخذه بما صنع اهله بعده والاشارة
فی الحدیث الآخر یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وآله وسلم
بیوردیلر قیامت قوپمز حتی قمچینک اوجی یانی سوزلیبجه دیدی
دخی بو حدیثده اشارت واقع اولمشدر که آخر زمانده جمادات
نباتات حیوانات سویلیسه کرکدر کما قال علیه السلام لا تقوم
الساعة حتی یقاتل المسلمون الیهود فیقتلهم المسلمون حتی
یختبئ الیهود من وراء الحجر والشجر فیقول الحجر والشجر یا مسلم
یا عبد الله هذا یهودی خلفی یعنی قیامت قوپمز حتی مسلمانلر
یهودیلری ملاک ایده تجه دیدی بس مسلمانلر یهودیلری قتل
حتی یهودیلر طاشلرک آرقه‌لرینه کزلنه طاشلر آیتدر

مسلمانلره خبر ویرلر که اشبو یهودی بلوبنوم اردومده کزلنمشدر
دیه کلک خبرلک دیه ایله اولسه عجب دکلدرکه بو زمانده
مؤمنلرک رؤیالری صادق اوله زیرا حق سبحانه وتعالی مؤمنلرین تکذیب
ایتمکی استدلرون بعضی کشف ایلیه وقال علیه الصلوة والسلام
اصدقکم رؤیا اصدقکم حدیثا یعنی حضرت رسول علیه السلام
بیوردیلرکه سوزلری زیاده صادق اولنلردرکه سوزنده یالان اولمیه
دینر بس بو قدر سؤال ایدرلر که صادق کلامیله صادق رؤیا
اراسنده نه مناسبت واردر لسه امام غزالی رحمه الله جواب
ویردیلرکه بو دسیسی انساننک کذب جوق اولسه اول کشینک یلانی
سویلمک عادت اولور بر کشیده خبر ویرملو اولجق بن شیله اتهم
دیمه یا فلان بکا شیله دیسه کرک دیمه یلان سویلنکذب ایدر
یعنی بو کذب قوة متخیله ده قالور دخی منامده آنی کورر بونی
قوة متخیله‌نک شانی اولدرکه جیزه متکلفه بر نسخه اخذ
ایله دخی منامده آنی یاخود جنسی حکایات ایدر تا ایدر
بو وجهه کذبه مخصوص دکلدر بلکه بونی مفید درکه حالتدن

صالحه نبوتدن نه کیفیتیله جزء در بیان اولنمدی و دخی بر کیمسه
رؤیای صالحه کوردوکنده نبوتدن انک بر جزء اولدیغنه حکم
عنیم ایجاب ایدکان اولنمیوب قالدی اما واقع حال بودر که ظاهرا
مسلم صالحه نبوتدن بر جزء وار در بعض علما ایدیلر بر جزء
وار در دیمکلک معناسی علم نبوتک اجزاسندن بر جزء وار در
دیمکدر زیرا علم نبوت باقیدر نبوت باقی دکلدر بز ایدریز بو
کلام مجازه ارتکاب ایتمکدر و فرق الی جزءدن منام صالحه بر
جزء دکلدر دیمکدر و بعض علما ایدیلر رؤیای صالحه نبوتدن
بر جزء کبی در یالکز فضایل نبوتدن بر جزء در دیمک اولور بعده
الآن باقی قلمش بر جزء دکلدر زیرا نبوت متجزی دکلدر و بر ختم
پیغمبر محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم دن صکره نبوت
منقطع در لکن بز ایدرز بونده بو کلام مجازی ارتکابدر و لاجل
نبوتک عددی حکمتنک بیان عدمیه ارتکابدر و بعض علما
ایدرلر که رؤیای صالحه نبوتدن جزء اولمغی انبیا حقنده در
انبیادن غیریلر حقنده دکلدر زیرا انبیا ایله اولیا ...

جمیع رؤیای صالحه کورن کیمسه لر انبیا اولمق لازم کلور مع هذا
پیغمبردن صکره نبوت یوقدر دیرلر بنا ایدرز حدیث رسولدن
بوده بیلن سوزدر دلالت یوقدر دیمز اندن صکره بر شیئک
جزئی آخر شیئده بولنمغیله اول شیء کندی اولمق لازم دکل
نته کیم بر نوعک جنسی بر نوع آخرده بولنسه اول نوع آخر
اولکی نوع اولمق لازم دکل بو دخی انجیلدن نبوتک جزئی بولنقدن
نبوت اولمق لازم دکلدر و دخی یوقاروده کی اجزاء نبوتک تعداد
اولنمغک حکمت بونده دخی بیان اولنمدی دیرز و بعض علما
تعبیر دیمشلر کبی و غیر ایدرلر اکثری انبیا علیهم السلام
ملکلری بیوک فرشته لری مشاهده ایدرلردی الا معصوم و
معدود مشاهده ایدرلردی انلر و دخی دخی نومده الوردی لوکورن
پیغمبر صلی الله علیه و سلم اولک کبی مرتبه نبوتدن درجه سی
ترتیبه ایلدی و حضرت رسول علیه السلام فرشته کورمزدن
اول یکرمی ییل رؤیای صالحه کوردی صکره ملکی کوردی اما
پیغمبر حضرت علیه الصلوة و السلام رؤیاسنده کوردیکی نبوتدن

ادی

بنا ایدرز بو کلامده رؤیای صالحه نبوتدن جزء اولمق بیان
یوقدر و اجزاء نبوتک تعداد حکمتنک دخی بیان یوقدر بلکه
بو نقلک آخر کلام رؤیا نبوتدن جزء دکلدر دیمکدر بتون بعض
علما ایدر بعضهم پیغمبر علیه الصلوة و السلام نبوتدن اول
التی آی رؤیای صالحه کوردی د نبوت یکرمی اوچ ییل اولدی
دنیایه کلدکدن صکره حکم ایتمک جمیع دخی ذاتنده نسبت
فرق الی جزءدن بر جزء اولدی دیمش و ذکر اولندی ایلکم
حضرت رسول علیه الصلوة و السلام دخی کامل یکرمی اوچ ییل
معصوم دکلدر زیرا دخی ختمنه وارد اولان روایات معتمده
اختلافدن زمان رؤیا التی آی اولدی دیمک قبیل کندی
تفسیرندن تعبیر ایتشدر مع نقل ... الحقیقة ایدرز
که حقیقتدن مجاز ... معنی یوقدر زیرا حقیقتدن مجازا
عدول ایتمک اولدر حقیقتده قرینه مانعه بولنمغیله ...
بنا منع مانع یوق علما مانع قصور ... دکلدر
آن که ... علما نبوت متجزی دکلدر دیمکلری بو کلامده ...

دلیل یوق بلکه نبوتدن جزء اولمغه دلیل وار زیرا نبوت الله
تعالیدن تلقی ایتمک یا واسطه سز در یا ملک واسطه سیله در
یا دخی واسطه یلخود الهامیله در رؤیا دخی الهامدن دور
کلمک علامتک رسولدن صکره نبوت یوقدر دینلری حقیقت
مراد اولنمقدن منع ایتمکلکی مفید دکلدر زیرا امتنک بعضی
کماله ایشلدوکلری نده اولری اجزاء نبوتدن نسنه باقی قلمق لازم
کلمز تا که حضرت رسولک نبوت متحقق اولسون بلکه تحقیق
بودر که اولک امتنده اولیاء اولک نائب مناب کبی اولورلر
و انلر و غیب استعمال ایدرلر قدرتنجه و بیلور دخی خلق مرتبه لری
دکل حق یولنه دعوت ایدرلر کما قال سبحانه و تعالی قل هذه
سبیلی ادعوا الی الله علی بصیرة انا و من اتبعنی و قال الله تعالی
و لتکن منکم امة یدعون الی الخیر و یأمرون بالمعروف الایه و هو
الی یوم الدین و قال علیه الصلوة و السلام العلماء ورثة الانبیاء
و قال علیه السلام نحن معاشر الانبیاء لا نورث مالا و انما نورث
علما یعنی حضرت رسول صلی الله علیه و سلم بیوردیکه علما ورثه

منامنده اوغلی اسمعیلی بوغزلدی کما قال الله سبحانه وتعالی
انی اری فی المنام انی اذبحک اما رؤیانک تاویلی بر قاچ کوندن
صکره واقع اولدی ویوسف پیغمبر علیه السلام رؤیاسی که
کلام قدیمده ذکر اولنمشدر قال الله سبحانه وتعالی اذ قال یوسف
لابیه انی رایت احد عشر کوکبا والشمس والقمر رایتهم لی
ساجدین یعنی یوسف پیغمبر علیه السلام آتاسنه ایتدی بن دوشمده
کوردم که اون بر یلدز وکنش وقمر بکا سجده ایدرلر اوت بو رؤیانک
تاویلنده بعضیلر ایدر سکسن ییلده واقع اولدی دیر بعضیلر قرق
ییلده مقصود بو کلامدن شونی بیان ایتمکدر که کامل اولان کیمسه‌لر
رؤیالرینک وقوعی گاه اولورکه صریحاً اولور وگاه اولورکه تاویلیله
اولور وگاه اولورکه سریع اولور یعنی تیز واقع اولور وگاه اولورکه گیج اولور
طائفه نادرلرین ومتوسطلرینک رؤیالری ایکی وجهله اولنمشدر یعنی
تیز اولور وبعضی گیج اولور فاما معتبر اولان تعبیر دیمکدر
حکما فاما علم نادی وغیری وامام غزالی رحمهم الله ایدرلر که رؤیای
کریمه‌نک حقیقتی تعبیر عن قریب واقع اولور ... رؤیای حسنه

بر نیجه زماندن صکره واقع اولور دیرلر نیچون آنلر کیم حق تعالی
حضرتنک محبت مقتضاسنجه بر کره دوش کورن کیمسه بر نیجه مدت
غم وغصه چکسون دیو تیز چابک واقع اولور اما بشارت اولان رؤیا
بر نیجه ایام مدتدن صکره واقع اولور تا کورن کیمسه بر نیجه کون فرح
اولسون ایچون دیدیلر یعنی ایتدیلر بو سوز معتبردر دکلدر یعنی کلیاتیله
دکلدر نیته کیم فرعون رؤیا کوردی اول زمانک معبرلرینه رؤیاسنی
خبر ویردی انلر دخی شویله تعبیر ایتدیلر که بنی اسرائیلدن بر اوغلان طوغه سنک
یقین زماننده ملکک یریندن آنک سببیله ملکک الکدن کیدر
دیدیلر بو تعبیر بر نیجه ییلدن صکره واقع اولدی وفرعون لعین دخی
رؤیا کوردی اول زمانک معبرلرینه قصه ایتدی انلر دخی شویله
تعبیر ... ایتدیلر که بر کیمسه‌نک اوغلی طوغه آنک
سببیله ملکک الکدن کیده دیدیلر بو تعبیر قرق ییلدن صکره
واقع اولدی ... آلدی ملکک بریسنک ایدوکلری حیله بر ایکی امری
دفع ایلدی اکر بر کیمسه سؤال ایدوب ایدرسه که رسول الله
... رؤیای ... درسه

دیـ

بر ایدرلر که وقوع وتجربه ووجدان مطلقا بو ذکر اولنان مثابه‌ده
کذبنده ... اما اولی بودر که اکثر بر رؤیا تیز واقع
اولور ایو رؤیا گیج واقع اولور اولدر بر لطف دخی کلامدی اکثر
وغالبه بناءدر اون ایکنجی باب رسول رؤیا الحسنه‌ده در
که حضرت رسولدن صلی الله علیه وسلم احادیث واردر
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ذهبت النبوة وبقیت
المبشرات قیل وما المبشرات قال علیه السلام الرؤیا الصالحة
یراها المسلم او تری له یعنی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام
بیوردر نبوت کیتدی مبشرات باقی قلور دیدی حضرت رسوله ...
یا رسول الله دیدیلر مبشرات رؤیای صالحه‌در که مؤمنک
کندولر یا خود بر مؤمن آخر ایچون کورور ...
دیدی وقال صلی الله علیه وسلم الرؤیا الحسنة من الرجل
الصالح جزء من ستة واربعین جزءا من النبوة یعنی حضرت
رسول علیه السلام ایتدی رؤیای صالحه که بر صالح کیشی کوره
نبوتک قرق التی جزوندن بر جزودر اکر سؤال اولنورسه

نبوتک قرق التی جزوندن بر جزودر دیمکک معنیسی ندر دیرلرسه
امام غزالی رحمه الله جواب ویرمشدر ایدر که اکثر انبیانک نبوتلری
رؤیا ایله‌در وجمله معلوم اولمشدر بالجمله انبیا معتبرلردن وجمله
خفیه‌لری بیلدیلر منامده دخی وحیدن بر شعبه‌در دیمکدر اما بو کلام
موجب دکلدر که بر رجل صالح رؤیای صالحه کورمک نبوتدن
جزء اوله تا که نبوتدن جزء اولمق منامه مضاف قدر رجل صالحه
دکلدر وبر جوابده احادیث نبوی شرح ایدن عزیزلر جوق سوز
دیدیلر تطویل اولندن قلت جوب ذکر اولنمدی بر ایدرلر که رؤیای صالحه
حد ذاتنده نبوتدن بر جزودر لکن بو مقامده باقی قلدی که رؤیای
صالحه نبوتدن نه کیفیتیله جزودر واندن صکره نبوتک قرق
التی جزوینک بر جزودر دیمک نه در وجمله اولورمی ایکی شنتک
اولکیسی حقیقت نبوتک اعلامنه موقوفدر تا که رؤیای صالحه
آنک تحتینه داخل اولدوغی ظاهر اوله صکره دخی موقوفدر
نبوت قرق التی جزو اولدوغی معلوم اوله تا که بو جوابه ایدرز
رؤیای صالحه حد ذاتنده نبوتدن جزودر لکن بو مقامده نفی ای

ي

تمام خاتمك نقشى كبى اولدر شيخ صدر الدين قونوى روح الله
ايده ديكى انبيانك رؤياسى بيلنده وابراهيم خليلك عليه السلام
رؤياسى تأويلى اولنمادوغنه سبب بولجقن كلام درشونده كه سننك
قلب كه حق جانبنده طوغروا وله ميج اوله قلبنه نسنه منطبع
اولمز خارجدن ايلكه قلبندن خارجه منطبع اولور ايلكه منبع قلب
اولدر اندن صكره انطباع اتدكده اغدر اولنا كبى قلبدن اولور
دوقتى كه ابراهيم خليل عليه السلام بو اولر كبى حاله معتاد اولمش
حق سبحانه وتعالى دلدى كه آنى بر مقامه دخى ايلده كه قلب
حق طرفنه تابع اوله دخى قلبنه الهى نسنه لر منطبع
اولدى دخى صورت اصليله ظاهر اولدى اول سببدن تأويله
احتياج اولمدى بر نوع دخى نوع كاملدر رؤيالرى تعبير
اولنمز بلكه تابع اولحق نسنه اولر كوردوكى دنيويه مخالف
اولمز بن معلوم اولدى كه شول رؤيالر كه تأويله احتياج
اولمز بر طائفه اولدر كه لكدر ويرى طائفه الحكمدر اما شول
رؤيالر كه تأويله احتياج اولمز خواص متوسطين رؤياسى اولدى

شيخ صدر الدين قونوى رحمه الله اوچ مرتبه ارالرنده فرق ايدى
بونلر ايدر آز اولورلر كه كامل اولانلر كشفلرك رؤياسى تأويله محتاج
اولمز نيجه كيم كلام قديمده ذكر اولندى لقد صدق الله رسوله
الرؤيا بالحق الآيه وآدم پيغمبر عليه السلام رؤياسى كه حوا
رؤياسنده آدمك بر ضلعندن خلق اولندى كوردى چونكه ايجود
اويندى باشى يانينده بعينه كوردى طوغرى بو بابده احاديث
چوقدر دخى كن اولدر كه عوامك طائفه سنك رؤياسى تعبيره احتياج
اولمز وآز اولورلر كه طائفه متوسطين رؤياسى تأويله احتياج
اولمايه اولدر شيخ صدر الدين قونوينك بو تقريرلرن سوزلك
بر وجهى اولدر بو سؤال اولنورسه بر ثليه ظن ايدنلره
شبهه كلام ظاهرا بيان ريعى كليا دكلدر اكثريله اولور
دمكدر دخى ظن ايدم كه متوسطين طائفه سنك رؤياسى
تأويله احتياج اولدر قيللرى وقتلرى اعتبار نجه وقتلرى
وقتلرى اعتباريله بنه اكملين عوام الناس رؤياسنك تأويله
احتياج اولور قيللرى وقتلرى اعتباريله اما بو مرتبه

الله سبحانه وتعالى حضرتلرى بنا بحيله اولور كسبيله اولور جمه
اكملين كامل اولانلرك رؤيالرى تأويله محتاج اولدقلرى وقتلرى
اعتباريله در دخى حيله ظن ايدم شبهه سزدر مخالف
بولنمق حكمتنه وجهى بودر كه الله تعالى حضرتلرى بعض قوللرنه
آن اولور كه استعدادات مختلفه وقابليت مكتسبلرنجه كوره
اولور حكمت مقتضاسنجه سببلرنه ارتباط اعتباريله و
آن اولور كه مشيت الهيه اولورمع بر نسنه سببلردن كما قال
سبحانه وتعالى يفعل ما يشاء ويحكم ما يريد بن ايله الحمد
بو حكم منضبط تحتنده داخل اولمز اندن صكره لم وكيف ديو بحث
ايله اولمدى يابحث ايلما ولدى ديمك احتيابه دخى داخل اولمز
ما حصل كلام بودر كه بو وقتده ذكر اولنان تسلسلرك الابر تم
قدر الله سبحانه وتعالينك حكمتى مقتضاسنجه مشيئتيله
حواله اولنه اكر حق تعالى حضرتنه انجلى العبادله مراحل
كوستمقده تيسير حقك دخى احتياج دفع اتمكمونته كيم بو قرق
ذكر اولندى كيم پادشاه فظ رؤياسى سائر خلق رؤياسنه مقدم

بونلر خلقتك مصالح پادشاهه راجعدر آنلر كيمون اولورلرك رؤيا
صريحدر اما انلرك غيرى ناس اولورلر خلافنجه بونلر خلقتك مصالح
انده مسقطدر دكلدر اول سببدن پادشاهلرك رؤياسى خاصه
كندولره عائدر اكر بشارت اكر خوف بودخى وقتا اولور كه
مرتبه اولور وقت اولور كه تعبيرله اولور الله تعالينك حكمت
مقتضاسنجه كلديكى اوسط ناسك حالتندن بر حد اولمز
نفسا لهى حق تعالينك مشيئتيله كورلورسه رؤيالرك وقوع
عينيله يا تعبيرله سريع اولمق يا بطئ اولمق يا اخود شاذ اولمق
يا خوف ايله ديك رؤيا جميعى الله سبحانه وتعالينك ارادت
ومشيئتيله در عنايت وحكمت مقتضاسنجه حكايت
كورمشسن كه بر نعم پيغمبر صلى الله عليه وسلم وقتى كه
حديبيه سيزيلنى رؤياسنده كوردى كه كندوسى واصحاب
مكه الله شرفها الله آمنين اولوب كيردلر اول يا حق اصحابنه
شبيلنى كوردكى رؤياسى خبر ويردى بر نيل جنكدكى ماى
بهيته اصحابله مكه كيردلر ودخى ابراهيم پيغمبر عليه السلام

بن تعبیر ایدیبن دیدی اول بلوت اسلامدر دنا ئل بال و یاغ قرآندر
آن الان آز آز اوقیدی جوق الان قالم او تیدی نا ئل بندن کوکه
اولشن اینه طریق حقدر که بونکله الکدده دنا آنکله حق
تعالی بزی عالی ایدی بزدن صکره بر کیشی دخی یاپشور اعلی
علی مرتبه بلور اندن صکره بر کیشی دخی یاپشور او دخی دوشت
بلور صکره بر کیشی یاپشور ایب انزلور صکره ینه اولشور اول کیشی
ینه رفعت بلور دیدی دخی حضرت رسوله علیه الصلوة والسلام
ایتدی یا رسول الله خبر ویر بکا که بو تعبیرده بن اصابت می
ایتدم یوخسه خطامی ایتدم حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
ایتدی بعضنده صواب و بعضنده خطا ایتدک دیدی ابوبکر
حضرت آنده ایتدم یا رسول الله بکا خبر ویر نه ایدی که بن انده خطا
ایتدم دیمهک حضرت رسوله ابوبکر آنده بیمه دیدی دیو حدیث
صحیحده متفق علیه در اخرجه مسلم فی صحیحه و بوراده آچق
بیلاییز که حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ابابکر حضرتی نه یرده
صواب و نه یرده خطا ایتدیکین بیان ایتمدی بعضی علما ایتدی کمی

تعبیرده صواب بعضی آنده خطا ویلدی دیمه بعضی علما ایدر
حضرت رسول علیه افضل الصلوات بر ایکی تعبیرات ابوبکر
حضرت رضی الله عنه تنهای شیما بلدیکی فوات کلماتی حضرت
رسولدن علیه الصلوة والسلام تنهای خیر الحکمه اولدن طلب
ایتمکن خطا آنده بری یزرا ایکی جمانده حکمی ایکن ابوبکر حضرتی
نزد الحجاب وبزمکه مبادرت ایتمک جانبنده کلدی آنکچون ایلیم
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ابوبکردن اغلبی دیرلر
بنم ایدرز آنوکله کوکله حالاتی بیوننه بل کرده اسکالا
کاملدن استیذان ایتمک ایساطدنی دخی رتبت ایتمکدی اول
تاویل ایتدکی ننکک استادی کوندیدی که نه یرده خطا ایتدی
نه یرده صواب ایتدی دیمک الور فالحمل علی خطاء بی تعبیر
بعض الرؤیا لیس بعید یعنی خطاسی بعضی تعبیرده حمل
ایتمک بعیدده کلامدر نیزه رسعتنه کما اول کچن رؤیاک بعضی
بر طریق آخر تعیین ایلشه مثلا اول کولکه اولان بلوت
جکینیله تعبیر ایلینه اول بال و یاغ مال حلال اوله یشتدی

خلایقک ایکنه کیره اون برنجی باب
بعضی رؤیا تعبیره محتاج اولیه بعضی تعبیره محتاج اولدیغین
بیان ایده بلسن که آدم اوغلنلری اوچ نوع در مرتبهکا بر نوع
نوع نانلدی نوع متدینی در بیدجمله که حضرت قدسیه
جنتمه وانواج عالیهیه دخی یتیشمز آنلر که غیب عالمدن که
علویددنه منتقش اولدی اکر بعضی وقتنه منتقش اولور سه
دخی دوخندن کلوب قلبنه متصل اولمز صافی اولمدیغی و انحراف
اولدیغی اجلدن اکر بعضی اوقاتده متصل اولیجق اولور سه داعی
سریع الزوال اولور و اگر ثابت اولیجق اولور سه رؤیا کورن کشینک
مزاج اعتدال طبیعیدن منحرف اولمش اولور و دماغنک هیئتی
بیمار لغیندن کلور و سیر تلک سبر لغیندن اولور ضمیرندن محو
و باحوذ بر شی تسغلی باقی قلمقدن اولور و باخود بر مطلوبنه
نفس ایله رجا ایتمک باقی قلمقدن اولور ایله اولورسه مرحومی استقامتده
متعفنا اولور دخی اول کشینک رؤیاسنه اعتماد اولنمز بس
تعبیر ایلمکه احتیاج قلمز اما سوینیات عالم علویدن دنه

منتقش اولسه ور دوخندن قلبنه متصل اولسه اندن صکره الله
تعالینک عنایتیله منحرف دخی اولمسه اول وقت تعبیره احتیاج
اولنور و بر نوع دخی متوسطدر بعضی وقتده صفا حاصل
اولور و شواغلدن فارغ اولوب عالم معاینیه و ملاء اعلایه عروج
ایدنیندن صکره عالم مثاله نزول ایدر بس اول وقت روح هر نه
که ادراک ایلسه قلبنه انعکاس شعاعیله منعکس اولورات دن
صکره قلبدن دماغنه منعکس اولوب اندن منطبع اولور و اکر اول
کوردوکی نسنلرده حدیث نفس یاخود رائنک سوء مزاج یا سوء
هیئتی یاخود سوء دماغی یاخود رؤیایی تغییر ایدر نسنه کرکدر
داخل کرک خارج اولیوب بو لیجق اولورسه اول رؤیایه اعتماد
اولنمز اما رؤیا خالی اولسه شول اشتباهاتدن و صحتدن
تغییر ایدر نسنلردن اکثر بودرکه تعبیره اولنمز بلکه صریح
واقع اولور بیرا عکسندن عکس اسلک صورتیله ظاهر اولور نته
کیم بر یونکلک نقش موم مهرینه ضرب اولنسه ناقل مومه بر شی
الجحه دخی ضرب اولنسه اول صکر بعی شمعک نقش اسنواده

مرتبه‌لرنده تعبیر اولنه مثلا بر کیمسه‌نی پادشاه بر دنیا کورسه که
سلطنتیله تعبیر اولنور اول کیشی حاجی اولمغه مرتبه‌سی اولمز یا بر
بشمقجی یا بابوجی دنیا سنک تعبیری سلطانلق اولسه اول کیشی هم
صنعتلرینه غالب اولور یا خود کتخدالری اولور یا قتی دخی بوکا کوره
قیاس اولنه ودخی معتبرلرک آدابندندر که چون تعبیر مشکل
اولسه مراد معلوم اولنسه بلنمز دیمک کرک آنکله اول کیشی معیوب
اولمز نته‌کیم انبیایه بیله امرلر مشکل اولوب معلوم اولنجق مهل
استیوب توقف ایتدیلر وحی کلنجه واندن صکره دنیانک ایکی جهتی
اولسه هم خیر هم شر اولسه معبر خیر طرفنه میل ایلیه ودخی
معبرلرک ادبلرندندر که دنیا کورنلردن غیرلردن سؤال
ایتمک مثلا بر کیشی نماز قلور سؤال ایتمک کرکدر اول نماز فریضه‌دن
یا خود نافله‌دن اکر فریضه ایسه اول کیشی بورجنی اودر یا خود
کندوده بر امانت حسنیله قلر صاحبنه تسلیم ایدر یا خود بر
قضیه‌ده حق شهادت ایدر ودخی بر کیشی کندیدی کورسه سفر ایدر
بن معبر سؤال ایلیه که نره‌لره سفر ایتمکه نیت ایلدی اکر حج

حج سفرینه نیت ایلمش کورسه اول کیشی الله تعالینک رضاسی
بر یوقی یره کتوره یا خود رحمتیله مشقتیله طاتلولق ویره اما
شهادتندن ثواب ورفعت درجه وثنای حسن واقع اوله اکر
قاتیندن شیله ظن اتسه که نافله حج ایتمکه نیت ایتمش اول کیشی
صراط مستقیم اوزرینه اوله وامور اقبال اوزرینه اوله ودیننده
مدتده اول کیشیه خیر قبول آجله شمرتله عزتیله معروف
ومشهور اوله اما بر زحمت ونعمتیله حاصل اوله واکر بر
کوندن شهره سفر ایدر کورسه اول کیشی اولکی ایشندن [illegible]
شروع ایده واکر اولولری زیارت ایتمکه سفره چقر کورسه
ایو مرتبه‌یه وعزته یتشه یا خود بر فریضه ادا ایده ودخی
معلوم اولسون که دنیاده تعبیر اقوی دن نظردن معتبرلر [illegible]
مثلا بر کیشی قرینه کوردی اما ضمیرنده [illegible]
[illegible] یا خود دشمنیله تعبیر ایلمکه اول دشمن اولن کیشی
ظاهرده [illegible] صداقت کبی کوسترر لکن آنک [illegible]
[illegible] یا خود بر دوشمنی [illegible] کوردی [illegible]

بر معبر آنی بر صالح کیشیله تعبیر ایلیه که اول صالح کیشی ایمه
دشمنلک نظریله بقر لکن خیر طوتمز ودخی کمال [illegible]
دوستلق کیشینک دفاتری کیشینک دنیاسی معبر [illegible]
بر طریق اوزرینه دکلدر مثلا مؤمن دنیاده بال یسه آنک تأویلی
اولدرکه اول کیشی قرآنک حلاوتین وذکر الله‌ک لذتین بوله
دکاندن دشمنی بال یسه دین ابلیسیله حلاوت ولذت بوله
واکر فقیر کیشی دنیاده آت صاتون آلور یا اینه بنر کورسه
ظاهرده اینه آت بیر [illegible] اکر غنی کیشی کورسه بر مصیبته اوغرار
یا خود بر مسکینی ستاری ودخی معتبرلرک آدابندندر
خلقک اسرارینی کشف ایتمک [illegible] دنیای سیرینه [illegible] کورنلره
پیغمبریله تعبیر ایلدی نته‌کیم حضرت رسول علیه الصلاة و
السلام بیورر لا تطلبوا عورات المسلمين یعنی مسلمانلرک
اسرارینی کشف ایلیه ودخی معتبرلرک آدابندندر [illegible]
تأنی ایتمک وانتظار خط [illegible] حکم ایتمک دنیانک [illegible]
صوکینی تأمل ایلمک تا که [illegible] معلوم اوله

اندن صکره کورن کیشینک نسبندن احوالندن وجماعتندن
وصنعتندن ومعیشتندن سؤال ایلیه تا حسن کلام سائلک
[illegible] الا [illegible] قرینه [illegible]
[illegible] دخی [illegible] ایلیه انکا کوره تعبیر ایلیه اکر اول
[illegible] سؤال [illegible] دنیای معلوم ایتمک الورسه معبر
اول [illegible] تعبیر ایلیه ودخی معتبرلرک آدابندندر
که [illegible] اکر [illegible] تعبیر ایتسه
[illegible] نته‌کیم ابو هریره‌دن رضی الله عنه روایت اولنور که بر
کیشی حضرت رسوله صلی الله علیه وسلم کلدی ایدر یا رسول الله
[illegible] کوردم که [illegible] بر [illegible] اول [illegible]
[illegible] آدم [illegible]
[illegible]
صکره بر کیشی دخی [illegible] صکره بر کیشی کا جی
[illegible] اندن صکره [illegible] اولدی [illegible]
[illegible] ابو بکر حضرتی رضی الله عنه یا رسول الله [illegible]

28b

دخی جمیع نسنه اکا منتقش اولور مثلا شول جام مینا بر آینه طوتب
آیینه‌لر مقابلنده کلن نسنه الحاصل نیجه منتقش اولورسه بونو
کوکل آیینه‌سی دخی بالکلیه جمیع اشیانک صورتی اکا منتقش اولور
ودخی معلوم اولسون که حقیقتا انبیا علیهم تمام بر صورت مشاهده‌لری
نجه اولورسه بر کلام محصل استماعله مخاطب یا بر مشاهده‌ده
که انلر کشیه خطاب ایلیه ایله اولور نزول ملک و دخی جبرئیل
دخی بو قبیلدندر و یاخود واسطه‌سز الله تعالی طرفندن اولا
بعضی آز اولور که رؤیتله اولور یاخود ورای حجابدن واقع اولور
ابتدا بر حالت قطعله ارلیق اول کشیه کلیم الله دیرلر اگرچه
کیمی سؤال ایدرسه که تجلی امور غیبیه و نزول صورت
مثالیه که مناسبتله حالت یقظده شول متحیر و متعلق
اولان کشیلره در زیرا انلرده جمیع قوالرک تنزل اسود طبیعیه
استعدادلری واردر نته کیم یوقاریده ذکر اولندی چونکه انبیا علیه
یوسف پیغمبر علیه السلام حضرتلری انک ایکی زندانده ایلاکی
کیشیلرک یا آکابک خصوصلرینه ذکر اولنور که وجهی واردر

29a

بر جواب مبیندر که بو سؤال شول کیمسه‌نک استعداد اولان کیمسه‌لر
حقیننده در بعضی اولرکه استعداد کسبی یوغیکن الله تعالی طرفندن
اولدی ونجی باب — معبرلر رؤیای تعبیر ایتمسنک
ادبن بیان ایدر کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا
قصت علیه الرؤیا یقول خیرا تلقاه وشرا توقاه الخیر لنا
والشر لاعدائنا الحمد لله رب العالمین اقصص رؤیاک
یعنی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام قچن بر کیشی کندینک
رؤیاسنی دیرسه خیر اوله سکا شرندن ایراق اوله مخبر به وشر
دشمنلرمزه اوله دیردی والحمد لله رب العالمین دیدکدن صکره
اول کیشیه رؤیاکی سویله دیردی و انلری معبرلر ایدلکلو شیله
کمالیدر که معبر اولان کیشیده خصال حمیده یعنی کوزلجه خصلتلر
اوله شول کیمسه‌یه که بیانی کیموذکیا سیعی یعنی زیرکلک و صلاحت و
تعلق و حلم و هدیه‌ی نسنه‌لرده ساکت اولمق و دخی مالا یعنی
سوزلر سویلیه و ناسک اسرارینی کزلیه و سؤال ایدنلرک
سؤاللرینی استغراق ایله دکله‌یه صوره و تحوز ایلیه و تأویل ایتمکده

29b

ایتمله دیرم استعجال ایتمیه و تعبیری خوش عبارتله ایده
و اضغاث و احلام خلقه بلدوره اکن صکره اویخ وقتنا بجنده
رؤیا تعبیر ایتمیه بر کون طوغه طوغدقدن و کون بته طوتدقدن دخی
دخی زوال وقتنده و یکلر و اولو کیشیلرک رؤیالرینی سایر
عوام خلق کبی تعبیر ایتمیه انلرک مراتبی بیله شول کمسنه که
اصناف ناسک مراتبن بلمیه تعبیره هوس ایتمیه زیرا پادشاهلرک
نظیری یوقدر رؤیالرینک دخی نظیری اولمز بر پادشاهله فقرا
آراسنده نقدر فرق وار ایسه رؤیالرینک دخی فرقی ایلدر دخی معلوم
اولسون که پادشاه و یا حاکم الوقت بر امرده بر نسنه حکم ایلمک
استرسه حق تعالی حکمتیله رؤیالرینده اول امرک عاقبتی
کوسترور انلرک رؤیاسی صحیح رؤیادر اگر کیجه اگر کوندوزده
هر نه حالده اولورسه رؤیالری صادقدر آنک ایچون کیا آدم اعظملرینک
انلدرا عجیبدر یعنی چوبانلر و ناسک اموری انلره تعبیر
منوطدر کوردمز میسن که مصرک سلطانی ولید بن ریان کافر ایدی
رؤیا کوردی یوسف پیغمبر علیه السلام رؤیاسنی تعبیر ایلدی

30a

تعبیر ایلدکی کبی واقع اولدی بوندن صکره معلوم اوله کیم پادشاه
رؤیاسنده حمان یکتالر کورسه اعدالری در و بکلر کورسه اعوان
و انصاریدر هر کیشینک رؤیاسی کندو مرتبه‌سنجه تعبیر اولنور
بر کیشی رؤیاسنده خاص بکتش اکجه بولدی اگر عورت حامله‌سه
اوغلی طوغور و اگر بر کیشیله آراسنده خصومت وارسه اول عدو
اولان کیشیدن ایو سوز ایشیده اگر کوردکی کیشی غنیسه بر جانبدن
کلام ایشیده اگر مفلسیسه الیه مظاهرده اقچه کیرور و اگر صالح
ورع ایسه الله تعالی حضرتنه تسبیح و ذکر ایده و اگر فاسقیسه
که اقچه‌نک نقش ضربی اوقیه اول کیشیه ضرب ایدلر نته کیم
آشاغیده اصلیله ذکر اولنور و اگر عبد مملوک رؤیا کورسه
کندو اول نفیایه اهل اولمسه رؤیا انک افندیسنه تعبیر اولنور و
اگر بر کیشینک عورتی کورسه اول دنیایه اهل اولمسه اریه
تعبیر اولنور زیرا عورت ارک ایکی سندن خلق اولنمشدر
و اگر اوغلی قزی کورسه کندو حاللرینه مناسب اولمسه آتالر
آتالرینه تعبیر اولنور و اهل متابع کورسه کندولره مناسب
اولمسه

دخی جواب المرتضی سؤال تطابقنه ایسه علم الهیه ایکی اولمسنه
خبر سه جواب ویردم واقع المراد بو شرایله سؤال ایدن معانی
واقع الوردیه آمن ایکن کوزلر معلومدر کیمی محتملدر جواب ویرک
مقصودر بیننا ایجادن معنی بو کیفیتک رؤیاسی معرفه لغتدر لابد
شیعه ایلیه اگر خبرا الآسه کیفیتک کیفیته در شرط الآسه معینده
اولور شیمدی اگر ملوکه امام کیمسن هنا ایلدی بو دیکه اولن جواب
ایضا ایلدکه تاویل شرایطه اولنور آکا العلم کو تانیه دخی واقع
الورد اجتنبی بحث ایلم بالذی لا یجتمعان یشال و دیعکی جواب
علم شیعه مبنی عن اما ففی الامر الذی فیه تستفتیان
قلتنا بو و بالذی کورا قصد لامحالة فیه دینک دکلدر بلکه
قلدایکی کیمی سؤال ایلمکک تعبیرنی در حکم دینک عن بحث
بر اداده ایتقند بو نسنه شیعه و بعقبیحن آنی کبوتروم کبی
المحبح تاویل ایتمک و توقع اولر شیدن ایسا ایلد تاتل اهل الموقف
فیه بیلان جوابیکه مثبت ورد دخی بحثینه ایلم بالذی لا یجتمعان
یشال اجتماعا سلاه عن ذلك المتکلم صدقا فیه او کذبا

ایضون بهیده کلده و بک اله و قرار ایکی کیمی اوکل متاحمدن سؤال ایملرسه
تاماذق کولدن یاکاذبت امکدن ایله سبحانه و تعالی حقاکیدی
یوسف نبینا علیه السلام که اول ایکیسنک عاقبتمی اولنه
اگر جونکو و جمله معلوم ظن بولک اذ زنه اولدی که بو نسنه
علی سبیل التعبیر واقع اولدی و ظلدی بینه بر ایلدرد بو بوزده
دخی مبتدعان زیرا ظاهره منکشفا اولن جواب اول ایکینک رؤیاسی بی
تعبیر اولله دیزبن بنم تقریر صحیح جواب بوده که اگر سؤال
ابتحان طریقیله اولرسه شیله دیمک کرکدر که الله سبحانه
و تعالی بر قولنه بو نسنه تقدیر ایلسه بصورتیله مصور قلور
دخی وقت الورکه منامده کوسترور وقت الور که یقظه لحیاتده
کوسترور و بو حالات انبیایه و اولیایه چوق واقع الور و بلدی
غیریه آکه واقع الوربن بیلد کلدر که یوسف پیغمبر علیه السلام
و جمله بیله اللدر منامده و جمله کوردی یا شیله اوله کیم الله
تعالی حقایق الرؤیا بیجه الهام ایلدی بن یقظلرینه آخر عاقبت
او ایلتیجه اشارت ایلمکدن شهادت ایلدی یوسف پیغمبر

یوزده دخی اولدی دیرده دخی یحیی دکلدر که تعبیر رؤیا و تأویل
واقع ایکسی دخی بر مقولهدن یعنی بر بابدندر حکایت
بر درویش ایدی بن شیخم قتندن خلوت چکرکن شیخ حضرت قتنده
ناگاه رؤیامده کوردم که بر بوزمر قرش بیده منبر یعنی آی شول ادن
دردی بحسبی کبی دوش طرفدا اول ساعتا و یاندم کوزلرم اچدم
بعینه آشکاره خلوتمده بینه قرشو بینه بدر منیر طرفده بینه
کوزلرم یومدم بینه طوردی بینه کوزم اچدم بینه بعینه طورر ایدی
صکره بینه ایچمزه وارددم اولکی کبی بدر منیر کوردم قارشومه طوردی
دخی معلومم اولدم و کوردم که او نسبله یقظه آراسنده فلمانی بوزندن
بعد فوق سرکه دخول خروج قولای شیله که کونا آخر بو خبر بر یدی
پیرینه واردم بو رؤیا بن بو حالته مالك اولدم الله سبحانه و
تعالی حضرتنه چوق حمد ایلدم که بکا هدایت ویردی دیرر بوندن
دخی زیاده بیان ایتمی سکزدان ایشیدلکه شرودم اول جنابه قدس سره
متوجه اولن کیشینك اول علمه دا بونی قویلو اولب تجلیه
کمال استعداد اولنمیه حلق اولنسه تورعله اکا تجلی متجنبا الدی

دخی خوابن ظاهر بی ملوثت اولمقدن ظاهر الور بالکل الور ظاهرا
اودا کلمادن مطلقا بر نه محتاج اولمز و دخی خیال پاك الور خیالات
فاسدهدن و دخی ذهن صافی الور افکار ردیهدن و دخی استحضارات
غیر منضبطهدن و دخی عقل نتایج افکار و اعتقادات فاسدهله
مقید اولمقدن خالص الور و قلب تعلقدن پاکیزه الور و روح
و سر مزاج طبیعتله ملوث اولمقدن قورتلور دخی معانی غیبیه
کوکلنه تجلی ایدر دخی آثار مخصوصه نزول ایدر اول وارد
روحانیه مناسب صورتیله مصور الور دخی عالم الخیالده منتقش
اولدوقدن صکره حس مشترکه لوح نفسدن یا کلیته ایمال ایدر
اول دخی منتقش اولور که خیالدن بن مشاهد حکمنده الور تکلم
محسوس خارجیدن اولدی صوردم تیم اولدی حال کبی کلدك
اول انتقاش خیالده دخی شول ادراك که لوح حس مشترکده
عمل منامده بینه واقع الورسه یقظلده دخی واقع الور ربما
مثلا اثر مشغول دکلدر که بر حالت واقع اولمادن منع ایلیه
آنی کیمسن که بو فرووده ذکر اتدکومز کبی کوکل آیینهسی پاك اولور

لا خفت بلا حجب قولنه مناسبدر ولكن تحقيق دكلدر
بيم تقديرى تعبيره تابع دكلدر محقق اهل الله ايدر ممكندر بعض
جواب دخى ويرمك كه تعبير تقديرى تغيير ايلر ولكن بو قدر
وار كه مقدر اولان اولور كه مخفى اولور رؤيا كورن كيمسه نك اوكندن
دخى متبرك قولنه اعتماد ايدر جاهل كيمسه رؤياسى حوش
شمان تعبير ايدر بر امر واقع اولمسنه اولان مناسبت
وقت اولور كه معناى مرغوب صورتيله معناى مرهوب
زعم ايدر يعنى خير اولنسنه شر نسنه زعم ايدر بر رؤيا كه
تأويل اولنور دخى كوردن كيمسه نك قلبى مشوش اولور دخى دين
دنيا بو امرده حضور بولمز وقت اولور كه شر نسنه دن خير
نفع توقع ايدر دخى رؤيا كه تعبير اولنور كورن كيمسه دخى
فارغ اولور شر نسنه يى دفع ايتمك سببلرينه مشغول اولمز
نتكيم معلوم اولمشدر كه خير دعالرك وصدقه لرك بلالرى
وقضالرى دفع ايلمكده حقوق دخلى وفائده سى واردر بس
اول جاهل كيمسه اول فائده لردن محروم قلمش اولور تقديرجه

حضرت رسولك عليه السلام آثار رؤيا واقع اولور فى اعزن
ويرن حدن ويا تشويشدن دعضدن ديديكى قولنك معنى
بو اولور محقق اهل الله ايدر ممكندر مشكوة شارحينك مرادى
يعقوبه دخى جواب ويرمك مثلا رؤيانك حكم معتبر تعبير ايدنلكى
اولنديغم كه بعض علما اولدر بوله تشبيهى ممن مجتهد حكنده در
وتعبير تشبيه فهم ايدر كه بو عزيز دشول كنديلرك نقش
ترديكلرى وذكا وتلرى يتشديكى قدر يدر محمل ولدلرى اما
بم قتدن اقرب بودر كه مقدرانك بعضى معلقدر احتمال
ولذكه بو دخى انلر اوله يعنى واقع اولمسى قصه ايمكه موقوف
اوله قصه ايديجك واقع اوله اليجك واقع اولميه ونه كى
احتمال وار كه واقع اولمسنك خصوص اول معتبر عبارت
متعلق اوله نته كيم بو ايكى معنايه حضرت رسولك صلى الله عليه
حديث وارد اولمشدر بس بو وجهله بعضى لمن سوزلر
وارد اولان سؤاله جواب وجوه بولنور وحقيقت حضب
ارتكاب اولنمى بر امر موقت واقع اولمز كلدرك بن كيمسه

سؤال ايدوب درسه كه بر توجيه مسلم دكلدر بردة كه
رؤياى كوره دخى قصه ايليه چونكه بيلمدر بن يوسف
قولنك وجهه ندر كه قرآنده ذكر اولنور كما قال سبحانه وتعالى
قضى الامر الذى فيه تستفتيان حال بودر كه اول زماندن اولن
ايكى كيشى تمر نسنه كورمديلر همان بر حلم واقع اولدى
بن نيچه واقع اولور يوسف پيغمبر عليه السلام تعبير ايتدكى
ديو سؤال ايدجك وبنوك مثلى دركه قتاده عمر حضرتلرندن رضى
الله عنهما روايت ايدر بر كيشى عمر حضرتنه كلدى بن كوردم كه
اوتلر چوق اولور اوتلقدن اندن صكره اوت قورومش بولدم
اوتلمكى اوت بولمز اندن صكره يينه اوتلقدن اوتلر چوق
دیدی عمر حضرت اول كيشيه قد قضى لك ما قضى لصاحبى
يوسف ديديكى سكا ايتشور شول يوسف پيغمبر اول ايكى كيشيه
شبهها ايتمكى كبى ديدى بس سن ايدر بو ايكى سؤاله نيچه جبيله
جواب ويرين ديدوز اول وجهه كه بن تسليم المرء
پيغمبر عليه السلام اول ايكى كيشيه تعبير ايتدكى وقت انلر

رؤيا كورمدوكلرينى بلكه اول ايكى رؤيا كوردلر دخى تعبير
اولنوقدن صكره يلان سويلدك كورمدك ديديلر ابچى حضرت
كنده بودر كه بر كيشى كورمدوكى نسنه دن خبر ويرسه يا خود كوردوكى
غيرين ديسه دخى تعبير اولنسه حق سبحانه وتعالى اول فى
يلان سويلدكى كيمى عقوبت ايدر اول تأويل اولنان نسنه
تحقيق ايدر اول كيشيه واقع اولور بر رؤياده يلان سويلين
عقوبته مستحق اولور نته كيم حضرت رسول صلى الله عليه وسلم
بيورمشدر من احتلم حلما لم يره كلف يوم القيمة ان يعقد
كن شعيرتين من نار وليس بعاقد يعنى بر كيشى نه رؤياده كورمدكى
كوردم ديسه يوم قيامتده اول كيشيه تكليف اولنه ايكى
اربه دانه سين دوكون عال بوكيم دكميه وحجة الاسلام امام
غزالى رحمه الله ايدر بو جواب شول يردر كه كورنلرده
تحقيق اولور شول سويمكه ونه كورندى ذكل ونظير ديدى
بو جوابه قريب نسنه ذكر ايدر كه بر كيشى سكا اول كورمدكى
رؤياده يا خود عنادى يوزندن بر نسنه سؤال ايتسه

کیشیه خبر ویرمیوب عورته و بر دشمن اولنه و جاهل کیشیه
خبر ویرمک دکلدر و قال علیه السلام الرؤیا لاول عابر
ولا تقصها الا فی سر کما اسررت الیک فاذا رأیت شیئا
تکرهه فلا تقص علی غایر بالرؤیا فقل استعیذ بالله من شر
رؤیای ان تضرنی فی دنیای وآخرتی ثم لتتفل عن یسارک
ثلثا ولا تقصها الرؤیا الردیئة علی احد واکتمها وادع
الله یعنی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام بیورر رؤیا اول
تعبیر ایدنکدر دیر رؤیایی سنله خبر ویرمک یته کیم سزهر له
ایتدیکز انلن صکره بر من رؤیایی معبره ویرمک همان استعیذ
بالله من شر رؤیای ان تضرنی فی دنیای وآخرتی دیوب دخی
صول یانکوزه اوچ کره توکرک و شی هیچ بر احده
دیمک کرک الله تعالی حضرتنه دعا ایلمک دیر و بعضی خبرده
شیله ذکر اولنور که بر من رؤیا کتم ایلمک هیچ اول کیشیه
جنه واقع اولمز دیر ابی سلمه رضی الله عنه روایت ایدر
که رؤیالر کوردم که بنم اوزرمه یوجه طغلردن بیوک یوک الکسر دی

اوتی که بو بیوک قرق کجن حدیث ابو قتاده رضی الله عنه حضرت
رسولدن علیه السلام نقل ایدیسه ایروق اول قدر قلو رؤیالر
قیر اولوردم دیر وابی قتاده ایدر بن رؤیا کوردم که اول رؤیا
خوف یعنی ضرر واذی دی جونکه حضرت رسولدن علیه السلام
الرؤیا الصالحة حدیثنی اشتدم فارغ اولدم دیر بیلسز لیک
بوستانه بونجه بحث وار اول بحث بودر که بر حق بر امر
رؤیا کورسه کیمسنه خبر ویرمز آنا کوره که اول دوش واقع
اوله بوکا جواب مکندر و جمله اشبو جمله که بونک
واقع اولمسی خبر منوط دراتا مبنی البتة واقع اولور دیو
و دخی جواب بودر که بو خصوص شول وقتدر که عدم وقوعنه
بر مانع منع ایلیه ولکن درستدر که رؤیای شرکینله و قصه
اولنه معبر تعبیر ایلیه اول وقت واقع اوله دیو بیلا ینجه
علیه السلام بیوردیغی رؤیا قصه اولنه و تعبیر اولنسه
واقع اولور دیو دخی معلوم در که بر نسنه‌نک وجودینه قاج
سبب اولسه بر سبب بولنوق دخی کفایت ایدر الکی بحث بعض

قال علیه السلام الرؤیا علی رجل طائر مالم تحدث بها فاذا
حدثت بها رفعت وفی روایة مالم تعبر فاذا عبرت وقعت
حضرت رسول علیه السلام بیورر رؤیا رجل طایر اوزره در
خبر ویرلینجک خبر ویرلدیکی کبی وقع اولور بر روایتده تعبیر
اولنینجه دکن دیو تعبیر اولنجق واقع اولور دیمکدر تا که رؤیا
واقع اولورکن کیمسنه خبر ویرلمز لکن واقع اولور و بعضی رؤیا
تعبیر اولنور اوت تعبیر اولنانک خلاف واقع اولور بونک سبب
ندر بونا ایکی سؤاله ایکی جواب ویرلدر جواب اول بودر که جایزدر
که مبرم اوله اول وقت مندفع یوقدر و دخی احتمال وار بر کیشی
کیشی کوره دخی قصه ایده و تعبیر اولنه یوقسه دخی که
بر نسنه‌نک وجودینه قاج سبب اولسه بر سبب وجودینه کافی
وبلدی جواب ثانی بودر که جایزدر که اول رؤیای معبر آخر
بولنمز اوکدین تعبیر ایتمش اوله کما قال علیه السلام الرؤیا
لاول عابر یعنی رؤیا اول تعبیر ایدنکدر دین کلدوکی اچون
یعنی حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بیورر رؤیا اول

تعبیر ایدنکدر دیر آز اولورکه معبرلر تا ینکلنا اولور دیر بونا ایدن
بو غیر مبرم مبرمدر مبرم خود غیر مندفع ایدوکی بر قاچ یرده
بکدی کلدوکی ودخی بحث ظاهر بودر که رؤیا خبر ویرلر شول
خبردن شروع که تقدیر اولنان نسنه‌نک صورتیدر تعبیر اولنمق
یا تعبیر اولنمق آنی تغییر ایلمز آنی بیحون کیم قضیه رد اولنمز
اسباب وفا ایتمیله و تورایشق و آنونک غیری جواب ویرلدی
که سعادت یا شقاوت یا خود سلامت یا آفت مقدردر عبادت
اما بونک بیله امر ایدرلر محمود اولان افعاله میل ایدوب مکروه
اولندن اجتناب ایدرلر اهل التقدیر ... ایدر بو حکی
تاویل لا تحدث الرؤیا الا حبیبا او لبیبا حدیثنک معنای
کاشف در فاذا حدثت وقع بها حدیثی کاشف دکلدر دیو
مشکوة کتابی شرح ایدن عالم جواب بودر که رؤیا مستقر دکلدر
تعبیرندن شول تعلقدر سوق ایدرکی سنة اول کیشیه بر اوّل
تقدیرجه واقع حکمینده اوله ایله اولسه تعبیر اولنسه
تیلک یا تاویل ایلک بیجه اولور دیر بونا ایدرز بو جواب

حضرت رسول علیه الصلوة والسلام بیجون قال ایمکی شوندر بیوردی
زیرا فال ده خیر طلب ایتمک وار رجای خیر
ایتمک ایسانه کونکلندن خیردن رجای منقطع ایتمکدن کما قال الله
سبحانه وتعالی فی حدیث القدسی انا عند ظن عبدی بی فلیحسن
الظن بی یعنی الله تبارک وتعالی حدیث قدسیده ایدر بن
قولمک کونکلنده ظن قنده ایسه دیدی ودخی معلوم اولسون که
مشایخ عظامدن بر قال یاپنه عمل ایتمکلری ایجلدن شیخ محمد
مغربی بر قاچ کون خلقدن عزلت ایدوب خلوت اختیار ایدی
ناگاه احمد فاین دیلدن برکتی وار دیدی شیخ نیاز ایتکه کلدی
شیخ آدمک ندر دیو صوردی اولدخی احمد فاین دردیدی
شیخ ایتدی فاین دن فحوق گرکمز دیدی دخی ایجره کرملکه کل
دیشیه اذن ویردی و شیخ شفا یاب اولوب … دخی …
باین جوق نسنه … لطف … باب
رؤیای تعبیر دیمک لدین بیلن ایله قال رسول الله صلی الله
علیه وسلم اذا رأی احدکم الرؤیا الصالحة فلا تقصها

الا علی من یعلم انه له ناصح فانه سوف یقول خیرا والرؤیا علی
ما اولت یعنی حضرت رسول علیه السلام ایدر قچان سزدن
بریکز رؤیای صالحه کورسکز شول یره خیر نصیحت ایتمک
کشیه سویلک رؤیا کوری خیری کسنلره دیمک دینیز یا دوش
تعبیر اولندیغی کبی واقع اولوردیر وقال النبی علیه السلام
لا تقص الرؤیا علی جاهل او عدو والرؤیا تقع علی ما عبرت
یعنی حضرت رسول علیه الصلوة والسلام ایدر رؤیا کوری
جاهله ودشمنکزه [illegible] قصه ایتمک دیریزنا یعنی دوش
تعبیر اولندیغی کبی ایسه ایله واقع اولوردیر وقال صلی الله
علیه وسلم الرؤیا علی رجل طایر ما لم تعبر فاذا عبرت وقعت
ولا تقصها الا علی واد او ذی رای یعنی حضرت رسول
علیه الصلوة والسلام ایدر رؤیا بر قوش ایاغی اوستنده کبی طورر
مادام که تعبیر اولنمیه اما تعبیر اولنیجق واقع اولور لکن منکره
رؤیای کشیه قصه ایتمک لا یزی غایت سون کشیه …
ایلک یا خود صاحب رای کشیه … ایلک دیدی وقال

الرؤیا علی رجل طایر ما لم یحدث بها فاذا حدث بها وقعت
ولا تحدث الا حبیبا او لبیبا ودخی حضرت رسول علیه السلام
ایدر رؤیا قوش ایاغی اوزرنده کبی درر مادام که کشیه خبر
ویرلمدی اما خبر ویرلسه همان واقع اولور اندن منکره رؤیای
خبر ورمک کشیه الا حبیبکزه ویا خود لبیبکزه خبر ویرک
وقال علیه السلام الرؤیا الصالحة من الله تعالی والحلم من
الشیطان فاذا رأی احدکم ما یحب فلا یحدث به الا من یحب
واذا رأی ما یکره فلیتعوذ بالله ای من شر الشیطان ولیتفل ثلثا
ولا یحدث بها احدا فانها لن یضرها وفی روایة اخری فلیبصق
ثلثا عن یساره ولیستعذ بالله من الشیطان ثلثا ولیتحول
من جنبه الذی کان علیه ودخی حضرت رسول علیه السلام
بیوردرکه رؤیای صالحه الله تعالی طرفندن در بر یامن رؤیا
شیطاندن در حتی بر کیشی خوشلا اویخوده رؤیا کورسه انی …
مع کشیه الا حبیبنه دیسه وبر یامن رؤیا کورسه استعاذه
ایده اول رؤیانک شرندن الله تعالی حضرتلرینه یا خود

شیطان شرندن استعاذه ایده واوچ کره یرینه یاتنه یا توکرک
دونه ومنع کشیه دیمیه زیرا دیمک البته ضرر کورور بر
روایتده دخی بیوردر صول یاتنه اوچ کره توکره واوچ کره
الله تبارک وتعالی طرفنه استعاذه ایده شیطاندن وشرندن
اندن منکره رؤیای قنقی طرف اوزرینه یاتوب کوردیسه بر طرفنه
دخی دونه دیو بیوردر تا که اول یامان رؤیانک شرندن امین
اوله دیر وقال عمر بن الخطاب رضی الله عنه اذا رأی احدکم
رؤیا فقصها علی اخیه فلیقل خیرا لنا وشرا لاعدائنا ولا
تقصص رؤیاک الا علی واد او حبیب او فقیه او حکیم عمر
حضرت رضی الله عنه ایدر سزلردن بری کوزل رؤیا کورسه
قرنداشکوزه خبر ویرک اول دخی خیر بزه اولسون شر
دشمنلرمزه وارسون دیسون دیر اندن صکره رؤیا کوری
کشیه قصه ایتمک لا یزی غایت سوکنه یا فقیه عالم کشیه
یا خود حکیم کشیه خبر ویرک دیر … مقبل ایدن
حسن رؤیا کورسکز رؤیا کنی علم اهل صاحب رای اولان

تفاؤل ایله و اکر بونلرک خلافنه دلالت اسما بولنورسه امر
بونلرک خلافی حقنده در و پیغمبر علیه الصلاة والسلام ایدرجکندن دنیا
سنده صوزسلر اسماء حسنه‌دن یعنی کوزلجک آدلردن اول
نظرک متعلق اولورسه آنلرایله تفاؤل ایلدک دیو مثلا کوزلجک
آدلو کیمسه دلالت ایدر یا آخر عاقبته دلالت ایدر نیته الجلیل
کبی عزت کورسه خیر ایله تفاؤل ایلک بتر کورسه دخی لیثیله
مخیله مجنونه کورسه دنیای مذبذب در قبحرکات وانمک
کورسه سوزدر کقوله تعالی والخیل والبغال والحمیر لترکبوها
و دخی معلوم اولسون کیم اسم متفاءل یعنی تفاؤل اولنان اسم
علم دلیمز سکنه یعنی سکینه کوزن کوزک کیشینک اسم و کوزلن
کیشینک اسم یاخود کوزدلن نسنه‌لرک اسم متناسب نیته کیم
معتبر لیا بلکه اوله نسنه که کیشیه متناسب ملاقی اوله و کلک
ابجیله تفاؤل ایتمک کرک اکر خیر سه خیر و شر ایسه شر در
و دخی انجلدن در کوزلر نسنه‌نک صفاتیله و احوالیله مثلا اسیل
پیغمبری علیه السلام کورسه اول کیشی وعدسنه وفا ایدر

یاخود اوغلی اولور کما قال الله تعالی واذکر فی الکتاب اسمعیل
انه کان صادق الوعد وقال الله تعالی الحمد لله الذی وهب لی
علی الکبر اسمعیل یاخود اول کیشیه مسجد بنا ایتمک میسر
اولور کما قال سبحانه وتعالی واذ یرفع ابراهیم القواعد من
البیت واسمعیل معنیله ایدر اول کیشیه آتسی طرفندن
یا آناسی بکن کیشی طرفندن شدت و بلا ایرشور یاخود اوغلنی
سفا ویر یاخود اول کیشی جوق خیر ادرهم و دنیا و آخرتجون
یاخود اول کیشینک نسلندن بریسی بکلکه یتشور و دخی
تفاؤلدن در بر کیشی رؤیاسنده سؤال ایتمک مثلا بهاتی نه یابسن
کلدی اول کیشیه بشارت یتشور انس بن مالک رضی الله عنه
حضرت رسولدن صلی الله علیه وسلم روایت ایدر انه قال
رأیت ذات لیلة فیما یری النائم کانا فی دار عقبة بن رافع
فاتینا برطب من رطب ابن طاب یعنی حضرت رسول صلی الله
علیه وسلم ایتدی کوردم کانه صحابه‌مله رافع اوغلی عقبه‌نک
اوینه وارورز مدینه خرمالرندن کتوردیلر دیدی بو رؤیا تأویل لتدی

بز رفعت بزم ایچون دنیاده و عاقبت بزم ایچون آخرتده و دخی
دینمز کرچکدر دیدی بن بخشی دکلدر که تأویل نبوی باب
تفاؤلدن در بو تفاؤل رؤیتک اسمندن آلنمشدر که حضرت
نبی علیه الصلاة والسلام عاقبت حسنه اسم عقبه‌دن الدی
رفعت اسم رافعدن الدی طیب دین یعنی دین کوزلکن
اسم طابدن الدی و دخی معلوم اولسون که تفاؤل سنتدندر
انس بن مالک رضی الله عنه حضرت رسولدن صلی الله علیه وسلم
روایت ایدر کلمه صالحه‌یله تفاؤل ایتمک صحیح در و دخی روا
ایدر که پیغمبر حضرت علیه الصلاة والسلام بر حاجتی ایچون
طشره چقسه یا راشد یا نجیح دیو تلفظ استماع اولنوردی دیو
و آبی بریده اتاسندن روایت ایدر اتاسی حضرت رسولدن
علیه الصلاة والسلام روایت ایدر مثلا پیغمبر بر یره حاکم
کوندرسه یا بر کیشیه بر نسنه ایمرلسه آدینی صوراردی
کوزلجک ایسه فرح اولوردی دخی اول کیشینک یوزندن
بشاشت حاصل ایدردی یعنی کولر یوزلولک اکر مکروه

اد ایشیتسه مکروه کورردی دخی یوزندن کریهلک مشاهده
ایدردی یاخود بر شهره یا بر کویه وارسه اسمنی صورردی
فرح اولوردی اکر اسمی ایو اولورسه و اکر یرامز اولورسه ملول
اولوردی پس بوندن معلوم اولدی که کیشی اوغلنجقلرینه و
خدمتکارلرینه کوزلجک آدلر قویه آنلر ایچون کیم کوزلجک آد
و یا خود یرامز آد الله تعالینک قدرینه موافق دوشر سعید بن
مسیب رضی الله عنه روایت ایدر حضرت عمردن رضی الله عنه
عمر حضرت بر کیشیه آدوک نه در دیدی جمره دیدی جمره اود
آلاوینه دیرلر کیمک اوغلیسن شهاب اوغلیم دیدی شهاب
اود قیغلجمنه دیرلر قنده نسن دیدی حرقةدن دیدی حرقة
یانمقه دیرلر یا مسکنک قنده در دیدی حرة النارده دیدی
یعنی اود دکزی دیمک اولور حرة النارک نره سندن سن
دیدی ایتدی ذات لظادن دیدی لظی جهنم آدیدر عمر
حضرت ایتدی که وار یتش که اهل بیتک جمیعی اوده
یانمشدر دیدی اول کیشی اوینه واردی ایله بولدی نکته

ليس للخايف من الرؤيا الا ما يحب علي حضرت رضي الله عنه
ايدر رؤيادن قورقن كشيه ولدوكي اينه كيرور مثلا مريض
كشي رؤياسندن خوف ايتسه اما رؤياسي صحته دلالت ايتسه
اول كشيه صحت يتشور اگر صحيح كشي كورسه رؤياسي مرضه
دلالت ايلسه يمن دمنه صبر و اولور وصبر وليغي اوزر دير اگر
بر كشي اول بهارده ايو رؤيا كورسه اول كشي تجارتنده ايو
كورور ودخي اول سال اول كشيه مبارك اولور ودخي فتح ونصرت
ايمنه اولور واگر بهارك آخرنده كورسه ورؤياسي خيره دلالت
ايتسه اول دوش كچ واقع اولور اگر شره دلالت ايتسه تيز واقع
اولور جمادي الاوليده كورلن رؤيا جميع امورده ايودر الا نيج
[illegible] جمادي الآخره دخي ايلدا كورلن آينده
كورلن رؤيا خيره دلالت ايلسه كچ واقع اولور [illegible]
[illegible] آينده [illegible] رجب آينده كورسه خير
[illegible] آنجيله دخي رؤياسي [illegible] اولور ايدن [illegible] رؤيا
دخي [illegible] سه خيره نسبت اولنه كه [illegible] مبارك [illegible]

شعبان آينده كورسه رؤياسي صحيح در ايو و دشمندن جوق
خير يتشه واگر شره ايسه كچ واقع اولور رمضان آينده كورسه
خير اولور دوش تيز واقع اوله صلاحيت زياده اوله مخلصدن و
[illegible] امين اوله اگر بر آدم دوش كورسه خير ايله تعبير
اولنه اما كافر حالنده [illegible] مثلا [illegible] زنا كار [illegible] غيري [illegible]
[illegible] كه [illegible] الله تعالي [illegible] و [illegible] اعظم شهوردر
الله تعالي وبركت [illegible] اعهد [illegible] شوال كورلن رؤيا
غصه يه دلالت ايدر واقع اولور حذر ايتمك كرك ذي القعده
آينده كورسه رؤياسي دلالت ايتسه [illegible] ايتمك كرك اگر غصه يه
دلالت ايتسه حذر ايتمك كرك ذي الحجه كورسه رؤياسي [illegible] دلالت
ايتسه [illegible] ايتمك كرك [illegible] ايشه [illegible] ايو آي مبارك
آيدر الله سبحانه وتعالي [illegible] آيلرا [illegible]
[illegible] مباحث [illegible] جوق [illegible]
[illegible] صحيح [illegible] دكل [illegible]
[illegible] دركه [illegible] رؤيا [illegible]

اما معبرينك طربقلر بندن دركه آيلرك اسامي لرندن استدلال
ايدوب تفاؤل ايليلر خصوصا كه رؤيا كورن كشي عارف اوله
شهورك اساميلرني ودخي وقت رؤيا ضميرنده حاضر اوله ودخي
بونلر امثالندن دركه آشغده كلور كه تفاؤل ايتمك اسامي ايله
ودخي كورن كشينك اسميله وكوردوكي نسنلر [illegible] اساميله ي
ودخي هم سبته ملاقي اولنلر [illegible] اساميله دايالر تعبير عليه
السلام ايدر يوم جمعه اولدركه الله سبحانه وتعالي جميع اشياي
اندن جمع ايلدي يوم سبت يوم استراحت ودخي فراغت خلوت كونيدر
[illegible] كيم [illegible] ذكر اولندي يكشنبه كوني الله تعالي كوكلري خلق
ايلدي دوشنبه كوني سفره واولمغه مبارك كوندر سه شنبه كوني
قابيل [illegible] حجامت ايتدرمك كوني ودخي غم وغصه يه دلالت
ايدر بر كشي سه شنبه كوني يا كيجه سي رؤيا سنده قتال ودشمنلكه
دلالت ايدر سه كورسه حذر ايتمك كرك و [illegible] اولور كوكي
يقين [illegible] كرك زيرا قابيل دو [illegible] كوندر چهارشنبه كوني
نحس كوندر قوم نوح اول كونده غرق اولدي اصحاب بئر وثمود

كونده هلاك اولدي حوائج طلب ايتمك اول كونده منحوس در
پنجشنبه كوني يوم مستانيس [illegible] اول كونده حوائج طلب اولنه اول
كونده ير [illegible] رؤيا كورسه سرور ايله تعبير اولنمق كركدر زيرا
رؤيا ايو لكه منقلب اولور سكزنجي باب
تفاؤل بياننده در قال رسول الله صلي الله عليه وسلم
اذا اشكل عليكم الرؤيا فخذوا بالاسماء يعني حضرت
رسول صلي الله عليه وسلم چون رؤيا تعبيري سزه مشكل
اولسه اسمادن استدلال ايلك در يعني اسم سالم سلامته
دلالت ايدر اسم محمد ومحمود واحمد محمده دلالت ايدر ايو
تفاؤل ايتمك كرك باقي اسامي دخي بونلره قياس ايتمك كرك
مثلا سعيد سعادته نجيح نجاحه يعني خلاصه دانيال پيغمبر
عليه السلام ايدر قال طوتمق اشتريك شنبه كوني نظر
ايله علي الصباح [illegible] بو لشوره كند وآدي وآتاسي آدي
صونرا اگر اول كشينك آدي پيغمبرلر آدينه موافق كلورسه
مثلا ابراهيم موسي عيسي محمد كبي سن آدي سعادت ايله [illegible]

ما كان في الأسحار حضرت رسول عليه الصلاة والسلام بيورد
كرچك رؤيا اولدركه سحر وقتنده كوريله كلدوك حكمت ندر
سحرده كورلن رؤيا صادق اولدوغنه حكمت اولدركه سحر وقتی
كيجه‌نك آخر وقتی و كوندزك اول وقتيدر و دخی كيجه مظهر غيب
و ظلمتدر كوندز زمان دخی مظهر وضوحدر و سحر مغيباتك
منتهاسيدر يعنی نهايتيدر چونكه وقت سحر كمال انكشافك و
كمال رؤيتك و تحقق اشيانك اوليدر لازم تيدركه سحر وقتنده
كورلن رؤيانك ظهوری قريب اولوب محقق اوله بو قوله اشارت حضرت
يوسف پيغمبر عليه السلام اتاسنه ديديكی كه كلام قديمده ذكر
اولندی هذا تأويل رؤياي من قبل قد جعلها ربي حقا يعني حقيقت
كامل اولندی الاجل ظهور بولسيله انك صورت ممثله‌سی
مقصود معلوم اولندی شيخ صدر الدين قنوی بيله ديدی و بر
حكمت دخی سحرده كورلن رؤيا صادق اولدوغنه بودركه قوة
متخيله ليلك منامك اولنده حالت يقظتده حسنه ظاهر
اولندوغی تسلسلك تصويرنه مشغول اولور بيله اولك وقتده اشيا

قريب العهد در قوة حافظه دخی انجلاتن خواص ظاهره‌دن الده‌كی
اشيايه قريب العهد در زيرا حواس اتحان ساكن اولسه قوة متخيله
اولكورلن تسلسلك خيالاتنه مشغول اولور ديرلر بس لمندی اكثر
ليلك اولنده و اوسطنده كورلن خيالات اولور و آخرنده كورلن
كه سحر وقتيدر صادق اولور امام غزالی حضرت شيخ صدر الدين
ديديكی جوابه قرينه آنلر ايچون كيم بو ديدلن حكمت چوق ايرتي
كيسنده ظاهردر اما رؤيا كورمك خوذ يقظه قريب كورلور
نهار يعني اويكی كيسنيه بو حكمت جاريدر قال صلی الله
عليه وسلم اصدق الرؤيا رؤيا النهار لان الله خصني بالوحي
نهارا حضرت رسول صلی الله عليه وسلم ايدر رؤيانك كرچكی
كوندز اويقوسندن كورلندر زيرا حق سبحانه وتعالی بكا وحي
كوندزين كلندره مخصوص قلديكه ديدر و قال جعفر الصادق
رضي الله عنه اصدق الرؤيا رؤيا القيلولة جعفر صادق
رضي الله عنه ايدر رؤيانك كرچكی قيلوله اويقوسندن
كورلندر يوقو قوم عيسانك معبرلری ايدر اخشمله يتسو

اراسنده كورلن رؤيا صحيح دكلدر تعبير اولنمز نصف ليلده
كورلن رؤيا آخر كورن كيجی زياده تمك يسوب يا تشيسه اول
دوشك تعبيراكی يلدن صكره ظاهر اولور كيجه‌نك ثلث اخيرنده
كورلن رؤيا بن آيدن بن يله وار بجه ظاهر اولور يلادی ايرته وقتنده
كورلن دوش بن جمعدن بنا يه وار بجه ظاهر اولور كون طوغركوندز
كورلن رؤيانك اكثری اول كون ظاهر اولور ساعتمزده دخی الدر
كندرده يعنی تيز جلك واقع اولور بنا ايدر بو ذكر اولنان سوزلر
ظنه وتخمينه بنا دكل اما تجربه و مشاهده بو سوزلری يلان
ايله چوق كنه ديرد بودن صكره معلوم اوله كيم معبرلر بلك
اقباله اعتبار ايدرلر يعنی آغجلر صو يكوردكی وقتكدن برق
دوكلجه خصوصا ايش وقتنده زياده اعتبار ايدرلر بت كيشی
آغجلر و تلر او يوب حركت ايدوب اثر طوستلی رؤيا سندن بز
اكج يتمقين بلسه يالخود بر آغاج بوغغن قر بكر نبالسه قاج
يم اغسه و قاج بوقاغسه اول كوردكی دكلو اچه ايلته كر
الكيري موكلدكی وقت بيله كورنسه اولدكلو اچه زيان اولور

يا خود اولدكلو غصه‌يه اوغرر يا خود اولدكلو ضربه ايدوب
دكنك اورلر و دخی معبرلر ايدرلر صادق رؤيانك وقتی
بهار در بارن يمش وقتيدر زيرا بو ايكی وقت كيجه و كوندز برابر
اولور زمان معتدل اولور بو ايكی وقته تقارب زمان ديرلر قال
رسول الله صلی الله عليه وسلم اذا تقارب الزمان لم يكد رؤيا
المؤمن تكذب يعني حضرت رسول صلی الله عليه وسلم
ايدر تقارب زماننده كورلن مؤمنلرك رؤياسی بولنوق اولور ديدی
ابن سيرين و كرمانی ايدر رؤيا بلك اخبارنده صورلق خبردر
اديارنده صولقدن ديرلر يعني اولنده صولق يلدن آخرنده
صولقدن و شيخ المعبرين يعقوب دينوری عرب آيلری يعني
محرم صفر ربيعين و باقيسی كه اون ايكی آيدر هر برنده كورلن رؤيا
تأويله اقتضدر ديركلدوك محرم آينده كورلن رؤيا صحيح در خطا
الندا مثا صفر آيی بر ثمن در انده كورلن رؤيا كيسنيه قصه
اولنميه الا ملكه اول كودن كيشی غصه و ملامت اهمده
اوبلا اولدوقتا ايدرار ول كيفيه ضرر اولمز قال علي كرم الله وجهه

كورر واكر امتلا غلبه ايلسه اول كيشى آغيرلق كلور كوررواكر سوداء
غلبه ايتسه اول كيشى رؤياسنده معتادقلر دخى بوغز اغرمق يا
بغولمق يكى نسنه لر كورمك واكر بدننده برت سعفن اولسه
دخى ايچى قوقسه اول كيشى رؤياسنده بخش كورور ودخى عفونتك
وقوعى جيل قلق بلر كورورواكر كيجه سندى آچجق طعام يسه
اول كيشى يانسه رؤياسنده اغرلق واقع اولمغى جوق كورور واكر
اول كيشيه صوقلق غلبه ايدوب ايتى طعاملر يسه رؤياسنده
صوقدن جوب اوذ قتنه وارور كورور واكر حرارت غلبه ايدوب
صوق طعاملر يسه اوذ قتندن كيدوب صوق نسنلره قاتركى
بوذلى اللرك قتنه وارور كرور واكر اول كيشينك طبيعتى معتدل
اولسه رؤياسنده سرور ونشاط وسكون شرور فاخر ثيابلر
ومشتهى انيس طعاملر كورر ودخى بونلرك يكى رؤيالر معتبردر
كوبركيشى كندويى صواجنده كوردى ياحود كندويى بر كوكلده
كوردى كه اوشمش اويا بجى كوردى وياقا كندو اوشمش ياتون
ياحود كوردى كه كنش ايتيى كاز المين ياحود اودهمش يا ايتى

شتامه كرمش اويدى كوردى كه اودرينى آغرادوتووار تلش
بولدى بعينه واكر زياده كندويه ضرب اورزلى عذاب ايدرلر
كورسه اويانجى كوردركه اعضاسندن برينه زحمت عارض اولمش
مثلا باشى اغرسى ويوركك اغرسى وغيرى يكى بنه انجلاين بر
كيشى زياده بعلادن كورسه اويانجى كوردى كه بول ايدجكى
كلمش بس بونسنلردن معلوم اولدى كه بوركيشى رؤياى صالحه
كورمكه قصد ايلسه بنكره طعام يبه اول دخى معتدل اولملا
كلدعك رؤياى باطلدن بشنجى نوع اولدر كيم بعض مشايخ ايدرلر
انسك جنك سحرسى آدم اوغلنلريه شياطين يكى درلو درلو عمنا
خوفلو نسنلر كوسترورلر بو قول طوبر عاقلدن خارج دكلدرته
كيم سلحرلر انسانك خيالنه اصلسوز نسنلر كوستررلر كه
كورن كيشيلر تمام احوف وفزع حاصل اولور حتى كه يقظده بو
دكلو بجله نسنه ايدرلر بعيد دكلدر كه حالت نومده دخى
ايدلر التنجى نوع شول رؤيادركه شعرا ومطربلر وحاجيلر و
بنغيلر وخادملر ودر لجيلر وخذمتكارلر دخى كلهملر وعملى

طمع ويرانمراشلره مباشرت اهل وحرص اهل كيشيلر كوردوكى
رؤيادركه تعبيرا ولنمز اعتبار يوقدر يدنجى نوع اضغاث احلام
يكى رؤياى مختلطه مشتبهه كورمكدر شوك يكى رؤيانك سبب
شيطان التاسيدر مثلا رؤياى كورده ديسكى ارالغنه مهمل نسنلر
خلط ايدر شيطان دخى اصل رؤيا نه در خلط اولنان نه در بلنمز اقل نه
وآخر نه در فرق اولنمز اول سببدن اعتبار يوقدر كماقال المعبرون
وما نحن بتأويل الاحلام بعالمين يعنى معتبر لماينده بونلرك
يكى رؤيالرك تعبيرنى بلمزدرلر التنجى باب
نومك ادبلرين بيان ايدر ابن سيرين رحمه الله ايدر بركيشى صالح
كلرفته ياتوب اويسه غالب بودركه اول كيشى رؤياى حسنه كورمه
اكردن مسكره قبليه فرشوبنه دخى والشمس وضحيها اوقيه دخى
والليل اذا يغشى دخى والتين والزيتون وقل يا ايها الكافرون
وسورة الاخلاص وقل اعوذ برب الفلق وقل اعوذ برب الناس
اوقيه دخى الله تعالى دن خيره يليه اسيندركه حق سبحانه
وتعالى منامنده مراده [illegible]

كوبركيشى ايقو وقتنده بودعاى اوقيه اللهم انى اعوذ بك
من سيئ الاحلام واستجير بك من ملاعب الشيطان فى اليقظة
والاحلام ودخى عائشه حضرت رضى الله عنها دوشكى اوزرنه
كلوب ياتجى وقت بودعاى اوقردى اللهم انى اسئلك رؤيا
صالحة صادقة غير كاذبة نافعة غير ضارة حافظة غير
ناسية وقال النبى عليه السلام ان الله تعالى كتب كتابا قبل
ان يخلق السموات والارضين بالفى عام انزل فيه آيتان ختم بهما
سورة البقرة واذا لم يقرأ فى دار ثلث ليال يقربها الشيطان يعنى
حضرت رسول عليه السلام ايدر حق تعالى يرى وكوكى يرتمزدن
ايكى بيك ييل وكذين مقدم قلمله بركتاب يازدى اول كتابدن
ايكى آيت ايندروب بقره سورهسى تمام ايلدى يعنى بقرهنك آخر
آيتلرى در بركيشينك اوجه كيجه اوينده اول ايكى آيت اوقنمسه
شيطان اول اوه يقين اولمز يدنجى باب شول وقتلرك
بيانندهدر كه رؤيانك صدق وكذب وقرعنك قريب وبعيد
بياننه ايدر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم اصدق الرؤيا

رؤیایه اعتبار یوقدر تعبیر اولنمز ودخی قوة حافظه بولمین رؤیایه
دخی اعتبار یوقدر همان بونلرك کیدر واما شیطان طرفندن اولن
رؤیانك سببی بودر که حق سبحانه وتعالی عالم خیالی شیطانلرك
الی الیتنده قودی دخی انلره قدرت ویردی که خلقك صدورینه
وسوسه ایدلر کما قال سبحانه وتعالی یوسوس فی صدور الناس
وقال النبی علیه السلام ان لقلب آدم لمتین لمة من الملك
ولمة من الشیطان الحدیث یعنی حضرت رسول علیه السلام
ایتدی آدم اوغلنلرینك قلبلرینه ایکی درلو نسنه وارد در بریلك
ملك طرفندن در وبریلك شیطان طرفندن در بوندن صکره
شیطانلرك اولوسنه بیوکلرینه که ابلیس در تخت اوزرینه عرش
ویردی وکان عرشه علی الماء بس ابلیسه ویریلن عرش ابلیس دن
ودخی شیطانلك اندرده عالم حقیقتده اولن جمیع نسنه لرك مثالن
ویردی تا که اهل کشف اولن عزیزلری کشفلرینه اندرده اهل کفر
نقل لیتفوه دیلکلرینی آنلقده بس الله تعالی شیطانلر بینك اتیده
شبه شکولك که قالیوبی دولومیله بلالره مبتلا ایده اماحق

تعالیدن اولن رؤیانك سببی بوقدر ایکنجی باب ذکر اولندی
ایشبنجی باب رؤیای صادقك وکاذبك انواعن بیان
ایدر ابتدا نوع اول اول صادق رؤیادن بودر که رؤیا الله تعالی
طرفندن در صحیح رؤیا ملکینك یا غیری ملکك انده دخل یوقدر
کما قال الله سبحانه وتعالی لقد صدق الله رسوله الرؤیا بالحق
لتدخلن المسجد الحرام الآیه ایشبو ابراهیم پیغمبر اوغلی اسمعیل پیغمبر
علیهما السلام رؤیاسنده بوغزلکوزدوکی کبی کلدوکك ایکنجی نوع
رؤیای صادقدن اول رؤیا ملك صدیقی که انبیانه مناسلردن الله
تعالی امریله کوستورر اول لوح محفوظده اولن جمیع نسنه لرك
مثالی الهام ایدر ورؤیای صادقنك اچنجی نوع ملائکه لردن
یا اول صدیقدن غیریلری کوستردوکی رؤیا که یا بشارته یا انذاره
یعنی خوفه دلالت ایلیه حکماء معبرون ایدر رؤیای صادقه
اولدر که ملکلر کوسترور رؤیا ملکلریلان اولنلر وایسه
ایدیلر که بر کشی رؤیاسنده بر ملك کوردی که کندویه بر سنك
حوتنك بره وتسك الندن سکا آغو ایچورردی حق [illegible]

ایچی بیله دیدی بن اول کیشیه دیلدیم که اوقد کمسنه سنك
عوضونکه زنا ایده بولیدا اصلی یوقدر که زنا بر مستور یعنی کیزلو اشدر
بنه کیم آغولکی لوتنده دیتوك بوی نسنلروك تمام تحقیق آشغاده
کلسه کرکدر دردنجی نوع منکره رؤیای صادقدن اولنلرون در بکلی
وتعالیلر رؤیاسی ودخی اتا لری دخی کلل رؤیاسی بی نیا منعم وجودنو مرئه
انلر سبب اولندر وحسن سیرتوز وانتظام مصالحلری انلرك
علاقه سیله در بونلب اتمدر که انلر بونلرك رؤیاسی صادق
رؤیادر یعنی بر لسه عزیزلرکوردوك واقعه کچك بو دخی رؤیاده
مونه یعنی المش کیشیلر کورمك وانلر لجتن ایشلردن ذکلجك انلرکه
خبر ویرسلر خصوصا که اول کیشیلر حال حیاتلرینه یلان سیلوز
کیشیلرله آنلرك کیلرولره دخی رؤیاسی اول رؤیای صادقه
دن عدد در ودخی منبرآ وغلیظ رؤیاده بر کشیه حیه
ویرسل انلرك خبرلری صادقدر وصالح کیشیلرولو شیخلری
بر کشیه رؤیاده خبر دیرسلر انلرك دخی خبرلری ورؤیالری
صادقدر وحیوانات عجم یعنی آت دوه قیون صغرکبی رؤیاده

بر کشیه خبر ویرسلر انلرك دخی رؤیاسی وخبرلری صادقدر
ایشده رؤیای صادقه نوع تمام اولدی کلدوك رؤیای باطله نوعنه
ابتدا رؤیای باطله دن نوع اول شول رؤیادر که شیطان اضلال
ایده یا غمکین ایده یا تخویف ایده بونك کیبی وساوس شیطاندر
ایکنجی نوع حلم در که غسل واجب ایدر یعنی دوش آزمق دیدکلری در
بونك کبی رؤیایه دخی اعتبار یوقدر نه خیری وار در ونه شری
اوچنجی نوع بوده لکن کبی حدیث نفسدر بو دخی اضغاث احلام
کبیدر تعبیر اولنمز اصلی یوقدر دردنجی نوع شول رؤیادر که طبیعت
منکدر اولدوغی وقت کورلور یعنی اخلاط اربعه دن بریسی غالب
اولسه مثلا بر کیشیه صفرا غلبه اتسه اول کیشی رؤیاسنده
اودلر وچراغلر مشعله چنکلر صاروکلو نسنه لر کورور وبر
کیشیه برودت غلبه اتسه اول کیشی قار ویاغمور دخی صووق
صولر وجمد کورور اما سودا غلبه اتسه اول کیشی قرکلو نقلی
دوزلو نسنه لر وقورقلو ورشه لر وقارنکلر کورور واکر اول کیشیه
حرارت غلبه ایلسه اول کیشی آغولو نسنه لر وآتش [illegible]

قلدر لفنيه ياجسم لطيفدر ديين قوللر ويرنه مثلا روح صافى اولسه
كندر نفسدن دخى بدن نفس تدبيرنه مشغول اولمسندن صافى اولور
تمام حالت نومده روح طبقات سمواته چقر بلكه ملاء اعلايه دخى
چقمسى جايزدر اقلم مرتبه واصل عالم شهوده مستغرق اولب
انوار قربه حاصل اولور يعنى يقين نور حاصل اولور دخى قلم اعلا ايله
لوح محفوظده اولان صور اشيايه مناسبت معنويه حاصل ايدر كما قال
سبحانه وتعالى ولا رطب ولا يابس الا فى كتاب مبين اول لوح
اول كتابدر كه قلم الله تعاليناك امريله شول نسنه كه اولدى و
اولجقدر دخى قضا وقدر هر نسنه انده يازدى بس روح معلى
حاصلدن لياقت اولدوغى دكلو مرتبسى قدر انده وار وب كورر
دخى بنده الله ديلكيله مربوط ايدر يعنى بنده رسوم وجوده كلور
دخى اول دمك قلبه ارتباط وارد ر قلب دمك مربوطن طلب ايدر
اندن صكره عالم مثال مطلقه سير ايدر عالم مثال مطلقه اولدر كه
انده جميع اشيانك تمثل وارد را اول سببدن جميع اشيانك بلوغ
دخى دمك شبهه تابع اولان قوت مصوره سنه طبعلو الندر اول

كوردوكى اشيا جميعسى نيته كه قوة خياليه علم متعلق اولشدى
قوة مصوره دخى حكايت اولنجق صورتلر طبعلو الورنيته كه عالم
خيال طرف اعلايه نسبت عالم مثال مطلقه متصلدر بو تدن
صكره قوة متخيله بر سبيل حكايت مناسب اولان صورى حين منتقل
ارسال ايدر يعنى اولك معيدر دخى اول وقت مشاهده مرتبه حاصل اولور
يعنى اندن صكره معتبره رؤيا حكايت اولندوغى كبى معبر اول آثار
خياليه شهوديه كه اول كوردوكى ادراكات عقليه اوزره استدلال
ايدر دخى معتبره علم حاصل اولور كه بونى حقك مرادندر اول كورن
معانى تخصيص اولنمق ياخود متجسد اولمق مرتبه مثل كه معبر
مقصوده يندوكن بلور دخى اعلام ايدر اول كورن كسنه يه حكايت
دخى شويله معلوم اولسون كه اول بابامز آدم پيغمبر عليه السلام
كوردى رؤيايى دخى بودر كه ياتدى اويدى حالا ضرتى كوردى
كه ياتدى طوبندر شول ظاهرده صورت متخصصيله وجهيله
مجرده كلديسه رؤيا سنده دخى آدم پيغمبر ايله كوردى و قوتيكه
اوجودن اويندى كوردى ياشى قتنده حتى اناء اتقسسه ولدى بس

بوندن معلوم اولدى كيم رؤيا بر قديم امرمش آدم پيغمبردن اول عالم
لنده وارمش اوچنجى باب آنوك بياننده دركه
منام يالكز قوة خياليه مخصوص دكلدر بلكه جميع قواى
عقليه وحسيه باطنيه بولنور حالت نومده كوردمز مينزكه
قوة وهميه ارسلان وياخود يلان كبى انلرك صورتندن خوف
ادراك ايدر دخى خيالده اندرون كندويه كلهجك عداوت وضرر بلورلر
سببدن قورقيله اويونور اما قوة حافظه اول واقعه شويله صقلر
كه اويندوغى وقت ذهننده باقى طورر كما كان دخى حس مشترك ادراك
ايدر اول خيالده رسم اولنن نسنه مشاهده ايدر دخى قوة متصرفه
كه بدنده عاملدر تركيبله تحليله و قوة مدبره دخى بدنده نمو وتغذيه
ومحكم وتجذب دمك شغلنده در دخى فضلات بدندن ايرتلق
ارديجه در تاكه بدن صحت اوزرنده اوله بس عقل بدنك سلطان منزلة
جميع فكرلر انسان قوى بونلرك حكمنده در دخى كلسى بونلر الجميعك
نومده و يقظتده دخى معلوم اولسون شول وقت كه آدى عقل
اوتمكده اعضالردن بريسى عمله كتورمكه محتاج اولنه يوريلك كو

يا اليله اشلك كبى ياخود بر غير عضوى حركت ايتدرمك بونلروك
كبى فعل ايتمك البته انسان بونلره زحمت چكر اعضويه واريجق
بونلر عملدن قلور دخى بدن استراحت ايدر اما بو قوة وعقل واولنان بونلر
كما اعضا وجوارح استعماله محتاج دكلدر هيچ انلره يورلق وزحمت
كلمز هيچ وجهله نومده و يقظتده عملدن قلمزلر دردنجى باب
رؤيا اوچ درلو اولدوغى بياننده بس رؤيا اوچدر بر بسى
الله تعالى قبلندندر وبريسى شيطانك تحزيننددر يعنى شيطان
بر كشى ملول ايتسه كرك دخى كندو نفس حديثندر كلدوك امدى
كشينك كندو نفس رؤياسى سببنه اولك اصلى بودر كه بر كشى بر
مقصودك حصولن طلب ايدر ياخود بر امر نسنه دن خوف ادر
بس اولك تعلق نسنه حاصل اولمش كبى دريا اول قوتيعى
نسنه دن كندويه ضرر يتشور كبى ويا خود خيال حس مشترك كوك
جزئيه در بس قوة متصرفه اول جزئيده مركب سه تحليل وتركيبله
عمل ايتمكدر دخى حس مشتركه آني كوررلر بو لكبى مثالى كوكبه
كيمى الله سبحانه وتعالى طرفندن صنور دخى غلط ايدر بونلرك كبى

6b

نومك ماهيتنين بيان ايدهم امدي نوم عبارتدر حرارت
غريزيه باطنه رجوع ايتمكلكدن نضج هضم طلب لقكه يعني
استراحت ايچوندركه روح نفسانى انكا تابع اولور قوا ايله تا كه
راحت سكون تمام اوله كما قال سبحانه وتعالى وجعلنا نومكم
سباتا زيرا حيوان حواسه عمل ايتدرسه يورلق زحمت عارض اولور
ضروري استراحته محتاج اولور سكون اسمي نسنيه نوم دديلر
بوندن اوتوريدركه نوم عبارتدر حواس ظاهرك منسد
اولب سكون طبيعي حادث اولمقدن ديرلر بو امثال
شول برآلتويه بكزركه ايتي قيني قني طولز بكين يورسه
هيچ دركلندرمسه اولات هلاكت اولور [illegible]
نوم ايتمسه هلاكت اولور نوم ايدوب استر[illegible]
ينه بدن قوت بولور كلدك امدي [illegible]
مرتاض سالك كشينك نومنك حكمت [illegible]
روح قدسي لطيفه ربانيه دخي نفس ناطقه [illegible] جسم
كثيفه كوسيلندكى حالت يقظان طلب منافع ودفع مضرته

7a

مشغول اولمقدن اونقتوير وارد روح مكان اصليتسنه كيدر وانوارلردن حامله
بولشور معاني غيبيه ومعرفت حاصل ايدر بوندن بو نكته واردر نه
وجهله مثلا بر مجاهد نومه استراحت كتسه اول كشيه عالم ملكوت
شوقي غلبه ايدر بر شوق بحرني آچلوركه قلبني بدن عنصري حجابندن
تجرد قلمغيله اول عالمه كوكل كوديله بعضده دخي استراحت ايدر سلوكندن
كو بو حكمت دبو نكته مؤمن قتنده اشلدره ظاهر دكه قلدره دكلدر

انجي باب — رؤيانك اصلين بيان ايدر

بلكه رؤيا رؤيت كبيدر يعني كورمك كبيدر اما بو فرق واركه
رؤيا نومه مخصوصدر رؤيت يقظيه ايكيسنك اسندن فرق
تاويلي ايله ايكندر قرينه فيزي كي ودريا صورت مخيده افق
متخيلدن كلوب حس مشتركده منتقش اولمقدر ما قال نبي عليه
السلام ايدي ارواح حالت نومده بدنجي تنت كوكدكن حتي دخي
حضرت عزته اوكنده طورور دخي ارواحه سجده ايلك ديرلر ان
ويلور شول روح كه پاك باكرم طاهر اوله عرش التنده سجده ايدر
اما شول روح كه طاهر اولميه سجده ايدر انقصان اولنه آنوكيجه

7b

كه دوشكده ايدسه ايله حق سبحانه دن اول مثالجدن بويدر ايدر
دانيال پيغمبر وقتيله بولنجي سوزنقل غالب بودركه ارواح مؤمنين
حتني دردانيال پيغمبر عليه السلام ايدر حق سبحانه وتعالى نقيا
بر فرشته موكل قلمشدر اول فرشتكه آدي صديق در قولنك
بومشتوينندن يونتنه دكن يدي يوز يللق يولدر اول فرشته
آدم اوغلنلبره كوستردكى الهامك حياسيله لوح محفوظدن علم
غيبده خير وشر نه وارسه كوردلبه جمع بر نسنه مشبه قيلور
بو فرشتنك مثال لنتيه بكزر مثلا كشنك نوز بر نسنيه طورده
اول نسنه تلم كوردسن بعينه اول فرشته دخي الله تعالينك
حياسيله هر نسنه بلدر دخي هراتيايدر هر مؤمنه خير
وشردن نه واقع اولجقسه دنياده وآخرده دخي بشارت تليد
اولجقكه واقع اولشدر يا آخرده اولجقدر دخي قنيوده اول
معصيتدن كه اشلمشدر يا آخرده اشلجكدر هر مؤمن رؤياي
حسنه كورسه يقاج كوت كمدكلمدن سكره واقع اولور اولكيجه
ترقده اولسون ديو دخي فرح اولجقي ارتق اولسون ديو اوت قدر

8a

مونس كورسه يقين دمده واقع اولور الله تعالى لطف ايدر فولتيني
اسنكرجوق زمان عمنالك يوريسون قولم دينر اما بو كلام منظرده
دكلدر اوني بريجي بابده انشاء الله بيان ايدهلم بر امر مؤمن كوردكى
رؤيا ايله دكلدر بلكه بعضي ناسده بيله واقع اولور وبعضي حكما ايدر
نفس بدندن جقر كوكلرده وبرلرده ملكوته جولان ايدر دخي
الله تعالى بنجه درلرسه منامنده اول كشي رؤياي كورور ارياجي ودخي
نفس بعنه كلور بيتشور كورد يسوب لحجه وحجة الاسلام ابو حامد
محمد غزالي رحمه الله ايدر منام يعني قوة متخيله متعلق اولور بوده
دالدركه الله سبحانه وتعالى طرفندن بلا واسطه رؤيا واقع اولور قوة
متخيله يا تصريح يوتيدن يا تمثيل يونندن وبر دخي واركه حق
سبحانه وتعالى نجا بزندن ملك واسطه اولور ايله اولسه اول
كه واسطه سز نيادر انبياء اولياء مخصوصدر واولد واسطه
لولن عوام ناسه مخصوصدر وبعض مشايخ ايدرلر كه انسان روحنك
عروجي وار انجلين هبوط وار يعني بو متدرجي واشعه المسيو وار
حقيقت يوتيدن يا صوفي يوتيدن اي مذهب اوندن جوهر مجرد

حقنده واردا ولمشدد اون اوچنجی باب
معبرلرک مراتبین بیان ایدر اون دردنجی باب
تعبیرک مأخذین بیان ایدر اون بشنجی باب
رؤیا ایکی نوع اولب بر نوعی آفاقه و بر نوعی انفسی اولمسین
بیان ایدر اون التنجی باب سؤال نسنه‌لر
تعبیرنک بیاننده در که رؤیالر آنلره متعلقدر و بو باب
یکرمی بر فصل مشتملدر اولکی فصل دوشنده
کوکلر کورمک و آکا متعلق اولان نسنه‌لری کورمک
تعبیری بیاننده در ایکنجی فصل [illegible] و آکا
متعلق اولان شیئلری کورمک تعبیر[illegible]
اوچنجی فصل صولر و دکزلر [illegible]
بیاننده در دردنجی فصل [illegible]
مصاحف و منافعن کورمک تعبیر[illegible] در
بشنجی فصل آغاجلر و یمشلر و اوتلر و چچکلر
کورمک تعبیری بیاننده در حروف ترتیبجه التنجی

فصل حیوانلر کورمک دخی اکلرین
کورمک تعبیر بیاننده در حروف ترتیبجه
یدنجی فصل دوشده بر نجی جانور کور
مکک تعبیری بیاننده در سکزنجی فصل
دوشده طعاملر و دعوتلر کورمک تعبیرین
بیان ایدر طقوزنجی فصل دوشده آدم
کورمک و آنلرک اعضالرین کورمک تعبیرین
بیان ایدر اوننجی فصل دوشده
مطلقا بدندن چقن شیئلری کورمک تعبیرین
[illegible] برنجی فصل فی رؤیة
[illegible] والمتعبدات بیاننده در اون
[illegible] فصل فی رؤیة السلطان وحواشیه
[illegible] فصل دوشده چکلر
وصحاشلر و آکا متعلق اولنلری کورمک بیاننده
در اون درد دنجی فصل کللر کورمک [illegible]

تعبیری بیاننده در حروف ترتیبجه اون بشنجی
فصل اصحاب حرف و آنلرک عملین
کورمک تعبیر بیاننده در حروف ترتیبجه
اون التنجی فصل دوشده اولی اهل حرفتک
مستعمل آلتلرین کورمک تعبیر بیاننده در
حروف ترتیبجه اون یدنجی فصل دوشده
قلم و دوات و مصحف و کتاب کورمک تعبیر
بیاننده در اون سکزنجی فصل جامعن
کورمک تعبیر بیاننده در کرک معدنی کرک
مصنوع اولسون اون طقوزنجی فصل خمر
و خمر مجلسلرین و آکا متعلق نسنه‌لر کورمک تعبیری
بیاننده در یکرمنجی فصل [illegible]
و آکا متعلق اولن شیئلری کورمک تعبیر [illegible]
در یکرمی برنجی فصل دوشده عشق و
دخی عشقه متعلق اولان نسنه‌لری کورمک تعبیر بیاننده

در اون یدنجی باب اوچ فصل اوزرینه در
اولکی فصل حضرت رسالت صلی الله علیه وسلم
دوشده کورمک تعبیرین بیان ایدر ایکنجی فصل باقی پیغمبرلری
دوشده کورمک تعبیر بیاننده در اوچنجی فصل صحابه‌لری
دوشده کورمک تعبیر بیاننده در اون سکزنجی باب
درت فصل اوزرینه در اولکی فصل رب العزة جل جلاله
دوشده کورمک تعبیر بیاننده در ایکنجی فصل فی رؤیة
المبشرة والمنذرة بیاننده در اوچنجی فصل ملائکه کورمک
تعبیر بیاننده در دردنجی فصل جان و شیاطین و دجال دوشده
کورمک تعبیر بیاننده در خاتمة الکتاب درت فصل اوزرینه
در [illegible] رؤیة العامات علی نسق الحروف ایکنجی فصل
دوشده [illegible] کورمک تعبیر بیاننده در اوچنجی فصل
دوشده [illegible] کورمک و آنلره متعلق اولن شیئلری کورمک
تعبیر بیاننده در دردنجی فصل جنت و جهنم و آکا
متعلق اولن نسنه‌لری کورمک تعبیر بیاننده در اولکی باب

جهتلری صولمشدر جنابی اشجارینک لطیفنسیبی کبی برمع اولمشتنه
اولمشدر اهل بولنما معین طالبلرینک هواسی اوزدلری سوینمشدر
طعام مرادلری خام قلمشدر اکثیری خاکه برابر اولمشدر اما
اصحاب طریقدن و احباب فیقه شفیقدن بعض فرداشلر
بو اضعف العباددن و احقرهم و افقرهم که بن نظر در معطشلر
کسترب الخاطری اوزن اولدی بندجی بونلری وقتدن وقته برزی
صکره برینی دفع اتمکه مشغول اولدم . بونلردن خلاص اولمغه بونکره
تسویفلر تاخیرلر کتردم انجون کم بن ابجی کم تدوینه تالیفه قادر
دکلم بو بولدن سرمایه ازدر بن بونلرک تامنی کسمدکجه بونلر
رغبتلر شوقلر زیاده ایلدی اخر بنلرک خاطرلری قضا ادیجاد
لرنه اولمشدر مقدرن خلاص اولمقدن ادم تا … الزمانی
… الدوران خلاصة الارکان … نظام … سلطان …
… بلاد الاسلام و الایمان سلیمان خان …
… المجاهد فی سبیل الله قاتل اهل الکفر و الطغیان
… که اولی امیر اعظم در دستور خاقان جهاندر

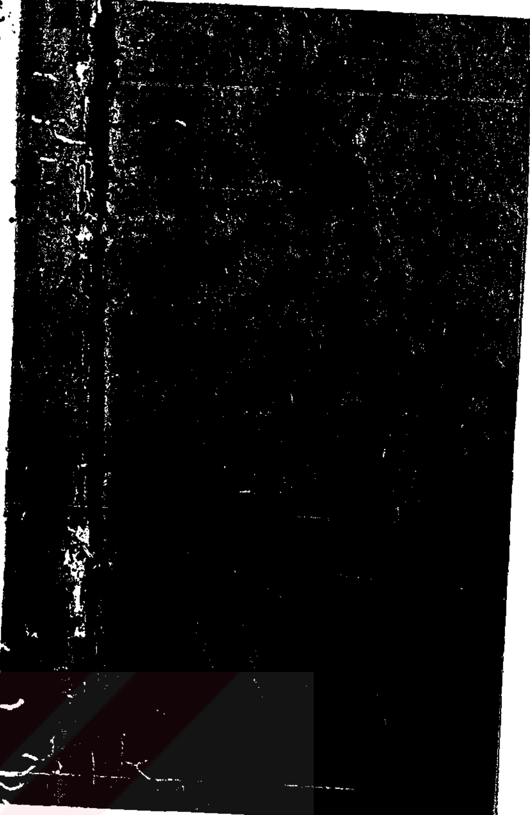
نفس قدسیه‌سیله مزین و ریاستانیسیله محلی در مراتب دنیا و دین
آنک مرتبسی تصاعدیله متصاعددر دولتی بهردلری قتنده ملوک
و سلاطینک بیوکلری اکلشدر سعادت علملرندکلدن غاینلرک
سابقیدر عدل یتمقدن نهایتلرک اقصاسنه یتشمشدر وزارت
دیوانینک ناظوبیدر امارت اغیانینک عینی در عز غراسنداسعادت
ابدیه لرخلری لایجددر همت علیاسندن عنایات عرهدیه رنجیبی
فایجددر قواعد ملة ربانینک مهدیدر مبانی دولت سلطانیه
موسسیدر دولتی علملری الولق ساسندن سامیدر اولوغ
ایلتلرنجی دولت تا ایدر حقک ظلی در غربائک فقرائک ملجیدر
… دینک شیمیدر حق جل و علا ایام دولتیله عدلی
… اهل زمانه عدلیله احسانیله دایم خوجه
… اسلامی بونکله تایید ایله دولت بونی
داعی … قلبی لطفکله تنویر ایلدی …
امین دینه باری عز و جل رحمت ایلسون که بودعا جمیع …
شاملدر امر اولندکه سنن بولنک نارندن …

دلور که اشغال ادنه سن حبا الطالبین حوتنه حایم اولکر پس
امرلرنه کیم واجب الامتثال در اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی
الامر منکم امتثالا لامرک برنج اوراق تسوید ایتدک امیددر که
عینی عنایتلریله منظور اولا و ضمیر منیرلرنجه قبول بولیله شویکه
اوله کرا انلرک قبولی عبادلرینک تقویه ادب عقلرنده تعبیر (?)
قلمر الناس علی دین ملوکهم افاده استفاده ادرلر انلره ثواب
جزیل و بو فقیره دعا ذکر جمیل حاصل اوله هدنی امیددر که
مطالعه قلن اهل کمال قرداشلر بو قلیل البضاعه فقیرک
نقصانیجه معذور بیورب العذر عند کرام الناس مقبول …
هذا اولنه خطا و زللنی اهل تدوین اولمدعی …
لطفلریله ستر ادلر … عادت …
جونکه تعبیر لحون وضع اولندی …
اوزرینه ترتیب اولنب اول ابوابک بعضی و …
تقسیم اولنمشدر … کشف ولدی اولکی باب
نومک ماهیتی بیان ایدر ایکنجی باب

رؤیانک اصلن بیان ایدر اوجنجی باب … اویوک
بیانندرکه منام یا اویکوز قوت خیالیه مخصوص بلدر
بلکه جمیع قوای عقلیه و حسیه باطنیه بیلنور حالت نومده
دردنجی باب … رؤیا اوج درلو اولدغن بیان
ایدر بشنجی باب … رؤیای صادقه … انواعنی
بیان ایدر التنجی باب … نومک ادبلرن بیان ایدر
یدنجی باب … شول قلمروک بیانندر ذکر که
رؤیانک صدق و کذب وقوعنک قرب و بعدن بیان ایدر
سکزنجی باب … تفال بیانندر طقوزنجی
باب … رؤیای معبره دیمک ادبن بیان ایدر
… معبرلر رؤیای تعبیر اتمسنک
ادبن … باب … بعضی رؤیا
تعبیره محتاج اولوب و بعضی تعبیره محتاج اولمدغن بیان ایدر
اونکنجی باب … شول حدیثلرین بیانندر
کم حضرت رسالتدن صلی الله علیه و سلم رؤیا لو…

هذا كتاب تعبير [illegible]

Antalya Tekelioğlu
574 489

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد اول الله كه عالملرى ليل عدمدن نهار وجوده كتوردي
وملوك اجنه ادمه تكريم ادب نهايتها شراد بافعال عجيبه
مظهر قلدي وليل لباس ايله [illegible] منام [illegible] نورلرن
نه فعللري صادر اولديسه ودخى [illegible] اولجينه رؤيا ايله
ودخى صلوة وسلام اول حبيبى محمد مصطفى يه اولسون كه
پيغامبرلكى انكله اختتام ايلدي كندو دايما كاسلهم وسلام
انك احسان [illegible] تأويل رؤيا
بدايه صلالتدن [illegible] طريق [illegible] علم
اصحابنه كه طريقتنك [illegible] دز
بلري بو يولك [illegible] ودخى الله حمد
نه واصحابنه صلوتدن صكره ايها الاخوان

٢٠

بلك كه رؤياى صالحه حقه در صادقه در بو كا نصوص قاطعه
ناطقدر قال الله تعالى وكذلك يجتبيك ربك ويعلمك من تأويل
الاحاديث يعنى خبرى كبي واحاديث نبويه نابتدر الرؤيا الصادقة
نوع من انواع الكرامة كبي ودخى من رأى منكم الرؤيا فليقصها اعرها
له كبي ودخى حضرت رسول عم بيوردي كه استحباب السؤال عن الرؤيا
والمبادرة الى تعجيل تأويلها اول النهار قبل ان يشتغل الذهن في
معايش [illegible] ساك زاده حقه الله
هر مؤمنه واجبدر كه رسوله اتباع ودينه [illegible]
[illegible] واجبدر اول دخى تمام اولمز الا رؤياى صادقه
[illegible] اعتقاد برضعلمه برضه
[illegible] الله العزيز [illegible] مرضيا
[illegible] معلوم اولدى فعل حسنه
صالحه [illegible] عمل صالح
ودخى [illegible] اولاجقلردن واولمشلردن
ليكن بونك تأويلنه عالم اولان كشلكه [illegible]